

NUNC COGNOSCO EX PARTE

TRENT UNIVERSITY
LIBRARY

GRAMMATICI GRAECI
PARS I VOL. I ET III

GRAMMATICI GRAECI

I I ET III

1965

GEORG OLMS VERLAGSBUCHHANDLUNG
HILDESHEIM

Alle Rechte seitens der B. G. Teubner Verlagsgesellschaft, Stuttgart, vorbehalten

Reprografischer Nachdruck der Ausgabe 1883/1901

Mit Genehmigung der Verlagsgesellschaft B. G. Teubner, Stuttgart

Printed in Germany

Herstellung: Druckerei Lokay, Reinheim

Best.-Nr. 5100 867

GRAMMAR

BOOKS BY ALFRED CROSBY LINGUISTIC
THEORY AND LINGUISTIC THEORY

ALFRED CROSBY
LINGUISTIC THEORY

THEORY AND LINGUISTIC THEORY
THEORY AND LINGUISTIC THEORY
THEORY AND LINGUISTIC THEORY
THEORY AND LINGUISTIC THEORY

ALFRED CROSBY
LINGUISTIC THEORY

THEORY AND LINGUISTIC THEORY
THEORY AND LINGUISTIC THEORY
THEORY AND LINGUISTIC THEORY
THEORY AND LINGUISTIC THEORY

ALFRED CROSBY
LINGUISTIC THEORY

GRAMMATICI GRAECI

RECOGNITI ET APPARATV CRITICO INSTRVCTI
PARTIS PRIMAE VOLVMEN PRIMVM ET TERTIVM

DIONYSII THRACIS ARS GRAMMATICA

ET

SCHOLIA IN DIONYSII THRACIS ARTEM GRAMMATICAM

LIPSIAE
IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI
MDCCCLXXXIII / MCMI

DIONYSII THRACIS
ARS GRAMMATICA

QVALEM EXEMPLARIA VETVSTISSIMA EXHIBENT
SVBSCRIPTIS DISCREPANTIIS ET TESTIMONIIS QVAE
IN CODICIBVS RECENTIORIBVS SCHOLIIS EROTEMATIS
APVD ALIOS SCRIPTORES INTERPRETEM ARMENIVM
REPERIVNTVR EDIDIT
GVSTAVVS VHLIG

PRAEMISSAE SVNT PRAETER PROLEGOMENA: ADALBER-
TI MERXII DE VERSIONE ARMENIACA DISPVATIO
ATQVE SYRII INTERPRETIS LECTIONES SVBIECTA
SVNT: SVPPLEMENTA ARTIS DIONYSIANAE VETVSTA
INDICES TABVLAE PHOTOLITHOGRAPHICAE DVAE

LIPSIAE
IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI
MDCCCLXXXIII

PROLEGOMENA

Siquis sex abhinc annos apud aquas Mattiacas in critica et exegetica philologorum sectione nomen dedit et alteri eius consessui interfuit, is Ioannem Classenum, senem venerabilem, meminerit tunc ostendere primo suo amore etiam vergente aetate se teneri. namque
5 de Dionysii Thracis arte disseruit qui adulescens grammaticae graecae primordia luculenter explanaverat, ac flagitavit ut seorsum publici iuris illa fieret purgataque eis quas aut incuria aut mala corrigendi sedulitas aspersisset maculis. unde multum utilitatis redundaturum esse etiam ad puerorum institutionem. multa enim hodie quoque in
10 esse in scholarum usu quae dudum furca expelli deberent et vero expulsa essent, si grammaticorum graecorum doctrinam omnes philologi novissent, velut accusativi ridiculum nomen aliaque quae ex latinorum grammaticorum utpote insipientium imitatorum erroribus originem ducerent. quibus verbis et Christius et Steinthalius et
15 ego plaue assensi sumus nec nisi hoc opposui equidem, artis Dionysianae recensendae et emendandae operam haudquaquam posse facile absolvi. nam primum non solum codices eos, quibus Bekkerus usus esset, iterum conferri, sed etiam alios vetustiores anquiri oportere; tum ex scholiis editis ineditisque hauriendam esse scripturae discrepantiam, atque cum nonnunquam aliae in aliis scholiis inessent lectiones,
20 singulas interpretationes auctoribus suis reddendas eorumque aetatem et fidem definiendas esse; tertium officium futuri editoris eo contineri ut innumeros scriptorum veterum locos, ubi Dionysius laudaretur vel nomine non addito usurparetur, in rem suam converteret; quartum
25 in eo versari ut quos interpretatio vetus armenia praeberet fructus largissimos perciperet. quibus quidem officiis postea cognovi accedere, ut ad restituendam technen etiam erotemata inde nata adhiberentur et interpretatio syriaca, quam Adalbertus Merxius in duobus musei Londinensis codicibus invenit.

30 Iam ut ipse ad haec munera aggrederer, cum auctoritas utilitasque allexit libelli Dionysiani, tum mea quaedam opportuna condicio impulit.

Etenim forte accidit ut nunc Heidelbergae una essent vir linguae syriacae scientissimus, armeniace in monasterio S. Lazari edoctus, et
35 homo qui in grammaticis graecis operam suam conlocavit, acciditque

ut non solum loci, immo etiam voluntatis communione inter se coniuncti essent. quod egregium fortunae donum ambabus manibus capessendum fuit, antequam fortasse evanesceret. atque multo plura etiam quam speraveram accepi ex hoc cum Merxio commercio, qua est ille liberalitate largiendi ex scientiae suae penu perquam miro. 5

De auctoritate enchiridii disputans multos complere possum quaterniones. nam iure optimo dici hoc licet, in toto profanarum litterarum orbe nullum unum exstare librum qui tantos habuerit effectus, nec solum ataviam esse hanc technen omnium quae in Europa compositae sunt artium grammaticarum, sed vix ullam earum esse, in qua 10 originis vestigia plane oblitterata sint. — Ipse Dionysius regnabat in scholis graecis ab altero ante Christum saeculo usque ad duodecimum certe post Christum. ex quo quidem aevo traditum est Ioannis Tzetzae testimonium ad Hesiodi Operum versum 285 narrantis, siquis virtutem grammaticam nanciſci velit, eum primo se dedere τοῖς στοιχειώδεσι 15 γράμμασιν, εἶτα ταῖς συλλαβαῖς καὶ τῇ λοιπῇ παιδείᾳ. ἔπειτα, inquit, τῇ Διονυσίου βίβλῳ προσέχων καὶ τοῖς Θεοδοκίου κανόσι καὶ ποιηταῖς, εἶτα χεῖρογραφίας ἀπάρχεται. infimis demum aevi byzantii temporibus regno expulsus est technographus nec ab adversariis heterodoxis, sed a progenie sua auctori simillima. catechismos dico grammaticos qui 20 praecepta Thracis in interrogationes et responsiones redacta exhibent. nec mirum eiusmodi libros illi aetati magis placuisse, sed fortasse miraberis, quod plerique parentem plane abdicant et quod sub Moschopuli vel Nili nomine circumferebantur quae Dionysii erant. ex illis autem erotematis pendent ei technici, quorum opera effectum est 25 ut in Italia litterae graecae renascerentur, Emanuel Chrysoloras, Theodorus Gaza, Constantinus Lascaris, Demetrius Chalcondyles. his denique quantum eorum praeceptorum quae etiam hodie praecipuntur debeatur, non ignorant qui historiae studiorum graecorum gnari sunt. — Sed etiam per alium alveum ad recentiores 30 grammaticos profluxit doctrina Thracis. etenim hoc quoque enchiridion inlatum est agresti Latio, etsi verum non est quod Maximilianus Mueller narrat, in usum puerorum Romanorum Dionysium libellum composuisse. M. Terentius Varro a Dionysio definitiones grammaticae et personarum verbalium mutuatus est, nec minus is 35 qui Varronem porcum appellavit, Remmius Palaemon, Quintiliani magister, verba Dionysii in usum suum contulit. Ex huius Palaemonis arte haud scio an ea doctrinae Dionysianae frustra omnia aut pleraque certe derivanda sint, quae apud Dositheim, Diomedem, Charisium, Donatum, alios posterioris aevi artigraphos latinos 40 inveniuntur. Ipsum Thracem legebat et usurpabat Priscianus Constantinopolitanus. Ex Donati autem et Prisciani libris multa Dionysiana in artes infimorum quoque medii aevi temporum manarunt inque grammaticas linguarum recentiorum. — At ne sic quidem satis

indicatum est quantum effecerit technographus Alexandrinus. quinto fere saeculo Armenius quidam, qui videtur Byzantii studiis grammaticis operam dedisse, ex enchiridio graeco grammaticam linguae armeniacae (eandemque armeniace scriptam) fecit. quo munere quamquam
 5 ita functus est, ut servilem in modum vestigia ducis sui premeret imitandique studio illectus multas et voces et flexiones vocum sermoni patrio affingeret quas ante eum nemo umquam usurpaverat, tamen eandem armeniacus Dionysius apud Armenios auctoritatem nactus est quam verus apud populares suos, eandem (ab quinto usque ad quartum
 10 decimum saeculum) explanatorum multitudinem. Quin etiam ad semiticam stirpem expugnatorem progressum esse nuper comperimus. namque non solum Iacobum Edessenum, qui exeunte saeculo septimo et ineunte octavo erat, arte Thracis atque etiam Theodosii canonibus usum esse constat, sed iam quinto vel sexto saeculo techne ab Syro
 15 grammatico vernaculam in linguam ratione simili conversa est atque ab Armenio illo. — Haec autem omnia qui reputaverit, is, opinor, infitias non ibit artem Dionysianam in eorum librorum numero habendam esse, quorum fata evidentissime declarant ingenii Graecorum vim victricem et potentiam indelebilem.

20 Vtilitatem enchiridii iam Classenus tetigit. posita mihi in eo praeter cetera videtur, quod ex hoc libello facillime nancisci licet doctrinae technicorum veterum notitiam eam, qua imbutum non esse grammaticum quemvis dedecet, sive mortuas sive vivas linguas, sive orientales perscrutatur sive occidentales, seu unam seu plures seu
 25 universas (si Minervae placet) amplectitur. nam quicumque antiquitatem artis omnino ignorat nec eius vocabulorum tritissimorum vim intellegit, is revera grammaticus non est, sed grammatista.

Itaque dignissimus hic libellus, ad quem restituendum nervos suos philologi intendant. quo magis doleo, quod meae ipsius defecere
 30 vires in eis quae hac editione praestare cogitaveram perficiendis. etenim complura quae volueram, nunc quidem non poteram, quia nolebant oculi mei. qui quadruplici munere pueros instituendi, philologiae studiosos docendi, gymnasii moderandi, grammaticorum graecorum scripta corrigendi per novem annos ita affecti sunt, ut primum pauca tantum
 35 se legere posse dicerent, deinde subito quicquam amplius se lecturos esse negarent, nisi otium sibi daretur et diuturnum neque ullo labore interruptum. hinc factum est non solum ut indici graeco eas vocabulorum artis explanationes testimoniaque inserere non possem quae adicere haud inutile fore videbatur, sed etiam ut totam recensionem
 40 alteram, quae, qualis fere ab auctore techne profecta esset, repraesentatura erat, priori recensionem subicere non liceret, ut multa ex praefatione excludere, quae locum hic habebant, atque ipsa quoque alii reservare tempori necesse esset, ut denique haec prolegomena eis laborarent vitiis, quae inesse verbis dictatis solent, nisi siquis dictare

libros suos consuevit. Quae omnia ut excusetis, quicumque hoc volumine utemini, rogo neve quae desint quaeratis sed numqui sint progressus facti. atque credite mihi, Phineus quae olim passus est, eorum similia per hos proximos menses me saepenumero tolerasse: quotienscumque enim eis quae aut ipse excerpseram composueramque⁵ aut alii mecum communicaverant frui volebam, totiens extemplo surrepta inquinatae sunt turba muscarum volantium.

Primus edidit artem Dionysianam anno 1715 IAFabricius in Bibliothecae suae Graecae volumine septimo p 26—34, ubi postquam de libelli auctore disputavit, haec technici verbis praemittit:¹⁰ *Quemcunque autem haec τέχνη εἰσαγωγική Grammaticum Dionysium habet auctorem, certe ob antiquitatem, perspicuitatem et acumen digna est quae lucem videat, et cuius editionem pridem moliti sunt viri docti Maussacus¹⁾ et Is. Vossius.²⁾ Igitur non ingratham me rem puto facere Graecarum literarum studiosis, si eximium hoc monumentum praesenti¹⁵ loco cum eis communicem ex apographo Holsteniano, quod extat inter MStos Codices Bibliothecae Iohanneae huius Urbis Hamburgensis.* hic liber (H), de quo egere LPreller in programme priore universitatis Dorpatensis a. 1840 p 2 et AHart in Fleckeiseni Anna-
libus 1872 p 265, chartaceus est, formae maioris, paginarum 398,²⁰ e compluribus codicibus Vaticanis conscriptus iussu, non manu Lucae Holstenii, qui medio saeculo XVII munere custodis bybliothecae Vaticanae fungebatur. volumini nunc inscriptum C. 13. grammatica ipsa legitur p 6—15; in ceteris inveniuntur scholia atque supplementa. Quod vero ex hoc libro edidisse se artem Fabricius dicit, permirum²⁵ est. etenim apographi, quod ipse quoque contuli, scripturae peculiare perpaucis locis concinunt cum editione Fabriciana, velut utrobique deest utrumque δὲ p 49, 1, utrobique leguntur (quae in apparatu critico non protuli) ἐκφέρεται pro ἐκφέρηται p 18, 1 et ἐπιφέρονται pro ἐπιφέρηται p 21, 1. Contra saepissime codex Parisinus 2290 (A),³⁰ cuius lectiones post Bekkerum diligentissime in meum usum Maximilianus Bonnet exscripsit, solus cum Fabricio consentit: vide e. g.
p 5, 2 τοῖς ποιηταῖς Af ποιηταῖς ceteri
,, 6, 8 διατολῆς Af τῆς διατολῆς ceteri
,, 6, 10 ἐντόνως Af εὐτόνως ceteri
,, 8, 1 πῇ Af τίνι ceteri
,, 9, 5 ἔχει Af εὔχει, quod verum est, plerique; ἄχει H
,, 19, 4 ἄπαξ Af ἄραψ optimi; ἄραξ H et Venetus³⁵

1) in adnotatione ad Harpocratonem, opinor, hoc consilium aperuit; sed locum investigare nunc non potui.

2) ad Pomponium Melam lib. I c. 8 p 45, postquam de πεπλήγω δεδοικω δόλω dixit, sic pergit: *verum de his ad Dionysium Thracem uberius agemus.*

- p 21, 2 $\delta\pi\upsilon$ Af $\omega\upsilon$ meliores; $\omicron\iota\omicron\nu$ H
 „ 24, 3 καὶ Af ἢ ceteri
 „ 29, 3 μνήμων Af νοήμων ceteri
 „ 40, 4—41, 3 περιληπτικὸν Af ἕκαστος, quae ceteri exhibent, om Af.
 5 Solvenda esse ἀπορία sic videtur, ut transcriptam quidem esse technen a Fabricio ex apographo Holsteniano, sed Fabricianum hoc apographon, antequam typothetae traderetur, ex Parisino exemplari correctum esse censeamus.

Comparavit editionem principem cum codice Veneto Marciano
 10 652 (append. class. XI 4), quem Bekkerus M nominavit, equidem V appello, Villoiso atque discrepantiam scripturae in Anecdotorum suorum volumine altero p 99—101 vulgavit, unde Harlesius eam in suam Bibliothecae Fabricianae editionem (VI p 311—319) transtulit. denuo mea causa librum inspexit AHilgardus. exaratus videtur
 15 saeculo XV. artem exhibent fol 159^r—164^v. — Idem Villoiso in eodem libro p 103 sqq ex Marcianis 652 et 489 interpretationum veterum artis Dionysianae frustula nonnulla publici iuris fecit, unde cognosci poterat, quem usum illae haberent non solum ad intellegendam technen, sed etiam ad restituendam.

20 In permultis codicibus legitur commentariolus byzantius, VIII vel IX saeculo, ut videtur, compositus, in quo Dionysii praeceptis singulis perbrevis explanatio adiungitur. hunc libellum, quem integrum Hilgardus programme gymnasii Heidelbergensis a. 1880 p 24—46 e sex codicibus edidit, Amadeus Peyro legebat in duobus
 25 exemplaribus, Taurinensi et Calusiano, atque excerpsit inde lectiones ab editione Fabriciana discrepantes protulitque initio commentationis *In Theodosii Alexandrini tractatum de prosodia*, quam repetivit Sturzius post Orionem suum p 236—242.

Anno 1816 in Anecdotorum volumine altero recensuit technen
 30 IBekkerus, in eodem vetustiorum scholiorum magnam copiam ex codice Vaticano 14 et apographo Holsteniano edidit, in tertio autem volumine adnotationem criticam adiecit ad artem et scholia pertinentem. *Dionysii Thracis codices*, inquit p 1127, *siglis distinxi, ut*

A. sit codex Paris. 2290. hunc, ut iam dixi, rursus MBonnet
 35 contulit. chartaceus est, huius formae 0,21 $\times$ 0,16^m, saeculo scriptus XVII vel XVIII. artem exhibent folia 39^r—46^v.

B. Vatic. 1370. chart., f. quadr. [0,22 $\times$ 0,15^m, saec. XV], *fol. 217.*
 ..... *f. 143* περὶ προσφιδῶν [id artis supplementum, quod nos primo loco posuimus]. *f. 144* περὶ τέχνης [supplementum alterum]. *Mox*
 40 περὶ γραμματικῆς. Γραμματικὴ ἐστὶν ἐμπειρία κ. τ. ἐ. [tota technē hic legitur; quod adicio, quia Bekkerus ultra p 23, 3 lectionem ex Vati-

cano codice profert nullam]. *f. 152* περί ποδῶν [supplementum tertium]. Folia 143—151 meum in usum summa diligentia excussit A Mau, qui alteram manum correctricem distinxit his locis: 6, 12. 30, 3. 32, 1. 86, 4, sed postea mihi scripsit: *m² sind wohl nur spätere correcturen des ersten schreibers, der nachher das ganze noch einmal* ⁵ *durchsah.* certo constabat Mauio ea, quae rubro appicta sunt, scripta non esse ab alia manu. adiectae autem leguntur hoc pigmento inscriptiones, initiales litterae, lectiones discrepantes: vide ad 22, 5. 24, 5. 25, 1. 33, 5. 49, 2. 62, 5.

C. Choeroboscus qui fertur (cod. Paris. 2594. fol. 105r—118v). ¹⁰ non ipsam artem exhibet, verum commentariolum ab Hilgardo editum, qui codicem R appellat, equidem σ^R .

F. editio Fabricii (apud nos f).

H. codicis Hamburgensis p. 6—15.

h. eiusdem p. 298—320, quae commentariolum continent (apud ¹⁵ nos σ^H).

M. cod. Venet. Marc. 652, quem iam dixi post Villoisonem contulisse Hilgardum ac memet appellare V.

N. Nephō (cod. Paris. 2558 f. 42r.—52v.). ne hic quidem codex ipsam artem habet sed commentariolum. ab Hilgardo significatur P, a ²⁰ me σ^P .

P. Calusianus et Turinensis. de quibus modo dixi.

S. Scholia cod. Vatic. 14. animadvertendum est non eas lectiones, quae ex ipsis interpretum explanationibus hauriri possunt, Bekkerum excerpisse, sed illa nota significavisse lemmata, quae saepenumero ²⁵ ab interpretationibus valde discrepant, velut BA 819₃.

T. Theodosius cod. Paris. 2063. immo 2603. chartaceus est, 0,21 $\times$ 0,14^m, saeculi XVI. folia 1—16 continent fragmenta argumenti grammatici, quorum quae leguntur in foliis 13 14 5 6, Dionysii sunt. folium 13^r incipit ab eis quae in nostra editione inve- ³⁰ niuntur p 24, 3, folii 14^v extremum verbum est οἶον p 58, 2, subsequens νοῶ invenitur initio folii 5^r, folium 6^v finem grammaticae exhibet. post hunc sequuntur: περί μέτρων: ὁ ἴαμβος ἔξ χώρας ἐπιδέχεται. τὰς μὲν οὖν πέντε συγκειμένας ἔχει ἐκ σπονδαίου. δακτύλου. καὶ ἀναπαίστου. καὶ χορείου. καὶ ἰάμβου κτλ. (eadem quae leguntur ³⁵ in supplemento tertio p 122, 13—123, 5), deinde de barbarismo et soloecismo expositio. primo folio recto inscriptum est θεοδοκίου. denuo contulit librum M Bonnetus.

Addi poterat cod. Paris. 2650, qui fol. 147—150 paraphrasin habet grammaticae Dionysianae verbatim transcriptae.

Cod. Vossianus 76 grammaticae capita habet 13 (γραμματική ἐστὶν — τῷ ὀνόματι ὑποβέβληται), *commentariorum magnam partem.* Etiam cetera artis capita in hoc libro inesse primus Elink Sterk docuit in symbolis litterariis doctorum in gymnasiis Batavis tom. VII p 34. ⁴⁰

Denique adiciendum Bekkeri erat semel proferri in adnotatione critica lectionem codicis Monacensis 310 teste Thierschio.

Ex his autem codicibus et antiquissimi et optimi ei sunt quibus Bekkerus aut nullo aut uno loco utebatur, Monacensis et Leidensis. quod tamen noli putare me dixisse viri immortalis perstringendi causa. immo sic sentio atque omnes, qui anecdota Bekkeriana non interdum evolverunt sed legerunt, mecum sentire scio, non solum paucos artis philologiae libros exstare, qui tantam χαλκεντερίαν testentur, verum paucos etiam, qui doctrinam talem ac sagacitatem; exque his ineditis non minus quam ex editorum librorum recensionibus Bekkerianis elucere, quanto intervallo ab eo quem hodie assecuti sumus philologiae graecae gradu distaremus, si Bekkerus his studiis operam non navasset.

Ego vero antequam duorum illorum codicum fidem exploravi, notitiam nactus sum alius vetusti exemplaris, quod Bekkerus plane ignorabat. prope Frascati oppidum situm est monasterium Basilianorum ab S. Nilo decimo saeculo conditum, cui nomen Grottae Ferratae est. in hoc coenobio constat olim permultos codices Graecos exaratos esse (vide Tougardi *Note sur la transcription des manuscrits grecs au couvent de Grotta-Ferrata* in tomo VIII Annalium studiorum graecorum p 441—446); hodie in bybliothea exstant pauci, inest autem in eorum numero Dionysii exemplar, de quo Curtius Wachsmuth in museo Rhenano a. 1865 p 376 teste Adolpho Kiesslingio nonnulla protulerat. mihi primum Franciscus Ruehlius meus aliquot lectiones excerpserat. cui cum totum librum conferre non liceret, alius amicus hoc munere functus est, rerum palaeographicarum testis locupletissimus, Victor Gardthausenus. denique cum nonnullae tamen, ut fere fit, relinquerentur dubitationes ac ne minima quidem ignorare opus esse videretur, ut quaenam inter singulos codices intercederet ratio definiri posset, Gustavus Loewius meo rogatu exemplar excussit cum pulvisculis orthographicis.

Grottaferratensis (G) has notationes habet: 127 (non 217 ut apud Wachsmuthium legitur) et Z. α. III. membranaceus est in 8, undecimo vel duodecimo saeculo exaratus. continet folia 46, sed in fine mutilus est.

Fol 1^r † ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ · ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ · ΑΡ^x ΤΩΝ · Η ·

ΜΕΡΟΝ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ · ΠΕΡΙΛΕΞΕΩΣ · ≡

sequuntur in fol 1^r—8^r med. artis §§ 11—20 (p 22, 4—100, 2) excepta paragrapho 14 περὶ συζυγίας (p 53, 5—59, 10).

Fol 8^r med. — 9^r ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΩΔΙΩΝ. ≡

sequitur supplementum primum (p 105, 1—114, 6).

Fol 9^v extr. † ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟῦ. Τὰ ΠΡΟΛΕΓΟΜΕ
ΝΑ · ΠΕΡΙ ΤΕΧΝΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚῆς ≡

sequitur supplementum alterum, quod usque ad initium folii 10^r per-
tinet et excipitur artis paragraphis 1—5 (p 5, 1—8, 6) et 7—10
(p 16, 6—22, 2) in fol 10^r—12^r. omittitur igitur hoc loco § 6 5
περί στοιχείου (p 9, 1—16, 5).

Fol 12^r med. incipit § 14 ΠΕΡΙ ΣΥΖΥΓΙΑΣ, quae terminatur fol 12^v.

Fol 12^v—13^v in. † ΠΩΣΥΝΕΣΤΗ Ὁ ἈΛΦΑΒΗΤΟΣ · ≡
vide infra p XXII, 39.

Fol 13^v—15^r § 6 ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΔ. ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ · ≡ 10

Fol 15^r—15^v Τὰ ὈΝΟΜΑΤΑ · ΤΩΝ ΚΔ. ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ≡
vide infra p XXIII, 24.

Fol 15^v—16^r † ΤΟΥ ἈΓΙΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ. ἈΛΦΑ
ΒΗΤΟΣ ΤΩΝ ΚΔ ΣΤΟΙΧΙΩΝ · ΔΙΑΙΔΑΜΒΩΝ ≡

Fol 16^r—16^v † ἸΓΝΑΤΙΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ ^uκ̅ π̅ω̅ς. ἈΛΦΑΒΗ 15
ΤΟΣ ΔΙΑΙΔΑΜΒΩΝ · ΠΑΡΑΙΝΕΤΙΚὸς ΠΡὸς ΝΕΟΥΣ.
vide infra p XXII 13 et 17.

Fol 16^v extr. nomina litterarum graecarum nuda enumerantur.
ἈΛΦΑ ΒΗΤΑ (sic) ΓΑΜΜΑ κτλ. cfr infra p XXIII, 17.

Fol 17^r † ἈΝΤΙΣΤΟΙΧΑΡΙΝ (sic) ΤΩΝ Κ ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ 20

Ἀλήθεια	τὸ λῆ ἥ · τὸ θεϊ διφθόγγω	
ἀληθινός	τὸ λῆ ἥ · τὸ θῖ ἰῶτα	
Ἀλητήριος	τὸ λῆ ἥ · τὸ τῆ ἥ · τὸ ρῖ ἰῶτα	
Ἀφῆκεν	τὸ κατέλιπεν · τὸ φῆ ἥ	
Ἀφίκετο	τὸ παρεγένετο · τὸ φῖ ἰῶτα	25
Ἄλλος ἄνω̅ς	δις τὸ λάμβδα · καὶ τὸ λω̅ς μικρόν	
Ἄλλως τὸ ἐπίρρημα	δύο ἄλ · καὶ τὸ λω̅ς μέγα	

vide infra p XVII, 36. ultima vox, quae describitur fol 46^v extr., τύλη
est. folia 47 et 48 excisa sunt. Gregorii iambos et quae sequuntur
exaravit manus alia, sed eiusdem aevi. recentiori debentur paucae 30
pusillaeque correctiones.

At superant Grottaferratensem vetustate bonitateque Monacensis
et Leidensis, quos ut ipse Heidelbergae conferre possem, Halmii et
DuRieui liberalitate contigit.

Monacense exemplar (M) Petri Victorii erat, hodie notatur 35
numero 310; ab Hardtio describitur III p 257—260; equidem de eo
disputavi in sectione critica et exegetica philologorum qui anno 1879
Augustam Trevirorum convenerant (vide acta illius conventus p 163

—169). membranaceus liber est, huiusce formae $0,16 \times 0,13^m$. foliis nunc constat 65, sed olim multo plura continebat. paginae singulae in columnas binas divisae sunt praeter fol 6^r—14^r, ubi ternas in columnas distributae leguntur τύπτω et τίθημι verborum formae. columnae singulae compositae sunt ex vicinis octonis versibus. litterae (praeter pauca folia posteriore demum tempore impleta) ab lineis quae membranarum impressae sunt non pendent, sed superpositae illis sunt (vide margines sinistros paginarum tabula photolithographica priore repraesentatarum). quae res testimonio nobis est codicem exaratum esse certe ante saeculum undecimum (Hardtius adscribit nono). nec aliud testantur formae litterarum quas ex simulacro codicis huic editioni adiecto cognoscere licet.

Maiusculae eodem atramento atque minusculae scriptae sunt exceptis foliis 1—15 et 18—21, ubi ad titulos pigmentum adhibitum est coloris et rubro et caeruleo finitimi. eodem pigmento in eisdem foliis initiales exornatae sunt. eodem denique id quoque par exemplorum pictum, quod in inferiore margine folii 20^v legitur (v. tab. photol.): ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ ΠΥΡΡΟΣ; contra atramento eo, quo verba Dionysii, ἔχει . . Ἐ ΜΕΛΛΑΣ et ΔΙΚΟΣ ἁΔΙΚΟΣ in margine eiusdem paginae scripta sunt.

Haec tria exemplorum paria, sicut tituli omnes, primae manus videntur adscribenda esse; ceterum plures discernendae sunt, etiamsi rationem non habemus correctionum. una exaravit fol 1—42 et fol 45, secunda fol 46—65, tertia fol 43—44. haec posterioris aevi est, item quarta quae in fol 51^v ter inceptit, semel etiam absolvit precationem latinam *Patris nostri*. sed secundam non solum eidem aetati atque primam, sed coenobii eiusdem monacho tribuerim qui ab folio 46 (vel ab uno eorum quae inter 45 et 46 exciderunt) in fratris locum successerit: nam nihil differt atramentum foliorum 46—65 ab eo quo scripta est maior codicis pars. distinguitur secunda a prima litterarum nonnullarum discrepantia, velut η ι ν sic plerumque exarat: Μ Ϻ Ν.

Correctrices manus in eis paginis, quae fragmenta artis Dionysianae et supplementorum praebent, dignosco duas, quarum altera (M²) atramento fusco fol 18^r (p 37, 3) correxit primae manus ὄνομα inque eodem folio (p 39, 1) πνευτικόν et (p 43, 3) οἶοι; altera (M^x) pallido atramento fol 20^v (p 35, 4) post ἡμέρα addidit hoc signum ≡ eodemque in margine repetito adiecit θάνατος ζωή. At alias correctiones primae tribuo, velut p 40, 2 χρηαῖνον vocis ο litteram in rasura scriptam et p 49, 1 eandem vocalem supra τύπτωμαι verbum positam. nec minus primi calami putaverim ea verba esse quae initio capituli περὶ ποδῶν folii 19^v margini inlita sunt characteribus diversis, sed eodem atramento: οὐκ ἀντεβλήθη i. e. ea quae sequuntur conlata non sunt, scilicet cum archetypo vel alio exemplari.

Iam accipe indicem eorum quae Monacensis exhibet.

Folium quod nunc est primum incipit ab his verbis, quorum atramentum paene totum evanuit, sed mansere sulci: τὰς βραχείας καὶ μέσον μακράν· βραχείος ἐκλήθη ἐπειδὴ οἱ ὕμνοι τῶν διθυραμβοποιῶν πρὸς διόνυσον ἐπὶ τὸ πλείστον ἐκ τοιοῦτου μέτρου εἰσίν· παλιμβάκχειος 5 ὡς πρὸς τὸ ἀνάπαλιν αὐτῷ τρέχων· χορείος δὲ καὶ τρίβραχυς ὅτι ἐν χοροῖς (cod. χόροις ex χόραις rasura factum) τοιοῦτον μέτρον ἐστίν· μολοσσὸς ἀπὸ μολοσσοῦ τοῦ υἱοῦ τύρου καὶ ἀνδρὸς μαχίτας· ὦδὰς γὰρ λέγουσιν ἐν τοιοῦτῳ μέτρῳ ἐν τῷ ἱερῷ τῆς δωδώνης περὶ τὴν ἥπειρον πρὸς μνήμην μολοσσοῦ ἐκλήθησαν ὕστερον μολόσσια. qui exitus est ex- 10 positionis de pedum nominibus, quae nonnullis mutatis etiam in tractatu Harleiano ab Gaisfordo post Hephaestionem edito p 322 legitur et ex Monacensi descripta, ut infra videbimus, in codice Leidensi Vossiano quadr. 76 p 78. Ante τὰς βραχείας in hoc libro inveniuntur: ἀμφίβραχυς δ' ἔχων ἐκατέρωθεν. pro βραχείος patet scribendum 15 esse βακχείος, pro τύρου καὶ ἀνδρὸς μαχίτας: Πύρρου καὶ Ἀνδρομάχης· τὰς, ante ἐκλήθησαν inserendum putaverim aīper conlato tract. Harleiano.

Tum sequitur in eadem pagina et columna

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἸΑΜΒΙΚΟῦ ΜΕΤΡΟΥ.

Incipit: Τὸ ἰαμβικὸν μέτρον ἑξάμετρον ἐστίν, διαιρεῖται δὲ εἰς δύο. 20 finitur hisce verbis: ἐν δὲ τῇ ἑκτῇ Ἰαμβὸν καὶ πυρρίχιον. eadem sunt quae leguntur in scholiis rec. Hephaestioneis p 181₂₇—182₁₃ Gaisf. 151₁₇—152₃ Westph., in Anecdotis Chisianis Mangelsdorfii p 24, atque legi etiam in cod. Parisino 1933 (qui saeculo X tribuitur) ex Cramerī anecdotis Par. I p 385 conligimus. vide infra p XXV, 1. 25

Fol 1^r col II ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἩΡΩΙΚΟῦ.

Τὸ ἡρωικὸν μέτρον καλεῖται μὲν ἔπος, διαιρεῖται δὲ εἰς πόδας ἕξ, ὧν δὲ τελευταῖός ἐστι δικύλλαβος, οἱ δὲ λοιποὶ ἀδιάφοροι. ποσότητι μὲν οὖν ἐπιδέχεται πόδας ἕξ, ποιότητι δὲ δύο, σπονδείον καὶ δάκτυλον. καὶ διαιρεῖται μὲν εἰς τομὰς καὶ χήματα. χήματα μὲν οὖν ἐπῶν λβ, 30 δεκασχημάτιστα δύο, πεντασχημάτιστα δύο, μονοσχημάτιστον ἓν. Δεκασχημάτιστον μὲν οὖν ἔπος λέγεται τὸ ἔχον τρεῖς δακτύλους. Πεντασχημάτιστον δὲ ἔπος ἐστίν τὸ ἔχον τέσσαρας δακτύλους καὶ ἓνα σπονδείον, ἢ τὸ ἀνάπαλιν. Μονοσχημάτιστον δὲ ἐστὶ τὸ ἔχον ὄλους δακτύλους ἢ ὄλους σπονδείους. quibuscum cfr Schol. rec. in Hephaest. 35 178₁₆—28 G. 140₁₆—31 W. ac vide infra p XXV, 3.

Εἶδη μέτρων ἐστὶν ἐννέα· ἰαμβικόν, ἰωνικόν ἀπὸ μείζονος, ἀπ' ἐλάσσονος (cod. ἀπὸ μείζον ἀπ' ἐλάσσον), ἀναπαιστικόν, παιωνικόν (cod. πιονικόν). ceterae species desunt.

*Ἔθη μέτρων (cod. μετρῶν) τρία· τριτομόριον, ἡμίεπες, βουκολικόν. 40 Τριτομόριόν ἐστιν ὅτ' ἂν ὁ δεύτερος ποῦς (sic) ἀπαρτίζηται (cod. ἀπαρτίζεται) εἰς μέρος λόγου, οἷον «[οἶ] Τηλέμαχος φίλος υἱὸς Ὀδυσσεὺς θεοῖο». (o 63. 554 alibi. cod. ὀδυσσεῖος θεοῖου.) Ἡμίεπες δέ, ὅτ' ἂν

ὁ τρίτος ποῦς ἀπαρτίζεται εἰς μέρος λόγου, οἷον «ἀνδρῶν μνηστῆρων. ἔχε δὲ ῥάβδον μετὰ χερσίν» (ω 2. codex εἶχε). Βουκολικὸν δέ ἐστι, ὅτ' ἂν ὁ τέταρτος ποῦς ἀπαρτίζεται εἰς μέρος λόγου, οἷον «Ἑρμῆς δὲ ψυχὰς Κυλλήνιος ἔξεκαλεῖτο» (ω 1. codex κοίλη νηὸς pro Κυλλήνιος).

5 Γένη μέτρων (cod. μετρῶν) εἰς δύο· μονοειδὲς ποῖον; Μονοειδὲς μὲν ἐστὶ τὸ ἐξ ἑνὸς εἶδους συγκείμενον. Ποῖον δέ ἐστι τὸ μικτόν; Τὸ ἐκ διαφόρων εἰδῶν συγκείμενον.

Εἶδη τομῶν δύο, τὸ κατὰ συζυγίαν καὶ τὸ κατὰ πόδα. Κατὰ συζυγίαν μὲν ἐστὶ τινα ἃ τέμνεται, οἷον <τὸ> τροχαϊκόν. τοῦτο γὰρ ἐκ παντὸς
10 τρόπου βούλεται τὴν συζυγίαν ἀπαρτίζειν εἰς μέρος λόγου, οἷον «θάσσων ἢ μέχρι προβαίνω» (lege θάσσων. unde sumpta?). Κατὰ δὲ πόδα οἷον τὸ ἥρωϊκόν. ac vide infra p XXV, 5.

Fol 1^v col II subiciuntur praecepta de metro elegiaco. τὸ ἔλεγ(ε)ιακὸν μέτρον πεντάμετρόν ἐστι· πέντε γὰρ χώρας ἐπιδέχεται· τὰς
15 μὲν οὖν τρεῖς συγκειμένας ἀπὸ δακτύλου καὶ σπονδείου· ἐνίοτε καὶ ἀμφιμάκρον καὶ παλιμβάκχειον δέχεται (codex δέται) ἡ πρώτη καὶ δευτέρα χώρα, καθαρὸς μόντοι καὶ ἐν τάξει δακτύλου κειμένου. καθαροὶ δὲ εἰσιν, ὅτ' ἂν ἀπαρτίζονται (sic) εἰς μέρος λόγου καὶ <εἰς> φωνήεν ἢ εἰς συλλαβὴν καθαρὰν λήγουσιν (sic) καὶ τὴν ἐξῆς ἔχουσιν (sic) ἀπὸ
20 φωνήεντος ἀρχομένην, οἷον ἐπὶ μὲν τοῦ ἀμφιμάκρου, ὡς τὸ «οὐ τί μοι αἰτίη ἐσσί» <Γ 146>· ἐπὶ δὲ τοῦ παλιμβάκχειου, ὡς τὸ «πλάγχθη ἐπεὶ Τροίης» <α 2>. Ἡ δὲ τρίτη χώρα σπονδεῖον μόνον δέχεται, et quae sequuntur in Anecdotis Chisianis Mangelsdorffii p 11 § 6 usque ad
25 Cfr Mosehopulus Titzii p 48 Triclinii tractatus Harleianus p 325, Scholia rec. in Hephaest. p 199₁₄ G. 171₂₈ W. ac vide infra p XXV, 7.

Fol 2^r col II ΠΕΡΙ ΤΩΝ ἈΝΑΚΡΕΟΝΤΙΩΝ (sic).

Τὰ ἀνακρεόντια ἐπιδέχονται μὲν αὐτῶν οἱ οἴκοι (cod. οἴκοι) ἀνάπαιστον καὶ δύο ἱάμβους καὶ μίαν περιττὴν συλλαβὴν, οἷον ἄπὸ
30 τοῦ λίθρου τὸ ρεῖθρον» (lege λίθου, v. Bergkii poet. lyr. III³ 1077). τὸ δὲ τούτων κουκούλλιον (sic duabus λ codex) γίνεται ἐξ ἐλάσσονος καὶ μείζονος, τοῦτ' ἔστιν ἀπὸ πυρριχίου καὶ σπονδείου, οἷον «ἀρετῆς εὐστεφάνου ἄνθεα δρέψας» (vide Matrangam Aneed. I praef. 31 et Bergkium l. l.) «ἀγίων περσιδάμου κόσμον αἰεὶ ὦν» (sic hic versus le-
35 gitur etiam in Barocciano scholior. Heph. et in codice Augustano de quo Hermannus Elem. doct. metr. p 488 dicit; κόσμον αἰεῶν Saibantianus schol. Heph. habet, κόσμου αἰῶν scribunt Gaisfordus Westphalius Bergkius).

CTIXOC ΤΩΝ ἈΝΑΚΡΕΟΝΤΙΩΝ. Ἡ πρώτη χώρα ἀνάπαιστον·
40 ἡ δευτέρα ἱάμβον· ἡ τρίτη ἱάμβον· ἡ τετάρτη ἀδιάφορον· οἷον «ἀπὸ τῆς φίλης ἐρήμου» (initium est odae Sophronii quintae in Maii Spicileg. Roman. IV p 66). Τὸ δὲ κουκούλλιον αὐτοῦ ἡ πρώτη καὶ τρίτη καὶ πέμπτη χώρα πυρριχίον, ἡ δὲ δευτέρα καὶ τετάρτη καὶ ἕκτη σπονδεῖον

οἷον «Ζαχαρίου μεγάλου πάγκλυτε κοῦρε» (codex kourai. est versus 17 eiusdem odae). cum his de versibus anacreonteis expositionibus cfr DuCangius in glossario mediae et infim. Graec. s. v. κουκούλλιον, Matrangae Anecd. Graec. I praef. p 31, Mangelsdorffii Anecd. Chisiana p 12—14, Scholia rec. in Heph. 184—185 G. 153—154 W., Pseudodracō 5 p 167, Isaacus Bachmanni Anecd. II p 191—193. ac vide infra p XXV, 10.

Fol 2^v col I ΠΕΡΙ ΒΑΡΒΑΡΙΣΜΟΥ. est idem tractatus quem Valckenaerius post Ammonium suum p 191—192 ex Leidensi edidit.

Fol 2^v col II ΠΕΡΙ ΣΟΛΟΙΚΙΣΜΟΥ. apud Valckenaerium p 192—193.

10

Fol 3^v col I ΠΕΡΙ ΛΕΞΕΩΣ. Λέξις ἐστὶ φωνὴ ἐγγράμματος μέρος λόγου παριστάσα· τῶν δὲ λέξεων αἱ μὲν εἰσι ποιητικάι, αἱ δὲ κοιναί, αἱ δὲ κατὰ διάλεκτον. διάλεκτοι δὲ εἰσι πέντε· ἰάς, ἀτθίς, δωρίς, αἰολίς, κοινή. ab his verbis exorditur in Monacensi is de dialectis tractatus, quem primus Aldus 1496 in Thesouro cornu copiae et Hortis 15 Adonidis fol 235^r—236^v sic inscriptum edidit: περὶ διαλέκτων ἐκ τῶν Ἰωάννου γραμματικοῦ τεχνικῶν, qua cum editione plerumque consentit codex Baroccianus 116 fol 211^r seqq, contra saepenumero discrepat Monacensis (et Leidensis; qui quamquam ex Monacensi fluxit, ut videbimus, tamen praeter illum ad restituendam commentationem 20 adhibendus erit, quia in Monacensi multis locis plane evanuit atramentum). desinunt praecepta de dialectis fol 5^v col I extr.

Fol 5^v col II incipit TABVLA FLEXIONVM VERBI ΤΥΠΤΩ quam infra p 125—132 edidimus, deinde conspectus formarum verbi τίθημι, quarum ultimae sunt τεθησόμενοι τεθησόμεναι τεθησόμενα. hae 25 leguntur in fol 14^r col III. composita autem sunt folia 1—8 in modum quaternionis, item folia 9—16.

Inde ab fol 14^v sequitur integer canonum liber Theodosianus (ex quo illae flexiones verbales excerptae erant). col I ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ ἈΛΕΞΑΝΔΡΕΩΣ Εἰσαγωγικὸν Κανόνες περὶ 30 κλίσεως ὀνομάτων = BA III 975.

Quaternionis tertii folium primum sic incipit: ἡρακλέειν ἡρακλέειν = BA 980₆. Fol 17^v col II finitur his verbis: τὰ εἰς εὐτὶ λήγοντα διὰ. exitus vero huius enuntiati, qui est τοῦ εὐὸς κλίνεται, separatur nunc ab initio quattuor foliis interpositis. 35

Fol 18 enim continet hanc ARTIS DIONYSIANAE particulam: μὲν δὲ ἐστὶν ὀνόματα δύο (p 37, 3) — ἐνικός μὲν οἷον τύπτω (p 51, 2). Fol 19 finem technes praebet inde ab ὥσπερ ἦτε (79, 2), deinde SUPPLEMENTVM TERTIVM περὶ ποδῶν usque ad ἴαμβος ἐκ βραχείας (p 118, 2). Fol 20, cuius paginam alteram tabula photolitho- 40 graphica repraesentatam habes, exhibet τύποι δὲ αὐτοῦ εἰσι (p 28, 4) — Διώνυ (p 37, 3). In fol 21 denique, cuius priorem paginam in tabula

adiecta videre licet, continuatur supplementum tertium ab καὶ μακρὰς — ἀμφίμακρος ὡς τὸ οὗτι (p 122, 7). Quae folia non solum in alienum locum inrepsisse patet, sed etiam ipsorum ordinem perversum esse, pristinum fuisse hunc: 20 18 19 21. deinde certum est inter 18 et 19 excidisse foliorum par, quod artis Dionysianae p 51, 3—79, 2 ὡςπερ exhibebat: haec enim technes pars idem fere spatium poscit atque ea quae in foliis 20 et 18 perscripta est. nec dubitabis quin etiam ante 20 et post 21 interciderint folia duo inter sese cohaerentia. hunc autem quaternionem

cum reliquis, qui artem et supplementa continebant, antecessisse olim ei, qui nunc primus est, vel inde apparet, quod in foliis 18—21 ad titulos et initiales litteras idem pigmentum librarius adhibebat, quo in foliis 1—15 usus est sed neque in 16 aut 17 neque post 21 folium.

Inde ab fol 22^r col I—42^v continuantur canones Theodosiani. ab τοῦ εὐὸς κλίνεται BA 982₁₃ usque ad τετέφαται 1021₁₄, quod verbum legitur in media columna II: reliqua columnae pars relicta est vacua. tertius quaternio in fol 28^v sic exit: τὴν μητέρα ὦ μήτηρ = 996₂₃. quarti vox extrema (fol 36^v) est γενικῆς = BA 1011₂₄. — quinti quaternionis, qui folia 37—44 complectitur, ultima duo easdem lineas atque cetera impressas habent, nihil vero ibi exaravit manus prima. at posterior spatio usa est ad perscribendam dissertationem περὶ ἀκυρολογίας, quam eandem sub Herodiani nomine Boissonadus in Anecdotorum suorum tomo III p 262 seqq ex codicibus Parisinis 2551 et 2929 edidit. qui libri modo plus quam Monacensis modo minus exhibent. in fine folii 44^v col II praecipitur quid intersit inter ὅλος et πᾶς.

Fol 45^r litteris maiusc. τὰ διὰ τοῦ ὀ γραφόμενα ἐπὶ γενικῆς αἰτιατικῆς καὶ δοτικῆς καὶ κλητικῆς ἐνικῶν τε καὶ πληθυντικῶν καὶ αἰτίαι αὐτῶν. primum exemplum est ἄγνων ἄγνωνος (sic), alterum ἀγνώμων ἀγνώμωνος; ultimum ὑγιαίνων ὑγιαίνοντος ὁμοίως τοῦ αὐξάνων, quae in extremo fol 45^v leguntur. cohaeret autem hoc folium neque cum antecedentium ullo neque cum sequentium. vide infra p XXVIII, 27.

Contra inter se cohaerent 46 et 51, 47 et 50, 48 et 49. Fol 46^r: cὺν θεῷ ἀντιστοιχικὸν ὑπὸ ἀλφάβητι, cuius lexicī primi versus quinque evanuerē paene toti, deinde haec legimus: ἄλλος ἄνθρωπος· δις τὸ λάμδα καὶ τὸ λῶς μικρόν et ἄλλως τὸ ἐπίρρημα· δύο λλ καὶ τὸ λως μέγα (cfr supra p XII, 27 Grottaferratensis fol 17^r). ultima α litterae vox ἀρτοποιεῖον est: τὸ πῶι καὶ τὸ εἰ δίφθογγον. haec inveniuntur in fol 48^v col II med., cuius columnae reliqua pars relicta

vacua. Fol 49^r ab his orditur: γεραιός· τὸ γ̄ε ψιλὸν τὸ ρ̄αι δίφθογγον. ergo desunt voces α β incipientes. quae tamen olim exstitisse putandae sunt in foliorum pari quod inter 48 et 49 intercidit. Ultima γ litterae vox γλίσχρον est quae in fol 49^r col II med. legitur, tum (rursus dimidia columna vacua relicta) in fol 49^v sequitur: δός καὶ δότε· τὸ δ̄ο μικρόν. 5 pertinet autem δ littera usque ad finem folii 51^r col I, ubi haec habemus: δικαίωμα· τὸ ω̄ μέγα καὶ τὸ δῑ ψιλόν, atque aliquot voces nudas, ad quas librarius praetermisit addere descriptionem orthographicam: δίκαιος δικαιοσύνη διαίρεσις δικαταῖος (sic) δευτεραῖος διαβαίνειν δεκαταῖος δράκαινα. columna II eiusdem paginae tota vacua. item in fol 51^v 10 prima quidem manus litteram scripsit nullam, sed impletum est, ut iam dixi, latina precatione *Patris nostri*.

In eo quaternione, qui fol 52—59 complectitur, invenitur posterior pars commentarioli artis Dionysianae ab Hilgardo editi inde ab φοις πολυώνυμα λέγονται p 35₂₇ H. usque ad σημαίνουσιν δὲ ὑπαρξιν 15 μετὰ τάξεως p 45₁₉.

Fol 60—65 denique praebent commentationem theologicam, sed huius quoque desunt et initium et exitus. prima verba sunt: μενα κατὰ τὸν ὅλον λόγον κάλλιστά τε καὶ θεοπρεπέστατα γίνεσθαι καὶ ὡς οὐκ' ἐνὶ κρείττω γίνεσθαι. ἀνάγκη γάρ τὸν αὐτὸν εἶναι ποιητὴν τῶν 20 ὄντων καὶ προνοητὴν. οὔτε γάρ πρέπον οὔτε ἀκόλουθον ἄλλον μὲν ποιητὴν εἶναι τῶν ὄντων, ἄλλον δὲ προνοητὴν. extrema: ὦν γάρ φύσει τέλειος θεὸς γέγονε φύσει τέλειος ἄνθρωπος ὁ αὐτός, οὐ τραπεῖς τὴν φύσιν, οὐδὲ φαντάσας τὴν οἰκονομίαν ἀλλὰ τῇ ἐκ τῆς ἁγίας παρθένου ληφθείσῃ λογικῶς τε καὶ. fragmentum hic habemus libri 25 Ioannis Damasceni*), qui inscribitur ἔκδοσις ἀκριβῆς τῆς ὀρθοδόξου πίστεως. continet capitis XLIII partem extremam, capita XLIV et XLV integra, capitis XLVI principium: I p 196 A 6 —205 B 6 editionis Lequienianae. antecedunt haec: εἰ δὲ θεοῦ βούλησις ἐστὶν ἡ πρόνοια, πᾶσα ἀνάγκη πάντα τὰ τῇ προνοίᾳ γινόμενα. 30 sequuntur: νοερῶς ἐψυχωμένη σαρκὶ καὶ ἐν αὐτῷ τὸ εἶναι λαχούσῃ. postremum totius libri caput est centesimum: περὶ ἀναστάσεως, p 300—304 Leq.

Ex hac descriptione miserrime mutilatum κειμήλιον Monacense in manus nostras pervenisse satis intellegitur, sed etiam magis res aperta 35 aliunde est. etenim medio in dextro margine folii 37^r adscriptum conspicimus ΙΕ, eodem loco folii 45^r ΙΗ. quos numeros indicare patet ab his foliis olim incepisse quaterniones 15 et 18. ergo ei folio, quod nunc primum est, antecessere quaterniones decem**). in quibus

*) huius scripta ut pervestigarem, suasit Guilelmus Gassius, Byzantium theologiae scrutator hodie facile princeps.

**) nam in quaterniones complicatas fuisse omnes codicis membranas similium certe veri est.

quae praeter artem Dionysianam et supplementum tertium olim lecta sint, ex codice Leidensi cognoscemus. sed ad huius descriptionem antequam pergamus, aptum erit paucis comprehendere quae de Monacensi exemplari hucusque exposuimus, adiectis nonnullis quae hinc
5 coniectura conligi possunt.

Quat. I—X interiере praeter quattuor folia, quae fragmenta technes et supplementi metrici praebent (nunc fol 18—21).

Quat. XI integer est: exhibet alia metrica, commentationes de barbarismo soloecismo dialectis, initium conspectus formarum verbi
10 τυπτω (nunc fol 1—8).

Quat. XII integer: habet reliquam partem illius conspectus et tabulam flexionum verbi τίθημι, deinde principium canonum nominalium Theodosianorum (nunc fol 9—16).

Quat. XIII integer: continuantur canones nominales (nunc fol
15 17 et 22—28).

Quat. XIV integer: absolvuntur nominales regulae, incoherentur eiusdem Theodosii verbales (nunc fol 29—36).

Quat. XV integer: continuati, sed non absoluti canones verbales sunt, quamquam duorum foliorum spatium reliquum erat (nunc fol
20 37—44).

Quat. XVI et XVII perierunt.

Quat. XVIII excepto folio primo periit, quod initium praeceptorum de flectendis nominibus in ων desinentibus exhibet (hodie fol 45).

25 Restant quaterniones duo mutili, unus integer ab alia eiusdem aevi manu scripti. quorum primo deest intimum foliorum par: continet is primam partem lexici orthographici (hodie fol 46—51). alter quaternio, qui plenum foliorum numerum habet, posteriorem partem commentarioli artem Dionysianam explanantis, excepto exitu,
30 praebet (nunc fol 52—59). tertius, qui nunc primo folio et ultimo caret, exhibet particulam libri Ioannis Damasceni (fol 60—65). Et ante quaternionem integrum et post eum interciderе quaterniones plures. etiam post extremum codicis folium plures videntur periisse.

Leidensis codex (L) est Vossianorum graecorum quadratae
35 formae septuagesimus sextus (vide Catalogum Biblioth. Lugduno-Batavae p 399). laudatur ab Valckenaerio in praef. ad Ammonium p XI et in animadvers. p 228, a PBurmanno ad Valesii librum de re critica I p 145, ab Koenio ad Gregorium Corinthium p 301. quarum bybliotheacarum olim fuerit, indicant haec verba in altero foliorum
40 a bybliopego praefixorum: *iste liber artis grammaticae est katedralis ecclesiae lugdunensis*, deinde alia manu: *nunc Alexandri Petavii senatoris a consiliis secretis Pauli filii anno 1647* (nam sic litterae partim evanidae videntur legendae esse).

Constat liber foliis membranaceis 168*) huiusce formae 0,19 $\times$ 0,14^m. paginis singulis numeri inscripti sunt partim tempore recentissimo; foliorum numeri adiecti sunt ipsi quoque a diversis manibus in his paginis: 5 in 9, 10 in 19, 15 in 29, 20 in 39, 25 in 49, 30 in 59, 35 in 67, 40 in 77, 45 in 87, 50 in 97, 57 in 111, 60 in 117, 67 in 135, 70 in 137, 70 (a recentissima manu) in 139, 75 in 147, 90 (pro 80) in 157, 85 (a recentissima, sicut reliqui numeri omnes) in 169, 90 in 179, 95 in 189, 100 in 199, 110 in 219, 120 in 241, 126 in 253, 130 in 261, 136 in 275, 140 in 283, 145 in 293, 150 in 303, 155 in 313, 160 in 323, 162 in 327, 165 in 335. cave autem ne quid de priore codicis ambitu ex his foliorum numeris conligas: nam ubi paginarum et foliorum numerationes inter se dissentiunt, ex erroribus eorum, qui folia numeraverunt, repetenda discrepantia est. nec magis ex eis, quae in extrema p 335 leguntur: $\epsilon\chi\epsilon\iota\ \eta\ \beta\acute{\iota}\beta\lambda\omicron\varsigma\ \alpha\acute{\upsilon}\tau\eta\ \rho\epsilon\theta\ \phi\acute{\upsilon}\lambda\lambda\alpha$, concludere licet unum folium excidisse. immo huius codicis foliorum numerum habemus integrum. quam ad rem probandam hae quoque notae faciunt in inferioribus marginibus a prima manu, ut videtur, additae: $\overline{\text{A}}$ in p 1, $\overline{\text{H}}$ in p 113, $\overline{\text{O}}$ in p 129, $\overline{\text{I}}$ in p 141, $\overline{\text{A}}$ in p 157, $\overline{\text{I}}$ in p 189, $\overline{\text{A}}$ in p 209, $\overline{\text{E}}$ in p 225, $\overline{\text{Z}}$ in p 257, $\overline{\text{O}}$ in p 289, $\overline{\text{K}}$ in p 309. quibus numeris principia compagium foliorum significantur. etenim ita complicata folia sunt, ut antecedant I—IV. quaterniones quattuor, sequatur V. ternio (65—76 complectens), deinde VI. quinio (p 77—96), VII VIII. quaterniones duo (p 97—112. 113—128), IX. ternio (p 129—140). X—XII. quaterniones tres (p 141—156, 157—172, 173—188), XIII. quinio p 189—208, XIV—XVIII. quaterniones quinque (p 209. 225. 241. 257. 273), XIX. quinio (p 289), XX. quaternio (p 309), XXI. ternio (p 325—336). nec defuere olim, opinor, in p 17 33 49 65 77 97 173 241 273 325 compagium numeri, sed partim detriti manibus lectorum, partim consulto deleti sunt ab eis, qui inferiores paginarum margines scriptura impleturi erant.

Paginae 1—76 in binas columnas divisae; hinc scriptura est continua praeter p 95—110, ubi $\tau\acute{\upsilon}\pi\tau\omega$ et $\tau\acute{\iota}\theta\eta\mu\iota$ verborum flexiones in quaternas columnas dispositae leguntur, et p 117, in qua Theodosiana paradigmata Ἡρακλέης et Ἡρακλῆς in tres series divisa invenis, et p 119 tripartitam, quae initium commentationis theologiae a recentiore manu scriptae exhibet.

Manum unam quin quae in hoc codice a principio inerant omnia (exceptis duobus parvi ambitus locis, de quibus vide p XXIX 1 et 9) exaravisse censeamus, litterarum ductus non impediunt, sed patet,

*) exceptis eis quae praemisit et subiecit bybliopegus.

si una erat, interdum eam calamos mutasse aut acuisse (velut p 56 et 109), interdum etiam atramentum novasse aut permiscuisse (velut postquam pervenit ad mediam columnam I paginae 62). characteres cognoscere licet ex tabula altera photolithographa. ab Monacensis
 5 characteribus cum alioqui tum hac re differunt, quod minusculis litteris intermixtae sunt maiusculae (e. g. in paginae 59 columnae I linea 9 habes ΔĒ, cum in lineis 7 et 11 eadem vox minusculis exarata legatur). quae res non tam vetustius, ut olim credebatur, quam recentius aevum indicat. neque superpositae litterae lineis sunt, quam vetustatis
 10 notam Monacensis habet, sed de lineis dependent. at infra undecimum saeculum exemplar non detruserim.

Ab eadem manu repetenda sunt etiam additamenta nonnulla maiusculis in margine adiecta (cfr in tab. phot. alterius paginae marginem dextrum cum eis quae adnotavi ad p 37, 3 et 38, 1) et correc-
 15 tiones aliquot (velut p 39, 1).

Alia vero multa liber a manibus accepit recentioribus. una (L²) fusco atramento, quod tamen nonnusquam in flaviolem colorem transiit, saepissime non solum accentus et spiritus et litteras mutavit aut addidit, sed etiam voces modo singulas modo plures inter lineas vel in
 20 marginibus adscripsit: id quod fecit hic corrector partim certe conlato alio codice, qui cognatus Grottaferratensi erat (vide e. g. p 12, 2. 15, 3. 16, 1)*); ipsi videntur deberi correctiones signorum prosodiacorum, sed aliae perpaucae. — alter diorthota (L³) flavo atramento adiecit in margine verba aliquot, quae L¹ non exaravit, exhibent
 25 codices deteriores: p 10, 1. 13, 5. 14, 1 et 2. 61, 2—3. 75, 3. — L⁴ redintegravit ductus evanidos primae aut alterius manus p 59, 4—9. 60, 2—4. 66, 3—67, 1. 68, 4. — saepius vero, praesertim ubi litterae detritae sunt, dici nequit, alteramne ad manum an ad tertiam correctio referenda sit an forte quintae manui debeatur. quibus locis hac nota
 30 usi sumus: L^x.

Sed non modo litterae et verba singula ab recentioribus manibus addita sunt, verum et margines multi et eae paginae, quae a prima manu vacuae relictae erant, quia archetypi scriptura his locis evanuerat, explanationibus plerumque theologicis impletae.

35 Rubri pigmenti species duae inveniuntur, quarum una miniacea est. hunc colorem p 236—254 in subscriptione, titulis quattuor, nonnullis initialibus, accentibus, interpunctionibus conspiciamus. alterius pigmenti rubor tempore in badium colorem mutatus est. hoc initiales et ornamenta e. g. in p 1. 10. 28. 47 expicta sunt.

40 Complectitur autem thesaurus Leidensis haec scripta: pag 1 col I — pag 7 col II

*) non ipso Grottaferratensi usum esse probant p 26, 7 (ἐμπεπτωκός) et 76, 4 (ἀ βάλαι), nisi forte his locis adhibuit exemplar tertium.

ΤΟΥ ἉΓΙΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ
 ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ ΑΚΡΟΣΤ^{XX}
 ΤῚ ΠΑΝΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ
 ΕΚΑΣΤΟΥ ΙΑΜΒΟΥ ΤΕ
 ΛΕΙΑΝ ΠΑΡΑΙΝΕCΙΝ Ε
 ΧΟΝΤΟC

5

litterae punctis instructae certo legi nequeunt. sequuntur Nazianzeni acrosticha alphabetica adhortativa quae in editione Caillau (in tomo altero editionis Benedictinorum) p 582—584 invenis. primum est Ἀρχὴν ἀπάντων καὶ τέλος ποιῶν θεόν, ultimum Ὡ τίς (sic) φυλάξει 10 ταῦτα καὶ σωθήσεται. singulis trimetris maiusculo litterarum genere exaratis subiciuntur explanationes perbreves minusculis scriptae.

Pag 8 col I litt. mai.: τοῦ αὐτοῦ ἕτερος ἀλφάβητος. sunt eadem viginti quattuor acrosticha exhortativa quae Grottaferratensis fol 15^v—16^r praebet. incipiunt ab hoc versu Ἀρχὴν νόμιζε τῶν ὄλων 15 εἶναι θεόν, finem facit Ὡ παῖ, φυλάσσων ταῦτα σώζη ἐνθέως.

Pag 9 col I ἸΓΝΑΤΙΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΠΟΛΕΩC ἈΛΦΑΒΗΤΟC ΔΙ' ΙΑΜΒΩΝ ΠΑΡΑΙΝΗΤΙΚΟC ΠΡΟC ΝΕΟΥC (urbis nomen compendio solito) = Grottaferratensis fol 16^r—16^v. primus versus Ἀκούσον, ὦ παῖ, τῆς ἐμῆς συμβουλίας, ultimi tres: Χριστὸν δὲ 20 τοῖς σοῖς ἔνδον ἐν στέρνοισι φέρων Ψυχὴν κράτυνε πρὸς πόνοισι μαθημάτων, Ὡς ἂν δι' αὐτῶν καὶ τύχοις σωτηρίας. alterum Gregorii alphabetum et (sit venia verbo) poema Ignatii quod sciam edita nondum sunt. leguntur etiam in codice Pii II n. 47 membranaceo saeculi XII, fol 1^v et 2^r. vide codicum Pianorum in bybl. Alexandrino-Vaticanam 25 translatorum catalogum ab LDuchesnio confectum et vulgatum anno 1880 fasc. XIII huius libri *Bibliothèque des Écoles françaises d'Athènes et de Rome*.

Pag 10 col II ΓΕΝΟC ΔΙΟΝΥCΙΟΥ ΤΟΥ ΘΡΑΚΟC ΤΟΥ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗΝ CΥΓΓΡΑΨΑΜΕΝΟΥ. inc.: Διονύσιος ὁ θρᾶξ ὁ τὴν τέχνην 30 συγγραψάμενος τὴν γραμματικὴν τὸ μὲν γένος ἦν βυζάντιος· ἐκαλεῖτο δὲ θρᾶξ τῷ μείζονι κοσμούμενος τῆς χώρας ὀνόματι. desin.: καὶ οὕτω κατ' ὀλίγον οἱ τῆς τέχνης ἀπτόμενοι τὰ ὀδηγοῦντα προοίμια τῶν κανόνων μαθήσονται. excerpta sunt ex prolegomenis maioribus a Bekkero e Vaticano 14 et Hamburgensi editis, BA 723₁₃—724₇. sepa- 35 rātīm leguntur illo titulo praefixo etiam in Barocciano 116 fol 42^v Marciano 652 fol 156^r Vaticano Palatino 70 fol 233^r Ambrosiano C 69 super. fol 233^r.

Pag 12 col II ΠΩC CΥΝΕCΤΗ Ὁ ἈΛΦΑΒΗΤΟC = Grottaferrat. fol 12^v—13^v. incip.: Πρῶτον μὲν τῶν παρ' ἑλληνι στιχείων (παρὰ 40

τοῖς ἑλλήσι στοιχείων G) τὴν εἰσαγωγὴν ἀπὸ τοῦ ἄλεφ ἑβραίου πρώτου στοιχείου δ ἑρμηνεύεται μάθησις ἐντελλομένη τῷ εἰσαγομένῳ παιδίῳ καὶ λέγουσα μάθε ἀφ' οὗ ἄλεφ καὶ αὐτοὶ μιμησάμενοι τὸ ἄλφα κεκλήκασι. desin.: ὅθεν μιμησάμενος ὁμηρος τὸν ἀριθμὸν τῶν εἰκοσιδύο βιβλίων
 5 τῶν παρ' ἑβραίων (ἑβραίοις G) εἰς τὸν τῶν εἰκοσιδύο στοιχείων τυποθέντα (τυπωθέντα G) ἀριθμὸν καὶ αὐτὸς τὴν ἰδίαν ποίησιν τῆς ἱλιάδος τῶν κδ ῥαψωδιῶν διὰ τῶν κδ στοιχείων ἐποίησεν· οὕτως δὲ καὶ τὴν ὁδύσσειαν. hunc tractatum publici iuris fecit Villosio Anecl. II 187 seq ex Marciano 489, qui in primis enuntiatis aliquanto discrepat ab Leiden-
 10 densi et Grottaferratensi. cum Marciano conspirat Burbonicus IID 4 (N). eadem expositio legitur in Parisinis 2553. 2555 (unde eam Goettlingius Theodosii sui p 1—2₁₄ edidit), in Hamburgensi p 295 Barocc. 116 fol 42^v Marciano 652 fol 156^v Palatino 70 fol 233^r Pii II codice 47 fol 2^v, ac teste Wachsmuthio mus. Rhenan. 1805 p 376 in Laurentiano plut. LVII 24 fol 45^v et Ambrosiano C 69 super. fol 233^r. Denique
 15 cfr epitomae ab Egenolffo editae cap. I (in Titzii Moschopulo p 17).

Pag 15 col I οὕτω δεῖ γράφειν καὶ τονοῦν τὰ τῶν Ἑλληνων στοιχεῖα· ἄλφα. βῆτα. γάμμα. δέλτα. εἰ (hoc rasura factum ex ἐι). ζῆτα. ἦτα. θῆτα. ἰῶτα. κᾶππα (sic). λάμδα (sic). μῦ. νῦ. ξῖ. οὐ. πῖ. ῥῶ.
 20 σίγμα. ταῦ. ὦ. φῖ. χῖ. ψῖ. ῶ. eadem inveniuntur in Barocc. 116 fol 43^v Marciano 652 fol 158^r Palatino 70 fol 235^r Pii II codice 47 fol 3^v Hamburgensi p 4, atque etiam in Grottaferratensi fol 16^v extr., nisi quod hic οὕτω δεῖ — στοιχεῖα non praemittuntur.

Pag 15 col II ΤΑ ὀΝΟΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕἰΚΟΤΕΚΚΑΡΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ
 25 = Grottaferr. fol 15^r—15^v. inc.: Ἀ. φωνῆεν δίχρονον προτακτικὸν τοῦ ι καὶ υ. desin.: Ω φωνῆεν μακρὸν προτακτικὸν ἀντιστοιχοῦν τοῦ ο (τῷ ο L²). eadem habent Theodosius Goettlingii 13₂₇—14₂₇ atque epitoma ab Egenolffo edita 3₁₁—4₂₅. atque etiam in Hamburgensi p 4 Barocciano 68 fol 79^v Ambrosiano C 69 sup. fol 239^v eadem inveni.

30 Pag 17 col I—20 I SVPPLEMENTVM PRIMVM legitur.

Pag 20 col I med. — extr. SVPPLEMENTVM SECVNDVM.

Pag 20 col II—28 I DIONYSII ARTIS §§ 1—11.

Pag 28 col II haec exarata sunt litteris maiusculis: ἰστέον δὲ ὅτι τὰ προστακτικὰ διὰ τοῦ ε γράφεται· σεσημειῶται δὲ τὰ γ ταῦτα προ-
 35 σῶπα (sic) ἤγου (sic) τὸ ε καὶ τὸ ζ καὶ τὸ ψ· οἶον εὔζαι (sic)· γράψαι· ῥύσαι· περιζῶσαι· ὑπόδησαι· τὸ δὲ ἐπιφερόμενον δύο ζζ διὰ τοῦ ε γράφεται· οἶον νύσσε· πρόστασσε. cfr infra ad editionis nostrae p 128 III 3.

Pag 28 col II ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ ΚΥΝ ΘΩ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ.
 40 sequuntur eadem quae in Goettlingii Theodosio leguntur p 49₂₆—50₄, tum similia eorum quae Bekkerus p 1137 ex Hamburg. et Marciano 652 edidit, deinde ea quae BA p 722₁₁—723₉ inveniuntur. Incipiunt: μέλλοντες ἐξηγεῖσθαι τὴν προκειμένην τέχνην ἀναγκαῖον οἰόμεθα.

Pag 32 col II ΠΕΡΙ ὍΡΟΥ. est eadem expositio quam Baroccianus 116 fol 41^r Marcianus 652 fol 174^r Hamburgensis p 289 sub hoc titulo Θεοδοσίου περὶ ὄρου exhibent. incipit ab his verbis: ὄρος ἐστὶ λόγος καθολικὸς περιέχων τὰ περιεχόμενα, finitur hisce: καὶ ταῦτα μὲν ἐπὶ τῆς τέχνης λέγειν ἐπεχειρήσαμεν· τὴν δὲ γραμματικὴν οἱ ὀρθῶς⁵ ὀριζόμενοι τοῦτον ὀρίζονται τὸν τρόπον. insunt ea quae in Goettlingii Theodosio 50₉ (κύστημα γάρ ἐστι) —₂₂ (κακοτεχνία) leguntur.

Pag 34 col II ὍΡΙΣΜΟΣ ΤΕΧΝΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ. qui tractatus cum antecedenti arte cohaerens ipse quoque in Barocc. Marc. Hamb. invenitur. Inc.: γραμματικὴ ἐστὶ τέχνη ἕξις θεωρητικὴ καὶ πρακτικὴ¹⁰ τῶν παρὰ ποιηταῖς τε καὶ συγγραφεύσιν. desin.: ἀρχόμενος τοίνυν ὁ Διονύσιος τῆς γραμματικῆς ὀρίζεται αὐτὴν ὥσπερ ἔχει τὸ βιβλίον. vulgavit non nulla Preller progr. Dorp. 1840 I p 24—26. partim consentit Theodosius Goettlingii 54₁₃—55₃₁.

Pag 39 col I ἙΤΕΡΩΣ Τὰ ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ. in eisdem codicibus.¹⁵ Inc.: νόμον ἴδιον ἐνόμισαν οἱ παλαιοὶ διὰ τῆς τῶν λόγων ἐξετάσεως ἀποκαθαίρειν τὸ διδακτὸν τῆς περὶ αὐτὸ ψευδολογίας καὶ περιττότητος. desin.: ἐπεὶ τοίνυν δεῖ τὸν γραμματικὸν παντὸς ἄπτεσθαι λογικοῦ ἐπιτηδεύματος καὶ πάντα ἐξηγεῖσθαι τῇ συντάξει, οὐ μὴν τῇ θεωρίᾳ, τοῦτου ἕνεκεν γραμματικὴν αὐτὴν ἐκάλεσεν.

20

Pag 47 col II ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ. Barocc. fol 43^r Hamb. p 2. Inc.: ἡ τέχνη πρᾶγμα χρειωδέστατον τῷ βίῳ τῶν ἀνθρώπων. desin.: οὐκέτι ὑγιὲς ἔσται ὁ ὄρος, ὥστε ἡ ἀνατροπὴ ὑγείᾳ ἐστὶν ὄρου.

Pag 50 col I ὍΡΙΣΜΟΣ ΤΕΧΝΗΣ ΚΑὶ ἙΡΜΗΝΕΙΑΙ. Barocc. fol 43^r²⁵ Hamb. p 3. Inc.: ὀρισώμεθα οὖν τὴν τέχνην, μαθόντες τί ἐστὶν ὄρος καὶ τί ὑγεία ὄρου. desin.: οὕτως οὖν τέχνη ἢ γραμματικὴ, τὸ δὲ τέλος χρειῶδες ἔχει τῷ βίῳ· λόγου γὰρ εὐρετής, δι' οὗ πᾶς ὁ βίος καὶ τὰ ὀρώμενα τέλος ἐδέξατο.

Pag 54 col I med. ἈΡΧὴ Τῶν Ἡ ΜΕΡῶν τοῦ Λόγου. se-³⁰ quantur artis §§ 12—20.

Pag 71 col II Π^Ε ΠΟΔῶΝ. est SUPPLEMENTVM TERTIVM (p 117, 4 ed. nostrae). περὶ τοῦ ἡρωϊκοῦ μέτρου expositio (p 121, 10 ed. n.) incipit p 75 col II. ὁ ἴαμβος ἔξ χώρας ἐπιδέχεται (p 122, 12 ed. n.) leguntur in p 76 col II, τομαὶ εἰσι τέσσαρες (p 123, 6 ed. n.)³⁵ in p 77 med. Haec pagina est earum prima in quibus librarius non dispartivit verba in columnas.

Pag 78 post illud distichon, quod infra habes in adnotatione ad p 124, 4, ea de pedum nominibus expositio legitur, cuius exitus in primis Monacensis codicis lineis invenitur, v. supra p XIV, 3. legi eam⁴⁰ etiam in Pii II cod. 47 fol 36 idque sub Dionysii Thracis nomine cognoscimus ex Duchesnii catalogo supra laudato.

Pag 80 med. ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἸΑΜΒΙΚΟΥ ΜΕΤΡΟΥ = Mon. fol 1^r col I—II, vide supra p XIV, 19.

Pag 80 extr. ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἩΡΩΪΚΟΥ ΜΕΤΡΟΥ = Mon. fol 1^r col II, vide supra p XIV, 26.

5 Pag 81 med. εἶδη μέτρων ἐστὶν ἐννέα — κατὰ δὲ πόδα οἶον τὸ ἡρωϊκόν = Mon. fol 1^r col I—II, v. supra p XIV, 37.

Pag 82 extr. τὸ ἐλεγιακὸν μέτρον πεντάμετρον ἐστὶν — ἐπὶ παντὸς μέτρου ἀδιάφορον ἐστὶν ἡ τελευταία συλλαβή = Mon. fol 1^v col II — 2^r col II, v. supra p XV, 13.

10 Pag 84 med. ΠΕΡΙ ΤΩΝ ἈΝΑΚΡΕΟΝΤΙΩΝ et p 84 extr. ΤΙΧΟΣ ΤΩΝ ἈΝΑΚΡΕΟΝΤΙΩΝ = Mon. fol 2^r col II—2^v col I, v. supra p XV, 27.

Pag 85 ΠΕΡΙ ΒΑΡΒΑΡΙΣΜΟΥ = Mon. 2^v I, v. supra p XVI, 7.

Pag 85 extr. ΠΕΡΙ ΣΟΛΟΙΚΙΣΜΟΥ = Mon. 2^v II, v. p XVI, 9.

Pag 86 extr. ΠΕΡΙ ΛΕΞΕΩΣ = Mon. 3^r I, v. p XVI, 11.

15 Pag 87 ΠΕΡΙ ΔΙΑΛΕΚΤΩΝ = Mon. 3^r II—5^v I, v. p XVI, 13.

Pag 95 tabula flexionum verbi τύπτω (SUPPLEMENTVM QVARTVM) et verbi τίθημι = Mon. 5^v II—14^r III.

Pag 111 incipiunt ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ ἈΛΕΞΑΝΔΡΕΩΣ Εἰσαγωγικοὶ Κανόνες περὶ κλίσεως ὀνομάτων = Mon. 14^v I.

20 Pag 118 extr. leguntur haec canonum nominalium verba: καὶ ἐν συναιρέσει ὄφρ. τὸν ὄφριν, quae BA p 981₁₆ et Mon. fol 17^v in. exhibent. sed quae apud Bekkerum et in Monacensi post illa verba subsequuntur, ea nec in p 119 aut 120 reperire licet, quae impletae sunt commentatione theologica a m. rec., nec in p 121, quae haec ab initio habet: 25 τῷ λόγῳ τῆς εὐθείας = BA p 982₃₀ et Mon. fol 22^r (vide de Monacensis foliis 18—21 supra p XVI, 36 sqq). ergo desunt in L ἡ μὲν ἀναλογία BA 981₁₆ — αἱ αἰτιατικαὶ 982₂₉. cuius iacturae causa patet. scilicet quod nunc Leidensis folium sexagesimum (p 119/120) numeratur, non a principio hic fuit, sed substitutum est pro pristino folio, quod 30 excisum est. hoc cohaeserat cum folio sexagesimo primo (p 121/122) exhibueratque ea quae nunc desiderantur.

Pag 121—172 invenitur Theodosii canonum nominalium et verbalium ea pars quae apud Bekkerum 982₃₀—1021₁₄ (ἱακῶς τετυφᾶται), in Mon. fol 22^r—42^v col II med. legitur. in fine autem paginae 35 172 lineae duae relictæ vacuæ sunt.

Item paginas 173—176 prima manus reliquit vacuas, sed posterior expositione theologica explevit.

Pag 177—179 continuantur canones Theodosiani inde ab ἀποβαλὼν BA 1023₂₀ — τετυφῆναι 1025₁₅, quod verbum in septima paginae 40 179 linea legitur.

In pag 179 lin 8 et seqq usque ad p 182, quas rursus manus prima vacuas reliquit, exaravere posteriores theologica et grammatica varia.

Pag 183—198 med. = Theodosii p 1029₃ τὸ δεύτερον — 1041₂ παρακειμένου apud Bekkerum.

Sequuntur varia ab aliis manibus scripta usque ad p 200 extremam. 5

Pag 201—202 med. = Theodos. p 1042₃₀ τυπτόμενα — 1044₁₄ τυπησόμενα.

In paginae 202 parte altera usque ad p 203 med., ubi prima manus nihil exaravit, ea commentatio theologica continuatur, cuius initium legitur in p 200.

In reliqua paginae 203 parte inveniuntur verba extrema con- 10
spectus flexionum pronominalium: ὦ ὦ. πληθυντικὰ τὰ ἄ.
τῶν ὦν. τοῖς οἷς. τὰ ἄ. ὦ ἄ. ἐνικὰ τὸ κφέτερον. τοῦ κφετέρου. τῷ
κφετέρῳ. τὸ κφέτερον. ὦ κφέτερον. δυϊκὰ τῷ κφετέρῳ. τοῖν κφετέροι.
πληθυντικὰ τὰ κφέτερα. τῶν κφετέρων. τοῖς κφετέροις. τὰ κφέτερα.
ὦ κφέτερα. τέλος τῶν ἀντωνυμιῶν. cuius conspectus aliud idque 15
maius fragmentum infra occurret p 234.

Pag 203 extr. — 208 sequuntur supra scripto ΠΕΡΙ ΤΟΝΟΥ 20
ΠΕΡΙСПΩΜΕΝΟΥ illa, quae ex aliis codicibus (Vatic. 1370 fol 132^v
Ottonob. 173 fol 155^v Coislin. 176 fol. 24 Hamburg. p 15 Parisin.
2554 fol 82^r) vulgavere Bekker p 1159—1161 Goettlingius in Theo- 20
dosio suo p 198—201. incip.: πᾶν ὄνομα μονοκύλλαβον οὐδέτερον
μακροκατάληκτον περισπᾶται. leguntur etiam in Havniensi 1965 p 243
(Graux p 52).

Pag 208 med. ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟῦ ΠΕΡΙ ΤΟΝΟΥ ΠΕΡΙ- 25
СПΩΜΕΝΟΥ. inc.: διὰ τί ἡρακλῆς καὶ ἐρμῆς περισπᾶται; extremae 25
interrogationes sunt: διὰ τί τὸ κρῖ περισπᾶται; et διὰ τί τὸ κλείν
περισπῶμεν; quae p 214 med. leguntur. eadem inveniuntur in Barocc.
116 fol 47^r Marciano 652 fol 164^v Palatino 70 fol 242 Havniensi
1965 p 247 Hamburgensi p 17. in Bar. Marc. Pal. subiciuntur arti
Dionysianae interiecto hoc indice: τοῦ αὐτοῦ περὶ τόνου περισπωμένου. 30

Pag 214 extr. ΠΕΡΙ ὉΡΘΟΓΡΑΦΙΑΣ. inc.: δύο σημαίνει τὸ τῆς
ὀρθογραφίας ὄνομα. ὀρθογραφία γάρ ἐστιν ἡ ὀρθὸς (sic) γεγραμμένη
λέξις. καὶ πάλιν ὀρθογραφία ἐστὶν ὁ κανὼν ὁ ἀποδεικτικὸς τῆς ὀρθῶς
γεγραμμένης λέξεως. p 216 in.: εἵπομεν (lege εἵπωμεν) οὖν πρῶτον
περὶ συντάξεως. ΠΕΡΙ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ. πᾶν σύμφωνον μεταξὺ δύο 35
φωνηέντων ἐν μιᾷ λέξει τῷ δευτέρῳ ἀκολουθεῖ. p 218 in.: ΠΕΡΙ
ΠΟΙΟΤΗΤΟΣ. τὸ ἐμήλιον (l. ἐμιλίον) ἐμύρνα ἐβέσαι καὶ τὰ ὅμοια διὰ
τοῦ ᾗ γραπτέον. οὐ διὰ τοῦ ζ. p 222 in.: ΠΕΡΙ ΠΟΣΟΤΗΤΟΣ. τὰ
εἰς ὦν συγκριτικὰ δικύλλαβα διφθόγγῳ παραλήγεται. extrema huius
expositionis verba sunt: τὰ διὰ τοῦ ἰνῆ θηλυκὰ διὰ τοῦ ἰ γράφεται. 40
ὑκμίνη αἰητίνη (sic) θριδακίνη ἀδριτίνη (sic), quae leguntur in media

pagina 224. horum praeceptorum orthographicorum partem primam edidit Bekkerus ex Vaticano 1370 (B) fol 134 seqq. BA p 1127. omnia publici iuris fecit Goettlingius Theodos. p 61, 22—66, 24 ex Parisinis 2553 et 2555. inveniuntur etiam in Barocciano 116 fol 48^v —50^r Marciano 652 fol 168^v—170^v Palatino 70 fol 244^r—247^r Pii II cod. 47 fol 59^r Hamburgensi p 20—25 Coisliniano 176 fol 25 seqq. Ottoniano 173 fol 157^v—159^v Harleiano 5656 fol 15 seqq (Cramer AO IV p 331, 21). in Ottoboniano ante titulum περί ὀρθογραφίας haec scripta sunt sed postea inducta: Θεοδοκίου γραμματικοῦ. denique eandem
 10 commentationem legere licet (atque ab genuina forma haud dubie propius distantem) in Havniensi 1965 p 726—754 sub nomine Ioannis Characis (Graux p 55).

Pag 224 med.—233 quas prima manus vacuas reliquit posterior commentatione theologica implevit.

15 Pag 234—238 med. continent mediam partem eius de flexione pronominum expositionis, cuius exitus legitur p 203 med. Haec praecepta inveniuntur plena in Vaticano 1370 fol 129^r—132^v Havniensi p 565—574 Hamburgensi p 272—278, ubi incipiunt ab his verbis: τῶν μὲν ὀνομάτων καὶ τῶν ῥημάτων ἡ κλίσις κατὰ ἀκολουθίαν φωνῆς
 20 προέρχεται (vide Hilgardi progr. p 41). quae Leid. p 234—238 med. exhibet, hoc initium habent: ἔστι (l. ἔστι) δὲ καὶ ἡ ὁ δείνα, ἥτις διχῶς (adde κέκλιται) τοῦ δείνου καὶ τοῦ δείνατος. ΠΕΡΙ ΚΗΤΙΚῶΝ ἈΝΤΩ-
 NYΜΙῶΝ. αἱ δὲ κητικαὶ τῶν ἀντωνυμιῶν παράγωγοι μὲν εἰσι κτλ (= Hamb. p 273); his verbis finiuntur: τὸ μὲν κτήμα αὐτῆς ἐν ταῖς
 25 ἐνिकाῖς πτώσεσιν ἔν ἐστιν, ἐν ταῖς δυϊκαῖς δύο γίνονται (= Hamburg. p 278 med.).

Pag 238 med.—247 fin. rursus posterioribus manibus prima integras reliquit. p 238 nunc leguntur duo praecepta medica εἰς ὀφθαλμοὺς βεβλαμμένους λίαν. —
 p 239—241 mixturam habes ex regulis grammaticis et moralibus compositam.
 30 — p 242 continuatur et absolvitur ea commentatio theologica, quae incohata erat p 224—233. — p 243—245 aliis theologicis impletae. — p 246 legimus quae ex hoc codice Valckenaerius in animadversionibus ad Ammonium p 228—231 publici iuris fecit: † Ζηνοδότου φιλέτερος. ἐπ’ ἀνθρώπων κεκραγέαι. ἐπὶ
 κυνῶν ὑλακτεῖν κτλ et † Ἐτέρως περὶ φωνῶν ζώων. ἄνθρωπος βοῦ, λαλεῖ,
 35 λέγει, κράζει, φθέγγεται κτλ. — in p 247 denique alia grammaticalia a variis manibus scripta sunt.

Pag 248—249 med. praebent partem posteriorem praeceptorum de vocalibus ancipitibus, quae vicesimo Arcadii libro inserta habet Parisinus 2102 ediditque ex illo exemplari Barkerus 193₁—196₂₁
 40 (p 217₁₇—222₃ Schmidt.). inveniuntur eadem in Barocciano 116 fol 50^v—51^r Hamburgensi p 27 med.—29 Coisliniano 176 fol 28^v—29^v Monacensi 284 fol 62^v—63^v Vaticano 1370 fol 140^v—142^v, in quibus omnibus desunt quae primae regulae praemittit et quae ultimae subicit Parisin. 2102. inscriptus est tractatus in Vat. (sicut in Parisino)
 45 περί χρόνων, in Coisl. et Mon. περί διχρόνων, in Bar. nullum habet

indicem, in Hamb. recentior demum manus in mg adiecit περὶ προ-
 σωδίας. Parisini scripturae multis locis ex his libris corrigi possunt,
 nec minus ex Leidensi. cuius fragmentum sic incipit: προπαροξυνό-
 μενα μὲν συτέλλει τὸ ᾱ, παροξυνόμενα δὲ ἐκτείνει· εὐδέβεια καὶ εὐδεβία,
 ἀμέλεια καὶ ἀμελία = Arcad. 195₁₀ Bark. 220₂₃ Schmidt. subiiciuntur 5
 autem post κατ' ἔνδειαν τοῦ ἐνὸς εἰ (222₇ Schm.) maiusc. litteris: τέλος
 σὺν θῷ τοῦ κειμένου εὐτύχως (sic) χρώ ᾧ παῖ. — deinde sequuntur
 p 249 med. ab eadem prima manu, nisi fallor, scriptae interrogationes
 non nullae de ὄνομα vocis genere, specie, figura, numero, casu, regula,
 flexione et: πόθεν παρήχθη προσωδία παρα τῷ προσάδῳ τῇ ὑποκει- 10
 μένῃ λέξει. infimae autem lineae quattuor in hac pagina vacuae
 relictae.

Item a prima quidem manu paginae 250 et 251 totae. usa eis est recentior
 ad perscribendum threnum qui versibus anacreonticis Hierosolyma a Persis capta
 deflet. primus οἶκος hic est:

15

Ἄγια πόλις θεοῖο
 ἁγίων ἔδος κρατείσθω (sic)
 ἱερουσαλήμ μεγίστη
 τίνα σοι γόον προσοίσω ··
 χριστιανῶν μακάρων ἔλθετε παῖδες.

20

Sophronii Damasceni, Hierosolymorum archiepiscopi, carmen esse et κουκούλιον
 demonstrat conlatis scholiis in Hephaest. recentioribus p 185₁₂ G. 154₁₃ W. et
 primus versus, qui in codice Barberin. I 246 solus legitur inter alia archiepiscopi
 poemata anacreontea, vide Maii spicilegium Romanum IV p 101. non indignum
 autem est hoc carmen quod totum evulgetur propter argumentum. 25

Pag 252 litt. mai.: † τὰ διὰ τοῦ ὀ γραφόμενα ἐπὶ γενικῆς
 αἰτιατικῆς καὶ δοτικῆς καὶ κλητικῆς ἐνικῶν τε καὶ πληθυν-
 τικῶν καὶ αἰτίαι αὐτῶν = Monac. fol 45^r. incip.: ἄγων ἄγωνος (sic)
 διὰ τὸ ἔχειν δύο σύμφωνα ἐν συλλήψει τῷ ω. ἀγνώμων ἀγνώμωνος.
 post eam vocem, quae in Monacensi ultima est, in Leidensi etiam 30
 hae sequuntur: φιλήμων χείρων χαλκηδών. — deinde p 254 med. † τὰ
 διὰ τοῦ ω γραφόμενα ἐπὶ ὀρθῆς γενικῆς δοτικῆς καὶ αἰτια-
 τικῆς καὶ κλητικῆς ἐνικῶν τε καὶ δυϊκῶν καὶ πληθυντικῶν
 καὶ αἰ αἰτίαι αὐτῶν. prima vox est ἄμβων ἄμβωνος, ultima ὠρίων
 ὠρίωνος. eadem leguntur in Havniensi p 581—588 (ubi prima vocum 35
 in ovoc flexarum ἄκμων ἄκμωνος scripta est).

In pag 259 med.—274 a prima manu intactis posteriores exaravere moralia,
 theologica, grammatica varia.

Pag 275—326 med. legitur commentariolus artis Diony-
 sianae byzantius quem Hilgardus edidit.

40

Pag 326 med.—334 med. ΠΕΡὶ ΤΡΟΠΩΝ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΟΥ
 ΧΟΙΡΟΒΟΣΚΟΥ = Rhetor. gr. ed. Walz. VIII p 802—818, ed. Speng.
 III p 244—255₁₄. at prima manus in medio capite vicesimo (p 253₁₃
 Sp.) substitit, postquam exaravit in p 331 extr. haec verba: καὶ τὸ
 ὑρεθὲν ἐν τῷ στόματι ἀπὸ μελιτρίου κηρίον (sic) ἢ ὡς ἵνα εἴπωι θεριστὴν 45

τῶν ὑδάτων τὸν ἀλῑαία (sic). continuavit operam alia manus p 332—
333 med. = 254₁ — 255₁₁ Sp. κύριος, absolvit vero rursus prima p 333
= 255₁₁ Ἰωάννης — 255₁₈ τελειοῦται.

Deinde repetitur nullo indice interiecto particula commentarioli
5 byzantii: p 26₂₃ Η. κυριολογία δέ ἐστιν ἡ κυρίως τοῦτ' ἔστιν ἀληθινὰ
λέγουσα· τροπολογία δέ παρατροπή ἀληθείας (quae videntur primo
obtutu supplementum libri περὶ τρόπων esse) usque ad finem secundi
artis capitis. atque scripta sunt κυριολογία — πρόχειρος ἀπόδοσις (p 26₃₂)
a prima manu, cetera ab ea, quae exaraverat p 332. pertinent autem
10 haec usque ad p 336 med.

Reliquam paginae 336 partem theologica implent quae recentiori manui
debentur.

Denique attingo quae in marginibus paginarum 1—99 exarata sunt. scholia
haec esse Gregorii Nazianzeni orationem in Theophania diligentissime in-
15 lustrantia intellexi, ubi codicem Augustanum Monacensem 499 (apud Hardtium V
p 200) cognovi. in quo orationes theologi leguntur interpretatione marginali expla-
natae, quae nonnusquam ad verbum cum commentario codicis Leidensis concinit.
de orationum Nazianzeni explanationibus vetustis, utpote quae etiam philologis
nobis bonae frugis uberrimae sint, alias fortasse disputabo.*) specimen pusillum
20 eorum scholiorum quae Leidensis exhibet in tabula photolithogr. altera legis.
scripta videntur ab manibus recentioribus duabus inter se succedentibus. ceterum
in p 1—13. 16—19 haec interpretamenta maximam partem abradendo abluendove
aetate etiam inferiore deleta sunt inque eorum locum interdum substituta in-
veniuntur praecepta grammatica vilissima.

Iam ex hac Leidensis libri descriptione primum quidem conligere
licet, quae olim legi potuerint in Monacensis quaternionibus nunc
deperditis, deinde quot quantaque illi vetusto exemplari detrimenta
iam eo tempore inlata fuerint, quo apographon Leidense inde factum
est. etenim Vossianum ex Victoriano descriptum (vel certe
30 oriundum) esse cum aliis locis demonstrari potest tum clarissime
patet conlatis Vossiani pag 58 et Victoriani fol 20^v, quae tabulis
photolithographicis repraesentata sunt. vide mihi marginem sini-
strum folii quod dixi membranarum Monacensium. ibi inveniuntur
hice ductus:

ο—ο ὙΕΙ
.. Ὑ. ΜΕ
ΛΑϚ:

35 quae verba additis ΔΗ litteris supplenda sunt, referenda autem ad
ea quae altera columna in eisdem lineis habet: Ἀπὸ δὲ κύματος. ὡς

*) nuper diligentissime de his scholiis disseruit ediditque explanationes
adhuc incognitas ex Laurentiano plut. VII 8 EPiccolomini in hoc libro:
Estratti inediti dai codici greci, Pisa 1879 (dagli Annali delle Università
40 *Toscane tom. XVI).*

ταχύς· βραδύς (ubi idem signum, quod ante 'ΕΥΕΙ invenitur, repetitum supra ταχύς videmus, nisi quod hic expictum est colore rubro). scilicet εὐειδής et μέλας alia exempla sunt epithetorum a qualitate corporis ductorum. ad Leidensem autem si iam oculis converteris, ibi quoque alterum exemplorum par conspicies in superiore paginae 58 marginē. at quae hic nota additur (ς), ea supra ταχύς (quod legitur in paginae 59 columnae I linea octava) non reperitur, sed supra διώνυμον in p 58 col I linea 16. cuius erroris causa inde repetenda est, quod in Monacensi ΔΗC·ΜΕ ad hunc prioris columnae versiculum

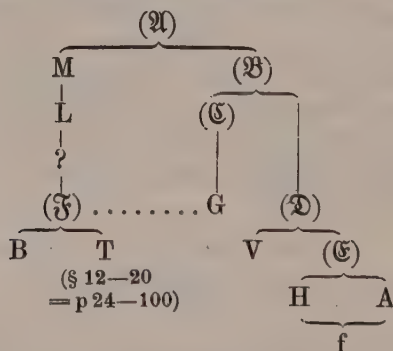
νυμον·διώνυμον·ἐπὺ

10

adpicta erant.

Ac descripsit is, qui Leidensem exaravit, Monacensem antequam correctrices manus hic passus est (ad p 35, 4. 37, 3. 39, 1. 43, 3), et summa usus diligentia descripsit, ut perraro lapsus huius libri peculiaris deprehendas (p 32, 1. 81, 1. 85, 1), ubique depravationes Monacensis repetitas videas. orthographicis tantum in rebus ab archetypi auctoritate recedere ausus est, velut encliticis bisyllabis accentum indere solet praegressa voce circumflexa, saepissime spiritum lenem eis vocalibus addit quibus ι littera in eadem voce antecedit (διάνοιας, περιέκτικόν, αἰτιώτική, ποιητής), subinde in distinguendis vocibus praeter punctum superius et inferius hoc signo utitur ς, de quibus rebus dictum est in actis conv. philologorum Trevirensis p 4—5.

De ceteris codicibus ita exponam, ut stemmati a me constructo non nulla subiciam inlustrandi probandique causa.

(A).

Ab hoc libro praeter alios multos hi naevi Leidensis (vel Monacensis Leidensisque) et Grottaferratensis derivandi sunt: p 6, 15 ἀνάστασιν; 8, 5 ῥαβδοδία; 19, 2—3 omissio horum verborum: ἢ ὅτ' ἂν διπλοῦν κύμφωνον ἐπιφέρηται, οἶον ἔξω; 39, 1 πνευστικόν; 53, 3 ἐνεστώ

pro ἐνεστῶτος. quae omnia in D correctae erant (19, 2—3 ex erotematis vetustis; 53, 3 ita ut pro corrupto genetivo scriptum esset ἐνεστῶς).

(B).

Hinc ducendae hae depravationes quae communes codicum GVHA sunt: 40, 2 τηλικούτος τοκούτος pro τοκούτος τηλικούτος. 60, 3—4 τῷ ῥήματι καὶ τῷ ὀνόματι pro τῷ ὀνόματι καὶ τῷ ῥήματι. 64, 1 αὐτῇ pro τῇ ἀντωνυμίᾳ. 67, 1. 5. 6 praetermissiones harum vocum: ἐνικός, γενικῆς, δοτικῆς, αιτιατικῆς. 68, 3 εἶδη δύο pro εἶδη δέ. — 9, 8. 13, 5. 14, 1 et 2. 15, 1 adiectiones horum verborum: οἶον ᾧ ἢ, ἰὼν εὐεργέα
 10 νῆα, τε χιτῶνά τε ἔννυτ' Ὀδυσσεύς, ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ, ἀνεπεκτάτων κατ' εὐθείαν καὶ ἐνικὴν πτώσιν. atque etiam quod 9, 2 in GV pro ᾧ legitur ᾧβ, ex B derivandum est.

(C).

Hunc codicem ut inter B et G interponerem adductus sum, quia altera pars eorum quibus G ab VHA differt debetur deliberationi
 15 cuidam et scientiae, altera summae neglegentiae ignorantiaeque. C libri auctori adscribo eam paragraphorum supplementorumque traiectionem, ut anteoedant §§ 11—20 excepta § 14, sequantur supplementum I et §§ 1—10 excepta § 6, deinde § 14, narratio de alphabeti graeci origine, § 6, expositio de singularum litterarum natura
 20 usuque, Gregorii et Ignatii acrosticha alphabetica adhortativa. eidem tribuo etiam has inscriptiones 7, 3 et 9, 1: περὶ στιγμῆς καὶ ὑποστιγμῆς, περὶ τῶν κδ στοιχείων.

G.

Grottaferratensem etiam tunc, cum adnotationem criticam componebam, ex Leidensi derivandum esse opinabar, commotus praeter miros
 25 aliquot concentus hisce locis:

15, 2 στοιχεῖ ἐστὶ G: nam L στοιχεῖ in fine versus habet atque initio subsequēntis ἁ ἐστὶ.

81, 1 οἶ pro οἶον G: namque in L οἶ versiculum claudit, ον sequentem incohāt.

30 96, 1 εἰ pro εἰς G: etenim L hanc vocem in duos versiculos distribuit.

At re iterum iterumque pensitata intellexi ea quae certa originis indicia putaveram, casui tribuenda esse. magnum tamen pretium ne nunc quidem G codici constituo. etenim ex C ita descriptus est, ut
 35 B et C librorum mutationibus adderetur incredibilis errorum multitudo, quorum partem tantum maiorem in adnotatione protuli. quid enim adtinebat adnotata talibus onerare qualia sunt 10, 6 ἐν εἰ ὅτε pro ἐνίοτε, 14, 2 ἄνα pro ἄρα, 22, 2 παρ' ἔμποις pro περ ἔμπης, 26, 1 ἀχιλλέας, 80, 2 εἰκαμῶ, 80, 3 χορίς, 83, 1 ἦτον? quae omnia Grotta-
 40 ferratensis peculiaria sunt.

(D).

Hunc qui exaravit verba tradita corrigere studebat in quaque pagina correctionibus cum pusillis tum gravioribus. asyndeton, quod in enumerandis rebus pluribus posteriori aevo displicebat, sustulit καὶ adiciens ante ultimum seriei membrum 9, 7. 10, 2. 24, 8. 25, 7. 30, 5. 31, 6. 34, 5. 47, 4. δὲ inseruit post primum verbum novi enuntiatum 10, 1 et 2. 14, 7. 35, 3. articulum bis positum esse voluit 10, 5 in τοῦ ἰ καὶ ὁ verbis, 13, 2 et 3 in τοῦ π καὶ φ, τοῦ κ καὶ χ, τοῦ θ καὶ τ. transpositione delectatus est 12, 3 ubi θ post δ traiecit, et 13, 4 ubi τὸ μὲν φ τῷ π praetulit. Multa correxit erotematis Dionysianis usus nec minus catechismum ab Moschopulo emendatum (*E^b*) quam vetustiore eius formam (*E^s*) consulebat. ex *E^s* derivo quod D 10, 8 diphthongorum ordinem mutavit, quod 16, 3 ἐκείνο τοῦτο adiecit, quod 19, 2 quartum syllabae productae modum quem in A defuisse ex Leidensis et Grottaferratensis consensu conligimus¹⁵ reduxit, quod 28, 5 pro τῶς scripsit τῶς, quod 32, 1 κατ' αἰτίαν pro inepta vetustiorum codicum depravatione (κατ' αἰτιατικήν) restituit, quod 57, 2 traditis coniugationis sextae exemplis addidit ἀκούω. Moschopulium ad catechismum refero horum locorum mutationes: 10, 7 (ubi υἱὸς καὶ ἐν τοῖς ὁμοίοις addita), 22, 5 (ubi τε καὶ ἐμμέτρου inserta), 27, 4 et 5. 34, 1. 55, 4 (ἀνύττω pro ἀνύτω), 58, 4 (οὐ pro μὴ), 73, 2 (οἶον pro ὥς), 86, 4 (πληροῦσα pro δηλοῦσα). — Ceterum non solum corrigendo sed etiam negligentia D peccavit. classem adverbiorum βεβαιώσας (n. 24 p 85, 1) praetermisit, deinde videtur in margine adiecisse. unde factum arbitror, ut V hanc speciem post²⁵ θετικὰ (n. 25 p 85, 2) conlocaret, HA plane omitterent. 25, 1 prorsus absurdam praebet depravationem inde ortam quod communis generis exempla ἄνθρωπος ἵππος in alienum locum inreperant. eam posterioris aevi consuetudinem, qua pluralis numerus verbi etiam cum neutrius generis subiecto plurativo construitur. utrum consulto an errore 5, 4. 30 9, 7. 10, 1 intulerit, dubitare licet.

VHAf.

H (Hamburgensem, vide supra p VIII) et A (Parisinum 2290, v. p IX) non ex V (Marciano 652, v. p IX) derivandos esse docent e. g. p 30, 5. 38, 1 et 5. 47, 3. — f (ed. Fabricianam) ex H et A originem ducere probavi supra p VIII seq.

35

(F).

Eam lineam, quae F ex L oriundum esse indicat, interrupti dubitandi signo, quia hoc solum certo demonstrari potest, persimile Leidensi fuisse F codicis archetypon. vide e. g. 60, 3—4. 64, 1. 67, 1 (ἐνικὸς) et 5 (γενικῆς, δοτικῆς) et 5—6 (αἰτιατικῆς). 68, 3. 71, 1; et in ea artis parte, qua T caret: 6, 15 et 7, 1 (ἦ). 14, 7 (λέγεται). ex L ipso⁴⁰

autem si ἔ fluxit, fluxisse dicendus est ex L correcto: vide 83, 2. 15, 1. 16, 1 (L¹) et 75, 3 (L³). — At ἔ admixtas habuit haud paucas lectiones ex codice qui cognatus erat Grottaferratensi: 23, 3. 25, 1—2 (κοινὸν μὲν οἶον ἄνθρωπος ἵππος σὺν κύων). 53, 3. 71, 2
 5 (πρὸς πρό). 106, 1—6. 106, 2 (ἡρᾶ κρᾶ). 106, 3 (ρήμα). 107, 6—108, 1. 109, 3. — Deinde is, qui ἔ exaravit, erotematis Dionysianis usus est idque ita ut modo artis verba immutaret, modo adscriberet tantum lectiones discrepantes. θαυμαστικῶν adverbiorum classem (n. 13 p 80) BT ponunt post σχετλιατικά (n. 8 p 77): quem ordinem nullus praeter eos
 10 codex habet, habent interpretationes armeniaca et syriaca, commentarii Heliodori et Melampodis, erotemata omnia. 74, 3 δυνατῶς, quod post καλῶς σοφῶς adiciunt, habent etiam E^s. 42, 3 pro ιδιότηας exhibet T ποιότηας et in B supra ιδιό ab eadem manu scriptum est ποιό; atqui ποιότηας posuit Moschopulus in erotematis correctis (E^b) pro illo
 15 quod Dionysius scripsit. 24, 5 pro uno Σωκράτης B habet Ὅμηρος Σωκράτης, in margine autem rubro (sed ab eadem manu teste Mauio) adscripta sunt ἡ σωκράτης πλάτων eademque duo exempla in textu praebet T; atqui eadem etiam in erotematis leguntur. — Denique etiam coniectura videtur ἔ non nulla mutavisse, velut 43, 3. 54, 2 bis. 55, 5.

20

BT.

Horum (de quibus vide supra p IX et X) uterque mixturae, quam ἔ exhibuerat, ipse quoque nova admiscuit. atque videntur non nulla codicibus classis deterioris debere, pleraque vero erotematis vel coniecturae. eum qui B librum exaravit, ex suo ingenio hausisse puto
 25 horum locorum mutationes: 6, 2. 12, 1; erotemata in rem suam contulisse p 21, 2. 22, 5.*) 25, 1. 33, 4. 74, 1 (χθéc). 76, 2 et 4 (ᾠφελον). 77, 1 (οἶμοι). — T codicem qui scripsit, sibi ipsi debebat, nisi fallor, 28, 1 et 5. 57, 3. 58, 4 (βοάω βοώ). 59, 5 et 6 et 9. 67, 3—4. 74, 1; erotemata usurpavit, opinor, 36, 6. 41, 3. 89, 1. 94, 2—95, 1.
 30 ex aliis technicis videtur hausisse ἀμμώδης 45, 2. τῷ 62, 4. δς 65, 1. 66, 3. 67, 3. — Perraro B convinceitur incuria peccasse; saepius T: 25, 4. 27, 4—5. 34, 5—35, 1. 38, 1 et 2. 40, 2. 41, 1. 80, 3.

De iis artis codicibus, quorum notitiam nactus sum, postquam adnotationem criticam typothetae tradidi, velut de Monacensi 284
 35 Barocciano 116, alias disseram.

De vetustis artis Dionysianae explanationibus diligentissime post Prellerum (progr. univers. Dorpat. 1840 I) et Hoerschelmannum (De Dionysii Thracis interpretibus veteribus, Lipsiae 1874) Hilgardus meus disputavit programme gymnasii Heidel-

40 *) nisi his duobus locis B ab ἔ accepit, quae ex erotematis oriunda sunt. versamur enim hic in ea artis parte qua T caret.

bergensis anni 1880. Genera scholiorum tria distinguenda sunt: explanationes continuae vetustiores, commentarii ex complurium scholiastarum interpretationibus compositi, commentarioli et paraphrases aevi inferioris.

I De commentariis continuis vetustioribus.

5

1. De explanatione Heliodorea.

Hanc legimus in Barocciano 116 (O) fol 10^r—20^r, Vaticano 240 fol 36^r—60^r, Marciano 652 (V) fol 135^r—153^r, Palatino 70 fol 267^r—272^r, Hamburgensi apographo (H) p 325—359. in omnibus vero his exemplis deest prior commentarii pars: quae prima leguntur,¹⁰ sunt de nominum speciebus interrogativa et infinita (artis § 12 p 39). cuius iacturae causa cum in detrimento quodam posita sit quod acceperat exemplar Baroccianum (vide Hilgardum p 4—6), hoc esse ceterorum archetypum apparet. — Auctorem interpretationis Georgium Choeroboscum esse equidem dixeram mus. Rhenan. 1864 p 38, ad-¹⁵ stipulatus est Adolfus Hartius annal. Fleckeisen. 1872 p 268, Hoerschelmannus p 42 seqq ita oblocutus, ut censeret non genuinum Choerobosci commentarium exstare, sed ab Heliodoro exscriptum ipsiusque additamentis auctum. cui sententiae et Hilgardus accessit neque ego assentiri nequeo. — Vulgavit commentarium Bekkerus ex Hamburgensi²⁰ hac ratione, ut discerneret particulasque cum aliorum commentorum frustis sub singulis technes lemmatis componeret. ex Barocciano non profert ille nisi discrepantias paucissimas p 1178—1179; omnes excerpit in suum meumque usum Hilgardus. ego olim codices Romanos et Venetum inspexi.²⁵

2. De explanatione Melampodea.

Altera interpretatio continua unius scholiastae vetustioris legitur in Havniensi 1965 (K, chartac., saec. XV, cfr Graux *Notices des manuscrits grecs de la Grande Bibl. Royale de Copenhague* p 50—57) p 459—508 et in Vaticano 1766 (U^{II}, apud Bekkerum D, chart.,³⁰ saec. XV) fol 186^r—215^v. hic commentarius auctoris appellatione caret in Vaticano; in Havniensi Melampodi grammatico tribuitur idemque nomen praescriptum est interpretationis huius frustis in aliis codicibus. sed sunt etiam libri qui explanationes hinc petitas dent Diomedi *σχολιαστικῷ*. ego in nuncupandis scholiis nomen praetuli³⁵ Melampodis. de causa appellationis duplicis audi LLangium in libelli Hoerschelmanniani p 29: *Auf mich machen diese Scholien den Eindruck von Collegienheften. Die Duplicität des Namens würde sich erklären, wenn man annähme, dass einer der Nachfolger des anderen sei und das Heft seines Vorgängers benutzt habe.* Havniensem ex-⁴⁰ cussit et aliquot commentarii particulas disputationi suae inseruit Hilgardus, mihi omnia quae exscripserat tradidit. Vaticanum exemplar

post Bekkerum (qui p 1162—1180 discrepantes non nullas lectiones protulerat) equidem perlustravi. uterque codex omittit interpretationem paragraphorum 11—19.

II De commentariis qui ex complurium scholiastarum interpretationibus compositi sunt.

1. De collectione scholiorum Vaticana.

Legitur in Vaticano 14 (U, apud Bekkerum V) fol 33^v—127^v et Hamburgensi (H), in quem haec quidem scholiorum pars ex Vaticano tum, ut videtur, lectu faciliore transcripta est, p 33—278. archetypon membranaceum est, formae quadratae minoris, rescriptum saeculo XIII (de antiquae manus vestigiis non nullis, quae troparii fragmenta exhibent, vide Bekkerum p 1136). contuli exemplar quoad tempus suppetebat anno 1870 cum Bekkeri editione; denuo autem summa diligentia scripturas eius eruit a me rogatus nuper Mauius. Bekkerus plerumque Hamburgense apographon secutus est. nec diffi-
teri licet aliquem huius quoque esse usum propter eam quae nunc est Vaticani libri condicionem. sed non minus patet multa Ham-
burgensis exemplaris auctorem incuria aut consulto mutavisse. — Compositus autem est hic commentarius miscellaneus ex interpreta-
tionibus Melampodis (sive Diomedis. vide Hilgardum p 12—19)*, Stephani (Hilg. p 19—21), Porphyrii cuiusdam (Hilg. p 22—23), Georgii (Hilg. p 7 et 22)**). Inter hos interpretes distribuere con-
geriei scholiorum Vaticanae maximam quidem partem contigit Hoerschelmanni Hilgardique industriae et sagacitati (vide indicem Hil-
gardianum p 47—51). de rationibus interpretandi, quas observare licet in Melampodis et Stephani scholiis, non nulla in indice meo latino sub his nominibus composui.

*) Melampodeae explanationes sumptae sunt ex codice qui cognatus erat Havniensi 1965 et Vaticano 1766: namque ut in illis libris qui continuum Melampodis commentarium exhibent, ita in collectione quoque Vaticana de artis paragraphis 11—19 nullum huius scholiastae verbum invenitur.

**) Porphyrium fuisse Platonicum iam Hoerschelmannus recte negavit l. l. p 74 et act. societatis philol. Lips. V p 298. nihilo vero magis Georgium fuisse Choeroboscum mihi cum Hilgardo constat. videtur is fuisse, quem praeter Choeroboscum et Heliodorum laudat locus a Wachsmuthio e codice Vallicelliano F 68 exscriptus: ἐξηγήσαντο (scilicet) artem Dionysianam) Ἡλίοδωρος καὶ Γεώργιος τις καὶ πλατύτερον ὁ Χοιροβοσκός. cui opinioni ab Hilgardo p 7 propositae non debebat Egenolffus Philolog. Rundschau 1882 p 457 opponere: *Wie, wenn die Schlussworte aus der Notiz im Vallicellianus so viel bedeuteten, wie ὁ καὶ πλατύτερον Χοιροβοσκός?* nam iste huius comparativi usus inauditus est; persaepe contra de expositione uberiore usurpatur. nec conspirat cum Egenolffi interpretatione τις pronomen. At non eundem esse Georgium aneponymum codicis Vaticani cum Georgio Curtesio Scholario, quam coniecturam Hilgardus perdubitanter protulerat, nunc satis intelleximus, postquam ex Curtesii protheoria vel isagoga (quae in libris Burbonico, Vallicelliano, Angelicis duobus exstat) plura Mauius mihi exscripsit quam ipse olim excerptseram.

2. De collectione Neapolitana.

De hac primus rettulit CWachsmuthius mus. Rhenan. 1865 p 375 seqq: legitur in codice Burbonico II D 4, v. Cyrilli catalogum II p 43 (apud nos N). sed eandem inveniri in Marciano 489 docuit Hilgardus progr. p 7—9. quorum codicum is est hoc teste ⁵ consensus, ut non solum eodem ordine in utroque singula scholia legantur, sed etiam multae utrique communes singulorum verborum depravationes sint. continet autem haec collectio scholia Heliodori, Diomedis (sive Melampodis), Stephani.

3. De collectione Oxoniensi.

10

In Barocciano 116 (O) fol 28^v—30^v legitur explanatio paragraphorum 1—6 hoc titulo praefixo: Διομήδους σχολιαστικοῦ εἰς τὴν Διονυσίου τέχνην. eadem scholia sunt quae in aliis codicibus Melampodi adscribuntur. sed admixtas habent Porphyrii et Stephani interpretationes, vide Hilgardi progr. p 16 adn. 2. ex Barocciano ¹⁵ autem fluxit haec quoque collectio, sicut commentarius Heliodoreus, in Marcianum 652 fol 117^r seqq (unde Villosio non nulla frustula vulgavit Anecd. II p 121—187), in Vaticanum 240 fol 15^v—35^r, Palatinum 70 fol 251^v—266^r.

4. De codice scholiorum Londinensi.

20

Ex codice Musei Britannici Add. 5118 (C) Cramerus edidit in Anecdotorum Oxoniensium t. IV p 308—330 specimina scholiorum anonymorum*) ad omnia artis capita pertinentium, in quibus ea potissimum quae paragraphum de litteris inlustrant, doctrina abundant optima. unde libido orta ex hoc fonte plura hauriendi. at notum ²⁵ est Museum Britannicum nullum unum librum foras emittere. itaque, cum mihi non magis ad codicem venire liceret quam codici ad me, Muellerum cognomine Struebing precibus adii, quem in illo museo quasi habitare ex ipsius ore apud Treviros audiveram. nec tuli repulsam. sed vir doctissimus idemque liberalissimus, quamquam ³⁰ haec scholia ab eis quibus operam navat studiis ita distant, ut cum ea legeret non solum in terram incognitam, sed nonnunquam in nosocomium devenisse sibi visus sit, tamen cunctatus non est multa codicis folia describere. ex quo apographo intellexi commixtas in hoc commentario esse interpretationes Melampodis et Stephani. ³⁵

5. De Theodosio Goettlingiano.

In codicibus Parisinis 2553 et 2555 Theodosii nomine perperam ornata exstat farrago commentationum grammaticarum, ex qua primus

*) quae enim p 65 rubro pigmento scripta sunt: ταῦτα Λούκιος ὁ Ταρραῖος παρατίθεται, haec Hoerschelmannus in actis societatis philologiae Lipsiensis ⁴⁰ IV p 340 demonstravit Cramerum falso ita interpretatum esse ut putaret totam primam partem huius scholiorum collectionis ab illo grammatico derivandam esse.

Bekkerus nonnulla excerpſit in adnot. ad Apollonii Dyscoli ſyntaxin p 351—355 et in Anecdotorum ſuorum tomo tertio. integram deinde Goettlingius eam publici iuris facere non dubitavit. nec magis dubitavit Theodoſii Alexandrini nomen libello inſcribere, epitomam
 5 ſe ratus edidiſſe commentarii in artem Dionyſianam ab illo grammatico conſcripti (vide praef. Goettl. p VIII ſeqq). qua de re non minus erravit quam de ipſius artis origine (p V ſeqq). conſtat liber Pſeudotheodoſianus ex duabus partibus nec auctoris nec conſilii communione inter ſe conexiſ. in priore quae a p 1—79 pertinet, legitur
 10 mixtura ex technes ſcholiis et ſupplementis*) compoſita, quibus inſerta eſt etiam infimae aetatiſ diſputatio. quae enim p 18, 8—27, 7 leguntur, ſumpta ſunt ex inſtitutionum Priſcianearum verſione Planudea (= Bachmanni Anecd. II p 113₇—125₃₂. cfr Emendationum Apollonianarum ſpecimen meum p 4). illorum ſcholorum autem
 15 alia ſunt Melampodiſ (cfr e. g. Pſeudotheod. 41₈—23 cum BA 822₂₈—823₁₁, quae Melampodea eſſe conſtat teſtimonio Havnienſiſ et Vaticanſi 1766), alia Stephani (cfr Pſeudotheod. 36₄—9 cum BA 802₁₈—22, quae Stephano tribuenda eſſe ex Vaticano 14 patet). altera vero pars falſi Theodoſii teſtibus Palatino 43 Veneto 491 Pariſino
 20 2561 Laurentianſi plut. 55, 7 et 55, 17 Theodoro Prodromo ſive Ptochoprodromo adſcribenda eſt, qui p 109 ſeqq nominum et verborum canoneſ Theodoſianoſ explicat, poſtquam breviter de ceteriſ orationiſ partibuſ expoſuit.

6. De libro Darmſtadino.

25 In codice Darmſtadino 2773 a folio 152^r legitur commentariuſ in Dionyſii paragraphoſ 1 et 2 ſic inſcriptuſ: Πορφυρίου εἰς τὸ τί ἐστὶν ἐμπειρία, quem edidit Sturziuſ poſt EG p 663 ſeqq. hanc quoque eſſe compoſitionem ſcholorum Melampodiſ et Stephani recte dixit Hilgarduſ progr. p 23 adn. 1.

30 III De commentarioliſ et paraphraſibuſ aevi inferioriſ.

1. De interpretatione ab Hilgardo edita.

Ex hoc commentario, qui Dionyſii verba interiectiſ explanationibuſ brevibuſ praebet, iam Peyro artiſ ſcripturaſ ab editione Fabriciana diſcrepanteſ excerpſerat, uſuſ codicibuſ Taurinenſi 163 (b II 17) et
 35 Caluſiano (vide ſupra p IX 24). tum Bekkeruſ ex Pariſiniſ 2558 et 2594 et Hamburgeniſ lectioneſ technes protulit (v. ſupra p X 10. 15. 19), atque in adnotationiſ criticae p 1161 ſeqq etiam explanationiſ particulaſ non nullaſ ex Hamburgeniſ edidit. totam interpretationem Hilgarduſ publici iuriſ fecit progr. Heidelb. 1880 p 24—46 ex hiſ
 40 codicibuſ:

*) cfr ſupra p XXIII 11 et 27 et 40 XXIV 6 et 14 XXVII 3.

1. Monacensi (v. supra p XVIII 13), apud nos σ^M .
2. Leidensi (v. p XXVIII 40), apud nos σ^L .
3. Hamburgensi, ubi totus commentarius sicut in Leidensi legitur, apud nos σ^H .
4. ex Parisino 2594 saeculi XV, in cuius foliis 105^r—118^v 5 totus legitur excepto initio usque ad p 25₁₀ ed. Hilgardianae; apud nos σ^R .

5. ex Parisino 2558 saec. XVI, cuius folia 42^r—52^v exhibent quae a p 31₂₄ usque ad exitum leguntur praemissa brevi de singulis litteris expositione, ubi habes Dionysii praecepta (§ 6) partim in 10 formam erotematicam conversa et adiecta nonnulla, quae etiam in catechismis Dionysianis inveniuntur; apud nos σ^P . est autem Nephonis opus teste inscriptione: Νήφων (sic) μοναχοῦ, τάχα ζωγράφου*), περί στοιχείων καὶ τῶν ἡ μερῶν τοῦ λόγου ἐρμηνευθέντα κατὰ δύναμιν, nec minus teste subscriptione: 15

τέλος εἴληφεν ὀκτὼ μέρη τοῦ λόγου
χειρὶ γραφέντα ῥυπαρὰ καὶ ταλαίνη
μοναχοῦ νήφων, τάχα δὲ καὶ ζωγράφου.
τὰ μέλανα μὲν τῶν πάλαι διδασκάλων,
τὰ δὲ ἐρυθρὰ κάμου τοῦ τρικαθλίου. 20

6. ex Havniensi 1965 saec. XV, cuius p 439—458 commentarium exhibent inde ab artis paragrapho 12; apud nos σ^K .

Monacensem Leidensem Hamburgensem Havniensem ipse Hilgardus excussit, Parisinos Maximilianus Bonnet contulit, quo homine nihil est, opinor, liberalius. 25

Iam debebam promissis stare quae Hilgardus p 23 et Egenolfus Philologische Rundschau 1882 p 462 meo promissere nomine, quorum alter quae ratio inter singulos codices intercederet explanaturum me esse in praefatione editioni artis praemissa, alter hunc mirum Sanctum me secaturum esse dixit. at *ultra posse neminem obligari* ut male latinum 30 ita bene iustum esse quis est qui neget? ergo haec nunc quamquam non sufficiunt sufficient.

Monacensis et Leidensis eodem cognationis vinculo in hoc commentariolo atque in reliquis quae praebent scriptis coniuncti sunt. verum non praestant hi codices ceteris sicut in arte eos praestare 35 patet; sed haud paucis locis, ubi ML depravata exhibent, in ceteris codicibus omnibus aut ternis aut binis aut singulis inveniuntur quae vera aut veris propiora sunt nec tamen coniecturae deberi existimare

*) cfr quae mihi Bonnetus exscripsit ex Parisino 1704: ἡ παροῦσα βίβλος 40 ἐστὶ γεωργίου στακινου τάχα καὶ ζωγράφου (fol 3^r in margine ab m. rec.) et εὔχεσθαι πατέρες διὰ τὸν κύριον ὑπὲρ τῆς ψυχῆς τοῦ ἀμαρτωλοῦ γεωργίου τάχα ζωγράφου τοῦ ἔχοντος τὴν βίβλον ταύτην (fol 16^r item in margine ab m. rec.).

licet. stemma autem ut construerem horum sex librorum, mihi nondum contigit, quia σ^H σ^R σ^P σ^K mixtas ex diversis fontibus scripturas exhibent.

Continet hic commentarius in eis codicibus, qui plurima praebent (LH), supplementum περὶ προσωδίων, artis paragraphos 1. 2. 7—10.
 5 12—20; paragraphorum 3—6 et 11 explanatio adhuc in nullo codice a nobis reperta est*). in § 14 quae est de coniugationibus nihil fere aliud quam repetuntur Dionysii verba; e contrario in §§ de pronomine, de adverbio, in supplemento de prosodiis longe recedit interpres ab eis quae explananda erant.

10 Quis composuerit hanc interpretationem, ignoramus. nam quod tribuitur Theodosio Alexandrino in Taurinensi et Vaticano 1729 (in quibus appellatur θεοδοκίου γραμματικοῦ ἀλεξανδρέως περὶ προσωδίων), item in Calusiano, Laurentiano plut. 55, 17, Baroccianis 57 et 115, Miscell. Bodl. 215, Vaticanis 1356 et 1357, Barberiniano I 150 (qui
 15 hanc inscriptionem habent: ἀρχὴ τὴν θεῶν τῶν ἐρωτημάτων θεοδοκίου γραμματικοῦ ἀλεξανδρέως περὶ προσωδίων), hanc appellationem apparet falsam esse, nec latet causa pseudonymiae. etenim scimus supplementum de prosodiis, quod primam artis paragraphum in hoc quoque commentario praecedit, ab non nullis Theodosio Alexandrino adscriptum
 20 esse (v. infra p XLVIII seq). De aetate commentarii id constat quod consequitur ex aetate codicis Monacensis. quocirca octavo vel nono saeculo eum tribui. explanationem ipsam si in examinando aevo consuleres, adscriberes posteriori. nunc discimus iam superiore tempore satisfacisse eis qui grammaticae studebant doctrinam tam exilem, placuisse nuptias
 25 philologiae et theologiae tam ineptas quales sunt 25₃₀—26₃: «Ποιηταὶ» δέ εἰσιν Ὅμηρος, Ἀριστοφάνης, Θεόκριτος, Ἀλκαῖος, Πίνδαρος, Ἡσίοδος, Ἰσοκράτης, Εὐριπίδης, Θουκυδίδης, Φωκυλίδης, καὶ οἱ λοιποὶ δὲ πάντες ποιηταὶ. «συγγραφεῖς» δὲ οἱ τὰ τούτων ποιήματα συγγραψάμενοι. Λέγομεν δὲ τρανότερως περὶ ποιητοῦ καὶ συγγραφέων, οἷον ποιητῆς
 30 μὲν ὁ κύριος καὶ θεὸς ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, συγγραφεῖς δὲ Ματθαῖος, Μάρκος, Λουκᾶς, Ἰωάννης. Ποιήματα δὲ τοῦ Ὁμήρου ἢ Ἰλιάς καὶ ἢ Ὀδύσσεια· συγγράμματα δὲ τὰ αὐτὰ νοείσθω. ἐπὶ δὲ τοῦ κυρίου ἡμῶν ποιήματα μὲν τὰ ἀόρατα καὶ τὰ ὁρατὰ κτίσματα, καὶ <συγγράμματα> ἢ παλαιὰ καὶ νέα διαθήκη ἢ συγγραφεῖσα ὑπὸ Μωϋσεως καὶ τῶν
 35 λοιπῶν προφητῶν καὶ τῶν εὐαγγελιστῶν. nec continget, opinor, quod Schoemannus**) Philol. Anzeiger 1881 p 510 fieri posse putat, ut ex ineptarum vel vulgatissimarum rerum mole vetustior doctiorque

*) exstat ne in Taurinensi quidem aut Calusiano teste Peyrone. ceterum legitur commentariolus in his quoque codicibus quos nondum excussimus: Parisino 2090 fol 33^r, Vaticano 1356 fol 1, Vat. 1729 fol 98, Barberin. I 150 fol 1, Laurentianis plut. 55, 17 fol 1 et pl. 86, 25 fol 75, Baroccianis 57 fol 145^r et 115 fol 87^r, codice miscellaneo bybl. Bodleianae 215 fol 229^r, Canoniciano 13 fol 1^r.

**) videlicet nepotem dico, qui nomine suo digna praestitit commentationibus Macrobianae et Zenobianae.

explanatio secernatur; quamquam non plane desunt quae meliorem doctrinam ostendant. At haud levis momenti commentarius est in restituendis Dionysii verbis.

2. De Pselli paraphrasi poetica.

A Boissonadio Anecd. t. III p 200—228 ex libris Parisinis 5
2408 2551 2620 editi sunt τοῦ μακαριωτάτου ὑπερτίμου προέδρου τῶν φιλοσόφων κυροῦ Μιχαὴλ τοῦ Ψέλλου τίχοι πολιτικοὶ πρὸς τὸν βασιλέα κυρὸν Κωνσταντῖνον τὸν Μονομάχον περὶ τῆς γραμματικῆς, qui exstant etiam in aliis codicibus (vide Sinneri catalogum bybl. Bernensis I p 586 Bandinii cat. bybl. Laurentianae II p 373 Coxii catal. codicum Bodl. I 10 p 211). in iambos populares conversa hic aliquot Thracis praecepta aliorumque libellorum grammaticorum habes. pauca addidit Psellus explanandi causa, quorum partem sumpsit ex scholiis Dionysianis, cfr e. g. versus 187 cum Melampodis scholio 741₆ Stephani 741₁. ceterum ea quae praeses philosophorum Constantinum docet, in co- 15
dicibus Parisinis sic disposita leguntur, ut ne Psellianae quidem stoliditati haec confusio imputari possit; verum traiecta nonnulla videntur, alia omissa a librariis.

3. De lexico Bachmanniano.

Commentarioli instar est quod Bachmannus Anecd. I p 425—450 20
edidit λεξικὸν τῆς γραμματικῆς (λ), ubi brevissimae non nullarum vocum interpretationes eodem quo in ipsa arte leguntur ordine compositae sunt. quas patet exemplaris technes marginibus adscriptas fuisse. atque utilis haec collectio — id quod Carolus Galland*) quoque perspexit — eo nomine praedicari potest, quia hinc intellegere licet, 25
quaenam in illo exemplari praemissa aut subiecta arti supplementa fuerint**). etenim antecedunt explanationes duarum vocum supplementide prosodiis; sequitur interpretatio unius quae in technes definitione (supplemento nostro secundo) reperitur; deinde p 425₄—427₂₄ quin-
quaginta tria vocabula artis ipsius explicantur; quarto loco p 427₂₅—27 30
duo supplementi de pedibus (tertii in editione nostra); quinto multae voces Theodosianorum canonum; sexto et septimo p 438₁₆—440₆
440₇—443₁₇ vocabula supplementorum περὶ τόνου περιπρωμένου et περὶ ὀρθογραφίας, de quibus vide supra p XXVI 17 et 24; octavo loco p 443₈—446₂₅ explanantur quae interpretatione egere videbantur in 35

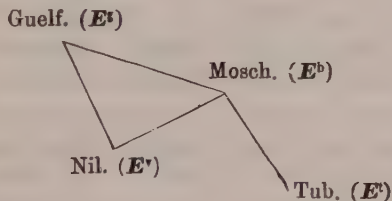
*) vide museum Rhenanum a. 1882 p 26—34. quae ex tribus commentationibus una est, quibus auctor talem et natum se esse probavit et coniuncta ipsius industria cum Studemundiana institutione factum, ut sperari liceat multum lucis huius studia adlatura esse scriptis technicorum veterum. quocirca gratulamur non solum illi sed nobis quoque, quod ei copia data est mox 40
adeundi fontes Matritenses.

**) plane eadem est natura idemque usus eius lexici, quod versionī armeniacae adiunctum est: vide infra Merxium p LXI 1—20.

libello περὶ πνευμάτων, de quo vide infra p LV 39; ultimo denique p 446₂₆ — 450₁₄ nonnulla supplementi περὶ διχρόνων, de quo dixi supra p XXVII 37 et infra p LV 29.

De ceteris aevi inferioris commentariolis et paraphrasisibus alias
 5 agam. sed tangenda certe hoc loco etiam epitoma grammaticae
 est, cuius priorem partem 1822 Titzius edidit in *Manuelis Moschopuli
 Cretensis opusculis grammaticis*, deinde emendatiorem doctissimaque ad-
 notatione instructam anno 1877 Egenolffus hoc titulo praefixo:
Anonymi grammaticae epitoma Liber prior. huius libelli inscriptionem
 10 eam quae et in Titzii codice et in Veneto exemplari legitur: ἐπιτομή
 νέα γραμματικῆς, Hartius in libello scholastico Berolinensi 1871 ita
 interpretatus est, ut genetivo Dionysianam artem significari putaret.
 quam opinionem Egenolffus praef. p VII seqq refutavit commentariosque
 potius quam epitomam enchiridii Thracis nuncupari posse librum
 15 dixit. verum ne sic quidem ego appellaverim, sed (si modo de hac
 re iudicare mihi licet ex priore epitomae parte eisque posterioris partis
 locis quos Egenolffus liberalissime mihi exscripsit) nominarim artem
 Dionysianam ex doctrina grammaticorum posteriorum correctam et
 suppletam*). de auctore autem novi compendii iudicium non prius
 20 faciemus quam integrum libellum cognoverimus atque Egenolffus suam
 tulerit sententiam. nunc nihil aliud quam iterum summam esse inter
 νέαν ἐπιτομήν et erotemata Dionysiana ab Moschopulo correctam con-
 sensionem.

De eis libris ubi artem Dionysianam in interrogationes
 25 et responsiones redactam invenimus disputavi epistula ad
 Vsenerum data**), qua demonstrare studui hanc rationem intercedere
 inter erotemata vetustissima Guelferbytana et recentissima
 Tubingensia et catechismum ab Manuele Moschopulo Cretensi
 (ante medium saeculum XIV) correctum et eum qui in Nili Chii
 30 (Rhodiorum post med. saec. XIV metropolitae) enchiridio grammatico
 rhetorico logico legitur:

*) supplementa partim quidem ex artis ipsius exemplari petita esse patet conlatis epitomae p 1—3, 3₁₀—4₂₅ cum Leidensis codicis p 12—14 15—16 (vide supra p XXIII 16 et 28).

**) in libello scholastico Gymnasii Heidelbergensis anni 1881, qui in aedi-
 40 bus BGTeubneri prostat sic inscriptus: *Appendix artis Dionysi Thracis ab G. V. re-*

quod stemma noli ita interpretari quasi Moschopulum vel Nilum manibus suis trivisse ipsum Guelferbytanum librum putem: immo posui Guelferbytani nomen pro toto genere eorum exemplarium, quae antiquiorem erotematum speciem, correctionibus Moschopuliis liberam exhibebant. aliis vero huius generis codicibus Moschopulum Nilumque usos esse 5 patet ex non nullis locis, ubi in Guelferbytano depravata sunt quae apud illos grammaticos recte scripta inveniuntur. Ceterum Nilum antiquiorem formam et Moschopuli doctrinam miscuisse nondum intellexeram, cum adnotationem criticam componebam, sed opinabar Cretensem eas correctiones auxisse quibus iam ab Chio illa forma 10 immutata esset. quapropter hoc erotematum ordine usus sum in scripturae discrepantia proferenda: $E^s E^v E^b E^t$. cuius rei quamvis pigeat, tamen hac conlocandi ratione tamquam turpi naevo deformatam esse adnotationem meam non existimaverim. hoc enim etiam nunc constat, ab antiqua interrogationum specie abesse Nilum 15 propius quam Moschopulum.

Hoc autem quoque loco Egenolffi industria collaudanda est, qua Guelferbytana Niliana Tubingensia erotemata diligentissime describere dedignatus non est, postquam sibi persuasit, quanti momenti ad pernoscendas origines grammaticae recentioris hi libri essent; 20 item iterum conquerenda est typothetae Mannhemiensis, cui Egenolffus catechismorum compositionem tradidit, inertia; denique optandum, ut editor quae epilegomenis promisit exsequatur.

Quae ex Schellersheimiano codice erotemata Sturzius post Etymologicum Gudianum p 669—682 edidit, ipsa quoque habent cor- 25 rectiones Moschopulias, aliis locis cum antiquiore forma concinunt, cfr dissertationis epistolicae meae p XI*. nec intactae Cretensis doctrina interrogationes Vindobonenses sunt, ex quibus excerpta publici iuris fecit Mauritius Schmidt Philol. VIII 516, cfr infra ad p 22, 5.

30

Scriptorum aliorum nomina quos Dionysio usos esse aut patet aut verisimile est indici meo latino inserta reperientur. quae si quis perlustraverit locosque adnotationis illic indicatos evolverit, eum confido, etiamsi de technes auctore dubitare nondum desinat, tamen amplius non esse opinaturum quod etiam Lehrsius ó πάλυ, studio- 35 rum nostrorum conditor, opinatus est, compositum esse hunc libellum post Dyscoli eiusque filii aevum opusque esse artis senescentis*).

censitae. Adnotationis verbis Thracis a me subscriptae locos eos, qui ad catechismos Dionysianos pertinent, congestos invenis in indice latino sub his titulis: *Erotemata Dionysiana vetustissima*, *Erot. Tubingensia*, *Er. Schellersheimiana*, 40 *Er. Vindobonensia*, *Moschopulus Cretensis*, *Nilus Chius*.

*) vide *Analecta grammatica* editioni scriptorum Herodianeorum adnexa p 437. ceterum hac in re errasse Lehrsium plerisque, opinor, iam persuasit

vide nomina M. Terentii Varronis, Tryphonis, Asclepiadis Myrleani, Dionysii Halicarnasensis(?), Philonis Iudaei, Remmii Palaemonis, Claudii Didymi, Heliodori metrici, Suetonii(?), Apollonii Dyscoli, Herodiani, Hephaestionis, Ori Milesii.

De interpretatione armeniaca disputavit Adalbertus Merxius dissertatione his prolegomenis adiuncta. quod opusculum doctrina edepol sagacitateque abundans gratissimo animo a me acceptum esse omnes credent. vix quisquam credet, idem inter nos paene fuisse rixae causam. quod tamen factum est, cum ego, utpote ludi magister, in verbis haud paucis offenderem ac mutatione utique opus esse arbitrarer, ille praefracte repelleret correcturientem. tum in tempore recordatus sum Lachmanni vocem, qui dicere solebat neminem latine scribentium esse (de loquentibus videtur tacuisse), quin sua quadamtenus latinitate uteretur.

Intelleguntur autem ex disputatione Merxiana cum alia tum hoc clarissime, interpretis munus ita Armenium administravisse, ut operam plane inutilem, quin ineptam susciperet is qui in usum nostrum (plebis philologiae dico, cui armenia lingua bohemicum sonat) illam versionem in latinum sermonem convertere conaretur. immo hac sola ratione ex illo fonte haurire licet, ut variarum quae in artis exemplaribus inveniuntur lectionum et eorum quae scholiastae praecipuunt notitiam nactus virum armeniace doctum de singulis locis consulas. cuius ope intelleges aut cuinam lectioni Armenius patrocinetur aut scholiastae veteris praecepto eum usum esse aut dissentire ab testibus explanatoribusque omnibus.

Etenim explanationes graecas eis quae aetatem tulerunt similes Armenium novisse et usurpasse nemo, opinor, negabit qui adnotationes ad hos artis locos inspexerit: p 8, 5 (vide etiam quae infra in Addendis ad h. l. adnotavi). 32, 1. 65, 2—66, 1. 75, 1. 78, 1. 80, 1. 94, 2—95, 1. 100, 2. quibus accedunt hi loci, ubi cum adnotationem scribebam, aut ambigendum mihi esse opinabar, utrum dissensum Armenii ex vetere scholio an ex discrepanti artis exemplari ducerem, aut ex eiusmodi exemplo sine dubitatione derivabam, posthac ex scholiastae verbis repetendum eum esse intellexi: p 9, 8. 12, 2. 33, 6. 47, 3. 60, 2—3.

Vbi autem Armenius dissentit ab lectionibus interpretationibusque omnibus, dissentit partim vernaculae linguae indole coactus: vide adnotationes ad p 10, 6. 11, 5—13, 3. 13, 3—14, 2. 19, 2. 26, 4. 56, 2—59, 10. 61, 2—62, 5. 62, 4. 66, 1 (125 III 9—17. 126 I 12 et II 32. 127 II 13—22) atque dissertationis Merxianae caput IV. —

Mauritius Schmidt insigni illa de Dionysio Thrace disputatione quae legitur in Philologi tomo VIII p 231—253. 510—520.

Deinde nulla adductus necessitate, sed ea ratione ut liber suus sacram quoque doctrinam redoleret, saepius pro graecis exemplis nominalibus posuit ex testamento vetere novove sumpta: p 24, 5. 27, 1—2. 3—6. 30, 5—31, 1. 33, 6. 36, 2—4 (109, 2. 118, 2 et 4. 119, 1. 2. 6. 7).*) — Incuria perpaucis locis, nisi fallor, ab archetypo graeco recessit: vide ad 28, 3—4. 88, 3—89, 1. — Haud paucis vero locis suspicandum est scripturam ab ceteris testibus discrepantem in artis exemplari suo eum invenisse, velut 26, 5—6. 61, 3. 63, 1. 74, 1. 75, 1; aut interpretationes graecas in rem suam convertisse quarum nunc non habemus vel certe nondum cognovimus similes. hinc praeter alia videntur diphthongi repugnantes repetendae esse quae in versione armeniaca naturalibus subiiciuntur, vide ad p 10, 8; hinc classes adverbiales quas Armenius inter optativam speciem et schetliasticam enumerat, vide ad p 77.

Ceterum non solum interpretandi officio fungendum Merxio erat, sed etiam haud semel emendandi, quae via quam lubrica sit, apparebit tibi reputanti hanc versionem innumera habere peculiaria quae in nullo alio libro armeniaco occurrant. at sunt loci ubi pateat Cirbiedi editionem exhibere quae Armenius scribere nullo modo potuerit, ac medicinam petere liceat ex archetypo graeco: vide ad p 21, 2. 22, 2. 41, 2—3. 62, 5. 63, 3. 68, 1. 73, 1—2. 83, 2. 85, 2. 91, 1. 92, 3. 94, 2—95, 1 (107, 3—5. 109, 5). aliis locis speramus fore ut lux affulgeat conlatis aliis versionis exemplaribus aut inspectis eius scholiis veteribus, quippe quorum auctores partim eiusdem cum versione aetatis sint.

De technes supplementis ab Armenio conversis vide infra p LI 25 28, LII 29, LIII 19.

De syriaca interpretatione, quae eidem fere aevo atque armeniaca tribuenda est, nonnulla protuli in progr. gymnasii Heidelbergensis anni 1881 p IV—V. publici iuris eam faciet Merxius adiungetque dissertationem *de fatis artis grammaticae apud Syros* in volumine alium quoque technographum syrium complectente, quod prostabit in libraria orphanotrophei Halensis. nobis tradidit versionis versionem ita institutam, ut ubicumque pateret Syrum graeca imitatum esse, rursus in graecum sermonem illius verba transferret; quaecumque autem ab Dionysio discreparent, in latinam linguam converteret, unde omnia quae ad restituendam technen alicuius momenti esse videbantur mutuatus sum inseruique infra Addendis.

Exhibent interpretationem codices duo musei Londinensis, *Add. 14620* fol 23^r seqq saeculi IX (apud nos A) et *Add. 14658* fol 92^r saeculi VII (B). in A libro translatae leguntur artis paragraphi 11—20

*) Patria nomina propria praetulit Armenius eis quae in technē legebat p 25, 9. 26, 2—5. 38, 6 (117, 9).

et tabula flexionum verbi τύπτω, in B solae §§ 11 et 12. dissentiunt autem inter se hi libri in singulis quoque verbis non nusquam maxime. de cuius rei causis Merxius exponet.

Interpretandi ratio qua usus Syrus ex graecae linguae grammatica fecit compendium vernaculae, persimilis est ei quam observamus in Armenii versione. prorsus simiae in modum cum alias munere suo functus est tum in imitandis exemplis nonnullarum adverbii et coniunctionis specierum, vide ad 78, 1. 79, 1. 88, 3—89, 2. 90, 1—91, 1. 91, 2—92, 1. 92, 2—3 (*zal* = ἐπεί, *zal* — *kul* — *dēhu* = ἐπειπερ, *zal* — *dēn* = ἐπειδή, *zal* — *kul* — *dēn* — *dēhu* = ἐπειδήπερ).

Aliis locis ubi praecepta Dionysii vel exempla integra quidem imitari nullo pacto poterat, retinuit partem certe. genera articuli Dionysius inlustrat his exemplis p 62, 2: ὁ ποιητής ἡ ποιήσις τὸ ποίημα, quae convertit Syrus sed ipsis articulis omissis, sicut Armenius, quia syriaca lingua non minus quam armeniaca articulo praepositivo caret. figuras et nominum et verborum syriaca quoque interpretatio tres enumerat 29, 5. 50, 3; παρακυνθέτου vero σχήματος vice fungitur *plusquamcompositum*.

At est etiam ubi Syrus graecum exemplar aperte deserat atque, quod Armenius nusquam fecit, discrimen intercedere inter Graecorum et Syrorum linguas profiteatur. agnoscit neutrum genus et dualem numerum suae linguae deesse p 24, 8. 30, 5. 51, 2 (nec unquam dualis formas graecas exprimere conatur, quod Armenius ubique fecit). praepositiones *secundum linguam graecam* duodeviginti esse docet p 71, 1. vide etiam ad 61, 3—4. 65, 2—66, 3.

Sacra exempla nominalia saepissime praefert profanis Dionysii: p 25, 9 (*Levita Iudaeus*). 27, 1—2 (*pallium Iosephi, virga Aharonis, gladius Goliathi*). 27, 4 (*ecce plus quam Salomo*). 27, 5 (*Salomo sapiens fuit magis quam omnes filii orientis*). 29, 1 et 6. 33, 6 aliis locis. aliquando etiam syriaca nomina propria habet, velut 26, 2—6.

Incuria vel errore videtur ab archetypo graeco recessisse e. g. 49, 1—2. 73, 3.

Non nusquam se ipse corrigens eadem verba bis convertit, vide ad p 76, 2—3. 63, 2. 86, 3.

Cum Armenio commune id quoque Syro est, quod interdum explanationes vetustas graecas quam ipsa verba Dionysiana sequi maluit. cuius rei testimonia certa deprehendisse mihi videor 76, 2. 38, 3. 39, 1. 47, 4. 86, 4. ac verisimile puto idem factum esse 31, 4. 32, 1. 67, 4. 75, 1. 85, 2.

Scripturas ab nostris technes codicibus discrepantes in suo exemplari Syrus invenit 34, 3. 38, 1. 45, 1. 61, 2. 80, 1. 82, 1. 84, 3. 92, 1. de aliis locis compluribus dubito. —

De Iacobo Edesseno, qui (exeunte saeculo septimo vel ineunte octavo) arte Thracis atque etiam Theodosii canonibus usus est, pauca dixi in Appendice p III; plura dabit Merxius.

In hac tanta subsidiorum multitudine varietate vetustate existima-
verit quispiam ei, qui artem restituere velit, coiciendi opera opus ⁵
haudquaquam esse. opus est haud paucis locis procul dubio*), atque
clarissime apparet ex hac techne, et quam ineptae corruptelae iam ante
Byzantium tempora in scripta vetera inreperint et quam religiose
illae quoque usque ad saeculum quartum decimum sint servatae. At
emendare artem erit editionis alterius: nunc qua ratione haec ¹⁰
prior instituta sit, explicemus.

Technes igitur verba ad exemplaria Monacense (M) et Leidense
(L) ita constituta sunt, ut nihil fere quin in utroque vel alterutro
libro inveniretur posuerim exceptis rebus graphicis et orthographicis
exceptaque ea enchiridii parte quae propter horum codicum detrimenta ¹⁵
in neutro legitur (p 54,1—59,4). a correctricibus manibus quae in
M et L adiecta sunt, modo recepi in artis verba, modo in adnotationem
criticam relegavi. In illa particula, qua ML carent, secutus sum
Grottaferratensem; imprimi vero eam iussi litteris inclinatis, ut semper
memor esses hic nos uti solis testibus deterioribus. Compluribus locis, ²⁰
ubi quod posui ab ipsius Dionysii manu discrepare mihi constabat,
crucis signum addidi; sed noli putare ceteros omnes mihi videri sanos.

Huic κεμένω subieci adnotationem tripartitam. ac prima
quidem pars enumerat lectiones discrepantes quae in fragmentis codicis
Monacensis, ceteris libris manu scriptis (LGBTVHA), editionibus (fb) ²⁵
inveniuntur.

Altera pars comprehendit et discrepantias et testimonia quae
insunt autinesse videri possunt in scholiis maioribus vetustioribusque (Σ),
in commentariolo Byzantio (σ), in lexico Bachmanniano (λ), in erote-
matis codicis Guelferbytani (E^g), codicis Vratislaviensis sive Nilia- ³⁰
nis (E^v), editionis Basileensis sive Moschopuliis (E^b), codicis Tubingen-
sis (Eⁱ), denique in scriptoribus aliis graecis latinisque. atque ex
quattuor illis catechismis ab Dionysii arte oriundis et ex aliis scripto-
ribus non solum eas discrepantias exscripsi, quae ad diversas technes
lectiones referendae videbantur, sed multas quoque quas in nullo ³⁵
umquam ipsius artis exemplari lectas esse verisimile est. quod feci

*) hunc locum tetigi in dissertatione *Zur Wiederherstellung des ältesten
occidentalischen Compendiums der Grammatik* inscripta (*Festschrift zur Be-
grüßung der XXXVI. Philologenversammlung* p 61—85), quam dictavi intra
paucos dies idque negotiis obrutus scholasticis, nec fecissem hercle nisi deesse ⁴⁰
nolle me dixissem, ubi philologi Caroliruham convenientes salutarentur. Factum
autem illa festinatione est, ut non nulla ibi dicerentur quae nunc non abesse
quidem sed aliter dicta malle.

quia utile videbatur observare, per quos mutationis gradus doctrina Dionysiana ad recentiorē aetatem propagata esset. Ordinavi autem locos scriptorum plerumque non ex auctorum temporibus, sed ex cognatione et similitudine ea quae aut inter Dionysium et testes singulos aut inter testes ipsos intercedit.

Tertia denique adnotationis parte continentur quae Merxius interroganti mihi respondit de interpretatione armeniaca. atque ubicumque ex prima secundave parte apparet vel suspicari licet exemplaria artis inter se discrepasse et lectionum diversarum alicui ab Armenio testimonium accedit, ibi semper, quid testis ille legerit, indicatum est. nec minus prolata quae interpret propria habet ab omnibus aliis testibus dissentientia, exceptis tamen plerumque eis quae aperte ex linguae armeniae indole repetenda sunt nec quicquam faciunt ad exemplar technes quo interpret utebatur cognoscendum.

Simili ratione usus sum in eis quae de versione syriaca paragraphorum 11—20 protuli in Addendis.

Conspectum earum rerum quae his prolegomenis, dissertatione Merxiana, ipsa arte, supplementis artis tractantur, item siglorum quae in adnotatione usurpavi explicationem habes in ultimis huius voluminis paginis.

De indicum graeci et latini rationibus siglisque quae dicenda erant, praemisi indicibus ipsis.

Restat ut de supplementis technes pauca disseram.

Pro horum vetustissimo habendi sunt Theodosii Alexandrini*) κανόνες εἰσαγωγικοὶ περὶ κλίσεως ὀνομάτων καὶ ῥημάτων, quos Bekkerus in Anecdotorum suorum tomo tertio p 975—1061 edidit. hi quia saepius in uno volumine cum technē legebantur, factum est ut ipsi quoque ab Dionysio scripti esse putarentur, velut in codice Monacensi 284 post librum Theodosianum aliaque sympleromata fol 69 minio haec scripta inveniuntur: ἐνιοὶ δὲ λέγουσιν ὅτι καὶ οἱ κανόνες ῥημάτων καὶ ὀνομάτων διονυσίου θράκου (sic) εἰσί. indidemque factum ut etiam alia supplementa artis adscriberentur Theodosio. Explanati autem sunt canones Theodosiani ipsi quoque ab interpretibus compluribus: Ioanne Charace, Georgio Choerobosco (qui quae dictabat discipulis suis libri illustrandi causa, ex codice Coisliniano anno 1842

*) quem post Herodianum scripsisse demonstrant p 1059: Ἀπολλώνιος δὲ ἐὰν τεθεῖκωμαι φησιν εἶναι αὐτὸ (scil coniunctivum perfecti passivi) ἀμαρτύρως, ὡς φησιν Ἡρωδιανός, ante exitum quinti saeculi fuisse hinc efficitur, quod tabulam flexionum τύπτω verbi ex Theodosii canonibus verbalibus excerptam Armenius transtulit. exeunti quarto, ineunti quinto tribuendus, si idem est atque ὁ θαυμάσιος γραμματικὸς Θεοδοσίος, cui Synesius salutem mittit epistula IV ad Eupoptium fratrem Alexandriae versantem data (p 645 b ed. Herch.). quam suspicionem haud improbabilem proposuit Nicolai in hist. litt. graec. t. III p 156.

vulgavit Gaisfordus), ab Sophronio, Alexandriae patriarcha (cuius *σχόλια σύντομα ἐκ τῶν τοῦ Χάρακος* exhibit codex Havniensis 1965 p 343—437), denique ab Theodoro Prodromo (in Goettlingii Theodosio p 89₂₅ seqq). item in erotemata hos canones quoque conversos legis in catechismis Guelferbytano, Moschopulio, Niliano, Tubingensi. 5 ex quibus interrogamentis nec minus ex Sophronii Prodromique commentariis quae scitu digna sunt proferet Hilgardus in ea quam parat regularum Theodosianarum scholiorumque Choerobosci nova editione.

Ea vero sympleromata quae infra edidi longe minoris quam 10 canones Theodosii ambitus sunt.

De supplementorum quae edidimus primo.

Κατὰ προσῳδίαν recitare iubentur discipuli ab artigrapho § 2; verum neque quot prosodiarum genera distinguenda sint praecipitur nec ullum verbum in tota arte legitur de spiritibus, de apostropho, 15 de dirimendi coniungendive signis, sed de tenoribus tantum brevissime docemur § 3, deque vocalibus correptis et productis in paragrapho de litteris. quapropter arti caput adiectum περὶ προσῳδιῶν, quod Bekkerus publici iuris fecit Anecd. II p 674—675. De huius auctore in Porphyriana explanatione, de qua mox dicetur, haec leguntur 20 BA 676₃: ἰστέον ὡς ὁ Θραξ Διονύσιος ὁ περὶ τῶν ὀκτῶ μερῶν τοῦ λόγου διδάξας ἡμᾶς καὶ ἔτι πρὸ τούτων περὶ στοιχείων καὶ συλλαβῶν καὶ λέξεως οὐκ ἀπὸ τῶν προσῳδιῶν ἤρξατο, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ὅρου τῆς γραμματικῆς. τὰ δὲ περὶ προσῳδίας ἕτερός τις, τούτου μεταγενέστερος, διὰ τοὺς ἄρτι τῆς γραμματικῆς ἀρχομένους ἀναγκαίως ἐδίδαξε. sic Vati- 25 canus 14 Hamb. p 60, nisi quod errore λέξεων pro λέξεως et τοὺς γραμματικούς pro τῆς γραμματικῆς scripta sunt. nec nisi in pusillis rebus discrepant Baroccianus 116 fol 21^r Palatinus 70 fol 221^r Vaticanus 240 fol 1^r Marcianus 652 fol 106^r Parisinus 2542. verum Parisinus 2603 (non 2542 quem Bekkerus laudat) Vatic. 1751 fol 17^r Hamburg. p 369 30 haec habent pro τὰ δὲ περὶ προσῳδίας et sequentibus verbis: ἄλλος δέ τις μεταγενέστερος, Θεοδόσιος τοῦνομα, τὸν Ἀλεξανδρέα φημί, τοὺς τε ὀνοματικούς κανόνες καὶ τοὺς ῥηματικούς ἐτεχνάσατο, ὃν δὴ καὶ τῶν (τῶν περὶ Vat. H) προσῳδιῶν τινες παριστῶσι συγγραφέα διὰ τὸ ἀσαφῶς περὶ τόνων διδάσκειν τὸν Διονύσιον. ἄλλοι δὲ καὶ τοῦτο τοῦ θεολογικῶ- 35 τάτου Γρηγορίου λέγουσιν εἶναι τὸ πόνημα, ὃς κὰν τούτῳ θέλων ἄρχεισθαι τοὺς εἰσαγομένους εἰς τὴν γραφὴν ἀπ' αὐτοῦ θεοῦ τοὺς κατὰ στοιχεῖον ἰάμβους ἐπόδις (ἐπόνῃς Vat. H) τὸν καθ' ἕκαστον οἰκείαν ἔννοιαν ἀπαρτίζοντα. εἴτα καὶ περὶ προσῳδιῶν διέλαβεν, ἀπαριθμήσας ταύτας καὶ διαιρήσας (ἀριθμήσας H) καὶ κατὰ τὴν τῶν εἰσαγομένων δύναμιν συ- 40 γραψάμενος. quibuscum conferenda quae in margine Parisini 2542 ad ἕτερός τις adiecta sunt: τὸν ἀλεξανδρέα αἰνίττεται Θεοδόσιον, et quae in Taurinensi 261 (c I 25) fol 69 nullo titulo praemisso leguntur: ὁ Θραξ

Διονύσιος οὐκ ἀπὸ τῶν γραμμάτων (vide supra p XXII 39 — XXIII 29) ἢ τῆς προσωδίας ἤρξατο ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ὅρου τῆς γραμματικῆς. Θεοδόσιος ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἀπὸ Θεοῦ ἤρξατο (cfr supra p XXII 10 et 16), εἴτα περὶ προσωδιῶν. ἡμεῖς δὲ ἐξ Ἡρωδιανοῦ ἐκλεξάμενοι ἀπὸ τῆς προσωδίας ἀρξώμεθα, denique quae Anonymus codicis Matritensis LXXXIII fol 55 (Iriart. p 314) scribit: οὗτος ὁ Διονύσιος ἀγράφως ἀσκήσας τὴν τέχνην, ἐγγράφως πρῶτος ἐξέδωκεν, οὐκ ἐκ προσωδίας ἀρξάμενος, ἀλλ' ἐκ τοῦ ὅρου τῆς γραμματικῆς. Θεοδόσιος δὲ ὁ Ἀλεξανδρεὺς μεταγενέστερος ἐφάνη. Ergo canonum nominalium et verbalium auctorem hunc quoque prosodiarum tractatum addidisse erant qui censerent, idque ideo, opinor, quia illud vetustissimum artis supplementum composuerat. At alii Gregorium dicebant auctorem esse, de quibus verbis Osannus post Pseudophilemonem p 304 (hic enim primus locum ex Parisino 2603 edidit): *Sequentia, inquit, videlicet corrupta satis cum a me fatear parum intellegi, ut nisi temerariam corrigendi libidinem ausus quomodo sanem equidem non habeam, satius duxi fideliter e codice repetere: cum argumento tamen, quod an Gregorium Nazianzenum vere attingat dubito, apte contuleris drama illud Gregorii nomine vulgo inscriptum* Χριστὸς πάσχων, *de quo ea qua solet eruditione nuper disseruit Abrah. Eichstadius.* haec Osannus eo quo solebat uti dicendi genere. Goettlingius in praefatione Pseudotheodosio praemissa p XVI: *corrigendus est Theodosius Byzantinus*) apud Osannum Philem. p 304 et Bekkerum Anecd. p 1141 et pro* θεολογικώτατου Γρηγορίου *legendum θεολογικώτατου Γεωργίου (Choerobosci). Θεολογικώτατος dicitur Choeroboscus quod* διάκονος *erat et χαρτοφύλαξ et de rebus theologicis scripsit.* Mauriti-
 25 *tius Schmidt autem Philol. VIII p 243: Von einem Gregor oder Georg (Choerobosk?) kann das blatt nicht herrühren, da Porphyry, der eine exeget desselben, früher als diese fällt**) und ausserdem Choerobosk, ein anderer ausleger, zugleich verfasser und ausleger wäre.* ad quae in inferiore margine adicit: *Was* ὅς κἀν τούτῳ *— συγγραψάμενος auf s. 1141 Bekk. heisse, ist kaum zu verstehen. Möglich, dass statt* κατὰ στοιχείον *zu lesen κατὰ τίχον. Er schrieb ein hierher einschlagendes grammatisches Buch in iamben, eine paraphrase eines prosaischen, so dass er aus jeder zeile einen vers machte.* Et haec aporia solvitur et
 30 Goettlingii mutatio refutatur eis quae exhibet Leidense technes exemplar in primis paginis, vide supra p XXII 1. unde patet revera Gregorium Nazianzenum, qui saepe κατ' ἐξοχὴν θεολόγος appellatur, pro auctore supplementi περὶ προσωδιῶν habitum esse. cui opinioni num quis fidem adiuncturus sit, nescio. equidem hanc non magis flocci facio
 35 quam illam sententiam, qua Theodosio Alexandrino additamentum

*) hic Byzantinus Theodosius non fuit nisi in opinionibus Osanni Goettlingii eorumque qui illis credere.

**) etenim Schmidti putabat interpretem fuisse philosophum Platonicum.

Dionysii Thracis ars grammatica ed. Vhlig.

attribuitur. nec tertium nomen proferam.*) neque aetatem tractatus definire conabor, nisi ita ut dicam, additum eum esse antequam artis interpretatio armeniaca facta sit.**)

Explanationes huius breviarii habemus duas ampliores, quarum altera (quam primus edidit Villoiso Anecd. II p 103—118, deinde Bekkerus Anecd. II p 675—703) hoc titulo praemisso Πορφυρίου περὶ προσωδίας legitur in Barocciano 116 fol 21^r***) Marciano 652 fol 106^r Palatino 70 fol 221^r Vaticano 240 fol 1^r Vaticano 260 fol 127^r. in quibus sic incipit: Ἰστέον ὅτι ὡς ὁ Θρῆξ Διονύσιος ὁ περὶ τῶν ὀκτῶ μερῶν τοῦ λόγου διδάξας ἡμᾶς κτλ (= BA 676₃). In Vaticano 1751 fol 17^r et Hamburgensi p 369 idem commentarius invenitur alia instructus inscriptione: Γεωργίου γραμματικοῦ τοῦ Χοιροβοσκοῦ περὶ γραμματικῆς, et alio initio: Περί γραμματικῆς γράφειν προθέμενοι ἀκαιρίας γραφήσεσθαι ὑπειλήφαμεν, τοῦ προτεθέντος ἀφέμενοι, προοιμίους ἐπιτεταγμένοις καὶ ἀνοικείοις τῇ παρούσῃ πραγματεία κατασκευαῖς τὴν γραφὴν ἐπιχωρυνύμενοι, ὡς τινες ποιεῖν πολλάκις εἰώθασι ἐπιδείξεως ἕνεκα. Ἰστέον τοίνυν ὡς ὁ Θρῆξ Διονύσιος ὁ περὶ τῶν ὀκτῶ μερῶν τοῦ λόγου διδάξας ἡμᾶς κτλ. quae eadem verba praebebat Parisinus 2603, sed hoc indice praefixo: Θεοδοσίου γραμματικοῦ περὶ γραμματικῆς, atque Parisinus 2542 fol 11^r, sed his praemissis: Πορφυρίου περὶ γραμματικῆς. Denique in Vaticano 14 fol 13^r et apographo Hamburgensi p 60 hic titulus legitur: ἐκ τοῦ περὶ προσωδιῶν καὶ ἄλλως, et hoc principium: Ἰστέον ὡς (non ὅτι ὡς) ὁ Θρῆξ Διονύσιος ὁ περὶ τῶν ὀκτῶ μερῶν κτλ. subiungitur autem explanatio in his duobus codicibus libello Γεωργίου τοῦ Χοιροβοσκοῦ περὶ προσωδιῶν (= BA 703—708)†). Theodosii nomen commentario perperam inditum esse patet nec aliam ob causam, nisi quia κείμενον Theodosio tribuebatur. reliquorum autem nominum neutrum prorsus falsum esse intellexit Hoerschelmannus in Actis societatis philologiae Lipsiensis V

*) Ipsi Dionysio caput περὶ προσωδιῶν adscribitur in codice scholiorum Neapolitano (N), in cuius folio 115^r legimus: προσωδία Διονυσίου τοῦ Ἀλεξανδρέως ἀπὸ φωνῆς διαφόρων ἐξηγητῶν. at nescio an hic Διονυσίου ex Θεοδοσίου nomine corruptela ortum sit.

**) Olim opinatus sum scriptam esse non eam quidem supplementi formam, quam nos in codicibus legimus, sed genuinam ante Herodianum.

***) Bekkerus dicit in Barocciano illum titulum additum esse a rec. m., verum etiam a prima manu exarata leguntur in superiore folii margine πορφ. .ίου . . . προ . . . ἱας. quod ideo alicuius momenti est quia Bar. videtur omnino quos simul laudavi codicum archetypum esse.

†) qui in eisdem sic finitur: ἐν οἷς οὖν τὸ χαλκοῦς σιδηροῦς χρυσοῦς ἀργυροῦς ἀπλᾶ εἰσι, καὶ εὐλόγως περισιπῶνται (= BA 708_{30—32}). Τῶν δὲ τεχνογράφων οἱ μὲν ἀπὸ λόγου ἤρξαντο, οἱ δὲ ἀπὸ ὅρου, ἔνιοι δὲ ἀπὸ λέξεως, ἄλλοι δὲ ἀπὸ συλλαβῆς, τινὲς δὲ ἀπὸ στοιχείου. εἰσι δὲ καὶ οἱ (οἱ om H) ἀπὸ φωνῆς ἀρξάμενοι δ καὶ ἄμεινον. ἡ γὰρ ὅλης (lege ὅλη) γραμματικῆς λέξις ἐστί (λέξις αὕτη ἐστὶ H), συνέστηκε δὲ ἐκ συλλαβῶν, αἱ δὲ συλλαβαὶ ἀπὸ στοιχείων, τὰ δὲ στοιχεία ἡ πρώτη καὶ ἄτομος φωνὴ ὑπάρχει (= BA 730_{5—11}).

p 297—301. scripsit scholia Choeroboscus, descripsit nonnullis mutatis Porphyrius. cfr quae supra disputata sunt de technes commentariis Choeroboscoheliodoro et Melampododiomedeo.

Altera ampliorum breviarum explanatio, quam Bekkerus 709₁—
 5 720₄ publici iuris fecit, anonyma est. legitur in Vaticano 14 fol 24^r—
 —28^v et in apographo Hamburgensi p 82—91 post eam de qua modo
 diximus interpretationem sic inscripta: περὶ προσῳδίας καὶ ἄλλως.
 hoc commentario Mauritius Schmidt Philol. VIII p 245 iniuria putavit
 Porphyrium usum esse; immo inferiori aeo tribuendus est quam
 10 Porphyriana vel Choerobosci explanatio, id quod ex adnotatione
 supplemento a me subscripta satis apparebit.

Quam vero apud Bekkerum p 703—708 inter Porphyrii et Anonymi
 interpretationes invenimus Γεωργίου τοῦ Χοιροβοσκοῦ περὶ
 προσῳδιῶν expositionem, ea non est supplementi explanatio, sed
 15 commentatio αὐτοτελής. quod si animadvertisset Hoerschelmannus,
 non abiudicasset idcirco disputationem ab Choerobosco (cui omnes quos
 novi codices praeter duos adscribunt), quia a Porphyrii i. e. Choerobosci
 commentario ita discreparet, ut quae in hoc vituperarentur supplementi
 verba in illa silentio praetermitterentur. legitur expositio in Vati-
 20 cano 14 fol 11^r et apographo Hamburgensi p 55 post BA 673₁₅ (ταῦτα
 ἐν οἷς cὺν θεῷ καὶ τὰ προλεγόμενα τῆς τέχνης Διονυσίου); in Baroc-
 ciano 116 fol 27^r Marciano 652 fol 115^r Palatino 70 fol 249^v Vati-
 cano 240 fol 13^r post commentarium Porphyrianum; in Burbonico II
 D 4 (N) fol 115^r post scripta grammatica alius argumenti. in Londi-
 25 nensi Mus. Brit. Add. 5118 (C) fol 1 sic inscripta invenitur: παρεκβολαὶ
 διαφόρων γραμματικῶν περὶ γραμματικῆς μεθόδου ἀρχόμεναι ἀπὸ τοῦ
 περὶ προσῳδίας, similique sub titulo in Matritensi 81 fol 1.

Explanant autem breviarum etiam commentariolus Hilgardianus
 et lexicon Bachmannianum; in erotemata conversum praebent cate-
 30 chismi Guelferbytanus Moschopulius Nilianus Tubingensis Schellers-
 heimianus Vindobonensis; transtulit Armenius.

Edidi equidem supplementum ad fidem Leidensis libri, ita
 tamen ut non prorsus excluderem omnia quae illo non praebentur,
 sed non nulla quae alii codices soli habent, aut huiusmodi uncis [ ]
 35 circumscripta recepi, qui hodie ad ἀθέτησιν significandam usurpari
 solent, aut talibus < >, qui indicant inclusa verba inserenda esse.
 subscripsi autem discrepantes lectiones Leidensis, Grottaferratensis,
 Vaticani 1370 (B), Barocciani 116 (O), Hamburgensis, editionis
 Bekkerianae; non addidi scripturas Veneti 652, quia in hunc dubitari
 40 nequit quin supplementum ex Barocciano fluxerit. Deinde testimonia
 et discrepantiae scholiorum, erotematum, scriptorum aliorum, inter-
 pretationis armeniacae, sicut sub artis ipsius verbis, adiecta sunt. ex
 quibus elucet codices omnes compendium περὶ προσῳδιῶν valde de-
 pravatum exhibere.

De supplementorum quae edidimus secundo.

Grammaticae notio ut plane conciperetur, videbatur opus esse generalem artis quoque notionem circumscribere. unde factum est ut pervulgata Stoicorum definitio τέχνης ac divisio generis enchiridio Dionysii adicerentur.

Explicant hoc supplementum duo scholiastae in collectione Vaticana BA 720₈—723₉ et 721₂₅—722₃₃ 726₈₋₂₁, quorum alter ipsi tribuit technographo, vide 720₈₋₁₁ 721₂₉. in lexico Bachmanniano explanatur vox τεκτονική. absunt artis definitio et partitio a commentariolo Hilgardiano, nec conversae ab Armenio sunt, sed receptae in erotemata 10 Gueferybtana Moschopulia Schellersheimiana.

Codices adhibui LGBVH. O librum qui fol 44^r hoc additamentum exhibet conferre neglexi. ex H vero non eas tantum lectiones quae p 2 inveniuntur protuli, sed etiam quae p 6 et p 289, quibus locis ὅπος iterum et tertium legitur.

De supplementorum quae edidimus tertio.

In eis quae discipuli et debebant discere nec poterant ex Dionysii arte, pedum metricorum quoque notitia erat. ergo etiam horum enumeratio brevisque descriptio addita est, quam ipsam quoque erant qui Dionysio tribuerent. vide quae verba in fine huius 20 metrici capitis Leidensis liber et Calusianus exhibent: ὁξιος αἰνεῖσθαι Διονύσιος ὅς τὰδ' ἔγραψεν, et quae ex Calusiani folio 47 Peyro (p 239 apud Sturzium) exscripsit: τοῦτο δὲ τὸ μέτρον (scilicet iambicum) οὐκ εἶπε Διονύσιος, ἀλλ' ἡμεῖς διὰ τὴν τῶν νέων ὠφέλειαν προσεθήκαμεν, denique quae in artis prolegomenis BA 673₆ leguntur: διαλαμβάνει γάρ 25 καὶ περὶ τῶν μερῶν τοῦ λόγου ὡς ἐν συντόμῳ καὶ περὶ τῶν μέτρων.

Hoc additamentum in scholiis Dionysianis explanatum non invenitur nec magis in erotematis occurrit; legebatur vero iam ab Armenio. at ab hoc interprete cognoscimus genuinam supplementi formam eam fuisse, ut bisyllabi et trisyllabi tantum pedes enumerarentur, nihil 30 adderetur de tetrasyllabis. indidem discimus de heroico metro disputationem posteriore demum tempore ad pedum descriptionem additam esse: nam hanc quoque quin conversurus fuerit Armenius, si invenisset, non dubito, cum in artis paragrapho 10 ipsos hexametros graecos diligenter imitatus sit. denique aetate etiam inferiore videntur inter 35 hexametri locorum singulorum descriptionem et, eiusdem versus caesurarum expositionem inserta esse de pedibus trimetri iambici praecepta.

Edidi hoc supplementum ad fidem libri Monacensis usque ad p 122, 7 τί, quae est fragmenti codicis illius vox ultima. ab hac 40 voce usque ad finem secutus sum Leidensem. subscripsi autem discrepantes lectiones Parisini pervetusti 1983, ex quo in Crameri Anecd.

Paris. I p 383 publici iuris facta erant quae infra leguntur p 117, 4—121, 9. denuo contulit hunc codicem in meum usum ac descripsit ea quae p 121, 10—122, 12 leguntur Henricus Lebègue, Caroli Graux (cuius immaturam mortem omnes philologi germanici quoque lugemus) discipulus, vir peritissimus et mire officiosus. praeterea ad p 117, 4—122, 12. 123, 6—124, 5 addidi Chisiani misc. R IV 11 scripturas, de quo diligenter et docte rettulit Mangelsdorfius progr. Caroliruhensi a. 1876. quae autem in illo programme edita non est descriptionis pedum pars, de ea ex schedis suis Studemundus meus me certiore fecit. denique etiam Vaticani Palatini 23 lectiones subieci p 121, 10—122, 12, quas ibidem Mangelsdorfius protulerat. post codicum autem lectiones in adnotatione sequuntur discrepantiae aut testimonia aliorum metricorum graecorum latinorumque et Armenii.

15 De supplementorum quae edidimus quarto.

Aptum visum est in discipulorum usum omnes τύπτω et τίθημι verborum formas, quae ab Theodosio tractantur, nulla addita explanatione componere et quasi uni adspectui subicere. hoc factum esse iam ante exitum saeculi quinti testantur versiones armeniaca et syriaca, quarum utraque paradigma τύπτω verbi imitatur. ergo haec vox, qua etiam nos pueri ad flectenda verba instituti sumus, ab Theodosii temporibus *) non solum in graecis scholis regnabat, sed subegit orientem quoque. nunc abolita est, sicut in nostris quidem ludis ipsa verberandi actio, cum remaneat et paradigma et paedagogica amandi.

Publici iuris feci hanc tabulam flexionum verbi τύπτω ad fidem solius codicis Monacensis**) ne additis quidem hic discrepantiis apographi Leidensis. sed in quibus discrepent plena canonum Theodosianorum exemplaria et quae legerit Armenius, adnotatio indicat. τίθημι vero verbi flexionum tabulam addere praetermisi, quia plane eodem modo adornata est, formas autem ipsas cognoscere licet ex Theodosii libro.

Haec quattuor supplementa vetusta appellare possumus, quia primum tertium quartum iam ab Armenio legebantur, primum et secundum ab vetustioribus scholiastis explanantur. Ordo eorum alius in aliis erat exemplaribus. Armenius post artem legebat supplementa I III IV; Syrus quartum certe. postea primum arti praepositum est, quod iam

*) Iam Dionysius hoc exemplo utitur neque vero ubi de verborum coniugationibus disserit p 54, 2 (ibi κόπτω est exemplum verborum primae coniugationis in πτω desinentium), sed ubi de verborum diathesibus vel generibus p 49, 1 atque ubi de numeris p 51, 2.

**) Exscripsit eam Hilgardus, exscriptam cum codice denuo contulit Bursianus meus.

ante Choeroboscum factum esse demonstrant ea verba commentarii Choeroboscorphyriani, de quibus modo disputavimus, BA 676₃: οὐκ ἀπὸ τῆς προσῳδίας ἤρξατο (scil. ὁ Διονύσιος) ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ὅρου τῆς γραμματικῆς. atque etiam secundum supplementum arti praemissum (subiectum primo) legisse Choeroboscum suspicari licet ex 676₁₄.⁵ certum est hunc ordinem ante oculos habuisse autorem lexicī Bachmanniani, idemque invenitur in erotematis Guelferbytanis Moschopuliis Schellersheimianis, in codicibus Leidensi Grottaferratensi Vaticano 1370 Barocciano 116 Marciano 652 Palatino 70 Hamburgensi. ego omnia sympleromata post artem conlocavi, ipsa autem disposui ita ut disposita in Leidensi sunt.

Plura supplementa antiquiore quidem tempore arti adiecta esse nescimus. neque enim assentiri possum Merxii opinioni, qui etiam nominalium flexionum tabulam Armenium invenisse in suo technes exemplari suspicatus est (v. infra p LXI 21). nam quod¹⁵ declinationis exemplum in codice armeniaco Parisino 127 legitur, id neque ante tabulam flexionum verbalium neque post eam invenitur, sed ultimo loco post eam interpretationum brevium collectionem, qua aliquot technes et supplementorum vocabula eodem quo illic occurrunt ordine explicantur. neque constat illud paradigma nominale nisi ex²⁰ singulari flexione eius nominis quod *δῆum* significat. accedit denique quod in nullo artis codice tabula declinationum nominalium omnis explanationis expers adhuc inventa est. sed Moschopulus demum in erotematis correctis videtur ex Theodosii canonibus onomaticis vel potius ex catechismo, in quem illi canones quoque recepti erant, ita²⁵ formas singulas singularum declinationum excerpsisse atque composuisse, ut multo antea τύπτω et τίθημι verborum flexiones ex Theodosii libro ipso excerptae sunt (vide Appendicem p VI et VIII). quae cum ita sint, de suo videtur mihi illud παραδειγμάτιον grammaticus aliquis armenius addidisse.

30

At alia supplementa plurima inferiore aetate praeter vetusta illa quattuor arti adiecta sunt testibus libris Monacensi Leidensi aliis:

1. series duplex iamborum acrostichorum ab Gregorio Nazianzeno confectorum, quibus discipuli tam ad mores candidos institui poterant quam ad cognoscendas litterarum singularum figuras, sonos,³⁵ ordinem. vide supra p XII 14 XXII 1. hos iambos una cum supplemento περὶ προσῳδῶν Theodosio Alexandrino tribuit is, qui quae supra p XLIX 3 ex Taurinensi codice protuli scripsit.

2. eiusdem generis iambi ab Ignatio Diacono compositi, vide p XII 16 XXII 17.

40

3. de patria Dionysii narratio, ex vetustis in artem prolegomenis excerpta, v. p XXII 29.

4. de alphabeti graeci origine commentatio, quae ex veteribus in

artis paragraphum sextam scholiis desumpta videtur, v. p XII 9. XXII 39.

5 5. enumeratio nominum, quibus litterae singulae appellabantur, v. p XII 19. XXIII 18.

6. de litterarum singularum natura et usu, v. p XII 11. XXIII 25. ad supplementa 4. 5. 6 refero quae in Taurinensi 261 fol 69 leguntur: ὁ Θράξ Διονύσιος οὐκ ἀπὸ τῶν γραμμάτων ἢ τῆς προσῳδίας ἤρξατο, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ὅρου τῆς γραμματικῆς (v. supra p XLIX 1).

7. expositiones complures ex prolegomenis vetustis excerptae, quae
10 quid ὅρος, quid τέχνη, quid γραμματικὴ sit docent. quarum una in nonnullis codicibus tribuitur Theodosio. vide p XXIII 40—XXIV 29.

8. de pedum metricorum nominibus, quae commentatio in uno codice Dionysio adscribitur ipsi, v. p XIV 3. XXIV 38.

9. de metro iambico, v. p XIV 19. XXV 1.

15 10. de metro heroico disputatio diversa ab ea quae in supplemento nostro tertio invenitur, v. p XIV 26—XV 12. XXV 3—6.

11. de metro elegiaco, v. p XV 13. XXV 7.

12. de versibus anacreonteis, v. p XV 27—XVI 6. XXV 10.

13. de barbarismo et de soloecismo expositiones breves, v. p XVI
20 7—10. XXV 12—13.

14. de dialectis ionica attica dorica aeolica communi ἐκ τῶν Ἰωνίου γραμματικοῦ τεχνικῶν, v. p XVI 11. XXV 15.

15. conspectus flexionum pronominalium, v. p XXVI 10. XXVII 15.

16. praecepta de tenore circumflexo, v. p XXVI 17 et XL 33.

25 Theodosii sunt in Parisino 2554.

17. erotemata de circumflexione, quae Theodosio tribuuntur aut Dionysio ipsi, v. p XXVI 24.

18. de orthographia commentatio, quae videtur ex Ioannis Characis libro originem ducere, v. p XXVI 31—XXVII 12. XL 34.

30 19. de vocalibus ancipitibus disputatio, quae non videtur desumpta ex Arcadii libro XX, sed ex artis Dionysianae supplementorumque exemplari in epitomam prosodiae Herodianeae, sicut περὶ προσῳδιῶν supplementum, translata esse ab eo qui vicesimum librum addidit. vide p XXVII 37 et XLI 2.

35 20. de flexione nominum in ων desinentium, v. p XVII 27. XXVIII 27.

21. de tropis poeticis liber Georgii Choerobosci, v. p XXVIII 42 et Baroccianum 116 fol 223^v (in Coxii catalogo col 194).

22. lexicon orthographicum v. p XII 21 et XVII 34.

40 23. praecepta de spiritibus quae praebent ante regulas de vocalibus ancipitibus Vaticanus 1370 fol 138 Baroccianus 116 fol 50^r—50^v Palatinus 70 fol 247^r—248^r Marcianus 652 fol 170^v—172^v Coislinianus 176 fol 27^v—28^v Monacensis 284 fol 60^r—62^v Hamburgensis p 25 seqq, ac fortasse exhibebat etiam Monacensis 310 in quaternione XVI aut

XVII (v. supra p XIX), verum legere in hoc non iam licebat ei qui Leidensem exaravit (v. p XXVII 27—36). incipiunt πᾶσα πρόθεσις ἀπὸ φωνήεντος ἀρχομένη ψιλοῦται πλὴν τῆς ὑπὸ καὶ ὑπέρ. mutuatus autem est hoc quoque brevium pneumatologicum qui Arcadii librum vicesimum composuit: p 196—227 Bark. 222—227 Schm.

5

Haec supplementa, si Asclepio placebit, alias edam.

In calce praefationis gratiae agi solent. quod officium cum in omnes fere editores cadit tum in memet magis, opinor, quam in ceteros. ac bybliothechariorum quidem nomina, qui huc transmittere libros manu scriptos pretiosissimos ne incendii quidem formidine de-¹⁰ territi sunt, iam supra praedicavi. eos quoque viros, qui contulerunt in meum usum codices aut descripserunt, extuli. sed adiciendum, permulta etiam Palatinae bybliothecae praefecti, Zangemeisteri nostri, sedulitati officiosae me debere. ac gratissimo animo eorum beneficia collaudanda sunt qui ut haec editio absolvi posset effecere. eos¹⁵ dico qui pro oculis mihi erant in plagulis corrigendis, prolegomenis componendis, indicibus conficiendis: AHilgardum CPfaffium FrSchoellium HStadtmuellerum GThilonem OWachsmuthium. quorum quem secundo loco nominavi, is summa diligentia congegessit graecum indicem. neque LSuetterlinum, disci-²⁰ pulorum gymnasii Heidelbergensis nunc principem, qui dictanti a manu erat, aut sollertiam typothetarum officinae Teubnerianae aut Teubneri ipsius patientiam laudibus suis defraudare decet meritissimis.

DE
ARTIS DIONYSIANAE
INTERPRETATIONE ARMENIACA

DISPVTAUIT

ADALBERTVS MERX

PRAEMONITUM

I Cum neque in adnotatione textui supposita neque in disquisitione sequenti litterae armeniacae scribi possent, cogitandum erat de ratione, qua litterae armeniacae latinis redderentur. Quod ita optime fieri nemo negabit, ut et linguae sonus exprimatur et signa singula latina certa quadam lege armeniaticis respondeant. At augendus erat numerus signorum latinorum, ne compositis litteris simplicibus confusio oreretur quam maxima, cum id imprimis agendum videretur ut una littera armeniacae latinâ unâ exprimeretur. Itaque signis latinis adiecimus hasce litteras novas: $\ddot{e}$ qui est sonus brevissimus et obscurus, $\dot{j} = j$ francogallico in *joli*; $g' = gi$ Italogum in *già*; $s = sch$ germanico, ch gallico in *chou*, sh anglico in *shield*; $c = ci$ Italogum in *cielo*, ch Anglorum in *church*, *child*, denique p' quod sono a p , π non differt, quamvis processerit ex graeco ϕ .

II Verum non sufficit addidisse hasce litteras $\ddot{e}$, $\dot{j}$, g' , $\acute{s}$, $\acute{c}$, p' litteris latinis: exstant litterae armeniacae, quae non nisi compositis duabus litteris latinis ita possunt exprimi, ut lectores quomodo pronuntiandae sint intellegant. Itaque duas litteras latinas coniunctas, quae uni armeniacae respondent, adhibuimus, ita tamen ut lineola supposita indicaverimus, unum esse signum in scriptura armeniacae. Iuxta $e = \text{Ł}$ tali modo adhibitum invenies *ie*, quia Armenii occidentales Constantinopolitani litteram Ł saepe efferunt *ie*. Sic et *vo* idem est quod *o*. Signa secundum hanc legem composita haec sunt: *th* quod pronuntiatur *t*; *kh* quod est *ch* germanicum in *Koch*, arabicum خ ; *gh* quod est *g* gutturale, arabicum ج . Novissimis temporibus ex *l* faucali exortum est, antiquitus pro graeco λ est positum. Quae supersunt signa *ds*, *tz*, *ts*, *ts*, *ch* sonum naturalem habent. Vocalis *ou* graeco *ou* respondens sonum *u* habet.

III Monendum denique de signo *eo*, quod modo *h* modo *j* reddimus. Signum ex syriaco Aleph desumptum utroque sono utitur, quem pro natura loci selegimus. — Sicuti duo *l*, quorum alterum hodie *gh* pronuntiatur apud Armenios exstant, sic etiam duo *r*, quorum alterum *r* puncto distinximus.

IV Armenii litteras e Graecia delatas ad suum usum adhibuerunt; ordo litterarum antiquam pronuntiationem illustrat, a qua recentiores in eo recesserunt, ut medias β , γ , δ hodie tamquam tenues, tenues vero π , κ , τ hodie tamquam medias proferant. Vbi rei natura postulabat antiquiores sonos expressimus, qui cognoscuntur ex ordine quo litterae armeniacae graecis respondent. Quae a Graecis non acceperunt signa cum a Coptis desumserunt, tum ipsi e graecis excoluerunt, quemadmodum ξ habent in forma $\zeta = s$, e quo deinde mutatum est: $\zeta = \acute{c}$. Hasce novas litteras post eas posuisse videntur, e quibus formatae sunt. — Quibus praemissis tabula litterarum facile intellegetur:

Litterae armenicae.			Litterae e quibus profectae sunt.	Signa quibus respondent in sequenti libello.
1	Ա	ա	A	a
2	Բ	բ	B	p
3	Գ	գ	Г	k
4	Դ	դ	Δ	t
5	Ե	ե	E	e, ie
6	Զ	զ	Z	z
7	Է	է	H	ē
8	Ը	ը	—	ě
9	Թ	թ	Θ	th
10	Ժ	ժ	—	j
11	Ի	ի	I	i
12	Լ	լ	—	l
13	Խ	խ	—	kh
14	Ճ	ճ	—	ds
15	Կ	կ	K	g
16	Լ	հ	coptice Ժ hai	h
17	Ձ	ձ	coptice Ծ čima	tz
18	Ղ	ղ	Λ	gh
19	Ճ	ճ	coptice Ճ gāngā	g
20	Ս	ս	M	m
21	Յ	յ	syriace Զ Aleph	h, j
22	Ն	ն	N	n
23	Շ	շ	Ξ	s
24	Ո	ո	O	o, vo
25	Չ	չ	—	č
26	Պ	պ	Π	b
27	Ջ	ճ	—	tš
28	Ռ	ր	P	r
29	Ս	ս	Σ	s
30	Վ	վ	coptice Վ	w
31	Տ	տ	T	d
32	Ր	ր	—	r
33	Ց	ց	—	ts
34	Ի	լ	Υ	u
35	Փ	փ	Φ	p'
36	Ք	ք	ex signo Ք desuntum	ch
37	Օ	օ	—	ō
38	Ֆ	ֆ	—	f

Qui plura cupit adeat Hübschmanni et Gardthausenii dissertationes in Diario societatis germanicae orientalis 1876 XXX P. 53. 74 et Lagardii librum, cui inscripsit Armenische Studien 1877 P. 1.

Editor grammaticae Dionysianae huius cum omnia in usum suum vertenda censeret quae ad exercendam crisin aliquid facere viderentur, me rogavit, ut sibi quae ex versione armeniaca in usum criticum erui possent colligerem. Itaque perlecta versione armeniaca et cum textu graeco collata lectiones eas, quas Armenius secutus est, cum eo communicavi, quas benevolus lector in apparatus criticum receptas inveniet. Sed cum in hoc negotio etiam eos, qui linguae armeniacae ignari quae equidem dixerim examinare non possunt, suo iure quaesituros esse putem, quae sit indoles ac natura interpretationis armeniacae, ut de lectionibus graecis inde iudicium fieri possit, non absonum videbitur, paucis hic describere et interpretationem ipsam et eius editionem.

I

Publici iuris factus est Dionysius armeniacus a viro docto armenio M. Cirbied Parisiis 1824 in tomo sexto annalium societatis regiae antiquariorum Francogalliae, simulque aliquot exemplaria seorsum sunt expressa, quae prostant Parisiis *au Bureau de l'Almanach du Commerce rue J. J. Rousseau N. 20 et chez Delaunay au Palais Royal, Pelicier et Chatelet, Place du Palais Royal, Lacroix rue Haute-20* feuille N. 18. Inscriptis Cirbiedus editioni suae: *Grammaire de Denis de Thrace, tirée de deux manuscrits arméniens de la Bibliothèque du Roi, publiée en Grec, en Arménien et en Français.*

Continet autem liber armeniacus non solum viginti quinque capita, quae a Fabricio primum graece sunt edita, verum etiam 25

1. caput de prosodia et nominibus acuto accentu instructis, quod graece exstat in Bekkeri anecdotis II 674, in hac editione pag. 105 sqq.

2. caput de pedibus, quod ex codicibus Monacensi et Leidensi Vhligius typis exprimendum curavit pag. 117 seqq. 30

3. paradigma verbi cui inscriptum est *flexiones verbi*, quod ex canonibus Theodosii verbalibus desumptum in eisdem quos modo laudavi codicibus graecis exstat et huic editioni pag. 125 seqq. insertum est. Desunt tamen apud Armenum omnia participia, quae cum apud Graecum in fine paradigmatis legantur, non ab interprete armeniaco 35 sed culpa librarii omissa esse coicio.

4. sequitur catalogus terminorum grammaticorum, qui utrum de Graeco sit armeniace expressus an in usum discipulorum armeniacorum armeniace confectus, non constat. Cum vero comparatio instituta doceat, in hoc catalogo terminos difficiliore, qui in
 5 textu grammaticae armeniacae leguntur, eodem ordine recenseri explicarique quo occurrunt in grammatica, patet totum catalogum compositum esse ex scholiis perbrevibus antiquitus ipsius grammaticae textui in margine adiectis, quae deinde e margine secundum ordinem descripta in unum sunt collecta. Quae cum ita sint, a veri specie non
 10 est alienum, concinnatum esse catalogum ex scholiis non graecis sed armeniacis in usum discipulorum adiunctis, ideoque originem eius tribuendam esse doctori alicui armeniacae. Ceterum haec collectio terminorum eam ob causam non indigna est, quae cum ipsa grammatica conferatur, quod ex ambitu scholiorum intellegitur, quatenam
 15 capita in grammaticam Dionysianam fuerint recepta eo tempore, quo hic index vocabulorum est. confectus. Cum enim scholia a capitis primi verbis hisce explanandis incipiant: ἀνάγνωσις *werdsanouthiun*, ἐντριβής *nergour*, ἐνυπάρχοντα *nerkojs*, πρόχειρος *ar tzeru*, ac deinde usque ad capitis de pedibus finem pertineant, non est dubium quin
 20 hoc caput iam tunc grammaticae Dionysianae annexum fuerit.

5. denique invenitur paradigma nominis, cui inscriptum est *holowch anouants* = πτώσεις (τῶν) ὀνομάτων. Quod caput duobus versibus constans fragmentum esse inde colligo, quia singularem tantum numerum continet, nulla pluralis numeri habita ratione. Videtur
 25 igitur (siquidem catalogus terminorum technicorum nihil est nisi compositio scholiorum, quam primitus non fuisse ipsius grammaticae partem per se intellegitur) genuina grammaticae dispositio haec fuisse, ut in fine exhiberentur paradigmata et verborum et nominum, quibus praeceptores in scholis carere non poterant, quemadmodum nos quoque
 30 in fine artium grammaticarum omnis generis formas recensere et uno conspectu proponere solemus. Iam cum paradigma verbi secundum exemplar graecum confectum sit, etiam nominis formas ad archetypum aliquod graecum referendas esse magna cum veri specie dicere mihi videor. Nam ubi verbi formae recensentur, quis est quin credat no-
 35 minis quoque schemata olim suum habuisse locum? neque id obstat quod in fragmento, de quo agimus, etiam instrumentalis (*arachagan*), quo Graeci non utuntur, casuum numero insertus est. Etenim in grammatica ipsa quoque de casibus agens interpret armenius enumeravit sex, inter quos est instrumentalis, cum in exemplari graeco
 40 legatur πτώσεις ὀνομάτων εἰς πέντε. Itaque iam in parte libelli theoretica instrumentalem non neglexit, quem in parte practica non potuisse omitti apparet.

Quae si recte exposuimus, exemplar artis Dionysianae, ex quo haec interpretatio facta est, ita videtur adornatum fuisse, ut expositionem

grammaticae philosophae, quam nostri generalem nuncupant, ea exciperet pars, qua verborum et nominum flexiones omnes uno conspectu exhiberentur, quarum ad normam ceterae voces essent conformandae.

II

5

Hanc igitur interpretationem cuius ambitum et dispositionem descripsimus, Cirbied edidit e duobus libris manuscriptis Parisiensibus, quorum alter numero 124 insignitus, duodecim foliis formae minimae totam grammaticam exhibet exceptis ultimis tribus capitibus, paradiigmate verborum, collectione scholiorum, paradiigmate¹⁰ nominum. Liber, cui deest indicatio temporis, ex Cirbiedi sententia saeculi est decimi quinti. Pertinuisse quondam hunc librum ad volumen maioris molis ex adnotatione finali effecit Cirbied, quam significare statuit *ex XXII libro*.

Alter codex numero 127 insignitus, formae minimae, saeculo de-¹⁵ cimo quarto vel quinto ineunte scriptus, totum quod descripsimus enchiridion continet, nisi quod primum folium periit, ita ut prima capita (duodecima fere enchiridii pars) ex uno tantum codice 124 edita sint. Ceterum hi codices adeo inter se congruunt, ut perpaucae sint lectiones discrepantes eaeque nullius omnino momenti. Quod p 17²⁰ e codice 124 affertur, consonam ζ ex s et tza compositam dici, cum codex 127 ex s et d coniunctis eam exortam doceat, falsum est: nam quod habet codex 127 cum graeco prorsus convenit: $\tau\omicron\ \mu\acute{\epsilon}\nu\ \zeta\ \acute{\epsilon}\kappa\ \tau\omicron\upsilon\ \sigma\ \kappa\alpha\iota\ \delta\acute{\omicron}$. Quod p 39 et 58 ex codice 124 prolatum est, ad orthographiam armeniacam spectat, ita ut hoc loco silentio praetereundum²⁵ sit. Vno loco p 24, ubi codices inter se differunt, emendatione opus est, nam pro *ēsdegħat̄zajn* libri 127 et *ezat̄zajn* libri 124 facili negotio restitui potest *ēsđ ez ant̄zajn*, quod accuratissime respondet textui graeco $\kappa\alpha\theta'\ \acute{\epsilon}\nu\ \acute{\alpha}\phi\omega\nu\nu\omicron\nu$. De lectionis varietate ad versum Iliadis $\Xi\ 1$ pertinentem vide infra ad p 22, 2. Haec omnis est quam Cirbied³⁰ protulit scribendi discrepantia, nec tamen inde colligi licet, textum armeniacum omnino esse sanum, quem mendis laborare constat, de quibus tamen hoc loco agendum mihi non est.

Praeter grammaticam Dionysii codex 127 continet etiam commentarios, quos in eam ab aliis scriptoribus armeniacis compositos³⁵ Ioannes Ezngatsi compilavit. Quod hic obiter monuisse sufficit, cum haec res tractanda videatur, ubi de aetate agemus, qua interpretatio armeniana confecta sit.

Tertius denique codex exstat teste Cirbiedo Venetiis in bibliotheca Mekhitaristarum, in quo tamen omnia desunt, quae sequuntur caput⁴⁰ de prosodia. Itaque capita de flexione verborum rell. ex solo codice 127 cognoscere licet. Ceterum hoc quoque codice continentur commentarii ab Ioanne Ezngatsi collecti. Codicis aetatem Cirbied non definivit.

III

Iam qua ratione Armenius usus sit in interpretando Dionysio explanemus. Interpretis indolem facili negotio describeremus, si eum non verborum modo verum syllabarum fere ac litterarum tenacem diceremus; tamen exili hac definiendi ratione haud contenti satius duximus exemplo prolato demonstrare, quam inierit viam. Quod ubi lectores perpenderint, bene intellegent quinam eius sit usus et quae auctoritas in exercenda re critica. Quem ad finem prima duo capita graece et armeniace descripturi sumus adiecta insuper enarratione latina singularum vocum, immo syllabarum armeniacarum, ita concinnata, ut quoad fieri poterit littera litterae respondeat. Quam enarrationem latinam, in qua perpendenda lectores rogo ut Ciceronis male sint memores, si quis cum textu graeco contulerit, non poterit non intellegere satis accurate posse statui, quamnam lectionem graecam Armenius expresserit. Adnotationibus deinde ad textum armeniacum adiectis demonstrabitur, quomodo voces technicas effinxerit, quibus leges artis grammaticae tradidit.

§ 1.

Ὅρος καὶ μέρη γραμματικῆς.
 20 *Sahman iev masounch cheraganouthean.*
 Definitio et partes grammaticae.

Γραμματικὴ ἐστὶν ἐμπειρία τῶν παρὰ ποιηταῖς τε καὶ
*Cheraganouthiun*¹⁾ ē hmdouthiun vorch i - *cherthoghats* - *iev*
 Grammatica est peritia quae apud poetas - et

25 συγγραφεύσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ λεγομένων. — Μέρη
 i - *sara-krats*²⁾ iprou — *pazoum angam asatselots. Iev masounch*
 apud con-scriptores ut — multum tempus dictorum. Et partes

δὲ αὐτῆς ἐστὶν ἕξ. Πρῶτον ἀνά - γνωσις ἐν - τριβῆς κατὰ
 — *ien nora wiets. Nakh wer* - *dsanouthiun*³⁾ ner - *gour*⁴⁾ ēsd
 30 — sunt eius sex. Prima supra - cognitio in - trita secundum

προς - ὑδίαν. δεῦτερον ἕξ - ἡγησις κατὰ τοὺς ἐν-υπάρχοντας
*ar-okanouthean.*⁵⁾ *Lergir zroutsa-drouthiun*⁶⁾ ēsd — ner - *kajs*
 ac - centum. Secunda vocis - portatio secundum — in-stantes

ποιητικούς τρόπους. τρίτον γλωσσῶν τε καὶ — ἱστοριῶν
 35 *cherthoghagan heghanags*⁷⁾. *Ierir lezouats iev* (hnakēd) badmouthcants
 poeticas versiones. Tertia linguarum et (antiquarum) narrationum

πρό - χειρος από - δοσις. τέταρτον ἔτυμο - λογίας εὕρεσις.
ar - tzer⁸⁾ patsa-drouthiun⁹⁾. corir sdouka-panouthean¹⁰⁾ kiud.
 ad - manum foras - ductio. Quarta veri - loquii inventio.

πέμπτον ἀναλογίας ἐκλογισμός. ἕκτον κρίσις
hinkierir hamemadoutheants·n deghegouthiun. wetserir tadounn⁵
 Quinta analogiae intellegentia. Sexta iudicium

ποιημάτων, δὲ δὴ κάλλιστόν ἐστιν πάντων τῶν ἐν τῇ
chertadsatsn, na ievs lavakojn·n ē hamienetsounts vorch ner —
 carminum, hoc etiam optimum est omnium quae in —

τέχνη —
arhesdi·s ien.
 arte sunt.

10

§ 2.

Περὶ ἀνα - γνώσεως.
Haghaks wer-dsanuthean.
 De supra-cognitione.

15

Ἀνάγνωσις ἐστι — ποιμάτων ἢ συγγραμμάτων ἀ-διάπτωτος
Werdsanouthiun ē (masn) chertadsats gam sarakr[ads]ats an-wthar
 Supracognitio est (pars) poematum vel conscriptorum in-damnosa

προ - φορά. Ἀνα-γνωστέον δὲ — καθ' ὑπό - κρίσιν,
haratsa - perouthiun. Iev werdsaneli ē ēsd entha-tadouthean
 ante - latio. Et legendum est secundum sub-iudicium,

κατὰ πρὸς - ψῆδαν, κατὰ διαστολήν. Ἐκ μὲν γὰρ τῆς
ēsd ar - okanouthean, ēsd drohouthean. — — Chanzi —
 secundum ac - centum, secundum divisionem. — — Quia — 25

ὑπό - κρίσεως τὴν ἀρετὴν, ἐκ δὲ τῆς πρὸς - ψῆδας τὴν
h-entha-tadouthenē·n — z-zaurouthiun — isg — h·ar - okanouthenē·n —
 sub - iudicio — virtutem — sed — ac - centu —

τέχνην, ἐκ δὲ τῆς διαστολῆς τὸν περι-εχόμενον νοῦν ὁρῶμεν.
z-arouesd·n, — isg — i-drohouthenē·n — z-bar-ounag mids·n desanemch:^{a)}
 artem — sed — divisione — circum-habitus sensum videmus:

^{a)} Forma *mids* est pluralis, neque tamen graece pluralem legit interpret, nam *mid* vox plurali (*midch*) potissimum solet adhiberi.

ἵνα τὴν μὲν τραγ - ὠδίαν ἥρωϊκῶς ἀνα - γινώμεν,
zi — — z·voghp-erkouthiun tiutsa-zna-par wer-dsanestsouch
 quod - luctus-cantationem deorum-modo-convenienter supra-cognoscamus

τὴν δὲ κωμ - ὠδίαν βιωτικῶς, τὰ δὲ ἐλεγεία
 5 — *isg z·gadag - erkouthiun aškhharhaurēn — iev z·tampanagan n*
 — sed derisionis-cantationem mundane — et sepulcralia

λιγυρῶς, τὸ δὲ ἔπος εὐ-τόνως, τὴν δὲ λυρικὴν ποιήσιν
ouhknagi — — z·dagh·n chats-oloragi — iev z·chēnaragan cherthouthiun
 vehementer — — versum valde-strictē — et lyricam poesin

10 ἐμ - μελῶς, τοὺς δὲ οἴκτους ὑφειμένως καὶ γοερῶς.
ner-tasnagana-bēs — iev z·khant-aghadagan-n^a) thoulagi iev aškhharabēs.
 in - harmonice — et desiderio-dolorosum remisse et luctuose.

Τὰ *γὰρ μὴ παρὰ τὴν τούτων γινόμενα παρατήρησιν καὶ τὰς τῶν
 **Zi vorch voc̄ ēsd — sotsajts n linin khdrouteants — — —*
 15 Nam quae non secundum — hasce fiunt observationes — — —

ποιητῶν ἀρετὰς καταρριπτεῖ καὶ τὰς ἔξεις τῶν ἀναγινωσκόντων
z·chertoghats·n arouthiuns dabalen iev — z·hojns — wer-dsanoghats·n
 poetarum virilitates evertunt et — habitudines — legentium

καταγελάστους παρ-ίτησι.

20 *dsidsaghelis har-gatsotsen.*
 ridiculas ad-sistunt.

Imitati sumus, quantum fieri potuit, rationem, qua Armenius ea
 quae graece legit armeniace reddidit, voces armeniacas latine ex-
 primentes, nec sensum verum sed vocum compositionem et formam
 25 tantum curantes. Latina si quis cum Graecis contulerit, particulas
 quasdam uti τε, μὲν, δὲ alias non accurate armeniace expressas esse
 intellet, quippe quibus lingua armeniaca careat: in locum articuli
 graeci plerumque omissi semel pronomē *vorch* = *qui, quae, quae*
 lin. 1 esse suffectum: ordinem verborum, ubi vox γὰρ legitur, esse
 30 mutatum: ceteroqui vero non sensum sed ipsam vocum formam in
 armeniacam linguam conversam esse non infitiabitur. Quod quanta
 diligentia ab interprete sit factum, paucis videtur explicandum.

¹⁾ Vti γραμματική e voce γραμματικός nascitur, sic vox armeniaca
cheraganouthiun e *cheragan*, i. e. *litteratus*; hoc autem a *cher-el*

35 ^{a)} Putaverim pluralem restituendum esse *z·khantaghadagans*.

ducendum est, quod significat *radere* ζέω. cfr. Dionysii § 6 p 9, 2: γράμματα λέγεται διὰ τὸ . . . ζυμαῖς τυποῦσθαι, γράψαι γὰρ τὸ ζῦσαι παρὰ τοῖς παλαιοῖς. Sed γράφειν non est *cher-el*, sed *kr-el*, ortum ex voce *kir liber*.^{a)} Itaque ipsum nomen grammaticae formatum est ex coniectura ea, qua scribendi artem a radendo dictam censent, quam 5 in scholis Graecorum interpret armeniacus didicit.

²⁾ Κυτ-γραφεύς vocis etiam praepositionem armeniace interpret reddit, quae est *šar*, itaque format *šara-kir* = *con-scriptor*.

³⁾ Ἀνάγνωσις dispertitur in ἀνά, armeniace *wer* (cfr. *wer-loudsouthiun* = ἀνάλυσις, *wera-panouthiun* = ἀναλογία, *wer-sasouthiun* 10 = ἀνάτασις) et γνῶσις, quod voce *dsanouthiun* redditur, de cuius radice *dsan*, cui inest notio cognoscendi, cfr. Lagarde Armenische Studien § 1041, 1369, 2124.

⁴⁾ Ἐν-τριβής. particula ἐν respondet armeniacae *ner*; *gour* autem i. e. *politus*, *tritus* graeco — τριβής, *gr-el* enim est *terere*, *sculperere*, *secare*. 15

⁵⁾ Vox *ar-okanouthiun*, quam *ac-centus* reddidimus, ex *ar* = πρός, *ad*, et *okanouthiun* i. e. *cantus* composita est nam *ok-el* est *cantare*, *sonare*. Itaque *arokanouthiun* non minus quam *accentus* serviliter ad graecum archetypum fictum est.

⁶⁾ Liberius egit in voce ἐξήγησις = *zroutsa-drouthiun*, cuius prior 20 pars *zrojts* est = *vox*, *sermo*, *enarratio*, itaque particulae ἐξ non convenit, *drouthiun* tamen a radice *dar* (infin. *danil*), cui inest ducendi notio, eo consilio adhibitum est, ut verbo ἡγεῖσθαι in voce ἐξήγησις conveniret.

⁷⁾ Τρόπος a τρέπω ductum redditur *heghanag*, nam *hegh-oul*, 25 *heghhegh-el heghanag-el* est *mutare*, *vertere*, itaque reddidi *versio*, quod voci graecae etymologice respondet.

⁸⁾ Πρό-χειρος in *ar-tzern* facile agnoscitur, quae vox eodem quo πρόχειρος sensu (= *promptus*) usurpatur. *Ar* fungitur vice praepositio- 30 num πρό et πρόσ.

⁹⁾ Ἀπόδοσις = *patsa-drouthiun*. *Pats* = *apertum*, tanquam ad-verbium adhibitum, significat *foras*. Verbum *patsa-drel* est (*foras-portare?*), *declarare*, *explicare*, neque tamen definire ausim, utrum *drel* redeat ad *dour* = *donum*, *dosis*, an ad *dar* (aor. *daraj*), de quo sub n. 6 egimus. Deinde *patsa-drel* est *reddere*; *patsadrouthiun* est *reditio*. 35

¹⁰⁾ Ἑτυμολογία est *sdouka-panouthiun*. Nam ἔτυμον = *sdojk* est *certum*, *verum*. Λόγος vero est *pan*, unde abstractum, quod respondet graeco — λογία, fictum est *panouthiun*. *Sdoukapanouthiun* igitur con- 40 venit cum Ciceroniano illo *veriloquium*, quo reddidit ἑτυμολογία.

His exemplis, quibus propositis ratio interpretandi satis per- 40 spicitur, ea tantum addemus quae de poematum nominibus armeniace redditus memoratu digna videntur.

^{a)} Cfr. Lagarde Armenische Studien § 535, 493, 2362.

Τραγωδία et κωμωδία, uti et ῥαψωδία, quae in fine ψδῆς vocem habent, cui respondet armeniace *erkouthiun* ab *erke* = *cantare*, dicuntur *vogh-p-erkouthiun*, *gadag-erkouthiun*, *hakn-erkouthiun*. *Vogh-p* est *plactus*, *luctus*; *gadag* est *ludibrium*, *derisio*. Itaque cum neque
 5 de τράγω *hirco* neque de κώμη *vico* Armenius dubitare posset, his in verbis a more suo recedens, sensum potius quam vocem reddidit. E contrario *hakn-el* est *suo*, *consuo*, itaque in ῥαψωδία verbum ῥάπτειν habere sibi visus est, quod ad litteram expressit. Ἐλεγεία *tampanagan* reddidit, *tampan* vero est *sepulcrum*, itaque carmina sepulcralia intellexit,
 10 et sumumque expressit; λυρικός vero quod *chēnaragan* interpretatus est, etymologiam respexit, nam *chnar* est κινύρα et κιθάρα Genes. 4, 21. Rgn. 1, 10, 5. Denique monemus εὐτόνως quoque vocis partem alteram etymologice conversam esse ab interprete. Nam τόνoc a τείνω derivans vocem *volor* i. e. *contorsio* adhibuit, ut similitudinem
 15 aliquam referat. Cum *chatš* i. e. *bene compositum* *chatš-volor-agan* est *in modum bene contorti*, quo redditur εὐτόνως.

Haec igitur est indoles interpretationis armeniacae: graeca, syllabam fere syllaba reddens, Armenius expressit, raro sensum respexit, particulas vero, quibus sermo eius patrius caret, modo omisit, modo
 20 liberius reddidit. Moneo vero lectores, ne censeant voces ab interprete fictas in usum linguae non esse receptas, immo eodem modo uti insulae Latinorum interpretationes, qui μετοχήν *participium*, αἰτιατικήν *accusativum*, γενικήν *genetivum* reddere non erubuerunt, ab omnibus sunt receptae, ita et voces ab interprete grammaticae Dionysianae ad normam graecam formatae deinde in numerum vocum
 25 usitatarum intraverunt. Iam si quis armeniacae, nulla graeci archetypi habita ratione, eo modo in aliam linguam transtulerit, ut quae in lexicis habentur vocabulorum technicorum explicationibus utatur, neque explicare dictionem et indolem Dionysii armeniacae redditi, nec
 30 rem criticam iuvare censendus erit. Eundem enim, si recte intellexerit, sensum ex Armenio atque ex Graeco eliciet. Itaque ipsum textum armeniacum in quamlibet linguam convertere omnino inutile est; ea potius ratione Armenius est tractandus, ut singula verba ad textum graecum accuratissime excutiantur. Id quod Cirbiedus non intellexit,
 35 suum esse hoc opinatus, ut francogallice exprimeret, quae armeniacae dicta sunt, ita tamen ut ei qui armeniacae non legit, francogallicae interpretationis usu prorsus sit abstinendum. Quod ut argumento probemus, caput secundum quod supra graece et armeniacae exhibuimus iam tale quale a Cirbiedo francogallice expressum est lectoribus proponimus.
 40 Dicit igitur Cirbiedus:

La lecture est l'art de rendre fidèlement par la parole tout ce qui est écrit soit en vers, soit en prose. On doit la faire avec discernement, y observer les règles de la prosodie et de la division (ponctuation), car c'est par le discernement qu'on applique à chaque discours le ton qui

lui est propre, c'est par la prosodie qu'on apprend à la moduler, c'est par la division (ponctuation) qu'on fait connaître la liaison des idées entre elles.

La lecture nous apprend aussi que la tragédie doit être récitée héroïquement (avec noblesse); la comédie vulgairement (comme on parle dans la conversation); l'épique ou l'oraison funèbre avec un accent très marqué (de douleur ou de regret); l'hymne avec l'inflexion de voix propre aux différens tons; les compositions lyriques harmonieusement (à la manière du chant); celles qui expriment les affections du coeur, tendrement avec abandon, (avec sentiment): quiconque n'observerait pas ces sortes de différences, dénaturerait le ton propre à chaque genre et rendrait ridicule l'action spéciale que doit produire, à l'oreille et au coeur, chaque objet de lecture.

Quae qui contulerit cum textibus supra propositis intellegat Cirbiedum interpretis munere pessime esse functum, immo prorsus quid sibi faciendum esset ignorasse, quod eam ob causam dicendum puto, ne quis Cirbiedi interpretationi confusus de textus armeniaci indole iudicare conetur. Nullus enim interpretationis armeniacae est usus nisi cum archetypo graeco diligentissime confertur, quod ubi feceris haud spernendum adminiculum rei criticae exercendae habebis.

IV

20

Sed cum hucusque id praecipue egerimus, ut doceremus Armenium accuratissimum esse Graeci imitatore, ita ut ad diiudicandam lectionum varietatem summa sit auctoritate, iam nostrum est fines certos ponere, quibus usus eius criticus necessario circumscribendus est. Itaque hoc demum loco lectores ad id animum adtendere iubemus, Armenium graecum textum cum armeniacae redderet non grammaticam graecae verum armeniacae linguae composuisse. Quod cum sibi proponeret, servatis ordine, dispositione, definitionibus omnia mutavit, quae ad grammaticam linguae armeniacae ipsi non quadrare videbantur, ubi vero a Graeco exempla graeca usurpata sunt in eorum locum armeniacae suffecit. Eum quidem, qui primus grammaticam linguae armeniacae descriptionem tentaverit, rem non absolvisse, et verborum imprimis ac pronominum naturam non perspexisse nemo sane mirabitur, qui etiam recentissimas armeniacae linguae grammaticas nondum ad saniores describendarum linguarum leges revocatas esse experientia edoctus est. Qui igitur secum reputaverit, quantis difficultatibus opprimatur ille, qui suae ipsius linguae grammaticam condere conatur, cuius rei exempla ex historia grammaticarum linguae theotiscaae, hebraicaae, syriacae a Germanis, Iudaeis, Syris conscriptarum satis multa in promptu sunt, haud sinistre Armenii excipiet tentamen, quamvis in quo ille erraverit bene cognitum habeat. Ad impetranda vero adminicula critica, propter quae nos hoc loco de Armenio agimus, vel ipsi eius errores haud levis sunt momenti. Nam

ubi armeniacae linguae lege et indole non perspectis quid vere docendum esset ignoravit interpres, graecum usum obtrusit armeniacae linguae, ita ut saepissime diiudicari possit, quid graece legerit. Vbi vero facere non potuit, quin a Dionysio graeco recederet, servato
 5 totius orationis tenore cautissime unam alteramve tantum vocem commutavit. Quam rem exemplis illustrabimus.

Graeci viginti quatuor litteris utuntur, Armenii, qui nunc triginta octo habent, illo tempore triginta sex utebantur. Iam vide quomodo egerit Armenius:

10 Γράμματα ἔστιν εἰκοστέσσαρα ἀπὸ τοῦ ᾱ μέχρι τοῦ ῶ.
kir ē ieriesoun iev wiets - hajrē minciēv ts khē
 Littera est triginta et sex - ab a usque ad ch.

Simili modo de vocalibus loquens dixit:

Τούτων φωνήεντα *μέν ἔστιν ἑπτὰ ᾱ ῆ ῆ - ἰ ὀ ὕ ῶ
 15 **Iev sotsa tzajnaurorch ien outhn a e ē ē i o u ow*
 Et horum vocales sunt octo a e ē ē i o u ow.

Atque hoc exemplum utilissimum est: nam propter armeniacae linguae usum inseruit vocalibus *ē*, quo Graeci carent, at cum graece scribatur *ω*, quod Armenii non habent, compositis litteris *o* et *w* vocalem finxit, quae in vocabulis graecis tantum adhibetur. Nec minus
 20 valent ad illustrandam rationem, quam secutus est ubi armeniacus usus a graeco recedit, illa quae de *iu* diphthongo, quam in locum graecae diphthongi *ui* substituit, docet:

Καὶ τὸ ὕ δε ἐνίστε προτακτικόν ἔστι τοῦ ι ὡς
 25 *Iev int ē ourech zi waghataşagan ē chan zruin vorbēs*
 Et *i* est aliquando quod praepositivum est quam *u* sicut
 ἐν τῷ μυῖα καὶ ἄρπυια.
h - imasdouthiun-t iev h-artiun-t.
 in imasdouthiun et in artiun.

30 Nihil habet, quod graeco *ui* aequiparari posse censeat, verum usitatissima est compositio vocalium *i* et *u*, itaque hoc loco inserit diphthongum *iu*. Ceterum *imasdouthiun* est = *sapientia*, *artiun* = *formatio*, *effectus*.

Hoc igitur in exemplo armeniacam rem in locum graecae substituit. Contra alibi Graecum secutus armeniacam vel ita fingit ut omni
 35 ratione careant. Cum minoris momenti videantur, quae modo de *w* diximus, afferamus id quod de articulo docere interpres ausus est, quo Armenii carent. Vbi graece tria genera *ό, ή, τό* enumerantur, non modo articulum fingit, verum etiam tres eius formas; at cum

etiam genera^{a)} ab Armeniis non distinguantur, pronomina demonstrativa varia vi praedita in locum articuli suffecit, ita ut iam omnia sint perturbata:

ἐνικὸς	μὲν	ὁ,	ἡ,	τὸ
<i>iezagan</i>	—	<i>ajs,</i>	<i>ajt,</i>	<i>ajn.</i>
singularis		hic,	ille,	iste.

Horum formam etiam pluralem et dualem profert, quamvis dualis Armeniis desit. Et hac in re sibi constat: ubicumque graece ὁ δὐϊκός commemoratur, Armenius dualem fingit, ita ut in paradigmate verborum schema coniugationis exhibuerit, quod refertum est formis¹⁹ omnino ficticiis, quibus graeca imitatus est. Hoc enim Graecos aemulandi studio commotus etiam formas imperfecti augmento instructas adinvenit, quo hac in forma Armenii non utuntur.^{b)}

Miram denique iniit rationem in reddenda doctrina de verbi coniugationibus. Nam cum illo tempore vera formatio coniugationum,¹⁵ quam analogia linguae sanscritae ductus Petermannus primus adumbravit^{c)}, perspicere non potuerit, facile expectatur coniugationes secundum vocalem inter radicem et terminationem intercedentem distingui, itaque sicut apud Latinos in formis *am-are*, *mon-ēre*, *leg-ere*, *aud-ire*, ita apud Armenios in formis *sir-el*, *agh-al*, *thogh-oul*, *khōs-il* proponi quattuor²⁰ verborum classes sive coniugationes. Quibus si additur alia classis verborum *an* recipientium, quae analogae sunt graecorum λαμβάνω *al.*, quinque fere coniugationibus verba armeniaca comprehendere posse videntur. Systema hoc, nostris quidem desideriis non satisfaciens, facili negotio comparatā formarum copiam constitui potuit. At Dio-²⁵ nysii interpres cum longe absit ab hac ratione, theoriam graecam sequitur, quae indoli armeniacae linguae parum convenit. Itaque

^{a)} Vbi cap. 12 Graecus de genere loquitur, Armenius nihil mutavit, et quod cap. 16 graece legitur: γένη μὲν οὖν εἰς τρία· ὁ ποιητής, ἡ ποιήσις, τὸ ποίημα, Armenius omisso articulo accurate reddidit. In libro impresso deest³⁰ τρία, sed sine dubio restituendum est et ita legendum: *iev ien serch ierech*, ultima enim vox praecedenti simillima est.

^{b)} In diario asiatico francogallico (Août—Septembre 1870) ill. Patkanoff, cui praeivit Petermannus, de augmento aoristi secundi locutus est; tamen utrum *e* illud, tertiae personae singularis tantum neque semper additum, verum³⁵ sit augmentum necne, affirmare non ausim. Idem forma Dionysii armeniacy ficticia *gopeatsr* (tertia pers. sing. aor. I) utitur, ut suam de origine formae regularis *sireats* comprobet opinionem, malo usus argumento, nam huic Dionysio quatenam in hac re fides? Etiam de duali armeniacy ei dubitatio non videtur exorta esse, quum dicat: *Il n'est pas resté de traces de ces formes dans les monuments litté- 40 raires*. Ad quod Dulaurier suo iure addidit: *parcequ'ils sont une invention purement artificielle d'ineptes grammairiens*. Cf. Journ. asiat. 1870. II p 266 sq 244.

^{c)} Petermann Grammatica linguae armeniae Berolini 1837 p 188, apud quem omnia indicata sunt, quae Dulaurier contra Patkanoffium monuit. Journ. asiat. 1870 II, 242. Cf. Bopp Vergleich. Gramm. § 496.

dicat octo^{a)} esse classes verborum βαρυτόνων, quas secundum ultimam radicis consonantem distinguit, ita ut, sicut graece verba in β, φ, π, πτ classem primam constituunt, armeniacam primam classem fingat exeuntium in *b, m, p, p'*, secundam exeuntium in *g, k, ch, kh* (graece γ, κ, χ) rel. Quoniam vero Armenii pluribus quam Graeci consonantibus utuntur, sex classibus graecis duas vel potius quattuor addidit, quas recensere operae non est pretium. Classis graeca quinta liquidas comprehendens respondet armeniacae sextae, quam sequuntur tres aliae consonantes eas comprehendentes, quae graece non habentur. Classis¹⁰ denique graeca sexta respondet armeniacae decimae quam interpretes iisdem describit verbis, quibus utitur Dionysius, qua in re tamen confusio notionum memoratu dignissima habet locum:

ἡ δὲ ἔκτη διὰ καθαροῦ τοῦ *ω*, οἶον ἱππεύω, πλέω, βασιλεύω.
iev dasnierort-n machour etsiu, vorkon tie-m, kowe-m^{b)} arsaue-m
¹⁵ et decima (classis) puro *e* sicut sugo laudo curro

---

howoue-m hramaje-m hampaue-m
 pasco iubeo divulgo.

Hac igitur in classe non de sono radicis ultimo, qui est *i* in *ti-em*,
²⁰ *ow* in *kow-em*, *au* in *arsau-em*, pendet distinctio, verum vocalem *e* ad terminationem pertinentem tanquam fundamentum distinctionis adhibuit, et quae graece de *ω* puro h. e. de *ω*, quod ad radicem in vocalem exeuntem accedit, dicta sunt, summa confusione sunt obruta. Armenius si pro *machour etsiu* dixisset *machour tzajnavorau* i. e. *pura*
²⁵ *vocali*, omnia bene cederent, verbis mutis enim sic decima classis verborum purorum esset adiecta. Quod vero hoc non fecit, id confusionis volumus proferre exemplum, a qua eius interpretatio, qua ad linguam armeniacam adhibere studuit graecam normam, omnino non est immunis.

³⁰ In Dionysio graeco doctrinam de verbis barytonis excipit caput de verbis contractis (περὶ πτωμένωις), quorum tres classes enumerantur, secundum vocales secundae et tertiae personae singularis praesentis distinctae, *vo-εῖς, βο-ᾱς, χρυς-οῖς*. Hisce Armenius aequiparat tres radicum classes, quas graecum exemplar secutus secundum vocales
³⁵ secundae et tertiae personae distinxit, ita invenisse sibi visus quae verbis contractis responderent. Prima classis constat eis verbis quae in prima et secunda persona vocali *a* longa utuntur, *kam kas venio*

---

^{a)} Codices habent: *Iev ien ldsortouthiunch* .... outh, i. e. et coniugationes sunt octo. Cirbiedus vero pro outh scripsit *dasn* = *decem*, quia deinde decem
⁴⁰ classes enumerantur.

^{b)} Recordari velim lectores, supra p LI expositum esse, *ow* ab interprete in locum graeci *ω* esse invecum.

venis^{a)}; alteram efficiunt quae vocali *ū* longa instructa sunt, *arnous arnou* = *sumis sumit*; tertiam deinde ex iis verbis compositam dicit, quae vocali *e* et *a* gaudent, *keas keaj* = *es est*, cuius loco in dialectis vocales *o-e* habetur, *koem koes koej?* = *sum es est*. Hic igitur et dialectorum^{b)} rationem habuit ut tertiam efficeret classem, cum tres armeniacas vellet cum graecis componere. Denique quae de verbis in *μ* graece exstant necessario omisit, quia apud Armenios classis verborum quae iis possit comparari non adest, si verba in *m. s.* in prima et secunda persona exeuntia cum graecis verbis in *w* componuntur.

V

10

Quae diximus sufficiant ad describendam indolem interpretationis armeniacae, in qua cum quadam libertate agendi in praeceptis grammaticae graecae ad linguam armeniacam accommodandis diligentissimum videmus studium servandi formam graeci libri eiusque dictionem imitandi. Nec potest esse dubium, quin caute adhibita interpretatio¹⁵ armeniacae sit instrumentum exercendae criticae utilissimum et eo maioris auctoritatis, quo magis vetustate superat ceteros testes paene omnes. Ultimo loco igitur de tempore quo sit composita nobis est agendum.

Supra monuimus in codice Parisiensi 127 aequae atque in Veneto²⁰ post grammaticam Dionysii positam esse collectionem scholiorum variorum quam Ioannes Ezngatsi, saeculi decimi quarti scriptor, concinnavit. Cuius testimonio constat Dionysium armeniacum inde a saeculo quinto exeunte a scriptoribus armeniacis commentariis instructum esse. Nam praeter recentiores grammaticos, Georgium²⁵ Sisensem, Arisdagem Scribam, qui saeculo XIII erant, et Gregorium Magistrum^{c)}, qui saeculo XI floruit, praeter saeculi noni auctorem Hamamum, saeculi octavi commentatorem Stephanum, dioeceseos Siunich episcopum, et Basilium G'on, qui saeculo septimo erat, Moses Chorenensis et Davides Invictus (*Anhaghth*)³⁰ Nerkinensis, qui saeculo quinto scripserunt, Dionysium adnotationibus illustraverunt. Haec illius codicis auctoritate fretus Cierbiedus docuit, a quibus paulo diversa Neumannus tradidit *Journal asiatique* 1829 p 71. Sed Neumannus quoque Davidem inter eos retulit,

^{a)} Hoc loco Cierbied' versio non satis accurata est.

35

^{b)} De dialectis hodie apud nos nihil fere notum est, quamvis accurata earum nōtia ad condendam grammaticam armeniacam ad leges grammaticae comparatae revocatam maxime sit necessaria. Patkanoff duodecim dialectos enumeravit, saeculo XIV Ioannes Ezngatsi nomina octo dialectorum protulit. Cf. *Journal asiatique* 1870 II p 141. De usu dialectorum vide quae de Lagarde 40 monuit *Armenische Studien* p 207.

^{c)} Cf. de Gregorio Magistro Victorem Langlois in *Journal asiatique* 1869 I P. 5.

qui commentarios conscripsissent, atque cum in operibus Davidis Venetiis anno 1833 editis p. 599 fragmentum commentarii in caput primum Dionysii inveniatur, certum est (vel si Mosis Chorenensis in Dionysium armeniacum commentatio non exstaret, quem tales commentarios scripsisse a nullo alio confirmatum video) Davidis tempore i. e. saeculo quinto exeunte Dionysium armeniace fuisse redditum. David Nerkinensis, Armeniorum philosophus, graecae linguae erat peritissimus, Aristotelis varios libros armeniace eadem accuratione diligentissima, verbum verbo reddens, expressit, quam in interprete grammaticae Dionysianae vidimus, quam ob rem fuerunt, qui censerent, ipsum Davidem interpretem fuisse Dionysii^{a)}, qua de re etiam sub iudice lis est.

^{a)} Avedichean Grammatica armeniaca Venetiis 1815 p 157.

ADDENDA ET CORRIGENDA

IN QVIBVS INSVNT

SYRII INTERPRETIS LECTIONES

ADDENDA ET CORRIGENDA

IN QVIBVS INSVNT

SYRII INTERPRETIS LECTIONES

Non correxi quae quivis ipse facile emendabit, velut neglexi accentus et spiritus omissos, voces contra grammaticorum praecepta in extremo versu dissectas, sed facere non possum quin diserte profitear talia me noluisse, quale est in p 10 ἀφ' - ἐαυτῶν pro ἀ - φ' ἐαυτῶν.

Syri (S) lectiones noli in Addendis ad p 5, 1—22, 2 quaerere. nam paragraphos 1—10 non continet interpretatio. Ceterum si pernoscere hanc versionem voles, editionem Merxii adire opus erit, ubi verbis syriacis aut graeca aut latina quae respondent addita reperies. — In eiusdem grammatica syriaca p 1 seqq eam quae infra usurpata est syriacos sonos exprimendi rationem invenies explanatam.

Ad p 4 Θράκα. In Moschopuli sylloge vocum atticarum sub
 εύρίσκει haec legimus: λέγεται τις Θράξ Διονύσιος έξευρείν τινα τῶν
 γραμμάτων ἀπὸ τῆς τῶν Φοινίκων γλώττης, ᾧ προσεφεύρέ τις τινα
 τῶν διπλῶν, ψαλίδα εἰπὼν τὴν σπαλίδα, ἀντιστρόφως τὰ σύμφωνα θείς.
 5 de quibus verbis Lehrsius Anal. post Herodianum p 438: *Veteris
 Aristarchi memoriam apud quosdam extremorum Byzantinorum mirifice
 obscuratam fuisse, lepidum exemplum est Moschopuli, qui quid έξευρί-
 σκειν et έφευρίσκειν differant patefacturus, ita scribit: λέγεται . . . θείς.
 quod quamquam etiam portentosius, eorum admonet, qui Zenodotum et*
 10 *Aristarchum Pisistrati aequales fecerunt. mihi quidem incredibile vi-*
detur, Moschopulum illa λέγεται τις Θράξ Διονύσιος scripsisse. con-
iecerim, Dionysii nomen in margine ab alio adiectum fuisse, qui de
alphabeti graeci origine commentationem, utpote quam cum arte Dio-
nysiana coniunctam legeret (v. praef. XXII 39. LIV 43), technographo
 15 *ipsi adscribebat. in illa enim commentatione similia inveniuntur eis,*
quae ex Moschopuli sylloge exscriptimus: οὐδὲ (sic Leid.) γὰρ γράμ-
ματα εἶχον οἱ Ἕλληνες, ἀλλὰ διὰ φοινίκων γραμμάτων ἔγραφον τὰ
ἑαυτῶν ἑλληνικὰ γράμματα . . . . . πολλῷ τῷ χρόνῳ τοῖς ιθ' ἔχρωντο.
ὅθεν οἱ ἀρχαῖοι μὴ ἔχοντες τὸ ψ τὴν ψαλίδα σπαλίδα ἔλεγον . . . . πρὸς
 20 *ταῦτα Σιμωνίδης ὁ Χίος (sic Leid. Grottaf. Parisini 2553 et 2555)*
προσέθηκε δύο ἡ καὶ ω, Ἐπίχαρμος δὲ ὁ Συρακούσιος τρία ζ ἔ ψ.

ad 5, 1—6, 3 [LECT. ARMENII] Primum caput versionis armeniacae
 ad litteram conversum est in latinum sermonem a Merxio praef. LXIII seq
 et aliquot eius voces accuratissime explanatae ibidem p LXV seq.

25 ad 5, 3 [DISCR. ET TESTIM.] In Varronis verbis (*ars gram-*
matica scientia est eorum quae a poetis historicis oratoribusque dicuntur
ex parte maiore) comma quod post *eorum* positum est deleri debet,
 quia *ex parte maiore* referendum est ad *gr. scientia est eorum.* vide *Zur*
Wiederherstellung des ältesten Compendiums der Grammatik (in libro
 30 qui inscriptus est *Festschrift zur Begrüßung der XXXVI. Philologen-*
versammlung et prostat in J. C. B. Mohrii libraria Friburgensi et
 Tübingensi) p 73, ubi de genuina forma et de sententia definitionis
 Dionysianae disputatum est. — Diomedem grammaticae definitionem
 (tota *gr. consistit praecipue intellectu poetarum et scriptorum*) non ab
 35 Dionysio, sed ab Varrone mutuatum esse, quod AWilmannsius de
 Varronis l.gr. p 106 censet, credi vetat *scriptorum* nomen cum Varronianis
historicis oratoribusque et cum Dionysiano συγγραφεύιν comparatum.

ad 5, 4—6, 3 [DISCR. ET TESTIM.] Sextus Emp. adv. gramm. § 250 p 655, B: Διονύσιος δὲ ὁ Θράξ ἔξ μέρη γραμματικῆς εἶναι λέγων . . . . . ἐν τούτοις καὶ τὸ ἱστορικὸν ἀποδίδωσιν· εἶναι γάρ φησι γραμματικῆς μέρη ἀνάγνωσιν ἐντριβῇ κατὰ προσωδίαν, ἐξηγῆσιν κατὰ τοὺς ἐνυπάρχοντας ποιητικοὺς τρόπους, λέξεων καὶ ἱστοριῶν ἀπόδοσιν, 5 ἐτυμολογίας εὗρεσιν, ἀναλογίας ἐκλογισμὸν, κρίσιν ποιημάτων, ἀτόπως διαιρούμενος καὶ τάχα μὲν ἀποτελέσματα τινα καὶ μόρια γραμματικῆς μέρη ταύτης ποιῶν. — In scholiis technes praeter Dionysianam alia invenitur grammaticae partitio, de qua diligentissime disputavit Steupius in libro de Probis grammaticis inscripto p 37. Σ 736₅ (Mel): 10 τὸ πάλαι μέρη τῆς γραμματικῆς ἦν τέσσαρα καὶ εἰς ταῦτα· διορθωτικόν, ἀναγνωστικόν, ἐξηγητικόν, κριτικόν. cfr Σ 659₂₈ διορθ. ἀναγν. ἐξηγ. κριτικόν, 659₁ ἀναγν. διορθ. ἐξηγ. κριτικόν, 671₅ et 683₁₅ (Porph) et 728₃₂ ἀν. ἔξ. διορθ. κριτικόν. hanc divisionem revera vetustam esse demonstrat Varronis imitatio apud Diomedem I 426₂₁: *grammaticae* 15 *officia, ut adserit Varro, constant in partibus quattuor: lectione enarratione emendatione iudicio.* at perperam opinatur Melampus Dionysianam partitionem ex hac altera natam esse, Σ 737₂₂: εἰάν οὖν τὸ πάλαι τέσσαρα μέρη ἦν τῆς γραμματικῆς, πῶς νῦν ἔξ αὐτὰ φησιν ὁ Διονύσιος; τὸ ἐν ἔξ αὐτῶν ἐτμήθη εἰς τρία, καὶ τὰ μὲν ἄλλα τρία γεγό- 20 νασιν ἔξ. τὸ ποῖον ἐτμήθη εἰς τρία; τὸ διορθωτικόν. εἰς ποῖα ἐτμήθη; εἰς τὸ νῦν τρίτον, τέταρτον, πέμπτον. vide Wilmannsium Varr. p 103¹). immo ex Dionysii divisione, quae plures dat ad reprehendendum ansas, putaverim factam esse anonymam, idque ita ut auctor ab Thrace acciperet officia ἀναγνώσεως ἐξηγήσεως κρίσεως, adderet διορθώσεως munus, 25 cetera autem grammatici munera significaret nomine ὀργάνων. etenim idem, qui in has quattuor partes grammaticam divisit, instrumenta quoque quattuor artis esse dixit (Σ 659₂₈ 728₃₃): γλωσσηματικόν, ἱστορικόν (= γλωσσῶν τε καὶ ἱστοριῶν ἀπόδοσις), τεχνικόν (= ἐτυμολογίας εὗρεσις, ἀναλογίας ἐκλογισμός), μετρικόν. vide etiam *Zur Wiederher-* 30 *stellung* p 78.

ad 6, 4—13 [LECT. ARMENII] Alterum caput versionis armeniacae ad litteram conversum est in latinum sermonem praef. p LXIV seq et aliquot eius vocabula accurate explanata ibid. p LXVII.

ad 6, 6 [DISCR. ET TESTIM.] καθ' ὑπόκρισιν, κατὰ προσωδίαν, 35 κατὰ διαστολήν. hunc verborum ordinem, in quo offendere possis, testatur etiam Σ 683₁₈ atque plane confirmat ordo earum expositionum quae sequuntur a p 6, 7—7, 7. vide *Zur Wiederherstellung* p 78.

ad 6, 15 [DISCR. ET TESTIM.] Σ in C: «ἡ κατὰ ἀνάστασιν» (sicut codices artis LG, non ἀνάτασιν). οὐκ ἔστιν ἐνταῦθα ὁ ἡ διαζευκτικὸς 40 κύνδεσμος ἀλλὰ ἄρθρον. quae mihi Mueller-Struebing exscripsit. nec discrepat Matritensis 81 teste Gallandio nisi quod hic ἀλλ' ἄρθρον legitur.

ad 7, 3—8, 2. in hoc capite καὶ ἡ μὲν τελεία verba interpolatrici manui deberi scholia et Armenius demonstrant, sed etiam στιγμαὶ εἰς τρεῖς· τελεία μέση ὑποστιγμή et μέση δὲ σημείον πνεύματος ἔνεκεν παραλαμβανόμενον spuria esse conatus sum probare *Zur Wiederherstellung*
 5 p 76. cfr Steup de Probis p 23.

ad 7, 4 [DISCR. SCRIPTVRAE] de Leidensis libri signo ὑποστιγμῆς vide praef. XXX 21 et acta conv. philol. Trevirensis p 167. occurrit hoc signum e. g. in codicis p 56 col II inter ῥηματικὸν δὲ ἔστι et τὸ ἀπὸ ῥήματος παρηγμένον (cum in proxime antecedentibus
 10 inter παρώνυμον δὲ ἔστι et τὸ παρ' ὄνομα ποιηθέν punctum inferius inveniatur), item p 204 inter πᾶσα ἀναίρεσις (pro συναίρεσις) ἐξ ὀξείας καὶ βαρείας et περισπωμένην ποιεῖ, p 214 inter ὀρθογραφία γάρ ἔστι et ἡ ὀρθὸς (pro ὀρθῶς) γεγραμμένη λέξις. conferendum quod commentariolus ab Hilgardo editus de hypodiasolae signo (,) p 25, narrat:
 15 τίθεται καὶ ἀντὶ ὑποστιγμῆς ὑποκάτω τοῦ ἐσχάτου γράμματος μήπω πεπληρωμένου τοῦ νοήματος.

ad 8, 5 [LECT. ARMENII] ἀπὸ τοῦ ῥάπτειν ὁμοῦ? (τὰ?) ἔπη. sic ut scriberetur, Merxius proposeit. mihi videtur Armenius convertisse ἀπὸ τοῦ vel παρὰ τὸ συρράπτειν ἔπη vel τὰ ἔπη, quod verbum
 20 compositum in scholio vetusto, opinor, legerat. vide Σ in VII et Σ in N.

ad 9, 2 [DISCR. ET TESTIM.] Σ in Matritensi 81 fol 81: διὰ τί δὲ εἶπεν ἀπὸ τοῦ αβ μέχρι τοῦ ω; ὅτι τὸ μὲν α γένος δηλοῖ, τὸ δὲ β εἶδος. ἢ ὅτι οὐσίας ἐστὶ σημαντικὸν τὸ α, τὸ δὲ β συμβεβηκότος . . . . .
 ἢ ὅτι τὸ μὲν α ἐν πρόσωπον δηλοῖ, τὸ δὲ β δύο. [LECT. ARMENII]
 25 vide praef. LXIX 10.

ad 9, 3 [DISCR. ET TESTIM.] ζυμοῖς habet etiam Σ Cram 325₃₁.

ad 9, 7 [LECT. ARMENII] vide praef. LXIX 14.

ad 10, 4—7. haec ab aliena manu addita esse breviter demonstravi *Zur Wiederherstellung* p 77.

30 ad 10, 6—7 [LECT. ARMENII] vide praef. LXIX 24.

ad 11, 5—12, 4 [DISCR. ET TESTIM.] Dionysius Halic. de comp. verb. c. XIV p 72 R: διαφορὰ δὲ αὐτῶν (scil. τῶν γραμμάτων) πρώτη μὲν, ὡς Ἀριστόξενος ὁ μουσικὸς ἀποφαίνεται, καθ' ἣν τὰ μὲν φωνὰς ἀποτελεῖ, τὰ δὲ ψόφους· φωνὰς μὲν τὰ λεγόμενα φωνη-
 35 ἐντα, ψόφους δὲ τὰ λοιπὰ πάντα. δευτέρα δὲ καθ' ἣν τῶν μὴ φωνη-
 ἐντων ἃ μὲν καθ' ἑαυτὰ ψόφους ὁποῖους δὴ τινὰς ἀποτελεῖν πέφυκε, ῥοῖζον ἢ σιγμὸν ἢ μυγμὸν ἢ τοιούτων τινῶν ἄλλων ἤχων δηλωτικούς·

ἃ δ' ἐστὶν ἀπάσης ἁμοῖρα φωνῆς καὶ ψόφου καὶ οὐχ οἷά τε ἡχεῖσθαι καθ' ἑαυτά· διὸ δὴ ταῦτα μὲν ἄφωνα τινες ἐκάλεσαν, θάτερα δὲ ἡμίφωνα. Sextus Empir. adv. grammaticos § 102 p 621₂₈ B: τῶν δὲ συμφώνων τὰ μὲν ἡμίφωνα ἐστὶ κατ' αὐτοὺς (scilicet τοὺς γραμματικοὺς) τὰ δὲ ἄφωνα, καὶ ἡμίφωνα μὲν ὅσα δι' αὐτῶν ροῖζον ἢ αἰγμόν ἢ μυγμόν ἢ τινα παρα-⁵ πλήσιον ἦχον κατὰ τὴν ἐκφώνησιν ἀποτελεῖν πεφυκότα, καθάπερ τὸ $\bar{\zeta}$ $\bar{\theta}$ $\bar{\lambda}$ $\bar{\mu}$ $\bar{\nu}$ $\bar{\xi}$ $\bar{\rho}$ $\bar{\varphi}$ $\bar{\chi}$ $\bar{\psi}$, ἢ ὡς τινές, χωρὶς τοῦ $\bar{\theta}$ καὶ $\bar{\varphi}$ καὶ $\bar{\chi}$ τὰ λειπόμενα ὀκτώ· ἄφωνα δὲ ἐστὶ τὰ μήτε συλλαβὰς καθ' ἑαυτὰ ποιεῖν δυνάμενα μήτε ἦχων ιδιότητάς, αὐτὸ δὲ μόνον μετὰ τῶν ἄλλων συνεκ-
φωνούμενα, καθάπερ $\bar{\beta}$ $\bar{\gamma}$ $\bar{\delta}$ $\bar{\kappa}$ $\bar{\pi}$ $\bar{\tau}$, ἢ ὡς ἔνιοι, καὶ τὸ $\bar{\theta}$ $\bar{\varphi}$ $\bar{\chi}$. Halicarnasensis verba ita scripsi, ut constituit Vsenerus ante indicem lectionum Bonnens. I a. 1878 p XVI, exceptis duobus. vocabula enim sonum imitantia haec ille dedit uno Parisino duce: ροῖζον ἢ
κυριγμόν ἢ ποππυσμόν, quamquam et scholiasta Hermogenis et Laurentianus codex et epitoma pro κυριγμοῦ et ποππυςμοῦ nominibus αἰγμόν¹⁵ et μυγμόν exhibent atque ἢ μυγμόν post ροῖζον ἢ κυριγμόν ἢ ποππυσμόν Marcianus habet. ροῖζον ἢ αἰγμόν ἢ μυγμόν genuinam lectionem esse etiam Sextum testari puto, cum dubitari nequeat quin quae Halicarnasensis de semivocalibus docet et quae Empiricus tradit, partim ex eodem fonte oriunda sint.²⁰

ad 13, 3 τοῦ $\bar{\theta}$ καὶ $\bar{\tau}$ et ad 14, 1 τὸ δὲ $\bar{\theta}$ τῷ $\bar{\tau}$: de conlocatione litterarum v. *Zur Wiederherstellung* p 79.

ad 14, 7 [LECT. ARMENII] Clarius dicendum erat, Armenium convertisse ὑγρά τέσσαρα nec quicquam habere quod respondeat illis verbis: ἀμετάβολα δὲ λέγεται—καλεῖται. cfr ad 21, 2.²⁵

ad 14, 7.—9 [DISCR. ET TESTIM.] Cogitari potest, ea quae Psellus de explanato ὑγρῶν nomine in τίχοις dicit, referenda esse ad haec Dionysii verba: ὅτι οὐ μεταβάλλει—τῶν ὀνομάτων.

ad 15, 1—16, 5 [DISCR. ET TESTIM.] Ad totam de litteris finalibus expositionem conferendus locus Aristotelei περὶ ποιητικῆς³⁰ libelli c. 21 extr. p 1458a₈₋₁₇, quem exhibeo sicut legitur in codice A^c non additis contra huius libri auctoritatem nisi eis, quae addenda esse quivis concedet: αὐτῶν δὲ τῶν ὀνομάτων τὰ μὲν ἄρρενα τὰ δὲ θήλεα τὰ δὲ μεταξύ, ἄρρενα μὲν ὅσα τελευτᾷ εἰς τὸ N καὶ P <καὶ Σ> καὶ ὅσα ἐκ τούτου κύκεται, ταῦτα δ' ἐστὶν δύο, Ψ καὶ Ξ, θήλεα δὲ ὅσα ἐκ³⁵ τῶν φωνηέντων εἷς τε τὰ ἀεὶ μακρά, οἷον εἰς H καὶ Ω, καὶ τῶν ἐπεκτεινομένων εἰς A· ὥστε ἴσα συμβαίνει πλήθῃ εἰς ὅσα τὰ ἄρρενα καὶ τὰ θήλεα. τὸ γὰρ Ψ καὶ τὸ Ξ <τῷ Σ> ταῦτά ἐστιν. εἰς δὲ ἄφωνον οὐδὲν ὄνομα τελευτᾷ, οὐδὲ εἰς φωνήεν βραχύ. εἰς δὲ τὸ I τρία μόνον, μέλι, κόμμι, πέπερι. εἰς δὲ τὸ Υ πέντε. τὰ δὲ μεταξύ εἰς ταῦτα καὶ N καὶ Σ.⁴⁰

quae verba non solum ab eo quod verum est, sed etiam inter se ipsa discrepare patet. nec exstitit adhuc qui hos dissensus omnes probabili ratione tolleret. quocirca sunt qui totam expositionem ab Aristotele abiudicent. at, si horum amplexus eris sententiam, noli auctorem putare philosophum aut grammaticum aevi inferioris, verum pro certo habeto haec verba scripta esse ante Aristarchi disciplinam.

ad 15, 2 — 3 [DISCR. ET TESTIM.] propter Georgii Choerobosci et erotematum vetustissimorum consensionem Dionysium existimavi sic ordinasse litteras finales masculinorum: ν ρ c ξ ψ, οἶον Δίων Νέκτωρ Πάρις Φοῖνιξ Πέλοψ. at, postquam ab Hilgardo certior factus sum quae invenirentur in Choerobosci codice Marciano 489, aliter iudicandum esse intellexi. Georgius igitur in eis lectionibus, quibus canones Theodosianos explanavit, haec dixit, si Coislinianum 176 sequimur, p 12₂₆ editionis Gaisf. (hi enim numeri in adnotatione mea imprimendi erant pro p 26₁₈): τελικά τοῖνυν ἀρσενικῶν ὀνομάτων εἰς πέντε, ν ξ ρ c ψ, οἶον Δίων Νέκτωρ Πάρις Φοῖνιξ Πέλοψ· χρεία δέ ἐστι προσθεῖναι τινα (scil. ad *Dionysii verba*) καὶ εἰπεῖν οὕτως· τελικά ἀρσενικῶν ἀνεπεκτάτων κοινῶν κατ' εὐθείαν καὶ ἐνικήν πτώσιν εἰς πέντε, ν ξ ρ c ψ. in quibus verbis putavi recte se habere exemplorum ordinem, bis corruptum esse ordinem litterarum, quia Choeroboscus in disputatione subsequenti (13₁₈—14₂) non secundo sed paenultimo loco de nominibus in ξ desinentibus exponit. Marcianus vero, qui saepe numero Georgii verba integriora quam Coislinianus praebet, in illo quem transcripsi loco et litteras et exempla alphabetico ordine conlocata habet. quocirca nunc censeo exemplorum seriem in Coisliniani scriptura traiectione corrigendam esse neque alia invenisse Choerobosceum in Dionysii technē quam quae codices artis exhibent neque ipsum technographum alia scripsisse. — Retinuit et numerum et ordinem litterarum finalium in nominibus masculinis Herodianus, vide Ἐπιτομὴν τῶν ὀνοματικῶν κανόνων ἐκ τῶν Ἡρωδιανοῦ AO IV 333₃₀ = Herod. Lentzii II 634₂₇: πέντε εἰς στοιχεῖα τελικά τῶν ἀρσενικῶν ὀνομάτων· ν ξ ρ c ψ. εἰ δέ τινες καὶ τὸ ε τελικὸν τιθέασι, ὥς ἐν τῷ τοιοῦδε τηλικόδε, ἢ τὸ λ διὰ τὴν ἡλος γενικήν ἢ Ἀσδρουβάλ εὐθείαν, οὐ παραδεκτόν· τούτων γὰρ τὸ μὲν πρῶτον κατ' ἐπέκτασιν τοῦ δε λέγεται . . . . . καὶ τὸ λ δὲ οὐδαμῶς τελικὸν ἡγητέον· τὰ γὰρ τοιαῦτα ὀνόματα οὐχ Ἑλληνικά, ἀλλὰ βάρβαρα καὶ ἀχαρακτήριστα. Theodosius Alexandrinus, qui in canonibus suis nominalibus ordinandis ab hoc Dionysii loco profectus est, praeposuit nomina in c desinentia eis, quae ν ξ ρ c ψ litteris terminantur, quia, ut illorum flexio inlustraretur, multo maiore opus erat regularum numero.

ad 15, 3 α η ω ν ξ ρ c ψ] huius litterarum ordinis rationem explicavi *Zur Wiederherstellung* p 79.

ad 16, 3 [DISCR. ET TESTIM.] cum Choerobosci loco quem descripsi conferenda quae leguntur AO I p VI ex epimerismis Coisligniani 387 excerpta. vide etiam *Z. Wiederherstellung* p 63.

ad 16, 7. syllabae definitionem ab lacunae suspicione vindicavi *Z. Wiederherstellung* p 79. 5

ad 16, 7 in p 17 [DISCR. ET TESTIM.] comma ponendum post 'epitoma' in extrema linea quarta.

ad 17, 1 [DISCR. ET TESTIM.] cfr Apollonius de constr. 4₂₆ B.: καταχρηστικώτερον αἱ μονογράμματοι ἐκφωνήσεις συλλαβαὶ εἴρηνται.

ad 17, 3 [DISCR. ET TESTIM.] In praefatione volui latinorum 10 grammaticorum de syllabis longa, brevi, communi praecepta ita cum verbis Dionysianis componere, ut in progr. gymnasii Heidelbergensis a. 1881 p 18—36 composui quae de adverbiorum et nominum speciebus Thrax docuit et quae illi tradiderunt. at postea melius visum est, rem reservare libello alteri scholastico. 15

ad 18, 3 [DISCR. ET TESTIM.] Pseudodracō 147₁₉: ἦτοι ὅταν εἰς δύο σύμφωνα λήγη, ὡς ἐν τῷ ἄλς ἐλπῖς. — [LECT. ARMENII] addendum erat, vocem armeniacam, quam interpretes pro ἄλς exemplo posuit, ex antiquiore pronuntiandi consuetudine *alts* sonare.

ad 19, 2—4 [DISCR. ET TESTIM.] Pseudodracō 147₂₀: ἡ ὅταν 20 διπλοῦν σύμφωνον ἐπιφέρειται ἤγουν αὐτοῖς προσκείμεται, ὡς ἐν τῷ ἕξω Ἀριστόξενος . . . . . ἡ ὅταν εἰς διπλοῦν σύμφωνον λήγη ἢ συλλαβή, οἷον Ἀραψ Πέλοψ. exemplis igitur Dionysianis altera plane similia Draco addidit. pro Ἀραψ technographum ἄψ scripsisse conieci *Z. Wiederherstellung* p 77. — [LECT. ARMENII] quinti modi exem- 25 plum armeniacum est *ats*, i. e. *manus dextra*.

ad 19, 2—4 [DISCR. ET TESTIM.] in exitu adnotationis scribe '(cfr Charis.' pro '(et Charis.'

ad 21, 1—3 [DISCR. ET TESTIM.] *E^b* in codicibus Basileensibus habent ἐν συλλήψει δηλονότι. 30

ad 21, 3 [LECT. ARMENII] hunc quoque versum Homericum Armenius interpretatur.

ad 22, 1 [DISCR. ET TESTIM.] καὶ τὴν ἐξῆς ἔχη ἀπὸ φωνήεντος ἀρχομένην ne in Basileensibus quidem codicibus habent *E^b*.

ad 22, 3. ab hac paragrapho incipit interpretatio syriaca. 35

ad 22, 5. S non praemittit titulum qui significet *de oratione*. nec convertit τε καὶ ἐμμέτρου, quae deteriores codices definitioni inserunt. huius genuinam formam hanc fuisse: λόγος δέ ἐστι λέξεων σύνθεσις διάνοιαν αὐτοτελή δηλοῦσα, probare conatus sum *Z. Wiederherstellung* p 74 et 75. — [DISCR. ET TESTIM.] De ea cognatione, qua codices artis deteriores cum erotematis ab Moschopulo correctis (**E^b**) coniuncti sunt, dixi praef. XXXII 11. 19. XXXIII 14; eam, quae conectit epitomam cum **E^b**, tetigi p XLI 21 Append. artis Dionysianae p IX; quae ratio inter **E^b** et erotemata Tubingensia (**E^t**) intercedat, indicat Appendicis p XI. — Syngelum in adnotatione ad h. l. incuria nominavi quem solebam Syncellum. ceterum vulgatissima est depravatio nominis, qua ἀγγέλου voci simile factum est: etiam Const. Lasearim hac forma usum esse discimus ex Iriarti cat. codd. Matrit. p 189.

ad 23, 2—3. ἡ γὰρ προσηγορία ὡς εἶδος τῷ ὀνόματι ὑποβέβληται] ¹⁵ S in utroque exemplari *Graeci vero ut aiunt, tamquam species est sub nomine*. deest igitur προσηγορία vocis interpretatio. — Pugnant cum his technes verbis quae prolegomena collectioni scholiorum in Vaticano 14 praemissa duobus locis narrant, fol 10^v extr: θέλουσιν οὖν τινες μὴ εἶναι γνήσιον τοῦ Θρακὸς τὸ παρὸν σύγγραμμα, ἐπιχειροῦντες ²⁰ οὕτως, ὅτι οἱ τεχνικοὶ μέμνηται Διονυσίου τοῦ Θρακὸς καὶ λέγουσιν ὅτι διεχώριζε τὴν προσηγορίαν ἀπὸ τοῦ ὀνόματος καὶ συνῆπτε (cod. συνῆπται) τὸ ἄρθρον καὶ τὴν ἀντωνυμίαν (BA 672₁₀₋₁₅), et fol 31^r: περὶ τοῦ εἶναι γνήσιον τὸ παρὸν σύγγραμμα Διονυσίου τοῦ Θρακὸς ἡμφισβήτῃται. ἐπεχείρησαν γάρ τινες οὕτως εἰπόντες, ὡς οἱ τεχνικοὶ . . . . . ²⁵ (sicut altero loco) . . . . . προσηγορίαν ἐκεῖνος ἀπὸ τοῦ ὀνόματος καὶ συνῆπτε (cod. συνῆπται) τῷ ἄρθρῳ τὴν ἀντωνυμίαν. ὁ δὲ παρὼν τεχνικὸς τὴν προσηγορίαν καὶ τὸ ὄνομα ἐν μέρος λόγου οἶδεν, ἐν οἷς φησιν «ἡ γὰρ προσηγορία ὡς εἶδος τῷ ὀνόματι ὑποβέβληται» (cod. ὑπο οἰν). καὶ τὸ ἄρθρον καὶ τὴν ἀντωνυμίαν δύο μέρη γινώσκει καὶ οὐχὶ ἐν (quorum ³⁰ pars tantum edita BA 672₂₁₋₂₄). de his discrepantiis dixi *Z. Wiederherstellung* p 83.

ad 23, 3. non legebat S additamentum codicum GB (quod **E^b** habent etiam in codd. Basileensibus).

ad 24, 1. hanc inscriptionem nec Armenius legebat nec S.

³⁵ ad 24, 3. Ὀνομά ἐστι μέρος λόγου πτωτικόν, cῶμα ἢ πρᾶγμα σημαῖνον] apud S deest interpretatio vocis πτωτικόν, sed quin legerit interpretes nomen, non dubito, cfr Add. ad 46, 3—4. coniunctionem disiunctivam S etiam ei nomini praemittit quod significat *corpus*. — [DISCR. ET TESTIM.] Apollonius Dyscolus suam ὀνόματος definitionem ⁴⁰ finxit ex Dionysiana. Priscian. partit. vers. Aen. II p 481₂ K.: secundum

Apollonium (scilicet nomen est) pars orationis quae singularum corporalium rerum vel incorporalium sibi subiectarum qualitatem propriam vel communem manifestat. sed diligentius Caesariensis Apollonium ibi transtulit, ubi huius scripta semper ante oculos habebat, in instit. l. II c. 22 p 56₂₈ H.: *nomen est p. or. quae unicuique subiectorum corporum seu rerum (sine sibi) communem vel propriam qualitatem distribuit*, ita tantum ab exemplari suo discedens ut pro ἐκάστου poneret dativum, quod fecit etiam l. XVII c. 63 p 145₂₀ (= Apoll. synt. 103₁₇). Dyscolus sic definiens: μέρος λόγου ἐκάστου τῶν ὑποκειμένων σωμάτων ἢ πραγμάτων κοινὴν ἢ ἰδίαν ποιότητα ἀπονέμον, omisit ex Thracis finitione πτωτικόν; deinde addidit nomine significari ἕκαστον τῶν ὑποκειμένων, de quibus verbis cfr syntax. 104₁₀ 105₁₉ 112₂₂ atque 103₁₇ (ubi ὑποκειμένου vel τῶν ὑποκειμένων inter ἐκάστου et ποιότητα inserendum); tum pro κοινῶς τε καὶ ἰδίως λεγόμενον non posuit quod infra (33,6. 34,1) Dionysius ipse substituit τὴν ἰδίαν οὐσίαν σημαῖνον et τὴν κοινὴν οὐσ. σημ., sed οὐσίαν¹⁵ nomini praetulit ποιότητα, de quo vocabulo vide synt. 103₁₃ 112₂₂ de pron. 27₁₀ 105₁₉ Schn., et pro σημαῖνον maluit ἀπονέμον, de quo cfr synt. 103₁₇. haec vero nominis descriptio, ex Dionysiana quattuor mutationibus orta, postea a Byzantiis rursus similior Dionysii facta est: rediit πτωτικόν, irrepsit Dionysianum οὐσίαν (quamquam erant qui²⁰ repugnarent, cfr Choer. 4₁₅), irrepsit etiam σημαῖνον (quod praeter *Æ*^s habent Zonarae lex. 1454 et Choerobosci Coislinianus 176, Burbonicus II D 3).

ad 24, 4. S om utrumque οἶον, ante λίθος habet exempla *hominis* et *equi*, post παιδεία nomina *sapientiae* et *prudentiae*.²⁵

ad 24, 5. S om utrumque οἶον. post ἵππος habet exemplum *bovis* (cfr Aristot. categ. l a 8 et 19 atque artis p 44, 1), ante Σωκράτης in A codice nomina *Platonis* et *Aristotelis*; in B leguntur haec tria propria: *Paulus Petrus Ioannes*.

ad 24, 8. ante pluralem εἰς debebat crucis signum poni, sicut³⁰ 11, 2 ante λέγονται positum est. — S: γένη οὖν *sunt in lingua quidem graeca τρία, ἀρσενικὸν et θηλυκὸν et aliud praeter haec, quod neque masculinum neque femininum est, tamquam proprietas linguae graecae. in lingua vero syriaca genera sunt duo, masculinum et femininum.*

ad 25, 1. S τούτοις ἄλλα δύο convertit.³⁵

ad 25, 2. pro ἵππος κύων S habet exempla *cameli* et *aquilae*, deinde pro χελιδὼν ἀετὸς nomina *hirundinis* et *passeris*. vide Merxii editionem.

ad 25, 5. S pro γῆ et γαῖήϊος terna exempla habet: *caelum terra ignis, caelestis terrestris igneus*.⁴⁰

ad 25, 7. in A codice versionis syriacae ὑποκοριστικὸν conversum est nomine quod vim *diminutionis* habet, in B codice nomen invenitur quod *blanditias* significat. cfr infra ad 28, 6.

ad 25, 8—26, 1 [DISCR. ET TESTIM.] In Appendice p 30 cum
 5 Dionysii de patronymico verbis composita invenis quae de eadem no-
 minis specie docent Diomedes I 323_{24—29} Charisius I 154₂₇—155₂ Dosi-
 theus VII 395_{5—7} Donatus IV 373_{23—28} [Sergius] in Donatum IV 537_{7—9}
 12—15 539₃₆—540₃ Consentius V 341_{4—6} 11—16 Priscianus II 62_{15—17}
 63_{11—13} 65_{12—17} 67_{14—17} 68_{5—7} quorum haud pauca originem ducunt ex
 10 doctrina Dionysiana.

ad 25, 8. S: πατρωνυμικὸν μὲν οὖν ἐστὶ τὸ κυρίως ἀπὸ πατέρων
 (non πατρὸς) ἐχηματισμένον, οἷον *Levita Iudaeus*. καταχρηστικῶς δὲ
 καὶ (τὸ non expressit) ἀπὸ προγόνων, οἷον . . . . sequuntur nomina
 syriaca tria.

15 ad 26, 1. S: *graece autem hoc nomen tres typos recipit, syriace
 vero unum, velut . . . . sequuntur nomina syriaca tria.*

ad 26, 4. θηλυκῶν δὲ οἱ ἴκοι τρεῖς] S: *ita autem etiam nomen
 femininum graece quidem tres typos recipit, syriace vero unum tantum,
 velut . . . . sequuntur exempla tria syriaca.*

20 ad 26, 5—6. Ἀπὸ δὲ μητέρων οὐ σχηματίζει πατρωνυμικὸν εἶδος
 ὁ Ὅμηρος, ἀλλ' οἱ νεώτεροι] S: *A nominibus autem feminarum non
 formatur hoc nomen.*

ad 27, 1—2. S: *velut pallium Iosephi, virga Aharonis, gladius
 Goliathi.*

25 ad 27, 3—6. Συγκριτικὸν δὲ ἐστὶ τὴν σύγκρισιν ἔχον ἐνὸς πρὸς
 ἓνα ὁμοιογενῆ, ὡς Ἀχιλλεὺς ἀνδρειότερος Αἴαντος, ἢ ἐνὸς πρὸς
 πολλοὺς ἑτερογενεῖς, ὡς Ἀχιλλεὺς ἀνδρειότερος τῶν Τρώων.
 hanc definitionem perversam esse censui Z. *Wiederherstellung* p 79,
 quod cur fecerim, parum se intellegere dixit Pietro Merlo (*La Cultura*
 30 1883, II 2 p 35). feci igitur quia hic ὁρος poscit ὁμοιογένειαν, i. e.
 ὁμοφυλίαν, ubi singuli cum singulis conferuntur, ἑτερογένειαν, ubi
 singuli cum pluribus, et quia excludit comparisonem plurium cum
 pluribus, denique quia non plures opponit singulis, sed multos. peccasse
 autem ita technographus mihi videtur, quia ea tantum exempla, quae
 35 subicit, in fingendo ὁρῶ respiciebat. removit ex definitione omnia
 quae indicavi vitia Priscianus, partem certe sublatam videmus apud
 Diomedem. — S conspirat in definitione, discrepat in exemplis: *ecce
 plus quam Salomo* (Matth. 12, 42), *Salomo sapiens fuit magis quam
 omnes filii orientis* (1 Reg. 10, 23).

ad 27, 6—28, 2. S: τῶν δὲ συγκριτικῶν τύποι *graece et syriace* ἐὶ τρεῖς. de exemplis subsequentibus vide Merxii editionem.

ad 28, 2 [DISCR. ET TESTIM.] in codd. Basileensibus **E**^b habent $\overline{\text{ccwv}}$.

ad 28, 3. τὸ κατ' ἐπίτασιν ἑνὸς πρὸς πολλοὺς παραλαμβανόμενον] ⁵
S in A codice: *quando unum quidem ponitur et cum multis comparatur*,
in B: *quando unum ponitur supra multa, cum multis comparatum*.

ad 28, 4—5. quomodo exempla superlativorum imitari studuerit
S, cognosce sis ex Merxii editione.

ad 28, 6. In A codice versionis syriacae ὑποκοριστικὸν trans- ¹⁰
fertur voce quae *diminutionem* significat; contra B codex vocabulum
habet cui vis *blanditiarum* est, atque nomen huius significationis etiam
pro μείωσιν exhibet. cfr supra ad 25, 7.

ad 28, 7. S μειρακύλλιον ἀνθρωπικός convertit, tertium exem-
plum non habet. (**E**^b λίθαξ om etiam in codd. Basileensibus.) ¹⁵

ad 29, 1—2. S eandem definitionem habet, sed pro exemplis
gracis *Iudam Maccabaeum* et *Antiochum Epiphanem*. — [DISCR.
ET TESTIM.] Quae verba V codex in definitione post παρ' ὄνομα
exhibet: ἡ ἐξ ὀνόματος, ea nunc puto explanandi causa ad ante-
cedentia adiecta esse, quamquam videtur, quid παρ' ὄνομα sibi velit, ²⁰
nemini non posse apparere. in Barocciano 116, qui ipse in numero
librorum deteriorum habendus est sed propius ad eorum archetypum
accedit quam VHA, legitur παρ' ὄνομα ἡγουν ἐξ ὀνόματος. vide
Z. *Wiederherstellung* p 64. — Exemplis Θέωνος et Τρύφωνος Lehr-
sius Anal. post Herodianum p 436 praeter alia utitur ut demonstret, ²⁵
ab Dionysio Aristarcheo technen abiudicandam esse. *qui liber ante*
Sextum Empiricum, inquit, *non commemoratur et Tryphone ac Theone*
certe, ut constat, posterior est. cui quidem argumentationi Mauritius
Schmidt Philol. VIII p 510 iure opposuit nonnulla. Theonis nomen
iam Chrysippus in exemplis logicis usurpare solebat, vide Philonem ³⁰
περί ἀφθαρσίας κόσμου p 951 C ed. Mang. (Plut. quaest. Rom. XXX).
ergo grammaticum illustrem hic dici credamus, haudquaquam necesse
est. Tryphonis autem exemplum si ad Alexandrinum referendum esse
censes (quod mihi quoque verum videtur), tamen ne ex hoc quidem
exemplo colligere debes, artem ψευδεπίγραφον esse, sed coicere licet ³⁵
technici celeberrimi nomen in alius nominis locum a posteriore manu
substitutum esse. quam ego coniecturam comprobo, quia constat mihi
et Varronem et Tryphonem ipsum enchiridio Dionysiano usum esse.
(ceterum legisse in technē videtur Θέων Τρύφων nomina etiam is qui
scripsit quae in EM 464₂₁ leguntur.)

ad 29, 3—4. apud S ante Νοήμων et Φιλήμων nominum interpretationes legitur vocabulum quod idem ac *prudens intellegens* significat.

ad 29, 5 παραύνθετον] pro hac appellatione S hic et infra 50,3 nomen habet quod *plusquamcompositum* significat.

⁵ ad 29, 6—7 Ἀγαμεμονίδης Φιλιππίδης] unum exemplum habet S idque sacrum.

ad 30, 1—4. in B codice versionis syriacae eadem compositionis genera eodemque ordine enumerantur; in A codice deest tertium.

ad 30, 5—31, 1. S in B codice: ἀριθμοὶ *vero in lingua graeca* ¹⁰ *sunt* τρεῖς, ἐνικός *et* δυϊκός *et* πληθυντικός, *in lingua vero syriaca sunt duo, velut homo et homines.* in A codice haec tantum leguntur: *numeri vero in lingua syriaca sunt duo, singularis et pluralis, velut homo et homines.* ad exempla cfr commentariolus σ et Priscianus et quae S in capite de articulo p 62, 4 habet.

¹⁵ ad 31, 1—3 Εἰς—ὄχλος] S consentit, nisi quod exempla hoc profert ordine: δῆμος ὄχλος χορός (cfr infra ad 41, 1).

ad 31, 3—4. καὶ πληθυντικοὶ—δυϊκῶν S convertit, sed exempla habet alia. quibus haec subicit: *rursus vero sunt nomina alia quae singulariter quidem dicuntur, de duobus vero praedicant, velut par* ²⁰ *iugum.* hoc additamentum, quod post nomina forma singularia, vi pluralia debebat inseri, fortasse sumptum est ab scholiasta graeco: exempla graeca nescio an fuerint ζεύγος *et* ζυγόν.

ad 31, 5—32, 1. Hunc quoque locum convertit S sed primo enuntiatio adiciens: *secundum linguam graecam.* quibus vocibus γενική ²⁵ *et* αἰτιατική transferuntur, eae ab nominibus *genus et causam* significantibus ductae sunt. non interpretatur καὶ εὐθεία. post singulorum casuum appellationes addit: *homo, hominis, homini, per hominem, o homo.* in quarto exemplo praepositione quae *per* significat usus est, ut causalem αἰτιατικῆς vim exprimeret. vide quae in adnotatione ad ³⁰ 32, 1 protuli ab Choerobosco aliisque de quarti casus significatione dicta: αἰτίαν ζηταίνει, οἷον διὰ τὸν Ἀρίσταρχον ἐπιμήθην. quale scholion putaverim Syrum ante oculos habuisse. cfr etiam Addendum ad 67, 3—6.

ad 32, 2—33, 5. consentit S, nisi quod φερώνυμον inter συνώνυμον ³⁵ *et* διώνυμον interpretatur et quod καὶ ἀνταποδοτικὸν ante καὶ δεικτικὸν convertit et quod μετουσιατικὸν non magis habet quam Armenius.

ad 33, 2 [DISCR. SCRIPT.] de ratione inter M et L intercedente agitur praefationis p XXIX—XXX.

ad 33, 6 [LECT. ARMENII] Non ex artis exemplari, sed ex scholio nunc censeo repetendum esse, quod Armenius diversis substantivis utitur in definiendis proprio et appellativo. erat autem scholiastae 5 interpretamentum, quod ille pro Dionysiano nomine οὐσία in proprio describendo transtulit, ὑπόστασις aut ὑπαρξις. cfr scholion libri Matritensis 81 fol 147: μιᾶς ὑπάρξεως καὶ οὐσίας κυριεύει (scil τὸ κύριον) καὶ αὐτὴν μόνην δηλοῖ. ἥ ὅτι κυρίως καὶ βεβαίως τὴν οὐσίαν καὶ τὴν ὑπαρξιν ἐκείνην ἰδίαν ἐποιήσατο, ἣν μόνην δηλοῖ . . . . . 10 τεχθεῖς τις πρῶτον τὴν κοινὴν οὐσίαν καὶ ὑπαρξιν ἔχει, εἴθ' οὕτως τὸ ὄνομα. S in definiendo proprio usurpat idem nomen (= οὐσίαν) quod in describendo appellativo.

ad 33, 6—7 Ὁμηρος Σωκράτης] S *Iosephus Benjamin Iacobus*.

ad 34, 1—2. S in definitione plane consentit; exempla in A co- 15 dice sunt *homo equus bos* (ad tertium cfr supra Add. ad 24, 5), in B *equus homo*.

ad 34, 3—4. ne S quidem in epitheti definitione ὁμωνύμως convertit; pro κυρίων et προσηγορικῶν habet singularia. vide *Z. Wiederherstellung* p 67. 20

ad 34, 4—5 λαμβάνεται—ἐκτός] S ter adiecit coniunctionem dis- iunctivam, post conversum τριχῶς, post ψυχῆς, post σώματος.

ad 34, 5—35, 2 ἀπὸ μὲν—πένης] S eadem exemplorum paria habet primo et tertio loco; secundo ponit epitheta quae *gravis et levis* nominibus respondent. 25

ad 35, 3. S post conversum πατήρ addit *ad filium*, post υἱός *ad patrem*, post φίλος *ad amicum*, post δεξιός *ad sinistrum*.

ad 35, 4. S om θάνατος ζωή, ceteroqui consentit.

ad 36, 1. ὄνομα non est conversum in A codice versionis sy- 30 riacae, sed in B invenitur vox qua ὄνομα transferri solet (v. *Zur Wiederherstellung* p 68). exempla quae in utroque codice sequuntur haec sunt: *velut Iosephus filius Iacobi et Iosephus filius Ali et Iosephus Ramathensis*. in A solo deinde subiciuntur: *homonymia autem est velut canis maris et canis aridi et canis caeli*. οἶον ἐπὶ μὲν κυρίων, ἐπὶ δὲ προσηγορικῶν nec in A nec in B reddita inveniuntur. 35

ad 36, 5—6. S in A codice: συνώνυμα (animadvertite pluralem) δὲ ἐστὶ τὰ ἐν ὀνόμασι *quidem* διαφόροις *eandem appellationem* δηλοῦντα,

in B: συνώνυμα δέ ἐστι *nomine quidem diversa*, τὸ αὐτὸ *autem* δηλοῦντα. exempla in utroque sunt terna nomina quae significant species ensis.

ad 37, 1. Φερώνυμον] S pluralem habet, item in convertendis
 5 ἀπό τινος συμβεβηκότος. pro exemplis profanis posuit sacra.

ad 37, 3—38, 2. Dionymi definitio apud S haec est, si A codicem sequimur: *quando duo nomina ponuntur principaliter* (quasi legerit κυρίως) *de uno, velut Azarja et Uzzia. hoc vero nomen non redit ad se ipsum. non vero omnis qui Uzzia dicitur Azarja est.*
 10 B codex consentit excepto enuntiato ultimo, pro quo haec habet: *quia non omnis qui Azarja etiam Uzzia est.* cum A libri scriptura componenda sunt scholion Stephani, explanatio anonyma Marciani 489, verba Sergiani in Donatum commentarii, ex quo consensu conligo Syrum legisse in suo artis exemplari: οἶον Πάρις ὁ καὶ Ἀλέξανδρος
 15 (Append. p V). Armenius (quod hic adicio) ea nomina quae in graecorum locum substituit utrobique eodem ordine profert — quod in versione syriaca non legimus vocem κυρίου nomini sed κυρίως adverbio respondentem, hoc conferendum cum A codicis corruptela in definitione subsequenti. (ceterum vide de κυρίου Z. *Wiederherstellung*
 20 p 65. 67 et cfr artis p 31, 3 κατὰ ἐνικῶν τε καὶ δυϊκῶν.)

ad 38, 3—4. S non transfert ὁ καὶ διώνυμον καλεῖται, quae verba unus e scholiastis (Heliodorus, nisi fallor, Choeroboscum secutus) vituperat. deinde in A codice conversa legimus μεθ' ἑτέρου κυρίως, in B vero μεθ' ἑτέρου κυρίου.

25 ad 38, 6. S concinit exceptis exemplis: *Canaanai Pherezitae Iebusitae.*

ad 39, 1—2. S omittit ὁ καὶ πευστικὸν καλεῖται, cfr quae ab scholiastis graecis Σ 871₃ 872₅ exponuntur. in subsequentibus bis inter se discrepant codices versionis syriacae A et B, de quibus differentiis
 30 vide editionem Merxianam. — [DISCREP. ET TESTIM.] πηλίκος E^b habent in codicibus Basileensibus.

ad 39, 3—4. concinit S.

ad 40, 1—3. S consentit exceptis exemplis. quatenam in locum τοιοῦτος τοσοῦτος τηλικούτος nominum substituerit dicet tibi Merxius.

35 ad 40, 4—41, 1. definitio gravi depravatione corrupta est in utroque versionis syriacae codice. exempla eadem sunt, sed medium locum tenet ὄχλος sicut supra 31, 2.

ad 41, 2—3. S concinit nisi quod καὶ omittit. de discrepantia B codicis vide Merxii editionem.

ad 42, 1—2. S ἐν ἑαυτῷ interpretatur post τι περιεχόμενον. δαφνῶν non convertit, sed post conversum παρθενῶν addit nomen, quod significare videtur *domum ubi viduae habitant*. 5

ad 42, 3—4. definitio versionis syriacae omnino conspirat cum graeca. exempla duo tantum subicit.

ad 43, 1—2. S consentit.

ad 43, 3—44, 1. S consentit nisi quod in A codice inter *equi* et *vitis* exempla legitur etiam *leonis* (cfr Σ 845₂₄ in adnot. ad 24, 5). 10 ἰδικόν (non εἰδικόν) aequae atque Armenius interpretatur.

ad 44, 2—7. S plane eadem reddit, quae technes codices praebent.

ad 45, 1—2. μετουσιαστικοῦ speciem om S. vide *Zur Wiederherstellung* p 68.

ad 46, 4—5. S: ῥῆμα vero ἐστὶ, λέξις ἄπτωτος, ἐπιδεκτικὴ vero 15 χρόνου καὶ προσώπων καὶ ἀριθμῶν, et ἐνέργειαν et πάθος παριστᾶσα. eam vocem syriacam, quae χρόνου significat, in pluralem corrigendam esse putat Merxius. — [DISCR. ET TESTIM.] Σ in Vaticano 14 fol 31^v (BA 672₃₀): ὅτι δὲ ἄλλος ἐστὶν ἐκεῖνος (scil Dionysius Thrax, Aristarchi discipulus) καὶ ἄλλος οὗτος (scil qui technen scripsit), δηλοῖ 20 καὶ ὁ παρ' ἀμφοτέρων ὀρισμὸς τοῦ ῥήματος. οὗτος μὲν γὰρ τὸ ῥῆμα ὀρίζεται «ῥῆμά ἐστι λέξις ἄπτωτος, ἐπιδεκτικὴ χρόνων τε καὶ προσώπων καὶ ἀριθμῶν, ἐνέργειαν ἢ πάθος παριστῶσα». ὁ δὲ Διονύσιος, ὡς φησιν Ἀπολλώνιος ἐν τῷ ῥηματικῷ, οὕτως ὀρίζεται (sic Vat. H, ὠρίζετο b) 25 «ῥῆμά ἐστι λέξις κατηγορήμα σημαίνουσα». de hac discrepantia exposui *Zur Wiederherstellung* p 83—84, ubi probasse mihi videor, ab auctore technes hanc definitionem scriptam esse: ῥῆμά ἐστι λέξις ἄπτωτος κατηγορήμα σημαίνουσα. 35

ad 47, 3—4. S eundem ordinem modorum habet (vide *Zur Wiederherstellung* p 72). pro ἀπαρέμφατος habet duos nominativos, 30 quibus significantur *vocabulum verbum*. haec Merxius ita corrigenda esse vidit, ut respondeant latinis *vocabulum verbi* vel *vocabulum e verbo*: sic enim Syrus infinitivum appellat in versione supplementi quarti (vide infra ad 127 II 24). quae quidem appellatio nihil aliud mihi quam ὄνομα ῥήματος videtur esse, quo nomine scimus Apollonium 35 Dyscolum censuisse omnes infinitivos nuncupari posse (vide synt. p 31₆ et Skrzeczkae progr. Regim. 1861 p 15), Tryphonem eos saltem,

quibus articulus praemissus est (Apoll. synt. 30₂₂). neque tamen in suo artis exemplari ὄνομα ῥήματος Syrum invenisse crediderim, sed hanc appellationem sicut alia accepisse ab aliquo scholiasta Dionysii.

ad 49, 1. S: τύπτω *facio scribo*; et τύπτομαι *fit scribor*.

5 ad 49, 1—3. S interpretatur quasi non legerit ποτέ μὲν ἐνέργειαν ποτέ δὲ πάθος παριστάα, sed ποτέ ἐνεργεία ποτέ πάθει παρασταθεῖσα. sequuntur exempla quinque ab graecis sensu prorsus diversa.

ad 50, 3—51, 1. S pro παρακύνθητον habet nomen quod *plusquamcompositum* significat. qua voce etiam supra 29, 5 graecam appellationem interpretatus est.

ad 51, 2—3. S: ἀριθμοὶ *quidem secundum linguam graecam* τρεῖς, *id est vero* ἐνικός, δυϊκός, πληθυντικός; *secundum linguam vero syriacam* duo, *singularis et pluralis* (cfr supra ad 30, 5—31, 1). *et ἐνικός μὲν est οἷον* τύπτω *facio scribo* (cfr supra ad 49, 1); *πληθυντικός δὲ est οἷον* 15 *τύπτομεν facimus scribimus*. γράφειν pro τύπτειν verbo usurpatur in commentarioli byzantio.

ad 51, 4—5. eadem legebat S.

ad 53, 1—4. eadem quin hic quoque S legerit, dubitari nequit, licet graviore corruptela verba interpretis depravata sint. vide Merxii 20 editionem.

ad 53, 5—59, 10. caput de coniugationibus om S. — de armeniaca huius paragraphi versione vide praef. LXX 14—LXXII 9.

ad 60, 2. S post conversum μετοχή addit coniunctionem quae significat *autem vel vero*. eandem adiecit initiis paragraphorum 13. 25 16. 17. 18. 19. — μετέχουσα τῆς τῶν ῥημάτων καὶ τῆς τῶν ὀνομάτων ἰδιότητος] *quae composita est ex proprietatibus verborum et nominum* S. pluralem igitur habet pro codicum artis singulari, sicut Armenius.

ad 60, 3 Παρέπεται δὲ] pro δὲ S habet voculam quae significat *etiam*.

30 ad 60, 3—4 ἃ καὶ τῷ ὀνόματι καὶ τῷ ῥήματι] ἃ τῷ ῥήματι καὶ τοῖς ὀνόμασι S.

ad 61, 2. S: Ἄρθρον *vero* ἐστὶ μέρος *quartum* λόγου, προτακόμενον τῶν κλίσεων τῶν ὀνομάτων. ergo omittit πτωτικὸν et καὶ ὑποτακόμενον: cfr Armenius et scholia. pro plurali, qui τῶν κλίσεων 35 significat, videtur Merxio singularis restituendus esse (quod facillimo negotio fieri posse), cum nemo alius plurativum numerum testetur.

ad 61, 3—4 καὶ ἔστι προτακτικὸν μὲν ὁ, ὑποτακτικὸν δὲ ὁς] S: *et ab initio quidem ponitur ut in lingua syriaca, in fine vero ut in lingua graeca. videtur mihi traiectione versio sananda esse, ut priore loco graeca conlocetur, posteriore syriaca. nam praepositivo articulo prorsus carent Syri, non ignorant pronomen relativum. — Ceterum* 5 *totum hoc enuntiatum a posteriore manu verbis Dionysianis additum esse conieci Z. Wiederherstellung p 76.*

ad 62, 1—2. Παρέπεται—οὖν εἰς τρία] horum verborum interpretatio in versione syriaca intercidit. ὁ ποιητής, ἡ ποίησις, τὸ ποίημα S convertere studet praemissa ea voce, qua οἶον reddere solet; sed 10 articulos non poterat non omittere, quippe quibus lingua syriaca careret (cfr Armenii interpretatio); ac ne ποίημα quidem exprimere poterat, quia Syri duo tantum genera distinguunt, sed posuit pro tertio nomine genetivum primi (*factoris*). — In verbis Dionysii debebam crucis signum ante εἰς non minus ponere quam posui ante λέγονται p 11, 2 et ante 15 εἰς p 30, 1. — Denique hoc loco addendum est, τρία quod ante ὁ ποιητής legitur non inveniri expressum in Cirbiedi editione interpretationis armeniacae, sed videri incuria librarii aut editoris omissum esse, cfr Merxianae disputationis p LXX 30.

ad 62, 3—4 Ἀριθμοὶ—οἱ αἱ τὰ] S hic nihil nisi repetit quae supra 20 p 30, 5 de nominum numeris syriacis dixerat: *numeri vero sunt duo, singularis et pluralis, singularis quidem velut homo, pluralis vero homines. cfr infra ad 76, 1. — De armeniaca horum verborum interpretatione vide praef. LXIX 38—LXX 11.*

ad 62, 5. numerus casuum ne in syriaca quidem versione 25 legitur. plane desunt ibidem exempla. vide editionem Merxii.

ad 63, 1. index huius capituli syriacus nihil indicat nisi de pronome agendum esse, quod diserte dico propter indicem armeniacum.

ad 63, 2. S: Ἀντωνυμία *autem* ἔστι vox, dictio aliqua ἀντὶ ὀνόματος παραλαμβανομένη *et est* προσώπων ὠρισμένων δηλωτική. λέξις 30 nomen dupliciter transtulit (*vox, dictio*) se ipse corrigens. — [DISCR. ET TESTIM.] quod prolegomena scholiorum cod. Vaticani 14 tradunt, Dionysium Aristarcheum articulum et pronomen in unam orationis partem copulasse (cfr Addendum ad 23, 2—3), hoc ex falsa interpretatione loci Apolloniani, quem ipsum quoque exscripsimus, recte 35 repetivisse videtur Maur. Schmidt Philol. VIII p 513. vide *Z. Wiederherstellung p 83.*

ad 64, 1—2. S αὐτῇ, non τῇ ἀντωνυμίᾳ exprimit; non ἔξ reddit (quod ne Armenius quidem interpretatur), sed illius loco exhibet pro-

nomen: *haec*. deinde deest interpretatio εἶδη nominis, quod librarii culpa factum videtur: nam infra (p 68, 3) post figuras etiam species tractantur.

ad 65, 1. eadem legebat S.

5 ad 65, 2—66, 1. S: *genus personarum primarum* (verba syriaca aperte corrupta sunt atque ita corrigenda ut significant: γένη πρωτοτύπων) διὰ μὲν τῆς φωνῆς οὐκ *omnia* διακρίνεται, *per scriptionem vero distinguuntur*, οἷον ἐγὼ *et tu*. quin διὰ τῆς φωνῆς Syrus legerit, non dubitat Merxius, sed addit verba syriaca significare *per filiam vocis*,
 10 quod idem esse atque *per vocabulum*. quid illud scriptionis nomen quod apud Syrum δειξῶς loco invenitur sibi velit, disce ex Merxii grammatica syriaca I p 118: *Cum amissis vocalibus finalibus in formis quibusdam verborum et pronominum masculina a femininis non amplius distinguere possent, Syri, ut scriptura certe distinguantur, femininis in*
 15 *fine addiderunt yud litteram, idque in formis, in quibus ex historia formarum vocalis i locum nunquam potuit habere. Hoc igitur non est vocalis emortuae signum, verum nihil est nisi signum diacriticum femininorum neque unquam effertur. ceterum animadvertite Syrum dicere non omnia genera prototyporum voce sive vocabulo distinguere. quod*
 20 *additamentum inlustratur eis quae subicit: ex iis vero (scilicet sunt), quae et per vocabulum (filiam vocis) et per scriptionem secundum linguam syriacam distinguuntur, velut lî (= mihi mascul.), lex (= tibi femin.)*
..... lah (= illi femin.), leh (= illi mascul.) et quae his similia.

ad 66, 1—2. οἷον ὁ ἐμός ἢ ἐμή τὸ ἐμόν] S: *velut meus tua* (fem.)
 25 *sua* (fem.).

ad 66, 3—67, 2. S dualem et prototyporum et derivatorum omittit. de exemplis pluralis numeri derivatorum vide Merxii editionem.

ad 67, 3 - 6. ne S quidem haec cum antecedentibus coniunctione adversativa conectit. de exemplis genetivi primitivorum vide editionem
 30 Merxianam. accusativi prototyporum exempla sic interpretatur: *per me, per te, per illum*; cfr supra Addendum ad 31, 5—32, 1. desunt in syriaca interpretatione κλητικῆς κύ - σύν ὄν.

ad 68, 1—2. S: *σχῆμα μὲν ἀπλοῦν est ἐμοῦ σοῦ οὗ, σύνθετον δὲ est: meum, animae meae; tuum, animae tuae; suum, animae eius.*
 35 omittit igitur verba quae his praemittuntur in artis codicibus: *σχήματα δύο, ἀπλοῦν σύνθετον. cfr Armenius.*

ad 68, 3—69, 3. S: εἶδη δὲ (sine δύο ac sine ὅτι) αἱ μὲν εἰς πρωτότυποι. legebat etiam ὡς πᾶσαι αἱ κτητικάι, αἱ καὶ διπρόσωποι καλοῦνται. de subsequentibus vide editionem Merxianam.

ad 69, 5. S: κύναρθροι μὲν *sunt* οἷον ὁ ἐμός *tuus*, ἀκύναρθροι δὲ *sunt* οἷον ἐγώ *tu is*. ergo contrario ordine utitur atque ceteri testes, quamquam ipse in antecedentibus praemittit ἀκύναρθρους, subicit κύναρθρους.

ad 70, 2—72, 2. S: Πρόθεσις *autem* ἐστὶ λέξις *aliqua* προτιθεμένη *ab initio* πάντων τῶν τοῦ λόγου μερῶν, ἔν τε συνθέσει *eorum* καὶ ⁵ συντάξει *eorum*. Εἰςὶ δὲ αἱ πᾶσαι (om προθέσεις) *secundum linguam graecam* ὀκτὼ καὶ δέκα, *simplices* (pro graeco μονοκύλλαβοι) ἕξ, *compositae* (pro δικύλλαβοι) δὲ δύο καὶ δέκα. quae deinde de syriacis praepositionibus dicit, vide sis in editione Merxiana.

ad 72, 4—5. apud S *conversa* legimus ἄκλιτον ἢ ἐπιλεγόμενον ¹⁰ ῥήματι. deest κατὰ ῥήματος λεγόμενον verborum interpretatio.

ad 73, 1—2. S: ἀπλᾶ μὲν *sunt*. sed quae verbis ὡς πάλαι, κύνθετα δὲ ὡς πρόπαλαι respondeant, non inveniuntur in eius versione.

ad 73, 3—74, 1. S: τὰ δὲ χρόνων (non χρόνου) δηλωτικά, οἷον νῦν τότε αὖθις. In subsequentibus errore separavit τὰ καιροῦ παρα- ¹⁵ στατικά verba tamquam novi enuntiati initium ab ὑποτακτέον. utrum εἶδη an εἶδος legerit, videre non licet propter corruptelam, vide Merxii editionem.

ad 74, 1—2. S: οἷον ἡμέρον αὔριον *perendie heri nudiustertius*. ergo addit tria, quae καιρὸν significant, neque vero interpretatur τόφρα ²⁰ τέως πηνίκα.

ad 74, 3. S: τὰ δὲ μεσότητος, οἷον καλῶς *perspicue* σοφῶς. altero exemplo forsitan interpretatus sit σαφῶς.

ad 75, 1 τὰ δὲ ποιότητος] ut Armenius, ita S pro ποιότητος posuit nomen quod ποίησιν, *actionem* significat. cfr scholia graeca quae ²⁵ in adnotatione exscripsi. — deinde πύξ λάξ βοτρυδόν ἀγεληδόν diligenter reddit subicitque quintum exemplum, quod significat *probrose, contumeliose*.

ad 75, 3. ne S quidem μυριάκις expressit.

ad 76, 1 τὰ δὲ ἀριθμοῦ δηλωτικά, οἷον δὶς τρίς τετράκις] S: *quae* ³⁰ *dam indicantia sunt nominum numerorum, velut unus duo tres*. itaque plane repetit ea quae supra (p 44, 4—5) in interpretanda nominum specie numerali scripsit, nisi quod nunc plurali utitur, illic singulari. repetitionem non minus ineptam supra observavimus ad 62, 3—4.

ad 76, 2—3. τὰ δὲ τοπικά, οἷον ἄνω κάτω ὦν χέσεις εἰςὶ τρεῖς, ³⁵ ἢ ἐν τόπῳ, ἢ εἰς τόπον, ἢ ἐκ τόπου, οἷον οἴκοι οἴκαδε οἴκοθεν] S: τὰ

δὲ τοπικά *sunt* οἷον ἐν τόπῳ, εἰς τόπον. τὰ δὲ τοπικά *sunt* οἷον ἄνω κάτω, ὦν χέσεις εἰς τρεῖς *velut* (om ἡ) εἰς τόπον, ἡ ἐν τόπῳ, ἡ ἐκ τόπου, οἷον οἴκαδε οἴκοι οἴκοθεν. quae primo scripserat interpret reiecit, antequam enuntiatum absolvisset. altera autem interpretatio
 15 a priore non solum eo differt, quod οἷον ἄνω κάτω ὦν χέσεις εἰς τρεῖς praetermissa non iam sunt, sed etiam alio χέσεων et exemplorum ordine. quem ordinem Syrus ab explanatore graeco quin acceperit, non dubitabis hoc Heliodori vel potius Choerobosci scholio conlato, Σ 943₃₀: ἡθελόν τινες πρῶτον τάττειν τὴν εἰς τόπον χέσιν, λέγοντες
 0 ὡς οὐκ ἂν τις εἴη ἐν τόπῳ μὴ πρῶτον εἰς αὐτὸν ἐλθών. vide *Z. Wiederherstellung* p 71—72.

ad 76, 4. apud S εὐχῆς classis tria exempla habet, de quibus v. Merxium.

ad 77 [LECT. ARMENII] De eis versionis armeniacae speciebus,
 15 quibus nullae sunt quae respondeant in codicibus Dionysii, vide *Z. Wiederherstellung* p 70.

ad 77, 1. post optativa adverbia apud S sequuntur: *ex iis vero* (haec ponere solet pro τὰ δὲ) *declarantia sunt stuporis, velut ὡὴ wāy.* quibus reddi Merxius censet: τὰ δὲ χετλιακτικά, οἷον ἰοῦ φεῦ.

20 ad 78, 1. adverbiiis negativis apud S quoque (sicut apud Armenium scholiastasque) antecedit classis θαυμαστικῶν, quae appellantur *ad admirationem incitantia*. exemplum est *babai*. — τὰ δὲ ἀρνήσεω ἢ ἀποφάσεω] alterum nomen S interpretatur voce quae *prohibitionem* significat. nominibus subicit verbum quo supra (p 76, 1) δηλωτικά
 25 reddidit. tum sequitur: οἷον *lā* (= οὐ), *lau* (= οὐχί), *lā hāwe* (= οὐδῆτα), *lā dēn* (= οὐδέ), *kul kuleh* (ante *kul* intercidit *lā*, = οὐδαμῶς). videtur igitur etiam οὐδέ in suo artis exemplari legisse. Armenius quattuor tantum exempla habet.

ad 78, 3. συγκαταθέσεω adverbiorum exempla apud S quattuor
 30 sunt, de quibus vide Merxium.

ad 79, 1. Τὰ δὲ ἀπαγορεύσεω] S: *significantia non-persuasionem*. deinde sequuntur: *lagēmār* (= *omnino*), *sāx* (= *finis*). patet, ut Merxius ait, ter intercidisse ipsum negandi adverbium: *lā*, *lā lagēmār*, *lā sāx* = μὴ μηδῆτα μηδαμῶς.

35 ad 79, 2—3. S et παραβολῆς et ὁμοιώσεω convertit. sequuntur tria exempla, quorum primum respondet ὡς adverbio, alterum ὡς περ vocem imitatur. de tertio vide Merxium.

ad 80, 1. vide supra ad 78, 1.

ad 80, 2—3. Τὰ δὲ εἰκαμοῦ, οἷον ἴσως τάχα τυχόν. Τὰ δὲ τάξεως, οἷον ἐξῆς ἐφεξῆς χωρίς] S: τὰ δὲ εἰκαμοῦ, οἷον *lebar* (= χωρίς), *tâx* (= τάχα). ergo deest nomen adverbiorum ordinativorum atque nomini classis coiciendi subiecta leguntur adverbium ordinationis 5 et vox coniecturalis. denique post *tâx* adicitur tertium exemplum quod idem ac ποσάκις significat. quae vox cognationem certe quandam habet cum adverbii ordinis.

ad 81, 1 [DISCR. SCRIPTVRAE] Falsus sum de origine corruptelae, qua in G codice οἷον vox mutilata est. vide praef. XXXI 28. — 10 Exempla adverbiorum ἀθροίσεως etiam apud S tria sunt. primum significat *universe*. graecum primum non fuisse ἄρδην, sed ἀθρόω conieci *Z. Wiederherstellung* p 77. — Post congregandi classem sequitur apud eundem species altera adverbiorum localium. de nomine eius vide Merxii editionem. exempla significant: *ultra*, *ab eo et ultra*, *ab 15 eo et amplius*, quae conferre licet cum eis quae ad topica ἄνω κάτω (p 76, 2) adiciunt erotemata Dionysiana: πόρρω ἐπέκεινα.

ad 82, 1. τὰ δὲ παρακελεύσεως] S adiectivo utitur quod significat παρακελευστικά. Deinde sex exempla habet, quae valent eadem atque *sine*, ἄγε, φέρε, *i*, *veni*, *fac*. cum his armeniaca si contuleris, veri- 20 simile, opinor, tibi videbitur, utrumque interpretem post φέρε legisse ἴθι δεῦρο. deinde coniecerit quispiam ex syriaci primi exempli et armeniacyi secundi concentu, ab utroque lectum esse non εἶα sed ἔα, quod ipsum quoque hortativum fuisse docent Hesychius Suidas Zonaras. at etiam hoc cogitari potest, et Armenium et Syrum εἶα perperam ab 25 ἔάν verbo derivavisse. vide Append. p IV.

ad 83, 1. concinit S, nisi quod pro συγκρίσεως convertit συγκριτικά.

ad 83, 2. ἐρωτήσεως] ἐρωτηματικά S. sequuntur quinque exempla, sicut apud Armenium, quae significant πόθεν, πηνίκα, πῶς, *ubi*, *quomodo*.

ad 84, 1. classis ἐπιτάσεως apud S duo exempla habet. 30

ad 84, 3. συλλήψεως classem ne S quidem agnoscit. vide *Z. Wiederherstellung* p 71.

ad 84, 4—5. unam tantum speciem adverbiorum iurativorum apud S legimus, item unum exemplum. quod corruptum est. vide Merxium.

ad 85, 1. βεβαιώσεως] *confirmantia* S. exempla duo proferuntur, 35 quorum prius respondet δηλαδή adverbio, alterum significat *notum est*.

ad 85, 2. *θετικά* adverbia omittit S, sed habet in exitu capitis alias duas species: *Ex iis vero* (qua ratione interpretatus est τὰ δὲ) *viarum* (sic) *sunt, velut abeat* (*nerde*), *abeant* (*nerdun*). *Ex iis vero significationem laudis habent, velut egregie, magnifice, mire.* quas
 5 classes nescio an mutuatus sit Syrus ab scholiasta graeco qui supplere studebat specierum Dionysianarum seriem. *nerde* verbo translatum esse ἐρρέτω putaverim, quod pro adverbio habere poterat qui φέρε ἄγε didicerat adverbia esse (p 82, 1). de ultima autem classe quae dicuntur, sic fere licet in graecum convertere sermonem: τὰ δὲ ἐπαίνου
 10 *χημαντικά, οἷον εὖγε ὑπερφυῶς θαυμασίως.* vide *Z. Wiederherstellung* p 71.

ad 86, 3. S: *σύνδεσμος igitur ἐστὶ λέξις aliqua συνδέουσα διά- νοιαν μετὰ τάξεως et colligens effusionem et dispersionem orationis, ex- plicationis.* putaverit quispiam Syrum non legisse absurdum illud, quod exhibent scholiastae Armeniusque: τὸ τῆς ἐρμηνείας κεχηνός
 15 *δηλοῦσα*, sed testari quod ratio flagitat: *πληροῦσα* (vide *Z. Wiederherstellung* p 75). mihi videtur scholion potius secutus esse tale quale legitur in commentario Melampodeo, Σ 954₅: εἰπὼν δὲ «*συνδέουσα διάνοιαν*» ἕως τοῦ «*δηλοῦσα*» πάντων αὐτὸν τῶν ἄλλων διέκρινεν· οὐδὲν γὰρ ἄλλο μέρος λόγου συνδεσμεῖ ἔννοιαν εὐτάκτως, οὐδὲ τοὺς δια-
 20 *λελυμένους λόγους εἰς ἓν συνάγει.* τοῦτο γάρ ἐστι τὸ «*κεχηνός*», τοὺς μήπω ὑπὸ ζυγόν τινα ἦτοι σύνδεσμον καὶ τάξιν ὄντας λόγους ὑπὸ ῥυθμὸν εὐτακτον ἄγουσα, quibus adiciuntur in codice Havniensi et Vaticano 1766: τοῦτο γάρ ἐστι τὸ «*δηλοῦσα*». — ἐρμηνείας nominis interpretationi priori Syrus alteram addidit se ipse corrigens, cfr supra
 25 ad p 63, 2.

ad 87, 1—88, 2. S: τῶν δὲ συνδέσμων οἱ μὲν εἰσι συμπλεκτικοί, οἱ δὲ αἰτιολογικοί, οἱ δὲ συλλογιστικοί. intercidere nomina generum quinque.

ad 88, 3—89, 2. S: συμπλεκτικοὶ μὲν (om οὖν) εἰσιν, ὅσοι τὰς ἐρμηνείας (nam pluralem habet pro ceterorum testium singulari) *ultra*
 30 *modum dispersas colligunt et coniungunt.* exemplis Syrus non prae- mittit *sunt autem hi*, sed *velut.* septem sunt: *man* (= μέν), *dên* (= δέ), *ἰφ* (= καί), *ἰλλά* (= ἀλλά), *ἄu-man* (= ἡμέν), *ἄu-dên* (= ἡδέ), *ἄu-êndên* (?). quintum exemplum et sextum ex hac voce, quae in codice legitur: *ἄu-man-dên*, restituit Merxius, cuius editionem consule
 35 de ultimo exemplo.

ad 90, 1—91, 1. S: διαζευκτικοὶ δὲ εἰσιν, ὅσοι τὴν (om μὲν) φράσιν ἐπισυνδέουσιν *et* ἀπὸ πράγματος εἰς πρᾶγμα διεστᾶσιν, *velut* *ἄu* (= ἦ), *ἄu-kai* (?), *ἄu-kît* (?), *ἄu-ên* (= ἡέ). vide Merxium.

ad 91, 2—92, 1. S: συναπτικοὶ δὲ εἰσιν, ὅσοι *coniunctionem quidem*
 40 *aliquam indicant,* σημαίνουσι δὲ ἀκολουθίαν. verba quae latine reddidit

Merxius opinatur ita corrigenda esse, ut significant ὑπαρξιν μὲν οὐ δηλοῦσι: vide eius editionem. sequuntur: *velut ἐν* (= εἶ), *ἐν-ἡ* (= εἶπερ), *ἐν-δὲν* (= εἰδή). deest igitur quod respondeat εἰδήπερ voci, de qua dixi in Appendice p V.

ad 92, 2—3. S: παρασυναπτικοὶ δὲ εἰσιν, ὅσοι *cum coniunctione* 5 καὶ τάξιν δηλοῦσι. rursus quod discrepat ab technes codicibus ceterisque testibus, Merxius ita corrigendum esse censet, ut concinat. sequuntur: *velut εἰ* (= εἶπεί), *εἰ-kul-deḥu* (= εἰπέπερ), *εἰ-dēn* (= εἰπεῖδή), *εἰ-kul-dēn-deḥu* (= εἰπεῖδήπερ). exempla a Merxio restituta sunt emendatione certa. 10

ad 93, 1—94, 1. S: αἰτιολογικοὶ δὲ εἰσιν, ὅσοι ἐπ' ἀποδόσει αἰτίας ἔνεκεν *declarant* (idem verbum est quod usurpare solet ad δηλοῦν convertendum) *et propter hoc causaliter* παραλαμβάνονται. quo modo αἰτίας interpretatus sit, vide apud Merxium. verba quae latine reddita sunt videtur de suo addidisse. certum est in Syri quoque 15 exemplari technes ineptum illud ἔνεκεν exstitisse, cuius originem indicavi Z. *Wiederherstellung* p 75. exempla duo tantum leguntur, quae Merxio videntur respondere καθό et καθότι vocibus.

ad 94, 2—95, 1. Intercidere in versione syriaca et nomen ἀπορηματικῶν et exempla. quae supersunt, hoc certe demonstrant, εἰώθα- 20 μεν non εἰώθασι interpretem legisse. pro meliorum codicum ὅσοι habet relativum indeclinabile. quae pro ἐπαπορῶντες in versione leguntur, significant: *ubi negligimus conversionem*. vide Merxium.

ad 95, 2—96, 2. S: συλλογιστικοὶ δὲ εἰσιν, ὅσοι πρὸς τὰς ἐπιφοράς τε καὶ συλλήψεις (*contra impetus et collectiones*) τῶν ἀποδείξεων (εὖ 25 om) διάκεινται, *velut* ἄρα ἀλλά. alia exempla intercidissee videntur cum nomine classis subsequentis.

ad 96, 1 [DISCR. SCRIPT.] falsus sum de origine corruptelae, qua in G codice eicì vox mutilata est. vide praef. XXXI 30.

ad 96, 3—100, 1. Deest apud S nomen παραπληρωματικῶν, con- 30 versa leguntur haec: μὲν εἰς ὅσοι μέτρου ἢ κόσμου ἔνεκεν παραλαμβάνονται. sequuntur exempla septem, quae vide sis in editione Merxiana.

ad 100, 2. concinit S. qui quae verba subscripsit technes interpretationi, ea in Merxii editione invenies translata in linguam graecam.

ad 115, 3—116, 1 [DISCR. ET TESTIM.] Non solum Stoicis 35 probatam fuisse hanc τέχνης definitionem scimus, sed etiam auctorem ipsum cognoscimus ex Olympiodori in Platonis Gorgiam commentario

(in Jahnii annalium supplemento XIV p 239): Ζήνων δέ φησιν, ὅτι τέχνη ἐστὶν κύστημα ἐκ καταλήψεων συγγεγυμασμένων πρὸς τι τέλος εὖχρηστον τῶν ἐν τῷ βίῳ. Eis locis, ubi ὅρον citari dixi, addendi etiam hi sunt: Sext. Empir. adv. mathem. VII (adv. logicos I) § 109
 5 p 212₁₉ B. et Ciceronis Academ. II 7, 22: *ars vero quae potest esse nisi quae non ex una aut duabus, sed ex multis animi perceptionibus constat?* vide CWachsmuthii commentationem I de Zenone et Cleanthe p 12. — In ea adnotationis meae parte, quae legitur initio paginae 116, scribere debebam *in scriptorum autem graecorum, quos laudavi,*
 10 *plurimos pro in ceteros autem quos laudavi scriptores graecos.* paullo post dicendum erat, apud Sopatrum legi ἐκ καταλήψεως συγγεγυμασμένον. denique dele *quoque* vocem, quae in media pagina 116 legitur inter *sed apud ceteros et qui Stoicorum.*

ad 125 sqq. Merxii editio versionis syriacae adeunda est, si
 15 de tabula flexionum verbalium, qua Syrus artis supplementum quartum imitari conatus est, plura scire voles quam quae infra protulimus. ceterum illius tabulae fragmenta tantum in codice Londinensi servata sunt, si modo umquam totius paradigmatis graeci interpretatio syriaca exstitit.

20 ad 125 I 2—9. S: Ῥῆμα ὀριστικὸν ἐνεργητικὸν χρόνου ἐνεστῶτος ἐστὶ τῶν τριῶν (intercidit προκύπων) τε καὶ ἀριθμῶν. post ἐνεργητικὸν igitur om quae codex Monacensis et Armenius exhibent: ἀπλοῦν συζυγίας πρώτης τῶν βαρυτόνων ῥημάτων ἐγκλίσεως ὀριστικῆς.

ad 125 I 9 [LECTIONES ARMENII] *generali* delendum est.

25 ad 125 I 10—17. S dualem omittit (ut adsolet). ceteroqui cum verbis graecis plane concinit.

ad 125 I 19—27. S: Ἐνεργητικὸν χρόνου *praeteriti*. sequuntur formae quae respondent graeco imperfecto.

ad 125 II 9—27 III 9—27. perfecta et plusquamperfecta generis
 30 activi et medii desunt apud S.

ad 126 I 1. aoristus activi apud S legitur post futurum passivi.

ad 126 I 23—31. futurum activum apud S inter imperfectum activum et praesens passivum legitur.

ad 126 II 1—11. S: παθητικὰ *personarum trium* ἐνεστῶτος.

35 ad 126 II 22—43. intercidit inscriptio (παρακειμένου) apud S. deinde post singularem numerum perfecti temporis subsequitur prima pluralis plusquamperfecti.

ad 126 III 1. aoristus passivi apud S post futurum passivi generis et aoristum activi invenitur.

ad 127 I 1—10. futurum passivum apud S subicitur perfecto et plusquamperfecto passivi generis, antecedit autem aoristis et activi et passivi.

5

ad 127 II 24. apud S post indicativi modi formas haec sequuntur de infinitivo: *vocabulum verbi* (vel potius *e verbo*, cfr supra Add. ad 47, 3—4) *non significat neque tempora neque personas neque numeros neque actionem neque passionem, sed vere sic appellatur.* sequuntur infinitivi qui eadem valent atque τύπτειν ποιεῖν γράφειν (cfr supra Add. ad 49, 1. 51, 2—3) ἰέναι. Deinde legitur subscriptio quae indicat exitum habere epistulam grammaticorum.

Atque haec quoque Addenda exitum tandem aliquando habeant neque subiciamus *Subindenda*, quamquam possumus. namque non nulla in manibus nunc sunt quae in votis nobis erant prolegomena 15 componentibus, velut codicis Matritensis qui scholia Dionysiana continet apographon ab Gallandio diligentissime confectum (unde pauca tantum in Addendis protulimus). verum melius visum est, quas spicas ex hoc aliisque agris restat ut legamus, adiungere recensionem artis alteri, ubi meum erit lapidibus lapillisque, quos ab aetatibus genti- 20 busque diversis comportavi, ad construendam eam technes speciem pro viribus uti, quae quam proxime accedat ad formam genuinam. quam quidem constructionem mox fore ut conari possim, nunc sperare mihi licet, quia rediit, dum hic liber absolvitur, oculorum acies vel redire certe coepit. at ut absolvere rem mihi contingat, haudqua- 25 quam edepol licet sperare futurum esse, nec liceret si indole praeditus essem feliciore; sed vehementer optandum est ut plures aggrediantur ad Dionysium resuscitandum. qua in opera nihil adiuvere maiorem lectionum quas congessi numerum si intellegatur, tamen ne has quidem paenitebit congessisse. etenim non tantum quid quoque 30 loco auctor scripserit, interest scire, verum etiam quae lecta sint in hoc enchiridio per saecula illa, quibus disciplinae grammaticae in toto occidente orientisque magna parte fundamentum erat.

DIONYSII THRACIS

ARS GRAMMATICA

QVALEM EXEMPLARIA VETVSTISSIMA EXHIBENT

SUBSCRIPTIS

DISCREPANTIIS ET TESTIMONIIS

QVAE

IN CODICIBVS RECENTIORIBVS SCHOLIIS EROTEMATIS
APVD ALIOS SCRIPTORES INTERPRETEM ARMENIVM
REPERIVNTVR

Quas rationes in hac technes recensione et in adnotationibus secutus sim, videre licet ex prolegomenon p XLVIseq. Siglorum quae usurpavi explicatio ut semper ad manum esset, in ultimis huius libelli paginis conlocata est. Vbi ad praefationem nullo numero addito legentes delegavi, Addenda p LXXVII seqq. evolvenda sunt. Qua de causa priorem artis recensionem non sequatur in hoc volumine, ut propositum erat, altera, quae quale fere ab auctoris manu enchiridion profectum esset repraesentatura erat, cognosce sis ex p VII.

ΤΕΧΝΗ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟῦ

DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN LGBVHafb ΤΕΧΝΗ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ L', . . . μα, ικοῦ L² mg; G alteri supplemento et priori technes parti inscribit ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟῦ ΤΑ ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ ΠΕΡΙ ΤΕΧΝΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ, alteri parti (§ 11—20) ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟῦ ΑΡΧ(Χ supra P) ΤΩΝ Η ΜΕΡΩΝ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ; singulorum capitum tantum titulos praebet B; neque V aut H aliud inscribunt primis grammaticae verbis nisi capitis primi indicem, sed inscriptio eorum, quae de δρου τέχνης ἐμπειρίας notionibus et de prosodiis praemittunt, est Προλεγόμενα τῆς τέχνης τοῦ Διονυσίου; Διονυσίου τοῦ Θρακὸς τέχνη γραμματικὴ A, *Dionysii Thracis ars grammatica* f, Διονυσίου Θρακὸς γραμματικὴ b

DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσλ) EROTEMATVM (E) ALIOR. SCRIPTOR. Non solum inscriptiones technes composui sed omnes et libelli et auctoris appellationes. ΤΕΧΝΗ] hoc nomine nuncupant librum Σ 673₁₅, Longinus in Hephaestion. 91₄ W., Timotheus Gazaetus AP IV 242₂₇, Choerob. 692₃, anonymus codicis Barocciani 167 AO III 223₃₂, Pachomius Rhusanus in cod. Naniano graeco 305 p 511; γραμματικὴν τέχνην Doxopater in Aphthon. Rhet. Gr. II 197, 200, 416₂₇ W.; γραμματικὴν σ in Monacensi 161, λ, Eustathius in Hom. p 6₁₉ 12₁₄ R. aliis locis, Schol. in Tzetzae Chil. AO III 356₃₀; εἰσαγωγικὴν τέχνην Σ 821₆ (Steph) 723₂₂; τεχνολογίαν Σ 676₁₀. (Sed τεχνικά, quem titulum MSchmidt Philol. VIII 242 adfert tres significans locos, horum nullo repperi.) — περὶ γραμματικῆς non solum § 1, sed tota ars nominatur Σ 672₄ 673₂₀; περὶ κριτικῆς τέχνης Σ 673₂₀. — ἐπιγραφὴν μὲν (scil ἔχει ἡ παροῦσα συγγραφὴ) περὶ τῶν ὀκτώ τοῦ λόγου μερῶν Σ Goettl 55₁₅, ubi quin Dionysii libellus intellegendus sit, dubitari nequit et propter ea, quae a p 56 sequuntur, et quia H codex eundem locum ita exhibet ut subiciat: συγγραφέα δὲ Διονύσιον τὸν Θράκα; atque in σ¹ σ² toti commentarioli praefixum habes: Ἑρμηνεῖαι τῶν ὀκτῶ μερῶν τοῦ λόγου. — κύτγραμμα nominatur technē Σ 672₃ 673₂ 19, ὑπόμνημα Σ 819₁₉ 828₂₅ 837₆, παραγέματα ab Sexto Emp. 611₂₆ B., βιβλὸς ab Tzetza in Hesiod. opera 285 | ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ] omittitur auctoris nomen et ἡ τέχνη dicitur κατ' ἐξοχὴν libellus ab anonymo Barocciani 167 AO III 223₃₂, item ἡ γραμματικὴ in ea inscriptione commentarioli σ quam praebet Monacensis 161 (ἐρμηνεῖα Θεόδωρου τῆς γραμματικῆς) et in lexicī Bachmanniani titulo (Λεξικὸν τῆς γραμματικῆς) et ab Eustathio in cuius commentario Homérico saepius, velut 6₁₉, laudantur οἱ τῆς γραμματικῆς ἐξηγηταί. e contrario nudum Dionysii nomen sine ulla libri significatione sufficebat Ammonio Herm. in Aristot. 101a₁₆ Br., Choerobosco 7₁ 112₂₅ 475₂₆ 477₂₃, Theognosto AO II 135₁₆, anonymo περὶ ποσότητος AO II 299₁₁, Prisciano partit. XII vers. Aen. III 492₁₅ 501₁₃ | ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟῦ] nulum epitheton nomini addunt praeter eos, quos modo laudavi, Timotheus, Doxopater, Tzetzes, Schol. in Tzetzae Chil. l. l.; grammatici cognomen adiectum praebet etiam titulus commentarii σ in Laurent. LXXXVI 25. κατ' ἐξοχὴν appellatur ὁ γραμματικὸς libelli auctor a Psello in εἰρήνῃ περὶ τῆς γραμματικῆς 171 et ab anonymo interprete Hermogenis VII 124₁₂ W. — technici nomen adicit tractatus in Vallicelliano F 68 (mus. Rhen. 1879 p. 156). κατ' ἐξοχὴν

Dionysius vocatur ὁ τεχνικός a Psello in τίτοις 98 et in ἐρμηνείᾳ τῶν δαείων καὶ ψιλῶν καὶ μέσων στοιχείων p 69; ὁ τεχνώσας ab anonymo Baroco. AO III 223₂₃: πῶς καὶ τέχνην ὁ τεχνώσας τίθεται τὴν γραμματικὴν, καὶ ἐμπειρίαν αὐθις ταύτην ὀρίζεται; nudum τεχνικοῦ nomen usurpant praeter αὐτός pronomen ad Dionysium significandum saepissime etiam Σ, e. g. 816₃₃ 819₈ 821₁₇ 827₂₆ 836₂, 839₂₃ 843₁₇ 845₁; ὁ τεχνογράφος appellatur Σ 916₅ (Hel) σ p 43₂₂ Hilg., οὗτος ὁ τεχνογράφος Σ 916₁₅ (Steph?), ὁ νῦν ἐξηγήσεως τυγχάνων τεχνογράφος Σ 935₃ (Hel). —

Θράκα auctorem cognominant Σ 676₃ (qui scholiasta Choe-roboseum exscripsit, cfr praef. LI 1) et Σ 723₁₃ (ex quo prolegomenon loco haustum est, quod permulti codices, velut L p 10, sub hoc titulo praebent: Γένος Διονυσίου τοῦ Θρακὸς τοῦ τὴν τέχνην συγγραμμένου) et Σ Goettl. 55₁₆ in H et inscriptio ea commentarioli σ, quam praebet Laurentianus LXXXVI 25. Eorum quoque librorum, qui artem Dionysianam in catechismi formam exhibent redactam, non nulli certe Dionysii Thracis nomine ornati sunt, velut qui leguntur in Parisino 2546 et in Vindobonensi LXXIX apud Nessel. IV p 48, ex quo excerpta p. i. fecit MSchmidt Philol. VIII 516 (E^s E^v E^b E^r vero ne Dionysii quidem nomen habent inscriptum). Alii scriptores, qui de singulis libelli locis vel de tota arte disserentes auctorem appellant Dionysium Thracem, hi sunt: Sextus E. adv. gramm. § 57. 63. 72. 250 (vide infra ad p 5, 3), Doxopater in Aphthon. II 200₁ (vide ad p 5, 3), Mich. Syncellus in libro περὶ συντάξεως τῶν ῥημάτων qui olim Georgio Lecapeno tribuebatur fol 201^v (vide ad p 72, 4—5), Pachomius Rhus. in Naniano 305 p 511, anonymus Matritensis apud Iriart. p 314, [Sergius] in Donat. IV 529, qui eum ibidem Aristarchi discipulum et domo Alexandrium nominat (vide ad p 7, 1). Erant autem iam inter veteres interpretes qui Dionysium Thracem Aristarcheum et technographum eundem esse negarent atque aut Thracem artem non scripsisse censerent aut duos Dionysios Thracas distinguerent, Σ 672_{10 21} —

ὁ Βυζάντιος nuncupatur artis auctor ab Syncello in praef. libri modo laudati: πολλὰ περὶ αὐτῆς (scil. τῆς συντάξεως) τοῖς ἀρχαίοις διαπεπνῶνται, Ἀπολλωνίῳ τε τῷ σοφωτάτῳ, τῷ ἐπὶ κλην Δυσκόλῳ, καὶ Ἡρωδιανῷ τῷ πολυμαθεστάτῳ καὶ Ἀπολλωνίῳ τῷ νέῳ καὶ τοῖς Ἀττικισταῖς καὶ Ἀρκαδίῳ τῷ σοφωτάτῳ καὶ Διονυσίῳ τῷ Βυζαντίῳ, ubi τῷ σοφωτάτῳ καὶ Διονυσίῳ verba omissa illa quidem in editionibus exhibent teste Eggero (Apollon. Dysc. p 234) codd. Parisini 2535 et 2557. atque anonymus codicis Matrit. LXXXIII fol 55 apud Iriart. p 314 haec scribit: Ἀρχαῖοι γραμματικοὶ Ἡλιδωρος· Ἀπίων· Τρύφων· Ἀβρων· Ἀρίσταρχος· Ἀπολλώνιος ὁ Δύσκολος· οὗ Ἡρωδιανὸς υἱὸς· Διονύσιος ὁ Θράξ Βυζάντιος, σύγχρονος Ἀριστοτέλει καὶ Πραξιφάνει· οὗτος ὁ Διονύσιος ἀγράφως ἀκκήσας τὴν τέχνην, ἐγγράφως πρῶτος ἐξέδωκεν, οὐκ ἐκ προσωδίας ἀρξάμενος, ἀλλ' ἐκ τοῦ ὅρου τῆς γραμματικῆς (qui quam fabulam narrat de Dionysii aetate, eius origo ducenda est ex Σ 729₂₂ vel Σ Cram 311₆, ubi grammatica perfecta esse dicitur παρὰ τῶν Περιπατητικῶν, Πραξιφάνους τε καὶ Ἀριστοτέλους). his duobus locis ad patriam urbem referendum videtur Byzantii cognomen, cfr Σ 723₁₁: τὸ μὲν γένος ἦν Βυζάντιος, ἐκαλεῖτο δὲ Θράξ, τῷ μείζονι κοσμούμενος τῆς χώρας ὀνόματι. Alia autem vis inest nomini grammatici Byzantii in titulo quem habet σ in Laurentiano LXXXVI 25: Διονυσίου τοῦ Θράξ (sic) καὶ γραμματικοῦ βηζαντίου (sic) καὶ οἰκουμένου διδασκάλου. —

de Alexandrini cognomine cfr [Sergius] in Donat. IV 529, praefat. p L 31, Maur. Schmidt Philol. VII 360; de eo nomine, quod est ὁ τοῦ Πηροῦ, Σ 672_{19 2}, Schmidtus p 361. Rhodii appellationem, de qua Schmidtus p 362 egit, nusquam inveni ubi de technē dicitur.

LECTIO ARMENI Si Armenii titulum rursus in graecum sermonem converteris, habebis γραμματικὴ Διονυσίου Θρακὸς vel τοῦ Θρακὸς: nam articulo caret lingua armenia.

§ 1 ΠΕΡΙ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ

Γραμματική ἐστὶν ἐμπειρία τῶν παρὰ ποιηταῖς τε καὶ συγγραφεύσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ λεγομένων.

Μέρη δὲ αὐτῆς ἐστὶν ἕξ· πρῶτον ἀνάγνωσις ἐντριβῆς κατὰ προσωπιδίαν, δεύτερον ἐξηγησις κατὰ τοὺς ἐνυπάρχοντας ποιητικοὺς τρόπους, 5

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN LGBVH Afb] 1 supplemento 11 et decem prioribus capitibus inscribit τὰ προλεγόμενα G || 2 ante ποιηταῖς add τοῖς Af | 4 ἐστὶν LGB: εἰσιν VH Afb

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσλ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.] 1 in σ^L χόλια cūn θεῶι εἰς τὰ προλεγόμενα τῆς γραμματικῆς inscriptum est interpretationi paragraphorum 1. 2. 7—10 (§§ 3—6 in σ desunt) || 3 τὸ ante πολὺ om Σ 734₁, (Mel) Σ 730₃₂ et 731₃ σ^L E^s Zonarae lex. 454₄, habent Σ 735₁₃ (Steph) Σ Goettl 56₂ σⁿ E^b Eⁱ Doxopater in Aphthon. II 200₃ W. Thomas Mag. 142, R. Perperam ex Σ 734₂₁ (Mel) collegerunt hunc scholiastam ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον legisse: immo hoc esse verborum Dionysianorum interpretamentum apparet ex 734₁₄ (cfr Σ Goettl 56₁₂). Neque Sextum Emp., qui adv. gramm. § 57 Dionysii definitionem adfert, in suo exemplari ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον invenisse credere licet, sed memoriam illum fefellisse censendum est, cum in eiusdem libri §§ 66. 67. 72 ab se ipso discrepans κατὰ τὸ πλείστον Dionysium scripsisse dicat atque in subsequentibus quoque adferendis interpretamentum posuerit pro vocabulo Dionysiano. At quod ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον ante τῶν παρὰ, non ante λεγομένων conlocat, id non videtur memoriae lapsui deberi, sed revera hanc verborum conlocationem legisse puto et Sextum et, quem ille laudat, Asclepiadem (Myrleanum intellego invito Lehrsio Anal. post Herodian. p 436) et eos qui contra Asclepiadem aliosque Dionysium defendentes dicebant (Σ 730₃₁): οὕτως ἔχειν τὸν ὅρον· γραμματικὴ ἐστὶν ὡς ἐπὶ πολὺ τῶν λέξεων ἐμπειρία, κατὰ δὲ τὸ πλείστον τέχνη (cfr Goettling praef. Theod. XI, Lehrs Anal. p 389, Schoemann opusc. III 247, MSchmidt Philol. VIII 242; LKayser Philol. IV 53). — Imitatus est Dionysium Varro apud Mar. Victorin. VI 4, (p 99 et 208 Wilmanns): *Vt Varroni placet, ars grammatica scientia est eorum, quae a poetis historicis oratoribusque dicuntur ex parte maiore*. Aliam imitationem legimus apud Diomedem I 426₁₉: *tota grammatica consistit praecipue intellectu poetarum et scriptorum*. cfr praef. — Parte definitionis Philo περὶ τῆς εἰς τὰ προπαῖδ. συνόδου I p 540 M. usus est: τῆς τελειοτέρας γραμματικῆς (scil ἐπάγγελμά ἐστιν) ἀνάπτυξις τῶν παρὰ ποιηταῖς τε καὶ συγγραφεύσιν. aliam partem Psellus reddidit hoc versu (162): οὐ πάντων ἡ γραμματικὴ πέφυκεν ἐμπειρία. — Emendare conatus est definitionem Dionysianam Asclepiades ita (Sext. § 74): γραμματικὴ ἐστὶ τέχνη τῶν παρὰ ποιηταῖς καὶ συγγραφεύσιν λεγομένων, Demetrius Chlorus sic (Sext. § 84): γραμματικὴ ἐστὶ τέχνη τῶν παρὰ ποιηταῖς τε καὶ τῶν κατὰ τὴν κοινὴν συνήθειαν λέξεων εἰδησις (ubi te delendum vel traiciendum videtur). atque eae quoque finitiones ex Dionysiana emendando ortae sunt quas habent Σ 658₁₁, 666₃: τέχνη θεωρητικὴ τῶν παρὰ ποιηταῖς τε καὶ λογεύσιν, et Σ 728₂₇: ἕξις θεωρητικὴ τε καὶ καταληπτικὴ τῶν κατὰ πλείστον παρὰ ποιηταῖς τε καὶ συγγρ. λεγομένων || 4—p 6, 3 cfr praef. || 4 ἐστὶν om Σⁱ 735₁₃, et ante 736₅ | iniuria ex Σ 737₃₂ (Mel) concluderis interpretem κατὰ τέχνην legisse pro κατὰ προσωπιδίαν; immo κ. πρ. ante κ. τ. intercidit et hoc est illius interpretamentum, sicut in eiusdem auctoris scholio 744₁₂.

[LECTIONES ARMENII] 1 ὅρος καὶ μέρη (τῆς ?) γραμματικῆς || 3 ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ vel ὡς ἐπὶ πολὺ (non ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον) ante λεγομένων (non ante τῶν παρὰ) legebat. utrum τὸ πολὺ an nudum πολὺ invenerit non liquet

τρίτον γλωσσῶν τε καὶ ἱστοριῶν πρόχειρος ἀπόδοσις, τέταρτον ἐτυμο-^{p 629 b}
 λογίας εὐρεσις, πέμπτον ἀναλογίας ἐκλογισμός, ἕκτον κρίσις ποιημάτων,
 ὃ δὴ κάλλιστόν ἐστι πάντων τῶν ἐν τῇ τέχνῃ.

10

§ 2 ΠΕΡΙ ἈΝΑΓΝΩΣΕΩΣ

- 5 Ἀνάγνωσις ἐστὶ ποιημάτων ἢ συγγραμμάτων ἀδιάπτωτος προφορά.
 Ἀναγνωστέον δὲ καθ' ὑπόκρισιν, κατὰ προσῳδίαν, κατὰ διαστολήν.
 ἐκ μὲν γὰρ τῆς ὑποκρίσεως τὴν ἀρετὴν, ἐκ δὲ τῆς προσῳδίας τὴν τέ-¹⁵
 χνην, ἐκ δὲ τῆς διαστολῆς τὸν περιεχόμενον νοῦν ὀρώμεν· ἵνα τὴν μὲν
 τραγῳδίαν ἡρωϊκῶς ἀναγνώμεν, τὴν δὲ κωμῳδίαν βιωτικῶς, τὰ δὲ ἐλε-
 10 γεία λιγυρῶς, τὸ δὲ ἔπος εὐτόνως, τὴν δὲ λυρικήν ποιήσιν ἐμμελῶς,²⁰
 τοὺς δὲ οἰκτους ὑφειμένως καὶ γοερῶς. τὰ γὰρ μὴ παρὰ τὴν τούτων
 γινόμενα παρατήρησιν καὶ τὰς τῶν ποιητῶν ἀρετὰς καταρριπτεῖ καὶ τὰς
 ἕξεις τῶν ἀναγινωσκόντων καταγελάστους παρίσχησιν.

25

§ 3 ΠΕΡΙ ΤΟΝΟΥ

- 15 Τόνος ἐστὶν ἀπήχησις φωνῆς ἐναρμονίου, † ἢ κατὰ ἀνάτασιν ἐν τῇ^{p 630 b}

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN LGBVHAfb] 1 τέταρτον — εὐρεσις om G¹ ||
 2 post ποιημάτων add ἢ συγγραμμάτων B || 7 γὰρ om L¹, γ supra add L² || 8 τῆς
 om Af || 10 ἐντόνως Afb | εὐμελῶς G, εὐ supra ἐμ BV || 12 καὶ τὰς τῶν ποιη-
 τῶν ἀρετὰς om B | καταρριπτεῖ| παρα supra κατὰ B², καταρρίπτει b || 15 φωνῆς
 ἀπήχησις VHAfb | ἐναρμόνιος G | ἢ LB: ἢ G, ἢ ceteri | ἀνάτασιν LG, sed in L
 prius c paene totum rasura deletum

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσλ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.,]
 1 γλωσσῶν] Sextus E. § 250 λέξεων habet, h. e. vocabuli Dionysiani exegema;
 deinde om πρόχειρος. codicum scripturam testantur Σ 739₂₀ et ₂₂ (Steph) Σ 739₂₅
 et ₃₀ (Mel) Σ Goettl. 56₂₁ σ E^s E^b E^t. Diomed. I 426₂₃ post ea quae modo
 attuli: et *historiarum prompta expositio* || 5 Ἀνάγνωσις — προφορά adfert Doxo-
 pater in Aphthon. II 197₆ W. || 8 ὑποδιαστολῆς σ^π E^s, quamquam in iisdem
 priore loco κατὰ διαστολήν legitur (E^v E^b E^t om totam §) || 10 εὐτόνως (non
 ἐντόνως) Σ 751₅ (Mel) et ₁₃ (Steph) σ λ E^s | ἐμμελῶς (non εὐμελῶς) Σ¹ 751₁₉ Σ
 Goettl 60, σ λ || 11—13 τὰ γὰρ μὴ παρὰ τὴν τούτων γινόμενα παρατήρησιν καὶ
 τὰς ἕξεις Σ¹ 753₇, quasi καὶ τὰς ποιητῶν ἀρετὰς καταρριπτεῖ non legerit is qui
 lemma praemisit; immo τὰς ἕξεις hic perperam scriptum est pro τὰ ἐξῆς || 12 ποιη-
 τῶν] ποιημάτων Σ 753₂₅ ₂₇ (Mel), sed interiectis ἢ οὕτως verbis sequitur haec
 interpretatio: τῶν κεισαμένων ἀνδρῶν τὸν ἐνάρετον κάματον, et 754₃: τῶν κει-
 σαμένων ἀνδρῶν ἡ ἀρετή. atque etiam Σ Goettl. 60, et σ ποιητῶν legebant |
 καταρριπτεῖ] de accentu Σ in V^π fol 19r: περιεπωμένως τὸ ρίπτει κατὰ τὴν τοῦ
 Ὁμήρου συνήθειαν. In Σ 753₂₅ (Mel) ἀπορριπτεῖ legitur, sed sequitur interpreta-
 mentum καταβάλλει. In σ^π σ^π καταρριπτεῖ || 15 ἀπήχησις φωνῆς (non φ. ἀπ.)
 Σ E^s (σ et cetera E om hanc §) | ἢ] cum LB codicibus concinit Σ in N apud
 Wachsm 381: σημειῖται ὅτι τὸ ἢ ἐνταῦθα οὐκ ἐστὶ διαζευκτικὸς σύνδεσμος, ἀλλ' ἄρ-

[LECTIONES ARMENII] 1 confirmat γλωσσῶν et πρόχειρος || 10 εὐτόνως, non ἐν-
 τόνως | ἐμμελῶς, non εὐμελῶς || 12 ποιητῶν, non ποιημάτων | καταρριπτεῖ, non
 καταρριπαίνει || 15 η et hic et subsequenti versu recte interpretabatur ut con-
 iunctionem disiunctivam, non ut articulum | ἀνάτασιν

630 b ὀξεῖα, ἡ κατὰ ὁμαλικὸν ἐν τῇ βαρεῖα, ἡ κατὰ περίκλασιν ἐν τῇ περι-
σπωμένη.

5

§ 4 (4 et 5b) ΠΕΡΙ ΣΤΙΓΜῆΣ

Στιγμαὶ εἰσι τρεῖς· τελεία, μέση, ὑποστιγμή. † καὶ ἡ μὲν τελεία
στιγμὴ ἐστὶ διανοίας ἀπηρτισμένης σημείον, μέση δὲ σημείον πνεύματος 5
ἔνεκεν παραλαμβανόμενον, ὑποστιγμή δὲ διανοίας μηδέπω ἀπηρτισμένης
10 ἀλλ' ἔτι ἐνδεοῦσης σημείον.

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN LGBVHAFb] 1 post ὀξεῖα et βαρεῖα scribunt ἡ
LB: ἡ G, ἡ ceteri | περίπλασιν VHAF || 3 περί στιγμῆς καὶ ὑποστιγμῆς G || 4
in L haec signa distinctionum τελεία· μέση. ὑποστιγμή ✓ appicta sunt, quibus
librarius ipse utitur, cfr praef. || 5 ἀπηρτισμένης L | 6 ἔνεκεν om L¹, add L²

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (ΣΛ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.]
θρον. Ceteri scholiastae num rectius iudicaverint, non liquet. Erotematum vero
Guelferbytanorum (E^s) auctor non minus quam Neapolitana scholia η pro arti-
culo habuisse videtur, licet in codice η inveniat, nam sic loquitur: πόσαι ἀπη-
χῆσεις; τρεῖς· η κατὰ ἀνάτ. ἐν τῇ δέ., η κατὰ ὁμαλ. ἐν τῇ βαρ., η κατὰ περίκλ.
ἐν τῇ περισπ. | ἀνάτασιν confirmant Σ 755₂₀ 756₁₇ (Mel) Σ Goettl 60₂₅ E^s ||
1 [Sergius] in Donat. IV 529, (Varrone usus, p 187 Wilm.): *Dionysius autem, Ari-
starchi discipulus, cognomento Thrax, domo Alexandrius, is qui Rhodi docuit,
lyricorum poetarum longe studiosissimus, tres tradidit (scil prosodias) quibus
nunc omnes utuntur*, βαρεῖαν ὀξεῖαν περισπωμένην || 4 ex latinis artigraphis
proxime ad Dionysium accedunt Diomedes, [Victorinus], Audax, qui inter se ad
verbum fere consentientes haec scribunt I 437₁₁ VI 192₃ VII 324₁₃: *distinctio
quid est? appposito puncto nota finiti sensus vel pendentis mora. quot locis po-
nitur? tribus. quibus? summo, cum sensum terminat, et vocatur finalis a nobis,
a Graecis τελεία; medio, cum respirandi spatium legenti dat, et dicitur media,
Graece μέση; imo, cum lectionis interruptum tenorem aliud adhuc inlatura sus-
pendit, et vocatur a Graecis ὑποστιγμή, a nostris subdistinctio* (Vict. et Audax
om *media Graece*, Vict. post *imo* add *ponitur*) | cum in L codice signa distinctio-
nis appicta sint, ea quoque proferam quae scholiastae de punctorum conlocatione
praecipiunt. Σ 760₁₆ (Steph): τίθεται (scil ἡ τελεία) ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ γράμματος,
26: ἡ μέση ἐν τῷ μέσῳ τοῦ γράμματος, ἡ ὑποστιγμή δὲ μεθ' ὑποκρίσεως κάτω τῷ ἄκρῳ
τοῦ γράμματος (sic UH, l. κάτω ἄκρου). Σ in Vⁿ apud Vill 140° adn. 1: ὑποκάτω τοῦ
γράμματος κεῖται ἡ ὑποστιγμή . . . . καὶ ἡ τελεία ἄνω | καὶ ἡ μὲν τελεία om
Σ¹ 758₁₈ in UH (b adiecit) Σ¹ ante 761₂₀ Σ in N apud Wachsm 382 Σ in V apud Vill
138, qua cum omissione consentit quod statim de discrimine στιγμῆς et ὑπο-
στιγμῆς subicitur. nec magis agnoscit ἡ μὲν τελεία Parisinus 2090, in cuius fol
28v et 29r habes § 3—5 breviter illustratas, conferantur etiam E^s et erotemata
ex codice Schellersheimiano, excerpta post EG 680₄₄, quae consentiunt in his:
τί ἐστι στιγμή; διανοίας ἀπηρτισμένης σημείον. πόσαι στιγμαὶ; τρεῖς· τελεία, μέση,
ὑποστιγμή. τί ἐστι τελεία; deinde ita discrepant ut subiciant E^s διανοίας ὁλο-
κλήρου περιτομή, Schellersheimiana ἡ ἔχουσα ἀπηρτισμένην τὴν διάνοιαν καὶ μὴ
ἐπιζητοῦσαν τὸ λείπον. denique cfr Zonarae lex. 1673 qui scribit στιγμαὶ δὲ εἰσι
τρεῖς· τελεία, μέση καὶ ὑποστιγμή· καὶ τελεία ἐστὶ διανοίας ἀπηρτισμένης σημείον
κτλ, sed praemittit Στιγμή· διανοίας ἀπηρτισμένης σημείον. cfr praef.

[LECTIONES ARMENI] 3 περί στιγμῶν καὶ τίνι διαφέρει στιγμὴ ὑποστιγμῆς; |
4 non legebat καὶ ἡ μὲν τελεία

Τίτι διαφέρει στιγμή υποστιγμής; Χρόνῳ· ἐν μὲν γὰρ τῇ στιγμῇ p 630 b
πολὺ τὸ διάστημα, ἐν δὲ τῇ υποστιγμῇ παντελῶς ὀλίγον.

15

§ 5 (6b) ΠΕΡΙ 'ΡΑΨΩΔΙΑΣ

'Ραψωδία ἐστὶ μέρος ποιήματος ἐμπεριειληφός τινα ὑπόθεσιν. εἴρη-
5 ται δὲ ραψωδία † οἶονεὶ ραβδωδία τις οὔσα, ἀπὸ τοῦ δαφνίνη ράβδῳ 20
περιερχομένους ἄδειν τὰ Ὁμήρου ποιήματα.

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN LGBVH Afb] 1 τίτι] πῇ Af | totum hoc enun-
tium interrogativum tituli instar impressum est in fb || 5 οἶονεὶ LG | ραβδωδία
L¹G, ι supra ο L² || 6 ante Ὁμήρου add τοῦ VH Afb

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σλ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.]
1 omnia Σ et E^s hanc interrogativam testantur docendi formam quae suspi-
cionem movebat. quod Zonaras lex. 1673 scribit διαφέρει δὲ στιγμή υποστιγμής
χρόνῳ· ἐν μὲν γὰρ κτλ, nullius momenti est || 5 Duas legebant etymologias
scholiastae. Σ 766₁₄ (Mel), cuius verba etiam V (Vill 182) N (Wachsm 384) K
exhibent, ραψωδίαν ab Dionysio vel ex ράβδος et ψδῆ vel ἀπὸ τοῦ ρά-
πτειν derivari dicit, non addens in altera etymologia ψδῆς nomen, atque repetit
utramque derivationem contrario tamen ordine 767: ὁ Δ. εἶπε τὰς δύο ἐτυμο-
λογίας, ἥ ἀπὸ τοῦ ράπτειν, τουτέστι τὰ διεστώτα συνάγειν, ἥ ἀπὸ τοῦ ράβδον
κρατοῦντας ἐπιδείκνυσθαι. Σ 769₈ (Porph in UH V, Steph in N): ὠνόμασαι δὲ
ἀπὸ τοῦ ράψω μέλλοντος καὶ τοῦ ψδῆ (sic Vb, sed UH παρὰ τὸν ράψω μέλ-
λοντα καὶ τοῦ ψδῆ), subicit autem non nulla ad alterum veriloquium pertinentia.
Σ in UH a Prellero progr. Dorpat. 1840 p 21 editum, quocum maximam
partem Σ in Vⁿ concinit: τὴν ραψωδίαν καὶ αὐτὸς παρετυμολογῶν λέγει
διαφόρως παρήχθαι· ἥ γὰρ παρὰ τὸ ράπτειν, ἐπειδὴ τὰ ἔπη κυρράπτεται,
....., ἥ παρὰ τὸ μετὰ ράβδου δαφνίνης τοὺς ραψωδοὺς τὰ ἔπη ἐπιδείκνυσθαι.
Σ in N Wachsm 383: φησί· ραβδωδία τις οὔσα πρότερον, ὕστερον ραψωδία ἐκλή-
θη κατὰ μεταβολὴν τοῦ β καὶ δ εἰς ψ....., ἥ ραψωδία εἴρηται ἀπὸ τοῦ συνε-
ράφθαι ἐκ διαφόρων λέξεων καὶ νοημάτων τὰ ἔπη. Erotemata Schellersheimiana
681₁₄ eam tantum etymologiam praebent, quam codices artis, sed utramque ex-
hibent E^s (E^v E^b Eⁱ om totam §): παρὰ τὸ ράβδος καὶ τὸ ψδῆ..... ἄλλως·
παρὰ τὸ ράπτω τὸ συντίθημι. denique legebat utramque Eustathius quoque in
Hom 6₁₂ R. In tanta testimoniorum copia tamen restant de quibus dubites:
1) utram etymologiam Dionysius priore loco posuerit, 2) num ψδῆς nomen ad-
diderit ad ράπτειν verbum, 3) praesenti an futuro tempore huius verbi usus
sit, 4) utrum ἀπὸ τοῦ an παρὰ τὸ dixerit. sed hae dubitationes tolluntur latini

[LECTIONES ARMENII] 1 habet interrogationem || 5 quae de rhapsodiae nomi-
nis etymologia habet, hoc modo in graecam linguam ad verbum vertenda sunt:
εἴρηται δὲ ραψωδία ἀπὸ τοῦ ράπτειν ὁμοῦ? (τὰ?) ἔπη ἥ ἀπὸ τοῦ δαφνίνη ράβδῳ
ὀρχεῖσθαι ἐν τῷ ἄδειν τὰ Ὁμηρικὰ ποιήματα, atque licet Armenius ipsa haec
verba in Dionysii exemplari suo invenisse putari nequeat, tamen ex interpretatione
eius haec elucet: 1) ipsum quoque utramque etymologiam legisse, 2) eam de-
rivationem quam codices omittunt legisse priore loco, 3) ψδῆς nomen in hac
etymologia additum non invenisse. etenim ραψωδία nomen reddit armenio
vocabulo *haknerkouthiun*, cuius prior pars ab *haknem* = ράπτω derivanda est,
altera ab *erk* = ψδῆ. illud *erk* autem non invenitur in priore etymologia, sed
aliud nomen (*pan*), cuius vis eadem fere est atque graeci ἔπος. quod nomen
Armenius (graecum scholion, ut videtur, secutus) addidit, ut consuendi verbum
haberet obiectum

25

§ 6 (7b) ΠΕΡΙ ΣΤΟΙΧΕΙΟΥ

Γράμματά ἐστιν εἰκοσιτέσσαρα ἀπὸ τοῦ $\bar{\alpha}$ μέχρι τοῦ $\bar{\omega}$. γράμματα δὲ λέγεται διὰ τὸ γραμμαῖς καὶ ζυγμαῖς τυποῦσθαι· γράφαι γὰρ τὸ ζῦ-
 30 καὶ παρὰ τοῖς παλαιοῖς, ὡς καὶ παρ' Ὁμήρῳ «Νῦν δέ μ' ἐπιγρά-
 φας ταρσὸν ποδὸς εὐχεαι αὐτως» (Λ 388). Τὰ δὲ αὐτὰ καὶ 5
 στοιχεῖα καλεῖται διὰ τὸ ἔχειν στοῖχόν τινα καὶ τάξιν. —

p 631 b

Τούτων φωνήεντα μὲν ἐστὶν ἑπτὰ· $\bar{\alpha}$ $\bar{\epsilon}$ $\bar{\eta}$ $\bar{\iota}$ $\bar{\omicron}$ $\bar{\upsilon}$ $\bar{\omega}$. φωνήεντα δὲ
 λέγεται, ὅτι φωνὴν ἄφ' ἑαυτῶν ἀποτελεῖ.

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN LGBVHAFb] 1 περὶ τῶν $\bar{\kappa}$ στοιχείων G ||
 2 $\bar{\alpha}$] ἄλφα L, $\bar{\alpha}\beta$ GV | $\bar{\omega}$ μεγάλο VHAf || 3 διὰ τὸ L¹, π-ρ-:- supra L² | ζυ-
 γμοῖς b | ζῦσαι L²: εὔσαι b cum ceteris || 5 εὐχεαι BVb: εὔχαι L¹, ε supra χ add
 L², εὐχεται G, ἄχαι H, ἔχαι Af | αὐτως L, οὐτως G, αὐτως b cum ceteris || 7
 ἐστιν] εἰσιν VHAf | $\bar{\omicron}$ μικρόν V | ante $\bar{\omega}$ add καὶ VHAf || 8 ὅτι] διότι VHAf |
 post ἀποτελεῖ add οἶον $\bar{\alpha}$ $\bar{\eta}$ omnes praeter L ($\bar{\alpha}$ $\bar{\eta}$ b); verba huc irrepserunt ex
 p 17, 2

[DISCREPANTIA ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σ λ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.]
 grammaticī (et Armenii interpretis) auxilio. Diomedes I 484₁₂: *rapsodia dicitur
 graece ποιήσεως μέρος, aliqua particula discreta atque divulsa; dicta παρὰ τὸ
 ῥάπτειν, quod versus in unum volumen velut consuantur et comprehendantur, vel
 quod olim partes Homerici carminis in theatralibus circulis cum baculo, id est
 virga, pronuntiabant, qui ab eodem Homero dicti sunt Homeristae.* ubi Ios. Frey
 mus. rhen. 1857 p 634 corr ῥάβδῳ pro baculo || 1 περὶ στοιχείων Σ¹ 770₃ et
 ante 772₂₇ et in V^{II} Vill 186, sed singularem testantur Σ 769₃₂ (Porph) Σ 772₄
 et 12 (Steph) Σ 772₂₈ (Mel) E^b || 2 Σ in V^{II}: «ἀπὸ τοῦ $\bar{\alpha}\beta$ μέχρι τοῦ $\bar{\omega}$ »
 Διὰ τί οὐκ εἶπεν ἀπὸ τοῦ $\bar{\alpha}$ μέχρι τοῦ $\bar{\omega}$, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ $\bar{\alpha}\beta$ εἶπεν; et Σ 788₁₇
 (Steph) in UH: διὰ τί δὲ $\bar{\alpha}$ καὶ β καὶ $\bar{\omega}$ γράφονται μὴδὲν τῶν ἄλλων ὀνομάσας;
 ubi b perperam om καὶ β , recte scripsisse videtur γράφει μόνα. Sed non agnoscit β
 Σ 788₂₁, (eiusdem Steph in U, at Mel in V^{II}) || 3 ζυγμαῖς Σ¹ Cram 326₂ Σ in
 UH post 772₈, sed ζυμοῖς Σ¹ ante 789₃₀ in UH et Σ 788₃₀ 789₃ (Mel) ||
 6 Ammon. Herm. in Aristot. 101a₁₅ Br.: τὸ δὲ τοῦ στοιχείου (scil ὄνομα) τὴν
 ἐκφώνησιν (scil σημαίνει) διὰ τὸ ἔχειν στοῖχόν τινα καὶ τάξιν, φησὶν ὁ Διονύσιος.
 aliam etymologiam legisse videatur Σ 789₂₃ (Mel): ἐτυμολογεῖ αὐτὰ ἀπὸ τοῦ
 στείχῳ ὃ ἐστι μετὰ τάξεως πορεύομαι, et E^s E^b: πόθεν στοιχεῖον; παρὰ τὸ στεί-
 χῳ, τὸ ἐν τάξει πορεύομαι. at verisimilius est Melampodem et erotematum
 auctorem eam ob causam dixisse Dionysium derivare στοιχεῖον ex στείχῳ verbo,
 quia, ut Σ 791₁₀ (Steph) ait, τὸ στοιχεῖον παρὰ τὸ στοῖχος· τοῦτο παρὰ τὸ στείχῳ ||
 8 ὅτι, non διότι Σ¹ 796₁₀ | deteriorum codicum additamentum οἶον $\bar{\alpha}$ $\bar{\eta}$ nul-
 lum scholion agnoscit, E totum enuntiatum om

[LECTIONES ARMENII] 1 περὶ στοιχείου, non στοιχείων || 2 ἀπὸ τοῦ $\bar{\alpha}$, non $\bar{\alpha}\beta$
 || 3 pro γραμμαῖς καὶ ζυγμαῖς unum vocabulum habet, quod significat *radendo* ||
 6 διὰ τὸ ἔχειν... τινα καὶ τάξιν ad verbum convertebat, sed pro στοῖχον habet
 substantivum abstractum, quod non tam στοῖχου nomini respondet quam στοι-
 χεῖώσεως || 8 deteriorum codicum οἶον $\bar{\alpha}$ $\bar{\eta}$ non legebat. pro ἀποτελεῖ habet duas
 voces, *anbagas elouzanen* = *non deficientem producant*, quae discrepantia
 eo magis animadvertenda est, quia, ubi redit ἀποτελεῖ (p 10, 5. 11, 4), interpres
 una voce (*gadaren*) utitur, quae significat *perficiunt*. hoc loco φωνὴν ἄφ' ἑαυ-
 τῶν οὐκ ἑλλιπῇ (vel τελείαν) ἀφίημι interpretatus esse videtur, quae vel in

Τῶν δὲ φωνηέντων μακρὰ μὲν ἐστὶ δύο, ἡ καὶ $\bar{\omega}$, βραχέα δύο, ϵ καὶ $\bar{o}$, δίχρονα τρία, $\bar{\alpha}$ ἰ $\bar{u}$. δίχρονα δὲ λέγεται, ἐπεὶ ἐκτείνεται καὶ ϵ $\bar{\omega}$ $\bar{o}$, δέχεται. p 631 b

Προτακτικὰ φωνήεντα πέντε· $\bar{\alpha}$ $\bar{\epsilon}$ $\bar{\eta}$ $\bar{o}$ $\bar{\omega}$. προτακτικὰ δὲ λέγεται, ὅτι προτασσόμενα τοῦ $\bar{\iota}$ καὶ $\bar{u}$ συλλαβὴν ἀποτελεῖ, οἷον $\bar{\alpha}\bar{\iota}$ $\bar{\alpha}\bar{u}$. ὑποτακτικὰ δύο· $\bar{\iota}$ καὶ $\bar{u}$. καὶ τὸ $\bar{u}$ δὲ ἐνίστε προτακτικόν ἐστὶ τοῦ $\bar{\iota}$, ὥς ἐν τῷ μυῖα καὶ ἄρπυια. 10

Δίφθογγοι δὲ εἰσὶν $\xi\epsilon$ · $\bar{\alpha}\bar{\iota}$ $\bar{\alpha}\bar{u}$ $\bar{\epsilon}\bar{\iota}$ $\bar{\epsilon}\bar{u}$ $\bar{o}\bar{\iota}$ $\bar{o}\bar{u}$.

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN LGBVHAFB] 1 δὲ μὲν G | ἐστὶ εἰσὶν VHAfb | $\bar{\omega}$ μέγα V | βραχέα β $\bar{\epsilon}$ καὶ $\bar{o}$ ab L¹ omissa add L³ in mg | post βραχέα add δὲ VHAfb || 2 $\bar{\epsilon}$ ψιλὸν καὶ $\bar{o}$ μικρόν VHf | post prius δίχρονα add δὲ VHAfb | post $\bar{\iota}$ add καὶ VHfb | ἐπειδὴ VHAfb || 5 ante $\bar{u}$ add τοῦ VHAfb | οἷον om HAfb | post ὑποτακτικὰ add δὲ omnes praeter L || 6 καὶ ante τὸ $\bar{u}$ δὲ om Afb || 7 post ἄρπυια add υἱός καὶ ἐν τοῖς ὁμοίοις VH et sine ἐν Afb || 8 $\bar{\epsilon}\bar{\iota}$ $\bar{\epsilon}\bar{u}$ $\bar{o}\bar{\iota}$ $\bar{o}\bar{\iota}$ $\bar{\epsilon}\bar{u}$ $\bar{\epsilon}\bar{u}$ VHAf

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σλ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.] 1 post βραχέα add δὲ Σ¹ 796₂₇, om Σ¹ 798₁₃ || 2 post prius δίχρονα add δὲ Σ¹ 800₂₈ in UH, om Σ¹ 796₂₇ | cfr D.H. de comp. verb. p 74 R.: καὶ γὰρ ἐκτείνεται ταῦτα καὶ $\bar{\omega}$ $\bar{o}$ $\bar{\iota}$ $\bar{u}$, et Sext. E. 621₂₁ || 4—5 προτακτικὰ δὲ λέγεται — οἷον $\bar{\alpha}\bar{\iota}$ $\bar{\alpha}\bar{u}$ non legisse Stephanum collegerim ex Σ 801₂₀: εἰπὼν προτακτικὰ οὐ διέστειλεν ἡμῖν, ἀλλὰ καὶ (?) παρεπέμψατο, ἀπλούτερον διαλεγόμενος· πρὸς εἰσαγομένους γὰρ γράφει. ἐχρῆν γὰρ αὐτὸν εἰπεῖν προτακτικὰ φωνήεντα φωνηέντων· πρὸς γὰρ ἄλληλα συγκρίνοντα τὰ φωνήεντα, ὅτι ἀλλήλων εἰς προτακτικὰ καὶ ὑποτακτικὰ, quibus statim subicitur lemma «ὑποτακτικὰ δύο, ἰ u». cfr quae adnotavi ad 12, 5. contra legebat enuntiatum Σ 801₁₈ (Mel) atque habent etiam E^s E^v E^b || 5 συλλαβὴν] ex Σ 801₁₆ (Mel): καὶ φανερόν ἐστι, τίνος ἕνεκεν λέγεται τὰ μὲν προτακτικὰ, τὰ δὲ ὑποτακτικὰ, ὥς αὐτὸς φησι. τούτων γὰρ τῶν πέντε προτασσόμενων, τῶν <δὲ> δύο ὑποτασσόμενων, $\bar{\iota}$ καὶ $\bar{u}$, αἱ δίφθογγοι ἀποτελοῦνται, coniecero quispiam hunc scholiastam τὰς διφθόγγους ἀποτελεῖ legisse; sed potius hoc nomen pro interpretamento habendum est. Cfr E: συλλαβὴν ἀποτελεῖ E^s, συλλαβὴν ἀποτελοῦσιν ὥς αἱ δίφθογγοι E^v, τὰς διφθόγγους ἀποτελεῖ E^b || 7 ex Σ 802₂ et₆ (Mel) non colligo hunc scholiastam post ἄρπ. legisse υἱός καὶ ἐν τοῖς ὁμοίοις, sed ex hoc vel simili scholio oriundum esse illud additamentum deteriorum codicum; om etiam E^s E^v, habent E^b || 8 $\bar{\alpha}\bar{\iota}$ $\bar{\alpha}\bar{u}$ $\bar{o}\bar{\iota}$ $\bar{\epsilon}\bar{u}$ $\bar{\epsilon}\bar{\iota}$ $\bar{o}\bar{u}$ (sicut deteriores artis codices) E^s E^v, ita ut antecedant eae quae in verborum initiis mutantur augmento, sequantur eae quae in communi dialecto aut ubique immutabiles sunt. cfr Choerob. 521₃ et Σ 804₁₈ | Σ 803₈ (Mel): οὐ μόνον εἰσὶν $\xi\epsilon$ δίφθογγοι ἀλλ' ἑνδεκα (l. ἀλλὰ δυοκαίδεκα cum UH), ὧν αἱ μὲν $\xi\epsilon$ εἰσὶν εὐφωνοί, ὥς καὶ αὐτὸς φησιν· αἱ δὲ τρεῖς κακόφωνοι . . . . (scil ηῦ ωῦ υῖ)· αἱ δὲ τρεῖς ἀφωνοί . . . . (scil ω η α),

[LECTIONES ARMENII] arte legebat vel in scholio. cfr Σ 795₂₃ (Mel): καὶ φωνήεντα μὲν, ὥς φησι καὶ αὐτὸς, ἐπτὰ, ἃ καὶ εὐλόγως λέγεται φωνήεντα ὥς μὴ χρῆζοντα συνάρσεως ἐτέρου τινὸς εἰς τὸ ἐκφωνηθῆναι, ἀλλὰ τελείαν φωνὴν ἀφ' ἑαυτῶν ἀφιέντα. haec enim diductis litteris impressa, quae b omisit, praebent UH Vaticanus 240 (nisi quod ἀφιένται UH, ἀφίεναι Vat. 240) || 4—5 προτακτικὰ . . . . $\bar{\alpha}\bar{\iota}$ $\bar{\alpha}\bar{u}$ inveniebat, et συλλαβὴν legebat (non τὰς διφθόγγους) || 6 καὶ τὸ $\bar{u}$ κτλ] Dionysii verba ad vernaculam linguam ita accommodavit ut diceret: sed etiam i est ubi praepositivum sit u <litterae>, ut in imasdouthiun artium || 7 υἱός καὶ ἐν τοῖς ὁμοίοις addita non legebat, nam duo tantum exempla praebet, quamquam vocalium copulatio in in permultis vocabulis armeniensibus invenitur || 8 distinguit duo

631 b

Κύμφωνα δὲ τὰ λοιπὰ ἑπτακαίδεκα· β γ δ ζ θ κ λ μ ν ξ π
 ρ ς τ φ χ ψ. κύμφωνα δὲ † λέγονται, ὅτι αὐτὰ μὲν καθ' ἑαυτὰ
 15 φωνὴν οὐκ ἔχει, συντασσόμενα δὲ μετὰ τῶν φωνηέντων φωνὴν
 ἀποτελεῖ.

Τούτων ἡμίφωνα μὲν ἔστιν ὀκτώ· ζ ξ ψ λ μ ν ρ ς. ἡμίφωνα 5

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN LGBVH Afb] 2 δὲ om G | λέγονται L: λέγεται
 ceteri || 5 ἔστιν om H Afb

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σ λ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.]
 quo ex loco iure colligeres Dionysium scripsisse δίφθογγοι δὲ εὐφωνοί, nisi cum
 U= corrigendum esset ἄς καὶ αὐτός φησιν, quae scriptura stabilitur eiusdem
 interpretis verbis his (803₅): λείπει τὸ εὐφωνοί. ceterum non magis quam Melam-
 pus acquievere in Dionysii sex diphthongis Σ 803₁₇ (Steph) Σ Goettl 35₁₈ E^b,
 quibus locis quae docentur, eorum pars ex Apollonio Dyscolo per Choeroboscum
 (cfr in Theod. 402₁₁ 520₁₀) ad posteriores manasse videtur. E^s autem et E^v ultra
 Dionysium hic non sapiunt || 1 E^s ita ordinant consonas: β γ δ κ π τ θ φ
 χ ζ ξ ψ λ μ ν ρ ς

[LECTIONES ARMENII] diphthongorum genera: *naturales diphthongi sunt quinque:*
au eu ou ai oi, et repugnantes tres: ēu ēu iu. alterum genus denominatur vocabulo
 composito, cuius prior pars (*prna*) vim infestandi vel vexandi habet, altera
 (*parpar*) vocem significat. dubitari autem nequit quin non ex armeniae linguae
 indole hanc distinctionem hauserit interpres, sed ex Dionysii exemplari correcto
 vel ex aliquo scholiasta. vide mihi quas Melampus 803, ponit duas diphthon-
 gorum classes praeter eam seriem quam Dionysius enumerat. illarum classium
 ab Melampode additarum priori (ηυ wυ υι) alteram Armenii seriem (ēu ēu iu)
 respondere concedes, si reputaveris pro ui interpretem in proxime antecedenti-
 bus quoque iu posuisse atque armenium ēu plane congruere cum graeco ηυ.
 nominibus sane Melampodis, a quo αι αυ ει ευ οι ου nuncupantur εὐφωνοί, ηυ
 wυ υι vero κακόφωνοι, non utitur Armenius, sed alia nomenclatione quam in
 graeco grammatico hucusque non repperi, attamen ipsam quoque ex graeca
 doctrina oriundam esse puto. αι αυ ει ευ οι ου diphthongos videtur Armenius
 φυσικῶν nomine ornatas legisse in suo Dionysii exemplari vel commentario ve-
 tere; alterius autem classis vocabulum armeniacum fortasse ex ἐχθρόφωνος vel
 ἐναντίοφωνος natum est vel ex alia voce, quae significabat in his diphthongis vo-
 cales non naturali quodam motu coire, sed vi tantum copulari, utpote inter
 se infestas. (κρυίων appellatione Σ Goettl. 35₁₈ αι αυ ει ευ οι ου denotat, κατα-
 χρηστικῶν nomine idem scholiasta ηυ wυ υι α η ψ significat, τῶν κατὰ διέξ-
 οδον nomine ab Choerob. 402₂₇ aliisque ηυ wυ υι nuncupantur.) ceterum
 noli opinari Armenium etiam numerum genuinarum diphthongorum ex graeco
 aliquo correcto exemplari sumpsisse, quia apud Bekkerum 805, (Mel) legatur:
 δίφθογγων τῶν πέντε. nam haec corrupta esse elucet ex UH ||

5 τούτων — p 13, 3 τοῦ θ καὶ τ] Hoc loco praeceptorum ordinem valde
 immutavit, vernaculae linguae differentia coactus: nam postquam omnes con-
 sonas Armenius enumeravit et 1 κύμφωνα — 4 ἀποτελεῖ convertit, primum
 omnes, non mutas tantum distribuit in tres species, quae non re, sed nomi-
 nibus φυσικοῖς δακέει μέκοις respondent atque ad verbum transfert quod Dionysius de
 mediarum nomine p 13, 1 dicit. deinde ἄφωνα enumerat et addit quae congruunt
 cum his verbis: p 12, 3 ἄφωνα — 4 κακόφωνον. denique octo ἡμίφωνα nomi-
 nat et interpretatur quod Dionysius ἡμιφώνων nominis explanandi causa profert.
 Itaque ne hoc quidem loco Armenius inutilis est ad Dionysium recensendum.

δὲ λέγεται, ὅτι παρ' ὅσον ἦττον τῶν φωνηέντων εὐφωνα καθέστηκεν ^{p 631 b}
 ἔν τε τοῖς μυγμοῖς καὶ κυγμοῖς. Ἄφωνα δέ ἐστιν ἐννέα· β γ δ κ π
 τ θ φ χ· ἄφωνα δὲ λέγεται, ὅτι μᾶλλον τῶν ἄλλων ἐστὶν κακόφωνα, ²⁰
 ὥσπερ ἄφωνον λέγομεν τὸν τραγῳδὸν τὸν κακόφωνον.

5 Τούτων ψιλὰ μὲν ἐστὶ τρία, κ π τ, δασέα τρία, θ φ χ, μέγα δὲ

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN LGBVHAFb] 1 ὅτι punctis notat B | τῶν] τὸν
 L¹, corr. L² || 2 μυγμοῖς L¹, N supra μ L², νυγμοῖς GB, sed B supra ν add μ |
 ἐνέα L || 3 θ post δ traiciunt VHAFb | ἐστὶν] ν om omnes praeter L | κακόφωνα]
 κακόφωνον L¹ et om ὥσπερ — κακόφωνον (4), L² restit. κακόφωνα et add ommissa
 in mg || 4 prius τὸν om omnes praeter L || 5 ἐστὶ om HAFb | post δασέα add
 δὲ VHAFb

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σλ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.]
 1—2 ὅτι — κυγμοῖς non habent E^v E^b E^t, ὅτι et ἔν — κυγμοῖς om E^s. ὅτι confir-
 mant Σ¹ ante 806₁₄ et subsequens scholion (Mel), ubi ὅτι — καθέστηκεν explanatur
 ὅτι ὅσον ἐλάττωνα εἰσι τῶν φωνηέντων, et Σ 806₉ (Steph), qui παρ' ὅσον inter-
 pretatur παρ' ὀλίγον. (Σ Goetl. 16₃₁, qui Stephanum descripsit, etiam δι prae-
 mittit ὅτι voculae) || 2 μυγμοῖς καὶ κυγμοῖς interpretatur Σ 807₄ addens: ἀπὸ
 μέρους δὲ τὸ πᾶν ἐδήλωσεν· ἀλλὰ καὶ ῥάζουσιν, ὡς τὸ ῥ (ῥαζοῦσιν UH; legendum
 ῥοιζοῦσιν, quamquam ῥάζω quoque sonum significat) καὶ κυριμοῦς ἀποτελοῦσιν
 (sic Ub, H falso κυγμοῦς. forsitan κυριγμοῦς), ὡς τὸ ῥ ἔ ψ. deinde interiectis
 καὶ ἄλλως verbis sequuntur: μυγμός λέγεται ὁ τοῦ μ ἦχος, οἷον συμμένειν· ὁ δὲ
 τοῦ ν νυγμός, οἷον συννεύειν· ὁ δὲ τοῦ ζ ἔ ψ καὶ ῥ κυγμός, οἷον κυρίζω ξέω
 ψηλαφῶ κείω· ὁ δὲ τοῦ ῥ ῥοίζος, οἷον κυράπτω. In H tribuuntur Stephano haec
 posteriora verba, in U vero ea, quae ante καὶ ἄλλως leguntur; neque habet
 nisi antecedentia verba is, qui hic Stephanianum commentarium exscripsit, Σ
 Goetl. 17₁₋₆. Ergo Stephanus legebat nihil nisi μυγμοῖς καὶ κυγμοῖς et putabat
 his vocabulis tanquam exemplis omnes ψόφους denotari; alius vero scholiasta
 videtur invenisse quattuor voces: μυγμόν νυγμόν κυγμόν ῥοίζον, quarum ultima
 iuxta κυγμόν et νυγμόν legitur etiam in Dion. Halic. de compos. verb. p 72 R.
 156 Sch. et in Sext. E. 621₂₃. cfr praef. — Melampodis Σ 806₁₃ ita legitur in U: «ἐν
 τε τοῖς κυγμοῖς (κυγμοῖς b) καὶ κυγμοῖς (supra ci in H additum νυ)». ἐν τῷ
 θέλειν ἡμᾶς ἐκφωνεῖν ἀνευ τῶν φωνηέντων κατ' ἰδίαν ταῦτα (adde τὰ) προλε-
 χθέντα ὀκτὼ ἡμίφωνα, τελείαν μὲν φωνὴν οὐ δυνάμεθα ἀφιέναι, μυγμόν (H νυ-
 γμόν) δὲ τινα ἢ κυριγμόν, ὅπερ ἐστὶν ἀρχὴ φωνῆς, ἐκβάλλομεν, ut videatur hic
 quoque scholiasta in arte μυγμοῖς καὶ κυγμοῖς invenisse: nam κυριγμοῦ nomen,
 quod in explicatione habet, putaverim interpretamentum esse (cfr ad huius no-
 minis usum D. H. de compos. verb. p 80. 82. 79 R. p 170. 172. 168 Sch. et Ari-
 stid. Quintilianus II p 89 Meib.). — Psellus 255—259: Βραχὺ γὰρ ἀπολέλοιπε
 τούτων τῆς εὐφωνίας (scil τῶν φωνηέντων). Καὶ δῆλον ἐκ τοῦ κυριγμόν, μυ-
 γμόν καὶ ῥοίζον ἔχειν· Τὸ μὲν γὰρ ζῆτα καὶ τὸ ξι, τὸ ψι τε καὶ τὸ σίγμα Τὸν
 κυριγμόν ἐργάζονται, τὸ βῆμα (flagitatur τὸ ῥῶ δέ) μόνον ῥοίζον· Μυγμοῖς δὲ πάλιν
 γίνεται τὸ μὴ τε καὶ νῦ, ἀναξ || 5 Σ 809₂₃ (Steph): «μέγα δὲ τούτων τρία
 (sic Ub, ταῦτα τὰ τρία H)». μέγα δὲ αὐτὰ εἴρηται πρὸς κύκκισιν. τίνων δὲ
 μέγα ἐστί; δῆλον ὅτι τῶν προειρημένων. ὥσπερ δὲ περὶ τῶν προτακτικῶν δια-

[LECTIONES ARMENII] 1 ὅτι παρ' ὅσον expressit || 2 μυγμοῖς καὶ κυγμοῖς] Arme-
 niorum vocabulorum prius (*mrmounts*) significat murmurationem, alterum (*šrič*)
 syringis sonum; ergo interpres convertit μυγμοῖς καὶ κυριγμοῖς, quorum alterum
 forsitan ex scholiastae explanatione, non ex arte sumpserit || 4 ὥσπερ — κακό-
 φωνον, quae spuria videbantur, testatur

631 b τούτων τρία, β γ δ. μέγα δὲ εἴρηται, ὅτι τῶν μὲν ψιλῶν ἐστὶ δακύτερα,
 25 τῶν δὲ δακῶν ψιλότερα. καὶ ἐστὶ τὸ μὲν β μέσον τοῦ π καὶ φ, τὸ
 δὲ γ μέσον τοῦ κ καὶ χ, τὸ δὲ δ μέσον τοῦ θ καὶ τ. Ἀντιστοιχεῖ δὲ
 τὰ δακέα τοῖς ψιλοῖς, τῷ μὲν π τὸ φ, οὕτως. «Ἀλλὰ μοι εἴφ' ὅπη
 30 ἔσχεσ ἱὼν εὐεργέα νῆα» <ι 279>, τῷ δὲ κ τὸ χ. «Αὐτίχ' ὁ μὲν 5

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN LGBVHAFb] 2 δὲ om G | ἐστι] ἐστι L' sed ipsa
 prima manus puncta posuit supra priorem η litterae ductum | prius τὸ om G |
 ante φ add τοῦ VHAFb || 3 ante χ et ante τ add τοῦ VHAFb | τοῦ τ καὶ τοῦ
 θ b || 4 τὰ] ἡ G | τῷ μὲν π τὸ φ L²B: τὸ μὲν π τῷ φ L', τὸ μὲν π καὶ φ G,
 τὸ μὲν φ τῷ π VHAFb | εἴφ'] εἰ in ras L² || 5 ἱὼν εὐεργέα νῆα GBVHAFb,
 om L', add in mg L³ | τῷ δὲ κ τῷ χ L', sed supra prius τὴν ipsa prima ma-
 nus scr ὁ, alterum τῷ L² in τὸ mutavit; τὸ δὲ κ τῷ χ GVAF, τῷ δὲ κ τὸ χ
 BH, τὸ δὲ χ τῷ κ b

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σ 2) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.]
 λεγόμενος ἀδιάστολον καὶ ἀφόριστον ἀφῆκεν (cum UH ἀόριστον legendum et ex
 conī. τὸν λόγον addendum), ὡς πρὸς εἰσαγομένους διαλεγόμενος, οὕτω καὶ ἐν-
 ταῦθα. ἡμεῖς δὲ ἀναπτύξαντες διασαφῶμεν (διασαφοῦμεν recte UH) καὶ λέγομεν,
 τὰ μέγα εἰρησθαι ὡς (= πρὸς) τὰ δακέα καὶ τὰ ψιλὰ, καὶ ὡς εἴ τις σύγκριον
 ποιούμενος θερμωτάτου καὶ ψυχροτάτου μέσον τι καλέσει ὡς πρὸς σύγκριον ἀμ-
 φωτέρων τῶν ἀκροτήτων . . . . ., τοῦτον τὸν τρόπον τὰ μέγα πρὸς μὲν τὰ δακέα
 ψιλὰ ἐστὶ, πρὸς δὲ τὰ ψιλὰ δακέα (= Σ Goettl 36¹⁹⁻²⁷), qua ex interpretatione colli-
 gendum videtur, Stephanum μέγα δὲ εἴρηται . . . ψιλότερα non magis legisse quam
 supra (p 10, 4) προτακτικά . . . . . αἰ αὐ. Ex Melampodis Σ 809¹⁴⁻²¹ nec inve-
 nisse hunc scholiastam verba certo concludere licet nec contrarium. Sed E^s E^v:
 διατί λέγονται, inquit, μέγα; διότι τῶν μὲν ψιλῶν ἐστὶ δακύτερα, τῶν δὲ δα-
 κῶν ψιλότερα. Item certo legebat in arte hanc nominis explanationem Psellus
 ἐρμην. p 69. Halicarnassensem Dionysium, qui de comp. verb. p 83 R. scribit:
 καὶ ψιλὸν μὲν ἐστὶν αὐτῶν τὸ π, δακὺ δὲ τὸ φ, μέσον δὲ ἀμφοῖν τὸ β' τοῦ μὲν
 γάρ ψιλοτέρων ἐστὶ, τοῦ δὲ δακυτερον, eam ob causam non antestor, quia fortasse
 ex communi fonte fluxere, quae in Thrace et quae in Halicarnassensi leguntur ||
 2 τοῦ φ καὶ π Σ 810¹⁹ (Mel) et Psellus in cτίχ. 102, sed τοῦ π καὶ φ E^s E^b
 E^t et Psellus in cτίχ. 138, in ἐρμ. p 71 || 3 τοῦ θ καὶ τ] tenuem praeponit
 solus Psellus in cτίχοις 104 et 154, videlicet metri causa || 4 Σ 812⁴ (Steph):
 δι' ἣν αἰτίαν (praemitte ἄξιον ζητῆσαι) ὁ τεχνικός εἰρηκῶς «ἀντιστοιχεῖ τὰ δακέα τοῖς
 ψιλοῖς» ἐπήνεγκε τὸ ψιλὸν πρῶτον εἰπὼν «τὸ μὲν π τὸ φ». sic UH; Bekker
 τὸ μὲν π τῷ φ; equidem corrigo τῷ μὲν π τὸ φ, quamquam in cod. Ottobon-
 niano 173 (ubi fol. 161—165 posterior huius de litteris capitis pars explanatur)
 revera legimus: ἄξιον δὲ ζητῆσαι, διὰ τί πῃ μὲν τὰ ψιλὰ τῶν δακῶν προτάττει,
 λέγων «τὸ π τῷ φ, τὸ δὲ κ τῷ χ», πῇ δὲ τὰ δακέα τῶν ψιλῶν, λέγων «τὸ δὲ
 θ τῷ τ». E^s et E^t τὸ μὲν φ τὸ π, E^b τὸ μὲν φ τῷ π || 5 plenum versum
 habent Σ 813³ (Steph) et E^s (totum versum om cetera E). Psellus in ἐρμηνείᾳ
 p 70: ἀλλὰ μοι εἴφ' ὅπη ἔσχεσ, in cτίχοις 123: cὺ δὲ μοι εἴφ' ὅπη τὴν ναῦν |
 τὸ δὲ κ τῷ χ Σ in Ottobon. 173, τὸ δὲ χ τὸ κ E^s, τὸ δὲ χ τῷ κ E^b, τὸ δὲ κ
 τὸ χ E^t | Σ in Ottobon. pergit post ea quae modo transcripsi: καὶ ἐστὶν εἰ-
 πεῖν· ἵνα δείξῃ ὅτι οὐ μόνον δακέα ἀντὶ ψιλῶν παραλαμβάνεται, ὡς ἐπὶ τοῦ κατὰ
 ἡμῶν — καθ' ἡμῶν, ἐπὶ ἡμᾶς — ἐφ' ἡμᾶς, αὐτίκα ὁ μὲν χλαῖναν — αὐτίχ' ὁ
 μὲν χλαῖναν, quae eadem exempla sed partim corrupta leguntur in Choerob. 553¹²:

[LECTIONES ARMENII] 1 μέγα — 2 ψιλότερα inveniebat || 3 ἀντιστοιχεῖ — p 14, 2 om

χλαϊνάν ᾗ τε χιτῶνά τε ἔννυτ' Ὀδυσσεύς» <ε 229>, τὸ δὲ θ̄ τῷ τ̄. «Ως ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ᾗ ἀκὴν ἐγένοντο κιωπῇ» p 631 <Γ 95>.

Ἔτι δὲ τῶν συμφώνων διπλᾶ μὲν ἐστὶ τρία· ζ̄ ξ̄ ψ̄. διπλᾶ δὲ εἵ-
5 ρηται, ὅτι ἐν ἑκαστῷ αὐτῶν ἐκ δύο συμφώνων σύγκειται, τὸ μὲν ζ̄ ἐκ
τοῦ ζ̄ καὶ δ̄, τὸ δὲ ξ̄ ἐκ τοῦ κ̄ καὶ ζ̄, τὸ δὲ ψ̄ ἐκ τοῦ π̄ καὶ ζ̄.

Ἀμετάβολα τέσσαρα· λ̄ μ̄ ν̄ ρ̄. ἀμετάβολα δὲ λέγεται, ὅτι οὐ
μεταβάλλει ἐν τοῖς μέλλουσι τῶν ῥημάτων οὐδὲ ἐν ταῖς κλίσεσι τῶν
ὀνομάτων. τὰ δὲ αὐτὰ καὶ ὑγρὰ καλεῖται. —

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN LGBVHAFb] 1 τε χιτῶνά τε ἔννυτ' Ὀδυσσεύς
GBVHAFb (praeterquam quod τ' pro altero τε habent VH), om. L¹, add L³
mg | τὸ δὲ θ̄ τῷ τ̄ GBVb: in L pro θ̄ legitur φ̄ sed ab L¹ radendo corrigen-
doque facta ex alia littera, quae certo dispici iam nequit; τῷ δὲ θ̄ τὸ τ̄ HA et
sine δὲ f || 2 ἀκὴν ἐγένοντο κιωπῇ om L¹, add L³ mg, habent GBVHAFb ||
4 συμφώνων] νω in ras L¹ scripsit, item ἐστὶ τρία et priorem syllabam alterius
διπλᾶ || 6 prius δὲ om G || 7 ante τέσσαρα add δὲ VHAFb | λέγεται LB:
εἴρηται ceteri || 8 μεταβάλλεται BVHAFb | ante ἐν τοῖς μέλλουσι add οὔτε
VHAFb | οὐδὲ LGB: οὔτε VHAFb | post κλίσεσι in L ν erasum

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σλ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.]
κατὰ ἡμῶν — καθ' ἡμῶν, ἐπὶ ἡμᾶς — ἐφ' ἡμῶν, ἀντίχ' ὁ μὲν χλαϊνάν. plenum
versum exhibent et τ' ante ἔννυτ' E^s (totum versum om cetera E). Psellus
in ἐρμηνείᾳ p 70: αὐτίχ' ὁ μὲν χλαϊνάν τε χιτῶνά τε, in στίχοις 122: αὐτίχ' ὁ
μὲν χλαϊνάν, ubi Boisson. versus supplendi causa addidit τε || 1 τὸ δὲ
θ̄ τῷ τ̄] eandem litterarum conlocationem antecedenti contrariam, cuius causam
ordine alphabetico contineri patet, habent Σ in Ottobon. 173 E^s E^b E^t (τὸ δὲ
θ̄ τὸ τ̄ E^s E^t); neque censendum est Choeroboscum tenuem ante aspiratam le-
gissee, quia 692₇ scribit: ἀντίστοιχον γὰρ τοῦ τ̄ τὸ θ̄, ὡς ἐν τῇ τέχνῃ Διονυσίου
μεμαθήκαμεν || 2 Σ 812₃₂ (Steph) quoque haec tantum verba praebet: ὡς
ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες, item Psellus in στίχοις 122, in ἐρμ. p 70; plenum versum
habent E^s (totum versum om cetera E) || 5 cfr D.H. comp. v. p. 78R.: διὰ
τὸ σύνθετα εἶναι τὸ μὲν ζ̄ διὰ τοῦ ζ̄ καὶ δ̄, τὸ δὲ ξ̄ διὰ τοῦ κ̄ καὶ ζ̄, τὸ δὲ ψ̄ διὰ τοῦ π̄
καὶ ζ̄. Sext. E. 622₁₀: συνεστηκέναι φασι τὸ μὲν ζ̄ ἐκ τοῦ τ̄ καὶ δ̄ κτλ || 7 ante τέ-
σσαρα add δὲ nec Σ¹ 816₁₂ nec Σ¹ ante 816₂₇ | λέγεται] εἴρηται Σ 816₁₆ (Mel), λέ-
γονται E^s E^b (E^v E^t totum enuntiatum om) || 8 οὐ μεταβάλλει ἐν . . οὐδὲ
Σ 816₁₇ (Mel), passivum cum deterioribus artis codicibus praebent Σ Goettl 38₂₄
E^s E^b Choerob. 381₂₇ anonymus περὶ ῥήματος AP IV 224₂₉; οὔτε . . . οὔτε pro
οὐδὲ exhibent Σ Goettl E^b Psellus in ἐρμ. p 72 anon. περὶ ῥήμ. || 7—9 Marius
Victor. VI 6₁₈: ex his immutabiles quattuor, l m n r, dictae sunt (32₁₀ ἀμεταβόλας
sive ὑγρὰς Graeci vocant), quia in masculinis et femininis nominibus per nominati-
vum casum positae in omnibus declinationibus manent nec mutantur (p 32₁₂ in decli-
natione verborum seu nominum). eadem autem liquidae dicuntur, quando hae solae
inter consonantem et vocalem immissae non asperum sonum faciunt. ubi quae causa
nomenclationis liquidarum addita est, eam in Dionysii exemplari lectam esse
non opinor, sed fortasse nomen ὑγρῶν explanatum in suo artis exemplari le-
gebat Psellus, qui in στίχοις 260 haec scribit: Ὁ τεχνικός μὲν εἴρηκε τῶν ὑγρῶν

[LECTIONES ARMENII] 4 enumerat octo consonas duplices; ceterum ad verbum
convertit quae Dion. de duplicium nomine docet || 7 quattuor consonas nuncupat
liquidās, sed ἀμεταβόλων nominis nullum in Armenio extat vestigium

Τελικά ἀρσενικῶν ὀνομάτων † ἀνεπεκτάτων κατ' εὐθείαν καὶ ἐνικὴν πτῶσιν στοιχεῖά ἐστι πέντε· ν ξ ρ ς ψ, οἷον Δίωv Φοῖνιξ Νέ-
κτωρ Πάρις Πέλοψ. θηλυκῶν δὲ ὀκτώ· α ἥ ω ν ξ ρ ς ψ, οἷον

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN LGBVHAfb] 1 ἀνεπεκτάτων κατ' εὐθείαν καὶ ἐνικὴν πτῶσιν om L¹, add alia manus, fortasse L² in mg; ita autem detritum additamentum est, ut certo legi hae tantum litterae possint: . . . . κτα . . . . τευθει . . . . ἐνικη . . . ω . . ν; ceteri libri omnes in textum recepta habent verba (G γενικὴν) || 2 στοιχεῖ ἐστὶ G, quae corruptela inde repetenda est, quod L στοι-
χεῖ in fine versus habet atque initio subsequentis á ἐστι; supra hoc ἐστι autem L² scripsit εἰς | iuxta verba ἐστι πέντε . . . . Φοῖνιξ in L mg vides has litteras κίρτος γιν atque vestigium decimae litterae abstersae, quas videtur eadem ma-
nus adscripsisse, a qua lin 3 exarata sunt ἐστι τρία || 3 πέλοψ L¹, πέλωψ L² G

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σ λ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.]
τὴν αἰτίαν· Εἰς γὰρ δυσμαθέστατα καὶ δυσεξάλειπτά πως, Ὑγροτάτης ποιότητος κολλητικῆς τὴν φύσιν. Cὺ δὲ καὶ ταύτην μάνθανε τάχα μουσικωτέρως. Ὑγρά γὰρ κατυνόμασται τῆς προφορᾶς τῷ λείψ, quae intelleguntur et emendantur ex eiusdem verbis his in ἐρμηνείᾳ p 72: Ὑγρά δὲ εἴρηται τὰ ἀμετάβολα . . . . ἐκ μεταφορᾶς τῶν ὑγρῶν χρωμάτων· ὥσπερ γὰρ ἐκεῖνα δυσεξάλειπτά ἐστίν, οὕτω καὶ ταῦτα δυσμετάθετα. Οὐ γὰρ μεταβάλλει οὔτε ἐν ταῖς κλίσεσιν οὔτε ἐν ταῖς πτώσεσιν. Καὶ ἡ μὲν ἀληθεστέρα ἐξηγησις αὕτη ἐστίν. Ἀπὸ δὲ γε τῶν ἐν μου-
σικῇ λεγομένων τοῦτο ἐνταῦθα κερδάναις, ὅτι ὑγρά κέκληται ταῦτα διὰ τὴν ἀφέ-
λειαν τῆς φωνῆς. ergo illic scribendum δυσμετάθετα pro δυσμαθέστατα. Non pro certo autem dico Psellum in Dionysio legisse priorem explanationem nominis liquidarum, quia illud quoque cogitari potest, ab magistello byzantio cum Dionysio confusum esse scholiastam: cfr Σ 817, (Steph in U) = Σ Goettl 39₇₋₁₁
|| 1 ἀνεπεκτ. κατ' εὐθείαν καὶ ἐνικὴν πτῶσιν ne Σ 818₁₇ quidem (Mel) legebat, sed potius desiderat haec ille scholiasta et addenda censet (lin₁₉ pro γενικὴν restitue ἐνικὴν et lin₃₃ idem pro ἐνικῶν). petivit autem hoc desiderium non ex suo ipsius ingenio, sed ex Choerobosci, qui in Theod. 12₂₇—13, plane eadem atque Melampus 818₁₇—819₁, docet eademque censendus est in Dionysii quoque explanatione protulisse. neque in E⁸, ubi haec de litteris finalibus expositio (ab E⁷ E^b E^c omissa) post caput περὶ λέξεως invenitur, verba illa leguntur || 2—3 Choerob. 26₁₆: τελικά ἀρσενικῶν ὀνομάτων εἶναι πέντε ν ξ ρ ς ψ, οἷον Δίωv Νέκτωρ Πάρις Φοῖνιξ Πέλοψ, ubi ordinem exemplorum non corruptela ortum esse ex disputatione subsequenti (13₁₈—14₂) elucet. immo litterarum ordo emendandus est, ut antecedant simplices, sequantur duplices. ac sic dispositas eas in Dionysio invenisse, non ipse disposuisse videtur Choeroboscus, cum item in E⁸ (quae alioquin in ordine litterarum finalium cum Choerob. non conspirant) legamus ν ρ ς ξ ψ οἷον Δίωv Νέκτωρ Πάρις Φοῖνιξ Πέλοψ. (neque omittendum videtur quod etiam Aristot. poet. c. 21 eum ordinem litterarum finalium nominum masculin. habet, ut simplicibus subiciat duplices) || 3 Σ 819₂ (Mel) apud Bekkerum: ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν θηλυκῶν τελικά ἐστίν ἐπτὰ· α ἥ ν ξ ρ ς ψ. unde certo colligendum esset hunc interpretem in Dionysio non legisse ω ut litteram finalem nominum femininorum, nisi in UH pro ἐπτὰ inveniretur ἦ | α ἥ ω ν ξ ρ ς ψ etiam Choerob. 323₁₂; α ω η ν ρ ς ξ ψ E⁸, qua cum discrepantia concinit ibidem exemplorum ordo

[LECTIONES ARMENI] 1—p 16, 5 in Armenia lingua (quae generum distinctione caret) omnes litterae praeter quinque teste interprete finales esse possunt nominum; addit duas litteras usurpari ad pluralem significandum

Μοῦσα Ἑλένη Κλειώ χελιδῶν ἔλιξ μήτηρ Θέτις λαῖλαψ. p 632 b
 οὐδετέρων δὲ ἔξ· $\bar{\alpha}$ $\bar{\iota}$ $\bar{\nu}$ $\bar{\rho}$ $\bar{\tau}$ $\bar{\upsilon}$, οἷον ἄρμα μέλι δένδρον ὕδωρ¹⁵
 δέπας δόρυ. τινὲς δὲ προστιθέασι καὶ τὸ $\bar{o}$, οἷον ἄλλο. Δυϊκῶν δὲ
 τρία· $\bar{\alpha}$ $\bar{\epsilon}$ $\bar{\omega}$, οἷον Ἀτρεΐδα Ἑκτορε φίλω. Πληθυντικῶν δὲ τέσσαρα·
 5 $\bar{\iota}$ $\bar{\tau}$ $\bar{\alpha}$ $\bar{\eta}$, οἷον φίλοι Ἑκτορες βιβλία βέλη.

§ 7 (8b) ΠΕΡΙ ΣΥΛΛΑΒΗΣ

Συλλαβὴ ἔστι κυρίως κύλῃσις συμφώνων μετὰ φωνήεντος ἢ φω-

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN LGBVHAfb] 1 μήτηρ om G | λέλαψ L¹, αἱ
 supra L²; item ε atque αἱ supra ε habet G sed utrumque a prima manu ||
 3 ante ἄλλο add ἐκεῖνο τοῦτο VHAfb || 4 δὲ om omnes praeter L || 7 post
 Συλλαβὴ add δὲ VHAfb | κύριος G | συμφώνων LG: συμφώνου BVHAfb

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσλ) EROTEMATVM(E) ALIORVM SCRIPTOR.]
 1 Κλειώ etiam λ (Σ om exempla): Ἐρατώ E^s quod nomen Theodosius canon.
 994₂₁ praeter Κλειώ ut exemplum adfert; Καπῶ Choer. 323₁₃ quod a Theo-
 dosio 994 in omnes casus flectitur | ἔλιξ etiam λ: αὔλαξ E^s, cfr Theod. canon. 995₂₄
 || 2 α ι ν ρ τ υ etiam E^s; τὰ οὐδέτερα ἔξ ἔχουσι τελικά· τρία φωνήεντα, $\bar{\alpha}$ $\bar{\iota}$ $\bar{\upsilon}$,
 καὶ τρία σύμφωνα, $\bar{\nu}$ $\bar{\rho}$ $\bar{\tau}$ Choerob. 362₁₈, qui eodem modo exempla ordinat | E^s
 βῆμα pro ἄρμα habet (cfr Theod. 999₁₁), ἔυλον pro δένδρον (Th. 1000₁₅); Choerob.
 362₂₀ ἔλωρ pro ὕδωρ (Th. 1001₆) || 3 δόρυ etiam λ: πῶϋ E^s (cfr Th. 1000₂)
 | ἐκεῖνο τοῦτο, quod add VHAfb, om etiam Σ¹ ante 819₈, nec interpretatio sub-
 sequens (Steph) agnoscit. Σ¹ 819₈ οἷον ἄλλο ἐκεῖνο exhibet, sed interpretatio
 (Mel) ad ἄλλο tantum pertinet. addunt τοῦτο ἐκεῖνο E^s. cfr Choerob. 362₂₃:
 τινὲς δὲ προστιθέασι καὶ τὸ $\bar{o}$ διὰ τὸ ἄλλο καὶ τηλικούτο καὶ τοσοῦτο, περὶ ὧν
 ἔστιν ἀπολογῆσθαι καὶ εἰπεῖν, ὅτι ἐπειδὴ τὸ ἄλλος καὶ τηλικούτος καὶ τοσοῦτος καὶ
 τοιοῦτος ἐνομίσθησαν ἀντωνυμιαί εἶναι <καὶ> ἔχουεν ἐν ταῖς ἀντωνυμιαῖς τελικὸν τῶν
 οὐδετέρων τὸ $\bar{o}$, ὡς ἐν τῷ ἐκεῖνο καὶ τοῦτο καὶ αὐτό, τοῦτου χάριν καὶ τὰ οὐδέτερα
 τούτων ἐγένοντο εἰς τὸ $\bar{o}$, οἷον ἄλλο τοσοῦτο τηλικούτο καὶ τοιοῦτο. unde patet
 origo illius additamenti in E^s et deterioribus artis codd. || 4-5 Δυϊκῶν —
 βέλη om E^s sed agnoscunt Σ: nam post 819₆ (Mel) in UH leguntur δυϊκῶν δὲ
 τρία $\bar{\alpha}$ $\bar{\epsilon}$ $\bar{\omega}$, πληθυντικῶν δὲ τέσσαρα $\bar{\iota}$ $\bar{\tau}$ $\bar{\alpha}$ $\bar{\eta}$, et ad Dionysii de dualibus et plu-
 ralibus praecepta ea quoque referenda sunt quae Bekker 1175₁₀₋₁₆ ex Σ Otto-
 bon. 173 excerpsit quaeque pleniora legimus apud Choerob. 112₂₅: ὁ Διονύσιος
 ὡς πρὸς εἰσαγομένους τὸν λόγον ποιούμενος τοῦτου χάριν τέσσαρα τελικά εἶπεν
 ἔχειν τὴν εὐθείαν τῶν πληθυντικῶν, συναριθμήσας καὶ τὸ $\bar{\eta}$ · τὸ (sic) γὰρ $\bar{\eta}$ κέχρη-
 ται ἢ συνήθεια. οὐδὲ γὰρ λέγει ἢ κοινὴ διάλεκτος τὰ τείχεα καὶ τὰ βέλεα, ἀλλὰ
 τὰ τεῖχη καὶ τὰ βέλη . . . . . Ἐπὶ γὰρ τῶν δυϊκῶν διὰ τοῦτο οὐ συνηρίσθη καὶ
 ἢ καὶ τὴν $\bar{\epsilon}$ διφθογγὸν τοῖς τελικοῖς τῆς εὐθείας, ἐπειδὴ ἢ κοινὴ διάλεκτος οὐ
 κέχρηται τῷ δυϊκῷ ἀριθμῷ || 7 sqq Longin. in Heph. 91₃ hanc § addito Dion. no-
 mine exser. usque ad βοϋς ita ut supra legitur. Marius Victor. VI 26₁₅: *syllaba est*
coniunctio litterarum cum vocali vel vocalibus sub uno accentu et spiritu continuata;
nam per solam vocalem abusive syllaba dicitur, ubi post *litterarum* videtur *con-*
sonantium intercidisse; quod autem de accentu et spiritu dicitur, id si ex Dio-
 nysii exemplari haustum est, correctum hoc loco exemplar erat ex doctrina po-
 steriorum grammaticorum. Σ 819₂₅ (Mel): ἔστιν οὖν ἑλλείπον τοῦτο· ὅφ' ἐν
 πνεῦμα καὶ ἔνα τόνον ἀδιατάτως ἀγομένη. cfr Prisc. II 44₂. (gravius mutata in-
 venis definitionem Dionysii Σ Goettl 39₁₆: συλλαβὴ λέγεται κύλῃσις τοῦλάχιστον δύο

[LECTIONES ARMENII] 7 συμφώνων μετὰ φωνήεντος ἢ φωνήέντων

²⁵ νηέντων, οἷον $\overline{\kappa\alpha\rho}$ βοῦς· καταχρηστικῶς δὲ καὶ ἡ ἔξ ἐνός φωνήεντος, οἷον $\bar{\alpha}$ ἡ.

§ 8 (9b) ΠΕΡΙ ΜΑΚΡᾶΣ ΣΥΛΛΑΒῆΣ

Μακρὰ συλλαβὴ γίνεται κατὰ τρόπους ὁκτώ, φύσει μὲν τρεῖς, θέσει ³⁰ δὲ πέντε. καὶ φύσει μὲν <1> ἦτοι ὅτ' ἂν διὰ τῶν μακρῶν στοιχείων ἐκ· 5

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN LGBVHafb] 1 $\overline{\kappa\alpha\rho}$ LG: $\overline{\kappa\alpha\rho}$ B, Κάρ b, πᾶν V, πᾶς Haf || 2 $\bar{\alpha}$ ἡ L (sed ἡ in ras ab L²) GBH: $\bar{\alpha}$ ἡ Vafb || 5 ὅτ' ἂν sic semper fere distraxere has voces LG

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σολ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.] γραμμάτων, φωνήεντος δηλαδὴ καὶ συμφώνου ἢ τὸ ἀνάπαλιν· ἄρα καὶ αἱ μονογράμματοι, ἤγουν αἱ δι' ἐνός φωνήεντος οὔσαι, οὐκ εἰσι συλλαβαί. origo Dionysiana paene delitescit in E^b: συνέλευσις τοῦλάχιστον δύο γραμμάτων· καταχρηστικῶς δὲ καὶ αἱ μονογράμματοι συλλαβαί λέγονται, quae eadem legis in epitoma Chrysolorae erot. p 4, Gazae l. III in., Demetrii Chalc. erot. p 2) | post Συλλαβὴ om δὲ etiam Σ¹ ante 819₁₄ et σ | συμφώνων pluralem testantur Σ819_{15 22 23} (Mel) Σ820₂₇ (Steph) = Cram 327₅, Σ in Vⁿ σ E^s Longin. (E^r E^t om de syllabis capita); συμφώνου, sicut deteriores artis codices, praebent erotemata Schellersheim. post EG p 682 | ἡ φωνηέντων om E^s et Schellersheimiana, sed testantur Σ¹ 820₂₆ Σ819₁₈ (Mel) σ || 1 $\kappa\alpha\rho$ βοῦς pro syllabis vocum, quae sunt καρπός Βούσις, habet Σ820₃₂ (Steph) = Cram 327₇, in quo scholio cum UHC legendum ἔστι καὶ Κάρ λέξις ἐθνική (coniunctionem om b), deinde e coniectura δεῖ γοῦν (= μέντοι, pro tradito οὖν) λαμβάνειν τὴν $\overline{\kappa\alpha\rho}$ ἀπὸ τοῦ καρπός. quid σ censuerit non liquet. E^s autem cum optimis artis codicibus concinentia $\kappa\alpha\rho$ quidem pro parte vocis accipiunt, βοῦς vero pro plena voce || 2 Σ820₂₄ (Steph): συνεμπίπτει δὲ στοιχεῖον συλλαβῆ, οἷον $\bar{\alpha}$ · αὐτὴ δὲ λέξι, οἷον γῆ· λέξι δὲ λόγῳ, ἀπελθε (sic locus restituendus ex UH; b praebuit ἐμπίπτει pro συνεμπ. atque οὐ pro γῆ), unde colligendum est hunc scholiastam aequae atque eos, qui meliores codices exaraverunt, α et η non pro plenis vocibus, sed pro partibus vocum accepisse. nec aliter sentiebat σ, ubi pro $\bar{\alpha}$ ἡ legimus $\bar{\alpha}$ εἰ ἡ ἰ ὦ ὠ ω. E^s E^b pro $\bar{\alpha}$ ἡ exhibent $\bar{\alpha}$ εἰ (item Chrysoloras, Gaza, Chalc) || 3 hanc § et 9 et 10 Hoerschelmann de interpr. Dion. p 78 probavit ab Hephæstione c. I ita usurpatis esse, ut praecepta Dionysiana plerumque supplementis emendarentur. Orus (Milesius, opinor) e contrario operam dedit, ut simpliciores brevioresque redderet technes regulas. Longin. in Heph. p 91₁₅: ὁ δ' ὦρος . . . . . φησὶ πέντε μόνα εἶδη εἶναι συλλαβῶν, δύο μὲν τῆς βραχείας, δύο δὲ τῆς μακρᾶς, καὶ ἓν τῆς κοινῆς. ἡ γὰρ βραχεῖα . . . . . (vide infra). καὶ ἡ μακρὰ ὡσαύτως φύσει μὲν, ὡς ὅταν ἔχη ἓν τῶν φύσει μακρῶν φωνηέντων, φημί καὶ διωθόγῳν, θέσει δὲ ὅταν ἔχη δίχρονον ἢ βραχὺ φωνῆεν διὰ συμφώνων ἢ ἐνός διπλοῦ ἐκτεινόμενον. ἓν τε εἶδος τῆς κοινῆς . . . . . (v. infra). Atque iam ante Hephæstionem Orumque non nulli grammatici metricique in eis, quae Dionysius de syllabis natura longis docet, habebant quod vituperarent, contra quos quadamtenus patrocinator erat artigrapho Heliodorus metricus (v. pag. huiusce folii alteram med.). Transcripsit octavam § praemisso παρὰ plurali Sextus E. 626₂₃. Ex latinis grammaticis proxime accedunt ad Dionysium Mar. Victorinus VI 26₁₈—27₂₁, 29₁₈—30₂₆ atque ex Aphthonio hauriens 35—38₂₂ et Diomedes I 427₁₀—429₂₇. cfr praef. || 5 Marius 26₂₁ duas tantum species longarum vocalium habet, quia primam Dionysianam non poterat non omittere

[LECTIONES ARMENI] 5 στοιχείων legebat, non φωνηέντων, ut colligere possis ex Cir-Dionysii Thracis ars grammatica ed. Vhlig

φέρηται, οἷον ἥρωϛ· <2> ἢ ὅτ' ἂν ἔχη ἐν τι τῶν διχρόνων κατ' ἔκτασιν παραλαμβανόμενον, οἷον Ἄρηϛ· <3> ἢ ὅτ' ἂν ἔχη μίαν τῶν διφθόγγων, οἷον Αἶαϛ. θέσει δὲ <1> ἦτοι ὅτ' ἂν εἰς δύο σύμφωνα λήγη, οἷον ἄλϛ· p 633 b <2> ἢ ὅτ' ἂν βραχεῖ ἢ βραχυνομένῳ φωνήεντι ἐπιφέρηται δύο σύμφωνα,

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN LGBVHAFb] 3 — p 19, 1 οἷον ἄλϛ· — λήγη om V H Af || 4 βραχεῖ ἢ om L¹, sed L² in βραχυνομένῳ voce mutavit u in ei et supra scr ἢ βραχυ | L δύο σύμφω in ras habet ab L¹, va ab L¹

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσλ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.] 1 ἥρωϛ] Sextus ἡώϛ. Hephaestio 3₁₄ usurpat θής θώϛ || 2 Ἄρηϛ etiam Sextus: πρᾶγμα E^b epitoma Pseudodracō, πᾶς Hephaestio (nam sic l. pro παῖς, ne apud metricum prorsus desit exemplum φωνήεντος μηκυνομένου) || 2-3 tertium modum syllabae natura longae secundo loco conlocavit Sextus, quod suo arbitrio fecisse videtur; sed exemplum aliud in arte fortasse legebat: ἢ ὅταν ἐκ δυοῖν φωναέντων συνεστήκη ὡς ἐπὶ τῆς αἰεῖ λέξεωϛ. αἱ γὰρ δύο συλλαβαὶ μακραὶ τῷ ἐκατέρῳ ἐκ δυοῖν φωναέντων ὑπάρχειν. Hephaestio 3₁₄ ναοϛ usurpat. — Corrigit, quae de syllabis natura longis docentur, Heph. 3₁₂ adiciens: οὕτωϛ ὡς ἐξῆς εἶναι σύμφωνον, ἦτοι τελικὸν αὐτῆς τῆς συλλαβῆς ἢ τῆς ἐξῆς ἀρκτικόν. . . . . εἰ δὲ μὴ, οὐκ εἰσὶν ἀντικρυς μακραὶ ἀλλὰ κοιναὶ atque haec habent scholia Saibant. in Heph. p 100₂₂ (ex commentario sumpta Choerobosci, cuius nomen supplendum est ad φησί 101₁₃): Ἰστέον δὲ ὅτι, τῶν τεχνικῶν καὶ μετρικῶν λεγόντων περὶ τῆς φύσει μακρᾶς, μὴ θέλιν αὐτοὺς (?) τὴν μακρὰν εἰς φωνὴν καταλήγειν καὶ τὴν ἐξῆς ἔχειν ἀπὸ φωνήεντος ἀρχομένην, ἀλλὰ πάντως ἔχειν μεταξὺ σύμφωνον (τότε γὰρ οὐ γενήσεται μακρὰ ἵνα ἐστὶ καθαρά, ἀλλὰ κοινή), λέγει ὁ Ἡλιδόωρος βοηθῆσαι τῷ τοιοῦτῳ τρόπῳ καὶ μείναι αὐτὴν μακρὰν καὶ μὴ γίνεσθαι κοινήν κατὰ ὁκτῶ τρόπους (qui deinde enumerantur. μὴ ante γίνεσθαι typhotheta om in ed. Westph.). cfr etiam Marius Vict. VI 26₂₃: *si vocalis producta sit non sequente alia vocali*. at Diomedes I 427₁₈, eiusmodi aditamento caret || 3 — p 19, 3 eosdem quinque modos syllabae positione longae enumerat Hephaestio p 3₁₆ et Sextus p 627₆, ubi tamen exempla desunt, et Marius Vict. VI 27₂₋₆ 29₂₀ — 30₁, Diomedes I 428₁₋₈, qui subiiciunt alios modos latinae linguae peculiare || 3 ἦτοι ὅτ' ἂν εἰς κτλ] E^b hunc modum ultimo loco ponunt. Hephaestio p 4₂: ἦτοι γὰρ λήξει εἰς δύο σύμφωνα, οἷον . . . . Ἐμπεδοκλῆϛ· «Ἄλϛ ἐπάγη ριπήειν». Sextus: ἦτοι ὅταν εἰς σύμφωνα τῶν ἀπλῶν λήγη δύο. Marius Vict. VI 27₂: *primo si correpta vocalis desinit in duas consonantes, ut ars*. eadem sed cum alio exemplo (est) apud eundem 29₂₀ et apud Diomedem I 428₂ || 4 ἢ ὅτ' ἂν — ἀγρόϛ] eandem regulam idemque exemplum habent Σ 823₂₃ (Mel) σ E^b; sed E^b: ἢ ὅταν δύο σύμφωνα ἐπιφέρηται, οὐκέτι (subaudi ἀλλὰ ante οὐκ.) ἄφωνον πρὸ ἀμεταβόλου ἢ δύο ἀμετάβολα, οἷον ἵταμαι, quae eadem legis in epitoma, oriunda autem sunt ex doctrina Hephaestionis, qui Dionysium corrigens 4₁₀ scripsit: ἢ ἐν τῇ ἐξῆς ταῦτα συλλαβῇ (scilicet τὰ δύο σύμφωνα), οἷον· «Ἐκτωρ δ' ἐν κλισίῃειν». ἐνθα καὶ δεῖ παρατηρεῖν, μὴ τὸ μὲν πρότερον ἄφωνον ἦ, τὸ δὲ δεύτερον ὑγρόν· αἱ γὰρ τοιαῦται κοιναί. corrupta est correctura, quam in E^b legimus, in Pseudodracone 5₁: ἢ ὅταν δύο σύμφωνα ἐπιφέρηται, οὐκέτι ἄφωνον πρὸ ἀμεταβόλου, οἷον ἵταμαι· ἢ δύο ἀμετάβολα, οἷον ἄλμῃ. Sextus: ἢ ὅταν ἡ μετ' αὐτὴν συλλαβὴ ἀπὸ συμφώνων δύο ἀρχηται. Marius Vict. VI 27₃: *secundo, si excipitur a duabus consonantibus, ut «Acrisioneis Danae»*

[LECTIONES ARMENII] biedi versione || 3 ἄλϛ] *aghts* = *necessitas* || 4 ἢ ὅτ' ἂν βραχεῖ κτλ legebat, ut supra leguntur, non correcta ex Hephaestionis praecepto.

633 b οἶον ἀγρός· <3> ἢ ὅτ' ἂν εἰς ἀπλοῦν σύμφωνον λήγῃ καὶ τὴν ἐξῆς ἔχῃ
 5 ἀπὸ συμφώνου ἀρχομένην, οἶον ἔργον· <4> ἢ ὅτ' ἂν διπλοῦν σύμφω-
 νον ἐπιφέρηται, οἶον ἔξω· <5> ἢ ὅτ' ἂν † διπλοῦν σύμφωνον λήγῃ,
 οἶον Ἄραψ.

§ 9 (10 b) ΠΕΡΙ ΒΡΑΧΕΙΑΣ ΣΥΛΛΑΒΗΣ

5

10 Βραχεῖα συλλαβὴ γίνεται κατὰ τρόπους δύο, <1> ἥτοι ὅτ' ἂν ἔχῃ ἐν

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN LGBVHAfb] 1 οἶαγρός (sic) in ras L^x | καὶ |
 ἢ Af || 2 συμφώνου] συμφώνων Af || 2—3 ἢ ὅτ' ἂν — ἔξω om Lⁱ, add L^x
 mg (eadem manus quae paullo ante δύο σύμφω et οἶαγρός scripsit), omnino caret
 his verbis G, habent BVHAfb || 3 ἔξω b | ante διπλοῦν habent εἰς omnes
 praeter L || 4 Ἄραψ LGB: ἀραξ VH, ἀπαξ Afb

[DISCREPANTIA ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (ΣΟΛ) EROTEMATVM(E) ALIORVM SCRIPTOR.]
 (= Mar. 29₃₀ Diomed. I 428₄ Charis. I 12₁₈ [Probus] IV 256₂₉). Mar. 29₂₁: *aut in
 proxima* (scil. *sunt hae duae consonantes*), *ut amnis* (= Charis. I 11₁₉ Dosith. VII 387₅)
 || 1 ἀπλοῦν habent Σⁱ 823₂₅, Σ⁸²³₃₁ σ E^s, om E^b epitoma Sextus. He-
 phaestio p 4₁₄. ἢ λήγει μὲν εἰς ἐν, ἔχει δὲ καὶ τὴν ἐξῆς ἀρχομένην ἀπὸ ἐτέρου.
 Diomed. I 428₆: *si desinat in consonantem et excipitur a consonanti*. Mar. Vict.
 VI 27₄: *si desinit in consonantem et excipitur ab alia vel ab eadem consonanti*;
 idem 29₂₇: *si correpta vocalis desinat in unam consonantem et excipitur ab al-
 tera consonanti* (= Charis. I 12₁₈); et 29₂₂: *aut in duas syllabas divisae* (scil. *sunt
 hae consonantes*. = Charis. I 11₂₀ Dosith. VII 387₅) || 2—4 hoc ordine duos postre-
 mos modos habent etiam Σ⁸²⁴₇ (Mel) σ E^s; sed E^b et epitoma et Pseudodracō
 ultimum ante paenultimum ponunt, quae modorum conlocatio in his quos dixi
 libris ex Heph. enchiridio repetenda est, ubi legimus: ἢ εἰς διπλοῦν λήγει οἶον
 ἔξ· ἢ τὴν ἐξῆς ἔχει ἀπὸ διπλοῦ ἀρχομένην οἶον ἔξω. Sed etiam Sextus p 627,
 scribit: ἢ ὅταν εἰς διπλοῦν λήγῃ στοιχείον, ἢ ὅταν μετ' αὐτὴν διπλοῦν ἐπιφέρηται,
 et Marius Vict. VI 27₅: *quarto, si desinit in duplicem litteram, ut nox; quinto,
 si excipitur a duplici, ut axis*; idemque ordo 29₂₃₃₁, Diomed. I 428₇ (et Charis.
 I 11₂₁ 12₂₀ Dositheus VII 387₇). propter quem consensum veri simile est fuisse
 artis exemplaria quae hunc modorum ordinem exhiberent || 3 ἔξω
 legitur in Σ⁸²⁴₇₁₀ et in Heph., ἔξω in σ E^s E^b | εἰς ante διπλοῦν c. λήγῃ ha-
 bent Σ σ E^s E^b Heph. Sextus || 4 Ἄραψ testantur Σⁱ 824₁₄ σ E^s E^b
 || 6—p 20, 2 de brevi syllaba praecepta antecedunt regulis περὶ μακρᾶς in E^s
 sicut apud Heph. et in Ori praeceptis apud Longinum p 91₁₇, cfr scholia
 Saibant. in Heph. p 95₄: Ἀρκτέον δὲ ἀπὸ βραχείας. atque eodem ordine latini
 artigraphi utuntur: Mar. Vict. VI 26₂₀ 29₁₈ 35₁₅ Diomed. I 427₁₀ Charis. I 11₁₃ Do-
 sitheus VII 386₁₁ Donat. IV 368₁₉ Atil. Fortun. VI 279₂₅, nec nisi casui tribuendum
 videtur quod longas praeponunt Mar. Vict. VI 26₁₉ Charis. I 12₇ | prior modus
 altero loco invenitur in σ | E^b breviant et exempla om: τί ἐστι βραχεῖα συλλαβή;
 ἢ ἔχουσα βραχὺ φωνήεν ἢ δίχρονον κατὰ κυκτολὴν παραλαμβανόμενον. quibuscum
 concinunt epitoma et Pseudodracō 5₇, qui tamen in fine adiecit οἶον λόγος ἀναξ.

[LECTIONES ARMENII] 1 ἀπλοῦν legebat || 2 ἔργον] *ergir* = *terra* | quartum et
 quintum modum eo ordine legebat, quo omnes codices exhibent, et in quinto εἰς
 legebat ante διπλοῦν. sed etiam quartum, quasi εἰς ante διπλοῦν invenerit, inter-
 pretatur, atque quintum ita exprimit, ut pro eo discrimine, quod intercedit inter
 λήγῃ εἰς διπλοῦν σύμφ. et διπλ. σύμφ. ἐπιφέρεται, substituat discrimen con-
 sonantium armeniacarum || 6—p 20, 2 plane conspirat interpretatio cum eis
 quae supra leguntur

τι τῶν φύσει βραχέων, οἷον βρέφοϛ· <2> ἢ δτ' ἂν ἔχη ἐν τι τῶν διχρό- p 633 b
νων κατὰ συστολὴν παραλαμβάνομενον, οἷον Ἄρηϛ.

§ 10 (11 b) ΠΕΡΙ ΚΟΙΝῆς ΣΥΛΛΑΒῆς

Κοινὴ συλλαβὴ γίνεται κατὰ τρόπους τρεῖς, <1> ἥτοι δτ' ἂν εἰς φω-
5 νῆεν μακρὸν λήγῃ καὶ τὴν ἐξῆς ἔχη ἀπὸ φωνήεντος ἀρχομένην, οἷον
«Οὐ τί μοι αἰτίη ἐσσί· θεοὶ νύ μοι αἵτιοὶ εἰσιν» <Γ 164>· 30

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN LGBVHafb] 1 alterum τι om Af || 6 L¹ om αἰτίη
ἐσσί· θεοὶ νύ μοι, L² add in mg ἐσσί θεοὶ νύ μοι αἵτιοὶ εἰσιν et incepit id αἵτιοι,
quod L¹ scripserat, convertere in αἰτίη, sed substitit in mutando accentu

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR, (Σσλ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.]
atque eandem breviationem prioris modi habet iam Heph.: βραχεῖα ἐστὶ συλλαβὴ
ἡ ἔχουσα βραχὺ φωνήεν ἢ βραχυνόμενον, sed his verbis addit duas exceptiones,
hoc quoque loco Dionysium supplementis corrigens (cfr schol. Saib. 96₄—97₂₀).
Orus apud Longinum p 91₁₅: ἡ βραχεῖα συλλαβὴ ἡ φύσει ἐστὶ βραχεῖα ἢ θέσει·
φύσει μὲν, ὅταν ἔχη ἐν τῶν φύσει βραχέων, θέσει δέ, ὅταν ἔχη ἐν τῶν διχρόνων.
Marius Vict. VI 26₂₀: *breves uno modo sunt, id est cum vocalis corripitur, quam
non sequuntur duae consonantes*. Diomedes I 427₁₁: *breves sunt, quae correptam
vocalem habent et non desinunt in duas consonantes vel in aliquid quod positum
sit pro duabus consonantibus* (= Donat. IV 368₂₀). Charis. I 11₁₃: *breves correpta
vocalis efficit, aut cum antecedente consonante vocalis in fine syllabae corripitur*
(= Dositheus VII 386₁₁; pro antecedente flagitatur non intercedente)

4—p 22, 2 Orus: ἐν τε εἶδος τῆς κοινῆς εἶναι τὸ ἔχειν καὶ δύνασθαι βραχεῖαν οὐσαν
εἰς μακρὰν παραλαμβάνεσθαι, ἢ ἔμπαινον τὸ δύνασθαι μακρὰν οὐσαν εἰς βραχεῖαν.
— In ea parte artis Marii Victor., quae ex Aphthonio descripta videtur, tres
modi Dionysiani eo ordine enumerantur qui supra legitur, p 36₉—37₂₀; p 30₂₇
post primum et secundum modum nihil sequitur nisi non nulla de duplici tem-
pore *hic* et *hoc* pronominum, sicut apud Charis. I 15₇ et [Probum] IV 258₂₅;
p 27₁₁ denique ab Mario tertius modus primo loco positus est (ubi corruptela
interciderunt finis eorum, quae de hoc modo dicta sunt, et initium eorum, quae
de primo modo); apud Diomedem I 428₃₁ antecedit alter modus, secundo
loco primus invenitur, sicut apud Charis. I 13₁₇ et Dositheum VII 387₁₀

|| 5 μακρὸν λήγῃ] καταλήγῃ μακρὸν Σ 828₃₃ (Mel). quod autem idem
scholiasta 829₃ in hoc Dionysii praecepto desideravit ut adderetur, quodque ut
primam παραφυλακὴν huius syllabarum communium modi proferunt etiam scho-
lia rec. Heph. 114₂₅ et Pseudodracō 5₁₇, τὸ εἰς μέρος λόγου καταλήγειν, id in-
venimus in E^b: ὅταν εἰς φωνήεν μακρὸν λήγουσα καὶ εἰς μέρος λόγου κατα-
περατοί, εἴτα τὴν ἐξῆς ἔχη ἀπὸ φωνήεντος ἀρχομένην (= epitoma). Atque iam
Hephaestio primae regulae, quae ab eo p 5₂ his verbis profertur: ἥτοι ὅταν μα-
κρῷ φωνήεντι ἢ μηκυνομένῳ ἢ διφθόγγῳ ἐπιφέρηται φωνήεν, haec addiderat:
ῥθον μὲν οὖν γίνεται ἡ τοιαύτη κοινὴ, εἴγε ἡ συλλαβὴ εἰς μέρος λόγου εἴη πε-
περατωμένη . . . ., σπανιώτερον δὲ ἐπὶ μέσης λέξεω || 6 θεοὶ νύ μοι αἵτιοὶ
εἰσιν om Σ 826₁₂ (Steph) et 828₁₇ (eiusdem) et 829₆ (Mel), plenum versum habent
σ E^a E^b schol. rec. in Heph. 114₂₄ Mar. Vict. VI 38₃ (praemissis his: *apud Home-
rum notabilis ille versus habetur in quo quattuor longae syllabae lege communium*

[LECTIONES ARMENII] 4—6 consentit cum verbis Dionysii; etiam versum home-
ricum interpretatur

633 b <2> ἢ ὅτ' ἂν βραχεῖ ἢ βραχυνομένῳ φωνήεντι ἐπιφέρηται δύο σύμφωνα, ὧν τὸ μὲν δεύτερον ἀμετάβολον, τὸ δὲ ἡγούμενον καθ' ἐν ἄφωνόν
 25 ἔστιν, οἷον «Πάτροκλέ μοι δειλῇ πλείστον κεχαρισμένε θυμῷ»
 <T 287>· <3> ἢ ὅτ' ἂν βραχεῖα οὖσα καταπεραιοῖ εἰς μέρος λόγου

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN LGBVHAFb] 1 φωνήεντι om H Af || 2 ὧν] οἷον H, δπου Af | καθ' ἐν ἄφωνον] ἐν τι τῶν ἀφώνων B

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (ΣΟΛ) EROTEMATVM (E) ALIORVMSCRIPTOR.]
pro brevibus inductae accipiuntur, Diomedes I 429₁₆ || 1—3 ἢ ὅταν ... τὸ δὲ ἡγούμενον ἐν τῶν ἀφώνων ἔστιν E^s, ἢ ὅταν βραχεῖ φωνήεντι ἢ διχρόνῳ κατὰ
 κυστολὴν παραλαμβάνομένῳ ἐπιφέρηται δύο σύμφωνα, ἐν συλλήψει δηλονότι, τὸ
 μὲν δεύτερον ἀμετάβολον, τὸ δὲ ἡγούμενον ἐν τῶν ἀφώνων E^b in ed. Wald.
 (ed. pr. om ἐν συλλήψει δηλονότι. Epitoma cum Walderiana consentit, praeter-
 quam quod τὸ μὲν ἡγούμενον ἐν τῶν ἀφώνων τὸ δ' ἐπόμενον ἀμετάβολον ha-
 bet). Schol. rec. Heph. 115₄: ὅταν δύο σύμφωνα ἐπιφέρηται ἐν συλλήψει, τὸ μὲν
 δεύτερον ἀμ., τὸ δὲ ἡγ. ἐν τῶν ἀφώνων (= Pseudodrac. p 5₂₀). Et ἐν τῶν
 ἀφώνων pro καθ' ἐν ἄφωνον positum (cfr B codicis ἐν τι τῶν ἀφώνων) et ad-
 ditamentum ἐν συλλήψει δηλονότι in erotemata ex schol. rec. Heph. fluxisse vi-
 dentur. prioris mutationis auctor non intellegebat quid sibi vellet καθ' ἐν (cfr
 index). additamenti, quod significavi, fons principalis est Hephaestio ipse, qui
 Dionysium corrigens definiverat 7₁₃: δεύτερος δὲ ἐστὶ τρόπος, ὅταν βραχεῖ ἢ βρα-
 χυνομένῳ φωνήεντι ἐπιφέρηται ἐν τῇ ἐξῆς συλλαβῇ σύμφωνα δύο, ὧν τὸ μὲν πρῶ-
 τον ἄφωνόν ἐστι, τὸ δὲ δεύτερον ὑγρόν, quae ita illustrantur in schol. Saibant.
 (ab Choerob.) 108₆: καλῶς πρό<ς>κεῖται ἐν <τῇ ἐξῆς συλλαβῇ, ἥγουν ἐν> συλ-
 λήψει ἔαν γάρ εἰς ἐν ἐν διατάξει, οὐ ποιοῦσι κοινήν (litteras uncis inclusas ego
 addidi). — Marius Vict. VI 27₁₇: si correpta vocalis excipitur a duabus conso-
 nantibus, quarum prior sit muta, sequens liquida, neque idem 30₂₂ aut Diome-
 des I 428₃₁ aut Donatus IV 369₃ aut [Probus] IV 258₁₇ addit quod respondeat
 graeco ἐν συλλήψει; sed ex Aphthonio hauriens 37, adicit Marius: ita tamen ut
 utraque consonantes in una syllaba coniunctae habeantur, et similia habet Do-
 sitheus VII 387₁₆; Charisius autem I 15₄: ideo, inquit, excipit dictum <est>, quod,
 si in mutam desinat et excipitur a liquida, <non> est ex <numero> communium
 syllabarum || 2 τὸ μὲν δεύτερον ... τὸ δὲ ἡγούμενον] traiciunt membra Heph.
 (τὸ μὲν πρῶτον .... τὸ δὲ δεύτερον) et epitoma (τὸ μὲν ἡγούμενον .... τὸ
 δ' ἐπόμενον) et grammatici latini | ἀμετάβολον etiam Σ 826₂₀ (Steph) 829₂₂ (Mel)
 σ E^s E^b epitoma schol. rec. Heph. p. 115, Pseudodracō; sed Hephaestio ὑγρόν
 usurpat (cfr schol. Saibant. 109₆), item latini grammatici *liquidi* nomen (cfr
 Armen.) || 3 πλείστον κεχαρισμένε θυμῷ om Σ 827₅ (Steph) 828₁₀ (eiusdem)
 Hephaestio 7₁₇, habent σ E^s E^b epitoma schol. rec. Heph. 115₇, Pseudodracō
 || 4 hunc tertium modum secundo loco conlocant E^b et epitoma, in qui-
 bus primus modus ea mutatione, quam ad 20, 5 indicavimus, etiam similior
 factus erat tertiū

[LECTIONES ARMENII] 2 τὸ μὲν δεύτερον ... τὸ δὲ ἡγούμενον legebat, sed ὑγρόν,
 non ἀμετάβολον convertit, cfr ad p 14, 7 | καθ' ἐν ἄφωνον] et ea verba quae
 Cirbiedus ex codice Parisino 127 recepit (*ēsdegħatzajn*), et ea quae in Paris. 124
 leguntur (*ezatzajn*), aperte corrupta sunt et sic emendanda: *ēsđ ez antzajn*, quo
 facto armeniaca cum graecis καθ' ἐν ἄφωνον prorsus concinunt. Ceterum inter-
 pretatus est Cirb. quasi legeretur *gisatzajn* = *semisonans* || 4—p 22, 2 in hoc
 quoque modo cum verbis supra scriptis plane conspirat

καὶ τὴν ἐξῆς ἔχη ἀπὸ φωνήεντος ἀρχομένην, οἷον «Νέστορα δ' οὐκ ἔλαθεν ἰαχὴ πίνοντά περ ἔμπης» <Ξ 1>.

30

§ 11 (12 et 13b) ΠΕΡΙ ΛΕΞΕΩΣ

Λέξις ἐστὶ μέρος ἐλάχιστον τοῦ κατὰ σύνταξιν λόγου.

5 Λόγος δέ ἐστι πεζῆς λέξεως σύνθεσις διάνοιαν αὐτοτελὴ δηλοῦσα. p 634

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN LGBVHAFb] 3 ante ΠΕΡΙ ΛΕΞΕΩΣ habet G hunc titulum: ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟῦ· ΑΡΧ (X supra P) ΤΩΝ Ἡ ΜΕΡΟΝ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ || 4 τοῦ om G | ἐλάχιστον post λόγου ponunt VHAFb || 5 his verbis antecedit novus titulus ΠΕΡΙ ΛΟΓΟΥ in VHAFb | πεζῆς LGB: πεζῆς τε καὶ ἑμμέτρου VHfb et sine τε A; ac B haec rubro in mg adscripta habet: ὁ δὲ μο-
πλ/ χο (i. e. Μοσχόπουλος) πεζῆς τε καὶ ἑμμέτρου λέξεως

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (ΣΟΛ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.] 1 καὶ τὴν ἐξῆς ἔχη ἀπὸ φωνήεντος ἀρχομένην om E^b in ed. Wald. et epitoma (habent E^b in ed. pr.). Cfr Σ 827₂₆ (Steph) σημειωτέον δὲ ὡς οὐ καλῶς εἶπεν ὁ τεχνικός ἐν τούτῳ τῷ τρόπῳ «καὶ τὴν ἐξῆς ἔχει ἀπὸ φωνήεντος ἀρχομένην». κἂν γὰρ ἡ ἐξῆς ἀρχῆται ἀπὸ συμφώνου, λήγη δὲ ἡ πρώτη εἰς φωνήεν, πάλιν κοινήν ποιεῖ, et schol. rec. Heph. p 115₂₁: σημείωσαι δὲ ὅτι κἂν τὴν ἐξῆς ἔχη ἀπὸ συμφώνου ἀρχομένην, λήγη δὲ ἡ πρώτη εἰς φωνήεν, κοινήν ποιεῖ συλλαβήν (= Pseudodracō 6₆). Hephaestio p 9₁₅ pro verbis vituperatis alia substituerat: ὅταν βραχεῖα συλλαβὴ τελικὴ λέξεως ἦ, μὴ ἐπιφερομένων τῶν τῆς θέσει μακρὰς ποιητικῶν συμφώνων, ἀλλ' ἦτοι ἐνός ἢ μηδενός. — In hoc uno modo definiendo Charis. I 13₃₄ et Dositheus VII 388₃ propius absunt a Dionysio quam ceteri grammatici latini: ubi brevis syllaba finiens partem orationis a vocali excipitur. Mar. Victor. VI 27₁₁ non nihil addit: si correpta vocalis desinat in consonantem quae orationis finiat partem et excipiat a principali littera vocali; 36₁₈ et addit et demit: cum correpta vocalis desinit in consonantem, ea dumtaxat lege ut sequens syllaba incipiat a vocali. idem additur, aliud demitur ab Donato IV 369₇: cum partem or. terminat brevis syllaba quae in unam desinit consonantem. Hephaestionis correcturam invenimus apud Diomedem I 429₁₈: cum in fine partis or. loco longae ponitur vocalis correpta una interposita consonante || 2 πίνοντά περ ἔμπης om Σ 830₁₄ (Mel) Diomedes I 429₂₇, habent Σ 827₁₁ (Steph) σ E^s E^b Heph. p 9₂₂ Schol. rec. in Heph. p 115₁₁ || 4 cfr Apollon. synt. 4₂: τὰς λέξεις μέρος οὐκ αὐτὸ κατὰ σύνταξιν αὐτοτελοῦς λόγου. Prisc. II 53₃: dictio est pars minima orationis constructae, id est in ordine compositae. Chrysoloras erotem, p 4 σημαντικόν add ante ἐλάχιστον, cfr Σ 836₃₂ (Mel) Σ 838₆ (Steph) Zonaras 1295 || 5 ΠΕΡΙ ΛΟΓΟΥ titulum non agnoscunt Σ E^s, habent E^b in Wald. | non legebat τε καὶ ἑμμέτρου post πεζῆς Σ 840₅ (Mel): «πεζῆς λέξεως» τῆς καταλογάδην, τοῦτέστι τῆς μὴ ὑπὸ μέτρον.

[LECTIONES ARMENI] 2 ἰαχὴ] *khausiun*, quod in cod. Paris. 124 legitur, antiquior scriptura est vocis *khošiun* = *sonus strepitus* et respondet graeco nomini. Cirbiedus inepte lectionem Par. 127 *khausujn* = *decoctum secutus* convertit: *Nestor ne se trompa point sur la décoction, quoiqu'il l'ait bue* || 4 ad verbum respondet armeniaca definitio || 5 praemittit titulum *de oratione* neque coniunctione connectit hoc enuntiatum cum antecedenti | πεζῆς λέξεως σύνθεσις] Cirbiedus: *le discours est un arrangement de mots disposés de manière à former un sens achevé*. Armeniusne igitur legebat λέξεων σύνθεσις? Immo hic quoque inveniebat quod scholiastae: πεζῆς λέξεως σύνθεσις

5 Τοῦ δὲ λόγου μέρη ἐστὶν ὀκτώ· ὄνομα, ῥῆμα, μετοχή, ἄρθρον, ἄντωνυμία, πρόθεσις, ἐπίρρημα, σύνδεσμος. ἡ γὰρ προσηγορία ὡς εἶδος τῷ ὀνόματι ὑποβέβληται.

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN LGBVHAFb] 1 ἐστὶν LG: εἰς B, om VHAfb || 2 ante σύνδεσμος add καὶ HAFb || 2—3 ἡ γὰρ — ὑποβέβληται om VHAF || 3 ὑπερβέβληται G; deinde sequuntur in GB: τῶν δὲ μερῶν τοῦ λόγου κλίνε-ται μὲν ἑ. ὄνομα. ῥῆμα. μετοχή. ἄρθρον. ἄντωνυμία. ἀκλιτα δὲ γ. πρόθεσις. ἐπίρ-ρημα. σύνδεσμος

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σλ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.] ἡ γὰρ ἑμμετρος σύνθεσις τῶν λέξεων τελείαν ἔγνοιαν (sic UHUp, τελείας ἔγνοιαις b) σημαίνουσα περίοδος καλεῖται. neque Σ 840₁₁ (Steph): τοῦτο ἐκβάλλει τοὺς ἑμμέτρους. ὁρισεὶν οὖν οὕτως· σύνθεσις λέξεων κατάλληλον διάνοιαν ἀπαρτί-ζουσα (lege κατάλληλος). neque Σ in V^π: μεμπτέος ἄγαν ὁ τεχνικός, καθὼ τὸν λόγον πεζῆς λέξεως σύνθεσιν εἶπεν· εἰ γὰρ οὕτω δεξόμεθα, ἐκβάλλομεν καὶ ἀθε-τοῦμεν τοὺς ἑμμέτρους λέγους. neque habent verba E^s aut Zonaras 1315; sed habent E^b Eⁱ epitoma (in E^v totum enuntiatum, in σ tota paragraphus deest). atque in erotematis Vindobonensibus ex quibus excerpta MSchmidt Philol. VIII 517 edidit, haec legimus, τί ἐστὶ λόγος; σύνθεσις λέξεων κατάλληλος διάνοιαν ἀπαρτίζουσα (v. Stephani scholion). καὶ ἄλλως· πεζῆς τε καὶ ἑμμέτρου λέξεως σύνθ. δ. αὐτ. δηλοῦσα. Iam dubitari nequit, quin additamentum τε καὶ ἑμμέτρου Moschopulo debeatur, cuius διορθώσει mutata legimus erotemata in E^b. vide quae in B codice appicta rubro sunt, et cfr praef. de ratione quae intercedit inter E^b epitomam Eⁱ deteriores artis codices. pluralem genetivum λέξεων, quem Stephanus flagitat, habent complures grammatici inferioris et infimae aeta- tis. Mich. Syngelus [Georgius Lecapenus] περὶ συντάξεως fol 171 v: λόγος ἡ αὐτοτελὴ διάνοιαν δηλοῦσα τῶν λέξεων παράθεσις (fol 172 r σύνθεσις). in bybliothecae Angelicanae codice C 5, 3 inest Γεωργίου σχολαρίου Κωνσταντινοπολίτου περὶ τῶν ὀκτῶ μερῶν τοῦ λόγου προθεωρία, ubi legis in fol 7 r λέξις ἐστὶ πεζῶν ἢ ἑμμέτρων λέξεων σύνθεσις διάν. αὐτ. δηλοῦσα. eiusdem bybl. codex A 4, 3 eundem librum, sed haud paucis locis mutatum continet: ibi definitur λέξεων πολλῶν ἢ δύο τοῦλάχιστον σύνθ. δ. αὐτ. δηλοῦσα. Chrysoloras erotem. p 6: λέξεων σύνθεσις διάν. αὐτοτ. δηλοῦσα, eademque Const. Lascaris p 3. — Ex latinorum grammaticorum definitionibus nulla eam quae ante Moschopulum vulgata erat, nulla Moschopuliam reddit. Cum Stephano concinit Diomedes I 300₁₈: *compositio dictionum consummans sententiam*; Apollonii def. transtulit Priscian. II 53₂₅: *oratio est ordinatio dictionum congrua, sententiam perfectam demonstrans* (= λόγος ἐστὶ σύνταξις λέξεων κατάλληλος διάνοιαν αὐτοτ. δηλ.) || 2 ἡ γὰρ προσηγορία — ὑποβέβληται legebant Σ 842₁₁ (Mel) et 842₁₉ (Steph) et 672₂₂; om E, cum, quid sibi illa verba vellent, inferiore aetate non intellexeretur. vide indicem s. προσηγορία. Quintilianus I 4 § 20: *alii tamen ex idoneis aucto-ribus octo partes secuti sunt, ut Aristarchus et aetate nostra Palaemon, qui vocabulum sive appellationem nomini subiecerunt tamquam speciem eius* (nam sic, non species, cum Spaldingio scribendum). quae quamquam plane cum Dionysianis concinunt, tamen non credo hunc artis locum a Quintiliano exscriptum et pro discipulo magistrum laudatum esse, sed rhetorem Palaemonis tantummodo librum ante oculos habuisse puto illumque Dionysio usum tale quid dixisse: *Aristarchus et qui eius partes sequebantur, velut Dionysius, recte vocabulum* eqs. cfr praef. || 3 eorum, quae in fine paragraphi codices GB adiciunt, in Σ nul- lum vestigium est, sed habent eadem E^b in ed. pr. (et Lasc. p 3 et Chalcond. p 6).

[LECTIONES ARMENI] 2—3 ἡ γὰρ προσηγορία — ὑποβέβληται legebat; non lege-

† ἈΡΧὴ τῶν ὀκτῶ μερῶν τοῦ λόγου

p 634 b

§ 12 (14b) ΠΕΡΙ ὀΝΟΜΑΤΟΣ

10

Ὀνομά ἐστι μέρος λόγου πτωτικόν, ὡμα ἢ πρᾶγμα σημαῖνον, ὡμα μὲν οἷον λίθος, πρᾶγμα δὲ οἷον παιδεία, κοινῶς τε καὶ ἰδίως λεγόμενον, κοινῶς μὲν οἷον ἄνθρωπος ἵππος, ἰδίως δὲ οἷον Ὑωκράτης. — Παρέπεται δὲ τῷ ὀνόματι πέντε· γένη, εἶδη, σχήματα, ἀριθμοί, πτώσεις.

Γένη μὲν οὖν εἰσι τρία· ἀρκενικόν, θηλυκόν, οὐδέτερον. ἔνιοι δὲ

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN LGBTVHAFb] 1 ἈΡΧὴ τῶν ἡ μερῶν τοῦ λόγου L: ante § 11 habet eundem titulum G, omnino om ceteri || 3 ἢ καὶ Af | σημαίνων L¹, corr L² || 5 ante Ὑωκράτης add Ὀμηρος B, idem in mg rubro haec adscripta habet ἢ Ὑωκράτης πλάτων; atque Πλάτων post Ὑωκράτης add Tb || 8 μὲν om G | post θηλυκόν add καὶ TVHAFb

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσλ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.] 1 in σ ante Περὶ ὀνόματος legitur Ὑν θεῷ ἐρμηνεία τῶν ὀκτῶ μερῶν τοῦ λόγου || 3—5 Σ 845₁₃ (Steph): πρᾶγμα (scil ἐστίν), δ μόνη διανοία καὶ θεωρητικῶς (θεωρητοῖς U, θεωρητῶς H) λαμβάνεται, ὡς καὶ αὐτὸς εἶπεν ὁ τεχνικός. Doxopater in Aphthon. II 416₂₇ W.: ὁ Διονύσιος ἐν τῇ γραμματικῇ αὐτοῦ τέχνῃ τῇ διανοίᾳ μόνῃ θεωρούμενα ἔφησεν εἶναι πρᾶγματα. ex quibus locis colligas, in techne scholiastam et rhetorem legisse quae vis inesset πρᾶγματος nomini. at rhetor pergit: λέγει γὰρ οὕτως· ὀνομά ἐστι μέρος λόγου . . . παιδεία, neque inserens quicquam neque subiciens. ergo aiunt Stephanus et Doxopater id Dionysium dixisse quod cogitasse eum apparet ex opposito ὡματος nomine. ad verbum servant definitionem E, sed E^s addit: ἄλλως· ἐκάστου τῶν ὑποκειμένων ὡμάτων ἢ πραγμάτων κοινήν ἢ ἰδίαν οὐσίαν σημαῖνον. eadem nominis descriptio profertur ab Choerob. 3₃₀, nisi quod is praemittit, quae in E^s supplenda sunt, et aliud verbum pro σημαῖνον habet: μέρος λόγου πτωτικόν ἐκάστου τῶν ὑποκειμένων ὡμάτων ἢ πραγμάτων κοινήν ἢ ἰδίαν οὐσίαν ἀπονέμον (nam ἀπονέμον et genetivum ἐκάστου quin Choer. scripserit, dubitari nequit propter p 4₂ 15 18 20). de hoc qui in Byzantiorum scholis tradebatur ὄρω ex Apollonii et Dionysii definitionibus mixto vide praef. — Diligenter expressa legitimus Dionysii verba apud Donatum IV 355, 373₂ (cfr Prisc. partit. Aen. III 481₁): *pars orationis cum casu corpus aut rem proprie communiterve significans*; id, quo Aristoteles nomen distinxerat, addunt Charisius I 152₁₅, Diomedes I 320₄₁ Exc. Bob. I 533, Dositheus VII 389₁₃: *pars or. cum casu sine tempore significans rem corporalem aut incorporealem proprie communiterve* || 5 ἄνθρωπος ἵππος Σ¹ 845₁₅, σ E: ἄνθρωπος λέων Σ 845₂₄ (Steph), ἄνθρωπος ἵππος ἐλαία Choer. 4₁₃, cfr infra 636₁₅ b || 6 post Ὑωκράτης add Πλάτων Σ¹ 845₁₅ E Choer. 4₁₄ σ R, Ὀμηρος Πλάτων sine Ὑωκρ. Σ 845₂₅ (Steph), cfr infra 636₁₇ b | Choer. 7₈: τὰ παρὰ τοῖς γραμματικοῖς γένη . . προέταξεν ὁ Διονύσιος τῶν εἰδῶν . . οἱ δὲ περὶ Ἀπολλώνιον καὶ Ἡρωδιανόν καὶ Ῥωμανόν τὰ εἶδη προτάττουσι τῶν γενῶν || 8 E^s E^b adiciunt γένους definitionem: πτωτικῆς λέξεως χαρακτήρ σημαίνων τὸ ἐν φωνῇ ἄρcean ἢ θῆλυ ἢ οὐδέτερον, ἀθληδόν τι διακρίνων (ἀθληδόν om E^v E^b)

[LECTIONES ARMENII] bat additamentum codicum GB || 3—5 ad verbum expressit definitionem || 5 unum tantum exemplum et appellativi (homo) et proprii (Paulus) habet neque plura legisse censendus est

694 b προστιθέασι τούτοις ἄλλα δύο, κοινόν τε καὶ ἐπίκοινον, κοινὸν μὲν οἶον
20 ἵππος κύων, ἐπίκοινον δὲ οἶον χελιδῶν ἀετός.

Εἶδη δὲ δύο, πρωτότυπον καὶ παράγωγον. πρωτότυπον μὲν οὖν
ἐστὶ τὸ κατὰ τὴν πρώτην θέσιν λεχθέν, οἶον Γῆ. παράγωγον δὲ τὸ
ἀφ' ἐτέρου τὴν γένεσιν ἐσχηκός, οἶον Γαιήϊος <η 324>.

25 Εἶδη δὲ παραγώγων ἐστὶν ἑπτὰ· πατρωνυμικόν, κτητικόν, συγκριτι-
κόν, ὑπερθετικόν, ὑποκοριστικόν, παρώνυμον, ῥηματικόν.

<1> Πατρωνυμικόν μὲν οὖν ἐστὶ τὸ κυρίως ἀπὸ πατρὸς ἐσχηματι-
ζόμενον, καταχρηστικῶς δὲ καὶ τὸ ἀπὸ προγόνων, οἶον Πηλείδης,

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN LGBTVHAFb] 1 τούτοις ἄλλα δύο LGbT (in B
supra ἄλλα rubro additum καὶ): τούτοις καὶ τὸ ἄνθρωπος ἵππος ἕτερα δύο VHAF,
τούτοις καὶ ἕτερα δύο b | ante prius κοινὸν add τούτεστι τὸ HAF | κοινὸν μὲν
οἶον ἵππος L: κοινὸν μὲν οἶον ἄνθρωπος ἵππος GBb et sine οἶον T, καὶ κοινὸν
μὲν ὡς εἶρηται τὸ ἄνθρωπος καὶ ἵππος VHAF || 2 κύων exhibet I, om ceteri |
ἐπίκοινος G | ἀετός χελιδῶν B || 4 σύνθεσιν T | γῆ et 5 γαιήϊος edd. quoque ||
6 δὲ om VHAF | εἰσιν BTb || 7 ὑπερθετικόν in mg habetV, omnino om HAF,
post παρώνυμον conlocat nullo codice auctore b | ante ῥηματικόν add καὶ VH
AFb || 8 τὸ κυρίως LGT: κυρίως τὸ BVHAFb || 9 τὸ om VHAFb

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσλ) EROTEMATVM (E) ALIOVM SCRIPTOR.]
1 τούτοις] καὶ σ^p E^s E^b || 2 ante ἵππος add ἄνθρωπος σ E Choer. 67; κύων
om σ in lemmate (sed habet in explan. praeter σ^p), om etiam E^b E^t; ἵππος βοῦς
λίθος usurpat Σ 846₂₆ (Steph) | ἀετός ante χελιδῶν ponunt σ in explanat. et E.
nec minus Sextus 633₂₇ masculinum ante femininum profert. Ex latinis grammaticis
Diomedes I 301₁₅ Exc. Bob. I 534₁₀ Donatus IV 355₁₄, ut epicoeni exempla adferunt
passerem et aquilam; Dositheus VII 391₁₃: *ut passer aquila anser mustela*, ὡς τὸ
εἰρησθός ἀετός χῆν γαλῆ; Charis. I 17₁₄: *haec mustela vel aquila ... hic passer*, 153₁₇:
velut passer aquila mustela (cfr Armen.) | praeter κοινὸν et ἐπίκοινον γένος E^t
nominant etiam παντοῖον· οἶον ὁ εὐδαίμων ἢ εὐδαίμων καὶ τὸ εὐδαιμον.~ cfr
latinorum grammaticorum *genus omne*, cuius exemplum est *hic et haec et hoc*
felix: Donat. IV 355₁₇ 375₂₂ Exc. Bob. I 534₃ Augustin. V 504₃ || 3 in E^s
E^v E^b adicitur εἰδους definitio: φωνῆς εἰκῶν τὴν ἐν αὐτῇ δηλοῦσα πρώτην ἢ
δευτέραν θέσιν (δηλοῦσαν E^s E^v) || 4 Γῆ] πᾶς E^b E^t || 5 Γαιήϊος Σ^t 847₂₆ λ
Choer. 632; vulgare γῆϊος (quod λ ut interpretamentum profert) habent σ (prae-
ter σ^κ) E^s E^v; ex hoc fortasse incuria natum γῆϊος in Σ 847₂₁ et σ^κ, licet id
quoque grammaticis notum sit (Herodian. I 122₁₁ Lz); ἀρήϊος substituere E^b E^t

8 πατρωνυμικόν μὲν οὖν ἐστὶ φύσει τὸ κυρίως ἀπὸ πατρὸς σχηματιζόμενον
Σ 848₂₆ (Steph); τὸ κυρίως (non κυρίως τὸ) etiam σ E^s Zonaras 1614, qui
omnes videntur κυρίως non opposuisse καταχρηστικῶς adverbio, sed ita inter-
pretati esse: ἀπὸ τοῦ κυρίου ὀνόματος τοῦ πατρὸς (cfr Prisc. II 62₁₅: *patronymi-
cum est quod a propriis tantummodo derivatur patrum nominibus*, atque Σ
851₁₃ 851₂₄); κυρίως om E^v E^b epitoma || 9 τὸ habet etiam σ, om E^s E^v
E^b epitoma; καταχρηστικῶς δὲ καὶ τὸ ἀπὸ προγόνων κυρίως γινόμενον Zonar.
1614, unde elucet illa quam dixi κυρίως adverbii interpretatio

[LECTIONES ARMENII] 1 τούτοις ἄλλα καὶ δύο || 2 ἵππος κύων legebat, ἄνθρω-
πος ante ἵππος non inveniebat | post nomen, quod *hirundinem* notat, habet
pro ἀετός vocabulum quod *mustelam* significat, ergo γαλῆ legebat. Cfr Dosi-
theus et Charisius || 4—5 terra ... terrestris || 8 *patronymicum est quod a*
patre principaliter (= κυρίως) *formatum est, sed abusive quod a maioribus*

Αἰακίδης ὁ Ἀχιλλεύς. — Τύποι δὲ τῶν πατρωνυμικῶν ἀρσενικῶν μὲν ^{p 634 b} τρεῖς, ὁ εἰς δης, ὁ εἰς ὦν, ὁ εἰς ἀδιος, οἷον Ἀτρείδης, Ἀτρείων, ³⁰ καὶ ὁ τῶν Αἰολέων ἴδιος τύπος Ὑρράδιος· Ὑρρα γὰρ παῖς ὁ Πιττακός. θηλυκῶν δὲ οἱ ἴκοι τρεῖς, ὁ εἰς ἰς, οἷον Πριαμῖς, καὶ ὁ εἰς ᾗ, ⁵ οἷον Πελιάς, καὶ ὁ εἰς ῆ, οἷον Ἀδρηστήνη <Ε 412>. — Ἀπὸ δὲ ^{p 635 b} μητέρων οὐ σχηματίζει πατρωνυμικὸν εἶδος ὁ Ὅμηρος, ἀλλ' οἱ νεώτεροι.

<2> Κτητικὸν δὲ ἐστὶ τὸ ὑπὸ τὴν κτήσιν πεπτωκός, ἐμπεριειλημ-

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN LG BTVH Afb] 1 αἰακίδης ὁ ἀχιλλεύς LG: καὶ αἰακ. ὁ ἀχ. BT, ὁ ἀχ καὶ αἰακ. VH Afb | τῶν om Tb | μὲν LG B T b: ὀνομάτων VH Af || 3 ὑρράδιος ὑρρα cum spiritu aspero etiam LG || 4 οἱ ἴκοι LG B: τύποι εἰς TVH Af, ὁμοίως τύποι εἰς b (ex brevi commentario σ) | καὶ om BT VH Afb || 5 ἀδρηστήνη LTb: ἀδριστήνη G, ἀδραστήνη BVH Af | δὲ om VH Af || 6 πατρωνυμικῶν L¹, corr L² | εἶδος om HA f || 7 supra πεπτωκός vocis syllabam primam L² ser ἐμ

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σ σ λ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.] 1 Αἰακίδης ὁ Ἀχιλλεύς σ: ὁ Ἀχιλλεύς om E^s E^v, ὁ Ἀχιλλεύς καὶ Αἰακίδης E^b | τῶν πατρωνυμικῶν ἀρσενικῶν sine ὀνομάτων etiam σ E || 2 post Ἀτρείων add Ἀτρειάδιος Σ¹ 849₁₆, item σ praeter Πηλείδης et Πηλείων profert Πηλείδιος, et ex σ videtur sumpsisse portentum Tzetzes exeg. in Il. 59₂₀ || 3 καὶ — Πιττακός] quod hic Dionysius de Pittaci patronymico Hyrradio vel potius Yrradio docet, fluxit etiam in Eustath. p 13₄₅ R., Suidam s. Ὑρρα, Hesych. s. Ὑρράδιος, Prisc. II 65₁₆. testis huius nominis Callimachus quoque est hoc disticho, quod emendavere Ahrens et OSchneider: Ξείνος Ἀταρνεΐτης τις ἀνείρετο Πιττακὸν οὕτω, Τὸν Μυτιληναῖον, παῖδα τὸν Ὑρράδιον (epigr. I). nec dissimile veri est Callimacheis versibus Dionysium adductum esse ut hoc exemplo uteretur. (cfr praeter Ahrensium de dial. Aeol. p 158 et OSchneiderum Callim. I p 404 Lehrs ad Herod. p 57) || 4 οἱ ἴκοι] τύποι εἰς Σ¹ 850₂₀; ex ipso scholio nihil colligi potest. ὁμοίως τύποι εἰς σ, sed non ita ut pateat interpretem haec verba in arte legisse. πόκοι τύποι τῶν πατρων. θηλυκῶν; τρεῖς E || 5 Πελιάς] Πριαμῖς σ et Tzetzes exeg. in Iliad. 59₂₂, ἡλιάς ἢ τοῦ ἡλίου θυγάτηρ E^b | ἀδραστήνη E^b; πριαμίνη σ et Tzetzes exeg. 59₂₂ || 5—6 ἀπὸ δὲ — νεώτεροι om σ (praeter σ^p σ^k σ^R) E^v E^t, habent E^s E^b. Anonymus περὶ ποσότητος Choer.?) AO II 299, metronymica recentiorum profert (Λητοῖδης Δαναΐδης Φιλυρίδης), homericum Φιλομηλείδης (de qua voce vide Lobeck. paralip. p 6) metronymicum esse propter ei diphthongum negat adicitque: καὶ ὁ Διονύσιος λέγει ὅτι ἀπὸ μητέρων οὐ χρειται πατρωνυμικὸν εἶδος ὁ Ὅμηρος (lege χρῆται et cfr ad accusativum Schaefer ad Greg. Cor. p 391). At Tzetzes exeg. in Il. 59₁₅: ἀπὸ μητέρων σπανάκις τὰ πατρωνυμικά σχηματίζει ὁ Ὅμηρος, ὥς τὸ Φιλομηλείδης || 7 corruptum ἐμπεπτωκός, cuius depravationem ex subsequentis vocis syllaba prima ortam esse patet, habent etiam σ^p E^s E^v Zonaras 1614; πεπτωκός Σ¹ 852₇, Σ¹ 854_{5, 11} (Porph?) σ in ceteris codicibus E^b epitoma

[LECTIONES ARMENI] 3 καὶ ὁ τῶν Αἰολέων — Πιττακός] ut his quoque respondentia ponat, profert peculiarem formam patronymicam usurpare Gordyenos (quae stirps est gentis Armeniorum, cfr St Martin mém. sur l'Arménie I 176) || 4 neque habet quod οἱ ἴκοι verbis respondeat neque quod ὁμοίως adverbio; sed concludere hinc nihil licet: nam enumerantur masculinorum patronymicorum formae sex, femininorum quattuor || 5—6 ἀπὸ δὲ — νεώτεροι] hoc quoque enuntiatum convertit, sed ita ut videatur legisse ἰστέον δὲ ὅτι ἀπὸ γυναικῶν κτλ

635 ^b μένου τοῦ κτήτορος, οἷον † Νηλήϊοι ἵπποι <Λ 597>, Ἐκτόρεος χιτῶν <Β 416>, Πλατωνικὸν βιβλίον.

5 <3> Συγκριτικὸν δέ ἐστι τὸ τὴν σύγκρισιν ἔχον ἐνὸς πρὸς ἓνα ὁμοιογενή, ὡς Ἀχιλλεὺς ἀνδρείότερος Αἴαντος, ἢ ἐνὸς πρὸς πολλοὺς ἑτερογενεῖς, ὡς Ἀχιλλεὺς ἀνδρείότερος τῶν 5 Τρῶων. Τῶν δὲ συγκριτικῶν τύποι εἰς τρεῖς, ὁ εἰς τερὸς, οἷον

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN LGBTVHAFb] 1 οἷον om VH | νηλήϊοι L' (L^x alteram η in ει mutavit) GB: νηλῆϊοι T, νήλαιοι VHAf, Νηλήϊαι b | ἐκτόρεος GTVHb: ἐκτόρεως L', ἐκτόρειος L²Af, ἐκτώριος B || 3 ἐνὸς om HAF | ὁμοιογενή) ἢ in ras L² || 4 ὡς) οἷον b || 4—5 Ἀχιλλεὺς — ὡς om T | ante prius ἀνδρ. add ὁ G | pro ἀνδρείότερος utroque loco ἰσχυρότερος VHAf

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσλ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTORVM] 1 κτήτορος] κεκτημένου E^b et epitoma (quo male intellecto Gaza IV p 126 docet: ἐμπεριείληπται τὸ κεκτημένον, i. e. *quod possidetur*) | νηλήϊοι Σ' 852₇; in σ alii codices alias vocis corruptelas habent, sed omnes in οι exeuntes; E^s praebent, quod deteriores artis codices, νήλαιοι (E^v E^b om exemplum, Eⁱ totum enuntiatum). νηλήϊαι unus scholiasta exhibet, Σ 853_{17, 20} (Steph) | ἐκτόρεος Σ' 852₇ (ἐκτόρε et ο supra alterum ε in U), sed ἐκτόρειος E^s E^b, ἐκτόριος σ E^v. pro Homeri igitur forma etiam in σ E irrepsit vulgaris, ex qua homericam grammaticis derivabant (Herod. π. μονήρ. λέξεως II 909, Lz, Choerob. orthogr. AO II 208₃₂, Epim. homer. AO I 443₇, EM 29₄₇). atque iam Apollonius Dyscolus, qui epitheton ab Hectoris nomine fictum saepe ut exemplum possessivorum usurpat (de pron. 30₁₅ 105₅ 20 Schn., synt. 158₂₁ 160₁₅, hoc ultimo loco cum χιτῶν coniunctum) et cuius consuetudo a Dionysio repetenda videtur, omnibus locis, si optimo codici fides, vulgarem formam praetulit || 3—5 Σ 854₂₂ (Steph) ὁ τεχνικός δὲ εἶπε τὴν σύγκρισιν λέγεσθαι πρὸς ἓνα ὁμόφυλον ἢ ἐνὸς πρὸς ἅπαντας ἑτεροφύλους, unde πον colligemus Stephanum in arte non legisse quae codices praebent ἐνὸς ante πρὸς ἓνα incuria aut ipse aut librarius omisit (quod etiam in pessimis artis codicibus et in σ^m et in E^v vox deest, nullius momenti est). ὁμόφυλον et ἑτεροφύλους interpretamenta sunt. ἅπαντας autem Stephanum in techne non invenisse demonstrant subsequencia: ἀλλόφυλοι γὰρ ἦσαν οἱ Τρῶες τῷ Ἀχιλλεῖ, πολλοὺς δὲ Τρῶας πρὸς ἓνα Ἑλληνα (lege πολλοὶ δ' οἱ Τρῶες). — Priscianus II 85₁₆: *fit comparatio vel ad unum vel ad plures tam sui generis quam alieni*. de qua definitionis Dionysianae emendatione cfr praef. Ac de ea quoque technes correctura ibidem dixi quam habet Diomedes I 324₁₄: *comparativa sunt, cum aliquem vel alieno vel suo generi comparamus, ut fortior; 325₁₀: tum hoc utimur, cum aliquem vel alieno vel suo generi comparamus, ut Hector fortior Diomede vel audacior Patroclo Achilles fuit; et unum cum multis alienis, ut fortiores Graeci Troianis; quam aliquanto mutata praebent etiam Donatus IV 375, Consensus V 342₂₀, Charisius I 157, Exc. Bob. I 537, Dositheus VII 400₁₀. quod autem E^v habent: σύγκρισιν ἔχον ἢ πρὸς ἓνα τινά ἢ πρὸς πολλοὺς, ὡς Ἀχιλλεὺς κτλ, breviationem quam emendationem putare malumus || 4 et 5 ἀνδρείότερος] ἰσχυρότερος E^v E^b epitoma*

[LECTIONES ARMENII] 1—2 *equus Davidianus, vestis regia, libri Paulini* | 3—6 plane conspirat cum Dionysio, praeterquam quod pro Achille substitutus est *David*, pro Hectore *Saulus*, pro Troibus *Hethaei* || 6—p 28, 2 duas comparativi formas habet armenia lingua. exempla prioris significant idem quod *celerior* et *lentior*, alterius idem quod *fortior* (sive *ferocior*) et *robustior*

ὀξύτερος βραδύτερος, καὶ ὁ εἰς ὧν † καθαρός, οἷον βελτίων^{p 635 b} καλλίων, καὶ ὁ εἰς ὧν, οἷον κρείσων ἤσων.

<4> Ὑπερθετικὸν δέ ἐστι τὸ κατ' ἐπίτασιν ἐνὸς πρὸς πολλοὺς παραλαμβανόμενον ἐν συγκρίσει. Τύποι δὲ αὐτοῦ εἰσι δύο, ὁ εἰς τῶτος, οἷον
5 ὀξύτατος βραδύτατος, καὶ ὁ εἰς τῶς, οἷον ἄριστος μέγιστος. 15

<5> Ὑποκοριστικὸν δέ ἐστι τὸ μείωσιν τοῦ πρωτοτύπου ἀσυγκρίτως δηλοῦν, οἷον ἀνθρωπίσκος λίθαξ μειρακύλλιον.

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN MLGBTVHAfb] 1 ὀξύτερος] ἐξότερος H, om Af | βραδύτερος] βαρύτερος T | καθαρός L: καθαρὸν BTVAfb, καθαρῶν GH || 1—2 καλλίων βελτίων V || 2 καλλίων κρείσων, ὁ εἰς τῶν ἤσων H καλλίων κρείων, ὁ εἰς τῶν ἤσων Af | ὧν LGB: τῶν TVHAfb || 4 τύποι] ab hoc verbo incipit fragmentum artis in M | εἰσι ante αὐτοῦ ponit B, om T | 5 βραδύτατος MLGB: βαρύτατος T, om BVHAf | τῶς MLGB: ἑτός TVHAfb | μέγιστος ἄριστος VHAfb || 6—7 δηλοῦν ἀσυγκρίτως HAfb

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσλ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTORVM] 1 βραδύτερος om Σ¹ 854₃₁ σ^p E^v E^b E^t epitoma, confirmant Σ 855, (Steph) et σ in cett. codd., ὁξ. βαρύτερος βραδ. Zonar. 1614 | καθαρὸν testantur σ E^s E^b || 1—2 βελτίων καλλίων Σ 854₃₁ (Steph): καλλίων βελτίων E^b, καλλίων om σ E^s, βελτίων om E^t || 2 ὧν post Σ¹ 854₃₂ Σ 855₂₅ (Porph) σ^u, οὐ σ^p, cῶν σ^r σ^k E^b in Walderiana Zonar. 1614, cῶν σ^h E^s E^v E^t atque E^b in ed. pr. Non neglexit igitur, si optimos testes sequimur, Dionysius μείζων ἀμείνων | ἤσων om E^s E^v, habent Σ¹ post 854₃₂ σ^u E^b E^t || 3 Stephanus Σ 855, nullo verbo professus se ab Dionysio discedere: ὑπερθετικὸν ἐστίν, inquit, τὸ ὑπὲρ πάντας ἔχον τὴν ὑπέρθεσιν ἐν ὁμοιογενέσιν, οἷον ἀνδρείοτατος ὁ Ἀχιλλεύς πάντων τῶν Ἑλλήνων et ἐπὶ τοῦ συγκριτικοῦ ἡ σύγκρισις μετριωτέρα ἐνὸς πρὸς πλείονων, οὐ μὴν πάντων et τὸ ἀνδρείοτατος οὐ μέχρι ἀριθμοῦ ὠριζομένου διατείνει, ἀλλὰ καθόλου πάντων ὁμοῦ ἀνθρώπων. quibuscum consentiunt Priscianus II 94₁₅: *superlativum est quod vel ad plures sui generis comparatum superponitur omnibus, ... ut fortissimus Graecorum Achilles*; et Diomedes I 324₁₅: *superlativa sunt, cum aliquem comparamus ad omnes, ut fortissimus omnium*; 325₁₅: *tum hoc utimur, cum aliquem suo generi comparamus, ut Hector fortissimus Troianorum fuit, Achilles Graecorum* (cfr etiam Donat. IV 375, Consent. V 342₂₁; Charis. I 157₁₃ Exc. Bob. 537; Dositheus VII 401₁). sed tamen, num Stephanus in suo Dionysii exemplari πάντας pro πολλοὺς substitutum et ἐν ὁμοιογενέσιν . . . . Ἑλλήνων addita legerit, ambigi licet || 4—5 τύποι — μέγιστος habent Σ¹ 855₃ Σ 855₂₃ (Porph?) E, om σ praeter σ^v || 5 ὀξύτατος βραδ. Σ¹ σ^p: ὀξύτατος om E^s, βραδύτατος om E^v E^b E^t, ὁξ. βραδ. βαρύτατος Pseudochoer. 3, τῶς Σ¹ 855₃ Σ 855₂₆ in UH σ^p Pseudochoerob., τῶς E epitoma | ἄριστος μέγιστος Σ¹ σ^p Pseudochoer., unum ἄριστος E^s, unum κάλλιστος E^v E^b E^t || 6—7 Priscian. II 101₃: *diminutivum est quod diminutionem primitivi sui absolute demonstrat*. ἀσυγκρίτως etiam accuratius translatus legimus apud Diomedem I 325₂₅: *diminutiva sunt quae in diminutione absolutorum nominum fiunt sine ulla comparatione* (et in Exc. Bob. I 535₁₉ Charis. I 155₁₀ Dositheo VII 395₁₀) | ἀσυγκρίτως post δηλοῦν E^v || 7 omnia tria exempla habent Σ¹ 855₂₉ σ^p λ E^s;

[LECTIONES ARMENII] 3—4 interpretatus est quasi legeret: ὑπερθετικὸν ἐστίν ἐπίτασις ἐνὸς πρὸς πολλοὺς παραλαμβανομένη ἐν συγκρίσει || 4—5 duarum superlativi formarum exempla significant: *celerrimus, lentissimus, maxime admirabilis, maxime admirandus* || 6—7 ἀσυγκρίτου interpretatur ac dissentit in parte exemplo-

<6> Παρώνυμον δέ ἐστὶ τὸ παρ' ὄνομα ποιηθέν, οἷον Θέων
† Τρύφων.

<7> Ῥηματικὸν δέ ἐστὶ τὸ ἀπο ῥήματος παρηγμένον, οἷον Φιλή-
20 μων Νοήμων.

Χήματα δὲ ὀνομάτων ἐστὶ τρία· ἀπλοῦν, σύνθετον, παρασύν- 5
θετον· ἀπλοῦν μὲν οἷον Μένμων, σύνθετον δὲ οἷον Ἀγαμέμ-
νων, παρασύνθετον δὲ οἷον Ἀγαμεμνονίδης † Φιλιππίδης. —

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN MLGBTVHAFb] 1 post παρ' ὄνομα add ἡ ἐξ ὀνό-
ματος V, ἡ ὡς ἐξ ὀνόματος HAFb || 4 Νοήμων] μνήμων Af || 5 ἐστὶ ML, εἰς
GBTVHAFb || 7 Φιλιππίδης om T

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIORVM (Σσλ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTORVM]
in Σ ipsiς μειράκιον memoratur 857₁₇ (Porph?) et ἀνθρωπικός in adnotatione,
quae margini codicis U fol 78 r inscripta est; omnia exempla om σ (praeter σ^p)
in lemmate, in explanatione ἀνθρωπάριον profert; λίθαξ om E^v et E^b in ed.
Wald. — in E^b additur sex esse diminutivorum τύπους, in εκος υλλιον υδριον
ιον αξ ις desinentes, quod idem docent Eⁱ || 1 quae deteriores codices
post παρ' ὄνομα adiciunt, norunt nec Σ nec σ nec E nec epitoma aut Pseudo-
choer. 32₂₁. causam emblematis, quod primo aspectu aliquid significare videtur
(cfr Steinthal Gesch. der Sprachw. p 603*), deprehendi, nisi fallor, in E^s. haec
enim erotemata non habent παρ' ὄνομα sed παρ' ὀνόματος, quae constructio ab
Apollonio nusquam usurpatur, ab Herodiano duobus locis; atque a posterioribus
quoque grammaticis frequentatur accusativus. Iam aliquis, qui in genetivo
offendebat, pro παρ' ὀνόματος scripsit παρ' ὄνομα ἡ ἐξ ὀνόματος, illic prae-
positionem, hic casum retinens, quod irrepsit in archetypum codicum VHA et
legitur in V. auctor autem archetypi codicum HA inseruit ὡς, ne verba solum
variarentur, sed aliquantulum etiam res || 1—2 Θέων Τρύφων extant in Σ¹ 857₃₀
σ E^s E^b; memorantur, et primo quidem loco, in enumeratione denominativorum
aequaliter formatorum ab Choerob. 286₉; omittuntur nomina ab codicibus sed
aperte addenda sunt in Σ 858₁₉ (Porph?): ὡς ἀπὸ τοῦ θεός (Θέων) καὶ ἀπὸ τῆς
τρυφῆς (Τρύφων), quibus adicitur καὶ ἀπὸ τοῦ Ἡρακλέος (sic b, Ἡρακλέα UH)
Ἡρακλέων; om Τρύφων E^v, quae numerum exemplorum minuire solent. cfr
praef. || 3 post παρηγμένον epitoma adiecit ἐνέργειαν ἢ πάθος δηλοῦν. Cfr Σ
858₂₂ (Steph): ῥηματικὸν ἐστὶν δ γεγονὸς ἀπὸ ῥήματος ἐνέργειαν ἢ πάθος δηλοῖ,
οἷον ποιήσω ποιητῆς ὁ ποιῶν τι, πεποιήμαι ποίημα τὸ ποιηθέν | Φιλήμων
om E^v; utrumque nomen habent Σ 858₃₃ et 859₂ (Porph?) σ E^s E^b; memorantur
ab Choerob. 286₁₁ quoque praemisso nomine ἐλεήμων || 5 definitio σχήματος
addita est in E^s E^b: λέξεων ποσότης ὑπ' ἓνα τόνον καὶ ἐν πνεύμα ἀδιαστάτως
ἀγομένη ἐν ἀπλότῃ ἢ συνθέσει (cfr anecdoton hamburgense in diario antiquit.
1839 p 420) || 6—7 ἀπλοῦν — Φιλιππίδης om Σ¹ 859₆ et σ praeter σ^p. Σ 859₁₀
(Steph): τὸ δὲ παρασύνθετον καλεῖται, ἐπειδὴ ἀπὸ συνθέτου γίνεται, ὡς καὶ αὐ-
τὸς φησιν. ἀπὸ γὰρ τοῦ Ἀγαμέμνων Ἀγαμεμνονίδης παρασύνθετον καλεῖται.

[LECTIONES ARMENI] rum. nam post nomina quae *homunculum* et *lapillum* no-
tant, sequuntur etiam duo, quae *suculam* et *haedulum* significant. fortasse χοιρί-
διον (vel ὕδιον) et ἐρίφιον legebat: χοιρίκος et τραγικός eum legisse minus
probabile est, quia huius terminationis exemplum iam praecedit || 1 non solum
definitionem, sed etiam exempla convertit: *qui novit dominum, qui novit volu-*
ptatem || 4 post interpretationem exemplorum Φιλ. Νοήμων exhibet vocem a
verbo oriundam, quod idem fere valet ac lat. *posse*; nomen ipsum denotat
ingeniosum || 7 Ἀγαμεμνονίδης Φιλιππίδης] unum tantum nomen habet.

Τῶν δὲ συνθέτων διαφοραὶ εἰσι τέσσαρες. ἃ μὲν γὰρ αὐτῶν ᾗ εἰσιν ἐκ ^{p 635 b} δύο τελείων, ὡς Χειρίσοφος, ἃ δὲ ἐκ δύο ἀπολείποντων, ὡς Κοφο-²⁵ κλῆς, ἃ δὲ ἐξ ἀπολείποντος καὶ τελείου, ὡς Φιλόδημος, ἃ δὲ ἐκ τελείου καὶ ἀπολείποντος, ὡς Περικλῆς.

5 Ἀριθμοὶ τρεῖς· ἐνικός, θυικός, πληθυντικός· ἐνικός μὲν ὁ Ὅμηρος, ³⁰

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN MLGBTVHafb] 1 post συνθέτων add ὀνομάτων BT | ἃ MLGBVb: αἱ THAf | εἰσιν ἐστίν G, om T | ἐκ τῶν δύο VHaf || 2 δ] αἱ THAf | ἐκ δύο ἀπολείποντων] ἀπὸ λειπόντων HAf || 3—4 tertiam speciem compositorum quarto loco posuit, quartam tertio T || 3 prius δ] αἱ HAf (non T) | τελείων B¹, corr B² | alterum δ] αἱ HAf (non T) || 5 post ἀριθμοὶ add δὲ et post θυικός add καὶ TVHaf | post πληθυντικός add ὡς προεῖρηται T, idem ἐνικός μὲν — p 32, 1 προκαταγωγική om | ὁ Ὅμηρος ML: οἶον ὁ Ὁμ. G, οἶον Ὁμ. BHafb, Ὁμ. V

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσλ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTORVM] unde colligendum est Stephanum ἀπλοῦν — Ἀγαμεμνονίδης legisse, non colligendum eum in arte invenisse παραύνθετον δέ, ὃ ἀπὸ συνθέτου γίνεται. sed rursus (v. ad p 24, 3) hic scholiasta adiecit ὡς καὶ αὐτὸς φησι, postquam exposuit, quod technographus non dicebat, verum cogitabat tantum. σ ne in explanatione quidem Μέμν. Ἀγαμέμνων Ἀγαμεμνονίδης habet, sed composita Χρύσανθος Φίλιππος Ἀναστάσιος et decompositum Φιλιππίδης. E^s omnino cum codicibus concinunt. E^v haec exempla praebeant: ἄγω εἰάγω παρειάγω, E^b E¹ ἵππος Φίλιππος Φιλιππίδης. ex σ vel erotematis Φιλιππίδης in artis exemplaria inlatum est ||

1—4 Τῶν δὲ — Περικλῆς om E₁ sed testantur Σ σ epitoma, quorum testium alter et tertius etiam exempla eadem exhibent. Quod hic docetur, etiam in Theognosto (Herodiano ?) AO II 80₂₂ invenimus, sed aliis verbis dictum aliisque exemplis instructum excepto uno: Πᾶσα λέξις ἐξ ἀπλότητος εἰς σύνθεσιν προῖοῦσα ἢ τὸ ὁλόκληρον φυλάττει τῶν λέξεων, ὡς ἔχει τὸ Χειρίσοφος θεόδοτος· ἢ τὸ ἕτερον μέρος τῆς λέξεως ἀλλοιοῦσα ἢ καὶ ἀμφοτέρα τὴν σύνθεσιν ἀπεργάζεται, ὡς ἔχει τὸ προφήτης Νικόδημος Δημοσθένης. Latini grammatici, quorum de diversis componendi generibus expositiones ex hoc Dionysii loco originem ducunt, praeposunt quartum genus tertio, sicut unus artis codex, Dositheus VII 391₁₅: *componuntur autem nomina modis quattuor, ex duobus integris . . . . ex duobus corruptis . . . . ex integro et corrupto . . . ex corrupto et integro . . .*, συντίθεται δὲ ὀνόματα τρόποις τέτταριν, ἐκ δύο τελείων . . . ἐκ δύο ἀπολείποντων . . . ἐκ τελείου καὶ ἀπολείποντος . . . ἐξ ἀπολείποντος καὶ τελείου . . . (Cfr Charis. I 153₂₂ Diomed. I 301₂₆ Excerpta Bob. I 534₁₁ Consentius V 349₂₄ Donatus IV 355₂₁). simul secundum genus in fine conlocant Quinctilianus qui I 5 § 68 de compositionibus et verborum et nominum agit, et Macrobius qui V 599₂₃ de verbis compositis disserit. (Ex alio fonte oriunda quae Choerob. in explanatione supplementi περὶ προσώδιας 701₂₂ de compositionis modis profert) || 5 ἀριθμοὶ τρεῖς sine δὲ etiam Σ¹ 859₃₁, et σ. definitionem numeri adiciunt E^s E^b: *κυρεῖα μονάδων ἢ μονάδων σύνθεσις* || 5—p 31, 1 ἐνικός μὲν — Ὅμηροι] deest interpretatio in Σ, sed in σ legitur: ἐνικός μὲν οἶον ὁ ἄνθρωπος, θυικός δὲ τῷ ἀνθρώπῳ, χωρὶς τοῦ ἱ γραφομένου τοῦ *ω* . . . , πληθυντικός δὲ οἱ ἄνθρωποι. Choer. 82₁: καὶ ἐνικός μὲν ἐστὶν ὁ ἐν τι σημαίων, οἶον Αἴας· θυικός δὲ ὁ δύο σημαίων, οἶον Αἴαντε· πληθυντικός δὲ ὁ τρεῖς καὶ πλείονας σημαίων, οἶον οἱ

[LECTIONES ARMENII] 1—4 quattuor eadem compositionis genera enumerat eodem ordine || 5 non conectit coniunctione haec verba cum antecedentibus || 5—p 31, 1 non om dualem, quamquam armenia lingua hoc numero caret | exempla nominis proprii legebat: ipse nomine Petri utitur

δυσικός δὲ τῷ Ὀμήρῳ, πληθυντικός δὲ οἱ Ὀμηροί. — Εἰς δὲ τινες ἐνικοί χαρακτήρες καὶ κατὰ πολλῶν λεγόμενοι, οἷον δῆμος χορός ὄχλος^{p 636 b} καὶ πληθυντικοὶ κατὰ ἐνικῶν τε καὶ δυϊκῶν, ἐνικῶν μὲν ὡς Ἀθῆναι Θῆβαι, δυϊκῶν δὲ ὡς ἀμφότεροι.

Πτώσεις ὀνομάτων εἰς πέντε ὀρθή, γενική, δοτική, αἰτια-⁵ τική, κλητική. Λέγεται δὲ ἡ μὲν ὀρθή ὀνομαστική καὶ εὐθεία, ἡ δὲ γενική κτητική τε καὶ πατρική, ἡ δὲ δοτική ἐπισταλτική,

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN MLGBVHAFb] 1 ante τῷ add οἷον Bb | alterum δὲ om HAF | οἱ MLGV: οἷον BHAfb || 2 post πολλῶν add δὲ G || 3 ὄχλος L²GB: ὄλλος ML¹, om VHAfb | κατενικῶν ML, καθ' ἐνικῶν B | τε om HAF || 4 ante Ἀθῆναι add αἱ VHAfb || 5 post πτώσεις add δὲ B²VHAfb | εἰς ὀνομάτων VHAfb || 6 ante κλητική add καὶ VHAfb | Λέγεται δὲ ἡ μὲν MLBb: λέγεται ἡ μὲν VHAF, καὶ λέγεται μὲν ἡ G || 7 τε om GVB Afb | πατρική] πρακτική G

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIORVM (ΣΟΛ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTORVM] Αἰαντες, quae in formam erotematicam conversa cum iisdem exemplis habes in E. Cum σ concinit in exemplis Prisc. II 172: *singularis est ut homo, pluralis ut homines*. || 1 Εἰς — 4 om E || 2—3 οἷον — ὄχλος desunt in Σ¹ 860₅, sed χορός et δῆμος memorantur in subsequenti Σ (Steph). omnia tria exempla exhibentur ab σ. Donatus IV 376₃₂: *sunt quaedam positione singularia, intellectu pluralia, ut populus contio plebs* (= [Probus] IV 120₁₃), Dositheus VII 392₇: *populus contio* (= Charis. I 154, Exc. Bob. I 534₁₈, Consent. V 348₁₄), Prisc. II 176₁₄: *populus exercitus legio*. cfr infra 637₁₄ b || 3—4 ἐνικῶν μὲν — ἀμφότεροι om Σ¹ 860₁₃, sed testantur subsequens scholion (Steph) et σ. Sextus E. 634₁₅: Ἀθῆναι γὰρ λέγονται πληθυντικῶς ἡ μία πόλις καὶ Πλαταιαί, καὶ πάλιν Θῆβη ἐνικῶς καὶ Θῆβαι πληθυντικῶς, καὶ Μυκῆνη καὶ Μυκῆναι. quorum exemplorum ultimum etiam apud latinos grammaticos praeter Athenarum et Thebarum nomina invenitur. Priscian. II 176₁₄: *alia (scil. nomina sunt) intellectu singularia, voce pluralia ut Athenae Thebae Mycenae Maenala Gargara Tartara Dindyma Bactra*, Donat. IV 377₂: *Athenae Cumae Thebae Mycenae* Charis. I 154: *Mycenae Cy-mae Thebae Athenae* || 5 definitionem casus add E^s E^b: ὀνόματος ἢ ὀνομαστικοῦ τινος κατὰ τὸ τέλος κίνησις γινόμενη. cfr Σ 860₂₆ Prisc. II 183₂₀ | πτώσεις δὲ ὀνομάτων πέντε Σ¹ 860₂₅ || 6—p 32, 1 Λέγεται — προσαγορευτική om E^v E^b E¹ || 6 λέγεται ἡ μὲν ὀρθή sine δὲ Σ¹ 861₂₂ in UH, sed cum δὲ Σ¹ ante 862₄; καὶ ἡ μὲν ὀρθή λέγεται σ | καὶ, quod ante ὀνομαστική desideramus, ne Choer. quidem habet 10₂₆. Prisc. vero II 185₁₁: *est autem rectus, inquit, qui et nominativus dicitur* || 7 τε Σ¹ 862₁₇ σ E^s Choer. 10₃₀ (hic in δὲ corruptum. Prisc.: *genetivus qui et possessivus et paternus appellatur* | tertiae appellationis testis Varro quoque est, qui genetivum semper *patricium* nominat, velut de l. l. VIII 66. 67 (cfr [Sergius] in Donat. IV 528₃). Diomedes I 301₃₅: *genetivus quem quidam patricium vocant* (cfr Gell. IV 16) | ἀποσταλτική et in explan. ἀποστέλλω σ^Λ σ^H σ^K σ^P, sed ἐπισταλτική et ἐπιστέλλω Σ 862₂₁ (Steph) σ^R Choer. 10₃₄.

[LECTIONES ARMENII] 2—3 δῆμος χορός ὄχλος || 3 καὶ πληθυντικοί — καὶ δυϊκῶν convertit, sed exempla non imitatur || 5 Πτώσεις κτλ || non conectit coniunctione haec cum antecedentibus | γενικός nomen ita interpretatur ut Schoemannus in Hoeferi diario I 83 flagitavit (quod iam Huebschmann Zur Casusl. p 13 docuit): *seragan* enim eandem vim habet quam *generalis* | inter dativum et accusativum inserit sextum casum || 6 *dicitur autem rectus nominativus et simplex* || 7 ἐπισταλτική legebat

ἡ δὲ αἰτιατικὴ † κατ' αἰτιατικὴν, ἡ δὲ κλητικὴ προσαγορευτικὴ. p 636 b
 Ὑποπέπτωκε δὲ τῷ ὀνόματι ταῦτα, ἃ καὶ αὐτὰ εἶδη προσαγορεύε-

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN MLGBTVHAFb] 1 κατ' αἰτιατικὴν MG: κατ' αἰτιατικὴν L; κατ' αἰτιατικὴν αἰτίαν B, sed ab altera manu αἰτι supra αἰτιατικὴν scriptum est et brevium λέγεται supra αἰτίαν; κατ' αἰτίαν VHAfb || 2 αὐτὰ om VHAf, καὶ αὐτὰ om T | προσαγορεύονται B

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIORVM (ΣΟΛ) EROTEMATVM (Ε) ALIORVM SCRIPTORVM] Prisc.: *dativus quem etiam commendativum quidam nuncupaverunt* ||

1 κατ' αἰτιατικὴν] hanc corruptam meliorum codicum scripturam praebet etiam Σ¹ 862₂₅. primo obtutu videtur ea ex κατ' αἰτίαν, quod a Choerobosco quoque (114) legebatur, nata esse prava antecedentis vocis repetitione; revera mutilando orta est ex ea lectione quae in σ invenitur: κατὰ αἰτιατικὴν ἡμασίαν λέγεται. haec autem verba sane ex κατ' αἰτίαν facta videntur ab aliquo, qui clarius significare volebat hoc artis loco non, sicut ceteris de nominibus casuum enuntiatis, aliam appellationem proferri, sed de vi eius vocabuli agi quo uno ad notandum quartum casum Graeci utebantur. — Choer. l. 1.: ἡ δὲ αἰτιατικὴ κατ' αἰτίαν, ἐπεὶ δὲ αἰτίαν σημαίνει, οἷον διὰ τὸν Ἀρίσταρχον ἐπιμήθην καὶ διὰ τὸν Ἀρίσταρχον ὕβρι-
 σθην, ubi quod ex significatione accusativi cum διὰ coniuncti demonstrare co-
 natur causalem ei casui inesse vim, id fecit duce Apollonio Dyscolo (synt. 9₁₈
 de adv. 182₂₃ Schn.). Choer. vero ipse fons erat scholiastae codicis Londinensis,
 ex quo excerpta Cramer edidit mihiq.ue Muellerus cognomine Struebing haec ex-
 scripsit: ἡ δὲ αἰτιατικὴ αἰτίαν σημαίνει· διὰ τὸν Ἀρίσταρχον ἐπιμήθην, διὰ τὸν Ἀ.
 ὕβρισθην. ex hoc vel simili scholio deinde E⁸ hauserunt: ἡ δὲ αἰτιατικὴ κα-
 τ' αἰτίαν, διότι αἰτίαν δηλοῖ, οἷον διὰ τὸν . . . ὕβρισθην (cfr etiam Glykys de vera
 synt. rat. 7₂₁). ex erotematis denique κατ' αἰτίαν pro κατ' αἰτιατικὴν in deter-
 riorum codicum codicetypum fluxit. B codex autem, sicut saepius, lectionem
 praebet ex meliorum et deteriorum codicum scripturis mixtam. — Σ 862₂₅ (Steph)
 in UHb: κατ' αἰτιάσιν φησιν ἥτοι αἰτίαν, ἐπεὶ περ αἰτούμενοι λαβεῖν τι ἢ αἰτιώ-
 μενοι ταύτην προφερόμεθα (sic b, προσφερόμεθα UH), ὡς ἂν εἴποις· αἰτούμαι σε
 δοῦναι μοι βιβλίον (τὸ γὰρ cé καὶ τὸ βιβλίον αἰτιατικῆς εἰς πτώσεως), καὶ πάλιν·
 αἰτιώμαι Ἀρίσταρχον. quae verba sic emendanda videntur: κατ' αἰτίαν φησιν ἥτοι
 (*id est*) αἰτήσιν ἢ καὶ αἰτιάσιν κτλ. certo constat in hoc scholio inveniri 1) eam
 perversam αἰτιατικῆς nominis interpretationem, quam iam Varro, *accusativi* ap-
 pellationis fortasse auctor, de l. l. VII 66 et 67 exhibet, 2) alteram etiam per-
 versiore, qua ab αἰτεῖν verbo vocabulum derivatur. hanc alteram interpretatio-
 nem in σ quoque post lemma κατ' αἰτιατικὴν ἡμασίαν λέγεται invenimus: οἷον
 τὸν Πέτρον αἰτῶ ἢ ζητῶ ἵνα αὐτὸν τιμῇω ἢ αἰτιμάω ἢ καὶ ἐν ὁδῷ ἀποστείλω
 ἢ εἰς μεγάλην ἀξίαν ἀναβιβάω (cfr Armen.). — Prisc. II 185₂₂: *quarto loco est accusa-*
tivus sive causativus: accuso hominem et in causa hominem facio. ergo etiam
 de αἰτιατικῇ verba ita interpretabatur, quasi technographus aliam appellationem
 adiceret. (Charisius I 17₂ in ed. pr. et Putschiana: *causativus qui et accusativus*,
 sed Niebuhrius in cod. Bob. *incusativus qui et acc.* legebat. cfr Diomedes I 314₄₆)
 | ἡ δὲ κλητικὴ προσαγορευτικὴ etiam Choer. 11₃. Prisc. II 186₁: *vocativus*
etiam saluatorius vocatur || 2 αὐτὰ om etiam E^v E^b (E¹ om totum locum)

[LECTIONES ARMENII] 1 *hajsagan autem <dicitur> khntragan vel secundum Graecorum linguam pasdagan.* ultima vox respondet αἰτιατικῆς nomini, nam *pasd* idem est quod αἰτία. primam et alteram appellationem Armenius ipse declarat ex graecis vocabulis natas non esse, sed tamen ex doctrina graeca ortae sunt: etenim *hajsitel* et *khntrél* significant utrumque αἰτεῖν vel ζητεῖν. ergo videntur haec nomina ex tali explanatione Dionysii hausta esse, qualem legimus in Σ 862₂₅ vel in σ || 2 καὶ αὐτὰ expressit

ταί· κύριον, προσηγορικόν, ἐπίθετον, πρὸς τι ἔχον, ὡς πρὸς τι ἔχον, ὁμώ-
 10 νυμον, συνώνυμον, † διώνυμον, ἐπώνυμον, ἔθνικόν, ἐρωτηματικόν, ἀό-
 ριστον, ἀναφορικόν δ καὶ ὁμοιωματικόν καὶ δεικτικόν καὶ ἀνταποδοτικόν
 15 κόν, † ἰδικόν, τακτικόν, ἀριθμητικόν, ἀπολελυμένον, † μετουσιαστικόν. 5
 <1> Κύριον μὲν οὖν ἐστὶ τὸ τὴν ἰδίαν οὐσίαν σημαῖνον, οἷον Ὁμη-
 ρος Ὠκράτης.

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN MLGBTVHAFb] 1 ὡς πρὸς τι ἔχον om L et H Af ||
 2 συνώνυμον om T | post συνών. exhibent φερώνυμον GBVHAFb | supra διώ-
 νυμον L habet signum quod etiam in superiore mg invenitur supra haec exempla
 scriptum: εὐειδής μέλας. cfr tab. photolithogr. II et ea praefationis pars quae
 est de ratione inter M et L intercedente || 3 δ et καὶ δεικτικόν om G, δ καὶ ὁμοι-
 ωματικόν om T, δ pro δ A || 4 post περιεκτικόν add ὡς περιεκτικόν B sed sub-
 rubro addita sunt puncta ἀθετήσεως || 5 ἰδικόν M et L^x, quae manus add ἰδι-
 κόν τακτικόν ab Lⁱ omitta in superiore mg: εἰδικόν ceteri | ante μετουσιαστι-
 κόν add καὶ B (sed rubro scriptum) et T; μετουσιαστικόν ἀπολελυμένον VHAFb ||
 6 ἐστὶ τὸ . . . . σημαῖνον] ἐστὶν δ . . . . σημαίνει VHAF | οὐσίαν om H Af | Ὁμη-
 ρος om T

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIORVM (Σ σ λ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTORVM]
 1—5 enumerationem specierum non praebet Σⁱ 863, sed testatur scholiasta (Steph)
 863: ἀπαριθμησάμενος τὰ εἶδη ἐπὶ τὴν ἐκάστου διδασκαλίαν ἔρχεται. invenitur
 hic εἰδῶν ordo etiam in σ et E^s E^v E^b. sed σ φερώνυμον exhibet inter συνώνυ-
 μον et διώνυμον, E^s post διώνυμον. E^v in enumeratione om ὡς πρὸς τι ἔχον
 φερώνυμον διώνυμον ἐπώνυμον ἀόριστον ἐπιμεριζόμενον περιεκτικόν, et add
 παρώνυμον post συνώνυμον (in definitionum serie om φερ. διών. ἐπών. ἀόρ. et
 add πολυνύμον παρώνυμον post συνών.). E^b om φερών. διών. ἐπών., et add
 ὡς περιεκτικόν post περιεκτικόν. Priscianus II 59₂₀ ex speciebus Dionysianis
 enumerat hasce: *adiectivum*, *ad aliquid dictum*, *quasi ad aliquid dictum*, *gen-
 tile*, *interrogativum*, *infinitum*, *relativum vel demonstrativum vel similitudinis*,
collectivum (= περιληπτικόν), *dividuum*, *facticium*, *generale*, *speciale*, *ordinale*,
numeral, *absolutum*; sed de *proprio* et *appellativo* disserit ab 57₁₂, de *homonymo*
 et *synonymo* 59₁₃, φερωνύμου locum obtinet *agnomen* 58₅, *dionyma* memorat 61₁,
 ἐπωνύμου vice quadamtenus fungitur *cognomen* 58₅, *comprehensivum* (περιεκτικόν)
 60₃, adscribit denominativis (cfr partit. Aen. III 498₇). ergo solius μετουσιαστικοῦ
 nullam rationem habet in his quidem de nominum speciebus paragraphis. (accedunt
 in Prisciani serie ad Dionysii classes *patrium* post *gentile*, *temporale* et *locale*
 post *absolutum*.) quas species habeant vel omittant Diomedes Charisius Excerpta
 Bobiensia Dositheus Donatus Consentius [Probus], maximam partem indicavi in-
 fra || 1 ἔχον post prius πρὸς τι om E^v, vide infra ad p 35, 3 || 5 ἰδικόν
 σ praeter σ^p σ^k: εἰδικόν E^s E^v E^b σ^p σ^k | ante μετουσιαστικόν add καὶ etiam
 E^v E^b || 6 post οὐσίαν add ἦτοι ὑπόστασιν σ. in E^b Eⁱ epitomamque pro
 Dionysiana definitione irrepsit haec ex doctrina Peripateticorum petita: τὸ ἐπὶ
 ἀτόμων λεγόμενον. Choer. (56₂, 186₂₁) retinebat Dionysii verba, quamquam
 Apollonius (cfr synt. 103₁₃ 112₂₂) ποιότητα ἰδίαν nomina propria notare docuerat.

[LECTIONES ARMENI] 1—5 ad verbum concinit cum eis quae supra leguntur,
 praeterquam quod habet φερώνυμον post συνώνυμον, non habet μετουσιαστικόν.
 etiam καλεῖται post ἀνταποδοτικόν legebat (Cirbied perperam: *qui se subdivise*)
 atque ἰδικόν convertit, non εἰδικόν, v. infra ad 43, 3 || 6 definitiones proprii et ap-
 pellativi plane congruunt cum supra scriptis, praeterquam quod in priore defi-

⟨2⟩ Προσηγορικὸν δέ ἐστι τὸ τὴν κοινὴν οὐσίαν σημαίνον, οἶον p 696b
ἄνθρωπος ἵππος.

⟨3⟩ Ἐπίθετον δέ ἐστι τὸ ἐπὶ κυρίων ἢ προσηγορικῶν † ὁμωνύμως
τιθέμενον καὶ δηλοῦν ἔπαινον ἢ ψόγον. λαμβάνεται δὲ τριχῶς, ἀπὸ 20
5 ψυχῆς, ἀπὸ σώματος, ἀπὸ τῶν ἐκτός· ἀπὸ μὲν ψυχῆς ὡς σώφρων

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN MLGBTVHAFb] 1 τὴν om VHAFb || 3 δέ ἐστι
omT || 5 ante ἀπὸ τῶν add καὶ VHAFb || 5—p 35, 1 ἀπὸ μὲν — ἐκτός om T ||
5 μὲν ponit post ψυχῆς G, om VHAF | supra ἀπὸ μὲν M habet signum quod
invenitur etiam in mg superiore praescriptum his exemplis ab eadem manu ad-
ditis ΔΙΚΟC*ΑΔΙΚΟC (sic), in L idem signum vides supra ἀπὸ μὲν sed nusquam
in mg exempla | ante σώφρων add τὸ VHAFb | post σώφρων add καὶ VHAF

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIORVM (ΣΟΛ) EROTEMATVM (Ε) ALIORVMSCRIPTORVM]
Priscianus autem II 58₂₅ coniungit doctrinam Dionysianam, Apollonianam, Peri-
pateticam: *Proprium naturaliter uniuscuiusque privatam substantiam et quali-
tatem significat et in rebus est individuis, quas philosophi atomos vocant* | Ὀμη-
ρος Cωκράτης Σ¹ 863₈ Ε⁸ σ²: Ὀμηρος non memorant Σ 863₈ (Steph) Σ 863₂₃
(Porph?), om E^v E^b E^t. exemplis omnino caret σ praeter σ². post Cωκράτης
add Πλάτων E^b E^t. Choer. 56₂₀: οἶον Πλάτων Ὀμηρος Cωκράτης, 186₂₁: οἶον Πλά-
των Ὀμηρος. Prisc.: *ut Plato Socrates*. (Apollonius synt. 103₁₄ unum Platonis
nomen usurpat, Diogenes Babyl. apud Laertium VII § 58: οἶον Διογένης Cωκρά-
της) cfr supra p 24, 5 || 1 τὴν ante κοινὴν habent Σ¹ 863₁₇ σ Ε⁸ E^v Choer.,
om E^b E^t | post κοινὴν add καὶ καθόλου σ Ε⁸; post οὐσίαν add τοῦ εἶδους σ
|| 2 ἄνθρωπος ἵππος om σ praeter σ² σ². apud Apollonium synt. 103₁₄
ἄνθρωπος, 104₂ ἵππος, de pron. 26₁₁ Schn. et synt. 105₂₆ utrumque exemplum.
Choer. 56₂₂ post ἵππος add κύων, cfr supra 24, 5. (ἄνθρ. ἵππος iam Diogenes Bab.
usurpaverat in προσηγορίᾳ definienda) || 3 ὁμωνύμως habent Σ¹ 864₄ σ
Ε⁸ Pseudochoer. 7₃ Zonaras 810 EG 105₉ Phavorin. (et Pseudophilemo) s. ἐπίθετον
ὄνομα, sed nec Σ 864₄ (Porph?) nec Σ 864₂₅ (Steph) testantur et om E^v E^b E^t
verus Choerob. 56₂₂ 186₂₃ Prisc. II 60₆ || 4 pro τιθέμενον, quod Σ¹
864₄ σ Ε⁸ E^v Pseudochoer. Zonar. EG exhibent, E^b E^t habent λεγόμενον καὶ
χωρὶς αὐτῶν οὐ δυνάμενον λέγεσθαι οἶον ἀνδρείος ταχύς, et epitoma: δυνάμενον
λέγεσθαι ἀλλ' οὐ χωρὶς οἶον ἀνδρ. ταχύς. Choer. 56₂₂ et 186₂₃: ἐπιθετα τὰ ἐπι-
τιθέμενα κυρίως ἢ προσηγορικοῖς, quocum concinit Prisc. II 60₆: *Adiectivum est
quod adicitur propriis vel appellativis* (cfr etiam Σ 864₄) | καὶ δηλοῦν ἔπαινον
ἢ ψόγον om E^b E^t epitoma, sed epitomae auctor ex Σ 864₁₃ (Porph?) vel si-
mili scholio post divisionem adiectivorum addit: Ἐγκωμίου δὲ χάριν ἢ ψόγου
λαμβάνεται. Prisc.: *et significat laudem vel vituperationem vel medium vel acci-
dens unicuique*; cfr μέγα Σ 864₃₃ (Steph), ubi pro ψέγουσι scribendum videtur
ἐλεοῦσι || 4—p 35, 2 λαμβάνεται — πένης om Σ¹ 864₄ Ε⁸ E^v; sed legisse Stepha-
num apparet, quamquam in eius scholio 864₃₁ Dionysii praecepta valde depravata
invenimus; et praebent verba Σ¹ in V¹¹ σ Zonaras 810, ac nonnullis mutatis E^b

[LECTIONES ARMENII] nitione aliud vocabulum ad convertendum substantivum adhi-
betur atque in altera (*kohouthium*, *ēouthium*). quorum vocabulorum quamquam
utrumque idem fere valet quod οὐσία, tamen Armenius existimandus est etiam
legisse diversa substantiva, ac puto ὑπόστασιν, quod σ ut interpretamentum in
κυρίου definitione adicit, in artis exemplari, quo Armenius utebatur, οὐσία
locum obtinuisse. — exemplum proprii unum habet: *Marcus*, sed appellativi
duo: *homo equus* || 3—p 35, 2 ὁμωνύμως non interpretatur, ceterum consen-
tit et in praeceptis et in exemplis cum eis quae supra leguntur

p 636 b ἀκόλαστος, ἀπὸ δὲ σώματος ὡς ταχύς βραδύς, ἀπὸ δὲ τῶν ἐκτός
ὡς πλούσιος πένης.

25 <4> Πρὸς τι ἔχον δέ ἐστιν ὡς πατήρ υἱός φίλος δεξιός.

<5> Ὡς πρὸς τι ἔχον δέ ἐστιν ὡς νύξ ἡμέρα † θάνατος ζωή.

[DISCREPANTIA SCRIPTYRAE IN MLGBTVHAFb] 1 ante ταχύς add τὸ VHAFb | supra ταχύς in M signum est quod conspicitur etiam in mg sinistro praemisum his exemplis a prima manu adiectis: ἘΥΕΙ<ΔΗ>CΜΕΛΑC, vide tab. photo-lith. I | βραδύς βραχύς G || 2 ante πλούσιος add τὸ VHAFb || 3 δὲ post τι ponunt VHAFb | φίλος δεξιός om T || 4 δὲ post τι ponunt VHAFb | ἔχον-τα Af | θάνατος ζωή om M¹L¹, add M¹L¹, habent ceteri

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIQRVM (Σσλ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTORVM] E¹ epitoma: πόθεν λαμβάνεται τὰ ἐπίθετα; ἀπὸ τῶν ἐνεργειῶν τῆς ψυχῆς ἢ τῶν συμβεβηκότων αὐτῇ καὶ ἀπὸ τῶν ἐνεργειῶν τοῦ σώματος ἢ τῶν συμβεβηκότων αὐτῷ καὶ ἀπὸ τῶν ἐκτός. καὶ ἀπὸ μὲν τῶν τῆς ψυχῆς οἶον φρόνιμος μωρός θεωρητικός· ἀπὸ δὲ τῶν τοῦ σώματος οἶον μέλας πύκτης· ἀπὸ δὲ τῶν ἐκτός οἶον πλούσιος πένης. sic E^b, quibuscum E¹ et epitoma consentiunt, praeterquam quod in his exempla inseruntur statim post αὐτῇ, αὐτῷ priusque ἐκτός et quod pro φρόνιμος μωρός in epitoma leguntur σώφρων ἀκόλαστος. ad μέλας exemplum cfr quae ML in mg habent, ad πύκτης substantivum Σ872₁₂. Prisc. II 60₁₅: *sumuntur autem haec a qualitate vel quantitate animi vel corporis vel extrinsecus accidentium: animi ut prudens magnanimus, corporis ut albus longus, extrinsecus accidentium ut dives felix.* idem paulo ante post verba *significat laudem vel vituperationem* . . . . . scribit: *laudem ut iustus, vituperationem ut iniustus*; quod memoro propter ea, quae ad σώφρων ἀκόλαστος M adscripta habet. (σ^κ quoque post ἀκόλ. exhibet δίκαιος καὶ ἄδικος) || 3 ἔχον habent Σ¹ 866₂₂ σ E⁸ E¹ epitoma, om Σ791₂₆ (Steph) E¹ E^b; semel habet, bis om Σ866₂₃ (Steph). Pseudochoer. 7₆: ποίου εἶδους τῶν ὑποπεπτωκότων τῷ ὀνόματι; τῶν πρὸς τι, διόρισον. πρὸς τι ἔχον δέ ἐστι κτλ. Priscian. II 59₂₁ et 60₁₉: *ad aliquid dictum.* Diomedes I 322₂₉: *haec a Graecis τῶν πρὸς τι appellantur, id est ad aliquid* (= Charis. I 156₆ ExcBobiensia I 536₉ Dositheus VII 397₁₂ [Probus] IV 119₃₄); Consentius V 339₂₆: *ad aliquid dicuntur*; Donatus IV 374₄: *sunt alia ad aliquid dicta* | ante exempla inserunt τὸ πρὸς ἕτερον ἔχον τὴν ἀναφοράν E¹, τὸ πρὸς ἕτερον ἔχον σχῆμα καὶ δ αὐτὸ ὅπερ ἐστὶν ἑτέρον εἶναι λέγεται E^b E¹ epitoma (cfr Aristot. categ. 6a₃₆) | πατήρ υἱός φίλος δεξιός Σ¹ σ Pseudochoer.: πατ. υἱ. ἐταῖρος Σ866₂₄ (Steph), υἱ. πατ. φίλ. δεσπότης E⁸, πατ. δοῦλος δεσπότης E¹, π. υἱ. δοῦλ. δεσπ. μέγα μικρόν E^b, π. υἱ. δοῦλ. δεσπ. μέγας μικρός E¹, π. υἱ. δοῦλ. φίλ. epitoma (δοῦλ. δεσπότης, etiam apud Aristot. cat. 6b₂₉ 7a₃₄). *filius servus* Prisc., *pater frater* Diom. ExcBob. Dosith. Donat., *pater mater* Char., *pater frater mater* [Prob.], *pater magister* Cons. || 4 ἔχον habent Σ¹ 867₁ σ E⁸ E¹ E¹, om Σ791₂₆ (Steph) E¹; semel add, semel om Σ866₂₆ (Steph), item Σ867₂ (Porph?). Pseudochoer. 7₁₄: ποίου εἶδους τῶν ὑποπεπτωκότων τῷ ὀνόματι; τῶν ὡς πρὸς τι, διόρισον. τῶν ὡς πρὸς τι ἔχον δέ ἐστι κτλ (dele alterum τῶν). Prisc. II 59₂₁ et 60₂₃: *quasi ad aliquid dictum.* At ceteri grammatici latini aliquantum discrepant. Diomed. I 322₃₀: *et similia τῶν* (sic) πρὸς τί πως ἔχοντα, *id est ad aliquid quodammodo adtendentia vel taliter qualiter se habentia*; ExcBobiens. I 536₉: *sunt et similia τῶν πρὸς τί πως ἔχοντα, id est ad aliquid*

[LECTIONES ARMENI] 3 πρὸς τι ἔχον ad verbum expressit, item convertit exempla πατήρ υἱός φίλος δεξιός || 4 θάνατος ζωή non legebat, ceterum cum verbis quae supra leguntur omnino consentit

〈6〉 Ὁμώνυμον δέ ἐστιν † ὄνομα τὸ κατὰ πολλῶν ὁμωνύμως τι-^{p 636 b}
 θέμενον, † οἷον ἐπὶ μὲν κυρίων, ὡς Αἴας ὁ Τελαμῶνιος καὶ Αἴας
 ὁ Ἰλέως, ἐπὶ δὲ προσχητορικῶν, ὡς μῦς θαλάσσιος καὶ μῦς γη-
 γυνής.

5 〈7〉 Συνώνυμον δέ ἐστι τὸ ἐν διαφόροις ὀνόμασι τὸ αὐτὸ δηλοῦν,³⁰
 οἷον ἄορ Ξίφος μάχαιρα ἐπάθη φάσγανον.

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN MLGBTVH Afb] 2 pro altero Αἴας praebet ἕας
 M || 3 ὁ ἰλέως G: ὁ ἴλεος M, ὁ ἴλεος L, οἰλέως V, ὁ δῖλέως BTb, ὁ τοῦ δι-
 λέως H A f | θαλάσσης ML || 6 ἄορ etiam ML: ἄορ fb | φάσγανον ἐπάθη T

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIORVM (Σολ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTORVM]
quodammodo attendentia (= Dosith. VII 398₁); Charis. I 156₃: *sunt his similia
 quae Graeci dicunt* τῶν πρὸς τι πως ἔχοντα, *id est ad aliquid quodammodo ha-
 bentia* (= [Probus] IV 119₃₆); Donat. IV 374₉: *alia ad aliquid qualiter se habentia*
 (= Consent. V 339₃₁). vide indic. sub ὡς πρὸς τι ἔχον | ante exempla νύξ
 ἡμέρα add tō πρὸς ἕτερον μὲν λεγόμενον, κατ' ἐναντιότητα δὲ φθαρτικὴν E^v E^b
 E^t epitoma Pseudochoer. 7₁₅ (cfr Σ 866₃₁ 867₂₂) | νύξ ἡμέρα θάνατος ζωῇ Σ¹ 867₁
 Σ 791₃₁ (Steph) σ^κ σ^p σ^ρ E Pseudochoer.: θάν. ζωῇ om σ^λ σ^h, nec Σ 867₂₃
 alterum exemplorum par testatur. Prisc.: *ut dies nox dextra sinistra*. Diomedes:
*ut dexter sinister. haec et comparativum gradum admittunt, ut dexterior siniste-
 rior* (= Donat. Consent.); ExcBob. Charis. Dosith. nihil nisi *ut dexterior siniste-
 rior*; [Probus] *ut puta dexterior superior inferior* || 1 ὄνομα habent etiam
 Σ¹ 867₂₅ et σ || 2 οἷον exhibent etiam Σ¹ σ; ὡς pro οἷον E^ε || 3 ὁ ἰλέως
 Σ¹ 867₂₅ σ^λ E^ε: ὁ ἰλεῶς σ^p, ὁ ἡλέας σ^h, δῖλέως σ^h, ὁ τοῦ δῖλέως σ^h. Σ 867₂₅
 (Steph) nomina Φοίνικος et κυνὸς profert, E^v unum ζῶον pro exemplo usurpant
 (cfr Aristot. categ. 1a₂), E^b exemplis prorsus carent, E^t omnino om homonymo-
 rum speciem. de ἰλεῦς forma cfr index. Αἴας Apollonio quoque exemplum
 est homonymi, de pron. 2 C 11 A synt. 74₉. Prisc. II 59₁₄: *Pyrrhus filius
 Achilles et Pyrrhus rex Epirotarum, nepos filius filii et nepos luxuriosus*.
 Charis. I 156₁₀ Diomed. I 322₃₁ ExcBobiens. I 536₁₁ Dositheus VII 398₁: *nepos
 acies*; Donat. IV 373₂₂ Consent. V 341₁₉: *nepos acies aries*; [Probus] IV
 120₁₂: *nepos foedus scortum agmen aries* || 5 ὀνόμασι om σ^λ σ^h, habent Σ¹
 868₄ E^ε E^v σ^h σ^p σ^κ. Prisc. II 60₂₉: *synonyma sunt quae diversis nominibus
 idem significant*. — E^v E^b definiunt synonyma secundum usum Peripateticorum,
 de quo vide indicem; sed E^v subiciunt hanc finitionem πολυνύμου, quo no-
 mine Peripatetici significabant synonyma grammaticorum (cfr Σ 868₁₆, Simplic.
 in Arist. cat. 40b₃₅ et 43b₂₅, Nicephori Blemmidae epit. logicae p 45): ὅπερ τὸ
 αὐτὸ ὅν πολλοῖς καὶ διαφόροις καλεῖται ὀνόμασιν. item epitoma synonymum ap-
 pellat polyonymum. σ de synonymis: παρὰ τοῖς φιλοσόφοις πολυνύμα λέγονται
 (cfr Eustath. in Il. p 8₂₁ R.), Zonaras 1690 post synonymi definitionem Dionysia-
 nam: ὅπερ καλεῖται καὶ πολυνύμου, Pseudochoer. 2₆: ψαλμός ποίου εἶδους τῶν
 ὑποπετικῶτων τῷ ὀνόματι; συνωνύμου. διόρισον. πολυνύμου δέ ἐστι τὸ ἐν
 διαφόροις ὀνόμασι κτλ, Diomed. I 323₁, Donat. IV 373₂₂ Consentius V 341₂₀: *syno-
 nyma vel polyonyma* || 6 ἄορ Ξίφος μάχ. ἐπάθη φάσγ. σ praeter σ^h, ubi ἐπάθη
 ante μάχαιρα conlocatum est, et σ^h, ubi legimus Ξίφος μάχαιρα ζιβύνη φάσγανον
 ἐπαθί. utraque mutatio videtur facta esse, ut versus memorialis existeret,

[LECTIONES ARMENII] 1 ὄνομα non legebat | ὁμωνύμως testatur || 2 οἷον non
 interpretatur || 2—4 exempla sunt: *Ioannes Zachariae, Io. Zebedaei, mus ma-
 rinus, mus terrestris* || 5 ὀνόμασι legebat || 6 sex exempla quae gladii spe-
 cies significant enumerat

p 636 b <8> Φερώνυμον δέ ἐστι τὸ ἀπὸ τινος συμβεβηκὸς τεθέν, ὡς Τι-
καμενός καὶ Μεγαπένθης.

p 637 b <9> Διώνυμον δέ ἐστιν ὀνόματα δύο καθ' ἐνὸς κυρίου τεταγμένα,

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN MLGBTVHaf] 1 ὡς] οἶον H Af || 1—2 Τι-
καμενός καὶ om H Af || 3 ad διώνυμον in inferiore mg rubro adscripsit ΝΕΟ-
ΠΤΟΛΕΜΟΣ ΠΥΡΡΟΣ M', eadem ab L' in mg dextro addita | ὄνομα M' L,
τα supra add M'

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIORVM (Σσλ) BROTEMATVM (E) ALIORVMSCRIPTORVM]
sicut ea quae legitur in Σ' 868, E^s Zonar. 1690 Pseudochoer. 2₈ (atque in T
codice): ἄ. ξ. μ. φάργανον σπάθη. Σ 868₁₄ (Steph) exhibet exempla μέρω βροτός
ἄνθρωπος, eademque habet Σ 868₆ (Porph?), sed hic scholiasta etiam diversa
gladii nomina profert: πολλὰ ὀνόματα καθ' ἐνὸς πράγματος τιθέμενα· τὸ μὲν γὰρ
εἶφος ἐν ἐστὶ, κατ' αὐτοῦ δὲ πολλὰ ὀνόματα, ὡς ἔγχος φάργανον κνώδων καὶ ἐγ-
χειρίδιον καὶ εἴ τι ἕτερον περὶ τούτου τοῖς ἀρχαίοις εἴρηται, unde colligendum
videtur eam synonymorum seriem, quam hic interpretes legebat, maiore ex parte
discrepuisse ab illa, quae invenitur in Dionysii codd. et Σ' σ E^s. In E^v septem
exempla afferuntur: ὡς ἡ σπάθη λέγεται φάργανον καὶ ἄορ καὶ εἶφος καὶ ἀμφί-
κες καὶ μάχαιρα καὶ ἀκινάκης. Simplicius in Arist. cat. 43b₂₈ haec tantum habet:
ἄορ εἶφος φάργ. μάχαιρα, Eustathius et Nicephor.: εἶφος ἄορ σπάθη φάργανον.
Prisc.: *ut ensis gladius mucro*, eademque praebet Diomedes I 323₂ Charis. I 156₁₄
Donat. IV 373₂₃ Consent. V 341₂₂; *mucro* om ExcBobiens. I 536₁₄ et Dosith. VII
398; *gladius ensis mucro telum et cetera talia* [Probus] IV 120₉ | post συνών. et
πολυών. inserunt E^v ex Peripateticorum doctrina (cfr Aristot. cat. 1a₁₂ cum interpr.
vett.): τί ἐστὶ παρώνυμον; τὸ ἀπὸ τινος παρονομαζόμενον οἶον ἀπὸ τῆς ῥητορικῆς
ῥητορικὸς, quamquam iam supra paronymon definiverant secundum Dionysium ||
1—p 38, 5 φερώνυμον ante διώνυμον habent Σ σ, post διών. ponunt E^s; φερ.
διών. ἐπώνυμον om E^v E^b E^t, item Diomedes Charisius ExcBobiensia Dosi-
theus Donatus Consentius [Probus], sed quartam specierum nominis proprii, quas
enumerant, ita nonnulli illorum definiunt, ut φερωνύμου admoneamur. Dosith.
VII 390₁₁: *alia agnomina quae cognominibus ex aliqua ratione aut virtute ad-*
duntur (= Charis. I 152₂₂ ExcBob. I 533₂₀; cfr Diom. I 321₂₇ Consent. V 339₂₂).
ac Prisc. II 58, ad verbum convertit φερωνύμου definitionem Dionysianam, ubi
agnomen describit: *agnomen est quod ab aliquo eventu imponitur*. idem post
synonyma memorat διώνυμα II 60₃₀: *in propriis quoque hanc vim habent dionyma*
vel trionyma vel tetraonyma, ut P. Cornelius Scipio Africanus. solus autem gram-
maticorum Latinorum [Sergius] in Donat. IV 540, omnes tres classes διωνύμου
φερωνύμου ἐπωνύμου (et hoc quidem ordine) nominat exemplisque inclu-
strat ||

1—2 [Sergius] *Pasiphae Hippolytus a solis scilicet splen-*
dore et equo. Τικαμενός et Μεγαπένθης testantur Σ' 868₂₀ (Steph) σ λ
E^s ||

3 Σ in V^m fol. 80^v (Hel?) haec habet: πολλὰ τῶν ἀντιγράφων
ἐσφαλται· ἡ γὰρ ὀρθότης τοῦ ῥητοῦ αὕτη ἐστίν· διώνυμον δέ ἐστι, φησὶν, ὀνό-
ματα δύο κύρια καθ' ἐνὸς τεταγμένα (atque idem lemma interpretationi prae-
missum est). οὐχ οὕτως δὲ ἔχει τὰ πλείεστα τῶν ἀντιγράφων ἀλλὰ «καθ' ἐνὸς

[LECTIONES ARMENI] 1—2 et locus et definitio et exempla pheronymi cum eis quae
supra leguntur consentiunt. noli enim propter Cirbiedi interpretationem prio-
ris exempli (*chassé*) opinari fortasse id nomen lectum esse ab Armenio, quod Σ
869₃ (Steph) profert: Μελέαργος· οὕτω μὲν γὰρ ἐκ γενετῆς ὀνόμαστο, ἀνδρωθέντι
δὲ αὐτῷ ἐμέλησε περὶ ἄγρας. immo armenia vox significat eum qui ulciscitur
(*wanel*, *khntrel zwrēj*) || 3 κυρίου post ἐνὸς legebat, non κύρια post ὀνόματα

οἶον Ἀλέξανδρος ὁ καὶ Πάρις, οὐκ ἀναστρέφοντος τοῦ λόγου· οὐ^{p 637 b} γάρ, εἴ τις Ἀλέξανδρος, οὗτος καὶ Πάρις.

<10> Ἐπώνυμον δέ ἐστιν, ὃ καὶ διώνυμον καλεῖται, τὸ μεθ' ἑτέρου κυρίου καθ' ἐνὸς λεγόμενον, ὡς Ἐνοσίχθων ὁ Ποσειδῶν καὶ Φοῖβος⁵ ὁ Ἀπόλλων.

<11> Ἐθνικὸν δέ ἐστι τὸ ἔθνους δηλωτικόν, ὡς Φρύξ Γαλάτης.⁵

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN MLGBTVHafb] 1 ὁ om V | rubro in mg M¹ adscriptis CKÁMANΔPOCΞΑΝΟÓC, eadem ab L¹ in mg addita cum signo, quod invenitur etiam supra Πάρις || 1—2 οὐκ — Πάρις om B || 1 ἀναστρέφοντος] ἀναστρέφων τὰ T | οὐ] εἰ T || 2 εἴ τις] εἴπης T, δστις HAf, in V parvum spatium vacuum relictum inter γάρ et Ἀλέξανδρος || 5 ὁ ante Ἀπόλλων om V

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσλ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.] κυρίου», πᾶνυ ἀνοήτως. quibuscum cfr Σ 869₆: διώνυμον δέ ἐστιν οὐ τὰ δύο ὀνόματα καθ' ἐνὸς τέτακται ἐκ τε τῆς κυρίων ὕλης καὶ τῆς ἐξ ἐπιθέτων (ἐξ delendum. an ἐκ τῆς ἐπιθέτων scribendum?), et Σ 869₁₂: διώνυμόν ἐστιν ὅταν δύο ὀνόματα τεθῇ τινι καὶ μετὰ τοῦ κυρίου συμπαραλαμβάνηται ἑτερόν τι ἐπίθετον, et Σ 869₂₇ (Steph): διώνυμόν ἐστι τὸ μίαν οὐσίαν ducin ὀνόμασι δηλοῦν (nam sic legendum cum V¹¹ pro eis quae UHb praebent: μίαν ὀνομασίαν δηλοῦν). Sed Σ¹ 869₅ σ E^s ὀνόματα δύο καθ' ἐνὸς κυρίου exhibent (E^v E^b E^t hanc speciem om) || 1 οἶον Ἀλέξανδρος ὁ καὶ Πάρις Σ¹ 869₆ σ E^s. Σ 869₁₄: ὥπερ Ἀλέξανδρος καὶ Πάρις ὁ αὐτός. Σ 869₂₈ (Steph): Ξάνθος Cκάμανδρος, Πάρις Ἀλέξανδρος. Σ ante 869₁₂ in V¹¹: Πάρις ὁ καὶ Ἀλέξανδρος, Πύρρος ὁ καὶ Νεοπτόλεμος, Ξάνθος ὁ καὶ Cκάμανδρος. Prisc. II 60₃₀ valde mutatum praebet quod Dionysius docet: *“n propriis quoque hanc (scil synonymorum) vim habent dionyma vel trionyma vel tetraonyma, ut P. Cornelius Scipio Africanus. at [Sergius] in Don. IV 540₃: dionymon, ut Paris Alexander, Elisa Dido* | ἀναστρέφοντος Σ 869₁₇ σ (σ^m σ^L ἀναστρέφος, σ^H ἀναστρέφω) E^s; Σ 870₂₄ (Steph): in UH ἀντιστρέφει, sed in V¹¹ ἀναστρέφει. cfr Apollon. synt. 116₈, ubi οὐ μὴν ἀναστρέφει τὰ τοῦ λόγου in optimo codice legitur, ἀντιστρέφει in ceteris || 2 εἴ τις testantur Σ 869₁₇ σ E^s || 3 διώνυμον exhibent etiam Σ¹ 870₁₃ σ E^s. at Σ in V¹¹ fol 81^r (cfr ad dionymi definitionem): κἀναυθα δέ πάλιν σφάλμα ἔχει τὰ ἀντίγραφα· δέον γάρ γεγράφθαι «δ καὶ ἐπίθετον καλεῖται», «δ καὶ διώνυμον» γράφουσι καὶ τὸ ἐπώνυμον διώνυμον λέγουσι. quam correctionem patet meram coniecturam esse; cfr Σ 870₁₉ (Steph): ἐπώνυμον δέ ἐστι δύο ὀνόματα καθ' ἐνὸς κυρίου (pro κυρίου V¹¹ praebet τεταγμένα), ὧν τὸ μὲν κύριον, τὸ δ' ἐπίθετον δύναμιν ἔχον κυρίου διὰ τὸ ἴδιον εἶναι τοῦδέ τινος, et Σ 870₄₃: ἐπώνυμόν ἐστι τὸ ἐπιθετικοῦ καὶ κυρίου τάξιν ἔχον καὶ δυνάμενον ἀπὸ τῆς τοῦ συμβεβηκότος δυνάμεως καθ' αὐτὸ δηλῶσαι τὸ κύριον || 6 Φρύξ Γαλάτης testantur Σ¹ 870₂₉ Σ 871₂ (Steph) σ λ E^s E^v E^b atque etiam Dositheus VII 394₁₁, qui latina quidem gentilia *Afer Dacus Hispanus* usurpat (ut Diom. 322₁₄ Charis. 154₂₁), sed Graeca Φρύξ Γαλάτης Ἰσπανός. Prisc. 61₃: *Graecus Latinus*. — Post gentile nomen Diomedes add: *alia patriam* (scil significat), ut *Thebanus Romanus* (= Donat. 374₆ Consent. 340₂); Prisc.: *patrium est quod a patria sumitur, ut Atheniensis Romanus*

[LECTIONES ARMENII] 1—2 mutato exemplo paullo liberius redduntur || 3—4 Ἐπώνυμον — λεγόμενον] plane concinit || 6 Φρύξ Γαλάτης] alia gentilia habet tria apud Armenios usitatissima: *Kotertziensis, Duhiensis, Georgiensis*, ceterum consentit

p 637 b

<12> Ἑρωτηματικὸν δέ ἐστιν, ὃ καὶ πευστικὸν καλεῖται, τὸ κατ' ἐρώτησιν λεγόμενον, οἷον τίς ποῖος πόκος πηλίκος.

10 <13> Ἀόριστον δέ ἐστι τὸ τῷ ἐρωτηματικῷ ἐναντίως λεγόμενον, οἷον ὅστις ὁποῖος ὁπόκος ὀπηλίκος.

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN MLGBTVHAFb] 1 ἑρωματικὸν L, sed corr L¹ mg | πευστικὸν] πνευστικὸν M¹LG, sed in M et G prius v rasura paene deletum est, M² in ras scripsit v | καλεῖται om HAF || 1—2 κατ' ἐπερώτησιν G (τ' ἐ in ras) || 3 λεγόμενον] τιθέμενον VHAfb

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσλ) EROTEMATVM(E) ALIORVMSCRIPTOR.] 1 δ καὶ πευστικὸν καλεῖται Σ¹ 871₃ σ E^b E^t Pseudochoer. 64₁₇, om E^s E^v. πευστικός nominis in πνευστικός depravatio etiam in scholiorum codice Londinensi p 205 et 206 invenitur. Σ 871₃ (Porph?) et 872₅ (Steph) ita inter se differre ἐρωτηματικά ex πευστικά docent, ut illa nihil poscant nisi ναὶ vel οὐ, haec vero, in quibus sunt τίς ποῖος, longiorem responsionem flagitent (quae distinctio originem ducit ex Stoicorum et Apollonii doctrina, v. indicem); sed hischoliastae apud Dionysium diversa ab eis, quae codices praebent, legisse putandi non sunt. 'nec ullius momenti videtur quod Prisc. II 61₅, unam tantum appellationem (*interrogativum*) profert. ceteri autem grammatici latini, quorum de nominum speciebus praecepta cum Dionysianis comparare soleo, tales voces, quales Dionysius ἐρωτηματικῶν ἀορίστων ἀναφορικῶν ἐπιμεριζομένων ὀνομάτων appellationibus denotat, in pronominum numero habent (invitis etiam Apollonio et Herodiano) atque infinitorum vel infinitivorum pronominum appellatione comprehendunt: Charis. I 158₂₁, ExcBob. I 558₁₀, Dositheus VII 403₁₀, Diomed. I 330₂₉ [Probus] IV 133₁₄, Donat. IV 358₇; cfr Prisc. II 61₁₆, III 501₁₂ || 2 ἐρώτησιν Σ¹ 871₃ σ^L σ^H σ^K E^s E^v Pseudochoer. 64₁₈; ἐπερώτησιν, sicut G codex, habent σ^M σ^P σ^R, quod videtur ex interpretatione subsequenti: ταῦτα γὰρ κατ' ἐπερώτησιν λέγονται, natum esse. cfr Apoll. synt. 247₉, πρὸς γὰρ τὸ «γράφεις;» κατ' ἐπερώτησιν φαμεν «γράφω», et 247₃, 246₂₇. Aliam erotematici descriptionem habent E^b E^t: τὸ ἀπόκρισιν ζητοῦν ὠρισμένην, utramque epitoma: τὸ κατ' ἐρώτησιν λεγόμενον· καὶ πευστικὸν δέ καλεῖται καὶ ἀπόκρισιν ζητεῖ ὠρισμένην | τίς ποῖος πόκος πηλίκος Σ 871₃ σ E^s E^b in ed. pr. E^t Pseudochoer. 64₁₉; πόκος πηλίκος om E^v, πηλίκος om E^b in ed. Wald. et epitoma. atque etiam Σ 871₁₄ legimus: ὁ τεχνικός παρατίθεται τὸ τίς ποῖος πόκος, sed in eiusdem interpretis Σ 871₃₀ omnia quattuor exempla invenimus praemissis his verbis: ἰστέον δέ ἐστι τοῦ μὲν πευστικοῦ ἐννέα λέξεις μόναι εἶσι, τέσσαρα ὀνόματα (= Σ in C p 205). In Stephani Σ 871₂₀ et 872₁₁ (= Σ Cram 330₃) subiciuntur etiam πόκος ποδάπος. Prisc. II 61₅: *ut quis qualis quantus quot quotus, cum suos servant accentus* || 3 λεγόμενον Σ¹ 873₁₂ σ E^s Pseudochoer. 65₂₄ confirmant. Prisc. II 61₇: *infinitum est interrogativorum contrarium*. E^b E^t epitoma definiunt: τὸ μὴ δηλοῦν ὠρισμένως ὃ ζητεῖ τὸ ἐρωτηματικόν || 4 ὅστις — ὀπηλίκος] omnia quattuor habent Σ¹ 873₁₂ σ E^s, ὀπηλίκος om E^b E^t epitoma Pseudochoeroboscus. Testis omnium quattuor Theognostus quoque can. AO II 135₁₃: εἰς ὃς ὄνομα μονοσύλλαβον διὰ τοῦ ὀ μικροῦ γραφόμενον οὐκ ἔστιν εὐρεῖν· τοῦτο

[LECTIONES ARMENII] 1 δ — καλεῖται] Armenii verba si diligenter rursus in gr. sermonem converteris, habebis ὃ ἀπὸ τοῦ ἐρωτᾶν καλεῖται: nam pro καὶ πευστικὸν apud eum invenis instrumentalem infinitivi eius verbi, unde etiam erotematicae speciei nomen derivandum est (*hartsanel*) || 2 ἐρώτησιν, non ἐπερώτησιν || 3 λεγόμενον || 4 ὅστις ὁποῖος ὁπόκος ὀπηλίκος reddere conatur

〈14〉 Ἀναφορικὸν δέ ἐστιν, ὃ καὶ ὁμοιωματικὸν καὶ δεικτικὸν καὶ ἄνταποδοτικὸν καλεῖται, τὸ ὁμοίωσιν σημαῖνον, οἷον τοιοῦτος τοσοῦτος τηλικούτος.

〈15〉 Περιληπτικὸν δέ ἐστι τὸ τῷ ἐνικῷ ἀριθμῷ πλήθος σημαῖνον,

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN MLGBTVHAFb] 2—p 41, 1 τοιοῦτος — οἷον om T | τοιοῦτος post τηλικούτος GVHAFb || 4 περιληπτικόν] περιεκτικόν VH || 4—p 41, 3 περιληπτικόν — ἕκαστος om Af

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσλ) EROTEMATVM (E) ALIORVMSCRIPTOR.] γὰρ ἐπὶ ἄρθρων καὶ κτητικῶν ἀντωνυμιῶν τηρεῖν ἡμᾶς ἡ τέχνη παρέδωκεν· τοῖνον τὸ ὅστις ἀόριστον ὄνομα ἀπὸ ἄρθρου ἀφελόμενος ὁ Διονύσιος, τῇ ἀναλογίᾳ καὶ αὐτὸς δουλεύων, διὰ τοῦ τῆς μορίου τὴν ἐπέκτασιν τῆς λέξεως προηγέκατο ἐν τῷ ὅστις ὁποῖος καὶ τοῖς λοιποῖς. Atque etiam Σ 873₁₇ infinita nomina ea nuncupat quae ex interrogativis assumpta ὁ vocali fiunt. Sed in Σ 872₂₃ (Steph) et 873₄ (eiusdem) ἀόριστα alia nominantur: τὰ ὑπὲρ μίαν συλλαβὴν ἐρωτηματικά καταβιβάζοντα <τὸν> τόνον ἀόριστα γίνεται, οἷον ποῖος ποῶς πηλικός, et τὸ τίς ἐρωτηματικὸν ἐστὶ καὶ ἀόριστον. Ac Mich. Syncellus [Lecapenus] π. συντάξεως fol 179^r postquam ut ἀόριστα protulit ὅστις ὁπότερος ὁποῖος ὁπόκος ὀπηλικός, pergit: ἰστέον δὲ ὅτι τὰ δικύλλαβα ἐρωτηματικά καὶ ἀοριστεύονται ἀπολύτως τε καὶ οὐ κατὰ <τὸν> τῆς ἐρωτήσεως λόγον, οἷον ποῖος ποῶς· ..... τὸ δὲ τίς μονοσυλλάβως ἀοριστεύμενον ἐγκλίνεται, οἷον ἡλθὲ τίς. cfr index sub ἀόριστος et ἀναφορικός. Prisc. II 61: ut qui qualis quantus quot quotus, cum in lectione gravi accentu pronuntiantur (pro qui R exhibet quis, sed non solum omnes reliqui codices illud praebent, sed etiam in R ex quis fecit qui vetus emendator. cfr subsequencia) ||

1—2 neglexit vel non legebat δεικτικόν Σ 873₂₂ (Steph?), ὁμοιωματικόν Σ 873₃₀ (Hel), ἄνταποδοτικόν Pseudochoer. 52₂₁; omnia quattuor nomina habent Σ¹ 873₂₂ σ E⁵; ἀναφορικόν tantum exhibent E^v; ἀναφορικόν ἐστὶ τὸ πρὸς ἕτερον ἀναφερόμενον ἢ ὁμοιωματικῶς ἢ δεικτικῶς ἢ ἀνταποδοτικῶς definiunt E^b E^t epitoma. Prisc. II 59₂₂: relativum vel demonstrativum vel similitudinis; 61₉ demonstrativi nomen omittit, sed addit redditi ||

2—3 τοιοῦτος τοσοῦτος τηλικούτος Σ¹ 873₂₂ σ E⁵: τοιοῦτος post τοσοῦτος ponunt σ^m σ^L σ^P, post τηλικούτος (sicut deteriores artis codices) σ^R, om σ^H. solum τοιοῦτος E^v praebent. — E^b E^t epitoma haec exempla proferunt οἷος ὅκος; atque Σ 872₂₅ haec docet: ἀποβάλλοντα (scilicet τὰ ἐρωτηματικά) τὸ κατ' ἀρχὴν σύμφωνον ἀναφορικά γίνεται, οἷον πόκος ὅκος, ποῖος οἷος, πηλικός ἡλικός. Pseudochoeroboscus autem 52₂₁ in ἀναφορικῶν ὀνομάτων numero habet et τόκος τοῖος et ὅκος οἷος. cfr index sub ἀναφορικός. Prisc. II 61₁₀: talis tantus tot; sed relativa vel similitudinis nomina censet nuncupari posse etiam qui qualis quantus quot quotus || 4 τῷ ἐνικῷ ἀριθμῷ Σ¹ 874₃ et 874₁₈ σ E⁵ E^v Pseudochoer. 49₁₃ 68₃ (ubi σημαῖνον legendum). sed Σ 874₂₁ (Hel): οὐκ ἔδει αὐτὸν εἰπεῖν τὸ δι' ἐνικοῦ ἀριθμοῦ πλήθος σημαῖνον, atque item δι' ἐνικοῦ ἀριθμοῦ E^b E^t epitoma lexicon Phavorini 1483₅₉ (= Philemo 95 n. 142). cfr Apoll. synt. 20: καὶ τίνα ἔστι δι' ἐνικοῦ χαρακτήρος πλήθος ἐμφαίνοντα. Prisc. II 61₂₁: collectivum est quod singulari numero multitudinem significat: 176₁₂ sunt quaedam singularia voce, intellectu pluralia, quae etiam comprehensiva dicuntur, id est περιληπτικά. Diomed. I 322₂₃: sunt quaedam positione singularia, intellectu pluralia, quae Graeci perileptica nominant. ceteri grammatici latini, quos conferre soleo, de huius modi nominibus ibi tantum agunt, ubi de numeris nominum disserunt, vide supra adn. ad p 31, 2

[LECTIONES ARMENII] 1—3 easdem huius speciei appellationes habet et quattuor exempla, quorum primum et secundum = τοιοῦτος, tertium et quartum = τοσοῦτος

p 697 b οἶον δῆμος χορός ὄχλος.

15 <16> Ἐπιμεριζόμενον δέ ἐστι τὸ ἐκ δύο ἢ καὶ πλειόνων ἐπὶ ἓν ἔχον τὴν ἀναφοράν, οἶον ἐκάτερος ἕκαστος.

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN MLGBTVHAFb] 3 ante ἐκάτερος add ἕτερος Tb

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIORVM (Σσλ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTORVM]
 1 δῆμος χορός ὄχλος testantur Σ¹ 874₃, Σ 874₇ (Steph) σ E^s E^b Eⁱ Pseudochoer. 49₁₉: idem 68, λαός addit, χορός πλήθος habent E^v, χορός δῆμος πλοῦτος Schol. Pind. Ol. I 3. Σ 874₅, et 17 (Steph) etiam στρατός et πληθός profert, sed non ita ut in arte haec exempla legisse putari possit. Prisc. II 61₂₂ *populus plebs*, 176₁₁ *populus exercitus legio*; Diomed. I 322₂₁ *contio populus exercitus*. cfr supra adn. ad p 31, 2 || 3 ἕτερος, quod ante ἐκάτερος Tb addunt, neque Σ legebant neque σ, nec praebent E^s E^v. sed Σ 875₂₂ (Hel) haec docet: καὶ ὁ ὅρος τοῦ ἐπιμεριζομένου καὶ τὰ ἐπιφερόμενα παραδείγματα πάνυ ἐσφαλμένα ἐστίν. εἰ γὰρ τὰ ἐπιμεριζόμενα ἐκ δύο ἢ καὶ πλειόνων ἐπὶ ἓν ἕκαστον ἔχει τὴν ἀναφοράν, ἔδει εἰπεῖν ἕτερος ἢ ἄλλος, ἐπειδὴ ἐκ δύο ἢ καὶ πολλῶν ἓνα σημαίνει. ἐστὶ γοῦν οὕτως ἀμεινον λέγειν· Ἐπιμεριζόμενόν ἐστιν ὁ δηλοῖ (hoc verbum accessit ex O) ἓνα ἐκ δύο ἢ δύο καθ' ἓνα (ἢ δύο om non solum Hb, sed etiam O; praebet V¹¹) ἢ ἓνα ἐκ πολλῶν ἢ πολλοὺς καθ' ἓνα· οἶον ἓνα μὲν ἐκ δύο, ὡς τὸ ἕτερος τῶν ὀφθαλμῶν· δύο δὲ καθ' ἓνα (δύο δὲ καθ' exhibet V¹¹; in O inter ὀφθ. et ἓνα lacuna non nullarum litterarum), ὡς τὸ ἐκάτερος τῶν ὀφθαλμῶν· ἓνα τε (τε ex O accessit) ἐκ πολλῶν, ὡς τὸ ἄλλος· πολλοὺς τε καθ' ἓνα, ὡς τὸ ἕκαστος. haec, ut omnia fere, ex Choerobosci commentario Dionysiano exscripsit Heliodorus, cfr illius scholia in Theodos. 206γ. atque ex Choerobosci disciplina originem ducunt etiam supplementa Dionysii quae legimus in E^b Eⁱ: τί ἐστιν ἐπιμεριζόμενον; τὸ ἐκ δύο . . . . . ἀναφοράν κατὰ διαίρεσιν ἢ σύναψιν, οἶον ἕτερος ἐκάτερος ἕκαστος ἄλλος. ποσαχῶς μερίζονται τὰ ἐπιμεριζόμενα; τετραχῶς· εἰς ἐκ δύο, ὡς ἕτερος· δύο καθ' ἓνα, ὡς ἐκάτερος· εἰς ἐκ πολλῶν, ὡς ἄλλος· καὶ πολλοὶ καθ' ἓνα, ὡς ἕκαστος (quibuscum concinunt epitoma et Pseudochoer. 121₁₁₋₁₅). Choeroboscus autem Apollonium Dyscolum videtur secutus esse, ex cuius onomatice in explanatione canonum Theodosianorum 206δ haec excerpserit: τὰ ἐπιμεριζόμενα οὐκ ἔχουσι κλητικάς, οἶον ἐκάτερος ἕκαστος ἕτερος ἄλλος, ἐπειδὴ ἡ κλητικὴ παρόντος προσώπου ἐστὶ παραστατικὴ . . . ., ὁ δὲ ἐπιμερισμός ἀπὸν πρόσωπον παρίστησι. Conferendi denique etiam Epimer. Hom. AO I 339₂: ἐπιμεριζόμενα δὲ λέγομεν ὀνόματα, ὅσα ἢ ἐκ τοῦ πλήθους ἢ ἐκ δυάδος ἐπιμερισμὸν ποιεῖται εἰς τὸν καθ' ἓνα, ὥσπερ ἔχει τὸ ἄλλος ἕτερος ἐκάτερος πρῶτος πρότερος. ἡγοῦνται δὲ οἱ τὸ μὲν πρότερος ἐπὶ δύο, τὸ δὲ πρῶτος ἐπὶ πολλῶν· συγκέχεται <μέντοι> παρὰ τοῖς παλαιοῖς. Vtque hic grammaticus in ἐπιμεριζομένων numero ordinalia habet, ita Priscianus ea numeralia, quae nunc distributiva appellamus, II 61₂₂: *dividuum est quod a duobus vel amplioribus ad singulos habet relationem vel plures in numeros pares distri-*

[LECTIONES ARMENII] 1 quinque exempla praebet: primum et secundum graecis δῆμος et χορός respondere apparet, ut supra p 31, 2; tertium idem fere significat quod *grex*, quartum eandem vim habet quam *turba*, quintum eam quam *cumulus*; nullum autem horum trium est vocabulum *amphōlē*, quo Armenius supra reddidit ὄχλος nomen || 2—3 Ἐπιμεριζόμενον — ἀναφοράν] Armenii definitio concinit, nisi quod ἐπὶ ante ἓν expressum non legimus; sed videtur praepositio γ corruptela in interpretatione intercidisse. sequuntur duo exempla quae respondent graecis ἐκάτερος ἕκαστος

<17> Περιεκτικὸν δέ ἐστι τὸ ἐμφαῖνον ἐν ἑαυτῷ τι περιεχόμενον, p 637 b οἶον δαφνῶν παρθενῶν.

<18> Πεποιημένον δέ ἐστι τὸ παρὰ τὰς τῶν ἥχων ιδιότητος μιμητικῶς εἰρημένον, οἶον φλοῖςβος ῥοῖζος † ὀρυγμαδός. 20

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN MLGBTVHAFb] 1 τι MLGB: τὸ TVHAFb || 2 παρθενῶν HAF || 3 δὲ om T | ιδιότητος ποιότητος T, atque in B supra idiō ab eadem manu scriptum ποιός || 4 ῥοῖζος om T | ὀρυγμαδός MLG¹BTV: ὀρυμαγδός G²HAFb

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIORVM (ΣΟΛ) EROTEMATVM (Ε) ALIORVM SCRIPTORVM] *buto*, ut *uterque alteruter quisque singuli bini terni centeni*; et III 413₂₄ de figuris numerorum § 23, ubi ἐπιμεριζόμενα nomine dispartitivorum reddit ||

1 τι περιεχόμενον etiam Σ¹ 876₉ Σ 876₂₈ (Hel) σ (praeter σ^H) Ε^Σ: τὸ περιεχόμενον σ^H Ε^ν (sicut deteriores artis codices). Ε^b Ε¹ epitoma sic definiunt: τὸ ἐν μιᾷ φωνῇ δηλοῦν τὸ περιέχον καὶ τὸ περιεχόμενον (similiter Gaza IV p 122), qua cum descriptione cfr ea quae Σ 876₃₃—877₅ (Hel) de discrimine docet περιληπτικοῦ et περιεκτικοῦ (876₃₃ enim pro τὸ μὲν περιεκτικὸν cum V^{II} legendum τὸ μὲν περιληπτικόν: Ο περιπτικόν). Diomed. I 322₂₅: *alia* (scil *nomina sunt*) *quae nomen traserunt ex his quae continentur, quae Graeci periectica appellant* (cfr Choer. 296₁ τὰ περιεκτικὰ ἐξ αὐτῶν τῶν περιεχομένων θέλουσιν ἔχειν τὴν ὀνομασίαν). Prisc. part. XII vers. Aen. III 498: *comprehensivum quod Graeci περιεκτικὸν vocant* ||

2 δαφνῶν παρθενῶν testantur Σ¹ 876₉ Σ 876₁₉ σ Ε^Σ Ε^ν. Σ 876₁₁ (Steph?) adfert etiam φοινικῶν, Σ 876₂₈ (Hel) ἀμπελῶν κοιτῶν, σ in lemmate et in explanatione ἀμπελῶν ἐλαιῶν φοινικῶν, Ε^Σ ἐλαιῶν μουσεῖον κουρεῖον, Ε^ν κοιτῶν. Ε^b Ε¹ habent δαφνῶν κοιτῶν. Σ 791₁₉ (Steph) ad § 6 duas periectionum formas distinguens profert δαφνῶν παρθενῶν λουτρῶν, κουρεῖον μουσεῖον βαλανεῖον. Choer. 295₁₂ κοιτῶν δαφνῶν ἀμπελῶν παρθενῶν ἀκανθῶν. Diomedis exempla sunt *vinetum rosetum* (I 322₂₆), Prisciani *lauretum murtetum rosetum* (III 498:)

post περιεκτικοῦ speciem haec inserunt Ε^b Ε¹: τί ἐστίν ὡς περιεκτικόν; ὅπερ τύπον μὲν ἔχει περιεκτικοῦ, ἐρμηνείαν δὲ καὶ δύναμιν οὐδαμῶς, οἷον ἀκανθεῖν μὲν περιεκτικόν, ἀπατεῖν δὲ καὶ κυκεῖν ὡς περιεκτικόν. cfr ὡς περιεκτικόν in B codice p 33, 4 et Σ 791₂₄ (Steph) et Choerob. 295₁₀—296₄, qui ipse quoque περιεκτικὰ et ὡς περ. distinguit, sed aliis finibus circumscribit ||

3 ιδιότητος Σ¹ 877₆ et ante 877₂₀ σ Ε^Σ: ποιότητος ἢ καὶ ιδιότητος Ε^ν, ποιότητος Ε^b Ε¹ epitoma Gaza IV p 122. Cfr artis codices BT et Σ 877₂₁ (Hel): ἐστίν ἴδιος ποιός τις ἦχος ἵππων . . . . . κάρκαιρος; Σ 877₇ (Steph?) πεποιημένον ὀνομά ἐστιν, ὅταν κατὰ μίμησιν ἤχου τινὸς καὶ τῆς ποιότητος τοῦ ὑποκειμένου πράγματος προενεχθῇ, et 877₁₀ τοιαύτην ποιότητα φαίνονται τὰ κύματα ποιοῦντα; Eustath. in Il. 39₅: ὀνοματοποιία ἐστὶ μίμησις λεκτικῇ ποιότητι τοῦ ἤχου. — Prisc. II 61₂₆: *facticium est quod a proprietate sonorum per imitationem factum est*. Diomed. I 322₁₇: *quaedam ficta a sonis vel a vocibus, quae Graeci πεποιημένα dicunt*; eademque usque ad *vocibus* ExcBob. I 535₃₁ et Charis. I 155₂₇ habent (excepto quod Char. *sono* dicit); Dosith. VII 396₁₁ *quaedam facta a sonis vel a vocibus* et τινὰ δὲ πεποιημένα ἐκ τῶν ἤχων ἢ ἀπὸ τῶν φωνῶν; Donatus, [Probus], Consentius hanc speciem om ||

4 eadem exempla et ὀρυ- [LECTIONES ARMENII] 1 τὸ ἐμφαῖνον ἐν ἑαυτῷ τι περιεχόμενον, sed τι ante ἐν ἑαυτῷ interpretatur || 2 exempla quinque exhibet: *vinea* (ἀμπελῶν), *locus virginum* (παρθενῶν), *locus hominum* (ἀνδρῶν), *nucetum* (καρυῶν?), *canistrum in quod colliguntur fruges*(?) || 3—4 eandem definitionem habet (nisi quod interpretatur quasi in suo exemplari invenerit παρὰ τὴν τοῦ ἤχου ιδιότητα) et tria exempla subicit

<19> Γενικὸν δέ ἐστι τὸ δυνάμενον εἰς πολλὰ εἶδη διαιρεθῆναι, οἶον ζῶον φυτόν.

<20> † Ἰδικὸν δέ ἐστι τὸ ἐκ τοῦ γένους διαιρεθῆναι, οἶον

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN MLGBTVHafB] 2 ζῶον sine 1 codices omnes || 3 Ἰδικὸν MLGVH: εἰδικὸν BT et AfB | ἐστι om T | οἶον] οἶοι M¹L, corr. M²

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσλ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTORVM] γμαδός, non homericum ὀρυμαγδός Σ¹ 877₆ et ante 877₂₀ Σ 877₉₋₁₂ σ E; σ^H add etiam βρόμος (cfr EM 214₃₄), Σ 877₂₀ (Hel) profert κάρκαιρος φλοῖςβος δοῦπος. — Ὀρυμαγδός forma Byzantiis usitata erat, atque erant qui ex ea ut iusta principalique derivarent homericam, velut Eustathius in Odys. 1400₃₂: τὸν ὑπὸ τῶν μνηστήρων γινόμενον θμαδὸν ὀρυμαγδὸν λέγει, μεταθεῖς τὸ γ ἐκ τῆς προπαραληγούσης εἰς τὴν παραλήγουσαν, οὐ μόνον διὰ τὸ μέτρον, ἀλλὰ καὶ μάλλον διὰ τὸ τραχυφωνότερον (cfr EM 633₃₃). At etiam Herodianum ignorasse ὀρυμαγδός colligendum videtur ex catholicae epitoma p 54₂ Schm. I 143_{—9} et 1₈ Lz (nam hic ὀρυμαγδός contra codices necessario scribendum esse vidit Lobeck path. I 509). — Prisc. ut tintinnabulum turtur, Diomed. ut stridor clangor hinnitus tinnitus mugitus, quibus accedunt in ExcBob. ululatus mussitus, apud Charis. Dosith. ululatus fremitus ||

1 Γενικὸν — διαιρεθῆναι] concinunt Σ¹ 878₃ σ E^s Epim. Hom. AO I 429₂₅: πολλὰ om E^v E^b E^t epitoma, διαιρούμενον pro δυνάμενον διαιρεθῆναι E^v. Prisc. II 61₂₅: generale est quod in diversas species potest dividi. Charis. I 155₂₄ = ExcBob. I 535₃₁ = Dosith. VII 396₈: quaedam generalia sunt, quibus multa continentur dissimilia. appellatio eadem, sed nulla definitio apud Donat. IV 374₁₁ [Probum] IV 119₂₇ Consent. V 341₂₄. Apud Diomed. et haec et subsequens species prorsus desunt || 2 ζῶον φυτόν] eadem exempla Σ¹ Σ σ E Apoll. pron. 3 A; item animal arbor Prisc. Charis. ExcBob. Dosith. (qui interpretatur ζῶον δένδρον); sed Don. Consent. corpus animal, [Probus] homo avis arbor ||

3 Ἰδικὸν] sic etiam σ in omnibus codicibus, eademque permutatio εἰδικοῦ et ἰδικοῦ in optimo Apollonii Dyscoli codice persaepe invenitur, velut synt. 230₁₁ de pron. 2 B₇ (4₉ Schn.): sed εἰδικὸν legitur in Σ¹ 878₉, et sequenti scholio, in Σ 878₁₅₋₁₆ E epitoma Pseudochoer. 96₁₉ EG 100₁₁ EM 442₂₆ 458₂₁ 543₅₅ 610₂₆ 813₃₅ nullo codice discrepante. Atque in EM 295₃₈: Λέγει δὲ ὁ Ὠρος ὅτι τὸ εἰδικόν, ἡνίκα μὲν σημαίνει τὸ εἶδος (οἶον γένος εἶδος, γενικόν εἰδικόν), διὰ τῆς εἰ διφθόγγου· ἡνίκα δὲ τὸ ἴδιον (οἶον κοινόν ἰδικόν), διὰ τοῦ ι, quae eadem habes in Choerob. orthogr. AO II 207₂₀ (unde in EM inserui γενικόν). similiaque in eadem orthographia 225₁₈: ἰδικῶς· ἀπὸ γὰρ τοῦ ἴδιον. ὅταν δὲ εἰδικόν ἐστι, λέγομεν τὸ διαιρούμενον ἐκ τοῦ γένους. Scribebat εἰδικόν et ab εἶδος derivabat, sed opinabatur etiam cum ἴδιος voce eiusdem radicis vinculo nomen cohaerere Σ 878₁₄₋₃₀ (Hel), vide 1₅: αὐτὸ δὲ τὸ θνητὸν καὶ αὐτὸ τὸ ἀθάνατον εἰδικόν ἂν εἶποιεν, ὅτι ἐκ τοῦ γένους διήρηται καὶ ἴδιόν τι ἀποδίδωκε. τὸ γὰρ θνητὸν ἴδιόν τι ἐστίν, ὁμοίως καὶ τὸ ἀθάνατον. Latini grammatici specialia nuncupant haec nomina (sed in interpr. graeca Dosith. VII 396₁₀ scribit ἴδια) | τὸ ἐκ τοῦ γένους διαιρεθῆναι Σ¹ 878₉, Σ 878₁₅₋₁₉ (Hel) σ EG 100₁₂

[LECTIONES ARMENII] 1—2 Γενικὸν κτλ] et in definitione et in exemplis cum supra scriptis consentit || 3 Ἰδικὸν legebat. non εἰδικόν. etenim pro εἶδος Armenius ubique ponit *desag*, εἰδικός igitur esset *desagayan*; hic vero et supra p 33, 5 invenimus *hadgagan*, quod ab *hadoug* = ἴδιος ductum est. Ceterum etiam cum sequentibus verbis τὸ ἐκ τοῦ . . . ἐλάτῃ plane concinit Armenius

βοῦς ἵππος ἄμπελος ἐλαία.

<21> Τακτικὸν δέ ἐστι τὸ τάξιν δηλοῦν, οἷον πρῶτος δεύτερος τρίτος.

<22> Ἀριθμητικὸν δέ ἐστι τὸ ἀριθμὸν σημαίνειν, οἷον εἰς δύο 25
5 τρεῖς.

<23> Ἀπολελυμένον δέ ἐστιν ὃ καθ' ἑαυτὸ νοεῖται, οἷον θεός λόγος.

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN MLG BTVH Afb] 2 ἐστι om T || 2-4 τάξιν — ἐστι τὸ om Af || 6-7 Ἀπολελυμένον — λόγος post Μετουσιατικὸν . . . . . ponunt VH Afb | ἐστι M | καθ' αὐτὸ L | νοεῖται] καλεῖται VH Af

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσλ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.] ac sine τοῦ Pseudochoer. 96₁₀; τὸ ἐκ τοῦ γενικοῦ διαιεθὲν E^s, τὸ διαιρούμενον ἀπὸ γένους E^v, τὸ ἀπὸ γένους διαιεθὲν E^b E^t epitoma. Prisc. II 62₁: *quod a genere dividitur*. Charis. I 155₂₆ = ExcBob. I 535₃₃: *ex his (scil. generalibus) nascuntur specialia, quae tamen insunt originibus suis generalibus*. Dosith. VII 396₉: *ex his nascuntur specialia quae dividuntur et minuantur <ab> originibus suis generalibus*: ἐκ τούτων δὲ γεννᾶται ἴδια, ἃ διαίρεται καὶ λεπτύνεται ἀπὸ τῆς ἰδίας ἀρχῆς τῆς γενικῆς. Donatus, [Probus], Consentius exempla tantum exhibent ||

1 βοῦς ἵππος ἄμπελος ἐλαία testantur Σ¹ 878, σ E^s E^b E^t Pseudochoer. 96₂₀; ἄνθρωπος ἵππος βοῦς E^v, βοῦς ἄμπελος epitoma. Prisc. *homo equus vitis laurus*, Charis. *homo equus taurus laurus pinus fraxinus* = Dosith. (qui interpretatur ἄνθρωπος ἵππος ταῦρος δάφνη πίτυς ὀξέα) et ExcBob. (ubi tamen deest *fraxinus*). Donatus IV 374₁₁ *lapis homo lignum*, Consent. V 341₂₅ *lapis homo*, [Probus] IV 119₂₃ *Cato columba pinus* || 2 Prisc. II 62₃: *ordinale est quod ordinem significat*. Diomed. I 322₁₆ = Charis. I 154₂₂ = ExcBob. I 535₁₂ = Dosith. VII 394₁₂: *alia ordinem (scil. significant)*; Donat. IV 374₆ = Consent. V 340₃: *alia ordinis*. [Probus] hanc speciem et subsequentem om ||

3 τρίτος om E^v E^b E^t epitoma. Prisc. *ut primus secundus tertius*; Diom. Charis. ExcBob. Dosith. Donat. Consent. om *tertius* ||

4 σημαίνειν ἀριθμὸν E^v E^b E^t epitoma. Prisc. II 62₄: *numerale est quod numerum demonstrat*. Diomed. I 322₁₅ = Charis. I 154₂₁ = ExcBob. I 535₁₂ = Dosith. VII 394₁₁: *alia numerum (scil. significant)*; Donat. IV 374₆ = Consent. V 340₂: *alia numeri*. Omnes autem hi grammatici praeter Priscianum ordinalia ponunt post numeralia. iidem ex numeralibus, sicut ex ordinalibus, non proferunt nisi duo prima ||

6 Ἀπολελυμένον] Σ¹ 879₂₆ (Hel) ita loquitur quasi Dionysius usurpet ἀπολύτου nomen; sed testantur ἀπολελυμένον Σ¹ 879₁₁ et ante 879₂₃ Σ¹ 879₁₆ (Steph?) σ E, ut putandus sit Heliodorus appellationem sibi consuetam posuisse pro Dionysiana. cfr index | νοεῖται, non καλεῖται Σ σ E || 6-7 θεός λόγος] Σ¹ 879₂₄ (Hel) adiecit exempla παιδευσις πεπρωμένη (nam sic pro πεπρωμένος legendum), Σ¹ 879₂₀ (Steph?) ἀήρ, σ^k σ^p E epitoma ἄγγελος (E^s etiam ψυχή). Prisc. II 62₅: *absolutum est quod per se intellegitur et non eget alterius coniunctione nominis, ut deus ratio*. ceteri grammatici latini hanc speciem om

[LECTIONES ARMENII] 2-3 Τακτικὸν . . . . . || 4-5 Ἀριθμητικὸν . . . . . || 6-7 Ἀπολελυμένον . . . . .] consentit in definitionibus et in exemplis cum supra scriptis (nam pro *patsartzan* restituendum, quod p 33, 5 legitur, *patsartzag* = ἀπολελυμένον).

<24> † Μετουσιατικὸν δέ ἐστι τὸ μετέχον οὐσίας τινός, οἷον πύρινος δρύϊνος ἐλάφινος. —

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN MLGBTVHafB] 2 πύρινος δρύϊνος ἐλάφινος MLGB: ἀμμῶδης δρύϊνος πύρινος T, χρύσειος ἀργύρειος Vb, χρύσειος ἀργύριος HAf

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσλ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.]

1 Μετουσιατικὸν — ἐλάφινος] hanc speciem ante ἀπολελυμένον habet σ (sicut deteriores artis codices), post ἀπολελυμένον E et epitoma; non legisse videntur vetustiores scholiastae (in UOH) neque magis Priscianus, apud quos nulum μετουσιατικῶν vestigium ibi invenitur, ubi hanc Dionysianam specierum nominalium seriem interpretantur, sed aliis tantum locis. Σ 852₃₃ (Steph?) in inlustranda κτητικῶν classe: εἶδη δὲ τοῦ κτητικοῦ ταῦτα· οἰκειωτικόν, μετουσιατικόν, συνεκφαντικόν· οἰκειωτικόν μὲν <οἶον> Ὀλύμπιος θαλάσσιος, μετουσιατικόν δὲ οἶον ἀργύρεος χρύσεος, συνεκφαντικόν δὲ οἶον γραμματικὸς γεωμετρικός et 858, in inlustranda παρωνύμων classe: τὸ παρωνύμων πολλὰ ἐδήλου· περιεκτικά, ἀμπελος ἀμπελῶν· ἐθνικά, <Ακράγας> Ἀκραγαντίνος· μετουσιατικά, <δέρμα> δερμάτινος κτλ. Prisc. II 69₅: *possessiva dicimus non solum possessionem significantia, sed etiam quae formam habent possessivorum. sunt enim quaedam gentilia similem possessivis habentia formam . . . . . Alia autem sunt eiusdem derivationis, quae ex materia principalium constare significantur, ut ferreus ferro factus, similiter aureus argenteus marmoreus.* et II 76₂₃: *alia a materia ex qua constant ut humanus terrenus.* Quae his scholiorum et latini grammatici locis docentur, videntur partim certe ex Apollonii Dyscoli disciplina oriunda esse, quem ipsum constat κτητικά ὀνόματα etiam ea appellavisse quae nominum possessionem significantium non habent nisi formas (cfr index sub κτητικός). atque fortasse μετουσιατικοῦ nominis quoque auctor Apollonius fuit. nunc hanc appellationem et alias eiusdem potestatis primum legimus apud eos qui Herodianum breviarunt vel compilavere: Arcad. sive Theodos. p 65, B. = 74₁₃ Schm., Theognost. can. AO II 67₄₄, Choerob. orthogr. AO II 185₂₆, anonym. περὶ ποσότητος AO II 285₉, cfr index sub μετουσιατικός. Illa autem metusiastici definitio, quae in Dionysium inlata est et ex interpolato Dionysio in erotemata Dionysiana manavit, invenitur etiam in etymologicis. EM 30₆: εἶδη δὲ τοῦ κτητικοῦ τρία· οἰκειωτικόν, συνεκφαντικόν, μετουσιατικόν . . . . μετουσιατικόν δέ ἐστι τὸ μετέχον οὐσίας τινός, οἷον κέδρινος «κέδρινον ὑπόροφον» Ὀμηρος, δερμάτινος, χάλκειος, χρύσειος σταυρός, βρότειος χεῖρ. διαφέρουσι δὲ τὰ μετουσιατικά τῶν μέρος σώματος δηλούντων κτλ, quibuscum cfr EG 15₅₂ 571₉. Mich. Syncellus [GLecapenus] de synt. fol 181 v haec scribit de metusiasticis, postquam ceterarum specierum nominalium constructionem exposuit: τὰ δὲ μετουσιατικά ἐμφερῇ μὲν τοῖς κτητικοῖς ὑπάρχουσιν ἐκείνοις μὲν, κυρίως δὲ συντάσσονται τοῖς μετέχουσιν τῆς οὐσίας τῶν πραγμάτων, ὧν αἱ πρωτότυποι φωναι σημαντικάί εἰσιν, ἀφ' ὧν καὶ παρήχθησαν, οἷον εὐλινος πῖναξ, ὀστράκινον κέυος, δρύϊνος ἰστός, ἀμμῶδης ὁδός. Gaza IV p 125 definitioni ex erotematis Dionysianis sumptae addit nonnulla ex hoc Syncelli loco. personatus Philemo denique n. 110 ad ea, quae ex Phavorini lexico excerpserit (ubi nomen tantum speciei legitur et exempla), adiecit τὰ μετέχοντα ἐκ τινος ὕλης || 2 Omnia exempla meliorum artis codicum habet etiam σ, tertium om E. hoc tertium nomen, quod lexica nostra ignorant, nihil esse nisi ἐλάφειος vocabulum in similitudinem antecedentium vocum depravatum mecum censebis, si audiveris ἐλάφειος ut exemplum metusiasticorum ab Choerob. orth. AO II 185₂₉ et ab anon. περὶ ποσότητος AO II 285₁₁ proferri. σ^K ad cetera tria addit ἀμμῶδης exemplum,

[LECTIONES ARMENII] 1—2 μετουσιατικὸν ne hoc quidem loco habet, cfr supra ad 33, 5

Τοῦ δὲ ὀνόματος διαθέσεις εἰς δύο, ἐνέργεια καὶ πάθος, ἐνέργεια p 637 b
μὲν ὡς κριτῆς ὁ κρίνων, πάθος δὲ ὡς κριτὸς ὁ κρινόμενος. 30

§ 13 (15b) ΠΕΡΙ ῬΗΜΑΤΟΣ

p 638 b

Ῥῆμά ἐστι λέξις ἄπτωτος, ἐπιδεκτικὴ χρόνων τε καὶ προσώπων
5 καὶ ἀριθμῶν, ἐνέργειαν ἢ πάθος παριστάσα. Παρέπεται δὲ τῷ ῥήματι 5

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN MLGBTVHafb] 1—2 ἐνέργεια — κρινόμενος
om T || 3 titulum om T || 5 παριστώσα BTVHafb | ῥήματι ὀνόματι G

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσλ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.]
quod etiam artis codex T et Syncellus et epitoma praebeant. E^b Eⁱ inter πύρι-
voc et δρύϊvoc inserunt λίθινoc. Deteriorum technes codicum exempla leguntur
etiam apud Choerob., in libro π. ποσότητος, Σ 853₂, in Phavorini Philemonisque
lexicis atque in lat. sermonem conversa apud Priscianum || 1—2 Τοῦ

δὲ ὀνόματος — κρινόμενος] haec inlustrantur in Σ et σ, desunt in E. Σ 879₃₃
(Hel): μεμπτέος ἐστὶν οὕτως ἀποφηνάμενος, ὀφείλων μᾶλλον οὕτως εἰπεῖν· ἐστι
δὲ ὅτε καὶ διαθέσεις ὀρῶνται ἐν ὀνόματι, ῥηματικοῖς οὖσι. cfr supra ad p 29, 3
||

4—5 Ῥῆμα — παριστάσα] verum Dionysium Thracem teste Apol-
lonio Dyscolo definivisse ῥῆμά ἐστι λέξις κατηγορῆμα σημαίνουσα narrat Σ 672₃₅
et ex hac cum enchiridio discrepantia colligit artem ab Aristarcheo Dionysio
scriptam non esse, qua de re vide recensio alteram et praef. — Ex erote-
matis sola E^s exhibent ῥῆμά ἐστι λέξις ἄπτωτος ἐπιδεκτικὴ κτλ, atque adiciunt:
ἄλλως· λέξις ἄπτωτος ἐν ἰδίοις μετασχηματισμοῖς διαφορὸς χρόνους δηλοῦσα με-
τ' ἐνεργείας ἢ πάθους ἢ οὐδετέρου, καὶ ἐστι προσώπων σημαντικόν, ὅτε καὶ τὰς
τῆς ψυχῆς διαθέσεις δηλοῖ, quae Byzantiorum definitio (cfr Choerob. 469₃₀) orta est
ex Apolloniana: ῥῆμά ἐστι μέρος λόγου ἄπτωτον ἐν ἰδ. μετασχ. διαφόρων χρόνων
ἐπιδεκτικόν μετ' ἐνεργείας ἢ πάθους, προσώπων τε καὶ ἀριθμῶν παραστατικόν,
ὅτε καὶ τὰς τῆς ψ. διαθ. δηλοῖ (vide Heliodori vel potius Choerobosci Σ 882₁₉
— 883₁₃, ubi ἐπιδεκτικόν, non simplex δεκτικόν exhibet O, et Schoemanni 'Re-
deth.' p 43, qui recte e coniectura addidit ἄπτωτον). In E^v nulla definitio in-
venitur, in E^b Eⁱ sola byzantia. — Ex latinis grammaticis propius accedunt ad
eam finitionem, quam in arte omnes scholiastae quoque legerunt, Consentius V
365₂₃: *verbum est pars orationis factum aliquod habitumve significans cum tem-
pore et persona sine casu*, et Charis. I 164₁₃: *pars or. administrationem rei signi-
ficans cum tempore et persona numerisque carens casu*, et Donatus IV 359₄ 381₁₄:
*pars or. cum tempore et persona sine casu aut agere aliquid aut pati aut neu-
trum significans* (cfr byzantia definitio). Longe distant in verbi definitione ab
Dionysio Diomed. I 334₂ et ExcBob. 561₂₃. Apollonium, sicut solet, secutus
est Prisc. II 369₃, sed ita ut ἐν ἰδίοις μετασχηματισμοῖς omitteret et pro προσώ-
πων — δηλοῖ in ipsa definitione aliud substitueret: *verbum est pars or. cum tem-
poribus et modis sine casu, agendi vel patiendi significativum*; paullo post vero
369₁₆ sequuntur: *verbo accidunt octo, ... coniugatio et persona cum nu-
mero, quando affectus animi definit* || 4 χρόνων τε καὶ bis om σ^p.

τε om Σⁱ 881₁₃, habent Σ 672₃₃ E^s. χρόνων προσώπων τε καὶ ἀριθμῶν Σ 882₁₀
(Hel), quae tamen discrepantia non ex dissentiente artis exemplari originem du-
cit, sed ex confusione Dionysianae definitionis et Apollonianae || 5 καὶ

[LECTIONES ARMENII] 1—2 concinit || 4—5 plane eandem definitionem exhibet
nisi quod ἐπιδεκτικὴ vocis praepositionem aut non expressit aut non legebat

ρ 638^b ὀκτώ, ἐγκλίσεις, διαθέσεις, εἶδη, σχήματα, ἀριθμοί, πρόσωπα, χρόνοι, συζυγίαι.

Ἐγκλίσεις μὲν οὖν εἰσι πέντε, ὀριστική, προστακτική, εὐκτική, ὑποτακτική, ἀπαρέμφατος.

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN MLGBTVHAFb] 1 χρόνοι πρόσωπα VHAFb || 2 ante συζυγίαι add καὶ BT || 3 ἐγκλίσεις μὲν οὖν καὶ ἐγκλίσεις μὲν HAFb, καὶ ἐγκλίσεις V || 3-4 εὐκτική ὑποτ. om T || 4 ante ἀπαρ. add καὶ BVHAFb

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σλ) EROTEMATVM (E) ALIORVMSCRIPTOR.] ἀριθμῶν negligit Σ 881₂₄ (Steph ?), cfr definitio byzantia | παριστώσα Σ¹ 881₁₈ Σ 881₂₇ 882₁₄ 672₂₄ σ (praeter σ^p) E^s || 1-2 ἐγκλίσεις — συζυγίαι] Eⁱ et in enumeratione et in explanatione accidentium hunc ordinem praetulere: διάθεσις χρόνος ἔγκλις εἶδος σχῆμα συζυγία πρόσωπον ἀριθμός, qui consentit cum eo quem Priscianus habet (Apollonii rhematico, ut videtur, usus) II 369₁₆: *verbo accidunt octo, significatio sive genus, tempus, modus, species, figura, coniugatio et persona cum numero* (cfr II 373₁₀ 404₂₁ 421₁₆ 427₁₀ 434₂₀ 442₁₇ 448₁₀ 451₁) || 3-4 eadem modorum ordinatio invenitur in Σ¹ 884₇ Σ 884₉₋₁₅ 17-28 (Steph?), ubi lin₁₈ ante ἡ εὐχόμεθα interciderunt ἡ προσταττομεν καὶ καλεῖται ἡ ἔγκλις προστακτική οἷον λέγε τύπτει, in Σ 883₁₇₋₂₂ (Hel), ubi lin₂₁ pro πράττειν scribendum προσταττειν et post εὐχεσθαι inserendum ἡ διττάζειν, item in σ E Pselli versibus 39-40. Adque edita scholia accedit hoc ineditum in V¹¹ fol 86^r: πόσαι ἐγκλίσεις; καταχρηστικῶς μὲν πέντε, ὀριστική, προστακτική, εὐκτική, ὑποτακτική καὶ ἀπαρέμφατος. κυρίως δὲ τέσσαρες. ἡ γὰρ ἀπαρέμφατος οὐκ ἔστι κυρίως ἔγκλις, ἀλλὰ καταχρηστικῶς, ἐπειδὴ κυρίως ἔγκλις ἡ ἔχουσα βούλημα ψυχῆς. ἡ δὲ ἀπαρέμφατος ὡς μὴ ἔχουσα βούλημα ψυχῆς εἰκότως οὐδὲ ἔγκλις λέγεται. τί ἔστιν ἔγκλις; βούλησις ψυχῆς διὰ φωνῆς σημαινόμενη. ἔγκλις ἔστι ψυχῆς ἀνάπαυσις ἐπὶ τι τρεπομένης. προσκλίνεται δὲ ἡ ψυχὴ ἡ ὡς ὀριζομένη τὰ παρ' αὐτῆς δρώμενα, οἷον τύπτω, ἡ προσταττοῦσα, ἡ εὐχόμενη, ἡ διττάζουσα, ἡ οὐδὲν τούτων δηλοῦσα, μόνον δὲ τὸ ὄνομα τοῦ πράγματος προβαλλομένη, οἷον τύπτειν. οὕτως ὡς (hoc ὡς delendum) τὸ ὑπόμνημα. (cum ἔγκλις ἔστι ψυχῆς ἀνάπαυσις — τύπτειν concinunt Σ 884₈₋₁₆. ad οὕτως τὸ ὑπόμνημα, haec docet *vetus commentarius quo utor*, cfr Σ 941₂₁ 762₃₁ 823₁₇, quae omnia Stephani sunt, et MSchmidt Philol. VIII 247.) nec minus Choeroboscus eum ordinem testatur qui supra legitur. nam imperativum ante optativum posuisse Dionysium dicit in explanatione canonum Theodos. 475₂₆ atque ibidem totam de modis expositionem sic orditur: ἐγκλίσεις μὲν οὖν εἰσι πέντε, ὁρ. προστ. εὐκτ. ὑποτ. καὶ ἀπαρέμφατος. αὗται δὲ κατὰ τάξιν εἰ θέλεις . . . . ., ἤρουν ὀριστικὴ ἀπαρ. εὐκτ. προστ. καὶ ὑποτακτικὴ. οὕτως γὰρ δοκεῖ τῷ Ἀπολλωνίῳ περὶ τῆς τάξεως αὐτῶν διαλαβεῖν (in rhematico; nam in syntaxi hanc conlocationem intersefert: ἀπαρέμφατος ὀριστ. εὐκτ. προστ. ὑποτακτικὴ). ubi quae leguntur inter πέντε et ἤρουν, supeditavit Baroccianus 116 (post θέλεις praebet υσται, quo quid faciendum sit, adhuc nescio). hanc autem priorem anonymam ordinationem ab Choerobosco ex Dionysii enchiridio petitam esse inde colligendum est, quod item prima quaeque de generibus speciebus figuris numeris personis verba (476₁ 24 477₂₀ 24 27) ex technē sumpsit. — At alium ordinem in arte legisse videtur eius expositionis auctor quae in V¹¹ post verba modo prolata sequitur: προτέταται

[LECTIONES ARMENI] 1 eodem ordine enumerat accidentia || 3 hunc ordinem modorum habet: *indic. infin. imper. optat. coni.*, ergo eundem, quem auctor alterius earum explanationum, quas supra ex V¹¹ edidi, apud Dionysium aut legebat aut poscebat

Διαθέσεις εἰς τρεῖς, ἐνέργεια, πάθος, μεσότης· ἐνέργεια μὲν οἶον p 638 b

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN MLGBTVHAFb] 1 post διαθέσεις add δὲ TVHAFb
| ante μεσότης add καὶ B | μὲν om T

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσλ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.]
δὲ ἡ ὁριστική, ὅτι ποικίλας ἔχει φωνὰς καὶ τὸ θέμα τοῦ ῥήματος, ἔξ οὗ πᾶσαν
τῶν ῥημάτων διδασκόμεθα τεχνολογίαν· καὶ ὅτι ὁλοῦς τοὺς χρόνους ὄντας ἐν
ἐαυτῇ δηλοῖ· καὶ ὅτι μετὰ θέματος ὀριζομένη λόγον ἀπαρτίζει, οἶον θέλω ποιεῖν,
βούλομαι γινώσκειν. τινὲς δὲ (Apoll. in syntaxi, vide 231₁₅) τῆς ὁριστικῆς βού-
λονται προτάσσειν τὴν ἀπαρέμφατον. πρὸς οὓς φαμεν· πᾶν πρᾶγμα διὰ προσώ-
που ὁράται· ἄξιον οὖν τὸ πρόσωπον προτάττεσθαι, ἔπεσθαι δὲ τὸ πρᾶγμα, ὅτι
καὶ πρῶτον τὸ πρόσωπον γνωρίζεται, δεύτερον δὲ τὸ πρᾶγμα διὰ τοῦ προσώπου
ἐστὶ γνωριζόμενον. δεύτερα δὲ ἡ ἀπαρέμφατος. αὕτη γὰρ κυρίως ῥῆμα καθαρὸν,
οὐσία μὴ καταμιγνυμένη (ἀν οὐσίας μὴ καταμιγνυμένης?), ὅτι εἰς αὐτὴν ἀναλύον-
ται αἱ λοιπαὶ ὡς πρωτότυπον. καὶ ἄρθρον τοῖς ἀπαρεμφάτοις συντάσσεται, ὄνομα
γὰρ τοῦ ῥήματος. τρίτη δὲ ἡ προστακτική, ἐπεὶ μὴδὲ πρῶτον ἔχει πρόσωπον.
τινὲς δὲ (Apollonius) λέγουσιν· ἔδει προτάττειν τὴν εὐκτικήν· οὐ λείποντα γὰρ
ἔχει πρόσωπα καὶ χρόνους. πρὸς οὓς φαμεν . . . . . τετάρτη ἡ εὐκτική,
ὡς πλείους ἔχουσα τὰς φωνὰς. πέμπτη δὲ ἡ ὑποτακτική κτλ. nisi forte δεύτερα
δὲ ἡ ἀπαρέμφατος ita interpretanda sunt, ut non tam quid factum sit a Diony-
sio, quam quid fieri debeat, scholiastam dicere putemus. Invenimus hunc ordi-
nem in Theodosii canonibus atque factus ex Dionysiano a Theodosio videtur,
qui quamquam in imperativi positione Thracem sequebatur, tamen in infinitivo
conlocando non poterat non id probare, quod Apollonius in rhematico. — Apud
infimae aetatis technicos omnes, quos novi, imperativus secundum, infinitivus
ultimum locum tenet, velut apud Theodorum Prodromum [Theodosium Goett-
lingii] 141₇, item apud Chrysolor. Gazam Lascar. Chalcondylam; idemque deni-
que ordo invenitur apud Diomedem I 338₁₁, Charisium I 169₇, Dositheum VII
406₄, Claud. Sacerd. VI 432₁₈₋₃₄, Consentium V 374₁₅, in Macrobian exc. Bobiensibus
V 634₂₀, 640₂₀—645₆, apud Prisc. in octavo instit. libro II 421₁₅. (At in octavo
decimo III 224₂₃ Apollonii syntaxim secutus ita ordinat: *inf. ind. opt. imp. sub-*
iunctivus; atque Parisina Macrobian excerpta V 617—621 hunc ordinem exhibent:
ind. imp. coni. opt. infinitivus. — Charis. I 168₂ et ExcBob. I 562₂₁₋₃₇ et Donat.
IV 381₁₇: *ind. imp. promissivus opt. inf. impersonalis*; Mar. Victorin. VI 199₁₇:
ind. imp. promissivus opt. coni. concessivus infin. impersonalis gerendi hortandi;
[Probus] IV 155₃₉: *ind. promissivus imp. inf. opt. coni. impersonalis gerundi*.) —
E hanc modi definitionem addunt: βούλημα ψυχῆς διὰ φωνῆς σημαίνόμενον. cfr
Choerob. 471₁₇ et *Σ* 883₁₇ Theodorus 139₂₀ || 1 Διαθέσεις] partitioni *E*
praemittunt definitionem generis. cfr index sub διαθέσεις | μεσότης *Σ* 885₅,
*E*⁵ *E*^v *E*^b *σ* Psellus 43 Choer. 476₁, 470₂₁₋₂₅, 581₂₆; μέχην appellant hanc διάθεσιν
Σ 885₁₃ (quae ab alio scripta sunt atque ea quae leguntur 884₃₂—885₄) *Σ* 885₁₈, 22
Σ 886₁₄, 18 (Steph) Choer. 476₂₀, 580₃₁, 581₄, 13 Apollonius μεσότητος nomen habet
synt. 211₁₉, 276₂₁, μέχης διαθέσεως 226₁₀, 230₅ (210₁₈ apud Bekkerum legitimus τὰ
γὰρ καλούμενα μεσότητος σχήματα, sed μεσότητος om meliores codd. omnes, ac
fortasse μέγα potius post καλούμενα intercidit). Latini grammatici *significatio-*
nis vel *generis communis* appellationes usurpant, velut Charis. I 164₂₃, 27, 166₁₃,
168₂₁, Diomed. I 336₂₃, 337₁₆, Dosith. VII 406₈, Macrobian V 627₃₂, Prisc. II 374₂; hinc

[LECTIONES ARMENII] 1 μεσότης] μέχην interpretatur hic et in enuntiato subse-
quenti

p 338 b τύπτω, πάθος δὲ οἶον τύπτομαι, μεσότης δὲ ἢ ποτὲ μὲν ἐνέργειαν
11 ποτὲ δὲ πάθος παριστᾶσα, οἶον πέπηγα διέφθορα ἐποιησάμην
ἐγραψάμην.

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN MLGBTVHafb] 1 prius δὲ om T, utrumque
om Hf || 2 παριστῶσα BTVHafb, sed in B a supra w rubro scriptum | πέ-
πηγα MLGBTVH: πέποιθα Afb

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIORVM (ΣΟ) EROTEMATVM (Ε) ALIORVM SCRIPTORVM]
demum ortum graecum nomen κοινῆς διαθέσεως quod legitur Eⁱ Dosith. VII
406₁₁ (Lascar. p 18 κοινὸν ἢ μέσον, Chalcondyl. p 31 κοινὸν εἴτουν μέσον) |
quinque διαθέσεις esse κατὰ τὴν ἀκρίβειαν docet Σ 885₁₇: ἐνέργεια πάθος οὐδε-
τέρα μέση ἐμπεριεκτική . . . . . οὐδέτερα δὲ ὡς τὰ τοιαῦτα, ζῶ πλουτῶ πυρέ-
σω. item οὐδετέραν post παθητικὴν inserunt Σ 885₁₁: οὐδέτερα (nam sic pro
μέσῃ legendum) δὲ ἢ μήτε ἐνέργειαν μήτε πάθος σημαίνουσα, οἶον ζῶ πλουτῶ
δύναμαι βούλομαι, et Eⁱ. Choeroboscus vero quamquam οὐδετέρων ῥημάτων
nomen probat (580₂₃) et verbum in definitione 469₃₁ dicit χρόνους δηλοῦν μετὰ
ἐνεργείας ἢ πάθους ἢ οὐδετέρου, tamen διάθεσιν οὐδετέραν ut quartam adicien-
dam esse negat 581₃₋₂₆ tribus commotus rationibus, quas, sicut pleraque in ex-
planandis canonibus verbalibus, mutuari videtur ex Apollonii rhematico. nam
in huius quoque libris frustra quaeres οὐδετέραν διάθεσιν, quin etiam ῥημάτων
οὐδετέρων nomen ibi deest. Σ 886₁₄ (Steph) denique docet: ἢ δὲ μέση (scil ἐστιν)
ἢ ἑκάτερα ἢ οὐδέτερα, itaque non solum βιάζομαι, sed etiam πλουτῶ in medio-
rum numero habet, quod improbaverat Choerob. 580₃₃. Latini grammatici omnes
iuxta communium verborum classem habent neutrorum, de ἐμπεριεκτικῇ δια-
θέσει, item de ἀποθετικῇ cfr index || 1 τύπτω Σⁱ 884₃₂ E^s Choerob. 476₂

(exemplum magnopere frequentatum etiam ab Apollonio, velut synt. 172₂₆
173₁ c 25 174₁ 24 179₁₆ 196₁₂ 199₁₂ 202₉ 229₆ 282₁₆ 283₂₆ et ab Herodiano I 430₂₃
457₅ 12 22 30 458₁₁ 459₂₃ 26 29 460₄ Lz = Arcad. p 170 190—192 Schm.): τέμνω δαίρω
Σ 885₁₀, λέγω φέρω Σ 885₁₉, λέγω σ, τύπτω ψάλλω γράφω E^v | τύπτο-
μαι Σⁱ 884₃₂ E^s Choer. 476₂: τέμνομαι δαίρομαι Σ 885₁₁, γράφομαι τύπτομαι Σ 885₂₁,
λέγομαι ἢ τιμῶμαι ἢ τεφανοῦμαι σ in optimis codicibus, τύπτομαι γράφομαι E^v
||

1—2 ποτὲ — ποτὲ Σⁱ 884₃₂ σ E^s Eⁱ Choer. 476₃ Epim. Hom. AO I
405₁₁ Theodor. 147₁: πῇ — πῇ Σ 885₁₃; Apollon. synt. 210₂₁ ἔχει τὴν σύνταξιν
ὅτε μὲν ἐνεργητικὴν, ὅτε δὲ παθητικὴν || 2 παριστῶσα Σⁱ 884₃₂ σ E^s

Choer. 476₃ Epim. Hom. 405₁₅ || 2—3 πέπηγα — ἐγραψάμην] πέπηγα
habent Σ 885₂₃ σ^p (ceteri codd. exempla omnia om) E^s Macrob. V 628₁₂, qui
hic Apollonii rhematicum non, ut alibi, exscripsit, sed in usum tamen conver-
tit: cfr mus. Rhenan. XIX p 39 et synt. 211₁₀₋₁₅. In Σⁱ 884₃₂ pro πέπηγα legi-
mus interpretamentum πέπηγμα (cfr Macrob. l. l.) — διέφθορα Σⁱ 884₃₂ σ^p E^s Epim.
Hom. 405₂₁. — ἐποιησάμην Σⁱ 884₃₂ σ^p E^s Apoll. synt. 210₂₃. — ἐγραψάμην Σⁱ
884₃₂ Σ 885₂₁ Choer. 476₆ Macrob. V 628₁ (ex Apollonii rhematico). — haec quat-
tuor exempla si usurpavit Dionysius (de qua re non video cur dubitemus), duo
perfecta secunda protulit quae vim passivam habent (cum omnibus technicis
veteribus in eo consentiens quod perfecta secunda μέση διαθέσει tribuebat) et
duos aoristos primos μέσος qui actionem significant. posteriores grammatici
etiam ex activae significationis perfectis secundis et ex passivae potestatis aori-

[LECTIONES ARMENII] 1 τύπτω et τύπτομαι || 2—3 πέπηγα διέφθορα ἐποιησάμην
ἐγραψάμην] quinque exempla praebet, quorum tria praesentis temporis sunt
(moriōr, porto, cogito), duo postrema aoristi (cinctus sum, oblitus sum)

Εἶδη δὲ δύο, πρωτότυπον καὶ παράγωγον· πρωτότυπον μὲν οἶον ^{p 688 b} ἄρδω, παράγωγον δὲ οἶον ἄρδεύω.

Χήματα τρία, ἀπλοῦν, σύνθετον, παρασύνθετον· ἀπλοῦν μὲν οἶον ¹⁵ φρονῶ, σύνθετον δὲ οἶον καταφρονῶ, παρασύνθετον δὲ οἶον

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN MLGBTVHAFb] 1 δύο om T | οἶον] L of δν in fine versiculi columnae I paginae 62 habet et in principio subsequentis versiculi ov. hoc ov cum of coniungendum est, illud δν autem ad alteram columnam referendum: ibi enim in eadem linea πρὸς δ (vide ad p 51, 5) legitur, quod corrigendum erat in πρὸς δν || 3 post χήματα add δὲ VHAf b | παρασύνθετον M || 4 prius δὲ om THf, alterum H Af | alterum οἶον om L¹, add L²

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR (Σσλ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.] stis generis medii eligunt exempla. Apoll. synt. 210₂₃: τὸ γὰρ ἐλουσάμην ἐποιησάμην καὶ ἐτριψάμην ἔχει ἐκδηλοτάτην τὴν σύνταξιν ὅτε μὲν ἐνεργητικὴν, ὅτε δὲ παθητικὴν, εἶγε τὸ ἔτριψα τοῦ ἐτριψάμην διαφέρει καὶ τὸ ἔλουσα τοῦ ἐλουσάμην (*haec media passionem significant*), παράκειται δὲ τῷ ἐποίησα τὸ ἐποιεσάμην καὶ ἐτι τῷ προῆκα τὸ προηκάμην (*haec media non differunt ab activis*), et 211₁₁ κεκοπῶς (N 60) πεπληγῶς (B 264) πεπληγυῖα (κ 238); Macrobi. V 627₃₇ (rhematico Apolloniano usus): ἡλειψάμην ἡσάμην ἐλουσάμην. *haec enim licet* τῆς μέσης διαθέσεως *dicant, nihil tamen aliud significant nisi* πάθος: *nam hoc est* ἡλειψάμην *quod* ἡλείφθην, *hoc est* ἡσάμην *quod* ἡσθην; Choerob. 476₃: ὡς ἐπὶ τοῦ τέτῃκα καὶ τέτυπα . . . . . καὶ πάλιν ἐγραψάμην ἐλαυσάμην . . . . . τὸ δὲ ἐλουσάμην πάθος παρίστανται. Latini grammatici, qui a communi genere deponens distinguebant, simul commune aretioribus finibus circumscribebant, ut hoc nomine ea tantum verba appellarent, quae una eademque voce modo passionem modo actionem significant: Macrobi. exc. Bob. V 653₁₂ (βιάζομαι ce καὶ βιάζομαι ὑπὸ σοῦ) exc. Paris. V 627₃₂ Prisc. II 374₂. graeci autem infimae aetatis technici hoc imitati sunt. Mich. Syncellus fol 185^r: μέγα δὲ ἦτοι τὰ ποτὲ μὲν ἐνέργειαν, ποτὲ δὲ πάθος δηλοῦντα· οἶον βιάζομαι κολάζομαι, atque E¹: ποίας διαθέσεως; κοινή. διατῆ; διότι εἰς μᾶλ λήγον ποτὲ μὲν ἐνέργειαν ποτὲ δὲ πάθος δηλοῖ, οἷόν ἐστι το βιάζομαι κομίζομαι κολάζομαι (item Gaza IV p 130 Lascaris p 18 Chalcond. p 31, quorum alter etiam ἀποθετικὰ mutuatus est a latinis). vide indicem sub μέση, κοινή, ἀποθετικὴ διάθεσις || 1 Εἶδη δὲ δύο κτλ] Apollon. de adv. 597₇, 184₁₇ Schn.: παράγεται μὲν ἡ φωνή, οὐ μὴν τὸ σημαίνόμενον (*derivatione nonnunquam vox immutatur, sed non vis*), ὡς ἐπ' ὀνομάτων ἔχει τὸ ἀναγκαίη . . . . . καὶ ἐπὶ ῥημάτων ἄρδεύειν ἀρχεύειν. et usque ad Chalcondylam ἄρδεῦω ut paragogi exemplum usurpabatur, quamquam ansam dedit nonnullis ad Dionysium reprehendendum. Σ 886₃₁ (Hel): χρή δὲ εἰδέναι, ὅτι οὐ ψευδῶς εἶδη παρέπεται τοῖς ῥήμασι, καθὼς τινες λέγειν ἐπειράθησαν φάσκοντες: «τοῖς μὲν ὀνόμασιν εὐλόγως εἶδη παρέπεται ἅτε δὴ διάφορον σημασίαν ποιουμένοις ἔν τε πρωτοτύπῳ καὶ παραγῶγῳ φωνῇ, ὡς ἐν τῷ λίθος καὶ λίθινος ὀνόματι· τοῖς δὲ ῥήμασιν οὐ προσηκόντως, εἶγε ἐν αὐτοῖς κατ' οὐδὲν διαφέρει τὸ ἄρδω τοῦ ἄρδεύω». οἷς οὐ χρή πείθεσθαι. cfr Choerob. 476₂₅—477₁₉ || 4 φρονῶ et καταφρονῶ Σ 887_{12 14} (Hel) Σ 887_{16 18 24} (Steph) σ^h σ^k E^b E^t Choeroboscus 477₂₁, cfr Apollon. synt. 277₁₉: εἰ τὸ φρονῶ ἐν συνθέσει γένοιτο καταφρονῶ, . . .

[LECTIONES ARMENII] 2 ἄρδω ἄρδεῦω inveniebat || 4 simplicis exemplum vim habet sciendi, cognoscendi; item subsequenti exemplo Armenius videtur imitatus esse καταφρονῶ: nam altera compositi armeniaci pars vi quidem diversa est

p 688 b ἀντιγονίζω φιλιππίζω.

Ἀριθμοὶ τρεῖς, ἐνικός, δυϊκός, πληθυντικός· ἐνικός μὲν οἷον τύπτω, δυϊκός δὲ οἷον τύπτετον, πληθυντικός δὲ οἷον τύπτομεν.

20 Πρόσωπα τρία, πρῶτον, δεύτερον, τρίτον· πρῶτον μὲν ἀφ' οὗ ὁ λόγος, δεύτερον δὲ πρὸς ὃν ὁ λόγος, τρίτον δὲ περὶ οὗ ὁ λόγος. 5

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN MLGBTVH Afb] 1 ἀντιγονίζω MLb: ἀνταγωνίζω GBVHf, ἀνταγωνίζομαι T; A pro ἀντιγονίζω φιλιππίζω habet ἀντιπροσαγορεύω || 2 post ἀριθμοὶ add δὲ H Afb | δυϊκός, πληθυντικός· ἐνικός μὲν om T | ante πληθυντικός add καὶ V H Afb | μὲν om A | τύπτω] hoc ultimum verbum folii 18^r in M, fol 19^r incipit ab ὥσπερ p 642, 7b || 3 utrumque δὲ om T H Afb || 4 post πρόσωπα add δὲ V H Afb | ante τρίτον add καὶ V H Afb | post τρίτον add πρῶτον οἷον τύπτω, δεύτερον οἷον τύπτεις, τρίτον οἷον τύπτει V H Afb || 5 post primum λόγος add οἷον λέγω BT | prius δὲ om V | δν] δ Lⁱ sed eadem manus adscripsit δν (vide ad p 50, 1), atque L² illi δ adiunxit v | post alterum λόγος add οἷον λέγεις BT | post tertium λόγος add οἷον λέγει BT

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σ σ λ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.] ἀκώλυτον ἔξει τὴν ἀντιπαρακειμένην παθητικὴν διάθεσιν. at in ceteris codicibus σ habet φιλῶ καταφιλῶ, cfr Herodian. apud Arcad. 198₁₁ Schm. I 468₁₅ Lz: πᾶν ῥῆμα ὀριστικὸν εἰς ᾧ ὑπὲρ μίαν συλλαβὴν ἐν τῇ συνθέσει φυλάττει τὸν αὐτὸν τόνον, οἷον . . . . φιλῶ καταφιλῶ, et Macrobian. V 600₁₅ 636₃₇. E^s usurpant ἄρδω ἐπάρδω || 1 ἀντιγονίζω Σ¹ 887₁₆ Σ² 898₆ σ^κ λ Choerob. 477₂₃ (λ et Choer. interpretantur τὰ τοῦ Ἀντιγόπου φρονῶ). cfr. EM 112₂₉ ἈΝΤΙΓΟΝΙΖΩ: ὅτι οὐκ ἔχει τὸ λεκτὸν (significationem) τῆς ἀντὶ προθέσεως ἀπὸ κυρίου γὰρ γίνεται τοῦ Ἀντίγονος· ὥστε καὶ τοῦτο εὐλόγως ἐκλίθη ἔξωθεν (i. e. ἡντιγόνιζον, nou ἀντεγόνιζον). corruptum ἀνταγωνίζομαι legimus etiam in E^b. φιλιππίζω habent Σ¹ 887₁₆ σ E^b Eⁱ ac Σ 897₂₆ ad § 15; om Choer. 477₂₃, ubi Dionysii de figuris verba exscribit, sed profert paullo ante, 477₁: ἀπὸ ὀνομάτων γίνονται παράγωγα ῥήματα καὶ ἐναλλάσσουσι τὸ σημαίνόμενον οἷον πόλεμος πολεμίζω, Ἀντίγονος ἀντιγονίζω, Φίλιππος φιλιππίζω, Μῆδος μηδίζω κτλ. Stephanus Σ 887₁₆ nec ἀντιγονίζω nec φιλιππίζω usurpat, sed εὐφρονῶ quod ex εὐφρων derivandum esse dicit. E^s simplici ἄρδω et composito ἐπάρδω subiciunt ut parasyntheti exemplum idem ἄρδω duabus praepositionibus instructum: συνεπάρδω (Lascaris p. 18: φέρω — ἐπιφέρω — προσεπιφέρω); Theodorus 142₁₃ παρακύνθετον δὲ τὸ μὴ μόνον ἀπὸ δύο ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τριῶν συγκείμενον λέξεων, οἷον τὸ ὑπερευλογῶ καὶ τὸ ὑπερφιλοσοφῶ || 2—3 σ praetulit γράφω γράφετον γράφομεν || 4 πρῶτον οἷον τύπτω — οἷον τύπτει, quae verba deteriores artis codices post τρίτον praebent, om Σ σ E Choer. 477₂₇ || 4—5 Σ¹ 887₂₉ post primum λόγος adiecit οἷον λέγω, post alterum οἷον λέγεις, post tertium οἷον λέγει, eademque exempla legisse videtur auctor subsequentis explanationis (Steph). Item in E definitiones inlustrantur his enuntiatis: λέγω ἐγώ, λέγεις σύ, λέγει ἑκεῖνος. In σ singularum personarum descriptionibus subiciuntur γράφω, γράφεις, γρά-

[LECTIONES ARMENTI] ab verbo simplici quod interpret usurpaverat, sed sono similis || 1 ἀντιγονίζω φιλιππίζω] ipse quoque duo exempla habet ex nominibus compositis derivata. alterum est *sahmanapanem*, quod originem ducit ex *sahmanapan*, hoc autem constat ex *sahman* = ὁρος et *pan* = λόγος. prius verbum decompositum significat: *praeceptorem esse* || 4—5 legebat πρόσωπα τρία, πρῶτον (μὲν?) ἀφ' οὗ ὁ λόγος, δεύτερον (δὲ?) πρὸς ὃν ὁ λόγος, τρίτον (δὲ?) περὶ οὗ ὁ λόγος.

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσλ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTORVM] φει. Choer. 477₂₇: πρόσωπα δέ εἰσι τρία· πρῶτον, δεύτερον καὶ τρίτον. καὶ λέγει ὁ Διονύσιος ὅτι πρῶτον μὲν ἔστιν ἀφ' οὗ ὁ λόγος, οἷον τύπτω· δεύτερον δὲ πρὸς δὴν ὁ λόγος, οἷον τύπτεις· τρίτον δὲ περὶ οὗ ὁ λόγος, οἷον τύπτει. — Vituperavit ut mancas ac supplevit has προσώπων finitiones Apollonius, ut refert Choer 477₃₀: Λαμβάνεται δὲ ὁ Ἀπολλώνιος τοῦ προκειμένου λόγου, λέγων (in rhematico) ὅτι δέον ἔστι καὶ προσθεῖναι τινα καὶ εἰπεῖν οὕτως· ὅτι πρῶτον μὲν ἔστι πρόσωπον ἀφ' οὗ ὁ λόγος καὶ περὶ ἑμοῦ τοῦ προσφωνοῦντος, δεύτερον δὲ ἔστι πρόσωπον πρὸς δὴν ὁ λόγος καὶ περὶ αὐτοῦ τοῦ προσφωνουμένου, τρίτον δὲ ἔστι πρόσωπον περὶ οὗ ὁ λόγος μήτε προσφωνοῦντος μήτε προσφωνουμένου. quibuscum concipiunt quae legitimus in libro de pronom. p 22 A₄₀ B. 18₁₉ Schn.: ὅπερ ῥητέον ἐν μὲν τῇ περὶ ἑαυτοῦ ἀποφάσει, πρῶτον (scil πρόσωπόν ἐστιν), εἶγε καὶ ἡ ἐν τοῖς ἔξης προσώποις ἀποφάσις ἐξ αὐτοῦ γίνεται· ἐν δὲ τῇ πρὸς δὴν ὁ λόγος ὑπὲρ αὐτοῦ, δεύτερον· ἐν δὲ τῇ μήτε προσφωνούσῃ μήτε προσφωνουμένῃ, τρίτον. οὐ γὰρ ὕγιες τὸ λέγειν, ὅτι πρῶτον πρόσωπον τὸ ἀποφαινόμενον, καὶ ἔτι δεύτερον τὸ πρὸς δὴν ὁ λόγος, καὶ τρίτον τὸ περὶ τινος. atque Choeroboscus primae et secundae personae definitiones Dionysianas defendi posse dicit, tertiae descriptionem minime sufficere, nam: δύναται, inquit, καὶ περὶ πρῶτου εἶναι ὁ λόγος καὶ περὶ δευτέρου. Item Σ 888₉ accepit supplementa Apolloniana: πρῶτον τὸ ὑπὲρ ἑαυτοῦ ἀποφαινόμενον ἢ μόνου ἢ καὶ cὺν ἄλλοις, λέγω λεγόμεθον λέγομεν· δεύτερόν ἐστι πρὸς δὴν ἢ ἀπὸτασις ὑπὲρ αὐτοῦ ἢ μόνου ἢ καὶ cὺν ἄλλοις, οἷον λέγεις λέγεσθον λέγετε· τρίτον ἐστὶν δὴ μήτε ὑπὲρ ἑαυτοῦ ἀποφαινέται μήτε πρὸς δὴν ὁ λόγος ἐστὶν (in quibus etiam ea, quae scholiasta addit respiciens dualem pluralemque, ex Apollonii doctrina videntur derivanda esse, cfr Prisc. II 448₁₂ et Apoll. de pron. 22 C₆ B. 19₉ Schn.). nec minus in σ et E inveniuntur quae ex Dyscoli correctione originem ducunt. σ post primum λόγος add οἷον ἀπ' ἑμοῦ ὁ λόγος, post alterum οἷον πρὸς δὴν ὁ λόγος, post tertium οἷον περὶ τινος ἄλλου ὁ λόγος. E^s definiunt: τὸ ὑπὲρ ἑαυτοῦ ἀποφαινόμενον, τὸ ὑπὲρ αὐτοῦ ἀποφ., τὸ ὑπὲρ ἄλλου ἀποφ. In E^r secunda et tertia persona iisdem verbis describuntur (nam in secunda finienda ἀπολογούμενον apparet in ἀποφαινόμενον corrigendum esse), prima vero ita: τὸ διὰ τῶν οἰκείων ἐνεργημάτων καὶ ἰδιωμάτων τὰς ἐμφάσεις ἡμῖν παρέχον. In E^b et E^t prima est λέξις ἣν λέγει τις περὶ ἑαυτοῦ, altera λέξις ἣν λέγει τις περὶ τοῦ πρὸς δὴν διαλέγεται, tertia λέξις ἣν λέγει τις περὶ ἐτέρου ἀπόντος (similiter Gaza IV p 142 πρῶτον, ὅπερ ἑαυτοῦ φράζει ὁ λέγων· δεύτερον, ὅπερ περὶ τοῦ πρὸς δὴν ὁ λόγος· τρίτον, ὅπερ περὶ ἐτέρου). — Latinorum grammaticorum plerique definitiones Dionysianas puras exhibent: Varro de l. lat. VIII § 20 *quom item personarum natura triplex esset, qui loqueretur, ad quem, de quo: haec ab eodem verbo declinata* (ubi ad quem codd. om., post de quo add vulg., in isto loco inseruit OMueller); Diomed. I 334₂₁ *prima est quae loquitur, secunda quacum sermo habetur, tertia de qua quis loquitur*; Charis. I 168₁₄ *prima est quae loquitur, id est a qua dicitur; secunda est ad quam personam dicitur; tertia est de qua dicitur* (nam sic scribendum); ExcBob. I 563₂ *prima ex qua sermo est, secunda ad quam s. est, tertia de qua s. est*; Donat. IV 384₁₇ = Consent. 7 379₃₀ *quae dicit — cui dicitur — de qua dicitur*: nec discrepant quae in Macrobbii excerptis Paris. V 611₃₉ legimus: *prima de tertia ad secundam loquitur*, et in Prisciani institution. II 423₉: *prima persona praepositur aliis quia ipsa loquitur et per eam ostenditur et secunda, ad quam loquitur, et tertia, de qua loquitur*. Sed vestigium correctionis Apollonianae deprehendimus in Bobiensibus Macrobbii excerptis V 636₁₇ et apud Mar. Plot. Sacerd. VI 432₁₄. atque plenam Dyscoli sententiam expressam invenimus aliis duobus Prisciani locis. nam in duodecimo instit. libro II 584₁₁ usurpat eam

Χρόνοι τρεῖς, ἐνεστώς, παρελθούως, μέλλον. τούτων ὁ παρελθούως ἔχει διαφορὰς τέσσαρας, παρατατικόν, παρακείμενον, ὑπερσυντέλικον, ἀόριστον· ὧν συγγένειαι τρεῖς, ἐνεστώτος πρὸς παρατατικόν, παρακείμενου πρὸς ὑπερσυντέλικον, ἀόριστου πρὸς μέλλοντα.

§ 14 (16. 17. 18b) ΠΕΡΙ CΥΖΥΓΙΑC

5

Κυζυγία ἐστὶν ἀκόλουθος ῥημάτων κλίσις. Εἰςὶ δὲ κυζυγίαι βαρυτό-

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN LGBTVHAFb] 1 post Χρόνοι add δὲ VHAFb; ab χρόνοι autem incipit codicis L folium 63/64, cuius dimidia pars avulsa est, ut desint columnae exteriores atque etiam interiorum columnarum litterae non nullae perierint: ita ἐνεστώς nominis abscissae sunt secunda tertia quarta, et παρελθούως vocis desunt syllabae ληλυ | το . των L || 1-2 παραλ . λυθώc L, sed supra alteram α ser ē L² || 2 τέσσαρ . . L | παρακείμενον om T || 2-3 ὑπερσυντέλικο . L, hoc accentu instructum quem praebent etiam GBT || 3 ὧν] οὗ T | post συγγένειαι add εἰς BTb; συγγένειαι G | ἐνεστώτος Bb: ἐνεστώc L¹G, ω in o corr et τῷ supra ser L², ἐνεστώc TVHAF | post πρὸς add τὸν T || 3-4 παρακείμενος TVHAF || 4 supra prius πρὸς scripsit τοῦ L², quod quid sibi velit nescio, nisi forte ad antecedens παρακείμενου referendum est | post utrumque πρὸς add τὸν T | ἀόριστος TVHAF || 5 titulum om BT

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTORVM] expositionem, quam modo transcripsi ex Apollonii de pron. libro, et in octavo libro, ubi rhematicum Apollonii sequi solet, II 448₁₁: *prima est, inquit, quae de se loquitur vel sola vel cum aliis, ut dico dicimus; secunda, ad quam loquitur de ipsa vel sola vel cum aliis, ut dicis dicitis; tertia, de qua extra se et illam, ad quam dirigit sermonem, posita loquitur prima, ut dicit dicunt* |

πρὸς δὲ ὁ λόγος, non πρὸς δ ὁ λόγος etiam Σ¹ 887₂₉ Σ² 888₁₂ σ Apoll. de pron. 18₂₁ 19₅ Choerob. 477₂₉ 34₁ item Varro l. 1. *personarum natura triplex, qui loquitur, <ad quem> de quo.* at ceterorum latinorum technicorum nemo, quod sciam, hoc modo locutus est | universae προώπου notionis definitionem, quam praebent E^s, vide in indice || 1 Χρόνοι] χρόνου definitiones, quas exhibent E,

vide in indice || 3-4 ὧν — μέλλοντα om E^v E^b E^t, sed habent Σ E^s epitoma Choerob. 480₁₈, genetivos ἐνεστώτος παρακείμενου ἀόριστου confirmant Σ¹ ante 890₁₁ E^s epitoma || 6 definitionem κυζυγίας convertit Priscianus II

442₁₅: *coniugatio est consequens verborum declinatio* || 6—p 57, 4 εἰς δὲ — ἔψω] haec exscribit et inlustrat Choeroboscus in praefatione interpretationi canonum verbalium Theodosii praemissa 481₅—483₁₃; deinde 642₃₄—652₁₀ in eis explanandis, quae Theodosius de futurorum formis (BA 1017₁₃₋₁₉) scripsit, iterum Choeroboscus Dionysii verba adhibet. consentaneum autem est eadem vel similia praeceptorem oecumenicum docuisse etiam in commentario artis Dionysianae. Sicut Choeroboscus, Theodorus quoque Prodromus duobus locis expositionis suae canonum verbalium, 149₃₁—152₂ et 182₅—188₃₁, hac artis paragrapho utitur. Psellus versibus 56 57 exempla Dionysiana verborum barytonorum enumerat, 140—161 futura horum verborum cum nominativis substantivorum, praesentia cum eorundem genetivis comparat secutus Choeroboscum (cfr p 643₂₇—644₂₇). Timotheus Gaza eus in commentatione de litterarum syntaxi AP

[LECTIONES ARMENII] 2 *haragadar*, quod pro παρακείμενον legitur, corrigendum est in *haragaj* || 3-4 testatur genetivos ἐνεστώτος — παρακείμενου — ἀόριστου

νων μὲν ῥημάτων ἔξ, ὧν <1> ἡ μὲν πρώτη ἐκφέρεται διὰ τοῦ β̄ ἡ p 638 b
 † φ ἡ π ἡ π̄τ, οἷον λείβω † γράφω τέρω κόπτω.

32

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN LGBTVH Afb] 1 μὲν ῥημά] hae ultimae litterae sunt prioris columnae paginae 63 codicis L. iam quia altera columna huius paginae et simul prior subsequentis avulsae sunt, hodie in L non legimus των ἔξ usque ad p 59, 4 ἐκφέρεται ἀπὸ τῆς π | μὲν prius om H A f || 2 φ ἡ π G V H Afb: π ἡ φ B T | π̄τ τ G | γράφω τέρω G V H Afb: τέρω γράφω B T

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTORVM] IV 242₂₇—243, characteristicas litteras primae secundae tertiae coniugationis et verborum exempla ex Dionysio adfert (ὥς ἐν τῇ τέχνῃ Διονυσίου μεμαθήκαμεν) eo consilio, ut demonstraret, cur in consonantium compositione labiales et gutturales dentalibus antecedant. Item Macrobius in eo libro, quo differentias et societates graeci latinique verbi explicabat, hanc technes partem usurpavit, ut ostendunt excerpta codicis Parisini 7186 (V 602₂₋₁₀) et codicis Laudunensis 444 (V 655₂₋₁₆, cfr praef. Keilii p 597). Apud Priscianum Thracis de barytonorum coniugationibus doctrinam invenimus in octavo institutionum libro II 445₁₇—447₁₄, ubi perfectorum latinorum et aoristorum graecorum formae conferuntur. auctor autem huius conlationis non Priscianus, sed ab Didymo eam mutuatus est, ut ipse significat his verbis comparationi praemissis 445₁₃: *sciendum tamen quod videmur in praeterito perfecto plerumque barytona quoque Graecorum imitari in commutatione consonantium teste Didymo, qui ostendens, omnia quae habent in arte Graeci habere etiam Latinos, exemplis hoc approbat.* intellegendus est liber περὶ τῆς παρὰ Ῥωμαίοις ἀναλογίας i. e. de similitudinibus quae inter latinam linguam et graecam intercedunt (quo Priscianus praeterea utebatur II 15₄ 548₁₀ III 408₆ 411₉ 492₈), cuius libri auctorem fuisse non Chalcenterum, sed Claudium Didymum probabile est (cfr MSchmidt in Didymi fragm. p 345—349 et Schoemann in Suppl. Annal. Fleckeis. V p 17 adn. 32). At si quis opinetur omnia, quae illo institutionum Priscianearum loco de Graecorum coniugationibus leguntur, latinum grammaticum a Didymo sumpsisse, Didymum autem ex suo artis Dionysianae exemplari, is vereor ne magnopere erret. namque sunt quidem quae existimem ex illo exemplari originem ducere, sed sunt etiam quae Didymo ipsi deberi putem, sunt deinde quae Priscianus ex suo technes exemplari sumpsisse videatur, sunt denique fortasse etiam quae ipsius Prisciani sint. — Addo apud Chrysoloram p 32, Lascarim p 19, Chalcondylam p 33—38 easdem sex coniugationes et maximam quidem partem eadem quoque exempla inveniri; Gazam vero l. I p 9—11 ita dissentire, ut secunda coniugatione omnia verba comprehendat quorum futura in ξω exeunt, tertiae syzygiae omnia quorum futura in ω desinunt adscribat, liquidis autem verbis quartae coniugationis nomen tribuat ||

1—2 β̄ ἡ φ ἡ π̄] hunc litterarum ordinem praebent etiam epitoma et Macrobi ex.Paris. V 602₄: β̄ ἡ π̄ ἡ φ Σ¹ post 893₁₉ Σ 893₂₃ (Steph) σ E^v E^b Priscianus Timotheus Choer. 481₁₆ Theodorus 150₆ 182₁₉; om π E^s, post πτ ponunt E^t || 2 ἡ π̄τ habent Σ¹ 893₁₉ σ E epit. Macrobi ex.Parisina Choer. Theodor., om Σ 893₂₄ (Steph) Priscianus Timotheus Psellus | λείβω] κρύβω Priscianus (ex Didymo?), θλίβω Macr. exc. Laudun. (λείβω praeter ceteros habet etiam Theodosius can. 1017₁₄) | γράφω τέρω Macrobi ex. Parisina et Laudunense Timotheus: τέρω γράφω Σ σ E^v E^b Choer 481₁₀ 17 Psellus 141 Theodor. 182₂₂; τέρω om E^s, post κόπτω

[LECTIONES ARMENII] 1 primam coniugationem efferri dicit per eas litteras quae respondent graecis β μ π φ, et subicit quattuor exempla

⟨2⟩ ἡ δὲ δευτέρα διὰ τοῦ γ ἡ κ ἡ χ ἡ πτ, οἶον λέγω
πλέκω τρέχω τίκτω.

⟨3⟩ ἡ δὲ τρίτη διὰ τοῦ δ ἡ θ ἡ τ, οἶον ἄδω πλήθω ἀνύτω.

⟨4⟩ ἡ δὲ τετάρτη διὰ τοῦ ξ ἡ τῶν δύο σσ, οἶον 5

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN GBT VHAfb] 2 τρέχω om B || 3 δὲ om VHAf
| διὰ τοῦ θ δ τ (sine ἡ) οἶον πλήθω ἄδω ἀνύτω G | τ GBTb: δύο ττ VHAf
|| 4 ἀνύτω GBTb: ἀνύττω VHAf || 5 τῶν om BT; τοῦ δύο H

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσλ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.]
ponunt E¹; λείπω ἀλείφω Priscianus (ex Didymo, opinor). γράφω generale verbi
exemplum erat Stoicis, cfr Laërt. VII § 58; Apollonio et generale et primae
coniugationis ex., v. synt. 196₇ 202₆ 203₆ 205₆, atque 32₂₄: τὸ γράφειν πρώτης ἐστὶ
cuζυγίας | κόπτω Σ¹ σ E⁵ E^v E¹ Macrobian exc. Parisina Choer. Theodor.; τύπτω
add E⁵, solum habent E^b; nullum in πτω desinens verbum habent Priscianus (Didy-
mum secutus) Macrobian exc. Laudunense Timotheus Psellus, nihilo minus dubito
num in ullo vetusto artis exemplari ἡ πτ et κόπτω defuerint. nam aliae causae
cogitari possunt, cur hi testes talium verborum nullam fecerint mentionem ||
1 χ ἡ κ E¹ | ἡ κτ Σ¹ 893₂₅ σ E epitoma Choerob. 481₃₂ Theodor. 150₁₈ 183₂₅,
om Σ 893₂₉ (Steph) Priscianus Macrobian exc. Parisina Timotheus Psellus ||
1—2 λέγω πλέκω] λέγω exemplo subicitur λήγω apud Priscianum, praemittitur
idem in Macrobian exc. Laudunensi V 655₅; sed in eiusdem exc. Parisinis V 602₅
λέγω solum invenitur. quod omnes testes habent praeter unum Theodorum,
qui 183₂₃ ἄγω φλέγω τρώγω praetulit. λέγω solum est exemplum secundae coniu-
gationis apud Theodosium can. 1017₁₅. generale verbi exemplum erat Stoicis, cfr
Laërtius VII § 58, et persaepe sic usurpabatur etiam ab Apollonio. — πλέκω
omnes praeter Priscianum, qui Didymum, opinor, secutus εἶκω verbo utitur. —
cfr etiam Herodian. cathol. I 457₄ Lz (Arcad. 190₁ Schm.): οἱ εἰς ᾧ μέλλοντες κατὰ
τὴν κοινήν διάλεκτον, ἐὰν μὲν ἔχωσι πρὸ τοῦ ᾧ τὸ ἔ ἢ τὸ ψ ἢ τὸ τ, βαρύνον-
ται, λέξω πλέξω, τύψω γράψω, ποιήσω νοήσω || 2 τρέχω] ἄγω Prisc.
et Macrobian exc. Laud. V 655₆; sed Parisina exc. τρέχω praebent, sicut testes reliqui
omnes. ceterum verbum in aspiratam desinens in secunda quidem coniugatione
E¹ tantum praeposunt verbo in tenuem exeunti | τίκτω habent Σ¹ 893₂₉ σ
E Choerob. 481₃₂ Theodorus 183₂₅, om Priscianus Parisina et Laudunense Macro-
bian excerpta Timotheus Psellus || 3—4 δ ἡ θ ἡ τ, οἶον ἄδω πλήθω ἀνύτω]
in hac litterarum exemplorumque conlocatione contra G cum ceteris artis codi-
cibus concinunt Σ¹ 893₃₄ σ E Macrobian V 602₆ 655₇ Timotheus 243₁ Choerob. 481₃₃
Psellus 156 Theodorus 150₂₇. Priscianus autem ex Didymo, ni fallor, hauriens
II 446₁₆: *tertiam quoque illorum imitatur coniugationem quam per δ τ θ efferunt,*
ut ἄδω ἡα, ἀνύτω ἡνυα, πλήθω ἐπληα: nos ardeo arsi, laedo laesi, ludo
lusi, concutio concussi (cfr Armenius) || 3 δύο ττ, quod in dete-
rioribus artis codicibus legitur, habent etiam E^v | pro πλήθω usur-
pant πείθω Theodos. canon. 1017₁₅ Choerob. 644₁₂ Psellus 56 Theodor. 184₁₂ ||
4 ἀνύττω invenitur etiam in Σ¹ 893₃₄ E^v E^b Pselli codicibus duobus; ἀνύω λ
|| 5 τῶν δύο ττ] τῶν om Σ¹ 894₅ σ E epitoma Theodosius can. 1014₂₄

[LECTIONES ARMENII] 1—2 γ κ χ κ̄h. sequuntur quattuor exempla || 3—4 tertiae
quoque coniugationis litteras ita enumerat, ut ultimo loco ponat aspiratam: δ τ
θ. nec discrepat ordo exemplorum. vide Didymum apud Priscianum || 5 διὰ
τοῦ ζ ἡ τῶν δύο ττ] quattuor litteras profert, ζ c *tz ts*, et quattuor exempla

φράζω † νύσσω ὀρύσσω·

p 639 b

⟨5⟩ ἡ δὲ πέμπτη διὰ τῶν τεσσάρων ἀμεταβόλων, $\bar{\lambda} \bar{\mu} \bar{\nu} \rho$, οἶον 5
πᾶλλω νέμω κρίνω σπείρω·

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN GBT VHA f^b] 3 πᾶλλω] ψάλλω H A f

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσλ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.]
Choerob. 482₂₇ 645₉ 15 Theodorus 186₃₀, nec magis habent EG 344₃₃ et Etymologicum Havniense (in Gaisfordi adnotatione ad EM 1532 B): ἡ τετάρτη (Havn. perperam τρίτη) συζυγία τῶν βαρυτόνων διὰ τοῦ ζ ἢ δύο $\bar{\epsilon}\bar{\epsilon}$ ἐκφέρεται (quae fortasse ex Herodiano περὶ παθῶν libro hausta sunt, v. Lentzii Herodianum II 270₂₄). sed habent articulum Σ 894₆ (Steph): διὰ τοῦ ζ μὲν ἐκφέρεται αὐτή, ἐπειδὴ τέταρτόν ἐστι σύμφωνον· διὰ δὲ τῶν δύο $\bar{\epsilon}\bar{\epsilon}$ ἐκφέρεται, ἵνα διπλασιασθέντος τοῦ $\bar{\epsilon}$ τὴν ἰσὴν δύναμιν ἔχη τοῦ ζ, et Choerob. 645₂₃: ἡνίκα ὁ ἐνεστὼς διὰ τῶν β' $\bar{\epsilon}\bar{\epsilon}$ ἐκφέρεται, τότε καὶ ὁ μέλλων διὰ τοῦ $\bar{\epsilon}$ ἐκφέρεται. cfr ea regula, quae in margine codicis Havniensis adscripta est ad Herodiani librum περὶ μονήρου λέξεως 40₂₆ ac praeterea invenitur Choerob. orthogr. AO II 205, Epim. Hom. AO I 6₁₅ EG 344₂₇ EM 299₂₁ 537₂₀ Eustath. in Iliad. 64₁₅: οὐδέποτε πρὸ τῶν δύο $\bar{\epsilon}\bar{\epsilon}$ (τῶν omnibus locis legitur) εὐρίσκεται δίφθογγος, qui canon quamquam in illum monadicorum locum recipi non debet, tamen Herodianum eum esse patet. (ἡ δύο $\bar{\epsilon}\bar{\epsilon}$ ἢ $\bar{\tau}\bar{\tau}$ Chrysol., καὶ δύο $\bar{\epsilon}\bar{\epsilon}$ κοινῶς καὶ δύο $\bar{\tau}\bar{\tau}$ ἀπτικῶς Lascar., ἢ δύο $\bar{\epsilon}\bar{\epsilon}$ ἢ δύο $\bar{\tau}\bar{\tau}$ ἢ $\bar{\tau}\bar{\epsilon}$ κατὰ τοὺς παλαιούς Chalc.; ἢ $\bar{\tau}\bar{\tau}$ tantum Gaza) ||
1 φράζω Σ¹ 894₅ σ E Prisc. II 447₂ Theodos. 1017₁₆ Macrobr. V 602₇ 655₈ Choer. 482₂₇ Psellus 56 | νύσσω ὀρύσσω] νύσσω praebent Σ¹ 894₅ σ λ E², om E^v E^b E¹ Prisc. II 447₂ Theodos. 1017₁₆ Macrobr. V 602₇ 655₈ Choerob. 482₂₇. sed aliis locis legitur hoc exemplum et apud Theodosium (velut 1016₃₀ 1019₁₆ 1020₃₃ 1023₃₀) et in Macrobiani excerptis (velut 610₁₃ 618₁₂). saepenumero haud dubie νύσσω usurpatum erat ab Herodiano in rhematico, nam in catholicae quoque fragmentis crebro invenitur, e. g. I 458₁₃ 460₉ 27 Lz (Arcad. 191₂ 192₁₆ 193₄₁ Schm.). — ὀρύσσω testantur Σ¹ 894₅ σ E Theodos. 1017₁₆ Macrobr. V 602₇ Choer. 482₂₇, non exhibent Prisc. II 447₂ Macrobr. V 655₈. Prisc.: *Ad quartae quoque imitationem, quae per ζ vel duplicatam c profertur et praeteritum (subaudi infinitum) per c facit, ut φράζω ἔφρασα, πλάσσω ἔπλασα, nos quoque pitisso pitissavi, patrisso patrissavi, musso mussavi.* quae forsitan ab Didymo sumpsit grammaticus latinus, quamvis inepta comparatio sit; ac dubito an in eo, quo Didymus utebatur, artis Dionysianae exemplari haec duo tantum verba, φράζω et πλάσσω, fuerint nec ullum eorum, quorum praesentia in ζω vel cω, futura exeunt in ξω. quod autem verbum in Macrobiani excerpto Laudunensi V 655, post φράζω pro ὀρύσσω legitur (ὀρίζω *definio*, ὠριζόμενον *certum finitum*), id ex vetusto technes exemplari derivandum non videtur. — Herodianus de diversitate futurorum huius coniugationis apud Choeroboscum 645, ita disserit: ἐκόντως ἀτακτεῖ ὁ μέλλων τῆς τετάρτης συζυγίας τῶν βαρυτόνων καὶ πῇ μὲν διὰ τοῦδε τοῦ συμφώνου ἐκφέρεται, πῇ δὲ διὰ τοῦδε, ἐπειδὴ καὶ ὁ ἐνεστὼς ἀτακτεῖ, Theodosius can. 1017₁₅, sic: ἡ τετάρτη τῷ $\bar{\epsilon}$ ἢ $\bar{\epsilon}$ (scil. παραλήγεται ἐν τῷ μέλλοντι), ὀρύξω φράσω διαφορεῖται γάρ || 2 ἡ δὲ τέμπτη — $\bar{\lambda} \bar{\mu} \bar{\nu} \bar{\rho}$] quintam hanc etiam Apollonius Dysc. nuncupat synt. 274₂₆ (ἡ πέμπτη συζυγία κατὰ τὴν παρεδρεύουσαν τοῦ εἰς τὸ ἄλγητος ἀορίστου καὶ ἐτι κατὰ τὴν παρεδρεύουσαν τοῦ μέλλοντος τῷ ἐναντίῳ χρήται χρόνῳ, quibus exempla subiciuntur δέρω ἔδωκα, νέμω ἔνεμα, κρίρω κέρω, φθείρω φθερῶ) et Herod. II 794₁₅ Lz || 3 πᾶλλω — σπείρω]

[LECTIONES ARMENII] 2--p 59, 10 ἡ δὲ πέμπτη — πῇ γινومي] post quartam con-

p 639 b

<6> ἡ δὲ ἔκτῃ διὰ καθαρῶ τοῦ ὠ, οἶον ἰππεύω πλέω † βα-
σιλεύω.

Τινὲς δὲ καὶ ἐβδόμην συζυγίαν εἰσάγουσιν διὰ τοῦ ξ καὶ ψ,
οἶον ἀλέξω ξψω. —

10

Περὶ σπωμένων δὲ ῥημάτων συζυγίαι εἰσὶ τρεῖς, ὧν <1> ἡ μὲν 5

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN GBTVHAFb] 1 δὲ om VHAf || 2 post βασι-
λεύω add ἀκούω VHAf || 3 τινέ[c] οἱ T | εἰσάγουσιν GT: v om BVb,
εἰς om V, totam vocem om HAF || 4 ante ξψω add καὶ TVHAFb ||
5 ante Περισπωμένων add ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΕΡΙCΠΩΜΕΝΩΝ VHAf | εἰς
om VHAf

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσλ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.]
omnia exempla om E^v, σπείρω tantum proferunt E^s Psellus 57; Theodosius
canon. 1017₁₈, σπείρω et ψάλλω usurpat | πάλλω Σ 894₁₉ σ (praeter σ^H σ^R)
Macrobian. V 602₈ 655₉, Choerob. 482₃₅ (nam hic pro πέλω exhibent πάλλω Venetus
489 et Havniensis 1965). neque apud Priscianum II 447₅, Hertzius debebat ex
Aldina τίλλω ἔτιλα recipere, sed quas codices praebent voces depravatas
(ΤΙΑΛΩ ΠΑΛΩ, ΕΠΙΑΛ ΕΠΑΛΑ ΕΙΤΑΛΑ), eae ex πάλλω ἔπηλα potius natae sunt.
At habet τίλλω, non πάλλω Theodorus 188₃; et ψάλλω pro πάλλω, sicut dete-
rioribus artis codices, praebent σ^H σ^R E^b E^t (Chrysol. Gaza Lasc. Chalc.): origi-
nem hoc ducit ex Theodos. 1017₁₈ | νέμω κρίνω σπείρω etiam Σ¹
σ E^b E^t Macrobian. V 602₈ 655₁₀, Choerob. 482₃₅, Theodorus 188₃. Atque Priscia-
nus quoque νέμω σπείρω certe protulit; pro κρίνω in eius codicibus invenitur
ΤΙΝΩ ΕΤΙΝΑ vel ΓΙΝΩ ΕΓΙΝΑ vel ΠΙΝΩ ΕΠΙΝΑ, Hertzius ex Aldina recepit
τείνω ἔτεινα. cfr etiam Herodian. cathol. I 460₁₉ Lz (Arc. 193₄ Schm.): τὰ εἰς
ὄν προστακτικά τοῦ πρώτου ἀορίστου . . . . . δικύλλαβα ὄντα παροξύνονται ἡ
προπερισπῶνται κατὰ τοὺς κανόνες, νεῖμον κρίνον || 1 Prisc. II 447₁₂:
sextam coniugationem dicunt, quae per ω puram effertur || 1—2 ἰπ-
πεύω πλέω βασιλεύω] omnia tria habent Σ¹ 894₁₃ σ E^v E^b E^t Prisc. Choerob.
482₃₅; unum ἰππεύω usurpat Theodosius can. 1017₁₉, βασιλεύων est exemplum
participii sextae coniugationis Σ 898₁, ῥέω θεραπεύω profert Macrobian. V 602₉. —
ἀκούω, quod deteriores tantum artis codices addunt, om etiam Σ¹ 894₁₃ et σ,
solum praebent E^s Psellus 57, ceteris subiciunt E^v E^t || 3—4 Τινέ[c]
— ξψω] om E et Theodosius 1017, sed testantur Σ σ λ Macrobiani exc. Paris.
V 602₉ (non nulli et septimam esse voluerunt praecedentibus ξ ψ, ἀλέξω ξψω)
eiusdem exc. Laudun. V 655₁₃ (ξψω ἐψητή[c]) Choerob. 483₁₂ (qui προστιθέαι pro
εἰσάγουσιν dicit et αὖξω adicit) Theodorus 151₂₁. cfr Herodian. cathol. I 456₂₇
Lz (Arc. 189₂₂ Schm.): τὰ εἰς ἔω καὶ ᾤω περισπᾶται, διψῶ . . . ἀδοῦω αὖξω ἀλέξω
ἐψῶ τὸ γὰρ αὖξω καὶ ἀλέξω καὶ ἐψω Ἀττικῶς βαρύνεται || 5 περὶ
τῶν περισπωμένων, quod deteriores tantum technes libri praemittunt, om etiam
Σ et σ (praeter σ^P) | Macrobian. V 601₂₃: *apud Graecos eorum verborum,
in quorum prima positione circumflexus accentus ultimam syllabam tenet, tres
sunt coniugationes, quibus discretionem facit secunda persona, quam prima con-
iugatio habet in eis diphthongum desinentem* | eici testatur σ

[LECTIONES ARMENII] iugationem Armenius enumerat etiam sex classes verbo-
rum oxytonorum (etenim quattuor primarum quoque verba *śésidolor* i. e. δέυ-
τονα sunt); harum tamen sex classium litterae characteristicae prorsus discrepant
ab graecis, nisi quod decima coniugatio, in qua antecedit fini pura e littera, finitima
est sextae Dionysianae. deinde sequuntur tres circumflexorum classes. itaque

πρώτη ἐκφέρεται ἐπὶ δευτέρου καὶ τρίτου προσώπου διὰ τῆς $\bar{\epsilon}\iota$ δι- p 639 b
φθόγγου, οἷον νοῶ νοεῖς νοεῖ·

<2> ἡ δὲ δευτέρα διὰ τῆς $\bar{\alpha}$ διφθόγγου, προσγεγραφομένου τοῦ $\bar{\iota}$,
μὴ συνεκφωνουμένου δέ, οἷον βοῶ βοᾷς βοᾷ· 15

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN GBTVHAFb] 2 νοεῖ om T || 3 $\bar{\alpha}$] αἱ G |
προσγεγραφομένου] c om G¹T, sed supra add G² | post προσγεγραφομένου add
μὲν BVHAFb || 4 μὴ GB: οὐ TVHAFb | συνεκφωνουμένον G | δέ] δὴ
Af | βοῶν. ὦ. βοάει. βοᾷς. βοάει. βοᾷ T

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.]
1 τῆς $\bar{\epsilon}$ καὶ $\bar{\iota}$ διφθόγγου E^v E^b E^t || 2 νοῶ νοεῖς νοεῖ Σ¹ 894₂₂ σ: in
E^s E^v E^b praemittuntur ποιῶ ποιεῖς ποιεῖ, eadem subiciuntur ab Choerob. 484₁₀
(ubi hanc Dionysii paragraphum exscribit et inlustrat), unicum exemplum ποιῶ
est in E^t et apud Psellum 58. ποιῶ cum νοῶ coniunctum etiam Herodianus
saepius usurpavit in catholica, velut I 432₃ Lz (Io. Alex. 21₂₀): ταῦτά ἐστι τῶν
ῤημάτων τὰ δυνόμενα. εἰ δέ τί ἐστιν ἄλλο ἐπὶ τέλους ἔχον τὸν τόνον, περιπα-
ται· ποιῶ νοῶ, ποιοῦ νοοῦ, ποιεῖν νοεῖν καὶ τὰ τοιαῦτα, vel 454₁₁ 457₇ 466₁₁ 462₁₉;
alibi modo ποιεῖν modo νοεῖν profert, 458₂₂ 24 461₁₉ 20; solo νοεῖν verbo utitur
463₈, solo ποιεῖν e. g. 430₂₃ (ποιῶ βοῶ) 457₂₂ (βοῶ χρυσῶ ποιῶ) 458₁ (ποιῶ βοῶ
χρυσῶ) 459₂₄ (ποιοῖμι χρυσοῖμι βοῶμι). Theodosius omnibus fere canonum locis,
ubi ad flexiones τύπτω verbi adscribit easdem verbi in $\bar{\epsilon}\omega$ ω desinentis formas,
usurpat unum ποιῶ, cfr 1008₇ 11 18 1009₁₂ 21 1010₉ 23; sed 1020₁₄ legitimus πεποιήκα
πεποιήμαι νενόηκα νενόημαι, et 1017₁₉: οἱ δὲ ἀπὸ περιπτωμένων (scilicet μέλλοντες)
ἀεὶ μὲν εἰς $\bar{\omega}$ λήγουσι, παραλήγεται δὲ ἡ μὲν πρώτη τῷ $\bar{\eta}$ ἢ τῷ $\bar{\epsilon}$ · νοήσω τελέσω
(cfr etiam 1029₈). Apud Macrobius V 601₂₆ et 655₁₄ λαλῶ exemplum est pri-
mae verborum contractorum coniugationis (quod verbum frequentat Apollonius,
vide synt. 121₂₆ 129₆ 131₂₃ 132₇), sed in ea de verbi flexionibus expositione, quae
legitur p 602–624, νοεῖν quoque invenitur (610₂₈ 612₃₁) vel νοεῖν cum ποιεῖν
coniunctum (624₅) vel, quod saepissime fit, solum ποιεῖν (velut 602₃₉ 603₆ 10 20)
|| 3–4 Macrob. V 601₂₆: *secunda in $\alpha\varsigma$, cui ascribitur quidem ι , sed nihil
sono confert*. Secunda haec coniugatio etiam ab Apollonio appellatur, synt. 271₁₆:
ὁμοφωνεῖ δὲ (scilicet *indicativus cum coniunctivo praesentis*) ἀπάντοτε κατὰ δευτέ-
ραν συζυγίαν τῶν περιπτωμένων, et ab Herodiano apud Choerob. 657₁₁: ὁ Ἡρω-
διανὸς δευτέρας συζυγίας φησὶν εἶναι τὸ $\bar{\epsilon}\omega$ ω , οἷον $\bar{\epsilon}\omega$ $\bar{\epsilon}\omega$ $\bar{\epsilon}\omega$ || 3 αἱ σ
E^s epit.: $\bar{\alpha}$ καὶ $\bar{\iota}$ E^v E^b, α E^t | προσγεγραφομένου] συγγεγραφομένου σ^m σ^L,
sed illud testantur σ^m σ^R σ^P E^s E^b E^t Choerob. 484₁₁ Macrob. | μὲν post
προσγεγραφομένου habent σ E^s E^b Choer., legisse videtur etiam Macrob. ||
4 μὴ σ E^s Choer.: οὐ E^b E^t epit. | βοῶ βοᾷς βοᾷ σ E. hoc verbum etiam
in fragmentis catholicae Herodianeae prae ceteris est exemplum verborum in $\bar{\omega}$
 $\alpha\varsigma$ $\bar{\alpha}$ desinentium, cfr I 430₂₃ 457₂₂ 458₁ 459₂₄ 27 Lz. item in canonibus Theodo-
sianis, cfr 1008₇ 11 1010₂₉ 1017₂₂ 1018₉ 1025₁₃ 1027₃₀. Macrobius τιμῶ praetulit
V 601₂₇ 602₃₉ (ποιεῖ τιμᾷ χρυσοῖ) 603₆ 23 607₂₇ 609₂₂ 30 610₅ 612₁₅ multis aliis locis
(etiam in exc. Laudun. 655₁₅), sed non deest βοῶ, e. g. 605₁₀ 612₃₁ (νοήσεις βοήσεις
χρυσώσεις) 615₂₃ 622₄₁, et utrumque coniunctum habemus 613₁. (usitatissimum τι-
μῶν erat Apollonio Dysc., vide e. g. synt. 121₂₇ 122₂ 125₁₅ 20 138₁ 142₂₂). Choe-
roboscus 484₁₂ βοῶ βοᾷς βοᾷ, γελῶ γελᾷς γελᾷ

[LECTIONES ARMENII] quamquam, quod verbis in $\mu\iota$ desinentibus responderet,
non poterat proferre, tamen effectum est, ut in armenia quoque techne classes
essent tredecim

⟨3⟩ ἡ δὲ τρίτη διὰ τῆς οἰ διφθόγγου, οἶον χρυσῶ χρυσοῖς χρυσοῖ. —

20 Τῶν δὲ εἰς μὲν ληρόντων ῥημάτων συζυγίαι εἰσὶ τέσσαρες, ὧν
 ⟨1⟩ ἡ μὲν πρώτη † ἐκφέρεται ἀπὸ τῆς πρώτης τῶν περιπωμένων,
 ὡς ἀπὸ τοῦ τιθῶ γέγονε τίθημι. 5

⟨2⟩ ἡ δὲ δευτέρα ἀπὸ τῆς δευτέρας, ὡς ἀπὸ τοῦ ἰctῶ γέγονεν ἴctημι.

⟨3⟩ ἡ δὲ τρίτη ἀπὸ τῆς τρίτης, ὡς ἀπὸ τοῦ διδῶ γέγονε δίδωμι.

⟨4⟩ ἡ δὲ τετάρτη ἀπὸ τῆς ἑκτης τῶν βαρυτόνων, ὡς ἀπὸ τοῦ
 πηγνύω γέγονε πήγνυμι. 10

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN LGBTVHAFb] 1 ἡ om T | οἶον om T || 3
 ante Τῶν δὲ add ΠΕΡΙ ΤΩΝ Εἰς Μὲν VHAfb | ὧν] ὡς T || 4 ρώτης τῶν] ab
 his litteris rursus Leidensi utimur teste | περιπωμένων] in L icpw
 renovavit L⁴, μέ cum exteriore paginae columna abscissum est || 5 ὡς ἀπὸ]
 ἀπὸ γάρ T | τοῦ τι, quae in fine versus scripserat L⁴, paene evanuerunt; θῶ,
 quod initio subsequentis exaraverat, abscissum praeter alteram partem ω litte-
 rae; L⁴ renovavit τοῦ τι et add in eodem versu θῶ || 6 ἡ abscissum in L |
 ἀπὸ τῆς δευτέρας om B | .ευτέρας L | ὡς ἀπὸ] ἀπὸ γάρ T | ο τοῦ renov L⁴
 | .ctῶ L || 8 ἡ abscissum in L | της τρι et διδῶ redintegravit L⁴ || 9 ἡ ab-
 scissum in L | βαρυτόνων] ultimam syllabam renovavit L⁴ | ὡς ἀπὸ] ἀπὸ γάρ T

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.]
 1 Macrobius. *tertia in ois diphthongum* | διὰ τῆς οἰ καὶ ἰ διφθόγγου E^v
 E^b E^t || 1—2 χρυσῶ χρυσοῖς χρυσοῖ σ E; Choerob. addit 484₁₃ cτεφανῶ
 cτεφανοῖς cτεφανοῖ, idemque solum profertur ab Macrobius. V 601₂₇ et in exc.
 Laudun. 655₁₅, sed in eis, quae p 602—624 de verborum flexionibus exponuntur,
 praeter cτεφανοῦν crebro invenimus χρυσοῦν: 602₃₉ (ποιεῖν τιμᾶν χρυσοῦν) 603₆
 605₁₀ 609₁₆ alibi. Theodosius in canon. χρυσοῦν solet iuxta ποιεῖν et βοᾶν usur-
 pare, sed ubi de singularum coniugationum futuris disserit, haec habet: ἡ τρίτη
 (scilicet παραλήγεται) τῷ ω ἢ τῷ ο, γυψῶω ἀρόσω || 3 περὶ τῶν εἰς μὲν,
 quae verba deterioris artis codices praemittunt, om etiam Σ et σ praeter σ^p |
 ληγόντων om Σ¹ 895₁₈ E, habet σ || 4 ἐκφέρεται etiam Σ¹ 895₁₈ σ E^s:
 γίνεται E^v E^b E^t. Σ 895₂₅ (Steph) ἀποτελεῖσθαι verbum usurpat, Choeroboscus
 παράγεσθαι habet non solum 844₂₅ 845₂ 11 21, ubi Theodosium interpretatur, sed
 etiam in praefatione ad explanationem canonum verbalium, ubi Dionysii para-
 graphum exscribit et illustrat, 485₂₅ 33. cfr Σ 895₁₈ (Steph): τὰ εἰς μὲν λήγοντα
 ῥήματα ἀεὶ ποτε ἐν παραγωγῇ εἰσιν, atque etiam Apollon. synt. 238₂₆: παρέπε-
 ται τῷ χρῶ παραγωγῇ <ῆ> τοῦ χρήμι || 5 τιθῶ — τίθημι] idem
 exemplum σ E Psellus 60 Theodorus 191₂₄. Choerob. 485₂₅ addit ἴημι ||
 6—7 ἰctῶ — ἴctημι] idem exemplum σ E Psellus Theodorus. Choer. 485₂₅
 praemittit κίχρημι || 9—10 πηγνύω — πήγνυμι σ (praeter σ^p) Psel-
 lus 61: Ζευγνύω — Ζεύγνυμι σ^p E^s E^v E^b Theodorus (Chrysol. Gaza Lasc. Chal-
 cond.), δεικνύω — δεικνυμι E^t. Choerob. 485₃₄, ubi Dionysii artem ante oculos habet:
 ἀπὸ τοῦ πηγνύω πήγνυμι, ὀμνύω ὀμνυμι, δεικνύω δεικνυμι, atque 844₂₅: ἀπὸ τῆς
 ἑκτῆς τῶν βαρυτόνων παράγεται οἶον ἀπὸ τοῦ πηγνύω πήγνυμι; sed saepius in
 explanandis canonibus verbalibus usurpat Ζεύγνυμι aut solum aut primo certe
 loco, e. g. 844₁₂ 845₂₂ 847₁₉ 850₈, 846₃₅ 851₁₆. cuius rei causa eo continetur, quod
 Ζεύγνυμι praelatum erat ab Theodosio (vide 1045₁₉ 21 30 1046₆) atque antea iam
 ab Apollonio et Herodiano in rhematicis (cfr Choer. 861₃₃ 862₁₃ et 863₂₀ 864₅).

§ 15 (19b) ΠΕΡΙ ΜΕΤΟΧΗΣ

Μετοχή ἐστὶ λέξις μετέχουσα τῆς τῶν ῥημάτων καὶ τῆς τῶν ὀνό-
μάτων ιδιότητος. Παρέπεται δὲ αὐτῇ ταῦτ' ἃ καὶ τῷ ὀνόματι καὶ τῷ
ῥήματι δίχα προσώπων τε καὶ ἐγκλίσεων.

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN LGBTVHAFb] 1 ΠΕΡΙ ΜΕΤΟΧΗΣ om T ||
2 ἐστὶ redintegravit L⁴ | μετεχουστῆς τῶν ῥημάτων ἰδιότητων ὀνό-
μάτων ιδιότητος παρεπεται L, χουστῆς τῶν ῥημάτων L⁴ in vestigiis primae ma-
nus, puncta i litterae et δ L¹, ιτῆτων ὀνομάτων L⁴, i (quod in extremo versu
est) et οτητος παρεπ L¹, εται L⁴. primae manus scriptura quamquam maximam
partem prorsus evanuit, tamen patet ipsam quoque ita corruptam fuisse, ut pri-
mae duae ιδιότητος vocis syllabae prius scriptae essent quam deberent | poste-
rius τῆς τῶν om T || 3 αὐτῇ redintegravit L⁴, supra ῥ in B scriptum est N |
ταῦτ' b: ταῦτα L, prior τ et supra scriptum apostrophī signum et spiritus lenis
supra priorem a positus ab L¹, cetera ab L⁴; ταῦτα G, ταῦτα TVHAF, vocem
om B || 3—4 ὀνόματι καὶ τῷ ῥήματι L (ματι καὶ ῥῇ τι L⁴) et BT: ῥή-
ματι καὶ τῷ ὀνόματι GVHAFb || 4 προσώπων τε καὶ redintegravit L⁴

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.]
2—3 Anonymus interpres Hermogenis VII 124₁₂ W.: καθά φησι καὶ ὁ γραμματικός,
μετοχή ἐστὶ λέξις μετέχουσα τῆς τῶν ῥ. καὶ τῶν ὀν. ιδιότητος. item diligenter
exscripta est definitio ab Pseudochoerob. 77. Apollonius Dysc. synt. 15₂₀—16₁₄
exponit, in serie octo partium orationis optimo iure tertium locum tenere partici-
pium, quippe cuius appellatio referenda sit ad nomen et ad verbum, neque
aptum esse inter verbum et participium interponere aliam orationis partem:
οὐδὲ ἄλλου μορίου δύναται ἂν τις παρέμπτωσιν ποιήσασθαι, λέγω ἀντωνυμίας,
ἐπιρρήματος, συνδέσμου, ἄλλου του· οὐδὲ γὰρ τῆς τούτων ιδιότητος μετέσχευ.
cfr synt. 302₅ συντάξεως τῆς αὐτῆς ἔχεται τοῖς ῥήματι, καὶ διὰ τοῦτο συνέχεται
τοῦ ἐπὶ ῥήματος μετέχειν ιδιότητα (sic optimus codex, ceteri ιδιότητος). Verus
Choerob. 814₁₀: μετοχῇ λέγεται, ἐπειδὴ μετέχει τῆς τῶν ὀνομάτων καὶ τῆς τῶν
ῥημάτων ιδιότητος χωρὶς προσώπων τε καὶ ἐγκλίσεων. Σ 897₂₀ (Steph): μετοχῇ
εἴρηται, ὅτι μετέχει τῶν τοῦ ὀνόματος καὶ ῥήματος ιδιωμάτων. Psellus 49: Ὀνό-
ματος καὶ ῥήματος ἢ μετοχῇ μεσότης Ἀμφοῖν ἐστὶ μετέχουσα κοινῶς ιδιωμάτων.
Ammon. Herm. in Aristot. de interpret. 99a₃₈: τὴν μετοχὴν (scilicet οὕτως ἐπονομά-
ζουσιν) ὥς μετέχουσιν ἀμφοτέρων, ὀνόματος τέ φημι καὶ ῥήματος, εἰ καὶ μᾶλλον
ἀποκλίνει πρὸς τὴν ιδιότητα τῶν ῥημάτων, χρόνων τινῶν οὕσα δηλωτικῇ. Ex
latinis technicis proxime, ut alibi, ad Dionysium accedit Diomedes I 401₁₁: *par-*
ticipium est pars orationis dicta, quod duarum partium, quae sunt eximiae in
toto sermone, verbi et nominis, vim participet || 3—4 τῆς τῶν ῥημάτων
καὶ τῆς τῶν ὀνομάτων ιδιότητος] hanc verborum conlocationem testantur σ (prae-
ter σ^H σ^R) Ε^s Ε^b interpres Hermogenis Pseudochoeroboscus Diomedes; nomen
praeponunt, verbum subiciunt σ^H σ^R Ammonius Choeroboscus Stephanus Psel-
lus. pro ιδιότητος ponunt ιδιωμάτων Steph. et Psellus, cfr Apoll. de adv. 530₂₆
B. 121₂ Schn.: μετοχῆς ἢ τις δύναται ιδίωμα ἔχει τὸ τοῦ ῥήματος || 3
ταῦτ' ταῦτα Σ¹ 896₂₈ σ(etiam σ^M σ^L) || 3—4 τῷ ὀνόματι καὶ τῷ ῥήματι]
hanc conlocationem confirmant Σ¹ 896₂₈ (et subsequens scholion) σ Ε^s ||
4 δίχα προσώπων τε καὶ ἐγκλίσεων] Prisc. II 552₁₅: *participium est pars oratio-*
nis, quae pro verbo accipitur, ex quo et derivatur naturaliter, genus et casum
habens ad similitudinem nominis et accidentia verbo absque discretionem persona-

[LECTIONES ARMENII] 2—3 μετοχῇ — ιδιότητος] concinit, praeterquam quod pro

§ 16 (20b) ΠΕΡΙ *ΑΡΘΡΟΥ

*Ἀρθρον ἐστὶ μέρος λόγου πτωτικόν, προτασσόμενον † καὶ ὑποτασσόμενον τῆς κλίσεως τῶν ὀνομάτων. καὶ ἔστι προτακτικὸν μὲν ὁ, ὑποτακτικὸν δὲ ὁς.

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN LGBTVHAFb] 1 περὶ ἄρθρου om T || 2 ἄρθρο litterae evanuerunt praeter non nulla puncta, item altera syllaba λόγου vocis in L | προτασσόμενον] προτασσόμενον G, L videtur pro, non pros scripsisse, sed res non certa || 2—3 καὶ ὑποτασσόμενον τῆς κλίσεως τῶν ὀνομάτων om L¹, sed in mg superiore leguntur hae litterae: taccó, et ante τ non nullae evanuerunt, post ὁ plures erasae vel elutae sunt; scriptum autem videtur hoc additamentum ab L³. καὶ ὑποτασσόμενον post ὀνομάτων conlocant BT || 3—4 καὶ ἔστι προτακτικὸν μὲν ὁ, ὑποτακτικὸν δὲ ὁς LGBT: καὶ ὑποτασσόμενον μὲν τὸ ὁς, προτασσόμενον δὲ τὸ ὁ VHAfb

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.] *rum et modorum.* quam definitionem si Priscianus mutuatus est ab Apollonio Dyscolo (id quod veri simillimum est), Apollonius extremam partem sumpsit ab Dionysio. ad illa quae pro verbo accipitur = ἡ ἀντὶ ῥήματος παραλαμβάνεται cfr Choerob. 815_s—816₂₄ (τούτου χάριν ἐπενοήθη ἡ μετοχή, ἵνα συντεθῇ τῷ ὀνόματι ἀντὶ τοῦ ῥήματος), ad subsequentia verba cfr Σ 896₂₅₋₃₁ (ἀεὶ ἐν παραγωγῇ ἔστιν· οὐκ ἔστι γὰρ εὐρεῖν μετοχὴν μὴ προϋπάρχοντος ῥήματος). ad extrema cfr Armenius ||

2—3 καὶ ὑποτασσόμενον ante τῆς κλίσεως habent Σ¹ ante 900₁₉ σ^m σ^l σ^p E^s, post ὀνομάτων σ^h σ^r σ^k E^b E¹ epitoma Pseudochoer. 9₁ (Lascaris p 4). omnino ignorat καὶ ὑποτ. Stephanus Σ 900₅, nec magis cognita haec verba erant Heliodoro (Choerob.): nam eis, quae Σ 900₁₉ leguntur, antecedunt in O et H haec: «ἄρθρον μέρος λόγου πτωτικόν» ἀντὶ τοῦ πτώσει ἐν ἑαυτῷ ἔχον [cfr Neapolitanus apud Wachsm. p 387]. «προτασσόμενον καὶ ὑποτασσόμενον τῆς κλίσεως τῶν ὀνομάτων»· προστιθέναι δεῖ καὶ ὑποτασσόμενον, ἵν' ἡ «προτασσόμενον καὶ ὑποτασσόμενον». quae reprehensio a lemmate discrepans aperte demonstrat interpretem καὶ ὑποτ. non invenisse sed desiderasse. ac ne Zonaras 303 quidem videtur invenisse. At τῆς κλίσεως τῶν ὀνομάτων (quae simul cum καὶ ὑποτ. prima manus Leidensis technes codicis omisit) et Zonaras et uterque scholiasta legebant. (Gaza IV p 144 τὸ δὲ ἄρθρον ἐστὶ μὲν λόγου πτωτικὸν μέρος προτασσόμενον τοῖς ὀνόμασι. διαιρεῖται δὲ εἰς προτακτικόν τε καὶ ὑποτακτικόν'... κυρίως γε μὴν ἄρθρον τὸ προτακτικόν. cfr Chrysol. p 7.) || 3—4 καὶ

[LECTIONES ARMENII] τῆς ιδιότητος habet pluralem. videtur aut legisse aut ex graeco scholio accepisse τῶν ιδιωμάτων, cfr Stephanus et Psellus | καὶ τῷ ὀνόματι om, vide Prisciani locum supra adlatum || 2—p 62, 5 quia caret lingua armenia articulo praepositivo, interpretes in illius locum substituit semel interrogativum pronomen, plerumque demonstrativa || 2—3 καὶ ὑποτασσόμενον non legebat || 3 pro κλίσει habet vocem compositam ex eo vocabulo, quo supra p 53, 6 κλίσι reddidit, et ex praepositione, quae valet ἐν: ergo ἐγκλίσι legisse Armenius videtur, quam vocem constat non solum verbi modos denotasse, sed non nunquam etiam eam generalem vim habuisse, ut significaret quamlibet fictionem. vide indicem. pro τῶν ὀνομάτων habet singularem. huic autem singulari praemissa est coniunctio *iev* = καὶ, quam dubitari nequit quin interpretes vel librarius aliquis de suo addiderit. itaque in suo artis exemplari Armenium invenisse puto προτασσόμενον τῆς ἐγκλίσεως τοῦ ὀνόματος || 3—4 et praepositivum est illud, ut 'o' (= quis), et postpositivum est illud, ut 'or' (= qui)

Παρέπεται δὲ αὐτῷ τρία· γένη, ἀριθμοί, πτώσεις.

p 640 b

Γένη μὲν οὖν εἰς τρία· ὁ ποιητής, ἡ ποιήσις, τὸ ποίημα.

Ἀριθμοὶ τρεῖς· † ἐνικός, δυικός, πληθυντικός· ἐνικός μὲν ὁ ἡ τό, δυικός δὲ τὴ τὰ †, πληθυντικός δὲ οἱ αἱ τά.

10

5 Πτώσεις δὲ ὁ τοῦ τῷ τόν ὦ, † ἡ τῆς τῇ τήν ὦ.

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN LGBTVHAFb] 1 τρία om VHf, ταῦτα A || 2 ante τὸ ποίημα add καὶ VHaf || 3 post Ἀριθμοὶ add δὲ VHafb | ante πληθυντ. add καὶ TVHafb | ante ὁ add οἶον τὸ VHafb || 4 τὴ τὰ τῷ T | ante οἱ add οἶον HAf || 5 prius ὦ supra additum rubro habet B | ἡ — ὦ om T | post alterum ὦ add τὸ τοῦ τῷ τὸ ὦ BVHafb, sed B alterum quoque et tertium ὦ supra addita habet rubro

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.]
ἔστι προτακτικόν — ὅς testantur Σ 900₃ (Steph) Σ ante 900₁₉ (Hel) σ E^s || 1 τρία testantur Σ¹ ante 902₂₁ Σ post 902₁₉ (Hel) || 3 ἀριθμοὶ sine δὲ etiam Σ¹ ante 902₂₁ σ exceptis duobus codicibus; habet δὲ Σ post 902₁₉ (Hel), δὲ εἰς σ^H σ^R | ἐνικός δυικός πληθυντικός om Σ post 902₁₉ (Hel) || 4 δυικός δὲ — αἱ τά om σ praeter σ^P | τὴ τὰ duas tantum formas habent etiam Σ¹ ante 902₂₁ σ^P E^s, sed τὴ τὰ τῷ legebat Σ post 902₁₉ (Hel) || 5 δὲ habent Σ¹ ante 903₃ Σ post 902₁₉ (Hel) σ (praeter σ^P), om Σ¹ ante 902₂₁ σ^P | ante ὁ add ἐνικαὶ πέντε σ^H σ^R, πέντε Σ post 902₁₉ (Hel) σ^P | ἡ τῆς τῇ τήν ὦ om Σ¹ ante 902₂₁ et ante 903₃ et Σ post 902₁₉ (Hel), ubi haec adiciuntur: αὐταὶ αἱ πτώσεις γένους εἰς μόνου ἀρσενικοῦ καὶ ἀριθμοῦ μόνου ἐνικοῦ. σ profert non solum ἡ τῆς τῇ τήν ὦ τὸ τοῦ τῷ τὸ ὦ, sed etiam singulos casus dualis numeri et pluralis omnium generum atque E adiciunt praeterea enumerationem omnium flexionum articuli postpositivi | prius ὦ exhibent etiam Σ¹ ante 902₂₁ et ante 903₃, ac legebant Heliodorus Σ post 902₁₉ et Stephanus Σ 903₃. quorum scholiastarum alter ita excusatur technographum, ut saepe excusatur ab interpretibus veteribus, ubi posteriores Dionysio grammatici rectius iudicaverant: πρὸς εἰσαγομένους γράφων ὁ τεχνικός καὶ τὸ ὦ μετὰ τῶν ἀρθρῶν κατέταξε μὴδὲν περιεργασάμενος· ἐν πολλοῖς δὲ ἐλέγχεται μὴ εἶναι ἀρθρον. sequuntur complura argumenta, quorum pars certe ab Apollonio originem ducit (cfr Σ 903₁₂ cum synt. 51₂₂, 903₁₇ cum 51₁₃) ὦ ex articu-

[LECTIONES ARMENII] 1 τρία ταῦτα interpretatur || 2 ὁ ποιητής, ἡ ποιήσις, τὸ ποίημα] creator, creatio, creatum || 3 ἐνικός, δυικός, πληθυντικός om | ὁ ἡ τό] quia generibus quoque caret lingua armenia, pro his tribus articuli praepositivi formis posuit tria diversa pronomina demonstrativa, quasi scripsisset Graecus: οὗτος ὁδε ἐκεῖνος || 4 τὴ τὰ] ne hic quidem ab Dionysii imitatione abstinuit Armenius, quamquam ipsius lingua nec articulum praebebat nec generum distinctionem nec dualem numerum. pro duali posuit formam fictam, instrumentali singularis in ou exeunti similem; generum diversitatem expressit diversis pronominebus demonstrativis. atque tria pronomina hic quoque profert, ut in convertendis ὁ ἡ τό et οἱ αἱ τά: itaque censendus est legisse τὴ τὰ τῷ || 5 in casibus enumerandis uno tantum pronomine utitur, ergo masculini tantum generis formas putandus est in techne invenisse. post dativum, ut supra p 31, 5 in capite περὶ ὀνόματος, inserit instrumentalem. deinde sequitur *zajsov*, quod dividendum est in *zajs*, qui est accusativus demonstrativi, et *ou*, quod vice vocalae ὦ fungitur. denique nominativus pluralis demonstrativi additus legitur

§ 17 (21 et 22b) ΠΕΡΙ ἈΝΤΩΝΥΜΙΑΣ

- 15 Ἀντωνυμία ἐστὶ λέξις ἀντὶ ὀνόματος παραλαμβανομένη, προσώπων ὠριζμένων δηλωτική.

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN LG BTVH Afb] 1 περὶ ἀντωνυμίας om T || 2 post ἀντωνυμία add δὲ VH Afb

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.] lorum numero excludendum esse et propter formam voculae et propter vim iam Trypho senserat (Velsen p 25), sed idem ad vulgarem opinionem relapsus est (ἐς τὸ κοινὸν τῆς δόξης Apoll. synt. 46₂₄). eandem invenimus apud lexicographum Apollonium 169₃₀ ὡ ψιλούμενον καὶ περισιπώμενον ἥτις ἄρθρον κλητικὸν «ὡ φίλοι ἥρωες Δαναοί» ἢ ἐπίρρημα σχετλιασμοῦ δηλωτικὸν «ὡ πόποι». Dyscolus vero in commentatione περὶ ἄρθρων et in syntaxi tam firmis argumentis veram sententiam probavit, ut falsae vestigia rara apud posteriores grammaticos reperiamus, quamquam Dionysii technē non corrigebatur (nam Σ 902₃₀ non quod in arte legebat exponit, sed quod verum existimabat). Schol. Victor. in Iliad. Z₅₅: ὡ πέπον ὡ Μενέλαε] πολὺ τὸ ἄρθρον, τὸ δὲ σχῆμα πολὺ παρὰ Ἀττικοῖς ἐστι. Hesych. ὡ] ἄρθρον κλητικῆς πτώσεως. Photii lex. ὡ] τὸ μὲν ἄρθρον περισιπώμενος, τὸ δὲ σχετλιαστικὸν ὀξυτόνως. Theodorus Prodr. 82₂₄: τρισκαίδεκα εἰσι τὰ ἄρθρα (in quoque genere). περὶ γὰρ τοῦ ὡ τῆς κλητικῆς, εἴτε ἄρθρον ἐστὶν εἴτε ἐπίρρημα, ἐν τῇ παρόντι περιττόν ἐστιν ἀκριβολογεῖσθαι. contra sine ulla dubitatione ὡ non ἄρθρον, sed ἐπίρρημα κλητικὸν esse cum Dyscolo censent Herodianus I 473₃₂ Lz (= Io. Alex. 22₃₀) Epim. Hom. AO I 451₁₅ Theognost. AO II 154₃₋₁₆ EG 576₄₀ EM 821₁₀ 825₁₄ epitoma (Titzii Moschop. p 39) Priscian. III 11₂₃. Michael Syncellus [GLeapenus] in enumerandis articulorum formis ὡ non solum post quemque accusativum praepositivi profert, sed etiam postpositivi accusativis singulis subicit, in fine vero haec addit fol 191^v extr.: κλητικὴν δὲ πτώσιν οὐκ ἔχουσιν τὰ ὑποτακτικά, ἀλλ' οὐδὲ τὰ προτακτικά. τὸ γὰρ ὡ τὸ τεταγμένον ἀνωτέρω μεταξὺ τῶν προτακτικῶν καὶ ὑποτακτικῶν, τὸ αὐτὸ κατὰ πᾶν γένος καὶ πάντα ἀριθμόν, οὐκ ἄρθρον ἀλλὰ κλητικὸν ἐπίρρημα, καταχρηστικῶς μέντοι ἄρθρον κέκληται. hanc ob causam non receperunt articulum ὡ ex technē erotemata, sed decem tantum articulorum casus in quoque genere enumerant. (item Lascar. p 4 κλητικὴ δὲ οὐδεμία ἄρθρον ἔχει· τὸ γὰρ ὡ ἐπίρρημά ἐστι κλητικόν) || 1 Σ 672₁₂ οἱ τεχνικοὶ μέμνηνται Διονυσίου τοῦ Θρακικοῦ καὶ λέγουσιν, ὅτι διεχώριζε τὴν προσχηγορίαν ἀπὸ τοῦ ὀνόματος καὶ συνήπτε (συνήπται UH) τὸ ἄρθρον καὶ τὴν ἀντωνυμίαν. ἄρα οὖν οὐκ ἐστὶ Διονυσίου τοῦ Θρακικοῦ τὸ παρὸν σύγγραμμα. Apoll. de pron. 4 B p 5₁₈ Schn. Ἀπολλόδωρος ὁ Ἀθηναῖος καὶ ὁ Θράξ Διονύσιος καὶ ἄρθρα δεικτικά τὰς ἀντωνυμίας ἐκάλεσαν. de his locis vide praef. || 2—3 Ἀντωνυμία — δηλωτική] eadem habent Σ¹ ante 906₁₃ σ E Pseudochoerob. 34₃₃. At in Σ 906₇ (Hel) legitimus: ἐστὶ δὲ αὐτῆς ὁ ὅρος οὗτος· ἀντωνυμία ἐστὶ λέξις ἀντὶ ὀνόματος παραλαμβανομένη, προσώπων ὠριζμένων παραστατική μετὰ κλίσεως τῆς κατὰ πτώσιν καὶ ἀριθμὸν θεματικῆς, ὅποτε μὴ διὰ τῆς φωνῆς γένος παριστάνει. quae tamen definitio non in arte ab Helio-

[LECTIONES ARMENII] 1 inscriptio armeniaca in gr. sermonem conversa haec est: περὶ ἀντωνυμίας καὶ πρωτοτύπων καὶ παραγώγων ἀντωνυμῶν. cfr ad ἀντωνυμιον vocem Apoll. de pron. 2B || 3 δηλωτική] interpretatio armenia, qualis edita est a Cirbiedo, praebet nomen *hadgagan*, quod significat ἰδικόν, sed hoc corruptela ortum videtur ex *hajdagan*, quod eandem fere vim habet atque δηλωτική

p 640 b

25

Πρόσωπα πρωτοτύπων μὲν ἐγὼ κύϊ, παραγῶγων δὲ ἐμός cός δc.
Γένη τῶν μὲν πρωτοτύπων διὰ μὲν τῆς φωνῆς οὐ διακρίνεται,

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN LGBTVHafb] 1 ante Πρόσωπα add ΠΕΡΙ
ΠΡΩΤΟΤΥΠΩΝ VHafb | πρόσωπα inductum est alio atramento in T, ac pro
πρωτοτύπων legitur πρωτότυπον | U L¹ hic et infra p 68, 3 scripsit ī, p 66, 3 et
67, 3 ī; L² tertio et quarto loco add spiritum asperum; G habet ī ī ī ī; ī ubi-
que BVAfb; ī omnibus locis H; T vocem plane omittit primo loco, ceteris sub-
stituit δc | παράγωγων TA | δc] ἐδc B, sed supra scriptum ab eadem manu
δc || 2 τῶν om VHaf, τῶν μὲν om b | διὰ] ἐκ B

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσ) PROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.]
hi latini technici εἶδη omittunt et ceteris accidentibus praemittunt *qualitatem*
(quae aut finita est aut infinita); unus Priscianus species retinet, II 577, III 492₂₂

|| 1 Περὶ πρωτοτύπων, quod non praemittunt sequenti expositioni nisi
deteriores artis codices, om etiam Σσ | U iustum spiritum hic et
subsequentibus locis exhibent maiorum scholiorum codices O H (U videtur ubi-
que t praebere) et commentarioli σ codices plerique et E^s, lenem E' E' Theo-
dorus p 83. cfr index. — Pro inusitata voce habent ἐκεῖνος σ^H in primo lem-
mate huius formarum pronominalium enumerationis et omnes commentarioli
codices identidem in explanatione (cfr Σ 916₁₂ σημαίνει τὸ οὗτος ἢ ἐκεῖνος, Theo-
dorus 83₂₅ ἰ διαλέγεται ἀντὶ τοῦ ἐκεῖνος διαλέγεται). δc, quod in artis codice T
pro ī invenitur, habet pro hac vocula etiam Pseudotheodosius in Parisino 2554
fol 77^v apud Goettling. p 234 et Gaza lib. I et Lascaris p 76 (in deterioribus
codicibus syntaxeos Apollonianae 167₂₆ legitur ī ἢ δc). ε pro ī usurpat Pseudo-
choerob. 36₁₅ 30. [cum αὐτός aequant ī Σ 911₆ (Hel) et Σ ante 910₁₈ (Steph), sicut
Apollonius de pron. 55C — 71A 76C synt. 195₁₅ et Herod. prosod. Iliac. II 120₁₂
Lz.] — Vt Apollonius de pron. 71B — 81C post ī disputat de demonstrativis
δc ὁ ὅδε οὗτος ἐκεῖνος et de ὁ δεῖνα αὐτός, ita Σσ E' E' quoque haec pro-
nomina, quae Dionysius omisit, memorant. Σ in O post 911₂₃ (Hel): Χρὴ δὲ εἰ-
δέναι ὅτι ἢ κατὰ τὸ τρίτον πρόσωπον ἀντωνυμία, ἥτις ἐστὶν ἰ, καὶ αἱ ἀπ' αὐτῆς
κλίσεις ἀσυνήθεις ἦσαν. καὶ ἔξευρεν ἡμῖν ἀντ' ἐκεῖνης ἄλλας ἢ τέχνη συνήθεις,
αἱ καλοῦνται μονοπρόσωποι διὰ τὸ μὴ ἔχειν πρῶτον καὶ δεύτερον πρόσωπον, αἰ-
τινες καὶ ἀναλόγως κλίνονται κατὰ φωνήν. εἰς αὐταὶ αὐτός ἐκεῖνος ὅδε.
ἔστι δὲ καὶ ὁ δεῖνα, ἥτις κλίνεται διχῶς, τοῦ δεῖνος καὶ τοῦ δεῖνατος (cfr tracta-
tus de flexionibus pronominum, qui adnexus est commentarioli σ in LHK,
p 42, 3 programmatis Hilgardiani). Σ in UH ante 910₁₈ (Steph): τῶν ἀντωνυ-
μιῶν τὰ πρῶτα καὶ δεύτερα πρόσωπα δεῖξιν δηλοῦσιν, τὰ τρίτα ἀναφοράν, τὰ δὲ
μονοπρόσωπα καὶ δεῖξιν καὶ ἀναφοράν· ἐγὼ κύ ἐμοὺ σοὺ ἐμέ cé δεῖξιν, ἰ οὐ οἱ ε
ἀναφοράν, ἀντὶ τῆς ἴνα (lege ἰ) αὐτός μόνως ἀναφορική, καὶ οὗτος ἐκεῖνος ὅδε
καὶ δεικτικαὶ <καὶ> ἀναφορικά. σ p 41₁₅: εἰς δὲ καὶ μονοπρόσωποι ἀντωνυμῖαι,
οἷον οὗτος . . . . . αὐτός . . . . . Atque Theodorus quoque p 86₇: εἰς δὲ καὶ
ἀντωνυμῖαι τινές δεικτικαί, οἷον τὸ ἐκεῖνος καὶ τὸ τοῦτο καὶ τὸ αὐτῇ, sed p 83₃
vera pronomina censet personalia tantum: εἰς αὐτωνυμῖαι κυρίως καὶ πρῶτως
ἐννέα, τρεῖς ἐνικάι, τρεῖς δυϊκαὶ καὶ τρεῖς πληθυντικά, atque etiam possessiva
abusive pronomina appellari opinatur 86₂₁ || 2— p 66, 1 Apoll. de pron. 13A
= 11₂₆ Schn.: αἱ μέντοι πρωτότυποι διὰ μὲν τῆς φωνῆς γένους ἀδιάστολοι εἰς
πάντοτε κατὰ πρῶτον καὶ δεύτερον πρόσωπον, διὰ δὲ τῆς ὑπ' αὐτῶν δείξεως ἢ

[LECTIONES ARMENII] 2—p 66, 1 cum γένη — διακρίνεται verbis concinit Arme-
nius; ea vero, quae subsequuntur in interpretatione qualem Cirbiedus edidit
respondent hisce verbis graecis: ἰδὼς δὲ ὑπὲρ αὐτῶν δειχθήσεται, οἷον ἐγώ. quem

διὰ δὲ τῆς ὑπ' αὐτῶν δείξεως, οἷον ἐγώ· τῶν δὲ παραγῶγων, οἷον ὁ p 640 b ἐμός ἢ ἐμή τὸ ἐμόν.

25

Ἀριθμοὶ πρωτοτύπων μὲν ἐνικός ἐγώ κύ ῥ, δυϊκὸς νῶϊ cφῶϊ,

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN LGBTVHAFb] 1 prius δὲ om V | ὑπ' L: ἀπ' GBTVHAFb | posterius οἷον om VHAFb || 3 post ἀριθμοὶ add δὲ VHAFb | μὲν ἐνικός LT: ἐνικός μὲν GBVHAFb | ῥ δὲ T | post δυϊκὸς add δὲ L²GBTVHAFb || 3—p 67, 1 νῶϊ cφῶϊ πληθυντικός om L¹, sed L² in superiore mg νῶϊ cφῶϊ add, in exteriore πληθυντικός δὲ, L⁴ redintegravit ν ἰ cφῶϊ et πλη; δὲ post πληθυντ. habent etiam GBTVHAFb; cφῶ post cφῶϊ add T; cφῶϊ ante νῶϊ ponunt VHAF

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.] τῶν γενῶν διαστολή παρεμφαίνεται. addidit πάντοτε κατὰ πρ. καὶ δεύτ. πρόσωπον, quia ἐκεῖνος aliaque, quae Apollonius in tertiae personae pronominum numero habebat, etiam voce genera distinguunt. atque etiam ad ὑπ' αὐτῶν subaudiendum est ex Apollonii sententia κατὰ πρ. καὶ δ. πρός: namque ῥ . . . . . cφεῖς demonstrativam vim habere negabat (de pron. 10 B), quod repetunt Σ 913₈ (Hel) Σ in UH ante 910₁₈, (Steph) || 1 pro διὰ δὲ, quod etiam Σ¹ 912₁₂ testatur, in σ et E^s legitur φανερῶνται δὲ διὰ | pro ὑπ' αὐτῶν, quod Σ¹ 912₁₂ et ante 913₂₂ Σ 912₁₄ 913₂₅ σ^M σ^L σ^H habent, σ^K cum deterioribus artis codicibus exhibet ἀπ' αὐτῶν, σ^R ἐπ' αὐτῶν, σ^P et E^s ἐαυτῶν || 1—2 Σ 913₈ (Hel): «τῶν δὲ παραγῶγων» ἀπὸ κοινοῦ· διὰ τῆς φωνῆς τὰ γένη διακρίνεται. «οἷον ὁ ἐμός ἢ ἐμή τὸ ἐμόν». ἐφεύκατο οὖν εἰπὼν τὰς παραγῶγους σημαίνειν διὰ τῆς φωνῆς τὸ γένος. item Σ 914₁₆: ψευδός ἐστι τὸ ἐν ταῖς παραγῶγαις διὰ φωνῆς τὸ γένος δηλοῦσθαι. etenim non possidentis, sed possessi tantum genus flexione possessivorum distinguitur, cfr Apoll. de pron. 12 C: διὰ τῆς φωνῆς τὸ ἔξωθεν πρόσωπον διατέλλουσι || 3—p 67, 1 Σ¹ 915₄ δὲ non habet nec post ἀριθμοὶ nec post δυϊκὸς nec post πληθυντικός, atque μὲν conlocat ante ἐνικός. In Σ¹ ante 915₁₄ invenitur ἐνικός μὲν et δυϊκὸς δὲ, sed post ἀριθμοὶ aut post πληθυντικός ne hoc quidem lemma δὲ praebet | propter exempla haud immerito reprehendit technographum Σ 915₅₋₁₁ (Hel): τὰ παραδείγματα οὐ καλῶς εἶπεν. ὦφιλε γὰρ εἰπεῖν ἐνικός ἐγώ, δυϊκὸς νῶϊ, πληθυντικός ἡμεῖς, ἵνα ἐκάστου ἀριθμοῦ μίαν φωνὴν λέγων ἀτάραχον στήσῃ τὸν ἀκροατὴν, καὶ μὴ διὰ τοῦ εἰπεῖν ἐγώ . . . . cφεῖς μᾶλλον πρόσωπα καὶ οὐκ ἀριθμοὺς παραστήσῃ || 3 νῶϊ cφῶϊ] excusant Σ 915₁₄ (Steph?) et Σ 915₂₉ (Hel), quod non subicitur forma tertiae personae: nam nominativum dualis numeri tertiae fictum non esse nec potuisse fingi, cfr Apoll. de pron. 113 B et Herod. apud Io. Alexandr. 24₁ (I 475₁₃ Lz), ubi in Havnensi legitur: εὐθεία γὰρ τούτου δυϊκὴ οὐκ ἔστι, διότι οὐδὲ μια (lacuna octo fere litterarum) ἀντωνυμίας ἐγκλίνεται (add εὐθεία). At νῶϊ cφῶϊ cφῶε habent σ^H σ^R Theodorus 85₁₅ et νῶϊ cφῶϊ cφῶε E^s; τὰ δυϊκὰ (scil τοῦ τρίτου) cφῶε καὶ cφῶ' γενικὴ καὶ δοτικὴ cφῶιν cφῶν E^v, δυϊκῶς cφῶε cφῶιν E^t, Δ. (i. e. δυϊκός) cφῶ cφῶν Gaza l. I, cφῶ cφῶν Lascar. p 76

[LECTIONES ARMENII] dissensum non putaverim totum ex errore interpretis ortum esse, sed τὰ τῶν πρωτοτύπων γένη ἰδίως ὑπ' αὐτῶν δεικνύσθαι haud scio an Armenius apud scholiastam graecum legerit | 1 οἷον ἐγώ om, tum pergit quasi legerit τῶν δὲ παραγῶγων ἐμός cός αὐτοῦ, non genera, sed personas distinguens, quoniam armenia lingua generum diversorum expers est || 3 νῶϊ cφῶϊ] tres formas habet, quae omnes ab interprete fictae sunt, ergo post cφῶϊ fortasse in techne invenerat cφῶε

p 640b πληθυντικὸς ἡμεῖς ὑμεῖς cφεῖς· παραγῶγων δὲ ἐνικὸς ἐμός cός
 ὅς, δυϊκὸς ἐμῷ cῷ ὦ, πληθυντικὸς ἐμοὶ coὶ oἱ.

30 Πτώσεις πρωτοτύπων μὲν ὀρθῆς ἐγὼ cύ ἱ, γενικῆς ἐμοῦ coῦ
 οὔ, δοτικῆς ἐμοὶ coὶ oἱ, αἰτιατικῆς ἐμέ cέ ξ, κλητικῆς cύ· παραγῶ-
 γων δὲ ἐμός cός ὅς, γενικῆς ἐμοῦ coῦ οὔ, δοτικῆς ἐμῷ cῷ ὦ, αἰ-
 τιατικῆς ἐμόν cόν ὄν.

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN LGbTVHafB] 1 ὑμεῖς om T | παράγρων
 T | ἐνικὸς om GVHAf || 2 δυϊκῷ δὲ ἐμῷ T | ἐμῷ cῷ ὦ πληθυντικὸς
 om L¹, L² corr ἐμοὶ coὶ oἱ in ἐμῷ cῷ ὦ et in mg add πληθυντικὸς ἐμοὶ coὶ oἱ
 || 3 post πτώσεις add δὲ L²GBVHAfB | μὲν ὀρθῆς | ἡ εὐθεῖα T | ἱ ὅς
 T | γενικῇ T | post γενικῆς add δὲ VHAfB || 4 δοτικῇ T | post δοτι-
 κῆς add δὲ VHAfB | αἰτιατικῇ T | post αἰτιατικῆς add δὲ b (non VHAf) |
 κλητικῇ T | post κλητικῆς add δὲ VHAfB || 4—5 παράγρων T || 5 ante ἐμός
 add ἐνικὸν ὀρθῆς L² in mg, ὀρθῆς BT | γενικῆς LBT: om GVHAfB | δο-
 τικῆς LB: δοτικῇ T, om GVHAfB | ὦ om G || 5—6 αἰτιατικῆς LBT: om
 GVHAfB

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.]
 1—2 Σ 916₂₋₄ (Hel): ἔδει εἰπεῖν ἐνικὸς ἐμός, δυϊκὸς ἐμῷ, πληθυντικὸς ἐμοὶ, καὶ
 μὴ πρόσωπα ἀντὶ ἀριθμοῦ παραστήσαι || 3 post πτώσεις non habent δὲ
 Σ¹ ante 916₁₂ Σ¹ 916₅, sed habet σ | μὲν post πρωτοτύπων habet Σ¹ ante 916₁₂
 σ, om Σ¹ 916₅ || 3—4 ὀρθῆς — γενικῆς — δοτικῆς — αἰτιατικῆς —
 κλητικῆς genetivos habent σ et Σ¹ 916₅ et subsequens scholion (Hel), ubi rur-
 sus reprehenditur artigraphus: πάλιν μέμψεως ἄξιός ὁ τεχνογράφος, ὅτι βουλό-
 μενος πτώσεις πρωτοτύπων ἀντωνυμιῶν παραστήσαι, μετὰ τῶν πτώσεων καὶ τὰ
 πρόσωπα παρέλαβεν. ἔδει γὰρ οὕτως εἰπεῖν· ὀρθῆς ἐγὼ, γενικῆς ἐμοῦ, δοτικῆς
 ἐμοὶ, αἰτιατικῆς ἐμέ, κλητικῆς cύ, ἵνα πάλιν πάσης πτώσεως μίαν φωνὴν λέγων
 μὴ ταράξῃ τὸν ἀκροατὴν (cfr σ E⁸). Σ¹ ante 916₁₂ praebebat ὀρθῇ, sed eiusdem
 commentarii lemmata 916_{16 28} 917₃ habent γενικῆς δοτικῆς αἰτιατικῆς κλητικῆς
 | δὲ om post γεν. δοτ. αἰτ. Σ¹ 916_{5 16 28}; post κλητικῆς quoque om
 Σ¹ 916₅, sed habet Σ¹ 917₃ || 4 cύ quamobrem nec prima persona
 nec tertia vocativum habeat, exponunt Σ 917₃ (Steph?) et Σ post 916₁₁
 (Hel) in Hilgardi programme p 10 adn. 2, cfr Apollonius de pron. 25A
 p 21₃ Schn. || 5 δὲ post παραγῶγων om Σ¹ 917₂₁, sed habet Σ¹ in N
 apud Wachsm 387 et Σ post 916₁₁ (Hel) | ante ἐμός habent ὀρθῆς sicut
 γενικῆς ante ἐμοῦ, δοτικῆς ante ἐμῷ, αἰτιατικῆς ante ἐμόν Σ¹ apud Wachsm et
 Σ post 916₁₁ (Hel) apud Hilg, om omnium casuum nomina Σ¹ 917₂₁ || 6
 post ὄν legebat κλητικῆς ἐμός Σ post 916₁₁ (Hel) apud Hilg p 10 adn. 2: «παρα-
 γῶγων δὲ» ἀπὸ κοινοῦ τὸ πτώσεις, ἵν' ἡ· παραγῶγων δὲ πτώσεις. «ὀρθῆς ἐμός cός
 ὅς, γενικῆς ἐμοῦ coῦ οἱ, δοτικῆς ἐμῷ cῷ ὦ, αἰτιατικῆς ἐμόν cόν ὄν, κλητικῆς ἐμός.»
 πάλιν καὶ ἐνταῦθα πτώσεις βουλόμενος εἰπεῖν, συμπερίελαβεν ἐκάστης πτώσεως τὰ
 τρία πρόσωπα, ὅπερ οὐκ ἔδει διὰ τὸν προειρημένον λόγον (cfr supra ad lin 1 et 3 et
 ad p 66, 3—67, 1), ἀλλ' οὕτως προενέγκασθαι (nam hoc verbum legitur in O)· ὀρθῆς
 ἐμός, γενικῆς ἐμοῦ, δοτικῆς ἐμῷ (pro quo perperam ἐμοὶ legitur in O), αἰτιατικῆς ἐμόν,

[LECTIONES ARMENII] 3—6 casuum nomina ante formas primitivorum habet, om
 ante possessiva. inter dativos et accusativos inserit instrumentales. post accu-
 sativos primitivorum convertit κλητικῆς cύ, sed nihil habet quod respondeat
 vocativo ἐμός, ergo hunc casum (quem Heliodorus in techne inveniebat) vide-
 tur non legisse

Σχήματα δύο, ἀπλοῦν, σύνθετον· ἀπλοῦν μὲν οἶον ἔμοῦ τοῦ οὗ, ^{p 641 b}
 σύνθετον δὲ ἔμαυτοῦ καυτοῦ αὐτοῦ. ²

Εἶδη δέ, ὅτι αἱ μὲν εἰσι πρωτότυποι, ὡς ἐγὼ κύ ἱ, αἱ δὲ παρά-
 γωγοι, ὡς πᾶσαι αἱ κτητικάι, αἱ καὶ διπρόσωποι καλοῦνται. παράγον-

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN LGBTVHAFb] 1 post σχήματα add δὲ VHAFb |
 οἶον LB: om GTVHAFb || 2 ante ἔμαυτοῦ add οἶον BT | αὐτοῦ T: in L
 αὐτοῦ scriptum est ab L¹ et ἐ praemisum ab L², αὐτοῦ GV, ἔαυτοῦ BHAFb ||
 3 εἶδη δὲ LBT: εἶδη δύο G et HAF, εἶδη δὲ δύο Vb | ἱ] δς T || 4 πᾶσαι
 παι G, περ B | κτητικά] κτητι renon L⁴; ἐκκτητικά G, ἀποκτητικά T sed
 ἀπο ex sequentibus huc inlatum induxit prima manus | καὶ om T | διπρόσω-
 ποι] πρόσωποι redintegravit L⁴

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σ σ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.]
 κλητικῆς ἔμός . . . . . ἄττικῶς τε ἔχει τὴν κλητικὴν ὡ ἔμός, ἵνα μὴ συνεμπέσῃ
 τῇ αἰτιατικῇ τῶν πρωτοτύπων. item in eis, quae ex Heliodori commentario ex-
 cerpta sunt in N, legitur (apud Wachsm 387): πάλιν ἐνταῦθα μετὰ τῶν πτώ-
 σεων καὶ τὰ πρόσωπα παραλαμβάνει· ἔδει γὰρ εἰπεῖν ἔμός ἔμοῦ ἔμοι (sic) ἔμόν,
 ἢ κλητικῇ ἔμός. atque Σ 917₂₁ (Steph) haec tradit: ἰστέον ὅτι τὰ παράγωγα
 ἐπὶ μὲν τοῦ πρώτου προσώπου κλητικὴν ἔχουσιν· ὁ ἔμός γὰρ ὡ ἔμός ἐφη ὁ
 ποιητής, Ἀττικῶς κλίνας, ἵνα μὴ συνεμπέσῃ τῇ αἰτιατικῇ τοῦ πρωτοτύπου . . . .
 τὰ δὲ δευτέρα κλητικὰς οὐκ ἔχουσιν, ἐπειδὴ μὴ δυνατόν ἦν . . . . . τὰ μέντοι
 τρίτα ἡδύναντο μὲν ἔχειν κλητικὰς, οὐχ εὐρέθησαν δὲ ἐν χρήσει. cfr Apollonius,
 qui de pron. 27 A B = 22₁₈ Schn. et synt. 221₂₅ eadem docet eodemque exemplo
 utitur: γαμβρός ἔμός θύγατέρ τε (τ 406). Sed Σ¹ 917₂₁ et Σ¹ in N om κλητι-
 κῆς ἔμός. — In ea singularum formarum pronominis possessivi enumeratione et
 illustratione, quam O habet post 912₁₁ (Hel), non solum legitur: ὡ ἔμός ὡ ἔμῳ
 . . . . . ὡ ἡμέτεροι, sed etiam ὡ δς ὡ ὦ . . . . . ὡ σφέτεροι. easdemque for-
 mas invenis in eo quoque de pronominum flexione tractatu, quem exhibent
 Hamburgensis p 272—278, Havniensis p 565—573, Leidensis p 234—238 (vide
 Hilgardi progr. p 41). quin etiam secundae personae possessivorum vocativi le-
 guntur in Hamburgensi certe, atque leguntur etiam in E¹ || 1 σχήματα]
 δὲ post σχήματα ne Σ¹ 918₁₂ quidem habet || 1—2 οἶον ante ἔμοῦ om,
 ante ἔμαυτοῦ ponit Σ¹ 918₁₂, utroque loco habet Σ¹ in N apud Wachsm 387,
 utrobique om E² | Σ 918₁₆ (Steph) et 918₃₁ (Porph?) docent quamobrem ἐγὼ cum
 αὐτός compositum non sit; item Σ 920₁₉ (Hel) nominativo carere pronomem com-
 positum dicit τεχνικῶ τινι λόγῳ. Cfr Apollon. de pron. 88C=69₁₈ Schn. et
 145B=114₁₈, ubi ἐγαυτός et ἔμαυτός (qua forma semel Pherecrates ioci causa
 usus esse dicitur) reiciuntur. At E¹: ἀπὸ τοῦ ἐμέ cé καὶ τοῦ αὐτός ἔστι
 σύνθετος ἀντωνυμία· ἔμαυτός καυτός ἔαυτός || 2 καυτοῦ αὐτοῦ] καυτοῦ
 αὐτοῦ Σ¹ 918₁₂, καυτοῦ ἔαυτοῦ Σ¹ in N apud Wachsm 387, καυτοῦ ἔαυτοῦ
 Σ 920₂₁ (Hel) et Σ in N apud Wachsm (Hel). Cfr Apollonius de pron. 99C=77₂₈
 Schn., ubi bisyllabas formas tertiae personae defendit || 3 εἶδη δὲ
 ὅτι etiam Σ¹ 921₁, neque subsequentis scholii auctor (Hel) videtur δύο le-
 gisse | post πρωτότυποι add σ^P (Nepho) αἱ καὶ μονοπρόσωποι λεγό-
 μεναι, hoc epitheto ita usus, ut Draco et Apollonius utebantur, non ut Hero-
 dianus: vide indicem || 4 αἱ καὶ διπρόσωποι καλοῦνται testantur

[LECTIONES ARMENII] 1 δύο, ἀπλοῦν, σύνθετον om; pro altero ἀπλοῦν legitur
 pluralis errore librarii || 2 ἔμαυτοῦ καυτοῦ αὐτοῦ] etiam composita conatur
 imitari || 3 εἶδη δὲ ὅτι legebat || 4 convertit ὡς καὶ πᾶσαι

p 641^b ται δὲ οὕτως· ἀπὸ μὲν ἐνικῶν αἱ ἕνα κτήτορα δηλοῦσαι, ὡς ἀπὸ τοῦ
 6 ἔμοῦ ὁ ἔμός· ἀπὸ δὲ θυϊκῶν αἱ δύο, ὡς ἀπὸ τοῦ νῶϊ νῶϊτερος·
 ἀπὸ δὲ πληθυντικῶν αἱ πολλούς, ὡς ἀπὸ τοῦ ἡμεῖς ἡμέτερος.

Τῶν δὲ ἀντωνυμιῶν αἱ μὲν εἰσιν ἀκύναρθοι, αἱ δὲ κύναρθοι·
 10 ἀκύναρθοι μὲν οἷον ἐγώ, κύναρθοι δὲ οἷον ὁ ἔμός. 5

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN LG BTVH Afb] 1 οὕτως om B | ἐνικῶν] ἐνι-
 κῆς T, κτητικῶν Af || 2 ἔμοῦ] ἐμῷ G | θυϊκῶν] υ in ras L² | νῶϊν G |
 ante νῶϊτερος add ὁ B || 3 πληθυντικῆς T | ante ἡμέτερος add ὁ B |
 ἡμέτεροι L¹, ἡ et oc supra L², ἡμέτερον T || 4 αὐτωνύμιων G || 4—5 in
 L αἱ δὲ κύναρ L² in ras scripsit et θροι ἀκύναρθοι μὲν οἷον ἐγώ in mg in-
 feriores add | αἱ δὲ κύναρθοι ἀκύναρθοι om T || 5 ante ἀκύναρθοι add
 καὶ B | post ἐγώ add κύ ἱ B

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIORVM (Σσ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTORVM]
 etiam Σ¹ 921, Σ 921₅ (Hel) E^ε. Cfr Apoll. de pron. 20A=17₁ Schn.: διπροσώ-
 πους τὰς κτητικὰς ὁ Δράκων ἐκάλει, καθὼς δύο πρόσωπα νοεῖται, τοῦ τε κτήτο-
 ρος καὶ τοῦ ὑπακουομένου κτήματος. μονοπρόσωπους δὲ ἡ ἀπλὰς τὰς πρωτο-
 τύπους ||

1—2 ἀπὸ τοῦ ἔμοῦ ὁ ἔμός etiam Σ¹ 921₈ et E^ε, in quo
 catechismo ἡ ἐμὴ τὸ ἐμόν adduntur. Σ in N apud Wachsm 387 (Hel): ἐκ τῆς
 ἔμοῦ πρωτοτύπου παρήκται ἡ ἔμός κτητικὴ (= Σ 921₄), atque Σ 921₂₄ (Hel):
 πάσαι αἱ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι παράγωγοι εἰσι καὶ παράγονται ἀπὸ τῶν γενικῶν
 πρωτοτύπων διὰ τὸ τὴν γενικὴν κτητικὴν εἶναι. quae Heliodorus vel potius
 Choeroboscus ab Apollonio petivit: vide de pron. 19C=16₁₆ Schn. et 129C=102₅.
 item Σ 921₈ (Steph): οὕτω γίνονται αἱ παραγωγαί· ἐγώ ἔμοῦ ἔμός, κύ τοῦ κός,
 ἴ οὐ ὅς ||

2 ἀπὸ δὲ θυϊκῶν αἱ δύο] Σ post 921₂₄ in O (Hel): ἀπὸ
 κοινοῦ τὸ κτήτορας δηλοῦσαι, ἵν' ἡ τὸ λεγόμενον· ἀπὸ δὲ θυϊκῶν αἱ δύο κτ. δη-
 λοῦσαι |

νῶϊ νῶϊτερος] νῶϊ νῶϊτεροι Σ¹ 921₈, νῶ (sic) νῶϊτερος
 Σ post 921₂₂ in O (Hel). In Σ 921₁₀ (Steph) legimus: νῶϊν νῶϊτερος, σφῶϊν
 σφῶϊτερος· ἀπὸ τοῦ τρίτου <οὔ> γίνεται, ἐπεὶ ἐγκλιτικὸν «καὶ σφῶϊν ὁὸς ἄγειν»
 <A 338>, ἀπὸ δὲ ἐγκλιτικῶν οὐ γίνεται ποτε πτωτικόν. Cfr Apoll. de pron.
 129C=102₉ Schn. ||

3 ἡμεῖς ἡμέτερος etiam Σ post 921₂₂ in O (Hel): ἡμεῖς
 ἡμέτεροι Σ¹ 921₈, ἡμεῖς ἡμεῶν ἡμέτερος σφῖν σφέων σφέτερος Σ 921₁₃ (Steph),
 ubi Bekker lacunae signum iure posuit ante σφῖν. Cfr Apoll. de pron.
 130A=102₁₂ Schn. ||

4—5 τῶν δὲ — ἔμός desunt in σ E, sed ex-
 planantur in Σ. ac reiciuntur has ἀκύναρθων et κύναρθων appellationes Σ
 922₁₂ Σ 922₁₉ (Steph) Σ 922₂₃ Σ 923₁₋₁₉ (Hel), quae refutationes partim haustae
 sunt ex Apollonii de pron. libro 14C=13₄ Schn.: Εἰ αἱ σύνθετοι τῶν λέξεων
 διηλεκτὲς ἔχουσι τὸ σημαίνον, καθάπερ ὁ μισάνθρωπος, ὁ φιλάνθρωπος καὶ
 φιλοπλάτων (i. e. si vis talium vocabulorum numquam non valet, veluti qui μισάν-
 θρωπος nominatur semper odit homines), πῶς οὐ γέλοιοι οἱ κύναρθοι καὶ ἀκυ-
 νάρθους ἀποφαινόμενοι τὰς ἀντωνυμίας; καὶ γὰρ αἱ καλούμεναι κύναρθοι, πρόσωπα
 ἔχουσαι δεικτικά (i. e. si ad primam vel secundam personam referuntur), δεκτι-

[LECTIONES ARMENII] 2 αἱ δύο — νῶϊ desunt. Deinde vox ficticia respondere
 videtur voci νῶϊτερος || 3 post eam vocem, quae exprimit nominativum
 ἡμεῖς, sequitur eiusdem pronominis genetivus, qui vice fungitur possessivi ἡμέ-
 τερος || 4—5 Τῶν δὲ — ἔμός] Armenius consentit, nisi quod pro ἀντωνυ-
 μιῶν eam vocem exhibet, quae non tam ἀντωνυμίαν quam ἀντώνυμον aequat.
 Cfr supra ad p 63, 1

§ 18 (23b) ΠΕΡΙ ΠΡΟΘΕΣΩ

Πρόθεσις ἔστι λέξις προτιθεμένη πάντων τῶν τοῦ λόγου μερῶν ἔν 15
τε συνθέσει καὶ συντάξει.

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN LGBTVHAFb] 1 ΠΡΟΘΕΣΩΝ VHAFb || 2
προτιθεμένη G

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.]
καὶ οὐκ εἰς ἀρθρων, καθάπὲρ ἐπὶ τοῦ «ἐμὸς εἶ» καὶ «ἡμέτερος εἶ» οὔτε αἱ
ἀνάρθρωτοι ἐκτός εἰς ἀρθρων· Ἀττικοὶ γοῦν «τὸν ἐμέ» κτλ. At ne Apollonius
quidem abstinuit usitata pronominum possessivorum appellatione, de pron.
97A=75₂₈: ἡ οὐ πρωτότυπος . . . . ὁμοφωνοῦσα τῇ ἀπὸ τῆς ὅς γενικῇ συνάρθρῳ,
et 121 BC=95₉, 16 et in syntax. 170₃ 22 27 222₁₄ (60₃ τὰς καλουμένας συνάρθρους
ἀνωθυμίας). Nec posteriores nomen non usurpabant || 1 Περὶ

προθέσεως] singularem etiam ΣσE praebent || 2—3 πρόθεσις —
συντάξει] definitionem testantur σE^εE^βE^γ epitoma Pseudochoer. 12₃₄ atque
maximam partem etiam Σ 924₁₂ (Hel), ubi vituperatur ὁρος Dionysii, probatur
hic: πρόθεσις ἔστι μέρος λόγου καθ' ἓνα σχηματισμὸν λεγόμενον προθετικὸν τῶν
τοῦ λόγου μερῶν ἐν παραθέσει ἢ ἐν συνθέσει, ὅτε μὴ κατὰ ἀνατροπὴν ἐκφέρε-
ται, cuius finitionis auctor quin Apollonius Dyscolus sit, non licet dubitari. Cfr
Prisciani libri XIV initium, III 24₃: *cum mihi bene videantur praepositionem ce-
teris indeclinabilibus Graecorum doctissimi praeposuisse, et maxime Apollo-
nius, cuius auctoritatem in omnibus sequendam putavi, ego quoque ab ea in-
cipiam . . . . . Est igitur praepositio pars orationis indeclinabilis, quae prae-
ponitur aliis partibus vel appositione vel compositione. Est autem quando per
appositionem prolatae praepositiones praepostere ponuntur.* (ad καθ' ἓνα σχημα-
τισμὸν λεγόμενον = ἀκλιτον cfr synt. 201₂₄: τὰ καθ' ἓνα σχηματισμὸν ἐκφερό-
μενα, ὥσπερ οἱ σύνδεσμοι καὶ αἱ πρόθεσις καὶ σχεδὸν ἅπαντα τὰ ἐπύρρηματα, et
synt. 337₁₃ de adv. 530₇ 11 13 B=120₁₂ 16 17 Schn.; ad ὅτε μὴ κατὰ ἀνατροπὴν ἐκ-
φέρεται cfr exitus definitionum Apollonianarum verbi et pronominis, quas supra
ad p 46, 4—5 et ad p 63, 2—3 attuli; παράθεσις nomen Apollonius ad signi-
ficandum eum praepositionum usum qui compositioni contrarius est semper ad-
hibet.) Ergo Dyscolus ad verba Dionysii addidit indeclinabilem esse praeposi-
tionem; omisit πάντων; pro συντάξει, quo ipse et de parathetico et de synthetico
vocum conexu utebatur, posuit παραθέσει; denique in definitionem recepit ana-
stropham, cuius Dionysius oblitus non est, sed ita tantum mentionem facit, ut
monosyllabas dicat traiectionem non pati. — Ad πάντων etiam haec adnotanda
sunt. Herodiani assecla Ioannes Alex. 26₇: διὰ τί πρόθεσις εἰρηγται; ἐκ τοῦ
πάσης λέξεως ἐθέλειν προτιθεσθαι· λέγω δὲ ὀνομάτων, ῥημάτων, μετοχῶν, ἀνω-
θυμίων, ἀρθρων τῶν προτακτικῶν. Omnibus orationis partibus nulla excepta, etiam
praepositioni ipsi, praepositionem praemitti exponunt Σ 924₃₂—925₃₂ (Hel) Σ 926₄,
—927₃ (Steph?) σ, similiaque docent Diomed. I 408₂₇ et Donat. IV 389₂₀ (cfr
Prisc. III 41₁₆); sed in definitione hi artigraphi non *omnis* nomine, sed *alius* voce
utuntur, sicut Cominianus apud Charis. I 230₅ et Dositheus VII 413₆. — Idem
grammatici latini in definienda praepositione non distinguunt inter se parathe-
sin et synthesisin, nec magis hoc faciunt Palaemon apud Char. I 231, Audax VII
351₂₅. Sed post definitionem agunt de coniunctione vel compositione et separa-

[LECTIONES ARMENII] 1— p 72, 2 In definitione plane concinit cum verbis grae-

p 641 b

Εἰςὶ δὲ αἱ πᾶσαι προθέσεις ὀκτώ καὶ δέκα, ὧν μονοσύλλαβοι μὲν
 17 ἔξ· ἐν εἰς ἔξ σύν πρό πρός, αἵτινες οὐκ ἀναστρέφονται· δικύλλα-

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN LGBTVHAFb] 1 αἱ πᾶσαι LBTb: πᾶσαι G, πᾶσαι αἱ VHaf || 1— p 72, 1 ὧν — δέκα om VH, ὧν — ἔξ et αἵτινες — δέκα om Af || 1 post μὲν add εἰς BT || 2 ἐν om T | ἐν εἰς ἔξ L, ἐν εἰς ἔξ G, acutos imposuit b | ἔξ σύν πρό πρός] hunc ordinem unus praebet L: ἔξ σύν πρός πρό GB, σύν ἔξ πρός πρό T, ἔξ πρό πρός σύν Afb | αἵτινες οὐκ ἀναστρέφονται om T

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIORVM (Σσ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTORVM] tione Diomed. I 408₃₁ Donat. IV 389₂₆ Dositheus VII 413₈ || 1 εἰς δὲ αἱ πᾶσαι προθέσεις ὀκτώ καὶ δέκα] cfr Herodian. apud Arcad. 204₁₅ Schm.: εἰςὶ δὲ προθέσεις 17 (sic Havniensis, editiones δέκα καὶ ὀκτώ), et Charis. I 236₁₆: *Gaius Iulius Romanus de praepositionibus libro ἀφορμῶν ita refert. «Suetonius Tranquillus de rebus variis: praepositiones, inquit, omnes omnino sunt graece duodeviginti.» qui numerus inter omnes criticos grammaticos profecto convenit* (Suetonii reliq. p 303 Roth. p 353 Reiff. Non ab Suetonio scripta, sed ab Romano adiecta videntur *qui numerus — convenit*) | αἱ πᾶσαι προθέσεις testatur Σ¹ ante 927₂₇: αἱ προθέσεις ἅπασαι Σ ante 927₃₃ (Hel), πᾶσαι αἱ προθέσεις σ | ὀκτώ καὶ δέκα] Σ 927₃₃ (Hel): προστιθέναι δεῖ καὶ ἐνταῦθα «κατὰ τὸ κοινὸν ἔθος», ἢ ν' ἢ οὕτως· <εἰςὶ δὲ αἱ προθέσεις ἅπασαι κατὰ τὸ κοινὸν ἔθος ὀκτώ καὶ δέκα>. τοῦτο δὲ εἶπον, ἐπεὶ παρὰ τῷ ποιητῇ εὐρίσκομεν ἐγὼ (παρὰ τῷ ποιητῇ accessit ex O, ἐγὼ ponendum post εἶπον) παρὰ κατὰ ὑπὲρ ἐνί (lege παρὰ κατὰ ὑπείρ ἐνί, quamquam mirum est quod has formas poëticas tamquam alias praepositiones profert scholiasta). idem Heliodorus post 928₃: χρὴ δὲ εἰδέναι ὅτι τῇ μὲν φωνῇ δεκαοκτὼ εἰςὶ, τῇ δὲ δυνάμει δεκαεπτὰ. μία γάρ ἐστιν ἐν αὐταῖς διφορούμενη κατὰ τὸ αὐτὸ σημαίνόμενον. ἡ γὰρ περὶ τὴν αὐτὴν ἔχει σημασίαν τῇ ἀμφί, cfr Σ 927₂₉ (Steph?). ἕνεκα veteribus technicis omnibus coniunctio est; alias voces, quas nostri grammatici in praepositionum numero habent, illi rectius adverbia appellabant || 2 ἐν εἰς ἔξ σύν πρό πρός] ἔξ ante εἰς conlocant σ^m σ^L, πρός ante πρό Σ¹ 927₂₇, σ^H σ^R σ^K σ^P E^E E^V E^b Syncellus fol 195^v atque hunc ordinem videtur legisse etiam Σ 931₆ (Hel): χρὴ δὲ εἰδέναι ὅτι ἀντιπεπόνθαι αἱ μονοσύλλαβοι ἀλλήλαι καὶ δικύλλαβοι προθέσεις. ἐπειδὴ γὰρ πᾶσαι αἱ μονοσύλλαβοι εἰς σύμφωνον κατέληξαν, μία δὲ αὐτῶν εἰς φωνήεν, ἡ πρό, διὰ τοῦτο σχεδὸν εἶπεν † αἱ δικύλλαβοι πᾶσαι εἰς φωνήεν κατέληξαν, μία δὲ αὐτῶν εἰς σύμφωνον, ἡ ὑπὲρ. ἔξ ἥς τὸ ὑπέρτερον παρήχθη patet enim post εἶπεν nonnulla intercuisse, ac sic fere explendam esse puto lacunam: ἐν εἰς ἔξ σύν πρός πρό, τὴν πρό τελευταίαν τάς-ων. ὕστερον δὲ τῇ ἐναντία τάξει χρῆται, ἐπεὶ. In Arcadiana s. Theodosiana epitoma catholicae Herodianae p 204₁₆ (et 205) Schm. monosyllabae ita ordinantur: ἡ σύν, ἡ ἔξ, ἡ εἰς, ἡ ἐν, ἡ πρός, ἡ πρό; sed apud alterum catholicae compilatorem Io. Alex. 25₃₂ legimus: πᾶσα πρόθεσις δέχεται ἐν εἰς ἔξ ἀνά κατὰ καὶ τὰ λοιπὰ | αἵτινες οὐκ ἀναστρέφονται] Σ 930₆ (Hel): σημειώ- τέον ὅτι μόνῃ ἡ σύν ἀνατροπὴν ἐν μονοσυλλαβοῖς πέπονθεν, ὥς ἐν τῷ «ἐλθὼν ἀργυρότοκος Ἀπόλλων Ἀρτέμιδι ζύν» (ο 410). εἰδέναι δὲ χρὴ ὁμοίως, ὅτι οὐ δεῖ τὸ σπανίως εἰρημένον εἰς κοινότητα παραλαμβάνειν. Vide Herodianum apud

[LECTIONES ARMENI] cis. Deinde vero enumerat quinquaginta praepositiones atque his subicit tres, quas postpositivas appellat

βοι δὲ δύο καὶ δέκα· ἀνά κατὰ διὰ μετὰ παρά ἀντί ἐπὶ περί p 641 b
20
ἀμφὶ ἀπὸ ὑπὸ ὑπέρ.

§ 19 (24b) ΠΕΡΙ ἘΠΙΡΡΗΜΑΤΟΣ

Ἐπίρρημά ἐστι μέρος λόγου ἄκλιτον, κατὰ ῥήματος λεγόμενον ἢ
5 ἐπιλεγόμενον ῥήματι.

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN LGBTVHafB] 3 περί om B || 4—5 κατὰ ῥήματος λεγόμενον ἢ ἐπιλεγόμενον ῥήματι] κατὰ ῥήματι L¹, L² i in o mutavit (c addere neglexit) et in mg add λεγόμενον ἢ ἐπιλεγόμενον ῥήματι

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTORVM]
Io. Alex. 27₃₄—28₄: καὶ τὰς μονοσυλλάβους δὲ ἂν ἐπὶ τέλει ὦσιν στίχου, ἀναστρέφουσιν, οἷον «. . . . . Ἀρτέμιδι εὖν». ῥώννυνται γὰρ ὁ τόνος τῆς σὺν προθέσεως, ἵνα νοῆται ἡ ἀναστροφή. τοιοῦτό ἐστι καὶ τὸ «οὐ μὲν μοι κακὸς εἶδεται, οὐδὲ κακῶν ἔξε» <Ξ 472>. et cfr Lehrsii qu. ep. p 97 || 1—2 ἀνά — ὑπέρ] eundem ordinem habent Σ¹σE Syncellus fol 195^v, eundem Herodianus quoque apud Arcad. 204₁₁, Schm.; neque discrepant ibidem p 205₂₃—206₁: nam in Havniensi codice hic quoque ἀπὸ legitur ante ὑπό. cfr etiam Io. Alex. 25₃₂: ἐν εἰς ἔξ ἀνά κατὰ καὶ τὰ λοιπά. — Bisyllabas anastropham pati praeter τριχρόνους et praeter διὰ et ἀνά docent Σ 930₂₆ (Hel) 930₁₃ (Steph?) Herodianum secuti, v. I 480—481 Lz = Io. Alex. 27₂₈ Arcad. 204₁₇ || 4—5 Definitionem testantur Σ 935₂₅ (Hel) 935_{10 11 15} (Mel) E^bE^t epitoma, Syncellus fol 201^v: Διονύσιος ὁ Θρηξ διορίζμενος τὸ ἐπίρρημά φησι· κατὰ ῥήματος λεγόμενον ἢ ἐπιλεγόμενον ῥήματι, τουτέστι προταπτόμενον ῥήματος ἢ ἐπιταπτόμενον ῥήματι. σ et E^t priorem tantum partem usque ad ἄκλιτον habent. Pseudochoerob. 41₁₈ om ἢ ἐπιλεγόμενον ῥήματι. (Lascaris et Chalcond. om ῥήματι, Gaza l. IV pro ἄκλιτον ponit ἄπτωτον et post ἐπιλεγ. ῥ. addit καὶ οἷον ἐπιθετον ῥήματος). — Reprehendit technographum, sicut alibi, Heliodorus vel potius Choeroboscus Σ 935₈ doctrina nisis Dyscoli. Huius enim est is ὅρος qui in eodem scholio profertur probaturque nullo nomine addito, 931₃₃: ὁριστείον οὕτως τὸ ἐπίρρημα· ἐπίρρημά ἐστι λέξις ἄκλιτος κατηγορούσα τῶν ἐν τοῖς ῥήμασιν ἐγκλίσεων καθόλου ἢ μερικῶς, ὧν ἄνευ οὐ κατακλείει διάνοιαν (= de adv. p 529₆ B. 119₆ Schn.). qua definitione num Apollonius Thracem revera correxerit, valde ambigi licet; sed quin Apolloniana ex Dionysiana orta sit, non dubito. atque illa quoque ex eadem videtur facta esse quam Iulius Romanus apud Charis. I 190₁₂ profert: ἐπίρρημά ἐστι μέρος λόγου ἄκλιτον ἐπὶ τὸ ῥήμα τὴν ἀναφορὰν ἔχον. Ab Apollonio parum intellecto originem ducunt quae post definitionem leguntur in σ: τίθεται δὲ κατὰ τῶν ἐν τοῖς ῥήμασιν ἐγκλίσεων . . . . Τούτων ἄνευ οὐ κατακλείεται διάνοια· ἂν γὰρ εἴπω «ἐξηγήσατο Πλάτων», οὐ κέκλειται ἡ διάνοια· εἰ δὲ εἴπω «ἔξ. Πλ. σαφῶς», πλήρης ἡ διάνοια. Palaemon apud Charis. I 186₃₀ (cfr Keilii praef. p XLIX et Schottmuelleri de Plinii libris gramm. dissert. p 8) Iul. Romanus apud eundem I 190, Donatus IV 362₁₅ 385₁₁ definiunt: *adverbium est pars orationis quae adiecta verbo significationem eius explanat atque implet*, nec aliter Cominianus ap. Char. I 180₂₈ Anonymus apud eundem I 181₁₇ Diomedes I 403₁₇, nisi quod hi ultima verba sic conlocant *implet atque explanat* et quod Anonymus pro *adiecta* habet *praeposita*. Priscianus III 60₂: *adv. est pars or.*

[LECTIONES ARMENII] 4—5 omnino eandem definitionem habet

p 641 b

Τῶν δὲ ἐπιρρημάτων τὰ μὲν ἔστιν ἀπλᾶ, τὰ δὲ σύνθετα· ἀπλᾶ μὲν
 26 ὡς πάλαι, σύνθετα δὲ ὡς πρόπαλαι.

<1> Τὰ δὲ χρόνου δηλωτικά, οἷον νῦν τότε αὖθις· τούτοις δὲ

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN LGBTVHAFb] 1 ἔστιν] εἰς supra scripsit L^s ||
 2 ὡς utrobique LGBT: οἷον utrobique VHAFb || 3 αὖτις T

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσλ) EROTEMATVM(E) ALIORVM SCRIPTOR.]
indeclinabilis, cuius significatio verbis adicitur, hoc loco ab Apollonio non minus
 quam ab Dionysio discedens, licet in subsequentibus Dyscoli doctrina utatur
 ||

1—2 τὰ μὲν ἀπλᾶ — πρόπαλαι] suppleunt doctrinam Dionysianam
 Σ 936₁ (Hel) 936₇ (Steph?): nam non solum simplicia et composita adverbia ex-
 stare, sed etiam decomposita velut παγκάλως ab genetivo παγκάλων derivatum
 (cfr ind. s. μεσότης). atque Heliodorus addit Σ 936₃: ἰστέον δὲ ὅτι καὶ εἶδη
 παρέπεται τοῖς ἐπιρρήμασιν (scil praeter σχήματα, quae sunt ἀπλοῦν σύνθετον
 παρασύνθετον). ἔστι γὰρ τὰ μὲν αὐτῶν πρωτότυπα, τὰ δὲ παράγωγα . . . . .
 Ποιοῦνται δὲ παραγωγὴν ἐκ πάντων τῶν μερῶν τοῦ λόγου κτλ (cfr Apollon. de
 adv. 556₅, B. 146₇ Schn.). ex omnibus orationis partibus nasci adverbia eadem
 ratione exponunt E^s E^b E^t. εἶδος et σχῆμα eis accidere docent etiam E^b E^t,
 σχῆμα χαρακτήρα δύναμιν παρέπεσθαι τῷ ἐπιρρήματι dicunt E^s (ad χαρακτ. cfr
 Apoll. de coni. 500₂₇ B. 234₃ Schn.). — Latini grammatici, Cominianus apud Cha-
 ris. I 181_{10 12} Diomedes I 404₃ 405₂₀ 408₈ Donatus IV 386₇ Dositheus VII 408₂₃
 alii, tradunt accidere adverbio significationem figuram comparisonem ||

2 ὡς exhibent utrobique Σ¹ ante 936₇ Σ 936_{2 3} (Hel) 936₈ (Steph?) E^s: οἷον
 cum deterioribus artis codicibus E^b E^t || 3 τὰ δὲ χρόνου — αὖθις] Σ
 936₂₃ (Hel): προστιθέναι δεῖ τὸ γενικοῦ, ἵν' ἡ ὁ λόγος οὕτως· τὰ δὲ γενικοῦ χρό-
 νου σημαντικά, οἷον νῦν τότε αὖθις. post quam correctionem exponitur νῦν,
 sicut ἦδη, iungi cum praesenti, praeterito, futuro. deinde pergit: καὶ ἔστι σαφῶς
 εἰπεῖν ὅτι τὰ χρονικά ἐπιρρήματα ἢ καθολικὸν χρόνον δηλοῖ ἢ μερικὸν καὶ ἢ
 ὑρισμένα ἔστιν ὡς χθὲς σήμερον, ἢ ἄοριστα ὡς πάλαι ποτέ. item Palaemon
 apud Charis. I 187_{26 32} et Dositheus VII 409_{1 6} distinguunt infinitiva et finitiva
 adverbia, vel tempus infinitum et tempus finitum significantia. — exempla νῦν
 τότε αὖθις testantur etiam Σ¹ ante 937₂₆ Σ 937₂₇ et 938₂ (Mel) E. eademque
 auctorem anonymum scholii 938₁₂ invenisse putaverim. nam quae in hac explana-
 tione legimus: ἔνα τρόπον καλεῖ εἶναι χρόνου δηλωτικὸν καὶ παρατίθεται τὸ νῦν,
 τὸ ὕστερον, τὸ αὖθις, ea ita depravata esse arbitror, ut pro τότε inreperet in-
 terpretamentum tertii exempli. E^v E^b addunt haec exempla: τόφρα ὄφρα τέως
 ἔως πηνίκα ἡνίκα ἄψ ἔπειτα μετέπειτα, E^t praeterea in mg ποτέ πάλιν ὅτε
 πάλαι. Etiam Palaemon et Dositheus exhibent multa adverbia infinitae potesta-
 tis ||

3 — p 74, 1 τούτοις δὲ — παραστατικά] Vt iam in vetustiori-
 bus scholiis τὰ καιροῦ παραστατικά non subiciuntur τοῖς χρόνου δηλωτικοῖς tam-
 quam species generi, sed opponuntur tamquam species speciei (vide Σ 938_{4 23}),
 ita in σ quoque legimus: γίνονται δὲ ἀπὸ χρόνων ὡς τὸ νῦν, ἀπὸ καιροῦ ὡς τὸ
 σήμερον κτλ, in E (et apud Chrysoloram): ἢ χρόνου δηλωτικά ἢ καιροῦ παρα-
 στατικά, apud Mich. Syncellum fol 202^r: ἐν μὲν τοῖς χρόνου δηλωτικοῖς . . . .
 ἐν δὲ τοῖς καιροῦ παραστατικοῖς. cfr infinitivorum et finitivorum adverbiorum

[LECTIONES ARMENI] 1—2 et distributio et exempla eadem fuerunt apud Arme-
 nium. nam *nakh* (= ante), quod post *wagh* (= πάλαι) legitur, et *waghawagh*
 (= velociter), quod ante *nakhawagh* (= πρόπαλαι) invenitur, censendum est ab
 interprete ipso addita non esse. ὡς neutro loco expressum legitur || 3 νῦν
 τότε expressa sunt; deest quod respondeat tertio exemplo

ὡς εἶδη ὑποτακτέον τὰ καιροῦ παραστατικά, οἷον ἡμέρον αὔριον p 641 b
τόφρα τέως πηνίκα.

28

(2) Τὰ δὲ μεσότης, οἷον καλῶς σοφῶς.

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN LGBTVHAFb] 1 ὑποτακτέον LGBb: ὑποτέ-
ταται T, ὑπονοητέον VHAF | post τὰ add δὲ T | παραστατικά G | post
αὔριον add χθές B || 2 post τέως add ἔως B | post πηνίκα add ποτέ B ||
3 post σοφῶς add δυνατῶς BTb

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσλ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.]
distinctio apud Palaemonem et Dositheum ll. ll. Plerique grammatici la-
tini generalem tantum appellationem adverbiorum temporis vel temporalium
vel tempus significantium habent (nec magis secernunt ab reliquis τὰ καιροῦ
παραστατικά Gaza Lascaris Chalcond.) || 1 εἶδη pluralem testantur

Σ¹ ante 937₂₆ et ante 939₂ Σ937₃₀ (Mel). rectius loquitur Σ 939₅ (Hel): τὸ ἡ-
μέρον καὶ χθές καὶ αὔριον εἶδος καὶ μέρος ἐκείνων | ante τὰ καιροῦ
inserit καὶ Σ¹ ante 939₂ | ἡμέρον αὔριον] iuxta haec duo χθές

quoque profertur ut καιροῦ παραστατικόν in Σ 937₂₀ (Hel) 939₅ (eiusdem) 938_{27 32},
quorum locorum ex secundo coicere possis legisse χθές in suo artis exem-
plari scholiastam: «ὑποτακτέον» ἀντὶ τοῦ ἐν ὑποτομῇ θετέον. «τὰ καιροῦ παρα-
στατικά» τούτέστι τὰ ὑποτομὴν χρόνου δηλοῦντα, ἵνα τὰ μὲν ἄνω ἢ χρονικά, τὸ
δὲ ἡμέρον καὶ χθές καὶ αὔριον εἶδος καὶ μέρος ἐκείνων. item E^v E^b E^t ad
ἡμέρον αὔριον adiciunt: χθές δ καὶ ἐχθές λέγεται. Ex latinis grammaticis
habent heri Palaemon ap. Charis. I 187₃₃ Cominianus ap. eundem I 181₃ Ano-
nymus apud eundem I 181₉ Diomedes I 404₂₅ Dositheus VII 409, Sacerdos VI
442₁₇ [Victorinus] VI 201₂₀ Andax VII 348₅ || 2 τόφρα τέως πηνίκα]

haec adverbia post ἡμέρον αὔριον exhibent etiam Σ¹ ante 937₂₆ σ E^s, in qui-
bus erotematis praeterea ξπειτα μετέπειτα ἄψ subiciuntur. Σ 938₅ (Steph): τὰ
ἐπὶ καιροῦ μετὰ τοῦ χρόνον δηλοῦν καὶ ὡς πρὸς τι λέγεται· τὸ γὰρ ἡμέρον
πρὸς τὸ αὔριον, τὸ δὲ τόφρα πρὸς τὸ ὄφρα. ἐν ἀναφορᾷ δὲ καὶ ἀνταποδόσει
χρόνον δηλοῖ ταῦτα· ὅτε τότε, ἡνίκα τηνίκα πηνίκα ὀπηνίκα. In technes glos-
sario λ legitimus «τόφρα: ἄχρι. ἔως». Syncellus fol 202^r: ἰστέον δὲ ὅτι ἐν μὲν
τοῖς χρόνου δηλωτικοῖς ἐπιρρήμασιν ἔστιν ὅτε ἀναφορικά, τὸ τῆμος καὶ τὸ τότε·
ἐν δὲ τοῖς καιροῦ παραστατικοῖς τὸ τόφρα τέως τηνίκα ὅπερ κατὰ παραγωγὴν
γίνεται τηνικαῦτα. — E^v E^b E^t haec tria tantum καιροῦ παραστατικῶν exempla
habent: ἡμέρον αὔριον χθές, sed τόφρα ὄφρα τέως ἔως πηνίκα ἡνίκα ἄψ ξπειτα
μετέπειτα ut χρόνου δηλωτικά proferunt || 3 τὰ δὲ μεσότης] hanc

classem, de cuius nomine vide indicem, plane omittunt grammatici latini.
(ποιότητος adverbii eam tamquam speciem adiungunt Gaza et Lascaris; ut
aliam appellationem adverbiorum qualitatis adfert μεσότητος nomen Chalcond.) |
καλῶς σοφῶς] δυνατῶς, quod duo artis codices post σοφῶς addunt, habent etiam
E^s. sola καλῶς σοφῶς exhibent Σ¹ 939₁₈ Σ¹ ante 939₂₉ (ubi tamen in mg alia
manus adiecit οὕτως καθῶς) E^v E^b E^t. In explanatione proferunt Σ 939₂₂ (Hel)

[LECTIONES ARMENII] 1 ὡς εἶδος ὑποτακτέον τὸ καιροῦ παραστατικόν || 1—2
οἷον ἡμέρον — πηνίκα] primum et alterum exemplum interpretatur singulis
vocibus; pro τόφρα et τέως sex adverbia armeniaca exhibet eiusdem fere significa-
tionis; πηνίκα adverbio nihil est quod respondeat in versione || 3 μεσότητος
reddidit | οἷον καλῶς σοφῶς] quinque exempla profert, quae significant:
pulcre (καλῶς), proprie (ἰδίως?), omnino (πάντως), universe (ὅλως), omnimodo
(παντοίως?)

p 641 b

30

⟨3⟩ Τὰ δὲ ποιότητος, οἷον πύξ λάξ βοτρυδόν <B 89> ἀγελη-
 30 δόν <Π 160>.

⟨4⟩ Τὰ δὲ ποσότητος, οἷον πολλάκις ὀλιγάκις.

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN LG B T V H A f b] 1—3 οἷον — ποσότητος om T ||
 1 οἷον om V H A f | 3 post ὀλιγάκις add μυριάκις L³ mg et G B T V H A f b

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIORVM (ΣΟΛ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTORVM]
 φίλως, Σ 939₃₃ 940₂ (Steph) οὕτως πάντως, Σ 940₁₃ οὕτως ἐκείνως ὥς, Σ 940₃₁
 —941₂ σωφρόνως οὕτως ἐκείνως ἄλλως μουσικῶς γραμματικῶς ἀθλητικῶς καρ-
 κίνως ἀνθρωπίνως κακῶς ἀδρανῶς ἀφρόνως, σ σαφῶς εὐσεβῶς, sed non ita ut
 concludere possis haec adverbia interpretes in technē legisse; nec magis ex ar-
 tis exemplari repetendum videtur, quod Syncellus fol 202^r praeter καλῶς ex-
 hibet εὐσεβῶς ἀπαύστως ἀγίως δαψιλῶς ἐμπόνως φειδομένως || 1 τὰ δὲ
 ποιότητος] hanc classem conlocant post ποσότητος speciem E^v E^b E^t. — Appella-
 tionem Σ 941₁₈ (Steph?) ita interpretatur, ut ὀνομάτων πεποιημένων memoria
 revocetur: ἃ διὰ τῆς φωνῆς τὸ γινόμενον πρᾶγμα μιμεῖται, οἷον πύξ (cfr scho-
 lion ad § 12 877, quod eiusdem videtur auctoris esse: πεποιημένον ὀνόμα ἐστιν
 ὅταν κατὰ μίμησιν ἤχου τινός καὶ τῆς ποιότητος τοῦ ὑποκειμένου πράγματος
 προενεχθῇ). atque Σ 941₄ (Hel): ποιότητος, inquit, ταῦτα λέγεται καὶ ἀπὸ τῆς
 σημασίας (τῆς accessit ex O). ποιότης γάρ ἐστι φωνή (?) δηλοῦσα τὴν ποιότητα
 τῆς φωνῆς ἢ τῆς σημασίας (pro prave repetito τῆς σημασίας lege quod sequen-
 tia flagitant τοῦ πράγματος). ἐὰν μὲν γάρ εἴπω πύξ λάξ, τὴν ποιότητα τῆς φω-
 νῆς ἐδήλωσα· ἐὰν δὲ βοτρυδόν ἀγελῆδόν, τὴν ποιότητα τοῦ πράγματος |
 πύξ λάξ βοτρυδόν ἀγελῆδόν] exempla eadem habent Σ¹ ante 941₄ et ante 941₁₈,
 Σ 941₆ (Hel) 941₁₉₋₂₅ (Steph?) E^t. etiam γινύξ profertur Σ 941₁₆ (Mel), κλέβδην
 ὀβδην βύζην Σ 942₂₋₁₅, sed non videntur haec ex technes exemplari sumpta
 esse. E^v E^b E^t om πύξ λάξ. ad βοτρυδόν cfr Apoll. de adv. 556₁₇ B. 146₄ Schn.
 — Quae exempla adverbiorum qualitatis a latinis grammaticis usurpantur (quos
 grammaticos μεσότητος adverbia praetermittere dixi), eorum vis plerumque la-
 tinis patet, velut apud Diomedem I 404₂₁ leguntur bene *pulchre sapienter pruden-*
ter agiliter viriliter expedite || 3 τὰ δὲ ποσότητος, οἷον πολλάκις
 ὀλιγάκις] μυριάκις (quod in deterioribus artis libris omnibus legitur atque in
 ipso optimo, sed hic a posteriore manu additum) om Σ¹ 942₁₈ Σ 942₂₈ (Hel) E.
 Syncellus fol 103^v μυριάκις ut adverbium numeri, non quantitatis profert, verum
 adiecit: τοῦτο μέντοι τὸ μυριάκις ἐστιν ὅτε καὶ ἀορίστως παραλαμβάνεται, ὥς καὶ
 τὸ ὄνομα ὅθεν παρήκται. — Ex latinis technicis Sacerdos VI 442₂₂ *saepius* inter
 adverbia quantitatis habet. a ceteris in hac classe nec *saepius* nec *saepe* nec
raro conlocantur, sed *nimum satis parum multum* talia (Cominian, I 181₁₀ Dio-
 med, I 404₂₂ Dosith. VII 409₂₁ Donat. IV 386₁₂ Prisc. III 86₂₈); inter *numeri*
 vero adverbia occurrunt *saepe saepius saepissime* apud Palaemonem I 187₂₄ Dio-
 medem I 404₆ Dositheum VII 410₁₈

[LECTIONES ARMENI] 1 ποιότητος] pro hac appellatione habet vocem quae idem
 valet atque graecum ποιητικ. cfr Σ 941₁₈ et 941₄ quae supra exscripsi | πύξ
 λάξ βοτρυδόν ἀγελῆδόν diligenter reddidit, sed accedit apud Armenium post pri-
 mam vocem vocabulum quod significat *brachiis* vel *cubitis*. ergo videtur legisse
 etiam ἀγκάς || 3 non expressit μυριάκις, sed tantum πολλάκις ὀλιγάκις

<5> Τὰ δὲ ἀριθμοῦ δηλωτικά, οἷον δὶς τρίς τετράκις.

p 641 b

<6> Τὰ δὲ τοπικά, οἷον ἄνω κάτω· ὧν χῆσεις εἰςί τρεῖς, ἡ ἐν ³² τόπῳ, ἡ εἰς τόπον, ἡ ἐκ τόπου, οἷον οἴκοι οἴκαδε οἴκοθεν.

<7> Τὰ δὲ εὐχῆς σημαντικά, οἷον εἶθε αἶθε ἄβαλε.

p 642 b

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN LGBTVHAFb] 2 post κάτω add ἔω ἔω B | ἡ ἐν τόπῳ] ἡ et 1 adscriptum om L¹, add L² || 2—3 ἡ pro ἡ et ante ἐν et ante εἰς et ante ἐκ exhibet G, ἡ T || 4 οἷον om L¹, add supra L² | εἶθε post αἶθε VHAF | ἄβαλε L¹b: acutum in gravem convertit et supra alterum α scripsit acutum et ε in ai mutavit L², ἀβάλε GVHAF, ἀ βάλαι B, ἀβάλοι T | post ἀ βάλοι add ὠφελον B

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.]

1 τὰ δὲ ἀριθμοῦ — τετράκις] haec ab ποσότητος adverbii ita distinguit Σ942₁₈ (Steph?): ταῦτα (scil τὰ ποσότητος) ἀόριστον ποσότητα δηλοῖ, τὸ δὲ δὶς τρίς ὠρισμένην ποσότητα. item Σ942₂₄ (Hel), qui hac ansa utitur ad technographum reprehendendum: ψεύδεται ὁ τεχνικός λέγων ταῦτα εἶναι ἀριθμοῦ δηλωτικά, ἐπεὶ οὐκ εἰσιν ἀριθμοῦ δηλωτικά, ἀλλὰ ποσότητος ὠρισμένα. atque E^r E^b Eⁱ (Chrysol. Gaza Lasc. Chalc.) hac adverbiorum classe plane omissa adverbii quantitatis tribuunt ἀριθμοῦ δηλωτικά. Latini vero grammatici *numeri* adverbia retinebant. — ad tria Dionysii exempla add πεντάκις ἑξάκις E^s, πεντάκις E^r E^b Eⁱ ||

2 τὰ δὲ τοπικά, οἷον ἄνω κάτω] eadem exempla Σ¹ 942₂₉ et ante 944₅, Σ942₃₀, ubi scholiasta quae postea profert (ἔω ἔω πόρρω δεύρω), ea ex artis exemplari non videtur sumpsisse. E addunt ἔω ἔω πόρρω ἐνώπιον καταμόνας χαμαὶ ὄθεν ἐπέκεινα μακράν (E^s post χαμαὶ praeterea ἔθεν, E^r ἔνθα, E^b Eⁱ ἔθεν ἔνθα) ||

2—3 ὧν χῆσεις — ἐκ τόπου] triplex η etiam in σ E (sicut in duobus artis codicibus) tamquam coniunctio disiunctiva scriptum est. iustam scripturam praebet U in Σ¹ 942₂₉ O in Σ¹ ante 944₅, eandem in interpretando sequitur Σ944₂₄ (Steph) || 3 secundam χῆσιν non nullos ante primam conlocari voluisse refert Σ943₃₀ (Hel): ἡθελόν τινες πρῶτον τάττειν τὴν εἰς τόπον χῆσιν, λέγοντες ὡς οὐκ ἂν τις εἴη ἐν τόπῳ μὴ πρῶτον εἰς αὐτὸν ἐλθόν.

Faciuntque quod illi iusserunt complures technicorum latinorum, Dositheus VII 409₂₇ Audax VII 348₁₀ [Probus] IV 154₃₆ [Victorinus] VI 201₂₁ Prisc. III 83₁₁. Dionysii ordinem retinent Palaemon apud Charis. I 188₁ Diomedes I 404₂₇ Donat. IV 386₁₉. Addiderunt autem grammatici latini ad χῆσεις *in loco*, *in locum* vel *ad locum*, *e loco* vel *de loco* etiam quartam speciem (nam hoc vel modi nomine pro χῆσει utuntur): *per locum*, cuius exempla *hac illac* sunt | οἴκοι οἴκαδε οἴκοθεν testantur Σ E; σ habet ὡδε ἐκεῖ ἐκεῖθεν ||

4— p 77, 1 τὰ δὲ εὐχῆς — φεῖ] in commentario Heliodoreo, qualem praebet codex Oxoniensis quique ex hoc derivati sunt libri, εὐχῆς adverbia octavum locum tenent, *χετλιαστικά* septimum. vide Hilgardi progr. p 11 ||

4 εὐχῆς] Latini hanc speciem significant *optandi* verbo vel *optationis optativorum* nominibus | εἶθε αἶθε] utramque formam habent Σ¹ ante 946₅, Σ946₅ σ E Chrysoloras, nec minus Dositheus VII 411₁₁: nam quae in eius arte praebet codex Sangallensis, *utinam* εἶθε εθε, ea sic corrigenda sunt, ut pro εθε scribatur αἶθε. de paroxytonesi utriusque formae agunt Apoll. pron. 118A=92₁₃

[LECTIONES ARMENII] 1 ἀριθμοῦ] ἀριθμῶν | δὶς τρίς τετράκις || 2—3 τὰ δὲ τοπικά — τόπου] plane consentit || 3 οἴκοι οἴκαδε reddit. atque etiam tertiam vocem habet, sed num οἴκοθεν reddiderit dubium est || 4 optativorum adverbiorum praebet exempla quattuor, ergo fortasse praeter εἶθε αἶθε ἄβαλε legebat ὠφελον

<8> Τὰ δὲ χρετλιακτικά, οἷον παπαῖ ἰοῦ φεῦ.

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN LG BTVH Afb] 1 τὰ δὲ χρετλιακτικά — φεῦ] om H A f | παπαῖ L' G, circumflexum in gravem mutavit L', παπαῖ B V b, παπαῖ T | ἰοῦ] iustum accentum praebent etiam LG | post φεῦ add οἶμοι B

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIORVM (Σ σ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTORVM] Schn. et Herodianus I 94 497, II 71₁₄ Lz | ἀβαλε] hoc exemplum testantur Σ¹ ante 946₃ Σ 947₂ Σ 946₁₄ (Mel) E^f, om E^v E^b Eⁱ. ἀβαλε pro una voce accepit Apollonius de adv. 568₇ B. 158₆ Schn. et de coniunctione 522₁₅ B. 254₁₀ Schn., pro duabus ἀ βάλε Herodianus dichr. 297₂=II 17, Lz et apud Choerob. orthogr. A O II 183₁, cfr Σ 946₉₋₁₂ Σ 946₁₄ (Mel) | post ἀβαλε etiam ὄφελε videtur legisse Σ 946₃: τὸ εἶθε κοινόν, τὸ δὲ αἶθε δώριον. διαφέρει τὸ ὄφελε τοῦ εἶθε, ὅτι ἀπαρεμφάτοις συντάσσεται καὶ τοῖς τριῖ προσώποις, τὸ δὲ εἶθε εὐκτικοῖς. Σ 946₄ (Steph): τούτοις δὲ, inquit, καὶ τὸ ὄφειλες (lege ὄφελος) κατέταξάν τινες. E^v E^b ὄφελον adiciunt, Eⁱ ὠφελον. cfr technes codex B (et Armenium). pro adverbio habitum esse ὄφελον ab non nullis grammaticis Apollonius quoque docet de adv. 552₃₀ B 142₉ Schn., atque Dyscolum ipsum huic sententiae adstipulatum esse verisimile est ex subsequentibus 142₁₅ || 1 τὰ δὲ χρετλιακτικά] huiusmodi voculas Latini non in adverbiorum, sed in interiectionum numero habebant. significant eas saepissime *dolendi* verbo | παπαῖ circumflexo scribendum esse docet Herodianus apud Arcad. 208₁₆ Schm. adiciens: ἡ δὲ συνήθεια δέξιναι τὸ παπαῖ, cfr Io. Alex. 36₂₀ Σ 947₁ | ἰοῦ om Σ¹ ante 946₂₆, sed habent Σ¹ 946₁₉ et Σ 946₂₁ (Steph?). ἰοῦ χρετλιακτικὸν acuendum esse praecipit Herodianus ap. Arcad. 209₁ Schm. et Choerob. in Theod. 430₇ (circumflexa eadem vox gaudium exprimebat, vide Suidam τὸ ἰοῦ ἐπὶ χαρὰς, Zonaram 1115, Schol. Aristoph. Pac. 317, Pseudotheodos. 79₂₇ Goettl.) | praeter παπαῖ ἰοῦ φεῦ Σ 946₂₃ (Steph?) profert etiam ἀτταταῖ ὅτ-

[LECTIONES ARMENII] Inter ἐπιρρήματα εὐχῆς et χρετλιακτικά sex classes ab Armenio enumerantur quas frustra in ullo technes codice vel scholio quaeiveris. I adverbia imperiosa (quae imperiosum animum, superbiam indicant): exemplum interiectio est. II adverbia minacia, cum duabus interiectionibus. III adv. quibus iucundum videri aliquid dicitur (*hesdagan* quod vertitur *placevole*): horum exemplum unum eandem fere vim habet quam *felix*, *mirum*, alterum interiectio est. IV quae gratum animum indicant, cum exemplis tribus, quorum primum (*ten*) ne in Mechitaristarum quidem lexico explanatur, alterum redditur *bravo*, tertium quoque laudandi notionem habet. V adverbia blandiendi, cum exemplis duobus: prius alibi idem valet quod *vicarius*, alterum aequat fere *optime amabilis* vocativos. VI adv. contemnendi (vel querendi: vocabulo id negatur quod ponitur nomine classis III), cum exemplis tribus nominalibus, quorum primum significat *malignum*, alterum *hominem torvi vultus*, tertium *intempestivum* ||

1 τὰ δὲ χρετλιακτικά — φεῦ] nomini lamentabilium addit quinque interiectiones. legebat igitur fortasse praeter παπαῖ ἰοῦ φεῦ interpretes etiam alias duas ex graecis lamentandi vocibus. huic autem speciei subicit finitimam, cui in codicibus scholiisque Dionysii nihil est quod respondeat, cum exemplis quattuor. cuius appellatio (*eghagan*, antiquo pronuntiandi more *elk-akan*) fortasse ex graeco ἔλεος oriunda significat idem quod *lugubris*. deinde succedunt duae classes adverbiorum admirandi, de quibus vide infra ad p 80, 1, — et adverbia irridendi, quae ipsa quoque in technes exemplaribus explanationibusque desunt (nomen est *heknagan* ab *henknem*, quod idem valet atque *irridere*; exempla sunt *ouh heh*), — et species negationis

<9> Τὰ δὲ ἀρνήσεως ἢ ἀποφάσεως, οἶον οὐ οὐχὶ οὐδὴτα p 642 b οὐδαμῶς.

<10> Τὰ δὲ συγκαταθέσεως, οἶον ναί ναίχι.

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN LGBTVHAFb] 1 ante τὰ δὲ ἀρνήσεως habent τὰ δὲ θαυμαστικά, οἶον βαβαί BT, qui eadem verba om infra p 79, § post καθάπερ | οἶον om T | οὐ om G, accentum praebet etiam L | οὐ δῆτα fb

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIORVM(Σσ) EROTEMATVM(E) ALIORVM SCRIPTORVM] τοτοῖ ὥμοι, sed non ita ut pateat haec etiam in arte interpretem invenisse; nec magis certo ex Σ 946₃₂ vel ex E^s concludendum est, alia quoque exempla in iis technes exemplaribus exstitisse, quibus ille scholiasta vel erotematum auctor usi sint. scholion valde depravatam sic videtur corrigendum esse: τὰ <εἰς οἱ> χετλιαστικά περιπᾶται τῶν εἰς αἰ περιπωμένων, οἶον ἀτταταῖ <όττοτοῖ, αἰαῖ> οἶοι [ὥμοι οἶμοι]. τὸ ὦ πόποι χημειῶδες· παπαῖ γὰρ περιπᾶται. E^s add iῶ, ὠή, οὐαί, ὦ πόποι, ὥμοι, οἶμοι. E^v E^b E^t haec quinque tantum exhibent: ἰοῦ οὐαῖ ὥμοι οἶμοι παπαῖ || 1 τὰ δὲ ἀρνήσεως] in commentario Heliodoreo et E (sicut in artis codicibus BT) huic negativorum classi antecedit θαυμαστικὴν species, quam infra habes sub n. 13. atque etiam Melampodem sive Diomedem post χετλιαστικά legisse puto θαυμαστικά. namque in codice Havniensi (in quo Melampodis explanatio breviata sed alienis interpretationibus non admixtis legitur) post χετλιαστικῶν nominis explicationem statim habemus adnotationem ad θαυμαστικὸν adverbium βαβαί: τὰ δὲ χετλιαστικά λυπηρά. χετλιος γάρ ἐστιν ὁ ἄθλιος. τὰ οὖν λυπηρά καὶ ἄθλια καὶ χετλιασμοῦ ἄξια. βαβαί· οἱ ἰδιῶται τῆς βαι διφθόγγου τὸ ἰ κατ' ἰδικὴν συλλαβὴν προφερόμενοί φασι βαβαί. οὐ δεῖ δέ, ἀλλὰ δισυλλάβως βαβαί θαυμάζοντά τι καὶ ἐπαινοῦντα λέγειν, quibus verbis subicitur scholion ad classem negationis pertinens (vide Hilg. progr. p 17). Ex ampliorum scholiorum auctoribus unus Stephanus videtur θαυμαστικά eo loco invenisse, ubi leguntur in plerisque technes codicibus: illum enim ea scripsisse veri simile est, quae Bekkerus 947₂₀–948₁₀ ex collectione scholiorum Vaticana edidit | τὰ δὲ ἀρνήσεως ἢ ἀποφάσεως] ἀρνητικὸν adverbium οὐ appellatur apud Arcad. 209₄ Schm., ἀποφατικὸν apud Io. Alex. 32₂₁. in Apollonii synt. 245₂₃ τὸ καλούμενον ἀποφατικὸν ἐπίρρημα legimus, 246₃ ὑπὸ τῆς οὐ ἀποφάσεως, de adv. 534₁₀ B. 124₈ Schn. ἢ οὐ ἀπόφασις. Quasi ab ἀποφαίνειν descendat, interpretantur ἀποφάσεως nomen Σ 947₂₁ (Steph): ἄμα γὰρ ἐν τῇ ἀποφαίνειν καὶ ἀρνησιν χημαίνει, et Σ Heliodori ab Hilgardo editum p 11 adn. 2: τὰ δὲ αὐτὰ καὶ ἀποφάσεως, ὅτι δι' αὐτῶν τις ἀποφαίνεται μὴ ποιεῖν (cfr Armenius). Latini technici non haud similia nuncupant adverbia negandi negantis negationis, Prisc. III 84₂₃ abnegativa || 1–2 οὐ οὐχὶ οὐδὴτα οὐδαμῶς] monosyllaba negatio librarii errore omissa est in Heliodori Σ apud Hilg. p 11 adn. 2. E^s οὐ οὐδὴτα οὐδαμῶς οὐκουν, E^v E^b E^t οὐ οὐδαμῶς οὐκουν || § τὰ δὲ συγκαταθέσεως — ναίχι habent Σ 947₂₃ Σ in O apud Hilg. p 11 (Hel) E^s, om E^v E^b E^t (Chrysoloras), ubi ναί ut exemplum adverbiorum κατωμοτικῶν profertur, συγκαταθέσεως vocabulum etiam ab Apollonio usurpatum est, synt. 118₁₀: φαιμέν δὲ καὶ «ναί γράφω» βεβαιωτέραν ποιούμενοι τὴν ὑπόσχεσιν (sic legendum) διὰ τῆς δις παρελημμένης συγκαταθέσεως, et ab Herodiano, apud Theognostum AO II 155₃₃: καὶ τὸ ναί συγκαταθέ-

[LECTIONES ARMENII] 1 ἀρνήσεως ἢ ἀποφάσεως] alteram appellationem ita interpretatur quasi ab ἀποφαίνειν derivanda sit, cfr Σ Stephani, et Heliodori || § ναί ναίχι] Armenius quoque duobus exemplis utitur

p 642 b

<11> Τὰ δὲ ἀπαγορεύεωσ, οἶον μὴ μηδῆτα μηδαμῶσ.

6 <12> Τὰ δὲ παραβολῆς ἢ ὁμοιώεωσ, οἶον ὡς ὡσπερ ἡὔτε καθάπερ.

[DISCREPANTIA SCRIPTVRAE IN MLGBTVHAfb] 1 μηδῆτα L et Af: μη δῆτα G, μὴ δῆτα BVHb, μὴ δὴ T | post μηδαμῶσ add ἀπαγε B || 2 ὁμοιώεωσ L¹, corr L² | ὡς L¹, sed induxit accentum L², om vocem GT | ὡσπερ] quae ab hac voce usque ad finem artis sequuntur, praebet etiam M | ἡὔτε M, ἡὔτε L¹, ἡὔτε L², ἡντε G || 3 ante καθάπερ praebent καθά GBVHAfb, sed om ML¹T; L² in καθάπερ acutum gravi mutavit et supra περ scripsit καθά

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.] cewc. saepius autem καταφάεωσ et καταφατικού nomina Dyscolus ad significandum val adverbium adhibet, synt. 245₂₄ de adv. 534₁₀ 532₇ B. 124₈ 122₁₃ Schn. (apud Gazam Lascarim Chalcond., qui τὰ δὲ συγκатаθέεωσ — ναίχι non magis praebent quam correctā erotemata aut Chrysoloras, post κατωμοτικά adverbia vel ante κατωμοτικά haec leguntur: τὰ δὲ καταφάεωσ οἶον val). — *Adnuentis* vel *adnuendi* adverbia habent praeter classem *adfirmantis* vel *adfirmandi* (= βεβαιώεωσ n. 24) Iul. Romanus apud Charis. I 192₉ [Probus] IV 154₁₁ [Victorinus] VI 202₂, plerique vero latinorum technicorum adfirmativam tantum speciem norunt ||

1 τὰ δὲ ἀπαγορεύεωσ] hanc classem testantur Σ 947₂₇ (Steph?) Σ in O apud Hilg. p 11 (Hel). ἀπαγορεύειν nuncupat μὴ etiam Apollonius synt. 246₄, ἀπαγορευτικὸν Herodianus apud Io. Alex. 29₁₅ I 489₉ Lz. Priscianus *dehortativa* eiusmodi adverbia appellat III 84₁₆, ceteri artigraphi latini *prohibitiva*, *prohibendi*, *prohibentis*, *prohibitionis* | μηδῆτα pro una voce accipere auctorem scholii 947₃₀ (Steph?) apparet, quamquam locus corruptus est: τὸ μὲν μὴ πρωτότυπον, τὸ δὲ δοκεῖ παρήχθαι διὰ τοῦ δῆτα, τοῦ δὲ ἐτέρου καὶ διάφορα μέρη λόγου χημαίνοντα [τὸ δὲ ἕτερον . . . χημαίνει?] | μηδαμῶσ om Σ¹ in O apud Hilg. p 11 adn. 2, confirmant Σ 947₃₁ (Steph?) E²

2 τὰ δὲ παραβολῆς ἢ ὁμοιώεωσ] *similitudinis* adverbia latini technici vocant, *comparandi* unus Romanus apud Charis. I 192₄, qua appellatione ceteri ad notandam συγκρίεωσ speciem (n. 18) utuntur | ἡὔτε testantur E. in Σ¹ 948₄ depravatum est in ἡντε, cui alia manus in margine adscripsit ὡσεύ. Ante ἡντε autem idem lemma exhibet ἡν, item ante ἡὔτε E et Chrysoloras ἡύ, quod adverbium comparativum videtur ex prava originatione ἡὔτε voculae natum esse. vide Epim. Homer. AO I 184₁₇ = EM 440₁: ἡὔτ· ἐξ οὗ καὶ τὸ θηλυκὸν ἡεία . . . καὶ οὐδέτερον ἡὔ· καὶ ἐπίρρημα ἀντὶ τοῦ καθό, «ἡὔτε ἔθνεα» <B 87> ||

3 ante καθάπερ habent καθά Σ¹ 948₄ E. duo ἀνταποδοτικά subicit ceteris exemplis Mich. Syncellus fol 205^r: ὡς οὕτωσ. — atque etiam latinorum technicorum complures relativis, quae dicimus, adverbii similitudinis

[LECTIONES ARMENII] 1 μὴ μηδῆτα μηδαμῶσ] totidem exempla profert quot Dionysius. post ἀπαγορεύεωσ classem autem sequitur species versionis armeniacae propria, quae quadam notione similitudine cum antecedenti coniuncta est. appellatur *cautionis* sive *circumspectionis*. exempla proferuntur duo, quorum unum significat idem quod *cave*, alterum id fere quod *ne fiat*, μὴ γένηται || 2 παραβολῆς ἢ ὁμοιώεωσ] priorem appellationem reddit *mardagats*, in quo vocabulo notio certationis inest; alterum nomen apud Armenium est *g'skrdou-thiun*, quod veritatem atque etiam similitudinem significat || 2—3 ὡς — καθάπερ] septem exempla exhibet

- <13> Τὰ δὲ θαυμαστικά, οἷον βαβαῖ.
 <14> Τὰ δὲ εἰκαμοῦ, οἷον ἴσως τάχα τυχόν.
 <15> Τὰ δὲ τάξεως, οἷον ἐξῆς ἐφεξῆς χωρίς.

p 642 b

8

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN MLGBTVHaf] 1 τὰ δὲ — βαβαῖ om BT, vide ad p 78, 1 | βαβαῖ recte fb, sed βαβαῖ MLG || 2 οἷον om T || 3 τὰ δὲ — χωρίς om T

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσ) EROTEMATVM (E) ALIORVMSCRIPTOR.] adiungunt demonstrativa, Palaemon apud Charis. I 188₂₄ Romanus apud eundem I 192₄ Diomedes I 404₁₃ Dositheus VII 411₂ Prisc. III 87₁₆ || 1 τὰ δὲ θαυμαστικά] de loco huius speciei vide supra ad p 78, 1. Latini huiusmodi quoque voculas, sicut χετλιαστικά, interiectionibus tribuere solent, velut Romanus apud Charis. I 239₂ Cominianus apud eundem I 238₂₁ Diomedes I 419, Dositheus VII 424₂ Donatus IV 366₁₆ | βαβαῖ] hanc vocem acuendam esse docet Herodianus περὶ μονήρου λέξεως 27₁₃ et apud Arcadium 208₁₃ Schm. Praeter βαβαῖ E^s proferunt βαβαιδέ ὦ Ἡράκλειε, E^v E^b E^t φεῖ. Apud Latinos interiectiones *admirantis* praeter *babae* sunt etiam *papae* o eu pro *cheu* || 2 τὰ δὲ εἰκαμοῦ — τυχόν] nomen et exempla testantur Σ¹ et Σ 948₃ (Mel) Σ 948₁₁ (Hel) E. Heliodorus: εἰκαμός ἐστιν ὁ μετὰ δισταγμοῦ εἰκονίζων πρᾶγμα λόγος. cum hac interpretatione concinunt quae apud latinos artigraphos inveniuntur huiusmodi adverbiorum nomina: *dubitandi dubitantis dubitationis dubitativa*. quibus omnes fere subiciunt exemplum *fortasse*, non nulli *forsitan fortassis forsitan fors an*, singuli tantum, nisi fallor, *fortassan* (Palaemon apud Charis. I 188₂₇), *num* (Romanus apud eundem I 192₉), *utrum* (Diomedes I 404₁₅), *forte* (Priscian. III 86₂₇). ceterum nescio an ex ultimo exemplorum Dionysianorum originem ducat apud Latinos ea classis adverbiorum cui nomen est *eventus* vel *eventi*. cuius speciei exemplum apud omnes, quicumque eam norunt, *forte* est: vide Cominianum apud Charis. I 181₁₀ Anon. apud eundem I 181₂₃ Donat. IV 386₁₇ [Probum] IV 154₁₅ Sacerdotem VI 442₂₁ [Victorinum] VI 202₂ Audacem VII 348₂₀ et cfr adn. ad classem subsequentem || 3 τὰ δὲ τάξεως — χωρίς] ἐξῆς om Σ¹ 948₁₅, sed habet scholion ipsum. χωρίς om E^v E^b E^t. Latini

[LECTIONES ARMENI] 1 τὰ δὲ θαυμαστικά] Armenius duas species adverbiorum mirandi habet, quarum utramque ponit post classes lamentandi et lugendi (vide supra ad p 77, 1). prior respondet Dionysianae, sed illustratur exemplis duobus. altera eas tantum voces amplectitur, quae collaudant bene dicta: exempla sunt *pech ase* i. e. *egregie dicit*, *tsech ase* i. e. *optime dicit*; nomen autem (*pachasagan*) ex priore exemplo fictum est. [suspicio oritur hanc classem originem ducere ex scholio aliquo graeco, ubi docebatur, ad καλῶς γε et εὖ γε nonnunquam subaudiendum esse λέγειν vel λέγει et significari illis vocibus eximiam admirationem. cfr Apollon. de coni. 517₃₀ B. 250₆ Schn.: οὐ μὴν ἐν τῷ «καλῶς γε» (*non tamen in καλῶς γε ex abundanti addita est coniunctio paraphrematica* γέ)· ἐπιτέταται γὰρ ἡ ἐκπληξίς, et de coni. 521₁₉ B. 253₁₆: ὁ γέ μειότητα ἢ ἐπίτασιν θαυμασμοῦ (scil ἐδὴλου), et Σ 971₂₆: ἐν τῷ «καλῶς γε» σημαίνει τὴν ἐπίτασιν τῆς τοῦ κάλλους ἐκπλήξεως] || 2 εἰκαμοῦ] pro hac appellatione Armenius habet vocem quae significat τοῦ τυχόντος. exempla totidem quot apud Dionysium || 3 ἐξῆς ἐφεξῆς χωρίς] sex exempla exhibet. fortasse iuxta χωρίς legebat ἰδίᾳ. ceterarum vocum quattuor cuique eadem fere vis est atque latino *deinceps* graeco ἐξῆς

p 642 b <16> Τὰ δὲ ἀθροίσεως, οἷον ἄρδην ἅμα ἤλιθα.

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN MLGBTVHafb] 1 ἀθροίσεως L | οἷον] οἱ G
[L οἱ habet in fine versiculi scriptum, ov in subsequentis initio] | ἤλυθα G,
om VHAf

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.]
appellant adverbia *ordinis* vel *ordinativa*, vel *ordinationem* ea significare dicunt.
exemplum est omnium fere commune *deinde*, apud complures invenitur *deinceps* *denique tunc ante post*, apud singulos occurrerunt mihi *dein* (Roman. I 191₃₀),
inde (Dosith. VII 410₂₄), *primo secundo* (Diomed. I 404₁₁), *postremo* (Aud. VII 348₁₆), *continuo protinus postea praeterea* (Priscian. III 87₂₆). quo quidem *praeterea* Prisciano excepto nullam vocem ab artigraphis latinis in ordinativorum adverbiorum numerum relatum repperi quae responderet Dionysiano χωρίς. at habent eorum plurimi classem adverbiorum *separationis* (Cominian. ap. Charis. I 181, Diomed. I 404₁₉, Audax VII 348₁₉, [Victorinus] VI 202₁) sive *separandi* (Anonymus ap. Charis. I 181₂₇, Donatus IV 386₁₄, Sacerd. VI 442₂₂) s. *separantis* ([Probus] IV 154₁₅), s. *discretivorum* (Prisc. III 87₁₄), quorum exemplum ubique est *seorsum*. iam probabile mihi est hanc classem eiusque exemplum tralaticium originem ducere ex Dionysii χωρίς. cfr adn. ad classem antecedentem. Ab latinis autem technicis διαίρέσεως speciem apud Gazam Lascarim Chalcondylam repetendam esse duco: οἷον ἄνευ χωρίς διχῇ || 1 τὰ δὲ ἀθροίσεως] Latini technici

ad hanc classem denotandam vel *congregandi* verbo utuntur et vocibus hinc derivatis (Palaemon ap. Char. I 188₂₃, Dositheus VII 410₂₇, Donatus IV 386₁₆, Sacerdos VI 442₂₃, [Victorinus] VI 201₃₀, Prisc. III 87₉) vel *communicandi* voce eiusque propaginibus ([Probus] IV 154₁₄, Cominianus ap. Char. I 181, Audax VII 348₁₈, Anonym. ap. Char. I 181₂₇); Diomedes I 404₁₉ communicationem sive congregationem talia significare dicit | ἄρδην ἅμα ἤλιθα] eadem exempla Σ¹ 948₁₈ et Σ¹ in O apud Hilg. p 11. scholiorum ipsorum alterum, 948₁₈₋₃₃ (Steph), non profert ἄρδην, sed tamen testatur, quia de accentu adverbiorum in δην desinentium praecipit. deinde pergit interpres: τὸ δὲ ἅμα διαφέρει τοῦ ὁμοῦ· τὸ μὲν γὰρ χρονικόν, τὸ δὲ ὁμοῦ τοπικόν, quasi in suo exemplari etiam ὁμοῦ inveniit. denique ἤλιθα explicat. In altero autem scholio (Hel) ἅμα tantum legitur: ἀθροίζοντες καὶ κυστρέφοντες ὅχλον τοῦτοισι κεχρήμεθα τοῖς ἐπιρρήμασιν, οἷον ἅμα περιπατήκατε, ἅμα συνήλθετε. E^c habent ἄρδην ὁμοῦ ἤλυθα (sic) ἄλλοι, item E^b in ed. Walderiana ἄ. ὁ. ἤλιθα ἄ., sed in codicibus Basileensibus et in ed. principe, sicut in E^v Eⁱ, ἄρδην ἅμα sola inveniuntur. Mich. Syncellus fol 206^v ea exempla usurpat quae in artis codicibus infra leguntur post τὰ δὲ συλλήψεως (n. 21), quam quidem classem ille omittit. — Ad ἄρδην cfr Schol. Aristoph. Thesmoph. 274: «δύναμι τοῖνυν πάντας ἄρδην τοὺς θεοὺς» ὅτι κατὰ δύναμιν τῆς λέξεως ἀντὶ τοῦ ἀθρόους πάντας. τὸ γὰρ ἄρδην ὁμοῖόν ἐστι τῷ φοράδην ἐνέγκαι. ἡ γὰρ ἄρσις τοῦτο δηλοῖ. εἰ μὴ νῦν τοῦτο βούλεται, πάντας ὁμοῦ αἴρω (= Suid. s. ἄρδην), et scholion Guelferbyt. (Gud. 15) ad Eur. Phoen. 1146 (τί μέλλετ' ἄρδην πάντες ἐμπίπτειν πύλαις): ἄρδην ὁμοῦ, et Hesychius: ἄρδην· φοράδην ἢ ἐφόδρα ἢ παντελῶς ἢ ἀθρόως ἢ ἐξ ὁλοκλήρου. — Latinis technographis omnibus commune exemplum *simul* est, cui accedere solet aut *pariter* aut *una* aut utrumque

[LECTIONES ARMENI] 1 τὰ δὲ ἀθροίσεως — ἤλιθα] quattuor utitur exemplis, quorum primum idem significat quod *simul*, cetera nominalia sunt ac vim *catervae*, *multitudinis* habent

<17> Τὰ δὲ παρακελεύεως, οἶον εἶα ἄγε φέρε.

p 642 b

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN MLGBTVHAFb] 1 εἶα GBf

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIORVM (Σσ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTORVM]
 1 τὰ δὲ παρακελεύεως — φέρε] παρακελευτικὸν appellat ἄγε Apoll. de adv. 533₁₅ B. 123₁₂ Schn.; eodem nomine εἶα nuncupat schol. codicis Veneti A ad Iliad I 262; παρακελευματικὸν nominatur idem adverbium ab Choerob. orthogr. AO II 213₁₄=EM 294₄₂ = Eustath. ad Iliad. A 302. Latini ad haec adverbia significanda usurpant verbum *hortandi* et nomina *hortationis hortativorum* | εἶα ἄγε φέρε] eadem exempla Σ' 949, et Σ' in O apud Hilg. p 11. Latini omnes *heia* proferunt (vel *eia*), multi etiam *age*. — εἶα spiritu aspero pronuntiandum esse docent schol. Veneti A ad Iliad. I 262: τὸ παρακελευτικὸν ἐπίρρημα ἀπὸ τοῦτου τοῦ συνδέσμου (scil. εἰ) γέγονε τοῦ ἁ περιπεύοντος, τοῦ τόνου ἄλλα-γέντος εἰς περισιπόμενον ἀναγκαίως καὶ τῆς δασειᾶς Ἀττικῶς προσελθούσης, et Choeroboscus orthogr. AO II 213₁₄: ἔστι δὲ παρακελευματικὸν ἐπίρρημα καὶ γράφεται διὰ τῆς εἰ διφθόγγου· ὥσπερ γὰρ παρὰ τὸ ρεα γίνεται ρεῖα διὰ τῆς εἰ διφθόγγου κατὰ πλεονασμὸν τοῦ ι, οὕτως καὶ ἀπὸ τοῦ ἔω τοῦ σημαίνοντος τὸ ἐκπέμπω γίνεται ἔα καὶ εἶα κατὰ πλεονασμὸν τοῦ ι (ubi perperam tradita sunt ἔω ἔα εἶα). Eustathius ad Iliad. A 302 p 107₁₃ de εἰ δ' ἄγε disserens: ἔτεροι καὶ τοῦτο σχῆμα ἐκ παραλλήλου φασί (non ellipsis), δύο ἐνταῦθα ἰσοδυνάμων κειμένων λέξεων, τοῦ τε εἰ παρακελευματικοῦ ἐπίρρηματος καὶ τοῦ ἄγε ἀντὶ τοῦ εἶα ἄγε. . . . . φασί δὲ καὶ ὅτι τοῦτο τὸ εἰ προσλήψει τοῦ α ἔνεται εἶα, δ δηλοῖ τὸ ἄγε φέρε, καὶ ἀρέσκει οὕτω τῷ Νικάνори καὶ δοκεῖ κρειττόνως οὕτως ἔχειν . . . . . δοκεῖ δὲ τὸ ῥηθὲν εἶα παροξύνεσθαι, ὥς κατ' ἐπέκτασιν ἔχον τὸ α, ὁποῖόν τι καὶ ἐν τῷ ναίχι γίνεται. ὅτι δὲ τὸ εἶα συνεσταλμένον ἔχει τὴν λήγουσαν, ἡ τραγωδία δηλοῖ ἐν τῷ «ἀλλ' εἶα, τέκνον» <Eur. Phoen. 970 N>. . . . . σημείωσαι δὲ ὅτι κατὰ τὴν τέχνην Γεωργίου (i. e. κατὰ τὴν ὀρθογραφικὴν τ. Γ. τοῦ Χοιροβοσκοῦ) προπερισπᾶται τὸ ῥηθὲν εἶα, εἰπόντος ὅτι. . . . . sequitur locus modo transcriptus. de spiritu Eustathius diserti nihil dicit. quem asperum fuisse ex latina quoque pronuntiatione videtur conligi posse. — In Heliodori commentario Dionysii verba ita explanantur apud Hilg. p 11: δι' αὐτῶν γὰρ παρακελεύομεθα· «ἄγε δὴ ταχέως τουτὶ συνάρπασον» <Aristophanis Nubium vers. 775 ed. Bergk>., «ἄγρει μάν, ὅτ' ἂν αὐτε κερηκομῶντες Ἀχαιοί» <H 459>. καὶ χρὴ γινώσκειν, ὥς εὔρηται τὰ τοιαῦτα ἐπίρρηματα εἰς πρόσωπα κινούμενα προστακτικά, unde non concludere, sed suspicari certe licet Heliodorum etiam ἄγρει in arte legisse. nec minus licet coicere Stephanum scholiastam inter παρακελεύεως adverbia invenisse εἰέν interiectionem. ex huius enim commentario in scholiorum collectionem Vaticanam haec transcripta sunt, de quibus mus. Rhenan. 1864 p 34 egi, Σ 949: Καὶ τὸ εἰέν δηλοῖ τὸ πορεύου (nam sic scribendam opinabatur Stephanus interiectionem, de cuius iusta scriptura iterum disputavi in Fleckeiseni Annal. 1880 p 789. ante καὶ nonnulla verba intercidiisse puto, quibus de ἴθι vel ἄγε interpretes disseruit). ἔω γὰρ τὸ περιπατῶ, ἔε οὐ καὶ ὁδός. παρακελευτικὸν καὶ παραγραφικὸν λόγον δηλοῖ (παραγραφικὸν UH, περιγραφικὸν Bekker). ἔστι δὲ δύο μέρη λόγου «εἰ κέν» καὶ συγκοπὴ τοῦ κ ὥς ἐφ' ἐνός εἰέν. καὶ δύο τόνοι· πεπλανημένως δὲ

[LECTIONES ARMENII] 1 εἶα ἄγε φέρε] quinque exempla habet, quorum primum exprimit ἄγε, alterum significat *sine*, tertium reddit φέρε. post φέρε forsitan invenerit etiam ἴθι δεῦρο. ἔα eum pro εἶα legisse non conligo ex altero exemplo armeniano (quamquam apud Hesychium Suidam Zonaram occurrit: ἔα δὴ· ἄγε δὴ), sed potius perperam εἶα ab εἶαν derivasse

p 642 b

〈18〉 Τὰ δὲ συγκρίσεως, οἷον μᾶλλον ἤττον.

12

〈19〉 Τὰ δὲ ἐρωτήσεως, οἷον πόθεν πηνίκα πῶς.

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN MLGBTVHafb] 1 συγκρίσεως] γκρί in L evanida || 2 τὰ δὲ ἐρωτήσεως — πῶς om G | post πόθεν add ποὺ L²GBTVHafb, sed om ML¹

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.] <μόνον ἢ εἰ> περιπαῖται. quibuscum cfr quae de voculae vi scholion in Gregorium Nazianzenum t. XXXVI p 914 collectionis Mignianae docet: ἐν ἀρχῇ δὲ λόγου εὐρισκόμενον ἀντὶ παρακελεύσεως εἴρηται, ὁμοίως τῷ ἄγε, ἵσως ἀντὶ τοῦ εἶα κατὰ τροπὴν τοῦ ᾧ εἰς ἐν ὡς ἔνεκα ἔνεκεν. Alias hortandi voces in erotematis legimus iuxta εἶα ἄγε φέρε: δεῦτε in E⁸, δεῦτε δεῦρο ἴθι in E⁷ E^b E⁸. Apud latinos grammaticos praeter *heia age* inveniuntur *agedum agite* ||

1 τὰ δὲ συγκρίσεως, οἷον μᾶλλον ἤττον] eadem exempla habent ΣE. Latini huiusmodi adverbia *comparationem significare* dicunt (Cominianus ap. Charis. I 181₉), vel nuncupant *comparationis* (Audax VII 348₂₀ [Victorinus] VI 202₁) *comparantis* ([Probus] IV 154₁₅) *comparandi* (Anonymus ap. Char. I 181₂₇ Donatus IV 386₁₇ Sacerdos VI 442₂₄) *comparativa* (Prisc. III 88₁). exemplum horum omnium commune *magis* est, cui complures *potius* adiciunt, unus Priscianus *minus*, item singuli: *sati* et *tam*. Sed ei technographi latini qui proxime ad Dionysium accedere solent, Palaemon Romanus Diomedes Dositheus, non habent quod huic classi respondeat. nam quae ab Romano appellatur *comparandi* classis (apud Charis. I 192₄), eadem est atque ceterorum species similitudinis, Dionysiana παραβολῆς, id quod exempla demonstrant: *sic quasi tamquam*. atque etiam cur defuerit in eis, quae Palaemon de adverbio praeceperat, classis comparativa, in aperto est. etenim ex eiusdem technici de coniunctione expositione Charisius I 225₂₉ et Diomedes I 416₂₇ haec excerpserunt: *relativae, ad aliquid, ut Plinius ait, sive comparativae hae: magis potius immo*. Ergo C. Plinius Secundus et Palaemon illas voces in coniunctionum numero habebant. qua cum sententia concinunt quae Apollonius dicit de coni. 487₃₂ B. 221₂₃ Schn.: τῷ διασαφητικῷ συνδέσμῳ (i. e. ἢ comparativo) οὐκ ἄλλο τι σύνεστι μόριον ἢ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον (cfr Σ 972₂₃), καὶ ἦν ἡ τοιαύτη ἀφορμὴ ἀποδεικτική, καθότι προείπομεν ἐν τοῖς κατ'ἀρχὴν (quae explicatio nunc deest), τοῦ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον συνδέσμου εἶναι καὶ καθὸ <οὐδ' ἢ> δύναμις ἦν ἀντήρης ||

2 τὰ δὲ ἐρωτήσεως] Apollonius de synt. 18₂, 78₂₂ πευτικὰ nominat talia adverbia: cfr usus vocabulorum πευτικῶς de adv. 625₁ B. 209₂₆ Schn., πευσις de adv. 536₁₄ B. 126₁₅ Schn., πύσμα de adv. 617₁₅ B. 203₁₁ Schn. 584₅ 11 B. 172₂₁ 173₂ Schn. de synt. 76₂₆, πυσματικὸς de adv. 617₁₆ B. 203₁₂ Schn. Item Herodianus apud Io. Alex. 31, 34₂ Arcadium 206₁₇ Schm. πυσματικὰ appellat πῇ ποὺ πῶς πότε ποῖ. nec Herodiano, sed Arcadio (sive Theodosio) deberi videtur nomen ἐρωτηματικῶν 209₁₆. Cfr supra ad p 39, 1. Latini technici ad hanc speciem notandam aut *percontandi* verbo utuntur (id quod Dositheus quoque fecit, apud quem VII 410₂₄ *recusandi* corrigendum est in *percunctandi*) aut *interrogandi* verbo, *interrogationis* nomine. ([Victorinus] VI 201₂₅ 28 percunctantis et interrogantis adverbia inter se distinguit) πόθεν πηνίκα πῶς] post πόθεν add ποὺ etiam Σ¹ 949₁₀ E; sed ab

[LECTIONES ARMENI] 1 μᾶλλον ἤττον] eadem exempla || 2 πόθεν πηνίκα πῶς] quinque exempla habet, quorum primum πόθεν reddit, alterum temporale est (secundo enim loco pro *rep* legendum est *erp* = *quando*), cetera tria modum denotant. ποὺ non invenitur expressum

<20> Τὰ δὲ ἐπιτάσεως, οἷον λίαν σφόδρα πάνυ ἄγαν μά-^{p 642 b}
 λιστα.

<21> † Τὰ δὲ συλλήψεως, οἷον ἅμα ὁμοῦ ἄμυδις.

<22> Τὰ δὲ ἀπωμοτικά, οἷον μά.

5 <23> Τὰ δὲ κατωμοτικά, οἷον νή.

14

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN MLGBTVHAFb] 1 ἄγαν πάνυ VHAFb
 3 ἄμυδις B || 4 ἀπωμοτικά MLb: ἀπομοτικά GVHA, ἀπομοτικά Bf, ἀπωμω-
 τικά T || 5 κατωμοτικά MLTb: καταμοτικά G, κατομοτικά B, κατο-
 μωτικά VHAF

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIORVM (Σσλ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTORVM]
 Stephano quoque hoc adverbium lectum esse conligendum non est ex Σ 949₁₀:
 ἐκ τοῦ πῶς ζητεῖται τρόπος, τοῦ πηνίκα χρόνος, τοῦ πόθεν τόπος (sic recte
 Bekker, UH τὸ πῶς pro τόπος), καὶ τὸ ποῦ καὶ πότε. ἡ δὲ ἐρώτης ἐν πᾶσι
 τοῖς μέρεσι τοῦ λόγου. patet enim, opinor, καὶ τὸ ποῦ καὶ πότε auctorem scholii non
 scripsisse. apud Latinos Dionysii exempla non occurrunt, nisi quod Dositheus
quomodo πῶς, τίνα τρόπον praebet. omnium commune est *cur*, cui complures
 addunt *quare quidita*. ([Victorino] exempla interrogantis sunt *cur quidita*, per-
 cunctantis *numquid an ne*) ||

1—2 τὰ δὲ ἐπιτάσεως — μάλιστα Σ¹ in
 O ap. Hilg. 11 et subsequens scholion (Hel.) λίαν σφόδρα tantum proferunt.
 Σ¹ 949₁₃ omnia quinque praebet et eodem ordine qui supra legitur, in scholio
 autem sequenti (Steph) nullum reperimus nisi λίαν ἄγαν, ex quo tamen non efficitur
 Stephanum σφόδρα πάνυ μάλιστα non invenisse, cum hoc scholio de accentu
 adverbiorum in ᾧ desinentium agatur. λ interpretatur μάλιστα: ἐξαιρέτως.
 omnia quinque exempla habent etiam E^s E^v E^b (et πάνυ post ἄγαν positum),
 πάνυ om E^t. Latini hanc speciem praeter Priscianum ignorant, quantitatis ad-
 verbis eiusmodi voces tribuentes. Prisc. III 87₂₇: *intensiva, ut valde nimium*
prorsus penitus omnino ||

3 τὰ δὲ συλλήψεως — ἄμυδις hanc clas-
 sem testatur Σ¹ 949₂₅. atque ἄμυδις vocis formam inlustrat subsequens scho-
 lion (Steph), vim declarat λ. Sed in commentario Heliodoreo post ἐπιτάσεως
 ἐπιρρήματα statim sequitur lemma τὰ δὲ ἀπωμοτικά οἷον μά. nec magis in E
 inveniuntur συλλήψεως adverbium, quae quid sibi velint post ἀθροίσεως speciem,
 nemo dicat. denique ne latini quidem artigraphi hanc classem habent: nam
 congregandi vel communicandi species respondet ἀθροίσεως speciei, vide supra
 ad p 81, 1 ||

4— p 86, 1 τὰ δὲ ἀπωμοτικά — εὐάν] hae quinque
 classes in scholiorum collectione Vaticana (UH) et in commentario Heliodoreo
 (OH) et in E^s ita conlocantur ut supra; in E^v E^b E^t sic: βεβαιώσεως, θετικά,
 κατωμοτικά, ἀπωμοτικά, θειαμοῦ ||

4—5 τὰ δὲ ἀπωμ. — νή] Latini
 non distinguunt inter se negativa et affirmativa adverbium iurandi, sed habent
 unam speciem *iurandi* vel *iurisiurandi* vel *iurantis* vel *iurativorum* ||

4 μά etiam κατωμοτικὸν esse docent Σ 949₃₀ (Steph) Σ 950₁ Σ 950₃ (Hel), cfr
 Apoll. soph. 109₂₇. alterum ἀπωμοτικῶν exemplum nemo testium exhibet ||

5 νή] ναί E^v E^b (in ed. Wald. ναί νή) E^t (in mg νή)

[LECTIONES ARMENII] 1—2 λίαν — μάλιστα] exempla septem || 3 τὰ δὲ
 συλλήψεως — ἄμυδις hanc classem ignorat || 4 μά] duo exempla
 praebet, quorum utrumque significat *absit* (*dar* et *chau*) || 5 νή] ha
 i. e. *ita est*

⟨24⟩ Τὰ δὲ βεβαιώσεως, οἷον δηλαδή.

⟨25⟩ Τὰ δὲ θετικά, οἷον γαμητέον πλευστέον.

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN MLGBTVHAFb] 1—2 τὰ δὲ βεβαιώσεως οἷον δηλαδή conlocant post πλευστέον Vb, om HAF | οἷον δηλαδή om T | δηλαδή MGBVb: δὴ L || 2 γαμητέον πλευστέον ML: γαμητέων πλευστέων G, γαμητέον γραπτέον πλευστέον νοητέον B, θετέον γραπτέον T, γαμητέον γραπτέον πλευστέον VHAF (nisi quod f πλευστέον habet), ἀναγνωστέον γραπτέον πλευστέον b (ἀναγν. sumpsit ex Σ¹ 950₂₄ et σ^P)

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσλ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.] 1 τὰ δὲ βεβαιώσεως, οἷον δηλαδή] hoc unum exemplum exhibet Σ¹ 950₁₅, hoc unum legisse apparet etiam auctorem subsequentis scholii (quod non solum in collectione Vaticana ex Stephani commentario excerptum exstat, sed in interpretatione Heliodorea quoque legitur): βεβαιῶν γάρ τι πρᾶγμα τούτῳ κέχρηται τῷ ἐπιρρήματι, οἷον «πῇ βαδίζεις; δηλαδή εἶσω» ἀντὶ τοῦ φανερόν καὶ βέβαιον ὅτι ἔσω. Sed E addunt δῆπουθεν πάντως ἀμήν (E¹, ubi καταθέσεως pro βεβαιώσεως legitur, etiam ὅσα in mg habent). Latini adverbia *adfirmandi* nuncupant (velut Palaemon ap. Charis. I 188₂₁) vel *adfirmantis* ([Victorinus] VI 201₂₄) vel *confirmandi* (Sacerdos VI 442₁₅) vel *confirmativa* (Prisc. III 85₆), vel *adfirmationem* significare dicunt (Cominianus ap. Char. I 181₄) vel *confirmationem* (Diomedes I 404₇). exempla saepissime usitata sunt *etiam scilicet* (quod Dositheus VII 410₂₀ δηλαδή interpretatur *quidni quippe* | post βεβαιώσεως speciem E¹ inserunt: τὰ δὲ δεικτικά, οἷον ἴδε (sic) ἰδοῦ, quam classem habent etiam Gaza (cum exemplis ἰδοῦ ἡνὶ ὧδε ἐκεῖ ἐνθάδε), Lascaris (ἰδοῦ ἡνὶ), Chalcondylas (ἰδοῦ ἡνὶ). usurpavit hoc nomen iam Herodianus apud Io. Alex. 13₁₅ I 417₂₆ Lz: σημειούμεθα (propter oxytonesim) τὴν οὐ ἀπόφασιν καὶ ἰδοῦ δεικτικὸν καὶ <ἰοῦ> σχετλιαστικὸν ἐπιρρήμα. cfr Io. Alex. 23₁₅ 32₂₁ Arcad. 209₄ Schm. atque latini grammatici perferunt adverbia *demonstrandi* cum exemplis *en ecce* (em *ecce* *ecce* *illum*), velut Palaemon ap. Charis. I 188₂₃ Romanus apud eundem I 191₂₁ Cominianus ap. eundem I 181₅ Diomedes I 404₈ Dositheus VII 410₂₂ (qui et *en* et *ecce* et *em* interpretatur ἰδοῦ) || 2 τὰ δὲ θετικά — πλευστέον] Σ¹ in O πλευστέον tantum exhibet nec plura subsequens scholion 950₁₈ (Hel) aut Σ 950₂₄ (Steph). Sed Σ¹ 950₂₄ praebet tria exempla: ἀναγνωστέον γραπτέον πλευστέον. Σ 951₃ usurpat duo quae in technē non videtur invenisse: ἀναχωρητέον ζητητέον. λ vel solum vel iuxta alia legebat ἰστέον. nam hoc inter δηλαδή et ἐπ' ἀπειρον (vide infra p 88, 3) interpretatur, ἰστέον: γνωτὸν ἔστω. E ἀναγνωστέον πλευστέον. Ammonius Herm. in Aristot. de interpret. 98a₁₂ postquam alios θέσεις vocabuli usus explanavit: ἀλλὰ καὶ τὰ ἐπιρρήματα τὰ θετικά καλούμενα θέσεις καλοῦσιν τινες, οἷον γαμητέον πιστευτέον (leg.

[LECTIONES ARMENII] 1 δηλαδή *hajd* i. e. δῆλον || 2 θετικά accurate expressum est, nam pro *kragann* legendum *tragann*. trium quibus utitur exemplorum primum idem valet quod γαμητέον; tertium (*damgatseli*) id quod πλευστέον (prorsus enim inepte Cirbiedus vertit *faut-il décomposer?* *damoug* significat umidum, *damgatsouthiun* navigationem); alterum exemplum, *chedakameli*, corruptum est corrigendumque videtur in *cheraganeli*, qua voce interpretem γραπτέον imitatum esse credere licet, quia quod ex eadem radice natum est *cheragan* significat *grammaticum* (in interpretandis illis verbis quae leguntur supra p 9, 3: γράψαι γὰρ τὸ εἶναι παρὰ τοῖς παλαιοῖς, *cherel* ad reddendum εἶναι verbum adhibuit)

<26> Τὰ δὲ θειαμοῦ, οἶον εὐοῖ εὐάν.

p 642 b

§ 20 (25b) ΠΕΡΙ CYNΔΕCΜΟΥ

20

Κύνδεσμος ἔστι λέξις συνδέουσα διάνοιαν μετὰ τάξεως καὶ τὸ τῆς ἐρμηνείας κεκηνὸς δηλοῦσα.

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN MLGBTVHAFb] 1 εὐ.οῖ ML¹, L² priorem acutum in circumflexum mutavit et alterum induxit, εὐ οῖ G, εὐοῖ T, εὐοῖ BVAfb, εὐ οῖ H | εὐ.άν M, εὐ.άν L, εὐ άν G, εὐάν BTVAfb, εὐ.άν H || 2 περὶ συνδέσμου ML²GBV. om L¹, περὶ συνδέσμων THAFb | in intervallo columnarum ad indicem postremi capituli ab L² adscriptum H, ut significaretur octava orationis pars || 3 τάξεως] λέξεως GB || 4 δηλοῦσα MLGB¹, πληροῦσα TVHAFb, idem supra δηλοῦσα scripsit B²

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIORVM (ΣΟΛ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTORVM] πλευστέον?). Photii lex. s. πολεμητέα = Suid. s. eadem voce: πολεμητέα εἶναι ἐν τάχει <Thucyd. I 79> ἀντὶ τοῦ δεῖν πολεμεῖν. ἰστέον δὲ ὅτι τὰ τοιαῦτα θετικά ἐπιρρήματα ἔχουσιν ἐν αὐτοῖς ἢ χρῆ ἢ τὸ δεῖ, οἶον γαμητέον ἀντὶ τοῦ χρῆ γαμῆσαι, ἢ πλευστέον ἀντὶ τοῦ δεῖ πλεῦσαι, καὶ οὐ παραδοτέα <Thucyd. I 86> ἀντὶ τοῦ οὐ χρῆ παραδοῦναι. Syncellus fol 201^v: τὰ θετικά δὲ πρὸς δοτικὴν καὶ αἰτιατικὴν συντάσσεται, οἶον γραπτέον ὑμῖν καὶ γραπτέον ὑμᾶς. ἔσθ' ὅτε καὶ χωρὶς ἐπιφορᾶς πτώσεως λεγόμενα ἀπολύτως, οἶον ἰστέον ἀντὶ τοῦ δεῖ εἰδέναι. Ex latinis grammaticis conferendus Priscianus in institut. libro ultimo III 324_s: *Illi* (scil *Graeci*) λεκτέον ἔστι pro 'oportet dicere'. Πλάτων ἐν πολιτείᾳ Γ. . . . . *hinc Romani gerundia vel supina invenerunt: dicendi dicendo dicendum dictum dictu. proprie autem in dum terminatio Atticum significat adverbium* (Atticum egregie Schoemannus Fleckeis. Annal. t. 89 p 376 correxit in *theticum*), *quod omni generi et numero et personae et tempori potest adiungi, ut eqs.* Palaemon ap. Charis. I 187₂₀: *Plinius Secundus inter adverbia qualitatis posuit dicendo legendo dicendi legendi.* quibuscum cfr EM 479₂₉: ἰτέον ἐπὶ ῥῆμα ποιότητος. Ceteri in formarum verbalium numero habebant gerundia, quamquam ipsum gerundii nomen fortasse oriundum est ex graeco θετικόν ||

1 τὰ δὲ θειαμοῦ] βακχευτικόν nomen usurpat Herodianus in fragmento libri περὶ παθῶν EM 481₄₄ et apud Theogn. AO II 158₁₅, quem locum emendavi mus. Rhen. 1864 p 37 | εὐοῖ εὐάν] Σ 951₁₉ (Steph): τὸ εὐ οἶ εὐ αν (sic U, εὐ οῖ εὐ άν H) ἀλόγως δαεῖαν ἔχουσιν ἐν τῷ τέλει, ἀπλὰ ὄντα, εἰ μὴ τις εἴπῃ τὸ σφοδρὸν πνεῦμα τοῖς βακχιάζουσιν ἀρμόζειν. eadem exempla plus minusve prave scripta exhibent Σ 951₇ (Hel) Σ 951₁₀ (Mel) E^s E^v E^b E^t Syncellus fol 208^r. Scribendum esse ex veterum technicorum praeceptis εὐοῖ demonstravi mus. Rhen. 1864 p 37. εὐάν, non εὐάν pronuntiatum esse docent Io. Al. 37₂₇ et Σ 949₁₉: τὰ δὲ εἰς ᾧν βαρύνεται· λίαν, ἄγαν, πέραν. ὀνοματικὸν εὐάν βακχικόν. sic Bekker; lege πέραν, τάλαν ὀνοματικόν, εὐάν βακχικόν conlato Herodiano περὶ διχρόνων p 356_s. Interiectionis exemplum est *euchoe* vel *euhoie* Palaemoni apud Charis. in adnot. ad I 238₂₅ Romano apud eundem I 241, Cominiano apud eundem in adnot. ad I 238₁₉ (ubi pro *vocantis* legendum *bacchantis* vel *euantis*) [Probo] IV 146_s Prisciano III 91_{4 27} ||

3-4 σύν-

[LECTIONES ARMENII] 1 θειαμοῦ] hanc appellationem reddit nomine quod significat furorem. addit exempla quinque || 2 συνδέσμου, non συνδέσμων || 3 μετὰ τάξεως legebat || 4 δηλοῦσα, non πληροῦσα

Τῶν δὲ συνδέσμων οἱ μὲν εἰς συμπλεκτικοί, οἱ δὲ διαζευκτικοί, οἱ

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN MLGBTVHafB] 1 εἰς om T

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTORVM] δεσμος — δηλοῦσα] haec verba testantur Σ¹ ante 952₂₀ Σ 952₁₄₋₁₃ 953₁₇ (Hel) σ E^s Pseudochoerob. 19₁₆ ac maximam partem etiam Σ 954₄ (Mel), nec ulla discrepantia ex his testibus adnotanda est nisi haec, vetustissimos commentarioli codices, σ^m σ^L, praebere eandem corruptelam quam exhibent technes libri GB: λέξεως pro τάξεως. Heliodorus καὶ τὸ τῆς ἐρμηνείας κεχρηθὲς δηλοῦσα ita explanat: τοῦτ' ὅ φησι διὰ τοὺς διαζευκτικούς συνδέσμους· ἐκεῖνοι γὰρ τὸ τῆς ἐρμηνείας, ὃ ἔστι τὸ τῆς διανοίας, διεzeugμένον καὶ διεστηκὸς δηλοῦσι. E^v om definitio-nem; E^b E^v vero praebent illam ita emendatam: λέξις συνδέουσα τὰ ἄλλα μέρη τοῦ λόγου εἰς διάνοιαν μετὰ τάξεως καὶ τὸ τῆς ἐρμηνείας κεχρηθὲς πληροῦσα (Wald. ante τὰ ἄλλα add etiam πάντα). quarum correctionum altera (quae ex E^b in archetypum deteriorum artis codicum recepta est) Moschopolus videtur restituisse id quod Dionysius scripsit; priore haud dubie correxit technographum ipsum. quod multo ante iam Trypho facere conatus est teste Apollonio de adv. p 515, B. 247₂₂ Schn.: παρὰ τοῖς πλείστοις ἔστι πρόληψις, ὥς οἱ καλοῦμενοι παραπληρωματικοὶ σημασίαν τινὰ οὐ ποιοῦνται. ὁ γοῦν Τρύφων ἐν τῷ ὄρῳ βουλόμενος καὶ αὐτοὺς ἐμπεριλαβεῖν φησὶ «καὶ τὸ κεχρηθὲς τῆς ἐρμηνείας ἔστιν ὅπου παραπληρῶν», ἀπέεικε δὲ καὶ αὐτὸν (l. αὐτοῦς) ταῖς καλουμέναις στοιβαῖς κτλ. iam patet Tryphonianam definitionis clausulam ex Dionysiana ortam esse, sive Thrax, ut mihi quoque videtur, καὶ τὸ τῆς ἐρμηνείας κεχρηθὲς πληροῦσα scripsit sive posuit δηλοῦσα. Apollonius ipse Dionysii ὄρον ita reprobavit, ut ne pro fundamento quidem illo uteretur in coniunctione describenda, sed Stoicorum definitionem, qui σύνδεσμον dixerant μέρος λόγου ἄπριωτον συνδούν τὰ μέρη τοῦ λόγου (Laërt. VII § 58), ita mutavit auxitque, ut definiret: σύνδεσμός ἐστι μέρος λόγου ἀκλιτον συνδετικὸν τῶν τοῦ λόγου μερῶν, οἷς καὶ συσχημαίνει, ἢ τάξιν ἢ δύναμιν παριστῶν, ab Dionysio nihil nisi τάξεως nomen mutuatus. etenim haec finitio, quam Σ 952₇ (Hel) tradit probatque, quin Apolloniana sit non dubito (vide indicem). latine diligenter expressit eam Prisc. III 93₂: *coniunctio est pars or. indeclinabilis, coniunctiva aliarum partium orationis, quibus consignificat, vim vel ordinationem demonstrans*. ac prope accedit ad Apollonianam ea quoque descriptio quam Diomedes I 415₁₃ profert: *coniunctio est pars or. indeclinabilis copulans sermonem et coniungens vim et ordinem partium orationis*, ubi *coniungens* participium videtur ad *copulans* adscriptum fuisse, deinde in verborum contextum inrepens loco depulisse *demonstrans* vocem. Ceteri grammatici latini eam finitionem exhibent quam Palaemonem proposuisse ex eodem Diomedis loco discimus: *coniunctio est pars orationis connectens ordinansque sententiam*, = Prisc. partit. XII vers. Aen. III 465₃₅; = Cominian. apud Charis. I 224₂₄ Dosith. VII 417₂₂ Aud. VII 349₁₀ [Probi] instit. IV 143₂₄ [Victorin.] VI 202₂₁ (nisi quod hi quinque *nectens* dicunt); = Donat. IV 364₃₈ 388₂₈ Sacerd. VI 444₂₂ (nisi quod hi duo *adnectens* habent). hanc autem Palaemonis definitionem apparet ex priore parte Dionysianae factam esse || 1— p 88, 2 τῶν δὲ — παραπληρωματικοί] easdem octo species enumerant σ E^s E^v E^b. E^v iam in enumeratione addunt ἐναντιωματικὴν speciem, quam Dionysius in capitis fine profert ut ab aliis, non ab se ipso probatam. Gaza Lascaris Chalcondylas nudam enumerationem non praemittunt, sed statim singulas species exemplis inlustrant. iidem adiciunt post παραπληρωματικούς praeter ἐναντιωματικούς has classes: δυνητικούς (οἶον ἄν), διακριτικούς sive

δὲ συναπτικοί, οἱ δὲ παρασυναπτικοί, οἱ δὲ αἰτιολογικοί, οἱ δὲ ἄπορ- p 642 b
ρηματικοί, οἱ δὲ συλλογιστικοί, οἱ δὲ παραπληρωματικοί. 26

<1> Συμπλεκτικοί μὲν οὖν εἰσιν ὅσοι τὴν ἐρμηνείαν ἐπ' ἄπειρον ἐκ-

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN MLGBTVH Afb] 1—2 οἱ δὲ ἀπορρηματικοί, οἱ
δὲ συλλογιστικοί om VHAf | ἀπορρηματικοί MGT: ἀπο//ρηματικοί L,
ἀπορρηματικοί Bb || 3 ante συμπλεκτικοί add καὶ HAfb | οὖν
om HAfb

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσλ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.]
ἐπιλεκτικούς (οἶον ἤ), ἐλαττωτικούς (οἶον γοῦν γέ). Ac iam antiqui grammatici
in Dionysiano numero coniunctionum non acq̄ieverunt. Ex Apollonii Dyscoli
libris praeter species ab Dionysio prolatas haec cognoscuntur, de quibus vide
indicem: ἀθροιστικοί, ἀποτελεστικοί, διαβεβαιωτικοί, διασαφητικοί, δυνητικοί, ἐπι-
zeugτικοί, ἐπιφορικοί, παραδιαzeugτικοί, προσληπτικοί. quas classes technes aucto-
rem ne novisse quidem conligendum videtur ex eis verbis quae legimus in fine
capitis: τινὲς δὲ προστιθέασι καὶ ἐναντιωματικούς. In scholiis maioribus repre-
henditur Dionysius quod praetermiserit διασαφητικούς (Σ 972₂₀), ἀναιρετικούς
sive δυνητικούς (Σ 972_{25 29}); ab Heliodoro Σ 963₂₆ etiam παραδιαzeugτική species
et διασαφητική et βεβαιωτική profertur. — Ex latinis grammaticis Priscianus III
93₁₃—104₁₃ Apollonium sequitur. (ablative speciem et praesumptivam, quae in
enumeratione tantum classium 93₁₄ leguntur, in descriptione desunt, non puto
deberi Prisciani manui, sed ab alio in margine adscriptas postea ante *adversati-
vum* insertas esse. vide indicem latinum.) Terentius Scaurus apud [Sergium]
in Donat. IV 560₁₉ Cominianus apud Charis. I 224₂₃—225₄ et apud Diomedem
I 415₂₇—416₃ (post *praeterea* 416₃ intereiderunt exitus expositionis Cominiani et
initium explanationis Palaemonis) Donatus IV 388₂₀—389₁₂ [Probus] IV 143₂₆
—144₂₁ Sacerdos VI 444₂₄ [Victorinus] VI 203₂ Audax VII 349₁₁ Cleodion V 73₁₅
Pompeius V 265₄₈ Augustinus V 520₃₅ quinque tantum species distinguunt: *copu-
lativas disiunctivas expletivas causales rationales*, in causalium specie ponentes
non solum αἰτιολογικούς, sed etiam συναπτικούς, παρασυναπτικούς, alias voces.
atque Pompeius ita loquitur, quasi hanc divisionem omnes latini technici pro-
bent. sed dissensere praeter Priscianum etiam Plinius Palaemon Dositheus
[Asper]. in excerptis ex Palaemonis arte apud Charis. I 225₅—226₉ et apud
Diomedem I 416₃₋₃₁ praeter illas quinque vulgatas proferuntur hae quoque
species: *dubitandi, admonendi atque petendi, comparativae, subiciendi, in-
lativae, finitivae, optativae, subiunctivae*, quarum classium primam et ultimas
tres habet etiam Dositheus VII 417₂₆—418₂₁ || 3 Συμπλεκτικοί] hoc
nomine speciem appellant omnes technici graeci, *copulativas* omnes latini prae-
ter [Asprum], qui V 553₁₁ *complectendi* coniunctiones nominat ||
3—p 89, 1 ὅσοι — συνδέουσι] totum enuntiatum testantur Σ¹ 956₄ et ante 956₁₇
Σ 955₁₆ σ E, particulas Σ 956₁₇ (Hel): οἱ τινες τὴν διάνοιαν ἐπὶ πολὺ ἐκ-
φερομένην καὶ ἐπεκτεινομένην συμπλέκουσι καὶ συνδέουσι, et Σ 957₁₉ (Mel.):
κατ' ἐξοχὴν ἐπὶ τῶν μάλιστα καὶ ἐπὶ ἄπειρον τὴν ἔννοιαν συνδεόντων τοῦτο τὸ
ὄνομα τέτακται, et λ: ἐπ' ἄπειρον ἐπιπολύ. In σ^H E^v E^b E^t legitur συνδέουσιν.
Pseudochoerob. 19₂₂ pro συνδέουσιν habet συμπλέκουσιν

[LECTIONES ARMENII] 3—89, 1 ita interpretatur quasi legerit ἐκφέρουσι συνδεομέ-
νην. subicit exempla septem

p 642 b φερομένην συνδέουσιν. εἰς δὲ οἶδε· μέν δέ τέ καί ἄλλα ἡμέν ἡδέ ἰδέ
 30 ἅτάρ αὐτάρ ἥτοι κέν ἄν.

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN MLGBTVHAFb] 1 συνδοουσιν T | οἶδε hic et 91, 1 et 92, 1. 92, 3. 93, 1. 95, 1. 96, 1. 97, 1. ML¹, ubique circumflexum transfixit acuto L²; G acutum scripsit 91, 1 et 95, 1, circumflexum hic et 92, 1. 93, 1. 97, 1, nullum accentum 92, 3. 96, 1. codices deteriores et editiones οἶδε | ἡδέ om T | ἰδέ om TVHAFb || 2 κέν ἄν om HAFb

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTORVM] 1 οἶδε] neque in scholiis neque in erotematis hanc scripturam quam optimi artis codices exhibent repperi. sed antiquis grammaticis probatam eam fuisse demonstravit Lehrsius quaest. ep. p 133 | μέν testantur Σ 957₂₄ (Mel) 957₃₀ (Hel) σ E. quidem in copulativis ponunt Palaemon Dositheus Priscianus | δέ testantur Σ 958₆ (Mel) 958₁₀ (Hel) σ E. ἐπακολουθητικοῦ et μεταβατικοῦ cognomina profert Melampus; μεταβατικὸν et ἀναιρετικὸν nominat Σ 959₂₇. autem et vero inter copulativas sunt apud Palaemonem Dositheum Priscianum | τέ καί testantur Σ 958_{27 32} (Mel) 959₄ (Hel) σ E. has coniunctiones et poéticas ἡμέν ἡδέ ἰδέ (quas nunc solas copulativas nominamus exclusis ceteris symplecticis) nuncupat ἀθροιστικούς συνδέσμους Apollonius synt. 87_{18 20} 122₁₃ et de coni. 497₅ B. 230₂₀ Schn., ex quo loco patet iam Tryphonem hanc appellationem usurpasse. que et ordinavit Palaemon. ceteri technici latini et que | ἄλλα testantur Σ 959₅ (Mel) 959₉ (Hel) σ E. nec sed nec at habent Palaemon aut [Asper], verum utrumque Dositheus, at ast sed Priscianus, at ast Scaurus Cominianus alii | ἡμέν ἡδέ ἰδέ Σ 959₁₂ (Mel) Σ 959₁₆ (Hel) Σ 959₁₇—960₂: ἰδέ om σ^p σ^R E⁶ E¹ Pseudochoerob. 19₂₃. nec legitur in enumeratione symplecticorum apud Arcadium 210₂ Schm. (Io. Alex. 40₃ etiam ἡμέν ἡδέ om) || 2 ἅτάρ αὐτάρ sic collocant in enumerandis copulativis σ E Io. Alex. 40₄ Arcad. 210₂ Pseudochoerob. 19₂₃. item Σ 960₉ (Hel.): ὁ ἅτάρ, inquit, καὶ ὁ αὐτάρ ὡς ὁ δέ εἰσιν, et Σ 958₂₀ (Hel.): ὁ δέ ..... ἰκοδυναμῶν τῷ ἅτάρ ἢ αὐτάρ. Sed αὐτάρ ἅτάρ Σ¹ 956₄ Σ¹ ante 957₃₀ Σ¹ 960₂. Choerob. qui duobus locis τὰ εἰς ῥ λήγοντα βραχυκατάληκτα ὑπὲρ μίαν συλλαβήν, quae contra regulam in fine accurrunt, enumerat, priore loco 273₁₄ ἅτάρ praeposit, 432₁₀ αὐτάρ. ex ἅτάρ ortum esse αὐτάρ κατὰ πλεονασμὸν opinio erat Apollonii de coni. 522₇ B. 254₅ Schn. (ὁ ἅτάρ ..... ἐντελέστερος ὢν i. e. affectionem non passus) et Herodiani apud auctorem epimerismorum Homer. AO I 2₁₁ = Herod. II 272₂ Lz | ἥτοι] hoc homericum ἥτοι ἰκοδυναμεῖν τῷ μέν dicunt Σ 960₁₀ (Mel) Σ 960₂₂ (Hel), cfr Apollon. synt. 9₂₃. eundem accentum habuisse atque disiunctivam coniunctionem testantur Σ 960₁₃ (Mel): πάντων ἐκείνων δευνομένων (scilicet τῶν ἄλλων συμπλεκτικῶν) οὗτος παροξύνεται, μὴ νομιζομένης τῆς οἱ διφθόγγου ἀλόγου, Σ 960₁₅: ὁ ἥτοι παρ' Ὀμήρῳ μόνον συμπλεκτικός, παρὰ δὲ τοῖς πεζοῖς καὶ τῇ συνηθείᾳ διαzeugτικός· διὸ καὶ βαρύνεται, τῶν συμπλεκτικῶν πάντων δευνομένων, Herodianus apud Io. Alex. 40₄: σημειούμεθα ἐν τοῖς συμπλεκτικοῖς τὸν ἥτοι βαρυνόμενον, ὅς οὐ μόνον συμπλεκτικός ἐστιν, ἀλλὰ καὶ διαzeugτικός, Herod. apud Arcad. 210₁ Schm.: οἱ συμπλεκτικοὶ σύνδεσμοι δεύνονται .... ὑπεσταλμένου τοῦ ἥτοι βαρυτόνου· οὗτος γάρ οὐ μόνον συμπλεκτικός ἀλλὰ καὶ διαzeugτικός. ergo etiam eandem vocem esse copulativam coniunctionem et disiunctivam censuere veteres duplicemque eius vim Herodianus causam fuisse putavit, cur secuta non esset regulam tonicam copulativarum | κέν ἄν et hoc quidem ordine exhibent etiam Σ¹ 956₄ Σ 960₂₁ (Mel) Σ 960₂₇ (Hel) σ E Pseudochoeroboscus. MSyncellus quo loco de copulativis disserit, κέν et ἄν omittit, sed fol 212^v, ubi

<2> Διαzeugτικοὶ δὲ εἰσιν ὅσοι τὴν μὲν φράσιν ἐπικυνδέουσιν, p 642 b

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN MLGBTVHafb] 1 οἱ δὲ διαzeugτικοὶ HAF |
μὲν om T | post μὲν repetit τὴν H | ἐπικυνδέουσι b

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.]
de parapleromaticis agit: εἰσιν ὁμώνυμοι, inquit, συμπλεκτικοὶς δ τε ἄν δυνητι-
κὸς καλούμενος καὶ ὁ ἰσοδύναμος αὐτῷ κέν ποιητικός. Apollonius copulativum
nusquam nominat ἄν vel κέν in eis qui aetatem tulere libris, nec profert vo-
culas Herodianus apud Io. Alex. 40₄ Arcad. 210₂ Schm. in enumerandis copula-
tivis; in ea vero dissertatione Herodianeae de enclitidis, quam post Aldum Bek-
kerus Anecd. p 1142 seqq edidit, p 1147₂₄ (= Herodian. I 561₅ Lz) haec legi-
mus: ἐκ δὲ συνδέσμων ἐγείρουσι τὴν πρὸ αὐτῶν οἶδε· ἐκ μὲν συμπλεκτικῶν τέ
«καὶ τε θεοὶ ξεῖνοισι» <ρ 485>, κέν «καὶ κεν ἐλαφρότερος» <Χ 287>, κέ «καὶ κε
τὸ βουλοίμην» <Γ 41>, ἐκ δὲ παραπληρωματικῶν τοῖ ... γέ ... τάρ ... νύ κτλ.
Heliodorus vel potius Choeroboscus Σ 960₂₇: ὁ κέν καὶ ὁ ἄν, παραπληρωματικοὶ
ὄντες, εἰς τοὺς συμπλεκτικούς ἐτάγησαν. πῶς δὲ καὶ διὰ τί, ἐν τῷ περὶ συν-
δέσμου λεκτέον, scilicet in eis lectionibus, quas Choeroboscus post explanatam
Dionysii artem et inlustratos canones Theodosianos de singulis orationis parti-
bus ita, opinor, habebat, ut simul Apollonii Herodianique de illis libros inter-
pretaretur. De ceteris κέν et ἄν coniunctionum appellationibus vide infra ad
p 98, 1 et indicem sub ἄν. — post ea quae de κέν et ἄν dixit, Melampus
Σ 960₃₀ pergit: Γάρ. τὸν γάρ αὐτὸς οὐ παρέθετο. ἔστι δὲ (sic H, U ἔτι δὲ, b
ἐπεὶ) κοινῇ μὲν διανοίᾳ καὶ αὐτὸς συμπλεκτικός, ἰδικῇ (sic UH, εἰδικῇ b) δὲ
ἐναντιωματικός (lege αἰτιολογικός) || 1 Διαzeugτικοί] hanc appella-
tionem omnes technici graeci usurpant, item *disiunctivorum* vel *disiungendi*
nomen latini. παραδιαzeugτικαί, non διαzeugτικαί eadem coniunctiones dice-
bantur iam a Tryphone, quin etiam ante Tryphonem, ubicunque non ea inter
res disiunctas ratio intercedit, ut altera posita tollat alteram. vide indicem
||

1— p 91, 1 ὅσοι — δυστάξις] ante oculos habebat hunc locum Apollonius
haec scribens de coni. 482₆ B. 216₂ Schn.: οἱ δὲ προκειμένοι σύνδεσμοι εἴρηνται
μὲν σύνδεσμοι ἕνεκα τοῦ συνδεῖν τὰς φράσεις, ὥστε τὸ κοινὸν τῶν συνδέσμων
αὐτοὺς ἀναδεχέσθαι. ἕνεκα δὲ τοῦ ἀπ' αὐτῶν δηλουμένου διαzeugτικοὶ ὠνομά-
σθησαν. ὅλης γὰρ τῆς φράσεως <ὄντες συνδετικοί, τὰ ἐν αὐτῇ> πράγματα δια-
zeugνύουσιν (verba uncis inclusa ex Σ 963₅ addidit RSchneider). sed quas no-
minis explicationes et definitiones non nulli latini technici praebent, [Sergius]
in Donat. IV 516₉: *disiunctivae dictae sunt, non quod elocutionem disiungant,*
sed quod sensum . . . ; elocutio tamen coniungitur, [Victorinus] VI 208₆ Cleodo-
nius V 24₁₆ Pompeius V 265₂₃ 266₅, Priscianus III 97₁₇: *disiunctivae sunt, quae*
quamvis dictiones coniungunt, sensum tamen disiunctum et alteram quidem rem
esse, alteram vero non esse significant, hae definitiones quamquam habent quod
ab Dionysio oriundum sit, tamen eas patet ex ipsa technē haustas non esse ||
1 τὴν φράσιν (cui quod respondeat, non legitur apud Armenium) exhibent Σ¹
ante 961₂₁ et ante 962₂₇ Σ 961₁₁ Σ 961₂₃ (Mel) σ Ε | ἐπικυνδέουσιν]
συνδέουσιν Ε¹ Ε^b Ε⁴, atque etiam Apollonius l. l. et Σ 961₁₀ et Σ 961₃₀ (Ge-
orgius) verbum semel compositum usurpant. sed Dyscolus et Dionysii inter-
pretes illi id ob hanc causam faciunt, quia eis demonstrandum est, διαzeugτικούς
quamquam disiungant tamen συνδέσμους appellari posse. confirmant duplicem
praepositionem Σ¹ ante 961₂₁ Σ¹ ante 962₂₇ σ atque disertis verbis Melampodis

[LECTIONES ARMENII] 1 τὴν φράσιν non convertit, sed tantum ὅσοι ἐπικυνδέουσι μὲν

642 b ἀπό δὲ πράγματος εἰς πᾶγμα διςτάειν. εἰς δὲ οἶδε· ἢ ἦτοι ἡέ.
 32 <3> Cυναπτικοὶ δὲ εἰσιν ὅσοι ὑπαρξιν μὲν οὐ δηλοῦσι, σημαίνουσι

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN MLGBTVHAFb] 1 διςτάειν MLG: διςτῶειν
 BTVHAFb | οἶδε] οὔτοι HAF | ἡέ sic M, ἡέ L sed secundum acutum
 induxit L², ἡέ G || 2 μὲν om Af | σημαίνουσι L || 2— 92, 1 σημαίνουσι
 δὲ ἀκολουθίαν om sed in mg add H

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.]
 interpretatio Σ 961₂₂: οὐκ ἔλαττον τῶν συμπλεκτικῶν συνδέουσιν τὴν φράσιν,
 μᾶλλον δὲ καὶ ἐπικυνδέουσιν, ὥς καὶ ὁ τεχνικός φησιν, διὰ τῆς ἐπικυνδέεως
 τὸ ἐπιτεταμένον φαίνων (sic recte U, ἐντεταμένον Hb) || 1 ἀπό
 δὲ πράγματος εἰς πᾶγμα] Σ¹ ante 961₂₁ et ante 962₂₇ σ E, neque aliud
 legisse censendi sunt auctores scholiorum maiorum, quamquam eisdem verbis
 non utuntur: etenim substituant quae facilius intellegi possint, velut Σ 962₄
 (Georgius) διςτῶντες ἀπ' ἀλλήλων τὰ πᾶγματα | διςτάειν Σ¹
 ante 961₂₁ σ^M L: διςτῶειν Σ¹ ante 962₂₇ σ^H σ^R σ^K σ^P E | ἢ ἦτοι
 ἡέ Σ σ E. namque etiam auctor scholii Σ 963₁₄ haec tantum exempla le-
 gisse putandus est, quamquam sic loquitur quasi plura legerit: τούτων δὲ οἱ
 μὲν ποιητικοί, οἱ δὲ πεζοί, οἱ δὲ κοινοί. — Σ 963₂₅ (Hel) et MSyncellus fol 210^v
 addunt ἡ voculam etiam cύνδεσμον παραδιαζευκτικὸν et διασφητικὸν et δια-
 πορητικὸν et ββαιωτικὸν esse, cfr supra ad p 87, 1—88, 2 et infra ad
 p 95, 2 || 2 Cυναπτικοί] hoc nomen ex latinis grammaticis unus con-
 vertit Priscianus III 94₁₂: *continuativae*. — Palaemon Dositheus [Asper] eas
 coniunctiones, quas nos condicionales nuncupamus, in dubitandi speciem re-
 ferunt. Pal. apud Charis. I 225₂₅: *dubitandi sunt hae*, διςτακτικοί, *si siquidem*
sive seu nisi; Dos. VII 418₁₂: *dubitandi* διςτακτικοί, *si* ἔάν, *nisi* εἰ μὴ, *seu sive*
εἴτε; [Asper] V 553₁₃: *aut dubitandi, ut sive seu siquidem*. — Ceteri artigraphi
 latini huiusmodi voces adscribebant classi causalium, cfr Prisc. III 94₂₅ ||
 2— 92, 1 ὑπαρξιν — ἀκολουθίαν testantur Σ¹ 964₄ et ante 964₂₆ Σ ante 964₄ (Hel)
 Σ 964₁₇ Σ 965₈ (Mel) σ E Pseudochoerob. 19₂₈, sed σ^H E^v E^b E^t Pseudochoer.
 post ἀκολουθίαν add καὶ τάειν. item Σ 964₁₂ (Hel): ἀκολουθίαν δὲ φράσεως
 καὶ τάειν φυλάττουσιν. atque Σ 964₂₆ Σ 965₂₋₄ τάειν solum usurpant. Stoici
 docuerant (Laert. VII § 71): ἐπαγγέλλεται ὁ σύνδεσμος οὗτος (scil εἰ) ἀκολουθεῖν
 τὸ δεύτερον τῷ πρώτῳ. item Apollonius ἀκολουθίας nomine et ἀκολουθεῖν
 verbo utitur de coniunctionibus synapticis, vide de coni. 486₁₄ B. 220₁₅ Schn.:
 ὁ παραcυναπτικός (scil ἐπεὶ) ἔχων καὶ ἐπαγγελίαν τὴν τοῦ συμπλεκτικοῦ, ἐν οἷς
 <συμπλέκει λόγους>, ἔχων δὲ καὶ τὴν τοῦ cυναπτικοῦ, ἐν οἷς ἀκολουθίας ἐστὶ
 παραστατικός, et 487₅ B. 221₂ Schn.: <οἱ cυναπτι>κοὶ καὶ ὅσοι (et ceteri qui)
 ἀκολουθίαν ἐπαγγέλλονται, et 483₂₅ B. 218₂ Schn.: τὸ ἐν cυναφείᾳ <δεῖ καὶ ἐν>
 ἀκολουθίᾳ καθίστασθαι, et 486₇ B. 220₈ Schn.: τὸ <ἀκολου>θεῖ ῥήμα μετάληψιν
 ἔχει τὴν εἰς τὸν εἰς σύνδεσμον· <ἀκολουθ>εῖ τῷ ἡμέραν εἶναι τὸ φῶς εἶναι· ἴσον
 γὰρ <τῷ εἰ ἡμέρα ἐστ>ί, φῶς ἐστίν. Priscian. III 94₁₂: *continuativae sunt quae*
continuationem et consequentiam rerum significant (i. e. cυνάφειαν καὶ ἀκολου-
 θίαν). ad prius nomen cfr Apoll. de coni. 521₁₁ B. 235₃ Schn. et 487₁₁ B. 221₇

[LECTIONES ARMENII] 1 ἀπό δὲ πράγματος — διςτάειν] *a re in rem disiunguntur*.
 unde colligendum esse equidem putaveram, Armenium confudisse διςτάειν et
 διςτάειν. At Merxius opposuit, una littera mutata passivum verbi armeniaci
 in activum corrigi posse

δὲ ἀκολουθίαν. εἰς δὲ οἶδε· εἴ εἵπερ εἰδῆ εἰδήπερ.

p 643 b

<4> Παρασυναπτικοὶ δὲ εἰσιν ὅσοι μεθ' ὑπάρξεως καὶ τάξιν δηλοῦσιν. εἰς δὲ οἶδε· ἐπεὶ ἐπέπερ ἐπειδὴ ἐπειδήπερ.

3

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN MLGBTVHAFb] 1 ante εἴ add ἐπεὶ HAF (non T, quem codicem Bekker perperam adicit), sed in H tria puncta posita sunt sub voce insiticia | εἴ] accentu vox instructa est etiam in MLG || 1—3 εἴ — οἶδε om T

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR, (Σσ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.] Schn. et de synt. 266₁₆ || 1 εἴ εἵπερ εἰδῆ εἰδήπερ] eadem

exempla in Σσ E. atque iam Stoicis non solum εἴ sed etiam εἵπερ exemplum coniunctionum synapticarum erat, v. Sextum Empir. p 311₂₁ 25 B. — Etiam cum δῆ, sicut cum πέρ, coniunctum esse εἴ inde ab Homeri carminibus, nemo nescit. At frustra quaesivi vel unum alicuius scriptoris locum, ubi εἰδήπερ legeretur. necdum Herodianum hanc vocem novisse ex loco Ioannis Alexandrini 40₁₇₋₂₅ conligo, ubi de accentibus coniunctionum disserens technicus εἴ ἐπεὶ εἵπερ ἐπέπερ εἰδῆ ἐπειδὴ ἐπειδήπερ profert, sed nihil dicit de εἰδήπερ: ὁ εἴ συναπτικὸς καὶ ὁ ἐπεὶ παρασυναπτικὸς συνεστηκὼς παρὰ τὴν ἐπὶ πρόθεσιν καὶ τὸν εἴ σύνδεσμον συναπτικὸν δέχονται. . . . . Ὁ εἰδῆ καὶ ἐπειδὴ δύο μέρη λόγου ἔστιν δευόμενα. ὁμοίως καὶ ὁ εἵπερ καὶ ὁ ἐπέπερ καὶ ἐπειδήπερ· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐγκλιτικός ἔστιν ὁ πέρ, ἡγείρει τὴν πρὸ αὐτοῦ βαρεῖαν εἰς δεξιάν, ὥς ὁ κέ ἐν εἴκε αἴκε. e quo loco hoc quoque patet secundum sententiam Herodiani scribendum esse εἴ δῆ et εἴ περ. — Nemo, quod sciam, ἑάν vocem nominavit συναπτικὸν σύνδεσμον, quamquam hanc voculam ex εἴ et ἄν compositam esse saepe audimus (e. g. Σ 967, AO III 280₂₅ EM 307₂₄). vide infra ad 93, 2 || 2 παρασυναπτικῶν nomen mansit usque ad extrema aevi

Byzantii tempora. *subcontinuativae* appellantur a Prisciano. ceteri technici latini eas coniunctiones, quae ἐπεὶ voculae respondent, ponebant inter causales et rationales |

ὅσοι μεθ' ὑπάρξεως καὶ τάξιν δηλοῦσιν testantur Σ¹ ante 966₃₁ Σ¹ 966₁ Σ 966₃₋₅ (Hel) σ E Pseudochoerob. 19₃₀. nec aliud legisse censendus est Σ 966₁₁ (Anon.), quamquam loquitur quasi μετὰ τάξεως καὶ ὑπαρξίν legerit: ὁ δὲ <παρα>συναπτικὸς πρὸς τῷ (UH perperam τὸ) ἀκολουθίαν σημαίνειν καὶ συνάπτειν πρὸς ἕτερον νόημα καὶ ὑφίστησι τὸ πρᾶγμα. similiter σ explanat Dionysii verba: σημαίνουσι δὲ ὑπαρξίν μετὰ τάξεως οὕτως κτλ. Σ 966₃₁ autem: οὗτοι καὶ ὑπαρξίν καὶ τάξιν δηλοῦσιν. — cfr etiam Crinis Stoicus apud Laërtium VII § 71: ἐπαγγέλλεται δὲ ὁ σύνδεσμος (scil ἐπεὶ) ἀκολουθεῖν τε τὸ δεύτερον τῷ πρώτῳ καὶ τὸ πρῶτον ὑφεστάναι, et Apollonius de conl. 501, B. 234₁₃ Schn.: οἱ αἰτιολογικοὶ σύνδεσμοι καὶ ἀκολουθίας εἰς πάλιν δεκτικοὶ καὶ <ὑπάρ>ξεως, ὥς καὶ σχεδὸν τοῖς παρασυναπτικοῖς οἱ αὐτοὶ εἰσι. Prisc. III 94₂₂: *subcontinuativae vero causam continuationis ostendunt consequentem cum essentia rerum, ut quoniam quia* || 3 ἐπεὶ ἐπέπερ ἐπειδὴ ἐπειδήπερ] eadem exempla Σ¹ σ E, eadem etiam Herodianus apud Io. Alex.

[LECTIONES ARMENII] 1 pro ἀκολουθίαν invenitur idem nomen armeniacum, quod mox usurpatur, ubi τάξιν Dionysius dicit. et addita est illi nomini vox quae significat τινά | exempla quattuor quibus imitari conatur εἴ εἵπερ εἰδῆ εἰδήπερ || 2 μεθ' ὑπάρξεως καὶ τάξιν legebat || 3 ἐπεὶ — ἐπειδὴπερ] tria tantum exempla habet: *chan*, *chanzi*, *wasnzi*. Sed videtur incuria librarii intercidissee *wasn* ante *wasnzi*

⟨5⟩ Αἰτιολογικοὶ δὲ εἰσιν ὅσοι ἐπ' ἀποδόσει αἰτίας †ἐνεκεν παρα-
5 λαμβάνονται. εἰς δὲ οἶδε· ἵνα ὅφρα ὅπως ἐνεκα οὐνεκα

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN MLGBTVHAFb] 1 ἀποδώσει LB | αἰτεῖαι
ML¹, sed L² supra ei scripsit ἱ | ἐνεκεν praebent MLGBT, om VHAfb ||
2 οὐνεκα om T | post οὐνεκα add ὅτι b ex σ^p

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.]
40₂₂ profert || 1 αἰτιολογικοὶ] nomen ab omnibus technicis grae-

cis usurpatur, sed apud Apollonium est ubi etiam αἰτιώδης σύνδεσμος in-
veniat, synt. 268₂₄, de coni. 505₃₁ B. 239₁₆ Schn., sicut Stoici eiusmodi enun-
tiata αἰτιώδη nuncupabant (Laërt. VII § 72). Latini *causales* appellant ||

1—2 ὅσοι ἐπ' ἀποδόσει αἰτίας ἐνεκεν παραλαμβάνονται] haec praebent etiam Σ¹
967₁₄ σ (praeter duos codices) E^s Pseudochoerob. 19₃₂. ἐνεκεν om σ^H σ^R E^v E^b
(excepto cod. Basil. II) E^t. atque etiam Σ 967₁₆ (Mel): ὡς καὶ αὐτός φησι
παραλαμβάνεσθαι αὐτοὺς ἐπὶ τῇ ἀποδόσει τῆς αἰτίας. contra Σ 968₉ (Anon.)
ἐπ' ἀποδόσει om: αἰτιολογικοὶ σύνδεσμοι λέγονται ὅσοι αἰτίας ἐνεκα παραλαμβάνον-
ται || 2—94, 1 ἵνα — καθ' ὅσον] haec exempla exhibent etiam Σ¹ 967₁₄ σ

E^s E^b (excepta ed. pr.) Pseudochoer. 19₃₃. καθ' ὅσον om E^v E^b in ed. pr.,
οὐνεκα et διό om E^t. Adiciunt γάρ post καθόσον E^s, post οὐνεκα E^v E^b, post
ἐνεκα E^t; ἐάν γάρ add post ὅπως σ^H; ἐάν ἄν add post ὅπως σ^R; ὅτι add post
οὐνεκα σ^p. — Apud Stoicos διότι coniunctio ἀξιώματος αἰτιώδους est, Laërt.
VII § 72. — Apollonius de coni. 501₁₅—514₃₃ B. 235₅—247₂₀ Schn. has coniunctio-
nes causales recenset: ὅτι, οὐνεκα, ἐνεκα (ἐνεκεν εἵνεκα εἵνεκεν ἐκῆτι), γάρ,
δι' ὃ τι (quocum comparat καθ' ὃ τι), ἵνα, ὅπως, ὅφρα, deinde non nullas quae
concinunt cum adverbiiis temporalibus vel localibus (ἐπεὶ, δπου, ὅτε, ὁπότε),
denique χάριν, quam vocem Dyscolus censet accusativum esse subtracta εἰς
praepositione. Atque iam Tryphonem ὅτι et γάρ causalibus adscripsisse ex
Apollonio 501₁₆ B. 235₆ Schn., 507₁₇ B. 240₂₆ Schn. discimus. — Herodianus apud
Io. Alex. 40₁₃: πᾶς αἰτιολογικός σύνδεσμος ὑπὲρ μίαν συλλαβὴν βαρύνεται, οὐνεκα
ἐνεκα ὅτι χάριν. ὅηλοι γάρ οὐκ ὄνομα μόνον, ἀλλὰ καὶ σύνδεσμον αἰτιολογικόν·
χάριν Δίωvoc ἀντὶ τοῦ ἐνεκα Δίωvoc. Apud Arcad. 210₁₁ Schm. exempla huius
praecepti tonici sunt ἐνεκα ὅφρα ὅτι χάριν, in AO III 280₂₁ ἐνεκα οὐνεκα ἐνεκεν
ὅφρα ἵνα χάριν. de γάρ Herod. ap. Arcad. 209₁₉ praecipit: πᾶς σύνδεσμος μονο-
κύλλαβος βραχυκατάληκτος δέχεται· γάρ ἄρ ῥά κτλ. — Ἐάν MSyncellus quoque

[LECTIONES ARMENII] 1 Armenius quoque hanc ineptam corruptelam ἐπ' ἀποδό-
σει αἰτίας ἐνεκεν, cuius origo in oculis incurrit, legisse censendus est, convertit
enim sic: *i patsadrouthean sags paghajts*. quae verba primo obtutu videntur
nata esse ex imitatione eorum, quae Dionysius haud dubie scripsit: ἐπ' ἀποδόσει
αἰτίας. nam *i* — *sags* saepe eadem ratione usurpatur qua germanicum *um* —
willen. at *i* etiam ubi *sags* non accedit idem valet quod *propter*, *causa*; item *sags*,
etiamsi non praemittitur *i*, vim habet praepositionis causalis. quae cum ita
sint nec credere liceat Armenium, ut est etiam in interpretandis singulis verbis
Dionysii pedisequus, simplicem ἐπὶ praepositionem illa composita *i* — *sags*
reddidisse, patet *i patsadrouthean* respondere graecis ἐπ' ἀποδόσει et *sags*
paghajts graecis αἰτίας ἐνεκεν. addimus etiam Ioannem Ezengatzum (qui sae-
culo XIV ex superiorum technes armeniacae interpretum explanationibus eas,
quae maxime memorabiles videbantur, excerpit et in unum commentarium
contulit) verba illa quattuor teste Mechitaristarum lexico ita interpretatum
esse, ut *i* cum *patsadrouthean*. *sags* cum *paghajts* coniungeret, nec aliter sen-
tire Mechitaristas ipsos || 2—94, 1 exempla duodecim exhibet

διὸ διότι καθ' ὃ καθ' ὅτι καθ' ὅσον.

p 643 b

<6> † Ἀπορρηματικοὶ δέ εἰσιν † ὅσοι ἐπαποροῦντες εἰώθασι 7

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN MLGBTVHafb] 1 διὸ διότι ML διὸ διότι G; sed καθ' ὃ καθ' ὅτι καθ' ὅσον cum spiritu et apostropho MLG | καθ' ὃ καθ' ὅτι om T || 2 ἀπορρηματικοὶ vel ἀπορρήματικοὶ MLGTA: ἀπορρηματικοὶ BVHfb || 2— p 95, 2 ὅσοι — δέ εἰσιν om VHAf || 2— p 95, 1 ὅσοι ἐπαποροῦντες εἰώθασι συνδεῖν MLB: ὅσοις ἐπαπ. εἰώθασι συνδεῖν G, ὅσοις ἐπαπ. εἰώθασι χρῆσθαι T, ὅσοις ἐπαπ. εἰώθαμεν χρῆσθαι b (εἰώθαμεν ex σ^B σ^P)

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσ) ΕΡΟΤΕΜΑΤΥΜ (Ε) ΑΛΙΟΡΥΜ ΣΚΡΙΠΤΟΡΥΜ] in αἰτιολογικῶν numero habet, quin etiam primum huius classis exemplum apud illum est fol 211^v. (paullo post, ubi diversas singularum causalium significationes recenset: ὁ δὲ ἐάν, inquit, δισταγμὸν σημαίνει, ὅσον ἐάν ὑγιάνω, πορεύομαι,) nec minus Prisciano causalis coniunctio est, III 94₁₂: *continuativae sunt, quae continuationem et consequentiam rerum significant, ut si, cum ei Graecum significat; quando enim ἐάν, causalis est.* ab Apollonio ἐπιζευκτικὸς nuncupatur || p 93, 2 [va] Apollonius distinguit de coni. 510₁₈ B. 243₁₉ Schn. tres huius vocis significationes, unam adverbialem (*ubi*), duas coniunctionales, quarum altera αἰτιολογική, ἀποτελεστική altera est | ὅφρα et ὅπως, si coniunctiones sint, eandem vim habere atque [va Apollonius 510₂₆ B. 243₂₈ Schn., 511₉ B. 244₆ Schn. dicit; sin adverbia, diversam | ἔνεκα]

graeorum technicorum opinionem secutus, qui omnes ἔνεκα, multi etiam χάριν coniunctionibus adscribebant, Palaemon apud Charis. I 225₁₈ et ap. Diomedem I 416₆ *propter causa gratia* in causalium numero refert, item Dositheus VII 418₆ *gratia* χάριν, *causa* ἔνεκεν. Sed Scaurus apud [Sergium] in Donatum, Cominianus apud Charisium, Donatus, ceteri has coniunctiones non proferunt | οὐνεκα] Apollonius de coni. 504₆ B. 237₂₃ Schn. diversum non solum vi, sed etiam origine putat id οὐνεκα quod *quia* significat, ab eo quod idem valet atque *quapropter*. illud simplex vocabulum esse, hoc appositione ex οὐ ἔνεκα factum, ἐν παραθέσει δύο μερῶν λόγου. huic alteri ex Apollonii sententia patet imponendum esse circumflexum, non acutum || 1 διὸ διότι καθ' ὃ καθ' ὅτι καθ' ὅσον] Apollonius de coni. 508₂₆—510₆ B. 242₁—243₉ Schn., synt. 318₁₄—321₁₆ (cfr 304₁₆) demonstrat διότι et καθότι non syntheta esse, sed parthesi coniunctam esse διὰ vel κατὰ praepositionem cum accusativis neutrius generis vocum ὅς τις, neque aliter sensisse Tryphonem ex 509₁₅ B. 242₁₈ Schn. conligi licet. ergo si et doctrinam horum grammaticorum et scribendi rationem nostram sequemur, duobus intervallis uti debemus et apostropho: δι' ὃ τι, καθ' ὃ τι. nec minus in διὸ καθὼ καθόσον appositae praepositiones putasse Apollonium apparet. E^v E^b E^t sic finiunt enumerationem causalium: καθὼ καθότι καθόσον καὶ διὸ διότι παρὰ τοῖς νῦν, ἃ οἱ παλαιοὶ διήρουν (καθόσον om E^v et in ed. pr. E^b, διὸ om E^t) || 2 ἀπορρηματικοί] hanc cacographiam ex inepta originatione ortam exhibent etiam Σ 969₂₆ in Oxoniensi codice E^v E^t Syncellus fol 212^r (item codex Apollonii de coni. 526₂₄ B. 258₁₅ Schn.). — de ceteris nominibus graecis huius speciei, quae sunt διαπορητικοὶ ἐπαπορητικοὶ ἐρωτηματικοὶ, et de latinis *dubitativarum* vel *interrogativarum* appellationibus v. indicem s. ἀπορρηματικὸς || 2— 95, 1 ὅσοι ἐπαπο-

[LECTIONES ARMENII] 2— 95, 1 ὅσοι ἐπαποροῦντες εἰώθασι συνδεῖν] quae apud Cirbiedum leguntur si in graecam linguam converteris, habebis: ὅς ἀποροῦντες ἐν ἀμφιλόγοις (vel ἀμφιλογίαις) εἰώθαμεν συνδεῖν. primum verbum, *wor*, in *worowch* (i. e. ὅσοις) corrigendum est. ex secundo iniuria conlegeris Armenium simplex

p 643^b κυνδεῖν. εἰς δὲ οἶδε· ἄρα κατὰ μῶν.

9 <7> Κυλλογιστικοὶ δὲ εἰσιν ὅσοι πρὸς τὰς ἐπιφοράς τε καὶ κυλλήψει

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN MLGBTVHAFb] 1 κατὰ sine ι et sine coronide MLG, κατὰ b

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσλ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.]
ροῦντες εἰώθασι κυνδεῖν etiam Σ¹ 968₂₃ σ^L σ^R σ^K: ὅσοι ἐπαποροῦντες εἰώθαμεν
χρῆσθαι σ^H E^s E^b E^t Pseudochoer. 20₁, ὅσοι ἐπαποροῦντες εἰώθαμεν κυνδεῖν
σ^P, ὅσοι ἐπαπ. εἰώθαμεν χρῆσθαι E^v. Primam personam pluralis numeri viden-
tur legisse etiam Σ 969₁₆: ἀπορηματικοὶ λέγονται, διότι ἐν ἀπορίᾳ ὄντες τούτοις
τοὺς λόγους κυνδέομεν· χρώμεθα οὖν τούτοις περὶ τινος ἀμφιβεητοῦντες, et
Syncellus fol 212^r: τοῖς ἀπορήματικοῖς χρώμεθα τοῖς ζητήμασιν ἐπαποροῦντες.
tertiam personam legebat auctor glossarii λ p 427₂₄: εἰώθασι, ἐξ ἔθους ἔχου-
σιν ||

1 ἄρα κατὰ μῶν] ἄρα exemplo iam Stoici usi sunt, Laërt. VII § 66. 68. Apollonius de omnibus tribus (sed de μῶν secundo loco, tertio de κατὰ) disputat, ex qua eadem disputatione cognoscimus etiam Tryphonem has voces tractavisse. accedunt apud Apollonium διαπορητικοὶ ἦ et ἡ (ἡ iam apud Tryphonem accesserat), denique in explicando μῶν docet Dyscolus μὴ quoque διαπορητικῶς παραλαμβάνεσθαι 496₅ B. 229₁₇ Schn. In fragmentis doctrinae Herodianae haec legimus, apud Io. Alex. 39₃₁: οἱ εἰς ᾧ λήγοντες καὶ ὑπὲρ μίαν κυλλαβὴν ὄντες (scilicet σύνδεσμοι) πάντες βαρύνονται, ὡς ἔχει ὁ ἄρα, ὅτε διαπορητικός ἐστιν, ἐκτείνων τὸ πρῶτον ᾧ, καὶ ὁ κυλλογιστικός ἡ παρπληρωματικός, ἐκάτερον συστέλλων. τοιοῦτος καὶ ὁ κατὰ μακρὸν ἔχων τὸ ᾧ τὸ πρῶτον, ὅφρα ἵνα κτλ, et ap. Io. Alex. 40₂₆: ὁ μῶν παρ' Ἀθηναίους διαπορητικός ὦν περιπᾶται· ἀπὸ γὰρ τοῦ μὴ καὶ τοῦ οὖν κύκειται, atque ἡ ἡ appellantur διαπορητικοὶ et ἐρωτηματικοὶ ap. Io. Alex. 41₂₁ (ubi διαζευκτικῆς, quod Lehrsus coniecerat qu. ep. p 52, exhibet Havniensis) 41₂₃ 42₄. — In κατὰ priorī a ne ei quidem veterum grammaticorum ι adscribere, qui vocem ab καὶ et εἴτα derivabant, cfr Apollonius de coni. 497₂₁ B. 231₂ Schn. et Velsen Tryphonis fragm. p 38 ||

2— p 96, 2 κυλλογιστικοὶ — τοιγαροῦν] Stoicos ἄρα τοῖνυν τοιγαροῦν τοιγάρτοι nuncupasse ἐπιφορικούς, καθὼς ἐπιφέρονται τοῖς λελημματισμένοις, ex Apollonii l. de coni. 519₂₀ B. 251₂₃ Schn. discimus. ἀλλαμὴν autem et δέγε προσληπτικούς Stoici vocavere, quia πρόσληψιν, i. e. syllogismi propositionem minorem, inducunt, nec dubitari potest quin etiam ἄλλα et δέ coniunctiones, ubicunque solae ita usurpantur, illo nomine appellaverint: vide Apoll. 518₇₋₂₀ B. 250₁₅₋₂₅ Schn. Laërt. VII § 76. ἐπιφορικοῦ nomine ipse Apollonius, quoque utitur de ἄρα 494₁₄ 522₃₀ 526₂₅ B. = 227₂₅ 254₂₃ 258₁₆ Schn. (nam tertio horum locorum pro ἐπιφορητικός legendum videtur ἐπιφορικός). Σ 970, ita loquitur, quasi putet omnes coniunctiones syllogisticas (etiam ἄλλα et ἄλλαμὴν) ἐπιφορικούς appellari. κυλλογιστικῶν nomen grammaticorum est teste Apollonio 519₁₉ B. 251₂₇ Schn.: ἐν τοῖς καλουμένοις πρὸς ἡμῶν μὲν κυλλογιστικοῖς. utebatur eo Herodianus quoque, Io. Alex. 39₃₄ 40₃₃. Latinorum technicorum plurimi *rationales* appellant eiusmodi coniunctiones, velut Cominianus apud Charis. I 225₂; pauci *ratiocinativas*, Palaemon ap. Charis I 225₂₀ ap. Diomedem I 416₃ et Dositheus VII 418₆. admiscunt autem (excepto Prisciano) huic classi tales voces, quales praemittuntur indicandae causae, velut *quoniam*. Priscianus III 100₁₅: *collectivae vel rationales sunt ergo igitur itaque* .....

[LECTIONES ARMENII] ἀπορεῖν, non compositum ἐπαπορεῖν legisse. tertium significat in. quartum, *ergpajs*, compositum est ex *erg* = duo et *paj* = verbum. hoc additamentum putaverim Armenium sumpsisse ex scholio graeco || 1 ἄρα — μῶν] Armenius habet exempla septem

τῶν ἀποδείξεων εὖ διακείνται. εἰς δὲ οἷδε ἄρα ἀλλὰ ἀλλαμὴν τοί-^{p 649 b}
 νυν τοιγάρτοι τοιγαροῦν.

10

<8> Παραπληρωματικοὶ δὲ εἰσιν ὅσοι μέτρου ἢ κόσμου

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN MLGBTVHAFb] 1 εἰς] εἰ G (L εἰ habet in
 fine versiculi, cl in subsequentis initio) || 1—2 ἀλλὰ ἀλλαμὴν τοίνυν] ἀλλὰ
 μὴν. ἀλλὰ τοίνυν. μὴν T | ἀλλαμὴν MLGBVHAf, ἀλλὰ μὴν Tb |
 τοίνυν om VHAF || 2 τοιγάρουν L¹, gravem induxit L²

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.,]
*quin alioquin immo utique atqui. hae enim per illationem colligunt supra
 dictum, hoc est ratione confirmant*, 101₅: *dicuntur tamen eadem illativae* (i. e.
 ἐπιφορικοί), *quod praepositis aliis inferuntur* | πρὸς τὰς ἐπιφοράς — εὖ
 διακείνται] testantur Σ¹ ante 970₁ σ E Pseudochoer. 20₈. nec aliud legebat
 Σ 969₂₉ (Hel), qui sic explanat: ὅσοι πρὸς τὰς ἐπαγωγὰς καὶ συναγωγὰς τῶν
 ἀποδείξεων εὖ διακείνται. de ἐπιφοράς et συλλήψεως nominibus v. ind. ||
 1—2 ἄρα — τοιγαροῦν] eadem exempla Σ¹ ante 970₁ σ E Pseudochoer. 20₄. ἀλλαμὴν
 τοιγαροῦν testatur etiam Σ 969₃₁ (Hel), ἀλλαμὴν ἄρα τοιγαροῦν τοίνυν Σ 970₁₋₁₈,
 sed pro τοιγάρτοι alter scholiasta legisse videtur τοιγάρ. Apollonius 519₂₁₋₃₁ B.
 251₂₉—252₈ Schn. τοίνυν τοιγάρτοι τοιγαροῦν ἄρα profert; 526₁₉ B. 258₁₁ Schn.,
 ubi de οὐκοῦν et οὐκουν disputat, οὖν quoque συλλογιστικοῖς adseribit: δις δὲ
 οὖν ἔστιν ὁ οὖν, περιεπώμενον μὲν ἐν συλλογιστικῇ ἐκφορᾷ, δευνόμενος δὲ ὅτε
 ἔστι παραπληρωματικός. καὶ δῆλον ὅτι καὶ τῶν ἐγκλιτικῶν, ἵνα καὶ ὁ τόνος
 τῆς ἀποφάσεως. item Herodianus apud Io. Alex. 40₃₀: οὕτως δὲ καὶ ὁ οὖν
 συνταττόμενος τῇ οὐ ἀποφάσει ἐν τῷ οὐκοῦν, ὅτε μὲν παραπληροῖ, δέυνει τὴν
 οὐ ἀπόφασιν (quae gravi accentu pronuntiatur, ubi vox non enclitica subieitur),
 οὐκουν ὡς εὗρουν· ὅτε δὲ τὴν ἰδίαν ἔχει δύναμιν, τοῦτέστι συλλογιστικός ἔστι,
 φυλάσσει τὴν ἰδίαν περιεπωμένην, ὡς χρυσοῦν, οὕτως καὶ οὐκοῦν |
 ἀλλαμὴν unam vocem esse docet Σ 970₁₀ (Mel): ἰστέον ὅτι ὁ ἀλλαμὴν, ἐκ τοῦ
 ἀλλὰ καὶ μὴν παραπληρωματικοῦ γενόμενος, σύνθετός ἐστι. item τοίνυν pro
 composito habere videtur, sed τοιγάρ et τοιγαροῦν pro vocibus parathesi ortis.
 Apollonius 519₂₁ B. 251₂₉ Schn.: τὸν τοίνυν ἐκ δύο παραπληρωματικῶν συνεστῶτα,
 quod verbum ambiguum est (cfr synt. 319₂₇). Herodianus apud Io. Alex. 40₂₀
 dubitat de ἀλλαμὴν: ἔτι δὲ καὶ ὁ ἀλλαμὴν, εἴτε δύο λέξεις εἴην εἴτε μία, δέυνε-
 ται || 3 παραπληρωματικοί] de ceteris quae inveniuntur nominibus
 huius classis: [παραπληρωτικός] ἀναπληρωματικός [ἀναπληρωτικός] συμπληρω-
 ματικός [συμπληρωτικός] [συμπαραπληρωματικός], item de latinis appellationibus
expletivarum, repletivarum, completivarum coniunctionum vide indicem sub
 παραπληρωματικός || 3—97, 1 ὅσοι μέτρου ἢ κόσμου ἔνεκεν παραλαμβάνονται
 testantur Σ¹ ante 971₂₄ σ E, atque etiam Σ 970₁₀ (Mel): οἱ μέτρον ἀναπλη-
 ροῦντες ἢ κόσμον παρέχοντες τοῖς λόγοις. Priscianus III 102₁₂: *completivae
 sunt vero autem quidem equidem quoque enim nam namque, et fere
 quaecunque coniunctiones ornatus causa vel metri nulla significationis necessi-
 tate ponuntur, hoc nomine nuncupantur*. ubi *ornatus causa vel metri* verba ab
 Dionysio oriunda esse nemo negabit; sed valde dubito, num haec de expleti-
 varum usu sententia ex technē in Prisciani institutiones migraverit ea via,
 quam Elink Sterk excogitavit. is enim in symbol. literar. Batav. VII p 52

[LECTIONES ARMENII] 1 τῶν ἀποδείξεων] singulari utitur et eius nominis, quod
 supra p 93, 1 usurpavit ad convertendum ἀποδόσεως vocabulum || 1—2 exempla
 septem enumerat || 3—97, 1 παραπληρωματικοί — παραλαμβάνονται] con-
 sentit Armenius

643 b ἔνεκεν παραλαμβάνονται. εἰς δὲ οἶδε· δὴ ῥά νύ ποῦ

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN MLGBTVHafb] 1 ποῦ MLGb, που f

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσλ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.] censet Apollonium in definiendis parapleromaticis Dionysio usum esse, Caesariensem Apollonii ὄρον convertisse, ac Dyscoli definitionem hanc elicit ex latini artigraphi verbis: παραπληρωματικοὶ δὲ εἰσιν ὅσοι μέτρου ἢ κόμου ἔνεκεν, οὐκ οὐσης δυνάμεως χρείας (vel δίχα δυνάμεως χρείας), παραλαμβάνονται. At in Apollonii libro περὶ συνδέσμου non solum hodie nulla exstat definitio huius classis, sed ne olim quidem ullam exstitisse conlegerim ex initio eius de parapleromaticis expositionis, quae legitur 515₁—526₂₅ B. 247₂₂—258₁₇ Schn.; nec plane consentit illa Prisciani expletivarum descriptio cum eis, quae Dyscolus l. l. docet. namque εὐφωνίας ἔνεκα dicit 520₂₅ B. 252₂₉ Schn. has coniunctiones adhiberi, ubicunque redundant ¶

1—p 100, 1 δὴ — γέ] eadem exempla eodemque ordine praebent Σ¹ ante 971₂₄ σ E Pseudochoerob. 20₇, nisi quod νὺν Σ¹ σ^p E^s Pseudochoer. omittunt, σ^H σ^R post γέ ponunt, E^v E^b E^t post νύ hoc modo: δ καὶ νὺν γράφεται, ad quae verba add etiam ἀφ' οὗ τὸ τοῖνυν E^b E^t. Ab aliis grammaticis permultae praeter has voculas in scholiis praesertim lexicisque dicuntur παραπληρωματικαὶ esse vel περιτταὶ vel ἀργαί, vel ἐκ πλήρους positae vel ἐκ περιττοῦ, vel περιττεύειν παρέλκειν πλεονάζειν παραπληροῦν, quas composuit Sterk^{ius} symb. liter. VIII p 41—67: ἀλλὰ ἄρα ἀτάρ γάρ γοῦν δὲ δῆθεν εἶτα ἐπεὶ ἔπειτα ἔτι ἢ ἢ καὶ ὁμως οὔτι ποτέ τάρ τέ (debebat addere μὲν ex Σ 970₃₁, δαί ex Σ 971₁₁, πῶς πῇ ποθί ex Io. Characis de encliticis expositione BA 1155₃). ex quibus vocibus duas valde desideramus in serie Dionysiana: ἡ, quae ne inter ἀπορηματικούς quidem invenitur, et τέ. de ἡ expletiva egit Apollonius 523₅—525₁₅ B. 255₅—257₆ Schn.; nec minus Apollonius sophista, Herodianus, posteriores grammatici ἡ saepe παρέλκειν censebant, v. Sterkium VIII p 53 Lehrsium qu. ep. p 63. τέ in scholiis et homericiis et aliis crebro appellatur παραπληρωματικός vel περιττός (Sterk p 65), velut ab Aristonico ad K 225 «εἰπερ τε» (Dind. I p 351): οὔτι περιττός ὁ τέ, et ad P 368 «ἐπὶ θ' ὅσων ἀριστοι» (Dind. II p 139): ἡ διπλῇ δὲ οὔτι ὁ Ζηνόδοτος γράφει διὰ τοῦ τ «ἐπὶ τόσων», κακῶς. μενούσης γάρ τῆς διὰ τοῦ θ γραφῆς, περιττόν νοητέον τὸν τέ σύνδεσμον, et ab Herodiano de A 465 «μίστυλλον τ' ἄρα τᾶλλα» (Dind. I p 56): Πτολεμαῖος ὡς τᾶργα τᾶλλα. ἡ μέντοι κοινὴ ἀνάγνωσις παραπληρωματικὸν ἔλαβε τὸν τέ σύνδεσμον, ἐν ἐκείνῳ δὲ συνεσταλμένον τὸ αἰ ἐφύλαξεν, καθότι ἥδη ἔθος ἐστὶ τῇ ποιητῇ ἐλλείπειν τοῖς ἀρθροῖς, cfr Schol. BL ad eundem locum (Dind. III p 69, Bachm. p 59): τὸ τᾶλλα κατὰ συναλοιφὴν ἐστὶν ὡς τᾶργα. ὁ δὲ Ἑρωδιανὸς τὸν τέ παραπληρωματικὸν ἀποδέχεται, καὶ λείπει τὸ ἀρθρον Ὀμηρικῶ ἔθει. ac pro certo diceremus ab Dionysio ipso hanc coniunctionem hic omisam non esse, si constaret eundem esse cum artis auctore eum Dionysium, de quo Herodianus ad Ψ 160 «παρὰ δ' οἱ ταγοὶ ἄμμι μενόντων» (Dind. II p 254): τὸ ἔξης ἐστὶ παραμενέτωσαν διὸ φυλακτέον τὸν τόνον τῆς προθέσεως. Διονύσιος δ' ἡγεῖτο πλεονάζειν τὸν τέ σύνδεσμον καὶ ἀγοὺς ἡγεῖτο τοὺς ἡγεμόνας. ὁ μέντοι Ἀρίσταρχος ταγοὺς ἐξεδέξατο καὶ σχεδὸν ἅπαντες, παρὰ τὸ τάσσω ῥῆμα τοῦ σχηματισμοῦ γενομένου. διὸ καὶ ἐγὼ συγκατατίθεμαι. — De enclisi et orthotonesi parapleromaticorum disserunt Apoll. de coni. 517₅ B. 249₁₅ Schn.: πάμπολλοι δὲ εἰσιν οἱ παραπληρωματικοὶ ἐν ἐγκλίσει, ὡς ὁ γέ, ὁ ῥά, ὁ θῆν, (ὁ)νύ, de coni. 525₁₈ B. 257₁ Schn., quae verba mox exscribam,

[LECTIONES ARMENII] 1—p 100, 1 δὴ — γέ] tria tantum exempla habet

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσλ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.]
 Herodianus BA III 1147₂₄ I 561₅ Lz: ἐκ δὲ συνδέσμων ἐγείρουσι τὴν πρὸ αὐτῶν οἶδε· ἐκ μὲν συμπλεκτικῶν τέ κέν κέ· ἐκ δὲ παραπληρωματικῶν γέ τάρ νύ νύν ποῦ πέρ θήν ρά· ὁ δὲ ἄρα οὐ παραλαμβάνεται, ἐπεὶ ἀπὸ φωνήεντος ἄρχεται, Moschopolus in Iliad. B 1: τῶν παραπληρωματικῶν συνδέσμων μονοσυλλάβων οἱ μὲν ἀπὸ φωνήεντος ἀρχόμενοι οὐδέποτε ἐγκλίνονται (scil ἄρ ἄν αὐ οὖν), οἱ <δὲ ἀπὸ> συμπῶνων διαιροῦνται (Sterkius VII p 44 pro διαιροῦνται scribi vult ἀρχόμενοι; immo hoc cogitando supplendum, διαιροῦνται retinendum). οἱ μὲν βαρυκατάληκτοι αὐτῶν ἐγκλίνονται αἰεὶ (scil ρά νύ πέρ νύν κέν γέ), τῶν δὲ μακροκαταλήκτων οἱ μὲν ἐγκλίνονται (scil ποῦ τοί θήν πῶ), οἱ δὲ ἀνέγκλιτοί εἰσιν (scil δὴ μὴν νῦν). Moschopolus igitur Dionysium secutus nullam rationem habuit γάρ μὲν δέ coniunctionum ||

p 97, 1 δὴ ρά νύ ποῦ] Apollon. de coni. 517₁ B 249₁₂ Schn.: ἴδιον λέξεων τὸ μεταλαμβάνεσθαι εἰς ὁμοιοσμούς· βροτός ἀνθρώπος, αὐτὰρ δέ (animadvertite antecedere poëticas voces, sequi vulgares, in quas illae μεταλαμβάνονται). τοιοῦτοι δὲ καὶ οἱ προκείμενοι σύνδεσμοι νύ δὴ ρά (i. e. νύ ἢν δὴ μεταλαμβάνεται, atque etiam ρά ἢν δὴ). in eodem libro 525₁₆ B. 257₇ Schn.: Θήν ρά νύ ποῦ. εἴρηται ὡς ἰσοδυναμοῦσι τῷ δὴ καὶ ὡς μᾶλλον ποιητικοί. τῆς μέντοι συντάξεως διαφορὰν ἔχουσιν. ὁ μὲν γάρ δὴ καὶ ἦ καὶ αὐ ἀνέγκλιτοι (sic correxit Sterkius VII p 45 traditum συνεγκλιτικοί. δὴ *atque quae ipsae quoque hanc vim habent* ἦ αὐ), ὁ δὲ θήν καὶ νύ καὶ ρά (add καὶ ποῦ cum RSchneidero) ἐγκλιτικοί. Alii grammatici etiam ἀλλὰ ἄρα ἄρ ἀτάρ αὐτάρ γέ δαὶ δέ δῆθεν δῆπου ἦτοι μὲν μὴν νῦν νύν νύ τάρ τέ τοί dicunt ὁμοιοσμούς esse τῷ δὴ (v. Sterkium VIII p 69) | δὴ] hoc saepius non redundare, sed παραγραφὴν λόγου significare dicitur ab Apollonio, si optimo ex illius codicibus fides (coni. 519₁₆ 521₁₇ B. 251₂₁ 253₁₅ Schn., synt. 267₅ 2₂, ubi pr. certe manus παρα scripsit. cfr Sterk VII p 61 RSchneider progr. Col. 1867 p 20). MSyncellus fol 212^v docet δὴ notare μεταβάσιν ἢ βεβαίωσιν | ρά, quod hic ab ἄρ seiunctum profertur, aphaeresi ex eodem ἄρα ortum esse, unde ἄρ natum esset apocope, iam ante Apollonium erant qui intellexerent, neque prorsus reiiciendam esse hanc sententiam dicit ille de coni. 522₂ B. 254₂₂ Schn., quia ἄρα quoque ἀπειράκις παραπληρωματικός sit, cuius quidem usus exempla profert Π 502 β 13. vide ind. sub ἄρα |

νύ] v. quae infra adnotavi ad νύν | ποῦ] Lehrs qu. ep. p 129 demonstravit, secundum Herodiani sententiam (cui addere possumus Apollonium propter 513₂₃ B. 246₂₁ Schn.) circumflecti debere hoc encliticum, ubi non inclinaretur, neque diverso accentu distinguenda esse indefinitum ὀρθοτονούμενον et interrogativum, id quod faciendum opinabantur Eustathius et is qui scripsit scholion codicis Veneti A ad B 565. — nusquam coniunctionem esse indefinitum ποῦ, sed semper adverbium, etiam ubi ex abundanti additum sit, censet Apollonius 513₁₀ B. 246₇ Schn.: ἄλλ' οὐδὲ τὸ ποῦ σύνδεσμός ἐστι παραπληρωματικός. οὐ γὰρ δὴ γέ τὰ πλεονάσαντα μόρια ἐν λόγῳ σύνδεσμοι παραπληρωματικοί. ἰδοὺ γὰρ καὶ ἄλλα ἐπιρρήματα παρέλκει καὶ οὐ πάντως σύνδεσμος, ad quem locum legentes delegat 525₁₉ B. 257₁₀ Schn.: εἴρηται δὲ καὶ περὶ τοῦ ποῦ, ὡς οὐκ εἴη σύνδεσμος, ἐπιρρήματα δὲ παρέλκον. quodsi nihilominus in proxime antecedentibus 525₁₆ B. 257₇ Schn. ποῦ adiunxit coniunctionibus expletivis: θήν ρά νύ ποῦ. εἴρηται ὡς ἰσοδυναμοῦσι τῷ δὴ καὶ ὡς μᾶλλον ποιητικοί, hoc fecit, quia auctore Dionysio parapleromaticum ποῦ vulgo pro coniunctione habebatur. neque aliam ob causam Herodianus, quamquam patrem secutus ποῦ diserte excludit ex coniunctionibus expletivis ea regula quam legimus apud Io. Alex. 40, Arcad. 210₇ Schm., tamen encliticas parapleromaticas voces enumerans BA III 1148₁ inter νύν et πέρ etiam ποῦ profert cum hoc exemplo: εἴ ποῦ παγκαλώσι (lege ἦ ποῦ καγκαλώσι, Γ 13). hunc vel similem libri Herodiani locum ante oculos habebat, opinor, Io.

643 b τοί θήν ἄρ δῆτα πέρ πώ μὴν ἄν αὖ νῦν

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN MLGBTVHafb] 1 τοί in M acutum et circumflexum habet, in LG acutum; ab L² supra oi scriptum est u πώ MLb, πω Gf | νῦν ML¹G, νύν L², νυν B; om vocalum TVHafb

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.] Charax, cum scriberet BA III 1155₁: ταῦτα δέ τινες τὰ μονοσύλλαβα (scil ποῦ πῶς πῶ πῆ voces inclinatas) καὶ τὸ ποθὶ ἔλεγον συνδέσμους κακῶς καὶ Ἡρωδιανὸς μετ' αὐτῶν. Ἀπολλώνιος δὲ ἐν πλάτει καλῶς ἀνατρέπει αὐτὰ (l. αὐτοὺς) | 1 τοί non πλεονάζειν Apollonius docet in καίτοι et μέντοι de coni. 519₇₋₁₀ B. 251₁₆₋₁₈ Schn. | ἄρ] vide ad ῥά | δῆτα erectasi ortum esse ex δῆ docent Apoll. 525₁₄ B. 257₅ Schn. EG 174₃₃; sed ipsum παραπληρωματικὸν neutro loco nominatur neque alibi, quod sciam. quin etiam eximit vocem ex numero coniunctionum expletivarum Herodianus apud Io. Alex. 40₉: καὶ οἱ παραπληρωματικοὶ πάντες δέχονται, δῆ ῥά θήν πέρ κέν καὶ οἱ λοιποί. ὁ δὲ αὖ καὶ ὁ οὖν περιεπάσθησαν διὰ τὸ τὴν εἰς ὑ λήγουσαν δίφθογγον ἀποστρέφεται τὴν ὀξείαν, ὡς πολλάκις εἶπομεν, et apud Arcad. 210₇ Schm.: πᾶς σύνδεσμος παραπληρωματικὸς δέχεται, χωρὶς εἰ μὴ δίφθογγον τὴν διὰ τοῦ ὕ ἔχοι· δῆ θήν νύ ἄρ ῥά τοί γέ πέρ μὴν. αὖ περιπῶμενος ἔχων τὸ ὕ | πέρ saepe non παρέλκειν, sed esse ἐναντιωματικὸν μετ' αὐξήσεως vel δηλοῦν ἐναντιότητα μετ' αὐξήσεως tradit Apoll. 518₂₁ B. 251₁ Schn., 521₁₄ B. 253₁₆ Schn., synt. 267₂₈. cfr Σ 971₁₆ (Hel) Σ 972₁₁ (Georgii) Epim. Homer. AO I 384₂₂ | πώ] hanc quoque vocem, sicut ποῦ, ubique pro adverbio habebant Apollonius Herodianusque atque, quibus locis non inclinabatur, circumflectebant. vide quae modo ad ποῦ adnotavi. παρέλκειν censet πῶ in οὐπω Ξ 143 Apollonius de coni. 513₁₉ B. 246₁₆ Schn., cfr Schol. codicis B ad Ψ 463 (Dindorf. IV p 321) et Eustathius ad A 154 (p 70₁₄ R.) | μὴν non parapleromaticum esse in ἀλλὰ μὴν et καὶ μὴν, sed cum ἀλλὰ copulatum πρόσληψιν significare, ad καὶ adiectum efficere, ut ἀποδεικτικὸν illud fiat ac significetur ἐναντιωτικῶς, discimus ab Apollonio 518₁₁ B. 250₂₀ Schn., 518₃₂ B. 251₈ Schn.; cfr Σ 971₂₉ 972₅ Epim. Homer. AO I 384₂₀ | ἄν (quod iam supra p 89, 2 in συμπλεκτικῶν classe invenimus) παραπληρωματικὸν ab Apollonio Dyscolo nusquam invenio nominatum, nec ab Herodiano nisi in illo fragmento doctrinae Herodianeae, quod legitur AO III 280₂: καὶ αὐτὸς σύνδεσμός ἐστιν (scil ἐάν) ἀπὸ τοῦ εἰ συναπτικοῦ καὶ τοῦ ἄν παραπληρωματικοῦ (cfr EM 307₂₁). contra bis occurrit apud Dyscolum nomen δυνητικοῦ (synt. 205₅ et 265₁₅), quos locos una cum aliis, ubi ἄν et κέν δυνητικοὶ aut ἀναιρετικοὶ vocantur, vide in indice sub ἄν | αὖ Apollonius quoque parapleromaticum putat de coni. 522₂₆ B. 254₂₀ Schn. et Herodianus apud Io. Alex. 40₁₁ Arcad. 210₉ Schm.; Suidas his vocem explanat: 1 αὖ· δῆ ἢ πάλιν, 2 αὖ· ποτὲ μὲν ἀντὶ τοῦ πάλιν, ποτὲ δὲ καὶ ἐκ περιπτου τισέαιν; Apollonius sophista 47₁₀: αὖ· δῆ, «ἐνθ' αὖ Τυδείδῃ» (E 1). | νῦν] etiam, ubi παρέλκει, hanc vocem pro adverbio, non pro coniunctione habuisse Apollonium et Herodianum patet ex l. de coni. 513₁₆ B. 246₁₃ Schn. et ex locis modo transcriptis Ioannis Alex. 40₉ et Arcadii 210₇; nec aliam ob causam in praeceptis Herodianeis de enclisi BA III 1142—1149 inter coniunctiones inclinatas post νύ legi arbitror νύν cum hoc exemplo δεῦρὸ νυν ἢ τρίποδος (p 1147 extr., est Ψ 485), nisi quia Dionysii auctoritate receptum erat, ornativum νῦν in coniunctionum numerum referre. — Accentum autem expletivi νῦν eum, quem artis codices ML¹G exhibent, in prosodia Iliaca praescripsit Herodianus (cfr Lehrsii qu. ep. p 130), ad Γ 97 «κέκλυτε νῦν καὶ

οὖν κέν γέ.

p 643 b

Τινὲς δὲ προστιθέασι καὶ ἐναντιωματικούς, οἷον ἔμπης ὁμωσ.

15

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN MLGBTVHafb] 2 in mg dextro exteriore ab L^x haec addita sunt: τέλος τῶν ὀκτῶ μερῶν τοῦ λόγου ∴· κρίχος τῶν ὀκτῶ μερῶν τοῦ λόγου ὁμηρικὸς τέλειος καὶ ἑμμετρος· πρὸς δὲ με τὸν δύστηνον ἔτι φρονέον- τ' ἔλαίρει <X 59>

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.] ἔμειο»: τὸ νῦν περιπαστέον, κἂν παρέλκη, ad Φ 428: εἰρηται ὅτι τὸ νῦν αἰ παρὰ τῷ ποιητῇ περιπᾶται, χωρὶς εἰ μὴ μέτρον κωλύοι, ὥς ἐπὶ τοῦ «δεῦρό νυν ἢ τρίποδος» <Ψ 485> καὶ «ἐκτελέει ὅσα πού νυν ἐέλπεται» <Κ 105>, ad Κ 105: τὸ νῦν ἐνθάδε κυσταλτέον διὰ τὸ μέτρον, ad Ψ 485: ἐνθάδε τὸ νῦν κυσταλτέον διὰ τὸ μέτρον, ad Α 421: τὸ νῦν ἀντὶ τοῦ δὴ διὸ καὶ Τυραννίων ἡξίου δέυνειν αὐτό, οὐκ εὔ. ergo non significationum diversitate inter se distare νῦν et encliticum νῦν censebat Herodianus, sed temporis correptionem et tenoris genuini immutationem positas esse in necessitate metrica. At posteriorum grammaticorum plerique expletivo νῦν vocalem correptam et tenorem acutum inclinabilem tribuebant, temporali productam ὡ litteram tenoremque circumflexum immobilem: vide locos in indice sub νῦν exscriptos. qua distinctione effectum est, ut posteriore aeo parapleromaticum νῦν cum νύ (quod non solum Dionysius, sed etiam Apollonius et Herodianus ab νῦν et νῦν separaverant) artissime copularetur. Schol. Florentini codicis 59 ad Eurip. Hec. 996 (Dind. I p 463): ὅταν οὖν ἔχη ἔμπροσθεν αὐτοῦ φωνῆεν, ἐφελκυστικόν ἐστι τοῦ ν· ὅταν δὲ κύμφωνον, ἐκλείπει, ὥς τὸ οὔτω οὔτως, μέχρι μέχρις. Eustathius ad Iliad. Α 76: τὸ νύ παραπληρωματικόν ἀντὶ τοῦ δὴ σπανιώτατα μὲν, γίνεται δ' ὁμωσ ἐφελκυστικόν ποτε τοῦ ν καὶ αὐτό, καὶ οὐ μόνον ἐν τῷ τοίνυν || 1 οὖν] Apollonius duas esse οὖν coniunctiones statuit 526₁₉ B. 258₁₁ Schn., alteram syllogisticam eamque circumflexam, expletivam alteram eamque acuti vel inclinati tenoris (inclinatum habet in οὔκουν). Herodianus apud Io. Alex. 40₁₁ 29-34 unam οὖν vocem ponit, sed duplicem potestatem, accentumque circumflexum tribuit etiam expletivo οὖν, ubicunque non inclinetur | κέν saepius periccōn esse putabat Herodianus quoque, vide Ioannem Alex. 40₁₁. expletivi usus exempla sunt Iliadis Γ 138, ubi Aristonicus: ὅτι periccōs ὁ κέ, et Β 258 (vide schol. Ven. Α) et Α 66 (v. schol. Β Dind. III p 17 et L Bachm. p 13). de δυνητικοῦ et ἀναιρετικοῦ nominibus cfr indicem sub ἄν | γέ nonnusquam δηλοῦν μειότητα ἢ ἐπίτασιν θαυμασμοῦ docet Apollonius 521₁₉ B. 253₁₆ Schn., atque 517₂₉ B. 250₆ Schn.: οὐ μὴν ἐν τῷ «καλῶς γε» (scil παρέλκει ὁ γέ)· ἐπιτέταται γὰρ ἡ ἐκπληξίς. ἀλλὰ μὴν καὶ ἐν τῷ «τοῦτό γέ μοι χάρις» «τοῦτό <γέ> μοι λάλησον» ἔμφασιν ἰκανὴ μειότητος καὶ τοῦ μηδὲν <ἄλλο> ἀποφαινομένου. cfr synt. 267₂₅ et Σ 971₁₃ (Hel) Σ 971₂₉ (ubi cum R Schneidero μειότητος legendum) Σ 972₁₄ Epimer. Homer. Α Ο Ι 384₁₄ || 2 τινὲς δὲ — ὁμωσ] testantur Σ¹ 972₁₇ σ Ε^v Ε^b Ε^t Pseudochoer. 20. (Ε^b Ε^t addunt

[LECTIONES ARMENII] 2 τινὲς — ὁμωσ] plane concinit; deinde vero haec addit: et sunt coniunctiones dubitationem (difficultatem) significantes, quae cogunt duarum rerum alteram eligere (ad verbum si convertis: quae involuntarie eligendum faciunt alterum). sequuntur exempla tria, quae idem fere valent quod saltem. definitio accedit ad διασαφητικῶν descriptionem quam legimus Σ 972₂₀: παρέλειψε δὲ τοὺς διασαφητικούς, τίθενται δὲ οὗτοι μεταξὺ δύο λόγων καὶ τὴν ἐκλογὴν τοῦ ἐνός ποιοῦνται, οἷον πλουτεῖν βούλομαι ἢ πένεσθαι. sed exempla respondent γέ coniunctionibus usque μειωτικῇ, de quo vide supra

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIORVM (**Σσ**) EROTEMATVM (**E**) ALIORVM SCRIPTORVM] definitionem: οἱ δηλοῦντες τὸ ἐναντίον τῇ δυνάμει τοῦ πράγματος. **σ**^p et **E**^t προσέθηκαν praebent). nec plura exempla quisquam horum testium in arte legebat. sed ab Apollonio discimus alios (scil in eis quae de coniunctionibus tradebant) ad Dionysiana exempla addidisse πέρ, quod Apollonius ipse praeter expletivam vim saepe ἐναντιότητα significare putabat, de coni. 525₂₁ B. 257₁₂ Schn.: Πέρ. εἴρηται καὶ ὑπὲρ τούτου ὡς ἐναντιωματικός ἐστι. διὸ καὶ τοῦτο προστιθέαι καὶ τὸ ἔμπης καὶ τὸ ὅμως. κατ' ἴσιν γὰρ δύναμιν τὰ μόρια λαμβάνεται· ποιητικὸν μέντοι τὸ ἔμπης καὶ κύνηθες τὸ ὅμως. quem locum depravatū esse patet nec alio modo sanatum iri nunc existimo, nisi si pro καὶ post προστιθέαι scripserimus πρὸς praepositionem

SVPPLEMENTA
ARTIS DIONYSIANAE
VETVSTA

- I DE PROSODIIS
II DEFINITIO ARTIS
III DE PEDIBVS ET DE METRO HEROICO
[DE TRIMETRO IAMBICO]
IV TABULA FLEXIONUM VERBI TÝHTΩ

I

ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΩΔΙΩΝ

Προσῳδαί εἰς δέκα· ὀξεῖα', βαρεῖα', περιπρωμένη^, μακρά-, βρα-

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN LGBOHb] 1 ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΩΔΙΩΝ invenitur in GB, atque etiam in L leguntur tres primae litterae ceteris detritis, om indicem H || 3—p 106, 1 signa prosodiarum om b

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσλ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.]
1 Supplementi interpretationi Σ 676₁₆ (Porph) et erotemata Schellersheimiana post EG p 670 praemittunt explanantque prosodiae definitionem Herodianeam, quam eandem praebent Pseudotheodosius Goettlingii 61₂, E^b, epitoma ab Egenolffo edita, erotemata Vindobonensia ab MSchmidtio Philol. VIII 517 excerpta, Choerobosci tractatus περί προσῳδίας in N teste Wachsmuthio Mus. Rhen. 1865 p 375: προσῳδία ἐστὶν ποιά τὰς ἐγγραμμάτων φωνῆς ὑγιούς κατὰ τὸ ἐπαγγελτικὸν τῆς λέξεως ἐκφερομένη μετὰ τινος τῶν συνεζευγμένων περί μίαν συλλαβὴν ἤτοι κατὰ συνήθειαν διαλέκτου ὁμολογουμένη ἤτοι κατὰ τὸν ἀναλογητικὸν ὄρον. haec enim verba eruimus ex his commentarii Porphyriani exemplaribus: UHO V P(arisino 2603 in Theodosio Goettlingiano p 202—204) T(aurinensi 261 fol 69 in adnot. ad EM post EG p 730). ad ὑγιούς adnotat Porphyrius 677₁₇: ἐν πολλοῖς δὲ βιβλίοις εὐρίσκεται καὶ «ὑγιῆς» ἵνα πρὸς τὴν τὰς ἀναφέρηται (ex utraque scriptura mixtum quod legitur in er. Schellersheimianis: ὑγιούσης. in er. Vindobonensibus: φωνῆς ὑγιῶς κατὰ, in epitoma: φωνῆς ἐγγραμμάτων κατὰ . . . ἐκφερομένης ὑγιῶς, atque etiam in P 203_{12 15} adverbium legitur). — ἐπαγγελτικὸν U O P 203₁₇ (item Schellersheimiana 670₄ 671₁, Vindobonensia, epitoma) et in explanatione 677₂₃ κατ' ἐπαγγελίαν UHP: ἀπαγγελτικὸν HV (ac Pseudotheodos., E^b in codd. Basileensibus et utraque editione, Choer. in N). cfr ἐπαγγέλλεσθαι verbi usum Apollonianum in l. de pron. 10B₁₀ 17A₂ 18B₁₀ Bekk., 10, 14₂₃ 15₂₇ Schn., in l. de adv. 618₃₃ 620₁₃ Bekk., 204₂₀ 205₂₅ Schn., syntax. 10, 20₂₃ 31₂₆ atque ἐπαγγελία in l. de coni. 482₂₀ Bekk. 216₁₄ Schn., synt. 205₁₃ et 132₁₅, quo loco optimus codex ἐπαγγελία exhibet, deteriores ἀπαγγελία. — pro ἐκφερομένη praebent genetivum PT (item E^b in Bas. I et epitoma). — συνεζευγμένων vocis tres primae litterae desunt in UH 676₁₈, sed in explanatione 677₃₁ 678, hi quoque libri praepositionem habent. — ὁμολογουμένη nominativum exhibent

[LECTIONES ARMENII] 2 Inscriptio supplementi apud Cirbiedum haec legitur: *de prosodia et de nominibus acuto accentu instructis*, nam *sēsđolor oxytona* significat || 3—p 106, 1 ὑποδιαστολή,] consentit cum graecis. etiam signa prosodiaca addit

χεῖα⁻, δαεῖα⁺, ψιλῇ⁺, ἀπότροφος⁺, ὑφέν⁻, ὑποδιαστολή⁵. [τούτων p 674
 εἰςιν χμεῖα τάδε· ὀξεῖα οἶον Ζεύς, βαρεῖα οἶον Πάν, περιπωμένη⁵
 οἶον πῦρ, μακρά οἶον Ἡρᾶ, βραχεῖα οἶον γάρ, δαεῖα οἶον ῥήμα,
 ψιλῇ οἶον ἄρτος, ἀπότροφος οἶον ὡς ἔφατ⁺, ὑφέν ὡς πασι_μέ-
 5 λουσα <μ 70>, ὑποδιαστολή «Δία δ' οὐκ ἔχεν, ἥδυμος ὕπνος»¹⁰
 <B 2>.]

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN LGB OHb] 1 ὑφέν sine apostropho spirituque altero
 LGB² OHb | ante ὑποδιαστολή add καὶ OHb || 1—6 τούτων — ὕπνος om L,
 habent GBOHb; signa addit etiam post singularum prosodiarum nomina b || 2
 εἰςιν G: εἰς BOHb | ὀξεῖα — Πάν] ὀξεῖα βαρεῖα οἶον Ζεύς πᾶν O et sine οἶον H |
 3 μακρά οἶον ηῤᾶ G, μακρά οἶον κῤᾶ B, μακρά οἶον Δημήτριος OHb atque haec
 verba conlocant post οἶον γάρ | post βραχεῖα add δὲ O | ῥήμα GB: ἥρα
 OHb || 4 ψιλῇ οἶον ἄρτος om G, praebent BOHb | ὡς ἔφατ⁺ G, ὡς ἔφαθ⁺ B,
 ἔφαθ⁺ O, ἔφατ Hb | ὑφέν G || 4—5 πασι_μέλλουσα G, πασι_μέλλουσα B,
 πασιμέλλουσα O || 5 διὰ δὲ οὐκ ἔχεν ἥδυμος G; B pro ἔχεν, ἥδυμος praebet
 ἔλαθε νήδυμος, O ἔχει νήδυμος, Hb ἔχε, νήδυμος

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIORVM (Σσλ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTORVM]
 UHP in ipsa definitione et in explanatione (atque Pseudotheod., E^b in Bas. II
 et utraque editione, ex. Vindobonensia): ὁμολογουμένης OVT (epitoma, Choer.
 in N; ὁμολογουμένην E^b in Bas. I et Schellersheimiana 670₆ 671₂₅). — ἤτοι altero
 quoque loco habent UHOVPT (item E^b in Bas. I II ed. principe, epitoma,
 Choer. in N, ἢ altero loco praebent Pseudotheod., E^b in ed. Wald., Vindobo-
 nensia, utrobique simplex ἢ legitur in Schellersheimianis). — ἀναλογικόν exhi-
 bent in definitione ipsa UHP (item Choer. in N), sed in explanatione hi quoque
 ἀναλογητικόν. — post ὅρον add καὶ λόγον in definitione ipsa OVPT (Pseudo-
 theod., E^b, epitoma, Schellersh. et Vindob., Choer. in N), atque etiam in ex-
 planatione P (ac Schellersh.), sed om haec verba in explanatione OV, utrobique
 om UH || p 105, 3—106, 1 προσψῆλαι εἰς δέκα ὑποδιαστολή] nihil habet de
 his verbis commentarius Porphyrianus, sed interpretatur ea Anonymus Σ 710₁—
 712₁₆, qui, cur nec plures nec pauciores prosodiae sint, explicat rationibus dua-
 bus, refutat tertiam ut ἀμέθοδον (712₁₄ scribendum cum H φημι pro φησιν;
 U habet id compendium, quod pro prima et tertia persona accipi licet). testan-
 tur προσψῆλαι — ὑποδιαστολή etiam σ E^v E^b E^t Schellersh. post EG 672₁₃ (in
 E^s initium capitis περὶ προσψῆλων intercidit); ac signa quoque prosodiarum
 addunt praeter Schellersheimiana. Arcadii l. XX p 216₄ Schn. προσψῆλαι εἰς
 δέκα tantum exhibet, ante ὑποδιαστολή adiciunt καὶ omnia erotemata ||
 1—6 τούτων — ὕπνος] om Σ (Porph) Σ (Anon.) σ E, habet unus Arcadius
 || 2 Ζεύς θεός Arc. || 3 Ἡρᾶ] Ἄρης Arc. (nam sic scri-
 bendum, non, ut Barkerus et Schmidtus edidere, Ἀρῆς. cfr Dionys. p 18, 2)
 | γάρ] Ἄρης Arc., cfr Dionys. p 20, 2 | ῥήμα] ἥλιος
 Arc. || 4 ἄρτος] ἥλιος Arc. | ὡς ἔφατ⁺ Arc. || 5 διὰ
 δ', οὐκ ἔχε νήδυμος ὕπνος Arc. in utroque vicesimi libri codice

[LECTIONES ARMENII] 1—5 τούτων — ὕπνος Armenius quoque omittit

674b

Διαιροῦνται δὲ αἱ προσῳδαὶ εἰς τέσσαρα· εἰς τόνους, εἰς χρόνους, εἰς πνεύματα, εἰς πάθη.

Τόνοι μὲν οὖν εἰσι τρεῖς· ὀξύς, βαρύς, περισπώμενος[^]. χρόνοι
15 δύο· μακρὸς — καὶ βραχύς. πνεύματα δύο· δακτύλ^ι καὶ ψιλόν^ι. πάθη
τρία· ἀπόστροφος, ὑφέν, ὑποδιαστολή.

5

Ἡ ὀξεῖα τόπους ἔχει τρεῖς· ὀξύτονον, παροξύτονον, ὃ καὶ βαρύ-

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN LGBOHb] 2 ante εἰς πάθη add καὶ OHb || 3 ante τόνοι add περὶ τόνων H || 3-5 hic signa om OHb atque excepto ultimo etiam G; sed omnia habent LB || 3 post χρόνοι add δὲ OHb || 4 post πνεύματα add δὲ OHb | ψιλόν quod L¹ exaravit praene detritum est, ψιλος L¹ [5 ὑφέν] hoc loco add apostrophum et spiritum LG | post ὑφέν add καὶ OHb || 6 ante παροξύτονον add καὶ L² || 6—p 108, 1 παροξύτονον — παρατέλειτον] haec integra exhibent GB, L vero om quae uncis inclusa sunt; OHb haec habent: παροξύτονον καὶ προπαροξύτονον. τὸ δὲ παροξύτονον καὶ βαρύτονον λέγεται, τὸ δὲ προπαροξύτονον καὶ αὐτὸ βαρύτονον παρατέλειτον

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIORVM(ΣΟΛ)ΕΡΟΤΕΜΑΤΥΜ(Ε)ΑΛΙΟΡΥΜΣCRIPTΟΡΥΜ]
1—2 διαιρεῖται ἡ προσῳδία, φησίν, εἰς τέσσαρα Σ 679₃ (Porph), sed pluralem habent Σ 712₂₅ (quae verba UH in eodem Porphyrii commentario exhibent post 690₃₃) Σ 712₁₉ (Anon., ubi rursus pro φησίν legendum est φημί) E^b E^c Schellersh. Arc. — improbat autem quod πάθη quoque prosodiae appellantur Porphyrius (vel potius, quem ille exscribit, Choeroboscus) 680₂₄: ἄτινα οὐδὲ προσῳδαὶ εἰσιν, et 683₂₂: τὰ πάθη οὐκ εἰσι κυρίως προσῳδαὶ ἀλλὰ καταχρηστικῶς, id quod repetunt E^s et epitoma et Schellersh. 672₁₅. ac Σ 711₁ (Anon.): ἐπτά ἦσαν τὸ πρῶτον, διότι καὶ φωνήεντα ἐπτά εἰσιν· ἐπενοήθησαν δὲ τὰ πάθη. Choerobosci denique tractatus de prosodiis BA 703₃₁: ἐν ταῖς προσῳδαῖς τρία ἔστιν εἶδη· ἔστι γὰρ τόνος χρόνος πνεῦμα (cfr E^s πόσα εἶδη τῶν προσῳδῶν; τρία), et 704₁: ἐπτά οὖν εἰσιν, ὡς δέδεικται, αἱ προσῳδαὶ, et 705₃: ἔτι οἱ δὲ τὰ καλούμενα πάθη προτιθέσθαι ταῖς προσῳδαῖς . . . Ἰστέον δὲ ὅτι ταῦτα οὐ καλοῦσι κυρίως προσῳδίας. neque Herodianus ita appellavit, vide Lentzium I p XLIV. quid quod Sextus Empiricus hanc nominis abusionem ignorabat, adv. grammaticos § 113 p 624₁₁ B: οὐ δύο μόνον ὑπειλήφασιν εἶναι προσῳδίας γραμματικῶν παῖδες, τήν τε μακράν καὶ βραχεῖαν, ἀλλὰ καὶ ὀξεῖαν βαρεῖαν περισπώμενην δακτύλ^ι καὶ ψιλόν.
3—5 τόνοι — ὑποδιαστολή testantur Σ 684₁₉₋₂₂ (Porph) et Arc., apud quos tamen signa prosodiarum non inveniuntur || 3 οὖν εἰσι om Arc., εἰσι om Σ 684₁₉ in UH | ὀξεῖα βαρεῖα περισπώμενη Arc., item E^v E^b E^c Schellersh. 672₃₀ | post χρόνοι add δὲ Arc. || 4 μακρὰ καὶ βραχεῖα Arc. E^b E^c epitoma | post πνεύματα add δὲ Arc. δακτύλ^ι καὶ ψιλόν Arc. E^b E^c Schellersh. 673₃ | post πάθη add δὲ Arc. || 6 ante ἡ ὀξεῖα τόπους κτλ Σ 684₂₃₋₃₁ (Porph) legebat definitiones

[LECTIONES ARMENII] 1—2 prosodiae generales sunt tres: tonicae, temporales, pneumaticae. ergo hic excluduntur πάθη. epitheton prosodiarum est seragan, ab ser quod genus significat derivatum, quo supra p 31, 5 interpretatus est γενικὴν πτώσιν || 3—5 et ex illis toni sunt tres: acutus, gravis, circumflexus; tempora duo: longum, breve; spiritus duo (apud Cirbiedum depravatione legitur singularis numerus vocis quae spiritum significat): asper, lenis; affectiones tres: apostrophus, hyphen, hypodiastole || 6—p 109, 1 ἡ ὀξεῖα — λέγεται omittit

τονον <λέγεται, καὶ προπαροξύτονον, δ καὶ βαρύτονον> παρατέλευτον p 674 b

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN LGBOHb] 1 λέγεται] καλεῖται B in ras. sed a pr. m.

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσλ) EROTEMATVM (E) ALIOR. SCRIPTOR.] accentus et singularum specierum, quas habent etiam *E^s E^b* epitoma p 37 seq.: τόνος οὖν ἐστὶν ἐπίτασις ἢ ἀνεσις ἢ μεσότης συλλαβῶν, εὐφωνίαν ἔχουσα. καὶ ἔστιν πάλιν ἢ μὲν δεῖα ποιότης συλλαβῶν τεταμένον ἔχουσα φθόγγον, βαρεῖα δὲ ποιότης συλλαβῶν ὑφειμένον ἔχουσα φθόγγον, περιπωμένη δὲ ποιότης συλλαβῶν συνημμένον ἢ κεκλασμένον ἔχουσα φθόγγον. in generali accentus definitione συλλαβῶν exhibent UOV *E^s E^b* Schellersh. epitoma, τῆς συλλαβῆς H. — in acuti definitione συλλαβῆς praebent HOV *E^b* Schellersh. epit., sed U compendium, quod et pro singulari et pro plurali accipi licet, atque legitur συλλαβῶν in *E^s*; τεταμένον exhibent UHOV *E^s* Schellersh., ἐπιτεταμένον *E^b* epitoma, quod Bekkerus recepisisse videtur ex Paris. 2542 et 2603. — in gravis definitione pro βαρεῖα δὲ Bekkerus edidit ἢ δὲ βαρεῖα, eosdem, ut videtur, secutus codices; pro συλλαβῶν, quod testantur U*E^s*, in HOV *E^b* Schellersh. epitoma legitur singularis; ὑφειμένον dedere UOV Schellersh., ἀνειμένον habent *E^b* epitoma Bekkerus, κεκλασμένον *E^s* (H om ὑφειμένον — συλλαβῶν). — in circumflexi definitione post δὲ inserunt ἐστὶ OV, Bekkerus ἢ δὲ περιπωμένη ποιότης edidit; συλλαβῶν U*E^s*, συλλαβῆς OV *E^b* Schellersh. epitoma; pro συνημμένον exhibent συνημμένον *E^s* quae deinde ἢ κεκλασμένον omittunt, Schellersh. om συνημμένον ἢ, *E^b* et epitoma sic definiunt circumflexum: ποιότης συλλαβῆς φθόγγον ἔχουσα μέσον τοῦ ἐπιτεταμένου καὶ ἀνειμένου. denique adnotandum est, U inserere τὸν ante ultimum φθόγγον || p 107, 6—109, 1 Σ 685₁₈ (Porph): «ἡ δεῖα τόπους ἔχει τρεῖς· δξύτονον, παροξύτονον καὶ προπαροξύτονον.» (hoc lemma habent UH et, si Bekkeri silentio fides, Parisini 2542 2603, om OV; in U pro παροξύτονον legitur βαρύτονον.) Τὴν δεξιάν φησιν τίθεσθαι ἐπὶ τριῶν συλλαβῶν, ἐπὶ τῆς τελευταίας, ἐπὶ τῆς παρατελεύτου καὶ ἐπὶ τῆς πρὸ δύο συλλαβῶν. ex qua explanatione GSchoemannus Philol. Anz. 1881 p 26 non debebat aliam lectionem elicere, immo quin Porphyrius legerit quae in lemmate quoque antecedenti inveniuntur, dubitari non licet (cfr infra p 109, 6). atque etiam enuntiata relativa δ καὶ βαρύτονον λέγεται et δ καὶ βαρύτονον παρατέλευτον λέγεται eum ante oculos habuisse ex subsequentibus commentarii verbis conlegerim: καὶ ὅταν μὲν τιθῇται ἐπὶ τοῦ τέλους (τοῦ praebent UH, om OV), τότε λέγομεν δξύνεσθαι τὴν λέξιν· ὅταν δὲ ἐπὶ τῆς πρὸ μιᾶς συλλαβῆς τοῦ τέλους, παροξύτονον ἅμα λέγομεν τὴν λέξιν καὶ βαρύτονον, et 685₃₃: εἰ δὲ πρὸ δύο συλλαβῶν τοῦ τέλους τεθεῖη ἢ δεῖα, τότε ἡ λέξις λέγεται καὶ προπαροξύτονος καὶ βαρύτονος παρατέλευτος. in Σ 713₃₃ (Anon.) intercidit lemma ante καὶ διὰ τῶν τρεῖς; nec quicquam ex interpretatione concludi potest nisi interpretem legis: ἡ δεῖα τόπους ἔχει τρεῖς. *E^s* et Schellersh.: πόσοι τόποι τῆς δεξιάς; τρεῖς· δξύτονος, παροξύτονος, προπαροξύτονος, tacent de alteris paroxytoni et proparoxytoni appellationibus. *E^v*: γίνωσκε ὅτι ἡ δεῖα ἔχει τόπους τρεῖς, εἰς οὓς καὶ τίθεται, τὴν λήγουσαν, τὴν παραλήγουσαν, τὴν προπαραλήγουσαν. . . . . Καὶ πῶς καλεῖται τὸ ἐπὶ τῆς ληγουσῆς ἔχον τὴν δεξιάν. . . . .; δξύτονον. πῶς τὸ ἐπὶ τῆς παραληγουσῆς. . . .; παροξύτονον καὶ βαρύτονον. πῶς τὸ ἐπὶ τῆς προπαραληγουσῆς ἔχον τὴν δεξιάν. . . .; προπαροξύτονον καὶ βαρύτονον (sine παρατέλευτον). *E^b*: πόσοι τόποι τῆς δεξιάς; τρεῖς· ἡ λήγουσα, ἡ παραλ., ἡ προπαραλ. Πῶς καλ. τὸ ἐπὶ τῆς ληγ. ἔχον τὴν δεξιάν; δξύτονον. πῶς τὸ ἐπὶ τῆς παραλ.; παροξύτονον καὶ βαρύτονον. πῶς τὸ ἐπὶ τῆς προπαραλ.; προπαροξύτονον καὶ βαρύτονον (παρατέλευτον deest in codd. Bas. I II et utraque editione)

674 b λέγεται. ὀξύτονον ὄνομα καλεῖται τὸ ἐπὶ τοῦ τέλους ἔχον τὴν ὀξεῖαν,
 21 οἶον καλὸς σοφὸς δυνατός. παροξύτονον ὄνομα καλεῖται τὸ πρὸ
 μιᾶς συλλαβῆς τοῦ τέλους ἔχον τὴν ὀξεῖαν, οἶον Ἰωάννης Πέτρος.
 προπαροξύτονον ὄνομα καλεῖται τὸ πρὸ δύο συλλαβῶν τοῦ τέλους ἔχον
 25 τὴν ὀξεῖαν, οἶον Γρηγόριος Θεόδωρος. 5
 Ἡ περισπωμένη τόπους ἔχει δύο, περισπώμενον καὶ προπερισπώ-

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN LGBOHb] 1 λέγεται LBOHb: καλεῖται G | ὀξύ-
 τονον] καὶ ὀξύτονον μὲν BOHb | τὸ ἐπὶ τοῦ LB: τοῦ ἐπὶ τοῦ G, τὸ ἐπὶ OHb
 | ἔχων L sed ab eadem manu o supra scriptum, ἔχων sine correctura G |
 2 δυνατός om OHb | ὄνομα καλεῖται] δὲ OHb || 3 post Πέτρος add κώνων
 G, κώνων B || 4 ὄνομα καλεῖται] δὲ OHb || 5 θεὸς ὄνομα L

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σολ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.]
 1 ὀξύτονον — ὀξεῖαν testatur Σ 714₁, nisi quod hic τοῦ deest. om articulum
 etiam OV in commentario Porphyrii 685₂₂ E^s Schellersheimiana Arcadius, habent
 UH codices explanationis Porphyrianæ et σ. — Arcadius τὴν quoque om
 || 2 καλὸς σοφὸς δυνατός] exempla nec Porphyrius nec anonymus
 interpres praebent nec E^b E^t. Choeroboscus in tr. de prosodiis 707₂₀ et E^v
 σοφὸς usurpat, Arcadius σοφὸς καλὸς, σ θεὸς σοφὸς ὀξὺς καλός. E^s et Schel-
 lersh. habent eadem tria quae supplementi codd. meliores | ὄνομα
 om Arc., δνὸμα καλεῖται om Σ 714₂ (Anon.) || 3 τὴν om Arc. |
 τὴν ὀξεῖαν] τὸν τόνον σ | Ἰωάννης Πέτρος] eadem exempla sed in-
 verso ordine leguntur in E^s. Σ 685₃₀ (Porph) usurpat Αἴα. ceteri testes
 appellativa habent: σ φίλος νέος λόγος πρεσβύτης πολίτης, Schellersh. λόγος
 βίος, E^v λόγος, Arc. φίλος νέος. atque φίλος voce fortasse etiam Choeroboscus
 in tr. de pros. 707₂₀ utebatur, ubi quae nunc legimus σοφὸς φιλόσοφος ἀνθρω-
 πος aut in σοφὸς φίλος φιλόσοφος aut in σοφὸς φίλος ἀνθρωπος corrigenda
 videntur, ut habeamus oxytoni, paroxytoni, proparoxytoni exempla singula ||
 4 ὄνομα καλεῖται om Σ 714₄ (Anon.). idem post προπαροξύτονον add τὸ καὶ βαρύ-
 τονον sine παρατέλευτον, cfr. E^v E^b supra in p 108 extr. || 5 τὴν ὀξεῖαν]
 τὸν τόνον σ | Γρηγόριος Θεόδωρος] Θεόδωρος Σ 686₆ (Porph), Νικό-
 λαος Σ 714₁₁ (Anon.), Στέφανος Θεόδωρος Φιλόθεος Βασίλειος σ, Γρηγόριος Βασι-
 λειος E^s et Schellersh., Θεόδωρος E^v, nulla exempla in E^b E^t. ἀνθρωπος
 usurpat Choerob. tr. de pros. 707₂₀, φιλόσοφος φιλόκαλος Arc. || 6
 ἡ — προπερισπώμενον testatur Σ 686₃₃ (Porph). in Σ 714₁₅ (Anon.) deest lemma
 ante διὰ τί δύο; in E^s intercidere praecepta de locis circumflexi omnia.
 Schellersh.: πόσοι τόποι τῆς περισπ.; δύο περισπώμενος καὶ προπερισπώμενος.

[LECTIONES ARMENII] 1 καλεῖται] est | τὴν ὀξεῖαν] interpretatur τὸν τόνον ||
 2 καλὸς σοφὸς δυνατός] habet Sahag i. e. Isaaci nomen | καλεῖται] est ||
 3 συλλαβῆς om; cfr Choerobosci tractatus de prosodiis BA 707₁₉: ἰστέον ὅτι ἡ
 ὀξεῖα ἢ ἐν τῷ τέλει τίθεται ἢ πρὸ μιᾶς τοῦ τέλους ἢ πρὸ δύο | τὴν ὀξεῖαν]
 τὸν τόνον convertit | Ἰωάννης Πέτρος] unum Petri nomen habet || 4 καλεῖ-
 ται] est | συλλαβῶν om, vide ad lin 3 || 5 τὴν ὀξεῖαν] τὸν τόνον |
 Γρηγόριος Θεόδωρος] unum tantum exemplum habet, quod apud Cirbiedum est
 Tighhigon (ex antiquo pronuntiandi more Diklikon), sed huius vocis litterae
 facile mutari possunt in Grigorios nomen || 6 ἡ — προπερισπώμενον om

μενον. περισιπώμενον ὄνομα καλεῖται τὸ ἐπὶ τοῦ τέλους ἔχον τὴν ^{p 674 b} περισιπωμένην, οἷον Θωμάς Λουκάς. προπερισιπώμενον ὄνομα καλεῖται τὸ πρὸ μιᾶς συλλαβῆς τοῦ τέλους ἔχον τὴν περισιπωμένην, οἷον ³⁰ κῆπος δῆμος.

- 5 Ἡ γὰρ βαρεῖα συλλαβικὸς τόνος ἐστί, τουτέστιν εἰς τὴν συλλαβὴν τὴν μὴ ἔχουσαν τὸν κύριον τόνον † ἐπὶ τέλους ἐτίθετο. ἀλλ' ἵνα μὴ

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN LGBOHb] 1 περισιπώμενον ὄνομα καλεῖται] καὶ περισιπώμενον μὲν OHb | τοῦ om BOHb || 2 post Λουκάς add παπὰς OHb | ὄνομα καλεῖται] δὲ OHb || 3 ἔχον om post τέλους L, sed add eadem manus in mg || 5 ἐστί] ἐστιν G || 6 τέλους] τέλος G

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσλ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.]
E^v: τῆς περισιπωμένης οἱ τόποι εἰς δύο, ἡ λήγουσα . . . καὶ ἡ παραλήγουσα.
E^b: πόσοι τ. τῆς περισιπ.; δύο· ἡ λήγουσα καὶ ἡ παραλ. || 1 ὄνομα om Arc. | τοῦ om Schellersh. et Arc. || 2 Θωμάς Λουκάς etiam Schellersh. exhibent. quae exempla Porphyrius legerit, non apparet ex interpretatione 687₁—688₁₇; propria nomina quae usurpat sunt Ἑρμῆς Θαλῆς. Σ 714₂₄ (Anon.) habet Δημάς Νομάς. σ Ἀπελλῆς Μωϋσῆς Κοκμάς Λουκάς ἀνομιῶν (quod GSchoemannus Philol. Anz. 1881 p 510 in καὶ ὁμοίων correxit), Choerob. tr. de pros. 707₂₂ Ἑρμῆς Ἡρακλῆς, Arc. Ἡρακλῆς Σοφοκλῆς | προπερισιπώμενον etiam βαρύτονον vocari docent **E^b** || 4 κῆπος testantur Σ 714₁₇ (Anon.) σ Schellersh. Choerob. de pros. 707₂₃ Arcadius. δῆμος confirmant Σ 714₂₁ (Anon.) Schellersheimiana Choerob. 707₂₆ Arcadius. proprii nominis exemplum σ et **E^v** tantum proferunt: Παῦλος || 5 Ἡ — ἐστί testantur Σ 688₁₈ (Porph) atque **E^s** **E^v** **E^b** Schellersheimiana, sed erotemata ita ut nonnulla adiciant. **E^s** **E^b** Schellersh.: πόσοι τόνοι κυρίως; δύο (**E^b** et Schell.: δύο· ἡ ὀξεῖα καὶ ἡ περισιπωμένη). ἡ γὰρ βαρεῖα συλλαβικὸς (ed. Wald. συλλαβικῶς) τόνος ἐστί καὶ οὐ κυρίως. **E^v**: γίνωσκε δτι τόνοι εἰς κυρίως δύο, ἡ ὀξεῖα καὶ ἡ περισιπωμένη· ἡ γὰρ βαρεῖα — ἐστί iam ab interrogantis profectus GSchoemannus Philol. Anz. 1881 p 25 censuit in ipso supplemento olim hoc praeceptum exstitisse, duos tantum accentus κυρίως ita posse appellari, quibus verbis omissis nunc γὰρ coniunctionem non habere quo referatur. at eiusmodi verborum vestigium non modo in codicibus sed ne in scholiis quidem ullum reperitur, videturque illud γὰρ ita interpretandum esse, ut cogitando suppleamus: *quot locos gravis accentus habeat, dici nequit* || 5—6 τουτέστιν — ἐτίθετο testatur Σ 688_{18—20} (Porph), nisi quod absurdum ἐπὶ τέλους omittit. pro ἐτίθετο exhibent OV ἐπιτίθεται, sed cum UH codd. scriptura ἐτίθετο consentit subsequens explanatio. depravatum inepto additamento locum iam legebat Σ 714₂₆ (Anon.): ἐν τῇ τελευταίᾳ συλλαβῇ τῇ μὴ ἐχούσῃ τὸν κύριον τόνον τὸ παλαιὸν ἐπὶ τέλους ἐτίθετο, in qua interpretatione ἐπὶ τέλους (quod U praebet, apographon H illinc factum omittit) scripsisse quidem scholiasta non videtur, sed haud dubie explanavit illud supplementi emblema epitheto τελευταίᾳ ad συλλαβῇ adiecto || 6—p 111, 1 ἵνα — γίνεται confirmat Σ 688₃₂ (Porph) ac partim Σ 714₃₂ (Anon.)

[LECTIONES ARMENII] 1 καλεῖται] est || 2 Θωμάς Λουκάς] legebat Ἡρακλῆς | καλεῖται] est || 3 συλλαβῆς om || 4 κῆπος δῆμος] Παῦλος || 5 usque ad finem supplementi om

p 675 b καταχαράσσονται τὰ βιβλία, τοῦτο νῦν οὐ γίνεται, ἀλλ' εἰς τὸν τόπον τῆς ὀξείας ἐν τῇ συνεπείᾳ τίθεται· οἷον ἄνθρωπος καλός. ἰδοὺ ἐν-
ταῦθα εἰς τὸ λος ἐτέθη ἡ ὀξεῖα, ὅτι ἐπὶ τέλους εὐρέθη. ἐὰν δὲ εἴπῃς
5 καλός ἄνθρωπος, ἰδοὺ ὡδε εἰς τὸ λος ἐτέθη ἡ βαρεῖα, ὅτι μετὰ
ταῦτα ἐτέθη τὸ ἄνθρωπος. 5

Περὶ γὰρ τῆς μακρᾶς καὶ τῆς βραχείας οὐκ ἔστι νῦν πολλὴ χρεία.

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN L G B O H b] 1 καταχαράσσονται L | τοῦτο] τοῦτου
L¹, seā alterum u ab I² lineola transfixum || 2 post ἰδοὺ add γάρ H b || 3 εἰς
τὸ λος ἐνταῦθα O H b | τέλους] τέλος L; ante hanc vocem add τοῦ O H || 4—5
μετὰ ταῦτα] μεταῦτα L || 5 ἐτέθη] εὐρέθη H b | τὸ om O H || 6 γάρ] δὲ H b
| βραχείας] = O

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σ σ λ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.]
1—2 ἀλλ' — τίθεται] Σ 689₂₁ (Porph): Ἄρ' οὖν, φησὶν, ἐκλείπει παντελῶς ἡ
βαρεῖα; ἀλλ' οὐκέτι φημί τοῦτο, ἀλλ' εἰς τὸν τόπον τῆς ὀξείας ἐν τῇ συνεπείᾳ
τίθεται. — δεῖ προσθεῖναι τὸν τελευταῖον, ἢν' οὕτως εἴπωμεν· ἀλλ' εἰς τὸν τόπον
τῆς ὀξείας τὸν τελευταῖον ἐν τῇ συνεπείᾳ τίθεται. sic verba leguntur in UH
(nisi quod huius apographi auctor pro φησὶν maluit scribere φήσεις); OV οὐκ
ἔσται φησὶ pro οὐκέτι φημί exhibent, τὸν τελευταῖον iam in proferendis supple-
menti verbis post ὀξείας inserunt, deinde γάρ τοῦτο adiciunt post δεῖ, denique
ἀναγινώσκωμεν pro εἴπωμεν habent. patet autem, opinor, verba Ἄρ' οὖν —
τοῦτο, licet φησὶν additum sit, non magis ex ipso supplemento petita esse,
quam 685₁₉₋₂₁ τὴν ὀξεῖαν — συλλαβῶν (vide ad p 107, 6—109, 1). — σ: δίδοται δὲ
ἡ βαρεῖα ἐν τῇ συνεπείᾳ τῶν λέξεων. λ συνέπεια interpretatur κύμμιξις. E^h:
ποῖός ἐστι τῆς βαρείας ὁ τόπος; πᾶσαι αἱ καθ' ὁμαλιμὸν ἀναγινωσκόμεναι συλ-
λαβαί· τίθεται δὲ οὐκ ἐπὶ πασῶν, ἀλλὰ ἐπὶ μόνων τῶν δέυτονουμένων, ὅταν
κατὰ συνέπειαν ἀναγινώσκωνται Choerob. de pros. 707₂₇: πᾶσα λέξις δέυτονος
ἐν τῇ συνεπείᾳ, ἤγουν ἐν τῇ φράσει, κοιμίζει τὴν ὀξεῖαν εἰς βαρεῖαν ||
2—5 οἷον — ἄνθρωπος] Σ 690, (Porph): οἷον ὡς ἐπὶ παραδείγματος (παρα-
δείγματι in OV), ἐὰν εἴπῃς ὁ δεῖνα καλός ἄνθρωπος, ἰδοὺ εἰς τὸ λος ἐτέθη
ἡ βαρεῖα, ὅτι μετὰ τὸ καλός ἐρρέθη τὸ ἄνθρωπος (ἐρρέθη U et H in mg, in ver-
borum contextu H ἐτέθη, OV b ἐρρήθη; ὁ ἄνθρωπος UH). ἐὰν δὲ εἴπῃς οὗτος
ἄνθρωπος καλός, εἰς τὸ λος πεσεῖται ἡ ὀξεῖα, ὅτι οὐκ ἔστι συνέπεια, ἤγουν
οὐχ εὐρίσκεται μετὰ τὸ καλός ἑτέρα λέξις. unde conligo pro tertio ἐτέθη (lin 5)
in supplemento olim fuisse ἐρρέθη, non conligo intercidisse ὁ δεῖνα ante καλός
ἄνθρωπος in supplementi codicibus aut οὗτος ante ἄνθρωπος καλός. praeter
alia hoc exemplum καλός ἄνθρωπος habet etiam σ. Σ 714₂₀ (Anon.) usurpat
εἴρηται λόγος σοφός et σοφός εἴρηται λόγος, Choerob. de pros. 707₃₀: Ζεὺς δ'
ἐπεὶ οὖν Τρῳάς τε <N 1>, καλός ἄνθρωπος ἦλθεν, σοφός ἄνθρωπος παρεγένετο
|| 6 περὶ — χρεία testantur Σ 691_{4 19} (Porph) 715_{3 12} (Anon.), qui non dissentiunt
nisi in coniunctione. nam apud Porphyrium 691₁ UHO γάρ praebent, unus V
(qui ex O oriundus videtur) μὲν, atque γάρ Porphyrium legisse etiam ex eius inter-
pretatione 691₁₉ conlegerim; in Anonymi explanatione ei codices, quorum notitiam
nactus sum, UH exhibent δὲ. γάρ qui retinebit, non poterit non statuere to-
tum enuntiatum profectum esse ab aliena manu, quae excusare volebat, quod
supplementi auctor ab accentibus statim ad spiritus transgressus est. σ nihil de
temporibus habet nisi haec: μακρά ἐπὶ τῶν μακρῶν, οἷον Ἡρώδης Ἡρακλείδης.

Ἡ δὲ δασειὰ τίθεται εἰς γράμμα φωνήεν δακυνόμενον, οἷον ἡμέρα ^{p 675 b} ὦρα καὶ εἰς τὰ ὅμοια. ὁμοίως καὶ ἡ ψιλὴ τίθεται εἰς γράμμα φωνήεν ¹¹ ψιλούμενον, οἷον ἔγραφον ὄνομα καὶ εἰς τὰ ὅμοια. φωνήεντα δὲ γράμματά εἰσιν ἐπτὰ· $\bar{\alpha} \bar{\epsilon} \bar{\eta} \bar{\iota} \bar{o} \bar{u} \bar{\omega}$.

5 Ἡ δὲ ἀπόστροφος τίθεται, ὅτ' ἂν διὰ τὴν καλλιφωνίαν κουφίζηται ¹⁵ τὸ ἐν φωνήεν γράμμα, ὁπηγίκα δύο φωνήεντά εἰσιν ἐν μιᾷ λέξει, οἷον

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN LGBOHb] 2 ὁμοίως καὶ ἡ ψιλὴ τίθεται εἰς LB: ἡ δὲ ψιλὴ ὁμοίως τίθεται εἰς G, ἡ δὲ ψιλὴ τίθεται ὁμοίως εἰς O, ἡ δὲ ψιλὴ ὁμοίως εἰς Hb | φωνήεν G || 3 ἔγραφον LB: ἀσειῆς ἀδύνατος G, ἀσειῆς ἀδύναμος OHb || 4 εἰσιν] ἐστιν GBOHb || 5 ὅτ' ἂν LG O: ὅταν Hb. item infra p 113, 5. 114, 2 | καλλιφωνίαν L || 6—p 113, 1 οἷον οὐχ' οὕτως, οἱ ἀσειεῖς οὐχ' οὕτως LGB atque etiam Monacensis 284, cuius quod nunc est primum folium, incipit ab τίθεται lin 1: οἷον οὐχ' οὕτως οἱ ἀσειεῖς OHb

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIORVM (Σσλ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTORVM] βραχεία ἐπὶ βραχέων [ε καὶ ο], λόγος δόλιος φίλος ὁφός. **E^s** **E^v** χρόνους plane omittunt, **E^b** Schellersheimiana definitiones χρόνου, μακρᾶς, βραχείας exhibent, **E^c** distinguunt φύσει et θέσει longas vocales || 1—2 Ἡ δὲ — ὅμοια

testatur Σ 692₁₈ (Porph) ac partim Σ 693₆ 695₈ (Porph) 715₂₅ (Anon.). altero loco Porphyrius docet supplementi auctorem post δακυνόμενον addere debuisse ἀρκτικόν || 1 ἡμέρα] Σ 715₂₈ (Anon.): ἡμέρα· διὰ τί δακύνεται; τὸ ἦ

πρὸ τοῦ μ, εἰ μὴ ἐκ κλίσεως (μὴ ἐγκλίσεως UH) εἶη ἢ ἰωνικῶς κατὰ τὴν προσθήκην τεθείη ἢ ἐτέρῳ κανόνι κωλύεται, δακύνεται, οἷον ἡμέρα, ἡμερος, ἡμερίς ἢ ἄμπελος, ἡμῖν, ἡμᾶς καὶ τὰ ὅμοια. «εἰ μὴ ἐκ κλίσεως (μὴ ἐγκλίσεως UH) εἶη» εἶπε διὰ τὸ ἡμελλον, ὅπερ τοῦ ε τὴν ψιλὴν ἔχει, ἡμβροτες, ἡμυne καὶ τὰ ὅμοια . . . «ἢ ἰωνικῶς κατὰ προσθήκην τεθείη» εἶπε διὰ τὸ μῦν ἡμῶν τὸ ἐπικλίνω, ὅπερ φιλοῦται . . . «ἢ ἐτέρῳ κανόνι κωλύεται» εἶπε διὰ τὸ ἦμος καὶ ἦμαρ. ex qua expositione noli propter triplex εἶπε concludere anonymum interpretem has rationes in supplementi exemplari suo invenisse, sed petivit eas ex illo libello de spiritibus, quem laudat paullo ante 715₂₁: ἐστι τεχνολόγημα περὶ τούτων, πότε τὸ α πρὸ τοῦ β καὶ πρὸ τοῦ γ καὶ τῶν λοιπῶν στοιχείων δακύνεται ἢ φιλοῦται κτλ || 2 ὦρα] ad hoc quoque exemplum anonymus interpres 716₁₁ rationem pneumatologicam adiecit ex technologemate | εἰς

testatur etiam Σ 692₁₉ (Porph): nam exhibent ibi praepositionem UH | ὁμοίως καὶ ἡ ψιλὴ] ἡ δὲ ψιλὴ Σ 692₁₉ (Porph) in OVb (in UH desunt ἡ δὲ — ἀσειῆς) et 695₉ (idem) in UHb (OV om 695₆₋₁₄), ὥστερ καὶ ἡ ψιλὴ Σ 693₇ (idem) in OV (in UH desunt 6 δακυνόμενον — 7 φωνήεν) || 3 ψιλούμε-

nov] Σ 693₈ (Porph) censet supplementi auctori addendum fuisse ἀρκτικόν, vide supra ad lin 1—2 | ἔγραφον nec Porphyrius neque anonymus interpres testatur, sed prius exemplum apud Anonymum 716₁₅ ἀσειῆς est, quod cur leni scribendum sit, rursus exponit duce pneumatologo suo, idemque exhibet lemma commentarii Porphyriani 692₂₀ in OVb | ὄνομα confirmat

Σ 716₂₃ (Anon.), qui huius quoque vocis rationem pneumatologicam adiecit || 3—4 φωνήεντα — ω testatur Σ 695₆ (Porph) in UHb (OV om 695₆₋₁₄). quae autem in Anonymi commentario inde ab 717₁₉ de spiritibus docentur noli propter duplex φησὶν opinari ex pleniore supplementi exemplari hausta esse; etenim hic quoque φησὶν ex falsa compendii ambigui interpretatione ortum est, legendum est φημί, sicut 712₁₄ et ₁₉ (praeterea 717₂₀ ὦν mutandum est in δν). || 5—p 113, 4 Σ 695₁₅ (Porph) «ἡ δὲ ἀπόστροφος τίθεται,

675^b οὐχ' οὕτως, «οἱ ἀρεβεῖς οὐχ' οὕτως» <Psalm. I 4>. ἤρμοζεν γὰρ οὐχὶ οὕτως, «οἱ ἀρεβεῖς οὐχὶ οὕτως». ἀλλὰ διὰ τὴν καλλιφωνίαν ἐκουφίσθη τὸ ἰ, καὶ ἀντ' αὐτοῦ εἰσῆλθεν ἄνωθεν ἡ ἀπόστροφος. οὕτως καὶ τὰ ὅμοια.

20 Ἡ δὲ ὑφὲν τίθεται, ὅτ' ἂν δύο λέξεις ἐν τῷ ἅμα ὀφείλωσι λέγε- 5

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN LGBOHb] 1—2 ἤρμοζεν — ἀρεβεῖς om B || 1 ἤρμοζεν L': v induxit L², om GOHb || 2 οἱ ἀρεβεῖς οὐχὶ οὕτως om Hb || 3 ἰ ἰῶτα O | ἄνωθεν om Hb | οὕτω OHb || 5 ὑφὲν LB? Hb: ὑφὲν G, ὑφ' ἐν O | λέγεσθαι γενέσθαι G

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIORVM (ΣΟΛ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTORVM] ὅταν διὰ τὴν καλλιφωνίαν κουφίζηται τὸ ἐν φωνῇ γράμμα, ὀπηνίκα δύο φωνήεντά εἰσιν ἐν ἐνὶ λόγῳ (sic UHO V, μῖα λέξει b ex Parisinis 2545 et 2603 ut videtur), ὅσον οὐχ' οὕτως οἱ ἀρεβεῖς (OV οὐχ' οὕτως etiam post ἀρεβεῖς habent) καὶ τὰ ἔξης ἔως τοῦ «καὶ ἀντ' αὐτοῦ εἰσῆλθεν ἄνωθεν ἡ ἀπόστροφος» (καὶ ἀντ' αὐτοῦ om b). unde qui conligat in supplemento olim non fuisse perversum ἐν μῖα λέξει, is refutabitur eis quae in eodem commentario leguntur 697₆: ἰστέον δὲ ὅτι οὐ καλῶς οὐδ' ὑγιῶς ἔχει τὰ περὶ τῆς ἐκθλίψεως ἐνταῦθα τῷ τεχνικῷ ῥηθέντα. ὀφείλει γὰρ εἰπεῖν, ὀπηνίκα δύο τινῶν λέξεων ἡ μὲν λήγει εἰς φωνήεν, ἡ δὲ ἀρχεται ἀπὸ φωνήεντος· ὁ δὲ «ὀπηνίκα, φησί, δύο φωνήεντά εἰσιν ἐν μῖα λέξει». οὐ γὰρ ἐστὶ μία λέξις ἀλλὰ δύο τὸ οὐχ' οὕτως. atque confirmat traditam codicibus lectionem etiam Σ 717₁₃ (Anon.): ὅταν διὰ τὴν καλλιφωνίαν κουφίζηται δύο φωνήεντων συμπεσόντων συνθέτῳ λέξει τὸ ἐν φωνῇ ἐν ||

112, 6 ὀπηνίκα interpretatur ὅπότ' ἂν λ || 1 οἱ ἀρεβεῖς οὐχ' οὕτως] exemplum ex psalmis petitum testantur etiam Porphyrius 695₁₇, 684₁₂ et Schellersh. (vide infra) et scholion ad Tzetzae Chil. AO III p 356₂₇ οὐχ ὡς] Οὐκ ἐστὶ καὶ οὐχ' ὡς καὶ οὐχ' οὕτως (non licet scribere nec οὐχ' ὡς nec οὐχ' οὕτως). οὐ ἀπόστροφον οὐ δεῖ γράφειν· χάριν γὰρ εὐφωνίας περικῶς ἐτέθη τό τε κ καὶ τὸ χ, καὶ ἀντί τινος πεσεῖται ἡ ἀπόστροφος, κἄν τις βούβαλος ἐν τῇ Διονυσίου γραμματικῇ προσέθετο φλυαῶς, ὡς τὸ «οὐχ' οὕτως, οἱ ἀρεβεῖς οὐχ' οὕτως», ὅσα τε ληρεῖ. σ haec exempla habet: ἀρ' οὕτως, ἀλλ' ἐμός, ἀλλ' ἴδον, οὐτ' ἴδον οὐτ' ἤκουσα. E^a: ἀρ' οὕτως, οὐδ' εἶδον, δεῦρ' ἴθι, ἐπ' ἐμέ, E^b in eis quae respondentur ad interrogationem τί ἐστὶν ἀπόστροφος; usurpant τοῦτ' ἐστὶ (sic Bas. I II et utraque editio) et βούλομ' ἐγὼ <A 117>, deinde ἀρ' οὗτος (sic codd et edd), τοῦτ' ἐμόν, ἐφ' ἡμῖν, φέρ' εἰπέ. Schellersheimiana ὡς ἔφατ' εὐχόμενος <A 43>, βούλομ' ἐγὼ λαὸν κόον ἔμμεναι, ἀρ' οὗτος, οὐτ' εἶδον, οὐχ' οὕτως, ἀλλ' ἐμόν. ceterum iam ante Herodianum fuisse qui οὐχ' ante vocales scriberent videtur conligendum esse ex Σ 947₁₀ (Mel): ἰστέον δὲ ὅτι τὸ οὐχὶ ἐπέκτασις ἐστὶ τῆς οὐ . . . . ., δξύνεται δὲ καὶ οὐδέποτε ἀποβολὴν τοῦ ἰ πάχει, ὡς φησιν Ἡρωδιανός. διὸ τὸ οὐχ ἡμῶν καὶ τὰ ὅμοια οὐ φαμεν ἔχειν ἐν παραθέσει τὴν χι, οὐδὲ ὡς τοῦ ἰ ἀποβληθέντος ἀποστροφῇ ἐπιδέχεται, ἀλλὰ πεπλευόνακε τὸ χ ἐν μέσῳ διὰ τὸ κεχηγῆναι. εἰς etiam Eustathius ad Iliad. K 324 p 809₃: ἐν τῷ «οὐχ ἄλιος σκοπὸς ἔσσομαι» γράφουσιν οἱ περὶ Ἡρόδωρον, ὅτι εὗρομεν ἐν πολλοῖς εἰς τὸ χ ἀπόστροφον. τοῦτο δὲ παρερημειωσάμεθα, ὡς ἂν φανείη ὅτι ἐν τῷ οὐχ ἄλις καὶ οὐχ οὕτως καὶ τοῖς ὁμοίοις ἀμφιβόλως εἶχον οἱ παλαιοί, οἱ μὲν μετὰ ἀποστροφῆς καὶ δασειᾶς ποιούμενοι τὴν γραφὴν, οἱ δὲ τὸ μὲν πάθος ἡγουν τὴν ἀπόστροφον μὴ προσιέμενοι, μόνον δὲ πνευματίζοντες |

5 Ἡ δὲ — λέγεσθαι testatur Σ 699₁ (Porph), nisi quod hic desunt in UHb ἐν

cθαι, οἶον φιλό_θεος ἀρχι_τράτηγος, καὶ εἰς τὰ ὅμοια.

p 675 b

Ἡ δὲ † διατολὴ τίθεται, ὅτ' ἂν διατεῖλαι καὶ διαχωρίσαι ὀφείλω-
 μέν τινα λέξιν, οἶον ἔστιν, ἄξιος. μεταξὺ τοῦ ν̄ καὶ τοῦ ᾱ εἰσῆλθεν ²⁵
 ἢ διατολὴ, ἵνα μὴ ὁ ἀναγινώσκων ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν ἔστιν, ἄξιος εἴπη
 5 ἔστι, Νάξιος, τουτέστιν ἀπὸ τῆς Ναξίας τῆς νήσου. οὕτως καὶ τὰ
 ὅμοια.

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN LGBOHb] 1 ἀρχι_τράτηγος L. proparoxytonon
 est nomen etiam in GHb | post ἀρχιτράτηγος add θεο_φύλακτος Monac. 284
 | εἰς om GBHb | τὰ om H || 2 διατολὴ] ὑποδιατολὴ B et Monac. 284 |
 ὀφείλομεν G, ὀφείλομεν H || 3 μεταξὺ] μετὰ Monac. 284 | ᾱ] ἄλφα L || 4—5,
 ἔστιν, ἄξιος εἴπη ἔστι, Νάξιος] diastoles signa hic quoque add L, om GHb
 5 τῆς Ναξίας τῆς νήσου L et Monac. 284: prius τῆς om GB, τῆς νήσου Νάξου
 ἢ Ναξίας Hb | οὕτως] οὕτω B, οὕτω δὴ OH

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσλ)EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.]
 τῷ, quae ne alio quidem scholio confirmantur (OV totum locum omittunt)
 || 1 φιλό_θεος ἀρχι_τράτηγος] Porphyrius 699₄ ubi hunc supplementi
 locum interpretatur Νικό_λαος usurpat, 695₂₅, autem Φιλό_δημος, 684₁₂ Χειρί_κοφος
 quod cur illis exemplis aptius sit apparet. Σ 719₁₅ (Anon.) εὐ_νους habet, σ
 Θεό_δοτος, ἀρχι_ποιμὴν, ἀρχι_τραπεζι_ός, φίλ_αρχος, φιλ_άνθρωπος, E^s ἀρηί_φι-
 λος, Schellersheimiana ἀρχί_φωτος ἀρηί_φίλος || 2 διατολὴ] ὑποδια-
 τολὴν hanc prosodiam appellat Porphyrius 683₂₇ 684₁₄ 696₆ 699₉ (ubi Bekkerus
 quidem διατολὴ edidit, sed ὑποδ. praebent UH; OV totum locum om) 702₁₆
 (διατ. OV, sed ὑποδιατ. UH) 703₁₇, item ὑποδιατολὴ invenitur in Anonymi
 explanatione 719₂₅ 720₃, σ E^s E^b E^c Schellersheimianis. at Σ 702₃₂ (Porph) legi-
 mus in omnibus quos novimus codicibus: διατολὴ δὲ ἔστιν, ὅταν διατεῖλαι καὶ
 διαχωρίσαι ὀφείλωμέν τινας λέξεις ἀπ' ἀλλήλων, οἶον ἔστιν, ἄξιος. διατολὴ
 μὲν ἔστι διάστασις γράμματος περὶ τὴν σύνταξιν ἀμφιβαλλομένου. περὶ δὲ τῶν
 διατολῶν ἐν τῷ περὶ ἀναγνώσεως ἐροῦμεν πλατύτερον. quibus tamen verbis
 noli adduci ut opineris Porphyrium hoc supplementi loco revera invenisse δια-
 τολὴ. etenim hoc interest inter διατολὴν et ὑποδιατολὴν teste anonymo inter-
 prete 719₂₄, ut breviori voce ipsa διαρῆσις τῶν λέξεων significetur, altera signum
 seiunctionis. poterat igitur Porphyrius illa quam exscripsimus expositione δια-
 τολῆς vocabulo uti etiamsi duplicem praepositionem in supplemento legebat
 | διατεῖλαι καὶ διαχωρίσαι] utramque vocem testatur Σ 702₃₂ (Porph).
 adiecit supplementi auctor alteram prioris explanandae causa, cfr Σ 719₂₄ (Anon.):
 διατέλλειν λέγεται τὸ διαχωρίζειν, E^b et Schellersh.: πόθεν ὑποδιατολὴ; παρὰ
 τὴν ὑπὸ πρόθεσιν καὶ τὸ διατέλλω τὸ διαχωρίζω || 3 ἔστιν, ἄξιος
 testantur Σ 684₁₄ 695₂₇ (Porph) Σ 719₂₆ (Anon.) E^s Schellersh. Porphyrius prae-
 terea 699₁₂ usurpat ἡλθε, νήπιος, Schellersheimiana ἔστιν, οὐς, ἡγουν ὑπάρχει
 ὤτιον. σ profert ἔστι, νοῦς· ἔστιν, οὐς· Κωνσταντίνου, πόλις || 5 ἀπὸ
 τῆς Ναξίας τῆς νήσου] ἀπὸ τῆς Νάξου τῆς νήσου E^s, ἀπὸ Νάξου τῆς νήσου
 Schellersh.

II

ΠΕΡΙ ΤΕΧΝΗΣ

Τέχνη ἐστὶ κύστημα ἐκ καταλήψεων ἐγγεγυμνασμένων πρὸς τι τέλος

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN LGBVH p 2. 6. 289] **3** ἐκ καταλήψεων L: ἐκ καταλήψεως G, ἐγκαταλήψεων BVH p 6. 289 atque etiam p 2 (licet hic subi-ciatur οἶονεῖ ἐκ γνώσεων) | ἐγγεγυμνασμένων] ἐγγεγυμνασμένον G, συγγεγυμνασμένων H p 2. 289 | πρὸς τι τέλος εὖ in ras L, sed ut videtur ab L¹

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσλ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.] **1** hoc supplementum interpretantur Σ 720₈—723₉, et (quae in UH unius disputationis particulae sunt subsequunturque post 673₃₅) Σ 721₂₅—722₃₈ 726₆—21: hunc interpretem sic notabo Σ II, illum Σ I. exponunt de technes definitione eiusque speciebus, sed non ita ut verba supra scripta explanentur, etiam Σ 649₂₆—655₂₇ et Σ Goettl. 49₂₆—54₁₂. nec magis a supplemento pendent quae codices L p 50—54 O fol 43 sub hoc titulo exhibent: Ὅρισμός τέχνης καὶ ἐρμηνεία. nullum eiusmodi expositionis vestigium invenitur in σ. unam supplementi vocem interpretatur λ. atque inest περὶ τέχνης caput ex supplemento factum etiam in E^s E^b Schellersheimianis. ex scholiis Dionysianis maioribus originem ducunt quae habet Marius Victorinus VI 3₈₋₁₅ || **3**—p 116, **1** τέχνη — βίω] hanc definitionem Σ I 721₂₀ profert explanatque his praemissis: ὁ δὲ τεχνικός οὕτως (scil ὠρίκατο τὴν τέχνην); Σ II 721₂₅ ita ut praemittat: ἰστέον ὅτι οἱ Στωϊκοὶ οὕτως ὀρίζονται τὴν τέχνην, eandem autem definitionem hunc scholiastam in supplemento ante oculos habuisse apparet ex subsequentibus δ οὖν λέγει (scil ὁ τεχνικός) τοιοῦτόν ἐστιν 721₃₅. Stoicis hunc ὅρον tribuunt etiam Σ 649₃₁, et Sextus Empir. hypotyp. III § 188 p 165₂₇ B., *ille ab omnibus fere probatus finis* appellatur ab Quintiliano II 17 § 41. aliorum scriptorum locos ubi citatur conguessit Constantinus Condos Bulletin de correspond. hellénique a. 1879 p 282 in Συμμίκτοις κριτικοῖς: Philonis π. τ. εἰς τὰ προπαιδ. συνόδου I p 539 M., Luciani περὶ παρακίτου §§ 4. 6. 8, Galeni εἰσαγωγ. XIX p 350 K., eiusdem ὅρ. ἱατρικ. XIV p 685, Doxopatri in Aphthon. II 109, W., prolegom. in Hermogenis rhetoricam IV 4₁₀ W., schol. Aristoph. Nub. 318, ἐκλογ. διαφορῶν λέξεων A O II 485₁₇, quibus adde Sopatrum in Hermog. V p 4₅ et Nicephori Blemmidae epitomam logicam p 19 (et Artemidori Onirocrit. IV c. 2 p 203 Rig., sed hic definitionem ab aliena manu insertam esse Hercherus recte censet) | post κύστημα Σ II 721₂₆ add περὶ ψυχὴν γινόμενον, quorum tamen verborum cum in explanatione subsequenti nulla ratio habeatur, videntur ea ab aliena manu addita esse | ἐκ καταλήψεων] haec in ἐγκαταλήψεων depravata sunt Σ I 721₂₁ et Σ II 721₂₅, atque Σ I ipsum ante oculos habuisse ἐγκ. apparet ex eius interpretatione 722₅: τὸ δὲ ἐγκαταλήψεων ἀντὶ τοῦ ἐνθυμημάτων καὶ ἐφευρημάτων τέθεται. contra alterius interpretis explanatio, quamquam ipsa quoque in UH codicibus (ex quibus adhuc solis has scholiorum partes cognovimus) illa depravatione inquinata est, ostendit Σ II ἐκ καταλήψεων legisse, 721₂₅: ἐγκαταλήψεων δὲ (scil σημαίνει) τὸ ἐξ ἐφευρέσεων. plane eodem modo in E^s legitur: τί ἐστιν ἐγκαταλήψεων; τὸ ἐξ ἐφευρέσεων. rectam scripturam praebent E^b in Bas. II (in Bas. I et ed. utraque corruptam) Schellersheimiana Σ 649₃₂ 650₆ (cum exegemate: οἶονεῖ ἐξ ἐφευρημάτων, ἐκ γνῶ-

[LECTIONES ARMENII] **1**—p 117, **2** supplemento altero caret Armenius

εὐχρηστον τῶν ἐν τῷ βίῳ. τῶν δὲ τεχνῶν διαφοραὶ εἰσι δύο. αἱ μὲν γὰρ αὐτῶν εἰσι λογικαί, αἱ δὲ πρακτικαί. καὶ λογικαὶ μὲν εἰσιν οἷον

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN LGBVH p 2. 6. 289] 1 τῶν ἐν] om H p 289 ||
2 αὐτῶν] om H p 6 || εἰσιν om G

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σσλ) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTOR.]
cewv, ἐκ θεωρημάτων) Σ Goettl 50, 'Ορισμός in LO. convertit eam Quintilianus ita ut dicat *artem constare ex perceptionibus*. in ceteros autem quos laudavi scriptores graecos non minus quam in scholia Dionysiana ἐγκαταλήψεων inrepsit, velut in omnes quibus Bekkerus usus est codices Sexti Empirici hypotyp. III §§ 241 et 251 p 177₂₈ 180₃₀ B. — ἐκ καταλήψεως, quod Dionysii codex G exhibet, legitur etiam apud Sopatrum in Hermog. V 4₆ | ἔγγεγυμνασμένων] hoc habent Σ I et Σ II in lemmate et explanatione, 721₂₁ 722₆ (= ἡκριβωμένων, δεδοκιμασμένων), 721₂₆ 23 (= δεδοκιμασμένων), item E^s (= φανεῶν καὶ δεδοκιμασμένων· γυμνάσαι γὰρ λέγομεν τὸ εἰς φῶς ἄγειν) et E^b; Schellersheimiana, sicut artis codex G, ἔγγεγυμνασμένον (οἷον εἰ τὸ φανερόν καὶ δεδοκιμασμένον). atque etiam in prolegomenis amplioribus artis Dionysianae ἔγγεγυμνασμένων invenimus Σ 650₃₁ 651₅, sed ibidem συγγεγυμνασμένων 649₃₂ 650₂₈, cuius rei causa in eo posita est quod in hac expositione insunt duorum scholiastarum explanationes, quae ita 650₃₁ inter se contingunt, ut post τῶν ἐν τῷ βίῳ prioris finis et posterioris initium interciderint. quod Σ Goettl 50, 12 ἔγγεγυμνασμένων legitur, non concinit interpretatio ἡγουν συνεζητημένων, atque συγγεγυμνασμένων Hamburgensis liber exhibet, in quo eadem disputatio occurrit p 289. συγγεγυμνασμένων praebet etiam 'Ορισμός in LO. nec, quin hoc genuinum sit, dubitamus propter Quintiliani *coexercitatis*. sed apud ceteros quoque qui Stoicorum definitionem proferunt scriptores non minorem inter συγγεγ. et ἔγγεγ. quam inter ἐκ καταλήψεων et ἐγκαταλήψεων fluctuationem observare licet, velut apud Lucian. Paras. § 6 οὐκ ἐκ καταλήψεως μόνον ἀλλὰ συγγεγυμνασμένης ἐστὶν ἡ παρασιτική traditum est, sed § 4 ἔγγεγυμνασμένων. — ante συγγεγυμνασμένων add ἔμπειρία Σ 649₃₂, sed hoc loco non explanatur supplementum. cfr prolegom. in Hermog. rhetoricam IV 4₁₀ W.: τέχνη ἐστὶ κύστ. ἐκ καταλ. ἔμπειρία συγγεγυμνασμένων πρὸς τι τέλος εὐχρ. τῶν ἐν τῷ βίῳ, ἢ ὡς ἄλλοι ἐξηγοῦνται, ἄνευ τοῦ ἔμπειρία ἐκτιθέμενοι τὸν ὅρον | πρὸς τι τέλος εὐχρηστον τῶν ἐν τῷ βίῳ habent Σ I 721₂₂ 722₈ Σ II 721₂₇ E^s E^b Schellersheimiana, Σ 649₃₃ 650₂₃₋₃₁ Σ Goettl 50, 'Ορισμός in LO, Lucian Paras. § 4 Sopater in Hermog. V 4₆ Dioxopat. in Aphth. II 109, Prolegg. in Hermog. IV 4₁₁ Niceph. Blemmid. p 19 ||
1—2 τῶν δὲ — πρακτικαί] hanc partitionem legebat et excusat quamquam non plane comprobatur Σ II 726₈ «τῶν δὲ τεχνῶν διαφοραὶ εἰσι δύο». δύο μὲν οὗτος εἶπε διὰ τὸ φιλοκύντομον, τρεῖς δὲ ὁμωσει: λογικαί, πρακτικαί, μικταί. nec minus legebat qui artem Dionysianam in erotemata convertit: nam sic interrogant respondentque E^s et Schellersheimiana: ποσαῶς ἡ τέχνη; διχῶς· λογικὴ καὶ πρακτικὴ. at Σ I putaverim aliam partitionem in supplemento invenisse. nam postquam 720₈ dixit: ἐπειδήπερ τῷ τεχνικῷ περὶ γραμματικῆς ἡμᾶς πρόκειται διδάξαι, ἢ δὲ γραμματικὴ τέχνη ἐστὶ, διέξειαι πρῶτον περὶ τέχνης, τί ἐστὶ τέχνη ὀριζόμενος καὶ πόσα ταύτης τὰ εἶδη διεξιῶν, atque 721₂₀—722₁₀ supplementi definitionem interpretatus est, sic pergit 722₁₁: τῆς δὲ καθόλου τέχνης διαφοραὶ εἰσι τέσσαρες· θεωρητικὴ, πρακτικὴ, ποιητικὴ, μικτή, atque hanc explanat divisionem nullo verbo addito de ea quam nunc in supplemento legimus.

γραμματική, ῥητορική, φιλοσοφική· πρακτικά δὲ οἷον τεκτονική, χαλκευτική καὶ αἱ τούτοις παραπλήσιοι.

III

ΠΕΡΙ ΠΟΔΩΝ

Πούς ἐστι μετρικὸν κύστημα συλλαβῶν, ὃ μὲν ἄπλοος δύο ἢ τριῶν, 5 ὃ δὲ σύνθετος ἀπὸ τεσσάρων μέχρις ἑξ.

Πόδες εἰσὶν ἄπλοοι μὲν δύο καὶ δέκα, ὧν δισύλλαβοι μὲν τέσσαρες, τρισύλλαβοι δὲ ὀκτώ. τετρασύλλαβοι δὲ δεκάξ. καὶ δισύλλαβοι μὲν οἶδε· <1> σπονδαίος ἐκ δύο μακρῶν = τετράχρονος, οἷον ἤρωσ· <2> πυρρίχιος

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN LGBVH p 2.6. 289] 1 φιλοσοφική] φιλοσοφία VH p 6, om vocem B | χαλκευτική τεκτονική GB || 2 παραπλήσιοι H p 6

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN MLP(arisino 1983) C(hisiano misc. R IV 11)] 4 ΠΕΡΙ ΠΟΔΩΝ ML: ΠΕΡΙ ΠΟΔΩΝ ΜΕΤΡΙΚΩΝ P a manu rec., περί ποδῶν δισύνλλαβων C || 5 ποὺς MLPC | ἐστι] ἐστὶ LPC | ἄπλοος M; atque etiam in L, ubi scriptum erat ἄπλοος, ab eadem manu circumflexus in gravem mutatus est | ante δύο add ἐκ P | ἢ sine accentu ML | ante τριῶν add καὶ C || 6 μέχρις MLC: ἢ P || 7 prius μὲν om C | δύο καὶ δέκα L et sine tertio accentu M: δυοκαίδεκα C, δώδεκα P || 8 δεκάξ L: δεκαξ M, ἑκαίδεκα P, ιξ' C, qui addit πεντασύλλαβοι δε λ', ἑξασύλλαβοι δε ἑδ' || 8--9 καὶ — οἶδε] οἱ δισύλλαβοι P || 9 οἶδε ML: οἶδε C | σπονδαίος] prima littera in L ab rubricatore addita non est post hoc nomen ā add P, videlicet numerum pedis | δύο] β P | =] sic MLPC | ἤρωσ] productae signum bis supra scribunt MLC | post πυρρίχιος add B P

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA SCHOLIOR. (Σ 62) EROTEMATVM (E) ALIORVM SCRIPTORVM.] easdem quattuor differentias proponunt illustrantque etiam Σ 652₁₀ Σ Goettl 50₂₁. alteram partitionem ex supplemento, ut videtur, exscripsit Doxopater in Aphthon. II 89₅: παρὶν ὅτι τῶν τεχνῶν διαφοραὶ εἰσι δύο· αἱ μὲν γὰρ αὐτῶν πρακτικά, αἱ δὲ λογικά. arte enim Dionysii hunc Doxopatrum usum esse tribus vidimus locis ||

1 γραμματική, ῥητορική, φιλοσοφική] erotemata Schellersheimiana: ποῖαι λέγονται λογικά τέχνη; ἡ γραμματική, ἡ ῥητορική καὶ ἡ ἱατρική. Doxopater l. 1.: λογικά δὲ δύο· ἢ τε ῥητορική καὶ διαλεκτική. mixtarum artium generi tribuunt grammaticam una cum medicina Σ I 723₃ Σ II 726₁₂ Σ 652₂₅ Σ Goettl 51₂₂ |

τεκτονική, χαλκευτική] ποῖαι λέγονται πρακτικά; ἡ τεκτονική, ἡ χαλκευτική καὶ πᾶσαι αἱ χειρωνακτικαὶ καὶ βάνευσις Schellersheimiana. τεκτονική et σκυτοτομική exempla practicarum artium sunt Σ II 726₁₀. qui vero πρακτικὰς et ποιητικὰς inter se distinguunt, huic alteri generi adscribit fabrillem ferrariam similesque: Σ I 722₂₄ Σ 652₄ Σ Goettl 51₁₃ (item Lucillus Tarraeus τεκτονικὴν et χαλκευτικὴν non πρακτικῶς εἶδει tribuit, sed ἀποτελεσματικῶς, Σ 652₃₃). — τεκτονική 2 interpretatur λεπτοουργική

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA ALIORVM SCRIPTORVM] 5 ποὺς — συλλαβῶν] eadem definitio in Triclinii tractatu Harleiano 317₃ Gaisf. et apud Pseudodraconem 127₈ (nisi quod apud hunc legimus μετρικῶν) || 9 — p 118, 3 Hephaestio 23₁ G.

[LECTIONES ARMENII] 4 hanc inscriptionem habet etiam Armenius || 5—6 om Armenius || 7—8 πόδες — ὀκτώ] plane consentit: nam de suo addidit ultimum verbum Cirbiedus in hac interpretatione: *dont quatre sont de deux syllabes et huit de trois seulement* || 8 τετρασύλλαβοι δὲ δεκάξ om || 9 σπονδαίος — τετράχρονος] concinit | ἤρωσ] Armeniacum nomen proprium habet, *Mašdots*

ἐκ δύο βραχειῶν $\simeq$ δίχρονος, οἷον λόγος· <3> τροχαῖος ἐκ μακρᾶς — καὶ βραχείας — τρίχρονος, οἷον † Cόλων· <4> ἴαμβος ἐκ βραχείας — καὶ μακρᾶς — τρίχρονος, οἷον Cόλων. Τρισύλλαβοι δὲ ὀκτώ· <1> δάκτυλος ἐκ μακρᾶς — καὶ δύο βραχειῶν $\simeq$ τετράχρονος, οἷον Ἥλιος· <2> ἀνάπαιστος ἐκ δύο

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN MLP(arisino 1983) C(hisiano misc. R IV 11)] 1 δύο | B̄ P | βραχειῶν] βραχιῶν L, βραχύς P | ∪] sic MLC, sed M in rasura ab M²: ∪ P | λόγος] correptae signa supra scribit C, om MLP | post τροχαῖος add P̄ P | — post μακρᾶς om C || 2 βραχείας PC: βραχείας ML | ∪] — ∪ C | Cόλων M: δῆμος L² in rasura (quid scripserit L¹, non certo apparet; sed videtur ipsa quoque Cόλων exaravisse), Ζῆθος P, ἤχός C. MLP in his exemplis carent signis quantitatum | post ἴαμβος add Δ P | ∪ om C | —] — C || 3 Cόλων in MLP sine quantitatum signis | τρισύλλαβοι δὲ ὀκτώ] οἱ τρισύλλαβοι P | post δάκτυλος add α P || 4 ∪ ML: ∪ P, ∪ C | ἥλιος quantitatum signis caret in MLPC | post ἀνάπαιστος add B̄ P

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA ALIORVM SCRIPTORVM] 12_s W. ita ordinat bisyllabos pedes: πυρρίχιος τροχαῖος ἴαμβος σπονδαῖος, Titzii Moschopolus p 50 et Isaaci tractatus a Bachmanno AG II p 177—179 editus hoc ordine enumerant: πυρρίχιος σπονδαῖος ἴαμβος τροχαῖος; Triclinii traet. Harl. 317₄₄ illo: σπονδαῖος πυρρίχιος ἴαμβος τροχαῖος | σπονδαῖος — τετράχρονος] τετράχρονος εἰς ἐκ δύο μακρῶν ὁ σπονδαῖος — — Heph., πρῶτός ἐστιν ὁ ἐκ δύο μακρῶν δε καλεῖται σπονδαῖος (sine quantitatum signis) Tricl., σπονδαῖος ἐκ δύο — — τετράχρονος Isaacus, atque eodem modo ceteros bisyllabos describunt. descriptione pedum caret Mosch. | ἥρως exemplum etiam apud Mosch. Is., πηγὴ Tricl. (Hephaestio in enumerandis pedibus exempla non profert) || 1 λόγος Mosch. Tricl. Is. || 2 trochaei exemplum apud Tricl. Is. δῆμος, apud Mosch. δοῦπος || 3 Cόλων etiam Is., λάχες (pro Λάχης) Mosch., λέων Tricl. || 3—p 119, 8 Hephaestio sic ordinat: τρίβραχυς (ὁ καὶ χορεῖος), δάκτυλος, ἀμφίβραχυς, ἀνάπαιστος, βακχεῖος, ἀμφίμακρος ἢ κρητικός, παλιμβάκχειος, μολοττός; Moschor.: χορεῖος, μολοττός, δάκτυλος, ἀνάπαιστος, ἀμφίβραχυς, ἀμφίμακρος, βακχεῖος, παλιμβάκχειος; Triclinius: μολοττός, δάκτυλος, ἀνάπαιστος, ἀμφίμακρος, ἀμφίβραχυς, βακχεῖος, παλιμβάκχειος, τρίβραχυς (λέγεται δὲ οὗτος καὶ χορεῖος); Isaacus: χορεῖος, μολοττός, ἀνάπαιστος, δάκτυλος, βακχεῖος, παλιμβάκχειος, ἀμφίβραχυς, ἀμφίμακρος || 3—4 δάκτυλος — τετράχρονος] τετράχρονοι τρεῖς· ἐκ μακρᾶς καὶ δύο βραχειῶν ὁ δάκτυλος — ∪ ∪ Heph., δάκτυλος ἐκ μακρᾶς καὶ δύο βραχειῶν — ∪ ∪ τετράχρονος Is., atque eodem modo ceteros trisyllabos et tetrasyllabos describunt. Triclinius non describit nisi disyllabos || 4—p 119, 2 Ἥλιος Πολέμων Ἡγεμών etiam apud Mosch. Tricl. Is.

[LECTIONES ARMENI] 1—3 pyrrhichium post trochaeum et iambum conlocat || 1 πυρρίχιος — δίχρονος] consentit | λόγος] nomen proprium habet, *Enoch* || 1—2 τροχαῖος — τρίχρονος] in hoc quoque pede describendo nec minus in sequentibus cum graecis plane concinit || 2 † Cόλων] *Dāvth* || 3 Cόλων] *Gōriun* ὀκτώ omittit || 4 Ἥλιος] *Abrahami* nomen habet

βραχειῶν ∪ καὶ μακρᾶς — τετράχρονος, οἷον Πολέμων· <3> ἀμφίμακρος ἐκ μακρᾶς — καὶ βραχείας ∪ καὶ μακρᾶς — πεντάχρονος, οἷον Ἠγεμῶν· <4> ἀμφίβραχυς ἐκ βραχείας ∪ καὶ μακρᾶς — καὶ βραχείας ∪ τετράχρονος, οἷον Cερῆνος· <5> βακχείος ἐκ βραχείας ∪ καὶ δύο μακρῶν = πεντάχρονος, οἷον Νοήμων· <6> παλιμβάκχειος ἐκ δύο μακρῶν = καὶ βραχείας ∪ πεντάχρονος, οἷον Ἡφαιστος· <7> χορεῖος ἐκ τριῶν βραχειῶν ≡ τρίχρονος, οἷον Δολίος· <8> μολοσκόος ἐκ τριῶν μακρῶν ≡ ἑξάχρονος, οἷον Ἡρώδης. τοῖς γὰρ τετρασυλλάβοις οὐ χρῶνται οἱ μετρικοὶ ἐν τοῖς χρόνοις τούτοις.

Τετρασύλλαβοι δὲ δεκαῖξ· <1> προκελευσματικὸς ἐκ τεσσάρων βραχειῶν 10

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN MLP(arisino 1983) C(hisiano misc. R IV 11)] 1 ∪ ML: ∪ P, ∪ C | πολέμων sine quantitatū signis in MLP: nam quae lineola in L supra ω ducta est, significat v. supra scripta habet ∪ ∪ C | ἀμφίμακρος] ἀμφίμακρας L; post hoc nomen ᾠ add P || 2 ἡγεμῶν MPC: ἡγεμῶν L. signa quantitatū om MLP, add C. de accentu proprii v. Lehrs. Arist. p 291 ed. II || 3 ἀμφίβραχυς] in mg add Δ P | βραχείας L pr. loco; post hoc βραχείας om ∪ P || 4 Cερῆνός hoc accentu et quantitatū signis supra scriptis ML, δμῆρος P et quantitatū signis additis C | βακχείος] βακχείος ML. post hoc nomen ē add P | ∪ om P | = MLPC || 5 νοήμων cum supra scriptis ∪ ∪ ML C | παλιμβάκχειος LC. post hoc nomen ῆ add P || 6 ἡφαιστος cum supra scriptis ∪ ∪ ML C | post χορεῖος add ᾠ P | ≡ ML: ∪ P, ∪ C; item infra p 120, 6 || 7 δολίος MLP: ἔλενος C. ∪ superponunt ML C | μολοσκόος P qui subicit Ἡ || 8 ἡρώδης in ML productae signum habet supra utramque η sed non supra ω; C unicuique syllabae imponit — || 8—10 τοῖς γὰρ — δεκαῖξ ML C, nisi quod Chisianus νεωτερικοὶ pro μετρικοὶ exhibet. in P vero haec leguntur: οἱ τετρασύλλαβοι· ἵστέον δὲ ὅτι τούτοις οἱ μετρικοὶ οὐ χρῶνται· ἀλλ' οἱ καταλογάδην γράψαντες· δημοσθένης, γρηγόριος ὁ θεολόγος καὶ οἱ λοιποὶ ῥήτορες || 10 τετρασύλλαβοι] praemittit περὶ τετρασυλλάβων C | δεκαῖξ M, sine spiritu L, ις' C | post προκελευσματικὸς add α P | βραχειῶν om L

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA ALIORVM SCRIPTORVM] 4 Cερῆνος] Ὀμηρος Mosch., Βοηθός Tricl. Is. || 5—6 Νοήμων Ἡφαιστος Mosch. Tricl. Is. || 7 Δολίος] πλόκαμος Mosch., λόγιος Tricl., ἔλενος Is. || 8 Ἡρώδης Mosch. Tricl. Is. || 10— p 121, 9 hic est ordo tetrasyllaborum apud Hephaest.: 1 προκελευσματικὸς 2. 3. 4. 5 παιὼν α' β' γ' δ' 6 ἰωνικὸς ἀπ' ἐλάττονος 7 ἀντίσπαστος 8 ἰωνικὸς ἀπὸ μείζονος 9 τροχαϊκὴ ταυτοποδία ἢ διτροχαιοί 10 ἱαμβικὴ ταυτοποδία ἢ διάμβος 11 χορίαμβος 12. 13. 14. 15 ἐπίτριτος α' β' γ' δ' 16 σπονδειακὴ ταυτοποδία ἢ δισπόνδεις; apud Mosch.: 1 προκελ. 2 δισπόνδεις

[LECTIONES ARMENII] 1 Πολέμων] Salomonis nomine utitur || 2 Ἠγεμῶν] Ἀμβακούμ prophetae (Habacuci) nomine utitur || 4 Cερῆνος] Φιλίππου nomen usurpat || 4—6 antibacchium praepōnit bacchio, illum havegh (incipientem) appellans, bacchium avardegh (finientem) || 5 Νοήμων] Stephani nomen habet, quod duabus v litteris scribit || 6 Ἡφαιστος] Iosephi nomen habet | χορεῖος interpretatur nerkev voce, i. e. gracilis. consentit in pede describendo || 7 Δολίος] Isaaci nomen habet || 8 Ἡρώδης] Ioannis nomine utitur || 8— p 121, 9 τοῖς γὰρ — Ἡρακλείδης omittit

≡ ≡ τετράχρονος, οἷον φιλόσοφος. <2> παῖων πρῶτος ἐκ μακρᾶς _ και
 τριῶν βραχειῶν ≡ πεντάχρονος, οἷον Cτησίχορος. <3> παῖων δεύτερος
 ἐκ βραχείας _ και μακρᾶς _ και δύο βραχειῶν ≡ πεντάχρονος, οἷον
 Ὀνήσιμος. <4> παῖων τρίτος ἐκ δύο βραχειῶν ≡ και μακρᾶς _ και βρα-
 5 χείας _ πεντάχρονος, οἷον Κλεόβουλος. <5> παῖων τέταρτος ἐκ τριῶν
 βραχειῶν ≡ και μακρᾶς _ πεντάχρονος, οἷον Ἐπιγένης. <6> ἰωνικός ἀπὸ
 μείζονος ἐκ δύο μακρῶν = και δύο βραχειῶν ≡ ἐξάχρονος, οἷον Δημή-
 τριος. <7> ἰωνικός ἀπ' ἐλάσσονος ἐκ δύο βραχειῶν ≡ και δύο μακρῶν =
 ἐξάχρονος, οἷον Διομήδης. <8> χορίαμβος ἐκ μακρᾶς _ και δύο βραχειῶν ≡
 10 και μακρᾶς _ ἐξάχρονος, οἷον Εὐφορίων. <9> ἀντίσπαστος ἐκ βραχείας _
 και δύο μακρῶν = και βραχείας _ ἐξάχρονος, οἷον Ἀλέξανδρος. <10>
 διάμβος ἐκ βραχείας _ και μακρᾶς _ και βραχείας _ και μακρᾶς _ ἐξά-

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN MLP(arisino 1983) C(hisiano misc. R IV 11)] 1 ≡ ≡
 ML: ∪∪∪∪ P, ∪∪∪ C | φιλόσοφος cum supra scriptis ∪∪∪ MLC | post
 proceleusmaticum ponit dispondeum C, qui ceteroqui cum ML in ordinandis
 pedibus tetrasyllabis conspirat | post πρῶτος add B P || 2 ≡ ML: ∪∪∪ P |
 Cτησίχορος cum supra scriptis ∪∪∪ MLC | post παῖων B add Γ P || 3 ≡
 ML: ∪∪ P; item infra lin 4, 7, 8, 9 || 4 ὀνήσιμος cum ∪∪∪ MLC | post
 τρίτος add Δ P || 5 πεντάχρονος] τετράχρονος L | κλεόβουλος cum ∪∪∪ ML:
 φιλόδημος P | post παῖων Δ add E P || 6 ἐπιγένης cum ∪∪∪ ML, ἐπίγενης
 P, ἐπιγενής cum quantitatum signis C || 6—p 121, 9 ἰωνικός — Ἡρακλείδης]
 in P hoc ordine sequuntur reliqui pedes: δισπόνδειος, διτρόχαιος, διάμβος, χορί-
 αμβος, ἀντίσπαστος, ἰωνικός ἀπὸ μείζονος, ἰωνικός ἀπ' ἐλάσσονος, ἐπίτριτος πρῶ-
 10 τος, δεύτερος, τρίτος, τέταρτος || 7 post μείζονος add α P | δημήτριος cum
 ∪∪∪ MLC: δημηγόρος P || 8 post ἐλάσσονος add ιβ P || 9 διομήδης cum
 ∪∪∪ MLC | post χορίαμβος add Θ P | δύο om P | ≡ ML: ∪∪ P, ∪ C
 || 10 εὐφορίων cum quantitatis signis et spiritu sed sine accentu ML, cum
 omnibus signis prosodiacis C; δημογέρων P | ἀντίσπαστος ἀντίπαιστος P, idem
 liber add I || 11 ἀλέξανδρος omissis quantitatis signis ML, additis C; ἀρίσταρ-
 χος P || 12 διάμβος] διάμβος PC, post quam vocem H add P

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA ALIORVM SCRIPTORVM] 3. 4. 5. 6 παῖων α' β' γ' δ
 7. 8. 9. 10 ἐπίτριτος α' β' γ' δ' 11 χορίαμβος 12 ἀντίσπαστος 13 ἰωνικός ἀπ' ἐλάσσ.
 14 ἰωνικός ἀπὸ μείζ. 15 διάμβος 16 διτρόχαιος; apud Triclinium: 1 δισπόνδειος
 2 προκελευσμ. 3. 4. 5. 6 παῖων α' β' γ' δ' 7 ἰωνικός ἀπὸ μείζ. 8 ἰωνικός ἀπ' ἐλάσσ.
 9 χορίαμβος 10 ἀντίσπαστος 11 διάμβος 12 διτρόχαιος 13. 14. 15. 16 ἐπίτριτος
 α' β' γ' δ'; apud Isaacum: 1 προκελευσμ. 2 δισπόνδ. 3 διτρόχ. 4 διάμβος 5 χορίαμ-
 10 βος 6 ἀντίσπαστος 7 ἰωνικός ἀπὸ μείζ. 8 ἰωνικός ἀπ' ἐλάσσ. 9. 10. 11. 12 παῖων
 α' β' γ' δ' 13. 14. 15. 16 ἐπίτριτος α' β' γ' δ' || 1 φιλόσοφος Mosch. Tricl.:
 Θεολόγος Is. || 2 Cτησίχορος Mosch. Tricl.: Ἡρόδοτος Is. ||
 4 Ὀνήσιμος Mosch. Tricl. Is. || 5 Κλεόβουλος Mosch. Tricl.: Θεόδω-
 10 ρος Is. || 6 Ἐπιγένης Mosch. Tricl.: Θεοφάνης Is. || 7 Δη-
 μήτριος Mosch. Tricl. Is. || 9 Διομήδης Mosch. Tricl.: Κλεομήδης Is.
 || 10 Εὐφορίων Mosch. Tricl. Is. || 11 Ἀλέξανδρος Mosch.
 Tricl.: exemplum intercidit apud Is.

χρονος, οἷον Ἀνακρέων· <11> διτρόχαιος ἐκ μακρᾶς — καὶ βραχείας — καὶ μακρᾶς — καὶ βραχείας — ἐξάχρονος, οἷον Ἀρχέδημος· <12> ἐπίτριτος πρῶτος ἐκ βραχείας — καὶ μακρῶν τριῶν = ἐπτάχρονος, οἷον Ἀριστείδης· <13> ἐπίτριτος δεύτερος ἐκ μακρᾶς — καὶ βραχείας — καὶ δύο μακρῶν = ἐπτάχρονος, οἷον Εὐρυμήδης. <14> ἐπίτριτος τρίτος ἐκ δύο μακρῶν = καὶ 5 βραχείας — καὶ μακρᾶς — ἐπτάχρονος, οἷον Δημοκθένης· <15> ἐπίτριτος τέταρτος ἐκ τριῶν μακρῶν = καὶ βραχείας — ἐπτάχρονος, οἷον Καλλιξείνος· <16> δισπόνδειος ἐκ τεσσάρων μακρῶν = ἐκτάχρονος, οἷον Ἡρακλείδης.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἩΡΩΙΚΟΥ ΜΕΤΡΟΥ

10

Τὸ ἠρωϊκὸν μέτρον ἐξάμετρον ἐστίν· ἔξ γὰρ χώρας ἔχει. τὰς μὲν οὖν πέντε

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN MLP(arisino 1983) C(hisiano misc. R IV 11)] 1 ἀνακρέων cum quantitatis signis et spiritu sed sine accentu ML, cum spiritu et accentu sed sine quantitatis signis P, cum omnibus signis prosodiaceis C | διτρόχαιος] διτροχάιος PC, post quam vocem $\bar{Z}$ add P || 1—2 καὶ μακρᾶς — καὶ βραχείας — omittit L || 2 Ἀρχέδημος] ἀρχεμήδος cum quantitatis signis sed sine accentu ML, παιδαγῶρας P teste Lebeguio (Cramer edidit παιδαγῶγος) | ἐπίτριτος πρῶτος] post hoc pedis nomen P non addit numerum || 3 μακρῶν τριῶν] Γ μακρῶν P, τριῶν μακρῶν C | = MLPC | ἀριστείδης cum omnibus signis prosodiaceis MLP, cum spiritu tantum et accentu P || 4 ἐπίτριτος] ἐπίχρονος ML | post δεύτερος add $\bar{\iota}\delta$ P || 5 εὐρυμήδης cum omnibus signis prosodiaceis M, sine accentu LC; ἀρχιμήδης P | post τρίτος add $\bar{\iota}\epsilon$ P || 6 δημοκθένης cum quantitatis signis et accentu MLC, cum accentu tantum P || 7 post τέταρτος add $\bar{\iota}\varsigma$ P | = MLPC || 7—8 Καλλιξείνος] καλλιξείνος ML cum accentu sed sine quantitatis signis, ἀλλίστρατος P || 8 δισπόνδειος ML, ante verbum, qui incipit ο δισπόνδειος, in mg $\bar{\varsigma}$ add P | = ML: = C, signa hic omittit P || 9 ἠρακλείδης cum quantitatis signis et spiritu sed sine accentu ML, cum omnibus signis prosodiaceis C, cum spiritu et accentu P

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN MLPCU(aticano Palatino 23)] 10 ΠΕΡΙ — ΜΕΤΡΟΥ MLPCU. in M titulus exaratus est in supremo margine litteris minusculis quae ab ceteris discrepant, sed tamen ab eadem manu profectae esse videntur, quia atramenti color plane idem est || 11 χώρας ἔχει MLPU: ἔχει χώρας C | οὖν om P

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA ALIORVM SCRIPTORVM] 1 Ἀνακρέων Mosch. Tricl. Is. || 2 ditrochaei exemplum est apud Tricl. Is. Ἀρχέδημος, apud Mosch. Ἀρχίδαμος || 3—6 Ἀριστείδης Εὐρυμήδης Δημοκθένης Mosch. Tricl. Is. || 7 quarti epitriti exemplum apud Mosch. Tricl. Καλλιξείνος, apud Is. Ἡράκλειτος || 9 Ἡρακλείδης Mosch. Tricl. Is. || 10—122, 12 eadem aut similia inveniuntur in scholiis Hephaestioneis recentioribus p 189₁₆—190₃ Gaisf. 165₂₄—166₁₉ Westph., apud Titzii Moschopulum p 45, Eliam ab Francisco de Furia editum p 76, in Triclinii tractatu Harleiano p 323₃₃—324₁₃ Gaisf., apud Isaacum a Bachmanno evulgatum p 182₁₅₋₃₂, Pseudodraconem p 142₁₉—143₁₆, quos inter quae ratio intercederet, significavit Mangelsdorfius progr. Caroliruh. 1876 p 8. equidem non apposui discrepantias nisi scholiorum Hephaestioneorum quae proxime absunt ab verbis supra scriptis || 11 ἔχει] ἐπιδέχεται et add καὶ κατὰ μονοποδίαν μετρεῖται || 11—p 122, 1 τὰς

συγκειμένας ἔχει ἕκ τε δακτύλου καὶ σπονδείου, ἐνίστε δὲ καὶ παλιμβάκχειον καὶ ἀμφίμακρον δέχεται, καθαροὺς μέντοι καὶ ἐν τάξει † δακτυλικοῦ κειμένους. καθαροὶ δὲ εἰσιν ὅτ' ἂν ἀπαρτίζωσιν εἰς μέρος λόγου καὶ τὴν ἐπιφερομένην συλλαβὴν ἀρχομένην ἔχωσιν ἀπὸ φωνήεντος, ὅς ἐστι
 5 παλιμβάκχειος, ὡς τὸ «πλάγχθη ἐπεὶ Τροίης ἱερὸν πτολίεθρον ἔπερσεν» <α 2>· ἀπήρτισται εἰς μέρος λόγου τὸ πλάγχθη καὶ ἄρχεται ἀπὸ φωνήεντος τοῦ εἰ. ἀμφίμακρος, ὡς τὸ «οὐ τί μοι αἰτὶ ἐσσί, θεοὶ νύ μοι αἰτιοὶ εἰσιν» <Γ 164>. εἰς γὰρ μέρος λόγου ἀπήρτισται ἡ μοι συλλαβὴ καὶ ἐξῆς ἄρχεται ἀπὸ τῆς † διφθόγγου. ἡ δὲ ἕκτη χῶρα σπον-
 10 δειὸν δέχεται καὶ τροχαῖον. ἐπὶ παντὸς μέτρου ἀδιάφορός ἐστιν ἡ τελευταία συλλαβή. ἡρωϊκὸν δὲ καλεῖται τὸ μέτρον, ἐπεὶ περ Ὀμηρος ὁ ποιητὴς τὰς τῶν ἡρώων πράξεις διεξιὼν τούτῳ κέχρηται τῷ μέτρῳ.
 [Ὁ ἴαμβος ἐξ χῶρας ἐπιδέχεται. τὰς μὲν πέντε συγκειμένας ἔχει

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN MLPCU] 1 ἔχει om PC | ante παλιμβάκχειον add αὔται C || 1—2 παλιμβάκχειον C || 2 δέχεται ML: δέχονται PCU | δακτυλικοῦ M, δακτυλικοῦ L: δακτύλου P, δακτύλους U; in C compendium est, quod Mangelsdorfio interpretandum videtur δακτυλικῇ || 3 κειμένους] διακειμένους C | ἀπαρτίζωσιν ML: ἀπαρτίζονται PCU | λόγου] λέγει vocis compendium U || 4 ἀρχομένην post φωνήεντος ponunt PU | ἔχωσιν] ἔχουσιν L sed ab eadem manu supra ου scriptum ω || 4—5 ὅς ἐστι παλιμβάκχειος MLC, om PU || 5 ὡς τὸ MLC: οἶον ἐστὶ τὸ PU | ἐπεὶ] ἐπὶ sine accentu ML | πτωλίεθρον L || 6 ἀπήρτισται] ἀπήρτηται L | λόγου P eo compendio scripsit, quod ab breviate λέγει voce non differt nisi o vocali; λέγει exhibet U | ἐπλάγχθη PU | post καὶ add ἐξῆς C || 6—7 ἀπὸ φωνήεντος ἄρχεται C || 7 post ἀμφίμακρος add δὲ PCU | οὐ τί] haec ultima huius dissertationis vox est quam praebebat M || 9 post τῆς habent αἰ PCU | post διφθόγγου add ἡγουν ἀπὸ φωνήεντος τοῦ α C || 10 post δέχεται add καὶ ἄλλως δέχεται ἴαμβον καὶ πυρρίχιον C | καὶ τροχαῖον] ἐνίστε δὲ καὶ τροχαῖον PU, ἐνίστε δὲ τροχαῖον C | post παντὸς add γὰρ PCU | ἀδιάφορος PCU: διάφορος L || 11 post τελευταία add τοῦ ποδὸς P, unde fecit τοῦ παντὸς U || 11—12 ἡρωϊκὸν — τῷ μέτρῳ] sic L; ἡρωϊκὸν δὲ ἐστὶν ὅπερ ὁμηρος ἐχρήσατο τὰς τῶν ἡρώων πράξεις διεξιὼν PU. cum L consentit C, nisi quod ab initio habet ἡρωϊκὸν δὲ μέτρον καλεῖται ἐπεὶ περ et in fine τῷ μέτρῳ κέχρηται τούτῳ

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN L] 13 cὺγ κειμένας

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA ALIORVM SCRIPTORVM] μὲν — σπονδείου] κατὰ μὲν οὖν τὰς πέντε χῶρας ἐπιδέχεται δάκτυλον καὶ σπονδειὸν ἀδιάφορον || 2 post ἀμφίμακρον om δέχεται | δακτύλου] δακτύλων || 4 συλλαβὴν] λέειν | ἀρχομένην pon. post φωνήεντος || 4—5 ὅς — τὸ] καὶ παλιμβάκχειον μὲν ὡς ἐν τῷ || 6 post ἀπήρτισται add γὰρ | ante ἄρχεται add ἡ ἐξῆς || 7 ἀμφίμακρος, ὡς τὸ] ἀμφίμακρον δὲ ὡς ἐν τῷ || 8 post versum Homericum add καὶ εἰσιν ἐν τούτῳ τρεῖς ἀμφίμακροι, ἐν τε ταῖς μοι συλλαβαῖς δύο καὶ ἐν τῇ αἰτίῃ, deinde sic pergit pro eis quae in supplemento usque ad διφθόγγου lin 9 leguntur: ἀπηρτισμένοι γὰρ εἰσιν εἰς μέρος λόγου καὶ τὰς ἐξῆς ἔχουσιν ἀπὸ φωνήεντος ἀρχομένας || 9—12 omnino consent. cum verbis supra scriptis || 13— p 123, 5 ὁ ἴαμβος — ἀδιάφορός ἐστιν] cum hoc panno adsuto quae omnino concinerent

ἐκ σπονδείου καὶ δακτύλου καὶ ἀναπαίστου καὶ χορείου καὶ ἰάμβου. ὁ μὲν πρῶτος καὶ τρίτος καὶ πέμπτος πούς ἐπιδέχεται τούτων τὸν ἐμπύπτοντα. ὁ δὲ δεύτερος καὶ τέταρτος πούς τοὺς ἀπὸ βραχείας ἀρχομένους ἐπιδέχονται. οὗτοι δὲ εἰς ἰάμβος, χορείος, ἀνάπαιστος. ἡ δὲ ἕκτη χώρα ἐπὶ παντὸς μέτρου ἀδιάφορος ἐστίν.] 5

Τομαὶ εἰς τέσσαρες· † πενθημι· εἰς, † ἐφθημιμερίς, κατὰ τρίτον τροχαῖον, τετραποδία βουκολική. πενθημιμερίς δὲ λέγεται, ὅτι τῶν πέντε τὸ ἥμισυ ἔχει, τουτέστι δύο πόδας καὶ μίαν συλλαβήν, οἷον «Ἀτρείδῃ, ποῖον» <Δ 350 Ξ 83>. ἐφθημιμερίς δὲ λέγεται, ὅτ' ἂν μετὰ τοὺς τρεῖς πόδας εὔρεθῃ συλλαβὴ ἀπαρτίζουσα εἰς μέρος λόγου· καὶ λέγεται ἐφθη- 10

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN L] 1 χορίου || 3 ποὺς

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN LC] 6 πενθημιμερίς ἐφθημιμερίς L, item infra lin 7 (πενθημερίς sic), 9 et 10 (ἐφθημιμερίς); iustam scripturam exhibet C | κατὰ τρίτον L, item infra 124, 2 || 9 ὅταν C item infra p 124, 2 et 4

[DISCREPANTIA ET TESTIMONIA ALIORVM SCRIPTORVM] non inveni in ceteris tractatibus metricis; similia sunt e. g. quae in Scholiis Hephaestioneis recentioribus 182₂₋₃ G. 151₂₀₋₂₃ W. leguntur ||

6—p 124, 5 ad haec prope accedunt inter latinos metricos Diomedes I 497₅—498₉, Marius Victorinus VI 64₃₁—65₂,

[Maximus Victorinus] de caesuris VI 240₁₋₁₀ Anonymi tractatus de caesuris VI 645₂₅₋₃₅, cfr Mangelsdorf in progr. Caroliruhensi 1876 p 18. inter Graecos Triclinius in tractatu Harleiano 318₂₇—319₁₅ multa habet quae cum hac de caesuris expositione concinunt ||

6 πενθημιμερίς, ἐφθημιμερίς] apud [Victorinum] bis *penthemimeris*, bis *hepthemimeris* ||

6—7 κατὰ τρίτον

τροχαῖον] idem nomen apud Diom. [Vict.]; *tritos trochaeos* Anon., *tertius trochaeus* Marius Vict. ||

7 τετραποδία βουκολική] idem nomen apud Diom.; *tetarte bucolicon* Anon., βουκολική Tricl. 318₂₈ τετάρτη βουκολική idem 319, (vide Mangelsdorf p 16); *bucolice tome* [Victor.], *ea quae quarto pede partem orationis terminat quam bucolicen Graeci dicunt* Mar. Victor. |

πενθημιμερίς δὲ λέγεται, ὅτι] ante nominis explanationem indicant Triclinius et Diomedes, ubi *penthemimeres* inveniatur: ὅταν μετὰ δύο πόδας εὔρεθῃ συλλαβὴ ἀπαρτίζουσα εἰς μέρος λόγου, *ubi post duos pedes et unam syllabam pars orationis expletur*. atque acquiescunt in describenda semiquinaria Diomedes: *cum post duos pedes sequens syllaba plenam orationis partem distinguit*, [Victorinus]: *ubi post duos pedes invenitur semipes, qui versum dividat et partem orationis finiāt*, Anonymus: *quotiens post duos pedes syllaba remanens partem terminat orationis*. haec si cum eis comparaveris, quae in supplemento lin 9 leguntur, non dubitabis, opinor, quin lin 7 ante ὅτι interciderint ὅτ' ἂν μετὰ τοὺς δύο πόδας εὔρεθῃ συλλαβὴ ἀπαρτίζουσα εἰς μέρος λόγου· καὶ λέγεται πενθημιμερίς ||

7—8 ὅτι τῶν πέντε — συλλαβήν] ἔχει γὰρ τῶν πέντε τὸ ἥμισυ Tricl., *quia quinque pedes dividit* Diom. ||

8—9 Ἀτρείδῃ, ποῖον] idem exemplum profert Tricl. post Μῆνιν αἶδε θεά; *quam Juno fertur* Mar. Vict., *Arma virumque cano* [Victorinus], *defecisse videt et se signari oculis* Diom. ||

9—10 ὅτ' ἂν — λόγου] concinit Tricl., nisi quod τοὺς omittit; *ubi post tres pedes invenitur syllaba* [Victorinus], *quotiens post tres pedes remanens syllaba orationis partem terminat* Anonymus, *quae tribus pedibus emensis adicit syllabam completque sensum quacumque orationis particula* Mar. Vict.; nihil

μιμερίς, ἐπειδὴ τῶν ἑπτὰ τὸ ἥμισυ <ἔχει>, οἷον «Ἀτρεΐδῃ, ποῖόν σε ἔπος». κατὰ τρίτον δὲ τροχαῖον λέγεται, ὅτ' ἂν μετὰ τοὺς δύο πόδας εἰς μέρος λόγου τροχαῖος ἀπαρτίζῃ, οἷον «Ἀτρεΐδῃ, ποῖόν σε». τετραποδία δὲ βουκολικὴ λέγεται, ὅτ' ἂν ὦσι τέσσαρες πόδες πλήρεις ἀπαρ-
5 τίζοντες <εἰς> μέρος λόγου, οἷον «Ἀτρεΐδῃ, ποῖόν σε ἔπος φύγεν».

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN LC] 1 ἥμισυ L¹, u supra oi scripsit L² | ἔχει om L || 4 πλήρης L, vocem om C || 5 εἰς om L | ἀτρέδῃ L | post φύγεν add ἔρκος ὀδόντων C. L in fine huius capituli adicit † ἈΞΙΟC ΑἸΝΕΪCΘΑΙ ΔΙΟΝΥCΙΟC ὍC ΤΑΔ' ἘΓΡΑΨΕΝ ἈΝΟΙC ἘΡΑCΤῆΝ ΔΕΙΚΝΥΜΕΝΟC CΟΦΪΗΝ. ubi patet pentametri priorem partem una littera dempta sic restituendam esse: ἀνθρώποις ἐρατὴν. In Calusiano codice teste Peyrone (post Sturzii Orionem p 239) versus sic legitur: ἀνθρώποις ἀρετὴν δεικνύμενος πᾶσαν σοφίαν, quae verba ipse Peyro in hunc hexametrum convertit: ἀνδράσι δεικνύμενος σοφίαν πᾶσαν ἀρετὴν τε, Otto Schneider Zeitschr. f. Alterth. 1843 p 647 in hunc pentametrum: ἀνθρώποις ἐρατὴν δεικνύτο παρσοφίην

[DISCREPANTIAE ET TESTIMONIA ALIORVM SCRIPTORVM.] habet quod his verbis respondeat Diomedes, atque etiam eo ab ceteris dissentit quod hephthemimerem tertio loco conlocat, caesuram κ. τρίτον τροχαῖον secundo || 1 ἐπειδὴ — ἔχει] ἔχει γὰρ τῶν ἑπτὰ τὸ ἥμισυ Tricl., quia septem dividit Diom., quod tribus pedibus et una syllaba, id est semipede, ... versum dividat Mar. Victor. || 1—2 Ἀτρεΐδῃ ποῖόν σε ἔπος] idem exemplum Tricl. profert post τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη; quam Juno fertur terris Mar. Vict., Arma virumque cano Troiae [Victorinus]; at Diomedes non eisdem versibus utitur quos ad illustrandam penthemimerem adhibuerat || 2—3 ὅτ' ἂν — ἀπαρτίζῃ] plane conspirat Tricl., nisi quod τοὺς omittit; in qua (scil incisione) finita parte orationis tertium trochaeum ponas Diom., percussis duobus pedibus tertius pes trochaeus est Mar. Vict., ubi tertio loco invenitur trochaeus [Victorin.], quotiens in tertia regione pars orationis finitur cum trochaeo Anon. (nam trochaeo pro codicis dactylo scribendum esse vidit iam Heusingerus) || 3 Ἀτρεΐδῃ ποῖόν σε] ὠωνοίσι τε πᾶσι Tricl., infandum regina Diom. et Marius; exemplis carent [Victorinus] et Anonymus || 4—5 ὅτ' ἂν — λόγου] sub qua (scil incisione) quattuor pedum percussione sensus impletur Marius, cum in quarta regione pars orationis cum fine sensus dactylo terminatur Anon., haec (scil hephthemimeres) duabus additis brevibus quartam incisionem efficiet, ita ut quarto dactylum invenias Diom., bucolice tome ornatus causa addita, ubi duo versus in uno inveniuntur [Victorinus]; ὅταν μετὰ τέσσαρες πόδας ἀπαρτίζηται ὁ εἰς εἰς μίαν συλλαβὴν Tricl.: perperam enim cum aliis Byzantinis opinatur caesura bucolica versum post arsin quinti pedis dissecari, cfr Westphal Metrik der Griechen I² p 212 Mangelsdorf l. l. p 17 || 5 Ἀτρεΐδῃ ποῖόν σε ἔπος φύγεν] Arma virumque cano Troiae qui Marius; inferretque deos Latio genus Diom., Dic mihi Damoeta cuium pecus [Victorin.], degeneres animos timor arguit Anonymus

IV

ῥῆμα ὀριστικὸν ἐνεργητικὸν ἀπλοῦς συζυγίας πρώτης τῶν			
5	βαρυτόνων ῥημάτων ἐγκλίσεως ὀριστικῆς χρόνου ἐνεστώτος τῶν τριῶν προσώπων		5
τε καὶ ἀριθμῶν			
10	Ἐν. τύπτω	Παρακειμένου Ἐν. τέτυφα	Ὑπερσυντελικού Ἐν. ἐτετύφειν
	τύπτεις	τέτυφας	ἐτετύφεις
	τύπτει	τέτυφε	ἐτετύφει
	Δ υ. τύπτετον	Δ υ. τετύφατον	Δ υ. ἐτετύφειτον
	τύπτετον	τετύφατον	ἐτετυφέιτην
15	Πληθ. τύπτομεν	Πληθ. τετύφαμεν	Πληθ. ἐτετύφειμεν
	τύπτετε	τετύφατε	ἐτετύφειτε
	τύπτουσι	τετύφασι	ἐτετύφεισαν
Παρατατικού			
20	Ἐν. ἔτυπτον	Μέσου παρακειμένου Ἐν. τέτυπα	Μέσου ὑπερσυντελικού Ἐν. ἔτετύπειν
	ἔτυπτες	τέτυπας	ἐτετύπεις
	ἔτυπτε	τέτυπε	ἐτετύπει
	Δ υ. ἐτύπτετον	Δ υ. τετύπατον	Δ υ. ἐτετύπειτον
	ἐτυπτέτην	τετύπατον	ἐτετυπείτην
25	Πληθ. ἐτύπτομεν	Πληθ. τετύπαμεν	Πληθ. ἐτετύπειμεν
	ἐτύπτετε	τετύπατε	ἐτετύπειτε
	ἔτυπτον	τετύπασι	ἐτετύπεισαν

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN PLENIS CANONVM THEODOSII EXEMPLARIBVS] col I 2

—9 generalem tantum indicem habent: Θεοδοσίου εἰσαγωγικοὶ κανόνες περὶ κλίσεως ῥημάτων, excepto Vaticano 1370 ubi post illum legitur ἐνεστώς inscriptum

|| 19 genetivum hic et in inscriptionibus sequentibus omnibus habent etiam Theod. libri meliores, deteriores nominativum || col II 19 ante

μέσου παρακειμένου formas Theodosius habet expositionem περὶ ἀττικοῦ παρακειμένου

[LECTIONES ARMENII] col I 1 ante specialem indicem convertit: κλίσεις ῥήματος || 5 βαρυτόνων] nomine utitur quod idem valet atque ὀξύτονος,

sed alibi quoque ab Armenio ad convertendum βαρυτόνου vocabulum adhibetur || 6 ἐγκλίσεως ὀριστικῆς om, || 9 τῶν τριῶν post καὶ

add, ceteroqui cum titulo generali supra scripto plane conspirat ||

10 τύπτω] verbo utitur quod vim *secandi* habet || 13 etiam dualem

finxit, quo Armenia lingua caret, et tres quidem huius quoque numeri personas. item ubique infra exceptis imperativis, qui apud Armenium quoque binas tantum singulorum numerorum personas habent || col III 9—17 per-

fectum medii om, nec minus infra omnes medii generis formas

		᾽Αορίστου α΄		Ὅριστικά παθητικά χρόνου ἐνεστώτος		᾽Αορίστου α΄	
		Ἔν. ἔτυπα		Ἔν. τύπτομαι		Ἔν. ἐτύφθην	
		ἔτυπας		τύπτῃ		ἐτύφθης	
		ἔτυπε		τύπτεται		ἐτύφθη	
5	Δυ.	ἐτύπατον		Δυ. τυπτόμεθον		Δυ.	ἐτύφθητον
		ἐτυπάτην		τύπτεςθον			ἐτυφθήτην
	Πληθ.	ἐτύπαμεν		τύπτεςθον		Πληθ.	ἐτύφθημεν
		ἐτύπατε		Πληθ. τυπτόμεθα			ἐτύφθητε
		ἔτυπαν		τύπτεςθε			ἐτύφησαν
10				τύπτονται			
		᾽Αορίστου β΄		Παρατατικού		Μέσου ἀορίστου α΄	
		Ἔν. ἔτυπον		Ἔν. ἐτυπτόμην		Ἔν. ἐτυπάμην	
		ἔτυπες		ἐτύπτου		ἐτύψω	
15		ἔτυπε		ἐτύπτετο		ἐτύπατο	
	Δυ.	ἐτύπετον		Δυ. ἐτυπτόμεθον		Δυ.	ἐτυπάμεθον
		ἔ τυπέτην		ἐτύπτεςθον			ἐτύπασθον
	Πληθ.	ἐτύπομεν		ἐτυπτέσθην		Πληθ.	ἐτυπάσθην
		ἐτύπετε		Πληθ. ἐτυπτόμεθα			ἐτυπάμεθα
20		ἔτυπον		ἐτύπτεςθε			ἐτύπασθε
				ἐτύποντο			ἐτύψαντο
				Παρακειμένον		᾽Αορίστου β΄	
		Μέλλοντος α΄		Ἔν. τέτυμμαι		Ἔν. ἐτύπην	
		Ἔν. τύψω		τέτυπαι		ἐτύπης	
25		τύψει		τέτυπται		ἐτύπη	
		τύψει		Δυ. τετύμμεθον		Δυ.	ἐτύπητον
	Δυ.	τύψετον		τέτυφθον			ἐτυπήτην
		τύψετον		τέτυφθον		Πληθ.	ἐτύπημεν
	Πληθ.	τύψομεν		Πληθ. τετύμμεθα			ἐτύπητε
30		τύψετε		τέτυφθε			ἐτύπησαν
		τύψουσι		τετυμμένοι εἰσίν, καὶ ἰακῶς τετύφαται			
				Ὑπερσυντελικού		Μέσου ἀορίστου β΄	
		Μέλλοντος β΄		Ἔν. ἐτετύμην		Ἔν. ἐτυπόμην	
35		Ἔν. τυπῶ		ἐτέτυπο		ἐτύπου	
		τυπεῖς		ἐτέτυπτο		ἐτύπετο	
		τυπεῖ		Δυ. ἐτετύμμεθον		Δυ.	ἐτυπόμεθον
	Δυ.	τυπεῖτον		ἐτέτυφθον			ἐτύπεςθον
		τυπεῖτον		ἐτετύφθην		Πληθ.	ἐτυπέσθην
40	Πληθ.	τυποῦμεν		Πληθ. ἐτετύμμεθα			ἐτυπόμεθα
		τυπεῖτε		ἐτέτυφθε			ἐτύπεθε
		τυποῦσι		τετυμμένοι ἦσαν, καὶ ἰακῶς ἐτετύφατο			ἐτύποντο

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE CODICIS MONACENSIS] col I 42 τυποῦσι sine acc || col II 10 τύ-
πτες || col III 12 ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ ΑΟΡΙΣΤΟΥ Ᾱ || 34 ΜΕΛ. ΑΟΡΙΣΤΟΥ Β

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN PLENIS CANONVM THEODOSII EXEMPLARIBVS] col III
1-43 post ἀορίστον α΄ subsequitur ἀορίστος β΄, deinde μέσος ἀορίστος α΄, μέσος
ἀορίστος β΄, qui ordo in reliquis quoque modis tenetur atque confirmatur ab
canonum interprete Choerobosco

[LECTIONES ARMENI] col I 1 α΄ om, item in seqq || 12 aor. II om, item infra
omnia tempora secunda || col II 1 ὀριστικὸν παθητικὸν || 32 et 43 non
convertit quae de ionica dialecto dicuntur

5	Μέλλοντος α'	Μέσου μέλλοντος β'	Ἀορίστου α'	5
	Ἐν. τυφθήσομαι	Ἐν. τυποῦμαι	τύψαι	
	τυφθήσῃ	τυπή	Ἀορίστου β'	
	τυφθήσεται	τυπείται	τυπεῖν	
10	Δυ. τυφθιζόμεθον	Δυ. τυπούμεθον	Μέλλοντος α'	10
	τυφθήσεσθον	τυπείσεσθον	τύψειν	
	τυφθήσεσθον	τυπείσεσθον	Ἀορίστου β' καὶ μέλ-	
	Πληθ. τυφθιζόμεθα	Πληθ. τυπούμεθα	λοντος	
15	Μέσου μέλλοντος α'	Μετ' ὀλίγον μέλλον-	καὶ χρόνου ἐνεστῶτος	15
	Ἐν. τύψομαι	τος τοῦ καὶ ἀπτικοῦ	καὶ παρατατικοῦ	
	τύψῃ	Ἐν. τετύψομαι	τύπτεσθαι	
	τύψεται	τετύψῃ	Παρακειμένου καὶ	
20	Δυ. τυψόμεθον	Δυ. τετυψόμεθον	ὑπερσυντελικῶ	20
	τύψεσθον	τετύψεσθον	τετύφθαι	
	τύψεσθον	τετύψεσθον	Ἀορίστου α'	
	Πληθ. τυψόμεθα	Πληθ. τετυψόμεθα	τυφθῆναι	
25	Μέσου ἀορίστου α'	Μέσου ἀορίστου α'	τύψασθαι	25
	Ἐν. τυπήσομαι	Ἀπαρέμφατα ἐνεργη-	Ἀορίστου β'	
	τυπήσῃ	τικά χρόνου ἐνεστῶ-	τυπήναι	
	τυπήσεται	τος καὶ παρατατικοῦ	Μέσου ἀορίστου β'	
30	Δυ. τυπήσόμεθον	Παρακειμένου καὶ	τυπέσθαι	30
	τυπήσεσθον	ὑπερσυντελικῶ	Μέλλοντος α'	
	τυπήσεσθον	τετυφέναι	τυφθήσεσθαι	
	Πληθ. τυπήσόμεθα	Μέσου παρακειμένου	Μέλλοντος β'	
	τυπήσεσθε	καὶ ὑπερσυντελικῶ	τυπήσεσθαι	
	τυπήσονται	τετυφέναι	Μέσου μέλλοντος β'	
			τυπείσθαι	

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE CODICIS MONACENSIS] col II 26 ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΑ || col III 11
 ἈΠΑΡΕΜΦΑΤΑ ΤΑ ΠΑΘΗΤΙΚΑ || 13 καὶ παρατατικοῦ om || 15 καὶ om ||
 17 τετυφθέναι || 18 ante ΑΟΡΙΣΤΟΥ add ½ ΕΝΕΣΤΩΤΟΣ

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE IN PLENIS CANONVM THEODOSII EXEMPLARIBVS] col I 1—
 II 10 horum futurorum hic est ordo: μέλλων α', μέλλων β', μέσος μέλλων α', μέσος
 μέλλων β', quae ordinatio etiam in ceteris modis observatur confirmaturque ab
 Choerobosco || col III 3 infinitivo aoristi secundi peculiarem locum in enume-
 randis formis Theodosius non tribuit, sed disputationi quae est de aoristi primi
 infinitivo adiungit p 1025₃₁: τὸ μέντοι ἀπαρέμφατον τοῦ δευτέρου ἀορίστου, μὴ
 δυνάμενον ὀξυνθῆναι καθὼς οὐκ ἔστι ῥῆμα ὀξυνόμενον, ἐξ ἀνάγκης περιεσπάρθη
 καὶ οὕτω συνέπεσε τῷ τοῦ δευτέρου μέλλοντος, deinde post futuri primi infiniti-
 vum profert τυπεῖν praemissis eisdem quae supra leguntur (unus Monacensis
 284 qui ex deterioribus libris est praefigit μέλλων δεύτερος)

[LECTIONES ARMENII] col II 12—22 hoc quoque tempus hic et infra praetermit-
 tit || 24 ἀπαρέμφατον ἐνεργητικόν, item singularis III 11 || 25·26 diserte
 indicare satius duco Armenium etiam χρόνου ἐνεστῶτος καὶ παρατατικοῦ inter-
 pretari, nec minus lin 28 παρακειμένου καὶ ὑπερσυντελικῶ || col III 15·17
 hic inter se distinguit infinitivos perfecti et plusquamperfecti

	Μετ' ὀλίγον μέλλον- τος τοῦ καὶ ἀττικοῦ τετύφασθαι	Ἀορίστου καὶ μέλλον- τος β' Ἐν. τύπε τυπέτω	Μέσου ἀορίστου καὶ μέλλοντος α' Ἐν. τύψαι τυψάσθω	
5	Προστακτικὰ ἐνεργη- τικὰ χρόνου ἐνεστῶ- τος καὶ παρατατικοῦ Ἐν. τύπτε τυπτέτω	Δυ. τύπετον τυπέτων	Δυ. τύψασθον τυψάσθων	5
	Πληθ. τύπετε τυπέτωσαν	Πληθ. τύπετε τυπέτωσαν	Πληθ. τύψασθε τυψάσθωσαν	
10	Δυ. τύπετον τυπέτων	Προστακτικὰ παθητι- κὰ χρόνου ἐνεστῶτος καὶ παρατατικοῦ Ἐν. τύπτου τυπέσθω	Ἀορίστου καὶ μέλλον- τος β' Ἐν. τύπηθι τυπήτω	10
	Πληθ. τύπετε τυπέτωσαν	Δυ. τύπεσθον τυπέσθων	Δυ. τύπητον τυπήτων	
15	Παρακειμένου καὶ ὑπερσυντελικοῦ Ἐν. τέτυφε τετυφέτω	Πληθ. τύπεσθε τυπέσθωσαν	Πληθ. τύπητε τυπήτωσαν	15
	Δυ. τετύφετον τετυφέτων			
20	Πληθ. τετύφετε τετυφέτωσαν	Παρακειμένου καὶ ὑπερσυντελικοῦ Ἐν. τέτυφο τετύφθω	Μέσου ἀορίστου καὶ μέλλοντος β' Ἐν. τυποῦ τυπέσθω	20
	Μέσου παρακειμένου καὶ ὑπερσυντελικοῦ Ἐν. τέτυπε τετυπέτω	Δυ. τέτυφθον τετύφθων	Δυ. τύπεσθον τυπέσθων	
25	Δυ. τετύπετον τετυπέτων	Πληθ. τέτυφθε τετύφθωσαν	Πληθ. τύπεσθε τυπέσθωσαν	25
	Πληθ. τετύπετε τετυπέτωσαν			
30	Ἀορίστου καὶ μέλλον- τος α' Ἐν. τύψον τυψάτω	Ἀορίστου καὶ μέλλον τος α' Ἐν. τύφθητι τυφθήτω	Εὐκτικὰ ἐνεργητικὰ χρόνου ἐνεστῶτος καὶ παρατατικοῦ Ἐν. τύπτοιμι τύπτοις	30
	Δυ. τύψατον τυψάτων	Δυ. τύφθητον τυφθήτων	Δυ. τύπτοιτον τυπτοίτην	
35	Πληθ. τύψατε τυψάτωσαν	Πληθ. τύφθητε τυφθήτωσαν	Πληθ. τύπτοιμεν τύπτοιτε	35
	Ἐν. τετύψατε τετυψάτωσαν		Ἐν. τετύπτοιμεν τετυπτοίτην	
40				40

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE CODICIS MONACENSIS] col I 10 τύπετο || 36 τύπατο ||
II 25 τέτυφθω || col III 3 ad τύψαι quod fol 7^v legitur referenda videntur
quae in imo margine fol 8^v litteris maiusculis scripta sunt: τὸ εἶσαι καὶ τὸ γρά-
ψαι καὶ ῥύσαι διὰ τοῦ αὐτοῦ γράφεται || 13 Ἐν. οἶμι || 21 Μέσου οἶμι

[LECTIONES ARMENI] col I 5 προστακτικὸν ἐνεργητικὸν, item singularia II 11
III 30 p 129 II 11 p 130 I 24 II 34 || col I 6—7 rursus χρόνου ἐνεστῶτος
καὶ παρατατικοῦ interpretatur, item lin 15 παρακειμένου καὶ ὑπερσυντελικοῦ et
col II 1 ἀορίστου καὶ μέλλοντος || col III 30 p 129 II 9 post optativus prae-
sentis et imperfecti, perfecti et plusquamperfecti sequitur optativus aoristi et
futuri. optativum ita fingit, ut ē aut u inserat inter signum personae et voca-
lem radicis finalem

5	<p>Παρακειμένου καὶ ὑπερσυντελικού Ἐν. τετύφοιμι τετύφοις τετύφοι Δυ. τετύφοιτον τετυφοίτην Πληθ. τετύφοιμεν τετύφοιτε τετύφοιεν</p>	<p>Μέλλοντος β' Ἐν. τυποῖμι τυποῖς τυποῖ Δυ. τυποῖτον τυποῖτην Πληθ. τυποῖμεν τυποῖτε τυποῖεν</p>	<p>Ἀορίστου β' Ἐν. τυπεῖν τυπεῖς τυπεῖ Δυ. τυπεῖτον τυπεῖτην Πληθ. τυπεῖμεν τυπεῖτε τυπεῖσαν</p>	5
10	<p>Μέσου παρακειμένου καὶ ὑπερσυντελικού Ἐν. τετύφοιμι τετύφοις τετύφοι Δυ. τετύφοιτον τετυφοίτην Πληθ. τετύφοιμεν τετύφοιτε τετύφοιεν</p>	<p>Εὐκτικά παθητικά χρόνου ἐνεστώτος καὶ παρατατικού Ἐν. τυποῖμην τύπτοις τύπτοι Δυ. τυποῖμεθον τύπτοιςθον Πληθ. τυποῖμεθα τύπτοιςθε τύπτοιεντο</p>	<p>Μέσου ἀορίστου β' Ἐν. τυποῖμην τύπτοις τύπτοιτο Δυ. τυποῖμεθον τύπτοιςθον Πληθ. τυποῖμεθα τύπτοιςθε τύπτοιεντο</p>	10
15	<p>Ἐν. τετύφοιμι τετύφοις τετύφοι Δυ. τετύφοιτον τετυφοίτην Πληθ. τετύφοιμεν τετύφοιτε τετύφοιεν</p>	<p>Παρακειμένου καὶ ὑπερσυντελικού Ἐν. τετυμμένος εἶην, εἶης, εἶη Δυ. τετυμμένω εἶη- τον, εἶήτην Πληθ. τετυμμένοι εἶη- μεν, εἶητε, εἶησαν</p>	<p>Ἐν. τυφθῶμι τυφθῶς τυφθῶ Δυ. τυφθῶμιθον τυφθῶςθον Πληθ. τυφθῶμεθα τυφθῶςθε τυφθῶιεντο</p>	15
20	<p>Ἀορίστου α' Ἐν. τύψαιμι τύψαις τύψαι Δυ. τύψαιτον τυψαίτην Πληθ. τύψαιμεν τύψαιτε τύψαιεν</p>	<p>Ἀορίστου α' Ἐν. τυφθῶμι τυφθῶς τυφθῶ Δυ. τυφθῶμιθον τυφθῶςθον Πληθ. τυφθῶμεθα τυφθῶςθε τυφθῶιεντο</p>	<p>Μέσου μέλλοντος α' Ἐν. τυφθῶμι τύψοις τύψοι Δυ. τυφθῶμιθον τύψοιςθον Πληθ. τυφθῶμεθα τύψοιςθε τύψοιεντο</p>	20
25	<p>Ἀορίστου β' Ἐν. τυποῖμι τύποις τύποι Δυ. τυποῖτον τυποῖτην Πληθ. τυποῖμεν τύποιτε τύποιεν</p>	<p>Ἀορίστου α' Ἐν. τυφθῶμι τυφθῶς τυφθῶ Δυ. τυφθῶμιθον τυφθῶςθον Πληθ. τυφθῶμεθα τυφθῶςθε τυφθῶιεντο</p>	<p>Μέσου μέλλοντος α' Ἐν. τυφθῶμι τύψοις τύψοι Δυ. τυφθῶμιθον τύψοιςθον Πληθ. τυφθῶμεθα τύψοιςθε τύψοιεντο</p>	25
30	<p>Μέλλοντος α' Ἐν. τύψοιμι τύψοις τύψοι Δυ. τύψοιτον τυψοῖτην Πληθ. τύψοιμεν τύψοιτε τύψοιεν</p>	<p>Μέσου ἀορίστου α' Ἐν. τυψαίμην τύψαιο τύψαιτο Δυ. τυψαίμεθον τύψαιοθον Πληθ. τυψαίμεθα τύψαιοθε τύψαιεντο</p>	<p>Μέλλοντος β' Ἐν. τυπήσοιμι τυπήσοις τυπήσοι Δυ. τυπήσοιμιθον τυπήσοιςθον Πληθ. τυπήσοιμεθα τυπήσοιςθε τυπήσοιεντο</p>	30
35	<p>Ἐν. τυποῖμι τύποις τύποι Δυ. τυποῖτον τυποῖτην Πληθ. τυποῖμεν τύποιτε τύποιεν</p>	<p>Ἀορίστου α' Ἐν. τυφθῶμι τυφθῶς τυφθῶ Δυ. τυφθῶμιθον τυφθῶςθον Πληθ. τυφθῶμεθα τυφθῶςθε τυφθῶιεντο</p>	<p>Μέλλοντος α' Ἐν. τυφθῶμι τύψοις τύψοι Δυ. τυφθῶμιθον τύψοιςθον Πληθ. τυφθῶμεθα τύψοιςθε τύψοιεντο</p>	35
40	<p>Μέλλοντος α' Ἐν. τύψοιμι τύψοις τύψοι Δυ. τύψοιτον τυψοῖτην Πληθ. τύψοιμεν τύψοιτε τύψοιεν</p>	<p>Μέσου ἀορίστου α' Ἐν. τυψαίμην τύψαιο τύψαιτο Δυ. τυψαίμεθον τύψαιοθον Πληθ. τυψαίμεθα τύψαιοθε τύψαιεντο</p>	<p>Μέλλοντος β' Ἐν. τυπήσοιμι τυπήσοις τυπήσοι Δυ. τυπήσοιμιθον τυπήσοιςθον Πληθ. τυπήσοιμεθα τυπήσοιςθε τυπήσοιεντο</p>	40

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE CODICIS MONACENSIS] col II 5 τυποῖντον || 9 τυποῖεν
sine acc || 46 τύψοτο

[LECTIONES ARMENI] col II 11-- p 130 l 22 ut in activo, ita in passivo genere
tres tantum optativos habet: praesentis et imperfecti, perfecti et plusquamper-
fecti, aoristi et futuri

	Μέσου μέλλοντος β'	Μέσου παρακειμένου καὶ ὑπερσυντελείκου	Παρακειμένου καὶ ὑπερσυντελείκου	
	Έν. τυποίμην	Έν. ἔαν τετύπω	Έν. ἔαν τετυμμένω, ἤ, ἤ	
	τυποῖτο	τετύπη	Δυ. ἔαν τετυμμένω	5
5	Δυ. τυποίμεθον	Δυ. ἔαν τετύπητον	Πληθ. ἔαν τετυμμένοι	
	τυποίσθον	τετύπητον	ῶμεν, ἤτε, ὦσι	
	τυποίσθην	Πληθ. ἔαν τετύπωμεν		
	Πληθ. τυποίμεθα	τετύπητε		
10	τυποίσεθε	τετύπωσιν	Ἀορίστου καὶ μέλλον-	10
	τυποῖντο		τος α'	
	Μετ' ὀλίγον μέλλον-	Ἀορίστου καὶ μέλλον-	Έν. ἔαν τυφθῶ	
	τος τοῦ καὶ ἄττικοῦ	τος α'	τυφθῇ	
	Έν. τετυποίμην	Έν. ἔαν τύψω	Δυ. ἔαν τυφθῆτον	15
15	τετύποιο	τύψη	Πληθ. ἔαν τυφθῶμεν	
	τετύποιτο	Δυ. ἔαν τύψητον	ἔαν τυφθῆτε	
	Δυ. τετυποίμεθον	τύψητον	ἔαν τυφθῶσι	
	τετύποισθον	Πληθ. ἔαν τύψωμεν		
	τετυποίσθην	ἔαν τύψητε		
20	Πληθ. τετυποίμεθα	ἔαν τύψωσιν	Μέσου ἀορίστου καὶ	20
	τετύποισεθε		μέλλοντος α'	
	τετύποιντο	Ἀορίστου καὶ μέλλον-	Έν. ἔαν τύψωμαι	
	Ἵποτακτικὰ ἐνεργη-	τος β'	τύψη	
25	τικὰ χρόνου ἐνεστῶ-	Έν. ἔαν τύπω	τύψηται	25
	τος καὶ παρατατικοῦ	τύπη	Δυ. ἔαν τυψώμεθον	
	Έν. ἔαν τύπτω	Δυ. ἔαν τύπητον	τύψησθον	
	ἔαν τύπτῃς	τύπητον	Πληθ. ἔαν τυψώμεθα	
30	Δυ. ἔαν τύπτῃτον	Πληθ. ἔαν τύπωμεν	ἔαν τύψησθε	30
	ἔαν τύπτῃτον	ἔαν τύπητε	ἔαν τύψωνται	
	Πληθ. ἔαν τύπτωμεν	ἔαν τύπωσι		
	ἔαν τύπτῃτε		Ἀορίστου καὶ μέλλον-	
	ἔαν τύπτωσι	Ἵποτακτικὰ παθη-	τος β'	
35	Παρακειμένου καὶ	τικὰ χρόνου ἐνεστῶ-	Έν. ἔαν τυπῶ	35
	ὑπερσυντελείκου	τος καὶ παρατατικοῦ	τυπῇ	
	Έν. ἔαν τετύπω	Έν. ἔαν τύπτωμαι	Δυ. ἔαν τυπῆτον	
	τετύπη	τύπη	Πληθ. ἔαν τυπῶμεν	
40	Δυ. ἔαν τετύπητον	Δυ. ἔαν τυπῶμεθον	τυπῇτε	40
	τετύπητον	ἔαν τυπῃσθον	τυπῶσι	
	Πληθ. ἔαν τετύπωμεν	ἔαν τυπῃσθον		
	τετύπητε	Πληθ. ἔαν τυπῶμεθα		
45	ἔαν τετύπωσιν	τύπῃσθε		
		τύπωνται		45

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE CODICIS MONACENSIS] col I 28 τύπτῃς hic omittit i quod ceteroqui diligenter adscriptum est || col II 34—35 παθητικά om || col III 23 in compendium quoc' ἐνικὸν numerum significat post primam litteram inrepsit α || 25 τύψητε

[LECTIONES ARMENII] col I 25—26 ἐνεστῶτος ita hoc loco convertit ut ceteris; imperfectum vero tempus non quo uti solet nomine notat sed hoc: *terakordsi* quod significat aliquam rem etiam valere, nondum deficere || col I 27—III 19 singulis coniunctivorum numeris praemittit coniunctionem quae vice fungi potest graeci ἔάν || col I 36—II 10 habet unum coniunctivum perfecti et plusquamperfecti || col II 12—32 tres coniunctivos exhibet quibus communis index aoristi vel futuri inscriptus est. ante alterum et tertium legitur *gam*, quod significat *aut* || col II 34—III 33 in coniunctivo modo passivi generis distinguit imper-

Μέσου ἀορίστου καὶ μέλλοντος β'	Μέσου παρακειμένου καὶ ὑπερσυντελικού	Μετοχαὶ παθητικαὶ χρόνου ἐνεστώτος καὶ παρατατικού
5 Ἐν. ἂν τύπῃται	Ἐν. ὁ τετυπῶς, ἡ τετυπιᾷ, τὸ τετυπός	Ἐν. ὁ τυπτόμενος, ἡ 5 τυπτομένη, τὸ τυπτόμενον
Δυ. ἂν τυπώμεθον ἂν τύπησθον ἂν τύπησθον	Δυ. τῷ τετυπότε, τὰ τετυπιᾷ	Δυ. τῷ τυπτομένῳ, τὰ τυπτομένα
10 Πληθ. ἂν τυπώμεθα τύπησθε	Πληθ. οἱ τετυπότες, αἱ τετυπιᾷ, τὰ τετυπότα	Πληθ. οἱ τυπτόμενοι, αἱ 10 τυπτόμεναι, τὰ τυπτόμενα
	Ἀορίστου α'	
Μετ' ὀλίγον μέλλον-	Ἐν. ὁ τύψας, ἡ τύψα-	Παρακειμένου καὶ
15 τος τοῦ καὶ ἄττικου Ἐν. ἂν τετύψῃται	Δυ. τῷ τύψαντε, τὰ τυψάσα	ὑπερσυντελικού 15 Ἐν. ὁ τετυμμένος, ἡ τετυμμένη, τὸ τετυμμένον
Δυ. ἂν τετυψώμεθον τετύψῃσθον	Πληθ. οἱ τύψαντες, αἱ τύψασαι, τὰ τύψαντα	Δυ. τῷ τετυμμένῳ, τὰ τετυμμένα 20
20 Πληθ. ἂν τετυψώμεθα τετύψῃσθε	Ἀορίστου β'	Πληθ. οἱ τετυμμένοι, αἱ τετυμμέναι, τὰ τετυμμένα
τετύψωνται	Ἐν. ὁ τυπών, ἡ τυποῦσα, τὸ τυπόν	
25 Μετοχαὶ ἐνεργητικαὶ χρόνου ἐνεστώτος καὶ παρατατικού	Δυ. τῷ τυπόντε, τὰ τυπούσα	Ἀορίστου α' 25 Ἐν. ὁ τυφθεὶς, ἡ τυφθεῖσα, τὸ τυφθέν
Ἐν. ὁ τύπτων, ἡ τύπτουσα, τὸ τύπτον	Πληθ. οἱ τυπόντες, αἱ τυποῦσαι, τὰ τυπόντα	Δυ. τῷ τυφθέντι, τὰ τυφθεῖσα
30 Δυ. τῷ τύπτοντε, τὰ τυπτούσα	Μέλλοντος α'	Πληθ. οἱ τυφθέντες, αἱ 30 τυφθεῖσαι, τὰ τυφθέντα
Πληθ. οἱ τύπτοντες, αἱ τύπτουσαι, τὰ τύπτοντα	Ἐν. ὁ τύψων, ἡ τύψουσα, τὸ τύψον	
35 Παρακειμένου καὶ ὑπερσυντελικού	Δυ. τῷ τύψοντε, τὰ τυψούσα	Μέσου ἀορίστου α'
Ἐν. ὁ τετυπῶς, ἡ τετυπιᾷ, τὸ τετυπός	Πληθ. οἱ τύψοντες, αἱ τύψουσαι, τὰ τύψοντα	Ἐν. ὁ τυψάμενος, ἡ 35 τυψαμένη, τὸ τυψάμενον
40 Δυ. τῷ τετυπότε, τὰ τετυπιᾷ	Μέλλοντος β'	Δυ. τῷ τυψαμένῳ, τὰ τυψαμένα
Πληθ. οἱ τετυπότες, αἱ τετυπιᾷ, τὰ τετυπότα	Ἐν. ὁ τυπών, ἡ τυποῦσα, τὸ τυπόν	Πληθ. οἱ τυψάμενοι, αἱ 40 τυψάμεναι, τὰ τυψάμενα
45 Δυ. τῷ τυπῶντε, τὰ τυπούσα	Δυ. τῷ τυπῶντε, τὰ τυπούσα	
	Πληθ. οἱ τυπῶντες, αἱ τυποῦσαι, τὰ τυπῶντα	

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE CODICIS MONACENSIS] col I 8 et 9 ἂν τυπῇσθον, ἂν τυπῇσθον || 42 τῷ τετυπώτε, τὰ τεφυῖα || col II 6—7 τὰ τετυπιᾷ || 24—25 τα τυποῦσα || 33—34 τὰ τύψουσα || 40 ὁ τυπών || 42—43 τα τυποῦσα || col III 8 τῷ τυπτομένῳ || 19 τῷ τετυμμένῳ || 28 τῷ τυφθέντι || 38 τὸ τυψαμένῳ

[LECTIONES ARMENII] factum a praesenti tempore, plusquamperfectum a perfecto, futurum ab aoristo || col I 25—p 132 col III 30 omnino desunt in Armenii paradigmate participia

Ἀορίστου β'		Μέλλοντος α'		Μέλλοντος β'	
Ἐν.	ὁ τυπεῖς, ἡ τυ- πεῖσα, τὸ τυπέν	Ἐν.	ὁ τυφθρόμενος, ἡ τυφθρομένη, τὸ τυφθρόμενον	Ἐν.	ὁ τυπηρόμενος, ἡ τυπηρομένη, τὸ τυπηρόμενον
Δυ.	τῷ τυπέντε, τὰ τυπεῖσα	Δυ.	τῷ τυφθρομένῳ, τὰ τυφθρόμενα	Δυ.	τῷ τυπηρομένῳ, ἡ τυπηρομένα
5	Πληθ. οἱ τυπέντες, αἱ τυπεῖσαι, τὰ τυ- πέντα	Πληθ.	οἱ τυφθρόμενοι, αἱ τυφθρόμεναι, τὰ τυφθρόμενα	Πληθ.	οἱ τυπηρόμενοι, αἱ τυπηρόμεναι, τὰ τυπηρόμενα
10	Μέσου ἀορίστου β'	Μέσου μέλλοντος α'	Μέσου μέλλοντος β'		
Ἐν.	ὁ τυπόμενος, ἡ τυ- πομένη, τὸ τυπό- μενον	Ἐν.	ὁ τυψόμενος, ἡ τυψομένη, τὸ τυ- ψόμενον	Ἐν.	ὁ τυπούμενος, ἡ τυπουμένη, τὸ τυ- πούμενον
15	Δυ. τῷ τυπομένῳ, τὰ τυπομένα	Δυ.	τῷ τυψομένῳ, τὰ τυψομένα	Δυ.	τῷ τυπουμένῳ, τὰ τυπουμένα
Πληθ.	οἱ τυπόμενοι, αἱ τυπόμεναι, τὰ τυ- πόμενα	Πληθ.	οἱ τυψόμενοι, αἱ τυψόμεναι, τὰ τυ- ψόμενα	Πληθ.	οἱ τυπούμενοι, αἱ τυπούμεναι, τὰ τυπούμενα
20				Μετ' ὀλίγον μέλλον- τος τοῦ καὶ ἀττικοῦ	
25				Ἐν. ὁ τετυψόμενος, ἡ τετυψομένη, τὸ τετυψόμενον	
				Δυ. τῷ τετυψομένῳ, τὰ τετυψομένα	
				Πληθ. οἱ τετυψόμενοι, αἱ τετυψόμεναι, τὰ τετυψόμενα	
30					

[DISCREPANTIA SCRIPTURAE CODICIS MONACENSIS] col I 4—5 τῷ τυπέντε, τὰ τυ-
πεῖσα || 6—7 τα τυπέντες τα τυπεῖσαι || 15 τῷ τυπομένῳ || col II 5 τῷ
τυφθρομένῳ || 15 τῷ τυψομένῳ || col III 5 τῷ τυπηρομένῳ, τὰ τυπηρόμενα ||
15 τῷ τυπουμένῳ || 26 τῷ τετυψομένῳ

INDEX GRAECVS

Hoc indice omnes omnium vocum quas Dionysius et auctores supplementorum usurpavere loci indicantur, nisi quod non enumeravi omnes eos, ubi articulus praepositivus invenitur, et quod in supplementis omnino neglexi usum non nullarum vocum tritissimarum, velut δέ καί μέν coniunctionum.

† Crucem addidi eis vocabulis aut locorum eorum numeris, quibus idem signum in contextu verborum Dionysianorum a me adiectum est.

* Asteriscum praemisi eis quae ex supplementis vetustis, non ex ipsa technē petita sunt.

Ceterum etiam ea vocabula in indicem recepi, quae non inveniuntur nisi in deterioribus codicibus aut in editionibus, — eaque quae in arte supplementisve olim lecta esse ex scholiis, erotematis, interpretationibus vetustis, aliis scriptoribus coici licet, — denique aliquot nec nunc nec olim in technē aut supplementis occurrentia, quorum usus exemplis illustratur aut tangitur certe in annotatione mea.

Dionysiana vocabula curavi ut ab ceteris distinguerentur litteris crassioribus.

Notationes ex numeris romanis et arabicis compositae ad prolegomena aut addenda referendae sunt.

Λ

α littera vocalis 9, 2 et 7. [9, 8]. 10, 2
 et 4. 15, 3. 16, 2 et 4 et 5. — exemplum
 syllabae 17, 2
 α in Bekkeri editione 9, 8. 17, 2
 α diphthongus in flexione secundae ver-
 borum circumflexorum coniugationis
 58, 3
 α. από τοῦ αῖ μέχρι τοῦ ω legebant
 nonnulli scholiastae 9, 2. cfr Addenda
 p LXXIX 21
 ἄβαλε exemplum adverbiorum optati-
 vorum 76, 4. pro una voce accepit etiam
 Apollonius D. pro duabus (ἄ βάλε)
 Herodianus: ad 76, 4
 Ἀγαμέμνονιδος exemplum nominis de-
 compositi 29, 7
 Ἀγαμέμνων exemplum nominis com-
 positi 29, 6
 ἄγαν exemplum adverbiorum intentivo-
 rum 84, 1
 ἄγε exemplum adverbiorum hortativo-
 rum 82, 1
 ἀγελήδον exemplum adverbiorum qua-
 litatis 75, 1
 ἀρκός videtur Armenus legisse 75, 1
 inter adverbia ποιότητος
 ἀρρε legebatur Heliodorus inter adverbia
 hortativa 82 1? vide adnot.
 ἀρχός exemplum praebet syllabae po-
 sitione longae 19, 1
 ἄρην exemplum secundae verborum ba-
 rytonorum coniugationis apud Priscia-
 num, qui Claudium Dorymon secutus
 est, et apud Macrobianum: ad 55, 2
 ἀδίαπτερος προσηγορικὴ ἐπὶ ὀνόματι
 lapsu carens 6, 5
 *ἀδιάφορος de ultima versus syllaba
 122, 10. 123, 5
 — αἰδός nominum patronymicorum ter-
 minatio, qua Aeoles utuntur, 26, 2
 Ἀδρησιτῆν exemplum patronymicorum
 femininorum 26, 5

ἄδω exemplum tertiae barytonorum
 coniugationis 55, 3. — ἀδεν 8, 6
 αἰτός exemplum generis epicoeni 25, 2
 Ἀθῆναι exemplum nominum voce plu-
 raliū, vi singularium 31, 4
 ἀθροίστως adverbium, apud Latinos arti-
 graphos congregandi vel communicandi,
 81, 1
 ἀθροιστικοὶ σύνδεσμοι ab Apollonio Dysc.
 (atque ante Dyscolum iam ab Tryphone)
 appellabantur haec coniunctiones,
 quas Dionysius una cum μέν δέ ἀλλά
 αὐτὰρ aliis in συμπλεκτικῶν numerum
 refert, nos solas copulativas nuncupa-
 mus: καὶ τέ et poeticae ἡμὲν ἡδὲ ἰδέ,
 v. ad 89, 1 et cfr copulativae in latino
 indice. (ἀθροιστικά ὀνόματα Apollo-
 nius synt. 42, 24 ea nomina appellat,
 quae Dionysius 40, 4 περιληπτικά nun-
 cupat, nos *collectiva* dicimus auctore
 Prisciano)
 ἀθρόως videtur scripsisse D. pro ἄρδην
 81, 1: Addenda p XCVI 12
 αἰ diphthongus 10, 5. 10, 8
 Αἰακίδης ex. patronymicorum a maio-
 rum nominibus derivatorum 26, 1
 Αἴας exemplum homonymi 36, 2. prior
 syllaba exemplum diphthongi longae
 18, 3. — Αἴαντος in exemplo compa-
 rativi: Ἀχιλλεύς ἀνδρείότερος Αἰ. 27, 4
 αἰεῖ fortasse legebatur in arte Sextus Em-
 piricus pro Αἰεῖ 18, 3
 αἰθε ex. adverbiorum optativorum 76, 4
 Αἰολέων propria nominatur patrony-
 micorum terminatio αἰός 26, 3
 αἰτία. ἐπ' ἀποδόκει αἰτίας 93, 1. — αἰ-
 τίαν genuina scriptura est pro velu-
 stiorum codd. αἰτιατικὴν 32, 1. —
 αἰτή dactylus est ante vocalem apud
 Homerum 20, 6
 αἰτιατικὴ πῶς casus qui dicitur accu-
 saticus 31, 5. 32, 1. αἰτιατικῆς 67, 1

et 5. vide Armenii et Syri interpretationes nominis in adn. ad 32, 1 et in Addendis p LXXXVII 24. — † αἰτιατικήν 32, 1 pro αἰτίαν
αἷτιοι dactylus est ante vocalem apud Homerum 20, 6
αἰτιολογικοί σύνδεσμοι Latinorum *coniunctiones causales* 88, 1. 93, 1. nos partem eorum significamus nomine finalium. (αἰτιολογική ἔγκλις unum ex nominibus modi coniunctivi est Σ 824₂₄)
αἰτιώδεις σύνδεσμοι = αἰτιολογικοί apud Apollonium: ad 93, 1
ἄκλιτος indeclinabilis. ἄκλιτον 72, 4. ἄκλιτα codices GB 23, 3
ἀκόλαστος ex. adiectivi ab animi qualitate ducti 35, 1
ἀκολουθίαν (*consequentiam*) significant coniunctiones quae nunc vocantur condicionales 92, 1. vide adnot. ad 91, 2 — 92, 1
ἀκόλουθος (i. e. *consequens*) verborum flexio nominatur coniugatio 53, 6
ἀκούω exemplum sextae coniugationis barytonorum 57, 2 in codd. deterioribus et edd.
ἀλείφω exemplum primae verborum barytonorum coniugationis apud Priscianum, qui videtur illud ab Claudio Dydmo sumpsisse: ad 54, 2 (p 55)
Ἀλέξανδρος et Πάρις διώνυμα sunt 38, 1 et 2. — *Ἀλέξανδρος exemplum antispasti 120, 11
ἀλέξω exemplum septimae barytonorum coniugationis 57, 4
ἀλλά inter συνδέσμους συμπλεκτικούς 96, 1. — usurpatur 7, 7. 26, 6
ἀλλαγήν in numero coniunctionum ratiocinativarum est 96, 1. vide adn. de ratione vocis scribendae
ἄλλος. ἄλλο exemplum nominis neutrius generis in ὁ desinentis 16, 3. — usurpatur vox: 12, 3 ἄλλων, 25, 1 ἄλλα
ἄλς ex. syllabae positione longae 18, 3
ἄμα exemplum adverbiorum ἀθροίσεως 81, 1. † ex. classis subditiuae adverbiorum συλλήψεως 84, 3. — *ὅτ' ἂν δύο λέξεις ἐν τῷ ᾄμα ὀφείλωσι λέγεσθαι, ἢ ὑφὲν τίθεται 113, 5
ἀμετάβολος nomine consonae liqui-

dae significantur: ἀμετάβολον 21, 2. ἀμετάβολα 14, 7 bis. ἀμεταβόλων 56, 2
ἀμυδής exemplum nominis μετουσιαστικού 45, 2 in T σ^κ epitoma
ἄμπελος ex. nominum quae speciem significant 44, 1
ἀμπέλων fortasse legebat Armenius inter exempla nominis περιεκτικού 42, 2. cfr quae in adnot. exscripsi ex scholiis technes, Choerobosci lectionibus, Diomedis arte
† ἄμυδις ex. classis spuriae adverbiorum συλλήψεως 84, 3
ἀμφί praepositio bisyllaba 72, 2
* ἀμφίβραχος πούς 119, 3
* ἀμφίμακρος πούς 119, 1. 122, 2 et 7
ἀμφοτέροι exemplum nominis voce pluralis, vi dualis 31, 4
ἄν numeratur inter συνδέσμους συμπλεκτικούς 89, 2. inter παραπληρωματικούς 99, 1. vide adnotationes ad hos locos et cfr κέν. — posteriores technici, qui diligentius in harum vocularum usum inquisivere, excogitaverunt nomina δυνητικών et ἀναιρετικών. Apollonius synt. 205₃: τὰ γεγνότα τῶν πραγμάτων ὁ σύνδεσμος ἀναιρεῖν θέλει περιστάνων αὐτὰ εἰς τὸ δύνασθαι, ἔνθεν καὶ δυνητικός εἴρηται. ibid. 265₁₂: καὶ αὐτοὶ οἱ σύνδεσμοι ἐκ τῆς ἰδίας παρεμφάσεως τὴν θέσιν τοῦ ὀνόματος ἀνεδέξαντο, διαζευκτικοὶ καλούμενοι, δυνητικοί, συναιπτικοί. Σ 927₂₅: παρήκε καὶ τοὺς ἀναιρετικούς, τὸν κέν <καὶ> τὸν ἄν, οἱ τοῖς παρωχημένοις συντασσόμενοι τὰ δηλούμενα τῶν ἐγκλίσεων ἀναιροῦσι. τὸ γὰρ «ἔγραψα» σημασία τοῦ πράγματος, τὸ δὲ «ἔγραψα ἄν» ἀναιρεσι. τούτους <καὶ> δυνητικούς καλοῦσι, ὅτι τὴν τοῦ δύνασθαι ἔννοιαν δηλοῦσιν, οἷον «ὠφελήθην ἄν, εἰ ἀνέγων» (sic recte U, ὠφελείθην H, ὠφεληθείην b) ἀντὶ τοῦ «ἡδυνάμην ἀναγνοῦς ὠφεληθῆναι». Lex. Seguerianum syntacticum BA I 126₁₁: *Ἄν. τοῦτον τὸν σύνδεσμον οἱ τεχνικοὶ δυνητικὸν προσαγορεύουσι· σημαίνει γὰρ πρᾶγμα μὴ γενόμενον, δυνηθὲν δὲ γενέσθαι, εἰ μὴ τι συμβᾶν ἐκώλυεν, οἷον «εἰ μὴ τὴν Ἑλένην Ἀλέξανδρος ἥρπασεν, οὐκ ἂν Τροία ἀπώλετο». ἡδυνάτο φησι μὴ ἀπολέσθαι Τροία, εἰ μὴ τῆς ἀπωλείας τὴν αἰτίαν παρέσχε τὴν

‘Ελένην ἀρπάξας ‘Αλέξανδρος. MSyn-cellos περὶ συντάξεως fol 212^v: ὁ ἄν δυνητικός καλούμενος καὶ ὁ ἰσοδύναμος αὐτῷ κέν ποιητικός. denique Gaza Lascaris Chalcondyles praeter alias hanc addunt classem ad Dionysianas: οἱ δὲ δυνητικοί, οἷον ἄν. Ex ἀναιρετικῶν nomine orta Prisciani species *abnegativa* III 100₅. vide ad 87, 1—88, 2. — Vsurpatur ἄν ab Dionysio in 87^v ἄν tantum, quod vide sub 87ε *ἀνά* praepositio bisyllaba 72, 1. anastro-pham non patitur: ad 72, 1—2

ἀναγινώσκω *recito*: ἀναγινώμεν 6, 9. ἀναγινωσκόντων 6, 13. — ἀναγινω-στέον 6, 6. — hanc formam erant qui legenter inter exempla adverbiorum θετικῶν 85, 2. vide adnot.

ἀνάγνωσις *recitatio* 5, 4. 6, 5
ἀναιρετικοὶ σύνδεσμοι appellantur ἄν et κέν a posterioribus. vide sub ἄν
*‘Ανακρέων exemplum diiambi 121, 1
ἀναλογητικός et ἀναλογικός: ad 105, 1 (p 106 med.)

ἀναλογία ἐκλογισμὸς appellatur cano-num flexionis expositio 6, 2. Melam-pus scholiasta ἀναλογίαν interpretatur παράθεσιν τῶν ὁμοίων

* ἀνάπαιτος 118, 4. 123, 1 et 4
ἀναπληρωματικός v. παραπληρωματικός ἀνάστασιν pro ἀνάτασιν in G codice 6, 15 atque etiam in L, sed ibi correc-tum, denique etiam in scholiis Matri-tensibus: vide Addenda p LXXVIII 39

ἀναστρέφω. οὐκ ἀναστρέφοντος τοῦ λόγου de ea conversione, quam Ari-stoteles aliiq. logici ἀντιστρέφειν verbo significaverunt, 38, 1. — ἀνα-στρέφονται de praepositionum traiec-tione 71, 2. cfr adnot. ad 70, 2—3

ἀνάτασις *sublatio vocis*, qua efficitur accentus acutus: ἀνάτασιν 6, 15

ἀναφορὰν (*relationem*) significant ἐκά-τερος et ἕκαστος, quae fit ab duobus vel pluribus ad unum: 41, 3

ἀναφορικὸν ὄνομα 33, 3. 40, 1. hac ap-pellatione (de qua vide CEASchmidtii Beitrage p 576—580) Dionysius no-minat τοιοῦτος τοσοῦτος τηλικούτος, eum δστις ὁποῖος ὁπόκος ὁπηλίκος, quae nos relativa vocamus, uno ἀο-ρίστων nomine nuncupet. at discrepat posteriorum technicorum usus. Apol-

lonius D. de conl. 502₁₄ B. = 235₃₁ Schn.: τοῖς κατὰ πεῦσιν προοιστοῖς παρά(κείνται) ἀναφορικά κατὰ πρόσθε-σιν τοῦ ὀ, ποῖος ὁποῖος, πόκος ὁπόκος. Herodianus in pros. Iliaca ad A 257: φιλεῖ τὸ ὀ πρὸ τοῦ π κεί-μενον μὴ κατὰ ἀναφορικὴν ἔννοιαν φιλοῦσθαι . . . . . προσέθηκα δὲ εἰ μὴ ἀναφορικὴ σημασία, διὰ τὸ ὁποῖος ὅπως καὶ τὰ τοιαῦτα. Arcad. XX 224₁₈ Schm.: ὁπόκος ὁποῖος καὶ τὰ ὅμοια ὡς ἀναφορικά δακύνεται. vide adnot. ad 40, 2—3 et ἀόριστος

ἀνδρείότερος exemplum comparativi 27, 4 et 5

ἀνδρῶν fortasse legebat Armenius inter exempla nominis περιεκτικοῦ 42, 2

† ἀνεπέκτατος. ἀνεπεκτάτων κατ’ εὐ-θείαν καὶ ἐνικὴν πτώσιν a deterioribus testibus 15, 1 adduntur ad τελικά ἀρ-σενικῶν ὀνομάτων στοιχεῖά ἐστι πέντε, quia ad haec quinque (ν ε ρ σ ψ) ac-cedunt ε̄ et ῑ, si rationem habemus etiam nominum ἐπέκτατος passorum, qualia sunt τοιοῦδε et τοιουτοῖ

ἀνθρωπίσκος exemplum nominis dimi-nutivi 28, 7

ἄνθρωπος exemplum nominis appella-tivi 24, 5. 34, 2. exemplum nominum generis communis 25, 2 in libris de-terioribus omnibus

ἀνταγωνίζω exemplum verbi parasyn-theti 51, 1 in GBVHf, ἀνταγωνίζο-μαι ibidem in T

ἀνταποδοτικὸν ὄνομα 33, 3. 40, 2. est unum ex quattuor nominibus qui-bus D. τοιοῦτος τοσοῦτος τηλικούτος appellari dicit. Priscianus *redditivi* nomine convertit: ad 40, 1—2

ἀντί praepositio bisyllaba 72, 1. — usur-patur 63, 2

ἀντιβάλλω de codicum collatione XIII 43

ἀντιγωνίζω exemplum verbi parasyn-theti 51, 1

* ἀντίσπαστος πούς 120, 10

ἀντιστοιχάριον et ἀντιστοιχικὸν vocatur lexicon orthographicum: XII 20. XVII 35

ἀντιστοιχεῖ τὰ δασέα τοῖς ψιλοῖς 13, 3 de eis aspiratis quae in tenuium lo-cum succedunt aut spiritum asperum

ἀνύτω exemplum tertiae coniugationis barytonorum 55, 4 [ἀνύττω VIIA1]

ἀντωνυμία *pronomen* 23, 2. 63, 3. ἀντωνυμία 64, 1. ἀντωνυμιῶν 69, 4

ἀντύνυμον, non ἀντωνυμίαν convertit Armenius 63, 1 et 69, 4. novit illud nomen, sed reiciendum esse probare studet Apollonius D. de pron. 2BC = 4, 5—17 Schn.

ἄνω exemplum adverbii localis 76, 2

* ἄνωθεν εἰσῆλθεν ἡ ἀπόστροφος 113, 3

ἄορ unum ex pluribus synonymis quae gladium significant 36, 6

ἀόριστος. ἀόριστον ὄνομα 33, 2. 39, 3. hac appellatione (de qua vide CEA Schmidtii Beiträge p 576—580) Dionysius nominat ὅστις ὁποῖος ὁπόσος ὁπηλίκος. conferendus Apollonius Dyse., qui synt. 306₁₉ ὅς ἐν ἔλθῃ μινάτω με» et ὅστις indefinitam vim habere dicit, item ὅπου ὅπη similia ἀοριστούμενα vocat vel ἀοριστῶδως dicta, de adv. 607₁₀ B. = 193, 27 Schn., de synt. [adv.] 625₂ = 209₂₇. (at idem Apollonius ὅστις ὁποῖος ὁπόσος ὁπηλίκος etiam ἀναφορικῶς appellat. vide ἀναφορικόν et adn. ad 39, 4.) — ἀόριστος χρόνος 53, 3 et 4. * ἀορίστου α' 126 I 1 III 1 et 12. 127 III 1 et 18 et 20. 128 I 33 II 33 III 1. 129 I 23 II 33 et 43. 130 II 12 III 10 et 21. 131 II 12 III 25 et 34. * ἀορίστου β' 126 I 12 III 23 et 34. 127 III 3 et 7 et 22 et 24. 128 II 1 III 11 et 21. 129 I 33 III 1 et 11. 130 II 23 III 33. 131 I 1. 131 II 21. 132 I 1 et 11

ἀπαγγέλλεσθαι et ἀπαγγελτικόν pro ἐπαγγέλλεσθαι et ἐπαγγελτικόν: ad 105, 1

ἀπαγορεύσεως ἐπιρρήματα nominantur adverbia dehortativa vel prohibitiva 79, 1

ἀπαξ in Afb 19, 4

ἀπαρέμφατος ἔγκλις *modus infinitivus* 47, 4

ἀπεριτίξω. διανοίας ἀπηρτικμένης (*sensus absoluti*) signum vocatur στιγμή 7, 5; διανοίας μηδέπω ἀπηρτικμένης signum ὑποστιγμή 7, 6. — *ἀπαρτίζειν εἰς μέρος λόγου *exire, desinere* 122, 3. 123, 10. 124, 3. 4. eadem ratione passivi tempus perfectum usurpatur 122, 6 et 8

ἄπειρος. ἐπ' ἀπειρον (*in infinitum*)

orationem conectunt coniunctiones copulativae 88, 3

ἀπήχῃσις φωνῆς *sonitus vocis* 6, 15

ἄπλοῦς de consona simplici 19, 1. — ἄπλοῦν σχῆμα de nominibus, verbis, pronominibus non compositis 29, 5 et 6. 50, 3 bis. 68, 1 bis; item de verbo simplici ῥῆμα ἄπλοῦν 125, I 3; de adverbii non compositis ἀπλᾶ 73, 1 bis. — *ἄπλοῦς πούς 117, 5 et 7

ἀπό praepositio bisyllaba 72, 2. — usurpatur 8, 5. 9, 2. 6, 8 (ἀφ'). 19, 2. 20, 5. 22, 1. 25, 5 (ἀφ') et 8 et 9. 26, 5. 29, 3. 34, 4 et 5 ter. 35, 1 bis. 37, 1. 51, 4 (ἀφ'). 59, 4 et 5 et 6 bis et 8 bis et 9 bis [66, 1] 69, 1 bis et 2 bis et 3 bis. 91, 1

ἀποδείξαι 96, 1

ἀπόδοσις *expositio, enarratio* 6, 1. ἐπ' ἀποδόσει αἰτίας *ut ratio reddatur, causa exponatur* 93, 1

ἀποθετική διάθεσις. hoc verborum genus nihil aliud esse quam latinorum technographorum deponens in graecam grammaticam translatum iam vidit Skrzeczka (v. progr. Regimont. 1858 p 13 et 15). occurrit autem haec interpretatio iam in Dositheii arte VII 406₈: *significationes verborum quinque, activa passiva neutra deponens communis*. σημασίαι, διαθέσεις ῥημάτων πέντε, ἐνεργητικῆ παθητικῆ οὐδετέρᾳ ἀποθετικῇ κοινῇ. vide ad 49, 2—3 (p 50)

ἀπολείπω *maneus sum, non integer*: ἀπολείποντος 30, 3 et 4. ἀπολείποντων 30, 2

ἀπολελυμένον ὄνομα *absolutum nomen*, quod per se intellegitur neque postulat ut addatur vel certe cogitetur nomen alterum: 33, 5. 44, 6. similis est is huius perfecti usus, ex quo positivum adiectivorum gradum significat, velut in Apollonii synt. 97₂₀. nec abhorret quod ἀπολελυμένη vocatur persona pronomine vel verbo indicata, ubi non opponitur alteri, velut synt. 129₁₂. quam ad rem significandam etiam ἀπόλυτος nomen idque saepius ab Apollonio adhibetur

Ἀπόλλων 38, 5 (Φοῖβος *nomen cum* Ἀπόλλωνος *nomen de eodem dicitur*) ἀπονέμον in ὀνόματος definitione Apolloniana: Addenda LXXXIV 17

ἀπορηματικοὶ σύνδεσμοι *coniunctiones dubitativae*, ἄρα κατὰ μῶν, 88, 1. 94, 2. Stoici videntur eiusmodi voces ἐρωτηματικῶν et ἐπαπορητικῶν nominibus appellasse. certe ἐρωτήματα et ἐπαπορητικὰ πράγματα nominabant ea enuntiata, quae ἄρα voce inducuntur, vide Laertium VII § 66. 68. Apollonius ἀπορηματικὸν vocat ἄρα de coni. 526₂₄ = 258₁₅; alibi semper apud eum legimus διαπορητικῶν appellationem (vide de coni. 489₃₂ — 496₁₆ = 223₂₃ — 230₂), quam Tryphoni eum debere colligas ex 491₁₇ = 225₂. probabile autem est etiam ἐρωτηματικῶν nomine Dyscolum usum esse, cum ἐρώτης nomine utatur de enuntiatis dubitativis (e. g. de coni. 226₂₅ 27). haud dubie Herodianus et διαπορητικούς et ἐρωτηματικούς hanc coniunctionum speciem appellabat, v. Ioannem Alex. 39₃₃ 40₂₇; 41₂₉. item artis Dionysianae interpres Σ' 968₃₂: καὶ ὁ ἦ δὲ διαπορητικός καὶ ὁ ἦε, 968₂₃: ὁ ἄρα ἐρωτηματικός ὦν μὲν κύνει τὸ ᾧ, συλλογιστικός δὲ βραχύνει. Apud Priscianum respondent *dubitativae* sive *interrogativae*, III 101₃: *dubitativae sunt quae dubitationem significant, ut 'an', 'ne' correpta, 'necne' . . . . .; frequentissime tamen eadem interrogativae sunt.* Palaemon autem apud Charis. I 225₂₅. Dositheus VII 418₁₂. Asper V 553₁₃, qui classem coniunctionum *dubitandi* habent, nullum exemplum proferunt quod graecis ἀπορηματικοῖς respondeat, sed *si nisi sive seu siquidem*, neque nomen ἀπορηματικῶν sed διστακτικῶν Palaemon et Dositheus adiciunt

† ἀπορηματικοὶ pro ἀπορηματικοὶ optimi codices et 88, 1 et 94, 2 exhibent. vide de hac cacographia adn. ad locum alterum

* ἀπότροφος, ἡ, prima earum prosodiarum, quae πάθη appellantur 106, 1 et 4. 107, 5. 112, 5. vide προσῳδία

ἀποτελεῖν φωνήν vel συλλαβήν dicuntur vocales solae aut coniunctae cum consonantibus 9, 8. 10, 5. 11, 4

ἀποτελεστικῶν vel ἀποτελεσματικῶν συνδέσμων nomine ab technicis Dionysio posterioribus vocatae sunt ἵνα con-

iunctio et ceterae quas nos *inales* dicimus. Apollon. synt. 265₂₇: οἱ καλούμενοι ἀποτελεστικοί, 268₂₁: ὁ ἵνα ἀποτελεστικός, 272₁₄: οὐς καὶ ἀποτελεσματικούς συνέβη καλεῖσθαι (sic prior manus codicis optimi, ceteri libri ἀποτελεστικούς), 273₂: ὁ αἰτιολογικός σύνδεσμος (scil. ἵνα) τῇ πρὸς τὸν ἀποτελεσματικὸν ὁμοφωνίᾳ συνήρπαζε καὶ τὰ τῆς συντάξεως εἰς ταῦτό (hic omnes libri exhibent formam septem syllabarum), de coni. 510₁₉ B. = 243₂₀ Schn.: ἔχει δὲ (scil. ἵνα) καὶ τὰς συνδεμικάς διαφορὰς δύο οὐσας, μίαν μὲν αἰτιολογικήν, ἑτέραν δὲ ἀποτελεστικήν. *effectivae* a Prisciano nominantur. Thrax nondum distinxit finales ab causalibus. vide 93, 1 et adn.

ἀποφάσεως ἐπιρρήματα *adverbia negandi* 78, 1. hoc quoque ἀπόφασις nomen erant qui perperam ab ἀποφαίνειν derivarent: ad 78, 1 (vide etiam Armenii lectiones)

ἄπιωτος λέξις vox flexione casuali carens 46, 4

ἀπωμοτικά ἐπιρρήματα *adverbia iurandi negativa* 84, 4

ᾶρ in numero coniunctionum expletivarum est 99, 1. vide adn. ad ῥά in med. p 98

ᾶρα in numero coniunctionum ratio-cinativarum est 96, 1. a posterioribus technographis etiam inter expletivas numeratur. Apollonius D. de coni. 526₂₅ B. = 258₁₆ Schn.: ὅτε μέντοι (scil. ὁ ἄρα) ἐπιφορητικός (lege ἐπιφορητικός quod est nomen speciei ratio-cinativarum) ἦ παραπληρωματικός, βραχὺ ἔχει τὸ ᾧ. Herodianus apud Io. Alex. 39₃₁: ὁ συλλογιστικός ἦ παραπληρωματικός (scil. ἄρα), ἐκάτερον (scil. ᾧ) συτέλλων. cfr Apoll. soph. 43₁₂: ἄρα ἀντὶ τοῦ δὴ (quae est coniunctio expletiva) παρ' Ὀμηρῷ διὰ παντός, παρὰ δὲ τοῖς ἄλλοις ἐν τῷ βίῳ συλλογιστικός σύνδεσμος, ubi videtur τε ante τῷ intercidisse. vide p 98 ad ῥά

ᾶρα in numero coniunctionum dubitativarum refertur 95, 1

* Ἄραψ vocis syllaba altera exemplum est syllabae consona duplici productae 19, 4. videtur autem corruptela hoc

- nomen ortum esse ex adverbio ἄψ: Addenda p LXXXII 24—26
- ἀργός de vocibus otiosis: ad 97, 1 — 100, 1
- ἀργύρεος exemplum nominis μετουσιαστικοῦ 45, 2 in codicibus deterioribus et editionibus
- ἀρδεύω exemplum verbi derivati 50, 2
- ἄρην exemplum adverbiorum congregandi 81, 1. vide adnot. et Addenda XCVI 12, veri simile est technographum ἀθρώς pro ἄρην scripsisse
- ἄρσω exemplum verbi non derivati 50, 2
- ἀρετή de poematum vel poetarum praestantia: ἀρετήν 6, 7. ἀρετάς 6, 12
- Ἄρης vocis syllaba prior exemplum est syllabarum productione vocalis ancipitis longarum 18, 2; exemplum syllabarum correptione vocalis ancipitis brevium 20, 2
- ἄρθρον *articulus* 23, 1. 61, 2
- ἀριθμητικὸν ὄνομα *nomen numerale*, quod nunc *cardinale* vocatur 33, 5. 44, 4
- ἀριθμός *numerus singularis vel dualis vel pluralis nominum, verborum, articulorum, pronominum*: 24, 6. 30, 5. 40, 4. 46, 5. 47, 1. 51, 2. 62, 1 et 3. 64, 1. 66, 3. *125 I 9. — ἀριθμὸν significant nomina ἀριθμητικά 44, 4 et adverbia ἀριθμοῦ 76, 1
- * Ἀριστείδης exemplum epitriti primi 121, 3
- ἄριστος exemplum superlativi in τος desinentis 28, 5
- ἄρμα exemplum nominum neutrius generis in α desinentium 16, 2
- ἀρνήσεως ἐπιρρήματα *adverbia negandi* 78, 1
- ἄρπνια exemplum diphthongi υἱ 10, 7
- ἀρσενικός de genere masculino: ἀρσενικὸν γένος 24, 8. ἀρσενικῶν ὀνομάτων 15, 1. 26, 1
- * ἄρτος exemplum spiritus lenis 106, 4
- * Ἀρχέδημος exemplum ditrochaei 121, 2
- † ἀρχή 24, 1
- * ἀρχὶ cτράτητος exemplum prosodiae quae dicitur ὑφέν 114, 1
- ἄρχομαι. ἀρχομένην ἀπὸ συμφώνου συλλαβὴν 19, 2; ἀπὸ φωνήεντος ἀρχομένην 20, 5. 22, 1. *122, 4. similiter *122, 6 et 9. *ἀπὸ βραχείας ἀρχομένου πόδας 123, 3
- ἄς terminatio nominum patronymicorum 26, 4
- * ἄεβής exemplum vocalis spiritu leni pronuntiatae 112, 3 in scholiis et in G O H b
- ἄσυναρίτως *sine comparatione* 28, 6
- ἄσυναρῆροι ἀντωνυμῖαι nuncupantur pronomina, quae nunc *personalia* vocamus, quia articuli eis non praemittuntur 69, 4 et 5
- ἄταρ inter coniunctiones copulativas numeratur 89, 2
- Ἀτρεΐδιος patronymicum fictum ex ea formandi ratione, quae Aeolum propria esse dicitur: ad 26, 2
- Ἀτρεΐδης exemplum patronymicorum in δης desinentium 26, 2. Ἀτρεΐδα exemplum dualium in α desinentium 15, 4
- Ἀτρεΐων exemplum patronymicorum in ων desinentium 26, 2
- * Ἀττικοῦ μέλλοντος alterum nomen temporis verborum paullo post futuri 127 II 13. 128 I 2. 130 I 13. 131 I 15. 132 III 22
- ἄν diphthongus 10, 5 et 8
- αὐ̇ inter coniunctiones expletivas numeratur 99, 1
- αὐ̇θις exemplum adverbiorum temporalium 73, 3
- αὐ̇ριον exemplum adverbiorum tempus finitum significantium 74, 1
- αὐτάρ inter coniunctiones copulativas numeratur 89, 2. de eius origine opinionem Apollonii Herodianique vide in adn.
- αὐτίχ' ante spiritum asperum apud Homerum: 13, 5
- αὐτός. αὐτῆς 5, 4. αὐτοῦ 28, 4; αὐτῇ 60, 3. αὐτῷ 62, 1; αὐτῶν 14, 5. 30, 1. 66, 1. αὐτά *ipsa* 11, 2; καὶ αὐτά 32, 2. τὸ αὐτό 36, 5; τὰ αὐτά vel ταῦτά 9, 5. 14, 9. 60, 3. — inter exempla pronominalia αὐτός apud Dionysium non invenitur; de posterioribus grammaticis vide ad 65, 1
- αὐτοτελή διάνοιαν (*sententiam perfectam*) significat enuntiatum 22, 5
- αὐτοῦ exemplum compositae pronomini figurae 68, 2. vide adn.
- αὐτως apud Homerum 9, 5 [in deterioribus codicibus et Bekkeriana editione αὐτως]

ἀφίησι τελείαν φωνὴν ἀφ' ἑαυτῶν inter-
pretamentum scholiastae est pro φω-
νὴν ἀφ' ἑαυτῶν ἀποτελεῖ verbis 9, 8
positum, quod convertisse videtur Ar-
menius
ἄφωνος de litteris mutis dicitur 21, 2

(ἄφωνον) et 12, 2 et 3 (ἄφωνα); de
tragoedo mala voce praedito 12, 4
Ἀχιλλεύς 26, 1. 27, 4 et 5
ἀψ videtur scripsisse D. pro librorum
ἄραψ 19, 4: vide Addenda p LXXXII
24—26

B

β consonans 11, 1. 12, 2. 13, 1 et 2. li-
tera characteristicā primae baryto-
norum coniugationis 54, 1
βαβαῖ exemplum adverbiorum admi-
randi 80, 1. de pronuntiatione vocis
vide ad 80, 1 et 78, 1
*βακχεῖος ποῦς 119, 4
βακχευτικά vel βακχικά nominantur ab
Herodiano aliisque ea adverbia, quae
Dionysius appellat ἐπιρρήματα θει-
ακμοῦ: ad 86, 1
βάλε vide ἄβαλε
βαρεῖα, scilicet προσφδία, *accentus gravis*
7, 1. *105, 3. *106, 2. *110, 5. *111,
4. atque *βαρύς τόνος 107, 3
βαρύτονος. βαρυτόνων 53, 6. 59, 9.
*125 I 5 de verbis quorum ultima syl-
laba pronuntiat accentu gravi. *παρ-
οξύτονον, δ καὶ βαρύτονον λέγεται,
καὶ προπαροξύτονον, δ καὶ βαρύτονον
παρατέλευτον λέγεται 107, 6
† βασιλεύω exemplum sextae verborum
barytonorum coniugationis 57, 1
βεβαιώσεως ἐπιρρήματα adverbia ad-
firmandi 85, 1
βεβαιωτικοὶ σύνδεσμοι vide διαβεβαιω-
τικός
βέλη exemplum pluralium in ῆ desi-
nentium 16, 5
βελτίων exemplum comparativorum in
ων purum desinentium 28, 1
βιβλίον. β. Πλατωνικόν exemplum no-
minis possessivi 27, 2. βιβλία exem-

plum pluralium in ᾱ desinentium 16,
5. *τὰ βιβλία de libris exarandis 111, 1
*βίος in Stoicorum definitione τέχνης
116, 1
βιωτικῶς (*ad vitae consuetudinem*) *re-*
citanda est comoedia 6, 9
βοιτρυδόν exemplum adverbiorum qua-
litate 75, 1
*βουκολική τετραποδία 123, 7. 124, 4.
βουκολικὸν μέτρων ἔθος XIV 40. XV 2
βοῦς exemplum syllabae 17, 1; ex, ὀνό-
ματος εἰδικοῦ 44, 1
βοῶ βοᾷς βοᾷ exemplum coniugatio-
nis primae circumflexorum 58, 4. vide
adnot. de aliorum technicorum usu
βραδύς exemplum epithetorum a cor-
poris qualitate sumptorum 35, 1
βραδύτατος exemplum superlativi 28, 5
βραδύτερος exemplum comparativi
28, 1
βραχνόμενα dicuntur ᾱ ῖ ὤ, ubi cor-
ripiuntur: βραχυνομένω 18, 4. 21, 1
βραχύς. βραχεία nominantur ε ἢ ο: 10,
1. 18, 4. 20, 1 (quo loco additur φύ-
κει). 21, 1. βραχεία συλλαβή 19, 6.
21, 4. *118, 1—121, 7 saepius. 123, 3.
*βραχύς χρόνος 107, 4. *βραχεία προ-
σφδία 105, 3. 106, 3. 111, 6
βρέφος exempla praebet vocalium bre-
vium 20, 1
Βυζάντιος cognomen Dionysii: ad artis
inscriptionem (p 4)

Γ

γ littera 11, 1. 12, 2. 13, 1 et 3; littera
characteristica secundae verborum ba-
rytonorum coniugationis 55, 1
Γαῖῆς exemplum nominis derivati 25,
5 (in scholiis et erotematis nonnullis
legitur γήϊνος aut γήϊος)
Γαλάτης exemplum nominis gentilis
38, 6
γαλῇ legisse videntur 25, 2 Armenius

atque is technographus latinus, a quo
repetenda sunt quae Dionysiana inve-
niuntur apud Dositheum et Charisium
γαμητέον exemplum adverbii θετικοῦ
85, 2
γάγ usurpatur 6, 7 et 11. 8, 1. 9, 3. 23,
2. 26, 3. 30, 1. 38, 2. nusquam autem
protulit vocem technographus in con-
iunctionibus enumerandis, sed Trypho

demum, quod sciamus, causalibus adscripsit, in quo numero etiam Apollonius Dysc. posuit. in scholiis artis etiam συμπλεκτικοῖς tribuitur. vide ad 93, 2 — 94, 1 et ad 89, 2 (p 90 med.). — * γάρ exemplum vocalis correptae 106, 3

γέ in numero coniunctionum expletivarum est 100, 1. Apollonio Dysc. αἰτορε nonnusquam μειότητα aut ἐπίτασιν θαυμασμοῦ significat: ad 100, 1 et 80, 1 (Armen.)

γένεσις 25, 5 de origine vocis

γενικός. γενικὸν ὄνομα nomen, quod genus significat 33, 4. 43, 1. γενική, scilicet πτώσις, casus qui dicitur *genetivus* 31, 5 et 7. γενικής 67, 3 et 5 (Armenius et Syrus nominibus interpretantur, quae idem atque *generalis* significant: adn. ad 31, 5 et Addenda p. LXXXVII 24)

γένος de generibus nominis, articuli, pronominis 24, 6 et 8. 62, 1 et 2. 64, 1. 65, 2. (de generibus verborum usurpant Lascaris et Chalcondyles ducibus technographis latinis.) — de genere rerum 43, 3. — *γένη μέτρων XV 5

Γῆ exemplum nominis non derivati 25, 4 **γηγενής** μὴς ὀρρονitur μὴ θalaccίu ut homonymon 36, 3

γίνομαι. γίνεται συλλαβὴ μακρά vel

βραχεῖα vel κοινὴ pluribus modis 17, 4. 19, 6. 20, 4. γέρονε de verborum in μὴ desinentium ortu ex verbis circumflexis 59, 5 et 6 et 8 et 10. γινόμενα 6, 12

γλώσσα vox rara et interpretatione indigens: γλωσσῶν 6, 1

γοερός recitanda sunt carmina lugubria 6, 11

γράμμα littera. γράμματα 9, 2 bis.

*γράμμα φωνήεν 112, 1 et 2 et 4 et 6

γραμμαῖς 9, 3

γραμματική 5, 2. *117, 1. apud nonnullos scriptores addito omisso τεχνικῇ nomine γραμματικὴ titulus artis Dionysianae est; atque etiam περὶ γραμματικῆς appellatur, qui in technes codicibus index est paragraphi primae: vide adn. in p 3

γραμματικός p 3 in artis inscriptione, vide adnot.

γράφω exemplum primae verborum barytonorum coniugationis 54, 2; vide adn. ad h. l. de Stoicorum et Apollonii Dyscoli usu. ἐγραψάμην exemplum medii verborum generis 49, 3. γραπτέον exemplum adverbiorum θετικῶν 85, 2 in codd. deterioribus editionibusque atque, ut videtur, etiam in Armenii exemplari. γράψαι *idem est* atque ξῶσαι *apud veteres* 9, 3

*Γρηγόριος ex. nominis proparoxytoni 109, 5

Δ

δ consonans 11, 1. 12, 2. 13, 1 et 3. 14, 6. littera characteristica tertiae verborum barytonorum coniugationis 55, 3

δαί ab artis interprete quodam coniunctionibus parapleromaticis adscribitur: ad 97, 1 — 100, 1 (p 97)

*† δακτυλοῦ depravatione ortum videtur ex δακτύλου 122, 2

* δάκτυλος 118, 3. 122, 1. 123, 1

* δακνόμενον φωνήεν *vocalis spiritu aspero prolata* 112, 1

δασύς de litteris aspiratis: δασέα 12, 5. 13, 4. δασέων 13, 2. δακύτερα τῶν ψιλῶν dicuntur μέγα 13, 1. — *δασεῖα προσηδία 106, 1 et 3. 112, 1. *δασὺ πνεῦμα 107, 4

δαφνίνη ῥάβδω περιερχόμενοι ἄδειν rhapsodi dicuntur Homeri carmina 8, 5

δαφνών exemplum nominis comprehensivi 42, 2

δέ in numero coniunctionum copulativarum est 89, 1. — usurpatur: 5, 4. 6, 6 et 7 et 8 et 9 bis et 10 bis et 11. 7, 5 et 6. 8, 2 et 5. 9, 3 et 5 et 7. 10, 1 et 2 et 4 et 6 et 8. 11, 1 et 2 et 3. 12, 1 et 2 et 3 et 5. 13, 1 et 2 et 3 ter et 5. 14, 1 et 4 bis et 6 bis et 7 et 9. 15, 3. 16, 2 et 3 bis et 4. 17, 1 et 5. 18, 3. 21, 2. 22, 5. 23, 1. 24, 4 et 5 et 6 et 8. 25, 2 et 3 et 4 et 6 et 9. 26, 1 et 4 et 5 et 7. 27, 3 et 6. 28, 3 et 4 et 6. 29, 1 et 3 et 5 et 6 et 7. 30, 1. 31, 1 ter et 4 et 6 et 7 bis. 32, 1 bis et 2. 34, 1 et 3 et 4. 35, 1 bis et 3 et 4. 36, 1 et 3 et 5. 37, 1 et 3. 38, 3 et 6. 39, 1 et

3. 40, 1 et 4. 41, 2. 42, 1 et 3. 43, 1 et 3. 44, 2 et 4 et 6. †45, 1. 46, 1 et 2 et 5. 49, 1 bis et 2. 50, 1 et 2 et 4 bis. 51, 3 bis et 5 bis. 53, 6. 55, 1 et 3 et 5. 56, 2. 57, 1 et 3 et 5. 58, 3 et 4. 59, 1 et 3 et 6 et 8 et 9. 60, 3. 61, 4. 62, 1 et 4 bis et 5. 64, 1. 65, 1. 66, 1 bis. 67, 1 et 5. 68, 2 et 3. 69, 1 et 2 et 3 et 4 et 5. 71, 1. 72, 1. 73, 1 et 2 et 3 bis. 74, 3. 75, 1 et 3. 76, 1 et 2 et 4. 77, 1. 78, 1 et 3. 79, 1 et 2. 80, 1 et 2 et 3. 81, 1. 82, 1. 83, 1 et 2. 84, 1 et 3 et 4 et 5. 85, 1 et 2. 86, 1. 87, 1. 88, 1 et 2. 89, 1. 90, 1. 91, 1 bis et 2. 92, 1 bis et 2 et 3. 93, 1 et 2. 94, 2. 95, 1 et 2. 96, 1 et 3. 97, 1. 100, 2

δεικτικὸν ὄνομα, *nomen demonstrativum*, τοιοῦτος appellatur et τοσοῦτος et τηλικούτος 33, 3. 40, 1. — non novit Dionysius deiktikṓn ántonumíwn αὐτ δεικτικῶν ἐπιρρημάτων nomina, de quibus vide ad 65, 1 et 85, 1

δεῖνα pronomen nusquam profertur ab Dionysio; disputant de eo Apollonius artisque interpretes: ad 65, 1

δείξω 66, 1 de pronominum personarum vi demonstrativa

* δεκαχρημάτιον ἔπος in technes supplemento metrico XIV 31

δένδρον exemplum nominum neutrius generis in ν desinentium 16, 2

δεξιός exemplum nominis πρὸς τι ἔχοντος 35, 3

δέπας exemplum nominum neutrius generis in τ desinentium 16, 3

δεῦρο legisse videntur inter adverbia hortativa Armenius et Syrus: ad 82, 1 et XCVI 19

δεύτερος exemplum nominis ordinalis 44, 2. — usurpatur δευτέρα 55, 1. 58, 3. 59, 6. δευτέρας 59, 6. δεύτερον 5, 5. 21, 2. 51, 4 et 5. δεύτερου 58, 1

* δέχεσθαι dicuntur singuli versuum loci certos pedes 122, 2 et 10

δή in numero coniunctionum expletivarum est 97, 1. — usurpatur 6, 3

δηλαδή exemplum adverbiorum adfirmandi 85, 1

δηλώω *significo*: δηλοῦσι 91, 2. 92, 2. δηλοῦσα 22, 5. 86, 4. δηλοῦσαι 69, 1. δηλοῦν 28, 7. 34, 4. 36, 5. 44, 2

δηλωτικός *significans, significativus*:

δηλωτική 63, 3. δηλωτικόν 38, 6. δηλωτικά 73, 3. 76, 1

* Δημήτριος ex. ionici ἀπὸ μείζονος 120, 7
δημος exemplum nominum numeri singularis quae dicuntur de multis 31, 2. exemplum nominis περιληπτικοῦ, *collectivi* 41, 1. * ex. nominis properispomeni 110, 4. * ex. trochaei 118, 2 (L²)

* Δημοσθένης ex. epitriti tertii 121, 6

-δης terminatio patronymicorum masculinorum 26, 2

δῆτα in numero coniunctionum expletivarum est 99, 1

διά praepositio bisyllaba 72, 1. — usurpatur cum genetivo 17, 5. 54, 1. 55, 1 et 3 et 5. 56, 2. 57, 1 et 3. 58, 1 et 3. 59, 1. 65, 2. 66, 13; cum accusativo 9, 3 et 6. * 112, 5

διαβεβαιωτικός. Apoll. synt. 245_c: οἱ καλοῦμενοι διαβεβαιωτικοὶ σύνδεσμοι καὶ ἔτι αιτιολογικοὶ συντείνουσιν ἐπὶ ταύτην (scil. τὴν ὀριστικήν). ὀρίζομενοι γάρ φαμεν «γέγραφα» καὶ ἐπιδιαβεβαιούμενοι «ὅτι γέγραφα» εἰς ἐπίτασιν τοῦ ὀρισμοῦ. ibidem 318₂: οὐκ ἀγνοοῦντός μου, ὅτι καὶ ἐν συνδέσμῳ τῷ ὅτι ἔστιν ἐγκειμένη ἑτέρα σημασία, ἣν νοοῦμεν διαβεβαιωτικῶς. de coni. 502, B. 235₂₆ Schn.: <ἐ>τι <δὲ ὅτι> σύνδεσμος ἑτέραν ἔχει σημασίαν, λέγω δὲ <διαβεβαί>ωτ<ικήν>. ab Herodiano in prosodiis Homericis et catholica ἢ appellatus est σύνδεσμος διαβεβαιωτικός vel βεβαιωτικός (velut ad Iliadis A 232. O 288, apud Io. Alex. 42_{11 12}), item ab Choerobosco (Σ 964₂) aliisque. Dionysio haec coniunctio classis ignota. vide ad 87, 1—88, 2 (p 88)

διαζευκτικοὶ σύνδεσμοι *coniunctiones disiunctivae* 87, 1. 90, 1

διαθέσεις *affectiones* D. nominat verborum genera, activum et passivum et medium, 47, 1. 48, 1; atque etiam nominibus adscribit διαθέσεις duas, actionem et passionem 46, 1. **E**^s διάθεσιν ita definiunt: ἡ τοῦ <ώματος> μετάθεσις. ἄλλω. δράσις ἢ πείσις, ἐν αἷς διατίθεται καὶ κατατίθεται ἡ ψυχὴ ὡς ἐνεργουκά τι ἢ πάσχουσα. Latini technici *significationum* vel *generum* nominibus utuntur (alteram appella-

- tionem ab Latinis accipere Lascaris et Chalcondyles)
- διαίρεσεως adverbiorum classis apud Gazam, Lascarim, Chalcondylem derivanda ab latinorum artigraphorum specie *separationis*: ad 80, 3 (p 81)
- διαίρεω** de generibus in species dividendis: διαίρεθῆναι 43, 1. διαίρεθέν 43, 3. *διαιροῦνται 107, 1
- διάκειμαι**. εὖ διακείνται *apti sunt* 96, 1
- διακρίνεται** 65, 2
- διακριτικοὶ σύνδεσμοι a Gaza, Lascari, Chalcondyle appellantur ἥ = *quam* et ἥπερ, vide sub διασαφητικοί et sub ἐπιλεκτικοί
- διάνοια** *sententia enuntiati*: διανοίας 7, 5 et 6. διάνοιαν 22, 5. 86, 3
- διαπορητικοὶ σύνδεσμοι, vide ἀπορηματικοί c.
- διασαφητικοὶ σύνδεσμοι ab Apollonio Dysco. appellantur ἥ, ubi idem quod *quam* significat, et ἥπερ: de coni. 487₂₈ — 489₃₁ B. 221₁₆ — 223₂₂ Schn. et synt. 126₂₃. quo nomine posteriores quoque grammatici utuntur, e. g. Σ 963₂₆ 972₂₀ E M 415₂₇ 53 (at Gaza, Lascaris, Chalcondyles pro hoc habent nomen διακριτικῶν). apud Priscianum respondet classis coniunctionum *disertivarum*. vide ad 87, 1—88, 2 (p 88) et 100, 2 (Armen.)
- * διατέλλω de vocum singularum se- iunctione 114, 2
- διάστημα** de intervallo orationis quod significatur interpunctione 8, 2
- διαστολή** de distinctione singularum enuntiatorum et singularum enuntiatorum partium: διαστολῆς 6, 8. *† διαστολή pro ὑποδιαστολή 114, 2: vide adnotationem
- διαφέρει** 8, 1
- διαφοραί** *species inter se diversae*: 30, 1. 53, 2. *116, 1
- διαφοροίς** 36, 5
- * διαχωρίζω de vocum singularum se- iunctione 114, 2
- διδῶ** vox primitiva, unde derivatur διδωμι 59, 8
- δίδωμι** exemplum coniugationis tertiae verborum in μι desinentium 59, 8
- διέξοδος. διφθογγοὶ κατὰ διέξοδον: vide ad 10, 8 in p 11
- διέφθορα** exemplum medii verborum generis 49, 2
- * διάμβος 120, 12
- δυσταῖσιν** (δυστῶσι codd. deteriores et edd.) 91, 1 de coniunctionibus disiunctivis dictum
- διὸ** in numero coniunctionum causalium est 94, 1
- * Διομήδης exemplum ionici ἀπ' ἐλά- conoc 120, 9
- Διονυκίου in artis inscriptione, vide adn.
- διότι** in numero coniunctionum causa- lium refertur 94, 1. vide adnotationem de ea scribendae vocis ratione quae convenit Tryphonis et Apollonii Dyscoli doctrinae. [usurpatum διότι invenitur in codd. deterioribus 9, 8, abi meliores ὅτι exhibent]
- διπλοῦς** de consonantibus duplicibus: διπλοῦν 19, 2 et 3. διπλᾷ 14, 4 bis
- διπρόσωποι** ἀντωνυμῖαι. hac quoque appellatione vocari pronomina pos- sessiva tradit D. 68, 4. id quod fiebat, quia qui his utitur cogitat personas et possessoris et possessi: vide adnot. ad l. 1. et μονοπρόσωποι
- δῖς** exemplum adverbiorum numeralium 76, 1
- * διςπόνδειος 121, 8
- δισύλλαβοι** προθέσεις 71, 2. — * δι- κύλλαβοι πόδες 117, 7 et 8
- * διτρόχαιος 121, 1
- δίφθογγος**. διφθόγγου 58, 1 (εἰ) et 3 (α). 59, 1 (οἰ). δίφθογγοι 10, 8 (αἰ αὐ εἰ εὐ οἰ οὐ). διφθόγγων 18, 2. *τῆς <αῖ> διφθόγγου 122, 9
- δίχα** cum genetivo 60, 4
- δίχρονα** vocantur vocales ancipites α, ι, υ 10, 2 bis. 18, 1. 20, 1. — *δίχρο- voc πούς 118, 1
- Δίων** exemplum nominum masculino- rum in ν desinentium 15, 2
- διώνυμον** ὄνομα, nomen duplex quod de uno usurpatur: 33, 2. 37, 3. atque etiam id appellabatur διώνυμον, quod vulgo ἐπώνυμον dicebatur: 38, 3
- * Δολίος exemplum chorei 119, 7
- δόρυ** exemplum nominum neutrorum in υ desinentium 16, 3
- δοτική** πτώσις casus *dativus* 31, 5 et 7. 67, 4 et 5.
- † δρύϊνος exemplum nominis μετα- στικῶ 45, 2

δυϊκός ἀριθμός *numerus dualis* 30, 5, 31, 1. 51, 2 et 3. †62, 3. 62, 4. 66, 3. 67, 2. δυϊκῶν de nominibus numeri dualis 16, 3. 31, 3 et 4 (cfr Addenda p LXXXIX 20); de pronominibus numeri dualis 69, 2; *Δυ. i. e. δυϊκά 125 I 13 et in paginis seqq

δυνάμενον 43, 1

*δυνατός exemplum nominis oxytoni 109, 2

δυνατῶς exemplum adverbiorum μεσό-

τητος in codd. B' T et editione Bekkeriana 74, 3

δυνητικοὶ σύνδεσμοι appellantur ab technicis Dionysio posterioribus ἄν et κέν. vide sub ἄν

δύο exemplum nominum numeralium 44, 4. — usurpatur 10, 1 bis et 6. 14, 5. 18, 3 et 4. 19, 6. 21, 1. 25, 1 et 3. 28, 4. 30, 2 bis. 37, 3. 41, 2. 46, 1. 50, 1. 55, 5. 68, 1 [et 3]. 69, 2. δύο καὶ δέκα 72, 1

E

ē vocalis 9, 7. 10, 2 et 4. 16, 4 [ē ψιλόν in deter. codd. 10, 2]

ē vide ι

ἐα coniecerit quispiam Armenium Syrumque legisse pro εἶα adverbio 82, 1. vide adnot. ad h. l. et Addend. XCVI 22

*ἐάν 111, 3. ab Dionysio nusquam usurpatur. neque magis usquam ab eo profertur in enumerandis coniunctionibus. ac ne ceteri quidem technici ei classi voculam adscribunt, cui adscripsisse eos opineris. εἰ εἴπερ Apollonio quoque. sicut Dionysio, sunt συναπτικοί, sed ἐάν ab illo appellatur ἐπιzeugτικός (synt. 272, 329₁₂ de coni. 481₁₃ B. = 215₆ Schn. 510₁₂ = 243₁₁) et δισταγμὸν significare dicitur. a Prisciano coniunctio *causalis* nuncupatur. vide adnot. ad 92, 1 et ad 93, 2—94, 1 (in p 93 et 94)

ἐαυτοῦ vide αὐτοῦ, ἐαυτῷ 42, 1. ἐαυτῶν 9, 8. καθ' ἐαυτό 44, 6. καθ' ἐαυτά 11, 2

ἐαυτός: vide ad 68, 1—2

ἐβδόμην 57, 3

ἐγαυτός: vide ad 68, 1—2

*ἐγγεφυμασμένων in Stoicorum definitione τέχνης 115, 3. vide adn.

ἐγκαταλήψεων in Stoicorum definitione τέχνης corruptela ex ἐκ καταλήψεων ortum: ad 115, 3 — 116, 1

ἐγκλισις. ἐγκλίσεις modi verborum 47, 1 et 3. 60, 4. — praeterea videtur ἐγκλίσεις pro κλίσεις Armenius legisse 61, 3 in definitione articuli: προτασσόμενον τῆς ἐγκλίσεως τοῦ ὀνόματος. neque non probabile est, Dionysium ipsum ad significandam articu-

lorum flexionem nomine composito usum esse. etenim apud Apollonium Dyscolum quoque is ἐγκλισις nominis usus occurrit, ut omnem flexionem significet: παθητικὴ ἐγκλισις synt. 277₁₆, atque eadem ratione ἐγκλίμα usurpatur synt. 83, 1: ἐπὶ τῶν ἀντωνυμιῶν τὸ ἔστιν ἢ ἐγκλίμα τούτου παραλαμβάνεται, οὗτός ἐστιν ἢ οὗτος ἦν, ἐγὼ εἰμι, εὐ εἶ, — et ἐγκλίνεσθαι verbum synt. 152, 2: αἱ ἐγκλινόμεναι πτώσεις (scilicet *pronominum possessivorum*) τῶν ὑπακουομένων κτημάτων εἰσι. cfr Simplicii in Aristot. categ. comment. p 43a₃₇: πτώσεις γὰρ τῶν ὀνομάτων ἐκάλουν οἱ παλαιοὶ οὐ μόνον τὰς πέντε ταύτας τὰς νῦν λεγομένας, ἀλλὰ καὶ τὰς παρακειμένας ἐγκλίσεις, ὁποίους ἂν ἔχωσι σχηματισμούς (dicit e. g. formationem generum), et Dexippi in Ar. categ. comm. 48b₁: πτώσεις τὰς ἐγκλίσεις ὀνομάζων, et Varonis *inclinationes* de l. l. IX 1

*ἐγραφον ex. vocalis spiritu leni pronuntiatae praebet 112, 3

ἐγχειρίδιον et ἐγχος legebat fortasse unus ex scholiastis 36, 6

ἐγώ 65, 1. 66, 1 et 3. 67, 3. 68, 3. 69, 5. ἐμοῦ 67, 3. 68, 1. 69, 2. ἐμοί 67, 4. ἐμέ 67, 4. νῶϊ 66, 3. 69, 2. ἡμεῖς 67, 1. 69, 4. — μοί correptum ante vocalem apud Homerum 20, 6

*ἐθνη μέτρων XIV 40

ἐθνικόν ὄνομα *nomen gentile* 33, 2. 38, 6

ἐθνους δηλωτικόν 38, 6

ει diphthongus 10, 8. diphthongus characteristicæ secundae coniugationis verborum circumflexorum 58, 1

εἷ σύνδεσμος συναπτικός, *coniunctio continuativa* vel, ut nos nunc dicimus, *condicionalis* 92, 1. — usurpatur 38, 2
εἷα vel potius **εἷα** exemplum adverbiorum hortativorum 82, 1. de spiritu et accentu vocis vide adnotationem
εἰδῆ in numero coniunctionum condicionalium est 92, 1
εἰδήπερ in numero coniunctionum condicionalium est 92, 1. ficta autem videtur vocula ab interpolatore ad similitudinem exempli quarti classis subsequens (ἐπειδὴπερ): vide adnot. ad l. l., Addend. XCVIII 3, Append. p V
εἰδικόν genuina scriptura est pro vetustiorum testium ἰδικόν 33, 5. 43, 3. vide adnotationes et Addend. XC 11
εἶδος et εἶδη notionem logicam habent 23, 2. 26, 6. 25, 6. 32, 2. 43, 1. 74, 1; notionem etymologicam habet εἶδη 24, 6. 25, 3. 47, 1. 50, 1. 64, 2. 68, 3, ubi inter se opponuntur species primitiva et derivativa. *εἶδη μέτρων XIV 37
εἶν coicere licet Stephanum scholiastam 82, 1 inter adverbia παρακελεύεωσ legisse, vide adnot.
εἶθε ex. adverbiorum optativorum 76, 4
εἰκασμοῦ ἐπιρρήματα *adverbia coniecturae, dubitationis* 80, 2
εἰκοσιτέσσαρα 9, 2
εἰκω exemplum secundae verborum barytonorum coniugationis apud Claudium Didymum et Priscianum: ad 55, 1—2
εἰμί. ἐστίν 5, 2 et 4. 6, 3 et 5. 7, 5. 8, 4. 9, 2 et 7. 10, 1 et 6. 11, 5. 12, 2 et 3 et 5. 13, 1 et 2. 14, 4. 15, 2. 16, 7. 21, 3. 22, 4 et 5. 23, 1. 24, 3. 25, 4 et 6 et 8. 26, 7. 27, 3. 28, 3 et 6. 29, 1 et 3 et 5. 33, 6. 34, 1 et 3. 35, 3 et 4. 36, 1 et 5. 37, 1 et 3. 38, 3 et 6. 39, 1 et 3. 40, 1 et 4. 41, 2. 42, 1 et 3. 43, 1 et 3. 44, 2 et 4 et 6. 45, 1. 46, 4. 53, 6. 60, 2. 61, 2 et 3. 62, 2. 70, 2. 72, 4. 73, 1. 86, 3. *τουτέστιν 110, 5. — εἰς 7, 4. 10, 8. 24, 8 (pro ἐστίν). 27, 6. 28, 4. 30, 1. †30, 1 pro ἐστίν. 31, 1 et 5. 46, 1. 47, 3. 48, 1. 53, 6. 57, 5. 59, 3. 62, 2 (pro ἐστίν). 68, 3. 69, 4. 71, 1. 76, 2. 87, 1. 88, 3. 89, 1. 90, 1. 91, 1 et 2. 92, 1 et 2 et 3. 93, 1 et 2. 94, 2. 95, 1 et 2. 96, 1 et 3. 97, 1. — οὐσα 8, 5

εἶπερ in numero coniunctionum condicionalium est 92, 1
εἴρηται 8, 4. 13, 1. 14, 4 [14, 7 in codd. deterioribus et edd.]. εἰρημένον 42, 4
εἰς praepositio monosyllaba 71, 2. — usurpatur 18, 3. 19, 1. †19, 3. 20, 4. 21, 4. 26, 2 ter et 4 bis et 5. 27, 6. 28, 1 et 2. 28, 4 et 5. 43, 1. 59, 3. 76, 3. 91, 1
εἷς exemplum nominis numeralis 44, 4. — usurpatur ἐν 14, 5. 18, 1. 19, 6. 20, 1 bis. 41, 2. καθ' ἐν 21, 2. ἐνός 17, 1. 27, 3 et 4. 28, 3. 37, 3. 38, 4. ἐνα 27, 4. 69, 1. μίαν 18, 2
εἰσαγάουσιν de eis, qui novam coniugationem addunt vulgo receptis 57, 3
εἰσαγωγική τέχνη vocatur enchiridion Dionysianum: ad inscriptionem technes p 3
εἴφ' apud Homerum 13, 4
εἰώθασιν 94, 2 [εἰώθαμεν σ^πσ^πb]
ἐκ vide ἐξ
ἐκαστος ex. ὀνόματος ἐπιμεριζομένου, *nominis dividi* 41, 3. — usurpatur ἕκαστον 14, 5
ἐκάτερος exemplum ὀνόματος ἐπιμεριζομένου 41, 3
ἐκείν ab Dionysio nusquam in capite de pronomibus profertur; de posterioribus grammaticis vide ad 65, 1. [ἐκείνο exemplum nominis neutrius generis in ὁ desinentis in codd. deterioribus et editionibus 16, 3, quod unde huc irreperit, cognosce ex adn.]
ἐκλεκτικός σύνδεσμος vide sub ἐπιλεκτικούς
ἐκλογισμός ἀναλογίας *canonum flexionis expositio* 6, 2
ἐκτασις *productio vocalium ancipitum* 18, 1
ἐκτείνεται de vocalium ancipitum productione 10, 2
Ἐκτόρεος exemplum nominis possessivi 27, 1
ἐκτος. ἔκτη 57, 1. ἔκτον 6, 2. ἔκτης 59, 9
ἐκτός. τὰ ἐκτός *extrinsecus accidentia* 34, 5. 35, 1
Ἐκτωρ. Ἐκτορε ex. nominis dualis in ῑ desinentis 16, 4. Ἐκτορες ex. nominis pluralis in ῑ desinentis 16, 5
ἐκφέρω. ἐκφέρεται ἡ συζυγία διὰ . . cum genetivo consonae vel diphthongi characteristicae 54, 1. 58, 1. — †ἐκφέρεται pro παράγεται 59, 4. — ὅταν διὰ

τῶν μακρῶν στοιχείων ἐκφέρηται, scilicet ἡ συλλαβή, de primo modo syllabae natura longae 17, 5. — ἐκφερομένην ἐπ' ἄπειρον τὴν ἐρμηνείαν *coniungunt coniunctiones copulativae* 88, 3

ἐλαθεν ὤ — apud Homerum 22, 2

ἐλαία exemplum nominis specialis 44, 1
ἐλαττωτικὸς συνδέσμος Gaza, Lascaris, Chalcondyles vocant τοῦν et γέ, ad 87, 1—88, 2. cfr. Apollonii synt. 267₂₅: μείωσιν μὲν ὁ γέ (scilicet σημαίνει) ἐν τῷ «τοῦτό γέ μοι χάριται», de coni. 517₃, B. = 250, Schn.: ἐν τῷ «τοῦτό γέ μοι χάριται» «τοῦτό γέ μοι λάλησον» ἔμφασιν ἱκανὴ μειώσεως

† ἐλάφινος exemplum ὀνόματος μετουσιατικοῦ 45, 2

ἐλάχιστον μέρος τοῦ λόγου 22, 4

ἐλεγεία quo modo recitanda sint dicit 6, 9
ἐλεγειακός. Armenius fortasse invenit apud technes scholiastam hanc adverbiorum classem speciebus Dionysianis additam: τὰ δὲ ἐλεγειακά, οἷον ἔ. vide ad 77, 1 et *Zur Wiederherstellung des ältesten occid. Compend. der Gramm.* p. 70

ἐλεγκτικὸς σύνδεσμος vide sub ἐπιλεκτικούς

Ἑλένη exemplum nominis feminini in ῆ desinentis 16, 1

Ἑλῆς exemplum nominis feminini in ῆ desinentis 16, 1

ἐμαντοῦ 68, 2. — ἐμαντός: ad 68, 1—2
ἐμμελῶς recitanda est poesis lyrica 6, 10

ἐμμέτρου codd. deteriores et editiones 22, 5 habent, quod ex erotematis Moschopuliis in artem invecum est

ἐμός. citantur hae pronominis formae: ἐμός 65, 1. 66, 2. 67, 1 et 4. 69, 2 et 5. ἐμή 66, 2. ἐμόν 66, 2. ἐμοῦ 67, 5. ἐμῷ 67, 5. ἐμόν 67, 6. ἐμῷ 67, 2. ἐμοί 67, 2. denique ἐμός vocativum legebat 67, 6 Heliodorus, vide adn.

ἐμπεριία 5, 2

ἐμπεριεκτικὴ διάθεσις verborum, cuius mentionem fecimus ad 48, 1 (p. 49), sic definitur ab interprete artis anonymo Σ 885₂₁: ἐμπερ. δὲ ἔστιν ἡ ἀμφοτέρων τῶν διαθέσεων ἐπιδεκτική, ὥς ἔχει τὸ «βιάζομαι ὑπὸ σοῦ» καὶ τὸ «πορεύομαι διὰ σέ» (*mittor per te*). similia habet scholion ad initium Ar-

gonauticorum Apollonii Rh. p. 303 K.: Ἀρχόμενος. ἀπὸ περιεκτικοῦ ῥήματος μετοχὴ ἐχρημάτισται. περιεκτικά δὲ εἰσιν ὅσα δράσιν καὶ πάθος ἐμφαίνουσιν, οἷον βιάζομαι δωροῦμαι σφαγιάζομαι. οὕτω καὶ τὸ ἀρχομαι τὸ μὲν τι σημαίνει «ἀπὸ σοῦ τὴν ἀρχὴν ποιοῦμαι» . . . . . τὸ δὲ τι σημαίνει «ἀρχαιρεσιάζομενος ὑπὸ σοῦ», οἷον ἐνθουσίων ὑπὸ σοῦ. iniuria Skrzeczka progr. Regim. 1858 p. 16 opinatus est ἐμπεριεκτικά verba eadem esse quae ab Stoicis ἀντιπεπονθότα appellabantur; recte de genere activam vim et passivam complectente iudicavit Hermannus Mueller *De generibus verbi* p. 43. — ἐμπεριεκτικὸν ὄνομα vide περιεκτικόν

ἐμπεριλαμβάνω. ἐμπεριειληφός 8, 4.
ἐμπεριειλημμένου 26, 7

ἐμπης exemplum coniunctionum adversativarum 100, 2

* ἐμπίπτειν. τὸν ἐμπίπτοντα πόδα 123, 2. — [ἐμπεπτωκός perperam pro πεπτωκός scriptum exhibent complures testes 26, 7]

ἐμφαῖνον 42, 1

ἐν praepositio monosyllaba 71, 2. — usurpatur: 6, 3 et 15. 7, 1 bis. 8, 1 et 2. 10, 7. 12, 2. 14, 8 bis. 28, 4. 36, 5. 42, 1. 70, 2. 76, 2

ἐναντιοφώνους διφθόγγους fortasse nominatas legebat ἦν ὡν ὡι in artis scholio Armenius: ad 10, 8

ἐναντιωματιχοῦς συνδέσμος *coniunctiones adversativas* 100, 2

ἐναντίως 39, 3

ἐναρμονίον φωνῆς 6, 15 falso interpretatur Σ 754₂₃: ἐναρμόνιος τούτέστιν ἐναρθρος, ἡ ἀπὸ διανοίας ἐκπεπομένη καὶ εἰς διάνοιαν ἀνερχομένη, nec magis recte Σ Goettl 60₁₈: ἐγγράμματός τε καὶ ἐναρθρος. immo vero est vox, quae in harmonia est vel harmoniam habet, eo effectam, quod una syllaba acuto sono, ceterae graviore pronuntiantur

ἐνδεούσης διανοίας *imperfectae sententiae* 7, 7

ἐνεκα refertur in numerum coniunctionum causalium ab Dionysio et ceteris technicis omnibus (usque ad Chryso-

loram, Gazam, Lascarim, Melantho-
nem): 93, 2 et adn. in p 93 et 94
ἐνεκεν 7, 6. perperam legitur in opti-
 mis codd. 93, 1: v. *Zur Wiederh.* p 75
ἐνέργεια affectio activa, quae signifi-
 catur et verbis et nominibus. 46, 1 bis
 et 5. 48, 1 bis, 49, 1
 * ἐνεργητικός. ἐνεργητικὸν ῥῆμα *verbum*
activum 125 I 2. ἐνεργητικά 127 II 24.
 128 I 5. 128 III 30. 130 I 24. ἐνεργη-
 τικαὶ μετοχαὶ 131 I 26
ἐνεστώς χρόνος *praesens tempus* in ver-
 borum flexione 53, 1 et 3. — *125 I 7.
 126 II 2. 127 II 25. 127 III 12. 128 I
 6. II 12. III 31. 129 II 12. 130 I 25.
 II 35. 131 I 27. III 2
ἐνικός ἀριθμός *singularis numerus* 30,
 5. 40, 4. 51, 2 bis. 62, 3. 66, 3. 67, 1.
 ἐνικοί χαρακτήρες *nomina formae sin-*
gularis 31, 2 (et 3?). † ἐνικὴν πτώσιν
casum numeri singularis 15, 1. ἀπὸ
 ἐνικῶν *a pronominiibus singularis nu-*
meri 69, 1. * Ἐν. i. e. ἐνικοῦ ἀριθμοῦ
 vel ἐνικά ῥήματα 125 I 10 et persaepe
 in seqq
ἐνιοι 24, 8
ἐνίοτε 10, 6. *122, 1
ἐννέα 12, 2
Ἐνροίχθων exemplum nominis epo-
 nymi 38, 4
 * ἐνταῦθα 111, 2
 ἐντόνως 6, 10 in deteriore codice et edi-
 tionibus
ἐντριβής ἀνάγνωσις 5, 4
ἐνυπάρχοντας 5, 5
ἐξ praepositio monosyllaba 71, 2. —
 usurpatur 17, 1. [29, 1 in codd. deter.
 et edd.] 30, 3. — ἐκ 6, 7 bis et 8.
 14, 5 bis et 6 bis. 30, 1 et 2 et 3. 41,
 2. 43, 3. 76, 3
ἐξ 5, 4. 10, 8. 16, 2. 54, 1. 64, 1. 71, 2
 * ἐξάχρονος ποῦς 119, 7. 120, 7. 9. 10. 11.
 12. 121, 2.
ἐξήγησις 5, 5
ἐξῆς ex. adverbiorum ordinis 80, 3. τὴν
 ἐξῆς, scil. συλλαβήν, *syllabam subsequen-*
tem 19, 1. 20, 5. * similiter 122, 9
ἐξίς. τὰς ἐξίς τῶν ἀναγινωσκόντων
habitus eorum qui recitant 6, 13
ἐξω vocis prior syllaba exemplum est
 syllabarum positione productarum 19, 3
 ἐπαγγέλλομαι *significo*, ἐπαγγελία, ἐπαγ-
 γελτικόν: ad 105, 1

ἐπαῖνον ἢ ψόγον *significant epitheta*
 34, 4. adverbiorum ἐπαῖνου classem
 fortasse legebat Syrus apud technes
 scholiastam speciebus Dionysianis ad-
 ditam: Add. XCVII 9
 ἐπακολουθητικός σύνδεσμος appellatur
 δέ, vide ad 89, 1
 ἐπαπορητικοὶ σύνδεσμοι vide ἀπορημα-
 τικοί
ἐπαποροῦντες de eis qui coniunctioni-
 bus dubitativis utuntur 94, 2
ἐπε in παρασυναπτικῶν συνδέσμων nu-
 mero est 92, 3. — usurpatur 10, 2
ἐπειδὴ in παρασυναπτικῶν συνδέσμων
 numero est 92, 3. [10, 2 in codd. deter-
 terioribus et edd.]
ἐπειδὴπερ in numero est συνδέσμων
 παρασυναπτικῶν 92, 3
ἐλείπερ in συνδέσμων παρασυναπτικῶν
 numero refertur 92, 3
 ἐπέκεινα addunt ad Dionysiana adver-
 biorum localium exempla erotemata:
 ad 76, 2. cfr Syri interpretationem
 Add. XCVI 13
 ἐπερώτησις nomen pro simplici ἐρώτη-
 σις in uno codice invenitur 39, 2 et eo-
 dem loco in tribus exemplaribus com-
 mentarioli byzantii. oriundum est, ut
 videtur, ex usu Apolloniano: ad 39, 2
ἐπί praepositio bisyllaba 72, 1. — usur-
 patur c. gen. coniuncta 34, 3. 36, 2
 et 3. 58, 1. *122, 10. *123, 5. — c. dat.
 93, 1 (ἐπ'). — c. acc. 41, 2. 88, 3
 (ἐπ'). — ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ 5, 3
 * Ἐπιγένης ex. paeonis quarti 120, 6
ἐπιγράψας in Iliadis A 388 explanatur
 9, 4
ἐπιδεκτικὴ χρόνων λέξις *vox quae tem-*
pora recipit 46, 4
 * ἐπιδέχεται *trimeter iambicus sex locos*
 122, 13. ἐπιδέχεσθαι dicuntur singuli
 loci trimetri certos pedes 123, 2 et 4
 ἐπιζευκτικοὶ σύνδεσμοι ab Apollonio Dysc.
 appellantur ἐάν ἵνα similesque con-
 iunctiones quae διαταγμὸν τῶν ὡς
 ἐομένων πραγμάτων παριστᾶσιν. de
 synt. 272₃ 275₂₆ 306₃ 329₁₂ de coni.
 481₁₃ B. = 215₆ Schn. 510₁₂ = 243₁₁.
 Priscianus *adiunctivarum* nomine uti-
 tur tom. III p 93₁₃ 95₁₅. Dionysio haec
 species ignota: ἵνα solis tribuit αἰτιο-
 λογικοῖς, ἐάν nusquam profert

ἐπίθετον ὄνομα *nomen adiectivum* 33, 1. 34, 3

ἐπίκοινων γένος *nominis* 25, 1 et 2

ἐπιλεγόμενον 72, 5

ἐπιλεκτικούς vel διακριτικούς συνδέσμους appellant Gaza, Lascaris, Chalcondyles ἥ = *quam* et ἡπερ: ad 87, 1 — 88, 2. Prius nomen nescio an restituendum sit AO I 189₂₂: ἔστι δὲ καὶ διασαφητικός ὁ ἐλεγκτικός καλούμενος παρὰ τοῖς Ὀρωκοῖς, ubi scribi voluit ἐκλεκτικός Schoemannus Red. 217²) duce Prisciano, qui tom. III p 98₂₅ haec habet: *Disertivae* (= διασαφητικοί) *vel electivae sunt, quando diversis propositis aliquid ex eis nos eligere ostendimus*

ἐπιμεριζόμενον ὄνομα *nomen dividuum* vel *dispertitivum* interprete Prisciano 33, 4. 41, 2. quae nomina posteriores Dionysio grammatici in hac classe posuerint, vide ex adn. ad 41, 3

ἐπιρρημα *adverbium* 23, 2. 72, 4. ἐπιρρημάτων 73, 1

ἐπισταλτικὴ altera dativi casus appellatio 31, 7

ἐπισυνδέουσιν τὴν φράσιν *coniunctiones disiunctivae* 90, 1. vide adnot. de verbo bis composito

ἐπίτασις *intentio*. superlativus usurpatur κατ' ἐπίτασιν ἐνὸς πρὸς πολλοῦς 28, 3. ἐπιρρήματα ἐπιτάσεως *adverbia intentiva*, interprete Prisciano 84, 1

* ἐπίτριτος πρῶτος, δεύτερος, τρίτος, τέταρτος 121, 2—6

ἐπιφέρεσθαι dicuntur consonantes quae sequuntur vocalem eiusdem vocis, sed coniungendae sunt pronuntiatione cum vocali subsequenter 18, 4. 19, 3. 21, 1.

* τὴν ἐπιφερομένην συλλαβὴν 122, 4

ἐπιφορά. συλλογιστικοί (scilicet σύνδεσμοι) δὲ εἰσιν, ὅσοι πρὸς τὰς ἐπιφοράς τε καὶ συλλήψεις (?) τῶν ἀποδείξεων εὖ διάκεινται 95, 2. cfr Crinis Stoici verba apud Laertium VII 76: λόγος δὲ ἔστιν τὸ συνεστηκὸς ἐκ λήμματος ἢ λημάτων καὶ προσλήψεως καὶ ἐπιφορᾶς, οἷον ὁ τοιοῦτος· «Εἰ ἡμέρα ἔστί, φῶς ἔστι. Ἡμέρα δὲ ἔστι. Φῶς ἄρα ἔστιν». λήμμα μὲν γάρ ἔστι τὸ «Εἰ ἡμέρα ἔστί, φῶς ἔστι», πρόσληψις

τὸ «Ἡμέρα δὲ ἔστιν», ἐπιφορὰ δὲ τὸ «φῶς ἄρα ἔστι»

ἐπιφορικοί σύνδεσμοι ab Stoicis eae coniunctiones nominatae sunt, quibus ἐπιφοραὶ inducuntur, velut ἄρα. ab Stoicis nomen accepit Apollonius Dyscolus: de conl. 494₁₃ B = 227₂₄ Schn.: ὁ ἐν βραχεὶ τῷ ᾧ λεγόμενος ἄρα συλλογιστικός ἔστι καλούμενος ἢ ἐπιφορικός. 522₂₉ = 254₂₃: οὐ μόνον ἐπιφορικός παραλαμβάνεται (scilicet ὁ ἄρα), ἀλλ' ἀπειράκις καὶ παραπληρωματικός. 519₁₉ = 251₂₇: καὶ ἐν τοῖς καλούμενοις πρὸς ἡμῶν μὲν συλλογιστικοῖς, πρὸς δὲ τῶν Ὀρωκῶν ἐπιφορικοῖς ἔστι παραδέξασθαι τὴν σημασίαν αὐτῶν (*agnosci debet vis certa coniunctionum expletivarum*). τὸν τοίνυν (ante τὸν Bekker coicit addendum esse λέγω δὲ) ἐκ δύο παραπληρωματικῶν συνεστῶτα, καὶ ἔτι μετὰ τοῦ γάρ ἐν τῷ τοιγάρτοι, καὶ μετὰ τοῦ οὖν τοιγαροῦν. δύναμιν γάρ ἔχουσιν οἱ τοιοῦτοι ἴσῃ τῇ ἄρα συσσελλομένῃ κατὰ τὸ ᾧ. καὶ εἴρηται μὲν ἐπιφορικοί, καθὼ ἐπιφέρονται τοῖς λελημματισμένοις. «Εἰ ἡμέρα ἔστί, φῶς ἔστι (hoc λήμμα equidem contra codicum auctoritatem addidi). ἀλλὰ μὴ ἡμέρα ἔστί. φῶς ἄρα ἔστί, τοιγαροῦν φῶς ἔστι. φῶς τοίνυν ἔστί». συλλογιστικοὶ δὲ (scilicet εἴρηται), καθότι ἐπὶ τισιν ἀποδείξεσιν, ἐπισυλλογισζόμενοι τὸ συναγόμενον, προσχρῶμεθα τοῖς συνδέσμοις τοῖςδε. «ἔχεις μου πέντε δραχμάς. ἔχεις δὲ καὶ τρεῖς, ἔχεις ἄρα ὀκτὼ δραχμάς, ἔχεις τοίνυν ὀκτὼ δραχμάς». ubi quod Dyscolus ita loquitur quasi eisdem finibus notiones συλλογιστικῶν et ἐπιφορικῶν circumscriptae sint, non respicit προσληπτικούς, qui ipsi quoque συλλογιστικοὶ sunt, sed inducunt πρόσληψιν i. e. propositionem minorem, velut ἀλλὰ μὴν. eadem ratione loquitur Dionysii interpretes Σ 970₁₋₉. atque conferendus etiam Priscianus tom. III p 100₁₃: *Collectivae vel rationales sunt ergo igitur itaque quin alioquin immo utique atque, hae enim per illationem colligunt supra dictum . . . . . Dicuntur tamen caedem illativae, quod praepositis aliis inferuntur*. vide ad 95, 2 — 96, 2

ἔπος poesis epica 6, 10

ἑπτά 9, 7. 25, 6

ἑπτακαίδεκα 11, 1

* *ἑπτάχρονος* πούς 121, 3—7

ἐπαύνημον ὄνομα, species nominum 33, 2. 38, 3

ἔργον vocis prior syllaba exemplum est syllabarum positione productarum 19, 2

ἐρμηνεία oratio. *ἐρμηνείας* 86, 4. *ἐρμηνείαν* 88, 3

ἐρωτηματικόν, species ὀνομάτων 33, 2. 39, 1 et 3. exempla sunt τίς ποῖος πόκος πηλίκος. post nomen additur: δ καὶ πευτικὸν καλεῖται. haec altera appellatio sola probari potest ex usu Stoicorum, a quibus ἐρωτήματα et πύσματα ita inter se distinguebantur, ut πύσμα diceretur πρᾶγμα, πρὸς δ συμβολικῶς οὐκ ἔστιν ἀποκρίνεσθαι, ὥς ἐπὶ τοῦ ἐρωτήματος, «ναί», ἀλλ' εἰπεῖν «οἰκεῖ ἐν τῷδε τῷ τόπῳ» (Laert. VII § 66). ἐρώτημα est: ἀρά γε ἡμέρα ἔστιν; πύσμα est: ποῦ οἰκεῖ; quam distinctionem Apollonium Dyscolum apparet ab Stoicis accepisse: vide synt. 117₂₆ 118₁ (ἐρώτησις) — 214₂₆ 246₂₇ 247₃ 9 (ἐπερώτησις) — 18₂₄ 53₁₁ 76₅ 78₂₃ 135₇ (πευτικά ὀνόματα aut ἐπιρρήματα) — [de adv.] 625₁ B. = 209₂₆ Schn. (πευτικῶς) — synt. 72₂₃ [de adv.] 617₁₅ = 203₁₂ (πυγματικὴ σύνταξις, προφορά) — de pron. 33 C = 27₁₆ (πυγματικῶς) synt. 19₄ 22₂₇ 73₉ 26 106₄₁ 317₂₄ de adv. 536₁₄ = 126₁₅ (πεθσις) — synt. 54₂₃ 72₂₇ 76₂₆ 77₁₃ 134₂₇ 307₁₂ 310₄ 317₂₅ [de adv.] 617₁₅ = 203₁₁ de pron. 39 C = 32₁₃ (πύσμα). neque discrepuisse ab Stoicorum Apollonii-que consuetudine videtur Herodiana, vide περὶ μον. λέξεως 19₁₅ 18, pros. cathol. apud Arcad. 40, Schm., de encliticis ap. Arc. 162₂₃ = BA 1158₅, pros. Odys. ad β 28, adnot. nostram ad 83, 2. ab Apollonio derivanda sunt quae de discrimine ἐρωτηματικοῦ et πευτικοῦ in scholiis Dionysianis leguntur: ad 39, 1. — De coniunctionibus erotematicis vide sub ἀπορηματικοί

ἐρώτησις. τὸ κατ' ἐρώτησιν λεγόμενον de nomine interrogativo 39, 2. — ἐρωτήσεως ἐπιρρήματα *adverbia interro-*

gationis 83, 2. quae ab Apollonio et Herodiano πευτικά aut πυγματικά appellata sunt: vide sub ἐρωτηματικόν et ad 83, 2

* ἔστιν, ἄξιός ἐστι, Νάξιος exempla hypodiatolestes 114, 3—5

ἑτερογενεῖς homines alius gentis 27, 5

ἕτερος. ἑτέρου 25, 5. 38, 3 [ἕτερα 25, 1 in VHAfb; ἕτερος exemplum nominis ἐπιμεριζομένου 41, 3 in Tb]

ἔτι 7, 7. 14, 4

ἐτυμολογίας εὔρεσις 6, 1

εὐ diphthongus 10, 8

εὐ 96, 1

εὐάν exemplum adverbiorum θειαμοῦ 86, 1. vide adnot. de accentu vocis

εὐθεία πτώσις *casus rectus, nominativus* 31, 6 et † 15, 1

εὐκτική ἔγκλις *modus optativus* 47, 3 εὐμελῶς pro ἑμμελῶς in deterioribus codicibus 6, 10

εὐοῦ exemplum adverbiorum θειαμοῦ 86, 1. vide adnot. de accentu vocis

εὐρεσις 6, 2

* Εὐρυμήδης exemplum epitriti secundi 121, 5

εὐτόνως poemata epica recitanda sunt 6, 10

* Εὐφορίων ex. choriambi 120, 10

εὐφωνα 12, 1

εὐχῆς ἐπιρρήματα *adverbia optativa* 76, 4

* εὐχρηστον in Stoicorum definitione τέχνης 116, 1

ἐφεξῆς exemplum adverbiorum ordinis 80, 3

* ἐφθιμμερὶς pro ἐφθιμμερὴς 123, 6 et 9

* ἔχεν, ἥδυμος apud Homerum, exemplum hypodiatolestes 106, 5

ἐχθορῶνους διφθόγγους fortasse in technes scholio vetusto Armenius appellatas legebat ἦν ὦν ὠι: ad 10, 8

ἔχω: ἔχει 11, 3. 53, 2. ἔχη 18, 1 et 2. 19, 1 et 6. 20, 1 et 5. 22, 1. ἔχειν 9, 6. ἔχον 27, 3. 41, 2. ἐχρηκὸς τὴν γένεσιν ἀφ' ἑτέρου 25, 5. πρὸς τι ἔχον, species nominum 33, 1. 35, 3. ὥς πρὸς τι ἔχον, species nominum 33, 1. 35, 4. de his speciebus vide infra sub Π

ἔψω exemplum coniugationis barytonorum septimae 57, 4

Z

ζ littera consonans 11, 1. consonans semivocalis 11, 5. consonans duplex 14, 4 et 5. littera characteristica quartae barytonorum coniugationis 55, 5

ζεῦγνυμι exemplum quartae verborum in μι desinentium coniugationis in Apollonii et Herodiani rhematicis, in Theodosii canonibus, in Choerobosci dictatis: ad 59, 9—10

ζεῦγος et ζυγόν exempla nominum forma singularium, vi dualium apud scholiastam technes? LXXXVII 20

* Ζεύς exemplum oxytonesis 106, 2

† ζωή exemplum ὀνόματος ὡς πρὸς τι ἔχοντος apud testes deteriores 35, 4

ζῶον exemplum nominis generalis 43, 2

H

η littera 9, 7. 10, 1. 10, 4. 15, 3. 16, 5

η exemplum syllabae 17, 2

ἥ in numero συνδέσμων διαζευκτικῶν est 91, 1. — usurpatur 6, 5. 6, 15. 7, 1 bis. <8, 5.> 16, 7. 18, 1 et 2 et 4 bis. 19, 1 et 2 et 3. 20, 1. 21, 1 bis et 4. 24, 3. 27, 4. 34, 4. 41, 2. 46, 5. 54, 1 et 2 bis. 55, 1 ter et 3 bis et 5. 72, 4. 78, 1. 79, 2. 96, 3

ἥ in numerum coniunctionum expletivarum relatum est ab Apollonio sophista, Ap. Dyscolo, Herodiano, grammaticis posterioribus; apud Dionysium nec inter expletivas nec in alia classe invenitur: ad 97, 1 — 100, 1 (p 97 med.). [Bekkerus 9, 8 ἥ scriptum pro η, quod deteriores codices exhibent, Leidensis omittit]

* Ἡγεμῶν exemplum amphimacri 119, 2
ἡγέομαι. τὸ ἡγούμενον σύμφωνον de consona muta quae praecedat liquidam 21, 2

ἡδέ in numero coniunctionum copulativarum est 89, 1

ἡέ in numero coniunctionum disiunctivarum legitur 91, 1

ἡλιθα exemplum adverbiorum congruendi 81, 1

* Ἡλιος exemplum dactyli 118, 4

ἡμεῖς v. ἐγώ

ἡμέν in numero coniunctionum copulativarum legitur 89, 1

ἡμέρα exemplum ὀνόματος ὡς πρὸς τι ἔχοντος 35, 4. * exemplum praebet vocalis spiritu aspero prolatae 112, 1

ἡμέτερος 69, 3

* ἡμίεπες, ἔθος μέτρων XIV 43

* ἡμις. τῶν πέντε τὸ ἡμις ἔχειν dicitur caesura penthemimeres 123, 7; τῶν ἑπτὰ τὸ ἡμις caesura hephthemimeres 124, 1

ἡμίφωνα σύμφωνα consonae semivocales 11, 5 bis

ἡνί adverbium demonstrativum: ad 85, 1

* Ἡρᾶ exemplum praebet vocalis ancipitis productae 106, 3

* Ἡρακλείδης exemplum dispondei 121, 9

Ἡρακλῆς ex. nominis perispomeni apud Armenium 110, 2

* Ἡρώδης ex. molossi 119, 8

* ἡρωϊκὸν μέτρον 121, 10 et 11. 122, 11

ἡρωϊκῶς recitanda est tragoedia 6, 9

ἡρως exempla praebet vocalium natura longarum 18, 1. * ex. spondei 117, 9.

* τὰς τῶν ἡρώων πράξεις 122, 12

ἡσδων exemplum nominis comparativi in ὠν desinentis 28, 2

ἡτοι inter coniunctiones copulativas numeratur 89, 2. inter disiunctivas 91, 1. (de vocis vi duplici accentuque vide ad 89, 2.) — usurpatur ab technographo disiunctivum ἡτοι 17, 5. 18, 3. 19, 6. 20, 4

ἡττον ex. adverbiorum comparisonis 83, 1. (ab aliis pro coniunctione habitum: ad 83, 1.) — usurpatur 12, 1

ἡὺ adverbium comparativum: ad 79, 2

ἡὺτε exemplum adverbiorum similitudinis 79, 2

* Ἡφαίστος ex. antibacchii 119, 6

ἡχος. ἡχων 42, 3

Θ consonans 11, 1. 12, 3. 5. 13, 3. 14, 1. littera characteristica tertiae barytonorum coniugationis 55, 3

Θαλάσσιος μῦς 36, 3

† θάνατος exemplum ὀνόματος ὡς πρὸς τι ἔχοντος apud testes deteriores 35, 4

Θαυμαστικά ἐπιρρήματα ea adverbia, quae apud latinos interiectiones admirantis vocantur 80, 1

Θεῖασμοῦ ἐπιρρήματα vocantur voces bacchantibus propriae 86, 1

* Θεόδωρος ex. nominis proparoxytoni 109, 5

Θεός exemplum ὀνόματος ἀπολελυμένου 44, 6

Θέσις. θέσει longae dicuntur syllabae consonarum concursu productae 17, 4. 18, 3. τὸ κατὰ τὴν πρώτην θέσιν λεχθὲν dicitur nomen primitivum 25, 4

Θετικά ἐπιρρήματα appellantur neutra

adiectivorum in εὖς desinentium (quae nos verbalia vocamus), ubi per se enuntiatum efficiunt 85, 2

Θέτις exemplum nominum femininorum in τ exeuntium 16, 1

Θέων exemplum nominum ab alio nomine derivatorum 29, 1. cfr. Add. LXXXVI 24

θεωρητικὰ τέχναι: ad 116, 1 — 2

Θῆβαι exemplum nominum plurativorum quae unam rem significant 31, 4

Θηλυκός. θηλυκὸν γένος *genus femininum* 24, 8. θηλυκῶν ὀνομάτων 15, 3. 26, 4

Θήν in numero coniunctionum expletivarum est 99, 1

Θρᾶξ nuncupatur Dionysius: ad technes inscriptionem in p 4 et Add. LXXVII 2

* Θωμάς exemplum nominis perisponemi 110, 2

I

ι vocalis 9, 7. 10, 2 et 5 et 6 bis. 16, 2 et 5. διὰ τῆς ι διφθόγγου προσγεγομένου τοῦ ι, μὴ συνεκφωνουμένου δέ 58, 3

ι nominativus pron. primitivi pers. tertiae 65, 1. 66, 3. 67, 3. 68, 3. tractatur forma ab Apollonio Dyscolo de pron. 69C — 71 A = 55₇ — 56₁₂ Schn., tangitur ab eodem in syntaxi 100₁₇ 167₂₇ 195₁₂, ab Herodiano apud Arcadium 203₅ Schn., apud Ioannem Alexandrinum 23₅, in prosodia Iliaca ad X 410, in orthographia apud Choerob. AO II 246₁₆ (ubi ἀλλὰ τὸ ι pro ἀλλατί legendum). de spiritu vocis vide Apoll. de pron. 70 B₈ = 55₂₃ 71 A₉ = 56₁₁ et GDrunkius mus. Rhenan. 1854 p 113. — ἀλεκτον esse ι dicit Σ 911₆ (Hel), οὐδαμοῦ εὐρεθῆναι καθ' ἑαυτὸ κείμενον Σ 916₁₃ (Steph?). — Ceterae quae ab Dionysio proferuntur huius pronominis formae haece sunt: οὐ 67, 4. 68, 1. οἶ 67, 4. εἶ 67, 4. cφεῖς 67, 1

* ιακῶς *ionica dialecto* de τετύφαται et ἐτετύφατο 126 II 32 et 43

* ἱαμβος 118, 2. 122, 13. 123, 1 et 4

ιδέ in numero coniunctionum copulativarum est 89, 1

† ιδικὸν ὄνομα pro εἰδικόν, *nomen speciale* 33, 5. 43, 3. vide de hac caco-graphia adnot. ad locum posteriorem, ante oculos eam habebant iam Armenius et Syrus (Addenda p XC 11)

ἴδιος τῶν Αἰολέων 26, 3. ἴδιαν οὐσίαν significat nomen proprium 33, 6

ιδιότης. ιδιότητος verborum et nominum particeps est participium 60, 3 (pro genetivo singularis habent plurativum et Armenius et Syrus: Ad-denda XCI 27). ιδιότητος sonorum imitatur nomen facticium 42, 3

ιδιώματος nomine utuntur pro ιδιότητος in definiendo participio Apollonius Dysc., Stephanus Dionysii interpretes, Psellus: ad 60, 3

ιδίως λεγόμενον de nomine proprio 24, 4 et 5

* ἰδοῦ 111, 2 et 4. — adverbium demonstrativum appellatur hic imperativus ab Herodiano, in erotematis Dionysianis vetustissimis, ab Gaza, Lascari, Chalcondyle: vide adn. in media p 85 ἴθι videntur inter adverbia παρακελεύεως 82, 1 legisse Armenius et Syrus, Addenda XCVI 20

Ἰλέως 36, 3. Ἰλεύς, non Ὀϊλεύς appel-

latur pater Aiakis Locrensis hoc loco in libris optimis, in scholiorum codicibus nonnullis, in erotematis vetustissimis. eadem forma usos esse constat Hesiodum (in fragmento quod legitur EM 470₁₃₉ EG 276₁₂ in Tzetzae scholiis ad exeg. in Il. p 126₂₅ in ἐκλογ. διαφ. λέξεων AO II 451₁₃), Stesichorum (testibus Eustathio in Iliad. B p 277₂ et scholiis Victorianis in Il. O 333), Lycophronem Alex. 1150 (ad quem versum adscripta in margine haec sunt in Palatino Heidelbergensi 18 fol. 79^v: ὁδοιόκειος πατήρ ἰλέως πάππος αἶαντος, et haec in Pal. Heidelberg. 40 fol. 82^v: ὁδοιόκος πατήρ ἰλέως ἰλεὺς δὲ αἶας ὁ λοκρός), Tzetza in Posthomerics 644; Ἰλιάδα, non Οἰλιάδα Pindarus scripsit Olymp. IX extr. In Homerum Ἰλεὺς et Ἰλιάδης formas induxit aut in exemplaribus Iliadis inventas probavit Zenodotus (v. Duentzerum p 50), improbat Aristarchus (v. Lehrsium p 176 ed. III). Herodianus Ἰλεὺς genuinum censuit, Ὀϊλεὺς pleonasmo illinc ortum, vide Eustath. in Iliad. Z p 650₄₈: κατὰ πλεονασμόν τοῦ ὁ ἐκ τοῦ Ἰλεὺς γέγονεν ὁ Ὀϊλεὺς ὁμοίως τῷ κέλλω ὁκέλλω, κλῶ κλάζω ὁκλάζω, ἔτι δὲ καὶ ἐν τῷ Βριάρεως Ὀβριάρεως, ὡς τεχνογραφεῖ Ἡρωδιανός, et EM 470₁₄₃ sub Ἰλεὺς: ὁ δὲ Ἡρωδιανός (sic enim pro ἡρώ-
oc
δοτ legendum cum Florentino Marciano 304 apud Millerum Mélanges de littér. grecque p 167) διχῶς λέγει ὡς περ Βριάρεως καὶ Ὀβριάρεως. in libello anonymo περὶ ποσότητος, cuius auctorem doctrinam suam orthographiae Herodianae debere certum est, sola Ἰλεὺς forma invenitur (AO II 296₁₄): τὰ εἰς εὐς ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον οὐ θέλουσι τῇ εἰ διφθογγῇ παραλήγεσθαι, εἰ μὴ ἀπὸ πρωτοτύπου σχῶσι τὴν εἰ δί-

φθογγον, οἷον βασιλεὺς, ἱππεὺς, Ἰλεὺς, ὄνομα κύριον, Ἀχιλλεὺς, ἐριθεὺς. Denique adiciendum est, Proclum, chrestomathiae auctorem, si Veneto codici fides, formam quinque litterarum praetulisse: vide scholiorum in Iliadem editionem Bekkerianam p II, Dindorfianam vol. I p XXXVIII 30

ἶνα in numero αἰτιολογικῶν συνδέσμων est 93, 2. — usurpatur 6, 8. *110, 6. — tres huius vocis significationes distinctae sunt ab Apollonio et technicis posterioribus, adverbialis una (*ubi*), conjunctionales duae, causalis et finalis: ad 93, 2 in p 94. de ἶνα non finem sed causam indicante cfr CEASchmidt Beitrage p 399 adn. 31
ἰού exemplum adverbiorum σχετλιαστικῶν 77, 1. vide adn. de accentu

ἰππεύω exemplum coniugationis barytonorum sextae 57, 1

ἵπλος exemplum nominis appellativi 24, 5. 34, 2. ex. nominum generis communis 25, 2. ex. nominum specialium 44, 1. ἵπποι in loco Homérico 27, 1

-ῖς terminatio patronymicorum fem. 26, 4
ἴσοι 26, 4

ἰτέον inter exempla adverbiorum θετικῶν 85, 2 legebatur in eo artis exemplari, ex quo origo lexicī Bachmanniani (2) repetenda est; idemque exemplum Syncellus profert: vide adn. ad l. l. in p 85 et 86

ἵστημι exemplum secundae coniugationis verborum in μι desinentium 59, 7

ἱστοριῶν πρόχειρος ἀπόδοσις unum est ex officiis grammatici 6, 1

ἰσιῶ. ab hac voce derivatur ἵστημι 59, 6
ἴσως exemplum adverbiorum coiciendi 80, 2

* Ἰωάννης exemplum nominis paroxytoni 109, 3

* Ἰωνικός ἀπ' ἐλάσσονος 120, 8; ἀπὸ μείζονος 120, 7

K

κ consonans 11, 1. 12, 2 et 5. 13, 3 et 5. 14, 6. littera characteristicā secundae barytonorum coniugationis 55, 1

καθά exemplum adverbiorum παραβο-

λῆς 79, 3 in L² GBVHAfb atque etiam in lemmate scholii et erotematis

καθάπερ exemplum adverbiorum παραβολῆς 79, 3

καθαρός. ὁ εἰς ὦν καθαρὸν τύπος πο-

minum comparativorum vocatur is qui ante hanc terminationem habet vocalem 28, 1 (L corruptela καθαρός). διὰ καθαροῦ τοῦ ὠ ἐκφέρεται sexta barytonorum coniugatio 57, 1. — *καθαροὶ nuncupantur palimbacchius et amphimacer, qui pro dactylis usurpantur correpta vocali media aut ultima ante voc. subsequentem 122, 2 et 3 XV 17 **καθίστημι**. καθέστηκεν *locum habet* 12, 1

καθό, **καθόσον**, **καθότι** in numero coniunctionum causalium sunt 94, 1. Apollonius Dyscolus καθότι et διότι ternas esse voculas parathesi, non synthesi coniunctas censuit: vide adnotationem ad l. 1.

καί in numero coniunctionum copulativarum est 89, 1. — Vsurpatur 6, 12 bis. † 7, 4. 9, 3 et 6. 10, 1 et 2 bis et 5 et 6 bis et 7. 12, 2. 13, 2 bis et 3 bis. 14, 6 ter. † 15, 1. 17, 5. 19, 1. 20, 5. 22, 1. 25, 3. 26, 3 et 4 et 5. 28, 1 et 2 et 5. 30, 3 et 4. 31, 3 et 6. 33, 3 bis. 34, 4. 36, 2 et 3. 37, 2. 38, 4. 40, 1 bis. 46, 1 et 5. 50, 1. 57, 3. 58, 1. 60, 2 et 3. † 61, 2 et 3. 86, 3. — *etiam* 9, 4 et 5. 14, 9. 16, 3. 17, 1. 25, 9. 31, 2. 32, 2 (καὶ αὐτά). 33, 3. 38, 1 et 2 et 3. 39, 1. 40, 1. 41, 2. 57, 3. 60, 3. 68, 4. 92, 2. 100, 2

καιροῦ παραστατικά vocantur adverbia, quae significant tempus finitum 74, 1 **κακόφωνος**. κακόφωνον de tragoedo 12, 4. κακόφωνα de litteris mutis 12, 3 **καλέω**. καλεῖται 9, 6. 14, 9. 33, 4. 38, 3. 39, 1. 40, 2. καλοῦνται 68, 4

* Καλλιζείν ex. epitriti quarti 121, 7 **κάλλιστον** 6, 3

* καλλιφωνία: διὰ τὴν κ. = εὐφωνία ἐνεκεν 112, 5. 113, 2

καλλίων exemplum comparativorum in ων purum desinentium 28, 2

* καλός ex. nominis oxytoni 109, 2. * καλός ἄνθρωπος exemplum barytonesis 111, 4

καλῶς exemplum adverbiorum μερότης 74, 3

καὶ exemplum syllabae 17, 1 in optimis codicibus (Bekker recte pro nomine gentis accepit)

κατά praepositio bisyllaba 72, 1. — Vsurpatur cum gen. 31, 2 et 3. 36, 1.

72, 4. καθ' ἐνός 37, 3 et 38, 4. — cum acc. 5, 4 et 5. 6, 6 bis et 15, 7, 1 bis. 17, 4. 19, 6. 20, 2 et 4. 22, 4. 25, 4. κατ' † 15, 1. 18, 1. 28, 3. 32, 1. 39, 1. καθ' 6, 6. 11, 2. 44, 6 (καθ' ἑαυτό). 21, 2 (καθ' ἐν *per se solum*; falso interpretantur Stephanus Σ 826₂₁: ἀντὶ τοῦ ἐν συλλήψει τουτέστιν ἐν ἐπιπλοκῇ συμφώνου, et Melampus Σ 829₂₃: ἐν ἐπιπλοκῇ ὅπερ ἔφη ὁ Διονύσιος καθ' ἐν, nec magis recte Hoerschelmannus in libello de scholiis Dionysianis p 80: *hoc, nisi fallor, ille sensit, nisi unius verbi ambitu utraque littera contineretur, syllabam ancipitem non fieri*)

καῖα in numero coniunctionum dubitativarum est 95, 1. vide adnot. de antiqua scribendae vocis ratione

καταγελάστους 6, 13

* κατάληψις in Stoicorum definitione τέχνης 115, 3

καταμόνας exemplum adverbiorum localium in erotematis: ad 76, 2

καταπεραιοῖ de ultima vocis syllaba 21, 4

καταρριπτῇ destruit 6, 12. de vocis accentu v. schol. ad hunc locum editum καταφάσεως vel καταφατικὸν ἐπίρρημα appellant ναὶ Apollonius Dyscolus et posteriores: ad 78, 3 (p 79)

καταφρονῶ exemplum verbi compositi 50, 4

* καταχαράσσω. non omnes, qui pronuntiantur accentus graves, iidem exarantur, sed ei tantummodo, qui ex accentibus acutis orti sunt, ἵνα μὴ καταχαράσωνται τὰ βιβλία 111, 1

καταχρηστικῶς abusive 17, 1. 25, 9. — καταχρηστικά διόφθογγοι: vide ad 10, 8 in p 11

κάτω exemplum adverbiorum localium 76, 2

κατωμοτικά ἐπιρρήματα *adverbia iurativa affirmativa* 84, 5

κέν in numero coniunctionum copulativarum est 89, 2. vide adnot. p 89—90: putabatur vocula copulare e. g. *Ilia-dis X 287 νῦν αὖτ' ἐμόν ἔγχοc ἄλειαυ Χάλκεον. ὡς δὴ μιν εἰ ἐν χρῶτι πάν κομίσαιο. Καὶ κεν ἐλαφρότερος πόλεμος Τρώεσσι γένοιτο* *Κεῖο καταφθιμένοιο, sic etiam levior fiat pugna.* —

inter coniunctiones expletivas numeratur 100, 1. — a posterioribus technicis etiam δυνητικὸν et ἀναρετικὸν vocabatur, cfr ἄν

* κῆπος exemplum nominis properisponi 110, 4

Κλειώ exemplum nominum femininorum in ω desinentium 16, 1

* Κλεόβουλος exemplum paeonis tertii 120, 5

κλητικός. κλητικὴ πτώσις *casus vocativus* 31, 6. 32, 1. 67, 4. — κλητικὸν ἐπὶ ῥήμα, non articulum esse ὡ docuere Apollonius Dyscolus, Herodianus, posteriorum plurimi: ad 62, 5 (p 63)

κλίνεται *flectitur* in GB 23, 3

κλίσις de flexione nominum 14, 8 (κλίσει). 61, 3 (κλίσεως); de flexione verborum 53, 6

κοινός. κοινὴ συλλαβὴ *syllaba communis* sive *anceps* 20, 4. — κοινὸν γένος *communis nominum* 25, 1 bis. — κοινὴν οὐσίαν significat nomen appellativum 34, 1. — κοινῆς διαθέσεως ῥημάτων nomen, quo infimae aetatis technici utuntur, ortum est ex verborum generis communis appellatione, quam latini grammatici usurpaverunt: ad 48, 1 (p 49), ubi addi poterant quae Gaza in libro I initio capitis περὶ ῥήματος dicit: ῥῆμα δὲ τὸ μὲν ἐνεργητικὸν οἷον τύπτω, τὸ δὲ παθητικὸν οἷον τύπτομαι, τὸ δὲ μέσον εἴτ' οὖν κοινὸν οἷον βιάζομαι, τὸ δὲ οὐδέτερον οἷον ὑγιαίνω, τὸ δὲ αὐτοενεργητικὸν οἷον μάχομαι, τὸ δὲ αὐτοπαθητικὸν οἷον πάσχω, et quae legimus apud Lascarium l. II p 138 = Bachm. Anecd. II 303₁: κοινὸν ῥῆμα εἴτε μέσον ἐστὶ τὸ λήγον εἰς μᾶι καὶ ποτέ μὲν ἐνέργειαν, ποτέ δὲ πάθος σημαίνειν . . . . οἷον βιάζομαι τὸν φίλον καὶ βιάζομαι ὑπὸ τοῦ φίλου, ἄγομαι τὸν ἀνθρώπον καὶ ἄγομαι ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου . . . . Δεῖ δὲ εἰδέναι, ὅτι καθάρᾳ κοινὰ ὀλίγα εἰς, τὰ δὲ πλεῖστα τῶν παθητικῶν κοινῶς λαμβάνονται ἔθει ἁπτικῷ

κοινός λέγεται nomen appellativum 24, 4 et 5

κόπτω exemplum primae barytonorum coniugationis 54, 2

κόσμον ἔνεκεν *ornatus causa* 96, 3

* κουκούλλιον (duplici λ littera scriptum) clausula stropharum anaercontearum XV 31 et 42

* κουφίζεσθαι de vocali quae eliditur 112, 5. 113, 3

κρείσσων exemplum comparativorum in ων desinentium 28, 2

κρίνω exemplum quintae barytonorum coniugationis 56, 3. — ὁ κρίνων interpretamentum est κριτής nominis 46, 2. ὁ κρινόμενος interpretamentum est κριτός nominis 46, 2

κρίσις ποιημάτων *poematum aestimatio* 6, 2

κριτής exemplum nominis actionem significantis 46, 2

κριτικός. περὶ κριτικῆς τέχνης nominatur ars in scholio: ad inscript. technes p 3

κριτός exemplum nominis passionem significantis 46, 2

κρύβω exemplum coniugationis primae verborum barytonorum apud Priscianum, qui sumpsisse id videtur ab Claudio Didymo: ad 54, 2

κτ litterae characteristicae secundae barytonorum coniugationis 55, 1

κτῆσις. τὸ ὑπὸ τὴν κτήσιν πεπτωκός dicitur nomen possessivum 26, 7

κτητικός. κτητικὴ πτώσις aliud nomen est casus genetivi 31, 7. — κτητικὸν ὄνομα *nomen possessionem significans* 25, 6. 26, 7. a posterioribus technicis etiam ea nomina sic appellabantur quae formam tantum possessivorum habent: ad 45, 1. id quod iam Apollonius Dyscolus fecit: de adverbio 577₂₀ B. = 166₂₀ Schn., 583₁₃ = 171₂₇ (non addo synt. 220₁₁ quia hic ἀνδρεῖ ex ἑκτόρειε et αἰώνιε ex Τελαμώνιε orta esse videntur). — κτητικαὶ ἀντωνυμῖαι *pronomina possessiva* 68, 4

κτῆτωρ usurpatur in describendis nominibus et pronominibus possessivis. κτήτορος 27, 1. κτήτορα 69, 1

κύριον ὄνομα *nomen proprium* technicorum latinorum, qui melius interpretari poterant *nomen verum* sive *germanum*, 33, 1 et 6. 34, 3. 36, 2. 37, 3. 38, 1. — *κύριος τόνος *accentus principalis* vel *qui dominatur* 110, 6. — κύρια

- διφθογοὶ *diphthongi verae, iustae*: vocem interpretantur scholia et Zonaras)
 vide ad 10, 8 in p 11
πυρίως ex genuina vocabuli significatione, oppositum καταχρηστικῶς ad-
 verbio 16, 7. 25, 8 (hoc loco perverse **πωμοφῶδιαν** 6, 9

Λ

- λ** consonans 11, 1 et 5. 14, 7. littera
 characteristica quintae barytonorum
 coniugationis 56, 2
λαῖλαψ exemplum nominum feminino-
 rum in ψ desinentium 16, 1
λαλῶ exemplum verbi ab Apollonio
 Dyscolo frequentatum: ad 58, 2
λαμβάνω. λαμβάνεται nomen adiecti-
 vum ab animo vel corpore vel extrin-
 secus accidentibus 34, 4
λαῖς exemplum adverbiorum qualitatis
 75, 1
λέγω exemplum secundae coniugationis
 barytonorum 55, 1; vide adn. ad h. l.
 de Stoicorum et Apollonii Dyscoli usu.
 λέγω λέγεις λέγει exempla trium per-
 sonarum in scholiis et erotematis et
 B T codicibus 51, 5. — Ipse usus est
 Dionysius hisce verbi formis: λέγομεν
 12, 4. λέγεται 9, 3 et 8. 10, 2 et 4.
 12, 1 et 3. 14, 7. 31, 6. †λέγονται
 11, 2 pro λέγεται. λεγόμενον 24, 4.
 38, 4. 39, 2 et 3. 72, 4. λεγόμενοι 31,
 2. λεγομένων 5, 3. λεχθέν 25, 4
λείβω exemplum primae barytonorum
 coniugationis 54, 2
λέξις vox, vocabulum. definitur notio
 nominis 22, 4 et * XVI 11 — 12. in
 quinque orationis partibus definiendis
 λέξις vice fungitur notionis generalis
 46, 4. 60, 2. 63, 2. 70, 2. 86, 3. *ἐν
 μιᾷ λέξει in una voce 112, 6. πεζῆς
 λέξεως σύνθεσις orationis pedestris com-
 positio 22, 5; verum ab Dionysio haec
 non videntur scripta esse, sed λέξεων
 σύνθεσις: vide Addenda LXXXIII 3
λήγω de exitu vocum: λήγη 18, 3. 19,
 1 et 3. 20, 5. ληγόντων 59, 3. — λήγω
 exemplum coniugationis secundae ver-
 borum barytonorum apud Priscianum
 (Claudio Didymo usum) et Macrobiū:
 ad 55, 1—2
λίαν exemplum adverbiorum intentivo-
 rum 84, 1
λιγυρῶς elegia recitanda est 6, 10
λίθαξ exemplum nominum diminutivo-
 rum 28, 7
λίθος exemplum nominum corpus signi-
 ficantium 24, 4.
 *λογικαὶ τέχναι 116, 2
λόγος exemplum nominis absoluti 44,
 7. — *exemplum pyrrhichii 118, 1. —
 sermo in definiendis verbi personis
 51, 5 ter. — oratio 22, 5. — λόγου
 μέρος orationis pars 21, 4. 22, 4. 23,
 1. † 24, 1. 24, 3. 61, 2. 70, 2. 72, 4. (τοῦ
 λ. 22, 4. 23, 1. † 24, 1. 70, 2. cfr Ege-
 nolf in Fleckeiseni Annalium t. CXIX
 1879 p 693—698). — οὐκ ἀνατρέφον-
 τος τοῦ λόγου de enuntiatio, quod
 converti non licet 38, 1
λοιπά 11, 1
 *Λουκάς exemplum nominis perispomeni
 110, 2
λυρικὴν ποιήσιν 6, 10

Μ

- μ** consonans 11, 1 et 5. 14, 7. littera
 characteristica quintae barytonorum
 coniugationis 56, 2
μά exemplum adverbiorum iurativorum
 negativorum 84, 4
μακράν in adverbiorum localium numero
 referunt erotemata: ad 76, 2
μακρός de vocalibus longis 10, 1. 20,
 5; de syllabis longis 17, 4 et 5. *117,
 9 — 121, 8 saepius. *μακρός χρόνος
 107, 4. *μακρὰ προσηδία 105, 3. 106,
 3. 111, 6
μάλιστα exemplum adverbiorum inten-
 tivorum 84, 1
μᾶλλον exemplum adverbiorum com-
 parativorum 83, 1. pro coniunctione

erant qui haberent: ad l. 1. — usurpatur 12, 3

μάχαιρα exemplum nominum synonymorum 36, 6

Μεγαπένθης exemplum nominum pheonymorum 37, 1

μέγας. ω μέγα in deterioribus codicibus 9, 2. 10, 1

μεγίστος exemplum nominum superlativorum in τὸς desinentium 28, 5

μειρακύλλιον exemplum nominum diminutivorum 28, 7

μειώσιν significat nomen diminutivum 28, 6

μέλι exemplum nominum neutrius generis in ῖ desinentium 16, 2

μέλλων χρόνος *futurum verborum* tempus 14, 8. 53, 1 et 4. *μέλλοντος α' aut β' 126 I 24 et 34. 127 I 1 et 13 et 24. II 1. III 5. 7. 26. 28. 30. 32. 128 I 33. II 1 et 33. III 2. 11. 22. 129 I 43. II 1. III 22. 33. 44. 130 I 1. II 12. 23. III 11. 22. 33. 131 I 2. II 30 et 39. 132 II 1 et 11. III 1 et 11. *μετ' ὀλίγον μέλλοντος τοῦ καὶ Ἀττικοῦ 127 II 12. 128 I 1. 130 I 12. 131 I 14. 132 III 21

Μέμων exemplum nominis non compositi 29, 6

μέν in numero coniunctionum copulativarum refertur 89, 1 (ab scholiasta etiam expletivis adscribitur: ad 97, 1 — 100, 1 in media p 97). — Vsurpatur 6, 7 et 8. †7, 4. 8, 1. 9, 7. 10, 1. 11, 2 et 5. 12, 5. 13, 1 et 2 et 4. 14, 4 et 5. 17, 4 et 5. 21, 2. 24, 4 et 5. 25, 1. 26, 1. 29, 6. 30, 5. 31, 3 et 6. 34, 5. 36, 2. 46, 2. 48, 1. 50, 1 et 3. 51, 2 et 4. 54, 1 bis. 57, 5. 59, 4. 61, 3. 62, 3. 65, 1 et 2 bis. 66, 3. 67, 3. 68, 1. 69, 1 et 5. 71, 1. 73, 1. 90, 1. 91, 2. — μέν οὖν 24, 8. 25, 3 et 8. 33, 6. 47, 3. 62, 2. 88, 3. — ὁ μέν vide sub ὁ

μέρος λόγου aut τοῦ λόγου *orationis pars* 21, 4. 22, 4. 23, 1. †24, 1. 24, 3. 61, 2. 70, 2. 72, 4. *122, 3. 6. 8. 123, 10. 124, 3. 5. cfr λόγος et λέξις. — μέρη γραμματικῆς 5, 4. — μέρος ποιήματος 8, 4

μέσος. μέση στιγμή, *distinctio media* 7, 4 et 5. μέσα γράμματα *litterae mediae* 12, 5. 13, 1—3. — *μέσου παρακειμέ-

vou de eo perfecto generis activi quod nos dicimus secundum 125 II 19. 127 II 31. 128 I 24. 129 I 12. 130 II 1. 131 II 1. *μέσου ὑπερυντελικού de eo plusquamperfecto generis activi quod nos secundum dicimus 125 III 19. 127 II 32. 128 I 25. 129 I 13. 130 II 2. 131 II 2. *μέσου ὁριστικοῦ α' et β' de aoristis I et II generis medii 126 III 11 et 34. 127 III 18 et 24. 128 III 1 et 21. 129 II 43. III 11. 130 III 21. 131 I 1. III 34. 132 I 11. *μέσου μέλλοντος α' et β' de futuris I et II generis medii 127 I 13. II 1. III 28 et 32. 128 III 2 et 12. 129 III 33. 130 I 1. III 22. 131 I 2. 132 II 11. III 11. μέση διάθεσις, vide μεσότης

μεσότης 1) *medium verborum genus* 48, 1. 49, 1. eodem nomine etiam Apollonius Dyscolus posterioresque technici utebantur, sed praeter hoc apud illos occurrit μέσης διαθέσεως nomen: ad 48, 1. (quod Armenius utroque Dionysii loco non μεσότης sed μέση interpretatur, videtur ex scholio graeco quod ante oculos interpretes habebat repetendum esse.) — 2) μεσότητος ἐπιρρήματα *adverbia medietatis, mediae speciei*. de causa appellationis inepte disputant plerique scholiastarum. Melampus in cod. Havniensi apud Hilgardum p 17 adn. 2: τὰ δὲ μεσότητος ἐπιρρήματα οὐκ ἀπὸ ἐννοίας τινὸς ὠνόμασται· πλείστας γὰρ διαφορὰς ἔχει ἐννοιών. ἀλλ' ἐπειδὴ γίνεται ἀπὸ τῆς γενικῆς τῶν πληθυντικῶν τῆς μέσης οὐκῆς τῶν τριῶν γενῶν, τοῦ ὃν μόνου εἰς τὸ τρεπομένου, διὰ τοῦτο καλεῖται μεσότητος, οἷον τῶν καλῶν· αὕτη γενικὴ οὐσα πληθυντικὴ μέση ἐστὶ, τουτέστι κοινὴ ἀρκενικοῦ καὶ θηλυκοῦ καὶ οὐδετέρου, οἱ καλοὶ τῶν καλῶν, αἱ καλαὶ τῶν καλῶν, τὰ καλὰ τῶν καλῶν· τραπέντος οὖν τοῦ ὃν εἰς τ, ὡς ἔφαμεν, γίνεται τὸ ἐπὶρρημα καλῶς· σοφῶν σοφῶς ὁμοίως. Stephanus Σ 939₂₉: μεσότητος λέγεται, ἐπεὶ μέγα ἐστὶν ἀρκενικῶν καὶ θηλυκῶν καὶ οὐδετέρων ἢ καὶ τῶν (?) δύο γενῶν, οἷον καλοὶ καλαὶ καλὰ καλῶν καλῶς· πάντα δὲ παράγωγα τὰ εἰς ὡς πλὴν τοῦ ἔως, τέως· πάντα ἀπὸ γενικῶν πλὴν τοῦ οὕτως, ὡς.

ἀπὸ δὲ τοῦ σημαινομένου δύναται ποιότης εἶναι τὸ καλῶς καὶ σοφῶς (ποιότητος vult CEASchmidt Beitrage p 503). ἔστι καὶ ἐπὶ (Schmidt ἀπὸ) δύο γενῶν, οἷον πάντως ἀρκενικοῦ καὶ οὐδετέρου, καὶ ἐφ' (Schmidt ἀφ') ἑνός, οὕτως ὡς. Anonymus Σ 940₅: μεcότητος λέγονται οὐκ εἰκῆ, ἀλλὰ διὰ τινα αἰτίαν. ἀεὶ τὰ τῆς μεcότητος ἀπὸ ὀνομάτων ἔχει τὴν γένεσιν, ὀνομάτων δὲ τριγενῶν, ἀπὸ γενικῆς, τοῦ ὦ εἰς ῶ μεταβαλλομένου . . . . . Μεcότης οὖν εἴρηται, ἐπειδὴ ἐκ μέτρου (lege μέσου) τῆς κλίσεως τῶν ὀνομάτων λαμβάνεται· ἀπὸ γὰρ τῶν τριῶν γενῶν ἐκπίπτει γενικὴ εἰς ὦν. διὰ τοῦτο μεcότητος εἴρηται. Heliodorus Σ 939₁₈: μεcότητος ἐπιρρήματὰ εἰσιν ὅσα ἀπὸ γενικῶν ὀνομάτων εἰς ὦς γεγονάσι καὶ εἴρηται μεcότητος, παρ' ὅσον εἰς μέσα ἀρκενικῶν καὶ θηλυκῶν ὀνομάτων, ὡς τὸ καλοὶ καλαί (femininum om Bekker, praebuit O) καλῶν καλῶς, φίλοι (adde masculinum ante femininum) φίλων φίλως, σοφοὶ σοφαί (sic O, Bekker σοφά) σοφῶν σοφῶς. καὶ ἀπὸ τῆς γενέσεως μεcότητος (hic talia intereidere: μὲν καλοῦνται, ἀπὸ δὲ τοῦ σημαινομένου εἰς ποιότητα), οἷον ἔαν εἴπω καλῶς γράφω, τὴν ποιότητα τῆς καλῆς γραφῆς ἐδήλωσα· ἢ σοφῶς λέγω, τὴν ποιότητα τῆς σοφωτάτης λέξεως ἐδήλωσα. ὥστε τοῖνον εἴ τι μεcότης, τοῦτο καὶ (coniunctionem praebuit O) ποιότητος· οὐ τὸ ἀνάπαλιν. σ apud Hilgardum 43₁₆: μεcότητος δὲ ταῦτα λέγονται ὅτι μέσον (l. μέσα) εἰσὶν ἀρκενικῶν καὶ θηλυκῶν, οἷον τῶν εὐσεβῶν ἀνδρῶν εὐσεβῶς λεγόντων καὶ τῶν εὐσεβῶν γυναικῶν εὐσεβῶς περιπατούντων (l. περιπατουσῶν). Prorsus aliter Georgius Σ 940₂₅: τῇ φωνῇ γε καλεῖται μεcότητος· μέσα γὰρ τρόπον τινὰ ὀνομάτων τε καὶ ἐπιρρημάτων. τὰς μὲν γὰρ ὑπάρξεις ἐξ ὀνομάτων ἔχουσι, τὰς δὲ καταλήξεις καὶ συντάξεις ἐξ ἐπιρρημάτων, ubi alterum ἐξ delendum censet Schoemannus progr. Gryphisw. 1860 I p 10. Tertia denique appellationis interpretatio, cui nomen nobilis grammatici subscriptum est, legitur EM 581₉: μεcότητος

λέγεται εἶναι ἐπιρρήματα ἀπὸ τοῦ μεταξὺ εἶναι ὀνόματος καὶ ῥήματος, οἷον ἀπὸ τοῦ φιλοσοφῶ καὶ φιλόσοφος καὶ φιλοσόφως (Schoemannus l. l. scribendum censet: ἀπὸ τοῦ φιλόσοφος καὶ φιλοσόφως καὶ φιλοσοφῶ). τοῦτο δ' οὐκ ἀεὶ εὐρίσκεται, διὸ καὶ σευκοφάντηται τὸ γὰρ καλῶς καὶ σοφῶς ῥήμα οὐκ ἔχει παρακείμενον. βέλτιον οὖν σημειώσεις ποιότητος δηλωτικὰς αὐτὰς καλεῖν. Ὡς, Nostra aetate, quid sibi μεcότητος nomen vellet, explicare studuerunt CEASchmidt Beitrage p 501—505, Schoemann progr. Gryphisw. 1860 I p 10—12 et Lehre v. d. Redetheilen p 161—162. rem perdifficilem hoc loco persequi non licet, sed hoc addo, mihi quidem probabile videri Dionysium quoque μεcότητος speciei ea tantum adverbia, quae in ὦ exeunt, adscripsisse, appellationem autem ita intellexisse, ut significaret medium quendum locum inter nomina et vera adverbia tenere illas voces, quippe quae proxime accederent ad nominum flexionem. verum inter posteriores technicos erant qui etiam aliarum terminationum adverbia permulta in medietatis classe ponerent

μετά praepositio bisyllaba 72, 1. — usurpatur cum genetivo coniuncta 11, 3, 16, 7, 38, 3 (μεθ'). 86, 3, 92, 2 (μεθ'). *cum acc. 111, 4

μεταβάλλει mutatur 14, 8 (μεταβάλλεται codd. deteriores et edd.)

μετάβασιν ἢ βεβαίωσιν significare dicitur dh ad 97, 1 — 100, 1 (p 98 med.)

μεταβατικοῦ nomen habet praeter alia δὲ coniunctio: ad 89, 1

μεταύριον legebat Syrus 74, 1? Addenda p XCIV 19

μετέχω. μετέχουσα de participio 60, 2.

† μετέχον de nomine metusiasiticae 45, 1

† μετουσιακτικόν ὄνομα *alioctivum quod significat aliquid ex materia aliqua factum esse, materiae alienius esse participium* 33, 5. 45, 1 ubi vide annotationem. nec Armenius nec Syrus (Addenda XC 13) nec Priscianus neque scholiastae vetustiores hanc speciem in arte legebant. Herodiani assecularium locos, ubi nomen occurrit, hic exscripsi. Theognostus canon.

ΑΟ II 67₁₄: τὰ διὰ τοῦ ἰνός ἐπὶ μετουσίας λαμβανόμενα ἢ τοιαύτης ὕλης ἐχόμενα προπαροξύτονα διὰ τοῦ ἰ γράφονται, οἷον εὐλινος δρύϊνος λίθινος πέτρινος γήϊνος δερμάτινος. τούτοις ὁμοία τὸ κάμινος . . . . . κότινος διὰ τοῦ ἰ γραφόμενα, εἰ καὶ μὴ μετουσιατικά. Arcadius p 65₉ B. = 74₁₈ Schm.: τὰ εἰς ἰνός ὑπερδισύλλαβα τὸ ἰ βραχὺ ἔχοντα σημαίνοντα μετουσίαν προπαροξύνεται· κρίθινος δάφνινος φήγινος πύρινος εὐλινος λίθινος. Choerob. orthogr. ΑΟ II 185₂₅: τὰ διὰ τοῦ εἰός σημαίνοντα μέρος σωματικὸν ἢ μετουσιατικά ὄντα διὰ τῆς εἰ διφθόγγου γράφεται· μετουσιατικά μὲν οἷον χάλκειος χρύσειος ἀργύρειος σιδήρειος, μέρος δὲ σωματικὸν οἷον κύνειος αἰγίειος κτλ. Anonymus (Choer.?) περὶ ποσότητος ΑΟ II 285₃: τὰ διὰ τοῦ εἰός σημαίνοντα μέρος σωματικὸν ἢ μετουσίαν διὰ τῆς εἰ διφθόγγου γράφεται· τὰ σημαίνοντα μέρος σωματικόν, οἷον ἀνθρώπειος χεῖρ . . . . . αἰγίειος· μετουσιατικά δέ, οἷον χάλκειος ὁ μετέχων τοῦ χαλκοῦ, καὶ χρύσειος ὁ μετέχων τοῦ χρυσοῦ, ἀργύρειος, σιδήρειος. καὶ διαφέρουσι τὰ σημαίνοντα μέρος σωματικὸν τῶν μετουσιατικῶν, καὶ ἔστιν εἰπεῖν, ὅτι τὰ σημαίνοντα μέρος σωματικὸν ἀπὸ ἐμψύχων ἐγένοντο, τὰ δὲ μετουσιατικά ἀπὸ ἀψύχων. cum hac distinctione cfr quae in Eustathii explanatione Odysseae o 108 p 1776₄₉ leguntur: ὅτι ὁ ῥηθεὶς ἀργύρεος κρατὴρ καὶ ὁ χάλκεος λέβης καὶ τὸ χρύσειον δέπας καὶ τὰ τοιαῦτα μετουσιατικά ὄντα διαφέρει τοῦ ὁμοίου τύπου τῶν σωματικῶν τῷ ἀπὸ ἀψύχων γίνεσθαι, οἱ παλαιοὶ παραδιδόσκει, et quae in EM 30₁₄ (EG 571₁₅): διαφέρουσι δὲ τὰ μετουσιατικά τῶν μέρος σώματος δηλούντων, ὅτι τὰ μὲν μετουσιατικά ἀπὸ ἀψύχων, τὰ δὲ δηλούντα μέρος σώματος ἀπὸ ἐμψύχων παράγονται, denique quae Maximus Planudes in dialogo π. γραμματικῆς Bachm. Anecd. II 89₁₅ docet: ὁ μὲν εὐλινος θρόνος καὶ λίθινος δίσκος μετουσιατικά λέγονται· ἀπὸ γὰρ τοῦ εὐλίου καὶ λίθου γίνονται. τὸ δὲ ἀνθρώπινος ὀφθαλμός οὐκ ἔστι μετουσιατικόν, ἀλλ' ὡς τὸ ἀνθρώπειος,

κτητικόν. εἰ γὰρ καὶ μὴ κτῆμα ὁ ὀφθαλμός τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλ' οὖν μέρος· οὐκέτι δὲ καὶ ἔξ ἀνθρώπου γίνεται. οὐ γὰρ ὡς περ ἀπὸ εὐλίου εὐλινος θρόνος γίνεται, οὕτω καὶ ἀπὸ ἀνθρώπου ἀνθρώπινος κατασκευάζεται ὀφθαλμός. τὸ μὲν γὰρ εὐλὸν τῶν ὁμοιομερῶν ἔστιν, ὁ δὲ ἀνθρωπος τῶν ἀνομοιομερῶν. ἀλλ' ἐπὶ μόνων τῶν ὁμοιομερῶν γίνεται τὰ μετουσιατικά. non observat hanc differentiam auctor epimerismorum homerorum ΑΟ I 436₃₁: μετουσιατικὸν δὲ ὡς τὸ Αἰάντειος Ἑκτόρειος, ac ne in Etymologicis quidem observatur. EM 30₁₃ ante ea quae modo exscripsi verba exhibet haec μετουσιατικὸν exempla: κέδρινος, δερμάτινος, χάλκειος, χρύσειος σταυρός, βρότειος χεῖρ, EG 571₁₀ haec: χρύσειος σταυρός, ἀνθρώπειος χεῖρ, δρακόντειον κάρα

μετοχή *participium* 23, 1. 60, 2

*μετρικός. οἱ μετρικοί 119, 8. μετρικὸν κύστημα 117, 5

μέτρον. μέτρου ἔνεκεν 96, 3. *μέτρον *versus* 122, 10. 12, 123, 5. *ἡρωϊκὸν μέτρον 121, 10 et 11. 122, 11

μέχρι τοῦ ω 9, 2. *μέχρις ἔξ 117, 6

μή *exemplum adverbiorum dehortativorum* 79, 1. (ab Apollonio Dyscolo etiam coniunctionibus dubitativis ascribitur: ad 95, 1.) — *usurpatur* 6, 11. 58, 4. *110, 6 bis

μηδ' αὖτως *exemplum adverbiorum dehortativorum* 79, 1

μηδέπω 7, 6

μηδέητα *exemplum adverbiorum dehortativorum* 79, 1. vide adnotationem de vocis compositione et accentu

μήτηρ *exemplum nominum femininorum in ῥ desinentium* 16, 1. — *μητέρων* 26, 6

-μι. τῶν εἰς μὴ ληγόντων ῥημάτων 59, 3 μικρός. ὁ μικρὸν in deterioribus codd. 9, 7 et 10, 2

μικτός. *μικτὴ τέχνη quarta artium species in ea partitione quam unus ex scholiastis in supplemento secundo logisse videtur: ad 116, 1—2. — *μικτὸν μέτρων γένος in supplemento metrico XV 6

μμητικῶς in definiendo nomine facticio 42, 4

* μολοccός 119, 7

* μονοειδές μέτρων γένος XV 5

μονοπρόσωποι ἀντωνυμῖαι. Draco Stratonicensis (teste Apollonio Dyscolo de pron. 20 A = 17, Schn.) διπρόσωπους ἀντωνυμίας appellavit possessiva pronomina, quia qui his utitur personas et possessoris et possessi cogitat; μονοπρόσωπους primitiva, quoniam his usi singulas tantum personas cogitamus. μονοπρόσωπων nomen hac vi usurpat Apollonius synt. 149²² 258²³ de pron. 141 A = 110²⁴ 41 C = 34⁴. at plane alia est huius nominis significatio apud Herodianum et plerosque posteriorum technicorum, qui μονοπρόσωπα ea tertiae personae pronomina appellavere, quibus non respondent similia primae et secundae: οὗτος ὅδε ἐκεῖνος αὐτός. vide Io. Alex. 23³ = Herod. I 474⁵ Lz et quae exscripsi ex scholiis Dionysianis ad 65, 1

μονοσύλλαβοι προθέσεις 71, 1

* μονοσχημάτιον ἔπος in supplemento metrico XIV 34

Μοῦσα exemplum nominum femininorum in ā desinentium 16, 1

μυγμός. ἐν τοῖς μυγμοῖς *locum habent semivocales* 12, 2. vide adnotationem et Addenda LXXIX 31 — LXXX 20. atque cfr etiam schol. Lips. ad Iliad. Δ 20: ἔστι δὲ μύζειν τὸ τὴν φωνὴν τοῦ μ̄ στοιχείου ἐκφωνεῖν, ὥς ἐκ τοῦ τ ὁ σιγμός καὶ ἀπὸ τοῦ ρ ὁ ροῖζος

μνῖα exemplum ū diphthongi 10, 7

μυριάκις exemplum adverbiorum ποσό-τητος 75, 3 in L³GBTVHAfb, sed omittunt prima optimi codicis manus, scholia, erotemata, Armenius, Syrus (Add. XCIV 29). poterat sane etiam inter quantitatis adverbia numerari, non solum inter numeralia, quoniam indefinita quoque ei vis persaepe inest: ad 75, 3

μῦς exemplum nominum homonymorum 36, 3 bis

μῶν in numero coniunctionum dubitatarum est 95, 1

N

ν̄ consonans 11, 1. 11, 5. 14, 7. 15, 2. 15, 3. 16, 2. littera characteristicā quintae barytonorum coniugationis 56, 2

ν̄ ἐφελκυστικὸν ante consonas in codd. melioribus invenitur 12, 3. 14, 8. 57, 3

ναί exemplum adverbiorum adnuendi 78, 3

ναίχι ex. adverbiorum adnuendi 78, 3

νέμω exemplum quintae barytonorum coniugationis 56, 3

Νέστωρ exemplum nominum masculinorum in ᾱ desinentium 15, 2

νεώτεροι, οἱ, oppositi Homero 26, 6

νή ex. adverbiorum iurandi adfirmativorum 84, 5

-νη terminatio patronymicorum femininorum 26, 5

Νηλῆϊος. † Νηλῆϊοι ἴπποι 27, 1 pro Νηλῆϊαι, exemplum nominis possessivi

Νοήμων exemplum nominis a verbo derivati 29, 4. * ex. bacchii 119, 5

νοῦς de sensu orationis 6, 8

νοῶ νοεῖς νοεῖ exemplum primae circumflexorum verborum coniugationis 58, 2. — νοεῖται *intellegitur* 44, 6

νύ in numero coniunctionum expletivarum est 97, 1. ab νῦν et temporali et expletivo separant Dionysius, Apollonius Dyscolus, Herodianus; posteriores copulant cum expletivo, quod idem accentu ab temporali differre censent: ad 99, 1 in med. p 100

νυγμοῖς in L²GB codicibus pro μυγμοῖς 12, 2: vide adnotationem

νῦν Dionysius in adverbiiis posuit, ubi temporis significationem habet 73, 3; in coniunctionum expletivarum numerum rettulit, ubi ex abundantia additum videbatur, 99, 1. Apollonius Dyscolus et Herodianus pro adverbio habent etiam ubi παρέλκει: ad 99, 1. neque docebat Herodianus quod Tyrannio docuerat (v. schol. Ven. A ad Il. A 421), tenoribus diversis inter se distare expletivum νῦν et temporale, sed ubicunque metrum non impediret, circumflecti vocem iussit; sin metrum flagitaret, v. corripere ac simul accentum inclinari: vide locos in p 99—100 exscriptos. posteriorum vero grammata-

ticorum plerique hac in re Herodiano non obtemperavere, sed νὺν temporali circumflexum accentum immobilem tribuerunt, νὺν expletivo acutum inclinabilem. Schol. rec. in Aeschyl. Agam. 937 μὴ νυν] καθ' ὁμαλιμὸν ἀναγνωστέον τὸ νυν καὶ ἀνευ τόνου, ἵνα ἦ ἀντὶ τοῦ δῆ. Schol. rec. in Eur. Hecubam 996 (Dind. I p 463) cῶσόν νυν αὐτόν] ἴσθι δὲ ὅτι τὸ μὲν νὺν τὸ χρονικὸν ἀεὶ μακρόν ἐστι καὶ περιπαταῖ· διὸ καὶ τὸ νυν (l. νυνί?) ἐκ τούτου γινόμενον μακρόν ἐστι· τὸ δὲ νὺν ἀντὶ τοῦ δῆ ἀεὶ βραχὺ καὶ ὀξύνεται μόνον κείμενον, συντεθὲν δὲ ἐγκλίνεται, ὡς κἀνταῦθα. διὸ καὶ τὸ τοίνυν ἐκ τούτου γινόμενον βραχὺ ἐστι. Schol. rec. in Aristoph. Plutum 414 σπεῦδέ νυν] τοῦτο τὸ νυν καθ' ὁμαλιμὸν ἀναγνωστέον, ἵν' εἴῃ ἀντὶ τοῦ δῆ. ἐγκλίνεται γὰρ ἀεὶ καὶ βραχὺ ἐστι φω-

νήεντος ἐπιφερομένου, ὡς τὸ «εἶγα νυν ἐστὼς καὶ μὲν' ὡς κυρεῖς ἔχων» παρὰ Σοφοκλεῖ (Ai. 87). τὸ δὲ γε νὺν τὸ περιεπώμενον ἐπίρρημά ἐστι χρονικὸν καὶ μακρόν ἀεὶ εὐρίσκεται· διὸ καὶ περιπαταῖ. Planudes dial. de grammatica Anecd. Bachm. II 60₂₃: τὸ νὺν, ἥνικα δηλοῖ τὸ ἀρτίως, ἐπίρρημα ὄν, μακρόν τέ ἐστι καὶ περιπαταῖ· ἥνικα ἀντὶ τοῦ νύ παραπληρωματικοῦ συνδέσμου, σύνδεσμος τηνικαῦτα γινόμενον, βραχύνεται τε καὶ ἐγκλίνεται καὶ Σοφοκλῆς «εἶγα νυν ἐστὼς» καὶ Εὐριπίδης «cῶσόν νυν αὐτόν»

νύξ exemplum nominis ὡς πρὸς τι ἔχοντος 35, 4

†νύccw exemplum quartae barytonorum coniugationis 56, 1

νωῶ vide ἐγώ

νωῦτερος pronomen possessivum 69, 2

II

ξ̄ consonans 11, 1 et 5. 14, 4 et 6. 15, 2 et 3. littera characteristic septimae barytonorum coniugationis 57, 3

ξίφος exemplum nominum synonymorum 36, 6

ξυσμή. ξυμοῖς τυποῦσθαι dicuntur lit-

terae 9, 3. in aliquot scholiis legitur ξυμοῖς, quod etiam editio Bekkeriana habet: vide ad l. 1. et Addenda LXIX 26

ξύω. ξῦσαι interpretamentum est γράψαι verbi 9, 3

O

ō vocalis 9, 7. 10, 2 et 4. 16, 3 [ō μικρόν in deterioribus codd. 9, 7. 10, 2]

ó articuli praepositivi formae haece pro exemplis sunt: ó 62, 2 et 3 et 5. ή [17, 2] 62, 2 et 3 et † 5. τό 62, 2 et 3 [et 5]. τοῦ 62, 5. † τῆς 62, 5. τῷ 62, 5. † τῇ 62, 5. τόν 62, 5. † τήν 62, 5. ὦ 62, 5. τώ 62, 4. τά (dualis) 62, 4. οἱ 62, 4. αἱ 62, 4. τά (pluralis) 62, 4. — De usu articuli Dionysiano haec sufficient: articulus nomini proprio praefixus 26, 3 et 6. 30, 5. 31, 1. 38, 4 et 5; non additus 9, 4. 27, 4 et 5. 31, 4. — deest articulus ante vocabula artis grammaticae e. g. 23, 1—2. 24, 3 et 8. 48, 1. 53, 2—4. 58, 1. — articulus repetitus ante epitheton, quod post nomen articulo instructum positum est: 12, 4. — arti-

culus ita conlocatus, ut pateat epitheton substantivo adiectum non pro attributo accipi debere, sed pro praedicato: 57, 1. 88, 3. — articulus post πάντων 70, 2, ante πᾶσαι 71, 1. — ἐπὶ τὸ πολὺ 5, 3 (apud nonnullos testes ἐπὶ πολὺ). — articulus repetitus post καὶ 60, 3; articulus non repetitus post καὶ in codd. melioribus 10, 5. 13, 2 et 3; in nullo exemplari repetitus post καὶ 12, 2. 14, 6. 95, 2. non repetitus post ἥ 54, 2. 55, 1 et 3. — ἡ δὲ τετάρτη (scil. τυζυγία) διὰ τοῦ ζ ἢ τῶν δύο c̄c (scil. ἐκφέρεται) 55, 5: de hoc τῶν vide adnotationem. — articulus pronominis demonstrativi vice hisce locis fungitur: οἱ μὲν 87, 1. αἱ μὲν 68, 3. 69, 4. τὰ μὲν 73, 1. οἱ δὲ 87, 1 bis. 88, 1 ter et 2 bis. αἱ δὲ 68,

3. 69, 4. τὰ δέ 73, 1 et 3. 74, 3. 75, 1 et 3. 76, 1 et 2 et 4. 77, 1. 78, 1 et 3. 79, 1 et 2. 80, 1 et 2 et 3. 81, 1. 82, 1. 83, 1 et 2. 84, 1 et †3 et 4 et 5. 85, 1 et 2. 86, 1. (ab Apollonio Dyscolo in pronominum demonstrativorum numerum refertur, cum idem quod οὗτος significat: vide adn. ad 65, 1 et Apollon. de pronom. 7 C1 = 7₂₃ — 8₂ Schn.)

ὄδε ab Dionysio non magis, quam οὗτος ἐκείνός, profertur in capite de pronomine: vide ad 65, 1 de grammaticis posterioribus. — usurpatur οἶδε 89, 1. 91, 1. 92, 1 et 3. 93, 2. 95, 1. 96, 1. 97, 1. de accentu vide ad 89, 1

οἶ diphthongus 10, 8. diphth. characteristica tertiae verborum circumflexorum coniugationis 59, 1

οἶ pron. person. v. ἴ

οἶκαδε, οἶκοθεν, οἶκοι exempla adverbiorum localium 76, 3

*οἶκοι strophae versuum Anacreonteorum XV 28

οἶκτος poematum genus 6, 11

Ὀϊλέως 36, 3 in codd. deterioribus et edd., vide sub Ἰλέως

οἶον inducit exempla 10, 5. 15, 2 et 3. 16, 2 et 3 et 4 et 5. 17, 1 et 2. 18, 1 et 2 et 3 bis. 19, 1 et 2 et 3 et 4. 20, 1 et 2 et 5. 21, 3. 22, 1. 24, 4 bis et 5 bis. 25, 1 et 2 et 4 et 5 et 9. 26, 2 et 4 et 5 bis. 27, 1 et 6. 28, 1 et 2 et 4 et 5 et 7. 29, 1 et 3 et 6 bis et 7. 31, 2. 33, 6. 34, 1. †36, 2. 36, 6. 38, 1. 39, 2 et 4. 40, 2. 41, 1 et 3. 42, 2 et 4. 43, 2 et 3. 44, 2 et 4 et 6. †45, 1. 48, 1. 49, 1 et 2. 50, 1 et 2 et 3 et 4 bis. 51, 2 et 3 bis. 54, 2. 55, 1 et 3 et 5. 56, 2. 57, 1 et 4. 58, 2 et 4. 59, 1. 66, 1 bis. 68, 1. 69, 5 bis. 73, 3. 74, 1 et 3. 75, 1 et 3. 76, 1 et 2 et 3 et 4. 77, 1. 78, 1 et 3. 79, 1 et 2. 80, 1 et 2 et 3. 81, 1. 82, 1. 83, 1 et 2. 84, 1 et †3 et 4 et 5. 85, 1 et 2. 86, 1. 100, 2. [9, 8 in codd. deterioribus]

οἶοι inducit vocem, qua alterius origo ac primaria vis inlustratur 8, 5

*ὀκτάχρονος πούς 121, 8

οκτώ 11, 5. 15, 3. 17, 4. 23, 1. †24, 1. 47, 1

ὀκτώ καὶ δέκα 71, 1

ὀλιγάκις exemplum adverbiorum quantitatis 75, 3

ὀλίγον 8, 2

ὄλως forsitan legerit inter adverbia μεστότης 74, 3 Armenius

ὀμαλισμός aequabilitas vocis opposita sublationi, qua oxytonae syllabae proferuntur: καθ' ὀμαλισμόν pronuntiantur syllabae barytonae 7, 1

Ὅμηρος 26, 6. *122, 11. τὰ Ὅμηρου ποιήματα 8, 6. παρ' Ὅμηρῳ 9, 4. Locos Homericos, qui in arte usurpantur, vide in ind. lat. sub Homerus Exemplum nominis proprii est Ὅμηρος 33, 6; numeri singularis 30, 5; numeri dualis Ὅμηρῳ 31, 1; numeri pluralis Ὅμηροι 31, 1

ὁμοιογενῆ hominem eiusdem gentis 27, 4 ὁμοιός. ὁμοίοις in codd. deterioribus et edd. 10, 7. *τὰ ὅμοια 112, 2 et 3. 113, 4. 114, 1 et 6.

ὁμοιωματικόν ὄνομα, nomen similitudinis, alia appellatio est nominum ἀναφορικῶν, quae sunt τοιοῦτος τοιοῦτος τηλικούτος: 33, 2. 40, 1

ὁμοίως 26, 4 in editione Bekkeriana ex commentariolo byzantio sumptum. *112, 2

ὁμοιώσεως ἐπιρρήματα, quae etiam παραβολῆς vocantur, 79, 2. ὁμοίωσιν significat nomen ἀναφορικόν 40, 2

† ὁμοῦ exemplum adverbiorum συλλήψεως 84, 3. — etiam inter exempla adverbiorum ἀθροίσεως lectum esse videtur ab Stephano scholiasta: ad 81, 1

ὁμώνυμον ὄνομα 33, 1. 36, 1

ὁμωνύμως 36, 1. †34, 3

ὅμως in numero coniunctionum adverbialium est 100, 2

*Ὀνήμιος ex. paeonis secundi 120, 4

ὄνομα ubique in techne id genus vocum significat, quod Latini Graecos, nos Latinos secuti nomen dicimus, nominativus singularis occurrit 23, 1. 24, 3. †36, 1. ὀνόματος 46, 1. 63, 2. ὀνόματι 23, 3. 24, 6. 32, 2. 60, 3. ὄνομα acc. 29, 1. ὀνόματα 37, 3. ὀνομάτων 14, 9. 15, 1. 29, 5. 31, 5. 60, 2. 61, 3. ὀνόμασι 36, 5. — *ὄνομα exemplum vocalis spiritu leni pronuntiatæ 112, 3. — ὄνομα ῥήματος Trypho et Apollonius Dyscolus infinitivum nominabant, quam appellationem ab scho-

liasta Dionysii acceptam convertisse videtur Syrus 47, 4: v. Addenda XC 30 **ὀνομαστική** πτώσις alia appellatio nominativi casus praeter nomina ὀρθῆς et εὐθείας 31, 6

ὀξύς. ὀξεῖα scilicet προσῳδία *acutus tenor* 7, 1. *105, 3. *106, 2. *107, 6. *109, 1. 3. 5. *111, 2. 3. *ὀξύς τόνος 107, 3

ὀξύτατος exemplum superlativorum in τὰτος desinentium 28, 5

ὀξύτερος exemplum comparativorum in τέρος desinentium 28, 1

*ὀξύτονον 107, 6. 109, 1, altero loco cum ὄνομα nomine coniunctum, quod nomen videtur 107, 6 supplendum esse

ὀπῆλκος exemplum nominum infinitorum 39, 4

*ὀπῆλκα 112, 6

ὀποῖος exemplum nominum infinitorum 39, 4

ὀπόσος ex. nominum infinitorum 39, 4

ὀπως in numero coniunctionum causalium est 93, 2

ὀράω. ὀρώμεν 6, 8

ὀρθή πτώσις *casus nominativus* 31, 5 et 6. 67, 3

ὀρίζω. ὠριμένων προσώπων 63, 3. — χρόνος ὠρισμένος et ποσότης ὠρισμένη apud scholiastas Dionysii: ad 73, 3 et 76, 1

ὀριστικός. ὀριστική, scilicet ἔγκλισις, *modus finitivus* sive *indicativus* 47, 3. *125 I 6. *ὀριστικὸν ῥῆμα 125 I 2. *ὀριστικά scilicet ῥήματα 126 II 1

ὀρυμαγδός exemplum nominum a sonis fictorum 42, 4, ubi tamen in optimis codicibus ὀρυμαγδός, quae forma Byzantiis usitata erat, invenitur: vide adnotationes ad l. l.

ὀρύσσω exemplum quartae barytonorum coniugationis 56, 1

ὅς = *qui* articulus postpositivus appellatur 61, 4 (qui tamen locus an ab Dionysio scriptus non sit dubitandum est. vide *Zur Wiederherstellung* p 76). — usurpatur ὅ 6, 3. 33, 3. 38, 3. 39, 1. 40, 1. 44, 6. οὐ 51, 4 et 5. ὅν 51, 5. αἶ 68, 4. ἃ 30, 1 (ἃ μὲν demonstrative). 30, 2 et 3 bis (his tribus locis ἃ δὲ demonstrative). 32, 2. 60, 3. ὅν 21, 2. 53, 3. 54, 1. 57, 5. 59, 3. 71, 1. 76, 2. (ὅς pro ἵ invenitur in T codice 66, 3. 67, 3. 68, 3. item apud alios infimae

aetatis technicos illius vice fungitur; in pronominum demonstrativorum numerum refertur ubi idem quod οὗτος significat: vide adn. ad 65, 1 et Apollon. de pronom. 7C1 = 7₂₃ — 8₂ Schn. synt. 111, 2)

ὅς pronominis possessivi formae haece pro exemplis sunt in capite de pronomine: ὅς 65, 1. 67, 2. οὐ 67, 5. ᾧ 67, 5. ἔν 67, 6. ᾧ 67, 2. οἶ 67, 2. (ὅς ᾧ οἶ vocativi in tract. byz. de flexione pronominum: ad 67, 6 in p 68)

ὅσος. παρ' ὅσον 12, 1. ὅσοι 88, 3. 90, 1. 91, 2. 92, 2. 93, 1. †94, 2 pro ὅσοις. 95, 2. 96, 3

ὅστις exemplum nominum infinitorum 39, 4. — usurpatur αἵτινες 71, 2

ὅτε. ὅτ' ἄν 17, 5. 18, 1 et 2 et 3 et 4. 19, 1 et 2 et 3 et 6. 20, 1 et 4. 21, 1 et 4. *112, 5. de parthesi vocalium vide ad 17, 5

ὅτι coniunctio usurpatur 9, 8. 10, 5. 11, 2. 12, 1 et 3. 13, 1. 14, 5 et 7. 68, 3.

*111, 3 et 4. sed in coniunctionibus enumerandis nusquam vocem Dionysius protulit: quod enim Bekkerus eam συνδέσμοις αἰτιολογικοῖς 93, 2 adiecit, id fecit nullo technes codice nusus, sed commentarioli byzantii librum unum eumque valde interpolatum secutus. Tryphonem, Apollonium Dyscolum, Herodianum ὅτι in coniunctionum causalium numero rettulisse patet ex eis locis quos ad 93, 2 — 94, 1 in med. p 93 significavi

ὅττοτοῖ inter exempla adverbiorum χετλιατικῶν apud scholiastam artis: ad 77, 1 (triplici τ littera scripta vox invenitur etiam in Havniensi codice Arcadii p 208₁₇ Schm.)

ὄν diphthongus 10, 8

οὐ et **οὐχί** exempla adverbiorum negationis 78, 1. — usurpatur οὐ 14, 7. 26, 6. 38, 1. [58, 4.] 65, 2. 91, 2; οὐκ 11, 3. 38, 1. 71, 2. *οὐχ' ante vocales, quasi ortum sit ex οὐχί 113, 1, ubi vide adnotationem

οὐ pron. person. v. ἵ

οὐαῖ inter exempla adverbiorum χετλιατικῶν in erotematis: ad 77, 1 in p 78

οὐδαμῶς exemplum adverbiorum negationis 78, 2

οὐδέ 14, 8. inter exempla adverbiorum negativorum 78, 1 legisse videtur vocem Syrus: Add. XCV 27

οὐδέτερος. οὐδέτερον γένος *neutrum genus* 24, 8. οὐδετέρων *nominum generis neutrius* 16, 2. — οὐδέτερα ῥήματων διάθεσις et οὐδέτερα ῥήματα apud technicos posteriores: vide adn. ad 48, 1 in p 49

οὐδῆτα exemplum adverbiorum negationis 78, 1

οὐκοῦν et οὐκουν quomodo ab Apollonio et Herodiano distincta sint, declarant loci in adn. ad 96, 1—2 descripti

οὖν in numero coniunctionum expletivarum est 100, 1. (Apollonius Dyscolus et Herodianus ab expletivo distinguunt conclusivum οὖν nec nisi huic accentum circumflexum tribuunt, expletivo acutum inclinabilem: ad 96, 1—2.) — usurpatur μὲν οὖν 24, 8. 25, 3 et 8. 33, 6. 47, 3. 62, 2

οὕνεκα in numero coniunctionum causalium est 93, 2. (Apollonius Dysc. diversum non solum vi sed etiam origine putat id οὕνεκα quod *quia* significat ab eo quod idem valet

atque *quapropter*: ad 93, 2 in med. p 94)

οὐσίαν ἰδίαν aut κοινὴν significant nomina 33, 6. 34, 1. † οὐσίαις 45, 1

οὔτε — οὔτε in codd. deterioribus et edd. 14, 8

οὔτος nusquam in arte exemplum est pronominis. (τοῦτο exemplum nominis neutrius generis in ὁ exeuntis in codd. deterioribus et edd. 16, 3.) — Usurpatur vox ab Dionysio his locis: οὔτος 38, 2; ταῦτα 32, 2; τοῦτων 6, 11. 9, 7. 11, 5. 12, 5. 13, 1. 53, 1; τοῦτοις 25, 1. 73, 3

οὔτως subsequentia demonstrans 13, 4. 69, 1

ὄφελον vocem et ὄφελες et ὄφελε inter grammaticos erant qui pro adverbis habent. etiam apud Dionysium ὄφελε legisse videtur in numero ἐπιρρημάτων εὐχῆς σημαντικῶν 76, 4 unus ex scholiastis, atque ὄφελον vel ὄφελε ibidem Armenius: vide adn. ad l. 1.

ὄφρα in numero coniunctionum causalium est 93, 2

ὄχλος exemplum nominis singulari numero multitudinem significantis 31, 3. 41, 1

Π

π consonans 11, 1. 12, 2 et 5. 13, 2 et 4. 14, 6. littera characteristica primae barytonorum coniugationis 54, 2

* παθητικός. παθητικά scilicet ῥήματα *verba passiva* 126 II 1. 127 III 11. 128 II 11. 129 II 11. 130 II 34. παθητικαὶ μεταχαί p. *participia* 131 III 1

πάθος *affectio passiva*, quae significatur et verbis et nominibus 46, 1 et 2 et 5. 48, 1. 49, 1 et 2. — *πάθη vocantur apostrophus, hyphen, hypodiastole 107, 2 et 4

παῖδεία exemplum nominis πᾶγμα significantis 24, 4

παῖς nomen D. usurpat 26, 3 c versus Callimacheo, ut videtur, sumptum

* παίων πρῶτος, δεύτερος, τρίτος, τέταρτος 120, 1—5

παῖλαι exemplum adverbiorum non compositorum 73, 2

παλαιός. παρὰ τοῖς παλαιοῖς de antiquo loquendi usu 9, 4

* παλιμβάκχειος 119, 5. 122, 1 et 5

πάλλω exemplum quintae barytonorum coniugationis 56, 3

* Πάν exemplum barytonesis 106, 2

παντελώς 8, 2

παντοῖον γένος ὀνομάτων in erotematis Tubingensibus praeter masculinum, femininum, neutrum, commune, epicœnum profertur: ad 25, 2

πάντως videtur Armenius inter exempla ἐπιρρημάτων μεσότητος legisse apud Dionysium aut scholiastam aliquem: ad 74, 3

πάνν exemplum adverbiorum intensivorum 84, 1

παπαῖ exemplum adverbiorum dolorem significantium 77, 1. vide adn. de accentu

παρά una ex praepositionibus bisyllabis 72, 1. — usurpatur cum dativo 5, 2. 9, 4 bis. cum accusativo = *secundum* 6, 11; in origine vocum indicanda

29, 1. 42, 3 atque 8, 5 (v. adnotationis partem alteram); παρ' ὅσον 12, 1 *παραβολῆς* ἐπιρρήματα *adverbia similitudinis* 79, 2

παραγγέλματα nominat technen Sextus Emp.: ad inscriptionem artis in p 3

παράγομαι de vocum derivatione. παράγονται 68, 4. <παράγεται 59, 4 pro tradito ἐκφέρεται scribendum.> παρηγμένον 29, 3

παραγραφὴν (non περιγραφὴν) λόγου non ausquam dñ coniunctione significari docuit Apollonius Dyscolus, si fidem habemus optimo illius librorum codici: ad 97, 1 in med p 98. De coni. 521₁₀ B. = 253₁₄ Schn.: οἱ παραπληρωματικοὶ οὐχ ἐν ἐπηγγέλλοντο κατὰ τὸ δηλούμενον, εἶγε ὁ μὲν δὴ παραγραφὴν (Bekker et Schneider περιγραφὴν) τινα ἐδήλου, ὁ δὲ πέρ ἐναντιότητά τινα μετ' αὐξήσεως καὶ ἔτι ὁ γέ μείωσιν ἔπιτάσιν θαυμασμοῦ. καὶ εἰ διάφοροι κατὰ τὸ δηλούμενον, πῶς ἦν δυνατόν μίαν ὀνομασίαν ἀπὸ τοῦ δηλουμένου χωρίσαι, οὔτε γὰρ παραγραφικοί (B. et Schn. περιγραφικοί), ἔπει οὐ πάντες, οὔτε ἐναντιωματικοί. de coni. 519₁₁ = 251₁₉: ἔτι ὁ δὴ ὡς μὲν παρέλκει, παντὶ προὔπτον· ὡς δὲ καὶ πολλάκις μετάβασιν λόγου ποιεῖται, σαφές ἐκ τῶν τοιούτων «οἱ μὲν δὴ παρ' ὅχεςφιν ἐρητύοντο μένοντες» <Ο 3> καὶ τῶν παραπλησιῶν. νοοῦμεν γὰρ λόγου ἐκλειψιν καὶ ἀρχὴν ἐτέρου, ὡς εἰ καὶ ἐν παραγραφῇ (B. et Schn. περιγραφῇ) κατελιμπάνετο (subaudi λόγος) ὁμοίως τῷ «ὡς οἱ μὲν Τρῶες φυλακὰς ἔχον» <Ι 1>. Syntax. 267₂: οὐδὲ ταῦτὸν ἐμφαίνει τὸ «οἱ μὲν παρ' ὅχεςφιν» τῷ «οἱ μὲν δὴ παρ' ὅχεςφιν». παραγραφῆς (sic scripserat teste Guttenbergio pr. A codicis manus, altera fecit περιγρ. quod recepit Bekkerus) γὰρ λόγου σημείον ἔστιν ὁ δὴ. synt. 267₂₁: σχεδὸν ἕκαστος αὐτῶν (scil. τῶν παραπληρωματικῶν) ἰδιὸν τι ἐπηγγέλλετο, μείωσιν μὲν ὁ γέ ἐν τῷ «τοῦτό γέ μοι χάριται», παραγραφὴν λόγου ὁ δὴ (sic rursus A¹, A² περιγραφὴν). cfr Σ 972₁₀ (Georgii): πολλὰ ἐσχέμαινον οἱ παραπληρωματικοί, καὶ ἐναντίωσιν ὡς ὁ πέρ, καὶ παραγραφὴν (sic Ull, Bekker περιγρ.) ὡς ὁ δὴ. ad Σ 971₄ (Hel): ὁ

μὲν γὰρ δὴ καὶ οἱ ἰσοδυναμοῦσιν αὐτῷ, ἐν συγκεφαλαιώσει καὶ περιγραφῇ λόγου παραλαμβάνεται, Hilgardus ex Barocciano 116 nihil exscripsit praeter ἰσοδυναμοῦντες ἐτ παραλαμβάνονται, sed proficitur facile se fugere potuisse scripturam παραγραφῇ, cum para et peri praepositiones compendiosis simillimis in illo codice exaratae essent. Homeri epimer. AO I 384₂₂: ὁ πέρ ἐναντίωσιν σημαίνει, ὁ δὴ παραγραφὴν· παραγραφὴ δὲ ἐστὶ μακρὰ παρολκὴ πρὸς διακοπὴν νοήματος καὶ ἀρχὴν ἐτέρου λόγου, ὡς ἐν τῷ «οἱ μὲν δὴ παρ' ὅχεςφιν ἐρητύοντο μένοντες». atque cfr Eustath. ad Il. A 304 p 107₃₂: ὅτι τὸ «ὡς τῷ γ' ἀντιβίοις μαχεσάμεν ἑπέεσσιν ἀνστήτην», σχῆμα ὃν καταστατικὸν ἐννοίας, οἱ γραμματικοὶ παραγραφὴν καλοῦσι, συγκαταριθμοῦντες αὐτὸ τοῖς ποιητικοῖς τρόποις, χρώμεθα δὲ τούτῳ τῷ σχήματι, ὅτε συμπληρώσαντες τὰ φθάσαντα ἐπὶ ἐτέραν διήγησιν μεταβαίνοντες. Schol. BL ad eundem locum: ὁ τρόπος παραγραφῆ· μετιῶν γὰρ ἐπὶ ἐτέραν διήγησιν τούτῳ χρῆται. Schol. BL ad Iliad. IT 1 ὡς οἱ μὲν περὶ νηὸς εὐσκέλοιο μάχοντο] ὡς μέλλων ἐτέρων μεγάλων ἐνάρχεσθαι πραγμάτων, παραγραφὴν ἐνέβαλε τὸν στίχον. ἔστι δὲ τοιαῦτα πολλὰ παρ' Ὀμήρῳ· «ὡς οἱ μὲν Τρῶες φυλακὰς ἔχον» <Ι 1> κτλ. videtur profectus esse hic παραγραφῆς nominis usus ab ea vi qua significavit lineam exitus notandi causa appictam: vide Aristotel. rhetor. III 8 p 1409₂₀: δεῖ δὴλην εἶναι τὴν τελευτὴν μὴ διὰ τὸν γραφέα μηδὲ διὰ τὴν παραγραφὴν, ἀλλὰ διὰ τὸν ῥυθμόν

παράγωγος de nominibus, verbis, pronominibus derivatis. (proparoxytonesisin perversam ubique etiam vetusta artis exemplaria praebeant.) παράγωγον 25, 3 et 4. 50, 1 et 2. παράγωγοι 68, 3. παραγῶγων 25, 6. 65, 1. 66, 1. 67, 1 et 4

παρὰδιαζευκτικοὶ σύνδεσμοι appellabantur ἥτοι ἢ ubi ita usurpantur, ut altera res non excludatur, si ponatur altera: vide Apollonium Dysc. de coni. 485₁₀ — 487₂₂ B = 219₁₂ — 221₁₅ Schn. *subdisiunctivus* nuncupat Priscianus III

98₃. hanc speciem ab διαζευκτικῶν classe iam ab Tryphone, quin etiam ante Tryphonem discretam esse colligendum est ex Apollon. de coni. 486₈ = 220₇. auctores distinctionis fuisse Stoicos posteriores putat Schoemannus L. v. d. Redeteilen p 216 adn. 3. Dionysius hanc classem non habet: ad 87, 1 — 88, 2 in p 88 et ad 90, 1 παράθεσις in Apolloniana praepositionis definitione: ad 70, 2—3

παρακείμενος χρόνος *tempus verborum perfectum* 53, 2 et 4. *παρακειμένου 125 II 9 et 19. 126 II 22. 127 II 28 et 31. III 15. 128 I 15 et 24. II 23. 129 I 1 et 12. II 24. 130 I 36. II 1. III 1. 131 I 37. II 1. III 14

παρακελεύσεως ἐπιρρήματα *adverbia hortationis* 82, 1. apud posteriores technicos etiam παρακελευστικῶν et παρακελευσματικῶν appellationes inveniuntur, vide adn. ad I. 1.

παραλαμβάνω *usurp.* παραλαμβάνονται 93, 1. παραλαμβανόμενη 63, 2. παραλαμβανόμενον 7, 6. 18, 2. 20, 2. 28, 3

παραπληρωματικοὶ σύνδεσμοι *coniunctiones expletivae* 88, 2. 96, 3. — De ceteris huius classis nominibus perdocte egit Elink Sterk in symbolis litterariis doctorum in gymnasiis Batavis societatis t. VII p 37—39. ἀναπληρωματικοὶ dicuntur a Palaemone apud Charis. I 226₂ et ab Dositheo VII 418₁₀, quo cum nomine cfr Apollon. Dyse. synt. 266₂₀: οὐ γὰρ ἀληθές ἐστιν, ὥς τινες ὑπέλαβον, μόνον αὐτοὺς (scil τοὺς παραπληρωματικούς) ἀναπληροῦν τὸ κεκηνός τῆς ἐρμηνείας, et Σ 970₁₀ (Mel): οἱ μέτρον ἀναπληροῦντες ἢ κόσμον παρέχοντες τοῖς λόγοις οὗτοί εἰσαν, et Denetrius περὶ ἔρμην. § 58 III p 275₂₈ Sp.: οἱ δὲ πρὸς οὐδὲν ἀναπληροῦντες, φησί (scil Praxiphanes), τὸν σύνδεσμον ἐοικασί τοῖς ὑποκριταῖς τοῖς τὸ καὶ τὸ πρὸς οὐδὲν ἔπος λέγουσιν. — συμπληρωματικός legitur apud Ios. Rhacendyt. III 565₆ W.; sed in codice Parisino 122, ex quo Bachmannus Anecd. II 316 eandem Rhacendytiae περὶ στιγμῶν expositionem edidit, invenitur eodem loco συμπληρωτικός,

quae vox alio huius expositionis loco et apud Bachmannum (316₄₃) et apud Walzium (564₂₃) legitur. (in Maximi Plan. libello π. συντάξεως Bachm. Anecd. II 111₂₂ pro συμπληρωτικός scribendum est ex Sterkii emendatione συμπλεκτικός.) — συμπληρωματικός, quod invenitur in schol. Aristoph. Ach. 1, ab Sterkio mutatur in σύνδεσμος παραπληρωματικός. — Σ 970₁₇ apud Bekkerum legitur παραπληρωτικοῖς, sed in UH παραπληρωματικός. — in fragmentis prosodiae Iliacae Herodiani apud Lehrsium ad A 465 hoc legitur ex codd. BL sumpsum: ὁ δὲ Ἡρωδιανὸς τὸν τέ πληρωματικὸν ἀποδέχεται, quod repetitur ab Lentzio II 28₁₆; sed BL exhibent, Bekkerus Dindorfus Bachmannus edidere παραπληρωματικόν. — Latinorum plerique has coniunctiones nominant *expletivas*, velut Cominianus apud Charis. I 224₃₁; pauci *repletivas* (Palaemon ap. Charis. I 226₂ Dositheus VII 418₁₀); Priscianus plerumque *completivas*, velut III 102₁₂, sed etiam *expletivas* (III 110₇) et *repletivas* (III 285₃)

*παραπλήσιοι 117, 2

παραστατικός. παραστατικά cum genetivo *significantiā* 74, 1

παρασυναπτικοὶ σύνδεσμοι coniunctiones, quas nunc *causales* vocamus, 88, 1. 92, 2. originem ducit appellatio, sicut συναπτικῶν nomen, ex schola Stoicorum. Laertius Diog. VII § 71: παρασυνημμένον δέ ἐστιν (ὥς ὁ Κρίνιος φησὶν ἐν τῇ διαλεκτικῇ τέχνῃ) ἀξίωμα ὃ ὑπὸ τοῦ ἐπεὶ συνδέσμου παρασυνήπται

παρασύνθετον nomen aut verbum a composito *derivatum* 29, 5 et 7. 50, 3 et 4

παρατατικός χρόνος *tempus verborum imperfectum*. παρατατικόν 52, 2 et 3.

*παρατατικοῦ 125 I 19. 126 II 12. 127 II 26. III 13. 128 I 7. II 13. III 32. 129 II 13. 130 I 26. II 36. 131 I 28. III 3

*παρατέλετος. προπαροξύτονον δ καὶ βαρύτονον παρατέλετον λέγεται 108, 1

παρατήρησιν *observantiam* 6, 12

παραγληλυθώς χρόνος de verborum temporibus praeteritis 53, 1 bis

παρέπεται de eis quae singulis orationis partibus accidunt 24, 6. 46, 5. 60, 3. 62, 1. 64, 1

παρθενόν exemplum nominis περικτικού 42, 2

Πάρις exemplum masculinorum in ε exeuntium 15, 3. ex. nominis dionymī 38, 1 et 2

παρίστημι. παρίστην *reddit* 6, 13. παριστάα *significans* 46, 5. 49, 2 (παριστάω utrobique in codd. deterioribus et editionibus)

* παροξύτονον 107, 6. 109, 2 (altero loco additur ὄνομα, altero videtur simul audiendum esse)

παρώνυμον ὄνομα *nomen ab alio nomine derivatum* 25, 7. 29, 1

πᾶς. πᾶσαι 68, 4. 71, 1. πάντων 6, 3. 70, 2. [πᾶς exemplum syllabae in H A f 17, 1; V ibidem πᾶν]

* πασι μέλουσα apud Homerum exemplum eius prosodiae, quae ὑφέν vocatur 106, 4

πατήρ exemplum nominis ad aliquid dicti 35, 3. — usurpatur πατρός 25, 8

πατρική πτώσις alia appellatio casus genctivi 31, 7

Πάτροκλε — — — apud Homerum 21, 3
πατρωνυμικόν ὄνομα 25, 6 et 8. 26, 1 et 6

Παῦλος exemplum nominis propriispromeni apud Armenium et in σ et Εν 110, 4

πεζῆς λέξεως *orationis pedestris* 22, 5, quae tamen verba spuria videntur: vide Addenda LXXXIII 3

πεῖθω exemplum tertiae barytonorum coniugationis in Theodosii canonibus et apud technicos posteriores: ad 55, 3. — πέποιθα exemplum medii verborum generis pro πέπηγα 42, 2 in A f b

Πηλιάς exemplum patronymici feminini 26, 5

Πέλωψ ex. masculinorum in ψ exeuntium 15, 3

πέμπτος. πέμπτη 56, 2. πέμπτων 6, 2

πένης exemplum adiectivorum ab rebus extrinsecus accidentibus ductorum 35, 2

* πενθημιμερίς pro πενθημιμερής 123 6 et 7

* πεντασχημάτιστον ἔπος in supplemento metrico XIV 32

* πεντάχρονος πούς 119, 2 et 4 et 5. 120, 2. 3. 5. 6

πέντε 10, 4. 15, 2. 17, 5. 24, 6. 31, 5. 47, 3

πεποιημένον ὄνομα *nomen ita fictum ut sonum imitetur* 33, 4. 42, 3: vide adn. ad locum alterum

πέρ in numero coniunctionum expletivarum est 99, 1. saepe non παρέλκειν voculam, sed ἐναντιότητα significare docent Apollonius et technici posteriores: ad l. l.

περί una ex praepositionibus bisyllabis 72, 1. (non differre eam vi ab ἀμφί praepositione docent scholiastae artis: ad 71, 1.) — usurpatur cum gen. 51, 5. praeterea in paragraphorum inscriptionibus: 5, 1. 6, 4 et 14. 7, 3. 8, 3. 9, 1. 16, 6. 17, 3. 19, 5. 20, 3. 22, 3. 24, 2. 46, 3. 53, 5. 60, 1. 61, 1. 63, 1. 70, 1. 72, 3. 86, 2

περιγραφή vide παραγραφή

περιεκτικόν ὄνομα *nomen comprehensivum* 33, 4. 42, 1 (Apoll. synt. 231₂: παρὰ τοὺς ἵππους ἐμπερικτικόν τι ἀποτελεῖται, τὸ ἰππών. sed alibi hoc compositum ad significanda nomina comprehensiva non usurpatur, quod sciam. Herodianus quoque περιεκτικὸν dicebat, vide Arcad. p 14, 1. 2. 4. 6 et p 82, 9. 12 Schm.; atque confer Diomedem et Priscianum in adn. ad 42, 1). — ὡς περιεκτικόν i. e. *quod simile comprehensivi est* apud technicos posteriores: ad 42, 2 et infra sub ὡς π.

περιερχομένους 8, 6

περιέχω. τὸν περιεχόμενον νοῦν 6, 8. in definiendo nomine comprehensivo 42, 1

περίκλασις *circumflexio vocis ab acuto sono ad graviorem*, quae si fit intra unam syllabam, τόνος περισπώμενος efficitur. ἀπήχησις φωνῆς κατὰ περίκλασιν ἐν τῇ περισπωμένῃ 7, 1

Περικλῆς exemplum nominis ex integra voce et corrupta compositi 30, 4

περιληπτικόν ὄνομα *nomen collectivum* 33, 4. 40, 4

περισπώμενος. περισπωμένη scil pro-cwδία *accentus circumflexus* 7, 1. *105,

3. *106, 2. *109, 6. *110, 2 et 3. *περισπῶμενος τόνος 107, 3. *περισπῶμενον ὄνομα 110, 1. 109, 6. περισπωμένων ῥημάτων verborum quae nunc contracta vocamus 57, 5. 59, 4
- περισεύω, περισεύς, ἐκ περισεύς de coniunctionibus expletivis: ad 97, 1 — 100, 1
- *Πέτρος exemplum nominis paroxytoni 109, 3
- πενυστικόν ὄνομα altera appellatio est nominis ἐρωτηματικῶ 39, 1. item πευστικόν (vel πυσματικόν) ἐπίρρημα alterum nomen erat adverbiorum ἐρωτήσεως. utebatur adiectivo ad denotanda τίς ποῖος πόθεν πῶς similia Apollonius Dyscolus atque etiam, ut videtur, Herodianus: vide ad 1. 1. et ad 83, 2 et sub ἐρωτηματικόν
- πῇ indefinitum etiam in coniunctionibus expletivis positum est: ad 97, 1 — 100, 1 in med. p 97
- πήγνυμι exemplum quartae coniugationis verborum in μι desinentium 59, 10. πέπηγα ex. medii verborum generis 49, 2
- πηγνύω ex. verborum barytonorum sextae coniugationis, ex quibus ducuntur verba in υμι desinentia 59, 10
- Πηλείδιος patronymicum fictum ex more Aeolum: ad 26, 2
- Πηλείδης exemplum patronymici 25, 9
- πηλίκος exemplum nominis interrogativi 39, 2
- πηνίκα exemplum adverbiorum tempus finitum significantium 74, 2. ex. adverbiorum interrogationis 83, 2
- πίπτω. τὸ ὑπὸ τὴν κτῆσιν πεπτωκός dicitur nomen possessivum 26, 7
- Πιπταχός. *Υπὲρ γὰρ παῖς ὁ Π. 26, 3 ubi disputat de patronymicis
- πλάττω exemplum quartae barytonorum coniugationis apud Priscianum (et Claudium Didymum? et Dionysium?): vide ad 56, 1
- πλουτέρον de expositione uberiore XXXV 37
- Πλάτων exemplum nominis proprii in BTh et scholiis 24, 5, cfr ad 33, 6
- Πλατωνικόν βιβλίον exemplum nominis possessivi 27, 2
- πλειόνων 41, 2
- πλέω exemplum secundae barytonorum coniugationis 55, 2
- πλεονάζειν de coniunctionibus expletivis: ad 97, 1 — 100, 1
- πλευστέον exemplum adverbiorum θετικῶν 85, 2
- πλέω ex. sextae barytonorum coniugationis 57, 1
- πληθος 40, 4
- πληθυντικός ἀριθμός *numerus pluralis* 30, 5. 31, 1. 51, 2 et 3. †62, 3. 62, 4. 67, 1 et 2. πληθυντικοὶ χαρακτήρες *formae nominum pluralitatis* 31, 3.
- πληθυντικῶν de nominibus et pronominibus numeri pluralis 69, 3. *Πληθ. i. e. πληθυντικά 125 I 15—132 III 28 saepius
- πλήθω exemplum tertiae barytonorum coniugationis 55, 3
- *πλήρεις πόδες 124, 4. — ἐκ πλήρους positae dicuntur coniunctiones expletivae: ad 97, 1 — 100, 1
- πληροῦσα 86, 4 in codd. deterioribus et edd., quae lectio videtur invitis testibus melioribus Dionysio reddenda esse
- πλουσίος exemplum adiectivorum ab rebus extrinsecus accidentibus ductorum 35, 2
- πνεῦμα. πνεύματος ἔνεκεν *respirandi gratia* 7, 5. *πνεῦμα *spiritus vocis* 107, 2 et 4
- πόθεν exemplum adverbiorum interrogationis 83, 2
- ποθί etiam inter coniunctiones expletivas numeratum est: ad 97, 1 — 100, 1 in med. p 97
- ποιέω. ἐποικίσμην exemplum medii verborum generis 49, 2. — πεποιημένον ὄνομα vide sub πεποιημένον. — ποιηθέν *derivatum* 29, 1. — ποιῶ exemplum primae verborum contrariorum coniugationis apud Herodianum aliosque grammaticos Dionysio posteriores: ad 58, 2
- ποίημα exemplum nominis generis neutrius 62, 2. — usurpatur ποιήματος 8, 4. ποιήματα 8, 6. ποιημάτων 6, 2 et 5
- ποίησις ex. nominis generis feminini 62, 2. — λυρικήν ποιήσιν 6, 10
- ποιητής ex. nominis generis masculini

62, 2. — ποιητῶν 6, 12. ποιηταῖς 5, 2.

*Ὅμηρος ὁ ποιητής 122, 11

ποιητικοὺς τρόπους 5, 5. — ποιητικὴ τέχνη *tertia artium species in ea partitione est, quam unus ex scholiastis legisse videtur in supplemento II: ad 116, 1—2*

ποῖος exemplum nominis interrogativi 39, 2

ποιότης. ποιότητος ἐπιρρήματα *adverbia qualitatis* 75, 1. vide quae de appellationis vi scholiastae dicunt quorum verba in adn. ad 1. l. exscripsi. de ea ratione, quae inter ποιότητος et μεσότητος classes intercedit, vide indicem sub μεσότης et adnotationem ad 74, 3. θετικὰ quoque adverbia ab grammaticis non nullis speciei ποιότητος adscripta sunt: ad 85, 2 in med. p 86. — ποιότητος pro ιδιότητος 42, 3 in TB codicibus et erotematis. — ποιότητος nomen Apollonius Dyscolus ad definiendum ὄνομα adhibuit pro οὐσίας nomine, quo Dionysius in definitionibus κυρίου et προσηγορικοῦ usus erat: Add LXXXIV 10—20

*Πολέμων exemplum anapaesti 119, 1
πολλάκις exemplum adverbiorum quantitatis 75, 3

πολύς. πολύ 8, 2. ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ aut ὡς ἐπὶ πολὺ 5, 3. πολλῶν 31, 2. 36, 1. πολλοὺς 27, 5. 28, 3. 69, 3. πολλά 43' 1

πολυώνυμα appellabantur a Peripateticis synonyma grammaticorum, sed irrepsit in horum quoque usum illud nomen: ad 36, 5. (in codice Barocciano 68 fol 5^v seqq. legitur: Λεξικὸν κατὰ στοιχεῖον τοῦ Ἀρμενοπούλου περιέχον τὰ πολυώνυμα τῶν ῥημάτων, ubi primo loco ἀγαπῶ φιλῶ ἀγαπάζομαι στέργω inter se distinguuntur, quarto ἀγωνίζομαι ἀμιλλῶμαι σπεύδω, quinto ἀθετῶ διαγράφω ὀβελίζω ἀνατίθεμαι)

πόποι. ὦ πόποι aut ὦ π. inter exempla adverbiorum σχεπλιαστικῶν apud unum ex scholiastis et in erotematis vetustissimis: ad 77, 1 in p 78

Ποσειδῶν 38, 4 ubi de nominibus cronymis disputatur

πόσος exemplum nominis interrogativi 39, 2

ποσότης. ποσότητος ἐπιρρήματα *adverbia quantitatis* 75, 3. ὁριστον ποσότητα his significari docent scholiastae, ὠρισμένην adverbii numeralibus: ad 76, 1

ποτέ. ποτέ μὲν ποτέ δέ 49, 1. 2

ποῦ indefinitum in numero coniunctionum expletivarum est 97, 1. de accentu vocis vide med. p 98. — ποῦ interrogativum inter exempla adverbiorum ἐρωτήσεως est 83, 2 in codd. deterioribus, editionibus, scholii lemmate, erotematis; atque etiam Syrus convertisse videtur, v. Add. XCVI 29; sed non convertit Armenius. — indefinitum ποῦ non magis quam interrogativum usquam in coniunctionibus ducendum, sed semper adverbium esse, etiam ubi ex abundanti additum esset, censebant Apollonius Dyscolus et Herodianus, sed nihilominus in enumerandis coniunctionibus expletivis uterque protulit etiam ποῦ, quia auctoritate enchiridii Dionysiani factum erat, ut vulgo vocula συνδέσμοις quoque παραπληρωματικοῖς adscriberetur: ad 97, 1 in extr. p 98

*ποῦς metricis 117, 4 et 5 et 7. 123, 2 et 3 et 8 et 10. 124, 2 et 4. τὸ κατὰ πόδα εἶδος τομῶν XV 8. 11

πρᾶγμα opponitur σώματι 24, 3 et 4 (v. adn. ad 3—5). opponitur φράσει 91, 1 bis

*πρακτικαὶ τέχναι 116, 2. 117, 1

Πριαμὶς et Πριαμίνη patronymica ficta ad analogiam nominum Πελιάς et Ἀδρηστήης: ad 26, 5

Πριαμὶς exemplum patronymicorum femininorum 26, 4

πρό praepositio monosyllaba 71, 2

πρόγονοι opponuntur πατρί 25, 9

πρόθεσις *praepositio* 23, 2. 70, 2. 71, 1

*προκελευσματικός 119, 10

προλεγόμενα artis Dionysianae nominantur alibi non nulla quae enchiridio praemissa sunt, vide praef. XXIII 39 XXIV 15, 21 et adn. ad inscriptionem technes in p 3; alibi ipsius technes capita priora, vide ad 5, 1

προληπτικός σύνδεσμος, vide προσληπτικοί c.

πρόπαιλαι exemplum adverbiorum compositorum 73, 2

* προπαροξύτονον ὄνομα 109, 4. 108, 1
(altero loco ὄνομα subaudiendum est)

* προπεριπύμενον ὄνομα 110, 2. 109, 6
(altero loco ὄνομα subaudiendum est)

πρός praepositio monosyllaba 71, 2. —
usurpatur cum acc. 27, 3 et 5. 28, 3.
33, 1 bis. 35, 3 et 4. 51, 5. 53, 3 et
4 bis. 95, 2. vide **πρός** τι ἔχον et ὡς
πρός τι ἔχον post προστακτική

προσαγορεύεται nominatur 32, 2

προσαγορευτική πτώσις altera appel-
latio casus vocativi 32, 1

προσσηγομένον τοῦ ἱ de ἱ non pro-
nuntiata 58, 2. vide Goettlingium ad
Theod. in p 241

προσηγορία. ἡ γὰρ προσηγορία ὡς
εἶδος τῇ ὀνόματι ὑποβέβληται 23, 2.
dicta sunt verba contra Stoicorum
doctrinam, qui appellationem a proprio
nomine distinguebant. Laertius Diog.
VII § 57: τοῦ δὲ λόγου ἔστι μέρη πέντε,
ὡς φησι Διογένης τε ἐν τῇ περὶ φω-
νῆς καὶ Χρύσιππος· ὄνομα, προσηγορία,
ῥῆμα, σύνδεσμος, ἄρθρον. Priscian. in-
stitut lib. II § 16 II 54. H.: *secundum*
Stoicos vero quinque sunt eius partes:
nomen, appellatio, verbum, pronomen
sive articulus, coniunctio

προσηγορικόν ὄνομα *nomen appellati-*
um 31, 1. 34, 1 et 3. 36, 3

προκληπτικοὶ σύνδεσμοι. hoc nomine
Stoici eiusmodi coniunctiones appel-
labant, quae πρόσληψιν, i. e. syl-
logismi propositionem minorem, indu-
cere solent; ab Stoicis accepit appel-
lationem Apollonius Dyscolus; Diony-
sius hanc classem non habet: ad 95,
2 — 96, 2. saepius προκληπτικός in
προληπτικός corruptum, velut Σ 971₃₀
in U, 971₃₃ in UH, 970, in UHb. ex
qua corruptela videtur nata esse Pri-
sciani species coniunctionum *prae-*
sumptiva III 93₁₅: vide Schoem. Re-
det. 219 adn. 2

προκλήψαι nescio an scripserit D. pro
συλλήψαι 95, 2: v. indicem sub σύλ-
ληψις

προστακτική ἑγκλις *modus impera-*
tivus 47, 3

πρός τι ἔχον ὄνομα *nomen* quod no-
tiones relativae significat, *ad aliquid*
dictum apud Donatum et Priscianum,
33, 1. 35, 3. Σ 866₂₂ (Steph): **πρός**

τι ἔχον ἐστὶ τὸ κατὰ πᾶν πρὸς ἐτέ-
ραν χεῖν νοούμενον, καθ' αὐτὸ δὲ
ἀνυπόστατον, οἷον πατήρ υἱός ἐταῖρος.
ταῦτα σὺν ἐτέροις νοεῖται, οἷον πατήρ
τινος, υἱός τινος. grammatici graeci
posteriores interdum ἔχον participium
omittunt; apud artigraphos aliquot
latinos legimus: *haec a Graecis* τῶν
πρός τι *appellantur*. v. ad 35, 3. — **ὡς**
πρός τι ἔχον *quasi ad aliquid dic-*
tum Prisciani. Σ 867₃: ἀναιρετικὸν γί-
νεται τοῦ ἐτέρου. τούτῳ γὰρ καὶ δια-
φέρει τοῦ **πρός** τι ἔχοντος τὸ ὡς **πρός**
τι ἔχον, καίπερ δοκοῦν ὁμοίον εἶναι·
τὸ μὲν γὰρ **πρός** τι ἔχον καὶ συνευρί-
σκεται καὶ συναπόλλυται . . . . . ὡνό-
μασας τὰ τέρα, συνονομάζεισ καὶ υἱόν.
ἀνείλες τὸν υἱόν, συναναιρεῖς καὶ τὸν
πατέρα . . . . . Ἐπὶ δὲ τοῦ ὡς
πρός τι οὐκέτι τοῦτον ἔχει τὸν τρό-
πον, ἀλλ' ὀνομάζεισ ἕν, καὶ τὸ ἕτερον
ἀναιρεῖς. ἐὰν γὰρ εἴπῃς νύξ, ἀνήρη-
ται ἡ ἡμέρα, καὶ φῶς εἰπὼν ἀναιρεῖς
τὸ σκότος. huius quoque appellationis
vocem extremam omittunt saepius
technici posteriores. latinus autem
ille technographus (Remmius Palaemon?),
ex cuius arte ea doctrinae
Dionysianae frusta omnia aut plera-
que certe derivanda sunt quae apud
Dositheum Diomedem Charisium Do-
natum alios posterioris aevi artigraphos
latinos inveniuntur, in locum nomi-
nis ὡς **πρός** τι ἔχοντος substituit
portentum ab Lyceo et Stoa oriun-
dum: confudit enim Aristoteliam ap-
pellationem τῶν **πρός** τι et Stoicorum
πρός τί πως ἔχοντα ita, ut efficeret
τῶν **πρός** τί πως ἔχοντα. vide ad 35, 4

προστίθῃμι. τινὲς δὲ vel ἐνίοι δὲ προ-
στιθέαι 16, 3. 25, 1. 100, 2

προσῳδία. προσῳδίας 6, 7. προσῳδιᾶν
5, 4. 6, 6. *προσῳδίαί 105, 3. 107, 1.
προσῳδίας definitionem Herodianeam
vide in adnot. ad 105, 3. In supple-
mento περὶ προσῳδιῶν hoc nomine ap-
pellantur non solum τόνοι χρόνοι πνεύ-
ματα, sed etiam, quae speciali nomine
πάθη nominantur, ἀπόστροφος ὕψέν
ὑποδιαστολή, ita ut προσῳδίας notione
omnia comprehendantur quae in pro-
nuntiandis vocibus praeter ea quae lit-
teris exprimuntur observanda sunt: te-

nores, productio aut correptio vocalium ancipitum, spiritus, synaloephe duarum vocum quae prioris vocali finali elisa efficitur, coniunctio syllabarum in unam vocem, disiunctio in plures. Herodianus passiones in prosodiarum numero non posuit, vide ad 107, 1—2. Dionysius nescio an ne tempora quidem aut spiritus prosodias nuncupaverit. nam postquam § 2 docuit recitandum esse καθ' ὑπόκρισιν, κατὰ προσῳδίαν, κατὰ διαστολήν, primum quidem ὑποκρίσεως officia persequitur, tertio loco de διαστολῆς signis i. e. de interpunctionibus disserit, secundo de accentibus, sed nullum plane verbum habet de temporibus aut spiritibus. nec constat mihi, Aristotelem προσῳδίας nomine non solum tenores sed etiam spiritus comprehendisse. nam qui locus ad hanc opinionem probandam solus afferri potest, soph. elench. 177b, ubi ὅρως et ὅρος voces τῇ προσῳδίᾳ (*sua prosodia*) pronuntiatae differre dicuntur potestate, — is dubito an ita corrigendus sit, ut ὅρος mutetur in ὅρως. antiquiore tempore προσῳδίας vocem nihil nisi tenores significasse probare videntur etiam Varronis et Quintiliani verba, de quibus alibi dicam, denique quod tenores tantum, opinor, iure licet dicere cantu quodam addi, non spiritus, non tempora

πρόσωπον de personis verborum et pronominum. προσώπου 58, 1. πρόσωπα 47, 1. 54, 4. 64, 1. 65, 1. προσώπων 46, 4. 60, 4. 63, 2. *125 I 8. — universae προσώπου notionis definitionem hanc praebent erotemata vetustissima: τὸ διὰ τῶν οικείων αὐτοῦ ἐνεργημάτων τε καὶ ἰδιωμάτων φανερώς καὶ ὠριμένως τῶν ὁμοφυῶν αὐτοῦ παρέχον ἡμῖν τὰς ἐμφάσεις

προτακτικός de eis vocalibus, quae alteri praemissae diphthongum effi-

cere possunt 10, 4 bis et 6 (sed verisimile est 10, 4 — 7 ab aliena manu addita esse, vide Add. LXXIX 28). de articulo praepositivo 61, 3 (sed vide Add. XCII 6, Z. *Wiederherstellung* p 76)

προτάσσω. προτασσόμενον de articulo praepositivo 61, 2 [et 3 in codd. deterioribus et editionibus]. προτασσόμεναι 10, 5

προτιθεμένη de praepositionibus 70, 2
προφορά *pronuntiatio* 6, 5

πρόχειρος ἀπόδοσις *prompta expositio* 6, 1

πρῶτος exemplum nominis ordinalis 44, 2. — usurpatur πρώτη 51, 1. 58, 1. 59, 4. πρώτον 5, 4. 51, 4 bis. πρώτης 59, 4. πρώτην 25, 4

πρωτόντος de nominibus, verbis, pronominibus primitivis, quae opponuntur derivatis. πρωτοτύπου 28, 6. πρωτότυπον 25, 3 bis. 50, 1 bis. πρωτότυποι 68, 3. πρωτοτύπων 65, 1 et 2. 66, 3. 67, 3

π̄ litterae characteristicae primae barytonorum coniugationis 54, 2

πτῶσις *casus*. πτώσεις 24, 7. 31, 5. 62, 1 et 5. 64, 1. 67, 3. † πτῶσιν 15, 2

πτωικός de vocibus quae in casus flecti possunt: de nomine 24, 3; de articulo 61, 2

πύξ exemplum adverbiorum qualitatis 75, 1

* πύρ exemplum circumflexionis 106, 3
† πύρινος exemplum nominum μετου-

σιαστικῶν 45, 2
* πυρρίχιος 117, 9

πῶ in numero coniunctionum expletivarum est 99, 1. ubique pro adverbio voculam habebant atque, ubi non inclinabatur, circumflectebant Apollo-nius Dyse. et Herodianus: ad l. l.

πῶς exemplum adverbiorum interrogationis 83, 2. — indefinitum πῶς etiam in coniunctionum expletivarum numero habitum est: ad 97, 1—100, 1 in med. p 97

P

ρ consonans 11, 2 et 5. 14, 7. 15, 2 et 3. 16, 2. littera characteristica quintae barytonorum coniugationis 56, 2

ρᾶ in numero coniunctionum expletivarum est 97, 1. D. voculam in enumerandis expletivis separat ab ἄρ;

posteriores technici intellexerunt utrumque ab eodem ἀπα derivandum esse: ad 97, 1—100, 1 in med. p 98 ῥάβδος in derivando rhapsodiae nomine 8, 5

ῥαβδωδία vox ficta ad inlustrandam ῥαψωδίακ originem 8, 5

ῥάπτειν in priore originatione ῥαψωδίακ vocis, quam omittunt codices, legebant scholiastae et Armenius: ad 8, 5

ῥαψωδία 8, 4 et 5

ῥῆμα ubique significat id vocum genus, quod et Latinorum plerique et nos *verbum* appellamus: nominativus legitur 23, 1. 46, 4. *125 I 2. ῥήματος

29, 3. 72, 4. ῥήματι 46, 5. 60, 4. 72, 5. ῥημάτων 14, 8. 53, 6. 54, 1. 57, 5. 59, 3. 60, 2. *125 I 5. — *ῥῆμα exemplum spiritus asperi 106, 3

ῥηματικὸν ὄνομα *nomen a verbo ductum* 25, 7. 29, 3

* ῥητορικὴ τέχνη 117, 1

ῥοῖζος. exemplum nominis sonum imitantis 42, 4. eandem vocem unus ex scholiastis videtur invenisse 12, 2. ad alterum locum cfr Addenda LXXIX 37 LXXX 5 et scholion Lipsiense ad Iliad. Δ 20: ἔστι δὲ μύζειν τὸ τὴν φωνὴν τοῦ μ̄ στοιχείου ἐκφωνεῖν, ὡς ἐκ τοῦ τ̄ ὁ ciγμός καὶ ἀπὸ τοῦ ρ̄ ὁ ῥοῖζος

Σ

σ̄ consonans 11, 2 et 5. 14, 6 ter. 15, 2 et 3. 16, 2 et 5

σαντοῦ pronomen compositum 68, 2. σαιτός in erotematis Tubingensibus: ad 68, 1—2

σαπῶς inter exempla adverbiorum μερότης habet commentariolus byzantius σ (74, 3); eandem vocem forsitan interpretatus sit Syrus: Add. XCIV 22

* Σεῖν voc exemplum amphibrachi 119, 4

σημαίνω. σημαίνουσι 91, 2. σημαῖνον 24, 3. 33, 6. 34, 1. 40, 2 et 4. 44, 4

σημαντικά cum genetivo 76, 4

σημεῖον de interpunctionibus 7, 5 bis et 7. — *σημεῖα de notis prosodiarum 106, 2

σήμερον exemplum adverbiorum temporis finitum significantium 74, 1

σιγμοῖς in describendis semivocalium natura et usu 12, 2. vide adn. ad h. l. et Addend. LXXIX 37 LXXX 5 — 17 et cfr scholion Lipsiense ad Iliad. Δ 20: ἔστι δὲ μύζειν τὸ τὴν φωνὴν τοῦ μ̄ στοιχείου ἐκφωνεῖν, ὡς ἐκ τοῦ τ̄ ὁ ciγμός καὶ ἀπὸ τοῦ ρ̄ ὁ ῥοῖζος

* Σόλων exemplum iamibi 118, 3. etiam pro trochaei exemplo legitur depravatione genuinae vocis 118, 2

σός 65, 1. 67, 1 et 5. σοῦ 67, 5. σῦ 67, 5. σόν 67, 6. σῶ 67, 2. σοί 67, 2. — σός vocativus in erotematis Tubingensibus et in uno codice tractatus byzantii qui est de pronominum flexione: ad 67, 6 in med. p 68

Σοφοκλῆς exemplum nominis ex duabus vocibus corruptis compositi 30, 2

* σοφός ex. nominis oxytoni 109, 2

σοφῶς exemplum adverbiorum μερότης 74, 3

σπαθῆ inter ea nomina synonyma quae gladium significant 36, 6

σπείρω exemplum quintae barytonorum coniugationis 56, 3

* σπονδεῖος 117, 9. 122, 1 et 9. 123, 1

σ̄ litterae characteristicae quartae barytonorum coniugationis 55, 5

στεφανῶ exemplum tertiae verborum circumflexorum coniugationis apud Choeroboscum et Macrobius: ad 59, 1—2

* Στηχιόρος exemplum paeonis primi 120, 2

στιγμή punctum ad distinguenda singula enuntiata aut enuntiatorum partes positum 7, 4 et 5. 8, 1 bis

στοιχεῖον *elementum, littera*, στοιχεία 9, 6. 15, 2. στοιχείων 17, 5

στοῖχος in originatione στοιχείου vocis 9, 6

-στος terminatio superlativorum 28, 5 in TVH A fl

σύ 65, 1. 66, 3. 67, 3. 68, 3. σοῦ 67, 3. 68, 1. σοί 67, 4. cé 67, 4. cú voc. 67, 4. σῶν 66, 3. ὑμεῖς 67, 1

συγγένεια de necessitudinibus quae intercedunt inter praescens et imperfectum, perfectum et plusquamperfectum, futurum et aoristum 53, 3

σύγγραμμα. συγγραμμάτων de prosae orationis scriptis 6, 5. σύγγραμμα appellatur technē in scholiis: ad inscriptionem artis p 3

συγγραφεύειν de scriptoribus qui pedestri oratione utuntur 5, 2

συγγραφόμενον (non προσγραφόμενον) de ι littera non audita sed adscripta dicitur in commentarioli byzantii codicibus vetustissimis: ad 58, 3

συγγυμνάζω. συγγεγυμνασμένων in Stoicorum definitione τέχνης: ad 115, 3 in med. p 116

συγκαταθέσεως ἐπιρρήματα *adverbia adnucendi* 78, 3. de usu Apolloniano et Herodianeo vide adnot.

συγκεῖμαι de consonis duplicibus 14, 5. *συγκεῖσθαι dicuntur quinque primi loci hexametri ex dactylo vel spondeo 122, 1, item quinque primi loci trimetri iambici ex pedibus diversis 122, 13

συγκρίσις in definitionibus comparativi et superlativi 27, 3. 28, 4. — συγκρίσεως ἐπιρρήματα *adverbia comparativa* 83, 1

συγκριτικὸν ὄνομα *nomen comparativum (gradus comparativus ex nostro loquendi usu)* 25, 6. 27, 3 et 6

συζυγία coniugatio i. e. classis verborum quae consequenter flectuntur 47, 2. 53, 6 bis. 57, 3 et 5. 59, 3. *125 I 3. quod D. συζυγίαν 53, 6 dicit ἀκόλουθον ῥημάτων κλίειν esse, id non sic accipiendum est quasi technographus illo nomine flexionem ipsam significari opinatus sit; sed brevius locutus est, debebat ita fere: συζυγία ἐστὶ κύστημα ῥημάτων ἀκολουθῶν κλινομένων. cfr CEASchmidt Beitrage p 362—364. — * συζυγία metrica XV 8

συλλαβή 16, 7. 17, 4. 19, 6. 20, 4. συλλαβὴν 10, 5. *110, 5. *πρὸ μιᾶς συλλαβῆς τοῦ τέλους 109, 3. 110, 3. *πρὸ δύο συλλαβῶν τοῦ τέλους 109, 4. *κύστημα συλλαβῶν 117, 5

* συλλαβικὸς τόνος nuncupatur gravis, quia omnes syllabae hoc tenore pronuntiantur, quaecumque neque accuntur neque circumflectuntur 110, 5

σύλληψις in definienda syllaba 16, 7. — * συλλήψεως ἐπιρρήματα *adverbia comprehensionis sive collectionis* 84, 3.

haec classis, ab ἀθροίσεως adverbiiis haudquaquam discrepans, posteriore tempore in artem inlata est: ad 84, 3 et Addenda p XCVI 31. — πρὸς τὰς ἐπιφοράς τε καὶ συλλήψεις τῶν ἀποδείξεων idoneae dicuntur coniunctiones ratiocinativae 95, 2. at nusquam repperi alterum exemplum συλλήψεως nominis ita usurpati, ut collectionem logicam, conclusionem significaret. quapropter coicio scribendum esse πρὸς τὰς ἐπιφοράς τε καὶ προσλήψεις. cfr Laertius Diog. VII § 76: λόγος δέ ἐστιν (ὡς οἱ περὶ τὸν Κρίνιν φασι) τὸ συνεστηκὸς ἐκ λήμματος ἢ λημάτων καὶ προσλήψεως καὶ ἐπιφοράς, οἷον ὁ τοιοῦτος· «Εἰ ἡμέρα ἐστὶ, φῶς ἐστίν. Ἥμέρα δέ ἐστι. Φῶς ἄρα ἐστὶ». λήμμα μὲν γάρ ἐστι τὸ «Εἰ ἡμέρα ἐστὶ, φῶς ἐστίν», πρόσληψις τὸ «Ἥμέρα δέ ἐστιν», ἐπιφορά δέ τὸ «Φῶς ἄρα ἐστὶ», et vide exempla quae in arte Dionysiana subsequuntur: ἄρα ἀλλὰ ἀλλαγὴν τοῖνυν τοιγάρτοι τοιγαροῦν, quorum primum et extrema tria ἐπιφοράς inducunt, secundum et tertium προσλήψεις

συλλογιστικοὶ σύνδεσμοι *coniunctiones ratiocinativae (collectivae vel rationales* Prisc.) 88, 2. 95, 2

συμβαίνω. ἀπὸ τινος συμβεβηκός in dicitur nomen φερώνυμον 37, 1

συμπλεκτικοὶ σύνδεσμοι *coniunctiones copulativae* 87, 1. 88, 3. cfr definitio stoica apud Laertium VII § 72: συμπλεγμένον δέ ἐστιν ἄξιωμα, ὃ ὑπὸ τινων συμπλεκτικῶν συνδέσμων συμπλέκεται· οἷον «καὶ ἡμέρα ἐστὶ καὶ φῶς ἐστίν». complectitur autem haec classis apud Dionysium plures voces quam quas nos copulativas nuncupare solemus, atque etiam apud Apollonium Dyscolum (vide de adverbio 592₃₃ B. = 180₂₇ Schn. μὲν δέ. 618₁₃ = 204₄ δέ. synt. 9₂₂ ἤτοι). nostris copulativis Trypho aut superior Tryphone technicus speciale nomen ἀθροιστικῶν indidit (vide Apoll. de coni. 496₁₃ 497₄ = 230₅ 20), quo nomine etiam Apollonius praeter generalem appellationem utitur (synt. 87₁₄ 20 122₁₃; 86₅) συμπληρωματικὸς vide παραπληρωματικὸς

σύμφωνον scil. γράμμα *littera consonans* 11, 1 et 2. 14, 4 et 5. 16, 7. 18, 3 et 4. 19, 1 et 2 bis et 3. 21, 1

σύν praepositio monosyllaba 71, 2. de eius anastrophā vide adn. ad hunc locum. usus est ipse Dionysius hac voce nusquam nisi in synthesesi

συναπτικοὶ σύνδεσμοι quos nos dicimus *condicionales* 88, 1. 91, 2. Laertius Diog. VII § 71: τῶν δ' οὐχ ἀπλῶν ἀξιω-
υάτων συνημμένον μὲν ἔστιν (ὥς ὁ Χρύσιππος ἐν ταῖς διαλεκτικαῖς φησι καὶ Διογένης ἐν τῇ διαλεκτικῇ τέχνῃ) τὸ συνεστὸς διὰ τοῦ εἰ συναπτικοῦ συν-
δέσμου, et Philoponus ad Aristotelis Anal. priora fol LXa p 169^b₄₅ Br.: τὸ δὲ ὅλον τοῦτο τὸ «εἰ ἡμέρα ἐστίν, ἥλιος ὑπὲρ γῆν ἔστι» τοῦτο συνημμέ-
νον διὰ τὸ συνηφθαι ταῦτα ἀλλήλοισι, ubi ex antecedentibus subaudienda sunt οἱ Περιπατητικοὶ ὠνόμασαν et intellegendi antiquiores Aristotelis sectatores

συναρῥοι ἀντωνυμίαι vocantur pro-
nomina possessiva quia possunt eis praeponi articuli 69, 4 et 5

συνάρεια de conexu protasis condicio-
nalis et apodosis apud Apollonium Dyseolum: vide ad 91, 2 — 92, 1 (in extr. p 91) et synt. 266¹⁶ et libr. de coni. 483²⁰ B. = 217²¹ Schn. (483¹⁹ scribendum εἰ ζῶ, καὶ ἀναπνέω pro καὶ ζ. κ. ἀ.)

σύνδεσμος *coniunctio* 23, 2. 86, 3. 87, 1. definivit hanc orationis partem D.: λέξις συνδέουσα διάνοιαν μετὰ τά-
ξεως καὶ τὸ τῆς ἐρμηνείας κεκηνὸς πληροῦσα, cuius ὅρου verbum ulti-
mum iam ante saeculi quinti exitum in δηλοῦσα depravatum, ante medium saec. XIV ab Moschopulo restitutum est. Stoici definiverant: σύνδεσμός ἐστι μέρος λόγου ἀπτων συνδοῦν τὰ μέρη τοῦ λόγου (Laert. VII § 58). hunc ὅρον Apollonius ita mutavit auxitque ut definiret: σύνδεσμός ἐστι μέρος λόγου ἄκλιτον συνδετικὸν τῶν τοῦ λόγου μερῶν, οἷς καὶ συζημαίνει, ἢ τάξιν ἢ δύναμιν παριστῶν, ab Dionysio nihil nisi τάξεως nomen mutua-
tus. hanc enim finitionem, quam tradit probatque Heliodorus vel potius Choerob. Σ 952⁷, Apollonianam esse:

arbitror invito etiam auctore locuple-
tissimo RSchneidero meo (mus. rhe-
nan. 1874 p 183) non solum ea ratione commotus, quod Priscianus III 93² eundem ὅρον expressit: *coniunctio est pars orationis indeclinabilis, coniunctiva aliarum partium orationis, quibus consignificat, vim vel ordinationem demonstans*, sed etiam quia Heliodorus (vel potius Choeroboscus), qui Σ 952⁶ —¹⁸ illam coniunctionis descriptionem tamquam iustam Dionysianae utpote ἐπταισμένην opponit, plane parili modo Σ 982⁵ —²⁵ 924⁷ —²¹ 931³³ — 935⁸ Apollonianas et Dionysianas verbi, praepositionis, adverbii definitiones inter se confert; neque τῶν τοῦ λό-
γου μερῶν verba ab Apollonii disciplina ita discrepare puto ut suspicio-
nem movere possint, sed, quamquam plerumque Dyseolus dicit enuntiata coniunctionibus conecti, tamen cum puto τὰ μέρη τοῦ λόγου ex Stoicorum definitione retinere non dubitasse, quia hoc modo non excluderetur enun-
tiationum copulatio, sicut non dubitavit, ubi de ordine partium orationis disserit, synt. 18¹² dicere: ἐπὶ πᾶσι δὲ τοῖς κατελειγμένοις (scil. τοῖς τοῦ λό-
γου μέρεσι) ὁ τούτων συνδετικὸς σύν-
δεσμος παρελαμβάνετο

συνδέω de coniunctionibus. συνδέουιν 89, 1. συνδεῖν 95, 1. συνδέουσα 86, 3

συνεφωνέω. μὴ συνεφωνουμένου de ἱ littera adscripta sed non pronun-
tiata 58, 4

συνεπάρδω exemplum verbi parasyntheti in erotematis vetustissimis: ad 51, 1

* συνπέια. ἐν τῇ συνεπέῃ substituitur gravis accentus in locum acuti 111, 2

σύνθεσις de verborum compositione, qua enuntiatum efficitur 22, 5. συν-
θέσει de vocum compositione ea, qua una vox efficitur 70, 3

σύνθετον de nominibus, verbis, pro-
nominibus, adverbiiis compositis. σύν-
θετον 29, 5 et 6. 50, 3 et 4. 68, 1 et 2. σύνθετα 73, 1 et 2. συνθέτων 30, 1. * σύνθετος πούς 117, 6

σύνταξις. συντάξει de ea praepositio-
num et aliarum orationis partium con-
iunctione, qua praepositio non coa-
lescit cum altera voce, sed adponitur

tantum 70, 3. contra Apollonius Dyscolus nomine utebatur non solum de parathetico, sed etiam de synthetico vocum conexu: v. ad 70, 2—3 et Lehrsii Herodianum p 87. — σύνταξις de verborum constructione qua enuntiatum efficitur 22, 4

συντασσόμενα de consonantium et vocalium coniunctione 11, 3

συνώνυμον ὄνομα 33, 2, 36, 5. synonyma D. appellat nomina diversa idem significantia. nec aliter definiunt erotemata vetustissima, sed catechismi Moschopuli (*E^b*) et Nili (*E^v*) discrepant. nam apud illum legimus: τὸ κατὰ διαφόρων μὲν τῷ ἀριθμῷ, τῆς αὐτῆς δὲ οὐσίας ὄντων τὸ αὐτὸ λεγόμενον (homonymon definiverat: τὸ κατὰ διαφόρων οὐσιῶν τὸ αὐτὸ λεγόμενον). apud Nilum: τί ἐστὶ συνώνυμον; οὐτινος τὸ ὄνομα καὶ ὁ ὅρισμός ἐνι ὁ αὐτός, ὥς ὁ Πέτρος καὶ ὁ Παῦλος· ἀμφότεροι γὰρ ἄνθρωποι λέγονται. καὶ τῆς αὐτῆς οὐσίας εἶναι. cfr Aristotel. categor. 1a₆: συνώνυμα δὲ λέγεται ὧν τό τε ὄνομα κοινὸν καὶ ὁ κατὰ τοῦνομα λόγος τῆς οὐσίας ὁ αὐτός, οἷον ζῶν ὃ τε ἄνθρωπος καὶ ὁ βοῦς. ὁ γὰρ ἄνθρωπος καὶ ὁ βοῦς κοινῷ ὀνόματι προκαγορεύεται ζῶν, καὶ ὁ λόγος δὲ τῆς οὐσίας ὁ αὐτός (ad τῆς οὐσίας cfr scholia et Waitz I p 269 seq). hunc usum secuti, quem Stagirita frequentavit et ab magistro accipere Peripatetici, etiam Moschopulus et Nilus res diversas eiusdem generis, quae communi generis nomine appellari possunt, συνώνυμα nuncupant neque vero nomina diversa eiusdem potestatis. At alter quoque nominis usus iam apud Aristotelem deprehenditur, vide rhetor. III 2 p 1404b₃₇: τῶν δ' ὀνομάτων τῷ μὲν κοφιστῇ ὁμωνυμῖαι χρῆσθαι, τῷ ποιητῇ δὲ συνωνυμῖαι. λέγω δὲ κύρια τε καὶ συνώνυμα οἷον τὸ πορεύεσθαι καὶ τὸ βαδίζειν· ταῦτα γὰρ ἀμφότερα καὶ κύρια καὶ συνώνυμα ἀλλήλοις (cfr Simplicius ad Arist. categ. 43a₁₃ et 27). ad has synonymias significandas Spensippus (Simpl. ad Arist. cat. 43b₁₉—29) et Peripatetici adhibebant πολωνύμων appellatorem (qua

Aristoteles usus non est nisi de rebus quibus multa nomina sunt), irrepseruntque ὀνόματα πολωνύμα etiam in grammaticorum libros: vide ad 36, 5 et sub πολωνύμων

συριγμός. συριγμοῖς aut in arte 12, 2 aut in scholiastae explanatione pro cιγμοῖς legebat Armenius, trisyllabum nomen eandem vim generalem persaepe habet quam bisyllabum atque interdum invenitur in illius locum substitutum: ad 12, 2 et Addend. LXXX 14

οὐσιτέλλεται de correptione vocalium ancipitum 10, 3

* κύστημα in τέχνης definitione 115, 3. — * κύστημα συλλαβῶν in definitione pedis 117, 5

συστολή de correptione vocalium ancipitum 20, 2

σφεῖς 67, 1 vide ?

cfétere cféterw cféteroι vocativi in tractatu aevi byzantii: ad 67, 6 in med. p 68. cfr Apoll. de pronom. 27A = 22₁₇

σφόδρα exemplum adverbiorum intensivorum 84, 1

cfwé addunt 66, 3 erotemata commentariolique byzantii codices duo; idem fortasse in techne legebat Armenius: vide adn. ad l. 1.

σφῶϊ 66, 3 vide c

σχέσεις 76, 2 de diversis condicionibus quae adverbii localibus significantur: eius hominis qui in aliquo loco versatur, eius qui in aliquem locum tendit, eius qui ex aliquo loco venit

σχετλιαστικά ἐπιρρήματα *adverbia dolorem significantia (interiectiones dolentis technicorum latinorum)* 77, 1. latius patet vis appellationis apud Herodianum grammaticosque posteriores. in libro περὶ μονήρου λέξεως 27₁₃ et apud Arcadium 208₁₈ Schm. etiam βαβαί inter σχετλιαστικά numeratur, quod Dionysio exemplum est θαυμαστικῶν. bacchantium interiectiones (Dionysii ἐπιρρήματα θειασμοῦ) adscribuntur σχετλιαστικοῖς apud Ioannem Alex. 36₁₅—17 Arcad. 208₁₇ Theognostum 158₁₁, qui locus etiam nunc ita restituendus esse mihi videtur: ὁ αὐτός (scil' Ἡρω-

διανός) φησιν, ὡς οὐ δεῖ τὰ χρετλια-
 κτικά τῶν ἐπιρρημάτων, οἷον τὰ βακ-
 χευτικά, ὑπὸ τὴν ἔντεχνον ἀκολουθίαν
 ἄγειν, εἴγε οὐδὲ μέρη λόγου τινὲς εἶναι
 ταῦτα ἐνόμισαν· πασχούσης γάρ ψυχῆς
 ἢ διακόρου ὑπὸ οἴνου οὔσης ἄλογοι
 δῆλον ὅτι καὶ αἱ ἐκφωνήσεις αὐτῆς.
 διὸ καὶ ἐπ' αὐτῶν ἔσθ' ὅτε τὸ δακὺ
 πνεῦμα ἀλόγως ἐν τῇ λητούσῃ συλ-
 λαβῇ ὁράται, ὡς ἔχει τὸ εὐοῖ εὐάν
 εὐαῖ, vide mus. rhenan. 1864 p. 37.
 (Apollonius Dyscolus distinguit χρε-
 τλιακτικά et εὐαστικά in l. de adv.
 531₁₆ B. = 121₂₁ Schn.)

σχήματα *figurae* nominum et verbo-
 rum tria distinguuntur: simplex, com-
 posita, decomposita; pronominum duo:
 simplex et composita. 24, 6. 29, 5. 47,

1. 50, 3. 64, 2. 68, 1. — *σχήματα he-
 xametri dactylici XIV 30

σχηματίζω de nominum patronymico-
 rum fictione. σχηματίζει 26, 6. ἐσχη-
 ματισμένον 25, 8

σχηματισμός. καθ' ἓνα σχηματισμὸν λε-
 γόμενον = ἄκλιτον apud Apollonium
 Dyscolum: ad 70, 2—3

Σωκράτης exemplum nominis proprii
 24, 5. 33, 7

σῶμα ἢ πρᾶγμα, i. e. *rem concretam*
aut abstractam, significat nomen 24,
 3. — ἀπὸ σώματος sumitur pars ad-
 iectivorum 34, 5. 35, 1

σῶν terminatio comparativorum 28, 2
 in TVHAFb

σώφρων exemplum epitheti ab animi
 qualitate sumpti 34, 5

Τ

τ littera consonans 11, 2. 12, 3 et 5. 13,
 3. 14, 2. — littera characteristica ter-
 tiae coniugationis barytonorum 55, 3
 [ττ VHAf]

τακτικόν ὄνομα *nomen ordinale* 33, 5.
 44, 2

τάξις in explanando στοιχείου nomine
 9, 6. in definiendo nomine ordinali
 44, 2. τάξεως ἐπιρρήματα *adverbia*
ordinativa 80, 3. de eo ordine, qui
 coniunctionibus significatur 86, 3. 92,
 2. — *ἐν τάξει τινός κεῖσθαι 122, 2

τάσσω. τεταγμένα καθ' ἑνὸς κυρίου
indita uni nomini proprio dicuntur
 διώνυμα 37, 3 pro καθ' ἑνὸς ἀνθρώπου

-ταίος terminatio superlativi 28, 4

τάχα exemplum adverbiorum dubitati-
 vorum 80, 2

ταχύς exemplum epitheti a corporis
 qualitate sumpti 35, 1

τέ in numero coniunctionum copulati-
 varum est 89, 1. etiam in expletivis
 posuerunt Aristarchus et Herodianus,
 ac dubitandum est an incuria librarii
 interciderit vocula apud Dionysium,
 ubi expletivae enumerantur. — Vsur-
 patur τέ ab technographo cum καὶ
 coniunctum 5, 2. 6, 1. 12, 2. 24, 4.
 25, 1. 31, 3 et 7. 46, 4. 60, 4. 70, 3.
 95, 2

* τεκτονική τέχνη 117, 1

Τελαμώνιος in discernendis Aiacibus
 36, 2

τέλειος. τελεία στιγμή sensum finitum
 indicat 7, 4. τελείου et τελείων de
 vocibus, quae ita cum aliis compo-
 sitae sunt, ut nihil eis sit demptum
 30, 2 et 3 et 4

* τελευταία συλλαβή 122, 11

τελικά στοιχεία *litterae finales* 15, 1

* τέλος *exitus vocis* 109, 1 et 3 et 4.
 110, 1 et 3 et 6. 111, 3. — *τέλος
 εὐχρηστον τῶν ἐν τῷ βίῳ in Stoico-
 rum definitione τέχνης 115, 3

-τέρως terminatio comparativi 27, 6

τέρπω exemplum primae barytonorum
 coniugationis 54, 2

τέσσαρες 30, 1. 59, 3. τέσσαρα 14, 7.
 16, 4. τεσσάρων 56, 2. τέσσαρας 53, 2

τετάρτη 59, 9. τέταρτον 6, 1. 55, 5

τετρακίς exemplum adverbiorum nu-
 merum significantium 76, 1

* τετραποδία βουκολική 123, 7. 124, 4

* τετρακύλλαβοι πόδες 117, 8. 119, 8 et
 10

* τετράχρονος πούς 117, 9. 118, 4. 119,
 1 et 3. 120, 1

τέχνη de arte grammatica 6, 3 in in-
 scriptione libri Dionysiani: vide ad-
 notationes in p. 3. de ea recitandi
 virtute, quae posita est in prosodiis
 pronuntiandis 6, 7, cfr adn. ad 5, 4.

- *τέχνης notio definitur 115, 3. *τεχνῶν διαφορά indicantur 116, 1
- τεχνικός nuncupatur Dionysius: ad inscriptionem libri Dionysiani in p 3—4.
- τεχνικὸν ὄργανον grammaticae appellantur ab artis scholiastis ἐτυμολογίας εὐρεσις ἐτ ἀναλογίας ἐκλογισμός: Add. LXXVIII 29
- τεχνογράφος nominatur Dionysius: ad inscriptionem enchiridii initio paginae 4
- τεχνολογία titulus enchiridii Dionysiani est apud unum ex scholiastis: v. med. p 3
- τεχνῶν. ὁ τεχνῶσας appellatur Dionysius ab grammatico anonymo codicis Barocciani 167: ad inscriptionem technes initio paginae 4
- τέως exemplum adverbiorum tempus finitum significantium 74, 2
- τηλικούτος exemplum nominis αναφορικοῦ 40, 3
- τίθῃμι exemplum coniugationis primae verborum in μι exeuntium 59, 5. in Theodosianis canonibus paradigma est omnium verborum in μι desinentium, indeque flexiones eius excerptae sunt et adnexae arti Dionysianae, sicut tabula flexionum verbi τύπτω: vide XVI 24 XXV 17 LIII 16. — Usurpatur ab Dionysio τιθέμενον cum ἐπὶ praepositione et genetivo coniunctum de nomine epitheto 34, 4; idem cum κατὰ et gen. coniunctum de nomine homonymo 36, 1; [τιθέμενον pro λεγόμενον 39, 3 in VHAfb]; τεθὲν ἀπὸ τινος συμβεβηκός de nomine phronymo 37, 1
- τιθῶ verbum primum, unde ducitur τίθῃμι 59, 5
- τίκτω exemplum secundae verborum barytonorum coniugationis 55, 2
- τιμῶ ex. secundae verborum circumflexorum coniugationis apud Macrobium, qui sumpsisse videtur ex Apollonii Dyscoli rhematico (v. mus. rhenan. 1864 p 39 seqq). etiam in syntacticis exemplis fingendis τιμῶν verbum Apollonio usitatissimum est. vide adn. ad 58,
- τίς exemplum nominum interrogativorum 39, 2. usurpatur τίνι 8, 1. cfr quae infra adiecta sunt enumeratis tlc indefiniti formis
- τις indefin. usurpatur 8, 5. 38, 2. τί 18, 1 20, 1 bis. 33, 1 bis. 35, 3. 4. 42, 1. τινός 37, 1. †45, 1. τινὰ 8, 4. 9, 6. τινὲς 16, 3. 31, 1. 57, 3. 100, 2. interroganti tibi, cui orationis parti voculam Dionysius adscripserit, respondebo dubitari non posse, quin posuerit sicut interrogativum τίς in nominibus, inter quae utrumque numeraverunt etiam Apollonius Dyscolus (refutatis eorum argumentis qui pronomibus adscripserunt, de pronom. 33 A — 36 A = 27, — 29, 10 Schn.) et Herodianus (περὶ μονήρου λέξεως 19, D. 60, L.). sed nusquam indefinitum τίς Dionysius profert in enumerandis nominum speciebus, nisi cum ὅς compositum inter exempla ἀορίστων ὀνομάτων 39, 4
- Τισαμένος exemplum phronymi 37, 1
- τοί in numero coniunctionum expletivarum est 99, 1. non ubique πλεονάζειν vocem demonstravit Apollonius Dyscolus: ad l. 1.
- τοιγαροῦν in numero coniunctionum ratiocinativarum est 96, 2
- τοιγάροι inter coniunctiones ratiocinativas est 96, 2
- τοίνυν inter coni. ratiocinativas 96, 1
- τοιούτος exemplum nominum ἀναφορικῶν 40, 2
- *τομαί hexametri dactylici 123, 6. *τομῶν εἶδη XV 8
- τόνος tenor, accentus 6, 15. *107, 1 et 3. *110, 5 et 6
- τοπικά ἐπιρρήματα adverbialia localia 76, 2
- τόπος in discernendis adverbiorum locum generibus: τόπου 76, 3. τόπων 76, 3. — *τόπους et τόπον de locis vocis, quos obtinet accentus 107, 6. 109, 6. 111, 1
- οῦς terminatio superlativi 28, 5 (deteriores codices τος)
- τοσοῦτος exemplum nominum ἀναφορικῶν 40, 2
- τότε ex. adverbiorum temporalium 73, 3
- τόττα ex. adverbiorum tempus finitum significantium 74, 2
- τραγωδίαν 6, 9
- τραγωδόν 12, 4
- τρεῖς exemplum nominis numeralis 44,

5. usurpatur: 7, 4. 17, 4. 20, 4. 26, 2 et 4. 27, 6. 30, 5. 48, 1. 51, 2. 53, 1 et 3. 57, 5. 62, 3. 76, 2. τρία 10, 2. 12, 5 bis. 13, 1. 14, 4. 16, 4. 24, 8. 29, 5. 50, 3. 51, 4. 62, 1 et 2

τρέχω exemplum secundae barytonorum coniugationis 55, 2

τρίς ex. adverbiorum numerum significantium 76, 1

* τρικύλλαβοι πόδες 117, 8. 118, 3

* τριτομόριον in supplemento metrico XIV 40

τρίτος exemplum nominum ordinalium 44, 3. τρίτη 55, 3. 59, 1 et 8. τρίτον 6, 1. 51, 4 et 5. τρίτου 58, 1. τρίτης 59, 8

* τρίχρονος πούς 118, 2 et 3. 119, 6

τριχῶς 34, 4

τρόπος. ποιητικούς τρόπους 5, 5. — de modis diversis syllabarum longae, brevis, communis 17, 4. 19, 6. 20, 4

* τροχάιος 118, 1. 122, 10. 124, 3. κατὰ τρίτον τροχάιον 123, 6. 124, 2

† Τρύφων ex. nominis a nomine derivati 29, 2. ubi tamen videtur in alius no-

minis locum a posteriore manu substitutum esse: Add: LXXXVI 24—40.

Dionysius forsitan scripserit Δίωv

Τρώων in exemplo usum comparativi inlustrante 27, 5

τύπος et τύποι de formis diversis patronymicorum, comparativorum, superlativorum 26, 1 et 3. 27, 6. 28, 4

τυποῦσθαι γραμμαῖς dicuntur litterae 9, 3

τύπτω et τύπτομαι exempla activi verborum generis et passivi 49, 1. τύπτω τύπτeton τύπτομεν ex. numerorum verbi 51, 2 et 3. [τύπτω τύπτεις τύπτει ex. personarum verbi in V H A f b 51, 4.] τύπτω ex. primae verborum baryt. coniugationis pro κόπτω aut iuxta κόπτω positum in erotematis vetustioribus: ad 54, 2 in p 55. * omnes flexiones τύπτω verbi vide p 125—132, excerptas illas ex Theodosii Alexandrini regulis verbalibus. de huius paradigmatis Theodosiani dominatione vide LIII 16—25

τυχόν exemplum adverbiorum dubitativorum 80, 2

Υ

υ vocalis 9, 7. 10, 2 et 5 et 6 bis. 16, 2
ύγιης φωνή aut ύγιης τάς in prosodiae definitione Herodiana: ad 105, 1 in med. pagina

ύγρός. ύγρά στοιχεῖα litterae liquidae 14, 9. ύρόν fortasse Armenius legebat pro άμετάβολον 21, 2

ύδωρ exemplum nominis neutrius in π desinentis 16, 2

υῖός exemplum nominis ad aliquid dicti 35, 3 [exemplum υῖ diphthongi in codd. deterioribus et edd. 10, 7]

ύμεῖς 67, 1 vide κύ

ύμέτερε vocativus in codice Hamburgensi tractatus de pronominum flexione et in erotematis Tubingensibus: ad 67, 6 in med. p 68

ύπαρξίς. ύπαρξιν non significant coniunctiones quas *condicionales* nunc vocamus (συναπτικοί σύνδεσμοι) 91, 2, sed eae quae *causales* hodie vocantur (παρασυναπτικοί) 92, 2. — ύπάρεως vocabulo interpretatur unus ex scholiastis οὐσία nomen in definitione

όνόματος κυρίου, quod interpretamentum fortasse convertit Armenius: Addend. LXXXVIII 5

ύτέρ praepositio bisyllaba 72, 2

ύπερθετικός όνομα nomen superlativum (gradus superlativus ex nostro loquendi usu) 25, 7. 28, 3

ύπερσυντέλικος χρόνος tempus plusquamperfectum 53, 2 et 4. * ύπερσυντέλικου 125 III 9 et 18. 126 II 33. 127 II 29 et 32 III 16. 128 I 16 et 25 II 23. 129 I 2 et 13 II 25. 130 I 37 II 2 III 2. 131 I 38. II 2 III 15

ύπό praepositio bisyllaba 72, 2. usurpatur cum genetivo coniuncta 66, 1; cum accusativo 26, 7

ύποβέβληται de specie quae subiecta est generi 23, 3

* ύποδιαστολή id signum quo voces confines distinguuntur; quae distinctio in προσηϋών numerum relata est, speciali autem nomine (una cum elisione et coniunctione duarum vocum) πάθος appellata: 106, 1 et 5. 107, 5.

114, 2 (vide adnotationem). cfr etiam ind. sub προσῳδία

ὑπόθεσιν de argumento rhapsodiae 8, 4

ὑποκείμενα in ὀνόματος definitione Apolloniana: Addend. LXXXIV 11

ὑποχορηστικὸν ὄνομα *nomen diminutivum* 25, 7. 28, 6. vide etiam Addend. LXXXV 2 LXXXVI 11

ὑπόκρισις. καθ' ὑπόκρισιν inbemur recitare 6, 6. Σ 744₁ (Steph): ὑπόκρισις ἔστιν ἀρμόζουσα τοῖς ὑποκειμένοις προσώποις ἐν τε λόγῳ καὶ ἐκινήματι. . . . . Καθ' ὑπόκρισιν οὖν τούτεστι κατὰ μίμησιν τῶν προσώπων. immo aliquanto latius patet nominis notio, ut apparet ex eis quae de singulis poesis generibus apte recitandis Dionysius § 2 praecipit. quid efficiat ὑπόκρισις, dicitur 6, 7: ἐκ μὲν γὰρ τῆς ὑποκρίσεως τὴν ἀρετὴν ὀρώμεν, scilicet τῶν ἀναγινωσκομένων (ut Melampus scholiasta ait) vel τοῦ ποιητοῦ

ὑπόμνημα nuncupatur technē in scholiis: ad inscriptionem technes p 3

ὑπολέπτωκε de speciebus generi subiectis 32, 2

ὑπόστασις. hoc vocabulo commentarius byzantius (σ) οὐσία nomen in definitione ὀνόματος κυρίου illustrat, quod interpretamentum fortasse convertit Armenius: ad 33, 6 in p 34 et Addend. LXXXVIII 5

ὑποστιγμή *subdistinctio*, quae ponitur sensu nondum finito ad discernendas unius enuntiati partes 7, 4 et 6. 8, 1 et 2. primus horum locorum ab Dionysio scriptus non est: Addend. LXXIX 2

ὑποτακτέον de specie generi subicienda 74, 1

υποτακτικός. ὑποτακτικὴ ἔγκλισις *modus subiunctivus vel coniunctivus* (v. ind. lat.) 47, 3. cfr Apoll. Dyscoli synt. 266₈: ὕγιως ἄρα ἀπὸ ἐνὸς τοῦ παρακολουθοῦντος τῇ προκειμένη ἐγκλίσει, τοῦ μὴ συνίστασθαι αὐτὴν εἰ μὴ ὑποταγείῃ τοῖς προκειμένοις συνδέσμοις, εἴρηται ὑποτακτικὴ, et Σ 884₂₂. — ὑποτακτικὰ στοιχεῖα appellantur ī et ū quia aliis vocalibus subiecta diphthongum efficiunt 10, 5. at 10, 4—7a posteriore manu addita videntur: *Zur Wiederherstellung des ältesten occid. Compendiums der Grammatik* p 77. — ὑποτακτικὸν ἄρθρον quod nunc *pronomen relativum* vocamus 61, 3. sed verba quae sunt «καὶ ἔστι προτακτικὸν μὲν ὁ, ὑποτακτικὸν δὲ ὅς» dubitandum est an Dionysii aliena manus addiderit: v. *Zur Wiederherstellung* p 76 et Addenda XCII 1

† ὑποτακόμενον 61, 2 [atque in VHAfb etiam 61, 3] de articulo postpositivo. vide adnotationes ad 61, 2—3 et cfr Addenda XCI 23 XCII 6

Υρρας vel potius Ὑρρας pater Pittaci: Ὑρρα 26, 3

Υρράδιος vel potius Ὑρράδιος exemplum eius patronymicorum formae, quae propria Aeolum dicitur 26, 3

ὑφειμένως *summissa voce* inbemur recitare poemata lugubria 6, 11

* ὑφέν, ἤ, id signum quo indicatur duas voces in unam compositas esse et pronuntiatione coniungendas; quae coniunctio in προσῳδῶν numerum relata est, speciali autem nomine (una cum elisione et seiunctione vocum confinium) πάθος appellata: 106, 1 et 4. 107, 5. 113, 5. cfr etiam ind. sub προσῳδία

Φ

φ littera consonans 11, 2. 12, 3 et 5. 13, 2 et 4. littera characteristic prima barytonorum coniugationis 54, 2

φάσγανον 36, 6 inter nomina synonyma est quae gladium significant

φέρε exemplum adverbiorum hortativorum 82, 1

φερώννημον ὄνομα nomen quod ab ali-

quo eventu inditum est 37, 1 atque 33, 2 (altero loco incuria librarii deest in codicibus optimis)

φεῦ exemplum adverbiorum doloris significantium 77, 1

φημί. φραθ' homericum exemplum θ litterae in τ tenuis locum substitutae ante spiritum asperum 14, 2. *φεατ'

- homericum exemplum apostrophí 106, 4
- Φιλῆμων** ex. nominum a verbis derivatorum 29, 3
- † Φιλίππιδης exemplum nominum decompositorum 29, 7
- φιλιππίω** exemplum verborum decompositorum 51, 1
- * Φίλιππος ex. amphibrachi apud Armenium 119, 4
- Φιλόδημος** exemplum nominum ex corrupta voce et integra compositorum 30, 3
- * φιλό_θεος exemplum prosodiae quae dicitur ὑφέν 114, 1
- φίλος** exemplum nominum ad aliquid dictorum 35, 3. φίλω ex. dualium in ῶ desinentium 16, 4. φίλοι ex. pluralium in ῖ desinentium 16, 5
- * φιλοσοφική τέχνη 117, 1
- * φιλόσοφος exemplum proceleusmatici 120, 1
- φλοῖσος** exemplum nominum sonos imitantium 42, 4
- Φοῖβος** exemplum eponymi 38, 4
- Φοῖνιξ** ex. nominum masculinorum in ῥ desinentium 15, 2
- φράζω** exemplum quartae barytonorum coniugationis 56, 1
- φράσιν** coniungere dicuntur 90, 1 etiam coniunctiones disiunctivae, quamquam res his vocibus disiunguntur
- φρονῶ** exemplum verbi non compositi 50, 4
- Φρύξ** ex. nominis gentilis 38, 6
- φύσει** longae dicuntur tres syllabarum species 17, 4 et 5. φύει breves vocales vocantur ε̄ et ο̄ 20, 1
- φυσικάς διφθόγγους videtur Armenius αῖ αῦ εῖ εῦ οῖ οῦ nominatas legisse in suo artis exemplari vel commentario vetere: ad 10, 8 in p 11
- φυτόν** exemplum nominum generalium 43, 2
- φωνή.** φωνῆς de voce humana 6, 15. vide s. ἐναρμονίου. — φωνήν ἀποτελεῖν vel ἔχειν dicuntur litterae 9, 8. 11, 3. — διὰ τῆς φωνῆς i. e. *formis vocum* non discerni dicuntur genera pronominum personalium 65, 2
- φωνῆεν** scil. στοιχεῖον vel γράμμα, *littera vocalis*. φωνήεντος 16, 7. 17, 1. 20, 5. 22, 1. φωνήεντι 18, 4. 21, 1. φωνήεν 20, 4. φωνήεντα 9, 7 bis. 10, 4. *112, 6. φωνήεντων 10, 1. 11, 3. 12, 1. 16, 7. — * γράμμα φωνήεν 112, 1. 2. 3. 6. * φωνήεντος τοῦ ε̄ 122, 7

X

- χ̄ littera consonans 11, 2. 12, 3 et 5. 13, 3 et 5. littera characteristic secunda barytonorum coniugationis 55, 1
- χαῖνω.** τὸ τῆς ἐρμηνείας κεχηγνὸς *orationem hiantem* 86, 4
- * χαλκευτική τέχνη 117, 1
- χαρακτῆρες** vocantur formae singulares et plurales nominum 31, 2
- χάριν erant qui, sicut ἔνεκα, in coniunctionum causalium numero haberent: ad 93, 2—94, 1 in med. p 93 et in med. p 94
- Χειρίσοφος** exemplum nominum ex duabus vocibus integris compositorum 30, 2
- χελιδών** exemplum femininorum in ῶ desinentium 16, 1. ex. nominum generis epicoeni 25, 2
- χθές dubito an legerint 74, 1 inter adverbia καιροῦ παραστατικά unus ex
- scholiastis et Syrus: vide adn. ad l. l. et Addenda XCIV 19
- χिताῶν** Ἐκτόρεος exemplum ab Homero sumptum 27, 2
- * χορείος 119, 6. 123, 1 et 4
- * χορίαμβος 120, 9
- χορός** exemplum nominum collectivorum 31, 2. 41, 1
- * χρεία. οὐκ ἔστι νῦν πολλή χρεία 111, 6 χρῆσθαι 95, 1 in Tb
- χρόνος** de mora recitandi quae interpunctione postulatur 8, 1. — χρόνοι de temporibus verbi 46, 4. 47, 1. 53, 1. * item genetivus singularis 125 I 7. 126 II 2. 127 II 25 III 12. 128 I 6 II 12 III 31. 129 II 12. 130 I 25 II 35. 131 I 27. III 2. definitur tempus sic in erotematis vetustissimis: ἡ τῆς αἰωνίου βρέσεως ἐπίνοια. ἄλλως·

πλατικὸς ἐνιαυτὸς ἢ ἀκαριαῖος· ἅμα γάρ τῳ βούλεσθαι ἔχει καὶ τὸ εἶναι, ita in Moschopuliis: τὸ κυμπαρεκτείνόμενον τῇ κυστάσει τοῦ κόσμου διάστημα, ὃ πᾶσα μετρεῖται κίνησις εἴτε ἀτέρων εἴτε ζώων εἴτε οὐτινOCOύν τῶν κινουμένων — χρόνου δηλωτικά ἐπιρρήματα 73, 3 (γενικοῦ sive καθολικοῦ χρόνου aut μερικοῦ: ad 73, 3). — *χρόνοι de quantitate vocalium 107, 1 et 3

χρύσειος exemplum nominis μετουσιατικοῦ 45, 2 in VHAfb

χρυσῶ χρυσοῖς χρυσοῖ exemplum tertiae verborum circumflexorum coniugationis 59, 1 et 2. idem huius verbi usus est apud Theodosium et Macrobius ad 59, 1—2

*χώρα de singulis hexametri et trimetri locis 121, 11. 122, 9 et 13. 123, 5

χωρίς exemplum adverbiorum ordinis 80, 3

Ψ

Ψ consonans 11, 2 et 5. 14, 4 et 6. 15, 2 et 3. littera characteristica septimae barytonorum coniugationis 57, 3
ψάλλω exemplum quintae coniugationis barytonorum in Theodosii canonibus, in deterioribus artis et commentarioli byzantii codicibus, in erotematis Moschopuliis et Tubingensibus, apud Chrysoloram Gazam Lascarium Chalcondylem: ad 56, 3 in p 57
ψιλός. ψιλὰ litterae tenues 12, 5. 13,

1 et 4. ψιλότερα τῶν δασέων dicuntur μέγα, 13, 2. [ἐ ψιλόν 10, 2 in VHf.]

*ψιλὴ προσῳδία 106, 1 et 4. 112, 2.

*ψιλὸν πνεῦμα 107, 4

*ψιλούμενον φωνήεν vocalis spiritu leni prolata 112, 3

ψόγον aut ἔπαινον significant epitheta 34, 4

ψυχή. ἀπὸ ψυχῆς sumitur pars epithetorum 34, 5

Ω

ω vocalis 9, 2 et 7. 10, 1 et 4. 15, 3. 16, 4 [ω μέγα in deter. codicibus 9, 2 et 10, 1]. ω καθαρὸν littera characteristica est sextae barytonorum coniugationis 57, 1

ω in articularum numerum refert Dionysius 62, 5. de Tryphonis, Apollonii sophistae, Dyscoli, aliorum grammaticorum sententiis vide adn. ad l. l.

*ωδε 111, 4

ων terminatio patronymicorum 26, 2. terminatio comparativi 28, 1 et 2 (altero loco deteriores codices exhibent ὶων)

*ωρα exemplum vocalis spiritu aspero pronuntiatæ 112, 2

ώς exemplum adverbiorum comparationis 79, 2. — ωc eodem modo quo οἶον inducit exempla 9, 4. 10, 6. 27, 4 et 5. 30, 2 bis et 3 et 4. 31, 3 et 4. 34, 5. 35, 1 et 2 et 3 et 4. 36, 2 et 3. 37, 1. 38, 4 et 6. 46, 2 bis. 59, 5 et 6 et 8 et 9. 68, 3 et 4. 69, 1 et 2 et 3. 73, 2 bis. totius generis ap-

pellatio sequitur 68, 4. — ἡ κατηγορία ωc εἶδος τῳ ὀνόματι ὑποβέβληται 23, 2. τοῖς χρόνου δηλωτικοῖς ωc εἶδη ὑποτακτέον τὰ καιροῦ παρατατικά 74, 1. — ωc = quasi: ωc πρὸς τι ἔχον ὄνομα 33, 1. 35, 5. vide ind. sub πρὸς τι ἔχον [ωc περιεκτικόν: vide quae infra sub ωc περιεκτικόν ὄνομα protulimus. ωc ἐξ ὀνόματος 29, 1 in HAFb: vide ad l. l. et Addenda LXXXVI 18—24]. — ωc ἐπὶ τὸ πολὺ 5, 3

ώσπερ exemplum adverbiorum comparationis 79, 2

ωc περιεκτικόν ὄνομα nomen quasi comprehensivum 33, 4 in B codice, vide adnotationem ad h. l. et ad 42, 2. Stephanus, Dionysii interpres, et erotemata Moschopulia Tubingensiaque ita huius speciei nomina describunt, ut formam ea habere περιεκτικῶν dicant neque vim, et exempla proferunt πυλῶν ἀπατεῶν similia. aliis finibus circumscribit Choeroboscus 295₁₅: ωc

περιεκτικά δὲ ὡς ἐπὶ τῶν μηνῶν τῶν
᾽Αθηναίων· περιέχουσι δὲ ἡμέρας, οἶον
ἐλαφηβολιών . . . . . καὶ τὸ
αἰὼν δὲ αἰῶνος τοῦτῃ τῷ λόγῳ ὑπά-
γεται· περιέχει γὰρ χρόνους. ὡσαύτως
δὲ καὶ τὸ ἀγὼν ἀγῶνος· περιέχει γὰρ
γυμνάσια . . . . . οὐ καλοῦνται
δὲ ταῦτα περιεκτικά, ἀλλ' ὡς περι-

εκτικά, ἐπειδὴ οὐκ ἔχουσι τὴν ὀνομα-
σίαν ἀπὸ τῶν περιεχομένων, οἶον
ἀπὸ τοῦ περιέχειν παρθένους λέγεται
παρθενῶν

*ὡς πρὸς τι ἔχον quasi ad aliquid dic-
tum Prisciani: 33, 1. 35, 4. vide quae
de hac nominum classe protulimus
sub πρὸς τι ἔχον (post προστακτικόν)*

CORRIGENDVM

p 156 col I λέξις vox crassioribus litteris imprimenda erat.

INDEX LATINVS

Hic index non solum ad artem supplementaque, adnotationem meam, praefationem, dissertationem Merxianam, addenda (Add.) pertinet, sed etiam ad disputationem quae inserta est actis conventus philologorum Treverici p 163—168 (Act. Trev.), ad Appendicem artis Dionysii Thracis libello scholastico gymnasii Heidelbergensis a. 1881 editam (App.), ad commentationem quae inscripta est *Zur Wiederherstellung des ältesten occidentalischen Compendiums der Grammatik (Festschrift zur Begrüssung der XXXVI. Philologenversammlung p 61—85)*. ad praefationem, Merxii dissertationem, addenda referendae sunt locorum notationes ex numeris romanis et arabicis compositae.

A

- ablativa* coniunctionum species, quae in serie classium coniunctionis apud Priscianum III 93¹⁴ invenitur, nihil est nisi aliud nomen speciei *abnegativae*. graecum exemplar utriusque nominis est appellatio ἀναιρετικῶν, qua notabantur ἄν et κέν: ad 87, 1 — 88, 2 (in med. p 88). cfr Schoemann Redet. p 218²)
- absolutum nomen* = ἀπολελυμένον ὄνομα apud Priscianum (ceteri technographi latini hac specie carent): ad 44, 6—7
- accentus* definitur et in species suas dividitur 6, 15—7, 2. cfr 105, 3. 107, 1. 3. 6—111, 5 et graecus ind. sub προσηδία. locus accentuum diphthongis impositorum: Acta Trever. p 165
- accidentia*, παρεπόμενα, nomini 24, 6; verbo 46, 5; participio 60, 3; articulo 62, 1; pronomini 64, 1. indeclinabilibus orationis partibus accidentia non enumerantur in arte Dionysiana
- accusativi casus* nomine iam Varro usus est videturque perversae huius interpretationis graeci nominis auctor esse; Armenius artis interpres nec minus Syrus αἰτιατικὴν πτώσιν recte transtulit: ad 32, 1 et Add. LXXXVII 25
- activum genus* verbi et nominis, vide ἐνέργεια
- acutus accentus* definitur 6, 15. de eius locis 107, 6—109, 5
- acyrologia*. dissertatio περὶ ἀκυρολογίας a Boissonado edita: XVII 22
- ad aliquid dictum nomen* = ὄνομα πρὸς τι ἔχον ad 35, 3. Append. p 32, 27—53
- ad aliquid quodammodo attentia vel taliter qualiter se habentia nomina* = ὀνόματα ὡς πρὸς τι ἔχοντα: ad 35, 4. Append. 33, 1—26
- adfirmandi adverbia* = ἐπιρρήματα βεβαιώσεως: ad 78, 3 (p 79). 85, 1. Append. p 27, 1—17 atque p 8 et 9, 50
- adiectivum nomen*, ἐπίθετον ὄνομα, definitur 34, 3. cfr Priscianus in adn. ad 34, 4 et 34, 4—35, 2. ac vide etiam Append. p 28, 4. 17. 25. 33. 40 et p 29, 5. 15. 22. 29. 36
- admonendi atque petendi coniunctiones*: ad 87, 1 — 88, 2 (in p 88)
- adnuendi adverbia* = ἐπιρρήματα συγκαταθέσεως: ad 78, 3 (p 79). Append. p 23, 46 atque p 6 et 7, 37
- adverbium* definitur 72, 4; in species suas dividitur 73, 1—86, 1
- agnomen*: ad 37, 1 — 38, 5
- alphabetum. de alphabeti graeci origine disputatio: XII 8. XXII 39. LIV 43. Addenda LXXVII 13
- Ammonius Hermiae in Aristotelis interpretatione utitur Dionysio: ad artis inscriptionem p 3 ad 9, 6. 60, 2—3. 85, 2 (emend.)
- anceps syllaba*, κοινὴ συλλαβή, fit modis tribus, 20, 4 — 22, 2
- ancipites vocales*, δίχρονα φωνήεντα: 10, 2. disputatio de vocalibus ancipitibus arti Dionysianae adiuncta, quae etiam in Arcadii libro XX legitur: XXVII 37—XXVIII 8. XLI 2. LV 30
- anecdoton Hamburgense de nominum figuris: ad 29, 5
- animalium oces: περὶ φωνῶν ζῴων tractatus XXVII 31—35
- anonymi grammatici graeci. Anonymus περὶ ποσότητος in Crameri Anecdotis Oxoniensibus II: ad artis inscriptionem p 3. ad 26, 5—6. 45, 1 et 2. ind. gr. sub Ἰλέως p 153 col I, s. μετουσιατικόν p 159 col I. — Anonymus περὶ ῥήματος in Crameri Anecdotis Parisinis IV: ad 14, 8. — Anonymus cod. Barocciani 167 AO III

222 seqq: ad artis inscriptionem p 3 bis et 4. — Anonymus cod. Matritensis LXXXIII apud Iriart. p 314: XLIX 5, ad inscriptionem artis p 4. — Anonymus interpres supplementi primi LI 4—11. — Anonymus interpres Hermogenis: ad artis inscriptionem p 3 et ad 60, 2—3

anonymi grammatici latini. Anonymus de caesuris apud Keilium VI p 645: vide adnotationes ad 123, 6—124, 5. — Anonymus artigraphus apud Charisium: ad 72, 4—5. 74, 1. 80, 2 et 3 (p 81). 81, 1. 83, 1. quae de adverbis docet, cum praeceptis Dionysianis et aliorum grammaticorum latinorum composita sunt Append. p 18—27

Apollonius Dyscolus Dionysio usus est in syntaxi: ad 22, 4. 27, 1. 36, 3. 49, 1. 1—2. 50, 4. 54, 2 (p 55). 56, 2. 58, 3—4. 60, 2—3. 78, 1 et 3. 79, 1. Add. LXXXII 8 (?). in libro de pronominiibus: ad 27, 1. 36, 3. 43, 2. 51, 4—5 (p 53 ad πρὸς δὲ ὁ λόγος). 63, 2—3 (p 64. suam pronominis definitionem fecit ex Dionysiana). 65, 2—66, 1 (nonnihil addens). in libro de adverbis: ad 50, 1. 72, 4—5 (suam adverbii definitionem ex Dionysiana fecit). in libro de coniunctione: ad 90, 1—91, 1. 91, 2—92, 1. 95, 1. 96, 1—2. 97, 1 (p 98 ad δὴ ῥά νύ ποῦ et ad ποῦ). in onomatopoeico suo: Addend. LXXXIII 39 — LXXXIV 18. in rhematio: ad 49, 2—3 bis. in libro περὶ μετοχῆς: ad 60, 4 (p 61). in libro περὶ προθέσεως: ad 70, 2—3. — Apollonii doctrina discrepat ab Dionysiana: ad 33, 6 (in definiendo nomine proprio). 46, 4—5 (in definiendo verbo). 62, 5 (p 62—63). 65, 1. 66, 1—2 (corrigit Dionysium additamento). 70, 2—3 (corr. Dionysianam praepositionis definitionem). 72, 4—5 (corr. definitionem adverbii). 86, 3—4 (p 87 in definienda coniunctione, cfr ind. gr. sub σύνδεσμος). 87, 1—88, 2 (in numero classium coniunctionis). in exemplorum usu discrepat Dyscolus ab Dionysio: ad 41, 3. 49, 2—3 (p 50). 59, 9—10. 93, 2—94, 1. 95, 1. 97, 1—100, 1. 97, 1 ad ποῦ (p 98). 99, 1

ad δῆτα, πῶ, ἄν, νῦν. in significandis rebus grammaticis discrepat: ad 39, 1. 78, 3 (p 79). 83, 2. 89, 1. 89, 2 (p 90). 93, 1. 95, 2—96, 2. index gr. sub ἀθροιστικοί, ἄν, ἀναφορικοί, ἀπορηματικοί, ἀποτελεστικῶν, ἐπιzeugητικοί, ἐπιφορικοί, ἐρωτηματικῶν, κτητικός, προσληπτικοί. — reprehendit Dionysium: ad 51, 4—5 (p 52). 69, 4—5. — vide praeterea de Ap. doctrina vocabulisque artis grammaticae ab eo usurpatis sub *indicativus* et gr. ind. s. ἀόριστος, ἀπολελυμένον, διαβεβαιωτικός, ἕαν, ἴ, ἵνα, καθό, μονοπρόσωποι, ὁ p 162, παραγραφὴν, περιεκτικόν, συμπλεκτικοί. — Dyscoli loci emendantur: ad 38, 1 (synt. 116₃). 48, 1 (synt. 210₁₃). 60, 2—3 (synt. 302₅). 78, 3 (synt. 118₁₉). 83, 1 (de coni. 487₃₂). 95, 2—96, 2 (de coni. 526₂₅) in indice gr. sub ἀποτελεστικῶν (synt. 272₁₄), ἐπιφορικοί (de coni. 519₂₅), παραγραφὴν (de coni. 521₁₇, 21 519₁₆ synt. 267₅ 23). — Apollonii doctrina cum Dionysiana miscetur a Byzantiis: ad 24, 3—5 (cfr Addend. LXXXIV 18). 46, 4

Apollonius Sophista: ad 62, 5 (p 63). 99, 1 ad αὖ. ind. graec. sub ἄρα (em.) *appellatio*, προσηγορία: ad 23, 2 et ind. graec.

appellativum nomen, προσηγορικόν ὄνομα, definitur 34, 1. vide etiam Append. p 28, 4. 11. 21. 29. 36 et p 29, 1. 9. 21. 26. 34

appositio praepositionum, σύνταξις (Apollonii παράθεσις): 70, 3 et adnot. Arcadii (?) epitoma catholicae Herodianeae, vide Herod.

Arisdages Scriba, versionis armeniacae interpres, saec. XIII: LXXII 26 Aristonicus περὶ σημείων ἱλιόδοος: ad 97, 1—100, 1 (in med. p 97). ad 100, 1 κέν

Aristotelis περὶ ποιητικῆς liber 1458₈—17: ad 15, 2—3. Addend. LXXX 30. *Zur Wiederherstellung des ält. Compend. der Gr.* p 79. — rhetoric. 1409₂₀: ind. gr. sub παραγραφὴν. — ἔλεγχ. σοφιστικ. 177₃ emend.: ind. gr. sub προσηγορία. — Aristotelinae doctrinae vestigia apud grammaticos posteriores: ad 24, 3—5.

- 35, 3 bis. 36, 3 et 6 (in med. p 37). Addend. LXXXIV 27. ind. graec. sub $\pi\rho\acute{o}\varsigma$ τὶ ἔχον post med. p 170 col II et sub συνώνυμον
- Armeniacae linguae dialecti: LXXII 36; litterae et soni: LVIII 1—LIX
- Armeniacae versionis editio Cirbiediana emendatur: XLIV 15. LXV 35. LXX 30. LXXI 39. ad 21, 2. 22, 2. 41, 2—3. 62, 5. 63, 3. 68, 1. 73, 1—2. 83, 2. 85, 2. 91, 1. 92, 3. 94, 2—95, 1. 107, 3—5. 109, 5. — interpretatio francogallica Cirbiedi castigatur: LXVII 34—LXVIII 17. LXXII 35. ad 17, 5. 22, 5. 33, 1—5. 37, 1—2. 85, 2. 117, 7—8. — explanatores vetusti armeniacy: VII 3. XLIV 23. LXXII 20—LXXIII 5
- Armenius interpres servilem in modum Dionysium imitatur: VII 2. LII 35. LXIII 19—LXVII 20. LXIX 3—LXXII 6. App. p IV*. *Zur Wiederherstellung* p 66. ad 18, 3. 19, 2. 20, 4—6. 21, 4—22, 2. 26, 3. 29, 1. 30, 5—31, 1. 50, 4. 61, 3—4. 62, 2 et 4. 66, 3. 68, 2. 69, 2. 92, 1 et 3. 125 I 13. — artem legebat corruptelis inquinatam: ad 43, 3. 86, 4. 93, 1. *Zur Wiederherstellung* p 74—76. — scripturam ab ceteris testibus omnibus discrepantem in artis exemplari suo videtur invenisse: XLIV 7. Append. p IV. ad 26, 5—6. 61, 3. 63, 1. 74, 1. 75, 1 (ἀγκάς). 107, 1—2. 109, 3 et 4. 110, 2 et 3. 118, 1—3. 119, 4 et 4—6. — cum Syro interprete solo concinit: Append. p IV. Addend. XCVI 18. cfr adn. ad 29, 4 cum Add. LXXXVII 2. — ab Dionysii praeceptis recessit vernaculae linguae differentia coactus: XLIII 39. ad 10, 6. 11, 5—13, 3. 13, 3—14, 2. 19, 2. 26, 4. 27, 6—28, 2. 31, 5. 54, 1. 55, 1—2. 5. 56, 2—59, 10. 61, 2—62, 5. 62, 5. 66, 1. 67, 3—6. 70, 1—72, 2. 125 III 9—17. 126 I 12. II 32 et 43. 127 II 13—22. — biblicis exemplis utitur pro Dionysianis: XLIV 1. ad 24, 5. 27, 1—2. 3—6. 30, 5—31, 1. 33, 6 (in p 34). 36, 2—4. 109, 2. 118, 1. 2. 4. 119, 1. 2. 5. 6. 7. 8. *Zur Wiederher-*
- stellung* p 68. patria exempla praefert: XLIV 41. ad 117, 9. 118, 3. — incuria ab archetypo graeco recessit: ad 28, 3—4. 88, 3—89, 1. — non technen ipsam, sed vetusta technes scholia secutus est: XLIII 28. XLIV 8. ad 8, 5 (cfr Addend. LXXIX 17 et App. p V*). 9, 8. 10, 8. 12, 2. 32, 1. 47, 3 (cfr App. p V). 60, 2—3. 65, 2—66, 1. 75, 1. 78, 1. 80, 1. 94, 2—95, 1. 100, 2. Addend. LXXXVIII 3. *Zur Wiederherstellung* p 68. — discrepantias habet quae unde natae sint non patet: ad 9, 6. 79, 1. 80, 3. 81, 1. 84, 1—2. 4. 86, 1. 88, 3—89, 1. 90, 1. 105, 2
- articulus praepositivus et postpositivus*, ἀρθρον προτακτικόν et ὑποτακτικόν: 61, 3. sed ὑποτακτικόν videtur ab aliena manu in artem inlatum esse: *Zur Wiederherstellung* p 76
- artis definitio Stoica 115, 3—116, 1. vide adn. et Addenda XCVIII 35
- artis grammaticae vocabula graeca ex latinis oriunda: ind. gr. sub ἀποθετική, διαθέσεις, διαπέσεις, κοινός
- Asclepiades Myrleanus (I saec. a. Chr.) vituperavit Dionysium: ad 5, 3 bis
- [Asper] artigraphus latinus: ad 87, 1—88, 2 (post med. p 88). 88, 3. 89, 1. 91, 2. sub *inlatae coniunctiones*, ubi emendatur V 553₇
- aspiratae consonantes*: 12, 5—14, 2
- asyndeton sublatum in codicibus deterioribus: XXXII 2—7
- Atilius Fortunatianus: ad 19, 6—20, 2
- atona* quae dicuntur: Acta Trever. p 165. *Zur Wiederherstellung* p 80
- Audax artigraphus praecepta habet ex Dionysii libello oriunda: ad 7, 4. 63, 2—3 (p 64). 83, 1. consentit cum aliis artigraphis latinis ab Dionysio discrepans: ad 64, 1—2. 70, 2—3. 76, 3. 80, 2. 3 (p 81). 81, 1. 86, 3—4 (p 87). 87, 1—88, 2 (in med. p 88)
- Augustini regulae: ad 25, 2. 87, 1—88, 2 (in med. p 88)
- Avedichean, Gabriel: LXXIII 13

B

- barbarismus*. Tractatus περί βαρβα-
ρισμοῦ: XVI 7. XXV 12. LV 19
Basilius Gon, versionis armeniacae
interpres, saec. VII: LXXII 29
Bekkerus, Immanuel: IX 29—XI 13.
XXXVII 1. XLVII 26
Bobiensia excerpta grammatica v. Ex-
cerpta
- Boissonade, J. Fr.: XL 5
Bonnet, Maximilianus: VIII 31. IX 34.
X 38. XXXVIII 24
brevis syllaba fit modis duobus: 19, 6
—20, 2
breves vocales 10, 1. vide *correptio*
Bursian, Conr.: LIII 42

C

- Callimachi epigramma ab Dionysio
usurpatum: ad 26, 3
cardinalia vide *numeralia*
casuum nomina 31, 5—32, 1
causales coniunctiones. hac classe
complectuntur plerique artigraphi la-
tini non solum quos Graeci αἰτιολογι-
κοὺς συνδέσμους nuncupant, sed etiam
συναπτικοὺς, παρασυναπτικούς, alias
voces: ad 87, 1—88, 2 (in med. p 88).
91, 2. 92, 2. (93, 1)
causativus casus: ad 32, 1
Characis, Ioannis, de encliticis disser-
tatio: ad 97, 1 τοῦ (p 99 initio, emend.).
eiusdem de orthographia liber: XXVII
11. LV 28. canones Theodosii expla-
navit: XLVII 34. XLVIII 2
Charisius: VI 40. ad 18, 4 (p 19). 19, 1.
2—4. 19, 6—20, 2 ter (p 20 emend.).
20, 4—22, 2 bis. 21, 1—3. 22, 1. 24, 3—5.
25, 2. 27, 3—5. 28, 3. 6—7. 30, 1—4.
31, 2—3. 3—4. 32, 1. 35, 3 bis. 4 bis
(p 36). 36, 3. 6 (p 37). 37, 1—38, 5.
38, 6. 39, 1. 42, 3 et 4 (p 43). 43, 1
et 2 et 3 (p 44). 44, 1. 2. 3. 4. 46, 4—5.
47, 3—4 (p 48). 48, 1. 51, 4—5 (p 52).
63, 2—3 (in med. p 64). 64, 1—2. con-
sentit cum Armenio: ad 25, 2. quae
de adverbii et nominum speciebus
docet, composita sunt cum praeceptis
Dionysianis et aliorum grammaticorum
latinorum Append. p 28—36
Chalcondylae, Demetrii, erotemata:
VI 27. ad 16, 7 (p 17). 17, 2. 23, 3.
47, 3—4 (in med. p 48). 48, 1 (p 49).
49, 2—3 (in med. p 50). 50, 1. 53, 6
—57, 4 (in med. p 54). 55, 5 (p 56).
56, 3 (p 57). 59, 9—10. 72, 4—5. 73, 3
—74, 1 (p 74). 74, 3. 76, 1. 78, 3 (p 79).
80, 3 (p 81). 85, 1. 87, 1—88, 2. de
editione principe erotematum vide Ap-
pend. p VI. unde hauserit gramma-
ticus praecepta sua de adverbii et
de coniunctionibus: Append. p XIII,
cfr ibidem p 3—17. nominis forma ea
in adnot. et Appendice usus sum, qua
Ritscheli alii utebantur; at prae-
ferendus erat nominativus in *es* desi-
nens, nam Ἑλκωνδύλης se ipse appel-
lavit (v. Bandinii catal. codicum bybl.
Laurentianae tom. II col 130)
Choerobosci, Georgii, (saec. VI ex.)
interpretatio artis Dionysia-
nae: XXXIV 14. XXXV 34. ad 15, 1.
41, 3. 53, 6—57, 4. 69, 1—2. 72, 4—5.
89, 2 (p 90). ind. gr. sub σύνδεσμοις.
Zur Wiederherstellung p 65. cfr Hoer-
schelmanni diss. de Dionysii Thracis in-
terpretibus veteribus p 39—76. magnam
huius explanationis partem cognosci-
mus Heliodori Byzantii industria, qui
Georgii doctrinam laudabili diligentia
in suum technes commentarium trans-
tulit. vide indicem sub Heliodori Byz.
nomine. — Choerobosci explanatio
supplementi primi περί προσω-
δίων L 12—LI 3. ad 107, 1—2. — Eius-
dem interpretatio canonum Theo-
dosianorum XLVII 34—XLVIII 9.
emendatur ad 13, 5 (553₁₈ ed. Gais-
fordianae); 15, 2—3 (12₂₆. cfr Addend.
LXXXI 7—28); 24, 3—5 (3₃₀); 47, 3—4
(471₁₀); 56, 3 (p 57. 482₃₅). Dionysio
utitur Georgius in explanando Theo-
dosio: ad titulum p 3. ad 24, 6. 25, 5.
29, 3. 31, 6 et 7. 32, 1 bis. 33, 6 bis (p 33 et
34). 34, 3. 47, 3—4. 49, 1. 1—2. 2—3.
50, 4. 51, 1 bis. 4—5 (p 52 et 53). 53,
3—4. 53, 6—57, 4. 54, 1—2. 2 ter. 55,
1. 2. 3—4. 5 (p 56). 56, 1 bis. 3 (p 57) bis.

- 57, 1—2. 58, 3 bis et 4. 59, 4. 60, 2—3. ita utitur ut technographum corrigat: ad 34, 4; ut verbis Dionysii nonnihil adiciat: ad 57, 3—4. 58, 2. 59, 5. 6—7. 9—10. Dionysium ab aliorum reprehensionibus defendit: ad 50, 1. (Apollonium Dyscolum sequitur: ad 41, 3. 48, 1 in p 49). — Choerobosci interpretatio librorum Apollonianorum et Herodianeorum: ad 89, 2 (p 90). — Interpretatio enchiridii Hephæstionei: ad 18, 2—3. cfr Hoerschelmannus in libro laud. p 48 seqq et in mus. Rhenan. XXXVI p 300. — Choerobosci lectiones de singulis orationis partibus: ad 89, 2 (p 90). — Choerobosci tractatus de prosodiis: L 25 et 40—46. LI 12—24. ad 105, 1. 107, 1—2. 109, 2. 3 (emend.). 5. 110, 2. 111, 1—2. 2—5. — liber de orthographia: ad 43, 3. 45, 1 et 2. 82, 1 (em.). — liber de tropis: XXVIII 42—XXIX 7. LV 37. — Choerobosco qui tribuuntur epimerismi in psalmos: vide Pseudochoerobosci epim.
- Chrysolorae, Manuelis, erotemata: VI 26. ad 16, 7 (in p 17). 17, 2. 22, 4. 5 (in p 23). 47, 3—4 (p 48). 53, 6—57, 4 (p 54). 55, 5 (p 56). 56, 3 (p 57). 59, 9—10. 61, 2—3. 73, 3—74, 1. 76, 1 et 4. 78, 3. 79, 2. editio Aldina a. 1512: Append. p XIII. unde hauserit praecepta sua de coniunctionibus et adverbis: App. p XIII, cfr ibidem p 3—17
- Cirbiéd, J. Ch. de, versionis armeniacae editor: LX 16. LXVII 34—LXVIII 17
- Circumflexus accentus* describitur 6, 15—7, 1. de eius locis 109, 6—110, 4. praecepta de hoc accentu arti Dionysianae adiecta: XXVI 17. XL 33. LV 24. — erotemata de circumflexo quae Theodosio Alexandrino perperam tributa sunt: XXVI 24. XLVII 32. LV 25
- Classen, Ioannes: V 3
- Claudius Didymus v. Didymus
- Claudius Sacerdos v. Sacerdos
- Cledonius, artigraphus latinus: ad 87, 1—88, 2 (in med. p 88). 90, 1—91, 1
- Codices armeniacy. Parisinus 124: LXII 8. 18. 21. 24. 27. Parisinus 127: LIV 16. LXII 15. Venetus: LXII 39
- Codices graeci.
- Ambrosianus C 69 super.: XXII 37. XXIII 15 et 29
- Angelici A 4, 3 et C 5, 3: ad 22, 5 (p 23). cfr Hilgardi diss. de scholiis Dionysianis p 22
- Barberinianus I 150: XXXIX 14 et 40 — I 246: XXVIII 24
- Baroccianus 57: XXXIX 13 et 41 — 68: XXIII 29 et ind. gr. sub πωλύνομα
- 84: App. p VII
- 115: XXXIX 13 et 42
- 116 (apud nos O): XVI 18. XXII 36. XXIII 12. 20. XXIV 1. 9. 21. 25. XXVI 27. XXVII 4. 40—45. XXXIII 35. XXXIV 7—14. XXXVI 11. XLVIII 28. L 7. 36. LI 22. 38. 40. LII 12. LIV 9. LV 38. 41. Addend. LXXXVI 21 ad 115, 1
- 131: XL 10
- Basileensis F VIII 13 et O IV 26: App. p VII seqq
- Bernensis 288: XL 9
- Bodleianus Miscellaneus 215: XXXIX 14. 42. alios Bodleianae bybliothecae codices vide sub Baroccianus, Canonicianus, Laudianus
- Burbonicus II D 4 (apud nos N): XXIII 10. XXXVI 2. L 31. LI 23
- II D 3: Add. LXXXIV 22
- Calusianus in Taurinensem bybliotheecam inlatus: IX 25. XXXVII 35. XXXIX 13. 38. LII 22—25. ad 124, 5
- Canonicianus 13: XXXIX 42
- 14: App. p VII
- Chisianus misc. R IV 11 (apud nos C in p 117—124): LIII 6
- Coislinianus 176: XXVI 19. XXVII 6. 41—45. LV 42
- Darmstadinus 2773: XXXVII 24
- Florentinus Marcianus 304: ind. gr. sub ἰλέωc
- Grottaferratensis 127 (apud nos G): XI 32—XII 32. XXI 21. XXX 26. XXXI 13. 23—40. XXXIII 3. XLVI 19—26. LI 37. LII 12
- Guelferbytanus Gudianus 112: App. p VIII
- Hamburgense apographum Holstenii (apud nos H): VIII 16—IX 8. XXII 35. XXIII 12. 22. 28. 41. XXIV 2. 9. 22. 26. XXVI 19. 29. XXVII 6. 18.

- XXVII 41—XXVIII 1. XXXI 4. XXXII 26. 32. XXXIV 9. XXXV 8—18. XXXVII 36. XXXVIII 3. 36 seqq. XLVIII 26—41. L 11. 21. LI 6. 20. 38. LII 13. LV 43. ad 115, 3. 116, 1. 2. 117, 1. 2
- Harleianus 5656: XXVII 7
- Havniensis 1965 (apud nos K): XXVI 22. 28. XXVII 11. 17. XXXIV 28. XXXV 29. XXXVIII 21. 36 seqq. XLVIII 2
- Laudianus 16: App. p VII
- Laurentianus plut. VII 8: XXIX 28
- plut. XXVIII 24: App. p VII et X*
- plut. LV 7 et 17: XXXVII 20. XXXIX 13. 41
- plut. LVII 24: XXIII 15
- plut. LVII 26: XL 10
- plut. LIX 31 et 44: App. p VII*
- plut. LXXXVI 25: XXXIX 41. ad artis inscriptionem p 3 et p 4 bis
- Leidensis Vossianus quadratae formae 76 (apud nos L): X 41. XIX 34—XXX 22 (Addend. LXXIX 6). XXXI 23—33. XXXII 36—XXXIII 2. XXXVIII 2. 33. XLVI 12—26. LI 32. LII 12. LVI 2. ad 115, 3. Acta Trever. p 166—167. librarii qui Leidensem exaravit in Monacensi imitando diligentia: XXX 14. ad 117, 5 bis. 118, 2. 119, 4. 8. 120, 10. 11. 121, 1. 2. 7—8. 9. *Zur Wiederherstell.* p 62
- Gronovianus 317: App. p VII
- Londinensis Add. 5118 (apud nos C): XXXVI 21. LI 24. vide etiam Harleiani nomen
- Matritensis 81: LI 27. LXXVIII 42. LXXIX 21. LXXXVIII 8. C 16
- Monacensis 161: ad artis inscriptionem p 3 bis
- 284: XXVII 42—45. XXXIII 34. LV 43. ad 112, 6—113, 1. 114, 1. 2. 3. 5. ad 127 III 3
- 299: Append. p VII
- 310 (Victorianus; apud nos M): XI 2. XII 32—XIX 33. XXIX 25—XXX 11. XXX 25—28. XXXVIII 1. 33. XLVI 12—26. LII 40. LIII 27. LV 44
- 340: Append. p VII*. Acta Trever. p 163—166
- 499 (Augustanus): XXIX 15
- Nanianus 295: Append. p VII
- Neapolitanus, vide Burbonicus
- Ottobonianus 173: XXVI 19. XXVII 6. ad 13, 4 et 5. 14, 1
- Oxonienes, vide Baroccianus, Bodleianus Miscellaneus, Canonicianus, Laudianus
- Palatinus 18, per duo saecula et dimidium Vitebergensis, anno 1881 postliminio Heidelbergensis: in indice graeco p 153 sub 'Ιλέωc
- 40, qui ex Vaticana bibliotheca per Parisinam in Heidelbergensem rediit: in ind. gr. p 153 sub 'Ιλέωc
- 23 Vaticanus. (apud nos U in p 121—122): LIII 10
- 43 Vat.: XXXVII 19
- 70 Vat.: XXII 37. XXIII 13. 21. XXVI 28. XXVII 5. XXXIV 8. XXXVI 18. XLVIII 28. L 8. LI 22. LIV 9. LV 42
- Parisinus 1704: XXXVIII 39
- 1983 (apud nos P in p 117—122): XIV 24. LII 43
- 2063 a Bekkero perperam laudatus pro 2603: X 27
- 2090: XXXIX 40. ad 7, 4
- 2102: XXVII 39—XXVIII 2
- 2290 (apud nos A): VIII 30—IX 8. IX 34. XXXI 4. XXXII 26. 32
- 2408: XL 6
- 2542: XLVIII 29. 41. L 20
- 2546: ad artis inscriptionem p 4
- 2551: XVII 23. XL 6
- 2553: XXIII 11. XXVII 4. XXXVI 37
- 2554: XXVI 19. LV 25. ad 65, 1
- 2555: XXIII 11. XXVII 4. XXXVI 37
- 2558 (apud nos σ^p): X 19. XXXVII 35. XXXVIII 8—20
- 2561: XXXVII 19
- 2594 (apud nos σ^a): X 10. XXXVII 36. XXXVIII 5. 36 seqq
- 2603 (apud nos T): X 27. XXXII 36—XXXIII 32. XLVIII 29—XLIX 38. L 19
- 2620: XL 6
- 2650: X 39
- 2929: XVII 24
- Pianus 47: XXII 24. XXIII 13. 21. XXIV 41. XXVII 5
- Taurinensis 163 (b II 17): IX 25. XXXVII 34. XXXIX 11. 38
- 261 (c I 25): XLVIII 43. LV 6
- Tubingensis M 6, 24: App. p XI

- Vallicellianus F 68: XXXV 36. ad artis inscriptionem p 3
- Vaticanus 14 (apud nos U): IX 31. XXII 35. XXXV 7—18. XLVIII 25. L 21. LI 5. 19. LII 6
- 240: XXXIV 7. XXXVI 18. XLVIII 28. L 8. LI 22
- 260: L 8
- 1356: XXXIX 14. 40
- 1357: XXXIX 14. 40
- 1370 (apud nos B): IX 37. XXVI 18. XXVII 2. 17. 42—44. XXXII 36—XXXIII 31. LI 38. LII 12. LIV 8. LV 41. ad 125 I 2—9
- 1729: XXXIX 11. 40
- 1751: XLVIII 30—XLIX 39. L 10
- 1766 (apud nos Uⁿ): XXXIV 30. XXXV 29
- Venetus Marcianus 489 (apud nos Vⁿ): IX 16. XXIII 9. XXXVI 3. Addend. LXXXI 22
- 491: XXXVII 19
- 652 (append. class. XI 3; apud nos V): IX 9—19. X 17. XXII 37. XXIII 13. 21. 41. XXIV 2. 9. XXVI 28. XXVII 5. XXXI 4. XXXII 25. 33. XXXIV 8. XXXVI 17. XLVIII 29. L 7. LI 22. 39. LII 12. LIV 9. LV 42
- Vindobonensis LXXIX: ad artis inscriptionem p 4
- Vratislaviensis bybl. Magdalenensis, Nili Rhodii *πηγὴν γνῶσεως* continens: App. p X seq
- Codices syriaci musei Londinensis Add. 14620 et 14658: XLIV 39
- Codicum technes Dionysianaestemma proponitur et quae quisque propria, quae communia cum aliis habeat, explanatur XXX 23—XXXIII 32. cfr *Zur Wiederherstellung* p 62. — deteriores codices saepe numero correcta verba Dionysii exhibent ex erotematis aut vetustioribus (E^a) aut Moschopuliis (E^b): XXXII 10—22. XXXIII 6—18. 25—27. 29. cfr *Zur Wiederherstellung* p 63—64. — Discrepantiae exemplarium technes in scholiis proferuntur: ad 37, 3. 38, 3. *Zur Wiederherstellung* p 65
- cognomen: ad 33, 1—5
- collectivum nomen = περιληπτικὸν ὄνομα: ad 40, 4. cfr ad 31, 2—3 et Append. p 28, 6. 15 et p 29, 23. 37
- Cominianus apud Charisium: ad 70, 2—3. 72, 4—5. 73, 1—2. 74, 1. 75, 3. 80, 1. 2. 3 (p 81). 81, 1. 83, 1. 85, 1 bis. 86, 1. 3—4 (p 87). 87, 1—88, 2 (in med. p 88). 89, 1. 93, 2 (p 94 ad ἐνεκα). 95, 2—96, 2. apud Diomedem: ad 87, 1—88, 2 (in med. p 88). quae de adverbiorum speciebus apud Charisium docet, composita sunt cum praeceptis Dionysianis et aliorum grammaticorum latinorum Append. p 18—27
- commendativus casus = ἐπισταλτικὴ πτώσις: ad 31, 7 (p 32)
- Commentariolus artis Dionysianae ab Hilgardo editus (apud nos σ): XVIII 14. XIX 29. XXVIII 40. XXIX 4—10. XXXVII 31—XL 3. LI 28. eis codicibus qui XXXIX 38 laudati sunt, adde Monacensem 161, de quo vide ad artis inscriptionem p 3. emendatur commentariolus in ind. graeco sub μετότης p 158 col I. de consensu, qui intercedit inter commentarium et erotemata Guelferbytana, vide sub Erotem. Guelferbyt.
- commune genus nominum: 25, 1; c. g. verborum: ad 49, 2—3 (p 50) et ind. gr. sub κοινός
- communicandi adverbia = ἐπιρρήματα ἀπορίεως: ad 81, 1. 84, 3. Append. p 25, 28—39 atque p 8 et 9, 10
- communis syllaba fit modis tribus: 20, 4—22, 2
- comparandi vel comparativa adverbia = ἐπιρρήματα συγκρίσεως: ad 83, 1. unus Iulius Romanus hac appellatione utitur ad significanda adverbia παραβολῆς vel ὁμοιώσεως: ad 79, 2. vide etiam Append. p 26, 1—17 atque p 8 et 9, 24
- comparativae coniunctiones: ad 83, 1. 87, 1—88, 2 (post med. p 88)
- comparativum nomen, συγκριτικὸν ὄνομα, (quod nunc gradus comparativi appellatione significamus) definitur eiusque formae graecae enumerantur 27, 3—28, 2. Dionysii verba composita sunt cum praeceptis grammaticorum latinorum Append. p 31, 1—33
- complectendi coniunctiones [Asper]

- nominat συμπλεκτικούς συνδέσμους: ad 88, 3
- completivae coniunctiones*: vide indicem graecum sub παραπληρωματικοί
- composita figura* nominum 29, 5; verborum 50, 3; pronominum 68, 1; adverbiorum 73, 1. compositorum nominum species quattuor 30, 1—4
- compositio praepositionum*: 70, 3 et adnot.
- comprehensivum nomen* 1. = περιεκτικόν ὄνομα, 2. = περιληπτικόν: ad 42, 1. 40, 4
- condicionales* quas nos dicimus *coniunctiones* D. συναπτικῶν nomine appellat, Priscianus *continuativas* nominat, pauci artigraphi latini *dubitandi* vim habere dicunt, plerique *causali*um classi tribuunt: ad 91, 2. Melanthon interpretationem Priscianeae assumpsit: Append. p 13, 42
- confirmativa adverbia* vel *confirmandi* vel *adfirmandi* = ἐπιρρήματα βεβαιώεως: ad 85, 1. Append. p 27, 1—17 atque p 8 et 9, 50
- congregandi adverbia* = ἐπιρρ. ἄθροίσεως: ad 81, 1. 84, 3. Append. p 25, 28—39 atque p 8 et 9, 10
- coniugationes*, συζυγίαι, verborum barytonorum sex (vel septem) sunt, contractorum tres, in μι desinentium quattuor: 53, 6—59, 10. de latini nominis usu vide CEASchmidt Beitrage p 363—365
- coniunctio* definitur 86, 3; species eius recensentur 87, 1—100, 2. definitionem Apollonii Dyscoli vide in gr. ind. s. σύνδεσμος
- coniunctivus modus*, ὑποτακτικὴ ἔγκλις: 47, 3. haec appellatio latina invenitur e. g. apud Charisium I 169, 168, Donatum IV 359, 381²⁰ Probum IV 156, Consentium V 374¹⁷ Macrobius V 634²³, Dositheum VII 406⁶ (qui addit graecam interpretationem συνζευκτικός). *subiunctivus* appellatur Charis. I 169, Diomed. I 338¹³, Prisc. II 421¹⁹ III 241⁴
- Consentius, artigraphus latinus: ad 27, 3—5. 28, 3. 30, 1—4. 31, 2—3. 35, 3 bis. 4 bis (in p 36). 36, 3. 5. 6. 37. 1—38, 5. 38, 6. 42, 3. 43, 1 et 2. 44, 1. 2. 3. 4. 46, 4—5. 47, 3—4 (p 48). 51, 4—5 (p 52). quae de nominum speciebus docet, composita sunt cum praeceptis Dionysianis et aliorum grammaticorum latinorum Append. p 29—36
- consonantes litterae* describuntur et in classes distribuuntur 11, 1—14, 9
- continuativae coniunctiones* a Prisciano nominantur σύνδεσμοι συναπτικοί: ad 91, 2
- copulativae coniunctiones*. huius nominis potestas latius patet apud antiquos artigraphos latinos quam apud recentiores grammaticos. etenim nos *et que ac nec* copulativam vim habere dicimus, veteres eidem classi adscribunt *quidem autem vero sed at*. ex nostro usu copulativae respondent Graecorum ἀθροιστικοῖς συνδέσμοις (vide ἀθροιστικοί in gr. ind.), ex antiquo συμπλεκτικοῖς: ad 88, 3. 89, 1. Melanthon antiquum usum secutus est: Append. p 13, 26
- correptio vocalium ancipitum*, συστολή: 10, 3. 18, 4. 20, 2. 21, 1. cfr ind. gr. sub βραχυνόμενα
- Cramer, J. A.: XXXVI 21

D

- dativi casus* nomina: 31, 7 et adn.
- David Nerkinensis LXVII 30. LXVIII 7
- decomposita figura*, παρασύνθετον σχῆμα, nominum 29, 5—7; verborum 50, 3—51, 1
- definitio*. Tractatus περὶ ὁρου qui perperam Theodosii nomine ornatus est: XXIV 1. XLVII 32. LV 11
- definitivus modus* v. *indicativus*
- dehortativa adverbia* = ἐπιρρήματα ἀπαγορεύεως apud Priscianum: ad 79, 1. cfr Append. p 24, 1—16 atque p 6 et 7, 39
- Demetrius Chlorus emendare conatus est grammaticae definitionem Dionysianam: ad 5, 3
- demonstrandi adverbia*, ἐπιρρήματα δεικτικά: ad 85, 1. Append. p 27, 35
- demonstrativum nomen* apud Priscianum: ad 40, 1—2

denominativum nomen, παρώνυμον ὄνομα: 29, 1. cfr Append. p 28, 3. 18 et p 29, 11. 30. 41

deponens verborum genus: ad 49, 2—3 (in med. p 50) et ind. gr. sub ἀποθετική dialecti. Libellus περί διαλέκτων ἐκ τῶν Ἰωάννου γραμματικοῦ τεχνικῶν: XVI 11—22. XXV 14 et 15. LV 21

Didymi (Clandii, non Chalcentis; saec. I p. Chr.) liber περί τῆς παρὰ Ῥωμαίοις ἀναλογίας: ad 53, 6—57, 4 (in med. p 54). 54, 2 ter. 55, 1—2 et 3—4. 56, 1

diminutivum nomen, ὑποκοριστικὸν ὄνομα: 28, 6—7 cum adnot., Append. p 32, 8—25

Diomedes, artigraphus latinus, Dionysiana habet (partim correcta vel certe mutata): VI 39. ad 5, 3 (cfr Addenda LXXVII 33). 6, 1. 7, 4. 8, 5 (p 9). 17, 3. 18, 3—19, 3. 20, 6 (p 21). 22, 1 (corr.). 24, 3—5 (corr.). 25, 2. 27, 3—5 (corr., cfr Addenda p LXXXV 37). 28, 3 (corr.). 28, 6—7. 30, 1—4 (mut.). 31, 7. 40, 4 (mut.). 42, 3 (mut.). 47, 3—4 (p 48). 51, 4—5 (p 52). 60, 2—3. 70, 2—3 (mut.) 76, 3. 85, 1. — concinit cum Apollonio Dyscolo: ad 86, 3—4 (p 87). consentit cum grammaticis byzantiis: ad 22, 5 (p 23). 42, 1. consentit cum aliis grammaticis latinis a Dionysio discrepans: ad 19, 6—20, 2 bis. 20, 4—22, 2. 21, 1—3 et 2. 24, 3—5. 30, 1—4. 35, 3 bis et 4 bis. 36, 3 et 5. 37, 1—38, 5. 38, 6. 39, 1. 42, 3. 44, 3 et 4. 46, 4—5. 48, 1. 63, 2—3 (p 64). 72, 4—5. 73, 1—2. 74, 1. 75, 1 et 3. 79, 3 (p 80). 80, 1. 80, 3 (p 81). 83, 1. 85, 1. cfr Addend. p 18—36, ubi Diomedis de adverbis et nominum speciebus praecepta composita sunt cum verbis Dionysianis et aliorum technicorum latinorum. — Diomedea de caesuris hexametri expositio confertur cum supplemento artis Dionysianae tertio in adn. ad 123, 6—124, 5. — Emendatur Diomedis ars grammatica ad 86, 3—4 (p 87)

Diomedes, technes Dionysianae interpres: XXXIV 25. XXXV 20. XXXVI 9. 12

dionymon 37, 3—38, 3 et adn.

Dionysius, artis auctor. de cognominibus Thracis, Byzantii, Alexandrini, τοῦ Πηροῦ vide adn. ad inscriptionem Dionysii Thracis ars grammatica ed. Vhlig

technes p 4. — de cognominibus γραμματικοῦ, τεχνικοῦ, τεχνογράφου vide p 3—4. — De eius genere expositio arti adiecta: XXII 29. LIV 41. — Erant iam inter veteres interpretes qui Dionysium Thracem Aristarchum et technographum eundem esse negarent: ad inscriptionem technes p 4; ad 46, 4—5, Addenda XC 18, Zur Wiederherstellung p 83; ad 63, 1 et Add. XCII 32; Add. ad 23, 2—3 p LXXXIII 16 et Zur Wiederherstellung p 83. Lehrsius quoque libellum ψευδεπίγραφον censuit: XLII 35, Add. LXXXVI 24. — Iniuria artis auctori tribuuntur erotemata de accentu circumflexo: XXVI 30. LV 26; supplementum περί προσωδίων: L 30; suppl. περί τέχνης: LII 7; suppl. περί ποδῶν: LII 21; canones Theodosii: XLVII 28; de pedum metricorum nominibus commentatio: XXIV 41. LV 12; de alphabeti graeci origine dissertatio (?): Add. LXXVII 13

Dionysius Halicarnassensis cum Thrace conspirat: ad 10, 2. 12, 2 et 5 (in med. p 13). 14, 5. de 12, 2 cfr Addenda LXXIX 31—LXXX 20

discretiva adverbia apud Priscianum: ad 80, 3 (p 81). cfr Append. p 27, 39

disiunctivae coniunctiones, διαζευκτικοὶ σύνδεσμοι: 90, 1. Append. p 12—13, 33

dispertitiva nomina = ἐπιμεριζόμενα ὀνόματα apud Priscianum: ad 41, 3 (p 42). eadem institut. II § 27 et 31 t. II 59²³ 61²³ H. *dividua* appellat: ad 41, 3; atque instit. XVII § 196 t. III 204¹¹, *distributiva*, instit. XIII § 21 t. III 13³⁰, *distributiva vel impertitiva*

distinctiones, στίχαι: 7, 4—8, 2. adn. ad 7, 4. Addend. LXXIX 1. distinctiones in codd. Monacensi et Leidensi: Acta Trever. p 165. 167. de distinctionibus in altera artis editione adhibendis Zur Wiederherstellung p 81

distributiva nomina vide *dispertitiva*

dividua nomina vide *dispertitiva*

divisionem vocum qualem exhibeat in extremis lineis cod. Monacensis: Acta Trever. p 165; liber Leidensis: ibid. p 167

Donatus: VI 40. ad 19, 6—20, 2. 21, 1

—3. 22, 1. 24, 3—5. 25, 2 bis. 27, 3—5. 28, 3. 30, 1—4. 31, 2—3. 3—4. 35, 3 bis. 4 bis (in p 36). 36, 3. 5. 6 (in p 37). 37, 1—38, 5. 38, 6. 39, 1. 42, 3. 43, 1 et 2. 44, 1. 2. 3. 4. 46, 4—5. 47, 3—4 (post med. p 48). 51, 4—5 (p 52). 63, 2—3 (in med. p 64). 64, 1—2. 70, 2—3 bis. 72, 4—5. 73, 1—2. 75, 3. 76, 3. 80, 1. 2. 80, 3 (p 81). 81, 1. 83, 1. 86, 3—4 (p 87). 87, 1—88, 2 (in med. p 88). 93, 2 (in med. p 94). eius de adverbis et de nominum speciebus praecepta componuntur cum Dionysianis et aliorum technicorum latinorum Append. p 19—36

Dosithei Magistri ars grammatica: VI 39. ad 18, 4 (p 19). 19, 1. 2—4. 19, 6—20, 2 bis (altero loco corrigitur). 20, 4—22, 2. 21, 1—3. 22, 1. 24, 3—5. 25, 2. 27, 3—5. 28, 3. 6—7. 30, 1—4. 31, 2—3. 35, 3 bis. 4 bis (in p 36). 36, 3. 6 (in p 37). 37, 1—38, 5. 38, 6. 39, 1. 42, 3. 43, 1. 2. 3 bis (emend.). 44, 1. 2. 3. 4. 47, 3—4 (in med. p 48). 48, 1. 63, 2—3 (in med. p 64). 64, 1—2. 70, 2—3 bis. 73, 1—2 et 3. 73, 3—74, 1 (in p 74). 74, 1. 75, 3. 76, 3. 4 (em.). 79, 3 (p 80). 80, 1. 80, 3 (p 81). 81, 1. 83, 1. 2 bis (p 83 et 84). 85, 1 bis. 86, 3—4 (p 87). 87, 1—88, 2 (post med. p 88). 89, 1 ter. 91, 2. 93, 2 (in med. p 94). 95, 2—96, 2. consentit cum armeniaca technes Dionysianae versione: ad 25, 2. quae Dositheus de adverbis et nominum speciebus docet, componuntur cum praeceptis Dionysianis et aliorum technicorum latinorum in Append. p 19—36. primus habet nomen ἀποθετικῆς διαθέσεως, vide gr. ind. sub hac appellatione

Doxopater in Aphthonii interpretatione exscribit Dionysii technen: ad artis inscriptionem p 3 et 4. ad 5, 3. 6, 5. 24, 3—5. artis definitionem Stoicam profert quam videtur ex technes Dionysianae exemplari sumpsisse: ad 115, 3—116, 1 (in med. p 115, p 116 ad πρὸς τι τέλος). ad 116, 1—2 (p 117). ad 117, 1

Draco Stratonicensis possessiva pronomina διπρόσωπα appellavit, primitiva (personalia) μονοπρόσωπα: ad 68, 4

Draco qui dicitur in libro περὶ μέτρων concinit cum erotematis Dionysianis ab Moschopulo correctis: ad 18, 2. 4. 19, 2—4. 19, 6—20, 2 (in extr. p 19). — concinit cum erotematis Moschopuliis et schol. recent. in Hephaestionem: ad 20, 5. 21, 1—3. 22, 1. cfr Hoerschelmannus de Dionysii interpretibus p 59. — Vide etiam Addend. LXXXII 17 et 20, praef. XVI 5, adn. ad 117, 5. 120, 10—122, 12

dualis numerus nominum 30, 5—31, 4; verborum 51, 3; articuli 62, 3; pronominum 66, 3—67, 2

dubitandi coniunctiones apud Charisium, Palaemonem, Asprum: ad 87, 1—88, 2 (post med. p 88). 91, 2 et vide indicem gr. sub ἀπορηματικοί

dubitativa adverbia = ἐπιπρήματα εἰκασθού: ad 80, 2. Append. p 25, 1—13 atque p 6 et 7, 52

Duchesnius, L.: XXII 26

Dulaurier, Ed.: LXX 41 et 44

duplices consonantes 14, 4—6. 19, 2 et 3

DuRieu, W. Nic.: XII 34

E

Egenolff, P.: XXXV 38. XLI 8. XLII 17. Append. p IX. XI ac vide infra sub Herodiani et Ioannis Alexandrini nominibus

Elias metricus: ad 121, 10—122, 12

enclitice bisyllabis accentus inditus in Leidensi praegressa syllaba circumflexa: XXX 17; omissus in Monacensi: Acta Trever. p 165

Epimerismi Homerici a Cramero in

An. Ox. I editi: ad 41, 3. 43, 1. 49, 1—2. 2. 2—3. 62, 5 (in med. p 63). gr. ind. sub ἐπιλεκτικούς, μετουσιατικούς p 159 col II, παραγραφὴν p 165 col II

Epitoma ab Egenolffo edita: XXIII 16. 28. XLI 1—23. Append. in extr. p IX. Conspirat cum erotematis Dionysianis ab Moschopulo correctis: ad 16, 7 (in p 17). 18, 2. 19, 1. 2—4. 19, 6—20, 2.

- 20, 5. 21, 1—3. 4. 22, 1. 5 (p 23). 25, 8. 26, 7. 27, 1. 4. 5. 28, 1. 34, 4. 34, 4—35, 2. 35, 3. 4 (in p 36). 39, 3. 40, 1—2. 2—3. 4. 41, 3. 42, 1 et 3. 43, 1 et 3 (in p 44). 44, 3. 58, 4. 61, 2—3. 105, 1. 107, 6 (in p 108). — discrepat ab erotematis Moschopuliis concinens cum arte: ad 53, 3—4. 54, 1—2. concinit cum Hephæstione: ad 21, 2
- Erotemata ex arte Dionysiana oriunda:** XLI 24—XLII 30. XLVI 29—XLVII 5. LI 29. LII 10. LIV 7. App. p VI—XIII
- Erotemata Dionysiana vetustissima Guelferbytana (*E³*):** XLI 27 seqq. LI 30. LII 11. LIV 7. Append. p VIII—IX et p 2—16. ab arte discrepant: ad 10, 8. 16, 1. 2. 3. 19, 6—20, 2. 21, 1—3. 23, 2. 24, 8 (addunt definitionem). 25, 3 (add. defin.). 25, 8. 9. 27, 1. 28, 2. 5. 29, 5 (add. defin.). 30, 5 (add. defin.). 31, 5 (add. defin.). 35, 3. 36, 6 (in p 37). 42, 2. 43, 3. 44, 6—7. 46, 4—5 (add. alteram defin.). 47, 3—4 (p 48, add. defin.). 48, 1 (add. defin., vide ind. gr. sub διαθέσεις). 51, 1. 4—5 (in p 51—53, vide etiam ind. gr. sub πρόσωπον). 53, 1 (ind. gr. sub χρόνος). 54, 1—2. 2 bis. 59, 9—10. 62, 5. 66, 3. 69, 4—5. 76, 2 (add.). 78, 1—2. 79, 2. 80, 1 (add.). 81, 1. 82, 1 (p 83). 85, 1 bis. 93, 2—94, 1 (110, 5). — concinunt cum byzantio artis commentariolo (*σ*): ad 25, 2. 8. 27, 1. 34, 1 bis. 3. 61, 2—3. 66, 1. 69, 4—5. 72, 4—5. cum Parisino eius commentarioli codice 2558 (*σ^p*) consentiunt: ad 26, 7. 33, 6 (in p 34). 44, 6—7. 59, 9—10. 66, 1. 97, 1—100, 1 (ante med. p 97)
- Erotemata Dionysiana ab Moschopulo correctæ (*E^b*), vide Moschopuli**
- Erotemata Dionysiana quæ in Nili Chii enchiridio leguntur (*Eⁿ*), vide Nili**
- Erotemata Dionysiana Schellersheimiana:** XLII 21. LI 30. LII 11. LIV 8. App. p XI*. ad 7, 4. 8, 5. 16, 7 (in p 17). 105, 1. 105, 3—106, 1. 107, 1—2. 107, 3. 107, 6 (in p 108). 107, 6—109, 1 (in p 108). 109, 1. 2. 3. 110, 2. 5. 113, 1. 114, 1. 2 bis. 3. 5. 115, 1. 115, 3—116, 1 (in extr. p 115, p 116 bis). 116, 1—2. 117, 1 bis
- Erotemata Dionysiana Tubingensia (*E^t*):** XLI 28. App. p XI et p 2—16. consentiunt cum erotematis Moschopuliis (*E^b*): ad 22, 5 (p 23). 25, 4. 5. 33, 6 bis. 34, 1. 3. 4 bis. 34, 4—35, 2. 35, 4 (in p 36). 37, 1—38, 5. 39, 3. 40, 1—2. 2—3. 4. 41, 3. 42, 1. 2. 3. 43, 1. 3 (p 44). 44, 3. 51, 4—5 (p 52). 56, 3 (p 57). 58, 1. 4. 59, 1. 4. 61, 2—3. 73, 2. 75, 1. 76, 1. 84, 4—86, 1. 86, 3—4 (p 87). 93, 1—2. 97, 1—100, 1 (ante med. p 97). ab *E^b* discrepant: ad 35, 3. 47, 1—2. 48, 1 bis (in p 49). 49, 2—3 (p 50). 59, 9—10. 64, 1—2. 67, 6 (p 68). 68, 1—2. 87, 1—88, 2. 111, 6 (in p 112)
- Erotemata Dionysiana Vindobonensia:** XLII 28. ad artis inscriptionem p 4. ad 22, 5 (in p 23). 105, 1
- Etymologicum Gudianum habet verba Dionysii:** ad 43, 3. 55, 5 (p 56); conspirat cum arte Dionysiana interpolata: ad 34, 3. 45, 1. graec. ind. sub μετουσιατικόν p 159 col I II
- Etymologicum Havniense:** ad 55, 5 (p 56)
- Etymologicum Magnum:** ad 43, 3 (em.). 45, 1. Addenda LXXXVI 40. gr. ind. sub ἡλέω in med. p 153 col I (emend.), sub μερότης in extr. p 158 col I, sub μετουσιατικόν p 159 col I II
- Etzengatsi, lo., versionis armeniacæ interpres, saec. XIV:** LXII 36. 43. LXXII 22. 39. ad 93, 1
- Eustathii commentarius in Homerum:** ad titulum p 3. ad 8, 5. 26, 3. 36, 5 et 6. 42, 4 (in p 43). 99, 1 (ad πῶ et in p 100 ad νῦν). 113, 1. ind. gr. sub ἡλέω p 153 col I, s. μετουσιατικόν p 159 col I, sub παραγραφήν p 165 col II
- erentus adverbia:** ad 80, 2. Append. 27, 39
- Excerpta grammatica Bobiensia:** ad 24, 3—5. 25, 2 bis. 27, 3—5. 28, 3. 6—7. 30, 1—4. 31, 2—3. 35, 3 bis. 4 bis. 36, 3. 36, 6 (in p 37). 37, 1. 38, 5. 39, 1. 42, 3. 43, 1 et 2 et 3 (p 44). 44, 1. 2. 3. 4. 46, 4—5. 47, 3—4 (post med. p 48). 51, 4—5 (p 52). 63, 2—3 (in med. p 61). 61, 1—2. quæ his excerptis de no-

minum speciebus traduntur, composita sunt cum praeceptis Dionysianis et aliorum grammaticorum latinorum Append. p 29—36

expletivae coniunctiones, παραπληρωματικοὶ σύνδεσμοι: vide indicem graecum sub hac voce p 166 col II et Append. p 14 et 15, 35

F

Fabricius, Ioh. Alb., primus artem Dionysii edidit ex Hamburgensi libro et Parisino: VIII 8 — IX 8

facticiū nomen = πεποιημένον ὄνομα apud Priscianum: ad 42, 3

Favorinus vide Phavorin.

femininum genus nominum 24, 8; articuli 62, 2; pronominum 66, 2

figurae, σχήματα, nominum 29, 5—30, 4; verborum 50, 3—51, 1; pronominum 68, 1; adverbiorum 73, 1

finitiva adverbia temporalia Palaeomonis et Dositheï = ὠρισμένα ἐπιρρήματα Heliodori: ad 73, 3

finitivae coniunctiones: ad 87, 1—88, 2 (post med. p 88)

finitivus modus v. indicativus

flexionum verbi τύπτω et verbi τίθημι tabulae: XVI 23—27. XIX 9—12.

XXV 16. 125, 1—132, 30

G

Galland, Car.: XL 24 et 36. C 17

Gardthausen, Victor: XI 27

Gass, Guil.: XVIII 40

Gazae, Theodori, isagoga: VI 27. ad 16, 7 (in p 17). 17, 2. 27, 1. 42, 1 et 3. 45, 1. 47, 3—4 (in med. p 48). 49, 2—3 (post med. p 50). 51, 4—5 (post med. p 52). 53, 6—57, 4 (post med. p 54). 55, 5 (p 56). 56, 3 (p 57). 59, 9—10. 61, 2—3. 65, 1. 66, 3. 72, 4—5. 73, 3—74, 1 (p 74). 74, 3. 76, 1. 78, 3 (p 79). 80, 3 (p 81). 85, 1. 87, 1—88, 2. ind. gr. sub κοινός. editiones princeps, Coloniensis a. 1525, Basileensis a. 1529: App. p XIII. unde hauserit praecepta sua de coniunctionibus et de adverbis: App. p XIII, cfr ibidem p 3—17

generale nomen, γενικὸν ὄνομα: 43, 1. Append. p 35, 10—36

genetivi casus appellationes graecae tres: 31, 7

gentile nomen, ἔθνικὸν ὄνομα: 38, 6. Append. p 34, 28—42

genus casualium v. γένος; *g.* verborum v. διαθέσεις

Georgius Choeroboscus vide Choerob.

Georgius Curtesius Scholarius Constantinopolitanus περὶ τῶν ὀκτῶ μερῶν τοῦ λόγου προθεωρία: XXXV 43 ad 22, 5 (in p 23)

Georgius, Dionysii interpres ab Choe-

robosco diversus: XXXV 22 et 33. ad 90, 1 (ἐπιτυνδέουσιν). 91, 1

Georgius Lecapenus vide Lecap.

Georgius Sisensis, versionis armeniacae interpres, saec. XIII: LXXII 26

gerundium: ad 85, 2 (p 86)

Glycys, Ioannes, (saec. XIII—XIV) περὶ ὀρθότητος συντάξεως: ad 32, 1

Goettling, Car.: XXXVII 3. XLIX 20

gratia in coniunctionum causalium numerum rettulerunt Palaemon et Dositheus, graecos technicos eos secuti qui χάριν coniunctionibus adscripserant: ad 93, 2 (in med. p 94)

Graux, Car.: LIII 3.

gravis accentus describitur 7, 1. συλλαβικός τόνος est, sed non scribitur nisi in fine vocum oxytonarum quarum acutus in gravem mutatus est propter sermonem continuatum: 110, 5—111, 5

Gregorius Magister, versionis armeniacae interpres, saec. XI: LXXII 26

Gregorii Nazianzeni acrosticha alphabetica adhortativa: XII 13. XXII 1—16. LIV 33. — scholia in Gregorii orationes: XXIX 13. 37. vide tabulam photolithographam alteram et cfr Fleckeiseni Annales CXXI 1880 p 796

Grottæ ferratæ monasterium eiusque bybliotheca: XI 16

H

- Halm, Carolus: XII 33
- Hamam, versionis armeniacae interpres, saec. IX: LXXII 28
- Harmeropuli lexicon verborum synonymicum in cod. Barocciano 68, vide ind. gr. sub πολώνυμα
- Hart, Ad.: VIII 19. XXXIV 16. XLI 11
- Heliodorus Byzantius, artis Dion. interpres (post saec. VI): XXXIV 6. XXXVI 8. compilavit Choerobosci explanationem: XXXIV 14, ad 41, 3. 89, 2 (p 90), ind. sub Choerobosci nomine. — vituperat technographum: ad 40, 4. 41, 3. 46, 1—2. 61, 2—3. 63, 2—3 (p 64). 66, 1—2. 66, 3—67, 1. 67, 1—2. 3—4. 6. 69, 4—5. 70, 2—3. 71, 1. 72, 4—5. 76, 1. corrigit vel supplet praecepta Dionysii: ad 73, 1—2. 3. 74, 1. 87, 1—88, 2 (p 88). 91, 1. excusat Dionysium: ad 66, 3. 71, 2 bis. defendit Dionysium ab aliorum reprehensionibus: ad 50, 1. corrigit codices artis: ad 37, 3 (cfr. *Zur Wiederherstellung* p 65). 38, 3. Apollonii Dyscoli doctrinam sequitur 69, 1—2, praefert Dionysianae: ad 63, 2—3. 70, 2—3. 72, 4—5. ind. gr. sub σύνδεσμος
- Heliodorus metricus (saec. I p. Chr.) defendit Dionysium ab aliorum reprehensionibus: ad 17, 3. 18, 2—3
- Hephaestio (saec. II p. C.) praeceptis Dionysianis utitur (interdum corrigens): ad 17, 3. 18, 2—3. 3. 18, 3—19, 3. 19, 6—20, 2 (p 20). 20, 5. 21, 1—3. 2. 22, 1 et 2. Hephaestionis descriptio pedum metricorum: ad 117, 9—118, 3. 118, 3—119, 8. 118, 3—4. 119, 10—121, 9. Hephaestio emendatur: ad 18, 2
- Herodianus technographus, Herodianae catholicae epitoma, quae in aliis codicibus Theodosio, in aliis Arcadio tribuitur (vide de auctore epitomae Gallandi dissertationem *De Arcadii qui fertur libro* p 12—16; de Havniensis codicis lectionibus Egenolff in mus. Rhenan. XXXVI p 491. 494—505): ad 42, 4 (p 43). 45, 1. 55, 1—2. 56, 3 (p 57). 57, 3—4. 71, 1. 72, 1—2. 89, 1 et 2 ter (p 89 et 90). 93, 2—94, 1. 97, 1 (ad ποῦ p 98). 99, 1 (ad δῆτα et ad νυν). ind. gr. sub μετουσιατικόν. epitomae liber XX: XXVII 38. LV 31. LVI 5. ad 106, 3 (em.). — Epitomae Ioannis Alexandrini locos quibus in adnotatione usus sum vide sub huius grammatici nomine. — Herodiana προσηδία definitio ex commentarii, quo Porphyrius vel Choeroboscius supplementum primum explanavit, exemplaribus restituta ad 105, 1. — Herodiana dissertatio de encliticis (BA III 1142—1148): ad 89, 2 (p 90). 97, 1—100, 1 (p 98 in.). 97, 1 (ad ποῦ in extr. p 98, emend.). 99, 1 (ad νυν). — Herodiani prosodia Homérica: ad 97, 1—100, 1 (p 97). — epitoma τῶν ὀνοματικῶν κανόνων ἐκ τῶν Ἡρωδιανού: Add. LXXXI 30. — Herodianum excerptum de coniunctionibus (AO III p 280): ad 93, 2—94, 1. 99, 1 (ad ἄν). — Περὶ μονήρους λέξεως liber: ad 55, 5 (p 56). — Περὶ παθῶν liber: ad 55, 5 (p 56). — Herodianus usus est arte Dionysiana: ad 55, 1—2. 56, 3 (in med. p. 57). 58, 2 et 4. 72, 1—2. 92, 3. 97, 1 (ad ποῦ in p 98). 99, 1 (ad νυν). Addend. LXXXI 28. — Herodiani doctrina aut vocabulorum grammaticorum usus discrepat ab Dionysio: ad 62, 5 (in med. p 63). 93, 2—94, 1. 97, 1—100, 1 (p 97). 97, 1 (ad ποῦ in p 98). 99, 1 (ad δῆτα et ad νυν). ind. gr. sub ἀναφορικόν, ἀπορηματικοί, βακχευτικά, διαβεβαιωτικός, ἐρωτηματικόν, ἦ, ἰδοῦ, μετουσιατικόν, μονοπρόσωποι, σχελιαστικά. — dissentiunt inter se Herodianus et supplementum artis Dion. I: ad 113, 1. — vide praeterea ind. gr. sub Ἠλέως p 153 col I. — (Herodianus qui dicitur περὶ ἀκυρολογίας ab Boissonado editus: XVII 22)
- Hesychii lexicon: ad 26, 3. 62, 5 (p 63)
- Hilgard, Alfr.: IX 14. XXXIII 39. XXXIV 24. XXXV 37. XXXVI 5. XXXVII 29 et 39. XLVIII 7. LIII 42. App. p III
- Hoerschelmann, Guil.: XXXIII 37. XXXIV 16. XXXV 32. XXXVI 40. L 29. ad 17, 3. Append. p III. ind. gr. sub κατά
- Holstenius, Lucas: VIII 21

- Homerus. Loci Homerici ab Dionysio usurpantur 9, 4, 13, 4 et 5. 14, 2. 20, 6. 21, 3. 22, 1. 25, 5. 26, 5. 27, 1 bis. 75, 1 bis. (in supplemento primo 106, 4 et 5; in suppl. tertio 122, 5 et 7. 123, 8.) Homerus non fluxit metronymica: 26, 6. de vi γράφειν verbi apud Homerum 9, 3. quomodo cantata sint carmina Homeri: 8, 5
- homonymon* definitur 36, 1. vide etiam Append. p 33, 27—52
- hortandi* vel *hortativa adverbia* = ἐπιρρήματα παράκελεύσεως: 82, 1. Append. p 8 et 9, 15, p 25, 40—54
- hyphen* in cod. Monac.: Acta Trev. p 165
- hypodiatole* in cod. Monac.: Acta Trever. p 165

I

- Iacobus Edessenus (saec. VII—VIII) arte Dionysii et canonibus Theodosii usus est: VII 12. XLVI 1. App. p III
- Iacobus Tacritensis, technographus Syrius: App. p III***
- Ignatii diaconi acrosticha alphabetica adhortativa: XII 15. XXII 17—28. LIV 39
- immutabiles consonantes*, ἀμετάβολα κύμωνα: 14, 7—9 et adn.
- imperativus modus*, προτακτική ἐγκλις: 47, 3 et ad 3—4
- impersonalis modus*: ad 47, 3—4 (p 48)
- impertitiva nomina* = ἐπιμεριζόμενα ὀνόματα, vide *dispertitiva*
- incusativus casus*: ad 32, 1
- indicativus modus*: 47, 3. latinum nomen (quo utuntur e. g. Dositheus VII 406, Donatus IV 359, Charisius I 168, Macrob. V 634, Priscianus II 421, ortum est ex ἀποφαντικής vel ἀποφατικής ἐγκλίσεως appellatione, de qua Apollonius Dyse, synt. 244, 2: ἡ καλουμένη ὀριστική καλεῖται καὶ ἀποφατική (solus B codex ἀποφαντική). καὶ δὴλον ὅτι κοινῆς μὲν ἐννοίας εἶχετο καλεῖσθαι αὐτὴν ἀποφατικὴν (B v addidit), εἶγε καὶ τὸ ἀποφαίνεσθαι κατὰ πύσης φράσεως παραλαμβάνεται, ἀλλὰ καὶ ἐπιρρηματὰ τινα ἀποφατικά (B v add.) καλοῦμεν (perperam igitur etiam horum adverbiorum nomen ab ἀποφαίνεσθαι verbo derivat, non ab ἀποφάναι, cfr adnotationes ad 78, 1). ἰδίᾳς μὲντοι ἐννοίας ἔχειται ἡ ὀριστική. διὰ γὰρ ταύτης ἀποφανόμενοι ὀρίζομεθα. aliud ἀποφατικῆς ἐγκλίσεως interpretamentum est *modus pronuntiativus* (Donat. IV 381, Charis. I 169, Diomed. I 338, alibi). ex ὀριστικῆς vocabulo orta sunt nomina *finitivi* et *definitivi* (Charis. I 169, Diomed. I 338, Prisc. II 421,)
- infinita pronomina* apud grammaticos latinos: ad 39, 1. — *infinitum nomen* = ἀόριστον ὄνομα apud Priscianum: ad 39, 3
- infinitiva adverbia* temporis apud Palaemonem et Dositheum: ad 73, 3 et 73, 3—74, 1
- infinitivus modus*, ἀπαρέμφατος ἐγκλις: 47, 4. quos obtinuerit locos inter ceteros modos ex ordinationibus technicorum graecorum et latinorum, exponitur ad 47, 3—4
- inlative coniunctiones* = ἐπιφορικοί σύνδεσμοι apud Priscianum (*ergo igitur itaque quin alioquin immo utique atque*): ad 95, 2—96, 2 (in p 96). Plinius, Palaemon, [Asper] inlativas appellabant *quamquam quamvis etsi tametsi*: vide Charis. I 226, Diomed. I 416, [Asprum] V 553, (ubi pro *relativae* scribendum est *inlative*) atque adn. ad 87, 1—88, 2 (in p 88)
- intentiva adverbia* = ἐπιρρήματα ἐπιτασεως apud Priscianum: ad 84, 1—2. Append. p 26, 36 atque p 8 et 9, 36
- interaspiratio in codd. Monacensi et Leidensi: Acta Trever. p 165. 167. spiritus medius vocum compositarum reducendus est: *Zur Wiederherstellung* p 81
- interiectiones*: ad 77, 1. 80, 1. Append. p 18—19
- interpunctiones codicis Monacensis: Acta Trever. p 165—166; codicis Leidensis: Acta p 167. quae distinctiones in altera artis Dionysianae editione adhibendae sint, exponitur *Zur Wiederherstellung* p 81
- interrogandi adverbia*, ἐπιρρηματα

- ἑρωτήσεως: 83, 2. Append. p 8 et 9, 31. p 26, 19—34
- interrogativae coniunctiones*: vide indicem sub ἀπορηματικοί
- interrogativum nomen* = ἐρωτηματικὸν ὄνομα apud Priscianum: ad 39, 1
- Ioannis Alexandrini excerpta ex Herodiani prosodia catholica (τονικά παραγγέλματα): 66, 3 (em.). 70, 2—3. 71, 2. 72, 1—2. 89, 1 et 2 (ad ἀτάρ αὐτάρ, ad ἦτοι, ad κέν ἄν in p 90). 92, 1 et 3. 93, 2—94, 1. 95, 1. 97, 1 (ad ποῦ p 98). 99, 1 (ad δῆτα et ad νῦν). cfr Egenolff in mus. Rhen. XXXVI p 491—494 et quae supra sub Herodiani nomine inveniuntur
- Ioannes Charax, vide Charax
- Ioannis Damasceni ἔκδοσις ἀκριβὴς τῆς ὁρθοδόξου πίστεως: XVIII 17—33. XIX 31
- Iosephus filius Iacobi, I. filius Ali, I. Ramathensis exempla homonymiae apud Syrium artis interpretem: Add. LXXXVIII 32
- Iulius Romanus v. Romanus
- Iosephi Rhacendytæ περὶ στιγμάτων expositio: ind. gr. sub παραπληρωματικοί
- Isaacus metricus a Bachmanno editus: XVI 6. ad 121, 10—122, 12 et omnes adnotationes ad 117, 9—121, 9
- iurandi* vel *iurativa* adverbia = ἐπιρρήματα κατωμοτικά et ἀνωμοτικά: ad 84, 4—5. Append. p 26, 45—53

K

Kiessling, Ad.: XI 23

L

- Lagarde, Paulus de: LXVI 12. 43. LXXII 40
- Lange, Lud.: XXXIV 36
- Langlois, Vict.: LXXII 42
- Lascaris, Constantini, epitoma grammaticae: VI 27. ad 22, 5 (in med. p 23). 23, 3. 47, 3—4 (in med. p 48). 48, 1 (p 49. cfr ind. gr. sub κοινός). 49, 2—3 (post med. p 50). 51, 1. 53, 6—57, 4 (post med. p 54). 55, 5 (p 56). 56, 3 (p 57). 59, 9—10. 61, 2—3. 62, 5 (post med. p 63). 65, 1. 66, 3. 72, 4—5. 73, 3—74, 1 (p 74). 74, 3. 76, 1. 78, 3 (p 79). 80, 3 (p 81). 85, 1 (in med. pag). 87, 1—88, 2. Lascaris grammaticae editiones Aldinae: Append. p XIII. Lascaris grammaticae locus ubi technicorum antiquiorum libros quibus utebatur enumerat: App. p XII. unde hauserit praecepta sua de coniunctionibus et de adverbis: App. p XIII. ex Lascaris epitoma hausit Chalcondyles: ibidem. omnino fere Lascari obnoxius Melanthon in capite de coniunctionibus: App. p XIV. Quae L. de adverbis et de coniunctionibus docet, cum praeceptis technes Dionysianae, erotematum hinc oriundorum, artium Chrysolorae Gazae Chalcondylae composita sunt Append. p 2—17
- Lebègue, Henri: LIII 3
- Lecapeno, Georgio, falso tribuitur περὶ συντάξεως liber, qui ab Michaelae Syncello scriptus est: ad inscriptionem artis p 4. cfr Eggeri Apollonius Dyscole p 234¹)
- Lehrs, K.: XLII 35. Add. LXXVII 5. LXXXVI 24
- lexicon artis Dionysianae a Bachmanno editum: XL 19—XLI 3
- librariorum byzantium in describendis codicibus religio, qua ducti etiam ineptissimas depravationes servabant: *Zur Wiederherstellung* p 62. 75
- liquidac consonantes*, ὑγρά vel ἀμετάβολα σύμφωνα: 14, 7—9, vide adnotationem. *muta cum liquida*: 21, 2
- litterae in codice Monacensi superpositae lineis: XIII 5, Acta Trever. p 164; in Leidensi apographo de lineis dependent: XXI 9. — maiusculae minusculis intermixtae in Leidensi: XXI 5, Acta Trever. p 167. — maiusculae ad additamenta marginalia adhibitae ab eadem manu quae verborum contextum minusculis exaravit: XIII 16. XXI 12. Acta p 164 et 166
- litterarum graecarum singularum

- natura et usus: XII 11. XXIII 24. *longa syllaba* fit modis octo: 17, 4—19, 4 LV 5; nomina XII 19. XXIII 17. LV 3
locale nomen apud Priscianum: ad 33, 1—5. Append. p 29, 39
loci adverbialia vel *localia*, ἐπιπρήματα τοπικά: 76, 3. Append. p 6 et 7, 12. p 22, 6—50
 Loewe, Gustavus: XI 30

M

- Macrobian liber de differentiis et soc. graeci latinique verbi: ad 30, 1—4. 47, 3—4 (post med. p 48). 48, 1. 49, 2—3 (in p 49 et 50) quinquens. 51, 4—5 (in extrema p 52) bis. 53, 6—57, 4 (p 54). 54, 1—2. 2 (in p 54 et 55) quinquens. 55, 1. 1—2. 2 bis. 3—4. 56, 1 ter. 3 bis (p 57). 57, 1—2. 3—4, 5. 28, 2. 3—4. 3 bis. 4. 59, 1. 1—2
 Mangelsdorf, Guil.: LIII 7. 11. ad 121, 10—122, 12. 123, 6—124, 5
 Marius Plotius Sacerdos vide Sacerdos
 Marius Victorinus: ad 14, 7—9. 16, 7. 17, 3. 18, 3—19, 3. 19, 6—20, 2. 20, 4—22, 2. 20, 6. 21, 1—3. 22, 1. 47, 3—4 (post med. p 48). 115, 1. omnes adnotationes ad 123, 6—124, 5. vide etiam [Maximus Victorinus] et [Victorinus]
 Martin, Paulinus: Append. p III
masculinum genus nominum 24, 8; articuli 62, 2; pronominum 66, 2
 Mau, A.: X 3. XXXV 14 et 46
 Maussacus, Phil. Iac., artem Dionysii edere voluit: VIII 14
 [Maximus Victorinus] de caesuris (de finalibus libri appendicula): vide adnotationes ad 123, 6—124, 5. vide etiam Marius Victorinus et [Victorinus]
mediae consonantes: 12, 5—13, 3
 Melampus technes interpres (post-saec. VI) XXXIV 26. XXXV 20. XXXVI 9. 13. 35. XXXVII 15 et 28. XL 14. Dionysium corrigit: ad 10, 8. 15, 1. 16, 7. 20, 5. defendit Dionysium: ad 22, 5. in explananda technes interpretatione ita profert quasi sint ipsius technographi verba: ad 10, 5. 12, 2. cfr infra sub Stephanii nomine
 Melanthon unde hausert quae in institutionibus suis de coniunctionibus docet: Append. p V. XIV et p 13—17, ubi Philippi verba composita sunt cum praeceptis technes Dionysianae, erotematum hinc oriundorum, artium grammaticarum Chrysolorae Gazae Lascaris Chalcondylae
 Merlo, Pietro: LXXXV 29
 Merx, Adalb.: V 33. XLIII 6. XLIV 29. LIV 13. App. p III
metrica anecdota ab Mangelsdorfio ex libro Chisiano edita: XIV 23. XV 23. XVI 4. — metricus tractatus Harleianus (Triclinii): XIV 12. XV 25. ad 121, 10—123, 12 et omnes adnotationes ad 117, 5—121, 9. 123, 6—124, 5. — metricae expositiones in artis codd. Leidensi et Monacensi. Supplementum artis tertium περί ποδῶν: XVI 39. 117, 4—124, 5. De pedum nominibus: XIV 2—17. XXIV 38. LV 12. De iambico metro: XIV 19—25. XXV 1. LV 14. De versu heroico disputatio diversa ab ea, quae in supplemento nostro tertio invenitur: XIV 26—36. XXV 3—4. LV 15. De εἶδει μέτρων: XIV 37. XXV 5. De ἔθει μέτρων: XIV 40. XXV 5. De γενεῖ μέτρων: XV 5. XXV 5. De εἰδει τομῶν: XV 8. XXV 5. De elegiaco metro: XV 13—26. XXV 7. LV 17. De anacreontis versibus: XV 27—XVI 6. XXV 10. LV 18
modi verborum: 47, 3. 60, 4. de diversis modorum ordinationibus vide adn. ad 47, 3—4
 Moschopolus Cretensis (saec. XIV in., vide de eius aetate Append. p X*). erotematum (*E^b*) edd. princeps, Aldina, Iuntina, Walderiana: Append. p VI; codices Basileenses, Laurentiani, Oxonienses, Gronovianus, Nanianus,

- Monacensis: Append. p VII. X*. Mosch. erotemata Dionysiana vetustiora correxit: XLI 28—XLII 30. App. p VIII et IX. ad 10, 5 (cfr App. p VIII). 10, 7. 10, 8 (cfr App. p VIII). 18, 2. 18, 4 (cfr App. p VIII). 19, 1. 19, 2—4. 19, 6—20, 2. 20, 5 (cfr App. p IX). 21, 1—3 (cfr Add. LXXXII 29). 21, 4. 22, 1 (cfr Add. LXXXII 33). 22, 5 (cfr App. p IX bis). 23, 3 (cfr Add. LXXXIII 32). 24, 8 (omittendo). 25, 4. 25, 5. 25, 8. 27, 4 et 5. 28, 7 bis (semel omittendo, in p 29, cfr Add. LXXXVI 15. 33, 1—5. 33, 5. 33, 6 bis (in p 33 et 34). 34, 1. 34, 3. 34, 4 bis (cfr App. p IX). 34, 4—35, 2. 35, 3 ter. 35, 4 (in p 36, cfr App. p IX). 36, 5. 37, 1—38, 5. 39, 2. 39, 3. 40, 1—2. 40, 2—3. 40, 4. 41, 3 (cfr App. p IX). 42, 1. 42, 2. 42, 3. 43, 1. 43, 3 (in p 44). 44, 3 (om.). 46, 4—5 (omitt.). 51, 4—5 (post med. p 52). 53, 1 (ind. gr. sub χρόνος). 56, 3 (p 57) 58, 1. 3. 4. 59, 1. 4. 61, 2—3. 73, 2. 3. 74, 1. 2. 75, 1 bis (semel omitt.). 76, 1. 76, 2. 76, 4 bis (p 77). 78, 3 (omitt.). 80, 1. 82, 1 (p 83). 84, 4—86, 1. 84, 5. 86, 3—4 (p 87). 88, 3—89, 1. 90, 1 (ad ἐπικυνδέουσιν, omittendo). 91, 2—92, 1. 93, 1—2 (omitt.). 94, 1. 97, 1—100, 1 (ante med. p 97, cfr Append. p IX). cfr etiam Append. p 2—17 et vide praef. VI 23. — Moschopulus primus videtur flexiones variarum declinationum nominalium ex Theodosii canonibus vel potius ex catechismo Dionysiano, in quem illi canones quoque recepti erant, excerpisse atque composuisse: LIV 23. — In Iliadis interpretatione Dionysium sequitur: ad 97, 1—100, 1 (p 98). — Moschopuli liber περὶ χρεδών: App. p IX. — sylloge vocum atticarum: Addenda LXXVII 1—21. — Moschopulus Titzii: XV 25. XLI 6. App. p X. ad 121, 10—122, 12 et omnes adnotationes ad 117, 9—121, 9
- Moses Chorenensis: LXXII 30
 Mueller, Maximilianus: VI 32
 Mueller-Struebing, Herm.: XXXVI 28. ad 32, 1. Addend. LXXVIII 41
mutae consonantes: 12, 2—14, 2. 21, 2 (cfr gr. ind. sub κατά)

N

- natura longae syllabae*: 17, 4—18, 3
negandi adverbium vel abnegativa = ἐπιρρήματα ἀρνήσεως ἢ ἀποφάσεως: 78, 1 et adn., Append. p 6 et 7, 33. p 23, 33—41
 Nephonis monachi liber de litteris et octo orationis partibus: XXXVIII 13
 Neumann, C. F.: LXXII 33
neutrum genus nominis 24, 8; articuli 62, 2; pronominis 66, 2
 Nicephori Blemmidæ (saec. VIII) epitoma logicae: ad 36, 5 et 6 (p 37). 115, 3—116, 1 (post med. p 115 et p 116 ad πρὸς τι τέλος)
 Nicolai, Rud.: XLVII 13
 Nili Chii (saec. XIV) erotemata (*E'*): VI 24. XLI 29—XLII 16. LI 30. App. p X—XI et p 2—16. catechismi Dionysiani formam a Moschopulo correctam (*E'*) et antiquiorem (*E''*) miscuit. correctionibus Moschopuliis utitur: ad 10, 5 (cfr App. p XI). 25, 8. 27, 4. 5. 33, 1—5. 33, 5. 34, 3. 35, 4 (in p 36). 36, 5. 37, 1—38, 5. 42, 3 (cfr App. p XI). 43, 1. 43, 3 (in p 44). 44, 3. 55, 4. 58, 1. 3. 49, 1. 4. 73, 3. 74, 1. 2. 75, 1 bis. 76, 1. 2. 76, 4 (p 77) bis. 78, 3. 80, 1. 82, 1 (p 83). 84, 4—86, 1. 84, 5. 88, 3—89, 1. 90, 1 (ad ἐπικυνδέουσιν). 91, 2—92, 1. 93, 1—2. 94, 1. 97, 1—100, 1 (ante med. p 97). 107, 6—109, 1 (in extr. p 108). 109, 6 (p 110). vetustiorem erotematum formam (*E''*) sequitur: ad 25, 5. 26, 7: App. p XI. proprio Marte erotemata vetustissima mutat: ad 29, 1—2. 29, 3. 29, 6—7 (p 30). 36, 6. 37, 1—38, 5. 44, 1. 51, 4—5 (post med. p 52). App. p XI
nominativi casus appellationes graecae tres: 31, 6
numeralia nomina, ἀριθμητικά ὀνόματα: 44, 4 et adn., Append. 36, 1—12. ea sunt quae nunc *cardinalia* vocamus ac iam Priscianus numerorum cardinalium nomine significavit in libro de figuris numerorum III 412²⁷ 416¹¹

numeri adverbia, ἐπιρρήματα ἀριθμοῦ
 δηλωτικά: 76, 1 et adn., Append. 6, 9.
 21, 37—22, 4

numeri nominis: 30, 5—31, 4; verbi
 51, 2—3; articuli 62, 3—4; pronominis
 66, 3—67, 2

O

Olympiodori comm. in Platonis Gorgiam: Addend. XCVIII 37
omne nomen genus apud grammaticos
 latinos: ad 25, 2
optativa adverbia, ἐπιρρήματα εὐχῆς
 σημαντικά: 76, 4. Append. 6 et 7, 23.
 23, 1—13
optativae coniunctiones apud technicos
 latinos: ad 87, 1—88, 2 (post med.
 p 88)
optativus modus verbi: 47, 3. quos locos
 inter ceteros modos obtinuerit ex ordi-
 nationibus grammaticorum graecorum
 et latinorum, exponitur ad 47, 3—4
ordinale nomen, τακτικὸν ὄνομα: 44, 2.
 Append. 35, 38—49
ordinativa adverbia vel *ordinis* =
 ἐπιρρήματα τάξεως: 80, 3 et adn., Ap-
 pend. p 8 et 9, 6. p 25, 15—26

orthographia codicis Leidensis:
 XXX 16—22 et Act. Trever. p 167;
 codicis Monacensis: Act. Trev. p 165—
 166 (hi numeri in praef. XXX 22 po-
 nendi erant pro 4—5)

orthographicae dissertationes. de
 nominibus quae o littera aut w littera
 scribuntur in casibus obliquis: XVII
 27. XIX 22. XXVIII 27—37. LV 35. —
 praecepta orthographica, quae viden-
 tur ex Ioannis Characis libro deri-
 vanda esse: XXVI 31—XXVII 12. XL 34.
 LV 28. — lexicon orthographicum XII
 20. XVII 34—XVIII 10. XIX 27. LV 39

Orus Milesius (saec. II p. C.) correxit
 Dionysiana de syllabarum quantitate
 praecepta: ad 17, 3. 19, 6—20, 2. 20,
 4—22, 2

Osann, Fr.: XLIX 12

P

Pachomius Rhusanus (saec. XVI):
 ad artis inscriptionem p 3—4
 Palaemon, Remmius, artigraphus
 latinus, Quintiliani magister: VI 36.
 ad 23, 2. index gr. sub πρὸς τι ἔχον
 in med. p 170 col II. Palaemonianae
 artis reliquiae apud Charisium: ad
 70, 2—3 (in extr. p 70). 72, 4—5 (in
 extr. p 72). 73, 3. 73, 3—74, 1 (p 74).
 74, 1. 75, 3. 76, 3. 79, 3 (p 80). 80, 2.
 81, 1. 83, 1. 85, 1 bis. 85, 2 (in med.
 p 86). 86, 1. 87, 1—88, 2 (post med.
 p 88). 89, 1 quater. 91, 2. 93, 2 (in
 med. p 94). 95, 2—96, 2. apud Dio-
 medem: ad 83, 1. 86, 3—4 (post med.
 p 87). 87, 1—88, 2 (post med. p 88).
 93, 2 (in med. p 94). 95, 2—96, 2 (in
 extr. p 95). In Appendice p 18—27
 Palaemonis praecepta de adverbiorum
 speciebus, quae ab Charisio servata
 sunt, cum eis composita invenis, quae
 Dionysius alique grammatici latini
 docent
partes orationis octo: 23, 1. v. adn. et
 Add. LXXXIII 21

participium definitur 60, 2. defini-
 tiones Apollonii Dyscoli, Diomedis,
 Prisciani v. in adn. ad 60, 2—3 et 4
passivum genus verbi et nominis, vide
 πᾶθος

paternus vel *patricus* vel *patrius*
casus = πατρική πτώσις: ad 31, 7

Patkanoff, K.: LXX 33. 44. LXXII 38
patrium nomen apud grammaticos la-
 tinus: ad 33, 1—5. 38, 6

patronymicum nomen: 25, 8—26, 6.
 Append. p 30, 1—49

percontandi adverbia = ἐπιρρήματα
 ἐρωτήσεως: ad 83, 1. Append. p 26,
 20. 23. 25

Peripateticorum placita et vocabula
 grammatica: ad 33, 6. 36, 5. 36, 6 (in
 med. p 37). ind. gr. sub συναιτικοί,
 sub συνώνυμον bis

personae verbi definiuntur 51, 4—5.
 vide in adn. definitiones Apollonii
 Dyscoli aliorumque grammaticorum
 et graecorum et latinorum (de Varronis
 definitione cfr Append. p XIV). — de
 personis pronominum 65, 1

personalia pronomina quae dicimus, ἀντωνυμῖαι πρωτότυποι, ἀκύναρθοι: 65, 1. 2. 66, 3. 67, 3. 68, 3. 69, 4

Petavius, Alexander: XIX 41

Petermann, Jul. Henr.: LXX 16. 34. 43

Peyron, Amadeus: LX 24—28. XXXVII 33

Pfaff, Car.: LVI 17

Phavorini lexicon habet verba Dionysii: ad 34, 3 (depravata). 40, 4. cfr praeterea ad 45, 1 et 2 (p 46)

Philemonis qui dicitur lexicon habet verba Dionysii: ad 34, 3 (depravata). 40, 4. cfr praeterea ad 45, 1 et 2 (p 46)

Philo Iudaeus technē Dionysiana usus est: ad 5, 3. cfr etiam ad 115, 3

Photii lexicon: ad 62, 5 (p 63). 85, 2 (p 86)

Piccolomini, E.: XXIX 38

Planudis, Maximi, dialogus de grammatica: ind. gr. sub μετουσιατικὸν p 159 col I, sub νόν p 161 col II. — Planudea institutionum Priscianearum interpretatio: XXXVII 12

Plinius maior: ad 83, 1. 85, 2 (in p 86). 87, 1—88, 2 (post med. p 88). cfr Charis. I 225₂₉ 31 Diomed. I 416₁₈ 27

Plotius Sacerdos vide Sacerd.

pluralis numerus nominis 30, 5—31, 4; verbi 51, 2; articuli 62, 3; pronominis 66, 3

pluralis numerus verbi cum neutrius generis subiecto plurativo constructus in codicibus deterioribus: XXXII 29. etiam in optimis: 24, 8 (Add. LXXXIV 30). 30, 1. 62, 2 (Add. XCII 14). in solo optimo: 11, 2

Pompeius, artigraphus latinus: ad 87, 1—88, 2 (in med. p 88). 90, 1—91, 1

Porphyrius, artis interpres: XXXV 21. 32. XXXVI 14. XXXVII 26. — interpres supplementi περὶ προσωδίων: L 4—LI 3

positio longae syllabae fiunt modis quinque: 18, 3—19, 4

possessiva pronomina, ἀντωνυμῖαι κτητικαί, παράγωγοι, διπρόσωποι, κύναρθοι: 65, 1. 66, 1. 67, 1 et 4. 68, 3—69, 3. 69, 4

possessivum nomen, κτητικὸν ὄνομα: 26, 7. κτητικά nuncupabantur non solum possessionem significantia, sed etiam quae formam habent possessorum: ad 45, 1

possessivus casus = κτητικὴ πτώσις: ad 31, 7

praepositio definitur praepositionesque enumerantur 70, 2—72, 2. de praepositionum compositione et appositione vide ad 70, 2—3. de anastrophe ad 71, 2 et 72, 1—2

praesumptivae coniunctiones. hoc nomen videtur originem ducere ex corruptela, qua προκληπτικοὶ σύνδεσμοι in προκληπτικούς mutabantur: vide gr. ind. sub προκληπτικοί. in Priscianam autem classium coniunctionum enumerationem videtur nomen ab aliena manu insertum esse: ad 87, 1—88, 2 (in med. p 88)

Preller, Lud.: VIII 18. XXXIII 37

Priscianus arte Dionysiana usus est (VI 41, ad artis inscriptionem p 3), atque ita quidem ut modo vestigiis Thracis instaret, modo corrigeret praecepta eius vel certe mutaret aliorum technicorum aut suoapte ingenio ductus: ad 22, 4. 25, 8. 26, 3. 27, 3—5. 28, 3. 28, 6—7. 31, 3—4. 31, 6. 31, 7 bis (in p 31 et 32). 32, 1 bis. 33, 1—5. 33, 6 (p 34). 34, 3. 34, 4 bis. 34, 4—35, 2 (in p 35). 35, 3 bis. 35, 4 bis (in p 35 et 36). 36, 3. 36, 5. 36, 6 (in p 37). 37, 1—38, 5. 38, 1. 38, 6. 39, 1. 39, 2. 39, 3. 39, 4 (in p 40). 40, 1—2. 40, 2—3. 40, 4. 41, 1. 41, 3 (in extr. p 41). 42, 3. 43, 1. 43, 3 (in p 44). 44, 1. 44, 2. 44, 3. 44, 4. 44, 6—7. 47, 3—4 (in med. p 48). 51, 4—5 (in extr. p 52). 53, 6. 53, 6—57, 4 (p 54). 63, 2—3 (p 64). 80, 2. 89, 1. 91, 2. 92, 2. 95, 2—96, 2 (in extr. p 95). 96, 3—97, 1. — Claudii Didymi librum περὶ τῆς παρὰ Ῥωμαίοις ἀναλογίας sequitur: ad 53, 6—57, 4 (in p 54). 54, 2 quater (bis in p 55). 55, 1. 55, 1—2 (εἰκω). 55, 2 (τίκτω om). 55, 3—4. 56, 1. cfr ad 54, 1—2. 55, 1—2 (λήγω). 55, 2 (ἄρχω). 56, 3 bis (in p 57). 57, 1. 1—2. — Apollonio Dyscolo utitur duce: ad 22, 5 (post med. p 23). 45, 1. 46, 4—5. 47, 1—2. 47, 3—4 (post med. p 48). 51, 4—5 (in extr. p 52). 60, 4. 62, 5 (in med. p 63). 86, 3—4 (post med. p 87). — Apollonianam et Peripateticam doctrinam admiscet Dionysianae: ad 33, 6 (in p 34). — Byzantium doctrinam sequitur:

ad 34, 4 bis. 93, 2—94, 1 (p 94 in.). — cum aliis artigraphis latinis consentit contra doctrinam Graecorum: ad 48, 1 (in extr. p 48). 49, 2—3 (in med. p 50). 63, 2—3 (in med. p 64): institutionum lib. III 491₆. 72, 4—5 (in extr. p 72). 75, 3. 79, 3 (p 80 in.). 80, 3 bis (p 81). 84, 4—5. — Conferantur Append. p 18—36, ubi quae Priscianus de adverbiorum et nominum speciebus docet, cum praeceptis Dionysii et aliorum technicorum latinorum composita sunt. — Prisciani institutiones emendantur ad 56, 3 (p 57). 87, 1—88, 2 (in med. p 88)

Probi] instituta artium: ad 31, 2—3. 35, 3 bis. 35, 4 bis (in p 36). 36, 3. 36, 6 (in p 37). 37, 1—38, 5. 39, 1. 42, 3. 43, 1 et 2. 44, 1 et 2. 47, 3—4 (post med. p 48). 63, 2—3 (in med. p 64). 76, 3. 78, 3 (p 79). 80, 2. 80, 3 (p 81). 81, 1. 83, 1. 86, 1. 86, 3—4 (p 87). 87, 1—88, 2 (in med. p 88). quae [Probus] de adverbiorum et nominum speciebus docet, composita sunt cum praeceptis Dionysianis et aliorum grammaticorum latinorum Append. p 18—36. — [Probi] de ultimis syllabis liber: ad 18, 4 (in p 19). 20, 4—22, 2. 21, 1—3

productio vocalium ancipitum, ἔκτασις: 10, 2. 18, 1

prohibitiva adverbia (vel *dehortativa*) = ἐπιπρήματα ἀπαγορεύεω: 79, 1 et adn., Append. p 6 et 7, 39, p 24, 1—16 Prolegomena artis Dionysianae, quibus docetur quid sit ὅρος, quid τέχνη, quid γραμματική: XXIII 40—XXIV 29. LV 9

promiscuum vel *subcommune genus* nominum, ἐπίκοινον γένος: 25, 1

promissivus *modus* verbi: ad 47, 3—4 (p 48)

pronomēn definitur 63, 2, sequentibus verbis agitur de pronominiibus personalibus quae nos dicimus, possessivis, reflexivis; sed eorum, quae praeterea in pronominum numero a nobis (et ab aliis veterum grammaticorum) habentur, profertur nullum. —

genera pronominum prototyporum (personalium) non formarum diversitate distinguuntur, sed διὰ τῆς δειξεως: 65, 2 (Syri non nullorum pronominum personalium feminina a masculinis distinguunt adscripta littera quae nunquam pronuntiata est: Add. XCIII 10). — pronominalium flexionum conspectus: XXVI 10. XXVII 15. LV 23. ad 65, 1. 67, 6 (in med. p 68)

proprium nomen definitur 33, 6, vide gr. indicem sub κύριον

prosodiacorum signorum in notandis pedibus metricis collocatio: v. discrepantiam scripturae codicum ad 117, 9. 118, 1. 4. 119, 1. 4. 6. 120, 1. 2. 3. 9. 121, 3. 7. 8

Protagorae opinio de genere nominum in consonas desinentium: *Zur Wiederherstellung* p 79

Psalmus I 4 exemplum praebuit grammaticum 113, 1

Psellus, Mich., (saec. XI) praecepta Dionysiana versibus reddidit: XL 4—18. ad artis inscriptionem p 3. ad 5, 3. 12, 2. 13, 3. 13, 5 bis (p 13 et 14). 14, 2. 14, 7—9. 47, 3—4. 53, 6—57, 4. 54, 2 ter (p 54 et 55). 55, 1. 2. 3—4. 4. 56, 1. 59, 5. 6—7. 9—10. 60, 2—3. Vtitur Dionysio in ἐρμηνείᾳ τῶν δαξέων καὶ ψιλῶν καὶ μέσων στοιχείων: ad 12, 5 (in p 13). 13, 2. 13, 5 bis (in p 13 et 14). 14, 2. 14, 7—9 (in p 15)

Pseudochoerobosci epimerismi in psalmos: ad 28, 5 ter. 34, 3. 35, 3. 4 ter (emend.). 36, 5. 6. 39, 1. 2 bis. 3. 40, 1—2. 2—3. 4 (emend.). 41, 1. 3. 43, 3. 44, 1. 60, 2—3. 61, 2—3. 65, 1 (in med. p 65). 72, 4—5. 88, 3—89, 1. 89, 1 et 2 bis. 91, 2—92, 1. 92, 2. 93, 1—2. 94, 2—95, 1. 95, 2—96, 2 (in p 96). 96, 1—2. 97, 1—100, 1 (ante med. p 97). 100, 2

punctum duplex i et u litteris additum in Monacensi: Acta Trever. p 165. — superius punctum, inferius, medium ad distinguenda enuntiata et enuntiatorum partes: 7, 4—7 et adn., XXX 20, Acta Trev. p 165—167, *Zur Wiederherstellung* p 76 et 81

Q

- qualitas pronominum* apud grammaticos Latinos: ad 64, 1—2 (p 65) et 84, 1—2. Append. p 6 et 7, 5. p 21, 18—35
- qualitatis adverbia*, ποιότητος ἐπιρρήματα: 75, 1 cum adnotatione, cfr ad 85, 2 (p 86). Append. p 4 et 5, 48. p 20, 45—21, 16
- quantitatis adverbia*, ποσότητος ἐπιρρήματα: 75, 3 cum adn., cfr ad 76, 1
- quasi ad aliquid dictum* apud Priscianum = ὡς πρὸς τι ἔχον: ad 35, 4. cfr Append. 33, 1—26
- Quintilianus: ad 23, 2. 30, 1—4. 115, 3—116, 1 ter (in p 115 et 116)

R

- rationcinativae coniunctiones* eadem quas plerique artigraphi latini *rationales* nominant: ad 95, 2—96, 2
- rationales coniunctiones* = συλλογιστικοὶ σύνδεσμοι. sed etiam tales voces in hac classe ponebant technici latini excepto Prisciano, quales indicandae causae praemittuntur: ad 92, 2. 95, 2—96, 2 (cum Prisciano cfr Melanthon Append. 15, 27—34)
- rectus casus*: ad 31, 6
- redditivum nomen* = ἀνταποδοτικὸν ὄνομα apud Priscianum: ad 40, 1—2
- relativae coniunctiones* Plinii et Palaemonis: ad 83, 1
- relativum nomen* = ἀναφορικὸν ὄνομα apud Priscianum: ad 40, 1—2. 2—3. cfr gr. ind. sub ἀναφορικόν
- Remmius Palaemon v. Palaemon
- repletivae coniunctiones*: vide indicem graecum sub παραπληρωματικοὶ p 166 col II et Melanthonem Append. p 15, 36
- Ritschl, Fr.: App. p VIII
- Romanus, Iulius, apud Charisium: ad 72, 4—5. 78, 3 (p 79). 79, 2. 79, 3 (p 80). 80, 1. 2. 80, 3 (p 81). 83, 1. 85, 1 (in extrema adnotatione). 86, 1. Quae de adverbiorum speciebus apud Char. docet, cum praeceptis Dionysianis et aliorum grammaticorum latinorum composita sunt in Appendice p 18—27
- rubra pigmenta in codicibus graecis: XIII 14—18. XXI 35—39
- Ruehl, Franciscus: XI 24

S

- Sacerdos, Marius Plotius [M. Claudius]: ad 47, 3—4 (in med. p 48). 51, 4—5 (in extr. p 52). 74, 1. 75, 3. 80, 2. 80, 3 (p 81). 81, 1. 83, 1. 85, 1. 86, 3—4 (p 87). 87, 1—88, 2 (in med. p 88). quae de adverbii docet, composita sunt cum praeceptis Dionysianis et aliorum grammaticorum latinorum Append. p 19—27
- salutatorius casus* = προσαγορευτική πτώσις: ad 32, 1
- Scaurus, Terentius, apud [Sergium] in Donatum: ad 87, 1—88, 2 (in med. p 88). 89, 1. 93, 2 (in med. p 94)
- Schmidt, Car. Ern. Aug.: App. p IV. ind. gr. sub ἀναφορικόν, ἀόριστος, μεσότης p 158 col II
- Schmidt, Maur.: XLII 29. XLIII 43. XLIX 25. LI 8. Addend. LXXXVI 28. XCII 36
- Schneider, Rich.: ind. gr. sub σύνδεσμος
- Schoemann, G. F.: App. p IV, ind. gr. sub μεσότης p 158 col II, *Zur Wiederherstellung* p 83
- Schoemannus nepos: XXXIX 36
- Scholia in Aeschylum: ind. gr. sub νῦν
- Scholia in Apollonium Rhod.: ind. gr. sub ἐμπερικεκτῆ

Scholia in Aristophanem: ind. gr.

sub νὺν et sub παραπληρωματικοί

Scholia Dionysiana: XXXIII 36—

XLI 3. explanatio Heliodorea XXXIV

6—25, Melampodea XXXIV 26—XXXV

3; scholiorum collectio Vaticana XXXV

6—27, Neapolitana XXXVI 1—9, Oxo-

niensis XXXVI 10—19, Londinensis

XXXVI 20—35, Parisina (Theodosii

nomine ornata) XXXVI 36—XXXVII

18, Darmstadina XXXVII 24—29; in-

terpretatio ab Hilgardo edita XXXVII

31—XL 3; Pselli paraphrasis XL 4—

18; lexicon Bachmannianum XL 19—

XLI 3. — scholia Choerobosci vel Por-

phyrii in artis supplementum I: L

4—LI 3; anonyma scholia in idem suppl.

LI 4—11. — scholia in supplementum

II anonyma LI 6—8 (cfr ad

115, 1). — scholiorum Dionysianorum

lemmata: X23. — sch. in artem artisve

suppl. emendantur aut scripturae

discrepantia profertur: ad 5, 4 (BA

737₃₂). 6, 11—13 (BA 753₇). 7, 4 bis

(BA 760₁₆. 758₁₉). 8, 5 (BA 769₈). 9, 2

(BA 788₁₇). 9, 8 (in lectionibus Armenii,

BA 795₂₃). 10, 2 (BA 800₂₈). 10, 8 bis

(BA 803₈). 12, 2 bis (BA 807₁. 806₁₈).

12, 5 (BA 809₂₃). 13, 4 (BA 812₄). 15,

1 (BA 818₁₉ 33). 15, 3 (BA 819₂). 17, 1

(BA 820₃₂). 17, 2 (BA 820₂₄). 22, 5 bis

(in p 23. BA 840₅ 840₁₁). 24, 3—5

(BA 845₁₃). 27, 1 (BA 852₇). 28, 5 (BA

855₂₆). 29, 1—2 (BA 858₁₉). 31, 6 (BA

861₂₂). 32, 1 (BA 862₂₃). 34, 4 (BA

864₃₃). 37, 3 (in p 38. BA 869₆ 869₂₇).

38, 1 (BA 870₂₄). 38, 3 (BA 870₁₉).

41, 3 (BA 875₂₂). 42, 1 (BA 876₃₃). 44,

6—7 (BA 879₂₄). 46, 4—5 (BA 882₂₂).

47, 3—4 (BA 884₁₈ 883₂₁). 48, 1 (in p

49. BA 885₁₁). 65, 1. 67, 6 (progr. Hilg.

p 10 adn. 2). 71, 1 (BA 927₃₃). 71, 2

(BA 931₆). 73, 3 (BA 938₁₂). 75, 1 (BA

941₁). 76, 4—77, 1. 76, 4 (in p 77. BA

946₄). 77, 1 (in p 78. BA 946₃₂). 78,

1—2 (progr. Hilg. p 11 adn. 2). 79, 1

(BA 947₃₀). 82, 1 (in extr. p 82. BA

949₁). 83, 2 (p 84. BA 949₁₀). 86, 1

(BA 951₁₉ 949₁₉). 89, 2 (p 90. BA 960₃₀).

90, 1 (p 91. BA 961₂₂). 100, 1 (ad γέ

BA 971₂₉). 105, 1 (BA 676₁₆—678₁₂).

105, 3—106, 1. (in p 106. BA 712₁₄).

107, 1—2 (BA 712₁₉). 107, 3 (BA 684₁₉).

107, 6 (saepius in p 108. BA 684₂₃—31).

107, 6—109, 1 (in p 108. BA 685₁₃).

109, 1 (BA 685₂₂). 110, 5—6 (BA

688₁₈—20 714₂₆). 111, 1—2 (BA 689₂₁).

111, 2—5 (BA 690₁). 111, 6 (BA 691₁).

112, 1 (BA 715₂₃). 112, 2 (BA 692₁₉ 693₆

695₆). 112, 3 (BA 692₂₀). 112, 3—4 (BA

695₆ 717₁₉ 20). 112, 5—113, 4 (BA 695₁₇).

114, 2 (BA 699, 702₁₆). 115, 3—116, 1

(ad ἐκ καταλήψεων: BA 721₂₁ 23; ad

ἐγγεγυμνασμένων p 116: BA 650₃₁). in

indice graeco sub ἄν (BA 972₃₀), sub

κατά (BA 826₂₅, in quo loco excscri-

bendo testibus Vaticano 14 et Ham-

burgensi dedi ἐπιπλοκή pro Bekkeriana

scriptura συμπλοκή), sub μεσότης

(BA 940₁₅ 939₂₁), sub παραγραφὴν

(BA 972₁₁), sub παραπληρωματικοί

p 166 col II (BA 970₁₇), sub προ-

ληπτικοί (BA 971₃₀ 971₃₃ 970₅). —

scholia Dionysiana inedita proferun-

tur: ad 6, 12. 7, 4. 8, 1. 9, 2. 13, 4.

13, 5. 14, 1. 16, 4—5. 22, 5 (in p 23).

28, 7 (in p 29). 37, 3. 38, 1. 38, 3. 39, 1.

47, 3—4 bis. 61, 2—3. 62, 5. 65, 1. 69,

6 (p 68). 69, 2. 71, 1. Addend.

LXXVIII 39. LXXIX 21. LXXXVIII 8

Scholia Euripidea: ad 99, 1 (νὺν, in

med. p 100) et ind. gr. sub νὺν

Scholia in Gregorii Nazianzeni

orationes: XXIX 13. 37. ad tabulam

photolithographicam II. cfr Fleckeiseni

Annales 1880 p 796

Scholia Saibantiana in Hephaestio-

nem: ad 18, 2—3. 19, 6—20, 2. 21,

1—3 (emend.). — Scholia recentiora

in Hephaestionem: XIV 22. 35. XV

26. XVI 5. ad 20, 5 et 6. 21, 1—3. 22,

1 et 2. de metro heroico: ad 121,

10—122, 12. de trimetri iambici pe-

dibus: ad 122, 13—123, 5

Scholia Veneti B ad Iliadem: ad

99, 1 (πῶ). 100, 1 (κέν). — Veneti B

et cod. Lips.: ind. gr. sub παραπλη-

ρωματικοί. — Lipsiensia: ind. gr. sub

μυγμός. — Victoriana in Iliadem: ad

62, 5 (p 63)

Scholia in Lycophronis Alex.: ind.

gr. sub ἰλέω

Scholia in Pindarum: ad 41, 1

Scholia in Tzetzae Chiliadas: ad

artis inscriptionem p 3 bis. ad 113, 1

semivocales consonantes: 11, 5—12, 4

separandi adverbia sive *separationis*: ad 80, 3 (p 81). Append. p 27, 39

[Sergius] in Donatum habet Dionysiana: ad 7, 1. 37, 1—38, 5. 38, 1. 63, 2—3 (in med. p 64). cum alienis mixta: ad 90, 1—91, 1. consentit cum aliis artigraphis latinis ab Dionysio discrepans: 64, 1—2. quae de nominum speciebus docet, composita sunt cum praeceptis Dionysianis et aliorum grammaticorum latinorum Append. p 29—36

Severus, technographus Syrius: App. p III***

Sextus Empiricus in libro adversus grammaticos scripto Dionysii artem usurpat: ad artis inscriptionem p 3 et 4. ad 5, 3 6, 1 (Addend. LXXVIII 1—8). 10, 2 (?). 12, 2 (? vide Add. LXXX 3—20). 14, 5 (?). 17, 3. 18, 1. 18, 2. 18, 3—19, 3. 25, 2. 31, 3—4. in hypotyp. I. III et in libro adv. logicos I profert technes definitionem Stoicam: ad 115, 3—116, 1 (in med. p 115 et p 116 in.) et Addend. XCIX 4

similitudinis adverbia, ἐπιρρήματα παραβολῆς ἢ ὁμοιώσεως: 79, 2 et adn., Append. p 6 et 7, 42. p 24, 18—36

similitudinis nomen = ὁμοιωτικὸν ὄνομα apud Priscianum: ad 40, 1—2

simplicia nomina: 29, 5; verba 50, 3; pronomina 68, 1; adverbia 73, 1

Simplicii commentarius in Aristotelis categorias: ad 36, 5. 36, 6 (in p 37)

singularis numerus nominis 30, 5—31, 2; verbi 51, 5; articuli 62, 3; pronominis 66, 3

soloecismus. tractatus περὶ σολοικισμοῦ: XVI 9. XXV 13. LV 19

Sopater ad Hermogenis rhetoricam profert artis definitionem Stoicam: ad 115, 3—116, 1 ter

Sophronius, Alexandriae patriarcha, explanavit canones Theodosii: XLVIII 1

Sophronii Damasceni, Hierosolymorum archiepiscopi, threnus quo Hierosolyma a Persis capta deflentur: XXVIII 15

specialia nomina, εἰδικὰ ὀνόματα: 43, 3 et adn., Append. p 35, 13—36

species principalis et derivativa nomi-

num 25, 3; verborum 50, 1; pronominum 68, 3

spiritus. de aspero spiritu et leni breviter agitur in supplemento I p 112, 1—3. — praecepta de vocum aspiratione quae arti Dionysianae adiuncta sunt atque etiam in Arcadii librum XX recepta: XLl 1. LV 40. — technologema de spiritibus: ad 112, 1. 2. 3. — spiritum lenem in media voce eis vocalibus Leidensis codex saepe additum habet, quibus 1 littera antecedit: XXX 18. Acta Trever. p 167. interaspiratio vocum compositarum in Monacensi codice: A. Trever. p 165. duplici p litterae spiritus non additi in Monac.: A. Trev. p 165. loci spirituum in Monac.: ibidem

Stephanus Armenius, versionis armeniacae interpres, saec. VIII: LXXII 28

Stephanus, Dionys. interpres (saec. VII in.): XXXV 21. XXXVI 9 et 14 et 35 (cfr ad 16, 7. 17, 1). XXXVII 17 et 28. XL 14. — in explananda technē interpretamenta ita profert quasi sint ipsius technographi verba: ad 24, 3—5. 27, 3—5. 28, 3. 29, 6—7. — Dionysium vituperat: ad 10, 4—5. 22, 1. 22, 5 (in p 23). 63, 2—3 (p 64). 69, 4—5. — Dionysium excusat: ad 13, 4. 62, 5. — vetustum commentarium laudat a se usurpatum: ad 47, 3—4 (post med. p 47)

Sterk, Elink: X 43. ind. gr. sub παραπληρωματικοί

Steup, Jul.: Add. LXXVIII 9. LXXIX 5

Stoicorum placita vel exempla grammatica: ad 33, 6 (in p 34). 34, 2. 39, 1. 54, 2 (in p 55). 55, 1—2. 86, 3—4 (in med. p 87). 91, 2—92, 1. 92, 1. 2. 93, 1. 93, 2—94, 1. 95, 1. 95, 2—96, 2. ind. gr. sub ἀπορηματικοί, ἐρωτηματικόν, ἐπιφορά, ἐπιφορικοί, παρασυναπτικοί, προσκληπτικοί, ὡς πρὸς τι ἔχον p 170 col II, συναπτικοί, σύνδεσμος. — Stoicorum (Zenonis) definitio τέχνης LII 4. Add. XCVIII 35. 115, 3—116, 1, vide adn.

Studemund, Guil.: XL 38. LIII 9

Sturz, Frid. Guil.: XXXVII 27. XLII 24
subcommune nominum genus, ἐπικoinον γένος: 25, 1

subcontinuativae coniunctiones a

Prisciano nuncupantur σύνδεσμοι παρα-
 συναπτικοί: ad 92, 2
subdistinctio, ὑποστιγμή: 7, 4 et adn.,
 Addend. LXXIX 6
subiendi coniunctiones: ad 87, 1—
 88, 2 (in p 88)
subiunctivae coniunctiones: ad 87, 1—
 88, 2 (in p 88)
subiunctivus modus v. *coniunctivus*
 Suetonius Dionysii arte usus est: ad
 71, 1
 Suidas: ad 26, 3. 99, 1 (αὐ)
superlativum nomen, ὑπερθετικὸν
 ὄνομα, definitur eiusque formae graecae
 enumerantur 28, 3—5
 Supplementa artis: XLVII 23—LVI
 6. Eorum quae edidimus primum,
 περὶ προσωνύμων: XXIII 30. XLVIII
 12—LI 41. de eius auctore: XLVIII
 19—L 3. Eorum quae edidimus secun-
 dum, περὶ τέχνης: XXIII 31. LII 1.
 Eorum quae edidimus tertium, περὶ
 ποδῶν: XVI 39. XXIV 32. LII 17.
 Eorum quae edidimus quartum, tabula

flexionum verbi τύπτω: XVI 23. XXV
 16. LIII 15. discrepat hoc suppl. ab
 canonum Theodosianorum exemplari-
 bus: ad 126 III 1—43. 127 I 1—II 10.
 127 III 3

Syncelli, Michaelis, (saec. IX—X) lib.
 de syntaxi, qui olim Georgio Lecapeno
 tribuebatur: ad inscriptionem artis p 4.
 ad 22, 5 (in p 23). 39, 4 (in p 40). 45, 1.
 49, 2—3 (p 50). 62, 5 (p 63). 71, 2. 72,
 1—2. 4—5. 73, 3—74, 1. 74, 2. 3 (p 75).
 75, 3. 79, 3. 81, 1. 85, 2 (p 86). 89, 2
 (in extr. p 89). 91, 1. 93, 2—94, 1. 94,
 2. 94, 2—95, 1. 97, 1 (in med. p 98).
 ind. graec. sub ἀν. — de corrupta
 nominis forma quae est Syngelus v.
 Addend. LXXXIII 10

synonymon definitur 36, 5. vide etiam
 Append. p 34, 1—27

Syriaca interpretatio artis Dio-
 nysianae: V 28. VII 14. XLIV 27—
 XLV 43. LIII 20. 37. *Zur Wieder-
 herstellung* p 70—72

T

tempora verbi: 53, 1—4; vocalium: 106,
 3. 107, 3. 111, 6
temporale nomen apud Priscianum: ad
 33, 1—5
temporalia adverbia, χρόνου δηλω-
 τικά: 73, 3—74, 2 et adn., Append.
 p 4 et 5, 32. p 20, 1—27
tenuis consonantes: 12, 5. 13, 1 et 4
 Terentius Scaurus v. Scaurus
 Terentius Varro, M., v. Varro
tetraonymon: ad 38, 1

Theodorus Prodrum [Theodosius
 Goetlingii], saec. XII: XXXVII 20.
 XLVIII 3. ad 47, 3—4 (in med. p 48) bis.
 49, 1—2. 51, 1. 53, 6—57, 4. 54, 1—2. 2 ter.
 55, 1. 1—2. 2. 3—4. 3. 55, 5 (p 56).
 56, 3 (p 57) bis. 57, 3—4. 59, 5. 6—7.
 9—10. 62, 5 (ante med. p 63). 65, 1
 bis. 66, 3

Theodosii Alexandrini aetas (saec.
 IV—V) XLVII 36. Eius canones de
 flexione nominum et verborum: XVI 28.
 XVII 14. 20. XIX 12. 20. XXV 18—XXVI
 7. XLVII 24. LIII 17. Dionysium sequi-

tur: ad 54, 2. 55, 1—2. 56, 1 bis. 57,
 1—2. 58, 2 et 4. 59, 1—2. Addend.
 LXXXI 37; ab Dionysio recedit (auctore
 Apollonio): ad 59, 9—10; miscet Dio-
 nysianam doctrinam et Apollonianam:
 ad 47, 3—4 (in med. p 48). — canonum
 explanatores vetusti: XLVII 34—
 XLVIII 4; vocabula non nulla expli-
 cantur in lexico Bachmanniano: XLI
 32; in erotemata conversi canones:
 XLVIII 4. — Theodosii Alexandrini (?)
 epitoma catholicae Herodianae, vide
 Herod. — Theodosio Alexandrino in-
 iuria tribuuntur 1.) supplementum
 περὶ προσωνύμων: XLIX 9. 40; 2.) huius
 supplementi explanatio: L 26; 3.) com-
 mentariolus ab Hilgardo editus: XXXIX
 10—20; 4.) tractatus περὶ ὅπου: XXIV
 3. LV 11; 5.) erotemata de tenore
 circumflexo: XXVI 24. LV 26; 6.) in
 uno codice etiam praecepta alibi ano-
 nyma de circumflexione: LV 24; 7.)
 praecepta orthographica: XXVII 9;
 8.) acrosticha alphabetica Gregorii

- Nazianzeni: XLIX 2. LIV 37; 9.) farrago commentationum grammaticarum ab Goettlingio ex Paris. 2553 et 2555 publici iuris facta, haec farrago in partes suas dissolvitur XXXVI 36—XXXVII 23. de priore parte (p 1—79 ed. Goettl.) cfr etiam XXIII 12 et 27 et 40. XXIV 7 et 14. XXVII 3. ad 5, 3. 6, 12. 6, 15 (in p 7). 10, 8 (in p 11). 12, 1—2. 12, 5 (in p 13). 14, 8. 14, 7—9 (p 15). 16, 7. 105, 1. 115, 1. 115, 3—116, 1 (in med. p 116 et ad πρὸς τὸ τέλος). 116, 1—2 (p 117). 117, 1 bis. de altera parte (p 80—197), quae Theodori Prodromi est, vide locos sub hoc nomine indicatos
- Theodosius Byzantinus, quem Osannus, Goettlingius aliiq. fuisse putabant, non exstitit: XLIX 41. cfr Hiller in Fleckeiseni Annalibus CIII 1871 p 517
- Theognosti (saec. VIII—IX) regulae orthographicae: ad artis inscriptionem p 3. ad 30, 1—4. 39, 4. 45, 1. 62, 5 (p 63). 78, 3. ind. gr. sub μετουσιατικὸν in extr. p 158 et sub σχελιαστικά
- theologicae commentationes anonymae: XXV 23. 36. XXVI 2. 9. XXVII 13. 30. 31. XXVIII 39. XXIX 11
- Thomas Magister exscribit Dionysii technen: ad 5, 3
- Timotheus Gazaeus (saec. V—VI) in commentatione de litterarum syntaxi utitur technē: ad artis inscriptionem p 3. ad 53, 6—57, 4. 54, 1—2. 2 ter. 55, 1. 2. 3—4
- Titze, Fr. N.: XLI 6
- Tougaard, Alb.: XI 19
- trionymon: ad 38, 1
- Trypho Alexandrinus (saec. I ante Chr.) usus est Dionysio: ad 95, 1. postquam vulgarem de ὠν vocula opinionem, quam Dionysius quoque tradit, refutavit, ad eandem postea relapsus est: ad 62, 5 (p 63). corrigere studuit artem: ad 86, 3—4 (p 87). discrepuit ab Dionysio: ad 89, 1. 90, 1. 93, 2—94, 1. 95, 1. vide etiam ad 94, 1 atque ind. gr. sub ἀπορηματικοὶ et sub συμπλεκτικοί. — eos infinitivos, quibus articulus praemissus est, ὀνόματα ῥήματος vocavit: Add. XC 37. — Tryphonis nomen 29, 2 in alius nominis locum a posteriore manu videtur substitutum esse: Add. LXXXVI 33
- Tzetzae, Io., (saec. XII) commentarius in Hesiodum: VI 13, ad artis inscriptionem p 3. — idem Tzetzes in explanando Homero usus est commentariolo technes byzantio: ad 26, 2 et 5 bis

V

- Varro, M. Terentius, secutus est Dionysium: VI 34. ad 5, 3. 51, 4—5 (p 52 et 53). App. p XIV. vide etiam adn. ad 7, 1. 31, 7. 32, 1. Addend. LXXVIII 15
- verbale nomen, ῥηματικὸν ὄνομα, species derivativorum: 29, 3
- verbum definitur 46, 4. cfr Add. XC 15—28. definitiones Apollonii, Byzantium, artigraphorum latinorum vide in adn. ad 46, 4
- [Victorinus], artis quae apud Keilium VI 187—205 legitur auctor, praecepta habet ex Dionysii libello oriunda: ad 7, 4. 78, 3 (p 79). 81, 1. 83, 1. 85, 1. consentit cum aliis artigraphis latinis 80, 2. 80, 3 (p 81). 83, 2 (p 84). 86, 3—4 (in extr. p 87). 87, 1—88, 2 (in med. p 88). 90, 1—91, 1. — quae de adverbis docet, composita sunt cum praeceptis Dionysianis et aliorum grammaticorum latinorum Append. p 19—27. — vide etiam Marius Victorinus et [Maximus Victorinus]
- Villoison, J. B. C. d'Ansse de, IX 9—19. L 5
- vocales litterae: 9, 7—10, 8
- vocativi casus nomina: 32, 1
- Vossius, Is., artem Dionysii edere cogitavit: VIII 14
- Vsener, H.: Add. LXXX 11

W

Wachsmuth, Curt: XI 22. XXXVI 20. Wilmanns, Aug.: Addend. LXXVII
 XCIX 7 35

Z

Zenodoti qui dicitur φιλέταιρος: XXVII
 33

Zenonis Citiensis definitio artis: Addend.
 XCIX 1

Zonaras in lexicon suum transcripsit

Dionysii verba: ad 5, 3. 7, 4. 8, 1. 22,
 4 (perperam mutata). 22, 5 (in p 23).
 25, 8 (mut.). 25, 9 (aucta). 26, 7. 28, 1.
 28, 2. 34, 3. 34, 4—35, 2. 36, 5 (aucta).
 36, 6 (in p 37, mutata). 61, 2—3

CONSPECTVS

eorvm quae hoc volumine continentvr

Prolegomena

p V—LVI

De auctoritate enchiridii Dionysiani p VI—VII

De eius utilitate p VII

De editione principe (f) et apographo Hamburgensi (H) p VIII—IX

De curis Villosionis et Peyronis ac de cod. Veneto Marc. 652 (V) p IX

De recensione Bekkeriana (b) et de codd. Parisino 2290 (A), Vaticano
1370 (B), Parisino 2603 (T) p IX—XI

De codice Grottaferratensi (G) p XI—XII

De exemplari Monacensi (M) p XII—XIX

index eorum quae cod. Monac. exhibet p XIV—XVIII

De libro Leidensi (L) p XIX—XXIX

index eorum quae cod. Leidensis exhibet p XXII—XXIX

Quae ratio intercedat inter Monacensem et Leidensem p XXIX—XXX

Stemma codicum proponitur et inlustratur p XXX—XXXIII

De artis explanationibus ex antiquitate traditis p XXXIII—XLI

I De commentariis continuis vetustioribus p XXXIV seq

1. de explanatione Heliodorea p XXXIV

2. de explanatione Melampodea p XXXIV seq

II De commentariis qui ex complurium scholiastarum vetustiorum interpretationibus compositi sunt p XXXV—XXXVII

1. de collectione scholiorum Vaticana p XXXV

2. de collectione Neapolitana p XXXVI

3. de collectione Oxoniensi p XXXVI

4. de codice scholiorum Londinensi p XXXVI

5. de Theodosio Goettlingiano p XXXVI seq

6. de libro Darmstadino p XXXVII

III De commentariolis et paraphrasibus aevi inferioris p XXXVII—XLI

1. de interpretatione ab Hilgardo edita p XXXVII—XL

2. de Pselli paraphrasi poetica p XL

3. de lexico Bachmanniano p XL seq

De epitoma grammaticae ab Titzio et ab Egenolffo edita p XLI

De erotematis ex arte Dionysiana oriundis p XLI seq

De aliorum scriptorum testimoniis p XLII seq

De interpretatione armeniaca p XLIII seq

De interpretatione syriaca p XLIV seq

Qua ratione haec editio instituta sit p XLVI seq

De supplementis technes p XLVII—LVI

De Theodosii Alexandrini canonibus p XLVII seq

De supplementorum quae edidimus primo (περι προσφδιών) p XLVIII—LI

De supplementorum q. e. secundo (περι τέχνης) p LII

De supplementorum q. e. tertio (περι ποδών) p LII seq

De supplementorum q. e. quarto (tab. flexionum verbi τύπτω) p LIII

De horum supplementorum ordine p LIII seq

De aliis supplementis quae inferiore aetate arti adiecta sunt p LIV—LVI

Adalberti Merxii

de artis Dionysianae interpretatione armeniaca disputatio

p LVIII—LXXIII

Quibus litteris latinis signisque armeniacaе litterae redditae sint p LVIII seq

Quae contineantur editione Cirbiediana p LX seq

De codicibus manu scriptis interpretationis armeniacaе p LXII

Qua ratione Armenius in interpretando Dionysio usus sit p LXIII—LXVIII

Quatenus interpretationem adhiberi liceat ad restituenda Dionysii verba

p LXVIII—LXXII

Quo tempore interpretatio composita sit p LXXII seq

Addenda et corrigenda

in quibus insunt Syrii interpretis lectiones

p LXXV—C

Dionysii ars

p 3—101

§ 1 De grammatica eiusque partibus p 5 seq

§ 2 De recitandi arte p 6

§ 3 De accentibus p 6 seq

§ 4 De interpunctionibus p 7 seq (= § 4 et 5 editionis Bekkerianae)

§ 5 Quid sit rhapsodia et unde ducendum eius nomen p 8 (= § 6)

§ 6 De elementis sive litteris p 9—16 (= § 7)

de vocalibus p 9 seq

de consonantibus p 11—14

de litteris nominum finalibus p 15 seq

§ 7 Syllabae definitio p 16 seq (= § 8)

§ 8 De longa syllaba p 17—19 (= § 9)

§ 9 De brevi syllaba p 19 seq (= § 10)

§ 10 De communi syllaba p 20—22 (= § 11)

§ 11 Dictionis et enuntiati definitiones p 22 seq (= § 12 et 13)

§ 12 De nomine p 24—46 (= § 14)

definitio nominis p 24

genera p 24 seq

species primitiva et derivata p 25—29

classes septem nominum derivatorum p 25—29:

1. patronymicum p 25 seq

2. possessivum p 26 seq

3. comparativum p 27 seq

4. superlativum p 28

5. diminutivum p 28

6. denominativum p 29

figurae simplex, composita, decomposita p 29 seq

numeri p 30 seq

casus p 31 seq

species nominum viginti quattuor enumerantur et definiuntur p 32—45:

1. nomen proprium p 33
2. appellativum p 34
3. adiectivum p 34
4. πρὸς τι ἔχον p 35
5. ὡς πρὸς τι ἔχον p 35
6. homonymon p 36
7. synonymon p 36
8. pheronymon p 37
9. dionymon p 37 seq.
10. eponymon p 38
11. gentile p 38
12. interrogativum p 39
13. indefinitum p 39
14. relativum (similitudinis, demonstrativum, redditivum) p 40
15. collectivum p 40 seq
16. distributivum p 41
17. comprehensivum p 42
18. fictum a sono p 42
19. generale p 42
20. speciale p 43 seq
21. ordinale p 44
22. numerale p 44
23. absolutum p 44
24. μετουσιατικόν p 45

affectiones activa et passiva nominibus significatae p 46

§ 13 De verbo p 46—53 (= § 15)

definitio verbi p 46

modi p 47

genera p 48 seq

species primitiva et derivata p 50

figurae simplex, composita, decomposita p 50 seq

numeri p 51

personae p 51

tempora p 53

§ 14 De coniugationibus p 53—59 (= § 16. 17. 18)

coniugationes sex (vel septem) verborum barytonorum p 53—57

coniugationes tres verborum circumflexorum p 57—59

coniugationes quattuor verborum in μι desinentium p 59

§ 15 De participio p 60 (= § 19)

§ 16 De articulo p 61 seq (= § 20)

de generibus, numeris, casibus articuli p 62

§ 17 De pronomine p 63—69 (= § 21. 22)

de personis p 65

de generibus p 65 seq

de numeris p 66 seq

de casibus p 67

de figuris p 68

de speciebus p 69

§ 18 De praepositione p 70—72 (= § 23)

§ 19 De adverbio p 72—86 (= § 24)

species adverbiorum enumerantur viginti sex p 73—86:

1. temporalia adverbia p 73 seq	14. dubitandi p 80
2. μεσότητος adv. p 74	15. ordinis p 80
3. qualitatis p 75	16. congregandi p 81
4. quantitatis p 75	17. hortandi p 82
5. numeralia p 76	18. comparationis p 83
6. localia p 76	19. interrogationis p 83
7. optativa p 76	20. intentiva p 84
8. doloris p 77	21. comprehensionis p 84
9. negativa p 78	22. iurandi negativa p 84
10. adnuendi p 78	23. iurandi affirmativa p 84
11. prohibitiva p 79	24. confirmationis p 85
12. similitudinis p 79	25. θετικά p 85
13. admirandi p 80	26. θειασμοῦ adv. p 86

§ 20 De coniunctione p 86—101 (= § 25)

species coniunctionum enumerantur octo p 87—101

1. συμπλεκτικοὶ σύνδεσμοι p 88 seq
2. διαζευκτικοὶ p 90 seq
3. συναντικοὶ p 91 seq
4. παρασυναντικοὶ p 92
5. αἰτιολογικοὶ p 93 seq
6. ἀπορηματικοὶ p 94 seq
7. συλλογιστικοὶ p 95 seq
8. παραπληρωματικοὶ p 96—100

(ab nonnullis grammaticis addita est classis ἐναντιωματικῶν p 100)

Supplementa artis Dionysianae vetusta

p 105—132

I De prosodiis p 105—114

1. de accentibus p 105—111
2. de vocalium ancipitum temporibus p 105—107, 111
3. de spiritibus p 106 seq, 112
4. de apostropho p 106 seq, 112 seq
5. de signo syllabarum in unam vocem coniungendarum (ὅφ' ἐν) p 106 seq, 113 seq
6. de signo syllabarum in duas voces disiungendarum (ὕποδιαστολή) p 106 seq, 114

II Artis notio definitur inque species dividitur p 115—117

III De pedibus et de metro heroico [de trimetro iambico] p 117—124

IV Tabula flexionum verbi quod est τύπτω p 125—132

Index graecus

p 133—182

Index latinus

p 183—210

EXPLICATIO COMPENDIORVM

Codices artis et supplementorum

- M** = Monacensis Victorianus 310, qui praebet p 28, 4 τύποι usque ad 51, 2 τύπτω et p 79, 2 ὥστερ usque ad finem technes (100, 2), atque supplementi tertii partem maiorem (ab initio p 117, 4 usque ad 122, 7 οὐ τι), supplementum quartum integrum. M² et M^r manus correctorum sunt, de quibus vide p XIII 33.
- L** = Leidensis Vossianus gr. quadratae formae 76. qui totam artem (exceptis p 54, 1 των ΞΞ — 59, 4 ἀπὸ τῆς π) et supplementa omnia exhibet. L² L³ L⁴ L^r manus correctorum sunt, de quibus vide p XXI 16.
- G** = Grottaferratensis 127, in quo tota ars inest et supplementa I et II. G² manus correctrix est, de qua p XII 30.
- B** = Vaticanus 1370, qui totam artem et supplementa I II III continet, cuius tamen pars ea, quae suppl III praebet, nondum est excussa. B² = manus correctrix, de qua vide p X 3. [B etiam a Bekkero nominatur.]
- T** = Parisinus 2603, qui artis §§ 12–20 habet et supplementi tertii p 122, 13–123, 5. [T etiam apud Bekkerum.]
- V** = Venetus Marcianus 652 sive append. class. XI 4, qui technen et supplementa I II exhibet, neglectus vero a me est in suppl. I propter eam causam quam indicavi p LI 39 [= M Bekkeri].
- H** = Holsteni apographon Hamburgense, quod habet artem et supplementa I II. [H etiam apud Bekkerum.]
- A** = Parisinus 2290, in quo inest techne tantummodo. [A etiam a Bekkero appellatur.]
- f** = editio princeps in Fabricii Bibliotheca Graeca, ubi sola ars legitur [= F apud Bekkerum].
- b** = editio Bekkeri in Anecdotorum Graecorum tomo II, ubi p 629–643 artem ipsam, p 674 seq supplementum primum habes.
-
- O** = Oxoniensis Baroccianus 116, qui artem et supplementa I II exhibet, sed adhibitum a me est in suppl. I tantum. vide p XXXIII 35, XXXVI 11. LI 38. LII 12.
- P** = Parisinus 1983, qui supplementum III praebet (excepto exitu p 122, 13–124, 5). vide p LII 43.
- C** = Chisianus misc. R IV 11, qui ipse quoque suppl. III habet (exceptis p 122, 13–123, 5). vide p LIII 6.
- U** = Vaticanus Palatinus 23, in quo pars supplementi tertii (p 121, 10–122, 12) invenitur. vide p LIII 10.
-

Scholia artem et supplementorum partem explanantia

- Σ = scholia maiora et vetustiora. numeri referendi sunt,
 ubi Vill additum est, ad Villosionis Anecd. graec. tom. II;
 „ Goettl „ ad Goettlingii Pseudotheodosium p 1—79;
 „ Cram „ ad Crameri Anecd. Oxoniensium t. IV;
 „ Wachsm „ ad CWachsmuthi de scholiis Dionysianis
 commentationem musei Rhenani novi tomo XX insertam;
 ubi nemo editor nominatus est, ad Bekkerianam scholiorum editio-
 nem, Anecd. graec. II p 647—972. III p 1136—1180.
- Σ' = scholiorum ea lemmata quae putare liceat postea demum ex artis co-
 dice addita esse.

Codices scholiorum maiorum quos saepius laudavi sic significati sunt:

- C = Londinensis musei Britannici Add. 5118, ex quo primus Cramer
 excerpta p. i. fecit, vide p XXXVI 20.
 H = apographon Hamburgense [H etiam apud Bekkerum], de quo
 vide p XXXIV 9. XXXV 8.
 K = Havniensis 1965, v. p XXXIV 28.
 N = Neapolitanus Burbonicus II D 4, v. p XXXVI 1.
 O = Oxoniensis Baroccianus 116, v. p XXXVI 10.
 V = Venetus Marcianus 652 sive append. class. XI 4, v. p XXXIV 8.
 XXXVI 17.
 Vⁿ = Venetus Marcianus 489, v. p XXXVI 4.
 U = Vaticanus 14 [= V apud Bekkerum], v. p XXXV 6.
 Uⁿ = Vaticanus 1766 [= D apud Bekkerum], v. p XXXIV 30.

Auctores scholiorum vetustiorum hoc modo indicavi:

- (Hel) = scholion Heliodori, vide p XXXIV 6.
 (Steph) = Stephani, v. p XXXV 21. XXXVI 9. 14. 35. XXXVII 17. 28.
 (Mel) = Melampodis sive Diomedis, v. p XXXIV 26. XXXV 20.
 XXXVI 9. 12. 35. XXXVII 15. 28.
 (Porph) = Porphyrii, v. p XXXV 21. 32. XXXVI 14. XXXVII 26.

σ = commentariolus byzantius ab Hilgardo editus, quo technes § 1. 2. 7—10.
 12—20 et suppl. περί προοφδιών inlustrantur. cuius codices sic no-
 tati sunt:

- σ^M = Monacensis 319, ubi ea commentarii pars legitur, qua expla-
 nantur artis p 37, 1—92, 2.
 σ^L = Leidensis Voss. gr. in 4° 76, qui totum comm. habet.
 σ^H = apographon Hamburgense, quod totum comm. exhibet [= h
 apud Bekk.].
 σ^K = Parisinus 2594, ubi commentarius totus legitur excepto initio
 p 24, 1—25, 10 Hilg. [= C apud Bekk.].
 σ^R = Havniensis 1965, qui explanationem paragraphorum 12—20
 exhibet.
 σ^P = Parisinus 2558, qui earundem interpretationem paragraphorum
 habet [= N apud Bekkerum].

λ = lexicon technes supplementorumque a Bachmanno editum, v. p XL 19.

Erotemata grammatica ex arte Dionysiana oriunda

v. p. XLI 24—XLII 30

E^s = Erotemata vetustissima, quae liber Guelferbytanus exhibet.**E^b** = Erotemata a Manuele Moschopulo correcta.

ed. princ.: ea quae saeculo XV sine loci annive notatione prodiiit, putatur prodiiisse Mediolani circa annum 1493 opera Demetrii Chalcondylae.

ed. Wald.: Basileae ex officina Ioannis Walderi 1540.

Bas. I.: codex Basileensis F VIII 13.

Bas. II.: codex Basileensis O IV 26.

E^v = Erotemata Dionysiana quae in Nili Chii enchiridio leguntur.**E^t** = Erotemata recentissima quae praebet cod. Tubingensis.**E** = consensus horum erotematum.**Scriptores veteres eorumque editiones**

Latinorum artigraphorum locos ita indicavi, ut nomini subicerem numeros et tomi et paginae syllogae Keilianae, raro adderem etiam libri inscriptionem.

De graecis scriptoribus haec sufficient, immo magnam partem prorsus supervacanea erunt eis qui grammaticos studiis suis attigerunt:

AO = Crameri anecdota graeca Oxoniensia.

AP = Crameri anecdota graeca Parisiensia.

Ap. D., Apoll. D. = Apollonius Dyscolus. in syntaxis locis significandis usus sum sola Bekkeri editione; libros minores ita plerumque laudavi, ut paginas et Bekkerianas et editionis RSchneideri indicarem.

Arc., Arcad. = Arcadii qui dicitur epitoma catholicae Herodianae. paginae notatae sunt editionis Mauritiï Schmidti, nonnusquam etiam Barkerianae.

BA = I. Bekkeri anecdota graeca.

Chalc., Chalcond. = Demetrii Chalcondylae erotemata grammatica. usus sum in locis significandis editione Basileensi a. 1546.

Choer., Choerob. nulla libri inscriptione addita = Georgii Choerobosci dictata in Theodosii canones, quae integra edidit Gaisfordus Ox. 1842.

Chrys., Chrysol. = Manuelis Chrysolorae erotemata grammatica. usus sum editione Aldina anni 1512.

Doxop. in Aphthon. = Doxopatri homiliae in Aphthonium quae leguntur in rhetorum graecorum editionis Walzianae tomo II.

EG = Etymologicum Gudianum.

EM = Etymologicum Magnum.

Epim. Hom. = Epimerismi Homerici a Cramero in anecdotorum Oxoniensium tom. I editi.

epitoma = ἐπιτομή νέα γραμματικῆς, cuius priorem partem Titzius et Egenolfus edidere. v. praef. p. XLI.

Gaza = Theodori Gazae introductio grammatica. paginae quas indicavi sunt editionis Basileensis a. 1529.

Heph. = Hephæstionis enchiridion περὶ μέτρων. paginae sunt editionis Westphalianae (in scriptorum metr. gr. vol. I).

Herod. = Herodianus technographus. Lz litteris notavi collectionem reliquiarum Herodianearum ab ALentzio compositam, Ls litteris editionem Lehrsianam librorum trium Herodianeorum. B. et Schm. significant

- editiones Barkerianam et Schmidtianam prosodiae catholicae Herodianeae ab Arcadio vel Theodosio in epitomam redactae.
- Io. Alex. = Ioannis Alexandrini τὸνικὰ παραγγέλματα, ab GDindorfio Lipsiae 1825 edita.
- Lasc., Lascar. = Constantini Lascaris epitoma grammaticae. paginae quas indicavi sunt editionis Aldinae a. 1557.
- Longin. in Hephaest. = prolegomena Longini in Hephaestionis enchiridion περί μέτρων. paginae notatae sunt editionis Westphalianae.
- Niceph. Blemmid. = Nicephori Blemmidae epitoma logicae. paginae sunt editionis Wegelini 1605.
- Phavorin. = Phavorini Camertis lexicon. paginae quas significavi sunt editionis Basileensis a. 1538.
- Philemo = Pseudophilemonis lexicon technologicum ab Osanno Berol. 1821 editum.
- Psellus in ἐρμηνεία = Michaelis Pselli ἐρμηνεία τῶν δασέων καὶ φιλῶν καὶ μέτρων στοιχείων, a Boissonado post eiusdem Pselli de operatione daemonum libellum a. 1838 edita.
- Psellus in τήχοις aut nudum Pselli nomen = Michaelis Pselli τήχοι πολιτικοὶ περί τῆς γραμματικῆς a Boissonado anecdot. t. III editi.
- Pseudochoer. = Pseudochoerobosci epimerismi in psalmos a Gaisfordo Oxon. 1842 p. i. facti.
- Pseudodracō = liber περί μέτρων Draconis nomine ornatus quem edidit GHermannus 1812.
- Schol. rec. in Heph. = scholia recentiora in Hephaestionis enchiridion περί μέτρων, quae Westphalius ΣΧΟΛΙΑ Β appellat. numeri paginarum sunt editionis Westphalianae (in scriptorum metric. gr. t. I).
- Schol. Saib. in Heph. = scholia Saibantiana in Hephaestionis enchiridion, quae Westphalius ΣΧΟΛΙΑ Α appellat.
- Syncellus = Michaelis Syncelli liber περί συντάξεως τῶν βημάτων, qui olim Georgio Lecapeno tribuebatur. foliorum numeri quos indicavi sunt editionis Aldinae a. 1525.
- Theodorus = Theodori Prodrōmi expositio περί τῶν ὀκτῶ τοῦ λόγου μερῶν et explanatio canonum Theodosianorum, quas Goettlingius in «Theodosii Alexandrini grammatica» p 80 — 197 edidit, vide praefat. nostram XXXVII 18.
- Theodos. = Theodosii Alexandrini canones nominales et verbales, quos Bekkerus anecdotorum t. III p. i. fecit.
- Theogn. = Theognosti regulae orthographicae, quas Cramerus anecd. Oxon. t. II edidit.
- Timoth. Gaz. = Timothei Gazaei canones de syntaxi litterarum, quos Cramerus anecd. Paris. t. IV edidit.
- Tzetzes exeg. in Il. = Ioannis Tzetzae explanatio primorum centum et duorum versuum Iliadis quam GHermannus post Pseudodraconis librum de metris vulgavit.
-

TABVLAE PHOTOLITHOGRAPHICAE

PAGINAS BINAS

EXEMPLARIVM VETVSTISSIMORVM

REPRAESENTANTES

Haec tabula repraesentat codicis Monacensis 310 folium 20 versum et folium 21 rectum, inter quae folia olim interiacebant ea quae nunc numeris 18 et 19 notata sunt et duo quae nunc perierunt: vide praef. p. XVI 40—XVII 13.

Continentur priore pagina ea quae in nostra editione leguntur 32, 2—37, 3; altera exhibet supplementi tertii eam partem quam apud nos invenis 118, 2—120, 8.

Initiales litterae pigmento exornatae sunt coloris rubro et caeruleo finitimi. eodem exarata est inscriptio in fol. 21^r col II; eodem id par exemplorum quod in inferiore margine folii 20^r legitur. Contra atramento eo, quo verba Dionysii, scripta sunt ΔΙΚΟC *ΑΔΙΚΟC in folii 20^r marg. super. et ΕΥΕΙ . . C ΜΕΛΛΑC in marg. sinistro. — Haec tria exemplorum paria primae manus debentur; θάνατος Ζωή in folii 20^r mg. sinistro exarata sunt atramento pallido a m. posteriore, quae eadem et supra θάνατος et in media columna altera hoc signum pinxit ≡.

Haec alienum putavi hic repetere quae praef. p. XXIX seq. dixi ut demonstrarem Leidensem ex Monacensi descriptum esse. nititur enim illa demonstratio comparatione folii 20^r libri Monacensis et paginae 58 codicis Leidensis, quam paginam repraesentat tabula photolithographica altera.

$\sigma \text{---} \sigma$ ΕΥΕΙ
 . . Ε . ΜΕ
 ΛΑC :

haec ΔΗ litteris supplenda sunt ac referenda ad ea quae altera huius paginae columna in eisdem lineis habet: Ἀπὸ δὲ σώματος. ὡς ταχύς· βραδύς (ubi idem signum, quod ante ΕΥΕΙ invenitur, exaratum supra ταχύς videmus, nisi quod hic expictum est colore rubro). scilicet εὐειδής et μέλας alia exempla sunt epithetorum a qualitate corporis ductorum. ad Leidensem autem si oculos converteris, ibi quoque alterum exemplorum par conspicies in superiore paginae 58 margine. at quae hic nota additur (Σ), ea supra ταχύς (quod legitur in paginae 59 columnae I linea octava) non reperitur, sed supra διώνυμον in p. 58 col. I linea 16. cuius erroris causa inde repetenda est, quod in Monacensi ΔΗC . ΜΕ iuxta hunc prioris columnae versiculum

νυμον διώνυμον ἐπὶ

adpicta sunt.

Hac tabula repraesentantur p 58 et 59 codicis Leidensis Voss. gr. quadr. formae 76. prior pagina complectitur ea quae in nostra edit. leguntur 31,6—34,4: altera exhibet ea quae inveniuntur 34,4—38,4.

A prima manu addita in mg. super. paginae 58 ΕΥΕΙΔΗΣ ΜΕΛΑΣ, de quibus exemplis dixi in huiusce folii pagina priore; ab eadem in mg. dextro paginae 59: ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ ΠΥΡΡΟΣ et ΚΛΑΜ... ΔΡΟΣ... ΘΟΣ (i. e. Κλάμανδρος Ξάνθος). A posterioribus manibus adiecta sunt in mg. super. pag. 58 ἰδικόν· τακτικόν et in media columna priore paginae 59 θάνατος ζωῆ.

Quae praeterea in marginibus harum paginarum legis, ex scholiis sunt Gregorii Nazianzeni orationem εἰς τὰ Θεοφάνια explanantibus, quae quidem scholia in marginibus paginarum 1—99 inveniuntur: vide praef. XXIX 13—24. is orationis locus, qui paginis 58—59 inlustratur, est in capitibus IX X, tom. I p 668 seq ed. Bened., t. II col 320 seq ed. Mignianae. quae explanantur verba curavi ut distinguerentur litteris diductis.

Καὶ οὕτως ὑπέστησαν λαμπρότητες δεύτεραι, λειτουργοὶ τῆς πρώτης λαμπρότης· εἴτε νοερά πνεύματα, εἴτε πῦρ οἷον αἶλον καὶ ἀσώματον, εἴτε τινὰ φύσιν ἄλλην, ὅτι ἐγγυτάτω τῶν εἰρημένων, ταύτας ὑποληπτέον. Βούλομαι μὲν εἰπεῖν, ὅτι ἀκινήτους πρὸς τὸ κακὸν καὶ μόνην ἔχουσας τὴν τοῦ καλοῦ κίνησιν, ἅτε περὶ Θεὸν οὐσας καὶ τὰ πρῶτα ἐκ Θεοῦ λαμπομένας· τὰ γὰρ ἐνταῦθα δευτέρας ἐλλάμψεως. Πείθει δέ με μὴ ἀκινήτους ἀλλὰ δυσκινήτους καὶ ὑπολαμβάνειν ταύτας καὶ λέγειν, ὃ διὰ τὴν λαμπρότητα Ἐωσφόρος, σκότος διὰ τὴν ἔπαρσιν καὶ γινόμενος καὶ λεγόμενος, αἶ τε ὑπ' αὐτὸν ἀποστατικαὶ δυνάμεις, δημιουργοὶ τῆς κακίας τῇ τοῦ καλοῦ φυγῇ καὶ ἡμῖν πρόξενοι. Οὕτω μὲν οὖν ὁ νοητὸς αὐτῷ καὶ διὰ ταῦτα ὑπέστη κόσμος, ὥς ἐμὲ γοῦν περὶ τούτων φιλοσοφῆσαι, μικρῷ λόγῳ τὰ μεγάλα σταθμώμενον. Ἐπεὶ δὲ τὰ πρῶτα καλῶς εἶχεν αὐτῷ, δεύτερον ἔννοεῖ κόσμον ὑλικὸν καὶ ὀρώμενον. καὶ οὗτός ἐστι τὸ ἐξ οὐρανοῦ καὶ γῆς καὶ τῶν ἐν μέσῳ σύστημά τε καὶ κύκκριμα.

Scholiastae autem verba sic lego et distinguo:

ἐκ Θεοῦ λαμπομένας· τὰ γὰρ ἐνταῦθα δευτέρας ἐλλάμψεως] ὁ γὰρ φωτισμὸς τοῖς ἀναξίοις ἐνταῦθα δι' ἄλλων ἀγγέλων γίνεται. — πείθει δέ με μὴ ἀκινήτους] ὁ σκοτεινὸς διὰ τὴν ἔπαρσιν γεγωνῶς (cod. γεγωνῶς, sed supra prius ω legitur ο) καὶ διὰ ταύτην καταβληθεὶς πονηρὸς δαίμων. — αἶ τε (cod. αιται, sed supra alterum αι legitur ε) ὑπ' αὐτόν (cod. ὑπαρ' αὐτόν, sed ρ lineola transfixum est) ἀποστατικαὶ δυνάμεις] πείθουσί με μὴ ἀκινήτους πρὸς τὸ κακὸν (cod. κακακὸν) τὰς ἀγγελικὰς λέγειν δυνάμεις. — ἀλλὰ δυσκινήτους] ἢ (ccw vel ttw initio subsequenter versiculi evanuisse coicio; Stadtmuelleri aptius videtur ἥσυχα quam ἥccw) ῥοπήν ποτε καὶ ὁρμὴν πρὸς τοῦτο ἔχουσας καὶ κίνησιν. — εἰς τὸ ἐλλάμψεως ἄνω πρώτην (scil. στιγμὴν θετέον), εἰς τὸ κακίας διαστολὴ διὰ τὸν <ν>οῦν (prius ν evanuit). — τῇ τοῦ καλοῦ φυγῇ καὶ ἡμῖν πρόξενοι] τῆς κακίας δηλονότι. — καὶ δι' αὐτὰ (in διὰ ταῦτα corrigendum?) ὑπέστη κόσμος] διὰ τὸ δεῖσθαι χεθῆναι τὸ ἀγαθὸν καὶ ὀδεῦσαι. — σύστημ(α τε) καὶ κύκκρι(μα)] τὸ σύστη(μα) τὴν στ(άιν) καὶ μῖξιν (cod. μήξιν) <νη>μαίν(ει). καὶ τὸ κύκκριμα δὲ δύο ὁμοίως. ἀλλὰ τὸ κύκκριμα διαστολὴν καὶ χωρισμὸν δηλοῦν τὸ κύκκριμα (τὸ c. perperam repetita) τὰ δύο κατὰ τὸ (cod. τὸν) νοεῖν δίδωσι (cod. δίδοσι), μῖξιν λέγω καὶ χωρισμόν. ultima verba sunt τοιοῦτος δὲ ὁ

Prolegomena huius editionis impressa sunt anno 1882; eodem Merxiana de Armenio interprete disputatio. Addenda typis exscripta 1883. Indices perbreves, in quibus acquiescendum mihi esse primo putavi propter oculorum morbum, ipsi quoque a. 1882 in eo erat ut imprimerentur; sed quia tunc ipsum convalescere oculi incipiebant, retractare illos qualesque nunc sunt exhibere meum duxi.

Heidelbergae m. Maio 1884.

G. V.

PARTIS PRIMAE VOLVMEN TERTIVM

SCHOLIA IN
DIONYSII THRACIS
ARTEM GRAMMATICAM

RECENSUIT ET APPARATVM CRITICVM INDICESQVE
ADIECIT

ALFREDVS HILGARD

LIPSIAE
IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI
MCM I

Index eorum quae hoc volumine continentur.

Praefatio:	pag.
cap. I. De scholiis Dionysianis	V
„ II. De Prolegomenis Vossianis	VIII
„ III. De commentario Melampodis seu Diomedis	X
„ IV. De commentario Heliodoreo	XIV
„ V. De scholiorum collectione Vaticana	XIX
„ VI. De scholiorum collectione Barocciana	XXVI
„ VII. De scholiorum collectione Marciana	XXVIII
„ VIII. De scholiorum collectione Londinensi	XXXII
„ IX. De commentariolo Byzantino	XXXVII
„ X. Excerpta ex scholiis Dionysianis	XLI
„ XI. De erotematis Dionysianis	XLVI
Explicatio siglorum	L
Prolegomena Vossiana	1
Commentarius Melampodis seu Diomedis	10
Commentarius Heliodori	67
Scholiorum collectio Vaticana	106
Scholiorum collectio Marciana	292
Scholiorum collectio Londinensis	442
Commentariolus Byzantinus	565
Indices. I. Auctorum et dialectorum	589
II. Rerum et vocabulorum	597
III. Codicum in hoc volumine adhibitorum	643
Addenda et corrigenda	645
Conspectus scholiorum Dionysianorum a Bekkero, Cramero, Villosone editorum cum eis quae hoc volumine continentur	647

Praefatio.

Caput I.

De scholiis Dionysianis.

Quanta fuerit Dionysii Thracis «artis grammaticae» auctoritas inde a primo p. Chr. n. saeculo usque ad renascentium litterarum Graecarum aetatem, perspiciet quicumque pertractaverit huius libelli editionem a Gustavo Uhlig adhibitis omnibus artis criticae subsidiis¹⁾ ad fidem vetustissimorum exemplarium institutam annoque 1883 emissam, et libellum scholasticum gymnasii Heidelbergensis a. 1881 ab eodem viro doctissimo compositum, cui inscribitur «Appendix artis Dionysii Thracis».

10

Iam hoc volumine collecti exhibentur Byzantini aevi grammaticorum commentarii in Dionysii artem compositi, ex quibus id imprimis elucet, qua ratione in litterarum universitate Constantinopolitana doctores publici scholis quas de grammaticis rebus habebant compendium Dionysianum discipulis explanaverint. Atque quamvis iniucunda sane et molesta sit moles nugarum hic prolatarum, quamvis saepe non interpretati sint sed hariolati academici interpretes, tamen minime indignae sunt hae ἐξηγήσεις seu ἐρμηνείαι, quae diligenter recensitae aut iterum aut primum in lucem prodeant. Etenim non solum imaginem quandam ex eis nanciscimur grammaticae illorum temporum doctrinae, sed etiam satis multa fragmenta praebent haud spernendae

20

---

1) Dionysii artem seu supplementa eius ab Uhligio edita praeterea in his inveni Vaticanae bibliothecae codicibus: 1) Τέχνην ipsam integram in cod. Vatic. 887 fol. 2^r—11^v, Vatic. 1205 fol. 108^r—115^r, Palat. 70 fol. 236^r—241^v, quorum qui altero et tertio loco nominati sunt arto vinculo cum Marciano 652 cohaerent; partes eius in cod. Ottoboniano 338 fol. 141^r—147^v (= p. 5,1—57,1 διὰ κα-), Pii II 47 fol. 8^r (= p. 5,1—6,13), fol. 7^v—8^r (= p. 6,15—8,2), fol. 4^v—5^v (= p. 9,2—16,5). — 2) Supplementa I et II (περὶ προοῳδίας et περὶ τέχνης) in cod. Vatic. 887 fol. 1^r—2^r, Vatic. 1205 fol. 107^r, Palat. 70 fol. 235^r—236^r, Ottobon. 338 fol. 140^r, Pii II 47 fol. 5^v—7^v. — 3) Supplementum III (περὶ ποδῶν) in cod. Vatic. 887 fol. 11^v—12^v (p. 117,7—121,9), Vatic. 1357 fol. 25^v—27^r (p. 117,4—124,5), Vatic. 1881 fol. 101^v (p. 117,4—120,12 ἐκ βραχείας). — Cfr GStudemund in Annal. Phil. 1885, p. 751 seqq.

insignium prioris aetatis grammaticorum doctrinae, quorum libros scholiastae illi ut non semper ingeniose ita amplum in modum transcripserunt, excerpserunt, compilaverunt.

Nonnullas particulas e scholiis Dionysianis excerptas dedere diversis locis Ricardus Bentley (de Phalar. epist. p. 254 D), Petrus Burmann (ad Valesii librum de re crit. I p. 145), IAFabricius (in annotationibus ad Sexti Empirici librum adversus grammaticos conscriptum), Ludovicus Valckenaer (ad Ammon. de differ. p. 55)¹⁾, Guilelmus Baro a Santa Cruce (exam. crit. hist. Alexandri ed. alt. p. 864), FJBast
 10 (epist. crit. ad JFrBoissonadium p. 67. 148 seq. 195). Maiores partes primus Villosion An. Gr. II p. 101—188 publici iuris fecit e duobus libris Marcianis 489 et 652, Porphyrianum de prosodia libellum et scholia nonnulla ad primas sex artis paragraphos pertinentia. Totius artis explanationes edidit IBekker AG II p. 647—972: perpaucis
 15 exceptis frustulis proposuit quaecumque cod. Vaticanus 14 fol. 1^r—131^v praebet, partim hoc ipso libro usus partim codice Hamburgensi C 13, qui e Vaticano fluxit, ita tamen ut quae hi libri manuscripti exhibent dissecaret et sub singulis technes lemmatis variorum commentariorum particulas quibus illa explicantur collocaret. Quibus inseruit inde a
 20 media paragrapho duodecima maximam partem eius commentarii continui, qui in codice Hamburgensi legitur p. 325—359, quemque nos vocamus Heliodoreum. Adiunxit Bekker AG III p. 1136—1180 et discrepantias et supplementa ex nonnullis aliis libris manuscriptis deprompta. Paulo post Bekkerum CGoettling e codicibus Parisinis
 25 2553 et 2555 expositionum grammaticarum farraginem Theodosii nomine perperam ornatam edidit, in qua variarum commentationum frustula nullo certo ordine conglutinata sunt (vide praef. nostrae cap. X). Deinde adnotata ad Dionysium bonae frugis plena e codice Musei Britannici Add. 5118 excerpta dedit JACramer An. Ox. IV p. 308
 30 —330.²⁾

Patet autem, quantum et ad historiam grammaticorum Graecorum componendam et ad ipsius Dionysianae artis verba genuina constituenda intersit vastam scholiorum molem adhuc evulgatam digeri et, quoad fieri possit, suum cuique scholiastae reddi. Hanc quaestionem

---

1) Praeterea Valckenaerium laudare scholia Dionysiana p. 53 variarum lectionum in Iliadis X, quas subiecit novae editioni Vergilii Leovardiae 1747, monet Villosion An. Gr. II p. 126.

2) Quae Villosion, Bekker, Cramer ediderunt in nostra editione diligenter adnotavimus, in interiore margine adscriptis paginarum et quantum fieri poterat versuum denorum numeris: addita littera v Villosionem, b Bekkerum, c Cramerum significat. Praeterea in fine huius libri tabellarum forma demonstravimus, quibus locis ea quae tres illi viri dederant in hac scholiorum editione legantur.

primus solvere conatus est LPreller; qui cum libro Hamburgensi cum editione Bekkeriana collato intellexisset, Bekkerum continuas interpretationes discerpentem auctorum nomina in fronte singulorum capitum exhibita non adposuisse nisi primis quibusque frustis, in indice lectionum Dorpat. a. 1840 (= *Ausgew. Aufs.* p. 69—93) primas 5 sex artis paragraphos percurrere significavit scholiorum in Hamburgensi libro conexum et quid inde de singulorum auctoribus colligendum esset. Haec Prelleri disputatio fugisse videtur Mauricium Schmidt, qui Philol. VIII (a. 1853) p. 243—253 de scholiorum Dionysianorum fontibus et de Porphyrio et Stephano scholiastis disseruit. 10 Continuum illum commentarium a Bekkero dissectum et inde a media paragrapho 12 (p. 873, 30 seqq b) reliquis scholiis intersertum se crevit AdHart Annal. Philol. 1872, p. 266 seqq. Viam autem quam ingressus erat Preller persecutus Guilhelmus Hoerschelmann in diss. de Dionysii Thracis interpretibus veteribus (Lips. 1874) scholia a 15 Bekkero edita ad priores undecim artis paragraphos pertinentia ita digessit, ut quae cuique scholiastaetribuenda essent satis constaret. Adiuvabant eum praeter accuratam codicis Hamburgensis collationem ea, quae CWachsmuth e codice Neapolitano Burbonico II D 4 in Mus. Rhen. vol. XX (a. 1865) p. 375 seqq protulerat; in hoc enim 20 codice, qui magnam sed indigestam scholiorum copiam praebet et compluribus commentationibus congestorum, haud paucis frustulis a conglutinatore auctorum nomina sunt adposita. Cuius codicis gemellum Venetum Marcianum 489 ipse perscrutatus de Bekkerianorum scholiorum auctoribus egi in libello scholastico gymnasii Heidelber- 25 gensis a. 1880, eis quae explorata videbantur tabula comprehensis; his addidi nonnullas interpretationes ex aliis codicibus protractas et commentariolum posteriore aevo compositum, cuius pauca frustula Bekker AG p. 1141 seqq proposuerat.

In hoc autem quod iam emissurus sum volumine ad ea quae 30 Villosion Bekker Cramer ediderunt, multis locis ut spero emendata, accedunt prae ceteris quae lucramur e duobus amplis scholiorum collectionibus, Marciana (vide cap. VII) et Londinensi (vide cap. VIII). Ne vero haec editio ingenti eaque inutili scholiorum mole gravata nimis intumesceret neu compluribus locis summo cum legentium taedio 35 leviora aut inepta isdem verbis expressa reperirentur, non totum harum collectionum repraesentavi contextum; sed ubi praebent quae in aliis exstant interpretationibus, ad illas plerumque delegavi legentem. Tamen mihi videor audire obiurgantes, quod nimis et operae et temporis profusum sit in re viliori aut nullius omnino pretii. 40

Iam vero quam brevissime disputabo de artis Dionysianae commentariis seorsum exstantibus et de scholiorum collectionibus quae hoc libro continentur, ut pateat, qua ratione usus sim

in hac scholiorum Dionysianorum editione instituenda, et quos libros manuscriptos adhibuerim in singularum interpretationum verbis constituendis.

Caput II.

De Prolegomenis Vossianis.

5

Primum tribuimus locum praefatiunculis aetatis inferioris tribus (p. 1,2—4,30; 4,31—7,29; 7,30—10,19), quae Prolegomena vocavimus Vossiana ob eam causam quod, sicut alii tractatus tamquam supplementa in nonnullis codicibus arti Dionysianae adiecti, in codice
 10 Vossiano Leidensi 76 (qui nobis est L) p. 28—54 insertae leguntur inter ipsius artis paragraphos undecimam et duodecimam (vide Dion. ed. Uhl. praef. p. XXIII 39—XXIV 29). Excerptae ex vetustioribus prolegomenis (cfr ex. gr. p. 1,19—2,14 cum 157,28—158,14; 3,27—4,19 cum 123,25—124,7; 8,31—9,22 cum 108,31—109,35) praeter
 15 alia quid ὅπου sit docent, quid τέχνη, quid γραμματική; particulas nonnullas harum expositionum vel quae eis simillima sunt iam Vil-
 loisson An. Gr. II 172 et 174 (= p. 3,19—4,11), Bekker AG 1140 ad p. 673,21 (= p. 3,23—26), Goettling in scholiorum farragine Pseudo-
 theodosiana p. 49,26—50,4 (= p. 1,3—10), 50,10—22 (= 2,27—3,5),
 20 50,31—51,29 (= 1,19—2,14), 54,13—55,31 (= 3,27—4,19) ediderunt.

Quis confecerit haec excerpta non constat; neque enim multum ei rei tribuam, quod in cod. Barocciano 116 codicibusque ex eo oriundis inscriptioni alterius partis primae praefatiunculae Περὶ ὅπου (p. 2,19) additum est Theodosii nomen; etenim haud paucas commentatiun-
 25 culas ad grammaticam pertinentes iniuria hoc nomen prae se ferre monet Uhlig ed. Dion. p. 208 (s. v. Theodosius).

Praeter Vossianum Leidensem 76 integras tres praefatiunculas eodem quo nos eas dedimus ordine praebent etiam codices Ottobonianus 384 fol. 345^v—354^r, qui ex ipso L aut e codice eius simillimo
 30 videtur fluxisse, Neapolitanus Burbonicus II D 4 fol. 117^r—121^r (nobis N), in quo antecedunt ipsius artis scholiorum collectionem eam quam nos appellamus Marcianam, Ambrosianus C 69 sup. fol. 233^v—239^v, Parisinus 2090 fol. 14^r—24^v. Ex archetypo codicis N hae praefationes paene integrae receptae sunt in codicem Venetum Marcianum
 35 489 (nobis V), ita tamen, ut diversis locis scholiis ad primam artis paragraphum spectantibus insererentur (vide p. 297,16; 298,40; 299,34 et 37; 301,9). — Item hae expositiones excepto initio p. 1,2—2,18 eodem quo in L ordine leguntur in cod. Barocciano 116 (nobis O) fol. 41^r—43^v, ubi inter p. 7,29 et 7,30 (fol. 42^v) duo artis supple-
 40 menta sunt interposita, quae quamquam alio loco etiam in L insunt (p. 10—14; vide Dion. ed. Uhl. praef. p. XXII 29—XXIII 16). Prorsus cum O concinit cod. Vaticanus Palatinus 70 fol. 230^r—235^r ex illo

derivatus; neque minus ex O descripti sunt cod. Marcianus 652, qui fol. 174^r—176^v p. 2,19—7,29 et fol. 157^r—158^r p. 7,30—10,19 exhibet, cod. Vaticanus 240 fol. 64^r—67^v, in quo omissa sunt p. 7,30—10,19, cod. Vaticanus 1205 fol. 105^r—106^v, ubi tantummodo p. 7,30—10,19 leguntur. Codex Hamburgensis C 13 (nobis h), qui p. 289 seqq 5 p. 2,19—7,29 et p. 2—4 p. 7,30—10,19 habet, quamquam ipse quoque arto cognationis vinculo cum O est coniunctus, tamen nonnullis locis ab eo discrepat. Praeterea p. 1,3—2,18 praemissa inscriptione Προλεγόμενα τῆς τέχνης reperiuntur in cod. Vaticano 1751 fol. 28^r—29^v, p. 1,3—4,30 sine inscriptione in cod. Vaticano 1403 fol. 27^r—30^r, 10 quorum uterque mendis scatet. — Satis visum est ad harum trium expositionum contextum constituendum uti L et N, inde a p. 2,19 adhibito etiam codice O, perraro adscito codice V aut codice h, ubi librarius rectum coniciendo videtur dedisse.

Narratio de Dionysii patria, e prolegomenis scholiorum Vati- 15 canorum (p. 158,17—159,5 μανθάν.) sumpta, etiam separatim legitur inter supplementa arti ipsi adiuncta (ed. Dion. Uhl. praef. p. LIV 41) in cod. Leidensi Vossiano 76 (L) p. 10—12, itemque in codd. Barrocciano 116 (O) fol. 42^v (ex quo descripta sunt quae exstant in Marciano 652 fol. 156^r, Vaticano 1205 fol. 104^r, Vaticano Palatino 20 70 fol. 233^r), Ottoboniano 384 fol. 344^r, Parisino 2090 fol. 24^v, Parisino 2542 fol. 1, Ambrosiano C 69 sup. fol. 233^r, Atheniensi 1066 fol. 1, Hamburgensi C 13 (h) p. 1. Ubique omissa sunt prima verba Ἰστέον δὲ ὅτι, addita autem (excepto cod. Paris. 2542) haec inscriptio: Γένος Διονυσίου τοῦ Θρακὸς τοῦ τὴν τέχνην συγγραμμένου τὴν γραμ- 25 ματικήν (τὴν γραμμ. om L). — Nos p. 158,17—159,5 praeter scholiorum Vaticanorum codicem Vaticanum 14 (C) adhibuimus L et O, uno loco (p. 159, 2) adscitis etiam Hamburgensi et Atheniensi.

Commentatiunculam de alphabeti Graeci origine, quae ipsa quoque tamquam supplementum inferiore aetate Dionysianae arti ad- 30 dita erat (ed. Dion. Uhl. praef. p. LIV 43), ibi collocavimus, ubi inserta est scholiis Marcianis ad artis § 6 pertinentibus (p. 320,8—30). Villosion An. Gr. II p. 187 seq e codice V eam edidit, recensionem paulo discrepantem Goettling in Pseudotheod. p. 1,1—2,14 e codd. Parisinis 2553 et 2555 protulit.¹⁾ Praemissa plerumque inscriptione Πῶς 35 Περὶ τοῦ πῶς) συνέστη ὁ ἀλφάβητος seorsum legitur in multis libris manuscriptis, ut in Leidensi Vossiano 76 p. 12—14, Grottaferratensi

1) Longius ab his distant ea quae post Titzii Pseudomoschopul. p. 17 Egenolf dedit in Ἐπιτομή νέα γραμμ. I p 1,13 seqq, et ea quae leguntur in cod. Vaticano 1751 fol 1, a Bekkero AG p. 1169 edita

127 fol. 12^v—13^v, Barocciano 14 fol. 1, Barocciano 35 fol. 9^r, Barocciano 116 fol. 42^v—43^r (unde fluxit in Marcianum 652 fol. 156^v, Vaticanum 1205 fol. 104^r, Vaticanum Palatinum 70 fol. 233^r), Ottoboniano 384 fol. 344^v, Vaticano 711 fol. 97^v, Vaticano Pii II 47 fol. 2^v, Neapolitano Bourbonico II D 4 fol. 116^v, Ambrosiano C 69 sup. fol. 233^r, Laurentiano plut. 57,24 fol. 45^v, Hamburgensi C 13 p. 295, Atheniensi 1066 fol. 1. — Nos praeter Marcianum 489 (V) et Bourbonicum (N) adhibuimus Baroccianum 116 (O), adscivimus etiam lectiones recensionis Pseudotheodosianae Goettlingianae (Σ^g).

10

Caput III.

De commentario Melampodis seu Diomedis (Σ^d).

In ea scholiorum collectione, quae quia legitur in codice Vaticano gr. 14 (nobis C) a nobis appellatur Vaticana (Σ^v), ad nonnullas artis paragraphos continui leguntur commentarii, quorum initio nomen
 15 Μελάμποδος adscriptus est: ad § 1 p. 10,23—16,2 (cfr p. 166,21); ad § 3 p. 22,15—24,7 (cfr p. 174,26); ad § 4 p. 24,9—28,8 (cfr p. 176,17); ad § 6 p. 30,26—47,31 (cfr p. 182,4). Patet igitur in componenda hac scholiorum collectione compilatorem exscripsisse seu depinxisse artis commentarium Melampodis cuiusdam, ita ut quae
 20 in eo tradita erant eis quae ex aliis commentariis depromebat ad singulas artis paragraphos illustrandas anteponeret; etenim excepta prima particula, quam antecedunt pauca ex alia explanatione sumpta (p. 165,2—166,20), scholia Melampodea primum locum obtinent inter ea quae ad has artis paragraphos explanandas in Σ^v traduntur. Etiam
 25 ineunte paragrapho secunda continua Melampodis habemus scholia p. 16,4—22,13 (cfr p. 170,27*), nisi quod post p. 16,25 unum frustum (p. 170,28—171,6) aliunde compiler receptum.

Haec scholia in Σ^v Melampodi tributa partes sunt continui artis commentarii, qui aliorum auctorum explanationibus non intermixtis
 30 seorsum exstat in codice Vindobonensi gr. 240 fol. 206^r—245^r (nobis F) praemissa inscriptione $\text{Μελάμποδος γραμματικοῦ ἑρμηνεία τῆς τέχνης Διονυσίου τοῦ Θρακός.}^1$ Scholia autem praebet hic commentarius ad artis paragraphos 1—8 (p. 10,21—50,10), 11 (p. 56,15—58,13), 19 et 20 (p. 59,1—67,13), neglectis paragraphis 9 et 10, et magna hiante lacuna inter

1) Idem commentarius est etiam in codice Havniensi 1965 p. 459—508 et omissis inscriptione et fine inde a p. 64,13 in codice Vaticano gr. 1766 fol. 186^r—215^v, ex quo littera D insignito paucas adnotationes dedit J. Bekker AG p. 1162 seqq. Utriusque codicis quamquam mihi praesto est accuratissima collatio, Vaticani ab A. Mauro, Havniensis a me ipso confecta, tamen cum Vindobonensis recensio illis longe sit praestantior, hunc unum in adnotatione critica respiciendum putavi. perraro adscivi codicem Havniensem (K).

paragraphi 11 posteriorem partem et initium paragraphi 19, cum post vocem εὐρίκεται (p. 58,13) nullo lacunae signo addito transeat ad p. 59,1. Quo e commentario apparet, ea quoque quae in Σ^v initio paragraphorum quintae p. 28,10—30,24 (cfr p. 179,4), septimae p. 48,2—49,8 (cfr p. 204,24), octavae p. 49,10—50,10 (cfr p. 205,13) tradita sunt Melampodea esse; neque minus licebit ea scholia quae Σ^v praebent initio paragraphorum nonae p. 50,12—18 (cfr p. 208,8) et decimae p. 50,20—56,14¹) (cfr p. 208,16), denique finem paragraphi 11 (p. 58,13—26), qui cum antecedentibus artissime cohaeret, quamquam haec in F desunt, eidem auctori vindicare.

Ne ea quidem quae in commentario codicis F ad ultimas duo artis paragraphos tradita sunt desiderantur in Σ^v ; neque tamen continuam in Σ^v praebent explanationem, sed aliorum auctorum scholiis intermixtae reperiuntur particulae (p. 271,27; 274,3; 276,12; 277,9; 279,16.27; 282,25; 284,4; 286,20; 287,5; 288,18; 289,28; 290,28; 291,14), neque omnia quae F etiam Σ^v habent; omissae enim sunt in Σ^v ex. gr. hae particulae: p. 59,27—60,2; 60,14—18 et 31 seq; 61,17—19 et 30—32; 62,15—19; 64,13—17; 65,14—16 et 20—24; 66,2—4; 67,8—13. Eae autem quae in Σ^v leguntur explanationes cum F congruentes omnes praeter p. 63,19—27 et 65,13—66,25 (quae auctoris nomine carent; cfr p. 287,5 et 290,28) et praeter p. 60,6—10 (quae non recte Stephano tribuuntur; cfr p. 277,9) non Melampodis nomen prae se ferunt, sed Διομήδους nomine sunt insignitae.

Tamen unius auctoris sunt et quae prior et quae posterior pars commentarii in F servati praebet: totum commentarium alii a Melampode, a Diomede alii confectum putabant; neque enim dubium est quin eis quae p. 64,25 legimus delegemur ad p. 27,14 seqq. Praeterea in codice Barocciano 116 fol. 27^v—40^v scholia exstant ad artis Dionysianae paragraphos 1—6, quibus haec praemissa est inscriptio: Διομήδους σχολαστικοῦ εἰς τὴν Διονυσίου τέχνην. Quae scholia si cum codicis F explanationibus comparamus, apparet eundem in utroque codice esse commentarium, quamquam in Barocciano nonnulla desunt quae in F reperiuntur, atque aliorum quoque scholiastarum frustula in Barocciano admixta sunt (quae tamen aliunde sumpta esse plerumque auctorum nomina aut verba καὶ ἄλλως seu ἑτέρως adposita significant). De his Baroccianis scholiis (O^d) in praefationis nostrae capite VI accuratius agemus.

In eam quoque scholiorum Dionysianorum collectionem, quam Marcianam (Σ^m) nominavimus in duobus codicibus, Marciano 489 (nobis V) et Neapolitano Bourbonico II D 4 (nobis N) traditam, haud exigua pars huius commentarii est recepta; ubicunque autem ibi

1) Accedit quod p. 55,4 ad p. 26,14 videmur delegari.

singulis eius frustulis auctoris nomen est adscriptus, Diomedes appellatur, sive in utroque legitur codice (p. 13,11 coll. 302,10; 14,13 coll. 303,5; 20,13 coll. 307,14; 21,6 coll. 308,5; 23,8 coll. 311,23; 25,23 coll. 314,6; 28,11 coll. 315,21; 28,24 coll. 316,1) sive in uno
 5 V (p. 11,9 coll. 301,20; 24,9 coll. 312,38; 31,4 coll. 318,17; 31,19; 32,9 — huc enim referendum est nomen, quod paucis versibus ante ad 324,9 adscriptum est; 36,25 coll. 327,29; 39,1 coll. 331,7) unove N (p. 10,24 coll. 300,31; 11,4 coll. 301,5; 14,23 coll. 303,12; 21,12 coll. 308,18; 22,23 coll. 311,13; 23,14 coll. 311,35; 24,19 coll. 313,8;
 10 43,23 coll. 342,18); nomen Diomedis in N ad Σ^v p. 168,19 (cfr 302,3) cum Stephani nomine coniunctum referendum est ad particulam proxime sequentem Σ^d 12,3; falso autem additum est Διομήδους in N ad Σ^v 169,30 (cfr 304,16).

Patet igitur unum eundemque commentarium ab aliis Melampodi,
 15 Diomedi ab aliis esse vindicatum; qua vero de causa id factum sit, vix quisquam ita explicet, ut nihil dubitationis relinquatur. Bene mihi videtur iudicasse LLange (apud Hoerschelmannum, De Dion. Thr. interpr. p. 29 adn.): „Auf mich machen diese Scholien des Melampus den Eindruck von Collegienheften. Die Duplicität des Namens
 20 würde sich erklären, wenn man annähme, dass einer der Nachfolger des andern sei und das Heft seines Vorgängers benutzt habe.“

Comparatione instituta commentarii Melampodei seu Diomedei (Σ^d) qualis est in F cum ea forma quam praebent Σ^v , arto hos codices cohaerere vinculo statim intellegimus. Etenim etiam Vaticano-
 25 rum scholiorum compiler usus est huius commentarii exemplo, in quo interciderant explanationes ad artis paragraphos 12—18. Tamen in eis quae servatae sunt partibus satis magna est inter F et Σ^v discrepantia. Neque enim in F integra habemus scholia, sed partim decurtata seu excerpta; cfr ex. gr. quae adnotata sunt ad p. 11,20
 30 —12,2; 12,15—18; 12,23—13,6; 16,7—10 et 17—20; 17,3—16 et 28—31; 18,25—19,3; 19,14—20,6; 20,14—21; 22,24—23,3; 23,8—13; 24,9—14; 25,13—19; 31,9—32; 40,15—41,15; 44,15—21; 47,12—31; 48,2—49,8; 50,12—56,14; 58,13—26. At aliis locis haud paucis commentarius codicis F meliora aut plura praebet quam Σ^v et eae partes
 35 eius quae receptae sunt in collectiones Marcianam et Londinensem (Σ^l) — nam in hac quoque permulta eius frustula insunt; cfr ex. gr. p. 42,2 seq et 24 seq; 45,1—14 et 20 seq et 27 seq; 47,4 seq; 59,27—60,2; 60,14—18; imprimis in explanationibus artis paragraphi 20 longe uberiores F se praebet quam Σ^v , ut p. 61,17—19; 62,23—25
 40 et 27 seq; 64,13—17 et 27—30; 65,14—16 et 20—24; 66,5—25; 66,28—67,7; 67,8—13.

Exstabat igitur continuus totius artis commentarius ab aliis Melampodi, ab aliis Diomedi tributus, cuius media pars ad artis para-

graphos 12—18 pertinens casu interierat; hunc partim in brevior
 formam contractum exhibet F, paucis neglectis frustulis collectioni
 suae inseruit scholiorum Vaticanorum compilator.¹⁾ Utrum ei qui
 scholia Marciana aut ei qui scholia Londinensia conguessit integer
 praesto fuerit commentarius Σ^d , an hi quoque exempla iacturam
 illam iam passa habuerint, certo diiudicari nequit; quamquam enim
 cum in Σ^l tum in Σ^m scholia ad paragraphos 12—18 spectantia haud
 pauca frustula adhuc adespota praebent, quae ex Σ^d sumpta esse
 conicias, tamen certo fundamento caremus, quo nisi Melampodeo com-
 mentario aut alii ea vindicemus. Idem dicendum est de scholiis pa-
 ragraphi 19, quorum et in F et in Σ^v exiguae tantummodo reliquiae
 reperiuntur. Veri simile est scholiorum Σ^m et Σ^l compilatores, ca-
 rentes commentario Σ^d seorsum exstante, quae ex illo protulerunt e
 paulo ampliore praestantioreque exemplo scholiorum collectionis Σ^v
 hausisse, cuius unum exemplum adhuc servatum est in codice C; de
 qua re in praefationis capitibus VII et VIII disputabitur.

Paucis locis in Σ^d ad alia scripta grammatica delegamur ab
 eodem auctore composita, ad commentationem $\pi\epsilon\pi\iota$ $\mu\acute{\epsilon}\tau\rho\nu\nu$ p. 20,21,
 ad tractatum de prosodiis p. 23,29 et, ut videtur, p. 39,8; verba
 p. 20,6 suspiceris referenda esse ad commentationem in qua de co-
 moedia agebatur. Sed verendum, ne idem acciderit Melampodi quod
 Heliodoro (cfr p. XV 17) et Sophronio patriarchae Ioannis Characis
 commentarium ad Theodosii Alexandrini canones isagogicos excerpti
 (cfr CGG IV praef. p. CXXIV 43), videlicet ut quae in fonte suo
 invenisset ad alia illius quem exscripsit auctoris scripta pertinentia
 tamquam sua proponere non gravaretur; etenim quin Melampus (seu
 Diomedes), aequae atque Heliodorus, non ipsius nobis proponat doc-
 trinam sed alterius scrinia compilaverit vix erit qui dubitet.

Ratione igitur eorum quae modo exposuimus habita commentarii
 Melampodo-Diomedei contextum ita constituimus, ut fundamento
 uteremur recensione in Σ^v tradita, codicis F auctoritatem adhiberemus
 ad eas scholiorum Vaticanorum explanationes Melampodeas quae no-
 mine ibi carent suo auctori vindicandas. Praeterea non solum ex F
 sed etiam ex O^d , ex Σ^m , ex Σ^l scripturae discrepantiam omnibus eis
 adnotavimus locis, quibus aut eorum testimonio verba in Σ^v tradita
 emendari videbantur aut quis fide dignissimus esset testis poterat
 oriri dissensio.

1) In cod. Guelferbyitano gr. 20, chart. saec. XV, fol. 121^r—122^r tractatus
 est $\pi\epsilon\pi\iota$ $\kappa\upsilon\nu\delta\acute{\epsilon}\mu\upsilon\nu$, quem R. Schneider Uhligio descripsit; quae in eo leguntur
 excerpta sunt e commentario Σ^d (p. 61,17—67,13); perpaucas adnotationes quae
 nullius sunt momenti aliunde sumptas librarius inseruit.

Caput IV.

De commentario Heliodoreo (Σ^h).

In codice Barocciano 116 (nobis O), chart. in 8°, saec. XIV (vide Coxii catal. 1, 192), fol. 10^r—21^r exstat continui commentarii in Dionysianam artem compositi pars posterior (p. 67,14—106,14), cuius prior eaque maior pars inde ab initio usque ad mediam § 12 perti-
 5 nens avulsis nonnullis quaternionibus periit.¹⁾ Ex quo codice descripta esse docent lacunae initio exstantes ea huius commentarii exempla, quae leguntur in codicibus Vaticano 240²⁾ fol. 36^r—60^r, Mar-
 10 ciano 652 fol. 135^r—153^r, Vaticano Palatino 70 fol. 267^r—272^r (qui desinit in verbis *πλεοναζόντων μόνων τῶν προκύπων* p. 78,9); e Vaticano 240 depinxit librarius ea quae sunt in codice Hamburgensi C 13 p. 325—359, unde plerasque huius interpretationis particulas IBekker AG p. 873 seqq edidit sub singulis artis lemmatis scholiis
 15 codicis Vaticani 14 insertas, nulla earum originis notatione addita. Inspecito libro Hamburgensi AdHart (Annal. Phil. 1872 p. 266 seq) quae editionis Bekkerianae explanationes ex hoc continuo commentario sumptae essent diligenter indicavit, descriptionem commentarii accuratissimam ego exhibui in libello gymnasii Heidelbergensis a. 1880
 20 p. 9—12.

De auctore huius commentarii quaestionem, quam primus attigit Uhlig (Mus. Rhen. 1864 p. 38 adn. 8), illum secutus tractavit Hart (l. l. p. 268), ad finem perduxit Hoerschelmann (De Dion. Thr. interpr. vet. p. 42 seqq). Qui cum animadvertisset, in scholiorum Dionysia-
 25 norum collectione codicis Neapolitani Burbonici II D 4 (nobis N) a CWachsmuthio (Mus. Rhen. 1865 p. 375 seqq) breviter descripta haud paucis particulis e commentario Barocciano oriundis Heliodori grammatici nomen adscriptum esse, Heliodorum harum continuarum explanationum auctorem dicere non dubitavit. Ad novem³⁾ illos locos, quos
 30 Hoerschelmann p. 43 seq enumeravit (p. 74,9; 77,21; 87,29; 88,21; 90,8; 91,24; 93,10; 94,14 et 21), duo accedunt quae Wachsmuthium

1) Antecedunt in codice hanc artis interpretationem fol. 1^r—9^v Aelii Aristidis oratio panegyrica dicta M. Aurelio imperatori et Luciani encomium patriae usque ad verba *τοῖς δὲ ἡδὴ γενηρακόσιν ὅσῳ πλεῖον τοῦ προνεῖν ἢ τοῖς νέοις μέτεστιν* (p. 232 R); sed in alia charta et alia manu (paulo recentiore, ut videtur) haec exarata sunt nec prius praefixa esse patet quam commentarii Dionysiani prior pars avulsa est.

2) Accuratius hoc exposui in libello scholastico gymnasii Heidelbergensis a. 1880 p. 4—6.

3) Decem enumerat Hoerschelmann, sed p. 77,27 (= p. 907,1 b) auctoris nomen non est additum; hanc particulam ideo Heliodoro (recte sane) tribuerat Wachsmuth, quod quae proxime antecedunt Heliodorea sunt.

fugerant: p. 70,27, ubi librarii negligentia nomen in contextum irrepsit, et p. 88,12. Id igitur constat commentarium anonymum Baroccianum in eo exemplo, quod praesto erat compilatori, scholiorum codicis N, Heliodoro cuidam fuisse tributum.

Quaerendum vero, unde Heliodorus doctrinam quam proponit 5 hauserit. Quamquam enim non multum abest quin nauseam nobis moveat declinatio illa pronominum et primitivorum et derivatorum per omnes personas, numeros, casus perducta (p. 80,27—85,25) et ne causa quidem p. 88,4 seqq. proposita rem nobis reddit probabilior, tamen satis multa insunt in hoc commentario, quae eius aucto- 10 rem fontem haud spernendum adisse doceant. Choerobosco eum tribuerat Fabricius (Bibl. Gr. ed. Harl. VI 308) ratione non reddita, ideo fortasse, quod in cod. Barocciano 116 inter alia aliorum grammaticorum scripta sequuntur Choerobosci et de prosodia libellus et interpretatio canonum Theodosianorum. Eandem opinionem protulit 15 Uhlig, ea praecipue re adductus, quod scholiastae adnotatio p. 89,25 de interpretandis Herodiani et Apollonii artibus spectare ei videbatur ad Choerobosco, qui scholas de Dionysii Thracis arte se habuisse ipse profitetur (CGG IV, II p. 192,25).¹⁾ Uhligio adstipulatus AdHart haud paucas Choeroboscianae doctrinae reliquias in hoc com- 20 mentario inesse exposuit, idque agnovit Hoerschelmann, Hartio ita oblocutus, ut censeret non genuinum Choerobosci commentarium exstare, sed ab Heliodoro exscriptum ipsiusque additamentis auctum; cui sententiae Uhlig quoque accessit (Dion. praef. XXXIV 19).

Excerpta sane habemus ex integro commentario confecta. Etenim 25 deest tota interpretatio artis paragraphi 15 (de participio), quam non suspicer casu intercidissee in O²); nihil invenimus de nominibus numeralibus, de adverbiiς ποσότητος, τάξεως, ἐρωτήσεως.³⁾ De verbi personis, temporibus, coniugationibus alibi fusius se expositurum esse (p. 73,26) iam Choerobosco ipsum promississe verisimile est, cui in 30 Theodosianorum canonum verbalium explanatione haec erant tractanda; idemque fortasse ad has scholas delegarat p. 73,10 verbis ab Heliodoro parum intellectis; quamquam in scholis Dionysianis doctorem academicum de eis quae verbo accidunt tam parce verba fecisse vix

1) Quod p. 104,15 scholiasta dicit, cur Dionysius coniunctiones κέν et ἄν expletivas in copulativis collocaverit, se ἐν τῷ περὶ συνδέσμου expositurum esse, ad scholas a Choerobosco de Apollonii περὶ συνδέσμου libro habendas referendum indicat Uhlig (adnot. ad Dionys. p. 89,2).

2) P. 84,4—85,12 desunt in O, seu incuria librarii, seu quod in eius archetypo unum interciderat folium.

3) Nomina μετουσιατικά et adverbia συλλήψεως non habuisse videtur auctor horum scholiorum in suo artis exemplo (vide Uhligii adnot. ad Dion. p. 45,1 et 84,3).

crediderim. Certe desideratur quae p. 75,3 promittitur demonstratio, cur ū non articulus sed adverbium putandum sit, neque credibile est nihil Choeroboscum habuisse, quod Dionysii definitionibus coniunctio-
num causalium et dubitativarum adderet (p. 105,25).

5 Est tamen unde magnam partem commentarii Helio-
dorei seu Choerobosciani recuperemus. Permulta enim inter-
pretationis Heliodoreae qualis in O legitur scholia recepta sunt et in
scholiorum collectionem Marcianam (Σ^m), in codice N saepius addito
auctoris nomine (vide p. XIV 27), et in scholia Londinensia (Σ^l). Praesto
10 autem erat utriusque collectionis auctori huius commentarii exemplum
neque mutilatum et minus breviatum quam est exemplum Oxoniense.
Nam in priore quoque scholiorum parte Σ^m nonnulla habent inter-
pretationes, quas e commentario Heliodoreo sumptas esse additum
auctoris nomen docet: p. 314,9—14; 325,34—326,30; 327,30—35;
15 328,29—329,16; 331,13—36, quarum una (p. 328,29 seqq) paulo co-
piosior, alterius pars saltem (p. 326,19—25) etiam in Σ^l exstat; et
Heliodorea explanatio participii (p. 415,27—416,9) in utraque legitur
collectione. Londinensium vero scholiorum auctorem amplum in mo-
dum Heliodori librum adhibuisse in posteriore eorum parte (inde a
20 p. 556,32) codicis O comparatio docet. Cum igitur et Marcianorum
et Londinensium scholiorum conglutinator in componendis suis col-
lectionibus per totum scholiorum ambitum Heliodoreum commenta-
rium in rem suam adscivisse pateat, fieri potest ut ex illis quae
huius propria sunt segregemus tribus adiuti rationibus:

25 1) Cum ea sit scholiorum Vaticanorum (Σ^v , de quibus agetur
capite V) condicio, ut praeter commentarios Melampodo-Diomedeam
et Stephanianum paucas tantummodo praebeant particulas aliunde
sumptas, Heliodori commentario prorsus neglecto, in Σ^m vero et in
 Σ^l constantia quadam cum his commentariis Heliodoreum quoque ad-
30 hibitum esse ex posteriore eorum parte (ubi Barocciani commentarii
auxilium nobis succurrit) pateat, eae interpretationes quae et in Σ^m et in
 Σ^l leguntur in Σ^v non exstantes eam suspicionem movent, ut sumptas
eas e commentario Heliodoreo credas. Huius generis sunt ex. gr. scholia
haecce: p. 314,18—31; 316,2—19; 340,5—24; 341,7—21; 347,18—35;
35 349,23—33; 350,2—14; 350,19—351,13; 355,16—32; 365,23—366,12;
367,6—368,15; 387,8—18; 391,6—26; 406,3—16; 412,1—13; non-
nunquam partes tantum eorum quae integra in Σ^m recepta sunt scho-
liorum in Σ^l leguntur, ut 303,20—24; 313,24—32; 347,7—16; 349,4
—15; 351,16—352,4; 361,35—362,24; 369,1—372,6; 378,3—379,20;
40 385,1—22; 391,28—392,12; 401,1—34; 406,27—407,6; 408,25—
409,17; aut Σ^l integra servaverunt quorum particulae tantum in Σ^m
transierunt, ut 475,28—476,6; 480,18—481,16; 511,21—512,23;
512,26—513,6. 556.1—20. — Eae vero commentarii Oxoniensis

explanationes, quae in collectiones Σ^m aut Σ^l receptae sunt, saepius non ad verbum ipsum cum ea forma, quam in codice O praebent, congruunt, non solum quod ne in O quidem genuina commentarii Heliodorei recensio servata est, sed etiam quod in exscribendis grammaticis libris talium collectionum auctores libertate quadam usi non id studebant ut tradita verba anxie redderent. Mirum igitur non est, quod saepe Σ^m et Σ^l quamquam in rebus consentiunt, cum communiter ex Heliodoreo commentario eorum auctores hauserint, in dictione haud mediocriter discrepant; cfr ex. gr. 311,6 seq et 25—34 cum 479,7—16; 315,2—20 cum 480,32—481,8; 328,17—23 cum 499,2 10 —10; 341,22—342,4 cum 505,2—26; 343,34—344,10 cum 507,27 —508,16; 346,27—32 et 347,9—11 cum 509,8—24; 362,29—363,18 cum 525,32—526,11; 372,32—373,7 et 373,12—20 et 373,24—374,7 cum 535,22—536,35; 377,8—14 cum 540,19—23; 382,17—35 cum 545,34—546,4; 386,12—15 cum 552,24—553,2. Luculentissimum 15 autem habebis exemplum, si conferes ea quae de orationis partium numero et ordine procul dubio e communi fonte hausta exhibent Σ^m 356,7—358,26 et Σ^l 514,31—521,37.

2) Nonnullas collectionum Σ^m et Σ^l explanationes Heliodoro tribuere licet, quod ad eas delegari videmur locis qui aut in commen- 20 tario Barocciano Σ^h leguntur aut in scholiis collectionis Marcianae Heliodori nomine insignitis: Σ^h 71,2—5 respiciunt Σ^l 522,9—13; Σ^h 75,3 spectat ad Σ^m 419,11—32, Σ^h 76,13 ad 419,5—10 (cfr 76,21—26); ad Σ^m 326,11 referenda sunt 327,14—16 et 329,36 seq et 340,7 seqq (quibuscum cohaerent 341,22 seq), ad 326,12 vero 25 331,3—6; cum 331,13 seq conexa sunt 325,14 seqq, ad quae iterum spectant 336,19 seqq.

3) Heliodorum Choerobosci in technen Dionysianam commentationes compilavisse supra p XV 15 seqq monuimus; itaque ubi in scholiis Marcianis aut Londinensibus deprehendimus quae cum Choe- 30 robosciana doctrina in Dictatis ad Theodosii canones (CGG IV) aut in exegesi ad Hephaestionis enchiridion (Anecd. Var. ed. Studemund I) tradita congruunt, haec scholia ex Heliodori artis interpretatione sumpta conicere licet, praesertim ubi ea quam sub no. 1 proposuimus causa accedit. Nam quod ipse Choeroboscus CGG IV, II 192,25 dicit: 35 ἀντίστοιχον γὰρ τοῦ τ τὸ θ, ὡς ἐν τῇ τέχνῃ Διονυσίου μεμαθήκαμεν, respicere videtur Σ^m 339,15 seqq; praeterea cfr Choerob. Dict. I 104,34—105,21 et II 2,22—3,15 cum Σ^l 521,8—20; I 105,23—106,7 cum Σ^l 524,8—12; I 106,27—35 cum Σ^l 473,25—30; I 107,3—15 cum Σ^m 361,35—362,7; I 107,16—36 cum Σ^m 362,28—363,18; I 40 108,5—30 cum Σ^l 524,21—29; I 109,13—19 cum Σ^l 544,20—27; I 109,28—34 cum Σ^l 546,7—14; I 109,34—110,25 cum Σ^l 547,38 —548,5; I 111,10—113,2 cum Σ^l 548,6—549,32; I 113,3—27 cum

Σ^m 342,30—343,11; I 176,1—4 et 338,29 et 351,34 cum Σ^l 507,20—23; I 188,8—189,2 cum Σ^m 380,20—26; I 335,15—17 et 337,13—22 cum Σ^m 343,19—28; II 5,10—9,2 et 275,8—22 cum Σ^m 399,30—400,26; II 14,18—15,5 cum Σ^m 408,40—409,17; II 32,2—16 et
 5 68,27—69,4 et 193,17—29 cum Σ^m 348,12—29. Neque minus inter collectionis Σ^m scholia Choeroboscianam doctrinam tradunt p. 349,24—33 coll. cum AV I 40,7—11 et 45,23—46,3; 350,2—14 coll. cum AV I 40,20—24 et CGG IV, I 161,10 seqq; 350,19—351,13 coll. cum AV I 47,19—49,27 et CGG IV, II 78,17; 349,4—10 (et Σ^l 510,30
 10 —36) coll. cum AV I 38,11—21. Amplam autem illam de nominis casibus explanationem Σ^l 546,5—550,23 non solum ideo e Choerobosco fluxisse nobis persuasum est, quod in ea praeter Apollonium, Herodianum, Astyagem Romanus (546,21) quoque et Philoponus (547,24 et 548,5) commemorantur, quos saepe Choerobosco nominasse
 15 index CGG IV docet, sed etiam exemplum p. 550,11 ἐν τῷ Γεώργιῳ τοῖ τῷ Ἀρισταρχῷ, cum Georgii nomen minime usitatum sit in fictis grammaticorum exemplis, scholii originem prodit. Ne id quidem mero casui tribuerim, quod in scholiis a nobis Heliodoro aliis de causis vindicatis quater (391,23 = 555,35. 392,35. 404,19. 503,37) diversae
 20 scripturae in technes codicibus exstantes proponuntur, id quod non fit in reliquorum scholiastarum commentariis: Choerobosco enim quamvis raro tamen nonnumquam librorum manuscriptorum scripturae discrepantias respexisse videmus ex CGG IV, I 292,10; 312,37; II 28,34.

Per omnes igitur artis paragraphos patet et Marcianorum et
 25 Londinensium scholiorum compilatorem Heliodori seu Choerobosco commentarium haud parce adhibuisse. Qua de causa non audacius egisse nobis videtur, quod etiam satis magnum numerum interpretationum, in quibus certioribus testimoniis caremus, ducti aut doctrinae praestantia aut dicendi genere Choerobosciano, huic vindicavimus
 30 auctori, ut continuam fere ad totam artem eius nacti simus explanationem. Tamen nolumus has partes e collectionum Σ^m et Σ^l mole segregatas commentarii Heliodorei posteriori parti in O servatae praefigere, contenti eis adposuisse nomen <Heliodori>, quo facilius ii qui editionem nostram adhibebunt perspicere possint, qua ratione usi
 35 sint in conglutinandis commentariis scholiorum Σ^m et Σ^l compositores.

In edendis Baroccianis scholiis Heliodoreis codicem O secuti sumus, multis locis Σ^m (vel potius eorum codice V) et Σ^l ad emendandum verborum contextum adscitis.

Caput V.

De scholiis Vaticanis (Σ^v).

In codice Vaticano gr. 14 (membr. rescr. saec. XIII in 4° min., nobis C) fol. 33^v—127^v exstat scholiorum Dionysianorum collectio e complurium auctorum interpretationibus composita (p. 106,15—292,8); eandem collectionem habemus in cod. Vaticano gr. 1940 (chart. saec. XVI ex. seu XVII in. in 4° mai.) p. 1—250, quem ex illo esse depictum vel verba docent p. 1 in margine ab ipso librario adscripta: *Est Apographum Codicis Graeci n. 14 usque ad fol. 131, cetera enim omissa fuisse. Zac.* Veri simile est tum Vaticanum 14 lectu fuisse faciliorem; sed qua fuisse videtur Vaticani 1940 librarius socordia per multa non recte legit, nonnulla omisit; perpaucis locis plura vidit quam AMau, qui tam insigni diligentia Vaticanum 14 in Uhligii¹⁾ usum excussit, ut mihi denuo eum inspicienti vix minutiae essent notandae. Ex Vaticano 1940 Lucae Holstenii iussu accuratissime descripta est ea codicis Hamburgensis C 13 (nobis h) pars, quae est p. 33—278. Partim Vaticano 14 partim apographo Hamburgensi usus est IBekker AG p. 647—972, sed paucis omissis frustulis commentariisque discerptis scholia sic disposuit, ut ea coniungeret quae ad eandem rem spectarent, inde a p. 873 intextis plerisque commentarii Heliodorei interpretationibus.

In his scholiis Vaticanis praeter Melampodis commentarium in medio mutilatum (vide p. XII 25) imprimis Stephani inesse interpretationes, ita ut in singulis paragraphis plerumque ille priorem, posteriorem hae obtineant locum, Hoerschelmann perspexerat. Ipse codex C Stephano tribuit continuos commentarios ad §§ 2 (p. 171,27—174,24), 6 (p. 192,12—204,13), 7 (p. 204,25—205,11); in §§ 11, 12, 13, 14, 17, 19 singulis certe seu brevioribus explanationibus seu longioribus scholiorum seriebus ad complura deinceps lemmata pertinentibus Stephani nomen in C est adscriptum, ad p. 214,13—215,3; 218,27—219,7; 226,15—227,5; 233,24—235,36 et 236,4—8; 236,20—237,5; 237,23—238,6; 238,13—28; 239,14—241,14; 246,19—247,16 et 247,19—248,12; 248,28—249,32; 250,26—251,25; 251,27—252,22; 260,21—261,26; 267,8—19 et 22—24; 274,4—9; 274,28—275,2; 277,29—278,32; 280,21—281,29. Praeterea scholiorum Marcianorum (Σ^m, de quibus agetur cap. VII) auctoritate haud paucae adnotationes Stephano adsignantur; legitur enim ibi eius nomen in § 1 p. 167,5; 168,19; 169,8 et 23; in § 2 p. 171,8 et 174,15; in § 3 p. 175,22; in § 4 p. 177,6 et 178,13; in § 5 p. 179,26; in § 6 p. 197,33; in § 10 p. 211,8.

1) Qui summa liberalitate collationem Vaticani 14 cum editione Bekkeriana a Mauio institutam mihi concessit.

Denique in Diomedis, Stephani Porphyriique scholiorum collectione codicis Barocciani 116 (O^d, de qua vide cap. VI) Stephani nomen additum est p. 176,18 et 177,6. Vix igitur errabimus, si etiam in §§ 8—10 eas continuas explanationes, quae commentarii Melampodei
 5 partes proxime sequuntur (p. 205,14—208,6; 208,9—14; 209,17—211,3), in §§ autem 3, 5, 11 ea scholia, quae post Melampodea tradita Stephani explanationes antecedunt et arte cum eis cohaerent (p. 174,27—175,33; 179,5—25; 211,25—214,12), e Stephani commentario sumpta iudicabimus.

10 Inde a § 12 usque ad finem § 18 Vaticanorum scholiorum compositor Melampodeum commentarium praesto non fuisse supra (p. XII 25) diximus. Cuius loco aliam commentationem adscivit anonymam, ita tamen ut particulis ex ea adhibitis plerumque anteponeret verba καὶ ἄλλωc seu εἰc τὸ αὐτό seu εἰc τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλωc; idemque
 15 fecit in ultimis duabus paragraphis, ubi praeterea pauca praebet scholia Georgii nomine insignita, quod nomen alibi in scholiis Vaticanis non reperitur.

Cum autem inde a § 12 non ut in priore scholiorum Vaticanorum parte longiores eiusdem auctoris interpretationes continuae ad
 20 totas paragraphos pertinentes legantur, sed plerumque complurium interpretum minora frustula confusius sint commixta, cavendum erat ne in suis cuique auctori tribuendis scholiis laberemur, decepti verbis illis quae sequentia alterius interpretis esse indicant. Saepius enim verba καὶ ἄλλωc seu similia ad pauca tantummodo enuntiata perti-
 25 nent, post quae prioris interpretis explanatio continuatur. Cuius rei luculentissimum exemplum habemus p. 286,22; verba enim εἰc τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλωc tantum ad p. 286,22—287,2 spectare, reliqua autem aequae atque ea quae antecedunt Diomedis seu Melampodis esse commentarii Σ^d testimonio docemur. Quae ratio nos adduxit, ut ex. gr.
 30 locos p. 224,14—17; 228,14—24; 229,1—7; 231,16—27; 261,27—262,3; 265,2—12; 266,4—13, non tamen ea, quae has explanationes proxime sequuntur, e Stephani commentario excluderemus.

Fidem autem in universum habendam esse auctorum nominibus in cod. C aut contextui insertis aut in margine adscriptis id nobis
 35 persuadet, quod quaecumque scholia in C Melampodi seu Diomedi tribuuntur, continui commentarii Σ^d auctoritate recte iis vindicari confirmatur. Itaque Stephani quoque nomen iure positum licebit existimare, nisi quod p. 204,14 nomen ad v. 20 potius videtur referendum et p. 277,9 commentarii Σ^d testimonio tribuitur Melampodi;
 40 neque tamen incredibile, utrumque scholiastam brevissimam illam adnotationem e communi fonte sumpsisse.¹⁾

1) Item Σ^v 280,11—13 = Σ^d 61,1—3.

Scholorum collectio, in qua Melampodis et Stephani commentarii similiter atque in Σ^v coniuncti erant, uberior tamen, extitisse videtur Tzetzarum aetate; in quorum adnotationibus ad Lycophr. v. 31 (I p. 323 ed. Müller) haec leguntur (cfr Σ^v 278,6 seq): αἱ αἱ ἐπίρρημα θρηνητικόν, ὃ πάντες οἱ νῦν βαρύνουσι. **Κτέφανος** δὲ καὶ 5 **Μελάμπους** περιπαῖν ἀξιοῦσι λέγοντες τούτον τὸν κανόνα· τὰ εἰς αἱ δίφθογγον λήγοντα ἐπίρρηματα, ἃν ἐπὶ τέλους ἔχωσι τὸν τόνον. περιπαῖνται, ἰατταταῖ παπαῖ αἱ καὶ τὰ ὅμοια, πλὴν τοῦ βαβαῖ καὶ τοῦ ναῖ, ἐγὼ δὲ φημι καὶ τοῦ οὐαῖ (οὐαῖ pro αἱ Lentz restituit Herod. I 503,6 adn.), quae verba (exceptis ultimis inde ab ἐγὼ) transierunt in Va- 10 rini Phavorini Camertis Diction. Magn. col. 54¹) (ed. Basil. 1538).

In codd. Atheniensibus gr. 1089 (saec. XIII) et 1097 (saec. XV) inesse tractatus de grammatica Stephani grammatici nomen ferentes docemur catalogo bibliothecae Nation. Graeciae a Sakkelionibus editae (p. 195 et 197); scholia esse Dionysianae artis suspicatus est K Krum- 15 bacher, Hist. Litt. Byz.³ p. 593. Ex eis quae benigne SpLambros mecum communicavit apparet, in utroque codice (in 1089 fol. 57^v —61^r, in 1097 fol. 422^v—427^v) sub nomine **Κτεφάνου** τοῦ γραμματικοῦ legi commentarioli Byzantini interpretamenta ad primam et alteram artis paragraphos p. 566,20 (Παρά τί λέγεται γραμματική) — 20 570,5 (παρίστην).

Praeter Melampodis et Stephani commentarios aliorum quoque grammaticorum, duorum aut trium, explanationes adscivit is qui scholia Vaticana composuit, in eis imprimis paragraphis, ubi Melampodea commentatione magnam iacturam perpessa carebat (§§ 12—18). 25 Neque desunt duorum scholiastarum nomina in C, raro tamen, adscripta, Georgii et Porphyrii. Totius artis interpretationem Porphyrii²) nomen ferentem compilatori praesto fuisse inde conicias, quod quamquam quinquies tantum per totum tamen scholorum ambitum nominatur (p. 175,34; 180,9; 217,28; 219,8; 282,27); Georgii 30 nomen quater invenitur, nec nisi in ultimis duabus paragraphis (p. 275,3; 287,6; 289,15; 291,16), ut nesciamus num in prioribus quoque conglutinator eius libro usus sit. Sed veri simile est id eum fecisse, cum quamvis raro (undecies, si recte numeravi) in omnibus

1) Tamen ibi ut in uno e Tzetzianorum scholorum codicibus pro **Κτέφανος** legitur **Κτέφων**.

2) Nihil tribuendum est testimonio codicis Darmstadini 2773, in quo libro post multa e variis grammaticis philosophis rhetoricis scriptis excerpta inde a folio 152^r hac inscriptione praemissa: Πορφυρίου εἰς τὸ τί ἐστιν ἐμπειρία sequitur commentarius continuus in Dionysii §§ 1 et 2, quem FrG Sturz post EG p. 663 seqq edidit. Etenim quae ad primam artis paragraphum ibi adnotantur, Stephano tribuenda esse, quae vero ad alteram paragraphum exhibentur scholia, Melampodi adscribi debere meliorum testium auctoritas nobis persuadet.

scholiorum Vaticanorum partibus ad singula lemmata praeter Melampodem et Stephanum (aut, ubi Melampodis commentarius deerat, praeter Stephanum) binorum anonymorum scholiastarum adnotationes sint prolatae. At fieri vix posse videtur, ut certis argumentis usi
 5 haec adespotata scholia alterutri grammatico vindicemus. Neque quis fuerit Porphyrius aut Georgius patet: Platonium enim Porphyrium esse recte negat Hoerschelmann (De Dion. Thr. interpr. vet. p. 74 et Act. Soc. Lips. V p. 298); Georgius autem neque Choeroboscus est neque, de quo olim cogitaveram, Georgius Curtesius Scho-
 10 larius (cfr Uhlig, Dion. Thr. praef. p. XXXV**), sed sine dubio ceteroquin ignotus ille, quem praeter Choeroboscum et Heliodorum Dionysianae artis interpretem laudat locus a Wachsmuthio Mus. Rhen. 1879 p. 156 e codice Vallicelliano F 68 exscriptus¹⁾: ἐξηγήσαντο (scil. artem Dionysianam) Ἡλιόδωρος καὶ Γεώργιος τις²⁾ καὶ πλατύτερον
 15 ὁ Χοιροβοσκός.

Heliodori commentarius ab eo qui Vaticana scholia composuit non adscitus est. Paucae sane Vaticani adnotationes cum Heliodoreis scholiis ad verbum congruunt: Σ^v 260,26—33 = Σ^h 78,7—15; Σ^v 262,12—14 = Σ^h 82,8—10; Σ^v 266,25—267,4 = Σ^h 90,10—14; Σ^v
 20 267,14—19 = Σ^h 90,17—21; Σ^v 280,14 seq = Σ^h 100,19 seq; Σ^v 281,8—10 = Σ^h 101,13—15; Σ^v 282,6—8 = Σ^h 101,29—31; sed hic tantularum particularum consensus inde facile explicatur, quod ex eodem fonte uterque hausit. Praeterea quattuor paulo ampliora scholia Heliodorea in margine codicis C fol. 100^v—103^v postea addita vide-
 25 mus (p. 76,34—77,3; 77,27—78,6; 79,25—80,1; 90,35—91,11): excerpta ex Heliodoreo aliisque de pronomine commentariis compilatori praesto erant, quae in margine adscripsit, cum eum fugeret nonnulla iam in ipso codicis contextu inesse (vide adnot. ad p. 268,9).

Ratione habita eorum quae de scholiorum Vaticanorum compo-
 30 sitione supra disputavimus, Stephani commentarium ex eis segregare studuimus: partibus quae ei videbantur vindicandae anteposuimus nomen <Stephani>; omissae sunt uncae, ubi Marcianae (Σ^m) aut Baroccianae (O^d) collectionis auctoritas huius scholiastae nomen prodit.

In constituendo scholiorum Σ^v contextu fundamentum erat codex

1) Totam disputationem, ex qua haec verba sumpta sunt, M^Treu adscito cod. Ambrosiano C 222 inf. edidit (*Byzant. Zeitschr.* 2, 97 seqq).

2) In cod. Vaticano 1357 inde a fol. 82^r epigrammatum exstat collectio, cui inscribitur: Χριστοφόρου πατρικίου ἀνθυπάτου γεγονότος κριτοῦ της Παφλαγωνίας καὶ τῶν Ἀρμενιακῶν τοῦ Μιτυληναίου στίχοι διάφοροι ἐκλεγέντες καὶ τεθέντες ἐν-θάδε. Inter quae fol. 88^r legimus:

Εἰς τὸν γραμματικὸν Γεώργιον γράψαντα βουτροφιδὸν ἐσφαλμένως.

Ὡς κρείττον ἦν σοι βοῦν ἐπὶ γλώττης φέρειν,

Ἡ βουτροφιδὸν οἶά περ γράφει γράφειν.

C; paucis locis, ubi quae in eo scripta erant evanuerunt, adhibui apographum Hamburgense (h) a me accuratissime cum Bekkeriana editione collatum.¹⁾ Praeterea adscivi O^d, Σ^{m 2}), Σ^l, quorum tamen discrepantias ad sensum nihil facientes silentio praeterii, ne adnotatio critica inutili mole oneraretur.

5

Ante explanationes ad ipsam Dionysianam artem pertinentes leguntur in C codicibusque ex eo oriundis tres praefationes continuæ (p. 106,17—115,19; 115,20—124,25; 156,21—164,29)³⁾, quae diversos antecesserunt commentarios. Neque obstat quod p. 157,27 et 158,15 delegamur ad ea quae in prioribus praefationibus dicta 10 sunt (περὶ ὧν ἐν τῇ προθεωρίᾳ εἰρήκαμεν); his enim locis itemque p. 156,26 et 157,29 Vaticanorum scholiorum compilerator cum ad tertii commentarii aggressus esset exscribenda prolegomena, memor erat se de his rebus iam antea exposuisse. Omnibus tribus praefationibus id commune est, quod sive uberius sive brevius disputant quid sit 15 ὅρος, priusquam exponant de τέχνης definitione et speciebus, interpretantes supplementum illud artis paragrapho primae praemissum, quod Uhlig Dion. p. 115,1—117,2 dedit (cfr eius praef. p. LII 1—15). — Ex quorum auctorum commentariis hae praefationes sumptae sint non constat; alteram conicias Choeroboscianam esse, quod p. 117,1—10 20 arte congruunt cum eis quae in scholiorum collectione Marciana § 12 p. 397,5—26 Heliodoro (qui Choeroboscum exscripsit) nobis videbantur vindicanda, et quod nonnullae eius partes (ex. gr. p. 118,26—119,17) copiosa verborum Choeroboscianum sapiunt genus dicendi.

Inter alteram et tertiam scholiorum collectionis Vaticanae prae- 25 fationem tres insertae sunt de prosodiis commentationes; quarum quae primum tenet locum (p. 124,26—128,26 = 703,21—708,32b), in cod. C (fol. 11^r—13^r) habet inscriptionem Γεωργίου τοῦ Χοιροβοσκοῦ περὶ προσωδίων, eidemque auctori tribuitur in cod. Barocciano 116 (O), ubi exstat post Porphyrii de prosodia expositionem fol. 27^r 30 —27^v. Sed brevior hunc commentarium praebet O, in quo desunt

1) Vaticanum 1940 totum me conferre temporis angustiae vetuerunt; id tamen mihi persuasi, summa et religiosa quadam diligentia Hamburgensem ex eo esse descriptum.

2) Codicis V tantummodo mentionem feci; N perraro laudavi in scholiis quae in V desunt, aut ubi a V discrepans lectiones praebet cum aliis testibus congruentes.

3) Paucae particulae aliunde sumptae irrepserunt: in primam p. 112,21—33; in alteram p. 117,28—118,2; in tertiam p. 161,27—162,21 (hoc initium esse commentarii Σ^d docemur scholiorum collectione O^d; vide p. XXVII 14); primam in fine mutilam esse patet.

p. 124,33—125,23; 125,32—126,14; 127,4—24. Ex Barocciano descripta sunt quae leguntur in codicibus Marciano 652 fol. 115^r—116^v, Vaticano 240 fol. 13^r—14^r, Vaticano Palatino 70 fol. 249^v—250^v. Alteram huius commentatiunculae recensio-
 5 tim additamentis nullius momenti auctam exhibet codex Neapolitanus Bourbonicus II D 4 fol. 115^r—116^v praemissa inscriptione Προσῳδία Διονυσίου τοῦ Ἀλεξανδρέως ἀπὸ φωνῆς διαφόρων ἐξηγητῶν (cfr CWachsmuth, Mus. Rhen. 1875 p. 375 seq). Excerpta ex hoc tractatu initium faciunt scholiorum Londinensium (Σ¹), itemque maxima eius
 10 pars recepta est in scholiorum Marcianorum collectionem (Σ^m). Abiudicandum commentarium a Choerobosco censuit Hoerschelmann, non recte; vide enim quae monuit Uhlig praef. Dion. art. p. LI 12—19 et quae ego disputavi praef. CCG IV p. LXX 33—LXXII 12. — In hac editione praeter C adhibitus est O, adscitis Σ^m et Σ¹.

15 Alter Περί προσῳδίας tractatus, a Villosone An. Gr. II 103—118, a Bekkerō AG p. 675—703, a nobis p. 128,27—150,31 editus, commentarius est eius de prosodiis expositionis, quam tamquam sympleroma Dionysianae arti praefixum Bekker AG p. 674 seq et Uhlig Dion. p. 105—114 repraesentavere. Partem esse continuae ad totam
 20 artem explanationis ii loci docent, quibus delegamur ad res postea accuratius tractandas (cfr p. 129,8) in capitibus de recitatione (p. 150,20), de litteris (p. 145,8), de pronomi-
 25 bus (p. 141,5).

Recensiones huius tractatus exstant duae. Alterius recensio-
 25 amplissimum exemplum, praemissa inscriptione Ἐκ τοῦ περὶ προσῳδίων καὶ ἄλλως, continet cod. Vaticanus 14 fol. 13^r—24^r (C), e quo intercedente Vaticano 1940 fluxerunt quae leguntur in cod. Hamburgensi C 13 p. 60—82. Porphyrium huius commentarii auctorem nominant codices Marcianus 652 (fol. 106^r—114^v), Vaticanus 240 (fol. 1^r—12^v),¹⁾ Vaticanus Palatinus 70 (fol. 221^r—229^v), Ottobonianus 173
 30 (fol. 127^r—145^v), qui ei inscribunt Πορφυρίου περὶ προσῳδίας; quorum codicum communis archetypus est Baroccianus 116 fol. 21^r—27^r (O).²⁾ Praeter inscriptionis differentiam ea praecipue in re O discrepat a codice C, quod plane omissis paucis particulis (p. 145,3—9; 146,4—8; 147,30—38)³⁾ duobus locis (p. 143,25 et 146,29) de iis

1) Quod Bekker AG p. 1140 etiam in cod. Vaticano 260 fol. 127 seqq hunc commentarium inesse dicit, erravit (etenim in hoc codice tantummodo nonnulla Aristotelica exstant scripta), et adnotationes p. 1141 ex eo prolatae ad Vaticanum 240 pertinent.

2) Inscriptionem in Barocciano recentioris manus esse Holstenium secutus recte contendit Bekker; sed paulo supra eam, id quod fugit Holstenium, eadem manu quae reliqua scripsit exaratae leguntur hae litterae: Πορφ.ίου...προ.δίας.

3) Quae in C leguntur p. 141,9—23 patet aliunde irrepsisse.

quae ibi proponit C postea in ipsius artis explanatione se disputaturum promittit. — Altera commentarii recensio ex archetypo fluxit, cuius posterior pars inde a p. 143,9 interierat; namque praestantissimum eius exemplum, cod. Havniensis 1965 (K), qui eam exhibet p. 855 seqq, desinit in media p. 874 post vocem τίθεται, in margine rubro addita 5 adnotatione ΛΕΙΠΕΙ. Saepe K eandem quam C proponens sententiam verbis utitur ab illo valde discrepantibus, paucis particulis prorsus omissis (ut p. 132,9—11; 133,23 seq; 135,31—136,3); praecipue autem ea in re a codicis C recensione differt K, quod praemissa inscriptione Γεωργίου γραμματικοῦ τοῦ Χοιροβοσκοῦ περὶ προσῳδίας eis verbis a 10 quibus C incipit, praefatiunculam anteponebat, et loco eorum quae in C p. 129,2—9 leguntur, expositionem praebet de auctore breviarii Περί προσῳδιῶν Dionysianae arti adiuncti, de Apollonii grammatici cognomine Dyscolo, de Herodiano μερικῆς καὶ καθολικῆς προσῳδίας auctore. Aliis quoque locis non multis K exhibet quae in C non insunt, ut 15 p. 130,19 seq; 130,30; 132,15; 135,4—5; 135,15—25; 139,22; omissis eis quae p. 133,32—135,2 exstant delegat ad commentarios in Porphyrii isagogen περὶ τῶν πέντε φωνῶν (cfr Ammonii in Porph. isag. in Comment. in Aristot. gr. IV 3, p. 81,17 seqq). Reliqui quos praeter Havniensem 1965 excussi huius recensione codices sunt hi: Vaticanus 1751 20 fol. 17^r—28^r (qui inscriptionem praebet Γεωργίου γραμματικοῦ τοῦ Χοιροβοσκοῦ περὶ γραμματικῆς), ex quo descripta sunt quae leguntur in cod. Hamburgensi C 13 p. 369 seqq, et Parisinus 2603 fol. 73^r—81^v (ubi tractatui inscribitur Θεοδοκίου γραμματικοῦ περὶ γραμματικῆς), ex quo partem vulgavere Osann post Pseudophilemonis editionem 25 p. 303—308 (= p. 128,27—129,9) et Goettling post Pseudotheodosium p. 202—205 (= p. 129,9—132,16). Etiam in codice Taurinensi 261 fol. 69 seqq haec recensio videtur exstare; vide enim quae ex eo adnotavit Peyron ad Etymol. Gud. p. 73,39 (p. 730 Sturz.). — Medium inter recensiones codicum CO et K locum obtinet cod. Parisinus 2542 30 fol. 11^r—24^v (P) saec. XVI ex. a Constantino Palaeocappa exaratus (vide Omontii catal. 3, p. 1), qui post inscriptionem Πορφυρίου περὶ γραμματικῆς praefatiunculam illam habet a K exhibitam, in reliquis vero plerumque cum O consentit¹); bis deletis lineola perducta eis quae O praebet, in margine altera manu exarata exhibet quae cum 35 recensione codicis K congruunt. — Excerpta ex hoc commentario admodum exilia sunt in codice Vaticano 22 fol. 256^r—257^v.

«Theodosii nomen commentario perperam inditum esse patet neque aliam ob causam, nisi quia κείμενον Theodosio tribuebatur; reliquorum autem nominum neutrum prorsus falsum esse intellexit Hoer- 40

1) Non recte Bekker AG p. 1141 narrationem de Apollonio Herodianoque in cod. Parisino 2542 inesse dicit: confudit codices Paris. 2542 et 2603.

schelmann in Actis Soc. Phil. Lips. V p. 297—301: scripsit scholia Choeroboscus, descripsit nonnullis mutatis Porphyrius». Sic iudicat Uhlig Dion. praef. p. L 26 seqq; cuius iudicio facere non possum quin adstipuler (cfr etiam praef. ad CCG IV p. LXX 29—LXXI 36).

5 Villoison commentarium edidit ex cod. Marciano 652, Bekker fundamento usus Vaticano 14 in usum vocavit Parisinos 2542 et 2603; ego rem ita institui, ut adhiberem codd. Vaticanum 14 (C), Baroccianum 116 (O), Havniensem 1965 (K), adscito Parisino 2542 (P) inde ab initio usque ad p. 129,14 et paucis praeterea locis, quibus ab O dis-
10 crepat.

Tertius de prosodia tractatus (p. 150,32—156,19), qui est anonymus, a Bekkero p. 709,1—720,4 publici iuris factus nisi in cod. Vaticano 14 fol. 24^r—28^v eiusque apographis Vaticano 1940 et Hamburgensi (p. 82—91) non reperitur. Explanatio est breviiarrii Περί προ-
15 σῳδιῶν sic inscripta: Περί προσῳδιῶν καὶ ἄλλως, aevi inferioris quam duo illi qui antecedunt de prosodia commentarii; multa eius auctor hariolatur de prosodiarum numero, nominibus, signis. Ut minoris eam esse momenti significarem, minoribus eam repraesentandam curavi litteris (cfr Uhligii praef. Dion. LI 4—11).

20

Caput VI.

De scholiorum collectione Barocciana (O^d).

Iam in capite III commemoravimus (p. XI 28 seqq), in cod. Barocciano 116 fol. 27^v—40^v exstare scholiorum collectionem ad Dionysianae artis §§ 1—6 pertinentium, quae praeter partes commentarii
25 Melampodo-Diomedei frustula praebet e Stephani et Porphyrii explanationibus sumpta. Praebet autem Baroccianus (O^d) haec:

Ἰστέον ὅτι τέχνη εἴρηται παρὰ τὸ τευχάνω τευχάνη, συγκοπῆς δὲ γενομένης καὶ ὑφέεως τέχνη, ἐπειδὴ τὰ εἰς νῆ θηλυκὰ ἔχοντα ἐπιπλοκὴν συμφώνων ἀποστρέφονται τὴν εὐ δίφθογγον, οἷον Αἴτνη λάχνη
30 πάχνη Ἀριάδνη θεράπνη· καθόλου δὲ ἰστέον, ὡς τὰ εἰς νῆ λήγοντα ἔχοντα προηγούμενον σύμφωνον, εἴτε κατὰ σύλληψιν εἴτε κατὰ διάστα-
σιν, πᾶσαν φύσει μακρὰν ἀποστρέφονται, οἷον πόρνη ἀράχνη ὄρφνη, χωρὶς εἰ μὴ ἀπὸ πάθους εἴη, οἷον τὸ Αἴτνη ἀπὸ τοῦ αἴθω Αἶθη καὶ
κατὰ πλεονασμὸν τοῦ ν Αἶθνη καὶ Αἴτνη, καὶ τὸ πλήμνη, πλήμη γάρ
35 ἦν, καὶ τὸ στρωμνή, στρωμονή γάρ ἦν, καὶ τὸ ποιμνή, ποιμένη γάρ.
Ἡ παρὰ τὸ τεχνῶ τέχνη, εἰ καὶ δοκεῖ τὸ ὄνομα cesnemeiῶσθαι κατὰ τὴν παραλήγουσαν· οὐδὲν γὰρ τῶν εἰς χνῆ ληγόντων ὑπὲρ μίαν συλλαβὴν

τῷ ἔ παραλήγεται, εἰ μὴ μόνον τὸ τέχνη, οἷον εἰπεῖν ἐστὶ λάχνη πάχνη ἄχνη καὶ εἴ τι τοιοῦτον· κατὰ τοῦτο σεσημείωται τὸ τέχνη τῷ ἔ παρα-
 ληγόμενον. Ἔστιν οὖν ἀπὸ τοῦ τεχνῶ ῥήματος περισπωμένον· οὕτω
 γὰρ ἄμεινον λέγειν. Ταῦτα μὲν καὶ ἕτερα πλείονα εἴρηται τις τῶν
 γραμματικῶν. Τῷ δὲ Χοιροβοσκῷ Γεωργίῳ οὐδ' ὅλως οὕτω δοκεῖ, 5
 ἐπειδὴ, φησί, τὰ εἰς ᾧ περισπώμενα ῥήματα ἔχουσι τὸ θηλυκὸν προῦ-
 πάρχον, οἷον τρυφή τρυφῶ, ὁρμή ὁρμῶ· ἀλλ' οὐδὲ ἀπὸ τοῦ τευχάνω,
 ἐπειδὴ οὐδέποτε εὔρηται ἐν χρήσει. Ἔστιν οὖν εἰπεῖν ὅτι ἀπὸ τοῦ
 τεύχω γίνεται τεύχνη, τὸ δὲ ὕ ἀπεβλήθη διὰ τὸν χαρακτήρα. — Ἰστέον
 δὲ ὅτι ἐπτά τινα τῇ καθόλου τέχνῃ παράκειται *etc.* = Σ^v 110,1—16. — 10
 Λησίπου (*sic*) τῶν αὐτοῦ λόγων ὁ σοφὸς Ἑρατοσθένης, ὅτι γραμμα-
 τικὴ ἐστὶν *etc.* = Σ^v 160,10—161,8; 161,20—24.

Διομήδους σχολιαστικοῦ εἰς τὴν Διονυσίου τέχνην. —
 Περί τέχνης. — Τέχνη ἐστὶ κύστημα *etc.* = Σ^v 161,28—162,7. Tum:
 Σ^d 11,4—13,10. — Σ^v 168,19—31; 170,11—18. — Περί τραγῳδίας. 15
 Σ^d 17,16—20,12. — Σ^v 172,29—173,4. — Σ^d 20,13—21,3. — Σ^v
 173,13—18. — Σ^d 21,6—21. — Σ^v 173,28—174,4. — Σ^d 21,22—29.
 — Σ^v 174,5—24. — Περί ἀναγνώσεως. Σ^v 171,8—172,9. — Περί
 τόνου. Σ^d 22,15—23,18; 24,3—7. — Σ^v 175,5—11. — Πορφυρίου.
 Σ^v 175,34—176,14. — Περί στιγμῆς. Σ^d 24,8—28,8. — Περί στιγμῆς. 20
 Cτεφάνου. Σ^v 176,18—177,5. — Καὶ ἄλλως. Cτεφάνου. Σ^v 177,6
 —178,9; 178,18—179,2. — Περί ῥαψῳδίας. Σ^d 28,10—30,24. —
 Ἑτέρου. Σ^v 179,26—180,7. — Πορφυρίου. Σ^v 180,9—17. — Περί
 στοιχείου. Σ^d 30,25—38,26; 39,1—41,17; 43,10—47,15. — Σ^v 197,33
 —198,6. 25

Excepto igitur illo quod dedimus scholio nihil praebet haec col-
 lectio quod non in Σ^v (seu Σ^d) legatur. Patet autem eius auctorem
 scholiorum collectionem exscripsisse ei quae est in Vaticano 14 simil-
 limam; neque enim casui tribuerim, quod iisdem duobus quibus in
 Σ^v interpretationibus Porphyrii nomen est adscriptum, aut quod in 30
 O^d (item atque in Σ^v) post p. 177,32 nullo intervallo interposito se-
 quuntur 178,1—9, quamquam 178,1—11 haud dubie alius sunt auctoris
 atque ea quae proxime antecedunt.

Praeter codicem Baroccianum 116 hanc collectionem exhibent
 etiam codices Vaticanus 240 fol. 15^v—26^v, Vaticanus Palatinus 70 35
 fol. 251^v—266^r, Marcianus 652 fol. 117^r—132^r; quorum omnium Ba-
 roccianus est archetypus. — E Marciano Villosion An. Gr. II p. 99
 summarium dedit eorum quae hac collectione continentur, nonnullas
 praeterea partes edidit, ut II p. 139—143 et 172 seq; nos Barocciano
 uti sumus ad scholiorum Melampodeorum et Vaticanorum contextum 40
 constituendum; adnotationibus ex eo sumptis addita est littera O^d.

- Huius scholiorum collectionis exemplum praesto fuisse videtur Lascari Rhyndaceno; haec enim dicit in epistula ad Petrum Medici data, quae inserta est Anthologiae 1494 Florentiae per Laurentium Francisci de Alopa Venetum impressae (Legrand, Bibl. Hell. 1, 35):
- 5 *De ἦτα quoque legere est in commentariis, quae in Thracem Dionysium Diomedii et Porphyrio adscribuntur. Quod ἦτα nunc appellatur, dum Hellenes sexdecim adhuc litteris uterentur, spiritus locum tenuisse, additumque vel detractum vocalibus aspirationem aut levigationem significavisse. Ex quo vero inter litteras connumeratum longi E locum obtinuit*
- 10 *eadem figura, in duas perpendiculariter partes dissecta, alterum semisectum aspiratum praebuit spiritum, alterum vero tenuem. Legitur praeterea apud eosdem grammaticos, lateralem lineolam rectae exterius, id est a parte adiunctam dextera, hoc modo $\vdash$, aspiratum accentum reddere, interiorius vero $\dashv$ tenuem. Tales igitur spiritus invicem coniuncti ἦτα*
- 15 *litterae figuram demonstrabunt. Λάμβδα figura ex acuto et gravi accentu, quos dissectum facit, ut videm dicunt grammatici, constare potest. Neque enim dubium est, quin haec disputatio respiciat ea quae leguntur in O^d p. 35,9—12. Ultima vero Lascaris verba spectant ad Porphyrii tractatum de prosodiis (p. 135,27), in omnibus codicibus qui collectionem*
- 20 *O^d praebent hanc antecedentem (vide p. XXIV 27 seqq).*
- Eadem scholiorum collectione usus est Constantinus Palaeocappa, qui in cod. Parisino gr. 2542 (vide Omontii catal. 3 p. 1) post Porphyrii de prosodia tractatum (vide p. XXV 31) fol. 24^v—28^r excerpta dedit ex p. 22,15—24,7; 175,34—176,15; 24,9—28,8; tum disputatione
- 25 *de spiritibus¹⁾ inserta fol. 39^v—41^v haec tradit: Στεφάνου τοῦ γραμματικοῦ περὶ στιγμῆς. Σκοπὸν etc. = 176,18—177,5. — Καὶ ἄλλως Στεφάνου. Οὐ τρεῖς etc. = 177,6—178,11; 178,18—179,2. — Διομήδους σχολιαστικοῦ ἐκ τῶν εἰς τὴν Διονυσίου τέχνην. Τὸ πάλαι etc. = 12,3—13,10. Τοῦ αὐτοῦ περὶ κωμωδοποιῶν. Τρεῖς διαφ. etc. =*
- 30 *19,24—20,6 (κωμωδίας). Τοῦ αὐτοῦ περὶ λυρικῶν. Λυρικὰ ποιήματα καλεῖται etc. = 21,16—19 (Κόριννα).*

Caput VII.

De scholiis Marcianis (Σ^m).

- 35 Amplam scholiorum Dionysianorum collectionem e variis commentariis congestam, ex qua nonnullas adnotationes Villosion An. Gr. II p. 104 seqq protulit, duo exhibent codices, Venetus Marcianus 489

1) fol. 28^v: Τοῦ αὐτοῦ περὶ πνευμάτων. — Κανόνες τοῦ $\bar{\alpha}$. — Τὸ $\bar{\alpha}$ πρὸ ἑαυτοῦ φιλοῦται, οἷον ἀαγής, ἀάχετος, ἀάβυκτον, ἀάλιον (sic), ἄατος etc. — Des. fol. 39^r: ἡ οὐ δίφθογγος φιλοῦται, οὐδός, ἡ φλιά, οὐθαρ, ὁ μαστός, οὐλή καὶ τᾶλλα, πλὴν τοῦ οὗτος καὶ οὐνεκα . . . σελημείωται τὸ οὐς, τὸ ὠτίον, καὶ οὐ τὸ ἀρνητικὸν μόριον.

(nobis V), chart. saec. XIV (vide catal. Zanett. 1,256), fol. 1^r—115^r, et Neapolitanus Burbonicus II D 4 (nobis N), bombyc. saec. XIV (vide catal. Cyrill. 2,115), fol. 115^r—230^r.¹⁾ Utrumque codicem ipse excussi: Marcianum partim Venetiis, partim Heidelbergae, in quam urbem liberalitate praefecti bibliothecae Marcianae transmissus erat, 5 descripsi, deinde apographum meum Neapoli cum Burbonico neglegenter scripto et multis locis madore male laeso contuli.²⁾

In codice V una cum folio quod olim primum erat avulso (vide p. 292,10) inscriptio collectioni praemissa interiit, codicis N inscriptio Προσῳδία Διονυσίου τοῦ Ἀλεξανδρέως ἀπὸ φωνῆς διαφόρων ἐξηγητῶν 10 complurium scholiastarum interpretationes compilatas esse testatur. Alia vero compilandi ratione huius collectionis auctor usus est atque is qui scholia Vaticana composuit; nam cum Σ^v , imprimis in scholiis ad priores artis paragraphos pertinentibus, plerumque maiorem continuarum adnotationum seriem ex singulis commentariis sumptarum 15 proponant, in Σ^m unumquodque artis lemma³⁾ interpretationes sequi solent ex variis commentationibus excerptae; quae interpretationes nonnumquam distinguuntur aut repetitis lemmatis seu lemmatum paucis vocabulis, aut additis auctorum nominibus, aut interpositis verbis ἀπὸ ἄλλου εἰς τὸ αὐτό, ἄλλως εἰς τὸ αὐτό, ἄλλως δὲ πάλιν, ἄλλως simili- 20 busve, saepius vero tali adiumento destituti ex interpretationibus ipsis iam ex altero fonte compilatorem hausisse cognoscimus. Permulta interpretamenta Marcianae scholiorum collectioni communia sunt cum Vaticana, ita ut modo haec modo illa meliorem praebeant lectionem. Insignia tamen Σ^m sunt, quod in eis non Melampodo-Diomedei tan- 25 tum et Stephaniani commentariorum partes, ut in Σ^v , insunt, sed per omnes artis paragraphos Heliodoreum quoque commentarium compiler adhibuisse videtur, eumque integrum, neque breviatum neque mutilatum, qualis in codice Barocciano 116 est traditus. Rem ita se habere in posteriore scholiorum parte inde a p. 393,26 ipsius 30 Barocciani libri comparatio nobis persuadet, in priore parte Heliodori nomen quamvis raro adpositum (vide p. XVI 13 seqq).

Etenim fidem habendam esse auctorum nominibus in Σ^m verbo-

1) Tamen errore eius qui in foliis numeros inscripsit, post fol. 159 ea quae proxime sequuntur folia numeris 170 seqq sunt insignita, ita ut non ex 116, sed ex 106 foliis collectio constet. Quam codicis N partem seorsum exstitisse, priusquam cum aliis scriptis uno volumine coniungeretur, quaternionum (quibus unus ternio insertus est) signa docent. in inferiore margine addita haec: fol. 115^r $\bar{\alpha}$, 123^r $\bar{\beta}$, 131^r $\bar{\gamma}$, 139^r $\bar{\delta}$, 147^r $\bar{\epsilon}$, 153^r $\bar{\zeta}$, 171^r $\bar{\eta}$, 179^r $\bar{\theta}$, 187^r $\bar{\iota}$, 195^r $\bar{\kappa}$, 203^r $\bar{\lambda}$, 211^r $\bar{\mu}$.

2) De codicis Neapolitani parte ea quae scholia Dionysiana exhibet egit CWachsmuth (Mus. Rhén. XX a. 1865 p. 375—389).

3) Lemmata plerumque in V antecedit minio scriptum vocabulum κείμενον, interpretationes vox ἐρμηνεία.

rum contextui rubro colore prima manu insertis aut in margine adscriptis docemur eis locis, quibus praesto nobis est aliorum testium auctoritas. Iam in capite III (p. XII 1 seqq) ostendimus, uno excepto loco (p. 304,16), quo in solo N Diomedis nomen non recte legitur, alteroque (p. 324,9), quo in solo V eius nomen paucis versibus post erat ponendum, quaecumque scholia in Σ^m huic auctori vindicantur, in commentario Σ^d inesse. Stephani nomen p. 308,37 et 318,19 et 326,35 ad scholia additum legitur, quae e Stephaniano commentario excerpta esse Vaticana collectio diserte testatur; p. 312,37 scholiorum O^d habemus testimonium; reliquis locis (300,33; 302,3 et 20; 303,25; 306,3; 311,4; 315,35; 352,5) ratione habita scholiorum Vaticanorum compositionis nihil est quod rectene Stephani nomen in Σ^m adscriptum sit dubitemus. Ter Diomedis et Stephani nomina coniuncta in Σ^m leguntur: ad p. 307,14—36, ubi utriusque scholiastae doctrinam com-
 15 mixtam proponi adnotatio nostra confirmat; p. 314,6, ubi Diomedis primum est enuntiatus (cfr p. 25,23 seq), ad reliqua Stephani nomen pertinet; p. 302, 3, ubi V omisso nomine Diomedis priorem tantum interpretationis partem (168,19—169,2), codicem N posteriorem quoque (12,3—13,10) respicere patet. Itaque non est, quod fidem non ha-
 20 beamus Heliodori nomini in priore scholiorum parte quinquies (p. 314,9; 325,34; 327,30; 328,29; 331,13) adscripto, ita ut per totam scholiorum Marcianorum molem Heliodoreum commentarium adscitum esse constet.

Quaerendum, unde eae commentariorum Melampodo-Diomedei et
 25 Stephaniani interpretationes sumptae sint, quae in Σ^m exstant. Continuos eorum commentarios genuinos Marcianorum scholiorum compilatori praesto fuisse negaverim. Multis locis paulo plura aut meliora Σ^m praebere, quorum ope ea emendantur quae in Σ^d et Σ^v leguntur, ex adnotatione critica apparet. Tamen haud raro menda scholiorum
 30 Marcianorum cum Vaticanis congruunt; cfr ex. gr. quae pariter omitunt CV (ex. gr. p. 25,5; 39,7; 40,10; 42,2 seq; 49,6; 54,27—29; 171,13 seq; 175,28; 176,22; 261,23 seq; 266,13; 278,6; 285,31) aut inserunt (ex. gr. p. 15,6; 39,14; 51,20; 54,14 et 19; 205,16 et 26; 266,13; 278,7) aut mendose exhibent (ex. gr. p. 32,1; 35,4; 39,8 et
 35 16 seq; 43,16; 47,4 seq; 55,13; 167,8 et 9 et 23; 168,11; 178,21 seq; 179,29; 180,16; 182,20; 192,21; 199,2; 211,26; 220,28 seq; 228,2 coll. 376,1; 245,3 coll. 399,30; 272,28; 273,3). Praecipue vero id notandum, quod quinquies in Σ^m bina scholia eodem quo in Σ^v modo coniuncta leguntur, cum tamen variorum sint auctorum: p. 166,27—167,4
 40 et 167,6—25 (cfr 300,32 seq); 175,22—33 et 175,34—176,13¹⁾ (cfr 311,4 seq); 179,26—180,7 et 180,9—17 (cfr 315,35 seq); 217,23—27

1) In adnotatione ad p. 175,34—176,14 ante Σ^d intercidit siglum Σ^m .

et 217,28—218,7 (cfr 360,46); 219,19—23 et 24—30 (cfr 364,27). Ea igitur scholiorum collectione, cuius exemplum in codice C nobis servatum est, usus esse videtur Marcianorum scholiorum compilator, neque tamen ipso C, sed fortasse eius archetypo, certe libro mendis minus defoedato.

Praeter hanc collectionem et commentarium Heliodoreum alia 5 scholia non pauca in Σ^m leguntur, quae unde sumpta sint ignoramus, cum plura auctorum nomina non sint tradita. Antonium quendam Dionysianae artis interpretem CWachsmuth (Mus. Rhen. 1865, p. 377) significari opinatur litteris ἀντίωv p. 303,27 in margine codicis N adpictis, vix recte; quamquam quid hae litterae velint me ignorare 10 confiteor.

Ipsa autem quae nobis praesto sunt Marcianorum scholiorum exempla, V et N, haud mediocriter inter se discrepant. Ex uno libro utrumque descriptum esse nobis cum menda persuadent codicibus V et N communia, lacunae (ut p. 299,3; 356,24; 371,5 seq; 381,2; 420,35; 15 421,8; 424,38; 436,20; 437,20), interpolationes (ex. gr. p. 306,31; 334,30—32; 342,32; 350,14*; 366,5; 367,31 seq; 386,33; 404,16; 414,11; 423,29; 429,23; 437,33), enuntiata falso loco posita (ut p. 316,25 seq; 369,26; 391,19), verba pariter corrupta (velut p. 343,7; 346,32; 350,11; 351,17; 356,12; 373,5; 375,10; 385,17; 390,32; 20 441,10.37), tum universa scholiorum collectionis indoles ordoque quo singula interpretamenta proposita sunt. Uberiorem tamen se praebet V, qua de causa collectionem Marcianam appellavimus. Unum quidem scholium (310,12—23) in N exhibitum non legitur in V; contra haud pauca quae in V sunt desiderantur in N, velut 311,25—34; 25 332,30—35; 353,29—354,21; 361,35—362,7; 365,2—7; 366,15—19; 389,18—27; 392,13—18; 398,32—399,10; 403,13—18; 411,4—14; 415,21—26; 421,36—422,13; 432,15—19 et 31—36. Persaepe in posteriore collectionis parte tota lemmata aut lemmatum partes in N desiderantur, ut 372,17—19; 374,31—33; 376,25 seq; 381,19—21; 30 384,22—385,1; 385,23 seq. 32—34; 386,24—28; 387,4—7; 389,1; 390,1—3. 16 seq; 393,18 seq; 394,30 seq; 395,32—35; 396,9—11. 22 seq. 30—32; 398,7 seq. 10; 399,22—24; 402,21—24; 404,11 seq; 437,3—8; 439,22—25; 441,3—5. 17—19. — Auctorum nomina in communi archetypo singulis adnotationibus adpicta modo V diligen- 35 tius servavit, modo N, qui ex. gr. Heliodori nomen novem locis quibus in codice V omissum est tradit. Omnino neuter codex auctoritate fideque adeo praestat, ut unus pro fundamento sit; uterque in verbis constituendis est adsciscendus.

Dionysiani enchiridii interpretationibus ex eo libro quem de 40 scribendum suscepit haustis is qui codicem V scripsit complures commentationes aliunde sumptas inseruit: Gregorii Corinthii de dialectis librum p. 309,37; tractatum περὶ τοῦ ὠC μορίου Herodiani

nomine ornatum p. 435,27*; περί βαρβαριζμοῦ καὶ κολοικισμοῦ commentatiunculam p. 304,18; Tryphonis quae dicuntur περί τρόπων et περί παθῶν λέξεων disputationes p. 302,23 et 353,23¹); has commentationes cum neque in Dionysianis scholiis numerari queant neque novi quid-
 5 quam praebeant, huic editioni adiungere nolui. Contra non neglegendas duxi artis interpretationes in catechismi formam redactas, quarum magnum numerum is qui codicem V scripsit ex alio libro sumptarum reliquis scholiis intermiscuit, velut p. 292,10—294,2; 297,18—298,39; 300,7—14; 301,25—29; 304,22—305,5; 309,6—36; 309,41
 10 —310,10; 312,1—3. 6—23; 317,29—318,16; 318,21—28; 325,3—11; 326,31—34; 327,1—11; 327,36—328,10; 328,12—23; 329,17—35; 330,18—37; 332,25—29; 332,37—333,37; 335,11—42 etc. etc; raro, ut p. 314,17 et 344,20, ne charta vel legentium patientia abuti viderer, has disputationes verbosas saepiusque confusas aut res tritissimas
 15 ad taedium usque repetentes praetermisi. Accuratius de his erotematis in praefationis capite XI (p. XLVI 39 seqq) disputavi.

Codicibus V et N ita usus sum in scholiorum Marcianorum contextu constituendo, ut inde a p. 298,41 utrumque librum manuscriptum pariter respicerem, levissimas tamen scripturae discrepantias et
 20 quae ad orthographiam tantum pertinent non adnotarem; in eis autem commentarii Melampodo-Diomedei, commentarii Heliodorei, scholiorum Vaticanorum partibus, quae etiam in Σ^m leguntur, satis esse visum est unius V easque maioris momenti proponere varias lectiones, perraro adscito codice N, ubi praebet quae ab illo discrepant.

Caput VIII.

De scholiis Londinensibus (Σ^l).

Longe aliter comparatus atque scholiorum collectiones Vaticana et Marciana, quamvis multas explanationes cum iis habeat communes, is est Dionysianae artis commentarius, quem praebet codex Londi-
 30 nensis Musei Britannici Add. 5118 chart. 4° min. saec. XIV ex. seu XV in. fol. 1—136^v (nobis A), et cuius maior pars etiam in cod. Matritensi 81 fol. 1—158^r (apud nos E) est (vide Iriarti catal. p. 295 seqq). In hac editione legitur p. 442—565. Cum ex paucis illis quae Cramer AO IV 308—330 e cod. Londinensi edidit appareret
 35 scholia esse Dionysiana haud spernendae doctrinae plena, idque iudicium confirmatum esset eis quae ab Uhligio rogatus HMueller-

1) Prolegomena Vossiana, quae in N ipsas artis interpretationes antecedunt, in V diversis locis scholiis ad primam artis paragraphum pertinentibus insertas esse supra (p. VIII 33 seqq) monui. — Praeterea in V recepta est una particula e Syncelli de constructione libro (p. 398,33—399,10), duae postea altera manu in margine adscriptae sunt (ad p. 384,8 et 389,2).

Struebing ex eodem libro depinxerat, Uhlig ipse totum codicem excussit, cum CGalland Matritense exemplum pertractaret. Aliquot annis post Uhlig, a me adiutus, iterum ipsius, Muelleri, Gallandii apographa et collationes cum codice Londinensi comparavit, omnes denique schedas summa liberalitate mihi concessit.

5

Variorum grammaticorum libros se exscripsisse ipse profitetur huius commentarii auctor in inscriptione codici Londinensi praemissa: Παρεκβολαὶ τὸν θεῶ διαφόρων γραμματικῶν περὶ γραμματικῆς μεθόδου, ἀρχόμεναι ἀπὸ τοῦ περὶ προσῳδίας, sed quorum grammaticorum libros adhibuerit non profitetur; quod vero codicis Matritensis librarius com- 10 mentario inscripsit: Παρεκβολαὶ τὸν θεῶ ἀπὸ τε βυβλίων διαφόρων γραμματικῶν ἀπὸ τε Ἀπολλωνίου καὶ Ἡρωδιανοῦ ἀρχομένων ἀπὸ προσῳδίας, haec ipse finxisse videtur, utpote quem non fugeret, partem certe harum interpretationum referendam esse ad illorum grammaticorum doctrinam.¹⁾ Ea autem imprimis re a scholiorum et 15 Vaticanorum et Marcianorum conglutinatoribus huius commentarii auctor differt, quod non sicut illi seiunctas singulorum scholiastarum interpretationes proponit, sed id studebat, ut unum continuumque ex iis componeret Dionysianae artis commentarium; quamquam non de- sunt loci, quibus minus bene res ei cessit, cum libros quibus usus 20 est accuratius secutus bis de eadem re ageret, ut p. 485,1—488,12 et 492,10—495,28; 507,8—11 et 16—19. Maiore igitur illis libertate usus in adhibendis eis quae ei praesto erant scholiis saepe aut in breviorum formam ea contraxit, aut adnotationes aliunde sumptas eis inseruit, aut suo ingenio indulgens quae reppererat in fontibus ser- 25 vato sensu verbis mutatis reddidit.

Auctorum quos exscripsit nullum usquam nomen additum esse dolemus; tamen reliquis scholiorum collectionibus adscitis ut statuamus unde maiorem ipsius commentarii partem hauserit, nobis contingit. Scholia Melampodo-Diomedea item atque Stephani commentarium 30 ab eo adhibita esse magnus eorum locorum numerus docet, quibus brevitatis causa ad Σ^d et Σ^v delegavimus. Sed aequae atque scholiorum Marcianorum auctor (vide p. XXX 25 seqq) ipse quoque non seorsum exstantes continuosque hos commentarios habebat, sed scholiorum collectionem Vaticanam persimilem, non ipsum codicem C, sed 35 exemplum paulo amplius, id fortasse ex quo Vaticanus 14 fluxit; inde factum est, ut in Σ^1 (similiter atque in Σ^m) nonnumquam interpretationes legantur, quae e variorum scholiastarum pannis consutae

1) Commentarius codicis Londinensis Add. 5118 adscribitur ratione non redita Choerobosco ab eo qui confecit indicem ad Manuscr. Addit. Musei Britan. (p. 104), eam ob causam, opinor, quod in eodem codice fol. 138 seqq. legitur Choerobosci tractatus de tribus syllogismorum formis (cfr CGG IV, II 524 Add. ad proll. XC 24).

sunt eodem ordine quo in Σ^v se excipientibus, ut p. 217,11—218,7 (cfr 524,19) quamquam 217,28 Porphyrii incipit scholion; 246,7—247,13 (cfr 558,20) etsi 246,7—18 non eidem atque 246,19 seqq auctori deberi Σ^v manifeste docent; 247,32—249,3 (cfr 559,2 seq) et 256,15
 5 —258,24 (cfr 561,1 seq) et 260,26—262,11 (cfr 561,8), ubi 248,13—27 et 257,10—13 (coll. 257,10 cum 256,21—23) et 261,27—262,3 in commentarium Stephanianum aliunde inserta esse patet; 250,5—251,11 (cfr 559,16) ubi 250,26 Stephani adnotatio anonymam, aut 289,2—25 (cfr 564,25 seq) ubi 289,15 Georgii scholion Stephanianam
 10 interpretationem subsequitur; 282,22—283,2 (cfr 564,6 seq) Stephani, Diomedis (vide adnot. ad 61,6—8) Porphyriique de $\theta\epsilon\iota\alpha\mu\omicron\upsilon$ adverbii placita eodem ordine in Σ^i coniuncta habes; neque casui tribuerim quod in Σ^i post 164,9—20 et 23—29 (quibus 448,12—16 respondent) statim leguntur 165,2—15 (cfr 448,11—18), aut quod ex quat-
 15 tuor illis scholiis Georgii nomine insignitis duo (287,6—23 et 289,15—25) integra, tertii (275,3—8) posterior certe pars etiam in Londinensi collectione exstant, aut quod ex quinque explanationibus quae in Σ^v Porphyrio vindicantur, praeter duas eodem modo atque in Σ^v cum antecedentibus coniunctas (217,28—218,7 et 282,27—283,2),
 20 quarum supra (v. 2 et 11) mentionem feci, duae aliae (175,34—176,14 et 219,8—15) in Σ^i receptae sunt.

Praeter Σ^v collectionem scholiastae Londinensi (aeque atque Marcianorum scholiorum auctori) praesto fuisse continuum eumque integrum Heliodori commentarium cum scholia 328,29—329,16 (cfr
 25 499,1) et 415,27—416,9 docent, tum magnus ille (inde a p. 556,32) adnotationum numerus, quas Heliodoreas esse Barocciani commentarii (Σ^h) auctoritas testatur. Paulo vero alia ratione atque Marcianae collectionis conglutinatore in exscribenda Heliodoreae commentatione collectionis Σ^i auctorem usum esse, quippe qui modo plura illo, modo
 30 pauciora praebeat, p. XVI 37 seqq exposuimus.

In paragraphi 12 interpretationem commentarii Londinensis auctor nonnullas adnotationes ad nominum constructiones pertinentes sumpsit ex Michaelis Syncelli libro cui inscribitur Μέθοδος περὶ τῆς τοῦ λόγου συντάξεως¹⁾ (fol. 173—177 ed. Ald. 1525²⁾) partim ad verbum ex-
 35 scriptas partim excerptas: 528,23—34 (πατρωνυμικά); 534,10—535,2 et 535,15—21 (συγκριτικά); 537,3—37 (ὑπερθετικά); 538,8—14 (ὑποκοριστικά); 540,15—18 (παρώνυμα); 553,3—17 (ἐπίθετα); 553,34

1) Vide KKrumbacher, Gesch. der Byzant. Litterat.² p. 586.

2) Editio Aldina in 8° min. haec continet: fol. 3^r—144^r Θεοδώρου γραμματικῆς βιβλία δ'. — 144^v—170^v Περί μνηῶν ἐκ τῶν τοῦ αὐτοῦ. — 171^r—216^v Γεωργίου τοῦ Λεκαπηννοῦ περὶ συντάξεως τῶν ῥημάτων. — 217^r—233^r Ἑμμανουὴλ Μοσχοπούλου περὶ τῆς τῶν ὀνομάτων καὶ ῥημάτων συντάξεως. — 233^r—236^r Τοῦ αὐτοῦ περὶ προσωδίων.

—554,4 (πρός τι ἔχοντα). — Variorum auctorum de tropis tractatus compilavit 456,17—462,35, de dialectis 464,7—31 et 466,23—469,9. Unde mirae illae disputationes de singularum litterarum nominibus et formis (488,13—490,6) et de ordine quo in alphabeto litteras ὁ στοιχειωτής collocaverit (485,1—488,12 et 492,10—495,28) fluxerint, 5 non constat, sed Lucii (seu Lucilli) Tarrhaei liber Περί γραμμάτων quin ei notus fuerit, cuius mentionem facit Stephanus Byzantius p. 604,10, dubitari nequit; neque est cur non assentiamur Usenero, in disputatione „*Ein altes Lehrgebäude der Philologie*“ (Act. Acad. Bavar. 1892, p. 582 seqq) p. 645 censenti, ex illo libro derivanda esse quae in Σ^v 10 182,15—186,4 et 190,19—192,11 de litterarum inventionem et antiqua scribendi ratione traduntur. Sed verba 484,15 Ταῦτα Λούκιος ὁ Ταρραῖος παρατίθεται ad eam quae sequitur tabulam varias singularum litterarum formas repraesentantem spectant; neque a me impetrare possum ut talia qualia Londinensis scholiasta de alphabeti litterarum 15 ordine et characteribus hariolatur, ad Tarrhaeum referenda esse opiner. Praeterea restat in Σ¹ particularum haud exiguus numerus doctrina non insignium, quas unde converrerit compilerator nescimus neque tanti est scire.

Commentarium Σ¹ in duobus codicibus, Londin. Mus. Brit. Add. 20 5118 (nobis A) et Matritensi 81 (nobis E), servatum esse initio huius capitis p. XXXII 30) memoravi. Quos e communi archetypo descriptos esse negari nequit: vide enim quae uterque omisit, ut leviora taceam, ex. gr. p. 493,1; 495,8 et 18; 539,22; 542,28; 549,34; spatia pariter vacua relictia 518,5 et 540,23; archetypi correcturam religiose repe- 25 titam 540,13; adnotationem marginalem archetypi servatam 541,30, cum pluribus locis marginalia deprehendas quae iam in codicum A et E archetypo in contextum irrepserant, ut 449,10; 478,23; 497,2 seq; 506,38—507,2; 516,39; 517,2; 547,5; graviora scripturae menda communia, ut 449,9 et 14; 450,1; 451,31; 479,21; 485,25; 488,22; 490,30; 30 508,23; 514,37; 517,34; 520,4; 523,7; 525,32; 527,7. 10. 18. 20; 542,11; 546,12; 547,10 et 28; 549,18; 551,16, ne crucem omittam 542,4.

Neque tamen ita se res habet, ut alterius codicis lectiones possimus neglegere, cum modo A modo E archetypi scripturam diligentius servaverit. Praeterea autem multis in rebus magna inter eos 35 intercedit differentia; prae ceteris non totum commentarium E exhibet, sed desinit in fine paragraphi 12 (558,12); tum magnum numerum interpretationum E omisit, quae in A exstant, ex. gr. 469,14—470,28; 471,12—25; 475,28—32; 476,29—35; 477,23—28; 482,28—32; 498,18—35; 499,27—33; 501,15—35; 502,19—504,37; 505,27 40 —506,13; 506,16—30; 508,3—16; 510,6 seq et 11—22; 511,18—512, 23; 513,13—514,17; 555,27—37; 557,7—15. Quod non casu factum esse, velut saepius librarii Matritensis oculi homoeoteleutis de-

cepti aberraverunt (ex. gr. 449,27—29; 481,6—8; 486,6—8 et 9—10; 514,21—23; 517,17—19), aut librarium ea in exemplo quod descripsit non legisse, sed consulto et taedio quodam depingendi captum eum laborem paululum minuere studuisse facile tibi persuadeas: etenim longiorem disputationem 511,10—13 + 350,21—351,13 perpaucis verbis absolvit, itemque 507,22—26 et 557,18—25 eum quae reppererat contraxisse manifestum est; pro eis vero quae 472,4—27 in archetypo legebantur contentus erat scripsisse «καὶ τὰ ἑξῆς».

At etiam in E nonnulla leguntur quae in A non exstant; non iam dico singula vocabula aut enuntiata quae librarii Londinensis incuria interciderunt (ut 445,34; 446,2; 453,6 et 31; 455,25 seq; 456,6 seq; 466,34; 470,32 seq; 481,10; 483,17 seq; 486,13 seq; 496,21 seq), sed continuas interpretationes. Duo illi de orthographia tractatus (463,31—464,5 et 464,32—465,31), disputatio de ὕ ephelcystico (465,32—466,2), frustulum de encliticis (466,3—21), quippe quorum hic locus omnino non sit, non ex codicum A et E archetypo descripta, sed aliunde ab eo qui codicem E scripsit sumpta videntur (similiter atque in A narratiuncula de Alexandro Magno 481,28—34 inlata est); quinque particulae ad tropos pertinentes (456,27—457,7; 457,24—458,25; 459,25—460,20; 461,35—40; 462,6—10) certe dubitare licet num in communi archetypo exstiterint; tabulam variorum litterarum characterum (484,15 seqq) ideo librarium Londinensem praeter misisse et septem paginae partes vacuas reliquisse putaverim, quod nesciret quid his signis faceret; denique lacuna quae in A est 450,10—451,2 ei causae fortasse debetur, quod in describendo unam vel duas paginas transsiluit. — Cum igitur codex Londinensis integriorem quam Matritensis imaginem communis archetypi praebeat, hanc scholarum collectionem Londinensem appellavimus.

Ex eis quae IBekker AG p. 1158 (ad 703,6) et p. 1163 (ad 739,16) e codice Ottoboniano 147 ediderat cum AO IV 310,1—11 et 315,8—12 comparatis spes oriebatur, illum codicem tertium exemplum esse collectionis Σ¹. Quae spes nos fefellit. Praebet sane fol. 1^r—13^v initium horum scholiorum praemissa inscriptione Περί προσηδίας manu saec. XV ex. scriptum; sed partim descripta partim excerpta sunt ex codice A¹) usque ad p. 461,29 pertinentia, permultis mendis defoedata, atque abrupte desinunt in medio fol. 13^v, reliqua paginae parte et proximis tribus foliis vacuis relictis. Inde ab initio tertii quaternionis (fol. 14^r) legitur manu saec. XVI ex. Ἀριστοτέλους περί θαυμασιῶν ἀκουσμάτων, fol. 22^r seqq variae scripturae conscriptae

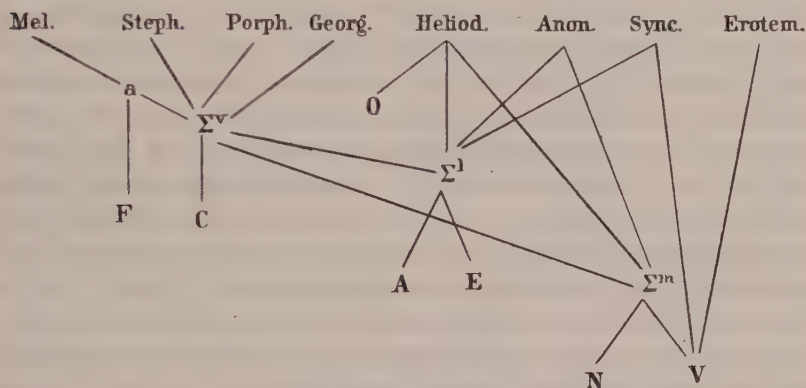
1) Omnia enim codicis A menda ipse quoque praebet, p. 452,26 autem habet μακρο πόλεμον, inde natum, quod in A μακρο in fine folii 9^r, πόλεμον vero initio folii 9^v legitur.

sunt ad Ἀριστοτέλους περὶ ζῴων ἱστορίας aliaque scripta Aristotelica, fol. 147^r—154 denique ad Xenophontis Cyrupaediam.

Codex Burneianus 276, quem semel in adnotatione critica adscivi (ad 537,25—28), e compluribus fragmentis constat (vide catal. codd. Burn. in catal. codd. Mus. Brit. I 2, p. 71), praebet fol. 37 ea quae leguntur p. 537,10 (οὐ μέντοι) — 36 (παυρότεροι); reliquae eius scripturae ab AE discrepantes nihil ad rem faciunt.

Ea igitur quae adhuc de commentariis Melampodeo et Heliodoreo et de compositione collectionum Σ^v Σ^m Σ^l disputavimus, ut quam brevissime comprehendamus, hanc fere proponere licet tabulam: 10

Perspicua, opinor, est tabula: unum addam, littera «a» id commentarii Melampodo-Diomedei exemplum significari, in quo casu interciderant interpretationes paragraphorum 12—18 (vide p. X 34 et XII 43).

Caput IX.

De commentariolo Byzantino.

15

Ultimo loco huic scholiorum Dionysianorum editioni adiunximus commentariolum (p. 565—586), quem non post nonum saeculum compositum esse codex Monacensis 310, in quo exstat, testatur. Summa sane est hoc opusculum exilitate et multis locis mira, quam Uhlig praef. ad Dion. edit. p. XXXIX 22 seqq suo iure cavillatur, perversitate; neque tamen prorsus nobis neglegendum videbatur, non solum quod χριστιανιζόντων illorum temporum grammaticorum ingenium ex eo apparet, et magnus librorum manuscriptorum numerus non nullam eius auctoritatem fuisse documento est, sed etiam quod ad ipsius artis verba restituenda et ad depravationes quas illa perpeffa est cognoscendas et diiudicandas lemmata in eo exhibita non nihil valent.

Artis scripturas ab editione Fabriciana discrepantes ex hoc commentario iam Amadeus Peyron excerpserat, usus codicibus Taurinensi

- 163 (b II 17) et Calusiano¹⁾, protuleratque initio commentationis *In Theodosii Alexandrini tractatum de prosodia* (*Memorie della Reale Accad. delle Scienze di Torino*, tom. XXIII part. II p. 183 seqq), quam repetivit FGSturz post Orionem suum p. 236—242. Tum IBekker e codd.
- 5 Parisinis 2558 et 2594 et Hamburgensi C 13 technes lectiones tantum non omnes proposuit atque in adnotatione critica ad scholiorum editionem AG p. 1161 seqq etiam paucas explanationis particulas ex libro Hamburgensi edidit. Totam denique commentatiunculam ipse publici iuris feci progr. gymn. Heidelberg. a. 1880 p. 24—46.
- 10 Commentarioli codicum vetustissimus est Monacensis 310 saec. IX seu X (M), qui hodie ut est misere mutilatus tantummodo fol. 52^r—59^v exhibet p. 576,7 (-φοικ πολυώνυμα)—585,11 (ὑπαρξιν μετὰ τά-ξεω); descriptus e Monacensi tunc integro legitur in Leidensi Vos-
siano 76 saec. XI (L) p. 275—325. Qui libri manuscripti quamquam
- 15 omnibus reliquis quattuor seu quinque saeculis vetustiores sunt, tamen non, sicut in ipsius artis contextu, eis praestant; sed haud paucis locis, ubi ML depravata exhibent, in ceteris aut singulis aut pluribus inveniuntur quae vera aut veris propiora neque librariorum coniec-
turae deberi existimanda sunt. In omnibus codicibus quotquot nobis
- 20 innotuerunt deest explanatio artis paragraphorum 3—6 et 11, ut vel auctorem commentarioli eas praetermisisse non absonum videatur.
- Anonymus est commentarius, cui in L inscribitur ἐρμηνεῖαι cὺν θεῷ τῶν ὀκτῶ μερῶν τοῦ λόγου. περὶ προσωδιῶν, in cod. Vaticano Pii II 47 (fol. 8^v—35^v) καὶ πάλιν ἄλλως πῶς περὶ προσωδειῶν (ibi enim
- 25 antecedit tractatus de prosodia ab Uhligio Dion, p. 105,1—117,2 editus et paucae ipsius artis particulae; vide p. V adnot.), in Vindobonensi 240 (fol. 176^v—205^v) σχόλια cὺν θεῷ εἰς τὴν Διονυσίου τοῦ Θρακῆος τέχνην, in Canoniciano 13 (fol. 1 seqq), ubi inscriptione caret. Theodosio Alexandrino haud pauci eum vindicant libri: Hambur-
gensis C 13 (p. 298—320) Θεοδοκίου γραμματικοῦ Ἀλεξανδρέως ἐρμη-
νεῖαι etc. (= L)²⁾; Θεοδοκίου γραμματικοῦ Ἀλεξανδρέως περὶ προσω-
διῶν habent Vaticanus 1729 (fol. 98^r—123^v) et Taurinensis 163 (fol. 1^r
—22^v); ἀρχὴ cὺν θεῷ (seu θεῷ ἀγίῳ) τῶν ἐρωτημάτων Θεοδοκίου
γραμματικοῦ Ἀλεξανδρέως περὶ προσωδιῶν exhibent Barocciani 57
35 (fol. 145^r—167^r) et 115 (fol. 87^r—103^v)³⁾, Barberinianus I 150 (fol. 1^r

1) Est unus e libris manuscriptis qui accesserunt Taurinensi bibliothecae ab abbate Thoma Valberga-Caluso dono dati (vide APeyron, Notit. libr. donante Th. V.-C. illat. in Taurin. biblioth. p. 22).

2) In marg. addita sunt in Hamburg. librarii manu haec verba: *Ex Ms. Lolliniano Vat. Biblioth. Collatum cum cod. F. Ursini, qui est in Vat. 1356*; quem vero librum Lollinianum vocarit librarius me nescire fateor.

3) De hac codicis Barocciani 115 parte accurate egit RSchneider Bodl. p. 44—49.

—33^v), Bodleianus Misc. 215 (fol. 229^r seqq), Calusianus (fol. 1—29), Laurentianus pl. 55,17 (fol. 1—14), Ottoboniani 277 (fol. 1^r—29^r) et 338 (fol. 73^r—119^v, ubi tamen propter foliorum confusionem a bibliopega commissam complures alii tractatus ad res grammaticas pertinentes in commentariolum Dionysianum inserti sunt), Vaticani 1356 5 (fol. 1^r—30^v) et 1357 (fol. 3^r—25^v); sed pseudonymiam esse inde ortam, quod artis supplementum de prosodiis, quod primam artis paragraphum in hoc quoque pseudocommentario praecedit, a nonnullis Theodosio Alexandrino adscriptum sit, monet Uhlig praef. ad Dion. p. XXXIX 17. E Theodosio depravatum est Theodori nomen a cod. 10 Monacensi 161 exhibitum, in quo fol. 126^r—149^v praemissa inscriptione ἐρμηνεία Θεοδώρου τῆς γραμματικῆς leguntur p. 566,19—581,7 et fol. 160^r—161^v praefixis verbis τοῦ αὐτοῦ Θεοδώρου Ἀλεξάνδρου (sic) γραμματικοῦ περὶ προσωδίας quae sunt p. 565,14—566,15, et a Parisino suppl. gr. 310 (fol. 152 seqq), qui aequae atque Monacensis 161 desinit p. 581,7. 15 — Praeterea totus commentariolus excepta disputatione περὶ προσωδιῶν legitur in Parisino 2594, fol. 105^r—118^v, cuius initio (p. 566,18) in marg. manu recentiore adscriptum est Γεωργίου Χοιροβοσκοῦ¹), et in Laurentiano pl. 86,25, qui fol. 75—81 habet p. 566,19—570,5, fol. 57—74 autem praebet p. 572,11—586,21. — Posteriorem tantum 20 modo commentarii partem praebent Havniensis 1965 p. 439—458 et Parisinus 2558 fol. 42^r—52^v, qui inscriptione et versiculis subscriptis hanc et brevem quae praecedit de litteris expositionem a Nephone monacho conscriptam esse testatur (vide AG p. 1129 et Uhlig. praef. Dion. XXXVIII 10—20). — In codicibus Atheniensibus 1089 fol. 57^v—61^r, 25 et 1097 fol. 422^v—427^v sub Stephani grammatici nomine legi huius commentarioli interpretationes ad paragraphos 1 et 2 (p. 566,20—570,5) iam supra (p. XXI 12) diximus.

Insignem locum inter codices huius commentarioli obtinet Vin-
dobonensis 240 (F). Hic enim fol. 176^v post inscriptionem, quam 30
vide p. XXXVIII 27, haec habet: Πάσης ἀρχῆς λογικῆς ἐπιστήμης
καὶ ἐξῆς.] Ἀρχὴ ἐστὶ τῶν λεγομένων ἢ αἰτία· καὶ πάλιν ἀρχὴ ἐστὶν ἔν-
αρξίς τῶν γεννηομένων. Λογικὴ ἐστὶν ἡ διὰ λόγου διδομένη ἐπιστήμη·
ἐπιστήμη δὲ κατάληψις ἀσφαλῆς καὶ ἀδιάπτωτος ὑπὸ λόγου παρεχομένη.
Προθυμία δὲ ἐστὶν ἀγῶν ψυχικὸς σωματικὴν ἐμπεριειληφῶς γενναϊό- 35
τητα. Εἰσαγωγή δὲ ἐστὶν εἰσβολὴ πραγμάτων διὰ τινος ἀκολουθίας ἐνε-
ργουμένη. Μάθησις ἐστὶν ἀναγνώσις εἴδησις.

Προσωδία ἐστὶ ποία τὰς ἐγγράμματου φωνῆς ὕψιους κατὰ τὸ ἐπαγ-

1) In codice Parisino 2090 inde a fol. 29^v tractatus est grammaticus, qui initio praebet erotemata de prosodia inscriptione Georgio Choerobosco vindicata (vide CGG IV praef. p. LXXXIX 15 seqq); inde a fol. 33^r esse commentariolum Byzantinum monet Uhlig Dion. praef. p. XXXIX 40.

- γελτικὸν τῆς λέξεως ἐκφερομένης μετὰ τινος τῶν συνεζευγμένων περι-
 μίαν συλλαβὴν, ἥτοι κατὰ συνήθειαν διαλέκτου ὁμολογουμένης, ἢ κατὰ
 τὸν ἀναλογητικὸν ὅρον. Εἴρηται δὲ προσψῆδια παρὰ τὸ προσάδειν καὶ
 ἀρμόζειν τῇ ὑποκειμένῃ λέξει· ἢ παρὰ τὸ ἐγγυς εἶναι τῇ ὤδῃ· ἢ γὰρ
 5 πρὸς πρόθεσις σημαίνει καὶ τὸν πλησιασμόν, ὡς λέγομεν «πρὸς τῷ οἴκῳ,
 πρὸς τῇ ἀγορᾷ» καὶ ἄλλως. Προσψῆδια ἐστὶ ποιά τάσις φωνῆς κανονι-
 ζομένη τόνῳ καὶ ῥυθμῷ, ὑποκρίσει τε καὶ ἐμμελείᾳ πρὸς τὴν ὀρθὴν καὶ
 ἀκατάγνωστον τῆς ἀναγνώσεως προφοράν. Ὁξεῖα ἐστὶ ποιότης συλλαβῆς
 ἀνειμένον ἔχουσα τὸν φθόγγον, οἷον θεός. Βαρεῖα ἐστὶ ποιότης συλλαβῆς
 10 ὑφειμένον ἔχουσα τὸν φθόγγον, οἷον φίλος. Περιεπωμένη ἐστὶ ποιότης
 συλλαβῆς συνημμένον ἢ κεκλασμένον ἔχουσα τὸν φθόγγον, οἷον νοῦς.
 Μακρά ἐστὶ σημείωσις μηκυνομένου φωνήεντος, οἷον <Ο 554> ἀνεψιοῦ
 κταμένοιο. Βραχεῖα ἐστὶ σημείωσις βραχυνομένου φωνήεντος, οἷον
 <Ι 378> τίω δέ μιν ἐν καρδὸς αἴσῃ. Δασεῖα ἐστὶ ποιότης συλλαβῆς,
 15 καθ' ἣν ἀθροῦν τὸ πνεῦμα ἐκφέρεται, οἷον ἔξ. Ψιλὴ ἐστὶ ποιότης συλ-
 λαβῆς, καθ' ἣν ἄκροις τοῖς χεῖλεσι τὸ πνεῦμα ἐκφέρεται, οἷον ἔξ ἐμοῦ.
 Ἀπόστροφός ἐστὶ σημεῖον ἐκθλίψεως φωνήεντος ἢ φωνηέντων, οἷον
 <ε. gr. Α 43> ὡς ἔφατ' εὐχόμενος, <Α 117> βούλομ' ἐγὼ λαόν.
 Ὑφέν ἐστὶν συνάφεια συνθέτου λέξεως ἐκ δύο ῥημάτων συγκειμένης,
 20 οἷον δουρικλυτός ἀρηϊφίλος. Ὑποδιαστολή ἐστὶ διάστασις γράμματος
 περὶ τὴν σύνταξιν ἀμφιβαλλομένου, οἷον <Β 2> Διὰ δέ, οὐκ ἔχε (*sic*).
 Διαιροῦνται δὲ αἱ προσψῆδια καὶ ἐξῆς.] Τόνος ἐστὶν ἐπίτασις
 ἢ ἄνεσις ἢ μεσότης συλλαβῶν εὐφωνίαν ἔχουσα. Χρόνος ἐστὶ ποιά ση-
 μεῖωσις τὸ ἐν ἐκτάσει ἢ συστολῇ διακρίνουσα ἄδηλον. Πνεῦμά ἐστιν
 25 ἐκφορὰ τῆς φωνῆς ἀθρόα ἢ μετρία. Πάθος ἐστὶ φωνῆς πεπονθυίας
 σημεῖον τὰ ἡνωμένα καὶ διηρημένα διακρίνον. Τῶν χρόνων αἱ βάσεις
 εἰσὶν ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον τὰ δίχρονα, κᾶλός ἵππος ὕδωρ, ἔσθ' ὅτε δὲ
 καὶ αἱ ἀπὸ μακρῶν κοιναὶ συλλαβαί, οἷον <Ν 275> οἶδ' ἄρετὴν οἶός
 ἐσσι. Τῶν πνευμάτων βάσεις εἰσὶ τὰ φωνήεντα, οἷον ἦτορ Ἔκτωρ
 30 ὄπλον. Ἡ δασεῖα τόπον ἔχει τὴν ἀρχήν, οἷον ἥλιος, σπανίως δὲ καὶ
 τὸ μέσον, οἷον ταῶς εὐοῖ· ὁμοίως δὲ καὶ ἡ ψιλὴ ἐπὶ ψιλουμένου φω-
 νήεντος κατ' ἀρχὴν τίθεται. Ἡ ἀπόστροφος τόπον ἔχει τὸν τοῦ ἐσχά-
 του γράμματος ἀνωτάτω· ἡ ὑποδιαστολή τόπον ἔχει τὴν τοῦ ἐσχάτου
 γράμματος κάτωθεν ὑποδιαίρεσιν.
- 35 Παρέπεται τῷ ὀνόματι πέντε.] Γένος ἐστὶ πτωτικῆς λέξεως
 χαρακτήρ σημαίνων τὸ ἐν αὐτῇ ἀρσενικὸν ἢ θηλυκὸν ἢ οὐδέτερον. Εἰδός
 ἐστὶ φωνῆς εἰκὼν δηλοῦσα τὴν ἐν αὐτῇ πρώτην ἢ δευτέραν θέσιν.
 Σχημά ἐστὶ λέξεως ποσότης ὑφ' ἑνα τόνον καὶ ἐν πνεῦμα ἀδιαστάτως
 ἀτουμένη ἐν ἀπλότῃ ἢ ἐν συνθέσει. Ἀριθμός ἐστὶ χαρακτήρ λέξεως
 40 δυναμένης διάκρισιν ποσοῦ ἀναδέεσθαι, σημαίνων ποσότητα ἐν ἀκολου-

θία. Πτώσις ἐστὶν ὀνόματος ἢ ὀνομαστικοῦ τινος κατὰ τὸ τέλος γινόμενη κίνησις.

Τέχνη ἐστὶ σύστημα καὶ ἐξῆς.] Τέχνη ἐστὶ σύστημα, οἷον εὐκρότημα καὶ ἄθροισμα· ἐκ πολλῶν γὰρ αὕτη θεωρημάτων συνίσταται. «Ἐκ καταλήψεων» δέ, οἷον ἐξ ἀκριβῶν γνώσεων· χρὴ γὰρ αὐτῆς ἀκριβεῖς εἶναι τὰς γνώσεις καὶ μὴ ἀναπιπτούσας ἀλίσκεσθαι. «Ἐγγεγυμνασμένον» δέ, τουτέστι προμεμελετημένον· τὰ γὰρ αὐτῆς θεωρήματα μελέτη κατορθοῦσθαι φιλεῖ. «Πρὸς τι τέλος εὐχρηστον τῶν ἐν τῷ βίῳ τὴν ἀναφορὰν ἔχον», ἐπεὶ τῶν πρὸς τι τυγχάνουσα κοινωφελὲς τῷ βίῳ καθέστηκεν. Καὶ περὶ ταύτης ἄλις καταρχὰς ἐρρέθη.

Ἑρμηνεῖα τῶν ὀκτῶ μερῶν τοῦ λόγου. — Παρὰ τί λέγεται γραμματική *etc.* quae in commentariolo inde a p. 566,20 leguntur. — Ea igitur re ab reliquis commentarioli codicibus Vindobonensis 240 differt, quod aliam habet de prosodiis disputationem, quod explanationem praebet supplementi Περὶ τέχνης primi enuntiati, denique quod eius auctor in suo artis exemplo praemissam legisse videtur paragraphum, qua de omnis logicae doctrinae fundamento agebatur.

In edendo commentariolo pro fundamento erat antiquissimus cod. Monacensis 310 (M), seu, ubi hic deest, Leidensis 76 (L). Per totum commentarium adscitus est Hamburgensis C 13 (H) recensio, cuius tamen discrepantias quae minoris momenti sunt silentio praetermisi; item selectas tantum scripturas adnotavi ad lemmata imprimis pertinentes ex Vindobonensi 240 (F) inde a p. 566,16, in cuius locum inde a p. 572,11 successerunt Havniensis 1965 (K) et Parisinus 2558 (R), cuius collationem debeo Maximiliano Bonnet; denique in ultimis sex paragraphis pauca dedi e Barocciano 115, adnotationibus usus a RSchneidero Bodl. p. 44—46 exhibitis, quod in hac parte Baroccianus ab omnibus ceteris codicibus nonnumquam longe discedit.

Caput X.

Excerpta ex scholiis Dionysianis.

30

Ex continuis commentariis Dionysianis vel e scholiorum Dionysianorum collectionibus haud raro singulae partes excerptae sunt ad hoc illudve grammaticae caput illustrandum; quae excerpta aut eorum exstant, aut inserta sunt posterioris aevi grammaticis scriptis praeter Dionysiana res quae in technē non insunt tractantibus. Quo rum excerptorum exempla iam supra commemoravi duo, scholiorum collectionem Barocciani 116 (O^d) et explanationes Parisini 2542, de quibus in huius praefationis cap. VI (p. XXVI 22 et XXVIII 21) disputavi.

Commentarium ad technēs § 6 de litteris compositum exhibet

cod. Ottobonianus 173 (saec. XVI) initio mutilum: post varia enim scripta ad grammaticam pertinentia¹⁾ fol. 161^r (in cuius inferiore margine legitur signatura γ^{ov}) haec exstant: <ὥςπερ γὰρ κύνοικον λέγομεν> τὸν cὺν ἐτέρῳ οἰκοῦντα, καὶ κύνδουλον τὸν cὺν ἐτέρῳ δοῦλον, 5 τὸν αὐτὸν τρόπον κύμφωνα λέγονται τὰ cὺν ἐτέρῳ φωνὴν ἀποτελοῦντα· καὶ γὰρ τὰ κύμφωνα αὐτὰ μὲν καθ' ἑαυτὰ παραλαμβανόμενα φωνὴν οὐκ ἀποτελοῦσι, cυντασσόμενα δὲ μετὰ τῶν φωνηέντων φωνὴν ἀποτελοῦσιν (cfr Σ^v 200, 31—35 = Σ¹ 500, 22).

Ἰστέον δὲ ὅτι ἔστιν ὀρίσασθαι τὸ κύμφωνον οὕτως· κύμφωνόν ἐστιν 10 ὁ μετὰ φωνήεντος ἢ φωνηέντων φωνὴν ἐγγράμματον ἀποτελεῖ, οἷον ταῦρος κύμα. Ὁ δὲ τεχνικὸς ἐτυμολογίαν δέδωκε τῶν cυμφώνων, ἐν οἷς φησιν, ὅτι κύμφωνα λέγεται, ὅτι αὐτὰ μὲν καθ' ἑαυτὰ φωνὴν οὐκ ἔχει, cυντασσόμενα δὲ μετὰ τῶν φωνηέντων φωνὴν ἀποτελεῖ· καὶ γὰρ τὰ κύμφωνα ἄνευ τῆς τῶν φωνηέντων cυντάξεως οὐ δύναται παραλαμ- 15 βάνεσθαι. Ταῦτα μὲν ἐν τούτοις (cfr Σ^m 332,32—35 = Σ¹ 500,22—25).

Ἄξιον δὲ ζητῆσαι, εἰ ἄρα δύναται τὰ φωνήεντα *etc.* = Σ¹ 501,8 —14. — «Τούτων ἡμίφωνα μὲν ἐστιν ὀκτώ». Ἐνταῦθα τὴν διαίρεσιν τῶν cυμφώνων ποιεῖται, καὶ διαιρεῖ τὰ κύμφωνα εἰς ἡμίφωνα *etc.* — fol. 163^r: Δέδεικται οὖν ἐκ τούτων ἡ cυγγένεια τοῦ β̄ πρὸς τὸ π̄ καὶ 20 φ̄, καὶ τοῦ γ̄ πρὸς τὸ κ̄ καὶ χ̄, καὶ τοῦ δ̄ πρὸς τὸ θ̄ καὶ τ̄. Ὁ δὲ Διομήδης ὁ γραμματικὸς φυσικὴν αἰτίαν παραδίδωσιν οὕτω· φωνητικὰ ὄργανα τρία εἰσὶ *etc.* = Σ^d 43,14—44,14 (cfr Σ¹ 503, 12—20). — fol. 165^v: Περὶ τοῦ ρ̄. Ζητοῦμεν περὶ τοῦ ρ̄, εἰ ἄρα φωνήεν ἐστιν ἢ κύμφωνον (cfr Σ^v 188,22—189,35 = Σ¹ 484,36). — fol. 166^r: Περὶ 25 τοῦ ᾱ, πῶς προτέτακται *etc.*, quae disputatio de litterarum ordine excerpta est ex Σ¹ 485,3—488,12.

Patet igitur huius commentarii auctori praesto fuisse scholiorum collectionem ei similem quam Σ¹ praebent. Quae opinio confir-

1) Ad indicem huius libri, quem IBekker AG p. 1080 adnot. exhibuit, haec addere visum est: fol. 152^r Περὶ ἀντωνυμιῶν. Τῶν μὲν ὀνομάτων καὶ τῶν ῥημάτων ἡ κλίσις κατὰ ἀκολουθίαν φωνῆς προέρχεται *etc.* = excerpta ex Σ^h 79,25—85,26. — fol. 155^v Περὶ τόνων περιcυπωμένων ὀνομάτων. Πᾶν ὄνομα μονοκύλαβον *etc.* = AG 1159—1161. — 157^r Θεοδοσίου γραμματικοῦ (quae duo vocabula deleta sunt lineola perducta) περὶ ὀρθογραφίας = AG 1127 adnot. usque ad finem huius tractatus; ante verba πᾶν κύμφωνον (1127 l. 8 ab imo) insertum est τοῦ αὐτοῦ Θεοδοσίου (sed haec quoque verba lineola perducta deleta sunt) περὶ cυντάξεως — 158^v Περὶ ποιότητος. Τὸ cυηλίον cμύρνα cβέσαι . . . des: ὡς ψύχος ψυχρος (cfr Pseudotheod. Goettl. 63,27—65,12). — 159^v Περὶ ποcότητος. Τὰ εἰc ὧν cυγκριτικὰ διcύλλαβα (cfr Goettl. 65,14 seqq) . . . des. 160^r τύποισι τύψαιμι βοῶμι; reliqua paginae pars et fol. 160^v vacua sunt. — 161^r—168^v commentarius de litteris. — 169^r Περὶ cυλλαβῆς. — 171^r Περὶ ποδῶν et περὶ μέτρων. — 174^r—193^v Ἀπὸ φωνῆς Γεωργίου τοῦ Χοιροβοκκοῦ: praefatio ad Onomaticum CGG IV 1 p. 103,5—118,25 et praefatio ad Rhematicum CGG IV 2 p. 1,5—16,10. — 194^r—198^r Λεξίδιον nullius momenti.

matur, si eas particulas, quas IBekker AG 1170—1175 ex Ottoboniano 173 excerptas proposuit, cum Σ^1 comparamus: etenim eius adnotatio ad 786,18 = Σ^1 484,24—35; ad 788,21 = exc. ex Σ^1 485,3 seqq; ad 806,14 = Σ^1 501,15—22; ad 812,14 = exc. ex Σ^m 339,15—340,3 (cfr Σ^1 503,21—25); ad 816,24 cfr Σ^1 505,8—13; ad 818,14 = exc. ex Σ^m 341,7—21 (= Σ^1 505,1); ad 819,2 = Σ^1 508,1 seq et 508,14—16. 5

Alia de litteris commentatio, quae non id sibi vindicat ut sit artis paragraphi 6 commentarius, est in codice Vaticano 1751 (in 4°, chart. saec. XVI) fol. 1^r—16^v, praemissa inscriptione Ἀρχὴ τῶν θεῶν ἀγίῳ τῆς γραμματικῆς πρακτικῆς τε καὶ θεωρητικῆς, συντεθεῖσα ἐκ 10 διαφορῶν, τοῦ τε Ἡρωδιανοῦ καὶ Θεοδοκίου καὶ ἐτέρων. Agit de inventione litterarum (haec dedit IBekker AG 1169, qui indicem quoque eorum quae in hoc libro insunt adiunxit), de ordine quo in alphabeto litterae se excipiant et de earum nominibus (similia sunt atque Σ^1 485,3—490,6); quot sint earum ἐκφωνήσεις; cur aliae diphthongi in 15 imperfecto mutantur, aliae non sint mutabiles; utrum $\bar{\rho}$ vocalis sit putanda an consonans; $\bar{\epsilon}$ breviorne sit an $\bar{o}$; cur inter duplices consonantes unum $\bar{\zeta}$ non in fine vocabulorum reperiatur; cur ἀμετάβολα etiam ὑγρά appellantur, similia. — Scholiorum collectio ad litteras pertinentium huic persimilis est etiam in cod. Vaticano 1403 (in 8°, 20 chart. saec. XVI) fol. 1^r—27^r. —

Technes scholiorum farraginem indigestam, cui admixta sunt nonnulla ex supplementis arti Dionysianae antiquitus adiunctis, e codicibus Parisinis 2553 et 2555 a. 1822 CGGoettling edidit, postquam IBekker paucas particulas ex ea excerptas aut suae scholiorum 25 editioni inseruit (p. 751,30—32; 785,15—34; 799,30—34; 815,17—35) aut in adnotationibus inde a p. 1137 proposuit. Non recte Theodosii nomen prae se ferre Goettlingiani libri priorem partem (p. 1—79) monuit Uhlig Dion. praef. p. XXXVII 3 seqq, cum posteriore partem inde a p. 80 potius Theodoro Prodromo vel Ptocho 30 prodromo adscribendam esse iam IBekker (AG 1137 adnot.) perspexisset. Quam nullam certam rationem secutus sit quicumque priorem Pseudotheodosii Goettlingiani (Σ^9) partem composuit, elucebit ex hoc opusculi summario: p. 1—17,8 adnotationes ad artis § 6 (περὶ στοιχείου et περὶ φωνῆς). — 17,10—22,26 de orationis partibus. — 22,27 35 —27,7 de adverbiiis localibus (quae 18,8—27,7 leguntur sumpta esse ex institutionum Priscianearum versione Planudea = Bachmanni Anecd. II 113,7—125,32 monuit Uhlig Dion. praef. XXXVII 12). — 27,8—29,8 utrum $\bar{\rho}$ vocalis sit an consonans. — 29,9—30,16 pauca de accentibus et spiritibus. — 30,17—32,19 adnotationes ad artis § 1. — 32,20 40 —39,16 de litteris. — 39,17—43,30 de syllabis (ad artis §§ 7—10). — 43,31—44,8 de coniunctionibus expletivis. — 44,9—31 de genitivis nominum in $\bar{u}\bar{c}$ desinentium. — 44,32—46,3 de aoristis εἶπα

- ἦνεγκα ἔδωκα ἔθηκα ἦκα. — 46,4—29 de perfecto passivi. — 46,30—47,22 cur futurum augmento careat. — 47,23—48,2 de optativo praeteritorum. — 48,3—23 de nomine coniunctivi. — 48,24—49,23 nonnulla de accentibus. — 49,24—55,31 προοίμιον τῆς γραμματικῆς τέχνης. — 56,1—60,29 adnotationes ad artis §§ 1—3. — 61,1—21 de prosodiae definitione et etymologia. — 61,22—63,25 de orthographiae nomine et speciebus. — 63,26—65,12 περὶ ποιότητος et 65,13—74,4 περὶ ποσότητος (orthographiae), 74,5—78,16 de adverbiorum orthographia. — 78,17—79,28 de speciebus adverbiorum.
- 10 Accuratus vero ea examinantes, quae in Σ° ad Dionysianae artis interpretationem pertinent, non fugiet conexum quendam esse inter Σ° et commentarium Londinensem (Σ^1). Etenim quae de alphabeti litterarum ordine Σ° 3,20—10,26 leguntur (quae iam IBekker ediderat in adnotationibus ad Apollonii Dyscoli syntaxin p. 351—355)
- 15 patet ex eodem fonte fluxisse atque Σ^1 485,3—488,12. Praeterea Σ° 10,27—12,7 = Σ^1 490,7—34; Σ° 12,9—13 = Σ^1 491,1—3; ad Σ° 12,15—13,26 cfr Σ^d 32,20—33,25 (= Σ^1 491,4—8); Σ° 14,29—16,19 = Σ^1 482,3—483,10; Σ° 27,8—29,8 = Σ^v 188,22—189,35 (= Σ^1 484,36); cum Σ° 29,19—30,16 cfr Σ^v 127,4—128,19 (= Σ^1
- 20 445,9); Σ° 30,17—28 = Σ^1 453,5—14; cum Σ° 30,29—31,24 cfr Σ^v 166,30—167,25 (= Σ^1 448,19—22); Σ° 31,24—27 = Σ^1 448,27—30; Σ° 31,27—32,9 = Σ^1 453,15—23; cum Σ° 32,9—15 cfr Σ^d 12,5—21 (= Σ^1 453, 24); cum Σ° 32,16—19 cfr Σ^1 471,26—29; Σ° 32,20—31 = Σ^1 497,27—498,2; cum Σ° 32,31—34,13 cfr Σ^1
- 25 498,4—35; Σ° 34,14—21 = Σ^1 500,14—19; Σ° 34,22—35,9 = Σ^d 40,15—41,3 (= Σ^1 500,20); cum Σ° 35,27—36,4 cfr Σ^d 41,17—26 (= Σ^1 500,21); Σ° 36,4—12 = Σ^v 200,31—35 (= Σ^1 500,22); Σ° 36,12—14 = Σ^1 500,22—24; cum Σ° 36,14—18 cfr Σ^1 503,21—25; Σ° 36,19—27 = Σ^v 202,3—8 (= Σ^1 503,24 seq); cum Σ° 36,28
- 30 —37,32 cfr Σ^1 504,1—29; cum Σ° 38,1—22 cfr Σ^m 341,7—21 (= Σ^1 505,1); cum Σ° 38,23—39,6 cfr Σ^1 505,2—21; cum Σ° 39,7—16 cfr Σ^1 505,27—506,8; Σ° 39,18—40,3 = Σ^d 48,22—49,8 (= Σ^1 509,4); Σ° 40,3—17 = Σ^m 347,18—35 (= Σ^1 510,6); cum Σ° 40,17—26 cfr Σ^1 509,32—510,5; cum Σ° 40,26—41,8 cfr Σ^v 207,27—208,6
- 35 (= Σ^1 510,27); Σ° 41,8—23 = Σ^d 49,21—50,10 (= Σ^1 510,16); Σ° 41,25—42,4 = Σ^1 510,18—22; cum Σ° 42,5—31 cfr Σ^m 350,24—351,13 (= Σ^1 511,13); Σ° 42,32—43,5 = Σ^v 209,31—210,2 (= Σ^1 511,18); Σ° 43,5—15 = Σ^d 55,17—25 (= Σ^1 511,20); Σ° 43,16—20 = Σ^1 511,21—25; cum Σ° 43,20—30 cfr Σ^1 512,17—23. —
- 40 Patet, opinor, huius iniucundae farraginis grammaticae compilatorem adhibuisse scholiorum Dionysianorum collectionem commentario Londinensi consimilem. — E Porphyrii de prosodia commentatione sumpta sunt quae exstant Σ° 48,24—49,23 (= Σ^v 137,25—138,18); cum eis

scholiis quas nos Prolegomena Vossiana appellavimus congruunt Σ^9 49,26—50,4 (Proll. 1,3—10); 50,10—22 (Proll. 2,27—3,5); 50,31—51,29 (Proll. 1,19—2,14); 54,13—55,31 (Proll. 3,27—4,24). —

Inter «*Manuelis Moschopuli Cretensis opuscula grammatica*» p. 17—43 a. 1822 compendii grammaticae anonymi priorem partem 5 FrNTitze e codice quodam Reginaehradeciano edidit, quam usus codice Veneto Marciano 531 PEgenolff a. 1877 emendatiorem et doctissima praefatione et adnotatione instructam iterum proposuit; alteram huius opusculi partem Egenolff a. 1889 inseruit commentationibus in honorem Guilelmi Studemund compositis p. 291—331, praeter librum 10 Marcianum adhibito codice Harleiano 5624. Recte «*Anonymi grammaticae epitoma*» (nobis AnEp) Egenolff libello inscripsit, qui de prioris partis fontibus praef. p. XVIII—XLVII disputavit. In hac priore parte, qua agitur de litteris et syllabis, de verborum λέξις et λόγος significatione, de vocum passionibus, de prosodiis, de spiritibus 15 vocalium et diphthongorum initio vocabulorum positarum, de ũ vocandi adverbio, de accentibus, de interpunctionis signis, pauca sunt enuntiata, quae cum scholiis Dionysianis congruunt, pauca quae sumpta sunt ex Maximi Planudis de grammatica dialogo (Bachmanni Anecd. Gr. II p. 1 seqq). 20

In posteriore parte huius grammaticae compilationis auctor de orationis partibus disputat, imprimis de nominis et verbi speciebus et de eis quae his orationis partibus accidunt. Ibi multo plura cum e Planudis opusculo exscripsit epitomator (cfr ex. gr. AnEp 299,29—301,22 cum Plan. 31,25—34,19; AnEp 313,19—317,4 cum Plan. 25 72,27—79,3; AnEp 317,25—318,9 cum Plan. 53,21—54,19; AnEp 320,22—323,8 cum Plan. 43,27—49,30), tum amplum in modum Dionysiana compilavit scholia. Neque qualem scholiorum collectionem adsciverit latet, si has Epitomae particulas cum eis huius editionis adnotationibus comparamus, quas uncis inclusas addidi: 296,23—30 30 (Σ^m 416,13—21); 297,28—298,12 (Σ^m 361,35—362,9 et 362,29—363,18); 298,12—17 (Σ^v 217,11—21 = Σ^m 359,7); 299,19—28 (Σ^m 386,28—387,3); 301,28—302,3 (Σ^m 387,13—21); 302,4—13 (Σ^m 387,27—388,19); 302,14 et 24 seq (Σ^m 389,23—27); 303,11—15 (Σ^m 390,16—35); 303,16—22 (Σ^m 391,31—392,1 et 392,19—25); 305,1—3 35 (Σ^m 393,6—17); 305,4—8 (Σ^m 393,18—27); 308,1—3 (Σ^m 396,9—17); 308,20—30 (Σ^m 365,23—366,2); 308,31—309,5 (Σ^m 369,33—370,3 et 371,14—20); 309,6—21 (Σ^m 371,33—372,2 et 372,8—17); 309,22—31 (Σ^m 373,24—33 et 374,13—19); 310,13—27 (Σ^m 376,26—377,7); 311,6—312,2 (Σ^m 367,6—368,29); 312,3—12 (Σ^m 369,1—19); 312,23 40 —28 (Σ^m 370,21—371,4); 313,5—14 (Σ^m 372,33—36. 373,16—19. 372,2—6); 313,15—18 (Σ^m 374,20—30); 317,5—11 (Σ^m 376,6—24); 318,10—12 (Σ^m 379,14—20); 318,13—19 (Σ^m 378,22—31); 318,20

—23 (Σ^m 380,6—14); 318,24—28 (Σ^m 379,6—13); 318,29—35 (Σ^m 380,14—31); 319,3—6 (Σ^m 380,34—381,18); 319,7—9 (Σ^m 383,1—4); 320,1—20 (Σ^m 400,1—5. 401,1—28. Σ^v 246,7—14 = Σ^m 400,37). — Vix erit qui dubitet, quin huius epitomae auctori scholiorum collectio
 5 praesto fuerit Marcianae simillima.

Caput XI.

De erotematis Dionysianis.

In animo erat huic scholiorum Dionysianorum volumini addere Erotemata, enchiridia illa grammatices ad discipulorum usum in
 10 interrogationum responsorumque formam redacta, quae in genuinae technes Dionysianae locum subsecuta amplum in modum adhibita sunt renascentium litterarum aetate a linguae Graecae grammaticarum auctoribus. Et quamquam neque inutile est neque iniucundum perspicere, quas mutationes paulatim subierint genuinae artis definitiones et
 15 praecepta, quarum nonnullae rursus in ipsius artis libros manuscriptos irrepentes depravarunt, tamen iam satius visum est hos catechismos ex hoc volumine sic quoque copiosiore excludere. Non delectat, mehercle, legentium aut animos aut oculos — noli opinari editoris esse culpam — Erotematum Guelferbytanorum, Moschopuliorum, Nilianorum,
 20 Tubingensium editio ab Egenolffo in libello scholastico gymnasii Manheimiensis a. 1880 instituta; sed quae ex his itemque ex Erotematis Schellersheimianis et Vindobonensibus lucramur ad ipsius artis crisin faciendam, in editione sua Uhlig prorsus exhaustit, cum iam antea in programme gymnasii Heidelbergensis a. 1881 p. VI—XII
 25 de ratione quae inter hos catechismos intercedit exposuisset, cuius disputationis summam iterum proposuit Dion. edit. praef. p. XLI seq. De altera Erotematum parte ad Theodosii Alexandrini canones introductorios pertinente ipse CGG IV praef. p. XX—LXI disserui. Super-
 vacaneum igitur visum est hos catechismos iterum prelo tradere aut
 30 quae ab Uhligio bene exposita sunt repetere. — Unum silentio nolo transire: vetustissimorum Erotematum unum exemplum adhuc praesto erat codex Guelferbytanus Gudianus 112; continet autem codex Atheniensis 1066 (id quod e Sakkelionum catal. p. 190 non conicias) post duas illas de Dionysii genere et de alphabeti inventionem disputatun-
 35 culas (vide p. IX 22 et X 6) Erotemata Dionysiana et Theodosiana; quae autem ex eis descripta SpLambros liberalissime nobiscum communicavit, ea docent haec erotemata ad Guelferbytanorum formam proxime accedere.

Valde ab his catechismis discrepant erotemata in collectionis Σ^m
 40 codicem Marcianum 489 (V) recepta, quae paucis partibus exceptis in hac editione proposuimus (vide p. XXXII 5): cum enim enchiridiorum

ab Egenolffo editorum auctores id imprimis studeant, ut Dionysianam doctrinam repraesentent ipsorum quidem iudicio mutatam adnotationibusque nonnullis auctam, erotematum Marcianorum pars certe amplum commentarium praebet; itaque a reliquis Dionysianis commentariis haud raro ea tantummodo re Marciana erotemata differunt, quod 5 in his doctrina per interrogandi respondendique formam solet proferri, qua forma ceteri commentatores parcius aut nisi ad augendam disputandi vim non usi sunt; quamquam ne in Marcianis quidem erotematis desunt loci, quibus neglecto dialogo magistrum unum audis disserentem, velut p. 293,17—43; 299,7—32; 329,21—35; 361,13—23; 10 365,9—17; 408,19—24; 415,1—14; 435,3—23. — Amplius sine dubio totius artis commentarius exstabat maximam partem in catechismi formam redactus; non totum hunc erotematicum commentarium codicis Marciani 489 librarius scholiorum collectioni Σ^m intexuit, sed partem eius recepit: multorum enim artis enuntiatorum interpretationes de 15 sunt, semel media disputatio abrupte desinit p. 309,36 in descriptione duodecim anagnoseos troporum.

Non unius commentarii fundamento usum esse huius erotematici commentarii auctorem, sed plures adhibuisse, e comparatione erotematum Marcianorum cum commentariis a nobis editis instituta apparet. 20 Raro in erotematis traduntur quae in nullo nostrorum commentariorum insunt, ut 421,18—23 quod primum proponitur argumentum, cur $\tilde{\omega}$ non sit articulus putandus sed adverbium vocandi, 435,3 seqq qui casus nominum adverbiorum loco sint usurpati. Inter commentarios adhibitos Heliodoreus fuisse videtur; confer enim ex. gr. 418,11—13 25 cum Σ^h 73,33 seq; 422,14—28 cum Σ^h 74,25—75,26; 426,12—22 cum Σ^h 93,20—94,9; 427,5—8 cum Σ^h 94,9—13; 434,32—435,2 cum Σ^h 96,24—32; et aliae erotematum Marcianorum partes conexum esse produnt cum Choerobosciana doctrina in aliis libris prolata, ut 328,17—23 cum Σ^1 <Hel.> 499,2—10; 329,21—35 cum Choerob. (CGG IV) 30 II 47,7—48,15; 388,31—40 cum Choerob. epim. in psalm. (Gaisf.) 7,10—28; 405,43—48 cum Choerob. II 98,30—99,19; 407,13—408,10 cum Choer. II 13,21—14,18; 409,18—27 cum Choer. II 14,27—15,5; 417,11—19 cum Choer. II 298,25—299,3 et 299,15—20.

Hunc erotematicum commentarium, cuius pars in cod. Marciano 35 489 servata est, excerptum habemus in cod. Neapolitano Burbonico II D 3. Ibi enim fol. 1^r—24^r inscriptione non praemissa ampla erotemata legimus ad totam¹⁾ artem pertinentia, ex commentariis Dio-

1) Abrupte in media linea desinit haec codicis pars fol. 24^r verbis αἰτιολογικοὶ δὲ εἰσιν, ὅσοι ἐπ' ἀποδόσει, reliqua paginae pars et fol. 24^v vacua sunt; fol. 25^r incipiunt Choerobosci scholia ad Theodosii canones nominales, de quibus vide CGG IV praef. p. CVI 20 seqq. — Pauca ex hoc codice excerpta huius editionis adnotationibus inserui addito compendio N^{II}.

nysianis oriunda, quae cum erotematis Marcianis arto cognationis vinculo cohaerent. Unum idque luculentissimum proponere liceat exemplum: fol. 22^r Καὶ ἐκ πόρων πτώσεων γίνονται (scil. τὰ ἐπιρρήματα); Ἐκ πασῶν ἀπὸ εὐθείας, ὡς τὸ πρόφρων, «πρόφρων Δαναοῖσι Ποσειδάων ἐπάμυνον» ἀπὸ γενικῆς, ὡς τὸ προῖξ προικός, «ἀργαλέον γὰρ ἓνα προικός χαρίσασθαι» ἀπὸ δοτικῆς, ὡς τὸ ἡ ἰδία τῆς ἰδίας τῇ ἰδίᾳ, «ἰδίᾳ ἦλθον, δημοσίᾳ ἐλάλησα, ἐγὼ παρρησίᾳ ἐλάλησα τῷ κόσμῳ» ἀπὸ αἰτιατικῆς, ὡς τὸ ἡ ἀπριάτη τῆς ἀπριάτης τῇ ἀπριάτῃ τὴν ἀπριάτην, «ἀπριάτην ἀνάποινον», καὶ ἡ πέρα τῆς πέρας τῇ πέρα τὴν πέραν, «πέραν τοῦ χει-
 10 μάρ(ρ)ου τῶν κέδρων» καὶ ἀπὸ κλητικῆς, ὡς τὸ ὦ (sic) Ἡράκλεις, ἀντὶ τοῦ ὦ τοῦ θαύματος, quae confer quaeso cum p. 435,3—18. Id quoque memoriae dignum videtur, quod fol. 24^r ad verbum eadem leguntur quae sunt Σ^h 104,34—105,3. — Nonnulla aliunde sumpta is qui codicem Burbonicum scripsit inseruit; ut fol. 11^v in enumeratione specierum nominis primitivi inter ἐπώνυμον et ἐθνικόν in margine manu prima additum videmus nomen ἐτερώνυμον, fol. 12^r autem in ipso contextu, postquam de eponymo disputatum est, haec leguntur: Τί ἐστὶν ἐτερώνυμον; Τὸ μήτε τὸ αὐτὸ ὄνομα ἔχον μήτε τὸν αὐτὸν ὀρισμόν, ἐν τῷ αὐτῷ δὲ καὶ ἐνὶ ὑποκειμένῳ θεωρούμενον, ὡς ἡ ἀνά-
 20 βασίς καὶ ἡ κατάβασίς ἐν τῇ κλίμακι, ἃ οὐ μόνον διαφέρουσι τῷ ὀνόματι ἀλλὰ καὶ τῷ ὀρισμῷ· ἀνάβασίς γάρ ἐστι κίνησις ἀπὸ τῶν κάτω εἰς τὰ ἄνω, κατάβασίς δὲ κίνησις ἀπὸ τῶν ἄνω εἰς τὰ κάτω (cfr AnEp 303,27—304,3), ad quae verba in margine iterum ipse librarius adnotavit: ἐκ τῶν τοῦ μαγεντινοῦ φιλοσόφου. Sumpta haec esse ex
 25 Leonis Magentini, Mytilenarum metropolitae, qui saec. XIV floruit (Krumbacher, Byz. Litt.² 431), commentario in Aristotelis Categorias docent Ammonii verba in Aristot. Categ. (Comment. in Aristot. IV 4) p. 16,26—29; in aliis enim commentationibus a Magentino exscriptum esse Ammonium monuit A Busse, Comment. in Arist. IV 1 praef.
 30 p. XLV.

Multa praeterea erotemata Dionysiana exstare mihi persuasum est; persaepe enim librorum manuscriptorum catalogos volventibus occurrunt verba: *Erotemata ad grammaticam pertinentia* similiave, quibus inscriptionibus haud dubie nonnumquam significantur artis Dionysianae catechismi, neque dubito, quin fieri possit ut ex hoc illove aliquid scitu digni proferatur; ego cum tot libros manuscriptos grammaticos, nonnullos, confiteor, non sine taedio quodam, perscrutatus essem, hunc laborem suscipere nolui.

De Michaelis Pselli miserrima technes paraphrasi poetica (quam
 40 etiam in cod. Vaticano 1751 fol. 105 seqq esse IBekker AG 1169 adnotavit) et de ea exilis Bachmanniani lexici parte, quae ad Dionysii artem pertinet, Uhlig Dion. praef. p. XL ea quae dicenda sunt dixit; itaque ego verbum non amplius addam.

Hanc editionem scholiorum Dionysianorum ut conficere possem, imprimis factum est insigni liberalitate praefectorum bibliothecarum Regiae Havniensis, Leidensis, Monacensis, Musei Britannici Londinensis, Neapolitanae, Oxoniensis, Nationalis Parisinae, Vaticanae, Venetae Marcianae, qui aut libros manu scriptos rogati Heidelbergam ad commodiorem meum usum miserunt, aut, ubi leges id fieri vetant, in ipsorum bibliothecis codices excutiendos mihi permiserunt. Summam vero gratiam debeo Corporis Grammaticorum Graecorum patrono, Gustavo Uhlig, praeceptori meo carissimo, qui non solum omnia apographa, collationes, schedas ab ipso aut ipsius sumptibus ab aliis confecta mihi concessit, sed etiam in verbis constituendis assiduo labore mihi adfuit. Plagulas corrigentem me adinvit Richardus Schneider, qui non paucos locos scholiorum corruptos sanavit; aliquot huius editionis quaternionibus operam criticam, quoad oculorum morbo impeditus est, navavit collega humanitate egregius HStadt- mueller, ab Anthologiae Palatinae elegantissimis ad grammaticorum doctrinam descendere non dedignatus. Quibus viris doctissimis plura quam adnotatio critica prodiit me debere ingenue gratoque animo profiteor.

Heidelbergae mense Aprili a. MCML.

Explicatio siglorum.

- A = codex Londinensis Musei Britannici Add. 5118; vide p. XXXII 31.
 C = codex Vaticanus gr. 14; vide p. XIX 4.
     C^a vide adnotationem ad p. 230, 37.
     C^m = excerpta e variis de pronomine tractatibus quae in codicis C margine leguntur; vide p. XXII 24.
 E = codex Matritensis 81; vide p. XXXII 32.
 F = codex Vindobonensis 240; vide p. X 30. XXXIX 30. XLI 23.
 H = codicis Hamburgensis C 13 ea pars quae commentariolum Byzantinum continet (p. 565—586); vide p. XLI 20.
 K = codex Havniensis 1965; vide p. X 32 adnot. 1. XXV 4. XLI 24.
 L = codex Leidensis Vossianus 76; vide p. VIII 10. IX 18. XXXVIII 13.
 M = codex Monacensis 310; vide p. XXXVIII 11.
 N = codex Neapolitanus Burbonicus II D 4; vide p. VIII 30. XI 40. XXIX 2.
 N^{II} = codex Neapolitanus Burbonicus II D 3; vide p. XLVII adnot. 1.
 O = codicis Oxoniensis Barocciani 116 ea pars quae Prolegomena Vossiana et commentarium Heliodori continet; vide p. VIII 38. IX 19. XIV 3.
 O^d = scholiorum collectio quae in cod. O fol. 27^v—40^v exstat; vide p. XI 36. XXVI 21.
 P = codex Parisinus 2542; vide p. XXV 31.
 R = codex Parisinus 2558; vide p. XLI 24.
 V = codex Venetus Marcianus 489; vide p. XI 40. XXIX 1.
     Numerum ¹ vel ² addidimus ad discernendam correctoris manum (²) ab eius manu qui continuum verborum contextum scripsit (¹).
- b = IBekkeri scholiorum Dionysianorum editio quae est in Anecd. Graec. vol. II p. 647—972 et vol. III p. 1136 seqq; vide p. VI adnot. 2.
 c = scholia ab JACramero Anecd. Oxon. vol. IV p. 308—330 edita; vide p. VI adnot. 2.
 h = codicis Hamburgensis ea pars quae Prolegomena Vossiana et scholiorum collectionem Vaticanam continet (p. 1—10 et 106—292); vide p. IX 5. XIX 16.
 v = scholia a Villosione Anecd. Graec. vol. II p. 103—187 edita; vide p. VI adnot. 2.
- Σ^d = commentarius Melampodis seu Diomedis (p. 10—67); vide p. X 11.
 Σ^h = Heliodori commentarius (p. 67—106); vide p. XIV 2.
 Σ^l = scholiorum collectio Londinensis (p. 442—565); vide p. XII 36. XVI 9. XXXII 26.
 Σ^m = scholiorum collectio Marciana (p. 292—442); vide p. XI 39. XVI 8. XXVIII 34.
 Σ^v = scholiorum collectio Vaticana (p. 106—292); vide p. X 13. XVI 25. XIX 2.

Σ^9 = scholiorum farrago quam CG Goettling edidit (Theod. Alexandr. gramm. p. 1—79); vide p. XLIII 33.

AnEp = Anonymi grammaticae epitome quam PEgenolff edidit; vide p. XLV 12.

AG = IBekkeri Anecd. Graec., 3 voll., Berol. 1814—21.

AO seu An. Ox. = JACramerī Anecd. Graeca Oxoniensia, 4 voll., Oxonii 1835—37.

AV seu An. Var. = Anecd. Graec. et Lat. ed. RSchoell et GStudemund, vol. I., Berol. 1886.

Bast = FJBastii epist. crit. ad JFrBoissonadium, Lips. 1809; vide p. VI 9.

CGG = Corpus grammaticorum Graecorum (I = Apollonius Dyscolus, IV = Theodosii Alex. canones et Choerobosci commentarii).

Choerob. = Georgii Choerobosci commentarii in Theodosii canones, ed. AHilgard (CGG IV).

EG seu EtG = Etymologicum Gudianum editum ab FGSturzio, Lipsiae 1818.

EM seu EtM = Etymologicum Magnum editum a ThGaisfordio, Oxonii 1848.

Herod. = Herodiani technici reliquiae, ed. ALentz, 2 voll., Lipsiae 1867—70.

Lehrs = ea quae KLehrs adnotavit in margine exempli sui Bekkerianae scholiorum Dionysianorum editionis; quod exemplum ALudwich qui nunc possidet adhibendum mihi concessit.

Lentz = emendationes ab ALentzio in editione Herodiani technici reliquiarum prolatae.

Steinth.² = HSteinthal, *Gesch. d. Sprachw. bei d. Griechen u. Römern*, ed. altera quam cur. MGuggenheim, Berol. 1891.

Sync. seu Syncellus = Michaelis Syncelli de syntaxi liber, plerumque Georgio Lecapeno adscriptus, ed. Ald. 1525; vide p. XXXIV 33.

Uhlig, Dion. = Dionysii Thracis ars grammat., ed. GUhlig, Lipsiae 1883.

His uncis ( ) inclusae sunt ipsorum auctorum parentheses quae dicuntur.

Uncae hae < > ea significant quae in codicibus non leguntur; ubi nomen eius cui additamentum debetur in adnotatione critica deest, eum qui hoc volumen edidit puta auctorem; idem in se recipit periculum coniecturarum anonymarum.

Quae his uncis [ ] circumclusa sunt a scriptore videntur aliena, quamquam tradita sunt in libris manuscriptis.

His uncis [ ] inclusi ea commentarii Heliodorei (p. 67,15 seqq) verba, quae in codice O evanuerunt et suppleta sunt aut e collectionis Σ^m codice V aut e collectione Σ^l .

Asteriscus * numeris adpositus ad adnotationes delegat.

PROLEGOMENA VOSSIANA.

Προλεγόμενα cὺν θεῷ τῆς τέχνης Διονυσίου.

Μέλλοντες ἐξηγεῖσθαι τὴν προκειμένην τέχνην, ἀναγκαῖον οἰόμεθα πρὸ τῆς κατὰ μέρος ἐξηγήσεως δεῖξαι, τί ἐστὶ τέχνη, καὶ τίς ἡ ἐξ αὐτῆς ὠφέλεια τῷ βίῳ, καὶ πόθεν ὅλως εἴρηται τέχνη, καὶ πόσαι διαφοραὶ αὐτῆς, εἴθ' οὕτως ἐφεξῆς χρήσασθαι τῇ ἐξηγήσει. Ὅτι μὲν οὖν χρησιμωτάτη ἐστὶ τῷ βίῳ ἡ τέχνη, πολλοὶ πολλάκις ἐμαρτύρησαν, ἐξαιρέτως δὲ Ἰππάρχος ὁ κωμικὸς διὰ τινος τῶν αὐτοῦ κωμωδιῶν τοῦτο δῆλον ποιεῖται, λέγων οὕτως· <fr. 2 K> πολλῷ γὰρ ἐστὶ κτῆμα τιμιώτατον Ἀπασιν ἀνθρώποισιν εἰς τὸ ζῆν τέχνη.

Εἴρηται δὲ τέχνη παρὰ τὸ τεύχω ρῆμα, παρ' ὃ ρηματικὸν ὄνομα τευχάνη, συγκοπῆς δὲ γενομένης καὶ ὑφέσεως τέχνη· ἡ παρὰ τὸ τεχνῶ τέχνη· εἰ καὶ δοκεῖ τὸ ὄνομα cesημειῶσθαι κατὰ τὴν παραλήγουσαν· οὐδὲν γὰρ τῶν εἰς $\chi\eta$ ληγόντων ὑπὲρ μίαν συλλαβὴν τῷ ϵ παραλήγεται, εἰ μὴ μόνον τὸ τέχνη, οἷον εἰπεῖν ἐστὶ λάχνη πάχνη ἄχνη· καὶ ἤτοι κατὰ τοῦτο cesημειώσθω τὸ τέχνη τῷ ϵ παραληγόμενον. Ἔστιν οὖν ἀπὸ τοῦ τεχνῶ ρήματος περισπωμένου· οὕτω γὰρ ἄμεινον λέγειν· ὥσπερ γὰρ παρὰ τὸ παχνῶ πάχνη, οὕτως παρὰ τὸ τεχνῶ τέχνη.

Τῆς δὲ καθόλου τέχνης διαφοραὶ εἰς τέσσαρες, θεωρητικὴ, πρακτικὴ, ποιητικὴ, μικτή. Καὶ θεωρητικαὶ μὲν λέγονται τέχναι ὅσαι λόγῳ μόνῳ παραδίδονται, καθάπερ <ἡ> ἀστρονομία· ὁ γὰρ ἀστρονόμος λόγῳ μόνῳ παραδίδωσι τὸν ἥλιον εἶναι σήμερον, εἰ τύχοι, ἐν <τῷ> ὑδροχόῳ. Πρακτικαὶ δὲ ὅσαι δι' ὀργάνων ἐνεργοῦσιν, ὡς ἡ στρατηγικὴ· ἐν γὰρ ταῖς παρατάξεισι δέονται κριῶν καὶ ἄλλων τῶν πρὸς τειχομαχίαν πεποιημένων· ἡ ὅσαι μέχρι τοῦ γενέσθαι ὀρῶνται τέχναι, ὡς ἡ αὐλητικὴ καὶ ἡ ὀρχηστικὴ· ἐφ' ὅσον γὰρ οὗτοι ἐνεργοῦσιν, ὀρῶνται καὶ γνωρίζονται ὄντες αὐληταὶ καὶ ὀρχησταί. Ποιητικαὶ δὲ τέχναι λέγονται, ὅσαι ὕλην

[DISCR. SCR. IN LN] 3—10 = Σ⁹ 49, 26—50, 4 || 5 δλων L || 8 δὲ om L | αὐτοῦ LN || 9 πολλῷ || πολὺ LN || 14 $\chi\eta$ om L || 15 ἄχνη — ἤτοι L, καὶ εἴ τι τοιοῦτον N || 18 πάχνω et τέχνω L || 19—2, 14 = b 722, 11—723, 9; cfr Σ⁹ 50, 31—51, 29 || 19 θεωρητικαὶ et LN || 20 Καὶ et μὲν om L || 21 μόνω N, μόνον L || 22 ἐν τῷ ὕδρ.] ἐν ὑδροχόῳ N, ὑδριχῷ L || 23 στρατιωτικὴ N || 24 ταῖς πράξει N | τῶν V, τινῶν N || 25 καὶ om L || 26 ἡ ante ὀρχ. om N

λαβοῦσαι ἀδιατύπτωτον ἐποίησάν τι πρὸς μνήμην τοῦ δημιουργήσαντος, οἶον <ῆ> ἀνδριαντοπλαστική· χαλκὸν γὰρ καὶ ὕλην ἀδιατύπτωτον λαβοῦσα ὁμοίωμά τι ἀπετέλεσεν· καὶ ἡ σκυτοτομική· σκύτος γὰρ λαβοῦσα ἀδιατύπτωτον ἐχάραξε κάττυμα. Αἱ δ' ἐκ τούτων μικταί, αἱ θεωρητικοῦ καὶ 5 πρακτικοῦ καὶ ποιητικοῦ μετέχουσιν, οἶον <ῆ> ἱατρική· κοινωνεῖ γὰρ τῷ θεωρητικῷ, ὅταν διατάτῃ τοῖς νοσοῦσι δίαίτάν τινα, τῷ δὲ πρακτικῷ, ὅταν ἐμίλῃν λαβοῦσα διορθῶται τι τῶν μελῶν τοῦ σώματος ἀσθενούντων, πάλιν δὲ τῷ ποιητικῷ, ὅταν τῇ ὕλῃ τῶν βοτανῶν χρησαμένη ἀποτελέσῃ φάρμακον. Ἡ δὲ ἀδελφή ἐστὶν ἡ γραμματική, περὶ ἧς τὰ νῦν 10 πρόκειται λέγειν· καὶ αὕτη γὰρ τοῦ μικτοῦ εἶδους ἐστίν· ὅταν <μὲν> γὰρ τὰς ἱστορίας διηγήται τοῖς νέοις, κοινωνεῖ τῷ θεωρητικῷ, ὅταν δὲ κάλαμον λαβοῦσα κτίζῃ καὶ διορθῶται τὰς μὴ εὖ ἐχούσας τῶν λέξεων, τῷ πρακτικῷ, τῷ δὲ ποιητικῷ, ὅταν τὴν ὕλην τῶν διαλελυμένων λέξεων τέχνη καὶ μέτρῳ συναρμόσῃ καὶ τέλειον κτίχον ἀπεργάσῃται. Αὕτη τοί- 15 νυν ἡ γραμματικὴ χρησιμωτάτη ἐστὶν ἐν ᾧ πανσι καὶ ῥήτορι καὶ φιλοσόφοις· πολλάκις γὰρ ἀμβολίας πολλὰς ἐπελύσατο τῇ τε τῶν χρόνων καὶ τόνων καὶ πνευμάτων ἐναλλαγῇ. Πῶς οὖν πρόξενον αὐτὴν οὖσαν τοσοῦτων ἀγαθῶν πράξεων οὐ σπουδαστέον κατορθῶσαι;

Περὶ ὄρου.

20 Ὅρος ἐστὶ λόγος καθολικὸς περιέχων τὰ περιεχόμενα· ἢ οὕτως· ὄρος ἐστὶν ὁ τὸ τί ἐστὶν ἐκάστῳ δηλῶν. Τὴν μὲν οὖν καθόλου τέχνην ἔστι διαφόρως ὀρίσασθαι· οἱ μὲν γὰρ ὀρίζονται οὕτως· τέχνη ἐστὶν ἕξις ὁδοποιητικὴ τοῦ κοινοῦ συμφέροντος· ἄλλοι δὲ οὕτως· τέχνη ἐστὶ μέθοδος ἐνεργοῦσα τῷ βίῳ τὸ συμφέρον· οἱ δὲ Στωϊκοὶ φιλόσοφοι, ὧν καὶ 25 ὁ ὄρος ἀποδεκτός, οὕτως· τέχνη ἐστὶ σύστημα ἐκ καταλήψεων συγγεγυμνασμένων πρὸς τι τέλος εὐχρηστον τῷ βίῳ. Καὶ ἄξιον δὲ ἡμᾶς μὴ ἀγνοεῖν τὰς ἐγκειμένας τῷ ὄρῳ λέξεις. «Σύστημα» γὰρ ἐστὶ τὸ πλήθος· πλήθους γὰρ θεωρημάτων καὶ οὐχ ἐνὸς μόνου θεωρήματος δεῖται ἡ τέχνη· «ἐκ καταλήψεων» τουτέστι γνώσεων, καταλαβεῖν γὰρ τὸ γινῶναι· 30 «συγγεγυμνασμένων» τουτέστι συνεζητημένων καὶ φανερώων· γυμνάσαι γὰρ τὸ εἰς φῶς καὶ γινῶνιν ἐνεργεῖν· «πρὸς τι τέλος εὐχρηστον τῷ βίῳ», ὅτι

[DISCR. SCR. IN LN] 3 σκητομική L || 4 κάττυμα N, κτήμα L || 7 ἐμίλῃν L | διορθῶται τι N, διορθοῖτό τι L | ἀσθενούν N || 10 μὲν *add* b || 11 γὰρ (*post* μὲν) om L | διηγεί L | δὲ om L || 12 τὰς μὴ εὖ N, τὰ μὴ L || 13 ὅταν τὴν N, ὅτε ἦν L || 14 μέτρῳ N, με τῷ L || 16 *post* φιλος. *add* καὶ ἱατροῖς N || 18 σπουδαστέον L, σπουδάσμεν αὐτὴν N

[DISCR. SCR. IN LNO] 19 Περὶ ὄρου LN, Θεοδοσίου περὶ ὄρου O || 21 ὁ τὸ τί ἐστὶν NO, ὅτι ἐστὶν L || 22 ἐστὶν ἕξις N, ἔστι λέξις L, ἐστὶν O || 23 κοινή N || 25 ἐγγεγυμνασμ. N || 26 *ante* τῷ *add* τῶν ἐν N; *item* v. 31 || 27—3, 5 *cfr* Σ⁹ 50, 10—22 || 28 πλήθους N, πλήθος LO | θεωρήματος Σ⁹, om LNO | ἡ N Σ⁹, om LO || 30 συγγεγυμνασμένων LO, ἐγγεγυμνασμένων N Σ⁹ | καὶ φαν. Σ⁹, om LNO | γυμνάσαι O, γυμνάσαι L, γυμνώσαι N Σ⁹ || 31 ἐνεργεῖν L Σ⁹, ἀγαγεῖν NO

πάσα τέχνη ἐπινενόηται διὰ τὸ συμφέρον. Εἰ οὖν ἐστὶ τέχνη ἐπὶ βλάβῃ, οὐκ ἔστι τέχνη αὕτη, ἀλλὰ κακοτεχνία, ὡς ἂν εἴποι τις, ὡς τοιχωρυχία καὶ τυμβωρυχία· δοκοῦσι γὰρ καὶ οἱ ταύτας ἐπιτηδεύοντες τέχνην ἐργάζεσθαι, καὶ ὡς ἔπος εἰπεῖν, εἴ τις ἄλλη ἐστὶν ἀπηγορευμένη νόμῳ, ἥς τὸ τέλος θάνατος· εἰ γὰρ ἐπὶ συμφέροντι καὶ τῇ κυστᾷ τοῦ βίου ἐπινενόηται τέχνη, αὗται δὲ τέλος ὀλέθριον ἔχουσιν, ὁμολογουμένως οὐ τέχναι μᾶλλον ἢ κακοτεχνίαι εἰσίν. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῆς τέχνης λέγειν ἐπεχειρήσαμεν. Τὴν δὲ γραμματικὴν οἱ ὀρθῶς ὀριζόμενοι τοῦτον ὀρίζονται τὸν τρόπον.

Ὅρισμός τεχνικῆς γραμματικῆς.

10

Γραμματικὴ ἐστὶ τέχνη ἕξις θεωρητικὴ καὶ πρακτικὴ τῶν παρὰ ποιηταῖς τε καὶ συγγραφεύσι, δι' ἧς ἐκάστῳ τὸ οἰκεῖον ἀποδιδόντες ἐξ ἀπείρου καταληπτὸν ποιοῦμεθα. Ἐπεξηγησώμεθα δὲ τὰς ἐγκειμένας τῷ ὄρῳ λέξεις· «θεωρητικὴν τε καὶ πρακτικὴν» τέχνην εἵπομεν τοῦ μικτοῦ εἵδους εἶναι· «τῶν παρὰ ποιηταῖς τε καὶ συγγραφεύσιν», ἐπειδὴ διακριτικὴ ἐστὶ πάσης Ἑλληνικῆς φωνῆς ἐμμέτρου τε καὶ πεζῆς. Τὸ λείπον δὲ τοῦ ὄρου, ἐπειδὴ ταύτης τῇ ἀναλογίᾳ χρώμενοι καὶ κανονίζοντες τὸ ἄπειρον πλήθος τῶν λέξεων δι' ὀλίγου εὐδιάγνωστον ποιοῦμεθα.

172 v

Εἴρηται δὲ γραμματικὴ ἐκ τῶν γραμμάτων, οὐ τούτων μέντοι τῶν γραμμάτων, ἀλλὰ τῶν συγγραμμάτων· ἡ γραμματικὴ γὰρ περὶ αὐτὰ καταγίνεται· οὕτω γὰρ καὶ Καλλιμάχος σύγγραμμα βουλόμενος εἰπεῖν ἐχρήσατο (epigr. 25 Sch) ἀλλὰ Πλάτωνος «Ἐν τὸ περὶ ψυχῆς γράμμ' ἀναλεξάμενος. Τὸ πρότερον δὲ κριτικὴ ἐλέγετο, καὶ οἱ ταύτην μετιόντες κριτικοί· Ἀντίδωρος δὲ τις Κυμαῖος συγγραφάμενος λέξιν ἐπέγραψεν «Ἀντιδώρου γραμματικοῦ λέξις», καὶ ἐκ τούτου ἢ ποτὲ κριτικὴ γραμματικὴ λέλεκται, καὶ γραμματικοὶ οἱ ταύτην μετιόντες.

174 v

Δεῖ δὲ ἀναγκαίως πρὸ τῆς καθόλου παντὸς βιβλίου εἰσβολῆς τὰ ἕξ κεφάλαια ζητεῖν ταῦτα καὶ αὐτὰ ἀναγκαῖα ὄντα, ἐπιγραφὴν, συγγραφέα, σκοπόν, χρήσιμον, τάξιν, τέλος. Ἐπιγραφὴν μὲν, ἵνα εὐρόντες «περὶ ὀνομάτων» μὴ ζητῶμεν περὶ ῥημάτων· συγγραφέα δὲ, ἵνα τὸ ἀξιοπίστον ἢ τὸ μὴ τοῦ συγγραψαμένου καταλάβωμεν· τοῦτο δὲ διὰ τὰ ψευδεπί-

[DISCR. SCR. IN LNO] 2 οὐκ ἔστι NO Σ⁹, οὐκέτι L | ὡς — τις om Σ⁹ | ὡς (ante τ.) Σ⁹, om LNO || 4 ἔπος Σ⁹, om LNO | νόμῳ LN, μῶμῳ O, τῷ βίῳ Σ⁹ | ἥς Σ⁹, ὡν LNO || 5 εἰ N, εἰς LO | τῷ συμφ. N | ἐπινενόηται N, ἐπινενόητε L, ἐστὶν ἢ O || 6 ὁμολογουμένως N, ὁμολογῶ ὡς LO || 7 περὶ N, ἐπὶ LO || 10 Ὅρισμός — γραμματικῆς L, ὁρος τέχνης γραμματικῆς N, spatium 25—30 litter. O || 11 πρακτικὴ LN, ποιητικὴ O || 12 post συγγραφ. add ὡς ἐπιτοπολὺ λεγομένων N || 14 εἵπομεν p. 2, 4 || 17 ταύτης N, ταύτης L, καὶ αὐτῆς O || 19 οὐ — καταγίν. (20) om L || 20 ἀλλὰ — καταγίν. om O || 22 ἀλλ' ἐν τῇ Πλάτωνος τὸ LO, Πλάτωνος ἐν τῷ N || 24 Ἀντιδώρος N, Ἀντιδώρος LO | Κυμαῖος LO, Κόμμεως N || 25 Ἀντιδώρου N, Ἀνταγδώρου L, Ἀντοδώρου O; cfr Clem. Alexandr. Strom. I p. 309 (Heins.) | ἢ ποτὲ N ποτὲ ἢ LO || 27—4, 19 cfr Σ⁹ 54, 13—55, 31

γραφα τῶν βιβλίων, ὡς ἔχει ἡ ᾿Ασπὶς ᾿Ησιόδου· ἐτέρου γάρ ἐστιν, ἐπιγραφῇ δὲ καὶ ὀνομασίᾳ ἐχρήσατο τῇ τοῦ ᾿Ησιόδου, ἵνα διὰ τῆς ἀξιολογίας τοῦ ποιητοῦ ἄξιον κριθῇ ἀναγνώσεως· σκοπόν, ἵνα τὴν ὁρμὴν τοῦ συγγραψαμένου καταλάβωμεν· ἔστι δὲ σκοπὸς προκατάληψις ψυχῆς
 5 προτυπούσης τὸ προτεθέν, ἐκ μεταφορᾶς τῶν τοξοτῶν τῶν πρότερον μὲν στοχαζομένων τὸν τόπον, εἶθ' οὕτω τὸ βέλος ἐπιπεμπόντων· χρησιμον, ἵνα εἰ βιωφελὴς ἐστὶν ἡ συγγραφή μάθωμεν· τάξιν, εἰ εὐτάκτως σύγκειται τὰ τοῦ συγγράμματος· τέλος, εἰ καὶ μέχρι τέλους τὰ τοῦ σκοποῦ προηνέγκατο· πολλοὶ γὰρ ὁρμήσαντές τι συγγράψαι καὶ μὴ ἐφικνούμενοι, ἄλλ' ἐν μέσῳ γενόμενοι, ὥσπερ ἐπὶ κλύδωνος τῷ μεγέθει τοῦ
 10 ἐγχειρήματος ἀπεπνίγησαν.

Ὅτι δὲ ταῦτα τὰ κεφάλαια τὰ ἔξ ἔχει, καὶ αὐτὴ ἡ εἰςβολὴ τοῦ βιβλίου δηλοῖ. Ἐπιγραφὴν μὲν «περὶ ὀκτῶ μερῶν τοῦ λόγου»· συγγραφέα δὲ Διονύσιον τὸν Θρᾶκα, εἰς δὲ τῶν τεχνικῶν γραμματικῶν οὗτος·
 15 σκοπὸν τὸ πρὸς εἰσαγομένους γράφειν· χρησιμον, ὅτι διὰ τῶν μερῶν τοῦ λόγου καὶ τῆς τούτων ἐναρμονίου πλοκῆς τὸ εὖ λέγειν καὶ τὸ εὖ γράφειν, ὅπερ ἐστὶ τῆς γραμματικῆς κατόρθωμα, παιδευόμεθα· τάξιν, ὅτι αὐτῷ εὐτακτος πᾶσα ἡ διδασκαλία· τέλος, ὅτι μέχρι τοῦ συμπεράσματος διεξέρχεται τὰ τῆς ὑποθέσεως ἢ τὰ τοῦ σκοποῦ.

20 Ζητεῖται δὲ ἐνταῦθα, τίνος ἕνεκα τῶν τεχνικῶν διαφόρως ἀρξαιμένων — οἱ μὲν γὰρ ἀπὸ μερῶν λόγου, οἱ δὲ ἀπὸ λέξεως, οἱ δὲ ἀπὸ συλλαβῆς, οἱ δὲ ἀπὸ στοιχείου, οἱ δὲ ἀπὸ φωνῆς, ὡς καὶ Ἀπολλώνιος ὁ Δύσκολος — οὗτος ἀπάντων μόνος <ταῦτα> παρὲς ἀπὸ τοῦ περὶ γραμματικῆς ἤρξατο. Λεκτέον οὖν ὅτι σκοπὸν ἔχων πρὸς εἰσαγομένους γράφειν καὶ
 25 εἰδῶς, ὅτι ἐκεῖνοι αὐτῇ πρώτῃ τῇ γραμματικῇ ἐντυγχάνουσιν, ἀναγκαῖον ψήθη πρὸ πάντων περὶ ταύτης τὸν λόγον ποιήσασθαι, ἵνα μάθωσι τί ἐστὶ γραμματικὴ, πρὸς παίδευσιν, πρὸς ἔργον, καὶ τὰ ταύτης θεωρήματα, ἵνα γνόντες κριτικώτερον ἀκροάσωνται περὶ τῆς τῶν μερῶν τοῦ λόγου διδασκαλίας. Ἀρχόμενος τοίνυν ὁ Διονύσιος τῆς γραμματικῆς ὁρίζεται
 30 αὐτὴν ὥσπερ ἔχει τὸ βιβλίον.

Ἐτέρως τὰ προλεγόμενα.

Νόμον ἴδιον ἐνόμιζαν οἱ παλαιοί, διὰ τῆς τῶν λόγων ἐξετάσεως ἀποκαθαίρειν τὸ διδακτὸν τῆς περὶ αὐτὸ ψευδολογίας τε καὶ περιττό-

[DISCR. SCR. IN LNO] 1 ἐτέρου — ᾿Ησιόδου (2) om O || 5 προτυπούσης LN, προσκοπούσης O | προτεθέν N, προστεθέν LO || 7 εὐτάκτως N, εὐκτικῶς LO || 8 συγγράμμ. LN, γράμματος O || 9 ἐφικνούμ. N, ἀφικνούμενοι LO || 10 ἀλλ' ἐν μ. γεν. om L | γινόμενοι N, γινόμενοι O || 13 ὀκτῶ L, om NO | τοῦ LN, om O || 18 αὐτῷ εὐτακτος L, αὐτοεὐτακτος NO || 20 τεχνικῶν LO, τεχνογράφων N || 21 τοῦ λόγου N | οἱ δὲ ἀπὸ λέξεως NO, om L || 23 ἀπάντων LO, τὰ πάντα N | τοῦ περὶ O, τοῦ L, τῆς N || 25 ὅτι ἐκεῖνοι LO, τί ἐκεῖνοις πρὸ τῶν ἄλλων μαθεῖν ἀναγκαῖον N || 33 διδακτὸν LO, διδακτικὸν N | περὶ — τε LO, ταυτολογίας N

τητος. Πρὸ τῆς οὖν κατὰ μέρος ἐξηγήσεως τῆς τέχνης ὀφείλομεν διὰ τῶν προοιμίων παριστᾶν καὶ σημαίνειν αὐτὸ τοῦτο, τί ἐστὶ τέχνη, καὶ πόθεν ὠνόμασται τέχνη, καὶ εἰς τί λυσιτελεῖς τῷ βίῳ παρείληπται τὸ τῆς τέχνης ὄνομα. "Οτι μὲν οὖν χρήσιμος παντὶ τῷ βίῳ τῶν ἀνθρώπων <ή> 5 τέχνη — τέχνην δὲ λέγω τὴν καθολικὴν — ἐκ πολλῶν καὶ ἄλλων ἔστιν ἀποδείξει· καὶ ὁ κωμικὸς δὲ Ἰππαρχος μάρτυς τούτου γεγένηται· φησὶ γὰρ ἔν τινι τῶν αὐτοῦ κωμωδιῶν <fr. 2 K> πολλῶν γὰρ ἐστὶ κτῆμα τιμιώτατον "Απασιν ἀνθρώποις εἰς τὸ ζῆν τέχνη. Καὶ ἐπέδει- 10 ξεν διὰ τούτου, ὅτι πᾶσα τέχνη τὸ τέλος ἐπὶ τι χρήσιμον ἔχει· ὀνομά- σας οὖν τέχνην καὶ τὸ πέρας ἀπεφηνάμεν χρηστόν· ἐκείναι γάρ, ὅσαι τὸ τέλος οὐκ ἐπὶ τι χρήσιμον ἔχουσι, κακοτεχνίαι ἢ ματαιοτεχνίαι ἂν καλοῖντο· οἷον κακοτεχνίαν μὲν ἂν καλέσαιμεν τὴν τῶν γοήτων, ματαιο- 15 τεχνίαν δὲ τὴν τῶν ψηφοποικτῶν μέθοδον.

Ἐπεὶ τοίνυν τὴν γραμματικὴν τέχνην ὀνομάζομεν, ὀφείλομεν δεῖ- 20 ξαι, εἴ περ τὸ πέρας αὐτῆς λυσιτελεῖς ἐστὶ τῷ βίῳ, ἵνα εἰ μὲν τὸ τοι- οῦτον ἀποδείξωμεν, εἰκότως ἂν αὐτὴν τέχνην ὀνομάσαιμεν· εἰ δὲ μή γε, περιττὸν ἄρα τὸ ταύτην τέχνην καλεῖσθαι. Εἴρηται τοίνυν τέχνη παρὰ τὸ τεύχω, τὸ κατασκευάζω· ὥσπερ γὰρ ἀπὸ τοῦ παχνῷ πάχνη, οὕτω καὶ ἀπὸ τοῦ τεύχω γίνεται τέχνη· ἄλλοι δὲ ἀπὸ τοῦ <τεύχω> 25 τευχάνη, <καί> κατὰ συγκοπὴν τοῦ ᾱ στοιχείου <καὶ ἐκθλίψει τοῦ ῡ> γίνεται τέχνη. "Οτι μὲν οὖν τὸ πέρας τῆς γραμματικῆς ἐστὶ λυσιτελεῖς τῷ βίῳ, δῆλον καταφαίνεται, εἴ γε καὶ διὰ τῆς τῶν τόνων διαφορᾶς καὶ τῶν πνευμάτων καὶ τῆς γραφῆς καὶ τῶν στιγμῶν τὰ σημαίνόμενα τῶν λογικῶν δείκνυσι τεχνῶν· οὐκοῦν ἄρα εἰ ταυτὰ ἐστὶν αὐτῆς ἴδια, δι' ὧν πᾶσα λογικὴ κατορθοῦται τέχνη, ἐκ τούτου δῆλον ὅτι χρήσιμος 30 τῷ βίῳ καθέστηκεν ἡ γραμματικὴ· οὔτε γὰρ φιλοσοφίαν τις οὔτε ἰατρι- κὴν οὔτε ἄλλην λογικὴν κατορθώνει τέχνην, εἰ μὴ διὰ τῆς γραμματικῆς. Οἶδε γὰρ πολλάκις διάφορον τόνον διάφορον ἀποτελεῖν σημαίνόμενον, οἷον ἄλλο τί ἐστὶ τὸ πρωτότοκος τὸ προπαροξυνόμενον καὶ ἄλλο τὸ παροξυνόμενον· τὸ μὲν γὰρ προπαροξυνόμενον τὸν παῖδα δηλοῖ, τὸ 35 δὲ παροξυνόμενον τὴν τεκοῦσαν· καὶ πάλιν ἄλλο ἐστὶ φορός καὶ ἄλλο φόρος· φορός μὲν γὰρ ἐστὶν ἄνεμος, ὡς ἐπὶ ἐνεργείας ὁ φέρων τὴν ναῦν, φόρος δὲ ὁ φερόμενος· καὶ τροχός μὲν ἐστὶν ὁ τρέχων, τρόχος δὲ ὁ τρεχόμενος· ἰδοὺ τοίνυν δέδεικται, ὅτι διάφορος τόνος διάφορον ἀποτελεῖ σημαίνόμενον. Ἀλλὰ καὶ γραφὴ· τὸ παιδίον ὅτε μὲν διὰ τῆς 35 αἰ διφθόγγου, σημαίνει τὸν παῖδα, ὅτε δὲ διὰ τοῦ ε̄, σημαίνει τὴν γῆν· τὸ καινὸν ὅτε μὲν διὰ τῆς αἰ διφθόγγου, σημαίνει τὸ νέον καὶ παρὰ-

[DISCR. SCR. IN LNO] 3 εἰς τί LN, εἴ τι O || 4 ἡ h, om LNO || - 7 ἑαυτοῦ O, αὐτοῦ LN | πολλῶν] πολὺ LNO || 8 ἐπέδειξεν L, ἀπέδειξεν NO || 9 ἔχει] ἔχουσα L, ἀποδείκνυται O, ἐπιδείκνυται N | ὀνομάσας] ὠνόμασα LNO || 18 πα- 30 χνῷ NO, πάχνω L || 19 γίνεται O, om LN || 25 κατορθοῦται NO, διορθοῦ- 35 ται L || 28 πολλάκις — οἷον (29) N, πολλά οἷον L, πολλά O || 32 μὲν om L | ὡς om L || 35 γραφὴ N, γραφῇ LO || 37 καὶ παράδ. Q, om LN

- δοξον, ὅτε δὲ διὰ τοῦ Ἐ, τὸ μάταιον· τὸ τρίς ὅτε μὲν διὰ τοῦ Ἰ, σημαίνει ἐπίρρημα τὸ τρίτον, ὅτε δὲ διὰ τῆς εἰ διφθόγγου, σημαίνει πλήθος, οἷον τρεῖς ἄνδρες καὶ τρεῖς βόες καὶ τρεῖς ἵπποι· ἰδοὺ πάλιν δέδεικται, ὅτι διάφορος γραφὴ διάφορον ποιεῖ σημαίνόμενον. Πολλάκις
 5 δὲ καὶ πνεύματος διαφορὰ διάφορον ἀπεργάζεται σημαίνόμενον· οἷον τὸ οἶος ὅτε μὲν ψιλοῦται, σημαίνει τὸ μόνος, ὅτε δὲ δακύνεται, σημαίνει τὸ ὁποῖος· ὡσαύτως καὶ ἡ αὐτόν ἀντωνυμία ὅτε μὲν ψιλοῦται, σημαίνει ἀπλὴν ἀντωνυμίαν, οἷον «αὐτὸν ἠδίκησεν ἄλλος», ὅτε δὲ δακύνεται, σημαίνει ἀντωνυμίαν σύνθετον, οἷον ἑαυτόν. Ἰδοὺ δὲ καὶ στιγμὴ διάφορον
 10 ποιεῖ σημαίνόμενον, ὡς ἔχει τὸ <Λ 625> τὴν ἄρετ' ἐκ Τενέδοιο γέρων, ὅτε πέρσεν Ἀχιλλεύς· εἰ μὲν γὰρ ὑποστίζω εἰς τὸ γέρων, νοεῖται τὸ γέρων κατὰ τοῦ Νέστορος, καὶ ὀρθῶς ποιούμεν· εἰ δὲ ὑποστίζω εἰς τὸ Τενέδοιο καὶ εἶπω «γέρων ὅτε πέρσεν Ἀχιλλεύς», ἀκατάλητον τὸ νόημα, καὶ Ἀχιλλέα γέροντα δείκνυμι, ὅπερ οὐκ ἔστιν. Εἰ
 15 οὖν ταῦτα ἰδιά ἐστὶ τῆς γραμματικῆς, τόνοι καὶ γραφαὶ καὶ πνεύματα καὶ διαστολαί, ἔξ ὧν τὴν κατάληψιν τῶν νοημάτων ἔχομεν, οὐκοῦν ἄρα χρήσιμος τῷ βίῳ καθέστηκεν ἡ γραμματικὴ, καὶ εἰκότως ἂν τέχνη καλοῖτο. Ἀποδέδεικται τοίνυν ὅτι τέχνη ἡ γραμματικὴ. Εἶπωμεν δὲ τὸν ὅρον τῆς καθολικῆς τέχνης.
- 20 Τί ἐστὶ τέχνη; Τέχνη ἐστὶ σύστημα ἐκ καταλήψεων συγγεγυμνασμένων πρὸς τι τέλος εὐχρηστον τῶν ἐν τῷ βίῳ. Ἔστι δὲ καὶ ἄλλως ὀρίσασθαι· μέθοδος ἐνεργούσα τῷ βίῳ τὸ συμφέρον. Διαφέρει δὲ τέχνη ἐπιστήμης καὶ ἐμπειρίας, ὅτι ἡ μὲν τέχνη κατὰ τι ἀτελεστέρα καθέστηκεν, οἷον ἡ ἰατρικὴ καὶ ἡ ῥητορικὴ καὶ ἡ γραμματικὴ, ἡ δὲ ἐπιστήμη
 25 τελειοτάτη καθέστηκεν, ὡς ἡ τῶν φιλοσόφων καὶ ἡ τῶν γεωμετρῶν. Καὶ γοῦν ὁ ὅρος τῆς ἐπιστήμης τὸ ἄπταιστον αὐτῆς δείκνυσιν· ἐπιστήμη γὰρ ἐστὶ κατάληψις ἄπταιστος ὑπ' ὀρθοῦ λόγου· ἔστι δὲ καὶ ἄλλως ὀρίσασθαι· σύστημα ἀσφαλὲς ἀπὸ τοῦ ἐστηκότος τι μεθοδεύουσα. Ἐμπειρία δὲ ἐστὶν ἡ ἄλογος τριβή· καὶ ἄλλως· ἐμπειρία ἐστὶν ἡ τῶν πολλάκις καὶ
 30 ὡσαύτως ὀφθέντων τήρησις καὶ μνήμη.

Μέμφονται οὖν τινες τῷ Διονυσίῳ, διὰ τί τὴν γραμματικὴν ἄλογον τριβὴν ἐκάλεσε, τὴν πάσης τέχνης λογικῆς μητέρα. Ἔστι δὲ ἀπολογῆσθαι ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ λέγειν, ὅτι ἐμπειρίαν νῦν εἶπεν οὐ τὴν ἄλογον τριβὴν, ἀλλὰ τὴν γνῶσιν καὶ τὴν εἶδσιν. Λέγεται γὰρ ἐμπειρία καὶ ἡ
 35 γνῶσις, ὥσπερ καὶ παρ' Εὐριπίδῃ <Phoen. 531—533>

[DISCR. SCR. IN LNO] 2 πλήθος — ἵπποι (3) Ο, ὄνομα τὸ τρεῖς, ὅτε δὲ καὶ περιπαῖται, σημαίνει τὸ πολλοὺς LN || 6 σημαίνει τὸ μ. — ψιλοῦται (7) om N || 7 ὡς. καὶ Ο, om L || 9 οἷον ἑαυτόν L, αὐτοπαθῆ τὴν ἑαυτόν ἀντωνυμίαν Ο, αὐτοπάθητον τὸ ἑαυτόν ἠδίκησεν N || 11 ὅτε πέρσεν LN, ὅτ' ἔπερσεν Ο; item v. 13 || 18 εἶπωμεν N, εἶπομεν LO || 19 καθόλου N || 20 ἐγγεγυμνασμ. N || 21 τῶν ἐν NO, om L || 22 τὸ NO, εἰς τὸ L || 24 οἷον — καθέστηκεν (25) L, om NO || 25 καὶ ἡ καὶ αἱ Ο, καὶ LN || 27 ἀπὸ ὀρθοῦ N | δὲ NO, γὰρ L || 29 ἡ (ante τῶν) om LN || 30 ὀφθ. πραγμάτων τήρησις τε καὶ μν. N || 32 Ἔστι δὲ NO, καὶ ἔστιν L

ὦ τέκνον, οὐχ ἅπαντα τῷ γήρᾳ κακά,
 ἔτεόκλεες, πρόσεστιν, ἀλλ' ἡμπεριία
 ἔχει τι λέξαι τῶν νέων σοφώτερον,

τουτέστιν ἡ γνῶσις καὶ ἡ εἰδησις. Ἐνθεν τινὲς ἐκφεύγοντες τὸν τοιοῦτον ὅρον ἕτερον ὅρον ἀποφαίνονται τῆς γραμματικῆς, λέγοντες· γραμματική ἐστὶ τέχνη ποιητική τε καὶ θεωρητική τῶν παρὰ ποιηταῖς τε καὶ συγγραφεῖσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ λεγομένων, ἐξ ἧς ἐκάστῳ τὸ οἰκεῖον ἀποδιδόντες ἐξ ἀπείρου καταληπτὸν ποιοῦμεθα. Τῶν γὰρ τεχνῶν αἱ μὲν εἰσι ποιητικάί, αἱ δὲ πρακτικάί, αἱ δὲ θεωρητικάί, αἱ δὲ μικταί· καὶ ποιητικάί μὲν οὖν εἰσιν ὅσαι ὕλην τινὰ λαβοῦσαι κατασκευάζουσιν, ὃ καὶ μετὰ ταῦτα ὁράται, οἷον ἡ ἀνδριαντοπλαστική, ἡ τεκτονική, ἡ λαοξοική· πρακτικάί δὲ εἰσιν ὅσαι ἅμα τῷ γενέσθαι ἀπόλλυνται, οὐδὲν ἔχοντες ἑαυτῶν καταλιμπάνουσαι, ὡς ἡ αὐλητική καὶ ἡ τῶν ὀρχηστῶν· θεωρητικάί δὲ <εἰσιν> ὅσαι τῇ διανοίᾳ θεωροῦνται, οἷον <ἡ> ἀστρονομία· μικταὶ δὲ εἰσιν ὅσαι ἀμφοτέρων μετέχουσιν, οἷον <ἡ> ἰατρική· αὕτη γὰρ μετέχει καὶ τοῦ ποιητικοῦ <καὶ τοῦ θεωρητικοῦ>· καὶ ποιητικὸν μὲν αὐτῆς ἐστὶ τὸ χειρουργικόν, θεωρητικὸν δὲ αὐτῆς τὸ διαγινώσκειν τὰ πάθη διὰ τῶν σφυγμῶν καὶ τῶν ἄλλων. Σκοπήσωμεν οὖν τὴν γραμματικὴν ὑπὸ ποῖον τούτων ἀνάγεται. Φαμέν καὶ αὐτὴν εἶναι μικτήν· ἐν μὲν γὰρ τῷ στίζειν ἀποτελῶ τι καὶ πράττω, τὸ δὲ τεχνολογεῖν θεωρητικὸν καὶ τὸ τῆς μεθόδου τῶν κανόνων· καὶ διὰ τοῦτο αὐτὴν ἀπεφώνησαντο τέχνην ποιητικὴν τε καὶ θεωρητικὴν.

Γινώσκειν δὲ χρὴ ὅτι τὸ παλαιὸν ἡ γραμματικὴ κριτικὴ ἐκαλεῖτο παρὰ τὸ κρίνειν τὰ ποιήματα· Ἀντίδωρος δὲ τις γραμματικὸς γραμματικὴν αὐτὴν ὠνόμασε παρὰ τὴν γνῶσιν τῶν γραμμάτων. Γράμματα δὲ καλοῦνται καὶ τὰ συγγράμματα καὶ τὰ ἀπομνημονεύματα καὶ πάντα τὰ λογικὰ ἐπιτηδεύματα. Ἐπεὶ τοίνυν δεῖ τὸν γραμματικὸν παντὸς ἅπτεσθαι λογικοῦ ἐπιτηδεύματος καὶ πάντα ἐξηγεῖσθαι τῇ συντάξει, οὐ μὴν τῇ θεωρίᾳ, τούτου ἕνεκεν γραμματικὴν αὐτὴν ἐκάλεσεν.

Προλεγόμενα τῆς τέχνης Διονυσίου.

30

Ἡ τέχνη <ἐστὶ> πρᾶγμα χρεωδέστατον τῷ βίῳ τῶν ἀνθρώπων· ἀπαλλάττει γὰρ ἡμᾶς πάσης ῥαθυμίας καὶ ἀργίας, καὶ τὸν βίον κοσμεῖ τοῖς ἐφ' ἑαυτῆς ἀγαθοῖς· δι' αὐτῆς γὰρ ἐπενοήσαμεν καὶ οἴκους εἰς ὄμβρων ἀποφυγὴν καὶ τείχη οἰκοδομεῖν πρὸς σωματίων φυλακὴν καὶ

[DISCR. SCR. IN LNO] 1 γήρᾳ βίῳ LNO || 2 ἀλλ' ἡμπεριία LNO || 6 τε NO, om L || 9 αἱ δὲ θ. αἱ δὲ μ. N, om LO || 11 λαοξοική LO, λαξευτική N || 13 ὀρχηστικῶν L, ὀρχηστικῶν NO || 17 διὰ L, om NO || 20 τὸ (ante τῆς) om L || 22 θεωρ. τε καὶ ποιητ. N || 24 Ἀντίδωρος N, Ἀντιόδωρος LO | γραμματικὸς] ὅς κόμμεως (sic) συνέγραψε λέξιν καὶ ἐπέγραψεν Ἀντιδώρου γραμματικοῦ λέξις N; cfr p. 3, 24 || 25 δὲ LN, γὰρ O || 31 Ἡ L, om NO || 32 πάσης LN, ἀπὸ πάσης O | ῥαθ.] ταραχίας N || 33 ἀφ' ἑαυτοῦ N | εἰς — τείχη (34) NO, om L

ἀσφάλειαν, καὶ πάντα τὰ χρειώδη τῷ βίῳ καὶ ἀγαθὰ ἡ τέχνη κατεργάζεται. Καὶ τις κωμικὸς Ἱππαρχος καλούμενος εἶπε <fr. 2 K> πολλῶν γάρ ἐστι κτῆμα τιμιώτατον Ἄπασιν ἀνθρώποισιν εἰς τὸ ζῆν τέχνη. Εἴρηται δὲ τέχνη παρὰ τὸ τεύχω, τὸ κατασκευάζω, τευχάνη, 5 καὶ τέχνη μετὰ συσκοπῆς καὶ ἀφαιρέσεως τοῦ ὕ· εἰ δὲ θέλεις κάλλιον αὐτὴν μαθεῖν πόθεν εἴρηται, ὥς παρὰ τὸ παχνῷ πάχνη, οὕτω καὶ παρὰ τὸ τεχνῷ τέχνη.

Μάθωμεν δὲ πρῶτον τί ἐστὶν ὄρος, καὶ τί ἐντέλεια ὄρου, καὶ τί ὑγεία ὄρου, καὶ τότε ὀρισώμεθα τὴν γραμματικὴν τέχνην· πῶς γὰρ ὀρι- 10 ζώμεθα αὐτὴν, μὴ εἰδότες πρῶτον τί ἐστὶν ὄρος. Ὅρος τοίνυν ἐστὶν ὁ τὸ ὄν τί ἐστὶ σημαίνων, οἷον «ἄνθρωπός ἐστι ζῶον λογικὸν θνητὸν νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν»· «ζῶον» μὲν οὖν κοινῇ πᾶν τὸ ζῶης μετέχον· οὐδὲ γὰρ ἄνθρωπος μόνος ζῶον, ἀλλὰ καὶ λέων καὶ ἰχθὺς καὶ πάντα ὅσα ζῶης μετεilhφασι καὶ δύνανται ζῆσαι· εἰπὼν δὲ «λογικόν» 15 ἀπεμέρισας αὐτὸν τῶν ἀλόγων ζῶων· κατὰ τοῦτο γὰρ διαφέρομεν τῶν ἀλόγων ζῶων, καθὼς λόγῳ κυβερνώμεθα· «θνητόν» δὲ ὀρισάμενος ἀπεμέρισας ἡμᾶς τοῦ ἀθανάτου, τουτέστι τῶν ἀγγέλων· καὶ ὁ ἄγγελος γὰρ ζῶον καὶ λογικὸν καὶ ἀθάνατον· «νοῦ» δὲ «καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν» πρὸς διαφορὰν τῶν δαιμόνων· φασὶ γὰρ αὐτοὺς λογικοὺς εἶναι, μήτε δὲ ἐπι- 20 στήμης μήτε νοῦ δεκτικούς, καθάπερ διδασκόμεθα ἡμεῖς καὶ παιδευόμεθα. Ὑγεία δὲ ὄρου ἡ ἀναστροφή, οἷον ὅταν εἴπω «τί ἐστὶν ἄνθρωπος; ζῶον λογικὸν θνητὸν νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν», καὶ ἀντιτρέψας ἔρωμαι «τί ἐστὶ ζῶον λογικὸν θνητὸν νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν;» καὶ πάλιν εὐρεθῇ «ἄνθρωπος». Ὅταν δὲ ἐν τῇ ἀναστροφῇ μὴ ὑγιῶς ἔχωσιν οἱ ὄροι, 25 οὐκέτι οὐδὲ συνίστανται· ἐὰν γὰρ ὀριζόμενος τὸν ἄνθρωπον εἴπω «ἄνθρωπός ἐστιν ψὶ παρέπεται τὸ ὀρθὸν καὶ τὸ περιπατητικόν», ἔρχομαι ἀντιτρέψαι τὸν ὄρον καὶ λέγω «εἴ τι οὖν ὀρθὸν περιπατεῖ, τοῦτο ἄνθρωπος»· καὶ μὴν καὶ λέοντες καὶ ἄλλα περιπατοῦσιν ὀρθά, καὶ οὐκέτι ὑγιῆς ἔσται ὁ ὄρος· ὥστε ἡ ἀναστροφή ὑγεία ἐστὶν ὄρου.

30

Ὅρισμός τεχνῆς καὶ ἐρμηνεία.

Ὅρισώμεθα οὖν τὴν τέχνην, μαθόντες τί ἐστὶν ὄρος, καὶ τί ὑγεία ὄρου. Τέχνη ἐστὶ σύστημα ἐκ καταλήψεων συγγεγυμνασμένων πρὸς τι [DISCR. SCR. IN LNO] 1 τὰ NO, om L || 2 πολλῶν] πολὺ LNO || 4 παρὰ — τέχνη (7)] ὡς ἀνωτέρω διελήφεται O; vide p. 1, 11—18; 5, 17—21 | ἀπὸ τοῦ τεύχῳ παρασκ. L || 6 πάχῳ et 7 τέχῳ L || 11 τὸ ὄν τί ἐστὶ O, τὸ ὄν τι L, τὸ τί ἐστὶ N || 13 μόνος LO, μόνον N || 15 ἀπεμέρισε N; item v. 16 | αὐτὸν L, αὐτὸ ἀπὸ O, αὐτὸ ἐκ N | τῶν ἀλόγων ζῶων O, τοῦ ἀλόγου ζῶου LN || 17 τουτέστι — ζῶον (18) V, νοῦ γὰρ ἀθάνατον ζῶον, ὃ ἐστὶ τὸν θεὸν LNO || 19 ἀντιδιαφορὰν N || 21 δὲ N, γὰρ LO || 22 καὶ ἀντ. — δεκτ. (23) V, ἄνθρωπος N, om LO | ἔρωμαι R. Schneider, ἐρῶ V || 23 εὐρεθῇ LN, εὐρέθη O || 24 ὅταν h, ὡς ἂν LO, ἂν N | ἔχωσιν N, ἔχουσιν LO || 25 οὐκέτι N, οὐκ ἔτι O, οὐκ ἔστι L || 26 ὀρθὸν κ. τὸ περιπ. LO, ὀρθοπεριπατητικὸν N || 27 ἀντιτρέψαι N, ὑποστρέψαι LO | ante ἄνθρ. add καὶ NO || 30 ἐρμηνεία NO, ἐρμηνεῖαι L || 32 ἐγγεγυμνασμ. N; item p. 9, 11

τέλος εὐχρηστον τῶν ἐν τῷ βίῳ. «Cύστημα» μὲν οὖν ἡ τέχνη, ὅτι οὐκ ἔστι τέχνη μονοειδής, ἀλλ' ἐκ διαφόρων πολλῶν συνίστανται αἱ τέχναι· οὐδὲ γὰρ ὁ μόνον ξέσαι εἰδῶς οὗτος καὶ τέκτων, ἀλλ' εἰ μὴ καὶ τρυπῆσαι καὶ κολλῆσαι καὶ ἀρμόσαι εὖ οἶδεν, οὐκ ἂν εἴη τέκτων, οὔτε ὁ μόνον εἰδῶς ξέσαι λαοξόος, ἀλλ' ὁ καὶ γυψῶσαι καὶ συναρμόσαι καὶ ἀπο- 5 ξέσαι· διὰ τοῦτο μὲν οὖν σύστημα τέχνη. «Ἐκ καταλήψεων» δέ, οἰονεὶ ἐκ γνῶσεων· οὐδὲ γὰρ ἀπ' ἀρχῆς ὡς εἰς γεγονάσιν αἱ τέχναι· κατελάβετο γὰρ ὁ δεῖνα πρὸ πολλοῦ χρόνου τὸ τρυπᾶν, καὶ ὁ δεῖνα τὸ ξέειν, καὶ παραδédωκε τοῖς μεθ' ἑαυτόν, καὶ ὁ δεῖνα τὸ πρίζειν, καὶ οὕτως ἕξ ἐνός εἰς ἓνα συμπεραιούμεναι αἱ τέχναι τὸ τέλειον κατειλήφασιν. 10 «Cυγγεγυμνασμένων» δέ, οἰονεὶ δεδοκιμασμένων· ἕως γὰρ νῦν δοκιμάζονται καὶ λεπτότεραι αὐτῶν καὶ ἀκριβέστεραι αἱ τέχναι προέρχονται. «Πρὸς τι» δέ «τέλος εὐχρηστον τῶν ἐν τῷ βίῳ», ἐπειδὴ δεῖ πᾶσαν τέχνην ὀνομάζεσθαι ἐκ τοῦ τὸ τέλος ἔχειν βιωφελές καὶ χρήσιμον· οἷον χαλκευτικὴ μὲν καὶ τεκτονικὴ καὶ γεωργικὴ πρὸς ὠφέλειαν τοῦ βίου 15 συνέστησαν· αὕτη μὲν <γὰρ> ἡ γεωργικὴ τὰ ἀπὸ γῆς ἀγαθὰ πορίζει, αἱ δὲ τὰ πρὸς ἀσφάλειαν ἐπινοοῦσιν· ὡς εἴ γε πᾶσα τέχνη μὴ ἔχοι τὸ τέλος χρεῖῳδες τῷ βίῳ καὶ ὠφέλιμον, οὐκ ἔστι τέχνη, ἀλλὰ κακοτεχνία ὀνομάζεται· κυβευτικὴ γοῦν καίτοι λεπτομερὴς οὖσα καὶ ἀκριβής, οὐκ ἂν λεχθεῖν τέχνη, ὅτι πολλοὺς τῶν ἰδίων ἐστέρησε καὶ τὸ τέλος ἐπι- 20 βλαβὲς τοῖς κεκτημένοις ἔχει· καὶ γοητευτικὴ καθὸ τὸ τέλος οὐκ εὐχρηστον ἔχει, καὶ αὕτη κακοτεχνία ὀνομάζεται.

Μάθωμεν δὲ τί ἐστὶν ἐπιστήμη, καὶ τί ἐμπειρία, καὶ τί πείρα, καὶ οὕτως ἴδωμεν, τίνι ἀρμόσωμεν τὴν γραμματικὴν. Ἐπιστήμη μὲν οὖν ἐστὶν ἕξις, ἀμετάπτωτος δέ, οἰονεὶ ἀμετάπταιστος· ἐρωτήσας γὰρ γεω- 25 μέτρην μαθήσῃ παρ' αὐτοῦ, ὅτι παντὸς κύκλου ἡ περίμετρος τριπλασίῳ ἐστὶ τῆς διαμέτρου, καὶ ἔστιν ἀμετάπταιστος ὁ λόγος καὶ τέλειος· αὕτη μὲν οὖν ἐπιστήμη. Πείρα δὲ ἡ ἐνός ἢ δευτέρου γνῶσις, ὡς ὅταν εἰδῇ γεωργός, ὅτι δρεπάνῳ πληγείς ἰαθήσεται ὁπῷ κυκῆς. Ἐμπειρία δὲ ἡ πολλῶν ἄλογος τριβή, ὡς ὅταν εἰδῇ ὅτι χειμῶνος ὄντος ψυχὴ καθ' ἡμᾶς 30 ἐργάζεται ὁ ἥλιος, τὴν μέντοι αἰτίαν μὴ ἐπίσταται· μὴδὲ λόγον ἀποδοῦναι εὖρη. Τί οὖν διαφέρει πείρα ἐμπειρίας, εἰ κἀκείνη λόγον οὐκ

[DISCR. SCR. IN LNO] 2 συνίστ. αἱ τέχναι LN, συντάξεων συνίσταται O || 4 ευ — τέκτων N, om LO || 5 ἀλλ' ὁ N, ἀλλὰ LO || 8 τρυπᾶν N, τρύπανον LO || 16 γὰρ h, om LNO || 18 οὐκ ἔστι LN, οὐκέτι O || 24 ἴδωμεν L, εἶδομεν O, εἰδῶμεν N || 25 ἕξις V, λέξις LNO | ἀμετάπταιστος LO, ἀμετακίνητος N || 26 τριπλασίῳ NO, περιπλασίῳ L || 28 δευτέρου LO, δύο N | ὡς ὅταν οἶδε N, ὅταν ἰδεῖν L, ὅταν εἰδεῖν O || 29 post κυκῆς add τὴν μέντοι αἰτίαν μὴ οἶδεν N || 30 πολλῶν add N | ὡς δτ' ἂν οἶδε N, ὅταν ἴδῃ L, ὅταν εἴδῃ O || 31 μὴ — εὖρη (32) μηδαμῶς N || 32 εὖροι LO | οὐκ — ἄλογον (10, 3) οὐ δίδωσι· φαιμέν οὖν τῷ μερικωτέρῳ καὶ καθολικωτέρῳ διαφέρειν, καὶ ὅτι συμβ. ἐπὶ τ. π. ἡγουν τῆς ἐνός ἢ δύο (sic) γνῶσεως καὶ λόγον τινὰ ἔπεσθαι· ἡ μέντοι ἐμπειρία, ἡγουν ἡ πολλῶν ἄλογος γνῶσις, παντελῶς ἐστέρηται ἀποδόσεως αἰτίας N

ἀποδίδωσιν οὐδὲ αὕτη; Συμβαίνει οὖν ἐπὶ τῆς πείρας ἐπὶ τῆς καθ' ἑν
 ἢ δεύτερον γνώσεως καὶ λόγον τινὰ παρέπεσθαι, τὴν μέντοι ἐμπειρίαν
 παντελῶς εἶναι ἄλογον. Ἰδωμεν οὖν, τίνι συνάψωμεν τὴν γραμματικὴν.
 Καὶ ὅτι μὲν ἐπιστήμη οὐκ ἔστι, δῆλον, ἔξ ὧν σημειοῦται τινα καὶ ἀλόγως
 5 ἀφορίζει· πάλιν οὔτε πείρα· εἰ γὰρ πείραν ἔφαμεν τὴν ἐνὸς ἢ δευτέρου
 γνῶσιν, πῶς οὖν τὴν γραμματικὴν πείραν εἴπωμεν τὴν πάσης λέξεως
 ἐργάτιν; εἰ δὲ οὐ πείραν, πολλῶν μᾶλλον οὐδὲ ἐμπειρίαν. Τί οὖν ἐστι;
 Τέχνη· συνέστηκε γὰρ ἐκ μερῶν τεσσάρων, διορθωτικοῦ, ἀναγνωστικοῦ,
 ἐξηγητικοῦ καὶ κριτικοῦ, καὶ ἔξ ὀργάνων τεσσάρων, γλωσσηματικοῦ, ἱστο-
 10 ρικοῦ, μετρικοῦ καὶ τεχνικοῦ. Καὶ μέρος μὲν δ' ἀπὸ τινος ἀπέσπασται
 καὶ αὐτῷ μόνῳ κοινωνεῖ ἀφ' οὗ ἀπέσπασται, ὡς ἂν εἴπωμεν πρῶραν
 μόνης νεῶς εἶναι ἢ κλάδον μόνου φυτοῦ. Μόριον δὲ ἐστὶ τὸ μέρος μέρος·
 μέρος μὲν γὰρ ἡ κεφαλὴ, μόριον δὲ τὸ χεῖλος ἢ ἡ ῥίς ἢ τὸ οὖς. Ὅργανον
 15 δὲ ἐστὶ τὸ καὶ ἑτέροις κοινωνοῦν καὶ ἀρμόζον ἀντιπεπονηθότως τῷ μέρει·
 τὸ γὰρ μέρος αὐτῷ μόνῳ οὐ ἐστὶ μέρος πεποιήται, τὸ δὲ ὄργανον, ὡς
 εἴπομεν, καὶ ἑτέροις· οἷον τὸ σμιλίον οὐκ ἐπὶ ἐνὶ ἔργῳ ἐστὶ χρήσιμον,
 ἀλλ' ἐν πολλοῖς. Οὕτως οὖν τέχνη ἢ γραμματικὴ, τὸ δὲ τέλος χρεῖῳδες
 ἔχει τῷ βίῳ· λόγου γάρ ἐστιν εὐρέτις, δι' οὗ πᾶς ὁ βίος καὶ τὰ ὀρώ-
 μενα τέλος ἐδέξατο.

20 COMMENTARIUS MELAMPODIS SEU DIOMEDIS.

Μελάμποδος γραμματικοῦ ἑρμηνεία τῆς τέχνης Διονυσίου
 τοῦ Θρακός.

§ 1.

Γραμματικὴ ἐστὶν ἐμπειρία.] Πρότερον δεῖ ἡμᾶς γινῶναι, τί 731, 20
 25 ἐστὶ πείρα, εἴθ' οὕτως, τί ἐστὶν ἐμπειρία. Πείρα τοίνυν ἐστὶ κυρίως ἢ
 ἅπαρ τινὸς πράγματος δοκιμασία ἄλογος, ἐμπειρία δὲ ἢ πολλάκις τοῦ
 αὐτοῦ πράγματος δοκιμασία ἄλογος· διὸ καὶ τοὺς ἰατροὺς τοὺς εἰδότας 30
 μὲν ἐκ τῆς συνεχούς τριβῆς περιοδεύειν καὶ τὰς θεραπείας τοῖς πάσχουσι

[DISCR. SCR. IN LNO] 3 ἰδωμεν N, ἰδομεν L, εἰδομεν O | συνάψωμεν N, συρρά-
 ψωμεν LO || 5 δευτέρου O, δεύτερον L, δύο N || 6 οὖν V, ἂν LNO |
 εἴπωμεν NO, εἴπομεν L || 7 ἐργάτιν N, ἐργάτην LO || 8 διορθ. — κριτ. (9) N,
 ἀναγν. καὶ ἐξηγητ. L, ἀναγν. ἐξηγ. διορθ. καὶ κριτ. O || 9 γλωσσηματικοῦ NO ||
 10 καὶ (ante τ.) om LN || 11 ἀφ' οὗ ἀπ. add N || 12 μόνης N, μόνην LO ||
 13 Ὅργανον — πολλοῖς (17) add N || 18 λόγου LO, λόγων N | ἐστὶν NO, om
 L | εὐρέτις N, εὐρετής LO | οὗ LO, ὧν N

24—11, 2 hab. et. Σ^m

21 Μελ. — Θρακός (22) F, om C || 24 εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως. περὶ γραμ-
 ματικῆς. Μελάμποδος C, Διομήδους σχολαστικοῦ in marg. N, om V || 27 post
 ἄλογος add καὶ τριβὴ V || 28 τριβῆς CV, διατριβῆς F | καὶ — προσάγειν (11, 1)
 add V

προσάγειν, μὴ δυναμένους δὲ λόγον ἀποδοῦναι τῆς περιουσίας, ἐμπειρι-
 732b κούς φαμεν. Τί οὖν; ἡ γραμματικὴ ἄλογός ἐστιν ἢ οὐ; Οὐ, ἀλλ' ἐν-
 ταῦθα καταχρηστικῶς εἶπεν ἀντὶ τοῦ γυνώσις.

38, 24 b
 172 v
 Τῶν παρὰ ποιηταῖς τε καὶ συγγραφεύσιν.] Ποιηταὶ μὲν λέ-
 γονται οἱ τὰ ἔμμετρα γράψαντες, συγγραφεῖς δὲ κυρίως μὲν οἱ τὰ ἐφ' 5
 ἑαυτῶν γενόμενα συγγραψάμενοι, τουτέστι τὰ ἐπὶ τῶν αὐτῶν χρόνων,
 καταχρηστικῶς δὲ καὶ πάντες οἱ περὶ φράσει κεχρημένοι, τουτέστιν οἱ
 τὰ ἄμμετρα γράψαντες.

34, 18 b
 Ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ λεγομένων·] τουτέστιν ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον
 εὐρίσκομένων. Ὡς ἐνταῦθα ἐστὶν ὁ ὅρος τῆς γραμματικῆς. Εἰπωμεν 10
 20 οὖν αὐτόν· «γυνώσις τῶν παρὰ <τοῖς> τὰ ἔμμετρα καὶ ἄμμετρα γράψαν
 ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον εὐρίσκομένων». Διὰ τί δὲ εἶπεν ὡς ἐπὶ τὸ πλεί-
 στον»; Ὡς ἐπειδὴ τινες λέξεις ἄπαξ που ἢ δις εἰρημέναι εἰσὶν, ἃς οὐ πᾶσα
 ἀνάγκη εἰδέναι τὸν γραμματικόν, οἷον οἱ γρίφοι. Τί δὲ εἰσὶν οἱ γρίφοι;
 Τὰ ζητήματα τὰ δεινὰ· ἢ ὡς ἐν τισιν εὐρίσκομεν τὸ δέρμα τοῦ ἀρνός 15
 κληθὲν σκέπαρνον <Artemid. 4, 24>, ἢ ἐκ πρώτης ἀκοῆς νομίζει<εν> ἄν-
 τις εἰρηκέναι τὸ τεκτονικὸν ἐργαλεῖον· πάλιν ἐν τισι γρίφοις τὸ δόρυ
 εὐρίσκομεν λεχθὲν βαλάντιον <Dionys. tyr. fr. 12 N² p. 796>, τῆς συν-
 30 ηθείας ἡμᾶς εἰς ἄλλο φερούσης· ὁ δὲ διὰ τὸ βαλεῖν ἀντίον οὕτως αὐτὸ
 ἐκάλεσε· καὶ τὸν Τηλέμαχον Μακροπτόλεμον ἐν τοῖς στίχοις τούτοις 20
 <Theocr. Syr: Anthol. XV 21, 1 sq.>

Οὐτινος εὐνάτειρα Μακροπτολέμοιό τε μάτηρ
 μαίας ἀντιπέτροιο θοὸν τέκεν ἰθυντήρα,

735b καὶ τὰ ἐξῆς· ἢ ὡς ἐν τῷ βωμῷ τοῦ Δοσιάδου <Anthol. XV 26, 1> ἡ
 γυνὴ εἴρηται στήτη, ἐπειδὴ τινες τὸ παρ' Ὀμήρῳ <Α 6> διαστήτην 25
 ἐρίσαντε οὕτως ἐξηγήσαντο, διὰ τινὰ γυναῖκα. Κύριγξ δὲ καὶ βωμὸς
 ποιήματά τινα ἐστὶν ἐμμέτρῳ τῷ σχήματι καὶ τῇ διατυπώσει τὴν ἐπω-

4—13, 10 hab. et. O^d | 4—15, 25 hab. et. Σ^m (N in marg. Διομήδους)

1 ἀποδοῦναι CFV, ἀποδιδόναι b || 2 ἢ οὐ. οὐ F, om C || 4 μὲν add V ||
 5 κυρίως μὲν CFO^dV, om b || 6 τουτέστι — χρόνων add V || 7 τουτ. — γράψ. (8)
 om FO^db, τουτ. οἱ μὴ τὰ ἔμμετρα V, οἱ τὰ ἔμμετρα C || 9 Διομήδους add V |
 τὸ (ante πολὺ) FO^dV, om C | λεγομ. O^dV, om CF | τουτ. — εὐρίσκ. (12) om
 O^d | τουτ. om C || 10 εὐρίσκ. om C | Ὡς — εὐρίσκ. (12) om V | ὁ F^b,
 om C | Εἰπωμεν — εὐρίσκ. (12) om F || 12 πλείστον (post.) CO^d, πολὺ λεγομένων F,
 πολὺ τουτέστιν ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον V || 14 οἱ γρίφοι (bis) CFO^d, τὰ γρίφα (bis)
 V || 15 Τὰ — πάλιν (17) om F | τὰ δεινὰ V, ἥτοι τὰ νοήματα Cb, om O^d |
 ἢ — ἐκάλεσε (20) om O^d | δέρμα — λεχθὲν (18)] δόρυ V || 16 ἢ] ἢ Cb | νο-
 μίσκειν b || 17 γρίφοις F, ἱστοριογράφοις Cb || 19 ἀντίον F, κατεναντίον
 Cb, κατέναντι V || 20 καὶ — εἰ (12, 2)] καὶ τὰ τοιαῦτα, ἃ εἰ F | μακροπόλ.
 CO^d; item v. 22 om τ || 22 οὐτινος O^d, οὐτινος CV || 23 μαίας O^d, μέας C,
 μέας V | ἀντιπέτροιο θοὸν V, ἀντὶ πέτρῃ ὁ θοὸν C, ἀντιπέτρῃ θοῶν O^d, ἀντι-
 πάτροιο θοὸν b | τέκεν CO^dV, τέκες b || 24 δοσιάδος C, δ' ὀσίριδος V, δωσι-
 άδου O^db || 26 ἐρίσαντε V, ἐρίσαντες CO^db | διὰ τὴν γυν. CO^db, om V |
 Κύριγξ b, στυξ CO^dV || 27 ἐστὶν — ἔχοντα (12, 1) V, ἐλαμέτρων (ἐμμέτρων O^d,
 ἐστὶ ... μέτρων b) τὸ σχῆμα καὶ τὴν διατύπωσιν τῆς ἐπωνυμίας ἔχοντα CO^db

νυμίαν ἔχοντα. Τὰ οὖν τοιαῦτα ζητήματα εἰ μὲν ἐπίσταται ὁ γραμμα-
τικός, ἐπαινετέος ἐστίν, εἰ δὲ μή γε, οὐκ ἔστι μέμψεως ἄξιος.

Μέρη δὲ αὐτῆς ἐστίν ἕξ.] Τὸ πάλαι μέρη τῆς γραμματικῆς ἦν ^{736,5}
τέσσαρα· καὶ εἰς ταῦτα· διορθωτικόν, ἀναγνωστικόν, ἐξηγητικόν καὶ κρι- ^{173 v}
5 τικόν. Καὶ τέσσαρες τὸ πάλαι παρεδίδοσαν τοῖς νέοις ἔχειν τὴν γραμ-
ματικὴν· πρὸ μὲν γὰρ τοῦ ἄρξασθαι τὸν νέον ἀναγινώσκειν, ὁ διορθωτῆς
λαμβάνων τὸ βιβλίον διορθοῦτο αὐτό, ἵνα μὴ ἐπταισμένον αὐτὸ ἀνα- ¹⁰
γνούς ὁ νέος εἰς κακὴν ἕξιν ἐμπέσῃ· μετὰ δὲ ταῦτα λαβὼν ὁ νέος τὸ
βιβλίον διορθωθὲν, ἀπῆει πρὸς τὸν ἀναγνωστικὸν τὸν ὀφείλοντα αὐτὸν
10 διδάσκειν ἀναγινώσκειν κατὰ τὴν διόρθωσιν τοῦ διορθωτοῦ· τρίτον ἀπῆει
πρὸς τὸν ἐξηγητικὸν τὸν ὀφείλοντα παραδιδόναι αὐτῷ τὴν ἐγκειμένην
ἐρμηνείαν· τέταρτον ἀπῆει πρὸς τὸν κριτικόν, ὃς δοκεῖ μὲν μηδὲν συν-
εἰσάγειν τῷ νέῳ, τῶν προλαβόντων δ' ἦν ὑπέρτερος. Ἀνάγκην γὰρ
εἶχεν ὁ κριτικὸς εἰδέναι τὰ τοῦ διορθωτικοῦ καὶ τοῦ ἀναγνωστικοῦ καὶ
15 τοῦ ἐξηγητικοῦ, οὐκ ἐκεῖνοι δὲ τὰ τοῦ κριτικοῦ· ὥσπερ γὰρ ὁ πολιτικὸς ²⁰
κριτῆς, ὃ πέρ ἐστι δικαστής, οὐ γίνεται, εἰ μὴ πρῶτον ἀναγνῶ νόμους,
ἔπειτα συνηγορήσῃ ἐπὶ πλείονα χρόνον, οὕτω καὶ ἐν τῇ γραμματικῇ ὁ
κριτικὸς, εἰ μὴ τὰ τῶν προειρημένων ἀκριβῶς ἠπίστατο, οὐκ ἠδύνατο
εἶναι κριτής. Οὗτος οὖν ὁ κριτικὸς τὴν τῶν ποιημάτων <ῆ> καλῶς ἢ
20 φαύλως, ἢ ἐν δέοντι ἢ ἐν μὴ δέοντι, ἢ εὐκαίρως ἢ ἀκαίρως λεχθεῖσαν
ἐννοίαν παρεδίδου τῷ νέῳ, καὶ τὴν τούτων αἰτίαν ἐδίδασκεν· ὥσπερ
παρὰ τῷ ποιητῇ τὸν στίχον τοῦτον δεῖ ὀβελίζειν, τουτέστιν ἐκβάλλειν
καὶ ἀποδοκιμάζειν, ὡς μὴ ὄντα ἄξιον τοῦ ποιητοῦ <A 139> ἄξω ἐλών· ³⁰
ὁ δὲ κεν κεχολώσεται ὃν κεν ἴκωμαι· πρόκειται γοῦν <A 137> ἐγὼ
25 δέ κεν αὐτὸς ἔλωμαι· καὶ ὅτι εὐθες τὸ προσκείμενον «ὁ δέ κεν κε- ^{737 b}
χολώσεται»· πῶς γὰρ οὐκ ἔμελλε χολοῦσθαι; Πάλιν ἀλλαχοῦ <A 474>
μέλποντες ἐκάεργον· δεῖ τὸν στίχον τοῦτον ὀβελίζειν· μένοντος γὰρ
αὐτοῦ γίνεται ἄκυρος διςκολογία· προεῖρηται γὰρ <A 472> οἱ δὲ πα-
νημέριοι μολπῇ θεὸν ἰλάσκοντο. Καὶ πολλαχοῦ δεῖ τοὺς στίχους
30 ὀβελίζειν· <Γ 424> τῇ δ' ἄρα δίφρον ἐλοῦσα φιλομ<μ>ειδῆς Ἀφρο-
δίτη καὶ τὰ ἐξῆς· οὐκ ἂν γὰρ ὁ ποιητῆς τὴν θεὸν εἰσέγαγεν ὑπηρε- ¹⁰
τοῦσαν τῇ γυναικί, καὶ τοιαύτην εὐτελεῖ ὑπηρεσίαν, εἰ μὴ ἄρα εἴποι τις,
ὅτι τῇ μορφῇ τῆς γραδὸς τὰ προσήκοντα ἐπετήδευε. Πάλιν ἀλλαχοῦ

3 ἐστίν F, εἰσιν O^a, om C || 4 καὶ (ante κρ.) FV, om CO^a || 5 τέσσαροι F, τέσσαρα CO^aV || 6 τὸν νέον F, om CO^aV || 7 διορθοῦτο V, διορθοῦτο CF O^a, διορθοῦται b | αὐτὸ (ante ἀν.) F, om CO^aV || 8 εἰς — νέος om C || 10 post διδάσκειν add ὡς δεῖ O^ab || 12 μὲν FO^aV, om C || 13 γὰρ εἶχεν F O^aV, εἶναι C || 14 τοῦ ante ἀν. et ἕξ. add F || 15 οὐκ — μὴ (18)] εἰ μὴ γὰρ F | γὰρ O^aV, om C || 17 οὕτω O^aV, om C || 19 ποιημάτων FV, ποιητῶν CO^a || 23 ὡς FV, om CO^a | ἄξω — νέψ (13, 6) om F || 24 ὃν — κεχολ. (25) om O^a | πρόκ. γοῦν om V || 25 προσκείμ. C, προκειμ. V || 26 χολοῦσθαι V, χολᾶσθαι CO^a || 30 τῇ — ἀλλαχοῦ (33) om V || 31 καὶ τὰ ἐξῆς O^a, vac. spat. 9—10 litt. C || 32 γυναικί O^a, vac. spat. C

<A 176> ἔχθιστος δέ μοί ἐσσι διοτρεφέων βασιλῆων· τὸν ἐξῆς δεῖ
 ἔξωθεν ἀστερίσκῳ σημειώσασθαι, ὡς ἐνταῦθα μὲν οὐκ ὀρθῶς κειμένου
 τοῦ στίχου, ἀλλαχοῦ δὲ ἐπιτηδείως· οὐκ ἂν γὰρ ὁ Ἀγαμέμνων στρατη-
 γὸν διὰ τοῦτο ἐβδελύττετο ὡς φιλοῦντα τοὺς πολέμους· τί γὰρ τούτου
 20 ἐπιτηδειότερον ἔργον τῷ στρατηγῷ ἢ πόλεμος; Τὰ γοῦν τοιαῦτα ὁ κρι- 5
 τικός, ὡς προεῖρηται, παρεδίδου τῷ νέῳ.

Εἰ οὖν τὸ πάλαι τέσσαρα μέρη ἦν τῆς γραμματικῆς, πῶς νῦν ἔξ
 αὐτά φησιν ὁ Διονύσιος; Τὸ ἐν ἔξ αὐτῶν ἐτμήθη εἰς τρία, καὶ τὰ ἄλλα
 τρία γεγόνασιν ἔξ. Καὶ ποῖον ἐτμήθη; Τὸ διορθωτικόν. Εἰς ποῖα ἐτμήθη;
 Εἰς τὸ νῦν τρίτον, τέταρτον, πέμπτον. 10

Πρῶτον ἀνάγνωσις ἐντριβῆς κατὰ προσῳδίαν.] Ἀμελήσαν-
 τες τοῦ διορθοῦσθαι τὰ βιβλία ἔξ ἀρχῆς, ἐπὶ τὴν ἀνάγνωσιν τρέπονται·
 30 διό φησι πρῶτον εἶναι μέρος τῆς γραμματικῆς τὴν ἀνάγνωσιν. «Ἐντρι-
 βῆς» ἤτοι συνήθης καὶ τετριμμένη, ὡς ἐπὶ ὁδοῦ δημοσίας, καὶ δεδοκι-
 μασμένη. «Κατὰ προσῳδίαν», κατὰ τέχνην, τουτέστι κατὰ τόνους, κατὰ 15
 738 b χρόνους, κατὰ πνεύματα, κατὰ πάθη. Ἔστιν οὖν ἀνάγνωσις ἡ συντε-
 τριμμένη καὶ συνήθης καὶ δεδοκιμασμένη προφορὰ τῶν ἀναγινωσκομένων
 κατὰ τέχνην· ἡ γὰρ παρὰ τέχνην οὐκ ἀνάγνωσις, ἀλλ' ἀγνωσία.

Δεύτερον ἐξήγησις κατὰ τοὺς ἐνυπάρχοντας ποιητικούς
 τρόπους.] «Ἐνυπάρχοντας» τοὺς ὄντας καὶ ἐγκειμένους. «Ποιητικούς» 20
 τοὺς μάλιστα ποιηταῖς ἀρμόζοντας. «Τρόπους» τοὺς τρέποντας ἡμᾶς
 ἀπὸ τοῦ προσδοκωμένου εἰς ἀπροσδόκητον. Οἷον τί; Ὡς τὸ <ι 481>
 κορυφή ὄρεος μέγαλοιο· ὁ γὰρ ἀκούσας τὸ κορυφή ὑπονοεῖ περὶ
 20 τινος ἐμψύχου εἰρησθαι· ὁ δὲ ἐπιφέρει ὄρεος καὶ ἔτρεψε τὸν ἀκούσαντα,
 ὡς προεῖρηται, ἀπὸ τοῦ προσδοκωμένου εἰς ἀπροσδόκητον, ἀπὸ ἐμψύ- 25
 χου εἰς ἄψυχον· ὁμοίως καὶ τὸ <Υ 59> πάντες δ' ἐκσεύοντο πόδες
 πολυπίδακος Ἰδης· λεχθὲν γὰρ τὸ πόδες ἔννοιαν παρέσχε τῷ ἀκού-
 σαντι ἐμψύχου ἐπιφορᾶς, ὁ δὲ τὴν Ἰδην τὸ ὄρος ἐπιφέρει. Καὶ καλεῖ-
 ται οὗτος ὁ τρόπος μεταφορά· μεταφέρει γὰρ τὰ τῶν ἐμψύχων ἐπὶ τὰ
 30 ἄψυχα. Ἀνακεφαλαιωσώμεθα οὖν, τί ἐστὶ τὸ δεύτερον μέρος τῆς γραμ- 30
 ματικῆς· τὸ ἐξηγεῖσθαι κατὰ τοὺς ὄντας καὶ ἐγκειμένους τρόπους τοὺς

1 *post* δεῖ *add* ὀβελίσκῳ C, ὀβελίζειν O^a || 6 προεῖρηται O^aV, εἴρηται C ||
 7 Εἰ οὖν] ἐὰν οὖν Cb, ἐὰν FO^a, καὶ εἰ V || 8 τὰ ἄλλα τρία *om* V | *post* τὰ
add μὲν C || 9 Καὶ F, τὸ CO^aV | *post* ἐτμήθη *add* εἰς τρία C || 10 V *add*: του-
 τέστιν εἰς τὴν τῶν γλωσσῶν τε καὶ ἱστοριῶν πρόχειρον ἀπόδοσιν, εἰς τὴν εὐρεσιν
 τῆς ἔτυμολογίας, καὶ εἰς τὸν τῆς ἀναλογίας ἐκλογισμὸν || 11 *post* Πρῶτον *add*
 μὲν C | *in contextu add* Διομήδους V, *in marg.* N || 13 πρῶτον FV, καὶ πρῶ-
 τον C | μέρος FV, *om* C || 14 ἤτοι V, δὲ ἐστὶν ἡ F, *om* C | καὶ δεδοκι-
 μασμένη V, καὶ δεδοκιμασμένης C, *om* F || 15 Κατὰ προσ. FV, *om* C | τουτ.
 — κατὰ τέχνην (18) *om* V || 17 καὶ συν. F, ἡ συν. C || 18 γὰρ CFV, γοῦν b |
 ἀγνωσία CV, κατάγνωσις μάλλον F || 23 ὑπονοεῖ FV, ὑπονοεῖται C || 24 ὁ
 δὲ ἐπιφ. V, ὅτε δὲ ἐπιφ. F, ὁ δὲ ὑποφ. C || 25 προεῖρ. CFV, εἴρηται b || 26 δ'
 ἐκσεύοντο] δ' ἐσίοντο F, σεύοντο CV || 30 ἀνακεφαλαιωσώ-(ό-C)μεθα CFV, ἀνα-
 κεφαλαιώσωμεν b | δεύτερον FVb, *om* C || 31 τοὺς (*poster.*) FV, καὶ Cb

μάλιστα ποιηταῖς ἀρμόζοντας. Διὰ τί δὲ εἶπομεν «μάλιστα»; Ἐπειδὴ ἐνὶ που ἡ δύο ἔξ αὐτῶν, φημὶ δὲ τῶν τρόπων, κέχρηται οἱ ῥήτορες. Ποίω; Ὡς τῇ εἰρωνείᾳ. Τί δέ ἐστιν εἰρωνεία; Ὅταν ἐπιγελῶν τις ἀντὶ τοῦ δεῖξαι φανερώς ὅτι ψέγει αὐτόν, δοκῇ τοῖς λόγοις ἐπαινεῖν, ὥσπερ καὶ ἐν τῇ συνηθείᾳ φαμέν πολλάκις πρὸς ἐχθρόν «καλὲ ἄνθρωπε, παύσαι» ὥσπερ καὶ ὁ ποιητὴς <N 374 seqq.> εἰσάγει τὸν Ὀθρυονέα μετὰ τὸ φονευθῆναι καταγελῶμενον ὑπὸ τοῦ Ἰδομενέως. Ταύτῃ οὖν τῇ εἰρωνείᾳ κέχρηται οἱ ῥήτορες· ἄλλοις δὲ τρόποις οὐκ ἐφικτὸν αὐτοῖς κεχρησθαι, εἰ μὴ ἄρα προστάξωσι «κατὰ τὴν ποίησιν, καθ' Ὅμηρον».

10 Εἰςὶ δὲ τρόποι πολλοί· καὶ οἱ μὲν φαίνονται αὐτοῖς εἶναι ἡ', οἱ δὲ κδ', οἱ δὲ κη', οἱ δὲ λβ'. Οἱ αὐτοὶ δὲ εἰσὶν· οἱ γὰρ δυσχερέστεροι αὐτῶν τέμνονται εἰς πλείονας, ὥσπερ τὸ διορθωτικὸν ἐτμήθη εἰς τρία.

Τρίτον γλωσσῶν τε καὶ ἱστοριῶν πρόχειρος ἀπόδοσις.] 25
«Γλωσσῶν» τῶν γλωσσηματικῶν λέξεων ἢ τῶν διαλέκτων. Διάλεκτοι δὲ
15 εἰςὶ πέντε, Ἀτθίς, Δωρίς, Αἰολίς, Ἰὰς καὶ κοινή· καὶ Ἀτθίς ἡ τῶν Ἀθηναίων, Δωρίς ἡ τῶν Δωριέων, Αἰολίς ἡ τῶν Αἰολέων, Ἰὰς ἡ τῶν Ἰώνων, κοινή ἡ πάντες χρῶνται. Γλωσσηματικαὶ δὲ λέξεις εἰσὶν αἱ ἐπιχωριάζουσαι, τουτέστιν αἱ καθ' ἐκάστην χώραν ἢ καὶ πόλιν ἰδίαι τινες λέξεις. «Ἱστοριῶν» δὲ τῶν διηγημάτων· «πρόχειρος» ἔτοιμος· «ἀπόδοσις» 30
20 ἀπόκρισις. Τὸ τρίτον οὖν μέρος τῆς γραμματικῆς ἐστὶ τῶν γλωσσηματικῶν λέξεων καὶ τῶν διηγημάτων ἢ ἔτοιμος ἀπόκρισις. Ἰδοῦ τοῦτο τὸ ἐν μέρος ἐστὶ τοῦ διορθωτικοῦ.

Τέταρτον ἐτυμολογίας εὗρεσις.] Ἐτυμολογία ἐστὶν ἡ ἀνάπτυ- 740, 71
ξις τῶν λέξεων, δι' ἧς τὸ ἀληθὲς σαφηνίζεται· ἔτυμον γὰρ λέγεται τὸ
25 ἀληθές, τῆς τυ συλλαβῆς διὰ τοῦ υ μόνου γραφομένης καὶ οὐ διὰ τῆς
οἱ διφθόγγου. Ἐτυμολογία οὖν, ὡς ἂν τις εἴποι ἀληθολογία· οὐ γὰρ 10
ὡς ἔτυχεν ἔξ ἀρχῆς αἱ Ἑλληνικαὶ λέξεις ἐπετέθησαν ἐκάστῃ πράγματι, ἀλλὰ διὰ τὸν τὸν νοῦν ἀναπτύσσοντας ἐξευρίσκειν, χάριν τίνος τόδε τι τοιῶδες λέγεται· ὡς εἴ τις ἔροιτό με, βλέφαρον διὰ τί εἴρηται, τρέψας
30 τὸ φ εἰς π καὶ διαστεῖλας τὴν λέξιν εὗρον, ὅτι διὰ τοῦτο λέγεται βλέ-

2 δύο FV, δευτέρω C || 4 δοκῇ b, δοκεῖ CFV || 5 καὶ add V || 7 οὖν FN, γοῦν V, om C || 9 ἄρα CFV, om b | προστάξωσι C, προτάξωσι F, προτάξουσι V | τὴν C, om FV | post Ὅμηρον add V: οὐκ ἔξδν δὲ ἄλλοις κεχρησθαι, ἐπειδὴ ἀρετὴ ῥητορικῆς ἢ σαφήνεια, οἱ δὲ τρόποι τὸ ἀσαφὲς παράγουσιν || 11 δυσχερέστεροι FV, δυσχερέστατοι C || 13 Διομήδους add in contextu V, in marg. N || 14 γλωσσημαντικῶν CFV || 15 Ἀτθίς — χρῶνται (17) om V | Ἰὰς ante Ἀτθίς transp. C | καὶ (ante κ.) om C | καὶ Ἀτθίς — κοινή (17) om C || 17 γλωσσημαντικαὶ CFV || 18 καὶ add F || 20 ἀπόκρισις F, κρίσις C, ἀπόκρισις καὶ ἀπολογία V | Τὸ — ἀπόκρ. (21) om V | Τὸ C, om F, τί b | γλωσσημαντικῶν CF || 21 post λέξεων add καὶ διαλέκτων F | τὸ CV, om F || 22 ἐστὶ C, om FV || 26 οὖν add F | ἂν τις CFV, ἂν εἴ τις b | ἀληθολογία FV, ἀληθινολογία C || 28 ἀναπτύσσοντας ἐξευρίσκειν C, ἀποπτύσσοντας εὗρίσκειν F, ἀναπτύσσοντας εὗρίσκειν V || 29 τοιῶδες FV, καὶ πῶς δὲ C | post λέγεται add τὸ (τὸ om C) τέταρτον οὖν μέρος τῆς γραμματικῆς ἐστὶν CV || 30 π FV, τὸ π C | εὗρον CF, εἴρω V; item p. 15, 2

φαρον, διότι αἰρομένου αὐτοῦ ἐπὶ τὰ ἄνω βλέπομεν, οἶονεῖ βλέπαρον, ἄρον καὶ βλέπε· ἢ μὴδὲ τρέψας τι, διαστείλας δὲ μόνον τὴν λέξιν, εὖρον
 20 ὅτι ὤσανεῖ φᾶρος, ὅπερ περιβόλαιόν ἐστι, τοῦ βλέμματος ἡμῶν. Πάλιν εἴ τις ἔροιτό με, γλῶσσα διὰ τί λέγεται, τρέψας τὸ $\bar{\lambda}$ εἰς $\bar{\nu}$ καὶ τὸ
 δεῦτερον $\bar{\epsilon}$ εἰς $\bar{\tau}$ φημί γινῶστα, ἢ γινωστὰ τὰ ἐν τῷ νῷ τοῖς ἀκούουσι 5
 ποιοῦσα· οὐ γὰρ δι' ἐτέρου μέρους σωματικοῦ γινώσκουμεν τὴν ἐκάστου
 ἔννοιαν. Πάλιν εἴ τις ἔροιτό με, ὀδόντες διὰ τί λέγονται, τρέψας τὸ
 $\bar{o}$ εἰς $\bar{\epsilon}$ εὖρον ὤσανεῖ οἱ ἔδοντες, τουτέστιν οἱ ἐσθίοντες· δι' αὐτῶν γὰρ
 ἐσθίομεν. Καὶ τοῦτο δὲ τοίνυν τέταρτον μέρος τῆς γραμματικῆς, ἄλλο
 δ' ἐν μέρος ἐστὶ τοῦ διορθωτικοῦ. 10

741,6b Πέμπτον ἀναλογίας ἐκλογισμός.] Ἀναλογία λέγεται ἡ τῶν
 175v ὁμοίων παράθεσις· «ἐκλογισμός» ἢ ἀκρίβεια. Τὸ οὖν πέμπτον μέρος
 ἐστὶν ἡ ἀκριβῆς τῶν ὁμοίων παράθεσις, δι' ἧς συνίστανται οἱ κανόνες
 τῶν γραμματικῶν, ὥσπερ ὅτε ζητοῦμεν, τίνος ἕνεκεν ὁ Ὅμηρος τοῦ
 10 Ὀμήρου καὶ ὁ φίλος τοῦ φίλου, τὸ βέλος δὲ τοῦ βέλους· ἀκριβῶς οὖν 15
 ζητήσας εὖρον εἶναι τὸν κανόνα τοιοῦτον, ὅτι πάντα τὰ εἰς $\bar{o}\bar{\varsigma}$ ἀρσενικά
 καὶ θηλυκὰ εἰς $\bar{o}\bar{\nu}$ ποιεῖ τὴν γενικὴν, οἶον Ἀλέξανδρος Ἀλεξάνδρου,
 καλὸς καλοῦ, παρθένος παρθένου, ἄμπελος ἀμπέλου, Κάμος Κάμου, τὰ
 δὲ οὐδέτερα εἰς $\bar{o}\bar{\varsigma}$ λήγοντα εἰς $\bar{o}\bar{\nu}\bar{\varsigma}$ ποιεῖ τὴν γενικὴν, οἶον μέρος μέ-
 ρους, ὄξος ὄξους, ὄρος ὄρους· οὕτως οὖν καὶ βέλος βέλους. Ἐπὶ πάν-
 20 των οὖν τῶν ὀνομάτων καὶ τῶν ῥημάτων καὶ τῶν ἄλλων μερῶν τοῦ
 λόγου ἀκριβῶς ζητοῦντες καὶ τὰ ὅμοια τοῖς ὁμοίοις παρατιθέμενοι τοὺς
 20 κανόνας ἀσφαλῶς ἀποφαινόμεθα. Τοῦτό ἐστι τὸ πέμπτον μέρος τῆς
 γραμματικῆς. Ἰδοὺ συμπληρῶται τὸ διορθωτικόν, ὡς προεῖρηται ἄνω
 τμηθὲν εἰς τρία, ἃ εἰσι τὰ νῦν τρίτον, τέταρτον, πέμπτον. 25

41,38b Ἔκτον κρίσις ποιημάτων.] «Κρίσις ποιημάτων» τὸ κρίνειν τὰ
 742b ἑμμέτρως γεγραμμένα, τουτέστι τὰ ποιήματα, εἴτε δεόντως εἴτε μὴ δε-
 όντως, εἴτε καλῶς εἴτε φαύλως κεῖται ἐν τῷδε τῷ τόπῳ ἢ ἐν τῷδε,
 καὶ τὰς τούτων αἰτίας εἰδέναι καὶ ἀποφαίνεσθαι· ὃ δὲ κάλλιστόν ἐστι
 πάντων τῶν ἐν τῇ τέχνῃ· εἰ γὰρ μὴ προοῖδέ τις τὰ προλεχθέντα 30
 μέρη τῆς γραμματικῆς, τὸ ἔργον τοῦ κριτικοῦ ποιεῖν οὐ δύναται. Διὸ
 καὶ ὁ Διονύσιος προετίμησε τοῦτο τὸ μέρος τῶν ἄλλων· τινὲς δὲ φασιν,

1 οἶονεῖ FV, οἶον C || 2 βλέπε FV, βλέπει C || 3 ἡμῶν FV, om C ||
 4 $\bar{\nu}$ FV, τὸ $\bar{\nu}$ C || 5 $\bar{\tau}$ FV, τὸ $\bar{\tau}$ C | γινῶστα F, οὕτως CV | τὰ FV, om
 C || 6 post ποιοῦσα add τὰ λεγόμενα CV || 7 Πάλιν — ἀκρίβ. (12) om V ||
 8 $\bar{\epsilon}$ F, τὸ $\bar{\epsilon}$ C || 9 τοίνυν F, νῦν C | τῆς — μέρος (10) om F || 11 Πέμ-
 πτον — Ἀναλογία F, om C || 12 ἐκλογ. — παράθεσις (13) om F || 14 τῶν
 γραμμ. CFN, om V || 15 οὖν F, δὲ C, δὴ V || 16 Ζητήσας εὖρον CF, Ζητή-
 σαντες εὖρομεν V || 17 οἶον add F; item v. 19 || 18 εἰς $\bar{o}\bar{\nu}\bar{\varsigma}$ FV, μετὰ τοῦ $\bar{\epsilon}$
 C || 19 ἄλλων FV, om C || 20 ἄνω F, γὰρ ἄνω C, om V; cfr p. 13, 10 ||
 21 ἃ εἰσι τανῶν V, εἰς τὰ νῦν C, ἐστι δὲ F | V add: χρήσιμος δὲ ἡ ἀναλογία,
 ὅτι τὸ ἐκτετραμμένον εἰς τὸ εὖ ἔχειν ἀποκαθίστην || 22 αἰτίας F, ιδέας C |
 23 — τέχνη (30) F, om C || 24 προοῖδε b, προεῖδε C, προεῖδοι F || 25 Διὸ —
 εἶναι (16, 2) F, om C

ὅτι κριτῆς ὢν ὁ Διονύσιος τούτου ἔνεκεν τῶν ἄλλων μερῶν τοῦτο φησι κάλλιστον εἶναι.

§ 2.

Περὶ ἀναγνώσεως.

Ἀνάγνωσις ἐστὶ ποιημάτων ἢ συγγραμμάτων ἀδιάπτωτος 743, 22
5 προφορά.] «Ποιημάτων» τῶν ἐμέτρως γεγραμμένων· «συγγραμμάτων»
τῶν ἀμέτρως γεγραμμένων· «ἀδιάπτωτος» ἄπταιστος· «προφορά» προ-
έनेξις. Ὅρος τῆς ἀναγνώσεως ἐστὶν οὗτος· τῶν ἐμέτρως καὶ ἀμέτρως
γεγραμμένων ἢ ἄπταιστος προέनेξις καλλίστη ἐστὶν ἀνάγνωσις. Μετὰ
δὲ τὸν ὅρον τῆς ἀναγνώσεως λοιπὸν θέλει ἡμᾶς διδάξαι, τίνα παρα-
10 φυλαττόμενοι ἢ πόσα τὴν ἀρίστην ἀνάγνωσιν ποιησόμεθα. 30

Ἀναγινωστέον» δὲ δεῖ ἀναγινώσκειν· «καθ' ὑπόκρισιν» κατὰ μίμη-
σιν· «κατὰ προσῳδίαν» κατὰ τέχνην, τουτέστι κατὰ τόνους, χρόνους, 744, 12
πνεύματα, πάθη· «κατὰ διαστολήν» κατὰ στιγμήν. Ταῦτα τὰ τρία δεῖ 18
καλῶς παραφυλάττεσθαι τὸν ἀρμονίως ἀναγινώσκειν φιλοπονοῦντα, μί- 25
15 μῃσιν, τέχνην, στιγμήν. Τί δὲ ἐξ ἐκάστου τούτων ὠφελούμεθα; Αὐτὸς
ἐπιφέρει.

Ἐκ μὲν γὰρ τῆς ὑποκρίσεως τὴν ἀρετὴν.] Ἐν τοῖς μετὰ τοῦτο
ἐπιφέρει τὸ «ὀρώμεν» τὸ ἐνταῦθα λείπον· κατὰ κοινού γὰρ ἐπὶ τῶν 30
τριῶν τούτων τὸ «ὀρώμεν» δεῖ δέξασθαι. Τίνος δὲ τὴν ἀρετὴν ὀρώμεν;
20 Τῶν ἀναγινωσκομένων· ἐκ τῆς μιμησεως γὰρ ἐνάρετα γίνεται καὶ δέ-
κνυται τὰ ἀναγινωσκόμενα. Δεῖ γὰρ τὰ μὲν ἡρωϊκὰ συντόνῳ τῇ φωνῇ
ἀναγινώσκειν καὶ μὴ ἐκκελυμένη, τὰ δὲ βιωτικά, τουτέστι τὰ κωμικά, ὡς 745 b
ἐν τῷ βίῳ, τουτέστι μιμουμένους γυναικας νέας ἢ γραῖδας ἢ δεδοικότας
ἢ ὀργιζομένους ἄνδρας, ἢ ὅσα πρέπει τοῖς εἰσαγομένοις προσώποις παρὰ
25 Μενάνδρῳ ἢ Ἀριστοφάνει ἢ τοῖς ἄλλοις κωμικοῖς.

Ἐκ δὲ τῆς προσῳδίας τὴν τέχνην.] Καὶ ἐνταῦθα κατὰ κοινού,
ὡς προείρηται, τὸ «ὀρώμεν» δεῖ ἐκδέξασθαι. Τίνος δὲ τὴν τέχνην ὀρώμεν;
Δῆλον ὅτι τοῦ ἀναγινώσκοντος· ἐκ γὰρ τοῦ παραφυλάττεσθαι τόνους,
χρόνους, πνεύματα, πάθη ἐν τῷ ἀναγινώσκειν τὴν τέχνην ὀρώμεν τοῦ
30 ἀναγινώσκοντος.

Ἐκ δὲ τῆς διαστολῆς τὸν περιεχόμενον νοῦν ὀρώμεν.]
Ἀποδέδωκεν ἐνταῦθα τὸ «ὀρώμεν», ὅπερ προείπομεν ἐπὶ τῶν δύο λεί-

17—17, 8] excerpta ex his hab. et. Σ^m

5 in marg. Μελάμποδος C || 6 ἄπταιστος F, ἀδιάπταιστος Vb, om C ||
7 Ὅρος — ποιησ. (10) om F || 10 ποιησόμεθα Vb, ποιησώμεθα C || 13 στιγ-
μήν C, στιγμής F || 14 καλῶς — φιλοπον. F, παραφυλάττειν τὸν θέλοντα ἀνα-
γινώσκειν καλῶς κατὰ C || 15 ἐκάστου F, ἐκάστων C || 17—20 (ἀναγινωσκ.)
om F | τοῖς b, οἷς C || 20 ante Τῶν add V: τοῦ ποιητοῦ δηλονότι καὶ | γίν.
καὶ F, om C || 22 τὰ δὲ κωμ. τουτ. τὰ βιωτ. V || 23 ἢ δεδοικότας et 24 ἄν-
δρας F, om C || 24 εἰσαγομένοις F, ἐναγομένοις C || 27 τὸ F, om C | προ-
είρηται] vide v. 18 || 28 Δῆλον ὅτι F, om C | γὰρ τοῦ F, τοῦ γὰρ C || 32 Ἀποδ.
— προκειμ. (17, 1) om F | προείπωμεν C, προειρήκαμεν b; cfr v. 18 et 26

πειν τῶν προκειμένων. Διαστολή δὲ λέγεται ἡ στιγμή ἡ διατέλλουσα καὶ διαχωρίζουσα ἢ λέξεις ἀπὸ τῶν ἐπιφερομένων λέξεων ἢ στοιχεῖα ἀπὸ τῶν στοιχείων. «Τὸν περιεχόμενον νοῦν ὀρώμεν», τὸν ὄντα καὶ ἐγκείμενον νοῦν ἐν τοῖς ἀναγινωσκομένοις, διὰ τῆς στιγμῆς, ὡς ἐπὶ παραδείγματος εἰπὼν τὸ ΕCΤΙΝΑΞΙΟC, <ἐὰν> μὴ τὸ Ν μεταξὺ τοῦ ΕCΤΙ- 5
 20 ΝΑΞΙΟC διαστείλας καὶ διαχωρίσας προσνείμῃ ἢ τῷ ΕCΤΙ ἢ τῷ ΑΞΙΟC, οὐ ποιεῖ τὸ λεγόμενον φανερόν τοῖς ἀκούουσιν· δύο γάρ τινα νοεῖται, ἢ τὸ ἄξιός ἐστι τοῦ δεινός ὁ δεῖνα, ἢ ἀπὸ τῆς νήσου ἐστὶ τῆς Νάξου. Ὡς προεῖρηται οὖν, ἢ τὸ Ν προσνείμας τῇ δευτέρᾳ λέξει καὶ εἰς τὸ Ι τῆς προτέρας λέξεως ὑποστίξας τι διατελεῖ, ἢ τὸ Ν προσνείμας τῇ προ- 10
 τέρᾳ λέξει καὶ εἰς αὐτὸ τὸ Ν ὑποστίξας τί ποτε διατελεῖ, καὶ τὴν δευ-
 τέραν λέξιν ἀπὸ τοῦ Α προφερόμενος σαφὲς ποιῇσει τὸ λεγόμενον. Ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ ΕCΤΙΝΟΥC, ἢ ὅτι νοῦς ἐστίν, ἢ οὖς ἐστίν.
 30 Εἰπὼν τὰ τρία τὰ διδάσκοντα ἡμᾶς καλῶς ἀναγινώσκειν, ὑπόκρισιν, τέχνην, στιγμήν, διαλαμβάνει πρῶτον περὶ τῆς διαφορᾶς τῆς ὑποκρίσεως· 15
 740 b
 173 v
 καὶ φησιν «ἵνα τὴν μὲν τραγῳδίαν ἡρωϊκῶς ἀναγνῶμεν.» Τρα-
 γῳδία λέγεται τὰ τῶν τραγικῶν ποιήματα, ὡς τὰ τοῦ Εὐριπίδου καὶ
 Cοφοκλέους καὶ Αἰσχύλου καὶ τῶν τοιούτων· γεγόναι δὲ οὗτοι ἐπὶ τῶν
 χρόνων τῶν Ἀθηναίων. Λογικοὶ δὲ ὄντες οὗτοι καὶ θέλοντες ὠφελεῖν
 κοινῇ τοὺς τῆς πόλεως, λαμβάνοντές τινας ἀρχαίας ἱστορίας τῶν ἡρώων 20
 ἐχούσας πάθη τινά, ἔσθ' ὅτε καὶ θανάτους καὶ θρήνους, ἐν θεάτρῳ ταῦτα
 ἐπεδείκνυντο τοῖς ὀρώσι καὶ ἀκούουσιν, ἐνδεικνύμενοι παραφυλάττεσθαι
 20 τὸ μὴ ἀμαρτάνειν· εἰ γὰρ οἱ τηλικούτοι ἥρωες τοιαῦτα ἔπασχον, δηλον-
 ότι ἀμαρτημάτων αὐτοῖς προὔπηργμένων, πόσω μᾶλλον ἡμεῖς καὶ οἱ
 καθ' ἡμᾶς ἄνθρωποι ἀμαρτήσαντες πεισόμεθα; δεῖ οὖν, ὡς προεῖρηται, 25
 ὡς οἶδόν τε βίον ἀναμάρτητον καὶ φιλοσοφώτατον μεταδιώκειν. Ἐπ'
 ὠφελείᾳ οὖν τῶν πολιτῶν ἢ τῶν τραγικῶν ποιήσις ἐπὶ θεάτρου εἰσῆ-
 γετο. Ἐπιδεικνύμενοι δὲ τῶν ἡρώων ὥσανεὶ τὰ αὐτῶν πρόσωπα πρῶ-
 τον μὲν ἐπελέγοντο ἄνδρας τοὺς μείζονα φωνὴν ἔχοντας καὶ τῷ ὄγκῳ
 τῆς φωνῆς μιμεῖσθαι δυναμένους τοὺς ἥρωας· δεύτερον δὲ βουλόμενοι 30
 καὶ τὰ σώματα δεικνύειν ἡρωϊκά, ἐμβάδας ἐφόρουν καὶ ἱμάτια ποδῆρη.
 20 Ταύτην οὖν τὴν τραγῳδίαν φησὶν ὁ τεχνικὸς δεῖν ἡρωϊκῶς ἀναγινώσκειν,
 τουτέστι μεγάλη τῇ φωνῇ μετὰ πολλῆς σεμνότητος καὶ ὄγκου· δεῖ γάρ

16—21, 29 hab. et. O^a | 16—20, 12 simillima hab. et. Σ^m Σ^l

3 τὸν ὄντα — φησιν (16) om F || 5 ἐὰν add b || 7 τὸ b, τὸν C |
 φανερόν add V || 9 δευτέρᾳ b, προτέρᾳ C || 10 διατελεῖ b, διατείλει C ||
 11 διατίλει C || 14 Εἰπὼν b, εἰπόντα C || 16 in marg. add Διομήδους N ||
 19 Λογ. — οὗτοι om V Σ^l | Λογικοὶ F, τραγικοὶ CO^a | οὗτοι F, om CO^a ||
 23 τὸ μὴ F, τοῦ CO^a Σ^l, τὸ Vb | τοιαῦτα CO^a V Σ^l, τοσαῦτα F || 24 ἀμαρτ.
 — προὔπ. F, ἀμαρτήσαντες CO^a V Σ^l | καὶ — μὲν (29) om Σ^l || 25 ἄνθρωποι
 FO^a V, om C || 27 ἐπὶ θεάτρου add F || 28 Ἐπιδεικ. — ποδῆρη (31) om F ||
 29 καὶ — ἥρωας (30) add Σ^l || 31 ἐμβάδας V, ἐμβάτας CO^a Σ^l || 32 φ. δεῖν ὁ
 τεχν. CO^a V, φ. δεῖν F, κελεύει Σ^l || 33 μετὰ — ὑπερβ. (18, 2) V, οὐχ ὅτι ἡρώων
 περιέχει πρόσωπα, ἐπεὶ καὶ ἐν κωμῳδίᾳ, ὡς οἱ Βάτραχοι Ἀριστοφάνους, ἀλλὰ γε-

ἡμᾶς τὰ τραγικὰ προφερομένους μιμεῖσθαι πάντα τρόπον τοὺς ἥρωας, καὶ μεγέθει σώματος καὶ λόγων ὑπερβολῇ.

Ἡ δὲ ἐτυμολογία τῆς τραγωδίας ἐστὶν αὕτη· ἥ ὅτι τράγον ἐλάμβανον ἔπαθλον οἱ νικῶντες, οἷονεὶ ἡ ἐπὶ τράγῳ ψῆδῃ· ἥ ὅτι τοῦ ᾱ τρεπομένου εἰς ὕ νοεῖται τραγωδία, τὰς ὄψεις γὰρ περιχρίοντες τραγίαν ἦδον· ἥ ὅτι τοῦ γ̄ τρεπομένου εἰς χ̄ νοεῖται τραγωδία, ἡ τραχεῖα ψῆδῃ· τραχύτερον γὰρ καὶ φευκταῖον καὶ δύσβατον τὸ τῶν θρήνων εἶδος τοῦ γελωτοποιεῖν· ἥ οἷονεὶ τετραγωνψῆδῃ· οἱ γὰρ χορευταὶ αὐτῶν ἐν τετραγώνῳ σχήματι ἰστάμενοι τὰ τῶν τραγικῶν ἐπεδείκνυντο. Ἦσαν δὲ τῶν μὲν τραγικῶν χορευταὶ ἰδ', τῶν δὲ κωμικῶν κδ'· ἕκαστος οὖν ποιη- τῆς τραγικῆς καὶ κωμικῆς εἶχε τούτους προεκμανθάνοντας τὰ αὐτοῦ καὶ τρεφομένους ἀπὸ τοῦ δημοσίου.

Τὴν δὲ κωμωδίαν βιωτικῶς.] Κωμωδία λέγεται τὰ τῶν κωμικῶν ποιήματα, ὡς τὰ τοῦ Μενάνδρου καὶ Ἀριστοφάνους καὶ Κρατίνου καὶ τῶν ὁμοίων. Ἐφευρέθη δὲ ἡ κωμωδία, ὡς φασιν, ἐκ τινος τοιαύτης αἰτίας. Βλαπτόμενοί τινες γεωργοὶ παρὰ τῶν πολιτῶν τῶν ἐν Ἀθήναις καὶ θέλοντες ἐλέγχειν αὐτούς, κατήεσαν ἐν τῇ πόλει, καὶ περὶ τὸν καιρὸν τοῦ καθεύδειν περιόντες τὰς ἀγυῖας, ἔνθα ἔμενον οἱ βλάπτοντες αὐτούς, ἔλεγον ἀνωνύμως τὰς βλάβας, ἃς ἔπασχον ὑπ' αὐτῶν· ἵνα δὲ καφέστερον εἴπωμεν, τοιαυτὰ τινὰ ἐβόων, «ἐνταῦθα μένει τις τάδε καὶ τάδε τις ποιῶν τῶν γεωργῶν, καὶ οὐ μετρίας βλάβας ἐπιφέρων αὐτοῖς»· ὥστε τοὺς γειτνιώντας ἀκούοντας ἡμέρας γινομένης πρὸς ἀλλήλους λέγειν ἅτινα νύκτωρ παρὰ τῶν γεωργῶν ἤκουσαν — ἐπονείδιστον δὲ ἦν τῷ ἀδικοῦντι — τὸν δὲ ἐμφανιζόμενον τοῖς τῆς πόλεως αἰδεῖσθαι καὶ παύεσθαι τῆς τοιαύτης ἀδικίας. Τούτοις πολλάκις παρακολουθήσαντες ἄλλοι πολλοὺς τῶν ἀδικούντων ἀνέστεيلαν· ὁθεν τοῖς τῆς πόλεως ἔδοξεν ἐπ' ἀγαθῷ γεγονέναι τὸ ἐγχείρημα τῶν κωμικῶν, καὶ ἀναζητήσαντες αὐτοὺς ἠνάγκασαν καὶ ἐπὶ θεάτρῳ τοῦτο ποιεῖν· οἱ δὲ αἰδούμενοι, μᾶλλον δὲ φοβούμενοι, τραγίαν περιχρίοντες αὐτῶν τὰς

γωνότερον ἀναφθέγγεσθαι, ὑπερπλησσομένους τῶν ὑποκειμένων κακῶν τὴν ὑπερβολὴν Σ¹, om C F O^d

4 ἡ ὅτι — ἦδον (6) add V || 6 γ̄ τρ. εἰς χ̄ C F O^d V, χ̄ τρ. εἰς γ̄ Σ¹ || 7 καὶ φευκτ. om Σ¹ | φευκταῖον C, φευκτέον F O^d, φευκτίον V || 8 τετραγωνψῆδῃ CV, τετραγωδία Σ¹, τραγωδία F, τετραγωνώδης τις οὐσα O^d || 10 οὖν ὁ ποι. C || 11 αὐτοῦ F O^d V Σ¹, ἑαυτοῦ C || 12 τρεφομένους C O^d V Σ¹, στεφάνους F | V add: τραγικοὶ δὲ εἰρηνται, ἐπειδὴ θύοντες τῷ Διονύσῳ τράγον ἐπάνω τράγου ἐσφαγμένον προσέφερον || 13 Κωμωδία — ὁμοίων (15)] Κωμωδία ἐστὶ μίμησις πράξεως καθαρτικῆς παθημάτων τοῦ βίου, συστατικὴ διὰ γέλωτος καὶ ψδῆς Σ¹ || 16 τῶν ἐν Ἀθ. om Σ¹ || 17 Ἀθήναις F V, Ἀθήνησι C O^d | περὶ F O^d V Σ¹, παρὰ C || 18 ante τὰς add περὶ C | ἔνθα — αὐτοῦς (19) F V, om C O^d Σ¹ || 19 ἀνωνύμως F V, ἀνωνυμει C, ἀνωνυμι O^d, ἀνων(-ον-Ε)ομάετως Σ¹ || 22 ὥστε — ἐμφαν. (24)] ὡς τοὺς γειτνιώντας ἐπονείδιστον ποιεῖν τὸν ἀδικοῦντα, τὸν δὲ ἐμφανῆ γενόμενον F || 25 Τούτοις — ἀνδράσιν (19, 3) om F | post Τούτοις add πολλοὶ V || 26 ἄλλοι πολλοὺς b, πολλοὶ C O^d Σ¹, πολλοὺς V || 29 τραγίαν C, τραγί O^d V Σ¹

ὄψεις οὕτως εἰσῆσαν. Καὶ ἔτι μᾶλλον κατηγορουμένων καὶ ἐλεγχόμε-
νων τῶν ἀδικούντων ἐπὶ θεάτρου, ἀνοχὴ τῶν ἀδικιῶν ἐγένετο, τῆς αἰ-
δοῦς ἔτι συνοικούσης τοῖς ἀνδράσιν· ἔδοξεν οὖν τοῖς τῆς πόλεως τὸ
15, 29 c ἐγχειρίσμα καλὸν ὑπάρχειν, καὶ λογίους ἀνδρας αὐτὸ μετιέναι. Πρῶτος
οὖν Couσαρίων τις τῆς ἐμμέτρου κωμωδίας ἀρχηγὸς ἐγένετο, οὗ τὰ μὲν 5
20 δράματα λήθη κατέλαβε, δύο δὲ ἢ τρεῖς ἴαμβοι τοῦ πρώτου δράματος
αὐτοῦ ἐπὶ μνήμῃ φέρονται· εἰςὶ δὲ οὗτοι <fragm. 1 K>

316 c

ἀκούετε, λεῶς· Couσαρίων λέγει τάδε,
υἱὸς Φιλίνου, Μεγαρόθεν, Τριποδίσκιος·
κακὸν γυναικες· ἄλλ' ὅμως, ᾧ δημόται,
οὐκ ἔστιν οἰκεῖν οἰκίαν ἄνευ κακοῦ.

10

Ἀρχὴν οὖν δεξαμένου τοῦ πράγματος πολλοὶ γετόνασι κωμωδοί, δια-
κωμωδοῦντες καὶ ἐλέγχοντες τοὺς κακῶς βιοῦντας καὶ τοὺς ταῖς ἀδικίαις
χαίροντας, ἀναστέλλοντες τὰς ἀκαίρους καὶ ἀδίκους αὐτῶν πράξεις, καὶ
30 ὠφέλουν κοινῇ τὴν πολιτείαν τῶν Ἀθηναίων. Ἐπειδὴ δὲ τὸ μὲν πα- 15
ράνομον ἐπὶ τὰ χερεῖονα νικᾷ, τὸ δὲ καλὸν ταχέως ἀφίπταται τῆς τῶν
ἀνθρώπων πολιτείας, οὐ μετὰ πολὺν χρόνον οἱ ἄρχοντες Ἀθήνησιν
749 b ἤρξαντο κωλύειν τοὺς κωμικοὺς τοῦ φανερώς οὕτω καὶ ὀνομαστὶ ἐλέγ-
χειν τοὺς ἀδικούντας· αὐτοὶ γὰρ θέλοντες ἀδικεῖν καὶ μὴ ἐλέγχεσθαι,
τούτου χάριν ἐπετίμων αὐτοῖς· ὅθεν ὥσπερ αἰνιγματωδῶς καὶ οὐ φανε- 20
ρῶς ἠλέγχοντο ὑπὸ τῶν κωμικῶν. Ἔτι δὲ ἐπὶ τὸ πλεῖον προϋούσης
καὶ ἐπικρατούσης τῆς κακίας, ἐκωλύθησαν καὶ τοῦ αἰνιγματωδῶς ἐλέγ-
χειν καὶ ὑβρίζειν τοὺς κρατοῦντας καὶ ἄρχοντας τῆς πόλεως. Διὸ καὶ
10 τρεῖς διαφορὰς ἔδοξεν ἔχειν ἡ κωμωδία· καὶ ἡ μὲν καλεῖται παλαιά, ἡ
25 μὴδ' ὅλως τοῦτο ποιοῦσα πλὴν ἐπὶ δούλων ἢ ξένων. Καὶ τῆς μὲν πα-

1 κατηγορ. καὶ add V || 4 λογίους CO^dVΣ¹, λογικοὺς F | Πρῶτος FV
Σ¹, πρῶτον CO^d || 5 Couσαρίων FO^dVΣ¹, couσαρίων Cb; *item* v. 8 | ἐμμέ-
τρου CO^dVΣ¹, ἐμψύχου F || 6 λήθη κατέλαβε F, λήθη κατενεμήθη CV, λήθη
κατανεμήθησαν O^d, οὐ φέρεται Σ¹ | τοῦ — φέρονται (7) om Σ¹ | πρώτου C, om
FO^dV || 7 αὐτοῦ FV, om CO^d | μνήμη CO^d, μνήμης F, μνήμην V || 8 λεῶς
Σ¹, λέως F, λέξεως O^dV, λέξεως λεῶς C | λέγει τάδε b, τάδε λέγει CFO^dVΣ¹ ||
9 φιλίνου CO^dΣ¹, φιλοῖνου V, φιλήνης F | γεγαρόθου O^d | τριποδίσκιος VΣ¹,
τριποδόςκιος C, τριποδίσκος O^d, τρίποδος κίων F || 12 δεξαμένου τοῦ πράγ.
CO^dVΣ¹, δεξάμενοι τοῦ δράματος F | κωμωδοὶ CO^dVΣ¹, κωμικοὶ F | διακωμ.
καὶ add V || 14 ἀναστέλλ. — μεμαθ. (20, 6) om F || 15 ὠφέλουν CO^dVΣ¹,
ὠφελούντες b | Ἐπειδὴ — πολιτ. (17) om Σ¹ || 16 ἐπὶ CO^d, ἐπίμονόν ἐστι καὶ
διηνεκές, ὥς που φησὶ κοφός τις, αἰε V | τῆς — πολιτ. (17) om V || 18 τοῦ φαν.
O^dVΣ¹, τοῦ μὴ φαν. C || 20 ὅθεν — κωμικῶν (21) αἰνιγματωδῶς κωμωδεῖν ἐπι-
τρέποντες Σ¹ | ὅθεν CO^d, ἔκτοτε V || 21 ἠλέγχοντο ὑπὸ O^dV, ἐλέγχονται ἀπὸ
C | ἐπὶ — καὶ ἐπικρ. (22) om Σ¹ | τὸ πλεῖον προϋούσης O^d, τὸ πλείστον προσι-
ούσης C, πλείστον προϋούσης V || 22 καὶ (ante τοῦ) O^dΣ¹, om CV || 25 ἡ
αἰνιγματωδῶς A, ἡ δὲ αἰνιγματώδης E, καὶ αἰνιγματώδης CO^dV | ἡ (post νέα)
VΣ¹, om CO^d

λαιᾶς πολλοὶ γερόνασιν, ἐπίσημος δὲ Κρατῖνος ὁ καὶ πραττόμενος, μετέ-
 σχον δὲ τινος χρόνου τῆς παλαιᾶς κωμωδίας Εὐπολῖς τε καὶ Ἀριστο-
 φάνης· τῆς δὲ μέσης καὶ αὐτῆς μὲν πολλοὶ γερόνασιν, ἐπίσημος δὲ
 Πλάτων, οὐχ ὁ φιλόσοφος, ἀλλ' ἕτερός τις· ὁμοίως δὲ κακείνου τὰ
 5 δράματα οὐ φαίνεται· τῆς δὲ νέας ὁμοίως πολλοὶ γερόνασιν, ἐπίσημος
 δὲ ὁ Μένανδρος, ὃς ἄστρον ἐστὶ τῆς νέας κωμωδίας, ὡς μεμαθήκαμεν.

Ἔϊρηται δὲ κωμωδία οἶονεῖ ἢ ἐπὶ τῷ κώματι ψδῆ· καὶ γὰρ περὶ 20
 τὸν καιρὸν τοῦ ὕπνου ἐξ ἀρχῆς ἐφευρέθη· κῶμα γὰρ ὁ ὕπνος· ἢ ἡ τῶν
 κωμῶν ψδῆ· κῶμαι γὰρ λέγονται οἱ μείζονες ἀγροί.

10 Ταύτην οὖν τὴν κωμωδίαν δεῖ βιωτικῶς ἀναγινώσκειν, τουτέστιν
 ὡς ἐν τῷ βίῳ, μιμουμένους τὸ παρειαγόμενον πρόσωπον καὶ τὴν ἐκεί-
 νου σχέειν ἀναματτομένους.

Τὰ δὲ ἐλεγεία λιγυρῶς.] Ἐλεγείον ἔμμετρός ἐστι στίχος, ἐλλεί-
 πων ἐνὶ ποδὶ τοῦ ἡρωϊκοῦ στίχου, εἰς δύο πενθημιμερῆ τεμνόμενος, οἶον
 15 <Callim. fr. 488 Sch> νῆϊδες, οἱ Μούσης οὐκ ἐγένοντο φίλοι· οὐ 30
 τὸ μὲν πρῶτον τμήμα ἀδιαφόρως καὶ σπονδεῖον καὶ δάκτυλον ἐπιδέχε-
 ται, τῆς [δὲ] μετὰ τοὺς δύο πόδας περιττεοῦσης συλλαβῆς καὶ τὴν πεν-
 θημιμερίδα τομὴν ἀποτερματιζούσης πάντως μακρᾶς οὔσης φύσει ἢ θέσει· 7501
 τὸ <δὲ> δεύτερον τμήμα τοὺς μὲν δύο πόδας πάντως δακτύλους θέλει
 20 ἔχειν, τὴν δὲ τελευταίαν συλλαβὴν ἀδιάφορον τῷ λόγῳ τῶν μέτρων,
 ὡς μεμαθήκαμεν· παντὸς γὰρ μέτρου ἀδιάφορός ἐστιν ἡ τελευταία συλ-
 λαβή. Τούτῳ οὖν τῷ μέτρῳ πολλοὶ ποιηταὶ τινὰ γεγραφήκασιν, ἅτινα
 καλεῖται ἐπικῆδεα· πρὸς γὰρ παραμυθίαν, τοῦ τετελευτηκότος τὰ καλὰ
 μνημονεύοντες, καὶ τῶν συγγενῶν αὐτοῦ καὶ φίλων τῇ παραινέσει τὴν
 25 λύπην ἀναστέλλοντες, τοῦτο τὸ μέτρον ἐπὶ τῆς κηδείας ἔλεγον· διὸ καὶ 10
 καλεῖται ἐλεγεία, οἶονεῖ ἐλεεῖα, τοῦ ᾧ ἐκθλιβομένου, παρὰ τὸ ἐλεεῖν τὸν
 τετελευτηκότα· ἢ ἐλεγεία οἶονεῖ εὐλεγεία, παρὰ τὸ εὖ λέγειν τὸν ἀπο-

13—22 hab. et. Σ^m (in marg. add Διομήδους καὶ Cτεφάνου VN)

1 ὁ καὶ πρ. om Σ¹ | πραττόμενος CO^d, πλαττόμενος V | μετέσχον — κω-
 μωδ. (2) om V || 3 καὶ αὐτῆς μὲν πολλοὶ b, καὶ αὐτοὶ μὲν πολλοὶ CO^d V, πολλοὶ
 μὲν καὶ αὐτοὶ Σ¹ || 4 Πλάτων Σ¹, Πλάτων τις CV, τις Πλ. O^d | ἀλλ' ἔτ. —
 φαίν. (5) om Σ¹ | δὲ V, om CO^d || 6 ὃς — ἀναματ. (12) om V | ἐστὶ CO^d,
 κέκληται Σ¹ | ὡς μεμαθ. om Σ¹ || 7 οἶονεῖ ἢ Σ¹, οἶονεῖ CO^d, ἢ F | περὶ
 CO^d Σ¹, παρὰ F || 8 ἐξ ἀρχῆς F, om CO^d Σ¹ | κῶμα — ὕπνος C Σ¹, om FO^d ||
 9 κωμῶν F, κωμητῶν CO^d Σ¹ || 11 καὶ — ἀναματ. (12) ἢ ὑποβιβάσαντας ὡς ἐν τῷ
 βίῳ τὴν φωνήν, οἶον <Arist. Ran. 1> εἶπω τι τῶν εἰωθότων, ᾧ δέεσποτα Σ¹ ||
 13 ἐλλείπων ἐνὶ ποδὶ CO^d V, λειπῶν δύο πόδας F || 14 εἰς — συλλαβῇ (21) om
 F | πενθημιμερῇ V, πενθημιμερεῖς C, πενθημιμερῶς O^d || 15 νῆϊδε ἢ μ. C ||
 16 ἀδιαφόρως V, διαφόρως CO^d || 20 μέτρων ὡς O^d V, μετρικῶν C || 22 μέτρῳ
 FO^d, τρῶπῳ C || 23 καλεῖται FO^d, ἐπικαλεῖται C | ante τοῦ add τῶν συγγε-
 νῶν C, om FO^d | τὰ καλὰ F, τῶν καλῶν O^d, τῶν καλῶν τούτου C || 24 αὐ-
 τοῦ F, τούτου CO^d || 25 ἀναστέλλοντες] ἀναστελλαντες F, ἀνέστελλον CO^d |
 τοῦτο — ἔλεγον F, om CO^d || 26 οἶονεῖ — εὐλεγεία (27) om O^d || 27 ἐλ. οἱ.
 F, om C | εὐλεγεία C, εὐλογεῖα F | παρὰ — μέτρον (21, 3) om F

βιώσαντα· ἢ παρὰ τὸ ἔλεγχος, ὃ δηλοῖ τὸν θρήνον· τοῦτο δὲ παρὰ τὸ ἔλγειν· ὥσπερ ἐλεοῦντες γὰρ τοὺς ἀποιοχόμενους τοῦτο ἐφεύρον τὸ μέτρον. Ταῦτα οὖν τὰ ἐλεγεία πῶς δεῖ ἀναγινώσκειν; «Λιγυρῶς», τουτέστιν ὀξυφώνως· ἢ γὰρ λύπη τῇ παρατροπῇ τῆς φωνῆς ἐκ τοῦ κλαυθμοῦ ὀξύτερά τινα παρεισάγει.

5

Τὸ δὲ ἔπος εὐτόνως.] Ἔπος λέγεται πᾶς στίχος ἱαμβικός τε καὶ τροχαϊκός καὶ ἀναπαιστικός καὶ δακτυλικός καὶ οἰψόδηποτε ποδὶ μετρούμενος, κατ' ἐξοχὴν δέ, τουτέστι κατὰ τιμὴν καὶ ὑπεροχὴν, τὸ ἡρωϊκὸν μέτρον ἔπος ἐκάλεσαν. Ὅπερ διδάσκει ἡμᾶς «εὐτόνως» ἀναγινώσκειν, τουτέστι συντόνῳ τῇ φωνῇ καὶ μὴ ἐκκελυμένῃ, ὥς καὶ ἡρώων 10 ἀνδρῶν περιέχον ἱστορίας.

19 Τὴν δὲ λυρικὴν ποιήσιν ἐμμελῶς.] Ἔστι τινὰ ποιήματα, ἃ οὐ μόνον ἐμμέτρως γέγραπται, ἀλλὰ καὶ μετὰ μέλους ἔσκεπται, ἃ καὶ διπλάσιον κάματον παρείχε τοῖς σκεπτομένοις, τό τε μέτρον σπουδάζουσι διασφύζειν καὶ τῶν μελῶν ἐπινοεῖν τὴν εὐρεσιν. Ταῦτα οὖν τὰ ποιή- 15 ματα καλεῖται λυρικά, ὥς ὑπὸ λύραν ἐσκεμμένα καὶ μετὰ λύρας ἐπιδεικνύμενα. Γεγόνασι δὲ λυρικοὶ οἱ καὶ πραττόμενοι ἐννέα, ὧν τὰ ὀνόματά ἐστι ταῦτα, Ἀνακρέων, Ἀλκμάν, Ἀλκαῖος, Βακχυλίδης, Ἴβυκος, Πίνδαρος, Στιχίχορος, Σιμωνίδης, Σαπφώ, καὶ δεκάτῃ Κόριννα. Ταύτην 752b οὖν τὴν λυρικὴν ποιήσιν δεῖ μετὰ μέλους ἀναγινώσκειν, εἰ καὶ μὴ παρ- 20 ἐλάβομεν μὴδὲ ἀπομεμνήμεθα τὰ ἐκείνων μέλη.

17 Τοὺς δὲ οἴκτους ὑφειμένως καὶ γοερῶς.] «Οἴκτους» θρήνους, «ὑφειμένως» κεχαλασμένη τῇ φωνῇ, «γοερῶς» θρηνητικῶς. Πάλιν ἔστι τινὰ ποιήματα, ἃ ἐπικειμένου τοῦ λειψάνου ἔλεγον θρηνοῦντες αὐτὸν 20 τὸν τεθνεῶτα. Διδάσκει δὲ ἡμᾶς καὶ Ὅμηρος τοῦτο, λέγων ἐπὶ τοῦ 25 λειψάνου τοῦ Ἑκτορος, ἔνθα φησί <Ω 720> παρὰ δ' εἶσαν ἀοιδούς, Θρήνων ἐξάρχους, οἳ τε στονόεσσιν ἀοιδὴν καὶ τὰ ἐξῆς. Ταῦτα οὖν τὰ ποιήματα οἴκτοι καλοῦνται καὶ θρήνοι, καὶ δεῖ αὐτὰ κεχαλασμένη τῇ φωνῇ καὶ θρηνῶδει ἀναγινώσκειν.

753, 22 Τὰ γὰρ μὴ παρὰ τὴν τούτων γινόμενα παρατήρησιν.] «Πα- 30

6—11 *similia hab. et.* Σ^m (Διομήδους *add* VN || 12—16 (λυρικά) *hab. et.* Σ¹ || 12—21 *hab. et.* Σ^m (*in marg.* Διομήδους N) || 23—27 (ἐξάρχ.) *hab. et.* Σ¹

1 ἢ παρὰ — μέτρον (3) O^d, *om* C || 3 Ταῦτα — παρεισ. (5) *om* O^d || 5 ὀξύτερα τινὰ F, ὀξύτερα C || 6 λέγεται FO^d, τί λέγεται C || 9 μέτρον ἔπος ἐκάλεσαν O^dV, μέτρον ἐκάλεσαν C, ἔπος ἐκάλεσαν F || 11 ἱστορίας CFO^dV, ἱστορίαν b || 13 μέλ. ἔσκεπται F, μέλ. ἐσκεπτόντο CO^dΣ¹, σκέψεως μέλους V | ἃ — ἐπιδ. (16) *om* V | διπλάσιον CO^d, διπλάσιον F, διπλοῦν Σ¹b || 17 δὲ FO^dV, *om* C | οἱ καὶ πραττόμενοι O^d, καὶ οἱ πραττόμενοι C, οἱ καὶ πράττονται F, καὶ οἱ περιεδόμενοι V || 18 Ἀλκαῖος FO^dV, *om* C || 21 τὰ ἐκ. μέλη CFO^d, τῶν ἐκ. μελῶν V || 22 Οἴκτους — θρηνητ. (23) *om* b || 24 ποιήματα CO^dΣ¹, πράγματα F | ἐπικειμένου F, ἐγκειμένου CO^d, ἔτι κειμένου Σ¹ | αὐτὸν τὸν τεθν. F, αὐτοὶ CΣ¹, ἐπ' αὐτοῖς O^d || 25 δὲ FO^dΣ¹, *om* C | ἐπὶ — φησί (26) *om* Σ¹ | τοῦ λειψ. F, τὸ λείψανον CO^d || 27 κ. τ. ἐξ. F, *om* CO^d || 30 μὴ τὴν τοιαύτην γ. C

ρατήρησιν» παραφυλακὴν. Εἰρηκῶς ὁ Διονύσιος ἐκάστου τῶν ποιημάτων τὴν διαφορὰν τῆς ὑποκρίσεως, ἐπιφέρει τοῦτο, ὅτι ἐὰν μὴ παραφυλάτ-
 τῶνται ταῦτα, ὡς προεῖρηται, «καὶ τὰς τῶν ποιημάτων ἀρετὰς
 καταρρίπτει», τουτέστιν ἐξευτελίζει, ἀφανίζει, εἰς ἔδαφος καταβάλλει
 5 καὶ τὰ ἐνάρετα ποιήματα· ἢ οὕτως· καὶ τῶν σκεψαμένων ἀνδρῶν τὸν
 ἐνάρετον κάματον καταβάλλει εἰς ἔδαφος. — Καὶ τὰς ἔξεις τῶν ἀνα-
 γινωσκόντων.] «Ἐξεις» τὰς χήσεις, τὰς μαθήσεις, τὰς διδασχάς, τουτέ- 30
 στιν ὧν τινων μετέσχον καὶ ἀντελάβοντο τῇ μαθήσει· «καταγελάστους»
 ἀξίας καταγέλωτος, ἀποβλήτους, ἀδοκίμους· «παρίστησι» δείκνυσιν·
 10 ἥτοι τὰς μαθήσεις καὶ διδασχάς τῶν ἀναγινωσκόντων ἀξίας καταγέλωτος 754 b
 δείκνυσιν. Ὅθεν δεῖ ἐκάστου ποιήματος τὴν ὑπόκρισιν παραφυλάττειν,
 ἵνα καὶ τῶν σκεψαμένων ἀνδρῶν ἡ ἀρετὴ διαφαίνεται καὶ ἡ τέχνη τοῦ
 ἀναγινώσκοντος.

§ 3.

Περὶ τόνου.

755, 5

15 Τόνος ἐστὶν ἀπήχησις φωνῆς ἐναρμονίου.] Τὴν ὑπόκρισιν 180 v
 ἡμῖν διασαφῆσαι ὁ τεχνικός περὶ τόνου διαλαμβάνει, ὅς ἐστιν ἀναγκαί-
 ος τῶν προσωπιδῶν καὶ φανερός ἐλεγχος τῆς τοῦ ἀναγινώσκοντος
 διδασχῆς. Τί οὖν ἐστὶ τόνος; Φησὶν ἀπήχησις, τουτέστιν ἦχος. Τίνος;
 Φωνῆς. Οἷα δὲ ποτε φωνῆς; Οὐ. Ἀλλὰ ποίας; Τῆς ἐναρμονίου. Τί δέ 10
 20 ἐστὶν ἐναρμόνιος φωνή; Ἡ συγκειμένη ἐξ ὀξείας καὶ βαρείας καὶ περι-
 σπωμένης, οἷα ἐστὶν ἡ τοῦ ἀνθρώπου φωνή καὶ πᾶσα μιμουμένη τὴν
 τοῦ ἀνθρώπου φωνήν, οἷον κιθάρα, ὄργανον, κύριξ καὶ ὅσα τοιαῦτα.
 Ἡ κατὰ ἀνάταςιν ἐν τῇ ὀξειᾳ.] Ἀνάτασις φωνῆς ὁ ὀξύς τόνος 29
 ἐστίν· ὅθεν καὶ τὸ σημεῖον αὐτοῦ τὴν ἐπὶ τὰ ἄνω φορὰν ἔχει· καὶ γὰρ

1—13 hab. et. Σ^m || 15—23, 18 hab. et. O^d || 15—24, 7 similia hab.
 et. Σ^m

2 τοῦτο FV, ταῦτα C || 3 καὶ — ἀρετὰς CV, πρόδηλον τὸ ἀκόλουθον F ||
 4 καταρρίπτει F, καταρριπτεῖ V, ἀπορρίπτει C | ἐξευτελ. ἀφαν. F, εὐτελίζει ἔξα-
 φανίζει C, ἔξευτ. ἐξουθενεῖ V || 5 καὶ (ante τῶν) FV, om C || 6 post ἔδαφος
 add V: «καὶ τὰς τῶν ποιητῶν ἀρετὰς καταρριπτεῖ»· περισπωμένως τὸ ριπτεῖ, κατὰ
 τὴν τοῦ Ὀμήρου συνήθειαν || 8 μετέσχον καὶ b, κατέσχον (τε add V) καὶ CV,
 om F | ἀντελ. τῇ μαθ. CF, κατελάβοντο τὰς μαθήσεις V || 9 καταγέλ. FV, γέλω-
 τος C || 10 ἥτοι FV, om C || 11 δείκνυσιν FV, om C | δεῖ FV, om C |
 ποιήματος CV, ποιητοῦ F | παραφυλάττει C || 12 ἵνα — ἀναγιν. (13) om V |
 διαφαίνεται b, διαφάνηται C, διαφέρηται F || 15 Μελάμποδος add C | ἐναρμ.
 — Τίνος; Φωνῆς (19) om F || 16 ὁ τεχν. V, om CO^d | τόνου CV, τοῦ τόνου
 O^d b || 18 post διδασχῆς add V: φωνὰς ἐναρμονίους λέγουσι τὰς τῶν ἀνθρώπων
 τὰς ἐνάρετους καὶ ἐγγραμμάτους· εἰς γὰρ καὶ ἀγράμματοι, οἷον αἱ τῶν ὄρνων ||
 19 φωνῆς et ποίας F, om CO^d || 21 πᾶσα F, πᾶσα ἡ CO^d | τὴν — φωνήν (22)
 F, αὐτὴν τὴν φ. τοῦ ἀνθρ. C, αὐτὴν O^d b || 22 post τοιαῦτα add CO^d: τοῦτο δὲ καὶ
 αὐτὸς ἐπιφέρει || 23 in marg. add Διομήδους N | Ἡ) ἡ V | ὀξύς τόνος
 CO^d, ὀξύτονος F, ὀρθός τόνος b || 24 καὶ — νεύουσιν (23, 3) | ὥσπερ καὶ ἡ τοῦ
 ἀνθρώπου φωνῆς F

ἀποκάτω ἀρχόμενοι τὸ σχῆμα προφέρομεν τὴν χεῖρα δευτέρως ἐπὶ τὰ ἄνω
μέρη. Ὁξεῖα δὲ εἴρηται ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν δρομέων τῶν εὐκινήτων
καὶ ὀξέως τρεχόντων· οὗτοι γὰρ καὶ ὀξεῖς εἰσι καὶ ἐπὶ τὰ ἄνω νεύουσιν.

Ἡ κατὰ ὁμαλισμὸν ἐν τῇ βαρείᾳ.] Ὁμαλισμὸς λέγεται ἡ κα-
τένευσις καὶ ὁ κοιμισμός· ὁ γὰρ βαρὺς τόνος τὴν ἐναντίαν φορὰν ἔχει
τοῦ προλεχθέντος ὀξέος τόνου· διὸ καὶ τὸ σημεῖον αὐτοῦ τὴν ἐπὶ τὰ
κάτω φορὰν ἔχει· καὶ ἡ φωνὴ δὲ τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ ὀξείας κοιμιζομένη,
τουτέστι καταφερομένη, εἰς βαρεῖαν καταντᾷ. — Καὶ ἄλλως. Ὁμαλισμὸς
ἀντὶ τοῦ κατένευσις καὶ κοιμίσαι, οἷα ἡ τῆς βαρείας προένευσις· αὕτη γὰρ
μετὰ ὁμαλότητος τίθεται, ἥτις εἴρηται ἐκ μεταφορᾶς τῶν τὰ φορτία
βασταζόντων· ὥσπερ γὰρ οἱ βαστάζοντες ταῦτα τῷ βάρει συνωθούμενοι
κάτω νεύουσι καὶ ὁμαλωτέραν, τουτέστι χθαμαλωτέραν, τὴν βάδισιν ἀναγ-
κάζονται ποιεῖσθαι, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ἡ βαρεῖα κάτω νεύει.

Ἡ κατὰ περὶ κλασιν ἐν τῇ περισπωμένῃ.] Περὶ κλασιν φωνῆς
λέγεται ἡ ἐν τῷ αὐτῷ ἀνένευσις καὶ κατένευσις, μὴ ἐπιμενούσης τῆς φωνῆς
ἐν τῇ ἀνατάσει, ἀλλὰ μετὰ τὸ ἀναταθῆναι καταφερομένης· ὅθεν καὶ τὸ
σημεῖον τοῦ τόνου τούτου ἅμα ἄνεισι καὶ κάτεισι· καὶ παρὰ μὲν τοῖς
γραμματικοῖς καλεῖται περισπωμένη, παρὰ δὲ τοῖς μουσικοῖς μέση. Οὗτος
οὖν ὁ τόνος δοκεῖ σύνθετος εἶναι, ὥσπερ καὶ τὸ σημεῖον ἐλέγχει συγκεί-
μενον ἐξ ὀξείας καὶ βαρείας· διὸ καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐπὶ τῶν συλ-
λαβῶν ἐκείνων τίθεται τῶν πρότερον διηρημένων εἰς συλλαβὰς δύο, καὶ
τῆς μὲν προτέρας ἐχούσης τὴν ὀξεῖαν, τῆς δὲ δευτέρας τὴν βαρεῖαν,
ὑστερον δὲ συνελθουσῶν εἰς μίαν συλλαβήν· καὶ τῇ συνελεύσει τῶν συλ-
λαβῶν ἐξ ἀνάγκης καὶ οἱ τόνοι συνῆλθον οἱ ἐπικείμενοι αὐταῖς, φημὶ δὲ
ὁ ὀξύς καὶ ὁ βαρὺς, καὶ ἀπετέλεσαν τὸν προκείμενον τόνον τὸν περι-
πώμενον, <ὄντα> ὡς προειρήκαμεν, σύνθετον· ὡς ἐπὶ παραδείγματος
— δεῖ γὰρ πιστώσασθαι τὸν λόγον τῇ τῶν ὁμοίων παραθέσει, ὡς ἔχει
ἡ ἀναλογία — τοῦ Σοφοκλέους ἡ κλε συλλαβὴ ἔχει τὴν ὀξεῖαν καὶ ἡ ἡς
τὴν βαρεῖαν· ἐμάθομεν γὰρ ἐν ταῖς προσωδίαις, ὅτι πᾶς τόπος τῆς
βαρείας ἐστὶ, πλὴν ὅπου κεῖται ἡ ὀξεῖα ἢ ἡ περισπωμένη· συνελθουσῶν
οὖν τῆς κλε καὶ τῆς ἡς εἰς μίαν συλλαβὴν τὴν κλης, συνῆλθον <καὶ> οἱ

14—18 hab. et. Σ¹

1 τὸ τῆς ὀξείας σχῆμα O^d | προσφέρομεν O^d, προφέρον C | δευτέρως O^d,
ὀξυτόνως C || 2 Ὁξεῖα — νεύουσιν (3) om O^d || 4 Ἡ] ἡ V || 6 προλεχ-
θέντος FO^dV, λεχθέντος C | ἐπὶ τὰ om C || 8 τουτ. καταφ. om C | καταντᾷ
CO^dV, κάτεισι F | Καὶ — νεύει (13) om F | VN add Διομήδους || 10 post
ὁμαλότ. add καὶ ἰλαρότητος O^dV | εἴρηται O^dV, om C || 12 τουτ. χθαμαλ.
add O^d | βάδισιν O^d, βάσιν C || 14 in marg. add Διομήδους N | Ἡ] ἡ
V Σ¹ || 16 ἀναταθῆναι FV, διατεθῆναι καὶ C, διαταθῆναι O^d, διατεθῆναι Σ¹ | καὶ
om CO^d || 20 πλεῖστον FV, πλεῖον C || 21 τῶν FV, om C | πρότερον διη-
ρημένων V, ποτὲ μὲν διαρουμένων CF | post δύο add F: ποτὲ δὲ συνερχομένων εἰς
μίαν F || 26 ὄντα add b | ὡς — σύνθετον om F | 28 τοῦ] οἶον F, ὁ b, om
C | καὶ F, om C || 29—24, 3 om V | ἐν ταῖς προσ. F, om C | τόπος C, τό-
νος F || 30 ἐστὶ F, om C || 31 συνῆλθον F, συνεῖλθον C | οἱ τόνοι om F

τόνοι, ὃ τε ὀξύς καὶ <ὀ> βαρύς, καὶ ἀπετέλεσαν τὸν περισπώμενον, οἷον
 Ἑρακλῆς Ἑρακλῆς, Ξενοφῶν Ξενοφῶν, Δημοφῶν Δημοφῶν, Ἑρμίας
 Ἑρμῆς καὶ ὅσα τοιαῦτα. — Ἡ περισπωμένη ταύτης ἔτυχε τῆς προση-
 5 γορίας· ἔοικε γὰρ τῷ σχήματι περικεκλασμένη ράβδῳ ἐχούσῃ τὰς δύο
 κλωμένων ἐν τοῖς πράγμασι· καὶ γὰρ οὗτοι ὑπὸ τῆς ἀθυμίας δακνόμενοι
 δοκοῦσι περισπᾶσθαι.

§ 4 (4 et 5b).

Περὶ στιγμῆς.

Στιγμαὶ εἰσι τρεῖς, τελεία, μέση, ὑποστιγμή.] Περὶ τοῦ ἀναγ-^{758,5}
 10 καιοτάτου τῶν προσωιδίων, τουτέστι περὶ τόνου, διδάξας ἡμᾶς ὡς ἐν
 συντόμῳ περὶ τῶν στιγμῶν, τουτέστι περὶ τῆς διαστολῆς, διαλαμβάνει,
 καὶ φησι στιγμὰς εἶναι τρεῖς, τελείαν, μέσην, ὑποστιγμήν. Καὶ κατὰ μὲν
 τὸν Διονύσιον, ὡς ἐν τῷ φανερῷ, τρεῖς εἰσι στιγμαί — τοῦτο δέ 10
 φημι, ἐπεὶ ὑποκατιῶν τὴν μίαν ἐξ αὐτῶν, τὴν μέσην, ἀπόβλητον δεῖ-
 15 κνυσι — κατὰ δέ τινα μεταγενέστερον τεχνικόν, φημι δὲ τὸν Νικά-
 νορα, ὁκτὴ εἰσι στιγμαί, ὧν τὰ ὀνόματα τέως μάθωμεν· τελεία, ὑποτε-
 λεία, πρώτη ἄνω, δευτέρα ἄνω, τρίτη ἄνω, ὑποστιγμή ἐνυπόκριτος, ὑπο-
 στιγμή ἀνυπόκριτος, ὑποδιαστολή.

Στιγμή ἐστι διανοίας ἀπηρτισμένης σημείον.] «Διανοίας»
 20 νοῦ, ἐννοίας· «ἀπηρτισμένης» πεπληρωμένης· «σημείον» σύμβολον· ὡς ἂν 20
 τις εἴποι «ἀπελθὼν πρὸς τὸν φίλον ἡρίστησα, ἀπελθὼν εἰς τὸ βαλανεῖον
 ἐλουσάμην, ἀριστησας ἐκαθεύδησα»· καθ' ἕκαστον γὰρ τῶν τοιούτων λό-
 γων ὅσας ὥρας θέλω σιωπῶ, καὶ οὐκ ἀναγκάζει με ὁ ἀκούων ἐπαγαγεῖν 139
 τινα ἕτερον λόγον· ἐν δὲ τῇ ἐτέρᾳ στιγμῇ, φημι δὲ τῇ ὑποστιγμῇ
 25 — οὕτω γὰρ αὐτὴν καλεῖ ὁ Διονύσιος — ἔχομεν μαθεῖν παρ' αὐτοῦ,
 ὅτι οὕτι ὅσον χρόνον θέλω σιωπῶ, ἀλλὰ καὶ ὁ ἀκούων ἀναγκάζει με
 ἐπαγαγεῖν τινα ἕτερον λόγον.

Μέση δὲ σημείον πνεύματος ἔνεκεν παραλαμβανόμενον.]
 Τὴν μέσην στιγμήν φησιν εἶναι σύμβολον τιθέμενον ἔνεκεν τοῦ ἀναπνεῦ- 30

8—28, 8 hab. et. O^d ||

8—25, 22 hab. et. Σ^m

1 ὃ τε ὀ. F, ὀξύς τε C | τὸν περισπ. F, τὴν περισπωμένην C | οἷον F,
 om C || 2 Ξ. Ξ. om F | Ξενοφῶν et δημοφῶν C || 3 Ἡ — περισπ. (7)
 om F, hab. O^d (qui add καὶ ἄλλως) || 4 ἐχούσῃ τὰς O^d V, ἐχούσης C || 5 ἄκρας
 V, ἀρχὰς C O^d | εἰς ἄλλ. V, ἀλλήλας C, ἀλλήλων O^d | περικλωμένων R Schneider,
 περισπωμένων C O^d V || 6 τοῖς add O^d || 7 περισπᾶσθαι R Schneider, περικ-
 λαῖσθαι C O^d, περικεκλαῖσθαι V || 9 Μελάμποδος add C, Διομήδους V |
 Περὶ — ἐπεὶ (14) om F || 12 Καὶ O^d b, om CV || 16 τέως μάθ. C O^d b, ταῦτα
 F, om V || 19 Διομήδους in marg. add N | Στιγμή C O^d V, στιγμή δέ F, Ἡ
 μὲν τελεία στιγμή b || 22 ἀριστ. ἐκαθ. C b, om F O^d V || 23 ἀκούων C F V,
 ἀκούσας O^d b | ἐπαγαγεῖν C b, ἐπάγειν F O^d V || 24 ἐτέρᾳ — ὅτι (26) ὑποστιγμή
 F || 25 οὕτω — Διον. om V | παρ' αὐτοῦ om V || 26 οὕτι V, οὕτε C O^d b,
 οὐχ F | χρόνον F O^d V, om C b || 28 σημείον — τουτέστιν (25, 1) om F ||
 29 Τὴν — τιθέμ. om C | μέσην V b, μὲν O^d

και ἡμᾶς· τουτέστιν ὅτε πολυλέξις ἐστὶν ὁ λόγος καὶ μὴ δυνάμεθα ἀπνευστὶ αὐτὸν εἰπεῖν, ἔνθα ἀναγκάζει ἡμᾶς τὸ πνεῦμα, ἐκεῖ σιωπήσαν-
 759b τες ἐλάχιστον διὰ τὸ ἀναλαβεῖν ἕτερον πνεῦμα τίθεμεν αὐτήν. Ἐκ τού-
 του δὲ ἐλέγχεται μὴ οὐσα ἀληθῆς στιγμή· οὐ γὰρ πάντες οἱ ἄνθρωποι
 ὁμοίως ἐπαρκοῦμεν ἐν τῷ ἀναγινώσκειν διεξιόντες τοὺς πολυλέξεις λό- 5
 γους, ἀλλ' ὁ μὲν ἔσθ' ὅτε ἐπαρκεῖ δεκαπέντε λέξεις ἀπνευστὶ εἰπεῖν,
 ἕτερος δὲ δυοκαίδεκα, ἄλλος δὲ πλείονας ἢ ἐλάττονας· καὶ τοῦτο οὐκ
 ἐστὶ στιγμῆς, τὸ καθ' ἓνα ἄνθρωπον ἀμείβεσθαι τὸν τόπον, ἀλλὰ τὸ
 140v ἔχειν τινὰ ὠρισμένην θέσιν. Οὐχ ὡς ἄπειρος δὲ ὑπάρχων ὁ Διονύσιος
 10 τούτων εἶρηκεν αὐτὴν στιγμήν, ἀλλ' ὡς ἐτέρων τινῶν νομιζόντων αὐ-
 τὴν εἶναι στιγμήν· ὅθεν τῆς μὲν προλεχθείσης στιγμῆς καὶ τῆς μελλού-
 σης ἐπιφέρεσθαι τὴν διαφορὰν εἶπε, ταύτης δὲ οὐκ ἔτι ἐμνήσθη.

Ὑποστιγμὴ δὲ διανοίας μηδέπω ἀπηρτισμένης ἀλλ' ἔτι ἐν-
 δεούσης σημεῖον.] Ἦν ἐκάλεσεν ὑποτελείαν ὁ Νικάνωρ, ὡς προειρή-
 καμεν, ταύτην ὁ Διονύσιος ὑποστιγμὴν καλεῖ, μᾶλλον δὲ ἐκ τοῦ ἐναν- 15
 τίου τὴν ὑπὸ τοῦ Διονυσίου κληθεῖσαν ὑποστιγμὴν ὁ Νικάνωρ ὑποτελείαν
 καλεῖ· μεταγενέστερος γὰρ Διονυσίου ὁ Νικάνωρ. Τί οὖν ἐστὶν ὑπο-
 20 στιγμὴ ἥτοι ὑποτελεία; Ἐννοίας οὐδέπω ἀπηρτισμένης ἡρουν πεπληρω-
 μένης ἀλλ' ἔτι ἐλλειπούσης σύμβολον· ὥσπερ ἐὰν εἶπω «ὅταν ἔλθω»,
 τοῦτο μόνον εἰρηκῶς οὐ δύναμαι ὅσον χρόνον θέλω σιωπῆσαι, ἀλλ' ὁ 20
 ἀκούων ἀναγκάζει με ἐπαγαγεῖν τὸ λείπον· ἐνταῦθα οὖν πρὸ τῆς ἐπι-
 φορᾶς τοῦ λείποντος τίθεται ἡ ὑποστιγμή.

Τίνι διαφέρει στιγμὴ ὑποστιγμῆς;] Ἴδου τῶν δύο μέμνηται
 τῆς διαφορᾶς, τὴν μέσην παρωσάμενος. Τίνι οὖν διαφέρει στιγμὴ ὑπο-
 στιγμῆς; Χρόνῳ. Τίνος χρόνῳ; Τῆς σιωπῆς. Πῶς; Αὐτὸς ἐπιφέρει· 25
 «ἐν μὲν γὰρ τῇ στιγμῇ πολὺ τὸ διάστημα», τῆς σιωπῆς, ἐν τῇ τελείᾳ
 γὰρ στιγμῇ ὅσον χρόνον θέλω σιωπῶ· «ἐν δὲ τῇ ὑποστιγμῇ παντελῶς

23—24 hab. et. Σ^m (Διομήδους καὶ Cτεφάνου *in contextu add* V, Διο-
 μῆδους ·· Cτεφάνου *in marg.* N)

1 δε] δταν CO^dVb, δτω F | ἐστὶν ὁ λόγος O^db, ἐστὶ λόγος CF,
 ὑπάρχη λόγος τις V | μὴ CO^dVb, οὐ F || 2 ἀπνευστὶ FVb, ἀναπνευστὶ
 O^d, ἀναπνευστὶ C || 5 διεξιόντες F, om CO^dVb || 6 ἀλλ' — ἐλάττ. (7)
 om F | ἀπνευστὶ Vb, ἀναπνευστὶ C, ἀναπνευστὶ O^d | εἰπεῖν om C || 7 πλεί-
 ονας τίχους ἢ ἐλάσσονας C, πλείους ἢ ἐλάττους V, πλείους O^d || 9 δὲ O^dVb,
 om CF || 11 ὅθεν — ἐμνήσθη (12) om O^d || 12 οὐκ ἔτι F, οὐδὲ Cb, οὐκ V ||
 13 Ὑποστ. — ἐὰν (19)] ἦν τοίνυν ὁ Διονύσιος ὑποστιγμὴν ἐκάλεσε, ταύτην ὁ Νικά-
 νωρ Διονυσίου· ἐὰν οὖν F || 14 Ἦν — Νικάνωρ (17)] ἡ ὑποστιγμή, φησί, σύμ-
 βολὸν ἐστὶ νοῦ μηδέπω πεπερασμένου ἀλλ' ἔτι λείποντος πρὸς τὸ τέλειον τῆς δια-
 νοίας καὶ τοῦ νοῦ· ταύτην οὖν τὴν στιγμὴν ὑποτελείαν ὁ Νικάνωρ ἐκάλεσε V |
 προειρ. O^d, εἰρήκαμεν Cb || 15 ὁ (ante Δ.) O^d, om Cb || 17 γὰρ Cb, ὡν O^d ||
 19 δταν ἔλθω F, δν θέλω Cb, δ θέλω O^d, ἐὰν ἔλθω V || 20 ὅσον χρόνον θέλω
 FO^dVb, ὑποδιαστολή C || 21 με FV, om CO^db || 22 ὑποστιγμὴ
 F || 23 Τίνι FO^db, τί C || 27 ὅσον χρόνον F, δταν
 CO^d, ὅσον b | παντελῶς FO^d, om Cb

ὀλίγον», πάνυ ὀλίγον τὸ διάστημα τῆς σιωπῆς· ἐν γὰρ τῇ ὑποτελείᾳ ἤτοι 10
ὑποστιγμῇ οὐχ ὅσον <χρόνον> θέλω σιωπῶ, ἀναγκαζόμενος, ὡς εἴρηται,
ἐπαγαγεῖν τὸ λείπον.

- Ἵνα δὲ μὴ δόξῃ τις ἡμᾶς ἀγνοεῖν καὶ τὴν τοῦ λεχθέντος Νικάνορος 763, 10
5 διατύπωσιν τὴν περὶ τῶν στιγμῶν, ὧν τὰ ὀνόματα ἤδη ἡμῖν προείρη-
ται, δεῖ ὡς ἐν συντόμῳ ἐνταυθα μνησθῆναι τῆς τε θέσεως αὐτῶν καὶ
τῆς διαφορᾶς τῆς τῷ Νικάνορι εἰρημένης· ὧν δεῖ πρῶτας ἀκοῶς τῶν
παίδων ἀκοῦσαί τε καὶ μὴ παντελῶς ἀμυήτους εἶναι. — Ἡ μὲν οὖν
τελεία στιγμὴ τίθεται ἐν τῷ μέσῳ τόπῳ τῆς τελευταίας γραμμῆς τοῦ
10 στοιχείου τοῦ τελευταίου ἐν τοῖς ἀσυνδέτοις λόγοις, ὡς ἐπὶ τοῦ <A 106>
μᾶντι κακῶν, οὗ πῶ ποτέ μοι τὸ κρήγυον εἶπας εἰς τὸ εἶπας,
τουτέστιν εἰς τὸ τελευταῖον αὐτοῦ γράμμα ἡ τελεία τίθεται, τοῦ ἐφεξῆς 20
λόγου ἀσυνδέτου ὄντος. — Ἡ δὲ ὑποτελεία ὀλίγον ὑποκάτω τοῦ μέσου
τόπου τοῦ στοιχείου τοῦ ἐσχάτου, ὅτε ἐπιφέρεται ὁ δὲ ἢ ἄλλος τις σύν-
15 δεσμος τῶν ἰσοδυναμούντων τῷ δέ, λέγω δὲ τὸν γάρ, τὸν ἀλλά, τὸν
ἀτάρ, τὸν αὐτάρ, ὡς ἐπὶ τοῦ <A 4> ἡρώων, αὐτοὺς δὲ ἐλώρια εἰς
τὸ ν τοῦ ἡρώων ἡ ὑποτελεία τίθεται διὰ τὸ ἐπιφέρεσθαι τὸν δέ. Οὕτω
γὰρ δοκεῖ τῷ ἡμετέρῳ γραμματικῷ, φημί δὲ τῷ Ἀπολλωνίῳ, καὶ μάλα
εὖ, ὡς γέ μοι δοκεῖ· ἔφη δὲ ἐν τούτῳ παρεωρακέναι τὸν Νικάνορα, 30
20 τὴν μὲν ἐν τῷ χρόνῳ τῆς σιωπῆς διαφορὰν ὀριζάμενον τῶν πρώτων
δύο στιγμῶν, φημί δὲ τῆς τελείας καὶ τῆς ὑποτελείας, τὴν δὲ θέσιν καὶ
τὸν τόπον τὸν αὐτὸν ταῖς δύο ἀπονέμοντα· οὐ δεῖ οὖν τὴν τελείαν καὶ 764 b
τὴν ὑποτελείαν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ στοιχείου τιθέναι, ὡς γέ φησι Νικά-
νωρ, ἐπεὶ ποία διαφορὰ ἔσται αὐτῶν; ἀλλὰ τὴν μὲν τελείαν ἐν τῷ μέσῳ, 141 v
25 τὴν δὲ ὑποτελείαν ὑποκάτω ὀλίγον τοῦ μέσου τόπου τοῦ τελευταίου
στοιχείου. — Ἡ δὲ πρώτη ἄνω τίθεται ἐπάνω τῆς τελευταίας γραμμῆς
τοῦ τελευταίου στοιχείου, ὅτε πρόκειται ὁ μὲν ἢ ὁ ἢ ἢ τὸ οὐ, ἐπιφέ-

8—28, 8 hab. et. Σ^m

1 πάνυ ὀλίγον CO^ab, om F | ἐν — λείπον (3) om F || 3 τὸ λείπον O^ab,
om C || 4—28, 8 ed. et. L Friedländer, Π. ἱλ. ct. rell. p. 2—4 | δόξῃ CO^a,
ὑπολάβῃ F || 5 τὴν (ante π.) add F || 6 μνησθῆναι — εἶναι (8) | ὡς ἔχει
παραθέσθαι σαφηνεῖν τῆς διαθέσεως αὐτῶν διαφορὰς ἐπιμνησθῆναι F || 7 ὧν
Friedländer, ὡς CO^ab || 10 ἀσυνδέτοις FVb, σύν θέτοις C, συνθέτοις O^a |
ὡς FV, om CO^a || 11 κρήγυον εἶπε C, κρήγυον ξειπας FO^a, κρήγυ ξειπας V |
εἰς — τουτ. (12) om F | τὸ εἶπε C, τὸ εἶπεν O^a, τὸ ξειπας V || 13 ἀσυνδέτου FV,
ἀσυνθέτου CO^a || 14 στοιχείου FVb, στίχου CO^a | fortasse post ὅτε est ad-
dendum μὴ προκειμένου τοῦ μὲν, coll. 833, 32 b || 15 δὲ CO^ab, δὴ FV | τὸν
ἀτάρ add F || 16 εἰς — ἡρώων (17) om O^a || 17 τὸ ν τοῦ V, τὸ (corr. ex τοῦ)
τοῦ C, τῶν F | Οὕτω — στοιχείου (26) om V || 18 δὲ Cb, δὴ FO^a | τῷ
Ἀπολλωνίῳ FO^ab, ὥρῳ ἀπόλλωνι C || 19 ἔφη — τούτῳ | ἔφη δὲ F, ἐν δὲ τού-
τῳ CO^ab | τὸν add F || 21 δύο Fb, δεῖ et supra i scr. o C, δὴ O^a | φημί
δὲ om F | φ. δὲ Cb, φ. δὴ O^a | τῆς (ante ὑπ.) add O^a || 23 τὴν (ante ὑπ.) add
O^a | τῷ add F | τοῦ FO^a, om Cb | στοιχείου Friedländer, στίχου CFO^ab ||
25 ὀλίγον FO^ab, ὅλον γὰρ C || 27 τὸ οὐ b, τὸ οὐ CFO^a, ὁ καὶ V

ρεται δὲ ὁ δέ ἢ ὁ ἦ ἢ ὁ ἀλλά, ὡς ἐπὶ τοῦ <H 93> αἶδεσθαι μὲν
 10 ἀνήνασθαι <δεῖσαν δ' ὑποδέχθαι> εἰς τὸ τελευταῖον ἰ τοῦ ἀνήνα-
 σθαι ἡ πρώτη ἄνω τίθεται διὰ τὸ ἐπιφέρεισθαι τὸν δέ, τοῦ μὲν προκει-
 μένου. — Ἡ δὲ δευτέρα ἄνω τίθεται καὶ αὕτῃ ἐπάνω τῆς τελευταίας
 γραμμῆς τοῦ ἐσχάτου στοιχείου, περιέχεται δὲ ὑπὸ διπλῆς ἔξωθεν, ὅτε 5
 ἐπιφέρεται ὁ καί, ὡς ἐπὶ τοῦ <A 500> καὶ ῥα πάροιθ' αὐτοῖο καθέ-
 ζετο καὶ λάβε γούνων εἰς τὸ ὀ τοῦ καθέζετο τίθεται ἡ δευτέρα ἄνω,
 τοῦ καὶ ἐπιφερομένου. — Ἡ δὲ τρίτη ἄνω τίθεται καὶ αὕτῃ ἐπάνω μὲν
 20 τῆς τελευταίας γραμμῆς τοῦ τελευταίου στοιχείου, περιέχεται δὲ ὑπὸ
 διπλῆς ἔσωθεν, ὅτε ἐπιφέρεται ὁ τέ, ὡς ἐπὶ τοῦ <A 38> Κίλλαν τε 10
 Ζαθέην Τενέδοιό τε ἱφι ἀνάσσεις εἰς τὸ ν τοῦ Ζαθέην τίθεται ἡ
 τρίτη ἄνω, ἐπιφερομένου τοῦ τέ συνδέσμου. — Ἡ δὲ ὑποστιγμὴ ἡ ἐνυ-
 πόκριτος τίθεται ὑποκάτω μὲν τῆς τελευταίας γραμμῆς τοῦ τελευταίου
 στοιχείου, ὀλίγον δὲ ἔξωτέρω ἐκ πλαγίου νεύουσα, ἐν ταῖς ὀρθαῖς πε-
 ριόδοις, τουτέστιν ὅτε πρόκειται τὸ ὄφρα ἢ τὸ ἦμος ἢ τὸ ὅτε ἢ τὸ ἔως 15
 ἢ τὸ ὅπου, ἐπιφέρεται δὲ τὸ τόφρα, τὸ τῆμος, τὸ τότε, τὸ τέως, τὸ
 30 ἐκεῖ καὶ τὰ ὅμοια, ὡς ἐπὶ τοῦ <ex. gr. A 477> ἦμος δ' ἡριγένεια
 φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἡώς εἰς τὸ τ τοῦ Ἡώς τίθεται ἡ ἐνυπόκριτος,
 ἐπιφερομένου τοῦ τότε. — Ἡ δὲ ὑποστιγμὴ ἡ ἀνυπόκριτος τίθεται καὶ
 765 b αὕτῃ ὑποκάτω τοῦ τελευταίου γράμματος ὑπὸ τὴν ἐσχάτην καὶ κατω- 20
 τάτην γραμμὴν τοῦ στοιχείου, ἐν δὲ ταῖς μεταξὺ πρὸ τῆς ἀνταποδόσεως
 τῶν ὀρθῶν περιόδων ἀναφωνουμέναις ἐτέραις περιόδοις, ὡς ἐπὶ τοῦ
 <Γ 33—35>

ὡς δ' ὅτε τίς τε δράκοντα ἰδὼν παλίνωρος ἀπέστη
 οὔρεος ἐν βήσσει, <ὑπὸ τε τρόμος ἔλλαβε γυῖα,
 ἄψ τ' ἀνεχώρησεν, ὡχρός τέ μιν εἶλε παρειάς,>

25

ἐνταῦθα τίθεται ἡ ἀνυπόκριτος, ὁμοίως δὲ καὶ εἰς τὸ «γυῖα» καὶ εἰς τὸ
 «ἀνεχώρησεν»· μεταξὺ γὰρ <πρὸ> τῆς ἀνταποδόσεως ἕτεραι περίοδοι ἐνετέ-
 10 θσαν· εἰς δὲ τὸ «παρειάς» ἡ ἐνυπόκριτος· εὐθέως γὰρ ἐπιφέρεται ἡ
 ἀνταπόδοσις. — Ἡ δὲ ὑποδιαστολὴ κατὰ πάντα τῶν προλαβουσῶν στιγ- 30
 μῶν ἐνήλλακται, ὡς καὶ αὐτῷ τῷ σχήματι μὴ εἶναι νυγμὴ τις, ὡς αἱ
 ἄλλαι, ἀλλὰ τὸν τύπον ἔχειν τοῦ ὀξέος τόνου· τίθεται δὲ καὶ αὕτῃ
 ὑποκάτω τῆς ἐσχάτης γραμμῆς τοῦ τελευταίου γράμματος, ὡς ὀξεῖα δέ

1 ὁ δέ — ἀλλά Vb, ὁ δε ἢ τὸ ε ἢ ὁ ἀλλὰ F, τὸ δε τὸ ἦ τὸ ἀλλὰ CO^d |
 post ὁ ἢ inser. censet Friedländer ἢ ὁ ἢ | αἶδεσθαι CO^dV, ἀρδέσθαι F || 2 εἰς
 — ἀνήνασθαι om F | ἰ CO^db, στοιχείον V || 5 ἔξωθεν ὅτε FVb, ἔξωθέν τε
 CO^d || 7 καὶ λ. γούνων add V || 8 τίθ. μὲν καὶ CO^dVb | μὲν (ante τῆς)
 CFO^d, om V || 11 Τεν. τε ἱφι ἀν. add V || 20 κατωτάτην O^dV, κατωτάτω
 Cb, κατωτάτῳ F || 24 τίς τε δρ. Cb, τις δρ. FO^dV || 27 δέ CFV, om
 O^db || 28 ἕτεροι CVb, ἕτεροι O^d, αὐται αἱ F || 29 παρειάς F, παρειά CV
 O^db | ἐνυπόκριτος Vb, ἀνυπόκριτος CO^dF || 31 ἐνήλλακται CO^dVb, συνήλ-
 λακται F | σχήματι F, στιγματι CO^dVb | μὴ CVb, μὲν O^d, om F | αἱ FVb,
 om CO^d || 32 τὸν add F || 33 τῆς ἐσχ. γρ. om V | γραμμῆς FO^db, δραγ-
 μῆς C | τοῦ τελ. γράμμ. post ὑποκάτω transp. CFO^db

τις, ὡς προεΐρηται, ἐν ταῖς ἀντεστραμμέναις περιόδοις, ὡς ἐπὶ τοῦ <A 255 sqq.>

ἧ κεν γηθήσαι Πρίαμος <Πριάμοιό τε παῖδες>,
ἄλλοι τε Τρῶες μέγα κεν κεχαροίατο θυμῷ,
5 εἰ σφῶϊν τάδε πάντα πυθοίατο μαρναμένοιιν,

ἐν τῷ «θυμῷ» τίθεται ἡ ὑποδιαστολή· ἐπιφέρεται γὰρ τὸ «εἰ σφῶϊν» καὶ ποιεῖ ἀντεστραμμένην τὴν περίοδον· ἡ γὰρ ὀρθὴ περίοδος ἦν «εἰ 20 σφῶϊν τάδε πάντα πυθοίατο, ἧ κεν γηθήσαι Πρίαμος».

§ 5 (6b).

765, 25
118 v

Περὶ ῥαψωδίας.

10 'Ραψωδία ἐστὶ μέρος ποιήματος ἐμπεριειληφός τινα ὑπό-
θεσιν.] Ἐπειδὴ οἱ ἀρχόμενοι ἀναγινώσκειν παῖδες πρὸ πάντων τῶν
βιβλίων ἄπτονται τῶν Ὀμηρικῶν, τὰ δὲ Ὀμηρικὰ ποιήματα τέμνεται εἰς 30
ῥαψωδίας, βούλεται διδάξαι καὶ τοὺς παῖδας αὐτὸ τοῦτο, τί ἐστὶ ῥαψω-
δία, καὶ φησι τὸν ὅρον τοῦτον. Ποῖημα μὲν γὰρ ἐστὶ τὸ ὅλον βιβλίον,
15 ὡς ἡ Ἰλιάς καὶ ἡ Ὀδύσεια, τὰ δὲ τμήματα αὐτῶν ῥαψωδαίαι καλοῦν-
ται· καλῶς οὖν εἶπε μέρος εἶναι τοῦ ὅλου ποιήματος ἐκάστην ῥαψω-
δίαν. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ μέρος περιέχει τινὰ ἰδικὴν ὑπόθεσιν μὴ ἐμ-
φερομένην ἐν τοῖς ἄλλοις μέρεσιν, ὥς τὸ μὲν A περιέχει τὴν μάχην
τοῦ Ἀχιλλέως καὶ Ἀγαμέμνονος, τὸ δὲ B τὸν ὄνειρον τὸν πεμφθέντα
20 ὑπὸ τοῦ Διὸς πρὸς τὸν Ἀγαμέμνονα, τὸ δὲ Γ τὴν μονομαχίαν τοῦ
Ἀλεξάνδρου καὶ Μενελάου, καὶ τὰ ἐξῆς· ἕκαστον οὖν τούτων ἐμπεριεί-
ληφε, τουτέστι περιέχει, ἰδικὴν τινα ὑπόθεσιν, ὃ μέρος ἐστὶ τοῦ ὅλου
ποιήματος.

Εἴρηται δὲ ῥαψωδία.] Βούλεται λοιπὸν ἐτυμολογήσαι, τίνος 10
25 ἔνεκεν εἴρηται ῥαψωδία· καὶ φησιν «οἷονεὶ ῥαβδωδία τις οὖσα», τουτέ-
στιν ἡ ἐπὶ ῥάβδῳ ψῶδῃ· οἱ γὰρ μεθ' Ὀμηρον τὰ αὐτοῦ ποιήματα πε-
ριερχόμενοι ἦδον, ῥάβδον δαφνίνην κατέχοντες, κύμβολον Ἀπολλωνια-
κόν. Ἡ οὖν ἀπὸ τῆς ῥάβδου καὶ τῆς ψῶδης ἐτυμολογεῖται ἡ ῥαψωδία,
ἧ ἀπὸ τοῦ ῥάπτειν, ὅπερ ἐστὶ τὰ διεστῶτα καὶ διακεχωρισμένα εἰς ἓν

10—30, 24 hab. et. O^d || 11—18 hab. et. Σ^m (in marg. add Διομήδους
VN) || 24—30, 22 hab. et. Σ^m (in marg. add Διομήδους VN)

3 ἧ — Πρίαμος add V || 5 εἰ — μαρναμ. add V | μαρναμένοισιν V ||
6 ἐν τῷ θ. V, ἐνταῦθα CFO^db || 12 ἄπτονται FV, ἀρχονται CO^d || 13 ante
διδ. add δὲ C | καὶ C, om FO^dV || 14 μὲν O^d, om CFV | γὰρ om FO^d |
τὸ om CV || 15 καὶ FO^d, ὡς CV || 16 οὖν F, δὲ O^dV, om C || 17 ἰδι-
κὴν CFO^dV | ἐμφερομένην O^dV, ἐκφερομένην CN, ἐπιφερομένην F || 19 τοῦ
F, om CO^d | δὲ F, om CO^d || 20 τὸν (ante Ἀγ.) O^d, om CF | δὲ F, om
CO^d | τοῦ (poster.) O^d, om CF || 21 οὖν F, om CO^d | τούτων om C || 22 ἰδικὴν
CF, δίκην O^d | δ CO^d, ὁμοίως δὲ F || 25 post φησιν add ὅτι C, om FO^dV ||
26 οἱ — Ἀπολλ. (27) om V | περιερχ. om F || 29 ἡ ἀπὸ τοῦ ῥ.] Philocho-
rus; cfr. Egenolff in *Annal. Burs.* 1886 I p. 118

συνάπτοντα ὑγιάζειν. Ἐστι γάρ τι ῥῆμα ῥῶ, ὃ σημαίνει τὸ ὑγιάζω, ἔν-
θεν φαμέν καὶ τὸ ἔρρωσο ἀντὶ τοῦ ὑγίαινε, καὶ ῥώσιν τὴν ὑγίαν· ἀπὸ
20 τοῦ ῥῶ οὖν τούτου γίνεται παράγωγον ῥῆμα τὸ ῥάπτω, ὅθεν καὶ ἔως
νῦν ῥάπτας φαμέν τοὺς τὰ διεστῶτα ἱμάτια εἰς ἓν συνάγοντας καὶ ὑγιέ-
τι ἔν ἀποτελοῦντας. Ἀπὸ τοῦ ῥάπτω οὖν τούτου ὁ μέλλων γίνεται 5
ῥάψω, ἀφ' οὗ παράγωγον ῥαψωδία· οἱ γὰρ μεθ' Ὅμηρον, ὡς προεῖρη-
ται, περιερχόμενοι καὶ ἄδοντες τὰ αὐτοῦ, οὐκ ἐφεξῆς, ὡς νῦν κεῖνται
οἱ στίχοι, οὕτως ἔλεγον ἀκολουθῶς ἐπιδεικνύμενοι αὐτούς, ἀλλ' ἐντεῦθεν
30 κακείθεν, λόγου χάριν ἀπὸ τοῦδε τοῦ σελιδίου ἓνα στίχον καὶ ἀφ' ἐτέ-
ρου σελιδίου ἓνα καὶ ἀπ' ἄλλου ἓνα λαβόντες, καὶ οὕτω συνάγοντες 10
τοὺς διεστῶτας στίχους εἰς ἓν, τοὺς ἁρμόζοντας τῷ πράγματι, λόγου
χάριν εἰς γάμους, εἰς ἄρχοντας, εἰς γενεθλίους ἢ ἄλλο τι προκείμενον,
οὕτως ἐπεδείκνυντο. Διὰ τοῦτο οὖν καὶ αὐτὸς ὁ Διονύσιος εἶπε τὰς
767b δύο ἐτυμολογίας, ἡ ἀπὸ τοῦ ῥάπτειν, τουτέστι τὰ διεστῶτα συνάγειν, ἡ
ἀπὸ τοῦ ῥάβδον κρατοῦντας ἐπιδείκνυσθαι. 15

Ἀναγκαῖον δὲ μετὰ τὴν ἐτυμολογίαν τῆς ῥαψωδίας μνησθῆναι κά-
κείου, ὅτι ἐν τινι χρόνῳ τὰ Ὀμήρου ποιήματα παρεφθάρη ἢ ὑπὸ πυρὸς
ἢ ὑπὸ ὑδάτων ἐπιφορᾶς ἢ ὑπὸ σεισμοῦ, καὶ ἄλλων ἄλλως τῶν βιβλίων
διασκεδασθέντων καὶ φθαρέντων ὕστερον εὑρέθη ὁ μὲν ἔχων τυχὸν ἑκα-
10 τὸν στίχους Ὀμηρικούς, ὁ δὲ χιλίους, ἄλλος διακοσίους, ἄλλος ὅσους ἂν 20
ἔτυχε· καὶ ἡμελλε λήθῃ παραδίδοσθαι ἢ τοιαύτη ποιήσις. Ἀλλὰ Πει-
κίστρατός τις Ἀθηναῖος στρατηγός, θέλων καὶ ἑαυτῷ δόξαν περιποιήσα-
σθαι καὶ τὰ τοῦ Ὀμήρου ἀνανεῶσαι, τοιοῦτόν τι ἐβουλεύετο· ἐκήρυξεν
ἐν πάσῃ τῇ Ἑλλάδι τὸν ἔχοντα Ὀμηρικούς στίχους ἀγαγεῖν πρὸς αὐτόν,
183v ἐπὶ μισθῷ ὠρισμένῳ καθ' ἕκαστον στίχον. Πάντες οὖν οἱ ἔχοντες ἐπέ- 25
φερον καὶ ἐλάμβανον ἀδιαστρόφως τὸν ὀρισθέντα μισθόν· οὐκ ἀπέδωκε
δὲ οὐδὲ τὸν φέροντα οὐς ἤδη προειλήφει παρ' ἐτέρου στίχους, ἀλλὰ
20 κακείνῳ τὸν αὐτὸν ἐπεδίδου μισθόν· ἐνίστε γὰρ ἐν αὐτοῖς ἓνα ἢ δύο
στίχους εὑρίσκε περιττούς, ἐνίστε δὲ καὶ πλείους· ὅθεν τις ἔσθ' ὅτε καὶ
ἰδίους παρειέφερε, τοὺς νῦν ὀβελιζομένους. Καὶ μετὰ τὸ πάντας συνα- 30
γαγεῖν παρεκάλεσεν ἐβδομήκοντα δύο γραμματικούς, συνθεῖναι τὰ τοῦ

23—30, 24 hab. et. Σ¹

1 συνάπτοντα CO^aV, συναγαγόντα F | 8 F, καὶ CO^aV || 2 καὶ ῥ. τὴν
ὑγ. CV, om FO^a || 4 post διεστ. add καὶ διερρηγμένα O^ab, om CFV || 6 post
ῥαψωδ. add V: ἐπεὶ καὶ τὰ ἔπη currάπτεται ἐκ διαφόρων λέξεων καὶ νοημάτων καὶ
οὕτω τὰ τῆς ὑποθέσεως ἐξυφαίνεται || 8 αὐτούς add V || 14 ἡ — ἐπιδείκ.
(15) CV, om FO^a || 15 ἐπιδείκν. C, δαφνίνην τοὺς ῥαβδωδοὺς τὰ ἔπη, τουτέστιν
τὰ ποιήματα, ἐπιδείκνυσθαι, περιερχομένους τὰς πόλεις, ἐν αἷς ἀγῶνες ἦσαν· ἡγωνί-
ζοντο γὰρ περὶ στεφάνων· καὶ γὰρ καὶ μέλεσι καὶ ῥυθμοῖς ὑποβάλλεται τὰ ἔπη V ||
18 ἄλλων C, ἄλλην FO^aV || 19 ὕστερον add O^a, om CFV || 22 Ἀθηναῖος
CFV, Ἀθηναίων O^ab || 25 ἐπέφερον V, ἀπέφερον CFO^aΣ¹ || 26 καὶ ἐλάμβ.
om F || 27 ἀλλὰ — μισθόν (28) om VΣ¹ || 28 ἐπεδίδου CO^a, ἐδίδου Fb ||
29 ἐν. δὲ καὶ πλ. add O^a || 31 ἐβδομ. δύο γραμμ. FO^aE, ἐβδομήκοντα γραμμ.
C, ὁ β' γραμματικὸς (sic) A, γραμματικούς ὁ βασιλεὺς V

Ὅμηρου ἕκαστον κατ' ἰδίαν, ὅπως ἂν δόξη τῷ συνθέντι καλῶς ἔχειν,
 ἐπὶ μισθῷ πρόποντι λογικοῖς ἀνδράσι καὶ κριταῖς ποιημάτων, ἐκάστῳ δε-
 δωκῶς κατ' ἰδίαν πάντας τοὺς στίχους ὅσους ἦν συναγαγῶν. Καὶ μετὰ
 τὸ ἕκαστον συνθεῖναι κατὰ τὴν ἑαυτοῦ γνώμην, εἰς ἓν συνήγαγε πάντας
 5 τοὺς προλεχθέντας γραμματικούς, ὁφείλοντας ἐπιδεῖξαι αὐτῶν ἕκαστον 30
 τὴν ἰδίαν σύνθεσιν, παρόντων ὁμοῦ πάντων. Οὗτοι οὖν ἀκροασάμενοι
 οὐ πρὸς ἕριν, ἀλλὰ πρὸς τὸ ἀληθὲς καὶ πᾶν τὸ τῇ τέχνῃ ἀρμόζον,
 ἔκριναν πάντες κοινῇ καὶ ὁμοφρόνως, ἐπικρατῆσαι τὴν σύνθεσιν τε καὶ 768 b
 διόρθωσιν Ἀριστάρχου καὶ Ζηνοδότου· καὶ πάλιν ἔκριναν τῶν δύο συν-
 10 θέσεών τε καὶ διορθώσεων βελτίονα τὴν Ἀριστάρχου. Ὅτι δὲ τινες 184 v
 τῶν συναγαγόντων τοὺς Ὀμηρικοὺς στίχους πρὸς τὸν Πεισίστρατον διὰ
 τὸ πλείονα μισθὸν λαβεῖν καὶ ἰδίους στίχους, ὡς προεῖρηται, σκεψάμενοι 185 v
 προσέθηκαν, καὶ ἤδη ἐν συνηθείᾳ ἐγένοντο τοῖς ἀναγινώσκουσιν, οὐκ
 ἔλαθε τοῦτο τοὺς κριτάς, ἀλλὰ διὰ μὲν τὴν συνηθειαν καὶ πρόληψιν
 15 ἀφῆκαν αὐτοὺς κεῖσθαι, ὀβελίσκους δὲ ἐκάστῳ τῶν ἀδοκίμων καὶ ἄλλοι 10
 τριῶν καὶ ἀναξίων τοῦ ποιητοῦ στίχων παρατιθέμενοι τοῦτο αὐτὸ ἐνε-
 δείξαντο, ὡς ἀνάξιοι εἶσι τοῦ Ὀμήρου. Φέρεται δὲ ἐπίγραμμα εἰς τὸν
 Πεισίστρατον ὡς σπουδάσαντα συναγαγεῖν τὰ τοῦ Ὀμήρου τοιοῦτον·
 τρίς με τυραννήσαντα τοσαυτάκις ἐξεκύλισσε
 20 δῆμος Ἀθηναίων, καὶ τρίς ἐπηγάγετο,
 τὸν μέγαν ἐν βουλῇ Πεισίστρατον, ὃς τὸν Ὅμηρον
 ἤθροισα, σποράδην τὸ πρὶν ἀειδόμενον·
 ἡμέτερος γὰρ κείνος ὁ χρύσεος ἦν πολίτης,
 εἴπερ Ἀθηναῖοι Κυῦρναν ἀπψκίσαμεν. 20

§ 6 (7b).

25

Περὶ στοιχείου.

772, 27

Γράμματά ἐστιν κδ'.] Ἀπορίαν τινὰ εὐθέως καὶ Ζήτησιν ἔχει ἡ
 ἐπιγραφὴ, τίνος ἕνεκεν ἐπιγράψας «περὶ στοιχείου» οὐκ ἐπήγαγε «στοι-
 χεῖόν ἐστιν», ὡς καὶ εἰπὼν ἀνωτέρω «περὶ γραμματικῆς» ἐπιφέρει «γραμ-
 ματική ἐστιν», καὶ «περὶ ἀναγνώσεως» «ἀνάγνωσίς ἐστι», καὶ «περὶ τόνου» 30
 30 «τόνος ἐστίν», καὶ ἐφεξῆς ὁμοίως, ἐνταῦθα δὲ ἐπιγράψας «περὶ στοι-

25—41, 17 hab. et. O^d

1 τῷ συνθέντι F, τῷ συντελεθέντι O^d Σ¹, τῷ συντελεσθέντι C, ταῦτα συντεθέντα
 V, τῷ συντιθέντι b || 4 συνθεῖναι — ἕκαστον (5) om A || 5 αὐτῶν V, αὐτῷ
 C F O^d E b || 7 πᾶν om Σ¹ | τῇ om C V || 8 καὶ ὁμοφρ. om Σ¹ | ὁμοφρό-
 νως F, ὁμοφρόνως C, ὁμοφώνως O^d V b | ἐπικρατῆσαι C F O^d V Σ¹, κρατῆσαι b ||
 9 in marg. add O^d manu altera: οὐκ οἶδας τί λέγεις· πολλῷ γὰρ μεταγενέστεροι
 Ἀριστάρχος καὶ Ζηνοδότος Πεισιτράτου || 16 ἐπεδείξαντο O^d || 18 ὡς add F ||
 19 ἐξεκύλισσε F, ἐξεδίωξε C O^d V, ἐξεκίνησε Σ¹ || 21 βουλῇ C F O^d Σ¹, βουλαῖς V ||
 23 et 24 om C V || 25 στοιχείου F O^d, στοιχείων C || 26 Μελάμποδος
 add C || 28 ὡς καὶ F, om C O^d | περὶ γρ. — γρ. ἐστιν add F || 29 καὶ ante
 περὶ τόνου F, om C O^d

χείου» οὐκ ἐπήγαγε «στοιχείον ἐστιν», ἀλλὰ «γράμματά ἐστιν». Ταύτην
 773b οὖν τὴν Ζήτησιν σὺν θεῷ εἰκόμεθα. Ἐπειδὴ δὲ τοῖς γραμματικοῖς ἀναγ-
 καῖόν ἐστι καὶ αὐτῶν τῶν γραμμάτων τὴν φύσιν καὶ τὴν εὐρεσιν ζη-
 τεῖν, τούτου χάριν θέλει ὡς εἰδῶς ἐπιστῆσαι. Ἀναγκαῖον οὖν ἡμᾶς ἐστι
 πρῶτον γινῶναι τὸν ὅρον τοῦ στοιχείου, εἰ καὶ μὴ αὐτὸς ἐξέθετο. Τί 5
 οὖν ἐστι στοιχείον; Ἡ ἐκφώνησις καὶ ἄλλως ἢ πρώτη καὶ ἀμερὴς τοῦ
 ἀνθρώπου φωνή· ἕκαστον μὲν γὰρ τῶν στοιχείων οὐ δύναται μερικθῆ-
 ναι, ἢ δὲ συλλαβὴ μερίζεται εἰς δύο στοιχεῖα ἢ τρία ἢ καὶ εἰς πλείονα·
 10 αὐτὸ δὲ τὸ στοιχείον, ὡς προεῖρηται, ἀμερές ἐστι. Καὶ ἄλλως· στοι-
 χεῖόν ἐστιν ἐξ οὗ ἐλαχίστου συνίσταται τι ἐν συνθέσει καὶ εἰς δ' ἐλάχιστον 10
 ἀναλύεται· ἀπὸ γὰρ ἐκάστου στοιχείου, ὡς ἔφη ὁ ὅρος, ἐλαχίστου συνί-
 στανται αἱ συλλαβαί, καὶ ἀπὸ τῶν συλλαβῶν αἱ λέξεις, καὶ ἀπὸ τῶν
 λέξεων οἱ λόγοι, καὶ ἀπὸ τῶν λόγων τὰ ποιήματά τε καὶ τὰ συγγράμ-
 ματα· καὶ πάλιν τὰ ποιήματα καὶ τὰ συγγράμματα ἀναλύονται εἰς λό-
 γους, καὶ οἱ λόγοι εἰς λέξεις, καὶ αἱ λέξεις εἰς συλλαβάς, καὶ αἱ συλλα- 15
 βαὶ εἰς στοιχεῖα, καὶ οὐκέτι περαιτέρω· οὐδὲ γὰρ δύναται τὸ στοιχείον
 20 εἰς μικρότερόν τι ἑαυτοῦ ἀναλυθῆναι· τοῦτο οὖν ἐστιν, ὃ ἔφη ὁ ὅρος,
 «καὶ εἰς δ' ἐλάχιστον ἀναλύεται».

186v Τούτῳ οὖν τῷ στοιχείῳ, τουτέστι τῇ ἐκφωνήσει, παρέπεται τέσσαρα·
 χαρακτήρ μὲν, ὡς τρίγωνον σχῆμα ἢ ἡμικύκλιον ἢ στρογγύλον καὶ τὰ 20
 ἐξῆς· ὄνομα δέ, ὡς τὸ ἄλφα ἢ βῆτα καὶ τὰ λοιπά· δύναμις δέ, ὡς μα-
 κρόν, βραχύ, δακύ, ψιλόν, φωνήεν, σύμφωνον καὶ τὰ λοιπά· τάξις δέ,
 ὡς τὰ μὲν προτακτικά τῶν φωνηέντων καὶ συμφώνων, τὰ δὲ ὑποτα-
 κτικά. Καὶ τὴν μὲν οὖν ἐκφώνησιν τῶν στοιχείων ἢ φύσιν τοῖς ἀνθρώ-
 ποις ἐξ ἀρχῆς ἐδωρήκατο, ταῦτα δὲ τὰ τέσσαρα, ἃ προειρήκαμεν παρε- 25
 πόμενα τῷ στοιχείῳ, ἀνθρώπων ἐστὶν ἐφεύρες· διὸ καὶ παρ' ἡμῖν μὲν
 οἱ χαρακτήρες τῶν στοιχείων τοιοῦδέ τινές εἰσιν, οὓς ἐδιδάχθημεν, παρὰ
 30 δὲ Πέρσαις ἕτεροι, παρὰ Κύροις δὲ ἄλλοι, καὶ παρ' ἄλλοις ἕθνεσιν ἄλλοι.
 Ἐφευρέθη οὖν ἐκάστη ἐκφωνήσῃ τοιάδε τις εἰκὼν ἥτοι χαρακτήρ· καὶ
 774b μετὰ τοὺς χαρακτήρας ἐφευρέθη καὶ ἐπετέθη αὐτοῖς τὰ ὀνόματα, ὥστε 30
 τῶν στοιχείων τοιόνδε χαρακτήρα τὸν ἔχοντα τοιάνδε τὴν ἐκφώνησιν
 τοιῶδε τῷ ὀνόματι καλεῖσθαι. Διὸ καὶ κατανοήσαντί μοι τάς τε ἐκφω-

4—32, 31 hab. et. Σ^m (V add Διομήδους)

2 Ζήτησιν σὺν θεῷ CO^a, ἐξηγησιν διασαφῆσαντες μετ' ὀλίγον F || 4 ὡς εἰδῶς
 om F || 6 Ἡ — ἄλλως om F | καὶ ἄλλως V, ἐτέρως. (τί ἐστι στοιχείον add C) CO^a ||
 7 ἕκαστον — ἐστι (9) om V || 9 τὸ ἐν στοιχ. CO^a | Καὶ — καλεῖσθαι (32) om F ||
 11 ὡς — ὅρος CO^a, ὅπερ ἔφη μέρος V | ἐλαχίστου b, ἐλάχιστον CO^aV || 12 poster.
 καὶ add O^aV; item prius v. 13 || 16 οὐδὲ O^a, οὐ CV || 19 Διομήδους add V |
 25 ἐδωρήκατο V, τρία CO^a; item v. 25 || 21 δύναμις — ὑποτακτικά (23) V, om CO^a ||
 27 post ἐδιδάχθ. add Vb: ὡς προῖων ὁ λόγος
 δηλώσει || 28 Κύροις — παρ' CO^a, δὲ Κύροις ἄλλοι, παρὰ δὲ Vb || 29 εἰκὼν
 Vb, ἰδέα C, εἰ O^a || 30 post ὥστε add ἔχειν Vb || 31 τοιόνδε — καλεῖσθαι
 (32) ἕκαστον τοιόνδε τὸν χαρακτήρα καὶ τὸ ὄνομα τῇ ἐκφωνήσει Vb | ἔχοντα O^a,
 τρέχοντα C || 32 τοι. τῷ ὀνόμ.] τῷ δὲ τὰ ὀνόματα C, τῷ δὲ ὀνόματι O^a

νήσεις αὐτῶν καὶ τὰ ὀνόματα παράδοξόν τι ἐφάνη παρηκολουθηκένα δύο
 γράμμασιν ἐκ πάντων, φημί δὲ τῷ ὕ καὶ τῷ ὦ, ἥ τε τοῦ ὀνόματος αὐ-
 τῶν καὶ ἡ τῆς ἐκφωνήσεως συνέλευσις· τούτων γὰρ μόνων τὸ ὄνομα
 ὁμοφώνως τῇ ἐκφωνήσει καὶ τὴν ἐκφώνησιν ὁμοφώνως τῷ ὀνόματι
 5 φθειγόμεθα· τὴν δὲ αἰτίαν τούτου φιλοσόφοις ἀνατίθεμαι. Μετὰ δὲ τὰ 10
 ὀνόματα ἐνομοθετήθη παρὰ τῶν ἀρχαίων τινὰ μὲν εἶναι μακρὰ τινὰ δὲ
 βραχέα, τινὰ δὲ φωνήεντα τινὰ δὲ σύμφωνα, καὶ τινὰ μὲν προτακτικά
 τινὰ δὲ ὑποτακτικά· καὶ οὐκ ἀλόγως οὐδὲ ὡς ἔτυχεν ἐνομοθετήθη, ἀλλ'
 ἕκαστον ἔχεται τινος λόγου καὶ αἰτίας πρεπούσης. Τινὲς δὲ φασὶ τοὺς
 10 χαρακτήρας τῶν στοιχείων τοὺς παρ' ἡμῖν ὑπὸ Ἑρμοῦ ἐν φοινίκος φύλλῳ
 γεγραμμένους καταπεμφθῆναι τοῖς ἀνθρώποις, διὸ καὶ φοινίκεια λέγεται 187 γ
 τὰ γράμματα· οἱ δέ, ὅτι Φοινίκων ἐστὶν εὐρεσις· οἱ δέ, ὅτι ὁ παιδα-
 γωγὸς τοῦ Ἀχιλλέως ὁ Φοῖνιξ ἐφεῦρεν αὐτά.

Λοιπὸν δεῖ νῦν τὴν Ζήτησιν τὴν προλεχθεῖσαν ἡμᾶς γινῶναι, φημί 20
 15 δὲ τὴν ἐξ ἀρχῆς, τίνος ἕνεκεν εἰπὼν «περὶ στοιχείου» οὐκ ἐπήγαγε «στοι-
 χεῖόν ἐστιν», ἀλλὰ «γράμματά ἐστιν». Καὶ ἔστι μὲν εἰπεῖν, ὡς καὶ αὐτὸς
 μετ' ὀλίγον ἐρεῖ, ἐπειδὴ ταῦτόν ἐστι στοιχεῖον καὶ γράμμα· φησὶ γὰρ
 ὑποκατιῶν ὁ τεχνικός «τὰ δὲ αὐτὰ καὶ στοιχεῖα καλεῖται»· τὸ δὲ ἀληθές,
 ὅτι στοιχεῖον μὲν ἐστὶν ἡ ἐκφώνησις, γράμματα δὲ αἱ εἰκόνες καὶ οἱ 187 γ
 20 χαρακτήρες. Καὶ χαρακτήρες μὲν εἰσὶν κδ', ἐκφωνήσεις δὲ πολλῶν πλεί-
 οους· οἱ γὰρ παλαιοὶ ἄλλως ἐξεφώνουν τὸ ᾱ τὸ μακρὸν καὶ ἄλλως τὸ
 βραχύ, καὶ ἄλλως τὸ δακὺ καὶ ἄλλως τὸ ψιλόν, ἐνὶ δὲ χαρακτήρι ἀπε- 30
 τυποῦντο. Ἵνα οὖν πλεόν τι γινώμεν, ἐκζητήσωμεν, πόσαι αἱ ἐκφωνή-
 σεαι αὐτῶν εἰσιν. Εὐρίσκομεν οὖν, ὅτι τὸ ᾱ ἔχει ἐκφωνήσεις δέκα. Πῶς;
 25 ᾱ μακρὸν δακὺ ὀξυνόμενον, ἰδοὺ ἄλλαι τρεῖς διαφοραί· 775 b
 ᾱ μακρὸν δακὺ βαρυνόμενον, <πάλιν> ᾱ βραχὺ δακὺ ὀξυνόμενον,
 ᾱ μακρὸν δακὺ περισπώμενον· ᾱ βραχὺ δακὺ βαρυνόμενον,
 ἰδοὺ τρεῖς διαφοραί ἐκφωνήσεων· ᾱ βραχὺ ψιλὸν ὀξυνόμενον,
 πάλιν ᾱ μακρὸν ψιλὸν ὀξυνόμενον, ᾱ βραχὺ ψιλὸν βαρυνόμενον· 10
 30 ᾱ μακρὸν ψιλὸν βαρυνόμενον, ἰδοὺ ἄλλαι τέσσαρες διαφοραί.
 ᾱ μακρὸν ψιλὸν περισπώμενον· Καὶ ἐπὶ τοῦ ῑ δὲ ὁμοίως·

20—34, 20 hab. et. Σ¹

1 ante παράδ. add ὡς C | δύο F, τοῖς CO^d V || 2 δὲ CO^d, δὴ F, om V |
 ἥ τε F, ἥ τε C, εἴτε O^d, τῇ τε V b || 3 καὶ ἡ F, καὶ V b, om CO^d | συνέλ. —
 ὄν. ὁμοφ. (4) om C | συνέλευσει V b | post μόνων add μάλλον V b || 5 τούτου
 CF, τούτων O^d V || 7 τ. δ. φ. τ. δ. c. V, τ. δ. c. τ. δ. φ. CFO^d | καὶ τινὰ
 μὲν προτακτικά τινὰ δὲ ὑποτακτικά V, om CFO^d || 8 οὐκ V, οὐδὲ CFO^d || 9 in
 marg. Διομήδους V || 11 φοινίκεια CO^d, φοινίκια FV, φοινικικά b || 13 ἐφεῖ-
 ρεν FO^d V, εῦρεν C || 14 Λοιπὸν — ἀρχῆς (15) om V | ἡμᾶς CO^d, ἡμῖν F ||
 15 δὲ C, δὴ O^d | post εἰπὼν add λοιπὸν C || 16 ἐστὶν bis om C || 19 οἱ
 O^d, om CFV || 22 ἐνὶ — εἰσιν (24) om V | ἀπετυποῦτο Σ¹ || 23 post ἀπετυπ.
 add τὸ πνεῦμα C Σ¹, πνεῦμα O^d, om F | Ἵνα — εἰσιν (24) om Σ¹ | ἐκζητής. —
 οὖν (24) om C | ποῖαι αἱ F, πόσαι O^d

ἰ μακρὸν δακὺ ὀξυνόμενον,	ἰ μακρὸν ψιλὸν περισπώμενον,	
ἰ μακρὸν δακὺ βαρυνόμενον,	ἰ βραχὺ δακὺ ὀξυνόμενον,	
²⁰ ἰ μακρὸν δακὺ περισπώμενον,	ἰ βραχὺ δακὺ βαρυνόμενον,	
ἰ μακρὸν ψιλὸν ὀξυνόμενον,	ἰ βραχὺ ψιλὸν ὀξυνόμενον,	
ἰ μακρὸν ψιλὸν βαρυνόμενον,	ἰ βραχὺ ψιλὸν βαρυνόμενον.	5

— Περισπωμένων δὲ μνήμην ἐπὶ τῶν βραχέων οὐ πεποιήμεθα· οὐ γὰρ οἶόν τε ἦν $\bar{\alpha}$ βραχὺ ἢ ἰ βραχὺ ὄν περισπᾶσθαι· ἐπάνω γὰρ βραχείας περισπωμένη οὐ τίθεται, εἴ γε ἡ μὲν βραχεῖα μονόχρονός ἐστι [καὶ ³⁰ ἄρκεῖ εἰπεῖν βραχεῖα], ἡ δὲ περισπωμένη σύνθετός ἐστι τόνος ἐξ ὀξείας καὶ βαρείας, καὶ αἰεὶ ἐπάνω μακρᾶς τίθεται, καὶ οὐ μόνον ἐπάνω μακρᾶς, ¹⁰ ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον καὶ ἐπὶ συνθέτου συλλαβῆς. Τί δέ ἐστι σύνθετος συλλαβή; ἡ ποτὲ μὲν ἐν δύο συλλαβαῖς ἐκφωνουμένη, ποτὲ δὲ ^{776b} ἐν μιᾷ, ὡς ἐπὶ τοῦ 'Ηρακλέης 'Ηρακλῆς καὶ τῶν ὁμοίων, ὡς προεῖρηται ^{25, 19c} ἡμῖν. — Ἰδοὺ καὶ ἐπὶ τοῦ ἰ δέκα διαφοραί. Οἱ οὖν παλαιοὶ οὐχ ὁμοίως τὰ μακρὰ καὶ τὰ βραχέα ἐξεφώνουν, ἀλλ' ἐπὶ μὲν τῶν μακρῶν διπλα- ¹⁵ σίονα ὤραν, ὡς ἂν τις εἴποι, ἐν τῇ ἐκφωνήσει ἐπέμενον, ἐπὶ δὲ τῶν βραχέων ἐλάττονα ὤραν, τουτέστι τὸ ἡμῖς τῆς ἐπὶ τῇ μακρᾷ ἐκφωνῇ-σαι ὤρας, καὶ ὥσανεῖ παρατρέχοντες αὐτὰ ἐξεφώνουν, ὥστε ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας εἰδέναι ἐκάστης συλλαβῆς, μακρᾶς τε καὶ βραχείας, τὴν διαφοράν· ¹⁰ καὶ ἄλλως δὲ τὰ δασέα ἐξεφώνουν καὶ ἄλλως τὰ ψιλὰ, πῇ μὲν μετὰ ²⁰ πολλοῦ πνεύματος, πῇ δὲ μετὰ ἐλαχίστου.

Ἐπὶ δὲ τοῦ $\bar{u}$ εἰς ἐκφωνήσεις πέντε·

$\bar{u}$ μακρὸν δακὺ ὀξυνόμενον,	ἰδοὺ τρεῖς διαφοραί· καὶ πάλιν	
$\bar{u}$ μακρὸν δακὺ βαρυνόμενον,	$\bar{u}$ βραχὺ δακὺ ὀξυνόμενον,	
$\bar{u}$ μακρὸν δακὺ περισπώμενον·	$\bar{u}$ βραχὺ δακὺ βαρυνόμενον·	²⁵

²⁰ ἰδοὺ πέντε διαφοραί· τὸ γὰρ $\bar{u}$ <ἄρχον λέξεως> οὐδέποτε ψιλοῦται. Πάλιν ἐπὶ τοῦ η καὶ τοῦ $\bar{\omega}$ εὐρίσκομεν δώδεκα διαφοράς, ἔξ ἐπὶ τοῦ η καὶ ἔξ ἐπὶ τοῦ $\bar{\omega}$. Πῶς;

η δακὺ ὀξυνόμενον,	$\bar{\omega}$ δακὺ ὀξυνόμενον,	
η δακὺ βαρυνόμενον,	$\bar{\omega}$ δακὺ βαρυνόμενον,	³⁰
η δακὺ περισπώμενον,	$\bar{\omega}$ δακὺ περισπώμενον,	
η ψιλὸν ὀξυνόμενον,	$\bar{\omega}$ ψιλὸν ὀξυνόμενον,	
η ψιλὸν βαρυνόμενον,	$\bar{\omega}$ ψιλὸν βαρυνόμενον,	
η ψιλὸν περισπώμενον,	$\bar{\omega}$ ψιλὸν περισπώμενον.	

15—20 (ψιλὰ) hab. et. Σ^{31}

6 Περισπωμένων $\bar{C}$, περισπωμένης $F O^d \Sigma^1$ | πεποιήμεθα $O^1 E$, πεποιήμαι C , ἐποησάμεθα F , ποιοῦμεν A || 7 οἶόν τε ἦν $F \Sigma^1$, οἶον τὴν $C O^d$ | $\bar{\alpha} \text{ -- } \delta \nu$ | αὐτὰ Σ^1 | η F , καὶ $C O^d$ | $\delta \nu$ | $\delta \nu$ οὐ F , ἢ ἕτερον τοιοῦτον $C O^d$ | ἐπάνω ἡμῖν (14) *om* Σ^1 || 8 καὶ — βραχεῖα (9) *hab.* $C F O^d$ || 11 σύνθετος συλλαβή. η F , σύνθετος. ἡ O^d , συνθέτου. τῆς C || 12 ἐν F , ἐκ O^1 , *om* C | συλλαβῶν O^d | ἐκφωνουμένη F , ἐκφωνουμένης C , ἐκφερομένη O^d || 13 προεῖρ.} *vide p. 23, 20 seqq.* || 19 μακρᾶς — βραχ. *om* Σ^1 | τε $O^1 V$, *om* $C F$ || 20 δὲ *add* V 26 οὐδέποτε ψιλοῦται. $F \Sigma^1$, βραχὺ οὐδέποτε περισπᾶται $C O^d$

Ἐπὶ δὲ τοῦ εἰ καὶ τοῦ οὐ ὁκτὼ διαφορὰς εὐρίσκομεν·

εἰ δακὺ ὀξυνόμενον,

οὐ δακὺ ὀξυνόμενον,

56

εἰ δακὺ βαρυνόμενον,

οὐ δακὺ βαρυνόμενον,

εἰ ψιλὸν ὀξυνόμενον,

οὐ ψιλὸν ὀξυνόμενον,

5

εἰ ψιλὸν βαρυνόμενον,

οὐ ψιλὸν βαρυνόμενον.

Ἰδοὺ ἐπὶ τῶν φωνηέντων ἀνεφάνησαν με' διαφοραὶ ἐκφωνήσεων.

777 b

Ἐπὶ δὲ τῶν ιζ' συμφώνων κα' εὐρίσκομεν διαφορὰς· τὰ <γὰρ> τέσσαρα ἀμετάβολα, φημὶ δὴ $\lambda\bar{\mu}\bar{\nu}\bar{\rho}$, ἔχει ὁκτὼ διαφορὰς· ποτὲ μὲν γὰρ μηχανύει τὰ πρὸ ἑαυτῶν φωνήεντα, ὡς δύο συμφώνων δύναμιν ἔχοντα
10 καὶ ὡσανεὶ ἰσοδυναμοῦντα τῷ ζ ἢ τῷ ξ ἢ τῷ ψ , ἀρχόμενα μέντοι λέξεως, ὡς μετ' ὀλίγον εἰσόμεθα· ποτὲ δὲ οὐ μηχανύει, ἀλλὰ τοῖς συμφωνοῖς τοῖς ἄλλοις τοῖς ἀπὸ ἡμιχρονίου δύναμιν ἔχουσιν ὅμοια καθέστηκεν· ἄλλως οὖν ἐξεφώνουν, ὡς εἴρηται, τὰ μηχανύοντα, καὶ ἄλλως τὰ μὴ μηχανύοντα. Τὰ δὲ ἐπίλοιπα ιγ' σύμφωνα πρὸς μίαν ἔχει ἐκφώνησιν.
15 Ἰδοὺ κα' διαφοραὶ ἐπὶ τῶν συμφώνων ἐφάνησαν, ἐπὶ δὲ τῶν φωνηέντων με', ὡς πάσας ὁμοῦ γίνεσθαι ζς' διαφορὰς ἐκφωνήσεων. Τὸ γὰρ εὐρίσκόμενον παρὰ τοῖς Αἰολεῦσι δίγαμμα οὐκ ἔστι γράμμα· ἔχει δὲ τύπον τοιόνδε $\bar{F}$ · ὃ προστιθέασιν οἱ Αἰολεῖς ἐκάστη λέξει παρ' ἡμῖν δα-
20 κυνομένη, αὐτοὶ ψιλοῦντες πᾶσαν λέξιν· σύμβολον οὖν ἔστι παρ' αὐτοῖς, ἐκφωνήσεις ἔχον τῆς $\bar{o}$ καὶ $\bar{u}$ διφθόγγου. Ὅθεν δείκνυται μὴ ὄν
20 γράμμα μηδὲ συγκαταριθμούμενον τοῖς γράμμασιν· οὐ γὰρ ἐν πάσαις ταῖς Ἑλληνικαῖς διαλέκτοις εὐρίσκεται, ὡς τὰ ἄλλα γράμματα, οὔτε ἀφ' ἑαυτοῦ ἀρχεται ἐν τῷ ἐκφωνεῖσθαι, ὡς τὰ ἄλλα.

Ἰδοὺ τοσαῦται διαφοραὶ ἐκφωνήσεων· ὥστε τοῦτο ἐπιστάμενος ὁ
25 Διονύσιος ἐπιγράψας «περὶ στοιχείου» οὐκ ἐπήγαγε «στοιχείον ἔστιν», ἀλλὰ «γράμματά ἐστιν».

Δεῖ δὲ προειδέναι καὶ τοῦτο, ὅτι τὸ παλαιὸν οὐκ ἦν τὰ κδ' γράμματα, ἀλλὰ ις'· οὐκ ἦν δὲ τὰ τρία τὰ λεγόμενα διπλὰ $\zeta\bar{\xi}\bar{\psi}$, τὰ τρία δακέα $\bar{\theta}\bar{\phi}\bar{\chi}$, τὰ δύο μακρὰ $\bar{\eta}$ καὶ $\bar{\omega}$. Ὅταν οὖν ἤθελον γράψαι λέξιν
30 ἔχουσαν ἐκφώνησιν τοῦ η , ἔγραφον τὸ εἰ καὶ ἐπάνω τοῦ εἰ τὸ σημεῖον τῆς μακρᾶς· ὅταν δὲ τὴν ἐκφώνησιν τοῦ $\bar{\omega}$, ἔγραφον τὸ οὐ καὶ ἐπάνω τοῦ οὐ, ὡς προεῖρηται ἐπὶ τοῦ εἰ, τὸ σημεῖον τῆς μακρᾶς. Ὅταν δὲ ἤθελον γρά-

780, 7 b
121 v

6—35, 21 hab. et. Σ^m

7 τὰ — διαφορὰς (8) FV, om CO^d Σ¹. || 8 μὲν om C || 13 ἐξεφώνουν FO^d VA, ἐξεφωνοῦντο CE | καὶ — ἐκφών. (14) om V || 14 ante ιγ' add τῶν συμφώνων CO^d || 15 διαφοραὶ Σ¹, διαφορὰ CFV, διαφορὰν O^d | ἐφάνησαν] ἐφάνη CF-V, ἐδείξαμεν O^d, om Σ¹ || 16 ὁμοῦ O^d V, om CF Σ¹ || 17 ἔχει — F (18) om Σ¹ | δὲ b, γὰρ O^d FV, om C || 18 τοιόνδε F, τόνδε CO^d V | post λέξει add τῇ b || 19 παρ' αὐτοῖς ἔστιν C || 20 ἐκφωνήσεις (ἐκφώνησιν Σ¹) — διφθόγγου CO^d V Σ¹, ψιλὴν ἐκφώνησιν ἐχούσης οὐ διφθόγγου F || 24 Ἰδοὺ — ἐκφων. om V | ἐκφωνήσεων C, ἐκφωνήσεως FO^d || 25 ἐπήγαγεν ὅτι στοιχ. CO^d || 26 ἔστιν om CF O^d, add V || 27 τὸ παλαιὸν FV, πάλαι CO^d || 29 λέξιν post η (v. 30) transp. CO^d V || 32 γράψαι FV, συγγράψαι CO^d

ψαι λέξιν ἔχουσιν τὴν ἐκφώνησιν τοῦ ζ̄, ἔγραφον τ̄ καὶ δ̄ ἀντὶ τοῦ
 ζ̄, ὥσπερ καὶ νῦν εὐρίσκομεν παρὰ τοῖς Δωριεῦσιν, ἀντὶ δὲ τοῦ ξ̄ κ̄ καὶ
 122 γ̄
 20 τ̄, ἀντὶ δὲ τοῦ ψ̄ π̄ καὶ τ̄· πάλιν ἂν ἤθελον γράψαι λέξιν ἔχουσιν τὴν
 ἐκφώνησιν τοῦ θ̄, ἔγραφον ἀντὶ τοῦ θ̄ τὸ τ̄ καὶ πρὸς τοῦτο ἐτίθεσαν τὸ
 παρ' αὐτοῖς τότε σημεῖον τῆς δαρείας, ἐνδεικνύμενοι ὅτι τοῦτο τὸ τ̄ οὐκ
 5 ἔστι νῦν τ̄ ἀλλὰ θ̄ τῇ ἐκφωνήσῃ· ἐπὶ δὲ τῆς ἐκφωνήσεως τοῦ φ̄ ἔγρα-
 φον τὸ π̄ προστιθέντες, ὡς προεῖρηται, τὸ παρ' αὐτοῖς σημεῖον τῆς δα-
 ρείας· ἐπὶ δὲ τῆς τοῦ χ̄ ἐκφωνήσεως τὸ κ̄ ἔγραφον τὸ σημεῖον τῆς δα-
 ρείας προστιθέντες. Ἦν δὲ τὸ παλαιὸν σύμβολον τῆς δαρείας τὸ παρ'
 ἡμῖν νῦν Η· διὸ ὅτε ἐφευρέθη τὰ ὀκτώ γράμματα, ὧν τὸ ἕν ἐστι καὶ 10
 τὸ Η, ἢ τότε δαρεῖα ἐτιμήθη εἰς δύο κατὰ κάθετον, καὶ τὸ μὲν πρῶτον
 30 αὐτῆς μέρος τῆς δαρείας ἐστὶ σημεῖον, τὸ δὲ δεύτερον τῆς ψιλῆς.
 Ἐφευρε δὲ τὰ ὀκτώ ταῦτα γράμματα εἰς τῶν λυρικῶν, Σιμωνίδης.
 88, 28 b Τὴν δὲ ἐτυμολογίαν, τίνος χάριν εἴρηται γράμματα, αὐτὸς εἶρηκεν
 30 ὁ Διονύσιος, ἐπειδὴ ἐντυπούμενα ζυσμὸν τινα ἀποτελεῖ, καὶ μάλιστα ἐν 15
 τοῖς πτυχίοις ὑποκειμένου κηροῦ· δηλὸν γὰρ ὅτι ἐν αὐτῷ ἐπενοήθη τὰ
 γράμματα ἐντυποῦσθαι, ἵνα, ὡς τὸ μέλι πρῶτιστον βρώμᾳ ἐστὶ τοῖς βρέ-
 789 b φεσιν, οὕτω καὶ τὸ περιλειπόμενον ἐκ τοῦ μέλιτος τῆς λογικῆς ἐντεύ-
 ξεῷς τε καὶ μαθήσεως ὑποδεκτικὸν εἴη τοῖς παισίν· ἐπειδὴ οὖν ζυσμὸν
 τινα ἀποτελεῖ ἐντυπούμενα, τὸ δὲ ἐπιξύσαι γράψαι ἔλεγον, τούτου χάριν 20
 γράμματα εἴρηται.

20 Τὰ δὲ αὐτὰ καὶ στοιχεῖα καλεῖται.] Ἴδου νῦν ἐμφαίνει, τίνος
 ἕνεκεν εἰπὼν «περὶ στοιχείου» ἐπήγαγε «γράμματά ἐστιν», ὡς τοῦ αὐ-
 τοῦ ὄντος γράμματος καὶ στοιχείου. Καὶ ἐτυμολογεῖ αὐτὰ ἀπὸ τοῦ
 στείχω, ὃ ἐστὶ μετὰ τάξεως πορεύομαι· οὐ γὰρ ἀτάκτως καὶ ὡς ἔτυχεν 25
 ἐπιπλέκεται ἀλλήλοις τὰ στοιχεῖα. Τὰ γὰρ φθάσαντά τινων προταγῆναι
 ἐν ἐπιπλοκῇ — ἐπιπλοκῇ δὲ ἐστὶν ἡ ἐν μιᾷ συλλαβῇ ἐκφώνησις — οὐ-
 κέτι καὶ ὑποτάσσεται· ὡς ἐν τῷ κλέος τὸ κ̄ τοῦ λ̄ προετάγη ἐν μιᾷ συλ-
 790 b λαβῇ, καὶ οὐδέποτε εὐρήσεις τὸ λ̄ τοῦ κ̄ προτασσόμενον ἐν μιᾷ συλλαβῇ·
 καὶ τὸ π̄ τοῦ ρ̄, ὡς ἐν τῷ πρῶτος, τὸ δὲ ρ̄ τοῦ π̄ οὐδέποτε· τό τε c 30

24—36, 13 hab. et. Σ^m

1 τοῦ ζ̄ ἐκφ. CO^d V | τὸ τ̄ καὶ τὸ δ̄ C || 4 πρὸς τοῦτο b, πρὸ τοῦ τ̄ CF
 O^d V || 5 τότε add F | τὸ τ̄ add FV || 6 νῦν add F | ἐπὶ F, ἀντὶ CO^d
 V; item v. 8 || 9 Ἦν — δαρείας om V | Ἦν δὲ F, om CO^d || 10 διὸ ὅτε
 FO^d V, διότι C, διότι ὅτε b || 12 ante σημ. add τὸ CO^d, om FV || 15 ὁ add
 F | ἀποτελεῖ καὶ γραμμήν V | καὶ ante μάλ. add F || 16 ὅτι πρῶτον ἐν F |
 τὰ γράμματα F, τὸ γράμμα CO^d V || 18 περιλειπόμενον CV, παραλειπόμενον F^b,
 λειπόμενον O^d || 19 ἐπειδὴ — εἴρηται (21) om O^d || 20 ἐντυπούμενα b, ἐν-
 τυπούμενον CFV | ἐπιξέσαι CF, ξέσαι V | ἔλεγον F, ἐλέγετο C, λέγεται V ||
 21 εἴρηται F, ἐλέγετο C, λέγεται V || 24 Καὶ — αὐτὰ C, καὶ ἐτυμολογεῖται αὐτὸ
 O^d, καὶ ἡ ἐτυμολογία αὐτοῦ F, ἐτυμολογεῖ δὲ τὸ στοιχεῖον ὁ τεχνικός V || 26 ἐπι-
 πλέκεται F, ἐπίπλεται C, ἐπιπλέκονται O^d V, ἐπιπέπλεται b || 27 ἐν ἐπιπλ. om
 F | ἐπιπλοκῇ om CO^d | ἐπιπλ. δὲ — ἐκφών.] ὃ ἐστὶν ἐν μιᾷ συλλαβῇ ἐκφωνή-
 σαι V | ἡ FO^d, om C || 30 τε C, δὲ FO^d, om V

τοῦ ᾠ, ὡς ἐν τῷ θένος, τὸ δὲ ᾠ τοῦ ᾠ οὐδέποτε, καὶ τὰ ὅμοια. Ἡμεῖς
 δὲ καὶ ἄλλην ἐτυμολογίαν προτίθεμεν· φαμέν γὰρ αὐτὰ εἰρησθαι ἀπὸ
 τοῦ τείχος προσθέσει τοῦ ᾠ καὶ τροπῇ τοῦ ᾠ εἰς ᾠ στοῖχος, καὶ ἐν πα-
 5 ραγωγῇ στοιχεῖον. Καὶ εἴποι ἂν τις, ὅτι ποῖαν ἔχει ὁμοιότητα ἢ μετου-
 τὸ τείχος φυλακὴ ἐστὶ καὶ ἀσφάλεια τῶν ἐν τῇ πόλει, οὕτω καὶ τὰ στοι- 10
 χεῖα φυλακὴ ἐστὶ τῶν παλαιῶν πραγμάτων· δι' αὐτῶν γὰρ ἡμῖν τοῖς με-
 ταγενεστέροις ἐφυλάχθη καὶ ἐν γινώσκει ἐγένετο. Εἴποι δ' ἂν τις αὐτὰ
 στοιχεῖα εἰρησθαι καὶ κατὰ μίμησιν τῶν τεσσάρων στοιχείων, πυρός, ὕδα-
 10 τος, ἀέρος, γῆς· ὥσπερ γὰρ ἐκ τούτων τῶν τεσσάρων στοιχείων σύγκει-
 ται πάντα καὶ ἐν ὑποστάσει ἐστὶ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ, οὕτω καὶ ἐκ τῶν
 κδ' στοιχείων σύγκειται καὶ ἐν ὑποστάσει ἐστὶ πᾶς λόγος καὶ πᾶν σύγ-
 γραμμα καὶ πᾶν βιβλίον.

Τούτων φωνήεντα μὲν ἐστὶν ἑπτὰ.] Τὰ κδ' γράμματα διαι- 795, 21
 15 ρεῖται εἰς δύο, εἰς φωνήεντα καὶ εἰς σύμφωνα· καὶ φωνήεντα μὲν, ὡς
 φησι καὶ αὐτός, ἑπτὰ, ἃ καὶ εὐλόγως λέγεται φωνήεντα, ὡς μὴ χρή-
 ζοντα συνάρσεως ἐτέρου τινὸς εἰς τὸ ἐκφωνηθῆναι, ἀλλὰ τελείαν φωνὴν
 ἀφ' ἑαυτῶν ἀφιέντα· τὰ δὲ λοιπὰ ις' σύμφωνά ἐστιν. Τίνος δὲ ἔνεκεν
 εἴρηται σύμφωνα; Ἔστι μὲν εὐδηλον πάντη, καὶ αὐτὸς δὲ ὁ τεχνικὸς
 20 μετ' ὀλίγον ἔρει.

Τῶν δὲ φωνηέντων.] Διελὼν τὰ κδ' γράμματα εἰς φωνήεντα 796, 26
 καὶ εἰς σύμφωνα ἐκάστη διαίρεσις ὑποδιαίρεσις ἐπιφέρει· καὶ πρώτην
 ὑποδιαίρεσιν ταύτην φησὶ τὴν τῶν φωνηέντων, καὶ ὑποδιαίρει αὐτὰ εἰς 30
 μακρὰ καὶ εἰς βραχέα καὶ εἰς δίχρονα.

25 Μακρὰ μὲν ἐστὶ δύο, ἡ καὶ ᾠ.] Μακρὰ δὲ λέγεται ταῦτα ὡς 797, 15
 παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἐν διπλασίονι χρόνῳ τῶν βραχέων ἐκφωνούμενα·
 καὶ τὰ δύο μὲν παρὰ πᾶσιν ἐν ἰσότητι δοκεῖ εἶναι ἔνεκεν τῆς μακρᾶς. 24
 Ζητησάντων δὲ τινων, ποῖόν ἐστι τῶν δύο μακρότερον, εὐρέθη τὸ ἡ
 μακρότερον· ἐπὶ μὲν γὰρ τοῦ ᾠ προπαροξύνονται λέξεις τινές, ὡς ἐπὶ
 30 τοῦ μάντεως καὶ φύσεως καὶ τῶν ὁμοίων, ἐπὶ δὲ τοῦ ᾠ οὐδέποτε. Ἄλλ'
 ἔρει τις, ὅτι οἱ Ἀττικοὶ τοῦτο ἐτόλμησαν. Ἄλλα καὶ ἡμεῖς φαμεν πρὸς

25—38, 14 hab. et. Σ^m (V add Διομήδους) || 30—37, 7 hab. et. Σ¹

3 τοῦ ᾠ FV, om CO^d | εἰς ᾠ FV, εἰς τὸ ᾠ CO^d || 4 ὅτι FV, om CO^d ||
 5 τὸ (ante τ.) FV, om CO^d | καὶ (ante π.) FV, om CO^d || 6 τὸ FO^dV, om C ||
 7 πραγμάτων CO^dV, γραμμάτων F || 8 post ἐγένετο add τὰ τῶν παλαιῶν πο-
 νήματα O^d | αὐτὰ O^dV, αὐτὰ καὶ F, ἂν τὰ C, αὐ τὰ b || 9 καὶ CV, om FO^d ||
 10 σύγκειται CO^dV, συγκραεῖται F; item v. 12 || 14 ἐστὶν F, εἰς C, om O^d ||
 16 χρήζοντα συνάρσεως C, ἔχοντα χρῆαν συνάρσεως F, δεόμενα συναρμόσεως O^d ||
 18 ἀφιέντα F, ἀφιένται C, ἀφιέναι O^d | Τίνος — ἔρει (20) add F || 22 εἰς
 (ante σύμφ.) FO^d, om C || 23 τὴν O^d, om CF || 24 καὶ εἰς δίχρ. FO^d, om C ||
 25 ἐστὶ F, εἰς CO^d | 25—30 cfr Σ¹ || 27 καὶ — μακρᾶς om V || 29 μα-
 κρότερον (post ᾠ) F, om CO^dV || 30 τοῦ (prius) FO^dV, om C | μάντεως et
 φύσεως FO^d, μάντεων et φύσεων CV

30 αὐτόν, ὅτι οἱ Ἀττικοὶ οἱ τολμήσαντες ἐπὶ τοῦ $\bar{\omega}$, εἰ εὖρον τὸ η ἴσον
 τῷ $\bar{\omega}$ ἢ ἔλασσαν, εἶχον ἄν καὶ ἐπ' αὐτοῦ τολμῆσαι προπαροξύνειν· μὴ
 19 τολμήσαντες δὲ ἀνεδείξαντο εὐρηκέναι τὸ η τοῦ $\bar{\omega}$ μείζον. Δεῖ δὲ τὸ η
 μὲν ἐκφωνοῦντας μηκύνειν τὸ στόμα ὡς ἐπὶ τὰ $\bar{\omega}$ τα ἐκατέρωθεν, τὸ δὲ
 $\bar{\omega}$ ἐκφωνοῦντας μηκύνειν τὰ χεῖλη ὡς ἐπὶ τὴν ρ ίνα καὶ τὸν πώγωνα· 5
 διὸ καὶ ἐνομοθετήθη μακρὰ εἶναι, ὡς μηκύνοντα τὴν ἐπιφάνειαν τῶν
 φωνητικῶν ὀργάνων ὑπὲρ τὰ ἄλλα φωνήεντα.

98, 13b Βραχέα δύο, $\bar{\epsilon}$ καὶ $\bar{o}$.] Δῆλον ὅτι οἱ παλαιοὶ ταῦτα παρατρέ-
 χοντες ἐφθέγγοντο, καὶ οὐ τοσαύτην ὥραν ὅσην ἐπὶ τοῦ η καὶ τοῦ $\bar{\omega}$
 ἐποιοῦν ἐν τῷ ἐκφωνεῖν, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἥμισυ μέρος. Καὶ ἐπὶ τούτων 10
 δέ, τῶν βραχέων φημί, ὅ τε Ἑρωδιανὸς ὁ τεχνικὸς καὶ ὁ τούτου πατὴρ
 Ἀπολλώνιος ἐζήτησαν, τί τίνος ἐστὶ βραχύτερον. Καὶ ὁ μὲν Ἀπολλώ-
 20 νιὸς φησι τὸ $\bar{o}$ εἶναι βραχύτερον τοῦ $\bar{\epsilon}$, ἀποδείξει τοιαύτη χρώμενος·
 λέγει γὰρ ὅτι τὸ $\bar{i}$ ἐκατέρω αὐτῶν προσθεὶς ποιήσεις δηλονότι δύο δι-
 φθόγγους, καὶ ἡ μὲν ἐστὶ μείζων ἢ τὸ $\bar{\epsilon}$ ἔχουσα, ἡ δὲ ἐλάσσων ἢ τὸ $\bar{o}$ 15
 ἔχουσα, ὡς εἶναι αὐτὴν βραχεῖαν καὶ ἐν τοῖς τόνοις, ὡς ἐν τῷ Ὅμηροι
 Πρίαμοι καὶ ἐν τοῖς ὁμοίοις. Ὁ δὲ Ἑρωδιανὸς τὸ ϵ μᾶλλον λέγει
 εἶναι βραχύτερον, ἀποδεικνύς οὕτως· φησὶ γὰρ πρὸς τὸν πατέρα, ὅτι οὐ
 δεῖ τῇ παραθέσει τοῦ $\bar{i}$ ἐξετάζειν ἐκείνων τὴν δύναμιν, ἀλλὰ κατ' ἰδίαν
 ἄνευ τινὸς παραθέσεως καὶ μάλιστα τῆς τοῦ $\bar{i}$ · τοῦτο γὰρ συγγένειάν 20
 30 τινὰ ἔχει πρὸς τὸ $\bar{\epsilon}$ · καὶ δείκνυσιν ἐκ τοῦ τὴν ἐκφώνησιν τοῦ $\bar{i}$ εἶναι
 ὄνομα τοῦ $\bar{\epsilon}$ γράμματος· τῷ συγγενεῖ οὖν προστεθὲν μεγάλην τινὰ καὶ
 δυναμικωτάτην δίφθογγον ἀπετέλεσεν· τῷ δὲ $\bar{o}$ προσελθόν, ψ οὐκ ἔχει
 799b συγγένειαν, οὐκ ἐνεδείξατο ὅλην τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν. Ὡς καὶ ἐπὶ πα-
 ραδείγματος ἀνθρωπεῖου, ἵνα καὶ μᾶλλον σαφῶς αὐτὸ νοήσωμεν, εἴ τις 25
 ἀδελφὸν αὐτοῦ θεάσαιτο χρεῖαν ἔχοντα βοηθείας, ὅλη τῇ ψυχῇ ὑπερα-
 σπίζει αὐτόν καὶ συμπράττει καὶ ὑπερμαχεῖ· ἀλλ' οὖν οὐχ ὅλη τῇ ψυχῇ
 ὑπὲρ ξένου τοῦτο ποιήσει, ἐξ οὗ καὶ ἀδρανεστέρα ἢ τῶν ἀμφοτέρων
 δύναμις πρὸς τοὺς ἐξ ἐναντίας ὥφθη· οὕτω καὶ ἐπὶ τοῦ $\bar{i}$ νόησον, ὅτι
 οὐχ ὁμοίως ἐπεδείξατο τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν ἐπὶ τοῦ $\bar{o}$, ὡς ἐπὶ τοῦ $\bar{\epsilon}$ 30
 10 τοῦ συγγενοῦς. Διὰ τοιούτων λόγων ὁ Ἑρωδιανὸς ἀνατρέψας τὴν τοῦ

1 ἴσον — ἔλασσαν (2)] ἴσσαν τοῦ $\bar{\omega}$ Σ^1 || 2 τῷ O^d , τοῦ CFV | ἄν add V |
 μὴ -- μείζον (3) om Σ^1 || 3 ἐνεδείξαντο V || 4 ἐκφωνοῦντας FO^dV Σ^1 , ἐκ-
 φωνοῦντα C; item v. 5 || 6 ἐπιφάνειαν CO^dV Σ^1 , φυσικὴν ἐπιτηδεύματα F ||
 8—38, 14 cfr etiam Σ^1 || 8 δὲ δύο O^d , δὲ om CFV || 10 ἀλλὰ — ἐζήτησαν (12)]
 καὶ Ζητητέον V | κατὰ F, καὶ O^d , om C || 11 ὁ τεχνικὸς F, om CO^d || 16 βραχ.
 καὶ V, καὶ βραχεῖαν CO^d, κατὰ λόγον F | τοῖς τόνοις CF^OdV, τέλει λέξεων Σ^9
 33, 6 || 17 ἐν τ. ὁμ. FV, τὰ δμοια CO^d || 18 εἶναι F, om CO^dV || 21 ἐκ
 τοῦ FV, ἐκ τούτου CO^d || 23 τῷ δὲ $\bar{o}$ · προσελθὼν ψ O^d V, τὸ δὲ $\bar{o}$ προσελθόν-
 τος τοῦ ψ C, τὸ δὲ $\bar{o}$ προσελθὼν εἰς $\bar{\omega}$ F || 24 καὶ add V || 25 καὶ μᾶλλον
 V, μᾶλλον καὶ CF^Od || 26 θεάσαιτο V Σ^9 33, 17, ἐθεάσατο CO^d, θεάσεται F |
 τῇ ψυχῇ C, ψυχῇ O^d V Σ^9 , δυνάμει F || 27 αὐτόν FO^d, αὐτοῦ C Σ^9 , om V |
 καὶ ὑπ. om F | ὑπερμαχεῖ b, ὑπερμαχεῖται CO^dV | τῇ FO^dV, om C || 29 ὥφθη
 CV, ὥφθησαν O^d , ὀφθείη F || 30 ἐπὶ τοῦ $\bar{o}$ FV, ἐν τῷ o O^d , om C || 31 ἀνα-
 τρέψας F, ἀποστρέψας CO^dV Σ^9

πατρὸς δόξαν ἐπιφέρει τοιαύτην δικαιολογίαν, δι' ἧς δείκνυσι τὸ ἔβρα-
 χύτερον τοῦ ὀ, ἐλεγχόμενον ὑπὸ τῆς κλίσεως τῶν ὀνομάτων. Φησὶ δὲ
 ἀληθέστατον κανόνα τοιοῦτον, ὅτι πᾶσα κλητικὴ τῆς ἰδίας εὐθείας ἢ ἴση
 ἐστὶν ἢ ἐλάττω, μείζων δὲ οὐδέποτε· ἢ γὰρ φυλάσσει τὸ τῆς τελευ-
 5 ταίας συλλαβῆς φωνήεν, καὶ δῆλον ὅτι ἴση ἐστὶν, ὡς ἐπὶ τοῦ ὁ Ξενο-
 φῶν ὡ Ξενοφῶν, ἢ καλὴ ὡ καλή, τὸ παιδίον ὡ παιδίον, ἢ ἔαν μὲν
 τρέπη, οὔτε εἰς ἴσον οὔτε εἰς μείζον τρέπει αὐτό, ἀλλὰ πάντως εἰς
 ἔλαττον, ὁ Ὁρέτης ὡ Ὁρέστα (τὸ ᾠ τοῦ η βραχύτερον), ὁ Μένων ὡ²⁰
 Μέμων (ἐπὶ μὲν τῆς εὐθείας τὸ ὡ, ἐπὶ δὲ τῆς κλητικῆς τὸ ὀ), ὁ Ἀπόλ-
 10 λων ὡ Ἀπολλων, ὁ Ἀριστοφάνης ὡ Ἀριστόφανες· ἐπὶ τοῦ Ὁμηρος
 οὖν καὶ ἐπὶ πάντων τῶν εἰς ὁσ ἢ ἐφυλάξατο τὸ ὁ ἢ κλητικὴ, ἢ ἔαν
 τρέπη αὐτό, ὥσπερ οὖν καὶ τρέπει, πάντως εἰς τι βραχύτερον τοῦ ὁ
 τρέπει αὐτό· ἐπειδὴ οὖν εἰς ἔ τρέπει αὐτό, δῆλον ὅτι τὸ ἔ βραχύτερόν
 ἐστὶ τοῦ ὀ, οἷον ὁ Ὁμηρος ὡ Ὁμhre.

15 Δίχρονα τρία, ᾠ ἰ ὡ.] Ταῦτά τινες καὶ ἄλλοις ὀνόμασιν ἐκάλεσαν,^{801b}
 οἱ μὲν ἀμφίβολα, ὡς ἀμφιβαλλόμενα πότε μὲν μακρά ἐστι πότε δὲ βρα-
 χέα, οἱ δὲ ὑγρά, ὡς εὐόλιθθα ἐπὶ τε τὸν τῆς μακρᾶς χρόνον ἐπὶ τε τὸν
 τῆς βραχείας· ἄλλοι δὲ δίχημα, ὡς ἐπιδεχόμενα δύο σημεῖα, ποτὲ μὲν
 τῆς μακρᾶς, ποτὲ δὲ τῆς βραχείας· τινὲς δὲ τρίχρονα, ὡς ποτὲ μὲν
 20 ἔχοντα δύο χρόνους, ὅτε μακρά ἐστι, ποτὲ δὲ ἕνα, ὅτε βραχέα ἐστὶν·
 ἄλλ' οὐ καλῶς οὗτοι ὠνόμασαν αὐτὰ τρίχρονα· οὐ γὰρ ὁμοῦ ἐπιδέχεται
 τοὺς τρεῖς χρόνους, ἐπεὶ ἔμελλεν ὑπὲρ τὸ ἦ καὶ ὡ μακρότερα εἶναι.
 Οἱ δὲ ὠνόμασαν αὐτὰ δίχρονα, ὅπερ καὶ ἐπεκράτησε· ποτὲ γὰρ τὸν
 χρόνον τῆς μακρᾶς, ποτὲ δὲ τῆς βραχείας ἐπιδέχεται· ὅπερ καὶ αὐ-
 25 τός φησι, διὰ τοῦτο εἰρήσθαι αὐτὰ δίχρονα, ἐπεὶ ἐκτείνεται καὶ συστέλ-
 λεται.

Προτακτικὰ φωνήεντα πέντε.] Δευτέρα ὑποδιαίρεσις τῶν
 φωνηέντων ἐστὶν αὕτη, εἰς προτακτικὰ καὶ ὑποτακτικὰ· καὶ προτακτικὰ
 μὲν ἐστὶ τῶν ἐπτὰ πέντε, ᾠ ἔ ἦ ὀ ὡ, ὑποτακτικὰ δὲ δύο, ἰ καὶ ὡ. Καὶ
 30 φανερόν ἐστι, τίνος ἕνεκεν λέγεται τὰ μὲν προτακτικὰ, τὰ δὲ ὑποτα-
 κτικὰ, ὡς αὐτός φησι· προτακτικὰ δὲ λέγεται καὶ τὰ ἐξῆς· τούτων
 γὰρ τῶν πέντε προτασσομένων, τῶν <δὲ> δύο ὑποτασσομένων, τοῦ ἰ καὶ
 τοῦ ὡ, αἱ δίφθογγοι ἀποτελοῦνται.

1 δι' ἧς δείκνυσι F, δεικνὺς CO^a V Σ^g || 2 τοῦ ὁ F, om CO^a V Σ^g | ὑπὸ
 CFV, ἀπὸ O^a || 5 ἐπὶ FO^a V, ἀπὸ C | ὁ add Vb || 11 prius ἢ add V | ἐφυ-
 λᾶσατο CF^a V, φυλάττει b || 12 οὖν add F | εἰς τι F, ἐστὶ CO^a V, εἰς Vb |
 τὸ ὀ V || 13 prius τρέπει αὐτό add F | poster. αὐτό add F | τὸ ἔ add F || 16 οἱ
 μὲν ἀμφ. ὡς FO^a, om C | ποτὲ μὲν — ποτὲ δὲ F, ποτὲ γὰρ — ποτὲ δὲ (δὲ om C)
 CO^a || 17 οἱ F, τινὲς C, ἔνιοι O^a | ἐπὶ τε τὸν (poster.) F, καὶ CO^a || 18 ἄλλοι —
 βραχ. (19) om F | ποτὲ μὲν — ποτὲ δὲ O^a, πότε — καὶ πότε C || 19 ὡς —
 τρίχρονα (21) FO^a, om C || 22 ὑπὲρ — ὡ CO^a, ἀντὶ τοῦ η καὶ ἀντὶ τοῦ ὡ F ||
 26 post συστέλλεται add καὶ κοινὰ C, om O^a F || 27—33 om O^a || 31 προ-
 τακτ. — ἐξῆς F, om C || 32 δὲ add Uhlig | τοῦ F, om C; item v. 33

802b

Καὶ τὸ $\bar{u}$ δὲ ἐνίστε προτακτικόν καὶ τὰ ἐξῆς.] Τὸ «ἐνίστε» ἔφη, ὡς τινῶν δόξαν ἔχοντων μὴ εἶναι δίφθογγον τοῦ υἱός καὶ τοῦ μυῖα τὸ $\bar{u}$ καὶ $\bar{i}$, ἀλλὰ διηρημένως ἐκφωνεῖσθαι· ὅθεν τινὲς καὶ περιεστίζουσιν αὐτοῦ τὸ $\bar{i}$, ὡς τῆς στιγμῆς χωρισμὸν ἐμφαινούσης. Καὶ αὐτὸς μὲν τὴν ἀπόδειξιν τὴν παριστῶσαν ἀκριβῶς εἶναι δίφθογγον τό γε υἱός καὶ τὸ μυῖα οὐ λέγει· ἡμᾶς δὲ δεῖ διασαφῆσαι καὶ παραστήσαι αὐτήν· οὐ γὰρ ὡς ἀγνοῶν παρέλιπεν αὐτήν, ἀλλ' ὡς ἐν ὑπομνήματι ἢ πρὸς εἰσαγομένους γράφων. Ἔστιν οὖν αὕτη· τῆς ὀξείας μεμαθήκαμεν τρεῖς εἶναι τόπους, τὸν τε ἐπὶ τῆς τελευταίας συλλαβῆς καὶ τὸν παρατέλετον καὶ τὸν πρὸ δύο συλλαβῶν τοῦ τέλους· καὶ περαιτέρω τούτων οὐ δέδωκεν ἡμῖν ἡ φύσις, οὐδὲ ἂν θελήσωμεν ἐπαρκεῖ τὸ πνεῦμα· ὥστε πρὸ τριῶν συλλαβῶν τουτέστι τετάρτην ἀπὸ τέλους ὀξεῖαν ἐπὶ τινων λέξεων ποιῆσαι ἡμᾶς ἀδύνατον· εἰ τοῦτο δὲ ἀληθές, ὥσπερ καὶ ἔστιν, ἐπὶ τοῦ ἄρπυια καὶ αἴθυια καὶ τῶν τοιούτων εἰ ἦν τὸ $\bar{u}$ συλλαβὴ κατ' ἰδίαν, καὶ τὸ $\bar{i}$ κατ' ἰδίαν συλλαβὴ τόνον ἔχον διηρημένον καὶ κεχωρισμένον τοῦ $\bar{u}$ καὶ τοῦ $\bar{a}$, ὡς ἐν τῇ αἰτία καὶ ἐν ἄλλαις λέξεσιν ἐστὶ κατ' ἰδίαν ἐν συλλαβῆς τόπῳ, πῶς ἐπὶ τῆς αἰ συλλαβῆς τὴν ὀξεῖαν βάλλομεν, τριῶν μετὰ τὴν αἰ συλλαβήν, ὡς φασιν ἐκείνοι, συλλαβῶν οὐσῶν, τῆς $\theta\bar{u}$ καὶ τῆς $\bar{i}$ καὶ τῆς $\bar{a}$; ὁμοίως καὶ ἐπὶ τοῦ ἄρπυια πῶς ἐπὶ τῆς $\bar{a}\bar{p}$ συλλαβῆς βάλλομεν τὴν ὀξεῖαν, τριῶν, ὡς φασιν, ὑπολειπομένων συλλαβῶν, τῆς $\pi\bar{u}$ καὶ τῆς $\bar{i}$ καὶ τῆς $\bar{a}$; Ἐκ φυσικῆς οὖν ἀνάγκης, τῆς λεγούσης μηδέποτε πρὸ τριῶν συλλαβῶν κεῖσθαι ὀξεῖαν, τὸ $\bar{u}$ καὶ τὸ $\bar{i}$ εἶναι δίφθογγον τουτέστι μίαν συλλαβὴν δέδεικται.

803, 5b

Δίφθογγοι δὲ εἰσιν ἔξ.] Λεῖπει τὸ «εὐφωνοι»· οὐ γὰρ μόναι εἰσιν ἔξ δίφθογγοι. Δίφθογγοι δὲ λέγονται, ἐπειδὴ ἐκ δύο φθόγγων συνίστανται· φθόγγοι δὲ καλοῦνται κατὰ μουσικὸν λόγον τὰ γράμματα.

1—23 hab. et. Σ^m (V in marg. add Διομήδους) Σ^1 || 24—40, 5 simillima hab. et. $\Sigma^m \Sigma^1$

2 ἔφη F, εἶπον V, om CO^a Σ^1 | τοῦ υἱός καὶ τοῦ (τοῦ om E) μ. Eb, τὸ υἱός καὶ τὸ (τὸ om VA) μ. CVA, τὸ $\bar{u}$ καὶ τὸ μ. O^a, ὡς ἐν τῇ υἱός καὶ τῇ μ. F || 3 τὸ $\bar{u}$ καὶ $\bar{i}$ om Σ^1 | μυῖα καὶ οὐχ ἡνωμένως τὸ $\bar{u}$ καὶ $\bar{i}$ ἀλλὰ διηρ. ὀφειλόντων ἐκφ. V || 4 αὐτοῦ τὸ $\bar{i}$ b, αὐτο $\bar{u}$ καὶ τὸ $\bar{i}$ C, αὐτὸ τῆς $\bar{u}$ τὸ $\bar{i}$ O^a, αὐτὸ τοῦ $\bar{u}$ καὶ τοῦ $\bar{i}$ F, ἀπὸ τοῦ $\bar{u}$ τὸ $\bar{i}$ V, αὐτὸ Σ^1 || 5 παριστῶσαν FV Σ^1 , παριστᾶσαν CO^a || 6 τὸ μυῖα FV Σ^1 , τὰ ὅμοια CO^a | δὲ δεῖ FO^a V Σ^1 , om C || 7 οὐ — γράφων (8) om Σ^1 | οὐ — αὐτήν F, om CO^a V || 8 γράφων F, γράφοντας CO^a V | μεμαθ.] scil. in commentario περὶ προσωπίων; cfr p. 23, 29 || 10 τοῦ τέλους add F || 14 ἐπὶ τοῦ F Σ^1 , ὡς ἐπὶ τοῦ βαίσιλος (βάσιλος V) καὶ CO^a Vb | εἰ — ἔχον (15) F, εἰ καὶ (ἦν add O^a) ἢ $\theta\bar{u}$ συλλ. τύπον ἐπέχουσα CO^a, εἰ ἦν συλλ. ἢ $\bar{u}$ (ἢ $\theta\bar{u}$ συλλ. Σ^1) τύπον ἔχουσα V Σ^1 || 16 τοῦ $\bar{u}$ — $\bar{a}$ F, τὸ $\bar{u}$ καὶ τὸ $\bar{i}$ CO^a Σ^1 , τὸ $\bar{u}$ V | ἐν τῇ αἰτία καὶ] τὸ αἴθυια C, ἐν τῇ αἴθυια O^a Σ^1 , ἐν τῇ αἴθυια V, om F | ἐν ἄλλαις — πῶς (17) F, ὅσαι τε ἄλλαι λέξεις εἰσὶ κατ' ἰδίαν ἐν διευκρίσιν τόπῳ (τύπῳ Vb) ὡς (πῶς b) CO^a V Σ^1 b || 19 τοῦ FO^a E, τῆς CV Ab || 22 λεγούσης CO^a V Σ^1 , ἐλεγχούσης F || 24 μόναι FV Σ^1 , μόνοι CO^a b || 25 δίφθ. add O^a | Δίφθ. — δίφθ. (40, 1) om F. | δὲ om C || 26 φθόγγοι VEb, φθογγαὶ CO^a A

Καὶ οὐ μόνον εἰσὶν ἔξ δίφθογγοι, ἀλλὰ ἰβ', ὧν αἱ μὲν ἔξ εἰσιν εὐφωνοί, ὥς καὶ αὐτός φησιν, αἱ δὲ τρεῖς κακόφωνοι, ἡ ἥυ, ὥς ἐν τῷ ἠϋδα, ἡ 10
 ὡυ, ὥς ἐν τῷ αὐτός, ἡ ὡι. ὥς ἐν τῷ υἰός· αἱ δὲ τρεῖς ἄφωνοι, ἡ ῥ, ὥς ἐν τῷ Ὀμήρῳ ψκοδόμουν ψνοχόει, ἡ ῥ, ὥς ἐν τῷ τῇ Ἑλένη ληστής
 5 ἐπήνουν, ἡ ῥ, ὥς ἐν τῷ Αἰνεία ἄδω Θρᾷξ καὶ ὄσα τοιαῦτα.

Τὴν δὲ τρίτην ὑποδιαίρεσιν τῶν φωνηέντων παρεσιώπησεν ὁ τεχνι- 29
 κός· ἔστι δὲ αὕτη, ἡ εἰς ἀμετάβολα καὶ μεταβολικά. Καὶ ἀμετάβολα μὲν
 ἔστι τέσσαρα, ἡ ὡ ἰ ὡ, διότι ἐν ταῖς κλίσεσι τῶν ῥημάτων ἀμετάβολα μένει,
 οἷον ἡγεμονεύω ἡγεμόννεον, ὠθῶ ὠθουν, ἱππεύω ἱππευον, ὕμνῶ ὕμνου· 804b
 10 μεταβολικά δὲ τρία, ἁ ἑ ὅ, <διότι μεταβάλλονται ἐν ταῖς κλίσεσι τῶν ῥη-
 μάτων>, οἷον ἄρχομαι ἡρχόμην, οἰκῶ ὤκουν, ἐλέγχω ἤλεχον. Ἴδου
 τρεῖς ὑποδιαίρεσεις τῶν φωνηέντων ἐδείξαμεν· καὶ ἐν τοῖς συμφώνοις
 τοσαύτας δεῖξομεν, μᾶλλον δὲ καὶ μίαν περιττήν, ἣν ἐν τοῖς φωνήεσιν
 εὑρεῖν ἀδύνατον.

15 Πάλιν τῶν διφθόγγων αἱ μὲν εἰς κατ' ἐπικράτειαν, ὥς ἐπὶ τῆς εἰ
 διφθόγγου καὶ τῆς ἥ καὶ τῆς ῥ καὶ τῆς ῥ τῆς ἐχούσης τὸ ἰ ἀνεκφώνη-
 τον· ἐπὶ τούτων γὰρ ὁ φθόγγος τοῦ ἐνὸς φωνήεντος ἐπικρατεῖ καὶ αὐ- 10
 τὸς <μόνος> ἔξακούεται, οἷον Νεῖλος, τῇ Ἑλένη, τῷ καλῷ, τῇ Μηδείᾳ
 καὶ τὸ Θρᾷξ· αἱ δὲ κατὰ κῆριν, ὥς ἐπὶ τῆς οὐ διφθόγγου καὶ τῆς αὐ
 20 καὶ τῆς εὐ· ἐπὶ τούτων γὰρ συναιροῦσιν ἑαυτὰ τὰ δύο φωνήεντα καὶ
 ἀποτελοῦσι μίαν φωνὴν ἀρμόζουσιν τοῖς δύο φωνήεσιν, οἷον οὗτος αὐ-
 τὸς εὐχου· αἱ δὲ κατὰ διέξοδον, ὥς ἐπὶ τῆς ἥυ καὶ τῆς ὡυ καὶ τῆς ὡι.
 ἐπὶ τούτων γὰρ χωρὶς ἀκούεται τοῦ ἐνὸς φωνήεντος ὁ φθόγγος, οἷον
 ἡλῶν αὐτός (ἀντὶ τοῦ ὁ αὐτός) υἰός· ἐπειδὴ δὲ ἡ αἰ δίφθογγος ἡ
 25 ἐκφωνοῦσα τὸ ἰ καὶ ἡ οἰ δίφθογγος οὔτε κατ' ἐπικρατείαν εἰσιν οὔτε
 κατὰ κῆριν οὔτε κατὰ διέξοδον, εἰκότως ὥς στερηθεῖσαι τοῦ ἰδιώματος
 τῶν διφθόγγων ἐστερήθησαν καὶ τοῦ χρόνου τοῦ παρεπομένου ταῖς δι-

6—41, 15 hab. et. Σ^m || 15—41, 3 hab. et. A (= Choerob. I 366, 21—367, 5)

1 ἰβ' A (E om totum enuntiatum), δυοκαίδεκα F, ἑνδεκα CO^aVb || 2 ἄς FV, ὥς CO^ab || 3 ἡ ῥ τὸ ῥ καὶ τὸ ἰ CO^a || 4 ἡ ῥ τὸ ῥ καὶ τὸ ἰ CO^a || 5 ἡ ῥ FA, ἡ μακρὸν καὶ ἰ CO^a, ἡ ῥ μετὰ τοῦ μακροῦ ἡ καὶ ἀνεκφώνητου ἰ V | Αἰνεία add F | ἄδω CO^a, ἄδης b, om FV || 6 ante Τὴν add σύμφωνα δὲ τὰ λοιπὰ ιζ' CO^aF | ὁ τεχν. add F || 7 ἡ FV, om CO^a || 8 ἔστι add F | ἡ καὶ ῥ, ἰ καὶ ὡ CO^a | διότι O^a, ὅτι V, ὥς F, om C, ἂ b | μένοντα F || 9 ὠθῶ ὠθουν F, ὠρονομῶ ὠρονόμουν CO^aV || 11 ἔρχομαι ἡρχόμην, ὀτρύνω ὠτρυνά, ἄγω ἡγον F || 13 δεῖξομεν ἐδείξαμεν τρεῖς F, om CO^aV || 14 post ἀδύν. add V: εἰς ἡμίφωνα καὶ ἄφωνα, τὰ ἡμίφωνα εἰς μεταβολικά καὶ εἰς διπλᾶ, τὰ ἄφωνα εἰς ψιλὰ, εἰς δασέα καὶ εἰς μέγα· εἰς προτακτικά καὶ ὑποτακτικά· εἰς μακρά, εἰς βραχέα καὶ εἰς δίχρονα, μακρὰ μὲν τὰ διπλᾶ. δίχρονα τὰ ἀμετάβολα, βραχέα τὰ λοιπὰ || 15—41, 15 om F || 17 γὰρ add A | ἐπικρατεῖ — αὐτὸς om A || 18 οἷον — Θρᾷξ (19) om A || 19 καὶ τὸ Θρ. om V | ὥς — κῆριν (26) O^aVA, om Cb || 20 ἐπὶ — εὐχου (22) VA, om O^a | συναιροῦσιν V, συγκιρ- νῶσιν A || 22 εὐχου om A || 23 οἷον — υἰός (24) om A

φθόγγοις, καὶ τούτου χάριν αὐται μόναι ἐκ τῶν διφθόγγων τῷ τονικῷ παραγγέλματι ἀντὶ κοινῆς παραλαμβάνονται καὶ πρὸς ἓνα ἡμῖν χρόνον ἔχουσιν.

Πάλιν αἱ δίφθογγοι αἱ μὲν τρεῖς μετατρέπουσιν εἰς τὸν παρατατι-
 20 κόν, φημὶ δὲ ἡ αἱ δίφθογγοι, τρέπει γὰρ τὸ $\bar{\alpha}$ εἰς $\bar{\eta}$, οἷον αἰσχύνομαι
 ἡσχυνόμην, αἰδοῦμαι ἡδούμην, αἰτῶ ἡτουν· καὶ ἡ $\bar{\alpha}\bar{\upsilon}$ δίφθογγοι τρέπει
 καὶ αὐτὴ τὸ $\bar{\alpha}$ εἰς $\bar{\eta}$, οἷον αὐλῶ ἡϋλουν, αὐχῶ ἡϋχουν· καὶ ἡ $\bar{\omega}$ δι-
 φθογγοι τρέπει τὸ $\bar{\omega}$ εἰς τὸ $\bar{\upsilon}$, οἷον οἶχομαι ὡχόμην, οἶγω ὡγον, οἰκῶ
 ὡκουν, οἰκοδομῶ ὡκοδόμουν· αὕτη δὲ ἡ $\bar{\omega}$ δίφθογγοι διαφορεῖται, καὶ
 ποτὲ μὲν ἑαυτὴν φυλάττει ἐν τῷ παρατατικῷ, ὡς ἐν τῷ οἶνοχοῶ οἶνο-
 10 χόουν, οἶωνίζομαι οἶωνιζόμην, οἰκουρῶ οἰκούρουν, ποτὲ δὲ τρέπεται εἰς
 $\bar{\upsilon}$. Αἱ δὲ ἄλλαι ἄτρεπτοὶ εἰσιν, οἷον οὐρῶ οὐρουν, οὐριοδρομῶ οὐριο-
 30 δρόμουν, εἶργω εἶργον, εἰκονίζω εἰκονίζον, εἰκάζω εἰκαζον, οἱ δὲ Ἀττι-
 κοὶ διὰ τοῦ η καὶ τοῦ ι , οἷον ἡκαζον· καὶ τὸ εὐφραίνομαι εὐφραινόμην
 οἱ Ἀττικοὶ διὰ τοῦ η φασὶν ἡφραινόμην· καὶ αἱ ἐξῆς δίφθογγοι. 15

805, 4b Σύμφωνα δὲ τὰ λοιπὰ ἰζ'.] Τῶν ἐπτὰ γὰρ φωνηέντων ἀφαι-
 ρεθέντων ἐκ τῶν κδ' <γραμμαίων>, δηλον ὅτι ἰζ' περιλείπεται. Τίνος
 δὲ ἔνεκεν εἴρηται σύμφωνα; Αὐτὸς ἐπιφέρει, ὅτι αὐτὰ μὲν καθ' ἑαυ-
 τὰ φωνὴν οὐκ ἔχει. Λείπεται τὸ «τελείαν»· μικρὰν γὰρ ἔχει, ἐπεὶ εἰ
 μὴδ' ὅλως εἶχε τινα φωνήν, οὐκ ἂν ἐναλλαγὴ τις ἐγένετο τῆς φωνῆς 20
 10 ἐν τῷ ἐκφωνεῖσθαι καθ' ἑαυτὰ τὰ φωνήεντα καὶ πάλιν μετὰ συμφώνων,
 ἀλλ' οἷαν τὸ $\bar{\alpha}$ ἐκφωνούμενον ἔχει φωνήν, τοιαύτην ἂν εἶχε καὶ μετὰ
 τοῦ β ἢ γ ἐκφωνούμενον· νῦν δὲ οὐκ ἔχει τὴν αὐτήν. Δηλον οὖν ἐκ
 τούτου, ὡς τοῦ β ἢ γ πρόσθεσις ἐναλλαγὴν ποιήσασα τῆς φωνῆς συνήγαγέ
 τινα μετρίαν φωνήν· ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων συμφώνων, ἵνα μὴ 25
 ἀκαίρως πολυλογώμεν.

23 Τούτων ἡμίφωνα μὲν ἐστὶν ὀκτώ.] Ἦρξατο λέγειν τὰς ὑπο-
 διαιρέσεις τῶν συμφώνων, καὶ φησι πρώτην ταύτην εἰς ἡμίφωνα καὶ
 ἄφωνα· ἐπειδὴ γὰρ ἐπάνω εἰρήκαμεν, ὅτι ὅσαι ἔχει ὑποδιαιρέσεις τὰ

17—42, 16 hab. et. Σ^m || 17—26 hab. et. Σ^l

1 μόναι O^dV, μόνον CAb || 2 ἡμῖν CO^d, ἡμῖν b, καὶ ἡμῖν V | ἡμῖν
 χρόνον] ἡμίχρονον A || 4 μὲν add V || 5 post παρατ. add αἱ δὲ ἄλλαι ἄτρεπτοὶ
 εἰς CO^d || 9 αὕτη O^dV, ταύτη Cb || 10 ἑαυτὴν add V | post παρατ. add
 καὶ ἐν τῷ ἐνεστώτι CO^db | ὡς ἐν τῷ O^d, ὡς τὸ C, οἷον V || 11 ποτὲ — οἷον
 (12) V, πάλιν τὸ CO^db || 15 καὶ — δίφθ. O^d, καὶ ἐξῆς διφθόγγων C, om V ||
 16 Σύμφ. — ἰζ' F, om CO^d | γὰρ F, δὲ CO^d || 17 περιλείπεται F', καταλι-
 πάνουσι C, περιλιμπάνουσιν O^d | Τίνος — ἐξῆς (43, 10) om O^d || 19 Λείπ. —
 εἰ] εἰ δὲ F | μικρὰν γὰρ ἔχει V, ἐπεὶ μικρὰν ἔχει Σ^l, φωνήν ἔχειν ἐπεὶ μικρὰν
 ἔχει C || 20 τις CFVΣ^l, om b | τῆς FVΣ^l, om Cb || 21 καθ' ἑαυτὰ F
 V, καὶ αὐτὰ CΣ^lb || 22 τοιαύτην CFVΣ^l, τὴν αὐτήν b || 23 τὴν αὐτήν
 CVΣ^lb, τοιαύτην F || 25 ἐπὶ F, om CVΣ^lb || 27 ἐστὶν FV, om C | ὑπο-
 διαιρέσεις Fb, ὑποθέσεις C, ἐπιδιαιρέσεις V || 28 ταύτην εἰς F, ταύτην V, αὐ-
 τὴν τοῦ εἰς C, τὴν τοῦ εἶναι b || 29 ἐπάνω] vide p. 40, 13 | ὑποδιαίρ. CF,
 διαίρεσεις V

φωνήεντα, τοσαύτας ἔχει καὶ τὰ κύμφωνα — τρεῖς δὲ ἔχει ἐκεῖνα —
τὰ δὲ κύμφωνα μετὰ τὸ ἔχειν τὰς τρεῖς ἐκεῖνας ὑποδιαίρειεις τῶν φω-
νηέντων καὶ τετάρτην ὑποδιαίρεσιν ἔχειν, διαιρεῖ ταῦτα εἰς ἡμίφωνα καὶ
ἄφωνα, καὶ οὐ τὰ φωνήεντα· οὐ γὰρ ἡδύναντο τὰ φωνήεντα οὕτω δι-
5 αἰρεῖσθαι εἰς ἡμίφωνα καὶ ἄφωνα, αὐτόθεν τελείαν φωνὴν ἔχοντα.

Ἡμίφωνα δὲ λέγεται, ὅτι παρ' ὅσον ἦττον τῶν φωνηέν-^{806, 14}
των εὐφωνα καθέστηκεν.] Δῆλον ὅτι ἡμίφωνα ἐλέχθη ὡς ἡμι-
φωνῆς ἔχοντα· ὅθεν ἐπιφέρει καὶ αὐτός, ὅτι ὅσον ἐλάττωνά ἐστι τῶν
φωνηέντων ἐν τῇ ἐκφωνήσει τῶν τελείαν φωνὴν ἔχόντων, τοσοῦτον εὐ-
10 φωνώτερά ἐστι τῶν ἄλλων ἐννέα στοιχείων τῶν καλουμένων ἀφώνων. —
Ἐν τε τοῖς μυγμοῖς καὶ σιγμοῖς.] Ἐν τῷ θέλειν ἡμᾶς ἐκφωνεῖν ἄνευ
τῶν φωνηέντων κατ' ἰδίαν ταῦτα τὰ προλεχθέντα ὀκτὼ ἡμίφωνα, τελείαν²⁰
μὲν φωνὴν οὐ δυνάμεθα ἀφιέναι, μυγμὸν δὲ τινα ἢ κυριγμὸν, ὅπερ
ἐστὶν ἀρχὴ φωνῆς ἥτοι ἡμι-
15 ἢ τι τούτων θέλοντες ἐκφωνεῖν· ἐπὶ γὰρ τοῦ ρ χρεδὸν καὶ τελείαν
φωνὴν ἐκβάλλομεν, ὅθεν καὶ παρὰ τισιν ἔδοξεν εἶναι φωνήεν.

Ἄφωνα δὲ ἐστὶν ἐννέα.] Τὸ ἄ σημαίνει τέσσαρα, στερῆσιν, ἐπί-^{808, 91}
τασιν, ὁμοῦ, κακόν· στερῆσιν οὖν, ὡς ὅταν εἴπωμεν «ὁ λίθος οὗτος ἄψυ-
χός ἐστι», δῆλον γὰρ ὅτι ἐστερηται τῆς ψυχῆς· ἐπίτασιν δέ, ὥσπερ παρὰ
20 τῷ ποιητῇ <Λ 155> ὡς δ' ὅτε πῦρ αἰδηλον ἐν ἀξύλῳ ἐμπέσῃ ὕλῃ,
ἐν ἀξύλῳ ἀντὶ τοῦ ἐν πολυξύλῳ· ὁμοῦ δέ, ὡς ἐν τῷ ἄλοχος (ἢ ὁμό-
λεχος) ἀκόλουθος (ὁ ὁμοκέλευθος)· κακὸν <δέ>, ὡς ἐν τῷ «ὁ δεῖν' ἄμορ-
φός ἐστιν», ἀντὶ τοῦ κακόμορφος· οὐ γὰρ ἐστερηται τῆς οἰασθήποτε
μορφῆς ὁ δεῖνα· «ὁ τραγῳδὸς ἄφωνός ἐστι», τουτέστι κακόφωνος· οὐ
25 γὰρ ἔστι τραγῳδὸς φωνὴν μὴ ἔχων. Οὕτως οὖν ἐνταῦθα ἄφωνα λέγε-
ται ταῦτα τὰ ἐννέα γράμματα ὡς κακόφωνα, καὶ οὐχ ὡς τελείως φω-
νῆς ἐστερημένα· ὡς γὰρ προείρηται ἡμῖν, τὸ β καὶ τὸ γ καὶ τὰ ἐξῆς εἰ
μηδ' ὅλως τὴν τυχούσαν εἶχε φωνήν, μετὰ τοῦ α ἢ μετὰ τῶν ἄλλων²⁰
φωνηέντων συμπλεκόμενα οὐκ ἂν ἐνήλλασσε τὴν ἐκείνων ἐκφώνησιν·

11—16 hab. et. Σ¹ || 25—43, 2 similia hab. et. Σ^m

1 ἔχει (*prius*) V, om CF || 2 τὰ δὲ κύμφ. — ἔχειν (3) F, om CV || 3 ἔχειν]
ταύτην ἔχει F | διαιρεῖ ταῦτα] διαιρεῖ δὲ ταύτην Cb, διαίρεται δὲ τὰ κύμφωνα
V, om F || 4 καὶ οὐ — ἄφωνα (5) om F | καὶ οὐ τὰ φων. V, om Cb ||
5 καὶ ἄφωνα V, om C || 6 ὅτι om V | ὅτι — καθέστ. (7) om F || 7 εὐφ.
καθ. om V | εὐφωνα] ἐκ τούτου C | ἡμι-
8 ἡμι-
9 ἡμι-
10 ἡμι-
11 ἡμι-
12 ἡμι-
13 ἡμι-
14 ἡμι-
15 ἡμι-
16 ἡμι-
17 ἡμι-
18 ἡμι-
19 ἡμι-
20 ἡμι-
21 ἡμι-
22 ἡμι-
23 ἡμι-
24 ἡμι-
25 ἡμι-
26 ἡμι-
27 ἡμι-
28 ἡμι-
29 ἡμι-
30 ἡμι-
31 ἡμι-
32 ἡμι-
33 ἡμι-
34 ἡμι-
35 ἡμι-
36 ἡμι-
37 ἡμι-
38 ἡμι-
39 ἡμι-
40 ἡμι-
41 ἡμι-
42 ἡμι-
43 ἡμι-
44 ἡμι-
45 ἡμι-
46 ἡμι-
47 ἡμι-
48 ἡμι-
49 ἡμι-
50 ἡμι-
51 ἡμι-
52 ἡμι-
53 ἡμι-
54 ἡμι-
55 ἡμι-
56 ἡμι-
57 ἡμι-
58 ἡμι-
59 ἡμι-
60 ἡμι-
61 ἡμι-
62 ἡμι-
63 ἡμι-
64 ἡμι-
65 ἡμι-
66 ἡμι-
67 ἡμι-
68 ἡμι-
69 ἡμι-
70 ἡμι-
71 ἡμι-
72 ἡμι-
73 ἡμι-
74 ἡμι-
75 ἡμι-
76 ἡμι-
77 ἡμι-
78 ἡμι-
79 ἡμι-
80 ἡμι-
81 ἡμι-
82 ἡμι-
83 ἡμι-
84 ἡμι-
85 ἡμι-
86 ἡμι-
87 ἡμι-
88 ἡμι-
89 ἡμι-
90 ἡμι-
91 ἡμι-
92 ἡμι-
93 ἡμι-
94 ἡμι-
95 ἡμι-
96 ἡμι-
97 ἡμι-
98 ἡμι-
99 ἡμι-
100 ἡμι-
101 ἡμι-
102 ἡμι-
103 ἡμι-
104 ἡμι-
105 ἡμι-
106 ἡμι-
107 ἡμι-
108 ἡμι-
109 ἡμι-
110 ἡμι-
111 ἡμι-
112 ἡμι-
113 ἡμι-
114 ἡμι-
115 ἡμι-
116 ἡμι-
117 ἡμι-
118 ἡμι-
119 ἡμι-
120 ἡμι-
121 ἡμι-
122 ἡμι-
123 ἡμι-
124 ἡμι-
125 ἡμι-
126 ἡμι-
127 ἡμι-
128 ἡμι-
129 ἡμι-
130 ἡμι-
131 ἡμι-
132 ἡμι-
133 ἡμι-
134 ἡμι-
135 ἡμι-
136 ἡμι-
137 ἡμι-
138 ἡμι-
139 ἡμι-
140 ἡμι-
141 ἡμι-
142 ἡμι-
143 ἡμι-
144 ἡμι-
145 ἡμι-
146 ἡμι-
147 ἡμι-
148 ἡμι-
149 ἡμι-
150 ἡμι-
151 ἡμι-
152 ἡμι-
153 ἡμι-
154 ἡμι-
155 ἡμι-
156 ἡμι-
157 ἡμι-
158 ἡμι-
159 ἡμι-
160 ἡμι-
161 ἡμι-
162 ἡμι-
163 ἡμι-
164 ἡμι-
165 ἡμι-
166 ἡμι-
167 ἡμι-
168 ἡμι-
169 ἡμι-
170 ἡμι-
171 ἡμι-
172 ἡμι-
173 ἡμι-
174 ἡμι-
175 ἡμι-
176 ἡμι-
177 ἡμι-
178 ἡμι-
179 ἡμι-
180 ἡμι-
181 ἡμι-
182 ἡμι-
183 ἡμι-
184 ἡμι-
185 ἡμι-
186 ἡμι-
187 ἡμι-
188 ἡμι-
189 ἡμι-
190 ἡμι-
191 ἡμι-
192 ἡμι-
193 ἡμι-
194 ἡμι-
195 ἡμι-
196 ἡμι-
197 ἡμι-
198 ἡμι-
199 ἡμι-
200 ἡμι-
201 ἡμι-
202 ἡμι-
203 ἡμι-
204 ἡμι-
205 ἡμι-
206 ἡμι-
207 ἡμι-
208 ἡμι-
209 ἡμι-
210 ἡμι-
211 ἡμι-
212 ἡμι-
213 ἡμι-
214 ἡμι-
215 ἡμι-
216 ἡμι-
217 ἡμι-
218 ἡμι-
219 ἡμι-
220 ἡμι-
221 ἡμι-
222 ἡμι-
223 ἡμι-
224 ἡμι-
225 ἡμι-
226 ἡμι-
227 ἡμι-
228 ἡμι-
229 ἡμι-
230 ἡμι-
231 ἡμι-
232 ἡμι-
233 ἡμι-
234 ἡμι-
235 ἡμι-
236 ἡμι-
237 ἡμι-
238 ἡμι-
239 ἡμι-
240 ἡμι-
241 ἡμι-
242 ἡμι-
243 ἡμι-
244 ἡμι-
245 ἡμι-
246 ἡμι-
247 ἡμι-
248 ἡμι-
249 ἡμι-
250 ἡμι-
251 ἡμι-
252 ἡμι-
253 ἡμι-
254 ἡμι-
255 ἡμι-
256 ἡμι-
257 ἡμι-
258 ἡμι-
259 ἡμι-
260 ἡμι-
261 ἡμι-
262 ἡμι-
263 ἡμι-
264 ἡμι-
265 ἡμι-
266 ἡμι-
267 ἡμι-
268 ἡμι-
269 ἡμι-
270 ἡμι-
271 ἡμι-
272 ἡμι-
273 ἡμι-
274 ἡμι-
275 ἡμι-
276 ἡμι-
277 ἡμι-
278 ἡμι-
279 ἡμι-
280 ἡμι-
281 ἡμι-
282 ἡμι-
283 ἡμι-
284 ἡμι-
285 ἡμι-
286 ἡμι-
287 ἡμι-
288 ἡμι-
289 ἡμι-
290 ἡμι-
291 ἡμι-
292 ἡμι-
293 ἡμι-
294 ἡμι-
295 ἡμι-
296 ἡμι-
297 ἡμι-
298 ἡμι-
299 ἡμι-
300 ἡμι-
301 ἡμι-
302 ἡμι-
303 ἡμι-
304 ἡμι-
305 ἡμι-
306 ἡμι-
307 ἡμι-
308 ἡμι-
309 ἡμι-
310 ἡμι-
311 ἡμι-
312 ἡμι-
313 ἡμι-
314 ἡμι-
315 ἡμι-
316 ἡμι-
317 ἡμι-
318 ἡμι-
319 ἡμι-
320 ἡμι-
321 ἡμι-
322 ἡμι-
323 ἡμι-
324 ἡμι-
325 ἡμι-
326 ἡμι-
327 ἡμι-
328 ἡμι-
329 ἡμι-
330 ἡμι-
331 ἡμι-
332 ἡμι-
333 ἡμι-
334 ἡμι-
335 ἡμι-
336 ἡμι-
337 ἡμι-
338 ἡμι-
339 ἡμι-
340 ἡμι-
341 ἡμι-
342 ἡμι-
343 ἡμι-
344 ἡμι-
345 ἡμι-
346 ἡμι-
347 ἡμι-
348 ἡμι-
349 ἡμι-
350 ἡμι-
351 ἡμι-
352 ἡμι-
353 ἡμι-
354 ἡμι-
355 ἡμι-
356 ἡμι-
357 ἡμι-
358 ἡμι-
359 ἡμι-
360 ἡμι-
361 ἡμι-
362 ἡμι-
363 ἡμι-
364 ἡμι-
365 ἡμι-
366 ἡμι-
367 ἡμι-
368 ἡμι-
369 ἡμι-
370 ἡμι-
371 ἡμι-
372 ἡμι-
373 ἡμι-
374 ἡμι-
375 ἡμι-
376 ἡμι-
377 ἡμι-
378 ἡμι-
379 ἡμι-
380 ἡμι-
381 ἡμι-
382 ἡμι-
383 ἡμι-
384 ἡμι-
385 ἡμι-
386 ἡμι-
387 ἡμι-
388 ἡμι-
389 ἡμι-
390 ἡμι-
391 ἡμι-
392 ἡμι-
393 ἡμι-
394 ἡμι-
395 ἡμι-
396 ἡμι-
397 ἡμι-
398 ἡμι-
399 ἡμι-
400 ἡμι-
401 ἡμι-
402 ἡμι-
403 ἡμι-
404 ἡμι-
405 ἡμι-
406 ἡμι-
407 ἡμι-
408 ἡμι-
409 ἡμι-
410 ἡμι-
411 ἡμι-
412 ἡμι-
413 ἡμι-
414 ἡμι-
415 ἡμι-
416 ἡμι-
417 ἡμι-
418 ἡμι-
419 ἡμι-
420 ἡμι-
421 ἡμι-
422 ἡμι-
423 ἡμι-
424 ἡμι-
425 ἡμι-
426 ἡμι-
427 ἡμι-
428 ἡμι-
429 ἡμι-
430 ἡμι-
431 ἡμι-
432 ἡμι-
433 ἡμι-
434 ἡμι-
435 ἡμι-
436 ἡμι-
437 ἡμι-
438 ἡμι-
439 ἡμι-
440 ἡμι-
441 ἡμι-
442 ἡμι-
443 ἡμι-
444 ἡμι-
445 ἡμι-
446 ἡμι-
447 ἡμι-
448 ἡμι-
449 ἡμι-
450 ἡμι-
451 ἡμι-
452 ἡμι-
453 ἡμι-
454 ἡμι-
455 ἡμι-
456 ἡμι-
457 ἡμι-
458 ἡμι-
459 ἡμι-
460 ἡμι-
461 ἡμι-
462 ἡμι-
463 ἡμι-
464 ἡμι-
465 ἡμι-
466 ἡμι-
467 ἡμι-
468 ἡμι-
469 ἡμι-
470 ἡμι-
471 ἡμι-
472 ἡμι-
473 ἡμι-
474 ἡμι-
475 ἡμι-
476 ἡμι-
477 ἡμι-
478 ἡμι-
479 ἡμι-
480 ἡμι-
481 ἡμι-
482 ἡμι-
483 ἡμι-
484 ἡμι-
485 ἡμι-
486 ἡμι-
487 ἡμι-
488 ἡμι-
489 ἡμι-
490 ἡμι-
491 ἡμι-
492 ἡμι-
493 ἡμι-
494 ἡμι-
495 ἡμι-
496 ἡμι-
497 ἡμι-
498 ἡμι-
499 ἡμι-
500 ἡμι-
501 ἡμι-
502 ἡμι-
503 ἡμι-
504 ἡμι-
505 ἡμι-
506 ἡμι-
507 ἡμι-
508 ἡμι-
509 ἡμι-
510 ἡμι-
511 ἡμι-
512 ἡμι-
513 ἡμι-
514 ἡμι-
515 ἡμι-
516 ἡμι-
517 ἡμι-
518 ἡμι-
519 ἡμι-
520 ἡμι-
521 ἡμι-
522 ἡμι-
523 ἡμι-
524 ἡμι-
525 ἡμι-
526 ἡμι-
527 ἡμι-
528 ἡμι-
529 ἡμι-
530 ἡμι-
531 ἡμι-
532 ἡμι-
533 ἡμι-
534 ἡμι-
535 ἡμι-
536 ἡμι-
537 ἡμι-
538 ἡμι-
539 ἡμι-
540 ἡμι-
541 ἡμι-
542 ἡμι-
543 ἡμι-
544 ἡμι-
545 ἡμι-
546 ἡμι-
547 ἡμι-
548 ἡμι-
549 ἡμι-
550 ἡμι-
551 ἡμι-
552 ἡμι-
553 ἡμι-
554 ἡμι-
555 ἡμι-
556 ἡμι-
557 ἡμι-
558 ἡμι-
559 ἡμι-
560 ἡμι-
561 ἡμι-
562 ἡμι-
563 ἡμι-
564 ἡμι-
565 ἡμι-
566 ἡμι-
567 ἡμι-
568 ἡμι-
569 ἡμι-
570 ἡμι-
571 ἡμι-
572 ἡμι-
573 ἡμι-
574 ἡμι-
575 ἡμι-
576 ἡμι-
577 ἡμι-
578 ἡμι-
579 ἡμι-
580 ἡμι-
581 ἡμι-
582 ἡμι-
583 ἡμι-
584 ἡμι-
585 ἡμι-
586 ἡμι-
587 ἡμι-
588 ἡμι-
589 ἡμι-
590 ἡμι-
591 ἡμι-
592 ἡμι-
593 ἡμι-
594 ἡμι-
595 ἡμι-
596 ἡμι-
597 ἡμι-
598 ἡμι-
599 ἡμι-
600 ἡμι-
601 ἡμι-
602 ἡμι-
603 ἡμι-
604 ἡμι-
605 ἡμι-
606 ἡμι-
607 ἡμι-
608 ἡμι-
609 ἡμι-
610 ἡμι-
611 ἡμι-
612 ἡμι-
613 ἡμι-
614 ἡμι-
615 ἡμι-
616 ἡμι-
617 ἡμι-
618 ἡμι-
619 ἡμι-
620 ἡμι-
621 ἡμι-
622 ἡμι-
623 ἡμι-
624 ἡμι-
625 ἡμι-
626 ἡμι-
627 ἡμι-
628 ἡμι-
629 ἡμι-
630 ἡμι-
631 ἡμι-
632 ἡμι-
633 ἡμι-
634 ἡμι-
635 ἡμι-
636 ἡμι-
637 ἡμι-
638 ἡμι-
639 ἡμι-
640 ἡμι-
641 ἡμι-
642 ἡμι-
643 ἡμι-
644 ἡμι-
645 ἡμι-
646 ἡμι-
647 ἡμι-
648 ἡμι-
649 ἡμι-
650 ἡμι-
651 ἡμι-
652 ἡμι-
653 ἡμι-
654 ἡμι-
655 ἡμι-
656 ἡμι-
657 ἡμι-
658 ἡμι-
659 ἡμι-
660 ἡμι-
661 ἡμι-
662 ἡμι-
663 ἡμι-
664 ἡμι-
665 ἡμι-
666 ἡμι-
667 ἡμι-
668 ἡμι-
669 ἡμι-
670 ἡμι-
671 ἡμι-
672 ἡμι-
673 ἡμι-
674 ἡμι-
675 ἡμι-
676 ἡμι-
677 ἡμι-
678 ἡμι-
679 ἡμι-
680 ἡμι-
681 ἡμι-
682 ἡμι-
683 ἡμι-
684 ἡμι-
685 ἡμι-
686 ἡμι-
687 ἡμι-
688 ἡμι-
689 ἡμι-
690 ἡμι-
691 ἡμι-
692 ἡμι-
693 ἡμι-
694 ἡμι-
695 ἡμι-
696 ἡμι-
697 ἡμι-
698 ἡμι-
699 ἡμι-
700 ἡμι-
701 ἡμι-
702 ἡμι-
703 ἡμι-
704 ἡμι-
705 ἡμι-
706 ἡμι-
707 ἡμι-
708 ἡμι-
709 ἡμι-
710 ἡμι-
711 ἡμι-
712 ἡμι-
713 ἡμι-
714 ἡμι-
715 ἡμι-
716 ἡμι-
717 ἡμι-
718 ἡμι-
719 ἡμι-
720 ἡμι-
721 ἡμι-
722 ἡμι-
723 ἡμι-
724 ἡμι-
725 ἡμι-
726 ἡμι-
727 ἡμι-
728 ἡμι-
729 ἡμι-
730 ἡμι-
731 ἡμι-
732 ἡμι-
733 ἡμι-
734 ἡμι-
735 ἡμι-
736 ἡμι-
737 ἡμι-
738 ἡμι-
739 ἡμι-
740 ἡμι-
741 ἡμι-
742 ἡμι-
743 ἡμι-
744 ἡμι-
745 ἡμι-
746 ἡμι-
747 ἡμι-
748 ἡμι-
749 ἡμι-
750 ἡμι-
751 ἡμι-
752 ἡμι-
753 ἡμι-
754 ἡμι-
755 ἡμι-
756 ἡμι-
757 ἡμι-
758 ἡμι-
759 ἡμι-
760 ἡμι-
761 ἡμι-
762 ἡμι-
763 ἡμι-
764 ἡμι-
765 ἡμι-
766 ἡμι-
767 ἡμι-
768 ἡμι-
769 ἡμι-
770 ἡμι-
771 ἡμι-
772 ἡμι-
773 ἡμι-
774 ἡμι-
775 ἡμι-
776 ἡμι-
777 ἡμι-
778 ἡμι-
779 ἡμι-
780 ἡμι-
781 ἡμι-
782 ἡμι-
783 ἡμι-
784 ἡμι-
785 ἡμι-
786 ἡμι-
787 ἡμι-
788 ἡμι-
789 ἡμι-
790 ἡμι-
791 ἡμι-
792 ἡμι-
793 ἡμι-
794 ἡμι-
795 ἡμι-
796 ἡμι-
797 ἡμι-
798 ἡμι-
799 ἡμι-
800 ἡμι-
801 ἡμι-
802 ἡμι-
803 ἡμι-
804 ἡμι-
805 ἡμι-
806 ἡμι-
807 ἡμι-
808 ἡμι-
809 ἡμι-
810 ἡμι-
811 ἡμι-
812 ἡμι-
813 ἡμι-
814 ἡμι-
815 ἡμι-
816 ἡμι-
817 ἡμι-
818 ἡμι-
819 ἡμι-
820 ἡμι-
821 ἡμι-
822 ἡμι-
823 ἡμι-
824 ἡμι-
825 ἡμι-
826 ἡμι-
827 ἡμι-
828 ἡμι-
829 ἡμι-
830 ἡμι-
831 ἡμι-
832 ἡμι-
833 ἡμι-
834 ἡμι-
835 ἡμι-
836 ἡμι-
837 ἡμι-
838 ἡμι-
839 ἡμι-
840 ἡμι-
841 ἡμι-
842 ἡμι-
843 ἡμι-
844 ἡμι-
845 ἡμι-
846 ἡμι-
847 ἡμι-
848 ἡμι-
849 ἡμι-
850 ἡμι-
851 ἡμι-
852 ἡμι-
853 ἡμι-
854 ἡμι-
855 ἡμι-
856 ἡμι-
857 ἡμι-
858 ἡμι-
859 ἡμι-
860 ἡμι-
861 ἡμι-
862 ἡμι-
863 ἡμι-
864 ἡμι-
865 ἡμι-
866 ἡμι-
867 ἡμι-
868 ἡμι-
869 ἡμι-
870 ἡμι-
871 ἡμι-
872 ἡμι-
873 ἡμι-
874 ἡμι-
875 ἡμι-
876 ἡμι-
877 ἡμι-
878 ἡμι-
879 ἡμι-
880 ἡμι-
881 ἡμι-
882 ἡμι-
883 ἡμι-
884 ἡμι-
885 ἡμι-
886 ἡμι-
887 ἡμι-
888 ἡμι-
889 ἡμι-
890 ἡμι-
891 ἡμι-
892 ἡμι-
893 ἡμι-
894 ἡμι-
895 ἡμι-
896 ἡμι-
897 ἡμι-
898 ἡμι-
899 ἡμι-
900 ἡμι-
901 ἡμι-
902 ἡμι-
903 ἡμι-
904 ἡμι-
905 ἡμι-
906 ἡμι-
907 ἡμι-
908 ἡμι-
909 ἡμι-
910 ἡμι-
911 ἡμι-
912 ἡμι-
913 ἡμι-
914 ἡμι-
915 ἡμι-
916 ἡμι-
917 ἡμι-
918 ἡμι-
919 ἡμι-
920 ἡμι-
921 ἡμι-
922 ἡμι-
923 ἡμι-
924 ἡμι-
925 ἡμι-
926 ἡμι-
927 ἡμι-
928 ἡμι-
929 ἡμι-
930 ἡμι-
931 ἡμι-
932 ἡμι-
933 ἡμι-
934 ἡμι-
935 ἡμι-
936 ἡμι-
937 ἡμι-
938 ἡμι-
939 ἡμι-
940 ἡμι-
941 ἡμι-
942 ἡμι-
943 ἡμι-
944 ἡμι-
945 ἡμι-
946 ἡμι-
947 ἡμι-
948 ἡμι-
949 ἡμι-
950 ἡμι-
951 ἡμι-
952 ἡμι-
953 ἡμι-
954 ἡμι-
955 ἡμι-
956 ἡμι-
957 ἡμι-
958 ἡμι-
959 ἡμι-
960

809b ἐπειδὴ δὲ ἐναλλάσσει, δῆλον ὅτι καὶ αὐτὰ μετρίαν τινὰ συνειρήγαγε
 φωνὴν ἐν τῷ συλλαμβάνεσθαι καὶ συμπλέκεσθαι αὐτοῖς.

14 Τούτων ψιλὰ μὲν ἐστὶ τρία.] Τὰ ἄφωνα πάλιν ὑποδιαίρει εἰς
 ψιλὰ καὶ δασέα καὶ μέσα· καὶ ψιλὰ μὲν ἐστὶ τρία, τὸ $\bar{\kappa}$ καὶ π καὶ $\bar{\iota}$.
 Ψιλὰ δὲ λέγεται τὰ ὀλίγῳ πνεύματι ἐκφωνούμενα, δασέα δὲ τὰ πολλῶ, 5
 μέσα δὲ τὰ μήτε πολλῶ μήτε ὀλίγῳ πνεύματι ἐκφωνούμενα, ἀλλὰ τῶν
 μὲν ὀλίγον πνεῦμα ἔχόντων ὑπερβεβηκότα τῷ πνεύματι, τουτέστι πλείονι
 20 πνεύματι ἐκφωνούμενα, τῶν δὲ πολὺ ὑποβεβηκότα τῷ πνεύματι, τουτέ-
 810, 5b $\sigma\omega\upsilon\lambda\alpha\tau\tau\omicron\nu$ πνεῦμα ἔχοντα.

Καὶ ἔστι τὸ μὲν $\bar{\beta}$ μέσον τοῦ π καὶ $\bar{\varphi}$ καὶ ἐξῆς.] Οὐχ ὡς 10
 ἔτυχεν οἰονδήποτε τῶν μέσων ἐστὶν οἰονδήποτε δασέος ἢ ψιλοῦ μέσον,
 ἀλλὰ διακεκριμένως τόδε τι τῶν μέσων τοῦδε καὶ τοῦδέ ἐστι μέσον καὶ
 οὐχ ἑτέρων, διὰ τина φυσικὴν καὶ ἀναγκαίαν αἰτίαν, ἣν εὐκαιρον νῦν
 10 εἰπεῖν. Φωνητικὰ ὄργανα τρία ἐστίν, γλῶσσα, ὀδόντες καὶ χεῖλη. Τοῖς
 μὲν οὖν ἄκροις χεῖλεσι πιλουμένοις ἐκφωνεῖται τὸ π , ὥστε σχεδὸν μὴδ' 15
 ὅλως πνεῦμά τι παρεκβαίνειν· ἀνοιγομένων δὲ τῶν χειλέων πάνυ καὶ
 πνεύματος πολλοῦ ἐξιόντος ἐκφωνεῖται τὸ $\bar{\varphi}$ · τὸ δὲ $\bar{\beta}$ ἐκφωνούμενον
 ὁμοίως τοῖς ἄκροις τῶν χειλέων, τουτέστι περὶ τὸν αὐτὸν τόπον τοῖς
 προλεχθεῖσι τῶν φωνητικῶν ὀργάνων, οὔτε πάνυ ἀνοίγει τὰ χεῖλη, ὡς
 τὸ $\bar{\varphi}$, οὔτε πάνυ πιλοῖ, ὡς τὸ π , ἀλλὰ μέσῃν τινὰ διεξοδὸν τῷ πνεύ- 20
 ματι πεφεισμένως δίδωσιν· ἐξ ἀνάγκης οὖν τὸ $\bar{\beta}$ μέσον ἐστὶ τοῦ π καὶ
 20 $\bar{\varphi}$ καὶ οὐχ ἑτέρων, ὡς περὶ τὸν αὐτὸν ἐκείνοις, λέγω δὲ τῷ π καὶ $\bar{\varphi}$,
 ἐκφωνούμενον τόπον. Ὅμοίως δὲ καὶ τὸ $\bar{\gamma}$ μέσον ἐστὶ τοῦ $\bar{\kappa}$ καὶ χ ,
 διότι καὶ αὐτὸ περὶ τὸν αὐτὸν τόπον ἐκείνοις, ὧν ἐστὶ μέσον, ἐκφω-
 νεῖται· τὸ μὲν γὰρ $\bar{\kappa}$, τῆς γλῶσσης τῇ ἐκφωνήσει προσπιλουμένης τῷ 25
 οὐρανίσκῳ καὶ κυρτουμένης καὶ μὴ συγχωρούσης σχεδὸν μὴδ' ὅλως τὸ
 τυχὸν πνεῦμα ἐξελθεῖν, ἐκφωνεῖται· τὸ δὲ χ τῇ αὐτῇ ἐκφωνήσει, τῆς
 γλῶττης μὴ προσπιλουμένης μὴδ' ὅλως προσαπτομένης τῷ οὐρανίσκῳ,

5—44, 14 hab. et Σ^m || 10—47, 15 hab. et. O^d || 14—44, 12 hab. et. A

1 δῆλον — αὐτὰ F, καὶ αὐτὰ δῆλον ὅτι Cb | συνειρήγαγε F, συνήγαγον C
 Vb || 3 ἐστὶ τρία C, om F || 3 Τὰ ἄφ. — ἐξῆς (10)] Ἰστέον δὲ ὅτι O^d || 4 καὶ
 (ante ψ.) add F | τρία add F || 6 πν ἐκφων. add F || 7 ὑπερβεβηκότων C ||
 8 πνεύματι (ante ἐκφ.) add F | ὑποβεβηκότων C || 13 εὐκαιρον O^d Vb, καιρὸς F,
 εὖρον C || 14 γλ. ὀδ. καὶ χ. FO^d A, ἢ γλ. οἱ ὀδ. τὰ χ. CVb || 15 τὸ π FO^d
 VA, om C | ὥστε — $\bar{\varphi}$ (17) om A | μὴδ' ὅλῳ πνεύματι F, μήτε (μὴδὲ b) ὀλί-
 γον τι πνεῦμα CO^d Vb || 16 παρεκβαίνειν Fb, παρεμμένειν CV, παραμένειν O^d ||
 18 τόπον CO^d Vb, τρόπον FA || 19 τῶν — ὀργάνων] φωνητικοῖς ὀργάνοις A |
 ἀνοίγει CO^d VAb, ἀνοίγεται F || 20 πιλοῖ CO^d, πιλεῖ Vb, ψιλοῖ A, πλείον F ||
 21 πεφεισμ. om A | π καὶ $\bar{\varphi}$ FA, π καὶ τοῦ $\bar{\varphi}$ O^d, $\bar{\varphi}$ καὶ π CVb || 22 καὶ
 οὐχ — τόπον (23) om A | ὡς — τόπον (23) om F | δὲ τῷ b, δὲ τὸ C, δὴ τοῦ
 O^d, δὴ V || 24 τόπον O^d VA, τόνον F, om Cb || 25 γὰρ add FA | ante
 τῇ add ἐν b, om CFO^d VA | ἐκφωνήσει CO^d VAb, εκφύσει F; item v. 27 ||
 27 τὸ δὲ — ἐκφωνεῖται (44, 1) om A || 28 προσαπτομένης V, συναπτομένης C
 O^d b, om F

- ἀλλὰ συγχαρούσης πολὺ πνεῦμα ἐξελεῖν, ἐκφωνεῖται· ὁμοίως τῇ αὐτῇ
ἐκφωνήσει [τῆς γλώττης] τὸ γ̄ ἐκφωνεῖται, μήτε πάνυ προσπιλουμένης ³⁰
τῆς γλώττης τῷ οὐρανίσκῳ, ὡς ἐπὶ τοῦ κ̄, μήτε πάνυ ἀνοιγομένης, ὡς
ἐπὶ τοῦ χ̄, ἀλλὰ μέσῃν τινὰ διέξοδον τῷ πνεύματι παρεχούσης. Ὅμοιως
⁵ δὲ καὶ τὸ δ̄ μέσον ἐστὶ τοῦ θ̄ καὶ τ̄ καὶ οὐχ ἑτέρων, ὡς καὶ αὐτὸ περὶ ^{811b}
τὸν αὐτὸν τόπον, ὃν μέλλω σοι λέγειν, ἐκείνοις ἐκφωνούμενον· τὸ γὰρ
τ̄, τῆς ἄκρας τῆς γλώττης προσπιλουμένης τοῖς ὁδοῦσι καὶ μὴ συγχα-
ρούσης σχεδὸν μὴδὲ τὸ τυχὸν πνεῦμα ἐξελεῖν, ἐκφωνεῖται· τὸ δὲ θ̄, ἀπο-
χωρούσης τῆς ἄκρας τῆς γλώττης τῶν ὁδόντων καὶ παρεχούσης ἔξοδον
¹⁰ τῷ πολλῷ πνεύματι, ἐκφωνεῖται· τὸ δὲ δ̄, μήτε πάνυ προσπιλουμένης
τῆς ἄκρας τῆς γλώττης τοῖς ὁδοῦσι μήτε πολὺ ἀποχωρούσης, ἀλλ' ὡς
ἂν εἴποι τις καὶ ἐφαπτομένης καὶ μὴ ἐφαπτομένης, οὕτως ἐκφωνεῖται. ¹⁰
Διὰ ταύτας οὖν τὰς φυσικὰς αἰτίας οὐ τὰ τυχόντα τῶν τυχόντων ψιλῶν
καὶ δασέων μέσα ἐστίν, ἀλλὰ διακεκριμένως.
- ¹⁵ Ἔστι δὲ καὶ τεχνικὴ αἰτία, ἀποδεικνύουσα ὅτι συγγενῇ ἐστὶ τὰ μέσα
τῶν δασέων καὶ τῶν ψιλῶν· πάντα γὰρ τὰ εἰς ψ̄ λήγοντα <ὀνόματα>
διὰ τούτων ποιεῖ τὰς γενικάς, οἷον Πέλοψ Πέλοπος, λίψ λιβός, Κίνυψ
Κίνυφος· ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῶν εἰς ἔ̄ ληγόντων, οἷον Φοῖνιξ Φοίνικος,
τέττιξ τέττιγος, θρίξ τριχός· ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τριῶν, πάντα
²⁰ γὰρ τὰ εἰς τ̄ λήγοντα διὰ τούτων ποιεῖ τὰς γενικάς, <οἶον> χάρις χά-
ριτος, Πάρις Πάριδος, ὄρνις ὄρνιθος.
- Ἀντιστοιχεῖ δὲ τὰ δασέα τοῖς ψιλοῖς,] τουτέστιν ἰσοστοιχεῖ· ²⁰
πολλάκις γὰρ εἰς τὸν τόπον τῶν ψιλῶν τὰ δασέα τίθεται, ἀλλ' οὐχ
οἰαδήποτε οἰωνδήποτε, ἀλλὰ τὰ κατὰ τὸν αὐτὸν τόπον τῶν φωνητικῶν
²⁵ ὀργάνων ἐκφωνούμενα. Διὸ πολλάκις εἰς τὸν τόπον τοῦ π̄ τὸ φ̄ τί-
θεται, ὅταν ἐπιφερομένης λέξεως δασυνομένης μὴ τολμᾷ τὸ ψιλὸν ὑπο-
στῆναι τὴν τοῦ δασέος ἐπιφορὰν· κατ' οὐδὲν γὰρ διαφέρει τὸ π̄ τοῦ
φ̄, εἰ μὴ ὅτι μετὰ πολλοῦ πνεύματος ἐκφωνεῖται τὸ φ̄· ἀλλ' ὡς ἑλας-
σον τῇ δυνάμει τοῦ πνεύματος τὴν τοῦ μείζονος πνεύματος ἐπιφορὰν ³⁰
³⁰ ὑποστέλλεται, ὡς ἐπὶ ἀνθρώπου ὁ ἐλάσων μετασχηματίζεται μείζονος
ἐπερχομένου. Ὡσαύτως καὶ εἰς τὸν τόπον τοῦ κ̄ τὸ χ̄ τίθεται ἐπερ-
χομένης δασείας, καὶ εἰς τὸν τόπον τοῦ τ̄ τὸ θ̄. Τὰ δὲ παραδείγματα ^{812b}

23—25 hab. et. Σ^m ||28—31 hab. et. Σ^m

2 ἐκφωνήσει CO^d Vb, ἐκφύσει FA | τῆς γλώττης hab. CFO^a VAb || 3 τῆς
γλώττης O^d, om CFVAb | πάνυ FO^d, πολὺ CAb, om V || 5 τ̄ FV, τοῦ τ̄
CO^d Ab || 6 δν — λέγειν om VA || 8 μὴδὲ Ab, μήτε CFO^d V | τὸ δὲ —
ἐκφων. (10) om F || 9 τῆς ἄκρας CO^a VA, om b || 12 ἂν add FA | καὶ
ἀφαπτο. C | καὶ μὴ ἐφαπτ. add F'A || 13 τυχόντων Fb, om CO^d V | ψιλῶν
— ἐστίν (14)] μέσων C, μέσων εἰς μέσα O^d, μέσων ἐστίν V, ἅτινα ἐστίν οἶον δῆποτε
ψιλῶν καὶ δασέων F || 14 διακεκριμένα CO^d V, κεκριμένως F || 15—21 om F ||
16 ὀνόμ. om CO^d b || 20 γὰρ O^d, om Cb || 22 δὲ FO^d, om Cb || 24 τόπον
CO^d V, τρόπον F || 27 π̄ τοῦ φ CFb, φ τοῦ π O^d || 28 τὸ φ F, om CO^a b ||
29 τὴν FVb, om CO^d || 30 ὁ ἐλάσων FV, ἐλάσσωνος CO^d b

αὐτὸς παρατίθεται, ἐπὶ μὲν τοῦ π παραθέμενος τὸν στίχον τοῦτον <ι 279> ἀλλὰ μοι εἴφ' ὅπη ἔσχεσ ἰών· τὸ γὰρ ἐντελὲς ἦν «ἀλλὰ μοι εἰπέ ὅπη ἔσχεσ ἰών», καὶ διὰ τὸ μέτρον τὸ εἰ ἀπεστράφη τοῦ εἰπέ, καὶ εἰς τὸν τόπον τοῦ εἰ τοῦ ἐκβληθέντος ἔδει τεθῆναι τὸ οὐ τοῦ ὅπη, οὐ δα-
 κυνομένου οὐκ ἐτόλμησε τὸ π ὑποστήναι, ἀλλὰ τὸ ἰσόστοιχον αὐτοῦ τὸ 5
 φ τὸν τόπον αὐτοῦ τοῦ π ἀνεπλήρωσεν· ἐπὶ δὲ τοῦ κ παρέθετο τὸν
 στίχον τοῦτον <ε 229> αὐτίχ' ὁ μὲν χλαῖναν· <τὸ γὰρ ἐντελὲς ἦν
 «αὐτίκα ὁ μὲν χλαῖναν»», καὶ διὰ τὸ μέτρον ἀπεστράφη τὸ αὐτὸ τὸ τελευ-
 ταῖον τοῦ αὐτίκα, εἰς δὲ τὸν τόπον τοῦ αὐτὸ ἔδει τεθῆναι τὸ οὐ, ὅπερ δα-
 κύνεται τὸ οὖν κ τῆς δαδείας ἐπιφερομένης ὑπεστάλη, καὶ παρεισέδου 10
 τὸ ἰσόστοιχον αὐτοῦ τὸ χ· ὁμοίως καὶ ἐπὶ τοῦ τ, <Γ 95> ὡς ἔφαθ',
 οἱ δ' ἄρα πάντες· τὸ γὰρ ἐντελὲς ἦν «ὡς ἔφατο», καὶ ἀπεστράφη τὸ
 οὐ διὰ τὸ μέτρον, καὶ τὸ τ ἐστράφη εἰς θ διὰ τὴν ἐπιφορὰν τοῦ οἱ δα-
 κυνομένου.

813, 19 b Ἔτι δὲ τῶν συμφώνων διπλᾶ μὲν ἐστὶ τρία.] Ἦρξατο τῆς 15
 δευτέρας ὑποδιαίρέσεως τῶν συμφώνων, τῆς οὔσης πρώτης ἐν τοῖς φω-
 νήσιν· ὥσπερ γὰρ τῶν φωνηέντων τὰ μὲν ἐστὶ μακρά, τὰ δὲ βραχέα,
 τὰ δὲ δίχρονα, οὕτω καὶ τῶν συμφώνων τὰ μὲν ἐστὶ μακρά, ἅπερ αὐτὸς
 φησι διπλᾶ, ζεψ, τὰ δὲ δίχρονα, λμνρ, τὰ δὲ ἐπίλοιπα βραχέα· καὶ
 ὥσπερ ἐπὶ τῶν φωνηέντων τὸ η̄ <καὶ τὸ ω̄> δύναμιν ἔχει δύο βραχέων, 20
 τοῦ εἰ καὶ οὐ, οὕτω καὶ τὸ ζεψ δύναμιν ἔχει δύο συμφώνων βραχέων
 τῶν ἐχόντων ἀπὸ ἡμιχρονίου· ὅθεν καὶ ἐν τῷ μέτρῳ ἀντὶ ἐπιφορᾶς
 δύο συμφώνων παραλαμβάνεται ἓνα ἐχόντων χρόνον. Ἐντεῦθεν καὶ
 διπλᾶ αὐτὰ φησιν ὁ Διονύσιος, ὡς διπλασίονα δύναμιν ἔχοντα τῶν
 30 ἄλλων συμφώνων· τῶν γὰρ ιζ' συμφώνων τὰ μὲν δέκα ἀπὸ ἡμιχρονίου 25
 αἰεὶ ἔχει, τὰ δὲ τέσσαρα ἀμετάβολα ποτὲ μὲν ἀπὸ ἐνὸς χρόνου ἔχει,
 ποτὲ δὲ ἀπὸ ἡμιχρονίου, διὸ καὶ δίχρονα αὐτὰ ἔφαμεν, ποτὲ δὲ οὔτε
 ἀπὸ ἡμιχρονίου, ὡς σὺν θεῷ εἰσόμεθα ἐν τῷ περὶ κοινῆς συλλαβῆς, ταῦτα
 δὲ τὰ τρία, ζεψ, αἰεὶ ἀπὸ ἐνὸς χρόνου ἔχει. Οὐχ ὡς οὖν ἐκ δύο συμ-
 814 b φώνων συγκείμενα διπλᾶ εἴρηται, ἀλλ' ὡς δύο συμφώνων δύναμιν ἔχοντα· 30
 εἰ γὰρ τοῦτο ἀληθὲς ὑπολαμβάνομεν, ὅτι ἕκαστον αὐτῶν ἐκ δύο συμ-
 φώνων σύγκειται, ἢ ὅτι εἰς δύο σύμφωνα δύναται διαιρεῖσθαι, ἀναιρου-
 μεν αὐτὰ τοῦ εἶναι στοιχεῖα, μαθόντες εἶναι στοιχεῖον τὴν πρώτην καὶ

29—46, 3 hab. et. Σ^m

1 αὐτὸς — δακυν. (14) F, αὐτῶν ο τεχνικὸς τίθησι καὶ ἐπὶ τοῦ π καὶ ἐπὶ
 τοῦ κ καὶ ἐπὶ τοῦ τ CO¹b | το στοιχεῖον τοῦτο F || 15 διπλᾶ — συμφώνων
 (16) F, διπλᾶ. δειγμα τοῦτο τῆς δευτέρας ὑποδιαίρέσεως ἐστὶ τῶν συμφώνων O¹,
 om C || 16 τῆς οὔσης — συμφώνων (18) om O¹ || 18 ἅπερ αὐτὸς φησι F, ὡς
 φησιν αὐτὸς (τὰ δὲ add O¹) CO¹ || 20 τὸ η̄ καὶ τὸ ω̄ τὸ η̄ ζ, τὸ ω̄ O¹, τῶν
 η̄ F | δύναμιν — ψ (21) F, om CO¹ || 21 ἔχει FO¹, om Cb || 24 φησιν ὁ
 Διον. F, φησιν Cb, φασιν O¹ | διπλασίονα — ἄλλων συμφ. (25) F, διπλασίαν τῶν
 συμφώνων δύν. ἔχ. τ. ἄλλων CO¹ || 26 αἰε F, om CO¹ | τὰ δὲ — ἡμιχρον.
 (27) O¹F, om Cb || 27 διὸ — ἡμιχρον. (28) add F || 28 σὺν θεῷ add F || 29 τὰ
 FO¹b, om C || 31 ἐκ — ὅτι (32) FV, om CO¹b || 33 μαθόντες] vide p. 31, 6

ἀμερῇ τοῦ ἀνθρώπου φωνήν· πῶς οὖν δύναται καὶ ἀμερὲς εἶναι καὶ
 διαιρεῖσθαι; Μᾶλλον οὖν τοῦτο ἀληθές ἐστιν, ὅτι διπλᾶ διὰ τοῦτο εἴρη-
 ται, διότι διπλασίονα δύναμιν ἔχει· λεχθεῖη δὲ καὶ μακρὰ σύμφωνα. Εἰ
 δὲ συνεμπίπτει τῇ τοῦ κ̄ καὶ ῥ̄ φωνῇ ἢ τοῦ ξ φωνῇ, καὶ τῇ τοῦ π̄ καὶ
 5 ῥ̄ τοῦ ψ̄, καὶ τῇ τοῦ ῥ̄ καὶ ῥ̄ ἢ τοῦ ζ̄, οὐ παρὰ τοῦτο λεκτέον αὐτὰ 10
 ἐξ ἐκείνων συγκεῖσθαι, ἵνα μὴ, ὡς προεῖρηται, ὁ ὅρος τοῦ στοιχείου εὐ-
 ρεθῇ ψευδὴς ἐπὶ τούτων ὁ λέγων εἶναι ἀμερῇ πάντα τὰ στοιχεῖα· καὶ
 ἐπὶ ἀνθρώπων γὰρ πολλάκις αἱ ιδέαι συνεμπίπτουσι τῇ ὁμοιότητι, ἀλλ'
 οὐκ ἐκεῖνοι οὗτοί εἰσιν οἷς ἐοίκασιν.

- 10 Ἀμετάβολα τέσσαρα.] Τῆς τρίτης ὑποδιαιρέσεως τῶν συμφώνων 816, 11
 μένηται τῆς καὶ ἐν τοῖς φωνήσιν οὔσης· ὥσπερ γὰρ ἐπὶ τῶν φωνηέν-
 των τὰ μὲν ἐστὶν ἀμετάβολα, ὡς ἀπεδείξαμεν, τὰ δὲ μεταβολικά, οὕτω
 καὶ ἐπὶ τῶν συμφώνων τὰ μὲν τέσσαρα ταῦτά ἐστιν ἀμετάβολα, τὰ δὲ
 ἄλλα μεταβολικά. Ἀμετάβολα δὲ εἴρηται, ὡς καὶ αὐτὸς φησιν, ὅτι οὐ
 15 μεταβάλλει ἐν τοῖς μέλλουσι τῶν ῥημάτων οὐδὲ ἐν ταῖς κλίσεσι τῶν
 ὀνομάτων· καὶ γὰρ ἐν τοῖς ἐνεστώσι τῶν ῥημάτων ἐὰν εὐρεθῇ ἓν τι
 τούτων τῶν τεσσάρων, εὐρίσκεται καὶ ἐν τοῖς μέλλουσιν, ὡς ἐπὶ τοῦ 20
 πάλῳ παλῳ, νέμω νεμῳ, κρίνω κρινῳ, σπείρω σπερῳ· καὶ ἐν ταῖς εὐ-
 θεαῖς τῶν ὀνομάτων ἐὰν τι τούτων εὐρεθῇ ληκτικόν, εὐρίσκεται καὶ ἐπὶ
 20 τῶν γενικῶν, ὡς ἐπὶ τοῦ Νέστωρ Νέστορος καὶ Μέμνων Μέμνονος· τὸ
 γὰρ λ καὶ τὸ μ̄ οὐχ εὐρίσκεται ληκτικόν ὀνομάτων.

Τὰ δὲ αὐτὰ καὶ ὑγρά καλεῖται.] Τοῦτο αἰνιγμά ἐστι τῆς ὑπο- 817, 17
 διαιρέσεως ἧς εἵπομεν, εἰς μακρὰ, εἰς βραχεὰ καὶ εἰς δίχρονα· ὥσπερ
 γὰρ ἐν τοῖς φωνήσι τὰ δίχρονα ἕτεροι καὶ ὑγρά ἐκάλεσαν ὡς εὐόλισθα
 25 ἐπὶ τε τὸν τῆς μακρᾶς χρόνον καὶ τῆς βραχείας, οὕτω καὶ ταῦτα ὑγρά 20
 καλεῖται, ὡς ποτὲ μὲν παρὰ τῷ ποιητῇ ἄντ' ἄλλο συμφώνων κείμενα,
 ποτὲ δὲ ἀνθ' ἑνός. Εἴποι δ' ἂν τις καὶ δι' ἄλλην αἰτίαν ὑγρά αὐτὰ
 καλεῖσθαι, διὰ τὸ τὴν ἐκφώνησιν αὐτῶν λείαν καὶ ὁμαλὴν εἶναι καὶ τῷ
 ὄντι εὐόλισθον οὕτως, ὡς καὶ μετ' ἄλλου συμφώνου προηγουμένου ἐν 818 b
 30 ἐπιπλοκῇ ὄντα μὴ πάντως τὴν προηγησαμένην βραχεῖαν μακρὰν ποιεῖν,
 ὡς ἐπὶ τοῦ <Τ 287> Πάτροκλε καὶ τῶν ὁμοίων.

23—47, 11 hab. et. Σ^m (N add Διομήδους)

3 διότι — ἔχει FV, διὰ τὸ δ. δ. ἔχειν CO^ab | καὶ add V || 4 τῇ (prius) FO^a
 b, om C || 5 ῥ̄ καὶ ῥ̄ CFO^a | τοῦτο Fb, τὸ οὕτω C, τοῦτο οὕτω O^a ||
 6 προεῖρ.] vide p. 45, 33 || 7 post τούτων add μόνων CO^ab | πάντα FO^a, ταῦτα
 Cb || 8 αἱ ιδέαι scripsi, εἰδέναι F, αἱ μὲν CO^a, οἱ μὲν b | τῇ om F || 9 ἐκεῖναι
 αὐταὶ εἰσιν οἷς C, ἐκεῖναι αὐταὶ εἰσιν αἷς FO^a, ἐκεῖνοι αὐτοὶ εἰσιν οἷς b | ἐοίκασιν]
 πεφύκασιν O^a || 12 ἀπεδ.] vide p. 40, 8 || 14 Ἀμετάβ. — ὀνομ. (21) om O^a ||
 16 ἐὰν — τι Fb, δ εὐρέθη ἐν τῇ C || 17 εὐρίσκεται F, γινώσκεται Cb || 18 νέ-
 μω — σπερῳ F, καὶ νέμω νεμῳ Cb || 19 ἐὰν τι F, ἐὰν ἐκ C, ἐὰν ἐν b || 21 τὸ
 μ̄ F, μ̄ C || 22 αἰνιγμά ἐστι CFO^ab, εἰκασμά ἐστι R Schneider || 23 ἧς εἵ-
 πομεν CO^ab, ὡς ἴν' εἵπωμεν F; vide p. 45, 18 || 25 τὸν FVb, om CO^a | καὶ
 ἐπὶ τὸν τῆς βρ. F || 26 post καλεῖται add δίχρονα τε V || 27 Εἴποι FO^aV,
 εἶπε Cb || 28 λείαν FO^aVb, τελείαν C || 30 ποιεῖν O^aV, ποιεῖ CFb

Δυσικῶν δὲ τρία, $\bar{a} \bar{e} \bar{\omega}$. πληθυντικῶν δὲ τέσσαρα, $\bar{i} \bar{c} \bar{a} \eta$.

2 μὲν FO^dVA, om Cb || 3 προτ. καὶ ὑποτ. FO^dVA, ὑποτ. καὶ προτ. Cb || 4 αὐτῶν — ἀλλὰ (5) F, τῶν κυμφῶνων CO^dVA b || 5 ἔστι om F || 7 post βρέφος add F: ὑποτακτικὸν δὲ τοῦ τ̄, ὡς ἐν τῷ cβέσω || 8 φθάσαντα τινὰ τινῶν pr. CFV, τινὰ om O^dAb || 9 πειραθῇ CO^dVb, πειραθῇ A, περιέλθῃ F | εὐρήσει V || 11 ὑποδιαίρ. FO^dVA, διαίρεσιν Cb || 12—31 om F | στοιχεῖα O^d, τῶν στοιχείων C, om b | Χρεῖα — πληθ. (26) = Choerob. I 113, 5—19 || 14 ἐνικὴν O^d, γενικὴν Cb || 15 (διὰ) — 31 om O^d || 17 τοσόδε add Choerob. || 20 τὰ ποιητ. οἶον add Choerob. || 24 ἀρχύτης et ὑβραγόρης nominativos praeb. Cb | poster. τοῦ add b || 25 ἐνικῶν Cb || 27 ὀκτώ] ἡ C, ἐπτά b | οὐδετ. — ū C, om b || 30 τὸ add b || 31 Δυῖκ. — ἡ C, om b

§ 7 (8b).

Περὶ συλλαβῆς.

Κυλλαβὴ ἐστὶ.] Πρεπόντως ἡμᾶς διδάξας τὰ στοιχεῖα βούλεται ^{819,14}
 καὶ περὶ συλλαβῆς διδάξαι τῆς ἐξ αὐτῶν τῶν στοιχείων ὡς ἂν εἴποι τις
 τικτομένης ἥτοι ὑφισταμένης· καὶ λέγει τῆς συλλαβῆς τὸν ὅρον τοῦτον,
 5 δηλοῦντα κυρίως εἶναι συλλαβὴν τὴν συλλαμβάνουσαν σύμφωνα καὶ φω-
 νήεντα. Καὶ δοκεῖ ὡς πρὸς εἰσαγομένους <ῆ> ὡς ἐν ὑπομνήματι καλῶς
 εἰρηκέναι εἰ δ' ἀκριβῶς τις ἐπισκέψαιτο τὸν ὅρον τοῦτον, πᾶς λόγος ²⁰
 καὶ πᾶν βιβλίον καὶ πᾶν ποίημα συλλαβὴ εὐρίσκεται, κύλληψις γάρ ἐστι
 συμφώνων καὶ φωνηέντων. Δεῖ οὖν τῷ ὄρω προσθεῖναι, ὃ αὐτὸς παρέ-
 10 λιπεν οὐχ ὡς ἀγνοῶν ἀλλ', ὡς προεῖρηκα, ὡς πρὸς εἰσαγομένους ἢ ὡς
 ἐν ὑπομνήματι γράφων· ἔστιν οὖν τὸ ἐλλείπον τοῦτο, «ὑφ' ἐν πνεῦμα
 καὶ ἕνα τόνον ἀδιαστάτως λεγομένη», ὥστε τὸν ὅλον ὅρον τῆς συλλα-
 βῆς εἶναι τοιοῦτον «συλλαβὴ ἐστὶ κυρίως κύλληψις συμφώνων μετὰ
 φωνήεντος ἢ φωνηέντων ὑφ' ἕνα τόνον καὶ ἐν πνεῦμα ἀδιαστάτως λε-
 15 γομένη». Τῆς προσθήκης οὖν ταύτης λεχθείσης ἐξεφύγομεν τὸ πάντα ³⁰
 λόγον καὶ πᾶν βιβλίον καὶ πᾶν ποίημα δοκεῖν εἶναι συλλαβὴν· οὐ γὰρ
 ὑφ' ἐν πνεῦμα καὶ ἕνα τόνον οὐδ' ἀδιαστάτως λέγεται τι εἰ μὴ ἐκάστη
 συλλαβὴ· τὰς μὲν γὰρ λέξεις τὰς δισυλλάβους καὶ τρισυλλάβους ἢ καὶ ^{820b}
 περαιτέρω ἔστι διελεῖν εἰς συλλαβάς, ἐκάστην δὲ συλλαβὴν οὐκ ἔστι διε-
 20 λεῖν εἰ μὴ εἰς στοιχεῖα, ἅτινα οὐκ εἰσὶ συλλαβαί. Ὡς προεῖρηται οὖν,
 τῆς προσθήκης ταύτης προσελθούσης τέλειός ἐστιν ὁ ὅρος τῆς συλλαβῆς.
 Καὶ κινδυνεύουσιν αἱ μονογράμματοι συλλαβαί, δηλονότι αἱ δι' ἐνός
 φωνήεντος, καταχρηστικῶς εἰρημέναι συλλαβαί, μὴ εἶναι συλλαβαί, ὡς
 αὐτὸς φησιν. Εἴποι δ' ἂν τις ὑπὲρ αὐτῶν ἀπολογούμενος τοιαύτην
 25 τινὰ πιθανολογίαν, ὅτι οὐ δίκαιόν ἐστι τὰ φωνήεντα τὰ καὶ τοῖς συμ- ¹⁰
 φώνοις παρέχοντα τὸ ἐκφωνεῖσθαι τελείως ἐξωθεῖσθαι τοῦ ὅρου τῆς
 συλλαβῆς, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τοῦ ὅρου τοῦ ἀριθμοῦ οὐκ ἐκβάλλομεν τὴν

7—49, 8 hab. et. Σ^m || 22—49, 8 hab. et. Σ¹

2—49, 8 *partim excerpta hab.* F || 6 ἢ *om* C, *add* b || 7 ἐπισκέψαιτο
 V, ἐπισκέψοιτο CFN | τοῦτον *om* C || 8 *post* ποίημα *add* καὶ πᾶσα λέξις V |
 συλλαβὴ FV, συλλαβῶν C, συλλαβὴ ὄν b || 9 φωνηέντων καὶ συμφώνων C, συμ-
 φώνων (*om* κ. φ.) F, συμφώνου καὶ φωνήεντος, οἷον «Ἀρίσταρχος βιβλίον ἔγραψε»·
 συμπλοκάς ἔχουσιν αἱ τρεῖς αὗται λέξεις ἀφελῶς τοίνυν ὑρίκατο τὴν συλλαβὴν V |
 δ καὶ αὐτὸς C || 10 ὡς *ante* πρὸς *om* C || 11 τὸ *om* C || 12 λεγομένη FV,
 ἀγομένη C; *item* v. 14 | ὅλον FC, τέλειον V || 15 οὖν FV, ἰδοὺ C || 16 πᾶν
 ποί. καὶ πᾶν βιβλ. C | *post* ποί. *add* καὶ πᾶσαν λέξιν V || 17 οὐδ' F, *om* CV |
 τι F, *om* CV || 18 γάρ *add* V || 20 ἅτινα FV, οὔτινες C | Ὡς — συλλ. (21)
om FV || 22 δι' ἐνός φων. CΣ¹, διὰ τῶν φωνηέντων FV || 23 καταχρ. —
 φησιν (24) *om* FΣ¹ || 25 τινὰ *om* C | *poster.* τὰ *om* CV | καὶ *om* FV ||
 26 τὸ *om* C | ἐξωθεῖσθαι FV, ἐξωθῆναι C, ἐξῶσαι Σ¹ | τῆς συλλαβῆς F, τῶν
 συλλαβῶν CVΣ¹ || 27 καὶ FV, γάρ CΣ¹ | τοῦ ὅρου *om* Σ¹ | τῶν ἀριθ-
 μῶν CFVΣ¹

μονάδα. Ἔστι γὰρ ὁ ὅρος τοῦ ἀριθμοῦ τοιοῦτος, «ἀριθμός ἐστι μονά-
δων σύνθεσις»· εἰ οὖν τοῦτο ἀληθές, ὥσπερ καὶ ἔστιν, ἡ μονὰς οὐχ εὐ-
ρίσκεται οὐσα ἀριθμός, ὡς ἔτι ἀσύνθετος οὐσα, τουτέστιν ὡς μὴ οὐσα
μονάδων σύνθεσις. Ἄλλ' ἐρεῖ αὐτὴ ἡ μονάς· «εἰ ἐγὼ ἢ καὶ τοῖς ἄλλοις
ἀριθμοῖς τὸ εἶναι ἀριθμοὺς παρέχουσα ἐκβληθῆναι ἔχω τοῦ καλεῖσθαι 5
ἀριθμός, οὐ δυνατόν ἐκείνους ἀριθμοὺς εἶναι». Οὕτως οὖν καὶ τὰς μο-
20 νογραμμάτους συλλαβὰς οὐ δίκαιόν ἐστιν ἀπωθεῖσθαι τῆς συγγενείας τῶν
συλλαβῶν, εἰ καὶ μὴ δοκοῦσιν ἐμπεριέχεσθαι τῷ ὄρω τῆς συλλαβῆς.

§ 8 (9b).

Περὶ μακρᾶς συλλαβῆς.

322, 14b

Πρῶτος τρόπος τῶν θέσει <μακρῶν> ἐστιν ὁ εἰς δύο σύμφωνα λή- 10
γων, τουτέστι παυόμενος, ἵνα πρὸ τῶν δύο συμφώνων ἔχει φωνήεν
βραχὺ τὸ ὀφείλον διὰ τῆς συνθέσεως τῶν δύο συμφώνων τῶν προσφε-
ρόντων αὐτῷ ἀνὰ ἡμιχρόνιον θέσει μακρὸν γενέσθαι δύο τε χρόνους
ἀναδέξασθαι, αὐτοῦ ἤδη ἔχοντος ἀφ' ἑαυτοῦ τὸν ἕνα χρόνον· καὶ εἴποι 15
20 ἂν τις χαριέντως κατανοήσας, ἐν μιᾷ συλλαβῇ χάριν ἀντὶ χάριτος τῷ 15
φωνήεντι ὑπὸ τῶν συμφώνων καὶ τοῖς συμφώνοις ὑπὸ τοῦ φωνήεντος
ἀντιδίδοσθαι, τοῖς μὲν τὴν ἐκφώνησιν τὴν διὰ τοῦ φωνήεντος, τῷ δὲ
τὴν μήκυνσιν τὴν διὰ τῶν συμφώνων. Καὶ περὶ μὲν τοῦ εἰς δύο σύμ-
φωνα λήγειν καὶ δι' αὐτῶν μηκύνεσθαι τὸ βραχὺ φωνήεν ἀρκούντως
λέλεκται.

20

Ζητήσκει δ' ἂν τις ἐπιμελῆς εἰς τὰ τοιαῦτα περιέργως, τίνος ἕνεκεν
εἰς τρία σύμφωνα οὐδέποτε λήγει συλλαβή, ἀλλὰ πρὸ μὲν ἑνὸς ἢ δύο
30 φωνηέντων εὐρήσκει τρία σύμφωνα ἐν μιᾷ συλλαβῇ, πρὸ ἑνὸς μὲν, ὡς
ἐπὶ τοῦ στραβός, πρὸ δύο δέ, ὡς ἐπὶ τοῦ στρουθός, μετὰ δὲ φωνήεν
ἐν ἡ δύο σύμφωνα οὐχ εὐρίσκεται, ὡς προείρηται, τρία λήγοντα ἐν μιᾷ 25
823b συλλαβῇ. Τὴν αἰτίαν οὖν ἐμάθομεν εἶναι ταύτην, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ φυσικὴν
τε καὶ ἀναγκαίαν. Τὰ μὲν γὰρ φωνήεντα ἔοικεν ἐργάταις, τὰ δὲ σύμ-

10—50, 10 hab. et. A || 14 (καὶ) — 50, 10 hab. et. Σ^m

1 μονάδων om C || 2 εἰ — συλλαβῆς (8) om E | καὶ add V || 3 ἔτι add
V | poster. ὡς om C || 4 εἰ F, ὅτι CVA | ἢ καὶ F, καὶ VA, om C ||
5 ἀριθμοὺς FV, ἀριθμός C, om A || 6 οὐ δυνατόν CFA, ἀδύνατον V | ἐκ.
ἀρ. εἶναι F, om CVA || 7 ἔστιν F, om CVA || 8 εἰ — συλλ. om V | τῷ
ὄρω FA, τὸν ὄρον C || 10 ante Πρῶτος add ὁ C | μακρῶν om CFA ||
11 ἔχει A, ἔχη CF || 12 δύο F, om CA | προσφερόντων CA, προφερόντων
F || 13 ἀνὰ ἡμιχρόνιον] ἀπὸ ἡμιχρονίου CFA | γενέσθαι F, γίνεσθαι CA ||
14 εἴποι FV, ὡς CA || 15 μιᾷ FV, τῇ CA || 17 ἀντιδίδοσθαι F, δίδοσθαι
V, ἀντιδεῶν(-δοΑ)κότων CA | τὴν post ἐκφ. om CA || 18 τὴν post μήκ.
om CA | τὴν δ. τ. συμφ. om V | Καὶ — λέλεκται (20) om F | μὲν om C ||
19 post λήγειν add ὀφείλοντος CA | αὐτῶν V, αὐτοῦ CA | ἐναρκούντως C ||
21 ἐπιμελῆς — περιέργως C, εἰς τὰς τοιαύτας περιεργείας F, ἐπιμελῶς εἰ ταῦτα
περιέργως V, om A || 25 ὡς προείρ. om C || 27 μὲν γὰρ add V

φωνα φορτίοις, ὡς τὰ μὲν αὐτοκίνητα ὡς ἂν εἴποι τις καὶ αὐτόφωνα, τὰ δὲ ὡς ἑτεροκίνητα καὶ σὺν ἑτέροις ἐκφωνούμενα, αὐτὰ δὲ καθ' ἑαυτὰ τοῦ προφορικοῦ μὴ τυγχάνοντα· ὡς οὖν οἱ ἐργάται ἐπὶ μὲν τῶν ὤμων καὶ ἐπὶ τοῦ νώτου ὅπισθεν πλείω φόρτον δύνανται ἐπιφέρεισθαι ἥπερ 5 ἔμπροσθεν ἐπὶ τῶν χειρῶν, οὕτω καὶ τὰ φωνήεντα ὅπισθεν μὲν τρία σύμφωνα φέρειν δύνανται, ἔμπροσθεν δὲ ὡς ἂν εἴποι τις διὰ τῶν χειρῶν 10 τριῶν συμφώνων φόρτον καὶ βάρος οὐ δύνανται ἀνθέλκειν. Καὶ μὴ εἴποι τις τὸ στράγξ ὅτι τὸ ξ ἔχον τὸ διπλοῦν δοκεῖ μετὰ τοῦ ἐνὸς τρία ἔχειν σύμφωνα· ἀπεδείχθη γὰρ ταῦτα μὴ συγκεῖσθαι ἐκ δύο συμφώ- 10 νων, ἀλλ' εἶναι μακρὰ σύμφωνα.

§ 9 (10b).

Περὶ βραχείας συλλαβῆς.

825, 41

Βραχεῖα συλλαβὴ γίνεται κατὰ τρόπους δύο, ἥτοι ὅταν ἔχη ἓν τι τῶν φύσει βραχέων, οἷον βρέφος.] Τὸ γὰρ ē καὶ ὀ φύσει βραχεῖα εἰς, καὶ σημαίνει ἓν ἕκαστον αὐτῶν ἀπὸ ἐνὸς χρόνου. — 15 Ἡ ὅταν ἔχη ἓν τι τῶν διχρόνων κατὰ συστολὴν παραλαμβανόμενον, οἷον Ἄρης.] Τὸ γὰρ ā τοῦ Ἄρης συστέλλεται καὶ ἐκτείνεται παρὰ τῇ ποιητῇ, καὶ ποτὲ μὲν ἓνα χρόνον σημαίνει, ποτὲ <δὲ> δύο, ὡς τὸ <Ε 31. 455> Ἄρες, Ἄρες, βροτολοιγέ.

§ 10 (11b).

Περὶ κοινῆς συλλαβῆς.

20 Κοινὴ συλλαβὴ γίνεται κατὰ τρόπους τρεῖς.] Τρεῖς αὐτός 828, 23 φησι τρόπους εἶναι τῆς κοινῆς συλλαβῆς, ὡς πρὸς εἰσαγομένους ἢ ὡς ἐν ὑπομνήματι γράφων· εἰς δὲ πλείους, οὓς δεῖ ἡμᾶς διεξελεῖν. Εἰς τοῖνυν δυοκαίδεκα τρόποι, δύο μὲν οἱ τὴν μακρὰν εἰς βραχεῖαν καταφέροντες, δέκα δὲ οἱ τὴν βραχεῖαν εἰς μακρὰν ἀναφέροντες· ὧν, φημὶ 25 τῶν δέκα, αὐτὸς τὸν ἓνα μόνον παρέθετο ἐν τῇ τέλει τῆς κοινῆς συλ- 30 λαβῆς.

Ἔστι τοῖνυν τῶν δύο τρόπων τῶν τὴν μακρὰν εἰς βραχεῖαν καταφερόντων πρῶτος ὁ διὰ τῶν φωνηέντων, ὃν καὶ αὐτὸς φησιν. — Ἦτοι ὅταν εἰς φωνήεν μακρὸν λήγῃ καὶ τὴν ἐξῆς ἔχη ἀπὸ φω-

20—56, 14 hab. et. Σ^m || 20—51, 9 (καταφ.) hab. et. Σ¹

1 ἂν om C | καὶ ante ὡς ἂν transp. F, om CVA || 2 ὡς ante ἐτ. om V | poster. δὲ om C || 3 μὴ CFVA, οὐ b || 4 ante ὅπ. add τοῦ CA || 5 post χειρῶν add ἀλλ' ἐλάσσονα C || 6 διὰ CFVA, ἐπὶ b || 8 εἴποι CVA, προσενέγκει F, εἴπη b | ὅτι — σύμφ. (9) ἔχον τὸ διπλοῦν F | ὅτι A, ὡς ὅτι C, ὥστε οὕτω V | μετὰ τοῦ ἐνὸς V, μετὰ ἐνὸς C, om A, μετὰ ἐν φωνήεν b || 11—56, 14 om F || 12 ὅταν b, ὅτι C || 15 ὅτε ἔχει Cb || 17 δὲ add b || 20—28 (φων.) | Τί ἐστι κοινὴ συλλαβή; ἢ δυναμένη μακρὰ εἶναι, ἢ αὐτὴ καὶ βραχεῖα E || 24 δέκα δὲ A, οἱ δὲ δέκα CV | φ. τ. δέκα om A || 25 τῶν om C | μόνον add V || 28 ὃν — ἀρχομ. (51, 1) om Σ¹ || 29 μακ. λ. V, καταλήγῃ μακρὸν C | καὶ — ἀρχομ. (51, 1) add V

829b νήεντος ἀρχομένην.] Τρεῖς θέλει παραφυλακὰς ἔχειν οὗτος ὁ πρῶ-
 τος τρόπος ὁ τὴν μακρὰν εἰς βραχεῖαν καταφέρων, τὸ εἰς μέρος λόγου
 καταλήγειν, ὅπερ παρέλιπεν ὁ τεχνικός, καὶ τὸ εἰς φωνήεν ὁμοίως λή-
 γειν, καὶ τὸ τὴν ἐπιφερομένην λέξιν ἀπὸ φωνήεντος ἀρχεσθαι, ὡς τὸ
 <Γ 164> οὐ τί μοι αἰτίη ἐσσί, ὅπερ αὐτὸς παρέθετο· ἔληξε γὰρ εἰς 5
 μέρος λόγου· ἡ γὰρ μοι συλλαβὴ τέλειον μέρος λόγου, ἀντωνυμία γάρ
 ἐστίν· ὁμοίως δὲ καὶ εἰς φωνήεν λήγει τὸ ἰ, καὶ τὴν ἐπιφερομένην ἀπὸ
 10 φωνήεντος ἀρχομένην ἔχει τοῦ $\bar{\alpha}$. Ταῦτα οὖν τὰ τρία ἐκάστη μακρὰ
 ἔχουσα εἰς βραχεῖαν καταφέρεται, ὅταν χρειαν σχῇ ὁ σκεπτόμενος ἀντὶ
 βραχείας αὐτῇ χρήσασθαι· ὅθεν καὶ κοινῇ λέγεται, ὡς δυναμένη καὶ τὸν 10
 τῆς μακρᾶς καὶ τὸν τῆς βραχείας δέξασθαι χρόνον πρὸς τὴν χρειαν τοῦ
 σκεπτομένου, ὡς προεῖρηται. Τὸ δὲ φωνήεν τὸ ἐπαγόμενον ἀδιάφορόν
 ἐστίν ἥτοι μακρὸν ἢ βραχύ.

Ἡ ὅταν βραχεῖ ἢ βραχυνομένη φωνήεντι ἐπιφέρηται δύο
 σύμφωνα, ὧν τὸ μὲν δεύτερον ἀμετάβολον, τὸ δὲ ἡγούμενον 15
 ἐν τῶν ἀφώνων ἐστίν.] Δεύτερος τρόπος τοῖνυν τῆς κοινῆς συλλα-
 βῆς οὗτός ἐστιν ὁ τῶν συμφώνων, ὁ τὴν μακρὰν <εἰς> βραχεῖαν κατα-
 φέρων. Ὅταν οὖν ἐνὶ τῶν βραχέων ἢ ἐνὶ τῶν διχρόνων συστέλλο-
 20 μένῃ, ὅπερ ἔφη «βραχυνομένη», ἐπιφέρηται δύο σύμφωνα ἐκ τῆς ἐπερ-
 χομένης συλλαβῆς [ἐν ἐπιπλοκῇ ὄντα], οὐχ οἰαδήποτε σύμφωνα, ἀλλ' 20
 ἵνα τὸ μὲν πρότερον αὐτῶν, ὅπερ ἔφη ὁ τεχνικός «ἡγούμενον», ἄφωνόν
 ἐστί, τὸ δὲ δεύτερον ἀμετάβολον ὑπάρχει, ἐν ἐπιπλοκῇ, ὅπερ ἔφη ὁ
 Διονύσιος «καθ' ἓν», τότε τὴν τοιαύτην συλλαβὴν ἔξεστι τῷ σκεπτομένῳ
 ἀντὶ βραχείας παραδέξασθαι. Διὸ καὶ κοινῇ λέγεται συλλαβή, χρόνον
 ἔχουσα καὶ μακρᾶς καὶ βραχείας πρὸς τὴν χρειαν τοῦ σκεπτομένου, ὡς 25
 τὸ <Τ 287> Πάτροκλε, δὲ παρέθετο αὐτός· ἡ γὰρ κλε συλλαβή, ἔχουσα
 προηγούμενον ἄφωνον καὶ δεύτερον ἀμετάβολον ἐν ἐπιπλοκῇ, δύναται
 30 τὸ πρὸ αὐτῆς ὁ τὸ τῆς $\bar{\tau\rho\omicron}$ συλλαβῆς καὶ μακρὸν ποιεῖν καὶ οὐ ποιεῖν,
 ὡς βούλεται ὁ σκεπτόμενος· ὁμοίως δὲ καὶ ἡ $\bar{\tau\rho\omicron}$ τὸ πρὸ αὐτῆς $\bar{\alpha}$ καὶ
 μακρὸν ποιεῖ καὶ οὐ ποιεῖ, διὰ τὸ ἔχειν ἄφωνον καὶ ἀμετάβολον ἐν 30
 ἐπιπλοκῇ.

830b Ἴδου οἱ δύο τρόποι ἐπληρώθησαν οἱ τὴν μακρὰν εἰς βραχεῖαν κατα-
 φέροντες.

1 οὗτος — καταφ. (2) *om* Σ¹ | οὗτος *om* C || 4 ὡς — τοῦ $\bar{\alpha}$ (8) *om* Σ¹ |
 poster. τὸ *add* V || 6 γάρ *add* V || 8 φων. ἀρχ. ἔχει *add* V || 9 σχῇ C, ἔχη V ||
 10 ὡς *add* V || 11 τῆς μ. — χρόνον V, χρόνον τῆς μακρᾶς ὑποδέξασθαι C ||
 12 post προείρ. *add* ἡμῖν b | Τὸ — βραχύ (13) *add* V || 14 ἐπιφ. — ἐστίν (16)
 V, καὶ ἔξης. προεῖρηται ἡμῖν τί ἐστι βραχύ, καὶ τί ἐστι βραχυνόμενον C || 16 Δεῦτ.
 — οὖν (18)] ὅταν φησὶν V || 17 εἰς *add* b || 19 βραχυνόμενον V || 20 ἐν.
 ἐπ. ὄντα CV, *om* b || 21 ἄφωνόν ἐστι C, ἢ ἄφωνον V || 22 ὑπάρχει C, ἢ
 V || 23 καθ' ἓν C, καθ' ἑνός, ἥτοι καθ' ἑνωσιν, ἥτοι κατὰ σύλληψιν V || 27 καὶ
 — ὁ τὸ (28) *om* V || 28 αὐτῆς C, αὐτῆς b || 29 δὲ CV, *om* b | αὐτῆς
 CV, αὐτῆς b

Τῶν δὲ τὴν βραχεῖαν εἰς μακρὰν ἀναφερόντων δέκα τρόπων ὄντων παρὰ τῷ ποιητῇ ἕνα φησὶν ὁ τεχνικός, καὶ αὐτὸν ὀλίγον τι ἐλλείποντα τοῦ τελείου.

Ἡ ὅταν βραχεῖα οὖσα καταπεραιοῖ εἰς μέρος λόγου καὶ 5 τὴν ἐξῆς ἔχη ἀπὸ φωνήεντος ἀρχομένην.] Λεῖπει τὸ ποίου φωνήεντος· οὐ γὰρ οἰονδήποτε φωνήεν ἐπιφερομένης ἀρχόμενον λέξεως τὴν πρὸ αὐτοῦ βραχεῖαν εἰς μέρος λόγου καταλήγουσαν μακρὰν ἀποτε- 10 λεί. Ποῖον οὖν φωνήεν τοῦτο ποιεῖ; Τὸ ἰ· ἰδοὺ γὰρ καὶ <δ> αὐτὸς παρέθετο παράδειγμά διὰ τῆς ἐπιφορᾶς τοῦ ἰ ἔδειξε τὴν βραχεῖαν μη- 10 κυνομένην· ἐπὶ γὰρ τοῦ <Ξ 1> Νέστορα δ' οὐκ ἔλαθεν ἰαχῇ, τῆς θεν συλλαβῆς εἰς μέρος λόγου καταλητούσης καὶ βραχείας οὔσης, ἐπερχόμενον τὸ ἰ, καὶ οὐχ ἕτερον φωνήεν, ἀρχόμενον λέξεως τῆς ἐπιφερομένης ἐμήκυνε τὴν πρὸ αὐτοῦ βραχεῖαν· ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ <Ξ 421> οἱ δὲ μέγα ἰάχοντες τὴν ᾱ συλλαβὴν βραχεῖαν οὖσαν ἢ ἐπιφορὰ τοῦ ἰ 20 15 ἀρχομένου λέξεως ἐμήκυνε.

Δεύτερος τρόπος ὁ διὰ τῆς ὀξείας τὴν βραχεῖαν εἰς μακρὰν ἀναφέρων. Αὕτη οὖν ἡ ὀξεῖα ἐπικειμένη τινὶ τῶν βραχέων ἢ τινι διχρόνῳ συστέλλομένῳ μήκυνει αὐτήν, ὡς ἐπὶ τοῦ <M 208> Τρῶες δ' ἐρρίγη- 20 σαν, ὅπως ἴδον αἰόλον ὄφιν· ἰδοὺ ὁ τελευταῖος πούς πυρρίχιος μὲν ὑπάρχει, διὸ καὶ δοκεῖ προσάπτειν τῷ στίχῳ πάθος τὸ λεγόμενον μείουρον· ἐπειδὴ δὲ τὴν ὀξεῖαν ἔχει ἐπικειμένην ἐπὶ τοῦ ο, ἀντὶ τρο- 30 χαίου παρείληπται, τῆς ὀξείας μηκυνούσης τὸ ὀ. Καὶ οὐκ ἀκαίρως· δοκεῖ γὰρ ἡ ὀξεῖα ἀνατεινομένη τῇ τε φωνῇ καὶ αὐτῇ τῇ θέσει καὶ διατυπώσει τοῦ χαρακτήρος τοῦ ἑαυτῆς τὴν βραχεῖαν ἀνακαλεῖσθαι καὶ 831b 25 ἀνάγειν εἰς ὑπερτέραν τάξιν· ὅθεν καὶ οἱ μουσικοὶ ἐπὶ τῶν συλλαβῶν τῶν ἔχουσῶν τὰς ὀξείας ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον ἐμβραδύνουσι τοῖς κρούμασι· προεῖρηται δὲ ἡμῖν, ὡς οἱ παλαιοὶ τὴν μακρὰν ἐν διπλασίονι χρόνῳ τῆς βραχείας ἐξεφώνουν. Ἡ ὀξεῖα οὖν τοιαύτην ἔχει φύσιν καὶ δύναμιν, ὡς μὴ μόνον ἐπικειμένη ἐπάνω βραχείας μήκυνει αὐτήν, ἀλλὰ 30 καὶ προκειμένη καὶ μετακειμένη δύνασθαι τῇ βραχεῖᾳ χρόνον χαρίζεσθαι, ὡς ἐπὶ τοῦ <Δ 76> ἢ ναύτησι τέρας ἢ ἐστρατιῷ εὐρέϊ λαῶν· τοῦ 10

4—55, 25 hab. et. A

1 ἀναφερόντων V, καταφερόντων C || 2 τεχνικός V, ποιητής C || 6 οἰονδ. φωνήεν ἐπιφερόμενον V, οἰουδήποτε φωνήεντος ἐπιφερομένου (ἐπιφερομένης b) C Ab | ἀρχόμενον] ἀρχομένης CVA, ἀρχομένου b || 7 αὐτοῦ CVA, αὐτοῦ b || 8 ποιεῖ V, ἀποτελεῖ CA | ἰδοὺ — 15] ὡς ἐν τῷ οἱ δὲ μέγα ἰαχόν τ' ἐπέδραμον καὶ νέστορα δ' οὐκ ἔλαθεν ἰαχῇ A | γὰρ add V | δ om CV, add b || 9 ante ἔδ. add καὶ V || 10 ἐπὶ γὰρ τοῦ] ὡς τὸ C, τοῦ γὰρ V || 13 αὐτοῦ CV, αὐτοῦ b || 14 ad μ. ἰάχ. in marg. add V¹: εἶχε μέγατα ἔχοντες | βρ. οὖσαν add V || 15 ἀρχομένου] ἀρχουσα C, ἀρχομένης V || 20 διὸ -- μείουρον (21) om A | προσανάπτειν τῷ V, προσάπτειν τὸ C || 21 post μεί. add V: μείουρος δὲ λέγεται ἐκ τοῦ μείον εἶναι τὸ οὐραῖον τοῦ στίχου, δ' ἐστὶ τὸ τέλος || 24 post ἀνακαλ. add ἤτοι μετακαλεῖσθαι V || 26 ὡς — πλείστον CV, μάλλον A | κρούμασι CVA, κρούμασι b || 27 προεῖρ.] vide p. 33, 15 et 36, 26 || 30 χαρίζεσθαι R Schneider, χαριεῖσθαι CVA

γὰρ τέρας ἡ $\overline{\rho\alpha\varsigma}$ συλλαβὴ βραχεῖα οὖσα διὰ τῆς προκειμένης ὀξείας ἐμῆκύνθη τῆς ἐπικειμένης τῇ τε συλλαβῇ· καὶ δοκεῖ ὁ στίχος πάθος ἔχειν τὸ λεγόμενον λαγαρόν, ἀλλ' ἀπαθῆς ὡς οἶόν τε γέγονε διὰ τῆς προκειμένης ὀξείας. Μετακειμένη δέ, ὡς ἐπὶ τοῦ <Z 62> αἵσιμα παρει-
 πών· ὁ δ' ἀπὸ ἔθεν ὤσατο χειρί· τὴν $\overline{\pi\omicron}$ γὰρ βραχεῖαν οὖσαν ἡ ὀξεῖα 5
 τοῦ ἔθεν ἐμήκυνεν, ὅθεν καὶ αὐτὸς ὁ στίχος, δοκῶν κατὰ τὸν πόδα τοῦτον πάθος ἔχειν τὸ λεγόμενον λαγαρόν, ἀπαθῆς ὡς οἶόν τε γέγονε διὰ
 20 τῆς ἐπιφορᾶς τῆς ὀξείας· ἐπὶ δὲ τοῦ δευτέρου ποδὸς μὴ ἐσχηκότος μηδεμίαν βοήθειαν ἔμεινε τὸ προλεχθὲν πάθος τὸ λαγαρόν· τοῦ γὰρ παρειπών τὸ $\overline{\alpha}$ οὐδεμιᾶς ἐκ τῶν δέκα τρόπων ἔτυχε βοηθείας τῶν ἀνα- 10
 φερόντων τὴν βραχεῖαν εἰς μακράν, ὥσπερ ἐπὶ τοῦ ἔθεν ἐπιφερομένης ὀξείας ἐμῆκύνθη τὸ $\overline{\pi\omicron}$ μικρόν, δηλονότι παρὰ τῷ ποιητῇ, φημί δὲ τῷ
 'Ομήρῳ, <ψ> καὶ ἔξεστι τούτοις τοῖς δέκα τρόποις κεχρῆσθαι τοῖς ἀνα-
 φέρουσι τὴν βραχεῖαν εἰς μακράν, ἡμῖν δὲ ἐκ τῶν δέκα τρόπων ἐνὶ
 μόνῳ ἔξεστι κεχρῆσθαι, ὃν μετ' ὀλίγον ἐροῦμεν. 15

30 Τρίτος τρόπος ὁ διὰ τῆς περισπωμένης. Αὕτη τοίνυν ἡ περισπωμένη προκειμένη τῆς βραχείας καὶ μετακειμένη — οὐ γὰρ δυνάμεθα εἰπεῖν ἐπικειμένη τῇ βραχεῖα· ἀδύνατον γὰρ ἐπάνω βραχείας εὐρεῖν πε-
 832b ρισπωμένην, ὡς τῆς περισπωμένης ἐκ δύο τόνων συγκειμένης καὶ ἐπι-
 ζητούσης συλλαβὴν δύο χρόνους ἔχουσιν φύσει, οὐ θέσει· οἱ γὰρ τόνοι, 20
 ὡς φύσει ὄντες, καὶ τὰς φύσει μακρὰς μετίαι καὶ οὐχὶ τὰς διὰ συμφώνων
 θέσει μακρὰς γινομένας· τῆς δὲ βραχείας ἓνα χρόνον ἐχούσης καὶ
 μὴ δυναμένης ὑποδέξασθαι τῶν δύο χρόνων τὴν τονικὴν δύναμιν —
 αὕτη τοίνυν ἡ περισπωμένη τῇ πρὸ αὐτῆς βραχεῖα ἢ τῇ μετ' αὐτὴν δύ-
 ναμιν χαρίζεται τινα καὶ ἀπὸ βραχείας εἰς μακράν ἀναφέρει παρὰ τῷ 25
 10 ποιητῇ, ὡς προεῖρηται. Καὶ τῇ μὲν πρὸ αὐτῆς, ὡς ἐπὶ τοῦ <Z 81>
 πάντῃ ἐποιοχόμενοι, πρὶν αὐτ' ἐν χερσὶ γυναικῶν· τοῦ γὰρ πρὶν
 τὸ ἰ συσσελλόμενον καὶ μὴδὲ τυχὸν συνάρσεως τῆς ἀπὸ δύο συμφώνων,
 ἀλλὰ καὶ δοκοῦν προσάπτειν τῷ στίχῳ πάθος τὸ λεγόμενον λαγαρόν,
 διὰ τῆς ἐπιφερομένης ὡς οἶόν τε ἐμῆκύνθη περισπωμένης· τῇ δὲ μετ' 30
 αὐτὴν, ὡς ἐπὶ τοῦ <Z 366> οἰκῆας ἄλοχόν τε φίλην καὶ νήπιον

2 τῆς ἐπικ. — ὀξείας (4) *om* A || 3 *post* λαγ. *add* V: δ καὶ μεσόκλαστον καλεῖται | προκειμένης V, ἐπικειμένης C || 4 ἐπὶ τοῦ VA, *om* C | αἵσιμα C VA, αἵσια b || 5 τὴν ἀπὸ (γὰρ *add* V) βραχεῖαν οὖσαν VA, τῆς ἀπὸ βραχείας οὖσης C || 6 τοῦ CVA, τῆς b || 8 ἐσχηκότος V, ἐσχηκῶς CA || 12 τὸ $\overline{\pi\omicron}$ μικρόν *add* V | φημί δὲ τῷ 'Ομ. *om* VA || 13 $\overline{\psi}$ *add* b | τούτοις CVA, *om* b || 14 *post* μακράν *add* τοῖς ποιηταῖς V || 15 ἐροῦμεν] p. 55, 19 || 19 ὡς τῆς περ. V, τῆς γὰρ περ. A, *om* C || 20 συλλαβὴν VA, λαβεῖν C || 21 φύσει (*prius*) CA, φυσικαὶ V | μακρ. μετ.] μετὰ ἱσσι C (μετίαι *in marg. conl.* h), μακρὰς ἱσσι VAb || 22 θέσει CVA, θέσει b || 26 προεῖρ.] *vide* v. 12 || 27 ἐποιοχόμενοι VA, ἐποιοχόμενη C | αὐτ' VA, αὐτῆς C || 28 τὸ ἰ συσσελλόμενον CA, τοῦ ἰ συσσελλομένου V | καὶ — λαγαρόν (29) *om* A | καὶ μὴ δὲ τυχόντος συνάρσεως V, ἐμῆκύνθη διὰ τῆς συναιρέσεως C | συμφώνων V, φύσει χρόνων C || 29 δοκοῦν C, δοκοῦντος V

υῖον· πάλιν γὰρ ἐν τῷ οἰκῆας τὸ $\overline{\alpha\varsigma}$ κυστελλόμενον διὰ τῆς προκειμένης περιπωμένης μηκύνεται.

Τέταρτος τρόπος ὁ διὰ τῆς δαδείας. Αὕτη τοίνυν ἡ δαδεῖα ἐπι-
 5 κειμένη καὶ προκειμένη καὶ μετακειμένη τὴν βραχεῖαν εἰς μακρὰν ἀνάγει·
 ἐπικειμένη μὲν ὡς ἐπὶ τοῦ <ex. gr. A 193> ἕως ὁ ταῦθ' ὤρμαινε
 κατὰ φρένα· προκεφάλου γὰρ ὄντος τοῦ στίχου τούτου τὸ μὲν $\bar{\epsilon}$ τὸ
 ἐν ἀρχῇ οὐ μετρεῖται, τὸ δὲ $\overline{\omega\varsigma}$ ὁ ἀντὶ σπονδείου παραλαμβάνεται, τῆς
 δευτέρας συλλαβῆς τὸ $\bar{o}$ μόνον ἐχούσης καὶ μὴ ἐπιφερομένων δύο συμ-
 φώνων· ἀλλ' ἡ δαδεῖα ἐπικειμένη ἐμήκυνεν αὐτὸ τῷ πνεύματι τῷ πολλῷ
 10 καὶ τῇ διατάσει τῶν φωνητικῶν ὀργάνων τῶν μᾶλλον διατεινομένων ἐν
 τῇ προφορᾷ τοῦ πλείονος πνεύματος. Προκειμένη δέ, ὡς ἐπὶ τοῦ <H
 353> ἔλπομαι ἐκτελέεσθαι, ἵνα μὴ ῥέξομεν ὧδε· τοῦ γὰρ ἵνα τὴν 833b
 $\bar{\nu}\alpha$ συλλαβὴν βραχεῖαν οὖσαν ἡ δαδεῖα ἡ ἐπὶ τοῦ $\bar{i}$ τοῦ ἵνα, τῷ μὲν $\bar{i}$
 ἐπικειμένη, τοῦ δὲ $\bar{\alpha}$ προκειμένη, ἐμήκυνεν. Ἄλλ' εἴποι τις, ὅτι τὸ μὴ
 15 ἐπιφερόμενον ἐμήκυνε τὴν $\bar{\nu}\alpha$ συλλαβὴν βραχεῖαν οὖσαν· ἀλλ' ἐπὶ πασῶν
 τῶν βραχειῶν τῶν ἀναφερομένων εἰς μακρὰς διὰ τούτων τῶν βοηθη-
 μάτων τοῦτο δεῖ σκοπεῖν· ὅταν λέξιν τις βραχεῖαν ἔχουσα συλλαβὴν, ἣν
 χρεῖαν ἔχει ὁ ποιητὴς εἰς μακρὰν ἀνάγειν διὰ τῆς δαδείας ἢ τῆς ὀξεείας
 ἢ τῆς περιπωμένης, ἐν ἐαυτῇ ἔχη [ἢ λέξιν] τὸ ὀφείλον βοηθῆσαι τῇ
 20 βραχεῖα, τῷ ἰδίῳ κέχρηται μᾶλλον βοηθήματι ἥπερ τῷ ξένῳ· εἰ μὴ εἴ- 10
 ποι τις ὅτι, ὥσπερ τὰ σύμφωνα τὰ ἐπιφερόμενα τῇ προκειμένη βραχεῖα
 διὰ τῆς αὐτῶν ἐπιφορᾶς χρόνον χαρίζονται, οὕτω καὶ ἡ ἐπιφερομένη
 ἐπὶ τούτων βοήθεια μᾶλλον ἐστὶ δραστικώτερα. Μετακειμένη δὲ ἡ δα-
 δεῖα μηκύνει τὴν πρὸ αὐτῆς βραχεῖαν, ὡς ἐπὶ τοῦ <Z 443> αἶ κε κα-
 25 κὸς ὡς νόσφιν ἀλυσκάζω πολέμοιο· τοῦ γὰρ κακὸς τὴν $\overline{\kappa\omicron\varsigma}$ συλλα-
 βὴν βραχεῖαν οὖσαν ἡ δαδεῖα ἐπιφερομένη τοῦ ὡς ἐμήκυνε.

Πέμπτος τρόπος ὁ διὰ τῆς στιγμῆς. Αὕτη τοίνυν ἡ στιγμὴ <τῇ 20
 πρὸ αὐτῆς βραχεῖα δύναμιν χαρίζεται καὶ ἀπὸ βραχείας εἰς μακρὰν αὐ-
 τὴν ἀναφέρει>· καὶ ἡ τυχοῦσα μὲν, ὡς ἐπὶ τοῦ <Z 265> μὴ μ' ἀπο-
 30 γυιώσῃς μένεος, ἀλκῆς τε λάθωμαι· ἐνταῦθα γὰρ τὸ $\overline{o\varsigma}$ ἐμήκυνεν
 ἡ πασῶν τῶν στιγμῶν ἐλάττων, ἡ ὑποδιαστολὴ· μάλιστα δὲ ἡ τελεία
 καὶ ἡ ὑποτελεία τῇ πρὸ αὐτῆς βραχεῖα δύναμιν χαρίζεται, καὶ ἀντὶ
 μακρὰς αὐτὴν παραλαμβάνομεν παρὰ τῷ ποιητῇ. Καὶ οὐκ ἀκαίρως· τῇ

1 $\overline{\alpha\varsigma}$ A, $\bar{\alpha}$ CV || 4 προκ. κ. μετακ. V, μετακ. κ. προκ. CA || 9 ἀλλ' ἡ
 VA, ἀλλὰ C | τῷ πολλῷ add V || 10 διατάσει VA, διαστάσει C || 12 ῥέ-
 ξωμεν CV || 13 ἡ ante ἐπὶ om C | post $\bar{i}$ add τουτέστι C || 14 post ἐμήκ. add
 αὐτὴν A, αὐτὴν τὴν $\bar{\nu}\alpha$ (τὴν μετὰ πρώτην C) συλλαβὴν CV | Ἄλλ' — τις om V ||
 17 λέξιν V, λέγει C, λέγει A | ἔχουσα V, ἔχουσιν CA || 19 ἔχη] ἔχει CVA |
 ἡ λέξιν hab. CVA || 21 prius τὰ om C | προκειμένη VA, ἐπικειμένη C || 22 αὐ-
 τῶν CVA, αὐτῶν b || 23 τούτων C, τούτου VA || 23 Μετακειμ. V, ἐπι-
 φερομένη CA | δὲ om C || 25 τοῦ — ἐμήκ. (26) τὴν γὰρ $\overline{\kappa\omicron\varsigma}$ συλλ. ἡ ἐπιφ.
 δας. ἐμήκ. A | τοῦ] τὸ CV | τὴν V, τὸ C || 26 οὖσαν] ἔχον CV || 27 τῇ
 — ἀναφ. (29) nulla lac. in CVA, lac. indicat b, τὴν πρὸ αὐτῆς βραχεῖαν μηκύνει
 Lehre || 29 ἐπὶ VA, ἀπὸ C || 32 καὶ ἡ ὑποτ. om C

γὰρ ciωπή τῆς στιγμῆς χρόνον ἡμῖν ἐνδιδοῦσης δοκεῖ μηκύνεσθαι ἢ βρα-
 χεία, ὡς ἐπὶ τοῦ <Z 240> καὶ πόσιας· ὁ δ' ἐπειτα θεοῖς εὐχεσθαι
 30 ἀνῶγει· τοῦ γὰρ πόσιας ἢ ἁς βραχεῖα οὖσα διὰ τῆς ὑποτελείας στιγμῆς
 μηκύνεται· ὡς ἐμάθομεν γὰρ ἐπὶ τῆς στιγμῆς, τοῦ δέ ἐπιφερομένου καὶ
 μὴ προκειμένου τοῦ μὲν ἢ ὑποτελεία τίθεται.

5

834b Ἔκτος <τρόπος> ὁ διὰ τῶν ἀμεταβόλων. Ταῦτα τοίνυν τὰ ἀμετά-
 βολα ἀρχόμενα λέξεως τὴν πρὸ αὐτῶν βραχεῖαν μακρὰν ποιεῖ, καὶ μά-
 λιστα τὸ ρ, ὡς ἐπὶ τοῦ <X 305> ἀλλὰ μέγα ῥέξας τι καὶ ἐσσομέ-
 νοις πυθέσθαι· τὸ γὰρ ρ τοῦ ῥέξας τὴν πρὸ αὐτοῦ γὰ συλλαβὴν βρα-
 χεῖαν οὖσαν ἐμήκυνεν. Εἰ δέ τις εἴποι, μεμνημένος τοῦ προλεχθέντος 10
 ἡμῖν λόγου, ὅτι οὐχ ἢ ἐπιφορὰ τοῦ ρ ἐμήκυνε τὸ α τοῦ μέγα, ἀλλ' ἢ
 προκειμένη τοῦ γὰ ὀξεῖα, ἢ γὰρ λέξις ἔχουσα ἰδίαν ἐπικουρίαν ξένης
 10 οὐ δεῖται, ὡς προεῖρηται, οὐ καλῶς ἐρεῖ, διὸ ἐφ' ἐτέρων στίχων ζητή-
 ρας τις εὔροι διὰ τῆς τοῦ ρ καὶ μόνου βοηθείας μηκυνομένην τὴν προ-
 κειμένην βραχεῖαν, ὡς ἐπὶ τοῦ <H 474> ἄλλοι δέ ῥινοῖς, ἄλλοι δ' 15
 αὐτοῖσι βόεσσιν· ἐνταῦθα γὰρ ἢ δέ διὰ τοῦ ρ μηκύνεται μόνου.
 Διὰ τί δὲ ἔφην μάλιστα τὸ ρ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀμεταβόλων μηκύνειν
 τὴν πρὸ αὐτοῦ βραχεῖαν; Ἐπειδὴ οὐ μόνον τῷ ποιητῇ ἔξεστι τοῦτο
 ποιεῖν, ἀλλὰ καὶ ἡμῖν τοῖς μεταγενεστέροις, καὶ τούτῳ μόνῳ τῷ τρόπῳ
 ἐκ τῶν δέκα τρόπων ἔξεστι καὶ ἡμῖν κεχρῆσθαι, καὶ οὐχ ὅλων, ἀλλὰ 20
 20 τῇ τοῦ ρ ἐπιφορᾷ καὶ μόνον μηκύνειν τὴν βραχεῖαν, τῷ δὲ ποιητῇ καὶ
 τῇ τῶν ἄλλων· τοῦ μὲν λ, ὡς ἐπὶ τοῦ <ex. gr. B 44> ποσσὶ δ' ὑπὸ
 λιπαροῖσιν ἐδήκατο καλὰ πέδιλα· τοῦ δὲ μ, ὡς ἐπὶ τοῦ <H 131>
 θυμὸν ἀπὸ μελέων δύναι δόμον Ἄιδος εἴσω· τοῦ δὲ ν, ὡς ἐπὶ
 τοῦ <H 425> ἀλλ' ὕδατι νίζοντες ἄπο βρότον αἱματόεντα. 25

Οἱ ἄλλοι τέσσαρες τρόποι διὰ τοῦ δ̄ π̄ σ̄ τ̄ ἀποτελοῦνται· ἕκαστον
 γὰρ τούτων ἀρχόμενον λέξεως παρὰ τῷ ποιητῇ τὴν πρὸ αὐτοῦ βρα-
 30 χεῖαν μηκύνει, ὅταν χρεῖα γένηται. Καὶ οὐκ ἀκαίρως· ἐπειδὴ γὰρ ἐν
 τισι λέξεσιν ἐχούσαις ἕκαστον τούτων, φημὶ δὲ τὸ δ̄ π̄ σ̄ τ̄, ἔξεστι καὶ τῷ
 ποιητῇ καὶ ἡμῖν διὰ τὸ μέτρον διπλασιάζειν αὐτά, ὡς ἐπὶ τοῦ ἔδεικεν, 30
 835b <ex. gr. A 33> ἔδδεικε<ν> δ' ὁ γέρων, καὶ ἐπὶ τοῦ ὁπότε, <ψ 274?>

1 ἐνδιδ. A, ἐκδιδ. CV || 2 καὶ om CVA | ὁ δ' ἢ cū δ' CA, cū δὲ V ||
 3 ἀνῶγει CA, ἀνωγε V || 4 ὡς — τίθεται (5) om A | ἐμάθομεν] vide p. 26, 14 |
 γὰρ om C || 5 μὴ om V || 6 τρόπος om CVA || 7 αὐτῶν CVA, αὐτῆς b ||
 8 τι — πυθ. (9) add V || 9 γὰ om V || 10 προλ.] vide p. 54, 17 seqq || 11 τὸ
 — μέγα om A | τοῦ μέγα om b || 12 ἢ — προεῖρ. (13) om A | ἢ γὰρ CV,
 ἢ τε b || 13 δέεται C | καλῶς b, κακῶς CVA | ἐπὶ ἐτέρων στίχων V, ἐφ'
 (ἐφ' om A) ἕτερον στίχον CA | ζητ. om A || 14 τις add V | τὴν om C |
 προκ. add V || 16 αὐτοῖσι CVA || 18 αὐτοῦ CVA, αὐτοῦ b || 21 post
 τῇ add διὰ CV, Δ' A | καὶ μόνον CA, μόνον b, om V || 23 ἐδής. — πέδ.
 add V | ὡς ἐπὶ τοῦ add V || 24 αἶδος εἴσω add V | ὡς ἐπὶ τοῦ om A ||
 26 τρόποι V, τύποι C || 27 ἀρχόμενον V, ἄρχον C | αὐτοῦ CV, αὐτοῦ b ||
 29 δὲ C, δὴ V | post τ̄ add ἀποτελοῦνται C | ἔξ. καὶ V, καὶ ἔξ. C || 31 καὶ
 ὡς ἐπὶ C; item p. 56, 1 | ὁπότε add V

ὁππότε δὴ καὶ ἐμοί, καὶ ἐπὶ τοῦ ποσί, <ex. gr. B 44> ποσὶ δ' ὑπὸ
 λιπαροῖσι, καὶ ἐπὶ τοῦ ὅτι, <ex. gr. B 361> ὅττι κεν εἴπω, τούτου
 χάριν καὶ ἐνὸς ὑπάρχοντος αὐτῶν ἀρχομένου λέξεως, φύσιν καὶ συνή-
 θειαν ἐχόντων αὐτῶν ἐν τισὶ διπλασιάζεσθαι, ὡς προεῖρηται, ἐκείνῃ τῷ¹⁰
 5 διπλασιασμῷ νῦν κεκρήμεθα ὡς δυναμένῳ τὴν βραχεῖαν εἰς μακρὰν ἀνά-
 γειν· καὶ ἐπὶ μὲν τοῦ δ, ὡς ἐπὶ τοῦ <Θ 126> κείθ', ὁ δ' ἡνίοχον
 μέθεπε· ἐπὶ τοῦ π δέ, ὡς ἐπὶ τοῦ <Δ 338> ᾧ υἱὲ Πετεῶο, διο-
 τρεφέος βασιλῆος· ἐπὶ δὲ τοῦ τ, ὡς ἐπὶ τοῦ <Ζ 151> Ἀρτέμιδι σε
 ἔγρωγε ἔϊσκω, καὶ <Υ 434> οἶδα <δ> ὅτι σὺ μὲν ἐσθλός, καὶ <κ²⁰
 10 238> ῥάβδῳ πεπληγυῖα κατὰ κυφροῖσιν ἐέργνυ· ἐπὶ δὲ τοῦ τ, ὡς
 ἐπὶ τοῦ <Ε 827> μήτε σὺ γ' Ἄρηα τὸ γε δεῖδιθι μήτε τιν' ἄλλον,
 <καὶ> <Θ 267> στή δ' ἄρ' ὑπ' Αἴαντος κάκει Τελαμωνιάδαο.

Ἰδοὺ τοὺς δέκα τρόπους ἐπληρώσαμεν τοὺς τὴν βραχεῖαν εἰς μα-
 κρὰν ἀναφέροντας.

§ 11 (12. 13b).

15

Περὶ λέξεως.

Λέξις ἐστὶ μέρος ἐλάχιστον τοῦ κατὰ σύνταξιν λόγου.] Τῷ^{836, 83}
 ὅρῳ τούτῳ λείπει τι· εἰ γὰρ ὡς τέλειον αὐτὸν παραλάβοιμεν, εὐρίσκε-^{837 b}
 ται καὶ ἐν γράμμα καὶ μία συλλαβὴ λέξις οὖσα· μέρος γὰρ ἐστὶν ἐλά-
 χιστον τοῦ λόγου καὶ ἐκάστη συλλαβὴ καὶ ἕκαστον γράμμα. Καὶ οὐκ
 20 ἔχομεν εἰπεῖν, ὅτι ἀγνοῶν ὁ τεχνικός ἐλλιπῶς ἔφη τὸν ὅρον, ἀλλ', ὡς
 πολλάκις εἴρηται, ὡς πρὸς εἰσαγομένους ἦτοι ἐν ὑπομνήματι γράφων
 τινὰ παρεσιώπησε. Τί δὲ λείπει; Τὸ «νοητόν τι σημαῖνον». Εἴπωμεν
 οὖν ἄνωθεν τὸν ὅρον μετὰ τῆς προσθήκης αὐτοῦ, καὶ εὐρίσκομεν αὐτὸν
 ἀνελλιπῇ καὶ τέλειον. Τί ἐστὶ λέξις; Μέρος ἐλάχιστον τοῦ κατὰ σύν-¹⁰
 25 ταξιν λόγου νοητόν τι σημαῖνον· ἰδοὺ ἡ προσθήκη αὕτη οὐκέτι ἐνδί-
 δωσιν οὐδὲ συγχωρεῖ ὑπονοεῖσθαι τὴν συλλαβὴν ἢ τὸ γράμμα ὡς λέξιν·
 οὐ γὰρ νοητόν τι σημαίνουσιν, ὑπεξαίρουμένων τῶν μονογραμμάτων καὶ
 μονοσυλλάβων λέξεων· ἐκεῖναι δὲ οὐ διὰ τὸ μονογράμματοι εἶναι ἢ μο-
 νοσύλλαβοι νοητόν τι σημαίνουσιν, ἀλλὰ διὰ τὸ ἐν ταῖς λέξεσι κατατε-
 30 τάχθαι τοῦ κατὰ σύνταξιν <ῆτοι> τοῦ ἐν δεούσῃ καὶ πρεπούσῃ τάξει
 προφερομένου λόγου.

15—31 similia hab. et. Σ^m

1 δὴ καὶ ἐμοί *om* V, κεν δὴ μοι ψ 274 | δ' ὑπὲ λιπ. *om* CV || 3 φύσιν
 καὶ V, φυσικῆς C, φυσικὴν b || 4 ἐχόντων αὐτῶν C, ἔχοντος αὐτοῦ V || 5 ἀνά-
 γειν V, εἰσαγαγεῖν C, ἀναγαγεῖν b || 6 κείθ' b, κείσθαι CV | δὲ ἦν CV ||
 7 μέθεπεν V, μέρετε C || 16 τοῦ — λόγου *om* C || 17 παραλάβοιμεν V, παρα-
 λάβομεν F, λάβοιμεν C || 22 λείπει. τὸ F, ἐλλειπές. τοῦτο C | Εἴπωμεν — τέ-
 λειον (24) *om* FV || 26 ὑπονοεῖσθαι FV, ὑπονοεῖν C | ἡ — λέξιν FV, *om* C ||
 27 σημαίνουσιν FV, σημαίνει C | ὑπέξ. — σημαίν. (29) *om* V (*habet* N) || 28 δὲ]
 γὰρ CFN || 30 τοῦ κατὰ — δεούσῃ FV, τοῦ ἐνδεοῦς κατὰ σύνταξιν ἢ C, *quod*
aliter emendare studuit b

839, 28 b

ἵνα δὲ μή τις ἐπιλάβηται τοῦ τεχνικοῦ, ὅτι μὴ προδιδάσας ἡμᾶς
τί ἐστι λόγος τὴν λέξιν μέρος τοῦ λόγου φησίν, ἔτι ἀγνοούντων ἡμῶν
30 τί ἐστι λόγος, ὥσπερ ἐὰν ἐρωτήσας τις «ποῦ μένει Πλάτων;» ἀκούῃ
«ὅπου μένει Ὡκράτης», μὴ εἰδὼς μηδὲ τὴν τοῦ Ὡκράτους οἰκίαν, διὰ
τοῦτο εὐθέως ἐπιφέρει τὸν ὅρον τοῦ λόγου.

5

840, 5 b

Λόγος δὲ ἐστὶ πεζῆς λέξεως σύνθεσις διάνοιαν αὐτοτελῆ
δηλοῦσα.] «Πεζῆς λέξεως» τῆς καταλογάδην, τουτέστι τῆς μὴ ὑπὸ
μέτρον· ἡ γὰρ ἔμμετρος σύνθεσις τῶν λέξεων τελείαν ἔννοιαν σημαί-
νουσα περίοδος καλεῖται· «αὐτοτελῆ» δὲ ἀντὶ τοῦ «τελείαν». Τί οὖν
ἐστὶ λόγος; Σύνθεσις λέξεως τῆς καταλογάδην τελείαν ἔννοιαν σημαί- 10
νουσα.

28

Τοῦ δὲ λόγου μέρη ἐστὶν ὀκτώ.] Ἔστι λόγος καὶ διὰ μιᾶς
λέξεως τελείαν ἔχων ἔννοια, ὡς τὸ εὐχομαι, ἡρίστησα· ἐκάστη γὰρ τού-
30 των τῶν λέξεων καὶ τῶν ὁμοίων ταύταις τελείαν ἔννοιαν ἔχει, εἰ καὶ
μὴ ἐμπεριέχεται τῷ ὅρῳ· οὐ γὰρ ἐστὶ σύνθεσις λέξεως μία οὖσα λέξις. 15
Ἄλλ' ὃν τρόπον εἰρήκαμεν τὴν μονάδα μὴ ἐκβάλλεσθαι τοῦ εἶναι ἀριθ-
841 b μόν, εἰ καὶ μὴ ἔστι μονάδων σύνθεσις, καὶ πάλιν τὴν μονογράμματον
συλλαβὴν μὴ ἀπωθεῖσθαι τοῦ εἶναι συλλαβὴν, εἰ καὶ μὴ ἔστι σύλληψις
συμφώνων μετὰ φωνήεντος, οὕτω καὶ τὸν ἐκ μιᾶς λέξεως λόγον τὸν
διὰ ῥήματος καὶ μόνου συνιστάμενον, ὡς εἰσόμεθα σὺν θεῷ, τὸν καὶ τοῖς 20
ἐτέροις τὴν αὐτοτέλειαν παρέχοντα οὐ δίκαιον μὴ καλεῖσθαι λόγον.

Ἔστι λόγος καὶ διὰ δύο λέξεων, οἷον «Ὡκράτης ἀναγινώσκει»· καὶ
τῶν δύο τούτων λέξεων ἑκατέρα διαλλαγὴν ἔχει, ἡ μὲν γὰρ ἐστὶν ὄνομα,
10 ἡ δὲ ῥῆμα· ὁ δὲ διὰ μιᾶς λέξεως αὐτοτελῆς λόγος δῆλον ὅτι μίαν ἔχει
διαφοράν, ὡς καὶ μονολεξία ὑπάρχων· αὕτη γὰρ ἡ μία λέξις ῥῆμά ἐστιν, 25
οὕτινος, φημί δὲ τοῦ ῥήματος, μὴ λεχθέντος λόγος οὐ πεπληρωται.
Καὶ εἴποι ἄν τις, ὅτι καθότι οὐκ ἔστι σύνθεσις λέξεων, ἐκπέφευγε τὸν
ὅρον τοῦ λόγου καὶ οὐκ ἔστι λόγος. Πρὸς ὃν φαμεν, ὅτι τὸ ῥῆμα τὸ
καὶ τοῖς ἄλλοις λόγοις τὴν αὐτοτέλειαν παρέχον καὶ ποιοῦν αὐτοὺς
εἶναι λόγους οὐ δίκαιον ἐξωθεῖσθαι τοῦ εἶναι λόγον, εἰ καὶ μόνον λέ- 30
γοῖτο τὴν αὐτοτέλειαν γὰρ μάλιστα ἐπιζητοῦμεν τῷ περατοῦσθαι τοὺς
20 λόγους. Ὡς οὖν προεῖρηται καὶ ἐν τῷ περὶ συλλαβῆς, ὅτι καὶ τὰς μο-

1—5 hab. et. Σ^m || 12—58, 19 hab. et. Σ¹ (*sed caremus collatione codicis B*)

2 τὴν — λόγος (3) FV, om C, lac. ind. b || 3 ὥσπερ — εὐθέως (5) CV,
om F | ἐρωτήσας b, ἐρωτήσῃ CV || 6 σύνθ. — δηλ. (7) om C || 12 καὶ F,
om CA || 13 ἡρίστησα FA, ἐκαθεύδοις C || 14 ταύταις F, αὕτη C, om A ||
15 λέξεως CA, λέξεων F || 16 εἰρήκαμεν CA, εἴρηται F; *vide p. 48, 27 seqq.* ||
19 συμφώνων FA, συμφώνου C | *posterius τὸν om C* || 20 καὶ μόνου CA, μό-
νου F | τὸν καὶ τοῖς A, τὸν τοῖς F, τοῦ καὶ ἐν τοῖς C || 21 παρέχοντα FA,
παρέχοντος C || 22 ἔστι δὲ λόγος C | οἷον F, om CA || 23 διαλλαγὴν R. Schnei-
der, ἐναλλαγὴν CFA | ἐστὶν om C || 24 λόγος om C || 25 καὶ om C | μο-
νολεξία F, μονόλεξις C, μονόλεξιν A || 27 ὅτι καθότι F, καθὸ CA | σύνθ. λέξεων
FA, λέξεως σύνθ. C || 28 τοῦ λόγου F, om CA | *poster. τὸ om C* || 31 τῷ
C, τοῦ F, τὸ A || 32 ἐν τῷ π. c.] *vide p. 48, 24 seqq.*

νογραμμάτους συλλαβάς οὐ δεῖ ἐκβάλλειν τοῦ εἶναι συλλαβάς, εἰ καὶ μὴ συλλαμβάνουσι σύμφωνα καὶ φωνήεντα, ὁμοίως δὲ καὶ τὴν μονάδα οὐκ ἐκβάλλομεν τῶν ἀριθμῶν, εἰ καὶ μὴ ἔστι μονάδων σύνθεσις, οὕτω καὶ ἐνταῦθα τὴν μίαν λέξιν, φημὶ δὲ τὸ ῥῆμα, καθὼ αὐτοτελέας ἔστι, λόγον
5 δὲ δικαίως καλέσομεν.

Ἔστι λόγος καὶ ἀπὸ τριῶν λέξεων, οἷον «Ὑπεκράτης ἀριστήσας καθεύδει»· καὶ ἔχει τρεῖς διαφοράς· τὸ μὲν γὰρ ἔστιν ὄνομα, τὸ δὲ μετοχή, τὸ δὲ ῥῆμα. Καὶ οὕτως ἐφεξῆς ἐπεκτεινόμενος ὁ λόγος εὐρίσκεται ἔχων ὁκτὼ διαφοράς· περαιτέρω δὲ τῶν ὁκτὼ διαφορῶν οὐχ εὐρίσκεται, ἀλλ' 30
10 εἰ καὶ πλείονας σχοιῇ λέξεις τῶν ὁκτὼ, συνεμπίπτουσιν ἀλλήλαις, λόγου χάριν ἢ δύο ὀνόματα ἢ δύο μετοχαὶ ἢ δύο ἐπιρρήματα ἢ δύο σύνδεσμοι ἢ τι τοιοῦτον, πλὴν τῶν ῥημάτων· δύο γὰρ ῥήματα αὐτοτελῆ ἐν ἐνὶ 842b
λόγῳ οὐχ εὐρίσκεται. Μεταξὺ δὲ λόγου ἐπὶ ἡλθέ μοι θαῦμα τοῦ κρατί-
στου τῶν ποιητῶν, ὅς ἐν πᾶσιν ἀπαρалаίπτως θεία τινὶ ἐπιπνοίᾳ ἐκε-
15 κόμμητο· καὶ γὰρ ἔστιν Ὅμηρικὸς στίχος τὰ ὁκτὼ μέρη τοῦ λόγου ἔχων οὗτος, <X 59> πρὸς δέ με τὸν δύστηνον ἔτι φρονέοντ' ἐλέησον· τὸ μὲν γὰρ πρὸς ἔστι πρόθεσις, τὸ δὲ σύνδεσμος, τὸ μέ ἀντωνυμία, τὸ τόν ἄρθρον, τὸ δύστηνον ὄνομα, τὸ ἔτι ἐπίρρημα, τὸ φρονέοντα μετοχή, 10
τὸ ἐλέησον ῥῆμα.

20 Ἡ γὰρ προσηγορία ὡς εἶδος τῷ ὀνόματι ὑποβέβληται.] Τινὲς τὸ προσηγορικὸν ὄνομα ἠθέλησαν κατ' ἰδίαν τάξαι, ἵνα ἢ ἔννατον μέρος λόγου· ἀλλ' οὐ καλῶς· οὐ γὰρ ἔξω τοῦ ὅρου ἔστι τοῦ ὀνόματος. Διὸ καὶ αὐτὸς ἐνταῦθά φησιν, ὅτι ἡ προσηγορία, τουτέστι τὸ προσηγο-
ρικὸν ὄνομα, ὑποβέβληται τῷ ὀνόματι, τουτέστιν ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ ὀνό-
25 ματος, καὶ εἶδος αὐτοῦ τοῦ ὀνόματος ὑπάρχει, ὡς καὶ ἄλλα εἶδη πολλὰ ἔστιν ὄνοματος, ὡς εἰκόμεθα σὺν θεῷ.

§ 12—18 (14—23b).

Quae ad has artis Dionysianae paragraphos disputavit Melampus (seu Diomedes) interciderunt in continuo commentario codicis F, neque insunt in Vaticana scholiorum collectione codicis C.

20—26 hab. et. Σ^{1a}

1 οὐ δεῖ F A, om C | εἰ — καλέσ. (5) om A || 2 σύμφωνα καὶ φωνήεντα F, σύμφωνον καὶ φωνήεν C || 6 ἀπὸ et οἷον F, om CA | καθεύδει F A, ἐκαθεύδησε C || 10 πλείονας σχοιῇ F A, πλείους σχῇ C | τῶν ὁκτὼ F, αἱ πλείους τῶν ὁκτὼ διαφορῶν CA || 13 (Met.) — 26 om F | . Μεταξὺ — ἔστιν (15)] ἔστι δὲ καὶ A || 17—19 πρόθεσις etc. *nominativos habet* A, προθέσεως etc. *genetivos* C || 21 τὸ προσηγορικὸν V, τὴν προσηγορίαν C | ἔννατον V, ἐν C || 25 καὶ εἶδος — ὀνόματος V, om C | αὐτοῦ] αὐτὸ V | ὡς καὶ — θεῷ (26) om V || 26 ὀνόματος] ὀνομάτων C

§ 19 (24b).

Περὶ ἐπιρρήματος.

985, 10b Ἐπιρρήμα ἐστὶ μέρος λόγου ἄκλιτον, κατὰ ῥήματος λεγόμενον ἢ ἐπιλεγόμενον ῥήματι.] Εἰπὼν μέρος λόγου εἶναι τὸ ἐπιρρημα οὕτω τινὸς αὐτὸ ἀπεμέρισεν· ἐπαγαγὼν δὲ τὸ «ἄκλιτον» ἀπεμέρισεν αὐτὸ παρὰ δύο μέρη πάντων, παρὰ τὴν πρόθεσιν καὶ τὸν σύνδεσμον· καὶ ταῦτα γὰρ ἄκλιτὰ ἐστίν, οὔτε γὰρ εἰς πτώσεις οὔτε εἰς πρόσωπα οὔτε εἰς χρόνους κλίνεται. Εἰπὼν δὲ τὸ «κατὰ ῥήματος λεγόμενον ἢ ἐπιλεγόμενον ῥήματι» καὶ τούτων αὐτὸ ἀπεμέρισεν· οὐδὲν γὰρ ἕτερον μέρος λόγου τῷ ῥήματι ἐπιφορὰν ἀναγκαστικῶς ποιεῖται, προταττόμενον αὐτοῦ τοῦ ῥήματος ἢ ὑποταττόμενον, ὅθεν καὶ τὸ τοιοῦτον 10 ὄνομα εἶληχε, «καλῶς ἦλθεν, ἦλθε καλῶς, σοφῶς ἔφη, ἔφη σοφῶς»· διὸ καὶ μεταξὺ αὐτῶν ἕτερα μέρη λόγου τεθῆ ἢ δι' εὐπρέπειαν συνθέσεως ἐν τοῖς καταλογάδην προφορικοῖς λόγοις ἢ συγγράμμασιν, ἢ ἀνάγκη μέτρου ἐν τῇ ποιήσει, πρὸς οὐδὲν ἕτερον μέρος λόγου ποιεῖται τὴν ἐπιφορὰν τὸ ἐπιρρημα, εἰ μὴ πρὸς τὸ ῥημα. 15

987, 26b Τὰ δὲ χρόνου δηλωτικά, οἷον νῦν τότε αὖθις· τούτοις δὲ ὡς εἶδη ὑποτακτέον τὰ καιροῦ παραστατικά, οἷον σήμερον αὔριον τόφρα τέως πηνίκα.] Διὰ τῶν τριῶν τούτων ἐπιρρημάτων οἱ τρεῖς χρόνοι δηλοῦνται, διὰ μὲν τοῦ νῦν ὁ ἐνεστώς, διὰ δὲ τοῦ τότε ὁ παρεληλυθώς, διὰ δὲ τοῦ αὖθις ὁ μέλλων. Τούτοις οὖν, φησί, τοῖς 20 τρισὶν ἐπιρρήμασι γενικωτέροις οὖσι δεῖ ὑποτάττειν ὡς εἶδη, τουτέστιν ὡς μέρη, τὰ καιροῦ σημαντικά· τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ «παραστατικά», ἀντὶ τοῦ σημαντικά· ὡς γὰρ ὁ καιρὸς τοῦ χρόνου μερικώτερός ἐστιν, οὕτω 988b καὶ τὸ σήμερον καὶ τὸ αὔριον καὶ τὰ ἑξῆς ἐπιρρήματα, ἃ ἐπιφέρει ὁ τεχνικός, μερικώτερά ἐστι τῶν προλεχθέντων τριῶν ἐπιρρημάτων, λέγω 25 δὴ τοῦ νῦν τότε αὖθις.

Τὰ δὲ μεσότητος ἐπιρρήματα οὐκ ἀπὸ ἐννοίας τινὸς ὠνόμασται· πλείστας γὰρ διαφορὰς ἔχει ἐννοιῶν· ἀλλ' ἐπειδὴ γίνεται ἀπὸ τῆς γενικῆς τῶν πληθυντικῶν τῆς μέσης οὔσης τῶν τριῶν γενῶν, τοῦ ν μόνου εἰς ᾧ τρεπομένου, διὰ τοῦτο καλεῖται μεσότητος, οἷον τῶν καλῶν· αὕτη 30 γενικὴ οὖσα πληθυντικὴ μέση ἐστί, τουτέστι κοινή, ἄρσενικοῦ καὶ θηλυκοῦ καὶ οὐδετέρου, οἱ καλοὶ τῶν καλῶν, αἱ καλαὶ τῶν καλῶν, τὰ καλὰ

2—8 hab. et. A || 18—20 hab. et. A || 23—25 (ἐπιρρ.) hab. et. A

2 in marg. add Διομήδους C || 3 εἶναι F, om CA || 4 αὐτὸ] αὐτῶν F, om CA || 5 πάντων F, πάντως CA || 8 τούτω A | αὐτὸ F, αὐτῶν C, om A | γὰρ F, om C || 9 τῷ ῥήματι ἐπιφ. R Schneider, ἐπὶ τῷ ῥήματι φορὰν CF || 10 αὐτοῦ F, om C || 14 ποιεῖται F, ποιῇ C || 16 Τὰ — πηνίκα (18) C, τὰ δὲ παραδείγματα πρόδηλα, νῦν τότε αὖθις F || 18 in marg. add Διομήδους C | τῶν add A | τριῶν τούτων FA, τοιούτων C || 22 τὰ τοῦ κ. FC | τοῦτο — σημ. (23) C, ἡγουν τὰ παραστατικά F || 23 ἐστίν FA, om C || 24 καὶ τὸ ante αὐ. F, om CA || 25 μερικώτερα γὰρ ἐστὶ CA || 27—60, 2 F, om C

τῶν καλῶν· τραπέντος οὖν τοῦ ν̄ εἰς ¯, ὡς ἔφαμεν, γίνεται τὸ ἐπίρρημα καλῶς· σοφῶν σοφῶς ὁμοίως.

Τὰ δὲ ποιότητος.] Τὰ δηλοῦντα τὸν τοῦ σχήματος τρόπον καὶ ^{941,13b} τὴν ἔνδειξιν καλεῖται ποιότητος, οἷον «πῶς ἔτυψε; πύξ· πῶς ἤρχοντο; 5 ἀγεληδόν· πῶς ἐκαθέζοντο; γνύξ».

Τὰ δὲ τοπικά.] Τοπικὰ τὰ τόπον δημαίνοντα, ὧν χέσεις ἤγουν ^{943,4b} μεθέξεις εἰς τρεῖς· ἡ γὰρ ἐν τόπῳ τινὶ ἔστι τις, ἡ εἰς τινα τόπον πορεύεται, ἡ ἐκ τόπου τινὸς ἔρχεται. Καὶ τὸ μὲν οἴκοι καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ τὴν <ἐν τόπῳ ὑπαρξιν δηλοῖ, τὸ δὲ οἴκαδε καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ τὴν> εἰς τό-
10 πον ἀφίξιν, τὸ δὲ οἴκοθεν καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ τὴν ἐκ τόπου χέσιν.

Ἄβαλε· τὸ ᾱ κατ' ἰδίαν ἐστὶν εὐκτικὸν ἐπίρρημα, ὡς τὸ αἶθε, καὶ ^{946,14b} τὸ βάλε ὁμοίως κατ' ἰδίαν ἐπίρρημα εὐκτικόν· βάλε μοι, βάλε τὸ τρίτον εἶη, Καλλίμαχος <fr. 66° Sch>.

Τὰ δὲ σχηλιαστικά.] <<Σχηλιαστικά>> λυπηρά· σχέτλιος γάρ ἐστιν 15 ὁ ἄθλιος· τὰ οὖν λυπηρὰ καὶ ἄθλια καὶ σχηλιασμοῦ ἄξια.

Βαβαί· οἱ ἰδιῶται τῆς βαι διφθόγγου τὸ ι κατ' ἰδικὴν συλλαβὴν προφερόμενοί φαι βαβαί· οὐ δεῖ δέ, ἀλλὰ δισυλλάβως βαβαί θαυμάζοντά τι ἢ ἐπαινοῦντα λέγειν.

Τὰ δὲ ἀρνήσεως ἢ ἀποφάσεως, οἷον οὐ οὐχὶ οὐδὴτα οὐ- ^{947,5b} 20 δαμῶς.] Ἡ ἀπόφασις τῆς ἀπαγορεύσεως διαλλάσσει· ἡ μὲν γὰρ ἀπόφασις ἀρνησιν δηλοῖ, τουτέστιν ἀνάνευσιν ἤτοι μὴ συγκατάθεσιν, ἡ δὲ ἀπαγόρευσις συμβουλίαν ἀποτροπῆς ἔχει· ὁ μὲν γὰρ λέγει «οὐκ ἐποίησα» ἢ «οὐκ ἐποίησας», ὁ δὲ φησι «μὴ ποιήσης».

Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ οὐχὶ ἐπέκτασις μὲν ἐστὶ τῆς οὐ, ὡς καὶ τὰ ἄλλα 10 25 ἐπιρρήματα τὰ ἀρνητικά, ὁξύνεται δέ, καὶ οὐδέποτε ἀποβολὴν τοῦ ι πάσχει, ὡς φησιν Ἡρωδιανός· διὸ τὸ «οὐχ ἡμῶν» καὶ τὰ ὅμοια οὐ φάμεν ἔχειν ἐν παραθέσει τὴν χι, οὐδὲ ὡς τοῦ ι ἀποβληθέντος ἀποτροφον ἐπιδέχεται, ἀλλὰ πεπλεονακέναι τὸ χ̄ ἐν τῷ μέσῳ διὰ τὸ κεχηνέναι· καὶ ὅταν μὲν δασεῖα ἐπιφέρηται, τὸ χ̄ πλεονάζει, ὅταν δὲ φιλή, 30 τὸ κ̄, «οὐκ ἐμόν».

Ναίχι· τοῦτο οὐκ ὁξύνεται ὡς τὸ οὐχὶ, εἰ καὶ τὴν αὐτὴν ἔχει ἐπέκτασιν.

16—18 hab. et. A || 24—28 (χ) hab. et. A

3 Τὰ δὲ π. F, Διομήδους C || 4 οἷον F, om C | πύξ F, om C || 6 Τὰ δὲ τοπ. F, Στεφάνου in marg. C | ἤγουν μεθέξεις C, ὠντινων μεθ' ἑξῆς F || 8 οἴκοι — χέσιν (10) | οἴκαδε καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ τὴν ἐκ τόπου χέσιν (sic), τὸ δὲ οἴκοι τὴν ἐν τόπῳ F || 9 ἐν — τὴν add b || 11 in marg. Διομήδους C | Ἄβαλε] τὸ ᾱ βάλοι F, τινὲς δύο ὁμοίωσεν C | ᾱ] ᾱ C, ᾱ καὶ ι F | αἶθε CF, ᾱ δειλέ? <ex. gr. A 441> R Schneider || 12 τὸ βάλε C, ἀβάλοι F || 14—18 F, om C || 19 in marg. Διομήδους C || 20 διαλλάσσει C, ἐναλλάσσει F || 21 ἢ. μὴ συγκ. F, om C || 27 ἀπότροφον FA, ἐπιστροφὴν C || 28 πλεονακέναι F, πεπλεονακε A et C (qui add τοί) | τῷ F, om C || 29 καὶ F, om C || 31 seq. F, om C | οὐκ] καὶ F

948, 4b

Τὰ δὲ παραβολῆς ἢ ὁμοιώσεως, οἷον ὥς ὥσπερ ἤϋτε καθά
καθάπερ.] Παραβολὴ λέγεται ἢ τὰ εἰκότα τοῖς εἰκόσι παραβάλλουσα,
τουτέστι παρατιθεμένη.

8

Τὰ δὲ εἰκασμοῦ, οἷον ἵσως τάχα τυχόν.] Τὸ μὴ εἰδέναι ἀκρι-
βῶς εἰκασμόν φαμεν.

5

951, 9b

Τὰ δὲ θειασμοῦ.] Τὸ ἐνθεοῦσθαι, τουτέστι τὸ ὑπὸ θεοῦ κινεῖ-
σθαι, θειασμόν φαμεν· τὸ οὖν εὐοῖ εὐάν ἐπιρρήματά ἐστι δηλωτικὰ πρά-
ξεων ἐνθουσιαστικῶν.

§ 20 (25b).

954, 4b

Περὶ συνδέσμου.

Σύνδεσμός ἐστι λέξις συνδέουσα διάνοιαν.] Καὶ ἐνταῦθα εἰ- 10
πὼν τὸ «λέξις» οὕτω τινὸς αὐτὸν ἀπέστησεν· εἰπὼν δὲ «συνδέουσα διά-
νοιαν» ἕως τοῦ «δηλοῦσα» πάντων αὐτὸν τῶν ἄλλων διέκρινεν· οὐδὲν
γὰρ ἄλλο μέρος λόγου συνδεσμεῖ ἔννοιαν εὐτάκτως, οὐδὲ τοὺς διαλελυ-
μένους λόγους εἰς ἓν συνάγει· τοῦτο γάρ ἐστι «τὸ τῆς ἐρμηνείας κεχη- 15
νός», τοὺς μήπω ὑπὸ ζυγόν τινα ἦτοι σύνδεσμον καὶ τάξιν ὄντας λόγους
ὑπὸ ῥυθμόν εὐτακτον ἄγουσα· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ «δηλοῦσα».

957, 17b

Τῶν συνδέσμων ἐπτὰ διαφορὰς ἦτοι ὀκτώ φησιν εἶναι· τοῦτο δέ
φημι, ὡς τῶν παραπληρωματικῶν μηδὲ συνδέσμων σχεδὸν ὄντων· τῶν
συνδέσμων οὖν οἱ μὲν τῆς πρώτης διαφορᾶς καλοῦνται συμπλεκτικοί.
Τοῦτο δ' ἂν τις ὀρθῶς σκοπῶν ἢ ἀκριβῶς τὸ «συμπλεκτικοί» φαίη ἂν 20
ἐπὶ πάντων ἀρμόζειν τῶν συνδέσμων· καθὼ γὰρ σύνδεσμοι, συμπλεκτικοί
εἰσιν. Κατ' ἐξοχὴν οὖν ἐπὶ τῶν μάλιστα καὶ ἐπ' ἄπειρον τὴν ἔννοιαν
συνδεόντων τοῦτο τὸ ὄνομα τέτακται. Ποῖοι δὲ εἰσιν οὗτοι; Αὐτὸς αὐ-
τοὺς παρατίθεται· ἐκάστου δὲ τόπον καὶ δύναμιν, ἕσθ' ὅτε δὲ καὶ ἰδικὴν
ὀνομασίαν, ἡμεῖς διασαφῆσομεν. 25

Μέν.] Οὗτος τίθεται ἐν τῇ προτέρῳ λόγῳ, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τῆς
πρώτης λέξεως τοῦ προτέρου λόγου προτασσόμενος· ἀπαιτεῖ δὲ τὸν δέ
ἐπενεχθῆναι ἐν τῇ δευτέρῳ λόγῳ ἢ τοὺς ἰσοδυναμοῦντας τῇ δέ, φημί
δὲ τὸν ἀλλά, τὸν αὐτάρ, τὸν ἀτάρ, ἢ ἕσθ' ὅτε τὸν γάρ, οὗ ὁ Διονύσιος
οὐκ ἐμνήσθη. Τόνον δὲ ἔχει τὸν πρέποντα λέξει μονοσυλλάβῳ βραχυ- 30
καταλήκτῳ, τουτέστι τὸν ὁζὺν μὲν καθ' ἑαυτόν, ἐν δὲ τῇ συνεπείᾳ βα-
ρύνεται.

6—8 hab. et. A || 20—63, 16 hab. et. A

1 ἢ — καθάπερ (2) C, om F | ἡϋτε] ἦν. ἦντε et in marg. m² ὡσεὶ C ||
6 in marg. add Διομήδους C || 7 εὐ οἱ. εὐ ἂν C, εὐοῖ εὐάν F, εὐοῖ εὐάν A ||
10 C add Διομήδους | συνδέουσα — λέξις (11) F, om C || 11 αὐτὸν b, αὐ-
τῶν CF || 13 διαλελυμένους C, διαλεγόμενους F || 14 τῆς ἐρμ. F, om C ||
15 μήπω C, μὴ F || 16 τοῦτο — δηλοῦσα F, om C || 17 Τῶν — συμπλεκτ.
(19) F, om C | post εἶναι add τῶν συνδέσμων F || 19 μὲν] μὴ F || 20 C add
Διομήδους | Τοῦτο — ἀκριβῶς F, ὀρθῶς (δέ add A) τις σκοπῶν CA || 23 αὐ-
τοὺς F, om CA || 24 ἐκάστου FA, ἕκαστον C || 29 δὲ FA, om C | ἢ —
γάρ FA, om C || 30 Τόνον — βαρύν. (32) FA, om C || 31 τὸν A, om F

Δέ.] Οὗτος ἐν τῷ προτέρῳ <λόγῳ> οὐδέποτε εὐρίσκεται, ἀλλ' ἡ 958,8b
 τοῦ μέν προκειμένου ἐν τῷ προτέρῳ λόγῳ οὗτος ἐν τῷ δευτέρῳ λόγῳ
 τίθεται, ἀλλ' οὐκ ἐν ἀρχῇ ἀλλὰ μετὰ τὴν πρώτην λέξιν τοῦ δευτέρου
 λόγου, ἐπακολουθῶν τῷ μέν· διὸ καὶ μετὰ τὴν κοινὴν ὀνομασίαν τῶν 10
 5 συνδέσμων, τὴν συμπλεκτικὴν, καὶ ἰδικῆς ἔτυχεν ὀνομασίας, καλούμενος
 ἐπακολουθητικός, ὡς ἐπακολουθῶν τῷ μέν· ἢ μηδενὸς τῶν συνδέσμων
 προκειμένου ἐν τῷ προτέρῳ λόγῳ οὗτος ἐν τῷ δευτέρῳ λόγῳ τίθεται,
 ὁφείλων συνδῆσαι ἀμφοτέρους τοὺς λόγους. Καλεῖται δὲ καὶ μεταβατι-
 κός· ἀπὸ προσώπου γὰρ εἰς πρόσωπον ἢ ἀπὸ πράγματος εἰς πρᾶγμα
 10 μεταβαίνοντες αὐτῷ κέχρηται πάντες. Τόνον δὲ ἔχει τὸν ὅμοιον
 τῷ μέν.

Τέ.] Οὗτος τίθεται μὲν καὶ ἐν τῷ πρώτῳ λόγῳ καὶ ἐν τῷ δευ- 27
 τέρῳ καὶ ἐν τῷ τρίτῳ καὶ ἐφεξῆς ἐπ' ἄπειρον, ἐφ' ὅσον ἂν τις βουλευθῇ
 ἀλλ' οὐ προτασσόμενος τῶν πρώτων λέξεων τῶν λόγων, ἀλλὰ μετὰ τὴν 30
 15 πρώτην λέξιν εὐθέως. Ἰσοδυναμεῖ δὲ κατὰ τὴν ἔννοιαν τῷ καί. Τόνον
 δὲ ἔχει ὁμοίως τοῖς προειρημένοις συνδέσμοις, μικρὸν ὑπέλασσαν· τέτα-
 κται γὰρ ἐν τοῖς ἐγκλιτικοῖς μορίοις τοῖς ἀπολλύουσι τὸν τόνον προκει-
 μένου ἐνὸς τῶν τεσσάρων παραφυλαγμάτων, ἢ ὀξύτονου λέξεως ἢ περι-
 σπωμένης ἢ προπαροξυνομένης ἢ τροχαϊκῆς.

20 Καί.] Οὗτος ἰσοδυναμῶν τῷ πρὸ αὐτοῦ, φημί δὲ τῷ τέ, κατὰ τὴν
 ἔννοιαν καὶ ἐν τῷ πρώτῳ λόγῳ καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ καὶ ἐν τῷ τρίτῳ 959b
 καὶ ἐφεξῆς ὡς ὁ τέ τίθεται· ἀλλ' οὗτος καὶ τῶν πρώτων λέξεων προ-
 τάσσεται· τόνον δὲ ἔχει ὅμοιον τῷ μέν. Περὶ δὲ τόνου τί σοι καθ' ἕνα
 φημί; κοινῇ γάρ, πάντων συμπλεκτικῶν συνδέσμων ὀξυνομένων, cesη-
 25 μειωμένου τοῦ ἤτοι.

Ἀλλά.] Οὗτος ἐν τῷ δευτέρῳ λόγῳ τίθεται, προτασσόμενος καὶ 5
 τῆς πρώτης λέξεως τοῦ δευτέρου λόγου, προκειμένου τοῦ μέν ἐν τῷ
 προτέρῳ λόγῳ ἢ μὴ προκειμένου· ἰσοδυναμεῖ δὲ τῷ δέ, ὡς προείπομεν·
 ἔχει δὲ πνεῦμα ψιλόν.

30 Ἡ μὲν ἡ δέ ἰδέ.] Οἱ τρεῖς οὗτοι σύνδεσμοι ἰσοδυναμοῦσι τῷ καί, 12
 τίθενται δὲ καὶ ἐν τοῖς πρώτοις καὶ ἐν τοῖς ἐφεξῆς λόγοις, ὡς ὁ καί,
 προτασσόμενοι καὶ τῶν πρώτων λέξεων· ψιλοῦνται δέ.

Αὐτὰρ ἀτάρ.] Οὗτοι οἱ δύο σύνδεσμοι, ἰσοδυναμοῦντες τῷ δέ, ἐν 960,3b

2 προτέρῳ F A, δευτέρῳ C; *item v. 7* || 3 ἀλλὰ μ. — λέξιν F, *om* CA || 6 ἐπα-
 κολουθητικός F, ἀκολουθητικός CA || 10 Τόνον — μέν (11) F A, *om* C | τὸν F,
om A || 12 πρώτῳ] προτέρῳ C F A; *item v. 21* || 14 πρώτων CA, προτέρων F ||
 15 Τόνον — τροχαϊκῆς (19) F A, *om* C || 16 μικρὸν ὑπέλ. A, *om* F || 18 τεσ-
 σάρων] τριῶν F A || 19 ἢ προπαροξ. F, *om* A || 20 αὐτοῦ CA, ἑαυτοῦ F |
 τῷ τέ F A, *om* C || 22 προτάσσεται F A, προτίθεται C || 23 τόνον — ἤτοι
 (25) *om* C | Περὶ — ἤτοι (25) F, *om* A || 24 κοινῇ F || 26 λόγῳ F A,
om C || 27 προκειμ. — προκειμ. (28) F, *om* CA || 28 προείπομεν F A, προ-
 είπον C; *vide p. 61, 29* || 29 ἔχει — ψιλόν F, τόνον δὲ ἔχει ὀξύτονον A, *om* C ||
 31 ὡς F A, *om* C || 32 καὶ (*ante* τῶν) F A, *om* C | πρώτων A, τριῶν F, *om*
 C | ψιλ. δέ F, *om* CA; *item p. 63, 3*

τοῖς δευτέροις λόγοις τίθενται, ὡς ὁ δέ, ἡ προκειμένου τοῦ μέν ἢ μὴ προκειμένου· ἀλλ' οὗτοι καὶ αὐτῆς τῆς πρώτης λέξεως τῶν δευτέρων λόγων προτάττονται· ψιλοῦνται δέ.

10 Ἦτοι.] Οὗτος, ἰσοδυναμῶν τῷ μέν, ἐν τοῖς πρώτοις λόγοις τίθεται, καὶ αὐτῆς δὲ τῆς πρώτης λέξεως κατάρχεται· τόνον δὲ ἔχει ἐναν- 5
τίον τοῖς συμπλεκτικοῖς συνδέσμοις· πάντων γὰρ ἐκείνων ὀξυνομένων οὗτος παροξύνεται, μὴ νομιζομένης τῆς οἰ διφθόγγου βραχείας εἶναι, ἀλλὰ τελείας μακρᾶς χρόνον ἐχούσης ἐν τοῖς ἀκλίτοις τῶν μερῶν τοῦ λόγου· ἔχει δὲ πνεῦμα ψιλόν.

23 Κέν ἄν.] Οὗτοι οἱ δύο σύνδεσμοι ἐν τοῖς προτέροις καὶ ἐν τοῖς 10
δευτέροις λόγοις τίθενται, ἀλλ' οὐ καταρχόμενοι τῶν λέξεων· ὁ δὲ κέν ἐν τοῖς ἐγκλιτικοῖς μορίοις, ὁ δὲ δεύτερος αὐτῶν οὐκ ἐν τοῖς ἐγκλι-
κοῖς μορίοις.

30 Γάρ.] Τὸν γὰρ αὐτὸς οὐ παρέθετο· ἔστι δὲ κοινῇ μὲν διανοία καὶ οὗτος συμπλεκτικός, ἰδικῇ δὲ αἰτιολογικός· τόπον δὲ ἔχει καὶ τόνον 15
ὅμοιον τῷ δέ.

061, 21 b Διαzeugτικοὶ δὲ εἰσιν ὅσοι τὴν μὲν φράσιν ἐπικυνδέουσιν, ἀπὸ δὲ πράγματος εἰς πρᾶγμα διιστᾶσιν· εἰςὶ δὲ οἷδε, ἡ ἦτοι ἡέ.] Εἰ σύνδεσμοι, πῶς διαzeugτικοί; Ναί, οὐ τῆς φράσεως εἰς διαzeug-
τικοί, ἀλλὰ τῶν προσώπων ἢ τῶν πραγμάτων, ἐπεὶ οὐκ ἔλαττον τῶν 20
συμπλεκτικῶν συνδέουσι τὴν φράσιν, μᾶλλον δὲ ἐπικυνδέουσιν, ὡς καὶ ὁ
063, 18 b τεχνικός φησι, διὰ τῆς ἐπὶ προθέσεως τὸ ἐπιτεταμένον ἐμφαίνων. Καὶ
τῇ ἀληθείᾳ εἰς μὲν ἔστι σύνδεσμος διαzeugτικός, ὁ ἦ, ἐπεκτεινόμενος δὲ
20 γίνεται ποτὲ μὲν ἦτοι, ποτὲ δὲ ἡέ· πνεῦμα δὲ ἔχει ψιλόν, καὶ μονο-
κύλλαβος ὢν καὶ δικύλλαβος· τόνον δὲ ὁ μὲν μονοκύλλαβος ὀξύν, ἐν δὲ 25
τῇ συνεπείᾳ βαρύνεται· γινόμενος δὲ ἦτοι παροξύνεται, ἐπεκτεινόμενος
δὲ διὰ τοῦ ε καὶ γινόμενος ἡέ πάλιν ὀξύνεται, καὶ ἐν τῇ συνεπείᾳ βα-
ρύνεται. Τίθεται δὲ ἦτοι προτίθεται καὶ ἐν τῷ προτέρῳ καὶ ἐν τῷ
δευτέρῳ λόγῳ, ἀρχόμενος καὶ τῶν πρώτων λέξεων.

065, 8 b Cυναπτικοὶ δέ.] Οὗτοι τὰ μὲν λεγόμενα οὐ πάντως ἐν ὑπάρξει 30

19—84, 9 (ἐπεκτ.) hab. et. A

4 πρώτοις A, προτέροις CF || 6 τοῖς συμπλεκτικοῖς (om συνδ.) A, τῶν συμ-
πλεκτικῶν συνδέσμων CF || 7 βραχ. εἶναι F, ἀλόγου CA || 8 τελείας CA,
om F | μακρᾶς χρόνον] μακρᾶς λόγον C, μακρᾶς F, ἐπὶ τὰς et *compendium quod*
videtur χρόνου A || 9 post δὲ add καὶ C || 11 λόγοις FA, om C | τῶν
FA, om C | ὁ δὲ κέν — μορίοις (12) A, om CF || 12 ὁ δὲ δεῦτ. — μορίοις
(13) F, om CA || 14 ἔστι — διανοία CA, ἔστι μὲν κοινὴ διανοία F || 15 οὐ-
τος FA, αὐτὸς C | ἰδικῇ F | αἰτιολογικός Uhlig, ἐναντιω(-ο-CA)ματικός CFA |
τόπον — δέ (16) FA, om C || 19 Εἰ — Ναί om C | Εἰ A, om F || 21 δὲ
καὶ ἐπικ. C || 22 ἐπὶ προθέσεως A, ἐπικυνδέσεως CFb | ἐπιτεταμένον CFA,
ἐντεταμένον b, ἐπιτεταγμένον R Schneider | ἐμφαίνων FA, φαίνων C, φαίνων b ||
25 ὁ μὲν μονος. F, μονοσυλλ' μὲν A, μονοκύλλαβον C, μονοκύλλαβος ὢν b || 26 βα-
ρύνεται F, βαρὺν A, καὶ βαρὺν C || 27 καὶ ἐν τῇ — λέξεων (29) FA, om C ||
30 C add Διομήδους | Cυναπτ. δὲ F, cυναπτικοὶ A, om C | τὰ μὲν λεγ. CA, om F

ὄντα σημαίνουσιν ἐν τῷ καιρῷ ἥτοι χρόνῳ ἐκείνῳ, καθ' ὃν λέγονται, ἐπιμελοῦνται δὲ τῆς ἀκολουθίας· καὶ πάλιν ἐν τῷ προτέρῳ λόγῳ τίθεν- 10
ται καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ, μὴ ἀπαιτοῦντές τινα τῶν συνδέσμων προεῖναι. Καὶ ἐνταῦθα δὲ τῇ ἀληθείᾳ εἰς ἔστι σύνδεσμος συναπτικός, ὁ εἶ' τοὺς γὰρ
5 ἄλλους ἐπεκτεινομένους ὑφίστησιν αὐτός· ὅτι γὰρ ἐπέκτασις ἐστὶν ὁ εἶπερ
τοῦ εἶ, καὶ ὁ τόνος ἐλέγχει, ὁξὺς ὢν καὶ ἐν τῷ εἶπερ, ὡς καὶ ἐν τῷ
εἶ· εἰ γὰρ μὴ ἦν ἐπέκτασις, ἔδει τὸν εἶπερ προπερισπᾶσθαι διὰ τὸ εἶναι
μακρὰν πρὸ βραχείας ἐν ἐνὶ μέρει λόγου. Ἄλλ' ὁ κανὼν οὗτος ὁ το-
νικός παρεφυλάξατο τὰς ἐπεκτάσεις· ἔχει γὰρ οὕτως· «πᾶσα μακρὰ πρὸ
10 βραχείας ἀνεπέκτατος ἐν ἐνὶ μέρει λόγου περισπᾶται». Ὅμοιως δὲ καὶ 20
ὁ εἰδήπερ εἰς τὴν δὴ ὁξὺν τόνον ἔχει, ὡς καὶ ὁ εἰδή, ἐπέκτασις γὰρ
ἐστὶν αὐτοῦ τοῦ εἰδή. Ψιλοῦνται δὲ πάντες.

Περὶ παρασυναπτικῶν. — Οὔτοι τὸ λείπον τοῖς συναπτικοῖς
συναναπληροῦσι, καὶ ὑπαρξῖν γὰρ καὶ ἀκολουθίαν δηλοῦσι· καὶ τόπον δὲ
15 καὶ τόνον <ἔχουσιν> ἐοικότα τοῖς συναπτικοῖς, ὁμοίως δὲ καὶ πνεῦμα,
ἵνα μὴ περαιτέρω τοῦ δέοντος πολυλογώμεν. [Ἐνθαδὲ τὸ λείπον περὶ
τῆς αἰτίας, καὶ ὑπολείπει τὸ πλήρωμα τῆς παρασυναπτικῆς.]

Αἰτιολογικοὶ δὲ εἰσιν ὅσοι ἐπ' ἀποδόσει αἰτίας ἔνεκεν πα- 967, 14
ραλαμβάνονται· εἰςὶ δὲ οἶδε, ἵνα ὄφρα ὅπως ἔνεκα οὔνεκα διό
20 διότι καθό· καθότι καθόσον.] Καλῶς πάνυ οὔτοι ἐκλήθησαν αἰτιολο-
γικοί, τῆς αἰτίας λόγον παρέχοντες, ὡς καὶ αὐτός φησι παραλαμβάνεσθαι
αὐτοὺς ἐπὶ τῇ ἀποδόσει τῆς αἰτίας. Οὔτοι δὲ πάντες ἐν τῷ προτέρῳ
λόγῳ τίθενται, καὶ ποιοῦσιν ὀρθὰς τὰς περιόδους καὶ τοὺς λόγους, ὡς
καὶ μεταξὺ τῶν δύο λόγων τὴν ἐνυπόκριτον στιγμὴν τίθεσθαι, ὡς καὶ 20
25 ἐν τῷ περὶ στιγμῆς εἴρηται ἡμῖν· εἰ δὲ ἐν τῷ δευτέρῳ λόγῳ τεθῶσι,
καὶ τὰς περιόδους ἥτοι τοὺς λόγους ἀντιστρόφους ἀποτελοῦσι, καὶ τὴν
ἐνυπόκριτον στιγμὴν εἰς ὑποδιαστολὴν μεταβάλλουσιν. — Καὶ ὁ μὲν ἵνα
δασύνεται καὶ παροξύνεται ὁ δὲ ὄφρα παροξύνεται μὲν, ψιλοῦται δέ· ὁ
δὲ ὅπως καὶ ὁ ἔνεκα καὶ ὁ οὔνεκα δασύνονται, καὶ <ὁ μὲν ὅπως παρο-
30 ξύνεται, οἱ δὲ δύο ἄλλοι> προπαροξύνονται· ὁ χάριν παροξύνεται.
Ἰστέον δὲ ὅτι ὁ δι' ὃ δύο μερῶν λόγου παράθεσις ἐστὶ, προθέσεως καὶ
ἄρθρου ὑποτακτικοῦ· ὅθεν καὶ μετὰ τὸ ἰ ἀπόστροφον ἐπιδέχεται καὶ

20—65, 12 hab. et. A

1 ὄντα CA, ὄντες F || 3 προεῖναι F, παρῖναι CA || 4 σύνδεσμος FA,
om C | τοὺς — αὐτός (5) om C || 5 αὐτός A, αὐτοὺς F | ἐστὶν F, om CA ||
10 περισπᾶται F, προπερισπᾶται C || 11 εἰς — εἰδή (12) F, καὶ ὁ εἰδή ὁξὺτονον ἔχει
C | ὁξὺν τόνον b, ὁξὺτονον F || 13—17 F, om C || 17 αἰτίας K, αἰτί
(sic) F | πλήρ. τῆς παρας. F, πληρῶσι τοῖς παρασυναπτικοῖς K || 18 Αἰτιολ. —
καθόσον (20) C, om F || 20 C add Διομήδους | πάνυ F, οὔν C, om A ||
21 τῆς αἰτίας λόγον CA, τὰς αἰτίας τῶν λόγων F || 23 τὰς FA, om C || 25 εἴ-
ρηται] vide p. 27, 14 seqq. | δευτέρῳ CFA, ἐτέρῳ b || 27 Καὶ — χ. παροξύν. (30)
F, om CA || 29 ὁ εἵνεκα καὶ ὁ ἡνίκα δας. FK || 31 δύο F, om CA || 32 ἀπό-
στροφον FA, ἀποστροφὴν C

δύο τόνους, τὸν τῆς διὰ τὸν ἐν συνεπείᾳ, τουτέστι τὸν βαρὺν ἐπὶ τῆς
 δι συλλαβῆς, καὶ πνεῦμα δαϑὺ ἐπὶ τοῦ ὀ καὶ τόνον ὄξυν ἢ βαρὺν ἐν
 30 τῇ συνεπείᾳ. Τὸ δὲ δι' ὅτι ἡ ἐπεκτάσει τοῦ πρὸ αὐτοῦ γέγονε προσ-
 λαβὸν τὸ τι, καὶ ἔστι καὶ αὐτὸ ἐν παραθέσει δύο μερῶν λόγου, καθὸ
 καὶ <τὸ> δι' ὁ· ἡ τριῶν μερῶν λόγου παράθεσις ἐστι, τῆς διὰ προθέ- 5
 968b σεως καὶ τοῦ ὁ ἄρθρου ὑποτακτικοῦ καὶ τοῦ τί ὀνόματος ἀορίστου· τόνον
 δὲ καὶ πνεῦμα ἔχει ὁμοιον τῷ πρὸ αὐτοῦ, μόνον ὅτι ἐπὶ τοῦ ὀ αἰετὴν
 ὄξεϊαν ἔχει, ἐπεὶ δὲ ἐγκλιτικὸν μόριον ὑπάρχον τὸ τί τὴν πρὸ αὐτοῦ
 βαρεΐαν ἐγείρει. Τὸ δὲ καθ' ὅ ἐν πᾶσιν ἔοικε τῷ δι' ὁ, καὶ τὸ καθ'
 ὅτι τῷ δι' ὅτι. Τὸ δὲ καθ' ὅσον δύο μερῶν λόγου παράθεσις ἐστι, 10
 τῆς κατὰ προθέσεως καὶ τοῦ ὅσον ὀνόματος ἀναφορικοῦ· τόνον δὲ καὶ
 πνεῦμα ἔχει ὡς ὁ δι' ὅτι.

69, 17b <Περὶ ἀπορηματικῶν.> — Ἀπορηματικοὶ λέγονται, διότι ἐν
 ἀπορίᾳ ὄντες τούτοις τοὺς λόγους συνδέομεν· τίθενται μὲν καὶ ἐν τοῖς
 πρώτοις καὶ ἐν τοῖς δευτέροις <λόγοις>, προτασσόμενοι καὶ αὐτῶν τῶν 15
 πρώτων λέξεων. Χρῶμεθα οὖν τούτοις περὶ τινος ἀμφισβητοῦντες καὶ
 20 μὴ ἀκριβῶς εἰδότες, πῶς ἕκαστον γέγονε τῶν ζητουμένων· ὥσπερ ὁ
 ποιητὴς εἰσήγαγε τὸν Ἀγαμέμνονα διαπορούμενον καὶ πρὸς τὸν Νέστορα
 ποιούμενον τὸν λόγον <Ξ 49> ἦρα καὶ ἄλλοι ἐυκνήμιδες Ἀχαιοί·
 ἀγνοῶν γὰρ καὶ διαπορούμενος ἔφη τοῦτο. — Ἄρα προπερισπᾶται καὶ 20
 ψιλοῦται. — Κᾶτα προπερισπᾶται· δοκεῖ δὲ σύνθεσις εἶναι ἐκ τοῦ καί
 καὶ εἴτα, τοῦ ι τοῦ καὶ συνδέσμου, ὁμοίως δὲ καὶ τοῦ ἐν τῷ εἴτα ι ἐκ-
 βληθέντων ἀμφοτέρων, καὶ τοῦ α καὶ τοῦ ε κραθέντων εἰς α μακρόν.
 — Μῶν περισπᾶται.

970b Συλλογιστικοὶ δὲ εἰσιν ὅσοι πρὸς τὰς ἐπιφοράς τε καὶ συλ- 25
 λήψεις τῶν ἀποδείξεων εὖ διάκεινται· εἰςὶ δὲ οἷδε, ἄρα ἀλλὰ
 ἀλλαμὴν τοίνυν τοιγάρτοι τοιγαροῦν.] Ἐπιφορικοὶ διὰ τοῦτο κα-
 λοῦνται, ὅτι μετὰ τὰς προλήψεις τῶν διαλέξεων ὡς συντελοῦντες εἰς
 προβλήματα ἐπιφέρονται, οἷον «εἰ περιπατεῖς, κινή· ἀλλὰ μὴν περιπα-
 τεῖς· κινή ἄρα, τοιγαροῦν κινή· ὁ ἄρα καὶ ὁ τοιγαροῦν ἐπιφορικῶς ἐπή- 30
 χθησαν, προληπτικῶς ληφθέντος τοῦ «περιπατεῖς». Συλλογιστικοὶ <δέ>.

13—66, 16 hab. et. A || 16—20 hab. et. Σ^m || 27—31 hab. et. Σ^m

1 ἐπὶ — συλλαβῆς (2) F, om CA || 3 ἡ ἐπεκτ.] ἡ ἐν ἐπεκτ. A, ἐν ἐπεκτ.
 C, ἐν ἐκτάσει F || 4 καθὸ — δι' ὁ (5) om F || 5 τὸ b, om CA || 10 ἔστι FA,
 om C || 11 προθ. τῆς κατὰ CA, τῆς κατὰ F || 14 τίθενται — λέξεων (16) F,
 om CA || 16 πρώτων] προτέρων FK | Χρῶμεθα — τοῦτο (20) CA, om F ||
 18 διαπορούμενον V, διαπονούμενον CA || 19 ἦρα] ἦρα C, ἡ ῥὰ VA || 20 δια-
 πορούμενος V, διαπονούμενος CA | Ἄρα — περισπ. (24) F, om CA || 21 δέ]
 γὰρ FK || 22 ι ἐκβλ.] εἰ ἐκβλ. FK || 25 Συλλογ. — τοιγαροῦν (27) C, συλ-
 λογιστικοὶ A, περὶ ἀπορηματικῶν F, περὶ αἰτιολογικῶν K || 27 Ἐπιφορικοὶ —
 δραχμάς (66, 2) CA, Καλῶς πάνυ ὁ τεχνικός τὴν διαφορὰν ἐκάστων τῶν συνδέσμων
 ὀρίζεται, οὐδὲν ἡμᾶς δοκεῖν θέλειν (λ. θέλων) δι' ἐτέρων λέξεων τοῦ αὐτοῦ <μέρους>
 λόγου προφέρεσθαι F || 28 προσλήψεις C || 30 ὁ τοιγ. VA, τὸ τοιγ. Cb

ὅτι συνάγουσι τοὺς λόγους, ἢ ὅτι συναθορίζουσιν ἀριθμητικῶς, οἷον «ἔχεις μου δραχμὴν, ἐδέξω μου καὶ δύο, ἔχεις ἄρα τρεῖς μου δραχμάς». Τίθενται δὲ πάντες ἐν τοῖς δευτέροις λόγοις. — Ἄρα· ψιλοῦται καὶ παροξύνεται, βραχὺ γάρ ἐστι <τὸ δίχρονον>. — Ἀλλά· ψιλοῦται καὶ ὀξύνεται. — Ἀλλαμὴν· ὁ προκείμενος ἀλλὰ προσέλαβε τὸν μὴν τὸν παραπληρωματικόν, ὃν μετ' ὀλίγον σὺν θεῷ εἰσόμεθα· καὶ ἔστι σύνθετος, ὀξύνεται δὲ καὶ ψιλοῦται. — Τοῖνυν· ἐκ δύο παραπληρωματικῶν συλλογιστικὸς γέγονεν ἐν παραθέσει σύνδεσμος· διὸ καὶ παροξύνεται. — Τοιγάρτοι· καὶ οὗτος ἐκ τοῦ τοί καὶ τοῦ γάρ καὶ ἔτι τοῦ τοί ἐν παραθέσει ὄντων γεγένηται εἰς συλλογιστικὸς σύνδεσμος· ἀλλ' οὐχὶ τοῦ γάρ ἐνταῦθα ἔχοντος τὴν ἰδίαν δύναμιν ἢ ἔννοιαν, ἀλλ' ὡς ἐν παρολκῇ κειμένου, μεσοσυλλαβηθεὶς δὲ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἐκατέρωθεν παραπληρωματικοῦ <καὶ> στενωθεὶς <παραπληρωματικὸς> καὶ αὐτὸς γέγονε· παροξύνεται δέ. — Τοιγαροῦν· ὁμοίως καὶ αὐτὸς τριῶν παραπληρωματικῶν συνδέσμων
 15 παραθέσει γέγονε· μεσοσυλλαβούμενος γάρ, ὡς προεῖρηται, ὁ γάρ ἐν παρολκῇ ἐστίν. Περιπαῖται δὲ διὰ τὸν κανόνα τὸν τονικὸν ἐκείνον τὸν λέγοντα, ὅτι πᾶσα δίφθογγος ἢ διὰ τοῦ ὕ <ἐν τέλει λέξεως οὖσα καὶ> ἐφ' ἑαυτῆς ἔχουσα τὸν τόνον περιπαῖται, σεσημειωμένων τριῶν, ἰδού ἰού οὔ, καὶ τῶν αἰτιατικῶν, ὡς ἔχει τὸ τοὺς Ἀχαιοὺς καὶ τὰ ὅμοια·
 20 οὐδὲ γὰρ τὸ τοὺς οὐδὲ τὸ Ἀχαιοὺς περιπαῖται, εἰ καὶ διὰ τοῦ ὕ δίφθογγον ἔχουσιν· ἀλλὰ καθ' ἑαυτὸ ἐκάτερον αὐτῶν ὀξύνεται, ἐν δὲ τῇ συνεπείᾳ βαρύνονται, δι' ἕτερον λόγον τονικὸν ἀναγκαῖον τὸν λέγοντα, ὅτι πᾶσα αἰτιατικὴ ἀπαθὴς ἀπέστραπται τὴν περιπωμένην· τὸ δὲ «ἀπαθὴς» πρόσκειται διὰ τὸ δῶ καὶ Ποσειδῶ καὶ τὰ ὅμοια, ἢ γὰρ ἀπαθὴς
 25 καὶ ἐντελής αἰτιατικὴ δῶμα καὶ Ποσειδῶνα.

Περὶ παραπληρωματικῶν. — Παραπληρωματικοὶ εἰσιν οἱ μέτρον ἀποπληροῦντες ἢ κόσμον τινὰ παρέχοντες τοῖς λόγοις· διὸ καὶ οἱ πλείονες αὐτῶν εἰς τὰ ἐγκλιτικὰ μόρια κατετάγησαν· οὐκ ἔστι δὲ ἐπ' αὐτῶν εἰπεῖν, ὅτι ἐν τοῖς προτέροις ἢ ἐν τοῖς δευτέροις <λόγοις> τίθενται αὐτόθεν δίκην στοιβῆς ἥτοι σφηναρίων παρεϊδυόμενοι. — Δὴ

27—67, 7 hab. et. A

2 Τίθενται — ὀξύνεται (4) FA, om C || 4 βραχὺ A, δίχρονος F || 5 Ἀλλαμὴν — Ποσειδῶνα (25) F, Ἰστέον ὅτι ὁ ἀλλαμὴν ἐκ τοῦ ἀλλὰ καὶ μὴν παραπληρωματικοῦ γεγόμενος σύνθετός ἐστι· καὶ ὁ τοῖνυν ἐκ δύο παραπληρωματικῶν συλλογιστικὸς ἐγένετο· ὁ δὲ τοιγάρτοι ἐκ τοῦ τοί καὶ τοῦ γάρ ἐν παραθέσει ὄντων γέγονεν εἰς συλλογιστικὸν σύνδεσμον· καὶ ὁ τοιγαροῦν, οὐκ ἔχοντος ἐνταῦθα τοῦ γάρ τὴν ἰδίαν δύναμιν ἢ ἔννοιαν, ἀλλ' ὡς ἐν παρολκῇ κειμένου· μεσοσυλλαβηθεὶς γάρ ὑπὸ τοῦ τοί καὶ τοῦ γάρ καὶ οὖν ἐκατέρωθεν παραπληρωματικὸς (sic) στενωθεὶς καὶ αὐτὸς γέγονεν C || 5 τὸν (post μὴν) F, om A || 6 ὃν — εἰσόμεθα F, om A || 8 ἐν F, om A || 15 παράθεσις γέγονε F, παράθεσις ἐστι A || 17 ἐν — καὶ] cfr Choe-rob. I 387, 14 seqq || 26 Περὶ παραπλ. F, om C | C add Διομήδους | Παραπλ. — λόγοις (27) F, οἱ μέτρον ἀναπληροῦντες ἢ κόσμον παρέχοντες τοῖς λόγοις οὗτοί εἰσι, δίκην στοιβῆς ἢ σφηναρίων (σφηναρίων Geel) παρεϊδυόμενοι C || 28 οὐκ — ψιλοῦται (67, 7) FA, om C || 29 ἢ ἐν τ. δευτ. A, om F || 30 αὐτόθεν FA, πάντοθεν R Schneider | παρεϊδυόμενων FA

ὀξύνεται· ῥά ὀξύνεται, ἔστι δὲ καὶ ἐγκλιτικὸν μόριον· ὁμοίως δὲ καὶ ὁ
 νύ· ποῦ περισπᾶται μὲν καθ' ἑαυτόν, ἔστι δὲ καὶ αὐτὸς ἐγκλιτικὸν μό-
 ριον· θήν ὀξύνεται καὶ ἔστι ἐγκλιτικὸν καὶ αὐτός· ἄρ ὀξύνεται καὶ ψι-
 λοῦται· δῆτα προπερισπᾶται πέρ ὀξύνεται καὶ ἐγκλίνεται· πῶ ὀξύνε-
 ται καὶ ἐγκλίνεται· μήν ὀξύνεται· ἄν ὀξύνεται καὶ ψιλοῦται· αὐ ψι- 5
 λοῦται καὶ περισπᾶται· <νῦν> περισπᾶται καὶ ἐγκλίνεται· οὖν περισπᾶ-
 ται καὶ ψιλοῦται.

Περὶ ἐναντιωματικῶν. — Τινὲς δὲ προστιθέασι καὶ ἐναν-
 τιωματικούς·] Ὡς μὴ πάνυ ἀρεσκόμενος ὁ Διονύσιος φησι τὸ «τινὲς»·
 πλὴν ἐπεκράτησε νομίζεσθαι τούτους ἐναντιωματικούς συνδέσμους· φησι 10
 δὲ τὸ ἔμπης ὅμως. Τίθενται οὗτοι ἐν τοῖς δευτέροις λόγοις, προτά-
 ζονται δὲ τῆς πρώτης λέξεως τῶν δευτέρων λόγων· καὶ ὁ μὲν ἔμπης
 παροξύνεται καὶ ψιλοῦται, ὁ δὲ ὅμως δακύνεται καὶ παροξύνεται.

COMMENTARIUS HELIODORI.

§ 12 (14b).

.... [καὶ ὅτι ἐρωτηματικὰ μὲν ἔστιν εὐρεῖν ἐν παντὶ μέρει λόγου, 15
 πευστικὰ δὲ οὐκ ἔστιν εὐρεῖν ἐν παντὶ μέρει, εἰ μὴ ἐν ὀνόμασι καὶ
 ἐπιρρήμασι μόνοις, ἐν μὲν ὀνόμασι τίς ποῖος] πόκος πηλίκος [ποδαπός,
 ἐν δὲ] ἐπιρρήμασι [πῶς πῇ ποῦ] πόθεν πηνίκα. Καὶ χρῆ [εἰδέναι, ὅτι
 τῷ μὲν τίς ἐπάγεται κύριον ὄνομα], τῷ δὲ ποῖος πᾶν ἐπίθετον, πλὴν
 τῶν κατὰ τὰ σωματικὰ μεγέθη κειμένων· [καὶ τὸ πόκος ἐπὶ πλῆθους, 20
 καὶ τὸ πηλίκος] ἐπὶ μεγέθους, καὶ τὸ ποδαπός ἐπὶ ἔθνους. Καὶ τοῦτο
 πάλιν χρῆ εἰδέναι, ὅτι [τὰ μὲν μονοσύλλαβα τῶν ἐρωτηματικῶν ἐγκλι-
 νόμενα] ἀόριστα γίνεται, ἡλθέ τις καὶ που ἔστι καὶ πη ἀπῆλθε, τὰ δὲ
 δισύλλαβα καταβιβάζοντα τὸν τόνον, οἷον ποιὸς ἦχος] καὶ ποσός τις·
 καὶ ὅτι τὰ δισύλλαβα καὶ τρισύλλαβα ἀποβάλλοντα τὸ κατ' ἀρχὴν [κύμ- 25
 φωνον ἀναφορικὰ γίνεται, οἷον ποῖος] οἶος, πόκος ὄκος, πηλίκος ἡλίκος
 [τοῖος οἶος], τινὰ δὲ καὶ τὸ ὁ κατ' ἀρχὴν λαμβά[νοντα, ὅποιος ὀπόκος
 ὀπηλίκος]· τὰ δὲ λαμβάνοντα κατ' ἀρχὴν τὸ ἰ ἀνταποδοτικὰ γίνεται,
 ὄκος τόκος, οἶος τοῖος, [ἡλίκος τηλίκος, ἅτινα καὶ παρ]άγεται διὰ τοῦ

9—13 hab. et. A ||

1 δὲ (*prius*) A, *om* F || 4 καὶ ἐγκλίνεται· πῶ — μὴν ὀξύν. (5) A, *om* F ||
 8—13 F, *om* C || 9 ἀρεσκόμενος A, εὐρισκόμενος F || 12 καὶ ὁ — καὶ παροξ.
 (13) F, *om* A

15—68, 2 hab. et. Σ^m

15—70, 3 *quae in* O *evanuerunt suppleta sunt ex* V *aut* Σ' *et his uncis* [ ]
circumclusa sunt || 21 καὶ τὸ ποδαπός V, τὸ ποδαπῶς τὰ O || 23 ποῦ ἐστὶ
 καὶ πῇ ἀπ. O || 24 ποσός τις V, ποσότης O || 27 τινὰ V, τινὲς O

οὗτος, τοιοῦτος τοσοῦτος τηλικούτος, καὶ ἐπεκτείνεται διὰ τοῦ δε, τοι-
 οῦδε τοσόδε τηλικόδε.

- [[Ἀόριστον δέ ἐστι τὸ τῷ ἐρωτηματικῷ] ἐναντίως λεγόμενον.] Τὸ ἀόριστον ἐναντίως ἔχειν τῷ ἐρωτηματικῷ φησι, καθὼς ὁ
 5 μὲν ἐρωτῶν [[ζητεῖ αὐτῷ ὀρισθῆναί τι, τὸ δὲ] ἀόριστον ἀναιρεῖ τὸν θέ-
 λοντά τι αὐτῷ ὀρισθῆναι, ἢ καθὼς ὁ ἐρωτῶν γινώσκει [τι, τὸ δὲ ἀόρι-
 στον ἄγνωστον. Καὶ] τὸ μὲν ὅστις δύο μέρη λόγου ἔχει ἀόριστα, τὸ
 ὅς καὶ τὸ τίς· τὸ δὲ ὁποῖος καὶ ὁπόσος καὶ [ὀπηλικός κυρίως] μὲν ἀνα-
 φορικά ἐστίν, ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ ἀντὶ ἀορίστου αὐτὰ παραλαμβάνεται.
 10 Ἀναφορικὸν [δέ ἐστίν, ὃ καὶ ὁμοιω]ματικὸν καὶ δεικτικὸν
 καὶ ἀνταποδοτικὸν καλεῖται, τὸ ὁμοίωσιν σημαῖνον.] Ἀναφορά 873, 80
 ἐστίν ἐγνωσμένου πράγματος ἀναπόλησις, ὡς ὅταν εἴπω «οἷός ἐστιν ὁ
 δεῖνα, τοιοῦτος ἦν ὁ Ἀχιλλεύς»· καὶ λοιπὸν ἀναφέρεις σὺ τὸν νοῦν ἐπὶ
 τὸν Ἀχιλλέα ἐκείνον τὸν ἐξ Ὀμηρικῶν ἐπῶν ἢ ἀπὸ γραφῆς σοὶ ἐγνω-
 15 μένον. Τοῦτο δὲ τὸ ἀναφορικὸν καὶ [ὁμοιωματικὸν καὶ ἀνταποδοτικὸν 874 b
 καὶ] δεικτικὸν καλεῖται ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἐννοίας.

- Περιληπτικὸν δέ ἐστι τὸ τῷ ἐνικῷ ἀριθμῷ πλήθος [σημαῖ- 18
 νον]. <Ἄλλ' > οὖν εἰ λέξει τις, ὅτε πληθυντικῶς αὐτὸ λέγομεν, οὐκέτι
 περιληπτικόν ἐστίν; Ναί, λεκτέον, καὶ ὅτε πληθυντικῶς αὐτὸ λέγομεν, 20
 20 [περιληπτί]κον ἐστίν· ἀλλ' οὐκ ἔδει αὐτὸν εἰπεῖν «τὸ δι' ἐνικοῦ ἀριθ-
 μοῦ πλήθος σημαῖνον»· οὐδὲ γὰρ μόνῃ τῷ ἐνικῷ ἀριθμῷ πλήθος περι-
 λαμβάνομεν· ἰδοὺ γὰρ λέγοντες οἱ δῆμοι, συνεστήκασι ἐξ ἐκάστης διαι-
 ρέσεως τῆς ἐν αὐτῇ [πλήθ]ος περιλαμβανούσης. Καὶ μὴ τις ὑπολάβῃ
 25 βραχὺ [ταῦτ]ὸν ὀρώμεν· ὡς γὰρ ἐν τῷ ἕκαστος ἐκ τῆς καθ' ἓνα τομῆς
 ἐπὶ πάντας γίνεται ἢ ἀναφορά, καὶ ἐν τῷ ἕκαστοι ἐκ τῆς [κατὰ πολ-
 λούς το]μῆς ἐπὶ πάντας κατὰ πολλοὺς τετμημένους λέγεται ἢ ἀναφορά,
 οὕτω καὶ ἐν τῷ δῆμος ἐνικῷ τύπῳ πλήθος [περιλαμβά]νομεν, καὶ πάλιν 30
 ἐν τῷ δῆμοι πολλοὺς δῆμους δηλοῦμεν συνηγμένους ἐκ διαιρέσεως ἐκά-
 30 της πλήθος [περικλειούσης].

- Ἐπιμεριζόμενον δέ ἐστι τὸ ἐκ δύο ἢ καὶ πλειόνων ἐπὶ ἓν 875, 22
 ἔχον τὴν ἀναφοράν.] Καὶ ὁ ὅρος τοῦ [ἐπιμεριζο]μένου καὶ τὰ ἐπι-
 φερόμενα παραδείγματα πάνυ ἐσφαλμένα ἐστίν· εἰ γὰρ τὰ ἐπιμεριζόμενα
 ἐκ [δύο ἢ καὶ] πλειόνων ἐπὶ ἓν ἕκαστον ἔχει τὴν ἀναφοράν, ἔδει εἰ-
 35 πεῖν ἢ ἕτερος ἢ ἄλλος, ἐπειδὴ ταῦτα ἐκ δύο [καὶ] πολλῶν ἓνα ση-
 μαίνει. Ἔστιν οὖν οὕτως ἄμεινον λέγειν· ἐπιμεριζόμενόν ἐστίν ὃ δηλοῖ

4—9 hab. et. Σ^m Σ¹ || 11—16 simillima hab. et. Σ^m || 18—23 similia
 hab. et. Σ^m || 25—30 hab. et. A || 32—69, 13 hab. et. Σ^m

1 τοιοῦτος τοσοῦτος add Σ¹ || 4 ἐρωματικῷ O || 6 ὁ add V, om O Σ¹ ||
 9 καὶ add V | post ἀντὶ add τοῦ O | παραλαμβάνονται O || 21 παραλαμβά-
 νομεν O || 23 αὐτῇ O | παραλαμβανούσης O || 28 τύπῳ A, τόπῳ O ||
 30 περικλ. A, σημαίνουσης hb || 35 ἢ (ante ἔτ.) add V | ταῦτα add V | ἐκ
 δύο ἢ πλειόνων ἢ καὶ πολλῶν Egenolf || 36 Ἔστιν οὖν Egenolf, ἐστι γοῦν OV

ἓνα ἐκ δύο, [ἡ δύο καθ'] ἓνα, ἡ ἓνα ἐκ πολλῶν, ἡ πολλοὺς καθ' ἓνα·
 οἷον ἓνα μὲν ἐκ δύο, ὡς τὸ ἕτερος τῶν ὀφθαλμῶν, [δύο δὲ καθ'] ἓνα,
 30 ὡς τὸ ἐκάτερος τῶν ὀφθαλμῶν, ἓνα τε ἐκ πολλῶν, ὡς τὸ ἄλλος,
 πολλοὺς τε καθ' ἓνα, ὡς τὸ ἕκαστος. [Εἰδέναι] δὲ χρή, ὡς τινες
 ἐδόξασαν τὸ ἐπιμεριζόμενον τὴν αὐτὴν ἔννοιάν πως ἔχειν τῷ περιλη- 5
 876b πτικῷ· [εἰ γὰρ τὸ] «ἕκαστος ἐλθέτω», φασίν, ἐνίκως πολλοὺς περιλαμ-
 βάνει, δοκεῖ πως ταῦτόν εἶναι τὸ ἐπιμεριζόμενον [καὶ τὸ περιλ]ηπτικόν,
 εἴ γε ἕκαστον αὐτῶν ἐπὶ τὸ πολλοὺς δηλοῦν ἀναφέρεται. Πρὸς οὖς δεῖ
 ο[ὔ]τω λέγειν· [ἄγνοεῖν μοι] δοκεῖτε, ὡς πολλὴ ἐστὶν ἡ διαφορὰ ἐπι-
 μεριζομένου καὶ περιληπτικοῦ, οὐκ εἰδότες, ὅτι τὸ ἐπιμεριζόμενον μὲν 10
 [ἐκ τοῦ καθ' ἕκα]στον ἐπιμερισμοῦ τὴν πρὸς πάντας ἔμφασιν ἔχει, τὸ
 δὲ περιληπτικὸν οὐκ ἐξ ἐπιμερισμοῦ ἀλλ' αὐτόθεν [τὴν περίληψιν ση-
 μαίνει].

27 [Περιοικτικὸν δέ ἐστι τὸ ἐμφαῖνον ἐν ἑαυτῷ τι περιεχό-
 μενον, οἷον δαφνῶν] παρθενῶν.] Περιοικτικὸν δέ ἐστι, φησίν, ὄνομα 15
 τόπου ἐν ἑαυτῷ ἔχοντός τινα περιεχόμενα, ὡς ἀμπελῶν τόπος ὁ ἔχων
 ἀμπέλους καὶ κοιτῶν τόπος ὁ ἔχων κοιτάς καὶ δαφνῶν τόπος ὁ ἔχων
 30 δάφνας. Δοκεῖ δὲ τὸ περιοικτικὸν καὶ αὐτὸ ταῦτόν εἶναι τῷ περιλη-
 πτικῷ· τὸ γὰρ περιέχον τι καὶ περιλαμβάνει, καὶ τὸ περιλαμβάνον ὁμοίως
 περιέχει, ὅπερ ἐμφαίνει ποιεῖν τό τε περιοικτικὸν καὶ τὸ περιληπτικόν. 20
 877b Καὶ ἔστιν ἡ διαφορὰ αὕτη, ὅτι τὸ μὲν περιληπτικὸν οὐκ ἄλλο δηλοῖ τὸ
 περιλαμβάνον καὶ ἄλλο τὸ περιλαμβανόμενον, ἀλλὰ φωνὴ μόνον ἐστὶν
 ἐμφαντικὴ πλῆθους, τὸ δὲ περιοικτικὸν καὶ ἄλλο σημαίνει τὸ περιέχον
 καὶ ἄλλο τὸ περιεχόμενον· ὁ γὰρ παρθενῶν τόπος ἐστὶ παρθένους πε-
 ριέχων, ὁμοίως καὶ ὁ δαφνῶν τόπος ἐστὶ δαφνῶν περιοικτικός. 25

20 Πεπονημένον δέ ἐστι τὸ παρὰ τὰς τῶν ἡχων ιδιότητας μι-
 μητικῶς εἰρημένον, οἷον φλοῖσβος ροῖζος ὀρυγμαδός.] Πεπονη-
 μένον ἐστὶ τὸ γεγενημένον παρὰ τὸν ἴδιον ἡχόν τινος· οἷον ἔστιν ἴδιος
 ποιός τις ἡχος ἱππων ἐν ὁμαλῷ τε ἅμα καὶ τραχεῖ τόπῳ βαδιζόντων,
 ὃς [μιμητικῶς] πεπονημένος λέγεται κάρκαιρος ἀπὸ τοῦ καρκαίρειν, ὡς 30
 καὶ ὁ ποιητής ἐξ αὐτοῦ φησι <Υ 157> κάρκαιρε δὲ γαῖα πόδεσσιν·
 [ὁμοίως ἔστιν] ἴδιος ποιός τις ἡχος θαλάσσης κινουμένης, ὃς μιμητικῶς
 πεπονημένος φλοῖσβος λέγεται, ὡς καὶ ὁ ποιητής φησι <ex. gr. A 34>
 30 πολυφλοῖσβοιο θαλάσσης· πάλιν ἔστιν ἴδιος ποιός τις ἡχος ἀνδρὸς
 σὺν θύρακι καὶ ἀ[π]ίδι] καὶ περικεφαλαίᾳ πίπτοντος, ὃς μιμητικῶς πε- 35
 ποιημένος λέγεται δοῦπος, ἐξ οὗ καὶ ὁ ποιητής φησι <ex. gr. E 42>

15—25 hab. et. Σ^m || 27—70, 3 hab. et. Σ^m

6 ἐνίκως O || 10 ἐπιμεριζόμενον add V || 12 περιληπτικὸν add V ||
 16 ἀμπ. τόπος V, τὸ ἀμπ. O || 17 τόπος (post κοιτῶν) add V | καὶ δαφνῶν
 — δάφνας (18) add V || 21 περιληπτικὸν V, περιπτικὸν O || 23 καὶ (post περιοικτ.)
 add V || 25 ὁμοίως — περιοικτικός add V || 27 βλοῖσβος O || 28 ἴδιον
 add V || 30 ἀπὸ τοῦ καρκ. add V || 31 κέρκαιρε O || 32 κινούμενος O ||
 35 σὺν O, ἐν V || 36 καὶ add V

δουπήσεν δὲ πεσών· πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα πεποιημένα ἔστιν εἰπεῖν, ἀλλ' 878b
ἀρκεῖ πρὸς τὴν παρούσαν διδασκαλίαν τὰ προειρημένα ἡμῖν [παραδείγ-
ματα].

Γενικὸν δέ ἐστι τὸ δυνάμενον εἰς πολλὰ εἴδη διαιρεθῆναι· 14
5 εἰδικὸν δέ ἐστι τὸ ἐκ τοῦ γένους διαιρεθέν.] Γενικὸν δὲ καλοῦ-
σιν οἱ φιλόσοφοι ὃ δύναται διαίρεσιν ἀναδέξασθαι, εἰδικὸν δὲ αὐτὸ τὸ
διαιρεθέν, οἷον τὸ ζῶον γενικὸν ἂν εἴποιεν. Διὰ τί; Διότι διαιροῦσιν
αὐτὸ λέγοντες, τοῦ ζῴου τὸ μὲν ἐστὶ θνητόν, τὸ δὲ ἀθάνατον· αὐτὸ δὲ
τὸ θνητόν καὶ αὐτὸ τὸ ἀθάνατον εἰδικὸν ἂν εἴποιεν, ὅτι ἐκ τοῦ γένους
10 διήρηται καὶ ἰδιόν τι ἀποδέδωκε· τὸ γὰρ θνητόν ἰδιόν τί ἐστιν, ὁμοίως 20
καὶ τὸ ἀθάνατον. Ἐγὼ δὲ λέγω, γενικὸν μὲν εἶναι ἐκείνο τὸ γένος
ἐμφαίνον διὰ τὸ ἀποτελεῖν τινα ἰδιόν τι ἔχοντα, εἰδικὸν <δὲ> ἐκείνο,
ὃ ἰδιόν τι ἐκ τοῦ γένους λαβὼν ἔχει. Χρὴ δὲ καὶ τοῦτο εἰδέναι, ὅτι
κάκεινα γενικά ἐστιν, ὅσα ἐκ τῶν γενῶν μὲν ἐτμήθησαν, ἐτέρων δὲ εἰ-
15 δῶν γίνονται γένη, ὡς τὸ θνητόν· τοῦτο γὰρ εἰδικὸν <ὄν> πάλιν διαι-
ρεῖται εἰς λογικὸν καὶ ἄλογον [εἰδικὸν ὄν πάλιν]· ὁμοίως καὶ τὸ ἄλο-
γον διαιρεῖται εἰς ἀέριον καὶ χερσαῖον καὶ ἔνυδρον· ἃ γένη γενῶν καὶ
εἴδη εἰδῶν παρὰ τοῖς φιλοσόφοις εὐλόγως προσαγορεύεται. 30

Τακτικὸν δέ ἐστι τὸ τάξιν δηλοῦν, ὡς πρῶτος δεῦτερος
20 τρίτος·] τάξεως γὰρ ὀνόματα ταῦτα, οὐκ ἀριθμοῦ.

Ἀπολελυμένον δέ ἐστιν ὃ καθ' ἑαυτὸ νοεῖται, οἷον θεός
λόγος.] Ἐπειδὴ τὰ μὲν ἄλλα τῶν εἰδῶν ἢ σὺν ἐτέροις ἢ ἔξ ἐτέρων 879, 2
νοεῖται, τὸ δὲ θεός παιδευσὶς λόγος πεπρωμένη πρὸς ἕτερον λόγον ἢ
σχέειν οὐκ ἔχει, τούτου χάριν ἀπόλυτα καλεῖται, ἅτε δὴ καθ' ἑαυτὰ νο-
25 ούμενα καὶ θεωρούμενα.

Τοῦ δὲ ὀνόματος διαθέσεις εἰςὶ δύο, ἐνέργεια καὶ πάθος.]
Διαθέσεις μᾶλλον τῷ ῥήματι ἔπονται, καὶ οὐ τῷ ὀνόματι· ἀλλ' ἐπειδὴ
ῥηματικά εἰσὶν ὀνόματα ἔχοντα καὶ τὰς ἀπὸ τῶν ῥημάτων διαθέσεις, 30
διότι ἐνεργείας ἢ πάθους εἰςὶ σημαντικά, τούτου χάριν τοῦ ὀνόματος
30 εἶπεν εἶναι τὰς διαθέσεις. Πλὴν μεμπτέος ἐστὶν οὕτως ἀποφηνάμενος,
ὀφείλων μᾶλλον οὕτως εἰπεῖν· «ἔστι δὲ ὅτε καὶ διαθέσεις ὀρῶνται ἐν 880b
ὀνόμασι ῥηματικοῖς οὖσιν, οἷον παρὰ τὸ κέκριται γίνεται ὄνομα κριτῆς
καὶ κριτός, ὡς τὸ μὲν εἰς ἐνέργειαν ἀναλύεται, τὸ δὲ εἰς πάθος· κριτῆς
μὲν γάρ ἐστιν ὁ κρίνων, ὃ σημαίνει ἐνέργειαν, κριτός δὲ ὁ κρινόμενος,
35 ὅπερ πάθος δηλοῖ.

5—11 hab. et. Σ^m ||

22—25 hab. et. Σ^m ||

27—35 hab. et. Σ^m

1 πολλὰ — παραδείγματα (3)] λέγεται δὲ καὶ ὁ ἦχος τῶν ἀρμάτων ἄραβος, καὶ
ὁ τοῦ χαλκοῦ κόναβος V || 14 κάκεινο γενικόν O || 15 ἰδικόν O | ὄν *add* h ||
23 παιδευσὶς — σχέειν (24) O, λόγος παιδευσὶς ἢ πεπρωμένη πρὸς ἕτερον σχέειν V |
πεπρωμένη *Uhlig*, πεπρωμένος O || 27 Διαθέσεις μᾶλλον V, αἵτινες μᾶλλον O, αἱ
διαθέσεις ἡλιοδωρου μᾶλλον (*sic*) N || 29 εἰς V, ἐστὶ O || 33 κριτῆς —
δηλοῖ (35) *add* V

§ 13 (15b).

Περὶ ῥήματος.

881 b Ἄναγκάίως μετὰ τὸ ὄνομα τὸ ῥῆμα τέτακται. Εἰρήκαμεν γάρ, ὅτι τὰ κυριώτατα τῶν μερῶν τοῦ λόγου τό τε ὄνομα καὶ τὸ ῥῆμά ἐστιν, ἐπειδὴ ταῦτα ὡς περὶ σῶμα καὶ ψυχὴ ὄντα ποιεῖ τὰ ἄλλα ἐξ αὐτῶν προ-
 5 τίθεται, τὸ δὲ ῥῆμα δευτερεύει, ὅτι κατὰ πραγμάτων· ἀναγκάίως τοίνυν μετὰ τὸ ὄνομα τὸ ῥῆμα τέτακται, καθὼς πρὸς βεβύει τῶν ἄλλων μερῶν τοῦ λόγου.

882 b Ὁ ὅρος αὐτοῦ παρὰ μὲν Διονυσίῳ ἔπταισται, παρὰ δὲ Ἀπολ-
 λωνίῳ εὖ ἔχει· καὶ ἵνα δηλον γένηται τοῦτο, ἀμφοτέρων τοὺς ὅρους 10
 παραθήσομαι, καὶ πρῶτόν γε <τὸν> τοῦ Διονυσίου, περὶ οὗ καὶ νῦν ἡμῖν πρόκειται λέγειν. Ἔστι δὲ οὗτος· ῥῆμά ἐστι λέξις ἄπτωτος. Καλῶς εἶπε τὸ «ἄπτωτος», διαστέλλων αὐτὸ ἀπὸ ὀνόματος καὶ μετοχῆς καὶ ἀντωνυμίας καὶ ἄρθρου· ταῦτα γὰρ πτωτικά ἐστι. Καλῶς δὲ πάλιν καὶ ἀπὸ τῶν ἀπτῶτων αὐτὸ διεχώρισε, συνδέσμου καὶ προθέσεως, εἰπὼν 15
 10 «ἐπιδεκτικὴ χρόνων»· καὶ ἀπὸ τοῦ ἐπιρρήματος πάλιν, προσθεὶς τὸ «προ-
 σῶπων τε καὶ ἀριθμῶν», ἐπειδὴ χρόνων μόνον ἐστὶ δεκτικὸν τὸ ἐπίρ-
 ρημα, οἷον χθές σήμερον αὔριον, προσώπων δὲ καὶ ἀριθμῶν οὐδαμῶς.
 Ἄλλ' ἐν τῷ «ἐνέργειαν ἢ πάθος παριστῶσα» κατακλείσας τὸν ὅρον οὐ
 περιέλαβε τὰ ἀπαρέμφата· κάκεῖνα μὲν γὰρ χρόνους ἔχει καὶ ἐνέργειαν 20
 καὶ πάθος, ἀλλὰ προσώπων καὶ ἀριθμῶν οὐκ εἰς δεκτικά. Καὶ ἐν τούτῳ
 ἔπταισται ὁ ὅρος, ἐν τῷ μὴ περιέχειν καὶ τὰ ἀπαρέμφата.

Καὶ ἐπειδὴ τοῦτο μεμαθήκαμεν, παραλάβωμεν τὰ νῦν καὶ τὸν
 20 Ἀπολλωνίου ὅρον ἐντελῶς ἔχοντα. Λέγει γὰρ οὕτως· «ῥῆμά ἐστι
 μέρος λόγου <ἄπτωτον> ἐν ἰδίοις μετασχηματισμοῖς διαφόρων χρόνων 25
 ἐπιδεκτικὸν μετ' ἐνεργείας ἢ πάθους <ἢ οὐδετέρου>, προσώπων τε καὶ
 ἀριθμῶν παραστατικόν, ὅτε καὶ τὰς τῆς ψυχῆς διαθέσεις δηλοῖ». Ὑγιῶς
 ἔχει οὗτος ὁ ὅρος· κατ' οὐδὲν γὰρ οὔτε περισεύει οὔτε ἐνδεῖ. Φησὶ
 μὲν γὰρ ἐν ἰδίοις μετασχηματισμοῖς χρόνους διαφόρους τὸ ῥῆμα δηλοῦν
 διὰ τὰ χρονικὰ ἐπιρρήματα, ἐπειδὴ κάκεῖνα χρόνους δηλοῖ, οἷον σήμερον 30

2—73, 6 hab. et. Σ^m

2 Εἰρήκαμεν] *vide* Σ¹ *initio paragraphi* 12 || 5 τε OV, om b || 8 τοῦ
 λόγου OV, om b || 9 Ὁ ὅρος — ἄπτωτος (12) O, καὶ εἴρηται μὲν ῥῆμα ἀπὸ
 τοῦ εἶρω, ὃ ἐστὶ τὸ λέγω· τούτου ὁ μέλλων ἐρῶ, ἀφ' οὗ ῥηματικὸν ὄνομα ῥήσις
 ἢ (l. καὶ) πάλιν παρακείμενος παθητικὸς εἶρημαι, ἀφ' οὗ ῥῆμα, ὡς πεποιήμαι
 ποιήμα· πᾶσα γὰρ λέξις ῥῆμα καλεῖται. Ἔχει δὲ ὁ Διονυσίου ὅρος οὕτως· «ῥῆμά
 ἐστὶ λέξις ἄπτωτος, ἐπιδεκτικὴ χρόνων τε καὶ προσώπων καὶ ἀριθμῶν, ἐνέργειαν ἢ
 πάθος παριστῶσα», ἐνέργεια <ν> μὲν, οἷον τύπτω, πάθος δέ, οἷον τύπτομαι V ||
 16 τοῦ V, μὲν O || 17 τε om V | μόνον V, μόνων O || 25 ἄπτωτον om
 OV, add Schoemann, Redeth. p. 43 || 26 ἐπιδεκτικὸν OV, δεκτικὸν b | ἢ οὐ-
 δετέρου om OV, add Egenolff Annall. 1879, 696 || 28 ὅρος OV, λόγος b

αὔριον χθές, ἀλλ' οὐκ ἐν ἰδίοις μετασχηματισμοῖς, διότι ἕκαστον αὐτῶν ἐν διαφόροις φωναῖς τὸν διάφορον χρόνον ἐδήλωσε. Ποίαν γὰρ κοινωσίαν ἔχει κατὰ γε φωνὴν τὸ σήμερον πρὸς τὸ χθές καὶ τὸ αὔριον, ἵνα, καθὼς τὸ ῥῆμα εἰρήκαμεν, οὕτως εἴπωμεν καὶ τὸ ἐπίρρημα ἐν ἰδίοις
 5 μετασχηματισμοῖς διαφόρους χρόνους δηλοῦν; Χρὴ γὰρ ἀκριβῶς σκοπεῖν, ὅτι ἐπὶ μὲν τοῦ ῥήματος μία καὶ ἡ αὐτὴ ἐστὶ φωνὴ ἐν μέρει κινουμένη³⁰ καὶ μετασχηματιζομένη καὶ μεταμορφουμένη εἷς τε χρόνους καὶ πρόσωπα καὶ ὅσα τῷ ῥήματι παρέπεται, οἷον γράφω ἔγραφον γέγραφα· ἐπὶ δὲ τοῦ ἐπιρρήματος οὐχ οὕτως, ἀλλὰ διάφορος φωνὴ τὸν διάφορον χρόνον^{883b}
 10 ἐδήλωσε. Φησὶ δὲ πάλιν προσώπων τε καὶ ἀριθμῶν εἶναι αὐτὸ παραστατικόν, καὶ οὐκ αἰεὶ, ἀλλ' ὅτε καὶ τὰς τῆς ψυχῆς διαθέσεις δηλοῖ, ὃ ἐστὶ τὰς τῆς ψυχῆς βουλήσεις, ἵνα περιλάβῃ καὶ τὰ ἀπαρέμματα· ταῦτα γὰρ ψυχικὴν βούλησιν μὴ ἐμφαίνοντα οὔτε προσώπων οὔτε ἀριθμῶν ἐστὶ παραστατικά. Καὶ μαρτυροῦσιν οἱ ὑπομνηματισταὶ τῷ λόγῳ,
 15 τοῦτό γε αὐτὸ λέγοντες, ὡς τούτου χάριν λέγει προσώπων τε καὶ ἀριθμῶν παραστατικὸν εἶναι τότε τὸ ῥῆμα, ὅτε καὶ τὰς τῆς ψυχῆς διαθέσεις¹⁰ δηλοῖ, ἵνα καὶ ἡμεῖς ἀντεικοδιώσκωμεν τὰ ἀπαρέμματα, λέγοντες «ὅτε γὰρ τὰς τῆς ψυχῆς διαθέσεις οὐ δηλοῖ, οὔτε προσώπων <οὔτε ἀριθμῶν> ἐστὶ διασταλτικόν, ὡς ἐπὶ τῶν ἀπαρεμμάτων». Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ
 20 ὅρου διειλήφαμεν.

Δεῖ δὲ εἰδέναι, ὅτι δις ἡ ἐστὶν ἡ [ψυχικὴ] διάθεσις· νοεῖται γὰρ διάθεσις ἡ δρᾶσις καὶ ἡ πείσις, καὶ πάλιν ἡ λόγῳ ἡρθρωμένη βούλησις τῆς ψυχῆς, ἐν ᾗ ἡ ὀρίζει ὡς δρῶσα τι, ἡ προστᾶττει ὥστε γενέσθαι, ἡ
 25 προσεύχεται ἵνα ἐκ τοῦ κρείττονός τι αὐτῇ ἀνυσθῇ, ἡ διστάζει, ἡ οὐδὲν τούτων ἐμφαίνει, ἀλλὰ μόνον αὐτὸ τὸ πρᾶγμα ὀνομάζει, ὃ ἐδήλου ἐν²⁰ τῷ ὀρίζειν ἡ προστᾶττειν ἡ εὐχέσθαι <ἡ διστάζειν>· καὶ <τούτου> ποιεῖ τὸ ἀπαρέμματος, διὰ γὰρ τὸ τούτων οὐδὲν σημαίνειν εἴρηται. Διὰ τί <δὲ> τὸ ἀπαρέμματος οὐ δηλοῖ ψυχικὴν διάθεσιν, ὃ ἐστὶ ψυχῆς βούλησις; Φαμέν, ἐπειδὴ [αὐτὸ] τὸ ἀπαρέμματος ὀνομά ἐστὶ τοῦ πράγματος
 30 καὶ αὐτὸ σημαίνει τὸ πρᾶγμα τὸ μήπω ἐμπесδὸν εἰς ψυχὴν· ὅθεν ἡνίκ' ἂν βουληθῶμεν αὐτὸ τὸ πρᾶγμα ὀνομάσαι καὶ <μὴ> εἰς ψυχὴν αὐτὸ ἐνσπεῖραι, λέγομεν «τὸ γράφειν καλόν ἐστι, τὸ ἀναγινώσκειν ὠφέλιμον

1 διότι — δηλοῦν (5) *add* V, *om* O || 3 χθές — αὔριον *cfr* Choerob. II 3, 35, πάλαι V || 7 καὶ μεταμορφ. *add* V || 11 ὃ ἐστὶ OV, *τούτέστι* b || 12 βουλήσεις V, κινήσεις O || 13 ψυχικὴν V, ψυχὴν καὶ O || 16 διαθέσεις V, *om* O || 17 ὅτε V, ὅτι O || 18 οὔτε πρ. V, οὐδὲ πρ. O | οὔτε ἀρ. *om* OV || 19 τοῦ V, *om* O || 20 διελ. *om* V || 21 ψυχικὴ OV, ῥηματικὴ *Skrzeczka* *progr.* 1858, p. 8, *seclisit* G H Mueller *Philol.* 49 (1891), 613; *cfr* Schoemann *Annal.* 99, 23 *et* Steinth.² 2, 296* | γὰρ V, γοῦν ἡ O || 22 ἡ δρ. καὶ ἡ π. V, ἡ δρ. ἡ π. O | ἡρθρωμένη V, ἀρθρωμένη O, ἀρθρουμένη b || 23 ὥστε O, εἰς τὸ V || 26 ἡ διστ. *om* OV, *add* K E A Schmidt *Beitr.* p. 396 | τοῦτο *om* OV || 27 διὰ — εἴρ. *Skrzeczka* *progr.* 1861, p. 8 *adn.*, διὰ γὰρ τοι τοῦτο εἰ (εἰ *om* V) τί σημαίνειν εἴρηται OV || 28 δὲ *om* OV || 30 ἡνίκα δ' ἂν O || 31 μὴ *add* *Skrzeczka* || 32 ἐνσπεῖραι OV, ἐνσπεῖρειν b

30 ὑπάρχει», μετὰ τοῦ ἄρθρου αὐτὸ προφέροντες ὡς ὄνομα τυγχάνον τοῦ πράγματος. Πᾶν δὲ πρᾶγμα μηδέπω ἐλθὼν εἰς ψυχὴν τὴν πράττουσαν αὐτό, ἅτε δὴ ἄψυχον ὄν, ψυχικὴν βούλησιν οὐκ ἐμφαίνει· διὰ τοῦτο
884b τοίνυν ψυχικὴν διάθεσιν οὐ δηλοῖ τὰ ἀπαρέμφατα. Ἄλλ' οὐδὲ ἀριθμοὺς ἔχει εὐλόγως, ἐπειδὴ αὐτοῦ τοῦ πράγματός ἐστι καὶ οὕτω εἰς πρόσωπον 5 ἦλθε· προσώπου δὲ μὴ ὄντος οὐδὲ ἀριθμὸς παρέπεσθαι δύναται.

Παρέπεται δὲ τῷ ῥήματι ὀκτώ, ἐγκλίσεις, διαθέσεις, εἶδη, σχήματα, ἀριθμοί.] Ἐπεὶ πᾶν διδακτὸν ἐξ ὅρου καὶ παρεπομένων κατορθοῦται, πληρώσας ὁ τεχνικὸς τὴν ἐξήγησιν τοῦ ὅρου περὶ τῶν παρεπομένων ἄρχεται διαλαμβάνειν, ἅτινα ἐντελῶς ἐν τῷ περὶ ὀνόματος 10 ἦδη εἰρήκαμεν.

86,31b Χρὴ δὲ εἰδέναι, ὅτι οὐ «ψευδῶς» εἶδη παρέπεται τοῖς ῥήμασι, καθὼς τινες λέγειν ἐπειράθησαν, φάσκοντες <ὅτι> τοῖς μὲν ὀνόμασιν εὐλόγως
887b εἶδη παρέπεται ἅτε δὴ διάφορον σημασίαν ποιουμένοις ἔν τε πρωτοτύπῳ καὶ παραγώγῳ φωνῇ, ὡς ἐν τῷ λίθος καὶ λίθινος ὀνόματι, τοῖς 15 δὲ ῥήμασιν οὐ προσηκόντως, εἴ γε ἐν αὐτοῖς κατ' οὐδὲν διαφέρει τὸ ἄρδω τοῦ ἀρδεύω. Οἷς οὐ χρὴ πείθεσθαι. Φαμὲν γὰρ αὐτὰ προσφόρως παρέπεσθαι, ἵνα δι' αὐτῶν τῆς τῶν ῥημάτων φωνῆς νοώμεν τὸ διάφορον· εἰ γὰρ καὶ σημασίᾳ οὐδὲν ἀλλήλων διαφέρουσιν, ἀλλὰ συζυγίᾳ καὶ κλίσει πολὺ διετρήκασιν, ὡς καὶ τὰ σχήματα, ἐπεὶ οὕτε τὴν αὐτὴν 20
10 κλίσιν οὕτε τὴν αὐτὴν σημασίαν ἔχει [καὶ] τὰ ἀπλᾶ καὶ τὰ σύνθετα· τὸ μὲν γὰρ σέβω πρώτης συζυγίας τῶν βαρυτόνων λέγομεν εἶναι, τὸ δὲ εὐσεβῶ πρώτης τῶν περισπωμένων, καὶ πάλιν τὸ μὲν φρονῶ ἐν τῷ παρατατικῷ ἔξωθεν λαμβάνει τὸ ἑ, οἷον ἐφρόνουν, τὸ δὲ καταφρονῶ ἔσωθεν· οὐ γὰρ λέγομεν ἐκαταφρόνουν, ἀλλὰ κατεφρόνουν. 25

27 Πρόσωπα, χρόνοι καὶ συζυγίαι.] Ταῦτα ἐν τοῖς ἰδίοις τόποις διεροῦμεν.

§ 16 (20b).

Περὶ ἄρθρου.

98,22b Ἐφασάν τινες δεῖν τοῦ ἄρθρου προτετάχθαι τὴν ἀντωνυμίαν· οἷς οὐ χρὴ πείθεσθαι· ἡ μὲν γὰρ ἀντὶ ὀνόματος παραλαμβάνεται, τὴ δὲ σὺν 30 ὀνόματι τάττεται· καὶ εὐλογον προκρίνεσθαι τὸ μετὰ τινος τῆς ἀντί τινος· προτακτέον τοίνυν τὸ συνὸν τοῖς ὀνόμασι τῆς ἀντὶ αὐτῶν παραλαμβανομένης. Καὶ λεκτέον ἄρθρον αὐτὸ λέγεσθαι ἥτοι ἐκ τοῦ συναρτάσθαι πτωτικοῖς καὶ μηδέποτε δίχα αὐτῶν εὐρίσκεσθαι· ἀμέλει ἡνίκα
30 ἀπόλλυσι τὴν πρὸς τὰ πτωτικὰ συνάρτησιν, ἀντωνυμία γίνεται, οἷον 35 <A 12> ὁ γὰρ ἦλθε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν, <E 292> τοῦ δ' ἀπὸ

17—25 simillima hab. et. A || 28—74, 8 hab. et. Σ^m

2 Πᾶν — ἦλθε (6) alteri auctori tribuit Skrzeczka, cum nihil quod non iam dictum sit his verbis proferatur || 3 οὐκ V, om O || 7 Παρέπ. — εἰρήκ. (11) (, om b || 20 τὰ σχήματα O, τῷ σχήματι A || 24 λ. τὸ ἑ b, λ. τὸ δὲ O, αὔξει A || 27 διαιροῦμεν O || 34 πτωτικοῖς V, πτωτικαῖς O || 35 οἷον add V

μὲν γλῶσσαν, <Ε 603> τῷ δ' αἰεὶ πάρα εἷς γε· ἐν τούτοις γὰρ μὴ
 εὐρὸν ποίῃ πτωτικῇ συναρτηθῇ, ἀντὶ ἀντωνυμίας παραλαμβάνεται· ἢ ^{899b}
 παρὰ τὸ ἄρθρουν τὰ <ὀνόματα> κατ' ἀριθμὸν καὶ γένος καὶ πτώσιν.
 Ἀλλὰ πῶς τὸ ἄρθρον ἄρθροί ταῦτα; Ἐὰν προταγῇ τὸ ὁ, εὐρεθήσεται
 5 ἄρσενικὸν ὄνομα ἀριθμοῦ ἐνικοῦ πτώσεως ὀρθῆς, ἔαν δὲ τὸ τῶν ἄρθρον
 αὐτοῦ προταγῇ, εὐρεθήσεται <ἄρσενικὸν ἢ> θηλυκὸν <ἢ οὐδέτερον> ὄνομα
 ἀριθμοῦ πληθυντικοῦ πτώσεως γενικῆς· ἢ παρὰ τὸ ἄρθρουν κατὰ ἀνα-
 φορὰν τὴν προϋποκειμένην ἐν ἡμῖν γινώσιν.

Ὅριστέον οὖν αὐτὸ οὕτως· ἄρθρον ἐστὶ μέρος λόγου συναρτώμενον
 10 πτωτικοῖς κατὰ παράθεσιν προτακτικῶς ἢ ὑποτακτικῶς μετὰ τῶν συμ- 10
 παρεπομένων τῷ ὀνόματι εἰς γινώσιν προϋποκειμένην, ὅπερ καλεῖται
 ἀναφορά.

Ἄρθρον <ἐστὶ> μέρος λόγου πτωτικόν, ἀντὶ τοῦ πτώσεις ἐν
 ἑαυτῷ ἔχον, προτασσόμενον [καὶ ὑποτασσόμενον] τῆς κλίσεως τῶν
 15 ὀνομάτων.] Προστιθέναι δεῖ «καὶ ὑποτασσόμενον», ἵν' ἢ «προτασσό-
 μενον καὶ ὑποτασσόμενον», τότε δηλονότι, ἡνίκα εἰς γινώσιν προϋποκει-
 μένην παραλαμβάνεται, ἥτις ἐστὶν ἀναφορά, ἐπεὶ οὐ πάντως προτάσσε-
 ται τοῦ ὀνόματος· καὶ ἔστι προτακτικὸν μὲν ὁ, ὑποτακτικὸν δὲ ὅς, οἷον
 «ἄνθρωπος ὃς ἦλθε».

20 Δέον δὲ εἰδέναι ὅτι τὰ μὲν προτακτικὰ καταλλήλως προτίθεται τῶν ^{900, 19}
 πτωτικῶν, τὰ δὲ ὑποτακτικὰ ἔσθ' ὅτε καὶ ἐν διαφόρῳ πτώσει· καὶ τοῦ
 μὲν προτέρου <παράδειγμα «ὁ ἄνθρωπος περιπατεῖ», τοῦ δὲ ἐτέρου>
 «έθεασάμην τὸν ἄνθρωπον ὧ ὡμίλησα». Καὶ διὰ τί; Λεχθήσεται ἡ αἰτία
 ἐν τῇ περὶ ἀντωνυμιῶν.

25 Ἔστι δὲ ἡ κλίσις αὐτῶν κατὰ ἀκολουθίαν φωνῆς καὶ οὐ κατὰ ἀκο-
 λουθίαν τῆς σημασίας. Εἶπον δὲ τοῦτο, ἐπειδὴ θεματικὰ πρὸς ἐνίων
 ὑπελήφθη, ὥς καὶ αἱ πρωτότυποι τῶν ἀντωνυμιῶν, λεγόντων κατὰ
 ποῖον δὴ λόγον εἶποι τις τοῦ ὁ γενικὴν εἶναι τὸ τοῦ; ὅπου γε πάντα
 τὰ πτωτικὰ αὐτὸ μόνον κατὰ τὸ τέλος θέλει διαλλάττειν καὶ οὐ κατὰ
 30 τὸ ἄρχον, καὶ τὰ παρεσχηματισμένα τῶν οὐδετέρων συνάρχεται ἐκείνοις ³⁰
 ἀφ' ὧν καὶ παρεσχημάτιται· ἥρξατο δὲ τὸ οὐδέτερον ἀπὸ τοῦ τ, τοῦ
 ὁ ἄρσενικοῦ καὶ τοῦ ἢ θηλυκοῦ μὴ ἐχόντων τὸ τ· ποίας δὲ καὶ ἔχεται ^{901b}
 ἀκολουθίας τὸ ὦ κλητικὸν πρὸς τὸ ὁ, ὅτε αἱ κλητικαὶ θέλουσιν εἶναι ἢ
 <αἱ> αὐταὶ ταῖς εὐθείαις ἢ ἐλάττονες, τὸ δὲ <ῶ> ἐκ τῶν ἐναντίων καὶ

3—75, 29 (παρεπ.) hab. et. A || 9—11 hab. et. Σ^m (in marg. Ἡλιοδώρου N)

2 συναρτηθῇ O, συναρτηθῇναι V || 3 ὀνόμ. om OVA || 4 πῶς et ταῦτα
 add V || 5 τῶν OVA, ἢ b || 6 αὐτοῦ προτ. A, προτ. αὐτοῦ O, αὐτῶν προτ.
 V | ἄρσ. ἢ et ἢ οὐδ. om OVA || 7 πληθ. πτ. γεν. OVA, ἐνικοῦ πτ. ὀρθῆς b ||
 8 ἐν ἡμ. γν. VA, γινώσιν ἐν ἡμῖν O || 11 προϋποκειμένων A || 13—19 om A ||
 20 δὲ add A || 22 παράδ. — ἐτέρου om OA, lac. ind. b || 24 ἀντωνυμιῶν]
 αὐτῶν OA || 25 αὐτῶν O, αὐτῷ b, om A || 26 πρὸς OA, ὑπ' b || 27 καὶ add A ||
 28 δὴ add A || 29 αὐτὸ O, αὐτοῦ A || 30 συνάρχεσθαι A, συνέρχεται O ||
 33 τὸ — τὸ (34) O, ἢ ἥττον. ἔστω (sic) A || 34 αἱ add b | ὦ om OA

μεγεθύνεται πρὸς τῷ καὶ τὸ πνεῦμα μαχόμενον ἔχει; Πρὸς οὓς δεῖ
λέγειν, ὅτι καὶ κατὰ τόνον καὶ κατὰ πτώσιν καὶ κατὰ γραφὴν ἀκόλουθά
ἔστι τὰ ἄρθρα ὑπεξαίρουμένου τοῦ ᾧ, περὶ οὗ λεχθήσεται ἰδίᾳ ὡς οὐκ
ἔστιν ἄρθρον ἀλλ' ἐπίρρημα· τὸ γὰρ ὁ μόνον τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ τ πέ-
10 πονθε κατὰ τὴν εὐθείαν, καὶ τὸ θηλυκὸν αὐτὸ τὸ ἦ· καὶ μαρτυροῦσι τού-
των τὰ πληθυντικά ἐντελῶς λεγόμενα παρὰ Δωριεῦσι τοί καὶ ταί· διε-
λέγχουσι δὲ τοῦτο καὶ αἱ λοιπαὶ πτώσεις ἀπὸ τοῦ τ ἀρχόμεναι· ὥσπερ
γὰρ τὸ καλὸς ἔχει [τὸ] δυϊκὸν τὸ καλῷ καὶ τὸ καλή τὸ καλά, οὕτω
καὶ τὸ τός καὶ τὸ τή ἔχει τὰ δυϊκὰ τῷ καὶ τὰ· ὁμοίως καὶ τὸ πνεῦμα
σαφὲς τοῦτο παρίστησιν, ἐπεὶ οὐ δακύνεται ἄρθρον ἀπὸ φωνήεντος ἀρ- 10
χόμενον, εἰ μὴ ἀποβολὴν τοῦ τ ποιήσεται· οὐκοῦν ἐν οἷς δακύνεται τὸ
ὁ καὶ τὸ ἦ καὶ τὰ τούτων πληθυντικά, ἐν τούτοις δείκνυσι τὴν ἀφαι-
20 ρεσιν τοῦ τ. Πέπονθε δὲ τὸ ἀρσενικὸν καὶ ἀποκοπὴν τοῦ τ κατὰ τὸ
τέλος· καὶ ἔστιν ἐντεῦθεν γινῶναι· πᾶν γὰρ πτωτικὸν εἰς αἰ λήγον κατὰ
τὸ πληθυντικὸν εἰς ος λήγουσαν ἔχει τὴν ἐνικὴν εὐθείαν. Καὶ ἐξ ἄλλων 15
δὲ πολλῶν κανόνων ἔστι μαθεῖν, ὅτι τός ἦν τὸ ἀρσενικὸν ἄρθρον κατὰ
τὴν ἐνικὴν εὐθείαν καὶ τὸ θηλυκὸν τή καὶ τὸ οὐδέτερον τόν, ἐπειδὴ
φαμεν ὅτι τὰ ἀπὸ τῶν εἰς ὅς ληγόντων ἀρσενικῶν παρεσχηματισμένα
οὐδέτερα τῇ αἰτιατικῇ αὐτῶν συνεμπίπτει, ὁ καλὸς τὸν καλόν τὸ καλόν,
ὁ σοφός τὸν σοφόν τὸ σοφόν· εἰ τοίνυν ἡ εὐθεῖα τῶν ἀρσενικῶν τός 20
30 ἦν καὶ ἡ αἰτιατικὴ τόν, δῆλον ὅτι καὶ τὸ οὐδέτερον τόν ἦν κατὰ τὴν
ἐνικὴν εὐθείαν. Ἀλλ' ἀναγκάως ἐλλείπει τὸ ν· ἐπειδὴ γὰρ ἀντωνυμίας
902b συνεμπίπτει ἡ φωνὴ τῶν ἄρθρων, <A 12> ὁ γὰρ ἦλθε θεὸς ἐπὶ νῆας,
<ex. gr. A 84> τὸν δ' ἀπαμειβόμενος, <v 88> ὡς ἡ ῥίμψα θέουσα,
ἀναγκάως τὸ οὐδέτερον εἰς ὁ ἔληξεν, ἵνα συνεμπέσῃ τῇ ἐκείνῳ καὶ τοῦτο 25
καὶ αὐτὸ ἀντωνυμία.

Παρέπεται δὲ αὐτῷ γένη, ἀριθμοί, πτώσεις.] Καλῶς καὶ
εὐλόγως γένη καὶ ἀριθμοὶ καὶ πτώσεις τῷ ἄρθρῳ παρέπονται· ἐπεὶ γὰρ
τοῖς πτωτικοῖς συνήρτητο, καὶ τὰ τούτοις ἔσχε παρεπόμενα, ἵνα καθὼς
10 τὸ ὄνομα γένος ἐπιδέχεται, ὁμοίως καὶ τὸ ἄρθρον ἐπιδέξῃται, ἥνίκα 30
πρὸς αὐτὸ ποιήσῃται τὴν συνάρτησιν, καὶ ὡς <τὸ ὄνομα> ἀριθμὸν καὶ
πτῶσιν ἐμφαίνει, ὁμοίως καὶ τὸ ἄρθρον ἐμφαίνει. Ὡςπερ τοίνυν τῶν
ὀνομάτων γένη τρία λέγομεν εἶναι, οὕτω καὶ τῶν ἄρθρων τὰ ἰσάριθμα
γένη καταλέγομεν, φάσκοντες ἀρσενικὸν μὲν γένος ὁ, θηλυκὸν δὲ ἡ,
οὐδέτερον δὲ τό. Καὶ πάλιν ὥσπερ τῶν ὀνομάτων ἀριθμοὺς λέγομεν 35

1 τὸ *add* A || 2 κατὰ (*ante* πτ.) *add* A || 3 ὑπεξαίρουμένου A, . . .
μένου O | περὶ — ἐπίρρ. (4) *om* A || 8 τὸ (*ante* δ.) *hab.* O A | τὸ καλῷ τῷ
καλῷ A, τὰ καλὰ O | τὸ καλὰ τὰ καλὰ O A || 9 τὸς καὶ τῇ A, ὁ καὶ τὸ ἡ O ||
11 ποιήσῃται O, ποιήσεται A || 13 δὲ *add* A || 16 τὸς A, τὸ τ O. || 17 *ante*
τῇ *add* αὐτοῦ τὸ O || 18 ὅτι *add* A || 19 ὁ καλός — ἐλλείπει (22) O, ἀναγ-
καίως δὲ ἀποβάλλει A || 23 ὁ γὰρ — θέουσα (24) *om* A || 25 ὁ A, ὃν O |
ἵνα A, ἵνα μὴ O || 27 Παρέπ. — γένη O, γένη δὲ A || 29 συνήρτητο O,
συνήρτατο A | ἔσχε A, εἶχε O || 31 ποιήσῃται b, ποιήσεται O || 32 ὁμοίως
— ἐμφαίνει *om* b | ἐμφαίνει] ἐμφαίνει O

εἶναι τρεῖς, ἐνικός, δυϊκός καὶ πληθυντικός, οὕτω καὶ τῶν ἄρθρων τρεῖς
 φαμεν εἶναι· καὶ ἔστιν ἐνικός μὲν ἄρσενικός ὁ, δυϊκός δὲ τῷ, πληθυντι-
 κός δὲ οἱ· καὶ ὡσαύτως ἐνικός μὲν θηλυκός ἡ, δυϊκός δὲ τὰ, πληθυντι-
 5 θυντικός δὲ τὰ. Καὶ πάλιν ὥσπερ τῶν ὀνομάτων πτώσεις εἶναι λέγομεν
 πέντε, οὕτω καὶ τῶν ἄρθρων τὰς αὐτὰς εἶναι φαμεν· καὶ ἔστιν ὀρθῆς
 μὲν πτώσεως ἄρσενικὸν ἄρθρον καὶ ἄρσενικὸν ὄνομα ὁ καλός, <γενικῆς
 δὲ πτώσεως ἄρσενικὸν ἄρθρον καὶ ἄρσενικὸν ὄνομα> τοῦ καλοῦ, δοτικῆς
 δὲ πτώσεως ἄρσενικὸν ἄρθρον καὶ ἄρσενικὸν ὄνομα τῷ καλῷ, αἰτιατικῆς
 10 δὲ πτώσεως ἄρσενικὸν ἄρθρον καὶ ἄρσενικὸν ὄνομα τὸν καλόν· τὸ δὲ
 ὦ κοινόν ἐστι καὶ γενῶν καὶ ἀριθμῶν κλήσεως ἐπίρρημα. Χρῆ δὲ ὁμοίως
 εἰδέναι, ὅτι κατὰ γένος καὶ ἀριθμόν εἰσι πτώσεις, ἅς μετὰ βραχὺ κατὰ
 τὴν ἐξήγησιν ἐπιόντες δηλώσομεν.

Γένη μὲν οὖν εἰσι τρία, ὁ ποιητής, ἡ ποιήσις καὶ τὸ ποίημα.]
 15 Ἐντέχνως διὰ <τοῦ εἰπεῖν ὁ ποιητής ἐσήμηνεν> ἡμῖν ἄρσενικὸν γένος
 κατὰ <τε> ἄρθρον καὶ ὄνομα, καὶ διὰ τοῦ εἰπεῖν ἡ ποιήσις πάλιν ἐδή-
 λωσεν ἡμῖν θηλυκὸν γένος κατὰ τε [τὸ] ἄρθρον καὶ ὄνομα, καὶ τὸ τρί-
 τον διὰ τοῦ εἰπεῖν τὸ ποίημα πάλιν ἐσαφήνισεν ἡμῖν οὐδέτερον γένος
 κατὰ τε ἄρθρον καὶ ὄνομα, ἵνα δείξῃ, ὅτι τὸ ἄρθρον πτωτικοῖς συναρ-
 20 τᾶται.

Ἄριθμοι δὲ <τρεῖς>, ἐνικός ὁ ἡ τό.] Ἄριθμός ἐνικός ἄρσενι-
 κοῦ ἄρθρου ὁ, καὶ ἀριθμός ἐνικός θηλυκοῦ ἄρθρου ἡ, καὶ ἀριθμός ἐνικός
 οὐδετέρου ἄρθρου τό· ἀριθμός δὲ δυϊκός ἄρσενικοῦ ἄρθρου τῷ, ἀριθμός
 δὲ δυϊκός θηλυκοῦ ἄρθρου τὰ, καὶ ἀριθμός δυϊκός οὐδετέρου ἄρθρου τῷ·
 25 ἀριθμός δὲ πληθυντικός ἄρσενικοῦ ἄρθρου οἱ, καὶ ἀριθμός πληθυντικός
 θηλυκοῦ ἄρθρου αἱ, καὶ ἀριθμός πληθυντικός οὐδετέρου ἄρθρου τὰ.

Πτώσεις δὲ πέντε, ὁ τοῦ τῷ τόν ὦ.] Αὐταὶ αἱ πτώσεις γένους
 εἰσι μόνου ἄρσενικοῦ καὶ ἀριθμοῦ μόνου ἐνικοῦ.

§ 17 (21 et 22b).

Περὶ ἀντωνυμίας.

30 Εὐλόγως τέτακται μετὰ τὸ ἄρθρον ἡ ἀντωνυμία, εἴ γε ἐπεχείρησε 904,10
 καὶ πρὸ τοῦ ἄρθρου ταγῆναι, καθὼ ἐκεῖνο μὲν ἀναφορὰν μόνον, ἡ δὲ
 ἀντωνυμία καὶ δεῖξιν καὶ ἀναφορὰν σημαίνει· ἀλλὰ τὴν δευτέραν εἴληχε
 τάξιν τοῦ ἄρθρου, ἐπεὶ προκρίνεσθαι ἔδει τὸ μετὰ τινος τοῦ ἀντί τινος.

Ὅμοίως ζητοῦσιν τινες περὶ τοῦ ὀνόματος, λέγοντες, εἰ ὄνομά ἐστι

30—78, 10 (παρεπ.) hab. et. Σ^m || 30—77, 16 hab. et. A || 34—77, 3 hab.
 et. C in marg. fol. 100^v (C^m)

9 ἄρσενικοῦ ἄρθρου καὶ ἄρσενικοῦ ὀνόματος O; item v. 10 || 10 τὸ δὲ] τὸ
 γὰρ O || 11 κλίσεως O || 15 τοῦ — ἐσήμ.] lac. 20 fere litterarum O, quam sic
 expletam habet h: τοῦ ὁ π. ἐσήμανεν || 19 δείξῃ] δόξῃ O || 21 τρεῖς ἐνικός]
 ἐνικοί O || 31 post μόνον add ἐσήμανεν O, ἐσήμενεν A || 32 σημαίνει V,
 om OA || 34 Ὅμοίως — λέγ.] διὰ τί δὲ A | ὁμοίως V, ὁμως O, om C^m b

τὸ ἀπλοῦν, τί μὴ ἀντονομία τὸ παρασύνθετον λέγεται; Καί φαμεν ὅτι τὸ ὄνομα συντιθέμενον τρέπει τὸ μὲν πρῶτον ὁ εἰς ὦ, τὸ δὲ δευτέρον 20 ὁ εἰς ὦ, οἷον διώνυμον ἀνώνυμον φερώνυμον.

25 Καλῶς δὲ ἡ φύσις ἐπενόησε τοῖς μὲν ῥήμασι τὴν μετοχήν, ἐπειδὴ πέφυκε τὰ ῥήματα συντάττεσθαι τοῖς ὀνόμασιν, οἷον «Πλάτων ἀναγινώσκει»· καὶ βουλομένων ἡμῶν κλίνει τὰ ῥήματα μετὰ τῶν ὀνομάτων καὶ 5 μὴ δυναμένων λέγειν «Θέωνος ἀναγινώσκει», εὐθέως ὑπείσρχεται χαρίζομένη τοῖς ῥήμασι πτώσεις ἢ μετοχή, καὶ ἔστι σὺν αὐτοῖς τοῖς ὀνόμασι φυσικῶς πραγματευομένη, οἷον «Θέωνος τύπτοντος», «Θέωνι ἀναγινώσκοντι», «Θέωνα ἐξηγούμενον»· τοῖς δὲ ὀνόμασι τὴν ἀντωνυμίαν, ἐπειδὴ 10 τῶν ῥημάτων ἐχόντων πρῶτον καὶ δεύτερον πρόσωπον, καὶ τῶν ὀνομάτων τρίτου ὄντων προσώπου καὶ οὐ συντασσομένων τοῖς τοῦ πρώτου καὶ δευτέρου προσώπου ῥήμασιν, ἀνθυπεισήληθεν ἡ ἀντωνυμία ἔχουσα πρόσωπα καὶ πρόσωπα ποιοῦσα τοῖς ὀνόμασιν· ἀντὶ γὰρ ἀδυνάτου τοῦ «Θέων ἐποίησα» λέγεται «ἐγὼ ἐποίησα», καὶ ἀντὶ ἀδυνάτου τοῦ «Πλά- 15 των ἔγραψας» φαμέν «σύ ἔγραψας».

906,7 Ἔστι δὲ αὐτῆς ὁ ὅρος οὗτος· ἀντωνυμία ἐστὶ λέξις ἀντὶ ὀνόματος παραλαμβανομένη, προσώπων ὠρισμένων παραστατική μετὰ κλίσεως τῆς 10 κατὰ πτώσιν καὶ ἀριθμὸν θεματικῆς, ὅποτε μὴ διὰ τῆς φωνῆς τὸ γένος παριστάνει.

904, 21 Ἰστέον δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι ἀντωνυμία μὲν ἐστὶν αὐτὸ τὸ πρᾶγμα καὶ αὐτὴ ἡ σημασία, ἀντώνυμον δὲ αὐτὴ ἡ λέξις καὶ ἡ φωνή, ὡς προσηγορία μὲν τὸ πρᾶγμα, προσηγορικὸν δὲ ἡ λέξις.

96, 90b Ἀντὶ ποίου ὀνόματος παραλαμβάνεται ἡ ἀντωνυμία; Τοῦτο οὐκ ἐδήλωσε· λέγομεν δὲ ἡμεῖς, ὅτι ἀντὶ κυρίου ὀνόματος μόνου, ἢ οὐ· 25 τως ὁ λόγος· ἀντωνυμία ἐστὶ λέξις ἀντὶ ὀνόματος κυρίου μόνου παραλαμβανομένη προσώπων ὠρισμένων δηλωτικῇ, ἥγουν ἐγνωσμένων καὶ 907b

21—23 hab. et. A || 27—78, 6 hab. et. C in marg. fol. 100^v (C^m)

1 τί Ο V, om A, διὰ τί C^m b | ἀντονομία b, ἀντονομασία O A, ἀντωνυμία C^m V | παρασύνθ. C^m b, σύνθετον O V A || 2 μὲν pr. C^m V A, om O || 3 οἷον — φερ. om A | ἀνώμ. om C^m V | ante φερ. add ἐπώνυμον C^m b || 4 τοῖς — μετ. V A, τὴν μετ. τοῖς ῥήμ. O || 5 τοῖς V A, om O || 6 κλίνει V, κλίνει A, κλίνειν O || 7 post dun. add ἡμῶν O | Θέωνος V A, Πλάτωνος O | εὐθέως V A, εὐθὺς O | ὑπείσρχ. O A, ἐπείσρχεται V || 8 πτώσεις — ὀνόμασι om b | καὶ — πραγμ. (9) om A | ἔστιν αὐτοῖς σὺν O, εἰς σὺν αὐτοῖς V || 9 καὶ θέωνι O | Θέωνι — ἐξ. (10) om A || 10 Θέωνα ἐξ. om O || 12 τρίτου — προσώπου A, τρίτων — προσώπων O V | οὐ V A, μὴ O || 13 δευτ. προσ. O V A, τοῦ δευτέρου b || 14 καὶ — ὀνόμ. om A | ἀδυν. τοῦ V O, τοῦ ἀδυν. b, om A || 15 καὶ — σύ ἔγρ. (16) om A | ἀδυν. τοῦ V O, τοῦ ἀδ. τοῦ b || 17 Ἔστι — οὗτος om V || 18 παραστ. O, δηλωτικὴ V | τῆς om V || 19 πτώσιν O, τάξιν V | τὸ add V || 20 παριστ. O, παρεμφαίνει V || 21 in marg. Ἑλιοδώρου N | καὶ τ. O, om V A b || 22 αὐτὴ bis om A | σημασία V A, ὀνομασία O | ἀντωνυμικὸν δὲ καὶ ἀντώνυμον V || 27 δηλ. ἥγουν] παραστατική. ὠρισμένων C^m V | ἥγουν O, ἢ ὡς b

δεδηλωμένων, ὃ ἐστι γνῶσει παραλαμβανομένων. Παραλαμβάνεται δὲ τῇ γνῶσει τὸ πρόσωπον ἐν ταῖς ἀντωνυμίαις, καθὼς ἡ δεῖξιν σημαίνουν ἢ ἀναφοράν· <καὶ> ἐν μὲν <τῷ> πρώτῳ καὶ δευτέρῳ προσώπῳ δεῖξιν μόνον σημαίνουν, ἐν δὲ τῷ τρίτῳ καὶ δεῖξιν καὶ ἀναφοράν, πλὴν τῆς
5 αὐτός· αὕτη γὰρ ἀναφοράν μόνην σημαίνει, οὐ παντελῶς τῆς δείξεως ἀμοιροῦσα, συντάσσεται γὰρ ταῖς δεικτικαῖς ἀντωνυμίαις.

Παρέπεται δὲ τῇ ἀντωνυμίᾳ ἔξ.] Καὶ ἐκ τῶν παρεπομένων τῇ ἀντωνυμίᾳ δηλὸν ἐστὶν ὅτι ἀντ' ὀνόματος παραλαμβάνεται· ὅσα γὰρ τῷ ὀνόματι, καὶ αὕτῃ παρέπεται, πλεοναζόντων μόνων τῶν προσώπων
10 ἐν τοῖς παρεπομένοις, διὰ τὸν προειρημένον λόγον τὸν λέγοντα, ὅτι διὰ τοῦτο παρελήφθη ἡ ἀντωνυμία, ἵνα ἀναπληρώσῃ ἀντὶ τοῦ ὀνόματος πρῶτον καὶ δεύτερον πρόσωπον, καθὼς οὐ δέδοται Θέωνι ἐκ τεχνικοῦ παραγγέλματος λέγειν «Θέων τύπτω», ἀλλ' «ἐγὼ τύπτω», οὐδὲ «Δίῳν τύπτεις», ἀλλὰ «σύ τύπτεις», ἐπειδὴ τὰ ὀνόματα, καθὼς ἤδη εἰρήκαμεν,
15 τρίτου εἰς πρόσωπου.

Πρόσωπα πρωτοτύπων μὲν ἐγὼ σύ ἴ.] Ὡς περ δύο ἀδελφῶν 908, 111
διαιρουμένων πάντα τὰ τῆς οὐσίας εἰς δύο διαιρεῖται, καὶ εἰ τύχοι χρυ-
σὸς ὢν ἐν τῇ οὐσίᾳ, καὶ τούτῳ χρυσοῦς ἀποδίδεται καὶ τούτῳ, οὕτως
εἰς δύο διαιρουμένων τῶν ἀντωνυμιῶν, εἰς τε πρωτότυπον καὶ παρά-
20 γωγον, πάντα τὰ παρεπόμενα εἰς δύο διαιρεῖται, εἰς τε τὴν πρωτότυ-
πον ἀντωνυμίαν καὶ εἰς τὴν παράγωγον· καὶ ἐπειδὴ πρῶτον παρεπό-
μενόν ἐστι τὰ πρόσωπα, ἀποδοτέον καὶ τῇ πρωτοτύπῳ πρόσωπα καὶ τῇ
παραγώγῳ. Ἔστι τοίνυν τὰ πρόσωπα τῶν μὲν πρωτοτύπων ἀντωνυ-
μιῶν ἐγὼ σύ ἴ. Καὶ μὴ ἀκούων, ὡς τῶν, πρόσωπα καὶ πτώσεις ἐν ταῖς
25 ἀντωνυμίαις ταραχῆς, τοῦτο λογιζόμενος, πῶς καὶ πρόσωπα καὶ πτώ-
σεις ὀρῶνται ἐν τῇ αὐτῇ ἀντωνυμίᾳ, τοῦ ὀνόματος μὴ ἔχοντος οὕτως·
τοῦτο γὰρ αὐτὸ σαφές σοι γενήσεται. Προειρήκαμεν γὰρ ἤδη, ὅτι τὸ
ὄνομα οὐκ ἡδύνατο οὔτε πρῶτῳ προσώπῳ ῥήματος οὔτε δευτέρῳ συν-
τάττεσθαι, ἀλλὰ μόνῳ τρίτῳ· καὶ διὰ τοῦτο προήλθεν ἡ ἀντωνυμία, ἀντὶ
30 ὀνόματος ἀναπληροῦσα τὴν σύνταξιν τὴν ὀφείλουσαν γίνεσθαι ἔν τε
πρώτῳ καὶ δευτέρῳ προσώπῳ τοῦ ῥήματος· ὥστε εἴ γε ἡδυνήθη τὸ
ὄνομα τοῦτο ποιῆσαι, ἐλέγετο ἂν τὸ ὄνομα πρόσωπα ἔχειν, καὶ τῆς ἀν-
τωνυμίας οὐκ ἐγίνετο χρεία. Οἷον εἰ ἐφίετο Θουκυδίδην λέγειν «Θου-
κυδίδης συνέγραψα», ἐλέγετο ἂν τὸ Θουκυδίδης ὄνομα πρώτου προσώ- 30

7—15 hab. et. Σ^v || 19—80, 25 (πτώσεις) hab. et. Σ^m || 19—23 hab. et. A

1 ὃ ἐστι γν. παραλ. om V || 3 ἡ ἀναφ. — σημ. (4) om C^m | ἐν — ἀνα-
φοράν (4) om b || 5 μόνην OC^m, μόνον V | οὐ OC^m V, om b || 6 γὰρ V,
δὲ OC^m | ἀντων. add C^m || 10 τοῖς add V || 12 δέδοται C, δίδοται O ||
14 poster. τύπτεις om O || 17 καὶ O, ὥστε b || 20 πάντα — παράγ. καὶ (21) om b |
πάντα O, πάντως V, καὶ A || 21 καὶ εἰς V, εἴ τε O, εἰς τε A || 23 πρωτο-
τύπων b, παραγώγων OV || 24 ἐγὼ — ἴ] ἐμός ἐμή ἐμόν V || 25 post ταρχ.
add αὕτῃ O || 27 post γενῆς. add οὕτως ἔχοντος O | γὰρ add V || 32 ἂν V,
δὴ O | τὸ — συνέγρ. (79, 7)] ὄνομα τὰ πρόσωπα καὶ οὐχὶ ἀντωνυμία V || 33 ἐγί-
νετο O, ἐγένετο b

που εἶναι, ἐπειδὴ ῥήματι τῷ συνέγραψα συνετάττετο πρώτου προσώπου
 909b ὄντι· καὶ πάλιν εἰ δυνατόν ἦν λέγειν «Θουκυδίδης συνέγραψας», ἐλέγετο
 ἂν τὸ Θουκυδίδης ὄνομα δευτέρου προσώπου <εἶναι>, ἐπειδὴ ῥήματι
 συνετάττετο δευτέρου προσώπου ὄντι· ἀλλ' ἐπειδὴ τοῦτο ἀδύνατον,
 φαμέν ἀντὶ τοῦ «Θουκυδίδης συνέγραψα» πρώτου προσώπου τὸ «ἐγὼ 5
 συνέγραψα», <καὶ> ἀντὶ τοῦ «Θουκυδίδης συνέγραψας» δευτέρου προσώ-
 που τὸ «σύ συνέγραψας». Ἔστι τοίνυν ἡ ἐγὼ ἀντωνυμία πρώτου προ-
 σώπου καὶ ἡ σύ δευτέρου εὐθείας πτώσεως· ἀντὶ γὰρ τοῦ Θουκυδίδης
 10 ὀνόματος ὀρθῆς ὄντος πτώσεως παρελήφθησαν· καὶ γένους νῦν ἀρσενι-
 κοῦ, ἐπειδὴ <ἀντὶ> ἀρσενικοῦ ὀνόματος παρελάβομεν· εἰ δὲ εἴη γυνή ἡ 10
 λέγουσα «ἐγὼ ἔγραψα», ἢ πρὸς γυναῖκά φαμεν «σύ ἔγραψας», γένους
 ἂν εἴη θηλυκοῦ ἐν τοῖς τριῖ προσώποις καὶ πτώσεως ὀρθῆς ἡ ἐγὼ σύ
 ἴ ἀντωνυμία <καὶ ἀριθμοῦ ἐνικοῦ, περὶ γὰρ μιᾶς φαμεν, καὶ σχήματος
 ἀπλοῦ>· καὶ πάλιν εἰ παιδίον εἴη τὸ λέγον «ἐγὼ ἔγραψα», ἢ πρὸς παι-
 δίον λέγομεν «σύ ἔγραψας», γένους ἂν εἴη οὐδετέρου ἐν τοῖς τριῖ προ- 15
 σώποις καὶ πτώσεως ὀρθῆς ἡ ἐγὼ σύ ἴ ἀντωνυμία, καὶ ἀριθμοῦ ἐνικοῦ,
 20 περὶ γὰρ ἑνός φαμεν, καὶ σχήματος ἀπλοῦ, ἀπλὴ γὰρ ὁράται καὶ μίαν
 ἔχουσα λέξιν κατὰ <πάν> πρόσωπον ἡ ἐγὼ <σύ ἴ> ἀντωνυμία, καὶ εἵδους
 πρωτοτύπου, πρωτόθετος γάρ ἐστι καὶ πρωτοφυής, μήπω παραγωγὴν
 ἔξ ἄλλου εἰς τὸ εἶναι δεξαμένη. Οὐ μὴν σιωπήσω καὶ τὰς πλαγίους 20
 αὐτῆς κατὰ πρόσωπον καὶ πτώσιν καὶ ἀριθμόν· τὸ γὰρ γένος αὐτῆς οὐκ
 ἐκ τῆς φωνῆς, ἀλλ' ἐκ τῆς δειξεως τοῦ λέγοντος διακρίνεται· καὶ τὸ
 σχῆμα ἴσμεν ὅτι ἀπλοῦν ἐστι, καὶ τὸ εἶδος ὅτι πρωτότυπον· οὐκοῦν ἰτέον
 30 ἐπὶ τὴν κλίσιν, ἵνα τοῖς <ἐν>τυγχάνουσι σαφῆς αὕτη γένηται.

Πρὸ δὲ τῆς κλίσεως εἰδέναι χρή, ὅτι τῶν μὲν ὀνομάτων καὶ τῶν 25
 ῥημάτων ἡ κλίσις κατ' ἀκολουθίαν φωνῆς προέρχεται, καὶ ἡ ἑτέρα ὑπὸ
 910b τῆς ἑτέρας κανονίζεται, αἱ δὲ πρωτότυποι ἀντωνυμίας σημασίᾳ μόνον
 ποιοῦνται τὴν κλίσιν, οὐ μέντοι φωνῆς ἀκολουθίᾳ· διὸ καὶ θεματικὰς
 αὐτὰς καλοῦμεν, ὅτι ἐκάστη φωνὴ ἑαυτῇ ἐστι θέμα, καὶ οὐ κανονίζεται
 ἡ ἑτέρα ὑπὸ τῆς ἑτέρας. Ἐπεὶ τοίνυν διὰ φωνῆς ἀκολούθου οὐκ ἔστιν 30
 ἡμῖν δυνατόν περιγενέσθαι τῆς κλίσεως αὐτῶν, ἀπὸ ὀνομάτων ἀντ' αὐ-

7—80, 1 (πτώσεις) hab. et. A || 25—80, 1 hab. et. C in marg. fol. 102^v (C^m)

3 ἀν O, om b | δευτ. προσ. b, προσ. δευτ. O | εἶναι add b || 6 καὶ
 add b || 7 Ἔστι V, ἔστω OA || 8 ἀντὶ — παρελ. (10) om V || 9 νῦν O,
 ἦν b, om A || 10 ἐπειδὴ om A | ἀρσενικὸν ὄνομα O, om A || 12 ἡ add A ||
 13 καὶ — ἀπλοῦ (14) om OVA, paulo aliter add b || 14 ἐγὼ V, om OA |
 ἔγρ. om A || 15 σύ ἔγρ. om A || 16 ἡ OA, om Vb | καὶ ἀρ. ἐν OVA, ἐνι-
 κοῦ ἀριθμοῦ b || 17 περὶ — φαμεν om V | ἀπλὴ — ἀντων. (18) om V ||
 18 πᾶν add b | ἡ — ἀντων. om A || 19 πρωτόθ. — δεξαμ. (20) om A | μήπω
 O, μήπου V || 20 Οὐ — γένηται (24) om V | πλαγίους OA, πλαγίας b ||
 21 post prius αὐτῆς add Ob: ἀντωνυμίας τῆς πρωτοτύπου | τὸ — γένηται (24) om
 A || 24 ἐντυχ. b, τυγχάνουσι O | γένηται b, γενήσεται O || 26 ante κατ' add
 καὶ b || 29 ἑαυτῇ O, ἑαυτῆς C^m VA || 30 ἡ add V | post ἑτέρας add C^m:
 ἔχουσι δὲ τέσσαρας ἐγκλίσεις (sic), ἐν πτώσιν, ἐν ἀριθμοῖς, ἐν προσώποις, ἐν γένεσιν

τῶν παραλαμβανομένων ἐπιγινώσμεθα αὐτῶν τὰς πτώσεις· ἀντωνυμία γὰρ καλεῖται, ὅτι ἀντὶ ὀνόματος παραλαμβάνεται. Εἰ τοίνυν ἀντὶ τοῦ «Πλάτων ἀναγινώσκω» εἴποι Πλάτων ὑπὲρ ἑαυτοῦ «ἐγὼ ἀναγινώσκω», ¹⁰ ἐναργὲς ὡς ἡ ἐγὼ ἀντωνυμία εὐθείας ἐστὶ πτώσεως πρώτου προσώπου ^{911b} 5 ἀριθμοῦ ἐνικοῦ, ἥς τὸ δεύτερον καὶ τρίτον πρόσωπον εἴποι ἂν Πλάτων πρὸς τινα καὶ περὶ τινος, τῆς αὐτῆς πτώσεως μενούσης καὶ τοῦ αὐτοῦ ἀριθμοῦ ὄντος ὁμοίως τῷ συντεταγμένῳ ὀνόματι, «*ἐν Δίῳ περιπατεῖς*», «*αὐτὸς Ἰωκράτης πράττει*»· ἡ γὰρ αὐτὸς ἀντὶ τῆς ἰ παραλαμβάνεται ἀλέκτου οὔσης. Καὶ εἰ ἀντὶ τοῦ «Πλάτωνος <ἀναγινώσκοντος>» εἴποι 10 Πλάτων ὑπὲρ ἑαυτοῦ «*ἐμοῦ ἀναγινώσκοντος*», δῆλον ὡς γενικῆς πτώσεως ἐστὶ καὶ πρώτου προσώπου ἡ ἐμοῦ ἀντωνυμία, ἥς τὸ δεύτερον καὶ τρίτον πρόσωπον <εἴποι ἂν Πλάτων πρὸς τινα καὶ περὶ τινος <οὐ Δίῳνος περιπατοῦντος>, «*αὐτοῦ Ἰωκράτους πράττοντος*»· καὶ εἰ ἀντὶ τοῦ «Πλάτωνι ἀναγινώσκοντι» δυνατόν Πλάτωνα εἰπεῖν ὑπὲρ ἑαυτοῦ «*ἐμοὶ 15 ἀναγινώσκοντι*», δῆλον ὡς ἡ ἐμοὶ ἀντωνυμία δοτικῆς πτώσεως ἐστὶ καὶ πρώτου προσώπου, ἥς τὸ δεύτερον καὶ τρίτον πρόσωπον > δέδοται Πλάτωνι λέγειν πρὸς τινα καὶ περὶ τινος «*σοὶ Δίῳνι περιπατοῦντι*», «*αὐτῷ Ἰωκράτει πράττοντι*»· καὶ εἰ ἀντὶ τοῦ «Πλάτωνα ἀναγινώσκοντα» δυνατόν Πλάτωνα εἰπεῖν ὑπὲρ ἑαυτοῦ «*ἐμὲ ἀναγινώσκοντα*», φανερόν <ὡς> 20 ἡ ἐμὲ ἀντωνυμία αἰτιατικῆς ἐστὶ πτώσεως καὶ πρώτου προσώπου, ἥς τὸ δεύτερον καὶ τρίτον πρόσωπον δυνατόν ἐστὶν εἰπεῖν Πλάτωνα πρὸς τινα καὶ περὶ τινος «*ἐν Δίῳνα περιπατοῦντα*», «*αὐτὸν Ἰωκράτην πράττοντα*».

Ἐπεὶ τοίνυν μεμαθήκαμεν, ὅτι σημασίᾳ μόνον ποιοῦνται τὴν κλίσιν ²⁰ αἱ πρωτότυποι ἀντωνυμῖαι, καὶ ὅτι ἀπὸ ὀνομάτων ἀντ' αὐτῶν παρα- 25 λαμβανομένων ἐπιγινώσκονται αὐτῶν αἱ πτώσεις, ἔλθωμεν ἐπὶ τὴν κλίσιν αὐτῶν, κλίνοντες αὐτὰς κατὰ πρόσωπον καὶ ἀριθμὸν καὶ πτώσιν οὕτως· ἀντωνυμία πρωτότυπος πρώτου προσώπου ὀρθῆς πτώσεως ἐνικοῦ ἀριθμοῦ «*ἐγὼ Πλάτων ἀναγινώσκω*», β' πρ. ὀρ. πτ. ἐν. ἀρ. «*ἐν Δίῳνι περιπατεῖς*», γ' πρ. ὀρ. πτ. ἐν. ἀρ. «*ὁ Ἰωκράτης πράττει*»· α' πρ. γεν. πτ. 30 ἐν. ἀρ. «*ἐμοῦ Πλάτωνος ἀναγινώσκοντος*», β' πρ. γεν. πτ. ἐν. ἀρ. «*οὐ Δίῳνος περιπατοῦντος*», γ' πρ. γεν. πτ. ἐν. ἀρ. «*οὐ Ἰωκράτους πράττοντος*»· α' πρ. δοτ. πτ. ἐν. ἀρ. «*ἐμοὶ Πλάτωνι ἀναγινώσκοντι*», β' πρ. δοτ. πτ. ἐν. ἀρ. «*σοὶ Δίῳνι περιπατοῦντι*», γ' πρ. δοτ. πτ. ἐν. ἀρ. «*οἱ Ἰωκράτει πράττοντι*»· α' πρ. αἰτ. πτ. ἐν. ἀρ. «*ἐμὲ Πλάτωνα <ἀναγινώ-*

25—87, 13 hab. et. A

1 παραλαβ. V, μεταλαβ. OA, ἀντιλαβ. C^m | αὐτῶν ante τὰς add V, post πτώσεις add C^m || 3 εἴποι — ἐγὼ ἀναγιν. om V | post εἴποι add ἂν O | post ἐγὼ add Πλάτων ON || 7 Δίῳνι περιπ. add V || 9 Καὶ — πράττοντα (22) om V || 9 ἀναγιν. add b || 19 post ἐμὲ add Πλάτωνα O | ὡς add b || 23 Ἐπεὶ O, ὥστε V || 24 παραλαβ. V, μεταλαβ. O || 27 προσώπου — ἀναγιν. (28) add A || 30 ἀναγινώσκ. om, itemque in eis quae sequuntur exemplis usque ad p. 81, 32 omnes verborum formas om A || 31 οὐ add A || 33 οἱ Ἰωκράτει A, Ἰωκράτη O || 34 Πλάτωνα — ἐν (81, 1) add A

σκοντα)», β' πρ. αἰτ. πτ. ἐν. ἄρ. «*ἐὼς Δίωνα περιπατοῦντα*», γ' πρ. αἰτ. πτ. ἐν. ἄρ. «*ἐὼς Ὀκράτην πράττοντα*»· β' πρ. μόνου κλητικῆς πτώσεως ἐν. ἄρ. «*ἐὼς Δίων περιπατεῖς*»· οὔτε γὰρ κατὰ τὸ πρῶτον πρόσωπον οὔτε κατὰ τὸ τρίτον κλητικὴν ἔχουσι τὰ ἐνικά· ἐπεὶ οὐδεὶς ἑαυτὸν καλεῖ οὐδὲ τὸν ἀπόντα.

5

Περὶ δυϊκοῦ ἀριθμοῦ. — Ἀντωνυμία πρωτότυπος πρώτου προσώπου ὀρθῆς καὶ αἰτιατικῆς πτώσεως δυϊκοῦ ἀριθμοῦ «*νῶϊ Πλάτωνα ἀναγινώσκοντε*», β' πρ. ὀρ. καὶ αἰτ. πτ. δυ. ἄρ. «*ἐφ' ὧς Δίωνα περιπατοῦντε*», γ' πρ. μόνου αἰτ. πτ. δυ. ἄρ. «*ἐφ' ὧς Ὀκράτεε πράττοντε*»· ἡ γὰρ ὀρθὴ τοῦ τρίτου προσώπου ἐσιγῆθη διὰ τινὰ εὐλογον αἰτίαν· ἔστι δὲ αὕτη, 10 ὅτι ἡ μὲν εὐθεῖα ὀρθοτονεῖται, τὸ δὲ τρίτον δυϊκὸν ἐγκλίνεται· πῶς οὖν ἡδύνατο εὐθεῖα κατὰ τὸ τρίτον δυϊκὸν πρόσωπον ἅμα ὀρθοτονεῖσθαι καὶ ἐγκλίνεσθαι; οὐκοῦν εὐλόγως ἐσιώπηται. Καὶ ἐπεὶ τοῦτο μεμαθήκαμεν, ἔλθωμεν ἐπὶ τὴν ἐξῆς τῶν δυϊκῶν κλίσεων, κλίνοντες οὕτως· ἀντωνυμία πρωτότυπος α' πρ. γεν. καὶ δοτ. πτ. δυ. ἄρ. «*ἐν ὧν Πλατῶνιν ἀναγινω- 15 σκόντοιν*», β' πρ. γεν. καὶ δοτ. πτ. δυ. ἄρ. «*ἐφ' ὧν Διώνωνιν <περιπατοῦντοιν>*», γ' πρ. γεν. καὶ δοτ. πτ. δυ. ἄρ. «*ἐφ' ὧν Ὀκρατοῖν πραττόντοιν*»· β' πρ. μόνου κλητ. πτ. δυ. ἄρ. «*ἐφ' ὧς Δίωνα περιπατοῦντε*»· οὔτε γὰρ κατὰ τὸ πρῶτον πρόσωπον οὔτε κατὰ τὸ τρίτον κλητικὴν ἔχουσι τὰ δυϊκὰ διὰ τὴν προειρημένην αἰτίαν.

20

Περὶ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ. — Ἀντωνυμία πρωτότυπος α' πρ. ὀρ. πτ. πληθ. ἄρ. «*ἡμεῖς Πλάτωνα ἀναγινώσκοντες*», β' πρ. ὀρ. πτ. πληθ. ἄρ. «*ὑμεῖς Δίωνα <περιπατοῦντες>*», γ' πρ. ὀρ. πτ. πληθ. ἄρ. «*ἐφ' ὧς Ὀκράτεε πράττοντες*»· α' πρ. γεν. πτ. πληθ. ἄρ. «*ἡμῶν Πλατῶνων ἀναγινωσκόντων*», β' πρ. γεν. πτ. πληθ. ἄρ. «*ὑμῶν Διώνων <περιπα- 25 τούντων>*», γ' πρ. γεν. πτ. πληθ. ἄρ. «*ἐφ' ὧν Ὀκρατῶν πραττόντων*» α' πρ. δοτ. πτ. πληθ. ἄρ. «*ἡμῖν Πλάτωσιν ἀναγινώσκουσι*», β' πρ. δοτ. πτ. πληθ. ἄρ. «*ὑμῖν Δίωσι περιπατοῦσι*», γ' πρ. δοτ. πτ. πληθ. ἄρ. «*ἐφ' ὧς Ὀκράτεε πράττουσι*»· α' πρ. αἰτ. πτ. πληθ. ἄρ. «*ἡμᾶς Πλάτωνα ἀναγινώσκοντας*», β' πρ. αἰτ. πτ. πληθ. ἄρ. «*ὑμᾶς Δίωνα περιπατοῦν- 30 τας*», γ' πρ. αἰτ. πτ. πληθ. ἄρ. «*ἐφ' ὧς Ὀκράτεε <πράττοντας>*»· β' πρ. μόνου κλητ. πτ. πληθ. ἄρ. «*ὑμεῖς Δίωνα περιπατοῦντες*»· πάλιν γὰρ οὔτε κατὰ τὸ πρῶτον πρόσωπον οὔτε κατὰ τὸ τρίτον κλητικὴν ἔχουσι τὰ πληθυντικά διὰ τὸν προειρημένον λόγον.

Χρὴ δὲ εἰδέναι, ὅτι ἡ κατὰ τὸ τρίτον πρόσωπον τῶν πρωτοτύπων 35 ἀντωνυμία, ἥτις ἐστὶν ἱ, καὶ αἱ ἀπ' αὐτῆς κλίσεις ἀσυνήθεις ἦσαν· καὶ

9—13 hab. et. Σ^m || 35—82, 5 hab. et. Σ^m

1 γ'] τρίτου A, δευτέρου O || 2 ἐ Ὀκράτην A, ἐὼς Ὀκράτη O || 9 ἐφ' ὧς O V, ἐφ' ὧς A || 10 τοῦ add V A || 12 ἅμα add V A || 16 ἐφ' ὧν — ἄρ. (17) add A || 17 ἐφ' ὧν Ὀκρατοῖν O A || 18 ἐφ' ὧς A, ἐφ' ὧν O || 23 ὑμεῖς — πληθ. ἄρ. add A || 25 ὑμῶν — πληθ. ἄρ. (26) add A || 26 Ὀκρατῶν A, Ὀκρατῶν O || 29 ἐφ' ὧς ἐφ' ὧν O, ἐφ' ὧς (sic) A || 31 αἰτ. πτ. — μόνου (32) add A | ἐφ' ὧς A || 35 τῶν πρωτ. add V

ἐξεύρεν ἡμῖν ἀντ' ἐκείνης ἄλλας ἢ τέχνη συνήθεις, αἱ καλοῦνται μονο-
 πρόσωποι διὰ τὸ μὴ ἔχειν πρῶτον καὶ δεύτερον πρόσωπον, αἵτινες καὶ
 ἀναλόγως κλίνονται κατὰ φωνήν. Εἰςὶ δὲ αὗται· οὗτος αὐτός ἐκείνος
 ὅδε· ἔστι δὲ καὶ <ῆ> ὁ δεῖνα, ἥτις κέκλιται διχῶς, τοῦ δεῖνος καὶ τοῦ
 5 δεινάτος. Περιττὸν δὲ ἡγοῦμαι τούτων τὴν κλίσιν ποιήσασθαι καὶ τὸν
 σχηματικὸν καὶ τὴν ἐξ αὐτοῦ κλίσιν, τῆς φωνῆς καθὼς προεῖπον ἀνα-
 λογίαν ἐχούσης ὡς τὰ εἰς ὁσ ἄρσενικὰ καὶ ἐπιθετικὰ ὀνόματα.

Παραγῶγων δὲ ἐμός κόσ ὅς.] Ἀπὸ κοινοῦ «πρόσωπα» δεῖ προσ-
 θεῖναι, ἵν' ἢ «παραγῶγων δὲ πρόσωπα»· πρῶτον μὲν πρόσωπον ἐμός,
 10 δεύτερον δὲ πρόσωπον κόσ, καὶ τρίτον ὅς, πάλιν τῶν τριῶν προσώπων
 πτώσεως ὄντων ὀρθῆς, οἷον ὁ ἐμός ὀρθῆς, ὁ κόσ ὀρθῆς, ὁ ὅς ὀρθῆς,
 καὶ γένους ἄρσενικοῦ· ἔστι γὰρ τὸ θηλυκὸν ἢ ἐμή, καὶ τὸ οὐδέτερον τὸ
 ἐμόν· καὶ ἀριθμοῦ ἐνικοῦ· ἔστι γὰρ τὸ δυϊκὸν τῷ ἐμῷ, καὶ τὸ πληθυν-
 τικὸν οἱ ἐμοί· καὶ σχήματος ἁπλοῦ μία γὰρ ἁπλῇ χεῖς ἐστὶν ἐκάστη
 15 αὐτῶν· καὶ εἶδους παραγῶγου, ἐπειδὴ πάσαι αἱ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι ^{921, 24}
 παράγωγοί εἰσι· καὶ παράγονται ἀπὸ τῶν γενικῶν τῶν πρωτοτύπων διὰ
 τὸ τὴν γενικὴν κτητικὴν εἶναι· καὶ δηλοῦσι πρόσωπα δύο, τό τε τοῦ
 κτήτορος καὶ τὸ τοῦ κτήματος· ἀλλ' ἐν μὲν τῷ ἔσω μέρει τῆς λέξεως
 τὸν κτήτορα παρεμφαίνουσιν, ἐν δὲ τῷ ἔσω τὸ κτήμα. Κυμβαίνει τοί-
 20 νυν κλινομένων τῶν κτητικῶν ἀντωνυμιῶν καὶ τοῦ μὲν ἔσωθεν αὐτῶν ³⁰
 μέρους, ἐν ᾧ ἦν ὁ κτήτωρ, ἀκινήτου ὄντος, τοῦ δὲ ἔσωθεν, ἐν ᾧ ἦν
 τὸ κτήμα, κινουμένου, τὸν μὲν κτήτορα ἐπὶ πάσης πτώσεως καὶ ἀριθμοῦ
 ἀμεταθέτως ἔχειν, τὸ δὲ κτήμα ἐν μὲν τοῖς ἐνικοῖς ἐν εἶναι, ἐν δὲ τοῖς ^{922 b}
 δυϊκοῖς δύο, ἐν δὲ τοῖς πληθυντικοῖς πολλά. Καὶ ἡ μὲν ἐμοῦ σοῦ οὐ
 25 γενικὴ πρωτότυπος οὖσα ἐνικοῦ ἀριθμοῦ καὶ ἐν πρόσωπον κατὰ τὸ πρῶ-
 τον καὶ δεύτερον καὶ τρίτον πρόσωπον δηλοῦσα, ποιεῖ τὴν ἐμός κόσ ὅς
 κτητικὴν ἀντωνυμίαν ἐν τοῖς τριῖν προσώποις ἓνα κτήτορα ἐπὶ ὅλης τῆς
 κλίσεως ἔχουσαν εἵπομεν γὰρ ὅτι ἔσωθεν νοοῦμενος ὁ κτήτωρ ἀμετα-
 θέτως ἔχει τὸ μέντοι κτήμα ἐν μὲν τοῖς ἐνικοῖς ἐν ἐμφαίνουσιν, <ἐν
 30 δὲ τοῖς δυϊκοῖς δύο,> ἐν δὲ τοῖς πληθυντικοῖς πολλά, ὡς ἔστιν ἐκ τῆς
 ὑποκειμένης κλίσεως μαθεῖν σαφῶς, ἥτις ἐστὶν αὕτη, ἀκολουθίαν φωνῆς
 φυλάττουσα καὶ κλινομένη ὡς τὰ εἰς ὁσ ἄρσενικὰ καὶ ἐπιθετικὰ ὀνόματα.

Ἀντωνυμία παράγωγος πρώτου προσώπου ὀρθῆς πτώσεως ἐνικοῦ
 ἀριθμοῦ ὁ ἐμός, β' πρ. ὀρ. πτ. ἐν. ἄρ. ὁ κόσ, γ' πρ. ὀρ. πτ. ἐν. ἄρ. ὁ
 35 ὅς· α' πρ. γεν. πτ. ἐν. ἄρ. τοῦ ἐμοῦ, β' πρ. γεν. πτ. ἐν. ἄρ. τοῦ σοῦ,
 γ' πρ. γεν. πτ. ἐν. ἄρ. τοῦ οὐ· α' πρ. δοτ. πτ. ἐν. ἄρ. τῷ ἐμῷ, β' πρ.
 δοτ. πτ. ἐν. ἄρ. τῷ σοῦ, γ' πρ. δοτ. πτ. ἐν. ἄρ. τῷ ᾧ· α' πρ. αἰτ. πτ.

8—10 hab. et. Σ^v ||

15—24 hab. et. Σ^m

3 οὗτος add VA || 4 δὲ add VA | κέκλιται V, κέκληται A, καλεῖται O ||
 5 Περιττὸν — ὀνόμ. (7) om A || 8 προσώπου O || 9 μὲν O, δὲ CA || 16 γενι-
 κῶν τῶν V, κτητικῶν τῶν (τῶν om O) OA || 18 τὸ post καὶ add VA || 23 μὲν
 add VA || 29 ἐν δὲ — δύο (30) om OA || 31 κλίσεως O, ὕλης A

έν. ἀρ. τὸν ἐμόν, β' πρ. αἰτ. πτ. έν. ἀρ. τὸν σύν, γ' πρ. αἰτ. πτ. έν. ἀρ. τὸν ὄν α' πρ. κλητ. πτ. έν. ἀρ. ὦ ἐμός· ἀττικῶς γὰρ κέκλιται, ἵνα μὴ 18, 1b
 συνεμπέσῃ τῇ αἰτιατικῇ τῶν πρωτοτύπων. Αἱ δὲ τοῦ δευτέρου προσώ-
 που κτητικαὶ κλητικαὶ οὐκ ἔχουσι· δευτέρου γὰρ ὦν προσώπου ὁ κτή-
 τωρ πρὸς ἑαυτὸν ἀπαιτεῖ γενέσθαι τὴν προσφώνησιν· δευτερον γάρ ἐστι 5
 πρόσωπον πρὸς ὃν ὁ λόγος ὑπὲρ αὐτοῦ· ἀλλὰ καὶ τὸ κτῆμα κλητικῶς
 γινόμενον πρὸς ἑαυτὸ πάλιν ἀπαιτεῖ γενέσθαι τὴν προσφώνησιν· κλητικῇ
 10 γάρ ἐστι τοῦ πέλας κλησις· ἀδύνατον δὲ ἐν μιᾷ φωνῇ δύο προσφω-
 νήσεις ἀνὰ μέρος γίνεσθαι. Τρίτου προσώπου κλητικῆς πτώσεως ἐνικοῦ
 ἀριθμοῦ ὦ δε.

10

Περὶ δυϊκοῦ ἀριθμοῦ. — Ἀντωνυμία παράγωγος α' πρ. ὁρ. καὶ αἰτ.
 πτ. δυ. ἀρ. τὴν ἐμὴν, β' πρ. ὁρ. καὶ αἰτ. πτ. δυ. ἀρ. τὴν σὺν, γ' πρ. ὁρ.
 καὶ αἰτ. πτ. δυ. ἀρ. τὴν ὦ· α' πρ. γεν. καὶ δοτ. πτ. δυ. ἀρ. τοῖν ἐμοῖν,
 β' πρ. γεν. καὶ δοτ. πτ. δυ. ἀρ. τοῖν σοῖν, γ' πρ. γεν. καὶ δοτ. πτ. δυ.
 ἀρ. τοῖν οἷν· α' πρ. κλητ. πτ. δυ. ἀρ. ὦ ἐμὴν· εἰρήκαμεν δὲ ὡς οὐκ 15
 ἔχουσι κλητικὰς αἱ τοῦ δευτέρου προσώπου κτητικαὶ ἀντωνυμίαι· γ' πρ.
 κλητ. πτ. δυ. ἀρ. ὦ ὦ.

Περὶ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ. — Ἀντωνυμία παράγωγος α' πρ. ὁρ.
 πτ. πληθ. ἀρ. οἱ ἐμοί, β' πρ. ὁρ. πτ. πληθ. ἀρ. οἱ σοί, γ' πρ. ὁρ. πτ.
 πληθ. ἀρ. οἱ οἷ· α' πρ. γεν. πτ. πληθ. ἀρ. τῶν ἐμῶν, β' πρ. γεν. πτ. 20
 πληθ. ἀρ. τῶν σῶν, γ' πρ. γεν. πτ. πληθ. ἀρ. τῶν ὦν· α' πρ. δοτ. πτ.
 πληθ. ἀρ. τοῖς ἐμοῖς, β' πρ. δοτ. πτ. πληθ. ἀρ. τοῖς σοῖς, γ' πρ. δοτ.
 πτ. πληθ. ἀρ. τοῖς οἷς· α' πρ. αἰτ. πτ. πληθ. ἀρ. τοὺς ἐμούς, β' πρ. αἰτ.
 πτ. πληθ. ἀρ. τοὺς σοὺς, γ' πρ. αἰτ. πτ. πληθ. ἀρ. τοὺς οὗς· α' πρ.
 κλητ. πτ. πληθ. ἀρ. ὦ ἐμοί· β' πρ. οὐκ ἔστι κλητικὴ διὰ τὸν προειρη- 25
 μένον λόγον· γ' πρ. κλητ. πτ. πληθ. ἀρ. ὦ οἷ.

Ἡ δὲ νῶϊν γενικὴ πρωτότυπος οὖσα καὶ πρώτου προσώπου δυϊκοῦ
 τε ἀριθμοῦ καὶ δύο πρόσωπα δηλοῦσα ποιεῖ τὴν νωῖτερος πρώτου προ-
 σώπου κτητικὴν ἀντωνυμίαν δύο κτήτορας ἔχουσαν, ἥτις κλινομένη ἐπὶ
 πάσης πτώσεως καὶ παντὸς ἀριθμοῦ δύο κτήτορας δηλοῖ· εἴπομεν <γὰρ> 30
 ὅτι ἔσθωεν νοούμενος ὁ κτήτωρ ἀμεταθέτως ἔχει· τὸ μέντοι κτῆμα αὐ-
 τῆς ἐν μὲν ταῖς ἐνικαῖς πτώσεσιν ἓν ἐστίν, ἐν δὲ ταῖς δυϊκαῖς δύο, ἐν
 δὲ ταῖς πληθυντικαῖς πολλά. Καὶ ἡ σφῶϊν ὁμοίως πρωτότυπος οὖσα
 καὶ δευτέρου προσώπου καὶ δυϊκοῦ ἀριθμοῦ καὶ δύο πρόσωπα δηλοῦσα
 ποιεῖ τὴν σφῶϊτερος δευτέρου προσώπου κτητικὴν ἀντωνυμίαν <δύο κτή- 35
 τορας ἔχουσαν>, ἥτις καὶ αὕτη κλινομένη ἐπὶ πάσης πτώσεως καὶ <παν-

2—10 hab. et. Σ^m

5 δευτερον — προσφών. (7) om A | δευτερον — πρόσωπον (6) UV, δευτερος γάρ
 ἐστι b || 6 αὐτοῦ V, ἑαυτοῦ Ob | κτῆμα Vb, ῥῆμα O | κλητικῶς O, κλητικῆς
 πτώσεως V || 7 κλητικῇ VAb, κλητικὸν O || 9 ἀναμέρος γίνεσθαι A, ἀνα
 et 12 fere litter. lac. O, ἀσυμφώνους γίνεσθαι V | Τρίτου — ὦ δε (10) CVA,
 τοῦ προσώπου κλητικῆς πτώσεως (sic) b || 16 κλητικὰς A, κλητικὴν O || 30 εἴ-
 πομεν — λόγον (84, 1) | καὶ ἡ σφῶϊν ὁμοίως A || 34 δυϊκοῦ] τοῦ αὐτοῦ O

τὸς> ἀριθμοῦ δύο κτήτορας δηλοῖ διὰ τὸν προειρημένον λόγον· τὸ μέν-
 τοι κτήμα αὐτῆς πάλιν ἐν μὲν ταῖς ἐνिकाῖς πτώσκειν ἓν ἔστιν, ἐν δὲ
 ταῖς διυκαῖς δύο, ἐν δὲ ταῖς πληθυντικαῖς πολλά. Ἡ δὲ σφωῖν τοῦ
 τρίτου προσώπου τῶν διυκῶν γενικὴ διὰ τὸ μόνως ἐγκλίνεσθαι παρά-
 5 γωγον ἀντωνυμίαν οὐκ ἐποίησεν· αἱ γὰρ παράγωγοι ἀπὸ ὀρθοτονουμέ-
 νων εἰώθασιν γίνεσθαι, καὶ οὐκ ἀπὸ ἐγκλιτικῶν, ὡς δῆλον ἐκ τῶν παρα-
 δειγμάτων, ἅτινά ἐστι ταῦτα·

Ἀντωνυμία παράγωγος α' πρ. ὁρ. πτ. ἐν. ἄρ. ὁ νωῖτερος, β' πρ.
 ὁρ. πτ. ἐν. ἄρ. ὁ σφωῖτερος, γ' πρ. οὐκ ἔστι διὰ τὸν προειρημένον λό-
 10 γον· α' πρ. γεν. πτ. ἐν. ἄρ. τοῦ νωῖτέρου, β' πρ. γεν. πτ. ἐν. ἄρ. τοῦ
 σφωῖτέρου, γ' πρ. οὐκ ἔστι· α' πρ. δοτ. πτ. ἐν. ἄρ. τῷ νωῖτέρῳ, β' πρ.
 δοτ. πτ. ἐν. ἄρ. τῷ σφωῖτέρῳ, γ' πρ. οὐκ ἔστι· α' πρ. αἰτ. πτ. ἐν. ἄρ.
 τὸν νωῖτερον, β' πρ. αἰτ. πτ. ἐν. ἄρ. τὸν σφωῖτερον, γ' πρ. οὐκ ἔστι·
 α' πρ. κλητ. πτ. ἐν. ἄρ. ὦ νωῖτερε, β' πρ. κλητ. πτ. κατὰ τὸν προειρη-
 15 μένον λόγον οὐ συνίσταται, καὶ γ' πρ. οὐκ ἔστι.

Περὶ διυκοῦ ἀριθμοῦ. — Ἀντωνυμία παράγωγος α' πρ. ὁρ. καὶ αἰτ.
 πτ. δυ. ἄρ. τῷ νωῖτέρῳ, β' πρ. ὁρ. καὶ αἰτ. πτ. δυ. ἄρ. τῷ σφωῖτέρῳ,
 γ' πρ. οὐκ ἔστι· α' πρ. γεν. καὶ δοτ. πτ. δυ. ἄρ. τοῖν νωῖτέροι, β' πρ.
 γεν. καὶ δοτ. πτ. δυ. ἄρ. τοῖν σφωῖτέροι, γ' πρ. οὐκ ἔστι· α' πρ. κλητ.
 20 πτ. δυ. ἄρ. ὦ νωῖτέρῳ, β' καὶ γ' πρ. οὐκ ἔστι.

Περὶ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ. — Ἀντωνυμία παράγωγος α' πρ. ὁρ.
 πτ. πληθ. ἄρ. οἱ νωῖτεροι, β' πρ. ὁρ. πτ. πληθ. ἄρ. οἱ σφωῖτεροι, γ' πρ.
 οὐκ ἔστι· α' πρ. γεν. πτ. πληθ. ἄρ. τῶν νωῖτέρων, β' πρ. γεν. πτ. πληθ.
 ἄρ. τῶν σφωῖτέρων, γ' πρ. οὐκ ἔστι· α' πρ. δοτ. πτ. πληθ. ἄρ. τοῖς
 25 νωῖτέροις, β' πρ. δοτ. πτ. πληθ. ἄρ. τοῖς σφωῖτέροις, γ' πρ. οὐκ ἔστι·
 α' πρ. αἰτ. πτ. πληθ. ἄρ. τοὺς νωῖτέρους, β' πρ. αἰτ. πτ. πληθ. ἄρ. τοὺς
 σφωῖτέρους, γ' πρ. οὐκ ἔστι· α' πρ. κλητ. πτ. πληθ. ἄρ. ὦ νωῖτεροι, β'
 καὶ γ' πρ. οὐκ ἔστιν.

Ἡ δὲ ἡμῶν ὑμῶν σφῶν γενικὴ πρωτότυπος οὖσα καὶ πληθυντικοῦ
 30 ἀριθμοῦ καὶ πολλὰ πρόσωπα δηλοῦσα κατὰ τὸ πρῶτον καὶ δεύτερον καὶ
 τρίτον πρόσωπον ποιεῖ τὴν ἡμέτερος ὑμέτερος σφέτερος κτητικὴν ἀν-
 τωνυμίαν ἐν τοῖς τριεὶ προσώποις πολλοὺς κτήτορας ἐπὶ ὅλης τῆς κλί-
 σεως ἔχουσιν, ἥτις κλινομένη ἐπὶ πάσης πτώσεως καὶ παντὸς ἀριθμοῦ
 πολλοὺς κτήτορας δηλοῖ· εἵπομεν γὰρ ὅτι ἔσωθεν νοούμενος ὁ κτήτωρ
 35 ἀμεταθέτως ἔχει· τὸ μέντοι κτήμα αὐτῆς ἐν μὲν ταῖς ἐνिकाῖς πτώσκειν
 ἓν ἔστιν, ἐν δὲ ταῖς διυκαῖς δύο, ἐν δὲ ταῖς πληθυντικαῖς πολλά, ὡς
 δῆλον ἐκ τῶν παραδειγμάτων, ἅτινά ἐστι ταῦτα·

Ἀντωνυμία παράγωγος α' πρ. ὁρ. πτ. ἐν. ἄρ. ὁ ἡμέτερος, β' πρ.

3—6 (παραδ.) hab. et. Σ^m || 14—15 hab. et. Σ^{mn}

2 πάλιν om A || 3 δὲ σφ.] γὰρ σφ. OA | σφῶιν OVA | τοῦ add VA ||

4 τῶν — 85, 12 (ἡμετ.) A, om O (in eius archetypo intercidiſſe videtur folium) ||

5 ὀρθοτονουμένων R Schneider, ἐγκλινομένων VA || 30 κατὰ τὸ] κατὰ A

ὁρ. πτ. ἐν. ἄρ. ὁ ὑμέτερος, γ' πρ. ὁρ. πτ. ἐν. ἄρ. ὁ σφέτερος· α' πρ. γεν. πτ. ἐν. ἄρ. τοῦ ἡμέτερου, β' πρ. γεν. πτ. ἐν. ἄρ. τοῦ ὑμέτερου, γ' πρ. γεν. πτ. ἐν. ἄρ. τοῦ σφετέρου· α' πρ. δοτ. πτ. ἐν. ἄρ. τῷ ἡμέτέρῳ, β' πρ. δοτ. πτ. ἐν. ἄρ. τῷ ὑμέτέρῳ, γ' πρ. δοτ. πτ. ἐν. ἄρ. τῷ σφετέρῳ· α' πρ. αἰτ. πτ. ἐν. ἄρ. τὸν ἡμέτερον, β' πρ. αἰτ. πτ. ἐν. ἄρ. τὸν ὑμέτερον, γ' πρ. αἰτ. πτ. ἐν. ἄρ. τὸν σφέτερον· α' πρ. κλητ. πτ. ἐν. ἄρ. ὦ ἡμέτερε, β' πρ. κλητική οὐ συνίσταται, γ' πρ. κλητ. πτ. ἐν. ἄρ. ὦ σφέτερε.

Περὶ δυϊκοῦ ἀριθμοῦ. — Ἀντωνυμία παράγωγος α' πρ. ὁρ. καὶ αἰτ. πτ. δυ. ἄρ. τῷ ἡμέτέρῳ, β' πρ. ὁρ. καὶ αἰτ. πτ. δυ. ἄρ. τῷ ὑμέτέρῳ, γ' πρ. ὁρ. καὶ αἰτ. πτ. δυ. ἄρ. τῷ σφετέρῳ· α' πρ. γεν. καὶ δοτ. πτ. δυ. ἄρ. τοῖν ἡμέτεροιν, β' πρ. γεν. καὶ δοτ. πτ. δυ. ἄρ. τοῖν ὑμέτεροιν, γ' πρ. γεν. καὶ δοτ. πτ. δυ. ἄρ. τοῖν σφετέροιν· α' πρ. κλητ. πτ. δυ. ἄρ. ὦ ἡμέτέρῳ, β' πρ. κατὰ τὸν προειρημένον λόγον κλητική οὐ συνίσταται, γ' πρ. κλητ. πτ. δυ. ἄρ. ὦ σφετέρῳ.

Περὶ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ. — Ἀντωνυμία παράγωγος α' πρ. ὁρ. πτ. πληθ. ἄρ. οἱ ἡμέτεροι, β' πρ. ὁρ. πτ. πληθ. ἄρ. οἱ ὑμέτεροι, γ' πρ. ὁρ. πτ. πληθ. ἄρ. οἱ σφέτεροι· α' πρ. γεν. πτ. πληθ. ἄρ. τῶν ἡμετέρων, β' πρ. γεν. πτ. πληθ. ἄρ. τῶν ὑμετέρων, γ' πρ. γεν. πτ. πληθ. ἄρ. τῶν σφετέρων· α' πρ. δοτ. πτ. πληθ. ἄρ. τοῖς ἡμέτεροις, β' πρ. δοτ. πτ. πληθ. ἄρ. τοῖς ὑμέτεροις, γ' πρ. δοτ. πτ. πληθ. ἄρ. τοῖς σφετέροις· α' πρ. αἰτ. πτ. πληθ. ἄρ. τοὺς ἡμέτερους, β' πρ. αἰτ. πτ. πληθ. ἄρ. τοὺς ὑμέτερους, γ' πρ. αἰτ. πτ. πληθ. ἄρ. τοὺς σφετέρους· α' πρ. κλητ. πτ. πληθ. ἄρ. ὦ ἡμέτεροι, β' πρ. κατὰ τὸν προειρημένον λόγον κλητική οὐ συνίσταται, γ' πρ. κλητ. πτ. πληθ. ἄρ. ὦ σφέτεροι.

Καὶ τοσαῦτα μὲν εἰρήκαμεν δεῖξαι βουλόμενοι τὰ παρεπόμενα πρόσωπα <καὶ πτώσεις καὶ ἀριθμούς> ταῖς πρωτοτύποις καὶ παραγώγοις ἀντωνυμίαις.

Χρὴ δὲ εἰδέναι, ὅτι εἰσὶν ἐπὶ πασῶν τούτων τῶν κτητικῶν ἀντωνυμιῶν γένους [καὶ προσώπου καὶ ἀριθμοῦ] ἀκόλουθοι παραλλαγαί· τούτων γὰρ θηλυκὰ καὶ οὐδέτερα ὁμοίως τοῖς τριγενέσι παρασχηματίζονται ὡς γὰρ ἔρημος ἐρήμη ἔρημον, οὕτως ἐμός ἐμή ἐμόν, καὶ ὡς μέθυρος μεθύρη μέθυρον, οὕτω κός κή κόν καὶ ὅς ἢ ὄν, καὶ ὡς σοφώτερος σοφωτέρα σοφώτερον, οὕτω νωῖτερος νωῖτέρα νωῖτερον καὶ σφωῖτερος σφωῖτέρα σφωῖτερον καὶ ἡμέτερος ἡμέτερα ἡμέτερον καὶ ὑμέτερος ὑμέ- τέρα ὑμέτερον καὶ σφέτερος σφετέρα σφέτερον· καὶ ὅτι πρόδηλος ἡ τούτων κλίσις κλινομένων ὡς τὰ εἰς ὁρ ἀρσενικά, καὶ ὡς τὰ εἰς ἡ <ἢ εἰς ᾗ> θηλυκὰ, καὶ ὡς τὰ εἰς ὁρ οὐδέτερα ὀνόματα.

12 ὑμέτεροιν Α, ἡμετέροιν Ο || 16 πληθ. ἄρ. Α, πληθυντικῶν Ο || 26 τοσαῦτα Α, ταῦτα Ο || 27 καὶ πτ. καὶ ἄρ. om OA | καὶ παραγ. add Α || 30 καὶ πρ. καὶ ἄρ. hab. OA | παραλλαγαί Ο, παραγωγαί Α || 31 τριγενέσι Α, τρισὶ γένεσι Ο || 37 κλινομένων Ο, κλινομένη Α | ἢ εἰς ᾗ om OA

Γένη τῶν μὲν πρωτοτύπων διὰ μὲν τῆς φωνῆς οὐ διακρί- 912, 12
νεται, διὰ δὲ τῆς ὑπ' αὐτῶν δεΐξεως.] Ἰσμεν ὅτι γένη εἰςί τρία,
ἄρσενικόν, θηλυκόν, οὐδέτερον, ἅπερ αἱ πρωτότυποι ἀντωνυμῖαι διὰ μὲν
τῆς φωνῆς οὐ διαστέλλουσι, διὰ δὲ τῆς ὑπ' αὐτῶν δεΐξεως· ἡ γὰρ δεΐξις
5 συνεξηγούμενον ἔχει καὶ τὸ γένος· ὅθεν καὶ μοναδικαὶ καλοῦνται, ἐπεὶ
διὰ μιᾶς φωνῆς ἡ τριγένεια παρίσταται ἡ γὰρ ἐγὼ καὶ σύ ἐπὶ παντὸς
γένους λέγεται. Ἰστέον δὲ ὡς πᾶσα ἀντωνυμία ἢ δεικτικὴ ἐστὶν ἢ ἀνα-
φορικὴ· καὶ δεικτικαὶ μὲν εἰςί μόνον αἱ κατὰ τὸ πρῶτον καὶ δεῦτερον 20
πρόσωπον, <αἱ δὲ κατὰ τὸ τρίτον πρόσωπον>, ὅσαι γένους εἰςί παρα-
10 στατικά, καὶ δεικτικαὶ καὶ ἀναφορικαί, ὡς ἡ ἐκείνος ὅδε οὗτος, ὑποστέλ-
λομένης τῆς αὐτός· μόνην γὰρ ἀναφορὰν δηλοῖ· ἥτις πάλιν δεικτικὴ γί-
νεται συντασσομένη ταῖς δεικτικαῖς ἀντωνυμίαις, οἷον ἐγὼ αὐτός, σύ
αὐτός, ἐκείνος αὐτός. Εἶπον δὲ «ὅσαι γένους εἰςί παραστατικά», ἐπειδὴ 913 b
αἱ τοῦ τρίτου προσώπου, ὅτε γένους ἀπαρέμφατοί εἰσι, μόνον ἀναφορι-
15 καὶ τυγχάνουσιν, ἢ ἴ οὐ οἱ ἔ. Ἔστι δὲ καὶ ἐκ πολλῶν κανόνων μαθεῖν,
ὡς οὐκ ἀκόλουθοί εἰσιν αἱ πρωτότυποι ἀντωνυμῖαι οὔτε κατὰ πρόσω-
πον οὔτε κατὰ πτώσιν οὔτε κατὰ ἀριθμόν, ἀλλ' ὅτι θέματα ἴδια καθε-
στήκασι κατὰ πρόσωπον <καὶ κατὰ πτώσιν> καὶ κατὰ ἀριθμόν.

Τῶν δὲ παραγώγων.] Ἀπὸ κοινοῦ τὸ «γένη διὰ τῆς φωνῆς
20 διακρίνεται», ἴν' ἢ «τῶν δὲ παραγώγων γένη διὰ τῆς φωνῆς διακρίνε-
ται, οἷον ὁ ἐμός, ἡ ἐμή, τὸ ἐμόν». Ἐψεύσατο δὲ εἰπὼν τὰς παραγώ-
γους σημαίνειν διὰ τῆς φωνῆς τὸ γένος· τῶν γὰρ πρωτοτύπων μὴ ση-
μαινουσῶν, πῶς αἱ παράγωγοι σημαίνουσιν; Ἔστι τοίνυν τοῦ κτήματος 10
τὸ ἄρθρον, καὶ οὐ τῆς ἀντωνυμίας. Καὶ εὐρήσεις τοῦτο ἀληθές, εἴ γε
25 ἀναλύσεις αὐτὴν εἰς τὴν γενικὴν, ἐξ ἧς καὶ ἐγένετο· εἰ γὰρ εἴποις «ὁ
δοῦλός μου», δηλὸν γενήσεται ὅτι τὸ ἄρθρον τοῦ κτήματός ἐστι, καὶ ὅτι
δύναται ἄρσενικόν καὶ θηλυκόν καὶ οὐδέτερον γένος εἰπεῖν «ὁ δοῦλός
μου»· καὶ πάλιν εἰ εἴποις κατὰ ἀνάλυσιν «ἡ δούλη μου», πάντως εὐρε-
θήσεται τὸ μὲν ἄρθρον τοῦ κτήματος ὄν, ἡ δὲ ἀντωνυμία γένους ἀδιά-
30 στολος, διότι μιμοῦνται πᾶσαι αἱ παραχθεῖσαι κατὰ τὸ ἐντὸς πρόσωπον
τὰς πρωτοτύπους ἀντωνυμίας, καὶ οὔτε γένος διαστέλλουσι κατὰ τὸ ἐντὸς 20

1—87, 13 hab. et. Σ^m

1 διὰ — δεΐξεως (2) om A || 5 συνεξηγούμενον OVA, συνηγούμενον b ||
7 πᾶσα — πάλιν (11) ἡ αὐτός A; cfr tamen v. 13 || 8 μὲν add V | καὶ δεύτ.
add V || 9 αἱ — πρόσ. addidi R. Schneiderum secutus || 10 ἡ V, ὁ O || 13 post
ἐκείνος αὐτός add A: χρὴ δὲ εἰδέναι, τὸ (l. 8ti) αἱ κατὰ τὸ πρῶτον (sic) πρόσωπον
ἀντωνυμῖαι, ὅσαι γένους εἰςί παραστατικά, δεικτικαὶ εἰσιν (cfr v. 7—11) || 14 ἀπα-
ρέμφατοί εἰσι VAb, ἀπαρεμφάτου εἰσιν O || 15 ἡ] ἢ τε OVA b || 17 οὔτε κ.
πτ. οὔτε κ. ἀριθ. OVA, καὶ b | ἀλλ' ὅτι — ἀριθμόν (18) OVA, om b || 18 κατὰ
ante ἀρ. add A | post ἀριθμόν add A: δι' ἣν δὲ αἰτίαν ἐν φωνῇ τὸ γένος οὐ ση-
μαίνουσιν, εἵπομεν· δεῖξιν γὰρ ἔχουσιν, ἥτις ἐρμηνεύει τὸ γένος || 19 τὸ] τὰ O
VA || 20 ἴν' ἢ — διακρ. OA, om Vb || 21 δὲ OVA, οὖν b || 22 γὰρ
VAb, δὲ O | μὴ V, om OA, οὐ b || 25 τὴν VA, om Ob | εἴποις O, εἶπερ
VA; item v. 28 || 31 καὶ οὔτε — ψκείωται (87, 13) om b

πρόσωπον, οὔτε ἄρθρων εἰς δεκτικάι, οὔτε ἀκόλουθοι τοῖς ἀριθμοῖς, καθὼς ἐκείναι· ποία γὰρ ἀκολουθία τῆς ἐμός ἀντωνυμίας κατὰ τὸ ἐντὸς πρόσωπον πρὸς τὴν νωῖτερος καὶ ἡμέτερος;

Ἰστέον δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι τὸ μὲν πρόσωπον ἐν τῷ ῥήματι τὸ τέλος κινεῖ, ἐνταῦθα δὲ τὴν ἀρχὴν, ἐπειδὴ ἡ ἀντωνυμία δύο κλίσεις ἀναδεξά- 5 μένη, τὴν μὲν κατὰ πτώσιν, τὴν δὲ κατὰ πρόσωπον, τὸ μὲν πρόσωπον κινούμενον ἐν τῇ ἀρχῇ δείκνυσι, τὴν δὲ πτώσιν ἐν τῷ τέλει, ἐπειδὴ τὸ γένος καὶ ἡ πτώσις καὶ ὁ ἀριθμὸς τῷ τέλει μᾶλλον ψκείωνται τὰ δύο γὰρ κατὰ ταῦτὸν οὐκ ἠδύνατο ἔχειν, τὸ πρόσωπόν τε καὶ τὴν πτώσιν, ἵνα μὴ εἰς σύγχυσιν ἐμπέσῃ· ἀλλ' ὥσπερ τὸ ῥῆμα τὴν μὲν ἀρχὴν ἀπέ- 10 νειμε τοῖς χρόνοις, τὸ δὲ τέλος τοῖς προσώποις, οὕτω καὶ αὕτη εἰς δύο ἐμπεσοῦσα τὴν <μὲν> ἀρχὴν ἀπένειμε τοῖς προσώποις, τὸ δὲ τέλος ταῖς πτώσεσιν, ἐπειδὴ καὶ <ἐν> τῷ ὀνόματι μᾶλλον τὸ τέλος αὐταῖς ψκείνεται.

915, 4b Ἀριθμοὶ πρωτοτύπων μὲν ἐνικὸς ἐγὼ κύ ἴ, δυϊκὸς νωῖ 5
 cfwī, πληθυντικὸς ἡμεῖς ὑμεῖς cfwēis.] Βούλεται δεῖξαι, πῶς καὶ 15
 ὁ ἀριθμὸς παρέπεται τῇ πρωτοτύπῃ· πλὴν τὰ παραδείγματα οὐ καλῶς εἶπεν· ὤφειλε γὰρ εἰπεῖν «ἐνικὸς ἐγὼ, δυϊκὸς νωῖ, πληθυντικὸς ἡμεῖς», ἵνα ἐκάστου ἀριθμοῦ μίαν φωνὴν λέγων ἀτάραχον στήσῃ τὸν ἀκροατὴν, καὶ μὴ διὰ τοῦ εἰπεῖν «ἐνικὸς ἐγὼ κύ ἴ», καὶ πάλιν «δυϊκὸς νωῖ cfwī», 10
 εἶτα «πληθυντικὸς ἡμεῖς ὑμεῖς cfwēis» μᾶλλον πρόσωπα καὶ οὐκ ἀριθμοὺς 20
 παραστήσῃ, ὥς ἔστιν ἐκ τῶν παραδειγμάτων μαθεῖν.

916b Παραγῶγων δὲ ἐνικὸς ἐμός cός ὅς, δυϊκὸς ἐμὴ cὴ ὦ, πλη-
 θυντικὸς ἐμοὶ coί oī.] Ἀπὸ κοινοῦ μὲν τὸ «ἀριθμοί», ἵν' ἢ «παρα-
 γῶγων δὲ ἀριθμοί». Πάλιν δὲ καὶ ἐνταῦθα τῷ αὐτῷ πταισμάτι περιέ-
 πεσεν· ἔδει γὰρ εἰπεῖν «ἐνικὸς ἐμός, δυϊκὸς ἐμὴ, πληθυντικὸς ἐμοί», καὶ 25
 μὴ πρόσωπα ἀντὶ ἀριθμῶν παραστήσαι.

Πτώσεις πρωτοτύπων μὲν ὀρθῆς ἐγὼ κύ ἴ, γενικῆς ἐμοῦ
 coῦ oῦ, δοτικῆς ἐμοὶ coί oī, αἰτιατικῆς ἐμέ cέ ἔ, κλητικῆς κύ.]
 Πάλιν μέμψεως ἄξιος ὁ τεχνογράφος, ὅτι βουλόμενος πτώσεις πρωτο-
 τύπων ἀντωνυμιῶν παραστήσαι, μετὰ τῶν πτώσεων καὶ τὰ πρόσωπα 30
 παρέλαβεν· ἔδει γὰρ οὕτως εἰπεῖν, «ὀρθῆς ἐγὼ, γενικῆς ἐμοῦ, δοτικῆς
 10 ἐμοί, αἰτιατικῆς ἐμέ, κλητικῆς κύ», ἵνα πάλιν ἐκάστης πτώσεως μίαν φω-
 νὴν λέγων μὴ ταράξῃ τὸν ἀκροατὴν. Ἰστέον δὲ ὅτι κλητικὴν οὐκ ἔχει
 ἡ πρωτότυπος ἀντωνυμία οὔτε ἐν πρώτῃ οὔτε ἐν τρίτῃ προσώπῳ, ἀλλ'

14—91, 11 hab. et. Σ^m (partim excerpta)

1 οὔτε ἀκ. τοῖς] lac. 18 fere litter. O | ἀκόλουθοι A, ἀκολούθως V || 5 δὲ
 add VA || 10 εἰς σύγχυσιν] εἰς συγγένειαν OV, ἢ συγγεν' A || 11 τοῖς προσ.
 — τέλος (12) add VA || 12 μὲν om VA || 13 ἐπειδὴ — ψκ om A | ἐν om
 OV | αὐταῖς] αὐτῆς OV || 14 δὲ νωῖ V || 15 cfwī νωῖ O | δὲ ἡμεῖς V ||
 19 ἐνικὸς om b || 22 δὲ ἐμὴ O || 26 ἀριθμῶν V, ἀριθμοῦ O || 27 δὲ
 πρωτ. V | μὲν add V || 29 in marg. add Ἑλλιοδώρου N || 31 παρέλαβεν
 O, παρεισάγει V || 32 ἵνα — ἀκροατὴν (33) om V | ἐκάστης O, πάσης b ||
 34 πρώτῃ — ἐν δευτ. (88, 1) V, τρίτῃ οὔτε ἐν τῇ πρώτῃ προσ. ἀλλὰ δευτ. O

ἐν δευτέρῳ μόνῳ ἐπὶ παντὸς ἀριθμοῦ· οὐδεὶς γὰρ οὔτε ἑαυτὸν οὔτε τὸν ἀπόντα καλεῖ, ἀλλὰ μόνον τὸν πέλας· καὶ ὅτι κατεκερμάτισε πανταχοῦ ὁ τεχνικὸς τὴν ἀντωνυμίαν, μηδαμοῦ κλίσιν αὐτῆς τελείαν ποιησάμενος, μήτε ἐν πρωτοτύποις μήτε ἐν παραγώγοις. Καὶ διὰ τοι τοῦτο 5 ἡμεῖς ἐν τοῖς προλαβοῦσιν εἰρήκαμεν τὴν κλίσιν τῆς τε πρωτοτύπου καὶ <τῆς> παραγώγου, ἕξ ἧς δυνάμεθα πάντα σαφῶς παραστήσαι τὰ παρεπόμενα.

- Παραγώγων δὲ ὀρθῆς ἐμός κόσ ὅς, γενικῆς ἐμοῦ σοῦ οὐ, δοτικῆς ἐμῷ σῷ ψ, αἰτιατικῆς ἐμόν σόν ὄν.] Ἀπὸ κοινοῦ τὸ 10 «πτώσεις», ἴν' ἢ «παραγώγων δὲ πτώσεις ὀρθῆς ἐμός κόσ ὅς, γενικῆς ἐμοῦ σοῦ οὐ, δοτικῆς ἐμῷ σῷ ψ, αἰτιατικῆς ἐμόν σόν ὄν, κλητικῆς ἐμός». Πάλιν καὶ ἐνταῦθα πτώσεις βουλόμενος εἰπεῖν, συμπεριέλαβεν ἐκάστης πτώσεως τὰ τρία πρόσωπα, ὅπερ οὐκ ἔδει διὰ τὸν προειρημένον λόγον· ἀλλ' οὕτω προενέγκασθαι, «ὀρθῆς ἐμός, γενικῆς ἐμοῦ, δοτικῆς ἐμῷ, αἰ- 15 τιατικῆς ἐμόν, κλητικῆς ἐμός». Χρῆ δὲ εἰδέναι, ὅτι αὕτη ἀκόλουθός ἐστι κατὰ πτώσιν καὶ ἀριθμόν, ἐπειδὴ διὰ τῆς φωνῆς ἔξωθεν τὸ γένος διαστέλλει· καὶ κλίνεται, καθὼς ἄνω εἰρήκαμεν, ὡς τὰ εἰς ὁσ' ἐπίθετα ὀνόματα· ἀττικῶς τε ἔχει τὴν κλητικὴν ᾧ ἐμός, ἵνα μὴ συνεμπέσῃ τῇ αἰτιατικῇ τοῦ πρωτοτύπου.
- 20 Χρήματα δύο, ἀπλοῦν, σύνθετον· ἀπλοῦν μὲν, οἶον ἐμοῦ 919, 41 σοῦ οὐ, σύνθετον δέ, οἶον ἐμαυτοῦ καυτοῦ ἑαυτοῦ.] Κατὰ τὸ ἀρχαῖον οὐκ ἦν σύνθετος ἀντωνυμία· καὶ μαρτυροῦσι τούτῳ τῷ λόγῳ τὰ Ὀμηρικά, ἅτε δὴ ἀρχαϊκώτερα ὄντα καὶ ἐν ἀπλαῖς ταῖς ἀντωνυμίαις πεφρασμένα· οὐποτε γὰρ σύνθετος ἀντωνυμία παρὰ τῷ ποιητῇ εὕρισκε- 25 ται· ἀλλ' ὕστερον ἐπενοήθη δι' εὐλογον αἰτίαν. Ποίαν δὴ; Τοιαύτην, ἵνα διὰ μὲν τῆς ἀπλῆς τὸ μεταβατικὸν πρόσωπον δηλῶται, διὰ δὲ τῆς 10 συνθέτου τὸ ἀμετάβατον, ᾧ ἐστι τὸ ἀλλοπαθὲς καὶ αὐτοπαθές. Οἶον τί ἐστιν ὁ λέγω; Ἰδοὺ ἐν τῷ «ἐμοὶ αὐτῷ χαρίζομαι» καὶ «ἐμοὶ [αὐτῷ] χαρίζη», ἐπειδὴ ἡ αὐτὴ ἀντωνυμία ἀπλῇ οὖσα ἐλέγετο καὶ ἐν ἀμεταβάτῳ 30 προσώπῳ καὶ ἐν μεταβατικῷ, ἐπενόησαν ὕστερον οἱ μεθ' Ὀμηρον ὥστε τὴν ἀμετάβατον κατὰ τὸ πρόσωπον ἀντωνυμίαν συνθέτως λέγεσθαι «ἐμαυτῷ χαρίζομαι», ἵνα δηλῶται δι' αὐτῆς ἡ αὐτοπάθεια, καὶ τὴν μεταβατικὴν ἀπλῇ φωνῇ λέγεσθαι, ἵνα δηλοῖται δι' αὐτῆς ἡ ἀλλοπάθεια·

20—89, 22 hab. et. A

5 ἐν τοῖς προλ.] p. 80, 27 seqq | τε add V || 8 ὀρθῆς — ὄν (9) add V || 9 Ἐπὶ — ἐμός (11) om V || 12 in marg. add Ἑλαιοδῶρου N || 13 προειρ.] p. 87, 17. 24. 29 || 14 ἐμῷ V, ἐμοὶ O || 15 ante αὐτῇ add καὶ O || 17 ἄνω] p. 82, 32 || 20 δύο — ἑαυτοῦ (21) add V || 21 in marg. Ἑλαιοδῶρου N || 22 καὶ — εὕρισκε. (24) om VA || 25 ποίαν δὴ. τοιαύτην O, ποίαν δὲ ταύτην A, om V || 27 ἃ ἐστι V, ὅ ἐστι O, ὅτι ἐστὶ A | ἄλλοπ. καὶ αὐτοπ.] ἀπαθὲς καὶ αὐτοπαθὲς OA, αὐτοπαθὲς καὶ ἀλλοπαθὲς Vb | Οἶον — τῷ (28) om V || 28 χαρίζομαι καὶ ἐμοὶ αὐτῷ A, χαριζόμενος ἐμοὶ αὐτῷ VN, lac. 17 fere litter. O || 29 ἐπειδὴ — τοιαῦτα (89, 10)] καὶ πάλιν ἐμαυτὸν ἐτίμησα καὶ ἐμαυτὸν (sic) ἐτίμησας V || 31 τὸ O, om Ab || 32 καὶ — ἀλλοπάθεια (33) add A

καὶ ἐν τῷ «*σὲ αὐτὸν ἐτίμησας*» <καὶ «*σὲ ἐτίμησα*»> πρὸς ἀντιδιαστολὴν τοῦ
 20 αὐτοπαθοῦς καὶ ἀλλοπαθοῦς, ἵνα ἡ σύνθετος καὶ ἡ ἀπλὴ νοοῖτο, ἐπενόησαν
 λέγειν «*σαυτὸν ἐτίμησας*», καὶ ἐν τῷ τρίτῳ «*ἑαυτὸν ἐτίμησεν*». Ἀλλὰ φαί-
 τινες, εἰ ἐκ τοῦ ῥήματος τοῦ ἀμεταβάτου καὶ τοῦ ἐν μεταβάσει νοεῖται ἡ
 ἀπλὴ καὶ ἡ σύνθετος, ἔασον τῷ ῥήματι τὴν ἐξουσίαν εἰς τὸ διδόναι νοεῖν τὴν
 5 τε ἀπλὴν καὶ τὴν σύνθετον ἀντωνυμίαν, τουτέστι τὴν ἀλλοπαθὴ καὶ <τὴν>
 αὐτοπαθὴ. Πρὸς οὓς φαμεν ἡμεῖς, εἰ ἐνεχώρει τὸ τοιοῦτο γενέσθαι καὶ
 ἐπὶ τῶν τριῶν προσώπων τῶν ἀντωνυμιῶν, εὐλογον ἦν τὸ προβαλλόμενον·
 εἰ δὲ τούτοις συντασσόμενον τὸ ῥῆμα ἀμφιβολίαν ἔχει, πῶς οὐ διαστο-
 30 λῆς τύχῃσι τὰ τοιαῦτα; Ἰδοὺ γὰρ τὰ μὲν πρῶτα καὶ δευτέρα πρόσωπα 10
 τῶν πρωτοτύπων ἀντωνυμιῶν διὰ τοῦ ῥήματος δηλοῦσι τὴν αὐτοπαθὴ
 τε καὶ τὴν ἀλλοπαθὴ· τὸ γὰρ «*ἐμὲ ἔτυπεν*» ἀλλοπαθῆς, τὸ δὲ <K 378>
 920b «*ἐμὲ λύσομαι αὐτοπαθῆς*· τὸ δὲ τρίτον οὐδὲ ἐν τῷ ῥήματι, καθὼς εἰρή-
 καμεν, ἔχει τὴν διαστολὴν πολλάκις. Ἐξὸν δὲ ἐστὶν ἡμῖν διὰ μιᾶς ἀν-
 τωνυμίας καὶ ἐνὸς ῥήματος τὰς δύο συντάξεις νοεῖν· τὸ γὰρ «*ἐχαρίκατό* 15
οἱ» καὶ «*ἤκουσέν οὐ*» πρὸς ἄμφω χωροῦν ἐργάζεται τὴν ἀμφιβολίαν·
 δυνατόν γὰρ νοεῖν «*ἐχαρίκατο αὐτῷ*» ἀλλοπαθῶς καὶ «*ἐχαρίκατο αὐτῷ*»
 αὐτοπαθῶς, καὶ «*ἤκουσεν αὐτοῦ*» καὶ «*ἤκουσεν ἑαυτοῦ*»· ὥστε κατὰ τοῦτο
 οὐκ ἀκαίρως ἔτυχε διαστολῆς τὸ τοιοῦτον, ἵνα πάντως ἐν τῇ ἀντωνυμίᾳ,
 10 ἐὰν τὸ ῥῆμα τὴν ἀπὸ τῆς εὐθείας δρᾶσιν ποιοῦν ἐπὶ τὰς πλαγίους κατὰ 20
 τοῦ αὐτοῦ προσώπου τὴν διάβασιν ποιῇται, σύνθετον καὶ αὐτοπαθὴ δε-
 χώμεθα τὴν ἀντωνυμίαν.

Ἰστέον δὲ ὅτι οὐκ ἀπὸ τῆς ἐμοῦ κτητικῆς ἀντωνυμίας ἐγένετο ἡ
 ἑμαυτοῦ σύνθετος ἀντωνυμία· διὰ τίνα τεχνικὴν αἰτίαν, μαθησόμεθα προ-
 25 σέχοντες ταῖς βιωφελεῖς τέχναις τῶν μεγάλων τεχνογράφων Ἡρω-
 διανοῦ καὶ Ἀπολλωνίου, καὶ τὸ τρίτον πρόσωπον τῆς κτητικῆς ἀν-
 τωνυμίας πῶς πολλάκις εἰς σύνθετον μεταλαμβάνεται. Νῦν δὲ ἀναγκαῖόν
 ἐστὶν ἐπὶ τὴν κλίσιν ἐλθεῖν τῆς συνθέτου ἀντωνυμίας, φάσκοντας εὐ-
 20 θεῖαν μὲν αὐτῆς μὴ συνίστασθαι τεχνικῷ τινι λόγῳ, τὴν δὲ γενικὴν ταύ-
 την εἶναι ἑμαυτοῦ σεαυτοῦ ἑαυτοῦ, καὶ τὴν δοτικὴν ἑμαυτῷ σεαυτῷ 30
 ἑαυτῷ, καὶ τὴν αἰτιατικὴν ἑμαυτὸν σεαυτὸν ἑαυτόν, καὶ τὴν κλητικὴν

1 *σὲ αὐτὸν*] *ἐμὲ αὐτὸν* O A || 2 καὶ ἀλλοπ. *om* A | ἡ *post* καὶ *add* A ||
 3 *σαυτὸν ἐτίμησας*] *ἑμαυτὸν ἐτίμησα* O A | *ἑαυτὸν* b, *ἑμαυτὸν* O A || 6 αὐ-
 τοπ. καὶ ἀλλοπ. O A || 7 ἡμεῖς *add* A | τὸ τοιοῦτο O A, τοῦτο b || 8 τῶν *ante*
ἀντ. add A || 12 τὴν *ante* ἀλλ. *add* V | ἀλλοπαθῆς *et* (13) αὐτοπαθῆς O. *bis* -θῆς
 A, *bis* -θῆς V b || 13 τὸ δὲ *τρ.* — ἀντων. (22) *om* V || 14 δὲ ἐστὶν] γὰρ ἐστὶν
 O A, δὲ b || 16 ἤκουσέν οὐ] ἤκουσεν οὐ O, ἤκουσας οὐ A, ἤκουσεν αὐτοῦ οὐ b ||
 17 νοεῖν] εἰπεῖν O A b || 18 καὶ ἦκ. ἑαυτοῦ O, *om* A, *lac. indicat* b || 20 ποι-
 οῦν A. ἐποιοῦν O, ἐποίη (sic) b | *ante* κατὰ *add* καὶ b || 23 οὐκ ἀπὸ O, ἐκ
 V | ἡ V b, *om* O || 24 ἀντωνυμία — συνίστ. (29)] ἰδοὺ γοῦν τῆς συνθέτου ἀν-
 τωνυμίας εὐθεῖα οὐ συνίσταται V | τεχνικὴν O, γενικὴν b | μαθησόμεθα *Uhlig*,
 ὀνησόμεθα O b || 25 ταῖς — τέχναις *Uhlig*, εἰ βιωφελεῖς τέχναις O, εἰ αἱ βιωφε-
 λεῖς τέχναι b || 27 δὲ] γὰρ O b || 28 τῆς O, *om* b | φάσκοντας b, φάσκον-
 τες O || 29 αὐτῆς τὴν μὴ O | ταύτην *om* b

πάλιν ἀκύστατον εἶναι τεχνικῶ τινι λόγῳ· τὰ δὲ δυῖκὰ οὕτω προφέρε-
 σθαι, ἑαυτῷ τρίτου προσώπου αἰτιατικῆς μόνης, καὶ ἑαυτοῖν τρίτου προ-
 σώπου γενικῆς καὶ δοτικῆς, ἀκύστατον πάλιν αὐτῶν λέγοντας εἶναι τὴν
 κλητικὴν, καὶ τῶν πληθυντικῶν τὴν εὐθειαν, τό τε πρῶτον καὶ δεύτερον
 5 πρόσωπον τῶν πλαγίων αὐτῶν, καὶ τὴν κλητικὴν· τὴν δὲ γενικὴν ταύ-
 την εἶναι τρίτου προσώπου ἑαυτῶν, καὶ τὴν δοτικὴν ἑαυτοῖς, καὶ τὴν
 αἰτιατικὴν ἑαυτοῦς.

Εἶδη δέ, ὅτι αἱ μὲν εἰσι πρωτότυποι, ὡς ἐγὼ κύ ἴ, αἱ δὲ
 παράγωγοι, ὡς πᾶσαι αἱ κτητικαί, αἱ καὶ διπρόσωποι καλοῦν-
 10 ται.] Παρέπεται καὶ εἶδη ταῖς ἀντωνυμίαις, διότι αἱ μὲν αὐτῶν εἰσι
 πρωτόθετοι, ὡς ἐγὼ κύ ἴ, αἱ δὲ παράγωγοι, ὅ ἐστιν ἀπὸ τῶν πρωτο-
 τύπων παρηγμέναι, ὡς ἀπὸ τῆς ἐμοῦ πρωτοτύπου ἢ ἐμός κτητικὴ ἀν-
 τωνυμία, ἥ καὶ διπρόσωπος καλεῖται, καθὼς κτητικὴ οὖσα ἐμφαίνει ἐν
 ἑαυτῇ τὸν τε κτήτορα καὶ τὸ κτήμα, καθὼς ἤδη περὶ αὐτῶν εἰρήκαμεν
 15 ἐν τοῖς προλαβοῦσιν.

Παράγονται δὲ ἀπὸ μὲν ἐνικῶν αἱ ἕνα κτήτορα δηλοῦσαι,
 ὡς ἀπὸ τοῦ ἐμοῦ ἐμός.] Καλῶς εἶπεν «αἱ ἕνα κτήτορα δηλοῦσαι»·
 ἐν ὅλῃ γὰρ τῇ κλίσει αὐτῶν εἰς ἕστιν ὁ κτήτωρ· ἄλλ' ἐν μὲν τοῖς ἐνι-
 κοῖς ἐν τὸ κτήμα, ἐν δὲ τοῖς δυϊκοῖς δύο τὰ κτήματα, ἐν δὲ τοῖς πλη-
 20 θυντικοῖς πολλὰ τὰ κτήματα· τὸ γὰρ κτήμά ἐστι τὸ ἐν τῷ τέλει κινού-
 μενον, ὅπερ ἐπὶ τῶν ἀριθμῶν μεταβάλλεται εἰς δύο καὶ πολλὰ κτήματα.

Ἀπὸ δὲ δυϊκῶν αἱ δύο, ὡς ἀπὸ τοῦ νῶϊ νωῖτερος.] Ἀπὸ
 κοινοῦ τὸ «κλήτορας δηλοῦσαι», ἵν' ἢ οὕτως τὸ λεγόμενον, «ἀπὸ δὲ δυϊ-
 κῶν αἱ δύο κλήτορας δηλοῦσαι». Ἀληθὲς δὲ τοῦτο· πάλιν γὰρ ἐνταῦθα
 25 ἐν ὅλῃ τῇ κλίσει δύο εἰσὶν οἱ κήτορες· ἄλλ' ἐν μὲν τοῖς ἐνικοῖς ἐν τὸ
 κτήμα, ἐν δὲ τοῖς δυϊκοῖς δύο, ἐν δὲ τοῖς πληθυντικοῖς πολλὰ, διὰ τὸν
 προειρημένον λόγον, ὅτι τὸ κτήμά ἐστι τὸ κινούμενον.

Ἀπὸ δὲ πληθυντικῶν αἱ πολλοὺς, ὡς ἀπὸ τοῦ ἡμεῖς ἡμέ-
 τερος.] Ὅμοιως ἀπὸ κοινοῦ τὸ «κλήτορας δηλοῦσαι», ἵν' ἢ «ἀπὸ δὲ
 30 πληθυντικῶν αἱ πολλοὺς κήτορας δηλοῦσαι». Καὶ τοῦτο δὲ ὀχυρόν·
 ὁμοίως γὰρ καὶ ἐνταῦθα ἐν ὅλῃ τῇ κλίσει οἱ κήτορες ἀκίνητοι μένουσι,
 τὰ δὲ κτήματα πρὸς τοὺς ἀριθμοὺς μεταβάλλονται.

Τῶν δὲ ἀντωνυμιῶν αἱ μὲν εἰσιν ἀκύναρθροι, αἱ δὲ κύναρ-
 θροι· ἀκύναρθροι μὲν ἐγὼ κύ ἴ, κύναρθροι δὲ ἐμός σός ὅς.]
 35 Ἐψεύσατο τοῦτο εἰπών· οὐ δεῖ γὰρ συνάρθρους καὶ ἀκύναρθρους καλεῖν
 ἀντωνυμίας. Ἰδοὺ γὰρ αἱ μὲν καλούμεναι κύναρθροι οὐκ εἰσὶν ἄρθρων

8—21 hab. et. Σ^v || 35—91, 11 hab. et. C in marg. fol. 103^r et 103^v (C^m)

2 καὶ — ἑαυτῶν (6) γενικῆς καὶ δοτικῆς οὐκ ἔστιν V || 3 λέγοντα O ||
 8 in marg. Ἡλιοδώρου περὶ εἰδῶν αὐτῶν N || 10 Παρέπ. — ὡς (12) om V ||
 14 καθὼς — προλ. (15) om CV || 15 ἐν τοῖς προλ.] p. 82, 17 seqq || 17 ὡς
 — ἐμός om V || 18 ἐν ὅλῃ — κτήτωρ om V | αὐτῶν C, αὐτῆς O | μὲν add CV ||
 20 τὰ κτήματα add CV || 22 νῶϊ V, νῶ O || 30 Καὶ — μεταβ. (32) om V ||
 32 τὰ δὲ κτήματα] καὶ κατὰ κτήμα O || 33 αἱ δὲ — ὅς (34) om V

δεκτικαὶ κατὰ τὰ δεύτερα πρόσωπα, καθὼ οὐ φαμεν «ὁ ἐμός <εἶ>», αἱ δὲ καλούμεναι ἀσύναρθοι δεκτικαὶ πάλιν εἰς ἄρθρων· Ἀτικοὶ γὰρ «τὸν ἐμέ» φασίν, ὡς καὶ Καλλίμαχος <fr. 315^b Sch> ναὶ μὰ τὸν αὐ-
 τὸν ἐμέ, καὶ <fr. 315^a Sch> τὸν σὲ Κροτωπιάδην, καὶ Μένανδρος
 10 ἐν Ὑμνιδί <fr. 474 K> τὸν ἐμέ τουτονί· καὶ ὡς αὐτῶν ἐχουσὼν προ- 5
 τακτικὰ ἄρθρα, συντάσσεται αὐταῖς καὶ ὑποτακτικά, «ἐγὼ ὁ τιμήσας σε»,
 «ἐμὲ δὲν ἐτίμησας». Καὶ ὅτι τοῦτο ἀληθές, δηλὸν ἐκ τῶν δεικτικῶν ἀν-
 τωνυμιῶν, ὅτι τὸ ἄρθρον τοῦ κτήματός ἐστι καὶ οὐ τῆς ἀντωνυμίας· ἐν
 τῷ γὰρ «ὁ ἐμός δοῦλος» ἀναλύοντες τὴν σύνταξιν εἰς τὴν πρωτότυπον
 «ὁ δοῦλός μου» φαμέν, καὶ ἐν τῷ «ὁ ἐμός παῖς» ἀναλύοντες «ὁ παῖς 10
 μου» φαμέν.

§ 18 (23b).

Περὶ προθέσεως.

Καὶ ἐκ τῆς προθέσεως δείκνυται, ὅτι καλῶς προτέτακται τῶν μερῶν
 921b τοῦ λόγου τό τε ὄνομα καὶ τὸ ῥῆμα· εἰ μὴ γὰρ προετάγη τὸ ὄνομα
 καὶ τὸ ῥῆμα, τίνος ἂν προετίθετο ἡ πρόθεσις; Προετάγη δὲ τοῦ ἐπιρρή- 15
 ματος, ὅτι ὀνόματι συντίθεται καὶ παρατίθεται, τὸ δὲ ἐπίρρημα πρὸς
 ῥῆμα φέρεται, δι' ὃ καὶ οὕτως ὠνομάσθη· καὶ γὰρ ὅσον τὸ ὄνομα προ-
 κρίνεται τοῦ ῥήματος, τοσοῦτον καὶ ἡ πρόθεσις τοῦ σὺν τῷ ῥήματι ἐπιρ-
 ρήματος.

Ὁ δὲ ὅρος αὐτῆς οὗτος· «πρόθεσις ἐστὶ μέρος λόγου καθ' ἓνα σχη- 20
 ματισμὸν λεγόμενον, προθετικὸν <πάντων> τῶν τοῦ λόγου μερῶν ἐν παρα-
 10 θέσει ἢ συνθέσει, ὅτε μὴ κατὰ ἀνατροπὴν ἐκφέρεται». Ὑγιῶς ἔχει οὗτος ὁ
 ὅρος ἀπταιστος ὢν· ὁ δὲ ὅρος Διονυσίου ἑπταισται, ὡς δηλὸν ἐκ τῆς
 ἐξηγήσεως· ἔχει γὰρ οὕτως· «πρόθεσις ἐστὶ λέξις»· λείπει τὸ «ἄκλιτος»,
 ἵν' ἢ «πρόθεσις ἐστὶ λέξις ἄκλιτος» καὶ οἷον ἀκίνητος καὶ μονοσχημάτι- 25
 στος, ὅπερ ὁ ἄνω ὅρος παρεφυλάξατο, εἰπὼν «πρόθεσις ἐστὶ μέρος λόγου
 καθ' ἓνα σχηματισμόν», ὃ δηλοῖ κατὰ ἄκλιτον φωνήν· τοιαυτὴ γὰρ ὀρά-
 ται ἡ πρόθεσις καὶ ἐν πτώσει καὶ ἐν προσώποις. «Προτιθεμένη πάν-
 των τῶν τοῦ λόγου μερῶν ἐν τε συνθέσει καὶ συντάξει» προσθετέον

13—93, 9 hab. et. A || 15—92, 11 hab. et. Σ^m

1 κατὰ *R Schneider*, καὶ OC^m | κατὰ — τῆς ἀντων. (8) | τουτέστιν οὐκ εἰς μετὰ
 ἄρθρου. καὶ ὅτι τοῦτο τοῦ κτήματός ἐστιν V | εἰ *add R Schneider* || 2 πάλιν
add C^m || 5 Ὑμνιδί b, ὕδατι OC^m | καὶ om b || 6 ὁ τιμήσας σε C^m, δὲ
 ἐτίμησεν O, δὲ ἐτίμησα b || 10 καὶ — φαμέν (11) om V | ὁ *post* τῷ *add C^m* ||
 15 προετίθετο A, ἐμελλεν εἶναι O | Προετ. — οὗτος (20) om A || 20 *Apol-*
lonii videtur definitio; cfr Prisc. XIV 1 (24, 7. 13 H) || 22 Ὑγιῶς — οὕτως
 (24) om V || 23 δὲ γὰρ OA | ἑπταισται A, ἐπταισμένος ἐστὶν O || 24 *in*
marg. add Ἡλιοδώρου N || 25 καὶ οἷον — προσ. (28) om A || 26 ὅπερ —
 προσ. (28) om V || 28 προτιθεμ. VA, τιθεμένη O || 29 ἐν — συντάξει *add*
 V, *quī praeterea add*: τουτέστιν ἐν συνθέσει καὶ παραθέσει· καὶ κατὰ σύνθεσιν μέν,
 ὡς τὸ περιφέρω ἀναγινώσκω, κατὰ παράθεσιν δέ, «κατὰ φιλοσόφους» καὶ τὰ τοι-
 αῦτα. κατὰ πάντα τὰ μέρη τοῦ λόγου συντίθεται. ἐν τε συνθέσει καὶ συντάξει. ἐν

«ὅτε μὴ κατὰ ἀναστροφὴν ἐκφέρεται»· τοῦτο γὰρ παρεφυλάξατο ὁ προ-²⁰
 λεχθεὶς ὅρος· ἵν' ἡ «προτιθεμένη πάντων τῶν τοῦ λόγου μερῶν ἔν τε
 συνθέσει καὶ συντάξει, ὅτε μὴ κατὰ ἀναστροφὴν ἐκφέρεται». Καὶ εἴρηται
 «ὅτε μὴ ἐκφέρεται», ἐπεὶ τὰ μὲν ἄλλα μοναδικὴν ἔχει σύνταξιν, οἷον
⁵ τὰ ἄρθρα μόνοις ὀνόμασι συντάσσονται, καὶ τὰ ἐπιρρήματα μόνοις ῥή-
 μασιν, ἡ δὲ πρόθεσις διαφόρως ὀνόματι συντασσομένη καὶ ῥήματι διὰ
 τοῦτο ἴδιον ἔσχε πρὸς διαφόρους συντάξεις τὸ διτονεῖν· ἡνίκα γὰρ με-
 στολαβηθῇ ὑπ' αὐτῶν, ἐπὶ ῥήματι μὲν φερομένη ὀρθοτονηθήσεται, ἐπ' ὄνομα
 δὲ ἀναστραφθήσεται, <Τ 4> εὗρε δὲ Πατρόκλην περὶ κείμενον, <ex.³⁰
 10 gr. α 247> Ἰθακὴν κἀτα κοιρανέουσιν, ἐπεὶ πρὸς τὴν σύνταξιν
 ὁ τόνος τῶν προθέσεων.

Ὅτι δὲ προτίθεται πάντων τῶν τοῦ λόγου μερῶν ποτὲ μὲν ἐν
 συνθέσει ποτὲ δὲ ἐν παραθέσει, δηλον ἓκ τῶν λεχθησομένων γενήσεται·^{925 b}
 ταῖς μὲν γὰρ εὐθείαις τῶν ὀνομάτων κατὰ σύνθεσιν <σύν>εστι, <ταῖς
¹⁵ δὲ πλαγίσις καὶ κατὰ σύνθεσιν καὶ κατὰ παράθεσιν> καὶ ὅταν συν-
 τεθῇ ἡ εὐθεῖα, καὶ αἱ ἕξ αὐτῆς πλάγιοι σύνθετοὶ εἰσιν· ἐὰν δὲ ἐν
 πλαγίῳ εὐρεθῇ καὶ μὴ δυνηθῇ τὴν αὐτὴν σύνταξιν καὶ σημασίαν φυλά-
 ξαι ἐν τῇ εὐθείᾳ, τότε κατὰ παράθεσιν σύνεστι τῇ πλαγίῳ. Οἷον τί
 ἔστιν ὁ λέγων; τὸ περιφέρων ἐπεὶ ἐν τῇ εὐθείᾳ συνετέθη, συντίθεται
²⁰ καὶ ἐν ὅλῃ τῇ κλίσει· τὸ δὲ παρὰ Τρύφωνος καὶ κατὰ Κτησιφώντος καὶ¹⁰
 περὶ Διονυσίου, ἐπεὶ οὐ δυνάμεθα λέγειν παρατρύφων καὶ κατακτησι-
 φῶν καὶ περιδιονύσιος, οὐκ ἔχει κατὰ σύνθεσιν τὴν πρόθεσιν, ἀλλὰ κατὰ
 παράθεσιν. Καὶ <ἐν> ῥήματι πάντοτε κατὰ σύνθεσιν ἔστιν, οἷον περι-
 πατῶ περιφέρω· καὶ ἐν ἐπιρρήματι πάλιν κατὰ σύνθεσιν ἔστιν, οἷον
²⁵ ὑπέρευγε ὑπέρφευ. Καὶ ἐν μετοχαῖς κατὰ σύνθεσιν εἰσιν, ἐὰν καὶ ἐν
 τοῖς ῥήμασιν αὐτῶν κατὰ σύνθεσιν ᾤσιν, οἷον ἡ περιπατῶν μετοχὴ κατὰ
 σύνθεσιν, ἐπεὶ καὶ τὸ περιπατῶ, ὁμοίως καὶ τὸ περιφέρων, ἐπεὶ καὶ²⁰
 τὸ περιφέρω· χωρὶς εἰ μὴ ἐν πλαγίσις πάλιν τῆς μετοχῆς παράθεσις
 γένηται, ὡς ἔχει τὸ «κατὰ ἀναγινώσκοντος, κατὰ φιλοσοφούντος, παρὰ
³⁰ [τῶν] υποκρινομένων» ἐν ταύταις γὰρ ταῖς πλαγίσις παράθεσις ἔστι καὶ
 οὐ σύνθεσις. Τοῖς δὲ ἄρθροις παρατίθενται, οἷον καθ' ὃ, δι' ὃ, ἐν ᾧ·
 καὶ ταῖς ἀντωνυμίαις αἰ κατὰ παράθεσιν εἰσι κατὰ τὰς πλαγίους, κατὰ

31—93, 6 (τοῦ ἱ) hab. et. Σ^m

μὲν τῇ συνθέσει, οἷον ἀναφορά εἰσφορά, ἐν δὲ τῇ συντάξει, οἷον «ἐπὶ τῆς χώρας,
 κατὰ τῆς χώρας»

1 τοῦτο — ἐκφέρ. (3) om A | προλεχθεὶς V, προαχθεὶς O || 2 ἐν — ἐκ-
 φέρ. (3) add V || 5 ante ὄνομ. et ante ῥήμασιν add γὰρ O | καὶ V, om OA ||
 6 διαφόρως b, διαφόρῳ OVA | συντασσομ. VA, συντιθεμένη O | καὶ διὰ O ||
 7 διατονεῖν O || 9 περίκειμενον V || 10 κοιρανέοντες O, κοιρωνέοντες A,
 κοιρανέοντα V || 13 παραθέσει A, vocabulum evanuit in O, συντάξει hb || 14 σύ-
 νεστι] ἐστί OA || 16 ἔξ b, ἔξῃς OA | δὲ] γὰρ OA | ἐν πλαγίῳ OA, ἐκ πλα-
 γίων b || 18 σύνεστι O, συνέστη Ab | Οἷον — παράθεσιν (23) om A || 19 περι-
 φέρω O | συντίθ. b, συντίθεται O || 20 παρὰ b, περὶ O || 21 περὶ b, παρὰ
 O || 23 ἐν om OA | πάντοτε OA, πάντοθεν b || 25 ὑπέρφευ O, om A,
 ὑπέρευ b | ἐὰν καὶ OA, ἐάν γε b || 26 κατὰ σύνθ. ᾤσιν — σύνθεσις (31) om A

γὰρ τὰς εὐθείας οὐδὲ ἐν συνθέσει, οἷον περὶ ἐμοῦ, περὶ σοῦ, παρ' ἐμοί, παρὰ σοί, δι' ἐμέ, διὰ σέ. Καὶ ἑαυτῶν ἕσθ' ὅτε προτίθενται κατὰ σύνθεσιν ἐμφάσεως ἕνεκεν πλείονος, οἷον παρακαταθήκη, <B 267> ἐξυπα-
 30 νέστη, <N 50. 87> ὑπερκατέβησαν. Ἐν συνδέσμῳ κατὰ σύνθεσιν ἔστιν ἅπαξ, ὡς ἐν τῷ ἐπεί· ἡ γὰρ ἐπὶ πρόθεσις καὶ ὁ εἶς σύνδεσμος συντε- 5
 θέντα ἐποίησαν τὸν ἐπεί σύνδεσμον κατὰ ἔκθλιψιν τοῦ ἰ· προηγείται καὶ ἐν παραθέσει, ὡς ἐν τῷ καθ' ὅτι. Ἔστι δὲ ὅτε καὶ ἀντὶ συνδέσμων παρα-
 926b λαμβάνονται, ὡς φάμεν «ἐκ ῥαθυμίας πέπονθας» ἀντὶ τοῦ «ἕνεκεν ῥα-
 θυμίας πέπονθας».

Εἰςὶ δὲ αἱ προθέσεις ἅπασαι ὀκτὼ καὶ δέκα.] Προστιθέναι 10
 928b δεῖ καὶ ἐνταῦθα «κατὰ τὸ κοινὸν ἔθος», ἴν' ἢ οὕτως, <«εἰςὶ δὲ αἱ προ-
 θέσεις ἅπασαι κατὰ τὸ κοινὸν ἔθος ὀκτὼ καὶ δέκα»>· τοῦτο δὲ εἶπον,
 ἐπεὶ παρὰ τῷ ποιητῇ εὐρίσκομεν τὴν παραί κατὰ ὑπεῖρ ἐνί· δεῖ οὖν
 ἀναγκαίως προστιθέναι «κατὰ τὸ κοινὸν ἔθος». Χρὴ δὲ εἰδέναι, ὅτι τῇ
 μὲν φωνῇ δεκαοκτὼ εἰς, τῇ δὲ δυνάμει δεκαεπτὰ· μία γὰρ ἔστιν ἐν 15
 αὐταῖς διφορούμενη κατὰ τὸ αὐτὸ σημαίνον· ἡ γὰρ περὶ τὴν αὐτὴν
 ἔχει σημασίαν τῇ ἀμφί, καὶ ἀποτελεῖται ἐν δύο φωναῖς σημαίνον· ἕν.
 Ὡν μονοσύλλαβοι μὲν ἔξ, ἕν εἷς ἔξ σύν πρός πρό·] καὶ
 τὰς μονοσυλλάβους φησὶ προτέρας αἰετίζεσθαι παντὸς μέρους λόγου,
 28 ὑτέρας δὲ οὐδέποτε. Τοῦτο παρεπόμενον ἔστι ταῖς προθέσει, τὸ ἀπὸ 20
 μονοσυλλάβου σχήματος· ἄχρι δισυλλάβου παραύζεσθαι καὶ τὴν δισυλλα-
 30 βίαν μὴ ὑπερβαίνειν· καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο ὅτε πλεονάζει ἡ ὑπὲρ τὸ ἰ,
 οὐκ ἔξωθεν πλεονάζει, ἵνα μὴ ἐμπέσῃ τῇ τρισυλλαβίᾳ, ἀλλ' ἔσωθεν, ὡς
 929b ἐν τῷ <Ω 13> ὑπεῖρ ἄλλα τ' ἡϊόνας τε. Καὶ τοῦτο πάλιν αὐταῖς πα-
 ρέπεται, τὸ βραχυκαταληκτεῖν· ὅθεν φανερόν ὁ πλεονασμὸς τῆς εἷς καὶ 25
 τῆς παραί καὶ κατὰ καὶ ὑπεῖρ· ἡ γὰρ ἔξ ἀπὸ τῆς ἐκ γέγονεν, ὡς ἀπὸ
 τοῦ φρίκη φρίζ καὶ ἀπὸ τοῦ ἀλκή ἄλλε, διὰ τὸ ἄφωνον εἶναι τὸ κ.
 Ὅμοίως καὶ τὸ ψιλῷ πνεύματι κεχρησθαι, ὑποστελλομένης τῆς ὑπὸ <καὶ
 τῆς ὑπέρ>, διότι τὸ ὕ στοιχεῖον ἀρκτικὸν ὃν δαεῖ τῷ πνεύματι κέχρη-
 10 ῖται. Καὶ τὸ ὀξυτονεῖσθαι αὐταῖς παρέπεται, εἰ μὴ ἀναστρέφοντο· ἔνθεν 30
 ἡ ὑπέρ, ὀφείλουσα βαρύνεσθαι διὰ τὸν χαρακτήρα, ἀλόγως ὠξύνθη· τὰ
 γὰρ εἰς ῥ βραχυκατάληκτα βαρύνονται, ἄνερ πάτερ· καὶ ἡ ἀπό καὶ ἡ

10—23 (ἔσωθεν) hab. et. Σ^m (in marg. add 'Ἡλιοδώρου Ν) || 30—94, 8 (ἀμ-
 πέχ.) hab. et. Α || 31 (ἡ ὑπέρ) — 95, 3 hab. et. Σ^m

1 παρ' ἐμοί παρὰ σοί V, παρ' ἐμοῦ O A || 2 Καὶ — σύνθεσιν V A, ἕσθ' ὅτε
 καὶ κατὰ σύνθεσιν παρατίθενται O b || 6 προηγ. — καθ' ὅτι (7) add A || 7 συν-
 δέσμων A b, συνδέσμου O || 8 ἀντὶ τοῦ A b, ἀν O || 10 πᾶσαι V || 11 ἴν' ἢ
 — εἶπον (12) om V | εἰς — δέκα (12) add Uhlig; lac. ind. b || 12 εἰπὼν O || 13 τὴν
 V, ἐγὼ O, quod post εἶπον ponendum censet Uhlig | παραί — ὑπεῖρ Uhlig, παρὰ
 κατὰ ὑπέρ O V || 17 καὶ — ἔν] καὶ ἐν τῷ ἅμα ὀφείλουσι λέγεσθαι, οἷον <Θ 348>
 Ἔκτωρ δ' ἀμφιπεριστρώφα καλλίτριχας ἵππους V, quibus iterum add
 v. 14—17 | ἀποτελεῖ O V || 18 ἐν — οὐδέποτε (20) add V || 20 ἔστι add V ||
 22 τὸ O V, τῷ b || 25 φανερόν O b | ὁ O, ὅτι b || 26 κατὰ O

ὑπὸ πάλιν παραλόγως ὤξυτονήθησαν· αἱ γὰρ εἰς ὁ λήγουσαι λέξεις βα-
 ρύνονται, ἐκείνο ἄλλο τοῦτο, χωρὶς τῆς αὐτό, ἥτις οὕτως ἐτονώθη· καὶ
 ὀξύνονται διὰ τοῦτο δηλονότι, ἵνα εὐθετοὶ ὦσι πρὸς τὴν ἀναστροφὴν·
 εἰ γὰρ ἐβαρύνοντο, πῶς ἔτι τὴν ἀναστροφὴν ἐποιοῦντο; δι' ἣν καὶ
 5 οἱ Αἰολεῖς ὤξυνον αὐτάς, καὶ ταῦτα βαρυντικοὶ ὄντες. Καὶ τὸ διὰ
 ψιλῶν συμφώνων ἐκφέρεσθαι παρέπεται αὐταῖς, cesημειωμένης τῆς
 ἀμφί, ἥτις καὶ δείκνυσιν ἐν ταῖς συνθέσεσιν, ὅτι βαρέως φέρει τὸ δακτύ- 20
 λον, εἰς ψιλὸν μεταβάλλουσα τοῦτο, ὡς ἐν τῷ ἀμπέχεσθαι καὶ
 ἀμπεχόνῃ. Ταῦτα πάντα τὰ ἀσθενῆ παρέπεται ταῖς προθέσεσιν. Καὶ
 10 τάχα διὰ τοῦτο προτιθένται πάντων τῶν τοῦ λόγου μερῶν, ἵνα ὥσπερ
 <οἱ ἄρρωστοι οἱ μὴ δυνάμενοι περιπατῆσαι ὑπὸ ἄλλων βαστάζονται,
 οὕτω καὶ αἱ προθέσεις> ὑπὸ ἄλλων βαστάζονται λέξεων διὰ τὴν ἐνοῦ-
 σαν αὐταῖς ἀσθένειαν.

Αἱ τινες οὐκ ἀναστρέφονται.] Πῶς γὰρ προτιθέμεναι καὶ μο- 930, 91
 15 νοκύλλαβοι τυγχάνουσαι τοὺς τόνους ὀπισθεν φέρειν δύνανται; ἀναστρο-
 φῆς γὰρ τοῦτο ἴδιον, τὸ τὸν οἰκείον ἀναπέμπειν τόνον. Καὶ σημειω-
 τέον, ὅτι μόνῃ ἢ σὺν ἀναστροφῇ ἐν μονοκύλλαβοις πέπονθεν, ὡς ἐν
 τῷ <ο 410> ἐλθὼν ἀργυρότοξος Ἀπόλλων Ἀρτέμιδι ξύν· εἰδέναι
 δὲ χρὴ ὁμοίως, ὅτι οὐ δεῖ τὸ σπανίως εἰρημένον εἰς κοινότητα παρα- 10
 20 λαμβάνειν.

Δικύλλαβοι δὲ δύο καὶ δέκα.] Καθολικῶς χρὴ λέγειν, ὅτι αἱ 26
 τριχρονοῦσαι τῶν προθέσεων οὐκ ἀναστρέφονται ἢ κατὰ θέσιν ἰδίαν ἢ
 κατὰ παρείσοδον πάθους, κατὰ θέσιν μὲν ἰδίαν, ὡς ἡ ἀντί καὶ ἡ ἀμφί,
 κατὰ παρείσοδον δὲ πάθους, ὡς ἡ ὑπεῖρ καὶ παραί καὶ καταί· αἱ δὲ δι- 30
 25 χρονοῦσαι ἀναστροφὴν ὑπομένουσιν, εἰ μὴ πω συνέμπτως κωλύσῃ· οὐ
 γὰρ ἀναστρέφεται ἡ διὰ, ἵνα μὴ συνεμπέσῃ τῇ αἰτιατικῇ τοῦ δαίμονος,
 <ὡς ἐν τῷ> <Β 2> Δία δ' οὐκ ἔχε νήδυμος ὕπνος, οὐδὲ ἡ ἀνά, 931 b
 ἵνα μὴ σημαίνει τὸν ἄνακτα, ὡς ἐν τῷ <Π 233> Ζεῦ ἄνα, Δωδω-
 ναίε, Πελασγικέ, ἢ τὸ ἀνάστηθι ῥῆμα, <ὡς ἐν τῷ> <Ι 247> ἀλλ'
 30 ἄνα, εἰ μέμονάς γε.

Χρὴ δὲ εἰδέναι, ὅτι ἀντιπεπόνθασιν ἀλλήλαις αἱ μονοκύλλαβοι καὶ
 αἱ δικύλλαβοι προθέσεις· ἐπειδὴ γὰρ πᾶσαι αἱ μονοκύλλαβοι εἰς σύμ-
 φωνον κατέληξαν, μία δὲ αὐτῶν εἰς φωνήεν, ἡ πρό, διὰ τοῦτο σχεδὸν

16—20 hab. et. A

1 ὤξυτονήθησαν V A, ὤξυτονήθη O || 3 ὀξύνονται A, ὀξύνεται O V ||
 4 δι' ἣν — ὄντες (5) om A || 5 ὤξυνον V, ὤξυναν O || 8 μεταβάλλουσα V,
 μεταβαλοῦσα O, τρέπεται A | ἐν τῷ O V A, τὸ b || 9 Ταῦτα πάντα τὰ ἀσθενῆ
 — τοῦτο (10) O, διὰ τοῦτο δὲ V || 10 πάντων — μερῶν add V || 11 οἱ ἄρρ.
 — προθ. (12) om O V || 12 ἄλλων V, 5 fere litter. lac. O || 14 in marg. add
 Ἑλιοδώρου N || 18 ἐλθὼν O, ἦλθεν V, ἐλθεῖν A || 21 in marg. add Ἑλιο-
 δώρου N || 26 ἡ διὰ — οὐδὲ (27) om V || 27 ὡς ἐν τῷ] τοῦ O b || 28 in
 marg. add V²: καὶ ἄνα, Λητοῦς νιέ <hymn. in Apoll. 545> || 29 ἡ — γε
 (30) om V | ἀνάστηθι] ἄνα O b || 31 ἀλλ. αἱ μον. V, αἱ μον. ἀλλ. O || 32 αἱ
 ante dic. add V | εἰς σύμφ. — πᾶσαι (95, 2) om V

εἶπεν <ἐν εἴς ἔξ σὺν πρὸς πρό, τὴν πρό τελευταίαν τάσσων, ὕστερον
 10 δὲ τῇ ἐναντία τάξει χρήται, ἐπεὶ> αἱ δικύλλαβοι πᾶσαι εἰς φωνὴν κατέ-
 ληξαν, μία δὲ αὐτῶν εἰς σύμφωνον, ἢ ὑπέρ, ἔξ ἧς τὸ ὑπέρτερον παρήχθη.

§ 19 (24b).

Περὶ ἐπιρρήματος.

Εἰρήκαμεν ὅτι τὸ ἐπίρρημα πρὸς ῥῆμα φέρεται, διὸ καὶ οὕτως ὠνο- 5
 30 μάσθη, ἡ δὲ πρόθεσις ὀνόματι συντίθεται καὶ παρατίθεται· δευτέρον δὲ
 τὸ ῥῆμα τοῦ ὀνόματος· δευτέρον ἄρα καὶ τὸ ἐπίρρημα τῆς προσθέσεως
 τῆς κατὰ σύνθεσιν καὶ παράθεσιν προτιθεμένης τῶν ὀνομάτων.

Ὅριστέον δὲ οὕτως τὸ ἐπίρρημα· «ἐπίρρημά ἐστι λέξις ἄκλιτος
 982b κατηγοροῦσα τῶν ἐν τοῖς ῥήμασιν ἐγκλίσεων καθόλου ἢ μερικῶς, ὧν 10
 ἄνευ οὐ κατακλείει διάνοιαν». Ἔχει δὲ ἡ ἔννοια τοῦ ὅρου οὕτως·
 «ἐπίρρημά ἐστι λέξις ἄκλιτος», ὃ ἐστὶν ἀκίνητος· οὐδὲ γὰρ κλίσιν ἢ κίνησιν
 ἔχει τὰ ἐπιρρήματα, διότι ἕκαστον ἐπίρρημα μίαν φωνὴν ἔχει καὶ ἓνα
 σχηματισμόν. Καὶ τοσοῦτον ἄκλιτά ἐστι τὰ ἐπιρρήματα, ὅτι καὶ τὰ πτω-
 τικά ὀνόματα, ἡνίκα σύνταξιν ἐπιρρηματικὴν ἀναδέχεται, ἅπτωτα μένει 15
 10 ὡς ἐπιρρήματα γενόμενα, οἷον <Ζ 326> οὐ μὲν καλὰ χόλον, <υ 294.
 φ 312> οὐ μὲν καλὸν ἀτέμβειν οὐδὲ δίκαιον, <Ε 545> ὅς τ' εὐρὺ
 ῥέει. «Κατηγοροῦσα τῶν ἐν τοῖς ῥήμασιν ἐγκλίσεων»· κατηγοροῦσα ἀντὶ
 τοῦ τιθεμένη, ἴν' ἡ τὸ ἐξῆς οὕτως, «τιθεμένη κατὰ τῶν ἐν τοῖς ῥήμασιν
 ἐγκλίσεων», ἐπειδὴ καὶ τὸ ἐπίρρημα κατηγορημά φασιν οἱ φιλόσοφοι. 20
 Καὶ ὅπερ ἐστὶ τὸ ἐπίθετον ὄνομα ἐν τοῖς ὀνόμασι — δίχα γὰρ ἄλλου
 ὀνόματος οὐ λέγεται, οἷον «καλὸς ἄνθρωπος» — τοῦτο καὶ τὸ ἐπίρρημα
 ἐν τοῖς ῥήμασιν· ἄνευ γὰρ ῥήματος οὐ συγκλείει διάνοιαν, οἷον «καλῶς
 20 ποιῶ». Καὶ ὅτι τοῦτο ἀληθές, δῆλον ἐντεῦθεν, ὅτι εἴ που μὲν ἐστι
 983b ῥῆμα, οὐ πάντως ἐπίρρημα, οἷον «Τρύφων περιπατεῖ», εἴ που δὲ ἐπίρ- 25
 ρημα, πάντως ῥῆμα, οἷον «καλῶς Τρύφων γράφει». Διὸ ἐζήτησαν τινες,
 πῶς τὸ φεῦ καὶ τὸ οἶμοι οὐκ ἔχουσιν ἐπαγόμενον ῥῆμα. Καί φαμεν,
 ἐπειδὴ δυνάμει καὶ ταῦτα ἀπὸ διαθέσεως ῥηματικῆς ἀγάγονται· οἱ γὰρ
 θαυμάζοντες ἢ σκετλιάζοντες προπεπόνθαι δηλονότι καὶ ὅτι εἰ μὴ τις
 εἴποι «ἔγραψας»; οὐκ ἂν εἴποιμι ναί ἢ οὐ· καὶ ὅτι τῷ γραμματικῷ ἐξ- 30
 10 γησαμένῳ ἐπιφωνοῦμεν τὸ εὖ, ὃ δίχα ῥήματος οὐ λέγεται. Πάλιν δὲ
 10 ἐζήτησαν, εἰ πρὸ ῥήματος καὶ μετὰ ῥῆμα τάσσεται, οἷον «καλῶς γράφω,
 γράφω καλῶς», πῶς ἀπὸ θατέρας τῶν συντάξεων ἐπίρρημα μόνον κα-

9—96, 4 hab. et. A

1 ἐν — ἐπεὶ (2) add Uhlig || 5 Εἰρήκαμεν] p. 91, 15 || 8 προτιθεμένης
 b, προτεθειμένης O || 9 ἄκλιτος O, ἅπτωτος A; cfr Apoll. de adr 119, 5 Sch ||
 11 ἔχει — ἐπιρρήματα (13) O. ἄκλιτος εἴρηται A || 12 ἢ b, καὶ O || 15 ἀνα-
 δέχεται O || 17 καλὸν ἀτέμβειν A, καλῶς O | οὐδὲ — ἐγκλίσεων (18) om A ||
 20 ἐπίρρημα O, ἐπίθετον A || 28 ῥηματικῆς OA, ψυχικῆς Matthias Ann. Phil.
 Suppl. 15, 621; cfr Apoll. de adv. 121, 25 Sch || 31 δ A, οὔτε O || 32 ῥῆμα
 R Schneider, ῥήματος OA || 33 συντάξεων OA, προτάσεων b

λείται, οὐκέτι δὲ καὶ ὑπόρρημα. Καὶ λέγομεν πρῶτον μὲν, ὅτι καὶ ἡ αὐτός ἀντωνυμία ἐπιταγματική καλεῖται, καίτοι πολλάκις ὑποτασσομένη· ἄλλως τε φύσει προηγείσθαι πέφυκε τῶν ῥημάτων τὰ ἐπιρρήματα, ὡς καὶ τῶν ὀνομάτων τὰ ἐπίθετα. «Καθόλου ἢ μερικῶς» καθόλου μὲν, ὡς 934 b
 5 τὸ καλῶς σοφῶς — πᾶσι γὰρ τοῖς χρόνοις καὶ <πάσαις> ταῖς ἐγκλίσει συντάσσονται — μερικῶς δέ, ὡς τὰ χρονικά· τὸ γὰρ χθές οὔτε τοῖς ἐνεστώσιν οὔτε τοῖς μέλλουσι συντάσσεται, ἀλλ' οὐδὲ τὸ μὴ τῇ ὀριστικῇ ἐγκλίσει, οὐδὲ ἡ οὐ ἀπόφασις προστακτικοῖς. Ἔστι μὲν οὖν ἡ ἐξηγησις τοῦ ὅρου αὕτη.

10 Μάθωμεν δὲ εἰ καὶ ὁ Διονύσιος ὑγιῶς ὠρίσατο. «Ἐπίρρημά ἐστι 935 b μέρος λόγου ἄκλιτον»· τοῦτο καλῶς εἶπεν ὁ νῦν ἐξηγήσεως τυγχάνων τεχνογράφος, καὶ οὐκ ἔχομεν εἰς τοῦτο αὐτοῦ λαβέσθαι· ἄκλιτον γὰρ τὸ ἐπίρρημα, καθὼς ἤδη εἰρήκαμεν. «Κατὰ ῥήματος λεγόμενον ἢ ἐπι- λεγόμενον ῥήματι»· ἑλλιπῶς ἐνταῦθα ἔχει, καὶ δεῖ προσθεῖναι «καθόλου 15 ἢ μερικῶς»· πῶς δὲ καθόλου ἢ μερικῶς, ἤδη εἰρήκαμεν.

Τῶν δὲ ἐπιρρημάτων τὰ μὲν ἐστὶν ἀπλᾶ, τὰ δὲ σύνθετα.] 26
 Διὰ τούτου αἰνιγματωδῶς δέδωκεν ἡμῖν νοεῖν ὅτι σχήματα παρέπεται τοῖς ἐπιρρήμασιν· ἔστι γὰρ αὐτῶν τὰ μὲν ἀπλᾶ, τὰ δὲ σύνθετα, τὰ δὲ 936 b παρασύνθετα καὶ ἀπλᾶ μὲν, ὡς τὸ πάλαι, σύνθετα δέ, ὡς τὸ πρόπαλαι, 20 παρασύνθετα δέ, ὡς τὸ παγκάλων παγκάλως· ἀπὸ γὰρ συνθέτου ὀνόματος γενόμενον ἐγένετο παρασύνθετον.

Ἰστέον δὲ ὅτι καὶ εἶδη παρέπεται τοῖς ἐπιρρήμασιν· ἔστι γὰρ τὰ 9 μὲν αὐτῶν πρωτότυπα, τὰ δὲ παράγωγα· πρωτότυπα μὲν, οἷον ναί οὐ νή, ἐπεὶ οὐκ ἔχεται ἀφορμῆς ἐτέρας, ἀλλὰ πρωτόθετά ἐστι· παράγωγα 25 δέ, οἷον ἑλληνιστί, δωριστί, ἐπεὶ ἀπὸ τοῦ ἑλληνίζω καὶ δωρίζω παρήκται. Ποιοῦνται δὲ παραγωγὴν ἐκ πάντων τῶν μερῶν τοῦ λόγου, ἐξ ὀνομάτων, βότρυς βοτρυδόν· καὶ ἀπὸ ῥημάτων, κρύβω κρύβδην, κλέπτω κλέβδην, αἰολίζω αἰολιστί, δωρίζω δωριστί, ἑλληνίζω ἑλληνιστί· καὶ ἀπὸ μετοχῶν, ἐπισταμένων ἐπισταμένως· καὶ ἀπὸ ἄρθρων, οἷον ὦν ὦς· καὶ ἀπὸ 30 ἀντωνυμιῶν, οἷον οὗτος οὕτως, ἐκεῖνος ἐκεῖνως· καὶ ἀπὸ προθέσεων, πρὸς πρόσω, ἔς ἔσω, ἔξ ἔξω, ἀνά ἄνω, κατὰ κάτω· καὶ ἀπ' αὐτῶν τῶν 20 ἐπιρρημάτων, ἐγγύς ἐγγυτέρω· καὶ ἀπὸ συνδέσμων, καθό καθώς.

Τὰ δὲ χρόνου δηλωτικά, οἷον νῦν τότε αὖθις.] Προστιθεῖναι δεῖ τὸ «γενικοῦ», ἴν' ἢ ὁ λόγος οὕτως· «τὰ δὲ γενικοῦ χρόνου σημα- 35 τικά, οἷον νῦν τότε αὖθις»· ταῦτα γὰρ γενικὴν παράτασιν χρόνου δη- 937 b

17—25 hab. et. A || 22—32 hab. et. Σ^m || 33—97, 17 hab. et. Σ^m ||
 33—97, 30 hab. et. A

1 ὅτι et 2 ἀντωνυμία add A || 3 τε A, τῇ O || 17 δέδωκεν A, ἔδωκεν O ||
 18 ἔστι — καὶ (19) om A || 22 post ἐπιρρ. add τὰ κατὰ φωνὴν V || 24 νή
 add V | ἐπεὶ — ἐστι om A || 25 παρήκται| ἀπὸ ῥήματος δὲ παρήκται καὶ τὸ
 κλέβδην. κατὰ σημασίαν δέ, ὡς φαμέν χρονικά ἢ τοπικά V || 27 κρύβδω V ||
 29 ἐπιστάμενος ἐπ., ἐρρωμένως ἐρρωμένως V | ὦν| ὅς V || 30 ἐκ. ἐκ. add V ||
 31 πρὸς — ἔξω add V | ἀπ' αὐτῶν V, ἀπὸ O || 35 post αὖθις add ἤδη πάλαι V |
 παράτασιν V, παράστασιν OA; item p. 97, 2

λοῦσι τὰ ἐπιρρήματα, οὐκ εἰδικήν τινα καὶ ὠρισμένην. Καὶ χρή εἶδεναι, ὅτι τὰ γενικὴν παράτασιν χρόνου δηλοῦντα ἐπιρρήματα συμπααραλαμβάνεται κατὰ πάντα χρόνον, ὡς τὸ νῦν λέγομεν γὰρ «νῦν φρονῶ. νῦν ἐφρόνησα, νῦν φρονήσω»· καὶ μαρτυρεῖ ἡ χρήσις, τοῖς τριῖν χρόνοις αὐτὸ συντάσσας, ἐνεστῶτι καὶ παρῳχημένῳ καὶ μέλλοντι, οἷον <Hes. 5 Opp. 176> νῦν γὰρ δὴ γένος ἐστί, <N 772> νῦν ὤλετο πᾶσα κατ' ἄκρης, <Υ 307> νῦν δὲ δὴ Αἰνεῖας βίη Τρώεσσιν ἀνάξει. Καὶ τὸ ἤδη ὁμοίως· φαμέν γὰρ «ἤδη γράφω, ἤδη ἔγραψα, ἤδη γράψω»· καὶ μαρτυρεῖ ἡ χρήσις, τοῖς τριῖν χρόνοις αὐτὸ συντάσσας, οἷον μάττει γὰρ ἤδη καὶ τὸ πῦρ ἐκκάεται παρ' Εὐπόλιδι <fr. 340 K>, <ν 40> ἤδη 10 γὰρ τετέλεσται, ἃ μοι φίλος ἤθελε θυμός, <unde?> ἐπίσχες, ἤδη γὰρ φράσω. Καὶ ἔστι σαφῶς εἰπεῖν, ὅτι τὰ χρονικά ἐπιρρήματα 20 ἢ καθολικὸν χρόνον δηλοῖ ἢ μερικόν, καὶ ἡ ὠρισμένα ἐστίν, ὡς χθές σήμερον <αὔριον>, ἢ ἄοριστα, ὡς πάσαι ποτέ· καὶ τούτων τὸ μὲν αὔριον καταχρηστικῶς τῷ ἐνεστῶτι συντάσσεται, τὸ δὲ νῦν καὶ ἤδη τοῖς 15 τριῖν χρόνοις, καθὼς ἤδη εἰρήκαμεν. Καὶ τὸ μὲν ἐχθές ἀνάλογον, τὸ δὲ χθές Ἀττικόν.

989, 3b

Τούτοις δὲ ὡς εἶδη ὑποτακτέον καὶ τὰ καιροῦ παραστατικά.] «Υποτακτέον» ἀντὶ τοῦ ἐν ὑποτομῇ θετέον· «τὰ καιροῦ παραστατικά», τουτέστι τὰ ὑποτομὴν χρόνου δηλοῦντα, ἵνα τὰ μὲν ἄνω ἢ <γενικῶς> χρονικά, τὸ δὲ σήμερον καὶ χθές καὶ αὔριον εἶδος καὶ μέρος ἐκείνων, ἐπεὶ καὶ μερικῶς χρονικά ἐστὶν ἐπιρρήματα. Καὶ χρή αὐτὰ συμφωνοῦσαν τοῖς τοῦ ῥήματος χρόνοις ποιεῖσθαι τὴν σύνταξιν, οἷον τὸ χθές παρῳχημένῳ συντάσσειν, οἷον <<ἐ>χθές ἔγραφον, ἐχθές γέγραφα, ἐχθές ἐγε- 10 γράφειν, ἐχθές ἔγραψα· τὸ αὔριον ἐπεὶ ἀντίκειται τῷ παρῳχημένῳ, 25 τοῖς δὲ μέλλουσιν ὑπείκνεται, μέλλοντι χρή αὐτὸ συντάττειν, οἷον «αὔριον γράψω», καταχρηστικῶς δὲ καὶ τοῖς ὁμολογοῦσι <μὴ> παρῳχησθαι, ὃ ἐστὶ τοῖς ἐνεστῶσιν, οἷον «αὔριον γράφω, αὔριον ἀναγινώσκω», ἐπεὶ ὁ ἐνεστῶς ἔχει τὸν μέλλοντα ἐν ἑαυτῷ, καθὼς οὕτω πεπλήρωται ἀλλὰ μέλλει καὶ ἔτι δρᾶν. 30

Τὰ δὲ μεσότητος, οἷον καλῶς σοφῶς.] Μεσότητος ἐπιρρήματ' 20 ἐστὶν ὅσα ἀπὸ γενικῶν ὀνομάτων εἰς ὤς γεγόναι· καὶ εἴρηνται μεσότητος, παρόσον εἰς μέγα ἄρσενικῶν καὶ θηλυκῶν ὀνομάτων, ὡς τὸ καλοῖ καλαί καλῶν καλῶς, <φίλοι> φίλοι φίλων φίλως, σοφοί σοφαί σοφῶν

19—22 hab. et. Σ^m || 33—98, 2 cfr Σ^m

1 τὰ — συμπαρ. (2)] καὶ παραλαμβάνονται A | εἰδικήν V, ἰδικήν O | ὠρισμ. O V, διωρισμ. b || 2 συμπαρ. V, συμπεριλ. O || 5 οἷον — ἀνάξει (7) om A || 6 ὤλετο O, ὤχετο b || 8 καὶ — φράσω (12) om A || 11 ἐπίσχες V, ἐπίσχ' O || 15 τῷ add V | καὶ add VA || 18 Τούτοις — θετέον (19)] ὑποτακτέον δὲ τουτέστιν ἐν ἐπιτομῇ θετέον A || 19 ἐπιτομῇ V || 20 ἐπιτομήν V || 23 οἷον — δρᾶν (30)] τὸ δὲ αὔριον μέλλοντι, τῷ (leg. τὸ) δὲ νῦν τῷ ἐνεστῶτι A || 26 μέλλοντι b, μέλλοντα O | αὐτὸ b, αὐτόν O || 27 μὴ add b || 34 φίλοι add Schoemann, Opp. acc. 4, 231 adn. 24

κοφῶς. Καὶ ἀπὸ μὲν τῆς γενέσεως μεσότητος, ἀπὸ δὲ τῆς σημασίας ποιότητος ἐπιρρήματα καλοῦνται, οἷον ἔαν εἴπω «καλῶς γράφω», τὴν ποιότητα τῆς καλῆς γραφῆς ἐδήλωσα, ἢ <ἔαν εἴπω> «κοφῶς λέγω», τὴν ποιότητα τῆς κοφωτάτης λέξεως ἐδήλωσα· ὥστε τοίνυν εἴ τι μεσότητος, 5 τοῦτο καὶ ποιότητος· οὐ τὸ ἀνάπαλιν.

Τὰ δὲ ποιότητος, οἷον πύξ λάξ βοτρυδόν ἀγεληδόν.] Ποιό- 941, 4b
τητος ταῦτα λέγεται καὶ ἀπὸ τῆς σημασίας· ποιότης γάρ ἐστι φωνῇ δηλοῦσα τὴν ποιότητα ἢ τῆς φωνῆς ἢ τοῦ πράγματος· ἔαν μὲν γὰρ εἴπω πύξ λάξ, τὴν ποιότητα τῆς φωνῆς ἐδήλωσα, ἔαν δὲ βοτρυδόν ἀγε- 10 ληδόν, τὴν ποιότητα τοῦ πράγματος. Καὶ σκοπεῖν χρή, ὅτι ταῦτα, ποιότητος ὄντα δηλωτικά, οὐκ ἂν λεχθεῖη καὶ μεσότητος· οὐ γὰρ ἀπὸ γενικῶν εἰσιν ὀνομάτων μεταξὺ κειμένων ἀρσενικῶν καὶ θηλυκῶν. 10

Τὰ δὲ ἀριθμοῦ δηλωτικά, οἷον δὶς τρίς τετράκις.] Ψεύδε- 942, 24b
ται ὁ τεχνικὸς λέγων ταῦτα εἶναι ἀριθμοῦ δηλωτικά, ἐπειδὴ οὐκ εἰσιν 15 ἀριθμοῦ δηλωτικά, ἀλλὰ ποσότητος ὠρισμένα· ἀγνοεῖ γάρ, ὡς ἔοικεν, ὅτι τὰ ἐπιρρήματα τῆς ποσότητος ἢ ὠρισμένα ἐστὶν ἢ ἀόριστα, ὠρισμένα μὲν, ὡς δὶς τρίς, ἀόριστα δέ, ὡς πολλάκις ὀλιγάκις.

Τὰ δὲ τοπικά, οἷον ἄνω κάτω· ὦν χέσεις εἰςὶ τρεῖς, ἢ ἐν 944, 5b
τόπῳ, ἢ εἰς τόπον, ἢ ἐκ τόπου.] Τὰ τοπικὰ κοινῶς τόπον σημαί- 20 νει· εἰςὶ δὲ αὐτῶν συντάξεις καὶ σημασίαι τρεῖς, ἢ γὰρ τὴν ἐν τόπῳ σύνταξιν καὶ σημασίαν ποιοῦνται, ἢ τὴν εἰς τόπον, ἢ τὴν ἐκ τόπου. Καὶ ὑκείνεται τῇ μὲν ἐν τόπῳ σημασίᾳ ἢ ἐν πρόθεσις, οἷον «ἐν ἀγρῷ ἐστιν» ἢ «ἐν οἴκῳ ὑπάρχει», οἷον οἴκοι, τῇ δὲ εἰς τόπον ἢ εἰς, οἷον «εἰς 10 Ἀθήνας, εἰς Πελοπόννησον ἀπῆλθεν», ὡς Ἀθήναζε Θήβαζε οἴκαδε, τῇ δὲ 25 ἐκ τόπου ἢ ἀπό, οἷον «ἀπ' οὐρανοῦ, ἀπὸ Λέσβου», οἷον Θήβηθεν ὀγρό-θεν οἴκοθεν Ἀθήνηθεν· Ἀττικοὶ δὲ καταχρῶνται τῇ ἐν ἀντὶ τῆς εἰς, ὡς ὅταν λέγῃσιν «ἐν διδασκάλου» καὶ «ἐν κιθαριστοῦ».

Ἦθελον δὲ τινες πρῶτην τάττειν τὴν εἰς τόπον χέσιν, λέγοντες 943, 30b
ὡς οὐκ ἂν τις εἴῃ ἐν τόπῳ μὴ πρῶτον εἰς αὐτὸν ἐλθών. Ἀλλὰ φαμεν, 30 ὡς εἰ μὴ τις εἴῃ πρότερον ἐν τόπῳ, οὐκ ἂν τὴν εἰς τόπον ὁρμὴν ποιή-
ταιτο.

Τούτων τινὰ μὲν ἐστίν, ὡς τὰ τριγενῆ τῶν ὀνομάτων, ἐν ἀκολου-
θίᾳ φωνῆς τὰς τρεῖς δηλοῦντα χέσεις, ὡς τὸ οἴκοι οἴκαδε οἴκοθεν· ἃ

6—10 hab. et. Σ^m A || 13—17 hab. et. Σ^m A || 18—100, 10 hab. et. Σ^m A

1 μὲν add V | ἀπὸ δὲ — καλοῦνται (2) add V || 8 prius ἢ add A |
τοῦ πράγματος Uhlig, τῆς σημασίας O VA || 14 ἐπεὶ O || 15 ὠρισμένα O,
ὠρισμένης VA || 16 ἢ ὠρ.] καὶ ὠρ. A, ὠρ. (om καὶ) O, om V | ἢ ἀόρ. ὠρ. μὲν
om A | ἢ ἀόρ.] καὶ ἀόρ. O V || 17 V add: ὅτι δὲ καὶ τὸ δὶς καὶ τὸ τρίς συγ-
κοπὴν πεπόνθασιν ἀπὸ τοῦ δυάκις καὶ τριάκις || 19 seq cfr Matthias, Stud.
Lips. VI 9 adn. 1 || 20 τρεῖς add VA | γὰρ add V || 21 σύντ. — ποι.
om A || 23 οἷον οἴκοι add V || 24 ὡς — οἴκαδε add V || 25 οἷον Θήβ. —
'Αθήνηθεν (26) add V || 27 λέγῃσιν VA, λέγουσιν O || 28—31 om V ||
30 ποιήταιτο A, ποιήσῃ O

δὲ ὥσπερ τὰ κοινά, ὥς τὸ ἔνθα· καὶ τὴν ἐν τόπῳ γὰρ χέειν δηλοῖ, ὥς τὸ <cf. C 47> ἔνθα μὲν ἦν, καὶ τὴν εἰς τόπον, ὥς τὸ <ι 142> ἔνθα κατεπλέομεν· ἃ δὲ ὥς τὰ μονογενῆ, καθὼς ἔχει τὸ ἴνα· τινὰ δὲ καὶ ἐν μιᾷ φωνῇ τὰς τρεῖς ἐδήλου χέσεις, ὥς τὸ ἔμπροσθεν. Καὶ ὅσα μὲν παρὰ πρόθεσιν εἰς ᾧ λήγει, ταῦτα δύο χέσεις δηλοῖ, τὴν ἐν 5 τόπῳ καὶ τὴν εἰς τόπον, ἄνω κάτω πρόσω ἔξω· ὅθεν οὐκ ἀλόγως τινὲς τὸ παρὰ τῷ ποιητῇ <η 13> καὶ εἴσω δόρπον ἐκόσμει τὴν ἐν τόπῳ δηλοῦν <φαςι> χέειν, εἰ μὴ τινες ἀντιλέξωσι λέγοντες, ὅτι ἔδει αὐτὸ τὴν εἰς τόπον μόνον δηλοῦν, ἐπεὶ τὸ ἔνδον τὴν ἐν τόπῳ δηλοῖ χέειν. Καὶ ὅσα εἰς ἦ, πάλιν τὰς δύο χέσεις δηλοῖ, ἐν τόπῳ μὲν <N 49> ἄλλη 10 μὲν γὰρ ἔγωγ' οὐ δεῖδια χεῖρας ἀάπτους, εἰς τόπον δὲ <A 120> ὃ μοι γέρας ἔρχεται ἄλλη, <γ 251 seq> ἀλλὰ πη ἄλλη Πλάζετ' ἐπ' ἀνθρώπους, ἐν τόπῳ, <Z 377> <πῇ ἔβη> Ἀνδρομάχη; εἰς τόπον· ὅσα δὲ εἰς οὐ, τὴν ἐν τόπῳ χέειν δηλοῖ, <Eur. Bacch. 1111> ὑψοῦ δὲ θάσσω, <Arat. 225> αὐτοῦ καὶ κριοῖο θωώτεραί εἰσι 15 κέλευθοι· μόνον τὸ ποῦ καὶ τὴν εἰς τόπον εὔρεθη δηλοῦν, <N 219 seq> ποῦ τοι ἀπειλαὶ Οἴχονται; Καὶ ὅσα δὲ εἰς δε, τὴν εἰς τόπον, οἵκαδε ἄλαδε οἰκόνδε τὸ γὰρ ἐνθάδε οὐδὲν πλέον δηλοῖ τοῦ ἔνθα, ἐκ παρολκῆς ἔχον τὸ δε· ὁμοίως καὶ τὰ εἰς ζε τὴν εἰς τόπον δηλοῖ, Ἀθήναζε Θήβαζε· ὁμοίως καὶ τὰ εἰς σε, πάντοσε ἄλλοσε πόσε· ὅσα δὲ ἐστὶν 20 εἰς θε, <τὴν> ἐκ τόπου· <καὶ> εἰ μὲν παραλήγοιτο τῷ ο, ποιεῖ εἰς θι τὴν ἐν τόπῳ χέειν δηλοῦντα, οἶον οἴκοθεν οἴκοθι, πάντοθεν πάντοθι, οὐρανόθεν οὐρανόθι, Ἀβυδόθεν Ἀβυδόθι. ἐκείνοθεν ἐκείνοθι καὶ ἐν συγκοπῇ ἐκείθεν ἐκείθι καὶ <κεῖθεν> κεῖθι, <Apoll. Rh. 1, 955> <κεῖθι> καὶ εὐναίης ὀλίγον λίθον εἰρύσαντες, πόθεν πόθι, ὅθεν ὅθι, ἀγχοθεν ἀγ- 25 χόθι, αὐτόθεν αὐτόθι, καὶ ἐν συγκοπῇ ἄγχι καὶ αὐθι· εἰ δὲ μὴ ἔχοι τὸ ο, διὰ τοῦ τι ποιεῖ τὴν ἐν τόπῳ χέειν, Θήβηθεν Θήβησιν, Ἀθήνηθεν Ἀθήνησι, σεσημειωμένου τοῦ ἐγγύθεν· αὐτοῦ γὰρ μὴ ἔχοντος τὸ ο ἐγένετο ἐγγύθι· καὶ πάλιν ὅσα μὲν ἔχει τὸ ο, εἰς σε ποιεῖ τὴν εἰς τόπον χέειν, πάντοσε ἄλλοσε, τὰ δὲ μὴ ἔχοντα τὸ ο εἰς ζε ποιεῖ τὴν εἰς τόπον 30 χέειν, Ἀθήναζε Θήβαζε. Ἰστέον δὲ ὅτι καὶ τὰ εἰς ἄνθεν παρὰ πρόθεσιν τὰς τρεῖς χέσεις δηλοῖ, οἶον πρόσθεν ὑπερθεν· φάμεν γὰρ ἐκ τοῦ πρό-

2 ἔνθα μὲν ἦν A, ἔνθα μένειν O, ἔνθ' ἔβημεν V || 3 κατεπλ. VA, καταπλ. O || 4 ἐδήλου OVA || 5 πρόθεσιν VA, προθέσεως O | τὴν — δηλοῖ (19) om V || 6 ἀλόγως τινὲς A, ἄλογον ὡς τινὲς O || 8 δηλοῦσι χ. O, δηλοῦν χ. A || 9 ἐπεὶ — χέειν *post* χέειν (v. s.) *transp.* OA | χέειν *add* A || 12 ἀλλήπη ἄλλη πλαζέτω ἐπ' ἃ. O || 13 ἐν — τόπον om A || 15 θάσσω A | θωώτεραί OA, θωώταται *edd.* Arat. || 17 ἀπειλαὶ A, εὐχολαὶ O | δὲ om A || 18 ἄλ. οἴκ. om A | οἴκοι δὲ O || 19 παρολκῆς R Schneider, παραγωγῆς OA || 22 δηλοῦντα V, δηλοῦσα O, om A | π. π. *et* (23) Ἀβ. Ἀβ. *add* V || 24 ἐκ. ἐκ. καὶ κ. κ.] ἐκείθεν καὶ ἐκείθι O, ἐκείθεν καὶ κεῖθι V, ἐκείθι καὶ κεῖθι A | κεῖθι καὶ — εἰρύς. (25) om V | κεῖθι καὶ — ὅθι (25) om A | κεῖσε καὶ εὐναίης *edd.* Apoll., καὶ εὐνομίης O || 25 εἰρύσαντες O, ἐκλύσαντες *edd.* Apoll. || 27 τὴν — χέειν] τὸ τοπικόν OVA || 28 ἐγγύθεν — ἐγένετο *add* VA || 29 καὶ — Θήβαζε (31) om V

ϑθεν, εἰς τὸ πρόσθεν, ἐν τῷ πρόσθεν, ἐκ τοῦ ὑπερθεν, εἰς τὸ ὑπερθεν,
 ἐν τῷ ὑπερθεν· ἐν οἷς τὸ ἔνθεν μόνην τὴν ἐκ τόπου δηλοῖ, ἐπειδὴ
 ἐποίει τὸ ἔνθα, ὅπερ τὰς δύο χῆσεις δηλοῖ, καθὼς ἤδη εἰρήκαμεν· καὶ
 ὅτι τὰ ἄλλα τὰ εἰς θεν τὴν ἐκ τόπου χῆσιν δηλοῖ, ὅθεν τὸ <Γ 276>
 5 Ἰδθθεν μεδέων καὶ τὰ ὅμοια ὀνόματά εἰσιν ἐν περιρρῶ ἔχοντα τὴν
θεν· καὶ ὅτι τὸ ἐγγύς τὴν ἐν τόπῳ χῆσιν δηλοῖ, <Ξ 110> ἐγγύς ἀνὴρ
 καὶ ὅτι τὸ δεῦρο καὶ τὴν ἐν τόπῳ, <δ 384> πωλεῖται τις δεῦρο, καὶ
 τὴν εἰς τόπον, <Eur. Alc. 779> δεῦρ' ἔλθ' ὅπως ἂν καὶ κοφώτερος
 γένῃ. Τὸ δὲ ἄνευ ἄνευθεν καὶ ἄτερ ἄτερθεν νόσφι χωρὶς χωρισμοῦ
 10 εἰσι, καὶ οὐ τοπικὰ ἐπιρρήματα.

Τὰ δὲ σχετλιαστικά, οἷον παπαὶ φεῦ.] Σχετλιαστικά λέγεται 946, 281
 τὰ ἐξ αὐτοπαθείας λεγόμενά τε καὶ ἀναπεμπόμενα ἐπιφθέγματα· ὅθεν
 καὶ πρώτου προσώπου εἰσιν, ἐπειδὴ, καθὼς ἔφην, ἐξ αὐτοπαθείας ἀνά-
 γονται· ὁ γὰρ λυπούμενος ἢ δυσφορῶν λέγων ταῦτα τὴν περὶ αὐτὸν
 15 μόνον πείσιν ἀφηγεῖται.

Τὰ δὲ εὐχῆς σημαντικά·] δι' αὐτῶν γὰρ εὐκτικὰς συντάξεις ση-
 μαίνομεν, <ex. gr. H 157> εἴθ' ὥς ἡβώοιμι· τὸ γὰρ αἶθε εἶθε φησὶν
 ὁ ποιητής· καὶ Καλλίμαχος <fr. 455 Sch> ἀβάλλε μηδ' ἀβόλησα.

Τὰ δὲ θαυμαστικά·] ἥνικα γὰρ θαυμάζομεν, τούτῳ κεκρήμεθα τῷ
 20 φθέγματι.

Τὰ δὲ ἀρνήσεως ἢ ἀποφάσεως, οἷον <οὔ> οὐχὶ οὐδῆτα
 οὐδαμῶς.] Ἀρνήσεως ταῦτα λέγονται, οἷον ἐγκλήματος ἐπιφερομένου
 δι' αὐτῶν τις ἀρνείται, [οἷον οὐχὶ οὐδῆτα οὐδαμῶς,] οἷον <οὐ ἔτυψας Ἀρί-
 σταρχον, οὐ Δίωνα ὕβρισας>, «οὐδῆτα, οὐδαμῶς, οὐχί»· τὰ δὲ αὐτὰ καὶ
 25 ἀποφάσεως, ὅτι δι' αὐτῶν τις ἀποφαίνεται μὴ ποιεῖν, οἷον <οὐ γράψω, οὐχὶ
 γράψω, οὐδῆτα ποιήσω, οὐδαμῶς ἀρνήσομαι>. Καὶ χρὴ εἰδέναι, ὅτι
 ταῦτα τὰ ἀρνήσεως ἢ ἀποφάσεως ἐπιρρήματα ὁριστικοῖς συντάσσεται.

Τὰ δὲ συγκαταθέσεως, οἷον ναὶ ναίχι·] δι' αὐτῶν γὰρ συγ-
 κατατιθέμεθα καὶ ἐπινεύομεν.

30 Τὰ δὲ ἀπαγορεύσεως, οἷον μή μηδῆτα·] δι' αὐτῶν γὰρ ἀπα-
 γορεύομεν τὸ μὴ τότε ἢ τότε ποιεῖν. Καὶ χρὴ εἰδέναι, ὅτι ταῦτα τὰ
 τῆς ἀπαγορεύσεως ἐπιρρήματα προστακτικοῖς συντάσσεται, καὶ ὅτι δια-
 φέρι ἀρνησις ἀπαγορεύσεως τῇδε, ὅτι ἡ μὲν ἀρνησις ἐγκλήματος ἐπι-
 φερομένου γίνεται, ἡ δὲ ἀπαγόρευσις ἀποτροπὴ ἐστὶ πράγματός τινος.

35 Τὰ δὲ παραβολῆς ἢ ὁμοιώσεως·] δι' αὐτῶν γὰρ παραβάλλομεν
 τῷ ὁμοίῳ τὸ ὅμοιον, <B 455> ἡὔτε πῦρ αἶδηλον, <B 87> ἡὔτε
 ἔθνεα εἰσι. Χρὴ δὲ εἰδέναι, ὅτι <τούτων> τὰ μὲν ἐστὶ ποιητικά, τὰ
 δὲ τῆς κοινῆς διαλέκτου.

11—15 hab. et. A || 31—38 hab. et. Σ^m

2 ἐπειδὴ — εἰρήκ. (3) om V || 3 ἐποίει τὸ ἔνθα A, τὸ ἔνθεν O | δηλοῖ
 A, ἐδήλου O || 5 ὀνόματά VA, ἐν ὀνόμασιν O || 12 λεγ. τε καὶ om A || 14 λέ-
 γων A, λέγει O || 15 μόνον πείσιν A, μόνην ποίησιν O || 27 τὰ περὶ ἀρν. O ||
 34 γίνεται Stadtmüller, λέγεται OV || 37 ἔθνεα] θηρα (sic) O

48, 11b

Τὰ δὲ εἰκασμοῦ, οἷον ἴσως τάχα τυχόν.] Εἰκασμός ἐστιν ὁ μετὰ δισταγμοῦ εἰκάζων πρᾶγμα λόγος, ἐν ᾧ κεκρήμεθα ἢ τῷ ἴσως ἢ τῷ τάχα ἢ τῷ τυχόν· σημειωτέον δέ, ὅτι τὸ τάχα παρὰ μὲν Ἀττικοῖς ἐπὶ δισταγμοῦ λέγεται, παρὰ δὲ Ὀμήρῳ ἀντὶ τοῦ ταχέως.

Τὰ δὲ ἀθροίσεως, οἷον ἄρδην ἅμα ἥλιθα.] ἀθροίζοντες γὰρ 5 καὶ συστρέφοντες ὄχλον τούτοις κεκρήμεθα τοῖς ἐπιρρήμασιν, οἷον «ἅμα περιπατήσατε, ἅμα συνέλθετε».

Τὰ δὲ παρακελεύσεως, οἷον εἶα ἄγε φέρε.] δι' αὐτῶν γὰρ παρακελεύομεθα, οἷον <Arist. Nub. 775> ἄγε δὴ ταχέως τουτὶ συνάρπασον, <H 459> ἄγρει μάν, ὅτ' ἂν αὐτε κάρη κομόωντες 10 Ἀχαιοί. Καὶ χρή γινώσκειν, ὡς εὔρηται τὰ τοιαῦτα ἐπιρρήματα εἰς πρόσωπα κινούμενα προστακτικά.

Τὰ δὲ συγκρίσεως, οἷον μᾶλλον ἥττον.] διὰ τούτων γὰρ τὰς συγκρίσεις ποιοῦμεθα, οἷον «οὗτος καὶ οὗτος ταχύς, ἀλλ' οὗτος μᾶλλον ταχύς, οὗτος δὲ ἥττον».

15

Τὰ δὲ ἐπιτάσεως, οἷον λίαν σφόδρα.] Ἐπίτασις καὶ παράτασις ταυτόν ἐστι· καὶ εἴρηται ἐπιτάσεως ἢ παρατάσεως τὰ τοιαῦτα ἐπιρρήματα, ἐπειδὴ δι' αὐτῶν ἐπιτείνομεν καὶ αὐξάνομεν τὰ πράγματα, οἷον «λίαν τύπτει, σφόδρα παίζει».

50, 14b

Τὰ δὲ ἀπωμοτικά, οἷον μά.] Ἀπωμοτικόν ἐστι τὸ μεθ' ὅρκου 20 ἄρνητικόν, οἷον «μὰ τὸν Ἀπόλλωνα»· πολλάκις δὲ ἀντὶ τοῦ κατωμοτικοῦ κέχρηται αὐτῷ οἱ παλαιοί, ὡς καὶ ὁ ποιητής <A 234> ναὶ μὰ τὸδε σκῆπτρον· ἢ τάχα περιττεύει παρ' αὐτῷ τὸ μά, καὶ ἔστι «νῆ τοῦτο τὸ σκῆπτρον»· ἐν γὰρ τῷ <υ 339> οὐ μὰ Ζῆν, Ἀγέλαε, αἱ δύο ἄρνήσεις 10 μίαν συγκατάθεσιν ποιοῦσιν, ἀντὶ τοῦ «νῆ τὸν Δία».

25

Τὰ δὲ κατωμοτικά, οἷον νή.] Κατωμοτικόν [ὅ] ἐστι τὸ μεθ' ὅρκου βεβαιωτικόν, οἷον <cf. A 234> νῆ τοῦτο τὸ σκῆπτρον, <A 240> ἢ τάχ' Ἀχιλλῆος ποθὴ ἴξεται υἱας Ἀχαιῶν.

Τὰ δὲ βεβαιώσεως, οἷον δηλαδή.] Βεβαιῶν γάρ τις πρᾶγμα τούτῳ κέχρηται τῷ ἐπιρρήματι, οἷον «ποῖ βαδίζεις; δηλαδή εἴσω», ἀντὶ 30 τοῦ «φανερὸν καὶ βέβαιον καὶ πιστὸν ὅτι ἔσω».

0, 18b

Τὰ δὲ θετικά, οἷον πλευστέον.] Θετικά ἐστι τὰ θέσιν καὶ 20 ποίησιν πράγματος ὀρίζοντα· ἐὰν γὰρ εἴπω γαμητέον, ὀρίζω ὅτι δεῖ γαμεῖν, καὶ ἐὰν εἴπω ὅτι πλευστέον, ὀρίζω ὅτι δεῖ πλεῖν. Γίνονται δὲ ταῦτα ἀπὸ τῶν εἰς τῶς ῥηματικῶν ὀνομάτων προσθέσει τοῦ ἑ, οἷον ποιη- 35 τός ποιητέος, πλευστός πλευστέος, πρακτός πρακτέος, δοτός δοτέος.

1—4 hab. et. Σ^mA || 8—12 hab. et. Σ^m || 13—15 hab. et. Σ^v ||
20—25 hab. et. Σ^m || 29—31 hab. et. Σ^vA || 32—36 hab. et. Σ^m

2 εἰκάζων Stadtmüller, εἰκονίζων OVA || 9 οἷον add V || 13 συγκρι-
τικά O || 17 ἐπίτασις ἢ παρατάσις O || 19 τύπτει O | πείσει O || 20 μὰ
O || 22 αὐτῷ V, om O + παλαιοί O, ποιηταί V || 23 αὐτῷ b, αὐτοῦ O,
αὐτῶν V || 24 τῷ V, τὸ O | ἀγέλαον OV || 33 γαμητέον — εἴπω (34) V,
om O || 35 ante οἷον add ποιητικῶς O || 36 πρ. πρ. δ. δ. add V

Τὰ δὲ θειασμοῦ, οἶον εὐοῖ εὐάν.] Θειασμοῦ ἐπιρρήματα ἔστι 951,51
τὰ θείας ἐμπορήσεως δηλωτικά· πληρούμενοι γὰρ καὶ ἐμπορούμενοι τοῦ
δαίμονος οἱ βακχεύοντες τὸ εὐοῖ καὶ εὐάν ἀνεφθέγγοντο.

§ 20 (25b).

Περὶ συνδέσμου.

- 5   Софῶς καὶ εὐτάκτως καὶ τεχνικῶς ὁ σύνδεσμος τελευταῖος τέτακται 951,51
ἐν τοῖς μέρεσι τοῦ λόγου· ὥσπερ γὰρ ἐν πάσῃ τέχνῃ ὁ τεχνίτης πρό-
τερον περιγράφει καὶ κατασκευάζει ἐκεῖνα τὰ μορφοῦντα αὐτοῦ τὴν
τέχνην, ὕστερον δὲ ἐπινοεῖται καὶ ἐπιζητεῖ κάκεινο τὸ μέρος τὸ δυνά- 30
μενον συνέχειν καὶ συνδεσμεῖν αὐτά, οὕτω καὶ ὁ τοῦ λόγου τεχνίτης
10 πρότερον δεῖξας τὰ μέρη τὰ δυνάμενα τὸν λόγον ἐκτελέσαι, ὕστερον 952b
καὶ τὸ μέρος τοῦ λόγου τὸ δυνάμενον συνδεῖν τὰ μέρη τοῦ λόγου δι-
δάξαι ἡμᾶς βούλεται, ἵνα μεμαθηκότες τὴν τῶν λέξεων δύναμιν μάθωμεν
καὶ συνδεῖν ταύτας καὶ ἀποτελεῖν διάνοιαν. Σύνδεσμος γὰρ διὰ τοῦτο
καλεῖται καὶ λέγεται, διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν συνδετικὸν τῶν τοῦ λόγου με-
15 ρῶν, ὡς ἔστι τοῦτο καὶ ἐκ τοῦ ὅρου καταμαθεῖν· ἔχει γὰρ οὕτω· «σύν-
δεσμός ἐστι μέρος λόγου ἄκλιτον, συνδετικὸν τῶν τοῦ λόγου μερῶν, οἷς
καὶ συσσημαίνει, ἢ τάξιν ἢ δύναμιν <ἢ καὶ τάξιν καὶ δύναμιν> παρι-
στῶν». Οὕτως ὁ ὅρος παραδέδοται, ὁ δὲ τοῦ Διονυσίου ἐπταισμένος 10
ἐστίν, ὡς ἔστιν ἐκ τῆς ἐξηγήσεως καταμαθεῖν οὕτως· σύνδεσμός ἐστι
20 λέξις· προσθεῖναι δεῖ τὸ «ἄκλιτος» ἢ «ἀμετακίνητος»· συνδέουσα διά-
νοιαν· δεῖ προστιθεῖναι «καὶ συσσημαίνουσα τῇ διανοίᾳ»· μετὰ τάξεως·
προστιθεῖναι πάλιν δεῖ «ἢ δυνάμει <ἢ καὶ τάξεως καὶ δυνάμει>»,
ἐπειδὴ τινες τῶν συνδέσμων ἐν τάξει μὲν παραλαμβάνονται, τὴν δὲ
δύναμιν τοῦ πράγματος οὐκ ἐπαγγέλλονται, τινὲς δὲ οὐκ ἐν τάξει,
25 ἀλλὰ τὴν δύναμιν ἐπαγγέλλονται, ἄλλοι δὲ καὶ ἐν τάξει παραλαμβάνον-
ται καὶ τὴν δύναμιν τοῦ πράγματος ἐπαγγέλλονται. Καὶ ἔστι τὰ παρα- 953b
δείγματα ταῦτα· οἷον ὁ εἶ σύνδεσμος τάξιν μὲν δηλοῖ, οἷον «εἰ περι-
πατήσω κινηθήσομαι» — ἀκολουθία γάρ τίς ἐστιν ἡγουμένου πρὸς ἐπό-
μενον, καὶ οὐκ <ἂν> ἀναστρέψας εἶποις «εἰ κινηθήσομαι περιπατήσω»·
30 ψεῦδος γάρ, ἐπεὶ εἴ τις περιπατῇ κινηθήσεται, <οὐκέτι δὲ εἴ τις κινη-
θήσεται πάντως> καὶ περιπατῇ — οὐκέτι δὲ καὶ δύναμιν ἐπαγγέλλε-
ται, ὅ ἐστιν ὑπαρξιν τοῦ πράγματος· διστάζει γὰρ ὁ λέγων, καὶ ὡς
μήπω τοῦ πράγματος γενομένου δηλός ἐστι λέγων, ὅτι ἐὰν τοῦτο γένη-
ται, τοῦτο ἔσται· ἔχομεν οὖν ἐκ τούτου τοῦ συνδέσμου τὴν τάξιν, ἀλλ’

1—3 hab. et. Σ^{oi} ||

5—103, 13 hab. et. A ||

5—13 hab. et. Σ^m

1 εὔ. οἱ. εὔ. ἂν O || 3 εὐοῖ καὶ εὐαν O, εὔ. οἱ καὶ εὐάν V || 5 καὶ
τεχνικῶς OV, τῷ τεχνικῷ *EStérk, Symb. lit. Bat.* 7, 35 || 6 τέχνη NA, τῇ
τέχνῃ OV || 8 κάκεινο VA, ἐκεῖνο O || 11 τὸ δυνάμ. — λόγου om b || 17 συ-
σσημαίνει OA | Οὕτως O, οὗτος b || 20 ἢ ἀμετακ. om A | ἢ καὶ O || 21 δεῖ
προστ. A, om O || 22 ἢ δ.] καὶ δ. OA || 24 τινὲς — ἐπαγγέλλονται (25) A,
om O || 27 σύνδεσμος τάξιν A, σύνταξιν O || 29 καὶ οὐκ ἂν b, καὶ οὐ οὐκ
O, οὐ γὰρ A || 33 γενῆται (*sic*) A, γενήσεται O

10 οὐ τὴν δύναμιν γενομένην τοῦ πράγματος. Ἐκ δὲ τοῦ ἐναντίου ὁ καὶ
 περὶ μὲν τὴν τάξιν οὐ καταγίνεται, τὴν δὲ δύναμιν ἐκφαίνει· ὄρα γάρ,
 εἰ διαφέρει τὸ «(εἰ) περιπατῶ» τοῦ «καὶ περιπατῶ»· ὁ γὰρ λέγων «καὶ
 περιπατῶ» τίθησι τὸ πρᾶγμα· ἀδιαφόρως δὲ περὶ τὴν τάξιν δύναμαι εἰ- 5
 πεῖν «καὶ περιπατῶ καὶ κινεῖμαι καὶ ἀναγινώσκω» καὶ εἴ τι βούλει ἕ-
 ἕτερον. Τὸ δὲ εἰπεῖν «ἐπεὶ περιπατῶ κινεῖμαι» καὶ ὑπαρξῖν τοῦ πράγ-
 ματος δηλοῖ καὶ τάξιν· εἰ μὴ γὰρ περιπατῶ, οὐ δύναμαι εἰπεῖν «ἐπεὶ
 περιπατῶ»· ἀλλὰ μὴν καὶ τάξιν· οὐ γὰρ δύναμαι εἰπεῖν ἀντιστρέψας
 «ἐπεὶ κινεῖμαι περιπατῶ», ψεῦδος γάρ. — Καὶ τὸ τῆς ἐρμηνείας
 κεχρηδὸς δηλοῦσα. Τοῦτό φησι διὰ τοὺς διαζευκτικούς συνδέσμους· 10
 20 ἐκείνοι γὰρ τὸ τῆς ἐρμηνείας, ὃ ἐστὶ τὸ τῆς διανοίας, διεζευγμένον καὶ
 διεστηκὸς δηλοῦσι· καφῇ δὲ τὸν λόγον παραστήσομεν ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ
 γενόμενοι.

56,17b Συμπλεκτικοὶ μὲν οὖν εἰσιν, ὅσοι τὴν ἐρμηνείαν ἐπ' ἄπει-
 ρον ἐκφερομένην συνδέουσιν.] Οὗτοι, φησίν, εἰσιν οἱ συμπλεκτικοὶ 15
 σύνδεσμοι, οἵτινες τὴν διάνοιαν ἐπὶ πολὺ ἐκφερομένην καὶ ἐπεκτεινομέ-
 νην συμπλέκουσι καὶ συνδέουσιν, ὥστε τὴν ἐτέραν τῇ ἐτέρᾳ συνδεδέσθαι
 20 καὶ συνηρτηθῆαι. Ταύτην δὲ ἔχουσι τὴν ἐπαγγελίαν, ὥστε συνδεῖν τὰς
 διανοίας ἐπ' ἀλλήλας καὶ τὴν δύναμιν, ὃ ἐστὶ τὴν ὑπαρξῖν, τὴν ἐν αὐ-
 ταῖς παριστάν, ἐπιπλέκειν δὲ τοὺς λόγους οὐ κατὰ ἀκολουθίαν, ἀλλ' 20
 ἀδιάφορον ποιεῖσθαι τούτων τὴν μετάθεσιν, οἷον «καὶ ἀνέγνων καὶ πε-
 ριεπάτησα» ἢ «καὶ περιεπάτησα καὶ ἀνέγνων», «καὶ ἐξέμαθον καὶ ἐνόησα»
 ἢ «καὶ ἐνόησα καὶ ἐξέμαθον». Οὐ δεῖ γε οὖν τοῦτο αὐτὸ εἰδόντας καὶ
 τὰ Ὀμηρικὰ μέμφεσθαι ὡς ἀτάκτως κατελεγμένα καὶ δεόμενα ἀνατρο-
 30 φῆς ἐν τῷ <μ 134> τὰς μὲν ἄρα θρέψασα τεκοῦσά τε, <π 41> αὐ- 25
 τὰρ ὃ <γ'> εἶσω ἵεν καὶ ὑπέρβη λάϊνον οὐδόν· οὐδὲ γὰρ τάξιν
 57,11b ἀπαιτεῖ, καθὰ εἰρήκαμεν, ὁ συμπλεκτικὸς σύνδεσμος. Χρῆ δὲ εἰδέναι,
 ὅτι οὐ δεῖ ἐξ ἀντικειμένων καὶ μαχομένων συμπλέκειν διάνοιαν, οἷον
 «καὶ ἡμέρα ἐστὶ καὶ νύξ ἐστι», τοῦτο γὰρ ἀδύνατον· ἀλλ' οὕτως, «καὶ
 ἡμέρα ἐστὶ καὶ ἄνθρωποι προήλθον καὶ τὰ συνήθη διαπράττονται». 30

Εἰσὶ δὲ <οἶδε>, μὲν δέ τέ καὶ ἀλλὰ ἡμὲν ἠδέ ἰδέ αὐτάρ
 30 ἀτάρ ἥτοι κέν ἄν] Ὁ μὲν μὲν συμπλεκτικὸς σύνδεσμος συνήθης ἐστὶ
 καὶ ποιηταῖς καὶ λογογράφοις, δύναμιν ἔχων τὴν αὐτὴν τῷ ἥτοι συμ-
 πλεκτικῷ ὄντι· μὴ ὄντι δὲ συμπλεκτικῷ, ἀλλὰ διαζευκτικῷ, οὐδ' ἔτι αὐ-
 958b τῷ ἰσοδυναμεῖ. Διαφέρει δὲ κατὰ δύο τρόπους τοῦ ἥτοι ὁ μὲν, ὅτι ὁ 35

15—22 (ἀνέγνων) hab. et. Σ^m || 27—30 hab. et. Σ^m A || 35—104, 7 hab.
 et. Σ^m

1 γενομένην O, γινομένην A || 4 ἀδιαφόρως b, διαφόρως O A | τάξιν
 A, τάσιν O || 5 καὶ εἰ — κινεῖμαι (6) O, om A || 6 καὶ ὑπαρξῖν — περιπατῶ (9)
 A, om O || 7 γάρ] καὶ A || 8 ante ἀλλὰ add καὶ A || 12 καφῇ — γενό-
 μενοι (13) om A | αὐτῷ b, ἐαυτῷ O || 17 συνδεδ. — συνηρτ. (18)] συνείρεσθαι
 καὶ συμπλέκεσθαι V | συνδεδέσθαι b, συνδέεσθαι O || 19 ἐπ' ἀλλήλους V, ἐπ'
 ἀλλήλους O || 20 δὲ V, τε O | ἀλλ' ἀδιάφορον b, ἀλλὰ διάφορον O V || 21 με-
 τάθεσιν O, διάθεσιν V || 35 ὅτι ὁ μὲν μὲν N, ὅτι ὁ μὲν V, om Q

μὲν μὲν συνήθης, ὁ δὲ ἦτοι ποιητικός, καὶ ὅτι ὁ μὲν μὲν μέκος παρα-
 λαμβάνεται, ὁ δὲ ἦτοι κατ' ἀρχὴν τίθεται, οἷον <B 494> Βοιωτῶν μὲν
 Πηνέλεως καὶ Λήϊτος ἦρχον, <ex. gr. A 68> ἦτοι ὁ γ' ὡς εἰπὼν
 κατ' ἄρ' ἔζετο. — Καὶ ὁ δὲ ὁμοίως καὶ παρὰ τοῖς ποιηταῖς ἐστὶ καὶ 19
 5 ἐν τῷ ἔθει συνήθης, ἰσοδυναμῶν τῷ ἀτάρ καὶ αὐτάρ· ἀλλὰ πάλιν δια-
 φέρει, ὅτι ὁ μὲν συνήθης καὶ ἐν μέσῃ φράσει τίθεται, ὁ δὲ καὶ ποιητι-
 κὸς καὶ ἀρκτικός. Χρὴ δὲ εἰδέναι, ὅτι πάντως τῷ μὲν ἐπιφέρεται ὁ
 δέ, τοῦ λόγου μεταβαίνοντος ἢ εἰς ἕτερον πρόσωπον ἢ εἰς ἑτέραν θέσιν
 καὶ ἔννοιαν πράγματος, εὐρισκομένου δὲ τοῦ δέ οὐ πάντως προῖν ὁ
 10 μὲν. — 'Ο τέ καὶ ὁ καὶ τὴν ἴσιν δύναμιν ἔχουσιν. — 'Ο ἀλλὰ ἀντὶ ^{959,41}₉
 τοῦ δέ παραλαμβάνεται, οἷον «ἄνθρωπος μὲν εἰμι, ἀλλὰ κατὰ τὸ ὄνομα
 οὐ πράττω», καὶ «ἡμέρα μὲν ἐστίν, ἀλλὰ τὰ νέφη οὐχ ὁρῶ». — 'Ημὲν ¹⁶
 ἡδέ ἰδέ ὅμοιοι τῷ καί. — 'Ο ἀτάρ καὶ ὁ αὐτάρ ὡς ὁ δὲ εἰσιν. — 'Ο ^{960,91}₂₂
 ἦτοι ὁμοῖος τῷ μὲν. — 'Ο κέν καὶ ὁ ἄν, παραπληρωματικοὶ ὄντες, εἰς ²⁷
 15 τοὺς συμπλεκτικούς ἐτάγησαν· πῶς δὲ καὶ διὰ τί, ἐν τῷ περὶ συνδέ-
 σμου λεκτέον.

Διαζευκτικοὶ δέ, ὅσοι τὴν μὲν φράσιν ἐπικυνδέουσιν, ἀπὸ
 δὲ πράγματος εἰς πρᾶγμα διιστῶσιν· εἰςὶ δὲ οἷδε, ἢ ἦτοι ἡέ.]
 'Ηπορήθη, πῶς σύνδεσμοι λέγονται οἱ προκειμένοι, μαχομένην ἔχοντες ^{962,27}
 20 τὴν ἐξ αὐτῶν σημασίαν τῇ θέσει τοῦ ὀνόματος· μάχεται γὰρ τὸ συνδεῖν
 τῷ διαζευγνύειν. Καὶ ἔχεται ἀπολογίας ἢ προκειμένη ἀπορία, ἐπεὶ καὶ ³⁰
 ἐπ' ἄλλων ἐστὶν ἐπινοῆσαι ταυτόν· ὁρθὴν μὲν γὰρ φαμεν καὶ πτώσιν,
 καὶ τὸ μάχομαι φωνῇ παθητικόν, σημασινομένῃ δὲ ἐνεργητικόν, καὶ τὸ
 Θῆβαι φωνῇ πληθυντικόν, σημασινομένῃ δὲ ἐνικόν, καὶ ἔτι πολλὰ ἐστὶν ^{963b}
 25 ἄλλα μαχόμενα εὐρεῖν. Καὶ οἱ προκείμενοι οὖν σύνδεσμοι μὲν εἴρηνται
 ἔνεκα τοῦ συνδεῖν τὰς λέξεις καὶ τὰς φράσεις, ἔνεκα δὲ τοῦ ἀπ' αὐτῶν
 δηλουμένου σύνδεσμοι διαζευκτικοὶ ὠνομάσθησαν· ὅλης γὰρ τῆς φράσεως
 ὄντες συνδετικοὶ τὰ ἐν αὐτῇ πρᾶγματα διαζευγνύουσιν. Καὶ ἡ ἐπαγγε-
 λία αὐτῶν ἐνὸς ὑπαρξιν ἐπαγγέλλεται, τοῦ δὲ ὑπολειπομένου ἢ καὶ
 30 <τῶν> ὑπολειπομένων ἀναίρεσιν, οἷον «ἡμέρα ἐστὶν ἢ νύξ», <ex. gr.
 β 132> Ζώει ὁ γ' ἢ τέθνηκεν, «ἢ 'Απολλώνιος ἄρχεται ἢ οἱ τούτου ¹⁰
 μαθηταί»· ἐν τούτοις γὰρ καὶ ἐν τοῖς τοιοῦτοις ἢ φράσις συμπλέκεται,
 τὰ δὲ πρᾶγματα μαχομένα ἐστὶ καὶ μὴ δυνάμενα κατὰ ταυτόν παραλη-
 φθῆναι. — Χρὴ δὲ εἰδέναι, ὅτι ὁ ἢ καὶ διαζευκτικός ἐστὶ σύνδεσμος καὶ ²⁵
 35 παραδιαζευκτικός καὶ διασαφητικός καὶ διαπορητικός καὶ βεβαιωτικός·
 καὶ διαζευκτικός μὲν, ὡς ἐν τοῖς ἄνω· παραδιαζευκτικός δέ, ὡς ἐν τῷ
 <Ξ 108> ἢ νέος ἢ παλαιός, ἀντὶ γὰρ τοῦ καὶ ἐστίν, οἷον «ὁ νέος ³⁰
 καὶ ὁ παλαιός»· καὶ διασαφητικός, ὡς ἐν τῷ <A 117> βούλομ' ἐγώ

7—10 hab. et. A || 10—16 hab. et. Σ^m || 19—105, 3 simillima hab.
 et. Σ^m

5 καὶ V, ἢ O || 9 προῖν O, προηγείται A || 11 ἄνθρωπος — καὶ (12)
 om V | μὲν εἰμι b, μὲν εἰμὴ O || 14 ὁμοῖος V, ὁμοίως O || 15 πῶς — λεκτέον (16)
 om V || 24 ἐτι] ὅτι Cb || 29 τοῦ — παραληφθ. (33) om V || 38 καὶ ὁ διασαφ. O

964 b λαὸν σὼν ἔμμεναι ἢ ἀπολέσθαι· καὶ διαπορητικός, ὡς ἐν τῷ <λ 172>
ἢ δολιχὴ νοῦσος ἢ Ἄρτεμις ἰοχέαιρα· καὶ βεβαιωτικός, ὡς ἐν τῷ
<B 370> ἢ μὰν αὐτ' ἀγορῇ νικᾷς, γέρον, υἱας Ἀχαιῶν.

Συναπτικοὶ δέ <εἰσιν>, ὅσοι ὑπαρξιν μὲν οὐ δηλοῦσι, ση-
μαίνουσι δὲ ἀκολουθίαν.] Ὁ νοῦς οὕτως· συναπτικοὶ εἰσιν, ὅσοι 5
ὑπαρξιν μὲν, τουτέστι τὴν ἐν πράγματι δύναμιν, οὐ δηλοῦσι, σημαίνουσι
δὲ ἀκολουθίαν, φράσεως δηλονότι. — Εἰςὶ δὲ οὗτοι, εἴ εἴπερ εἰδῇ
εἰδῇ περ.] Φαδὶ δὲ τινες, ὅτι κοινῆς ἔχονται σημασίας οἱ συναπτικοὶ
καὶ οἱ συμπλεκτικοί· τὸ γὰρ συμπλέκειν καὶ τὸ συνάπτειν ταυτόν ἐστιν.
Καὶ ἔστιν ἡ διαφορὰ τῶν συμπλεκτικῶν καὶ τῶν συναπτικῶν αὕτη, ὅτι 10
οἱ μὲν συμπλεκτικοὶ δύναμιν μὲν ἔχουσι τοῦ πράγματος, ἀταξίαν δὲ
966 b φράσεως, οἷον «καὶ περιπατῶ καὶ νοῶ» καὶ ἀνάπαλιν «καὶ νοῶ καὶ
περιπατῶ»· οἱ δὲ συναπτικοὶ τὸ ἐναντίον οὐ παριστῶσι μὲν τὴν δύναμιν
τοῦ πράγματος, ἀκολουθίαν δὲ φράσεως καὶ τάξιν φυλάττουσιν, οἷον «εἰ
περιπατήσω κινηθήσομαι»· οὐ γὰρ δύναμαι εἰπεῖν «εἰ κινηθήσομαι περι- 15
πατήσω», ψευδὲς γάρ.

Παρασυναπτικοὶ δέ εἰσιν, ὅσοι μεθ' ὑπάρξεως καὶ τάξιν
δηλοῦσιν· εἰςὶ δὲ οἷδε, ἐπεὶ ἐπείπερ ἐπειδὴ ἐπειδῇ περ.] Δια-
φέρουσι τῶν συναπτικῶν οἱ παρασυναπτικοὶ τῇδε, ὅτι οἱ παρασυναπτι-
κοὶ δύναμιν τοῦ πράγματος παριστῶσι καὶ ἀκολουθίαν πράγματος καὶ 20
φράσεως ἔχουσιν· τοῦτο δὲ ὁ τεχνικός φησιν, ὅτι παρασυναπτικοὶ εἰσιν,
ὅσοι μεθ' ὑπάρξεως, τουτέστι τὴν τοῦ πράγματος δύναμιν ἐμφαίνοντες,
καὶ τάξιν, φράσεως δηλονότι, δηλοῦσιν, οἷον «ἐπεὶ ὁ ἥλιος ὑπὲρ γῆν
ἐστιν, ἡμέρα ἐστίν».

969, 96 b Περὶ αἰτιολογικῶν καὶ ἀπορηματικῶν περιττον ἐστὶ λέγειν, 25
δήλης οὗσης τῆς φράσεως παρὰ τῷ τεχνικῷ. Λεκτέον οὖν περὶ συλ-
λογιστικῶν. Συλλογιστικοὶ εἰσιν, ὅσοι πρὸς τὰς ἐπαγωγὰς καὶ συνα-
971 b γωγὰς τῶν ἀποδείξεων εὖ διάκεινται, οἷον φαμεν «ἔχεις μέντοι τριῷ-
βολον, ἐδέξω δεύτερον τριῷβολον καὶ πάλιν τριῷβολον, ἀλλαμὴν ὁμο-
λογήσεις ἔχειν ἐννέα ὀβολούς· τοιγαροῦν ποιήσόν μοι γραμματεῖον». 30

Περὶ παραπληρωματικῶν. — Οἱ παραπληρωματικοὶ καὶ αὐτοὶ
σημαίνουσί τι, καθάπερ καὶ οἱ ἄλλοι σύνδεσμοι· ἀλλ' ἐπεὶ ποικίλη αὐ-
τῶν ἡ σημασία, ἀπὸ τοῦ ἐπικοινων ἐπισυμβαίνοντος παραπληρωματικοὶ
εἴρηνται. Ὁ μὲν γὰρ δὴ καὶ οἱ ἰσοδυναμοῦντες αὐτῷ ἐν συγκεφαλαίῳ-

8—16 hab. et. Σ^m || 10—16 hab. et. A || 27—106, 11 hab. et. Σ^m ||
34—106, 5 (ὁμιλος) hab. et. A

1 σὼν O, σόν V || 11 μὲν (ante ἔχουσι) V, om OA || 15 γὰρ δύναμαι
V, δύναμαι γὰρ A, δυνάμεθα O || 16 A add: καὶ οἱ μὲν συμπλεκτικοὶ ἄπειρα
ἐπάγουσιν, οἱ δὲ συναπτικοὶ μίαν (sic), καὶ πληροῦσι τὴν διάνοιαν || 20 καὶ ἀκολ.
— εἰσιν (21) O, om b || 22 τὴν — ἐμφαίνοντες cfr GFSchoemann, Redeth.
p. 210 adn., μετὰ πράγματος δύναμιν ἐμφαίνοντος O || 25 ἀπορηματικῶν O ||
29 ἐδέξω — πάλιν τριῷβολον V, om O || 30 γραμματεῖον O, γραμμάτιον V ||
34 οἱ OA, ῥά V | συγκεφαλαίῳ V, συγκεφαλαίῳ O

5 10
 10 20
 15 30
 20 40
 25 50
 30 60
 35 70
 40 80
 45 90
 50 100
 55 110
 60 120
 65 130
 70 140
 75 150
 80 160
 85 170
 90 180
 95 190
 100 200
 105 210
 110 220
 115 230
 120 240
 125 250
 130 260
 135 270
 140 280
 145 290
 150 300
 155 310
 160 320
 165 330
 170 340
 175 350
 180 360
 185 370
 190 380
 195 390
 200 400
 205 410
 210 420
 215 430
 220 440
 225 450
 230 460
 235 470
 240 480
 245 490
 250 500
 255 510
 260 520
 265 530
 270 540
 275 550
 280 560
 285 570
 290 580
 295 590
 300 600
 305 610
 310 620
 315 630
 320 640
 325 650
 330 660
 335 670
 340 680
 345 690
 350 700
 355 710
 360 720
 365 730
 370 740
 375 750
 380 760
 385 770
 390 780
 395 790
 400 800
 405 810
 410 820
 415 830
 420 840
 425 850
 430 860
 435 870
 440 880
 445 890
 450 900
 455 910
 460 920
 465 930
 470 940
 475 950
 480 960
 485 970
 490 980
 495 990
 500 1000
 505 1010
 510 1020
 515 1030
 520 1040
 525 1050
 530 1060
 535 1070
 540 1080
 545 1090
 550 1100
 555 1110
 560 1120
 565 1130
 570 1140
 575 1150
 580 1160
 585 1170
 590 1180
 595 1190
 600 1200
 605 1210
 610 1220
 615 1230
 620 1240
 625 1250
 630 1260
 635 1270
 640 1280
 645 1290
 650 1300
 655 1310
 660 1320
 665 1330
 670 1340
 675 1350
 680 1360
 685 1370
 690 1380
 695 1390
 700 1400
 705 1410
 710 1420
 715 1430
 720 1440
 725 1450
 730 1460
 735 1470
 740 1480
 745 1490
 750 1500
 755 1510
 760 1520
 765 1530
 770 1540
 775 1550
 780 1560
 785 1570
 790 1580
 795 1590
 800 1600
 805 1610
 810 1620
 815 1630
 820 1640
 825 1650
 830 1660
 835 1670
 840 1680
 845 1690
 850 1700
 855 1710
 860 1720
 865 1730
 870 1740
 875 1750
 880 1760
 885 1770
 890 1780
 895 1790
 900 1800
 905 1810
 910 1820
 915 1830
 920 1840
 925 1850
 930 1860
 935 1870
 940 1880
 945 1890
 950 1900
 955 1910
 960 1920
 965 1930
 970 1940
 975 1950
 980 1960
 985 1970
 990 1980
 995 1990
 1000 2000
 1005 2010
 1010 2020
 1015 2030
 1020 2040
 1025 2050
 1030 2060
 1035 2070
 1040 2080
 1045 2090
 1050 2100
 1055 2110
 1060 2120
 1065 2130
 1070 2140
 1075 2150
 1080 2160
 1085 2170
 1090 2180
 1095 2190
 1100 2200
 1105 2210
 1110 2220
 1115 2230
 1120 2240
 1125 2250
 1130 2260
 1135 2270
 1140 2280
 1145 2290
 1150 2300
 1155 2310
 1160 2320
 1165 2330
 1170 2340
 1175 2350
 1180 2360
 1185 2370
 1190 2380
 1195 2390
 1200 2400
 1205 2410
 1210 2420
 1215 2430
 1220 2440
 1225 2450
 1230 2460
 1235 2470
 1240 2480
 1245 2490
 1250 2500
 1255 2510
 1260 2520
 1265 2530
 1270 2540
 1275 2550
 1280 2560
 1285 2570
 1290 2580
 1295 2590
 1300 2600
 1305 2610
 1310 2620
 1315 2630
 1320 2640
 1325 2650
 1330 2660
 1335 2670
 1340 2680
 1345 2690
 1350 2700
 1355 2710
 1360 2720
 1365 2730
 1370 2740
 1375 2750
 1380 2760
 1385 2770
 1390 2780
 1395 2790
 1400 2800
 1405 2810
 1410 2820
 1415 2830
 1420 2840
 1425 2850
 1430 2860
 1435 2870
 1440 2880
 1445 2890
 1450 2900
 1455 2910
 1460 2920
 1465 2930
 1470 2940
 1475 2950
 1480 2960
 1485 2970
 1490 2980
 1495 2990
 1500 3000
 1505 3010
 1510 3020
 1515 3030
 1520 3040
 1525 3050
 1530 3060
 1535 3070
 1540 3080
 1545 3090
 1550 3100
 1555 3110
 1560 3120
 1565 3130
 1570 3140
 1575 3150
 1580 3160
 1585 3170
 1590 3180
 1595 3190
 1600 3200
 1605 3210
 1610 3220
 1615 3230
 1620 3240
 1625 3250
 1630 3260
 1635 3270
 1640 3280
 1645 3290
 1650 3300
 1655 3310
 1660 3320
 1665 3330
 1670 3340
 1675 3350
 1680 3360
 1685 3370
 1690 3380
 1695 3390
 1700 3400
 1705 3410
 1710 3420
 1715 3430
 1720 3440
 1725 3450
 1730 3460
 1735 3470
 1740 3480
 1745 3490
 1750 3500
 1755 3510
 1760 3520
 1765 3530
 1770 3540
 1775 3550
 1780 3560
 1785 3570
 1790 3580
 1795 3590
 1800 3600
 1805 3610
 1810 3620
 1815 3630
 1820 3640
 1825 3650
 1830 3660
 1835 3670
 1840 3680
 1845 3690
 1850 3700
 1855 3710
 1860 3720
 1865 3730
 1870 3740
 1875 3750
 1880 3760
 1885 3770
 1890 3780
 1895 3790
 1900 3800
 1905 3810
 1910 3820
 1915 3830
 1920 3840
 1925 3850
 1930 3860
 1935 3870
 1940 3880
 1945 3890
 1950 3900
 1955 3910
 1960 3920
 1965 3930
 1970 3940
 1975 3950
 1980 3960
 1985 3970
 1990 3980
 1995 3990
 2000 4000
 2005 4010
 2010 4020
 2015 4030
 2020 4040
 2025 4050
 2030 4060
 2035 4070
 2040 4080
 2045 4090
 2050 4100
 2055 4110
 2060 4120
 2065 4130
 2070 4140
 2075 4150
 2080 4160
 2085 4170
 2090 4180
 2095 4190
 2100 4200
 2105 4210
 2110 4220
 2115 4230
 2120 4240
 2125 4250
 2130 4260
 2135 4270
 2140 4280
 2145 4290
 2150 4300
 2155 4310
 2160 4320
 2165 4330
 2170 4340
 2175 4350
 2180 4360
 2185 4370
 2190 4380
 2195 4390
 2200 4400
 2205 4410
 2210 4420
 2215 4430
 2220 4440
 2225 4450
 2230 4460
 2235 4470
 2240 4480
 2245 4490
 2250 4500
 2255 4510
 2260 4520
 2265 4530
 2270 4540
 2275 4550
 2280 4560
 2285 4570
 2290 4580
 2295 4590
 2300 4600
 2305 4610
 2310 4620
 2315 4630
 2320 4640
 2325 4650
 2330 4660
 2335 4670
 2340 4680
 2345 4690
 2350 4700
 2355 4710
 2360 4720
 2365 4730
 2370 4740
 2375 4750
 2380 4760
 2385 4770
 2390 4780
 2395 4790
 2400 4800
 2405 4810
 2410 4820
 2415 4830
 2420 4840
 2425 4850
 2430 4860
 2435 4870
 2440 4880
 2445 4890
 2450 4900
 2455 4910
 2460 4920
 2465 4930
 2470 4940
 2475 4950
 2480 4960
 2485 4970
 2490 4980
 2495 4990
 2500 5000
 2505 5010
 2510 5020
 2515 5030
 2520 5040
 2525 5050
 2530 5060
 2535 5070
 2540 5080
 2545 5090
 2550 5100
 2555 5110
 2560 5120
 2565 5130
 2570 5140
 2575 5150
 2580 5160
 2585 5170
 2590 5180
 2595 5190
 2600 5200
 2605 5210
 2610 5220
 2615 5230
 2620 5240
 2625 5250
 2630

Ἀριστοτέλης οὖν οὕτως ὀρίζειται τὸν ὅρον· «ὅρος ἐστὶν ὁ τὸ ὄν
 20 τί <ἦν> εἶναι δηλῶν». Καὶ διὰ μὲν τοῦ εἰπεῖν τὸ τί ἐδήλωσε τὴν οὐσίαν,
 τὸ γὰρ τί οὐσίας ἐστὶ δηλωτικόν· διὰ δὲ τοῦ εἰπεῖν «εἶναι» καὶ προ<ς>θέ-
 σθαι ῥήματι παρῳχημένου χρόνου ἐδήλωσεν ὅτι προϋπάρχει τὸ ὀριστὸν
 τοῦ ὄρου. Ὁ δὲ Χρύσιππος λέγει, ὅτι «ὅρος ἐστὶν ἰδίου ἀπόδοσις», 5
 τουτέστιν ὁ τὸ ἴδιον ἀποδίδους. Ὁ δὲ Ἀντίπατρος ὁ Στωϊκὸς λέγει·
 «ὅρος ἐστὶ λόγος κατ' ἀνάγκην ἐκφερόμενος», τουτέστι κατ' ἀντιστροφὴν·
 καὶ γὰρ ὁ ὅρος ἀντιστρέφειν θέλει. Ἄλλοι δὲ λέγουσιν, ὅτι «ὅρος ἐστὶ
 λόγος ἐκ τῶν καθόλου καὶ κοινῶν <καὶ ἰδίου> ἰδιὸν τι ἀποτελῶν»· ὀρι-
 ζόμενοι γὰρ τὸν ἄνθρωπον λέγομεν, ὅτι «ἄνθρωπός ἐστι ζῶον λογικόν» 10
 648b θνητὸν νοῦ τε καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν». Καὶ ἰδοῦ, ἐκ τῶν καθόλου καὶ
 κοινῶν <καὶ ἰδίου> ἰδιὸν τι ἀπετέλεσεν· καὶ γὰρ τὰ μὲν ἄλλα κοινά
 εἰσιν, ὡς τὸ ζῶον, τὸ λογικόν, τὸ θνητόν· καὶ γὰρ οὐ μόνος ὁ ἄνθρω-
 πός ἐστι ζῶον, ἀλλὰ καὶ <λέων καὶ ἰχθὺς καὶ πάντα ὅσα ζωῆς μετει-
 λήφασιν· καὶ πάλιν οὐ μόνος ὁ ἄνθρωπός ἐστι λογικόν, ἀλλὰ καὶ> 15
 ἄγγελοι καὶ οἱ δαίμονες· καὶ πάλιν οὐ μόνος ὁ ἄνθρωπός ἐστι θνητόν,
 ἀλλὰ καὶ οἱ δαίμονες καὶ τὰ ἄλλα ζῷα, θνηταὶ γὰρ αἱ μακρόβιοι νύμ-
 φαι· τὸ δὲ νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικὸν μόνου τοῦ ἀνθρώπου ἐστίν, αἱ
 γὰρ μακρόβιοι νύμφαι οὐ διδάσκονται, ἀλλὰ φύσει ἔχουσι τὴν εἰδήσιν.
 10 Ἄλλοι δὲ φασιν, ὅτι «ὅρος ἐστὶ λόγος σύντομος, δηλωτικὸς τῆς φύσεως 20
 τοῦ ὑποκειμένου πράγματος»· [ὁ] «λόγος» δὲ πρόσκειται διὰ τὸ ἄνθρω-
 πος· τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὴν φύσιν τοῦ ὑποκειμένου πράγματος, ἀλλ' οὐκ
 ἔστι λόγος· ὁ δὲ ὅρος λόγος θέλει εἶναι, τουτέστιν ἐκ πλειόνων λέξεων
 θέλει συγκεῖσθαι· «σύντομος» δὲ πρόσκειται, ἐπειδὴ ἔστι λόγος <τοῖς> λαοῖς
 καὶ διηγηματικὸς· «δηλωτικὸς» δὲ «τῆς φύσεως τοῦ ὑποκειμένου πράγμα- 25
 τος» πρόσκειται διὰ τὰ ἀποφθέγματα, οἷον διὰ τὸ «μηδὲν ἄραν» καὶ
 «γνῶθι σαυτόν»· ταῦτα γὰρ καὶ λόγοι εἰς καὶ σύντομοι, καὶ ὁμως οὐ
 30 δηλοῦσι τὴν φύσιν τοῦ ὑποκειμένου πράγματος, ὅθεν οὐδὲ ὅροι εἰσίν.

Μαθόντες οὖν τί ἐστὶν ὅρος, εἴπωμεν τίς ὑγεία ὄρου καὶ τί τὸ
 πάθος. Ὑγεία οὖν ἐστὶν ὄρου τὸ ἀντιστρέφειν τὸν ὅρον πρὸς τὸ κε- 30
 φαλαιῶδες, ἥγουν πρὸς τὸ ὀριστόν· οἷον τί ἐστὶν ἄνθρωπος; ζῶον
 λογικόν θνητὸν νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν· <τί ἐστι ζῶον λογικόν θνη-
 τὸν νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν; ἄνθρωπος>· ἰδοῦ, τοῦτο ἐστὶ τὸ ἀντι-
 στρέφειν. Κεφαλαιῶδες δὲ λέγεται τὸ ὀριστόν, ἐπειδὴ ὡς περ τὸ κεφά-

1 *Aristot. Top. I 5, 101^b 39*: ἔστι δ' ὅρος μὲν λόγος ο τὸ τί ἦν εἶναι σημαί-
 νων. *cfr Top. VII 5, 150 (bis) ^a 31* | ὄν τι (ὄν *paene evan.*) C, τί τί h (ὄν *om*
 h) || 2 ἦν *add Steinh.*² 2, 165 | τὸ τί b, τοῦ τί C || 4 ῥήματι (τ *non di-*
stincte) C, ῥήμασι h, ῥήμα *dubitanter Steinh.*², *fort.* προσθεσθαι ῥήμα τι b || 5 ἐστὶν
 <ἡ τοῦ> ἰδ. b || 7 ἀντιστροφὴν b, ἀναστροφὴν C || 9 καὶ ἰδίου *add Steinh.*²
 2, 166 | ἰδιὸν τι C, ἰδιάν διάνοιαν b | ὀρίζόμενοι b, ὀρίζει C || 12 καὶ γὰρ
 b, διὰ (*ut videtur*) γὰρ C, τὰ γὰρ h || 17 καὶ τὰ ἄλλα ζῷα] καὶ .. ἀλλ. . ζῷ.
 C, καὶ οἱ λοιποὶ h b | θνητοὶ C || 18 τὸ b, τοῦ C || 19 φύσει *Steinh.*² 2,
 166, φῶς C || 22 φύσιν] οὐσίαν C || 24 ἐπειδὴ ἔστι (*ut videtur*) λό ... λαοῖς
 C, λαοῖς (*ceteris omissis*) h || 32 τί ἐστι — ἄνθρωπος (33) *add b*

λαιον τὸ διὰ πλειόνων λέξεων λεγόμενον ὡς ἐν συντόμῳ παραδίδωcin, οὕτω καὶ ὅλος ὁ ὅρος, λέγω δὴ τὸ ζῶον λογικόν καὶ ἐξῆς, διὰ μιᾶς ³⁰ λέξεως δηλοῦται, ὁ ἄνθρωπος. Πάλιν ὑγεία ὅρου ἐστὶ τὸ σύμμετρον, λέγω δὴ τὸ μῆτε ἐλλείπειν μῆτε πλεονάζειν· ἐὰν μὲν <γάρ> ἐλλείπη
 5 ταῖς λέξεσιν, <πλεονάζει τοῖς πράγμασιν, ἐὰν δὲ πλεονάζῃ ταῖς λέξεσιν>, ἐλλείπει τοῖς πράγμασιν· οἷον ἐὰν <μὲν> εἴπω «ζῶον λογικόν θνητόν ^{649 b} νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν γραμματικόν», ἐπλεόνασα μὲν ταῖς λέξεσιν, ἐνέλειψα δὲ τοῖς πράγμασι, μόνον γὰρ τὸν γραμματικόν ἐδήλωσα· ἐὰν δὲ εἴπω «ζῶον λογικόν», ἐνέλιπον μὲν ταῖς λέξεσιν, ἐπλεόνασα δὲ τοῖς
 10 πράγμασιν· οὐ μόνον <γάρ> τὸν ἄνθρωπον εἰσῆγαγον, ἀλλὰ καὶ ἄγγε-
 λον καὶ δαίμονα.

Ὡνόμασται δὲ ὅρος ἀπὸ μεταφορᾶς <τοῦ> ἐν ταῖς πόλεσιν ἐπὶ τῶν ὁροθεσιῶν· ὥσπερ <γάρ> τὰ ὁροθέσια διαχωρίζουσι τὰ ἀλλότρια ἀπὸ τῶν ¹⁰ ἰδίων καὶ ἐκάστῳ τὸ ἴδιον ἀποδιδόσκει, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ὁ ὅρος
 15 χωρίζει τὰ ἀλλότρια ἀπὸ τῶν ἰδίων καὶ τὰ ἀρμόζοντα τῷ ὁριστῷ παρα-
 δίδωcin.

Σχηματίζεται δὲ ὅρος τοῦτον τὸν τρόπον· ὥσπερ ἀπὸ τοῦ σπείρω γέγονε σπόρος, οὕτω καὶ ἀπὸ τοῦ εἶρω (τὸ συμπλέκω καὶ συνάπτω) γίνεται ὅρος· καὶ γὰρ ὁ ὅρος συμπλέκει καὶ συνάπτει τῷ ὁριστῷ τὰ ἴδια
 20 αὐτοῦ· ἐκ τοῦ εἶρω δὲ καὶ ὅρμος, τὸ σημαῖνον τὸν περιτραχήλιον κόσ-
 μον, καὶ γὰρ ὁ περιτραχήλιος κόσμος συμπεριέχει κόσμιόν τι· καὶ ἐκ
 τούτου καὶ ὅρμος ὁ λιμὴν, περιεκτικὸς γὰρ ἐστὶν ὁ λιμὴν πλήθους νεύων. ²⁰
 Ἡρωδιανὸς δὲ λέγει, ὅτι ἀπὸ τοῦ ὀρῶ (τὸ βλέπω) γέγονεν ὅρος· καὶ
 γὰρ ὁ ὅρος εὐόρατα καὶ εὐοπτα ποιεῖ ἡμῖν τὰ ὀριζόμενα. Εὐλόγως δὲ
 25 δακύνεται τὸ ὅρος· εἴτε γὰρ ἀπὸ τοῦ εἶρω γινόμενον (τὸ συμπλέκω)
 δακύνεται, ἐπειδὴ καὶ τὸ εἶρω δακύνεται, εἴτε ἀπὸ τοῦ ὀρῶ, ὡσαύτως.

Εἴπωμεν δὲ τὸν ὅρον τῆς τέχνης. Οἱ μὲν Ἐπικούρειοι οὕτως ὀρίζονται τὴν τέχνην· «τέχνη ἐστὶ μέθοδος ἐνεργοῦσα τῷ βίῳ τὸ συμ-
 φέρον»· ἐνεργοῦσα δὲ οἰονεῖ ἐργαζομένη. Ὁ δὲ Ἀριστοτέλης οὕτως·
 30 «τέχνη ἐστὶν ἕξις ὁδοῦ τοῦ συμφέροντος ποιητική»· ἕξις δὲ ἐστὶ πρᾶγμα ³⁰
 μόνιμον καὶ δυσκατάληπτον. Οἱ δὲ Στωϊκοὶ λέγουσι· «τέχνη ἐστὶ σύ-
 στημα ἐκ καταλήψεων ἐμπειρίᾳ ἐγγεγυμνασμένων πρὸς τι τέλος εὖ-
 χρηστον τῶν ἐν τῷ βίῳ». «Σύστημα» δὲ οἰονεῖ συνάθροισμα· οὕτω γὰρ ^{650 b}
 εἰώθαμεν λέγειν σύστημα στρατιωτῶν, τουτέστι [τὸ] συνάθροισμα· οὐ γὰρ
 35 ἐστὶ τέχνη μονοειδής, ἀλλ' ἐκ διαφορῶν πολλῶν συνίστανται αἱ τέχναι·
 οὐ γὰρ ὁ μόνον ξέσκει εἰδῶς οὗτος τέκτων, ἀλλ' εἰ μὴ καὶ τρυπῆσαι καὶ κολ-
 λῆσαι καὶ ἀρμόσαι <οἶδεν, οὐκ ἐστὶ τέκτων>. «Ἐκ καταλήψεων» δὲ οἰονεῖ ἐξ
 ἐφευρημάτων, ἐκ γνώσεων, ἐκ θεωρημάτων· [ἐκ γὰρ θεωρημάτων ἡ ἰατρική·]
 οὐ γὰρ ἀπ' ἀρχῆς ὡς εἰς γεγονάσιν αἱ τέχναι, ἀλλὰ ἐ<γ>κατελάβετο ὁ

10 γὰρ *in marg. add h* || 15 ὁριστῷ *b*, ὁριστικῷ *C* || 21 ἐπιτραχήλιος
C || 24 ὀριζόμεθα *C* || 26 δακύνεται (*poster.*) αὐτό *h b*, *evanuit in C* ||
 29 οἰονεῖ] οἶον *C* | *Aristot. Eth. Nicom. VI 4, 1140^a, 10 20*: τέχνη ἕξις τις μετὰ
 λόγου ἀληθοῦς ποιητική ἐστὶν || 32 συγγεγυμν. *C* || 36 εἰ μὴ *b*, εἰ μὴ *C*, εἰ μὲν *h*

10 δεῖνα πρὸ πολλοῦ χρόνου τὸ τρυπᾶν καὶ ὁ δεῖνα τὸ ἔξειν, καὶ παρέ-
δωκε τοῖς καθ' ἑαυτόν, καὶ ὁ δεῖνα τὸ πρίζειν· καὶ οὕτως ἔξ ἑνὸς εἰς
ἓνα συμπεραιούμεναι αἱ τέχναι τὸ τέλειον κατελήφασιν. Καὶ ἡ <ία>-
τρικὴ δὲ οὐκ ἔξ ἑνὸς ἢ δευτέρου θεωρήματος μόνου, ἀλλὰ καὶ ἐκ πλειό-
νων συνέστη· οἱ δὲ συστησάμενοι ταύτην οὐκ ἀμογητὶ αὐτὴν συνεστή- 5
σαντο οὔτε ἐφάπαξ, ἀλλὰ πολλῶν ἀνδρῶν πολλὴν συνεισενεγκαμένων
σπουδὴν καὶ πολλοὺς πόνους ὑποστάντων, τοῦ μὲν τότε τὸ θεωρῆμα
εὐρηκότος καὶ πολλάκις πειράσαντος καὶ μήπω ἀξιῶσαντος αὐτὸ τῇ τέχνῃ
20 προσάψαι, ἄχρις οὗ ἀπὸ τῆς τῶν πραγμάτων ἐβεβαιώθη μαρτυρίας, καὶ
ἐτέρου ὁμοίως τινὰ εὐρηκότος θεωρήματα, καὶ ἄλλου ἄλλα, κἀνταῦθα 10
ἐκ τῶν κατὰ μέρος ἰδρῶτι πολλῷ ἄθροίσματος γενομένου καὶ τὴν τέχνην
ἐργασαμένου. Μήτις δὲ οἰέσθω, ἄθροισμα μόνον πολλῶν θεωρημάτων
τὴν ἰατρικὴν ὑπάρχειν, ἀλλὰ καὶ συνέχειαν φυλαττόντων πρὸς ἄλληλα
καὶ τάξιν τινὰ καὶ ἀκολουθίαν, καὶ εἰς ἓν ἅπαντα τέλος ὁρῶντα, τὴν
ὑγείαν· οὐκοῦν εἰκότως λέξομεν αὐτὴν ἐκ θεωρημάτων συνίστασθαι συγ- 15
γεγυμνασμένων πρὸς τι τέλος, ἓν γὰρ τέλος αὐτῆς ὑγεία ἀλλὰ καὶ εὐ-
30 χρηστον τὸ τέλος τοσοῦτον, ὥς μήτε τὰς ἄλλας δύνασθαι τὸ οἰκεῖον
τέλος τούτου χωρὶς ἐπιδείξασθαι τῶν ἐν τῷ βίῳ. «Ἐγγεγυμνασμένων»
οἰονεῖ δεδοκιμασμένων· ἕως γὰρ νῦν δοκιμάζονται, καὶ λεπτότεραι
651b ἑαυτῶν καὶ ἀκριβέστεραι αἱ τέχναι προέρχονται· ἐγγεγυμνασμένων οὖν 20
ἀντὶ τοῦ ἐξηκριβολογημένων· εἴληπται δὲ ἡ λέξις ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν
ἀθλητῶν· οὗτοι γὰρ γυμνάσαντες ἑαυτοὺς εἰς τὸν κατ' ἀλλήλων ἀγῶνα
χωροῦσιν, ὅς ἐστι βάσανος ἀρετῆς· ἢ «ἐγγεγυμνασμένων» τουτέστι μεμε-
λητημένων οὐδὲ γὰρ ἀνδρῶτι συνέστησαν αἱ τέχναι. Ἀθηναῖος δὲ
τὴν ἐναντιότητα παρέλαβεν· οὗτος δὲ καὶ τὸ καταλήψεων ἀντὶ τοῦ θεω- 25
ρημάτων ἐκλαμβάνει· θεωρῆμα δὲ εἴρηται ἀπὸ τοῦ ἐκ θεοῦ τὴν ὥραν
10 ἔχειν· ὥρα δέ ἐστιν ἡ φροντίς. «Πρὸς τι τέλος εὐχρηστον», ἐπειδὴ
πᾶσα τέχνη ὀνομάζεται ἐκ τοῦ τέλος ἔχειν βιωφελὲς καὶ χρήσιμον· καὶ
γὰρ ἡ γεωργικὴ τὰ ἀπὸ τῆς γῆς ἀγαθὰ πορίζει, καὶ αἱ λοιπαὶ πᾶσαι,
οἶον χαλκευτικὴ καὶ τεκτονικὴ καὶ ἑξῆς, τὰ πρὸς ὠφέλειαν ἐπινοοῦνται· 30
ὥς ἢ γε τέχνη ἢ μὴ ἔχουσα τὸ τέλος χρειώδες καὶ ὠφέλιμον οὐ τέχνη,
ἀλλὰ κακοτεχνία ὀνομάζεται· <ἢ> κυβευτικὴ γοῦν, καίτοι λεπτομερὴς
οὔσα καὶ ἀκριβής, οὐκ ἂν λεχθεῖν τέχνη, ὅτι πολλοὺς τῶν ἰδίων ἐστέ-
ρησε καὶ τὸ τέλος ἐπιβλαβὲς τοῖς κεκτημένοις ἔχει· καὶ <ἢ> γοητευτικὴ,
20 καθὼς τὸ τέλος οὐκ εὐχρηστον ἔχει, καὶ αὕτη κακοτεχνία ὀνομάζεται. 30
Ἰστέον δὲ ὅτι, ὥσπερ τῆς ἰατρικῆς τέλος ἐστὶν ἡ ὑγεία καὶ τῆς ῥητορι-
κῆς τὸ πείθειν, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τῆς γραμματικῆς τὸ τέλος ὁ ἐλ-
ληνισμός.

3 ἡ ἰατρικὴ b, ἡ (*in fine versus*) τρικὴ C, μετὰ τρίτον h || 8 αὐτὸ b, αὐ-
τῷ C || 9 αὖ] ἀν Cb || 16 ἐν h b, ἀν C || 22 γυμνάσαντες] γυμνῶσαντες
Cb || 28 πᾶσα — τοῦ b, πᾶσαν τέχνην ὀνομάζεσθαι ἐκτὸς C || 30 ὠφέλειαν]
ἀσφάλειαν Cb | ἐπινοοῦνται b, ἐπινορωμ./ seu ἐστινορωμ./ C, ἐστὶν ὀρμώμενα h ||
32 λεπτομερὲς C || 33 πολλοὺς b, πολλὰς C || 34 ἡ *ad* h b || 35 αὕτη C

Ἔπτα δέ τινα τῇ καθόλου τέχνῃ παράκειται, τεχνοειδές, ἡμιτέχνιον, μικροτεχνία, ψευδοτεχνία, κακοτεχνία, ματαιοτεχνία, ἀτεχνία. Καὶ τεχνοειδὲς μὲν ἔστιν ἀλόγου ζώου δύναμις φυσικὴ μιμουμένη τέχνην, ὥς ἡ τῶν μελισσῶν πλαστικὴ καὶ <ἡ> τῶν χελιδόνων οἰκοδομ<ικ>ή. Ἡμιτέ-
 5 χνιον δέ ἔστιν ἡ ἐξ ὀλίγων θεωρημάτων συνεστηκυῖα τέχνη, ὥς ἡ ζυστική 30 καὶ ἡ ἀπονυχιστική. Μικροτεχνία δέ ἔστιν ἥς τὸ ἀποτέλεσμα βραχυτάτον ἔστιν, ὥς ἐπὶ Μυρμηκίδου τοῦ Ἀθηναίου καὶ Καλλικράτους τοῦ Λακεδαιμονίου· οὗτοι γὰρ ἐποίησαν σιδηροῦν ἄρμα ὑπὸ μυίας ἐλκόμενον καὶ τῷ πτερῷ τῆς μυίας καλυπτόμενον. Ψευδοτεχνία δέ ἐστὶ βραχεῖα 652b
 10 τέχνη, μείζονος ὑποδοσμένη τέχνης ἔργον, ὥσπερ οἱ φαρμακοπῶλαι ἡγουν οἱ μυρεψοί· οὗτοι γὰρ λέγουσιν ἑαυτοὺς ἰατροὺς. Κακοτεχνία δέ ἔστιν ἕξις εὐρημένη ἐπὶ κακῷ τῷ βίῳ, ὥσπερ ἡ τῶν δηλητηρίων καὶ ἡ τῶν τυμβωρύχων. Ματαιοτεχνία δέ ἔστιν ἡ μὴδὲν συντελοῦσα τῷ βίῳ τέχνη, ὥσπερ ἡ σχοινοβατική, ἡγουν ὁ ἐν τῇ σχοίνῳ περιπατῶν, καὶ
 15 ὥσπερ ὁ κοντοπαίκτης. Ἀτεχνία δέ ἔστιν ἀμάρτημα τῷ τεχνίτῃ γενόμενον.

Φασι δὲ τῶν τεχνῶν διαφορὰς τέσσαρας εἶναι· λέγουσι γὰρ ὅτι τῶν 10 τεχνῶν αἱ μὲν εἰσι ποιητικάι, αἱ δὲ θεωρητικάι, αἱ δὲ πρακτικάι, αἱ δὲ μικτάι. Καὶ ποιητικὴ μὲν ἔστιν ἡ ὕλην τινὰ λαβοῦσα κατασκευάζει <τι>
 20 ἐντέχνως, ὥσπερ ἡ χαλκευτικὴ καὶ ἡ σκυτοτομικὴ καὶ ἡ τεκτονικὴ. Πρακτικὴ δέ ἔστιν ἡ δι' ὀργάνων καταπραττομένη τινὰ, ὥσπερ ἡ στρατηγικὴ, ἥτις μηχαναῖς τε καὶ ὀργάνοις τοὺς ἐναντίους καταγωνίζεται. Θεωρητικὴ δέ ἔστιν ἡ τὰ πράγματα θεωροῦσα διὰ λιτῆς θεωρίας, ὥσπερ ἡ ἀστρονομία καὶ ἡ φιλοσοφία· ἰστέον δὲ ὅτι θεωρία ἔστιν, ἡνίκα τις 20
 25 θεωρεῖ μόνον καὶ οὐδὲν λέγει, ὥς ὅταν ὁ ἀστρονόμος θεωρῇ μόνον τὰ ἄστρα. Μικτὴ δέ ἔστιν ἡ ἐκ τούτων τῶν προειρημένων συγκειμένη, ὥς ἡ ἱατρικὴ· τὸ μὲν γὰρ αὐτῆς περὶ τοὺς λόγους ἐστὶ καταγιγνόμενον ἐν θεωρίᾳ καὶ <θεωρητικόν>, τὸ δὲ χειρουργικόν ἐστὶ καὶ πρακτικόν. <Ῥαύτως δὲ καὶ ἡ γραμματικὴ μικτὴ ἐστὶ τέχνη> καὶ γὰρ τὸ μὲν διορθωτι-
 30 κόν καὶ ἡ ὀρθογραφία τοῦ ποιητικοῦ εἰσιν, ἡ δὲ θεωρία τῶν μερῶν τοῦ λόγου τοῦ θεωρητικοῦ ἔστιν.

Λούκιος δὲ ὁ Ταρραῖος λέγει, ὅτι τῆς τέχνης εἶδη <εἰς> τέσσαρα, ἀποτελεσματικόν, πρακτικόν, ὀργανικόν, θεωρητικόν. Καὶ ἀπο- 30
 35 ἀπαρτίζουσι καὶ συμπεραίνουσι πᾶν τὸ κατασκευαζόμενον τὸ ἐξ ἐνὸς ἢ

1—16 hab. et. O¹

3 ὥς — οἰκοδ. (4) om O || 5 ἡ ἐξ — ζυστικὴ C, ὥσπερ ἡ κουρευτικὴ O ||
 6 δέ add O || 7 Μυρμηκίδου O, Μυρκίδου C || 12 δηλητηρίων R Schneider,
 δηλητηρίων C | ἡ τῶν τυμβ. C, ἡ μαγευτικὴ O || 13 ματαιοτεχνίαν C | ἔστιν
 — ὥσπερ (14) add O || 21 στρατηγικὴ] στρατιωτικὴ C || 23 διὰ λιτῆς b, δι' ἀλ'
 (finis versus) του C || 25 θεωρῇ b, θεωρεῖ C || 28 θεωρητικόν]... p. τ. . C,
 lac. 8 litt. h | Ῥαύτως — τέχνη (29) nulla lac. Ch, lac. ind. b || 31 ἔστιν] εἰς
 C || 33 θεωρηματικόν C || 34 ἡγουν εἰς] ἡγον εἰς C, ἦσαν καὶ εἰς h, ἦσαν καὶ b

καὶ πλειόνων, ἐξ ἑνὸς μὲν, ὥσπερ ἡ τεκτονικὴ καὶ ἡ χαλκευτικὴ· καὶ
653^b γὰρ ἡ τεκτονικὴ ἐξ ἑνὸς μέρους κατασκευάζεται, ἐκ τῶν ξύλων, καὶ ἡ
χαλκευτικὴ ἐξ ἑνός, <ἐκ> χαλκοῦ· ἐκ πλειόνων δέ, ὥσπερ ἡ οἰκοδομικὴ
ἐκ πλειόνων κατασκευάζεται, ἀπὸ ἀσβέστου καὶ λίθων, καὶ ἡ ὑφαντικὴ
<ἐξ> ἐρίου καὶ διαφόρων ὑφασμάτων· αἱ δὲ τοιαῦται κριτὴν ἔχουσι τὸν 5
χρόνον· ἐφ' ὅσον γὰρ ἂν ὁ χρόνος διατηρῇ αὐτάς, ἐπὶ τοσοῦτον μένου-
σιν. Πρακτικαὶ δὲ εἰσιν, αἵτινες κατὰ πράξεως κινήσιν γίνονται· τούτων
δὲ τάξεις εἰς πέντε, αὐτοκίνητος, ἀντίπαλος, στοχαστικὴ, μεθοδική,
10 ὑπουργηματικὴ. Καὶ αὐτοκίνητος μὲν ἐστὶν ἡ ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου
καθ' ἑαυτὸν κινουμένου συνεστῶσα, ὥσπερ ἡ ὀρχηστικὴ· ταύτην <γὰρ> 10
ὁ ἄνθρωπος κινούμενος συνίστησιν· ἀντίπαλος δὲ ἐστὶν ἡ πρὸς ἕτερον
ἀντιτεταγμένη ἥτοι ἄνοπλον ἢ ἔνοπλον, ἄνοπλον μὲν, οἷον παλαιστικὴ
καὶ παγκρατιαστικὴ, ἔνοπλον δέ, οἷον ὀπλομαχία καὶ πυκτικὴ· καὶ γὰρ
οἱ πύκται βύρσας ἐπιτιθέασιν ταῖς χερσὶν αὐτῶν καὶ οὕτω γυμνάζονται·
στοχαστικὴ δὲ ἐστὶν ἡ κατὰ στοχασμὸν ὠρισμένον γινομένη, ὥσπερ ἡ 15
ῥητορικὴ καὶ ἡ ἀκοντιστικὴ· μεθοδικὴ <δέ> ἐστὶν ἡ μεθόδῳ τινὶ πραττο-
20 μένη, ὥσπερ ἡ κυνηγετικὴ καὶ ἡ ἀλιευτικὴ· αὗται γὰρ διὰ μεθόδου τινὸς
γίνονται· ὑπουργηματικὴ δὲ ἐστὶν ἡ μεθ' ὑπουργίας ἐτέρων δρωμένη,
ὥσπερ ἡ ἡνιοχευτικὴ καὶ ἡ κυβερνητικὴ· αὗται γὰρ μεθ' ὑπουργίας ἐτέ-
ρων γίνονται, καὶ ἡ μὲν ἡνιοχευτικὴ διὰ τῶν ἵππων καὶ τῶν χαλινῶν 20
γίνεται, ἡ δὲ κυβερνητικὴ διὰ τοῦ πηδαλίου. Πᾶσαι δὲ αἱ πρακτικαὶ
τέχναι κριτὴν ἔχουσι τὸν τῆς πράξεως καὶ ἐνεργείας μόνον καιρόν· καὶ
γὰρ <ἐν> τῷ καιρῷ, ἐν ᾧ καὶ γίνονται, ἐν <τῷ> αὐτῷ καὶ εἰσιν. Ὀρ-
γανικαὶ δὲ εἰσιν, ὅσαι δι' ὀργάνων συνεστήκασιν· τούτων δὲ εἶδη τρία,
30 ἐμπνευστικόν, ἀπτικόν καὶ τὸ συναμφότερον· καὶ ἐμπνευστικὸν μὲν, 25
ὥσπερ ἡ κυριστικὴ <καὶ ἡ καλπιστικὴ>· ἐμπνέουσι γὰρ ἐν τῇ κύριγγι καὶ
ἐν τῇ κάλπιγγι, καὶ οὕτω κυρίζουσι καὶ καλπίζουσιν· ἀπτικόν δὲ ἐστὶν,
654^b ὥσπερ ἡ κιθαριστικὴ· καὶ γὰρ ἀπτόμενος τῇ χειρὶ ποιεῖ τὴν κιθάραν τὸ
μέλος ἀφιέναι τὸ συναμφότερον δέ, ὡς <ἡ> αὐλητικὴ· καὶ γὰρ ἐν τῷ
αὐλῷ καὶ ἐμπνεῖ καὶ ἄπτεται τῇ χειρὶ, καὶ οὕτως αὐλίζει· αὗται δὲ αἱ 30
τέχναι κριτὴν ἔχουσι τῆς ἐνεργείας μόνον τὸν καιρόν, ἐν ᾧ γίνονται.
Θεωρητικαὶ δὲ εἰς τέχναι, ὅσαι δι' ἐννοίας καὶ δι' ἐνθυμήσεως καὶ διὰ
λόγου ἀκολουθητικοῦ θεωροῦνται, ὥσπερ ἡ γεωμετρία καὶ ἡ ἀστρονομία.
Ἰστέον δὲ ὅτι τῶν τεχνῶν ἀπασῶν ἡ γνῶσις ἐπιστήμη καλεῖται, ὡς
10 μαρτυρεῖ καὶ ὁ ποιητής· ἐπὶ <τῆς> μὲν ἀποτελεσματικῆς, <Ε 60> ὅς χερσὶν 35
ἐπίστατο δαίδαλα πολλὰ Τεύχειν· καὶ ἐπὶ τῆς πρακτικῆς, <Η 238>
οἶδ' ἐπὶ δεξιᾷ, οἶδ' ἐπ' ἀριστερὰ νωμῆσαι βῶν Ἀζαλέην, <Η
240 seq.> οἶδα δ' ἐπαῖξαι μόθον ἵππων ὠκείων, Οἶδα δ' ἐνὶ

3 ἐκ *ante* χαλκ. *om* Ch, τοῦ *in marg.* *add* h || 10 κινουμένου συνεστῶσα
b, κινουμένη συνιστῶσα C | ταύτην] ταῦτα C || 11 ἐνίστησιν *in* συνίστησιν *corr*
C¹ | ἕτερον ἀντιτεταγ. b, ἐτέρας ἀντιταγ. C || 21 δὲ αἱ] γὰρ αἱ C || 36 πολλὰ
C, πάντα *edd.* Hom. || 38 οἶδ' ἐπαῖξαι C | δὲ ἐν σταδίῃ διηγῶν μέλπ. C

σταδίῃ δηΐψ μέλπεσθαι Ἀρηϊ· ἐπὶ δὲ τῆς ὀργανικῆς, <θ 488> ἢ σέ γε Μοῦς· ἐδίδαξε, Διὸς παῖς, ἢ σέ γ' Ἀπόλλων· ἐπὶ δὲ τῆς θεω-
ρητικῆς, <Ο 283> ἀγορῇ δέ <έ> παῦροι Ἀχαιῶν Νίκων.

Ἔτι <δὲ> τῶν τεχνῶν αἱ μὲν εἰσι βάνηυοι, αἱ δὲ ἐγκύκλιοι. Καὶ
5 βάνηυοι <μέν>, αἱ καὶ χειρωνακτικαὶ λέγονται, ὥσπερ ἡ χαλκευτικὴ καὶ
ἡ τεκτονικὴ· χειρωνακτικαὶ δὲ καλοῦνται, ἐπειδὴ χειρῶν ἀνακτας· ὁμοίως δὲ
τοὺς ταῖς οἰκείαις χερσὶν ἐργαζομένους, οἷον εἰ χειρῶν ἀνακτας· ὁμοίως δὲ
βάνηυοι αἱ διὰ πυρὸς τὴν ἐργασίαν ποιοῦμεναι, ὥσπερ ἡ χαλκευτικὴ,
καταχρηστικῶς δὲ <λέγουσι βανήυους> καὶ πάσας τὰς διὰ χειρὸς τὴν
10 ἐργασίαν ποιοῦμενας, οἷον εἰ τεκτονικὴν <καὶ> οἰκοδομικὴν. Γίνεται δὲ
ἡ λέξις παρὰ τὸ φῶ (τὸ φαίνω), ἐξ οὗ φαίνω, καὶ ἀποβολὴ τοῦ φ
αῦνω· ἐκ τούτου αὐνός καὶ βαννός, ὅπερ κοινῶς μὲν ὀζύνεται, ἀττικῶς
δὲ βαρύνεται· σημαίνει δὲ τὴν κάμινον, ὥς παρὰ τῷ Ἑρατοσθένει
<ρ. 99 Η> μέσον δ' ἐξαύατο βαννόν, ἡγουν ὕψησε· καὶ ὥς παρὰ
15 τὸ ἵππος ἵππαςος καὶ παρὰ τὸ χόρτος χόρταςος, οὕτως καὶ παρὰ τὸ
βαννός βανναςος, καὶ καθ' ὑπερβίβαςμόν βανναςος. Ἐγκύκλιοι δὲ εἰσιν,
ὅς ἐνιοι λογικὰς καλοῦσιν, οἷον ἀστρονομία, γεωμετρία, μουσικὴ, φιλο-
σοφία, ἱατρικὴ, γραμματικὴ, ῥητορικὴ· ἐγκυκλίους δὲ αὐτὰς καλοῦσιν, ὅτι
τὸν τεχνίτην <δεῖ> διὰ πασῶν αὐτῶν ὀδεύσαντα τὸ χρεῖῳδες ἀφ' ἐκά-
20 τῆς εἰς τὴν ἑαυτοῦ εἰσάγειν.

Ἄλλοι δὲ ἄλλας παραδιδόασι διαφορὰς [τέσσαρας] τῆς τέχνης. Ἔστι
δὲ θεωρητικὴ καὶ πρακτικὴ καὶ ποιητικὴ καὶ ἐκ τούτων μικτὴ. Καὶ
θεωρητικὴ μὲν ἐστίν ἡ τῇ θεᾷ παραδιδομένη μόνῃ, ὥσπερ ἡ ἀστρονομία.
Πρακτικὴ δὲ ἐστίν, ἥτις ὀργάνων ἐν τῇ πράξει δεῖται, οἷον κριῶν καὶ
25 τῶν τοιούτων μηχανημάτων, ὥσπερ ἡ στρατηγικὴ· <ἡ> πρακτικαὶ εἰσιν,
ὅσαι μέχρι τοῦ γίνεσθαι ὀρῶνται, ὥσπερ ἡ αὐλητικὴ καὶ ἡ ὀρχηστικὴ·
αὗται γὰρ ἐφ' ὅσον χρόνον πράττονται, ἐπὶ τοσοῦτον καὶ ὀρῶνται, μετὰ
γὰρ τὴν πρᾶξιν οὐχ ὑπάρχουσιν. Ποιητικαὶ δὲ εἰσιν, ὅσαι ὕλην ἀδια-
τύπτωτον λαμβάνουσιν ποιοῦσί τι πρὸς μνήμην τοῦ δημιουργήσαντος,
30 ὥσπερ ἡ χαλκευτικὴ· αὕτη γὰρ λαβοῦσα χαλκὸν ἀποτελεῖ εἶδος πρὸς
μνήμην τοῦ δημιουργήσαντος. Μικτὴ δὲ ἐστίν, ὥσπερ ἡ ἱατρικὴ· αὕτη
γὰρ καὶ λόγῳ κέχρηται, ἡνίκα εἴπη «ῥαφήτω τόδε τι», καὶ πράξει, ἡνίκα
φλεβοτομήσῃ.

Ἔστιν οὖν ἐπιστήμη, τέχνη, ἐμπειρία, πείρα. Καὶ ἐπιστήμη μὲν
35 ἐστίν ἕξις ἀμετάπτωτος λογικὴ, ὥσπερ <ἡ> ἀστρονομία καὶ <ἡ> γεωμε-

1 ἦσε γε et 2 ἦσε γ' C || 4 prius δὲ add hb | βάνηυοι et supra oi m² ai C || 5 βανναις et ligatura non satis distincta C | μὲν in marg. add h | χειρωνακτικαὶ C; item v. 6 || 7 χειρῶν ἄν. R Schneider, χειρῶν ἀνακτας b, χειρῶν ἀνακτεῖς C || 8 βανναις C || 10 καὶ add hb || 12 αὐνός καὶ βαννός C || 13 τῷ hb, τὸ C || 14 δὲ ἐξ. βαννόν C | ὕψησε Cb || 16 βαννός βανναςος C || 19 δεῖ add b || 21 ἄλλας b, ἄλλας C || 22 δέ] γὰρ C || 24 τῇ πράξει b, τῇ παρατάξει C || 25 ἡ add b p. 1139 || 32 ῥαφήτω] τραφήτω C

τρία· «ἀμετάπτωτος» δὲ οἷον ἄπταιστος. Τί δέ ἐστι τέχνη, ἐμάθομεν ἀνωτέρω. Ἐμπειρία δέ ἐστιν ἡ τῶν ὡσαύτως ἐχόντων πραγμάτων τήρησις τε καὶ μνήμη, ὡς ἐπὶ τῶν ἐμπειρικῶν ἱατρῶν. Πείρα δέ ἐστιν ἡ ἐφ' ἐνὸς καὶ δευτέρου δοκιμαζομένη, οἷον ὅταν λέγωμεν τὸν πλεύσαντα ἅπαξ ἢ δις πείραν εἰληφέναι τοῦ πλεῖν. Ἡ μὲν οὖν πείρα εἰς ἐμπειρίαν προκόπτει, ἡ δὲ ἐμπειρία εἰς τέχνην, ἡ δὲ τέχνη εἰς ἐπιστήμην, ἡ δὲ ἐπιστήμη εἰς τὴν καθόλου τέχνην· ἐπεὶ γὰρ τῶν τεχνῶν αἱ μὲν εἰσι θεωρητικάι, αἱ δὲ πρακτικάι, αἱ δὲ ποιητικάι, αἱ δὲ μικταί, θεωρητικὴ δέ ἐστιν ἡ καθόλου σοφία, δῆλον ὅτι ὑπὸ τὴν καθόλου τέχνην ἀνάγεται.

Ἰστέον δὲ ὅτι περὶ πᾶσαν τέχνην ὁκτὼ τινα θεωρεῖται· εἰςὶ δὲ ταῦτα, αἴτιον, ἀρχή, ἔννοια, ὕλη, μέρη, ἔργα, ὄργανα, τέλος· ἐπεὶ οὖν τέχνη ἐστὶν ἡ γραμματικὴ, δῆλον ὅτι καὶ αὕτη ταῦτα τὰ ὁκτὼ ἔχει θεωρούμενα περὶ αὐτήν.

Αἴτιον οὖν ἐστὶ τῆς γραμματικῆς ἡ ἀσάφεια· καὶ γὰρ οἱ ἄνθρωποι ἐντυγχάνοντες ποιήμασι καὶ πεζοῖς συγγράμμασι, τὴν ἀρχαίαν καὶ ἀπεξε(ν)ι)σμένην φωνὴν οὐκ ἀποσώζοντες, ἐπεζήτησαν τέχνην τὴν σαφηνίσαι ταύτην δυναμένην· καὶ πολὺ πλεον ἐπεζήτησαν τὴν γραμματικὴν ἐν τοῖς ποιήμασι, γλῶσσαις τε καὶ λέξεσι ξέναις χρωμένοις καὶ παραποιοῦσι καὶ ἐξιστοροῦσι πολλὰ σχήμασι, συντάξουσιν, ἐννοήμασι. Τάχα δὲ οὐχ ἡ ἀσάφεια <αἴτιον> τῆς γραμματικῆς, ἀλλ' ἡ σαφήνεια· ὥσπερ γὰρ οἱ νοσήσαντες κατ' ἐπιζήτησιν ὑγείας εὖρον τὴν ἱατρικὴν, οὕτως καὶ οἱ περιπεσόντες γραφαῖς ἀσαφείσι σαφηνείας χάριν τὴν γραμματικὴν ἐπενόησαν· ὥστε δυνάμει ταῦτόν εἶναι καὶ τὸ τέλος καὶ τὸ αἴτιον τῆς γραμματικῆς· καὶ γὰρ τὸ τέλος αὐτῆς ἐστὶ τὸ διὰ τοῦ ἑλληνισμοῦ τὰ ἀσαφῆ σαφηνίσαι, ἀλλὰ καὶ αἴτιον αὐτῆς ἡ σαφήνεια. Παρά τισι δὲ τὸ αὐτὸ καὶ ἀρχὴ λέγεται. Ἀριστοτέλης δὲ τὸ αἴτιον λέγει τετραχῶς νοεῖσθαι, ὅθεν, ἐξ οὗ, δι' ὃ, καθ' ὃ· καὶ ὅθεν μὲν ἐστὶ τὸ ποιητικὸν αἴτιον, οἷον ὡς ὅταν λέγωμεν αἴτιον εἶναι τὸν θεὸν τοῦ κόσμου, ὑπὸ τοῦ θεοῦ γὰρ γέγονεν ὁ κόσμος, καὶ πάλιν ὅτε λέγομεν αἴτιον τοῦ ἀγάλματος τοῦ Διὸς τὸν Φειδίαν, ὑπὸ τούτου γὰρ γέγονεν· ἐξ οὗ <δέ> ἐστὶ τὸ ὑλικόν, ὡς ὅταν λέγωμεν, ὅτι ἐκ τοῦ ἐλέφαντος καὶ τοῦ χρυσοῦ ἐγένετο τὸ ἄγαλμα τοῦ Διός· καθ' ὃ δὲ ἐστὶ τὸ εἰδικόν, κατὰ γὰρ τὸ εἶδος χαρκτηρίζονται τὰ πράγματα, οἷον ὡς ὅταν λέγωμεν, ὅτι εἶδος τι ἐνενόησε περιθεῖναι τῇ ὕλῃ ὁ Φειδίας, καὶ οὕτως ἐποίησε τὸ ἄγαλμα τοῦ Διός· τὸ δὲ δι' ὃ τὸ τελικόν αἴτιον, τουτέστι τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ δημιουργήματος σημαίνει, οἷον τὸν Δία, τουτέστιν ἐφ' ὃ σκοπὸν ἔχων <ὁ Φειδίας> καὶ ὁρμὴν ἀποτελεῖ <τὸ ἄγαλμα>.

2 ἀνωτέρω] 108, 27 seqq || 4 λέγομεν C || 14 αὐτὴν h, αὐτῆς C || 19 χρωμένοις — ἐξιστοροῦσι (20) b (p. 1139), χρωμένη καὶ παραποιοῦσα καὶ ἐξιστοροῦσα C | σχήματι C || 27 Ἀριστοτέλης] cfr Phys. II 3, 194^b 23 seqq; Metaph. I 3, 983^a 26 || 29 λέγομεν C; item v. 32 et 34 || 36 ἀπετέλεσμα καὶ δημιουργημ C || 37 ἐφ' ὃ ck. C | ἔχων //// καὶ ὁρμὴν ἀποτελεῖ // C, 24 fere litter. vac. spat. h

Ἡ δὲ ἀρχὴ λέγεται μὲν καὶ ὁσαυχῶς τὸ αἴτιον, λέγεται δὲ καὶ ἡ ἐκ τοῦ μέρους ἢ μορίου, καθὼς φαμεν χρόνου ἀρχὴν καὶ βιβλίου ἀρχήν. Οὕτως οὖν καὶ τῆς γραμματικῆς ἀρχὴν νομίζουσι τὴν περὶ τὰς λέξεις θεωρίαν, πρῶτην <γὰρ> γεγενῆσθαι ταύτην, γεγενῆσθαι δ' ἔτι τὰ περὶ 5 τὴν <σύν>ταξιν ἀσαφῆ καὶ τὰ περὶ τὴν διάνοιαν· τριῶν γὰρ ὄντων περὶ ἃ ἡ ἀσάφεια θεωρεῖται, λέξεως, συντάξεως, διανοίας, προῆλθεν ἡ περὶ τὰς λέξεις θεωρία εὐλόγως, ἐπειδὴ ἡ λέξις ἀπλή ἐστίν, ἡ δὲ σύνταξις σύνθετος, ἀπὸ γὰρ πλειόνων λέξεων σύγκειται· τὰ δὲ ἀπλᾶ προ- 20 τερεύουσι τῶν συνθέτων, καὶ γὰρ τὸ σοφὸς ἀπλοῦν ὑπάρχον προτερεύει τοῦ φιλόσοφος συνθέτου ὑπάρχοντος· ἡ δὲ σύνταξις προτέτακται τῆς σημασίας, ἐπειδὴ διὰ τῆς συντάξεως καὶ τῆς συνθήκης τῶν λέξεων τίκτεται ἡ τῆς σημασίας σαφήνεια.

Ἐλθωμεν δὲ καὶ ἐπὶ τὴν ἔννοιαν. Δεῖ <δὲ> εἰδέναι, ὅτι ἔννοιαν λέγουσι τὸν ὅρον, ἐπειδὴ ἐννοηματικοῖς ὅροις κέχρηται οἱ φιλόσοφοι 15 ἥγουν ὑπογραφικοῖς, ἢ ἐπειδὴ λεγόντων ἡμῶν τὸν ὅρον ἀνατρέχει ἡ ἔννοια ἢ ἡμετέρα ἐπὶ τὸ ὀριστόν· καὶ γὰρ ἔαν εἴπωμεν «ζῶον λογικόν» 30 νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν», εὐθέως ἀνατρέχει ἡ ἡμετέρα ἔννοια εἰς τὸ ἄνθρωπος. Δέον οὖν ζητῆσαι τὴν ἔννοιαν τῆς γραμματικῆς ἥγουν τὸν ὅρον· ἀλλ' ἐπειδὴ λόγος <ἐστίν> ὁ λέγων, <ὅτι> σαφηνίζειν ἀνάγκη τὴν 658 b 20 ὁμωνυμίαν, δεῖ γινώσκειν καὶ τὴν ὁμωνυμίαν, καὶ οὕτως ὀρίζεσθαι ἐκείνο, περὶ οὗ ὁ σκοπὸς ἔχει διαλαβεῖν· περὶ γραμματικῆς οὖν βουλόμενοι διαλαβεῖν, εἴπωμεν ποσαυχῶς λέγεται ἡ γραμματικὴ, καὶ εἶθ' οὕτως τὸν ὅρον αὐτῆς διαλέξομεν. Διχῶς οὖν λέγεται παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, γραμματικὴ μικρὰ καὶ γραμματικὴ μεγάλη· καὶ μικρὰ μὲν ἐστίν, ἥς ἔργον τοὺς χα- 25 ρακτῆρας τῶν γραμμάτων εἰδέναι καὶ τὰς συλλήψεις αὐτῶν· τοὺς μετιόντας ταύτην νῦν διδασκάλους καλοῦσι, καὶ ἔστιν αὕτη τέχνη περὶ τὸ 10 γράφειν καὶ ἀναγινώσκειν τὴν ἔγγραφον φωνήν. Μεγάλην δὲ γραμματικὴν λέγουσι τὴν καταγινομένην περὶ τὴν ἐρμηνείαν τῶν ποιητῶν, ἥντινα οὕτως ὀρίζουσι· «γραμματικὴ ἐστὶ τέχνη θεωρητικὴ τῶν παρὰ 30 ποιηταῖς τε καὶ λογεῦσι»· λογεῖς δὲ λέγουσι τοὺς ἱστορικοὺς καὶ φιλοσόφους καὶ ἰατροὺς καὶ ὅσους ἐν τῷ χορῷ τῶν λογίων τιθέναι δίκαιον· καὶ γὰρ φιλοσόφου ὄντος τοῦ θεωρήματος, ἡ μὲν ἀφήγησις καὶ ἡ σύνταξις τῷ γραμματικῷ ἀρμόζει, τὸ δὲ ζήτημα αὐτὸ τῷ φιλοσόφῳ. Πρό- 20 εῖσιν οὖν ἡ γραμματικὴ μέχρι τούτων.

35 Ὑλὴ δὲ γραμματικῆς ἐστίν ὁ γενικὸς λόγος. <Ἔστι δὲ λόγος> λέξεων σύνθεσις, διάνοιαν αὐτοτελῆ κατὰ σύμμετρον περιγραφὴν ἀπαρτί- ζουσα· «περιγραφὴν» δέ, ἵνα μὴ μακροαπόδοτος ὁ λόγος καὶ ἀσύμμετρος ᾖ. Τοῦ δὲ γενικοῦ λόγου ὁ μὲν ἐστὶ πεζός, ὁ δὲ ποιητικὸς· ἐπισκέ-

2 μορίου] μόριον C || 4 ταύτη γεγενῆσθαι τινα π. τ. τάξιν C || 9 ὑπάρχων C || 10 φιλοσόφου C || 16 ὀριστόν b, ὀριστικόν C || 17 ante εὐθέως add καὶ C || 21 ἔχει ἀναλαβεῖν C || 24 τοὺς — γραμμάτων (25) b, τοῦ χαρακτῆρας τὸν γραμματικόν C || 26 τὸ] τοῦ C || 28 καταγενομένην C || 29 θεωρητικὴ b || 33 αὐτὸ b, αὐτῷ C || 36 περιγραφὴν b, περιγραφῆς C

πτεται δὲ ὁ γραμματικὸς τὰ τοῦ λόγου μέρη καὶ τὰ συμβεβηκότα αὐτοῖς, οἷον προφοράν, σημασίαν καὶ τὰ τοιαῦτα. Καταγίνεται δὲ <καὶ> ἡ διαλεκτική καὶ ἡ ῥητορική περὶ τὸν γενικὸν λόγον, ἀλλὰ διαφέρουσι τοῖς
 30 τέλεσι· τῆς μὲν γὰρ διαλεκτικῆς τάληθές, τῆς δὲ ῥητορικῆς τὸ πείθειν, τῆς δὲ γραμματικῆς τέλος ἐστὶν ἡ κατάληψις τοῦ λόγου, τουτέστι τὸ 5 διδάσκειν τί σημαίνει καὶ πῶς σημαίνει, οἷον διὰ ποίων μερῶν ὁ λόγος δηλοῦται.

659b Μέρη δὲ τῆς γραμματικῆς εἰσι τέσσαρα, ἀναγνωστικόν, διορθωτικόν, ἐξηγητικόν, κριτικόν· ἡ <γὰρ> λέγεται ὁ γενικὸς λόγος. καὶ ποιεῖ τὸ ἀναγνωστικόν· ἡ γράφεται, καὶ ποιεῖ τὸ διορθωτικόν· ἡ δηλοῦται, καὶ 10 ποιεῖ τὸ ἐξηγητικόν· ἡ ζητοῦμεν πῶς δηλοῦται, καὶ ποιοῦμεν <τὸ> κριτικόν, κρίνοντες γὰρ γινώσκουμεν πῶς δηλοῦται· πρῶτον γὰρ ἀναγινώσκει τὸ παιδίον, καὶ οὕτως <διορθοῦται> ὁ διδάσκαλος, καὶ μετὰ ταῦτα ἐξηγεῖται, καὶ μετὰ ταῦτα κρίνει.

10 Ἔργα δὲ τῆς γραμματικῆς <πάντα τὰ γνωστὰ ἀνθρώποις γινόμενα· 15 ἐπεὶ> γὰρ τοι τὴν γραμματικὴν φυλαττομένην πάσαν ἱστορίαν ἔγνωμεν, τὰ τε τοῖς σοφοῖς θεωρούμενα καὶ τὰ πρᾶχθέντα τοῖς πολιτικοῖς, καὶ πᾶν ὅτιοῦν τὸ γνωστὸν ἀνθρώπῳ γινόμενον ἢ θεωρούμενον διδασκόμεθα δι' αὐτῆς.

Ὡρα δὴ λοιπὸν ἄσπασθαι ἡμᾶς τῆς περὶ ὄρων διδασκαλίας· χρήσι- 20 μοι γὰρ οἱ ὅροι πρὸς τὰς καταλήψεις εἰσι τῶν τεχνῶν· ἅπανα γὰρ ἡ λογικὴ θεωρία τὴν κύστασιν ἔχει ἔκ τε ὄρων καὶ διαιρέσεων. Κατὰ γὰρ τὸν Πλάτωνα δεινοῦ τὴν τέχνην ἀνδρός ἐστὶ τὸ τὰ πολλὰ ἐν ποιῆσαι
 680b καὶ τὸ ἐν πολλὰ· τούτων δὲ τὸ μὲν ὀρισμοῦ, τὸ δὲ διαιρέσεως· καὶ γὰρ ὁ ὀρισμὸς τὰ πολλὰ ἐν ποιεῖ, ὥς ἐπὶ τοῦ ὀρισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ἡ δὲ 25 διαίρεσις τὸ ἐν πολλὰ· καὶ γὰρ λαβόντες τὴν οὐσίαν διαιροῦμεν αὐτὴν εἰς πολλὰ· λέγομεν γὰρ ὅτι ἡ οὐσία διαιρεῖται εἰς σῶμα καὶ ἀσώματον, καὶ τὰ ἑξῆς ὁμοίως.

Ὅροις <δὲ> δεῖ κεχρηθῆαι <μᾶλλον> ἥπερ ὑπογραφαῖς· καὶ γὰρ οἱ ὅροι τιμιώτεροί εἰσι τῶν ὑπογραφῶν, ὥσπερ αἱ [μὲν] Ζωγραφίαι τιμιώ- 30 τεραὶ εἰσι τῶν σκιαγραφιῶν. Καὶ γὰρ αἱ μὲν Ζωγραφίαι λαμπρότερον καὶ διαυγέστερον τὸ γραφέν δεικνύουσιν, αἱ δὲ σκιαγραφίαι ἀμυδρότερον τὸ γραφέν παριστῶσιν, ὥστε μὴ γινώσκειν ἡμᾶς ἔκ τοῦ ἀμυδρόν εἶναι τὸν χαρακτήρα τοῦ ἀνδρός, ὅτι δυνάμεθα ἐπάνω τῆς σκιαγραφίας οὐ μόνον ἐκεῖνον τὸν ἄνδρα Ζωγραφῆσαι, οὐτινὸς ἐστὶν ἡ σκιαγραφία, ἀλλὰ

2 καὶ post δὲ add b (p. 1139) || 3 post διαλεκτ. add φιλοσοφία C || 4 ad τέλεσι in marg. add τοῖς ἀπὸ το τελεσμάσι C¹ | τάληθῆ C || 11 τὸ ante κρ. add b || 13 διορθοῦται add b || 15 πάντα — ἐπεὶ (16) Stadtmüller, 36 fere litter. spat. Ch || 17 θεωρούμενα] θεωρήματα C | πρᾶχθέντα] προπρᾶχθέντα C || 19 patet scholiorum Vaticanorum consarcinatorem praetermisisse quae in eius fonte haud dubie exstabant ad grammaticae ἔργα et τέλος spectantia; vide p. 113. 12 || 20 δὴ b, δεῖ C || 24 διαιρέσεων C || 31 καὶ αἱ μὲν Ζ. γὰρ C 32 τὸν γραφέντα δεικν. C || 33 μὴ γινώσκειν] καὶ νομίζειν C

καὶ ἕκαστον ἄνθρωπον. Τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ οἱ ὅροι, τῶν καθολικῶν ὄντες, κρείττους εἰς τῶν ὑπογραφῶν, αἵτινες τοῖς μερικοῖς ἀρμόζουσι· καὶ γὰρ βουλομένους τις ὑπογραφῇ χρῆσασθαι ἓνα μόνον ὑπογράφει, εἰ τύχοι λέγων «Cωκράτης ἐστὶν υἱὸς Cωφρονίσκου, φιλόσοφος, προκοίλιος, 20 5 κολοβός, ciμός»· ὁ δὲ βουλόμενος ὄρω χρῆσασθαι οὐχ ἓνα μόνον ὀρίζεται ἄνθρωπον, ἀλλὰ πάντα ἄνθρωπον· τὸ γὰρ «ζῶον λογικόν» καὶ τὰ ἐξῆς οὐ μόνον Cωκράτει ἀρμόζει, ἀλλὰ καὶ ἐκάστῳ ἀνθρώπῳ. Καὶ Ἐπίκουρος δέ, αἰεὶ ὑπογραφαῖς κεκρημένος, δηλῶν ὅτι τιμιώτερον οἱ ὅροι, ὅροις ἀντὶ ὑπογραφῶν ἐν τῇ τῆς φυσικῆς ἀκροάσεως πραγματείᾳ <ἐχρή- 10 σατο>· διαιρῶν γὰρ τὸ πᾶν εἰς τε ἄτομον καὶ κενὸν ὅροις ἐχρήσατο, λέγων ὅτι ἄτομόν ἐστι σῶμα στερεόν, ἀμέτοχον κενοῦ παρεμπλοκῆς, 30 <καὶ> κενόν ἐστι φύσις ἀναφῆς, τουτέστιν ἀψηλάφητος.

Ἰστέον δὲ ὅτι οἱ ὅροι τῶν καθόλου καὶ αἰεὶ μενόντων εἰσὶν, ὡς καὶ Ἄριστοτέλης εἴρηκεν ἐν τῇ περὶ ἰδεῶν, ἃ πρὸς τὰς Πλάτωνος ἰδέας 661 15 ἐστὶν αὐτῷ πεποιημένα· τὰ μὲν <γὰρ> μερικά πάντα μεταβάλλονται καὶ οὐδέποτε ὡσαύτως ἔχουσι, τὰ δὲ καθόλου ἄτρεπτα καὶ αἰδιά εἰσιν· ἃ δὴ συλλαβῶν ὁ τεχνικὸς ὀρίζεται. Οἷον περιπεσῶν λευκοῖς πλείοσι, τουτέστι χιόνι καὶ γύψῳ καὶ γάλακτι καὶ τοῖς παραπλησίοις, ἐν<ε>νόησέ τι λευκὸν ἀπάντων τούτων διῆκον καὶ μένον αἰεὶ, καὶ τοῦτο ὠρίσατο, λέγων 20 ὅτι λευκόν ἐστι χρῶμα διακριτικὸν ὅψεως, τουτέστιν ἀσφαλῶς διακρίναι τὰ ὁρώμενα παρασκευάζον· ὁμοίως δὲ καὶ τὸν ἄνθρωπον ὀριζόμενος οὐ 10 τὸν Πλάτωνα μόνον οὐδὲ τὸν Πυθαγόραν οὐ<δὲ τὸν> Δημόκριτον ὠρίσατο, ἀλλὰ πάντα ἄνθρωπον. Χρῆ δὲ σκοπεῖν τὸν ὀρίζεσθαι μέλλοντα, τί ἐστὶν ἐκάστῳ τῶν καθόλου ἴδιον· οἷον τῷ ἀνθρώπῳ ἴδιόν ἐστι τὸ 25 ἐζωῶσθαι, τουτέστι τὸ ζῶον εἶναι, τὸ θνητόν, τὸ λογικόν· κατὰ ταῦτα τοῖνυν ὠρίσαντο, εἰπόντες «ἄνθρωπός ἐστι ζῶον λογικὸν θνητὸν νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν»· διὰ τοῦτο καὶ ὁ Ἄριστοτέλης εἶπεν «ὁρος ἐστὶν ὁ τὸ τί <ῆν> εἶναι δηλῶν», τουτέστιν ὁ δηλῶν τί ὤφειλεν <ἴδιον> εἶναι ἐκάστῳ· καὶ τῇ γραμματικῇ ἴδιόν ἐστι τὸ τέχνην αὐτὴν εἶναι τῶν παρὰ 30 ποιηταῖς τε καὶ λογεῦσιν.

Ἐπεὶ δὲ οἱ ὅροι μόνου τοῦ ὀριστοῦ εἰσι, καὶ ἀντιτρέφειν θέλουσι, καὶ τὴν οὐσίαν δηλοῦσι — τοῦτο γὰρ ἴδιον τῶν ὄρων — ληπτέον αὐτοῦ πρῶτον μὲν τὰ γένη, ἔπειτα <δὲ> τὰς διαφοράς· ὁ γὰρ ὁρος ἐκ γένους καὶ κυστατικῶν διαφορῶν θέλει συγκείσθαι, ἐκ γένους μὲν, ἐπεὶ 35 τὸ γένος τὴν οὐσίαν τοῦ ὀριστοῦ σημαίνει, ἐκ κυστατικῶν <δὲ> διαφορῶν, ἐπειδὴ αἱ κυστατικαὶ διαφοραὶ συνιστῶσι τὸ ὀριστόν· καὶ γὰρ τὸ μὲν ζῶον δηλοῖ τὴν οὐσίαν τοῦ ὀριστοῦ, τουτέστι τοῦ ἀνθρώπου, αἱ δὲ κυστατικαὶ διαφοραί, τουτέστι τὸ λογικόν, θνητόν, συνιστῶσι τὸν ἄνθρω- 30

3 ἓνα b (p. 1139), αὐτὸ C || 4 λέγων b (p. 1139), λεγόντων C || 5 ci-
μός C || 9 ἐχρήσατο add b || 16 αἰδιά εἰσιν C || 18 ἐνενόησε b | τι C,
τὸ *vel* ὅπερ τι *Steinith.*² 2, 165 || 24 τῶν b, τὸν C || 27 Ἄριστοτ.] *vide*
p. 107, 1 || 31 ὀριστοῦ εἰς b, ὄρου εἰς C || 33 τὰς διαφοράς b, τῆς ἀφορᾶς
C || 35 δὲ add b || 36 *post* συνιστῶσι *spat.* 7 *fere litt.* C

πον. Ἔστι δὲ γένος μὲν τὸ κατὰ πλειόνων ἀνομοίων τοῖς εἶδεσιν ἐν
τῷ τί ἐστι κατηγορούμενον, οἷον φυτόν· τοῦτο γὰρ κατὰ πλειόνων ἀνο-
662b μοίων φέρεται, κατὰ ἀμπέλου, κατὰ κυκῆς, κατὰ ἐλαίας, ἅτινα πλείονά
εἰσι καὶ ἀνόμοια· καὶ κατηγορεῖται ἐν τῷ τί ἐστιν, τουτέστι κατ' αὐτῶν
ἀγορεύεται καὶ φέρεται· ἐὰν γὰρ εἴπω «τί ἐστιν ἐλαία;» ἀνάγκη τὸ γένος 5
ὀνομάσαι καὶ εἰπεῖν ὅτι «φυτόν». Εἶδη δὲ εἰσι τὰ ἐμπεριεχόμενα τοῖς
γένεσι καὶ δηλοῦντα τὴν ἰδίαν οὐσίαν, οἷον ἄνθρωπος ἵππος λέων·
ταῦτα γὰρ ἐκ γένους ἐμπεριέχονται, λέγω δὴ ἐκ τοῦ ζῴου, καὶ τὴν
<ἰδίαν> οὐσίαν δηλοῦσιν· ὁ γὰρ λέων δηλοῖ τὴν ἰδίαν οὐσίαν, τί ἐστι,
10 διὰ τῆς προσηγορίας. Διαφορὰ δὲ ἐστὶν ἡ οὐσίαν καὶ ποιότητα ἀπ' 10
ἀλλήλων διαχωρίζουσα, οἷον τὸ θνητόν <καί> τὸ ἀθάνατον, καὶ πάλιν
τὸ λογικὸν καὶ τὸ ἄλογον· αὗται δὲ καὶ φυσικαὶ ποιότητες λέγονται,
ὅτι ἀχώριστοί εἰσι καὶ ἐκ φύσεως πᾶσιν ἴσως ὑπάρχουσι· καὶ γὰρ πάντες
οἱ ἄνθρωποι ἴσως θνητοὶ εἰσι, καὶ πάντες ἴσως λογικοὶ εἰσιν. Ὅταν δὲ
εἴπωμεν, ὅτι τῶν ἀνθρώπων οἱ μὲν εἰσιν Ἕλληνες, οἱ δὲ βάρβαροι, συμ- 15
βεβηκυίας δηλοῦμεν ποιότητας, ἐπειδὴ οὐ φύσει καὶ οὐ πᾶσιν ἴσως
ἀρμόζουσι τὰ τούτων ἦθη· καὶ γὰρ ἦθεσι καὶ διαλέκτῳ καὶ ἁγῶταῖς δια-
20 φέρουσιν <οἱ> Ἕλληνες τῶν βαρβάρων. Γινώσκειν δὲ χρὴ ὅτι τῶν Ἑλ-
λήνων οἱ μὲν εἰσι Δωριεῖς, οἱ δὲ Αἰολεῖς, οἱ δὲ Ἴωνες, οἱ δὲ Ἀττικοί·
συμβεβηκυίας δὲ διὰ τούτων δηλοῦμεν ποιότητας, καὶ γὰρ καὶ οὗτοι 20
τρόποις καὶ ἦθεσι διαφέρουσιν ἀλλήλων· δοκεῖ γὰρ τὸ Δώριον ἀνδρω-
δέστερόν τε εἶναι τοῖς βίοις, καὶ μεγαλοπρεπὲς τοῖς φθόγγοις τῶν ὀνο-
μάτων καὶ τῷ τῆς φωνῆς τόνῳ, τὸ δὲ Ἴωνικὸν ἐν πᾶσι τούτοις ἀνει-
μένον — χαῦνοι γὰρ οἱ Ἴωνες — τὸ δὲ Ἀττικὸν εἷς τε δίαίταν καὶ
φωνῆς ἐπιτέχνησιν αἰεὶ διαφέρειν, τὸ δὲ Αἰολικὸν τῷ τ' αὐστηρῷ τῆς 25
30 διαίτης καὶ τῷ τῆς φωνῆς ἀρχαιοτρόπῳ· διὰ τοῦτο καὶ τὴν βαρύτητα
τῶν τόνων καὶ τὴν ψιλότητα τοῦ πνεύματος ἐζηλώκασιν.

65, 20b [Τοῦτο δὲ οὐκ ἔστι πιθανόν· τί γὰρ ἡ βαρεῖα τάσις καὶ τὸ ψιλὸν πνεῦμα πρὸς
τὸ αὐστηρόν τῶν τρόπων αὐτῶν; Ἀλλὰ διὰ τοῦτο βαρυντικοὶ εἰσι καὶ ψιλωτικοὶ οἱ
Αἰολεῖς, ἐπειδὴ τοῖς ἀσθενέτεροις χαίρουσι· καὶ γὰρ τὸ φθεῖρω φθέρ<ρ>ω λέγουσι 30
καὶ τὸ σπείρω σπέρ<ρ>ω, τὸ δὲ θέσει μακρὸν ἀσθενέστερον τοῦ φύσει μακροῦ· εἰ-
κότως οὖν καὶ τῇ βαρεῖᾳ τάσει καὶ τῷ ψιλῷ πνεύματι κέχρηται. Καὶ γὰρ ἡ βαρεῖα
τάσις ἀσθενέτερα ἐστὶ τῆς ὀξεῖας τάσεως· ἡ γὰρ βαρεῖα οὐκ ἔστι κύριος τόνος λέ-
ξεως, ἀλλὰ συλλαβῆς, ἡ δὲ ὀξεῖα κύριός ἐστι τόνος· κύριοι γὰρ τόνοι τῶν λέξεων
δύο εἰσίν, ἡ ὀξεῖα καὶ ἡ περισπωμένη· καὶ δῆλον, εἴ γε ἐν τῇ συλλαβῇ, ἐν ἣ ἐστὶν 35
30 ὁ κύριος τόνος τῶν λέξεων, οὐχ εὐρίσκομεν βαρεῖαν, ἀλλ' ἡ ὀξεῖαν ἢ περισπωμένην·
ὅσον δὲ λέξις συλλαβῆς ἀνδριότερον, τοσοῦτον καὶ ἡ ὀξεῖα τῆς βαρεῖας ἰσχυροτέρα.
Καὶ ἡ ψιλὴ δὲ τῆς δασειᾶς ἀσθενέτερα ἐστίν, εἴ γε δαεός μὲν πνεύματος ἐπιφερο-
μένου τρέπεται τὸ ψιλὸν εἰς τὸ δαυὶ ἀντίστοιχον, ἅτε δὴ ἀσθενέστερον ὄν, <οἷον
<Γ 95> ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες, ψилоῦ δὲ πνεύματος ἐπιφερομένου οὐ τρέ- 40

8 ἐμπαρέχονται C | δὴ] δὲ C || 12 φυσικαὶ b, φύσει καὶ C || 25 ἐπι-
τέχνεσιν C || 28 Τοῦτο — ἀγαθόν (118, 2) e margine irrepssisse patet || 30 φθεῖρω
b || 31 σπέρρω b | τοῦ φ. μακροῦ b, τὸ φ. μακρὸν C || 38 ἐπιφερομένου
b, ἐκφερομένου C || 39 οἷον — ὄν (118, 1) om Cb

πεται τὸ δαυὶ εἰς τὸ ψιλὸν ἀντίστοιχον, ἅτε δὴ ἰσχυρότερον ὄν, > οἷον ἀμφὶ αὐτόν
<ex. gr. B 417> ἀμφ' αὐτόν, ἀμφὶ ἀγαθόν <Π 165. P 388> ἀμφ' ἀγαθόν.]

Ἰδιον δὲ λέγεται τὸ μόνῳ τινὶ ὑπάρχον, οἷον ἴδιον ἡλίου τὸ φω- 663,
τίζειν, ζῶου τὸ αἰσθάνεσθαι, ψυχῆς δὲ τὸ αὐτοκίνητον.

- 5 Ὅφειλομεν δὲ γένῃ ἐν τῷ ὄρῳ τιθέναι τὰ ἐγγυτάτω, οὐ τὰ πορ-
ρωτέρῳ· οὐ θέλει γὰρ <ὁ> τὸν ἀνθρωπινὸν ὀρίζων λέγειν, ὅτι ἀνθρωπὸς
ἐστὶν οὐσία λογικὴ θνητὴ καὶ τὰ ἐξῆς, ἐπειδὴ τὸ οὐσία ἀπέχει, καὶ γένος
τοῦ ἀνθρώπου ἐστὶ· διὰ μέσου <γὰρ> τοῦ ζῶου ἐστὶ [τὸ] γένος τοῦ ἀν-
θρώπου ἢ οὐσία, δέον τὸν ὀριζόμενον τῷ ἐγγυτάτω γένει κεκρῆσθαι,
10 λέγω δὴ τῷ ζῷῳ. Ὅθεν ὁ Χαῖρις οὐκ ὀρθῶς ὠρίσατο τὴν γραμματι- 10
κὴν, λέγων «γραμματικὴ ἐστὶν ἕξις ἀπὸ τέχνης καὶ ἱστορίας διαγνωστικὴ
τῶν παρ' Ἑλλήσι λεκτῶν»· καὶ γὰρ ἀπέχοντι γένει ἐκρήσατο, διὰ μέσου
γὰρ τῆς τέχνης ἐστὶν ἡ ἕξις τῆς γραμματικῆς γένος· τῆς μὲν <γὰρ γραμ-
ματικῆς> γένος ἐστὶν ἡ καθόλου τέχνη, τῆς δὲ τέχνης ἡ ἕξις, ὡς δηλοῖ
15 καὶ ὁ Ζήνων, λέγων «τέχνη ἐστὶν ἕξις ὁδοποιητικὴ», τουτέστι δι' ὁδοῦ
καὶ μεθόδου ποιοῦσά τι.

- Γένῃ οὖν <δεῖ> τιθέναι ἐν τῷ ὄρῳ τὰ ὑπὸ πάντων ὁμολογούμενα,
οὐχ ὥσπερ ὁ Ξενοκράτης ὀριζόμενος εἶπε «ψυχὴ ἐστὶν ἀριθμὸς αὐτὸς 664
ἑαυτὸν κινῶν»· οὐκ ἔστι γὰρ δῆλον, εἰ γένος ψυχῆς ὁ ἀριθμὸς. Ἄλλ'
20 οὐδὲ τὴν γραμματικὴν ὀριστέον ἐμπειρίαν <τῶν> παρὰ ποιηταῖς τε καὶ
<συγ>γραφεῦσιν, οὐ γὰρ ἐστὶν ἡ ἐμπειρία τῆς γραμματικῆς γένος· ἄτε-
χνον γάρ τι καὶ ἄλογον οὖσαν τὴν ἐμπειρίαν δηλοῖ Πλάτων ἐν τῷ
Γοργία <ρ. 465 A>· «τέχνην γὰρ αὐτὴν οὐ φημι, ἀλλ' ἐμπειρίαν, ὅτι οὐκ
ἔχει λόγον οὐδένα» ἤγουν αἰτίαν, «ψὶ προσφέρει, <ἄ> προσφέρει», ὅποια 10
25 τὴν φύσιν ἐστίν·.

- Ἰστέον δὲ ὅτι οὔτε τῶν ἀνωτάτω γενῶν εἰς ὅροι [ἀλλ' ὑπογρα-
φαί], οὔτε τῶν ἀτόμων, ἐπειδὴ <ὁ> ὅρος ἐκ γένους καὶ κυστατικῶν δια-
φορῶν θέλει συγκεῖσθαι· οἷον τί ἐστὶ ζῶον; οὐσία ἔμψυχος καὶ αἰσθη-
τικὴ· ἰδοὺ τὸ μὲν οὐσία γένος ἐστὶ, τὸ δὲ ἔμψυχος <καὶ> αἰσθητικὴ
30 κυστατικαὶ διαφοραί· εὐλόγως <οὖν> τῶν ἀνωτάτω γενῶν οὐκ ἔστιν
ὅρος. Ἄλλ' οὐδὲ τῶν ἀτόμων, ἐπειδὴ ὁ ὅρος ἐκ γένους καὶ κυστατι-
κῶν διαφορῶν θέλει συγκεῖσθαι, διαφορὰ δὲ ἐστὶ τὸ κατὰ πλείονων καὶ
διαφερόντων τῷ εἶδει ἐν τῷ ὁποίῳ τί ἐστὶ κατηγορούμενον ἤγουν φε- 20
ρόμενον, <οἷον ἐν τῷ τοῦ ἀνθρώπου ὄρῳ τὸ λογικόν κατὰ πλείονων
35 καὶ διαφερόντων τῷ εἶδει ἐστὶ κατηγορούμενον ἤγουν φερόμενον,> κατ'
ἀγγέλου καὶ κατὰ δαίμονος καὶ <κατ'> ἀνθρώπου, καὶ ἄλλη φύσις ἀγγέ-
λου καὶ ἄλλη δαίμονος <καὶ ἄλλη ἀνθρώπου>· κατηγορεῖται γὰρ του-
τέστι φέρεται κατ' αὐτῶν ἐν τῷ ὁποίῳ τί ἐστίν· ἐρωτώμενοι γὰρ τί
ἐστὶν ἀνθρωπός, τὸ γένος ἀποκρινόμεθα, λέγοντες «ζῶον», ἐρωτώμενοι

5 ὄρῳ b, ὄρει C | πορρωτάτω C || 6 ὁ add b || 8 γὰρ add b | τὸ
del. b || 10 Χαῖρις b, χαίρις C || 17 δεῖ add b omisso οὖν || 20 τῶν
add b || 21 συγγραφεῦσιν b || 22 τὴν ἐμπειρίαν] ἡ ἐμπειρία C || 26 οὔτε
b, οὐδὲ C; item v. 27 || 27 ὁ add b || 38 αὐτῶν] αὐτὴν C, αὐτῆς b

δὲ ποῖόν τί ἐστι, γὰρ κυστατικὰς διαφορὰς ἀποκρινόμεθα, λέγοντες «λο-
γικὸν θνητὸν νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν». Ἐπειδὴ οὖν ὁ ὅρος ἐκ γέ-
νους καὶ κυστατικῶν διαφορῶν θέλει συγκεῖσθαι, διαφορὰ δέ ἐστι τὸ
30 κατὰ πλειόνων καὶ διαφερόντων τῷ εἶδει ἐν τῷ ὁποῖόν <τί> ἐστι κατη-
γορούμενον, τὰ δὲ ἄτομα οὐ διαφέρουσιν ἀλλήλων τῷ εἶδει — ἐν γὰρ 5
τὸ εἶδος καὶ μία <ῆ> φύσις Κυκράτους καὶ Πλάτωνος καὶ Ἀλκιβιάδου,
665 b πάντες γὰρ ἀνθρωποὶ εἰσιν — εὐλόγως ἐν τῷ ὄρω τῶν ἀτόμων εἴρκειται
κυστατικὴ διαφορὰ· κυστατικῆς δὲ διαφορᾶς μὴ οὕσης οὐδὲ ὅρος γίνε-
ται, <εἶ γε> ἄνευ γένους καὶ κυστατικῆς διαφορᾶς ὅρος οὐ συνίσταται.
Εἰ γὰρ καὶ δύναμαι τὸν Κυκράτην ὀρίσασθαι, ὅτι Κυκράτης ἐστὶ Ζῶον 10
λογικὸν καὶ ἐξῆς, ἀλλ' οὖν οὐκ ἔστι τοῦ Κυκράτους οὗτος ὁ ὅρος,
ἀλλὰ καθόλου παντὸς ἀνθρώπου· πᾶς γὰρ ὅρος ἐκ γένους καὶ κυστατι-
κῶν διαφορῶν θέλει συγκεῖσθαι, ἐκ γένους μὲν, ἐπειδὴ τὸ γένος τὴν
οὐσίαν τοῦ ὀριστοῦ δηλοῖ· τὸ γὰρ Ζῶον τὴν οὐσίαν τοῦ ὀριζομένου
10 παρίστησιν· ἐκ κυστατικῶν δὲ διαφορῶν σύγκειται, ἐπειδὴ αὗται συνι-
στῶσι τὸ ὀριστόν, ἥγουν τὸν ἀνθρώπον. Ἔστιν οὖν τῆς γραμματικῆς
γένος ἡ τέχνη.

Ἰστέον δὲ ὅτι διαφοραὶ ἐκείναι ὥφειλον τεθῆναι ἐν τῷ ὄρω, αἵτινες
καὶ ἀντιδιήρηνται ἀλλήλαις καὶ ὑπὸ τὸ αὐτὸ γένος ἀνάγονται, τουτέστιν
ὑπὸ τὴν αὐτὴν διαίρεσιν εἰσιν· οἷον τοῦ Ζῶου διαίρεσεις εἰς πλείους 20
κατὰ τὰς διαφορὰς· τὰ μὲν γὰρ λέγεται θνητά, τὰ δὲ ἀθάνατα, καὶ
πάλιν τὰ μὲν λογικά, τὰ δὲ ἄλογα· ἐκ τούτων οὖν τῶν ἀντιδιαιρουμέ-
20 νων ἀλλήλαις καὶ ὑπὸ τὸ αὐτὸ γένος ἀναγομένων δεῖ τιθέναι <τὰς διαφο-
ρὰς> ἐν τῷ ὄρω τοῦ ἀνθρώπου. Οὕτως οὖν καὶ τὴν γραμματικὴν εἴπωμεν
τέχνην θεωρητικὴν· καὶ διὰ μὲν τοῦ εἰπεῖν «τέχνην» δηλοῦμεν τὸ γένος 25
αὐτῆς, γένος γὰρ αὐτῆς ἡ τέχνη, διὰ δὲ τοῦ εἰπεῖν «θεωρητικὴν» δηλοῦ-
μεν τὴν κυστατικὴν διαφορὰν· αὕτη δὲ ἡ κυστατικὴ διαφορὰ ἀντιδιήρηται
ἐτέραις τισί, καὶ ὑπὸ τὸ αὐτὸ γένος ἀνάγεται· καὶ γὰρ τοῦ αὐτοῦ γέ-
νους ἐστὶν ἡ θεωρητικὴ καὶ πρακτικὴ καὶ ἀποτελεστικὴ, καὶ ἀντιδιήρην-
ται ἀλλήλαις. Διαφέρει δὲ ἡ πρακτικὴ τῆς ἀποτελεστικῆς, ὅτι ἡ μὲν 30
30 πρακτικὴ ἐν τῷ πράττεσθαι ἔχει τὴν ὑπαρξιν, μετὰ δὲ τὸ πρᾶγμα οὐκ
ἔστιν, ὡς ἡ ὀρχηστικὴ ἐν τῷ ὀρχεῖσθαι ἔστι καὶ ὑπάρχει, ἐὰν δὲ παύ-
σῃται ὁ ὀρχούμενος, σὺν αὐτῷ καὶ τὰ τῆς ὑπάρξεως ἀποπαύεται, καὶ
666 b οὐκ ἔστιν ἔτι ἡ ὀρχησις· ἡ δὲ ἀποτελεστικὴ μετὰ τὸ πρᾶγμα ἔχει τὰ
ἀποτελούμενα θεωρούμενα, ὡς ἐπὶ τῆς χαλκευτικῆς· μετὰ γὰρ τὸ ἀπο- 35
τελέσαι τὸν χαλκέα τὸν ξέστην θεωροῦμεν τὸ ἀποτελούμενον, λέγω δὴ
τὸν ξέστην. Ὅριστέον οὖν τὴν γραμματικὴν οὕτως· «γραμματικὴ ἐστὶ
τέχνη θεωρητικὴ <τῶν> παρὰ ποιηταῖς τε καὶ λογεῦσι»· λογεῖς δὲ οἱ
πεζολόγοι.

4 τί *add* b || 7 εἴρκειται b, εἴρηται C || 8 οὐδὲ b, οὔτε C || 9 εἶ γε *add* b ||
14 ὀριστοῦ b, ὀριστικοῦ C || 16 τὸ ὄρ. b, τὸν ὄρ. C || 19 τὸ αὐτὸ b, τῷ αὐτῷ C ||
26 γὰρ b, δὲ C || 28 ἐτέροις C || 31 δὲ] γὰρ C; *item* v. 32 || 32 ὑπάρχει b, ὑπαρ-
ξεις C || 36 τὴν ξέστιν C | δὴ b, δὲ C || 37 τὸν ξέστιν C || 38 τῶν *add* b

Ἰστέον δὲ ὅτι <φύσει μὲν> πρότερά ἐστι τὰ στοιχεῖα καὶ ἀρχαὶ αὐ-
 τοῦ τοῦ πράγματος, οὐτινος τὸν ὅρον ποιούμεθα· πρὸς δὲ ἡμᾶς πρῶτά
 εἰσι τὰ συγκρίματα ἡγουν αἱ συνελεύσεις αἱ ἐκ τούτων ἀποτελούμεναι, 10
 τουτέστιν αἱ συλλαβαὶ <καὶ> αἱ λέξεις· ἐκ γὰρ τῶν στοιχείων γίνονται
 5 αἱ <συλλαβαὶ καὶ αἱ> λέξεις. Καὶ πάλιν φύσει πρῶτά εἰσι τὰ γένη τῶν
 εἰδῶν καὶ τὰ εἶδη τῶν καθ' ἕκαστα, οἷον ὁ καθόλου ἄνθρωπος τῶν
 κατὰ μέρος ἀνθρώπων· πρὸς ἡμᾶς δὲ πρῶτά εἰσι τὰ καθ' ἕκαστα τῶν
 εἰδῶν καὶ τὰ εἶδη τῶν γενῶν. Εὐλόγως δέ· τὰ μὲν γὰρ ἀποτελέσματα
 αἰσθητὰ εἰσιν, αἱ δὲ ἀρχαὶ καὶ τὰ στοιχεῖα <νοητὰ εἰσι· καὶ πάλιν τὰ
 10 μὲν καθ' ἕκαστα αἰσθητὰ εἰσι, τὰ δὲ εἶδη> καὶ τὰ γένη νοητὰ εἰσι, γνω-
 ριμώτερα δὲ ἡμῖν τὰ αἰσθητὰ διὰ τὸ αἰ συνδιατᾶσθαι ἡμῖν· αἰσθησις
 μὲν γὰρ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐνέφυ, νοῦς δέ, ὥς φησιν ὁ Πλάτων <ρ. 653Α> 20
 ἀγαπητὸν ὄψω καὶ πρὸς γῆρας ἀφίκοιτο. Καὶ πάλιν προτέρα μὲν φύσει
 στιγμὴ ἐστι γραμμῆς καὶ γραμμὴ ἐπιφανείας καὶ ἐπιφάνεια αἰσθήσεως,
 15 ἐγγυτέρω δὲ <πρὸς ἡμᾶς> ἡ αἰσθησις τῆς ἐπιφανείας, καὶ μετ' ἐκείνην
 ἡ γραμμὴ, καὶ μετὰ τὴν γραμμὴν ἡ στιγμή. Ὅπηνίκα μὲν οὖν ἐπιστη-
 μονικῶς παραδῶμεν, διὰ τῶν φύσει πρῶτων ὀριοῦμεθα, οἷον ἄνθρωπός
 ἐστι ζῷον λογικὸν καὶ τὰ ἐξῆς· πρότερα γὰρ τῇ φύσει τὰ γένη τῶν εἰ-
 δῶν· ὅτε δὲ τὰ φύσει πρότερα μὴ δύναται τις καταλαβεῖν, τότε διὰ τῶν
 20 εὐχερεστέρων καὶ γινωσκομένων δεῖ ποιεῖν τοὺς ὅρους, οἷον ἐπίπεδον 30
 στερεοῦ πέρας· ταῦτα γὰρ ἐγγυτέρω ταῖς αἰσθήσεσιν εἰσιν. Ἐπὶ μέντοι
 τῆς γραμματικῆς τὸ φύσει πρῶτον ὀρθῶς ἐτάξαμεν ἐν τῷ ὄρῳ, ἡγουν 667
 τὸ τέχνη, ἐπειδὴ πάντες ἐπίστανται ὅτι ἡ γραμματικὴ τέχνη ἐστίν.
 Δεῖ δὲ ἐξετάζειν, εἰ ἔστιν ἐν τῷ ὄρῳ λέξις ὁμῶνυμος ἢ οὐ· οἷον ἡ
 25 αἰσθησις διττὴ ἐστίν, ἢ τε κατ' ἐνέργειαν καὶ ἡ κατὰ δύναμιν· καὶ ἡ
 κατ' ἐνέργειαν μὲν, ὅτε ἀγρυπνοῦντες ἐνεργοῦμεν κατὰ τὰς αἰσθήσεις,
 ἡ κατὰ δύναμιν δέ, ὅτε φαμέν καὶ τὸν ὑπνώσσοντα ἔχειν αἰσθησιν, δυ-
 νάμει γὰρ αἰσθάνεται, οὐκ ἐνεργεία. Οὐκ οὖν δεῖ εἰπεῖν «αἰσθησίς ἐστιν
 ἀντίληψις αἰσθητοῦ», τὸ γὰρ ἔν μόνον τῶν σημαινομένων ὀριοῦμεθα, 10
 30 λέγω δὴ τὸ ἐνεργεία, οὐ τὸ δυνάμει ἡγουν τὸ <τοῦ> κοιμωμένου· καὶ
 γὰρ ὁ κοιμώμενος αἰσθησιν ἔχει, οὐ μέντοι ἐνεργεῖ κατ' αὐτήν. Καὶ
 πάλιν τὸν ἔρωτα οἱ μὲν Ἐπικούρειοί φασι εἶναι σύντονον ἀφροδι-
 κύων ὄρεξιν, οἱ δὲ ἀπὸ τῆς Στοᾶς ἐπιβουλήν φιλοποίας νέων κορῶν
 διὰ κάλλος ἐμφαινομένην· διπλοῦς δὲ ὁ ἔρως ἐστίν, ὁ μὲν ψυχῆς, ὁ δὲ
 35 σώματος. Καὶ ἡ γραμματικὴ δὲ κατὰ τὸ παλαιὸν ἐν δύο σημαινομένοις
 ἦν· τὴν μὲν γὰρ μικρὰν ἐκάλουν, ἥτις ἦν τέχνη περὶ τὸ γράφειν καὶ
 ἀναγινώσκειν τὴν ἐγγράμματον φωνήν, τοὺς τε χαρακτῆρας τῶν γραμ- 20
 μάτων εἰδέναι καὶ τὰς συλλήψεις αὐτῶν ἡγουν τὰς συλλαβάς· τὴν δὲ

1 φύσει μὲν *add. b* || 15 ἐγγυτέρα δὲ τῆς αἰσθήσεως ἢ ἐπιφάνεια C ||
 17 πρῶτων ὀριοῦμεθα b, πρῶτον ὀριοῦμεθα C || 21 ἐγγυτέρα *in* ἐγγυτέρω *mut.*
 C¹ || 26 ὅτε b, ὅταν C || 27 ὑπνώσσοντα b (*p. 1140*), ὑπνώσαντα C || 28 Οὐ-
 κουν] οὐ C || 29 ὀριοῦμεθα b, ὀρίωμεθα C || 30 τὸ κοιμώμενον C || 33 ἀπὸ
 b, ἐπὶ C || 36 τὸ] τοῦ C

μεγάλην ἐκάλουν, τὴν περὶ τοὺς ποιητὰς <καὶ τοὺς λογεῖς> θεωρίαν, ἦντινα νῦν ἐξηγοῦνται οἱ γραμματικοί, καὶ ἔστιν αὕτη τέχνη θεωρητικὴ τῶν παρὰ ποιηταῖς τε καὶ λογεῦσιν.

Δεῖ δὲ τὸν ὅρον ἔμφασιν παρέχειν καὶ τῶν συστοίχων ἡγουν τῶν συγγενῶν· οἷον ὁ ὀρθῶς ὀριζόμενος τὴν ἐπιστήμην καὶ τὸν ἐπιστήμονα 5 ὀρίζειται τρόπον τινά· τῇ γραμματικῇ δὲ ἐναντίον καὶ ἀντικείμενον οὐδέν ἐστιν· ἔμφασιν δὲ παρέχει ὁ ὅρος τῆς γραμματικῆς καὶ τοῦ συστοίχου καὶ συγγενοῦς αὐτῆς, λέγω δὴ τοῦ γραμματικοῦ· ἡ γὰρ γραμματικὴ τέχνη θεωρητικὴ τῶν παρὰ ποιηταῖς τε καὶ λογεῦσι· δῆλον οὖν ὅτι γραμματικός ἐστιν ὁ τούτων θεωρητικός. 10

668 b *Ἐτι δεῖ τὸν ὅρον καὶ τοῖς μὴ πάνυ λογίοις δηλοῦν, τίνας ἐστὶν ὁ ὅρος, οὐχ ὥσπερ οἱ Στωϊκοὶ ὀριζόμενοι τὸν ἥλιον λέγουσιν, ὅτι ἥλιός ἐστιν ἄναμμα νοερὸν θαλασσίω· ὑδάτων· καὶ γὰρ οὗτος οὐκ ἔστι πᾶσι πρόδηλος ὅτι τοῦ ἡλίου ἐστὶν ὁ ὅρος· δύναμαι γὰρ καὶ ἐγὼ ἀντλήσαι ὕδωρ, καὶ ταῦτα μὴ ὦν ἥλιος· ἀλλ' οὐκ ἔστι τὸ παρ' ἐμοῦ ἄναμμα 15 νοερόν, ἀλλ' αἰσθητόν. Ὡστε οὐκ ὀρθῶς ὠρίσατο Τυραννίων τὴν γραμματικὴν, εἰπὼν «γραμματικὴ ἐστὶ θεωρία μιμήσεως»· οὐ μόνον γὰρ 10 περὶ μίμηςιν καταγίνεται, ἀλλὰ καὶ περὶ λέξεις μὴ ἐχούσας μίμηςιν.

Δεῖ δὲ τὸν ὅρον καὶ ἀντιστρέφειν· ἀντιστρέφει οὖν ὁ τῆς γραμματικῆς ὅρος· καὶ <γὰρ> εἴ τι γραμματικὴ, τοῦτο τέχνη ἐστὶ θεωρητικὴ 20 τῶν παρὰ ποιηταῖς τε καὶ λογεῦσι, καὶ εἴ τι τέχνη θεωρητικὴ καὶ τὰ ἐξῆς, τοῦτο γραμματικὴ ἐστίν.

Ἰστέον δὲ ὅτι καθόλου μὲν εἰσιν ὅσα ἀπὸ τῶν ἐν μέρει συνάπτομεν τῷ λογισμῷ· οἷον θεωροῦντες πολλοὺς ἵππους λογιζόμεθα ὅτι ἔστι <τις> 20 περιέχων πάντα ἵππον καθόλου ἵππος, καὶ πάλιν θεωροῦντες πολλοὺς 25 ἀνθρώπους λογιζόμεθα ὅτι ἔστι τις καθόλου ἄνθρωπος. Ἰδιὸν δὲ καλεῖται τὸ μόνῳ τινὶ ὑπάρχον καὶ ἀντιστρέφον πρὸς ἑαυτό, οἷον ἀνθρώπου ἐστὶν <ἴδιον> τὸ δεκτικὸν ἐπιστήμης, <καὶ εἴ τι δεκτικὸν ἐπιστήμης> τοῦτο ἄνθρωπός ἐστιν. Τοῦ δὲ ἰδίου τὸ μὲν ἐστὶ πρὸς ἕτερον, τὸ δὲ καθ' ἑαυτό· καὶ πρὸς ἕτερον μὲν ἴδιόν ἐστὶ τὸ ἀπὸ τινων χωρίζον, 30 ὥσπερ τὸ <ἀμετάπτωτον> ἴδιον τῆς ἐπιστήμης· τοῦτο γὰρ χωρίζει τὴν ἐπιστήμην ἐκ τῆς τέχνης· καθ' ἑαυτό δέ, ὃ καὶ κυρίως ἴδιον καλεῖται, τὸ χωρίζον ἀπὸ πάντων τῶν ὑποκειμένων, ὡς ὅταν εἴπωμεν ἀνθρώπου 30 ἴδιον τὸ ψυχὴν δεκτικὴν ἐπιστήμης ἔχειν· χωρίζει γὰρ τοῦτο τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ πάντων τῶν ζῶων, μόνος γὰρ ὁ ἄνθρωπος δεκτικός ἐστίν 35 ἐπιστήμης· τὸ δὲ λέγειν, ὅτι ἀνθρώπου ἐστὶν ἴδιον τὸ ψυχὴν ἔχειν, οὐ 669 b χωρίζει τὸν ἄνθρωπον εἰ μὴ ἀπὸ τῶν ἀψύχων· ἀπὸ γὰρ ἵππου καὶ κυνὸς οὐ χωρίζει τὸν ἄνθρωπον, ἐπειδὴ καὶ ταῦτα τῆς ψυχῆς εἰσι δεκτικά.

1 περὶ b (p. 1140), ἐπὶ C || 8 τοῦ γραμματικοῦ b, τῆς γραμματικῆς C || 17 de Tyrannionis definitione cfr H. Planer, De Tyr. gramm. p. 28 et Steinh.² 2, 177** || 19 καὶ ἀντιστρ. b, καὶ ἀναστρ. C || 24 τις add b || 26 τις b, τῆς C || 27 ἄνθρωπος ἐστίν C || 30 χωρίζον b, χαρίζον C

Ἰστέον δὲ ὅτι χρησιμεύει ἡ γραμματικὴ εἷς τε τὴν φύσιν τῶν στοι-
 χείων τῆς ἐγγραμμάτου φωνῆς, διδάσκει τε πῶς ἡρθρωται τῶν φθόγγων
 ἕκαστος, καὶ τίς αὐτοῖς ἡ προσάλληλος κοινωνία, τῶν τε φωνηέντων
 καὶ τῶν συμφώνων, τίνες τε ἐν συλλήψει <καὶ ἐν διαστάσει>, ἔν τε ἐκ-
 5 τάσει καὶ <ἐν> βραχύτητι. Διδάσκει δὲ καὶ τὰ ἰδιώματα τῶν διαλέκτων, 10
 λέγω δὴ τῆς τε Ἰάδος καὶ Δωρίδος <καὶ τῶν ἐξῆς>. Καὶ πρὸς τὸν
 βίον δὲ τὸ τέλος αὐτῆς χρησίμον, καὶ πρὸς τὰς ἄλλας ἐπιστήμας συνερ-
 γόν· ἀναγκαῖον γὰρ ἡγεῖται πᾶς παιδεύεσθαι γράμματα, ὡν χωρὶς οὔτε
 ἰδία πρᾶξις οὔτε πολιτικὴ δύναται στῆναι. Καὶ μουσικὴν μὲν τις ἀγνοῶν
 10 ἢ ἀστρονομίαν ἢ τινα τῶν ἄλλων λογικῶν τεχνῶν οὐκ ἂν αἰσχύνοιτο,
 ὡς ἂν οὐ βλαπτόμενος εἰς τὰς χρεῖας τοῦ βίου· ἐὰν δὲ γραμμάτων τις
 εὔρεθῃ ἐστερημένος, ἀμαθὴς ὑπάρχει· ὅθεν οὐδὲ τοὺς οἰκέτας οἱ χαρίεν-
 τες ἀπεστέρουσιν τῆς τοιαύτης παιδείσεως, ἵνα τοῖς γράμμασιν ἡμεροῖντο 20
 καὶ πρὸς τὰς τοῦ βίου χρεῖας εἶεν πεπαιδευμένοι. Τίς δὲ ἱατρὸς ἢ
 15 φιλόσοφος ἢ τῶν ἄθλων τινὸς ἀγωνιστὴς οὐ τὰ κατὰ λέξιν καὶ ἱστορίαν
 ζητούμενα πρὸς τοῦ γραμματικοῦ ἀξιοῖ μαρθάνειν; Ἐχει δὲ ἡ γραμμα-
 τικὴ καὶ ψυχαγωγίαν ἐμμελῆ, διδάσκουσα κάλλος ποιημάτων, ἱστορίαις
 τε καὶ μύθοις κατὰ δύναμιν· φιλόμυθος δὲ ὁ ἄνθρωπος, καὶ πρὸς ἐκάστην
 βίου διάθεσιν χαίρει ταῖς ἀφηγήσεσιν, ὁ μὲν πολεμικὸς παρατάζει πε-
 20 ζαῖς καὶ ναυτικαῖς, ὁ δὲ εἰρηνικὸς ὑποθήκαις καὶ παραινέσεσιν, Ὀλυμ-
 πικῶν τε [καὶ] ἀγώνων ἀκροάσεται καὶ μουσικῶν. Προτροπαὶ δὲ καὶ δι- 30
 δασκαλίαι καὶ ἀποτροπαὶ καὶ ὑποθήκαι πόθεν οὕτω καλαὶ καὶ πολύτροποι,
 πλὴν παρὰ ποιητῶν, οὓς διασφύζει καὶ συνίστησι γραμματικῇ; Πόθεν
 δ' ἂν τις ἀρύσαιο μάλλον μαθήματα σπουδαῖα καὶ πολιτεύματα, πλὴν παρὰ 670 b
 25 ποιητῶν; Τίς δὲ καὶ ἄμεινον δικαιώματα πόλεων καὶ ἐθνῶν ἀνευρεῖν
 δύναται καὶ διοικῆσαι κτήσεις κατ' ἀκρίβειαν, γραμματικὰ μηδαμῶς ἐπι-
 στάμενος;

Τέτταρα δὲ εἶδη τεχνῶν εἰσι· τὰς μὲν γὰρ θεωρητικὰς καλοῦσι, τὰς
 δὲ πρακτικὰς, τὰς δὲ ἀποτελεστικὰς, τὰς δὲ περιποιητικὰς. Καὶ θεωρη-
 30 τικὰς μὲν, ὧν τινων τέλος ἔν, θεωρία ἢ ἐν λόγῳ, ὡς ἐπὶ ἀστρονομίας 10
 καὶ ἀριθμητικῆς· τῆς μὲν γὰρ ἰδίον ἔστι τὸ θεωρῆσαι τὰς ἐπιστάσεις καὶ
 περιφορὰς τῶν ἄστρον, τῆς δὲ τὸ θεωρῆσαι τὴν τῶν ἀριθμῶν διαίρεσιν
 καὶ σύνθεσιν. Πρακτικὰς δέ, ἅστις μετὰ τὴν πρᾶξιν οὐχ ὀρῶμεν ὑφι-
 σταμένας, ὡς ἐπὶ καθαριστικῆς καὶ ὀρχηστικῆς· μετὰ γὰρ τὸ παύσασθαι
 35 τὸν καθαρωδὸν καὶ τὸν ὀρχηστὴν τοῦ ὀρχεῖσθαι καὶ καθαρίζειν, οὐκέτι
 πρᾶξις ὑπολείπεται. Ἀποτελεστικὰς δὲ λέγουσιν, ὧν τινων τὰ ἀποτελέ-
 σματα μετὰ τὴν πρᾶξιν ὀρῶνται, ὡς ἐπὶ τῆς ἀνδριαντοποιίας καὶ οἰκο-
 δομικῆς· μετὰ γὰρ τὸ ἀποτελέσαι τὸν ἀνδριαντοποιὸν τὸν ἀνδριάντα 20

3 πρὸς ἄλλῃλος C, πρὸς ἀλλήλους b || 4 ἐκτάσει b, ἐκστάσει C || 6 τὸν
 βίον] τῷ βίῳ C || 10 τεχνῶν b, τέχνην C || 15 ἄθλων] ἄλλων C 18 ἐκά-
 στου C || 21 δέ] γὰρ C || 22 ὑποθήκαι b, συνθήκαι C || 26 κτήσις κατὰ ἀκρ. C ||
 30 ὧν τινων] τῶν ὧν C | ἐν b, ἐν C || 31 ἐπιστάσεις b (p. 1140), ὑποστάσεις C

καὶ τὸν οἰκοδόμον τὸ κτίσμα μένει ὁ ἀνδριάς καὶ τὸ κτισθέν. Περι-
ποιητικὰς δὲ καλοῦσι τὰς περιποιήσιν δηλούσας, ὡς ἐπὶ τῆς ἀλειτουργικῆς
καὶ τῆς θρησκευτικῆς.

Τέλος δὲ τῶν τεχνῶν ἐστὶν ἐφ' ὃ πάντα νεύει τὰ θεωρήματα καὶ
ὁ ζητοῦμεν αὐτῆς ἔσχατον. Τὸ δὲ αὐτὸ δυνάμει καὶ αἰτιόν ἐστιν· οἷον 5
φοβηθέντες οἱ ἄνθρωποι ναυαγίαν ἐξεύρον πόθω τῆς εὐπλοίας <τὴν>
κυβερνητικὴν, ἥς τὸ τέλος τὸ εὐπλοεῖν· τοῦτο δὲ τὸ εὐπλοεῖν καὶ τέλος
30 ἐστὶ τῆς κυβερνητικῆς καὶ αἰτιον, διὰ γὰρ τὸ εὐπλοεῖν ἐπενοήθη ἡ
κυβερνητικὴ· καὶ πάλιν τὰς νόρους βουλόμενοι φυγεῖν ἔρωτι ὑγείας τὴν
ιατρικὴν συνεστήσαντο, ἥς τὸ τέλος <τὸ> ὑγιαίνειν· τοῦτο δὲ <τὸ> ὑγια- 10
671b ζειν καὶ τέλος ἐστὶ τῆς ιατρικῆς καὶ αἰτιον, διὰ γὰρ τὴν ὑγείαν ἐπενοήθη
ἡ ιατρικὴ.

Ἐπειδὴ οὖν ἡ γραμματικὴ διὰ τοῦ γλωσσηματικοῦ καὶ μετρικοῦ καὶ
τεχνικοῦ <καὶ ἱστορικοῦ> θεωρεῖται, καὶ διδάσκει τὴν ἀνάγνωσιν καὶ τὴν
ἐξήγησιν καὶ τὴν διόρθωσιν καὶ τὴν κρίσιν, τούτου χάριν πρό<ς>κειται 15
«θεωρητικὴ τῶν παρὰ ποιηταῖς τε καὶ λογεῦσιν». Εἰ ἄρα δὲ ἡ γραμ-
ματικὴ μικτὴ ἐστὶ — καὶ γὰρ καὶ θεωρίᾳ κέχρηται, ἡνίκα καταλέγει
4 κανόνας, καὶ πράξει, ἡνίκα ποιεῖ τόνους καὶ στιγμὰς — πῶς ὀρίζομεν
αὐτὴν θεωρητικὴν, καὶ οὐ μικτὴν; Καὶ λέγομεν ὅτι ἡ γραμματικὴ οὐκ
ἐστὶ πρακτικὴ, ἀλλὰ μόνον θεωρητικὴ, ὁ μέντοι γραμματικὸς ἐστὶν ὁ 20
πρακτικὸς· οὐ γὰρ ἡ γραμματικὴ ποιεῖ τοὺς τύπους τῶν τόνων καὶ τὰς
στιγμὰς, ἀλλὰ θεωρεῖ μόνον καὶ διδάσκει αὐτούς, ὁ γραμματικὸς δὲ ἐξ
αὐτῆς λαμβάνων τὰς ἀφορμὰς ἀποτελεῖ καὶ τόνους καὶ στιγμὰς καὶ
πνεύματα.

Εἰπόντες οὖν τί ἐστὶ γραμματικὴ, ἔλθωμεν καὶ ζητήσωμεν τὰ ἐπτά 25
20 κεφάλαια, λέγω δὴ τὸν σκοπὸν, τὸ χρήσιμον, τὴν αἰτίαν τῆς ἐπιγραφῆς,
τὸ γνήσιον, τὴν εἰς τὰ κεφάλαια διαίρεσιν, τὴν τάξιν καὶ τὸ ὑπὸ τί
ἀνάγεται <τὸ> προκείμενον βιβλίον. Σκοπὸν δὲ ζητοῦμεν, ἵνα τὴν ὁρμὴν
τοῦ συγγραψαμένου καταλάβωμεν· ἐστὶ δὲ σκοπὸς προκατάληψις ψυχῆς
προτυπούσης τὸ προτεθέν, ἐκ μεταφορᾶς τῶν τοξοτῶν <τῶν> πρότερον 30
μὲν στοχαζομένων τὸν τόπον, εἶθ' οὕτως τὸ βέλος ἐπιπεμπόντων· σκο-
πὸν οὖν ἔχει ὁ Διονύσιος ὡς ἐν εἰσαγωγῇ παραδοῦναι πάντα τὰ τῆς
γραμματικῆς θεωρήματα. Τὸ δὲ χρήσιμον τοῦ παρόντος συγγράμματος
30 ὁ σκοπὸς φανεροῖ· εἰς ὅσα γὰρ χρησιμεύει <τὰ> ἐν τῷ παρόντι συγ-
γράμματι λεγόμενα, τουτέστι τὰ μέρη τοῦ λόγου καὶ ἡ στιγμή καὶ τὰ 35
μέτρα, εἰς τοιαῦτα χρησιμεύει τὸ παρὸν <σύ>γραμμα, τὴν διδασκαλίαν
672b ἡμῖν τούτων μνηστευόμενον. Ἐπιγραφὴν δὲ ζητοῦμεν, ἵνα εὐρόντες
τυχὸν «περὶ ὀνομάτων» μὴ ζητῶμεν περὶ ἐπιρρημάτων· αἰτία δὲ ταύτη

4 δ] ω C || 10 τὸ *post* δὲ *add* b || 11 ιατρικῆς b, γραμματικῆς C ||

13 γλωσσημαντικοῦ C || 18 πράξει b, πράξεις C || 20 μόνον b, μόνως C ||

28 τὸ *ante* προκ. *add* b || 30 τῶν *ante* πρ. *add* b || 34 τὰ *add* b || 36 σύγ-
γραμμα b || 38 δὴ ταύτη b (*p.* 1140), δὲ ταῦτα C

Ζητεῖται τῆς ἐπιγραφῆς· ἐπιγέγραπται οὖν τὸ παρὸν σύγγραμμα «περί
 γραμματικῆς», ἐπει(δὴ) πάντα τὰ ἀρμόζοντα τῇ γραμματικῇ ἐν αὐτῷ
 παραδίδωσι. Ζητοῦμεν δὲ καὶ τὸν συγγραφέα, ἵνα τὸ ἀξιοπιστον ἢ μὴ
 τοῦ συγγραψαμένου καταλάβωμεν· τοῦτο δὲ διὰ τὰ ψευδεπίγραφα τῶν
 5 βιβλίων, ὡς ἔχει ἡ Ἀσπὶς Ἡσιόδου· ἐτέρου γὰρ ἔστιν, ἐπιγραφῇ δὲ καὶ
 ὀνόματι ἐχρήσατο τῆς Ἡσιόδου, ἵνα τῇ ἀξιοπιστίᾳ τοῦ ποιητοῦ ἀξία 10
 κριθῇ ἀναγνώσεως. Θέλουσιν οὖν τινες μὴ εἶναι γνήσιον τοῦ Θρακὸς
 τὸ παρὸν σύγγραμμα, ἐπιχειροῦντες οὕτως, ὅτι οἱ τεχνικοὶ μέμνηνται
 Διονυσίου τοῦ Θρακός, καὶ λέγουσιν ὅτι διεχώριζε τὴν προσηγορίαν
 10 ἀπὸ τοῦ ὀνόματος καὶ συνῆπτε τὸ ἄρθρον καὶ τὴν ἀντωνυμίαν· ἄρα
 οὖν οὐκ ἔστι Διονυσίου τοῦ Θρακὸς τὸ παρὸν σύγγραμμα. Ἔστιν οὖν
 εἰπεῖν, ὅτι ἄλλος ἦν ἐκεῖνος <ὁ> Διονύσιος ὁ Θραξ, καὶ ἄλλος ὁ ποιήσας
 τὸ παρὸν σύγγραμμα, ἐκεῖνος μὲν μαθητὴς Ἀριστάρχου, οὗτος δὲ ὁ τοῦ
 Πηροῦ. Περὶ δὲ τῆς εἰς τὰ κεφάλαια διαιρέσεως ἰστέον ὅτι μονόβιβλόν 6731
 15 ἔστι τὸ παρὸν σύγγραμμα. Περὶ δὲ τῆς τάξεως ἰστέον ὅτι πρὸ ἄλλων
 μὲν ἀναγινώσκεται, ὡς ἐν εἰσαγωγῇ παρέχον τὰ τῆς γραμματικῆς θεω-
 ρήματα, μετὰ δὲ ὅλα τὰ τεχνικὰ συγγράμματα πρᾶττεται, ἐπειδὴ ἀνα-
 κεφαλαίως ἔστι τῶν εἰρημένων ἐν τοῖς τεχνικοῖς συγγράμμασι· διαλαμ-
 βάνει γὰρ καὶ περὶ τῶν μερῶν τοῦ λόγου ὡς ἐν συντόμῳ καὶ περὶ τῶν
 20 μέτρων καὶ περὶ στιγμῆς· ἵνα οὖν εἰς ὑπόμνησιν ἔλωμεν τῶν ἐν πλάτει
 ἀναγνωσθέντων, τούτου χάριν τὸ παρὸν σύγγραμμα μετὰ πάντα τὰ τε- 10
 χνικὰ πρᾶττεται. Ἀνάγεται δὲ τὸ <προ>κείμενον βιβλίον ὑπὸ τεχνικὸν
 ὄργανον· πᾶσα γὰρ ψυχικὴ διδασκαλία ὑπὸ τεχνικὸν ὄργανον ἀνάγεται.
 Ταῦτα <μὲν δὴ ταῦτα>, ἐν οἷς σὺν θεῷ καὶ τὰ προλεγόμενα τῆς
 25 τέχνης Διονυσίου.

Γεωργίου τοῦ Χοιροβοσκοῦ περὶ προσωδιῶν.

703,2

Ἰστέον ὅτι τριχῶς λέγεται ἡ προσωδία· καὶ <γὰρ> ἡ παρὰ τοῖς
 μουσικοῖς, τουτέστι τὸ στόμα καὶ ἡ ἐκφώνησις τῶν αὐλῶν, λέγεται προ-
 σωδία· καὶ ἡ ἐν τῇ ἐκφωνήσει γινομένη, τουτέστιν ἐν τῷ παροξύνεσθαι
 30 λέξιν ἢ ὀξύνεσθαι ἢ περισπᾶσθαι λέγεται προσωδία· καὶ αὐτὸς ὁ χαρα-
 κτὴρ τῶν τόνων καὶ τῶν χρόνων καὶ τῶν πνευμάτων, οἶον / \ Λ — — † †.
 Ταῦτα μὲν ἐν τούτοις.

30

Ἰστέον δὲ ὅτι ἐν ταῖς προσωδίαις τρία ἔστιν εἶδη· ἔστι γὰρ τόνος,

27—128, 26 excerpta hab. et. Σ¹

2 ἐπειδὴ b || 4 ψευδεπίγραφα C || 6 ἀξία b, ἄξιον C || 10 συνῆπτε
 b, συνῆπται C || 13 δὲ b, ἦν C || 14 πηροῦ C, Τήρου G F Schoemann, opp.
 acc. 3, 246 adn. 3 || 22 προκείμε. R Schneider || 26 post Γεωργ. add γραμ-
 ματικοῦ O | περὶ προσ. om O || 27 γὰρ add b | ἡ (ante παρὰ) add O Σ¹ b ||
 30 αὐτὸς ὁ O, ὁ αὐτὸς C || 31 καὶ τ. χρ. Σ¹ b, om CO | οἶον — τούτοις (32)
 om O | / † Σ¹, ὀξεῖα βαρεῖα περισπωμένη C || 33 Ἰστέον — ἀσθενῇ (125,
 23) om O

χρόνος, πνεῦμα· καὶ τόνοι μὲν εἰσι τρεῖς, ὀξύς, βαρύς, περισπώμενος·
 704 b χρόνοι δύο, μακρὸς καὶ βραχύς· πνεύματα δύο, δακύ καὶ ψιλόν· ἐπτὰ
 οὖν εἰσιν, ὡς δέδεικται, αἱ προσωπίαι.

180 v Καὶ ἰστέον ὅτι ἡ μὲν ὀξεῖα ταύτης τῆς προσηγορίας ἐτύχχανεν ὡς
 ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ὁρομένων τῶν ὀξέως τρεχόντων· ὥσπερ γὰρ τοὺς ὁρο- 5
 μεῖς τοὺς ὀξέως τρέχοντας ὀρῶμεν ἐπὶ τὰ ἄνω φερομένους καὶ τεινομένους,
 τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ἡ ὀξεῖα ἐπὶ τὰ ἄνω νεύει. Ἡ δὲ βαρεῖα ταύτης
 τῆς προσηγορίας ἐτύχχανεν ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν βασταζόντων φορτίον·
 10 ὥσπερ γὰρ οἱ βασταζόντες φορτίον τῷ βάρει συγκλονούμενοι κάτω νεύ-
 ουσι, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ἡ βαρεῖα κάτω νεύει. Ἡ δὲ περισπωμένη 10
 ταύτης ἔτυχε τῆς προσηγορίας, ἐπειδὴ ἔοικε τῷ σχήματι περικεκλασμένη
 ῥάβδῳ, ἔχουσα τὰς δύο ἀρχὰς νευούσας πρὸς ἀλλήλας· περισπωμένη οὖν
 λέγεται οἷον ἐπερικεκλασμένη, ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν περικλωμένων ἐν
 πράγματι, καὶ γὰρ οὗτοι ὑπὸ τοῦ πόνου δοκοῦσι περιεσπᾶσθαι· τοιαύτη
 οὖν καὶ ἡ περισπωμένη τῷ σχήματι. Ἡ δὲ μακρὰ καὶ ἡ βραχεῖα τοι- 15
 αύτης προσηγορίας ἔτυχον ἢ ἐκ τῆς θέσεως, καθὼς ἡ μὲν μακρὰ πολὺ
 20 διάστημα κρατεῖ, ἡ δὲ βραχεῖα ὀλίγον· ἢ ἐκ τοῦ χρόνου, καθὼς ἡ μὲν
 μακρὰ δύο χρόνους ἔχει, ἡ δὲ βραχεῖα ἓνα. Ἡ δὲ δασεῖα οὕτως ὠνο-
 μάσθη παρὰ τὸ δα ἐπιτατικὸν μόριον καὶ τὸ σεύω τὸ σημαῖνον τὸ ὀρμῶ,
 οἷον ἐπὶ πάντῳ ὀρμῶσα καὶ ἀθρόῳ τῷ πνεύματι προφερομένη· καὶ γὰρ 20
 δοκεῖ ἐκ τοῦ θώρακος ἐκπέμπεσθαι. Ἡ δὲ ψιλὴ οὕτω προσηγορεύθη
 παρὰ τὸ ἀσθενῆ αὐτὴν εἶναι· οὕτω καὶ ψιλὸν στρατιώτην εἰώθαμεν κα-
 λεῖν τὸν γυμνὸν καὶ ἀοπλον καὶ ἀσθενῆ. Ὅτι δὲ ἡ ψιλὴ ἀσθενὴς ἐστὶ,
 δῆλον, εἴ γε δακυνομένου φωνήεντος ἐπιφερομένου τρέπεται τὸ προη-
 30 γούμενον ψιλὸν εἰς τὸ ἀντίστοιχον τὸ δακύ, οἷον κατὰ ἡμῶν καθ' ἡμῶν 25
 τὰ δὲ δασέα ψιλουμένου φωνήεντος ἐπιφερομένου, ἅτε δὴ ἰσχυρότερα
 ὄντα, οὐ τρέπονται, οἷον ἀμφὶ ἀγαθὸν <Π 165. Ρ 388> ἀμφ' ἀγαθὸν
 705 b θεράποντα. Δεῖ προσθεῖναι «χωρὶς εἰ μὴ κατὰ διάλεκτον τραπῇ»·
 πολλάκις γὰρ αἱ διάλεκτοι ψιλουμένου φωνήεντος ἐπιφερομένου τρέ-
 πουσιν τὸ δακύ, οἷον ἔχεσθαι καὶ ἡ ἀμφὶ πρόθεσις· ἐκ τούτου γίνεται 30
 ἀμφέχεσθαι καὶ αἰολικῶς ἀμπέχεσθαι.

Ἔνιοι δὲ τὰ καλούμενα πάθη προστιθέασι ταῖς προσωπίαις, ἅπερ
 ἐστὶν ἀπόστροφος, ὑφέν, ὑποδιαστολή. Ἰστέον δὲ ὅτι ταῦτα οὐ καλοῦν-
 ται κυρίως προσωπίαι, ἐπειδὴ αἱ προσωπίαι περὶ τὰ φωνήεντα θέλουσι

4—126, 7 hab. et. Σ^m

1 ὀξύς — βραχύς (2) Σ¹, ὀξεῖα βαρεῖα περισπωμένη. χρ. β, μακρὰ καὶ βραχεῖα C
 4 τῆς add Vb || 6 τεινομένους V, γινομένους C || 8 ἀπὸ τῆς μεταφ. C ||
 9 συγκλονούμενοι C Σ¹, συγκλινόμενοι V || 10 δὲ add V Σ¹ || 12 ἔχουσα V
 Σ¹, ἔχουσα C || 13 περικεκλασμένη V, περικλωμένη Σ¹b, περικεκλωμένη C |
 περισπωμένων CV Σ¹ || 14 ὑπὸ V Σ¹, ἀπὸ C | περικλάσθαι CV Σ¹ || 16 ἢ —
 θέσεως om V || 18 ὠνομάσθη V, δνόμασθαι C || 23 δὲ add O Σ¹b || 27 οἷον
 — θεράποντα (28) om O || 29 πολλάκις — γίνεται (30) οἷον V || 30 ἢ] τὸ
 C, om O || 32—126, 14 om O || 33 καλοῦνται] καλοῦσι CV || 34 κ. προ-
 σωπίαι C, κ. προσωπίαις V

καταγίνεσθαι — καὶ γὰρ οἱ τόνοι καὶ οἱ χρόνοι καὶ τὰ πνεύματα ἐπάνω
 φωνηέντων τίθενται· μόνον δὲ τὸ ρ̄ ἐκ τῶν συμφώνων πέφυκε καὶ δα- 10
 ρείαν δέχεσθαι καὶ ψιλήν — ἡ δὲ ἀπόστροφος καὶ ἡ ὑφέν καὶ ἡ ὑπο-
 διαστολή καὶ ἐπὶ συμφώνων τίθενται, ἡ μὲν ἀπόστροφος, οἷον ἐπὶ τοῦ
 5 καθ' ἡμῶν, ἡ δὲ ὑφέν, ὡς ἐπὶ τοῦ ΔΙΟΚΚΟΡΟΣ, ἡ δὲ ὑποδιαστολή, ὡς
 ἐπὶ τοῦ ΔΙΟΣ, ΚΟΥΡΟΣ· τούτου οὖν χάριν οὐ λέγονται προσωδία ἡ
 ἀπόστροφος καὶ ἡ ὑφέν καὶ ἡ ὑποδιαστολή.

Ἰστέον δὲ ὅτι ἀπόστροφος μὲν ὠνομάσθη ἡ ἐκ τῆς θέσεως, ἐπειδὴ
 ἐπὶ τὰ ἔσω ἐστραμμένη ἐστίν· ἐπὶ τὰ ἔσω γὰρ νεύει· ἢ ὅτι ἐν ταῖς 20
 10 λέξεσι τίθεται ταῖς ἀποστρεφόμεναις τὴν ἀλλεπαλληλίαν τῶν φωνηέν-
 των, οἷον κατὰ ἡμῶν καθ' ἡμῶν· ὑφέν δὲ ὠνομάσθη, ἐπειδὴ ἐνοῖ τὰς
 λέξεις καὶ ὑφ' ἑν, ἡγουν ἅμα, ποιεῖ αὐτὰς ἀναγινώσκεισθαι, οἷον ΔΙΟΚΚΟ-
 ΡΟΣ· ἡ δὲ ὑποδιαστολή ὠνομάσθη, ἐπειδὴ διαστέλλει καὶ διαχωρίζει τὰς
 λέξεις ἀπ' ἀλλήλων, <οἷον ΕCTIN, ΑΞΙΟC>.

Ἰστέον δὲ ὅτι ἀπλοῖ μὲν τόνοι εἰς δύο, ἡ ὀξεῖα καὶ ἡ βαρεῖα,
 σύνθετος δὲ τόνος εἷς, ἡ περισπωμένη. Καὶ λέγουσί τινες ὅτι διὰ τοῦτο
 ἡ περισπωμένη σύνθετος λέγεται, ἐπειδὴ πολλάκις ἡ συλλαβὴ ἡ ἔχουσα
 τὴν περισπωμένην διάλυσιν πάσχει, οἷον πυλῶν πυλάων, Μουσῶν Μου- 30
 ράων. Κακῶς δὲ λέγουσι, πρῶτον μὲν ὅτι κατὰ τοῦτον τὸν λόγον
 20 ὥφειλε καὶ ἡ ὀξεῖα καὶ ἡ βαρεῖα σύνθετος καλεῖσθαι τόνος, ἐπειδὴ πολ-
 λάκις καὶ τούτων ἐν συλλαβαῖς οὐκ ὧν γίνεται διάλυσις, οἷον Ἀτρείδου 706 b
 Ἀτρείδew, φίλου φίλοιo, χρῆζω χρῆζω· δεύτερον δὲ ὅτι οὐ πᾶσα συλ-
 λαβὴ ἔχουσα περισπωμένην διάλυσιν πάσχει· ἰδοὺ γὰρ τὸ κερῶ καὶ τιλῶ
 καὶ ῥανῶ οὐ πάσχουσι διάλυσιν. Ἔστιν οὖν εἰπεῖν ὅτι διὰ τοῦτο ἡ
 25 περισπωμένη σύνθετος λέγεται, ἐπειδὴ αἰ ἐπάνω φύσει μακρὰς τίθεται,
 ἥτις σύνθετος χρόνος ἐστίν· ἐκ δύο γὰρ χρόνων σύγκειται.

Ἄξιον δὲ ἐστὶ ζητῆσαι, διὰ τί, ὥςπερ ἡ ὀξεῖα καὶ ἡ βαρεῖα συνερ-
 χόμεναι ἀποτελοῦσι τόνον ἕτερον, λέγω δὴ τὴν περισπωμένην, διὰ τί 10
 μὴ καὶ ἡ βαρεῖα καὶ ἡ ὀξεῖα συνερχόμεναι ἀποτελοῦσιν ἕτερον τόνον.
 30 Καὶ ἔστιν εἰπεῖν ὅτι προσωδία κυρίως ἐπτὰ εἰσιν, ἡγουν ὀξεῖα, βαρεῖα,
 περισπωμένη, δαρεῖα, ψιλή, μακρά, βραχεῖα· ἡ γὰρ ἀπόστροφος καὶ ἡ
 ὑφέν καὶ ἡ ὑποδιαστολή οὐκ εἰς κυρίως προσωδία. Τούτων οὕτως
 ἐχόντων αἱ προσωδία συναπτόμεναι ἀλλήλαις τύπον ἀποτελοῦσι στοι- 107 v
 χεῖου, οἷον ἡ μακρὰ συναπτομένη τῇ βραχεῖα <τὸν> τύπον τοῦ σ̄ ἀπο-
 35 τελεῖ, οἷον σ̄· πάλιν ἡ δαρεῖα συναπτομένη τῇ ψιλῇ <τὸν> τύπον τοῦ Η
 ἀποτελεῖ, οἷον Η· πάλιν ἡ ὀξεῖα συναπτομένη τῇ βαρεῖα τὸν τύπον τοῦ 20
 Λ ἀποτελεῖ, οἷον Λ· ἐπειδὴ οὖν ἡ βαρεῖα συναπτομένη τῇ ὀξεῖα οὐκ

15—24 hab. et. Σ^m || 27—127, 24 hab. et. Σ^m

2 δὲ add Σ¹ || 6 τοῦ add V b || 16 ἡ περισπ. add V || 18 πυλῶν
 πυλέων V || 22 ὅτι add O V || 23 τὸ κερῶ O, τῷ καιρῷ C, τὸ καρῶ V ||
 28 διὰ τί μὴ C, οὐχὶ O V || 29 τόνον add V || 30 ἡ ὀξ. ἡ βαρ. C || 34 τὸν
 τύπον — οἷον σ̄ (35)] καὶ τῇ περισπωμένη ποιεῖ τὸ Θ V

ἀποτελεῖ τύπον στοιχείου — τὸ γὰρ Υ κεραϊαν ἔχει ἐπὶ τὰ κάτω νεύουσας — τούτου χάριν, ὡς οὐκ ἀποτελοῦσα ἡ βαρεῖα καὶ ἡ ὀξεῖα τύπον στοιχείου, ἕτερον τόνον οὐκ ἀποτελοῦσιν.

114 v Ἄξιον δέ ἐστι ζητῆσαι, διὰ τί, ὡς περ ἀπὸ δύο τόνων γίνεται ἕτερος τόνος, τουτέστιν ἀπὸ ὀξεῖας καὶ βαρεῖας ἡ περισπωμένη, διὰ τί μὴ καὶ 5 ἀπὸ δύο πνευμάτων γίνεται ἕτερον πνεῦμα, οἷον ἀπὸ δασείας καὶ ψιλῆς. 30 Καὶ ἔστιν εἰπεῖν <ὅτι> ἡ δασεῖα ἀπὸ τοῦ θώρακος ἐκπέμπεται, ὅθεν καὶ δασεῖα λέγεται· ἔστι γὰρ παρὰ τὸ δα τὸ ἐπιτατικὸν καὶ <τὸ> σεῦω τὸ σημαῖνον τὸ [πάνυ] ὀρμῷ, οἷον εἰ ἡ πάνυ καὶ ἡ ἐκ βάθους ὀρμῶσα· ἡ δὲ 107 b ψιλὴ ἐκ τῶν ἄκρων τῶν χειλέων ἐξέρχεται, ὅθεν καὶ ψιλὴ λέγεται, οἷον 10 οἷον εἰ ἡ ἐν τοῖς ἄκροις οὔσα· ὅθεν καὶ ψέλλια εἰώθαμεν λέγειν τὰ ἐπιτιθέμενα τοῖς ἄκροις τῶν χειρῶν· καὶ ἐκ τούτου οὐ δύνανται συναφθῆναι ἀλλήλοισι καὶ ποιῆσαι ἕτερον πνεῦμα. Πῶς γὰρ τὸ ἐκ τοῦ θώρακος ἐκπεμπόμενον δύναται συναφθῆναι τῷ ἐκπεμπομένῳ ἐκ τῶν ἄκρων τῶν χειλέων; θώρακος γὰρ καὶ χεῖλων πολὺ τὸ μέσον ἐστίν. 15

113 v Ἄξιον δέ ἐστι ζητῆσαι, διὰ τί, ὡς περ ἀπὸ δύο τόνων γίνεται ἕτερος 10 τόνος, οἷον ἀπὸ ὀξεῖας καὶ βαρεῖας γίνεται ἡ περισπωμένη, διὰ τί μὴ καὶ ἀπὸ μακρᾶς καὶ βραχείας γίνεται ἕτερος χρόνος. Καὶ λέγομεν ὅτι τὰ στοιχεῖα ἢ μονόχρονά εἰσιν, οἷον εἰ <καὶ> ὀ, ἢ δίχρονα, οἷον ἡ καὶ 15 ὠ, οὐδέποτε δὲ ὑπερβαίνουσι τοὺς δύο χρόνους· εἰ συνήλθον οὖν ἡ 20 μακρὰ καὶ ἡ βραχεῖα καὶ ἀπετέλεσαν ἕτερον χρόνον, ἤμελλε τρίχρονος εἶναι χρόνος· καὶ γὰρ ἡ βραχεῖα ἓνα χρόνον ἔχει καὶ ἡ μακρὰ δύο· καὶ εἰς οὐδὲν εἶχε λυσιτελεῖν, ὅπου γε τὰ στοιχεῖα οὐχ ὑπερβαίνουσι τοὺς δύο χρόνους.

Ἰστέον δὲ ὅτι ἡ ὀξεῖα ἢ ἐν τῷ τέλει τίθεται ἢ πρὸ μιᾶς τοῦ τέ- 25 λους ἢ πρὸ δύο, οἷον σοφός φίλος ἄνθρωπος, πρὸ τριῶν δὲ οὐδέποτε. Ἡ <δὲ> περισπωμένη ἢ ἐν τῷ τέλει τίθεται, ὡς ἐπὶ τοῦ Ἑρμῆς Ἡρακλῆς, ἢ πρὸ μιᾶς τοῦ τέλους, ὡς ἐπὶ τοῦ οἴκος κῆπος, πρὸ δύο δὲ οὐκέτι· οὐδέποτε δὲ ἐπάνω βραχείας τίθεται περισπωμένη οὔτε ἐπάνω 30 θέσει μακρᾶς, ἀλλ' ἐπάνω μόνον τῶν φύσει μακρῶν, οἷον Ἑρμῆς δῆμος. 30

Ἰστέον δὲ ὅτι πᾶσα λέξις ὀξύτονος ἐν τῇ συνεπίᾳ, ἡγουν ἐν τῇ φράσει, κοιμίζει τὴν ὀξεῖαν εἰς βαρεῖαν, χωρὶς τοῦ τίς ἐρωτηματικοῦ, 30 οἷον <N 1> Ζεὺς δ' ἐπεὶ οὖν Τρωάς τε, «καλὸς ἄνθρωπος ἦλθεν,

29—128, 24 (ἀπλῶν) hab. et. Σ^m

1 τὸ — νεύουσας] τουτέστι τὸ Υ V | Υ Σ¹, Γ CO b | νεύουσας Ob, νεύει C || 4—24 om O || 5 διὰ τί om V || 7 ὅτι add b | ὅθεν — ὀρμῶσα (9) om V || 8 σεῦω b, céβω C || 11 ψέλλια V Σ¹ || 12 χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν Σ¹ || 13 ἀλλήλοισι add V Σ¹ | τὸ add V b || 16 ἐστι] καὶ τοῦτο V, om C | δύο V Σ¹, τῶν δύο C || 18 καὶ ante ἀπὸ add Σ¹ || 19 καὶ post εἰ add b | post δίχρονα add οἷον αἰῶ, ἢ μακρὰ V || 20 εἰ συνήλθον V Σ¹ b, εἰσῆλθον C || 26 φίλος Uhlrig, φιλόσοφος CO || 29 δὲ add V Σ¹ || 30 θέσει κρᾶς ἀλλ' C | μόνον CV, μόνων O Σ¹ || 31 τῇ συμφράσει V || 32 ἐρωτηματικοῦ add V || 33 καλὸς — ἀνδρῶν (128, 3) om V

σοφὸς ἄνθρωπος παρεγένετο· πρόσκειται «χωρὶς τοῦ τίς <ἐρωτηματι-
 κού>», ἐπειδὴ τοῦτο φυλάττει τὴν ὀξεῖαν τάσιν, οἷον <ex. gr. α 170>
 τίς πόθεν εἰς ἀνδρῶν; Δεῖ δὲ ἐν τῷ κανόνι προσθεῖναι «χωρὶς εἰ 708 b
 μὴ ἐπιφέρειτο στιγμή ἢ ἐγκλιτικόν»· ἂν γὰρ ἐπιφέρηται στιγμή ἢ ἐγ-
 5 κλιτικόν, οὐ κοιμίζεται ἡ ὀξεῖα εἰς βαρεῖαν, οἷον <ex. gr. A 84> τὸν
 δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς· τὸ γὰρ Ἀχιλ-
 λεύς οὐ κοιμίζει τὴν ὀξεῖαν εἰς βαρεῖαν, ἐπειδὴ ἔχει ἐπιφερομένην τὴν
 στιγμήν· καὶ πάλιν ἐν τῷ <I 457> Ζεὺς τε καταχθόνιος τὸ Ζεὺς οὐ
 κοιμίζει τὴν ὀξεῖαν εἰς βαρεῖαν, ἐπειδὴ ἔχει ἐπιφερόμενον ἐγκλιτικόν, 10
 10 λέγω δὴ τὸν τέ σύνδεσμον.

Δεῖ δὲ γινώσκειν ὅτι ἡ ὀξεῖα καὶ ἡ βαρεῖα εἰς περισπωμένην συ- 110 v
 νέρχονται, οἷον εὐγενέος εὐγενοῦς, πάϊς παῖς, Δημοσθενέων Δημοσθε-
 νῶν. Ἐκ τοῦ ἐναντίου δὲ ἡ βαρεῖα καὶ ἡ ὀξεῖα εἰς ὀξεῖαν συναιροῦν-
 ται, ἂν μὴ τονικὸν κωλύσῃ παράγγελμα, οἷον ζωός ζωός, ἔσταώς ἔστώς,
 15 Κισκῆς Κισκῆς· πρόσκειται «εἰ μὴ τονικὸν κωλύει παράγγελμα» διὰ τὸ
 ἀδελφιδεός ἀδελφιδούς, θυγατρίδεός θυγατρίδους· ταῦτα γὰρ δι' ἕτερον
 λόγον περιεσπᾶσθαι τὸν λέγοντα, ὅτι τὰ εἰς οὐς ὀνόματα ἀπλᾶ μὲν ὄντα 20
 περισπῶνται, οἷον βοῦς πλοῦς ῥοῦς νοῦς, πλὴν τοῦ πούς καὶ ὁδούς,
 σύνθετα δὲ ὄντα βαρύνονται, οἷον σύννους εὐπλους.

20 Ἰστέον δὲ ὅτι ἡ ὀξεῖα καὶ αἱ δύο βαρεῖαι εἰς ὀξεῖαν καὶ βαρεῖαν
 συνέρχονται, οἷον Δημοσθένης Δημοσθένους, τείχεα τείχη, βέλεα βέλη·
 τὸ γὰρ χάλκεος καὶ χρύσεος καὶ ἀργύρεος καὶ σιδήρεος, γινόμενα χαλ-
 κοῦς καὶ ἀργυροῦς καὶ σιδηροῦς καὶ χρυσοῦς, ἐτέρῳ λόγῳ περισπῶνται,
 οἷον τῷ λόγῳ τῶν εἰς οὐς ἀπλῶν, ὡς τὸ πλάκοις Σιμοῦς ἀδελφιδούς 30
 25 θυγατρίδους· ἐν οἷς οὖν τὸ χαλκοῦς σιδηροῦς χρυσοῦς ἀργυροῦς ἀπλᾶ
 εἰσι, καὶ εὐλόγως περισπῶνται.

Πορφυρίου περὶ προσωδίας.

676, 3

Ἰστέον ὡς ὁ Θραῦξ Διονύσιος, ὁ περὶ τῶν ὀκτῶ μερῶν τοῦ λόγου 103 v
 διδάσας ἡμᾶς, καὶ ἔτι πρὸ τούτων περὶ στοιχείου καὶ συλλαβῆς καὶ λέ-

3 εἰς] εἰς C || 13 Ἐκ OVb, ἐκτὸς C || 15 κισκῆς κισκῆς C || 19 σύν-
 θετα — εὐπλους, *quae verba in CO v. 25 post θυγατρίδους leguntur, huc trans-*
posuit b; V²¹ hic praebeant τὰ δὲ σύνθετα βαρύνονται, οἷον εὐνοῦς εὐχρῶς
 24 ὡς b, εἰς CO || 26 *post* περισπῶνται *false addunt Ch quae suo loco iterum*
leguntur in C fol. 33^v et in h p. 101: Τῶν δὲ τεχνογράφων — ὑπάρχει (730,
 5—11b) || 27 Πορφ. π. προσ. Ο, Πορφυρίου περὶ γραμματικῆς Ρ, Ἐκ τοῦ περὶ
 προσωδιῶν καὶ ἄλλως C, Γεωργίου γραμματικοῦ τοῦ Χοιροβοσκοῦ περὶ προσωδίας Κ
 28 Ἰστέον ὡς CO, Περὶ γραμματικῆς γράφειν προθέμενοι ἀκαιρίας γραφῆσεσθαι
 ὑπελήφμεν, τοῦ προτεθέντος ἀφέμενοι, προοιμίῳ ἐπιτεταγμένοις καὶ ἀνοικείοις
 τῇ παρούσῃ πραγματείᾳ κατασκευαῖς τὴν γραφὴν ἐπιχρῶννύμενοι, ὡς τινες ποιεῖν
 πολλάκις εἰώθασι ἐπιδείξωσι ἕνεκα. Ἰστέον τοίνυν ὡς ΡΚ || 29 στοιχείου καὶ
 συλλαβῆς ΟΡ, στοιχείων καὶ συλλαβῶν CK | λέξεως ΟΡΚ, λέξεων C

Ξεως, οὐκ ἀπὸ τῆς προσωπίας ἤρξατο, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ὅρου τῆς γραμμα-
 τικῆς· τὰ δὲ περὶ προσωπίας ἕτερός τις, τούτου μεταγενέστερος, διὰ
 τοὺς ἄρτι τῆς γραμματικῆς ἀρχομένους ἀναγκάως ἐδίδαξε. Δεῖ οὖν
 10 ἡμᾶς μὴ ἀπὸ τῆς τοῦ Διονυσίου τεχνολογίας τῆς ἐξηγήσεως ἄρξασθαι,
 ἀλλ' ἀπ' αὐτῆς τῆς προσωπίας· καὶ πρῶτον μὲν ἐκθεμένους τὸν ὅρον 5
 τῆς προσωπίας διασαφῆσαι τοῦτον, εἶτα καὶ περὶ πάντων εἰπεῖν εἰς ἃ
 διαιρεῖται, τόνων τε καὶ χρόνων καὶ πνευμάτων, ἔτι δὲ καὶ παθῶν·
 μετὰ ταῦτα δὲ περὶ τέχνης καὶ τῶν ἐξῆς ὄλων.

Ὅρίζονται οὖν τὴν προσωπίαν οὕτως· «προσωπία ἐστὶ ποιά τάσις
 ἐγγραμμάτου φωνῆς ὑγιούς, κατὰ τὸ ἐπαγγελτικὸν τῆς λέξεως ἐκφερο- 10
 μένη μετὰ τινος τῶν συνευγεμένων περὶ μίαν συλλαβὴν, ἥτοι κατὰ συ-
 20 νῆθειαν διαλέκτου ὁμολογουμένη, ἥτοι κατὰ τὸν ἀναλογητικὸν ὅρον καὶ
 λόγον». Τοῦτον δὲ τὸν ὅρον Ἡρωδιανὸς ἐν τῷ περὶ καθολικῆς προ-
 σωπίας ὠρίκατο.

1 τῆς προσωπίας ΟΡΚ, τῶν προσωπῶν C || 2 τὰ δὲ — οὕτως (9) C O P,
 "Ἄλλος δὲ τις μεταγενέστερος, Θεοδόσιος τοῦνομα, τὸν Ἀλεξανδρέα φημί, τοὺς
 τε ὀνοματικοὺς κανόνας καὶ τοὺς ῥηματικοὺς ἐτεχνάσατο, δν δὴ καὶ τὸν περὶ προ-
 σωπῶν τινὲς παριστῶσι συγγραφέα, διὰ τὸ ἀσαφῶς ἐν τῷ περὶ τόνων διδάσκειν τὸν
 Διονύσιον· ἄλλοι δὲ καὶ τοῦτο τοῦ θεολογικωτάτου Γρηγορίου λέγουσιν εἶναι τὸ
 πόνημα, δς κὰν τοῦτῃ θέλων ἄρχεισθαι τοὺς εἰσαγομένους εἰς τὴν γραφὴν ἀπ' αὐ-
 τοῦ θεοῦ τοὺς κατὰ στοιχεῖον ἰάμβους ἐπόδισε, τὸν καθ' ἕκαστον οἰκείαν ἔνοιαν
 ἀπαρτίζοντα· εἶτα καὶ περὶ προσωπῶν διέλαβεν, ἀπαριθμήσας ταύτας καὶ διαιρήσας
 καὶ κατὰ τὴν τῶν εἰσαγομένων δύναμιν συγγραψάμενος. Ἄλλ' ἡμεῖς ὅσον ἔξ Ἡρω-
 διανοῦ τοῦ πολυμαθοῦς ἐκλεξάμενοι, εἰ καὶ δοκεῖ τῶν ἐρωτημάτων προτίθεσθαι,
 διατρανώσωμεν τε καὶ σαφηνίσωμεν, καὶ οὕτως ἀπὸ τῶν προσωπῶν ἀρχὴν ποιησά-
 μενοι καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἐροῦμεν. — Ὁ δὲ Ἡρωδιανὸς οὗτος υἱὸς μὲν γέγονεν
 Ἀπολλωνίου τοῦπικλῆν Δυσκόλου, τοῦ καὶ εἰς τὰ ὀκτὼ μέρη συγγραψάμενου καὶ
 εἰς τὴν σύνταξιν· τῷ γένει δὲ ἦν Ἀλεξανδρεὺς, καὶ ᾤκει ἐν Προυχείῳ παρὰ τὸν
 δρόμον ἐν τόπῳ οὕτῳ καλουμένῳ περὶ τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ἔνθα καὶ ἐτάφη. Ἐκλήθη
 δὲ ὁ πατὴρ αὐτοῦ Ἀπολλώνιος Δύσκολος, ἥγουν ἐπειδὴ δυσχερὴς ἔστι κατὰ φράσιν·
 δι' ὀλίγων γὰρ λέξεων πολλὰ παριστᾷ νοήματα· ἢ ὅτι κακὸς τροπος ἦν, ἢ ὅτι ἐν ταῖς
 γυμνασίαις δυσλῦτους ἀπορίας ἔλεγεν· ἔθος γὰρ ἦν τοῖς ἀρχαίοις σοφοῖς εἰς ἓνα τό-
 πον συνέρχεσθαι καὶ γυμνασίας χάριν αἰνιγματώδεις τινὰς καὶ ἀσαφεῖς λόγους φθέγ-
 γεσθαι. Τοσοῦτον δὲ ἦν πένης ὁ Ἀπολλώνιος, ὥς ἐν ὀστράκῳ γράφειν τὰ ἑαυτοῦ
 συγγράμματα διὰ τὸ μὴ εὐπορεῖν χάρτας πρίσκειν. Ὁ γοῦν Ἡρωδιανὸς παιδευθεὶς
 παρὰ τῷ οἰκείῳ πατρὶ καὶ τὰ τέλη τῆς παιδείας εἰληφώς ἀπέστη ἀπ' αὐτοῦ διὰ
 τὸ ἐκείνου σκληρόν, ἢ διὰ τὸ μητρικὴν αὐτῷ ἐπεισαγαγεῖν. Ἐν Ῥώμῃ δὲ ἐπὶ Μάρ-
 κου Ἀντωνίνου ἀφίκετο, καὶ πάνυ διέτριψεν ἐκεῖ καὶ τοσοῦτον ὥστε καὶ φίλος τῷ
 Μάρκῳ γέγονεν· ἔνθα καὶ τὴν μερικὴν προσωπίαν καὶ τὴν καθολικὴν συνεγράψατο,
 ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος παρακληθεὶς· καθολικὴ δὲ λέγεται, ὅτι ἀπὸ μονοσυλλάβων εἰς
 συλλαβὰς ἕως ἑξασυλλάβων περιλαμβάνει· ἐν ἣ μετὰ τὸ εἰς τὸν Μάρκον προοίμιον
 οὕτω τὴν προσωπίαν ὀρίζεται K || 2 *in marg. rubro*: τὸν Ἀλεξανδρέα αἰνίττεται
 Θεοδόσιον P¹ || 3 τῆς γραμματικῆς O P, τοὺς γραμματικοὺς C || 4 τοῦ om
 C || 5 ἀπ' αὐτῆς τῆς C, ἀπὸ τῆς τῆς O, ἀπὸ τῆς P || 10 ἐπαγγελτικὸν C O,
 ἀπαγγελτικὸν P K | ἐκφερομένη C O P, ἐκφερομένης K || 11 συνευγ. O P K,
 ἐευγεμένων C || 12 ὁμολογουμένη C, ὁμολογουμένης O P K | ἀναλογητικὸν O
 P K, ἀναλογικὸν C | καὶ λόγον O P K, om C || 13 Τοῦτον — ὠρίκατο (14) C,
 καὶ τὰ μὲν περὶ Ἡρωδιανοῦ ἔαθω K, om O P | περὶ καθόλου προσωπῶν C

Ἰστέον δὲ ὅτι οἱ ὅρισμοι ἀπὸ γένους καὶ διαφορῶν συνεστήκασι. Κἀνταῦθα γοῦν τὸ μὲν «τάσις» ἀντὶ γένους ἐστὶ — καὶ γὰρ καθολικόν τί ἐστιν ἡ τάσις καὶ κατὰ πλειόνων φέρεται· λέγεται γὰρ καὶ ἐπὶ χειρὸς καὶ ποδὸς καὶ ἄλλων μερῶν τε καὶ μορίων τοῦ σώματος καὶ ἐπ' ἄλλων 5 πολλῶν — τὸ δὲ «ποιά» καὶ τὰ λοιπὰ διαφοραί.

Ἡ γοῦν προσῳδία τάσις ἐστὶ φωνῆς ποιά, ἡγουν ποιότητά τινα 30 ἔχουσα ἡχου· ἡ γὰρ ἐπιτεταμένη ἐστίν, ἡ ἀνειμένη, ἡ μέση.

Ἐπειδὴ δὲ διττὴ ἐστὶν ἡ φωνή — ἡ γὰρ ἔναρθρος ἐστὶν ἡγουν ἐγγράμματος, ὡς ἡ ἐκ διανοίας ἀνθρωπίνης προβαλλομένη, ἡ ἄναρθρος, 677 b 10 τουτέστι μὴ δυναμένη γραφῆναι, ὥσπερ ἡ τῶν ἀλόγων ζῴων καὶ ὁ ἦχος ὁ ἀπὸ σιδήρου ἢ ξύλου ἢ τινος τοιοῦτου γινόμενος· ἔστι δὲ καὶ τού- 104 v των ἑκατέρα διττὴ· ἡ γὰρ σημαντικὴ ἐστὶν ἡ ἀσήμαντος· καὶ ἄναρθρος μὲν σημαντικὴ ὡς ἡ τοῦ κυνὸς ὕλακῃ (σημαίνει γὰρ παρουσίαν τινὸς ἐπιδημήσαντος), ἄναρθρος δὲ ἀσήμαντος ὡς ὁ ἐκ λίθων ἦχος γινόμενος, 15 ἔναρθρος δὲ ἀσήμαντος ὡς τὸ κινδαψός (τοῦτο γὰρ ἀσήμαντόν ἐστιν, ἐπειδὴ οὐ τίθεται κατὰ πράγματος· οὐδὲ γὰρ ἔστι τι λεγόμενον κιν- 10 δαψός), ἔναρθρος δὲ σημαντικὴ ὡς ὕδωρ, θάλασσα καὶ ὅσαι κατὰ πραγμάτων φωναὶ τίθενται — ἐπειδὴ οὖν καὶ ἄναρθροὶ εἰσι φωναὶ τάσιν ἔχουσαι, ὡς αἱ ἀπὸ σιδήρων καὶ ξύλων, ἅς καὶ κυρίως οὐκ ἂν εἴποιμεν 20 φωνάς, διὰ τοῦτο προσέθηκεν «ἐγγραμμάτου». Πάλιν δὲ ἐπεὶ, ὡς εἰρήκαμεν, εἰς μὲν ἐγγράμματοι φωναί, οὐ δηλοῦσαι δέ τι, τούτου χάριν εἶπεν «ὕγιος» ἡγουν σημαίνουσας τι· ἐν πολλοῖς δὲ βιβλίοις εὐρίσκεται καὶ «ὕγις», ἵνα πρὸς τὴν τάσιν ἀναφέρηται· ἡ γὰρ πεποιημένη, φησί, τάσις οὐχ ὡς ἔτυχεν ὀφείλει ἐκφέρεσθαι, ἀλλὰ πάντως ὕγιως καὶ ὀρθῶς. 20 25 Ὅθεν σαφέστερον δηλῶν τίς ἐστὶν ὕγις τάσις ἐπήγαγε «κατὰ τὸ ἐπαγγελτικὸν τῆς λέξεως ἐκφερομένη»· ἐκείνη γὰρ ἐστὶ τάσις ὀρθή, ἥτις κατ' ἐπαγγελίαν ἡγουν σημασίαν τῆς λέξεως ἐκφέρεται, οἷον τὸ ΑΓΝΟC εἰ μὲν σημαίνει τὸν καθαρὸν, ὀξύνεται· εἰ δὲ σημαίνει τὴν βοτάνην, παροξύνεται· πάλιν τὸ ΑΡΓΟC εἰ μὲν σημαίνει τὸν ῥάθυμον, ὀξύνεται, 30 εἰ δὲ βαρύνεται, σημαίνει ὄνομα τόπου καὶ κυνὸς καὶ ἀνδρός. Τὸ δὲ 30

1 Ἰστέον — ἐστὶ (2) K, ἔστιν οὖν τὸ μὲν (ποιά *add* O) τάσις ἀντὶ γένους CO || 2 *ante* τάσις *add* ποιά K | καθολικόν τι O, καθολικὴ τις C, καθολικόν τε K || 4 ἄλλων μ. — ἐπ' CO, λίθων καὶ ξύλων καὶ K || 5 τὸ — διαφ. CO, τὸ δὲ ἐγγραμμάτων καὶ τὰ λοιπὰ ἀντὶ συστατικῶν διαφορῶν K || 6 Ἡ γ. πρ. τ. CO, ἡ προσ. οὖν φησὶ τάσις K || 9 ἡ K, *om* CO || 11 καὶ K, *om* CO || 13 ὡς K, *om* CO; *item v. 14* || 15 τὸ K, *om* CO | κινδαψός C | τοῦτο — κινδ. (16) τὸ βλίτηρι καὶ τὰ τοιαῦτα K || 16 κινδαψός C || 17 θάλασσα καὶ ὅσαι K, θαλάσσης. ταῦτα γὰρ CO || 18 *prius* φωναὶ *add* K || 19 ἅς — φωνάς (20) *add* K || 25 ἐπαγγελτικὸν O, ἀπαγγελτικὸν CK || 27 κατ' ἐπαγγελίαν (ἐ *non distincte*) C, κατὰ ἀπαγγελίαν OK || 29 τὸ *add* K || 30 καὶ κ. καὶ ἀνδρός *add* K, *qui praeterea add:* πρέπει οὖν, φησί, τὴν ποιῶν τάσιν τὴν ἐγγράμματον τὴν σημαίνουσάν τι, ὡς ἡ σημασία τῆς λέξεως ἀπαιτεῖ, ἐκφέρεσθαι, καὶ μὴ βουλομένῳ τοι τὸ ἄργος τὴν ἀπώλειαν εἰπὼν (ἀπορίαν εἰπεῖν *coni. Goettling*, πολιτείαν εἰπεῖν *Stadtmüller*) ἄργος ἢ τάσις ἀποδοθῆτω, ἀλλὰ κατὰ τὴν σημασίαν τῆς λέξεως

«μετά τινος τῶν συνεζευγμένων περὶ μίαν συλλαβὴν» τοῦτο δηλοῖ, ὅτι οὔτε χρόνος χωρὶς τόνου εὐρίσκεται, οὔτε τόνος χωρὶς χρόνου· ἀλλ' οὐδὲ πνεῦμα πάλιν αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ ἐκφέρεται τούτων ἄτερ, οἷον ἥλιος· ἰδοὺ γὰρ καὶ χρόνος μακρὸς τὸ ἦ, καὶ μετὰ δασείας ἐξενήκεται, καὶ ἐπάνω τῆς μακρᾶς ἐτέθη ἡ ὀξεῖα· εἰ γοῦν καὶ χωρὶς πνεύματος τόνος εὐρίσκεται, ὡς Πέτρος, ἀλλ' οὐ <χωρὶς> χρόνου, ὥσπερ οὐδὲ χρόνος ἄνευ τόνου· ὡς γὰρ ἐροῦμεν προϊόντες, οὐκ ἦν συλλαβὴ μὴ ἐπιδεχομένη τόνον κατὰ τοὺς παλαιοὺς τῶν γραμματικῶν. «Συνεζευγμένα» οὖν ὀνομάζει τοὺς τε τόνους καὶ τοὺς χρόνους, ἔτι δὲ καὶ τὰ πνεύματα, ὅτι ταῦτα πάντα καὶ τὸν τῆς προσωδίας ὅρον ἐπιδέχονται καὶ προσω- 10 δαίαι καλοῦνται. Τὸ δὲ «ἦτοι κατὰ συνήθειαν διαλέκτου ὁμολογουμένη, ἦτοι κατὰ τὸν ἀναλογητικὸν ὅρον» εἰπὼν τοὺς τρόπους διδάσκει, καθ' οὓς αἱ προσωδαὶ ἐκφέρονται· ἢ γάρ, φησί, κατὰ διάλεκτον προάγονται, ἢ κατὰ ἀναλογίαν καὶ κανόνα. Οἷον τὸ μὲν ὁμοῖος κατὰ ἀναλογίαν ἐκφέρεται, διότι τὰ διὰ τοῦ οἷος ἅπαντα προπερισπῶμεν, ἑτεροῖος γε- 15 λοῖος ἀλλοῖος· διὰ τοῦτο καὶ Ὅμηρος τῇ ἀναλογίᾳ χρῆσάμενος <ρ 218> ὡς αἰεὶ, φησί, τὸν ὁμοῖον ἄγει θεὸς ὡς τὸν ὁμοῖον· οἱ δὲ Ἀττικοὶ ὅμοιος λέγουσι· πάλιν ἡμεῖς μὲν ἀναλόγως τρόπαιον λέγομεν, ὡς ἔλαιον σπήλαιον, ὃ δὲ Θουκυδίδης τροπαῖον ἀττικῶς· καὶ τὸ Ἀχιλλεύς δὲ καὶ τὸ Πηλεὺς καὶ τὰ ὅμοια ἡμεῖς μὲν δεῦνομεν, οἱ δὲ Αἰολεῖς βαρύνουσιν· 20 οὕτω καὶ τὸ εἰρκτὴ οἱ μὲν Ἀττικοὶ δακύνουσιν, ἡμεῖς δὲ ψιλοῦμεν, καὶ τοῦ Ἀπόλλων ἡμεῖς μὲν ἀναλόγως τὸ ᾧ συστέλλομεν, οἱ δὲ Ἀττικοὶ ἐκτείνουσιν, ὡς τὸ <Α 36> Ἀπόλλωνι ἄνακτι, τὸν ἡύκομος τέκε Λητώ.

Ἰστέον δὲ ὅτι οὐ τοὺς τόνους μόνον ὠρίσατο καὶ τούτους προσω- 25 δίας ἐκάλεσεν, ὡς τισιν ἔδοξε πλανηθεῖσιν ἐκ τοῦ εἰπεῖν «ποιὰ τάσις», ἀλλὰ καὶ τοὺς χρόνους καὶ τὰ πνεύματα· καὶ γὰρ καὶ οἱ χρόνοι τὰςιν ἔχουσι, καθὼς ὁ μὲν ἐκτείνεται, ὁ δὲ συστέλλεται· καὶ τὰ πνεύματα δέ, ἐπειδὴ τὸ μὲν ἐκ τοῦ θύρακος πρόεισιν ἐπιτεταμένως, τὸ δὲ ἐξ ἄκρων τῶν χειλέων συνεσταλμένως. 30

Ἀλλὰ γὰρ ἐπεὶ τὸν τῆς προσωδίας ὅρον ὡς οἷον τε ἐξηγησάμεθα, φέρε δὴ καὶ εἰς πόσα διαιρεῖται ἡ προσωδία εἰπωμέν. «Διαιρεῖται τοῖ- 679b νυν ἢ προσωδία», φησίν, «εἰς τέσσαρα, εἰς τόνους, εἰς χρόνους, εἰς πνεύ- ματα καὶ εἰς πάθη».

Ζητητέον, κατὰ ποῖον τρόπον τῆς διαιρέσεως διαιρεῖται ἡ προσω- 35

6 χωρὶς *om* COK || 7 μὴ K, ἢ μὴ O, *om* C || 9 δὲ OK, γέ μὴν C ||
 11 ὁμολογουμένη CK, ὁμολογουμένης O || 15 προπερισπῶμεν OK, περισπῶμενα C | ἑτεροῖος *om* C || 17 ἄγει — ὁμοῖον *om* C | ὡς τὸν] πρὸς τὸν O, εἰς τὸν K || 18 ἔλαιον σπήλαιον K, σπήλαιον εὐλαιον CO (*quibus add* C: θύλακον) ||
 19 καὶ τὸ Πηλ. K, *om* CO || 21 καὶ τοῦ — συστέλλ. (22) *om* C || 22 τοῦ] τὸ OK | τὸ ᾧ K, *om* O || 25 μόνον O, μόνους K, *om* C || 26 τοῦ — πνεύματα (27) K, τῆς τάσεως CO || 28 τὰ πνεύματα OK, πνεῦμα C || 29 ἐπειδὴ C, ἐπεὶ K, *om* O || 32 διαιρεῖται — εἰπωμεν OK, *om* C || 33 φησίν CO, *om* K

διά εἰς τὰ τέσσαρα ταῦτα. Ὁκταχῶς γὰρ γίνεται ἡ διαίρεσις· ἔστι γὰρ
 ἀπὸ γένους εἰς εἶδη, ὡς τὸ ζῷον εἰς ἄνθρωπον καὶ ἵππον, ἢ τὸ φυτὸν
 εἰς ἐλαίαν καὶ ἄμπελον· καὶ ἀπὸ εἶδους εἰς ἄτομα, ὡς ὁ ἄνθρωπος εἰς
 τοὺς κατὰ μέρος ἀνθρώπους, εἰς Ὡκράτην καὶ Πλάτωνα. Καὶ ἀπὸ
 5 ὅλου εἰς μέρη, καὶ αὕτη διχῶς· ἢ γὰρ εἰς ὁμοιομερῆ γίνεται ἡ διαίρεσις,
 ἢ εἰς ἀνομοιομερῆ· καὶ εἰς ὁμοιομερῆ μὲν τέμνεται τὸ ὅλον, ὅταν καὶ
 τοῦ ὀνόματος τοῦ ὅλου καὶ ἀλλήλων μετέχῃσι τὰ μέρη καὶ τοῦ ὀρισμοῦ,
 οἷον ὁ μέγας λίθος τέμνεται εἰς μικρὰ λιθίδια, ἅτινα καὶ τὸ ὄνομα τοῦ
 ὅλου λίθου καὶ ἀλλήλων ἔχει καὶ τὸν ὀρισμόν· καὶ πάλιν ὅταν τὴν <μεγά-
 10 λην> φλέβα τέμῃς εἰς μικρὰς φλέβας· καὶ γὰρ ἐκάστη τούτων ὁμωνύμως
 τῷ ὅλῳ φλέβη λέγεται· εἰς ἀνομοιομερῆ δέ, ὡς ὅταν τὴν κεφαλὴν διέλῃμεν
 εἰς ὠτα, ῥίνα, ὀφθαλμούς· ταῦτα γὰρ οὔτε τῷ ὅλῳ ὁμωνύμως λέγομεν
 (οὔτε γὰρ τὰ ὠτα λέγεται κεφαλὴ, οὔτε ἡ ῥίνα, οὔτε οἱ ὀφθαλμοί),
 οὔτε δὲ ἀλλήλοις ὁμωνύμως λέγεται (οὔτε γὰρ τὸ οὖς λέγεται ῥίνα, οὔτε
 15 ἡ ῥίνα ὀφθαλμός), οὔτε τὸν αὐτὸν ὀρισμόν τοῦ ὅλου ἢ ἀλλήλων ἐπιδέ-
 χεται. Ἀπὸ ὁμωνύμου δὲ φωνῆς εἰς διάφορα σημαινόμενα, ὡς ὅταν
 ἡ κύων φωνὴ διαιρῇται εἰς τε τὸν θαλάττιον κύνα καὶ τὸν χερσαῖον
 καὶ τὸν ἀστρῶν. Ἀπὸ οὐσίας δὲ εἰς συμβεβηκότα, ὡς ὅταν εἴπωμεν
 ὅτι τῶν ἀνθρώπων οἱ μὲν λευκοί, οἱ δὲ μέλανες· ἐνταῦθα γὰρ εἰς τὸ
 20 λευκὸν καὶ τὸ μέλαν, ἅτινα συμβεβηκότα εἰσὶν, ἐγένετο ἡ διαίρεσις.
 Ἀπὸ συμβεβηκότος δὲ εἰς οὐσίας, ὡς ὅταν εἴπωμεν ὅτι τοῦ λευκοῦ τὸ
 μὲν ἐστὶ χιών, τὸ δὲ ψιμύθιον, τὸ δὲ κύκνος· ἀπὸ γὰρ τοῦ λευκοῦ, 680 b
 ὅπερ ἐστὶ συμβεβηκός, ἐγένετο ἡ διαίρεσις εἰς χιόνα καὶ κύκνον καὶ ψι-
 μύθιον, ἅτινα οὐσίαι εἰσὶν. Ἀπὸ συμβεβηκότος δὲ εἰς συμβεβηκότα, ὡς
 25 ὅταν εἴπωμεν ὅτι τῶν λευκῶν τὰ μὲν ἐστὶ θερμά, τὰ δὲ ψυχρά, καὶ
 θερμὰ μὲν ὡς ἐπὶ τῆς ἀσβέστου, ψυχρά δὲ ὡς ἐπὶ τῆς χιόνος· ἰδοὺ γὰρ
 ἐνταῦθα ἀπὸ τοῦ λευκοῦ, ὅπερ ἐστὶ συμβεβηκός, ἐγένετο ἡ διαίρεσις εἰς
 θερμὸν καὶ ψυχρόν, ἅτινα καὶ αὐτὰ συμβεβηκότα εἰσὶν. Ἀφ' ἐνός δὲ
 καὶ πρὸς ἓν, ὡς ὅταν ἀπὸ τῆς ἱατρικῆς εἴπωμεν ἱατρικὸν βιβλίον, ἱατρι- 10
 30 κὸν φάρμακον, ἱατρικὴ ἔμπλαστρος· πρὸς ἓν γὰρ πρᾶγμα, τὴν ὑγίειαν,
 ἀφορῶντες αὐτὰ ὀνομάζομεν.

Ὁκταχῶς οὖν γινομένης τῆς διαιρέσεως, ζητητέον, κατὰ ποῖον τρό-
 πον γίνεται τῆς προσωδίας ἡ διαίρεσις ἢ εἰς τόνους, εἰς χρόνους καὶ
 τὰ λοιπά.

35 Τινὲς μὲν οὖν λέγουσιν, ὅτι ἀπὸ ὁμωνύμου φωνῆς ἐστὶν ἡ διαί-
 ρεσις εἰς διάφορα σημαινόμενα. Οὐ καλῶς δὲ λέγουσι, διότι ἐπὶ τῶν

1 τὰ K, om CO | ταῦτα CK, om O | γὰρ OK, γὰρ καὶ C || 6 καὶ εἰς
 ὁμοιομερῆ om C || 8 ἅτινα K, ἔχει δὲ C, ἔχει O || 9 ἔχει καὶ K, ἔχει δὲ καὶ
 C, om O | καὶ πάλιν — λέγεται (11) om K || 12 ῥίνα K, ῥίνας CO || 15 οὔτε
 τὸν — ἐπιδέχ. add K || 16 ὅταν ἡ O, ἢ τε C, ἢ K || 17 διαιρεῖται COK ||
 21 οὐσίας OK, οὐσίαν C || 30 ἱατρ. ἔμπλ. om K | ἱατρικὴ Uhlig, ὑγίεινῃ CO ||
 31 ἀφορῶντες — ὀνομάζ.] ἀφορῶσι ταῦτα K | ὀνομάζομεν P, ὀνομάσαμεν C, ὠνο-
 μάσαμεν O || 36 ἐπὶ τῶν ἀπὸ O, ἀπὸ τῶν C, ἐπὶ τῶν τῆς K

ἀπὸ ὁμωνύμου φωνῆς εἰς διάφορα σημαινόμενα διαιρουμένων οὐχ εὐ-
 20 ρίσκεται τι κοινόν, οὗ τὸν ὅρισμὸν ἐπιδέχονται πάντα· οἷον ὁ ἄστροφος
 κύων οὐκ ἐπιδέχεται τοῦ ζώου τὸν ὅρισμόν· ἐνταῦθα δὲ καὶ οἱ χρόνοι
 106 v καὶ τὰ πνεύματα καὶ οἱ τόνοι ἐπιδέχονται τὸν ὅρισμὸν τῆς προσωδίας,
 πλὴν τῶν παθῶν, ἅτινα οὐδὲ κυρίως προσωδίαί εἰσιν, ὡς προϊόντες 5
 δείζομεν.

Ἔτεροι δὲ πάλιν φασὶν ὅτι ἀπὸ ὅλου γέγονεν εἰς μέρη ὁμοιομερῆ
 ἢ διαίρεσις, ἐπεὶ καὶ τὸν ὅρισμὸν τοῦ ὅλου ἐπιδέχονται καὶ τὸ ὄνομα·
 καὶ γὰρ προσωδίαί καλοῦνται καὶ οἱ τόνοι καὶ οἱ χρόνοι καὶ τὰ πνεύ-
 ματα, καὶ τῆς προσωδίας τὸν ὅρον ἐπιδέχονται. Ἀλλὰ καὶ οὗτοι οὐ 10
 30 πιθανῶς λέγουσι, διότι πάντα τὰ ἀπὸ ὅλων εἰς μέρη ὁμοιομερῆ διαι-
 ρούμενα οὐ μόνον τοῦ ὅλου τὸν ὅρισμὸν καὶ τὸ ὄνομα ἐπιδέχονται,
 ἀλλὰ καὶ ἀλλήλων· ἐνταῦθα δὲ οἱ τόνοι οὐ καλοῦνται χρόνοι, οὐδὲ οἱ
 681 b χρόνοι τόνοι· οὐδὲ τὸν ὅρισμὸν ἀλλήλων ἐπιδέχονται. Ἀλλ' οὐδὲ εἰς
 ἄνομοιομερῆ μέρη ἐστὶν ἡ διαίρεσις, διότι τὰ ἀνομοιομερῆ οὔτε ἀλλήλοις 15
 οὔτε τῷ ὅλῳ ὁμωνύμως λέγονται, ἀλλ' οὐδὲ τὸν ὅρισμὸν ἐπιδέχονται
 τοῦ ὅλου· οἷον ἡ χεὶρ οὐκ ἂν κληθεῖται ἄνθρωπος, οὐδὲ τὸν ὅρισμὸν
 τοῦ ἀνθρώπου δέζεται.

Ἔτι δὲ οὐδὲ ὡς γένος εἰς εἶδη διαιρεῖται ἡ προσωδία εἰς τόνους
 καὶ τὰ λοιπά· εἰ γὰρ καὶ τὸν ὅρισμὸν ἐπιδέχονται καὶ τὸ ὄνομα τῆς 20
 10 προσωδίας οἱ τόνοι τε καὶ οἱ χρόνοι καὶ τὰ πνεύματα, ὥσπερ τὰ εἶδη
 τοῦ γένους, ἀλλ' ἐπειδὴ τὰ εἶδη ὁλόκληρόν τι ἀποτελοῦσιν — οἷον ὁ
 ἐπιστάμενος ἐν μόνον εἶδος τῆς ῥητορικῆς, τουτέστι τὸ δικανικὸν μόνον
 ἢ τὸ συμβουλευτικὸν ἢ τὸ πανηγυρικόν, τέλειος ῥήτωρ ἐστίν, ὡς ὁ Γορ-
 γίας τὸ δικανικὸν μόνον εἰδώς, ὡς λέγουσιν —, ἐνταῦθα δὲ ὁ ἐπιστά- 25
 μένος τοὺς τόνους μόνους ἀκριβῶς, οὐχὶ καὶ τοὺς χρόνους καὶ τὰ πνεύ-
 ματα, οὐκ ἔστι τέλειος γραμματικός, εὐδὴλον ὅτι οὐδὲ ἀπὸ γένους ἐστὶν
 εἰς εἶδη ἐνταῦθα ἡ διαίρεσις.

20 Ἠλέγχθησαν οὖν οἱ τρεῖς τρόποι οὗτοι τῆς διαιρέσεως μὴ ἐφαρ-
 μόζοντες ἐνταυθοί· οἱ γὰρ λοιποὶ πέντε τρόποι τῆς διαιρέσεως πάντῃ 30
 ἀπάδουσιν, ἄλλως τε οὐδὲ εἰς κυρίως τρόποι διαιρετικοί.

Οὐ δύναται γὰρ ἀπὸ εἰδῶν εἰς ἄτομα γίνεσθαι διαίρεσις, ἐπειδὴ τὰ
 ἄτομα ἄπειρά εἰσι· καὶ γὰρ οἱ κατὰ μέρος ἄνθρωποι ἄπειροὶ εἰσι καὶ
 ἀπερίληπτοι, ἄπειροι δὲ ὄντες καὶ ἀπερίληπτοι οὐ δύνανται διαιρέσει
 καθυποβληθῆναι· ἐν ὅσῳ γὰρ θέλει τις διαιρέσει τοὺς ἐν τῇδε τῇ πόλει 35

5 κυρίως K, om CO || 7 δὲ πάλιν O, δὲ K, om C || 10 ὅρον CO K,
 ὅρισμὸν b || 11 διότι K, διὰ τί. ὅτι CO | ὅλων OK, ὅλου C || 17 οὐκ ἂν
 C, οὐ OK || 19 δὲ O, om CK || 23 μόνον εἶδος K, μόνον C, εἶδος O |
 τουτ. — πανηγ. (24) om K | μόνον ἢ C, ἢ καὶ O || 24 ὡς — λέγουσιν (25) om
 K || 25 λέγουσιν O, λέγει C || 26 prius τοὺς om C || 29 τρόποι οὗτοι O,
 οὗτοι τρόποι CK || 31 post διαίρ. add K: οὗτοι, ὡς ἐν τοῖς περὶ τῶν πέντε
 φωνῶν εἰρημένοις μεμαθήκαμεν καὶ ἐν τῇ διαιρέσει τῶν στάσεων || 32—135, 2
 om K

καθυποβάλλειν ἀνθρώπους, οἱ μὲν γεννῶνται, οἱ δὲ φθείρονται, καὶ οὐδέποτε τοῦ τέλους ἐφικνεῖται.

30

Ἄλλ' οὔτε δὲ ἀπὸ συμβεβηκότος εἰς οὐσίας γίνεται διαίρεσις· τὸ γὰρ λέγειν ὅτι τοῦ λευκοῦ τὸ μὲν ἐστὶ κύκνος, τὸ δὲ ψιμύθιον, τὸ δὲ 5 χιών, οὐκ ἔστι διαίρεσις συμβεβηκότος εἰς οὐσίας· οὐδὲ γὰρ τὸ λευκὸν 682E τὸ καθ' αὐτὸ θεωρούμενον διεῖλον, ἀλλὰ τὸ σῶμα τὸ λευκόν, ὅπερ ἐστὶν οὐσία· οὐδὲ γὰρ δύναμαι τὴν λευκότητα διελεῖν εἰς ψιμύθιον καὶ κύκνον καὶ χιόνα, ἐπεὶδὴ ἡ λευκότης συμβεβηκός ἐστι, ταῦτα δὲ οὐαίαι εἰαίν, οὐ δύναται δὲ τὸ συμβεβηκός εἰς οὐαίαι διαιρεῖσθαι· καὶ γὰρ τὸ διαιρούμενον 10 εἰς ὁμοία θέλει διαιρεῖσθαι, οὐκ εἰς ἀνόμοια· οἷον τὸ ζῶον εἰς ζῶα διαιρεῖται, οὐ μὴν εἰς μὴ ζῶα, καὶ τὸ λογικὸν εἰς λογικά, οὐ μὴν εἰς ἄλογα, καὶ τὸ θνητὸν εἰς θνητά, οὐ μὴν εἰς ἀθάνατα· πῶς οὖν τὸ συμβεβηκός 10 εἰς οὐαίαι δύναται διαιρεῖσθαι;

Ἄλλ' οὔτε δὲ ἀπὸ οὐαίαι εἰς συμβεβηκότα γίνεται διαίρεσις· τὸ γὰρ 15 λέγειν ὅτι τῶν ἀνθρώπων οἱ μὲν εἰσι λευκοί, οἱ δὲ μέλανες, οὐκ ἔστι διαίρεσις ἀπὸ οὐαίαι εἰς συμβεβηκότα, ἀλλ' ἀπὸ οὐαίαι εἰς οὐαίαι ἐχού- 107C ρας συμβεβηκότα· εἰς γὰρ ἀνθρώπους μέλανας καὶ λευκοὺς ἐγένετο ἡ διαίρεσις, οἵτινες οὐαίαι εἰαίν.

Ἄλλ' οὔτε δὲ ἀπὸ συμβεβηκότος εἰς συμβεβηκότα γίνεται διαίρεσις· 20 ἢ γὰρ ἀπὸ γένους εἰς εἶδη γίνεται ἡ διαίρεσις, ὡς ὅταν εἴπωμεν ὅτι 20 τὸ χρώμα διαιρεῖται [εἰς εἶδη] εἰς λευκὸν καὶ μέλαν· τὸ δὲ τοιοῦτον ἀνάγεται ὑπὸ τὸν διαιρετικὸν τρόπον τὸν ἀπὸ γένους εἰς εἶδη, ἢ ἀπὸ οὐαίαι εἰς οὐαίαι, καὶ οὐκέτι ὡς ἀπὸ συμβεβηκότος εἰς συμβεβηκότα γίνεται ἡ διαίρεσις· τὸ γὰρ λέγειν ὅτι τῶν λευκῶν τὰ μὲν θερμά εἰσι, τὰ 25 δὲ ψυχρά, ἀπὸ οὐαίαι εἰς οὐαίαι διαίρεσις ἐστὶ· τὸ γὰρ σῶμα τὸ λευκόν, ὅπερ οὐαίαι ἐστί, διεῖλον εἰς σῶμα θερμὸν καὶ ψυχρόν, καὶ αὐτὰ δὲ οὐαίαι εἰαίν· οὐδὲ γὰρ δυνατὸν τὸ λευκὸν καθ' ἑαυτὸ θεωρούμενον, ἥγουν τὴν λευκότητα, διελεῖν εἰς σῶμα θερμὸν καὶ ψυχρόν, ἐπεὶδὴ τὸ 30 λευκὸν καθ' ἑαυτὸ θεωρούμενον οὔτε θερμὸν ἐστὶν οὔτε ψυχρόν.

Ἄλλ' οὔτε δὲ τὰ ἀφ' ἐνός καὶ πρὸς ἓν ἐστὶ διαίρεσις, ἀλλ' ἀπα- 30 ρίθμησις· τὰ γὰρ ἀφ' ἐνός καὶ πρὸς ἓν ἀόριστα καὶ ἀπερίληπτά εἰσι· 683E δυνατὸν γὰρ εἰπεῖν ἱατρικὸν βιβλίον, ἱατρικὴ δίατα, ἱατρικὴ ἔμπλαστρος, ἱατρικὸς οἶνος, ἱατρικὸν ἔλαιον καὶ ἄλλα ἅπειρα· καὶ πάλιν ὕγιεινὸς οἶνος, ὕγιεινὴ δίατα, ὕγιεινὸν βιβλίον· ἅπειρα δὲ καὶ ἀπερίληπτα ὄντα 35 πῶς δύνανται διαιρέσει καθυποβληθῆναι;

Ὡστε οὖν κυρίως τρεῖς τρόποι εἰςὶ μόνοι διαιρετικοί, ὁ ἀπὸ γένους

1 καθυποβ. om O || 3 οὐαίαι C, οὐαίαι et supra c scr. v O || 4 τὸ δὲ ψιμ. O, om C || 7 οὐαίαι O, om C | δύναμαι b, δύναται CO || 9 δὲ O, om C | καὶ — διαιρεῖσθαι (10) O, om C || 11 ἄλογα O, μὴ λογικά C || 21 τὸ (ante χρ.) O, om C | εἰς εἶδη CO, om b || 25 διαίρεσις ἐστὶ b, διαίρεσις C, διαίρεσιν O || 28 ἥγουν — θεωρούμ. (29) om O || 33 ἱατρ. οἶν. ἱατρ. ἔλ. om O | οἶνος] οἶκος C || 34 ὕγ. βιβλ. om O || 36 μόνοι O, om C

εἰς εἶδη, ὁ ἀπὸ ὅλου εἰς μέρη, ὁ ἀπὸ ὁμωνύμου φωνῆς εἰς διάφορα
χημαίνόμενα.

- 10 Τούτων οὕτως ἐχόντων, καὶ ὑπ' οὐδεμίαν διαίρεσιν ἀναγομένης τῆς
προσωδίας, λέγει ὁ Φιλόπονος, ὅς καὶ περὶ τῆς προσωδίας διαλαμ-
βάνει ἐν ἰδίῳ βιβλίῳ, ὥς οὐκ ἔστιν αὕτη διαίρεσις ἀλλ' ὑποδιαίρεσις· 5
διαίρεσις γὰρ ἔστι τῆς γραμματικῆς, ὥς ὅλου εἰς μέρη, εἰς ταῦτα τὰ
τέσσαρα, τὸ ἀναγνωστικόν, τὸ ἐξηγητικόν, τὸ διορθωτικόν, τὸ κριτικόν·
πάλιν τὸ ἀναγνωστικόν ἐπιδιαιρεῖται εἰς ὑπόκρισιν, προσωδίαν καὶ δια-
στολήν, ὥς αὐτὸς ὁ Διονύσιος διδάσκει, λέγων <p. 6, 6 Uhl> «ἀνα-
γνωστέον δὲ καθ' ὑπόκρισιν, κατὰ προσωδίαν, κατὰ διαστολήν»· ἡ δὲ 10
20 προσωδία πάλιν ὑποδιαίρεται εἰς τόνους, εἰς χρόνους, εἰς πνεύματα καὶ
εἰς πάθη.

Χρὴ δὲ γινώσκειν ὅτι τὰ πάθη οὐκ εἰς κυρίως προσωδίαί, ἀλλὰ
καταχρηστικῶς. Πρῶτον μὲν γὰρ αἱ ἑπτὰ προσωδίαί ἐπάνω φωνήεν-
των τίθενται, τῶν δὲ τριῶν τούτων ἡ μὲν μία, <ῆ> ἀπόστροφος, ἐπάνω 15
συμφώνου τίθεται, οἷον ἐπ' ἔμοῦ, οὐχ' οὕτως· ἐπάνω γὰρ τίθεται τοῦ
συμφώνου τοῦ ὄντος τελευταίου τῆς λέξεως, δηλοῦσα ὥς ὡδε πάθος τι
γέγονε καὶ φωνήεν ἦν μετὰ τούτου τοῦ συμφώνου καὶ ἀπεστράφη· ἡ
δὲ ὑφὲν καὶ ἡ ὑποδιαστολή ὑποκάτω τίθενται, οἷον φιλόθεος ἔστι, νοῦς·
καὶ ἐπὶ μὲν τοῦ φιλόθεος τίθεται ἡ ὑφὲν ὑποκάτω δηλοῦσα τὴν ἔνωσιν, 20
ἀρχομένη· μὲν ἀπὸ τοῦ τελευταίου φωνήεντος τῆς πρώτης λέξεως καὶ
τὴν μετὰ ταῦτα λέξιν ὁμοῦ συμπεριλαμβάνουσα· ἐπὶ δὲ τοῦ ΕCΤΙΝΟΥC
εἰ μὲν βούλει εἰπεῖν «ὑπάρχει ὡτίον», τίθης τὴν ὑποδιαστολὴν ὑποκάτω
τοῦ οὔ, εἰ δὲ ἀντὶ τοῦ «ὑπάρχει νοῦς», ὑποκάτω τοῦ ἔστι· προϊόντες
δὲ πλατύτερον περὶ τούτων ἐροῦμεν. Εἴτα τὰ μὲν τρία ταῦτα οὐκ ἐγέ- 25
30 νοντο ἀπὸ στοιχείων, αἱ δὲ ἑπτὰ προσωδίαί ἀπὸ στοιχείων τὴν γένεσιν
ἔχουσιν· ἡ μὲν γὰρ ὀξεῖα καὶ βαρεῖα ἀπὸ τοῦ Α στοιχείου, ἡ δὲ περι-
σπωμένη καὶ ἡ μακρὰ καὶ ἡ βραχεῖα ἀπὸ τοῦ Θ, ἡ δὲ δασειὰ καὶ ἡ
684b ψιλὴ ἀπὸ τοῦ Η· ἔτι οὐδὲ ὁ ὅρος τῆς προσωδίας ἐφαρμόζει τοῖς πά-
108v θεσι. Πῶς οὖν καλοῦνται προσωδίαί τὰ πάθη; Ὁμωνύμως λέγονται, 30
καὶ οὐ συνωνύμως· ὁμώνυμα γὰρ λέγονται ἐκεῖνα, ὧν τὸ ὄνομα μόνον
κοινόν ἐστιν, ὁ δὲ ὀρισμὸς διάφορος, ὥσπερ ὁ ἄνθρωπος ὁ ζῶν καὶ ὁ

1 ὅλου] ὅλων CO || 3 ὑπ' οὐδεμίαν OK, ὑπὸ μίαν C | διαίρ. — προσωδ. (4)
om O || 4 λέγει — βιβλίῳ (5) K, λέγομεν CO | Φιλόπονος] ἐπὶ τούτοις ἐγένετο
ὁ Φιλόπονος, συγγραφέας καὶ αὐτὸς περὶ προσωδιῶν: *Egenolff in Burs. Annal.*
1886 I p. 116 e cod. Darmstad. 2773, fol. 155^r || 5 ἔστιν αὕτη K, ἔστι CO ||
8 ἐπιδιαιρ. K, ὑποδιαίρεται O, διαιρεῖται C || 11 ὑποδιαίρ. K, ἐπιδιαιρεῖται C,
διαίρεται O | καὶ K, om CO || 13 ἀλλὰ — προσωδίαί (14) om C || 15 τῶν δὲ
— ἐροῦμεν (25) K, αἱ δὲ τρεῖς αὗται ἐπὶ συμφώνων, ὥς (γὰρ add C) τὸ ἐπ' ἔμοῦ
καὶ οὐχ' οὕτως· ἰδοὺ γὰρ ἐπὶ τοῦ π καὶ τοῦ χ ἑτέθη ἡ ἀπόστροφος· καὶ πάλιν φι-
λόθεος Διομήδης, ὑποκάτω συμφώνων· καὶ πάλιν ἔστι, οῦς· ὑποκάτω γὰρ (γὰρ
om C) τοῦ ν ἑτέθη ἡ ὑποδιαστολή CO || 15 ἡ (ante ἀπ.) add b || 20 ἐνδηλοῦσα
K || 23 τιθεῖς K || 25 post Εἴτα add ὅτι CO || 31 ὁμώνυμα — δεκτικόν
(136, 3) om K | ἐκεῖνα C; om O

γεγραμμένος· τὸ μὲν γὰρ ὄνομα τοῦ ζῶντος ἔχει <καί> ὁ ἐπὶ τοίχου γραφεὶς
 ἄνθρωπος, οὐ μέντοι καὶ ζῶν ἐστὶ λογικὸν θνητὸν νοῦ καὶ ἐπιστή-
 μης δεκτικόν· ἐπεὶ γοῦν πρὸς τὰ πάθη ἄδονται αἱ φωναί, ἤγουν κατὰ
 τὰ πάθη, διὰ τοῦτο καλοῦνται προσῳδαί. Οἶον τί φημι; οὐ λέγω «οὐχὶ 10
 5 οὕτως», ἀλλὰ βλέπων τὴν ἀπόστροφον λέγω «οὐχ' οὕτως»· καὶ πάλιν τὸ
 ΧΕΙΡΙΣΟΦΟΣ οὐ λέγω χειρὶ σοφός, ἀλλὰ βλέπων τὴν ὑφὲν ἀναγινώσκω
 Χειρίσοφος· ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ ΕCΤΙΝ,ΑΞΙΟΣ πείθει με ἡ ὑποδιαστολὴ
 ὑποκάτω τοῦ ὡ κειμένη ἄξιος ἀναγινώσκειν καὶ μὴ Νάξιος. Ὡστε κατὰ
 τὴν ἐτυμολογίαν μόνον λέγονται τὰ πάθη προσῳδαί, οὐχὶ κατὰ τὸν
 10 ὄρον· διὰ γὰρ τὸ πρὸς αὐτὰ ἄδεσθαι τὰς φωνὰς εἴρηνται καὶ αὐτὰ
 προσῳδαί.

«Τόνοι μὲν οὖν εἰσι τρεῖς, ὀξύς, βαρύς, περισπώμενος». Τῆς προ- 109
 20 σῳδίας ὑποδιαίρεις εἰσι τέσσαρες· πάλιν ἕκαστον τῶν τεσσάρων ὑπο-
 20 διαίρεται, οἱ μὲν τόνοι καὶ τὰ πάθη εἰς τρία, τὰ δὲ πνεύματα καὶ οἱ
 15 χρόνοι εἰς δύο.

Τόνος οὖν ἐστὶν ἐπίτασις ἢ ἄνεσις ἢ μεσότης συλλαβῶν, εὐφωνίαν
 ἔχουσα· τὸ μὲν οὖν ἐπίτασις ἐτέθη ἐν τῷ ὀρισμῷ διὰ τὴν ὀξείαν, τὸ δὲ
 ἄνεσις διὰ τὴν βαρεῖαν, τὸ δὲ μεσότης διὰ τὴν περισπωμένην.

Καὶ ἔστι πάλιν ἡ μὲν ὀξεῖα ποιότης συλλαβῆς ἐπιτεταμένον ἔχουσα
 20 φθόγγον, ἡ δὲ βαρεῖα ποιότης συλλαβῆς ἀνειμένον ἔχουσα φθόγγον, ἡ
 δὲ περισπωμένη ποιότης συλλαβῆς συνημμένον ἢ κεκλασμένον ἔχουσα 30
 φθόγγον· εἶπε δὲ συνημμένον τὸν μετέχοντα καὶ ὀξείας καὶ βαρείας,
 κεκλασμένον δὲ τὸν ἀπὸ τοῦ ὀξέος ἐπὶ τὸ βαρὺ ρέποντα.

Ἔστιν οὖν ἐπὶ τῶν τριῶν τόνων τὸ μὲν ποιότης συλλαβῆς ἀντὶ 685
 25 γένους, τὰ δὲ λοιπὰ ἀντὶ διαφορῶν ἰδίων· ἀρκεῖν γὰρ φησιν ὁ Ἀρι-
 στοτέλης <εἴρ. 132^a, 10—21> καὶ μίαν διαφοράν, τὴν τῷ ὀριστῷ μόνῳ
 ἀρμόζουσαν· οἶον ἂν εἴπῃ τις «ἄνθρωπος ἐστὶ ζῶν νοῦ καὶ ἐπιστήμης
 δεκτικόν», ἀρκούντως ὠρίσατο. Διὰ τί; ὅτι ἡ διαφορὰ αὕτη, τὸ νοῦ καὶ
 ἐπιστήμης δεκτικόν, ἐνὶ μόνῳ ἀρμόζει τῷ ἀνθρώπῳ.

30 Ὁ δὲ Κοῖντιλιανὸς Ἀριστείδης ἐν τῷ περὶ μουσικῆς πρώτῳ
 δύο εἶναι φησιν εἶδη τάσεως, ἄνεσιν τε καὶ ἐπίτασιν· καὶ ἄνεσιν μὲν 10
 εἶναι λέγει, ἡνίκα ἂν ἀπὸ ὀξυτέρου τόνου ἐπὶ βαρύτερον ἢ φωνὴ χωρῇ,
 ἐπίτασιν δέ, ὅταν ἐκ βαρυτέρου μεταβαίνει πρὸς ὀξύτερον. Ἐκ δὲ τού-

1 ἐπὶ τοῦ τείχους C || 2 θνητὸν O, om C || 3 γοῦν CO, γὰρ ἐνταῦθα
 K | ἤγουν — πάθη (4) om K || 4 τὰ πάθη O, πάθος C || 6 ἀλλὰ βλέπων
 CK, ἀλλ' ὁρῶν O || 8 ὑποκ. — κειμένη K, ἔστιν C, om O | καὶ μὴ Νάξιος K,
 om CO || 9 ἐτυμολογίαν OK, ἀναλογίαν C | μόνον C, μόνην OK || 10 αὐτὰ
 ἄδεσθαι R Schneider, αὐτὰς ἄδεσθαι CO K | αὐτὰ προσῳδαί O, αὐταὶ προσῳδαί
 CK || 12 Τόνοι — περισπ. om K || 13 εἰς OK, om C || 19 ἐπιτε-
 ταμένον K, τεταμένον CO || 20 ἡ δὲ βαρ. K, βαρεῖα δὲ CO | ἀνειμένον K,
 ὑφειμένον CO | ἡ δὲ περισπ. K, περισπωμένη δέ (ἐστὶ add O) CO || 22 εἶπε
 δὲ συν. OP, εἶτε συν. C, συν. μὲν λέγεται K, συν. οὖν λέγομεν Par. 2603 || 26 τὴν
 CO, om K || 27 post οἶον add τί φημι O | post ζῶν add λογικὸν C ||
 30 Κοῖντιλ. om K || 32 τοῦ ὀξυτ. C | τὸ βαρὺτ. C || 33 ὀξυτ. K, τὸ ὀξυτ. CO

των τὰ γινόμενα τὸ μὲν βαρύτονον, τὸ δὲ ὀξύτονον προσαγορεύομεν· γίνεται δὲ ἡ μὲν βαρύτης κάτωθεν ἀναφερομένου τοῦ πνεύματος, ἡ δ' ὀξύτης ἐπιπολῆς προϊεμένου, ὡς οἱ μουσικοὶ φασιν.

«Ἡ ὀξεῖα τόπους ἔχει τρεῖς, ὀξύτονον, παροξύτονον καὶ προπαρο-
 20 ξύτονον». Τὴν ὀξεῖαν φησι τίθεσθαι ἐπὶ τριῶν συλλαβῶν, ἐπὶ τῆς τε-
 λευταίας, ἐπὶ τῆς παρατελεύτου καὶ ἐπὶ τῆς πρὸ δύο συλλαβῶν. Καὶ
 ὅταν μὲν τιθῇται ἐπὶ τέλους, τότε λέγομεν ὀξύνεσθαι τὴν λέξιν· ὅταν
 δὲ ἐπὶ τῆς πρὸ μιᾶς συλλαβῆς τοῦ τέλους, παροξύτονον ἅμα λέγομεν
 τὴν λέξιν καὶ βαρύτονον· καὶ παροξύτονον μὲν ὅτι ἐπὶ τῆς παραληγού-
 5 χης τίθεται ἡ ὀξεῖα, βαρύτονον δὲ ὅτι ἐπὶ τέλους τίθεται ἡ βαρεῖα. 10
 «Ὡςπερ γὰρ ὀξύτονον λέγομεν τὸ ἐπὶ τέλους ἔχον τὴν ὀξεῖαν, οὕτω καὶ
 βαρύτονον τὸ ἐπὶ τέλους ἔχον τὴν βαρεῖαν· καὶ γὰρ μετὰ τὴν ὀξεῖαν
 30 τὴν πρὸ τοῦ τέλους τιθεμένην ἐτίθετο <ῆ> βαρεῖα· οἷον τὸ Αἶας καλεῖ-
 ται καὶ παροξύτονον καὶ βαρύτονον, παροξύτονον μὲν, διότι πρὸ μιᾶς
 συλλαβῆς τοῦ τέλους τίθεται ἡ ὀξεῖα, βαρύτονον δέ, διότι ἐπὶ τέλους 15
 686b τίθεται ἡ βαρεῖα. Εἰ δὲ πρὸ δύο συλλαβῶν τοῦ τέλους τεθείῃ ἡ ὀξεῖα,
 τότε ἡ λέξις λέγεται καὶ προπαροξύτονος καὶ βαρύτονος παρατέλευτος·
 καὶ προπαροξύτονος μὲν, διότι ἐπὶ τῆς προπαραληγούσης ἐδέξατο τὸν
 τόνον, παρατέλευτος δὲ βαρύτονος, διότι οὐ μόνον εἰς τὴν τελευταίαν
 συλλαβὴν ἐτέθη ἡ βαρεῖα, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν παρατελευταίαν, οἷον Θεό- 20
 δῶρος· οὐ μόνον γὰρ ἐνταῦθα τὸ ρος ἔσχε τὴν βαρεῖαν, ἀλλὰ καὶ τὸ
 δῶ, ὡς προϊόντες διδάσκομεν· διὰ τοῦτο καὶ ἡ τοιαύτη λέξις βαρύτονος
 10 παρατέλευτος ἐκαλεῖτο, ὡς ἐπὶ τῆς παραληγούσης κειμένης τῆς βαρεῖας.
 Οὗτοι μὲν οὖν εἰσιν οἱ τρεῖς τῆς ὀξεῖας τόποι.

110v Ἀπορήσειε δ' ἂν τις, διὰ τί μὴ ἔστι τάσις πρὸ τριῶν συλλαβῶν. 25
 Λέγομεν οὖν πρῶτον μὲν, ὅτι ἀδύνατόν ἐστιν ἐκταθῆναι τὴν φωνὴν
 πέραν τοῦ τοιούτου μέτρου, ἥτοι πρὸ τριῶν συλλαβῶν ὀξυνθῆναι· ἔπειτα
 οὐδὲ λέξις Ἑλληνικὴ θεματικὴ ἀπλή πρωτότυπος ὑπερβαίνει ποτὲ τὴν
 τρισυλλαβίαν. Καὶ «Ἑλληνική» μὲν εἴρηται διὰ τὰ Ἑβραϊκά, οἷον Ἰω-
 ἀννης· «θεματικὴ» δὲ διὰ τὸ ἐφίλησα· «ἀπλή» δὲ διὰ τὸ Μενέλαος 30
 20 Θεόδωρος· «πρωτότυπος» δὲ διὰ τὸ Γεώργιος· ἀπὸ γὰρ τοῦ γεωργῶ
 παράγεται· μηδέποτε γοῦν τετρασυλλάβου λέξεως εὑρισκομένης τοιαύτης,
 πῶς ἔμελλε γενέσθαι τάσις πρὸ τριῶν συλλαβῶν;

Ζητητέον δὲ καὶ τοῦτο, διὰ τί μακρὰς οὔσης ἐπὶ τέλους οὐ δύνα-
 ται προπαροξυνθῆναι λέξις. Ὅτι ἡ μακρὰ φορτίου τάξιν ἔχει καὶ βά- 35

1 τὸ μὲν — ὀξύτονον Q, τὸ μὲν βαρύτατον τὸ δὲ ὀξύτατον C, τὰ μὲν βαρύ-
 τατα τὰ δὲ ὀξύτατα K || 3 ἐπιπολῆς προϊεμένου O, ἐπιτολῆς προϊεμένου C, ἐπι-
 πόλαιος προϊεμένη K | οἱ om C || 4 Ἡ — προπαρ. om O || 7 μὲν om C |
 ἐπὶ τοῦ τέλ. C || 8 ἅμα — βαρύτ. (9) om C || 11 γὰρ O, om CK || 12 post
 βαρεῖαν add λέγομεν C || 13 ἡ add b || 16 τεθείῃ C, τεθῇ OK || 18 καὶ
 (ante προπ.) C, om OK | παραληγούσης C || 26 μὲν OK, om C || 29 οἷον
 Ἰωάννης OK, θεματικὰ (sic) C || 32 γοῦν COK, οὖν b || 34 Ζητητέον C
 OK, Ζητεῖται b || 35 Ὅτι COK, ἢ ὅτι b

ρους· ὁ γάρ τοι τῆς μακρᾶς φθόγγος δυσκίνητός ἐστιν, ὁ δὲ τῆς βρα-
 χείας εὐσταλῆς· ὥσπερ οὖν οἱ τὰ φορτία ἐν τοῖς ποσὶ περικείμενοι οὐ
 δύνανται ταθῆναι εἰς δρόμον, εἰ δὲ ἐπὶ τοῦ ὤμου βασταζοῦσι τι δύναν-
 ται τρέχειν, οὕτω καὶ ἡ φωνὴ οὐ δύναται ταθῆναι ἐπὶ πολὺ, τῆς μα- 80
 5 κρᾶς κειμένης ἐπὶ τέλους· εἰ δὲ ἐν ἄλλῃ συλλαβῇ κεῖται, τότε προπα-
 ροῦνεται.

«Ἡ περισπωμένη τόπους ἔχει δύο, περισπώμενον καὶ προπερισπώ-
 μενον». Δύο τόπους φησὶν εἶναι τῆς περισπωμένης· ζητητέον δέ, διὰ 687 b
 τί μὴ καὶ αὐτῆς τρεῖς εἰσι τόποι, ὥσπερ καὶ τῆς ὀξεΐας. Ἔστιν οὖν
 10 εἰπεῖν ὅτι τούτου χάριν οὐ δύναται ἡ περισπωμένη πρὸ δύο συλλαβῶν
 τεθῆναι, ἐπειδὴ ἀπὸ κράσεώς ἐστιν ὀξεΐας καὶ βαρείας· ἡ γὰρ ὀξεῖα καὶ
 ἡ βαρεῖα συνελθοῦσαι ἀπετέλεσαν τὴν περισπωμένην· ἐπεὶ οὖν οὐχ εὐ-
 ρίσκεται ἡ ὀξεῖα πρὸ τριῶν, τούτου χάριν οὐδὲ αὐτὴ πρὸ δύο· οἷον
 Γεώργιος· εἰ καθ' ὑπόθεσιν ἐτίθετο εἰς τὸ $\overline{\omega\rho}$ ἡ περισπωμένη, ἔμφασις 10
 15 ἂν ἦν ὅτι καὶ πρὸ τριῶν συλλαβῶν τίθεται ἡ ὀξεῖα· εἰ γὰρ καὶ μὴ
 πᾶσα συλλαβὴ ἔχουσα τὴν περισπωμένην ἀπὸ κράσεώς ἐστιν, ἀλλ' οὖν
 αὐτὴ ἡ περισπωμένη δύναμις ἔχει ὀξεΐας καὶ βαρείας, ὥστε εἰ ἐτίθετο
 πρὸ δύο συλλαβῶν, δυνάμει πάλιν ἠύρίσκετο ἡ ὀξεῖα πρὸ τριῶν.

Ἰστέον δὲ ὅτι σύνθετον λέγουσι τὴν περισπωμένην, ἐπειδὴ ἡ συλ-
 20 λαβὴ ἡ ἔχουσα αὐτὴν πολλάκις διάλυσιν πάσχει, οἷον πυλῶν πυλάων,
 Ἑρμῆς Ἑρμέης, Θαλῆς Θαλέης. Κακῶς δὲ λέγουσι, πρῶτον μὲν ὅτι κατὰ
 τοῦτον τὸν λόγον ὀφείλει καὶ ἡ ὀξεῖα καὶ ἡ βαρεῖα σύνθετος καλεῖσθαι, 20
 ἐπειδὴ πολλάκις καὶ τούτων ἐν συλλαβαῖς οὐκ ἔχεται διαίρεσις, οἷον
 Ἀτρείδου Ἀτρείδew, Πηλείδης Πηλεΐδης, χρῆζω χρηΐζω· δεύτερον δὲ ὅτι 111 v
 25 οὐ πᾶσα συλλαβὴ ἔχουσα περισπωμένην διάλυσιν πάσχει· ἰδοὺ γὰρ τὸ
 κερῶ καὶ τὸ τιλῶ οὐ πάσχει διάλυσιν. Ἔστιν οὖν εἰπεῖν ὅτι διὰ τοῦτο
 ἡ περισπωμένη σύνθετος λέγεται, ἐπειδὴ ἐκ δύο τόνων σύγκειται, ἐξ
 ὀξεΐας καὶ βαρείας, ἥ διότι αἰ ἐπάνω φύσει μακρᾶς τίθεται, ἥτις σύν-
 θετος χρόνος λέγεται· πᾶσα γὰρ φύσει μακρὰ ἀντὶ δύο χρόνων παρα- 30
 30 λαμβάνεται· ὅθεν καὶ τὸ λέων τρίχρονον λέγομεν, τὴν βραχεῖαν ἀντὶ
 ἑνὸς χρόνου παραλαμβάνοντες, καὶ τὴν μακρὰν ἀντὶ δύο.

Ζητητέον δέ, διὰ τί μὴ καὶ ἐπὶ βραχείας τίθεται ἡ περισπωμένη.
 Ῥητέον οὖν ὅτι ἐκ δύο τόνων ἡ περισπωμένη σύγκειται· πῶς οὖν ἡ 688 b
 βραχεῖα, ἀσθενὴς οὖσα, ἤνεγκεν ἂν τὴν τῶν δύο τόνων δύναμιν;

35 Προσῆκον δὲ ἐστὶ καὶ τοῦτο ζητῆσαι, πῶς μακρὰ μὲν πρὸ μακρᾶς

1 ante ἐστιν add τίς O || 3 ταθῆναι — δύνανται om C | εἰ δὲ O, οὐδ' εἰ K || 5 παροῦνεται C || 8 εἶναι OK, οὖν C | διὰ τί — εἰσι (9) OK, μὴ αὐτῆς εἰσι τρεῖς C || 10 ἡ περισπ. om C || 11 γὰρ K, γοῦν CO || 14 ἡ K, om CO || 16 συλλαβῇ] λέξις OK, om C, λέξις ἡ b | ἐστιν — αὐτὴ (17) O K, βραχείας συλλαβῆς ἐν αὐτῇ (sic) C || 17 ἐτίθετο OK, ἐτέθη C || 18 συλ- λαβῶν C, om OK | πάλιν om C || 19 λέγουσι CK, λέγει O; item v. 21 20 αὐτὴν C, τὴν περισπωμένην OK || 29 φύσει μακρὰ C, μακρὰ φύσει OK || 31 ἐνὸς C, τοῦ ἐνὸς OK

οὐ περισπᾶται, μακρὰ δὲ πρὸ βραχείας περισπᾶται. Ἔστιν οὖν εἰπεῖν
 ὅτι, ὥσπερ ἂν τις ἐφ' ὁμαλοῦ πεδίου σταθεὶς καὶ τὸ τόξον τείνας, κατ'
 εὐθείαν καὶ ἰσότητά τὸ βέλος ἀφίησιν, ἐὰν δὲ ἀπὸ ἀνωμάλου καὶ ὑψη-
 10 λου μέλλῃ τὸν οἰστὸν ἀφίεναι ἐπὶ τὰ χθαμαλότερα, περικεκλασμένην
 καὶ τὴν τάσιν ποιεῖται καὶ οἷον ὀρώσας ἐπὶ τὸ κάταντες, οὕτω καὶ ὅταν
 μὲν ἀπὸ μακρᾶς μακρὰ συλλαβὴ διαδέχεται, ἐν ὁμαλότῃ οὐσῃ τῆς
 5 φωνῆς, καὶ ἡ τάσις ταύτης κατ' εὐθείαν γίνεται· ἐὰν δὲ μετὰ μακρὰν
 βραχεῖα ἔπῃται συλλαβὴ, ἀνωμάλου τῆς φωνῆς εὐρισκομένης καὶ ὥσπερ
 ἐπὶ τὸ ταπεινότερον νευούσης, καὶ ὁ ταύτης φθόγγος περικεκλασμένος
 εὐρίσκεται.

10

«Ἡ γὰρ βαρεῖα συλλαβικὸς τόνος ἐστί, τουτέστιν εἰς τὴν συλλαβὴν
 20 τὴν μὴ ἔχουσαν τὸν κύριον τόνον τίθεται». Ἐξηγούμενος [ὥσπερ] ὁ
 περὶ τῶν προσωπιδίων τὸν λόγον ποιούμενος, διὰ τί ἐλέγετο παρὰ τοῖς
 ἀρχαίοις συλλαβικὸς τόνος ἢ βαρεῖα, φησὶν ὅτι ἐπὶ πάσης συλλαβῆς ἐτί-
 θετο τῆς μὴ ἐχούσης τὴν ὀξεῖαν. Ἦν γὰρ κανὼν ὁ λέγων ὅτι πᾶσα συλ-
 15 λαβὴ χωρὶς τῆς συλλαβῆς τῆς ἐχούσης τὸν κύριον τόνον βαρεῖαν ἐπιδέ-
 χεται· οἷον Θεόδωρος· τὸ θε καὶ τὸ δω καὶ τὸ ρος βαρεῖαν ἐπιδέχον-
 ται· τὸ γὰρ ὁ τὸν κύριον τόνον εἶχε· κύριος δὲ τόνος καλεῖται ἡ ὀξεῖα,
 ὅτι ἐπιτείνει τὴν φωνήν. Καὶ πόθεν δῆλον; ὅτι πᾶσαι αἱ ἄλλαι συλλα-
 30 βαί, αἱ μὴ ἔχουσαι τὴν ὀξεῖαν, ἄνεσιν ἔχουσιν.

20

Εἵτα τὴν αἰτίαν ἀποδιδόνς, δι' ἣν οὐ τίθεται νῦν ἐπὶ πάσης συλ-
 λαβῆς ἢ βαρεῖα, φησὶν «ἵνα μὴ καταχαράσσωνται τὰ βιβλία, τοῦτο νῦν
 30 οὐ γίνεται». Ἐπιλαμβάνονται δὲ πολλοὶ τοῦ τεχνικοῦ καὶ φασὶν ὅτι οὐκ
 εὐλόγα δοκεῖ λέγειν· κατὰ γὰρ τοῦτον τὸν λόγον καὶ ὁ εὐρὼν ἐσφαλ-
 μένον βιβλίον οὐκ ὀφείλει τοῦτο διορθοῦσθαι καὶ ξέειν τὰ κακῶς γρα-
 25 φέντα, ἀλλ' ἐὰν ἀδιόρθωτον, ἵνα μὴ τὸ βιβλίον ἀκαλλές τε ὀράται καὶ
 112 ν τίνα τρόπον ἀμυχᾶς ξεσμάτων ἐπιφερόμενον. Τί οὖν ἔστιν εἰπεῖν; Ὅτι
 ὥσπερ ὁμολογουμένως ὄντος τοῦ ἡ μακροῦ καὶ τοῦ ᾠ, οὐ τίθεται ἐπάνω
 αὐτῶν τὸ σημεῖον τῆς μακρᾶς, οὔτε μὴν ἐπάνω τοῦ ε καὶ τοῦ ο τὸ
 10 σημεῖον τῆς βραχείας — καὶ χωρὶς γὰρ τῶν σημείων ὁμολόγηται 30
 ὅτι μακρά εἰσι τὸ ἡ καὶ τὸ ᾠ, καὶ τὸ ε καὶ τὸ ο ὅτι βραχεῖα —, τίθε-
 μεν δὲ ταῦτα ἐπὶ τῶν διχρόνων, ἐπὶ μὲν τοῦ ἰσχυρότατος τὸ σημεῖον
 τῆς μακρᾶς, ἐπὶ δὲ τοῦ ὀχυρώτατος τὸ σημεῖον τῆς βραχείας, διότι ἄδη-
 λόν ἐστι χωρὶς τῆς θέσεως τῶν σημείων εἶτε μακρόν ἐστιν τὸ ὠ εἶτε

1 οὖν om C || 2 ὅτι om C || 4 χθαμαλώτατα C || 5 ὀρώσα C || 7 ταύ-
 της OK, om C | γίνεται OK, γεγένηται C || 8 ὥσπερ CK, οἷον O || 12 τίθεται]
 ἐπιτίθεται CO, ἐτίθετο K | ὥσπερ hab. COK, om b || 13 περὶ om O || 14 ἐτί-
 θετο post ὀξεῖαν (v. 15) transp. O || 16 ante bar. add τὴν b, om COK || 17 ἐπι-
 δέχονται CK, ἐδέχοντο O || 18 κύριος δὲ om C || 19 ἐπιτείνει b, ἐκείνη τεί-
 νει CO, ἐκτείνει K | αἱ — ὀξεῖαν (20) CK, αἱ μὴ ἔχουσι τὸν κύριον τόνον O
 22 post φησὶν add K: ὅτι ἐπὶ πάσης συλλαβῆς ἐτίθετο τῆς μὴ ἐχούσης τὸν κύριον
 τόνον· ἀλλ' || 23 δὲ O, om CK || 26 ὀράται K, ὀρώτω CO || 30 τῶν
 CK, om O || 32 μὲν om C || 33 διότι O, δι' ἀτί C, διατί ὅτι K || 34 θέ-
 σεως OK, ἐπιθέσεως C | τὸ ὠ εἶτε βρ. CK, εἶτε βραχὺ τὸ ὠ O

βραχύ, οὕτω καὶ ὁμολογουμένου ὄντος ὅτι πᾶσα συλλαβὴ ἄνεσιν ἔχει καὶ βαρεῖαν ἐπιδέχεται χωρὶς τῆς συλλαβῆς τῆς ἐπιδεχομένης τὸν κύριον τόνον, παρεῖται τοῦτο, τὸ ἐπάνω κείσθαι φημι τὴν βαρεῖαν τῶν λοιπῶν συλλαβῶν.

- 20
5 Ἄρ' οὖν φησι «παντελῶς ἐκλείπει ἢ βαρεῖα»; Ἄλλ' «οὐκ ἔστι», φησί, «τοῦτο, ἀλλ' εἰς τὸν τόπον τῆς ὀξείας ἐν τῇ συνεπείᾳ τίθεται». Δεῖ προσθεῖναι «τὸν τελευταῖον», ἵν' οὕτως ἀναγινώσκωμεν «ἀλλ' εἰς τὸν τόπον τῆς ὀξείας τὸν τελευταῖον ἐν τῇ συνεπείᾳ τίθεται». Ἐπειδὴ γὰρ τρεῖς εἰς τόποι τῆς ὀξείας, ὁ ἐπὶ τῆς ληγούσης, ὃς καλεῖται τελευταῖος, 10 ὁ ἐπὶ τῆς παραληγούσης, ὃν λέγουσι παρατέλευτον, καὶ ὁ ἐπὶ τῆς προ- παραληγούσης, ὃν καλοῦσι προπαρατέλευτον, οὐχ ἀπλῶς τίθεται ἢ βα- 30 ρεῖα εἰς τὸν τόπον τῆς ὀξείας, ἀλλ' εἰς ἐκείνον μόνον τὸν ἐπὶ τῆς λη- γούσης εὐρίσκόμενον, καὶ ταῦτα ὅτε οὐδὲ ἡ ἔννοια ἀναπαύεται, ἀλλ' ἔστι συνέπεια, ἥτοι μετὰ τὴν ὀξύτονον λέξιν εὐρίσκεται καὶ ἑτέρα λέξις· 15 οἷον ὡς ἐπὶ παραδείγματος ἐὰν εἴπῃς «ὁ δεῖνα καλὸς ἄνθρωπος», ἰδοὺ 690b εἰς τὸ λος ἐτέθη ἢ βαρεῖα, ὅτι μετὰ τὸ καλὸς ἐρρήθη τὸ ἄνθρωπος· ἐὰν δὲ εἴπῃς «οὗτος ἄνθρωπος καλός», εἰς τὸ λος πεσεῖται ἢ ὀξεῖα, ὅτι οὐκ ἔστι συνέπεια, ἥγουν οὐχ εὐρίσκεται μετὰ τὸ καλὸς ἑτέρα λέξις· συνέπεια γὰρ ἐστὶν ἡ συναρμογὴ τῶν λέξεων καὶ συνεκφωνήσις· οὐκ 20 ἔστιν οὖν ἐν συνεπείᾳ τὸ «ὁ δεῖνα ἄνθρωπος καλός», ὅτι ἐπὶ τέλους εὐρέθη· οὐ γὰρ ἔσχε μεθ' ἑαυτὸ ἑτέραν τινὰ λέξιν. Ἰστέον δὲ ὅτι κυ- ρίως συνέπεια τὸ ὅλον λέγεται ἔπος, διὰ τὸ ἀκολουθίαν τινὰ καὶ τάξιν 10 ἔχειν καὶ μέτρον, λέγεται δὲ καταχρηστικῶς συνέπεια καὶ ὅταν μετὰ λέξεις τινὰς εὐρίσκηται καὶ ἑτέρα λέξις.
- 25 Ζητήσῃς δ' ἂν τις, διὰ τί μὴ καὶ ἐπὶ τέλους τῆς ὀξύτονου λέξεως εὐρισκομένης τίθεται ἢ βαρεῖα. Ἔστιν οὖν εἰπεῖν ὅτι ἡ στιγμή καὶ ἡ ἀνάπαυσις τῆς φωνῆς οὐκ ἐὰ βαρεῖαν τεθῆναι, ἀλλὰ κρουστικωτέραν, ἵν' οὕτως εἴπω, τὴν λέξιν ἀπεργαζομένη ὀξύνεσθαι ταύτην βιάζεται· οὐ γὰρ ἐστὶν ἑτέρα λέξις ἐπαγομένη, ἵνα συγκαλύψῃ τὸν ἦχον τῆς ὀξείας· 20 30 διὰ τοῦτο καὶ ὀξύνεται τὸ καλὸς ἐπὶ τέλους εὐρίσκόμενον, ἅτε μὴ ὑπό τινος ἐπιπροσθοῦντος εἰργόμενον, ἀλλ' οἷον ἐλευθερόν που τυγχάνον καὶ ἄφρετον.

3 παρεῖται CO, παραιτεῖται K | φημι C, φησι O, om K || 5 φησι CO K | παντ. ἐκλ. CK, ἐκλ. παντ. O | οὐκέτι φημι C, οὐκ ἔσται φησι O, οὐκ ἔσται K
6 post ὀξείας add τὸν τελευταῖον O || 7 post δεῖ add γὰρ τοῦτο O | τὸν τελ. K, τὸ τελ. C, om O | ἀναγινώσκ. OK, εἴπωμεν C || 9 τόποι om C | καλ. τελ. C, τελ. καλ. OK || 10 λέγ. παρατ. CK, παρατ. καλοῦσι O || 13 ὅτε — ἀναπαύεται b, ὅταν — ἀναπαύηται CO K || 16 ἐρρήθη CK, ἐρρήθη O || 20 οὖν O, om CK || 21 οὐ — λέξιν om O | οὐ γὰρ C, καὶ οὐκ K || 23 poster. καὶ ante καταχρ. transp. O || 24 εὐρίσκηται b, εὐρίσκεται CO K || 25 καὶ K, om CO | ὀξύτ. λέξ. εὐρισκ. OK, ὀξείας εὐρισκ. λέξεως C || 27 τεθῆναι b, τιθῆναι CK, τεθεῖναι O | κρουστικωτέραν O, κρουστικώτερον C, δραστικωτέραν K || 29 συγ- καλύψῃ O, συγκαλήψῃ C, συγκόψῃ K || 30 ante εὐρισκ. add δὴ O, δὲ C || 31 που CO, πῶς K || 32 ἄφρετον CK, ἄνετον O

Δεῖ δὲ γινώσκειν ὅτι εὐρίσκεται καὶ συνεπειὰς οὗσης λέξις ὀξύτονος μὴ ἐπιδεχομένη βαρεῖαν, ἀλλὰ φυλάττουσα καὶ οὕτως τὴν ὀξεῖαν, οἷον «καλὸς ἐστὶν ἄνθρωπος». Τίνος χάριν; «Ὅτι ἐγκλίνεται ἤτοι μετατίθεται ἡ ὀξεῖα τοῦ ἐστὶν ἐπὶ τὸ καλός· περὶ δὲ ἐγκλίσεως καὶ ἐγκλιτικοῦ σὺν θεῷ διαλάβωμεν διεξοδικώτερον ὕστερον, ἐν τῇ περὶ ἀντωνυμιῶν δι- 5 δασκαλίᾳ γενόμενοι. Ἐδεῖ οὖν εἰπεῖν τὸν διδάσκοντα περὶ προσωδίας οὕτως· «ἀλλ' εἰς τὸν τόπον τῆς ὀξεῖας τὸν τελευταῖον ἐν τῇ συνεπειᾷ τίθεται, εἰ μὴ που ἐγκλιτικὴ λέξις ἐπάγεται».

[Ἰστέον δὲ ὅτι τετραχῶς λέγεται ἡ προσωδία· προσωδία γὰρ καὶ ἡ χειρονομία καὶ ἡ τοῦ ὀργάνου φωνή, προσωδία καὶ ὁ τόνος καὶ αὐτὸς ὁ χαρακτήρ. Δέκα τοί- 10 νυν αἱ προσωδίαί, διότι καὶ ὁ δέκατος ἀριθμὸς τέλειός ἐστι. — Διαιροῦνται δὲ αἱ δέκα προσωδίαί εἰς τέσσαρα, διότι καὶ ὁ τέσσαρα ἀριθμὸς γεννητικός ἐστι τοῦ δεκά- 30 του· τέσσαρες γὰρ καὶ δις τρεῖς ἀποτελοῦνται δέκα· ἡ καὶ κατὰ μίμῃσιν τῶν τεσσάρων στοιχείων, πυρός, ὕδατος, ἀέρος καὶ γῆς, ξηροῦ, ὑγροῦ, ψυχροῦ καὶ θερμοῦ, ὧν συντεθέντων ἀποτελέσθη τὰ ἐν ἡμῖν στοιχεῖα. Ἔστι δὲ καὶ παρὰ Πυθαγορείοις 15 ὁ ἀριθμὸς ὁ τέσσαρα τίμιος, ὃν καὶ ὄρκιον τίθενται.

Ζητήσωμεν δέ, διὰ τί ὥσπερ ἡ ὀξεῖα καὶ ἡ βαρεῖα συνερχόμεναι ἀποτελοῦσιν ἕτερον τόνον, λέγω δὴ τὴν περιπωμένην, διὰ τί μὴ καὶ ἡ βαρεῖα καὶ ἡ ὀξεῖα τὸ ἀνάπαλιν συνελθοῦσαι ἕτερον τόνον ἀπετέλεσαν. Ἔστιν οὖν εἰπεῖν, ὅτι προσωδίαί κυρίως ἑπτὰ εἰσιν, ὡς ἐδειξαμεν· αὗται οὖν συναπτόμεναι ἀλλήλαις τύπον ἀποτε- 20 λοῦσι στοιχείων, ὡς δέδεικται· ἐπεὶ οὖν <ῆ> βαρεῖα συναπτομένη τῇ ὀξεῖᾳ οὐκ ἀποτελεῖ τύπον στοιχείου — τὸ γὰρ Υ γράμμα κεραίαν ἔχει ἐπὶ τὰ κάτω νεύουσιν — τοῦ- 691b του χάριν οὐδὲ τόνον ἀποτελεῖ.]

«Περὶ δὲ τῆς μακρᾶς καὶ τῆς βραχείας οὐκ ἔστι νῦν πολλὴ χρεῖα». Πληρώσας τὸν περὶ τῶν τόνων λόγον περὶ τῶν χρόνων διδάσκει· καὶ 25 φησιν ὡς οὐκ ἔστι νῦν πολλὴ χρεῖα περὶ αὐτῶν εἰπεῖν· χρεῖα μὲν γὰρ ἐστὶ καὶ περὶ αὐτῶν εἰπεῖν, ἀλλὰ νῦν, φησίν, οὐκ ἔστι καιρός, ὕστερον δὲ καὶ περὶ αὐτῶν λέξεται, ὅτε περὶ τῶν βραχέων φωνηέντων καὶ τῶν μακρῶν ἐροῦμεν. Ἄλλοι δὲ τὴν ἐρμηνείαν ταύτην οὐ προσηκόμενοι φασιν, ὡς οὐ περὶ τῶν μηχανομένων ἢ συσπυρμένων φωνηέντων ὁ 30 λόγος τῷ τεχνικῷ, ἀλλὰ περὶ τῶν σημείων τῶν τιθεμένων ἐπάνω τῶν ἐκτεινομένων καὶ συσπυρμένων φωνηέντων· δῆλον οὖν ἐστίν, φησίν, ὅτι ἐπὶ τῆς μηχανομένης λέξεως τίθεται ἡ κεραία, ἥτις ἐστὶ σημεῖον τῆς μακρᾶς, ὡς ἐπὶ τοῦ ἰφθιμότατος καὶ ἰσχυρότατος· ἐπὶ δὲ τῆς συσπυρ- 35 μένης, ὡς ἐπὶ τοῦ ὀχυρώτατος, τὸ σημεῖον τῆς βραχείας τὸ Υ, τῆς κε- 691c ραίας χωρίς· τὸ γὰρ Υ στοιχεῖον κεραίαν ἔχει ἐπὶ τὰ κάτω <νεύουσιν>· διὰ τοῦτο τὸ εἶναι πρόδηλον τίθεσθαι ταῦτα τὰ σημεία ἐπὶ τῶν βραχυνο-

3 ἤτοι CK, ἡγουν O || 4 ἐγκλίσεων K | ἐγκλιτικοῦ O, ἐγκλιτικῆς C, ἐγκλι-
τικῶν K || 6 εἰπεῖν *post* διδάσκ. *transp.* O | διδάσκοντα OK, διδάσκαλον C |
προσωδιῶν K || 8 ἐπάγεται C || 9—23 C, *om* OK || 11 ἀριθμός] ἀριθμός
C; *item v. 12 et 16* || 14 ξηροῦ b, ὑεροῦ C || 15 συντεθέντων ἀποτελέσθη b,
συνθέντων ἀποτελέσθαι C || 17—23 *cfr p. 126, 27—127, 3* || 22 κεραίαν] μετρέαν
C || 24 δὲ K, γὰρ CO, μὲν b || 25 διδάσκει COK, διδάσκειν ἀρχεται b ||
27 ὕστερον — λέξεται (28) C, λέξεται δὲ O, λέγεται δὲ ὕστερον K || 32 ἐκτ. κ.
cusc. φων. K, cusc. φων. κ. ἐκτ. CO | φησίν CK, *om* O || 34 καὶ ἰσχ. *om* O

μένων καὶ ἔκτεινομένων φωνηέντων, ἑάσθω ταῦτα· οὐ γάρ ἐστι νῦν
χρεία λέγειν περὶ αὐτῶν.

Διὰ τί δὲ ἡ κεραία σημεῖον ἐστὶ τῆς μακρᾶς, ζητήσκειν ἂν τις.²⁰
Ἔστιν οὖν εἰπεῖν ὅτι ἡ κεραία εὐθειᾶ ἐστὶ πεπερασμένη, τὴν δὲ πεπε-
5 ρασμένην εὐθειαν ἔστι κατὰ τοὺς γεωμέτρους ἐπ' ἄπειρον κατὰ τὸ συνεχὲς
ἐπ' εὐθείας ἐκβάλλειν, τοῦτο δὲ οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ ἔκτασις· διὰ τοῦτό
ἐστὶ καὶ σημεῖον μακρᾶς ἢ τοιαύτης εὐθείας. Τὸ δὲ ∪ συστολῆς ἐστὶ πάλιν
σημεῖον, ἐπεὶ καὶ αὐτὸ τὸ ∪ τὰ χεῖλη συστέλλει κατὰ τὴν ἐκφώνησιν·
φησὶ γὰρ Διονύσιος ὁ Ἀλικαρνασσεὺς ἐν τῷ περὶ στοιχείων καὶ
10 συλλαβῶν λόγῳ <de comp. verb. 77, 3 R>, ὅτι περὶ αὐτὰ τὰ χεῖλη συ-
στολῆς γενομένης ἀξιολόγου, πνίγεται καὶ στενὸς ἐκπίπτει ὁ ἦχος.³⁰

Ὅρίζονται δὲ τὴν μακρὰν οὕτως· μακρά ἐστὶ σημεῖωσις μηκυνόμε-
νου φωνήεντος, οἷον <A 36> Ἀπόλλωνι ἄνακτι καὶ πάλιν <O 554>^{692 b}
ἀνεψιῷ κταμένοιο· τὸ γὰρ ψὶ ἐκτέταται, καὶ διὰ τοῦτο ἔχει καὶ
15 τὸν χαρακτήρα τῆς μακρᾶς. Βραχεῖα δὲ ἐστὶ σημεῖωσις βραχυνομένου
φωνήεντος, οἷον <E 31. 455> Ἄρες Ἄρες βροτολοιγέ· τὸ γὰρ δεύ-
τερον Ἄρες συνεσταλμένον ὃν ἔσχε καὶ τὸν τύπον τῆς βραχείας.

Ἀπορήσειε δ' ἂν τις, διὰ τί μὴ, ὥσπερ δύο τόνοι συνελθόντες ἀπε-
τέλεσαν <ἕτερον> τόνον, οὕτω καὶ δύο χρόνοι συνελθόντες ἀπετέλεσαν χρό-
20 νον ἕτερον. Καὶ ἔστιν εἰπεῖν ὅτι τὰ στοιχεῖα ἢ μονόχρονα εἰσιν ἢ δίχρονα,
οὐδέποτε δὲ ὑπερβαίνουν τοὺς δύο χρόνους· εἰ δὲ συνῆλθον ἡ μακρά
καὶ ἡ βραχεῖα καὶ ἀπετέλεσαν ἕτερον χρόνον, ἔμελλε τρίχρονος εἶναι
χρόνος, καὶ εἰς οὐδὲν εἶχε συντελεῖν, ὅπου γε τὰ στοιχεῖα οὐχ ὑπερ-
βαίνουν τοὺς δύο χρόνους.^{114 v}

25 «Ἡ δὲ δασεῖα τίθεται εἰς γράμμα φωνῆεν δακνόμενον, οἷον ἡμέρα
ῥα καὶ εἰς τὰ ὅμοια· ἡ δὲ ψιλὴ εἰς γράμμα φωνῆεν ψιλούμενον, οἷον
20 ἀσεβής». Τὸ μὲν ποῖα δεῖ δακύνεσθαι φωνήεντα καὶ ποῖα ψιλοῦσθαι,
πλείστης πραγματείας δεόμενον, παρίησιν· ἄλλως τε καὶ πρὸς εἰσαγωγι-
κοὺς ποιοῦμενος τὸν λόγον, τὴν περὶ τούτων διδασκαλίαν ἑώρα πολὺ
30 τι τῆς παρούσης χρείας ἀπάδουσιν. Τοῦτο δὲ φησι μόνον, ὅτι τὸ ση-
μεῖον τῆς δασείας, ἥτοι τὸ διχοτόμημα τοῦ Η τὸ ἐπὶ τὰ ἔξω ἀπεστραμ-
μένον, τίθεται ἐπάνω φωνήεντος δακνόμενου, ἡγουν ἐκ τοῦ θώρακος
μετὰ πολλῆς τῆς ὀρμῆς ἐκφερομένου· τὸ δὲ ἕτερον τοῦ αὐτοῦ στοιχείου

4 πεπετασμένη O || 5 ἐπ' ἄπειρον O, om CK || 6 ἐπ' εὐθ. ἐκβ. CK,
ἐκβ. ἐπ' εὐθ. O | τοῦτό ἐστι b, ταῦτα ἐστὶ COK || 9 στοιχ. καὶ συλλ. b, συλλ.
καὶ στοιχ. COK || 11 γενομένης OK, γινομένης C | ἐκπίπτει b, ἐμπίπτει
COK || 12 δὲ om C | post τὴν add μὲν O || 14 τὸ — μακρᾶς (15) OK,
om C || 15 βραχ. φων. CK, συστελλομένου φωνήεντος καὶ βραχυνομένου O ||
17 ὃν CK, om O || 18 μὴ OK, om C || 20 ἕτερον CO, om K || 22 ἕτερον
supra lin. add P¹ om COK || 23 ὑπερβαίνουν CK, ὑπερβαίνειν θέλουσι O ||
24 δύο χρόνους OK, τόνους C || 26 ῥα — ὅμοια om O | ἡ δὲ ψ. — ἀσεβής
(27) O, om CK || 28 τε καὶ C, δὲ καὶ K, δὲ O || 30 χρείας OK, πραγματείας
C || 33 ἐκφερομένου CK, ἐκπεμπόμενον (sic) O

30 διχοτόμημα, τὸ ἐπὶ τὰ ἔσω ἔστραμμένον, ἐπάνω φωνήεντος ψιλούμενον, ἥτοι ἔξ ἄκρων τῶν χειλέων προφερομένον. Ἔστι γὰρ ἡ μὲν φιλή ποιότης συλλαβῆς, καθ' ἣν ἄκροις τοῖς χεῖλεσι τὸ πνεῦμα ἐκφέρεται, οἷον Αἴας, ἡ δὲ δασειά ποιότης συλλαβῆς, καθ' ἣν ἀθρόον τὸ πνεῦμα ἐκφέρεται, οἷον ἥλιος. Τότε δὲ τίθεται εἰς γράμμα φωνήεν δακνόμενον 5 <ἡ δασειά>, ὥσπερ <καὶ> ἡ φιλή εἰς φωνήεν ψιλούμενον, ὅτε τὸ φωνήεν ἀρκτικόν ἐστι τῆς λέξεως· οὐ γὰρ ἀπλῶς τὰ φωνήεντα ἢ ψιλοῦνται ἢ δακνύονται, ἀλλ' ὅτε κατ' ἀρχὰς τῶν λέξεων τίθενται· ὥστε οὕτως ὥφειλεν εἰπεῖν «ἡ δὲ δασειά τίθεται εἰς γράμμα φωνήεν ἀρκτικόν δακνόμενον, ὥσπερ καὶ ἡ φιλή εἰς γράμμα φωνήεν ἀρκτικόν ψιλούμενον». 10 Ἰστέον δὲ ὅτι καὶ ἐπὶ συμφώνου τίθεται ἐνὸς μόνου τοῦ ρ ἡ δασειά καὶ ἡ φιλή· ἐπὶ μὲν τοῦ ῥώμη καὶ ῥέω τίθεται ἡ δασειά, ἐπὶ δὲ τοῦ ῥάρος, ὃ σημαίνει τὸ ἔμβρυον κατὰ τοὺς Αἰολεῖς, <ἡ> φιλή. Καὶ διὰ τί τὸ ῥάρος ψιλοῦται; Ὅτι ἡ Αἰολικὴ γλῶττα τὸ ψιλοῦν τὰ στοιχεῖα φιλεῖ, ὥσπερ καὶ τὸ ὕ πάσης λέξεως ἄρχον πάντες μὲν δακνύουσιν, οἱ 15 δὲ Αἰολεῖς ψιλοῦσιν· αὐτίκα τὸ ὕρχας Αἰολικόν ὃν ψιλοῦται· σημαίνει δὲ τὸ τεῦχος ἐπὶ τὴν ταρίχουσιν. Τοῦτο δὲ τὸ ρ οὐ μόνον κατ' ἀρχὰς καὶ ψιλοῦται καὶ δακνύεται, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ μέσον, οἷον τὸ ἔρραπτον· τὸ μὲν πρῶτον ψιλοῦται, τὸ δὲ δεύτερον δακνύεται· ὡσαύτως καὶ τὰ ὅμοια. Οἱ δὲ ἀρχαῖοι γραμματικοὶ τὸ μὲν μετὰ ψιλοῦ εὐρισκό- 20 μενον ρ ἐψίλουν, τὸ δὲ μετὰ δασέος ἐδάκνουν· οἷον τὸ Ἀτρεὺς καὶ κάπρος ἐψίλουν, τὸ δὲ χρόνος ἀφρός θρόνος ἐδάκνουν.

Διὰ τί δὲ τὸ ρ ἐκ πάντων τῶν συμφώνων μόνον καὶ ψιλοῦται καὶ δακνύεται; Ὅτι φωνήεντος δύναμιν ἔχει· καὶ τοῦτο ἐλέγχεται ἐκ πολλῶν κανόνων, οἵτινές εἰσιν οὗτοι· τὰ εἰς ᾧ λήγοντα θηλυκὰ συνεσταλ- 25 μένον ἔχοντα τὸ ᾧ, ἐὰν μὲν ἔχῃσι πρὸ τοῦ ᾧ σύμφωνον, τρέπουσι τὸ ᾧ εἰς ἡ ἐν τῇ γενικῇ, οἷον Μοῦσα Μούσης, δόξα δόξης, δίψα δίψης, ἐὰν δὲ φωνήεν ἔχῃσι πρὸ τοῦ ᾧ, φυλάττουσι τὸ ᾧ ἐν τῇ γενικῇ, οἷον <μαῖα μαίας, Ἀντιόχεια Ἀντιοχείας, Ἀλεξάνδρεια Ἀλεξανδρείας· ὁμοίως δὲ καὶ τὰ ἔχοντα πρὸ τοῦ ᾧ τὸ ρ φυλάττουσι τὸ ᾧ ἐν τῇ γενικῇ, οἷον> 30 σφαῖρα, σφαῖρας, σφαιρίαι, σφαιρίαι, σφαιρίαι· δηλον οὖν ὅτι οὐκ ἔστι σύμφωνον τὸ ρ, ἀλλὰ φωνήεν, ὡς τὸ ἴδιον τῶν φωνηέντων ἀποτελοῦν· εἰ γὰρ ἦν σύμφωνον, οὐκ ὥφειλε τὸ ᾧ φυλαχθῆναι ἐν τῇ γενικῇ, ἀλλὰ

694, 6b

3 ἐκφέρεται CK, προφέρεται O | *in marg. add* O: ὅθεν καὶ ψέλλιον εἰώθαμεν λέγειν τὸ τοῖς ἄκροις τῶν χερῶν ἐπιτιθέμενον || 4 ἀθρόον CK, ἐκ βάθους χειλέων O || 5 δακνόμενον COK, *om* b || 9 τίθεται] *hic des.* K | ἀρκτ. — φωνήεν (10) O, *om* C | ἀρκτ. δασ. O, δασ. ἀρκτ. b || 10 ἀρκτ. ψιλ. C, ψιλ. ἀρκτ. O || 11 καὶ O, *om* C | τίθεται O, *om* C | *post* ρ *add* τίθεται καὶ C || 13 ἔμβριον C, βρέφος O | ἡ *add* b || 15 λέξεως O, *om* C || 16 *post* ὕρχας *add* καὶ τὸ ὕμμες C | σημ. δὲ O, τὸ δὲ ὕρχας σημαίνει C || 17 τὸ τεῦχος — ταρίχ. *Stadt Müller*, τὴν ἐπὶ τοῦ τεύχους ἀναρρίχῃ C O || 21 οἷον — ἐδάκνουν (22) O, *om* C || 23 μόνον C, *om* O || 25 οἵτινές — οὕτως (144, 33) C, οὐς ἐροῦμεν ἐν τοῖς οἰκείοις τόποις, ὅτε περὶ στοιχείων διαλαμβάνομεν O | 25—144, 10 = *Choe-rob. II 41, 10-28* || 28 μαῖα — οἷον (30) *lac. indicat* b, *nullum lac. signum* C

τραπήναι εἰς ἦ. Καὶ ἔξ ἄλλου δὲ κανόνος δείκνυται τὸ ρ φωνήεν υπάρ-
 χον· τὰ εἰς ὁσ λήγοντα ἀρσενικὰ ποιοῦντα κατ' ἰδίαν θηλυκόν, τουτέστι
 μὴ ὄντα κοινὰ τῷ γένει (διὰ τὸ ὁ φιλόσοφος καὶ ἡ φιλόσοφος) εἰ μὲν
 ἔχουσι πρὸ τοῦ ὁ φωνήεν, εἰς ἁ ποιοῦσι τὸ θηλυκόν, οἷον Βυζάντιος 10
 5 Βυζαντία, Ῥόδιος Ῥοδία, ἀλλότριος ἀλλοτρία· εἰ δὲ σύμφωνον ἔχουσι
 πρὸ τοῦ ὁ, εἰς ἦ ποιοῦσι τὸ θηλυκόν, οἷον σοφός σοφή, <καλός καλή,
 ἀγαθός ἀγαθή· εἰ δὲ ἔχουσι πρὸ τοῦ ὁ τὸ ρ, εἰς ἁ ποιοῦσι τὸ θηλυκόν,
 οἷον φοβερός φοβερά, χλιαρός χλιαρά, καθαρός καθαρά>· δῆλον οὖν ὅτι
 τὸ ρ οὐκ ἔστι σύμφωνον, ἀλλὰ φωνήεν· εἰ γὰρ ἦν σύμφωνον, εἰς ἦ
 10 ὠφελεῖ ποιῆσαι τὸ θηλυκόν, οὐκ εἰς ἁ. Δείκνυται δὲ καὶ ἀπὸ τῆς Αἰο-
 λίδος διαλέκτου τὸ ρ φωνήεν· εἰώθασιν γὰρ οἱ Αἰολεῖς φωνήεντος ἐπι-
 φερομένου προστιθέναι τὸ ὕ, ὡς ἐπὶ τοῦ <ἔαδεν> εὔαδε, καὶ πάλιν τὸ
 ἡώς ἁώς λεγόντων τῶν Δωριέων, οἱ Αἰολεῖς λέγουσιν αὔως, τὸ ὕ προσ-
 τιθέντες, καὶ πάλιν <τὸ> ἀάτην αὔατην λέγουσιν οἱ Αἰολεῖς· συμφώνου
 15 δὲ ἐπιφερομένου οὐδέποτε προστιθέασιν τὸ ὕ οἱ Αἰολεῖς· τὸ γὰρ νόκος 20
 νοῦκος καὶ Ὀλυμπος Οὔλυμπος ποιητικά εἰσι καὶ οὐκ Αἰολικά· τοῦ δὲ
 ρ ἐπιφερομένου πολλάκις προστιθέασιν <τὸ ὕ> οἱ Αἰολεῖς, οἷον ἄρρηκτος
 <αὔρηκτος>· δῆλον οὖν ὅτι φωνήέν ἐστι καὶ οὐ σύμφωνον τὸ ρ.

Δείξομεν δὲ πάλιν, ὅτι τὸ ρ σύμφωνόν ἐστι καὶ οὐ φωνήεν. Πῶς
 20 δέ; Ὅτι πᾶν φωνήεν καθ' ἑαυτὸ φωνὴν <ἀποτελεῖ, οἷον ἁ ἔ ἦ ἰ ὁ ὕ ὠ,
 ὅθεν καὶ φωνήεντα λέγονται παρὰ τὸ φωνὴν ἀφ' ἑαυτῶν> ἀποτελεῖν·
 τὸ <δὲ> ρ οὐ δύναται καθ' ἑαυτὸ φωνὴν ἀποτελεῖν· μετὰ γὰρ τοῦ ὠ
 ἐκφωνεῖται· δῆλον οὖν ὅτι οὐκ ἔστι φωνήεν, ἀλλὰ σύμφωνον. Ἄλλως
 τε οὐδέποτε ἐν μιᾷ συλλαβῇ τρία φωνήεντα εὐρίσκονται, ἀλλ' ἢ ἐν ἡ
 25 δύο φωνήεντα, ὡς ἐπὶ τῶν διφθόγγων, οἷον εὔχος οἶκος αὐλός· ἐὰν
 οὖν εἴπωμεν τὸ ρ φωνήεν εἶναι, εὐρεθήσονται ἐν τῷ ῥεῦμα καὶ ῥοῦς 30
 τρία φωνήεντα ἐν μιᾷ συλλαβῇ, ὅπερ ἀδύνατον. Ἔτι δὲ οὐδὲν ὄνομα
 ἀρσενικὸν εἰς φωνήεν λήγει, οἷον Αἴας Πλάτων Φοῖνιξ· τὸ γὰρ <ex. gr.
 B 336> ἱππότα καὶ <ex. gr. A 175> μητίετα Ζεός καὶ τὰ τοιαῦτα
 30 ποιητικά <εἰσι> κατὰ μεταπλασμόν γενόμενα, καὶ τὸ τοιόσδε καὶ τοιου-
 τοσί ἐπεκ<τε>ταμένα· πῶς οὖν τὰ ρ δύναται φωνήεν εἶναι, ὅπου τὸ
 ῥήτωρ καὶ τὸ Νέστωρ καὶ τὰ τοιαῦτα εἰς ρ λήγουσιν; εὐρεθήσεται γὰρ
 ἀρσενικὸν ὄνομα εἰς φωνήεν λήγον, ὅπερ ἀδύνατον. Καὶ ταῦτα μὲν οὕτως.

Ζητεῖται δέ, διὰ τί μὴ ἀπὸ τῶν δύο πνευμάτων γίνεται πνεῦμα.
 35 Φαμὲν οὖν ὅτι ἐπεὶ ἡ μὲν δασειὰ ἐκ τοῦ θύρακος ἐκπέμπεται, ἡ δὲ 694,3
 ψιλὴ ἔξ ἄκρων τῶν χειλέων, εὐλόγως οὐ δύναται συναφθῆναι ἀλλή-

6 καλός — καθαρά (8)] *lac. indicat b, nullum lac. signum C* || 10—33 = *Choe-
 rob. II 42, 31—43, 24* || 13 αὐώς C || 14 τὸ add b | ἀάτην *Lentz*, ἀτην
 C || 17 τὸ ὕ add *Lentz* || 20 ἀποτελεῖ — ἑαυτῶν (21)] *nullum lac. signum*
 C || 24 ἐν ἡ] ὅλως C || 25 αὐλός b, αὐλῶ C || 27 οὐδὲν b, οὐδὲ C ||
 29 Ζεὺ C || 30 μεταπλασμόν b, πλεονασμόν C || 31 ἐπεκτεταμένα b | πῶς
 b, περί C || 34 τῶν C, om O || 35 ἐκπέμπεται O, ἐξέρχεται C || 36 post
 χειλέων add πολὺ γὰρ τὸ μέσον ἐστὶν ἀμφοτέρων O

695b λαις· πῶς γὰρ τὸ ἐκ τοῦ θώρακος ὄμενον συναφθῆναι δύναται τῷ
ἐκπεπομένῳ ἔξ ἄκρων τῶν χειλέων; πολὺ γὰρ τὸ μέσον.

«Φωνήεντα δὲ γράμματά εἰσιν ἑπτὰ, $\bar{\alpha} \bar{\epsilon} \bar{\eta} \bar{\iota} \bar{\omicron} \bar{\upsilon} \bar{\omega}$ ». Ἐπειδὴ
γραμματῶν φωνηέντων ἐμνήσθη, εἰπὼν «ἡ δὲ δασεῖα τίθεται εἰς γράμμα
φωνήεν δασυνόμενον» καὶ πάλιν «ἡ δὲ ψιλὴ εἰς γράμμα φωνήεν ψιλού- 5
μενον», πρὸς εἰσαγωγικοὺς δὲ τὸν λόγον ἐποιεῖτο καὶ μήπω εἰδὼτας τί
10 ἔστι φωνήεν, διὰ τοῦτο ἀπαριθμεῖται ταῦτα, τίνα τε καὶ πόσα εἰς δι-
δάσκων· ἡμεῖς δὲ τῷ περὶ στοιχείων λόγῳ τὴν περὶ τούτων διδασκαλίαν
τηρήσαντες, ἐπὶ τὰ ἐξῆς τοῦ λόγου χωρήσωμεν.

115v «Ἡ δὲ ἀπόστροφος τίθεται, ὅταν διὰ τὴν καλλιφωνίαν κουφίζηται 10
τὸ ἐν φωνήεν γράμμα, ὀπηνίκα δύο φωνήεντά εἰσιν ἐν μιᾷ λέξει, οἷον
<psalm. 1, 4> οὐχ' οὕτως οἱ ἀσεβεῖς, οὐχ' οὕτως», καὶ τὰ ἐξῆς ἔως
τοῦ «καὶ ἀντ' αὐτοῦ εἰσῆλθεν ἄνωθεν ἡ ἀπόστροφος». Ἐντεῦθεν περὶ
20 παθῶν ἡμᾶς ἄρχεται διδάσκειν· ἔστι δὲ πάθος φωνῆς πεπονθυίας σημεῖον,
τὰ ἡνωμένα καὶ διηρημένα διακρίνον. Τὸ μὲν οὖν «φωνῆς πεπονθυίας σημεῖον» 15
κοινὸν τῶν τριῶν· καὶ γὰρ ἡ ἀπόστροφος ἐπὶ πεπονθυίας ἐκθλιψιν <φω-
νήεντος> λέξεως τίθεται, καὶ ἡ ὑφὲν ἐπὶ λέξεως ὡσαύτως ἀποκοπὴν συμ-
φώνου παθούσης, οἷον Φιλόδῳμος· καὶ ἡ ὑποδιαστολὴ δὲ πεπονθυίας καὶ
αὕτῃ διάστασιν λέξεως σημεῖόν ἐστιν, οἷον ἐπὶ τοῦ ΕCΤΙΝ,ΑΞΙΟC· δια-
κεχώριται γὰρ ἀπὸ τοῦ ἄξιος τὸ ἔστιν. Τὸ δὲ «ἡνωμένα διακρίνον» 20
30 διὰ τὴν ὑφὲν ἐτέθη· ἵνα γὰρ μὴ τὸ Μενεκράτης δύο μέρη λόγου ἀνα-
γνῶς, ἐτέθη ἡ ὑφὲν, διάγνωσιν παρέχουσα ὅτι ἡνωμένη ἐστὶν ἡ λέξις.
Καὶ ἡ ἀπόστροφος δὲ σημεῖόν ἐστι τῆς ἡνωμένων διακρίσεως· τὸ γὰρ
οὐχ' οὕτως, ἔχον ἐπὶ τοῦ $\bar{\chi}$ τὴν ἀπόστροφον, ἐνοῖ τὸ $\bar{\chi}$ μετὰ τοῦ $\bar{\omega}$,
696b καὶ τὸ κατ' ἐμοῦ, ἔχον τὴν ἀπόστροφον ἐπὶ τοῦ $\bar{\tau}$, ἐνοῖ τὸ $\bar{\tau}$ μετὰ τοῦ 25
696b $\bar{\epsilon}$ · κανὼν γάρ ἐστιν ὁ λέγων ὅτι ὅταν ὦσι λέξεις δύο, πάθῃ δὲ ἡ πρώτη
ἐκθλιψιν, τὸ πρὸ τῆς ἀποστροφῆς σύμφωνον τῷ ἐπιφερομένῳ φωνήεντι
συνάπτεται. Τὸ δὲ «διακρίνον τὰ διηρημένα» διὰ τὴν ὑποδιαστολὴν ἐστὶ
τεθειμένον· αὕτῃ γὰρ μόνῃ διαιρεῖ τὰ δοκοῦντα ἡνωῖσθαι.

Τίθεται δὲ ἡ ἀπόστροφος ἐπάνω τοῦ ἐσχάτου γράμματος τῆς πρώ- 30
10 τῆς λέξεως· οἷον τὸ οὗτ' ἐγὼ δύο λέξεις εἰσί, καὶ ἐκθλιβέντος τοῦ $\bar{\epsilon}$
ἐτέθη ἄνωθεν τοῦ $\bar{\tau}$, ὃ ἐστὶν ἔσχατον σύμφωνον τῆς πρώτης λέξεως, ἡ
ἀπόστροφος, ἥτις πάθος μὲν λέγεται γενικῶ ὀνόματι διὰ τὸ ἐν ταῖς
παθητικαῖς λέξεσι τίθεσθαι, ὥσπερ καὶ ἡ ὑφὲν καὶ ἡ ὑποδιαστολή, ἀπό-
στροφος δὲ ἀπ' αὐτῆς τῆς θέσεως· ἐπὶ γὰρ τὰ ἔσω νεύει, καὶ ἐπὶ τὰς 35
λέξεις τὰς ἀποστρεφόμενας τίθεται. Ὅρίζονται δὲ τὴν ἀπόστροφον

2 πολὺ — μέσον C, om O || 3—9 C, om O || 11 μιᾷ λέξει b, ἐνὶ λόγῳ
CO || 12 poster. οὐχ' οὕτως om C || 14 διδάσκειν C, διδάσκων O || 15 σημ.
φων. πεπ. CO || 21 Μενεκράτης CO, Μενεκράτους b | λόγου C, om O ||
23 ante ἡνωμ. add τῶν O || 25 καὶ τὸ — τοῦ $\bar{\epsilon}$ om O || 27 ἀποστροφῆς b,
ἀποστροφῆς CO || 30 ἀπόστροφος C, ἀποστροφή O | πρώτης O, om C ||
35 ἀπ' C, ἐξ O | τὰ O, om C

- οὕτως· ἀπόστροφος σημεῖον ἐστὶν ἐκθλίψεως φωνήεντος ἢ φωνηέντων, φωνήεντος μὲν, <ex. gr. A 43> ὡς ἔφατ' εὐχόμενος· ἐν γὰρ φωνῆεν 20 ἐξεβλήθη, τὸ ὀ· φωνηέντων δέ, οἶον <A 117> βούλομ' ἐγὼ λαὸν σὼν ἔμμεναι καὶ γὰρ ἡ αἰ δίφθογγος ἐνταῦθα ἐκθλιψιν πέπονθεν. Ἐκθλί-
 5 βονται δὲ τέσσαρα μόνᾳ φωνήεντα, τὸ α, <M 433> ἀλλ' ἔχον ὥστε τάλαντα· τὸ ε, <A 4> αὐτοὺς δ' ἐλλώρια· τὸ ι, ὡς τὸ <Γ 300> ὠδέ σφ' ἐγκέφαλος χαμάδις ῥέοι· τὸ ὄ, ὡς τὸ <A 48> ἔζειτ' ἔπειτ' 30 ἀπάνευθε νεῶν. Καὶ ταῦτα μὲν τὰ φωνήεντα μόνᾳ παρὰ τοῖς συγγραφεῦσι καὶ πεζῇ τῇ λέξει λογογραφοῦσιν ἐκθλίσβονται, παρὰ δὲ τοῖς
 10 ποιηταῖς καὶ ἡ αἰ δίφθογγος καὶ τὸ ι μετὰ τοῦ ν, <E 877> ἄλλοι μὲν 697 b γὰρ πάντες, ὅσοι θεοὶ εἰς· ἐν Ὀλύμπῳ· τοῦτο δὲ γίνεται παρ' αὐτοῖς διὰ τὸ μέτρον. Ἐπινεοῆσθαι δέ φησι τὴν ἀπόστροφον διὰ τὴν εὐφωνίαν· ἵνα γὰρ μὴ γένηται σύγκρουσις φωνηέντων, διὰ τοῦτο, φησί, τὸ ἐν φωνῆεν γράμμα ἐκθλίβεται.
 15 Ἰστέον δὲ ὅτι οὐ καλῶς οὐδ' ὑγιῶς ἔχει τὰ περὶ τῆς ἐκθλίψεως ἐνταῦθα τῷ τεχνικῷ ῥηθέντα. Ὁφείλει γὰρ εἰπεῖν «ὀπηνίκα δύο τινῶν λέξεων ἢ μὲν λήγει εἰς φωνῆεν, ἢ δὲ ἄρχεται ἀπὸ φωνήεντος» ὁ δὲ «ὀπηνίκα» φησὶ «δύο φωνηέντά εἰσιν ἐν μιᾷ λέξει»· οὐ γὰρ ἐστὶ μία 10 λέξις ἀλλὰ δύο τὸ οὐχ' οὕτως· τὸ μὲν γὰρ οὐχὶ ἐπίρρημά ἐστιν ἀρνή- 116 v
 20 σεως, τὸ δὲ οὕτως ἐπίρρημα μὲν καὶ αὐτό, ἀλλὰ παραβολῆς ἢ ὁμοιώ-
 σεως.

Ζητητέον δέ, διὰ τί ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν «ὅταν διὰ τὴν καλλιφωνίαν ἐκθλίβηται τὸ ἐν φωνῆεν γράμμα» εἶπεν «ὅταν διὰ τὴν καλλιφωνίαν κουφίζηται»· τίνος γὰρ ἔνεκα κουφισμὸν τὴν ἀπόστροφον ἐκάλεσεν; Ὅτι
 25 βαρεῖα τρόπον τινὰ γίνεται ἢ ἐκφώνησις καὶ φορτικὴ ἐκ τῆς τῶν φωνηέντων συγκρούσεως (διὰ τοῦτο καὶ χασμῶδία τὸ τοιοῦτον καλεῖται 20 πάθος), κούφη δὲ γίνεται καὶ ὡσανεὶ εὐκίνητός ἐστιν ἡ φωνή, ὅταν ἐκθλιβῇ τὸ ἐν φωνῆεν γράμμα.

Ἐπειδὴ δὲ ἐκθλίψεως ἐμνήσθημεν, δεῖ γινώσκειν ὅτι ἡ μὲν συναλοιφὴ
 30 γένος ἐστίν, ἔχει δ' <εῖδη> ἑπτὰ, τρία μὲν ἀπλᾶ, τέσσαρα δὲ σύνθετα· καὶ τὰ μὲν ἀπλᾶ εἰσι ταῦτα, ἐκθλιψις, κῶσις, συναίρεσις. Καὶ ἐκθλιψις μὲν ἐστίν, ἡνίκα εὐρεθῇ λέξις εἰς φωνῆεν ἢ φωνήεντα καταλήγουσα, τῆς ἐπιφερομένης λέξεως ἀπὸ φωνήεντος ἢ ἀπὸ φωνηέντων ἀρχομένης· τότε γὰρ <διὰ> τὸ χασμῶδες καὶ κεχηνῶδες ἐκθλίβεται τὸ τέλος τῆς 30

2 ἐν — τὸ ὀ (3) om O || 3 σὼν] σῶον C, σόν O || 4 καὶ γὰρ — νεῶν (8) om O || 8 ταῦτα μὲν om O | τὰ φωνήεντα om C || 11 πάντες ὅσοι om O || 12 φησι C, φασι O || 13 γὰρ O, om C | σύγκρουσις O, σύγκρουμα C || 16 ὀφείλει O, ὀφείλων C || 19 τὸ μὲν γὰρ O, μὲν C || 20 τὸ δὲ — ὁμοιώσεως O, om C || 22 post δὲ add ὅτι O, ἔτι b, om C | ὅταν C, ὅτι O; item v. 23 || 23 ἐκθλίβεται CO || 24 κουφίζεται O | γὰρ ἔνεκα C, χάριν O || 26 χασμῶδία C, χασμῶδες O || 27 εὐκίνητός O, ἀκίνητός C || 29 ἐπεὶ δὲ O, ἐπειδὴ C | δεῖ γινώσκειν — ΝΗΠΙΟΣ (147, 38) C, δέον καὶ περὶ αὐτῆς μικρόν τι διαλαβεῖν, δ καὶ ἐν ἄλλοις ῥηθίσεται O || 30 εῖδη b, om C || 34 διὰ b, om C

προηγούμενης λέξεως. Καὶ ἡνίκα <μὲν> ὦσιν ἐν παραθέσει, δέχονται ἀπόστροφον, <οἷον κατὰ ἑμοῦ κατ' ἑμοῦ· ἡνίκα δὲ ὦσιν ἐν συνθέσει, οὐ δέχονται ἀπόστροφον>, οἷον κατὰ ἔγραφον κατέγραφον, κατὰ ἔβην κατέβην. Ταῦτα μὲν περὶ τῆς ἐκθλίψεως. Διαφέρει δὲ συναίρεσις κράσεως κατὰ τούτους τοὺς τρόπους· ἢ συναίρεσις περὶ τὸ *ī* καὶ τὸ *ū* καταγίνεται προηγούμενου προτακτικοῦ φωνήεντος, οἷον πάϊς παῖς, αὖω αὖω, Δημοσθένει Δημοσθέnei· διαστέλλεται δὲ τὸ συνηρημένον ἀπὸ τοῦ ἐντελοῦς ἐκ τοῦ μὴ περιστίζεσθαι τὸ *ī* καὶ <τὸ> *ū* ἐν τῇ συναιρέσει. Δεῖ δὲ γινώσκειν ὅτι τὸ *ī* καὶ τὸ *ū* δεῖ περιστίζειν, ἡνίκα προηγεῖται προτακτικὸν φωνῆεν κατὰ διάστασιν· ἐπεὶ ὅταν προηγῇται <τὸ *ī* ἢ τὸ *ū* καὶ ἐπιφέρηται> ὑποτακτικὸν φωνῆεν, οὐ δεῖ περιστίζειν αὐτά, οἷον ἰαχὴ ἰωή. Ἡ δὲ κῶσις περὶ πάντα τὰ φωνήεντα καταγίνεται, οἷον Δημοσθέneos Δημοσθένους, ἰέραξ ἰραξ, τὸ ἑμὸν τοῦμόν· καὶ ἡνίκα μὲν γένηται κῶσις ἐν ἀρμογῇ δύο λέξεων, τίθεται κορωνίς, <οἷον τὸ ἑμὸν τοῦμόν, ὅταν δὲ γένηται κῶσις μὴ ἐν ἀρμογῇ δύο λέξεων, οὐ τίθεται κορωνίς>, οἷον νόος νοῦς. Ἄλλως τε δὲ ἡ συναίρεσις φυλακτική ἐστι τῶν αὐτῶν φωνηέντων, οἷον πάϊς παῖς, ἢ δὲ κῶσις πάντως ἀλλοίωσιν ἀπεργάζεται, οἷον Δημοσθέneos Δημοσθένους. Ταῦτα μὲν εἰς τὰ ἀπλᾶ εἶδη τῆς συναλοιφῆς.

Τὰ δὲ σύνθετα ταῦτα· ἐκθλιψις καὶ κῶσις, ἐκθλιψις καὶ συναίρεσις, κῶσις καὶ συναίρεσις, ἐκθλιψις καὶ κῶσις καὶ συναίρεσις. Καὶ ἐκθλιψις μὲν καὶ κῶσις ἐστίν, ὡς ἐπὶ τοῦ <καὶ> ἐγὼ κἀγώ· ἐκθλίβεται γὰρ τὸ *ī* τοῦ καὶ συνδέσμου, καὶ κινᾶται τὸ *ā* καὶ *ē* εἰς *ā* μακρόν· ἐκθλιψις δὲ καὶ συναίρεσις, ὡς τὸ ἐμοὶ ὑποδύνει ἐμουποδύνει· ἐκθλίβεται γὰρ τὸ *ī* τῆς ἐμοὶ ἀντωνυμίας, καὶ συναιρεῖται τὸ *ō* καὶ *ū* εἰς τὴν *ōū* δίφθογγον· κῶσις δὲ καὶ συναίρεσις, ὡς ἐπὶ τοῦ ὁ αἰπόλος ὑπόλος· κινᾶται γὰρ τὸ *ō* καὶ *ā* εἰς *ō*, καὶ συναιρεῖται τὸ *ō* καὶ τὸ *ī* εἰς τὴν *ōī* δίφθογγον· ἐκθλιψις δὲ <καὶ> κῶσις καὶ συναίρεσις, ὡς ἐπὶ τοῦ οἱ αἰπόλοι ὑπόλοι· ἐκθλίβεται γὰρ τὸ *ī* τοῦ οἱ ἄρθρου, καὶ κινᾶται τὸ *ō* καὶ *ā* εἰς *ō*, καὶ συναιρεῖται τὸ *ō* καὶ *ī* εἰς τὴν *ōī* δίφθογγον.

«Ἡ δὲ ὑφὲν τίθεται, ὅταν δύο λέξεις ἅμα ὀφείλωσι λέγεσθαι». Οἱ παλαιοὶ τὴν ὑφὲν οὕτως ὠρίσαντο· «ὑφὲν ἐστι σημεῖον συναφείας συνθέτων λέξεων» ἢ «σημεῖον ἐνώσεως δύο λέξεων, οἷον Νικόλαος» διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ὠνόμασται ὑφὲν, ὡς ἐνοῦσα τὰς λέξεις καὶ ὑφ' ἐν ποιούσα ἀναγινώσκεισθαι. Τίθεται δὲ ὑποκάτω τῶν δύο λέξεων, ἐπὶ τῆς προτέρας λέξεως τοῦ ἐσχάτου γράμματος ἔχουσα τὴν ἀρχήν, ἐπὶ δὲ τῆς δευτέρας τοῦ ἀρκτικοῦ ἔχουσα τὸ τέλος τοῦ σχήματος. Διαφέρει δὲ ἡ διαστολὴ τῆς ὑφὲν, ὅτι τῆς ὑφὲν συναπτούσης τὰ δοκοῦντα διαιρεῖσθαι, αὕτη πάλιν τὰ δοκοῦντα ἠγνώσθαι διαιρεῖ, οἷον ΗΛΘΕ,ΝΗΠΙΟΣ.

1 μὲν *b*, *om C* || 2 οἷον — ἀπόστρ. (3) *b*, *om C* || 3 κατὰ ἔβην κατέβην *C*, κατὰ ἔζην κατέζην *b* || 7 ἀπὸ *b*, ἐκ *C* || 8 περιστίζεσθαι *b*, περιστέλλεσθαι *C* || τὸ *ante ū add b* || 12 καταγίνεται *b*, παραγίνεται *C* || 13 γένηται *C*, γίνηται *b* || 14 *cfr EtM 763, 9—14* || 16 φυλακτική *b*, φυλακή *C* || 21 καὶ *ante ἐγὼ add b* || 24 καὶ συναιρ. δὲ *C*, συναιρ. δὲ *b* || 37 διαστολὴ *b*, ὑποδιαστολὴ *C*

Ειδέναι δὲ χρὴ ὅτι αἱ σύνθετοι λέξεις ἀπὸ τῶν τεσσάρων γίνονται
 πτώσεων· αὐταὶ δὲ αἱ πτώσεις ἢ κατὰ τὸ τέλος συντίθενται, οἷον Πε-
 ρικλῆς, ἢ κατὰ τὴν ἀρχουσαν, οἷον φιλομαθής, ἢ καὶ κατὰ τὴν ἀρχὴν
 καὶ κατὰ τὸ τέλος, οἷον Φιλόδημος. Κατὰ μὲν οὖν τὸ τέλος οὐ πᾶσα
 5 πτώσις συντίθεται, ἀλλ' εὐθεία μόνη, οἷον Πλάτων φιλοπλάτων, Ἑλλην
 φιλέλλην, καὶ γενική· γενική δὲ οὐ πᾶσα, ἀλλὰ μόνη ἢ εἰς $\alpha\varsigma$ λήγουσα 20
 καὶ ἢ εἰς $\eta\varsigma$ καὶ ἢ εἰς $\omicron\varsigma$, οἷον φαρέτρα φαρέτρας <ὁ> εὐφαρέτρας,
 τέχνη τέχνης ὁ κλυτοτέχνης, γράμμα γράμματος ὁ φιλογράμματος, καὶ
 τοῦτο εἰκότως· ἐπειδὴ γὰρ αὐταὶ αἱ γενικαὶ ἔχουσι κατάληξιν ἀρμόζουσιν
 10 εὐθεία — ἢ γὰρ εἰς $\alpha\varsigma$ κατάληξις καὶ ἢ εἰς $\eta\varsigma$ καὶ ἢ εἰς $\omicron\varsigma$ καὶ τῆς
 εὐθείας εἰσὶν, οἷον σοφός Πέρσης κοχλίας —, πᾶσα δὲ σύνθεσις ἀνα-
 δρομὴν πάσχει εἰς τὴν εὐθείαν, οἷον γράμμα γράμματος ὁ φιλογράμμα-
 τος, εἰκότως αὐταὶ αἱ γενικαὶ συντίθενται κατὰ τὸ τέλος· ἢ γὰρ εἰς $\omicron\upsilon$
 λήγουσα γενική οὐ δύναται συντεθῆναι κατὰ τὸ τέλος, ἐπειδὴ οὐκ ἔχει 30
 15 κατάληξιν ἀρμόζουσιν εὐθεία· οὐκ ἔχομεν γὰρ εὐθείαν εἰς $\omicron\upsilon$ δίφθογγον
 λήγουσαν. Διὰ τοῦτο γὰρ οὔτε ἐκ δοτικῆς οὔτε ἐξ αἰτιατικῆς κατὰ τὸ
 τέλος γίνεται σύνθεσις, ἐπειδὴ οὐκ ἔχουσι κατάληξιν ἀρμόζουσιν εὐθεία· 7001
 τὸ γὰρ $\bar{\iota}$ καὶ τὸ $\bar{\alpha}$ καὶ τὸ $\bar{\eta}$ καὶ τὸ $\bar{\omega}$, οἷον Αἴαντι κοχλία Πέρση Με-
 νελάω, καταλήξεις εἰς τῆς δοτικῆς, ἅτινα οὐκ εἰς καταλήξεις τῆς εὐ-
 20 θείας τοῦ ἀρσενικοῦ γένους· καὶ τὸ $\bar{\alpha}$ καὶ τὸ $\bar{\eta}$ καὶ τὸ $\omicron\upsilon\upsilon$, τῆς αἰτια-
 τικῆς ὄντα καταλήξεις, οἷον Αἴαντα εὐγενῇ βοῦν, οὐκ εἰς τῆς εὐθείας.
 Εἰ δέ τις λέγει ὅτι καὶ ἡ αἰτιατικὴ κατάληξιν ἔχει ἀρμόζουσιν τῇ εὐ-
 θεία — τὸ γὰρ $\bar{\eta}\nu$, οἷον Πέρσην, καὶ τὸ $\bar{\alpha}\nu$, οἷον κοχλίαν, καὶ τῆς εὐ-
 θείας ἐστίν, οἷον Παιάν Ἀλκμάν φιλέλλην —, ἴστω ὡς ἐπειδὴ πλείους 10
 25 εἰσὶν αἱ καταλήξεις τῆς αἰτιατικῆς, αἱ μὴ εἰς καὶ τῆς εὐθείας τῶν ἀρσε-
 νικῶν, διὰ τοῦτο οὐ γίνεται σύνθεσις ἐκ τῆς αἰτιατικῆς. Καὶ ταῦτα μὲν
 περὶ τῶν συντεθειμένων κατὰ τὸ τέλος.

Κατὰ δὲ τὸ ἀρχον συντίθεται καὶ εὐθεία, οἷον Ἀκτυάναξ, καὶ γε-
 νική, οἷον Ἑλλήσποντος, καὶ δοτική, οἷον ἀρηΐφιλος, καὶ αἰτιατική, οἷον
 30 νουνεχής. Κλητικὴ δὲ οὐδέποτε συντίθεται διὰ τοιαύτην αἰτίαν. Ἡ
 κλητικὴ καὶ αὐτοτελής ἐστὶ, καὶ δευτέρου προσώπου ἐστὶ, καὶ πρὸς τινά 20
 ἐστὶ, καὶ τὸ ἐπιφερόμενον πάντως ἢ ὁμοιόπτωτον ἀπαιτεῖ, οἷον <ex.
 gr. A 122> Ἀτρεΐδῃ κύδιστε· ἀμφοτέραι γὰρ κλητικαὶ εἰσὶν· ἢ ἐὰν
 μὴ ὁμοιόπτωτον εὑρεθῇ τὸ ἐπιφερόμενον, γενικὴ εὐρίσκεται, γενικὴ δὲ
 35 ἢ κτητικὴ ἢ συγκριτικὴ· καὶ κτητικὴ μὲν, οἷον <ex. gr. B 434> ἄναξ
 ἀνδρῶν, συγκριτικὴ δέ, οἷον <ex. gr. Θ 31> ὕπατε κρειόντων. Ἡ
 δὲ εὐθεία οὔτε αὐτοτελής ἐστίν, οὔτε πρὸς τινά ἐστὶ (περὶ τινος γάρ 30

3 καὶ om C || 4 κατὰ (ante τὸ) om E || 5 ἀλλ' ἡ εὐθ. O || 6 καὶ γεν.
 om O || 7 ὁ εὐφαρ. b, εὐφαρ. C, om O || 10 ἡ εἰς $\eta\varsigma$ καὶ ἡ εἰς $\omicron\varsigma$ b, ἡ εἰς
 $\omicron\varsigma$ καὶ ἡ εἰς $\eta\varsigma$ CO || 11 δὲ O, γὰρ C || 15 οὐκ ἔχομεν — λήγουσαν (16) om
 O || 22 καὶ ἡ O, καὶ ἡ αὐτὴ C, ἡ αὐτὴ b || 26 οὐ O, om C || 27 συν-
 τεθειμένων O, συντεθειμένων (τιθε *in ras.* m¹) C || 28 ante εὐθ. et ante γεν.
 add ἡ b || 35 κτητικὴ (bis) O, κλητικὴ C

117^γ ἔστιν), οὔτε δευτέρου προσώπου ἔστί (τρίτου γὰρ προσώπου ἔστιν), οὔτε
 δὲ πάντως τὸ ἐπιφερόμενον ὁμοιόπτωτον ἀπαιτεῖ, ἀλλ' ἄγομοιόπτωτον,
 201^β οἷον «Σωκράτης Πλάτωνα τύπτει, Ἀλκιβιάδης Δημοσθένη διαλέγεται».
 Εἰ συνετίθετο οὖν ἡ κλητική, ἡναγκάζετο ἀναδρομὴν ποιήσασθαι εἰς τὴν
 εὐθεῖαν, καθὼ αἱ συνθέσεις ἀναδρομὴν ποιοῦνται εἰς τὴν εὐθεῖαν, οἷον 5
 γράμμα γράμματος ὁ φιλογράμματος, βοῦς βοός <ὁ> πολύβοος· ἀναδρο-
 μὴν δὲ ποιοῦσα εἰς τὴν εὐθεῖαν, καθὼ μὲν εὐθεῖα ἐρίνετο, ἡναγκάζετο
 μὴ εἶναι αὐτοτελής, μὴ εἶναι πρὸς τινα, μὴ εἶναι δευτέρου προσώπου,
 μὴ ἔχειν τὸ ἐπιφερόμενον πάντως ὁμοιόπτωτον· καθὼ δὲ ἀπὸ κλητικῆς
 10 συνετέθη, αἱ δὲ συνθέσεις θέλουσι φυλάττειν λείψανόν τι τοῦ ἅπλου (οἷον 10
 τὸ φιλάνθρωπος, ἀπὸ τοῦ ἅπλου συντεθὲν τοῦ ἄνθρωπος, ἐφύλαξέ τι
 λείψανον τὸ ἄνθρωπος), ἡναγκάζετο καὶ αὐτοτελής εἶναι, καὶ πρὸς τινα,
 καὶ δευτέρου προσώπου, καὶ τὸ ἐπιφερόμενον ἔχειν <πάντως> ἢ ὁμοιόπτωτον
 ἢ γενικὴν, γενικὴν δὲ ἢ κτητικὴν ἢ συγκριτικὴν. Ἐπειδὴ δὲ οὐ δύναται
 κατὰ ταυτὸν καὶ αὐτοτελής εἶναι καὶ μὴ αὐτοτελής, καὶ πρὸς τινα καὶ 15
 περί τινος, καὶ δευτέρου προσώπου καὶ τρίτου, καὶ τὸ ἐπιφερόμενον μὴ
 20 ἔχειν πάντως ὁμοιόπτωτον καὶ ἔχειν τὸ ἐπιφερόμενον πάντως ἢ ὁμοιό-
 πτωτον ἢ γενικὴν κτητικὴν ἢ συγκριτικὴν, τούτου χάριν οὐ συντίθεται.

Γίνονται δὲ αἱ συνθέσεις ἢ τῶν δύο λέξεων οὐκ ἰδίᾳ ῥητῶν, ἢ
 τῆς μὲν μιᾶς ἰδίᾳ ῥητῆς, τῆς δὲ ἐτέρας ἰδίᾳ νοητῆς. Καὶ τὰς δύο μὲν 20
 λέξεις ἰδίᾳ ῥητὰς ἔχει ἡ σύνθεσις αὕτη, Φιλόδημος ἀρχιστράτηγος· λέ-
 γεται γὰρ καὶ τὸ φίλος ἰδίᾳ καὶ τὸ δῆμος, καὶ τὸ ἀρχή καὶ τὸ στρατη-
 γός· τὴν δὲ μίαν ῥητὴν καὶ τὴν μίαν νοητὴν τὸ Ζάκοτος καὶ τὸ ἄλοχος
 καὶ τὸ ἐρίτιμος καὶ τὰ ὅμοια· τούτων γὰρ αἱ πρότεροι λέξεις οὐδέποτε
 30 κατ' ἰδίαν ῥηταί, ἀλλὰ καθ' αὐτὰς νοοῦμεναι καὶ σημαίνουσαι τι· καὶ γὰρ 25
 τὸ μὲν Ζα καὶ τὸ ἐρι ἐπίτασιν <σημαίνει>, τὸ δὲ α̅ τὸ ὁμοῦ.

Καὶ ἔστιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἢ σύνθεσις ἐκ δύο λέξεων, γίνεται δὲ
 202^β καὶ ἐκ τριῶν, ὡς <C 54> δυσκαριστοτόκεια, παρὰ δὲ τοῖς κωμικοῖς καὶ
 ἐκ πλειόνων, ὡς παρὰ Ἀριστοφάνει <Nub. 333> σφραγιδονυχαρτοκομή-
 ται οἱ φιλότοφοι διὰ τὸ ἀργοὶ διατελεῖν <καὶ τῶν ὀνύχων ἐπιμελεῖσθαι> 30
 καὶ κομῆται εἶναι, ἔτι καὶ σφραγίδας ἐν τοῖς δακτυλίοις φορεῖν. Καὶ
 παρ' Εὐπόλιδι <fr. 393 K> ἀμφιπτολεμοπηδείστρατος.

Ἐπὶ δὲ τῶν ἐκ τελείου ἀρχομένων συνθέτων μάλιστα χρῆ τιθέναι
 τὴν ὑφέν, ἐπειδὴ διφορεῖσθαι συμβαίνει τὰ τοιαῦτα. Περιττὸν γὰρ οἶμαι

1 τρίτου — ἔστιν O, om C || 2 δὲ CO, om b || 6 βοός CO, καὶ βοός b ||
 7 ποιοῦσα C, ποιοῦνται O | ἡναγκάζετο P, ἀναγκάζεται CO || 11 ἅπλου (δὴ
 add P) συντ. — τὸ (12) OP, ἄνθρωπος συντεθὲν ἐφύλαξε λείψανόν τι τοῦ C ||
 12 ἡναγκάζετο] ἀναγκάζεται COP || 13 ἢ ante ὁμ. om C || 14 κτητικὴν O, κλη-
 τικὴν C || 17 πάντως ἢ] ἢ πάντως CO || 18 κτητικὴν O, ἢ κλητικὴν C ||
 19 δύο om O || 20 δὲ ἐτέρας O, δευτέρας C || 21 ἔχει ante λέξεις transp. C ||
 22 γὰρ O, δὲ C | ἀρχή O, ἀρχι C || 23 ἄλοχος O, ἄλογος C || 26 ἐπίτασιν
 O, ἐπίτασις C || 27 πλεῖστον O, πλεῖον C || 28 ὡς τὸ δυσ. C | δὲ O, om C ||
 33 ἐκ τελείου C, ἐκ τέλους Ob, ἐξ ἐντελοῦς Lobbeck, Pathol. 1, 544 || 34 διφο-
 ρεῖσθαι C, διαφορεῖσθαι O | γὰρ om C

ἐπεντιθέναι τοῖς ἐξ ἀπολείποντος, ὥσπερ καὶ τοῖς παρασυνθέτοις, ἅπερ
 ἐστὶν ὡς εἰπεῖν ἀπλᾶ· παράγесθαι γὰρ ἀρξάμενα γενέσεως ἐτέρας ἐπι- 10
 λαμβάνεται· οἷον <ἐπὶ τοῦ> Φιλιππίδης οὐ χρὴ τιθέναι τὴν ὑφέν, διότι
 παρασύνθετόν ἐστι. Τὸ δὲ αὐτὸ καὶ ταῖς ἐπεκτάσεσι καὶ ταῖς ἀχωρίστοις
 5 συντάξεσι νοείσθω, Παλλήναδε Μεγάραδε δηλαδὴ τοίνυν τοιγάρτοι τοι-
 γαροῦν· οὕτω δὲ οἶμαι ἔχειν καὶ τὸ οὐδεὶς ἐκ τριῶν μερῶν λόγου χωρὶς
 ἀποστρόφου καὶ ὑφέν.

Ὑποτακτέον δὲ τῇ ὑφέν καὶ τὰ ἐν συναλοιφῇ λεγόμενα, οἷον καὶ γώ,
 καὶ τὰ ἐν δύο λέξεσι συνημμένην διάνοιαν ἐπαγγελλόμενα, οἷον <Λ 385>
 10 τοξότα λωβητῆρ· ἐν γὰρ νοεῖται διὰ τῶν δύο, ἀντὶ τοῦ διὰ τῶν τό- 20
 ξων λωβώμενε· καὶ <ex. gr. C 608> πύκα ποιητοῖο, <ἀντὶ τοῦ> ἐπι-
 μελῶς κατεσκευασμένου· καὶ <N 415. λ 277> πυλάρταο κρατεροῖο·
 μία γὰρ ἐκ τῶν δύο λέξεων ἐστὶν ἡ διάνοια, καὶ βούλεται λέγειν τοῦ
 τὰς πύλας ἐπαρτῶντος ἰσχυρῶς· καὶ <Z 97. 278> ἄγριον αἰχμητῆν·
 15 μίαν γὰρ πάλιν διάνοιαν ληπτέον ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων ἀμφοτέρων· θέλει 118 v
 γὰρ λέγειν ἄγριον ἐν τῇ αἰχμάζειν, ὃ ἐστὶ μάχεσθαι. 30

«Διαστολὴ δὲ ἐστίν, ὅταν διαστεῖλαι καὶ διαχωρίσαι ὀφείλωμέν τινας
 λέξεις ἀπ' ἀλλήλων, οἷον ΕCΤΙΝ,ΑΞΙΟC». Διαστολὴ μὲν ἐστὶ διάστασις 703 b
 γράμματος περὶ τὴν σύνταξιν ἀμφιβαλλομένου· περὶ δὲ τῶν διαστολῶν
 20 ἐν τῇ περὶ ἀναγνώσεως ἐροῦμεν πλατύτερον, ὅταν διεξερχώμεθα
 τοὺς τρόπους, καθ' οὓς δεῖ ἀναγινώσκειν. Πλὴν τοῦτο πρὸς τὸ παρὸν
 ἰστέον, ὡς τῶν διαστολῶν αἱ μὲν εἰσι βελτιοῦσαι τὴν διάνοιαν, ὡς τὸ
 <α 184> ΕC,ΤΕΜΕCΗΝ μετὰ χαλκόν· οὐ γὰρ Μέση ἀλλὰ Τεμέση
 πόλις Ἰταλίας ἱστορεῖται· αἱ δὲ μὴδὲν λυποῦσαι, ὡς ἐν τῇ <Γ 318. 10
 25 Η 177> λαοὶ δ' ἡρήσαντο ΘΕΟΙCΙΔΕ χεῖρας ἀνέεσχον· δύναται
 γὰρ <θεοῖσι, εἶτα δέ, καί> θεοῖς, εἶτα ἰδέ· αἱ δὲ <γινόμεναι> ἐπὶ τὸ
 χεῖρον, ὡς τὸ <Ξ 221> ἄπρηκτον ΓΕΝΕΕCΘΑΙ· τινὲς γὰρ τὸ γενέ-
 εσθαι ἀντὶ τοῦ γενέσθαι φασίν, ὡς τὸ <Ι 626> κρανέεσθαι καὶ <Ξ 481>
 κατακτανέεσθε· καὶ εἵχετο λόγου τὸ γενέεσθαι, εἰ καὶ ἡ διάνοια ἐπὶ τῇ
 30 λέξει ταύτῃ ἀκόλουθος ἦν. Ὅραται δὲ ἡ ὑποδιαστολὴ ἐν παραθέσει, ἥτις
 ἐστὶ λέξεων παράλληλος σύνταξις κατὰ τὸν ὑπάρχοντα ἐκάστη τόνον.

Περὶ προσψιδιῶν καὶ ἄλλως.

Προσψιδίαι λέγονται οἱ τόνοι καὶ οἱ χρόνοι καὶ τὰ πνεύματα καὶ τὰ πάθη, ὅτι
 λεγομένων τῶν ψιδῶν ἦτοι τῶν λέξεων συνεκφωνοῦνται αὐταί· αὐταὶ γὰρ καθ' αὐ-

1 ἐπεντιθέναι O, ἐπιτιθέναι C | τοῖς ἐξ O, τῶν ἐξ C || 2 ὡς om C. || 5 παλῆ-
 ναδε O, πηλήναδε C || 6 δέ C, γὰρ O || 7 ὑφέν] ὑποδιαστολῆς C, διαστολῆς O ..
 8 τῇ O, τὸ C || 11 λωβώμενε O, λωβώμενα καὶ βλαπτόμενα C || 17 δέ O,
 μὲν C | διαχωρήσαι CO || 19 περὶ δέ — ἀναγινώσκειν (21) C, ὅπερ δὴ ἐν ἄλλοις
 ἐροῦμεν O || 24 μὴδὲν O, μὴδὲ C || 26 ἰδέ O, om C || 27 ἄπρηκτον] εἰς
 Ἰθάκην CO || 29 κατακτανέεσθε] κτανέεσθαι P b, καταγενέεσθαι C, κατανέεσθαι
 O | εἰ καὶ C, εἰ μὴ O || 31 λέξεων O, λόγων C | σύνταξις C, om O | ante ἐκ.
 add τῇ C | ἐκάστη τόνον CO, ἐκάστη λόγον P, ἐκάσψ λόγον b

τάς, μὴ λαληθείης λέξεως, οὐκ ἔχουσι φύσιν τυποῦσθαι· προσωπίαι οὖν ἦτοι συνω-
 δίαί, <τῆς> πρὸς ἀντὶ τῆς σὺν προθέσεως λαμβανομένης. Ἡ προσωπίας εἴποις ταύ-
 τας ὡς τυπουμένας πρὸς τὰς ψδὰς, τῆς πρὸς ταὐτὸν τῇ <ἐπί> σημαίνουσιν· εἰ μὴ
 10 γὰρ προϋποθίσκομεν τὴν λέξιν, πῶς ἂν τὴν ἐπικειμένην αὐτῇ προσωπίαν τυπώσκομεν;
 πρῶτον τίθεται τὸ ἄγιος, καὶ οὕτω τυποῦται ἡ ἐν τῷ ᾱ δασεια καὶ ὀξεῖα· πρῶτον 5
 τίθεται τὸ ἀγαθός· εἴτε τὸ ἀγαθώτατος, καὶ οὕτω τυποῦται ἡ ἐν τῷ ᾱ ψιλῇ καὶ ἡ
 ἐν τῷ ᾱ̄ βραχεῖα καὶ ἡ ἐν τῷ <θ> καὶ τῷ> θῷ ὀξεῖα.
 Ὡδαὶ λέγονται αἱ λέξεις ἐντεῦθεν· τὰ φωνήεντα ἀπὸ τῶν στοιχείων εἰς τὰς
 φωνὰς ἀποτελοῦντα· τῶν δὲ φωνηέντων πρῶτον μὲν τὸ ᾱ, τελευταῖον δὲ τὸ ὠ· τὸ
 20 γὰρ ὠ τὸ μέγα συντεθειμένον ἐστὶν ἐκ δύο ὠῦ ἢ ἐκ δύο ὀσ· διὰ γοῦν τοῦ ᾱ τοῦ 10
 πρῶτου γράμματος καὶ τοῦ ὠ, συνεκδοχικῶς καὶ τῶν ἄλλων φωνηέντων λαμβανο-
 μένων, ὥφειλε δηλοῦσθαι τὰ πράγματα· ἐπεὶ δὲ ἀδύνατον ἦν ταῦτα λαληθῆναι ἄλλως
 ἢ διὰ φωνῆς, αὐδὴ ἐκλήθη ἡ φωνή, συναιρεθέντος τοῦ αὐ, ἦτοι ἡ συνδέουσα τὰ
 γράμματα τὰ δηλωτικὰ τῶν πραγμάτων. Ἦν οὖν τὸ ἀρχαικώτερον αὐδὴ, ὅθεν τὸ
 αἰοδῆ, ἐπεὶ οἱ μεταγενέστεροι καὶ διὰ ῥήματος ἐτύπωσαν τοῦ αἰδῶ τὸ λέγω· ἐν- 15
 τεῦθεν γέγονε τὸ αἰοδῆ ἢ φωνή, κατὰ τὸν κανόνα τὸν λέγοντα· τὰ ἔχοντα τὸ ε̄
 30 ἔγκειμενον ἐν τοῖς ῥήμασιν ἔχουσι τὸ ὀ ἀντιπαρακείμενον ἐν τοῖς ὀνόμασι· κραθέν-
 των δὲ τοῦ ᾱ καὶ τοῦ ὀ ψδῇ ἔξεφωνήθη. Καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ αἱ φωναὶ ψδαὶ
 λέγονται, ἡγουν αἱ δέουσαι τὰ φωνήεντα, δι' ὧν αἱ ἐκφωνήσεις γίνονται.
 710b Δέκα εἰσὶν αἱ προσωπίαι, καὶ οὐ πλείους ἢ ἑλάσσους, διὰ τοῦ ἀριθμοῦ τὸ τε- 20
 λειότατον· ἀπὸ γὰρ τοῦ ἐνὸς μέχρι τοῦ δέκα ἀριθμοῦντες, ὥσπερ ἔξ ἄλλης ἀρχῆς
 τοῦ δέκα τοὺς ἄλλους λέγομεν ἀριθμούς· διὰ τοῦτο καὶ δέκα λέγεται τρόπῳ ἰωνικῷ,
 δέχα τι δν· ἡ γὰρ δεκάς δεχὰς ἂν κοινοτέρως ῥηθεῖν, ὅτι τοὺς πρὸ αὐτῆς ῥηθέντας
 ἀριθμούς μεθ' ἑαυτὴν λεγομένους δέχεται καὶ συνλαεῖται αὐτοῖς. Καὶ ἡ εἰκάς γὰρ
 10 διπλῇ ἐστὶ δεκάς, ἐκάς δεκάς λεγομένη, ἥτοι μετὰ τὴν δεκάδα καὶ τοὺς μοναδικοὺς 25
 ἀριθμοὺς ἑτέρα δεκάς, πόρρω τοσοῦτον ἀπέχουσα τῆς πρώτης δεκάδος, ὅσον ἐκείνη
 τῆς μονάδος. Ὡφείλεν οὖν λέγεσθαι ἡ εἰκάς ἱεκάς· ἐπεὶ δὲ ἦν ἀναγκαῖον συναί-
 ρεσιν γενέσθαι περιέχουσαν ὅλον τὸ ἐπίρρημα καὶ τὸν ἀριθμόν, τὸ ἰ δὲ καὶ ε̄ εἰς ἰ
 μακρὸν κινῶνται καὶ οὐκ εἰς <τὴν> εἰ δίφθογγον, γέγονεν ὑπερβιβασμός, καὶ προε-
 τέθη τὸ ε̄ τοῦ ἐκάς τοῦ ἰ τοῦ σημαίνοντος τὸν ἀριθμὸν τὸν δέκα, καὶ οὕτω γέγονεν 30
 εἰκάς ἥτοι διπλῇ δεκάς. Ὡσπερ καὶ τὸ τριάκοντα τριπλῇ δεκάς, ἥτοι τρία κοντά,
 20 διὰ τὸ κοντοῦ σχῆμα ἔχειν τὸ ἰ τὸ δηλωτικὸν τοῦ δέκα· καθεξῆς δὲ τὸν τρόπον
 τοῦτον καὶ τὸν τεσσαράκοντα εἴποις καὶ τὸν πενήκοντα καὶ τοὺς λοιπούς. Καὶ
 οὕτω τὸν δέκα δέχα εἴποις κοινοτέρως, ὡς δεκτικὸν τῶν ἄλλων ἐν τε ἀπλότῃ καὶ
 διπλασιασμῷ καὶ πολυπλασιασμῷ. Τὸ δὲ ἑκατόν οὕτως ἐτυμολογοῦσι, τὸ ἐκάς τοῦ 35
 δέκα δν τοσοῦτον ὅσον τὸ δέκα τοῦ ἐνός· ἢ τὸ ἔκατι ἥτοι ἔνεκεν τοῦ δέκα δν,
 ἐκατίον καὶ ἐκατόν· διὰ γὰρ τὸ πολυπλασιάζαι ἐκεῖνο ἐπενοήθη. Καὶ ἔστι τὸ μὲν
 30 ἐκατόν· ὁὕτως οὖν ὁ δέκα ἀριθμὸς τέλειος, καὶ διὰ τοῦτο δέκα αἱ προσωπίαι.
 711b Ἐπτά γὰρ ἦσαν τὸ πρῶτον, διότι καὶ φωνήεντα ἐπτά εἰν· ἐπενοήθησαν δὲ τὰ 40
 πάθη καὶ προσετέθησαν ταύταις διὰ τὸ τέλειον τοῦ ἀριθμοῦ, ἵν' ἐντεῦθεν τὸ τέλειον
 καὶ ἐπωφελὲς διαγινώσκειτο τοῦ μαθήματος τῶν προσωπίων· τέλεια γὰρ λέγονται
 τὰ τέλος καὶ ἀποτέλεσμα ἔχοντα. Ἀποτέλεσμα δὲ τῶν προσωπίων πάνυ χρησιμώ-
 τατον καὶ ἀναγκαιότατον τὸ τυποῦσθαι δι' αὐτῶν τὰ σημαίνόμενα ἥτοι τὰ πράγματα·
 ἰδοὺ γὰρ διὰ τοῦ ὅρος τοῦ δακυνομένου ἄλλο δηλοῦται, ὁ λόγος, καὶ διὰ τοῦ ὅρος 45

2 τῆς ante πρὸς add b | εἴποις] εἴπης C, εἴπης b || 3 ταὐτὸν τῇ ἐπί] ἑαυτὴν C, ἐπί hb || 4 ἐπικειμένην b, ὑποκειμένην C || 5 τίθεται] λέγεται Cb || 6 ἀγαθώτατον C || 14 πραγμάτων hb, γραμμάτων C || 15 αἰοδῆ b, αὐδῆ C || 18 τούτῳ hb, τοῦτο C || 21 ἐνός b, πρῶτου C; item v. 36 || 25 ἐκάς δεχὰς Cb || 31 τὸ τρ.] τὰ τρ. Cb || 33 εἴποις hb, εἴπης C; item v. 34 || 36 ἥτοι] καὶ Cb || 37 πολυπλασιάζαι C, πολλαπλασιάζαι b || 45 ὅρος b, ὅρους C

τοῦ ψιλουμένου ἕτερον, ὁ πετρώδης καὶ τῆς γῆς πολὺ ἀπέχων λόφος· καὶ διὰ τοῦ 10
ἄγνος τοῦ ψιλουμένου καὶ παροξυνομένου δηλοῦται φυτὸν ἄκαρπον, διὰ δὲ τοῦ
ἄγνος τοῦ δακυνομένου <καὶ δεϋνομένου> ὁ καθαρὸς καὶ ἄρρυτος καὶ ἀμίαντος.

Ἄλλως τε δὲ καὶ κατὰ μέθοδον αἱ προσωδίαί δέκα εἰσίν· ἡ γραμμὴ γὰρ ἄλλως
5 καὶ ἄλλως τυπωμένη καὶ τόποις ἄλλοτε ἄλλοις τιθεμένη τὰς δέκα προσωδίας ἀποτελεῖ.
Τυπωθεῖσα γὰρ πρὸς τὸ δέξιν τὴν δέξιαν ποιεῖ, πρὸς δὲ τὸ κατωφερὲς καὶ βαρὺ τρα-
πέψα τὴν βαρεῖαν, καμφθεῖσα δὲ τόξου δίκην τὴν περισπωμένην· τυπωθεῖσα δὲ πρὸς 20
τὸ ὀρθότατον καὶ στιγμὴν ἔμπροσθε λαβοῦσα τὴν δασειαν ποιεῖ, ἡ αὐτὴ δηλαδὴ πρὸς
τὸ ὀρθότατον τυπωθεῖσα καὶ κατόπιν τὴν στιγμὴν δεξαμένη ψιλὴ γίνεται· πλαγίως
10 δὲ τυπωθεῖσα τὴν μακρὰν ποιεῖ, καὶ καμφθεῖσα ἐναντίως τῇ περισπωμένην βραχεῖα
γίνεται· πάλιν καμφθεῖσα πρὸς τὸ κατόπιν ἀπόστροφός ἐστι τὴν ἄνωθεν τῆς φωνῆς
θέσιν ἔχουσα, καὶ τῷ αὐτῷ τύπῳ τὴν κάτωθεν τῆς φωνῆς θέσιν ἔχουσα ὑποδια-
στολὴ καλεῖται· ὑφὲν δὲ λέγεται κατὰ τὴν βραχεῖαν τυπωθεῖσα, ὑποκάτω δὲ τῆς 712 b
φωνῆς τιθεμένη, τῆς βραχεῖας τὸν ἄνω τρόπον ἔχουσας. Δέκα οὖν εἰσι παρὰ τὸ μὴ
15 ἄλλως δύνασθαι τὴν τοιαύτην γραμμὴν ἢ τυποῦσθαι ἢ τόπῳ τίθεσθαι.

Οἱ δὲ λέγοντες ἀπὸ κεραίων τινων τὰς προσωδίας γίνεσθαι, αἵτινες ἐκ στοι-
χείων τινῶν τομῆς προβαίνουσιν, οὐκ ἰσχυρῶς λέγουσι· τοῦτῳ γὰρ τῷ τρόπῳ πάντα
τὰ στοιχεῖα ὠφείλον τιμῇσθαι καὶ προσωδίας ποιεῖσθαι, καὶ οὐχὶ μόνον τὸ Λ καὶ 10
τὸ Η καὶ τὸ Ο καὶ τὸ Ὡ. Φασὶν <γάρ> ὅτι τὸ Λ κοπτόμενον ποιεῖ δέξιαν καὶ βα-
20 ρεῖαν, τὸ δὲ Η δασειαν καὶ ψιλὴν, τὸ <δὲ> Ὡ μακρὰν καὶ βραχεῖαν, τὸ δὲ Ο τετραχῇ
κοπτόμενον τὴν περισπωμένην, τὴν ἀπόστροφον, τὴν ὑφὲν καὶ τὴν ὑποδιαστολὴν
ποιεῖ. Τοιαῦτά φημι οὕτω περιττὰ καὶ ἀμέθοδα ταῦτ' ἄρα, καὶ οὐ προσεκτέον
αὐτοῖς.

Εἰς πόσα διαιροῦνται αἱ δέκα προσωδίαί; Εἰς τέσσαρα. Καὶ διὰ τί εἰς τέσσαρα,
25 καὶ οὐκ εἰς πλείονα ἢ ἐλάσσονα; Ὅτι, φημί, ὁ σχηματισμὸς τῶν τεσσάρων στοιχείων,
τοῦ ᾠ β γ δ, ἀριθμούμενος τὸν δέκα ἀποτελεῖ· ὅτι γοῦν τέσσαρα τὰ γράμματα καὶ 20
ὅτι ἀριθμούμενα τὸν δέκα ἀριθμὸν ἀποτελοῦσιν, εἰκότως ὁ δέκα εἰς τέσσαρα διήρη-
ται, καὶ οὐκ εἰς ἐλάσσονα ἢ πλείονα.

<Τόνοι μὲν οὖν εἰσι τρεῖς.>] Οὕτω δὲ καλοῦνται παρὰ τὸ πρὸς αὐτοῦς
30 τείνεσθαι τὰς φωνάς· ἡ τάσις δὲ ἢ πρὸς τὸ δέξιν ἐστίν ἢ πρὸς τὸ βαρὺ ἢ πρὸς περί- 713 b
κλασιν. <Οἱ δὲ χρόνοι οὕτω λέγονται> τοῦ χρόνου τοῦ καθ' ἡμᾶς λαχόντες τὸ
ὄνομα· ὥσπερ γὰρ ὁ χρόνος τῷ μὲν τῶν ἀνθρώπων <ἐκ>τείνεται, τῷ δὲ συστέλλεται,
οὕτω δὲ καὶ αἱ προσωδία αὐταὶ ἐπὶ τοῖς <δι>χρόνοις ποιοῦσιν· ὅτε γὰρ τὰ δι-
χρονα ἐκτείνονται, ἡ μακρὰ τοῦτο ἐπιτίθεται, ὅτε δὲ συστέλλονται, ἡ βραχεῖα.

35 Ἐπειδὴ τῇ φωνῇ πνεῦμα ἐξέρχεται ἐπόμενον τοῖς φωνήεσιν, ὅτε ἀπὸ φωνήεν-
τος ἡ φωνὴ ἄρχεται, ἢ δακύνεται ἢ φιλοῦται· καὶ ἐπεὶ τὸ πνεῦμα ἢ ἀπὸ τοῦ θώ-
ρακος ἐξέρχεται ἢ ἐξ ἄκρων τῶν χειλέων, δύο τὰ πνεύματά εἰσι, τὸ μὲν ἐκ τοῦ 10
θώρακος ἐξέρχόμενον δακύ, τὸ δὲ ἐκ τῶν χειλέων φιλόν. Ἐλαβε δὲ ταῦτα τὰ ὀνόματα
ἐκ μεταφορᾶς τῶν ἀναιμίων πνευμάτων, ἃ πνέοντα ἐν τοῖς ὅρεσι δάσει μὲν ὕλης
40 προσκρούοντα μέγαν ἤχον ἀποτελοῦσιν, ὑποψιθυρίζουσι δὲ ἐν τοῖς ψιλοτέροις ὅρεσιν
ἥγουν ἀδένδροις ἢ ὀλιγοδένδροις.

15 τόπῳ b, τύπῳ C, τόπῳ *et in marg.* τύ h || 17 τοῦτῳ h b, τοῦτο C ||
19 H b, π C | Ὡ ε C b; *item v. 20* || 22 φημι h *probante Uhligio*, φησιν b,
C *habet id compendium, quod pro prima et tertia persona accipi licet* | *in summo*
marg. folii 25v C² *add:* ὁ δὲ Πυθαγόρας ἔλεγεν ἀπὸ τῆς γεωμετρικῆς γραμμῆς
μετασχηματιζομένης τοιῶδες ἢ τοιῶδες γίνεσθαι τὰς προσωδίας, √ ∟ / Λ C D ||
24 αἱ δέκα προσωδίαί b, τὰ δ̄ στοιχεῖα C || 25 φημί Uhligio, φησίν h b, *idem*
compendium quod v. 22 C || 27 δέκα ἀριθμὸν] δέκατον C b, δέκα τόνον h |
εἰκότως] οἱ (οἱ b) κεθότα C h b || 29 αὐτὰς C b || 31 τοῦ κ. h, τῆς κ. C b ||
33 διχρόνοις b, χρόνοις C || 34 συστέλλεται C || 35 ὅτε b, ὅτε C || 39 τοῖς
C, om b

Πάθη δὲ λέγονται παρ' ὅσον ἐν ταῖς παθαινούσαις τῶν λέξεων τίθενται, ἡ μὲν ἀπόστροφος ἐπ' ἐκθλίψει φωνήεντος, ἡ <δὲ> ὑφὲν ἐπὶ συνθέσει δύο λέξεων μίαν
20 ἀποτελουσῶν, ἡ <δὲ> ὑποδιαστολὴ ἐπὶ διαιρέσει καὶ τομῇ τοῦ λόγου.

Σημεῖωσαι ἐπὶ τῶν πνευμάτων, τῆς δασείας καὶ τῆς ψιλῆς, ὅτι οἱ μουσικοὶ ταῦτα ἐφεύρον, καὶ πρὸς τὰς ἐκφωνήσεις ἐτίθεσαν τοῖς φωνήεσιν· καὶ εἰ μὲν ἡ 5 φωνὴ εἴη τραχεῖα καὶ ὥσπερ ἐκ τοῦ θύρακος ἐξερχομένη, ἂν ἀπὸ φωνήεντος ἤρχετο, ἐδάκνουν· εἰ δὲ λιγυρά τις καὶ χαλαρά καὶ ὑφειμένη, ψιλὴν ἐτίθεσαν ἐπὶ τὸ φωνῆεν. Ἐπειδὴ δὲ ὕστερον οἱ λόγοι τῶν μουσικῶν ἦσαν δυσκατάληπτοι, ἔξ ἐμ-
30 πειρίας καὶ οὗτοι τεχνωθέντες ἡμῖν παρεδόθησαν, <καὶ> κατὰ τὴν παρατήρησιν καὶ παραδόσιν τῶν πρὸ ἡμῶν καὶ τοὺς ἐκείνων κανόνας τὰ πνεύματα <ἐπὶ>τιθέαμεν 10 τοῖς φωνήεσιν.

<Ἡ Ὀξεῖα τόπους ἔχει τρεῖς>.] Καὶ διὰ τί τρεῖς; Ὅτι οὐκ ἐγχωρεῖ πλείους, 114b παρὰ τὸ μὴ εἶναι τάσιν πρὸ τριῶν συλλαβῶν. Ὁξύτονον ὄνομα καλεῖται τὸ ἐπὶ τέλους ἔχον τὴν ὀξεῖαν, παροξύτονον τὸ πρὸ μιᾶς συλλαβῆς τοῦ τέλους ἔχον τὴν ὀξεῖαν, προπαροξύτονον, ὃ καὶ βαρύτονον, τὸ πρὸ δύο συλλαβῶν τοῦ τέλους ἔχον 15 τὴν ὀξεῖαν· βαρύτονον δὲ λέγεται διὰ τὸ πᾶσαν λέξιν μὴ ἔχουσαν ἐπὶ τέλους τὸν τόνον βαρύνειν τοὺς παλαιούς, ἤγουν τιθέναι βαρεῖαν ἐπὶ τέλους, ὡς ἂν ἐγκλινομένου μέρους λόγου τῷ λόγῳ προστιθεμένου ἡ βαρεῖα εἰς ὀξεῖαν ἀνίσταίτο. Καλεῖ-
10 ται δὲ οὕτω παρὰ <τὸ> τὴν συλλαβὴν τὴν μέσῃν τῆς ὀξεῖας καὶ τῆς βαρεῖας μηδὲνα τόνον ἐπιδέχεσθαι, οἷον Νικόλαος, ἰδοὺ γὰρ εἰς τὸ κῶ μὲν ὀξεῖα, εἰς τὸ ὄς δὲ 20 βαρεῖα, ἡ δὲ μέσῃ συλλαβῇ ἡ λα τόνον οὐκ ἐπιδέχεται, ὥσπερ καὶ ἡ ὀπισθεν, ἡ νι.
<Ἡ περισπωμένη τόπους ἔχει δύο>.] Διὰ τί δύο; Ὅτι πρὸ δύο συλλαβῶν περισπωμένη οὐ τίθεται. Ἰστέον δὲ καθόλου ὅτι ἡ περισπωμένη ἐν λέξει συναιρεθείσῃ τίθεται· ἰδοὺ γὰρ τὸ κῆπος οὐκ ἀπὸ τοῦ κάπος, ὡς τινες λέγουσιν, ἀλλ' ἀπὸ
20 τοῦ χέειν, ἥτοι διαχεῖν καὶ ἡδονὴν ἐμποιεῖν, χέεπος, καὶ συναιρέσει τῶν δύο 25 εἴ καὶ τροπῇ τοῦ δασέος εἰς τὸ ἀντιστοιχοῦν αὐτῷ ψιλὸν κῆπος· ὡσαύτως καὶ τὸ δῆμος ἀπὸ τοῦ δέω (τὸ δεσμεύω) δέεμος καὶ δῆμος, καὶ δεῖμος (ὁ φόβος) ἀπὸ τοῦ δέω (τὸ φοβοῦμαι), δεῖμος καὶ δεῖμος· ὥσπερ καὶ τὸ Δημᾶς κύριον ἀπὸ τοῦ Δημέας, Νομάς <ἀπὸ τοῦ Νομέας> καὶ τὰ ὅμοια.

<Ἡ γὰρ βαρεῖα συλλαβικὸς τόνος ἐστίν>.] Ἐν τῇ [τελευταίᾳ] συλλαβῇ 30 τῇ μὴ ἐχούσῃ τὸν κύριον τόνον τὸ παλαιὸν [ἐπὶ τέλους] ἐτίθετο· νῦν δὲ <ἐπὶ τέλους> εἰς τὸν τόπον τῆς ὀξεῖας ἐν τῇ συνεπείᾳ τίθεται· εἰ μὲν γὰρ εἴποις «εἴρηται 30 λόγος σοφός», ὀξεῖαν εἰς τὸ ᾠος θήσεις, εἰ δ' ἀναστρέψας εἴποις «σοφός εἴρηται λόγος», βαρεῖαν εἰς τὸ ᾠος θήσεις. Ἔδοξε δὲ οὕτω τοῖς νεωτέροις τῶν γραμματικῶν, ὥστε μήτε τὰ βιβλία καταχαράσσεσθαι ταῖς καθ' ἑκάστην συλλαβὴν βαρεῖαις, 35 715b μήτε τὴν βαρεῖαν παντελῶς τοῦ τυποῦσθαι ἀποπесεῖν παρὰ τὸ μηδ' ὅλως ὅπουδῆποτε τίθεσθαι.

Περὶ δὲ τῆς μακρᾶς καὶ τῆς βραχείας οὐκ ἔστι νῦν πολλὴ χρεῖα.] Ἡ μακρὰ καὶ ἡ βραχεῖα τίθεται ἐν τοῖς ἀμφιβάλοις ἤγουν διχρόνοις· οὔτε γὰρ ἐν τοῖς μακροῖς στοιχείοις, τῷ ἡ καὶ τῷ ω, ἡ μακρὰ τίθεται, οὔτε ἐν τοῖς βραχείαι, τῷ 40 εἰ καὶ τῷ ο, ἡ βραχεῖα· ὅλα γὰρ τὰ μακρὰ καὶ τὰ βραχεῖα αὐτόθεν εἰσίν. Λοιπὸν 10 ἐν τοῖς διχρόνοις τίθενται, ἡ μακρὰ μὲν ἐν τοῖς ἀμφιβάλοις ὡς μακροῖς, ἡ βραχεῖα δὲ ἐν τοῖς ὁμοίοις ὡς βραχείαι. Νῦν δὲ καὶ τοῦ ἐν τοῖς διχρόνοις τιθέναι ταῦτα ἀμελοῦσι πάντες σκεδόν· διὰ τοῦτο εἶπεν «οὐκ ἔστι νῦν πολλὴ χρεῖα».

1 ἐν ταῖς παθαιν. b, ἐνιαῖς παθανούσαις C || 7 ἐδάκνουν C, ἐδάκνυναν h b | καὶ χαλ. b, ἡ χαλ. C | ἐπὶ] περὶ Cb || 9 καὶ ante κατὰ add b || 12 Ἡ ὀξεῖα. — τρεῖς add Uhlrig || 15 δ] τὸ Cb | τὸ καὶ πρὸ C || 16 τὸν τόνον C, τὴν ὀξεῖαν b || 19 τὸ add b || 20 τόνον] τόπον C, τύπον h b || 22 Ἡ — δύο add Uhlrig || 25 χέειν] τειχέειν Cb || 32 εἴποις h b, εἴπης C; item v. 33 || 36 τὴν] μὴν Cb | παρὰ b, περὶ C || 39 γὰρ b, τὰ C || 43 ὁμοίοις ω] ὁμοίως Cb

<Ἡ δὲ δασειὰ τίθεται εἰς γράμμα φωνήεν δακυνόμενον καὶ ἐξῆς.>
 Τὸ παλαιόν, ὡς καὶ ἄνωθεν εἶπομεν, κατὰ λόγους μουσικοῦς καὶ ἡ δασειὰ καὶ
 ἡ ψιλὴ τοῖς φωνήεσιν ἐπετίθεντο· ἐπεὶ δὲ ἡ μουσικὴ ὀλίγοις ἔμελε, τινὲς τῶν γραμ-
 ματικῶν ἐξ ἐμπειρίας κανόνας ἐποιήσαντο, κατὰ τὰς εὐρημένας παραδόσεις λέξιν
 5 ἐκάστην μεταχειρισάμενοι καὶ τὰ ἐν ταῖς λέξεσι φωνήεντα ἀκριβοῦσάμενοι, πότε καὶ 20
 ὁπόσα δακύνονται, καὶ <πότε καὶ> ὁπόσα ψιλοῦνται. Καὶ ἔστι τεχνολόγημα περὶ τού-
 των, πότε τὸ ᾠ πρὸ τοῦ β̄ καὶ πρὸ τοῦ γ̄ καὶ τῶν λοιπῶν στοιχείων δακύνεται ἢ ψι-
 λοῦται, ὁμοίως καὶ τὸ ε̄ καὶ τὰ λοιπὰ φωνήεντα πρὸ τῶν αὐτῶν στοιχείων πότε
 δακύνονται καὶ πότε ψιλοῦνται. Διὰ τοῦτο νῦν στενὴς εἶπεν «ἡ δὲ δασειὰ τίθεται
 10 εἰς γράμμα φωνήεν δακυνόμενον, καὶ ἡ ψιλὴ εἰς γράμμα φωνήεν ψιλούμενον».

Ἡμέρα· διὰ τί δακύνεται; Τὸ ἦ πρὸ τοῦ μ̄, εἰ μὴ ἐκ κλίσεως εἶη, ἢ ἰωνικῶς
 κατὰ τὴν προσθήκην τεθείη, ἢ ἐτέρῳ κανόνι κωλύεται, δακύνεται, οἷον ἡμέρα ἡμερος 30
 ἡμερίς (ἢ ἄμπελος) ἡμῖν ἡμᾶς καὶ τὰ ὅμοια. «Εἰ μὴ ἐκ κλίσεως εἶη» εἶπε διὰ τὸ
 ἡμελλον, ὅπερ τοῦ ε̄ τὴν ψιλὴν ἔχει, ἡμβροτες ἡμυνε καὶ τὰ ὅμοια· τὰ τοιαῦτα γὰρ
 15 τῶν ἐνεστώτων τὰ πνεύματα ἔχει· «ἢ ἰωνικῶς κατὰ προσθήκην τεθείη» εἶπε διὰ τὸ 716 b
 μῦς ἡμῦς (τὸ ἐπικλίνω), ὅπερ ψιλοῦται, ὡς δῆλον ἀπὸ τῆς χρήσεως <B 148> ἐπὶ
 τ' ἡμῦει ἀσταχύνεσιν· «ἢ ἐτέρῳ κανόνι κωλύεται» εἶπε διὰ τὸ ἡμος καὶ ἡμαρ·
 ἐν τούτοις γὰρ κανὼν ἐστὶν ὁ λέγων· τὸ ἦ ἐν τροχαϊκῇ λέξει ψιλοῦται, ἡμαρ ἡμος
 ἡπαρ ἡδος, πλὴν τοῦ ἦλος· ὤφειλε γὰρ τρις<υλλ>άβως λέγεσθαι ἦλος· καὶ διὰ τὸ
 20 ἡμην Αἰολικόν· κανὼν γάρ ἐστὶν ὁ λέγων, ὅτι οἱ Αἰολεῖς ἐν ταῖς ἰδίαις λέξεσι τὴν 10
 δασειαν ὅλως ἀγνοοῦσιν.

<Ῥα> εἰς τὸ ὦ δασειαν· διὰ τί; Τὸ ὦ πρὸ τοῦ ρ̄ ἐπιφερομένης μακρᾶς
 δακύνεται, ὥρα ὠραίος, εἰ μὴ ἐκ κλίσεως εἶη, ἥς τὸ φωνήεν ἐν τῇ ἐνεστώτῃ ψιλοῦ-
 25 ται, οἷον ὄρειβατῷ ὠρειβάτουν.

Ἀσεβής· εἰς τὸ ᾠ ψιλὴν· διὰ τί; Τὰ στερητικὸν ᾠ ψιλοῦται καθόλου, τὸ δὲ
 ἀθροιστικὸν δακύνεται· ὅθεν καὶ τὸ ἄλυσις καὶ τὸ Ἄιδης δακύνονται· οὐ γὰρ στερη-
 τικά εἰσιν, ἀλλ' ἀθροιστικά· τὸ γὰρ ἄλυσις πολὺλύσις ἐστὶ, καὶ τὸ Ἄιδης ὁ ὁμοῦ
 δεσμῶν καὶ συνέχων πάντας. Τινὲς δὲ ἐπὶ τοῦ Ἄιδης τοιοῦτον ἀποδιδόσι λόγον, 20
 οὕτως λέγοντες ὅτι, ἐὰν ἡ δασειὰ ἐκ τοῦ θῶρακος ἐξέρχεται, εἰκότως δακύνεται· τί
 30 γὰρ Ἄιδου θωρακωδέστερον;

Ὀνομα· <εἰς> τὸ ὀ ψιλὴν· διὰ τί; Τὸ ο̄ πρὸ τοῦ ν̄ ψιλοῦται, ὄνου ὄναρ
 ὄνομα· ἄλλως <τε> πᾶν φωνήεν ταῖς λέξεσιν ἔξωθεν προστιθέμενον ψιλοῦται,
 νόμα ὄνομα, δύνη ὀδύνη, στάχυς ἄσταχυς· τὸ ὁπότε καὶ ὀπηνίκα οὐ λυμαίνονται
 τῷ κανόνι· ἄλλη <γάρ> σημασία τοῦ πότε καὶ ἄλλη τοῦ ὁπότε· τὸ μὲν γὰρ πότε
 35 ἐπὶ ἀπορίας λαμβάνεται, οἷον «πότε γέγονε τόδε»; «πότε γενήσεται»; τὸ δὲ ὁπότε 30
 ἐπὶ ἐγνωσμένων πραγμάτων, οἷον «ὁπότε ἐγένετο τόδε», «ὁπότε γενήσεται»· ὁμοίως
 καὶ τὸ πηνίκα ἐπὶ ἀπορίας, «πηνίκα πέπρακται τόδε»; «πηνίκα πραχθήσεται»; τὸ δὲ
 ὀπηνίκα ἐπὶ τῶν δῆλων, «ὀπηνίκα πέπρακται τόδε», ἀντὶ <τοῦ> τότε· ὁμοίως καὶ 717
 τὸ ὁποῖος ὁπόκος ὀπηλίκος τοῦ ποῖος πόκος πηλίκος διαφέρουσιν. Διὰ τοῦτο τὰ
 40 μὲν λέγονται [ἐπιρρήματα] ἀναφορικά· ἀναφέρουσι γὰρ πρὸς τὰ ἐγνωσμένα· εἰ γὰρ
 τις ἀπορῶν ἔροιτο «πόσον ἂν συνάξωμεν σῖτον ἐκ τῆς ἀρούρης»; «ὁπόσον», εἰποι-
 τις, «κατὰ τὸν παρψχημένον καιρὸν συνηγάγομεν»· καὶ «ποῖον τὴν ποιότητα»;
 «ὁποῖον καὶ τότε»· τὰ δὲ ἐπαπορη<τι>κά, ποῖος πόκος πηλίκος. Ἀμφότερα γὰρ,
 καὶ τὸ πόκος καὶ τὸ ὁπόκος, ἀρχαῖ εἰσιν, ἢ μὲν δηλοῦσα ἀπορίαν, ἢ δὲ γινώσκιν, ὥστε 10
 45 οὐκ ἔξωθεν τὸ ὀ ἐπέρχεται, ἀλλὰ κυρίως λέγεται, ἐπεὶ σημασίαν ἔχει ἰδίαν.

2 ἄνωθεν] *vide p. 153, 4* || 3 ἔμελλεν C || 11 ἐκ κλίσεως b, ἐγκλίσεως
 C; *item v. 13* || 19 τριςυλλάβως b || 20 ἡμην (*vel* ἡμί) *Giese, de dial. Aeol.*
 341 (*cf. R Meister, 1, 101 adn. 1*), ἡμιν Cb || 22 Ῥρα *add b* || 23 ἐκ κλί-
 σεως b, ἐγκλίως C || 29 ἐξέρχεται C || 31 εἰς *add b* || 32 τε *add b* ||
 37 καὶ τὸ ὀπηνίκα C || 38 τοῦ *add b* || 39 τοῦ ποῖος τοῦ πόκος C || 41 εἴπη
 C || 43 ἐπαπορηκά C, ἀπορητικά b

᾿Η δὲ ἀπόστροφος τίθεται, > όταν διὰ τὴν καλλιφωνίαν κουφίζεται, δύο φωνηέντων συμπεσόντων <έν> συνθέτῳ λέξει, τὸ ἐν φωνήεν, ὡς ἐντεῦθεν εἴη δῆλον, ὅτι τὸ φωνήεν ἐξεβλήθη καὶ ἀπεστράφη διὰ τὴν τῆς φωνῆς ὠραιότητα· χάσκει γὰρ ὁ λόγος ἐν ταῖς τῶν φωνηέντων συγκρούσεσι, καὶ δοκεῖ ἀηδὴς τις καὶ ἀκαλλώπιστος.

20 Τὰ πνεύματα, φασί, διὰ τρόπον ἐπενοήθησαν ἐπιτίθεσθαι ταῖς ἀπὸ φωνήεντος 5 ἀρχομέναις λέξεσιν, ὃν εἰπεῖν μέλλομεν. Ἑπτὰ φασιν εἶναι φωνήεντα κατὰ μίμῃσιν τῶν ἐπτὰ πλανητῶν, τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ, ὧν τὰ ὀνόματα Ζεὺς, Ἄρης, Ἥλιος, Ἑρμῆς, Σελήνη, Ἀφροδίτη καὶ [ὁ] Κρόνος· οὗτοι γὰρ μόνοι τῶν ἀστέρων κινούνται, καὶ τὰ δώδεκα περιέρχονται Ζῦδια, καὶ <διὰ> ταῦτα ἄλλοτε ἄλλους οἴκους ἔχουσιν. Ὅτε μὲν οὖν οἱ ἀστέρες οὗτοι ἔξω τῶν οἰκῶν θεόντες προσβάλλουσι ταῖς ἡμετέραις ὄψεσι, 10 30 ἔπει οὖν καὶ τὰ φωνήεντα ἐντεῦθεν ἐμεθοδεύθησαν, ὅτε μὲν εἰσιν ἔξω τῶν οἰκῶν αὐτῶν, ἤτοι τῶν συμφώνων, ἐν ταῖς λέξεσι· γενόμενα, τὰ σήμεῖα ταῦτα τὰ καλού- 718b μενα πνεύματα, τὴν δαεσίαν καὶ τὴν φιλήν, ὡς κόμην ἐπιφέρονται· ὅτε δὲ ὑπὸ συμ- φώνων γένωνται, ταῦτα οὐκ ἔχουσιν, ὡς δῆλον ἐκ τοῦ ἔτι οὐκέτι· καὶ οὕτως ἔοικεν 15 ὅτι ἔγραφον οἱ ἀρχαῖοι καὶ τὰς ἄλλας τῶν λέξεων, αἷς συνέβαινεν ἐν ταῖς συνθήκαις τοῖς φωνήεσιν ἐπέρχεσθαι σύμφωνα. Τοῦ λόγου δὲ ἀγνοηθέντος, οὐκ ἐπὶ πᾶσι τὰ νῦν οὕτως, ἀλλ' ἐν τισὶ γίνεται· καὶ τὸ οὐκέτι μὲν καὶ τὸ οὐκοῦν καὶ τὸ οὐχῆκιστα καὶ [τὰ] πολλὰ τοιαῦτα χωρὶς πνευμάτων εὐρήσεις· τὸ δὲ οὐκ ἔστιν, οὐκ ἄξιον, οὐκ 10 ἐγὼ καὶ ἀπλῶς τὰ πλείονα μετὰ τῶν οἰκείων πνευμάτων γράφονται· καὶ τῇ μακρᾷ 20 συνθεῖα οὐ δύναμθα ἀντιτάξασθαι· ὀφθαλμοῖς γὰρ καὶ πράξει [μᾶλλον] πεφύκασι συντίθεσθαι ἄνθρωποι μᾶλλον ἢ λόγῳ καὶ ἀκοῇ.

Εἴποι δ' ἂν τις· «οὐχ ἡ φιλή ἔστιν αὕτη, ἀλλ' ἡ ἀπόστροφος ἡ ἀντὶ τοῦ <ι>· οὐκιάξιον γὰρ ὤφειλεν, οὐκιεγώ, οὐκίεστιν· ἐπεὶ δὲ κουφίζεται τὸ ι, ἀντ' αὐτοῦ τί- 25 θεται ἡ ἀπόστροφος». Ἀκούεις δὲ ὅτι τὰς τῶν διαλέκτων φωνάς, ὅσας οἱ Ἕλληνες 25 οὐχ ὡς <κοινάς, ἀλλ' ὡς> ἰδίας ἐδέξαντο, οὐδὲ τῷ κανονίῳ ὑπέθεσαν· ἡ οὐκὶ δὲ λέξις 20 Ἰωνικὴ ἔστιν, ὅθεν οὐδὲ φροντιστέον ἐν ταῖς συνθέσεσιν αὐτῆς, ἀλλὰ τὸ κ ἐνταῦθα προσ- ληπτέον ὡς ἐφελκυστικόν· δύο γὰρ τῶν συμφώνων ἐφελκυστικά, τὸ ν καὶ τὸ κ. Εὐ- δηλον οὖν ὅτι ἐφελκυστικοῦ προστιθεμένου τὸ πνεῦμα ἀποβάλλεται, ὅτι καὶ πᾶν φωνήεν 30 σύμφωνα προσλαβὼν τὸ ἑαυτοῦ πνεῦμα ἀποβάλλει, οἷον ἡμος τῆμος· ἀάξιον οὖν, 30 καὶ μετὰ τοῦ ἐφελκυστικοῦ <ν> ἀνάξιον· ὁμοίως καὶ τὸ οὐκ ἄξιον, ἐπειδὴ ἐφελκυσ- τικόν τὸ κ, τὴν φιλήν οὐκ ὤφειλεν ἔχειν· οὕτε δὲ τὴν τοῦ κῖ ἀπόστροφον ὤφειλεν 35 ἔχειν, ἐπεὶ, ὡς εἵπομεν, ἡ οὐκὶ λέξις Ἰωνικὴ ἔστιν, οὐ κοινή, ὥστε τῇ συνθεῖα ἐπό- 30 μενοι τὸ οὐκ ἐγὼ καὶ τὰ τοιαῦτα φιλοῦμεν. Ἐν δὲ τῷ παρ' αὐτά καὶ κατ' αὐτά μόνῃ ὤφειλεν ἀπόστροφος τίθεσθαι· ἡ γὰρ πᾶρ πρόθεσις καὶ ἡ κᾶτ μονοσύλλαβοι 35 καὶ ἡ ἄν, καὶ ἀπλῶς πᾶσαι μονοσύλλαβως λεγόμεναι χωρὶς τῆς περὶ, αἰ ταύτης γε 719b δισύλλαβως λεγομένης, ἵνα μὴ συνεμπέσῃ τῷ πῆρ συνδέσμῳ, Ἰωνικαὶ εἰσι, κοιναὶ δὲ γεγόναι ταῖς προσθήκαις τῶν φωνηέντων· οἱ Ἴωνες γὰρ πάρθεσαν καὶ κάτθεσαν καὶ 40 ἄνθεσαν λέγουσιν, ἡμεῖς δὲ παρέθεσαν καὶ κατέθεσαν καὶ ἀνέθεσαν. Διὸ ἐν τῷ παρ' αὐτά καὶ κατ' αὐτά καὶ τοῖς ὁμοίοις ἀπόστροφος μόνῃ τίθεσθαι ὤφειλε διὰ τὴν τοῦ 40 φωνηέντος ἔκθλιπιν· τὸ γὰρ πνεῦμα ἀπύλωτο τῇ τοῦ συμφώνου πρὸς τὸ φωνήεν συνθέσει, παρὰ τὸν λόγον, ὅτι τὰ φωνήεντα ἀναλογεῖ τοῖς πλανήταις, τὰ δὲ σύμ- 10 φωνα τοῖς οἰκοῖς· ἀλλ' ἡ συνθήθεια οὐδὲ τοῦτο ἐφύλαξεν.

<Ἡ δὲ ὑφὲν τίθεται, όταν δύο λέξεις ἐν τῷ ἅμα ὀφείλωσι λέγε- 45 σθαι,> τῆς βραχείας ἔχουσα τὸ σχῆμα <καί> κατὰ τοῦτο μόνον διαφέρουσα, καθότι 45

1 *nulla lac. C, lac. ind. b* || 3 χάσκει b, πάσχει C || 5 φασί] φησί Cb, φημί Uhlig; *item v. 6* || 6 ὃν Uhlig, ὧν Cb || 13 γενόμενα] λεγόμενα Cb || 23 *i add b* || 24 οὐκ ἄξιον — οὐκ ἐγὼ οὐκ ἔστιν C, οὐκὶ ἄξιον — οὐκὶ ἐγὼ, οὐκὶ ἔστιν b || 34 παρ' αὐτά καὶ κατ' αὐτά b, παρ' αὐτῷ καὶ κατ' αὐτῷ C; *item v. 40* || 35 μονοσύλλαβοι b, αἱ μονοσύλλαβαι C || 36 αἰ ταύτης γε Uhlig, καὶ αὐτῆς δὲ Cb | 42 παρὰ b, περὶ C || 44 *nulla lac. C, lac. ind. b*

ἐκεῖνη μὲν ἀνῳθεν τῆς λέξεως τίθεται, αὕτη δὲ κάτωθεν· ὕφεν δὲ λεγόμενη, ὅτι ἐνοῖ τὰς λέξεις τὰς καθ' ἑαυτὰς σημαίνουσας ἄλλο, οἷον εὖρους· καθ' αὐτὸ γὰρ σημαίνει τὸ εὖ τὸ καλῶς καὶ ὁ νοῦς τὸ λογιστικόν, ἡ δὲ σύνθεσις ἄλλην ἔχει σημασίαν· εὖρους γάρ ἐστιν ὁ πρὸς τινα φιλικῶς διακείμενος καὶ τοῦ νοὸς ἔχων εὖ καὶ καλῶς
 5 πρὸς ἐκεῖνον. Ἰστέον δὲ ὅτι αἱ ἀπλαῖ τῶν λέξεων καθολικωτέρας ἔχουσι τὰς σημασίας, ἀπλῶς λεγόμεναι παρὸ συντιθέμεναι· ἰδοὺ γὰρ τὸ εὖ τὸ καθόλου καλὸν σημαί-
 20 νει, καὶ τὸ νοῦς τὸν καθόλου νοῦν· ὁμοῦ δὲ συντεθεῖσαι αἱ δύο αὗται λέξεις τὸ φίλον σημαίνουσιν, ὅπερ ἐστὶν ὄνομα μερικώτατον.

Ἐν δὲ ὑποδιαστολῇ τίθεται, ὅταν διαστεῖλαι καὶ διαχωρίσαι ὀφεί-
 10 λω μὲν τινα λέξιν.]] Διαστολὴ γὰρ λέγεται ἡ διαίρεσις τῶν λέξεων· διατέλλειν γὰρ λέγεται τὸ διαχωρίζειν. Ὑποδιαστολὴ δὲ ἐστὶν ἡ προσωδία ἡ τιθεμένη ὑπὸ τὴν διαστολήν, οἷον ΕΣΤΙΝ, ΑΞΙΟΣ, ἵνα μὴ <ὁ> συνημμένως ἀναγνοῦς ἀμφιβολίαν τῷ ἀκούοντι ἐμποίησιν, τοῦ ὧ πῃ μὲν δοκοῦντος τέλος εἶναι τοῦ ἔστιν, πῇ δὲ ὑπολαμβάνομένου ἀρχῇ τοῦ Νάξιος. Εἰ δέ τις εἴποι ὅτι ἀρκεῖ τὸ πνεῦμα τοῦ φωνήεντος εἰς διά-
 15 γνωσιν τοῦ «ἔστιν ἄξιος», ἀκούσεται ὅτι ἀρκεῖ μὲν, ἀλλὰ πρὸς τὸν ἀναγινώσκοντα, οὐ μέντοι γε δὴ συμβάλλεται τῷ ἀκούοντι· ὁ γὰρ ἀκούων οὐχ ὀρᾷ τὸ πνεῦμα τοῦ
 720 ἄξιος· καὶ λοιπὸν εἰ κατὰ συνάφειαν ἀναγνωσθεῖ τὸ «ἔστιν ἄξιος», ἐμποδίζει αὐτῷ πνεύματος τὸ ἀμετάβολον· εἰ δὲ μεθ' ὑποδιαστολῆς ἀναγνωσθεῖ τὸ ἄξιος, δέξεται ἀπαρεμπόδιστόν τε καὶ ἀναμφίβολον.

20

Περὶ τέχνης.

Ἐπειδὴ περ τῷ τεχνικῷ περὶ γραμματικῆς ἡμᾶς πρόκειται διδάξαι, ἡ δὲ γραμματικὴ τέχνη ἐστὶ, διέξεισι πρῶτον περὶ τέχνης, τί τέ ἐστι
 10 τέχνη ὀριζόμενος, καὶ πόσα ταύτης τὰ εἶδη διεξιῶν. Ἀλλὰ γὰρ πᾶσα ἐπειδὴ τεχνικὴ διδασκαλία ἐξ ὅρου καὶ παρεπομένων θέλει λαμβάνεσθαι,
 25 ἔλθωμεν καὶ εἰπώμεν, τί ἐστὶν ὅρος· μὴδ' ὅλως δὲ μέμψεως ἄξιοι φανησόμεθα, εἰ περὶ τῶν αὐτῶν πάλιν εἰπώμεν, διὸ καὶ τρίς τὰ καλὰ λέγειν ἐπαινετέον τοῖς γε νοῦν ἔχουσιν.

Ὅρος οὖν ἐστὶν ὁ τὸ ὄν τί εἶναι δηλῶν, ἡγουν ὁ πάντα τὰ ὄντα δηλῶν τί ἐστὶν· τὸ γὰρ τί εἶναι ἀντὶ τοῦ τί ἐστὶ παραλαμβάνεται, καὶ
 30 ἔστιν Ἀπτικὸν τὸ σχῆμα. Ἡ λόγος ἐκ τῶν καθόλου καὶ κοινῶν <καὶ
 20 ἰδίου> ἰδιόν τι ἀποτελῶν, οἷον «ἄνθρωπός ἐστι ζῷον λογικόν <θητόν> νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν»· ἰδοὺ, οὗτος ὁ ὅρος ἐκ τῶν καθόλου καὶ κοινῶν <καὶ ἰδίου> ἰδιόν τι ἀπετέλεσε, τουτέστι τὸν ἄνθρωπον. Καὶ ἐκ μὲν τῶν καθόλου ἐστὶ τὸ ζῷον· τοῦτο γὰρ καθολικόν ἐστι, φέρεται γὰρ
 35 κατὰ τε τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ ἵππου καὶ τῶν λοιπῶν εἰδῶν· ἐκ δὲ τῶν κοινῶν τὸ λογικόν καὶ τὸ θνητόν· οὐ μόνον γὰρ οἱ ἄνθρωποι εἰσι λογικοί, ἀλλὰ καὶ οἱ ἄγγελοι καὶ δαίμονες καὶ νύμφαι τινὲς μακραίωνες· αὗται γὰρ ἔτι ζῶσι καὶ εἰς ζῶσα λογικά <καὶ> θνητά· ἀλλ' οὐκ εἰς καὶ
 30 ἐπιστήμης δεκτικά· οὐ γὰρ μαθάνουσιν, ἀλλ' οἴκοθεν τὴν γνῶσιν ἔχουσι,

7 τὸν καθ. νοῦν b, τοῦ καθ. νοῦ C || 9 nulla lac. C || 14 εἴποι b, εἶπη C || 17 ἀναγνωστῇ C || 18 πνεύματος b, πρὸς C || 28—157, 14 cfr p. 107, 1—28 || 28 τί <ῆν> εἶναι p. 107, 2 || 30 καὶ ἰδίου add Steinh.² 2, 166 || 38 καὶ ante θν. add hb || 39 δεκτικά Cb

καὶ φύσει πᾶσαν ἐπιστήμην κέκτηνται. Τὸ δὲ νοῦ καὶ ἐπιστήμης δε-
 721b κτικὸν μόνου τοῦ ἀνθρώπου ἐστὶν ἴδιον, μόνος γὰρ ὁ ἄνθρωπος πέφυκε
 νοῦ καὶ ἐπιστήμης εἶναι δεκτικός· καὶ γὰρ μανθάνει τὴν κατ' ἐνέργειαν
 γνῶσιν. Ὅρίζονται δ' ἄλλοι τὸν ὅρον οὕτως· «ὅρος ἐστὶ λόγος σύντο-
 μος δηλωτικός τῆς φύσεως τοῦ ὑποκειμένου πράγματος· καὶ «λόγος» 5
 μὲν πρόσκειται διὰ τὸ ἄνθρωπος· δηλοῖ γὰρ τὴν φύσιν τοῦ ὑποκει-
 μένου πράγματος· ἐὰν γὰρ εἴπω ἄνθρωπος, ἐδήλωσα τὴν φύσιν τοῦ
 ὑποκειμένου πράγματος· ἀλλ' οὐκ ἔστι λόγος· «σύντομος» δὲ πρόσ-
 κείται, ἐπειδὴ εἰς λόγοι διηγηματικοί, ἡγουν ἐν πλάτει θεωρούμενοι, ὡς
 10 ὁ κατὰ Μειδίου λόγος Δημοσθένους· ὁ δὲ ὅρος σύντομος θέλει εἶναι· 10
 πρόσκειται <δὲ> «δηλωτικός τῆς φύσεως τοῦ ὑποκειμένου πράγματος» διὰ
 τὰ ἀποφθέγματα, τὸ «μηδὲν ἄγαν», τὸ «γνῶθι σεαυτόν»· οὗτοι γὰρ καὶ
 λόγοι εἰς καὶ σύντομοι, ἀλλ' οὐκ εἰσὶν ὅροι, ἐπειδὴ οὐκ εἰς δηλωτικοί
 τῆς φύσεως τοῦ ὑποκειμένου πράγματος. Ταῦτα μὲν ἐν τούτοις.

Ἰστέον δὲ ὅτι τὴν τέχνην τινὲς μὲν οὕτως ὠρίσαντο, «μέθοδος 15
 ἐνεργοῦσα τῷ βίῳ τὸ συμφέρον»· ὁ δὲ Ἀριστοτέλης, «ἔξις ὁδοῦ τοῦ
 20 συμφέροντος ποιητική»· ἔξις δὲ ἐστὶ πρᾶγμα μόνιμον καὶ δυσκατάληπτον.
 Ὁ δὲ τεχνικός οὕτως· «τέχνη ἐστὶ σύστημα ἐκ καταλήψεων ἐγγεγυμνα-
 722b σμένων πρὸς τι τέλος εὐχρηστον τῶν ἐν τῷ βίῳ»· καὶ ἔστι τὸ μὲν «σύ-
 στημα» ἀντὶ γένους· καὶ γὰρ ἐπὶ δήμου λαμβάνεται, καὶ σημαίνει τὸ 20
 ἄθροισμα, καὶ ἐπὶ ἄλλων πολλῶν· τὰ δὲ λοιπὰ συστατικά διαφοραί· τὸ
 δὲ «[ἐγ]καταλήψεων» ἀντὶ τοῦ ἐνθυμημάτων καὶ ἐφευρημάτων τέθεται.
 Ἐπεὶ δὲ καὶ ὁ πείραν ἔχων πλῆθος μὲν ἔχει ἐφευρημάτων, οὐ μὴν
 ἡκριβωμένων καὶ δεδοκιμασμένων πολλάκις, διὰ τοῦτο τέθεται τὸ «ἐγγε-
 γυμνασμένων», ἵνα διατέλληται ἡ τέχνη ἀπὸ τῆς πείρας. Τὸ δὲ «πρὸς 25
 τι τέλος εὐχρηστον τῶν ἐν τῷ βίῳ» εἴρηται διὰ τὴν ματαιοτεχνίαν καὶ
 10 κακοτεχνίαν, περὶ ὧν ἐν τῇ προθεωρίᾳ εἰρήκαμεν.

Τῆς δὲ καθόλου τέχνης διαφοραί εἰσι τέσσαρες, θεωρητική, πρακτική,
 ποιητική, μικτή, ἵνα καὶ πάλιν περὶ αὐτῶν εἴπωμεν. Καὶ θεωρητικαὶ
 μὲν, ὅσαι λόγῳ μόνῳ παραδίδονται, καθάπερ <ἡ> ἀστρονομία· ὁ γὰρ 30
 ἀστρονόμος λόγῳ μόνῳ παραδίδωσι τὸν ἥλιον εἶναι σήμερον, εἰ τύχοι,
 ἐν τῷ ὑδροχόῳ. Πρακτικαὶ δέ, ὅσαι δι' ὀργάνων ἐνεργοῦσιν, ὡς ἡ
 στρατηγική· ἐν γὰρ ταῖς παρατάξεσι δέονται κριῶν καὶ ἄλλων τῶν πρὸς
 τειχομαχίαν πεποimenένων· ἢ ὅσαι μέχρι τοῦ γενέσθαι ὀρῶνται τέχναι,
 20 ὡς ἡ αὐλητική καὶ ἡ ὀρχηστική· ἐφ' ὅσον γὰρ οὗτοι ἐνεργοῦσιν, ὀρῶν- 35
 ται καὶ γνωρίζονται ὄντες αὐληταὶ καὶ ὀρχησταί· Ποιητικαὶ δὲ τέχναι
 λέγονται, ὅσαι ὕλην λαβοῦσαι ἀδιατύπτωτον ἐποίησάν τι εἰς μνήμην

28—158, 14 hab. et. Proll. Voss. p. 1, 19—2, 14

6 ἄνθρωπος] ὄνομα Cb || 18 ἐκ καταλ. Uhlig, ἐγκαταλ. Cb || 25 δια-
 κτήληται C || 27 εἰρήκαμεν] vide p. 110, 9—15 || 29 πάλιν] vide p. 112,
 21—32 || 31 εἶναι add LN | τύχοι LN, τύχει C || 35 καὶ add N ||
 36 δὲ add LN

τοῦ δημιουργήσαντος, οἷον <ῆ> ἀνδριαντοπλαστική· χαλκὸν γὰρ καὶ ὕλην λαβοῦσα ἀδιατύπτωτον ὁμοίωμά τι ἀπετέλεσε· καὶ ἡ σκυτοτομικὴ κῦτος γὰρ λαβοῦσα ἀδιατύπτωτον ἐχάραξε κάττυμα. Αἱ δ' ἐκ τούτων μικταί, αἱ θεωρητικοῦ καὶ πρακτικοῦ καὶ ποιητικοῦ μετέχουσιν, οἷον ἡ
 5 ἱατρική· κοινωνεῖ γὰρ τῷ θεωρητικῷ, ὅταν διατάττηται τοῖς νοσοῦσι δαίταν τινα· τῷ δὲ πρακτικῷ, ὅταν ἐμίλῃ λαβοῦσα διορθῶται τι τῶν μελῶν τοῦ σώματος τῶν ἀσθενούντων· πάλιν δὲ τῷ ποιητικῷ, ὅταν τῇ
 ὕλῃ τῶν βοτανῶν χρησαμένη ἀποτελέσῃ φάρμακον. Ἦς ἀδελφὴ ἐστὶν ἡ γραμματική, περὶ ἧς τὰ νῦν πρόκειται λέγειν· καὶ αὕτη γὰρ τοῦ μι-
 10 κτοῦ ἐστὶν εἶδους. Ὅταν <μὲν> γὰρ κανόνας ἀποδιδῶ τοῖς νέοις, κοι-
 νωνεῖ τῷ θεωρητικῷ· ὅταν δὲ κάλαμον λαβοῦσα στίξῃ καὶ ὀρθῶται τὰς μὴ εὖ ἐχούσας τῶν λέξεων, τῷ πρακτικῷ· τῷ δὲ ποιητικῷ, ὅταν τὴν ὕλην τῶν διαλελυμένων λέξεων τέχνη καὶ μέτρῳ συναρμόσῃ καὶ τέλειον στίχον ἀπεργάσῃται. Τὰ δὲ παρεπόμενα τῇ καθόλου τέχνῃ ἐν τῇ προ-
 15 θεωρίᾳ εἰρήκαμεν· οὐκοῦν εἴπωμεν περὶ γραμματικῆς, καὶ πρῶτον τὸν βίον τοῦ τεχνικοῦ διεξέλθωμεν.

Ἰστέον δὲ ὅτι Διονύσιος ὁ Θραξ ὁ τὴν τέχνην συγγραψάμενος τὴν γραμματικὴν τὸ μὲν γένος ἦν Βυζάντιος, ἐκαλεῖτο δὲ Θραξ, τῷ μείζονι κοσμούμενος τῆς χώρας ὄνοματι. Ἐγένετο δὲ ἄγαν σπουδαῖος
 20 καὶ φιλομαθής, ὥστε πάντας ὑπερβάλλεσθαι τοὺς κατ' αὐτόν· σφόδρα δὲ κατορθώσας τὴν τέχνην τὴν γραμματικὴν, οὐ μόνος ἔχειν ἠθέλησε τῆς γνώσεως τὴν ἀπόλαυσιν, οὔτε μέχρι τῆς οἰκείας ψυχῆς ἔστησε τὴν ὠφέ-
 λειαν, ἀλλὰ φιλόανθρωπος ὢν καὶ ἄφθονος καθ' ὑπερβολήν, ἐσπούδασεν
 25 συγγραψάμενος τέχνην, πᾶσάν τε αὐτὴν δυσκολίας ἐκτὸς ποιησάμενος, ἵνα μὴ τῇ αὐτῆς δυσκολίᾳ φευκτέα νομίζεται, ποθεινὴ δὲ μᾶλλον ὑπάρχη τοῖς ἐντυχάνουσιν. Πεποίηκε δὲ αὐτὴν πολλῇ χρησάμενος ἀκολουθίᾳ καὶ τάξει· καὶ πρῶτον μὲν ὀρίζεται, τί ἐστὶ γραμματικὴ, ἐπεὶ καὶ περὶ αὐτῆς λέγειν προέθετο· ἔπειτα διεξέρχεται περὶ τῆς ἀναγνώσεως, κατα-
 30 λαμβάνεται δὲ αὕτη διὰ τε τῶν τόνων καὶ τῶν στιγμῶν· πρόεισι δὲ λοιπὸν καὶ ἐπὶ τὰς συλλαβάς, αἵτινες καὶ αὐταὶ ἐκ τῶν στοιχείων συνί-
 στανται· εἰτά τε καὶ περὶ αὐτῶν διεξελθὼν, πόσα τέ ἐστὶ καὶ ποσαχῶς διαιρεῖται, μετέρχεται διδασκαλικῶς καὶ ἐπὶ τὰ ὀκτὼ μέρη τοῦ λόγου,

2 ὁμοίωμα — ἀδιατύπ. (3) LN, om C || 3 κάττυμα N, κτήμα V, om C ||
 6 διόρθωται τι N, διορθοῖτό τι CVb || 8 χρησαμένη LN, χρησαμένως C ||
 9 αὕτη LN, αὕτη C || 10 μὲν add b | γὰρ (post μὲν) N, om CL | ἀποδίδωσι C ||
 15 εἰρήκ.] p. 110, 1 seqq || 18 τὴν γραμμ. add LO || 20 φιλομαθής Cb, πολυμαθής LO ||
 21 τὴν γραμματικὴν CLb, τῆς γραμματικῆς O | μόνος L Ob, μόνον C | ἠθέλησε LOb, om C || 22 οὔτε CL, οὐδὲ Ob || 24 γεν. τῶν σπενδόντων Cb, τῶν παιδευομένων γενέσθαι LO | post θεμέλιον add γὰρ LO ||
 25 ποι. duck. ἐκτὸς LO || 26 αὐτῆς — νομίζεται Cb, δυσχερεῖα φευκτέα (-ταῖα I, ut C) τυγχάνη LO | ποθεινὴ CLb, πόθψ O || 27 τοῖς ἐντ. ὑπ. LO | Πεποίηκε Cb, πεποιήται LO ||
 29 λέγειν pr. Cb, pr. λέγειν LO || 30 δὲ (poster.) C, om LOb || 32 τε (ante καὶ) LO, om Cb

724b δι' ὧν ἡ πᾶσα καταλαμβάνεται τέχνη, μετὰ πολλῆς σαφηνείας ἐκάστου
τὸν ὅρον ἐκθέμενος, καὶ ὅπως δεῖ ταῦτα συντόμως μαθεῖν. Ἔστι γὰρ
πρέπον ἐν ταῖς εἰσαγωγαῖς τὰ δύσκολα καὶ ὑπερβαίνοντα τὴν δύναμιν
τῶν εἰσαγομένων σιωπᾶν καὶ καταλιμπάνειν, ἵνα οὕτω κατ' ὀλίγον οἱ
τῆς τέχνης ἀπτόμενοι τὰ ὀδηγοῦντα προοίμια τῶν κανόνων μανθάνωσιν. 5
Ἀλλὰ γὰρ ἐπεὶ περὶ τοῦ τεχνικοῦ ταῦτα διεξήλθομεν, φέρε δὴ καὶ ἐν-
ταῦθα τὰ εἰωθότα πανταχοῦ ζητεῖσθαι τοῖς ἐξηγηταῖς ὁκτῶ κεφάλαια
θεωρήσωμεν.

10 Ἰστέον οὖν ὅτι σκοπὸν ἔχει ὁ Διονύσιος ὡς ἐν εἰσαγωγῇ παρα-
δοῦναι πάντα τῆς γραμματικῆς τὰ θεωρήματα, μάλιστα δὲ τὰ ὁκτῶ μέρη 10
τοῦ λόγου. — Τὸ δὲ χρήσιμον τοῦ παρόντος συγγράμματος ὁ σκοπὸς
φανερῷ. Οἶμαι δὲ ὅτι οὐ μόνον [τὸ] χρήσιμον, ἀλλὰ καὶ ἀναγκαῖόν
ἔστι τὸ παιδεύεσθαι γράμματα, ὧν χωρὶς οὔτε ἴδιαι τάξεις οὔτε πολιτι-
καὶ δύνανται συστῆναι· εἰ γοῦν τὰ γράμματα ἀναγκαιοτάτα εἰσι, περὶ δὲ
γραμμάτων ἡ γραμματικὴ διαλαμβάνεται, τῶν ἀναγκαιοτάτων ἄρα τῷ 15
20 βίῳ καὶ χρησιμωτάτων τὸ τῆς γραμματικῆς καθέστηκε μάθημα. Μάθοι
δ' ἂν τις ἐντεῦθεν ἀκριβέστερον· μουσικὴν μὲν γὰρ τις ἀγνοῶν ἢ ἀστρο-
νομίαν ἢ τινα τῶν ἄλλων λογικῶν τεχνῶν, οὐκ ἂν αἰσχύνοιτο, ὡς ἂν
οὐ μεγάλα πρὸς τὰς χρείας τοῦ βίου βλαπτόμενος· ἐὰν δὲ γραμμάτων
τις ἐστερημένος εὐρεθῇ, ἀμαθὴς ὑπάρχει. Ὅθεν οὐδὲ τοὺς οἰκέτας ἀπε- 20
στέρουν οἱ χαρίεντες τῆς τοιαύτης παιδείας· ὁ γοῦν παρὰ τῷ Θεο-
φίλῳ τῷ κωμικῷ θεράπων ἐν τοῖς Ἀποδήμοις <fr. 1 K> λέγει·

καὶ τοι τί φημι καὶ τί δρᾶν βουλεύομαι;

προδοὺς ἀπιέναι τὸν ἀγαπητὸν δεσπότην,

τὸν τροφέα, τὸν σωτήρα, δι' ὃν εἶδον νόμους

Ἑλλήνας, ἔμαθον γράμματ', ἐμυήθην θεοῖς·

ὥσπερ γὰρ τῶν ἱερῶν μεταδιδόσιν τοῖς οἰκέταις καὶ τῶν νόμων, οὕτω

725b μαθήσεως γραμμάτων μεταδιδόσιν αὐτοῖς, ἵνα τοῖς γράμμασιν ἡμεροῖντο
καὶ πρὸς τὰς τοῦ βίου χρήσεις ὡς πεπαιδευμένοι. Ἐχει δὲ ἡ γραμμα-
τικὴ καὶ ψυχαγωγίαν ἐμμελῆ, διδάσκουσα κάλλος ποιημάτων, ἱστορίαις τε καὶ 20
μύθοις κατὰδουσα· φιλόμυθος γὰρ ὁ ἄνθρωπος. Καὶ ἀπλῶς πρὸς ἐκάστου
βίον συντελεῖ· ὁ μὲν γὰρ πολεμικὸς παρατάξει χαίρει ταῖς πεζαῖς τε καὶ
10 ναυτικάις, ὁ δὲ εἰρηνικὸς ὑποθήκαις καὶ παραινέσεσιν, <ὁ δ' ἀγωνιστῆς>

1 ἡ π. κ. τ. CLb, π. ἡ τ. κ. O || 2 ὅπως δεῖ h (*et cod. Athen. 1066*),
ὡς ἔδει Cb, εἰ πῶς δεῖ LO | post ταῦτα add μὴ LO || 3 εἰσαγωγικαῖς LO |
καὶ τὰ ὑπερβ. Cb || 4 ἵνα b, ἵν' C, καὶ LO || 5 προοίμια τῶν κανόνων LO,
πρὸς τοὺς κανόνας Cb | μανθάνωσιν Cb, μανθάνουσιν LO || 6 καὶ ἐνταῦθα]
cfr p. 123, 25 seqq || 10 θεωρήματα *ex* θεωρούμενα *corr.* C¹ || 12 τὸ *del.* Bast,
13 ἔστι Bast, ἐπὶ C || 15 διαλαμβάνεται *ex* διαλαμβάνει *corr.* C¹ || 21 παρὰ
Bast, τῷ περὶ C || 22 ἀπηρῆμοις C || 23 καὶ τοι Bast, καὶ τί C | δρᾶν
βουλεύομαι Bast, δρᾶν βούλομαι C, δρᾶσαι βούλομαι *Meineke* || 26 γράμματ'
ἐμυήθην Bast, γράμματα ὑφ' ὧν ἐμυήθην C || 31 κατὰδουσα b, κατὰδουσα C,
κατάρδουσα h *et ex con.* Bast | γάρ] δὲ Cb || 32 βίον Bast, βίου C

- ἱππικῶν τε ἀγώνων ἀκροάεσι καὶ μουσικῶν. Λυσιτελεῖ δὲ καὶ τῷ ἑλλη-
νισμῷ, ὀρθότητα διδάσκουσα λέξεων καθ' ἐκάστην διάλεκτον, οὐ κάλλιον ¹⁰
οὐδέν ἐστι τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων· τὸν γὰρ δοθέντα πρὸς τοῦ θεοῦ
λόγον θεϊότερον ὡς ἀληθῶς ἐποίησεν, ἐπανορθοῦσα πᾶν τὸ ἄτακτον καὶ
⁵ πλημμελές. Προτροπαὶ δὲ καὶ διδασκαλίαι καὶ ἀποτροπαὶ καὶ νοουθεσίαι
πόθεν οὕτω καλαὶ καὶ πολύτροποι πλὴν παρὰ ποιητῶν, οὓς διασῶζει
καὶ συνίστησι γραμματική; πόθεν δ' ἂν τις ἀρύσαιο μαθήματα μᾶλλον
σπουδαῖα καὶ πολιτεύματα; τίς δὲ ἄμεινον δικαίωμα πόλεων καὶ ἔθνων
εὑρεῖν δύναται καὶ διοικῆσαι κτίσεις κατ' ἀκρίβειαν, γράμματα μηδαμῶς
¹⁰ ἐπιστάμενος; "Οθεν οὐκ ἀπὸ σκοποῦ καὶ Ἐρατοσθένης ἔφη, ὅτι γραμ- ²⁰
ματική ἐστιν ἕξις παντελῆς ἐν γράμμασι, γράμματα καλῶν τὰ συγγράμ- ^{172 v}
ματα. "Οτι δὲ γράμματα τὰ συγγράμματα, δηλοῖ ὁ Καλλιμάχος εἰπὼν
<erigr. 7 Sch> Ὀμήρειον δὲ καλεῖσθαι Γράμμα, ἀντὶ τοῦ σύγγραμμα·
καὶ πάλιν παρὰ τῷ αὐτῷ <erigr. 25 Sch> περὶ Κλεομβρότου·
¹⁵ εἴπας «ἦλιν χαῖρε» [φαινὲ] Κλεομβροτος Ἀμβρακίωτης
ἦλατ' ἀφ' ὑψηλοῦ τείχεος εἰς Ἀἶδην,
ἄξιον οὗ τι παθὼν θανάτου κακόν, ἀλλὰ Πλάτωνος ³⁰
ἐν τῷ περὶ ψυχῆς γράμμ' ἀναλεξάμενος·
πρὸς τοῦτο δὲ εἶπεν Ὀλυμπιόδωρος ὁ φιλόσοφος <Cougny III 177>
²⁰ εἰ μὴ γράμμα Πλάτωνος ἐμὴν ἐπέδωκεν ἐρῶν,
ἦδη λυγρὸν ἔλυσεν βίου πολυκηδέα δεσμόν,
τουτέστιν εἰ μὴ ὠφελήθην ἐκ Πλάτωνος τρόπον εὐζωίας, προέκρινα ἂν
μὴ εἶναι ἢ κακῶς εἶναι.
- Περὶ δὲ τοῦ εἰ ἔστι γνήσιον τὸ παρὸν σύγγραμμα Διονυσίου τοῦ
²⁵ Θρακὸς ἡμφισβήτηται· ἐπεχείρησαν γὰρ τινες οὕτως εἰπόντες, ὡς οἱ τε-
χνικοὶ μέμνηται Διονυσίου τοῦ Θρακὸς καὶ λέγουσιν, ὅτι διεχώριζε
τὴν προσηγορίαν ἐκεῖνος ἀπὸ τοῦ ὀνόματος καὶ συνῆπτε τῷ ἄρθρῳ τὴν
ἀντωνυμίαν· ὁ δὲ παρὼν τεχνικὸς τὴν προσηγορίαν καὶ τὸ ὄνομα ἐν ^{672, 21}
μέρος λόγου οἶδεν ἐν οἷς φησιν <p. 23, 2 Uhl> «ἡ γὰρ προσηγορία ὡς
³⁰ εἶδος τῷ ὀνόματι ὑποβέβηται», καὶ τὸ ἄρθρον καὶ τὴν ἀντωνυμίαν δύο
μέρη λόγου γινώσκει, καὶ οὐχὶ ἔν. "Ἐστιν οὖν εἰπεῖν, ὡς ἐκεῖνος ὁ
Διονύσιος ἄλλος ἦν· ἐκεῖνος μὲν γὰρ μαθητὴς ἦν Ἀριστάρχου, ὃς καὶ
τὸν ἑαυτοῦ διδάσκαλον ζωγραφῆσας ἐν τῷ στήθει αὐτοῦ τὴν τραγωδίαν
ἐζωγράφησε διὰ τὸ ἀποστηθίζειν αὐτὸν πᾶσαν τὴν τραγωδίαν· οὗτος
³⁵ δὲ ἐστιν ὁ λεγόμενος ὁ τοῦ Πηροῦ· ἐλέγετο δὲ καὶ οὗτος Θραξ, ἢ διὰ

10—161, 8 hab. etiam O^a

1 δὲ καὶ b, δὲ δὲ C, δὲ h || 2 λέξεων b, λέξεως C || 8 post δὲ add
τοῦ (sic) C || 11 ἐν γράμμασι O^a b, ἐγγράμματος C || 13 δὲ om C, add Σ¹ O^a ||
14 παρὰ O^a b, περὶ C || 15 εἴπας C, om O^a | χαῖρε O^a, in marg. add h¹, om C |
φαινὲ hab. CO^a || 17 ἄξιόυτι C || 18 ἐν τῷ O^a h, ἐν τῷ C || 23 κακῶς
CO^a, κακὸς b || 24 δὲ add O^a | εἰ ἔστι O, εἶναι C || 27 συνῆπτε Uhlig,
συνῆπται CO^a || 29 οἶδεν C^b, εἶδεν O^a || 30 ὑποβέβλ. O^a, βέβληται C ||
31 λόγου add O^a || 35 Πηροῦ O^a, Πηροῦ C^b; cfr p. 124, 14

τὸ τραχὺ ἴσως τῆς φωνῆς, ἢ διότι καὶ τῇ ἀληθείᾳ Θραῖξ ἦν· εἰκὸς δὲ
 30 καὶ κατὰ πλάνην κληθῆναι αὐτὸν Θραῖκα. Ὅτι δὲ ἄλλος ἐστὶν ἐκεῖνος
 καὶ ἄλλος οὗτος, δηλοῖ καὶ ὁ παρ' ἀμφοτέρων ὁρισμὸς τοῦ ῥήματος·
 οὗτος μὲν γὰρ οὕτως τὸ ῥῆμα ὀρίζεται, <ρ. 46, 4 Uhl> «ῥῆμά ἐστι λέξις
 ἄπτωτος, ἐπιδεκτικὴ χρόνων τε καὶ προσώπων καὶ ἀριθμῶν, ἐνέργειαν 5
 ἢ πάθος παριστῶσα»· ὁ δὲ Διονύσιος ὁ Θραῖξ, ὡς φησιν Ἀπολλώνιος
 ἐν τῷ Ῥηματικῷ, οὕτως ὀρίζεται τὸ ῥῆμα, «ῥῆμά ἐστι λέξις κατηγόρημα
 σημαίνουσα».

78, 16 b Τὸ δὲ παρὸν σύγγραμμα πρὸ πάντων ἀναγινώσκεται ὡς ἐν εἰσα-
 γωγῇ τάξει, περιέχον πάντα τὰ ὀκτὼ μέρη τοῦ λόγου, καὶ ἔτι περὶ 10
 στοιχείων καὶ συλλαβῶν διδάσκον, καὶ λέγον ἃ πρὸ παντὸς ἄλλου δέον
 ἀναγινώσκεσθαι. — Ἐπιγέγραπται δὲ τὸ παρὸν σύγγραμμα κατὰ μὲν
 20 τινὰς «περὶ γραμματικῆς», κατὰ δὲ ἑτέρους «περὶ κριτικῆς τέχνης»· κρι-
 τικὴ δὲ λέγεται τέχνη ἐκ τοῦ καλλίστου μέρους, <ρ. 6, 2 Uhl> «ἔκτον»
 γὰρ ἐστὶ «κρίσις ποιημάτων, ὃ δὴ κάλλιστόν ἐστι πάντων τῶν ἐν τῇ 15
 τέχνῃ»· <ῆ> κριτικὴ λέγεται, ἐπειδὴ ἐν αὐτῇ <ἔχει> τὴν κρίσιν καὶ τὴν
 ἐξέτασιν τῆς ποιότητος τῶν μερῶν τοῦ λόγου. — Διαιρεῖται δὲ εἰς τε
 τὴν τοῦ ἀναγνωστικοῦ διδασκαλίαν καὶ εἰς τὴν περὶ ῥαψωδίας, ἔτι εἰς
 τὴν τῶν ὀκτῶ μερῶν τοῦ λόγου παράδοσιν.

Τεσσάρων δ' ὄντων τῶν διδασκαλικῶν τρόπων, διαιρητικοῦ, ὁριστι- 20
 κοῦ, ἀποδεικτικοῦ καὶ ἀναλυτικοῦ, τῷ διαιρητικῷ χρῆται μόνῃ καὶ τῷ
 30 ὁριστικῷ· πάντα τε γὰρ τὰ μέρη τοῦ λόγου ὀρίζεται, καὶ ἕν ἕκαστον
 αὐτῶν διαιρεῖ, τὸ μὲν ὄνομα εἰς κύριον καὶ προσηγορικὸν καὶ ἐπίθετον
 καὶ τὰ λοιπά, τὸ δὲ ῥῆμα εἰς ὁριστικόν, εἰς προστακτικὸν καὶ τᾶλλα.

Ἀνάγεται δὲ τὸ προκείμενον βιβλίον ὑπὸ τὸ λογικὸν ὄργανον· 25
 πᾶσα γὰρ τεχνικὴ διδασκαλία ὑπὸ τὸ λογικὸν ὄργανον ἀνάγεται.

21, 25 b Ἰστέον ὅτι οἱ Στωϊκοὶ οὕτως ὀρίζονται τὴν τέχνην· «τέχνη ἐστὶ
 κύστημα [περὶ ψυχὴν γινόμενον] ἐκ καταλήψεων ἐγγεγυμνασμένων πρὸς
 τι τέλος εὐχρηστον τῶν ἐν τῷ βίῳ». «Κύστημα» μὲν σημαίνει τὸ ἄθροισμα,
 «ἐκ καταλήψεων» δὲ τὸ ἐξ ἐφευρέσεων, «ἐγγεγυμνασμένων» δὲ τὸ δε- 30
 30 δοκιμασμένων, τὸ δὲ «πρὸς τι τέλος» πρὸς ἀόριστον τέλος· τὸ γὰρ τί
 σημαίνει τέσσαρα, ἀόριστόν τι πρᾶγμα, καὶ ὠρισμένον, καὶ τὸ ἐνιαῖον,

20—24 hab. et. O^d || 27 (τέχνη) — 162, 7 hab. et. O^d

4 οὕτως add O^d || 6 ὁ Θραῖξ add O^d || 7 οὕτως O^d b, οὗτος C | ὀρί-
 ζεται CO^d, ὠρίζετο b, διωρίζετο G F Schoemann, Opp. acc. 3, 251 adn. 11 | τὸ
 ῥῆμα add O^d | post λέξις add ἄπτωτος Schoemann, et post σημαίν. (v. 8): χρό-
 νων τε καὶ προσώπων καὶ ἀριθμῶν ἐπιδεκτικὴ (Redeth. p. 17) || [10 ἔτι] ἔστι Cb ||
 11 διδάσκων Cb | λέγων Cb || 12 δὲ] γὰρ Cb || 14 ante τέχνη add ἡ b ||
 16 in marg. add C²: ὑπο τι μέρος. Διομήδους σχολαστικοῦ περὶ τέχνης.
 haec verba potius referenda videntur ad v. 20 segg || 17 ποσότητος Cb || 20 τῶν
 add O^d || 25 προκείμενον C, παρὸν b || 26 τὸ] πὸ C, om b || 28 περὶ ψυχὴν
 γιν. om O^d | ἐκ καταλ. O^d, ἐγκαταλ. Cb; item v. 30 || 30 ἐφευρέσεως C

καὶ προσδιορισμόν· ἀλλὰ καὶ τὸ τέλος δηλοῖ ἔξ, τὴν πρόσοδον, τὸ ἀξίωμα,
τὸ δαπάνημα, τὴν ἑορτήν, τὸ πεπληρωμένον ἔργον καὶ τὸ δημόσιον·
ἀλλὰ καὶ ὁ βίος σημαίνει τέσσαρα, τὸν πλοῦτον, τὴν ἐκάστου [κοινήν]
ζωήν, τὸ ἐκάστου ἐπιτήδευμα καὶ τὸν ἐπιτήδειον χρόνον εἰς μάθησιν.
5 Ὁ οὖν λέγει τοιοῦτόν ἐστι [πρὸς τι τέλος]· τέχνη ἐστὶν ἄθροισμα ἔξ 722, 81
ἐφευρέσεων δεδοκιμασμένων πρὸς ἀόριστον τέλος χρησιμώτατον πρὸς
τὴν ἐκάστου τῶν ὄντων ζωήν.

Τῶν δὲ τεχνῶν διαφοραὶ εἰσι δύο.] Δύο μὲν οὗτος εἶπε διὰ 726, 61
τὸ φιλοσύνημον, τρεῖς δὲ ὁμως εἰσί, λογικαί, πρακτικαί, μικταί· καὶ
10 λογικαὶ μὲν λέγονται, ὅσαι λόγῳ μόνῳ κατορθοῦνται, ὡς ἀστρονομία καὶ
γεωμετρία· πρακτικαὶ δέ, ὅσαι πράξει, ὡς ἡ τεκτονικὴ καὶ ἡ σκυτοτομικὴ· 10
μικταὶ δέ, ὅσαι μετέχουσι λόγου καὶ πράξεως, ὡς ἡ γραμματικὴ καὶ <ἡ>
ἱατρικὴ.

Κατὰ πόσους τρόπους διαφέρει τέχνη ἐπιστήμη; Κατὰ δύο, κατὰ
15 τὸ καθολικώτερον καὶ μερικώτερον, καὶ <κατὰ τὸ> πταιστόν καὶ ἄπται-
στον· <προσῆκει δὲ τῷ μὲν καθολικῷ τὸ ἄπταιστον>, τῷ δὲ μερικῷ τὸ
πταιστόν. Ἐπιστήμη δὲ ἐστὶν ἕξις ἀμετάπτωτος ἐν ψυχῇ ἐπιγινομένη
λογικὴ, ὡς ἀστρονομία καὶ μουσικὴ· προστιθέασι δὲ τὸ περὶ ψυχὴν, χω-
ρίζοντες αὐτὸ ἀπὸ τῶν ἄλλων συστημάτων, οἷον εἰς στρατιωτικῶν, πολι-
20 τικῶν καὶ τῶν τοιούτων, ἅτινα οὐ περὶ ψυχὴν γίνονται, ἀλλὰ περὶ τρό- 20
πον τινά.

Ἐπεὶ τὰ εἰωθότα ζητεῖσθαι κεφάλαια τοῖς ἐξηγηταῖς προειρήκαμεν
καὶ τὴν τέχνην ἀξίως ὠρίσαμεθα, φέρε εἴπωμεν καὶ τί ἐστὶν ἐπιστήμη
καὶ ἐμπειρία καὶ πείρα, ἵνα καὶ ταῦτα μαθόντες ἐνὶ τούτων τὴν γραμ-
25 ματικὴν οἰκείωσωμεν. Ἐπιστήμη τοίνυν ἐστὶν ἕξις ἀμετάπτωτος ἡγουν
ἄπταιστος, λογικὴ ἡγουν διὰ λόγου θεωρουμένη, ὡς ἀστρονομία καὶ γεω-
μετρία· ἐμπειρία δὲ ἡ τῶν ὡσαύτως ἐχόντων πραγμάτων τήρησίς τε καὶ 30
μνήμη μερικὴ, ὡς εἴ τις ἀνὴρ ιδιώτης τραύματί τινι βοτάνην προσαγα-
γῶν καὶ τυχαίως τὸ πάθος ἰακάμενος ἔκτοτε κατὰ τῶν ὁμοίων τραυμά-
30 των τῇ τοιαύτῃ βοτάνῃ χρῆσταιτο, μὴ λόγον τῆς θεραπείας ἀποδιδούς· 727 b
διὸ καὶ τοὺς ἱατροὺς τοὺς εἰδότας μὲν ἐκ τῆς συνεχοῦς τριβῆς <περι-
οδεύειν, μὴ δυναμένους δὲ λόγον ἀποδοῦναι τῆς περιουσίας> ἐμπειρι-
κοὺς ὀνομάζομεν· πείρα δὲ ἐστὶν ἡ ἅπαξ τινὸς πράγματος δοκιμασία
ἄλογος, ὡς ὅταν τις ἅπαξ ἢ δὶς που πλεύσας εἴπῃ «πείραν ἔλαβον τοῦ
35 πλεῖν». Ἐπεὶ οὖν τῶν τεσσάρων τὴν διαφορὰν μεμαθήκαμεν, φημί δὲ
τῆς τέχνης, τῆς ἐπιστήμης, τῆς ἐμπειρίας <καὶ> τῆς πείρας, σκεψώμεθα
ποῖα μᾶλλον οἰκείωσωμεν τὴν γραμματικὴν. Καὶ ὅτι μὲν οὐκ ἔστιν ἐπι-

1 πρὸς διορ. Cb || 3 τέσσαρα O^d, πέντε Cb | κοινήν om O^d; an καὶ τὴν
κοινήν ἀπάντων? || 5 πρὸς τι τέλος CO^d, om b || 6 χρησιμώτατον O, χρησιμω-
τάτη Cb || 23 ἀξίως b, ἀξιον C | ἐστὶν ἐπιστήμη] ἐστὶ τέχνη Cb || 28 βο-
τάνη C || 31 περιοδεύειν — περιοδείας (32) add Steinh.² 2, 169; cfr p. 10, 28 ||
33 ὀνομάζομεν C, καλοῦμεν b

10 στήμη, ἔστι δῆλον· οὐ γὰρ ἄπταιστος, ἀλλ' ἐν πολλοῖς ἀτελής εὐρίσκεται
ἐκ τοῦ πολλὰ μὴ κατορθοῦν, ἀλλ' ἐν τοῖς <σε>σημειωμένοις ἔαν' ὅτι δὲ
οὐδὲ ἐμπειρία κατὰ Διονύσιον, φανερόν· οὐ γὰρ ἀμοιρεῖ λόγου τοῦ
κυροῦντος αὐτήν· εἰ δ' οὐκ ἐμπειρία, πολλῶ μᾶλλον οὐδὲ πείρα. Τέχνην
τοῖνυν αὐτήν ὑποληπτέον· συνέστηκε γὰρ ἐκ διαφόρων μεθόδων καὶ 5
καταλήψεων ἠκριβωμένων ἐν τέχνῃ καὶ ἱστορίᾳ· τὸ δὲ τέλος ἔχει βιω-
φελές· ποιημάτων γὰρ μήτηρ ἐστίν, ἐξ ᾧν μεγίστη τῷ βίῳ συμβουλὴ
καὶ ἀσφάλεια καὶ τῶν δικαίων ἀπόλαυσις. Ὅτι γὰρ συμβουλευεῖν οἶδε
20 τὸ χρεῖωδες ἢ ποιητικὴ, ἄκουε καὶ Ὅμηρου λέγοντος <γ 267—272>·

παρ γὰρ ἔην καὶ ἀοιδὸς ἀνὴρ, ᾧ πόλλ' ἐπέτελλεν 10

Ἀτρείδης, Τροίηνδε κιών, εἴρυσθαι ἄκοιτιν·

ἀλλ' ὅτε δὴ μιν μοῖρα θεῶν ἐπέδησε δαμῆναι,

δὴ τότε τὸν μὲν ἀοιδὸν ἄγων ἐς νῆσον ἐρήμην

κάλλιπεν οἰωνοῖσιν ἔλωρ καὶ κύρμα γενέσθαι·

τὴν δ' ἐθέλων ἐθέλουσαν ἀνήγαγεν ὄνδε δόμονδε. 15

Τοῦτο δὲ καὶ Cόλων εἰδώς, ὡς ἐμψυχότεραί εἰσι μᾶλλον αἱ ἔμμε-
τροι τῶν παραινέσεων καὶ τῇ χάριτι τοῦ ῥυθμοῦ ψυχαγωγοῦσι τὸν
30 ἄκροατὴν, ἐμμέτρως παρήνευεν· ὁμοίως καὶ ὁ Ἡσιόδοτος καὶ ἄλλοι πολλοὶ
τῶν σοφῶν. Ἄλλως τε καὶ τὸν ἐλληνισμὸν ἀκριβοῖ πάσῃ λογικῇ με-
θόδῳ περισπούδαστον ὄντα, προσωιδίων καὶ χρόνων ἔτι δὲ καὶ <ὄνομα- 20
τικῶν καὶ> ῥηματικῶν κινήσεων ἔνεκεν [πρεσβεύει τῶν ἄλλων τεχνῶν],
728 b ᾧν ἢ ἄγνοια πολλὰ τοὺς ἀμετόχους ἐβλαψε· καὶ γὰρ Ἡγέλοχος ὁ τῆς
τραγωδίας ὑποκριτῆς οὐκ ἂν τοσοῦτον ὠφλήκει παρ' Ἀθηναίοις τὸν γέ-
λωτα, εἰ τὴν ἐν τῷ ἰάμβῳ ἀπόστροφον ἐγνώκει· Ξενοκράτην δὲ τὸν
φιλόσοφον λέγουσι, βουλομένου τινὸς ἀγραμματικέουτο φιλοσοφεῖν, εἰ- 25
πεῖν «ἄπιθι, λαβὰς γὰρ φιλοσοφίας οὐκ ἔχεις». Ἄλλ' εἴ μοι ἐρεῖς, ὡς
πολλοὶ δίχα γραμματικῆς ἐφιλοσόφησαν, ὡς Cίμων ὁ σκυτεὺς παρὰ Cω-
10 κράτει καὶ Κλειτόμαχος ὁ βάρβαρος, πόσῃ μᾶλλον ἀμείνους ἦσαν, φαῖν ἂν,
εἰ μετεilhφείσαν καὶ γραμματικῆς. <Καὶ> εὐρήσομεν ὡς μόνον οὐ τέχνην
τεχνῶν ἢ γραμματικῇ. 30

Ὡνομάσθη δὲ γραμματικὴ παρὰ τὸ γράμμα, ὃ δηλοῖ πολλά, τοὺς
τῶν στοιχείων τύπους, <καὶ> τὰ τῶν σοφῶν ἀπομνημονεύματα, καὶ τὸ
ἐπίγραμμα, καὶ τὸ ποίημα· Ὅμηρειον δὲ καλεῖσθαι Γράμμα, ὃ Καλλί-
μαχος· καὶ ἀλλαχοῦ ὁ αὐτὸς ποτὲ μὲν τὸ ποίημα καλεῖ γράμμα, ποτὲ
δὲ τὸ καταλογάδην κύτταγμα, ὡς ἐκεῖ <epigr. 7 Sch>· 35

20 Κρεωφύλου πόνος εἰμί, δόμῳ ποτὲ θεῖον ἀοιδὸν
δεξαμένον· κλείω δ' Εὐρυτον, ὅς<ς>' ἔπαθε,

1 ἀτελής b, εὐτελής C || 2 σεσημ. b, σημ. C || 11 εἰρήσθαι C || 14 κάλ-
λιπα εἰωνοῖσιν C || 15 ἐθέλων C || 16 αἱ τῶν παρ. ἔμμ. Cb || 22 Ἡγέ-
λοχος b, ἢ ἀργέλοχος C || 24 τῷ in marg. add C² | ἰάμβῳ] ἄμβωνι Cb; cfr
schol. ad Eurip. Or. 279 || 26 φιλοσ. οὐκ (coll. Diog. Laert. IV 2, 10 et Plut.
mor. 452 D) Stadtmüller, οὐδὲ ὧτα Cb || 29 μόνον οὐ b, οὐ μόνον C || 31 δὲ
b, γὰρ C || 34 ἀλλαχοῦ Cb, an πολλαχοῦ? || 36 κρεοφύλου τόνος C | ἀοι-
δὸν C, Ὅμηρον b || 37 κλείω C, κλαίω b | 8cc' b

καὶ Ξανθὴν Ἰόλειαν. Ὅμηριον δὲ καλεῦμαι
γράμμα Κρεωφύλου.

Ἀπὸ τοῦδε τοίνυν τοῦ δηλοῦντος τὸ ποίημα ὠνομάσθη γραμματικός, ὡς
πρᾶγμα πράγματος πραγματικός, ὁ πολλῶν ποιημάτων ἐπιστήμων.

6 Ὅρίζονται δὲ τὴν γραμματικὴν οὕτως· γραμματικὴ ἐστὶν ἕξις θεω-
ρητικὴ τε καὶ καταληπτικὴ τῶν κατὰ πλείστον παρὰ ποιηταῖς τε καὶ
συγγραφεῦσι λεγομένων, δι' ἧς ἐκάστην λέξιν τῷ οἰκείῳ κόσμῳ ἀποδι- 30
δόντες εὐκατάληπτον ἐξ ἀπείρου κατασκευάζουσιν.

Μέρη δὲ αὐτῆς τέσσαρα, ἀναγνωστικόν, ἐξηγητικόν, διορθωτικόν καὶ
10 κριτικόν· ὄργανα <δὲ> τέσσαρα, γλωσσηματικόν, ἱστορικόν, τεχνικόν, 729
μετρικόν. Πολλὴ δέ ἐστιν ἡ διαφορὰ μέρους καὶ ὄργανου καὶ εἵδους·
εἶδος γάρ ἐστιν ὃ διήρηται μὲν ἐκ τοῦ γένους, αὐτοτελὲς δέ ἐστι καὶ
μηδενὸς εἰς συμπλήρωσιν δεόμενον, οἷον εἰ λέγομεν γένος τὸ φυτόν,
εἶδος δὲ τὴν ἐλαίαν, καὶ γένος τὴν τέχνην, εἶδος δὲ τὴν γραμματικὴν·
15 τὸ δὲ μέρος ἀτελὲς καὶ ἀπόσπασμα ἑνὸς μόνου, ὡς λέγομεν πρύμναν,
μόνης γὰρ νηός, καὶ στέλεχος, μόνου γὰρ φυτοῦ. Καὶ τὸ μὲν εἶδος ἔχει
ἐν ἑαυτῷ τὸ γένος· εἴ τι γὰρ ἐλαία, τοῦτο καὶ φυτόν, καὶ εἴ τι ἵππος, 10
τοῦτο καὶ ζῷον· τό γε μὴν μέρος οὐχ οὕτως ἔχει· οὔτε γὰρ αὐτοτελὲς
τί ἐστιν, ὡς τὸ εἶδος, οὔτε ἐν ἑαυτῷ περιέχει τὸ ὅλον. Καὶ ταῦτα μὲν
20 περὶ <εἵδους καὶ περὶ> μέρους. Τὸ δὲ ὄργανον διαφόροις ὑποπίπτει
τέχναις, ὡς τρύπανον, σκέπαρνον καὶ τὰ τοιαῦτα· ὑποπίπτουσι γὰρ τῇ τε
λεπτουργικῇ καὶ ναυπηγικῇ καὶ ἄλλαις τις τῶν τεχνῶν.

Διττὴ δέ ἐστιν ἡ γραμματικὴ· ἡ μὲν γὰρ περὶ τοὺς χαρακτηῖρας
καὶ τὰς τῶν στοιχείων ἐκφωνήσεις καταγίνεται, ἥτις καὶ γραμματικὴ
25 λέγεται παλαιά, οὖσα καὶ πρὸ τῶν Τρωϊκῶν, σχεδὸν δὲ καὶ ἅμα τῇ φύσει 20
προελθοῦσα· ἡ δὲ περὶ τὸν ἐλληνισμὸν, ἥτις καὶ νεωτέρα ἐστίν, ἀρξα-
μένη μὲν ἀπὸ Θεαγένους, τελεσθεῖσα <δὲ> παρὰ τῶν Περιπατητικῶν
Πραξιφάνους τε καὶ Ἀριστοτέλους· καὶ τῆς μὲν γραμματικῆς τέλος
τὸ εὖ ἀναγινώσκειν, τῆς δὲ γραμματικῆς τὸ εὖ γράφειν.

9—20 hab. et. Σ¹

1—2 Ὅμ. γράμμα δὲ καλοῦμαι κρεοφύλου C || 5 δὲ b, καὶ C || 6 παρὰ
b, περὶ C | 10 γλωσσηματικόν b, γλωσσημαντικόν C Σ¹ || 11 δὲ add h Σ¹ ||
17 τι b, τις C (bis) | ἥ τις γὰρ Σ¹ | καὶ — ζῷον (18) om Σ¹ || 18 οὔτε —
μέρους (20) om Σ¹ | αὐτοτελὲς Stadtmüller, ὅλον Cb || 27 Θεαγένους Σ¹, Θεο-
γένους Cb; de Theodecte cogitabat JClassen, de gr. gr. prim. p. 9, quod non
probatur GFSchoemann, Die Lehre v. d. Redeth. p. 9 | δὲ add b | παρὰ b,
περὶ C || 28 Πραξιφάνους Σ¹, παρὰ ἐξιφάνους C, παρ' ἙΞ. b | γραμματικῆς
om b; item v. 29

§ 1.

Περὶ γραμματικῆς.

Τῶν τεχνογράφων οἱ μὲν ἀπὸ λόγου ἤρξαντο, οἱ δὲ ἀπὸ ὄρου, ἐνιοι δὲ ἀπὸ λέξεως, ἄλλοι δὲ ἀπὸ συλλαβῆς, τινὲς δὲ ἀπὸ στοιχείων· εἰς δὲ καὶ ἀπὸ φωνῆς ἀρξάμενοι, ὅπερ καὶ ἄμεινον· εἰ γὰρ ὕλη γραμματικῆς λέξις, αὕτη δὲ συνέστηκεν ἐκ συλλαβῶν, αἱ δὲ συλλαβαὶ ἀπὸ 5 στοιχείων, τὰ δὲ στοιχεῖα ἢ πρώτη καὶ ἄτομος τοῦ ἀνθρώπου φωνῇ ὑπάρχει, δῆλον ὡς ἀπὸ τοῦ ἀρχετύπου καὶ πρώτου αἰτίου ἀρχεσθαι δεῖ, τῆς φωνῆς. Ὁ δὲ Διονύσιος νέοις ἐκδιδούς τὸ πόνημα καὶ κατ' ἀρχὰς διαλαβεῖν τὸν περὶ ἀναγνώσεως βουλόμενος λόγον, ὅς ἐστι πάντων τοῖς νέοις προϋργιαίτερος, ἐπίτηδες τὸν περὶ γραμματικῆς προέκρινε 10 λόγον. Δυοῖν γὰρ ἕτερον ἐχρῆν· ἢ τὸ ποιοῦν τοῦ γενομένου προτάσειν καὶ τὸ πρῶτον τῇ τάξει πρωτεύειν καὶ τῇ θέσει, τουτέστι τὸν τῶν λέξεων κατάλογον, ἐξ ὧν ἡ γραμματικὴ συνέστηκεν, ἢ προθέμενον εἰπεῖν 20 περὶ γραμματικῆς ἀκριβῶσαι αὐτῆς πάντα τὰ μέρη καὶ μὴ μόνον τὸ ἀναγνωστικόν.

15

Γραμματικὴ ἐστὶν ἐμπειρία.] Ἐνταῦθα γενόμενος Πτολεμαῖος ὁ Περιπατητικὸς καὶ ἄλλοι τινὲς ἐγκαλοῦσι Διονυσίῳ ἐμπειρία<ν> εἰρηκότι τὴν λογικωτάτην γραμματικὴν, ἥτις — ἐμπειρία φημί — τῶν ὡσαύτως ἐχόντων πραγμάτων ἐστὶ τήρησις τε καὶ μνήμη ἄλογος. Καὶ οἱ μὲν οὕτως ἐπιλύονται τὴν κατηγορίαν· ἐπειδὴ γὰρ οὐ λόγῳ πάντοτε 20 κατορθοῦται ἡ γραμματικὴ, ἀλλὰ πολλάκις καὶ ψιλῇ παραδόσει, ὡς ἐπὶ τοῦ Σκεῖρων καὶ εἰμί καὶ μεγάλως καὶ ὀλίγος, καὶ πολλάκις εὐρίσκομεν τὴν γραμματικὴν ἄλογον, φασὶν οὕτως ἔχειν τὸν ὅρον· «γραμματικὴ ἐστὶν ὡς ἐπὶ πολὺ τῶν λέξεων ἐμπειρία, κατὰ δὲ τὸ πλείστον τέχνη». 30 Οὗτοι δὲ τὸ μὲν ὑποκείμενον ἐπιθανεύσαντο, τὸν γε μὴν ὅρον ἐλυμήναντο· πάντων <γὰρ> δεῖ εἶναι τὸν ὅρον περιεκτικόν, τὸ δὲ «ὡς ἐπὶ πολὺ» ἀνοίκειον τοῦ ὄρου. Ἔτεροι δὲ οὕτω φασὶν, ὅτι τὸ τῆς ἐμπειρίας ὄνομα τέτακται καὶ ἐπὶ τῆς τέχνης ἀδιαφόρως <ὑπὸ> τοῦ βίου, τῶν αὐτῶν ἐμπεύρων τε καὶ τεχνικῶν ὀνομαζομένων, ὡς φησί που καὶ Μητροδόωρος μηδεμίαν ἄλλην πραγμάτων ἐμπειρίαν τὸ ἑαυτῆς τέλος 30 κυνοῖν ἢ φιλοσοφίαν, τουτέστι μηδεμίαν τέχνην. Τάττεται δὲ τὸ τῆς ἐμπειρίας ὄνομα ἐξόχως καὶ ἐπὶ τῆς τῶν πολλῶν καὶ ποικίλων πραγμά-

1—15 hab. et. Σ¹

3 συλλαβῆς Σ¹ b, συλλαβῶν C | στοιχείων Cb, στοιχείου Σ¹ || 6 ἄτομος Cb, ἀμερῆς Σ¹ || 7 δεῖ Σ¹ b, δὴ C || 8 πόνημα Σ¹, ποῖημα Cb || 10 γραμματικῆς Σ¹, γραμματικὴν Cb || 11 γὰρ add Σ¹ || 12 τὸν add Σ¹ || 17 ἄλλοι] ex. gr. Asclepiades; cfr. Sext. Emp. adv. gramm. 615, 10 (B) | ἐμπειρίαν b || 18 λογικωτάτην b, λογιότητα C || 23 ἔχειν b, ἔχον C || 26 γὰρ add b || 28 ὑπὸ add b, om. etiam Sextus Emp. 612, 23 structura coactus || 29 φησί b, φασί C

98₃. hanc speciem ab διαζευκτικῶν classe iam ab Tryphone, quin etiam ante Tryphonem discretam esse colligendum est ex Apollon. de coni. 486₆ = 220₇. auctores distinctionis fuisse Stoicos posteriores putat Schoemannus L. v. d. Redeteilen p 216 adn. 3. Dionysius hanc classem non habet: ad 87, 1 — 88, 2 in p 88 et ad 90, 1 παράθεσις in Apolloniana praepositionis definitione: ad 70, 2—3

παρακεείμενος χρόνος *tempus verborum perfectum* 53, 2 et 4. *παρακειμένου 125 II 9 et 19. 126 II 22. 127 II 28 et 31. III 15. 128 I 15 et 24. II 23. 129 I 1 et 12. II 24. 130 I 36. II 1. III 1. 131 I 37. II 1. III 14

παρακελεύσεως ἐπιρρήματα *adverbial hortationis* 82, 1. apud posteriores technicos etiam παρακελευστικῶν et παρακελευσματικῶν appellationes inveniuntur, vide adn. ad l. 1.

παραλαμβάνω *usurpo*. παραλαμβάνονται 93, 1. παραλαβανομένη 63, 2. παραλαμβανόμενον 7, 6. 18, 2. 20, 2. 28, 3

παραπληρωματικοὶ σύνδεσμοι *coniunctiones expletivae* 88, 2. 96, 3. — De ceteris huius classis nominibus perdocte egit Elink Sterk in symbolis litterariis doctorum in gymnasiis Batavis societatis t. VII p 37—39. ἀναπληρωματικοὶ dicuntur a Palaemone apud Charis. I 226₂ et ab Dositheo VII 418₁₀, quo cum nomine cfr Apollon. Dyse. synt. 266₂₀: οὐ γὰρ ἀληθές ἐστιν, ὥς τινες ὑπέλαβον, μόνον αὐτοὺς (scil τοὺς παραπληρωματικούς) ἀναπληροῦν τὸ κεχρηθὲς τῆς ἐρμηνείας, et Σ 970₁₉ (Mel): οἱ μέτρον ἀναπληροῦντες ἢ κόσμον παρέχοντες τοῖς λόγοις οὗτοί εἰναι, et Denietrius περὶ ἔρμην. § 58 III p 275₂₈ Sp.: οἱ δὲ πρὸς οὐδὲν ἀναπληροῦντες, φησί (scil Praxiphanes), τὸν σύνδεσμον εἰδοῦσιν τοῖς ὑποκριταῖς τοῖς τὸ καὶ τὸ πρὸς οὐδὲν ἔπος λέγουσιν. — συμπληρωματικὸς legitur apud Ios. Rhacendyt. III 565, W.; sed in codice Parisino 122, ex quo Bachmannus Anecd. II 316 eandem Rhacendytæ περὶ στιγμῶν expositionem edidit, invenitur eodem loco συμπληρωτικός,

quae vox alio huius expositionis loco et apud Bachmannum (316₁₃) et apud Walzium (564₂₃) legitur. (in Maximi Plan. libello π. συντάξεως Bachm. Anecd. II 111₂₂ pro συμπληρωτικός scribendum est ex Sterkii emendatione συμπλεκτικός.) — συμπαραπληρωματικός, quod invenitur in schol. Aristoph. Ach. 1, ab Sterkio mutatur in σύνδεσμος παραπληρωματικός. — Σ 970₁₇ apud Bekkerum legitur παραπληρωματικοῖς, sed in UH παραπληρωματικός. — in fragmentis prosodiae Iliacae Herodiani apud Lehrsium ad A 465 hoc legitur ex codd. BL sumptum: ὁ δὲ Ἡρωδιανὸς τὸν τέ πληρωματικὸν ἀποδέχεται, quod repetitur ab Lentzio II 28₁₆; sed BL exhibent, Bekkerus Dindorfius Bachmannus edidere παραπληρωματικόν. — Latinorum plerique has coniunctiones nominant *expletivas*, velut Cominianus apud Charis. I 224₃₁; pauci *repletivas* (Palaemon ap. Charis. I 226₂ Dositheus VII 418₁₀); Priscianus plerumque *completivas*, velut III 102₁₂, sed etiam *expletivas* (III 110₇) et *repletivas* (III 285₃)

*παραπλησιοι 117, 2

παραστατικός. παραστατικά cum genetivo *significantia* 74, 1

παρασυναπτικοὶ σύνδεσμοι *coniunctiones*, quas nunc *causales* vocamus, 88, 1. 92, 2. originem ducit appellatio, sicut συναπτικὸν nomen, ex schola Stoicorum. Laertius Diog. VII § 71: παρασυνημμένον δὲ ἐστιν (ὥς ὁ Κρίνις φησὶν ἐν τῇ διαλεκτικῇ τέχνῃ) ἀξίωμα δ' ὑπὸ τοῦ ἐπεὶ συνδέσμου παρασυνηπται

παρασύνθητον nomen aut verbum *a composito derivatum* 29, 5 et 7. 50, 3 et 4

πατατατικός χρόνος *tempus verborum imperfectum*. πατατατικόν 52, 2 et 3.

*πατατατικοῦ 125 I 19. 126 II 12. 127 II 26. III 13. 128 I 7. II 13. III 32. 129 II 13. 130 I 26. II 36. 131 I 28. III 3

*πατατέλευτος. προπαροξύτονον δ' καὶ βαρύτονον πατατέλευτον λέγεται 108, 1

πατατήρησιν *observantiam* 6, 12

παρεληλυθώς χρόνος *de verborum temporibus praeteritis* 53, 1 bis

παρέπεται de eis quae singulis orationis partibus accidunt 24, 6. 46, 5. 60, 3. 62, 1. 64, 1

παρθενών exemplum nominis περιεκτικού 42, 2

Πάρις exemplum masculinorum in ῥ exeuntium 15, 3. ex. nominis dionymī 38, 1 et 2

παρίστημι. παρίστην *reddit* 6, 13. παριστάς *significans* 46, 5. 49, 2 (παριστώα utrobique in codd. deterioribus et editionibus)

* παροξύτονον 107, 6. 109, 2 (altero loco additur ὄνομα, altero videtur simul audiendum esse)

παρώνυμον ὄνομα *nomen ab alio nomine derivatum* 25, 7. 29, 1

πάσαι 68, 4. 71, 1. πάντων 6, 3. 70, 2. [πᾶς exemplum syllabae in H Af 17, 1; V ibidem πᾶν]

* πασι μέλουσα apud Homerum exemplum eius prosodiae, quae ὕφέν vocatur 106, 4

πατήρ exemplum nominis ad aliquid dicti 35, 3. — usurpatur πατρός 25, 8

πατρική πτώσις alia appellatio casus genitivi 31, 7

Πάροχλε — — — apud Homerum 21, 3

πατρωνυμικόν ὄνομα 25, 6 et 8. 26, 1 et 6

Παῦλος exemplum nominis propriispromeni apud Armenium et in σ et E^v 110, 4

πεζῆς λέξεω *orationis pedestris* 22, 5, quae tamen verba spuria videntur: vide Addenda LXXXIII 3

πεῖθω exemplum tertiae barytonorum coniugationis in Theodosii canonibus et apud technicos posteriores: ad 55, 3. — πέποιθα exemplum medii verborum generis pro πέπηγα 42, 2 in Afb

Πηλιάς exemplum patronymici feminini 26, 5

Πέλοψ ex. masculinorum in ψ exeuntium 15, 3

πέμπτος. πέμπτη 56, 2. πέμπτον 6, 2

πένης exemplum adiectivorum ab rebus extrinsecus accidentibus ductorum 35, 2

* πενθημιμερίς pro πενθημιμερής 123 6 et 7

* πεντασχημάτιστον ἔπος in supplemento metrico XIV 32

* πεντάχρονος πούς 119, 2 et 4 et 5. 120, 2. 3. 5. 6

πέντε 10, 4. 15, 2. 17, 5. 24, 6. 31, 5. 47, 3

πεποιημένον ὄνομα *nomen ita fictum ut sonum imitetur* 33, 4. 42, 3: vide adn. ad locum alterum

πέρ in numero coniunctionum expletivarum est 99, 1. saepe non παρέλκειν voculam, sed ἐναντιότητα significare docent Apollonius et technici posteriores: ad l. 1.

περί una ex praepositionibus bisyllabis 72, 1. (non differre eam vi ab ἀμφί praepositione docent scholiastae artis: ad 71, 1.) — usurpatur cum gen. 51, 5. praeterea in paragraphorum inscriptionibus: 5, 1. 6, 4 et 11. 7, 3. 8, 3. 9, 1. 16, 6. 17, 3. 19, 5. 20, 3. 22, 3. 24, 2. 46, 3. 53, 5. 60, 1. 61, 1. 63, 1. 70, 1. 72, 3. 86, 2

περιγραφή vide παραγραφή

περιεκτικόν ὄνομα *nomen comprehensivum* 33, 4. 42, 1 (Apoll. synt. 231₂: παρὰ τοὺς ἵππους ἐμπεριεκτικόν τι ἀποτελεῖται, τὸ ἱππών. sed alibi hoc compositum ad significanda nomina comprehensiva non usurpatur, quod sciam. Herodianus quoque περιεκτικόν dicebat, vide Arcad. p 14, 1. 2. 4. 6 et p 82, 9. 12 Schm.; atque confer Diomedem et Priscianum in adn. ad 42, 1). — ὡς περιεκτικόν i. e. *quod simile comprehensivi est* apud technicos posteriores: ad 42, 2 et infra sub ὡς π.

περιερχομένους 8, 6

περιέχω. τὸν περιεχόμενον νοῦν 6, 8. in definiendo nomine comprehensivo 42, 1

περικλάσις *circumflexio vocis ab aculo sono ad graviolem*, quae si fit intra unam syllabam, τόνος περισπώμενος efficitur. ἀπήχησις φωνῆς κατὰ περικλάσιν ἐν τῇ περισπωμένῃ 7, 1

Περικλῆς exemplum nominis ex integra voce et corrupta compositi 30, 4

περιληπτικόν ὄνομα *nomen collectivum* 33, 4. 40, 4

περισπώμενος. περισπωμένη scilicet προσηπία *accentus circumflexus* 7, 1. *105,

καὶ οὐ τέχνη ἀντίθεσις· ὡσαύτως καὶ ἡ ῥητορικὴ ἀντίκειται τῇ συγγραφικῇ· ἡ μὲν γὰρ ῥητορικὴ τέχνη ἐστίν, ἡ δὲ συγγραφικὴ οὐ τέχνη ἐστίν. Συγγραφεὺς δὲ καὶ ῥήτωρ καὶ ἱστοριογράφος καὶ ποιητὴς ταύτῃ διαφέ- 172
ρουσι· συγγραφεὺς μὲν γὰρ ὁ τὰ ἐφ' ἑαυτοῦ γενόμενα συγγραψάμενος,
5 ὡς Θουκυδίδης ὁ Ἀθηναῖος τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον συνέγραψεν
ἐπὶ αὐτοῦ γεγονότα· ἱστοριογράφος δὲ ὁ τὰ πρὸ αὐτοῦ ἅπαντα συγγρά-
φων, ὡς Ἡρόδοτος· ῥήτωρ δὲ ὁ περὶ τὰ πολιτικὰ ζητήματα ἡσυχολη- 10
μένος, ὡς Δημοσθένης καὶ οἱ κατ' αὐτόν. Ποιητὴς δὲ κεκόσμηται τοῖς
τέσσαρσι τούτοις, μέτρῳ, μύθῳ, ἱστορίᾳ καὶ ποιῶ λέξει, καὶ πᾶν ποίημα
10 μὴ μετέχον τῶν τεσσάρων τούτων οὐκ ἔστι ποίημα· ἀμέλει τὸν Ἐμπε-
δοκλέα καὶ τὸν Πύθιον καὶ τοὺς περὶ ἀστρολογίας εἰπόντας οὐ καλοῦμεν
ποιητάς, εἰ καὶ μέτρῳ ἐχρήσαντο, διὰ τὸ μὴ χρήσασθαι αὐτοὺς τοῖς τῶν
ποιητῶν χαρακτηριστικοῖς.

Ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ λεγομένων·] τουτέστι τῶν ὑπὸ πολλῶν ἀρ- 735,1
15 χαίων διὰ μνήμης ἀξίως ἐνεχθέντων. Λεῖπει δὲ τὸ «λέξεων», ἵνα ἡ
τοιούτου (<τὸ> ὅλον σημαινόμενον· χρειώδης ἐστὶν ἡ γραμματικὴ, ἐμπειρία
οὕσα τῶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ λεγομένων λέξεων παρά τε τοῖς ποιηταῖς
καὶ συγγραφεῦσιν.

Μέρη δὲ αὐτῆς ἔξ.] Τί δὴ ποτε τῆς γραμματικῆς μέρη λέγομεν,
20 τῆς δὲ ῥητορικῆς εἶδη; καὶ τίνοι διαφέρει μέρος εἶδους καὶ ὀργάνου;
Εἶδος μὲν γὰρ τέλειόν τί ἐστίν, ὡς λέγομεν «εἶδος ζῆου ὁ ἄνθρωπος»·
μέρος δὲ ἐστὶν ὃ μεθ' ἑτέρων συναγωγῆς τέλειόν τι ἀπεργάζεται· ὄργα-
νον δὲ τὸ καὶ ἐτέrais τέχναϊς πεποιημένον, ἀντιπεπονθότως τῷ μέρει· τὸ 20
γὰρ μέρος αὐτῷ μόνῳ πεποιήται, οὗ ἐστὶ μέρος, οἷον ὀφθαλμὸς ἐκείνῳ
25 μόνῳ πεποιήται, οὗ ἐστὶ μέρος· τὸ δὲ ὄργανον καὶ ἐτέροις ἀρμόζει, οἷον
τὸ σμιλίον οὐκ ἐπὶ ἐνὶ ἔργῳ χρήσιμον, ἀλλ' ἐν πολλοῖς ἔργοις. Ἰστέον
δὲ ὅτι ἡ γραμματικὴ εἶδη οὐκ ἔχει· οὐ γὰρ τὸ ἀναγνωστικὸν ἢ τὸ ἐξη-
γητικὸν τέλειον ἀποτελεῖ γραμματικόν, ὥσπερ τὸ συμβουλευτικὸν ῥήτορα
τέλειον. Διὰ τί δὲ τῶν ἔξ τούτων μὴ ὄντων μόνως μερῶν, ἀλλὰ καὶ
30 ὀργάνων, τὰ πάντα μέρη ἐκάλεσεν; Καὶ λέγομεν ὅτι πρὸς εἰσαγομένους 30
γράφων οὐκ ἀκριβολογεῖται. Ἰστέον δὲ ὅτι μέρος ἐστὶ τῆς γραμματικῆς
τὸ ἀναγνωστικὸν μετὰ τῆς δεούσης προσψῆδας, καὶ τὸ ἐξηγητικόν, ὡς
φησιν αὐτός, κατὰ τοὺς ἐνυπάρχοντας ποιητικοὺς τρόπους, τουτέστι τοὺς

19—169, 2 hab. et. Σ^m (in marg. Διομήδους καὶ Στεφάνου Ν, qui, item
ut V, post 169, 2 statim addit Σ^d 12, 3—13, 10, in contextu Στεφάνου V) ||
19—31 hab. et. Ο^d.

2 γὰρ add VΣ¹ | συγγραφ. VΣ¹, γραφικὴ C || 3 καὶ ποι. add V ||
6 δὲ add VΣ¹; item v. 7 | συγγρ. V, γράφων CΣ¹ || 7 ζητήμ. add V ||
11 τὸν Πύθιον Stadtmüller, Τυρταῖον C Vb | καὶ τοὺς — εἰπόντας add V | κα-
λοῦμεν V, καλοῦσι C || 13 ποιητῶν V, ποιητικῶν C || 16 τὸ add b | ση-
μαινόμενον b, σῆμα C || 17 τε b, γε C || 21 τί add Ο^d || 23 ἀντιπεπον-
θότως Ο^dN, ἀντιπεπονθότος C, ἀντιπεπονθός V || 27 εἶδη V, εἶδος C O^dN ||
31 γράφων add Ο^d | μέρος ἐστὶ V, ἐστὶ C, μέρη μὲν ἐστὶ b

- 736b ἐγκειμένους τρόπους· ὄργανα δὲ τὰ λοιπά· καὶ γὰρ καὶ ἄλλαις τέχναις
ταῦτα ἀρμόζει, οἷον τὸ γλωσσηματικὸν καὶ ῥήτορι καὶ ἰατροῖς.
- 738, 6b Πρῶτον ἀνάγνωσις ἐντρίβης κατὰ προσῳδίαν.] Πρῶτον
λέγει τὴν ἀνάγνωσιν ἀναγκαίως, πρῶτον γὰρ φοιτῶντες εἰς γραμματι-
κοὺς τὸ εὖ ἀναγινώσκειν μαθάνομεν· «ἐντρίβης» δὲ ἡ τετριμμένη καὶ 5
ἐκ παλαιῶν διδασκάλων παραδεδομένη ἀνάγνωσις.
- 10 Δεύτερον ἐξήγησις κατὰ τοὺς ἐνυπάρχοντας <ποιητικοὺς
τρόπους>.] Μετὰ τὸ διδαχθῆναι τὸν εἰσαγόμενον τὸ καλῶς ἀναγινώ-
σκειν ἀναγκαῖον ἐκλέγεσθαι καὶ τῆς καλῶς ἀνεγνωσμένης λέξεως τὴν ση-
μασίαν, ἥτις ἐστὶν ἐξήγησις, ἢ εἰς τὸ ἐξῆς ἡμᾶς ἄγουσα τοῦ νοῦ. 10
- 739, 15b Τρίτον γλωσσῶν τε καὶ ἱστοριῶν πρόχειρος ἀπόδοσις.]
Πρῶτον μαθάνει ὁ εἰσαγόμενος, ὅτι μὴνιν βαρυτόνως δεῖ ἀναγινώσκειν·
διδαχθεὶς δὲ καὶ τοῦτο ἀναγνοὺς ἀπαιτεῖ τὴν ἐξήγησιν· μαθὼν δὲ ὅτι
ὄργην ἐπίμονον σημαίνει, ἀπαιτεῖ τὴν διάλεκτον, τίνες λέγουσι μὴνιν
20 τὴν ὄργην, καὶ ἀκούει ὅτι οἱ Ἰωνες. «Πρόχειρος» δὲ ἀντὶ τοῦ ἔτοιμος· 15
«ἀπόδοσις» ἢ ἀπολογία. Δεῖ οὖν τὸν γραμματικόν, φησὶν, ἐρωτώμενον
ἢ περὶ σημασίας ἢ περὶ γλώττης ἢ ἱστορίας προχείρως ἀποδιδόναι τὴν
αἰτίαν.
- 740b Τέταρτον ἐτυμολογίας εὕρεσις.] Μετὰ τὸ γνῶναι ἡμᾶς τὴν
ἱστορίαν ἀναγκαίως τρέχομεν εἰς τὴν ἐτυμολογίαν. Ἐτυμολογία δὲ ἐστὶν 20
ἀνάπτυξις λέξεως κατὰ τὸ δυνατόν· εἴρηται δὲ παρὰ τὸ ἔτυμον, ὃ ἐστὶν
ἀληθὲς καὶ πιθανόν.
- 30 175v Πέμπτον ἀναλογίας ἐκλογισμός.] Μαθὼν ὁ εἰσαγόμενος τὰ
προειρημένα καὶ ἔμφρων γενόμενος, ἄρχεται καὶ περὶ τεχνικὰ κατα-
γίνεσθαι καὶ πυθάνεσθαι, τί δήποτε μὴνιν λέγομεν καὶ οὐχὶ μῆνιδα. 25
- 741b Ἀναλογία δὲ ἐστὶ λόγος ἀποδεικτικὸς καθ' ὁμοίου παράθεσις τῆς ἐν
ἐκάστῳ μέρει λόγου φυσικῆς ἀκολουθίας· εἴρηται δὲ ἀναλογία ἢ τὸν
λόγον τὸν αὐτὸν συλλέγουσα καὶ τὰς λέξεις, καὶ ἰδίῳ κανόνι ἀπονέ-
μουσα.
- 24 175v Ἐκτον κρίσις ποιημάτων.] Ὅταν γάρ τις ἀκριβῶς μαθὼν τὸ 30
κατὰ προσῳδίαν ἀναγινώσκειν καὶ τοὺς ποιητικοὺς τρόπους καὶ τὴν

8—10 hab. et. Σ^m (Cτεφάνου in contextu V, in marg. N) || 12—15 hab.
et. Σ^m Σ¹ || 23—170, 10 hab. et. Σ^m (Cτεφάνου add in cont. V, in marg. N)

1 καὶ γὰρ καὶ V, καὶ ταῖς C || 2 γλωσσηματικὸν CV || 4 ἀναγκαίως
Stadt Müller, ἀναγκαῖον Cb || 9 post ἀναγκαῖον add γὰρ πρῶτον φοιτῶντας εἰς
γραμματικὸν πρῶτον τὸ εὖ ἀναγινώσκειν μαθάνειν· διὸ πρῶτον λέγει τὴν ἀνά-
γνωσιν V || 10 post σημα. add δεῖ μαθάνειν V | ἐξήγ. ἢ V, ἢ ἐξήγ. C |
ἡμᾶς — νοῦ C, τὸν νοῦν ἡμῶν ἄγουσα V, ἡμᾶς τοῦ νοῦ ἄγουσα N || 12 in
marg. Διομήδους N (sed hoc nomen pertinet ad Σ^d 14, 23 seqq. quae paucis ver-
sibus post in N leguntur) || 14 τίνες δὲ λέγ. τὴν μὴνιν ὄργην C || 16 ἢ b,
ἢ C || 24 τεχνικὰ V, τεχνικὸν N, τεχνῶν C, τέχνην b || 26 Ἀναλογία —
ἀκολουθ. (27) om V || 27 ἀκολουθίας b, ἀναλογίας C | δὲ add V || 28 ἰδίῳ
κανόνι C, ἴδιον ἐκάστῳ κανόνα V || 30 in marg. Διομήδους N | γὰρ om V |
μαθὼν om V || 31 καὶ τοὺς b, κατὰ C, καὶ κατὰ V

γλῶτταν <καί> τὴν ἱστορίαν <καί> τὴν ἐτυμολογίαν <καὶ τὴν ἀναλογίαν>
 διδαχθῇ, ἱκανός ἐστιν ὁ τοιοῦτος κρίνειν. Κρίνει δὲ τὰ ποιήματα οὐχ
 ὅτι καλὰ ἐστὶν ἢ κακὰ· ποιητοῦ γὰρ ἂν εἴη τὸ τοιοῦτον· ἀλλ' ἐπειδὴ πᾶν
 μέτρον ὑπὸ τὴν τέχνην ἐστίν, ἀνάγκη τὸν γραμματικὸν ταῦτα πάντα δια- 30
 5 κρίνειν, εἰ τοῦ αὐτοῦ ἐστὶ ποιητοῦ ἢ οὐ.

“Ὁ δὲ κάλλιστος ἐστὶ πάντων τῶν ἐν τῇ τέχνῃ.] Κάλλιστος 742, 6
 εἶπε τοῦτο τὸ μέρος, οὐχ ὅτι τὰ ἄλλα ἀσθενέστερά ἐστιν· ἀλλ' ἐπειδὴ
 κυπέραςμά ἐστι τῆς πάσης τέχνης τὸ κριτικὸν καὶ τρόπον τινὰ στέφα-
 νος, διὰ τοῦτο κάλλιστος εἶπε, καὶ ὅτι εἰ μὴ πρόοιδέ τις τὰ λεχθέντα
 10 μέρη τῆς γραμματικῆς, τοῦ κρίνειν ποιεῖν τὸ ἔργον οὐ δύναται.

Πόσα θεωρούμενα περὶ τὴν γραμματικὴν; Ὁκτώ· αἴτιον, ἀρχή, ἔν- 659, 20
 νοια, ὕλη, μέρη, ὄργανα, ἔργα καὶ τέλος. Αἴτιον, κατὰ πᾶσαν γὰρ λέξιν 171 v
 αἴτιον ὁράται καὶ αἰτιατόν. Ἀρχὴ δέ, ὅτι ἀρχὴν ἔχει ὥσπερ καὶ τέλος·
 ἀρχὴν γὰρ ἔχει τὰ στοιχεῖα. Ἐννοίαν δὲ λέγει τὸν σκοπὸν· σκοπὸς
 15 γὰρ ὁράται καὶ περὶ τὴν γραμματικὴν, ὥσπερ καὶ περὶ τὴν διαλεκτικὴν
 καὶ τὰς λοιπὰς τέχνας καὶ ἐπιστήμας. Ὑλιν δὲ ἔχει πᾶσαν Ἑλληνίδα
 φωνήν. Μέρη δὲ λέγει, ἢ ὅτι πᾶσα Ἑλληνικὴ φωνὴ εἰς ὀκτὼ μέρη
 διαιρεῖται, ἢ ὅτι τῆς γραμματικῆς μέρη κυρίως τέσσαρα, διορθωτικόν,
 ἀναγνωστικόν, ἐξηγητικόν, κριτικόν. Ὁργανα δὲ εἰσι τέσσαρα τὰ περὶ
 20 τὴν γραμματικὴν ὄντα, γλωσσηματικόν, μετρικόν, τεχνικόν, ἱστορικόν. 30
 Ἔργα τὸ τὸν ἔμμετρον καὶ τὸν πεζὸν λόγον τεχνᾶσθαι. Τέλος τὸ μὴ
 ἁμαρτάνειν μήτε περὶ μίαν λέξιν μήτε περὶ πλείονας· τὸ γὰρ περὶ μίαν
 ἁμαρτάνειν βαρβαρισμός ἐστι, τὸ δὲ περὶ πλείονας σολοικισμός· σολοι-
 κισμός δὲ ἐστὶν ὁ τοῦ κύου λόγου αἰκισμός, ἡγουν ἢ ὕβρις ὀλοκλήρου
 25 λόγου.

§ 2.

Περὶ ἀναγνώσεως.

Ἀνάγνωσίς ἐστι *etc.* = Σ^d 16, 4—25.

Ἄλλως. — [Τὸ ἀναγινώσκειν δοκίμως.] Τὸ δὲ δοκίμως ἀναγινώσκειν 743 b
 πάντως ἐκ τριβῆς καὶ ἐπιμονῆς πολλῆς γίνεται· ἐνδέχεται οὖν τὸν
 30 γραμματικὸν οὕτως ἀναγινώσκειν καὶ ὅσοις μὴ ἐντετύχηκε συγγράμμασιν,
 ὥσπερ ἐκεῖνα οἷς πολλάκις ἐντετύχηκεν· δεῖ γὰρ οὕτω προδιοικονομεῖν
 ἑαυτὸν καὶ ἐθίζειν ἐν οἷς ἐγχειρίζεται, ὥς ἐκ τούτων καὶ παρατυχόντα
 δοκεῖν πολλάκις ἀνεγνωσμένα. Ἀναγινώσκειν δὲ <δεῖ> κατὰ προσωπίαν,

11—25 hab. et. Σ^m || 11—18 (τέσσ.) hab. et. O^d

1 καὶ τὴν γλ. — διδαχθῇ (2) ἐξηγεῖσθαι κατορθώσει, γλωσσῶν τε καὶ ἱστοριῶν
 πρόχειρον ἀπόδοσιν καὶ ἐτυμολογίας ἐκλογισμὸν V || 3 ἂν εἴη om V, ἂν om
 N | εἴη N b, ἢ C || 4 τὴν om V || 5 ἢ οὐ V, om C || 8 ἐστὶ V, ἢ C ||
 9 εἶπε — δύναται (10) V, om C; cfr Σ^d 15, 30 seq || 11 περὶ O^d V, κατὰ C ||
 12 γὰρ add O^d V || 13 ὥσπερ — ἔχει (14) add O^d V || 17 φωνὴ O^d V, om C ||
 18 διορθ. post ἐξηγ. (v. 19) transp. C || 20 γλωσσημαντικόν CV || 21 τὸν bis
 add V || 27 in marg. Μελάμποδος C || 31 πολλ. ἐντετύχε C | προσδιοικ. C

ἤτοι καθ' ὃν ἔχει τόνον ἢ λέξις, ὡς μὴ ἀναγνῶναι τὸ ὄρος ὄρος καὶ
 10 τὸ ἀγνός [ὁ καθαρός] ἄγνος, κἀντεῦθεν εἰς πλάνην ἀγαγεῖν τὸν ἀκροα-
 τήν, καὶ ἀντὶ τοῦ ὄρος, τυχὸν ὁ Ὑμητὸς ἢ τὸ Τηϋγετον ἢ τι ἄλλο,
 ὁρὸν νοῆσαι, ἦγουν τὸ ὑδατῶδες τοῦ γάλακτος, καὶ πάλιν ἀντὶ τοῦ
 ἀγνός (ὁ καθαρός) τὸ φυτὸν ὑπολαβεῖν λέγεσθαι τὸν ἄγνον· ἄγνος γάρ 5
 ἐστὶ φυτὸν ἄγονον καὶ ἄκαρπον.

Ἐκ δὲ τῆς προσωδίας *etc.* = Σ^d 16, 26—22, 13.

42, 14 b

Stephani. — Ἀνάγνωσις ἐστὶ ποιημάτων ἢ συγγραμμάτων
 ἀδιάπτωτος προφορά.] Πᾶς ὄρος ἀπὸ γένους καὶ εἰδους καὶ δια-
 10 φορᾶς συνίσταται καὶ πάλιν πᾶς ὄρος ἀπ' εὐθείας ἄρχεται, οἷον ὁ τοῦ
 ἀνθρώπου ὄρος, «ἐστὶ ζῶον λογικὸν θνητόν» ἰδοὺ τὸ ζῶον γένος ἐστίν,
 εἶδος <δὲ> τὸ λογικόν, θνητόν δὲ διαφορά, καὶ πάλιν τὸ ζῶον εὐθείας
 20 πτώσεώς ἐστιν. Ἐπὶ δὲ τοῦ προτεθέντος ὄρου <οὐκ ἐστὶ τοῦτο, οὐ γὰρ
 ἀπ' εὐθείας ἄρχεται. Λεκτέον δὲ ὅτι> ἐὰν ἀναστρέψωμεν τὸν ὄρον,
 εὐρίσκομεν ὑγιῶς ἔχοντα, ἦγουν «ἀνάγνωσις ἐστὶ προφορά ἀδιάπτωτος 15
 ποιημάτων ἢ συγγραμμάτων» ἰδοὺ γὰρ ἀπ' εὐθείας ἤρξατο, καὶ <συν-
 ίσταται> ἀπὸ γένους καὶ εἰδους καὶ διαφορᾶς προφορά γοῦν ἐστὶν ἢ
 ἐκφώνησις, ἢ ἐστὶ γένος, εἶδος δὲ <τὸ> ποιημάτων ἢ συγγραμμάτων, τὸ
 δὲ ἀδιάπτωτος ἐστὶν ἀδιάπταιστος, ὅπερ ἐστὶ διαφορά. Μόνης δὲ τῆς
 ἀναγνώσεως τὸν λόγον ποιησάμενος, οὐκέτι περὶ τῶν ἄλλων μερῶν διε- 20
 ξέρχεται τῆς γραμματικῆς, οἷον περὶ τῆς ἐξηγήσεως καὶ τῶν λοιπῶν με-
 ρῶν· σκοπὸς γὰρ αὐτῷ πρὸς εἰσαγομένους γράφειν, δεῖ δὲ τοὺς εἰσα-
 30 γομένους δυσχερῶν ἀπέχεσθαι διδαγμάτων· ἐπεὶ οὖν ὁ τῆς ἐξηγήσεως
 καὶ τῶν ἄλλων μερῶν λόγος ποικίλος τις ἦν καὶ πολλῆς ἀκριβείας δεό-
 μενος, ἀναγκαιῶς παρήκεν ὁ τεχνικός, περὶ μόνης δὲ τῆς ἀναγνώσεως 25
 ποιεῖται τὸν λόγον.

43, 16 b
179 v

Καὶ ἄλλως εἰς τὸ αὐτό. — *Στέφανος.* — Ἀναγνῶσαι τὸ ἀναπεῖσαι,
 ὡς καὶ παρ' Ὑλιωιν· Ἡρόδοτος οὖν φησι <I 87> τίς σε ἀνθρώπων
 ἀνέγνω<εν> ἐπὶ γῆν τὴν ἐμὴν στρατευσάμενον; ἀντὶ τοῦ ἀνέ-
 20 πεισεν· ἀνάγνωσις οὖν ἢ ἀναπέισις, ἀναπέιθουσι γὰρ οἱ καλῶς ἀναγι- 30
 νώσκοντες· ἢ περιττὴ ἐστὶν ἢ ἀνά, γνῶσις γάρ ἐστὶν ἢ ἀνάγνωσις.

8—172, 9 hab. et. O^d || 8—172, 16 hab. et. Σ^m (Στεφάνου ἐρμηνεία εἰς
 τὸ περὶ ἀναγνώσεως V, *in marg.* Στεφάνου N)

3 Ὑμητ. — ὁρὸν (4) b, ὑμητὸς ἢ τὸ τιϋγε ἐστὶν ἄλλο ὄρος C || 8—174, 24 vi-
 dentur esse *Stephani* || 9 καὶ εἰδους om V || 12 εἶδος — διαφ.] τὸ λογ. θν.
 διαφορά V || 13 προτεθέντος b, προτιθέντος CO^d, προλεχθέντος V | οὐκ —
 ὅτι (14) om CO^d V || 16 καὶ — διαφορᾶς (17)] καὶ γένει καὶ διαφορᾷ κέχρηται:
 V | καὶ (*ante* συν.) O^d, om C | συνίστ. om CO^d || 18 εἶδος — συγρ. om V |
prius τὸ add b || 19 ἐστὶν — ἐστὶ add V || 21 τῆς γραμμ. — μερῶν (22) add V ||
 22 σκοπὸς — λόγον (26) om O^d || 27—31 om V, *habet* N | εἰς — Στέφ. om N |
 ἀναγνῶναι CO^d N b || 28 καὶ O^d N, om C || 29 ἀνέγνω CO^d N | *ante* γῆν
 add τὴν N || 30 ἀναπέπονται C, ἀναπέπονται O^d N | καλῶς] κακῶς CO^d N ||
 31 ἢ ἀνά O^d N, ἢ ἀνάγνωσις C, ἢ ἀνά πρόθεσις b

Ἄναγνωστέον δὲ καθ' ὑπόκρισιν, κατὰ προσῳδίαν, κατὰ ^{744b}
 διαστολήν.] Ὑπόκρισις ἐστὶ μίμησις ἀρμόζουσα τοῖς ὑποκειμένοις ^{180v}
 προσώποις ἔν τε λόγῳ καὶ σχήματι· οὐ μόνον γὰρ δεῖ μιμεῖσθαι
 τῷ λόγῳ τὰ πρόσωπα, ἀλλὰ καὶ τὰς τῶν σωμάτων κινήσεις κατὰ
 5 τὸ ἀπαιτοῦν, ὡς ἐν τῷ Ὁρέσῳ τοῦ Μενελάου μηδὲν εἰρηκότος
 αὐτῷ ἀποκρίνεται <ὁ Ὁρέσθης>, λέγων <644> οὐ χρήματ' εἶπον·
 δηλοῦται γὰρ ἐκ τούτου, ὡς οὐ λόγῳ γεγένηται ἡ ὑπόκρισις, ἀλλὰ
 μόνῳ τῷ σχήματι, τοῦ Μενελάου τὰς χεῖρας ἀνατείναντος καὶ τρό-
 πον τινὰ μετασχηματιζομένου ὡς οὐδὲν εἰληφότος. «Καθ' ὑπόκρισιν» ¹⁰
 10 οὖν, τουτέστι κατὰ μίμησιν τῶν προσώπων. «Κατὰ προσῳδίαν» δέ, του- ¹⁵
 τέστι κατὰ τόνον· προσῳδία γάρ ἐστι σημεῖον λέξεων τοῖς φωνήεσιν
 ἐπόμενον· κατὰ προσῳδίαν οὖν, τουτέστι κατὰ τὸν ὀρθὸν τόνον. «Κατὰ ¹⁹
 διαστολήν» δέ, τουτέστι κατὰ χωρισμὸν τῶν διανοιῶν· διαστολή γάρ ἐστι
 σημεῖον λέξεων ὁμοῦ μὲν γεγραμμένων, μὴ ὁμοῦ δὲ νοουμένων· δια-
 15 στολήν δὲ ἐκάλεσε τὴν στιγμὴν ἐκ τοῦ διατέλλειν λέξεις ἀπὸ λέξεων
 καὶ σημαινόμενον ἀπὸ σημαινόμενου.

Ἴνα τὴν μὲν τραγωδίαν ἡρωϊκῶς ἀναγνώμεν.] Τραγωδία ^{747b}
 ποίησις ἐστίν. Εἴρηται δὲ τραγωδία παρὰ τὸ τραχὺς καὶ τὸ ψδῆ, ἐκ
 μεταφορᾶς τῆς τῶν τράγων φωνῆς· ἐκείνοι γὰρ τραχεῖαν ψδὴν ᾄδουσιν·
 20 ἡ τραγωδία ἐστὶ ποίημα ἐπιτάφιον, ὅπερ οἱ τότε ποιοῦντες ἀντὶ μισθοῦ
 τράγον ἐλάμβανον, καὶ ἐκαλεῖτο τραγωδία. «Ἡρωϊκῶς», δέ, τουτέστιν
 ἀξιοπύτως, μετὰ πολλῆς σεμνότητος καὶ ὄγκου· δεῖ γὰρ ἡμᾶς τραγικὰ
 προφερομένους κατὰ πάντα τρόπον μιμεῖσθαι τοὺς ἥρωας, καὶ μεγέθει
 σώματος καὶ λόγου ὑπερβολῇ.
 25 Τὴν δὲ κωμωδίαν βιωτικῶς.] Κωμωδία ἐστὶν ἡ ἐν μέσῳ λαοῦ ¹⁰
 κατηγορία ἥγουν δημοσίευσις· εἴρηται δὲ παρὰ τὸ κῶμη καὶ τὸ ψδῆ,
 ἔστι δὲ εἶδος ποιήματος ἐν κώμαις κατὰ τὸν βίον ᾄδόμενον. Διὰ τοῦτο
 καὶ «βιωτικῶς» λέγεται, τουτέστιν ἱλαρῶς, ὡς ἂν εὖξαιτό τις βιώναι,
 ἀντὶ τοῦ ἐν ἡδονῇ καὶ γέλῳτι· δεῖ οὖν τὸν τὴν κωμωδίαν ὑποκρινό-
 30 μενον μετὰ γέλῳτος καὶ πολλῆς ἀστειότητος καὶ ἱλαροῦ τοῦ προσώπου
 προφέρεσθαι. Ἡ «βιωτικῶς» κατὰ μίμησιν τοῦ βίου, ἵνα εἰ μὲν ὑπό-

29—173, 4 hab. et. O^d

2 μίμησις add V || 4 τὰ πρόσωπα CO^d, τὰ σχήματα τῶν προσώπων V ||
 5 τοῦ O^d V, τὴν C || 6 αὐτῷ CO^d V, αὐτοῦ b | ὁ Ὁρ. om CO^d V || 7 γὰρ
 O^d V, om C | γεγένηται O^d V, γένηται C || 9 μετασχηματισαμένου V | Καθ'
 — προσώπ. (10) om V || 11 post τόνον add χρόνον πνεῦμα πάθος V | τῶν λέξ.
 b | λέξεως V || 12 κατὰ πρ. — τόνον om V || 13 post διανοιῶν add V: κατὰ
 διάστασιν γὰρ δεῖ <προ>φέρεσθαι τὰ ποιήματα καὶ <ἀποκόπτειν> ὅπου ὀφείλει
 ἀποτιθέσθαι ὁ τέλειος νοῦς, ἵνα μὴ ἀποκοπᾶς τοῦ τελείου νοῦς ποιοῦντες ἀταξίαν
 ἐργαζώμεθα | γάρ] δέ V || 14 λέξεων — νοουμένων V, λέξεως ὁ. γεγραμμένων
 μὴ ὁ. δὲ νοούμενον C || 15 λέξεις — λέξεων C, καὶ διαχωρίζειν λέξιν ἀπὸ λέξεως
 V || 28 ἂν εὖξαιτό τις b, διεύξαιτό τις C || 29 τὸν — ὑποκρινόμενον] τῷ
 — ὑποκρινόμενῳ O^d, τῷ — ὑποκειμένῳ C || 31 προσφέρεσθαι C, φέρεσθαι O^d |
 εἰ μὲν] ἂν μὲν C, ἔαν μὲν O^d

κεῖται γέρων, μιμησώμεθα τὴν φωνὴν τοῦ γέροντος, εἰ δὲ γυνή, μιμη-
 20 σώμεθα τὴν φωνὴν τῆς γυναικός. Διαφέρει δὲ κωμωδία τραγωδίας, ὅτι
 ἡ μὲν τραγωδία ἱστορίαν ἔχει καὶ ἀπαγγελίαν πράξεων γενομένων, ἡ
 δὲ κωμωδία πλάσματα περιέχει βιωτικῶν πραγμάτων.

5 Τὰ δ' ἐλεγεῖα λιγυρῶς.] Ἐλεγεῖον ἐστὶν εἶδος μέτρου ἐκ δύο
 πενθημιμερῶν συγκείμενον, παρὰ τὸ ἔλεος, ὃ δηλοῖ τὸν θρήνον· τοῦτο
 πάλιν παρὰ τὸ ἔ ἔ λέγειν, ὡς γὰρ ἐλεοῦντες τοὺς ἀποιομένους τοῦτο
 20 ἐφεῦρον τὸ μέτρον. Ἡ ἐλεγεῖον ἐστὶ θρήνος ἐπιτάφιος, οἷον εἰ ἐλεεῖν
 τι ὄν, τοῦ ᾧ ἐκθλιβομένου, παρὰ τὸ ἐλεεῖν τὸν τετελευτηκότα· ἡ εὐλο-
 γεῖον, παρὰ τὸ εὖ λέγειν τὸν ἀποβιώσαντα. Ἐπειδὴ δὲ οἱ τεθνηκότες
 10 ἔλλειψιν τινα ἔχουσιν, ἥγουν τοῦ ζῆν, τούτου χάριν καὶ τὰ ἐλεγεῖα, ὡς
 ἐπὶ τοῖς τεθνηκόσι λεγόμενα, ἐλλείπουν πόδα πρὸς τὸν δακτυλικὸν στί-
 178 γχον. Ἰστέον δὲ ὅτι ἐλεγεῖον ἐλεγεῖας διαφέρει· ἐλεγεῖον γάρ ἐστιν,
 ὅταν εἷς στίχος ὑπάρχῃ καὶ πεντάμετρος, ἐλεγεῖα δέ, ὅταν ὅλον τὸ
 30 ποίημα ἀμοιβαῖα ἔχῃ τὰ μέτρα, ἑξάμετρον καὶ πεντάμετρον. — «Λιγυ-
 ρῶς» δέ, οἷον ὁξέως ἀναγινώσκειν ἡμᾶς δεῖ τὰ ἐλεγεῖα, ὡς ἂν συμπε-
 πνιγμένους καὶ ἐκπεπληγμένους τῷ πλήθει τῶν κακῶν· ἡ «λιγυρῶς»
 ἥγουν γλυκερῶς, λιγὺς γὰρ ὁ γλυκύς.

751,9b Τὸ δὲ ἔπος εὐτόνως.] Ἐπος κυρίως ὁ ἔμμετρος λόγος λέγεται,
 καταχρηστικῶς δὲ καὶ πᾶς λόγος· νῦν δὲ <οὐ> πάντα λόγον λέγει· ἡ
 20 ἔπος τὸ ἑξάμετρον· ἐκείνη δὲ ἡ ποίησις ἔπος λέγεται, ὅτε τὸ σωμα-
 τιον ὅλον ἐκ τοῦ ἡρωικοῦ στίχου σύγκειται. Γὰρ δὲ εἰπεῖν «εὐτόνως»
 οὐ λέγει κατὰ τόνον, ἀλλ' εὐτόνως τουτέστι μετὰ δυνάμει· τόνος γάρ
 ἐστὶν ἡ δύναμις· ἐπεὶ περ τινὲς ἀναγινώσκοντες μαλθακύνουσιν ἑαυτῶν
 τὰς φωνάς, οὐ δεῖ δὲ μαλθακῇ τῇ φωνῇ ἡρώων πράξεις προάγεσθαι.
 25 — Ἐπος δὲ παρὰ τὸ ἔπεσθαι τῷ μέτρῳ, ὅλου τοῦ σωματίου ἐξ ἡρωί-
 κοῦ συγκείμενον.

752,5b Τὴν <δὲ> λυρικήν ποίησιν ἐμμελῶς.] Ποίησις ἐστὶ λυρική·
 179 εἴρηται δὲ λυρική ἀπὸ τοῦ ἀξιοπύκτου ὀργάνου· οὐ μόνον γὰρ πρὸς
 λύραν ἐλέγετο, ἀλλὰ καὶ πρὸς αὐλὸν καὶ βάρβιτον καὶ κιθάραν καὶ
 30 ἀπλῶς εἰπεῖν πρὸς πᾶν ὄργανον μουσικόν· ἀλλ' ἐπειδὴ τῶν ἀπάντων
 10 τὸ ἀξιοπιστότατον ὄργανον ἡ λύρα ἐστίν, ἀπὸ ταύτης ὠνόμασται. Εἴ-
 ρηται δὲ λύρα, λύτρα τις οὖσα· φασι γὰρ ὅτι ποτὲ Ἑρμῆς ἐν Ἀρκαδίᾳ

2—18 hab. et. Σ¹ || 10—18 hab. et. Σ^m || 13—18 hab. et. O^d || 19—27 si-
 milia hab. Σ^m Σ¹ || 28—174, 4 hab. et. Σ^m, similia Σ¹ || 28—174, 24 hab. et. O^d

3 μὲν O^d Σ¹, om C | ἀπαγγ. Σ¹, ἐπαγγ. CO^d | γενομ. Σ¹, γινομ. CO^d ||
 5 ἐκ — συγκεῖμ. (6) om Σ¹ || 6 συγκείμενον] τεμνόμενον Cb || 7 πάλιν b,
 μᾶλλον C, δὲ Σ¹ | alterum ἔ add Σ¹ | γὰρ Σ¹, προ C, περ hb | ἀποιοχμ. C,
 κατοιοχμ. Σ¹ || 10 δὲ V, καὶ Σ¹, om C || 12 πόδα CV Σ¹, ποδὶ b || 16 συμπ.
 καὶ om V | συμπεπνιγμένους O^d Σ¹, συμπεπληγμένους C, συμπεπληγμένους b ||
 18 γὰρ O^d V Σ¹, om C || 21 δὲ add V | ὅτε] ὅταν CV || 22 ἡρωικοῦ CV,
 ἑξαμέτρου b || 23 τόνος R. Schneider, τάσις Cb || 25 προάγεσθαι Σ¹, προσά-
 γεσθαι Cb || 30 ἐλέγ.] ἥδετο V | καὶ κιθ. add Σ¹ || 32 ὠνόμασται O^d V Σ¹,
 ὠνόμασθαι C, ὠνομάσθη b || 33 δὲ O^d V Σ¹ b, γὰρ C | ἐν — δὲ (174, 2) om Σ¹

ἀναστρεφόμενος εὗρε χελώνην, καὶ διακόσας ἐποίησε κοιλίαν λύρας·
 ἡνίκα δὲ τὰς τοῦ Ἥλιου βοῦς κλέψαι ἡβουλήθη, καὶ διὰ τὸ μαντικὸν τοῦ
 θεοῦ οὐκ ἠδύνατο, συνελήφθη· εἰδὼς δὲ καὶ τοῦ θεοῦ τὸ μουσικόν, δέ-
 δωκεν ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὴν λύραν λύτρον, καὶ ἡλευθερώθη τοῦ ἐγκλήματος.

5 Τοὺς δὲ οἴκτους ὑφειμένως.] Εἶδος μὲν ποιήσεως ὁ οἶκος 27
 οὐκ ἔστιν, εὐρίσκεται δὲ ἐν παντὶ εἶδει ποιήσεως, παρὰ λυρικοῖς, παρ' ἐλε-
 γειογράφοις, ὁμοίως καὶ παρὰ τοῖς τὰ ἔπη γράφουσιν, ὡς καὶ παρ' Ὀμή- 30
 ρῳ Ἀνδρομάχῃ λέγει ἐλεεινολογουμένη πρὸς Ἑκτορα <Ζ 407> δαι-
 μόνιε, φθίσει σε τὸ σὸν μένος, καὶ πάλιν <Ω 725> ἄνερ, ἀπ' αἰ- 753b
 10 ὦνος νέος ὤλεο. Λέγει οὖν τοὺς οἴκτους προφέρεσθαι «ὑφειμένως
 καὶ γοερῶς», τουτέστι συνεσταλμένως, ταπεινῶς καὶ μετὰ πένθους, οἰκ-
 τρῶς, θρηνητικῶς· δεῖ γάρ τὸν ἀναγινώσκοντα τὸν οἶκτον τοιοῦτον φαί-
 νεσθαι, ὡς ἐλεεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀκούοντων.

Τὰ γὰρ μὴ παρὰ τὴν τούτων γινόμενα παρατήρησιν καὶ τὰ
 15 ἐξῆς.] Ἡ παρά πρόθεσις σημαίνει καὶ ἐγγύτητα, σημαίνει καὶ χωρισμόν,
 ὡς ἂν εἴποι τις ἐπὶ χωρισμοῦ «πάντες συνήχθημεν ἐν τῇ διατριβῇ παρὰ 10
 τόνδε», ἀντὶ τοῦ ἐκτὸς τοῦδε, καὶ πάλιν ἐπὶ πλησιασμοῦ «πάντες συ-
 νήχθημεν παρὰ τόνδε», τουτέστιν ἐγγὺς τοῦδε. Ἐνταῦθα οὖν τὴν παρά
 πρόθεσιν ἐπὶ πλησιασμοῦ εἴρηκε· «τὰ γὰρ μὴ παρὰ τὴν τούτων» φησί,
 20 τουτέστι τὰ μὴ πλησίον τούτων καὶ κατὰ τὴν αὐτῶν ῥῆσιν προφερό-
 μενα· «καταρρίπτει» δὲ ἀντὶ τοῦ ἐξουθενεῖ· «ἔξεις» δὲ τὰ σχήματα λέγει.
 Καλῶς δὲ εἶπε «καταγελάστους παρίστην»· ἄρκει γὰρ τοῖς ἀπαιδεύτοις
 ἀλόγως προφερομένοις τὰ μαθήματα πρὸς τιμωρίαν ὁ παρὰ τῶν ἀν-
 θρώπων κατ' αὐτῶν γινόμενος γέλως.

20

§ 3.

25

Περὶ τόνου.

Μελάμποδος. — Τόνος ἐστὶν ἀπήχησις etc. = Σ^d 22, 15—24, 7.

<Stephani.> — Τόνος ἐστὶν ἀπήχησις φωνῆς ἐναρμονίου.] 754, 10
 Ἐκεῖνα μόνα πειρᾶται παραβάλλειν ὁ τεχνικός, ὅσα τοῖς εἰσαγομένοις
 ὠφελεῖν δύναται. Ἐπεὶ οὖν οἱ εἰσαγόμενοι πρῶτον ἀναγνώσει ἐντυγχά-

5—13 hab. et. Σ^m || 15—24 hab. et. Σ^m (in marg. Cτεφάνου N) ||
 22—24 hab. et. Σ¹ || 27—175, 33 hab. et. Σ^m

2 τὰς τοῦ V Σ¹, τὰς O^d, τοῦ C || 3 οὐ δεδύνητο Cb, οὐ δεδύνηται O^d,
 μὴ δυνάμενος Σ¹, om V | συνελήφθη V Σ¹, ἀνελήφθη CO^db | καὶ om V ||
 4 δέδωκεν CO^dV Σ¹, ἔδωκεν R.Schneider | Σ¹ add: ἀπὸ δὲ τοῦ πρώτου εὐρόντος
 τὴν ὀνομασίαν ἔσχεν || 10 ὤλετο C | οἱ. καὶ θρήνους προσφ. V || 11 poster.
 καὶ om V || 14 καὶ τὰ ἐξῆς Uhlig, καὶ τὰς ἔξεις Cb, om O^d || 17 τοῦ O^dV,
 om C || 21 καταρρ. — λέγει om V | καταρρίπτει C, καταρριπτεῖ O^d | τὰ σχή-
 ματα] τὰς μνήμας in ras. C¹, τὰς γνώμας O^d || 22 δὲ O^dV Σ¹, om C | ἀπαι-
 δεύτως καὶ ἀλόγως V || 27—175, 32 videntur esse Stephani || 28 μόνα om
 V | ὅσα μὴ δυσχερῇ τοὺς δὲ εἰσαγομένους V

νουσιν, καὶ ἀναγκαῖον ψῆθη περὶ ταύτης διαλαβεῖν, περισπούδαστον δὲ
 ἡγήσατο καὶ περὶ τῶν παρεπομένων τῇ ἀναγνώσει ἀφηγήσασθαι· ἔστι δὲ
 ταῦτα τόνος καὶ στιγμή καὶ διαστολή· καίτοι ἀκόλουθον ἦν μετὰ τὸν
 περὶ ἀναγνώσεως λόγον εἰπεῖν τὸν περὶ ἐξηγήσεως, δεύτερον γὰρ μέρος
 τῆς γραμματικῆς ἢ ἐξηγητικῆς. Λέγει δὲ τὸν τόνον εἶναι ἀπήχησιν τῆς 5
 20 ἐναρμονίου φωνῆς, ἡγουν τῆς ἐνάρθρου, τουτέστι τῆς ἀνθρωπίνης· μόνη
 γὰρ ἡ τοῦ ἀνθρώπου φωνὴ ἑναρθρος· ὅθεν καὶ φῶς ὁ ἄνθρωπος, ὡς
 εἶναι αὐτὴν φωτεινοειδῆ τινα, τὴν φωτίζουσιν καὶ σαφηνίζουσιν τὰ
 ἐντὸς τοῦ νοῦ. "Ὅθεν καὶ ἐναρμόνιος ἔστι, τουτέστιν ἐναρθρος, ἢ ἀπὸ
 διανοίας ἐκπεμπομένη καὶ εἰς διάνοιαν ἀνερχομένη, ἢ καὶ διεξοδική κα- 10
 λείται· διεξοδικὴν δὲ καλοῦμεν τὴν ἐγγράμματον. Τῶν γὰρ φωνῶν δια-
 φοραὶ δύο, ἐγγράμματος καὶ ἀγράμματος· καὶ ἐγγράμματος μὲν, ἥς ὁ
 νοῦς εἰσακούων διέξεισι τὰ στοιχεῖα, ἀγράμματος δέ, ὡς οἱ ψόφοι. Ἐπεὶ
 30 δὲ καὶ ἄλλα ἔστι ζῶα τὴν ἐναρμόνιον φωνὴν ἀπομιμούμενα, καὶ φθέγ-
 γεται ὡς δοκεῖν ἀνθρώπου ἀκούειν, ἄρα κάκεινων εἴποιμεν ἐναρμόνιον 15
 εἶναι τὴν φωνήν; Φαμὲν οὐ· μιμεῖται γὰρ τὴν τοῦ ἀνθρώπου φωνήν,
 755b οὐκ ἀπὸ διανοίας δὲ ἐκπέμπεται. Πᾶσα οὖν φωνὴ ἐκπεμπομένη μετὰ
 δυνάμειος ἐκπέμπεται· αὕτη οὖν ἡ δύναμις κατὰ τὸν τεχνικὸν τόνος
 λέγεται· ἀνάγκη οὖν πᾶσαν συλλαβὴν, ἥτις συντείνει εἰς τὴν τοῦ ἀν-
 θρώπου φωνήν, τόνον ἴδιον ἔχειν. 20

14 "Ἡ κατὰ ἀνάταςιν ἐν τῇ ὀξεῖα, ἢ κατὰ ὀμαλισμὸν ἐν τῇ
 βαρεῖα, ἢ κατὰ περίκλασιν ἐν τῇ περισπωμένῃ.] Ἀμήχανόν ἐστι
 φωνὴν δίχα τάσεως ἀποτελεσθῆναι· εἰ γὰρ φωνὴ ἔστιν ἀήρ πεπληγ-
 μένος, δεῖ δὲ τὴν πληξιν μετὰ τάσεως γίνεσθαι, οὐκ ἂν εἴη φωνὴ δίχα
 τόνου· πᾶσα τοίνυν συλλαβὴ τόνῳ κέχρηται. Τῶν δὲ τόνων οἱ μὲν 25
 20 εἰσιν ὀξεῖς, οἱ δὲ βαρεῖς· ὁ γὰρ περισπώμενος σύνθετός ἐστιν ἐξ ἀμφοῖν.
 "Ὅσαι τοίνυν τῶν συλλαβῶν τὸν ὀξὺν ἔχουσι τόνον, τρόπον τινὰ ταῖς
 <ἄλλαις> συλλαβαῖς ἐπισκιάζουσαι τὸν ἐν αὐταῖς βαρὺν τε καὶ ὀμαλὸν
 τόνον οὐκ ἔωσιν ἐξακούεσθαι· ὁμοῦς γε μὴν οἱ γραμματικοί, τῷ τέλει
 προσέχοντες τῶν λέξεων, ὥσπερ ὀξύτονα καλοῦσι τὰ ἐπὶ τῆς τελευταίας 30
 συλλαβῆς τὴν ὀξεῖαν ἔχοντα, οὕτω καὶ βαρύτονα τὰ ἐπὶ τοῦ τέλους
 ἔχοντα τὴν βαρεῖαν. — Τόνος δὲ ἔστιν ἐπίτασις ἢ ἄνεσις ἢ μεσότης
 συλλαβῆς εὐφωνίαν ἔχουσα.

57,13b
181v

Εἰς τὸ αὐτό. — Πορφυρίου. — Τῶν τόνων γνήσιοι μὲν εἰσι δύο,

5—11 hab. et. O^d || 34—176, 13 (τεχνικός) hab. et. Σ^m || 34—176, 14 hab. et. O^d (*qui in marg. add Πορφυρίου*) et Σ¹

1 καὶ om b || 2 περὶ V, πρὸ C || 3 τὸν om C || 5 τῆς γραμμ. add V ||
 7 ἐναρθρος b, ἐναρμόνιος V, om CO^d || 9 ἢ C, om O^dV || 10 ἐκπεμπ. C, πεμ-
 πομένη O^dV | ἀνερχομ. C, ἐρχομένη O^dV || 12 καὶ ante ἐγγρ. add V || 13 εἰς
 ἀκοὴν V || 17 post φωνὴ add ἀπὸ διανοίας V || 22 in marg. add Cτεφά-
 νου N || 28 ἄλλαις om CV, add b || 30 τὴν τελευταίαν συλλαβὴν C ||
 32 Τόνος — ἔχουσα (33) om b || 33 συλλαβῆς C, συλλαβῶν V || 34 Εἰς —
 Πορφ. om V Σ¹

ὁ τε ὀξύς καὶ ὁ περισπώμενος· ἀλλ' ὁ μὲν κατ' ἀπαθοῦς λέξεως τίθε-
 ται, ὁ δὲ κατὰ πεπονθυίας, ὁ περισπώμενος, καὶ ἔστι σύνθετος ἐκ τῆς
 ὀξείας καὶ τῆς βαρείας συντεθειμένων εἰς τὸν περισπώμενον· καὶ οὐκ ἂν
 εὔροι τις πεπονθυῖαν λέξιν μὴ ἐκ τῆς ὀξείας καὶ τῆς βαρείας συντιθε-
 5 μένην εἰς τὸν περισπώμενον. Ὁ δὲ ἕτερος τόνος, ὁ βαρύς, νωθὴς ἔστι 20
 καὶ βραδύς, ὡς ἔστι γνωρίζειν καὶ ἀπὸ τῶν σχημάτων· [ὁ μὲν γάρ, ἅτε
 δὴ λεπτός καὶ ἐλαφρὸς ὢν, ἀνωφερὴς ἔστιν·] ὃν <γάρ> τρόπον ἐπὶ τῶν
 στοιχείων ὅσα μὲν ἔστι βαρύτατα κάτω νένευκεν, ὡς ἡ γῆ καὶ τὸ ὕδωρ,
 ὅσα δὲ κουφότατα, τὴν ἄνω φορὰν διώκει, ὡς ὁ ἀῆρ καὶ τὸ πῦρ, οὕτως
 10 οὖν καὶ ὁ ὀξύς τόνος, ἐλαφρὸς ὢν, ἀνατρέχει καὶ ἄνω νένευκεν, ὁ δὲ
 βαρύς, ἅπαξ νωχελὴς ὢν καὶ κατὰ μικρὸν βαδίζειν δυνάμενος, κάτω
 νένευκεν, ἐκ μεταφορᾶς τῶν τὰ ἄχθη ἐπιφερομένων· οὗτοι γὰρ πιεζό-
 μενοι κάτω νεύουσιν. Καὶ διὰ τοῦτο καὶ ὁ τεχνικός «κατὰ ὁμαλισμόν»
 φησιν· ὁμαλισμὸς δὲ τὸ βραδὺ καὶ χθαμαλόν. Ὁ δὲ περισπώμενος σύν- 30
 15 θετός ἐστιν, ἐκ τε ὀξείας καὶ βαρείας συναιρούμενος.

§ 4 (4 et 5 b).

Περὶ στιγμῆς.

Μελάμποδος. — Στιγμαί εἰσι τρεῖς *etc.* = Σ^d 24, 9—28, 8.

Stephani. — Καὶ ἄλλως. — Στιγμαί εἰσι τρεῖς, τελεία, μέση, 759, 26
 ὑποστιγμή.] Κοπὸν ἔχων ὁ τεχνικός εἰσαγωγικὴν γράφειν τέχνην
 20 ἀποφεύγει τῶν προσωδίων τὰ δυσχερῆ, τουτέστι τὸ πνεῦμα, τὸν χρόνον
 καὶ τὰ πάθη· ἐπεὶ γὰρ ὁ περὶ τούτων λόγος πολὺς ἦν καὶ πολλῶν
 θεωρημάτων δεόμενος, ἦν δὲ αὕτη ἡ διδασκαλία πρὸς παῖδας ἀπρόσκο- 30
 ρος, ἀναγκαίως καὶ αὐτὸς παρήκεν. Ἴνα δὲ μὴ παντελῶς ἡμᾶς ἀνοή-
 τους καταλίπη, ὥσπερ τις καλὸς τροφεὺς ἐκ παντὸς ἐδέεματος λαβὼν
 25 μεταδίδωσι παιδὶ τρεφομένῳ αὐτῷ, οὕτω καὶ οὗτος παντὸς τεχνικοῦ δι-
 δάγματος τὰ λεπτομερῆ συνάγων παρατίθησιν ἡμῖν, καὶ μεταβαίνει πάλιν 760 b
 ἐπὶ τὴν στιγμὴν· σύμφορος γάρ ἐστι καὶ αὕτη τῇ ἀναγνώσει τῆς γραμ-

18—179, 2 hab. et. O^d || 18—177, 32 hab. et. Σ^m || 19—23 hab. et. Σ¹

1 ἀλλ' καὶ V | κατ' ἀπαθοῦς b, κατὰ ἀπαθοῦς V, κατὰ πάθος CO^d Σ¹ |
 λέξεως om Σ¹ || 3 τῆς (post καὶ) add O^d || 3 συνθεθ. — περισπ. om Σ¹ | συν-
 τεθειμένης O^d, συντιθέμενος C, μὴ οὐχὶ συντιθεμένων V | καὶ οὐκ — περισπ. (5) om
 O^d V || 5 ὁ βαρύς et ἔστι add V || 6 βραδύς] βαρύς Σ¹ | ὡς] δς C || 7 καὶ
 add O^d || 9 τὴν O^d V Σ¹, om C | διήκει V || 10 ἀνατρέχει O^d, ἄνω τρέχει
 CV Σ¹ || 11 ὢν add O^d V | καὶ add V Σ¹ || 12 ἐκ — νεύουσιν (13) om Σ¹ |
 οὗτοι — Καὶ (13) om O^d || 13 κατὰ add Σ¹ || 14 καὶ χθαμ. O^d, om C Σ¹ ||
 18—177, 32 videntur esse *Stephani* || 18 καὶ ἄλλως C, περὶ στιγμῆς. Cτεφάνου
 O^d, ἄλλου in marg. N, om V || 20 τῶν προσωδίων] τῶν τόνων CO^d Σ¹ b, om
 V || 22 ἀπρόσκορος O^d, om CV Σ¹ b || 23 ἡμᾶς O^d V, om C b || 24 κατα-
 λίπη O^d V, καταλείπη C b || 25 αὐτῷ CO^d V, ὑπ' αὐτῷ b | οὕτω καὶ V, οὕ-
 τως CO^d b || 26 παρατίθ. V, ἐντίθησιν CO^d b || 27 ἐπὶ O^d V, εἰς C b

ματικῆς. Καὶ λέγει ταύτας εἶναι τρεῖς, τελείαν, μέσῃν καὶ ὑποστιγμῇν·
 142 ▽ ἢ τοίνυν στιγμή αὕτη ἐστὶ τῇ διαστολῇ συνόμοιος, καὶ οὐκ ἔστι διαφορά,
 εἰ μὴ ἐν τούτῳ ὅτι ἡ μὲν στιγμή ἐπινενόηται ἕνεκα τοῦ πνεύματος, ἡ
 δὲ διαστολή μετὰ τοῦ ἀναπαύειν ἡμῶν τὴν πνοὴν καὶ διαστέλλει τὰς
 διανοίας ἀπ' ἀλλήλων.

5

10 Οὐ τρεῖς εἰσι στιγμαί, ἀλλὰ τόποι τρεῖς. Ἔστι δὲ ἡ τελεία, ὅτε
 τῆς περιόδου τέλειον καὶ ἀπηρτισμένον ἐστὶ τὸ ἐνθύμημα, οἷον <ex. gr.
 K 382> τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 καὶ πάλιν <M 243> εἰς οἰωνὸς ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης·
 ἰδοὺ αὕτη ἡ περίοδος τελεία· τίθεται δὲ ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ γράμματος. 10
 Ἡ δὲ μέση, ὅταν μέσως πως ἔχη ὁ νοῦς, οἷον <A 36> Ἀπόλλωνι
 20 ἄνακτι· τὸν ἡύκομος τέκε Λητώ· ἐν γὰρ τῷ «ἄνακτι» τὴν μέσῃν
 τίθεμεν. Ὑποστιγμῇ δέ, ὅταν ἢ τι παρηρητημένον τοῦ νοῦ καὶ μὴ δεχό-
 μενον ὑπέρθειν, ἀλλὰ ταχείας ἐπιφορᾶς δεόμενον, οἷον <A 51> αὐτὰρ
 ἔπειτ' αὐτοῖσι βέλος ἐχεπευκὲς ἐφιεῖς. Βάλλεν· ἐν <γὰρ> τῷ 15
 «ἐφιεῖς» τίθεμεν τὴν ὑποστιγμῇν. Τίθεται δὲ ἡ μὲν μέση ἐν τῷ μέσῳ
 τοῦ γράμματος, ἡ δὲ ὑποστιγμῇ [μεθ' ὑποκρίσεως] κάτω ἐν τῷ ἄκρῳ
 τοῦ γράμματος.

Ἄλλοι δὲ λέγουσι στιγμὰς τέσσαρας· τελείαν, ἥτις ἐπὶ τῷ τέλει τῶν
 30 περιόδων τίθεται· ἀτελῇ, ἥτις ἐπὶ τῷ τέλει τῶν περικοπῶν τίθεται· ὑπο-
 στιγμήν δὲ μεθ' ὑποκρίσεως, ἥτις ἐν ταῖς συναπτικαῖς τε καὶ ἀναφορι- 20
 καῖς τῶν φράσεων τίθεται, οἷον <P 94 seq.> εἰ δέ κεν Ἑκτορι μούνοσ
 761b ἐὼν καὶ Τρωσὶ μάχωμαι Αἰδεσθεῖς, μὴ πῶς με περιστήως· ἔνα
 πολλοί, καὶ αὖθις <Π 777 seq.> ὄφρα μὲν ἥελιος μέσον οὐρανὸν
 ἀμφιβεβήκει, Τόφρα μάλ' ἀμφοτέρων βέλε' ἤπτετο, πίπτε δὲ 25
 λαός· ὑποστιγμῇν δὲ ἀνυπόκριτον μετὰ τὰς ἐν ἥθει ἢ πάθει κλητικάς,
 οἷον <K 249> Τυδεΐδῃ, μήτ' ἄρ με μάλ' αἶνεε μήτε τι νεΐκει,
 10 <καὶ> <Ω 725> ἄνερ, ἀπ' αἰῶνος νέος ὦλεο. Ἔστι δὲ ἐπὶ ταύταις
 ἡ καλουμένη ἐγκοπή, ἥτις ἐν ταῖς συναλειφομέναις καταγίνεται λέξεσιν,
 οἷον <Γ 76. H 54> ὡς ἔφαθ', Ἑκτωρ δ' αὖτ' ἐχάρη μέγα μῦθον 30
 ἀκούσας, <καὶ> <Ι 228> δαίνυσθ', ἀλλ' οὐ δαιτὸς ἐπηράτου ἔργα
 μέμνηεν. — Ὁ δὲ Νικάνωρ ὀκτῶ φησιν εἶναι στιγμὰς.

2 αὔτη CO^dV, αὕτη b | διαστολῇ O^dVb, διδασκαλίᾳ C || 4 ἡμῶν CV,
 ἡμῖν O^db || 6 ante Οὐ add καὶ ἄλλως. Cτεφάνου O^d, Cτεφάνου VN, καὶ
 ἄλλο C | τόποι CO^db, τρόποι V | ἡ τελεία ἐν τελείᾳ CVb, ἐντέλεια O^d ||
 10 ἡ περίοδος V, περίοδος ἡ C, om ἡ O^db | δὲ (ante ἐπὶ) om C || 15 ἐν —
 ὑποστ. (16) Vb, om CO^d | γὰρ b, om V || 16 μὲν Vb, om CO^d || 17 μεθ.
 ὑποκρ. CO^db, om V | κάτω ἐν τῷ ἄκρῳ O^d, κάτω τῷ ἄκρῳ C, κατωτάτω b,
 μικρόν τι ὑπο V, κάτω ἄκρου Uhlis || 18 τοῦ γράμμ. om V || 19 ἐπὶ τῷ V,
 ἐπὶ (om τῷ) CO^d, ἐν τῷ b; item v. 20 || 20 ὑποστιγμῇν Vb, ὑποστιγμῇ CO^d ||
 21 δὲ CO^d, om Vb || 24 καὶ αὖθις V, καὶ b, om CO^d || 26 ὑποστιγμῇν
 ἀνυπόκριτον ἥτις μετὰ V, ἡ δὲ ἀνυπόκριτος στιγμή μετὰ CO^db || 28 καὶ b, om
 CO^dV || 29 ἐγκοπῇ CVb, ἐγκειμένη O^d | ταῖς C, om O^dVb || 30 αὐτε
 χάρη C | μέγα — καὶ (31) om V || 31 καὶ b, om CO^d | δαίνυσθ' Vb, δαίνωθ' C,
 δαίνυμεθ' O^d

στιγμή ἐστι διανοίας ἀπηρτισμένης σημείον, μέση δὲ σημείον πνεύματος ἔνεκεν παραλαμβανόμενον.] Περὶ τῆς τελείας στιγμῆς πρῶτον διαλαμβάνει· ὁ δὲ νοῦς οὗτος· ἡ τελεία στιγμή σημείον 20 ἐστὶ διανοίας τελείας καὶ πεπερασμένης καὶ τετελεσμένης. Διαλλάσσει 5 δὲ στιγμή διαστολῆς· ἡ μὲν γὰρ στιγμή τὰ πνεύματα διίστησιν, ἡ δὲ διαστολὴ ἅμα τοῖς πνεύμασι καὶ τὰς διανοίας. Καὶ ἡ μὲν μέση σημείον μερούσης διανοίας, μήτε λίαν οὐσης πρὸς τὸ τέλος μήτε κρεμαμένης, οἷον <A 23> αἰδεῖσθαι θ' ἱερῇα· ἡ δὲ ὑποστιγμὴ κρεμαμένης τῆς διανοίας καὶ πρὸς συμπλήρωσιν ὀλίγου δεομένης· διὸ καὶ καταβιβάζοντες ἐμφαν- 143 v
10 τικώτατα τὴν φωνήν, ζητητικὴν αὐτὴν κατασκευάζουσι τῶν ἐξῆς, οἷον 30 <A 5> Διὸς δ' ἐτελείετο βουλή.

<Stephani.> — Τίνι διαφέρει στιγμή ὑποστιγμῆς; Χρόνῳ.] 762, 14
Τῷ χρόνῳ, φησί, διαφέρουσιν ἀλλήλων· χρόνῳ δὲ εἶπεν οὐ τῷ καιρῷ, ἀλλὰ τῷ διαστήματι τῆς φωνῆς· μετὰ γὰρ τὴν τελείαν ἔξεστι μοι καὶ 15 μετὰ μίαν ὥραν καὶ μετὰ δύο καὶ μετὰ τρεῖς τὸν ἐξῆς ἐπαγαγεῖν στίχον, ἐν δὲ τῇ ὑποστιγμῇ οὐδ' ὅλως ἀναμένειν, ἀλλ' εὐθέως ἐπαγαγεῖν· ὥστε οὖν τῷ χρόνῳ διαφέρουσιν ἀλλήλων ἢ τε στιγμή καὶ ἡ ὑποστιγμή. 20
Ζητοῦσι δέ τινες, τί δῆποτε τῆς τελείας καὶ τῆς ὑποστιγμῆς σύγκρισιν ὁ τεχνικὸς ποιεῖται, τῆς δὲ μέσης οὐκέτι. Καὶ φασιν ὅτι τὰ ἄκρα 20 αἰεὶ ποτε ἐναντία ἐστί, καὶ ἐκ τοῦ ἐναντίως ἔχειν πρὸς ἄλληλα δεῖται συγκρίσεως, ἡ δὲ μέση οὐδ' ὅλως· δήλη γὰρ ἐστὶν ὡς οὕσα τῶν πρὸς τι ἐχόντων, τὰ γὰρ μέσα τῶν πρὸς τί ἐστὶν αἰεὶ· ὥσπερ οὖν τὸ ψυχρὸν τῷ θερμῷ ἐναντίον καὶ τὸ πικρὸν τῷ πάνυ γλυκεῖ, οὕτω καὶ ἡ στιγμή 30 τῇ ὑποστιγμῇ. Καὶ ταῦτα μὲν ὁ ὑπομνηματίζων. Ἐγὼ δὲ νομίζω 25 ὅτι τὰ πάντῃ διεστώτα οὐ συγκρίνεται· ἀμέλει τὸ πικρὸν οὐκ ἂν τις συγκρίνειε τῷ γλυκεῖ οὐδὲ <τὸ> θερμὸν τῷ ψυχρῷ· οὐκοῦν οὐδὲ στιγμή 763 b
μὴν τελείαν ὑποστιγμῇ· ἄκρα γὰρ καὶ διεστώτα. Τὰ δὲ ποσῶς κοινωνοῦντα ἡγουν πλησιάζοντα, ταῦτα ἐπιδέχονται τὴν σύγκρισιν, οἷον ὁ ταχύτερος λέγεται οὐ πρὸς τὸν μὴδ' ὅλως ταχύν, ἀλλὰ πρὸς τὸν ταχύν μὲν, 30 ἔλαττον δέ· ἡ δὲ μέση τῇ ὑποστιγμῇ πλησιάζουσα, καθότι ἐκατέρα ἐπ' ἄτε-

4—6 seq hab. et. Σ¹ || 13—179, 2 hab. et. Σ^m (add Διομήδους καὶ Cτεφάνου V, Διομήδους· Cτεφάνου in marg. N) || 18—179, 1 (συγκρ.) hab. et. Σ¹

1 στιγμή — διαλαμβ. (3) om O^d || 2 παραλαμβανόμενη C || 3 post διαλαμβ. add ὁ Διονύσιος b | οὗτος Cb, οὕτως O^d || 5 διαστολή add Σ¹ || 6 Kai — διανοίας (7) O^d, om C || 9 ὀλίγου Cb, ὀλίγον O^d | καταβιβ. — βουλή (11) om O^d || 11 *exemplum falso additum monet Friedländer p. 59 adn. 2* || 12—179, 2 *videntur esse Stephani* || 13 Τῷ — ὑποστ. (17) om O^d || 18 τινες O^d, om C V b || 21 τῶν — ἐχόντων (22) b, τοῦ — ἐχοντος CO^d V Σ¹ || 23 οὕτω — διεστώτα (27) om E | στιγμή] τελεία A || 26 οὐδὲ — ψυχρῷ om A | τὸ (ante θ.) b, om CO^d V | τῷ (ante ψ.) om V || 27 τελείαν om O^d || 28 ταῦτα ἐπιδέχονται O^d Σ¹, ταῦτα ἐπιδέχονται ἂν C, ταῦτ' ἂν ἐπιδέχωνται V, ταῦτα ἐπιδέχονται ἂν b || 29 τὸν (ante τ.) add V Σ¹ || 30 ὑποστιγμῇ A, διαστολῇ CO^d V b,

λοῦς ἐννοίας τίθεται, εἰκότως συγκριθήσεται. Ἰστέον δὲ ὅτι μετὰ τὴν ἐν ὑποκρίσει ὑποστιγμὴν ἡ τελεία ἐπαχθήσεται.

§ 5 (6 b).

Περὶ ῥαψωδίας.

Ῥαψωδία ἐστὶ μέρος ποιήματος *etc.* = Σ^d 28, 10—30, 24.

<Stephani.> — Καὶ ἄλλως. Περὶ ῥαψωδίας. — Ῥαψωδία ἐστὶ 5
μέρος ποιήματος ἐμπεριειληφός τινα ὑπόθεσιν.] Τὴν ῥαψωδίαν
καὶ αὐτὸς παρετυμολογῶν λέγει διαφόρως παρήχθαι· ἡ γὰρ παρὰ τὸ
ῥάπτειν — ῥάψαι δὲ ἐστίν, ὡς ἴσμεν, τὸ κατασκευάζειν — ἐπειδὴ τὰ
ἔπη κυρράπτεται ἔκ τε διαφόρων λέξεων καὶ νοημάτων, καὶ οὕτως ἐξυ-
φαίνεται τὰ τῆς ὑποθέσεως· ἡ παρὰ τὸ μετὰ ῥάβδου δαφνίνης τοῦς 10
1827 ῥαψωδοὺς τὰ ἔπη ἐπιδείκνυσθαι. Ἦν δέ, ὡς φαίν, ἀπολόμενα τὰ τοῦ
Ῥομήρου· τότε γὰρ οὐ γραφῇ παρεδίδοτο, ἀλλὰ μόνῃ διδασκαλίᾳ καὶ ὡς
ἂν μνήμῃ μόνῃ ἐφυλάττετο. Πεισίστρατος δὲ τις Ἀθηναίων τύραννος,
ἐν ἅπασιν ὦν εὐγενής, καὶ ἐν τούτῳ θαυμαστὸν ἐβουλευάτο· ἠθέλησε
γὰρ καὶ τὴν Ῥομήρου ποίησιν ἔγγραφον διαφυλάττεσθαι. Προθεὶς δὲ 15
ἀγῶνα δημοτελῆ καὶ κηρύξας καὶ δοὺς ἄδειαν τοῖς εἰδόσι καὶ βουλο-
μένοις τὰ Ῥομήρου ἐπιδείκνυσθαι, καὶ μισθὸν τάξας κτίχου ἐκάστου ὀβο-
λόν, συνήγαγεν ὅλοςχερεῖς τὰς λέξεις καὶ παρέδωκεν ἀνθρώποις σοφοῖς
καὶ ἐπιστήμοσιν, ὡς καὶ τὸ ἐπίγραμμα αὐτοῦ δηλοῖ <Anthol. XI 442>·

Τρίς με τυραννήσαντα τοσαυτάκις ἐξετίναξε 20

δῆμος Ἀθηναίων, καὶ τρίς ἐπηγάγετο,
τὸν μέγαν ἐν βουλῇ Πεισίστρατον, δς τὸν Ῥομηρον
ἤθροισα, σποράδην τὸ πρὶν αἰεδόμενον.

Ἡμέτερος γὰρ κείνος ὁ χρύσεος ἦν πολιήτης,
εἵπερ Ἀθηναῖοι Ῥμύρναν ἀπικρίσαμεν. 25

Ῥαψωδία ἐστὶ μέρος ποιήματος.] Ποιήσεως ἐχρῆν εἰπεῖν, οὐ
ποιήματος· ποίησις γὰρ ἡ πᾶσα Ἰλιάς, ποίημα δὲ ἐκάστη ῥαψωδία. Δια-
φέρει δὲ πδῆμα καὶ ποίησις καὶ ποιητικὴ καὶ ποιητής· ποιητικὴ μὲν
γὰρ ἐστίν ἡ ἔξις, ποιητής δὲ ὁ μετέχων ποιητικῆς, ποίημα δὲ ὁ κτίχος

11—19 (δηλοῖ) hab. et. Σ^m || 26—180, 7 hab. et. O^d (in marg. add ἐτέ-
ρου) et Σ^m (in marg. add Ῥεφάνου VN) || 27—180, 7 hab. et. Σ^l

ὑποδιαστολῇ E | ἐκάτερα b, ἐκάτεροι CΣ^l, ἐκάτεροι O^dV | ἐπ' ἀτελοῦς CO^db,
ἐπὶ τέλους VΣ^l

1 τίθεται Cb, τίθενται VΣ^l, om O^d || 2 ἐν ὑποκρίσει CO^db, ὑπόκρισιν
καὶ V | ἐπαχθήσεται CO^dV, ἐπενεχθήσεται b || 5—180, 7 videntur esse Ste-
phanii || 9 νοημάτων V, ῥημάτων C || 11 δέ] γὰρ CV || 14 καὶ ἐν τούτῳ
θαυμαστὸν C, καὶ (ἐν add N) τούτῳ θαυμασθῆναι VN || 15 καὶ om V | δὲ
add V || 18 σοφ. καὶ ἐπιστ. add V || 19 καὶ τὸ et αὐτοῦ add V || 20 ἐξε-
τίναξε h ἐξετίναξε C || 28 ποιητικὴ μὲν — ποιητικῆς (29) om O^d || 29 ποιη-
τικῆς b, ποιήματος CV, om NΣ^l | ποίημα — καλουμ. (180, 2) post ἀποτελεῖ
(180, 3) transp. N | poster. δὲ add V

καὶ τὸ σύνταγμα τὸ ἐν ταύτῳ ἀρχὴν καὶ τέλος ἔχον, ὁποῖόν ἐστι τὸ Κ
τῆς Ἰλιάδος ἢ νυκτεγερσία καλουμένη· ποίησις δέ ἐστιν ἥτις ἀρχὴν μὲν
οὐκ ἔχει ἐν τοῖς προτέροις, τὸ δὲ νόημα ἐν τοῖς ἐχομένοις ἀποτελεῖ· 30
ἢ ποίημά ἐστι φράσις ἑμμετρος καὶ εὐρυθμος, ἀρχαιότερα καὶ σεμνοτέρα
5 τῆς λογικῆς συντάξεως, κατὰ τῶν ὑποκειμένων πραγμάτων ἢ ὡς ὑπο-
κειμένων τιθεμένη, ὑποκειμένων μὲν θείων τε καὶ ἀνθρωπίνων, ὡς ὑπο- 769 b
κειμένων δέ, οἷον Cκύλλης, Χιμαίρας καὶ τῶν ὁμοίων.

Καὶ ἄλλως. — Πορφυρίου. — Ὁ ἐμπεριεχόμενος νοῦς ἐν τῇ
10 ὑπογραφῇ τοῦτον ἔχει τὸν τρόπον, ὅτι ῥαψωδία ἐστὶ μέρος ποιήματος,
ποίημα δὲ ἡ Ἰλιάς, καὶ ἕτερον ποίημα ἡ Ὀδύσεια· τὸ δὲ συναμφοτέρων
λέγεται ποίησις· ἐκάστη δὲ τῶν ῥαψωδιῶν οἰκείαν ὑπόθεσιν ἔχει. Ὡνό-
μασται δὲ ἀπὸ τοῦ ῥάψω μέλλοντος καὶ τοῦ ψδῆ· συνέρραπτον γὰρ 10
τοὺς κατάλληλον διάνοιαν ἀπαρτίζοντας στίχους Ὀμηρικούς, καὶ ἔψαλλον
15 τὸ ἐφαρμόζον μέλος πρὸς τὴν τοῦ Ἀπόλλωνος ἑορτὴν· κατεῖχον δὲ καὶ
κλάδους δαφνῶν οἱ Ὀμηρίδαι ἐν ταῖς χερσίν, ὅτε τοὺς Ὀμηρικούς στί- 186 v
χους ἐν τῇ τοῦ Ἀπόλλωνος ἑορτῇ ἔψαλλον. — Διὰ τί τοιαύτην ῥά-
βδον κατέχοντες τὰ Ὀμηρικὰ ἦδον; Διὰ τὸ ἀειθαλὲς τῆς ποιήσεως, ἐπεὶ
καὶ ἡ δάφνη ἀειθαλὴς ἐστὶν οὐδέποτε φυλλορ(ρ)οοῦσα· καὶ ὅτι τοῦ Ὀμή-
20 ρου ἡ ποίησις καὶ μαντικῆς μετέχει, οἱ δὲ μάντιες δάφνην ἐστέφοντο, τοῦ
Ἀπόλλωνος κατὰ τὴν ἱστορίαν Δάφνης· τινὸς κόρης ἐρασθέντος, διώ- 20
κοντος δὲ καὶ μὴ καταλαβόντος, στεφανωθέντος δὲ ἀπὸ τῶν κλάδων
αὐτῆς, ἐπεὶ ἀπεδενδρώθη παρὰ τῆς γῆς διασχούσης καὶ ταύτην λαβούσης
οἷα μητρός, καὶ ἀνταποδοῦσης ἀντὶ <τῆς> γυναικὸς τὸ φυτόν. — Πού δὲ
25 φαίνεται ὁ ποιητὴς μαντευσάμενος; Καὶ ἐν ἄλλοις μὲν πολλοῖς, πλὴν καὶ
ἐν τούτοις· φησὶ γὰρ προσώπῳ τοῦ Ποσειδῶνος διὰ τὸν Αἰνείαν, ὅτι
<Υ 307 seq> Τρώεσσις ἀνάξει, Καὶ παῖδες παίδων, τοί κεν μετό-
πισθεν ἔσονται· ὅτι δὲ ἀληθὴ ἑμαντεύατο, δηλοῦσι τὰ πράγματα· ἔξ
Αἰνείου γὰρ ἡ Ῥωμαϊκὴ ἀρχή, καὶ Αἰνείαδαι οἱ βασιλεῖς. 30

30 <Stephani>. — Ταῦτα μὲν ἐν τούτοις. Τὰ δὲ ἐντεῦθεν τῆς γραμ-
ματικῆς «περὶ στοιχείου» μὲν ἐπιγράφεται, ἄρχεται δὲ ἐκ τοῦ «γράμματά
εἰσιν κδ'».

9—17 hab. et. O^d Σ^m

1 τὸ (ante σύντ.) add V Σ¹ | σύνταγμα] σύγγραμμα N || 2 δέ add V Σ¹ ||
3 προτέροις CV Σ¹, πρότερον O^d b || 4 ἢ π. ἐστι V, ποίημα δὲ CO^d, ἐστὶ δὲ π.
Σ¹ | εὐρυθμος O^d V, εὐυμνος C, ἔρρυθμος Σ¹ || 7 οἷον add V || 9 Καὶ —
Πορφ. CO^d, τοῦ αὐτοῦ VN || 10 ὅτι ἢ ῥαψ. CO^d || 11 συναμφ. O^d V, ἀμφο-
τερον C || 15 μέλος O^d V b, μέρος C | πρὸς CO^d, εἰς V | post ἑορτὴν add
V: καὶ τῶν λοιπῶν θεῶν, ἢ εἰς γάμους τοὺς ἀρμόζοντας, ἢ εἰς ἄρχοντας, ἢ γενέ-
θλια, ἢ ἄλλο τι προκείμενον (cf. Σ^d 29, 11—13 || 16 στίχους O^d, ὕμνους CV ||
17 ἔψαλλον CO¹, ἦδον V || 19 δάφνη] τέχνη Cb || 20 μαντ. ἐπέχει Cb ||
23 ἀπεδενδρώθη b, ἀπὸ δένδρων C || 24 οἷα C, ὡς b || 27 παίδων παῖδες, τοί
κεν μετόπισθε γένωνται edd. Hom. || 28 ἀληθῆ C, ἀλήθειαν b || 30—182, 2 vi-
dentur esse Stephani || 30 Τὰ δὲ ἐντ.] ἐντεῦθεν δὲ Cb || 31 ante περὶ add ὅτι Cb

0, 18b Ἐπειδὴ <δὲ> ἐκ τῆς φωνῆς τὰ στοιχεῖα συνίστανται — στοιχεῖον
 20 δέ ἐστιν ἡ πρώτη καὶ ἀμερῆς τοῦ ἀνθρώπου φωνή — ἀναγκαῖον ἡμᾶς
 πρῶτον περὶ φωνῆς διαλαβεῖν, εἰ καὶ ὁ τεχνικὸς οὐδὲν εἶπε περὶ αὐτῆς.
 Καὶ οἱ μὲν τῶν παλαιῶν λέγουσι τὴν φωνὴν σῶμα, οἱ δὲ ἀσώματον· οἱ
 γὰρ λέγοντες <ὅτι> ἀὴρ πεπληγμένος, σῶμα αὐτὴν νοοῦσι· σῶμα γὰρ 5
 <ὁ> ἀὴρ, ἐν ὑπάρχων τῶν τεσσάρων στοιχείων· οἱ δὲ λέγοντες ἀσώ-
 ματον οὐ φασι τὴν φωνὴν <ὅτι> ἀὴρ πεπληγμένος, ἀλλὰ πληγὴ ἀέρος
 ἢτοι ἴδιον αἰσθητὸν ἀκοῆς· ὅπερ ἐστὶ καὶ μᾶλλον ἀληθές. Καὶ δῆλον
 ἐκ μεθόδου τοιαύτης· τῶν πραγμάτων τὰ μὲν ἐν τῷ γίνεσθαι ἔχει τὸ
 10 εἶναι, καθάπερ ἡ αὐλητικὴ καὶ <ἡ> ὀρχηστική· ταῦτα γὰρ ἐνεργούμενα 10
 μὲν εἰσί, γεγονότα δὲ οὐκ εἰσίν, ἅμα γὰρ τῷ παύσασθαι τὴν ἐνέργειαν
 φθείρεται καὶ τὸ γινόμενον· τὰ δὲ ἐν τῷ γεγονέναι ἔχει τὸ εἶναι, ὥσπερ
 15 ἡ ἀνδριαντοποιητικὴ καὶ <ἡ> τεκτονική· ταῦτα <γὰρ> ἐν μὲν τῷ γίνε-
 σθαι οὐκ ἔχουσι τὴν ὑπαρξιν, καθὼ οὕτω ἀποτελέσμα ἔχουσι, μετὰ δὲ
 τὸ γενέσθαι ἔχουσι καὶ τὸ εἶναι, τότε τοῦ ἀποτελέσματος ὄντος. Ἄρ' 15
 οὖν ἡ φωνὴ ἐν τῷ γίνεσθαι ἔχει τὴν ὑπαρξιν, μετὰ δὲ ταῦτα οὐχ
 ὑφίσταται· καὶ δῆλον ὅτι οὐκ ἔστι σῶμα, ἀλλ' ἀσώματον.

Ἰστέον <δὲ> ὅτι τῶν φωνῶν αἱ μὲν εἰσιν ἔναρθροι καὶ ἐγγράμμα-
 τοι, ὡς αἱ ἡμέτεραι· αἱ δὲ ἀναρθροι καὶ ἀγράμματοι, ὡς ὁ ἦχος τοῦ
 10 πυρὸς καὶ ὁ κτύπος τοῦ λίθου ἢ τοῦ ξύλου· αἱ δὲ ἀναρθροι μὲν, ἐγ- 20
 γράμματοι δέ, οἷον αἱ μιμήσεις τῶν ἀλόγων ζώων, ὡς τὸ βρεκεκέξ καὶ
 τὸ κοῖ (ἡ φωνὴ τοῦ χοίρου)· αὕτη γὰρ ἡ φωνὴ ἀναρθρος μὲν, καθὼ
 οὐκ ἴσμεν τί σημαίνει, ἐγγράμματος δέ, καθὼ δύναται γραφῆναι· αἱ δὲ
 ἔναρθροι μὲν, ἀγράμματοι δέ, ὡς ἐπὶ τοῦ κυρισμοῦ· αὕτη γὰρ ἡ φωνὴ
 ἔναρθρος μὲν, καθὼ ἴσμεν τί σημαίνει, οἷον <K 502> ροίζησε<ν> δ' 25
 ἄρα πιφαύσκων Διομήδεϊ δίψ, ἀγράμματος δέ ἐστι, καθὼ οὐ δύνα-
 ται γραφῆναι.

20 Ἰστέον δὲ ὅτι ἡ φωνὴ κυρίως <μὲν> λέγεται ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων,
 ὡς παρὰ τῷ ποιητῇ <B 489 seq> οὐδ' εἴ μοι δέκα μὲν γλῶσσαι,
 δέκα δὲ στόματ' εἶεν, φωνή τ' ἄρρηκτος· καταχρηστικῶς δὲ καὶ 30
 ἐφ' ἐτέρων λέγεται φωνή, ὡς ἐπὶ κάλπιγος εἶπεν Ὅμηρος <C 219>
 ὡς δ' ὅτ' ἀριζήλη φωνή, ὅτε τ' ἴαχε κάλπιγξ.

Χηματίζεται δὲ ἡ φωνὴ παρὰ τὸ φῶ, τὸ φαίνω, κατὰ πρόσληψιν
 συλλαβῆς τῆς νῆ γινομένη [φῶ] φωνή· φαίνει γὰρ καὶ λαμπρῶς δηλοῖ
 30 τὰ ἐνθυμήματα· ἢ ὅτι φωτονόη τίς ἐστιν· αὕτη γὰρ τὰ τοῦ νοὸς ἐν- 35
 θυμήματα εἰς φῶς ἐξάγει.

Ὅρίζεται δὲ ἡ φωνὴ οὕτως· φωνή ἐστὶ πνεῦμά τι ἀπὸ συστήματος

1 δέ] καὶ b, om C | τὰ στοιχεῖα] τῶν στοιχείων Cb || 3 εἰ καὶ] καὶ C,
 καὶ b | αὐτῆς] αὐτῶν Cb; C add: ἴδιον αἰσθητὸν ἀκοῆς || 5 γὰρ (prius) b,
 δὲ C | ὅτι b, om C; item v. 7 || 6 ὁ b, om C || 13 γὰρ ἐν μὲν] μὲν ἐν
 Cb || 16 γίνεσθαι] λέγεσθαι Cb || 18 δὲ b, om C || 26 πιφάσκων Cb ||
 30 τ' Cb, δ' edd. Hom. || 34 τῆς νῆ b, τοῦ ν C || 35 φωτονοή Cb

ιδίου καὶ αἵματος ἀναφερόμενον ἕως τῆς γλῶττης, ὅφ' ἣς τυπτόμενον ^{772b} διαρθροῦται καὶ νοητὸν ταῖς πλησίον ἀκοαῖς παραδίδεται.

§ 6 (7b).

Περὶ στοιχείου.

Μελάμποδος. — Γράμματά ἐστιν κδ' *etc.* = Σ^d 30, 26—47, 31.

- 5 Περὶ στοιχείου. — Διδάξας ἡμᾶς ὁ Διονύσιος περὶ προσωνυῶν ^{770, 5}
 <καί> τέχνης καὶ γραμματικῆς καὶ ἀναγνώσεως καὶ τῶν ἐφεξῆς τοὺς
 λόγους, ἄρχεται λοιπὸν καὶ περὶ τῶν τῆς γραμματικῆς ἀρχῶν, τοῦ στοι-
 χείου, καὶ τὴν τούτου διάκρισιν ποιεῖται. Δέον δὲ εἰπεῖν τί ἐστι στοι-
 χεῖον· ἄλλ' ἐπειδὴ ἀδύνατον εἰπεῖν τί ἐστιν, εἰ μὴ διαστείλωμεν τὸ τοῦ ¹⁰
 10 στοιχείου ὄνομα, ὁμώνυμον γάρ, πρότερον δέον εἰπεῖν, ποσαχῶς τὸ στοι-
 χεῖον. Λέγουσι τοίνυν αὐτὸ διχῶς, τὰ τε ἀφ' ἑαυτῶν ἀρχόμενα γράμ-
 ματα καὶ τὰ ἐξ ὧν κύκειται τὰ σώματα. — Στοιχεῖον δὲ ἐστιν ἡ πρώτη
 καὶ ἀμερὴς τοῦ ἀνθρώπου φωνή, ἡ φωνὴ ἐγγράμματος ἀμερῆς, ἡ φωνῆς
 Ἑλληνίδος φθόγγος ἐλάχιστος.
- 15 Περὶ δὲ τῆς τῶν γραμμάτων εὐρέσεως διαφόρως οἱ ἱστορικοὶ ἰστό- ^{781, 2}
 ρησαν· οἱ μὲν γὰρ Προμηθεῖα λέγουσι τούτων εὐρετὴν, ἄλλοι δὲ Φοῖνικα ^{187 v}
 τὸν τοῦ Ἀχιλλέως παιδαγωγόν, ἄλλοι δὲ τὸν Μιλήσιον Κάδμον, ἄλλοι ³⁰
 δὲ τὴν Ἀθηνᾶν, ἄλλοι δὲ ἐξ οὐρανοῦ ἐρρίφθαι τοῖς ἀνθρώποις πρὸς
 ὠφέλειαν. Εὐρηνται δὲ οὐχ ὅφ' ἐνὸς ἅπαντα· ὕστερον γὰρ ἐπενοήθησαν ^{121 v}
 20 τὰ δασέα καὶ τὰ διπλᾶ· πρὶν γὰρ ταῦτα ἐπινοηθῆναι, τοῖς ἀντιστοιχείοις ^{782 b}
 ἐχρῶντο, οἷον εἰ ἡθέλησαν χ̄ ποιῆσαι, ἐποιοῦν κ̄ καὶ δασεῖαν, εἰ δὲ θ̄ ἢ
 φ̄, πάλιν ὁμοίως τὰ ἀντίστοιχα μετὰ δασειῶν, ὡς νῦν οἱ Ῥωμαῖοι· καὶ
 τὰ διπλᾶ δέ, ἐξ ὧν κύκεινται. Ἄλλοι δὲ λέγουσιν, ὅτι καὶ τὰ μακρὰ
 τελευταῖον ἐπενοήθησαν, τῶν βραχέων τὸ πρότερον μετὰ μακρᾶς προσ-
 25 τιθεμένης ἄνωθεν ἀναπληρῶντων <αὐτῶν> τὴν τάξιν· ἐποιοῦν γὰρ ἀντὶ
 τοῦ ω̄ ο̄ καὶ ἄνω<θεν> μακράν, καὶ ἀντὶ τοῦ ἦ ε̄ καὶ ἄνωθεν μακράν. Τι-
 νες δὲ φοινίκεια ἐκάλεσαν τὰ γράμματα, <οἰονεῖ φωνίκεια,> παρὰ τὸ τῆς ¹⁰
 φωνῆς εἰκόνα εἶναι τὰ γράμματα.

5—12 hab. et. Σ^m || 15—28 hab. et. Σ^m ||

3 στοιχείων C || 5 στοιχείου V, στοιχείων Cb || 6 τέχνης τε καὶ V ||
 7 τοῦ στοιχ.] τοῦ ποσὸν V, τό τε ποσὸν NCb || 8 τούτου VN, τούτων Cb |
 ποιεῖται] ποιούμενος NCb, πεποιήται V || 9 ἀδύν. — ἐστιν V, ἀδύνατον ἐστιν
 εἰπεῖν τί (τι b) Cb || 10 πρότερον add V || 11 post στοιχ. add λέγουσιν b, om
 CV || 13 φωνῇ ἑλληνίδος C, φωνῆς Ἑλληνικῆς b || 15 δὲ V, om Cb || 20 αντι-
 στοιχείοις] ἐναντίοις CVb || 21 δασεῖαν — δασειῶν (22) V, ε̄. εἰ δὲ θ̄, ἐποιοῦν
 τ̄ε, εἰ δὲ φ̄, πάλιν ὁμοίως π̄ καὶ δασεῖαν Cb || 22 οἱ CV, om b || 23 ὧν
 Cb, αὐτῶν V || 25 ἄνωθεν add V | ἐποιοῦν — (poster.) μακράν (26) om V ||
 27 φοινίκεια b, φοινίκια C; cfr p. 186, 1 et 191, 34

783 b

Τῶν στοιχείων εὐρετὴν ἄλλοι τε καὶ Ἐφορος ἐν δευτέρῳ Κάδμον
 φασίν· οἱ δὲ οὐχ εὐρετὴν, τῆς δὲ Φοινίκων εὐρέσεως πρὸς ἡμᾶς διά-
 κτορον γεγενῆσθαι, ὡς καὶ Ἡρόδοτος ἐν ταῖς ἱστορίαις <V, 58> καὶ
 Ἀριστοτέλης <p. 472 Rose> ἱστορεῖ· φασὶ γὰρ ὅτι Φοινίκες μὲν εὗρον τὰ
 στοιχεῖα, Κάδμος δὲ ἤγαγεν αὐτὰ εἰς τὴν Ἑλλάδα. Πυθόδωρος δὲ 5
 [ὡς] ἐν τῷ περὶ στοιχείων καὶ Φίλλις ὁ Δῆλιος ἐν τῷ περὶ χρόνων
 πρὸ Κάδμου Δαναὸν μετακομίσαι αὐτὰ φασιν· ἐπιμαρτυροῦσι τούτοις
 καὶ οἱ Μιλησιακοὶ συγγραφεῖς Ἀναξίμανδρος καὶ Διονύσιος καὶ
 10 Ἐκαταῖος, οὓς καὶ Ἀπολλόδωρος ἐν νεῶν καταλόγῳ παρατίθεται.
 Ἐνιοὶ δὲ Μουσαῖον εὐρετὴν λέγουσι τὸν Μητίονος καὶ Στερόπης κατ' 10
 Ὀρφέα γενόμενον· Ἀντικλείδης δὲ ὁ Ἀθηναῖος Αἰγυπτίοις τὴν εὐρεσιν
 ἀνατίθει· Δουσιάδης δὲ ἐν Κρήτῃ φησὶν εὐρεθῆναι αὐτά· Αἰσχύλος
 δὲ Προμηθεῖα φησὶν εὐρηκέναι ἐν τῷ ὁμωνύμῳ δράματι <v. 460>, Στη-
 ρίχορος δὲ ἐν δευτέρῳ Ὀρεστείας καὶ Εὐριπίδης <fr. 578 N²> τὸν
 Παλαμήδην φησὶν εὐρηκέναι, Μνασέας δὲ Ἑρμῆν, ἄλλοι δὲ ἄλλον. 15
 Πιθανὸν δὲ κατὰ πάντα τόπον εὐρετὰς γεγενῆσθαι, διὸ καὶ ἄλλοι παρ' ἄλ-
 20 λους εἰς ἰδιόκλητους τῶν στοιχείων· οἷς δὲ νυνὶ χρώμεθα, εἰσὶν Ἴωνι-
 κοί, εἰσενέγκαντος Ἀρχίνου παρ' Ἀθηναίοις ψήφισμα, τοὺς γραμματιστάς,
 ἤγουν τοὺς διδασκάλους, παιδεύειν τὴν Ἰωνικὴν γραμματικὴν, ἤγουν τὰ
 γράμματα. Διέταξε δὲ τὰ στοιχεῖα γράφεσθαι, ὡς γράφομεν νῦν, Πρὸνα- 20
 πίδης ὁ Ἀθηναῖος· τῶν γὰρ ἀρχαίων οἱ μὲν σπειρηδὸν ἔγραφον, οἱ δὲ πλιν-
 784 b θηδόν, οἱ δὲ βουτροφηδόν, οἱ δὲ κιονηδόν [περὶ ὧν ἐν τοῖς ἑξῆς ἔχομεν μα-
 θεῖν]· ἔγραφον δὲ αὐτὰ καὶ διςχιδὸν ἤγουν στιχηδόν, ἢ γραφῇ καὶ ἡμεῖς
 νῦν χρώμεθα· διςχιδὸν δὲ λέγεται τὰ στιχηδὸν γεγραμμένα παρὰ τὸ ἔχειν
 διεσχισμένους καὶ διακεχωρισμένους τοὺς στίχους ἀπ' ἀλλήλων. Διὰ 25
 τοῦτο δὲ καὶ οὐκ ἄλλοις χαρακτηῖν χρώμεθα τῶν στοιχείων, ἀλλὰ τοῖς
 Ἰωνικοῖς, ὡς μὲν Ἀσκληπιάδης ὁ Μυρλεανὸς λέγει, διὰ τὸ κάλλος,
 10 καὶ ὅτι πλεῖστα τῶν συγγραμμάτων τούτοις ἐγγράπτο τοῖς χαρακτηῖν,
 ὡς δὲ Διόδωρος καὶ Ἀπίων ἐν τῷ περὶ τῶν στοιχείων, ὅτι πλεῖστοι
 συγγραφεῖς καὶ οἱ ποιηταὶ ἀπὸ τῆς Ἰωνίας τούτοις τοῖς τύποις ἐχρή- 30
 σαντο. Ἀπολλώνιος δὲ ὁ Μεσσήνιος ἐν τῷ περὶ ἀρχαίων γραμμά-
 των φησὶ τινὰς λέγειν, ὅτι Πυθαγόρας αὐτῶν τοῦ κάλλους ἐπεμελήθη,

29—186, 20 (partim excerpta) hab. et. Σ¹

2 οἱ δὲ οὐχ εὐρ. add Σ¹ | διάκτορον *Lehrs*, διόσκορον Cb, διάκονον Σ¹ ||
 3 γεγενῆσθαι CEb, γενέσθαι A || 4 ἱστορεῖ C, λέγει b || 6 ὡς Cb, τις *Nitzsch* |
 καὶ Φίλλις *Nitzsch*, ἀφίλλης (sic) Cb || 10 μητίονος Σ¹, μητίωνος Cb || 11 Ἀν-
 τικλ. — ἀνατίθ. (12) | οἱ δὲ τὸν παρ' Αἰγυπτίοις Θῶθ εὐρηκέναι, δν λέγουσιν Ἑρμῆν
 Σ¹ || 12 Δουσιάδης Cb, Δωσιάδης *Hoerschelmann* || 14 καὶ Εὐριπ. add Σ¹ ||
 15 μνασίας C, μνησέας Σ¹ || 16 πάντα Σ¹, τὸν C, om b || 18 Ἀρχίνου CAb,
 αἰσχίνου E | παρ' ἀθηναίους Σ¹, παρὰ θηβαίοις Cb || 20 τὰ Σ¹, καὶ τὰ Cb ||
 21 σπειρηδὸν Σ¹, σπειριδὸν C, σπυριδὸν b || 23 διςχιδὸν E, διαχηδὸν C, δεσχι-
 δὸν A, διαχιδὸν b | στιχηδὸν Σ¹b, στοιχηδὸν C || 24 διαχηδὸν C, διαχιδὸν
 b | στιχηδὸν b, στοιχηδὸν C || 27 Μυρλεανὸς *CMueller*, μμυρναῖος Cb | post
 κάλλος add Σ¹: εὐτρεπέστεροι γὰρ οὗτοι παρὰ τοὺς ἄλλους || 30 οἱ om Σ¹

ἐκ τῆς κατὰ γεωμετρίαν γραμμῆς ρυθμίσας αὐτὰ γωνίαις καὶ περιφερείαις καὶ εὐθείαις.

Ἰστέον δὲ ὅτι τὰ ὀνόματα τῶν στοιχείων ἄκλιτά εἰσιν, ὡς μὲν 781, 51
 φασί τινες, ὅτι βαρβάρων ἐστὶν εὐρήματα. Πρὸς οὓς ἔστιν εἰπεῖν, ὅτι
 5 πρῶτον μὲν πολλὰ <ὀνόματα> τῶν βαρβάρων κλίνονται, ὡς τὸ Ξέρξης καὶ
 Δαρείος· δεύτερον δὲ ὅτι ἄτοπὸν ἐστὶ τὸν θεμέλιον τῆς Ἑλληνικῆς δια-
 λέκτου βαρβάρων εὐρημα λέγειν· τρίτον δὲ εἰ, διότι βαρβάρων ἐστὶν 10
 εὐρήματα, διὰ τοῦτο ἄκλιτά εἰσιν, ὥφειλον ἐκεῖνα <τὰ> στοιχεῖα ἄκλιτα
 εἶναι μόνα, ἅπερ λέγουσι βαρβάρους εὐρεῖν, φημί δὴ $\bar{\alpha} \bar{\beta} <\bar{\gamma}> \bar{\delta} <\bar{\epsilon}> \bar{\iota} \bar{\kappa}$
 10 $\bar{\lambda} \bar{\mu} \bar{\nu} \bar{\omicron} \bar{\pi} \bar{\rho} \bar{\varsigma} \bar{\tau} \bar{\upsilon}$, τὰ δὲ ἄλλα ὁκτὼ τὰ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων εὐρεθέντα
 ὥφειλον κλίνεσθαι, φημί δὴ τὰ δύο μακρά, τὸ η καὶ τὸ ω , καὶ τὰ τρία
 διπλᾶ, $\zeta \xi \psi$, καὶ τὰ τρία δασέα, $\theta \phi \chi$. Κακῶς οὖν λέγουσιν· ἄλλὰ
 κρεῖττόν ἐστιν εἰπεῖν, ὅτι διὰ τοῦτο τὰ ὀνόματα τῶν στοιχείων ἄκλιτά
 ἐστίν, ἢ ἐπειδὴ ἀρχαί εἰσιν, αἱ δὲ ἀρχαὶ θέλουσιν ἀπλαῖ τε εἶναι καὶ
 15 ἀποίκιοι, ὥσπερ ἡ λευκότης αὐτῇ καθ' ἑαυτὴν νοουμένη ἀπλή ἐστίν· 20
 ἢ ὅτι οἱ θεμέλιοι ἀμεταθέτως θέλουσιν ἔχειν· ἢ διὰ τὸ ἀρτιμαθὲς τῶν
 παίδων οὐ κλίνονται, ἵνα μὴ πολλὰ γινόμενα δυσκατάληπτα αὐτοῖς γί-
 νωνται· παρὰ Δημοκρίτῳ δὲ κλίνονται, λέγει γὰρ δέλτατος καὶ θήτατος.
 Ταῦτα μὲν ἐν τούτοις.

20 Φοινίκεια δὲ τὰ γράμματα ἐλέγοντο, ὡς φησιν Ἐφορος ὁ Κυμαῖος 782, 14
 καὶ Ἡρόδοτος <V 58>, ἐπεὶ Φοινικεῖς εὗρον αὐτά· Εὐφρόνιος δέ,
 ὅτι μίλτῳ τὸ πρότερον ἐγράφοντο, ὃ ἐστὶ χρώμα τι φοινικοῦν· Ἐτεω-
 νεὺς <δὲ> καὶ Μένανδρος, ἐπειδὴ ἐν πετάλοις φοινικείοις ἐγράφοντο·
 ἢ, ὅπερ κρεῖττόν ἐστιν εἰπεῖν, ὅτι φοινίσσεται ὑπ' αὐτῶν ὁ νοὺς ἤγουν
 25 λαμπρύνεται· Ἀνδρῶν δὲ καὶ Μενεκράτης ὁ Ὀλύνθιος ἀπὸ Φοινίκης
 τῆς Ἀκταίωνος θυγατρὸς· Ἀπολλώνιος δὲ ὁ τοῦ Ἀρχιβίου, ἐπειδὴ οἱ 20
 ἀντίγραφοι ἀπὸ φοινίκος ξύλον εἶχον καὶ μετ' αὐτοῦ ἔγραφον· Δοῦρις
 δὲ ὁ Κάμιος ὁ ἱστορικὸς ἐν ὀγδόῃ <τῶν> Μακεδονικῶν ἀπὸ Φοινίκος
 τοῦ Ἀχιλλέως τροφοῦ· Ἀλέξανδρος δὲ ὁ Ῥόδιος ἀπὸ Φοινίκος τοῦ

3 μὲν b, γάρ C, om Σ¹ || 6 δεύτερον δὲ CΣ¹, εἴτα b | τὸν Σ¹, τὸ Cb ||
 7 εὐρημα A, εὐρεμα E, εὐρήματα Cb || 8 ἐκεῖνα στοιχεῖα Cb, τὰ ις' Σ¹ ||
 9 ἅπερ — $\bar{\upsilon}$ (10) om Σ¹ | λέγουσι] λέγει Cb | $\bar{\gamma}$ et $\bar{\epsilon}$ add b || 10 τὰ δὲ — κλί-
 νονται (17) om E || 11 τὰ (ante tr.) add A; item v. 12 || 12 Κακ. οὖν λέγ. om A |
 λέγουσιν] λέγει Cb || 15 ἀποίκιοι b, ποικίλοι C | ἡ λευκ. — οἱ (16) A, ἡνίκα
 διαλέκτου οἱ δὲ (sic) Cb || 16 ἢ — θεμέλιοι] ἢ ἐπειδὴ θεμέλιοι εἰσι τῆς Ἑλλη-
 νικῆς διαλέκτου, οἱ δὲ θεμέλιοι Egenolff | τὸ ἀρτιμαθὲς A, τὰ ἀρτιμαθῆ Cb ||
 17 γίνονται b, γίνονται C, γένηται Σ¹ || 18 παρὰ — θήτατος om E | λέγει A,
 λέγεται Cb | γάρ A, γάρ τὸ Cb || 20 Φοινίκεια b, φοινικά CΣ¹ || 22 ὅτι
 μίλτῳ b, ἀμμύτῳ C, ὅτι διὰ μίλτου Σ¹ | ὁ Σ¹, ἢ Cb | τι b, τὸ C, om Σ¹ |
 φοινικοῦν Σ¹, φοινίκεον Cb || 23 φοινικείοις A, φοινικίσις E, φοινικοῖς Cb |
 post ἐγράφ. add Σ¹: ἢ ὅτι ἐν πυρ<ρ>ῳ κηρῳ ἐγράφε(-ον-E)το || 24 ἤγουν C,
 ἦτοι b, ὅ ἐστι Σ¹ || 26 Ἀκταίωνος A, Ἀκταίωνος ECb | Ἀπολλ. — ἔγραφον
 (27) Cb, ἢ ὅτι ἀπὸ φοινίκης ξύλον εἶχον ἀντὶ γραφείου Σ¹ || 27 Δοῦρις —
 Μακεδ. (28)] οἱ δὲ Σ¹ || 28 τῶν add b

Προνάπου καὶ Εὐρώπης, εὐρόντος αὐτὰ ἐν Κρήτῃ, ὃν ἀπέκτεινε Ῥαδά-
μανθος φθονήσας.

Εὐρεταὶ δὲ τῶν λοιπῶν [τῶν] χαρακτήρων, τουτέστι τῶν ὀκτώ,
οἷον τῶν δύο μακρῶν καὶ τῶν τριῶν διπλῶν καὶ <τῶν> τριῶν δαεῶν,
δηλονότι Σιμωνίδης μὲν ὁ Κεῖος τῶν δύο μακρῶν καὶ τοῦ $\bar{\xi}$ καὶ τοῦ $\bar{\psi}$, 5
Παλαμῆδης δὲ τῶν δαεῶν καὶ τοῦ $\bar{\zeta}$, ἥ, ὡς φασί τινες, Ἐπίχαρμος ὁ
Κυρακούσιος.

784, 18b

“Οσοὶ <δὲ> τὴν τῶν γραμμάτων εὐρεσιν Cικύψῃ ἢ Παλαμῆδῃ ἢ
20 Φοῖνικι ἢ Προμηθεὶ ἐφάπτουσιν, ἢ ἐν Φοινίκῃ ἀπὸ οὐρανοῦ πεπτωκέναι
φασίν, ἢ παρ’ Αἰγυπτίοις εὐρηκέναι Θῶθ, ὃν Ἑρμῆν ἐρμηνεύουσιν, <οὐκ 10
ὀρθῶς λέγουσιν>· καὶ γὰρ ἡ φύσις ἡνίκα ἐδημιούργησε τὸν ἄνθρωπον,
ἐχαρίσατο αὐτῷ τοιαύτην ἐπιτηδειότητα, ὥστε τεχνάσασθαι ταῦτα τὰ
στοιχεῖα. Δείκνυνται δὲ ταῦτα καὶ πρὸ τῶν Ἰλιακῶν ὄντα, ὡς δῆλον
ἐκ τῶν Βελλεροφόντου· φησὶ γὰρ ὁ ποιητὴς <Z 169> γράσας ἐν πί-
νακι πτυκτῷ θυμοφθόρα πολλά· ὁ δὲ Βελλεροφόντης πρὸ τοῦ 15
Τρωϊκοῦ πολέμου ἦν, καὶ γὰρ πάππος ἦν τοῦ Γλαύκου τοῦ ἐν τῷ
Τρωϊκῷ πολέμῳ ὄντος. Ἀλλὰ καὶ ἐν Πυθοὶ ἦν λέβης ἐπιγεγραμμένος
30 <cf. Herod. V 59> Ἀμφιτρύων μ’ ἀνέθηκε λαβὼν ἀπὸ Τηλεβοάων·
καὶ ἐν Τάφῃ τῇ νήσῳ <Anthol. IX 684>

Ῥκεανοῦ θυγάτηρ καὶ Τηθύος εἰμὶ Νύχεια

20

κρήνη· Τηλεβοάι γάρ με τόδ’ ὠνόμασαν·

νύμφαις μὲν προχέω λουτρόν, θνητοῖσι δ’ ὑγείην·

θῆκε δέ με Πτερέλας, υἱὸς Ἐνυαλίου.

785b

Μετὰ δὲ τὸν ἐπὶ Δευκαλίωνος κατακλυσμὸν οὐδεὶς τῶν περιλειφθέντων
Ἑλλήνων ἐφύλαξεν αὐτῶν τὴν μνήμην, πλὴν τῶν Πελασγῶν τῶν ἀφ’ Ἑλ- 25
λάδος εἰς βαρβάρους πλανηθέντων, οὓς καὶ ὁ ποιητὴς δῖος καλεῖ,
φάσκων <K 429> καὶ Λέλεγες καὶ Καύκωνες δῖοί τε Πελασγοί·
10 παρ’ ὧν μαθόντες πρῶτοι Φοῖνικες εἰς Ἑλληνας ἤγαγον, γείτονές τε
βαρβάρων ὄντες καὶ συνεχεῖς ἐμπορίας ποιοῦμενοι· ὅθεν καὶ Φοινίκεια

1 Προνάπου Cb, Προνόπου Σ¹ || 3 Εὐρεταὶ — $\bar{\zeta}$ (6)] εὐρε δὲ τὰ μὲν δύο
μακρὰ Σιμωνίδης ὁ Κεῖος (Κίος E) καὶ τὸ $\bar{\zeta}$ καὶ τὸ $\bar{\psi}$, Παλαμῆδης δὲ τὸ $\bar{\xi}$ καὶ τὰ
δαεῖα Σ¹ | Εὐρεταὶ] εὐρηγνται Cb || 5 δηλονότι] δηλοῦντες Cb | Κεῖος b,
χίος C | $\bar{\xi}$ b, $\bar{\iota}$ C || 8 add περὶ γραμμάτων C | “Οσοι — ἐδημιούργ. (11)]
κρεῖττον δὲ ἔστι λέγειν, ὡς ἅμα τὸ (l. τῷ) δημιουργήσαι ὁ θεὸς Σ¹ | Παλαμῆδῃ b ||
9 Φοινίκη ἀπὸ οὐρ. *Stadtmüller*, φοῖνικι τόπῳ ἐφέου Cb || 10 Θῶθ, ὃν Ἑρμῆν]
θεόθεν ὡς Cb || 12 τεχνάσασθαι CE, τεχνώσασθαι A, τεχνήσασθαι b || 15 πυκτῷ
CA, πηκτῷ E, πτυκτῇ b || 16 καὶ *et poster.* ἦν *om* b || 17 Πυθοὶ b, πυθοῖς
C, πυθίᾳ Σ¹ | λέβης Σ¹ b, λέβος C || 18 λαβὼν C Σ¹ b, ἰὼν *Herod.* || 19 Τάφῃ
A, Πάφῃ CEb || 20 Ῥκεανῷ Σ¹, Ῥκεανῷ Cb | εἰμὶ Νύχ. b, ἡμινυχεία C,
εἰμηνυχία Σ¹ || 21 κρήνη Σ¹ b, κρόνου C | με τόδ’ ὠνόμασαν Σ¹ b, μετωνόμασαν
C || 22 προχέω Eb, προχέων A, προχέον C | θνητοῖς δ’ ὑγείην Cb, θνητῷ
δ’ ὑγείην Σ¹ || 23 Πτερέλας Σ¹, Περίλας C, Πτερίλας b || 24 περιλειφθ. Σ¹,
παραλειφθ. Cb || 25 αὐτῶν add Σ¹ || 26 δῖους add Σ¹ || 27 *post* φάσκων add
ἔθνος Παφλαγονίας Cb || 28 γείτονές τε βαρβάροις Σ¹, ἤττονές τε βαρβάρων Cb ||
29 ποιοῦμενοι Σ¹, ποιοῦντες Cb | φοινίκεια Cb, φοινίκια Σ¹; *item* p. 186, 1

κτητικῶς ὀνομάζονται. Οἱ δὲ φοινίκεια λέγουσιν αὐτά, οἷονεὶ φωνίκεια, ἐπειδὴ φωνῆς ἐγγραμμάτου δυνάμει εἰκόνες εἰσί, μεταβολῆς γεγνησίας τοῦ ω εἰς τὴν $\omicron$ δίφθογγον κατὰ τὴν τῶν Βοιωτῶν διάλεκτον, ὥσπερ ἀγκώνη ἀγκοῖνη.

- 5 Ἰστέον <δὲ> ὅτι παρὰ τὸ στοιχῶ γίνεται στοιχείον, ἁρμονία γάρ τινι ἔπεται ἀλλήλοισι τὰ στοιχεῖα· καὶ δῆλον ἅφ' ὧν λέγομεν ψιλὰ ψιλῶν ἡγεῖσθαι καὶ δασέα δασέων καὶ μέσα μέσων κατὰ σύλληψιν, οἷον κτύπος φθόνος ἔβδομος· καὶ πάλιν φαμέν τὸ $\bar{\nu}$ τοῦ <κ̄ ῥ> $\bar{\chi}$ μὴ προηγείσθαι, καὶ μηδέποτε σύμφωνον προηγείσθαι τοῦ $\bar{\epsilon}$ κατὰ σύλληψιν.
- 10 Γράμματα δὲ λέγεται παρὰ τὸ γλάπτεσθαι, ὅ ἐστι κοιλαίνεσθαι· γέ- 789,6b γονε γὰρ γλάμμα καὶ κατὰ μετάθεσιν τοῦ $\bar{\lambda}$ εἰς $\bar{\rho}$ γράμμα· ἢ παρ' ὅσον ἐκ τῶν παρὰ τοῖς γεωμέτραις λεγομένων γραμμῶν ἐσχημάτιται· καὶ γὰρ ὁ Πυθαγόρας, ὥς φασι, <τοῦ> κάλλους αὐτῶν ἐπεμελήθη ἐκ τῆς 10 κατὰ γεωμετρίαν γραμμῆς.
- 15 Ζητοῦσι δέ τινες, διὰ τί τὸ γράμμα διὰ δύο $\bar{\mu}\mu$ γράφεται, καὶ οὐ δι' ἐνὸς $\bar{\mu}$, ὥσπερ τὸ θέμα καὶ βῆμα καὶ ποίημα. Καὶ ἔστιν εἰπεῖν, ὅτι ταῦτα ἐκ τοῦ πρώτου προσώπου τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου σχηματίζονται, οἷον ἀπὸ τοῦ πεποίημαι ποίημα, νενόημαι νόημα, τετέλεσμαι τέ-
λεσμα, γέγλυμμαι γλύμμα, ἔστεμμαι στέμμα· εἰ οὖν τὸ γέγραμμαι διὰ
20 δύο $\bar{\mu}\mu$ γράφεται, εὐλόγως καὶ τὸ γράμμα διὰ δύο $\bar{\mu}\mu$ γράφεται.
- Ἐπειδὴ δέ τινες τὸ παρὰ τοῖς Βοιωτοῖς <καὶ Λάκωσι> καὶ Αἰολεῦσι 777,271 λεγόμενον δίγαμμα, ὃ τυποῦται οὕτως F, βούλονται τοῖς στοιχείοις κατατάσσειν, ἔλθωμεν καὶ εἴπωμεν τοὺς λόγους, δι' οὓς βούλονται αὐτὸ κατατάσσειν τοῖς στοιχείοις, καὶ τότε δείξομεν ὅτι οὐκ ἔστι στοιχείον. Φασι μὲν 30
25 ὅτι παντὶ στοιχείῳ ἔπεται τὸ ἔχειν χαρακτῆρα καὶ ὄνομα, δι' οὗ ὀνομάζεται, ὥς φαμεν τοῦτο καλεῖσθαι ἄλφα ἢ ἥτα ἢ ω μέγα· εἰ ἄρα οὖν καὶ τὸ δίγαμμα χαρακτῆρα ἔχει καὶ ὄνομα, δῆλον ὅτι στοιχεῖόν ἐστιν. Εἰπόντες οὖν πῶς λέγεται αὐτὸ στοιχείον, ἔλθωμεν καὶ δείξωμεν ὅτι οὐκ 778,4b

21—190, 18 hab. et. Σ¹

1 Οἱ — ἀγκοῖνη (4) om b | οἱ. φωνίκα. add Σ¹ | φωνίκεια E, φωνήκεια A
2 ἐπειδὴ — ἀγκοῖνη (4) om E | δυνάμει add A || 3 τὴν et δίφθ. add A |
τῶν add A || 5—9 om b || 5 στοιχείον Σ¹, στοιχεῖα C || 8 τὸ ῥ τοῦ $\bar{\chi}$ μὴ
πρ. μὴ δὲ ποτὲ ἄφωνον προηγείσθαι Σ¹, τοῦ ῥ τὸ $\bar{\chi}$ πρ. οὐδέποτε γὰρ ἅφ. προη-
γεῖται C || 9 $\bar{\epsilon}$ om C | Σ¹ add: ἢ στοιχεῖα λέγονται ὁμοφώνως τοῖς κοσμοκοῖς στοι-
χειοῖς· ὥσπερ γὰρ ἐκεῖνα συνελθόντα cῶμα ἀποτελεῖ, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ταῦτα ἐπι-
πλεκόμενα ἀλλήλοισι τὴν ἐγγράμματον φωνὴν τῷ τρόπῳ τινὶ οὐσαν cῶμα συνίστησιν ||
10 δὲ add Σ¹; item v. 15 || 11 γλάμμα A, γλάμματα E, γράμματα Cb | καὶ add Σ¹ |
γράμμα A, γράμματα E, om Cb || 12 καὶ — γραμμῆς (14) om Σ¹ || 13 τοῦ
add b | ἐκ — γραμμῆς (14) om b || 16 $\bar{\mu}$ add Σ¹ || 17 ταῦτα add Σ¹ ||
21 τοῖς C Σ¹, om b || 22 λεγόμενον Cb, γενόμενον A, γινόμενον E | τοῖς στοιχ.
Cb, εἰς τὰ στοιχεῖα Σ¹ || 23 αὐτὸ Σ¹ b, αὐτοὶ C || 24 τοῖς στοιχ. Cb, στοι-
χεῖον Σ¹ || 26 καλεῖσθαι C Σ¹, καλεῖται b | $\bar{\alpha}$ ἢ ἥ ἢ $\bar{\omega}$ C, $\bar{\alpha}$ ἢ $\bar{\omega}$ Σ¹ | ἄρα
οὖν Σ¹, οὖν ἄρα C || 27 Εἰπόντες — ὅτι (187, 1) C, ἡμεῖς δὲ λέγομεν ὡς Σ¹ ||
28 δείξωμεν b, δείξομεν C

322, 323 ο ἔστιν αὐτὸ στοιχεῖον. Ἰστέον γὰρ ὅτι πᾶν στοιχεῖον ἀφ' ἑαυτοῦ ἄρχε-
 323 ο ται, τὸ ἄλφα ἀπὸ τοῦ ᾱ, τὸ βῆτα ἀπὸ τοῦ β, καὶ τὰ ἐξῆς ὁμοίως· τὸ
 δὲ δίγαμμα οὐχ οὕτως ἔχει· οὐκ ἄρα οὖν ἐστὶ στοιχεῖον. Ἄλλως τε
 δὲ πάντα τὰ στοιχεῖα κατὰ πᾶσαν ἔστιν εὐρίσκεισθαι διάλεκτον, τὸ δὲ
 10 β δίγαμμα οὐ, ἀλλὰ παρὰ μόνοις τοῖς Βοιωτοῖς καὶ τοῖς Λάκωσι καὶ Αἰο- 5
 10 β λεύσιν· οὐκ ἄρα ἐστὶ στοιχεῖον. Ἔτι τὰ στοιχεῖα ἢ φωνήεντά ἐστιν ἢ
 σύμφωνα, τοῦτο δὲ οὐδὲν ἐκ τούτων δύναται εἶναι· σύμφωνον μὲν γὰρ
 οὐκ ἔστιν, ἐπεὶ τὰ σύμφωνα εὐρίσκονται μετὰ ἐτέρου συμφώνου ἢ ἐν
 10 ο συλλήψει ἢ ἐν διαστάσει, οἷον θνήσκω ἔλκω· εἰ ἄρα οὖν τὸ F οὐ σύ-
 10 ο νεστι παντελῶς συμφώνοις, ἀλλὰ φωνήεσιν ἀεὶ, οἷον Φουλαμός, δῆλον 10
 ὅτι οὐκ ἔστι σύμφωνον. Ἄλλ' οὐδὲ φωνῆεν δύναται εἶναι· καὶ γὰρ
 τοῖς φωνήεσι παρέπεται τὸ δακύνεσθαι καὶ ψιλοῦσθαι, τὸ δὲ F οὐ-
 δέποτε δακύνεται, ἀλλὰ μόνον ψιλοῦται· οὐκ ἄρα ἐστὶ φωνῆεν· ἄλλως
 τε δὲ τὰ προτακτικὰ φωνήεντα οὐχ ὑποτάσσονται φωνήεσιν, οἷον τὸ ᾱ
 15 καὶ ε̄ καὶ τὰ ἄλλα προτακτικὰ ὄντα οὐχ εὐρίσκονται ἐτέροις ὑποτασσό- 15
 20 β μενα φωνήεσιν· εἰ ἄρα οὖν τὸ F εἴπωμεν φωνῆεν, εὑρεθήσεται ἐν τῷ
 Φάναξ καὶ Φελήνη τὸ ᾱ καὶ ε̄ τὰ προτακτικὰ ὑποτασσόμενα φωνήεσιν,
 ὅπερ ἐστὶν ἄτοπον· <ἔτι οὐδέποτε τρία φωνήεντα ἐν μιᾷ συλλαβῇ πα-
 ραλαμβάνονται· εἰ ἄρα οὖν τὸ F εἴπωμεν φωνῆεν, εὑρεθήσονται ἐν τῷ
 20 β Φεῖδος καὶ Φουλαμός> τρία φωνήεντα ἐν μιᾷ συλλαβῇ, ὅπερ ἐστὶν ἀδύ- 20
 νατον· εἰ ἄρα οὖν, ὡς-δέδεικται, οὔτε σύμφωνον δύναται εἶναι οὔτε
 20 ο φωνῆεν, δῆλον ὅτι οὐκ ἔστι στοιχεῖον τὸ F. Ἔτι πᾶς χαρακτήρ στοι-
 χείων σημαίνει ἀριθμόν· καὶ γὰρ τὸ ᾱ σημαίνει τὸν ἕνα ἀριθμόν, καὶ τὸ
 β τὸν δύο, καὶ ἐξῆς· εἰ ἄρα οὖν ὁ χαρακτήρ τοῦ F οὐ σημαίνει ἀριθμόν,
 δῆλον ὅτι οὐκ ἔστι στοιχεῖον. 25

Ἐπεὶ δὲ τινες τὴν δαεῖαν, ἣτις τυποῦται οὕτως F, οὐκ ὤκνησαν
 30 β στοιχεῖον λέγειν, φέρε πρῶτον τοὺς λόγους εἴπωμεν, οἷς τισιν ἐπerei-
 δόμενοι λέγουσι τὴν δαεῖαν στοιχεῖον εἶναι, καὶ τότε δείξομεν ὅτι οὐκ
 ἔστι στοιχεῖον. Φαεῖν ὅτι πᾶν στοιχεῖον ἔχει τινὰ ἐκφώνησιν· τοιαύτη
 δὲ ἐστὶ καὶ ἡ δαεῖα, προσγινόμενη καὶ φθόγγον ἴδιον ἀποτελοῦσα· στοι- 30
 χεῖον ἄρα ἡ δαεῖα. Ἔστι δὲ εἰπεῖν ὅτι οὐκ ἔστι στοιχεῖον ἡ δαεῖα·
 καὶ γὰρ πάντα τὰ στοιχεῖα ἢ φωνήεντά ἐστιν ἢ σύμφωνα· εἰ ἄρα δεί-
 ξομεν τὴν δαεῖαν ὅτι οὔτε φωνήεντος δύναμιν ἔχει οὔτε συμφώνου,
 779, 86 δῆλον ὅτι οὐκ ἔστι στοιχεῖον. Καὶ γὰρ φωνήεντος μὲν δύναμιν οὐκ

1 γὰρ E, οὖν C, om A || 2 ἄλφα et βῆτα] ᾱ et β C Σ¹ b || 3 ἐστὶ Σ¹ b,
 εἶναι C | τε δὲ] δὲ C, τε Σ¹; item v. 14 || 6 ἐστὶ add Σ¹ | Ἔτι τὰ E,
 ἔτι δὲ τὰ A, τὰ δὲ C || 7 τοῦτο — σύμφωνα (8) add Σ¹ || 10 οἷον Φουλ. om
 Σ¹ | Φουλαμός] Φούλενα Cb || 11 οὐδὲ b, οὔτε C Σ¹ || 12 δὲ add Σ¹ ||
 14 post δὲ add καὶ Cb || 18 nulla lac. in C Σ¹, lac. ind. b || 20 post τρία
 add οὖν Cb, γὰρ Σ¹ | συλλ. ὅπερ ἐστὶν C, λέξει παραλαμβάνεσθαι Σ¹ || 22 στοι-
 χείων C, στοιχείου Σ¹ || 23 τὸν add Σ¹; item v. 24 || 26 οὐκ — λέγειν (27)]
 λέγουσι στοιχεῖον Σ¹ | ὤκνησαν b, ὤκνησε C || 27 οἷστ. ἐπερ.] καθ' ἣν αἰτίαν
 Σ¹ | οἷς τισιν C, οἷς τινὲς b || 29 Φαεῖν ὅτι add Σ¹ | πᾶν C, τὸ Σ¹ ||
 32 ἐστὶν add Σ¹

ἔχει, ἐπειδὴ τὰ φωνήεντα καὶ δακύνονται καὶ ψιλοῦνται, ὅπερ οὐ παρα-
 κολουθεῖ τῇ δασειᾷ· οὐκ ἄρα οὖν φωνήέν ἐστιν· ἄλλως τε δὲ εἰ ἦν ¹⁰
 φωνήεν ἡ δασειᾷ, ἔδει τὸ δακυνόμενον ἔ καὶ τὸ ὀ τὸ δακυνόμενον μείζονι
 χρόνῳ κεχρησθαι τοῦ ψιλουμένου, εἴ γε τὰ ἐκ δύο φωνηέντων καταγινόμενα
 5 μείζονα τῶν βραχέων εἰσιν· <ὅπερ οὐκ ἔστιν>· ἔτι οὐδέποτε τρία φωνή-
 εντα ἐν μιᾷ συλλαβῇ παραλαμβάνονται· εἰ ἄρα οὖν εἶπωμεν τὴν δασειᾷ
 φωνήεν, εὐρεθήσονται ἐν τῷ εἶμα καὶ αἶμα τρία φωνήεντα ἐν μιᾷ συλ-
 λαβῇ, ὅπερ ἀδύνατον· ἔτι τὰ φωνήεντα αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ δύναται παρα-
 λαμβάνεσθαι, ἡ δὲ δασειᾷ οὐ δύναται καθ' ἑαυτὴν παραλαμβάνεσθαι· οὐκ
 10 ἄρα οὖν φωνήέν ἐστιν. Ἄλλ' οὕτε δὲ σύμφωνον δύναται εἶναι· καὶ γὰρ
 τοῖς δασέσι συμφώνοις οἱ Αἰολεῖς κέχρηται συνεχῶς, οἷον <Π 165>
 ἀμφ' ἀγαθὸν θεράποντα, <ubi?> οὐχ εὖρον, τῇ δὲ δασειᾷ οὐ κέ- ²⁰
 ρηται, ψιλωτικοὶ γὰρ εἰσιν· οὐκ ἄρα οὖν ἐστὶ σύμφωνον ἡ δασειᾷ·
 ἄλλως τε δὲ τὰ ἀπὸ συμφώνων ἀρχόμενα ῥήματα τὸ ἔ προσλαμβάνουσι
 15 κατὰ τὸν παρατατικόν, οἷον τύπτω ἔτυπτον, γράφω ἔγραφον· εἰ ἄρα
 οὖν <ῆν> ἡ δασειᾷ σύμφωνον, ὥφειλον τὰ δακυνόμενα, φημί δὴ τὸ εὐ-
 ρίσκω καὶ τὸ εὐδω, τὸ ἔ προσλαμβάνειν κατὰ τὸν παρατατικόν, ὅπερ
 οὐκ ἔστιν· ἔτι τὰ σύμφωνα ἐν τῇ ἀρχῇ καὶ ἐν τῷ μέσῳ καὶ ἐν τῷ τέλει
 εὐρίσκονται, οἷον Πλάτων, ἡ δὲ δασειᾷ οὐχ οὕτως ἔχει, φίλαρχος γάρ
 20 ἐστὶν· οὐκ ἄρα οὖν σύμφωνόν ἐστι. Δῆλον οὖν ὡς οὔτε σύμφωνον
 οὔτε φωνήεν ὑπάρχουσα ἡ δασειᾷ οὐκ ἔστι στοιχεῖον.

Ἐπειδὴ δέ τινες τὸ ρ φωνήεν θέλουσι λέγειν, εἶπωμεν πῶς λέγου-
 σιν αὐτὸ φωνήεν εἶναι, καὶ τότε δεῖξομεν αὐτὸ σύμφωνον. Φαίνεται ὅτι
 τοῖς φωνήεσι παρέπεται τὸ δακύνεσθαι καὶ ψιλοῦσθαι, οὐ μὴν τοῖς συμ-
 25 φώνοις· εἰ ἄρα οὖν τὸ ρ καὶ δακύνεται καὶ ψιλοῦται — καὶ δακύνεται
 μέν, ὡς ἐν τῷ ῥάπτω, ψιλοῦται δέ, ὡς ἐν τῷ μέρος — δῆλον ὅτι φω-
 νήέν ἐστιν. Ἄλλως τε δὲ τὰ διὰ τοῦ ᾱ μακροῦ ἐκφερόμενα κατὰ τὸν
 μέλλοντα τῆς δευτέρας συζυγίας τῶν περισπωμένων, ὅτε μὴ Δωρικά ^{807, 41}
 ἐστὶ, κατὰ τὸν ἐνεστώτα ἔχουσι πρὸ τοῦ ᾱ φωνήεν, οἷον ἀνιάσω ἀνιῶ, ^{806, 29}
 30 κοπιάσω κοπιῶ, ἐρυθριάσω ἐρυθριῶ· ἐπεὶ οὖν καὶ τὸ φυράσω καὶ τὸ
 περάσω καὶ τὸ δράσω, οὐ Δωρικά ὄντα ἀλλὰ κοινά, μακρῷ τῷ ᾱ
 κέχρηται, παραλήγεται δὲ τῷ ρ, δῆλον ὅτι φωνήέν ἐστὶ καὶ οὐ
 σύμφωνον· πρόσκειται «ὅτε μὴ ὦσι Δωρικά», διὰ τὸ πεινάσω καὶ ^{824, 0}
 διψάσω· ταῦτα γὰρ μακρὸν ἔχουσι τὸ ᾱ, καὶ ὅμως κατὰ τὸν ἐνεστώτα ¹⁰⁶
 35 οὐκ ἔχουσι πρὸ τοῦ ὠ φωνήεν· ἀλλ' οὐκ ἀντίκειται ἡμῖν, ἐπειδὴ ἀπὸ

2 δὲ C, καὶ b, om Σ¹ || 5 ἔτι add Σ¹ || 7 ἐν (ante τῷ) add Σ¹ ||
 9 δύν. καθ' ἑ. παραλ. add Σ¹ || 10 οὖν add Σ¹; item v. 13 | οὔτε C Σ¹, οὐδὲ
 b | δὲ add E || 13 ψιλωτικοὶ Σ¹, ψιλωταὶ Cb || 14 δὲ C, καὶ b, om Σ¹ ||
 15 οἷον — παρατ. (17) om A || 17 τὸν add Eb || 18 ἀρχῇ] ἀρχούσῃ C Σ¹ ||
 20 ἐστὶ add E || 22 Ἐπειδὴ E, ἐπεὶ AC | τὸ ρ Σ¹, τὸ σύμφωνον C || 25 οὖν
 add Σ¹ | καὶ δασ. μέν — μέρος (26) add A || 27 δὲ om Σ¹ || 28 μέλλοντα
 Σ¹ b, μέσον C || 29 οἷον — κέχρ. (32) om E | ἀνιάσω A, ἄσω C || 31 τῷ ᾱ
 A, τὸ ᾱ C || 32 τῷ ρ Σ¹, τὸ ρ C || 33 ὅτε A, ὅτι C, om E | ὦσι δωρικά C,
 δώρια Σ¹ | καὶ add Σ¹ || 34 κατὰ add Σ¹ b

τοῦ πεινήσω καὶ διψήσω κατὰ τροπὴν Δωρικὴν τοῦ η εἰς $\bar{\alpha}$ μακρὸν γέγονεν. Ἔτι τὰ βραχυκατάληκτα τῶν εἰς $\bar{\alpha}$ ληγόντων θηλυκῶν ποτὲ μὲν φυλάττουσι τὸ $\bar{\alpha}$ κατὰ τὴν γενικὴν, ὅτε φωνήεσι παραλήγεται, οἷον Μῆδεια Μηδείας, Ἀντιόχεια Ἀντιοχείας, ποτὲ δὲ τρέπουσιν αὐτὸ εἰς τὸ η , ὅτε σύμφωνον ἔχει πρὸ τοῦ $\bar{\alpha}$, οἷον θάλασσα θαλάσσης, ἅμαξα ἀμά- 5
ξης· εἰ ἄρα οὖν τὰ ἔχοντα πρὸ τοῦ $\bar{\alpha}$ τὸ $\bar{\rho}$ φυλάττουσιν αὐτὸ ἐπὶ γε-
νικῆς καὶ οὐ τρέπουσιν, οἷον σφαῖρα σφαίρας, μάχαιρα μαχαίρας, δῆλον
20 ὅτι τὸ $\bar{\rho}$ φωνήέν ἐστι καὶ οὐ σύμφωνον. Ἔτι τὰ ἀπὸ ἐνὸς ἀπλοῦ συμ-
φώνου ἀρχόμενα ῥήματα ἀναδιπλασιάζουσι τὸν παρακείμενον, οἷον τύπτω
τέτυφα, θύω τέθυκα, φιλῶ πεφίληκα, τὰ δὲ ἀπὸ φωνήεντος ἀρχόμενα 10
οὐκ ἀναδιπλασιάζουσι τὸν παρακείμενον, οἷον ἐρευνῶ ἠρευνῆκα, ἐλεῶ
ἠλέηκα· εἰ ἄρα οὖν τὰ ἀπὸ τοῦ $\bar{\rho}$ ἀρχόμενα οὐκ ἀναδιπλασιάζουσι τὸν
παρακείμενον, οἷον ῥάπτω ἔρραφα, ῥυπῶ ἔρρῡπωκα, δῆλον ὅτι οὐκ ἔστι
τὸ $\bar{\rho}$ σύμφωνον, ἀλλὰ φωνήεν.

Ἔστι δὲ εἰπεῖν ὅτι σύμφωνόν ἐστι τὸ $\bar{\rho}$ καὶ οὐ φωνήεν· οὐδὲν γὰρ 15
ὄνομα ἀρσενικὸν εἰς φωνήεν λήγει, οἷον Πλάτων Φοῖνιξ Αἴας· πῶς οὖν
τὸ $\bar{\rho}$ φωνήεν, ὅπου τὸ ῥήτωρ καὶ πατήρ καὶ τὰ τοιαῦτα εἰς $\bar{\rho}$ λήγει;
30 Ἄλλως τε δὲ οὐδέποτε φωνήεν τοῦ αὐτοῦ φωνήεντος προτάσσεται καὶ
ὑποτάσσεται <ἐν συλλήψει>· πῶς οὖν τὸ $\bar{\rho}$ τοῦ η καὶ προτασσόμενον
καὶ ὑποτασσόμενον, ὡς ἐν τῷ Ἄρης καὶ ἀήρ, δύναται εἶναι φωνήεν; 20
Ἔτι τὰ εἰς $\bar{\omega}$ λήγοντα ῥήματα οὐδέποτε διὰ δύο φωνηέντων ἐκφέρον-
ται κατὰ τὴν λήγουσαν συλλαβὴν· εἰ ἄρα οὖν τὸ $\bar{\rho}$ εἵπωμεν εἶναι φω-
νήεν, εὐρεθήσονται κατὰ τὴν τελευταίαν συλλαβὴν τοῦ κείρω <καί>
φθείρω δύο φωνήεντα, ὅπερ ἐστὶν ἄτοπον. Ἔτι τρία φωνήεντα ἐν μιᾷ
808, 25b συλλαβῇ οὐ παραλαμβάνονται· εἰ ἄρα οὖν εἵπωμεν τὸ $\bar{\rho}$ φωνήεν, εὐρε- 25
θήσονται ἐν τῷ ῥοῦς καὶ ἐν τῷ ῥεῦμα τρία φωνήεντα <ἐν μιᾷ συλλαβῇ,
ὅπερ ἐστὶν ἄτοπον>. Ἔτι αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ παραλαμβανόμενα τὰ φω-
νήεντα φωνὴν ἀποτελοῦσιν, τὰ δὲ σύμφωνα οὐ· εἰ ἄρα οὖν τὸ $\bar{\rho}$ αὐτὸ
καθ' ἑαυτὸ παραλαμβανόμενον φωνὴν οὐκ ἀποτελεῖ, δῆλον ὅτι οὐκ ἔστι
φωνήεν ἀλλὰ σύμφωνον. Ἔτι πᾶς παρακείμενος ἀπαθής — λέγω δὲ 30
30 «ἀπαθής» διὰ τὸ εὔρακα — ἀπὸ τοῦ $\bar{\epsilon}$ ἀρχόμενος πάντως τὸν ἐνε-
στῶτα ἔχει ἀπὸ συμφώνου ἀρχόμενον, οἷον ἔφθαρκα φθείρω, ἔσταλκα
ctέλλω, ἐψήφωκα ψηφῶ, ἔσπαρκα σπείρω· εἰ ἄρα οὖν τὸ ἔρρῡπωκα καὶ
τὸ ἔρραφα ἀπὸ τοῦ $\bar{\epsilon}$ ἄρχονται, δῆλον ὅτι τὸ ῥυπῶ καὶ τὸ ῥάπτω ἀπὸ
συμφώνου ἄρχονται· ἄρα οὖν τὸ $\bar{\rho}$ σύμφωνόν ἐστι καὶ οὐ φωνήεν. 35

815, 10b Ἰστέον δὲ ὅτι τινὲς τὰ διπλὰ λέγουσι σύνθετα εἶναι, λέγοντες ὅτι

1 καὶ add $\Sigma^1 b$ || 5 πρὸ τοῦ $\bar{\alpha}$ add Σ^1 || 8 Ἔτι δὲ τὰ C | ἀπλοῦ A,
ἀπλῶς C, om E || 9 ῥήματα add Σ^1 || 18 δὲ om Σ^1 || 20 ἀήρ καὶ Ἄρης
C || 21 $\bar{\omega}$ Σ^1 , $\bar{\alpha}$ C | post δύο add δαεσίαν C || 22 συλλ. om Σ^1 | εἰ —
ἀτοπον (24) om E || 23 κείρω om A || 24 ἐστὶν add A || 28 post φω-
νήην add ἀφ' ἑαυτῶν C | τὰ — οὐ om C | οὐ E, οὐκέτι A | τὸ $\bar{\rho}$ add Σ^1 ||
31 πάντως — ἀρχόμενον (32) add Σ^1 || 35 ἐστι — φωνήεν add Σ^1 || 36 δὲ C, om
 $\Sigma^1 b$ | poster. ὅτι add A

τὰ ἐκ διαφόρων συνεστῶτα σύνθετά ἐστιν, ὅσον Ἀγαμέμνων Μενέλαος· ἄρα οὖν καὶ ἕκαστον τούτων τῶν διπλῶν ἐκ δύο συμφώνων σύγκειται, τὸ μὲν ζ̄ ἐκ τοῦ c̄ καὶ δ̄, τὸ δὲ ξ̄ ἐκ τοῦ k̄ καὶ c̄, τὸ δὲ ψ̄ ἐκ τοῦ π̄ καὶ c̄· δῆλον οὖν ὅτι σύνθετά εἰσιν. Πρὸς οὓς ἔστιν εἰπεῖν, ὅτι οὐ δύ-
 5 νάται ταῦτα εἶναι σύνθετα, ἐπεὶδὴ στοιχεῖά εἰσι, τὰ δὲ στοιχεῖα ἀπλᾶ ^{816b} θέλουσιν εἶναι καὶ ἀποίκιλα· στοιχεῖον γάρ ἐστιν ἡ πρώτη καὶ ἀμερὴς τοῦ ἀνθρώπου φωνή. Ἄλλως τε δὲ διπλᾶ λέγεται καὶ οὐ σύνθετα· διαφέρει δὲ διπλοῦν συνθέτου, καθὼς σύνθετον μὲν ἐστὶ τὸ ἐκ διαφόρων συνεστηκός, ὅσον Ἀγαμέμνων, διπλοῦν δὲ λέγεται τὸ δυνάμενον εἰς
 10 ἑαυτὸ διπλωθῆναι, ὥσπερ <διπλοῖς> τὸ ἱμάτιον εἰς ἑαυτὸ δεδιπλωμένον. Κρεῖττον οὖν ἐστὶ λέγειν ὅτι οὐκ ἐκ δύο συμφώνων σύγκεινται, ἀλλὰ δύο συμφώνων ἔχουσι δύναμιν καὶ ἐκφώνησιν.

Δέον δέ ἐστι ζητῆσαι, εἰ ἄρα τὸ $\bar{o}$ τὸ προστιθέμενον παρὰ τοῖς
Βοιωτοῖς τῇ $\bar{u}$ δύναμιν ἔχει στοιχείου. Καὶ ἔστιν εἰπεῖν ὅτι οὐκ ἔχει
15 δύναμιν στοιχείου, ἀλλὰ φθόγγος μόνον ἐστίν· ὅτι γὰρ οὐκ ἔχει δύναμιν
στοιχείου, ὁδῶν, εἴ γε προσερχομένου αὐτοῦ $\langle \tau \bar{o} \rangle$ $\bar{o}\bar{u}$ τὸν αὐτὸν χρόνον
 $\langle \tau\bar{u} \bar{u} \rangle$ φυλάττει· καὶ γὰρ ὥσπερ τὸ κύνες συνεσταλμένον ἔχει τὸ $\bar{u}$,
οὕτω καὶ τὸ κύνες συνεσταλμένην ἔχει τὴν $\bar{u}$ συλλαβήν.

20 ὥς φησιν Ἐφορος καὶ Ἀριστοτέλης· ἄλλοι δὲ λέγουσιν, ὅτι Φοινίκων εἰσὶν εὐρήματα, Κάδμος δὲ ταῦτα διεπόρθμευσεν εἰς τὴν Ἑλλάδα· Πυθόδωρος δὲ φησιν ὅτι καὶ πρὸ Κάδμου ὁ Δαναὸς ἐκείθεν, ἦτοι ἀπὸ Φοινίκης, αὐτὰ μετεκόμισεν· ἔνιοι δὲ Μουσαῖον εὐρετὴν λέγουσι τῶν στοιχείων τὸν Μητίονος καὶ Στερόπης, γενόμενον κατὰ τοὺς καιροὺς
 25 τοῦ Ὀρφέως· Ἀντικλείδης δὲ τοῖς Αἰγυπτίοις τὴν εὕρεσιν ἀνατίθειν· Αἰσχύλος (Prom. 460) δὲ Προμηθεά φησιν εὐρηκέναι αὐτά· Δοσιά-
 30 δης δὲ ἐν Κρήτῃ λέγει εὐρεθῆναι αὐτά· Στησίχορος δὲ Παλαμήδην εὐρετὴν αὐτῶν ποιεῖται, ᾧ συμφωνεῖ καὶ Εὐριπίδης (fr. 578 N²), Μνα-
 35 σέας δὲ Ἑρμῆν. Πιθανὸν δὲ κατὰ πάντα τόπον εὐρετὰς γεγενῆσθαι τῶν στοιχείων· (διὸ καὶ ἄλλοι παρ' ἄλλοις εἰς χαρακτῆρες τῶν στοιχείων) οἷς δὲ ἡμεῖς χρώμεθα νῦν, εἰσὶν Ἰωνικοί, διὰ τὸ ἀρχαιοτέραν εἶναι τὴν Ἰάδα τῶν ἄλλων διαλέκτων, καὶ αὐτὴν ΚΥΡΙΟΣΕΙΠΕΤΠΡΟΣΜΕ
 πρῶτην τῶν ἄλλων τοὺς Ἑλληνικοὺς εὐρεῖν τύ- ΥΙΟΣΜΟΥΕΙΣΥ
 35 γράφομεν νῦν, Προναπίδης ὁ Ἀθηναῖος· τῶν Γ Ε Γ Ε
 γὰρ ἀρχαίων οἱ μὲν σφυριδὸν ἔγραφον, ἦτοι Ν Ν Η
 δίκην σφυρίδος ἀπὸ πλάτους ἀρχομένης καὶ εἰς KACE

7 δὲ C, καὶ b, *om* Σ¹ || 8 δὲ *add* Σ¹ b | καθὼ Σ¹, καθὰ C | ἐκ *add* Σ¹ b ||
10 ὥσπερ — σύγκεινται (11) *om* E | δεδιπλωμένον A, διπλούμενον C || 11 οὖν
ἐστι *add* A || 13 προτιθ. C Σ¹, προτιθ. b | τοῖς *add* Σ¹ || 14 τῇ] τοῦ Cb,
om Σ¹ || 16 προσερχόμενον τοῦ ὑ C, προσερχόμενον τῇ ὑ Σ¹, προσερχομένου
τοῦ ὑ b || 19—191, 22 *cf* p. 183, 1—25 || 22 ὅτι C, *om* b || 26 Δοσιάδης]
Δωτιάδης Cb || 31 Ἰωνικοὶ C, Ἰωνικά b || 35 τῶν γ. ἀρχαίων C, τὸ γ. ἀρχαίων b

στενὸν κομιδῇ ληγούσης· τὸ δὲ στυριδὸν σχῆμα ἐξάστιχόν ἐστι, γράφεται δὲ οὕτως· <Psalm. 2, 7 seq>·

90 Οἱ δὲ πλινθηδόν, ἥτοι τετραγώνως· μέσον γὰρ σχήματος τετραγώνου ταῦτα διέγραφον· τὸ δὲ τετράγωνον τὸ ΚΥΡΙΟCΕΙΠΕΠΡΟC
κατὰ πλίνθον οὐκ ἰσόπλευρον· τὰς μὲν γὰρ ΜΕΥΙΟCΜΟΥΕΙCΥ 5
δύο πλευρὰς τὰς ἐπαλλήλους ἴσας ἔχει, καὶ ΕΓΩCΗΜΕΡΟΝ
πάλιν τὰς παραλλήλους ἴσας, πλὴν οὐκ ἰC- ΓΕΓΕΝΝΗΚΑ
μήκεις ταῖς ἐπαλλήλοις· αἱ μὲν γὰρ ἐπάλλη- CΕΑΙΤΗCΑΙ
787b λοι μακραί, αἱ δὲ παράλληλοι μικραί· γράφεται ΠΑΡΕΜΟΥΚΑΙ
ταὶ δὲ οὕτω τὸ πλινθηδόν· ΔΩCΩCΟΙΤΗΝ 10

Οἱ δὲ βουτροφηδόν, ἥγουν ἐναλλήλως καὶ κατὰ τὰς αὐλακας, αἵτινες ἀντέχονται ἀλλήλαις, καὶ οὐδέν ἐστι ΚΥΡΙΟCΕΙΠΕΠΡΟCΜΕ
μέσον αὐτῶν τὸ διάσχημα, μόνου τοῦ φαι- ΩΓΕΥCΙΕΥΟΜCΟΙΥ
νομένου γραφήματος [τοῦ] διαγνωρίζον- CΗΜΕΡΟΝΓΕΓΕΝΝΗΚΑCΕ
τος ἑκατέραν αὐλακα· γράφεται δὲ οὕτω ΙΑΚΥΟΜΕΡΑΠΤΙΑCΗΤΙΑ 15
τὸ βουτροφηδόν· ΔΩCΩCΟΙΤΗΝΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ

Οἱ δὲ κιονηδόν, δίκην κίονος ἥτοι παραλλήλως κατὰ ΕΓΗΑΚ
γραμμὴν· καὶ γὰρ διαμεμερισμένως ἔγραφον· γράφεται δὲ ΓΕCΙΑ
οὕτω τὸ κιονηδόν· ΩΝΑΔΗ

788, 13b Οἱ δὲ διςχιδόν, ἥγουν στιχηδόν, ὡς γράφομεν ἡμεῖς νῦν· CΝΙΩΡ 20
λέγεται δὲ διςχιδόν παρὰ τὸ διςχιμένους καὶ διακεχωρισμέ- ΗΗΠCΟ
νους τοὺς τίχους ἀπ' ἀλλήλων εἶναι. ΜΚΑΩΝ

Ἰστέον <δὲ> ὅτι τὰ ὀνόματα τῶν στοιχείων ἄκλιτά εἰσι. ΕΑΡCΟ
Καὶ διὰ τί εἰσιν ἄκλιτα; Ἐπειδὴ ἀρχαὶ εἰσι, καὶ αἱ ἀρχαὶ ἀπλαῖ ΡCΕΟΜ
καὶ ἀποίκιοι ὀφείλουσιν εἶναι· ἥ ὅτι καὶ οἱ θεμέλιοι τὸ ἀμε- ΟΕΜΙΙ 25
τάθητον ὀφείλουσιν ἔχειν· ἄλλως δὲ διὰ τὸ ἀρτιμαθὲς τῶν ΝΑΟΤΑ
παίδων οὐ κλίνονται, ἵνα μὴ πολλὰ γινόμενα δυσκατάληπτα ΓΙΥΗΝ
αὐτοῖς γένωνται. ΕΤΚΝ.

781b Ἰστέον δὲ ὅτι βαρβάρων μὲν εἰσιν εὐρέματα τὰ ις' γράμματα ταῦτα,
ἃ β̄ γ̄ δ̄ ε̄ ῑ κ̄ λ̄ μ̄ ν̄ ο̄ π̄ ρ̄ τ̄ ῡ, Cιμωνίδου δὲ τοῦ Κείου· εὐρεμα τὰ δύο 30
μακρά, τὸ η̄ καὶ τὸ ω̄, καὶ τὰ δύο διπλᾶ, τὸ ξ̄ καὶ τὸ ψ̄, Παλαμήδους
δὲ τὰ τρία δασέα καὶ τὸ ζ̄.

782, 30b Καλοῦνται δὲ τὰ στοιχεῖα φοινίκεια, ἐπεὶ ὁ Κάδμος Φοῖνιξ ὦν εἰς
Ἑλλήνας ταῦτα μετήνεγκεν· ἥ ὡς φωνίκεία τινα ὄντα, ἥτοι φωνῆς ἐγ-
γραμμάτου δυνάμει[ς καὶ] εἰκόνες, τοῦ ω̄ μεταβληθέντος εἰς τὴν οἰ δι- 35
φθογγον κατὰ τὴν Βοιωτῶν διάλεκτον, ὡς τὸ ἀγκώνη ἀγκοῖνη· τὴν γὰρ
ἀγκάλην, ἥτις ἐκ τοῦ ἀγκῶνος ἀγκώνη λέγεται, ἀγκοῖνην οἱ Βοιωτοὶ λέ-

1 κομιδῇ C, πάνυ b || 5 πλίνθον b, πλινθηδόν C || 6-ἐπαλλήλους] ἐπαλλήλας Cb || 7 πάλιν b, πάσας C | παραλλήλους] παραλλήλας Cb || 9 μα-
κραί C, μικραί b | μικραί C, μακραί b || 12 ἀντέχονται] ἀνέχονται C, ἐνέχον-
ται b || 13 διάσχημα b, διὰ σχῆμα C || 20 διςχιδόν] διαχιδόν C, διασχιδόν b;
item v. 21 || 23—28 om b; cfr p. 184, 3—18 || 26 διὰ τοὺς ἀρτιμαθεῖς C || 30 ci-
μωνίου C | Κείου b, Κίου C || 31 Παλαμ. — ζ̄ (32) om b || 37 Βοιωτοὶ b, βροτοὶ C

γουςιν· οὕτως οὖν καὶ φωνίκεια φοινίκεια, κατὰ τὸ εἶδος τὸ παράγωγον 783, 281
τὸ λεγόμενον κτητικὸν σχηματιζόμενα· ἡ φοινίκεια, ἐπεὶ διὰ μίλτου,
ὅπερ ἐστὶ χρώμα φοινικοῦν, πρότερον ἐγράφετο ἢ ὅτι πρότερον ἐν πε- 30
τάλοις φοινικείοις ἐγράφετο· ἢ ὅτι ἐν πυρ(ρ)ῳδὶ κηρῷ ἐτυποῦντο· ἢ,
5 ὅπερ ἐστὶ κρεῖττον, ὅτι φοινίσσεται ὑπ' αὐτῶν ὁ νοῦς ἡγουν λαμπρύ-
νεται. Τινὲς δὲ λέγουσι κατὰ ἱστορίαν, ὅτι ἀπὸ Φοινίκης τῆς Ἀκταίωνος
θυγατρὸς· ἄλλοι ἀπὸ Φοίνικος <τοῦ> Προνάπου καὶ Εὐρώπης.

Λέγεται δὲ στοιχεῖον ἢ παρὰ τὸ στείχω, τὸ <ἐν τάξει> πορεύομαι, 790, 211
ἢ ἀπὸ τοῦ στοιχοῦ τοῦ σημαίνοντος τὴν τάξιν, ἢ ἀπὸ Στοίχου τινός,
10 Ἀθηναίου γηγενοῦς, εὐρόντος αὐτά, ὡς Πινδαρίων φησί· σχηματίζεται
δὲ παρὰ τὸ στοίχος στοιχεῖον.

Καὶ ἄλλως εἰς τὸ αὐτό. — Στεφάνου. — Στοιχεῖον εἴρηται, ὡς 187 v
μὲν Πινδαρίων ὁ γραμματικὸς <φησιν>, ἀπὸ Στοίχου τινός, ἐνὸς τῶν
αὐτοχθόνων Ἀθηναίων· ὡς δὲ ἔνιοι, ἀπὸ τοῦ δι' αὐτῶν τοὺς ἀριθμοὺς
15 τυποῦσθαι· στοίχος γὰρ παρὰ τοῖς παλαιοῖς ὁ ἀριθμός· τοιγαροῦν <οἱ> 30
Κικυώνιοι κατὰ φυλὰς ἑαυτοὺς τάξαντες καὶ ἀριθμήσαντες Διὸς Στοιχα-
δέως ἱερὸν ἰδρύσαντο. Ἄλλοι παρὰ τὸ στιχηδὸν γράφεσθαι στιχεῖον,
καὶ πλεονασμῷ τοῦ ο̅ στοιχεῖον· οἱ δὲ παρὰ τὸ τοίχος τοιχεῖον, καὶ 791 b
πλεονασμῷ τοῦ σ̅ στοιχεῖον· ἐν γὰρ τοίχοις ἔγραφον τὸ πρότερον, ὡς
20 πού καὶ ὁ Καλλίμαχος λέγων μαρτυρεῖ, <fr. 70 Sch> αὐτὸς ὁ Μῶμος
ἔγραφεν ἐν τοίχοις· ὁ Κρόνος ἐστὶ σοφός. Οἱ δὲ παρὰ τὸ στοῖ-
χος στοιχεῖον, τὸ ὡς ἐκ τάξεως φωνὴν ἡγουν ἐκφώνησιν ἀποτελοῦν·
στοίχος γὰρ ἡ τάξις.

Γράμματά ἐστιν κδ' ἀπὸ τοῦ α̅ β̅ μέχρι τοῦ ω̅]. «Περὶ στοι- 772, 4 b
25 χείου» ἐπιγράψας οὐ στοιχεῖα εἶπεν κδ', ἀλλὰ γράμματα κδ'. Διὰ τί;
ἵνα δείξῃ, ὅτι ἄμφω τὰ ὀνόματα τῷ πράγματι ἀρμόζει· οἱ δὲ φασιν,
ὅτε μὲν γράφονται, λέγονται γράμματα, ὅτε δὲ ἀναγινώσκονται, λέγον-
ται στοιχεῖα. Καὶ στοιχεῖα εἴρηται παρὰ τὸ ἔχειν στοῖχόν τινα καὶ τάξιν,
γράμματα δὲ διὰ τὸ γραμμαῖς καὶ ζυγμαῖς τυποῦσθαι· ἢ παρὰ τὸ γλάπτω,
30 τὸ κοιλαίνω, γλάμμα, <καὶ> κατὰ μετὰθεσιν τοῦ λ̅ εἰς τὸ ρ̅ γράμμα·
ἢ παρ' ὅσον ἐκ τῶν παρὰ τοῖς γεωμέτραις λεγομένων γραμμῶν ἐσχη-
μάτιται· καὶ γάρ, ὡς φασιν, ὁ Πυθαγόρας τοῦ κάλλους αὐτῶν ἐπεμε-

12—23 hab. et. Σ^m || 14—23 excerpta hab. et. Σ^l

6 Ἀκταίωνος C, Ἀκταίονος b || 7 τοῦ add b | Προνόπου Cb || 8 ante
στοιχ. add τὸ C²b | ἐν τάξει add Egenolff || 9 ante Cτ. add τοῦ C || 10 Πιν-
δαρίων J A Fabricius ad Sext. Emp. adv. gramm. I 10 § 202, adsentiente Lehrsio,
Πίνδαρος Cb || 12—204, 13 videntur esse Stephani || 12 Cτεφ. V, in marg. add
C || 13 Πινδαρίων Fabricius (vide ad v. 10), Πίνδαρος CV | γραμματικὸς Cb,
κομματικὸς V || 15 οἱ c, om CV Σ^lb || 16 φυλὰς CEb, φυλακάς VA | Cτοι-
χαδέως C Σ^l, Στοίχίου V, Στοιχέως b || 19 ἔγραφον τὸ V, ἐγράφοντο C Σ^lb ||
21 σοφός] καλός CV | στοῖχος V, στείχω C || 28 (Καί) — 193, 2 om b |
καί] ἡ C || 29—193, 2 = p. 186, 10—14 || 32 φασιν] φησιν C

λήθη, ἐκ τῆς κατὰ γεωμετρίαν γραμμῆς ρυθμίσας αὐτὰ γωνίαις καὶ εὐ-
θείαις καὶ περιφερείαις.

791, 10 b Τὸ στοιχεῖον παρὰ τὸ στοιχος· τοῦτο παρὰ τὸ στείχω, τὸ ἐν τάξει
πορεύομαι· τὰ γὰρ ἔχοντα τὸ $\bar{\epsilon}$ ἐγκείμενον ἐν τοῖς ῥήμασιν ἔχουσι τὸ
 $\bar{o}$ <ἀντιπαρακείμενον ἐν τοῖς ὀνόμασιν>. Τὸ δὲ στοιχεῖον οὐχ ὑποκορι- 5
στικῶς διὰ τοῦ $\bar{i}$ γράφεται, ἀλλ' ὥσανεὶ περιεκτικῶς διὰ διφθόγγου, ὡς
τὸ θωρακεῖον, τὸ ἀγγεῖον, τὸ βαλανεῖον.

Τὰ καλούμενα περιεκτικὰ ὀνόματα ἀπὸ τῶν περιεχομένων ἐν αὐ-
20 τοῖς πραγμάτων οὕτως ἐκλήθησαν. Τύποι δὲ τούτων δύο εἰσίν, ὁ εἰς
 $\bar{\omega}\bar{\nu}$ ἄρσενικῶς, καὶ οὐδετέρως <ὁ> διὰ τοῦ $\bar{\epsilon}\bar{\iota}\bar{o}\bar{\nu}$, ἄρσενικῶς μὲν, οἶον 10
δαφνῶν παρθενῶν λουτρῶν, οὐδετέρως δέ, οἶον κουρεῖον μουσεῖον βαλα-
νεῖον. Ἐπειδὴ <δέ> τινα τῶν ὀνομάτων τοὺς τύπους μὲν τούτους ἔχου-
σιν, ὅμως δὲ περιεκτικὰ οὐκ εἰσὶ διὰ τὸ μὴ ἐκ τῶν περιεχομένων συνί-
στασθαι, ὡς περιεκτικὰ ταῦτα λέγονται ἤτοι ἐοικότα περιεκτικοῖς· τὸ
<γὰρ> ὡς ἐνταῦθα τὸ ὁμοίως δηλοῖ. Καὶ ὥσπερ τὰ ὡς πρὸς τι δια- 15
φέρουσι <τῶν πρὸς τι>, ἔστι δ' ὅπῃ καὶ <κοινωνοῦσιν αὐτοῖς, οὕτω καὶ
τὰ ὡς περιεκτικὰ καὶ> κοινωνοῦσι τοῖς περιεκτικοῖς καὶ διαφέρουσιν αὐ-
τῶν· καὶ κοινωνοῦσι μὲν τοῖς τύποις, διαφέρουσι δὲ τῷ μὴ ἀπὸ τῶν
30 περιεχομένων συντεθεῖσθαι, καθὰ δὴ καὶ τὰ ὡς πρὸς τι κοινωνοῦσι μὲν
τοῖς πρὸς τι, ὅτι τῷ ἐνὶ τὸ ἕτερον δοκεῖ συνεξακούεσθαι, ὡς τῷ θανάτῳ
ἢ ζωῇ καὶ τῇ ζωῇ ὁ θάνατος, καὶ τῇ νυκτὶ ἢ ἡμέρᾳ καὶ τῇ ἡμέρᾳ ἢ
νύξ, διαφέρουσι δέ, ὅτι οὐ συναναιροῦσιν ἄλληλα, καθάπερ τὰ πρὸς τι.
Ἐπεται γὰρ τοῖς πρὸς τι καὶ τὸ ἐν τῷ ἐτέρῳ συν<εξ>ακούεσθαι καὶ τὸ
συναναιρεῖσθαι, ὦν τὸ <μὲν> ἐν ἔχουσι τὰ ὡς πρὸς τι, τοῦ <δὲ> ἐτέρου
λείπονται· οἶον ἐν τοῖς πρὸς τι, ὡς πατήρ υἱός, τοῦ πατὴρ ὀνόματος 25
792, 4 b λεγομένου συνεξακούεται καὶ ὁ υἱός, καὶ πάλιν τοῦ υἱός λεγομένου συ-
νεξακούεται καὶ ὁ πατήρ, ἀναιρουμένου δὲ τοῦ πατὴρ ὀνόματος καὶ τὸ
υἱός ὄνομα συναναιρεῖται, ὥσπερ καὶ τοῦ υἱός ἀναιρουμένου συναναιρεῖ-
ται καὶ τὸ ὄνομα ὁ πατήρ. Οὐ μέντοι γε ἐπὶ τῶν ὡς πρὸς τι ἄμφω
παρεπόμενά εἰσι, καὶ τὸ <συν>εξακούεσθαι καὶ τὸ συναναιρεῖσθαι, ἀλλὰ 30
10 τὸ μὲν συν<εξ>ακούεσθαι ἔπεται, τὸ δὲ συναναιρεῖσθαι λείπει· οἶον τῇ
ζωῇ συνεξακούεται ὁ θάνατος <καὶ τῷ θανάτῳ ἢ ζωῇ>, οὐ μέντοι γε
συναναιρεῖ ἢ ζωῇ τὸν θάνατον, ἀλλὰ μᾶλλον ἀναιρεῖται ἢ ζωῇ ὑπὸ τοῦ
θανάτου καὶ ὁ θάνατος ὑπὸ τῆς ζωῆς· καὶ πάλιν τῇ ἡμέρᾳ συνεξακούε-
ται ἢ νύξ καὶ τῇ νυκτὶ ἢ ἡμέρᾳ, οὐ μέντοι γε συναναιρεῖται τῇ νυκτὶ 35
ἢ ἡμέρᾳ ἢ τῇ ἡμέρᾳ ἢ νύξ, ἀλλὰ μάλιστα ἐκάτερον τὸ ἕτερον ἀναιρεῖ·
νυκτὸς γὰρ συνισταμένης ἡμέρα οὐκ ἔστιν.

4 $\bar{\epsilon}$ C, $\bar{o}$ b || 5 $\bar{o}$ | $\bar{o}\bar{i}$ C, $\bar{\epsilon}$ b || 10 τοῦ $\bar{\epsilon}\bar{\iota}\bar{o}\bar{\nu}$ b, τὸ $\bar{\epsilon}\bar{\iota}\bar{\omega}\bar{\nu}$ C || 15 γὰρ
add b || 16 τῶν πρὸς τι add b | κοινωνοῦσιν — καὶ (17) add b || 17 δια-
φέρουσιν b, ἀφέρουσιν C || 18 τῷ b, τὸ C || 21 καὶ τῇ ἡμ.] ἢ τῇ ἡμ. Cb |
22 τὰ b, τὰ ὡς C || 24 ἔχουσι τὰ] ἔχοντα τὸν C, ἔχοντα τὰ b || 25 ἐν τοῖς]
τὰ ὡς Cb | τοῦ πατὴρ b, τοῦ πατρὸς C; item v. 27 || 27 ante ἀναιρ. add
καὶ C || 30 παρεπόμενά b, τρεπόμενά C | συνεξακούεσθαι b; item v. 31

Διὰ ταῦτα τοίνυν τὸ ὥς, προστεθειμένον <ἐν> τοῖς ὥς περιεκτικοῖς, καὶ τὴν κοινωνίαν δείκνυσι καὶ τὴν διαφορὰν δηλοῖ· οἷον ὥς περιεκτικὸν ὄνομα ἐστὶν ἀρσενικὸν ὁ πυλὼν τοῦ πυλῶνος, ἔχον τὸν τύπον τοῦ δαφνῶν δαφνῶνος περιεκτικοῦ, οὐ μέντοι γε ἐκ τῶν περιεχομένων 20
 5 συνίσταται· οὐδὲ γὰρ πυλὼν πύλας περιέχει, ὥς δαφνῶν δάφνας, ἀλλ' αὐτὸ τοῦτό ἐστιν ὁ πυλὼν αἱ πύλαι. Καὶ πάλιν τὸ θωρακεῖον καὶ τὸ ἀγγεῖον καὶ τὸ μεγαλεῖον τὰ οὐδέτερα ὥς περιεκτικὰ τοὺς τύπους μὲν ἔχουσι τῶν περιεκτικῶν, τοῦ κουρεῖον σεμνεῖον ἀμνεῖον μουσεῖον· οὐ μὴν δὲ ἀπὸ τῶν περιεχομένων συνετέθησαν, ἀλλὰ τὸ μὲν θω-
 10 ρακεῖον τὸ τεῖχος λέγεται κατὰ ἀναλογίαν τοῦ θύρακος· ὥς γὰρ ὁ θύραξ (τὸ ὄπλον) σκέπη τις καὶ παραφυλακὴ τοῦ σώματός ἐστιν, οὕτω δὴ καὶ τὸ θωρακεῖον (τὸ τεῖχος) καὶ σκέπη καὶ <παρα>φυλακὴ τῆς πόλεως γέγονε. Καὶ τὸ ἀγγεῖον οὐχ ὅτι ἄγγη περιέχει, ἀλλ' αὐτὸ τοῦτο τὸ ἄγγος καὶ ἀγγεῖον λέγεται, ἐκ τοῦ ἄγγος ἄγγεος ἐτυμολογούμενον 30
 15 ἀγγεῖον καὶ συναιρέσει ἀγγεῖον· τὸ δὲ ἄγγος ἐτυμολογεῖται παρὰ τὸ ἄνω ἄγειν <τὸ> ἔγγειον καὶ ἐν τῷ βάθει τῆς γῆς τυγχάνον ὕδωρ ἄναγος, καὶ ἐν συγκοπῇ ἄνγος, καὶ τροπῇ τοῦ ν̄ εἰς γ̄ ἄγγος διὰ τὴν ἐπέλευσιν τοῦ γ̄· μάλιστα δ' ἂν εἴποις τὸ ἀγγεῖον διὰ τῆς εἰ διφθόγγου γράφεσθαι, ἀπὸ τῆς ἐτυμολογίας τοῦτο συνάξας, διὰ τὸ ἄνω ἄγειν τὸ ἐν τῷ
 20 βάθει τῆς γῆς κείμενον ὕδωρ ἀναγεῖον, καὶ ἐν συγκοπῇ ἀγγεῖον, ὥς ἵνα φυλάξῃ λείψανα τῶν λέξεων ἀφ' ὧν συνετέθη, ἥτοι τὸ μὲν ἄν τοῦ ἄνω, τὸ δὲ γ̄εῖον [τοῦ] ἐκ τοῦ γέα, φυλαττομένου τοῦ ε̄ πρωτοτύπου ἐν τῷ 793, 4b
 γέα διὰ τῆς τοῦ γ̄εῖον γραφῆς· τὸ γὰρ ἄγγος ἄγγεος ἀγγεῖον ἀγγίον ἵσως τις συναιρήσει διὰ τὸ τεῖχος τεῖχεος [τειχείον] τειχίον καὶ ἔρκος
 25 ἔρκεος ἐρκίον. Ὅμοιως καὶ τὸ μεγαλεῖον τὸ ὥς περιεκτικὸν τύπον μὲν ἔχει τοῦ κουρεῖον καὶ τῶν ὁμοίων, ἅτινα περιεκτικὰ εἰσιν, οὐ μὴν δὲ ἀπὸ τῶν περιεχομένων συνέστη· μεγαλεῖον γὰρ αὐτὸ τοῦτο τὸ λίαν μέγα ἐστίν, ἥτοι τὸ ὑπέρμεγα· ὥσπερ δὲ πτοιαλέον δειμαλέον θαρρα- 10
 λέον γηραλέον, οὕτως ὤφειλε καὶ [τὸ] μεγαλέον <εἶναι>· εὐρηται δὲ
 30 μεγαλεῖον τῇ προσθήκῃ τοῦ ἰ, ὥς τέλεον τέλειον· τὰ γὰρ τοιαῦτα τῶν ὀνομάτων, ἅτινα διὰ τοῦ λεον τυποῦνται, ἐπίτασιν δηλοῦσι τῶν πρωτοτύπων, οἷον πτοιαλέος ὁ λίαν φοβούμενος, καὶ δειμαλέος ὁμοίως, καὶ γηραλέος <ὁ λίαν γεραίος>· οὕτω δὴ καὶ τὸ μεγαλεῖον τὸ πάμμεγα καὶ λίαν μέγα. Διὰ τοῦτο δὴ καὶ τὸ νωλεμέως ἐπίρρημα τὴν διὰ τοῦ ε̄
 35 γραφὴν ἔχει· νωμελέως γὰρ ὤφειλε λέγεσθαι, τρόπῳ δὲ ποιητικῷ τῇ μεταθέσει τῶν στοιχείων νωλεμέως λέγεται· μετετέθη γὰρ τὰ στοιχεῖα,

3 ἔχων Cb || 8 κουρεῖον b, κωφεῖον C || 13 ἄγγη b, ἀγγεῖον C ||
 16 τὸ ἀντὶ ἔγγ. add b || 18 γράφεσθαι om b || 22 τὸ δὲ b, τοῦ δὲ C ||
 23 ἀγγίον — τεῖχος (24) ἀγγεῖον ἵσως ἂν ἀνερση (ἀνρση sic b) διὰ τοῦ τεῖχος Cb || 24 τειχίον b, τείχειον C || 25 περιεκτικὸν b, πρόσ τι C || 26 περιεκτικά b, πρόσ τί C | δέ] καὶ Cb || 27 τὸ μέγα λίαν Cb || 28 δέ] γὰρ Cb | ante πτοι. add τὸ b || 30 τὰ b, κατὰ C || 31 ἐπίτασιν Lobeck, Proll. p. 516, ἐπέκτασιν Cb || 33 τὸ ante μεγ. om b || 34 καὶ om b

τὸ $\bar{\lambda}$ εἰς τὴν τοῦ $\bar{\mu}$ τάξιν καὶ τὸ $\bar{\mu}$ εἰς τὴν τοῦ $\bar{\lambda}$, ὡς τὸ χιτώνιον τι-
 20 χώνιον, ὃ δὴ κιθώνιον ἰωνικῶς λέγεται κατὰ τροπὴν τοῦ $\bar{\chi}$ εἰς $\bar{\kappa}$ καὶ
 τοῦ $\bar{\tau}$ εἰς $\bar{\theta}$. Τοιοῦτον δὴ καὶ τὸ ἔρημος· ἥρεμος γὰρ ὤφειλε, καὶ κατὰ
 μετὰθεσιν τῶν στοιχείων, τοῦ $\bar{\epsilon}$ εἰς τὸν τόπον τοῦ $\bar{\eta}$ καὶ τοῦ $\bar{\eta}$ εἰς τὸν
 τόπον τοῦ $\bar{\epsilon}$, ἔρημος. Τὸ δὲ νωλεμέως σημαίνει τὸ ἀδιαλείπτως, πάν- 5
 τως δὲ ἐτυμολογεῖται παρὰ τὸ $\bar{\nu\omega}$ στερητικὸν μόριον καὶ τὸ μέλλω τὸ
 βραδύνω, ἥτοι νωμελέως ἀδιαλείπτως, τουτέστι χωρὶς μελλήσεως καὶ
 βραδυτήτος· εὐδηλον ἄρα, ὅτι τὸ νωλεμέως νωμελέως ὤφειλε(ν, ἀλλὰ)
 τῷ ποιητικῷ τρόπῳ, τῇ μεταθέσει τῶν στοιχείων, τῇ συνηθείᾳ μάλιστα
 τὸ νωλεμέως παραδέδοται, τοῦ νωμελέως τῇ ἀχρηστίᾳ κατακρυβέντος. 10
 30 Ὅσα δὲ εἰς $\bar{\iota\omicron\bar{\nu}}$ [παροξύτονα] διὰ τοῦ $\bar{\iota}$ γράφονται, οὔτε περιε-
 κτικά εἰσιν οὔτε ὡς περιεκτικά, ἀλλ' ὑποκοριστικά [$\bar{\omega\bar{\nu}}$ ὑποκοριστικῶν τὰ
 μὲν παροξύνονται], γίνονται δὲ ἀπὸ πρωτοτύπων ἐτέρων, καὶ δοκοῦσι
 τὰ μὲν πρωτότυπα μείζονος εἶναι τινος οὐσίας, τὰ δὲ ὑποκοριστικά
 ἐλάσσονος, εἰ καὶ πολλάκις τὰ πρωτότυπα ἀχρηστεύουσιν. Εἰςὶ δὲ τὰ 15
 μὲν παροξύτονα, οἷον τύμβος τυμβίον (ὃ τάφος), τύβος τυβίον, κράμβη
 κραμβίον, κάγος σαγίον, στλέγγος καὶ στλεγγίς [καὶ] στλεγγίον (λέγεται
 δὲ καὶ τὸ κτένιον καὶ ἡ Ζύστρα τῆς κεφαλῆς), παῖς παιδός παιδίον, δᾶς
 794, 5 b δαδός δαδίον, ἔρκος ἐρκίον, ἄσκός ἀσκίον, <σάρξ> σαρκός σαρκίον, βίβλος
 βιβλίον, σκύμνος σκυμνίον, ἀμνός (τὸ σταμνίον τῆς θυσίας) ἀμνίον καὶ 20
 στάμνος σταμνίον, θάμνος θαμνίον, ἄρνός ἀρνίον, πυξίς πυξίον, κήπος
 κηπίον, σάρπη σαρπίον, θήρ θηρός θηρίον, χῶρος χωρίον, μηρός μηρίον,
 κηρός κηρίον, ἡρίον (τὸ μνημεῖον) ἀπὸ τοῦ ἥρος (τοῦ τάφος) ὅπερ
 10 ἄχρηστον, ὡς τὸ τύμβος τυμβίον, χρυσός χρυσίον, [καὶ] κισσός κισσίον
 (τὰ ἐν ταῖς βίβλοις τιθέμενα σημεῖα), κίτος κιτίον, πυκτίς πυκτίον, σπάρ- 25
 τος σπαρτίον (τὸ σχοινίον), ἄπτριον, <οὔ> τὸ πρωτότυπον τὸ ἄπτρος
 ἄχρηστον, ἔστι δὲ καὶ θηλυκὸν ἄπτρα (ἡ τοῦ λύχνου θρυαλλίς), ψῖξ
 ψιχός ψιχίον· τὰ δὲ προπαροξύτονα, οἷον κάκ<κ>αβος κακ<κ>άβιον, κά-
 ραβος καράβιον, ὄροβος (εἶδος βοτάνης) ὀρόβιον, λόγος λόγιον, λύγος
 (τὸ βεργίον) λύγιον, κάδδος κύδδιον, λαμπάς λαμπάδος λαμπάδιον, ῥοά 30
 καὶ ῥοιά [καὶ] ῥοίδιον, ὄνος ὀνίδιον, σφυρίς σφυρίδος· σφυρίδιον, λεκανίς
 λεκανίδος λεκανίδιον, τράπεζα τραπέζιον, ὄρυζα ὀρύζιον, τοπάζιον (ὃ
 20 λίθος) ἀπὸ <τοῦ> τόπαζος [λίθος], παραμυθία παραμύθιον, λήκυθος (τὸ
 ἐλαιοδόχον ἀγγεῖον) ληκύθιον, παλάθη (ἡ βοτάνη) παλάθιον, ὄρμαθος
 (τὸ πλήθος) ὄρμάθιον, πέλεκυς πελέκιον, <μύρμηξ μύρμηκος> μυρμήκιον, 35

4 τόπον b, τύπον C; *item v. 5* || 8 *post* ἄρα *add* ἔστιν b || 10 τὸ νωλεμ.
 C, *om* b | κατακρυβ. b, κατακριβέντος C || 11 εἰς] διὰ τοῦ Cb | γράφονται]
 γραφόμενα Cb || 12 $\bar{\omega\bar{\nu}}$ Cb, τῶν *Bast* || 14 τὰ μὲν] μὲν τὰ Cb || 18 κτέ-
 νιον b, ἐκτένιον C | κεφαλῆς b, κάφης C || 19 σάρξ *add* b || 20 σκύμνος
 σκυμνίον] σκάμνος σκαμνίον Cb || 23 τάφος] τάφου Cb || 25 κιτίον b, κίτια C ||
 26 οὔ *add* b | τὸ ἄπτρος b, τοῦ ἄπτρος C || 30 καδδίον C | ῥοά] ῥοα
 Cb || 32 ὄρυζα ὀρύζιον *Bast*, ὄριζα ὀρίζιον (b || 33 τοῦ *add* b | τόπαζος]
 τόπαζα Cb || 35 τὸ πλήθος C, *om* b

<νάρθηξ νάρθηκος> ναρθήκιν, ὄστρακον ὄστράκιον, ἐποίκιον καὶ ἐνοίκιον,
 ὦν τὰ πρωτότυπα ἄχρηστα, μεῖραξ μεῖρακος μεираάκιον, αὔλαξ αὔλακος
 αὐλάκιον, εἶδωλον εἰδῶλιον, τρίβολος τριβόλιον, ὀμφαλός ὀμφάλιον, τρί-
 φυλλον τριφύλλιον, ἄμπελος ἀμπέλιον, κέραμος κεράμιον καὶ κεραμῖς
 5 κεραμίδος κεραμίδιον, κεράμειον δὲ ἄγγος τὸ κεραμεῖον, κάλαμος καλά-
 μιον, κεραυνός κεραύνιον [πῦρ], σκηπάνη σκηπάνιον, βοτάνη βοτάνιον,
 θρόνος θρόνιον, τόπος τόπιον, ὁπός ὀπιον (ὁ χυμός τῆς ὀπώρας), ἄν-
 θρωπος ἀνθρώπιον, λέπος λέπιον (ὁ φλοιός), ὄρος (ὁ ὀρισμός) ὄριον, 30
 ἄργυρος ἀργύριον, μόρος μόριον, νεοσμός νεόσσιον καὶ νεόττιον καὶ νόσ-
 10 σιον, παλάτιον, ὀσπίτιον, ὦν τὰ πρωτότυπα ἄχρηστα, χρυσός χρυσάφιον,
 ἄμφιον, οὗ τὸ πρωτότυπον ἄχρηστον, ῥάμφος ῥάμφιον, λόφος <καὶ>
 λοφία λόφιον (τὸ κάλλαιον τοῦ ἀλέκτορος), τροχός τρόχιον, μαλάχη (ἡ
 βοτάνη) μαλάχιον.

Γράμματά εἰσιν κδ' ἀπὸ τοῦ ᾱ μέχρι τοῦ ω̄.] Κδ' λέγουσιν 779,1
 15 αὐτὰ εἶναι κατὰ μίμηςιν τῶν κδ' ὥρων τοῦ νυχθημέρου.

Διαφέρει δὲ στοιχεῖον γράμματος κατὰ τὸ ἐπὶ πλέον καὶ ἐπ' ἑλατ- 795,4
 τον· πᾶσα γὰρ γραμμὴ γράμμα ἐστίν, οὐ πάντως <δὲ> στοιχεῖον· ἀλλ'
 οὐδὲ πᾶν στοιχεῖον γράμμα, ἀλλὰ μόνα τὰ παρὰ τοῖς γραμματικοῖς στοι-
 χεῖα εἰσι καὶ γράμματα· τὰ δὲ ἕξ ὦν σύγκειται τὰ σῶματα στοιχεῖα μὲν
 20 λέγονται, γράμματα δὲ οὐ.

Ἀρχὴ δὲ ἐστὶ στοιχείων τὸ ᾱ, διότι ἀφ' ἑαυτοῦ ἄρχεται καὶ εἰς 788,2
 ἑαυτὸ καταλήγει, τὰ δὲ λοιπὰ στοιχεῖα ἀφ' ἑαυτῶν μὲν ἄρχονται, εἰς
 ἑαυτὰ δὲ οὐ καταλήγουσιν. Καὶ τέλος δὲ στοιχείων τὸ ω̄, διότι καὶ
 αὐτό, μονοσύλλαβον ὄν, τρόπον τινὰ ἀφ' ἑαυτοῦ ἄρχεται καὶ εἰς ἑαυτὸ
 25 καταλήγει.

Ζητεῖται <δέ>, τίνος ἔνεκεν εἶπεν κδ', εἴ γε γράμματά ἐστίν, ὡς 779,4
 καὶ αὐτὸς λέγει, παρὰ τὸ γράφεσθαι καὶ καταξέεσθαι· οὐκοῦν γράμματα
 καὶ τὰ σημεῖα καὶ οἱ ἀριθμοὶ καὶ πάνθ' ὅσα διὰ τοῦ ξέεσθαι, ὥστε εἶναι 780,6
 ἄπειρα τὰ γράμματα. Λέγομεν οὖν ὅτι ἐκεῖνα ἀριθμεῖται καὶ λέγει εἶναι
 30 κδ' τὰ παρ' Ἑλλήσι μόνα γνωριζόμενα, ἐπεὶ ἔστι πλείω, ὡς τὰ Ἀρμε-
 νίων καὶ τὰ Αἰγυπτίων.

Διὰ τί δὲ ᾱ καὶ β̄ καὶ ω̄ γράφει μόνα, μηδὲν τῶν ἄλλων ὀνομάσας; 788,1
 Ῥητέον, εἰδὼς ὅτι προεπαιδεύθη παρὰ τῇ γραμματικῇ, τὴν τούτων
 ἑξαρίθμησιν ἀφῆκεν.

35 «Οὐχ ὑγιῶς δὲ ἐνταῦθα ὁ τεχνικός, <τὸν> περὶ στοιχείου λόγον 772,1
 διδάσκειν ἡμᾶς προθέμενος, τὰ γράμματα εἰσηνέγκας· εἰπὼν γὰρ

21—25 hab. et. Σ^m

1 ὄστρακος Cb || 3 τρίφυλλος Cb || 6 πῦρ κεραύνιον *Eurip. Tr.* 80 ||
 7 ὁ χυμός ὀπιον *transp.* Cb || 9 μόρος *R. Schneider*, μέρος Cb || 10 ὀσπίτιον
 Cb | χρυσός Cb, χρύσαφος *R. Schneider* || 12 κάλλαιον *Bast b*, κάλεον C ||
 15 ὥρων b, ἡμερῶν C | τῆς νυκτῆμέρου C, τῆς νυχθημέρου b || 17 δὲ *add b* ||
 22 καταλήγει V, λήγει Cb || 32 καὶ β̄ C, om b | γράφει μόνα b, γράφονται
 C || 33 Ῥητέον] ῥητον C, om b

«περὶ στοιχείου» τὰ γράμματα ὀρίζεται». Λέγομεν οὖν, ὅτι καὶ ἐν-
ταῦθα σκοπὸν ἔχει εἰσαγωγικὴν τέχνην γράφειν, δεῖ δὲ τὸν οὕτω
συγγραφόμενον τῶν γλαφυρωτέρων ἀφίστασθαι. Ἐπεὶ οὖν ὁ περὶ
στοιχείου λόγος πολὺς ἦν καὶ φιλοσοφίας γέμων, παρήκεν αὐτόν, με-
τέρχεται δὲ ἐπὶ τὰ γράμματα, εἰδὼς ὅτι καὶ αὐτὰ στοιχεῖά ἐστιν, ὁπότε 5
δύνανται τὴν ἐγγράμματον φωνὴν ἀποτελεῖν. Στοιχεῖα γὰρ φαμεν
εἶναι κοσμικὰ τέσσαρα, πῦρ, ἀέρα, ὕδωρ καὶ γῆν· καὶ ὃν τρόπον ταῦτα
καταλλήλως πλεκόμενα τὰ ἡμέτερα σώματα ὑγιᾶ τε καὶ τέλεια καθίστη-
σιν, οὕτω καὶ τὰ στοιχεῖα ὁμωνύμως ἐκάλεσεν· ὅτε γὰρ κατὰ τάξιν καὶ
δεόντως γράφεται, τότε τὴν ἐναρμόνιον φωνὴν ἀποτελεῖ· στοιχεῖον γὰρ 10
ἢ ἀπὸ τῶν γραμμάτων καὶ λέξεων ἀποτελουμένη ἐκφώνησις.

89, 30b Γράμματα δὲ λέγεται διὰ τὸ γραμμαῖς καὶ ζυρμοῖς τυποῦ-
σθαι·] ἔνθεν καὶ γράβδισ ἢ διεσχισμένη λαμπάς, καὶ γραῦς ἢ κατεζυρμένη
τὸ σῶμα διὰ γῆρας, καὶ ζωγράφος ὁ τῇ γραφίδι πρός<ωπα> καταξύνω.

793b Τὰ δὲ αὐτὰ καὶ στοιχεῖα καλεῖται.] Ἴδου παρακατιῶν ὁ τε- 15
χνικός εἶπεν αὐτὰ στοιχεῖα, ἐπειδὴ τὸ αὐτὸ τοῖς στοιχείοις ἐργάζονται,
793b τουτέστι φωνήν· καὶ διὰ τοῦτο λέγει αὐτὰ εἶναι στοιχεῖα, διὰ τὸ ἔχειν
αὐτὰ <στοῖχόν τινα καί> τάξιν πρὸς ἄλληλα· τότε γὰρ καὶ στοιχεῖά
794b ἐστίν· ὅταν δὲ μὴ κατὰ τάξιν γράφονται, γράμματα μὲν λέγονται, οὐ-
κέτι δὲ στοιχεῖα· οἷον προς, ἰδου καταλλήλως καὶ κατὰ τάξιν γέγραπται, 20
διὰ τοῦτο καὶ στοιχεῖα λέγεται, ἀποτελοῦσι γὰρ ὡς στοιχεῖα τὴν πρός·
795b ἔαν δὲ ἐναλλάξ γράψω ρπος, γράμματα μὲν λέγεται, οὐκέτι δὲ στοιχεῖα,
διὰ τὸ μὴ κατὰ τάξιν αὐτὰ εἶναι.

11 Παρέπεται δὲ τῷ στοιχείῳ τέσσαρα, ὄνομα, σχῆμα, χαρακτήρ, δύνα-
μις· ὄνομα μὲν, ἐπειδὴ ἕκαστον ὀνομάζεται, ἄλφα, βῆτα καὶ τὰ ἑξῆς· 25
σχῆμα δέ, ὅτι ἕκαστον αὐτῶν ἴδιον ἔχει σχῆμα· χαρακτήρ δέ, ὅτι ἕκα-
στον χαρακτηρίζεται οἰκείαις ιδιότησιν, ὡς ὁ ὑποκείμενος ἐκάστου τύπος,
οἷον τοῦ μὲν Α τρεῖς εἰσι γραμμαῖ, τοῦ δὲ Γ δύο πλάγιοι, τοῦ δὲ Ε
δύο καὶ μία μικρά· δύναμις δὲ ἡ ἐξ αὐτῶν ἀποτελουμένη <φωνή>. Εἰ-
κότως οὖν ὁμωνύμως τοῖς κοσμικοῖς στοιχείοις ὠνόμασεν αὐτὰ ὁ τεχνικός. 30

28 Τούτων φωνήεντα μὲν εἰσιν ἑπτὰ.] Διαίρεσιν ποιεῖται ὁ τε-
χνικός· διαίρεσις δὲ ἐστὶν ἡ πρώτη τομὴ τῶν μηδέποτε τετμημένων· καὶ
30 λέγει «φωνήεντά ἐστιν ἑπτὰ». Καὶ τί δήποτε ὁ τεχνικός τῶν φωνηέν-
των τὸν ἀριθμὸν μέχρι τοῦ ἑπτὰ ὀρίζει; Καί φαμεν ὅτι ἴς<α αὐτὰ τῷ>

13 seq hab. et. Σ^m Σ^l || 15—23 hab. et. Σ^m || 33—198, 6 hab. et. Ο^d ||
33—198, 22 hab. et. Σ^m (Cτεφάνου add V, Cτεφάνου εἰς τὸ αὐτὸ N)

5 ὁπότεν Cb || 7 γῆν b, γῆ C || 13 γράβδισ C, γράβδης Σ^l, γραῦδης
V, γράβδus b, γραβδῖς EtM 239, 28, γράβιον Athen. 699e | κατεζυρμένη C, διε-
σχισμένη VA, διεζυρμένη E || 14 ὁ] ὅς C | πρόσωπα κατ.] προσκαταξύνω V,
προσκαταξίων Σ^l, καταξύνω C || 15 καλεῖται V, καλοῦνται C || 16 τὸ αὐτὸ]
τὰ αὐτὰ CVb || 19 γράφονται V, γράφονται C | μὲν add V || 20 δὲ add
V | ἰδου — πρὸς (21) om V || 21 ὡς b, καὶ C || 22 γράμματα V, γράμμα C ||
29 μία b, ἄμι C | φωνή] ἐκφώνησις Egenolff, om Cb || 34 τοῦ CV, τῶν O^d N

ἀριθμῷ τῶν χορδῶν τῆς λύρας τοῦ Ἀπόλλωνος ἐποίησεν, ἥ κατὰ μίμησιν
τῶν ἐπτὰ ἀστέρων τῶν πλανήτων τοῦ οὐρανοῦ· πλάνητες γάρ εἰσιν 796b
ἐπτά, Κρόνος, Ζεὺς, Ἄρης, ἥλιος, Ἀφροδίτη, Ἑρμῆς καὶ Σελήνη. Ταῦτα
γὰρ τὰ φωνήεντα τοῖς πλάνησιν ἀνάκεινται· καὶ τὸ μὲν $\bar{\alpha}$ φασι τῇ Σε- 326,4
5 λήνῃ ἀνακεῖσθαι, τὸ δὲ ϵ τῷ Ἑρμῇ, τὸ δὲ η τῇ Ἀφροδίτῃ, τὸ δὲ ι τῷ
Ἠλίῳ, τὸ δὲ $\omicron$ τῷ Ἄρει, τὸ δὲ υ τῷ Δίῳ, τὸ δὲ ω τῷ Κρόνῳ. Λέγον-
ται δὲ πλάνητες, διότι πάντων τῶν ἐν τῷ οὐρανῷ ἀστέρων ὄντων ἀκι-
νήτων οὗτοι μόνοι κινεῖνται καὶ περιπλανῶνται καὶ περιφέρονται, ἐναν-
τίαν πρὸς τὴν τοῦ πόλου ποιούμενοι κίνησιν.

10 Φωνήεντα δὲ λέγεται, ὅτι φωνὴν ἀφ' ἑαυτῶν ἀποτελεῖ.] 10
Ἄρα τὰ σύμφωνα φωνὴν οὐκ ἔχουσι; Λεκτέον μὲν, ὅτι ἔχουσι φωνὴν
κάκεινα, ἀλλ' ἐκτὸς τούτων ἐκφωνηθῆναι οὐ δύνανται, ὥστε ταῦτα μὲν
<αὐτὰ> καθ' ἑαυτὰ ἐκφωνεῖται καὶ φωνὴν ἔχει, ἐκείνα δὲ χωρὶς τῆς
τούτων συμφωνίας ὀνομασθῆναι οὐ δύναται· δικαίως οὖν φωνήεντα εἴ-
15 ρηται, εἴ γε αὐτὰ ἐστὶν αἷτια πάσης φωνῆς. Καὶ ἐπεὶ φωνὴν ἀφ' ἑαυ-
τῶν ἀποτελεῖ, διὰ τί ἐπενοήθησαν τὰ σύμφωνα; Ὅτι τὰ <μὲν> φωνήεντα
τῇ ψυχῇ ἑοικασί, τὰ δὲ σύμφωνα τῷ σώματι· καὶ ὥσπερ ἡ ψυχὴ, εἰ καὶ 20
χωρὶς τοῦ σώματος δύναται εἶναι, ἀλλὰ δεῖται τοῦ σώματος εἰς τὸ ἀπο-
τελέσαι τὴν κύστασιν τοῦ ζῴου, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τὰ φωνήεντα, εἰ
20 καὶ καθ' ἑαυτὰ δύνανται παραλαμβάνεσθαι καὶ ἀφ' ἑαυτῶν ἐκφωνεῖσθαι,
ἀλλὰ δέονται τῆς τῶν συμφώνων συντάξεως εἰς τὸ ἀποτελέσαι τὴν ἐγ-
γράμματον φωνήν.

Τῶν δὲ φωνηέντων μακρὰ μὲν ἐστὶ δύο, η καὶ ω , βραχέα 33
δύο, ϵ καὶ $\omicron$, δίχρονα τρία, $\bar{\alpha}$ $\bar{\iota}$ $\bar{\upsilon}$.] Αὕτη ἐστὶν ἐπιδιαιρέσις· ἐπι-
25 διαίρεσις δὲ ἐστὶν, ὅταν τῶν ἥδη μερισθέντων διαίρεσιν ἐτέραν ποιησώ- 797b
μεθα· καὶ λέγει τῶν φωνηέντων τὴν ἐπιδιαιρέσιν τέμνεσθαι εἰς τρία, εἷς
τε μακρὰ καὶ βραχέα καὶ δίχρονα. Μακρὰ δὲ εἶπε τὸ η καὶ τὸ ω , οὐχ
ὅτι μεγάλαις γραμμαῖς κέχρηται· δύνανται γὰρ <καὶ> τὰ βραχέα μεγά-
λαις ταῖς γραμμαῖς γράφεσθαι· ἀλλ' ἐπειδὴ τῶν πρὸς τί εἰσι, καὶ συγ-
30 κρίνεται τὰ μακρὰ ὡς πρὸς τὰ βραχέα. Καὶ ἔστι ταῦτα εἰρημένα κατὰ

4—6 hab. et. Σ¹ || 27—199, 5 hab. et. Σ^m

1 ἰσαρίθμω Cb, ἰσαρίθμους O^aV | ante ἢ add V: ἢ ὅτι ἐπτὰ εἰσιν αἷτια ||
2 πλανήτων CV, πλανητῶν b, πλανιτῶν O^a | πλάνητες γάρ V, πλανῆται δὲ
Cb, πλανίται δὲ O^a || 3 Ἑρμῆς hoc loco V, ante Ἄρης transp. CO^ab || 4 πλά-
νησιν O^aV, πλανήταις Cb || 7 πλάνητες V, πλανῆται Cb | ἀστέρων V, om
Cb || 9 V add: καὶ τίνος χάριν τῇ πρὸς τοὺς πλάνητας συγκρίσει ἡρίθμηνται;
ὅτι ὥσπερ οὗτοι αὐτοκίνητοί εἰσι καὶ οὐ τῇ φορᾷ τοῦ πόλου συμπεριφέρονται, ὡς
οἱ λοιποὶ ἀστέρες, οὕτω καὶ ταῦτα αὐτόφωνα εἰσι καὶ οὐ τῇ πρὸς ἄλληλα κοινωνίᾳ
ἑαυτὰ ἐκφωνοῦσι || 11 ante Ἄρα add V: ἡρουν φωνὴν ἀφ' ἑαυτῶν ἔχουσι μὴ
δεόμενα τῆς πρὸς τὰ σύμφωνα κοινωνίας, αὐτὰ δὲ ἀφ' ἑαυτῶν φωνὴν λέγεται ἔχειν.
πῶς; || 12 ταῦτα b, αὐτὰ CV || 13 ἑαυτὰ V, ἑαυτῶν Cb || 17 εἰ καὶ V, om
Cb || 18 δύναται V, οὐ δύναται Cb || 21 ἀλλὰ add V || 24 δὲ δύο C ||
25 ὅταν] ὅτε Cb | μερισθέντων C, διαιρεθέντων b || 28 μεγ. ταῖς γραμ. Cb,
μεγαλωτέραις V || 29 συγκρίν. V, κρίνεται Cb

μουσικὸν λόγον· τὸ γὰρ μακρὸν καὶ βραχὺ κατὰ χρόνον λέγει καὶ διά-
 10 σθημα τῆς φωνῆς· πολλάκις γὰρ αὐτὰ εἰς ἑαυτὰ ἀναλύεται καὶ συγκι-
 νᾶται· ἀναλύεται γοῦν τὸ ἦ εἰς δύο $\bar{\epsilon}\bar{\epsilon}$, ὡς παρὰ τῷ ποιητῇ <K 466>
 δέελον δ' ἐπὶ σῆμά τ' ἔχευαν, ἦτοι δῆλον, καὶ συναιρεῖται πάλιν τὰ
 δύο $\bar{\epsilon}\bar{\epsilon}$ εἰς τὸ ἦ, ὡς τὸ ἦδε ἦδη.

5

798b

Τῶν <δὲ> δύο μακρῶν ποῖόν ἐστι μακρότερον; Τὸ ἦ. Ποίω λόγῳ;
 "Οτι ἐν τέλει λέξεως εὐρισκόμενον οὐ δίδωσι τρίτην ἀπὸ τέλους ἀνα-
 πεμφθῆναι τὴν ὀξεῖαν, ὅτι κατὰ φύσιν ἐστὶ μακρόν· τὸ δὲ $\bar{\omega}$ ἔστιν ὅτε
 <προ>παροξύνεται· οὐκ ἄρα ἐστὶ κατὰ φύσιν μακρόν, ὥσπερ τὸ ἦ. Λέ-
 γουσι δὲ πρὸς ταῦτα, ὅτι Ἀττικῷ λόγῳ <προ>παροξύνεται τὸ $\bar{\omega}$. Ἡμεῖς 10
 δὲ φάμεν ὅτι οἱ Ἀττικοί, ἅτε δὴ ὄντες σοφοί, τὴν αἰτίαν ἀκριβῶς ἐπι-
 στάμενοι, διὰ τὸ μὴ εἶναι τὸ $\bar{\omega}$ φύσει μακρόν, τούτου χάριν αὐτὸ <προ>-
 10 παροξύνουσιν· ἐπεὶ καὶ τὸ ἦ, εἴ γε εὖρον ἀξίολογον αἰτίαν, μὴ εἶναι
 κατὰ φύσιν μακρόν, ὡσαύτως τοῦτο συνέστελλον.

800b

Πάλιν τῶν δύο βραχέων βραχύτερον μὲν κατὰ Ἀπολλώνιον τὸ 15
 ὀ· φησὶ γὰρ ὅτι τὸ $\bar{\epsilon}$ καὶ τὸ ὀ, εἰ προσθήσεις [ἐν] ἑκατέρῳ αὐτῶν τὸ $\bar{\iota}$,
 ποιήσεις δηλονότι δύο δίφθογγους, καὶ ἡ μὲν ἐστὶ μακροτέρα ἢ τὸ $\bar{\epsilon}$
 ἔχουσα· ἐν τέλει γὰρ λέξεως εὐρισκομένη ἢ οἱ δίφθογγοι διηνεκῶς συ-
 στέλλεται, ἢ δὲ $\bar{\epsilon}\bar{\iota}$ οὐδέποτε. Πρὸς ὃν φησιν Ἡρωδιανός, ὅτι [ὥσπερ]
 οὐ δεῖ τῇ παραθέσει τοῦ $\bar{\iota}$ τὴν τοῦ $\bar{\epsilon}$ καὶ ὀ δύναμιν ἐξετάζεσθαι, ἀλλ' ἰδίᾳ 20
 ἕκαστον αὐτῶν. Ὁ δὲ Ἀπολλώνιος πρὸς αὐτόν· $\bar{\omega}$ τέκνον, τίني
 10 λόγῳ; Καί φησιν ὅτι πᾶν στοιχεῖον ἀφ' ἑαυτοῦ ἄρχεται, τὸ δὲ $\bar{\iota}$ οὐκ
 ἀφ' ἑαυτοῦ ἀλλὰ τοῦ $\bar{\epsilon}$, ὥστε συγγενὲς αὐτῷ ἐστὶ· τὸ δὲ συγγενὲς τὸ
 ἴδιον προσλαμβάνον, μεγαλικωτάτην τινὰ δίφθογγον ἀποτελεῖ, πρὸς δ
 δὲ οὐκ ἔχει συγγένειαν προσλαμβάνον, τὸ ὀ οὐχ οὕτως ἐπιβοηθεῖται, ὥστε 25
 μεγάλην ἀποτελεῖσαι δίφθογγον· διὰ τοῦτο οὐ δεῖ τῇ παραθέσει τοῦ $\bar{\iota}$
 ταῦτα ἐξετάζεσθαι. Καὶ λοιπὸν ἀποδείκνυσιν Ἡρωδιανός τὸ $\bar{\epsilon}$ βραχύ-
 τερον οὕτωςί, λέγων ὅτι πᾶσα κλητικὴ ἢ τὸν ἴσον χρόνον θέλει ἔχειν
 20 τῆς ἰδίας εὐθείας ἢ ἐλάττονα, οὐδέποτε δὲ μείζονα· ἐπεὶ δὲ εὐρίσκεται
 τὸ <ὀ> τῆς εὐθείας τελικὸν φωνήεν, ὡς ἐν τῷ κύριος, τρεπόμενον ἐπὶ 30
 τῆς κλητικῆς εἰς $\bar{\epsilon}$, βραχύτερον ἄρα ἐστὶ τὸ $\bar{\epsilon}$ τοῦ ὀ. Καὶ πότε ἰσο-
 χρονεῖ ἡ κλητικὴ τῇ εὐθείᾳ, καὶ πότε βραχύτερον ἔχει χρόνον; Ἡνίκα
 μὲν ἡ κλητικὴ οὐ μεταβάλλει τὸ φωνήεν τῆς εὐθείας, ἰσοχρονεῖ αὐτῇ,
 ἡνίκα δὲ μεταβάλλει, ἐλάττονα ἔχει χρόνον.

Δίχρονα τρία, $\bar{\alpha}\bar{\iota}\bar{\upsilon}$.] "Εδει ἀμφίβολα καλέσαι ταῦτα τὸν Διο- 35

2 συγκινᾶται] συγκρίνεται CVb || 4 ἔχευαν C, ἔχευα V, ἔθηκεν *edd. Hom.* |
 ἦτοι δῆλον *add* V | συναιρεῖται C, *corr.* b || 7 ἀπὸ b, ἐπὶ C || 9 προπαροξ.
 b, παροξύνεται C; *item v. 10* || 11 τὴν αἰτίαν] αἰτίαν τινὰ τὸ $\bar{\omega}$ Cb || 12 τὸ
 $\bar{\omega}$] αὐτὸ Cb | προπαροξ. b, παροξύνουσιν C || 18 *post* ἔχουσα *intercidisse non-*
nulla non recte suspicatur b || 22 τὸ — ϵ (23) Cb, *neque quicquam mutan-*
dum; *cfr KEA Schmidt, Beitr. p. 61, Steinth.² 2, 194**** || 25 τὸ ὀ b, τὸ ὕ
 C | ἐπιβοηθεῖται b, ἐπιβοηθεῖ C || 27 τὸ $\bar{\epsilon}$ C, τὸ ὀ b || 33 κλητικῇ] εὐ-
 θεία Cb | τῆς εὐθ. ἰς. αὐτῇ] αὐτῆς ἰς. τῇ κλητικῇ Cb

νύσιον· ἀμφιβάλλεται γάρ, πότερον μακρὰ ἢ βραχέα· οὐ μέντοι δίχρονα· 30
τὸ γὰρ δίχρονον οὐδὲν ἄλλο δηλοῖ ἀλλ' ἢ ὅτι δύο χρόνους ἔχει· ταῦτα
δὲ οὐ πάντοτε δύο χρόνους ἔχει, ἀλλὰ ποτὲ μὲν ἓνα, ποτὲ δὲ δύο.

Προτακτικὰ φωνήεντα πέντε, $\bar{\alpha} \bar{\epsilon} \bar{\eta} \bar{\omega}$ · προτακτικὰ δὲ λέ- 801, 20
5 γεται.] Εἰπὼν «προτακτικὰ» οὐ διέστειλεν ἡμῖν, ἀλλὰ καὶ παρεπέμψατο,
ἀπλούστερον διαλεγόμενος· πρὸς εἰσαγομένους γὰρ γράφει· ἐχρῆν γὰρ
αὐτὸν εἰπεῖν «προτακτικὰ φωνήεντα φωνηέντων»· πρὸς γὰρ ἄλληλα
συγκρίνονται τὰ φωνήεντα, ὅτι ἀλλήλων εἰς προτακτικὰ καὶ ὑποτα-
κτικά.

10 Ὑποτακτικὰ δύο, $\bar{\iota}$ καὶ $\bar{\upsilon}$.] Προτακτικὰ ἐκάλεσεν ἐκεῖνα, ὑπο-
τακτικὰ δὲ τὸ $\bar{\iota}$ καὶ τὸ $\bar{\upsilon}$. Τί οὖν; ἐν τῷ ἴσθημι ὑφαίνω οὐκ εἰς καὶ
ταῦτα προτακτικά, καὶ τὸ $\bar{\alpha}$ δὲ καὶ τὸ $\bar{\omega}$ οὐχ ὑποτέτακται <ἐν τῷ>
θαρρῷ θέλω; Ῥητέον δὲ ὅτι προτακτικὰ εἰσιν οὐ τῶν λέξεων, ἀλλὰ
τῶν διφθόγγων· τὸ γὰρ $\bar{\iota}$ καὶ $\bar{\upsilon}$ οὐδέποτε προηγείται ἐν διφθόγγῳ,
15 ἀλλ' ὑποτέτακται. Ὑποτακτικὰ δὲ γίνεται ταῦτα τὰ δύο τῶν πέντε· τῇδε 30
γὰρ συμβήσεται καὶ τὰς διφθόγγους ἀποτελεσθῆναι, ἐπὰν τὰ ὑποτακτικά
τὰ δύο καὶ τὰ πέντε προτακτικὰ συμπλακῶσιν ἀλλήλοις.

Γινώσκειν <δὲ> δεῖ, ὅτι τὸ $\bar{\upsilon}$ ποτὲ μὲν προτακτικόν ἐστι, ποτὲ δὲ 802, 29
ὑποτακτικόν, ὡς εἶναι ἔξ μὲν προτακτικά, ἐν δὲ μόνον ὑποτακτικόν.

20 Δίφθογγοι δὲ εἰσιν ἔξ, $\bar{\alpha}\bar{\iota}$ $\bar{\alpha}\bar{\upsilon}$ $\bar{\epsilon}\bar{\iota}$ $\bar{\epsilon}\bar{\upsilon}$ $\bar{\omicron}\bar{\iota}$ $\bar{\omicron}\bar{\upsilon}$.] Εἰδὼς ὁ τεχνικός, 803 b
ὅτι ἐκ τῆς κράσεως τῶν προτακτικῶν καὶ ὑποτακτικῶν <φωνηέντων>
αἱ δίφθογγοι ἀποτελοῦνται, δεύτερον ἐπάγει αὐτάς.

Τῷ ἀληθεῖ λόγῳ ἔνδεκά εἰσιν· ἀλλ' ἐπειδὴ σκοπὸς αὐτῷ πρὸς εἰσα- 17
γομένους γράφειν, ἀπλούστερον εἶπεν ἔξ, εἰδὼς ὅτι δυσχερὲς ἦν ἡ τῶν
25 ἄλλων παράδοσις, <παρ' ὅσον> χρήσει μόνη καὶ ἱστορίᾳ καὶ θεωρήμασι τεχνι- 20
κοῖς παραδίδονται. Ἔστι γὰρ τὸ $\bar{\omega}$ μετὰ τοῦ $\bar{\upsilon}$, ὡς παρὰ τῷ ποιητῇ
<Ε 396> εὐτέ μιν ὡτὸς ἀνὴρ· καὶ τὸ $\bar{\eta}$ μετὰ τοῦ $\bar{\iota}$, οἷον ἀπὸ τοῦ
αἰτῷ ὁ παρατατικὸς ἦτουν· πάλιν τὸ $\bar{\omega}$ καὶ τὸ $\bar{\iota}$, ὡς <ἐν> τῷ ξένῳ, τὸ
 $\bar{\eta}$ καὶ <τὸ> $\bar{\upsilon}$, ὡς ἐν τῷ ἡῦλουν, καὶ τὸ $\bar{\upsilon}$ μετὰ τοῦ $\bar{\iota}$, ὡς ἐπὶ τοῦ υἱός.

30 Σύμφωνα δὲ τὰ λοιπὰ ιζ'.] Καλῶς προσέθηκε «τὰ λοιπὰ»· τῶν 805 b
γὰρ ἐπτὰ πρὸς ἀναπλήρωσιν εἰκοσιτεσσάρων τὰ ἐπιλοιπά ἐστιν ιζ'. Σύμ- 18
φωνα δὲ εἴρηται παρὰ τὸ συμφωνεῖν· ἡ γὰρ σύν πρόθεσις δυάδος κα-
τηγορεῖ· ἄλλο γὰρ ἐστι πράττειν, καὶ ἄλλο τὸ συμπράττειν. Ὅρίζεται 20
δὲ ὁ τεχνικός κεκληῆσθαι αὐτὰ οὕτως διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἀφ' ἑαυτῶν φω-
35 νήν, συμφωνεῖν δὲ τῇ τῶν φωνηέντων εὐφωνίᾳ.

5—17 hab. et. Σ^m || 30—35 hab. et. Σ¹

3 οὐ πάντοτε] οὐδέποτε Cb || 5 ἀλλὰ καὶ παρεπ. om V, ἀλλ' ἄκριτα πα-
ρεπ. R Schneider, coll. p. 202, 1 || 8 ἀλλήλων Vb, ἀπ' ἀλλήλων C || 10 καὶ
V, om Cb | Προτακτ. — τὸ $\bar{\upsilon}$ (11) add V || 13 δὲ — τῶν (15)] οὖν ὅτι V ||
24 εἶπεν b, εἰπεῖν C || 25 παρ' ὅσον] αἶ γε b || 27 εὐ τέμειν οὗτος C ||
31 εἰκοσιτεσσ. E, κδ' A, δεκατεσσάρων C || 33 τὸ om Σ¹ || 34 δὲ καὶ ὁ Σ¹ ||
35 συμφωνεῖν Σ¹, συμφωνεῖ C | Σ¹ add: ὥσπερ γὰρ σύνοικον λέγομεν τὸν σύν
ἐτέρῳ οἰκοῦντα, οὕτω καὶ σύμφωνον τὸ σύν ἐτέροις φωνὴν ἀποτελοῦν

- 31 Τούτων ἡμίφωνα μὲν ἐστὶν ὀκτώ, ζ̄ ξ̄ ψ̄ λ̄ μ̄ ν̄ ρ̄ c̄.] Διαιρεῖ
τα σύμφωνα εἰς ἡμίφωνα καὶ ἄφωνα. Ἡμίφωνα δὲ λέγονται κατὰ τι,
οὐχ ὡς ἔτυχε· τὸ γὰρ ἡμι σημαίνει καὶ τὸ ἡμισυ, σημαίνει <δὲ> καὶ τὸ
806b παρ' ὀλίγον, ὡς ἂν εἴποι τις εἴκοσι στίχους ἔχων, «ἡμιτελὲς ἐστὶ τὸ
βιβλίον»· καὶ ἐνταῦθα οὖν οὐ τὸν ἐξ ἰσομοιρίας ὀρίζει μερισμόν, ἀλλὰ 5
τὸν παρ' ὀλίγον. Καὶ εὐρίσκεται τῶν πρὸς τι, τουτέστιν ἡμίφωνα τὰ
παρ' ὀλίγον φωνήεντα, καὶ εὐρίσκεται μέσα φωνηέντων τε καὶ ἀφώνων
πρὸς σύγκρισιν λαμβανόμενα· καὶ συγκρινόμενα <μὲν> πρὸς τὰ φωνήεντα
εὐρίσκεται ἀσθενέστερα, πρὸς δὲ τὰ ἄφωνα φωνήεντα· ὡς καὶ αὐτὸς ὁ
τεχνικὸς πείθει ὅτι παρ' ὀλίγον εὐφωνά ἐστὶν ὡς τὰ φωνήεντα, λέγων 10
10 «ὅτι παρ' ὅσον ἦττον τῶν φωνηέντων εὐφωνα καθεστήκασιν», ἀντὶ τοῦ
«παρ' ὀλίγον». Διὰ τοῦτο πᾶσα λέξις Ἑλληνικὴ ἢ εἰς φωνήεν λήγει ἢ
εἰς ἡμίφωνον.
- 807b Μυγμοὶ δὲ εἰσὶν οἱ διὰ τῶν μυκτῆρων ἦχοι, οἷον <ω 416> μυγμῷ
τε στοναχῇ τε, <Δ 20. Θ 457> αἱ δ' ἐπέμυξαν Ἀθηναίῃ τε καὶ 15
808b Ἡρῇ· αἱμοὶ δὲ εἰσὶν οἱ ἐξ ἄκρας τῆς ὑπερήσας κυριγμοί, <οἷον> <ι 394>
ὡς τοῦ cίζ' ὀφθαλμός. Ἀπὸ μέρους δὲ τὸ πᾶν ἐδήλωσεν· ἀλλὰ <γὰρ>
καὶ ῥοιζοῦσιν, ὡς τὸ ρ, καὶ κυρισμοὺς ἀποτελοῦσιν, ὡς τὸ c̄ ξ̄ ψ̄. —
Καὶ ἄλλως. Μυγμός λέγεται ὁ τοῦ μ̄ ἦχος, οἷον συμμένειν, ὁ δὲ τοῦ
ν̄ νυγμός, οἷον συννεύειν, ὁ δὲ τοῦ ζ̄ ξ̄ ψ̄ καὶ c̄ αἱγμός, οἷον κυρίζω ξέω 20
ψηλαφῶ cείω, ὁ δὲ τοῦ ρ̄ ῥοίζος, οἷον κυρράπτω.
- 809, 4b Ἀφωνα δὲ λέγεται, ὅτι μᾶλλον τῶν ἄλλων ἐστὶ κακόφωνα.]
Τὸ ᾱ πολλὰ σημαίνει· τὴν παντελῇ στέρησιν, ὡς ἂν εἴποιμεν ἄποινα ἢ
ἀφανῆς ἢ ἀφίλος ἢ ἄλλο τι τῶν τοιούτων· τὸ ὁμοῦ, ὡς τὸ ἄλοχος ἢ
ὁμόλογος· τὸ ὀπίσω, ὡς ἀκόλουθος ὁ ὀπισθοκέλευθος, ὀπίσω γὰρ τὴν 25
ὁδὸν ποιεῖται ἐπόμενος τῷ δεσπότη· σημαίνει καὶ τὸ κακόν, ὡς ἐνταῦθα,
10 ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ ἄμορφος γυνή, οὐχ ὅτι παντελῶς ἐστέρηται μορφῆς,
ἀλλ' ἔχουσα κακὴν ἔχει, ὡς καὶ ἄφωνος τραγῳδὸς οὐ παντελῶς τῆς φω-
νῆς ἐστέρηται, ἀλλ' ἔχων κακὴν ἔχει.
- 23 Μέσα δὲ τούτων τρία, β̄ γ̄ δ̄.] Μέσα δὲ αὐτὰ εἶρηται πρὸς σύγ- 30
κρισιν. Τίνων δὲ μέσα ἐστί; Δῆλον ὅτι τῶν προειρημένων· ὥσπερ δὲ

2—13 similia hab. et. Σ^m || 3—21 hab. et. A || 14—28 (ἔχει) hab. et. Σ^m

2 κατὰ τί Cb || 3 σημ. δὲ om A | δὲ om C, add b || 5 μερισμόν scripsi,
ὀρισμόν CAb || 10 ὅτι VA, om C | λέγων transp. ante παρ' ὀλ. CAb || 11 in
marg. add Cτεφάνου C | ὅτι — ὀλίγον (12) καὶ A || 14 μυγμῷ CVA b, μυγμῷ
edd. Hom. || 15 αἱ — Ἡρῇ (16) om A || 17 ὡς τὸ τοῦ cίζ' ὀφθ. V, ὡς τοῦ
cίζονος ὀφθ. C, ὡς τὸ cί' ὀφθ. A, ὡς τὸ cίζ' ὀφθ. b | ἀλλὰ — ψ̄ (18) om A |
ἀλλὰ καὶ ῥαζοῦσιν C, ἀλλὰ ῥοιζοῦσιν V || 18 κυριγμοὺς dubitanter Uhlig ||
21 A add: τὸ δὲ λ οὐδὲν τούτων πλῆττει τὸν οὐρανίσκον || 23 post ᾱ add ἐνταῦθα C, ἐνταῦθα
b, γὰρ V || 24 ἢ ἀφίλος add V || 25 ὁ add V | ὀπισθοκέλευθος C, ὀπισθο-
κόλουθος b, ὀπίσω τὴν κέλευθον ποιοῦμενος V || 27 ἐστέρηται V, ἐστερήθη Cb
28 ἄφωνος τραγῳδός] ὁ κακῶς τραγῳδῶν Cb

περὶ τῶν προτακτικῶν διαλεγόμενος ἀδιάστολον καὶ ἀόριστον <τὸν λόγον> ἀφῆκεν, ὡς πρὸς εἰσαγομένους διαλεγόμενος, οὕτω καὶ ἐνταῦθα· ἡμεῖς δὲ ἀναπτύξαντες διασαφοῦμεν. Καὶ λέγομεν τὰ μέγα εἰρησθαι ὡς <πρὸς> τὰ δασέα καὶ τὰ ψιλὰ· καὶ ὡς εἴ τις σύγκρισιν ποιούμενος θερ- 30
 5 μοτάτου καὶ ψυχροτάτου μέσον τι καλέσει ὡς πρὸς σύγκρισιν ἀμφοτέ-
 ρων τῶν ἀκροτήτων — συγκρινόμενον γὰρ πρὸς τὸ θερμὸν ψυχρὸν ἂν νομισθῇ, πρὸς δὲ τὸ ψυχρὸν θερμὸν — τοῦτον τὸν τρόπον καὶ τὰ 810 b
 μέγα πρὸς μὲν τὰ δασέα ψιλὰ ἔστι, πρὸς δὲ τὰ ψιλὰ δασέα. Δασέα δὲ λέγονται τὰ μεγάλως καὶ μετὰ πολλοῦ τοῦ πνεύματος σευόμενα.
 10 Ἄντιστοιχεῖ δὲ τὰ δασέα τοῖς ψιλοῖς.] Διὰ τίνα δὲ αἰτίαν 812, 41
 ὁ τεχνικὸς εἰρηκῶς «ἀντιστοιχεῖ δὲ τὰ δασέα τοῖς ψιλοῖς» ἐπήνεγκε τὸ ψιλὸν πρῶτον εἰπὼν «τῷ μὲν π̄ τὸ φ̄»; Λέγομεν οὖν ὅτι ἐν μὲν τῷ πρώτῳ τὴν ἰσοδυναμίαν αὐτῶν ἐζήτησεν εἰπεῖν, παρακατιῶν δὲ οὐ προέταξε τὸ δακύ, ἐπειδὴ οὐχ εὐρίσκεται δακύ εἰς ψιλὸν τρεπόμενον·
 15 οὐκ ἀκαίρως δὲ οὐδὲ τῆς ἰσοδυναμίας αὐτῶν προέταξεν, ἀλλ' ἵνα μὴ 10
 παρατιώμεθα εὐρίσκοντες τὰ δασέα ἀντὶ τῶν ψιλῶν τιθέμενα. [Τὰ μέγα δὲ πρὸς μὲν τὰ δασέα ψιλὰ ἔστι, πρὸς δὲ τὰ ψιλὰ δασέα, ὡς καὶ αὐτὸς παρακατιῶν λέγει.]

Τούτων δὲ τὴν δύναμιν ἀκριβέστερον <ἂν> δυνηθῇ τις καταλαβεῖν
 20 ἐνίοτε ἀπὸ τῆς τῶν ῥημάτων κινήσεως καὶ τῆς τῶν ὀνομάτων κλίσεως· οἱ γὰρ μέσοι τῶν χρόνων καὶ οἱ δεῦτεροι ἀόριστοι τούτοις κέχρηται τοῖς στοιχείοις, οἷον λείβω λέλοιβα, πλήσσω πέπληγα, φράζω πέφραδα· πάλιν τὰ κλινόμενα, ἐπειδὴ εἰς τὸ μέσον τῆς κλίσεως γίνονται· τὰ γὰρ 20
 εἰς διπλοῦν <τὸ ψ̄ λήγοντα ὀνόματα> διὰ τῆς ἰδίας συζυγίας, π̄ φ̄ β̄,
 25 <κλινονται>· οὕτως οὖν καὶ ἰσοστοχεῖν ἀλλήλοισι τὰ δασέα καὶ τὰ ψιλὰ φησι. — Ψιλὸν δὲ λέγεται τὸ ἄκρον· ἐντεῦθεν καὶ ψέλ<λ>ια λέγονται τὰ ἐπ' ἄκρων τῶν χειρῶν τιθέμενα κόσμια. Τὰ οὖν δι' ἄκρου μόνου τῆς γλῶττης προφερόμενα σύμφωνα ταῦτα λέγεται ψιλὰ· ἰδοὺ τὸ κ̄ προφε-
 30 ρόμεθα οὕτω δι' ἄκρου μόνου τῆς γλῶττης, μηδενὸς πνεύματος παρα-
 πεμπομένου.

Ἐζήτῃται δέ, ὥσπερ τὰ δασέα ἀντὶ ψιλῶν <παρα>λαμβάνεται, ἄρα 30
 καὶ τὰ ψιλὰ ἀντὶ δασέων; Καὶ λεκτέον ὅτι ἐκεῖνα σαθρά ἔστι καὶ οὐχ οἷα τε πέρα αὐτῶν τείνεσθαι [πόσω μᾶλλον τῶν μειζόνων]· οἷον <Γ 95>

4—8 hab. et. Σ^m A || 10—16 (τιθέμενα) hab. et. A || 31—33 (μειζό-
 νων) hab. et. Σ^m

1 προτακτικῶν b, πρακτικῶν C; vide p. 200, 5 | ἀόριστον C, ἀφόριστον b |
 τὸν λόγον add Uhlig || 3 διασαφοῦμεν C, διασαφῶμεν b || 6 ἀκροτάτων V ||
 7 τὸν αὐτὸν τρόπον A | καὶ add V || 9 λέγονται b, εἰρηται C || 10 Διὰ
 τίνα δι' ἦν CAb | δὲ add A; item v. 11 || 12 τῷ μὲν π̄ τὸ φ̄ A, τὸ μὲν π̄
 τὸ φ̄ C || 13 οὐ om A || 14 οὐχ A, οὔτε Cb || 15 οὐδὲ A, οὔτε Cb ||
 16 Τὰ — λέγει (18) secl. Uhlig || 24 τῆς] τὰς Cb || 27 μόνου C, μόνης b ||
 28 προφερόμεθα h, προφερόμενα C, προφέρομαι b || 33 πέρα Cb, ὑπὲρ V |
 τείνεσθαι Cb, γίνεσθαι V | πόσω CVb, πρόσω N

813b ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες· ὡς ἔφατο ἦν τὸ τέλειον, ἀπόστροφος
 <δὲ> ἐγένετο διὰ τὸν συγκρουσμόν, <καὶ> τὸ ἐπιφερόμενον ἐδασύνετο
 <τὸ> οἱ· πᾶν γὰρ ἄρθρον ἀπὸ φωνήεντος ἀρχόμενον δασύνεται· ἀνάγκη
 οὖν πρὸς τὰ ἐπιφερόμενα μεταβληθῆναι τὰ σύμφωνα, κανόνος κελεύον-
 τος ὅτι δασέα δασέων ἡγεῖται καὶ ψιλὰ ψιλῶν· ὥστε ἐξ ἀνάγκης τὸ τ 5
 εἰς τὸ θ μεταβληθῆναι. Ὅμοιως καὶ ταῦτα αὐτὰ τὰ μαρτύρια, <ι 279>
 ἀλλὰ μοι εἴφ' ὅπη ἔσχες ἰὼν εὐεργέα νῆα <καὶ αὐτίχ' ὁ μὲν
 χλαῖνάν τε χιτῶνά τε ἔννυτ' Ὀδυσσεύς>. Ὅτι δὲ τὰ ψιλὰ οὐ
 10 δύνανται ἀνθυπουργῆσαι τῶν δασέων <δῆλον>· ἰδοὺ εὐρίσκομεν <A 22.
 376> ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἐπευφήμησαν Ἀχαιοί· τὸ θ συνα- 10
 λοιπὴν ἔχει, τὸ ᾱ δὲ ψιλοῦται, καὶ ἐνταῦθα τεχνικοῦ λόγου ἀπαιτοῦν-
 τος, <ὅτι> πᾶν φωνήεν πρὸ δύο συμφώνων τῶν αὐτῶν ψιλοῦσθαι θέλει,
 εἰ μὴ ἄρα ἦν ἐκ πλεονασμοῦ τὸ ἐν· καὶ οὐκέτι μεταβολὴν ἐποισκάμεθα
 τοῦ θ εἰς τ, ἀλλ' ἐπὶ τῆς ταυτότητος ἔμεινε. Τούτου δὲ αἴτιον, ὃ πρὸ
 μικροῦ εἴπομεν, ὅτι τὰ ψιλὰ ἀσθενῆ ἐστὶν οὐδὲ ὑπὲρ ἑαυτῶν τείνεσθαι 15
 δυνάμενα.

14, 17b Ἔτι δὲ τῶν συμφώνων διπλᾶ μὲν ἐστὶ τρία, ζ̄ ξ̄ ψ̄.] Δευτέρα
 διαίρεσις τῶν συμφώνων παρὰ δύναμιν, <ὅτι ἀπλᾶ>, ὅτι διπλᾶ, ὅτι
 ὑγρά· τὰ <δὲ> διπλᾶ τοῖς μακροῖς, τὰ ἀπλᾶ τοῖς βραχείς, τὰ ὑγρά τοῖς
 20 διχρόνοις εἰκάζονται. Ἄξιον δὲ ζητῆσαι, τίνος ἕνεκεν εἰπὼν «διπλοῦν» 20
 μικρὸν ὑστερόν φησι συγχεῖσθαι ἐκ δύο συμφώνων· τὰ γὰρ σύνθετα εἰς
 ἐκείνα ἀναλύονται, ἐξ ὧν καὶ τὴν σύνθεσιν ἔχει, ὥσπερ τὸ ἀρηϊφίλος
 <εἰς τὸ Ἄρης καὶ τὸ φίλος> καὶ τὸ μεγάθυμος εἰς τὸ μέγα καὶ τὸ
 θυμός· ταῦτα δὲ οὐχ ὁρῶμεν ἀναλυόμενα. Ἀλλὰ πρότερον μὲν διὰ
 <δύο στοιχείων ἐγράφοντο· καὶ διὰ> τὸ <διὰ> δύο γράφεσθαι σύνθετα 25
 εἰκότως <αὐτὰ> εἶρηκε, διπλᾶ δὲ διὰ τὸ ἔχειν δύο στοιχείων δύναμιν.
 Ἐντεῦθεν καὶ τινες ἐμέμψαντο λέγοντες <ὅτι οὐ δεῖ> τὰ στοιχεῖα διπλᾶ
 λέγειν. Λέγομεν δὲ ὅτι καὶ τὰ στοιχεῖα διπλᾶ· ἐστὶ δὲ ἀπλᾶ ἔσθ' ὅτε
 30 δι' ἀνάγκην· ἐχρήσατο γὰρ αὐτοῖς ὁ ποιητὴς ὡς ἀπλοῖς, <B 634> οἷ
 τε Ζάκυνθον ἔναιον καὶ τὸ <Δ 103. 121> ἄστν Ζελεΐης. Ὅτι δὲ 30
 815b καὶ διὰ δύο στοιχείων τὸ παλαιὸν ἐγράφοντο, διδάσκουσιν αἱ διάλεκτοι·
 τὸ γὰρ ξίφος κίφος ἐκάλουν, καὶ τὸ ψέλ<λ>ιον σπέλ<λ>ιον, καὶ τὸν ζυγόν
 σδυγόν. Καὶ ἐπὶ τῆς κλίσεως τῶν ὀνομάτων· λέγομεν γὰρ πολλακίς
 τὰς πληθυντικὰς <δοτικὰς> ἀπὸ τῆς δοτικῆς ἐνικῆς γίνεσθαι κατ' ἐπέν-
 θεσιν τοῦ τ· ἰδοὺ γοῦν κήρυκι κήρυκι <κήρυξι>, Πέλοπι Πέλοπι <Πέ- 35
 λοψιν>. Ὡστε ὁράται ὃ τεχνικὸς μετὰ πάσης ἐπιστήμης προσαγόμενος
 τοὺς εἰσαγομένους.

2 διὰ b, καὶ διὰ C | καὶ τὸ b, τὸν C || 15 οὐδὲ b, οὔτε C || 18 ὅτι
 ἀπλᾶ add b || 20 post διπλοῦν add συντίθεσθαι Cb || 23 εἰς — φίλος, add b ||
 25 τὸ] τὰ C, τῶν b || 28 ἀπλᾶ R Schneider, διπλᾶ Cb || 29 οἱ δὲ Z. Cb ||
 30 ἔναιον Cb, ἔχον edd. Hom., cfr B 824 || 31 ante διδάσκ. add τότε C, om b ||
 34 δοτικὰς add b | δοτικῆς C, om b || 35 κήρυκι et πέλοπι C

Ἀμετάβολα τέσσαρα, $\bar{\lambda} \bar{\mu} \bar{\nu} \bar{\rho}$.] Εἶπεν ἡμῖν περὶ τῶν τριῶν δι- 816, 27
 πλῶν καὶ περὶ τῶν τεσσάρων ἀμεταβόλων· τὰ δὲ πάντα ἡμίφωνα εἴ-
 ρηκεν εἶναι ὁκτώ, ὥστε ζητεῖσθαι τὸ $\bar{\epsilon}$, διὰ τί μὴδὲν περὶ τούτου εἶρηκε.
 Φαμὲν ὅτι ἐν ταῖς κλίσεσι τῶν ὀνομάτων ὠρισταὶ καὶ κοινόν ἐστι τῶν 30
 5 τριῶν γενῶν.

Τὰ δὲ αὐτὰ καὶ ὑγρά καλεῖται.] Ὑγρά αὐτὰ ἐκάλεσεν ὁ τε-
 χνικός διὰ τὴν ὑπερβάλλουσαν ποιότητα· τοῖς γὰρ τραχέσι συνευρισκό-
 μενα, τουτέστιν ἀφώνοις, καὶ πολλάκις συμμετρίαν δυνάμενα ποιεῖν, ὑγρά 817 b
 αὐτὰ τῇ ἀκοῇ ἡμῶν παρασκευάζει. Διὰ τοῦτο καὶ κοινήν ἀπεργάζονται
 10 <συλλαβήν>, ἐπὶ εὐρεθῶσιν ἄφωνον καὶ ἀμετάβολον, οὐκ ἀναστρέφον-
 τος τοῦ λόγου· οὐ γὰρ ἰσχύει ἀναστρέφειν, προηγουμένου μὲν ἀμεταβό-
 λου, ἀφώνου δὲ δευτέρου ὄντος, οἷον <ἐν μὲν τῷ> ἰατρός ἢ $\bar{\alpha}$ κοινή
 ἐστίν, ἐν δὲ τῷ ἄρτος οὐκέτι.

Καὶ ἄλλως εἰς τὰ αὐτά. — Ὑγρά τουτέστιν ὀλισθηρά· συμπλε-
 15 κόμενα γὰρ τοῖς ἀφώνοις κοινήν ἀποτελεῖ συλλαβήν. Ὡς ὅτι ἀμετά- 10
 βολά ἐστίν, ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ὑγρῶν χρωμάτων, ἃ δυσ<εξ>άλειπτα
 τυγχάνει, τῶν ξηρῶν εὐαπονίπτων <ὄντων>. Καὶ τὸ $\bar{\iota}$ δὲ καὶ τὸ $\bar{\upsilon}$
 ἀμετάβολά τέ εἰσι καὶ δίχρονα. Ὡς ἐστὶ δὲ διττὴ ἡ δύναμις, ὥς <ὁ> ἥλιος
 τὰ σώματα ξηραίνειν τε καὶ διαλύειν πέφυκεν.

20 <Stephani>. — Τινὲς δὲ προστιθέασιν καὶ τὸ $\bar{o}$, οἷον ἄλλο.] 819, 81
 Τοῦτο οὐκ ἀρέσκει τῷ τεχνικῷ· ἐστὶ γὰρ τὸ <γνήσιον> ἄλλον, ὅθεν καὶ
 ἐν τῇ συνθέσει λέγεται τὸ ἕξαλλον καὶ πάραλλον.

§ 7 (8b).

Περὶ συλλαβῆς.

Συλλαβὴ ἐστίν.] Πρεπόντως *etc.* = Σ^d 48, 2—49, 8.

25 Περὶ συλλαβῆς καὶ ἄλλως. — Στεφάνου. — Φασὶ τινες οὐ καλῶς 821, 61
 ἐν εἰσαγωγικῇ τέχνῃ περὶ μέτρων γράψαι τὸν Διονύσιον· τὸ γὰρ περὶ
 συλλαβῶν περὶ μέτρων ἐστίν. Εὖ δὲ πεποίηκεν ὁ τεχνικός, ὥς ἂν ἀπὸ
 τῆς πρώτης ἡλικίας συνήθειαν ἔχοιεν οἱ παῖδες ποδίζειν τοὺς στίχους.

Συνεμπίπτει δὲ στοιχεῖον συλλαβῇ, οἷον $\bar{\alpha}$, αὐτὴ δὲ λέξει, οἷον γῆ, 820, 24
 30 λέξις δὲ λόγῳ, οἷον ἄπελθε.

1—5 hab. et. Σ^m || 25—205, 11 hab. et. Σ^m Σ^l

4 καὶ κοινόν ἐστι Cb, κοινὸν ἐπὶ V || 8 δυνάμενοις Cb || 9 αὐτὰ —
 τοῦτο] ὄντα τὴν ἡμῶν ἀκοὴν παρ. διὰ τούτων Cb || 11 μὲν] τοῦ Cb || 12 ἀφ.
 ἀμετ. Cb | ἐν μὲν τῷ] τοῦ b, om C || 13 ἐν δὲ τοῦ C, ἢ δὲ τοῦ b || 14 *in*
mag. add Στεφάνου C || 16 δυσ<εξ>άλ. b, δυσ<αλ>. C || 17 εὐαπον. ὄντων b,
 ἐναπονεύπτων C || 21 ἀρέσκει b, ἀρκέσει C || 25 Περὶ — Στεφ. *in marg.* C, om
 V Σ^l || 26 ἐν V Σ^l, om C || 27 συλλαβῶν C Σ^l, συλλαβῆς V || 29—205, 2 (φω-
 νηέντων) *hic om* Σ^l | Συνεμπ. CV, ἐμπίπτει b | γῆ CV, οὐ b || 30 λέξις
 δὲ h, λέξις καὶ (καὶ *supra lin.*) C, καὶ ἢ λ. τῷ V | οἷον *ante* ἀπ. om C

συλλαβή ἐστι κυρίως σύλληψις συμφώνων μετὰ φωνήεν-
τος ἢ φωνηέντων.] "Ορα τὴν ἀσθένειαν τῶν συμφώνων, ὅτι καὶ
πολλὰ ὦσι συλλαβὴν πληρῶσαι οὐ δύνανται δίχα τῆς τῶν φωνηέντων
βοηθείας, τὰ μέντοι φωνήεντα καὶ καθ' ἓν μόνον ἔξαρκεῖ. Ἰστέον δὲ
ὅτι τὸ τέλειον μέγεθος τῆς συλλαβῆς μέχρι ἕξ ἢ ἑπτὰ γραμμάτων, ὡς 5
τὸ στράτζε, τοῦλάχιστον δὲ καὶ ἕως ἑνός.

821b Οἶον καρ βους.] Ἔστι καὶ Κάρ λέξις ἐθνική, ἀφ' οὗ ἡ γενική
Καρός καὶ Κάρες <εὐθεῖα> πληθυντική· δεῖ οὖν λαμβάνειν τὴν καρ συλ-
λαβὴν ὡς ἀπὸ τοῦ καρπός, καὶ τὸ βους οὐκ ἐπὶ τοῦ ζώου, ἀλλὰ συλ-
λαβὴν ἀποκεκομμένην ἀπὸ τοῦ Βούσιρις· αἱ γὰρ συλλαβαὶ καθ' ἑαυτὰς 10
οὐδὲν σημαίνουσιν.

§ 8 (9b).

Περὶ μακρᾶς συλλαβῆς.

Ὁ πρῶτος τρόπος τῶν θέσει *etc.* = Σ^d 49, 10—50, 10.

21, 15b <Stephani.> — Περὶ μακρᾶς συλλαβῆς καὶ ἄλλως. — Μακρὰ συλ-
λαβὴ γίνεται κατὰ τρόπους <ὀκτώ>, φύσει μὲν τρεῖς, θέσει δὲ 15
πέντε.] Οὐχ ὡς ἔτυχε [περὶ μακρᾶς συλλαβῆς] λέγει ὁ τεχνικός τὰς
ἐκτάσεις ἢ τὰς συστολὰς τῶν συλλαβῶν γίνεσθαι, ἀλλὰ κατὰ τὴν πα-
ράδοξιν λέγει αὐτὰς γίνεσθαι, τρόπους δὲ τὰς λεγομένας διαφορὰς φύσει
καὶ θέσει.

20 Καὶ φύσει μὲν ἦτοι ὅταν διὰ τῶν μακρῶν στοιχείων ἐκ- 20
φέρηται, οἶον ἥρωα.] Εἰπὼν φύσει καὶ θέσει προτάττει τὴν φύσει·
ἐκείνη γὰρ γνησία ἐστί, καὶ δεῖ τὰ γνήσια προτάττειν τῶν μὴ γνησίων.
Καὶ ἔστιν ἡ πρώτη διαφορὰ τῶν ἐκτεταμένων φωνῶν, ὅταν τὰ μακρὰ
στοιχεῖα, τό τε ἡ καὶ ὦ, εὐρίσκηται. Ἰστέον δὲ ὅτι παρὰ μὲν τοῖς με-
τρικοῖς πᾶσα μακρὰ δίχρονος, παρὰ δὲ τοῖς μουσικοῖς καὶ ῥυθμικοῖς καὶ 25
τεχνικοῖς <καὶ> τρίχρονός τε καὶ τετράχρονος, τρίχρονος μὲν, ὡς ἡῦλουν·
ἔστι γὰρ ἡ μὲν πρώτη συλλαβὴ ἐκ μακροῦ καὶ βραχέος φωνήεντος, ὡν
τὸ μὲν μακρὸν δύο, τὸ δὲ βραχὺ ἓνα χρόνον ἔχει, ἡ δὲ δευτέρα ἐκ συμ-
φώνου, ὅπερ ἥμισυν χρόνον ἔχει, καὶ ἐκ διφθόγγου, ὃ δύο, καὶ ἕξ ἐτέρου

16—206, 9 hab. et. $\Sigma^m \Sigma^l$

1 συμφώνων V, συμφ^ω C || 4 καὶ om C | καθ' om Σ^l | μόνον C Σ^l ,
μόνα V | Ἰστ. — ἑνός (6) om V Σ^l || 5 ἡ] καὶ C || 7 καὶ C Σ^l , δὲ V, om b |
ἡ add V || 8 καὶ — πληθ.] κάρες C, καὶ κάρες Σ^l , καὶ κάρες πληθυντικῶς V |
συλλ. ὡς add V || 9 καρπός CE, καρός A, καρῶ V || 12 ἐκ τῶν περὶ μ. c.
C || 14—208, 6 videntur esse Stephani || 16 περὶ μ. συλλ. hab. CV Σ^l ||
17 ἐπεκτάσεις CV Σ^l b | τὴν VE, om CA || 18 τὰς λεγομένας CV, τοὺς ἐσχη-
ματισμένους (σχηματισμένους A) καὶ Σ^l , τὰς γινομένας b | φ. καὶ θ. om Σ^l ||
21 τὴν φύσει V Σ^l , τὴν φύσιν C | 22 ἐκείνη — ἐστί V, ἐκεῖνα γὰρ γνησία ἐστί
C Σ^l || 23 Καὶ — εὐρ. (24) om V Σ^l | φωνῶν C, φωνηέντων b || 24 μὲν
VA, om CE || 25 μουσ. κ. ῥυθ. κ. om C || 26 τεχν. — μὲν] τρίχρονος Σ^l |
post ἡῦλουν add ὤθουν CV || 27 ἔστι — τρεῖς (206, 1) add V

συμφώνου, ὅπερ ἄλλον ἡμῖν ἔχει χρόνον, καὶ γίνονται τρεῖς· τετρά-
 χρονος δέ, ὡς Θρᾷξ· ἔστι γὰρ τὸ ᾱ μακρὸν καὶ ἔχει δύο χρόνους, τὰ
 δὲ πρὸ αὐτοῦ σύμφωνα ἕτερον, [καὶ τὸ ἰ ἕνα,] καὶ τὸ διπλοῦν ἄλλον
 ἕνα, καὶ ἰδοὺ τέσσαρες· ἀλλὰ καὶ ἐνὸς καὶ ἡμίσεος χρόνου, ὡς ἡ αἰ καὶ
 5 ἡ οἰ, ἀπὸ κανόνος λέγοντος ὅτι μακρὰς οὐσης τῆς ἐπὶ τέλους τρίτη ἀπὸ
 τέλους οὐ πίπτει ἡ ὀξεῖα· καὶ γὰρ προσλαβοῦσα σύμφωνον δέχεται
 ἡμῖν χρόνον καὶ γίνεται δίχρονος, καὶ τότε οὐκ ἔῃ ἐπὶ τέλους οὔσα
 τρίτην ἀπὸ τέλους τίθεσθαι τὴν ὀξεῖαν, οἷον ἀελλαι ἀέλλαις, λίθιναι λι-
 θίναις, ἄνθρωποι ἀνθρώποις, ἀριστοὶ ἀρίστοις.

30

10 Ἡ ὅταν ἔξη ἓν τι τῶν διχρόνων κατὰ ἔκτασιν παραλαμ-
 βανόμενον, οἷον Ἀρης.] Δεύτερος τρόπος, ὅταν τὰ δίχρονα ἐκτε-
 ταμένα τὴν αὐτὴν ἔχῃ δύνανται τῷ ἡ καὶ τῷ ω.

Ἡ ὅταν ἔξη μίαν τῶν διφθόγγων, οἷον Αἶας.] Τρίτος τρό- 822b
 πος, ὅταν ἔξη τὰς διφθόγγους. Ἀρ' οὖν ἔξεστί μοι τὰς διφθόγγους
 15 καὶ τὰ δίχρονα διὰ παντὸς ἐκτείνειν; Λεκτέον ὅτι ἐν τοῖς μετρικοῖς τὰς
 διφθόγγους ἐκ παντὸς τρόπου, τὰ δὲ δίχρονα οὐκ εἰκῇ, ἀλλὰ κατὰ τὴν
 παράδοσιν καὶ χρῆσιν τῶν παλαιῶν· ἰδοὺ γὰρ τὸ <Ε 31. 455> Ἀρες,
 Ἀρες καὶ μακρὸν καὶ βραχὺ ἔχει τὸ ᾱ· ἔξεστιν οὖν ὁμοίως καὶ ἡμῖν
 χρῆσασθαι· καὶ τῷ φίλε μακρῷ καὶ βραχεῖ, μακρῷ μὲν, ὡς τὸ <Δ 155.
 20 Φ 308> φίλε κασίγνητε, βραχεῖ δέ, ὡς τὸ <Κ 114> ἀλλὰ φίλον περ 10
 ἐόντα.

Θέσει δὲ ἥτοι ὅταν εἰς δύο σύμφωνα λήγῃ, οἷον ἄλς.] Θέσει
 δὲ λέγονται τὰ μὴ κατὰ φύσιν ἀλλ' ἐπιτεχνήσει τινὶ καὶ ποιήσει καὶ
 μεθόδῳ καὶ ἐργασίᾳ <γνόμενα>· ὥσπερ παρέπεται τῷ κόρακι τὸ μέλαν,
 25 τὸ δὲ λευκὸν τῷ κύκνῳ· ἐὰν <οὔν> καταχρίσωμεν τὸν κόρακα χρώματι
 λευκῷ ἢ τὸν κύκνον μέλανι, καὶ ποιήσωμεν τὸν <μὲν> κόρακα λευκὸν
 τὸν δὲ κύκνον μέλανα, τότε λέγομεν τὸν μὲν φύσει λευκὸν θέσει μέλανα,
 τὸν δὲ φύσει μέλανα θέσει λευκόν· οὕτω καὶ τῶν συλλαβῶν τὰς μὲν
 30 καλοῦμεν φύσει μακράς, τὰς δὲ θέσει. Καὶ ὁ μὲν πρῶτος τρόπος τῆς
 θέσει μακρὰς γνωρίζεται, ὅταν ἡ αὐτὸ τὸ βραχὺ κατὰ σύλληψιν κατα-
 λήγον καὶ ἀποτερματιζόμενον καὶ περαιούμενον εἰς δύο σύμφωνα, οἷον
 μάκαρς Τίρυνς ἄλς. Πολλὰ γοῦν εἰς δύο σύμφωνα λήγοντα οὐκ εἰσίν, 823, 101
 ὡς φησιν ὁ ὑπομνηματίζων, εἰ μὴ τὸ ἄλς Τίρυνς μάκαρς δάμαρς

14—207, 2 hab. et. Σ^m ||

14—21 hab. et. A ||

32—207, 2 hab. et. A

2 ἔστι — τέσσαρες (4) add V | · ᾱ] ᾱ V || 4 καὶ ante ἡμ. add V | ἡ ᾱ
 καὶ ἡ ὤ V, οἱ καὶ αἰ C, ἡ οἰ αἰ Σ¹ || 5 ἀπὸ κ. — ἀρίστοις (9) V, αἵτινες ἐὰν λά-
 βῃ τὸ ᾱ (αἵτινες ἐπαγομένου συμφώνου Σ¹) τέλειαι γίνονται μακραὶ C Σ¹ ||
 7 ἡμῖν χρόνου V || 12 τῷ (bis) ὅ, τὸ C || 17 παλαιῶν] an ποιητῶν? ||
 18 ἔχει VA, om C || 19 καὶ τῷ — μὲν V, καὶ τὸ ἰ ὡς μακρὸν καὶ βραχὺ, μακρὸν
 μὲν C, τὸ ἰ ὁμοίως A || 20 φίλε C, φίλε VA | βραχεῖ V, βραχὺ CA | φίλον
 περ ἐόντα CV, φίλος θάνασι (sic; Φ 106) A || 22 Θέσει — ἄλς (32) add V; si-
 milia hab. et. Σ¹ || 27 τότε λέγομεν] καὶ λέγωμεν V || 28 τὸν δὲ] καὶ τὸν V ||
 31 ἀποτερματιζόμενον V || 32 γοῦν V, δὲ A, om C || 33 ὡς — ὑπομν. om A

καὶ> ἃ φησιν ἐν τῷ περὶ ὀρθογραφίας σημειούμενα· εἰς δὲ ταῦτα, Ζόρε στραγγε λύγε κάλπιγε ἴυγε πῶυγε.

20 Ἡ ὅταν βραχεῖ ἢ βραχυνομένῳ φωνήεντι ἐπιφέρηται δύο σύμφωνα, οἷον ἀγρός.] Δεύτερος, φησί, τρόπος, ὅταν ἐνὶ τῶν δι-
 χρόνων ἢ τῶν φύσει βραχέων ἐπενεχθῇ δύο σύμφωνα· τότε γὰρ γίνε- 5
 ται ἀνάγκη μακρά, ὅτι ἡ βραχεῖα ἓνα χρόνον ἔχει καὶ ἕκαστον τῶν συμ-
 φώνων ἡμιχρόνιον, ὥστε ταῦτα συνερχόμενα ἀποτελεῖν δύο χρόνους· ἡ
 δὲ μακρὰ ἐκ δύο χρόνων συνίσταται, ὥστε γίνεσθαι θέσει μακράν. «Βρα-
 χεῖ» δὲ εἶπεν ἢ τῷ εἰ ἢ τῷ ο, «βραχυνομένη» δὲ ἐνὶ τῶν διχρόνων.

Ἡ ὅταν εἰς ἀπλοῦν σύμφωνον λήγῃ καὶ τὴν ἐξῆς ἔχῃ ἀπὸ 10
 30 συμφώνου ἀρχομένην, οἷον ἔργον.] Τρίτος οὗτος <δ> τρόπος ὁ κατὰ
 λήξιν τε καὶ ἐπιφορὰν· λήγει δὲ εἰς ἀπλοῦν σύμφωνον, τῆς ἐξῆς ἀρχο-
 μένης ἀπὸ συμφώνου. Ἀπλούστερον δὲ καὶ ἐνταῦθα εἶπε· συμβαίνει
 γὰρ ἐν ταῖς λέξεσι λήγειν μὲν τὴν προτέραν εἰς ἐν σύμφωνον, τὴν δὲ
 824b ἐπιφερομένην μὴ ἀπὸ ἐνὸς μόνου, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ δύο ἀρχεσθαι, ὥς ἐν 15
 εἰσαγωγῇ δὲ παρήκε τοῦτο. Τί δὲ διαφέρει οὗτος ὁ τρόπος τοῦ πρὸ
 αὐτοῦ; Ὅτι ὁ μὲν τὴν ἐξῆς ἔχει ἀπὸ συμπεπλεγμένων συμφώνων ἀρ-
 χομένην, ὁ δὲ προκείμενος ἐν διαστάσει ἔχει τὰ σύμφωνα, οἷον ἔρμα
 ἔρνος.

Ἡ ὅταν διπλοῦν σύμφωνον ἐπιφέρηται, οἷον ἔξω.] Τέταρ- 20
 τος οὗτος ὁ τρόπος· δείκνυται δὲ πότε ἐπιφέρεται καὶ πότε καταλήγει
 10 νόμῳ τῆς ὀρθογραφίας· λέγει δὲ ἐν τῷ ἔξω ἐπιφέρεσθαι μᾶλλον ἢ κατα-
 λήγειν τὸ ἔ. Πόθεν δῆλον; Λόγος τεχνικὸς καταναγκάζει· πᾶν γὰρ
 σύμφωνον μεταξὺ δύο φωνηέντων ἐν μιᾷ λέξει τῷ δευτέρῳ ἀκολουθεῖ.

Ἡ ὅταν εἰς διπλοῦν σύμφωνον λήγῃ, οἷον Ἄραψ.] Πέμ- 25
 πτον λέγει εἶναι τρόπον, ὅταν καταλήγῃ εἰς διπλοῦν σύμφωνον.

20 Ἰστέον δὲ ὅτι οἱ χρόνοι, ὥς ὄντες κυρίως προσωδίαί, ἐπάνω φω-
 νηέντων τίθενται, δυνάμει δὲ καὶ εἰς τὰ δεκαεπτὰ σύμφωνα. Καὶ εἰς
 μὲν τὰ δύο μακρά, λέγω δὴ τὸ ἠ καὶ τὸ ῶ, ἡ μακρὰ τίθεται, καὶ εἰς
 τὰ δύο βραχεῖα ἢ βραχεῖα, εἰς δὲ τὰ τρία δίχρονα ποτὲ μὲν μακρὰ ποτὲ 30
 δὲ βραχεῖα, κατὰ τὴν ἀναλογίαν· εἰς δὲ τὰ ἰδ' ἀπλᾶ ἡμιβράχεια δυνά-

3—9 hab. et. Σ¹ || 10—208, 6 hab. et. Σ^m || 16—19 hab. et. Σ¹ ||
 27—208, 6 hab. et. Σ¹

1 καὶ om CVA, add b | ἃ — ταῦτα om A | ἐν V, om C || 2 ἴυγε VN,
 om CA | πῶυγε A, πῶυγε C, om VN || 3 Βραχεῖ b, βραχὺ CA, βραχεῖα E ||
 9 τῷ ε — ο b, ε ἢ τὸ ο C, τὸ (τῷ E) ε ἢ τὸ ο Σ¹ | poster. δὲ add Σ¹ ||
 12 τε add V | λήγει V, λήγων C || 13 καὶ om V || 15 ἀρχεσθαι add V ||
 18 ἔχει add V Σ¹ | οἷον — ἔρνος (19) om Σ¹ || 19 ἔρνος] ἔρνος V, ἔρμος Cb ||
 20 ἔξω V, ἔξω C; item v. 22 || 21 δείκνυται V, δείκνυσι C | ἐπιφέρεται V,
 διαφέρεται C || 22 ἐπιφέρεσθαι et καταλήγειν CV, ἐπιφέρεται et καταλήγει b ||
 23 πᾶν γὰρ σύμφ. CV, τὰ γὰρ σύμφωνα b || 27 ὅτι CV, ὥς E, ὅτι ὥς A, ὅταν b ||
 28 δεκαεπτὰ V Σ¹, ἰζ C || 29 τὸ bis add A | ἡ μακρὰ τίθεται V, μακρὰ τίθενται
 CE, μακρὰ τίθενται A || 30 ἡ βραχεῖα V, βραχεῖαι Σ¹, om C || 31 τὴν add
 V | εἰς — δυνάμει om V | ἡμιβρ. — διπλᾶ (208, 1) om Σ¹ | ἡμιβραχεῖα Cb

μει, καὶ εἰς τὰ τρία διπλᾶ τελεία βραχεῖα, διὰ τὸ ἐκ δύο συμφώνων
 συνεστηκέναι αὐτά. Συμπλεκόμενα δὲ τὰ σύμφωνα τοῖς φωνήσιν ἀπο-
 τελοῦσι τὴν ἐγγράμματον φωνήν· λοιπὸν εἰ τύχοι φωνήεν βραχὺ πρὸ
 δύο συμφώνων ἢ ἐνὸς διπλοῦ, ἐκτείνεται· τὰ γὰρ ἡμιβράχεια τῶν δύο
 5 συμφώνων καὶ τοῦ ἐνὸς φωνήεντος ἢ τελεία βραχεῖα συνελθόντα ἀπο- 30
 τελοῦσι τὴν τελείαν μακράν.

§ 9 (10b).

Περὶ βραχείας συλλαβῆς.

Βραχεῖα συλλαβῇ γίνεται *etc.* = Σ^a 50, 12—18.

<Stephani.> — Καὶ ἄλλως. — Βραχεῖα συλλαβῇ γίνεται κατὰ 825, 151
 10 τρόπους δύο καὶ ἑξῆς.] Ἡ βραχεῖα συλλαβῇ οὐκ ἔχει πολυτρόπους
 τὰς μεταβολάς, καθάπερ ἡ μακρὰ συλλαβῇ, ἀλλὰ δύο μόνας· ἢ γὰρ φύσει
 βραχεῖα ὄντα τὰ φωνήεντα τὰς συλλαβὰς βραχύνει, ἢ βραχυνόμενα τὰ
 δίχρονα, οὐ χύδην, ἀλλὰ, καθάπερ ἐν τῷ περὶ μακρᾶς συλλαβῆς εἰρή-
 καμεν, τῇ χρήσει προσανέχοντες τῶν ποιητῶν.

§ 10 (11b).

Περὶ κοινῆς συλλαβῆς.

15

Κοινὴ συλλαβῇ γίνεται *etc.* = Σ^a 50, 20—56, 14.

<Stephani.> — Περὶ κοινῆς συλλαβῆς καὶ ἄλλως. — Ἡ κοινὴ συλ- 825, 24
 λαβῇ τῶν πρὸς τι· ὃν γὰρ τρόπον ἐν τῷ περὶ στοιχείου εἴρηται τὰ
 μέσα εἰρησθαι δασέων τε καὶ ψιλῶν, οὕτω καὶ ἐνταῦθα τὴν κοινήν εἶναι
 20 λέγει μακρῶν τε καὶ βραχειῶν· <καὶ> ὥσπερ ἐν τῇ συνηθείᾳ λέγομεν
 πολλάκις, ὀρώντες κτῆμα διαφόρων δεσποτῶν, ὅτι τοῦδε καὶ τοῦδε κοι- 30
 νόν ἐστιν, οὕτω καὶ ἐνταῦθα κοινὴ συλλαβῇ ἐστιν <ἡ> δυναμένη ὑπα-
 κούειν τῇ τε μακρᾷ καὶ τῇ βραχείᾳ.

Κοινὴ συλλαβῇ γίνεται κατὰ τρόπους τρεῖς, ἥτοι ὅταν εἰς 826, 91
 25 φωνήεν μακρὸν λήγῃ καὶ τὴν ἑξῆς ἔχῃ ἀπὸ φωνήεντος ἀρχο-
 μένην, οἷον <Γ 164> οὐ τί μοι αἰτίη ἐσσί.] Τῇ κοινῇ συλλαβῇ κέ-
 χρηται οἱ ποιηταὶ ἐν τοῖς ἑαυτῶν ἔπεσι· γίνεται δὲ ὁ πρῶτος τρόπος,

11—14 hab. et. Σ^m || 17—209, 4 hab. et. Σ^m

1 τὰ *add* V b | τέλειαι (τελείαι C) βραχεῖαι C Σ¹, ἢ μακρὰ V || 2 συνεστ.
 C Σ¹, καθεστηκέναι V | *post* αὐτὰ *add* V: εἰς δὲ τὰ λοιπὰ ἢ βραχεῖα || 4 ἢ —
 συμφώνων (5) V Σ¹, *om* C; *aliter lacunam explevit* b || 10—14 *videntur esse*
Stephani || 13 *ante* ἐν *add* καὶ V | εἰρήκ.] *vide* p. 206, 16 || 14 προσανέ-
 χοντες V, προγαρῆχοντες C, προσέχοντες b || 17—211, 3 *videntur esse Stephani* ||
 18 γὰρ τρ. V, τρ. γὰρ C | εἴρηται] *vide* p. 202, 3 || 20 βραχειῶν b, βραχέων
 CV || 21 ὅτι *add* V || 22 *prius* ἐστιν *add* V | *poster.* ἐστιν *om* V | ἢ *add* b ||
 23 τε CV, *om* b || 24—26 (ἐσσί) *om* V || 27 ἑαυτῶν V, αὐτῶν C

ὅταν λέξις εἰς μέρος λόγου λήξῃ καὶ εἰς φωνήεν μακρόν, ἐπιφέρηται δὲ ἐν τῇ ἐξῆς συλλαβῇ ἕτερον φωνήεν· τότε <γάρ> ἐκείνη ἡ συλλαβὴ βραχεῖα γίνεται, καὶ ἔστι μὲν καθ' ἑαυτὴν ἀμφίμακρος, ἐν δὲ τῷ στίχῳ δάκτυλος.

Ἡ ὅταν βραχεῖ ἢ βραχυνομένῳ φωνήεντι ἐπιφέρηται δύο 5
 20 σύμφωνα, ὧν τὸ μὲν δεύτερον ἀμετάβολον, καὶ ἐξῆς.] Καλῶς εἶπε «βραχεῖ ἢ βραχυνομένῳ»· τὸ γὰρ εἰ καὶ τὸ ὁ βραχεῖα εἰσί, τὸ δὲ αἰ ὁ ἐνίοτε μὲν βραχεῖα, ἐνίοτε δὲ μακρά· βραχυνόμενα οὖν λέγει τὰ δίχρονα. Τὸ δὲ «καθ' ἐν ἁφωνόν ἐστιν» ἀντὶ τοῦ ἐν συλλήψει, τουτέστιν ἐν ἐπιπλοκῇ συμφώνων, ὡς ἔστι τὸ κλε· τοῦτο <γάρ> οὐ δύναται 10
 γενέσθαι δύο μέρη λόγου, ὡς τὸ ἐκ Λακεδαιμόνος· διὰ τοῦτο καθ' ἐν ἐστι, καὶ δύναται καὶ μακρὰ γίνεσθαι ἢ συλλαβὴ καὶ βραχεῖα [καὶ κοινή].
 30 Εἰσί δὲ ἐννέα ἁφωνα, β γ δ κ π τ θ φ χ, καὶ τέσσαρα ἀμετάβολα, λ μ ν ρ· ταῦτα οὖν πρὸς ἄλληλα μιγνύμενα καθ' ἐν τριάκοντα ἔξ σχήματα ποιεῖ. Αὕτη δὲ ἡ δευτέρα διαφορὰ ἐπαγγέλλεται τὴν τοῦ παλιμβακχείου 15
 827b θεραπείαν, ὅταν ἡ μέση συλλαβὴ ὁμοίως λήξῃ μὲν εἰς φωνήεν, ἔτι γε μὴν καὶ εἰς μέρος λόγου· ἀλλ' ἀπλούστερον εἶπεν· ἀντὶ γὰρ τοῦ <α 2> πλάγχθῃ ἐπεὶ Τροίης εἶρηκε <Τ 287> Πάτροκλέ μοι δειλῇ· καὶ ἡ δευτέρα γὰρ κοινή ἐστιν, οὐχ ὥσπερ ἀπαιτεῖ ὁ λόγος <οὔτος>, ἀλλ' ἐτέρῳ λόγῳ, ὅτ' οὔτε καταπεραιοῖ οὔτε μὴν εἰς μακρὰν λήγει. 20

Ἡ ὅταν βραχεῖα οὔσα καταπεραιοῖ εἰς μέρος λόγου καὶ 10
 τὴν ἐξῆς ἔχῃ ἀπὸ φωνήεντος ἀρχομένην, οἶον <Ξ 1> Νέστορα δ' οὐκ ἔλαθεν ἰαχὴ πίνοντά περ ἔμπησ.] Ὁ τρίτος τρόπος τῆς κοινῆς συλλαβῆς οὕτω γίνεται, ὅταν βραχεῖα συλλαβὴ τελικὴ λέξεως ἢ μὴ ἐπιφερομένων ἐκείνων τῶν συμφώνων τῶν τὴν μακρὰν ποιοούντων, 25
 ἀλλ' ἥτοι ἐνὸς ἢ μηδενός· πᾶσα γὰρ τελικὴ συλλαβὴ ἐκ τῆς ἀναπαύσεως χρόνον προσλαμβάνει, ὡς ἐν τῷ <Ξ 421> οἱ δὲ μέγα ἰάχοντες ἐπέ-
 20 δραμον, καὶ <Μ 144. Ο 396> ἀτὰρ Δαναῶν γένετο ἰαχὴ τε φόβος τε, καὶ <ι 109> ἀλλὰ τά γ' ἄσπαρτα καὶ ἀνήροτα, καὶ ἐν τῷ <Ζ 194> καὶ μὲν οἱ Λύκιοι τέμενος τάμον. 30

88, 11b [Διὰ τί δὲ τρεῖς μόνοι τρόποι εἰς τῆς κοινῆς συλλαβῆς, καὶ οὐ πλείους; Καὶ λεκτέον ὅτι πᾶσα συλλαβὴ ἥτοι μακρὰ ἐστιν ἢ βραχεῖα· καὶ ἵσμεν ὅτι ἡ μὲν μακρὰ διχῶς γίνεται, ἢ φύσει ἢ θέσει, ἡ δὲ βραχεῖα μονότροπός ἐστιν· ἕκαστος οὖν ὁ τρόπος τῇ κοινῇ παρεχώρησεν, ὁ μὲν φύσει <μακρός>, ὡς ἐν τῷ <Γ 164> οὐ τί μοι αἰτίη ἐσσί, ὁ δὲ θέσει 35

21—30 hab. et. Σ^m ||23—27 hab. et. Σ^l ||

31—211, 3 hab. et. A

1 εἰς μ. CV, ἢ μ. b | καὶ CV, om b | ἐπιφέρηται CV, ἐπιφέρῃ b || 2 ἐν τῇ ἐξῆς λέξει V, ἢ ἐξῆς συλλαβῇ Cb | γὰρ om CV || 3 ἐν Vb, οὐ C || 10 ἐπιπλοκῇ C, συμπλοκῇ b | συμφώνων Cb | κλε b, κτε C || 14 καθ' ἐν C, om b | τριάκ. ξε] λβ C, τριάκοντα δύο b || 16 μέση (ut videtur) C, μακρά b || 18 δειλῇ b, δηλοῖ C || 20 καταπεραιοῖ] καρεῖται Cb || 21 ὅταν CV, ὅτε b || 24 ante ὅταν add οἶον Cb || 27 προσλαμβάνει V Σ^l, παραλαμβάνει Cb || 31 μόνοι add A || 33 μὲν add A || 34 ὁ om A || 35 ὡς add A; item bis p. 210, 1

<μακρός>, ὡς ἐν τῷ <Τ 287> Πάτροκλέ μοι δειλῇ, ὁ δὲ βραχύς, ὡς 20
ἐν τῷ <Ξ 421> οἱ δὲ μέγα ἰάχοντες ἐπέδραμον.]

Χημειώτεον δὲ ὡς οὐ καλῶς εἶπεν ὁ τεχνικός ἐν τούτῳ τῷ τρόπῳ 827, 26
«καὶ τὴν ἐξῆς ἔχη ἀπὸ φωνήεντος ἀρχομένην»· κᾶν γὰρ ἡ ἐξῆς ἀρχη-
5 ται ἀπὸ συμφώνου, λήγη δὲ ἡ πρώτη εἰς φωνήεν, πάλιν κοινήν ποιεῖ,
οἶον <Φ 352> τὰ περὶ καλὰ ῥέεθρα, <ι 109> ἀλλὰ τὰ γ' ἄσπαρτα 30
καὶ ἀνήροτα.

Ἔστι δὲ ἐν τοῖς κοινοῖς μέτροις καὶ ἡ καλουμένη συνεκφώνησις, ἥ 835, 29
καὶ συνίζησις λέγεται· ὅταν γὰρ φωνηέντων ἐπάλληλος γένηται προ-
10 φορά, τότε γίνεται ἡ συνίζησις εἰς μίαν συλλαβήν. Διαφέρει δὲ ἡ συ-
νίζησις τῆς συναλοιφῆς· ἡ μὲν γὰρ γραμμάτων ἐστὶ κλοπή, ἡ δὲ χρόνων,
καὶ ἡ μὲν συναλοιφή ὡς λέγεται καὶ φαίνεται, ἡ δὲ συνίζησις οὐχ οὐ- 836 b
τως· ἐντελῶς μὲν γὰρ λέγεται, κατὰ κρᾶσιν δὲ φαίνεται. Καὶ ἔστιν
αὐτῆς ὁ ὅρος οὗτος· συνεκφώνησις ἐστὶν ὅποταν δύο <συλλαβαί> σύμ- 836, 11
15 φωνον μεταξὺ ἀλλήλων μὴ ἔχουσαι ἀντὶ μιᾶς παραλαμβάνωνται. Τρό-
ποι δὲ συνεκφωνήσεως οἱ ἀναγκαιότατοι τέσσαρες· ἡ δύο μακρῶν εἰς
μίαν μακράν, ὡς ἐν τῷ <Ε 349> ἡ οὐχ ἄλλις ὅττι γυναῖκας ἀνάλ-
κιδας ἡπεροπεύεις; καὶ <Ζ 187. υ 227> ἐπεὶ οὔτε κακῷ οὔτ' ἄφρονι
φωτὶ ἔοικας· ἡ βραχείας καὶ μακρᾶς εἰς μακράν, ὡς ἐν τῷ <α 183>
20 πλέων ἐπὶ οἶνοπα πόντον, καὶ <Α 18> ὑμῖν μὲν θεοὶ δοῖεν
[καὶ <Α 15> χρυσέῃ ἀνὰ σκήπτρῳ]· ἡ μακρᾶς καὶ βραχείας εἰς
μακράν, ὡς ἐν τῷ <Β 544> θώρηκας ῥήξειν δητῶν ἀμφὶ στή-
θεσσιν· ἡ δύο βραχειῶν εἰς μακράν, ὡς ἐν τῷ <ι 283> νέα μὲν μοι 10
κατέαξε Ποσειδάων· ἡ δύο βραχειῶν εἰς μίαν βραχείαν, ὡς ἐν ἄλλοις
25 μέτροις εὐρίσκομεν, σπανίως δέ, οἶον <Praxilla? cfr X 133> κείων μελίην
Πηλιάδα· ἔστι δὲ Ἰωνικὸν ἀπὸ μείζονος. Ἔστι δὲ ὅπου βραχεῖα καὶ
κοινὴ ἀντὶ βραχείας κοινῆς παραλαμβάνεται, ὡς ἐν τῷ <Γ 152> δεν-
δρέῳ ἐφεζόμενοι ὅπα λειριόεσσαν ἰεῖσι, καὶ ἐν τῷ <Α 15> χρυ-

9—211, 3 hab. et. 2^m

1 δειλῇ A, δηλοῖ C | ὁ δὲ A, καὶ ὁ C || 2 οἱ δὲ add A || 4 ἔχη A,
ἔχει C || 6 τὰ A, τὸ C | ῥέεθρα] ῥέθρα A, ῥέξα C || 9 ante προφ. add ἡ
C, om VA || 10 ἡ συνίζ. add V || 11 τῆς CVA, om b || 12 poster. καὶ add V |
ἡ δὲ — παραλ. (15)] ἡ δὲ οὐ C | οὐχ οὕτως add V || 13 ἐντελῶς V, ἐντελὲς A |
γὰρ add V || 14 δύο συλλ. om V | συλλ. om A | σύμφωνα VA || 15 Τρό-
ποι — μακράν (17) om A || 16 οἱ ἀναγκ. add V || 17 μακράν — τῷ om C |
ἡ CA, ἡ V | γυν. ἀν. VA, spat. 12 litt. C || 18 ἡπερ. — ἔοικας (19) add V ||
19 φωτὶ] ἀνδρὶ V | ἡ A, β ἡ C, δεύτερος ἡ V | εἰς μίαν μακράν V, om CA |
ἐν τῷ VA, τὸ C || 20 πλέων VA, ὁρόων Cb | καὶ om C; item v. 21 || 21 καὶ χρ.
— στήθ. (22) om A | ἡ] γ ἡ C, τρίτος ἡ V | εἰς — τῷ (23) om C || 23 θώρακα
C | ῥῆξε C, ῥῆξαι V | στήθεσσιν V, στήθεσσι C | ἡ A, ἡ δ C, τέταρτος ἡ V |
εἰς — βραχειῶν (24) om C | εἰς μίαν μακράν A | νέα μὲν V, νέας A || 24 ἡ
A, πέμπτος ἡ V | ὡς — εὐρ. (25) om C || 25 εὐρ. — μείζ. (26)] εὐρίσκεται, καὶ
παρὰ Πραξιλλῇ <fr 1 B⁴> ἀλλὰ τεδὸν οὐποθε θυμὸν ἐνὶ στείθεσιν ἔπειθον A ||
26 πηλιάδα C, πηληιάδαο V | δὲ (prius) V, γάρ C | Ἔστι — σκήπτρῳ (211, 1) om C

κέψ ἀνὰ κήπτρῳ. Πολλάκις δὲ συνεκφώνησις μὴ νοηθεῖσα μέτρον ἀμείβει· τὸ γὰρ <Ε 349> ἢ οὐχ ἄλλις ὅτι γυναικας ἀναπαιστικόν ἐστιν.

27, 33b Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως. — Ἡ τρίτη διαφορὰ τὸν χορεῖον θερα-
828b πεύει· καὶ ὡδε πάλιν, ὅταν βραχεῖα ἐστὶ κατὰ τὴν ἀρχήν, λήξη μέντοι 5
εἰς μέρος λόγου, τῆς δευτέρας ἀρχομένης ἀπὸ φωνήεντος, οὕτως ἡ
κοινὴ γίνεται.

26, 1b *Stephani.* — Δεῖ δὲ εἰδέναι, ὅτι ἡ κοινὴ οὐκ ἀκαίρως ἐπινενόη-
ται τοῖς μετρικοῖς· ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ ἄνθρωποι περὶ τὰ τοιαῦτα μετριώ-
τεροί εἰσι καὶ οὐ πάντως εὐποροῦσι λέξεων, ὡς ὁ γνήσιος λόγος ἀπαι- 10
τεῖ τὴν μακρὰν φύσει καὶ τὴν βραχεῖαν φύσει, τρόπον τινὰ παραμυθού-
μενοι τὴν ἀσθένηαν τὴν κοινήν εἰργάσαντο· ἵνα <δὲ> μὴ ὡς ἔτυχε τὰς μα-
κρὰς ἐν κοινῷ λαμβάνωμεν ἢ τὰς βραχείας, μέθοδον οὖν τεχνικὴν προέθεντο.

28, 5b Δεῖ δὲ γινώσκειν καὶ τοῦτο, ὅτι γνήσιοι μὲν πόδες τοῦ ἡρωϊκοῦ
μέτρου δάκτυλός ἐστι καὶ ἐν τοῖς δισυλλάβοις σπονδαῖος· οἱ δὲ κοινῶς 15
λαμβάνόμενοι ἀμφίμακρος, παλιμβάκχειος, χορεῖος. Τούτων ὁ μὲν ἀμ-
φίμακρος κατὰ τὴν τρίτην συλλαβὴν <καὶ κατὰ τὸν πρῶτον τρόπον τῆς
κοινῆς συλλαβῆς θεραπεύεται, ὁ δὲ παλιμβάκχειος κατὰ τὴν δευτέραν
συλλαβὴν καὶ κατὰ τὸν δεύτερον τρόπον τῆς κοινῆς συλλαβῆς, ὁ δὲ χο-
ρεῖος κατὰ τὴν πρώτην συλλαβὴν> καὶ κατὰ τὸν τρίτον τρόπον τῆς κοι- 20
νῆς συλλαβῆς.

§ 11 (12. 13b).

Περὶ λέξεως.

Λέξις ἐστὶ μέρος ἐλάχιστον *etc.* = Σ^d 56, 16—58, 26.

26, 20b <*Stephani.*> — Περὶ λέξεως καὶ ἄλλως. — Λέξις ἐστὶ μέρος
ἐλάχιστον τοῦ κατὰ σύνταξιν λόγου.] Διεξεληθὼν ὁ τεχνικός περὶ 25
τῶν στοιχείων καὶ περὶ τῶν συλλαβῶν λοιπὸν παραβαίνει εἰς τὸν περὶ
τῆς λέξεως λόγον, εἰκότως· καὶ γὰρ ἀπὸ τῶν στοιχείων συλλαβαί, ἀπὸ
δὲ συλλαβῶν λέξεις, ἀπὸ δὲ λέξεων διάνοιαι, ἀπὸ δὲ διανοιῶν ὁ τέλειος

8—16 (χορ.) hab. et. Σ^m (V in marg. add Cτεφάνου, idem nomen N in
marg. ad v. 16 || 8—13 hab. et. A || 25—213, 1 hab. et. Σ^m

2 ἡ A, ἡ CV || 3 V add: ἀπερ μέτρα οὐκ ἀναγκαῖον ἐνταῦθα τοῖς νέοις
παρεικάγειν || 4 χορεῖον] λογεῖον C || 8—21 videntur esse Stephani || 9 π.
τ. τοι. om A | τὰ τοιαῦτα CV, τὴν τοιαύτην b || 10 εὐποροῦσι C, ἀποροῦσι
VA | λέξεων VA, λέξεως C | ὁ VA, om C || 11 τῆς μακρᾶς φ. καὶ βραχείας
φ. V || 12 τὴν ἀσθέν. CVA, om b | μακρὰς ἐν κοινῷ CA, κοινὰς V || 13 λαμ-
βάνωμεν VA, λαμβάνοιμεν C | ἡ VA, om C | προέθεντο C, προέθετο VA
14 καὶ τοῦτο add V || 17 καὶ — συλλ. (20) om C; Hoerschelmann lacuna
non perspecta pro τρίτον (v. 20) voluit πρῶτον et post συλλαβῆς (21) add θερα-
πεύεται || 25—215, 3 videntur esse Stephani || 26 τῶν στοιχ. V, τοῦ στοι-
χείου Cb | παραβαίνει] παραβάλλει CVb || 28 αἱ λέξεις Cb

λόγος· ὥστε οὖν κατὰ τάξιν τοὺς εἰσαγομένους ἐκπαιδεύει. Καί φησι
 «λέξις ἐστὶ μέρος ἐλάχιστον τοῦ κατὰ σύνταξιν λόγου»· κακῶς δὲ ὠρί-
 ρατο, ταῦτόν γάρ καὶ τὸ στοιχεῖον· ἀλλ' ἔδει εἰπεῖν «μέρος ἐλάχιστον
 διανοίας τοῦ κατὰ σύνταξιν λόγου». Καὶ λέγομεν ὅτι ὡς ἐν εἰσαγωγῇ
 5 τὰ ποικίλα ἐκφεύγει· τῷ γὰρ εἰσαγομένῳ ζητήματα μυρία ὑπαντᾷ περὶ 30
 διακρίσεως καὶ συντάξεως λόγου καὶ διανοίας.

Ὡς δὲ ἀπὸ τοῦ ἔξω ἔξισ, οὕτως ἀπὸ τοῦ λέξω λέξις· λέγω δὲ οὐ^{887, 15}
 <τὸ> εἰκῇ, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ σημαίνοντος τὸ σημαίνόμενον· ἴδιον γὰρ λέξεως
 σημαίνόμενον ἔχειν, συλλαβῆς δὲ ἴδιον τὸ μὴδὲν σημαίνειν. Τὸ δὲ
 10 λέγω σημαίνει ἐνταῦθα τρία, τὸ ἀπαγγέλλω, τὸ ἀριθμῶ, τὸ ἐκλέγομαι·
 λέξις οὖν ἐστὶν ἡ σημασίας ἀπαγγελτική, ἡ ἢ πρὸς σύνταξιν λόγου κατα-
 ριθμουμένη, ἡ ἢν πᾶς ὁστισοῦν ἐκλέγεται μᾶλλον τῆς ἀσχύμου φωνῆς.

Διαφέρει δὲ σύνταξις συνθέσεως· καὶ σύνταξις μὲν ἐστὶ λέξεων
 παράθεσις μὴ ὁμοῦ μὲν γεγραμμένων, ὁμοῦ δὲ νοουμένων, σύνθεσις δὲ
 15 [μιᾶς ἢ] δύο ἢ καὶ τριῶν λέξεων ἔνωσις ὑφ' ἑνα τόνον καὶ ἓν πνεῦμα. 30
 Τὴν δὲ σύνθεσιν ἐνταῦθα τὴν πεζὴν εἶπε φράσιν, ἥτις πεζὴ λέγεται, ὅτι^{888 b}
 δι' αὐτῆς, ὡς δημοσίας ὁδοῦ, πάντες ὁδεύουσι καὶ ποιηταὶ καὶ πεζολό-
 γοι· πεζὴν γὰρ λέγει τὴν κοινήν· τῇ μέντοι ποιητικῇ μόνοι χρῶνται,
 ὅσοι μετὰ τέχνης αὐτὴν ἐπιτηδεύουσιν. Εἶρηκε δὲ τὸν λόγον πεζῆς
 20 λέξεως σύνθεσιν, ὡς ἂν εἴποι τις τὴν κοινωνίαν καὶ τῶν νοημάτων τῶν
 ἐντελῶν ἄκραν ἔνωσιν.

Προσθετέον οὖν τὸ «αὐτοτελές»· ἡ ὁριστέον οὕτω· «λέξις ἐστὶ φωνὴ
 ἐγγράμματος νοητόν τι ἀποτελοῦσα»· ἐγγράμματος δὲ φωνή ἐστὶν ἀπο-
 τέλεσμα τοῦ ἐν ἡμῖν ἐντεθησουργισμένου πνεύματος. Εἰ δὲ λέγοις, ὡς
 25 οἱ παραπληρωματικοὶ σύνδεσμοι λέξεις εἰς καὶ οὐκ ἔχουσι νοητόν, φάμεν 10
 ὡς πρῶτον μὲν ἔχουσιν, ὡς ὁ γέ μείωσιν, <fr. poet. lyr. 3, 737 B⁴>
 τοῦτό γέ μοι χάρισται, καὶ ἔμφασιν, «καλῶς γε», ὁ πέρ ἐναντίωσιν,
 <A 131> μὴ δ' οὕτως ἀγαθός περ ἑών, καὶ <A 586. E 382> ἀνά-
 ρχεο κηδομένη περ· παραπληρωματικοὶ δὲ καλοῦνται, ὅτι διάφορα
 30 δηλοῦντες πληροῦσι τὴν διάνοιαν. Εἰ δέ τινες ὀλίγαι λέξεις μὴδὲν ση-

9—11 (καταρ.) hab. et. A || 22—213, 5 similia hab. et. A

1 ἐκπαίδ. V, παιδεύει C || 2 τοῦ om C || 4 τοῦ — λόγου add V ||
 5 ὑπαντᾷ h, ὑπήντα ex ὑπάντα factum C¹, ἀπήντα V || 7 λέγω — σημαί-
 νειν (9) om V | οὐ τὸ b, οὐκ C || 9 σηματικὸν ἔχειν C || 10 ἐνταῦθα V, om
 CNA | ἐκλέγομαι] ἐπιλέγομαι CVA || 11 ἐστὶν add V || 12 ὁτ. ἐκλ. V,
 συνεκλέγεται C || 13 καὶ add V || 14 μὴ post γεγραμμ. hab. C, om V,
 transp. Lehrs || 15 μιᾶς ἢ β ἢ γ λέξεως C, μιᾶς ἢ δευτέρας ἢ καὶ τρίτης λέ-
 ξεως V | καὶ ὑφ' ἓν C || 16 σύνθεσιν V, σύνταξιν C || 18 ποιητικῇ] ποιᾷ
 C, ποιᾷ V || 19 ὅσοι — καὶ (20) V, ὅσοι τῇ κοινωνίᾳ C || 22 Προσθ. — αὐ-
 τοτ. om C | αὐτοτελής V || 24 ἐντεθης. VA, τεθησουργισμένου C, ἀποτεθησουργ-
 ισμένου b || 26 μὲν add V || 27 τοῦτο γέ μοι χ. C, τούτῳ γέ μὴν χ. V,
 τοῦτο γε μὲν A || 29 κηδόμενός περ V || 30 πληροῦσι VA, om Cb | ὁλ.
 λέξ. μὴδὲν VA, οὐ C

μαίνουσιν, οὐ τῶν ὅλων ἐπικρατήσουσιν, ὑπὸ δὲ τῶν πολλῶν ὀρισθῆ-
 20 νοῦνται· ἐγκλίνεται δὲ ὁ θήν, οἶον <K 104> οὐ θην Ἐκτορι πάντα
 νοήματα, καὶ ὁ κέν, <ex. gr. β 204> ὄφρα κεν, καὶ ὁ τοί, <ex. gr.
 Γ 65> οὐ τοι.

5

Καλῶς δὲ εἶπε «τοῦ κατὰ σύνταξιν λόγου»· πολλαχῶς γὰρ λέγεται
 889^b λόγος· σημαίνει γὰρ τὸν ἐξ ἀναλωμάτων, δε λέγεται καὶ τραπεζητικός,
 27, 13^c οὐ μέμνηται καὶ Δημοσθένης ἐν τοῖς Φιλιππηκόις, <De Chers. § 47>
 τὸν μὲν τῶν χρημάτων λόγον παρὰ τούτων λαμβάνειν, τὸν δὲ
 τῶν ἔργων παρὰ τοῦ στρατηγοῦ· τὸν γεωμετρικόν, οἶον «δὴν ἔχει 10
 λόγον τὸ ἡμίπηχυ πρὸς τὸν πῆχυν, τοῦτον ἔχει τὸν λόγον καὶ τὸ
 δίπηχυ πρὸς τὸ τετράπηχυ». Ἔστι λόγος καὶ ἡ φροντίς, ὡς παρὰ Με-
 νάνδρῳ <fr. 836 K> οὔτε λόγον ὑμῶν οὔτ' ἐπιστροφὴν ἔχω. Ἔστι
 15 λόγος καὶ ὁ ἐκ λημμάτων καὶ ἐπιφορᾶς, οἶον «εἰ ἡμέρα ἐστί, φῶς ἐστι»·
 τοῦτο λήμμα, ἐπεὶ ὡς ὁμολογούμενον εἴληπται τὸ ἡμέρας οὐσης φῶς 15
 εἶναι· «ἀλλὰ μὴν ἡμέρα ἐστί, φῶς ἄρα ἐστί»· τοῦτο ἐπιφορά, τῷ γὰρ
 προειλημμένῳ ἐπηνέχθη. Ἔστι λόγος καὶ ἡ λογικὴ κατασκευή, καθό
 φαμεν τοὺς μὲν ἀνθρώπους ἔχειν λόγον, τὰ δὲ ἄλογα μὴ. Ἔστι λόγος
 καὶ ἡ δύναμις, ὡς λέγομεν κατὰ φυσικὸν λόγον ὀδοντοφθεῖν τὰ ζῶα
 καὶ γένεια φέρειν, οἶον κατὰ τὰς φυσικὰς καὶ σπερματικὰς δυνάμεις. 20
 Ἔστι λόγος καὶ ἡ συμπαραεκτεινομένη φωνὴ τῷ διανοήματι, οἶον τὸ
 20 «ἄπελθε»· τοῦτο γὰρ καὶ λέξις, ὅτι τετύχηκε νοῦ, καὶ λόγος διὰ τὸ ἐν-
 328^c τελεῖς τοῦ νοήματος τοῦ δηλουμένου. Ἔστι λόγος καὶ ὁ δηλῶν τὸ αὐ-
 τοτελεές, καθό τινος εἰπόντος ἑλλιπῶς φαμεν «τελείωσον τὸν λόγον».
 Ἔστι λόγος καὶ ὁ ἔκτασιν ἔχων ποιοῦ ἀπαρτισμοῦ, οἶον «καλὸς ἐστίν 25
 ὁ κατὰ Μειδίου λόγος Δημοσθένους». Ἔστι λόγος καὶ αὐτὸ τὸ βιβλίον, οἶον
 «χρήσον μοι τὸν κατὰ Ἀνδροτίωνος λόγον». Ἔστι λόγος καὶ ἡ ὑπόθεσις, οἶον

5—214, 2 simillima hab. et. Σ^m Σ¹

1 ἐπικρατ. V A, κρατήσουσιν C | ὑπὸ — ὀρισθ. om C | πολλῶν ὀρισθ. A,
 πλειόνων ρηθῆσονται V, πλειόνων ὀρισθῆσονται N || 2 καὶ αὐται — ὀρθοτ. A,
 λέξεως ἴδιον τὸ ἐγκλίνεσθαι C || 3 ἐγκλίνεται — οὐ τοι (5) om A || 7 τὸν]
 τῶν C | τραπεζητικός Σ¹, τραπεζικός CV || 10 post στρατ. add ἀντὶ τοῦ τὰ
 λογάρια Σ¹ || 11 ἔχει — καὶ Σ¹, γὰρ C, καὶ b || 12 Ἔστι λ. καὶ add Σ¹ ||
 13 ὑμῶν V A (exemplum om E), ἡμῶν C | ἔχω CV, ἔχει A | Ἔστι λ. καὶ add
 A, λόγος λέγεται καὶ V; item v. 17. 18. 21. 23. 25. 26. 27 || 14 φῶς ἐστι add
 Σ¹ b || 15 ὁμολογούμενον Σ¹, ὁμόλογον C || 18 μὲν add V || 19 post
 λόγον add καὶ σπερματικὸν Σ¹ || 20 τὰς add V Σ¹ || 21 οἶον — δηλουμ. (23)
 CV, ὡς ἐπὶ τοῦ <ex. gr. I 307> τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς
 Ἀχιλλεύς· οὗτος δὲ ὁ τρόπος καὶ τὴν μίαν λέξιν δηλοῖ, ὡς τὸ «ἄπελθε»· τοῦτο
 δὲ καὶ λέξις ἐστὶ καὶ λόγος· λέξις μὲν γὰρ ἐστὶ, καθὼς μία ἐστί, λόγος δέ, καθὼς αὐ-
 τοτελεὴ διάνοιαν περιέχει Σ¹ || 23 τοῦ νοήμ. om C | ὁ δηλῶν C, ὁ δηλοῖ V,
 τὸ σημαίνόμενον Σ¹ | αὐτοτελεές V Σ¹, αὐτὸ τέλος C, αὐτοῦ τέλος b || 24 ἐλ-
 λιπῶς CV, ἀτελεές Σ¹ | φαμεν C, om V Σ¹ || 25 ἐστίν add Σ¹ b || 26 Μειδίου
 CV, μηδίας Σ¹ | δημοσθένει C || 27 post λόγον add Σ¹: τουτέστι τὸ τεῦχος |
 οἶον V, ὡς ἐπὶ τοῦ Σ¹, om C

<fr. com. 4, 654 p. 1224 M> ἤδη δὲ λέξω τὸν λόγον τοῦ δράματος.

Λόγος δέ ἐστι πεζῆς λέξεως σύνθεσις διάνοιαν αὐτοτελή^{840, 11 b} δηλοῦσα.] Τοῦτο ἐκβάλλει τοὺς ἐμμέτρους. Ὅριστεόν οὖν οὕτως·
 5 «σύνθεσις λέξεων κατάλληλος διάνοιαν ἀπαρτίζουσα»· ὁ γὰρ λόγος ἐκ διανοίων, ἡ δὲ διάνοια ἐκ λέξεων. Δεῖ οὖν προσέχειν καὶ ἐνταῦθα τὸ ἀκριβὲς τοῦ τεχνικοῦ· πῇ μὲν γὰρ σύνταξιν <λέγει>, πῇ δὲ σύνθεσιν, ὅτι ἡ μὲν σύνταξις τὸ κατάλληλον μόνον τῶν μερῶν τοῦ λόγου ζητεῖ, ἡ δὲ σύνθεσις τὴν ἔνωσιν. Σύνθεσις οὖν τῶν λέξεων ἡ διάνοια· καθ' ἑαυ-
 10 τὴν γὰρ ἡ λέξις, ἔξωθεν δ' οὐδέν ἐστι τῆς διανοίας· ἐκ δὲ διανοίας συνίσταται ὁ τέλειος λόγος. Δεῖ οὖν ἐνταῦθα νοεῖν λόγον τὸν διεξοδικόν, τὸν συνιστάμενον ἐκ τῶν μερῶν τοῦ λόγου.

Τοῦ δὲ λόγου μέρη εἰσὶν ὀκτώ, ὄνομα, ῥῆμα, μετοχή, ἄρθρον, ἀντωνυμία, πρόθεσις, ἐπίρρημα, σύνδεσμος.] Βουλόμενος
 15 διδάξαι καὶ τὰ μέρη, <ἔξ> ὧν συνίσταται ὁ λόγος, ἀπαριθμεῖ τοῦ λόγου εἶναι μέρη ὀκτώ, ὧν ἑκάστου τὸ ὄνομα παραδίδωσιν.

Ἡ γὰρ προσηγορία ὡς εἶδος τῷ ὀνόματι ὑποβέβληται.] Οἱ^{842, 19 b} Cτωϊκοὶ ὀνόματα τὰ μὲν κύρια ἔλεγον, τὰ δὲ προσηγορικὰ οὐκ ὀνόματα· καὶ φασιν, ὡς διάφορος ἡ κλίσις κυρίων καὶ προσηγορικῶν· Πάρις
 20 γὰρ Πάριδος, ὅτι κύριον, μάντις δὲ μάντιος, ὅτι προσηγορικόν. Εἰ δὲ κλίσιν προσδεξαίμεθα τοῦ μερισμοῦ κριτήριον, τὸ λέοντος καὶ λέγοντος ὑφ' ἑν <τε>τάζεται μέρος, τὸ δὲ μῆνιδος καὶ μάντεως οὐχ ὑφ' ἑν. Ὑπὸ φασίν, <ὡς> ἀπὸ κυρίων προσηγορικά. Ἄλλ' εἵπερ ἐκ τῶν πρωτοτύπων μεριοῦμεν τὰ παράγωγα, τὸ ἑκτόρεον καὶ αἷγεον διαστελοῦμεν,
 25 τό τε εὐγενέστερος καὶ ἔρρωμενέστερος. Ὑπὸ τὰ κύρια λέγουσι μὴ ἔχειν θηλυκά, τὰ προσηγορικὰ δέ. Ἄλλ' εἰ παρασχηματισμὸς μερίζει τὰς λέ-³⁰ξεις, χωριζέσθω ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τοῦ ὁ χρυσός καὶ ὁ ἄργυρος καὶ μὴ εἷη τοῦ αὐτοῦ μέρους, ἐπειδὴ ὁ μὲν ἄνθρωπος παρασχηματίζει θηλυκόν, ὁ δὲ χρυσός καὶ ὁ ἄργυρος μονογενὲς ἔχουσιν ὄνομα. Λεκτέον οὖν,^{843 b}
 30 ὡς παντὸς μέρους τὰ ἴδια δεῖ σκοπεῖν καὶ οὐ τὰ παρεπόμενα, καὶ οὕτω ποιεῖσθαι τὸν μερισμόν· ἴδιον δὲ ἐστὶ τὸ ἐνὶ μόνῳ ἀνήκον, ἐτέρῳ δὲ μὴ ἐπικοινωνοῦν, ὡς ἀνθρώπου τὸ γελαστικόν, ἵππου δὲ τὸ χρεμετιστικόν· παρεπόμενα δὲ λευκὸν ἢ μέλαν, [ἦ] ταχὺ ἢ βραδύ. Οὕτω δὴ καὶ ὀνόματος ἴδιον μὲν τὸ δηλοῦν τὴν τῶν ὑποκειμένων σωματῶν ἢ πραγμά-

4—12 hab. et. Σ^m || 17—29 longe ampliora praebent Σ^m Σ¹ || 29—215, 3 hab. et. Σ^m Σ¹

1 ἤδη δὲ λέξω Σ¹, ἤδη λέξω C, ἡδέως δέδεξο V || 5 κατάλληλος VA, κατάλληλον C || 7 μὲν V, om C | γὰρ C, om V | δὲ V, om C || 8 μὲν V, om C || 10 ἐστὶ τῆς διαν. V, ἐστιν C, ἔξωθεν διανοίας οὐδέν *dubitanter* Steinth.² 2, 209 | δέ] τῆς C, om V | ante con. add γὰρ C || 13 in marg. add Cτεφάνου C || 15 ἐξ add b || 18 μὲν τὰ κ. Cb || 19 κλίσις b, κρίσις C || 22 τετάζεται *Lehrs* | μῆνιδος] ἡῖδος Cb, λῆῖδος *Lehrs* || 23 Ὑπὸ — ἔρρωμ. (25) *male excerpta ex* Σ^m || 25 τε b, γε C || 30 οὐ add V || 31 τὸ τῷ ἐνὶ C || 32 ἵπ. δὲ τὸ χρεμ. add V || 33 δὴ V, δὲ C, om Σ¹

των ποιότητα, παρεπόμενον δὲ τὸ κύριον ἢ προσηγορικὸν εἶναι· ὥστε καθὸ ποιότητα δηλοῖ τὸ κύριον, ὄνομά ἐστι, κἂν μὴ προσηγορικὸν ἦ, καὶ καθὸ ποιότητα δηλοῖ τὸ προσηγορικόν, ὄνομά ἐστι, κἂν μὴ ἦ κύριον.

37,31b Ἐνωσίς ἐστι διεστῶτων πραγμάτων κοινωνικὴ συνδρομή· ἔνωσις δὲ εἴρηται διὰ τὸ εἰς ἓν συνωθεῖσθαι τὰ πράγματα. Κατὰ δὲ τρόπους δέκα 5
98,23b λέγεται ἡ ἔνωσις· α' κατ' οὐσίαν, β' καθ' ὑπόστασιν, γ' κατὰ σχέσιν, δ' κατὰ παράθεσιν, ε' καθ' ἁρμονίαν, ς' κατὰ κρᾶσιν, ζ' κατὰ φύρσιν, η' κατὰ σύγχυσιν, θ' κατὰ σωρείαν, ι' κατὰ συναλοιφήν. Καὶ κατ' οὐσίαν μὲν ἔνωσίς ἐστιν ἐπὶ τῶν ὑποστάσεων, τουτέστι τῶν ἀτόμων· καθ' ὑπόστασιν δὲ ἐπὶ τῶν οὐσιῶν, ὡς ἐπὶ ψυχῆς καὶ σώματος· κατὰ σχέσιν 10 δὲ ἐπὶ τῶν γνωμῶν, ὡς εἰς ἓν θέλημα· κατὰ παράθεσιν δὲ ἐπὶ τῶν κανίδων· καθ' ἁρμονίαν δὲ ἐπὶ τῶν λίθων· κατὰ κρᾶσιν δὲ ἐπὶ τῶν ὕγρων, οἴνου καὶ ὕδατος· κατὰ φύρσιν δὲ ἐπὶ τῶν ξηρῶν καὶ ὕγρων, ἀλεύρου καὶ ὕδατος· κατὰ σύγχυσιν δὲ ἐπὶ τῶν τηκτῶν, κηροῦ καὶ πίσσης· κατὰ σωρείαν δὲ ἐπὶ τῶν ξηρῶν, σίτου καὶ κριθῆς· κατὰ συναλοι- 15 φῆν δὲ ἐπὶ τῶν προσερχομένων καὶ αὐθις ἀποκαθισταμένων, οἶον λαμπάδος πυρὶ προσερχομένης καὶ πάλιν ἀποκαθισταμένης.

§ 12 (14b).

Περὶ ὀνόματος.

43,15b <Stephani> — Ὀνομά ἐστι μέρος λόγου πτωτικόν, σῶμα ἢ 20 πρᾶγμα σημαῖνον.] Ἀκριβεστάτην περὶ τῶν προκατειλεγμένων διδασκαλίαν ὁ τεχνικὸς παραδούς, ἐπὶ τὸ κυριώτατον τῆς ἑαυτοῦ διδασκαλίας ἐπιτρέχει, καὶ τὴν ἀρχὴν τῶν τοῦ λόγου μερῶν ποιοῦμενος περὶ 20 τοῦ ὀνόματος διαλαμβάνει. Ἐνθα καὶ ἀναγκαῖόν ἐστι πρότερον περὶ τοῦ ἰδίου καὶ φυσικοῦ μέρους ἐκάστου διαλαβεῖν, ἅμα δὲ καὶ <περὶ> τῆς τάξεως. 25
Τοῦ μὲν οὖν ὀνόματος ἴδιον τυγχάνει τὸ οὐσίαν σημαίνειν· ἐστὶ δὲ οὐσία αὐθύπαρκτόν τι καθ' ἑαυτό, μὴ δεόμενον ἐτέρου εἰς τὸ εἶναι· τῶν δὲ οὐσιῶν αἱ μὲν εἰσὶν αἰσθηταί, αἱ δὲ νοηταί. Τοῦ δὲ ῥήματος ἴδιον τὸ σημαίνειν πρᾶγμα· τὰ δὲ πράγματα διὰ τῶν ἀνθρώπων κατορθοῦνται ἢ ὡς ἐνεργούντων ἢ ὡς πασχόντων. Τῆς δὲ μετοχῆς μετουσία· μετου- 30 30 σία δέ ἐστι κοινωνία δύο πραγμάτων· μεταξὺ δέ ἐστιν ἡ μετοχὴ τοῦ ὀνόματος καὶ τοῦ ῥήματος, τουτέστι δύο τινῶν. Τοῦ δὲ ἄρθρου ἴδιον τὸ ἀναφορὰν σημαίνειν· ἀναφορὰ δέ ἐστιν ἀναπόλησις καὶ ὑπόμνησις

21—216, 13 hab. et. Σ¹ || 27—216, 7 hab. et. Σ^m

2 κἂν — ἐστι (3) V Σ¹, om C || 3 ἢ V, εἴη C Σ¹ || 16 προσερχομένων] ἀποσπωμένων Cb || 17 πυρὶ] πυρὸς Cb || 20—217, 27 videntur esse Stephani || 21 προκατειλεγμένων A, προκατειλημμένων CE || 22 παραδούς Σ¹b, παραδιδούς C | κυριώτατον Σ¹, καιριώτατον C¹ et in marg. γρ. ἐπὶ τὸ κυρωτ. C² | ἑαυτοῦ Σ¹, αὐτοῦ C || 23 ἐπιτρέχει C Σ¹, ἐπιτρέχων b || 25 ἐκάστου Σ¹b, ἕκαστα C || 26 οὖν Σ¹, om C || 27 αὐθύπαρκτόν τι C, αὐθυπόστατόν τι V Σ¹ | καθ' ἑαυτὸ CV, om Σ¹ || 28 δὲ (ante ρ.) V, om C Σ¹ || 29 τὰ δὲ πράγματα V Σ¹, om C, δ hb

προεγνωσμένου ἀπόντος προσώπου. Τῆς δὲ ἀντωνυμίας τὸ ὀρίζειν
 πρόσωπα καὶ ἀντὶ κυρίων ὀνομάτων παραλαμβάνεσθαι καὶ μόνων. Τῆς ^{844b}
 δὲ προθέσεως τὸ προτίθεσθαι καὶ προτάττεσθαι ὀνομάτων τε καὶ ῥημά-
 των ἢ κατὰ παράθεσιν ἢ κατὰ σύνθεσιν. Τοῦ δὲ ἐπιρρήματος τὸ ἐπι-
 5 κείσθαι τοῖς ῥήμασι καὶ πρὸς αὐτὰ ποιείσθαι τὴν σύνταξιν. Τοῦ δὲ συν-
 δέσμου τὸ συνδεῖν καὶ συμπλέκειν τὴν φράσιν τοῦ λόγου καὶ κοσμεῖν.
 Καὶ ταῦτα μὲν τὰ ἴδια ἐκάστου.

Περὶ δὲ τῆς τάξεως ἄξιον ζητῆσαι, τί δὴ ποτε τῶν ἀπάντων
 προέταξε τὸ ὄνομα, τοῦ ῥήματος προγενεστέρου ὄντος τῇ φύσει· αἰὶ ¹⁰
 10 γὰρ τὰ πράγματα τῶν οὐσιῶν προγενεστέρά εἰσιν. Καὶ τοῦ μὲν ῥήμα-
 τος ὅτι δικαίως τὸ ὄνομα <προ>τέτακται, ἀποχρήσει εἰς ἀπολογία, ὅτι
 εἰ καὶ προτέτακται τῇ φύσει τὸ ῥῆμα, ἀλλ' οὖν γε διὰ τῶν οὐσιῶν τὰ
 πράγματα φαίνεται. Τὸ δὲ <ὄνομα> καὶ <τὸ ῥῆμα προτέτακται> τῶν
 ἄλλων μερῶν εὐλόγως· κύρια γὰρ καὶ γνησιώτατα μέρη τοῦ λόγου τὰ
 15 δύο ταῦτα, τό γε ὄνομα καὶ τὸ ῥῆμα· ταῦτα γὰρ ἀλλήλοισι συμπλεκέντα
 τέλειον λόγον καὶ ἀνελλιπῇ ἀπεργάζεται, οἷον «Ὑποκράτης περιπατεῖ»,
 πάντα δὲ τὰ ἄλλα πρὸς τὴν τελείαν σύνταξιν ἐπινενόηται· οὐδὲ γὰρ ²⁰
 ἰδικοῖς ὀνόμασι κέχρηται, ἀλλ' ὥς ἀπὸ τῆς χρείας· μετοχὴ γὰρ διὰ τὸ
 μετέχειν τῆς τῶν ῥημάτων καὶ τῆς τῶν ὀνομάτων ιδιότητος καὶ μεταξὺ
 20 εἶναι ὀνόματος καὶ ῥήματος, καὶ ἄρθρον διὰ τὸ συναρτᾶσθαι πτωτικοῖς,
 τουτέστι συνδесμεῖσθαι, ἀντωνυμία δὲ διὰ τὸ ἀντὶ ὀνόματος παραλαμ-
 βάνεσθαι, πρόθεσις δὲ διὰ τὸ προτίθεσθαι τῶν προειρημένων δύο μερῶν
 τοῦ λόγου, ὀνόματος καὶ ῥήματος, ἐπίρρημα δὲ διὰ τὸ ἐπὶ ῥήματα φέ-
 ρεσθαι, σύνδεσμος δὲ ἐπειδὴ συνδесμεύει.

25 Εἴρηται δὲ ὄνομα παρὰ τὸ νέμω, τὸ μερίζω, τὸ διαμερίζον ἕκαστον ³⁰
 ἀπὸ τοῦ ἐτέρου· ἐν γὰρ τῷ ἄνθρωπος ὀνόματι πάντες κοινωνοῦμεν, ἐν
 δὲ τῷ Ὅμηρος ἢ Ὑποκράτης ἐπιμερίζεται εἰς γινῶσιν ἕκαστος ἀπὸ τοῦ
 πλησίον.

Ὅριζόμενος δὲ τοῦτο ὁ τεχνικὸς λέγει αὐτὸ μέρος λόγου· ἀλλ' ἐπεὶ ^{845b}
 30 <κατὰ τοῦτο> κοινωνεῖ ἐτέροις — οὐ μόνον γὰρ τοῦτο μέρος λόγου — διὰ
 τοῦτο προσέθηκεν ἐν τῷ ὄρῳ «πτωτικόν». Ἐπειδὴ δὲ καὶ κατὰ τοῦτο ἄλλοις
 τισὶν ἐκοινῶναι, λέγω δὴ μετοχῇ καὶ ἄρθρῳ καὶ ἀντωνυμίᾳ — τῶν γὰρ

16—24 hab. et. Σ^m || 29—217, 21 hab. et. Σ^m

1 προεγνωσμένου Vb, προεγνωσμένη C, προσαγομένη A, προσαγομένου E |
 ἀπόντος CΣ¹, om V | τὸ V, om CΣ¹ || 2 κυρίων μόνων ὀνομάτων An. Ep.
 331, 18 | καὶ μόνον C, μόνον V, om Σ¹ || 3 τὸ VΣ¹, om C || 4 ἢ κατὰ
 σύνθ. VΣ¹, om C || 8 Περὶ — ζητῆσαι om Σ¹ | τάξεως b, λέξεως C || 9 προ-
 γεν. C, προτέρου Σ¹ | τῇ om Σ¹ || 10 Καὶ — ὅτι (11)] φαμέν οὖν ὅτι Σ¹ || 11 προ-
 τέτακται b || 13 φαίνεται] φαίνῃ Σ¹, om C | post φαίν. add Σ¹: ἢ ἐπειδὴ τὸ
 ὄνομα ἐν σημαίνει, ἢ χρόνον ἢ πρᾶγμα, τὸ δὲ ῥῆμα καὶ χρόνον καὶ πρᾶγμα· τοι-
 γαροῦν καὶ διὰ τοῦτο προτάττομεν, καθὼς τὸ μὲν ὄνομα μονάδος ἐστί, τὸ δὲ ῥῆμα
 δυάδος || 18 ἰδικοῖς CV, εἰδικοῖς b || 19 μετέχειν — ιδιότητος καὶ V, om C ||
 22 προτίθ. V, προστίθεσθαι C || 26 κοινωνοῦμεν C, κοινωνοῦμεθα b || 27 ὁμήρῳ
 C || 31 ἄλλοις V, καὶ ἄλλοις C

μερῶν τοῦ λόγου τὰ μὲν ἐστὶ πτωτικά, τὰ δὲ ἄπτωτα — διὰ τοῦτο τὸ ἰδιάζον καὶ μόνῳ τῷ ὀνόματι ὑπάρχον προσέθηκε, «κύμα ἢ πρᾶγμα σημαῖνον», τουτέστιν οὐσίαν αἰσθητὴν ἢ νοητὴν.

10 Κύμα μὲν, οἷον λίθος, πρᾶγμα δέ, οἷον παιδεία.] Κύμα μὲν ἐστὶ κυρίως τὸ τριχῇ διαστατόν, μήκει βάθει πλάτει, ὅπερ ὑποπίπτει τῇ 5 ἡμετέρᾳ αἰσθήσει· τὰ γὰρ κύματα ὀρῶμεν ἢ ψηλαφῶμεν ἢ ἀπογευόμεθα· πρᾶγμα δέ, ὃ μόνῃ διανοίᾳ καὶ θεωρητικῶς λαμβάνεται, ὡς καὶ αὐτὸς εἶπεν ὁ τεχνικός. Ὅνομα τοίνυν ἐστὶ λέξις ἐπὶ κύματι ἢ ἐπὶ πράγματι τεταγμένη.

Κοινῶς τε καὶ ἰδίως λεγόμενον, κοινῶς μὲν, οἷον ἄνθρω- 10 πος ἵππος, ἰδίως δέ, οἷον Κυκράτης Πλάτων.] Τὰ ὀνόματα προ- 20 φερόμεθα τετραχῇ, κοινῶς κοινότατα ἰδίως ἰδιαίτατα· κοινῶς μὲν, ὡς ὅταν εἴπωμεν ὄνομα, οὐ δύναται ἄρρεν καὶ θῆλυ μεταλαβεῖν, ὡς τὸ κύφρων καὶ φιλόσοφος· λέγομεν γὰρ καὶ ἐπὶ ἀνδρὸς καὶ ἐπὶ γυναικὸς τοῦτο· κοινότατα δέ, ὡς ὅταν δι' ἑνὸς ὀνόματος πολὺ τι καὶ ἀπέραν- 15 τον πλήθος παραλαμβάνωμεν, οἷον ἄνθρωπος λέων· ἐν γὰρ τῷ εἰπεῖν ἄνθρωπος αὐτὴν τὴν ἀνθρωπότητα σημαίνω, ἥς πάντες μετελήφασιν, καὶ λέων πᾶν τὸ εἶδος τοῦ ζώου, τὸ περιλαμβάνον πάντα λέοντα ἐν παντὶ τόπῳ εὐρίσκόμενον· ἰδίως δὲ τὸ χωρίζον ἐκ τῆς κοινότητος ἕνα τινά, ὡς Ὅμηρος Πλάτων· ἰδιαίτατα δέ, ὡς τὰ ὀμώνυμα τῶν ὀνο- 20 μάτων.

30 Παρέπεται δὲ τῷ ὀνόματι πέντε, γένη, εἶδη, σχήματα, ἀριθμοί, πτώσεις.] Παρεπόμενον δέ ἐστι συμβεβηκός, ὃ συμβέβηκεν ἀχώριστον ἢ χωριστόν, ἀχώριστον μὲν, ὡς Αἰθίοπι τὸ μέλαν, χωριστόν δέ, 846b ὡς ἐμοὶ τὸ καθέζεσθαι· τοῦτο δὲ οὐχ ἑνός ἐστι μόνου [παρεπόμενον], 25 οἷον τὸ μέλαν Αἰθίοπι κόρακι πίσσῃ <παρέπεται>· οὕτω καὶ γένος καὶ εἶδος καὶ τὰ λοιπὰ οὐ μόνου τοῦ ὀνόματος.

Εἰς τὸ αὐτό. — Πορφυρίου. — Παρεπόμενόν ἐστιν ὃ οὐκ ἀπὸ

11—218, 7 hab. et. Σ¹

3 αἰσθητὴν Vb, αἰσθητικὴν C || 4 παιδία C || 6 post αἰσθήσει add V: ἡγουν κατὰ δρασίν τε καὶ ἀφὴν ἢ γεῦσιν ὑποπίπτον | γὰρ Vb, δέ C || 7 πρᾶγμα — Πλάτων (11) πρᾶγμα δέ, ὃ μηδενὶ τούτων ἔπεται, μόνῳ δὲ τῷ νῷ καὶ τῇ διανοίᾳ νοεῖται καὶ θεωρητικῶς λαμβάνεται, ὡς λόγος θεὸς εὐσέβεια καὶ τὰ λοιπὰ. «Κύμα μὲν, οἷον λίθος». Ἀπαλλάττων ἡμᾶς ὁ τεχνικός φαύλης ἐννοίας, δι' ἧς νομίζομεν, μόνῃ τὴν ἡμετέραν οὐσίαν κύμα λέγεσθαι, δι' ἄλλου τινὸς τὸ ὑπόδειγμα παρήγαγεν, εἰπὼν «λίθος». «Κοινῶς μὲν, οἷον ἄνθρωπος ἵππος» καὶ τᾶλλα V || 9 τεταγμένη b, τεταμένη C || 12 τετραχῇ VΣ¹, τετραχῶς C | κοινότητα C || 14 λέγομεν — τοῦτο (15) om Σ¹ | poster. ἐπὶ add V || 15 τοῦτο add V | κοινότατα — πλήθος (16) VΣ¹, om C | τι καὶ ἀπέραντον om Σ¹ || 16 ἐν — εὐρίσκόμενον (19) om Σ¹ || 17 ἄνθρωπος V, om C | σημαίνειν C, σημαίνει Vb || 20 ὀμώνυμα VΣ¹ et An. Ep. 298, 16, ὀνόματα Cb || 21 post ὀνομάτων add V: καὶ ταῦτα μὲν ἡμῖν ἑξακριβοῦν πειραθεῖσιν εἴρηται || 24 μὲν add V || 26 κόρακι C || 28 Εἰς τὸ αὐτό C, ὃ ὑπομνηματιστικῆς οὕτω φησί V, om Σ¹ | Πορφ. in marg. add C, om VΣ¹

σκοποῦ γίνεται οὐδὲ κατὰ πρόνοιαν τοῦ ποιούντος, ἀλλ' ἐκ τινος παρε-
πομένου, ὡς τοῖς ξέουσι τὰ ξύλα συμβαίνει ἐλικοειδεῖς ἐπαναστάσεις γί-
νεσθαι, οὐχὶ ταῦτα τοῦ τέκτονος ἐπιτηδεύοντος· οὕτως οὖν καὶ ἐπὶ τοῦ
ὀνόματος· οὐ διὰ τοῦτο ὄνομα γεγένηται, ἵνα ταῦτα αὐτῷ παρέπηται 10
5 — ἐν γὰρ καὶ μόνον ἴδιον τοῦ ὀνόματος, τὸ σῶμα ἢ πρᾶγμα σημαί-
ναι — ἅμα δὲ τῷ γενέσθαι αὐτὸ προσρημόσθησαν αὐτῷ γένη, εἶδη καὶ
τὰ λοιπά.

<Stephani.> — Γένη μὲν οὖν ἐστὶ τρία, ἄρσενικόν, θηλυκόν,
οὐδέτερον.] Τινὲς δύο μόνον γένη λέγουσιν· παρὰ γὰρ τὸ θῆλυ καὶ
10 τὸ ἄρρεν οὐκ ἔστιν ἕτερον γένος· τῶν γὰρ ὄντων τὰ μὲν ἄρρενά ἐστι,
τὰ δὲ θήλεα· τὰ δὲ μήτε ἄρρενα μήτε θήλεα οὐδέτερα καλεῖται, ἐκ τῆς
τῶν προειρημένων ἀναιρέσεως ἰδίου ὀνόματος τιθεμένου τούτοις. Δεῖ
γὰρ εἰδέναι, ὅτι τὴν διάκρισιν τῶν γενῶν ἢ γραμματικὴ οὐ κατὰ τὴν
ἀλήθειαν ποιεῖ, ἀλλὰ κατὰ τὴν σύνταξιν τῶν ἄρθρων καὶ τὴν εὐφωνίαν· 20
15 ἐπεὶ πόλις καθ' ἑαυτὸ οὔτε ἄρρεν ἐστὶν οὔτε θῆλυ, δίχα γὰρ τῶν οἰ-
κούντων, τουτέστι θήλεος καὶ ἄρρενος, οὐκ ἂν ἦν οὔτε θῆλυ οὔτε ἄρρεν.

Ἔνιοι δὲ προστιθέασι τούτοις ἄλλα δύο, κοινόν τε καὶ
ἐπίκοινον.] Κοινὸν μὲν ἐστὶν ὃ τὰς μὲν πτώσεις ἔχει τὰς αὐτάς, ὑπο-
τάσσεται δὲ ἄρθροις διαφόροις, ἵππος βοῦς λίθος καὶ τὰ ὅμοια· λέγομεν
20 οὖν ὃ ἵππος καὶ ἡ ἵππος, ὃ βοῦς καὶ ἡ βοῦς, ὃ λίθος καὶ ἡ λίθος, καὶ
ἐν ἀπάσαις ταῖς πτώσεσιν ὁμοφωνοῦσι, μόνων τῶν ἄρθρων ἀλλαττο- 30
μένων. Ἐπίκοινον δὲ ἐστὶν ὃ διὰ μιᾶς λέξεως τὸ ἄρσενικόν καὶ τὸ θη-
λυκόν σημαίνει, τῷ ἐτέρῳ τῶν ἄρθρων προκατειλημμένον, ἥτοι ἄρσενικῷ
ἢ θηλυκῷ. Ὁ τεχνικὸς δέ, ὅταν μὴ ἀρέσκηταί τινι ὑφ' ἐτέρων εἰρη-
25 μένῃ, ἵνα μὴ δοκοῖ κατὰ ἄγνοιαν παραλιμπάνειν, παρεμφαίνει διὰ τινος 847b
λέξεως ὅτι οὐκ ἀρέσκεται τῇ δόξῃ.

Στεφάνου. — Κοινὸν μὲν ἐστὶ τὸ ὑποκείμενον ἄρσενικῷ τε καὶ
θηλυκῷ ἄρθρῳ καὶ ἀμφοτέροις ἀνήκον τοῖς χαρακτῆρι τῶν γενῶν, οἷον
ὁ ἄνθρωπος καὶ ἡ ἄνθρωπος, ὁ ἵππος καὶ ἡ ἵππος, ὡς πατρῴαν οὐσίαν
30 κοινὴν ἀδελφῶν φάμεν. Ἐπίκοινον δὲ ἐστὶ τὸ μὴ τοῖς δύο ἄρθροις ἀλλ' ἐνὶ

18—26 *simillima hab. et.* Σ¹ || 27—219, 7 *hab. et.* Σ^m

5 ἐν — σημαίνειν *om* Σ¹ | ἴδιον *et* τὸ *add* V || 6 ἅμα δὲ Vb, ἅμα C,
ἀλλ' ἵνα Σ¹ | αὐτὸ *add* V | γένη — λοιπά (7) V, οὐ γὰρ ὃ τιθεῖς τὸ ὄνομα
πρὸς διαφορὰν τίθῃσιν, ἀλλὰ τοῦ σημαιομένου χάριν Σ¹, *om* C || 8—16 *videntur*
esse Stephani || 11 καλεῖται b, καλεῖ C || 14 ἄρθρων b, ἀριθμῶν C | εὐ-
φωνίαν C, συμφωνίαν *Lobeck Proll. p. 24* || 15 ἑαυτὸν C, ἑαυτὴν b || 21 ὁμο-
φωνεῖ C || 22 λέξεως CΣ¹, λήξεως b || 23 προκατειλημμένον b, προκατει-
λημμένον C || 24 ἡ b, ἥτοι CΣ¹ | εἰρημένῃ b, εἰρημένων CΣ¹ || 25 διὰ
τινος CΣ¹, διὰ τῆς τινὲς b || 27 *Στεφ. in marg. add* C, *om* V | μέν *add* V |
τε *add* V || 28 τῶν γενῶν C, γενῶν V, *om* b | οἷον — ἡ ἵππος (29) *add* V ||
30 δύο *add* Vb

ὑποκείμενον, κατὰ δὲ τὸ σημαινόμενον ἀνήκον ἀμφοτέροις τοῖς γένεσι· τὸ μὲν γὰρ κοινὸν ἄρθρω καὶ δηλουμένῳ ὑπόκειται τοῖς γένεσι, 10 τὸ δὲ ἐπικοινωνοῦν μὲν, οὐκ ἄρθρω δέ, ὡς ἐπὶ χωρίου τὸν μὲν ἀπολαύοντα ἐξ ἴσου κοινωνεῖν φαμεν, ἐπικοινωνεῖν δὲ τὸν μέρους τινὸς ἀπολαύοντα, οὐχὶ παντός. Τότε δὲ τὸ ἐπικοινωνοῦν ἐν ἐνὶ ἄρθρω 5 τὰ δύο ἔχει γένη, ὅταν ὁ χαρακτήρ ἐνὸς ἢ γένους ἐπιδεκτικός, οἷον ἡ περιστερά, ἡ χελιδών, ὁ αἰτός, ὁ κόραξ, ἡ κορώνη.

Πορφυρίου. — Διαφέρει τὸ κοινὸν τοῦ ἐπικοινωνοῦ, ὅτι τὸ μὲν κοινὸν καὶ ἑκατέροις τοῖς ἄρθροις χρήται καὶ <ἐκατέροις> τοῖς σημαι- 20 νομένοις, τὸ δὲ ἐπικοινωνοῦν ἑκατέροις μὲν τοῖς σημαινόμενοις χρήται, ἐνὶ δὲ ἄρθρω. Ὡνομάσθη δὲ τὸ μὲν κοινόν, ὅτι κοινόν ἐστίν ἀρσενικοῦ καὶ θηλυκοῦ, τὸ δὲ ἐπικοινωνοῦν διὰ τοῦτο, ὅτι ἐπικοινωνίαν ἔχει δι' ἐνὸς ἄρθρου πρὸς ἕτερον σημαινόμενον· ὃν τρόπον ἐπικοινωνεῖν ἐν τῷ βίῳ φαμέν τὸν καθ' ἡμῖν μὲν μέρος κοινωνοῦντα πράγματι, <οὐ> κοινωνοῦντα δὲ κατὰ τὸ ἕτερον. 15

Εἶδη δὲ δύο, πρωτότυπον καὶ παράγωγον· πρωτότυπον μὲν οὖν ἐστὶ τὸ κατὰ τὴν πρώτην θέσιν λεχθέν, οἷον γῆ, παράγωγον δὲ τὸ ἀφ' ἐτέρου τὴν γένεσιν ἐσχηκός, οἷον γαιήϊος.] Τὸ πρωτότυπον διχῶς νοεῖται, οὐ τῆς γενέσεως οὐδὲν κατήρξεν, ὡς τὸ πᾶς, καὶ ὃ παρῆκται μὲν ἀπὸ τινος, ἐτέρῳ δὲ γίνεται ἀρχή, ὡς Θησεύς 20 — ἐστὶ γὰρ ἀπὸ τοῦ θήσω, ποιεῖ δὲ τὸ Θησείδης — καὶ ὃ παρέθετο ὁ τεχνικός γῆ, ποιοῦν τὸ γαιήϊος, γίνεται δὲ ἀπὸ τοῦ γῶ ῥήματος, ὃ ἐστὶ χωρῷ. 30

<Stephani.> — Εἰς τὸ αὐτό. — Πρωτότυπὸν ἐστὶν ὃ τὴν πρώτην 848b θέσιν ἐπαγγέλλεται· τύπος γάρ ἐστίν ὁ χαρακτήρ ἐκάστης φωνῆς· παρά- 25 γωγον δὲ ὃ ἐξ ἐτέρου τὴν γένεσιν ἔσχε. Δύναται δὲ τὸ αὐτὸ καὶ πρωτότυπον εἶναι καὶ παράγωγον· ἐστὶ γὰρ τὸ γέα διὰ τοῦ εἰ γραφόμενον, ὅθεν καὶ γεωμέτρης καὶ γεωργός διὰ τοῦ εἰ· τοῦτο συναιρεῖται καὶ γίνεται [καὶ ἀπὸ τοῦ γέα] γῆ, καὶ ἀπὸ τούτου γίνεται [τοῦ συναιρεθέντος] τὸ διὰ τῆς αἰ διφθόγγου γραφόμενον γαῖα. 30

8—15 hab. et. Σ¹ || 19—30 hab. et. Σ^m, similia Σ¹

1 ἀμφοτέροις V, ἄμφω C || 2 τὸ μὲν — γένεσι add V || 6 ἢ γέν. ἐπιδ. V, γένους ἐστὶ δεκτικός C || 7 ἡ χελ. add V | ὁ κόρ. ἢ κορ. om V || 8 Πορφ. in marg. C, om Σ¹ || 9 poster. ἐκατ. om C Σ¹, lac. ind. b || 10 μὲν add Σ¹ || 11 δὲ ὅτι τὸ C || 12 διὰ τοῦτο om Σ¹ || 14 κοινωνοῦντα πρ. Σ¹ b, κοινωνοῦντα πρ. C | οὐ add b, om C Σ¹ || 20 πᾶς V Σ¹, πᾶν C | ἐτέρῳ (seu -ρω) CV Σ¹, ἐτέρων b || 21 καὶ — χωρῷ (23) om Σ¹ || 22 ποιοῦν V b, ποιοῦντος C | γαιήϊος V, γηῖος C b | ὃ ἐστὶ χωρῷ om V || 24—220, 16 videntur esse Stephani || 24 Εἰς τὸ αὐτό om V Σ¹ || 26 ἔσχε, ὡς καὶ αὐτὸς ὁ τεχνικός φησι γαιήϊος, οὐχ ὑγιῶς· δύναται V || 27 post παράγ. add V: ὅταν ὑφ' ἐτέρου μὲν ἢ γεγόμενον, δύναται δὲ ἄλλο ποιῆσαι | τὸ V, τι C, om Σ¹ || 29 καὶ ἀ. τ. γέα C, om V Σ¹ | τοῦ συν. C, om V Σ¹ || 30 τὸ V Σ¹ b, om C | γραφόμενον V, γραφομένου C, om Σ¹ | post γαῖα add V: οὐχ ἔπεται δὲ τῷ τεχνικῷ εἰρηκότη

Εἷδη δὲ παραγῶγων εἰςὶν ἑπτὰ, πατρωνυμικόν, κτητικόν, συγκριτικόν, ὑπερθετικόν, ὑποκοριστικόν, παρῶνυμον, ῥηματικόν.] Ἐνταῦθα Ζήτημα ἀναφύεται, εἰ δυνατόν εἷδη εἰδῶν εἶναι, καὶ 10 διὰ τί τῶν μὲν πρωτοτύπων τὰ εἷδη ἀπεσιώπησε, τῶν δὲ παραγῶγων 5 ἐκτίθεται. Καὶ λέγομεν ὅτι δυνατόν εἷδη εἰδῶν λέγεσθαι, ὥσπερ τοῦ Ζῖου ὄντος ὑπὸ τὸ γένος τῆς οὐσίας, ἔχει καὶ αὐτὸ ἕτερα εἷδη. Τῶν δὲ πρωτοτύπων ἀπεσιώπησε τὰ εἷδη, ἐπεὶπερ πολλὰ ἦν· τὰ γὰρ πρωτότυπα αὐτόθετά ἐστι καὶ ἄπειρα, καθ' ἑκάστην γὰρ φωνὴν ἰδιάζων ἦν ὁ χαρακτήρ, τὰ δὲ ἄπειρα καὶ ἄτακτα καὶ ἀσαφῆ· ὅθεν εἰκότως ἐκεῖνα 10 μὲν παρεπέμψατο ὁ τεχνικός, οὐ γὰρ ἦν ἀπείρων καὶ ἀσαφεστάτων διδασκαλίαν παραδοῦναι, ἐπὶ δὲ τὰ παράγωγα χωρεῖ· εὐαρίθμητα γὰρ καὶ εὐπερίληπτα εἰς διδασκαλίαν εἰσί· μέχρι γὰρ ἑπτὰ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν 20 εἶναι λέγει.

Τὸ πατήρ πολλὰ σημαίνει· οὐ μόνους γὰρ τοὺς φύσαντας καὶ τοὺς 15 προγόνους, ἀλλὰ καὶ τοὺς πολιούχους καὶ <τοὺς> τῶν πόλεων κτίστας καὶ τοὺς νομοθέτας δὲ πατέρας λέγομεν εἶναι.

Πατρωνυμικὸν μὲν οὖν ἐστι φύσει τὸ κυρίως ἀπὸ πατρὸς σχηματιζόμενον καὶ δηλοῦν μετὰ τοῦ πρωτοτύπου ὀνόματος καὶ τὸν παῖδα, οἷον Πηλείδης ὁ τοῦ Πηλέως παῖς· καταχρηστικῶς μὲν<τοι καὶ> ἐκ προ- 20 γόνων σχηματίζεται, οἷον Αἰακίδης (ὁ Ἀχιλλεὺς) ὁ Αἰακοῦ ἀπόγονος, 10 καὶ Δαρδανίδης (ὁ Πρίαμος) ὁ Δαρδάνου ἀπόγονος.

<Stephani.> — Πατρωνυμικὸν ἐστὶν ὁ γεγονὸς ἀπὸ κυρίου εἰς τὴν 849b γενικὴν τοῦ πρωτοτύπου ἀναλύεται μετὰ τοῦ υἱὸς ἢ ἔγγονος. Προέταξε δὲ τὸ πατρωνυμικόν, ὅτι πάντως ἀπὸ κυρίων γίνεται· διὰ τοῦτο ἁμαρ- 25 τάνει ὁ Τρύφων τὸ Τελαμωνιάδης ἀπὸ τοῦ Τελαμώνιος λέγων· ἐπλά- νησε δὲ αὐτὸν ἴσως τὸ Λαερτιάδης παρὰ τὸ Λαέρτιος γεγονός, ὅπερ ἐστὶ κυρίου δύναμις ἔχον παρὰ τοῖς τραγικοῖς. Χρειώδης δὲ τοῦ τύπου τούτου ἐστὶν ἡ συντομία· ἀντὶ γὰρ τοῦ εἰπεῖν Πηλέως υἱός, Αἰακοῦ υἱός ἢ ἔγγονος, φημὶ Πηλείδης Αἰακίδης· ὅθεν οὐδὲ προστίθεται τὸ υἱός 10 30 ἢ τι τοιοῦτον· τὸ γὰρ <Λ 490> Πριαμίδην νόθον υἱὸν ποιητικῶς

3—13 hab. et. Σ^m ||

14—16 hab. et. Σ^m Σ^l ||

27—30 hab. et. Σ^m

αὐτὸ πρωτότυπον. παράγωγον δὲ τὸ ἀπὸ πρωτοτύπου παραγόμενον. παράγωγον ἐκεῖνο τὸ γενόμενον ἔξ ἑτέρου, οἷον Ἐκτωρ

3 ante ei add ἀπλοῦν V || 5 ὥσπερ V, ὡς γὰρ C || 6 τὸ γένος] τὸ εἶδος V, τοῦ εἶδο//c C | καὶ om V || 8 αὐτόθετά ἐστι C, αὐτόθι ἐστὶ V | καὶ ἄπειρα — ἦν V, καὶ ἦν καθ' ἐκ. φωνὴν ἰδ. C || 10 οὐ γὰρ — παραδοῦναι (11) V, om C || 12 αὐτῶν — λέγει (13) om V || 14 πατήρ N, πατρὸς CVΣ^l, πατέρες b || 15 τοὺς (ante τῶν) add b, om CVΣ^l || 18 πρωτοτύπου b, πατρωνυμικοῦ C || 19 παῖς C, υἱός b | τοι καὶ add b | ἐκ C, ἀπὸ b || 22—224, 13 videntur esse Stephani || 24 κυρίων C, κυρίου b || 28 υἱός V, υἱὸν C | Αἰακοῦ — ἔγγονος (29)] διὸς ἔγγονον (ἔγγονος V) ἢ αἰακοῦ CV || 29 προτίθεται C

πλεονάζει, ἢ διὰ τὸ νόθον <τὸ υἷόν> προσέρριπται· <τοῖς> μέντοι κτη-
τικοῖς πάντως ἐπάγεται <τι>, πολλὰ γὰρ τὰ κτήματα.

Τύποι δὲ τῶν πατρωνυμικῶν ἀρσενικῶν μὲν τρεῖς, ὁ εἰς
δης, ὁ εἰς ὠν, ὁ εἰς ἀδιος, οἷον Ἀτρεΐδης Ἀτρείων [Ἀτρειά-
διος], καὶ ὁ τῶν Αἰολέων ἴδιος τύπος Ὑρράδιος· Ὑρρα γὰρ 5
παῖς ὁ Πιττακός.] Ὁ εἰς ὠν παρ' Ἰωσιν, ὁ δὲ εἰς ἀδιος παρ' Αἰο-
λεῦσιν, οἷον Τινάδιος ὁ <τοῦ> Τίνα παῖς καὶ Ὑρράδιος ὁ τοῦ Ὑρρα παῖς.

20 Οὐκ ἀρκεῖ δὲ πρὸς διάγνωσιν πατρωνυμικῶν ὁ τύπος μόνος· χρεῖα
γὰρ καὶ παραληγούσης. Ἐχει οὖν παραλήξεις τέσσαρας· ἡ γὰρ τῷ ι
παραλήγεται, ἡ τῇ οἰ διφθόγγῳ, ἡ τῇ εἰ, ἡ τῷ α, οἷον Κρονίδης Παν- 10
θοίδης Πηλείδης Τελαμωνιάδης· ἰστέον δὲ ὅτι τὸ ι καὶ τὸ α μόνα ἐστὶ
τὰ παραλήγοντα τούτων κυρίως, αἱ γὰρ δίφθογγοι πάλιν διὰ τοῦ ι ἐκ-
φέρονται. Ὅσα μὲν οὖν ἡ ἐνδεῖ ἡ <δύο συλλαβαῖς> πλεονάζει τῆς τοῦ
πρωτοτύπου γενικῆς, ταῦτα λέγομεν πεπονθότα· εὐθὺς οὖν <ἀπὸ τοῦ
Τελαμῶν> Τελαμῶνος τὸ ἀνάλογον ἦν Τελαμωνίδης, εἰ δὲ ἐπλεόνασε τὸ 15
α, <οἷον Τελαμωνιάδης> πέπονθεν· καὶ πάλιν <ἀπὸ τοῦ> Δευκαλίων Δευ-
καλίῳνος τὸ ἀνάλογον ἦν Δευκαλιωνίδης, εἰ δὲ εὐρίσκομεν Δευκαλίδης,
30 δῆλον ὅτι πέπονθεν.

51, 32 b
852 b Εἰ δὲ παρὰ τὸ πατρὸς πατρωνυμικὰ λέγεται, δῆλον ὅτι καὶ παρὰ
τὸ μητρός μητρωνυμικὰ· ἀλλὰ τὸ τοῦ ἄρρενος <προ>τετίμηται, καὶ πα- 20
τρωνυμικὸν λέγεται, κἄν τε ἀπὸ πατρὸς ἢ κἄν τε ἀπὸ μητρός· ὃν γὰρ
τρόπον ἀνδριάντα φαμέν, κἄν γυναικὸς ἦ, τοῦτον τὸν τρόπον καὶ πα-
τρωνυμικόν, κἄν ἀπὸ μητρός ἦ.

49, 32 b
850 b Πᾶσα γενικὴ εἰς ὁς ἢ εἰς οὐς εἰς ἰδης ποιεῖ τὸ πατρωνυμικόν,
ἀμοιβῇ τοῦ τέλους, οἷον Μεμνονίδης Πελοπίδης Αἰαντίδης — τὸ γὰρ 25
Αἰαντιάδης πλεονάζει — Δημοσθένους Δημοσθενίδης, Ἡρακλέους Ἡρα-
κλείδης καὶ Ἡρακλείδης· τὰ εἰς ὁς εἰς οὐ καθαρὰ καὶ τὰ εἰς ἄς εἰς οὐ
κλινόμενα διὰ τοῦ αδης ποιεῖ τὸ πατρωνυμικόν, Ἥλιος Ἠλιάδης,
Δεξιός Δεξιάδης, Βορέας Βορεάδης, καὶ τὰ <εἰς ἡς> εἰς οὐ κλινόμενα,
Ἰππότης Ἰπποτάδης, Δότης Δοτάδης· καὶ τὰ εἰς ὁς <εἰς οὐ κλινόμενα> 30
μὴ καθαρὰ <διὰ τοῦ ἰδης ποιεῖ τὸ πατρωνυμικόν>, Ὀμηρος Ὀμηρίδης,
Πριαμίδης Τανταλίδης. Πᾶν πατρωνυμικόν εἰς δης τοῦ πρωτοτύπου
10 τῆς γενικῆς μιᾷ περιττεύει συλλαβῇ, Τανταλίδης Πελοπίδης· ἐὰν δὲ ἰσο-
συλλαβῇ, δίφθογγον ἔχει καὶ κατὰ συναίρεσιν γέγονεν, οἷον Πηλείδης
Μινυίδης Ἡρώδης. Τὰ δὲ εἰς δης ἀμοιβῇ τοῦ τέλους ποιεῖ τὰ πατρω- 35
νυμικὰ εἰς ὠν, Κρονίδης Κρονίων, Πηλείδης Πηλείων· τὸ δὲ Ὑπεριονί-
δης Ὑπεριονίων, τὸ ἄρα Ὑπερίων οὐ πατρωνυμικόν· οὗτος δὲ <ὁ> εἰς
ὠν τύπος Ἰωνικός. Τὰ δὲ διὰ τοῦ ἀδιος Αἰολικά, χρειώδης δὲ Αἰολεῦσιν

1 τὸ νόθον, τοῦ νόθου C, τὸ νόθος *coni.* An. Ep. 312, 21 | τοῖς add b ||
10 τῇ εἰ b, τῷ ι C || 12 τοῦ ι] τούτων Cb || 15 Τελαμῶν add b | Τελα-
μωνος Cb || 24 ἰδης] δης C || 26 αἰαντίδης πλ. C || 29 κλινόμενα] καθαρὰ
Cb || 37 οὗτος δὲ ὁ b, οὕτως δὲ C || 38 ἀδιος b, ἀδης C

ὁ τύπος καὶ πρὸς χρόνον καὶ πρὸς τόνον· τὰ γὰρ διὰ τοῦ ἀδῖος πρὸς τῷ κυτέλλεσθαι καὶ <προ>παροξύνεται.

- Θηλυκῶν δὲ τύποι εἰς τρεῖς, ὁ εἰς ἰϛ, οἶον Πριαμίς, ὁ εἰς 20
 ᾱς, οἶον Πελιάς, ὁ εἰς νῆ, οἶον Ἀδρηστινή.] Τὰ εἰς δης ἀπο- 326, 33
 5 βάλλοντα τὸ δη ποιεῖ θηλυκόν, Τανταλίδης Τανταλῖς, Πελιάδης Πελιάς, Αἰνείαδης Αἰνείας· καὶ ἔδει ἐπιγράφειν Αἰνείαδος, οὐκ Αἰνεΐδος· καὶ τὸ μὲν Χρυσηΐς καὶ Νηρηΐς ἀπὸ τοῦ Χρύσης <καί> Νηρεύς, Βασιλεύς Βασι-
 λῆς καὶ ἐνδεία τοῦ ἡ Βασιλῖς· τὸ δὲ Εὐξαντιάς ἀπὸ τοῦ Εὐξάντιος, τὸ δὲ Εὐξαντίδος παρὰ Καλλιμάχῳ (fragm. 504 Sch) ὕφεσιν ἔχει τοῦ ᾱ· τὸ 327 c
 10 <δὲ> Ἑλικωνιάς πλεονάζει. Οὕτως ἀπὸ τῶν εἰς δης ἄρσενικῶν σχημα-
 τίζουσι τὰ θηλυκὰ πατρωνυμικά οἱ περὶ τὸν Ἀπολλώνιον. Ἑρω-
 διανῶ δὲ τοῦτο οὐ δοκεῖ, φάσκοντι μὴ δύνασθαι τοιοῦτον παρασχημα- 30
 τισμὸν εἶναι διὰ τὴν κατάληξιν, διὰ τὸν χρόνον, διὰ τὴν γένεσιν· τὰ γὰρ παρεσχηματισμένα ἄρσενικοῖς ἀπὸ τῆς γενικῆς κανονίζεται, ἐκ μὲν
 15 <γὰρ> μακροκαταλήκτου γίνεται μακροκατάληκτον, οἶον φίλου φίλη, ἐκ δὲ βραχυκαταλήκτου ὁμοίως <βραχυκατάληκτον>, οἶον μέλανος μέλαινα· 851 b
 εἰ οὖν <ἐκ τοῦ> Πριαμίδου, πῶς μὴ εἰς ἡ τὸ θηλυκόν; οὐ γὰρ καθαρὸν ἦ τὸ ρ ἔχει, ὡς τὸ Ῥοδία φοβερά· πῶς καὶ εἰς ἰϛ καὶ βραχύ; πῶς δὲ καὶ τὸ νοητὸν ἔξει; Πριαμίς γὰρ οὐχ ἡ τοῦ Πριαμίδου, ἀλλ' ἡ τοῦ Πριάμου.
 20 Οὐκοῦν ἀπὸ τῆς γενικῆς τοῦ πρωτοτύπου καὶ τὸ Πριαμίδης καὶ τὸ Πριαμίς <καὶ τὸ Θησείδης> καὶ τὸ Θησιῆς (ἢ Θησεῶς θυγάτηρ).

- Ἰστέον δὲ ὅτι ἀπὸ οὐδετέρων οὐ γίνονται πατρωνυμικά, ἐπεὶ δὲ τὰ πατρωνυμικά ἀπὸ κυρίων παράγονται, οἶον Ἀτρεὺς Ἀτρεΐδης, Λητώ Λητοΐδης, κύρια δὲ οὐδέτερα ἐπὶ ἐμψύχων οὐκ εἰσίν· πρόσκειται δὲ «ἐπὶ 10
 25 ἐμψύχων» διὰ τὰ ἐπὶ πόλεων, οἶον τὸ Ἴλιον, τὸ Δάρδανον.

- Διὰ τί δὲ τὰ πατρωνυμικά ἀπὸ κυρίων παράγονται μόνων καὶ οὐχὶ καὶ ἀπὸ προσχηγορικῶν; Καί φαμεν, ἐπεὶ δὲ τὰ προσχηγορικά κοινήν οὐσίαν σημαίνουν καὶ κατὰ πολλῶν τίθενται, οἶον τὸ ἄνθρωπος προσχηγορικὸν ὃν ἀρμόζει καὶ Πλάτῳνι καὶ Ἀλκιβιάδῃ καὶ Σωκράτει· εἰ ἐγέν- 30
 οντο οὖν ἀπὸ προσχηγορικῶν πατρωνυμικά, ἤμελλον κατὰ πολλῶν λαμβάνεσθαι, ὅπερ ἀδύνατον· οἶον εἰ ἐγένετο ἀπὸ τοῦ ἄνθρωπος ἄνθρω- 20

4—223, 2 hab. et. Σ¹ || 26—223, 7 hab. et. Σ^m

2 τῷ b, τὸ C | προπαροξύνεται b, παροξύνεσθαι C || 5 τὴν δῆ A, τὴν δης CE | πλητιάδης πλητιάς (sic) C, om Σ¹ || 6 καὶ ἔδει — Βασιλῖς (8) | βασι-
 λῆδης βασιλῆς Σ¹ | ἐπιγράφειν Lobeck Proll. 477 adn. 68 (cfr Prisc. II 67, 19 H),
 ὑπογράφειν C | οὐκ Αἰνηΐδος Lobeck || 7 τοῦ χρυσεύς C || 10 Οὕτως —
 φάσκοντι (12) | οὕτως μὲν Ἀπολλώνιος· ὁ δὲ Ἑρωδιανός φησὶ Σ¹ || 15 γίν. μα-
 κροκατάληκτα C, om Σ¹ || 16 ὁμοίως om Σ¹ | βραχυκ. om C Σ¹ | οἶον add Σ¹ ||
 18 ῥοδία Σ¹, ῥωδιά C || 19 τοῦ Πρ. ἀλλ' ἡ Σ¹, om C || 20 τῆς E, om CA ||
 21 καὶ τὸ Θ. ἢ Θ. θυγάτηρ om Σ¹ || 22 post γίνον. add τὰ C | ἐπεὶ δὲ — παρά-
 γονται (23) add Σ¹ || 23 οἶον — Λητοΐδης (24) om Σ¹ | ἀτρεΐδης C || 24 λη-
 τωΐδης C || 25 ante utrumque τὸ add διὰ C | Ἴλιον Σ¹ b, ἥλιον C || 26 μό-
 νων add V | καὶ οὐχὶ ἀπὸ C Σ¹, οὐχὶ δὲ καὶ ἀπὸ V || 28 προσχηγ. ὃν add V

πίδης, ἤμελλε σημαίνειν τὸν υἱὸν τῶν ἀνθρώπων· ἄτοπον δὲ τὸ ἓνα πολλῶν ἀνθρώπων εἶναι υἱόν, τοῦτο γὰρ ἡ φύσις ἀλλότριον ἐκληρώσατο.

28 Ἀπὸ δὲ μητέρων οὐ σχηματίζει πατρωνυμικὸν εἶδος ὁ Ὅμηρος, ἀλλ' οἱ νεώτεροι.] Μόνος ὁ ποιητὴς οὐκ ἐχρήσατο ἀπὸ 30 μητέρων τοῖς πατρωνυμοῖς· ἄτοπον γὰρ ἡγήσατο, τὰς τῶν ἡρώων πρά- 5 ξεις ἐξηγούμενος ἀπὸ μητέρων παράγειν· οἱ δὲ νεώτεροι ποιηταὶ καὶ τοῦτοις ἐχρήσαντο.

852, 7b

Κτητικὸν δὲ ἐστὶ τὸ ὑπὸ τὴν κτῆσιν πεπτωκός, ἐμπεριει-
λημμένου τοῦ κτήτορος, οἷον <Λ 597> Νηλήϊοι ἵπποι, <εφ B 416>
'Εκτόρεος χιτῶν, Πλατωνικὸν βιβλίον.] Κτητικὸν ἐστὶν ὁ γεγονός 10
ἐκ γενικῆς ὀνόματος εἰς αὐτὴν ἀναλύεται μετὰ τινος τῶν ὑπὸ τὴν κτῆσιν
10 πεπτωκότων. Λέγουσι δὲ τινες ὅτι, εἰ τὸ πατρωνυμικὸν καὶ τὸ κτητι-
κὸν γενικῇ συντάσσεται καὶ ὁμόσημά εἰσι — Πηλεΐδης γὰρ καὶ Πηληϊός
ὁ τοῦ Πηλέως —, περιττὸν τὸ γράψαι περὶ κτητικοῦ. Πρὸς οὗς φαμεν
ὅτι, εἰ καὶ μίαν ἔχουσι γένεσιν, τὴν γενικὴν, ἀλλ' οὐχ ἑνός <εἰσιν> εἶδους, 15
ἀλλὰ τὸ μὲν ἀπὸ μόνου κυρίου, τὸ δὲ καὶ ἀπὸ προσχηγορικοῦ, οἷον Ἀρίσταρ-
χος Ἀριστάρχειος, ἄνθρωπος <ἀνθρώπειος>. Ἄλλως τε δὲ οὐδὲ ὁμό-
σημά <εἰσι>· τὸ γὰρ πατρωνυμικὸν οὐ δεῖται τοῦ ὑπακουομένου, εἰ μὴ
σκάζει περὶ τὸ γένος, οἷον <Λ 490> Πριαμίδην νόθον υἱόν, καὶ
20 νοούμενον ἔχει μόνον τὸ υἱός ἢ ἔγγονος· τὸ δὲ κτητικὸν δεῖται, καὶ 20
οὐχ ἑνός μόνον ἢ δύο, ἀλλὰ καὶ πλείονων· ἰδοὺ γοῦν Τελαμώνιον
εἰπὼν υἱόν ὁ ποιητὴς <ex. gr. Λ 563> ἐδήλωσε τὸ κτῆμα διὰ τῆς ἐπα-
γωγῆς. Εἰ δέ τις εἴποι, εἴ ποτε ἀνάγκη τῷ Νεστόρειος ἐπάγειν τὸ
οἶκος καὶ ἕτερα κτήματα, τί μὴ λέγομεν Νέστορος οἶκος; Ἀλλ' ἔστιν ὅτε
τὰ κτητικὰ καὶ ἓνα καὶ πλείονας ὑποφαίνουσι κτήτορας, οἷον βασιλείος 25
αὐλῆ ἢ τοῦ βασιλέως καὶ βασιλέων, Πυθαγόρεια δόγματα τὰ Πυθαγόρου
30 καὶ τῶν ἀκολουθησάντων αὐτοῦ τῇ δόξῃ, ὕειαι τρίχες αἱ τοῦ ἑνός <ὕος>
καὶ πολλῶν. Τινὲς δὲ φασὶ τεθνεώτων τῶν κτητόρων <μὴ> λέγεσθαι τὰ
κτητικά. Τί οὖν <ex. gr. N 76> Τελαμώνιος Αἴας καὶ <η 324>
Γαιήϊον υἱόν; 30

853b

Εἶδη δὲ τοῦ κτητικοῦ ταῦτα, οἰκειωτικόν, μετουσιαστικόν, συνεκφαν-
τικόν· οἰκειωτικὸν μὲν, <οἶον> Ὀλύμπιος θαλάσσιος, μετουσιαστικὸν δέ,
οἶον ἀργύρεος χρύσεος, συνεκφαντικὸν δέ, οἶον γραμματικὸς γεωμε-
τρικός.

Τύποι δὲ τῶν κτητικῶν δύο· ἢ γὰρ εἰς ὁσ καθαρὸν λήγει, οἷον 35
λάγεις Ἀρήϊος πατρῷος, ἢ εἰς κός, οἷον Ὀμηρικός Βοιωτικός.

31—33 hab. et. Σ^m Σ^l

1 τὸ C, τὸν V Σ^l | post ἓνα add ἀπὸ C || 3 Ἀπὸ — νεώτεροι (4) om V
6 καὶ τοῦτοις C, τοῦτου οὕτως V || 9 νήληιοι C || 17 ἀριστάρχιος C |
ἀνθρώπειος add b || 21 ἦ] καὶ C b || 23 ἀνάγκην C | νεστόριος C ||
26 βασιλέως b, βασιλείου C | πυθαγόρεια C || 27 ἀκολουθησάντων C, ἀκολου-
θούντων b || 28 μὴ add Lehrs || 31 συνεκφαντικὸν C Σ^l, συνεφαντικὸν V;
item v. 33 || 32 οἶον add b || 36 ἄρκιος C | βιωτικός C

Φασι δέ τινες ὡς οὐ δεῖ λέγειν Πλατωνικὸν βιβλίον, ἀλλὰ Πλα-
τῶνειον· Πλατωνικὸν γὰρ βιβλίον λέγεται τὸ περιέχον περὶ Πλάτωνος,
ὥσπερ καὶ Φιλιππικοὶ λόγοι λέγονται οἱ περὶ Φιλίππου <περι>έχοντες, καὶ 10
Τυρσηνικαὶ ἱστορίαι αἱ περὶ Τυρσηνῶν περιέχουσιν· ἁμαρτάνουσιν οὖν
5 οἱ λέγοντες Ὀμηρικὸν <ποίημα>, Ὀμήρειον γὰρ δεῖ λέγειν· οὐ γὰρ πε-
ριέχει περὶ Ὀμήρου, ἀλλ' Ὀμήρου ἐστὶ τὸ ποίημα.

Ἰστέον δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι οὐ δεῖ λέγειν <Λ 597> Νέστορα δ' ἐκ
πολέμοιο φέρον Νηληϊαὶ ἵπποι, ἀλλὰ Νέστορα δ' ἐκ πολέμοιο
φέρον Νηληϊὸν ἵπποι, τουτέστι Νέστορα τὸν Νηληϊόν, οὐ μὴν αἱ ἵπποι 20
10 Νηληϊαί· καὶ γὰρ οὐκ ἐδύναντο τοῦ Νηλέως εἶναι αἱ ἵπποι, ἐπειδὴ
παραϊτέρω, ὥς φασι, τῶν τριάκοντα ἐτῶν οὐ δύναται ζῆσαι ἵππος, ὁ δὲ
Νέστωρ τῆς τρίτης γενεᾶς ἦν καὶ ἦν παρελθὼν τὸ ἐξηκοστὸν ἔτος· πῶς
οὖν ἕως τότε ἠδύναντο εἶναι;

Εἰς τὸ αὐτό. — Τὰ πατρωνυμικὰ ἀπὸ μόνων κυρίων παράγονται, 851, 241
15 οἷον Ἀτρεὺς Ἀτρεΐδης· τὸ γὰρ Ἡρώδης ἀπὸ τοῦ ἥρωος προσηγορικοῦ
ὄν οὐκ ἀντίκειται ἡμῖν, ἐπειδὴ οὐκ ἔστι τῇ σημασίᾳ πατρωνυμικόν, ἀλλὰ
τύπου πατρωνυμικοῦ ἐστίν.

<Stephani.> — Ἀναγκαῖον δὲ εἰδέναι, τί διαφέρουσι τὰ κτητικὰ 853, 261
ὀνόματα τῶν κτητικῶν ἀντωνυμιῶν. <Καὶ ἔστιν εἰπεῖν, ὅτι ἐπὶ μὲν τῶν
20 ἀντωνυμιῶν> δῆλος αἰεὶ ἐστίν ὁ τῶν κτητόρων ἀριθμός· ἐὰν <γὰρ> εἴπω
ἐμός, οἶδα ὅτι ἓνα κτήτορα ἐδήλωσα· ἐὰν δὲ εἴπω νωίτερος, οἶδα ὅτι 30
δύο κτήτορας ἐδήλωσα· ἐὰν δὲ εἴπω ἡμέτερος, οἶδα ὅτι πολλοὺς κτή-
τορας ἐδήλωσα. Ἐπὶ δὲ τῶν ὀνομάτων οὐ πάντως δῆλός ἐστιν ὁ ἀρι-
θμός· ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν <ἀπὸ> κυρίων δῆλος ὁ ἀριθμός· ἐὰν γὰρ εἴπω Ἀρι-
25 στάρχειος <δοῦλος>, οἶδα ὅτι τοῦ Ἀριστάρχου δοῦλός ἐστιν· ἐπὶ δὲ τῶν
<ἀπὸ> προσηγορικῶν οὐ δῆλος· ἐὰν γὰρ εἴπω ἀνθρώπειος πούς, ἄδηλον 854 b
εἴτε ὁ τοῦ ἀνθρώπου πούς ἐστίν εἴτε ὁ τῶν ἀνθρώπων. Καὶ ἄλλως
<δὲ> ἐπὶ <μὲν> τῶν ἀντωνυμιῶν οὐ μόνον τὰ ὑπὸ τὴν κτῆσιν πεπτω-
κότα συντάσσομεν, οἷον ἐμός δοῦλος, ἐμός ἀγρός, ἀλλὰ καὶ τὰ μὴ οὕτως
30 ἔχοντα, <οἷον> ἐμός ἀδελφός, ἐμός πατήρ· ταῦτα δὲ οὐχ ὑποπεπτώ-
κασιν· ἐπὶ μὲν γὰρ τοῦ ἀδελφοῦ ἰσότης ἐστίν, ἐπὶ δὲ τοῦ πατρὸς ὑπεροχή.
Τοῖς δὲ κτητικοῖς ὀνόμασι μόνα τὰ ὑπὸ τὴν κτῆσιν πεπτωκότα συντάσ- 10
σομεν, οἷον Νεστόρειος χιτῶν, Ἀριστάρχειος ἀγρός· <οὐκέτι μέντοι ἐπὶ
τῶν ἴσων ἢ τῶν ὑπερεχόντων τοῦτο ποιοῦμεν· οὐ γὰρ φαμεν Αἰάντειος
35 ἐχθρός ἢ Ἀριστάρχειος ἀδελφός ἢ Νεστόρειος πατήρ,> ἐπειδὴ ταῦτα

7—13 hab. et. Σ¹ || 18—225, 3 similia hab. et. Σ¹

1 ante Φασι add C: ἁβρων (l. Ἀβρων) καὶ Φρύνιχος || 5 ποίημα add
b || 16 δν] δ C || 18—227, 5 videntur esse Stephani || 19 ἐπὶ — ἀν-
τωνυμιῶν (20) add b || 20 ἐὰν εἴπω ὅτι ἐμός C || 23 πάντως δὲ ἐστίν C ||
25 δοῦλος add b || 30 ὑπεπτώκασιν C; item p. 225, 1 || 31 ὑπεροχὴ Stadt-
müller, ἀποχὴ Cb || 33 οὐκέτι — πατήρ (35) om C; vide quae praebent Σ¹

οὐχ ὑποπεπτώκασιν. Ἰστέον δὲ ὅτι ἐν τοῖς δύο μόνοις μέρεσι <τοῦ> λόγου θεωρεῖται τὰ κητικά, ἔν τε ὀνόμασι καὶ ἀντωνυμίαις, οἷον Ἀριστάρχου Ἀριστάρχειος, ἐμοῦ ἐμός.

Συγκριτικὸν δέ ἐστι τὸ τὴν σύγκρισιν ἔχον ἐνὸς πρὸς ἓνα ὁμοιογενῆ, ὡς Ἀχιλλεὺς ἀνδρειότερος Αἴαντος, ἢ ἐνὸς πρὸς 5 πολλοὺς ἑτερογενεῖς, ὡς Ἀχιλλεὺς ἀνδρειότερος τῶν Τρώων.] Τὰ συγκριτικὰ οὐκ ἐν κυρίοις γίνεται <οὐδὲ ἐν προσηγορικοῖς>, εἰ μὴ ἐν τοῖς προσηγορικοῖς προσώποις μετεिल्φῶσι τοῦ αὐτοῦ πράγματος· εἰ δέ ποτε εὖροις ἐν ὀνόμασι κυρίοις ἢ ἐν ἀντωνυμίαις τὸ τοιοῦτο, παρα- 20 γωγὴν μόνον λέγε καὶ μὴ σύγκρισιν, ὥσπερ ἔστι καὶ παρὰ Ἀριστοφάνει <Plat. 83> τὸ αὐτότατος καὶ παρὰ Μενάνδρῳ <fr. 986 K> τὸ αὐται- τιώτατος. Ὁ τεχνικός δὲ εἶπε τὴν σύγκρισιν λέγεσθαι <ἐνός> πρὸς ἓνα ὁμόφυλον ἢ ἐνός πρὸς ἅπαντας ἑτεροφύλους· ἀλλόφυλοι γὰρ ἦσαν οἱ Τρῶες τῇ Ἀχιλλεῖ, πολλοὶ δ' οἱ Τρῶες πρὸς ἓνα Ἕλληνα. Φαμέν ὅτι φιλέλλην ὦν ὁ ποιητὴς προσεχαρίσατο, βουλόμενος σεμνῦναι τὸ πᾶν 15 γένος τῶν Ἑλλήνων. Οὐκ ἔστι δὲ εἰκὴ ποιεῖσθαι τὴν σύγκρισιν· οὔτε γὰρ ζωγράφου καὶ τέκτονος σύγκρισις γίνεται, ἀλλὰ δύο τινῶν ἢ καὶ πλειό- 30 νων τοῦ αὐτοῦ ἐπιτηδεύματος μετεχόντων.

Τῶν δὲ συγκριτικῶν τύποι εἰςὶ τρεῖς, ὁ εἰς $\overline{\tau\epsilon\rho\omicron\varsigma}$, οἷον ὀξύτερος, καὶ ὁ εἰς $\overline{\iota\omega\bar{\nu}}$ καθарός, οἷον βελτίων καλλίων· ἀπὸ 20 τοῦ κάλλος γίνεται καλλίων, καὶ κυρίως ὁ εὐμορφος <καλός>· καὶ ὁ εἰς $\overline{\omega\bar{\nu}}$, οἷον κρείσσων ἥσσων.

855 b Ἰδιόν ἐστι τῶν συγκριτικῶν τὸ ἀναλύεσθαι εἰς εὐθείαν καὶ τὸ μάλ- λον· τίς γὰρ ἐστὶν ὀξύτερος; ὁ μᾶλλον ὀξύς· βραδύτερος; ὁ μᾶλλον βραδύς. 25

Ὑπερθετικὸν δέ ἐστι τὸ κατ' ἐπίτασιν ἐνὸς πρὸς πολλοὺς παραλαμβάνομενον ἐν συγκρίσει. Τύποι δὲ αὐτοῦ εἰςὶ δύο, ὁ εἰς $\overline{\tau\alpha\tau\omicron\varsigma}$, οἷον ὀξύτατος βραδύτατος, καὶ ὁ εἰς $\overline{\tau\omicron\varsigma}$, οἷον ἄρι- 30 στος μέγιστος.] Ὑπερθετικὸν δέ ἐστι τὸ ὑπὲρ πάντας ἔχον τὴν ὑπερ- θεσιν ἐν ὁμοιογενείν, οἷον «ἀνδρειότατος ὁ Ἀχιλλεὺς πάντων τῶν Ἑλ- 30 λήνων, σοφώτατος <ὁ> Ὀδυσσεὺς πάντων τῶν ἀνθρώπων»· ἐπαγγέλλε- ται γὰρ <καὶ> τὸ ὑπερθετικὸν σύγκρισιν, ἀλλὰ μείζονα, τὸ γὰρ ὑπερβάλλον τῆς συγκρίσεως ἐμφαίνει· ἐπὶ μὲν γὰρ τοῦ συγκριτικοῦ ἢ σύγκρισις με- 10 τριπτέρα ἐνὸς πρὸς πλειόνων, οὐ μὴν πάντων· τὸ δὲ ὑπερθετικὸν ὑπερέ- χον τῆς συγκρίσεως· τὸ γὰρ ἀνδρειότερος ἢ <ἐνός ἢ> πέντε ἢ δέκα, τὸ δὲ 35 ἀνδρειότατος οὐ μέχρι ἀριθμοῦ ὠρισμένου διατείνει, ἀλλὰ καθόλου πάν- των ὁμοῦ ἀνθρώπων [καὶ] τῶν τὸ αὐτὸ ἐπιτηδεούντων. Ἡ φωνὴ δὲ τοῦ συγκριτικοῦ τὸ μᾶλλον ἔχει· τίς < > γὰρ ἐστὶ σοφώτερος; ὁ μᾶλλον

1 τοῦ add Egenolff Ann. Phil. 1879, 697 || 2 ἐν τε C, ἐν τοῖς b || 8 αὐτοῦ b, ἑαυτοῦ C || 11 αὐταιτιώτατος Koek, αἰτιώτατος Cb || 12 ἐνός add Uhlig || 14 πολλοὶ δ' οἱ Τρῶες Uhlig, πολλοὺς δὲ Τρῶας Cb || 20 κα- 855 b θαρ C || 21 κάλλο C, κάλλους b | καλός add b || 31 ὁ Ὀδυσ.] ὀδυσ. C || 32 καὶ add b || 37 τὸ αὐτὸ ἐπιτηδεούντων b, τὸ αὐτοῦ ἐπιτηδεμάτων C

σοφός· τίς < > δέ ἐστι σοφώτατος; ὁ ἄγαν σοφός· ἔχει οὖν ἡ φωνὴ τοῦ ὑπερθετικοῦ τὸ ἄγαν. Ἐντεῦθεν οὐδὲ τὰ ὀνόματα τὰ ἐπιδεχόμενα ἐπιτασιν εἰς σύγκρισιν ὑπέρχεται, οἷόν ἐστι τὸ ἐρίτιμος καὶ περικλυτός καὶ Ζάθεος καὶ Ζάπλουτος.

- 5 Τύποι δὲ αὐτοῦ εἰσι δύο, ὁ εἰς $\overline{\tau\alpha\tau\omicron\varsigma}$ καὶ ὁ εἰς $\overline{\tau\omicron\varsigma}$.] Τὸ ὑπερθετικὸν διαφέρει τοῦ συγκριτικοῦ, ὅτι ἐκεῖνο μὲν ἐπιδέχεται τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἥττον, τοῦτο δὲ ἐστὶν ἀνεπίτατον, καὶ ὅτι ἐκεῖνο μὲν ἔχει τρεῖς τύπους, τοῦτο δὲ δύο· ἔχει γὰρ τὰ ὑπερθετικά καταλήξεις δύο, αἵτινες τὴν γένεσιν ἔσχον < ἀπὸ > τῶν συγκριτικῶν· ὁ γὰρ εἰς $\overline{\tau\epsilon\rho\omicron\varsigma}$
19 ποιεῖ τὸν εἰς $\overline{\tau\alpha\tau\omicron\varsigma}$, ὁ < δὲ > εἰς $\overline{\omega\bar{\nu}}$ < καθαρὸς > τὸν εἰς $\overline{\tau\omicron\varsigma}$, οἷον τάχι-
στος ἀπὸ τοῦ ταχίων, καὶ βραχύτατος ἀπὸ τοῦ βραχύτερος· ἀπὸ γὰρ τοῦ εἰς $\overline{\omega\bar{\nu}}$ οὐκέτι γίνεται.

- Ὑποκοριστικὸν δὲ ἐστὶ τὸ μείωσιν τοῦ πρωτοτύπου ἀσυκρίτως δηλοῦν, οἷον ἀνθρωπίσκος λίθαξ μειρακύλλιον.] —
15 Στεφάνου. — Ὁ ὑποκορισμὸς ὀνομά ἐστι μικρότης ἐμφαντικόν, < κόροις > ³⁰
καὶ κόραις ἐοικός. Λαμβάνεται δὲ ἔνεκεν τοῦ πρόποντος, ὡς παρ' Ἀλκμᾶνι·
ῥκόραι γὰρ αἱ λέγουςαι· ἢ τοῦ χρειώδους, < ὡς τὸ > «ἰππάριον μοι χά-
ρισται»· μειῶ γὰρ τὸ ζητούμενον, ἵνα ἐτοιμότερον πρὸς τὸ δοῦναι ποιήσω ^{856 b}
τὸν ἔχοντα· ἢ τοῦ γελοίου χάριν, ὡς τὸ Πριαμύλλιον ὁ Πρίαμος. Παρὰ
20 δὲ τῷ ποιητῇ οὐκ ἂν εὐρεθείη ὑποκοριστικόν· ἡρωικά γὰρ τὰ παρ' αὐ-
τῷ καὶ ἐπηρμένα. Τὸ τειχίον δὲ καὶ τὸ ἐρκίον οὐχ ὑποκοριστικά·
διάφορον γὰρ τὸ δηλούμενον, τείχος καὶ ἔρκος ἐπὶ πόλεων, τειχίον καὶ
ἐρκίον ἐπὶ ἐπαύλεων· πῶς δὲ μείωσις, ὅπου τὸ μέγα; < π 165 > παρ' ἐκ
μέγα τειχίον αὐλῆς· οὕτω καὶ τὸ θηρίον, < κ 171 > μάλα γὰρ ¹⁰
25 μέγα θηρίον ἦεν· καὶ τὸ μηρίον διάφορον· μηρία γὰρ τὰ ἐναγίζόμενα
τοῖς θεοῖς, μηροὶ δὲ τὰ μὴ οὕτως ἔχοντα· οὐδὲ τὸ ὄγκιον, οὐ γὰρ τοῦ
ὄγκος μείωσις· οὐδὲ τὸ ἴχνιον, < N 71 > ἴχνια γὰρ μετόπισθε ποδῶν
ἢ δὲ κνημάτων· καὶ < γὰρ > περὶ αὐτοῦ φησι < N 20 > τρεῖς μὲν ὀρέξαι ἰών,
τὸ δὲ τέτρατον ἵκετο τέκμωρ, Αἰγιάς. Μάχεται καὶ ὁ τόνος· τὰ
30 γὰρ εἰς $\overline{\iota\omicron\bar{\nu}}$ ὑποκοριστικά τρισύλλαβα ἀρχόμενα ἀπὸ βραχείας < προπαρο- ²⁰
ξύνεται, ἀπὸ δὲ μακρᾶς παρ>οξύνεται, στόλιον πόδιον χέριον κάκιον,
ὅτε δι' ἐνὸς κ'· ὅτε δὲ διὰ δύο, παροξύτονον, κακκίον· κορρίον διὰ δύο

7 δ' ἐστὶν C | ἀνεπίτατον b, ἀνεπέκτατον C || 9 ἀπὸ add b || 10 δὲ
add b || 12 $\overline{\omega\bar{\nu}}$ $\overline{\omega\bar{\nu}}$ Cb || 15 Στεφάνου in marg. C | in marg. ὑποκοριστι-
κὸν παρὰ τὸ ὑποκείρειν τὸ ὑποκείμενον πρόσωπον C² || 16 post Ἀλκμ. Egenolf
coni: κόρας ἔχοντι τὰς ὑποκοριστικαῖς χρωμένας λέξεις || 23 παρὲκ C || 25 μη-
ρίον b, μὴ θηρίον C | μηρία b, μυρία C || 26 τοῦ b, τὸ C || 27 ἴχνα γὰρ
μετόπισθεν π. ἢ δὲ κνημάτων C | in marg. add C: τὸ γὰρ ἴχνια μετόπισθεν πο-
δῶν ἢ δὲ κνημάτων (sic) παρώνυμον καὶ οὐχ ὑποκοριστικόν, ἀλλὰ καὶ εἴ που ἐμ-
πέχη ὁ ποιητὴς τὸ τοιοῦτο, δι' ἐπιθέτου αὐτὸ ἐναιρεῖ, ὡς ἐν τῷ μάλα μέγα θηρίον,
τὸ γὰρ θηρίον ὑποκοριστικόν ἐστι (cfr Σ^m et Σ^l), et alia manu: < i > στέον ὅτι παρὰ
τὸ κόρη γέγονεν κορίζω κορίσ[c]ω κεκόρισται κοριστός καὶ ὑποκοριστικός || 28 ὑρέ-
ξαι C || 29 τέταρτον C | τέκμωρ] τεήμων C || 30 $\overline{\iota\omicron\bar{\nu}}$ b, τόν C | προπαρο-
ξύνεται b || 31 χέριον C

ῥρ παρὰ Ἀττικοῖς, κόριον δὲ δι' ἐνὸς ῥ παρὰ τῷ Θεοκρίτῳ (11, 60)·
ἐχρῆν ἄρα ἰχνίον· ἔστι δὲ ῥηματικόν· ὥσπερ οὖν τὸ δέμω δέμνιον καὶ
ἀράς< >ω ἀράχνιον, οὕτως ἴκω ἴχνιον, ὑπερθέσει τοῦ πνεύματος. Καὶ
τὸ νήιον πῶς ὑποκοριστικὸν ἐπὶ τῆς Ὀδυσσεώς νεώς <fr 1 498>, ἐφ'
ῆς ὁ ποιητὴς <Θ 222. Λ 5> τὸ μεγακήτεϊ φησιν;

5

30 Καὶ ἄλλως εἰς τὸ αὐτό. — Τῶν ὑποκοριστικῶν τύποι εἰσὶν <ἀρσενικῶν
μὲν> ἔξ, ὧν ὁ μὲν πρῶτος εἰς ῶν, οἷον Βακχυλίδης Βάκχων, Λακεδαιμόνιος
Λάκων· ὁ <δὲ> δεύτερος πάλιν εἰς ῶν παραλήγοντος τοῦ ι, οἷον μωρίων ὁ
5576 μωρός· ὁ δὲ τρίτος εἰς ἄξ, ὡς Ῥόδαξ ὁ Ῥόδιος καὶ πλούταξ ὁ πλού-
σιος· ὁ <δὲ> τέταρτος εἰς ἄς, ὡς Ζηνᾶς ὁ Ζηνόδωρος καὶ Μητρᾶς ὁ 10
Μητρόδωρος· ὁ δὲ πέμπτος εἰς <ς>κος, ὡς γραμματίσκος ὁ γραμματικός
καὶ πυργίσκος ὁ πύργος· ὁ <δὲ> ἕκτος εἰς λος, ὡς ναυτίλος ὁ ναύτης
καὶ δριμύλος ὁ δριμύς. Ὁ δὲ Ὡρός φησιν, ὅτι καὶ ὁ εἰς ῶν καὶ ὁ εἰς
υς καὶ ὁ εἰς ις ὑποκοριστικά εἰσιν, <εἰς ῶν> μὲν, οἷον <μόσυν>, εἰς υς
δὲ Καμμὺς Κλαυκὺς Λαρδὺς ἀπφὺς Διονὺς, εἰς ις δὲ ὁ κομβίς τοῦ κομβί. 15
Τῶν δὲ θηλυκῶν τύποι τρεῖς, ὁ εἰς ῶ, οἷον Ὑψώ Ὑψιπύλη, Εἰδῶ Εἰ-
δοθέα καὶ Ἀφρώ ἢ Ἀφροδίτη, καὶ ὁ εἰς ις, οἷον λυρίς ἢ λύρα καὶ θε-
10 ραπαινίς ἢ θεράπεινα, καὶ ὁ εἰς <ς>κη, οἷον λεκανίσκη ἢ λεκάνη καὶ
παιδίσκη ἢ παῖς. Τῶν δὲ οὐδετέρων μία μὲν ἐστὶν ἢ εἰς ὄν κατάληξις,
ἔχει δὲ παραλήξεις ἔξ· ἡ <γάρ> τῇ νι συλλαβῇ παραλήγεται, ὡς κανό- 20
νιον ὀψώνιον χελιδόνιον τρυγόνιον· ἡ τῇ δι, ὡς παιδίον αὐλίδιον· ἡ
τῇ ρι, ὡς ξυλάριον νηττάριον δελτάριον· ἡ τῇ ῥρι, ὡς μελῦδριον λεξί-
δριον πολίδριον· ἡ τῇ λι, ὡς μεираκύλλιον· ἡ τῇ φι, ὡς χρυσάφιον
ζωῦφιον δενδρύφιον.

20 Τὸ ὑποκοριστικὸν ἐλάττωσιν τινα σημαίνει· εἴρηται δὲ παρὰ τοὺς 25
κόρους, τουτέστι τοὺς μικροὺς νέους, ἢ τὰς κόρας· τούτους γὰρ πολ-
λάκις ἢ ταύτας ὑποθωπεύοντες τοιοῦτοῖς κεχρήμεθα ὀνόμασιν, ὡς παρὰ
Μενάνδρῳ <fr. 1041 K> νηττάριον, ἢ <ὅταν> τὸν Πρίαμον Πριαμύλλιον
εἴπωμεν καὶ τὸ μικρὸν παιδίον παιδάριον. Τύπους δὲ ἔχει ἡ φωνὴ τῶν

4 νήιον] ἰήιον C, ἰήιον b, ἡήιον b || 5 μεγακήτεσι C || 8 δὲ add b
9 πλούταξ C || 10 ὡς b, ὁ C || 11 ἕκος An. Ep. 317, 6 || 13 ῶν] ῶ C :
Lobeck, Proleg. p. 507: ὅτι καὶ ὁ εἰς ν ἐστὶν ὑποκοριστικὸς τύπος, οἷον <πίθων ὁ
πίθηκος vel simile quid>, καὶ ὁ εἰς υς καμμὺς — εἰς ις δὲ ὁ κομβίς (ὁ κόμπις ἀπὸ
τοῦ ὁ κομπός?) || 15 ἀπφὺς b, ἀμφὺς C | ὁ κομβίς τοῦ κομβίς C || 16 Ὑψώ
et Εἰδῶ] vide Aeschyli fragm. 247 et 212 N² || 18 σκη An. Ep. 317, 7 || 20 γὰρ
add b || 21 αὐλίδιον] οὐλανίον Cb || 22 νιτάριον (i ex η factum) C; item
c. 28 | μελίδριον λεξύδριον πολύδριον C || 23 λλι An. Ep. 317, 10 || 25 in
marg. add C: καλῶς πρόσκει<ται> τὸ «ἀσυγκρίτως» <ὅτι> οὐχ ὥσπερ τὸ <συγκρι-
τικόν> συγκρίνεται πρὸς <τι> . . ἢ γὰρ τὸ ὑποκορ<ιστικόν> οὐ δηλοῖ σύγκρ<ισιν> ἀλλὰ
μείωσιν· εἰ γὰρ εἴπω ἀνθρωπί<σκος>, οὐκ ἔστιν ὁ <μείζων> τοῦ ἀνθρωπος ἢ ὁ ι
(l. ἡττων)· καὶ γὰρ καὶ οἱ μαλ<ακοί> καὶ οἱ κολοβοὶ ἀνθρωποὶ εἰσιν || 28 ὅταν
add b || 29 δ' ἔχει C

ὑποκοριστικῶν διαφόρους· γίνονται δὲ ἀπὸ τῶν εἰς $\overline{\kappa\omicron\varsigma}$ κτητικῶν κατὰ πλεονασμὸν τοῦ τ , † πυργίσκος ὁ μικρὸς πύργος, καὶ ἱατρικὸς προσθέσει τοῦ τ ἱατρίσκος.

⟨*Stephani.*⟩ — Παρώνυμον δέ ἐστι τὸ παρ' ὄνομα ποιηθέν, ³⁰
 5 οἶον Θέων Τρύφων.] Ἐκαστον τῶν ⟨ἄλλων⟩ εἰδῶν μίαν ἔχει σημασίαν, ἐξ
 ἧς καὶ ὀνομάζεται, τὸ πατρωνυμικὸν ὡς δηλοῦν πατέρα, τὸ κτητικὸν
 κτήσιν, τὸ συγκριτικὸν σύγκρισιν, τὸ υπερθετικὸν ὑπέρθεσιν, τὸ ὑποκορι-
 στικὸν ὑποκορισμόν· τὸ παρώνυμον δὲ πολλὰ ἐδήλου, περιεκτικά, ἄμ- ^{858b}
 πελος ἀμπελῶν, ἐθνικά, ⟨Ἀκράγας⟩ Ἀκραγαντίνος, μετουσιαστικά, ⟨δέρμα⟩
 10 δερμάτινος, κύρια, ⟨κράτος⟩ Κρατίνος, κατὰ τοῦ αὐτοῦ, ἐργάτης ἐργα-
 τίνης· ἐπεὶ οὖν οὐκ ἠδύνατο ἐξ ἑνὸς τὴν ὀνομασίαν ἔχειν, ἐκ τοῦ παρε-
 πομένου πᾶσιν ἐκλήθη, τοῦ παρωνύμου, οἶόν τι καὶ ἐπὶ τῆς ὑποτακτι-
 κῆς ἐγκλίσεως γέγονεν.

Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως. — Ζητῆσαι ἄξιον, τίνος ἔνεκα τὴν κοινὴν
 15 ὀνομασίαν ἰδίαν τοῦτο ἐποιήσατο· τὰ γὰρ πάντα παρώνυμά ἐστιν. ¹⁰
 Λέγομεν ὅτι τὰ μὲν ἄλλα πάντα, εἰ καὶ παρώνυμά ἐστιν, ἀλλ' οὖν γε
 ἔχει ἕκαστον ψ διαστέλλεται ἀπὸ τοῦ ἐτέρου, τοῦτο δὲ μόνον αὐτὸ τὸ
 τῆς παραγωγῆς κέκτηται, καὶ οὐδὲν ἄλλο ψ διασταλῇ· καὶ γὰρ τὸ πα-
 τρωνυμικὸν παρώνυμόν ἐστι, καθὼς παρήχθη ἀπὸ τοῦ πρωτοτύπου, ἀλλὰ
 20 πρὸς τῷ εἶναι αὐτὸ παρώνυμον καὶ ἔχειν τὴν γένεσιν ἀπὸ ὀνόματος
 τὸ διαστέλλον ἔχει, παῖδα ἢ πρόγονον ⟨δηλοῦν⟩, καὶ τὰ ἄλλα πάνθ' οὕτως·
 τοῦτο δὲ αὐτὸ μόνον τὸ τῆς παραγωγῆς ὁμολογεῖ, ὅτι ἀπὸ ὀνόματος ὄνομα
 παρηνέχθη, ὡς ἀπὸ τοῦ θεός ⟨Θέων⟩ καὶ ἀπὸ τοῦ τρυφή ⟨Τρύφων⟩
 καὶ ἀπὸ τοῦ Ἡρακλῆς Ἡρακλέων. ²⁰

25 ⟨*Stephani.*⟩ — Ῥηματικὸν ἐστιν ὄνομα ὃ γεγονὸς ἀπὸ ῥήματος
 ἐνέργειαν ἢ πάθος δηλοῖ, οἶον πεποιῆται ποιητῆς ὁ ποιῶν τι, πεποιή-
 μαι ποίημα τὸ ποιηθέν· πᾶν δὲ ῥηματικὸν ὄνομα διὰ τοῦ μ λεγόμενον
 οἰκειοῦται τῷ πρώτῳ προσώπῳ παθητικῷ κατὰ τὸ σύμφωνον, διὰ δὲ
 τοῦ τ τῷ τρίτῳ, οἶον πέπραγμα πράγμα πολυπράγμων, πεποιῆμαι
 30 ⟨ποίηση⟩, πεποιῆται ποιητῆς, πέπρακται πρακτός, ἦνυσται ἀνυστός.

14—24 hab. et. Σ^m || 25—229, 7 similia hab. et. $\Sigma^m \Sigma^1$

2 ατυρίσκος ὁ μικρὸς ατύρος, καὶ τραγικός πρ. τοῦ τ τραγίσκος *Stadtmüller* ||
 4—13 *videntur esse Stephani* || 9—10 Ἀκραγᾶς, δέρμα, κράτος *add b* ||
 12 ἐκλήθη C || 14 εἰς — ἄλλως *om V* || 18 οὐδὲν — διασταλῇ C, οὐδὲ ἄλλο
 διαστέλλει V || 19 πρωτοτύπου] πηλέως CV | ἀλλὰ — ἔχει (21) V, ἀλλ' ἔχει
 καὶ τὸ διαστέλλον C || 21 διαστέλλειν V || 22 τοῦτο — τῆς π. V, τοῦ δὲ μό-
 νον αὐτὸ μόνον αὐτὸ τὸ τῆς π. (*sic*) C | ὄνομα (εἰς ὄν. N) κατηνέχθη VN, εἰς
 ὄνομα (*sic*) C || 23 ὡς — Ἡρακλέων (24) *om V* | Θέων *add b* | τῆς τρυφῆς
 Cb | Τρύφων *add b* || 24 Ἡρακλῆς] Ἡρακλέα C, Ἡρακλέος b || 25—30 *vi-*
dentur esse Stephani || 25 ὄνομα *add V \Sigma^1* || 26 πεποιῆται V Σ^1 , ποιῆσω C ||
 28 τῷ *et* προσώπῳ *add V* | <τῷ> πρώτῳ παθητικοῦ <παρακειμένου>, ἐξ οὗ καὶ
 ἐγένετο *Egenolff An. Ep. 310, 30** || 29 τῷ τρίτῳ *Egenolff*, τῆς τοῦ τρίτου Cb ||
 30 ποίημα πεποιῆται *Egenolff*, πεποιῆσαι Cb

30 Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως. — Ῥηματικόν ἐστὶν ὁ παρῆκται ἀπὸ [τοῦ] ῥήματος, οἷον ποιῶ ποιητής, γράφω γραφεύς. Δεῖ δὲ εἰδέναι, ὅτι θέλει τὸ ὄνομα μέρος τι φυλάττειν τοῦ ῥήματος, ὥσπερ καὶ τὸ φερώνυμον
859b Νοήμων, ἵνα τὴν παραλήγουσαν τοῦ μέλλοντος φυλάξῃ καὶ ἐν τῇ παρα-
ληγούσῃ τοῦ ὀνόματος, καὶ τὸ Φιλήμων ὁμοίως.

Τὰ παρὰ μετοχὴν ἢ ἀντωνυμίαν ἢ πρόθεσιν ἢ ἐπίρρημα [καὶ τὰ ὅμοια] παρηγμένα ἐστὶν ἅπειρα· ταῦτα δ' ὁμοίως παραγώγοις ἐτάξαμεν.

<Stephani.> — Cχήματα ὀνομάτων εἰςὶ τρία, ἀπλοῦν, σύν-
θετον, παρασύνθετον.] Cχήμα εἴρηται παρὰ τὴν cχέσιν τὴν πρὸς τὸ
σημαινόμενον· ἀπὸ γὰρ τοῦ cχήματος νοοῦμεν, τί ἐστὶν ὁ θέλει cημαί- 10
νεῖν ἢ λέξει· ἢ παρὰ τὸ cχῆμα, τουτέστιν τὴν θέσιν, ὥσπερ cχῆμα ἀν-
10 δριάντος δηλοῖ αὐτὴν τὴν στάσιν καὶ τὸν τύπον. Τὸ δὲ παρασύνθετον
καλεῖται, ἐπειδὴ ἀπὸ συνθέτου γίνεται, ὡς καὶ αὐτός φησιν· ἀπὸ γὰρ
τοῦ Ἀγαμέμνων <συνθέτου> Ἀγαμεμνονίδης παρασύνθετον καλεῖται.

Τῶν δὲ συνθέτων ὀνομάτων διαφοραὶ εἰςὶ τέσσαρες· ἃ μὲν 15
γὰρ αὐτῶν ἐστὶν ἐκ δύο τελείων, ὡς Χειρίσοφος, ἃ δὲ ἐκ δύο
ἀπολειπόντων, ὡς Κοφοκλῆς, ἃ δὲ ἐξ ἀπολείποντος καὶ τε-
λείου, ὡς Φιλόδημος, ἃ δὲ ἐκ τελείου καὶ ἀπολείποντος, ὡς
Περικλῆς.] Ἐνταῦθα τεχνικὴ τις γίνεται συζυγία· ὅταν γὰρ ὡς δύο
συζυγαὶ καὶ συμπλακῶσιν ἀλλήλαις, ἀποτελοῦσιν ἡμῖν ἐτέρας δύο συζυ- 20
γίας, ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς ποσὶν ἐστὶν εὐρέσθαι· [δύο] δισύλλαβοι <γὰρ>
πόδες δύο, σπονδεῖος καὶ πυρρίχιος· ἀλλ' ἐπειδὴν συμπλακῶσιν ἀλλήλοις
20 καὶ σύγκρισιν ποιήσωνται, τίκτους ἡμῖν ἄλλους δύο, τὸν τε τροχαῖον
καὶ τὸν ἴαμβον. Τινὲς δὲ τὰ μὲν τέλεια καλοῦσι ἄφθαρτα, τὰ δὲ ἀπο-
λείποντα ἐφθαρμένα.

Ἰστέον δὲ ὅτι πᾶσαι αἱ πτώσεις συντίθενται, οἷον χηναλώπηξ Ἑλλη-
cποντος <ἀρηΐφιλος> νουνεχής· κλητικὴ δὲ οὐκέτι, καθὸ πρὸς δευτερόν
ἐστὶ πρόσωπον, ἢ δὲ εὐθεῖα πρὸς τρίτον, <καὶ> τὸ δευτερον πάρεστι,
τὸ <δὲ> τρίτον ἄπεστι· τὸ οὖν παρὸν ἀπόντι πῶς ἐνωθήσεται; Τὸ γυ-
ναιμανῆς ἢ τροπῇ, γυνομανῆς γυναμανῆς γυναιμανῆς, <ἢ συγκοπῇ ἐκ τοῦ 30
30 γυναικομανῆς>· τὸ βακχέβακχος τροπῇ ἔσχε τοῦ ὀ εἰς ē.

Ἀριθμοὶ τρεῖς, ἐνικός, δυϊκός, πληθυντικός.] Τὸν τρίτον
ἀριθμὸν πληθυντικὸν ὀνομάζομεν, ἐπεὶ ὁ τρεῖς ἀριθμὸς ἀρχὴ πλήθους
860b ἐστίν, ὡς καὶ ἐν τῇ παροιμίᾳ «τρεῖς πολλοί»· διὰ τοῦτο καὶ οἱ παλαιοὶ

9—12 hab. et. Σ¹ || 26—29 hab. et. Σ^m || 32—230, 2 hab. et. Σ^m

1 Εἰς — γραφεύς (2) om V Σ¹ || 3 φερώνυμον Σ¹, φερόμενον C V b ||
6—7 om V || 7 ἐστὶν ἅπειρα] ἐπ' ἅπειρα C, ἐπάπειρα Σ¹ || 9—231, 15 videntur
esse Stephani || 17 ἀπολιπόντων (i ex ei factum) C | ἀπολίποντος C; item
v. 18 || 19 τις b, της C || 20 ἀποτελοῦσιν b, διατελοῦσιν C || 22 συμπλα-
κῶσιν b, ἐπιπλακῶσιν C || 23 ποιήσονται C || 24 ἄφθαρτα] φθαρτά C b ;
26 οἷον add V || 27 οὐκέτι V b, οὐκ ἔστι C || 29 τρίτον V b, πρῶτον C ||
30 ἢ τροπῇ] ἢ τροπῇ C || 32 Τὸν b, τὸ C

πολλὰ βουλόμενοι σημαίνειν τρεῖς λέγουσιν, ὡς καὶ ὁ ποιητής <ε 306> τρεῖς μάκαρες Δαναοὶ καὶ τετράκις, ἀντὶ τοῦ πολλάκις.

Εἰςὶ δέ τινες ἐνικοὶ χαρακτήρες καὶ κατὰ πολλῶν λεγόμενοι.] Συμβαίνει πολλάκις ἐνικὸν μὲν εἶναι τὸν χαρακτήρα τοῦ ὀνόματος, σημαίνειν δὲ πληθυντικόν, ὥσπερ ἔστιν εὐρεῖν ἐν τοῖς περιληπτικοῖς ὀνόμασιν· τὸ γὰρ χορὸς ὀνομά ἐστιν ἔχον χαρακτήρα ἐνικόν — ὥσπερ γὰρ καλός, οὕτω καὶ χορὸς — ἀλλὰ τὸ ἐξ αὐτοῦ σημαίνόμενον 10 πληθυντικόν ἐστιν· οὐ γὰρ ἂν συσταίη χορὸς ἐξ ἑνὸς μόνου ἀνθρώπου, ἀλλ' ἐκ πλείονων· καὶ τὸ δῆμος δὲ τὸ ὅμοιον σημαίνει.

10 Καὶ πληθυντικοὶ κατὰ ἐνικῶν τε καὶ δυϊκῶν.] Συμβαίνει πάλιν, φησὶν, ἐκ τοῦ ἐναντίου, πληθυντικὸν ἔχειν χαρακτήρα τὸ ὄνομα, σημαίνεσθαι δὲ ἐξ αὐτοῦ ἐναντίως <ἐνικόν>· Θῆβαι γὰρ τύπος πληθυντικός, ἡ δὲ πόλις μία ἐστίν. Τὰ δὲ τοιαῦτα καὶ οἱ ποιηταὶ οὕτω προφέρονται, τὰς μὲν Ἀθήνας <η 80> εὐρυάγυιαν <Ἀθήνην>, ὅτι τῇ φωνῇ μὲν πλη- 15 θυντικόν ἐστιν, τῷ δὲ σημαίνοντι ἐνικόν· τοιοῦτο δὲ καὶ τὸ Θῆβαι, 20 ὡς καὶ ὁ ποιητής εἶπε πρὸς τὸ σημαίνόμενον <Ζ 416> Θῆβην ὑψί- πυλον. Καὶ τὸ ἀμφοτέροι δὲ δυϊκὸν ὄν, ὡς αὐτὸς λέγει, πληθυντικὸν χαρακτήρα ἔχει, σημαίνει δὲ δύο μόνους· καὶ γὰρ οὐδὲ τολμήσει τις ἐπὶ πλήθους τῇ λέξει χρῆσασθαι.

20 Πτώσεις δὲ ὀνομάτων πέντε, ὀρθή, γενική, δοτική, αἰτιατική, κλητική.] Πτώσεις λέγονται, ἐπειδὴ ἡ φωνὴ ἀπ' ἄλλου εἰς ἄλλο μεταπίπτει· πτώσις δὲ ἐστὶ πτωτικῆς λέξεως μετασχηματισμὸς τῆς τελευταίας συλλαβῆς ἄλλοτε εἰς ἄλλο τρεπομένης.

Λέγεται δὲ ἡ μὲν ὀρθὴ ὀνομαστική καὶ εὐθεία.] Εἰ ὀρθή, 862, 25 πῶς πτώσις; Ὅτι πέπτωκεν ἐκ τοῦ ἀσωμαίου καὶ γενικοῦ εἰς τὸ εἰδικόν· ὀρθὴ δέ, ὅτι οὐπω ἐκινήθη εἰς πλάγιον, ἢ ὅτι ἐξ αὐτῆς τὰ καλούμενα παρὰ τοῖς Στωϊκοῖς ὀρθὰ ῥήματα, ἃ εἰσὶν ἐνεργητικά, οἷον «Σωκράτης τύπτει»· πᾶς γὰρ λόγος ἔχων αὐτὴν ἐρήρεται καὶ ὀρθὸς ἐστίν· πλάγιος <δ> οὐκέτι ποιεῖ τὸν λόγον ὀρθόν, εἰ μὴ εὐθεῖα φαίνοιτο, 10 30 «Σωκράτους ἀναγινώσκοντος ἤκουσα» δηλονότι ἐγώ. Ἀλλὰ καὶ ἡ κλητική συνίστησι λόγον, οἷον «ἀναγίνωσκε ἄνθρωπε»· δυνάμει οὖν <καί> αὕτη [ἡ] εὐθεῖα· ἀλλ' ὀνομαστικῆς μὲν ἴδιον τὸ τρίτον πρόσωπον, ἡ δὲ κλητικὴ πρὸς δευτέρον· οὐκ ἄρα εὐθεῖα.

Ἰστέον δὲ ὡς τῶν σημαίνοντων, οὐ τῶν φωνῶν εἰσὶν αἱ πέντε 861 35 πτώσεις, ἐπεὶ τοι τοῦ Ἀτρείδης πλείους τῶν πέντε ἔσονται πτώσεις· Ἀτρείδου γὰρ <ἡ γενική> καὶ Ἀτρείδew καὶ Ἀτρείδαο καὶ Ἀτρείδα.

Τῶν δὲ ὀνομάτων τὰ μὲν μονόπτωτα, τὰ δὲ δίπτωτα, τὰ δὲ τρί- 86

2 ante πολλάκις add πολλοὶ C || 4 Συμβαίνει] σημαίνει C; item v. 10 || 5 σημαίνει C || 6 ἐνικόν] ἐνός C || 7 τὸ b, τοῦ C || 12 πληθυντικὸν C || 14 εὐρυάγυιαν C | πληθυντική C || 21 ἄλλο KEA Schmidt, Beitr. p. 262, ἄλλον C || 25 ἴδικόν C || 26 ἐκινήθη (in in ras.) C, ἐκλίθη b || 29 δ' add b || 31 καὶ add b || 35 ἐπεὶ τοι C, ἐπειδὴ b || 37—231, 15 leniter mutatis verbis iterum leguntur in C fol. 152^v med. (C^a); vide An. Var. 1, 101 adn. 1

πτωτα, τὰ δὲ τετράπτωτα, τὰ δὲ πεντάπτωτα. Τί ἐστι πεντάπτωτον; Τὸ ἔχον πέντε πτώσεις ἡγουν φωνάς, οἷον ὁ Αἴας τοῦ Αἴαντος τῷ Αἴαντι τὸν Αἴαντα ὦ Αἴαν· τοῦτο γὰρ πέντε φωνὰς ἔχει, μὴ ἔχον δι-
 πλὴν τινα φωνήν. Τετράπτωτον δὲ τὸ ἔχον φωνὰς τέσσαρας, οἷον
 φοῖνιξ φοίνικος φοίνικι φοίνικα ὦ φοῖνιξ· τοῦτο γὰρ τέσσαρας φωνὰς
 10 ἔχει, ἔχον τὴν αὐτὴν φωνήν καὶ ἐπὶ τῆς εὐθείας καὶ ἐπὶ τῆς κλητικῆς.
 Τρίπτωτον δὲ ἐστι τὸ ἔχον τρεῖς πτώσεις, οἷον τὸ βῆμα τοῦ βήματος
 τῷ βήματι τὸ βῆμα ὦ βῆμα. Δίπτωτον δὲ ἐστι τὸ ἔχον δύο πτώσεις,
 οἷον τὸ χρέος τοῦ χρέους τὸ χρέος ὦ χρέος. Μονόπτωτα δὲ εἰσιν ὡς
 τὰ ὀνόματα τῶν στοιχείων [μονόπτωτον δὲ ἐστὶν ὡς τὸ δῶς θηλυκὸν
 10 ὄνομα, καὶ σημαίνει τὴν δόσιν] καὶ οἷον <ὁ> Ἀβραάμ τοῦ Ἀβραάμ τῷ
 Ἀβραάμ τὸν Ἀβραάμ ὦ Ἀβραάμ. — Τί διαφέρει τὸ μονόπτωτον τοῦ
 ἀκλίτου; Διαφέρει <ὅτι> τὸ μονόπτωτον ἄρθρα μόνον ἐπιδέχεται, ὡς
 20 τὸ Ἀβραάμ, ἀκλίτον δὲ ἐστὶ τὸ μήτε ἐνδεχόμενον μήτε ὅλως κλινόμε-
 νον, οἷον τὸ οὖς, [τὸ δέπας,] τὸ δέμας.

15

Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως. — Ἀπαριθμησάμενος τὰς πτώσεις διδάσκει
 ἡμᾶς πῶς ἐκάστη λέγεται. Λέγει δὲ τὴν εὐθείαν καὶ ὀνομαστικὴν, καθὸ
 ὀνομάζειν τινὰ βουλόμενοι ταύτη κεχρήμεθα· εἰ γὰρ τις ἔροιτο περὶ
 τινος, ὅτι «οὗτος πῶς λέγεται;» ἐρεῖ τῇ εὐθείᾳ χρῆσάμενος «Πλάτων»
 ἢ «Σωκράτης». Πῶς δὲ οἷόν τέ ἐστι τὴν αὐτὴν εὐθείαν καὶ πτῶσιν
 20 λέγεσθαι; Καί φαμεν ὅτι δυνατόν τὴν πτῶσιν λέγεσθαι καὶ εὐθείαν κατὰ
 30 τινα λόγον· καθὸ μὲν γὰρ πέπτωκεν ἀπὸ τοῦ κοινοῦ εἰς ιδιότητα, ὀνο-
 μάζεται πτῶσις· καθὸ δὲ πεσοῦσα ἔμεινεν ὀρθή καὶ ἔστιν ὥσπερ ἦν
 ἐν τῷ γενικῷ, καλοῖτο ἂν ὀρθή, ὡς ἂν εἴποιμεν καὶ περὶ γραφείου,
 862 b ὥσπερ ἓάν τις λάβῃ γραφεῖον καὶ ἀφῇ εἰς γῆν καὶ ὀρθὸν στῇ, καθὸ μὲν 25
 πέπτωκεν <ἐκ> τῆς χειρός, δοκεῖ πεπτωκέναι, καθὸ δὲ πεσὼν ὀρθὸν ἔστη,
 λέγεται ὀρθόν.

17 <Stephani.> — Ἡ δὲ γενικὴ κτητικὴ τε καὶ πατρικὴ.] Τὴν
 πτῶσιν ταύτην εἶπε κτητικὴν καὶ πατρικὴν, καθὼς ἑναγχος εἴρηται, ὅτι
 20 πᾶν κτητικὸν ἢ πατρωνυμικὸν ἀπὸ γενικῆς ἐστὶ καὶ εἰς αὐτὴν ἀναλύεται. 30
 Ἡ δὲ δοτικὴ ἐπισταλτικὴ.] Καλῶς οὕτως εἴρηται, ἐπεὶ περ καὶ

20—27 hab. et. Σ^m

1 post πεντάπτ. add τὰ δὲ ἑτερόπτωτα C^b || 4 τινα b, τὴν CC^a || 5 ὦ
 add C^a | γὰρ C^a, δὲ C || 6 ἔχον add C^a || 7 τρίπτ. δὲ τὸ C^a, τί ἐστὶ τρίπτ.
 τὸ C || 9 ὡς om C^a || 10 μονόπτωτον — δόσιν (11) *seclusit Skrzeczka lib.*
schol. Regimont. 1853, 12 probante Egenolffo Annal. Phil. 1887 p. 394 | μονό-
 πτωτον (an -τα?) C^a, μονόπτωτα C | δῶς *Skrzeczka*, δός C, δύς C^a || 11 ὁ
 add b | *quinquies* ἄβρ. CC^a; *item v. 14* || 20 τὴν αὐτὴν — πτῶσιν V, εὐθεῖα
 καὶ πτῶσις C || 22 μὲν V, om C || 23 ὀρθή V, om C | ἐστὶν V, ἔστη C ||
 24 εἴποιμεν V, εἴπωμεν C || 26 ὀρθόν (*ante ἔστη*) V, om C || 28—232, 29 *vi-*
dentur esse Stephani || 29 εἴρηται] *vide p. 220, 22 et 223, 11* || 30 ἢ b,
 ἢν C || 31 ἐπεὶ περ b, ὥσπερ C

τὸ δὲ Ὠκράτης ἰδίαν οὐσίαν δηλοῖ, καὶ οὐ πᾶς ἄνθρωπος λέγεται Ὠκράτης, καὶ πάλιν τὸ Αἴας ἰδίαν οὐσίαν δηλοῖ, καὶ οὐ πᾶς ἄνθρωπος λέγεται Αἴας· εἰ δέ τις εὖροι τὸ Αἴας μὴ μόνον ἐπὶ ἐνὸς λεγόμενον, 861b ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἐτέρου, μὴ οἰέσθω κοινὴν αὐτὸ οὐσίαν σημαίνειν· οὐ λέγεται γὰρ ἅπαν τὸ εἶδος οὕτως — οὐδὲ γὰρ πᾶς ἄνθρωπος λέγεται 5 Αἴας — ἀλλ' ὁμῶνυμός ἐστιν ἡ φωνή.

Ἐπίθετον δὲ ἐστὶ τὸ ἐπὶ κυρίων ἢ προσηγορικῶν ὁμωνύμῳς τιθέμενον καὶ δηλοῦν ἔπαινον ἢ ψόγον καὶ ἐξῆς.] Ἐπίθετόν ἐστι τὸ δυνάμενον ἐπιτεθῆναι κυρίῳ καὶ προσηγορικῷ· ἐντεῦθεν γὰρ καὶ τρίτον τῇ τάξει τέτακται· ὥσπερ γὰρ ἐν τοῖς παραγώγοις πρῶτον μὲν 10 τέτακται τὸ πατρωνυμικόν, καθὸ ἀπὸ κυρίων ἔχει τὴν γένεσιν, καὶ δεύτερον τὸ κτητικόν, καθότι τοῖς κυρίοις καὶ προσηγορικοῖς ὕλη κέχρηται, 10 καὶ τρίτον τὸ συγκριτικόν τὸ ἐπικυμβαῖνον κυρίῳ τε καὶ προσηγορικῷ, οὕτω καὶ ἐνταῦθα τὸ ἐπίθετον τρίτον τέταχεν ὡς ἐπικυμβαῖνον κυρίῳ καὶ προσηγορικῷ. Δεῖ δὲ ἡμᾶς εἰδέναι, ὅτι ἐκεῖνόν ἐστιν ἐπίθετον τὸ 15 παραλαμβανόμενον ψόγου ἢ ἐγκωμίου χάριν, ὡς τὸ ταχύς ἵππος ἢ λευκὸς Αἴας. Ἔτι γε μὴν ἔστι τινὰ τῶν ἐπιθέτων, ἅτινα οἰκείως εἴληπται καὶ πολλάκις ἀντὶ τοῦ κυρίου παραλαμβάνεται· ὥσπερ γλαυκῶπιν ἐὰν εἴπω, τὸ ἐπίθετον τῆς Ἀθηνᾶς, μὴ ἐπαγαγὼν τὸ κύριον ὄνομα αὐτῆς, ἐπίσταμαι τίνα ὀνομάζω καὶ ἀρκοῦμαι· ὁμοίως καὶ ἐνοσίχθων εἰπὼν οὐ 20 20 πάντως δεῖξει μοι καὶ τὸ κύριον ἐπαγαγεῖν, εἰ μὴ κατὰ Ζῆλον τῶν ποιητῶν· ἐκεῖνοι γὰρ ἀνοικεῖως τάσσουσιν· ἰδοὺ γὰρ Εὐφορίων ὁ ποιητὴς περὶ τοῦ ἀρότρου εἶπεν ἐνοσίχθονι, καὶ τὴν ἐλαίαν γλαυκῶπιν.

Στεφάνου εἰς τὸ αὐτό. — Τὸ ἐπίθετον τοῦτο κατηγορικόν ὑπ' ἐνίων καλεῖται διὰ τὸ πάντῃ κατηγορεῖν κυρίων ἢ προσηγορικῶν· ὡς γὰρ 25 τὰ ἐπιρρήματα τοῖς ῥήμασι πάντως συναρτᾶται, οὕτω καὶ τὰ ἐπίθετα τοῖς ὀνόμασιν. Διαφέρει οὖν προσηγορικοῦ ἐπίθετον, ὅτι τὸ μὲν αὐτο- 30 τελές, οἷον ἄνθρωπος, τὸ δὲ τῆς ἐτέρου δεόμενον ἐπαγωγῆς, οἷον «ἀγαθὸς ὁ δεῖνα». Ὅσα δὲ τῶν ἐπιθέτων τὴν αἰτίαν τοῦ λέγεσθαι ἐξ ἡμῶν ἔχει, ταῦτα ἐπαίνου ἢ ψόγου ὑπάρχει σημαντικά, οἷον ταχύς βραδύς· 30 865b τὰ δὲ μὴ οὕτως ἔχοντα μέσα, οἷον ὑγιής ἀσθενής πλούσιος πένης, ταῦτα ἀπὸ τῶν ἐκτός ἐστι τῶν ἐκ τύχης συμβαινόντων, ἃ μῆτε ἔπαινον μῆτε ψόγον δηλοῦσιν, ἀλλὰ μακαρίζουσι ἢ οἰκτεῖρουσιν. Λαμβάνεται δὲ τὸ ἐπί-

8—17 hab. et. Σ^m || 10—235, 8 hab. et. Σ¹ || 27—234, 1 hab. et. Σ^m

3 εὖροι Σ¹b, ἔροτο C || 5 ἄνθρωπος et 6 Αἴας add Σ¹ || 10 τρίτον τῇ CV Σ¹, τρίτῃ b || 12 ὕλη V, συλλαβὴ CE, συλλαβὴ A || 13 τὸ ἐπικ. — προσηγορικῷ V, om C Σ¹ || 15 Δεῖ — Αἴας (17) om Σ¹ || 16 λευκὸς V, λωκρὸς C, Λοκρὸς b || 23 post ἐνοσίχθ. add ἀρότρω Σ¹ || 24—236, 8 videntur esse Stephani || 24 Στεφ. — αὐτό om Σ¹ | τοῦτο om Σ¹ | τοῦτο <καὶ> κατηγ. GF Schoemann, Opp. acad. 4, 227 adn. 11 || 26 πάντα C Σ¹ || 28 τῆς om b || 32 τῶν ἐκ τύχης V Σ¹, ὡς ἐκ τύχης An. Ep. 299, 23, τῆς ψυχῆς C 33 ἢ οἰκτεῖρουσιν] καὶ ψέγουσιν C

θετον παρὰ ποιηταῖς ἀπὸ τῶν μάλιστα συνεχῶν τρόπων κδ' τούτων·
 ἀπὸ φύσεως, <Ε 442> ἀθανάτων τε θεῶν χαμαὶ ἐρχομένων τ' ἀν-
 θρώπων· ἀπὸ γένους, <εφρ Α 1> Πηλεΐδης Ἀχιλλεύς, <ex. gr.
 Α 246> Ἀτρεΐδης Ἀγαμέμνων· ἀπὸ εἶδους, <ex. gr. Α 206> γλαυ-
 5 κῶπις Ἀθήνη, <ex. gr. Α 551> βοῶπις πότνια Ἥρη· ἀπὸ τόπου,
 <ω 1> Ἑρμῆς δὲ ψυχὰς Κυλλήνιος ἐξεκαλεῖτο· ἀπὸ φορήματος,¹⁰
 <εφρ κ 277> χρυσόρραπις Ἑρμῆς, <ex. gr. Β 816> κορυθαίολος
 Ἑκτωρ· ἀπὸ τύχης, <Γ 182> ὦ μάκαρ Ἀτρεΐδη, μοιρηγενές, ὀλ-
 βιόδαιμον· ἀπὸ ἔξεως, <ex. gr. Α 311> πολύμητις Ὀδυσσεύς,
 10 <Δ 59> Κρόνος ἀγκυλομήτης· ἀπὸ δυνάμεως, <ex. gr. β 100> μοῖρ' ὀλοή
 κατέλῃσι τανηλεγέος θανάτοιο· ἀπὸ αἰρέσεως, <ex. gr. Γ 424> φι-
 λομμεΐδης Ἀφροδίτη· ἀπὸ πράξεως, <θ 335> Ἑρμεία, Διὸς υἱέ,
 διάκτορε, δῶτορ ἑάων· ἀπὸ ἐνεργείας, <Ε 31. 455> Ἄρες Ἄρες,²⁰
 βροτολοιγέ, μαιφόνε, τειχεσιβλήτα· ἀπὸ πάθους, <λ 41> ἄνδρες
 15 ἀρητῖφatoi, βεβροτωμένα τεύχε' ἔχοντες· ἀπὸ συμβεβηκότος,
 <Β 496> Αὐλίδα πετρήεσσαν, <Β 497> πολύκρημνόν τ' Ἑτewνόν·
 ἀπὸ ἐπιπολᾶζοντος, <Β 503> ποιήενθ' Ἀλῖαρτον, <Β 537> πολυ-
 στάφυλόν θ' Ἰστίαιαν· ἀπὸ κτήματος, <Γ 185> Φρύγας ἀνέρας³⁰
 αἰολοπῶλους· ἀπὸ χρώματος, <εφρ ι 125 cum λ 124. ψ 271> νέας
 20 μιλτοπαρήους· ἀπὸ σχήματος, <ex. gr. Ε 453> ἀσπίδας εὐκύκλους·
 κατὰ τὸ ἐστώς, <Ν 799> κυρτὰ φαληριόωντα· κατὰ τὸ κινούμενον
 †· ἀπὸ ἀναλογισμοῦ, <ex. gr. Α 55> λευκώλενος Ἥρη· δεῖ γὰρ ἀνα-^{866b}
 λογίσασθαι, ὅτι ὁ ἄηρ λευκός λέλεκται διὰ τὸ τὰ ἄκρα περιλάμπεσθαι·
 <εφρ ex. gr. Α 607> Ἥφαιστος ἀμφιγυήεις, διὰ τὴν κράσιν τοῦ
 25 πυρός· <Ε 500> Ξανθὴ Δημήτηρ, διὰ τὸ περὶ τὴν ὥραν τοῦ θέρους
 χρώμα· ἐκ τοῦ ὁμολογουμένου, <Δ 434. Ε 902> γάλα λευκόν καὶ τὸ
 <δ 458> ὑγρὸν ὕδωρ, <εφρ ex. gr. Β 699> γῆ μέλαινα· ἀπὸ
 ἰδιωνύμου, ὅταν ἰδίως καὶ μόνως ἐπὶ τινων τιθῆται, <ex. gr. Α 511>
 νεφεληγερέτα Ζεὺς, ἐνοσίχθων ὁ Ποσειδῶν· ἀπὸ τοῦ πάσχοντος †·
 30 ἐπὶ τὸ ποιοῦν, <ex. gr. Η 479> χλωρὸν δέος, <ex. gr. Β 455> πῦρ
 αἶδηλον. Πρὸς ἱστορίαν ζῶων τετραχῶς· κατὰ κίνησιν, <Γ 327. Ψ 475>
 ἵπποι ἀερσίποδες, <ex. gr. Ι 466> εἰλίποδας βοῦς· κατὰ σχῆμα,¹⁰
 <εφρ τ 538> ἀγκυλοχεῖλαι ἀετοί, <εφρ Β 460. Ο 692> κύκνοι δου-
 λιχόδειροι, <εφρ ε 66> τανύγλωσσοι κορῶναι· κατὰ χρῶμα, <κ 85>
 35 ἄργυφα μῆλα, <τ 518> χλωρητῆς ἀηδῶν [καὶ <Rufinus in Anthol.
 V 73, 4> κυαναυγὲς ἶον]· κατὰ συμβεβηκός ἰδίωμα, <εφρ ex. gr. Β 474>

1 συνεχῶν V Σ¹ et An. Ep., συνεχόντων C | κδ' εἴκοσι δύο C, κβ' Σ¹, κυ-
 ρίων V et An. Ep. || 2 τε et τ' add Σ¹ || 8 τύχης Stadtmüller, ψυχῆς C
 Σ¹ || 18 θ' τε C || 19 νέας — σχήματος (20) add Σ¹ || 21 φαληρεῶν τὰ
 Σ¹, φαλακρούωντα C || 22 exemplum om C Σ¹ || 23 ὁ add Σ¹ | τὰ add
 Σ¹ || 25 Δημήτηρ] δὲ μήτηρ C || 27 γῆ C Σ¹, γῆ μέλαινα Anacr. 21, 1 B⁴ ||
 28 τίθεται C Σ || 29 exemplum om C Σ || 33 ἀγκυλοχεῖται C; videtur con-
 fudisse τ 538 et χ 302 | δολιχόδειροι C || 35 καὶ — ἶον (36) hab. C Σ¹

πλατέα τὰ τῶν αἰγῶν αἰπόλια, διεσπαρμένως γὰρ βόσκονται, <κ 243>
 κύες χαμαιευνάδες, καθεύδουσι γὰρ πολὺ εἰς τὸ κάτω τῆς γῆς ἐαυ-
 τὰς καλινδοῦσαι, καὶ <Ο 690> αἰετὸς αἶθων· οὕτω γὰρ θερμός, ὡς τὰ
 πτερὰ αὐτοῦ πλησιάζοντα ἄλλοις πτεροῖς καίειν αὐτά· <εφρ Δ 105>
 ἴξalon αἶγα, τὸν ἰκνούμενον εἰς τοὺς ἄλας· ἱστορεῖται γὰρ περὶ τὰς 5
 τῶν σωματίων ἔξανθήσεις ἀλκι χρῆσθαι. Πρὸς ἱστορίαν δὲ φυτῶν, ὡς
 20 <κ 510> ἰτέαι ὠλεσίκαρποι· ἱστορεῖται γὰρ ὅτι ἡ πιόυσα γυνὴ τὸ τῆς
 ἰτέας ἄνθος ἀποβάλλει τὸ ἐν τῇ γαστρὶ βρέφος.

Πρὸς τι δὲ ἐστὶν ἔχον ὡς πατὴρ υἱὸς φίλος δεξιός.] Πρὸς
 τι ἔχον ἐστὶ τὸ κατὰ πᾶν πρὸς ἑτέραν σχέσιν νοούμενον, καθ' αὐτὸ 10
 δ' ἀνυπόστατον, οἷον πατὴρ υἱὸς ἐταῖρος· ταῦτα <γὰρ> σὺν ἑτέροις νο-
 εῖται, οἷον πατὴρ τινος, υἱὸς τινος. Διαφέρει <δὲ> τὸ πρὸς τι τοῦ ὡς
 πρὸς τι ἔχοντος, ὅτι τὸ μὲν πρὸς τι ἔχον συνιστάμενον συνίστησι <καὶ
 ἀναιρούμενον συναναιρεῖ τὸ ἕτερον· συνιστάμενος γὰρ ὁ πατὴρ συνί- 15
 στησι> καὶ παρεισάγει <καὶ> τὸν υἱόν, καὶ πάλιν ἀναιρούμενος ὁ πατὴρ
 30 συναναιρεῖ καὶ τὸν υἱόν· μὴ γὰρ ὄντος τοῦ πατρὸς ἀνάγκη καὶ τὸν υἱόν
 μὴ εἶναι· ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. Τὸ δὲ ὡς πρὸς τι τὸ ἐναντίον
 συνιστάμενον ἀναιρεῖ, ἀναιρούμενον δὲ συνίστησιν, ὡς νῦν τὴν ἡμέραν.

867b Ὡς πρὸς τι ἔχον δὲ ἐστὶν ὡς νῦν ἡμέρα, θάνατος ζωῆ.]
 Καὶ αὐτὸ τὸ ὡς πρὸς τι ἔχον <πρὸς ἕτερον> τὴν σχέσιν ἔχει, ἀλλ' ἀναιρε- 20
 τικὸν γίνεται τοῦ ἑτέρου· τούτῳ γὰρ καὶ διαφέρει τοῦ πρὸς τι ἔχοντος
 τὸ ὡς πρὸς τι ἔχον, καίπερ δοκοῦν ὅμοιον εἶναι. Τὸ μὲν γὰρ πρὸς
 τι ἔχον καὶ συνευρίσκεται καὶ συναπόλλυται, τὸ δὲ ὡς πρὸς τι ἔχον ἐν
 τοῦ ἑτέρου ἀναιρετικόν ἐστίν· οἷον ἐπὶ τοῦ πρὸς τι ἔχοντος, ὠνόμασας
 πατέρα, συνονομάζεις καὶ υἱόν, ἀνείλες τὸν υἱόν, συναναιρεῖς καὶ τὸν 25
 10 πατέρα· υἱοῦ γὰρ μὴ ὄντος πατέρα εἶναι πῶς ἐγχωρεῖ; Ἔστι δὲ τοῦτο
 σαφέστατα γινῶναι καὶ ἀπ' αὐτοῦ τοῦ ποιητοῦ· ἡνίκα γὰρ τὸν Ὀδυσσεῆα
 παρεισάγει ἐπαπειλούμενον τῷ Θερσίτῃ, διδάσκει τοῦτο <Β 259> <μη-
 κέτ'> ἔπειτ' Ὀδυσ[ς]ῇ κάρη ὤμοισιν ἐπέιη· καὶ ταύτην μὲν τὴν
 ἀρὰν ἐαυτῷ ἔθετο, τουτέστι «μὴ εἶην ἐν τοῖς ζῶσιν»· τὸν δὲ ἐξῆς στίχον 30
 κατὰ τοῦ παιδός· ἔφη γὰρ <Β 260> μὴδ' ἔτι Τηλεμάχοιο πατὴρ
 κεκλημένος εἶην· τινὲς δὲ ἐνόμισαν καὶ τοῦτο ἐαυτῷ <αὐτὸν> τετα-
 20 χέναι, ἵνα τὸ ῥήτὸν εἴη «ἀποθάνοιμι καὶ μὴ εἶην πατὴρ Τηλεμάχου».
 Ἐπὶ δὲ τοῦ ὡς πρὸς τι οὐκ ἐστὶ τοῦτον ἔχεις τὸν τρόπον, ἀλλ' ὀνομάζεις
 ἐν καὶ τὸ ἕτερον ἀναιρεῖς· ἐὰν γὰρ εἴπῃς νῦν, ἀνήρηται ἡ ἡμέρα, καὶ 35
 φῶς εἰπὼν ἀναιρεῖς τὸ σκότος.

2 πολὺ Σ¹, πολ (sic) C || 3 καλινδοῦσαι C Σ¹ | αἰετὸς Σ¹, αετὸς C ||
 5 γὰρ add Σ¹ b | περὶ C, παρὰ Σ¹ || 6 χρᾶσθαι C Σ¹ || 10 ἑτέρου An. Ep.
 302, 2 || 13 καὶ ἀναιρ. — υἱόν (15)] καὶ παρεισάγει τὸν υἱόν C; paulo aliter
 suppleverunt A Hart lib. gymn. Luisenst. Berol. 1871, p. 30; Egenolff An. Ep.
 301, 24; Th Matthias Ann. Phil. suppl. 15, 597 adn. 8 || 20 Καὶ — ἔχει] τὸ
 αὐτὸ ὡς πρὸς τι ἔχον τὸ σχέσιν ἔχει C || 24 ἑτέρου] ἐνός C || 28 διδ. τοῦτο·
 <ἐπαρᾶται δ' ἐκείνος> μηκ. Stadtmüller || 31 ante κατὰ add καὶ b || 32 δέ]
 γὰρ C | ἐαυτῷ b, ἐαυτὸ C || 34 ἔχει C || 35 εἴπῃς b, εἴποις C

· Ὅμῳνυμον δέ ἐστιν ὄνομα τὸ κατὰ πολλῶν ὁμῳνύμῳς τι-
 θέμενον, οἷον ἐπὶ μὲν κυρίων, ὡς Αἴας ὁ Τελαμώνιος καὶ Αἴας
 ὁ Ἰλέως, ἐπὶ δὲ προσηγορικῶν, ὡς μῦς θαλάσσιος καὶ μῦς γη-
 γενής.] — Στεφάνου. — Ὅμῳνυμόν ἐστι τὸ ἐναντίον τῷ συνωνύμῳ,
 5 καὶ λέξις δὲ διὰ μιᾶς φωνῆς δύο ἢ καὶ πλείονας διαφορὰς σημαίνουσα,
 οἷον Φοῖνιξ <κύων>· Φοῖνιξ γὰρ καλεῖται ὁ ἀπὸ Φοινίκης, καὶ τὸ δένδρον,
 καὶ ὁ Ἀχιλλέως τροφεύς, καὶ κύων ὁ ἐπίγειος καὶ ὁ θαλάσσιος καὶ ὁ οὐ- 30
 ράνιος, καὶ τὰ ὅμοια.

Εἰς τὸ αὐτό. — Ὅμῳνυμόν ἐστι τὸ ὅμοιον ὄν, διαφοροῖς δὲ οὐ-
 10 κύαις ὑποκείμενον· διαφέρει δὲ τοῦ συνωνύμου, ὡς ὁμόδουλος τοῦ συν-
 δούλου· ὁμόδουλοι γὰρ εἰσιν οἱ μετέχοντες ὁμοίας τύχης δουλικῆς, σύν- 868 L
 δουλοι δὲ οἱ σύν ἀλλήλοις δουλεύοντες.

Συνώνυμον δέ ἐστι τὸ ἐν διαφοροῖς ὀνόμασι τὸ αὐτὸ δη-
 λοῦν, οἷον ἄορ ξίφος μάχαιρα φάσγανον σπάθη.] Συνώνυμον δέ
 15 ἐστιν ὃ διὰ πλείονων ἐν ὑποκείμενον σημαίνει, οἷον μέρος βροτός ἄν-
 θρωπος, πολλὰ ὀνόματα καθ' ἑνὸς πράγματος τιθέμενα· τὸ μὲν γὰρ
 ξίφος ἐν ἐστι, κατ' αὐτοῦ δὲ πολλὰ ὀνόματα, ὡς ἔγχος φάσγανον κνώ- 10
 δων καὶ ἐγχειρίδιον, καὶ εἴ τι ἕτερον περὶ τούτου τοῖς ἀρχαίοις εἴρηται·
 τὰ γὰρ πάντα ἐν μόνον σημαίνει, τὸ ξίφος.

20 Καὶ ἄλλως. — Στεφάνου. — Συνώνυμόν ἐστι τὸ ἐν πλείοσιν ὀνό-
 μασι μιᾷ οὐκίᾳ ὑποκείμενον, οἷον μέρος βροτός ἄνθρωπος, ἅπερ οἱ
 Περιπατητικοὶ πολυνύμα λέγουσιν, ὁμῳνύμα δὲ τὰ τὸ αὐτὸ γένος
 ἔχοντα καὶ τὴν αὐτὴν οὐκίαν, <οἷον> τὸ ἄνθρωπος ἵππος ἔλαφος ὁμῳ-
 νυμά φασιν, ἐπεὶ τὰ τρία κατὰ ἀρρένων καὶ <θηλέων> ζῳων ἐτάχθη.
 25 Φερώνυμον δέ ἐστι τὸ ἀπὸ τινος συμβεβηκότος τεθέν, ὡς 20
 Τισαμενός καὶ Μεγαπένθης.] Τὸ φερώνυμον δύναμιν ἔχει τοιαύ-
 τη· φορὰν καλοῦσιν οἱ φιλόσοφοι τὴν τύχην· τὸ οὖν ἀπὸ τύχης τινὸς
 συμβαινούσης ὀνομαζόμενον ὄνομα λέγεται [τὸ] φερώνυμον· τὸν γὰρ
 Μενελάου παῖδα Μεγαπένθην εἰρῆσθαι διὰ τὰ τῷ Μενέλαῳ συμβεβηκότα·
 30 τῆς γὰρ Ἑλένης ἀρπαγείης συνέβη τὸ τηνικαῦτα τὸν Μενέλαον οὐ τὰς
 τυχούσας λύπας ἔχειν· καὶ πάλιν Ὀρέτης ἐπειδὴ τὴν Κλυταίμνηστραν
 ἐτίκατο Τισαμενὸν τὸν παῖδα αὐτοῦ ἐκάλεσεν. Λέγει δὲ καὶ ὁ ποιητῆς
 περὶ Ὀδυσσεὺς <τ 407. 409> πολλοῖσι<ν> γὰρ ἔγγω<ε> ὁδυσ<ε>ά- 30
 μενος τόδ' ἰκάνω. Τῷ δ' Ὀδυσ[ε]εὺς ὄνομ' ἔστω ἐπώνυμον,

4—8 hab. et. Σ^m || 10—12 hab. et. Σ^m

4 Στεφάνου *in marg.* C || 5 δὲ *add* V | καὶ (*post* ἢ) *add* V || 6 φοῖνιξ·
 φοῖνιξ V, φοῖνιξ τε (*sic*) C || 7 ὁ *ante* θαλ. *et ante* οὐρ. *add* V || 11 μετέ-
 χοντες Vb, μετασχόντες C || 20—237, 5 *videntur esse Stephani* || 20 Καὶ
 — Στεφ. *in marg.* C || 22 περιπατικοὶ C | ὁμῳνύμα] συνώνυμα *A.Hart, item-*
que v. 23 συνώνυμά φασιν, *non recte*; cfr Σ¹ || 24 ἐτάχθη C, ἐλέχθη b || 34 Τῷ
 δ' τὸ γὰρ C

ἀντὶ τοῦ φερώνυμον. <Λέγεται δὲ φερώνυμον> καὶ τὸ τεθὲν ἐκ γενε-
 τῆς, ὕστερον δὲ τῷ ὀνομασθέντι οἰκείον γενόμενον, οἷον ὡς ἔτυχεν οἱ
 869b γονεῖς τὸν Δημοσθένην ὠνόμασαν, ὕστερον δὲ θένος εὐρέθη τοῦ δήμου·
 καὶ Θουέτης δὲ καὶ Πενθεὺς καὶ Μελέαγρος· οὕτω μὲν γὰρ ἐκ γενετῆς
 ὠνόμαστο, ἀνδρωθέντι δὲ αὐτῷ ἐμέλησε περὶ ἄγρας.

5

Διώνυμον δὲ ἐστὶν ὀνόματα δύο καθ' ἑνὸς κυρίου τεταγ-
 μένα, οἷον Ἀλέξανδρος ὁ καὶ Πάρις.] Διώνυμον δὲ ἐστὶν οὐ τὰ
 δύο ὀνόματα καθ' ἑνὸς τέτακται, ἔκ τε τῆς τῶν κυρίων ὕλης καὶ τῆς
 τῶν ἐπιθέτων <τῶν> μόνῃ συμβάν(των), ὡς τὸ Φοῖβος Ἀπόλλων καὶ
 10 ἐνοσίχθων ὁ Ποσειδῶν· καὶ τούτων ἔν ἀντὶ ἑνὸς παραλαβανόμενον 10
 ἀναπληροῖ τὸ ζητούμενον.

Εἰς τὸ αὐτό. — Διώνυμόν ἐστιν ὅταν δύο ὀνόματα τεθῇ τινι, καὶ
 μετὰ τοῦ κυρίου συμπαραλαμβάνηται ἕτερόν τι ἐπιθετον ἐκείνῳ μόνῃ
 συμβάν, ὥσπερ Ἀλέξανδρος καὶ Πάρις ὁ αὐτός· διὰ τοῦτο δὲ εἶπον
 «μόνῃ συμβάν», μόνῃ γὰρ τῷ Ἀλεξάνδρῳ συμβέβηκε τὸ Πάριν καλεῖ- 15
 σθαι· διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ὁ τεχνικός εἶπεν «οὐκ ἀναστρέφοντος τοῦ λό-
 γου»· οὐ γὰρ εἴ τις Ἀλέξανδρος κέκληται, πάντως ἤδη καὶ Πάρις ὀνο-
 20 μάζεται. Εἴρηται δὲ ἐκείνος Πάρις ἢ διὰ τὸ παρεῖναι ἐν τῇ κρίσει τῶν
 θεῶν, ὅτε περὶ τοῦ μήλου ἤρισαν αἱ τρεῖς θεαί, Ἥρα, Ἀθηνᾶ καὶ Ἀφρο-
 δίτη· ἢ διὰ τὸ ἀπὸ πῆρας τὴν τροφήν ἐσχηκέναι· ἐκτεθεὶς γὰρ ὑπὸ 20
 Πριάμου ἀνῆρέθη ὑπὸ τινος βουκόλου, παρ' οὗ καὶ ἀνετράφη ἀπὸ τῆς
 πῆρας· ὥστε οὖν τοῦτο οὐκ ἂν συμβαίῃ ἐτέρῳ Ἀλεξάνδρῳ λεγομένῳ.

Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως. — Στεφάνου. — Διώνυμόν ἐστι τὸ μίαν
 οὐσίαν δυσὶν ὀνόμασι δηλοῦν, Ξάνθος Σκάμανδρος, Πάρις Ἀλέξανδρος.
 Διωνυμίας δὲ τρόποι παρὰ τῷ ποιητῇ τέσσαρες· ἢ γὰρ ὑπ' ἀνδρῶν καὶ 25
 30 γυναικῶν ποιεῖ καλούμενόν τινα τῷ αὐτῷ ὀνόματι, <H 138 seq> δίου
 Ἀρηϊθόου, τὸν ἐπὶ κλησὶν Κορυνήτην Ἄνδρες κίκλησκον καλλί-
 ζωνοὶ τε γυναῖκες· ἢ ἐτέρως τοὺς οἰκείους καλοῦντας, ἐτέρως δὲ τοὺς
 870b ἐκτός, <Z 402> τὸν ῥ' Ἐκτωρ καλέεσκε Σκαμάνδριον, αὐτὰρ οἱ

12—22 hab. et. Σ^m ||23—238, 6 hab. et. Σ^m Σ¹

5 ἀνδρωθέντος C, corr. b || 7 post Πάρις add δύο ὀνόματα καθ' ἑνὸς τέτα-
 κται C || 8 τῶν ante κυρ. om Uhlig | τῆς τῶν ἐπιθ.] τῆς ἐξ ἐπιθ. C, τῆς ἐπιθέτων
 vel ἐκ τῆς ἐπιθέτων Uhlig || 10 τούτων] τοῦτο C || 11 ἀναπληροῖ τὸν C, ἀποπληροῖ
 τὸν b || 12 εἰς τὸ αὐτό in marg. C || 13 μόνῃ add Vb || 15 τὸ add V | κεκλη-
 σθαι V || 16 γὰρ add V || 19 καὶ add V || 22 post πῆρας add V: τοῦτέστιν
 ἀπὸ τῆς πηρικῆς σπυρίδος τὴν τροφήν ἔχων· ἐπεὶ γοῦν ἐκ πῆρας ἀνετράφη, καὶ
 ἐξ αὐτῆς αὐτὸν ἀνεθρέψατο ὁ τοῦτον ἀνελόμενος, ἐκαλεῖτο Πάρις | συμβ. παντὶ
 λεγομένῳ Ἀλεξάνδρῳ V || 23 Εἰς — Στεφ. in marg. C, om V Σ¹ || 24 οὐ-
 σίαν δυσὶν ὀνόμασι V, οὐσίαν ὀνόμασι δυσὶ Σ¹, ὀνομασίαν C || 25 Διωνυμίας —
 θεοί (238, 6) habet etiam O fol. 220^v || 28 τοὺς οἰκ. καλοῦντας (-τα C) — ἐκτός
 (29) C Σ¹ O, μὲν τοῖς οἰκείοις καλούμενον, ἐτέρως δὲ τοῖς ἐκτός V

ἄλλοι Ἀκτυάνακτα· ἡ δύο ὀνομάτων ὄντων τὸ μὲν σεμνότερον ἦγουν ἐντιμότερον τοῖς θεοῖς, τὸ δὲ δυσφορώτερον τοῖς ἀνθρώποις περιιάπτει, <Υ 74> δν Ξάνθον καλέουσι θεοί, ἄνδρες δὲ Cκάμανδρον· ἡ μόνον τὸ τῶν θεῶν λέγει, τὸ τῶν ἀνθρώπων ἀποσιωπῶν, <μ 61> Πλαγ- 10 κτὰς δὴ τοι τὰς γε θεοὶ μάκαρες καλέουσι, καὶ <κ 305> μῶλυ δέ μιν καλέουσι θεοί.

Ἐπώνυμον δέ ἐστιν, ὃ καὶ διώνυμον καλεῖται, τὸ μεθ' ἑτέρου κυρίου καθ' ἓν λεγόμενον, ὡς ἐνοσίχθων ὁ Ποσειδῶν καὶ φοῖβος ὁ Ἀπόλλων.] Ἐπώνυμόν ἐστι τὸ ἐπιθετικὸν καὶ κυρίου 10 τάξιν ἔχον καὶ δυνάμενον ἀπὸ τῆς τοῦ συμβεβηκότος δυνάμεως καθ' αὐτὸ δηλῶσαι τὸ κύριον, οἷον ὑψιβρεμέτης φανερόν ὅτι ὁ Ζεὺς, γλαυκῶπις ἡ Ἀθηνᾶ, καὶ φοῖβος ὁ Ἀπόλλων, καὶ τὰ ὅμοια.

Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως. — Cτεφάνου. — Ἐπώνυμον δέ ἐστι δύο ὀνόματα καθ' ἑνὸς τεταγμένα, ὧν τὸ μὲν κύριον, τὸ δ' ἐπίθετον δύνα- 15 μιν ἔχον κυρίου διὰ τὸ ἴδιον εἶναι τοῦδὲ τινος, ὡς ἂ παρέθετο, καὶ τὸ γλαυκῶπις καὶ ἐριούνης εὐρύοπα νεφεληγερέτα. Διαφέρει οὖν τὸ διώνυμον τοῦ ἐπώνυμου, καθὼς τοῦτο μὲν οὐκ ἀντιστρέφει, ὡς καὶ αὐτός φησιν, οὐ γὰρ εἴ τις Ἀλέξανδρος οὗτος καὶ Πάρις· τὸ δὲ ἐπώνυμον ἀντιστρέφει· ὁ γὰρ Ποσειδῶν <ὁ> αὐτὸς <καὶ> ἐνοσίχθων <καὶ ὁ ἐνο- 20 σίχθων ὁ> αὐτὸς καὶ Ποσειδῶν, ὁ Ἀπόλλων φοῖβος καὶ φοῖβος Ἀπόλλων, ἡ Ἡμέρα ἡριγένεια καὶ ἡριγένεια Ἡμέρα.

Ἐθνικὸν δέ ἐστι τὸ ἔθνους δηλωτικόν, οἷον Φρύξ Γαλάτης.] Τὸ ἐθνικὸν δεῖ ἀκριβῶς εἰδέναι πόθεν. Γίνεται δὲ τετραχῶς, 30 ἀπὸ γένους, ἀπὸ χώρας, ἀπὸ πόλεως, ἀπὸ βασιλέως· ἀπὸ γένους μὲν, 25 ὡς Ἕλλην καὶ βάρβαρος, ἀπὸ δὲ χώρας, ὡς Θεσσαλός, ἀπὸ δὲ πόλεως, ὡς Φθιώτης, ἀπὸ δὲ βασιλέως, ὡς Ἀχαιοὶ καὶ Δαναοί. Τοῦτο οὖν 871b ἐστι τὸ ἔθνους δηλωτικόν, ὡς καὶ αὐτὸς παρέθετο, ὁ Φρύξ Γαλάτης, ὡς ἐν εἰσαγωγῇ.

Ἐρωτηματικὸν δέ ἐστιν, ὃ καὶ πευστικὸν καλεῖται, τὸ 30 κατ' ἐρώτησιν λεγόμενον, οἷον τίς ποῖος πόκος πηλίκος.] Διαφέρει τὸ ἐρωτηματικὸν τοῦ πευστικοῦ τῆδε, καθὼς τὸ μὲν ἐρωτηματικὸν σύντομον ἔχει καὶ συμβολικὴν τὴν ἀπόκρισιν· ἂν γὰρ ἐρωτήσης τινά, ἢ τὸ ναί λέγει ἢ τὸ οὐ, ἅπερ ἐστὶ συμβολικά· τὸ δὲ πευστικὸν μακρηγορίας δεῖται καὶ διὰ πολλῶν ἀπολογίας, ὡς καὶ παρὰ τῷ Μενάνδρῳ εὐρίσκομεν

9—12 hab. et. Σ^m || 13—16 similia hab. et. Σ^m || 23—26 hab. et. Σ^m

2 δυσφορώτερον CV, δυσφωνότερον O, ἀτιμότερον Σ¹ || 3 δν V, οἷον C Σ¹ O || 5 καὶ — θεοί (6) om Σ¹ | καὶ C, om VO || 9 ἐπιθετικὸν V, ἐπιθε-
τικοῦ C || 13—28 videntur esse Stephani || 13 Εἰς — Cτεφ. in marg. C ||
14 τεταγμένα V, κυρίου C || 16 νεφεληγερέτας C || 19 ὁ γὰρ ποσειδῶν αὐτὸ
ἐνοσίχθων αὐτὸς καὶ Ποσειδ. C || 27 ἔθνους b, ἔθνος C

10 <fr. 869 K> πυθοῦ παρ' αὐτῆς διὰ τίν' αἰτίαν, ἀντὶ τοῦ «ἐρωτήσας
 ἄκουσον»· ἦδε <δὲ> διὰ πολλῶν ἀπόδοσις ἦν καὶ οὐ συμβολικὴ, ὥσπερ
 ἡ τοῦ ἐρωτηματικοῦ. Οὕτως καὶ ὁ τεχνικὸς παρατίθεται τὸ τίς ποῖος
 πόκος <πηλίκος>· ταῦτα γὰρ ὀνόματά ἐστιν ἐρωτήσεις σημαίνοντα.
 29 Ἰστέον δὲ ὅτι τοῦ μὲν πευστικοῦ ἐννέα λέξεις μόναι εἰσίν, τέσσαρα 5
 ὀνόματα, τίς ποῖος πόκος πηλίκος, πέντε δὲ ἐπιρρήματα, πῇ ποῦ πότε
 πηνίκα πῶς· ἐρωτηματικαὶ δὲ σχεδὸν εἰπεῖν πᾶσαι αἱ λέξεις· δύναται
 γὰρ πᾶσα λέξις εἶναι ἐρωτηματικὴ, τῆς φωνῆς καὶ τῆς ὑποκρίσεως μόνον
 872b καθελκομένης. Καὶ ὅτι τῷ μὲν ἐρωτηματικῷ ἡ τὸ ναί ἡ τὸ οὐ πάντως
 προσυπακούεται, τῷ δὲ πευστικῷ οὐκέτι, ἀλλὰ ἡ οὐσία ἡ ποιότης ἡ 10
 33 τι τοιοῦτον. — Τὸ δὲ τίς μῦριον ὅταν μὲν ὀξυτονῇται, τότε ἐρωτημα-
 873b τικόν ἐστιν, ἐὰν δὲ ἐγκλίνῃται, ἔσται ἀόριστον ἢ ἀποφαντικόν, καὶ ἀρσε-
 νικοῦ καὶ θηλυκοῦ κοινόν.

Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως. — **Στεφάνου.** — Διαφέρει πευστικόν
 ἐρωτηματικοῦ· τῷ γὰρ ἐρωτηματικῷ ἀποχρήσει τὸ ναί ἡ τὸ οὐ, καὶ 15
 ἀνάνευσις ἢ ἐπίνευσις, τῷ δὲ <πευστικῷ> πάντως ἀποκρίσεως δεῖ·
 καὶ ἡ μὲν ἐρώτης ἐπὶ παντὸς μέρους λόγου <γίνεται>, ἡ δὲ πευσις
 ἐπ' ὀνομάτων ἢ ἐπιρρημάτων. Ἐρωτῶμεν δὲ μαθεῖν ἐθέλοντες διὰ
 10 τοῦ τίς οὐσίαν, [ἄνθρωπος ἢ λέων]· τῷ δὲ ποῖος [καὶ πότερος]
 πᾶν ἐπίθετον ἐπαχθήσεται, πλὴν τῶν ἐπὶ σωματικοῦ μεγέθους· «ποῖος 20
 Στέφανος; ὁ ἰατρός· ποῖος πύκτης; ὁ ταχύς, ὁ λευκός, ὁ μέγας»· τῷ
 δὲ πόκος τὸ πολὺς ἢ μικρός· τοῦτο δὲ καὶ ἐπὶ μεγέθους τάττεται,
 «πόκος ὄχλος; πόκος στρατός»· τῷ πηλίκος τὰ ἐπὶ μεγέθους, μέγας βρα-
 330, 3c χύς παχύς λεπτός· τῷ δὲ πόστος τὰ ἀριθμητικά, δεῦτερος τρίτος· τῷ
 ποδαπός τὰ ἐθνικά, Ῥώδιος Θραξ, ἔσθ' ὅτε <δὲ> καὶ τὰ τῆς ποιότητος, 25
 20 λευκός ξανθός· **Σοφοκλῆς** οὖν ἐν Ὀδυσσεῖ Ἀκανθοπλήγι τῷ ποδαπός
 ἀντὶ τοῦ ποῖος χρησάμενος ἀκυρολογεῖ, <fr. 415 N²> ποδαπὸν τὸ
 δῶρον ἀμφὶ φαιδίμοις ἔχων Ὠμοῖς; — Τὰ δὲ ὑπὲρ μίαν συλλαβὴν
 ἐρωτηματικὰ καταβιβάζοντα τὸν τόνον ἀόριστα γίνεται, οἷον ποῖος ποός
 πηλίκος· ἀποβάλλοντα δὲ τὸ κατ' ἀρχὴν σύμφωνον ἀναφορικὰ γίνεται, 30
 οἷον πόκος ὅκος, ποῖος οἶος, πηλίκος ἡλίκος, ἃ προσλαμβάνοντα τὸ τ
 ἀνταποδοτικά γίνεται, τόκος τοῖος τηλίκος· ταῦτα δὲ τὰ διὰ τοῦ τ καὶ
 παράγεται διὰ τοῦ οὔτος, τοιοῦτος τοσοῦτος τηλικούτος — ἔστι δὲ ἡ

5—9 hab. et. Σ^m Σⁱ || 11—13 hab. et. Σ^m || 14—18 hab. et. Σ^m ||
 18—240, 16 hab. et. Σⁱ || 28—240, 2 hab. et. Σ^m

1 αὐτῆς b, αὐτοῖς C || 2 ἦδε δέ] ἡ δὲ C || 11 ὀξυτονεῖται C || 12 καὶ
 ἀρσ.] ἡ ἀρσ. C || 14—241, 14 videntur esse Stephani || 14 Εἰς — **Στεφ.** in marg.
 C || 15 ἐρωτηματικῷ V, ἐρωτήματι C || 19 ἀνθ. ἢ λέων om Σⁱ | τῷ b,
 τὸ C Σⁱ | καὶ πότερος hab. C Σⁱ || 21 τῷ b, τὸ C Σⁱ || 24 πόστος A, πόκος C ||
 26 οὖν add Σⁱ | ὀδυσσεῖα ἀκανθ. C | post τῷ add δὲ C || 27 ἀκυρολογεῖ Σⁱ,
 ἀκριβολογεῖ C || 28 ἔχων b, ἔχον C Σⁱ || 30 πηλίκος C || 32 γίνονται C |
 ταῦτα δὲ τὰ Σⁱ, ταῦτα δὲ V, τὰ δὲ C || 33 διὰ — τοιοῦτος V, διὰ τοιοῦτος τοῦ
 οὔτος C, διὰ τὸ (διατί A) οὔτος τοιοῦτος Σⁱ

παραγωγὴ κατὰ γένος, κατὰ πτώσιν, κατὰ ἀριθμὸν — καὶ ἐπεκτείνεται ⁸⁰
 διὰ τοῦ δε, τοιόσδε τοσόσδε τηλικόσδε. — Τὸ τίς ἐρωτηματικὸν ἐστὶ καὶ ^{873, 41}
 ἄοριστον, «<τίς ἦλθε;> ἦλθέ τις»· δύο οὖν τόνων ἐστὶ δεκτικόν, ἀλλ' ἐπεὶ
 μονοσύλλαβος βραχεῖα λέξις οὐ δύναται δύο τόνους λαβεῖν, ἓνα λαμβάνει
⁵ τὸν ὄξυν αἰεῖ, ἐν δὲ ταῖς πλαγαίαις δέικνυται τὸ διάφορον διὰ τῆς ποσότητος
 τῆς ἐπιδεκτικῆς ἐκατέρου τόνου, <τίνος> τινός, <τίνι> τινί, <τίνα> τινά·
 τὸ ποδαπὸς ἓνα τόνον ἔχει τὸν ὄξυν ἐπ' ἐρωτήσεως, ἐπεὶ ὁ χαρακτήρ ¹⁰
 ὁ διὰ τοῦ δαπὸς τοιοῦτος ἦν, ἀλλοδαπὸς ἡμεδαπὸς παντοδαπός. —
 Ἔτι τὰ ἐρωτηματικὰ ἄπειρά εἰσιν, ἐκάστη γὰρ λέξις δύναται προφέρει- ^{871, 17}
¹⁰ σθαι ἐρωτηματικῶς· τὰ δὲ πειστικά ὑπὸ ἀριθμὸν ἀνάγονται· ἔξ γὰρ
 εἰσιν ἐν τοῖς ὀνόμασιν, οἷον τίς ποῖος πόκος τηλικός πότος ποδαπός, ²⁰
 καὶ τρία κατὰ τὸ σημαίνόμενον ἐν τοῖς ἐπιρρήμασιν· ἡ γὰρ πράξεώς
 εἰς ζητητικά, οἷον <γ 248> πῶς ἔθαν' Ἀτρεΐδης; ἡ τόπου, οἷον
 <Κ 406> ποῦ νῦν δεῦρο κιῶν λίπες Ἑκτορα; ἡ χρόνου, οἷον <δ 642>
¹⁵ πότ' ὤχετο>· Πρόσκειται «κατὰ τὸ σημαίνόμενον», ἐπειδὴ κατὰ φωνὴν
 πλείονά εἰσιν, οἷον πῇ ποῖ πηνίκα πότε ποῦ πόθεν πῶς.

Ἄοριστον δέ ἐστὶ τὸ τῷ ἐρωτηματικῷ ἐναντίως λεγόμενον, ^{873, 12}
 οἷον ὅστις ὁποῖος ὁπόκος ὁ τηλικός.] Ἄοριστόν ἐστὶν ὃ μὴ ὀρίζει,
 τὸ γὰρ ᾱ στερητικόν ἐστὶ· τὸ δὲ ἐρωτηματικὸν καὶ γνωστὸν καὶ ὠρι-
²⁰ μένον· ἐναντίον οὖν τί ἐστὶ τοῦτο τῷ ἐρωτηματικῷ. Ἔχει δὲ τὴν γέ-
 νειν τὸ ἄοριστον ἀπὸ τοῦ ἐρωτηματικοῦ· πᾶν γὰρ ἐρωτηματικὸν ὄνομα
 ἔξωθεν προσλαβὼν πλεονασμὸν τινα γίνεται ἄοριστον· προσλαβόντα γὰρ
 τὰ ἐρωτηματικά ἔξωθεν τὸ ὁ ἄοριστον ἐπαγγέλλεται, πῶς ὅπως, πῇ ὅπῃ.
 Καὶ συντείνει εἰς δύο μέρη λόγου, εἷς τε ἐπίρρημα καὶ ὄνομα· ἐρώτησις ²⁰
²⁵ γὰρ οὐ γίνεται εἰ μὴ δι' ὀνόματος καὶ ἐπιρρήματος.

Ἀναφορικὸν δέ ἐστὶν, ὃ καὶ ὁμοιωματικὸν καὶ δεικτικὸν
 καὶ ἀνταποδοτικὸν καλεῖται, τὸ ὁμοίωσιν σημαῖνον, οἷον τοι-
 οῦτος τοσοῦτος τηλικοῦτος.] Ἀναφορά ἐστὶν ἀνάμνησις προεγνω-
 σμένου προσώπου καὶ ἀπόντος τινὸς γνώσις καὶ ἀναπόλησις. Τοῖς
³⁰ δ' ἄλλοις ὀνόμασιν οὕτως ὠνόμασται, ἐπειδὴ ταύτῃ τῇ φωνῇ χρώμεθα
 καὶ ὁμοιοῦντες, ὅτι οὗτος ὁμοῖος τῷδε τῷ μὴ παρόντι, † καὶ ἀνταποδι-
 δόντες, ὡς ἂν τις εἴποι «τοιοῦτός ἐστιν ἀνδρείος οἷός ποτε ὁ Ἀχιλλεύς».

Περιληπτικὸν δέ ἐστὶ τὸ τῷ ἐνικῷ ἀριθμῷ πλῆθος σημαί- ^{874, 31}
 νον, οἷον δῆμος χορός ὄχλος.] Περιληπτικὸν ὄνομα λέγεται, ὅταν
³⁵ ὁ μὲν χαρακτήρ ἐνικός ᾗ, ἐμφαίνεται δὲ διὰ τοῦ σημαινομένου πολὺ τι
 πλῆθος, οἷον στρατός χορός. Εἴρηται δὲ περιληπτικὸν παρὰ τὸ περιέ-

18—25 hab. et. Σ^m ||

20—32 hab. et. Σ¹ ||

34—241, 8 cfr Σ^m Σ¹

1 καὶ ἐπεκτ. — δε (2) O, καὶ ἐπέκτασις (-iv V) CV Σ¹ || 2 τηλικόσδε add O
 6 τίνος et τίνι et τίνα add b | τινά om Σ¹ || 12 τρία κατὰ Σ¹ b, τριάκοντα C ||
 13 τόπου Σ¹, τὸ ποῦ C || 15 πότ' ὤχετο Stadt Müller, πότε C Σ¹ | ἐπεὶ δὲ
 κ. C || 26 Ἀναφορ. — τηλικοῦτος (28) om Σ¹ || 29 γνώσις add Σ¹ || 31 ἀν-
 ταποδιδόντες] ἀποδιδόντες C Σ¹ || 35 δὲ add VAb

χειν τὰ ἐξ αὐτοῦ σημαίνόμενα, οἶον, ὡς ὁ τεχνικός φησι, δῆμος χορός
 ὄχλος· ταῦτα γὰρ ἐνικὸν μὲν ἔχει τὸν τύπον, εἰς ὁσ γὰρ λήγει, τὸ δὲ
 10 ἐξ αὐτῶν σημαίνόμενον πληθὸς ἐστιν· οὔτε γὰρ ἂν δῆμος οὔτε χορός
 οὔτε ὄχλος ἐξ ἐνὸς προσώπου κυσταίη. Ἐντεῦθεν οὖν καὶ οἱ ποιηταὶ
 εἰδότες τὴν δύναμιν τῆς λέξεως πολλάκις πρὸς τὸ σημαίνόμενον ὑπαν- 5
 τῶσι καὶ ῥήματα πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ ἐπάγουσιν, οἶον <Υ 166> ἀγρό-
 μενοι πᾶς δῆμος καὶ <Ο 305> ἡ πληθὺς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν ἀπο-
 νέοντο.

33 Ἐπιμεριζόμενον δὲ ἐστὶ τὸ ἐκ δύο <ῥ> καὶ πλειόνων ἐπὶ
 ἔν ἔχον τὴν ἀναφοράν, οἶον ἐκάτερος ἕκαστος.] Ἐπιμεριζόμενόν 10
 875b ἐστὶν ὃ ποιεῖται ἀπὸ πλήθους προσώπων ἑξαναρτίθμῃσιν· εἴρηται δὲ ἐπι-
 μεριζόμενον, ὅτι ἀπομερίζει ἀπὸ τοῦ πλήθους τὸ καταληπτόν, ὡς τὸ
 ἕκαστος καὶ τὸ ἐκάτερος· λέγοιτο μὲν γε τὸ ἕκαστος ἐπὶ πλήθους, τὸ
 δὲ ἐκάτερος ἐπὶ μόνου δυϊκοῦ.

Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως. — Τὸ μὲν ἐκάτερος ἐκ δύο ἐπὶ ἔν ἔχει 15
 τὴν ἀναφοράν, οἶον ὡς ὅταν εἴπω «ἐκάτερος τῶν φίλων γνησιός ἐστιν»·
 οὔτοι γὰρ ἐπὶ ἔν ἔχουσι τὴν ἀναφοράν, λέγω δὴ τὴν γνησιότητα· καὶ
 πάλιν τὸ ἕκαστος <ἐκ πολλῶν ἐπὶ ἔν ἔχει τὴν ἀναφοράν, οἶον ὡς ὅταν
 10 εἴπω «ἕκαστος» τῶν φίλων ἐλεύθερός ἐστιν· οὔτοι γὰρ ἐπὶ ἔν ἔχουσι
 τὴν ἀναφοράν, λέγω δὴ τὴν ἐλευθερίαν. 20

Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως. — Τὸ ἐπιμεριζόμενον διὰ τὸ ἐκ τῆς κατὰ
 μέρος διαιρέσεως ὡς ἐπὶ τὸ πᾶν χωρεῖν καὶ [ὥσπερ] τὴν αὐτὴν ἔννοιαν
 δοκεῖ πως ἔχειν τῷ περιληπτικῷ [τὸ ἐπιμεριζόμενον], εἴ γε ἐκάτερον
 αὐτῶν ἐπὶ τὸ πάντας δηλοῦν ἀναφέρεται· ἡ δὲ διαφορὰ ἐστὶν αὕτη,
 ὅτι τὸ μὲν ἐκ τοῦ καθ' ἕκαστον ἐπιμερισμοῦ τὴν πρὸς πάντας ἔμφασιν 25
 ἔχει, τὸ δὲ οὐκ ἐξ ἐπιμερισμοῦ τὴν πρὸς πάντας ἔμφασιν ἔχει, [τὸ δὲ]
 20 ἀλλ' αὐτὸ μόνον τὴν περίληψιν σημαίνει [τὸ περιληπτικόν].

376,9b <Stephani.> — Περιεκτικὸν δὲ ἐστὶ τὸ ἐμφαίνον ἐν ἑαυτῷ
 τι περιεχόμενον, οἶον δαφνῶν παρθενῶν.] Τοῦ περιεκτικοῦ ἡ
 φωνὴ γίνεται ἀπὸ τοῦ περιεχομένου, οἶον εἰπεῖν παρθενῶν ὃ παρθέ- 30
 νους ἔχων καὶ φοινικῶν ὃ φοίνικας ἔχων. Δόξειε δ' ἂν τις τὸ περι-
 ληπτικὸν ἐνικῇ φωνῇ πλήθος περιέχον, ὅπερ καὶ τὸ περιεκτικὸν ἐπαγ-
 γέλλεται, ὅμοιον εἶναι τῷ περιεκτικῷ. Ἀλλὰ ῥητέον ὅτι ἐστὶ τις δια-
 φορὰ ἐν μέσῳ· τὸ μὲν γὰρ περιεκτικὸν ἐν αὐτῷ τὴν κύστασιν ἔχει καὶ

29—242, 8 hab. et. Σ¹

6 ῥήματα VA, ῥηματικοῦ C || 7 νῆας V, νησὶν C || 11 ἑξαναρτίθμῃσιν
 add Σ¹ || 20 δὴ] δὲ C || 28—243, 29 videntur esse Stephani || 28 ἑαυτὸ τί
 π. C || 31 Δόξειε δ' ἂν b, δόξειε δὲ C, δόξει δὲ Σ¹ || 32 πλήθος περιέχον
 Σ¹, πληθυντικὸν περιέχειν C | ὅπερ — ἐπαγγέλλεται om Σ¹ || 33 ὅμοιον — πε-
 ριεκτικῷ add Σ¹ | Ἀλλὰ — 242, 8 om E | Ἀλλὰ ῥητέον Ab, ἀλλ' ἀρκτέον C

τοῦ περιέχοντος καὶ τοῦ περιεχομένου, κἄν διαλυθῇ τὸ περιεχόμενον, ἔτι συνίσταται τὸ περιεκτικόν· τὸ μέντοι περιληπτικὸν οὐκ ἄλλο τι σημαίνει αὐτὸ τὸ περιέχον καὶ ἄλλο αὐτὸ τὸ περιεχόμενον· οἷον εἰπεῖν ἐπὶ τοῦ περιεκτικοῦ, παρθενῶν τόπος παρθένων καὶ δαφνῶν ὁμοίως 20
5 <τόπος δαφνῶν>· καὶ εἰ ἀφέλοις τὰ περιεχόμενα, οὐκ ἀπώλετο τὸ περιεκτικόν, ἐπειδὴ τόπος ἐστίν· εἰ μὴ τις εἴποι, ἄλλ' οὐκ ἔστι τοιόσδε τόπος. Ἐπὶ δὲ τοῦ περιληπτικοῦ οὐκέτι· ὁ γὰρ χορὸς οὐκ ἔστι κύστημα ἢ τόπος χορῶν, οὐδὲ δῆμος ἀπὸ δῆμων, ἀλλ' ἀπὸ ἀνδρῶν.

Πεποιημένον δέ ἐστι τὸ παρὰ τὰς τῶν ἡχῶν ιδιότητος μι- 877, 6b
10 μητικῶς εἰρημένον, οἷον φλοῖσβος ροῖζος ὀρυγμαδός.] Πεποιη-
μένον ὄνομά ἐστιν, ὅταν κατὰ μίμησιν ἡχου τινὸς καὶ τῆς ποιότητος
τοῦ ὑποκειμένου πράγματος προενεχθῇ, ὥσπερ τὸ φλοῖσβος κάρκαιρος
δοῦπος ἄραβος κόναβος· καὶ φλοῖσβος κατὰ μίμησιν εἴρηται τῶν κυμά-
των, ἐν τῇ προσβράττεσθαι γὰρ τὴν θάλασσαν τοιαύτην ποιότητα φαί- 10
15 νονται τὰ κύματα ποιοῦντα· καὶ πάλιν τὸ ὀρυγμαδός ἡχός ἐστι πολλοῦ
πλήθους ἀνθρώπων ἐπιρρεόντων· ὁ δὲ ροῖζος πάλιν ἡχός ἐστι τοῦ βέ-
λους διπταμένου καὶ διατέμνοντος τὸν ἀέρα καὶ τὴν τοιαύτην ποιότητα
ἀποτελοῦντος. Γίνεται δὲ καὶ ἐν ἄλλοις μέρεσι λόγου κατὰ μίμησιν
φωνῆς, ὡς τὸ <Δ 125> λίγξε βιός καὶ <ι 394> ὡς τοῦ εἰζ' ὀφθαλ-
20 μός· ἀλλ' ἐν μὲν ἐκείνοις λέγεται ὁ τρόπος ὀνοματοποιία, ἐνταῦθα δὲ
πεποιημένον ὄνομα.

Γενικὸν δέ ἐστι τὸ δυνάμενον εἰς πολλὰ εἴδη διαιρεθῆναι, 878, 3b
οἷον ζῶον φυτόν.] Γενικόν ἐστιν ὃ περιέχεται καὶ περιείληπται πολλὰ
καὶ ἀνόμοια εἴδη· ἐν μὲν γὰρ τῇ ζῳῇ πολλὰ ἔστιν εἴδη, ἀνθρωπος
25 ἵππος βοῦς, ἐν δὲ τῇ φυτῷ ἄμπελος δρυς ἐλαία καὶ πάντα τὰ φυό-
μενα· φυτὸν γὰρ τὸ γένος, καὶ πᾶν φυόμενον ὑπὸ τοῦτο ἀνάγεται.

Εἰδικὸν <δέ> ἐστι τὸ ἐκ τοῦ γένους διαιρεθέν, οἷον βοῦς
ἵππος ἄμπελος ἐλαία.] Εἰδικόν ἐστιν ὃ οὐ περιέχεται οὐδὲ περιεί- 10
ληπται πολλὰ καὶ ἀνόμοια εἴδη, ἀλλ' ἐν τι τῶν προειρημένων δηλοῦται,
30 οἷον ἵππος ἄμπελος· ὁ μὲν γὰρ ἵππος ζῴου εἶδος, ἡ δὲ ἄμπελος φυτοῦ.

Τακτικὸν δέ ἐστι τὸ τάξιν δηλοῦν, οἷον πρῶτος δεῦτερος 31
τρίτος.] Τοῦτο σύγκρισιν οὐκ ἀναδέχεται· εἰ δέ που εὖροιμεν, μόνῃ
τῇ φωνῇ λέγομεν ἀναδέχεσθαι τὴν παραγωγὴν, ὥσπερ τὸ πρῶτιστος
δεύτατος· τάξιν δὲ μόνον δηλοῖ, ὡς τὸ πρῶτος καὶ τὸ δεῦτερος. 879b
35 Ἀριθμητικὸν δέ ἐστι τὸ ἀριθμὸν σημαῖνον, οἷον εἷς δύο

10—21 hab. et. Σ^m ||

18—21 hab. et. A ||

32—34 hab. et. Σ^l

2 οὐκ add Σ^h 69, 21 || 3 καὶ ἄλλο Σ^h, om CA || 4 τόπος Ab, τὸ πρὸς C |
καὶ — δαφνῶν (5) om A || 12 κάρκαιρος — φλοῖσβος (13) add V || 14 προσ-
βράττεσθαι V, ταράττεσθαι C || 15 ὀρυγμαδός C, ὀρυμαγδός V || 16 ἀνθρώ-
πων ἐπιρρεόντων] ἀνθρώπους ἢ δρους C, ἐπιρρεόντων V || 17 τὴν om V ||
18 κατὰ μίμησιν] καταμίμησις R Schneider || 19 τὸ VA, τοῦ C || 23 ὃ Σ^l b,
δ C || 26 ὑπὸ V, ἐπὶ C || 32 ἀναδέχεται Σ^l, ἀναδέδεκται C || 34 δεύτα-
τος Σ^l, δυνάτατος δευτερώτατος C

τρεῖς.] Ἀριθμητικόν ἐστὶν ὃ διάκρισιν ποιεῖται τοῦ ἀριθμοῦ· καὶ δοκεῖ
 μὲν ταῦτόν εἶναι τῷ τακτικῷ, ἐπειδὴ κάκεινο τρόπον τινὰ ὡς ἀριθμῆσιν
 ποιεῖται. Ἀλλὰ φαμεν ὅτι διαφέρει τούτῳ, καθὼ τὸ μὲν τάξιν μόνον
 ἐπαγγέλλεται, περὶ ἀριθμοῦ μηδένα ποιούμενον λόγον, τὸ δὲ ἀριθμητι-
 κὸν τὸ ἐναντίον· τὴν ἐξαριθμῆσιν γὰρ ποιεῖται, τῆς τάξεως λόγον μὴ
 5 ποιούμενον, ὡς καὶ ὁ τεχνικὸς λέγει· εἰς δύο τρεῖς ἀριθμοῦντες λέγομεν
 μόνον, τὸ δὲ πρῶτος δεῦτερος τρίτος κατατάσσοντες.

Ἀπολελυμένον <δέ> ἐστὶν ὃ καθ' αὐτὸ νοεῖται, οἷον θεός
 λόγος.] Ἀπολελυμένον ἐστὶν ὃ δύναται καθ' ἑαυτὸ θεωρεῖσθαι, οἷον
 λόγος [ὥσπερ τὸ ἀπόλυτον]· τοῦτο <γὰρ> πρὸς ἕτερον οὐ ποιεῖται τὴν
 10 σχῆσιν, τουτέστι τὴν ἐξάρτησιν· πάντα γὰρ τὰ εἶδη τὰ ὑποπεπτωκότα
 πρὸς τι καὶ κατὰ συζυγίαν εἴρηται, τοῦτο δὲ μοναδικόν. Διὸ καὶ ὁ
 τεχνικὸς ἀπολελυμένον αὐτὸ ἐκάλεσε, δηλονότι τῆς πρὸς ἕτερον σχέσεως·
 καὶ γὰρ ἀπολελυμένον ἐστὶν ὃ μὴ μεθ' ἑτέρου νοεῖται, [ὥσπερ τὸ πρω-
 20 τότυπον,] ἔννοϊαν δέ τινα ἔχον τοῦ ἀφ' ἑτέρου γεγονέναι, οἷον λόγος
 ἀπὸ τοῦ λέγειν, καὶ ἄηρ ἀπὸ τοῦ αἶναι, ὃ ἐστὶ πνεῖν· ὑποτάσσουσι δὲ
 τῷ πρωτοτύπῳ τὸ ἀπόλυτον.

880, 6b

Τοῦ δὲ ὀνόματος διαθέσεις εἰςὶ δύο, ἐνέργεια καὶ πάθος·
 ἐνέργεια μὲν, ὡς κριτής ὁ κρίνων, πάθος δέ, ὡς κριτός ὁ κρι-
 νόμενος.] Γνωστέον ὅτι τὸ ὄνομα διαθέσεις οὐκ ἔχει· ἡ γὰρ οὐσία
 20 καθ' αὐτὴν οὕσα ἀπαθὴς ἐστὶ, τὰ δὲ πάθη ἐκ τοῦ ἐπισυμβαίνοντος τῇ
 οὐσίᾳ, τουτέστι τοῦ ῥήματος. Πῶς οὖν εἶπεν ὁ τεχνικὸς τοῦ ὀνόματος
 10 διαθέσεις; Ἐροῦμεν ὅτι πολλάκις εἰςὶ ῥηματικά ὀνόματα, ἔχοντα τὴν
 διάθεσιν ἀπὸ τῆς ἐννοίας, καί, ὡς ἀλλαχοῦ εἰρήκαμεν, ὅτι τὰ ῥήματα,
 τουτέστι τὰ πράγματα, ἀποτελοῦμεν ἄνθρωποι ἢ ὡς πάσχοντες ἢ ὡς
 25 ἐνεργοῦντες. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ τεχνικὸς τοῦτο εἶπεν, ὥστε νοεῖν ἡμᾶς
 τὸ μὲν πάθος τοῦ ῥήματος, τὸν δὲ τύπον τῆς φωνῆς τοῦ ὀνόματος·
 κριτής μὲν γὰρ ἀπὸ τοῦ κρίνω, ἀπὸ δὲ τοῦ κρίνομαι κριτός ἦγουν
 κατάκριτος.

Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως. — Εἰ ἄρα καὶ τὰ ὀνόματα ἔχουσι διαθέσεις, 30
 20 διὰ τί οὐ λέξομεν ἔξ παρέπεσθαι τῷ ὀνόματι, οἷον γένη εἶδη σχήματα
 ἀριθμοὺς πτώσεις διαθέσεις; Καί φαμεν ὅτι διὰ τοῦτο τὰς διαθέσεις οὐ
 συναριθμοῦμεν τοῖς παρεπομένοις τῷ ὀνόματι, ἐπειδὴ οὐ πάντα τὰ ὀνό-

1—7 hab. et. Σ^m Σ¹ || 14—17 hab. et. Σ¹ || 20—27 hab. et. Σ¹ ||
 30—244, 3 hab. et. Σ¹

1 Ἀριθμ. — δ add V || 2 τινὰ add V Σ¹ || 3 Ἀλλὰ — τούτῳ] διόπερ μοι
 δοκεῖ τὸ μὲν τακτικὸν δύνασθαι καὶ ἀριθμητικὸν εἶναι, τὸ δὲ ἀριθμητικὸν οὐκέτι καὶ
 τακτικόν· καὶ διαφέρουσι Σ¹ | τούτῳ b, τούτου V, τοῦτο C || 4 λόγον add
 V Σ¹ || 6 ὡς — κατατάσσοντες (7) om Σ¹ | λέγει add V | ἀριθμ. — κατατά-
 σοντες (7) add V || 8 αὐτόν C || 15 τοῦ ἀφ' ἐτ. b, τὸ ἀφ' ἐτ. C Σ¹ ||
 21 ἐπισυμβ. b, τί συμβ. CA, συμβ. E || 24 εἰρήκαμεν] vide p. 245, 29 || 31 οὐ
 add Σ¹ | λέγομεν Σ¹ || 32 ἀριθμοὺς Σ¹, ἀριθμοὶ C

ματα σημαίνει ἐνέργειαν καὶ πάθος· ἰδοὺ γὰρ τὸ Αἶας καὶ τὸ Πηλεύς καὶ τὸ λᾶς καὶ τὸ δρυς καὶ τὸ σοφός οὔτε ἐνέργειαν οὔτε πάθος δηλοῦσιν.

§ 13 (15b).

Περὶ ῥήματος.

- 5 <Stephani.> — Τὸ ῥῆμα ἀναγκαίως μετὰ τὸ ὄνομα κατετάγη· τῇ^{880, 30} φύσει μὲν γὰρ πρωτεύει, διὰ δὲ τὸ δίχα τῆς οὐσίας μὴ φαίνεσθαι συγκεχωρήκαμεν τὸ ὄνομα προτάττεσθαι. Εἴρηται δὲ ῥῆμα παρὰ τὴν ῥύσιν^{881, 0} τὴν εἰς τοὺς χρόνους· μεταπηδᾷ γὰρ ἐπὶ τοὺς χρόνους πάντας καὶ τὰ πρόσωπα, μικρόν τι τῆς φωνῆς παρατρέψαν, δίκην ὕδατος.
- 10 Ῥῆμά ἐστι λέξις ἄπτωτος ἐπιδεκτικὴ χρόνων καὶ προσώπων καὶ ἀριθμῶν, ἐνέργειαν ἢ πάθος παριστῶσα.] Μὴ ταραττέτωσε τὸ διάφορον τῆς λέξεως, εἰ ποτὲ μὲν μέρη λόγου καλεῖ, ποτὲ δὲ λέξεις· εἴρηται δὲ λέξις παρὰ τὸ λέγειν καὶ ἐξ αὐτοῦ σημαίνεσθαι, ἴδιον γὰρ τῶν μερῶν τοῦ λόγου τὸ λέξεις εἶναι καὶ σημαίνόμενον ἔχειν· καὶ
- 15 εἴ ποτε εἶπη λέξιν καὶ <ποτε> μέρος λόγου, οὐ ξενοφωνεῖ· ταῦτόν γὰρ μέρος λόγου καὶ λέξις, καὶ εἴ τι λέξις, τοῦτο καὶ μέρος λόγου, διαλλήλως τῆς λέξεως νοουμένης. «Ἀπτωτος» δὲ εἶπεν, ἵνα διαστείλῃ ἀπὸ²⁰ τῶν πτωτικῶν. Εἰδὼς δὲ ὁ τεχνικός, ὅτι εἰπὼν «ἐπιδεκτικὴ χρόνων» κατὰ τοῦτο καὶ ἑτέροις συνέπιπτεν — ἔστι γὰρ καὶ ἐπιρρήματα χρο-
- 20 νικά — τέταχε καὶ τὸ «προσώπων»· ἐπειδὴ δὲ καὶ κατὰ τοῦτο κοινωνεῖ τῇ ἀντωνυμίᾳ, εἶπε «καὶ ἀριθμῶν»· ἐπειδὴ δὲ καὶ κατὰ τοῦτο συνέπιπτεν ἑτέροις, ἀναγκαίως τὸ μόνῳ τῷ ῥήματι ἐπόμενον προσέθηκε, λέγων «ἐνέργειαν ἢ πάθος παριστῶσα»· τοῦτο γὰρ καὶ μόνον ἰδίον ἐστι τοῦ ῥήματος. Ὅν τρόπον γὰρ ἀναπτύσσοντες τοῦ ὀνόματος τὸν ὅρον
- 25 τὸ κεφαλαιωδέστατον καὶ μόνον <ἰδίως> παρεπόμενον διεσαφηνίσκαμεν,³⁰ λέγοντες εἶναι κύματος καὶ πράγματος διακριτικόν, οὕτω καὶ ἐνταῦθα τὰ πολλὰ τοῦ ὅρου παραπεμψάμενοι μόνον ἐροῦμεν τὸ ἰδιαζόντως ὑπὸ ῥῆμα ἀναγόμενον.

Παρέπεται δὲ τῷ ῥήματι ὀκτώ, ἐγκλίσεις, διαθέσεις, εἶδη,^{884, 41} σχήματα, ἀριθμοί, πρόσωπα, χρόνοι καὶ συζυγία.] Ἐνταῦθα δὲ πειρᾶται διεξιέναι τὰ παρεπόμενα τῷ ῥήματι, εἴτα ἐφεξῆς ἕκαστον αὐτῶν σαφηνίζει.

7—23 (παρ.) hab. et. A || 11—28 hab. et. Σ^m

1 καὶ πάθος C Σ¹, ἢ πάθος b || 2 καὶ τὸ λ. — σοφός om Σ¹ | δρυς b, δρύας C || 5—246, 6 *videntur esse Stephani* || 7 προτάττεσθαι b, συντάττεσθαι C || 13 αὐτοῦ VA, αὐτῆς C || 14 καὶ (*ante* σημ.) VAb, om C | ἔχειν — ξενοφ. (15) om A || 14—15 καὶ εἰ — <ποτε>] ὥστε εἴ ποτε ἀκούσας τοῦ τεχνικοῦ λέγοντος ταῦτόν λέξιν καὶ V || 15 οὐ ξεν.] μὴ ξενοφωνοῦ Cb, μὴ ξενοφώνου V || 16 λόγου (*prius*) VA, om C | καὶ (*ante* μέρ.) VA, om C || 17 διαστ. A, προδιαστείλῃ C, προσδιαστείλῃ V || 19 καὶ (*post* γὰρ) A, om CV || 20 τὸ προσώπων Ab, τὰ πρόσωπα C, τὸ πρόσωπον V | κοινωνεῖ VA, συνέπιπτε C || 21 εἶπε — ἑτέροις (22) om C || 25 καὶ om V | μόνον CV, μόνῳ b || 27 τὰ V, om C

Ἐγκλίσεις μὲν οὖν εἰσι πέντε, ὀριστική, προστακτική, εὐ-
κτική, ὑποτακτική, ἀπαρέμφατος.] Πέντε φησὶν εἶναι τὰς ἐγκλί-
σεις. Ἐγκλισις δέ ἐστι <σχῆμα φωνῆς ποιὰν κίνησιν τῆς> ψυχῆς ἀνα-
φαῖνον ἐπὶ τι τρεπομένη· προσκλίνεται δὲ ἡ ψυχὴ ἢ ὡς ὀριζομένη τὰ
10 παρ' αὐτῆς ὁρώμενα, ὡς ὅταν εἴπῃ «τύπτω», ἢ ὡς προσταττούσα, ὡς 5
ὅταν εἴπῃ «τύπτε», ἢ ὡς εὐχομένη, ὡς ὅταν εἴπῃ «τύπτοιμι», ἢ ὡς
δικτάζουσα, ὡς ὅταν εἴπῃ «ἐὰν τύπτω», ἢ ὡς οὐδὲν τούτων δηλοῦσα,
μόνον δὲ τὸ ὄνομα τοῦ πράγματος προβαλλομένη, ὡς ὅταν εἴπῃ «τύ-
πτειν».

Ἀκριβολογεῖται οὖν ὁ τεχνικὸς καὶ λέγει ἐγκλίσεις εἶναι πέντε· ἡ 10
γὰρ ὀριζόμεθα, καὶ καλεῖται ἡ ἔγκλισις ὀριστική, οἷον λέγω τύπτω, ἡ
προσταττομεν, καὶ καλεῖται ἡ ἔγκλισις προστακτική, οἷον λέγε τύπτε, ἡ
εὐχόμεθα, καὶ καλεῖται ἡ ἔγκλισις εὐκτική, οἷον λέγοιμι τύπτοιμι, ἡ δι-
20 στάζομεν, καὶ καλεῖται ἡ ἔγκλισις δικτακτική, οἷον ἐὰν λέγω, ἐὰν τύπτω,
«ἐὰν πλουτήσω δίδωμί σοι πέντε δραχμάς»· ἡ δὲ αὐτὴ λέγεται καὶ ὑπο- 15
τακτική, ὅτι ὑποτάσσεται μορίοις τῷ ἵνα καὶ τῷ ὅφρα καὶ τῷ ὅπως·
λέγεται δὲ καὶ αἰτιολογική, «ἵνα ἀναγνῶ Τρύφων ἐτιμήθῃ», καὶ ἀποτε-
λεστική, «δὸς τὸ βιβλίον ἵνα ἀναγνῶ», καὶ ἐπληρωμένη· μείζων γὰρ κατὰ
τὴν φωνὴν τῆς ὀριστικῆς, ποιεῖς, ἐὰν ποιῇς. Ἡ δὲ ἀπαρέμφατος εἴ-
ρηται, ὅτι οὐκ ἐμφαίνει ψυχικὴν διάθεσιν· ὅθεν οὐδὲ πρόσωπα ἔχει· 20
30 ἡ γὰρ ψυχικὴ διάθεσις ἀπαιτεῖ καὶ πρόσωπα· ἐπεὶ δὲ πρόσωπα οὐκ
ἔσχεν, οὐδὲ ἀριθμόν, περὶ γὰρ τὸ πρόσωπον καὶ ὁ ἀριθμός.

Διαθέσεις δὲ εἰσι τρεῖς, ἐνέργεια, πάθος, μεσότης· ἐνέρ-
γεια μὲν, οἷον τύπτω, πάθος δέ, οἷον τύπτομαι, μεσότης δὲ ἡ
ποτὲ μὲν πάθος ποτὲ δὲ ἐνέργειαν παριστῶσα, οἷον πέπηγα 25
διέφθορα ἐποιησάμην ἐγραψάμην.] Διάθεσις ἐστι δίαίτα ψυχῆς
885b καὶ διοίκησις· καὶ ἐν τῇ συνηθείᾳ γὰρ διαθεῖναι τὸ οἰκονομῆσαι καὶ διοί-
κῆσαι. Δύο οὖν εἴρηκε τοῦ ῥήματος διαθέσεις ὑπάρχειν, τὴν τε ἐνέρ-
γειαν καὶ τὸ πάθος· ἡ γὰρ ἐνεργούντες τι ποιοῦμεν ἢ ὡς πάσχοντες <ἔχομεν>·
ἐπειδὴ δὲ κατὰ πάντα ἀκριβῆς οὖσα ἡ γραμματικὴ οὐδὲν ἀνεξέταστον 30
ἔῃ, ἀναγκαίως καὶ τρίτην τὴν μεσότητα κατηριθμήσατο, ἥτις ἐκατέραν
τὴν διάθεσιν δηλοῖ τῇ φωνῇ· ἡ γὰρ τοῦ ἐγραψάμην φωνὴ δύναται ση-
μαίνειν καὶ πάθος καὶ ἐνέργειαν, εἰ τὴν ἀρμόζουσαν σύνταξιν λάβοι· ἐὰν
γὰρ εἴπῃς, ὅτι ἐγραψάμην σοι, δηλὸν ὡς ἐνέργειαν δηλοῖ, ὡς ἐὰν τις
εἴπῃ «ἔτυψά σε», ἐὰν δὲ προσθήσω τὸ «ὑπὸ σοῦ», <γράφομαι ὑπὸ σοῦ> 35

10—22 hab. et. Σ^m || 30—246, 1 hab. et. Σ^m

3 σχῆμα — ἀναφαῖνον *Egenolff Burs. Ann. 1886 I 127 coll. An. Ep. 319, 21*,
ψυχῆς ἀναπαύσεως C, ψυχῆς προαίρεσις seu βούλησις *Skrzeczka progr. 1861, p. 7*; *cf*
Schoemann Ann. Phil. 99, 23 || 4 τρεπομένης b, τρεπομένη C || 11 ἡ ἔγκλισις
— καλεῖται (13) *add* V || 15 πλουτίσω C || 16 ὅτι — ποιῇς (19) *om* V || 21 *post*
δὲ *add* καὶ C | πρόσωπα (*poster.*) C, πρόσωπον V || 25 πέπηγμα C || 27 διοί-
κησις b, οἰκήσις C || 28 ῥήματος b, κύματος C || 31 τὴν *add* V | ἐκατέραν
V, ἐκατέρων C || 32 τῇ — δηλοῖ (34) *add* V || 35 σε *add* V | προσθήσεις V

πάθος σημαίνει, ὡς τὸ «τύπτομαι ὑπὸ σοῦ». Ἐνεργητικὴ μὲν οὖν ἐστὶ διάθεσις, δι' ἧς τὰ ἐνεργήματα δηλοῦνται, οἷον τέμνω δαίρω· παθητικὴ δέ ἐστι, δι' ἧς τὰ πάθη σημαίνεται, οἷον τέμνομαι δαίρομαι· οὐδετέρα δὲ ἡ μήτε ἐνέργειαν μήτε πάθος σημαίνουσα, οἷον ζῶ πλουτῶ δύναμαι βού-
 5 λομαι· μέση δὲ ἡ πῆ μὲν ἐνέργειαν πῆ δὲ πάθος δηλοῦσα ἡ· τὸ γὰρ ἐποη-
 κάμην δηλοῖ, ὅτι ἐμαυτῷ ἐποίησά τι, τὸ δὲ ἐποιήθη, ὅτι δι' ἐμοῦ ἐποιήθη.

Ἄλλως. — Διαθέσεις δὲ κατὰ τὴν ἀκρίβειαν πέντε εἰσὶν, ἐνεργη-
 τικὴ, παθητικὴ, οὐδετέρα, μέση, ἐμπερικεκτική· ἐνεργητικὴ μὲν, οἷον λέγω
 φέρω, ἐνέργειαν γὰρ σημαίνει· παθητικὴ δὲ ἡ τὴν ἕξ ἐτέρου εἰς αὐτὴν
 10 χωροῦσαν διάθεσιν ὁμολογοῦσα, οἷον γράφομαι τύπτομαι· οὐδετέρα δέ,
 ὡς τὰ τοιαῦτα, ζῶ πλουτῶ πυρέσσω· μέση δὲ ἐστίν, ἧς ὁ τύπος καὶ
 ἐπὶ ἐνέργειαν καὶ ἐπὶ πάθος προάγεται, οἷον πέπηγα ἐγραψάμην· ἐμ-
 περικεκτικὴ δὲ ἐστὶν ἡ ἀμφοτέρων τῶν διαθέσεων ἐπιδεικτικὴ, ὡς ἔχει
 τὸ «βιάζομαι ὑπὸ σοῦ» καὶ τὸ «πορεύομαι διὰ σέ». — Καὶ ἄλλως. —
 15 Παθητικόν ἐστὶ τὸ ἐναντίον τῷ ἐνεργητικῷ, δι' οὗ πάθος τι ἢ πάθει
 ὅμοιον σημαίνεται, οἷον <Eurip. Alc. 1118; cfr Troad. 564> καράτο-
 μος ἡ Γοργόνη ἡ τὸ κᾶρα τεμνομένη, <Τ 25> χαλκότυπος ὠτειλὴ
 ἡ ὑπὸ χαλκοῦ τυπτομένη.

30

Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως. — Στεφάνου. — Θεῖναί ἐστι τὸ ποιῆσαι,
 20 ὡς τὸ <Α 2> ἄλγε' ἔθηκεν· ὅ ἐστι παρὰ τὸ θῶ, ἀφ' οὗ θός καὶ θεός
 ὁ πάντων ποιητής· ὁ δὲ πλεονασμός, ἵνα μὴ μονοσύλλαβον ὄνομα βραχὺ
 ἦ, οὐδὲ γὰρ ἔστιν ἕτερον ἢ τὸ τίς καὶ ἔν, δι' ἀνάγκην, ὡς καὶ ἀπὸ τοῦ
 κλῶ κλός καὶ κύκλος διπλασιασμῷ· γίνεται δὲ θεός καὶ παρὰ τὸ ἐός, ὃ
 σημαίνει τὸν ἀγαθόν, ἐός καὶ θεός. Τὸ ἐπόμενον τοίνυν εἶπεν ὁ τεχνι-
 25 κός ἀπὸ τοῦ προηγουμένου, προηγείται γὰρ τὸ ποιεῖν τοῦ πάσχειν.
 Διάθεσις οὖν τὸ ποιῆσαι καὶ παθεῖν· ἡ μέση δὲ ἀμφοτέρα ταῦτα ἔχει.

Τρεῖς δὲ εἰσὶν αἱ διαθέσεις, ἐπειδὴ καὶ τρία γένη ὀνομάτων, καὶ
 πέντε ἐγκλίσεις, ἐπειδὴ καὶ πέντε πτώσεις. Ὡς οὖν ἐπὶ τῶν γενῶν τὸ 10

7—14 hab. et. Σ^m || 7—247, 13 hab. et. A || 27—247, 3 hab. et. Σ^m

2 ἐνεργήματα CEA Schmidt, ἐνεργητικά C || 3 οὐδετέρα An. Ep. 320, 17, μέση C || 4 δύν. βούλ. ut medii exempla post δηλοῦσα (5) transponenda censet Egenolff, sed ibi patet alia eaque plura intercidsisse; cfr Skrzeczka progr. 1858, p. 6 || 7 ἐνέργεια πάθος b || 8 ἐμπερικεκτικὴ CVA, ἐμπαρεκτικὴ dubitanter Steinh.² 2, 297 || 9 ἐτέρου CV, ἐτέρω A¹ v add A², ἐτέρας An. Ep. 320, 9 || 11 πυρέσσω C, ὑπάρχω ὑγιαίνω V, om A || 12 ἐπὶ (ante πάθος) add A | ἐμπαρεκτικὴ dubitanter Steinh.² 2, 297 || 13 ἐπιδεικτικὴ An. Ep. (Marc. 5:1), ἐπιδεκτικὴ CVA An. Ep. (Havl. 5624) || 14 Καὶ ἄλλως — τυπτομένη (18) om VA || 19—248, 12 videntur esse Stephani | Εἰς — Στεφ. in marg. C, om A || 20 τὸ θῶ b, τῷ θῶ C, τὸ θῶς A || 21 ὁ δὲ — ἀνάγκην (22) om A || 22 ἀπὸ τοῦ A, ἐπὶ τῷ C || 23 καὶ (ante κ.) add A | γίνεται — θεός (24) om A || 25 τοῦ πάσχ. Ab, τὸ πάσχ. C || 26 ἡ — ἔχει om A | ante ἡ add καὶ. C | δὲ C, διὰ b || 27 ἐπειδὴ V, ἐπεὶ CA | ὄνομα. add V

οὐδέτερον οὐκ ἦν φύσει, ἀλλὰ πρὸς τῶν γραμματικῶν διὰ τὴν φωνὴν ἐπινενοημένον, οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν ῥημάτων ἢ μὲν ἐνέργεια καὶ τὸ πάθος διάθεσις, ἢ δὲ μέση ἢ ἐκάτερον ἢ οὐδέτερον. Ἀναλογήκει οὖν ἄρρени τὸ ἐνεργητικόν, θηλεία δὲ τὸ παθητικόν· ἄρρένων γὰρ ἢ ἀνδρείως πως ἔχόντων τὸ δρᾶν, θηλειῶν δὲ ἢ θηλυδριωδῶς διακειμένων τὸ παθεῖν· 5 ἢ δὲ μέση διάθεσις τοῖς οὐδετέροις εἰκασθῆσεται, καὶ τοῖς μὲν ἀμφοτέρων 20 ἐπιδεχομένοις γένος ὀνόμασι τὰ ἐκτέραν δηλοῦντα διάθεσιν ῥήματα, οἷον τῷ τέκος τὸ βιάζομαι, τοῖς δὲ μὴδὲν τὸ μηδεμίαν διάθεσιν προ- σιέμενον, οἷον τῷ βέλος τὸ πλουτῶ.

Λέγεται δὲ ἡ μὲν ἐνεργητικὴ πρὸς τῶν φιλοσόφων ὁρθή, ἢ δὲ πα- 10 θητικὴ ὑπτία, ἐκ τῆς τῶν παλαιόντων μεταφορᾶς. Ἡ ἐνεργητικὴ δὲ πρώτη, ἐπεὶ παθητικόν ἐστὶ πρόσωπον τὸ ὁμολογοῦν τὴν εἰς αὐτὸ χω- ρήσαν διάθεσιν.

Εἶδη δὲ δύο, πρωτότυπον καὶ παράγωγον· πρωτότυπον μὲν, οἷον ἄρδω, παράγωγον δέ, οἷον ἀρδεύω.] Καὶ τὸ ῥῆμα δὲ 15 εἶδη ἔχει, ὡς καὶ τὸ ὄνομα· καὶ ἐκεῖσε περὶ τούτου ἱκανῶς εἴρηται.

887,16b Cχήματα τρία, ἀπλοῦν, σύνθετον, παρασύνθετον· ἀπλοῦν μὲν, οἷον φρονῶ, σύνθετον δέ, οἷον καταφρονῶ, παρασύνθε- τον δέ, οἷον ἀντιγωνίζω φιλιππίζω.] — Cτεφάνου. — Τὸ κατα- φρονῶ σύνθετον, τὸ δὲ εὐφρονῶ παρασύνθετον, φρὴν εὐφρων εὐφρονος 20 εὐφρονῶ παρασύνθετον, φρονῶ ἀπλοῦν· κατὰ δὲ Φιλόξενον αὐτόθεν 20 ἀπλοῦν· φρῶ γὰρ φησι ῥῆμα δηλωτικὸν τοῦ προϊέναι, παρ' ὃ καὶ φρὴν ἢ προϊεμένη ἤγουν προπέμπουσα τὰ νοήματα, καὶ φρέαρ ἀφ' οὗ προῖε- ται τὸ ὕδωρ, καὶ ἀφρός τοῦ α ἐπίτασιν δηλοῦντος· τί γὰρ τούτου μάλ- λον εἰς τὸ ἄνω προῖεται; τὸ δὲ καταφρονῶ σύνθετον, αἱ γὰρ προθέσεις 25 μετὰ τῶν ῥημάτων ἐν συνθέσει εἰσίν.

Ἀριθμοὶ τρεῖς, ἐνικός, δυϊκός, πληθυντικός· ἐνικός μὲν, οἷον τύπτω. δυϊκός δέ, οἷον τύπτετον, πληθυντικός δέ, οἷον 26 τύπτομεν.] Καὶ περὶ τούτου εἴρηται.

29 Πρόσωπα τρία, πρῶτον, δεύτερον, τρίτον· πρῶτον μὲν 30 ἀφ' οὗ ὁ λόγος, οἷον λέγω, δεύτερον δὲ πρὸς δὴ ὁ λόγος, οἷον λέγεις, τρίτον δὲ περὶ οὗ ὁ λόγος, οἷον λέγει.] Τὸ πρόσωπον 30 οὐκ ἔστιν ἴδιον ῥήματος, ἀλλ' ἀντωνυμίας· ἢ γὰρ ἀντωνυμία προσώπων ὠρισμένων ἐστὶ παραστατικὴ ἢ διὰ δείξεως ἢ δι' ἀναφορᾶς, ἐγὼ κύ δεῖ-

19—26 hab. et. A, simill. Σ^m || 32—248, 4 hab. et. Σ^m || 32—249, 2 hab. et. A

1 πρὸς CA, ἐκ V || 2 τὸ VA, om C || 3 ἐκάτερον ἢ οὐδέτερον V, ἐκότερα ἢ οὐδετέρα CA || 5 παθεῖν] ἐμπαθές CA || 8 τῷ b, τὸ CA || 9 τὸ β. τὸ πλ. C, τὸ β. τῷ πλ. A || 12 χωρήσαν A, χωρήσαν C, χωροῦσαν b || 19 ἀντιγωνίζω C | Cτεφάνου in marg. C, om VA || 22 φρῶ VA, φρονῶ C, φρέω b | προῖεμαι V || 23 ἤγουν προπ. supra lin. C¹, om VA | ἤγουν] ἢ καὶ b | νοήματα VA, ὀνόματα C || 24 τούτου VAb, τοῦτο C || 30 μὲν ἀφ' οὗ] δὲ πρὸς δὴ C || 34 δι' V, om CA

ζεις, ἵ ἐκεῖνος αὐτός ἀναφορά· λέγω δὲ καὶ λέγεις ὠρίσται, λέγει δὲ ^{888b}
 ἀόριστον, λείπει γὰρ τὸ τίς. Τοῦτο δὲ τῆς ἀντωνυμίας ἴδιον, ὅτι πᾶσα
 ἀντωνυμία τρία πρόσωπα ἔχει, οὐ πᾶν δὲ ῥήμα, ὡς τὰ προστακτικά,
 πρῶτον γὰρ οὐκ ἔχει πρόσωπον. Πρόσωπον δὲ ἐστὶν ἡ τῶν ὑποκει-
 5 μένων διάστασις, ὡς ἡ Ὀππίου Μαξίμου διατριβή· ἢ οὕτως· πρόσω-
 πόν ἐστι τὸ μετεilhφός τῆς τοῦ ῥήματος διαθέσεως. Πρῶτον δὲ ἐστὶ ¹⁰
 πρόσωπον τὸ ὑπὲρ ἑαυτοῦ ἀποφαινόμενον ἢ μόνου ἢ καὶ σὺν ἄλλοις, λέγω
 λεγόμεθον <λεγόμεθα> λέγομεν· δεύτερόν ἐστι πρὸς ὃν ἡ ἀπότασις ὑπὲρ αὐ-
 τοῦ ἢ μόνου ἢ καὶ σὺν ἄλλοις, οἷον λέγεις λέγεσθον λέγεσθε λέγετε·
 10 τρίτον ἐστὶν ὃ μήτε ὑπὲρ ἑαυτοῦ ἀποφαίνεται μήτε πρὸς ὃν ὁ λόγος
 ἐστίν. Ἀπὸ δὲ <τοῦ> πρώτου προσώπου ἀρχόμεθα, ἐπειδὴ τὸ δεύτερον
 καὶ <τὸ> τρίτον ἐκ τοῦ πρώτου προφέρονται.

Χρόνοι τρεῖς, ἐνεστώς, παρεληλυθώς, μέλλων.] Ἀνάγκη
 ἐστὶ τὸ ῥήμα χρόνους ἔχειν· εἰ γὰρ τὸ ῥήμα πρᾶγμά ἐστι, τὸ δὲ πρᾶγμα
 15 ἐνέργειαν ἢ πάθος ἐπαγγέλλεται, ἀνάγκη τὸ γινόμενον ἢ κατὰ πάθος ²⁰
 ἢ κατ' ἐνέργειαν καὶ χρόνους ἔχειν. Εἰςὶ δὲ τρεῖς, κατὰ δὲ τὸν ἀληθῆ
 λόγον δύο, ὃ τε παρεληλυθώς καὶ ὁ μέλλων· τὸ γὰρ πραττόμενον ἢ
 πέπρακται ἢ μέλλει, οὐδέποτε δὲ ἐνίσταται· καὶ γὰρ οἱ φιλόσοφοι δύο
 ὀρίζονται· φασὶ γάρ, εἰ ὁ πόλος κινούμενος τὸν χρόνον ἀπεργάζεται,
 20 ἐν κινήσει δὲ οὗτος αἰεὶ καὶ ἐνίσταται, οὐδέποτε, οὐκ ἔστιν ἄρα ἐνεστώς.
 Ἡ δὲ ἐκ τῆς γραμματικῆς ἀκριβεστάτη κρίσις ὀρίζεται τινα ἀκαριαῖον
 χρόνον καὶ ὀνομάζει ἐνεστώτα, ἵνα τὰς κλίσεις τὰς ῥηματικὰς ἀκολουθῶς ³⁰
 δυνηθῇ μετὰ τῆς ἐχούσης ἀκριβείας παραδιδόναι· ὃν γὰρ τρόπον ἐπὶ
 τῶν ὀνομάτων ἀπὸ τοῦ ἐνικοῦ ἀριθμοῦ τὴν ἀρχὴν τῆς κλίσεως παρα-
 25 δίδωσι καὶ τῆς ὀρθῆς λεγομένης πτώσεως, οὕτω καὶ ἐπὶ τοῦ ῥήματος
 ἀπὸ τοῦ ἐνεστώτος, φημὶ τοῦ ἐπινενοημένου, τὴν ἀρχὴν τῆς κινήσεως ^{889b}
 ποιεῖσθαι ἐπιχειρεῖ, ὡς τρεῖς γίνεσθαι χρόνους.

Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως. — Στεφάνου. — Χρόνος ἐστὶ καιρῶν

13—249, 8 hab. et. Σ^m

1 ἵ — ἀναφ. A, ἀναφ. ἱ (ἢ V) αὐτός ἐκ. CV || 2 Τοῦτο CA, οὕτως V |
 τῆς add VA || 3 τρία add V || 4 γὰρ et πρὸς. add V || 5 ὡς — ἐστὶ
 (6) C, ἢ A || 6 Πρῶτον — προφ. (12) C, καὶ πρῶτον μὲν ἐστὶ πρόσωπον τὸ
 περὶ αὐτοῦ (sic) ἀποφαινόμενον προσυπακουομένης τῆς ἐγὼ ἀντωνυμίας, δεύτερον
 δὲ πρὸς ὃν ὁ λόγος προσυπακουομένου τοῦ σοῦ (sic), γ' τὸ περὶ ἄλλου προσυπα-
 κουομένης τῆς ἐκεῖνος A || 10—11 τρίτον ἐστὶν <ὑπὲρ οὗ τὸ πρῶτον ἀποφαί-
 νεται>, ὃ μήτε ὑπὲρ ἑαυτοῦ ἀποφαίνεται μήτε <ὑπὲρ τούτου> πρὸς ὃν ὁ λόγος ἐστίν
Matthias Ann. Phil. Suppl. 15, 600 adn. 2; cfr Prisc. 548, 14 seq (H) || 12 τὸ add b ||
 16 τὸν ἄλ. λόγον CV, φιλοσόφους A || 19 πόλος CA, ἥλιος V || 20 κινῆσει
 A et An. Ep. 323, 18, ἀκίνησία C, ἀεικίνησία V | καὶ ἐν. οὐδ. om A || 21 Ἡ
 — παραδ. (23) om V | τινα A, τι C || 25 λεγομένης add VA || 26 ἐπιν.
 CV, νενοημένου A || 27 ποιεῖσθαι V, om CA || 28—249, 32 *videntur esse Ste-*
phani || 28 Στεφ. εἰς τὸ ἄ. κ. ἄλλως *in marg.* C, om VA | καιρῶν — ἥτοι (249, 1)
 CA, καιρὸς κύριος ἢ οὐ κύριος εἴτουν V

κύκλος ἦτοι ὠρισμένος ἢ ἀόριστος, ὠρισμένος μὲν ὡς ὁ ἐνεστῶς, ἀόρι-
 στος δὲ ὡς ὁ παρῳχημένος· ἢ οὕτως· χρόνος ἐστὶν ἢ τῆς αἰωνίου ρύ-
 σεως ἐπινοία· τινὲς δὲ εἶπον ἡμερινὸν καὶ νυκτερινὸν φάντασμα. Οἱ
 φιλόσοφοι δὲ δύο ἴσασιν μόνους, παρῳχημένον καὶ μέλλοντα· ἐνεστῶς
 10 γάρ, φασίν, οὐκ ἔστιν, ἐπεὶ αἰεὶ ὁ χρόνος ἐν κινήσει ἐστίν· εἰ γὰρ ὁ 5
 χρόνος ἐστὶ κίνησις οὐρανοῦ, ἄστατος δὲ ὁ οὐρανός, οὐκ ἔστιν ἐνεστῶς.
 Εἰ δὲ χρόνον ὀρίζομεν διάστημα τῆς τοῦ κόσμου κινήσεως, ἐν ἀκαριαίῳ
 νοηθήσεται ὁ ἐνεστῶς, περιέχων τὸν παρεληλυθότα καὶ τὸν μέλλοντα.
 Εἰ δέ τις ζητοίῃ, πῶς μὴ ἀπὸ παρῳχημένου ἀρχόμεθα, ὡς φύσει προ-
 τέρου ὄντος τοῦ ἐνεστῶτος, ἴστω ὡς ὁ ἐνεστῶς τὸ θέμα ἐστὶ τοῦ ῥή-
 10 ματος, ἀφ' οὗ πᾶσαι αἱ κινήσεις· διὸ προετάγη· ἄλλως τε καὶ ὁ παρῳ-
 χημένος ἦν ποτε ἐνεστῶς.

Τούτων ὁ παρεληλυθὼς ἔχει διαφορὰς τέσσαρας, παρατα-
 20 τικόν, παρακεείμενον, ὑπερσυντέλικον καὶ ἀόριστον.] Παρατα-
 τικός ἐστι καθ' ὃν ὁ μὲν χρόνος παρῳχεται, τὸ δὲ ἔργον μετὰ παρα- 15
 τάσεως πέπρακται, οἷον ἔτυπτον ἔπειθον ἐπαίδευσαν· ὁ δὲ παρακεείμενος
 νοεῖται ἀπὸ τοῦ παρακεῖσθαι καὶ ἐγγὺς εἶναι τοῦ ἐνεστῶτος τὴν πράξιν
 αὐτοῦ· δηλοῖ γὰρ τὸ μὴ πρὸ πολλοῦ τοῦ χρόνου πεπράχθαι τὸ πρᾶγμα,
 ἢ δὲ δύναμις αὐτοῦ † τῆς συντελείας θεωρεῖται· ὁ δὲ ἀόριστος οὐδὲν
 ὠρισμένου χρόνου ἐμφαίνει, ὡς οἱ ὑποκείμενοι, ἀλλὰ σὺν μὲν τῷ ἄρτι 20
 ταῦτόν δύναται τῷ παρακεϊμένῳ, <οἷον τέτυπα> — ἔτυψα ἄρτι, <σὺν>
 30 τῷ δὲ πάλαι ἴσον δύναται τῷ ὑπερσυντελίῳ, οἷον ἐτετύπειν — <ἔτυψα>
 πάλαι. Ὁ δὲ μέλλων παρὰ μὲν ἡμῖν <ἀπλῶς> νοητέον, <οἷον> τύψω
 πείσω παιδεύσω· παρὰ δὲ τοῖς Ἀττικοῖς καὶ ἄλλως λέγεται μετ' ἐννοίας
 300b καὶ προσηγορίας τοῦ μετ' ὀλίγον, οἷον τετύψομαι πεπείσομαι <πε>παι- 25
 δεύσομαι.

Ἄξιον δὲ ζητῆσαι, τίνος ἔνεκα τὸν ἐνεστῶτα οὐ τέμνει οὔτε τὸν
 μέλλοντα. Λέγομεν ὅτι τὸν ἐνεστῶτα τεμῖν οὐκ ἡδύνατο, ἐπεὶ περ αὐ-
 τῷ τὴν ἀρχὴν ἐκινδύνευε μὴδὲ εἶναι, τὸν μέλλοντα δέ, ὅτι ἀγνοοῦντές
 ἐσμεν περὶ τοῦ μέλλοντος· πῶς οὖν ἐνδέχεται τὸν μὴδέπω ἐπιστάντα 30
 ἢ γνωσθέντα καταμερίζεσθαι; ὥστε ὁμολογουμένως τὸν ἥδη ἡμῖν προ-
 γνωσθέντα μόνον διελεῖν ἡδυνήθη.

10 Ὡν συγγένειαι εἰσι τρεῖς, ἐνεστῶτος πρὸς παρατατικόν,
 παρακεϊμένου πρὸς ὑπερσυντέλικον, ἀορίστου πρὸς μέλλοντα.]
 Τέσσαρά <φῃσι τοῦ παρεληλυθότος> εἶναι τμήματα, παρατατικόν, παρα- 35

9—12 hab. et. A || 27—32 simillima hab. et. Σ^m

1 ὁ add VA; item v. 2 || 7 ἐν ἀκαρ. C, ἐν ἀκαριαίῳ V et An. Ep. 323, 16 ||
 10 ἴστω C, φασίν A || 19 post αὐτοῦ nonnulla intercidisse monet b || 20 ἀλλὰ
 — ταῦτόν (21) b, ἀλλ' οὐ τοσοῦτον C || 21 τέτυπα add b || 22 ἔτυψα add b |
 25 πεπαιδεύς. b || 28 αὐτῷ C, αὐτὸς V || 29 μὴδὲ V, μήτε C | ἀγνοοῦντες
 ἐσμεν περὶ V, ἀγνοῶν δὲ ἐσμεν C || 32 μόνον V, om C

κείμενον, ὑπερσυντέλικον, ἀόριστον. Πρὸς τούτοις δὲ καὶ συγγενείας αὐτοῖς περιτίθῃσι, λέγων τὸν ἐνεστώτα συγγενῇ εἶναι τῷ παρατατικῷ καὶ τὸν παρακείμενον τῷ ὑπερσυντέλικῳ καὶ τὸν ἀόριστον τῷ μέλλοντι. Τούτων κατὰ δύο τρόπους ἔστι καταλαβεῖν ἡμᾶς τὴν ἀλήθειαν, κατὰ τὴν 5 φωνὴν καὶ κατὰ τὸ σημαίνον· <καί> κατὰ μὲν φωνὴν ἔστιν ὁ ἐνεστώς τῷ παρατατικῷ συγγενής, ὅτι μικρὸν τῆς φωνῆς παρατρέψας τοῦ ἐνεστώτος καὶ προσθεῖς ἢ καὶ μὴ προσθεῖς ἀπεργάσῃ τὸν παρατατικόν· 20 οἶον τύπτω· τὴν <γάρ> τελευταίαν τρέψας εἰς ὄν καὶ προσθεῖς ἔξωθεν τὸ $\bar{\epsilon}$ ἀποτελεῖς τὸν παρατατικόν· «ἢ μὴ προσθεῖς» εἶπον διὰ τὸ τοιοῦτον· 10 ἤχῳ, καὶ μόνον τὸ τέλος εἰς οὖν μετατρέψας εὐρήσεις τὸν παρατατικόν. Τῷ δὲ σηματομένῳ πάλιν εἰς συγγενεῖς οὕτως· ὁ ἐνεστώς τὸ προσφάτως πραττόμενον ὑποφαίνει, ὁ δὲ παρατατικός τοῦ πράγματος τὸ μὲν ἔχει ἤδη γεγονός, τὸ δὲ ἔτι γινόμενον, καὶ ἐν τῷ ἔτι γίνεσθαι τῷ ἐνεστώτι κοινωνεῖ. Συγγενῆς δὲ ὁ παρακείμενος τῷ ὑπερσυν- 15 τελικῷ· μικρὸν γὰρ παρατρέψας τοῦ τέλους καὶ προσθεῖς ἢ καὶ μὴ προσθεῖς [ὁμοίως] εὐρίσκεις τὸν ὑπερσυντέλικον. Ὅμοιως καὶ ὁ ἀόριστος τῷ μέλλοντι, κατὰ μὲν φωνὴν, ὅτι τοῦ αὐτοῦ συμφώνου τὴν χορηγίαν ἔχουσιν· ἔαν γὰρ ἔχῃ ὁ μέλλων τὸ $\bar{\psi}$, καὶ ὁ ἀόριστος, εἰ δὲ $\bar{\chi}$, κάκει- 891b νος ὁμοίως· πάλιν κατὰ φυσικὸν λόγον, ὅτι ἀμφότεροι ἀόριστοὶ εἰσι· 20 καὶ γὰρ εἰ εἴποισ «ἔτυσα», οὐχ ὠρίσω τὸν καιρὸν, πλην ὅτι πέπραχας· καὶ πάλιν ἔαν εἴπῃς «τύψω», οὐδὲ οὕτως ἐσήμενας τὸν καιρὸν, εἰ μὴ μόνον ὅτι τύψεις· τὸ δὲ πότε οὐ δηλοῖς. Ὁ δὲ παρακείμενος καὶ ὁ ὑπερσυντέλικος συγγενεῖς εἰσι διὰ τοῦ ὀρίζειν· ὀρίζουσι γὰρ ἀμφότεροι τὸ πότε, ὁ μὲν τῷ ἄρτι, ὁ παρακείμενος, ὁ δὲ τῷ πάλαι, ὁ ὑπερσυν- 25 τέλικος.

Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως. — **Στεφάνου.** — Τὸν ἐνεστώτα οἱ **Στωϊκοὶ** 10 ἐνεστώτα παρατατικὸν ὀρίζονται, ὅτι παρατείνεται καὶ εἰς <παρεληλυθότα καὶ εἰς> μέλλοντα· ὁ γὰρ λέγων «ποιῶ» καὶ ὅτι ἐποίησέ τι ἐμφαίνει καὶ ὅτι ποιήσει· τὸν δὲ παρατατικὸν παρωχημένον παρατατικόν· 30 ὁ γὰρ <λέγων> «ἐποιοῦν» ὅτι τὸ πλέον ἐποίησεν ἐμφαίνει, οὕπω δὲ πεπλήρωκεν, ἀλλὰ ποιήσει μὲν, ἐν ὀλίγῳ δὲ χρόνῳ· εἰ γὰρ τὸ παρωχημένον πλέον, τὸ λείπον ὀλίγον· ὃ καὶ προσληφθὲν ποιήσει τέλειον

5—251, 11 hab. et. A

1 ἀόρ. ὑπερ. C | τούτοις b, τούτους C | συγγένειαν C || 4 καταλαβεῖν Stadtmüller, καὶ λαβεῖν C || 7 ante ἀπεργ. add αὐτῷ b || 9 τοιοῦτον — μέλλοντα (28) | ἤχῳ ἤχουν· ὁμοίως δὲ καὶ οἱ λοιποὶ χρόνοι ὡσαύτως ἔχουσι τὴν πρὸς ἀλλήλους συγγένειαν. ἐκ δὲ τοῦ σηματομένου, ὅτι τὸν ἐνεστώτα οἱ Στωϊκοὶ ἐνεστώτα παρατατικὸν καλοῦσιν A || 11 Τῷ δὲ σημαίν. | τῇ δὲ οὐσίᾳ C || 13 ἔτι (prius) b, ἔστι C || 17 χορηγίαν b, χωρηγίαν C || 20 εἴποισ b, εἴπῃς C || 21 εἴπῃς τ. οὐδὲ b, εἴπω τ. οὐτε C || 22 ὅτι μόνον C || 26 Στεφ. εἰς τὸ ἀ. καὶ ἄλλως in marg. C, om A || 29 ante παρωχ. add παρ' ἡμῖν C, om A || 30 λέγων add b | post ἐμφαίνει add δὲ C || 32 καὶ om A

παρψηκηότα, τὸν γέγραφα, ὃς καλεῖται παρακείμενος διὰ τὸ πλησίον
 20 ἔχειν τὴν συντέλειαν τῆς ἐνεργείας· ὁ τοίνυν ἐνεστῶς καὶ παρατατικὸς
 ὡς ἀτελεῖς ἄμφω συγγενεῖς, διὸ καὶ τοῖς αὐτοῖς συμφώνοις χρῶνται,
 οἶον τύπτω ἔτυπτον. Ὁ δὲ παρακείμενος καλεῖται ἐνεστῶς συντελικός,
 τούτου δὲ παρψηχμένος ὁ ὑπερσυντελικός· ἐπεὶ οὖν ἐκάτερος τελείως 5
 παρψηχται, συγγενεῖς καὶ τοῖς χαρακτηριστικοῖς στοιχείοις χρώμενοι τοῖς
 αὐτοῖς φαίνονται, οἶον τέτυφα ἐτετύφειν· ὥσπερ δὲ ὁ ἐποίουν πλέον
 ἔχει [τὸ παρψηχμένον] πρὸς τὸν ποιῶ, οὕτω καὶ ὁ ἐπεποιήκειν πρὸς
 30 τὸν πεποίηκα. Ὁ δὲ ἀόριστος κατὰ τὴν ἀοριστίαν τῇ μέλλοντι συγγε-
 νής· ὡς γὰρ τοῦ ποιήσω τὸ ποσὸν τοῦ μέλλοντος ἀόριστον, οὕτω τοῦ 10
 ἐποίησα τὸ τοῦ παρψηχμένου. Τοῦ ἄρτι τοίνυν τῇ ἀορίστῃ διδομένου
 γίνεται παρακείμενος, οἶον ἐποίησα ἄρτι — πεποίηκα, τοῦ δὲ πάλαι
 892b προσνεμομένου ὁ ὑπερσυντελικός γίνεται, οἶον ἐποίησα πάλαι — ἐπε-
 ποιήκειν· ἄλλ' ἐπεὶ καὶ τοῦτο τὸ πάλαι ἀόριστον, δεῖ προσνέμειν αὐτῷ
 τὸν διορισμὸν τοῦ ποσοῦ, οἶον πρὸ δύο ἐτῶν, πρὸ πέντε, πρὸ δέκα, καὶ 15
 ἐπαναβεβηκότα· τῇ δὲ μέλλοντι διασάφεις τοῦ ποσοῦ τῆς μελλήσεως
 ὁ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς μετ' ὀλίγον μέλλων, οἶον βεβρώσεται εὐρήσεται
 πεπράξεται. Ἀόριστος δὲ ἐκλήθη πρὸς ἀντιδιαστολὴν τοῦ παρακειμένου
 10 καὶ ὑπερσυντελικῷ ὀριζόντων τοῦ χρόνου τμήμα, τοῦ μὲν τὸ ἄρτι συν-
 νοούμενον ἔχοντος, οὐ λεγόμενον, τοῦ δὲ ὑπερσυντελικῷ τὸ πάλαι. 20
 Εἰ δέ τις ἀπορήσειε, πῶς ὁ μέλλων <τὴν> τοῦ μέλλοντος ἀοριστίαν ἔχων
 οὐ καλεῖται μέλλων ἀόριστος, ἵστω παρὰ πόδας ἔχων τὴν λύσιν· ὁ ἀόρι-
 στος ἐπ' ἀναιρέσει τῶν ὀριζόντων εἴρηται, τοῦ δὲ μέλλοντος ὡς μέλ-
 λοντος οὐδὲν τέθεται· πῶς οὖν τὸ μὴ τεθὲν ἔμελλεν ἀναιρεῖσθαι διὰ
 τῆς ἀοριστίας;

25

§ 14 (16. 17. 18b).

Περὶ συζυγίας.

Στεφάνου. — Συζυγία ἐστὶν ἀκόλουθος ῥημάτων κλίσις.]
 Ἡ συζυγία οὐκ ἔστι μέρος λόγου· οὐδὲ γὰρ αὐτὸς ὁ τεχνικὸς ἔταξεν
 αὐτὴν ἐν τοῖς μέρεσι τοῦ λόγου· ἄλλ' ἔστι τῶν παρεπομένων τῇ ῥή-
 ματι. Ἐπειδὴ δὲ ὁ περὶ ταύτης λόγος πλείονος ἀκριβείας ἐδεῖτο καὶ 30
 παραδόσεως, πρὸς εἰσαγομένους διαλεγόμενος ἀναγκαῖον ἡγήσατο ἐν τῇ

21—25 hab. et. A

1 πλησίον A b, πλησίαν C || 5 τούτου CA, τέλειος R Schmidt, Stoic. gram.
 p. 70 adn. 94, probante Egenolffo || 7 δὲ add A || 8 τὸ παρψηχμένον A,
 τὸν παρψηχμένον C, τοῦ παρψηχμένου. b || 21 ἔχων A b, ἔχειν C || 24 τέθει-
 ται A, ἐτέθειτο C || 25 A add: ὥσπερ δὲ ἐν τοῖς ὀνόμασιν εἰσι <πτώσει> συγγε-
 νέειν (l. συγγενεῖς) ἀλλήλαις, καὶ λέγομεν ὀρθῇ <καὶ> αἰτιατική καὶ πάλιν γενική καὶ
 δοτική, οὕτω καὶ ἐν ῥήμασι συγγένειαι χρόνων, καὶ φαινόμενα ἐνεστῶτα καὶ παρατατικὸν
 μίαν φωνὴν καὶ μίαν συγγένειαν εἶναι, <μίαν> δὲ πάλιν παρακείμενον καὶ ὑπερσυν-
 τελικόν. Καὶ χρὴ γινώσκειν, ὅτι διὰ τῶν φωνῶν μᾶλλον καταλαμβάνονται αἱ συγ-
 γένειαι ἢ διὰ τῶν σημασινομένων || 27—252, 22 videntur esse Stephani ||
 27 Cτεφ. in marg. C

μέσω στήναι τοῦ ῥήματος, φάσκων περὶ συζυγίας, ὡς ἐκ μεταφορᾶς τῶν
 ὁδοιπορούντων καὶ ἐν ὁδῷ εὐρισκόντων οἴκησιν πρὸς ὀλίγον χρόνον ³⁰
 καταλῦσαι, ἕως ἐξῆς τὴν πορείαν ποιήσονται. Ὅπερ δὲ ἐν τοῖς ὀνό-
 μασις ὁ χαρακτήρ, τοῦτο ἐν τοῖς ῥήμασις ἡ συζυγία· ἀπὸ γὰρ ταύτης
 5 μανθάνομεν καὶ τὴν τοῦ ῥήματος δύναμιν· αὕτη γάρ ἐστι κανὼν καὶ
 ἀναλογία τῆς κλίσεως αὐτῶν. Εἴρηται δὲ <συζυγία> μεταφορικῶς ἀπὸ ^{893b}
 τῶν ὑποζυγίων, ἃ ὑπὸ τὸν αὐτὸν ζυγὸν ὄντα ἴσον δρόμον ποιεῖται, ὡς
 καὶ τούτων ὅσα ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἀνάγεται συζυγίαν μίαν ποιεῖται τὴν
 κλίσιν. Ὅρίζονται δὲ αὐτὴν οὕτως· «συζυγία ἐστὶν ἀκόλουθος ῥημάτων
 10 κλίσις». Τάξει δὲ συμφώνων ἐν τῷ πρώτῳ τοῦ θέματος κανονίζεται,
 ὡς ἐπὶ τῶν βαρυτόνων· ἢ διφθόγγῳ ἐν τῷ δευτέρῳ, ὡς ἐπὶ τῶν πε-
 ρισπωμένων· ἢ παραφυλακῇ θεματικοῦ φωνήεντος ἐν παραλήξει παθη-
 τικοῦ τύπου, ὡς ἐπὶ τῶν εἰς μῖ, τιθέω τίθεμαι, ἰστάω ἰσταμαι, διδῶω ¹⁰
 δίδομαι, ζευγνύω ζεύγνυμαι.

15 Εἰςὶ δὲ συζυγίαι βαρυτόνων μὲν ῥημάτων ἔξ.] Ἄξιόν ἐστι ¹⁷
 ζητῆσαι, τίνος ἕνεκα προτετίμηται τὰ βαρύτονα. Καὶ ῥητέον ὅτι γνήσιά
 ἐστίν· εἰ γὰρ τις ἀναλύσει τὰ περισπώμενα καὶ ἀναπτύξει τὸ ὑγιὲς τῆς
 φωνῆς, εὕρισκε καὶ αὐτὰ βαρύτονα· καὶ τὰ εἰς μῖ ὁμοίως. ²⁰

Ἦν ἡ μὲν πρώτη ἐκφέρεται διὰ τοῦ β ἢ π ἢ φ ἢ πτ, οἷον
 20 λείβω τέρπω γράφω κόπτω.] «Ἐκφέρεται» οἰονεῖ εἰς φῶς ἔρχεται·
 ἀπὸ θέματος, φησί, καὶ οἰονεῖ ἀφετηρίας προέρχεται, ἐκ μεταφορᾶς τῶν
 ἀμιλλητηρίων ἵππων.

Αἱ πᾶσαι συζυγίαι εἰςὶ δεκατρεῖς, ἔξ βαρύτονοι, περισπώμεναι τρεῖς, ¹²
 τῶν εἰς μῖ τέσσαρες· τὰ βαρύτονα δὲ πρῶτον θετέον, ἐπεὶ τὰ περισπώ-
 25 μενα ἔξ αὐτῶν καὶ τὰ εἰς μῖ.

<Stephani.> — Ἡ πρώτη, φησί, διὰ τοῦ πρώτου συμφώνου τοῦ β ²⁴
 μέσου καὶ τῶν συγγενῶν, τοῦ π φιλοῦ καὶ τοῦ φ δασέος· ὁ μέλλων δὲ
 διὰ τοῦ ψ, ἐπεὶ καὶ τὰ εἰς ψ λήγοντα ὀνόματα διὰ τοῦ β π φ κλίνεται,
 οἷον λίψ λιβός, κλώψ κλωπός, Κίνυψ Κίνυφος.

30 Ἡ δὲ δευτέρα διὰ τοῦ γ ἢ κ ἢ χ ἢ κτ, οἷον λέγω πλέκω
 τρέχω τίκτω.] Ἡ δευτέρα διὰ τοῦ δευτέρου συμφώνου τοῦ γ μέσου, ³⁰
 κ φιλοῦ καὶ χ δασέος· ὁ μέλλων δὲ διὰ τοῦ ξ, ὅτι καὶ τὰ εἰς ξ περα-
 τούμενα <ὀνόματα> διὰ τούτων κλίνεται, κῆρυξ κήρυκος, ὄρτυξ ὄρτυγος,
 ὄνουξ ὄνουχος.

35 Ἡ δὲ τρίτη διὰ τοῦ δ ἢ θ ἢ τ, οἷον ἄδω πλήθω ἀνύτω.]

23—25 hab. et. Σ^m || 26—29 hab. et. Σ^m

3 ἐξῆς] ἐξ ἧς C, τῇ ἐξῆς b || 7 αὐτὸν ζυγὸν b, ζυγὸν αὐτὸν C || 17 ἀνα-
 λύσει] ἀναλύει Cb | ἀναπτύξει C, ἀναπτύξει b | τὸ b, τῆς C || 20 ante
 Ἐκφ. add καὶ C || 23 περισπώμενοι C || 25 καὶ τὰ Vb, καὶ τῶν C ||
 26—254, 25 videntur esse Stephani || 26 β Vb, δευτέρου C || 27 post δὲ add
 αὐτοῦ C || 28 ἐπεὶ — λήγοντα add V || 35 ἀνύτω Cb

94b Διὰ τοῦ <τρίτου συμφώνου τοῦ> δ, φησίν, ἡ τρίτη μέσου ὄντος, τ̄ ψι-
λοῦ καὶ θ̄ δακέος· ὁ μέλλων δὲ διὰ τοῦ c· καὶ γὰρ τὰ εἰς c̄ λήγοντα
ὀνόματα δι' αὐτῶν τὴν κίνησιν ποιεῖται, οἷον Πάρις Πάριδος, ὄρνις ὄρ-
νιθος, χάρις χάριτος.

Ἡ δὲ τετάρτη διὰ τοῦ ζ̄ ἢ δύο c̄c, οἷον φράζω νύccw 5
ὀρύccw.] Διὰ τοῦ ζ̄ μὲν ἐκφέρεται αὕτη, ἐπειδὴ τέταρτόν ἐστι σύμ-
φωνον· διὰ δὲ τῶν δύο c̄c ἐκφέρεται, ἵνα διπλασιασθέντος τοῦ c̄ τὴν
ἵσιν δύναμιν ἔχῃ τοῦ ζ̄ διπλοῦ ὄντος.

Ἡ δὲ πέμπτη διὰ τῶν τεσσάρων ἀμεταβόλων λ̄ μ̄ ν̄ ρ̄, οἷον
10 πάλλw νέμw κρίνw σπείρw.] Διὰ τῶν τεσσάρων ἀμεταβόλων αὕτη 10
ἐκφέρεται· ἐπειδὴ <γὰρ> κατέιληπτο τὸ θ̄ ἐν τῇ τρίτῃ συζυγίᾳ καὶ τὸ
κ̄ ἐν τῇ δευτέρᾳ, διὰ τοῦτο προσέλαβε τὸ λ̄ καὶ σὺν αὐτῷ τὰ λοιπὰ
ἀμετάβολα.

Ἡ δὲ ἕκτη διὰ καθαροῦ τοῦ w̄, οἷον ἱππεύw πλέw βασι-
λεύw.] Διὰ καθαροῦ τοῦ w̄ ἐξηνέχθη, ἐπειδὴ προκατηναλώθησαν ἐν 15
ταῖς λοιπαῖς συζυγίαις τὰ σύμφωνα.

Τινὲς δὲ ἐβδόμην συζυγίαν εἰσάγουσι διὰ τοῦ ξ̄ καὶ ψ̄, οἷον
ἀλέξw ἔψw.] Εἰρήκαμεν ὅτι ἐπὶ μὴ ἀρέσκηται δόξῃ ὁ τεχνικός, προστί-
θῃσι τὸ «τινές». Διὰ τί δὲ μὴ ἀρεσκόμενος τάττει καὶ ἐντίθῃσι ζιζάνια; Ἵνα
μὴ τοῖς πολλοῖς δοκῇ κατ' ἄγνοιαν παραπέμπεσθαι. "Ὅτι δὲ διὰ τοῦ ξ̄ 20
καὶ ψ̄ οὐκ ἔστι συζυγία βαρύτονος, ἐκ τῆς κλίσεως ἔστι διδαχθῆναι· τὰ
<γὰρ> βαρύτονα ῥήματα κατὰ τὸν μέλλοντα ἱσοκύλλαβὰ εἰσι τοῖς θέμασιν,
οἷον τύπτw τύψw, λέγw λέξw, ἄδw ἄcω, τὰ δὲ περισπώμενα πλεονάζει
μιᾶ συλλαβῇ κατὰ τὸν μέλλοντα, νοῶ νοήcω, βοῶ βοήcω, ποιῶ ποιήcω·
εἰ οὖν εὐρίσκεται ἀλεξήcω καὶ ἐψήcω ὁ μέλλων, ὁμολογουμένως περι- 25
σπώμενά εἰσιν· ὁ δὲ βαρύτονος τούτων τόνος Ἀττικῶν ἐστίν.

30 Περισπωμένων δὲ ῥημάτων συζυγίαι εἰσὶ τρεῖς, w̄ν ἡ μὲν
πρώτῃ ἐκφέρεται ἐπὶ δευτέρου καὶ τρίτου προσώπου διὰ τῆς
εἰ̄ διφθόγγου, οἷον νοῶ νοεῖς νοεῖ.] Τὰ περισπώμενα δυνάμει βα-
ρύτονά εἰσιν. Οὐκ ἄπορον οὖν, διὰ τί τῶν περισπωμένων αἱ συζυγίαι 30

895b οὐ κατὰ τάξιν τῶν φωνηέντων προέρχονται, ὡς αἱ τῶν βαρυτόνων κατὰ
τάξιν τῶν συμφώνων ἐτυπώθησαν· ἐπεὶ γὰρ πάντων τῶν βαρυτόνων τὸ
δεύτερον πρόσωπον τὴν εἰ̄ διφθογγὸν εἶχεν, εἰκότως ἐν τῇ πρώτῃ τῶν
περισπωμένων ἔλαχεν αὕτη· ἀλλὰ καὶ ὅτι ἡ δευτέρα τῶν περισπωμένων
ἐργωδεστέρα ἦν καὶ πλείονος τεχνολογίας δεομένη, ἀπλουστέρα δὲ ἡ 35
διὰ τῆς εἰ̄ διφθόγγου· καὶ ὅτι ἡ διὰ τῆς εἰ̄ πλείονας ἔχει φωνὰς [παρα-
κειμένων μέσων ἀορίστων], ἡ δὲ δευτέρα ἐλάττους, <καὶ> ἡ τρίτῃ ἔτι
10 ἐσπάνισεν. "Ὅθεν οὕτως αὐτῶν ἡ τάξις ἐτέθη, καὶ εὐλόγως προετέθη ἡ εἰ̄

17—26 hab. et. A || 36—254, 2 hab. et. A

18 Εἰρήκαμεν] vide p. 204, 21 et 218, 24 || 19 δὲ add A | τάττει —
ζιζ. C, ἐντάττει A || 24 μιᾶ συλλαβῇ b, μίαν συλλαβὴν C, συλλαβῇ A || 25 post
ἐψήcω in marg. add C: καὶ αὐξήcω, om A || 36 παρ. μέσων ἀορ. hab. CA ||
37 δὲ add A | ἔτι C, lac. 3 litter. A

δίφθογγοσ· κἄν γὰρ μεταχθῶσι βαρύτονα ῥήματα εἰς περισπώμενα, εἰς ταύτην μεταγονται, ῥίπτω ῥιπτῶ ῥιπτεῖς ῥιπτεῖ.

Τῶν δὲ εἰς $\bar{\mu}\iota$ ῥημάτων συζυγίαι εἰςὶ τέσσαρες, ὧν ἡ μὲν πρώτη ἐκφέρεται ἀπὸ τῆς πρώτης τῶν περισπωμένων.] Τὰ εἰς $\bar{\mu}\iota$ λήγοντα ῥήματα αἰεὶ ποτε ἐν παραγωγῇ εἰσιν, οὐδέποτε δὲ ἐν πρωτοτύποις· ἔχει δὲ τὴν παραγωγὴν ἢ ἀπὸ τῆς ἑκτῆς τῶν βαρυτόνων ἢ ²⁰ μιᾶς τῶν περισπωμένων. Καὶ λέγει ὁ τεχνικὸς τὴν μὲν πρώτην ἀπὸ τῆς πρώτης, τὴν δὲ δευτέραν ἀπὸ τῆς δευτέρας, τὴν δὲ τρίτην ἀπὸ τῆς τρίτης <τῶν περισπωμένων παρήχθαι>, τὴν δὲ τετάρτην ἀποφαίνεται ἐκ ¹⁰ τῆς ἑκτῆς τῶν βαρυτόνων ἀποτελεῖσθαι. Καὶ τίνος ἕνεκα αἱ μὲν ἄλλαι ἀπὸ τῶν περισπωμένων, ἡ δὲ τετάρτη ἀπὸ τῆς ἑκτῆς τῶν βαρυτόνων; Καὶ λέγομεν ὅτι τὰ περισπώμενα τρεῖς μόνας εἶχε συζυγίας, ὥστε τὰς τρεῖς ἀπὸ τῶν τριῶν γεγενῆσθαι· εἰ γὰρ τέσσαρας εἶχε, καὶ ἡ τετάρτη ³⁰ τῶν εἰς $\bar{\mu}\iota$ ἐκείθεν ἐγίνετο. Εἴ τις δὲ ἐθελήσειε τῇ ἀκριβείᾳ ἐπιβαλεῖν, ¹⁵ καὶ τὰς ἄλλας τρεῖς εὐρήσει ἀπὸ τῆς ἑκτῆς τῶν βαρυτόνων ἀποτελουμένας.

Ἐχουσι δὲ τὴν διάκρισιν οὐκ ἀπὸ συμφώνου παραλήγοντος τοῦ ^{896b} πρώτου προσώπου, ὥσπερ αἱ συζυγίαι τῶν βαρυτόνων· ἀλλ' οὐδὲ μὴν ἀπὸ τῶν δευτέρων προσώπων, καθάπερ τὰ περισπώμενα· ἀλλὰ καὶ αὐτὰ ²⁰ ἰδιαζούσης <δια>κρίσεως τετύχηκεν· ἀπὸ γὰρ τῶν παθητικῶν πρώτων προσώπων τοῦ ἐνεστώτος χρόνου τῇ διάκρισιν ἔχουσι. Φιλεῖ δὲ τὰ εἰς $\bar{\mu}\iota$ λήγοντα ῥήματα τὸ παθητικὸν πρῶτον πρόσωπον βραχεῖα παραλήγεσθαι· <καὶ> συστέλλεται μὲν τῆς πρώτης συζυγίας ἢ παραλήγουσα εἰς τὸ $\bar{\epsilon}$, ὡς τὸ τίθεμαι, τῆς δευτέρας εἰς βραχὺ τὸ $\bar{\alpha}$, ὡς τὸ ἵσταμαι, τῆς ¹⁰ ²⁵ τρίτης εἰς τὸ $\bar{\omicron}$, οἷον δίδομαι· ἡ τετάρτη τὸ αὐτὸ δίχρονον φυλάττει.

§ 15 (19b).

Περὶ μετοχῆς.

<Stephani.> — Μετοχή ἐστι λέξις μετέχουσα <τῆς> τῶν ῥη- ^{896, 18} μάτων καὶ τῆς τῶν ὀνομάτων ιδιότητος.] Ἀναγκαίαν ἢ μετοχὴν τὴν τάξιν εἴληχεν· εἰ γὰρ ὀνόματός τε καὶ ῥήματος αὐτὴν φαμεν μετέ- ³⁰ χεῖν, δίκαιον καὶ αὐτὴν ταγῆναι μετ' ἐκείνα τὰ μέρη, ὧν δοκεῖ μετέχεῖν. ²⁰ Λέγει δὲ εἶναι λέξιν καὶ αὐτὴν· ταυτὸν γὰρ ἐστι λέξις καὶ μέρος <λόγου>.

Παρέπεται δὲ αὐτῇ ταῦτα ἃ καὶ τῷ ὀνόματι καὶ τῷ ῥή-

10—16 hab. et. Σ^m

6 ἀπὸ τῶν βαρυτόνων τῆς ἑκτῆς ἢ μόνων τῶν π. Cb || 11 *prius* ἀπὸ *add* Vb || 12 *ante* συζ. *add* τὰς Cb || 15 ἀποτελουμένας] ἀποτελούσας τῶν εἰς $\bar{\mu}\iota$ Cb, γινόμενας V || 17 τοῦ πρ. πρ. *post* βαρυτ. (v. 18) *transp.* Cb || 21 διάκρισιν] κατάληξιν Cb || 22 βραχεῖα b, βραχεῖα C || 24 τῆς δευτέρας] ἢ δευτέρα Cb | τῆς τρίτης] ἢ τρίτη Cb || 28—255, 24 *videntur esse Stephani* 28 Ἀναγκαίαν C, ἀναγκαίως b

ματι δίχα προσώπων τε καὶ ἐγκλίσεων.] Ἐχει γὰρ τοῦ μὲν ὀνό-
ματος τὸ γένος καὶ τὰς πτώσεις, τοῦ δὲ ῥήματος τοὺς χρόνους, <τὰς
διαθέσεις καὶ τὰς συζυγίας>· ὥστε αὐτὴν δικαίως μετοχὴν ὀνομάζεσθαι.
Καὶ ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις μέρεσι τοῦ λόγου ἔστιν εὐρέσθαι καὶ πρωτότυπα
καὶ παράγωγα, ἐπὶ μὲν ὀνόματος, ὡς τὸ λίθος καὶ τὸ λίθινος, ἐπὶ δὲ 5
ῥήματος, ὡς τὸ ὀπτω ὀπτεύω, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων μερῶν <ὡσαύτως>·
30 ἐν δὲ τῇ μετοχῇ οὐκ ἔστιν εὐρεῖν πρωτότυπον, ἀεὶ γὰρ ἐν παραγωγῇ
ἔστιν· οὐκ ἔστι γὰρ εὐρεῖν μετοχὴν μὴ προϋπάρχοντος ῥήματος. Δια-
φέρει δὲ καὶ κατὰ γένος τοῦ ὀνόματος, καθὼ ἐν μὲν τοῖς ὀνόμασι τινὰ
897b <μὲν> ἔστι μονογενῆ, τινὰ δὲ κοινά, τινὰ δὲ καὶ τριγενῆ, ἡ μέντοι με- 10
τοχὴ τὴν τριγένειαν ἡσπάσατο, <ὁ> τύπτων γὰρ καὶ <ῆ> τύπτουσα καὶ
τὸ τύπτον· εἰ γὰρ ἀπὸ ῥημάτων τὴν γένεσιν ἔχει, ῥημάτων δὲ τὰ πράγ-
ματα ἐπιτρέπει εἰς ἄνδρας καὶ γυναῖκας καὶ παιδιά — πᾶν γὰρ πρό-
σωπον καὶ ἄνθρωπος καὶ γυνὴ καὶ παιδίον ποιεῖ τι —, ἔχει οὖν τὴν τρι-
γένειαν, χωρὶς ἐκείνων, ἐφ' ὧν ἡ φύσις ἐναντιοῦται. Τοῦτο δὲ ἔφη 15
διὰ τὸ ἐκτροῦσα· ταύτης γὰρ τῆς μετοχῆς ἡ φωνὴ κατὰ τὸ ἄρρεν οὐ
30 συνίσταται, ἡ φύσις γὰρ ἐναντιοῦται· ἐπὶ ἀρρένων γὰρ τὸ τοιοῦτο πάθος
οὐ συμβέβηκεν.

Παρέπεται δὲ τῇ μετοχῇ πάντα τὰ τοῦ ῥήματος δίχα τῶν προσώ-
πων καὶ ἐγκλίσεων· ὅπου γὰρ γένος, ἐκεῖ πρόσωπον οὐ συνίσταται· 20
ἐγκλίσεις δὲ οὐκ ἡδύνατο ἔχειν ἢ μετοχή, ἐπεὶ ἀπὸ τῶν ῥημάτων
μετενήκεται ἐπὶ τὴν τῶν ὀνομάτων κατάληξιν· τὰ γὰρ ῥήματα τὸ
πρᾶγμα σημαίνουν καὶ τὸ πρόσωπον μετεληφὸς τοῦ πράγματος, ἐν-
ταῦθα <δὲ> πτωτικὸν γενόμενον μόνην τὴν ποιότητα ἐμφαίνει.

30 Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως. — Μετοχὴ εἴρηται, ὅτι μετέχει τῶν τοῦ 25
ὀνόματος καὶ <τῶν τοῦ> ῥήματος ἰδιωμάτων. Ῥήματος μὲν οὖν ἔχει
χρόνους, οἷον λέγω λέγων, λέξω <λέξων>, ἔλεξα λέξας· διαθέσεις, ἐνε-
ργητικὴν μὲν λέγων, παθητικὴν δὲ τυπτόμενος, μέσσην δὲ τυψόμενος· εἶδη,
πρωτότυπον <μὲν> ἄνω ἀπὸ τοῦ ἄνω, παράγωγον δὲ ἀπὸ τοῦ ἀνύω
ἀνύων· σχήματα, ἀπλοῦν λέγων, <σύνθετον καταλέγων>, παρασύνθετον φι- 30
λιπίζων· ἀπὸ γὰρ συνθέτου <τοῦ> Φίλιππος γέγονε ῥῆμα τὸ φιλιπ-
πίζω, τὰ δὲ ἀπὸ συνθέτων γινόμενα λέγονται παρασύνθετα· ἀριθμούς,
30 ἐνικὸν τύπτων, δυϊκὸν τύπτοντε, πληθυντικὸν τύπτοντες· συζυγίας ἔχει,
πρώτην μὲν οἷον τύπτων, ἐπεὶ τὸ πῖ ἔχει· δευτέραν λέγων, ἐπεὶ τὸ γ

19—24 hab. et. Σ^m

6 ὀπτω] ὀπτος Cb || 11 ὁ et ἡ add b || 12 ῥημάτων δὲ] ῥήματα δὲ Cb ||
15 ἐκείνων b, ἐκείνου C || 16 ἐκτροῦσα Choerob., ἐκτρώσας C, ἐκτρώσασα Lehrs :
κατὰ τοῦ ἄρρενος Cb || 19 Παρέπ. — μετ. V, παραδέχεται δὲ ἡ μετοχὴ C ||
20 καὶ ἐγκλ. om V | γένος CV, ἐγκλίας Skrzeczka progr. 1853, p. 8 | πρόσ. οὐ
V, καὶ πρόσ. C, καὶ πρόσ. οὐ N || 23 μετεληφὸς V, μετεληχὸς Cb 24 τὴν
add V | παρεμφαίνει V || 27 λέξων add b || 30 σύνθ. καταλ. add b, im-
probante Lerschio, Sprachphil. 2, 132 adn. || 31 τοῦ add b || 32 δὲ] γὰρ Cb

ἔχει· τρίτην δὲ ἄδων, ἐπεὶ τὸ δ' ἔχει· τετάρτην φράζων, διὰ τοῦ Ζ, καὶ
 <πέμπτῃν> πάλλων, δι' ἀμεταβόλου· βασιλεύων ἕκτην. Καλῶς δὲ εἶπε ^{898b}
 «καὶ τῆς τῶν ὀνομάτων»· μετέχει γὰρ καὶ τῶν παρεπομένων τῷ ὀνό-
 ματι· γένη γὰρ ἔχει, ὁ νοῦν, ἡ νοοῦσα, τὸ νοοῦν· εἶδη, ἄρδων πρωτό-
 5 τυπον καὶ ἀρδεύων παράγωγον· σχήματα, ἀπλοῦν μὲν φρονῶν, σύνθετον
 δὲ καταφρονῶν, παρασύνθετον δὲ ἀντιγονίζων· ἀριθμούς, οἷον <ἀγνοῶν
 ἀγνοοῦντε> ἀγνοοῦντες· πτώσεις, οἷον τύπτων <τύπτοντος> καὶ τὰ ἐξῆς.

§ 16 (20b).

Περὶ ἄρθρου.

<Stephani.> Πρῶτον ὁ τεχνικός εἶπε περὶ ὀνόματος, εἶτα περὶ ῥήμα- ^{898, 1}
 10 τος, εἶθ' οὕτω τρίτον περὶ μετοχῆς ἀναγκαίως, ἐπεὶ μετέχει τοῦ τε ὀνόματος
 καὶ τοῦ ῥήματος· ὅθεν τὸ ἄρθρον τέταρτον, ἐπειδὴ συναρτᾶται τῷ ὀνό-
 ματι. Προτέτακται δὲ τὸ ἄρθρον τῆς ἀντωνυμίας· ἡ μὲν γὰρ ἀντω-
 νυμία ἀντὶ τοῦ ὀνόματος ἐστίν, ὅθεν δικαίως προτέτακται τὸ μετὰ τοῦ
 ὀνόματος· γνησιώτερον γὰρ τὸ μετὰ τινος τοῦ ἀντὶ τινος.
 15 Οὐκ ἐπινενόηται δὲ τὸ ἄρθρον τοῖς τεχνικοῖς, ὥσπερ τινὲς νενο- ^{899, 1}
 μίκαριν, ἔνεκα τῆς τῶν γενῶν διακρίσεως· πολλάκις γὰρ ὀρώμεν καὶ
 αὐτὰ τὰ ἄρθρα ἀναμένοντα τὴν σύνταξιν τῶν ὀνομάτων πρὸς τὸ δια-
 σαφηνίσει ἡμῖν, ποίου ποτὲ γένους ἐστὶ τὸ ζητούμενον· ἰδοὺ γὰρ τὸ
 τῶν ἐπὶ γενικῆς πτώσεως πληθυντικῆς ἀρμόττει τοῖς τριῖν γένεσι, καὶ
 20 οὐκ ἔστιν ἀπὸ μόνου τοῦ ἄρθρου καταλαβεῖν, ποίου γένους ἐστίν, εἰ μὴ
 ἐπενεχθὲν τὸ ὄνομα δείξει ἡμῖν, ποίου γένους ἐστίν. Ἔστι δὲ εἰπεῖν, ²⁰
 ὅτι τὸ ἄρθρον ἐπινενόηται πρὸς τὸ ἀναφορὰν σημαίνειν· ἀναφορὰ δὲ
 ἐστίν ἀναπόλησις προεγνωσμένου καὶ ἀπόντος προσώπου· ἄλλο γάρ τί
 ἐστίν εἰπεῖν «ἄνθρωπος ἦλθε», καὶ ἄλλο μετὰ τοῦ ἄρθρου· τὸ γὰρ ἄρ-
 25 θρον δευτέραν γινώσιν ἐπαγγέλλεται· ἐὰν γὰρ τίς σοι εἴπῃ «ναὺς ἦλθε»,
 δοκεῖς ἀγνοεῖν ποία· ἐὰν δὲ σὺν τῷ ἄρθρῳ, τρόπον τινὰ ὑπομιμνήσκει
 <τοῦ>το τὴν προεγνωσμένην ὑπὸ σοῦ καὶ αὐτοῦ τοῦ λέγοντος.

Ἄρθρον ἐστὶ μέρος λόγου πτωτικόν, προτασσόμενον τῆς ^{900, 2}
 κλίσεως τῶν ὀνομάτων καὶ ὑποτασσόμενον.] «Μέρος λόγου» τὸ
 30 ἄρθρον, ἐν γὰρ τῶν συμπληρούντων εἰς τὴν τελειότητα τοῦ λόγου·
 «πτωτικόν» δέ, ὅτι ἐν ἐστὶ τῶν πτωτικῶν· τῶν γὰρ μερῶν τοῦ λόγου
 τὰ μὲν πτωτικά ἐστι, τὰ δὲ ἄπτωτα. Ἐνδεῶς δὲ εἶπεν ὁ τεχνικός τὸ
 «προτασσόμενον τῆς κλίσεως τῶν ὀνομάτων»· οὐ μόνων γὰρ τῶν ὀνο-
 μάτων προτάσσεται τὰ ἄρθρα, ἀλλὰ καὶ πάντων ὁμοῦ τῶν κλίνεσθαι εἰς

15—258, 24 hab. et. A || 21—25 hab. et. Σ^m || 32—257, 5 hab. et. Σ^m

2 πέμπτῃν add b | ἀμεταβόλων C || 9—257, 9 videntur esse Stephani |
 11 ἐπειδὴ b, ἐπεὶ δὲ C || 15 Οὐκ b, καὶ C, om A | δὲ τὸ ἄρ. add A | τοῖς
 — νενομ. om A || 19 πτ. πληθ. add A | τρ. γέν. Ab, τριγενέσι C || 21 δει-
 ξει C, δείξη A || 24 τὸ — ἄπτωτα (32) om A || 32 εἶπεν ὁ τεχν. add VA ||
 33 οὐ κατὰ μόνων γ. CVA || 34 ὁμοῦ — προτ. (257, 1)] τῶν πτωτικῶν A

πτώσεις δυναμένων· καὶ γὰρ καὶ μετοχῶν καὶ ἀντωνυμιῶν προτάτ-
 τεται.

10 Καὶ ἔστι προτακτικὸν μὲν ὁ, ὑποτακτικὸν δὲ ὅς.] Προτα-
 κτικὸν μὲν ἔστιν ὁ προτάσσεται τινος πτωτικῆς γραφῆς, τὸ δὲ ὑπο-
 τακτικόν, ὅπερ ὑποτάσσεται τῷ ὀνόματι· οἷον προτακτικόν ἔστιν «ὁ 5
 Ὅμηρος», ὑποτακτικὸν δὲ «Ὅμηρος ὅς ἦν παῖς Μέλητος [ποταμοῦ]». 5
 Ἀεὶ δὲ τὰ ἄρθρα πτωτικοῖς συναρτᾶται τοῖς δυναμένοις δέξασθαι τὴν
 ἀναφοράν· εἰ δὲ ἀπολέσει τὴν πρὸς τὰ πτωτικὰ συνάρτησιν, ἀντωνυμία
 γίνεται, ὡς τὸ <A 12> ὁ γὰρ ἦλθε, <E 603> τῷ δ' αἰεὶ πάρα εἷς γε.

99, 21b Ἰστέον δὲ ὅτι τὰ ἄρθρα ἀναφορᾶς ἕνεκα παρελήφθη τῶν ὀνομά- 10
 των, ἥτις ἐστὶ προεγνωσμένου προσώπου ἀναπόλησις· ἢ ὑπεροχῆς, ὡς
 «ὁ ποιητής»· ἢ μοναδικῆς κτήσεως, ὡς «ὁ δοῦλός μου»· ἢ ἐπὶ προλή-
 ψεως, ὡς τὸ <Z 158> κείνος δ' αὖ περὶ κῆρι μακάρτατος, <ὅς κτλ.>.

02, 21b <Stephani.> — Παρέπεται δὲ αὐτῷ τρία, γένη, ἀριθμοί, πτώ-
 σεις· γένη μὲν οὖν εἰσι τρία, ὁ ποιητής, ἡ ποίησις, τὸ ποίημα· 15
 ἀριθμοὶ τρεῖς, ἐνικός, δυϊκός, πληθυντικός, ἐνικός μὲν ὁ ἢ τό,
 δυϊκὸς δὲ τῷ τά, πληθυντικὸς δὲ οἱ αἱ τά· πτώσεις ὁ τοῦ τῷ
 τόν ὦ.] Τὰ γένη ἔξ ἀκριβείας κατὰ γραμματικούς οὐ λαμβάνεται, ἀλλ' ἐκ
 τῆς συντάξεως καὶ τῆς συμφωνίας τῶν ἄρθρων συνταττομένων δια-
 φόροις τοῖς ὀνόμασιν· ἐκεῖνο γάρ ἐστιν ἀρσενικόν, ὧς συντάττεται τὸ ὁ 20
 ἄρθρον, ἐκεῖνο δὲ θηλυκόν, ὧς συντάττεται τὸ ἡ, καὶ οὐδέτερον τὸ ἔχον
 τὸ τό.

Ἐπειδὴ δὲ τὰ ὀνόματα, ἥτοι πάντα τὰ πτωτικά, μετῆρχετο εἰς
 ἀριθμούς, ἀνάγκη καὶ τὸ συνηρημένον αὐτοῖς μεταβάλλειν· διὸ καὶ
 ἀριθμοὶ αὐτῷ παρέπονται· ἐπειδὴ δὲ καὶ εἰς πτώσεις μετακλίνεται, καὶ 25
 30 τῶν πτώσεων μεταλαμβάνει. Ἰστέον δὲ ὅτι τῶν ἄρθρων τέσσαρά ἐστι
 πτωτικά, πάντως τῆς κλητικῆς μὴ δεχομένης ἄρθρον· οὐ γὰρ οἷόν τέ
 ἐστὶ κλητικὴν καὶ ἔναρθρον γενέσθαι, ἄλλο γὰρ τί ἐστὶ κλητικὴ καὶ ἄλλο
 ἄρθρον· τὸ μὲν γὰρ ἄρθρον μνήμην προεγνωσμένου καὶ ἀπόντος προ-
 903b σώπου ποιεῖται, ἢ κλητικὴ δὲ πρὸς δεύτερον καὶ παρὸν πρόσωπον ποι- 30
 εῖται τὸν λόγον· πῶς οὖν οἷόν τέ ἐστὶν ἀπόντος μνημονεύεσθαι ὡς
 παρόντος καὶ καλεῖν;

Πτώσεις δὲ ὁ τοῦ τῷ τόν ὦ.] Πρὸς εἰσαγομένους γράφων ὁ
 τεχνικός καὶ τὸ ὦ μετὰ τῶν ἄρθρων κατέταξε, μηδὲν περιεργασάμενος.
 Ἐν πολλοῖς δὲ ἐλέγχεται μὴ εἶναι ἄρθρον· ἕκαστον γὰρ τῶν ἄρθρων 35

26—32 hab. et. Σ^m

1 πτώσιν C | καὶ (ante μετ.) add V || 4 τινὸς πτωτικῆς (-κοῦ V) γραφῆς
 VN, τῇ τοῦ ὑποτακτικοῦ γραφῇ CA || 5 οἷον — γε (9) om A || 14—26 om
 A || 18—258, 24 videntur esse Stephani || 19 συμφωνίας τῶν ἄρθρων Lobeck,
 εὐφωνίας τῶν ἀνθρώπων C | συνταττόμενα C || 27 οὐ — ἄλλο ἄρθρον (29) add
 A || 30 πρόσωπον add VA || 33 lemma om A

φανερὸν σημαίνει γένος καὶ πρόδηλον ἀριθμὸν· τὸ δὲ ᾧ οὔτε ἴδιον ἀριθμὸν ἔχει οὔτε γένος φανερόν, ἀλλὰ καὶ τοῖς τρισὶν ἀριθμοῖς καὶ γένεσιν προτάττεται· τὸ γὰρ τῶν ἄρθρων εἰ καὶ τοῖς τρισὶ γένεσι δουλεύει, ἀλλ' οὐ τοῖς τρισὶν ἀριθμοῖς· καὶ ὅτι πᾶν ἄρθρον προτακτικόν 10 ἔστι καὶ ὑποτακτικόν, τὸ δὲ ᾧ προτακτικὸν μόνον· οὐκ ἄρα ἄρθρον· καὶ <ὅτι> πᾶν ἄρθρον ἀπὸ φωνήεντος ἀρχόμενον δακύνεται, τὸ δὲ ᾧ ψιλοῦται· οὐκ ἄρα ἄρθρον· καὶ ὅτι τὰ ἄρθρα ἀναφορικά ἔστι καὶ ἀπὸν πρόσωπον σημαίνει, τὸ δὲ ᾧ παρόν· ἐναντίον δὲ τὸ ἀπὸν τῷ παρόντι· οὐκ ἄρα ἄρθρον· καὶ ὅτι οὐδέποτε πτωτικὸν ᾧ περισπᾶται, τὸ δὲ ᾧ 10 περισπᾶται· οὐκ ἄρα ἄρθρον· καὶ ὅτι οὐδέποτε κλητικὴ μεῖζων ἔστι τῆς ἰδίας εὐθείας· ἢ γὰρ ἴση ἢ ἐλάττων, ἴση μὲν, ὡς ὁ Λάχης ᾧ Λάχης, ἡττων δέ, ὡς ὁ Μενέλαος ᾧ Μενέλαε· φασι γὰρ ὅτι βραχύτερόν ἐστι 20 τὸ $\bar{\epsilon}$ τοῦ $\bar{o}$ · ἐνταῦθα δὲ μεῖζον τὸ ᾧ τοῦ $\bar{o}$ · οὐκ ἄρα ἄρθρον. Ἔστι τοίνυν ἐπίρρημα κλητικόν. Οὐδὲν δὲ θαυμαστόν, εἰ ἐπίρρημα κλητικῇ 15 πτῶσει συντάσσεται· καὶ γὰρ τὰ χωριστικὰ ἐπίρρηματα δουλεύει τῇ γενικῇ πτῶσει, ὡς ἔχει τὸ <cf. μ 219> ἐκτὸς τούτου, καὶ <ξ 9. 451> νόσφι<ν> δεσποίνης, καὶ <O 213> αἶ κεν ἄνευ ἐμέθεν· ἥδη δὲ καὶ σχετλιαστικὰ ἐπίρρηματα ταύτῃ τῇ πτῶσει συντάσσεται, <cf. Arist. Av. 30 1724> «φεῦ τοῦ κάλλους», καὶ τὰ θαυμαστικά, «βαβαὶ τῆς ὥρας». Ἔστι 20 δὲ καὶ <ῆ> Διὸς γενικὴ καὶ ἡ Διῖ <δοτικῇ> καὶ ἡ αἰτιατικὴ Δία· ἀποκόπτεται <δὲ> πολλάκις τὸ $\bar{\alpha}$, καὶ ἄδηλος ἡ ἐξῆς μετὰ τὴν ἀποκοπὴν, ποίας 904 b ἔστι πτώσεως· Ἀττικοὶ οὖν προσάπτουσι τούτῳ ἐπίρρημα τὸ μά καὶ τὸ νή, φάσκοντες «μὰ Δί'» καὶ «νῆ Δί'», καὶ σημαίνουναι αἰτιατικὴν πτῶσιν. Οὐδὲν οὖν θαυμαστόν, εἰ καὶ τὸ ᾧ, ἐπίρρημα ὄν, κλητικῇ δουλεύει πτῶσει.

§ 17 (21 et 22b).

25

Περὶ ἀντωνυμίας.

<Stephani> — Ἀντωνυμία ἐστὶ λέξις ἀντὶ ὀνόματος παρα- 906, 13 λαμβανομένη, προσώπων ὠρισμένων δηλωτική.] Ὅρίζεται τὴν ἀντωνυμίαν λέξιν καλῶς, τουτέστι μέρος λόγου· ἀδιάφορον γὰρ τοῦτο, ὡς προεῖρηται. Πρὸς εἰσαγομένους <δὲ> διαλεγόμενος ἀδιαστόλως «ἀντὶ 30 ὀνόματος» εἶρηκε, δεόν εἰπεῖν «ἀντὶ μόνου τοῦ κυρίου».

Ζητοῦσι δὲ τινες, εἴπερ ἡ ἀντωνυμία ἀντὶ ὀνόματος παραλαμβάνε- 905, 9

31—259, 29 (τέτ.) hab. et. Σ^m || 31—260, 11 hab. et. A

2 ἀριθμὸν A b, ἄρθρον C || 3 ὑποτάττεται CA | ἄρθρον A b, ἄρθρων C || 9 ὅτι add A | τὸ δὲ ᾧ περιπ. add A || 10 κλητικὴ A b, πτωτικὸν C || 11 ὡς add A || 12 ὁ add A | φασι — $\bar{o}$ (13) om A || 13 τοῦ $\bar{\epsilon}$ τὸ $\bar{o}$ C | ᾧ τοῦ o A b, $\bar{o}$ τοῦ $\bar{\epsilon}$ C || 15 χωριστικά A, χωριστὰ C || 16 πτῶσει — ἐμέθεν (17) om A || 18 ἐπὶρρ. — κάλλους (19) om A || 19 βαβαὶ — πτῶσιν (23)] τὰ δὲ ἀνωμοτικά αἰτιατικῇ καὶ τὰ κατωμοτικά A || 20 primum ἢ add b | δοτικῇ om C, add h || 27—260, 11 videntur esse Stephani || 29 προεῖρ.] p. 244, 11 seqq || 31 Ζητοῦσι δὲ τὸ εἴπερ ἡ A, διὸ καὶ Ζητοῦσιν ὅτι εἴπερ C, Ζητοῦσι δὲ τινες εὐλόγως παραβαλλόμενοι εἴπερ ἡ V

10 ται, τοῦ ὀνόματος ἤδη προτεταγμένου, τίς ἦν χρεία τῆς ἀντωνυμίας; Καὶ λέγομεν ὅτι εἰ καὶ ἀντὶ ὀνόματος παραλαμβάνεται, ἀλλ' ἔχει δια-
φορὰς τινὰς πρὸς τὸ ὄνομα· τὸ μὲν γὰρ ὄνομα τρίτου προσώπου ἐστὶ.
Ὅτι δὲ τρίτου προσώπου ἐστὶ τὸ ὄνομα, φυσικῶς ἐστὶ μαθεῖν· πρῶτον
πρόσωπόν ἐστι τὸ περὶ αὐτοῦ ἀποφαινόμενον, ὡς τὸ τύπτω· καὶ ὅτι 5
οὐ πρώτου προσώπου ἐστὶ τὸ ὄνομα, δῆλον· ὁ γὰρ τεχθεὶς παῖς οὐκ
ἂν λέξει περὶ αὐτοῦ, ὅτι «Ἀρίσταρχος λεχθεῖν»· πάλιν δὲ δευτερόν
ἐστίν, ὅταν πρὸς τινὰ λόγον ποιούμεθα περὶ αὐτοῦ μνημονεύοντες, οἷον
20 τύπτεις· καὶ ὅτι οὐδὲ δευτέρου προσώπου ἐστὶ τὸ ὄνομα, προφανές
οὐδὲ γὰρ πρὸς τὸν τεχθέντα παῖδα ἀποτεινόμενοι τὸν λόγον ποιούμεθα, 10
ὅτι «Ἀρίσταρχος λέγει»· τὸ δὲ τρίτον ἐστίν, ὅτε περὶ τινος ἀπόντος
λόγον ποιούμεθα, ὡς τὸ τύπτει· τοῦ οὖν τρίτου προσώπου ἐστὶν ὁμολο-
γούμενως τὸ ὄνομα· καὶ γὰρ <περὶ> τοῦ τεχθέντος λόγον ποιούμενοι λέγο-
μεν, ὅτι «Ἀρίσταρχος λεγέσθω». Ὅθεν πάλιν προβάλλονται, εἰ τὸ ὄνομα
σημαίνει τρίτον πρόσωπον, ἢ δὲ ἀντωνυμία πρῶτον καὶ δευτερον, πε- 15
ριττὸν κείται τῆς ἀντωνυμίας τὸ τρίτον πρόσωπον. Ἀλλὰ λέγομεν ὅτι,
εἰ καὶ τὸ τρίτον πρόσωπον ἔχει, ἀλλ' ἐστὶ τις πάλιν διαφορὰ· τὸ μὲν
30 γὰρ ὄνομα ὀνομάζειν μόνον πέφυκεν, ἢ δὲ ἀντωνυμία μετὰ τοῦ ὀνο-
μάζειν καὶ δεῖξιν ἐπαγγέλλεται· πολλάκις γάρ, ἔάν τις καὶ τὸ ὄνομα
εἴπῃ, ἀόριστον αὐτὸ ἐᾷ, ὡς εἰ συμβαίῃ Ἀριστάρχου παρόντος ἕτερον 20
906b λέγειν ὅτι Ἀρίσταρχος· κἂν μὴ ἐπιβάλῃ τὸ ἀντώνυμον, ἀσαφὴς γίνεται
Ὡστε ἡ ἀντωνυμία ἀναγκαίως παρὰ τῆς φύσεως ἐπινενόηται ἐν τῇ πλοκῇ
τῶν μερῶν τοῦ λόγου.

907,7b «Πρόσωπων» δέ φησιν «ῥιζιμένων δηλωτική»· τοῦτο γὰρ μόνον
ιδίωμα τῆς ἀντωνυμίας ἐστὶ, τὸ ὀρίζειν, πρὸς ὃν τις λέγει. Εἰ δέ τις 25
10 λέγοι, ὅτι καὶ τὸ ῥῆμα ὀρίζει πρόσωπα — ὀρίζει γὰρ καὶ πρῶτον καὶ
δευτερον — οὐδὲν δὲ πλέον ἢ ἀντωνυμία εἰ μὴ μόνον τὸ τρίτον· αἰ-
γὰρ τὰ πρόσωπα τῶν ἀντωνυμιῶν πάνθ' ῥιζιμένα ἐστίν, ῥιζιται γὰρ
τὰ τοιαῦτα, ἐπὶ τίνος τέτακται· φαμέν ὅτι κατὰ τοῦτο διαφέρει τῶν
ῥημάτων ἢ ἀντωνυμία, ὅτι καὶ τὸ τρίτον ὀρίζει καὶ πάντως ἵτστιν ἡμῖν 30
τὰ πρόσωπα ἢ δι' ἀναφορᾶς ἢ διὰ δεῖξεως, ὅπερ οὐκ ἔλαχε τὸ ῥῆμα·

2 ὅτι CVA, om b || 4 Ὅτι — ἐστὶ om A | ὅτι δὲ V, καὶ ὅτι C | τὸ
ὄν. τρ. πρ. ἐ. C || 5 αὐτοῦ b, αὐτοῦ CVA || 6 οὐ πρώτου πρ. b, οὐ πρῶ-
τον πρόσωπον V, τοῦ τρίτου πρ. CA | τὸ om C || 7 ἑαυτοῦ A, αὐτοῦ CV |
λεχθεῖν CA, λέγομαι V | δὲ om C || 8 περὶ — ποιούμεθα (10) om V ||
9 οὐδὲ Ab, οὔτε C || 10 οὐδὲ b, οὔτε CA | τεχθέντα A, λεχθέντα C ||
11 ὅτι — ποιούμεθα (12) V, om CA || 12 τοῦ — λεγέσθω (14) om V | προσώ-
που add A || 13 τεχθέντος A, λεχθέντος C | λέγομεν add A || 14 λεγέσθω
ὁ τεχθεὶς Cb || 15 σημαίνει VA, ἐν μέρει Cb || 17 prius τὸ add VA || 19 πολ-
λάκις — λόγου (23) om V || 20 αὐτὸ A, ἑαυτὸ Cb || 21 ἀντώνυμον A, τῆς
ἀντωνυμίας Cb | ἀσαφὴς A, ἀσαφές Cb || 26 λέγοι b, λέγει CVA || 28 πανθ'
ῥ. Cb, πάντα ῥ. V, πάντων ῥ. A | post ἐστίν add V: ἐπ' ὀλίγον, ὡς τὸ βροντᾷ
καὶ ἀστράπτει καὶ ὕει || 29 τῶν add A || 30 ὅτι καὶ A, καὶ C, καθὼς b

εἰ γὰρ καὶ ὀρίζει, ἀλλ' οὐ δείκνυσιν, οἷον εἰπεῖν ἐπὶ τῆς ἀντωνυμίας, δι' ἀναφορᾶς μὲν, ὡς ἐπὶ τῆς αὐτός, ἀναφορική γὰρ ἡ αὐτός ἀντωνυμία φύσει, διὰ δὲ δείξεως, ὡς ἐπὶ τῆς ἐγὼ κύ οὗτος ἐκεῖνος καὶ τῶν ὁμοίων.

Ζητῆσαι δὲ ἄξιον, τίνος ἔνεκα, εἰ τὸ ῥῆμα ἐν προσώποις, ὡσαύτως^{916,2}
 5 δὲ καὶ ἡ ἀντωνυμία, διὰ τί τὸ μὲν ῥῆμα ἔξωθεν κλίνει τὰ πρόσωπα, ἡ δὲ ἀντωνυμία ἔσωθεν. Καὶ ῥητέον, ὅτι ἡ μὲν ἀντωνυμία, καθὼς ἀντωνυμία κέκληται, ἔδει ἐκείνου τὸν χαρακτήρα ἔχειν, ἄνθ' οὗ καὶ παραλαμβάνεται, καὶ <ἡ κίνησις> ἐν τῷ κυριωτέρῳ τόπῳ εἶναι· ὁ δὲ κυριώ-³⁰
 10 τερὸς τόπος ἐστὶ τὸ τέλος· ὅθεν ἐν μὲν τῷ τέλει τὴν κίνησιν ἔχει, ὥσπερ
 τὸ ὄνομα, ἐν δὲ τῇ ἀρχῇ τὰ πρόσωπα, εἴ γε τοῦτο ἴδιον αὐτῆς ἐστὶ καὶ τὰ πρόσωπα ὀρίζεσθαι.

Λέξις ἡ ἀντωνυμία ἀντὶ ὀνόματος παραλαμβανομένη, ὥσπερ ἡ με-^{906,1}
 τοχή ἀντὶ ῥήματος. Ὀνόματος δὲ τοῦ κυρίου φημί· φέρε γὰρ τινα
 πυνθάνεσθαι «τίς τοῦτο ἐποίησεν;» εἰ μὲν ἐπίσταται τὸ ὄνομα, κέχρηται
 15 τῷ ὀνόματι· εἰ δὲ μή, τῇ ἀντωνυμίᾳ κέχρηται, καὶ ἑρεῖς «οὗτος», καὶ
 ἀντὶ κυρίου τὸ οὗτος παρελήφθη.

«Προσώπων ὠρισμένων δηλωτικῇ»· ἵνα μή τις περαιτέρω τῶν τριῶν^{907,2}
 νομίζῃ σημαίνεσθαι ἢ τέταρτον ἢ πέμπτον· ὠρισμένα γὰρ τὰ τρία πρό-
 20 σωπα, πρῶτον, δεύτερον, τρίτον, ἐγὼ κύ ἴ, ἐμοῦ σοῦ οὖ, καὶ ἐκάστης
 πτώσεως.

Στεφάνου. — Εἰληπται ἡ ἀντωνυμία ἀντὶ κυρίων μόνων, οὐ προ-^{908,2}
 σθηγορικῶν οὐδὲ ἐπιθέτων, ἐπεὶ ταῦτα πλατυκωτέρας οὐσίας, ὑπάρχοντα
 ἀπεριόριστα, ἔαν ἄρθρων χωρὶς ληφθῇ· ἐν δέ τι πρόσωπον ὀρίζειν ἡ
 ἀντωνυμία βούλεται.

25 Παρέπεται δὲ αὐτῇ ἔξ, πρόσωπα, γένη, ἀριθμοί, πτώσεις,^{907,2}
 σχήματα, εἴδη.] Ἐκ τῶν παρεπομένων τῇ ἀντωνυμίᾳ δηλὸν ἐστὶν ὅτι
 ἀντὶ ὀνόματος παραλαμβάνεται· πάντα γὰρ ὅσα παρέπεται τῷ ὀνόματι
 παρέπεται καὶ αὐτῇ, πλεοναζόντων μόνων τῶν προσώπων διὰ τὸν προ-
 30 ειρημένον λόγον τὸν λέγοντα, ὅτι διὰ τοῦτο παρελήφθη ἡ ἀντωνυμία,
 30 ἵνα ἀναπληρῶσθαι ἀντὶ τοῦ ὀνόματος πρῶτον καὶ δεύτερον πρόσωπον,
 καθὸ οὐ δέδοται Θέωνι ἐκ τεχνικοῦ παραγγέλματος λέγειν «Θέων τύπτω»,
 ἀλλ' «ἐγὼ τύπτω», οὐδὲ «Δίων τύπτεις», ἀλλὰ «σύ τύπτεις», ἐπειδὴ τὰ^{908,1}
 ὀνόματα, καθὼς ἤδη εἰρήκαμεν, τρίτου προσώπου ἐστίν.

4—11 hab. et. Σ^m || 17—18 (σημαίν.) hab. et. A || 21—262, 11 hab. et.
 A | 21—24 hab. et. Σ^m et iterum C in marg. fol. 99^r (C^m) || 25—29 hab.
 et. Σ^m

1 εἰπεῖν om A || 3 καὶ τὰ ὅμοια Cb, om A || 6 καθὼς ἀντων. V, om
 CA || 7 ἔδει οὖν ἐκ. CA | ἐκείνου VA, ἐκείνον C | καὶ παραλ. V, λαμβάνεται
 CA || 8 ἡ κίνησις add R Schneider || 9 ἐν add VAb || 21—261, 26 viden-
 tur esse Stephani || 21 Στεφ. in marg. C, om C^m VA | καὶ προσ. C^m ||
 22 οὐδὲ V, οὐκ CC^m A || 23 ἄρθρων CC^m A, ἄρθρου V || 26—33 = Σ^h p. 78,
 7—15 || 27 πάντα VA, πάντως C | τῷ CVA, om b || 28 διὰ — ἐστίν (33)
 om A | προειρημ.] cfr p. 258, 31—259, 23 || 31 καθὸ οὐ] καθὸ καὶ C, διότι οὐ b

Πρόσωπα πρωτοτύπων ἐγὼ κύ ἱ.] Ἰστέον ὅτι τῶν ἀντωνυμιῶν τὰ πρῶτα καὶ δεύτερα πρόσωπα δεῖξιν δηλοῦσι, τὰ <δὲ> τρίτα ἀναφοράν, αἱ δὲ μονοπρόσωποι καὶ δεῖξιν καὶ ἀναφοράν, ἐγὼ κύ, ἐμοῦ σοῦ, ἐμοί σοί, ἐμέ σέ δεῖξιν, ἱ οὐ οἱ ἔ ἀναφοράν· ἀντὶ τῆς ἱ ἢ αὐτός μόνως ἀναφορική, καὶ ἡ οὗτος ἐκεῖνος ὅδε καὶ δεικτικαὶ καὶ ἀναφορικαί· ὅθεν τῇ 5 μὲν αὐτός ἄρθρον συναρτᾶται, οἷον ὁ αὐτός, ἀναφοράν μόνην δηλοῦσι, ἡ μόριον ἀναφορικόν, ταῖς δὲ λοιπαῖς οὐκέτι, ἐπεὶ καὶ δεῖξιν εἶχον, ἥτις ἐπὶ παρόντος λαμβάνεται. Χρειώδης δὲ ἡ ἀντωνυμία καὶ τῷ ῥήματι· τοῖς γὰρ τρίτοις αὐτοῦ προσώποις ἀορίστοις οὐσι προσιοῦσα ὀρίζει αὐτό. οἷον τύπτει· τίς; οὗτος, ἐκεῖνος, κατὰ δεῖξιν καὶ ἀναφοράν· καὶ ὅτι τὰ 10 ὀνόματα πρῶτου καὶ δευτέρου προσώπου ἀμοιρεῖ· πᾶν γὰρ ὄνομα τρίτου προσώπου προσελθοῦσα ἡ ἀντωνυμία ἀναπληροῖ, ἐγὼ, κύ, τὰ δὲ 906, 5b τρίτα καὶ τὰς ὁμωνυμίας διαστέλλει, οἷον Αἴας· ποῖος; οὗτος, ἐκεῖνος.

Ζητεῖται δὲ διὰ τί τὰ πρῶτα καὶ δεύτερα πρόσωπα τῶν ἀντωνυμιῶν ἀναλόγως οὐ κλίνεται, οἷον ἐγὼ ἐμοῦ, κύ σοῦ, τὰ δὲ τρίτα μονο- 15 910, 18b πρόσωπα κλίνεται, ἐκεῖνος αὐτός. Καί φαμεν ὅτι τὰ ὀνόματα, ἐπεὶ δεῖξιν οὐκ ἔχουσι τὴν δηλοῦσαν αὐτῶν τὸ γένος — πάντα γὰρ τρίτου προσώπου ἐστί, τὸ δὲ τρίτον ἄπεστι, τὸ δὲ ἀπὸν ἄδηλον — ἐπεδέξαντο καταλήξεις ἀναλόγους, ἄρσενικὴν τὴν εἰς ὁ, καὶ θηλυκὴν τὴν εἰς ἡ, καὶ οὐδετέραν τὴν εἰς ὦν· αὗται οὖν αἱ καταλήξεις ἀνάλογοι οὐσαι καὶ 20 κλίσιν ἀνάλογον ἔσχον. Αἱ δὲ ἀντωνυμίαι δεῖξιν ἔχουσαι καὶ δι' αὐτῆς τὸ γένος ἐμφαίνουσαι οὐκ ἔσχον <ἀνάλογον> κατάληξιν, διὲ οὐδὲ ἀνάλογον κλίσιν· αἱ δὲ τοῦ τρίτου, ὡς καὶ ἀναφορικαὶ καὶ ταύτη ἀπ<ὸν> πρόσωπον δηλοῦσαι, ἐξελέξαντο κατάληξιν τὴν κλιτικήν. Ἄλλως τε 30 πᾶσα φωνὴ τὰ τρία γένη δηλοῦσα ἄκλιτός ἐστιν, οἷον οἱ πέντε καὶ τὰ 25 ὅμοια· ὁμοίως ἄρα καὶ ἡ ἐγὼ καὶ ἡ κύ καὶ αἱ παραπλήσιοι.

Καὶ ἄλλως. — Αἱ πρωτότυποι ἀντωνυμίαι θεματικά ἀνακόλουθον ἔχουσι τὴν κλίσιν καὶ τὸ γένος ἀπὸ τῆς φωνῆς οὐκ ἐμφαίνουσιν, <οἷον>

1—26 hab. et. Σ^m et iterum C in marg. fol. 98^v, 99^r, 100^v (C^m)

2 δὲ om CC^mVA || 3 αἱ δὲ μόν.] τὰ δὲ μονοπρόσωπα CC^mVA | ἐμοί σοί add C^mV || 4 ἱ ἢ C^mVA, ἵνα C || 5 ἡ post καὶ om C | καὶ ante ἀναφ. om C || 6 δηλοῦσι ἡ (ἡ om C) μόριον ἀναφορικόν CVA, δεῖται μορίου C^m || 10 καὶ ὅτι — ἐκεῖνος (13) om A || 11 πρῶτου — προσώπου V, πρῶτον καὶ δεῦτερον C, πρῶτοις καὶ δευτέροις C^m || 12 ἡ C^mV, om C | ἀναπληροῖ V, πληροῖ CC^m | τὰ δὲ τρίτα CC^mV, τὸ δὲ τρίτον b || 14 Ζητῆσαι δὲ διὰ τί C, Ζητεῖται διὰ τί C^mV, διὰ τί δὲ A | πρόσωπα C^mb, om CVA || 15 ἀναλόγως CVA, ἀνάλογον C^mb | μονοπρόσωπα CA, μόνα πρόσωπα V, πρόσωπα C^mb || 16 ἐπεὶ δεῖξιν VAb, ἐπίδειξιν CC^m || 17 πάντα C^mVA, πάντως Cb || 18 τὸ δὲ τρίτον C^mVb, τὰ δὲ τρίτα CA || 21 ἔσχον C^mVAb, ἔχουσιν C | δὲ CC^mVA, γὰρ b | 22 ἀνάλ. om CC^mVA || 23 κλίσιν CVA, κλίνονται C^mb | τοῦ C^mVb, om CA | ὡς καὶ CVA, καὶ ὡς C^m, οὐσαι b | ἀπὸν πρός. δηλοῦσαι Stadtmüller | 24 ἐξελέξαντο C^mV, ἐξεδέξαντο Cb, ἐδέξαντο A | τὴν κλητικήν CVA, κλητικὴν C^m, κλιτικήν b | Ἄλλως — παραπλ. (26) om C^m || 26 ὁμοίως — παραπλ. om V | ἡ ante κύ add A || 28 οἷον om CA

ἡ ἐγὼ οὐ διαστέλλει φανερόν τὸ γένος· ἐπὶ παντὸς γὰρ γένους τὸ ἐγὼ· ὅταν μέντοι διακρίνηται τὸ γένος ἀπὸ τῆς φωνῆς, τότε ἀκολουθεῖ καὶ κλίσις ἀκόλουθος, ἐμός ἐμή ἐμόν, ὡς θερμός θερμή θερμόν.

5 <Stephani.> — Διὰ τί δὲ αἱ ἀντωνυμῖαι τὰ πρόσωπα περὶ τὴν 911,8
ἀρχὴν κινούσιν, καὶ οὐ περὶ τὸ τέλος; Καί φαμεν, ὅτι πᾶσα κλίσις περὶ
τὸ τέλος γίνεται ἐπὶ τε ὀνόματος, καλὸς καλοῦ, καὶ ἐπὶ ῥήματος, λέγω
λέγει· κινουῦνται δὲ αἱ ἀντωνυμῖαι καὶ κατὰ πρόσωπον καὶ κατὰ πτώσιν· 912,5
ἀλλ' οὐκ ἠδύναντο ἑκατέραν κίνησιν ἐν τέλει ποιήσασθαι, ἵνα μὴ κύτ-
χυσις γένηται. Κατεμέρισαν οὖν τῷ μὲν προσώπῳ τὴν ἀρχὴν, τῇ δὲ
10 πτώσει τὸ τέλος, οἰκείως τῇ πτώσει τὸ τέλος δοῦσαι, ὡς ἀντὶ ὀνόματος
οὔσαι, οὗ ἡ πτωτικὴ κίνησις ἐν τέλει ἦν.

Παραγῶγων δὲ ἐμός σός ὅς.] Ἀπὸ κοινοῦ «πρόσωπα» δεῖ προσ-
θεῖναι, ἵν' ἡ «παραγῶγων δὲ πρόσωπα»· πρῶτον μὲν πρόσωπον ἐμός, 10
δεύτερον δὲ πρόσωπον σός, τρίτον δὲ πρόσωπον ὅς.

15 Γένη τῶν πρωτοτύπων διὰ μὲν τῆς φωνῆς οὐ διακρίνεται, 913,2
διὰ <δὲ> τῆς ὑπ' αὐτῶν δεΐξεως, οἶον ἐγὼ.] Οὐκ ἔστι, φησίν, ἀπὸ
χαρακτῆρος ἡ ἀρσενικὸν ἡ θηλυκὸν ἡ οὐδέτερον καταλαβεῖν ἐπὶ τῆς
πρωτοτύπου ἀντωνυμίας, ἀλλὰ τὸν ἔλεγχον ἔχειν ἀπὸ τῶν προσώπων
τῶν διαλεγομένων· διὰ γὰρ τῆς ὑπ' αὐτῶν δεΐξεως φησι <τὰς πρωτο-
20 τύπους ἀντωνυμίας τὰ γένη διαστέλλειν>· πρωτότυπος δὲ ἀντωνυμία
ἐστὶν ἡ ἐγὼ.

Μὴ Ζῆτει μηδεμίαν ἀκολουθίαν ἐπὶ πρωτοτύπῳ ἀντωνυμίᾳ· οὔτε 910,1
γὰρ πτώσεις πρὸς πτώσεις ἔχουσιν ἀναλογίαν, οὔτε ἀριθμοὶ πρὸς ἀρι-
θμούς· ἐντεῦθεν καὶ τινες αὐτὰς θεματικὰς εἰρήκασι, καὶ οὕτως αὐτόθεν
25 θεματίζεσθαι. — Καὶ ἄλλως. Δι' ἣν αἰτίαν ἐν φωνῇ τὸ γένος οὐ ση-
μαίνουσιν, εἵπομεν· δεῖξιν γὰρ ἔχουσιν, ἥτις ἐρμηνεύει τὸ γένος.

<Stephani.> — Τῶν δὲ παραγῶγων, οἶον ὁ ἐμός, ἡ ἐμή, τὸ 913,3
ἐμόν.] Ἐν ταῖς παραγῶγοις ἡ ἀντωνυμία, ἐπειδὴ χαρακτῆρα ἔσχεν
ὀνοματικόν, καὶ <τὴν> τῶν ὀνομάτων κίνησιν ἀναδέδεκται. Ταύτας δὲ 30
30 τὰς παραγῶγους καὶ κτητικὰς ἔφασάν τινες καὶ διπροσώπους· ἅμα γὰρ

4—11 hab. et. Σ^m et iterum C in marg. fol. 102^r (C^m)

1 γὰρ add A || 3 ἀκόλουθος A, ἀκολουθῶς C || 4—21 videntur esse
Stephani || 5 καὶ οὐ V, οὔτε C, καὶ C^m, οὐ A, οὐδὲ b | prius περὶ τὸ om C^m ||
6 ἐπὶ τε — λέγεις (7) om A | ἐπὶ τε ὀνόμ. om CC^m | ἐπὶ ῥήματος V, ἐπιρρη-
μάτων C, ἐπὶ ῥημάτων C^m || 7 πρόσωπον C^m V, πρόσωπα CA || 8 κίνησιν
CC^m VA, κλίσιν b || 10 δοῦσαι V, δόντες CC^m A | ἀντὶ] ὄντος C^m || 11 οὔσαι
C^m V, οὔσαν CA || 12—14 = Σ^h p. 82, 8—10 || 12 παράγωγον C || 13 μὲν] δὲ
C || 19—20 δεΐξεως φησίν .·. πρωτότυπος C || 24 αὐτὰ θεματικὰ Cb ||
25—26 = Σ^h p. 86, 18 adn. || 26 εἵπομεν Cb || 27—263, 14 videntur esse
Stephani || 29 τὴν add b || 31 ἅμα — περιλαβ. (263, 1) ἀπαξ γὰρ ὡς
κτῆμα σημαίνουσα καὶ τὸν κτ. περιλαμβάνει Cb

τῷ κτήμα σημαίνειν καὶ τὸν κτήτορα περιλαμβάνουσιν. Καὶ ὥσπερ ἐπὶ
 τῶν ὀνομάτων τὰ κτητικὰ ἐπαγγέλλεται κτήσιν, περιλαμβανομένου τοῦ
 914^b προσώπου τοῦ κτήτορος, οὕτω καὶ ἐν ταῖς παραγώγοις τῶν ἀντωνυμιῶν
 ἑκάτερα ἔστι θεωρησά, ἐν μὲν τῇ ἀρχῇ τὸ πρόσωπον τοῦ κτήτορος, ἐν
 δὲ τῷ τέλει τὸ κτήμα, ὅπερ ἐστὶν ὄνομα· ἐντεῦθεν καὶ ποικιλία τίς ἐστὶν 5
 ἐν αὐταῖς· ποτὲ γὰρ εὐρήσεις τὸν κτήτορα ἐνικοῦ ἀριθμοῦ ἢ δυϊκοῦ ἢ
 πληθυντικοῦ, <ποτὲ δὲ τὸ κτήμα ἐνικοῦ ἀριθμοῦ ἢ δυϊκοῦ ἢ πληθυντι-
 κοῦ>. Δεῖ οὖν ἀκριβῶς κατανοεῖν ἐν ταῖς φωναῖς τῶν ἀντωνυμιῶν·
 10 ὅταν μὲν οὖν ἡ κτητικὴ ἀντωνυμία ἄρχηται ἀπὸ τοῦ $\bar{\epsilon}$ <ἢ $\bar{\epsilon}$ >, οἷον ἐμός
 10 $\bar{\epsilon}$ ός, τότε ὁ κτήτωρ ἐστὶν ἐνικός, ὅτε δὲ ἀπὸ τοῦ νωῖ <ἢ> $\bar{\epsilon}$ φωῖ, οἷον 10
 νωῖτερος $\bar{\epsilon}$ φωῖτερος, τότε ἐστὶ δυϊκός, ὅτε <δὲ> ἀπὸ τοῦ ἡμ ἢ ὕμ, οἷον
 ἡμέτερος ὕμέτερος, τότε πληθυντικός· πάλιν ὁ κτήτωρ· τὸ δὲ κτήμα πρὸς
 τὴν κατάληξιν νοεῖται, οἷον εἰ μὲν εἰς $\bar{\epsilon}$ ς καταλήγει, ἐνικόν, εἰ δὲ εἰς
 $\bar{\omega}$ λήγει, δυϊκόν, <εἰ δὲ εἰς $\bar{\omega}$ ι λήγει, πληθυντικόν>.

Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως. — Ψεῦδός ἐστι τὸ ἐν ταῖς παραγώγοις 15
 διὰ φωνῆς <τῆς τοῦ ἄρθρου> τὸ γένος δηλοῦσθαι· τὸ γὰρ ἄρθρον οὐ τῆς
 ἀντωνυμίας, ἀλλὰ τοῦ κτήματος· οὐδὲ γὰρ ἐν αὐταῖς τὸ γένος τῆς ἀν-
 20 τωνυμίας, τουτέστι τοῦ κτήτορος, διὰ τῆς φωνῆς ἐρμηνεύεται, ἀλλὰ τὸ
 τοῦ κτήματος, ὅπερ ἔξωθέν ἐστι τῆς ἀντωνυμίας, ἐπεὶ τοί γε καὶ ὁ πα-
 τὴρ καὶ ἡ μήτηρ ἐρεῖ ὁ ἐμός <παῖς>, καὶ ἄδελον τὸ γένος τοῦ κτήτορος· 20
 ἡ δὲ ἀντωνυμία γενικῆς πτώσεως ἐστὶν, ὅτι πᾶν κτητικὸν ἐκ γενικῆς γί-
 νεται καὶ εἰς γενικὴν ἀναλύεται· «ὁ» οὖν «ἐμός παῖς, ἡ ἐμὴ γυνή, τὸ
 ἐμὸν παιδίον» πρὸς τὰ κτήματα τὰ ἄρθρα <ἔχει>· ἀμέλει λέξειεν ἂν ἡ γυνὴ
 «ὁ ἐμός ἀνὴρ»· ἄδελον οὖν [καὶ] τῶν κτητόρων τὸ γένος διὰ τῆς φωνῆς.

<Stephani.> — Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως. — Ἀπαράδεκτοι ἄρθρων 25
 30 ἀντωνυμίαι αἱ πρωτότυποι, εἴ γε αἱ μὲν πρώτην γινώσιν ἐδήλουν, τὰ δὲ
 δευτέραν· εὐλόγως μέντοι μετὰ τὴν γινώσιν ἐπαχθῆσεται, «ἐγὼ ὅς ἐτί-
 μηκά σε». Ἄλλ' οὐδὲ αἱ παράγωγοι δέξονται ἄρθρα· τῶν γὰρ ὑπακουο-
 915^b μένων κτημάτων τὰ ἄρθρα· ὅτι δὲ οὐ τῶν ἀντωνυμιῶν τὰ ἄρθρα, δῆλον
 ἐκ τοῦ τὴν γυναῖκα λέγειν «ὁ ἐμός» καὶ τὸν ἄνδρα «ἡ ἐμή», <καὶ> «ὁ 30
 ἡμέτερος» τέ φαμεν καὶ «οἱ ἡμέτεροι».

14 Ἀριθμοὶ πρωτοτύπων ἐνικός μὲν ἐγὼ <κύ $\bar{\iota}$ >, δυϊκός δὲ
 νωῖ $\bar{\epsilon}$ φωῖ, πληθυντικός ἡμεῖς ὕμεῖς $\bar{\epsilon}$ φείς.] Πῶς τοῦ ἐνικοῦ καὶ
 πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ τρία πρόσωπα ἔχοντος ὁ δυϊκός δύο μόνα ἔχει;
 Φαμὲν οὖν ὅτι τὸ τρίτον πρόσωπον τῶν πρωτοτύπων δυϊκῶν ἀντωνυ- 35
 μιῶν ἐπιλέλοιπεν εἰς ἀντίστασιν ἐμπεσόν· πᾶν γὰρ δυϊκὸν ἐγκλίνεται,
 οἷον <A 338> καὶ $\bar{\epsilon}$ φωῖν, <A 8> τίς τ' ἄρ $\bar{\epsilon}$ φωε· ἔδει οὖν καὶ τὸ

3 ταῖς b, τοῖς C || 6 αὐταῖς b, αὐτοῖς C || 10 $\bar{\epsilon}$ ός] ἐμή Cb || 11 ἡμεῖς
 ἢ ὕμεῖς Cb || 16 τῆς τοῦ ἄρθρου *add R Schneider* || 18 τὸ b, διὰ C || 21 γε-
 νικὴ πτῶσις ἐστὶν C || 24 κτητόρων *R Schneider*, κτητικῶν C || 25—265, 2 *vi-*
dentur esse Stephani || 27 μέντοι b, μὲν C | ὅς b, ὥς C

τῆς εὐθείας εἶναι τρίτον σφωέ καὶ ἐγκλίνεσθαι. Ἄλλ' ἕτερος ἐκώλυε 20
λόγος· οὐκ ἔστι γὰρ εὐθεῖα ἀντωνυμίας πρωτοτύπων ἐγκλινομένη· ὥστε
τοῦ μὲν τρίτου δυϊκοῦ τὴν ἔγκλιν ἀπαιτοῦντος, τῆς δὲ πτώσεως τῆς
ὀρθῆς οὐκ ἀνεχομένης ἔγκλιν, εἰκότως ἐπιλέλοιπε τὸ τρίτον πρόσωπον
5 τῆς εὐθείας τῶν δυϊκῶν· εὐρέθη μέντοι τὸ τρίτον μόνην σημαῖνον αἰ-
τιατικὴν, αὕτη γὰρ οὐ παρητεῖτο τὴν ἔγκλιν, ἐν τῷ <A 8> τίς τ' ἄρ
σφωε θεῶν.

Παραγῶγων δὲ ἐνικὸς ἐμός σός ὅς, δυϊκὸς ἐμὴ σὴ ὦ, πλη- 908, 71
θυντικὸς ἐμοὶ σοὶ οἶ.] Εἰς δύο διαιρῶν τὰς ἀντωνυμίας, πρωτοτύ-
10 πους καὶ παραγῶγους, ἑκατέρῳ αὐτῶν ἕκαστον τῶν παρεπομένων ἀπο-
δίδωσιν. Ἀπὸ κοινῆς δὲ τὸ «ἀριθμοί», ἴν' ἢ «παραγῶγων δὲ ἀριθμοί».

Πτώσεις πρωτοτύπων μὲν ὀρθῆς ἐγὼ σὺ ἴ.] Τοῦ τρίτου προ- 916, 12
σώπου ἐστὶ τὸ ἴ, καὶ σημαίνει τὸ οὗτος ἢ ἐκεῖνος· καθ' ἑαυτὸ μὲν κεί-
μενον εὐρέθη οὐδαμοῦ, ἔοικε δὲ ἀπὸ τῆς τῶν Ἀττικῶν χρήσεως εἰρησθαι
15 παρὰ τούτῳ τῷ τεχνογράφῳ· ἐκείνοί γὰρ λέγουσι καὶ οὗτοί.

Γενικῆς ἐμοῦ σοῦ οὐ.] Ἐπειδὴ ἡ γενικὴ ἔδοξεν ἐπ' ἐνίων ἀμ-
φίβολος εἶναι κατὰ τὴν φωνήν — συνέπεσε γὰρ ἢ τε πρωτότυπος καὶ
ἢ παράγωγος — οὐκ ἀλλαχόθεν τὴν διάκρισιν ποιησόμεθα ἢ ἐκ τοῦ
ποιητοῦ τοῦ προδιαστείλαντος. Ἡ μὲν γὰρ ἐμοῦ καὶ σοῦ καὶ οὐ καὶ 20
πρωτοτύπου καὶ παραγῶγου ἐστὶ κατὰ φωνήν· ἀλλὰ τὴν ἐμοῦ γενικὴν,
φημὶ τὴν πρωτότυπον, ἄλλως πως παράγει ὁ ποιητής, ἡνίκα τὴν Ἑλένην
παρεισφύρει λέγουσαν <Z 356> εἵνεκ' ἐμεῖο κυνός, διὰ τῆς εἰς διφθόγ-
γου, καὶ τὸ δεύτερον πρόσωπον σείο, καὶ τὸ τρίτον πρόσωπον ἔο καὶ
εἶο, τὴν δὲ παράγωγον διὰ τῆς οἰ διφθόγγου, ὅταν φῇ <Ξ 118> πατρὸς
25 ἐμοῖο πατὴρ.

Δοτικῆς ἐμοὶ σοὶ οἶ, αἰτιατικῆς ἐμέ σέ ἔ.] <Δοτικῆς> τὸ πρῶτον
καὶ δεύτερον ὀξύνεται, τὸ δὲ τρίτον περισπᾶται· ἐν δὲ τοῖς πληθυντικοῖς
τὸ ἀνάπαλιν ἡμῖν μὲν καὶ ὑμῖν <περισπᾶται>, σφίσι δὲ ὀξύνεται. 30

Ζητεῖται δὲ διὰ τί ἡ ἐμοὶ καὶ σοὶ ὀξύνεται, ἡ δὲ οἶ περισπᾶται·
30 ἔδει γὰρ πάσας περισπᾶσθαι ὡς δοτικάς. Καί φασιν ὅτι οὐδεμία ἐστὶν 917 b
ἀκολουθία ἐπὶ τῶν πρωτοτύπων ἀντωνυμιῶν.

Κλητικῆς δὲ σὺ.] Διὰ τί ἡ ἀντωνυμία ἐπὶ τῶν πρωτοτύπων
δεύτερον μόνον πρόσωπον ἔχει κατὰ τὴν κλητικὴν, οὔτε δὲ πρῶτον οὔτε
τρίτον; Καὶ ῥητέον, <ὅτι> πρῶτον μὲν πρόσωπον οὐ δύναται ἔχειν ἢ
35 κλητικῇ· οὐδεὶς γὰρ ἑαυτὸν καλεῖ· ἀλλ' οὔτε μὴν τρίτον· τὸ γὰρ τρίτον
ἄπεστιν, οὐδεὶς δὲ φρονῶν τὸν ἀπόντα καλεῖ· ἐπειδὴ δὲ ἡ κλητικὴ πρὸς

16—25 hab. et. Σ^m || 21—31 hab. et. A

1 σφωέ] σφωῖ Cb || 3 ἀπαιτοῦντος b, ἀπαιτούσης C || 4 ἔγκλιν] ἐγκλί-
σεως C || 10 ἑκατέρῳ αὐτῶν C, ἑκατέραις αὐταῖς b || 12 ὀρθῇ C || 16 ἐπ'
b, ὑπ' CV || 18 ἢ add V || 21 φημὶ CV, λέγω b | post ποιητῆς add λέ-
γων CAb || 23 καὶ τὸ δ. πρ. σείο add V || 25 post πατὴρ add C: διὰ τῆς
οἰ διφθόγγου || 26—28 om A || 28 σφίσι] σφίν Cb || 29—31 ante v. 12 transp.
C || 29 Ζητεῖ δὲ διὰ τί C, διὰ τί δὲ A || 30 ἐστὶν CA, om b || 35 οὔτε C, οὐδὲ b

10 δεύτερον πρόσωπον ποιεῖται τὸν λόγον, ἀναγκαιῶς δεύτερον πρόσωπον ἔσχηκεν.

Καὶ ἄλλως. — Τὰς πτώσεις τῶν πρωτοτύπων ἐπεὶ μὴ δυνατόν παριστάναι <δι' ἀκολούθου κλίσεως>, χρή <ἀπὸ ὀνομάτων ἀντ' αὐτῶν παραλαβανομένων αὐτὰς ἐπιγινώσκειν>· ἀντὶ γὰρ <τοῦ> Τρύφων λέγω 5 ἐγώ· δῆ<λον> οὖν ὡς ὀρθῆς λέγω ἐγώ, καθάπερ ἀντὶ τοῦ Τρύφωνος λέγω ἐμοῦ, καὶ εἰσὶν ἀμφοτέρωθεν γενικαί· ὁμοίως Τρύφωνι ἐμοί, καὶ Τρύφωνα ἐμέ. Κλητικὴν δὲ οὐκ ἐρῶ οὔτε ἐπὶ πρώτου προσώπου, ἐπεὶ οὐδεὶς ἑαυτὸν καλεῖ, οὔτε ἐπὶ τρίτου, οὐδεὶς γὰρ τὸν ἀπόντα καλεῖ. Ἡ δὲ κύ τοῦ δευτέρου προσώπου ἐστίν· εἰ γὰρ δευτερόν ἐστι πρὸς ὃν ὁ 10 λόγος, καὶ ἡ κλητικὴ πρὸς τὸν παρόντα προσφώνησις, οὐκ ἀτόπως τὸ 20 δεύτερον πρόσωπον ἔσχε κλητικὴν.

<Stephani.> — Παραγώγων ἐμός κόσ ὅς, ἐμοῦ σοῦ οὐ, ἐμῷ 5
 cῷ ῶ, ἐμόν κόν ὄν.] Ἰστέον ὅτι τὰ παράγωγα ἐπὶ μὲν τοῦ πρώτου
 προσώπου κλητικὴν ἔχουσιν· ὁ ἐμός γὰρ ὡ ἐμός ἔφη ὁ ποιητής <εἰς 15
 τ 406> ἀττικῶς κλίνας, ἵνα μὴ συνεμπέσῃ τῇ αἰτιατικῇ τοῦ πρωτοτύπου
 τῇ ἐμέ, καὶ οἱ ἐμοί ὡ ἐμοί, <εἰς γ 475> ἐμοὶ παῖδες, καὶ ὁ ἡμέτερος,
 <ex. gr. Θ 31> ὡ πάτερ ἡμέτερε. Τὰ δὲ δεύτερα κλητικὰς οὐκ ἔχου-
 σιν, ἐπεὶ μὴ δυνατόν ἦν τὴν μίαν προσφώνησιν τῆς κλητικῆς ἀναμερι-
 σθῆναι τῷ τε κτήτορι καὶ τῷ κτήματι, κατ' ἰδίαν ἐκατέρω· ὃ τε γὰρ 20
 30 κτήτωρ ἐφείλκετο τὴν προσφώνησιν, καθὼ δευτέρου ἦν προσώπου, δεύ-
 τερον δὲ πρὸς ὃν ὁ λόγος· ὁμοίως καὶ τὸ κτήμα, καθὼ κλητικὴ· ἀδύ-
 918 b νατον δὲ μίαν κλητικὴν δύο διηρημένας ποιεῖσθαι προσφωνήσεις. Τὰ
 μέντοι τρίτα ἠδύναντο μὲν ἔχειν κλητικὰς, οὐχ εὐρέθησαν δὲ ἐν χρήσει.
 12 Cχήματα δύο, ἀπλοῦν, σύνθετον· ἀπλοῦν μὲν, <οἶον> ἐμοῦ 25
 σοῦ <οῦ>, σύνθετον δέ, οἶον ἐμαυτοῦ σαυτοῦ ἑαυτοῦ.] Cχήματα
 παρέπεται ταῖς ἀντωνυμίαις· cχήματα νῦν αὐτὰς τὰς συνθέσεις λέγει.
 Καὶ ζητεῖται, διὰ τί τὸ ἐμοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ ἐμαυτοῦ καὶ ἐμοὶ αὐτῷ εἰς
 τὸ ἐμαυτῷ καὶ ἐμὲ αὐτόν εἰς τὸ ἐμαυτόν, ἡ δὲ ἐγώ· αὐτός οὐ συντί-
 θεται. Καὶ ῥητέον ὅτι ἐπεὶ ἀμετάβατός ἐστιν ἡ εὐθεῖα, οἶον οὐ μετα- 30
 βαίνουσα ἐπὶ ἕτερον πρόσωπον· ἡ <δὲ> σύνθεσις ἐπενοήθη πρὸς διάφορον
 σημαίνονμενον. Ὁ δὲ λέγω τοιοῦτός ἐστιν· αἱ κατὰ διάλυσιν ἀντωνυ-
 20 μίαι, ἧτοι κατὰ παράθεσιν, καὶ αὐτοπαθεῖς εἰς καὶ ἀλλοπαθεῖς, οἶον καὶ
 τὸ ἴδιον λαβοῦσαι πρόσωπον καὶ [τὸ] ἀλλότριον· δύναμαι γὰρ λέγειν

14—266, 3 hab. et. A; *videntur esse Stephani*

4—5 παριστάναι χρή. ἀντὶ C || 6 δῆλον] δῆ Cb | ἀντὶ τοῦ] γὰρ C, καὶ b ||
 7 ἀμφοτέροι C, ἀμφοτέραι b || 11 τὸ παρὸν Cb || 17 ὦ — παῖδες *add* A ||
 20 ἐκατέρω b, ἐκατέραν CA || 21 *post* προσώπου *add* φωνὴ Cb || 24 τρίτα
 Ab, τρία C || 25 Cχήματα — ἑαυτοῦ (26) *om* A || 26 ἑαυτοῦ] αὐτοῦ C ||
 27 νῦν αὐτὰς Cb, δὲ A | συνθέσεις CA, συνθέτους b || 31 δὲ b, *om* CA ||
 32 λέγω A, λέγει Cb || 34 τὸ *ante* ἀλλ. hab. CA b

«ἐμοῦ αὐτοῦ ἀκούω» καὶ «ἐμοῦ αὐτοῦ ἀκούει»· ἡ δὲ σύνθετος τὸ ἴδιον μόνον ἔχει, «ἐμαυτοῦ ἀκούω», καὶ ἔσχε διαφορὰν πρὸς τὴν κατὰ διὰ-
λυσιν.

Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως. — Αἱ σύνθετοι τῶν ἀντωνυμιῶν ἀντανα-
5 κλῦμεναι καὶ αὐτοπαθεῖς καλοῦνται, ἐπεὶ τὴν ἐνέργειαν ἀφ' ἑαυτῶν εἰς
ἑαυτὰς ἀντανεκλῶσιν· οἷον ὅταν λέγω «ἐμοῦ ἀκούεις», ἀπ' ἄλλου εἰς
ἄλλον γίνεται ἡ ἐνέργεια, ἐὰν δὲ «ἐμαυτοῦ ἀκούω», ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ εἰς
τὸν αὐτόν. Αὗται αἱ συντάξεις εὐθείαν ἔχουσι καὶ πλάγιον· εἰ δὲ ἐν 30
εὐθείᾳ τὴν σύνθεσιν ποιήσαιμεν ἑαυτός λέγοντες, δύο ἔσονται εὐθείαι,
10 ὅπερ ἀδύνατον. Αἱ δὲ συνθέσεις γίνονται ἐν <ταῖς> ἀντωνυμίαις πρὸς
διάφορον σημαινόμενον, οἷον «ἐμοῦ αὐτοῦ ἀκούει»· <ὁ> ἀκούων ἄδηλος
γίνεται· «ἐμαυτοῦ ἀκούω», καὶ λοιπὸν δῆλον ὅτι ἀκούω αὐτοπαθές, ὡς 919 b
ἐπὶ ὀνομάτων [ἱματιοπώλης τοιχωρύχος] <αυθέντης>.

<Stephani.> — Αἱ σύνθετοι κλητικὴν οὐκ ἔχουσιν, ἐπειδὴ ἀπὸ τῆς 920, 231
15 αὐτός σύγκεινται μὴ ἐχούσης κλητικὴν· ἢ ὅτι αὐτοπαθείας οὐσης καὶ ἀν-
τανεκλάσεως οὐδεὶς ἑαυτὸν καλεῖ, εἰ μὴ πού τις εἴποι· «καὶ τί κωλύει
ἐπὶ δευτέρου εἶναι κλητικὴν;» Δυϊκὰ δὲ καὶ πληθυντικὰ οὐκ ἔχουσιν αἱ
σύνθετοι· πᾶν γὰρ δυϊκὸν καὶ πληθυντικὸν ἐκ διαφόρων σύγκειται προ-
κύπτων, οἷον νῶϊ — ἐγὼ καὶ σύ, ἡμεῖς — ἐγὼ καὶ ὑμεῖς· αἱ δὲ σύνθετοι
20 ἀντωνυμίαι μονοπρόσωποι καὶ αὐτοπαθεῖς. — Ἰστέον δὲ ὅτι οὐδέποτε 30
ἄλλο μέρος λόγου μετ' ἀντωνυμίας συντίθεται, εἰ μὴ μετὰ τῆς αὐτός,
οἷον αὐτόσσυτος αὐτόματος αὐτοδίδακτος.

Εἶδη δέ, ὅτι αἱ μὲν εἰσι πρωτότυποι, ὡς ἐγὼ σύ ἴ, αἱ δὲ 921 b
παράγωγοι, ὡς πᾶσαι αἱ κτητικαί, αἱ καὶ διπρόσωποι καλοῦν-
25 ται.] Παρέπεται καὶ εἶδη ταῖς ἀντωνυμίαις, διότι αἱ μὲν εἰσιν αὐτῶν

4—13 hab. et. Σ^m || 14—22 hab. et. A, 14—20 iterum C in marg.
fol. 102^v (C^m)

1 καὶ ἐμοῦ — ἀκούω (2) add A || 2 κατὰ add A || 3 A add: εἶχε δὲ δια-
φορὰν ἢ ἀντωνυμία πρὸς τὸ ὄνομα || 5 ἀφ' ἐ. εἰς ἐ.] ἐφ' ἑαυτὰς *Matthias*,
Annal. Phil. Suppl. 15, 628 || 6 ἀντανεκλ. b, ἀνακλῶσιν CV | ὅταν b, ὅτε
CV || 7 δὲ add V || 8 τὸ αὐτὸ CVb | συντάξεις Cb, συνθέσεις V | ἐν
add V || 9 σύνθεσιν CV, σύνταξιν b | ἑαυτός b, εἰ αὐτός C, ἐγὼ αὐτός V |
ἔσονται Cb, ἔπονται V || 10 συνθέσεις CV, σύνθετοι b || 11 σημαιν. V, δη-
λούμενον Cb | ἐμοῦ — γίνεται (12) add V | ἀκούει] ἀκούω V | ἄδηλον V ||
12 ἀκούω (*prius*)] ἀκούεις C, om V | καὶ λ. δῆλον V, δῆλον οὖν C | αὐτοπαθές V,
αὐτοπαθεῖς C || 13 αὐθ. om CV, sed C² in super. marg. *eiusdem paginae* (104^v):
αὐθέντης κυρίως ὁ φονεὺς ὁ ἑαυτὸν κτινύων. εἴρηται δὲ παρὰ τὸ αὐτόεντις τίς
(sic) ὦν, ὁ ἑαυτὸν βάλλων τοῖς ἔντεσιν ὃ ἐστὶ τοῖς βέλεσι. τὸ δὲ ἐν τῇ συνηθείᾳ
ἔοικε παρὰ τὸ αὐτὸ καὶ τὸ ἔντις, ὁ ἑαυτὸν ἐπαφίει εἰς πάντα, καὶ ὦν αὐτοεξούσιος,
καὶ μὴ ἄλλου ἄλλ' ἑαυτοῦ ὦν (*cf. EtM* 169, 2—9) || 14—267, 24 *videntur esse*
Stephani || 14 ἐπειδὴ C^m b, ἐπεὶ CA || 15 ἀντανεκλ. CC^m A, ἀνακλάσεως b ||
16 πού add A || 21 ἄλλο μ. λ. μετ' ἀντων.] ἀντωνυμία μ. λ. μεταβάλλουσα C
Ab || 23—267, 4 = Σ^h p. 90, 8—14 || 24 καὶ om C

πρωτόθετοι, ὡς ἡ ἐγὼ κύ ἱ, αἱ δὲ παράγωγοι, ὃ ἐστὶν ἀπὸ τῶν πρωτοτύπων παρηγμέναι, οἷον ἀπὸ τῆς ἐμοῦ πρωτοτύπου ἡ ἐμός κτητικὴ ἀντωνυμία, ἥ καὶ διπρόσωπος καλεῖται, καθὼς κτητικὴ οὕσα ἐμφαίνει ἐν ἐαυτῇ τὸν τε κτήτορα καὶ τὸ κτήμα.

Παράγονται δὲ οὕτως· ἀπὸ μὲν τῶν ἐνικῶν αἱ ἕνα κτήτορα 5 δηλοῦσαι, ὡς ἀπὸ τοῦ ἐμοῦ ὁ ἐμός· ἀπὸ δὲ δυϊκῶν αἱ δύο, ὡς ἀπὸ τοῦ νῶϊ νωῖτερος· ἀπὸ δὲ πληθυντικῶν αἱ πολλούς, ὡς ἀπὸ τοῦ ἡμεῖς ἡμέτερος.] — Στεφάνου. — Οὕτω γίνονται αἱ 10 παράγωγοι· ἐγὼ ἐμοῦ ἐμός, κύ σοῦ σός, ἱ οὐ ὅς, <νῶϊ> νῶϊν νωῖτερος, σφῶϊ <σφῶϊν> σφῶϊτερος· ἀπὸ τοῦ τρίτου <οὐ> γίνεται, ἐπεὶ ἐγκλιτικόν, 10 <Α 338> καὶ σφῶϊν δὲς ἄγειν, ἀπὸ δὲ ἐγκλιτικῶν οὐ γίνεται ποτε πτωτικόν· ἡμεῖς ἡμέων ἡμέτερος, <ὕμεῖς ὑμέων ὑμέτερος,> σφεῖς σφένων σφέτερος. Αὗται αἱ κτητικαὶ κλίνονται ὡς τὰ εἰς ὅς <τριγενῇ> ὀνόματα, ἔσθωεν δὲ ἔχουσι τὸν κτήτορα ἀκίνητον. Καλῶς δὲ εἶπεν «αἱ ἕνα κτήτορα δηλοῦσαι»· ἐν ὅλῃ γὰρ τῇ κλίσει αὐτῶν εἰς ἐστὶν ὁ κτήτωρ· ἀλλ' ἐν 15 μὲν τοῖς ἐνικοῖς ἐν τὸ κτήμα, ἐν δὲ τοῖς δυϊκοῖς δύο τὰ κτήματα, ἐν 20 δὲ τοῖς πληθυντικοῖς πολλὰ τὰ κτήματα· τὸ γὰρ κτήμά ἐστι τὸ ἐν τῇ τέλει κινούμενον, ὅπερ ἐπὶ τῶν ἀριθμῶν μεταβάλλεται εἰς δύο καὶ πολλὰ κτήματα.

922, 19 b Τῶν ἀντωνυμιῶν αἱ μὲν εἰσὶν ἀσύναρθοι, αἱ δὲ σύναρ- 20 θροὶ· ἀσύναρθοι μὲν, οἷον ἐγὼ, σύναρθοι δέ, οἷον ὁ ἐμός.] — Στεφάνου. — Τὸ δόγμα τοῦτο περιττόν· ἰδοὺ γὰρ αἱ ἀσύναρθοι μετὰ ἄρθρων, οἷον «ἐγὼ ὅς ἔπραξα», καὶ αἱ σύναρθοι ἄνευ ἄρθρου, οἷον «ἐμός εἰ παῖς».

922, 3 b Καλοῦσί τινες τὰς μὲν ἀσυνάρθρους πρωτοτύπους καὶ μονοπροσώ- 25 πους, <τὰς δὲ συνάρθρους παραγώγους καὶ διπροσώπους.> Διαφέρουσι δὲ ἀλλήλων, ὅτι αἱ μὲν χωρὶς ἄρθρου λέγονται, οἷον ἐγὼ, αἱ δὲ μετὰ ἄρθρου, οἷον ὁ ἐμός· καὶ ὅτι αἱ μὲν κοιναὶ εἰς τῶν τριῶν γενῶν, αἱ δὲ παρασχηματίζονται τοῖς γένεσι· καὶ <ὅτι> αἱ μὲν ἐν <πρόσωπον> σημαίνουσιν, αἱ δὲ δύο· καὶ ὅτι αἱ μὲν ὀρθοτονοῦνται, αἱ δὲ ἐγκλίνονται. 30

23 Οὐκ ὀρθῶς δὲ ποιῶν ὁ τεχνικὸς ἐκάλεσε τῶν ἀντωνυμιῶν τὰς μὲν συνάρθρους, τὰς δὲ ἀσυνάρθρους. Δεῖ γὰρ εἰδέναι, ὅτι σύναρθοι μὲν οὐκ ὤφειλον κληθῆναι διὰ τὸ ἀπροσδέκτους εἶναι ἄρθρων κατὰ φύσιν· ἐναντίον γὰρ τὸ ἄρθρον καὶ ἡ ἀντωνυμία· τὸ μὲν γὰρ ἄρθρον δευτέραν γνῶσιν καὶ ἀπουσίαν σημαίνει, ἡ δ' ἀντωνυμία πρώτην γνῶσιν ἐπαγγέλ- 35

22—24 hab. et. A et iterum C in marg. fol. 103^v (C^m) || 32—268, 1 hab. et. Σ^m

8 Στεφ. in marg. C || 9 παραγωγαὶ Cb || 10 οὐ b, om C || 12 σφεῖς] σφῖν Cb || 14—19 = Σ^h p. 90, 17—21 (OV) || 16 τὰ κτήματα add OV || 17 τῇ add OV || 22 Στεφ. in marg. C, om C^mA || 23 ἄρθρων C, ἄρθρου C^mA | ἄρθρου C^mA, ἄρθρον C, ἄρθρων b || 24 εἰ add C^mA || 25 καλοῦσι τὰς μὲν τινὲς συνάρθρα (sic) πρ. C || 29 πρόσωπον add b || 32 μὲν om b || 35 ἀπουσίαν V, ἀποῦσαν Cb | πρώτην add V

λεται καὶ ἀεὶ δεῖξιν. Πῶς οὖν δύναται προσπλέκεσθαι ταῦτα ἀλλήλοις; 30
Ὅμοίως δὲ ἀσυνάρθρους οὐκ ἔχρην αὐτὰς καλέσαι, διὰ τὸ μηδεμίαν
ἔχειν πρὸς τὸ ἄρθρον μετουσίαν.

Χρὴ δὲ γινώσκειν, ὅτι τῶν ἀντωνυμιῶν αἱ μὲν ὀρθὸν τόνον κεκλή- 923, 201
5 ρωνται μόνως, αἱ δὲ ἐγκλιτικὴν σύνταξιν, τινὲς δὲ ἄμφω· ὀρθοτονοῦν-
ται μὲν ἅπασαι συλλήβδην αἱ τε τῆς ὀνομα<ς>τικῆς, αἱ τε τοῦ πρώτου
καὶ δευτέρου <προσώπου δυϊκαὶ πάσης> πτώσεως, <καὶ αἱ σύνθετοι,> καὶ
ὅσαι ἢ τὸ <ε> ἐπλεόνασαν κατ' ἀρχὴν ἢ τὸ ἰ, ἔτι ἑξαιρέτως ἢ ἐθέεν
ἐπὶ δευτέρου προσώπου, καὶ ὅσαι μονοπρόσωποι εἰσι, τὸ γένος διὰ τῆς
10 φωνῆς παριστᾶσαι.

1 αἱ add V et post δεῖξιν add ὡς προεῖρηται | καὶ αἱ δ. om Matthias,
Ann. Phil. Suppl. 15, 620 || 4—10 in marg. inf. fol. 104^r add C, praemissis
verbis: καὶ ποῖαι ὀρθὸν τόνον κεκλήρωνται, καὶ ποῖαι ἐγκλιτικὴν σύνταξιν || 5 μό-
νως om b || 6 αἱ τε τῆς ὀνομαστικῆς C^m, αἱ ὀνομαστικαὶ b || 7 προσ. δυ. π.]
lac. 20 fere litter. C^m | πτώσεως] παρέστηκεν C^m b | καὶ αἱ σύνθ. addidi coll.
Apoll. de pron. 38, 30 Sch || 8 τὸ C^m, τῷ b (bis) | ε̅ add b | ἢ] τῆς C^m b ||
9 καὶ C^m, lac. sign. b | Praeterea haec in marg. add C: (fol. 98^v et 99^r) Τῶν
ἀντωνυμιῶν etc. = Σ^v 261, 1—13. — Εἰληπται etc. = Σ^v 260, 21—24. — (100^v) Ζη-
τεῖται etc. = Σ^v 261, 14—26. — Ζητοῦσι etc. = Σ^h 76, 34—77, 3; 77, 27—78, 6. —
(101^v) Παρέπεται δὲ τῇ ἀντωνυμίᾳ ἕξ, πρόσωπα, γένη, εἶδη, σχήματα, ἀριθμοὶ καὶ πτώ-
σεις. Πρόσωπα πρωτοτύπων ἐγὼ κύ ἱ, ἀντὶ τοῦ ἐγὼ Πέτρος, κύ Παῦλος, ἐκεῖνος Ἰωάν-
νης· παραγώγων δὲ ἐμός κόσ ὅς, ἀντὶ τοῦ ὁ ἐμός δοῦλος, ἢ ὁ ἡ γυνή, τὸ ἐκείνου
παῖδιον. Γένη τῶν πρωτοτύπων διὰ μὲν τῆς φωνῆς οὐ διακρίνεται, φανεροῦνται
δὲ διὰ τῆς ἐαυτῶν δείξεως (101^v) αἱ γὰρ πρωτότυποι ἀντωνυμίαι φωνητικῶς μὲν
οὐ σημαίνουσι γένος, οὔτε ἄρσεν οὔτε θῆλυ οὔτε οὐδέτερον, δεικτικῶς δὲ σημαίνουσι
καὶ τὸ ἄρσεν καὶ θῆλυ καὶ οὐδέτερον· αἱ δὲ παράγωγοι ἀντωνυμίαι διὰ τῶν ἄρθρων
σημαίνουσι τὰ γένη, οἷον ὁ ἐμός, ἢ ἐμή, τὸ ἐμόν. — Ἀριθμοὶ πρωτοτύπων, ἐνικῶς
μὲν οἷον ἐγὼ κύ ἱ, ἀντὶ τοῦ ἐκεῖνος· δυϊκῶς δὲ νῶϊ σφῶϊ, ἀντὶ τοῦ ἡμεῖς οἱ δύο
καὶ ὑμεῖς οἱ δύο· πληθυντικῶς δὲ ἡμεῖς ὑμεῖς σφεῖς, τουτέστιν ἐκεῖνοι. Παραγώ-
γων δὲ ἐμός κόσ ὅς, ἐμὼ κύ ὦ· ἐμὼ μὲν ἀντὶ τῶν δύο υἱῶν μου, κύ δὲ ἀντὶ τῶν
δύο υἱῶν σου, ὦ δὲ ἀντὶ (102^r) τῶν δύο υἱῶν αὐτοῦ· πληθυντικὸν ἐμοὶ κοί οἱ, ἀντὶ
τοῦ ἐκεῖνοι. — Καὶ ἄλλως. Διὰ τί αἱ ἀντωνυμίαι etc. = Σ^v 262, 4—11. — (102^v)
Τῶν μὲν ὀνομάτων etc. = Σ^h 79, 25—80, 1. — Ἀντωνυμία καλεῖται, ὅτι ἀντὶ ὀνό-
ματος παραλαμβάνεται· εἰ τοίνυν ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν Θεόδωρος ἐγὼ λέγω, δῆλον ὅτι
τὸ ἐγὼ εὐθείας ἐστὶν ὁμοίως τῷ συντεταγμένῳ ὀνόματι· καὶ πάλιν ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν
Θεοδώρου ἐμοῦ, γενικῆς ἄρα τὸ ἐμοῦ ὡς τὸ Θεοδώρου· ἐμοὶ Θεοδώρῳ, ἐμὲ Θεό-
δωρον, καὶ ἑξῆς· ὁμοίως κλίνομεν οὖν αὐτὰς κατ' ὄνομα. — Αἱ ἐν συνθέσει κλητι-
κὴν etc. = Σ^v 266, 14—20. — Τῶν δὲ ἀντωνυμιῶν αἱ μὲν εἰσιν ἀσυνάρθροι, αἱ
δὲ συνάρθροι. Αἱ ἀντωνυμίαι χωρὶς ἄρθρων (103^r) πάσαι προφέρονται· αἱ δὲ παρά-
γωγοὶ δοκοῦσι μὲν ἄρθρον λαμβάνειν· τὸ δὲ τοιοῦτον ἄρθρον οὐκ ἔστι τοῦ ἀντω-
νυμικοῦ προσώπου, ἀλλὰ τοῦ συνειπνοουμένου κτήματος· ἐν γὰρ τῷ λέγειν «ὁ ἐμός
δοῦλος» καὶ πάλιν «ἐμός ὁ δοῦλος» <τὸ αὐτὸ ἄρθρον>, ἐπὶ μέντοι ἄλλου καὶ ἄλλου
σημαινομένου (= 922, 12—17b). — Ἐψεύσατο etc. = Σ^h 90, 35—91, 11. — (103^v)
Τὸ δόγμα etc. = Σ^v 267, 22—24.

§ 18 (23b).

Περὶ προθέσεως.

926, 4 b

<Stephani.> — Πρόθεσις λέγεται παρὰ τὸ προτίθεσθαι ὀνομάτων τε καὶ ῥημάτων, οἷον ἐπὶ μὲν ὀνομάτων κατάλογος, ἐπὶ δὲ ῥημάτων καταγράφῳ περιγράφῳ διακόπτῳ· προτάσσεται δὲ καὶ τῶν ἄλλων μερῶν τοῦ λόγου, οἷον μετοχῆς, καταβάς ἀνατλάς ἀποπλαγχθεὶς, ἄρθρου, κατὰ 5 τοῦ φίλου, ὑπὲρ τοῦ φίλου, ἀντωνυμίας, πρὸς ἐκεῖνον, ἐπιρρήματος, ὡς τὸ πρόπαλαι, συνδέσμου, <X 59> πρὸς δέ· ὁ δὲ ἐπεὶ παρασυναπτικὸς ἐκ τοῦ εἶ συνδέσμου καὶ τῆς ἐπὶ προθέσεως κύκειται.

Προτάσσεται δὲ ἡ <έν> συνθέσει ἢ ἐν παραθέσει, ἐν συνθέσει μὲν, ἔξοδος παραγράφῳ, ἐν παραθέσει δέ, κατ' Ἀπολλωνίου, κατ' ἐμοῦ, κατὰ 10 τοῦ φίλου· εἰ δὲ παρὰ τάξιν τεθῶσι, τουτέστιν ὑποταγῶσι, καὶ τὸν τόνον ἀμείβουσιν. Συντίθεται δὲ ἡ πρόθεσις ἐν <ρήμασι καὶ ἐν> εὐθείαις καὶ ταῖς αὐτῶν πλαγαῖς· πᾶσα οὖν πρόθεσις μετὰ ῥήματος ἢ μετ' εὐθείας ὀνόματος 20 ἐνοῦται, μετὰ δὲ πλαγίων οὐχ ἐνοῦται, εἰ μὴ πού γε ἐξ εὐθείας εἴη ἢ σύνθεσις· οἷον τὸ κατ' Ἀπολλωνίου δύο μέρη λόγου, ἐπειδὴ οὐκ ἔστι τὸ καταπολ- 15 λῶνιος ἐν μέρος λόγου οὔτε δὴ λέγεται, τὸ δὲ κατάλογον ἐν μέρος λόγου, ἐπειδὴ καὶ τὸ κατάλογος ἐν· ὁμοίως δὲ καὶ τὸ καταβαίνω ἐν μέρος, ἐπειδὴ ἐστὶ μετὰ ῥήματος λέξις συντιθεμένη. Καὶ ἔστιν εἰπεῖν, ὅτι εἰς μὲν αἱ προθέσεις μετὰ ῥημάτων ἐν συνθέσει, καὶ ἔτι ἐν ἐπιρρήμασιν. Ἐν δὲ μετοχαῖς τὸ αὐτὸ σχῆμα ἔχουσι τοῖς ῥήμασι, χωρὶς εἰ μὴ <έν> 20 πλαγαῖς πάλιν παράθεσις γίνεται, ὡς ἔχει παρὰ τὸν ἀναγινώσκοντα, παρὰ τὸν ὑποκρινόμενον. Ἐν ἀντωνυμῖαις αἰ ἐν παραθέσει εἰσὶ· καὶ 30 τοῖς ἄρθροις δὲ παρατίθενται· ἐνωθεῖσαι γὰρ μετὰ τῶν πτωτικῶν ἔξωθεν τὸ ἄρθρον προσλαμβάνουσι, καὶ διὰ τοῦτο ἐν μέρος λόγου ἐστὶ τὸ τοῦ παραφέροντος· εἰ δὲ ἔσωθεν τὸ ἄρθρον παρατεθεῖ, οὐκ ἔστιν ἐν συν- 25 927 b θέσει. Καὶ ἑαυτῶν ἔσθ' ὅτε προτίθενται, <N 50. 87> ὑπερκατέβησαν ὁμίλῳ. Ἐν παραθέσει συνδέσμων προηγούνται, ὡς ἐν τῷ καθ' ὅτι· πολλάκις δὲ καὶ ἀντὶ συνδέσμων προθέσεις παραλαμβάνονται, ὡς ἐπὶ τοῦ τοιούτου, «ἐκ τῆς ῥαθυμίας» ἀντὶ τοῦ «ἐνεκα τῆς ῥαθυμίας».

Διὰ δὲ τὸ πρὸ τῶν ἄλλων μερῶν τοῦ λόγου θέλιν προτάττεσθαι, 30 διὰ τοῦτο καὶ τινες αὐτὴν πρώτην θέσιν ὠνόμασαν, διὰ τὸ θέλιν τὸν πρῶτον τόπον ἔχειν. Διὰ τοῦτο καὶ τὰ ῥήματα ἀπὸ προθέσεως ἀρχόμενα οὐ συγχωρεῖ ἔξωθεν αὖξασθαι· τὰ γὰρ τοιαῦτα ῥήματα ἔσωθεν καὶ

13—29 hab. et. Σ^m || 30—270, 10 hab. et. A

2—271, 5 *videntur esse Stephani* || 7 δέ] γάρ C || 9 *primum* ἐν *add* b || 11 παρὰταξιν τεθῶ C; *corr.* b || 13 ὀνόμ. *add* V || 14 εἴη V, ἡ C || 15 οἷον τὸ V, τὸ γάρ C || 16 κατὰ λόγου V || 18 λέξις συντιθ. *om* V | συντιθ.] προτιθεμένη C | Καὶ — ἐπιρρήμ. (19) V, *om* C || 21 πλαγαῖς V, πλαγί C | γένοιτο V || 25 ἔσωθεν V, ἔξωθεν C || 27 ὁμίλου C, *om* V || 28 τοῦ τοιούτου Vb, τὸ τοιοῦτον C || 29 ἀντὶ τοῦ V, οἷον C || 32 ἐπέχειν A | καὶ τὰ Ab, κατὰ C || 33 αὖξασθαι A, προσλαμβάνειν C | τὰ — πρόθ. (270, 4) *om* A

οὐκ ἔξωθεν ποιεῖται τὴν κλίσιν, οἷον καταβαίνω· οὐ <γὰρ> λέγω ἐκατάβαινον, ἀλλ' ἔσωθεν τὴν κλίσιν ποιούμεναι, τῶν ἄλλων ῥημάτων τῶν ἀπλῶν <τῶν ἀπὸ> συμφώνων ἀρχομένων ἔξωθεν λαμβανόντων τὸ εἶ· οὕτω φίλαρκτός ἐστιν ἡ πρόθεσις.

- 5 Πᾶσα δὲ πρόθεσις καθ' ἑαυτὴν οὐδὲν δηλοῖ· σημαίνει δὲ ἢ χρόνον, ὡς τὸ προεῖπον, ἢ ἔμφασιν, οἷον καταφαγεῖν, ἢ πλεονασμόν, οἷον ὑποδμῶς ἐναλίγκιος ἐναντίος ἐνέπω. Τὸ <δὲ> <π 45> πάρα δ' ἀνὴρ καὶ 20 <φ 288> ἔνι τοι φρένες καὶ τὰ ὅμοια προθέσεις εἰς λείπεται ῥήμασιν, ἐπεὶ καὶ τοῦναντίον λείπει ῥήματα προθέσει, οἷον <Ι 649> ἀλλ' ὑμεῖς 10 ἔρχεσθε, <Λ 271> πικρὰς ὠδῖνας ἔχουσαι.

- Εἰς δὲ αἱ πᾶσαι προθέσεις ὀκτὼ καὶ δέκα· ὧν μονοσύλλαβοι μὲν ἔξ, ἔν εἷς ἔξ σύν πρός πρό, αἵτινες οὐκ ἀναστρέφονται· δισύλλαβοι δὲ δύο καὶ δέκα, ἀνά κατὰ διὰ μετὰ παρὰ ἀντί ἐπὶ περὶ ἀμφὶ ἀπὸ ὑπὸ ὑπέρ.] Μονοσυλλάβους λέγει μὲν ἔξ 15 τὸν ἀριθμόν, ἅστινας οὐδὲ ἀναστρέφεσθαι· δισυλλάβους δὲ δύο καὶ δέκα, ὧν δισυλλάβων μία διαφορεῖται καὶ τὸ αὐτὸ σημαίνονμενον ἔχει, ἀμφὶ 30 περὶ· ὥστε τῇ μὲν φωνῇ εἶναι ἡ', τῇ δὲ δυνάμει ιζ'.

- Ἔστι δὲ τῆς προθέσεως τὸ μὲν ἐλάχιστον μέγεθος μονοσύλλαβον, 928, 5 b τὸ δὲ μέγιστον δισύλλαβον· διὸ καὶ ἐκ δισυλλάβων κατὰ συγκοπὴν μονοσύλλαβοι γίνονται, καὶ ἐκ μονοσυλλάβου δισύλλαβος. Ἐπειδὴ δὲ τοῦτό 20 ἐστὶ τῶν προθέσεων τὸ μέχρι δισυλλαβίας αὔξεσθαι, εἰ συμβῇ τὰς δισυλλάβους πλεονάσαι τὸ ἰ, ἐπειδὴ ἐπίστανται ἑαυτῶν τοὺς ὅρους, ἔσωθεν ποιοῦνται τοὺς πλεονασμούς· ἡ γὰρ ὑπὲρ ἐπὶ πλεονάσῃ τὸ ἰ, ὑπεῖρ γίνεται, οὐχ ὑπερί, ὡς ἔχει παρὰ τῷ ποιητῇ <Ω 13> ὑπεῖρ ἅλα 25 τ' ἡϊόνας τε· καὶ ἡ ὑπὸ, δωρικῶς ὑπὰ εἰρημένη, πλεονασμὸν ὑπομένει τοῦ ἰ, <Β 824> ὑπαὶ πόδα νεάτοιν Ἰδης, καὶ ἡ κατὰ καταί, <Αpoll. Rhod. 2, 353. 3, 160> καταιβάτις ἐστὶ κέλευθος, καὶ ἡ παρὰ παραί.

- Αἱ δὲ δισύλλαβοι ἀναστρέφονται χωρὶς δύο τριχρόνων, τῆς ἀντί 930, 13 b καὶ ἀμφί, καὶ διχρόνων δύο, τῆς διὰ καὶ ἀνά· ὅθεν ἡ ἐνὶ μετὰ πλεονασμοῦ τοῦ ἰ πάλιν ἀναστρέφεται· ἡ διὰ δὲ καὶ ἀνά <οὐκ> ἀναστρέφονται, ἵνα μὴ συνεμπέσωσι τοῖς ὀνόμασιν, ἡ μὲν διὰ τῇ αἰτιατικῇ τῇ Δία, 30 ἡ δὲ ἀνά τῇ κλητικῇ τῇ ἀπὸ τοῦ ἀναξ εἰρημένη ἰωνικῶς, <Π 233> Ζεῦ

5—7 (ἐναντίος) hab. et. Σ^m || 18—27 hab. et. A

2 κλίσιν] κλίνην C, κίνησιν b | ἀπλῶν C, ἀπὸ b || 6 ὑπόδμω C || 7 ἐνέπω CVA | δὲ add b || 8 ῥήμασιν CA, ῥήματι b || 14 μὲν] καὶ C || 16 διαφορεῖται b, διαφορεῖται C || 18 δὲ add A || 19 μέγιστον A b, μέσον C | συγκοπὴν A, συγκοπὰς C || 20 μονοσυλλάβου δισύλλαβον A, μονοσυλλάβων δισύλλαβοι C || 21 τῶν A, τὸ C | δισυλλ. αὔξεσθαι A, δισυλλάβων εἶναι τὰς προθέσεις C || 22 τὸ CA, τῷ b; item v. 23 || 23 γὰρ ὑπὲρ A, ὑπὲρ γὰρ C || 25 τ' om C | δωρικῶς A, δωρικώτερον C; cfr tamen Herod. II 195, 8; 363, 17 || 26 τοῦ Ab, τὸ C | ὑπαὶ — παραί (27) | καὶ ἡ κατὰ φαίνεται ὁμοίως καὶ αἱ λοιπαὶ A || 27 καταιβάτης C, καταιβάτος b | post παραί Stadtmüller add παραιβάται <Ψ 132> || 28 ἀναστρέφονται] ἐγκλίνονται Cb; item v. 30 | ante χωρὶς add μὲν C || 30 οὐκ add b || 31 τῇ Δ. b, τοῦ Δ. C

ἄνα. Ἰστέον δὲ ὅτι μόναι αἱ δίχρονοι <δυσύλλαβοι> ἀναστρέφονται· οὔτε
 20 γὰρ αἱ μονοσύλλαβοι ὡς μονοσύλλαβοι ἔχουσι πως τὸν ἴδιον τόνον ἀνα-
 βιβάζειν, οὔτε μὴν αἱ τρίχρονοι· ἔνθεν καὶ ἡ κατά, ὅτε γίνεται καταί, οὐ-
 κέτι ἀναστρέφεται, ὡς πλεονασμὸν χρόνου παθοῦσα καὶ γενομένη λοιπὸν
 τρίχρονος, καὶ ἡ παρά <ὅτε γίνεται> παραί, καὶ ὁμοίως αἱ ἄλλαι πᾶσαι. 5

928, 27b Πᾶσα δὲ πρόθεσις μεγεθυνομένη ἔξωθεν μεγεθύνεται, ὡς ἡ κατά
 γίνεται καταί καὶ ἡ παρά παραί· μόνη δὲ ἡ ὑπὲρ ἔσωθεν ἐμεγεθύνθη,
 ὡς ἐν τῷ <Ω 13> ὑπεῖρ ἄλλα· καὶ τὸ αἷτιον, ἵνα μὴ ὑπερβῇ τὴν πο-
 κότητα τῶν συλλαβῶν· πᾶσα γὰρ πρόθεσις ἢ μονοσύλλαβός ἐστιν ἢ δι-
 κύλλαβος. 10

931, 12b Ἰστέον δὲ ὅτι αἱ προθέσεις <ὅτε> ἀναστροφὴν ὑπομένουσι καὶ τοῦ ἰδίου
 πολλάκις ἐξίστανται μερισμοῦ, τουτέστι τοῦ εἶναι προθέσεις· ἀναστροφή
 δέ ἐστιν, ὅταν ὁ ἐπὶ τέλους τόνος εἰς τὴν πρὸ τέλους ἀναβιβάζεται
 συλλαβὴν· οἷον ἡ ἀνά πρόθεσις, ὅταν γένηται ἄνα, ἀντὶ προθέσεως ῥῆμα
 σημαίνει, οἷον <Ι 247> ἄλλ' ἄνα, εἰ μέμονάς γε· σημαίνει γὰρ ἐν- 15
 20 ταῦθα <τὸ> ἀνάστηθι· καὶ ἡ ἀπό, ὅταν γένηται ἄπο, ἐπίρρημα σημαίνει,
 οἷον <C 64> ἄπο π<τ>ολέμοιο μένοντα· σημαίνει γὰρ ἐνταῦθα τὸ
 ἄποθεν.

939, 27b <Stephani.> — Πᾶσαι δὲ αἱ προθέσεις τόνον ἔχουσι τὸν ὀξύν, χωρὶς
 εἰ μὴ ἀναστρέφονται, καὶ χρόνον τὸν βραχύν, χωρὶς εἰ μὴ πλεονάζοιεν 20
 30 τὸ ἰ. Καὶ πᾶσα πρόθεσις δυσύλλαβος εἰς δίχρονον καταλήγει, μόνη δὲ
 ἡ ἀπό καὶ ἡ ὑπὸ παράλογοί εἰσιν εἰς τὸ ὁ λῆξαι. Φιλοῦσι δὲ καὶ
 ψιλῷ συμφῶνῃ τυποῦσθαι· ἡ ἀμφὶ μόνη διὰ δαέος, ἥτις ἐν τῇ συν-
 930b θέσει <ἔσθ' ὅτε> τὸ ψιλὸν ἀπολαμβάνει· ἀμπεχόνῃ <γὰρ> καὶ <Arist.
 Ran. 1063> ἀμπίσων. 25

§ 19 (24b).

Περὶ ἐπίρρηματος.

Διομήδους. — Ἐπίρρημά ἐστι *etc.* = Σ^d 59, 2—15.

934, 20b Εἰ δὲ καὶ προτάττεται καὶ ὑποτάσσεται, πῶς ἀπὸ μιᾶς συντάξεως
 μόνον ὠνομάσθη; Φαμέν οὖν ὡς ἡ ἐπὶ πρόθεσις δύο συντάξεων ἐστὶ ση- 30
 μαντική· καὶ προηγουμένου γὰρ τοῦ ῥήματος τοῦτο δυνάμεθα καλεῖν ἐπίρ-
 ρημα, τὸ ἐπὶ τῷ ῥήματι λεγόμενον, ἀντὶ <τοῦ> μετὰ τὸ ῥημα, ὡς φαμεν

6—22 (εἰσιν) hab. et. A || 29—272, 5 (φέρ.) hab. et. A

2 ἀναβιβάζειν] ἀποτελέσειν Cb || 4 χρόνου b, χρόνον C || 13 ὁ add Ab ||
 15 σημ. — τὸ (16)] ἀντὶ τοῦ A || 16 τὸ add b | ἀνάστηθι] ἀνάστα CA b | ἐπίρρημα
 Ab, ῥῆμα C || 17 μένοντες CA || 18 ἄποθεν C, πόρρωθεν A || 19—25 vi-
 dentur esse Stephani || 20 πλεονάζοιεν Ab, πλεονάζειν C || 21 τὸ CA, τῷ
 b | εἰς δ. καταλ. A, φιλεῖ εἰς δ. λήγειν C || 22 poster. ἢ add A | λῆξαι
 b, λῆξασθαι C || 24 γὰρ add b || 27 Διομ. in marg. C || 29 ante δύο
 add διὰ (sic) CA || 30 προηγουμένου Ab, προηγουμένη C || 31 τοῦ add b, om CA

«ὅδε ἐπὶ τῷδε ἦλθεν», ἀντὶ τοῦ «μετὰ τόνδε»· καὶ πάλιν ὁμοίως προηγούμενον τοῦ ῥήματος ἐπίρρημα τὸ αὐτὸ καλούμεν, οἷον ἐφ' ᾧ ῥήματι τίθεται, ἀντὶ τοῦ μεθ' ὃ.

Ἐκ τῆς συντάξεως δὲ εἵληφε τὸ ἐπίρρημα τὴν ὀνομασίαν· διὰ τοῦτο ^{933, 24 b}
 5 γὰρ καὶ ἐπίρρημα λέγεται, ἐπειδὴ ἐπὶ τι ῥήμα φέρεται· πάντως γὰρ ἂν εἴπω «καλῶς», ἐπιφέρεται καὶ ῥήμα, ἢ «ἔτυπα» ἢ «ἔλεξα» ἢ τι τῶν τοιούτων. Ὅθεν καὶ τινες τὸ φεῦ καὶ τὸ οἶμοι, διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἐπιφερόμενον ῥήμα, ᾧσθησαν μὴ εἶναι ἐπιρρήματα, ἀλλ' ἕτερα μέρη λόγου. Ὅτι δὲ ἐπιρρήματά ἐστι καὶ οὐδὲν ἄλλο, σαφὲς ἐντεῦθεν· αἱ ἀναφω- ³⁰
 10 νήσεις αὗται ψυχῆς πασχούσης εἰσί, τὸ δὲ πάσχειν ἢ ἐνεργεῖν ῥηματικῆς ἐστὶ διαθέσεως, ὥστε εἰ καὶ μὴ ἐπαχθῇ τοῦτοισι ῥήμα, φανερόν ἐστιν ὅτι παθῶν τίς τι τοῦτο βοᾷ· διὰ δὲ τοῦ πάθους τὴν σύνταξιν <ἔχει πρὸς τι ῥήμα τὸ φεῦ καὶ τὸ οἶμοι>. Σύνθετον δὲ ἐστὶ τὸ <ἐπίρρημα> παρὰ τὴν ἐπὶ πρόθεσιν καὶ τὸ ῥήμα· ἅμα δὲ τῇ συνθέσει πεπλέονακε τὸ ῥ, ¹⁵
 15 ὡς καὶ <ἐν> τῷ ἄρρωστος.

Τὸ δὲ ἐπίρρημα ποιεῖται πάντως αἰεὶ ποτε τὴν σύνταξιν πρὸς τὸ ^{934, 28 b}
 ῥήμα, ἢ καθόλου ἢ μερικῶς, ἢ αἰσθητῶς ἢ νοητῶς· καθόλου μὲν, ὡς τὰ τῆς μεσότητος, οἷον καλῶς· δύναμαι γὰρ ταῖς πέντε ἐγκλίσεις συντάξαι ³⁰
 τὸ καλῶς, «καλῶς τύπτω, καλῶς τύπτε, καλῶς τύπτειν, καλῶς τύπτοιμι, ²⁰
 20 καλῶς ἂν τύπτω». <Τὰ δὲ μερικῶς> οὐ γὰρ πάντα τὰ μόρια, φημί τὰ ἐπιρρηματικά, εὐθετεῖ πρὸς πάσας τὰς ἐγκλίσεις· ἰδοὺ γὰρ τὸ ἄγε μόνοις προστακτικοῖς συντάσσεται, καὶ τὸ εἶθε μόνοις εὐκτικοῖς συντάσσεται, καὶ τὸ ἂν μόνοις ὑποτακτικοῖς· καὶ πάλιν τὸ χθές οὐ δύνασαι ²⁵
 25 ὀριστικῶν, οὔτε τὸ οὐ ἐπὶ προστακτικῶν· διὰ τοῦτο <δὲ> εἴρηται «ἢ καθόλου ἢ μερικῶς», ἐπειδὴ ἕκαστον μόριον ἔχει τὴν ἰδίαν σύνταξιν, πῇ ^{935, 30 b}
 μὲν καθόλου, πῇ δὲ ἐν μέρει, πῇ δὲ νοητῶς, ὡς ὅταν εἴπω ἱατταταῖ ἢ ὀττοτοῖ, μηδὲν ἐπαγαγῶν· δίδωσι γὰρ ἡ ἔννοια τοῦ ἐπιρρήματος, ὅτι μέλλων σχετλιάζειν ταῦτα ἐφθεγξάμην· αἰσθητῶς δέ, ὅταν αὐταῖς ταῖς ³⁰
 30 φωναῖς δεῖξω καὶ συντάξω τὸ ἐπίρρημα τοῖς ῥήμασιν· ἐν γὰρ ἐστὶ τῶν συντελούντων εἰς τὴν ἀναπλήρωσιν τοῦ λόγου.

<Stephani.> — Ἀκλίτον δὲ τὸ ἐπίρρημα εἶπε πρὸς ἀντιδιαστολήν ^{932, 24 b}

4—12 (βοᾷ) hab. et. Σ^m || 16—31 hab. et. Σ^mA

1 τοῦ om A; item v. 3 | προηγούμενον Ab, προηγουμένου C || 2 τὸ om A; 5 καὶ add V || 9 ἐντεῦθεν Vb, ἐνταῦθα C || 10 ἢ C, καὶ V || 12 post σύνταξιν nulla lac. in C, lac. indic. b || 13 ἐπίρρημα add b || 15 ἐν τῷ τὸ C 18 δύναμαι VA, δύναται C || 19 καλ. τύπτω — μερικῶς (20) om A || 20 Τὰ δὲ μερ. om CV || 21 ἐπιρρήματα A || 23 καὶ τὸ ἂν μ. ὑποτ. add V | δύνασαι A, δύναται CV || 24 οὔτε τὸ μὴ — προστ. (25) add A || 25 διὰ τὸ εἰρησθαι V | ἢ καθόλου add V || 26 ἢ (ante μ.) om C | τὴν τινὰ V || 27 ἱατταταῖ ὀττοτοῖ C, ἱατταταῖ ἰώ πόποι V, ἱαττατὰ ἢ ὀττοτοῖ A || 28 ἐπιρρήμ. A, ῥήματος CV || 29 ἐφθεγξάμην VA, ἐφθέγγετο C | αἰσθητῶς — λόγου (31) om V | ὅταν add Ab || 30 καὶ A, om C, ὅτι b | ἐν — λόγου (31) CA, om b || 32—274, 2 videntur esse Stephani

τῶν κλιτικῶν <μερῶν τοῦ λόγου> τῶν <γάρ> μερῶν τοῦ λόγου τὰ μὲν κλιτικά ἐστὶ, τὰ δὲ ἄκλιτα. Οὕτω δὲ ἄκλιτόν ἐστι τὸ ἐπίρρημα, ὅτι καὶ ἐπὶ τὴν κλιτικὴν εἰς τοιαύτην <σύν>ταξιν ἐπενεχθῆ, μονοσχημάτιστον γίνεται, οἷον εἰπεῖν ἔστιν ὄνομα τὸ κραιπνός τριγενές· τοῦτο κατὰ τὴν 5 οὐδετέραν προφορὰν κατὰ τὸν πληθυντικὸν ἀριθμὸν κραιπνὰ λέγεται· καὶ ἐπὶ τὴν κραιπνὰ παιδία λέγω, τῶν κραιπνῶν παιδίων κλίνεται καὶ <εἰς> τὰς λοιπὰς πτώσεις, ἐὰν δὲ τοῦτο τὸ ἐπιθετικὸν ὄνομα σύνταξιν λάβῃ ἐπιρρήματος, ὡς τὸ <Ε 223. Θ 107> κραιπνὰ μάλ' ἔνθα καὶ ἔνθα διωκόμεν ἡδὲ φέβεσθαι, ἄκλιτον μένει.

93, 15b Ταῦτόν δὲ ἐστὶ τὸ ἐπίρρημα τοῖς ἐπιθετικοῖς ὀνόμασιν· ὃν τρόπον 10 γὰρ τὰ ἐπίθετα ἀναμένει ἢ κύριον ἢ προσηγορικόν, οὕτω καὶ τὸ ἐπίρρημα ἐὰν τις προτάξῃ, ἀνάγκη ἐστὶν ἐπάγειν ῥῆμα· ἐπικείται γὰρ αἰεὶ τῷ ῥήματι, ἄνευ γὰρ ῥημάτων οὐ συγκλείει διάνοιαν. Ἰστέον δὲ ὅτι ὅπου ἐπίρρημά ἐστι, πάντως καὶ ῥῆμα, ὅπου δὲ ῥῆμα, οὐ πάντως ἐπίρρημα. 15

93, 15b Διὰ τί δὲ τοῦ ῥήματος καὶ προτασσόμενον καὶ ὑποτασσόμενον μόνον ἐπίρρημα ἐκλήθη; Καὶ φαμεν ὅτι ἀπὸ τῆς μιᾶς συντάξεως τῆς κυριωτέρας· εἰ γὰρ καὶ ὑποτάσσεται τοῖς ῥήμασιν, ἀλλ' ὅμως ἡ γνησία αὐτῶν σύνταξις προτέρα, ὥσπερ καὶ τὰ ἐπίθετα πρότερά ἐστι τῶν ὀνομάτων, καθ' ὧν ἐπικείται. Ἐντεῦθεν καὶ τὸ ἄρθρον ἀναδέδεκται αἰεὶ τὸ ἐπιθε- 20 τικόν· οὕτω γοῦν γινόμενοι ἐν τοῖς Ὀμηρικοῖς ἐν τῇ πρώτῃ τῆς Ἰλιάδος ῥαψωδίᾳ κατεμεψάμεθα τὸν ποιητὴν ἐπιτάξαντα τὸ ἄρθρον τῷ ὀνόματι ἐν τῷ <Α 11> οὐνεκα τὸν Χρῦσιν ἡτίμασεν ἄρητῆρα.

93, 25b Πεποίηται δὲ τὰ ἐπιρρήματα παρὰ μὲν ὄνομα, <ὡς τὸ> καλῶς [συριστί] θύραζε· παρὰ δὲ ῥῆμα, ὡς παρὰ τὸ κλέπτω κλέβδην, <αἰολίζω> 25 αἰολιστί· παρὰ δὲ μετοχὴν, ὡς τὸ ἐπισταμένως· παρὰ δὲ ἀντωνυμίαν, ὡς τὸ οὕτως· παρὰ δὲ πρόθεσιν, ὡς τὸ ἔσω ἔξω. Ἔστι δὲ καὶ ὀνομαστικὴ κατάληξις σύνταξιν ἐπιρρηματικὴν ἀναδεξαμένη καὶ ἐπίρρημά ἐστιν, ὡς τὸ «ταχὺ ἐλθέ» <ἀντὶ τοῦ ταχέως>, «καλὰ ποίησον» ἀντὶ τοῦ καλῶς· ἄπειρος δὲ ἢ εἰς τοῦτο παράθεσις· καὶ ἔστιν ἐν τούτοις ἀνα- 30 λογία κεχωρισμένη τῆς τῶν ἐπιρρημάτων φωνῆς.

93, 7b Τῶν δὲ ἐπιρρημάτων τὰ μὲν ἐστὶν ἀπλᾶ, τὰ δὲ σύνθετα· ἀπλᾶ μὲν, ὡς πάλαι, σύνθετα δέ, ὡς πρόπαλαι.] Οὐ μέχρι τῶν συνθέτων μόνων εὐρίσκεται, ἀλλ' ἔστι καὶ παρασύνθετα, ὡς τὸ παγκά-

2—9 hab. et. Σ^m || 18—23 hab. et. A

1 μερῶν τ. λ. τ. γάρ b, τῶν C || 3 ἐπὶ τὴν κλιτικὴν V, ἐν τοῖς κλιτικοῖς ἐὰν C | σύνταξιν b, τάξιν CV || 5 οὐδετέραν Vb, δευτέραν C || 6 κραιπνὰ add V || 7 εἰς om CV || 8 καὶ ἔνθα om C || 10 δέ] γάρ C || 12 τις προτάξῃ b, τι προτάξῃ C || 16 προτασσόμενον καὶ ὑποτασσόμενον C, corr. b || 18 ὑποτ. b, συντάσσεται CA | αὐτῶν Ab, αὐτῷ C || 21 οὕτω — ραψ. (22) C, ὅθεν A | πρώτῃ] ἄλφα C || 22 ῥαψωδίας C, corr. b | ἐπιτ. b, ἐπιπροτ. C, προτ. A || 23 ἡτίμασεν C, ἡτίμασαι (an -cas?) A || 25 κλέβδην — αἰολιστί (26) b, κλεβδηναῖω ληστῇ C || 26 ἐπιστάμενος C, corr. b

λων παγκάλως· ἀπὸ γὰρ συνθέτου ὀνόματος γενόμενον ἐγένετο παρα-
 σύνθετον.

Διομήδους. — Τὰ δὲ χρόνου δηλωτικά *etc.* = Σ^d 59, 14—26.

- Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως. — Στεφάνου. — Διαφέρει χρόνος και-^{938, 4}
 5 ροῦ, ὅτι τὰ μὲν <χρονικὰ ὄντα> γενικὰ ἀπλούστερον καὶ μόνον τὸν
 χρόνον δηλοῖ, τὰ δὲ ἐπὶ καιροῦ μετὰ τοῦ χρόνον δηλοῦν καὶ ὡς πρὸς
 τι λέγεται· τὸ γὰρ σήμερον πρὸς τὸ αὔριον, τὸ δὲ τόφρα πρὸς τὸ ὄφρα·
 ἐν ἀναφορᾷ δὲ καὶ ἀνταποδόσει χρόνον δηλοῖ ταῦτα, ὅτε τότε πότε ὅποτε,
 ἡνίκα τήνικα πηνίκα ὀπηνίκα.
- 10 Ἐνα τρόπον καλεῖ εἶναι χρόνου δηλωτικόν, καὶ παρατίθεται τὸ^{938, 11}
 νῦν, τὸ τότε, τὸ αὖθις· παράτασιν δὲ χρόνου ἔχουσι ταῦτα, καὶ τρόπον
 τινὰ ἀόριστον χρόνον δηλοῦσιν. Ἐντεῦθεν καὶ παρὰ τῷ ποιητῇ εὐρόν-
 τες τὸν διὰ τοῦ ὕπνου λόγον τοῦ Διὸς πρὸς Ἀγαμέμνονα λεγόμενον,
 <B 29> νῦν γὰρ κεν ἔλοις πόλιν εὐρυάγυιαν, <οὐ> λέγομεν ψευδῇ
 15 εἶναι· ἀλλὰ τὸ νῦν λαμβάνεται ἐπὶ ἡμέρας καὶ μηνὸς καὶ ἐνιαυτοῦ, ἀόρι-
 στον γάρ, ἥμελλε δὲ κατ' ἐκείνον τὸν ἐνιαυτόν — δέκατος γάρ ἦν —²⁰
 πορθεῖν τὴν Ἴλιον· ὥστε οὐκ ἐψεύσατο Ζεὺς, <ἀλλ'> Ἀγαμέμνων ἡμαρτε
 μὴ ἀκριβῶς συμβαλὼν τὸ ὄναρ· καὶ διὰ τοῦτο καταμέμφεται δικαίως
 παρὰ τοῦ ποιητοῦ· ἐπάγει γὰρ αὐτῷ εὐθέως τὸ <B 38> νήπιος, οὐδὲ
 20 τὰ ἤδη ἅ ῥα Ζεὺς μήδετο ἔργα· χρονικὸν οὖν ἐπίρρημά ἐστι τὸ
 νῦν. † Υποτομὴν δὲ χρόνου ποιεῖται, ὡς ἔχει τὸ χθές αὔριον αὐτίκα
 ἔνθεν αὖθις. Καὶ δοκεῖ τι διάφορον εἶναι· οὐ γὰρ ταυτόν ἐστι χρόνος
 καὶ καιρός, ἔστι γὰρ διαφορὰ τῶν τε χρονικῶν καὶ τῶν καιροῦ παρα-³⁰
 στατικῶν· τὰ μὲν <γὰρ> χρονικὰ παράτασιν χρόνου καὶ ἀοριστίαν ἐπαγ-
 25 γέλλεται, τὰ δὲ καιρόν τινα ὠρισμένον παρίστησι· τὸ γὰρ χθές ἐπὶ τῆς
 παρελθούσης ἡμέρας τέτακται, καὶ τὸ σήμερον ἐπὶ τῆς ἐνεστώσης, καὶ^{939 b}
 τὸ αὔριον ἐπὶ τῆς μελλούσης.

- Στεφάνου. — Τὰ δὲ μεσότητος, οἷον καλῶς σοφῶς δυνα-^{939, 29}
 τῶς.] Μεσότητος λέγεται, ἐπεὶ μέγα ἐστὶν ἀρσενικῶν καὶ θηλυκῶν καὶ
 30 οὐδετέρων, ἢ καὶ [τῶν] δύο γενῶν, οἷον καλοὶ καλαὶ καλὰ καλῶν κα-
 λῶς, <πάντες πάντα πάντων πάντως>· πάντα δὲ παράγωγα τὰ εἰς ὡς,
 πλὴν τοῦ ἕως τέως, <καὶ> πάντα ἀπὸ γενικῶν, πλὴν τοῦ οὕτως
 ὡς· ἀπὸ δὲ τοῦ σημαινομένου δύναται ποιότητος εἶναι τὸ καλῶς καὶ^{940 b}

4—9 hab. et. A || 24—27 hab. et. A || 31—275, 2 hab. et. Σ^m

3 Διομ. *in marg.* C || 4 Εἰς — Στεφ. *om* A | Στεφ. *in marg.* C || 6 τοῦ
 A b, τὸ C || 8 πότε ὅποτε *add* A || 11 τότε *Uhlig*, ὕστερον C || 14 οὐ *add* b ||
 16 δὲ b, γὰρ C || 17 τὴν b, τὸν C || 20 τὰ εἶδη ἄρα C || 21 *post* νῦν *nulla lac.* C,
lac. ind. b || 23 τε χρονικῶν b, τεχνικῶν C || 25 χθές A b, *om* C || 30 τῶν *seclusit*
Uhlig || 31 πάντες — πάντως *add* *Stadt Müller* || 33 ποιότητος V, ποιότης C

σοφῶς· ἔστι καὶ ἀπὸ δύο γενῶν, οἷον πάντως ἀρκενικοῦ καὶ οὐδετέρου, καὶ ἀφ' ἑνός, οὕτως ὤς.

940, 23b Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως. — Γεωργίου. — Ταῦτα σημαντικὰ μὲν ἔστι ποιότητος, <οἷον> τὸ καλῶς ἢ ψυχῆς ἢ σώματος ἢ ἄλλου τινὸς ποιότητα δηλοῖ [καὶ τὸ σοφῶς]· τῇ φωνῇ γε <μὴν> καλεῖται μεσότητος, 5 μέσα γὰρ τρόπον τινὰ ὀνομάτων τε καὶ ἐπιρρημάτων· τὰς μὲν γὰρ ὑπάρξεις ἐξ ὀνομάτων ἔχουσι, τὰς δὲ καταλήξεις καὶ συντάξεις ἐξ ἐπιρρημάτων.

30 Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως. — Τὰ τῆς μεσότητος ἐπιρρήματα <τὰ μὲν> κατὰ ἐπαίνου λέγονται, ὡς τὸ καλῶς σοφῶς σωφρόνως· ἃ δὲ διστακτι- 10 κῶς, οὕτως ἐκείνως ἄλλως· ἃ δὲ ἐν ἐπιτηδεύμασι, μουσικῶς γραμματικῶς 941b ἀθλητικῶς· ἃ δὲ κατὰ μετουσίαν, σαρκίνως ἀνθρωπίνως· ἃ δὲ κατὰ μείωσιν, ὡς τὸ κακῶς ἀδρανῶς ἀφρόνως.

940, 5b Μεσότητος λέγονται οὐκ εἰκῇ, ἀλλὰ διὰ τина αἰτίαν· αἰεὶ γὰρ τὰ τῆς μεσότητος ἀπὸ ὀνομάτων ἔχει τὴν γένεσιν, ὀνομάτων δὲ λέγω τρι- 15 γενῶν, ἀπὸ γενικῆς <πληθυντικῆς>, τοῦ ν̄ εἰς τ̄ μεταβαλλομένου. Ἐν- τεῦθεν καὶ τὰ τοιαῦτα κατὰ τόνον οὐδεμιᾶς ἔχεται ἀμφιβολίας, δεῖ δὲ 10 πρότερον ἀποβλέπειν εἰς τὴν γενικὴν <πληθυντικὴν> τοῦ ὀνόματος καὶ ἰδεῖν, ὅποιον ἔχει τόνον ἴδιον, καὶ εἶθ' οὕτως ἀποφαίνεσθαι κατὰ τοῦ ἐπιρρήματος· εἰ γὰρ βαρύνοιτο ἡ γενικὴ τοῦ ὀνόματος, συμβαρύνεται 20 καὶ τὸ ἐπίρρημα, εἰ δὲ περισπῶτο, συνακολουθεῖ καὶ τὸ ἐπίρρημα. Με- σότητος οὖν εἴρηται, ἐπειδὴ ἐκ μέσου τῆς κλίσεως τῶν ὀνομάτων λαμ- βάνεται· ἀπὸ γὰρ τῶν τριῶν γενῶν ἐκπίπτει γενικὴ <πληθυντικῇ> εἰς 25 ὡν· διὰ τοῦτο μεσότητος εἴρηται. Οὐ μόνον δὲ ἀπὸ ὀνομάτων γίνεται, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ μετοχῶν, ὡς τὸ ἐχομένως ἐσπουδαςμένως, καὶ ἀπὸ ἀν- 25 τωνυμιῶν, ὡς τὸ οὕτως καὶ ἐκείνως· μόνον τὸ ὡς εὐρίσκομεν ἀπὸ εὐ- 20 θείας ἐνικῆς κατ' ἔκτασιν γεγονὸς τοῦ ὀ εἰς ὡ, καὶ φυλάξαν τὸν τόνον τῆς εὐθείας, τουτέστι τὸν δέξυν.

941, 18b <Stephani.> — Τὰ δὲ ποιότητος, οἷον πύξ λάξ βοτρυδὸν ἀγεληδόν.] Ποιότητος εἰσιν ἐπιρρήματα ἃ διὰ τῆς φωνῆς τὸ γινό- 30

6—8 hab. et. A || 14—28 hab. et. A || 18—28 hab. et. Σ^m || 29—276, 11 hab. et. Σ^m; videntur esse Stephani

1 ἀπὸ et 2 ἀφ' KEASchmidt, Beitr. p. 503, ἐπὶ et ἐφ' C || 3 Γεωργίου in marg. C | σημ. μὲν b, σημαινόμενα C || 4 οἷον add b || 5 καὶ τὸ c. del. KEASchmidt, Beitr. p. 505 adn. | μὴν add b || 7 ἔξ ante ὄν. del. Schoemann, Opp. acc. 4, 232 14 γὰρ add A || 15 λέγω Uhlig, λέγεται A, om C || 16 μεταβαλλομένου Ab, μεταβαλλομένης C | Ἐντεῦθεν — ἐπίρρημα (21) om A || 20 post γὰρ add καὶ C || 21 μεσότητος VA, μεσότης C || 22 μέσου VA, μέτρου C || 23 ἀπὸ — εἴρηται (24) om A || 24 μόνον VA, μόνων C || 25 μετοχῶν — ἀπὸ add V || 27 ἐνικῆς add V || 28 V add: δέξυνεται γὰρ ἐν δλω τῷ κανόνι τοῦτο τὸ ὡς

μενον πρᾶγμα μιμεῖται, οἷον πύξ, ἐπειδὴ πτύξαντες τὴν χεῖρα πλήττο- 20
 μεν· γεγένηται δὲ οὕτως· πτύσσω πτύξω πτύξ, καὶ ἑλλείψει τοῦ τ̄ πύξ.
 Τὸ δὲ λάξ τὸ ὑπόμνημα οὕτω σχηματίζει· λακτίζω λακτίσω, δωρικῶς
 λακτίξω, λάκτιξ καὶ συγκοπῇ λάξ· ἄμεινον δὲ οὕτως, λήγω λήξω λήξ
 5 καὶ λάξ, τὸ διὰ τοῦ λήγοντος μέρους τοῦ σώματος γινόμενον. Τὸ δὲ
 βοτρυδὸν ἀγεληδὸν παρ' ὄνομα· τὸ μέντοι βοτρυδὸν καὶ μονῆρες· οὐδὲν
 γὰρ εἰς δὸν ἀπὸ ὀνόματος γίνεται περιπτοσυλλάβως κλινομένου εἰς τ̄
 ληγούσης τῆς εὐθείας· <πρόκειται δὲ «εἰς τ̄ ληγούσης τῆς εὐθείας»> διὰ
 τὸ κλιμακῆδόν φαλαγγῆδόν ἐλικῆδόν πινακῆδόν· ὅμως ἐστὶ καὶ τὸ 390, 1
 10 νεκυηδὸν <Mein. Euphor. 157> ἀπὸ τῆς νέκυος καὶ τὸ κτηνηδὸν ἀπὸ
 τῆς κτήνεος, εἰ μὴ ἀπὸ τῆς κτήνεος γενικῆς παρήκται.

Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως. — Διομήδους. — Τὰ *etc.* = Σ^d 60, 3—5.

Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως. — «Ποιότητός» ἐστὶ γενέσεως πραγματι- 941, 9
 κῆς, ὅπως ἐγένετο διαφορὰ τῆς γενέσεως τοῦ πράγματος. Ἔστι δὲ τὰ
 15 τοιαῦτα ἀπὸ ῥήματος γεγονότα, καθὸ καὶ ἡ γένεσις τῶν πραγμάτων 942 b
 τὰ ῥήματα· ἰδοὺ γὰρ παρὰ τὸ κλέπτω κλέβδην· διδάσκει σε τὸ β̄ στοι-
 χεῖον, ἔστι γὰρ μέσον τῶν στοιχείων τῆς πρώτης συζυγίας τῶν βαρυ-
 τόνων· ἔστι πάλιν <ἀπὸ τοῦ> ὅπτω, ὃ σημαίνει τὸ θεῶμαι, τὸ ἐπίρρημα
 ὀβδην, ὡς καὶ <παρὰ> Καλλιμάχῳ <fr. 522 Seb> ἦλθε ἐσόβδην· καὶ τὸ
 20 πύξ ἀπὸ τοῦ πτύσσω, τὸ γὰρ πτύσσειν καὶ ἀσφαλίζειν τοὺς δακτύλους καὶ
 τούτοις πλήττειν εἴρηται πύξ, ἐκ μεταφορᾶς τῶν πυκτῶν <τῶν> οὕτω 10
 κατ' ἀλλήλων φερομένων. Γίνεται δὲ καὶ ἀπὸ ὀνόματος τὰ τοιαῦτα· τὸ
 γὰρ βοτρυδὸν ἀπὸ τοῦ βότρυς γίνεται, καὶ τὸ ἀγεληδὸν ἀπὸ τοῦ ἀγέλη·
 τὸ βύζην ἐπίρρημα σεσημειῖται πρωτότυπον ὃν καὶ οὕτως ἐφευρεθέν, ὡς
 25 ἕαν τις ἔρηται «πῶς ἦλθον οἱ φίλοι;» καὶ θέλης δεῖξαι, εἴποις «βύζην»,
 ἀντὶ τοῦ ἀθρόως, πυκνῶς· ὡς καὶ τὸ ἀγεληδὸν ἀντὶ τοῦ «ὁμοῦ πάντες
 ἦλθον».

<Stephani.> — Τὰ δὲ ποσότητος, οἷον πολλάκις ὀλιγάκις.]
 30 Ταῦτα ἀόριστον ποσότητα δηλοῖ, τὸ δὲ δῖς τρίς ὠρισμένην ποσότητα.

Τὰ δὲ ἀριθμοῦ δηλωτικά, οἷον δῖς τρίς τετράκις.] Ταῦτα 20
 ἀριθμὸν ἐμφαίνει μὴ ὄντα ἀριθμητικά· τὸ δὲ δῖς καὶ τρίς πέπονθε, τὸ
 γὰρ δυάκις καὶ τριάκις παρὰ Ἀριστοφάνει <fr. 769 K>.

2 καὶ — τ̄ V, ἐνδεία CA | post πύξ V add v. 20—22 (τὸ γὰρ — φερ.) ||
 3 δὲ add V | τὸ ὑπ. — σχημ. C, οὕτως V, om A || 4 καὶ add V | ἄμ. δὲ
 οὕτ. C, ἡ οὕτως V, ἡ A || 5 καὶ om C | Τὸ δὲ add V || 6 μέντοι add V ||
 10 νεκυηδὸν VA, νεκυδὸν C || 11 V add: τὸ πολλάκις ὀλιγάκις. ταῦτα καὶ ἀπο-
 βάλλει τὸ τ̄. γίνεται δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ κλέπτω κλέβδην καὶ ἀπὸ τοῦ ὅπτω ὀπτην
 (l. ὀβδην) || 18 β̄ C, δεύτερον b || 19 παρὰ add b | ἐσόβδην b, εἰς ὀβδην C ||
 20 ἀσφαλίζειν Stadtmüller (coll. EtM. 695, 53), ἀκοντίζειν C || 21 πτύξ C | poster.
 τῶν add b || 23 ἀπὸ τῆς ἀγέλης C || 28—33 videntur esse Stephani

42, 29 b Τὰ δὲ τοπικά, οἶον ἄνω κάτω· ὧν χρέσεις εἰς τρεῖς, ἢ ἐν τόπῳ, ἢ εἰς τόπον, ἢ ἐκ τόπου, οἶον οἴκοι οἴκαδε οἴκοθεν.] Τὰ 30 εἰς ὦ παράγωγα κοινὰ βαρύνεται, ἄνω κάτω· πρόσκειται «κοινά» διὰ τὰ Δωρικά, οἶον τουτῷ αὐτῷ τηνῷ· cesehméiwtai τὸ ἰὺ ἐπισχερώ· καὶ πάντα φεύγει τὴν πρὸ τοῦ τέλους μακρὰν ἔχειν· τὸ εἶσω ἐκ πάθους, 5 ἀναλογώτερον τὸ ἔσω· τὸ ἔξω τῆς ἔξ ἔχει τὴν ἀναλογίαν· τὸ πόρρω ἀπτικῶς ἐκτέταται καὶ διπλασιασμὸν ἔχει τοῦ ῥ· τὸ οὕτω παραφθορὰ τοῦ οὕτως· τὸ δεύρω <Γ 240> ἔκτασις ποιητικὴ ἐκ τοῦ δεῦρο.

Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως. — Στεφάνου. — Τοπικὰ etc. = Σ^d 60, 6—10.

10

43, 19 b Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως. — Χρέσις ἐστὶν ἢ πρὸς τινα οἰκείως. Κατὰ πέντε δὲ τρόπους γίνεται ἡ χρέσις· ἢ γὰρ φύσει, ὡς ἀδελφοῦ πρὸς ἀδελφὸν ἢ υἱοῦ πρὸς πατέρα· ἢ τύχῃ, ὡς δούλου πρὸς δεσπότην· ἢ τέχνῃ, ὡς μαθητοῦ πρὸς διδάσκαλον· ἢ προαιρέσει, ὡς φίλου πρὸς φίλον· ἢ τόπῳ, ὡς τὰ τοπικὰ τῶν ἐπιρρημάτων. 15

43, 12 b Τὰ μὲν γὰρ αὐτῶν πρὸς τὴν ἐν τόπῳ ὑπαρξίν ἔχει τὴν χρέσιν, ἃ δὲ πρὸς τὴν εἰς τόπον <μετάστασιν>, ἃ δὲ πρὸς τὴν ἐκ τόπου· πάντων δὲ προτερεύει τὰ ἐν τόπῳ· εἰ γὰρ μή τις εἴη ἐν τόπῳ, οὔτε εἰς ἕτερον μεταστῆναι δύναται. Ὁικεῖται δὲ τὰ μὲν ἐν τόπῳ τὴν ἐν πρόθεσιν, οἶον 20 «οἴκοι εἰμί», τουτέστιν ἐν τῷ οἴκῳ· τὰ δὲ εἰς τόπον τὴν εἰς, οἶον «οἴκαδε ἄπειμι», τουτέστιν εἰς οἶκον· τὰ δὲ ἐκ τόπου τὴν ἔξ, οἶον «οἴκοθεν ἔρχομαι», τουτέστιν ἐξ οἴκου. Ὡς περ δὲ ἐν τοῖς ὀνόμασιν ἔστι τινα μονογενῆ, ὡς τὸ οὐρανός, εἰς <δὲ> καὶ διγενῆ, ὡς τὸ ἵππος, καὶ ἄλλα 25 τριγενῆ, ὡς τὸ καλός, οὕτω καὶ ἐν τοῖς τοπικοῖς τὰ μὲν μίαν χρέσιν δηλοῖ, ὡς τὸ ποῖ τὴν εἰς τόπον μόνον· τινα δὲ δύο, τὴν ἐν τόπῳ καὶ 20 τὴν εἰς τόπον, ὡς τὰ εἰς ὦ παρὰ πρόθεσιν γεγονότα, ὡς τὸ ἄνω κάτω ἔσω ἔξω· τινα <δὲ> καὶ εἰς τὰς τρεῖς μετασχηματίζεται, ὡς τὸ οἴκοι οἴκαδε οἴκοθεν.

Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως. — Στεφάνου. — Πρώτῃ ἢ ἐν τόπῳ ἐστί, δευτέρα ἢ εἰς τόπον, <τρίτῃ ἢ> ἐκ τόπου. Τούτων δὲ τῶν τοπικῶν 30 τὰ <εἰς ὦ> παρὰ πρόθεσιν <γεγονότα> τὰς δύο χρέσεις ἐδήλουν, τὴν ἐν τόπῳ καὶ τὴν εἰς τόπον, ἀνά «ἄνω εἰμί», ἐν τόπῳ, «ἄνω ἀνέρχομαι», εἰς τόπον, ἔξ ἔξω, ἔς ἔσω, πρὸς πρόσω, κατὰ κάτω.

2—8 hab. et. Σ^m A || 11—17 hab. et. A

4 τουτῷ αὐτῷ τηνῷ CA, τουτοτοι αὐτόθι τηνεῖ V || 5 τοῦ om V || 7 ἐκτέταται A, τέταται V, τέτακται C | τοῦ ῥ add V || 8 δεύρω Vb, δευτέρω CA | ἐκ τ. δ. add V || 9 Στεφ. in marg. C || 11 ἐστὶν add A || 12 ἢ γὰρ — τόπῳ (15) C, φύσει τύχῃ τέχνῃ καὶ προαιρέσει καὶ τόπῳ A || 16 ἃ δὲ πρ. τ. εἰς τ. add Ab || 22 οἴκων C, οἴκων in οἴκου corr. h || 23 δὲ add b || 24 τὸ κ.] ὁ κ. C || 25 ποῖ τὴν εἰς b, πῇ τὴν περὶ εἰς C || 27 δὲ add b || 29—278, 32 videntur esse Stephani || 29 Εἰς — Στεφ. in marg. C || 30 εἰς — τόπου b, ἐκ τόπου εἰς τόπον C

Τὰ δὲ εἰς $\bar{o}\bar{i}$ ὑπὲρ δύο συλλαβάς, τῶν πρωτοτύπων οἰονδήποτε τὸν 30
τόνον ἔχοντων, περισπῶνται, Μεγαροὶ Ἰκαροὶ ἔνταυθοι· τὰ δὲ δικύλλαβα
πρὸς τὰ πρωτότυπα τονοῦνται· ὄξυνομένων γὰρ περισπᾶται, βαρυνομέ-
νων δὲ βαρύνεται, οἷον Ἰσθμός Ἰσθμοί, Πυθῶ Πυθοί, ἔνδον ἔνδοι <Theocr. 945 b
5 15, 1. 77> πέδον πέδοι, μέσον μέσοι.

Τὰ <εἰς $\bar{o}\bar{i}$ > σχετλιαστικά περισπᾶται τῶν εἰς $\bar{a}\bar{i}$ περισπωμένων, οἷον 946, 38
ἀτταταῖ ὀττοτοῖ, αἰαῖ οἰοῖ [ῶμοι οἶμοι]· τὸ $\bar{\omega}$ πόποι σημειῶδες, παπαῖ 947
γὰρ περισπᾶται· ἐνομίσθη γὰρ ὡς ὄνομα εἶναι, διὸ καὶ ὀνομαστικὴν ἔλαβε
τάσιν· ὡς γὰρ $\bar{\omega}$ φίλοι, $\bar{\omega}$ θεοί, οὕτως $\bar{\omega}$ πόποι· ἔστι δὲ δύο σχετλια-
10 στικά ἐπιρρήματα.

Τὰ δὲ εἰς $\bar{e}$ παράγωγα βαρύνεται, οἷον οἵκαδε ἄλλοτε. 945, 31

Τὰ εἰς $\bar{d}\bar{e}$, εἰς $\bar{z}\bar{e}$, εἰς $\bar{c}\bar{e}$ τὴν εἰς τόπον δηλοῖ σχέςιν, οἷον οἵκαδε
Ἀθήναζε πάντοσε· σεσημειῶται τὸ μέταζε χρονικὸν ὄν· Ἠσιόδος <Opp.
394> μὴ πως τὰ μέταζε χατίζων.

15 Τὰ εἰς $\bar{\theta}\bar{e}\bar{n}$ τὴν ἐκ τόπου <σχέςιν> δηλοῖ, οἷον οὐρανόθεν· καὶ εἰ
μὲν τῷ $\bar{o}$ παραλήγοι<το>, ποιεῖ τὴν ἐν τόπῳ τροπὴν τῆς $\bar{\theta}\bar{e}\bar{n}$ εἰς $\bar{\theta}\bar{i}$, οἷον 10
<οἴκοθεν> οἴκοθι, εἰ δὲ ἐτέρῳ φωνήεντι παραλήγοιτο, εἰς $\bar{c}\bar{i}$, οἷον Ἀθή-
νηθεν Ἀθήνησιν· ἡμάρτηται τὸ ἐγγύθεν ἐγγύθι. Τὰ δὲ παρὰ πρόθεσιν
γινόμενα τὰς τρεῖς σχέςεις δηλοῖ, καὶ ἐρμηνεύεται διὰ τῶν ἀρμοζουσῶν
20 ἐκάστη σχέςει προθέσεων, οἷον ἢ ἐκ τὴν ἐκ τόπου δηλοῖ, «ἐκ τοῦ ἔμ-
προσθεν», ἢ ἐν τὴν ἐν τόπῳ, «ἐν τῷ ἔμπροσθεν», ἢ εἰς τὴν εἰς τόπον,
«εἰς τὸ ἔμπροσθεν». Ἡ ἐνθεν τὴν ἐκ τόπου μόνην· μεταπεσοῦσα δὲ εἰς
τὸ ἐνθα διὰ τούτου τὰς ἄλλας δύο σχέςεις ἔσχεν, <γ 109> ἐνθα μὲν 30
Αἴας κεῖται, <ι 142> ἐνθα κατεπλέομεν.

25 Τὰ εἰς $\bar{\theta}\bar{e}\bar{n}$ τῷ $\bar{o}$ παραληγόμενα παροξύνεται, οἷον οὐρανόθεν Ἰλιό-
θεν, εἰ μὴ παρὰ πρόθεσιν γένοιτο, οἷον παρὰ πάροθεν καὶ πλεονασμῷ
τοῦ $\bar{i}$ πάροιθεν· ἢ ἀπὸ ἐπιρρήματος ἐκ προθέσεως γενομένου, οἷον ἐν-
δοθεν, ἔξοθεν παρὰ Στησιχόρῳ <fr. 81 B⁴>, πρόσσοθεν παρ' Ὀμήρῳ
<Ψ 533>· τούτων δὲ τῶν δύο τὰ ἀνάλογα διὰ τοῦ $\bar{\omega}$ · ἐκτοθεν ἐντοθεν,
30 ἃ καὶ σὺν τῷ $\bar{c}$ λέγεται· ἢ ἀπὸ ὀνομάτων ἐπιμεριζομένων, ἄλλοθεν ἐκά-
στοθεν. Σεσημειῶται τὸ οἴκοθεν πάντοθεν, ὅτι μηδεμίαν τοιαύτην ἔχει 30
παρατήρησιν.

1—11 hab. et. Σ^m A || 25—32 hab. et. Σ^m A

1 ante οἰονδ. add τὸν CV, τῶν A | τὸν om VA || 2 τόνον ἔχοντων A,
χρόνον ἔχοντα C, τόνον ἔχοντα V | δὲ add A || 5 μ. μ. om V || 6 εἰς $\bar{o}\bar{i}$
add Uhlig || 7 αἰ αἰ VA, om C | οἱ οἱ CVA | ὦμοι A, αἰμοί C | ὦμοι
οἶμοι om V, secl. Uhlig | $\bar{\omega}$ πόποι V || 8 γὰρ π. δὲ π. V || 9 ὡς — πόποι] ὡς
τὸ $\bar{\omega}$ φίλοι A | $\bar{\omega}$ θεοί post πόποι transp. C | δύο — ἐπιρρ. (10)] καὶ σχετλια-
στικὸν ἐπιρρημα V || 13 σεσημ. — χατίζων (14) in marg. add C | μετᾶζε C;
item v. 14 || 15 ἐκ τόπου b, εἰς τόπον C || 16 τῷ R Schneider, τὸ C ||
23 τούτου] τοῦτο C || 27 γενομένου VAb, γινομένου C || 28 ἔξοθεν b, ἔξω-
θεν CVA | παρὰ Στης. et παρ' Ὀμ. om V | πρόσωθεν CV, πρόσσοθεν A ||
29 $\bar{\omega}$] $\bar{o}$ V | ἐντοθεν CA b, ἐνδοθεν V || 30 ἐκάστ.] οἷον ἕκαθεν V

43, 21 b Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως. — Χέσις ἐστὶν ἡ συνάφεια ἢ συγγένεια· ἢ γὰρ εἰς τόπον βουλόμενος ἀπελθεῖν σημαίνει δι' ἐπιρρήματος, ἢ ἐκ τόπου ἐρχόμενος, ἢ ὡς ἐν τόπῳ διαιτώμενος. Καὶ δεῖ προσέχειν ταῖς χέσεσιν, ἵνα διὰ τοῦ ὁμολογουμένου σύνταξιν προσαγάγῃς· εἰς γὰρ αὐτῶν τινα, ἅπερ δέχεται καὶ δύο χέσεις, <καθὼς τὸ> ἔνθα σημαίνει 5 καὶ τὴν ἐν τόπῳ καὶ τὴν εἰς τόπον.

45, 1 b Γνωστέον δὲ ὅτι πολλάκις συνεμπτώσεις γίνονται, καὶ σημαίνουν τὰ τοιαῦτα ἐπιρρήματα καὶ τόπον ἔσθ' ὅτε καὶ χρόνον.

946, 5 b <Stephani.> — Τὰ δὲ εὐχῆς σημαντικά, οἷον εἶθε αἶθε ἄβαλε.] Τὸ εἶθε κοινόν, τὸ δὲ αἶθε Δώριον. Διαφέρει δὲ τὸ ὄφеле τοῦ εἶθε, 10 ὅτι τὸ μὲν ὄφеле ἀπαρεμφάτοις συντάσσεται ἐν τοῖς τριῖσι προσώποις, τὸ δὲ εἶθε εὐκτικοῖς, οἷον <ex. gr. H 157> εἶθ' ὡς ἡβώοιμι. Τὸ δὲ 10 ἄ βάλε δύο μέρη λόγου ἐστὶν ἐκ παραλλήλου κείμενα· εὐρίσκεται δὲ καὶ βάλε λεγόμενον, βάλε δὴ βάλε κηρύλος εἶην, Ἀλκμάν <fr. 26, 2 B⁴>· τινὲς δὲ ἐν μέρος λόγου καὶ ὑφ' ἐν ἀναγινώσκουσιν. 15

Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως. — Διομήδους. — Τὸ ἄ etc. = Σ^d 60, 11—13.

946, 1 b Εὐχῆς λέγονται σημαντικά ταῦτα, οὐχ ὅτι αὐτὰ λέγων τις εὐχὴν ποιεῖται, ἀλλ' ἐπειδὴ εὐχόμενοί τι γενέσθαι ἡμῖν τούτοις χρώμεθα τοῖς μορίοις. Τούτοις δὲ καὶ τὸ ὄφελος <συ>κατέταξάν τινες. 20

19 <Stephani.> — Τὰ δὲ σχετλιαστικά, οἷον παπαὶ ἰοῦ φεῦ.] Σχετλιαστικά τὰ λυπηρά, σχέτλιος γὰρ ὁ ἄθλιος· τὰ οὖν λυπηρά καὶ ἄθλια [οἷον παπαὶ ἰοῦ φεῦ]· σχετλιασμοῦ δὲ λέγεται ἐπιφθέγματα, ὅταν 25 τις ὑπὸ μείζονος προσώπου κακὰ πεπονθὼς προσαναφωνῇ, ὡς τὸ ἀτ-ταταῖ φεῦ ἰοῦ καὶ τὸ ὅττοτοῖ καὶ τὸ ὤμοι.

Τὰ δὲ ἀρνήσεως ἢ ἀποφάσεως, οἷον οὐ οὐχὶ οὐδὲ ἦτα οὐ-δαμῶς.] — Διομήδους. — Ἡ ἀπόφασις etc. = Σ^d 60, 20—30.

47, 20 b <Stephani.> — Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως. — Τοῖς ἀρνήσεως ἐπιρρή-μασι χρώμεθα, ὅταν ἐλκόμενοι ἐπὶ μαρτυρίᾳ παραιτώμεθα, ὡς ἐν τῷ οὐ-δῆτα· ὅμα γὰρ ἐν τῷ ἀποφαίνειν καὶ ἀρνησιν σημαίνει. 30

Τὰ δὲ συγκαταθέσεως, οἷον ναὶ ναίχι.] Πάλιν τούτοις κεκρή-

7—8 hab. et. A || 10—15 hab. et. A; *videntur esse Stephani* || 18—20 hab. et. A || 31—280, 15 hab. et. A

1 συνάφεια ἢ *Stadt Müller*, σαφήνεια ἢ C || 5 καθὼς τὸ *add b* || 9 αἶθε ἄβ. *om A* | ἀβάλε C || 10 *poster.* δὲ *add A* || 11 τὸ μὲν ὄφеле *add A* | ἐν } καὶ CA || 13 ἄ βάλε] ἀβάλε CA | ἐκ π. κείμε. *om A* || 15 καὶ *add A* || 16 Διομ. *in marg.* C || 20 ὄφελος *Uhlig*, ὄφειλες CA || 22—25 *videntur esse Stephani* || 23 δὲ] δεῖ εἰδέναι C || 27 Διομ. *in marg.* C || 28—281, 29 *viden-*
tur esse Stephani

μεθα, ὅταν τι συμβουλευούσι συγκατατιθώμεθα, οἷον ναί ναίχι· τοῦτο παραγωγὴν ὑπομένει διὰ τῆς χῖ συλλαβῆς, οὐδὲν πλέον σημαίνει.

Τὰ δὲ ἀπαγορεύσεως, οἷον μὴ μηδῆτα μηδαμῶς.] Ἀπαγορευτικὰ ἐπιρρήματα πρὸς ἀνθρώπων λέγεται μὴ συγχωρούντων τοῖς 5 ὑπηκόοις ποιεῖν τι. Τούτων τὸ μὲν μὴ πρωτότυπον, τὰ δὲ δοκεῖ παρῶν ρῆχθαι ἀπὸ τοῦ μὴ, <τὸ μὲν> διὰ τοῦ δητᾶ, τὸ δὲ ἕτερον καὶ διάφορα μέρη λόγου σημαίνει, τὸ μηδαμῶς, τουτέστι κατὰ μηδὲνα τρόπον· τὸ γὰρ ἀμῶς ἀπὸ τινος τ(ρ)όπου, ὡς καὶ παρὰ τῷ ποιητῇ <α 10> τῶν ἀμόθεν 948 b γε, θεά, θύγατερ Διός· τῷ οὖν μηδαμῶς ἀπαγορεύει τίς τινα κατὰ 10 μηδὲνα τρόπον ἐργάζεσθαι τι.

Τὰ δὲ παραβολῆς ἢ ὁμοιώσεως, οἷον ὥς ὥσπερ ἡῦ ἡῦτε καθά καθάπερ.] Παραβολὴ λέγεται ἢ τὰ εἰκότα τοῖς εἰκόσι παραβάλλουσα, τουτέστι παρατιθεμένη.

Τὰ δὲ θαυμαστικά, οἷον βαβαί·] ἡνίκα γὰρ θαυμάζομεν, τούτῳ 15 κεκρήμεθα τῷ φθέγματι.

Τὰ δὲ εἰκασμοῦ, οἷον ἴσως τάχα τυχόν.] Τὸ μὴ εἰδέναι ἀκριβῶς εἰκασμόν φαμεν.

Τὰ δὲ τάξεως, οἷον <έξης> ἐφεξης χωρίς.] Ταῦτα τάξιν 15 ἐπαγγέλλεται· τῷ γὰρ λέγειν ἡμᾶς «τὴν ἐξης ἡμέραν» καὶ «ἐφεξης προ- 20 κῆλθον οἱ φίλοι» τάξιν δηλοῦμεν.

Τὰ δὲ ἀθροίσεως, οἷον ἄρδην ἅμα ἥλιθα.] — Στεφάνου. — Ἀθροίσεως τὰ συναγωγῆς ἐμφαντικά. — Τὰ δὲ διὰ τοῦ δην βαρύνεται, 20 οἷον σποράδην χύδην· δεῖγμα τούτου· ῥυδὸν δέξνεται διὰ τὸν τύπον, ῥύδην βαρύνεται, σταδὸν στάδην καὶ κυστάδην. — Τὸ δὲ ἅμα διαφέρει 25 τοῦ ὁμοῦ· τὸ μὲν γὰρ <ἅμα> χρονικόν, τὸ δὲ ὁμοῦ τοπικόν, οἷον <ex. gr. A 592> ἅμα δ' ἡελίψ καταδύντι, <καὶ> «ἅμα ἤλθομεν», τουτέστιν ὑφ' ἓνα καιρόν· <Ψ 84> ἀλλ' ὁμοῦ, ὡς ἐτράφημεν ἐν ὑμετέροισι δόμοις, καὶ «ὁμοῦ οἰκοῦμεν», οἷον ἐν ἐνὶ τόπῳ. — Τὸ ἥλιθα ἀπὸ τοῦ ἄλις ἄλιθα <καὶ> ἥλιθα· βαρύνεται δέ· τὰ γὰρ εἰς ᾧ βραχυκατάληκτα, 30 μὴ διὰ τοῦ χθα ἢ δα, μὴ ὀνομαστικά ὄντα, βαρύνονται, οἷον αἶψα μέσφα

5—10 hab. et. Σ^m || 18—22 hab. et. A || 22—281, 2 hab. et. Σ^m

1 συγκατατιθώμεθα b, συγκατατιθέμεθα CA || 5 ποιεῖν τι A, ποιοῦσι τι C | τὰ V, τὸ CA | παρῆχθαι b, παρηνέχθαι CA, παρενηνέχθαι V || 6 ἀπὸ τοῦ μὴ add V | τοῦ δὲ ἑτέρου CVA || 7 σημαίνοντα μηδ. CVA | τουτ. om A || 8 ἀμῶς CA, ἀμὸς V, ἀμῶς N || 9 θύγ. — τι (10) om A | τῷ V, τὸ C | τινὶ κατὰ V, τηνικαῦτα C || 10 A add: χρή δὲ εἰδέναι, ὅτι τὰ τῆς ἀπαγορεύσεως ἐπιρρήματα εὐκτικοῖς συντάσσονται || 11—13 = Σ^a 61, 1—3 || 11 ἢ — καθάπερ (12) om A | ἡῦ ἡῦτε] ἦν ἦντε (et in marg. alia manu uci) C || 14 γὰρ add OA || 14 seq = Σ^h 100, 19 seq || 18 οἷον — χωρίς om A || 19 τῷ b, τὸ CA || 20 A add: τὸ χωρίς δέξνεται καὶ σεσημειώται, ὡς τὸ ἀμφί· ταῦτα γὰρ μόνα ἐν τοῖς διςυλλάβοις δέξνεται· μόλις· λέγεται δὲ καὶ χωρὶ (Callim. fr. 48) καὶ βαρύνεται εὐθέως || 21 οἷον — Στεφ. om A | post ἥλιθα add ἐκ τοῦ ἀλίζω, τὸ συναθροίζω C | Στεφ. in marg. C || 24 post κυστάδην add αἶρω ἄρδην V || 26 καὶ — καιρόν (27) om V || 27 ἐτράφην περ ἐν CV || 28 δόμ. om C || 29 ἥλιθα om C || 30 ὄντα βαρύνονται V, τοιαῦτα ἐστὶν C

τάχα· τὸ διχθὰ καὶ τὰ ὅμοια καὶ τὸ ἀναφανδὰ ὑπεστειλάμεθα· τὸ καλὰ ὀνομαστικόν, τὸ δηθὰ τῷ δὴν ὁμόσημον.

949b

Τὰ δὲ παρακελεύεως, οἷον εἶα ἄγε φέρε.] Καὶ τὸ εἶεν δηλοῖ τὸ πορεύου· ἔω γὰρ τὸ περιπατῶ, ἐξ οὗ καὶ ὁδός· παρακελευστικὸν καὶ παραγραφικὸν λόγον δηλοῖ· ἔστι δὲ δύο μέρη λόγου, εἴ κέν, 5 καὶ συγκοπῇ τοῦ κ̄ ὡς ἐφ' ἐνὸς εἶέν· καὶ δύο τόνοι· πεπλανημένως δὲ <μόνον τὸ εἶ> περισπᾶται. Καὶ τὸ φέρε δὲ ὁμοίως ἐκ ῥήματος.

Τὰ δὲ συγκρίσεως, οἷον μᾶλλον ἦττον.] Διὰ τούτων τὰς συγκρίσεις ποιοῦμεθα, οἷον «καὶ οὗτος καὶ οὗτος ταχύς, ἀλλ' οὗτος μᾶλλον, οὗτος δὲ ἦττον ταχύς».

10

10

Τὰ δὲ ἐρωτήσεως, οἷον πόθεν ποῦ πηνίκα πῶς.] Ἐκ τοῦ πῶς ζητεῖται τρόπος, τοῦ πηνίκα χρόνος, τοῦ πόθεν τόπος καὶ τοῦ ποῦ καὶ πόσε· ἡ δὲ ἐρώτησις ἐν πᾶσι τοῖς μέρεσι τοῦ λόγου. Πᾶν δὲ ἐρωτηματικὸν ἀπὸ τοῦ π̄ ἄρχεται, πλὴν τοῦ τίς.

Τὰ δὲ ἐπιτάσεως, οἷον λίαν σφόδρα πάνυ ἄγαν μάλιστα.] 15 Ἐπιτάσεως ἔστιν οἷς ἐπιτείνοντες τὰ πράγματα χρώμεθα· ταῦτα δὲ ἐνέιληπται τοῖς ὑπερθετικοῖς τὴν κατὰ πάντων ἐπίτασιν ἔχουσιν, οἷον ταχύτατος — ἄγαν ταχύς. — Τὰ δὲ εἰς ᾧν βαρύνεται, λίαν ἄγαν πέραν <πάμπαν, τάλαν> ὀνομαστικόν, εὐὴν βακχικόν· τὸ ὅτ' ἂν δύο μέρη λόγου·

20

τὸ δοάν παρ' Ἀλκμᾶνι <fr. 135 B⁴> δωρικῶς ὀξύνεται γεγονὸς οὕτως, 20 δὴν δάν <καὶ κατὰ πλεονασμὸν> δοάν· τὸ ὡτάν δύο μέρη λόγου ἔστι καὶ [κατὰ πλεονασμὸν] ἀντὶ τῆς ἐπὶ τέλους ὀξείας περισπωμένην ἔσχε· γέγονε δὲ οὕτως, ἔτης ὁ φίλος, ἑτάν, ὦ ἑτάν, καὶ κατὰ κῶσιν ὡτάν.

Τὰ δὲ συλλήψεως, οἷον ἅμα ὁμοῦ ἄμυδις.] Τὸ ἄμυδις Αἰολικόν ἔστιν, ἅμα ἁμαδὶς καὶ ἄμυδις, κατὰ τροπὴν, ὡς σάρκες κύρκες, καὶ 25 μεταβολῇ πνεύματος.

Τὰ δὲ ἀπωμοτικά, οἷον μά.] Ταῦτα ἐπὶ τῶν ἀπομνυμένων μὴ 30 ποιεῖν τι ἀπωμοτικά ὀνομάζονται· τὸ δὲ μά εὐρίσκεται καὶ ἐπὶ συγκαταθέσεως.

3—26 hab. et. A || 4—7 (περισπ.) hab. et. Σ^m || 11—14 hab. et. Σ^m || 24—26 hab. et. Σ^m

3 οἷον — φέρε om A | εἶα C | εἶεν C, εἶέν A || 5 παραγρ. CVA, περιγρ. b | εἴ κέν Uhlig, εἴκεν b, εἴην C, εἴη ἐν V, ἡ ἐν N, εἴη ἐν A || 6 κ̄] ἡ CVA b || 7 μ. τὸ εἶ add Uhlig | ὁμοίως] ὁμοιον CA | A add: εὐρηται τὰ τοιαῦτα ἐπιρρήματα εἰς πρόσωπα κινούμενα προστακτικά. Τὰ εἰς τῆ (l. ε) λήγοντα μὴ ἔχοντα τὸ τ̄ βαρύνεται, τῆλε ἐκεῖσε ἄγε· τὸ τ̄ δὲ παρητηράμην διὰ τὸ θρεττέ· ὀξύνεται δὲ τὸ ἡέ αἰέ τοτέ. Τὸ δὲ ε̄ ἐν (l. εἶεν) συγκατάθεσιν δηλοῖ τῶν εἰρημένων καὶ συναφὴν πρὸς τὰ μέλλοντα ῥηθῆσθαι· εἰς δὲ οἱ φασιν αὐτὸ εἶναι ἐκ τοῦ εἶα (l. εἶα) κατὰ μετάθεσιν τοῦ πνεύματος, οὕτω μετατυπωθείσης τῆς φωνῆς, ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ ἔνεκα καὶ ἔνεκεν, ἔπειτα ἔπειτεν· οἱ δὲ ἐκ τοῦ εἴη ἐν || 8—10 = Σ^b 101, 13—15 || 11 οἷον — πῶς om A || 12 τόπος VAb, τὸ πῶς C | τοῦ ποῦ VA, τὸ ποῦ C || 13 πόσε] πότε CVA || 14 A add: τὸ πόθεν βαρύνεται || 15 οἷον — χρώμεθα (16)] ἐπιτάσεως καὶ παρατάσεως ταυτόν ἔστιν, ἐπεὶ δι' αὐτῶν ἐπιτείνομεν καὶ αὐξάνομεν τὰ πράγματα A || 16 πράγματα Stadtmüller, πάντα C || 19 τάλαν add Uhlig | εὐὴν Uhlig, εὐὴν C, εὐ ἂν A

τινες γινόμενοι καὶ θειάζοντες τῷ Διονύσῳ, τουτέστιν ἐμφορούμενοι ὑπὸ
 <σφοδρῷ> τινος πνεύματος, ταῦτα ἐπιφθέγγονται.

§ 20 (25b).

Περὶ συνδέσμου.

053, 23 b <Stephani.> — Εὐλόγως τελευταῖος ὁ σύνδεσμος τέτακται· δεῖ γὰρ
 προευντρεπίσθαι τὰ συνδεθκόμενα. Σύνδεσμος <δὲ> εἴρηται καὶ οὐ δε- 5
 σμός, ἐπεὶ δεσμός καὶ ἐφ' ἑνός, σύνδεσμος δὲ ἐπὶ δύο καὶ πλείονων.

054, 12 b Παρέπεται δὲ τῷ συνδέσμῳ σχῆμα, ἀπλοῦν εἶ, σύνθετον ἐπεὶ, ἀπὸ
 τῆς ἐπὶ καὶ τοῦ εἶ μονήρης σύνθεσις· οὐδέποτε γὰρ πρόθεσις συνδέσμου
 συντίθεται· καὶ τὸ δηλούμενον δείκνυσιν ὅτι σύνθετον· ὡς γὰρ ὁ εἶ
 τάξιν ἀπαιτεῖ, οὕτω καὶ ὁ ἐπεὶ. Ὁ ἐάν σύνθετος ἀπὸ τοῦ εἶ καὶ ἄν, 10
 καὶ ἐν ὑπερθέσει χρόνου ἐάν· τοῦτο διαλύων ποιητικῇ νόμῳ φησὶν ὁ
 Ὅμηρος <Γ 288> εἰ δ' ἂν ἐμοὶ τιμὴν Πρίαμος.

053, 26 b Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως. — Ἀναγκαίως μετὰ τὰ ἄλλα μέρη τοῦ
 λόγου τέτακται [καὶ] ὁ σύνδεσμος· ὕλης <γὰρ> μὴ ὑποκειμένης πῶς ἂν
 εἶη σύνδεσμος; Καλῶς δὲ οὐκ ἐκλήθη δεσμός· δεσμός γὰρ <καὶ> ἐν σώμα 15
 τι δεσμεῖ, ὁ μέντοι σύνδεσμος διαφορῶν λέξεων ἐστὶ συνδετικός καὶ οὐ
 954 b μιᾶς, τῆς φράσεως γὰρ τὸ χαῖνον συνδεῖ· ἐὰν γὰρ εἴπωμεν «Βοιωτῶν
 Πηνέλεως Λήϊτος ἦρχον» <B 494>, χαῖνός ἐστιν ὁ λόγος, εἰ δὲ
 προσθῶμεν τὸν <καὶ> σύνδεσμον, οὐκέτι.

053, 32 b Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως. — Ἄλλο ἐστὶ δεσμός καὶ ἄλλο σύνδεσμος· 20
 δεσμός μὲν γὰρ ἐστὶ καὶ ὁ ἐν τι πρᾶγμα δεσμεύων, ὅθεν ἐπὶ τοῦ προ-
 954, 32 b κειμένου συνδέσμου οὐκ ἐνδέχεται εὐρεῖν μίαν μόνην λέξιν· οὐ γὰρ λέ-
 γομεν «ἐποίησα καί», «σιωπῶ μέν», ἀλλ' ἐπιφέρομεν καὶ ἕτερόν τι πάν-
 τως. Τελευταῖος δὲ ὁ σύνδεσμος, δεῖ γὰρ πρὸ τῶν δεσμῶν τὰ δεσμευό-
 μενα προευντρεπίζεσθαι. 25

052, 20 b <Stephani.> — Σύνδεσμός ἐστι λέξις συνδέουσα διάνοιαν
 μετὰ τάξεως καὶ τὸ τῆς ἐρμηνείας κεχηρνός δηλοῦσα.] Δεῖ προσ-
 τιθέναι τῷ ὄρῳ, ἐσφαλμένῳ ὄντι καὶ ἑλλιπεῖ, ἵν' ἢ οὕτως «σύνδεσμός
 ἐστὶ λέξις ἄκλιτος συνδέουσα διάνοιαν καὶ συσσημαίνουσα τῇ διανοίᾳ μετὰ
 τάξεως ἢ δυνάμεως»· καὶ γὰρ συσσημαίνει, τάξιν ἢ δύναμιν παριστάνουσα, 30
 τάξιν μέν, «εἰ περιπατῶ κινουμαι», <δύναμιν δέ, «κινουμαι» καὶ περιπατῶ·
 εἰπὼν γὰρ τὸ καὶ τὸ πρᾶγμα ὑπέθηκα εἶναι· δύναμις γὰρ ἡ ὑπαρξίς· ἐν-
 ταῦθα τάξεως οὐ χρειᾶ· ἐν δὲ τῷ προκειμένῳ λόγῳ ὑπαρξίς οὐκ ἦν,

7—12 hab. et. Σ^m A

1 τουτ. — πνεύμ. (2) om A || 2 ἐπιφθ. A, φθέγγονται C || 4—12 videntur
 esse Stephani || 7 ἀπὸ VA, καὶ ἀπὸ C || 11 ἐν ὑπερθ. χρόνου CA, ἐκθλί-
 ψει τοῦ ἰ V || 14 καὶ del. Egenolff Ann. Ph. 1879, 697 | ὕλης Stadtmüller,
 συλλαβῆς C || 15 ἐν σώματι C || 26—284, 3 videntur esse Stephani || 30 ἢ (prius)
 καὶ C || 31 δύναμιν δέ add b

ἐπεὶ δισταγμός· τάξις δὲ καὶ θέσις ἐν τούτοις, «ἐπεὶ περιπατῶ κινουμαι». Cυσσημαίνει δὲ οὕτως· «γράφω» ὀρισμός, «ἐὰν γράφω» δισταγμός, «ἵνα γράφω» ἀποτελεσμός, «ὅτι γράφω» αἰτιολογία, «καὶ γράφω» βεβαίωσις.

Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως. — Διομήδους. — Cύνδεσμος *etc.* = Σ^d
5 61, 10—16.

Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως. — Ὁ σύνδεσμος τῶν συσσημαινουσῶν ἐστὶ 952, 31 E
λέξεων· οὐ γὰρ καθ' ἑαυτὸν τι σημαίνει, συνδεῖ δὲ διάνοιαν κεχηνησῖαν·
διὰ τοῦτο γὰρ καὶ σύνδεσμος ὠνομάσθη· καθ' ἑαυτὸν γὰρ ὁ σύνδεσμος
οὐδὲν σημαίνει, συντασσόμενος δὲ τὰ ἐλλείποντα ἢ κεχηνότα ἢ διαλελυ-
10 μένα σφίγγει.

<Stephani.> — Τῶν δὲ συνδέσμων οἱ μὲν εἰσι συμπλεκτικοί, 954, 20 E
οἱ δὲ διαζευκτικοί, οἱ δὲ συναπτικοί, <οἱ δὲ παρασυναπτικοί>, 954, 20 E
οἱ δὲ αἰτιολογικοί, οἱ δὲ ἀπορηματικοί, οἱ δὲ συλλογιστικοί,
οἱ δὲ παραπληρωματικοί.] Τρόποι τῶν συνδέσμων διάφοροι, ὅκτῳ
15 δὲ τὸν ἀριθμόν· ἐπινοήσαι γὰρ ἐστὶ τινὰς μὲν ἀπαιτοῦντας ἐπιφορὰν
φράσεως, τινὰς δὲ πρὸς προειρημένην φράσιν παραλαμβανομένους· ὁ
γὰρ λέγων «πρῶτον μὲν γράφωμεν» ἀπαιτεῖ τὸ ἐπαχθιστόμενον, ὁ δὲ
λέγων «ἡπαιδευτήρας γάρ» ἢ «ἡμέρα γάρ ἐστι» τὴν σύνδεσιν ποιεῖται
πρὸς προειρημένην φράσιν. Καὶ συμπλεκτικοὶ μὲν διὰ τὸ συμπλέκειν 961, 6 b
20 τὰς διανοίας ἐπαλλήλους, διαζευκτικοὶ δὲ διὰ τὸ διαζευγνύειν. Δοκεῖ
δέ πως ἐναντίον εἶναι τὸ διαζευγνύειν τῷ συνδεσμεῖν· τὸ γὰρ συμπλέκειν
καὶ <συν>δεσμεῖν οὐκ ἀπωδόν, τὸ δὲ συνδεσμεῖν καὶ διαζευγνύειν ἀπωδόν. 10
Φαμέν οὖν, ὡς συνδέουσι μὲν τὴν φράσιν, διαζευγνύουσι δὲ τὸ δηλού-
μενον, «ἥτοι κάθημαι ἢ ἔστηκα»· εἰς δὲ καὶ ἄλλα τοιαῦτα, μάχομαι
25 ὀφθαλμῷ, καὶ ἐν ἀριθμῷ δέ, οἷον χορός Ἀθῆναι, πτώσις ὀρθή. Δια-
ζευγνύουσι μὲν οὖν τὰς διανοίας, τὸν δὲ λόγον συνδέουσιν· ἐὰν γὰρ
εἴπω «ἥτοι Ζῆ ἢ τέθνηκεν», ἐν μὲν τι τῶν νοημάτων τίθημι, ἐν δὲ
ἀναιρῶ, καὶ οὕτω τὴν διάζευξιν ποιῶμαι, ὁ μὲντοι λόγος συνδεῖται·
οὐδὲ γὰρ ἐὰν εἴπω «ἥτοι Ζῆ», τέλειόν ἐστι τὸ «Ζῆ» νόημα, ἀλλὰ δεῖται
30 τῆς ἐπαγωγῆς τοῦ «ἢ τέθνηκεν». Οἱ συναπτικοὶ δὲ τῶν παρασυναπτι- 966, 8 b
κῶν διαφέρουσιν οὕτως, ὅτι ὁ μὲν συναπτικὸς μόνην συνάπτει διάνοιαν,
μὴ πάντως τοῦ πράγματος ὑφестῶτος· ἐὰν γὰρ εἴπω «εἴπερ ὁ ἥλιος 10
ὑπὲρ γῆς», ἄδηλον εἰ ὑπὲρ γῆς ἐστίν· ὁ δὲ παρασυναπτικὸς πρὸς τῷ

6—10 hab. et. A || 14—286, 4 hab. et. A; *videntur esse Stephani*

7 *supra* κεχηνησῖαν *alía manu habet* C: ἤγουν χένουσιν (*sic*) ῥέπουσαν ||
13 αἰτιολ.] ἀπολογικοί C || 16 παραλαμβανομένη C || 17 ἐπαχθιστόμενον CA,
ἐπενεχθιστόμενον b || 19 συμπλεκτικοί C || 20 τὸ ζευγνύειν C || 21 ἐναντίον
δὲ εἶναι C | συνδεσμεῖν b, συμπλέκειν CA || 26 συνδέουσιν A, συνδεῖ C ||
27 μὲν τι C, μὲν τοι A || 31 μόνην C, μόνον A || 32 ὑφестῶτος Ab, ὑφε-
στῶτος C | γὰρ Ab, *om* C | ὁ A, *om* C; *item* p. 285, 2 || 33 παρασυναπτ. Ab,
συναπτ. C | τῷ ἀκ. b, τὸ ἀκ. C, τὴν ἐνάκολουσιν A

ἀκολουθίαν σημαίνειν καὶ συνάπτειν πρὸς ἕτερον νόημα καὶ ὑφίστησι τὸ πρᾶγμα, οἷον «ἐπεὶπερ ὁ ἥλιος ὑπὲρ γῆς ἐστίν, ἡμέρα ἐστίν».

556, 4b Συμπλεκτικοὶ οὖν εἰσιν ὅσοι τὴν ἐρμηνείαν ἐπ' ἄπειρον ἐκφερομένην συνδέουσιν· εἰς δὲ οἶδε, μὲν δέ τέ καί ἄλλα ἡμὲν ἡδὲ αὐτὰρ ἀτὰρ ἤτοι κέν ἄν.] Τῶν συμπλεκτικῶν αἱ φωναὶ πλείους, 5 τὰ δηλούμενα δὲ ἐλάττονα· ἰδοὺ γὰρ ὁ δέ, ὁ ἄλλα, ὁ αὐτὰρ καὶ ἀτὰρ <ισοδυναμοῦσιν, ὁ δὲ τέ> καὶ ἡμὲν καὶ ἡδέ καὶ ἰδέ ἀντὶ τοῦ καὶ παραλαμβάνονται. Πολλῶν δὲ πραγμάτων συνδετικοὶ εἰσιν οὗτοι οἱ σύνδεσμοι, μᾶλλον δὲ ἀπείρων, «καὶ θεὸς ἔστι καὶ δίκη καὶ νόμοι καὶ βασι- 10 λεὺς καὶ σωφροσύνη καὶ πολιτεία». Τούτοις δέ, ὡς προέφθημεν εἰπόν- 10 τες, δυνάμειος λόγος, τάξεως δὲ οὐδεὶς· διὸ τὰ παρὰ τῇ ποιητῇ <μ 134> τὰς μὲν ἄρα θρέψασα τεκοῦσά <τε> πότνια μήτηρ καὶ <π 41> αὐτὰρ ὅ <γ> εἴσω ἔεν καὶ ὑπέρβη λαΐνον οὐδὸν οὐ χρῆ 957b καθ' ὑπερβατὸν εἰρησθαι νομίζειν. Γίνεται δὲ ἡ συμπλοκὴ ἐν δυναμέ- ναις συνυπάρχειν φωναῖς, ἐν δὲ μαχομέναις ἀδύνατον γενέσθαι συμπλο- 15 κήν, οἷον «κάθημαι καὶ ἔστηκα» οὐδεὶς ἂν φαίη· ὅθεν τὸ <Ο 634> πρῶ- τησι καὶ ὑστατίησι βόεσσι καὶ τὸ <Φ 339> μελιχίοις ἐπέεσσι ἀποτρεπέτω καὶ ἀρειῇ τὸν καὶ νομιστέον ἔχειν ἀντὶ τοῦ ἡ διαζευκτι- κοῦ· ἐναντίον γὰρ πρῶτον ὑστάτῳ καὶ προσηγεῖ <ἔπει> ἀπειλή.

59, 17b Τινὲς ἐνόμισαν τὸν ἡμὲν καὶ ἡδέ καὶ ἰδέ κατὰ πλεονασμὸν τοῦ ἡ καὶ 20 τοῦ ἰ γενέσθαι ἀπὸ τοῦ μὲν καὶ δέ, καὶ φασιν, ὡς τὸ μῦει ἡμῦει, οὕτως τὸ μὲν ἡμὲν καὶ τὸ δέ ἡδέ, καὶ ὡς τὸ αὔω ἰαύω, οὕτως <τὸ> δέ ἰδέ· καὶ 20 εὐλόγως· ἐπεὶ γὰρ ἰσοδυναμοῦσι τῷ καί, οὗτος δὲ ἐστίν ἀρκτικός, οὐκ ἐδύναντο δὲ αὐτοὶ ἀρκτικοὶ εἶναι, προσέλαβον ἄνωθεν ἑαυτῶν συλλαβήν. Πρὸς τούτους φασὲν ἀπλοῦν λόγον· τὰ πάθη τὸ δηλούμενον οὐκ ἄλλοι- 25 οῦσιν, οἷον μῦει ἡμῦει ταῦτόν, αὔω ἰαύω· τοῦτο δὲ <γίνεσθαι> δύναται καὶ παρὰ τὸ ἶον ἰαύω, τὸ μονάζω δηλούμενον, καὶ νῦν γὰρ φησιν ἡ συχάζειν τὸν καθεύδοντα ὁ βίος· <καὶ> ὁ <μὲν> δὲ σύνδεσμος μεταβατικός ἐστίν, οἷον «ἐγὼ μὲν ἀνέγνω, οὗτος δὲ διελέξατο», καὶ ἀναιρετικός, οἷον «σύ μὲν παρεγένου, ἐγὼ δὲ οὐ»· ὁ <δὲ> ἰδέ ἀθροιστικός ἐστίν, οὐ μεταβατικός 30 <οὐδὲ ἀναιρετικός>· οὐκ ἄρα πλεονασμός. Οὐδέποτε δὲ γίνεται πλεона- σμός μείζων τῆς δεχομένης τὸν πλεονασμὸν λέξεως· πῶς οὖν μὲν ἡμὲν,

5—10 hab. et. Σ^m || 14—16 (φαίη) hab. et. Σ^m || 20—286, 4 hab. et. Σ^m

1 σημαίνει A | συνάπτειν b, συνάπτει CA || 6 ὁ αὐτὰρ add A || 8 Πολ- λῶν — εἰσιν CA, καὶ δηλωτικοὶ πολλῶν πραγμάτων εἰσιν V | οἱ N, om CVA || 10 προέφθ. εἰπ.] vide p. 283, 32 seq || 16 κάθημαι VA, καὶ κάθημαι C | οὐδεὶς VA, καὶ οὐδεὶς C || 19 ὑστάτῳ Stadtmüller, ὑστέρω C, ὑστερων A | προσηγεῖ b, προήγει ex προεῖνη factum C, προσηγυεῖ A | ἔπει add Stadtmüller || 22 καὶ ὡς τὸ ἄν ἱαν οὐδὲ ἰδέ A | ἰδέ V, καὶ ἰδέ C || 23 τῷ V, τὸ CA || 24 δὲ A, om CV | ἄν. ἐ. VA, ἐ. ἄν. C || 25 λόγον VA, om C || 26 τοῦτο — βίος (28) om V || 27 τὸν ἶον ἰαύω C, τὸν ἶον ἰάνω A | τοῦ μ. δηλουμένου CA | καὶ νῦν — βίος (28) om A || 29 οὗτος V, αὐτὸς CA || 31 οὐδὲ ἀναιρ. add Stadtmüller | Οὐδ. — πλεονασμός om A | δέ] γὰρ V, om CN

δέ ἡδέ; Ὁ μὲν πρὸς τὸν δέ ἐν μεταβάσει τίθεται, οἷον «ἐγὼ μὲν ἔγραψα, 960 b
 cὺ δὲ ἀνέγνως», ὁ δὲ ἡμὲν πρὸς τὸν ἡδέ ἐν συμπλοκῇ. — Ὁ ἦτοι 18
 παρ' Ὀμήρῳ μόνῃ συμπλεκτικός, παρὰ δὲ τοῖς πεζοῖς καὶ <ἐν> τῇ συνηθείᾳ
 διαzeugτικός· διὸ καὶ βαρύνεται, τῶν συμπλεκτικῶν πάντων ὀξυνομένων.

- 5 Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως. Τῶν συνδέσμων οἱ μὲν ὑπαρξιν δηλοῦσιν, 954, 271
 οἱ δὲ τάξιν, οἱ δὲ ἀμφοτέρω· ὑπαρξιν μὲν ὅσοι συμπλεκτικοί· ἐὰν γὰρ
 εἴπω «καὶ θεὸς ἔστι καὶ ἡμέρα καὶ δίκη», πάντα ἐνυπόστατα· τάξιν δὲ
 ὅσοι συναπτικοί· οἷον ἐὰν εἴπω «εἰ περιπατῶ κινουμαι», ἀκολουθίαν μὲν 955 b
 ἔχει ὁ λόγος, οὐ πάντως δὲ καὶ ἐνυπόστατός ἐστι· καὶ καθήμενος γὰρ
 10 τοῦτό φημι· εἰ μέντοι ἀναστρέφει, καὶ τὴν ἀλήθειαν ἀπολέσει· τὸ γὰρ
 «ὅταν κινῶμαι περιπατῶ» οὐκ ἔστιν ἀληθές, δυνατόν γὰρ καὶ καθήμενόν
 τινα κινεῖσθαι. Οἱ μέντοι παρασυναπτικοὶ καὶ <τὴν> ὑπαρξιν ἔχουσι
 τῶν συμπλεκτικῶν καὶ τὴν τάξιν τῶν συναπτικῶν· τὸ γὰρ «ἐπεὶ περι-
 πατῶ κινουμαι» καὶ ἐνυπάρχον ἐστὶ καὶ τὴν τάξιν ἔχει, καθὼ καὶ αὐτὸ
 15 ἀναστρεφόμενον οὐκέτι ἀληθεύει.

Ἐξέστι δὲ διὰ τούτων εἰς ἀπέραντον προάγειν τὸν λόγον, οἷον 32
 «ἐγὼ μὲν τόδε ἐποίησα, cὺ δὲ τόδε, ὁ δεῖνα δὲ τόδε»· καὶ ὡς ἄπειρα 956 b
 συνδέουσιν, εἰς μὲν τὰς φωνὰς πολλοί, τὰς δὲ δυνάμεις ὀλίγοι, μὲν δέ
 τέ καί· οἱ γὰρ ἄλλοι πέντε τούτοις ἰσοδυναμοῦσιν.

- 20 Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως. — Διομήδους. — Ὅρθως τις σκοπῶν
etc. = Σ^d 61, 20—63, 16.

- Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως. — Ἀπαριθμηγάρμενος ὁ τεχνικός τὰς ποιό- 955, 111
 τητας τοῦ συνδέσμου, περὶ τὴν διδασκαλίαν τὴν καθ' ἕκαστον γίνεται.
 Καὶ ὄντως οἱ συμπλεκτικοὶ σύνδεσμοι λέγονται· εἰ γὰρ ἔργον τοῦ συν-
 25 δέσμου τὸ συνδεῖν, ταῦτόν δὲ τῷ συνδεσμεῖν τὸ συμπλέκειν, γνησίως
 καλοῖντο ἂν <σύνδεσμοι οἱ> συμπλεκτικοί. Ἐκείνους δὲ λέγει συμπλεkti-
 κούς, «ὅσοι τὴν ἐρμηνείαν ἐπ' ἄπειρον ἐκφερομένην συνδέουσιν»· ἐρμη-
 νεῖα δὲ λέγεται ὁ κατὰ τὴν ἐξηγήσιν κατάλληλος λόγος· τὸ δὲ «ἐπ' ἄπει-
 ρον» ἀντὶ τοῦ ἔστ' ἂν ἐκτεταμένος ἢ ὁ τῆς ἐξηγήσεως λόγος· «συνδέου- 20
 30 σιν» ἐκ μεταφορᾶς τῶν ἡμετέρων μελῶν ἢ τῶν νεῶν· ὃν τρόπον γὰρ
 τὰ ἡμέτερα σώματα κατὰ τὰς συμπλοκάς συνδεσμεύεται τῇ ἀρμονίᾳ καὶ
 οὐ συγχωρεῖ χαυνοῦσθαι, καὶ πάλιν ἐπὶ τῶν νεῶν ἔστ' ἂν τις ὕλη πίτ-
 της [καὶ] τοῦ δεσμοῦ ἐν μέσῳ τῶν ἀρμονιῶν ἐπικειμένη οὐκ ἐὰ δια-
 χαίνειν, οὕτω καὶ ἐν τῇ συντάξει τοῦ λόγου ἐμπααραλαμβανόμενοι οἱ
 35 σύνδεσμοι οὐκ ἔωσι χαῦνον καὶ ἀνώμαλον φέρεσθαι τὴν προφοράν. Καὶ
 τόνον ἔχουσιν οὗτοι ἕνα τὸν ὀξύ, χωρὶς μόνοι τοῦ ἦτοι, ὅς καὶ παρὰ

24—26 hab. et. Σ^m

3 μόνῃ V, μόνον CA || 6 ἀμφοτέρω] ἀναφοράν C || 12 τὴν *add* b ||
 16 δέ] γάρ C || 18 συνδέουσιν *Stadtmüller*, εἰς C | εἰς *Lehrs*, ἰσάει C || 25 δὲ b,
 γάρ CV || 26 σύνδ. οἱ b, *om* CV || 29 ἐκτετ. C, *om* b || 31 συμπλοκάς
Stadtmüller, ἄνω κοπὰς C

τοῖς ποιηταῖς μόνοις ἀντὶ τοῦ μέν παραλαμβάνεται, καθ' ἑαυτὸν δὲ δια-
 ζευκτικός <ἐστιν>.

Διαζευκτικοὶ δὲ εἰσιν ὅσοι τὴν μὲν φράσιν ἐπισυνδέουσιν,
 ἀπὸ δὲ πράγματος εἰς πρᾶγμα διςτᾶσιν· εἰς δὲ οἶδε, ἣ ἦτοι
 ἥ.] Οὐ τῆς φράσεως εἰς διαζ. etc. = Σ^d 63, 19—27.

5

Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως. — Γεωργίου. — Ζητεῖται, εἰ σύνδεσμοι,
 πῶς διαζευκτικοί; Ἔστι καὶ αὐτὸς τῶν μαχομένην ἐχόντων τὴν φωνὴν
 πρὸς τὸ σημαινόμενον. Σύνδεσμος γάρ ἐστι τῇ φωνῇ· φωνὰς γὰρ δια-
 φόρους συνδεῖ, καὶ οὐκ ἐὰν ἐπὶ μιᾷς ἐστάναι διανοίας τὸν λόγον· ἐὰν
 γὰρ εἴπω «ἡμέρα ἐστὶ», τέλειος λόγος ἐστὶ καὶ ἑτέρου ἀπροσδεής· ἐὰν
 δὲ προσθῶ καὶ εἴπω «ἡ ἡμέρα ἐστὶ», πάντως δεήσει ἐπαγαγεῖν «ἡ νύξ
 ἐστὶ»· κατὰ τοῦτο οὖν σύνδεσμος. Διαζευκτικός δέ, διότι κυρίως ἐπὶ
 διεστηκόντων πραγμάτων παραλαμβάνεται· ἐναντίον γὰρ ἡ ἡμέρα τῇ
 νυκτὶ· διαζευκτικοὶ οὖν εἰσιν οἱ διςτῶντες ἀπ' ἀλλήλων τὰ πράγματα
 ἐν μαχομένοις καταγινόμενα, «ἡ νύξ ἐστὶν ἡ ἡμέρα»· ἐστὶ δὲ καὶ μὴ ἐν
 μαχομένοις εὐρεῖν καταγινόμενα, οἷον «Αἴας ὁ Τελαμώνιος ἦτοι εἰς
 Ἥλιον ἐστράτευσε καὶ ἀνεχώρησε οἴκαδε»· τούτων γὰρ θάτερον μὲν
 ἀληθές, τὸ δὲ λοιπὸν ψεῦδος, οὐ μὴν ἐν μαχομένῳ. Τινὲς δὲ <παρα>-
 διαζευκτικούς καλοῦσιν, ὅταν μάχης μὴ οὐχὲς τὸ ἕτερον κατ' ἐκλογὴν
 διαφόρως προκρίνωσιν, οἷον «βούλομαι Πλατωνικὸν ἀναγνῶναι βιβλίον
 ἢ Ὀμηρικόν»· ἐγχεῖ γὰρ ἀμφοτέρω καὶ οὐ μάχεται, τὸ δὲ ἕτερον
 προκρίνεται· πολλάκις δὲ ἀμφοτέρω σημαινουσιν ἀληθῆ, «Αἴας ὁ Λοκρὸς
 ἦτοι Κασάνδραν ἐβιάσατο ἢ ἐναυάγησεν»· ἀμφοτέρω γὰρ ἀληθῆ.

<Stephani.> — Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως. — Οἱ διαζευκτικοὶ σύνδε-
 σμοὶ τὴν ἐναντίαν ποιοῦνται τάξιν τοῖς συμπλεκτικοῖς. Κόπει δὲ τὴν
 τάξιν τοῦ τεχνικοῦ, πῶς παρατίθῃ τὰ ἐναντία τοῖς ἐναντίοις· οἱ γὰρ
 συμπλεκτικοὶ συνάγουσι καὶ συνδεσμεύουσιν, οἱ δὲ διαζευκτικοί, ἐναντίως
 ἔχοντες πρὸς τοῦτο, διςτῶσιν. Καὶ Ζητεῖται, τί δή ποτε, εἰ σύνδεσμοι,
 διαζευκτικοί, καὶ εἰ διαζευκτικοί, πῶς σύνδεσμοι; Καὶ λεκτέον, ὅτι κατὰ
 τι λέγονται οὗτοι σύνδεσμοι, καὶ κατὰ τι διαζευκτικοί· καὶ σύνδεσμοι
 μὲν, καθὸ τὴν φράσιν ἐναρμονίως κοσμοῦσιν· διαζευκτικοὶ δέ, καθὸ τὰ
 δι' αὐτῶν φραζόμενα ἐναντίως ἔχει, οἷον νύξ, ἡμέρα, «ἡ νύξ ἐστὶν ἡ
 ἡμέρα»· ἐναντία γὰρ ταῦτα, καὶ οὐ δυνατόν τὰ δύο ἐν ταυτῷ εἶναι·
 διάζευξις γὰρ ἐστὶν ἐν τῷ μεταξύ, ἦτοι φῶς ἐστὶν ἦτοι σκότος. Τού-

6—23 hab. et. A || 25—28 hab. et. A || 28—34 (μεταξύ) hab. et. Σ^m

6 εἰς — Γεωργίου om A | εἰ Ab, οἱ C || 9 συνδεῖ Ab, συνάδει C || 10 γάρ
 A, om C || 13 ἐναντία A || 16 καταγινόμενα Ab, καταγινόμενοι C || 17 τού-
 των Ab, τοῦτο C || 19 διαζευκτικούς CA || 21 ἀμφοτέρω Ab, ἀμφοτέροις C ||
 22 οὐ προκρίν. A || 23 γάρ b, δὲ CA || 24—288, 17 videntur esse Stephani ||
 28 εἰ σύνδ. V, οἱ σύνδ. C || 32 ἡ νύξ — ἡ ἡμέρα V, om C

των δὲ οἱ μὲν ποιητικοί, οἱ δὲ πεζοί, οἱ δὲ κοινοί· πάντες δὲ διὰ τὴν διάζευξιν ὁμολογοῦσιν.

- 5   Cυναπτικοὶ δὲ εἰσιν ὅσοι ὕπαρξιν μὲν <οὐ> δηλοῦσι, ^{964, 26 b}
μαίνουσι δὲ ἀκολουθίαν· εἰςὶ δὲ οἷδε, εἴ εἴπερ εἰδῆ εἰδήπερ.]
15 Οὗτοι τάξιν σημαίνουν ἡγουμένου πρὸς ἐπόμενον· ἡ γοῦν ἀντιστροφὴ
ψεύδος εἰσάγει· «εἰ φῶς ἐστίν, ἡμέρα ἐστίν, εἰ νύξ ἐστίν, σκότος ἐστίν»·
οὐ πάντως· ἐν νυκτὶ γὰρ ὄντος σεληναίου φωτὸς ἢ πυρείου, οὔτε ἡμέρα
ἐστὶ διὰ τὸ φῶς, οὔτε σκότος, καίτοι νυκτὸς οὐσης. Τί οὖν; «εἰ ἥλιος ⁸⁰
ὑπὲρ γῆς ἐστίν, ἡμέρα ἐστίν, εἰ ἡμέρα ἐστίν, ἥλιος ὑπὲρ γῆς ἐστίν»·
10 πῶς ἀληθεύει; Ὅτι ταῦτα φυσικὴν εἶχον ἀκολουθίαν. — Ὁ εἴ τίθεται ἐν ^{965, 23 b}
προτάσει οὕτως· «εἰ Πηνελόπη φίλανδρος <ἦν> καὶ Ὀδυσσεὺς ἐπλανήθη
κατὰ Cικελίαν»· λείπει τὸ «εἰπέ», «μελέτησον»· καὶ ἀντὶ τοῦ ὥς ὁμοιω-
ματικοῦ, «εἰ Ζῶν ἵππος, καὶ ὄνος Ζῶν»· καὶ ἀντὶ τοῦ ἐπεὶ παρακυ-
πτικοῦ, <εἴ Soph. fr. 877 N²> εἰ δεινὰ δέδρακας, δεινὰ καὶ πα-
15 θεῖν σε δεῖ, ἀντὶ τοῦ «ἐπεὶ δεινὰ δέδρακας». — Ὁ εἴπερ οὐδὲν πλέον ⁸⁰
δηλοῖ τοῦ εἴ· ἔστι δὲ κατὰ σύνθεσιν, ἐπεὶ καὶ μεσοσυλλαβεῖται τὸ δῆ, εἰδή-
περ· δηλοῖ καὶ ὁ τόνος· παροξύνεται <γάρ> τὸ εἴπερ, οὐ προπερισπάται.

Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως. — Διομήδους. — Οὗτοι *etc.* = Σ^d
63, 30—64, 12.

- 20   Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως. — Οὗτοι ἀκολουθίαν μὲν πραγμάτων ^{964, 17 b}
μαίνουσιν, οὐ μέντοι πάντως καὶ ὑπαρχόντων· δύναμις γὰρ ἡμέρας
οὐσης εἰπεῖν «εἰ νύξ ἦν, ἄστρα ἐφαίνετο». Ἐπιζητοῦσι [μὲν] οὖν <οὐ> τὴν ²⁰
ὑπαρξιν οἱ κυναπτικοί, τηροῦσι δὲ τῷ λόγῳ τὸ ἀκόλουθον, «εἰ ἦλθεν ὁ
ἄρχων, ἐσέσωστο ἂν ἡ πόλις». Δοκεῖ δὲ καὶ αὐτὸς συμπλεκτικὸς εἶναι,
25 καθὼς συνάπτει· ἀλλ' ὁ μὲν συμπλεκτικὸς ἄπειρα ἐπάγει, <ὁ δὲ κυνα-
πτικὸς ἐν μόνον ἐπάγει> καὶ πληροῖ τὴν διάνοιαν.

- Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως. — Κυναπτικοὶ λέγονται ὅσοι τὴν ἐρμηνείαν ^{965, 1 b}
καὶ τὸ ὥς ὄντως ἔχον οὐ σημαίνουν, ἀλλὰ τάξιν μόνον· ἴδιον γὰρ
ἐστὶ συνδέσμου τὸ τάξιν ἢ δύναμιν σημαίνειν, ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ τὰ δύο·
80 οἱ μέντοι κυναπτικοὶ τάξιν μόνον ἐπαγγέλλονται, οὐ μέντοι <καὶ> ὑπαρξιν,
ὡς ἐὰν εἴπωμεν «εἰ φιλομαθὴς <εἶ>, ἔρη πάντως καὶ πολυμαθὴς».

<Stephani.> — Παρακυναπτικοὶ δὲ εἰσιν ὅσοι μεθ' ὑπάρξεως ^{966, 31 b}

5—16 (εἰδήπερ) hab. et. A

5 τάξιν CA, ἀκολουθίαν Th Matthias Annal. Phil. Suppl. 15, 602 adn. 16 |
ἡ γοῦν Ab, ἡγουν C || 6 ἢ νύξ ἐστὶ C || 7 γὰρ A, om C || 9 γῆς (prius) A,
γῆν C | ἡμέρα (prius) — ἐστὶν om A | γῆν C || 10 Ὁ A, ὅτι C || 15 σε δεῖ |
εἶν ἔδει C, om A || 16 σύνθεσιν Ab, σύνταξιν C | τὸ δῆ, εἰδήπερ] ὑπὸ τοῦ δα
ἐπειδήπερ C, ὑπὸ τοῦ δῆ ἐπειδήπερ A || 23 ὑπαρξιν b, ὑπηξιν C || 25 συμ-
πλεκτικὸς] κυναπτικὸς C || 31 εἴ add b

καὶ τάξιν δηλοῦσιν· εἰςὶ δὲ οἶδε, ἐπεὶ ἐπεῖπερ ἐπειδὴ ἐπει-
 δήπερ.] Οὗτοι καὶ ὕπαρξιν καὶ τάξιν δηλοῦσιν· ὥσπερ δὲ ἐν τοῖς συ-
 ναπτικοῖς τὰ φύσει <ἔχοντα ἀκολουθίαν> ἀντιστροφὴν ἐδέχοντο, τὰ δὲ
 967^b κατὰχρησιν ἔχοντα συναφείας οὐκέτι, οὕτω καὶ τούτοις, οἷον «ἐπεὶ πε-
 रिπατῶ κινοῦμαι», «ἐπεῖπερ τρέχω κινοῦμαι» οὐκ ἀναστραφῆσεται, κατὰ- 5
 χρησις γάρ· «ἐπεῖπερ ζῶ ἀναπνέω». — Εἰρήκαμεν ἄνω περὶ τῆς τοῦ
 ἐπεὶ συνθέσεως· ἐπάγεται οὖν αὐτῷ ὁ εἶ, οἷον «ἐπεὶ, εἰ ἀνέγνως, ἔκμαθε»,
 ὥσπερ καὶ τῷ ἑάν ὁ ἄν, «ἐὰν θέλῃς, ἀναγνοῖν ἄν»· καὶ οὐδὲν ἄτοπον,
 ἐν τῇ συνθέσει κειμένων τῶν ἀπλῶν, ἐπάγεσθαι αὐτά· ἰδοὺ γὰρ «φιλάν-
 θρωπος ἀνθρωπος», «φιλόσοφος φίλος». Ὡσπερ δὲ ἀπὸ τοῦ εἰ ἄν ἐγέ- 10
 νετο ἑάν, οὕτως ἀπὸ τοῦ ἐπεὶ ἄν ἐγένετο ἐπεάν· γίνεται δὲ ἐν συνα-
 λοιφῇ τὸ ἑάν ἦν, καὶ τὸ ἐπεάν ἐπήν, ὡς κυνέα κυνῇ· οὐ γὰρ τοῦναν-
 τίον, ἐπεὶ τὸ ἦ πρὸ τοῦ ν εἰς εἶα διαιρούμενον ἀποβάλλει τὸ ν, οἷον
 Ξέρην Ξέρεα.

Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως. — Γεωργίου. — Οἱ παρασυναπτικοὶ τὸ 15
 ἡγούμενον ἀναμφισβήτητον ἔχοντες τὸ πάντως ἀκόλουθον αὐτοῖς πα-
 ριστώσιν, οἷον «ἐπειδὴ ἡμέρα ἐστὶ, φῶς ἐστίν». Δεῖ δὲ ἡμᾶς εἰδέναι
 20 τὰς συντάξεις τὰς εὐρίσκομένας· πολλάκις γὰρ παρὰ τοῖς ποιηταῖς ἀνα-
 γινώσκοντες ἢ παρὰ τῷ ποιητῇ εὐρίσκομεν τοὺς συναπτικούς ἀντὶ παρα-
 συναπτικῶν, ὡς καὶ παρὰ τῷ Εὐριπίδῃ ἐν Φοινίσσαις τὸ <86 seq> εἰ 20
 σοφὸς πέφυκας, οὐκ ἑὼν βροτῶν Τὸν αὐτὸν ἀεὶ δυστυχῇ κα-
 θεστάναι· ἐνταῦθα ὁ εἶ οὐκ ἀνύπαρκτός ἐστιν, ἄτοπον γὰρ περὶ θεοῦ
 ἀπιστεῖν ὅτι σοφός ἐστιν, ἀλλὰ δεῖ πάντως παραλαμβάνειν τὴν ὕπαρξιν·
 ἔστιν οὖν ἐνταῦθα ὁ συναπτικός ἀντὶ παρασυναπτικοῦ, ὡς σημαίνειν τὴν
 εἶ λέξιν ἀντὶ τοῦ ἐπεὶ. 25

Αἰτιολογικοὶ δὲ εἰσιν ὅσοι ἐπ' ἀποδόσει αἰτίας ἔνεκεν πα-
 ραλαμβάνονται· εἰςὶ δὲ οἶδε, ἵνα ὄφρα ὅπως ἔνεκα οὐνεκα δι' ὃ
 δι' ὅτι καθ' ὃ καθ' ὅτι καθ' ὅσον.] — Διομήδους. Καλῶς etc. =
 Σ^d 64, 20—65, 12.

65, 9^b <Stephani> — Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως. — Αἰτιολογικοὶ σύνδεσμοι 30

2—14 hab. et. Σ^mA; *videntur esse Stephani* || 15—25 hab. et. A

5 ἐπεῖπερ — κινοῦμαι VA, om C | *post* ἀναστραφῆσεται *add* N: οὐ γὰρ ἂν
 φαίη τις «ἐπεῖπερ κινοῦμαι περιπατῶ»· εἴ τι<ς> γὰρ περιπατεῖ, καὶ κινεῖται, καὶ οὐ
 μὴν εἴ τι<ς> κινεῖται, καὶ περιπατεῖ· καθολικώτερον γὰρ ἐστὶ τὸ κινεῖσθαι τοῦ περι-
 πατεῖν || 6 Εἰρήκ. — φίλος (10) om V | ἄνω] *vide* p. 283, 8 || 8 τῷ b,
 τὸ CA || 11 ἄν (*post* ἐπεὶ) VAb, om C || 13 οἷον V, om CA || 15 εἰς —
 Γεωργίου om A || 16 παριστώσιν — ἡμᾶς (17) A, om C || 21 πέφυκας A,
 γέγονας C | βροτῶν A, βροτὸν C | αἰεὶ A || 22 περὶ Ab, παρὰ C || 24 ὡς
 — λέξιν (25) om A || 25 A *add*: Παρασυναπτικοὶ δὲ ἐκλήθησαν, ἐπεὶ παρὰ τού-
 τος γεγόνασιν, ὁ ἐπεὶ ἀπὸ τοῦ εἶ, ὁ ἐπεῖπερ ἀπὸ τοῦ εἶπερ καὶ ἐξῆς || 26 ἔνεκ
 (sic) C || 30—290, 27 *videntur esse Stephani*

λέγονται ὅσοι αἰτίας ἔνεκα παραλαμβάνονται ἐν τῇ φράσει· εἴ που γάρ¹⁰
 τις ἐρωτήσει «τίνος ἔνεκα πεποίηκας τὸδε τὸ πρᾶγμα»; ἀκούσεται πάν-
 τως «διότι τὸδε». Εἰςὶ δὲ καὶ ἐνταῦθα φωναὶ ποιητικάι, εἰςὶ καὶ μέσαι·
 ταῖς μὲν οὖν ποιητικαῖς μόνοι ποιηταὶ χρῶνται, ταῖς δὲ μέσαις καὶ πε-
⁵ ζολόγοι καὶ ποιηταί. Εὐθὺς οὖν παρὰ τῷ ποιητῇ <A 11> οὐνεκα τὸν
 Χρύσην· πάλιν τῇ μέσῃ ἐν προσθήκῃ στοιχείου ἐχρήσατο ὁ ποιητής,
 μετάττων εἰς ποιητικὴν· τὸ γὰρ ἔνεκα λέγουσι καὶ πεζολόγοι, ἀλλὰ καὶ
 <ὁ> ποιητής· ἐπειδὴ δὲ μακρὰς ἐδεῖτο, προσέθηκε τὸ ἰ ἐνταῦθα <Z 356>²⁰
 εἶνεκ' ἐμεῖο κυνός· τὸ δὲ δι' ὁ καὶ δι' ὅτι πεζολόγοι.

¹⁰ Ἀπορηματικοὶ δὲ εἰσὶν ὅσοι ἐπαποροῦντες εἰώθασιν συν-
 δεῖν· εἰςὶ δὲ οἶδε, ἄρα κατὰ μῶν.] Ὁ ἄρα ἐρωτηματικὸς ὦν μη-
 κύνει τὸ ᾱ, συλλογιστικὸς δὲ βραχύνει· τρέπεται δὲ ἐκατέρου τὸ ᾱ εἰς
 ἦ, τὸ μὲν μακρὸν παρ' Αἰολεῦσιν οὕτως, <Sappho fr. 102 B⁴> ἦρ' ἔτι
 παρθενικὰς ἐπιβάλλομαι; Καπφῷ ἦρ' ἔσθ' ὕδωρ σῶφρον; παρὰ
¹⁵ Δωριεῦσι, καὶ παρ' Ἰωσιν <ubi?> ἦρά τοι ᾧδ' αἰεὶ ταχίνοι πό-
 δες; τὸ δὲ βραχὺ οὕτως, <K 401> ἦρά νύ τοι μεγάλων δώρων,³⁰
 ἀντὶ τοῦ «μεγάλων ἄρα δώρων ἡ ψυχὴ σου ἐπιθυμεῖ». — Καὶ ὁ ἦ δὲ
 διαπορητικὸς καὶ ὁ ἦέ· <Γ 239 seq> ἦ οὐχ ἐσπέεσθην — ἦ δεῦρο μὲν^{969b}
 ἔποντο, <A 192> ἦ ἐχόλον παύσειεν. — Ὁ κατὰ εὐρίσκεται ἀντὶ
²⁰ τοῦ καί, οἷον <Aristoph. Ran. 203—205> κατὰ πῶς δυνήσομαι,
 Ἄπειρος, ἀθαλάττωτος, ἀσαλαμίχιος ὦν, εἴτ' ἐλαύνειν; Ἦγοῦντο
 δὲ τινες τοῦτον σύνθετον ἐκ τοῦ καί καὶ εἴτα, <ἐκ>θλίψεως γενομένης
 καὶ κράσεως. Καὶ ποῦ τὸ ἰ τὸ τῆς εἰ; ἄλλως τε ὁ καὶ τοῦ εἰ μόνου¹⁰
 ἐπαγομένου τὴν εἰς ᾱ πᾶσχει κράσιν, τῆς δὲ εἰ, εἰς τὴν εἰ, οἷον καὶ ἐγώ
²⁵ καὶ γώ, καὶ εἶπον κείπον, καὶ εἶχον κείχον. — Ὁ μὴν ἤξιούτο ἀπὸ τοῦ
 μή καὶ ὦν, τραπέντος ἐκ τοῦ οὖν δωρικῶς, κράσει γενέσθαι, ὡς μωρός
 μωρός, ὁ φροντίδα μὴ ἔχων.

Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως. — Ἀπορηματικοὶ λέγονται *etc.* = Σ^d
 65, 13—66, 25.

³⁰ <Stephani.> — Παραπληρωματικοὶ δὲ εἰσὶν ὅσοι μέτρου ἡ^{971,24}
 κόσμου ἔνεκεν παραλαμβάνονται· εἰςὶ δὲ οἶδε, δὴ ρά νύ ποῦ
 τοί θὴν ἄρ δῆτα πέρ πῶ μὴν ἄν αὖ οὖν κέν γέ.] Τούτων τινὲς

1—9 hab. et. A || 3—6 (Χρύσην) hab. et. Σ^m || 11—27 hab. et. Σ^m A ||
 32—291, 13 hab. et. A; *videtur esse Stephani*

7 εἰς A, ὡς C | καὶ πεζ. — ποιητής (8) | καὶ ποιηταὶ καὶ πεζολόγοι A || 8 ὁ
add b || 9 τὸ δὲ — πεζολόγοι *om A* || 14 Καπφῷ — Δωριεῦσι (15) V, *om*
 CA; *cfr fragm. poet. lyr. 3, 740 B⁴* || 16 τοι VA, τὸ C || 17 ἀντὶ — διαπο-
 ρητικὸς (18) | ἦρά νύ μοι ξείνος <Z 215> V | *cou A, om C* | ἦ δὲ A, ἦ δὲ C ||
 18 ἦέ | ἦέ C; *item v. 19* | ἦ | ἦ C | ἐπέεσθην C, ἐπέεσθην A, ἔπεσθέ μοι V ||
 20 καὶ CA, καὶ εἴτα V || 21 ὦν — τε (23) *om V* || 22 εἴτα Ab, ἦτα C |
 γενομένης b, γινομένης CA || 23 τὸ τῆς | τὸ C, τοῦ A, τῆς b

ἔδειχθησαν σημαίνονμενον ἔχοντες· ὁ γέ ἐν τῷ <Γ 178> οὗτός γ' Ἀτρεί-
 δης περιττός, ἀλλ' ἐν τῷ «καλῶς γε» σημαίνει τὴν ἐπίτασιν τῆς τοῦ
 κάλλους ἐκπλήξεως· τοῦτό γέ μοι χάρις αἰ <fr. poet. Iyr. 3, 737 B⁴>,
 ἔμφασιν ὑποσημαίνει μειότητος καὶ τούτῳ. Ὁ μὴν παραπληρωματικός,
 30 τῷ δὲ ἀλλὰ συντεθεὶς προσληπτικός γίνεται, οἷον «εἰ ἀναγινώσκεις, 5
 ἐπαινῇ· ἀλλαμὴν ἀναγινώσκεις· ἐπαινῇ ἄρα». Ὁ γάρ παρέλκων πολὺς,
 92b μετὰ δὲ τοῦ ἀλλὰ προσληπτικός, οἷον «εἰ ἥλιος φαίνει, ἡμέρα ἐστίν·
 ἀλλὰ γὰρ ἥλιος φαίνει· ἡμέρα ἄρα ἐστίν». Ὁ πέρ ἐναντιωματικός, οἷον
 <Α 131> ἀγαθὸς περ ἑών, μετὰ τε τοῦ καί, οἷον «μὴ θυμοῦ, καίπερ
 καρτερικὸς ὦν»· ὁ καί μετὰ τοῦ μὴν ἀποδεικτικός μετὰ ἐναντιώσεως, 10
 οἷον «οὐ βλέπω, καὶ μὴν ἡμέρα ἐστίν». Ἐπεὶ οὖν διάφορα τὰ δηλού-
 μενα, ἐκ σημασίας μὴ δυνάμενα καλεῖσθαι, τὴν κλήσιν ἔσχον ἀπὸ τοῦ
 πλεονάζοντος.

Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως. — Διομήδους. — Οἱ μέτρον *etc.* = Σ^d
 66, 26—28. 15

2, 10b Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως. — Γεωργίου. — Ἐπεὶ δὲ πολλὰ ἐσήμαι-
 νον οἱ παραπληρωματικοί, καὶ ἐναντίωσιν, ὥς ὁ πέρ, καὶ παραγραφὴν,
 ὥς ὁ δὴ, οἷον <Ο 3> οἱ μὲν δὴ παρ' ὅχρεσφιν, καὶ αὔξην καὶ μείω-
 σιν, ὥς ὁ γέ, τούτου χάριν οὐκ ἠδυνήθησαν ἀπὸ σημαίνονμενου ὀνομα-
 σθῆναι, ἀλλ' ἐκ τοῦ πλεονάζοντος. 20

0, 29b Παραπληρωματικοὶ δὲ εἰσι σύνδεσμοι, ὅσοι πρὸς τὸ μὴ κεκηνῆναι
 τὴν φράσιν παραλαμβάνονται· οἱ δὲ ποιηταὶ ἐνηλλαγμένως τιθέασιν,
 καθάπερ ὁ Ὀμηρος τὸν μὲν ἀντὶ τοῦ μὴν, καὶ τὸν δὲ ἀντὶ τοῦ δὴ, καὶ
 τὸν δὴ <ἀντὶ> τοῦ ῥά· καὶ ἐπὶ τῶν παραπλησιῶν τηρητέον ὁμοίως. —
 0, 24b Παραπληρωματικοὶ δὲ οὗτοι λέγονται, ὅσοι παρόντες οὐδὲν ὠφελεῖν δύ- 25
 νανται, οὔτε μὴν χωρισθέντες λυμαίνονται· οὗτοι δὲ παραλαμβάνονται
 τοῖς ποιηταῖς ἢ διὰ τὴν <τοῦ μέτρου> στενότητα, ἢ διὰ καλλωπισμὸν
 τῆς φράσεως.

2, 17b <Stephani.> — Τινὲς δὲ προστιθέασι καὶ ἐναντιωματικούς,
 οἷον ἔμπης ὅμως.] Οὗτοι ἐναντιότητα δηλοῦσι τοῦ εἰκότος, ὥς εἰ 30
 20 τις εἴποι «ὅμως μακρὰν ἐστὼς ἤκουον». — Παρέλειπε δὲ τοὺς διασα-
 φητικούς· τίθενται δὲ οὗτοι μεταξὺ δύο λόγων, καὶ τὴν ἐκλογὴν τοῦ

21—28 hab. et. A || 31—292, 8 hab. et. A

4 ὑποσημαίνει A, ὑπαγορεύει C | μειότητος R. Schneider CGG I 1, 250,
 ποιότητος CA || 5 συντεθεὶς A, συνταχθεὶς C | προληπτικός CA, corr. b; item
 v. 7 || 6 ἐπ. ἀλλ. ἀναγ. Ab, om C || 7 εἰ Ab, om C || 9 τε A, om C ||
 11 βλέπω A, βλέπεις C || 13 post πλεονάζοντος add τοῦ παραπληροῦντος A ||
 17 παραγραφὴν C, περιγραφὴν b || 23 τὸ μὲν C | καὶ ὁ δὴ τὸ ῥα C, ἰσοδυ-
 ναμεῖ δὲ ὁ ῥα τὸν δὴ καὶ ὁ δὴ τὸ ῥα A || 24 καὶ ἐπὶ — ὁμοίως om A ||
 26 οὗτοι — φράσεως (28) om A || 30—292, 8 videntur esse Stephani

ένος ποιούνται, οἷον «πλουτεῖν βούλομαι ἢ πένεσθαι»· εἰς ἐπίτασιν δὲ λαμβάνουσι τὰ τῆς ἐπιτάσεως ἐπιρρήματα, «μᾶλλον ἡμέρα ἐστὶν ἥπερ νύξ». Παρῆκε καὶ τοὺς ἀναιρετικούς, τὸν κέν <καὶ> τὸν ἄν, οἱ τοῖς παρῳχημένοις συντασσόμενοι τὰ δηλούμενα τῶν ἐγκλίσεων ἀναιροῦσι· τὸ 5 γὰρ ἔγραψα σημασία τοῦ πράγματος, τὸ δὲ ἔγραψα ἄν ἀναίρεσις. Τούτους <καὶ> δυνητικούς καλοῦσιν, ὅτι τὴν τοῦ δύνασθαι ἔννοιαν δηλοῦσιν, οἷον «ὠφελήθη ἄν εἰ ἀνέγων», ἀντὶ τοῦ «ἡδυνάμην ἀναγνοὺς ὠφελή- 30 θῆναι». — Τὸ δὲ ἔμπης καὶ σύνδεσμός ἐστιν ἐναντιωματικὸς καὶ ἐπίρρημα.

SCHOLIA MARCIANA.

<Περὶ προσωδίων.>

- 10 . . . . . ᾧ θηλυκὰ τῷ ἰ μόνῃ παραληγόμενα ἐκτείνει τὸ ᾧ καὶ cu<τέλ>λει τὸ ἰ·
 cesχημίζεται τὸ ἰα καὶ μία· τὸ δὲ δια, ἡ ἐνδοξοτάτη, <ἐπιθε>τικὸν ἐστὶ κατ' ἐναν-
 τιότητα γραφόμενον. Διὰ τί εἶπε «τῷ ἰ μόνῃ παραληγόμενα»; Διότι ἂν ἔχη
 δίφθογγον, κυττάλλει τὸ ᾧ, οἷον ὀξεῖα ταχεῖα εὐθεῖα καὶ τινα ὁμοία· λέγει γὰρ
 ὁ κανὼν, ὅτι τὰ εἰς ᾧ λήγοντα θηλυκὰ παρεσχηματισμένα ἀρσενικοῖς ὁμόχρονον
 15 ἔχουσι τὸ ᾧ τῷ τέλει τῆς γενικῆς τοῦ ἀρσενικοῦ, οἷον θεός θεοῦ θεά, ῥάθυμος ῥα-
 θύμου ῥαθυμία, ὀξύς ὀξέος ὀξεῖα καὶ τινα ὁμοία χωρὶς τῶν ἀπὸ τοῦ εὐω, οἷον
 χορεύω χορεία, ῥητορεύω ῥητορεία· ταῦτα γὰρ ἐκτείνουν τὸ ᾧ.

Πόσαι προσῳδαί; Καταχρηστικῶς μὲν δέκα, ὀξεῖα, βαρεῖα, περισπωμένη, μα- 108
 κρά, βραχεῖα, δασειᾶ, ψιλῇ, ἀπόστροφος, ὑφέν καὶ ὑποδιαστολή· κυρίως δὲ ἐπτὰ,
 20 ὀξεῖα, βαρεῖα, περισπωμένη, μακρά, βραχεῖα, δασειᾶ καὶ ψιλῇ. Ἡ γὰρ ἀπόστροφος,
 ἡ ὑφέν καὶ ἡ ὑποδιαστολή οὐκ εἰς κυρίως προσῳδαί, ἀλλὰ καταχρηστικῶς, ἐπειδὴ
 αἱ μὲν ἄλλαι συμπλεκόμεναι πρὸς ἀλλήλας χαρακτῆρα στοιχείων ἀποτελοῦσιν, ἀλλὰ
 καὶ αὐταὶ ἐκ τῶν στοιχείων γίνονται· τὸ γὰρ Λ διαιρούμενον εἰς δύο ποιεῖ ὀξεῖαν
 καὶ βαρεῖαν, τὸ δὲ Η καὶ αὐτὸ διαιρούμενον ὁμοίως εἰς δύο ποιεῖ ψιλὴν καὶ δασειαν,
 25 τὸ δὲ Θ κοπτόμενον εἰς τρία ποιεῖ περισπωμένην, μακράν τε καὶ βραχεῖαν· καὶ αὐταὶ
 μόναι ἐπάνω τῶν λέξεων τίθενται· τὰ δὲ πάθη, ἤγουν ἡ ἀπόστροφος, ἡ ὑφέν καὶ
 ἡ ὑποδιαστολή μὴ δυνάμεναι χαρακτῆρα στοιχείων ἀποτελέσαι καταχρηστικῶς εἰς
 προσῳδαί καὶ οὐ κυρίως· διὸ καὶ κάτωθεν τῶν λέξεων τίθενται.

Καὶ διὰ τί εἰς προσῳδαί καταχρηστικῶς δέκα; Διότι καὶ ὁ δέκατος ἀριθμὸς
 30 τέλειός ἐστιν. Εἰς πόσα διαιροῦνται αἱ δέκα προσῳδαί; Εἰς τέσσαρα· εἰς τόνους,
 εἰς χρόνους, εἰς πνεύματα καὶ εἰς πάθη. Καὶ διὰ τί διαιροῦνται εἰς τέσσαρα; Διότι
 καὶ ὁ τέταρτος ἀριθμὸς γεννητικὸς ἐστὶ τοῦ δεκάτου, καὶ ὅτι ἡ τετράς πηγὴ ἐστὶ
 τῆς αἰδίου διακοσμήσεως, ὥς οἱ Πυθαγορικοὶ ἀποφαίνονται, καὶ ἡ αὐτὴ οὐσα τῷ
 δημιουργῷ, ἤγουν ὁ δημιουργός. Πῶς δὲ τετράς ὁ θεὸς αὐτός; Ἐκ τοῦ εἰς Πυθα-
 35 γόραν ἀναφερομένου ἱεροῦ λόγου σαφῶς εὐρήσεις, ἐν ψ ἀριθμὸς ἀριθμῶν ὁ θεὸς
 οὗτος ὑμνείται· <ἐπειδὴ γάρ> τὰ ὄντα πάντα ταῖς αἰδίαις αὐτοῦ βουλῆσιν ὑφέρτηκε,
 ὦλλον ὥς καὶ ὁ ἀριθμὸς ἐν ἐκάστῳ εἶδει τῶν ὄντων τῆς ἐν ἐκείνῳ αἰτίας ἡρτηται·
 καὶ ὁ πρῶτος ἀριθμὸς ἐκεῖ, ἐκείθεν γὰρ κἀνταῦθα. Τοῦ δὲ ἀριθμοῦ τὸ πεπερασμένον

1 post πένεσθαι add ἥπερ πένεσθαι C, om A | εἰς A, ὥς C || 3 τὸ κεν
 C | poster. καὶ add Uhlig; item v. 6 || 8 ἐστιν Ab, ἐστὶ καὶ C

10—294, 2 om N || 10 sic incipit V fol. 1: primum et ultimum (vide
 p. 298, 39) folium primae ternionis interierunt. | cu...λει V || 11 .... τικόν
 V || 16 χωρί] καὶ V || 24 H] ζῆτα V || 34 αὐτός] οὗτος V || 36 ἐπειδὴ
 γάρ] lac. 8 fere litter. V

διάστημα ἡ δεκάς· ὁ γὰρ ἐπὶ πλέον ἀριθμεῖν ἐθέλων ἀνακάμπτει πάλιν ἐπὶ τὸ ἐν καὶ δύο καὶ τρία <καὶ τέσσαρα> καὶ δευτέραν ἀριθμεῖ δεκάδα.

Καὶ πῶς ὁ τέταρτος ἀριθμὸς ἤγουν ἡ τετράς γεννᾷ τὸν δέκατον ἀριθμόν; Ἐν τῷ μετρεῖν ἀπὸ τοῦ πρώτου ἕως τοῦ τετάρτου καὶ τελειοῦσθαι τὸν δέκατον ἀριθμόν. Καὶ ἄλλως· ὅτι μόνον ἐκ μονάδων ἀπῆρτισται καὶ ὑπὲρ αὐτὸν ἕτερος ἀριθμὸς οὐκ ἔστι· πάντες γὰρ οἱ ὑπερβεβηκότες ἀριθμοὶ ἐκ πολυπλασιασμοῦ τούτου γίνονται. 5 Καὶ πῶς μετρεῖς; πλάτνουν. Ἐν δύο τρία τέσσαρα, καὶ ἰδοὺ δέκα. Ποίησον σαφέστερον. Τὸ ἄλφα ἓν, τὸ βῆτα δύο, τὸ γάμμα τρία, τὸ δέλτα τέσσαρα, ἓν δὲ καὶ δύο καὶ τρία καὶ τέσσαρα εἰς δέκα ἀναβιβάζονται· ἐν γὰρ καὶ δύο τρία, καὶ τρία ἤτοι δις τρία ἔξ, μεθ' ὧν τέσσαρα, καὶ ἰδοὺ δέκα· καὶ λοιπὸς ὑπὲρ τὸν δέκατον 10 ἀριθμὸν οὐκ ἔστιν· ὁ γὰρ ἐπὶ πλέον, ὡς προέφημεν, ἀριθμεῖν ἐθέλων ἀνακάμπτει πάλιν ἐπὶ τὸ ἐν καὶ δύο καὶ τρία καὶ τέσσαρα καὶ δευτέραν ἀριθμεῖ δεκάδα πρὸς τὴν τῆς εἰκοσάδος συμπλήρωσιν· καὶ τρίτην ὁμοίως, ἵνα τριακοντάδα εἴπῃ, καὶ τοῦτο ἔξῃς, ἕως ἂν δεκάτην ἀριθμήσας δεκάδα εἰς ἑκατὸν προέλθῃ· καὶ πάλιν ἑκατὸν <κατὰ τὸν> αὐτὸν τρόπον ἀριθμεῖ, καὶ οὕτω μέχρις ἀπείρου τῷ τῆς δεκάδος δια- 15 στήματι ἀνακυκλουμένην προχωρεῖν δύναται.

Τίς δὲ ἡ τῆς δεκάδος δύναμις; Ἡ τετράς· πρὸ γὰρ τῆς κατὰ διέξοδον τελειότητος ἐν τῇ δεκάδι τις τελειότης ἐν τῇ τετράδι θεωρεῖται, ὅτι κατὰ σύνθεσιν ἀπὸ μονάδος ἕως τετράδος δεκάς τὸ πᾶν ἄθροισμα γίνεται· ἐν γὰρ καὶ δύο καὶ τρία καὶ τέσσαρα τὴν δεκάδα πληροῖ. Καὶ ἔστι μεσότης ἀριθμητικῇ μονάδος καὶ ἑβδομάδος ἡ τετράς· τῷ ἴσῳ γὰρ 20 ἀριθμῷ ὑπερέχει καὶ ὑπερέχεται, τριάδι μὲν ἑβδομάδος λειπομένη, τριάδι δὲ μονάδα ὑπερβάλλουσα. Μονάδος δὲ καὶ ἑβδομάδος ἰδιώματα κάλλιστα εἰσι καὶ ἄριστα· ἡ μὲν γὰρ μονάς ὡς ἀρχὴ παντὸς ἀριθμοῦ τὰς πάντων δυνάμεις ἐν ἑαυτῇ συνέχει, ἡ δὲ ἑβδομάς ὡς ἀμήτωρ καὶ παρθένος τὴν τῆς μονάδος ἀξίαν δευτέρως ἔχει· οὕτε γὰρ γεννᾶται ἔξ ἀριθμοῦ τινος τῶν ἐντὸς δεκάδος, ὡς ὁ τέσσαρα ἐκ τοῦ δις δύο, καὶ ὁ ἔξ ἐκ τοῦ δις 25 τρία, καὶ ὁ ὀκτώ ἐκ τοῦ δις τέσσαρα, καὶ ὁ ἑννέα ἐκ τοῦ τρις τρία, καὶ ὁ δέκα ἐκ τοῦ δις πέντε, οὕτε γεννᾷ τινα τῶν ἐντὸς δεκάδος, ὡς ὁ δύο τὸν τέσσαρα, καὶ ὁ τρεῖς τὸν ἑννέα, καὶ ὁ πέντε τὸν δέκα. Τῆς δὲ ἀγεννήτου μονάδος καὶ τῆς ἀμήτορος ἑβδομάδος ἡ τετράς μέση κειμένη τὰς τῶν γεννιών<των καὶ τῶν> γεννωμένων δυνάμεις ἅμα συνείληφε, μόνῃ τῶν ἐντὸς δεκάδος καὶ γεννωμένην ὑπὸ τινος ἀριθμοῦ καὶ γεν- 30 νῶσά τινα· τὴν γὰρ δυὰς ἑαυτὴν διπλασιάσασα τὴν τετράδα γεννᾷ, ἡ δὲ τετράς δις γεννομένη τὸν ὀκτὼ ἀποτελεῖ. Καὶ στερεὰ πρώτη ἔμφασις ἐν τῇ τετράδι εὐρίσκεται· τὸ γὰρ σημεῖον ἀνάλογόν ἐστι μονάδι, ἡ δὲ γραμμὴ δυάδι, ἀπὸ τινος γὰρ ἐπὶ τι· καὶ τριάδι προσήκει ἡ ἐπιφάνεια, στοιχειωδέστερον γὰρ τῶν εὐθυγράμμων τὸ τρί- 35 γωνον· τὸ στερεὸν δὲ οἰκεῖον τῇ τετράδι· ἡ γὰρ πρώτη πυραμὶς ἐν τῇ τετράδι θεωρεῖται, τριγώνου μὲν βάσεως ὑποτεθείσης τοῦ τρία, κορυφῆς δὲ αὐτῇ ἐπιτεθείσης τοῦ ἑνός. Καὶ κριτικαὶ δυνάμεις ἐν τοῖς οὐσι τέσσαρες, νοῦς, ἐπιστήμη, δόξα, αἴσθησις· κρίνεται γὰρ τὰ ὄντα πάντα νῷ ἢ ἐπιστήμῃ ἢ δόξῃ ἢ αἰσθῆσει. Καὶ ἀπλῶς πάντα τὰ ὄντα ἡ τετράς ἀνεδήσατο, <τὰ τῶν> στοιχεῖων, ἀριθμῶν, ὤρων τοῦ ἔτους, ἡλικιῶν, κυνοικισμῶν, καὶ οὐκ ἔστιν εἰπεῖν, ὃ μὴ τῆς τετρακτύος ὡς ρίζης καὶ ἀρχῆς 40 ἡρηταιν· ἔστι γάρ, ὡς ἔφαμεν, δημιουργὸς τῶν ὄλων καὶ αἰτία ἡ τετράς, θεὸς νοητός, αἴτιος τοῦ οὐρανοῦ καὶ αἰσθητοῦ κόσμου, ὥσπερ Ἱεροκλῆς τις φησι φιλόσοφος τὴν γνῶσιν ἀπὸ τῶν Πυθαγορείων λαβῶν.

Τί ἐστι τέλειος ἀριθμός; Οὐ τὰ μέρη διαιρούμενα καὶ συντιθέμενα ἀναπληροῦσι

1 δεκάς] τετράς V || 7 Ἐν] μία V; *item v. 8 (prius) et 9* | τρεῖς τέσσαρες V ||
8 τρεῖς, τὸ δέλτα τέσσαρες V || 9 τρεῖς καὶ τρεῖς V || 10 τέσσαρες V ||
14 προέλθοι V || 22 δέ] γάρ V || 29 των καὶ τῶν] *lac. 7 fere litter.* V ||
31 δις] δύο V || 36 ἐπιτεθείσης] ὑποτεθείσης V || 42 κόσμου] θεοῦ V¹ *et*
supra κόσμου V²

τὸν ὄλον, ὡς ὁ ΞΞ· ἥμισυ γάρ, ἤτοι τὰ τρία, καὶ δύο, τουτέστι τὸ τρίτον, καὶ ἕκτον, ἤτοι ἕν, γίνονται ΞΞ.

- Πόσα εἶδη τῶν δέκα καταχρηστικῶς προσωιδίων; Τέσσαρα· τόνοι, χρόνοι, πνεύματα καὶ πάθη. Πόσοι τόνοι; Καταχρηστικῶς μὲν τρεῖς, ὀξεῖα, βαρεῖα, περισπωμένη· 111 v
5 κυρίως δὲ δύο, ἡ ὀξεῖα καὶ ἡ περισπωμένη· ἡ γὰρ βαρεῖα συλλαβικός τόνος ἐστὶ καὶ οὐ κύριος· διὰ τοῦτο οὐδὲ τόπον ἴδιον ἔχει, τουτέστιν εἰς τὴν συλλαβὴν τὴν μὴ ἔχουσαν τὸν κύριον τόνον ἐτίθετο· ἀλλ' ἵνα μὴ καταχαράσσωνται τὰ βιβλία, τοῦτο νῦν οὐ γίνεται, ἀλλ' εἰς τὸν τόπον τῆς ὀξεῖας ἐν τῇ συνεπιείᾳ τίθεται. — Διὰ τί εἰς καταχρηστικῶς τρεῖς τόνοι; Διότι καὶ τρεῖς τρόποι εἰς τῶν τεινόντων ἑαυτοὺς
10 πρὸς δρόμον· εἰ γὰρ ὀρθὸς τις τρέχει, μιμεῖται τὴν ὀξεῖαν, εἰ δὲ συγκεκυφώς, μιμεῖται τὴν βαρεῖαν, εἰ δὲ ἡνιοχευτικός, μιμεῖται τὴν περισπωμένην. Καὶ ἄλλως· ἐπειδὴ καὶ ἡ καθ' ἡμᾶς κίνησις ἐξαχῶς γίνεται, ἄνω, κάτω, δεξιὰ, ἀριστερά, πρόσω, ὀπίσω· καὶ τὴν μὲν ἄνω κίνησιν ἡ ὀξεῖα μιμεῖται, τὴν δὲ κάτω ἡ βαρεῖα, τὴν δὲ δεξιὰ ἀριστερά πρόσω ὀπίσω μιμεῖται ἡ περισπωμένη. — Διὰ τί λέγονται τόνοι;
15 Διότι πρὸς αὐτοὺς τείνομεν τὰς φωνὰς καὶ εὐρυτέρας ποιοῦμεν. Τί ἐστὶ τόνος; Ἐπίτασις ἢ ἄνεσις ἢ μεσότης συλλαβῶν εὐφωνίαν ἔχουσα. Καὶ ἄλλως· τόνος ἐστὶν ἀπήχησις φωνῆς ἐναρμονίου ἢ κατὰ ἀνάτασιν ἐν τῇ ὀξεῖᾳ, ἢ καθ' ὁμαλισμὸν ἐν τῇ βαρεῖᾳ, ἢ κατὰ περικλάσιν ἐν τῇ περισπωμένη. Πόθεν τόνος; Ἀπὸ τοῦ τείνειν τὴν φωνήν.
20 Τί ἐστὶν ὀξεῖα; Ποιότης συλλαβῆς τεταμένον ἔχουσα φθόγγον. Πόθεν ὀξεῖα; Ἀπὸ τοῦ ὀξεῖν ὀξεῖα· τοῦτο ἀπὸ τοῦ ἔχω, δὲ δηλοῖ τὸ σπεύδω, παρ' οὗ καὶ τὸ τρέχω. Πόθεν ὠνόμασται ὀξεῖα; Ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ὀξεῶν δοράτων· ἡ διὰ τὸ τοὺς ὀξεῖς ἥλους μιμεῖσθαι. Πόσους τόπους ἔχει ἡ ὀξεῖα; Τρεῖς, ὀξύτονον, παροξύτονον καὶ προπαροξύτονον. Τί ἐστὶν ὀξύτονον; Τὸ ἐπὶ τέλους ἔχον τὴν ὀξεῖαν, οἷον
25 καλὸς σοφός. Τί ἐστὶ παροξύτονον τὸ καὶ βαρύτονον; Τὸ πρὸ μιᾶς συλλαβῆς τοῦ τέλους ἔχον τὴν ὀξεῖαν, οἷον λέων Πέτρος Ἰωάννης. Τί ἐστὶ προπαροξύτονον; Τὸ πρὸ δύο συλλαβῶν τοῦ τέλους ἔχον τὴν ὀξεῖαν, οἷον Γεώργιος Θεόδωρος Προκόπιος. Διὰ τί τρεῖς τόπους ἔχει ἡ ὀξεῖα καὶ οὐ τέσσαρα; Ἐπειδὴ πᾶσα λέξις Ἑλληνικὴ ἀπλῇ οὐδέποτε υπερβαίνειν θέλει τὴν τρισυλλαβίαν.
30 Τί ἐστὶ βαρεῖα; Ποιότης συλλαβῆς ὑφειμένον ἔχουσα φθόγγον. Πόθεν βαρεῖα; Ἀπὸ τοῦ μετὰ βίας αἵρεσθαι τουτέστι κουφίζεσθαι ἤτοι μετακινεῖσθαι· ἐκ τούτου γίνεται βαρύς, καὶ ἀπὸ τούτου βαρεῖα. Πόθεν ὠνόμασται βαρεῖα; Ἐκ μεταφορᾶς 180 v
τῶν τὰ φορτία βασταζόντων καὶ εὐθείαν τρίβον ἀνυόντων, οἷον εἰ συγκεκυφύῃ καὶ μαλθακώτερον προσαγομένη καὶ ἐκλύτως. Διὰ τί ἴδιον τόπον οὐκ ἔχει ἡ βαρεῖα;
35 Διότι ἡ βαρεῖα συλλαβικός τόνος ἐστὶ καὶ οὐ κύριος, τουτέστιν εἰς τὴν συλλαβὴν τὴν μὴ ἔχουσαν τὸν κύριον τόνον ἐτίθετο· ἀλλ' ἵνα μὴ καταχαράσσωνται τὰ βιβλία, τοῦτο νῦν οὐ γίνεται, ἀλλ' εἰς τὸν τόπον τῆς ὀξεῖας ἐν τῇ συνεπιείᾳ ἐπὶ τέλους τίθεται. Τί ἐστὶ συνέπεια; Ἡ εὐφρασις καὶ ἡ συνακολουθία τοῦ λόγου. Πῶς τίθεται ἡ βαρεῖα ἐν τῇ συνεπιείᾳ; Οἷον «καλὸς ἄνθρωπος»· εἰ γὰρ ἦν ἐπὶ τέλους τὸ καλός, ἡ
40 ὀξεῖα ἂν ἐπετέθη τῇ ᾠδῇ συλλαβῇ· ὅτι δὲ μετὰ ταῦτα εὐρέθη τὸ ἄνθρωπος, ἡ ὀξεῖα εἰς βαρεῖαν τέτραπται.

Τί ἐστὶ περισπωμένη; Ποιότης συλλαβῆς ἀνειμένον <καὶ ὑφειμένον> ἢ κεκλαμμένον ἔχουσα φθόγγον. Πόθεν περισπωμένη; Ἐκ τῆς περὶ προθέσεως καὶ τοῦ ἐπάομαι ἐπῶμαι· ὁθεν καὶ τὸ ἐπῶ μέγα γράφεται. Πόθεν ὠνόμασται περισπωμένη;

3—297, 14 horum loco N eadem fere habent quae Σ^v p. 124, 27—128, 26 tacito auctoris nomine || 7 καταχαράσσωνται sed supra κατα scr. παρα V¹ || 16 supra Ἐπίτασις add διὰ τὴν ὀξεῖαν, supra ἄνεσις add διὰ τὴν βαρεῖαν, supra μεσότης add διὰ τὴν περισπωμένην V² || 17—18 ter ἢ in ἡ mutavit V¹ | supra ἐν ter add ὡς V² || 37 ἐπὶ τέλους post τόνον (v. 36) transp. V || 39 βαρεῖα]

Ἐκ τοῦ περικεκλᾶσθαι καὶ οἶονεῖ συνηρῆσθαι διὰ τὴν ἔξ ὀξείας καὶ βαρείας συναίρε-
 σιν. Πότους τόπους ἔχει ἡ περισπωμένη; Δύο, περισπώμενον καὶ προπερισπώμενον.
 Τί ἐστι περισπώμενον; Τὸ ἐπὶ τέλους ἔχον τὴν περισπωμένην, οἷον Μηνᾶς Λουκᾶς
 Θωμᾶς καὶ τινα τούτοις ὅμοια. Τί ἐστι προπερισπώμενον; Τὸ πρὸ μιᾶς συλλαβῆς
 τοῦ τέλους ἔχον τὴν περισπωμένην, οἷον κῆπος δῆμος. Διὰ τί ἡ περισπωμένη δύο
 τόπους ἔχει καὶ οὐ τρεῖς; Διότι εἰ εἶχεν ἡ περισπωμένη τρεῖς τόπους, ὠφελεῖν ἡ
 ὀξεία τόπους ἔχειν τέσσαρας, ὅπερ ἄτοπον· πρὸ γὰρ τριῶν συλλαβῶν τόνος οὐκ
 ἔστιν· ἄλλως τε δὲ ἀκριβῶς σκοποῦντι καὶ ἡ περισπωμένη τρεῖς τοὺς τόπους ἔχει
 τῆς ὀξείας· καὶ ἀναπληροῖ ὁ μὲν περισπώμενος τόπος <δ> μὴ ἀπὸ συναίρέσεως τὸν
 τόπον τοῦ ὀξυτόνου, οἷον Θωμᾶς Λουκᾶς, ὁ δὲ ἐκ συναίρέσεως τὸν τοῦ παροξυτό- 10
 νου, οἷον Ἑρμῆας Ἑρμῆς, ὁ δὲ προπερισπώμενος τόπος ὁ ἐκ συναίρέσεως ὀξείας καὶ
 δύο βαρεῖων τὸν τοῦ <προ>παροξυτόνου, οἷον ῥέεθρον ῥεῖθρον. Οὐδέποτε δὲ *etc*
 = Σ' 127, 29—128, 10 et 126, 15—24. — Ἔστιν οὖν εἰπεῖν, ὅτι διὰ τοῦτο ἡ περι-
 σπωμένη σύνθετος τόνος ἐστίν· ἐκ δύο γὰρ σύγκειται, ὡς τὸ Λ· τοῦτο γὰρ κοπτό-
 μενον, ὡς προεῖρηται, ποιεῖ ὀξεῖαν καὶ βαρεῖαν, ὥσπερ τὸ Η κοπτόμενον ποιεῖ δα- 15
 σείαν καὶ ψιλήν, καὶ τὸ Θ κοπτόμενον ποιεῖ μακράν, βραχεῖαν καὶ περισπωμένην·
 ἐφ' ᾧ καὶ τὴν ἀπόστροφον, τὴν ὑφέν καὶ τὴν ὑποδιαστολὴν ὡς μὴ ἀπὸ στοιχείων
 γινομένης οὐ καλοῦσι κυρίως προσωδίας, ἀλλὰ καταχρηστικῶς.

Πόσοι χρόνοι ἐν ταῖς προσωδίαις; Δύο, ἡ μακρά καὶ ἡ βραχεῖα. Καὶ διὰ τί
 ἐν ταῖς προσωδίαις εἰρήκαμεν δύο χρόνους, ἐν δὲ τοῖς ῥήμασι τρεῖς; Ἐπειδὴ ἐκεῖ 20
 μὲν τὰς καιρικὰς διαστάσεις χρόνους φησίν, ἐνταῦθα δὲ μίμησιν ἔχει χρόνον κατὰ τε
 μακρότητα καὶ βραχύτητα· διὰ τοῦτο καὶ χρόνοι λέγονται, διὰ τὸ ἐν ἐκτάσει καὶ
 κυστολῇ παραλαμβάνεσθαι. Καὶ διὰ τί εἰσι δύο χρόνοι; Διότι καὶ τῷ ἀνθρώπῳ δύο
 χρόνοι παρέπονται, ὁ παρὼν καὶ βλεπόμενος καὶ τέλος δὴ ἔχων, καὶ ὁ αἰώνιος,
 ἡγουν ὁ μέλλον καὶ ἀτελεύτητος· ὁ μὲν εἰς πολυχρόνιος, ὁ δὲ ἕτερος ὀλιγοχρόνιος· 25
 οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς φιλοσόφοις δύο χρόνοι πρεσβεύονται· ὁ γὰρ ἐνεστώς
 παρ' αὐτοῖς σεσιώπεται διὰ τὸ ἄστατον καὶ ἀνεπίμονον τῆς αὐτοῦ ρεύσεως. — Τί
 ἐστι χρόνος; Σημεῖωσις ἐκτεινομένου ἢ κυστελλομένου φωνήεντος, ἐκτάσεως μὲν
 μακρά, κυστολῆς δὲ βραχεῖα· ταῦτα γὰρ ἐτίθουν ἐπάνω τῶν φωνηέντων οἱ παλαιοὶ
 ἐπὶ δηλώσει κυστολῆς καὶ ἐκτάσεως. Πόθεν χρόνος; Ἀπὸ τοῦ ῥέω ῥόνος καὶ προσ- 30
 ἔσει τοῦ ᾠ χρόνος· ἡ ἀπὸ τοῦ χεῖν καὶ ρεῖν καὶ νάειν ἐκ τριῶν ταυτοσημάτων
 λέξεων. — Τί ἐστι μακρὸς χρόνος; Σημεῖωσις ἐκτεινομένου φωνήεντος. Πόθεν μα-
 κρά; Ἀπὸ τοῦ μᾶκος (τὸ μήκος) μακερὸς καὶ ἐκθλίψει τοῦ ἑ μακρός μακροῦ, καὶ τὸ
 θηλυκὸν μακρά. Ποῦ τίθεται ἡ μακρά; Εἰς δίχρονον ἐκτεταμένον. — Τί ἐστι βραχὺς
 χρόνος; Σημεῖωσις κυστελλομένου φωνήεντος. Πόθεν βραχεῖα; Ἀπὸ τοῦ βραχύς· 35
 τοῦτο ἀπὸ τοῦ ῥᾶον, ὃ δηλοῖ τὸ εὐκολον, καὶ τοῦ χέω κατὰ πλεονασμὸν Αἰολικὸν
 τοῦ β, ὅτι οἱ Αἰολεῖς τὸ ῥᾶον βρᾶον λέγουσι καὶ τὸ ῥάκος βράκος. Ποῦ τίθεται ἡ
 βραχεῖα; Εἰς δίχρονον συνεσταλμένον, οἷον ἀγῖώτατος ἀνδρῖκώτατος.

Πόσα πνεύματα; Δύο, ἡ δασεῖα καὶ ἡ ψιλή. Διὰ τί εἰσι δύο πνεύματα; Διότι
 ἡ μὲν δασεῖα ἐκ τοῦ θύρακος ἐξέρχεται, ἡ δὲ ψιλή ἔξ ἄκρων τῶν χειλέων προφέ- 40
 ρεται· καὶ διὰ τοῦτο οὐ προσέσχεν ὁ ποιητὴς τρίτῳ πνεύματι, τῆς φύσεως μὴ ἀπαι-
 τούσης. Τί ἐστι πνεῦμα; Παρὰ μὲν τοῖς γραμματικοῖς σημεῖωσις δαசυνόμενου ἢ
 ψιλουμένου φωνήεντος, παρὰ δὲ τοῖς ῥήτορι σύνθεσις λόγου διάνοιαν ἀπαρτίζοντος
 ἐν κύλοις καὶ κόμμασι μετρούμενου πρὸς τὴν διάρκειαν τοῦ πνεύματος κατὰ τὴν

1 συναίρεσθαι V || 15 προεῖρ.] p. 292, 23 segq | H] Ζητά V || 17 ἐφ' ᾧ
 ἐφῶ V || 28 Σημ. — ἐκτάσεως (30) in ras. V¹ et in marg. V²: τί ἐστιν ἐνεστώς
 χρόνος; ὁ ἐνισταμένην καὶ ἀπλήρωτον ἔχων τὴν σημασίαν || 30 ἐπὶ δηλ. οἱ παλ.
 V || 33 μᾶκος V || 42 Σημ. — φων. (43) in ras. V¹ et in marg. V²: τί ἐστι
 πνεῦμα; ἐκφορὰ λέξεως ἀθρόως ἢ μετρίως παραλαμβανομένη || 43 ἀπαρτίζον
 V || 44 μετρούμενον V

φωνήν τοῦ λέγοντος. Πόθεν πνεῦμα; Ἀπὸ τοῦ πνέω πνεύω πέπνευκα πέπνευμαι πνεῦμα. Διὰ τί λέγονται πνεύματα; Διὰ τὸ τοῖς πνεύμασιν αὐτὰ παρεικασθῆναι. — Τί ἐστι δαεΐα; Ποιότης συλλαβῆς καθ' ἣν ἐκ τοῦ θύρακος τὸ πνεῦμα ἐξέρχεται. Πόθεν δαεΐα; Ἀπὸ τοῦ δα ἐπιτατικοῦ μορίου καὶ τοῦ σεύω, ὃ δηλοῖ τὸ ὀρμῶ, τὸ
 5 πνεῦμα τὸ λίαν ὀρμητικόν. Ποῦ τίθεται ἡ δαεΐα; Εἰς φωνήν γράμμα δαδυνόμενον, οἷον ἄλυσις Ἀΐδης. — Τί ἐστι ψιλῆ; Ποιότης συλλαβῆς καθ' ἣν ἄκροις τοῖς χεῖλεσι τὸ πνεῦμα προφέρεται. Ποῦ τίθεται ἡ ψιλῆ; Εἰς φωνήν γράμμα ψιλούμενον, οἷον εὐσεβῆς ἀσεβῆς. Πόθεν εἴρηται ψιλῆ; Ἀπὸ τοῦ ψῷ, ὃ δηλοῖ τὸ λεπτύνω, λεπτῶς γὰρ ἤκει καὶ ἀμυδρῶς, ὅτι ἀσθενής ἐστιν. — Πόσα σημαίνει τὸ ψῷ; Πέντε· ψῷ τὸ
 10 λεπτύνω, ἀφ' οὗ καὶ ψιλὸν στρατιώτην λέγομεν τὸν ἀσπλον καὶ γυμνὸν ἦτοι τὸν ἀσθενῆ καὶ ἀδύνατον· ψῷ τὸ προσεγγίζω καὶ ψαῦω, ὅθεν καὶ ψῶρα ἀπὸ τοῦ ἄπτε-
 σθαι ἐν τῷ κνήθην τὰ πεπονθότα μέρη τοῦ σώματος· ψῷ τὸ κόπτω, ἀφ' οὗ καὶ ψωμός, ὃ εἰς μικρὰ μέρη κοπτόμενος ἄρτος· ψῷ τὸ τρίβω, ὅθεν καὶ τὸ <Εν. Luc. 6, 1> ψύχοντες τοὺς σταχύας, ἤγουν τρίβοντες· ψῷ τὸ καίω, ἀφ' οὗ καὶ ψυ-
 15 λός ὁ κεραυνός ἢ ὁ θαλός ὁ κεκαυμένος. — Ἰστέον δὲ ὅτι δαδυνόμενον *etc.* = Σ^ν 125, 24 — 33 (ὑποδ.).

Τί ἐστι πάθος; Φωνῆς πεπονθυίας σημεῖον τὰ ἡνωμένα καὶ διακεχωρισμένα 108 ν διακρίνον. Πόθεν εἴρηται πάθος; Ἀπὸ τοῦ ἔπαθον δευτέρου ἀορίστου. Πόσα πάθη; Τρία, ἃ προειρήκαμεν· ἀπόστροφος, ὕφεν καὶ ὑποδιαστολή. Διὰ τί λέγεται πάθη;
 20 Διὰ τὸ ἐν ταῖς παθούσαις λέξεσι τίθεσθαι καὶ τοῦτο αὐτὸ δηλοῦν, ὅτι πέπονθέ τι ἢ λέξις.

Τί ἐστιν ἀπόστροφος; Σημεῖον ἐκθλίψεως φωνήεντος ἢ φωνηέντων. Πόθεν ἀπόστροφος; Ἐκ τῆς ἀπὸ προθέσεως καὶ τοῦ στρέφω. Πόθεν ὠνόμασται ἀπόστροφος; Ἐξ αὐτῆς τῆς θέσεως, ἐπειδὴ ἐπὶ τὰ ἄνω ἀπέστραπται καὶ νεύει· ἢ ἐπὶ τὰ ἔσω
 25 νεύει καὶ ἐπὶ ἀποστροφόμενας λέξεις τίθεται τὴν ἐπαλληλίαν τῶν φωνηέντων, οἷον κατὰ ἡμῶν καθ' ἡμῶν. Ποῦ τίθεται ἡ ἀπόστροφος; Ἐν τῇ ἐκθλίψει τοῦ ἐνὸς φωνήεντος τοῦ ἀπεκθλιβομένου διὰ τὴν καλλιφωνίαν, οἷον οὔτε αὐτός οὐτ' αὐτός. Ἀντὶ ποίων φωνηέντων τίθεται ἡ ἀπόστροφος καὶ ἀντὶ πόσων; Ἀντὶ τεσσάρων
 30 τοῦ α, ὡς ἄρα οὗτος ἄρ' οὗτος, ἀντὶ τοῦ ε, οἷον οὔτε εἶδον οὐτ' εἶδον, ἀντὶ τοῦ ι, οἷον ἀμφὶ ἀγαθόν, <Π 165. Ρ 388> ἀμφ' ἀγαθόν θεράποντα, ἀντὶ τοῦ ο, ὡς τοῦτο ὅπερ ἐστὶ τοῦθ' ὅπερ ἐστὶ, καὶ τοῦτο ἐκεῖνο τοῦτ' ἐκεῖνο, καὶ τοῦτο οὕτως τοῦθ' οὕτως.

Τί ἐστιν ὕφεν; Σημεῖον συναφείας δύο λέξεων συγκειμένων ἢ παρακειμένων.
 35 Πόθεν εἴρηται ὕφεν; Ἐκ τῆς ὑπὸ προθέσεως καὶ τοῦ ἐν καὶ ἐκθλίψει τοῦ ο καὶ τροπῇ τοῦ π εἰς φ ὕφεν. Ποῦ τίθεται ἡ ὕφεν; Ἐν ταῖς συνθέσει τῶν λέξεων, ὅτε δύο λέξεις ἐν τῷ ἅμα ὀφείλουσι λέγεσθαι, οἷον ἀρχιστράτηγος φιλολόγος.

Τί ἐστιν ὑποδιαστολή; Σημεῖον διαστάσεως γράμματος ἀμφιβαλλομένου περὶ τὴν σύνταξιν, οἷον ΕCΤΙΝ,ΟΥC, ἤγουν ὑπάρχει ὥτιον· εἰς γὰρ τὸ ἔστιν ὑποδιαστολή
 40 τίθεται, ἵνα μὴ συντεθῇ μετὰ τοῦ οὗς τὸ ν καὶ νοηθῇ ὅτι νοῦς ἐστιν· οὕτως καὶ τὸ ΕCΤΙ,ΝΑΞΙΟC, ἀπὸ τῆς νήσου Νάξου. Καὶ ἄλλως· τί ἐστιν ὑποδιαστολή; Διά-
 στασις λέξεων περὶ τὴν σύνταξιν ἀμφιβαλλομένων. Ποῦ τίθεται ἡ ὑποδιαστολή; Ἐν οἷς ὀφείλει λέγεσθαι νοήματα <μετὰ> διαστολῆς, ὥστε διαστεῖλαι καὶ χωρίσαι λέξεις
 45 ὑποδιαστολῇ; Ἐκ τῆς ὑπὸ καὶ διὰ προθέσεως καὶ τοῦ στελλω, ὃ δηλοῖ τὸ χωρίζω. —

4 σεύω *in* σεύομαι *mut.* V¹ || 9—15 *cfr* Choerob. *epim. in psalm. 1, 15—22; Et M 819, 52—57* || 11 ψῶρα V || 20 παθούσαις] παθητικάς V || 22 *supra lin. add.* V²: οἷον <ex gr. A 43> ὡς ἔφατ' εὐχόμενος || 30 *in marg.* V²: καὶ ἀλλὰ εἰκός ἀλλ' εἰκός || 35 *in marg.* V²: παρὰ τὸ ἐνοῦν τὰς λέξεις καὶ ἐν τῷ ἅμα ποιεῖν αὐτὰς ἀναγινώσκεισθαι || 42 ἀμφιβαλλομένη V

Πόσα σημαίνει τὸ στέλλω; Τέσσαρα· στέλλω τὸ πέμπω, ὅθεν καὶ ἐπιστολή· στέλλω τὸ καλλωπίζω καὶ στολίζω, ὅθεν καὶ πυγιστόλος γυνή ἢ πόρνη ἢ τὴν πυγὴν στολίζουσα· στέλλω τὸ πλέω, ἀφ' οὗ καὶ στόλος ἢ τῶν νεῶν ἔκπλοια· στέλλω τὸ κρύπτω, ἀφ' οὗ καὶ συστολή καὶ ὑποστολή. — Πόθεν ὠνόμασται ὑποδιαστολή; Ἀπὸ τοῦ ὑποδιαστέλλειν καὶ διαχωρίζειν τὰς λέξεις ἀπ' ἀλλήλων· τὴν γὰρ ὑπὸ πρόθεσιν ἔχει 5 καὶ οὐκ ἄλλην διὰ τὸ κάτωθεν τοῦ γράμματος τίθεσθαι, ὑφ' ὃ τίθεται. — Τί διαφέρει ἡ ὑποδιαστολή τῆς ὑφέν; Διαφέρει κατὰ τοῦτο, ὅτι ἡ μὲν <ὑπο>διαστολή διαιρεῖ τὰ δοκοῦντα ἠγνῶσθαι, ἡ δὲ ὑφέν συνάπτει τὰ δοκοῦντα διηρῆσθαι.

Διὰ τί εἰσι τρία πάθη; Κατὰ μίμησιν τῶν τριῶν τόνων. Διὰ τί εἰσιν ἐν ταῖς προσωπίαις δύο χρόνοι; Διότι πᾶν φωνῆεν ἢ ἓνα χρόνον ἐπιδέχεται ἢ δύο, οὐδέποτε 10 δὲ πλείονας. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τούτων.

*Ἔνιοι δὲ φασι περὶ τούτων οὕτως, ὅτι ὡς δέδεικται κυρίως προσωπία εἰσιν ἑπτὰ. Καὶ ἡ μὲν ὀξεῖα *etc.* = Σ^ν 126, 4—21; 126, 27—127, 24; 126, 33—126, 7; 128, 11—24 (ἀπλῶν).

Ἑρμηνεῖα εἰς τὸ περὶ τέχνης.

15

Νόμον ἴδιον ἐνόμικαν *etc.* = Proll. Voss. 4, 32—5, 17 (καλ.).

Περὶ τέχνης. Ὅρος τέχνης.

Τί ἐστὶ τέχνη; Μέθοδος ἐνεργοῦσα τῷ βίῳ τὸ συμφέρον. Καὶ ἄλλως· κτῆμα τιμωτάτων καὶ κατὰ πολὺ χρησιμωτάτων πᾶσιν ἀνθρώποις τῶν ἐν τῷ βίῳ. Καὶ ἄλλως· κατὰ τοὺς Στωϊκοὺς σύστημα ἐκ καταλήψεων ἐγγεφυμασμένων πρὸς τι 20 τέλος εὐχρηστον τῶν ἐν τῷ βίῳ. — Τί ἐστὶ σύστημα; Τὸ πλῆθος, οἷον ἐκάστου τεχνίτου τὸ ἐργαλεῖον· πλῆθους γὰρ θεωρημάτων καὶ οὐχ ἑνὸς ἡ τέχνη μόνου δεῖται· ἀλλὰ μὴν καὶ ὕλης καὶ ὀργάνων, ἐπεὶ ὥσπερ πλῆθος ἐργαλείων ἐφευρεθέντων καὶ δοκιμασθέντων εἰς ἀποτέλεσμα τινος ἀναγκαίου καὶ χρήσιμου [οὔτω καὶ] ἡμῖν. Τί ἐστὶν «ἐκ καταλήψεων ἐγγεφυμασμένων»; Ἐξ ἐφευρέσεων δεδοκιμασμένων καὶ 25 ἐγνωσμένων· γυμνάσαι γὰρ ἐστὶ τὸ εἰς φῶς ἀγαγεῖν. Διὰ τί εἶπε «πρὸς τι τέλος εὐχρηστον τῶν ἐν τῷ βίῳ»; Διότι πᾶσα τέχνη νενόηται διὰ τὸ συμφέρον. Καὶ οἷον ἐὶ ὁ ὅρος τῆς τέχνης ἐστὶν οὗτος· «τέχνη ἐστὶ πλῆθος ἐργαλείων ἐξ ἐφευρέσεων δεδοκιμασμένων ἀφορώσα εἰς ὠφέλειαν τῶν ἀνθρώπων εἰς ἀποτέλεσμα τινος ἀναγκαίου καὶ χρήσιμου ἡμῖν» οὐ γὰρ ἀθρόως αἱ τέχναι εὑρηνται, ἀλλ' ἄλλος ἄλλο τι 30 εὔρεν, ὁ μὲν τρυπάνιον, ὁ δὲ τὸ εἰς κάλλος ἀποξέειν τὰ ξύλα, ὁ δὲ σκέπαρνον, ὁ δὲ σμίλαν ἢ ἄλλο τι· καὶ ταῦτα πάντα ὁμοῦ συνελόντες ἀπετέλεσαν τὴν τέχνην.

Ποσαῶς ἡ καθόλου τέχνη; Διχῶς, λογικὴ καὶ πρακτικὴ. [Ποία λέγεται λογικὴ τέχνη; Ἡ διὰ τοῦ νοῦς μόνου παραλαμβανομένη, ὡς ἡ γραμματικὴ]. Τί τὸ ἴδιον τῆς λογικῆς τέχνης; Τὸ πάντα μετὰ λόγου ποιεῖν καὶ λόγον ὑπὲρ ὧν ποιεῖ ἀποδι- 35 δόναί. Ποία λέγεται λογικὴ τέχνη; Ἡ διὰ τοῦ νοῦς μόνου παραλαμβανομένη, ὡς ἡ γραμματικὴ, ρητορικὴ, ἱατρικὴ. Ποία λέγεται πρακτικὴ τέχνη; Ἡ δι' ὀργάνου ἐνεργουμένη, ὡς ἡ τεκτονικὴ, χαλκευτικὴ καὶ πᾶσαι αἱ χειρωνακτικαὶ καὶ βάνασοι. Τί διαφέρει ἡ λογικὴ τῆς πρακτικῆς; Ὅτι τὴν μὲν λογικὴν μόνος ὁ ἀνθρώπος ἐπίσταται, τὴν δὲ πρακτικὴν καὶ τινὰ τῶν ἀλόγων ζώων. Τίς καλεῖται λογικός; Ὅστις 40 μετὰ λόγου πράττει, οἷον γραμματικός, ρητορικός. Τίς καλεῖται πρακτικός; Ὅστις μετὰ τῶν λοιπῶν ὀργάνων τοῦ σώματος καὶ τῆς χειρὸς πράττει, οἷον χαλκεύς,

1—4 *cfr* Choerob. *epim. in psalm.* 154, 6—8; *EtM* 726, 10—12 || 1 ἐπιστολή Choer. *EtM*, ἀποστολή V || 3 νῆυν V || 8 διαιρεῖσθαι V || 17—298, 39 *om* N || 19 τῶν] τοῖς V || 32 σμίλαν V || 34 μόνου] μόνῃ V; *item* v. 36

τέκτων. — Πόσαι διαφοραὶ τῆς καθόλου τέχνης; Τέσσαρες· θεωρητική, πρακτική, ποιητική καὶ μικτή. Τί ἐστι θεωρητική; Ὅποια διανοία θεωρεῖται καὶ λόγῳ μόνῳ κατορθοῦται, ὡς ἡ ἀστρονομία καὶ ἡ γεωμετρία. Τί ἐστι πρακτική; Ὅση δι' ὀργάνου ἐνεργεῖται, ὡς ἡ κιθαριστική, ἡ αὐλητική καὶ ἡ ὄρχηστική. Ποῖαι λέγονται πρακτικαί; Ὅσαι μέχρι τοῦ γεγονέναι ὀρῶνται καὶ μετὰ ταῦτα ἀπόλλυνται οὐδὲν ἴχνος ἑαυτῶν καταλιμπάνουσαι, ὡς ἡ αὐλητική καὶ ἡ ὄρχηστική. Τί ἐστι ποιητική; Ἡ τῷ συμβουλευεῖν διδάσκουσα εἰδέναι τὸ χρεῖωδες. Ποῖαι λέγονται ποιητικαί; Ὅσαι ὕλην ἀδιατύπτωτον λαβοῦσαι ἐποίησαν τι, ὃ καὶ μετὰ ταῦτα ὁράται πρὸς μνήμην τοῦ δημιουργήσαντος, ὡς ἡ τεκτονική, ἡ ἀνδριαντοπλαστική, ἡ λαξευτική. — Αἱ δὲ ἐκ τούτων μικταί, αἱ θεωρητικῆς καὶ πρακτικῆς καὶ ποιητικῆς μετέχουσιν, ὡς ἡ ἱατρική, γραμματική καὶ αἱ λοιπαί· αὕτη γάρ ἡ ἱατρική μετέχει τοῦ ποιητικοῦ <καὶ τοῦ θεωρητικοῦ>· καὶ ποιητικὸν μὲν τὸ χειρουργικόν, θεωρητικὸν δὲ αὐτῆς τὸ διαγινώσκειν τὰ πάθη <διὰ> τῶν σφυγμῶν καὶ τῶν ἄλλων. — Σκοπήσωμεν οὖν τὴν γραμματικὴν ὑπὸ ποῖον τούτων ἀνάγεται. Φαμέν καὶ αὐτὴν εἶναι μικτὴν· ἐν μὲν γὰρ τῷ κτίζειν ἀποτελῶ τι καὶ πράττω, τὸ δὲ τεχνολογεῖν θεωρητικὸν καὶ <τὸ> τῆς μεθόδου τῶν κανόνων· διὰ τοῦτο αὐτὴν ἀπεφύνα<ν>το τέχνην θεωρητικὴν τε καὶ ποιητικὴν. — Τί ἐστι μικτή; Ἡ ἐκ θεωρητικοῦ καὶ πρακτικοῦ συγκειμένη, καθὰ προέφμεν.

Πόσα παρέπεται τῇ τέχνῃ; Ἑπτὰ· τεχνοειδές, ἡμιτέχνιον, μικροτεχνία, κακοτεχνία, ματαιοτεχνία, ψευδοτεχνία καὶ ἀτεχνία. Τί ἐστι τεχνοειδές; Ἀλόγου ζῴου τέχνην μιμουμένη φύσει <τεχνι>κὰς ἐργασίας, ὡς ἡ τῶν ἀραχνῶν ὕφαντική καὶ τῶν μελισσῶν ἡ κηροπλαστική. Τί ἐστὶν ἡμιτέχνιον; Τὸ δι' ὀλίγου συνιστάμενον τεχνίδιον, ὡς ἡ κουρευτική καὶ ἔξουχιστική. Τί ἐστι μικροτεχνία; Ἡ ὑποκρινομένη μείζονος τέχνης ἐργασίαν, ὡς ἡ τῶν μυρεψῶν· οὗτοι γὰρ διὰ τὸ εἰδέναι σκεύασαι ἐμπλαστρα τὴν τῶν ἱατρῶν σχηματίζονται τέχνην. Τί ἐστι κακοτεχνία; Ἡ ἐπὶ κακῷ ὡς ἀληθῶς εὑρεθείσα, ὡς ἡ κυβευτική. Τί ἐστι ψευδοτεχνία; Ἡ ἀπατῶσα τὴν αἴσθησιν, ὡς ἡ τῶν ψηφίδων καὶ τῶν νευροβατῶν ἥτοι τῶν λωράδων. Τί ἐστι ματαιοτεχνία; Ἡ μὲν ὁ πόνος πολὺς, τὸ δὲ ἀποτέλεσμα οὐδέν, ὡς τὸ εἰδέναι πολλὰς τρύπας ποιεῖν ἐν κυάμῳ κέγχρου, καὶ τὸ ποιεῖν ἀνδριάντας κηρίνους. Τί ἐστὶν ἀτεχνία; Ἡ τῆς τέχνης ἀταξία, δι' ἣν καὶ πταιστὴν νομίζουσιν οἱ πολλοί.

Τί διαφέρει τέχνη ἐπιστήμης, πείρας καὶ ἐμπειρίας; Διαφέρει κατὰ τοῦδε τοὺς τρόπους, κατὰ τε τὸ καθολικώτερον καὶ μερικώτερον, καὶ ἀπταιστον καὶ πταιστόν· ἔπεται γὰρ τῷ μὲν καθόλου τὸ ἀπταιστον, τῷ δὲ μερικῷ τὸ πταιστόν· καὶ ὅτι ἡ μὲν τέχνη κατὰ τὴν ἀτελεστέρα καθέστηκε τῆς ἐπιστήμης, ὡς ἡ ἱατρική, ῥητορική, γραμματική, ἡ δὲ ἐπιστήμη τελειοτάτη, ὡς ἡ τῶν φιλοσόφων καὶ τῶν γεωμετρῶν. Τί ἐστὶν ἐπιστήμη; Κατάληψις ἀπταιστος ἀπὸ ὀρθοῦ λόγου κατεσκευασμένη. Καὶ ἄλλως· κύστημα ἀσφαλές ἀπὸ τοῦ ἐστηκότος τι μεθοδεύουσα. Καὶ ἄλλως· ἔξις ἀμετάπτωτος λογική. Τί ἐστὶν ἔξις; Οἶονεὶ γνῶσις. Τί ἐστὶν ἀμετάπτωτος· ἡ ἀπταιστος καὶ τελεία. Τί διαφέρει τέχνη ἐπιστήμης; Διαφέρει κατὰ τοῦτο, ὅτι ἡ μὲν τέχνη κατὰ τι πταιστή ἐστίν, ἡ δὲ ἐπιστήμη παντελῶς ἀπταιστος . . .

. . . τέλος εὐχρηστον τῶν ἐν τῷ βίῳ *etc.* = Proll. Voss. 9, 13 — 10, 19.

Ἰστέον ὅτι αἱ τέχναι τετραχῶς· αἱ μὲν γὰρ εἰς λογικαί, ὡς ἐπὶ τῆς ἀστρονομίας, αἱ δὲ πρακτικαί, ὡς ἐπὶ τῆς κιθαριστικῆς· αὕτη γὰρ ἐν

1—16 *vide Proll. Voss. 7, 8—22*

1 *supra* θεωρητικὴ *scr* λογικὴ V¹ || 11 μετέχει] μέχρι V || 15 τὸ δὲ] τῷ δὲ V | τοῦ κανόνος V || 20 φύσει τεχνικὰς *Stadtmüller*, φυσικὰς V || 21 δι' ὀλίγου *Stadtmüller*, διόλου V || 39 *inter* ἀπταιστος, *quod in V in fine folii 5^v legitur, et τέλος, quo vocabulo incipit fol. 6^r, unum videtur intercidisse folium; vide p. 292, 10* || 41 εἰς N, *om* V

τῷ πράττεσθαι ἔχει τὴν ὑπαρξιν, μετὰ δὲ τὸ πρᾶγμα, ἥτοι τὴν πρᾶξιν, οὐκ ἔστιν· αἱ δὲ ποιητικάι, ὡς ἐπὶ τῆς χαλκευτικῆς· αὕτη γὰρ καὶ μετὰ τὸ ἀποτέλεσμα ἔχει τὰ ἀποτελούμενα†.

Τί ἐστὶ τέχνη; Cύστημα ἐκ καταλήψεων· «σύστημα» μὲν ἥτοι πλῆθος· λέγομεν γὰρ τὸ σύστημα τῶν παιδευτῶν· «ἐκ καταλήψεων» δέ, τοιούτεστιν ἐξ ἐφευρέσεων· 5 πρῶτον γὰρ τις εὐρίσκει, καὶ οὕτω προσάγει τῇ τέχνῃ· ἴδιον δὲ τῆς τέχνης τὸ πάντα μετὰ λόγου ποιεῖν καὶ λόγον ὑπὲρ ὧν ποιεῖ ἀποδιδόναι. — Πάλιν· τέχνη ἐστὶ σύστημα· «σύστημα» μὲν οὖν εἴρηται ἡ τέχνη, ὅτι οὐκ ἔστιν ἡ τέχνη μονοειδής, ἀλλ' ἐκ διαφόρων πολλῶν, ὡς εἰρήκαμεν· σύστημα μὲν γὰρ σημαίνει τὸ ἄθροισμα. «Ἐκ καταλήψεων» δέ, ὡς εἵπομεν, ἐξ ἐφευρέσεων· «ἐγγεγυμνασμένων» δέ, οἷονεὶ δεδοκιμασμένων· οὐ 10 γὰρ ἀθρόως καὶ ὑφ' ἑνὸς αἱ τέχναι εὐρηνται, ἀλλὰ κατὰ βραχὺ ἐφευρέθησαν ὑπὸ πλειόνων· ἢ ὑφ' ἑνὸς τῆς πολυπραγμοσύνης τοῦ νοῦ συνιστάμενον καὶ συναθροιζόμενον πρᾶγμα· ἀπὸ τοῦ συνίστασθαι γὰρ καὶ εἶναι λέγεται σύστημα· αἱ γὰρ τέχναι διὰ πλειόνων τινῶν ἀποτελεῖσθαι πεφύκασι, καὶ μάλιστα ἐξ ὕλης καὶ ὀργάνων, δι' ὧν κατασκευάσει τὴν ὕλην εἰς εὐπρεπὲς σχῆμα. Ἔτι «ἐγγεγυμνασμένων» πρόκειται, 15 διότι οὐχ ἅπαρ ἢ δις οἱ ἀρχαῖοι τὰς τέχνας δοκιμάσαντες ἐκδεδώκασι, ἀλλὰ πολ- λάκις τὰ περὶ τὴν τέχνην γυμνάσαντες ἐκδεδώκασι, τὸ καλῶς ἔχον σκοπήσαντες. Τὸ δὲ «πρὸς τι τέλος» πρὸς ἀόριστον τέλος· τὸ γὰρ τί σημαίνει τέσσαρα· ἀόριστόν τι πρᾶγμα, καὶ ὠρισμένον, καὶ τὸ ἐνιαῖον, καὶ προσδιωρισμένον· ἐστὶ καὶ πρὸς τούτοις πέμπτον, ἐπίρρημα, ὃ δηλοῖ τὸ λίαν, ὡς τὸ <Psal. 3, 2> κύριε, τί ἐπλη- 20 θύνθησαν οἱ θλίβοντές με, ἀντὶ τοῦ λίαν ἐπληθύνθησαν. — Ἀλλὰ καὶ τὸ τέλος σημαίνει ἔξ· τὴν πρόσοδον, τὸ ἀξίωμα, τὸ δαπάνημα, τὴν ἐορτὴν, τὸ πεπληρωμένον ἔργον καὶ δημόσιον καὶ τὸν θάνατον· καὶ ὁ βίος ἐπτά· τὴν ἐκάστου ζωὴν, τὴν κοι- νὴν ἀπάντων ζωὴν, τὸ ἐπιτήδευμα, τὴν περιουσίαν τοιούτετι τὸν πλοῦτον, τὴν ἐν- θένδε τῆς ψυχῆς μεταστάειν, τὸ εἶδος τῆς ἐκάστου ζωῆς καὶ τὴν διατριβήν, ὧν τὰς 25 χρήσεις ἐν τῷ μεγάλῳ λεξικῷ, εἰ θεῶν βουλητόν, μαθησόμεθα. Ὁ γοῦν λέγων τοιοῦτόν ἐστι· πᾶσα τέχνη ἐπινοεῖ πρὸς τι συμφέρον· εἰ γοῦν τέχνη ἐστὶν ἐπὶ βλάβῃ, κακοτεχνία καὶ οὐ τέχνη, οἷα ἐστὶν ἡ ληστρική <καὶ> ἡ τυμβωρυχική· δοκοῦσι γὰρ καὶ οἱ ταύτην ἐπιτηδεύοντες τέχνην ἐργάζεσθαι, ἀλλ' ἔστιν ἀπηγορευμένη τῷ νόμῳ, ἥς τὸ τέλος θάνατος. Εἰ γὰρ ἐπὶ τῷ συμφέροντι καὶ τῇ συστάσει τοῦ βίου ἐπινε- 30 νόηται τέχνη, αὗται δὲ τὸ τέλος δλέθριον ἔχουσιν, ὁμολογουμένως οὐ τέχναι μᾶλλον ἢ κακοτεχνίαί εἰσι. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῆς τέχνης λέγειν ἐπεχειρήσαμεν.

*Ἄξιον δὲ καὶ περὶ τῆς γραμματικῆς διαλαβεῖν. Καὶ πρότερον μά- θωμεν περὶ ὅρου, τί ἐστὶν ὅρος *etc.* = Proll. Voss. 8, 8—24. Μα- θόντες τοίνυν τί ἐστὶν ὅρος, καὶ τί ὑγίεια ὅρου, ὀριώμεθα τὴν γραμ- 35 ματικήν. — Περὶ γραμματικῆς. — Γραμματικὴ ἐστὶ τέχνη ἕξι θεωρητικὴ καὶ πρακτικὴ *etc.* = Proll. Voss. 3, 11—4, 30.

<Heliodori.> — Ἀμεινον δὲ ἦν ἄρξασθαι ἀπὸ στοιχείων, ὡς ἀρχε- τύπων καὶ πρώτων αἰτίων τῆς φωνῆς, ὅτι ταῦτα ἡ πρώτη φωνὴ καὶ

38—300, 6 *videntur esse* Σ^h

1 πρᾶξιν N, ὑπαρξιν V || 3 *nullum lacunae signum* VN || 4—32 *similia hab.* N || 11 εὐρηνται V, συνέστησαν N || 19 ἔστι — ἐπληθύνθησαν (20) *om* N || 22 ἐορτήν N, ἀρετήν V | *in marg. infer. add* V²: τέλος σημαίνει ἔξ· ἡ ἐπιφοιτῶσα πρόσκοδος ταῖς πόλεσιν, ἡ συνάθροικς, τὸ ἀξίωμα, ἡ μυστικὴ ἐορτὴ, τὸ πέρασ τῶν πραγμάτων καὶ τὸ δαπάνημα || 23 καὶ τ. θάν. *om* N || 25 ὧν — μαθησόμε. (26) *om* N || 26 λέγων VN || 38 δέ] γὰρ V, *om* N

ἄτομος ὑπάρχει, καὶ ἐξ αὐτῶν αἱ συλλαβαὶ συνέστησαν, καὶ ἐκ τῶν συλλαβῶν αἱ λέξεις, ἐκ δὲ τῶν λέξεων ὅλη ἡ γραμματικὴ. Ἐπεὶ γοῦν οὕτως ἔδοξε τῷ Διονυσίῳ τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῆς γραμματικῆς ποιήσασθαι, λεκτέον περὶ αὐτῆς. Γραμματικὴ ἐστὶν ἕξις θεωρητικὴ καὶ πρακτικὴ τῶν παρὰ ποιηταῖς τε καὶ συγγραφεύς, δι' ἧς ἐκάστῳ τὸ οἰκεῖον ἀποδιδόντες ἐξ ἀπείρου καταληπτὸν ποιοῦμεθα.

Καὶ ἄλλως. — Τί ἐστὶ γραμματικὴ τέχνη; Ἑξις θεωρητικὴ καὶ πρακτικὴ, τὸ εὖ λέγειν καὶ τὸ εὖ γράφειν διδάσκουσα ἡμᾶς· οὐ γὰρ πᾶς ὁ γράφων ἢ ὁ ἀναγινώσκων λέγεται γραμματικός, ἀλλ' ὁ τὸν κανόνα καὶ τὸν ὅρον ἀποδιδούς. Καὶ ἄλλως· τέχνη περὶ τὰ ὀκτὼ μέρη τοῦ λόγου καταγινόμενη. Ἄλλως· τέχνη διδάσκουσα ἡμᾶς τὰ νοούμενα γράφειν καὶ τὰ ὡς πρὸς τινα εὐρύθμως ἢ ἐμμέτρως πραγματευθέντα μετὰ κρίσεως διηγούμενη. Ὁ δὲ γε Διονύσιος ὁ Θρᾷξ ὠρίσατο οὕτως· «γραμματικὴ ἐστὶν ἐμπειρία τῶν παρὰ ποιηταῖς τε καὶ συγγραφεύς ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ λεγομένων».

15 <Heliodori> — Μέμφονται δὲ τινες τὸν τεχνογράφον τὴν λογιστᾶ-
την γραμματικὴν ἐμπειρίαν εἰρηκότα, ἥτις ἐστὶν ἡ τῶν ὡσαύτως ἐχόντων
πραγμάτων ἄλογος τήρησις τε καὶ μνήμη· ὡς εἴ τις ἄγροικος βοτάνην
ἔλκει προσαγαγὼν τύχοι τε τὸ πάθος ἰάσασθαι, καὶ μήτε λόγον μήτε
αἰτίαν ἀποδοῦναι δυνάμενος. Λοιπὸν οὕτω τινὲς ἀπολύονται τὴν κατη-
20 γορίαν, ὡς ἔν τις ζητήμασι καὶ ἄλογον εὐρίσκοντες τὴν γραμματικὴν,
οἷον ὡς ἐν ταῖς ψιλῇ παραδόσει εἰρημέναις λέξεσιν, ἥγουν ὡς ἐν ταῖς
κεσημειωμέναις. Ἐμπειρία δὲ ἐστὶν ἡ ἄλογος τριβὴ ἢ ἐκ παρατηρήσεως
γινόμενη· ὁ γὰρ ἐμπειρικός οὐδὲν μετὰ λόγου ποιεῖ, ἀλλ' ὅπερ τηρεῖ
τὸν τεχνίτην μετὰ λόγου διαπραττόμενον, τοῦτο καὶ αὐτὸς ποιῶν ἀλό-
25 γως μιμεῖται.

Γραμματικὴ ἐστὶν ἐμπειρία.] <Ἐμπειρία> ἀντὶ τοῦ τέχνη· τὴν
γὰρ ἐμπειρίαν ἐνταῦθα ὁ Διονύσιος ἀντὶ τῆς τέχνης ἐξελάβετο, καθὰ
μετὰ ταῦτά φησιν «ὁ δὴ κάλλιστόν ἐστι πάντων τῶν ἐν τῇ τέχνῃ» καὶ
δείκνυσι διὰ τούτου, ὅτι ἐμπειρίαν τὴν τέχνην λέγει, καὶ οὐ τὴν ἄλογον
30 τριβὴν [τῆς γραμματικῆς].

Γραμματικὴ ἐστὶν ἐμπειρία.] Πρότερον *etc.* = Σ^d 10, 24—11, 2.
Ὅτι μὲν γὰρ *etc.* Σ^v 166, 27—167, 4.

Γραμματικὴ ἐστὶν ἐμπειρία.] Πολλοὶ *etc.* = Σ^v 167, 6—25.

Τῶν παρὰ ποιηταῖς τε καὶ συγγραφεύς.] Εἰδέναι χρὴ ὅτι
35 ταῦτα χαρακτηρίζει ποιητὴν κυρίως, μέτρον, μῦθος ἥτοι πλάσμα, <τῶν ὡς>,
ἱστορία καὶ ποιά λέξις. Διαφέρει δὲ ποιητῆς συγγραφέως, ῥήτορος καὶ
ἱστοριογράφου· καὶ ποιητῆς μὲν λέγεται ὁ μέτρῳ συγγραψάμενος, ὡς
Ὁμηρος· συγγραφεὺς δὲ ὁ τὰ ἐφ' ἑαυτοῦ γεγονότα συγγραψάμενος, ὡς

15—25 *videntur esse* Σ^b

7—14 *om* N || 13 ἐπιτοπολὺ V; *item* p. 301, 10 et 16 || 15 δὲ N, *om* V ||
24 ποιῶν] ποιεῖν VN || 30 τῆς γραμματικῆς V, τῆς γραφῆς N || 31 *in marg.*
Διομήδους σχολαστικοῦ N || 33 *in marg.* Στεφάνου N

ὁ Θουκυδίδης τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον συνέγραψεν ἐπὶ τῶν αὐτοῦ γεγονότα χρόνων· ῥήτωρ δὲ ὁ περὶ τὰ πολιτικὰ ζητήματα καταγινόμενος, ὡς ὁ Δημοσθένης· ἱστοριογράφος δὲ ὁ παλαιῶν ἱστοριῶν μεμνημένος, ὡς Ἡρόδοτος.

Τῶν παρὰ ποιηταῖς τε καὶ συγγραφεύσιν.] Ποιηταὶ μὲν λέ- 5 γονται *etc.* = Σ^d 11, 4—8. — Οὐκ ἔστι μόνον *etc.* = Σ^v 167, 26 — 168, 13.

Εἰς τὸ «γραμματική ἐστιν ἐμπειρία». — Μέμφονται τινες *etc.* = Proll. Voss. 6, 31 — 7, 29.

Ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ λεγομένων.] Καλῶς ἔφη «ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ 10 λεγομένων»· τῶν γὰρ πολιτευομένων λέξεων ἐπιστήμων ἔσται ὁ γραμματικός, οὐ μὴν τῶν καθάπαξ καὶ κατὰ μίαν χρῆσιν εἰρημένων· ὡς παρὰ τισι λέγεται σκέπαρνον <Artemid. 4, 24> τὸ ἔριον διὰ τὸ σκέπειν τὸν ἄρνα, καὶ ποτήριον τὸ ἐξ ἐρίων ἔνδυμα, ὅτι ποτὲ ἔριον ἦν, καὶ ἐπὶ τῶν τοιούτων. 15

Ἄλλως — «Ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ» ἡγουν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον λεγομένων· οὐ γὰρ ἐπιζητήσει ὁ γραμματικὸς ζητημάτων Δημοσθενικῶν ἢ δογμάτων Πλατωνικῶν ἀκρίβειαν· εἰ δὲ λέξεων ἐπιστήμων ὁ γραμματικός — τοῦτο γὰρ προσυπακούεται — εἴσεται καὶ τὴν τούτων ἐξήγησιν.

Διομήδους. — Ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ λεγομένων, τουτέστι τῶν ὑπὸ 20 πολλῶν ἀρχαίων διὰ μνήμης ἀξίως ἐνεχθέντων καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εὗρισκομένων. Λεῖπει δὲ τὸ «λέξεων». Διὰ τί δὲ εἶπεν *etc.* = Σ^d 11, 12 — 12, 2.

Πόσα θεωρούμενα περὶ τὴν γραμματικὴν; *etc.* = Σ^v 170, 11 — 25.

Πόσα μέρη τῆς γραμματικῆς; Ἐξ· πρῶτον ἀνάγνωσις ἐντριβῆς κατὰ προσω- 25 δίαν, δεύτερον ἐξήγησις κατὰ τοὺς ἐνυπάρχοντας ποιητικοὺς τρόπους, τρίτον γλωσσῶν τε καὶ ἱστοριῶν πρόχειρος ἀπόδοσις, τέταρτον ἐτυμολογίας εὗρεσις, πέμπτον ἀναλογίας ἐκλογισμός, ἕκτον κρίσις ποιημάτων, ὃ δὴ κάλλιστόν ἐστι πάντων τῶν ἐν τῇ τέχνῃ.

Διὰ τί δὲ μέρη τῆς γραμματικῆς καὶ οὐχὶ εἶδη, καὶ τί διαφέρει 30 μέρος εἶδους; Καὶ λεκτέον ὅτι τὰ μὲν εἶδη ἐκ τῶν γενῶν διαιροῦνται καὶ αὐτοτελῆ εἰσιν, οἷον ἐκ τοῦ ζύφου γένους διαιροῦμεν τὸν ἄνθρωπον· τὸ δὲ μέρος ἀπόσπασμά ἐστι τοῦ εἶδους, ἀτελὲς γὰρ ἀνθρώπου μέρος ἢ κεφαλὴ. Ὅθεν ῥητορικῆς λέγομεν εἶδη τρία, συμβουλευτικόν, δικανικόν, πανηγυρικόν· καὶ [ὅτι] τὸν μὲν ἐπιστάμενον ἐν τῶν τριῶν τούτων εἰδῶν 35 ῥήτορα τέλειον λέγομεν, τὸν δὲ μὴ ἐπιστάμενον πάντα τὰ τῆς γραμμα-

20—22 *cfr* Σ^v 168, 14 *seq*

5 *in marg.* Διομήδους N || 10 Καλῶς — λεγομένων (11) N, *om* V || 13 ἔριον N, ὄρνεον V || 17 ἐπιζητήσεις τὸν γραμματικόν VN || 20 Διομ. *in contextu* V, *om* N || 24 *similia hab.* N, *sed post p. 304, 17* || 25—29 *om* N || 30 δὲ N, *om* V | οὐχὶ N, οὐκ V || 35 ἐν V, περὶ N

τικῆς μέρη γραμματικὸν οὐ λέγομεν· ἐκ πάντων γὰρ αὕτη τούτων τῶν μερῶν ἀναπληροῦται.

Στεφάνου. — Μέρη δὲ ἔξ.] Τί δήποτε *etc.* = Σ^v 168, 19—169, 2.

Ἰστέον ὅτι τὸ παλαιὸν μέρη *etc.* = Σ^d 12, 3 — 13, 10.

5 Πρῶτον ἀνάγνωσις ἐντριβῆς κατὰ προσωδίαν.] Ἰστέον ὅτι τὸ διορθωτικὸν παρεσιώπησε μέρος, τὴν ἐτυμολογίαν ἀντ' αὐτοῦ καταλέξας ὡς μέρος· ὅπερ οὐκ ἔστι μέρος, ἀλλὰ μόριον τοῦ ἐξηγητικοῦ, ὡς καὶ τὸ ὀρθογραφικὸν τοῦ διορθωτικοῦ· μερῶν δὲ μέρη τὰ μόρια, ὡς κεφαλῆς ὀφθαλμοὶ καὶ ποδῶν δάκτυλοι.

10 Διομήδους. — Πρῶτον ἀνάγνωσις ἐντριβῆς *etc.* = Σ^d 13, 11—18.

Δεύτερον ἐξήγησις.] Τὸ δεύτερον μέρος τῆς γραμματικῆς ἐξήγησις· ἐξήγησις δὲ ἔστιν ἡ τοῦ ἐξῆς ὁδήγησις, τουτέστι τοῦ νοήματος καὶ τῆς διανοίας ἀκολουθία τε καὶ τάξις. — Κατὰ τοὺς ἐνυπάρχοντας ποιητικούς τρόπους,] ἤτοι κατὰ τοὺς ἐγκειμένους τῶν ποιητῶν τρόπους.

15 Ἰστέον δὲ ὅτι ἐν τοῖς ποιητικοῖς τρόποις εἰς ἀπορίαν περιίσταται ὁ ἐξηγούμενος, εἰ μὴ μάθοι τὸν τρόπον τοῦ νοήματος· πολλάκις γὰρ ὁ ποιητὴς περὶ πολέμου διαλεγόμενος ἐτράπη ὡς εἰς θερισμοῦ ἐξήγησιν. Ἰστέον δὲ ὅτι οἱ ποιητικοὶ τρόποι ῥητορικῆς εἰσὶν ἀλλότριοι· ἀρετὴ γὰρ τῆς ῥητορικῆς ἡ σαφήνεια, οἱ δὲ τρόποι τὸ ἀσαφὲς παράγουσιν.

20 Στεφάνου. — Δεύτερον ἐξήγησις.] Μετὰ τὸ διδ. *etc.* = Σ^v 169, 8—10.

«Ποιητικῶς» τοὺς μάλιστα ποιηταῖς ἀρμόζ. *etc.* = Σ^d 13, 20—14, 12.

Τρύφωνος περὶ τρόπων.

Hac praemissa inscriptione habet V fol. 10^v—12^v quae sub Gregorii Corinthii nomine leguntur apud Spengelium III 215, 3—17 et quae sub Georgii Choerobosci nomine III 244, 4—10; sequuntur excerpta ex 244, 14—255, 18. Tum sic pergit: Ὅτι τὸ φιλεῖ νοεῖ λέγει φέρε φίλησι νόησι λέγεισι φέρησι λέγουσι Ῥηγῖνοι· καλεῖται δὲ καὶ σχῆμα ἱβυκτεῖον ὑπὸ τῶν γραμματικῶν, διὰ τὸν μελοποιὸν δηλαδὴ ἱβυκον φιλωδῆσαντα τοιαύτῃ γλωσσῇ· τὸ δὲ λάβῃ λάχῃ τὰ αὐθυπότακτα, ἔξ ὧν λάβῃσι καὶ 30 λάχῃσιν οὐ τῶν Ῥηγῖνων εἰσὶν, ἀλλὰ τῶν Ἰώνων. — Καὶ οὗτοι μὲν οἱ τρόποι. Ἐπεὶ δὲ ὁ τρόπος λέξεων ἔστι φράσις, εἵπωμεν καὶ τί ἔστι φράσις. Φράσις ἔστι λόγος *etc.* = *Tryphoni de tropis apud Spengelium III 191, 3—13* (ἀναγκαῖον).

Τρίτον γλωσσῶν τε καὶ ἱστοριῶν.] Τὸ τρίτον μέρος τῆς γραμματικῆς ἔστιν ἡ σύντομος ἀπόδοσις ἢ γουν ἀπόκρισις τῶν τε γλωσσῶν καὶ ἱστοριῶν. 35 Ἰστέον δὲ ὅτι διαφέρει διάλεκτος γλώττης, ὅτι ἡ μὲν διάλεκτος ἐμπερικτική ἔστι γλωσσῶν [τε καὶ ἱστοριῶν]· Δωρὶς γὰρ διάλεκτος μία, ὅφ' ἦν εἰσι γλώσσαι πολλαί, Ἀργείων, Λακύνων, Κυρακουσίων, Μεσ<ς>ηνίων, Κοριν-

1 τούτων N, *om* V | 3 Στεφάνου *in contextu* V, Διομήδους καὶ Στεφάνου *in marg.* N | 12 ἔστιν N, *om* V || 14 *post poster.* τρόπους *add* N: ποιητικοὶ δὲ τρόποι εἰσι κς', οὐς οὐκ ἀναγκαῖον λέγειν || 20 Στεφάνου *in contextu* V, *in marg.* N || 23—32 *om* N || 27 Ῥηγῖνοι] ῥιγῖνες V || 30 ῥιγῖνων V || 36 τε *om* N

θίων· καὶ Αἰολίς μία, ὅφ' ἦν εἰς γλῶσσαι πολλάί, Βοιωτῶν καὶ Λεσβίων καὶ ἄλλων. Καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν διάλεκτοι μὲν εἰς πέντε, Ἰάς, Ἀτθίς, Δωρίς, Αἰολίς, κοινή, γλῶσσαι δὲ πολλάί. Συμβάλλεται δὲ ἡ γλῶσσα πρὸς ὀρθογραφίαν καὶ ἑτυμολογίαν. Ἱστορία δέ ἐστι παλαιῶν πράξεων ἀφήγησις.

Διομήδους. — Τρίτον γλωσσῶν τε καὶ ἱστ. *etc.* = Σ^d 14, 13—22. 5

Τέταρτον ἑτυμολογίας εὗρεσις.] Τὸ τέταρτον μέρος τῆς γραμματικῆς ἢ τοῦ ἐτύμου, τουτέστι τοῦ ἐν τῇ λέξει ἀληθοῦς, ἀνάπτυξις· ἑτυμον γὰρ τὸ ἀληθές, καὶ ἡ ἑτυμολογία ἐν τῷ σημαινομένῳ τὸ ἀληθές καταλαμβάνει, ὡς ἐν τῷ οὐρανός λεγόμεν, οὐρανός γάρ ὅρος τίς ἐστιν. Ἰστέον δὲ ὅτι οὐ μέρος τῆς γραμματικῆς τὸ ἑτυμολογικόν, ἀλλὰ μέρους 10 μόριον τοῦ ἐξηγητικοῦ.

174 v Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ αὐτό. — Τέταρτον ἑτυμολογίας εὗρεσις.] Πρῶτον ὁ εἰσαγόμενος μαθάνει, ὅτι μῆνιν βαρυτόνως δεῖ ἀναγινώσκειν· διδαχθεὶς δὲ καὶ τοῦ ἀναγνωσθέντος ἀπαιτεῖ τὴν ἐξήγησιν, ὃ ἐστι τὴν 175 v ἑρμηνείαν· μαθὼν δὲ ὅτι ὀργὴν ἐπίμονον σημαίνει, ἀπαιτεῖ τὴν διάλε- 16 κτον, τίνες λέγουσι μῆνιν τὴν ὀργήν, καὶ ἀκούει ὅτι οἱ Ἰωνες. Μαθὼν δὲ καὶ τὴν διάλεκτον ζητεῖ καὶ τὴν τῆς ἑτυμολογίας εὗρεσιν. Ἑτυμολογία δέ ἐστιν ἡ ἀνάπτυξις τῶν λέξεων κατὰ τὸ δυνατόν, δι' ἧς *etc.* = Σ^d 14, 24—15, 7.

⟨*Heliodori.*⟩ — Πέμπτον ἀναλογίας ἐκλογισμός.] Τὸ πέμ- 20 πτον μέρος τῆς γραμματικῆς ἢ ἐκζήτησις καὶ ἀκριβολογία τῆς τοῦ ὁμοίου 175 v παραθέσεως. Ἀναλογία γάρ ἐστι λόγος ἀποδεικτικὸς καθ' ὁμοίου παρά- θεισιν τῆς καθ' ἕκαστον μέρος φυσικῆς ἀκολουθίας· «ὁμοίου» δὲ κατὰ τὸν τύπον, ὡς ὁμοίον φαμεν εἶναι τὸ Δημοφῶν τῷ Ξενοφῶν.

Στεφάνου. — Πέμπτον ἀναλογίας ἐκλογισμός.] — Μαθὼν 25 *etc.* = Σ^v 169, 23—29. Τὸ οὖν πέμπτον μέρος *etc.* = Σ^d 15, 12—25.

175 v Ἑκτον κρίσις ποιημάτων.] Τὸ ἕκτον μέρος τῆς γραμματικῆς ἐστὶν ἡ κρίσις, τουτέστιν ἡ βάσανος καὶ ἐξέτασις τῶν ποιημάτων. Διαφέρει δὲ κρίσις συγκρίσεως· καὶ πρῶτον μὲν κρίσις, δεύτερον δὲ σύγκρισις· κρίνει μὲν γὰρ τις ἕκαστον ἐκ τῶν ἰδίων, συγκρίνει δὲ ἕτερον 30 ἐφ' ἐτέρῳ· ὥστε ἡ σύγκρισις ἐν αὐτῇ προτέραν τὴν κρίσιν ἔχει. Ζητητέον δὲ ⟨εἰ⟩ ἄρα ὁ γραμματικὸς καλλίων ὢν τῶν ποιητῶν κρίνει αὐτῶν τὰ ποιήματα, ἢ ἡττων· καὶ εἰ μὲν καλλίων, δῶμεν καὶ αὐτὸν εἶναι ποιητήν, ὅπερ ἀλλότριον γραμματικῆς· οὔτε γὰρ μέρος οὔτε ὄργανον τῆς γραμματικῆς τὸ ποιητικόν· εἰ δὲ ἡττων ὢν, κρίνει οὐχ ὡς ποιητὴς ἀλλ' ὡς 35 τεχνίτης τῆς ἐκείνων ὕλης ὁ γραμματικὸς· ὕλη γὰρ ποιητικῆς μῦθος,

13—16 = Σ^v 169, 12—15 || 22—24 hab. et. Σ¹

1 αἰολική N || 3 δὲ ἡ γὰρ ἡ V, om N || 5 Διομ. in contextu V, in marg. N || 10 ὅτι N, om V || 12 Τοῦ — αὐτό V, om, sed in marg. rubro Διομήδους N (nomen pertinet ad v. 17) || 18 ἡ N, om V || 22 ὁμοίου Σ¹ N, ὁμοίαν V || 25 Στεφ. in contextu V, in marg. N || 27 in marg. ἀντί^{uv} N || 28 ἡ κρ. τουτ. N, om V || 31 ἐφ' om N | αὐτῇ πρότερον VN || 32 ἄρα N

μέτρον, λέξεις, ἱστορία, γλῶσσα, καὶ τούτων τεχνίτης ὁ γραμματικός. Κρίνει δὲ [ὡς] οὐ, πότερον αὐτοῖς καλῶς γέγραπται ἢ οὐ, ἀλλὰ ποῖα ἀνόμοια καὶ ποῖα ὅμοια, καὶ ποῖα νόθα τῶν ποιημάτων καὶ ποῖα γνήσια. Κρίνεται δὲ ἡ ποίησις χρόνῳ, λέξει, ἱστορίᾳ, πλάσματι, συνθέσει, κυριο-
5 λογίᾳ, οἰκονομίᾳ, τάξει, ἥθει, προσώπῳ.

“Ὁ δὲ κάλλιστός ἐστι.] Κάλλιστον τοῦτο τὸ μέρος εἶπε, παρόσον ἤδη τελευτησάντων τὴν τέχνην ἔργον τὸ κρίνειν· καὶ πολλοὶ δὲ τῶν παλαιῶν γραμματικῶν κριτικοὶ ὀνομάζονται.

Caρῶς δὲ εἰρηκῶς περὶ γραμματικῆς καὶ τῶν ταύτης μερῶν ὁ τε-
10 χνικὸς μετέρχεται ἐπὶ τὸ ἀναγνωστικόν, ὅπερ μέρος πρῶτον τῆς γραμματικῆς, καὶ φησι περὶ μόνης ἀναγνώσεως. Καὶ ζητητέον, διὰ τί καὶ περὶ ἐξηγήσεως καὶ τῶν ἄλλων μερῶν οὐκ εἶπε. Καὶ ἰστέον ὅτι τοῖς εἰσαγομένοις συνήθης ἡ ἀνάγνωσις, ὁ δὲ περὶ ἐξηγήσεως λόγος καὶ τῶν ἄλλων δυσχερὲς καὶ πολλῆς ἀσκήσεως καὶ παρασκευῆς δεόμενος· καὶ διὰ
15 τοῦτο τὸν περὶ αὐτῶν ὁ τεχνικὸς ἀπεσιώπησε λόγον.

“Ἐκτον κρίσις ποιημάτων.] “Ὅταν τις *etc.* = Σ^v 169, 30 — 170, 10.

Περὶ βαρβαρισμοῦ καὶ σολοικισμοῦ.

Paucis additis interrogationibus et adnotationibus eadem fere praebebat hic
20 *tractatus quae edita sunt a Valckenario post Ammonium de differ., sed hoc ordine:*
p. 178, 8—15; 176, 8—177, 13; 179, 4—181, 18; 177, 13—17; 181, 22—187, 4.

Πόσα παρέπεται τῇ γραμματικῇ; Δεκαδύο· ἡ διαίρεσις τῶν εἰκοσιεπτὰ γραμμάτων, ἡ ἐπίγνωσις πάντων τῶν τόνων, οἱ κανόνες ἅπαντες τῶν τε μακρῶν καὶ τῶν βραχειῶν συλλαβῶν, οἱ κανόνες τῶν πνευμάτων, οἱ κανόνες τῶν παθῶν, ἡ
25 ὀρθογραφία τῶν συλλαβῶν ἀπάσης ἀρχῆς τῶν λέξεων μονοσυλλαβῶν, δισυλλαβῶν καὶ τῶν ἔχουσῶν πλείονας συλλαβάς, ἀλλὰ καὶ ἡ ὀρθογραφία πᾶσα, ἥ τε ἐν αὐτῇ καὶ τῇ ἀναδιπλασιασμῷ καὶ τῇ κατ’ ἀρχὴν ἐπεκτάσει πάντων τῶν παρωχημένων χρόνων, ἥγουν παρατατικοῦ, παρακειμένου, ἀορίστου πρῶτου, ἀορίστου δευτέρου, μέσου ἀορίστου πρῶτου τε καὶ δευτέρου, ὑπερσυντελικοῦ καὶ τῶν ἄλλων, οἱ κανόνες
30 τῶν ληγουσῶν λέξεων, οἱ κανόνες τῶν παραληγουσῶν λέξεων, περὶ τῶν αὐθυποτάκτων, ἀνυποτάκτων τε καὶ ὑποτασσόμενων, περὶ τῆς συντάξεως τῶν δεκαεπτὰ προθέσεων καὶ τῶν ποδῶν τῶν στίχων, περὶ τῶν προπαραληγουσῶν λέξεων, καὶ οἱ κανόνες τῆς τετάρτης συλλαβῆς τῶν λέξεων, περὶ τῶν πάντων ἀκριβῶς ὁ λόγος προῶν διδάξει.

35 Πότερον ἡ γραμματικὴ τέχνη ἐστὶν ἢ ἐπιστήμη; Τέχνη. Διὰ τί; Διότι ἡ μὲν ἐπιστήμη ἀπταιστός ἐστιν, ἡ δὲ τέχνη πταιστή· καὶ γὰρ ἡ γραμματικὴ τέχνη οὐσα ἐν πολλοῖς πταιστή εὐρίσκεται· διὰ τοι τοῦτο τέχνη ἐστίν, οὐκ ἐπιστήμη. — Τί ὑπόκειται τῇ γραμματικῇ; Ἑλληνίδος γλώττης φωναί. — Πόθεν εἴρηται γραμματικὴ; Ἀπὸ τοῦ γράμματος, ὃ δηλοῖ τὸ ποῖημα, γίνεται γραμματικὸς καὶ γραμματικὴ. — Τί
40 ἐστὶ γράμμα; Σημεῖον στοιχείου ἐν σχήματι γραμμῆς ποιῶν ἢ ποσῶ παραλαβανόμενον. Πόθεν γράμμα; Ἀπὸ τοῦ γλάπτω, ὃ σημαίνει τὸ κοιλαίνω· οἱ γὰρ παλαιοὶ τὰ γράμματα τοῖς λίθοις ἐνεκόλαπτον. Πόσα σημαίνει γράμμα; Ἑπτὰ· γράμμα ὁ τόνος,

3 ποιημάτων] ποιητῶν VN || 7 τελεσάντων N || 13 λόγος] ὁρος VN |
τῶν ἄλλων N, τοῖς ἄλλοις V || 16 *in marg.* Διομήδους N || 18—21 *om* N ||
22—305, 5 *om* N || 26 πλείονας *Stadtmüller*, πλείετας V

γράμμα ὁ χαρακτήρ, γράμμα ἡ ἐπιστολή, γράμμα ἡ γραμμή, γράμμα τὸ σύγγραμμα, γράμμα τὸ ζωγράφημα, γράμμα καὶ τὸ ψήφισμα. — Τί διαφέρει γράμμα γραμματικῆς; Γράμμα μὲν γὰρ λέγεται ἡ προπαιδεία, ἥγουν ἡ κατ' ἀρχὴν τῶν παιδῶν διδασκαλία, ἥτις περὶ τοὺς πόφους καὶ χαρακτήρας τῶν στοιχείων γίνεται· γραμματικὴ δὲ ἐμπειρία τῶν παρὰ ποιηταῖς τε καὶ συγγραφεύσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ λεγομένων. 5

§ 2.

Περὶ ἀναγνώσεως.

Τί ἐστὶν ἀνάγνωσις; Κατὰ μὲν φιλοσόφους ἡ τῶν πρώτων μαθημάτων τῆς ψυχῆς ἀναγνώρισις [καὶ ἀναγνῶναι τὸ ἐπιγνῶναι], ὡς φασὶ φιλοσόφων παῖδες μετεμψύχωσιν εἶναι καὶ ἐρχομένην εἰς ἀνθρώπειον σῶμα τὴν ψυχὴν [καὶ ἀναγνωρίζειν 10 τὸ ἐπιγινώσκειν]· κατὰ δὲ γραμματικούς ποιημάτων ἢ συγγραμμάτων ἀδιάπτωτος προφορὰ. Τί ἐστὶν ἀδιάπτωτος προφορὰ; Τουτέστιν ἀδιάπταιστος προένεξις ἥγουν ἀδιαίρετος <ἀνά>γνωσις· προφορὰ γὰρ ἡ διὰ τῆς τοῦ λόγου φωνῆς ἑκφορὰ καὶ προένεξις. — Ἄλλως. Τί ἐστὶν ἀνάγνωσις; Ἡ δευτέρα γνῶσις· πρώτη γὰρ ἡ διὰ τῶν συλλαβῶν γνῶσις· εὐρίσκομεν οὖν τὴν ἀνά πρόθεσιν πολλάκις τὸ ἐκ δευτέρου σημαίνου- 15 σαν, οἷον ἀναλαβεῖν ἀναδοῦναι ἀναγνῶναι καὶ τὰ ὅμοια, καὶ διὰ τοῦτο ἀνάγνωσις. Ἀνάγνωσις δὲ ἐντρίβης, ἥγουν τετριμμένη καὶ πεπατημένη· τρίβος γὰρ ἡ πεπατημένη ὁδός· δεῖ οὖν ἐκείνην ποιεῖσθαι τὴν ἀνάγνωσιν, ἣν οἱ παλαιοὶ τῷ λόγῳ διώδευσαν.

Περὶ ἀναγνώσεως μὲν εἴρηται ἐν τοῖς προλαβοῦσιν. Ὁ δὲ ἢ παρα- 20 διαζευκτικὸς ἐν τῷ «ἢ συγγραμμάτων» ἀντὶ τοῦ «καί» παραλαμβάνεται, ὡς εἶναι καὶ συγγραμμάτων ἀδιάπτωτος καὶ ἄπταιστος προφορὰ ἥγουν προένεξις· ἀθάνατος γὰρ ἡ ψυχὴ καὶ πάντων ἐμπειρος.

Ἀναγνωστέον δὲ καθ' ὑπόκρισιν, κατὰ προσωπδίαν καὶ κατὰ 180 ▽ διαστολήν.] Τῆς ἀναγνώσεως μέρη εἰςί τρία, ὑπόκρισις, προσωπία καὶ 25 διαστολή. Ὑπόκρισις μὲν οὖν ἐστὶν ἡ τῶν ὑποκειμένων σωματικῶν ἢ πραγμάτων μίμησις ἢ διὰ σωματικῆς ἢ φωνητικῆς ἐμέτρου κινήσεως γινομένη· προσωπία δὲ πάλιν τόνος φωνῆς κατὰ διάλεκτον ἢ κατὰ ἀναλογίαν κατορθούμενος, ὡς περ ἐπὶ τοῦ ὁμοίου, ὅπερ τῆς ἀναλογίας προπερισπώσης οἱ Ἀττικοὶ προπαροξύνουσι. Λέγεται δὲ προσωπία ἀπὸ τοῦ 30 πρὸς αὐτὴν ἄδεσθαι τὴν φωνήν· ὥδ' αὖ δὲ ἔλεγον οἱ ἀρχαῖοι τὰ ποιήματα, καὶ αἰοιδοὺς τοὺς ποιητάς. Διαστολὴ δὲ ἐστὶ διάστασις γράμματος περὶ τὴν σύνταξιν ἀμφιβαλλομένου [ἢ ἀμφιβόλου]· διαστολὴ δὲ εἴρηται, ὅτι διατέλλει τὸν ἐγκείμενον νοῦν κατὰ στιγμὴν. [ἢ γὰρ παρὰ τέχνην οὐκ ἀνάγνωσις ἀλλ' ἀγνῶσις.] 35

Ἐκ μὲν γὰρ τῆς ὑποκρίσεως τὴν ἀρετὴν, ἐκ δὲ τῆς προσωπίας τὴν τέχνην, ἐκ δὲ τῆς διαστολῆς τὸν περιεχόμενον νοῦν ὀρῶμεν.] Ἀπὸ κοινοῦ κατὰ τῶν τριῶν τὸ «ὀρῶμεν»· ἐκ μὲν γὰρ τῆς ὑποκρίσεως τὴν ἀρετὴν τοῦ ποιητοῦ ὀρῶμεν, ἐκ δὲ τῆς προσωπίας τὴν

8—19 *similia habet etiam N, sed post p. 302, 9* || 20 ἐν. τ. προλ. N, om V || 24 καὶ om N || 25 καὶ om N || 28 πάλιν N, om V || 33 ἀμφιβαλλομένου] ἀμφιβάλλουσα VN || 34 ἢ — ἀγνῶσις (35) om N

τέχνην τοῦ ἀναγινώσκοντος ὀρώμεν, ἐκ δὲ τῆς διαστολῆς, τουτέστι τῆς στιγμῆς, τὴν διάνοιαν καὶ τὴν σαφήνειαν τοῦ ποιήματος διακρίνομεν.

Στεφάνου ἐρμηνεία εἰς τὸ περὶ ἀναγνώσεως. Ἀνάγνωσίς ἐστι *etc.* = Σ^v 171, 8 — 172, 16.

5 Τί δὲ ἐξ ἐκάστου τούτων ὠφελούμεθα; Αὐτὸς ἐπιφέρει. Ἐκ *etc.* = *excerpta ex* Σ^d 16, 17 — 17, 8.

Ἰνα τὴν μὲν τραγωδίαν ἀναγνῶμεν ἡρωϊκῶς.] Τραγωδία ἐστὶ βίων καὶ λόγων ἡρωϊκῶν καὶ παθῶν μίμησις ἔχουσα μυστήρια καὶ σεμνότητα πλοκὴν τέ τινα τῶν κατὰ μέρος. [ἄρξασθαι δὲ αὐτῆς Ἀρι-
10 στοτέλης Σουαρίωνά φησι]. Τραγωδία δὲ εἴρηται καθὸ τράγους ὑπὲρ μισθοῦ ἐλάμβανον οἱ ἀγωνιζόμενοι.

Ἄλλως. — Ἰνα τὴν τραγωδίαν ἡρωϊκῶς ἀναγνῶμεν.] μετὰ ὄγκου τινὸς μιμούμενοι τὰ μεγέθη τῶν σωματῶν τῶν ἡρώων τῇ τῶν λόγων ὑπερβολῇ.

15 <Heliodori.> — Τὴν δὲ κωμωδίαν βιωτικῶς.] Κωμωδία ἐστὶν ἢ ἐν μέσῳ λαοῦ κατηγορία καὶ δημοσίευσις· εἴρηται δὲ κωμωδία ἀπὸ τοῦ ἐν ταῖς κώμαις καὶ ἐν τοῖς δήμοις ᾄδεσθαι. Ἡρωϊκῶς οὖν μετὰ πολλῆς σεμνότητος καὶ ἐπηρμένης φωνῆς μιμουμένους τοὺς ἥρωας, βιω-
20 τικῶς δὲ μετὰ γέλωτος καὶ πολλῆς ἀστεϊότητος καὶ ἱλαρότητος ὑποκρι- νομένους τὰ βιωτικὰ καὶ τὰ παρειαγόμενα πρόσωπα. Δεῖ δὲ γινώ- σκειν, ὅτι πολλὴ διαφορὰ τῆς τραγωδίας καὶ τῆς κωμωδίας, ὅτι ἡ μὲν τραγωδία περὶ ἡρωϊκῶν πραγμάτων καὶ προσώπων λέγει, ἡ δὲ κωμωδία ἀπήλλακται τούτων· καὶ ὅτι ἡ μὲν τραγωδία τὰ τέλη περὶ σφαγῶν καὶ φόνων ἔχει, ἡ δὲ κωμωδία περὶ ἀναγνωρισμοῦ· καὶ ὅτι ἡ μὲν τραγωδία
25 ἱστορίαν καὶ ἀπαγγελίαν ἔχει πράξεων γενομένων, ἡ δὲ κωμωδία διά- πλασμα βιωτικῶν πραγμάτων· καὶ ὅτι πάλιν ἡ μὲν τραγωδία διαλύει τὸν βίον, ἡ δὲ κωμωδία συνίστησι. Καὶ εἴρηται μὲν τραγωδία, ὅτι περὶ τράγων ἡγωνίζοντο· ἢ καὶ τραγωδία λέγεται ἀπὸ τοῦ τὰς ὄψεως περιχρίειν τρυγίᾳ, τροπῇ τοῦ ὕ εἰς ᾱ· κωμωδία δέ, ὅτι ἐν κώμαις ἦδετο.

30 Ἰνα τὴν μὲν τραγωδίαν.] Τραγωδία ποιήσις ἐστὶν ἐπιτάφιος τῶν τραγικῶν, [τοῦ τε Μενάνδρου,] τοῦ Σοφοκλέους, τοῦ Αἰσχύλου, τοῦ Εὐριπίδου καὶ ἐτέρων τοιούτων. Γεγόναι *etc.* = *eadem fere quae* Σ^d 17, 16 — 20, 12.

«Βιωτικός» οὖν ὁ μετὰ ἀστεϊότητος καὶ ἱλαρότητος καὶ ἡδονῆς καὶ
35 γέλωτος· ἢ «βιωτικός» ὁ κατὰ μίμην τοῦ βίου, τουτέστιν ὁ μιμούμενος τὸ παρειαγόμενον πρόσωπον καὶ τὴν ἐκείνου ἀποματτόμενος σχέσιν, ἵνα ἂν μὲν ὑπόκειται γέρων, μιμησώμεθα τὴν φωνὴν τοῦ γέροντος, εἰ

15—30 *videntur esse* Σ^h

3 Στεφ. — ἀναγνώς. V, Στεφάνου *in marg.* N || 9 τῶν κατὰ μ. πλ. τέ τινα VN, *corr. Uhlig* || 10 Σουαρίωνα φησὶ V, Μουαρίωνα φησὶ N || 19 καὶ ἱλαρ. N, *om* V || 20 τὰ βιωτικὰ V, τοὺς βιωτικούς N || 26 διαλύει V, ἀναλύει N || 37 ὑπόκειται N, ὑποκέοιτο V

δὲ γυνή, τὴν γυναικός. — Διαφέρει κωμῳδία τραγῳδίας, ὅτι ἡ μὲν τραγῳδία ἱστορίαν καὶ ἀπαγγελίαν ἔχει πράξεων γεγνησίων, ἡ δὲ κωμῳδία διαπλάσματα ἔχει βιωτικῶν πραγμάτων· καὶ ὅτι ἡ μὲν τραγῳδία περὶ ἡρωϊκῶν προσώπων καὶ πραγμάτων λέγει, ἡ δὲ κωμῳδία ἀπῆλλα- 5 κται τούτων· καὶ ὅτι ἡ μὲν τραγῳδία τὰ τέλη περὶ σφαγῶν καὶ φόνων ἔχει, ἡ δὲ κωμῳδία περὶ ἀναγνωρισμοῦ. — Καὶ ἄλλως· βιωτικῶς κατὰ τὴν ὕφην τῶν πραγμάτων.

Τὰ δὲ ἐλεγεία λιγυρῶς.] Τὸ ἐλεγεῖον μέτρον ἐστὶν ἐκ δύο πενθημιμερῶν συγκείμενον· ἐνενόητο δὲ ἐν τοῖς θρήνοις· ἐλέγους δὲ ἐκάλουν τοὺς θρήνους ἀπὸ τοῦ ἔ ἔ λέγειν ἐν τοῖς τάφοις· ὕστερον δὲ 10 ἐπιθαλαμίοις ἐχρήσαντο τούτοις τοῖς μέτροις. Λιγυρῶς δὲ καὶ ὀξέως δεῖ ἀναγινώσκειν τὰ ἐλεγεία, ὡς λίαν ἐκπεπληγμένους τῷ πλήθει τῶν κακῶν.

Διομήδους καὶ Στεφάνου. — Τὰ δὲ ἐλεγεία λιγυρῶς.] Τὸ ἐλεγεῖον ἔμμετρος ἐστὶ στίχος, ἐλλείπων ἐνὶ ποδὶ τοῦ ἡρωϊκοῦ στίχου, 15 εἰς δύο πενθημιμερῆ τεμνόμενος, οἷον <Callim. fr. 488 Sch> νήϊδες, οἱ Μούσης οὐκ ἐγένοντο φίλοι· οὐ τὸ μὲν πρῶτον τμήμα ἀδιαφόρως καὶ σπονδαῖον καὶ δάκτυλον ἐπιδέχεται, τὸ δὲ δεύτερον αἰὶ δακτύλους. Ἐλεγχοὶ δὲ λέγονται οἱ θρήνοι· Ἐλεγχος γάρ τις ἐγένετο υἱὸς Κλειοῦς τῆς Μούσης· ἡ ἀπὸ Ἐλέγου τινός· τούτου γοῦν ὡς ἐμελλον οἱ 20 γάμοι γίνεσθαι, αἴφνης ἐξέπνευσε· καὶ λοιπὸν πᾶσα ἡ μουσικὴ ἡ προσελθοῦσα τῷ γάμῳ, ἀντὶ τοῦ ἄδειν καὶ χαίρειν καὶ ὀρχεῖσθαι, ἐθρήνουν πάντες μετὰ μέλους, καὶ αὐληταὶ καὶ κιθαρισταὶ καὶ ἀοιδοί, ἐκπλαγέντες ἐπὶ τῷ συμβεβηκότι τῷ Ἐλέγῳ. Ἡ ἐλεγείδον ἐστὶ θρήνος ἐπιτάφιος, οἷον ἐλεεῖόν τι ὄν, ἐλλειφθέντος τοῦ γ, ἀπὸ τοῦ ἐλεεῖν τὸν 25 τετελευτηκότα· ἡ ἐλεγείδον ἀπὸ τοῦ ἔ λέγειν τὸν ἀποβιώσαντα. Ἐπειδὴ δὲ οἱ τεθνηκότες ἐλλειψίν τινα ἔχουσιν, ἥτοι τοῦ Ζῆν, τούτου χάριν καὶ τὰ ἐλεγεία, ὡς ἐπὶ τοῖς θνήσκουσι λεγόμενα, ἐλλείπει πόδα πρὸς τὸν δακτυλικὸν στίχον. Ἰστέον δὲ ὅτι ἐλεγείδον καὶ ἐλεγεία διαφέρουσιν ἀλλήλων· ἐλεγείδον γάρ ἐστιν, ὅταν εἰς στίχος ὑπάρχη καὶ πεντάμετρος, 30 ἐλεγεία δέ, ὅταν ὄλον <τὸ> ποίημα ἀμοιβαῖα ἔχη τὰ μέτρα, ἐξάμετρα καὶ πεντάμετρα. — «Λιγυρῶς» δὲ οἷον ὀξέως ἀναγινώσκειν ἡμᾶς δεῖ τὰ ἐλεγεία, ὡς ἂν ἐκπεπληγμένους τῷ πλήθει τῶν κακῶν· ἡ «λιγυρῶς» ἥτοι γλυκερῶς, λιγὺς γὰρ ὁ γλυκύς· ἡ οὐχ ἡδύτητί τινι, ἀλλὰ λυπηρῶς καὶ ὀξέως. Τὰ δὲ ἐλεγεία ἐπὶ κηδείαις ἀρμόζει θρηνεῖν, τουτέστιν ἐπὶ 35 κηδευομένοις. Τῆς δὲ μετὰ etc. = Σ^d 20, 17—22.

Τὸ δὲ ἔπος εὐτόνως.] Ἐπος κυρίως ὁ ἔμμετρος στίχος, καταχρηστικῶς δὲ καὶ πᾶς λόγος· ἔπος λέγεται καὶ τόνος παρά τισιν, «ἔξα-

1—3 = Σ^v 173, 2—4 || 1—6 cfr Σ^m 306, 20—27 || 14—19 = Σ^d 20, 13—22 || 24—26 cfr Σ^d 20, 25—21, 3; Σ^v 173, 8—10 || 26—34 = Σ^v 173, 10—18

1 τὴν γυν. V, τῆς γυν. N || 14 Διομ. καὶ Στεφ. in marg. VN || 23 ἀοιδοὶ R Schneider, τραγῳδοὶ VN || 38 καὶ τόνος] ὁ τόνος καὶ V

μέτροις τοῖς τόνοις κεχρησθαι». Δεῖ γοῦν τὸν τόνον, ὃ ἐστὶν ἔπος, εὐτόνως προφέρειν καὶ ἐν τούτῳ τῆς φωνῆς τοὺς λόγους καὶ τὰς πράξεις μιμεῖσθαι τῶν ἡρώων· ἡρωϊκὰς γὰρ πράξεις ἐν τῷ ἔπει ἐπῆλθεν ὁ ποιητής, ὥς οὐ χρὴ καταμαλάττειν τῇ μαλακίᾳ τῆς φωνῆς.

- 5 Διομήδους. — Τὸ δὲ ἔπος εὐτόνως.] Ἔπος κυρίως ὁ ἔμμετρος λόγος λέγεται, κατ' ἐξοχὴν δὲ τὸ ἡρωϊκὸν μέτρον ἔπος ἐκάλεσεν· ὅπερ διδάσκει ἡμᾶς «εὐτόνως» ἀναγινώσκειν, τουτέστι συντόνῳ τῇ φωνῇ, καταλιμπάνον δὲ τὴν ἐκκελυμένην, ὡς καὶ ἡρώων ἀνδρῶν περιέχον ἱστορίας· καταχρηστικῶς δὲ καὶ πᾶς λόγος ἔπος λέγεται. Ἡ ἔπος ἐστὶ
10 τὸ ἐξάμετρον· ἐκείνῃ δὲ ἡ ποιήσις λέγεται ἔπος, ὅταν τὸ σωματίον ὅλον ἐκ τοῦ ἡρωϊκοῦ στίχου κύκεται. Ἔπος δὲ ἀπὸ τοῦ ἔπεσθαι τῷ μέτρῳ.

Τὴν δὲ λυρικὴν ποιήσιν ἐμμελῶς.] Ἡ λυρικὴ ποιήσις καὶ πρὸς βάρβιτον καὶ αὐλὸν καὶ κιθάραν ᾄδεται, ἀπὸ τοῦ καλλιστεύοντος δὲ
15 λυρικὴ ὠνόμασται. Λύρα δὲ ἐλέχθη λύτρα τις οὔσα· ὁ γὰρ Ἑρμῆς κοφισάμενος χελώνην ἐκδεῖραι καὶ κατασκευάσαι τῷ Ἀπόλλωνι κιθάραν λύτρον ἀντὶ τῆς κλεψίας τῶν βοῶν ἐποίησεν.

Τὴν δὲ λυρικὴν ποιήσιν ἐμμελῶς.] = Σ^d 21, 12—13; Σ^v 173, 28—174, 4; Σ^d 21, 17—21.

- 20 Τοὺς δὲ οἴκτους ὑφειμένως καὶ γοερῶς.] τουτέστι τοὺς θρήνους ταπεινῶς καὶ κατανυκτικῶς. Καὶ τοὺς μὲν οἴκτους οὐκ ἐν ὠριμῇ εὐρήσει μέτρῳ, ἀλλ' ἐν παντὶ λόγῳ καὶ ποιήματι ὀλοφυρμὸν καὶ ἐλεεινολογίαν. Δεῖ γοῦν ἐν ἐκάστῳ ποιήματι τὸν τόπον τῆς ἐλεεινολογίας παραφυλάττειν καὶ παρ' αὐτὰ ἀναπαύειν, ὡς ἂν κεκμηκότας τῷ
25 πάθει.

Τοὺς δὲ οἴκτους ὑφειμένως καὶ γοερῶς.] τουτέστι τοὺς θρήνους ταπεινῶς καὶ κατανυκτικῶς. Εἶδος *etc.* = Σ^v 174, 5—13.

Τὰ γὰρ μὴ παρὰ τὴν τούτων γινόμενα παρατήρησιν.] Εἰρηκῶς *etc.* = Σ^d 22, 1—13.

- 30 Καὶ τὰς ἔξεις τῶν ἀναγινωσκόντων καταγελάστους παρίστησι.] Τοῦ ἀναγινωστικοῦ μέρους διαιρουμένου εἰς τρία, εἷς τε ὑπόκρισιν καὶ διαστολὴν καὶ προσωδίαν, ἐδίδαξεν ἡμᾶς ὁ τεχνικὸς πῶς δεῖ προβάλλεσθαι τὴν ὑπόκρισιν ἐν τραγῳδίᾳ καὶ κωμῳδίᾳ καὶ λυρικῇ καὶ τοῖς λοιποῖς ποιήμασι. Δεῖ γοῦν ἡμᾶς γινῶναι καὶ τὸ τέλειον κατὰ
35 προσωδίαν <καὶ> κατὰ διαστολὴν· <καὶ> προσωδία μὲν ὁ τόνος, διαστολὴ δὲ ἡ στιγμή.

Τὰ γὰρ μὴ παρὰ τὴν τούτων γινόμενα παρατήρησιν.] Ἡ παρὰ ἐνταῦθα ἐπὶ πλησιασμοῦ εἴρηται· ἡ γὰρ παρὰ πρόθεσις σημαίνει

5—9 *cfr* Σ^d 21, 6—11; Σ^v 173, 19—27 || 13—17 *cfr* Σ^v 173, 28—174, 4 || 37—309, 5 *cfr* Σ^v 174, 15—18

5 Διομ. *in marg.* VN || 18 *in marg.* Διομήδους N || 37 *in marg.* add Cτεφάνου N

καὶ ἐγγύτητα, τουτέστι τὰ μὴ ἐγγὺς τούτων καὶ κατὰ τὴν αὐτῶν παρα-
τήρησιν γινόμενα ἀναγνώσματα· σημαίνει καὶ χωρισμόν, ὡς ἐὰν εἴπῃ τις
ἐπὶ χωρισμοῦ «πάντες συνήχθησαν ἐν τῇ διατριβῇ παρὰ τόνδε», τουτέστι
χωρὶς τοῦδε· καὶ πάλιν ἐπὶ πλησιασμοῦ «πάντες συνήχθησαν παρὰ τόνδε»,
ἀντὶ τοῦ ἐγγὺς τοῦδε. Ἐνταῦθα *etc.* = Σ^v 174, 18—24.

5

Πόσοι τρόποι τῆς ἀναγνώσεως; Δυοκαίδεκα· ἀναλογία, ἔτυμολογία, συναλοιφή,
διάλεκτος, ἱστορία, γραφή, σημαίνονμενον, φράσις, μετάληψις στοιχείου, ἀδιάφορος
τρόπος, μέτρον καὶ συνήθεια.

Τί ἐστιν ἀναλογία; Ἡ τῶν ὁμοίων παράθεσις, δι' ἧς συνίστανται οἱ τῶν ὀνο-
μάτων καὶ ῥημάτων κανόνες. Ἄλλως· ἡ τὸ πολυσχιδές τῶν ἀνθρώπων φθέγμα 10
συντόμως παραδιδοῦσα.

Τί ἐστιν ἔτυμολογία; Ἀνάπτυξις τῶν λέξεων ἀρμόζουσα τῇ φωνῇ, δι' ἧς καὶ
τὸ ἀληθές σαφηνίζεται. Πόθεν ἔτυμολογία; Παρὰ τὸ ἐτύμως λέγειν ἤγουν ἀληθῶς,
ἐξ οὗ καὶ κατὰ ἀναδιπλασιασμόν ἐτήτυμον.

Τί ἐστι συναλοιφή; Συνέλευσις καὶ συμφωνία δύο συλλαβῶν εἰς μίαν συλλαβήν. 15
Ἄλλως· δύο συλλαβῶν κατὰ φωνήεντος ἔνωςις καταβολὴ τόνων. Κατὰ πόσους τρό-
πους γίνεται ἡ συναλοιφή; Κατὰ ἑπτὰ, ἀπλοῦς μὲν τρεῖς· κατὰ θλίψιν, ὡς τὸ ἐπ' ἐμέ
ἀντὶ τοῦ ἐπὶ ἐμέ, κατὰ κρᾶσιν, οἷον τὰμά ἀντὶ τοῦ τὰ ἐμά, καὶ κατὰ συναίρεσιν,
οἷον Νηρηῆδες ἀντὶ τοῦ Νηρηίδες· συνθέτους δὲ τέσσαρας· κατὰ θλίψιν καὶ κρᾶσιν,
οἷον κἀγὼ ἀντὶ τοῦ καὶ ἐγώ, κατὰ θλίψιν καὶ συναίρεσιν, οἷον ὠπόλος ἀντὶ τοῦ ὁ 20
αἰπόλος, κατὰ κρᾶσιν καὶ συναίρεσιν, οἷον τοῦμόν ἀντὶ τοῦ τὸ ἐμόν, καὶ κατὰ θλίψιν
καὶ κρᾶσιν καὶ συναίρεσιν, οἷον ἐν τῷθιοπία ἀντὶ τοῦ ἐν τῇ Αἰθιοπία.

Τί ἐστι διάλεκτος; Ἰδίωμα γλώττης. Τί ἐστι γλῶσσα; Εἶδος διαλέκτου. Πόθεν
γλῶσσα; Ἀπὸ τοῦ κλῶθω κλῶω κλῶσα καὶ γλῶσσα διπλασιασμῷ τοῦ τ̄ καὶ τροπῇ
τοῦ κ̄ εἰς γ̄· ἡ ἀπὸ τοῦ γνῶω γνῶσα καὶ γλῶσσα τροπῇ τοῦ ν εἰς λ̄ καὶ διπλασιασμῷ 25
τοῦ τ̄, ἡ τὰ τῆς γνῶσεως ἑξαγγέλλουσα. Πόσα σημαίνει γλῶσσα; Τρία· τὸ σῶμα,
τὴν διάλεκτον καὶ τὸ ἀπεξενωμένον τῶν λέξεων. Πόσαι γλῶσσαι; Πολλαί. Πόσαι
διάλεκτοι; Πέντε· Ἰάς, ἤγουν ἡ τῶν Ἰώνων, Ἀτθίς ἡ τῶν Ἀθηναίων, Δωρίς ἡ
τῶν Λακεδαιμονίων, Αἰολίς ἡ τῶν Βοιωτῶν, ἤγουν τῶν Θηβαίων, καὶ κοινή, ἣτινι
πάντες χρώμεθα κοινῶς. Πόθεν ἐκλήθη Ἰάς; Ἀπὸ Ἰωνος τοῦ υἱοῦ Κρεοῦσης τῆς 30
Ἐρεχθέως θυγατρὸς. Πόθεν ἐκλήθη Αἰολίς; Ἀπὸ Αἰόλου υἱοῦ Ἑλληνος. Πόθεν
ἐκλήθη Ἀτθίς; Ἀπὸ Ἀτθίδος τῆς Κραναοῦ θυγατρὸς. Πόθεν ἐκλήθη Δωρίς; Ἀπὸ
Δώρου παιδὸς Ἑλληνος· περὶ ὧν προϊόντες πλατύτερον διδάξομεν. Ἰστέον <δὲ>
ὅτι Ἰάδι μὲν ἔγραψεν Ὀμηρος, Ἀτθίδι Ἀριστοφάνης, Δωρίδι Θεόκριτος, Αἰολίδι
Ἀλκαῖος καὶ κοινῇ Πίνδαρος. Σημείωσαι ὅτι Ἰωνες μὲν εἰσιν οἱ περὶ Ἀσίαν, Ἀττι- 35
κοὶ δὲ Ἀθηναῖοι, Δωριεῖς δὲ οἱ περὶ Ὀροβὴν (*sic*), Αἰολεῖς δὲ οἱ περὶ Κυκλίαν.†

Περὶ διαλέκτων παρεκβληθεῖσων ἀπὸ τοῦ μητροπολίτου Κορίνθου
= *Gregorius Corinthius ed. Schaefer p. 1, 1 — 612, 2.*

§ 3.

Περὶ τόνου.

40

Τί ἐστι τόνος; Ἀπήχησις φωνῆς ἐναρμονίου, τουτέστιν ἐκφώνησις ἑναρθρος
καὶ ἐγγράμματος, ἡ κατὰ ἀνάτασιν, ὡς ἐν τῇ ὀξεΐᾳ, ἡ κατὰ ὁμαλισμόν, ὡς ἐν τῇ
βαρεΐᾳ, ἡ κατὰ περίκλασιν, ὡς ἐν τῇ περισπωμένῃ. Τί ἐστιν ἀπήχησις; Ὁ ἦχος καὶ

6—36 *om N* || 6 *συναλιφή V; item v. 15 et 17* || 20 *ψπόλος V* || 36 *nul-
lum lacunae signum V* || 37—38 *om N* || 41—310, 10 *om N*

ἡ προφορά καὶ ἡ ἐκφώνησις. Τί ἐστιν ἀνάτασις; Ὁ δὲὺς τόνος, ἡγουν ὁ φθόγγος
 ὁ ἐπιτεταμένος. Τί ἐστιν ὁμαλισμός; Ἡ κατένευσις καὶ ὁ ὑπιασμός. Τί ἐστι περί-
 κλασις; Ὁ περισπώμενος τόνος, ὁ κεκλασμένος ἔχων τὸν φθόγγον. — Πόσαι ἀπη-
 χήσεις φωνῶν; Τρεῖς· ἡ κατὰ ἀνάτασιν ἐν τῇ ὀξεῖᾳ, ἡ κατὰ ὁμαλισμὸν ἐν τῇ βαρεῖᾳ,
 5 ἡ κατὰ περίκλασιν ἐν τῇ περισπωμένῃ. — Πόσαι διαφοραὶ φωνῶν; Τέσσαρες· ἀναρ-
 μόνιος ἀγράμματος, ὡς ἡ τοῦ ψιττάκου φωνή· ἀναρμόνιος ἐγγράμματος, ὡς ὁ τῶν
 ἀνθρώπων στεναγμός· ἐναρμόνιος ἀγράμματος, ὡς ἡ τῶν προβάτων βληχή· ἐναρ-
 μόνιος ἐγγράμματος, ὡς ἡ τοῦ ἀνθρώπου φωνή. Τί ἐστιν ἐναρμόνιος φωνή; Ἡ
 συγκειμένη ἐξ ὀξεῖας καὶ βαρεῖας καὶ περισπωμένης, ὡς ἡ τοῦ ἀνθρώπου φωνή καὶ
 10 πᾶσα [ἡ] μιμουμένη τὴν ἀνθρωπίνην φωνήν, οἶον κιθάρα, ὄργανον, κύριγξ.

<Heliodori.> — Τόνος ἐστὶν ἀπήχησις φωνῆς ἐναρμονίου.]
 Ὁ μέσος τόνος παρὰ μὲν τοῖς μουσικοῖς ἐστὶν ὁ μέσος ὢν ὑπάτης καὶ
 νήτης καὶ παρυπάτης καὶ παρανήτης· λέγεται δὲ ὁ μέσος τόνος καὶ
 συνηρημένος καὶ κοινός, ὅταν γὰρ τοῦ μὲν βαρέος τόνου εὔρεθῃ ὀξύ-
 15 τερος, τοῦ δὲ ὀξέος βαρύτερος· ὑπάτη μὲν οὖν ἡ παρὰ τελευτὴν τὸν
 βαρὺν τόνον ἔχουσα, ἡγουν ἡ παροξύτονος, παρυπάτη δὲ ἡ προπαρο-
 ξύτονος. Παρὰ δὲ τοῖς γραμματικοῖς μέσος τόνος ὁ περισπώμενος·
 <παρ>έχουσι δὲ τοῦτον ὁ βαρὺς τόνος καὶ <ὁ> ὀξύς συναπτόμενοι ἀλ-
 λήλοισ· διὸ καὶ συνεχῇ καὶ συνημμένον ἑκατέρου φαῖεν ἂν <αὐτὸν> οἱ
 20 σοφοί, ὥπερ τινὰ κοινὸν ὄρον συναπτικὸν αὐτῶν ὄντα. Τὸ μὲν οὖν
 τονικὸν βαρὺ τῶν φθόγγων διάστημα ὑπάτην ἐπέχει τάξιν καὶ τάσιν
 δέχεται πρώτην· χρή γὰρ ἀπὸ βαρεῖας ἄρχεσθαι τὸν μουσικὸν καὶ διὰ
 μέσης εἰς ὀξεῖαν καταντᾶν.

Τῶν φωνῶν αἱ μὲν εἰσὶν ἐγγράμματοι καὶ ἔναρθροι, αἱ δὲ ἀγράμ-
 25 ματοι καὶ ἄναρθροι, αἱ δὲ ἐγγράμματοι καὶ ἄναρθροι, αἱ δὲ ἀγράμματοι
 καὶ ἔναρθροι. Καὶ εἰς μὲν ἐγγράμματοι καὶ ἔναρθροι αἱ ἀπὸ νοῦ καὶ
 διανοίας ἀνθρώπου προφερόμεναι καὶ κεκραμένοι φωνῇ καὶ γραφῇ καὶ
 σημασίᾳ, οἷον «Ἀρίσταρχος βιβλίον γράφει»· ἀγράμματοι δὲ καὶ ἄναρθροι
 αἱ μὴτε γραφόμεναι μὴτε σημαίνουσαι τι, ὡς οἱ ψόφοι καὶ οἱ βόμβοι
 30 ἐν πυρὶ καὶ ὕδατι καὶ <οἱ> ἦχοι ἀνέμων· οὗτοι γὰρ μὴτε γραφομένας
 μὴτε σημαίνουσας τι φωνὰς ἀποτελοῦσιν· αἱ δὲ ἐγγράμματοι καὶ ἄναρ-
 θροι, αἱ γραφόμεναι μὲν μὴδὲν δὲ σημαίνουσαι, ὡς τὸ <Arist. Ran. 209>
 βρεκεκεκέξ κοᾶξ καὶ πάλιν τὸ <Arist. Ran. 1285> φλαττόθρατ· αἱ
 δὲ ἀγράμματοι καὶ ἔναρθροι, αἱ ἀπὸ νοῦ καὶ διανοίας προφερόμεναι, καὶ
 35 μὴ γραφόμεναι μὲν σημαίνουσαι δὲ τι, ὡς οἱ κυριγμοὶ καὶ ποππυςμοὶ τοῖς
 οἰκέταις ἢ καὶ τοῖς κτήνεσι προσφωνούμενοι καὶ σημαίνοντές τι.

11—36 *videntur esse* Σ^h || 24—36 *cfr* Σ^v 181, 18—27

5 ἀναρμόνιος] ἐναρμόνιος V; *item v. 6* || 12 Ὁ μέσος — καταντᾶν (23) N,
om V; *ed. CWachsmuth Mus. Rhen. 1865 p. 380 seq.* || 17 γραμματικοῖς] μου-
 σικοῖς N || 18 παρέχουσι] ἔχουσι N | *ὁ post* καὶ *add Wachsm.* | συναπτόμε-
 νοι] συνάπτονται τούτους N || 19 αὐτὸν *add Wachsm.* || 21 τάξιν καὶ τάσιν
 N, τὰ μὲν καὶ τὰ δὲ *Wachsm.* || 24 ἀγράμματοι N, ἐγγράμματοι V || 25 αἱ
 δὲ ἐγγράμμ. — (*prius*) ἔναρθροι (26) N, *om* V || 27 κεκραμένοι V, κρεμάμενοι N ||
 33 βρεκεκεκέξ V, βρεκέκεξ N | φλατόθρα VN || 36 ἡ N, δὲ V

Τόνος ἐστίν.] Ἐκεῖνα πειρᾶται παραβάλλειν *etc.* = Σ^v 174, 28—175, 20.

Τόνος ἐστίν.] Τὴν ὑπόκρισιν ἡμῖν *etc.* = Σ^d 22, 15—22.

Στεφάνου. — Καὶ ἀμήχανόν ἐστι *etc.* = Σ^v 175, 22—33.

Τῶν τόνων γνήσιοι μὲν εἰς δύο *etc.* = Σ^v 175, 34—176, 13. 5

<Heliodori.> — Ἡ κατὰ ἀνάταςιν ἐν τῇ ὀξεΐᾳ.] Οὐκ ἔστιν ἐνταῦθα τὸ ἡ διαζευκτικὸς σύνδεσμος, ἀλλὰ ἄρθρον. Τῶν δὲ τόνων τρεῖς ἀπηχῆσεις εἰσὶ· καὶ πρώτη μὲν ἡ κατὰ τὸν τεταμένον φθόγγον καὶ ὀξεΐαν φωνὴν ἀναπεμπομένη· ὀξεΐα δὲ ἐστὶ ποιότης συλλαβῆς τεταμένον ἔχουσα φθόγγον· δευτέρα ἡ κατὰ τὸν δυσκίνητον φθόγγον προ- 10 ερχομένη καὶ λεγομένη· ἀπήχησις δὲ τρίτη ἡ κατὰ τὴν περικεκλασμένην φωνὴν λεγομένη.

Ἡ κατὰ ἀνάταςιν.] — Διομήδους. — Ἀνάταςις ἡ ἄνω τάσις τῆς φωνῆς ἀπὸ τοῦ ἐπὶ τὰ ἄνω φέρεσθαι τὴν τῆς ὀξεΐας τάσιν· ὅθεν καὶ τὸ σημεῖον αὐτῆς τὴν ἐπὶ τὰ ἄνω φορὰν ἔχει. Ὀξεΐα δὲ εἴρηται 15 ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν δρομέων τῶν εὐκινήτως καὶ ὀξέως τρεχόντων· οὗτοι γὰρ ὄντες ὀξεῖς ἐπὶ τὰ ἄνω νεύουσιν.

<Heliodori.> — Ἡ κατὰ ὀμαλισμόν ἐν τῇ βαρεΐᾳ.] Κάνταῦθα τὸ ἡ ἄρθρον, ἀλλ' οὐ διαζευκτικὸς σύνδεσμος. Ὀμαλισμός ἐστιν ἡ κατένεξις καὶ ὁ κοιμισμός, ἥγουν ἡ ἡρεμαία καταφορὰ τῆς φωνῆς· ὁ γοῦν 20 βαρὺς τόνος τὴν ἐναντίαν φορὰν ἔχει τοῦ προλεχθέντος ὀξέος τόνου. Βαρεΐα τοίνυν ἐστὶ ποιότης συλλαβῆς ὑφειμένον ἔχουσα φθόγγον.

Διομήδους. — Ἡ κατὰ ὀμαλισμόν.] Ὀμαλισμός *etc.* = Σ^d 23, 8—12; 23, 5—8; 23, 14—17 (ἄνεισι).

<Heliodori.> — Περισπωμένη δὲ ἐστὶ ποιότης συλλαβῆς ἀνειμένον 25 <καὶ ὑφειμένον> ἡ κεκλασμένον ἔχουσα φθόγγον, οἷον νόος νοῦς· εἴρηται δὲ περισπωμένη, ἐπεὶ περισπᾶται καὶ περιλαμβάνεται τῇ φωνῇ. Τὰς δὲ ἀπηχῆσεις ποιεῖται κατὰ τε τὴν ὀξεΐαν καὶ τὴν βαρεΐαν· ἀμφοτέρων γὰρ καὶ τὴν σύνθεσιν ἔχει· καὶ δῆλον ὡς μικτὴ οὖσα καὶ φύσιν λαβοῦσα ἐπιτίθεσθαι μακραῖς ἐκπέφυγε τὸ ἐπικεῖσθαι ταῖς βραχείαις. Τῆς οὖν περισπωμένης 30 τόποι δύο, ὁ ἐπὶ τέλους καὶ ὁ πρὸ <μῆα τοῦ> τέλους, οἷον Ἑρμῆς Μοῦσα· πρὸ δύο δὲ οὐ πίπτει, ἐπεὶ διαιρουμένη εἰς ὀξεΐαν καὶ βαρεΐαν ἔμελλεν ἔχειν τετάρτην ἀπὸ τέλους τὴν ὀξεΐαν, ὅπερ ἀδύνατον· οὐκ ἔστι γὰρ τάσις πρὸ τριῶν συλλαβῶν. — Σ^d 23, 18—24, 7.

Ἡ κατὰ περίκλασιν ἐν τῇ περισπωμένῃ.] — Διομήδους. — 35 Περύκλασις *etc.* = Σ^d 23, 14—24 (αὐταῖς).

13—22 *cfr* Σ^d 22, 23—23, 8

4 Στεφ. *in marg.* N, *om* V || 13 Διομ. *in marg.* N, *om* V || 18 κάνταῦθα
— σύνδεσμος (19) N, *om* V || 20 καταφορὰ V, μεταφορὰ N || 23 Διομήδους
VN || 25—34 (συλλ.) *om* N || 29 φύσιν] φύσει V || 35 Διομ. *in marg.*
N, ἄλλως V

ὅρος φωνῆς. — Τί ἐστι φωνή; Πλήξεις ἀέρος, ἢ ἀήρ πεπληγμένος, ἢ φῶς νοῦ· εἰς φῶς γὰρ ἄγει καὶ δεικνύει τὰ ἐν τῷ νῷ ἀθέατα *etc.* (*hariolatur scholasticellus de φωνῇ ἀσήμεν et σημαντικῇ earumque speciebus*).

§ 4 (4 et 5b).

5

Περὶ στιγμῆς.

Τί ἐστι στιγμή; Διανοίας ἀπηρτισμένης σημείον· καὶ ἄλλως· διάστημα σιωπῆς. Τί ἐστι διανοίας; Τουτέστι νοῦ, ἐννοίας. Τί ἐστιν ἀπηρτισμένης; Πεπληρωμένης. Τί ἐστι σημείον; Σύμβολον. — Πόσαι στιγμαί; Τρεῖς· τελεία, μέση, ὑποστιγμή. Τί 183 v ἐστι τελεία στιγμή; Ἡ ἔχουσα ἀπηρτισμένην καὶ τετελειωμένην τὴν διάνοιαν, ἡγουν 10 ἢ μετὰ τὴν ἀπόδοσιν τῆς ἐννοίας καὶ τὴν ὅλην σύνταξιν τιθεμένη, οἷον παρὰ τῷ θεολόγῳ Γρηγορίῳ ἀναστάσεως ἡμέρᾳ καὶ ἡ ἀρχὴ δεξιᾶ. — Τί ἐστι μέση στιγμή; Σημείον πνεύματος ἔνεκεν παραλαμβανόμενον· καὶ ἄλλως· σημείον μεσαζούσης τῆς διανοίας μήτε τελείας οὐσης μήτε ἐκκρεμαμένης, ἡγουν ἡ ἐκκρεμῆ δηλοῦσα τὴν ἐννοίαν, οἷον μικροῦ Κυπριανὸς διέφυγεν ἡμᾶς. Τί ἐστι πνεύματος 15 ἔνεκεν; Ἀναπνοῆς χάριν. — Τί ἐστιν ὑποστιγμή; Διανοίας μηδέπω ἀπηρτισμένης 143 v ἀλλ' ἔτι ἐνδεοῦσης σημείον, ἡγουν ἡ πρὸ τῆς ἀποδόσεως τιθεμένη, οἷον παρὰ τῷ Δημοσθένει <in Phil. III § 17> ὁ γὰρ οἷς ἂν ἐγὼ ληφθεῖην τοιαῦτα πράττων καὶ κατασκευαζόμενος· ἐνταῦθα γὰρ ὑποστιγμὴ τίθεται, καὶ οὕτως ἔπεται ἡ ἀπόδοσις· οὗτος ἐμοὶ πολεμεῖ, ἂν μήπω βάλλῃ μηδὲ τοξεύῃ. — Ἄλλως. 20 Τί ἐστιν ὑποστιγμή; Ἡ ἔχουσα ἐκκρεμαμένην τὴν διάνοιαν καὶ ἐπιζητοῦσα τὸ λείπον. — Τί διαφέρει στιγμὴ ὑποστιγμῆς; Χρόνῳ· ἐν μὲν γὰρ τῇ στιγμῇ πολὺ τὸ διάστημα, ἐν δὲ τῇ ὑποστιγμῇ παντελῶς ὀλίγον. — Πόθεν στιγμή; Ἀπὸ τοῦ ἵσθημι στήσω ἔστιγμαι στιγμή· ἵσθησι γὰρ τὴν φωνήν.

<Heliodori.> — Στιγμαί εἰσι τρεῖς, τελεία, μέση, ὑποστιγμή.] 25 Περὶ τῶν στιγμῶν, τουτέστι περὶ διαστολῆς, διαλαμβάνει ὁ τεχνογράφος· ἔφθη γὰρ εἰπὼν ἐν τῷ περὶ ἀναγνώσεως· «ἐκ δὲ τῆς διαστολῆς τὸν 142 v περιεχόμενον νοῦν ὀρώμεν»· διαστολὴ δὲ ἐστὶν ἡ στιγμή. Διαλλάσσει δὲ στιγμὴ διαστολῆς τούτῳ τῷ τρόπῳ, ὅτι ἡ μὲν στιγμὴ τὴν φωνὴν καὶ τὰ πνεύματα διίστησιν, ἡ δὲ διαστολὴ ἅμα τῇ φωνῇ καὶ τοῖς πνεύμασι 30 καὶ τὰς διανοίας· ἀπὸ γὰρ τοῦ διαστέλλειν τὰ νοήματα διαστολὴ εἴρηται. Τῶν δὲ στιγμῶν διαφοραὶ εἰσι τρεῖς, τελεία, μέση, ὑποστιγμή, κατὰ τὸν Διονύσιον· κατὰ δὲ τὸν Νικάνορα ὀκτώ εἰσι στιγμαί· τελεία, ὑποτελεία, πρώτη ἄνω, δευτέρα ἄνω, τρίτη ἄνω, ὑποστιγμὴ ἐνυπόκριτος, ὑποστιγμὴ ἀνυπόκριτος, ὑποδιαστολή. Ὑποδιαστολὴ δὲ ἐστὶ διάστασις 35 γράμματος περὶ τὴν σύνταξιν ἀμφιβόλου.

Στιγμαί εἰσι τρεῖς.] Σκοπὸν ἔχων *etc.* = Σ^v 176, 18 — 177, 5.

Στεφάνου. — Οὐ τρεῖς εἰσι στιγμαί *etc.* = Σ^v 177, 6 — 32.

Διομήδους. — Περὶ τοῦ ἀναγκαιοτάτου *etc.* = Σ^d 24, 9 — 18 et 26, 8 — 28, 8.

24—35 videntur esse Σ^h

1—3 om N || 1 in marg. V²: φωνὴ ἐστὶ κτὰ ψυχῆς, ὥς τις ῥήτωρ Ἀχι<λ>-
λεὺς φησὶν ὁ Ἀλεξανδρεὺς || 6—23 om N || 26 τὸν περιεχ. N, om V ||
35 ἀμφίβολος V, ἀμφιβάλλουσα N || 37 Στεφ. VN || 38 Διομ. V, om N

στιγμή ἐστι διανοίας ἀπηρτισμένης σημείον.] — <Heliodori.>
— Ἰστέον ὅτι τὸ «στιγμή» κατὰ κοινου ἐπὶ τῶν τριῶν λαμβάνεται. Ἡ
δὲ στιγμή διανοίας ἐστὶν ἀπηρτισμένης σημείον, καθ' ἣν τελείται ἡ διά-
νοια, οἷον <ex gr. A 84> τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας
ὠκύς Ἀχιλλεύς· τέλειον γὰρ ἄχρι τούτου τὸ νόημα· ἡ γὰρ τελεία 5
τότε τίθεται, ὅτε λήγει καὶ ἀπηρτισμένον ἐστὶ τὸ ἐνθύμημα· οὐδὲ γὰρ
ὁ τίχος ἐλλιπὲς ἔχει τι τῆς διανοίας, ἀλλὰ τελειός ἐστιν.

Διομήδους. — «Διανοίας» δὲ ἀντὶ τοῦ νοῦ καὶ ἐννοίας, «ἀπηρ-
τισμένης» τουτέστι πεπερασμένης καὶ πεπληρωμένης, «σημείον» ἦγουν
σύμβολον, ἴν' ἡ «στιγμή τελεία ἐστὶν ἐννοίας πεπληρωμένης σύμβολον». 10

στιγμή ἐστι διανοίας ἀπηρτισμένης σημείον, ὡς ἂν τις εἴποι *etc.*
= Σ^d 24, 20—28 (παραλαμβ.).

139 ▽ <Heliodori.> — Ἡ μέση στιγμή σημείον ἐστὶ, φησὶν, ἀναπαύσεως
καὶ ἀνακωχῆς χάριν τοῦ πνεύματος· ἡ γὰρ μέση καὶ ἀπὸ τῆς προσηγο-
ρίας φανερά· σημείον γὰρ ἐστὶ μεσοῦσης διανοίας, μήτε λίαν οὔσης πρὸς 15
τέλος μήτε κρεμαμένης καὶ πρὸς συμπλήρωσιν ὀλίγου δεομένης· μέσως
γὰρ πως ἔχει ὁ νοῦς, ὡς ἂν εἴπωμεν <A 36> Ἀπόλλωνι ἄνακτι,
τὸν ἡύκομος τέκε Λητώ, καὶ πάλιν <H 93> αἶδεσθαι μὲν ἀνήνα-
σθαι, δεῖσαν δ' ὑποδέχθαι· οὐ πάνυ γὰρ κρέμαται τὸ νόημα, οὐδὲ
μὴν πεπληρωται, ἀλλὰ μέσως πως ἔχει. Δεῖ γοῦν ἐν τῇ μέσῃ στιγμή 20
παρατεῖναι τὸ πνεῦμα τὸν ἀναγινώσκοντα, καὶ μὴ διακόπτειν, τῆς δια-
νοίας ἔτι μετεώρου οὔσης.

Τὴν μέσην οὖν στιγμήν φησιν *etc.* = Σ^d 24, 29—25, 22.

140 ▽ <Heliodori.> Ὡς γὰρ εἴρηται, κρεμαμένην ἔχει τὴν διάνοιαν καὶ
ἐπιζητεῖ τὸ λείπον· διὸ καὶ καταβιβάζοντες ἐμφαντικώτατα τὴν φωνὴν 25
ζητητικὴν αὐτὴν κατασκευάζομεν τῶν ἐξῆς, οἷον <A 81 seq.>

εἴ περ γὰρ τε χόλον γε καὶ αὐτῆμαρ καταπέψῃ,

ἀλλὰ γε καὶ μετόπισθεν ἔχει κότον, ὄφρα τελέσῃ.

Ὡστε γοῦν μετὰ τὴν μέσην ἔσονται πάμπολλαι μέσαι, μετὰ δὲ τὴν
ὑποστιγμὴν εὐθὺς ἡ τελεία· διὸ καὶ ὑποκάτω τοῦ γράμματος κεῖται ἡ 30
ὑποστιγμή, τοῦ πράγματος ἐμφαίνουσα τὴν δύναμιν, καὶ ἡ τελεία ἄνω,
ὥσπερ ἀναπαύουσα τὸ πνεῦμα.

Τίνι διαφέρει στιγμή ὑποστιγμῆς;] Αὐτὸς Ζητήσας καὶ τὴν
λύσιν ἐπήνεγκε· καὶ φησιν, ὅτι χρόνῳ, τουτέστι τῷ διαστήματι. Τίνος
δὲ χρόνῳ; Τῆς σιωπῆς, ὡς αὐτὸς ἐπιφέρει. Ζητητέον δὲ ποίῳ χρόνῳ· 35
χρόνον μὲν γὰρ ἴσμεν τὸν τε μακρὸν καὶ τὸν βραχύν, οἷπερ εἰς κυστολὴν
καὶ ἔκτασις· τοῦτο δὲ οὐκ ἐστὶν ἐν ταῖς στιγμαῖς· ἄδηλον οὖν, ποίῳ

13—22 *videntur esse* Σ^h || 24—32 *videntur esse* Σ^h || 30—32 *hab.*
et. Σ^l

8 Διομ. *in marg.* N, *om* V; *cfr* Σ^d 24, 19 *seq.* || 10 ἴν' ἡ — σύμβολον
om N || 16 ὀλίγου V, ὀλίγον N || 18 αἶδεσθαι N, αἶδεσθαι V || 25 καὶ N,
om V || 28 γε VN || 31 τοῦ πράγματος V, τοῦ γράμματος N, *om* Σ^l

χρόνῳ διαφέρουσι. Καὶ λεκτέον πρὸς τοῦτο, ὅτι χρόνον νῦν λέγει τὸ διάστημα τῆς σιωπῆς, ἢν' ἣ ὁ νοῦς οὕτω κατὰ ἀντίθεσιν καὶ λύειν. Ἐν τίνι διενήνοχεν ἡ στιγμή τῆς ὑποστιγμῆς; Ἐν χρόνῳ, τουτέστιν ἐν διαστήματι τῆς σιωπῆς· ἡ μὲν γὰρ τελεία τέσσαρας ἔχει χρόνους σιωπῆς, 5 ἡ δὲ μέση ἓνα, ἡ δὲ ὑποστιγμὴ ἡμισυν.

Διομήδους καὶ Σεφάνου. — Ἰδοὺ τῶν δύο μέμνηται τῆς διαφορᾶς, τὴν μέσῃ παρωσάμενος. Τῷ χρόνῳ, φησί *etc.* = Σ' 178, 13 — 179, 2.

Ἡλιοδώρου εἰς τὸ αὐτό. — Ποίαν ἄρα στιγμήν τῆς ὑποστιγμῆς 10 φησι διαφέρειν ὁ τεχνικός; Δῆλον ὅτι τὴν μέσῃ· ἡ γὰρ τελεία ἤδη τελεία εἴρηται. Ζητητέον δὲ κατὰ τί διαφέρει ἡ μέση στιγμή τῆς ὑποστιγμῆς, ἐπεὶ ταῦτόν νομίζεται εἶναι. Χρόνῳ, φησί. Χρόνῳ δὲ ἐνταῦθα τῷ διαστήματι τῆς φωνῆς φησιν, ἵγουν καιρῷ, ὥρα· ἡ γὰρ τελεία τέσσαρας ἔχει χρόνους σιωπῆς, ἡ δὲ μέση ἓνα, ἡ δὲ ὑποστιγμὴ ἡμισυν.

15

§ 5 (6b).

Περὶ ῥαψωδίας.

Erotemata amplissima eademque admodum confusa.

<Heliodori.> — Οὐ προσηκόντως ἐνταῦθα κεῖται ὁ περὶ ῥαψωδίας λόγος· εἰ δ' ἄρα ἔδει περὶ αὐτῆς διαλαμβάνειν, ἐν τῷ περὶ ποιητικῆς 20 ἔχρῃν λόγῳ διαλήψεσθαι. Εἰ γὰρ ἡ ῥαψωδία μέρος ἐστὶ ποιήματος, ἵγουν ποιήσεως, ὁ δὲ περὶ ποιήματος λόγος προσήκει τῷ περὶ ποιητικῆς λέγοντι, ἐν ἐκείνῳ ἔδει περὶ ῥαψωδίας λέγειν· ἐνταῦθα δὲ οὐκ εὐκαιρον· ἡ γὰρ προκειμένη τέχνη τῶν μερῶν τοῦ λόγου ἐστί, τὰ δὲ μέρη τοῦ λόγου οὐκ ἔστιν ὅπερ ἡ ῥαψωδία· εἰκότως οὖν ἄκαιροί μοι 25 δοκοῦσιν εἶναι οἱ ἐνταῦθα περὶ ῥαψωδίας διαλαμβάνοντες. Τὸ μὲν γὰρ διαλαμβάνειν περὶ στιγμῆς ἢ προσωδίας ἢ ἀναγνώσεως οὐκ ἄτοπον· ταῦτα γὰρ μέρη καὶ μόρια τῆς γραμματικῆς εἴποι τις ἄν. Ἀλλ' ἐπεὶ τὴν ἀνάγνωσιν ἔφασκεν εἶναι ποιημάτων ἢ συγγραμμάτων ἀδιάπτωτον προφοράν, μέρος δὲ ποιήματός ἐστιν ἡ ῥαψωδία καὶ μάλιστα νέοις ἐγνω- 30 μένον, τούτου χάριν περὶ ῥαψωδίας διέλαβε. Ῥαψωδίας δὲ ἐκάλουν οἱ παλαιοὶ τὰ Ὀμηρικὰ ἔπη, παρόσον ἅμα ῥάβδῳ περιόντες ἐμελῶδον αὐτά.

18—31 hab. et. Σ¹; 18—315, 20 videntur esse Σ^b

4 τῆς N, om V || 6 Διομ. καὶ Σεφ. in contextu V, Διομήδους· Σεφάνου in marg. N | Ἰδοὺ — παρωσ. (7) = Σ^a 25, 23 seq. || 17 Erotemata om N || 20 λόγῳ διαλ. om Σ¹ || 21 ἵγ. ποι. om Σ¹ || 23 εὐκαιρον Σ¹, εὐκαίρως VN || 25 εἶναι add Σ¹ | γὰρ V, οὖν E, om NA || 26 προσωδίας Σ¹, ὑποστιγμῆς VN || 27 εἴποι — ἐπεὶ δὲ VN, τάχα δὲ ἐπεὶ Σ¹ || 29 ἐστὶν ἡ ῥαψ. Σ¹, ἡ ῥαψωδία N, τὴν ῥαψωδίαν V | καὶ — αὐτά (31) VN, τούτου χάριν ἀναγκαίως περὶ αὐτῆς διαλαμβάνει, ἐπεὶ ὡς πρὸς εἰσαγομένους ποιεῖται τὸν λόγον ἐν τῷ παρόντι βιβλίῳ. Καὶ ἡ ῥαψωδία δὲ ἀρμόζει τοῖς εἰσαγομένοις· καὶ γὰρ πᾶσα ἡ ποίησις Ὀμήρου εἰς ῥαψωδίας τέμενται, ὧν εὐθέως οἱ εἰσαγόμενοι ἄρχονται. Ῥαψωδία δὲ λέγονται τὰ Ὀμηρικὰ ἔπη, ἐπεὶ τὰ τῶν ἄλλων λόγοι καλοῦνται Σ¹

Ῥαψωδία ἐστὶ μέρος ποιήματος ἐμπεριειληφός τινα ὑπό-
 θεσιν.] Φασί τινες ὅτι ἔπταισεν εἰπὼν τὴν ῥαψωδίαν μέρος ποιήματος·
 ἡ ῥαψωδία γὰρ μέρος ἐστὶ ποιήσεως, οὐ ποιήματος· ποίησις μὲν γὰρ
 καλεῖται πᾶσα ἡ πραγματεία, τουτέστι πᾶσα ἡ βίβλος, ὡς ἡ Ἰλιάς καὶ
 ἡ Ὀδύσσεια, ποίημα δὲ ἡ ῥαψωδία· τὰ γὰρ ποιήματα, ἡγουν τὰ τῆς
 ὅλης ποιήσεως μέρη, ῥαψωδίαί καλοῦνται, ὡς ἡ Α, ἡ Β καὶ αἱ ἑξῆς.
 Φαμὲν <δὲ> ἡμεῖς, ὅτι ὡς πρὸς τὴν γενικωτάτην ποίησιν ποίημα ἂν
 εἴη πᾶσα ἡ Ἰλιάς, μέρος δὲ ποιήματος ἡ ῥαψωδία· καλῶς οὖν εἶπε
 μέρος εἶναι ποιήματος καὶ οὐ τῆς ὅλης ποιήσεως ἐκάστην ῥαψωδίαν· καὶ
 ἔστιν ὁ νοῦς οὕτως· ῥαψωδία ἐστὶν ἀπόκομμα ποιήματος περιλαβὼν καὶ
 ἔχον ἐν ἑαυτῷ ὀλίγην καὶ μικρὰν καὶ λεπτὴν τινα περιπέτειαν, τουτέστι
 καὶ αὐτὸ τὸ μέρος περιέχει τινὰ ἰδικὴν ὑπόθεσιν μὴ ἐμφερομένην ἐν
 τοῖς ἄλλοις μέρεσιν, ἀντὶ τοῦ συνεκτικὴν. Ἡ μὲν γὰρ συνεκτικὴ καὶ
 ὁλοςχερὴς φέρε εἰπεῖν τῆς Ἰλιάδος ἡ τῆς Ἑλένης ἐστὶν ἀρπαγή, ἡ δὲ
 κατὰ μέρος κατὰ ῥαψωδίαν, ὡς ἡ μὲν Α Ὀμήρου περιέχει μάχην Ἀχιλ-
 λέως καὶ Ἀγαμέμνονος, εἶτα καὶ τὸν Χρῦσιν ἀφικόμενον εἰς τὸν ναύ-
 σταθμον τῶν Ἑλλήνων καὶ δεόμενον αὐτῶν διὰ τὴν θυγατέρα· ὁμοίως
 καὶ ἡ Β τὴν ἀπάτην τοῦ ὄνειρου, ἡ δὲ Γ τὴν μονομαχίαν Μενελάου
 καὶ Ἀλεξάνδρου, καὶ τὰ ἑξῆς· καὶ ἐκάστης λοιπὸν ῥαψωδίας ἡ ὑπόθεσις
 μέρος καλεῖται.

20

Διομήδους. — Ἐπειδὴ οἱ ἀρχόμενοι *etc.* = Σ^d 28, 11—18.

<Heliodori.> — Εἴρηται δὲ ῥαψωδία.] Βούλεται ἐτυμολογῆσαι
 ὁ τεχνικός, τίνος ἕνεκεν ῥαψωδία εἴρηται· καὶ φησιν «οἰονεὶ ῥαψωδία
 τις οὔσα»· ὕστερον δὲ ῥαψωδία ἐκλήθη κατὰ μεταβολὴν τοῦ βδ εἰς ψ·
 συγγενὴ γὰρ ἀλλήλοις τὰ στοιχεῖα.

25

Ἀπὸ τοῦ δαφνίνῃ ράβδῳ περιερχομένους.] Ῥαψωδία εἴρη-
 ται ἀπὸ τοῦ συνερράφθαι ἐκ διαφόρων λέξεων καὶ νοημάτων τὰ ἔπη,
 ἔξ ὧν ὑφαίνεται ἡ ὑπόθεσις· ἐρράφθαι δὲ ἐστίν, ὡς ἴσμεν, τὸ κατεσκευά-
 σθαι· ἐπειδὴ τὰ ἔπη κυρράπτεται καὶ κατασκευάζεται ἐκ διαφόρων λέ-
 ξων καὶ νοημάτων, καὶ οὕτως ἐξυφαίνεται τὰ τῆς ὑποθέσεως. Ῥα-
 ψωδία δὲ εἴρηται ἡ ἐπὶ ράβδῳ ψδῆ· οἱ γὰρ μεθ' Ὀμηρον τὰ αὐτοῦ
 ποιήματα περιερχόμενοι ἦδον, ράβδον δαφνίνην κατέχοντες, κύμβολον
 Ἀπολλωνιακόν, ἡγουν ἀπὸ τε τῆς ράβδου καὶ τῆς ψδῆς ἐτυμολογεῖται
 ἡ ῥαψωδία. Ἦν δέ, ὡς φασιν *etc.* = Σ^v 179, 11—19.

Στεφάνου. — Ποιήσεως ἐρχὴν εἰπεῖν *etc.* = Σ^v 179, 26—180, 7.

Τοῦ αὐτοῦ. — Ὁ ἐμπεριεχόμενος νοῦς *etc.* = Σ^v 180, 9—17.

2—20 *cfr* Σⁱ || 7—20 *cfr* Σ^d 28, 16—23 || 22—25 *cfr* Σⁱ; *videntur esse* Σ^h || 30—34 *cfr* Σ^d 28, 25—28

5 ἡγουν — μέρη (6)] τῆς ὅλης ποιήσεως ἡγουν τὰ μέρη αὐτῆς VN || 7 Φα-
 μὲν — ῥαψωδία (8) N, *om* V || 9 εἶναι τοῦ ὅλου ποιήματος V || 12 ἐμφε-
 ρομένην V, ἐκφερομένην N || 19 ἡ *om* N || 21 Διομ. *in marg.* VN || 34 ἡ
 ῥαψ. N, *om* V | δὲ N, γὰρ V || 35 Στεφ. *in marg.* VN

Διομήδους. — Βούλεται ἐτυμολογῆσαι *etc.* = Σ^d 28, 24—29, 15.

<Heliodori.> — Ἡ διὰ τὸ ἀειθαλὲς τοῦ φυτοῦ καὶ τὸ ἀειθαλὲς ^{186 v}
τῆς Ὀμήρου ποιήσεως· ἥ ὅτι μαντική ἢ δάφνη, οἱ γὰρ μαντευόμενοι
ἐδαφνηφάγουν, μαντική δὲ καὶ ἡ ποιητική· οὐκ ἂν γὰρ εἴη τις τέλειος
5 ποιητής, εἰ μὴ ἱστορήσει καὶ διηγῆσεται καὶ μαντεύεται· ὥς καὶ ὁ ποιη-
τῆς φαίνεται μαντευόμενος, ἐν οἷς φησιν ἐκ προσώπου τοῦ Ποσειδῶνος
<Υ 307 seq.>).

νῦν δὲ δὴ Αἰνείας βίη Τρώεσιν ἀνάξει,

καὶ παῖδες παῖδων, τοί κεν μετόπισθεν ἔσονται·

10 ὅτι δὲ ἀληθῆ ἔμαντεύατο, δηλοῦσι καὶ μαρτυροῦσι τὰ Ῥωμαϊκὰ πράγ-
ματα, ἐξ Αἰνείου τοῦ Ἀγχίκου τὴν βασιλείαν διαδεξάμενα καὶ ἔως τοῦ
νῦν τῶν ἔτι οἰκούντων τὴν Τροίαν βασιλεύοντα. Ἡ ὅτι ἐνθουσιαστικὸν
τὸ φυτόν, ἐνθουσιαστικὴ δὲ καὶ ἡ ποιητικὴ κατὰ τὸν Πλάτωνα· φησὶ
γὰρ ὁ φιλόσοφος <cf. Phaedr. 245 A> «ὅστις δὲ ἄνευ μανίας ἐπὶ ποιη-
15 τικὰς ἔρχεται θύρας, ἀτελής τε αὐτὸς καὶ ἡ ποίησις αὐτοῦ». Ἐπιστη-
τέον δὲ ὅτι εἰ μὲν ἀπὸ τῆς Ἰλιάδος ἦδον οἱ Ὀμηρίδαι, φοινικοῦν ἐφό-
ρουν στέφανον διὰ τὸ περὶ ἐκχύσεως αἱμάτων λέγειν αὐτοὺς τὴν ὑπό-
θεσιν, εἰ δὲ ἀπὸ τῆς Ὀδυσσεΐας, κυάνεον, διὰ τὸ τοιοῦτον εἶναι τὸ
θαλάττης χρῶμα, περὶ ἣν ἐγένετο τοῦ Ὀδυσσεὺς ἡ πλάνη.

20 Ἰστέον δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι ἔν τινι χρόνῳ *etc.* = Σ^d 29, 17—30, 22.

§ 6 (7b).

Περὶ στοιχείου.

Διδάσκει ἡμᾶς *etc.* = Σ^v 182, 5—12 (κύματα).

<Heliodori.> — Ὀρίζεται δὲ τὸ στοιχεῖον ὁ μὲν Κράτης οὕτως,
25 «φωνῆς μέρος [τὸ] ἐλάχιστον»· «μέρος ἐλάχιστον» εἶπεν ὡς πρὸς τὸ
ὅλον κύστημα τῆς ἐγγραμμάτου φωνῆς· ὁ δὲ Ἀριστοτέλης οὕτως,
«ἀπλή καὶ ἀδιαίρετος φωνὴ τῆς κατὰ σύνταξιν»· ἄλλοι οὕτως, «ἐκφώ-
νησις ἀμερῆς»· οἱ δὲ οὕτως, «ἡ πρώτη καὶ ἀμερῆς τοῦ ἀνθρώπου
φωνή», ἢ «φωνῆς Ἑλληνίδος φθόγγος ἐλάχιστος». Οἱ δὲ πάλιν, «φωνή
30 ἐγγραμμάτου ἀμερῆς»· καὶ «ἐγγραμμάτος» μὲν διὰ τοὺς βόμβους καὶ
κυριγμούς, «ἀμερῆς» δέ, ἐπειδὴ ἐκάστη μὲν λέξις καὶ συλλαβὴ δύναται

2—19 hab. et. Σ¹; videntur esse Σ^h || 5—12 cfr Σ^v 180, 24—29 ||
24—317, 5 videntur esse Σ^h

1 Διομ. in marg. VN || 3 οἱ — ἐδαφνηφ. (4) om Σ¹ || 4 τις add Σ¹ ||
6 ἐκ — Ποσειδ. om Σ¹ || 8 δὲ N, om V || 10 ἀληθῆ Σ¹, ἀλήθειαν VN ||
11 ἐξ Αἰν. τοῦ Ἀγχ. Σ¹, ἐκ τοῦ Ἀγχίκου Αἰνείου VN | καὶ — βασιλ. (12) om Σ¹ ||
13 τὸν add Σ¹ || 14 δὲ E, καὶ A, om VN | μανίας] μαντείας V Σ¹, μαντίας
N || 15 θύρας VN, πύλας Σ¹ | ἀτελής — αὐτοῦ A, ἀτελής τε ἡ ποί. αὐτοῦ
καὶ αὐτὸς E, ἀτελής αὐτοῦ ἡ ποί. VN || 16 ἦδον Σ¹, om VN || 17 ἐκχύσεως
VN, συγχύσεως Σ¹ | αὐτ. τ. ὑπόθ. om Σ¹ || 19 περὶ — πλάνη add Σ¹ ||
25 μέρος ἐλ. εἶπεν — φωνῆς (26) post σύνταξιν (27) transp. VN || 27 τῆς κατὰ
σύνταξιν VN, τῶν κατὰ σύνεσιν Uhlig, coll. Arist. Poet. 1456^r 22

μερισθῆναι, ἡ μὲν λέξις εἰς συλλαβάς, ἡ δὲ συλλαβὴ εἰς στοιχεῖα· τὸ δὲ στοιχεῖον ἡμέρῃς ἐστὶ, καθὼς ἤδη εἰρήκαμεν. Εἰ δέ τις εἴποι, ὅτι τὸ Τ στοιχεῖον δύναται μερισθῆναι εἰς τε Ι καὶ μακράν, ἵκτω ὅτι τῆς μὲν γραμμῆς δυνατόν γενέσθαι διαιρέσιν, τῆς δὲ φωνῆς ἀδύνατον· ὁ δὲ στοιχείου λόγος οὐδὲν προσήκει τῷ γράμματι.

5

*Ἄλλως τε πάλιν· στοιχεῖόν ἐστιν *etc.* = Σ^d 31, 10—18.

(*Heliodori.*) — Τούτῳ γοῦν τῷ στοιχείῳ παρέπεται τέσσαρα, ὄνομα, χαρακτήρ ἤτοι σχῆμα, θέσις καὶ δύναμις. Καὶ ὄνομα μὲν ὃ ὀνομάζεται ἕκαστον, ὡς ὅταν εἴπωμεν ἄλφα βῆτα· σχῆμα δὲ ὃ ὑποκείμενος ἐκάστου τύπος, οἷον τοῦ μὲν Α τρεῖς εἰς γραμμαί, καὶ λέγεται τρίγραμμα, τοῦ 10 δὲ Ι μία, καὶ ἔστι μονόγραμμα· θέσις δέ, ὅτι τὰ μὲν προτάσσεται, τὰ δὲ ὑποτάσσεται· δύναμις δὲ ἡ ἐξ αὐτῶν ἀποτελουμένη φωνή, οἷον ὅτι τὰ μὲν ἐστὶ μακρὰ τὰ δὲ βραχέα, τὰ δὲ ψιλὰ τὰ δὲ δασέα, τὰ δὲ διπλὰ τὰ δὲ ἀπλὰ, τὰ δὲ μεταβολικὰ τὰ δὲ ἀμετάβολα, τὰ δὲ φωνήεντα τὰ δὲ σύμφωνα. Αἰτίαν δὲ τῆς τάξεως οἶδεν οὐδὲ εἰς· φύσεως γάρ εἰσιν 15 εὐρήματα· ἐν μὲν γὰρ τοῖς πρώτοις τὸ ἰῶτα τρικύλλαβον, ἐν δὲ τοῖς τελευταίοις τὸ ψὶ μονοκύλλαβον· καὶ τὸ μὺ δὲ ἐν τοῖς πρώτοις εἰς ὕ λήγει, τὸ δὲ ψὶ ἐν τοῖς ἐσχάτοις εἰς ἰ. — Στοιχεῖα δὲ εἴρηνται ἐκ τοῦ στιχηρὸν γράφεσθαι στιχεῖον, καὶ πλεονασμῷ τοῦ ὀ στοιχείον· οἱ δὲ πλεονασμῷ τοῦ τ στοιχεῖόν φασιν, ἐν γὰρ τοῖς τοίχοις ἐγράφοντο πρό- 20 τερον. Πάλιν οὖν λέγουσιν ἄλλοι ὀνομασθῆναι αὐτὰ ἀπὸ τοῦ στείχω, ἐξ οὗ γίνεται στοιχος· καὶ ὥσπερ ἀπὸ τοῦ πρώτος γίνεται πρωτεῖον, καὶ ἀπὸ τοῦ κάλλιστος καλλιστεῖον, καὶ ἀπὸ τοῦ ἄριστος ἀριστεῖον, οὕτω καὶ ἀπὸ τοῦ στοιχος στοιχεῖον. Τινὲς δὲ φασὶ στοιχεῖα αὐτὰ ὀνομασθῆναι ἐκ μεταφορᾶς τῶν κοσμικῶν στοιχείων· ὃν τρόπον γὰρ ἐκεῖνα τῇ 25 μίξει τῇ πρὸς ἄλληλα τὰ ἡμέτερα σώματα καθίστησί τε καὶ ἀποτελεῖ, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ἀπὸ τούτων τῶν στοιχείων τῇ πρὸς ἄλληλα κοινωνίᾳ ἀποτελοῦνται αἱ συλλαβαί, καὶ ἀπὸ συλλαβῶν ἡ τῶν λέξεων κύστασις.

Τί ἐστι στοιχεῖον; Φωνῆς Ἑλληνίδος φθόγγος ἐλάχιστος· καὶ ἄλλως· ἡ πρώτη καὶ ἡμέρῃς τοῦ ἀνθρώπου φωνή. Διὰ τί εἶπεν «ἡμέρῃς»; Διότι οὐ μερίζεται, ὡς 30 ἡ συλλαβή· τὴν γὰρ μῆ συλλαβὴν δύναμαι μερίσαι εἰς τὰ ἐξ ὧν συνέστηκεν, ἡρουν εἰς τὸ μὶ καὶ εἰς τὸ ἡ· τὸ δὲ στοιχεῖον ἡμέρῃς ἐστὶν. — Ποσαχῶς τὸ στοιχεῖον; Τριχῶς· στοιχεῖον ἡ ἐκφώνησις, στοιχεῖον ὁ χαρακτήρ, στοιχεῖον καὶ τὸ ὄνομα. Καὶ διὰ τί λέγεται τριχῶς; Διότι καὶ τῷ ἀνθρώπῳ τρία παρέπεται, τὰ τῆς ψυχῆς, τὰ τοῦ σώματος καὶ τὰ <τῶν> ἐκτός· τὰ τῆς ψυχῆς μὲν, ὡς οἱ μὲν τῶν ἀνθρώπων εἰσιν ἔμφρονες, 35 οἱ δὲ ἄφρονες· τὰ τοῦ σώματος δέ, ὡς οἱ μὲν εἰσιν ἰσχυροί, οἱ δὲ ἀδύνατοι· τὰ τῶν ἐκτός δέ, ὡς οἱ μὲν εἰσὶ πλούσιοι, οἱ δὲ πένητες. — Πόσα παρέπεται τῷ στοιχείῳ; Ἑξ· ὄνομα, σχῆμα, θέσις, χαρακτήρ, ἐκφώνησις καὶ δύναμις· ὄνομα μὲν, ὡς ὅταν λέγωμεν ἄλφα βῆτα γάμμα· σχῆμα δέ, ὡς ὅτε τὰ μὲν μίαν γραμμὴν ἔχουσιν, ὡς

7—28 *videntur esse* Σ^b

4 ὁ δὲ] ὁ γὰρ VN || 11 καὶ ἔστι μονόγρ. N, om V || 20 στοιχεῖον N, om V || 27 τῆς πρὸς ἄλλ. κοινωνίας VN || 28 συλλαβῶν] συλλαβῆς VN || 29—318, 16 om N

- τὸ Ι, τὰ δὲ πλείω, ὡς αἱ δίφθογγοι· θέσις δέ, ὡς τὸ μὲν $\bar{\alpha}$ πρῶτον, τὸ δὲ $\bar{\beta}$ δευ-
 τερον, ἢ ὅτι τὰ μὲν προηγούνται, τὰ δὲ ὑποτάσσονται· χαρακτήρ δέ, ὡς τὸ μὲν
 τρίγωνον, τὸ δὲ ἡμικύκλιον, ἄλλο στρογγύλον καὶ ἄλλο ἄλλως σχηματισθέν· ἢ ὡς τὸ
 μὲν Α τρίγραμμον, τὸ δὲ Γ δίγραμμον, τὸ δὲ Δ τρίγωνον, τὸ δὲ Ο στρογγύλον·
 5 ἐκφώνησις δέ, καθὼς τὰ μὲν φωνήεντα φωνὴν ἀφ' ἑαυτῶν ἀποτελοῦσι, τὰ δὲ ἡμί-
 φωνα παρ' ὅσον ἦττον τῶν φωνηέντων εὐφωνα καθέστηκεν ἔν τε τοῖς μυγμοῖς
 καὶ κυμοῖς, τὰ δὲ ἄφωνα παντελῶς ἀμοιροῦσι φωνῆς ἰδίας· δύναμις δέ, ὡς τὸ μὲν
 μακρόν, τὸ δὲ βραχύ, ἢ δακτύλιον ἢ ψιλόν, ἢ φωνήεν ἢ σύμφωνον. — Πόθεν εἴρηται
 στοιχεῖον; Ἀπὸ τοῦ στεῖχω, ὃ δηλοῖ τὸ ἐν τάξει πορεύομαι, <ἔξ οὗ γίνεται στοιχος>·
 10 τάξιν γάρ ἔχουσι τινά, ὅτι τὰ φθάσαντα προταγῆναι οὐδέποτε ὑποτάσσονται· οὐ γὰρ
 ἀτάκτως καὶ ὡς ἔτυχεν ἐπιπλέκονται ἀλλήλοις τὰ στοιχεῖα, ἀλλ' ἁρμονίᾳ τινὶ φυσικῇ,
 ὡς ἐν τῷ πρῶτος τὸ π προεταγῆ τοῦ ρ ἐν μιᾷ συλλαβῇ, καὶ οὐδέποτε εὔρηται τὸ
 ρ τοῦ π προταττόμενον ἐν μιᾷ συλλαβῇ· ὁμοίως καὶ τὸ κ τοῦ λ ἐν τῷ κλέος, καὶ
 τὸ ζ τοῦ θ ἐν τῷ θένος, καὶ οὐδέποτε τὸ ἀνάπαλιν· καὶ ὡς ἀπὸ τοῦ κάλλιστος
 15 γίνεται καλλιστεῖον, καὶ ἀπὸ τοῦ πρῶτος πρωτεῖον, οὕτω καὶ ἀπὸ τοῦ στοιχος στοι-
 χεῖον· ἁρμονίᾳ γάρ τινι ἐπιπλέκονται ἀλλήλοις τὰ στοιχεῖα.

Διομήδους. — Ἀναγκαῖόν ἐστιν ἡμᾶς πρῶτον γινῶναι *etc.* = Σ^d
 31, 4—32, 9 et 35, 24—36, 13.

Στεφάνου εἰς τὸ αὐτὸ καὶ περὶ γραμμάτων. — Στοιχεῖον εἴρηται
 20 *etc.* = Σ^v 192, 12—23 et 182, 15—28.

Πόσα στοιχεῖα; Εἰκοσιτέσσαρα. Καὶ πόσα γράμματα; Εἰκοσιεπτὰ· τὰ γὰρ στοι-
 χεῖα καὶ γράμματα καλοῦνται, οὐ μὴν καὶ τὰ γράμματα στοιχεῖα. Πότε λέγονται
 γράμματα καὶ πότε στοιχεῖα; Ὅτε μὲν γράφονται, λέγονται γράμματα, ὅτε δὲ
 ἀναγινώσκονται, λέγονται στοιχεῖα. Διὰ τί λέγονται γράμματα; Διὰ τὸ γραμμαῖς
 25 καὶ *εὐσμαῖς* αὐτὰ τυποῦσθαι· γράψαι γὰρ τὸ *εὔσαι* παρὰ τοῖς παλαιοῖς, ὡς καὶ
 παρ' Ὀμήρῳ <Λ 388> νῦν δὲ μ' ἐπιγράψας ταρσὸν ποδὸς εὐχεται αὐτῷ.
 Τίς ἐστὶν ὁ ταρσός; Τὸ πλατὺ τοῦ ποδός, ὃ ἐστὶ πέλμα. Τί ἐστὶν εὐχαι; Καυχᾶ. Τί
 ἐστὶν αὐτως; Ματαιῶς. Διὰ τί λέγονται στοιχεῖα; Διὰ τὸ στοιχόν τινά καὶ τάξιν ἔχειν.

<Heliodori.> — Γράμματα εἰπὼν εἰκοσιτέσσαρα ἐξέφυγε τὰς προ-
 30 σῳδίας, σὺν αὐταῖς δὲ καὶ τὰ παράσχημα, τὸ τε $\bar{\epsilon}$, τὸ $\bar{\alpha}$ καὶ τὸ D · γράμματα
 μὲν γὰρ εἰσι, καθὰ τυποῦνται καὶ γράφονται τὰ τοιαῦτα παράσχημα καὶ
 αἱ προσῳδαί, στοιχεῖα δὲ οὐκ εἰσὶν, ὅτι συμφυρόμενα ἀλλήλοις οὐ δύ-
 νανται συλλαβὴν ἀποτελεῖν, τὰ δὲ στοιχεῖα συμπλεκόμενα ἀλλήλοις <συλ-
 λαβὴν> ἀποτελεῖ· καὶ ὅτι τὰ μὲν παράσχημα φωνὴν καὶ ἀριθμὸν ἔχουσιν,
 35 αἱ δὲ προσῳδαί οὔτε ἰδίᾳ ἐκφωνεῖσθαι χωρὶς τῶν στοιχείων δύνανται,
 οὔτε ἀριθμοῦ ὄρον ἐπιδέχονται· τοίνυν ἄρα οὔτε παράσχημα οὔτε προ-
 σῳδαί στοιχεῖα.

Ἀπὸ ἄλλου εἰς τὸ αὐτό. — Φασί τινες ὅτι ἀνακολούθως καὶ
 οὐχ ὑγιῶς ἐνταῦθα ὁ τεχνογράφος τὸν περὶ στοιχείου διδάσκει ἡμᾶς

29—37 *videntur esse* Σ^h || 38—319, 6 *cf.* Σ^d 30, 26—31, 1

14 καὶ ὡς] ὡς γὰρ V || 15 στοιχος] στεῖχω V || 17 Διομ. V, *om* N ||
 19 Στεφ. — γραμμ. V, *om* N || 21—28 *om* N || 26 αὐτως V; *item* v. 28 ||
 28 στίχον τινά V

λόγον· προθέμενος γὰρ καὶ ἐπιγράψας «περὶ στοιχείου» οὐκ ἐπήγαγε «στοιχεῖόν ἐστιν», ὥσπερ εἰπὼν «περὶ ἀναγνώσεως», ἐπιφέρει «ἀναγνώσις ἐστὶ», καὶ «περὶ τόνου» «τόνος ἐστὶ», καὶ ἐφεξῆς ὁμοίως· ἐνταῦθα δὲ ἐπιγράψας «περὶ στοιχείου» οὐκ ἐπήγαγε «στοιχεῖόν ἐστιν», ἀλλὰ «γράμ-
ματά ἐστι», τὸν περὶ γραμμάτων λόγον ἐπαγαγὼν· ἔδει δὲ περὶ στοι- 5
χείων διαλαβεῖν καὶ οὐ περὶ γραμμάτων. Λέγομεν οὖν πρὸς τοῦτο, ὅτι σκοπὸν ἔχει εἰσαγωγικὴν τέχνην γράφειν, εἰσαγωγικὴ δὲ ἡ παροῦσα τέχνη καὶ νέοις πεποιημένη· δεῖ δὲ τὸν οὕτω συγγραφόμενον τῶν γλα-
φυρωτέρων ἀφίστασθαι. Ἐπειδὴ γοῦν καὶ ὁ περὶ στοιχείου λόγος πολὺς ἦν καὶ πλέων ἢ κατὰ νέον, καὶ φιλοσοφικώτερος καὶ πολλῆς διδασκα- 10
λίας ἔδειτο, διὰ τοῦτο παρήκεν αὐτόν, ἄκαιρον ἡγούμενος ἐν εἰσαγωγῇ τὴν διδασκαλίαν μερίστην ποιήσασθαι, τῶν νέων ἀήθων ὄντων πρὸς τὴν τοιάνδε πρότασιν· μετέρχεται δὲ λοιπὸν ἐπὶ τὰ γράμματα, εἰδὼς ὅτι καὶ αὐτὰ στοιχεῖά ἐστιν, ὁπότε δύνανται τὴν ἐγγράμματον φωνὴν ἀπο-
τελέσαι. Ὅτι δὲ οὐ διαφέρεται ὁ τεχνογράφος περὶ τῆς ὀνομασίας 15
ταύτης, δῆλον· μικρὸν γὰρ προελθὼν τὰ αὐτὰ καὶ στοιχεῖα ἔφη κεκλη-
σθαι διὰ τὸ στοιχῶ καὶ ἀκολουθίᾳ συντετάχθαι ἀλλήλοις· ὅταν γὰρ κατὰ τάξιν καὶ δεόντως γραφῇ, τότε τὴν ἐναρμόνιον φωνὴν ἀποτελεῖ, ἥτις ἐστὶ στοιχεῖον· στοιχεῖον γάρ ἐστιν ἡ ἀπὸ τῶν γραμμάτων καὶ τῶν λέ-
ξεων ἀποτελουμένη ἐκφώνησις. 20

Τίνος ἔνεκεν εἰκοσιτέσσαρα τὰ γράμματα ἔφη; εἰ γὰρ γράμματὰ εἰσὶν οἱ χαρακτήρες καὶ αἱ ζυγμαί, γράμματα δὲ καὶ τὰ παρὰ Χαλδαίοις καὶ Ῥωμαίοις καὶ αἱ προσωδία καὶ τὰ παράσημα ταῦτα $\bar{\varsigma}$ $\bar{\alpha}$ $\bar{\delta}$, πῶς φησι γράμματα εἰκοσιτέσσαρα εἶναι; Ἔστιν οὖν εἰπεῖν, ὅτι περὶ τῶν ἐν 25
χρήσει τοῖς Ἑλλήσι διαλαμβάνει γραμμάτων, ταῦτα δὲ εἰκοσιτέσσαρα· ἢ ὅτι τοῖς στοιχείοις παρέπεται ἡ ἰδίᾳ ἢ σὺν ἄλλοις φωνὴν ἐγγράμμα-
τον ἀποτελεῖν, ὡς τὰ φωνήεντα καὶ τὰ σύμφωνα· ὁ οὐ συμβαίνει ταῖς προσωδίαις καὶ τοῖς παρασῆμοις. Καὶ τὰ μὲν στοιχεῖα τῇ κοινωνίᾳ τῇ πρὸς ἄλληλα συλλαβὴν ἀποτελεῖ, τὰ δὲ παράσημα μισγόμενα συλλαβὴν οὐκ ἔχει ἀποτελουμένην· ἀλλ' οὐδὲ αἱ προσωδία [οὔτε] ἐκφωνεῖσθαι χωρὶς 30
τῶν στοιχείων δύνανται ἰδίᾳ.

Τί ἐστι γράμμα; Σημεῖον στοιχείου, ὃ δὴ ἐν σχήματι γραφῆς ποσῶ ἢ ποιῶ καταλαμβάνεται· «ποσῶ ἢ ποιῶ» ἀντὶ τοῦ ἐν τοῖς σχήματι. Τί ἐστι γραμμὴ; Μῆκος ἀπλατέ. Τί ἐστι ζυγμὴ; Σχήμα καμπυλοειδές. Πόθεν εἴρηται γράμμα; Ἀπὸ τοῦ γλάφω, ὃ σημαίνει τὸ κοιλαίνω, ἔξ οὗ γλαφυρός, [καὶ] ὡς ἔχω ἐχυρός, κάπω 35
καπυρός, ὃ ἡδὺς καὶ εὐβρωτος, διὰ τὸ ἀναπνεῖσθαι, ἀφ' οὗ καπητόν παρὰ τοῖς Ἱτα-

6—20 *cfr* Σ' 197, 1—11

10 καὶ φιλος. N, *om* V || 15 διαφέρεται V, διαφέρει N || 27 οὐ N, μὴ V || 32 γραφῆς V, γραμμῆς N || 33 ποσῶ ἢ ποιῶ N, *om* V || 34 Τί — καμπυλ. *om* N || 35 κάπω VN || 36 ἀναπνεῖσθαι] ἀπτήσθαι V, ὁπτεῖ-
σθαι N | καπητόν N

λοῖς τὸ εἰς τροφήν ἵππου διδόμενον· ἀπὸ γοῦν τοῦ γέγλαμμαι παθητικοῦ παρακειμένου γλάμμα, ὡς γλύφω γλύμμα, καὶ τροπή τοῦ λ εἰς ρ γράμμα.

Ζητητέον δέ, τίνος ἔνεκεν εἰπὼν «περὶ στοιχείου» *etc.* = Σ^d 32, 15—22. — Καὶ ἐπὶ μὲν *etc.* = Σ^d 33, 15—20. — Εὐρίσκομεν οὖν *etc.* 5 = Σ^d 32, 24—30 (διαφοραί), ὡς εἶναι πάσας ὁμοῦ διαφορὰς τοῦ ᾠ δέκα. Περισιπωμένης δὲ μνήμην ἐπὶ τῶν βραχέων οὐκ ἐποιήσαμεν· οὐ γὰρ οἶόν τε ἦν τι τῶν βραχέων περισιπᾶσθαι. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ ᾠ.

Πῶς δὲ συνέστη ὁ ἀλφάβητος; Πρῶτον μὲν τῶν παρὰ τοῖς Ἑλλήσι στοιχείων 187 ὦν ἔξ ἐτυμολογίας τοῦ ἄλεφ, Ἑβραίων πρῶτον στοιχείου, δὲ ἐρμηνεύεται μάθησις, 10 ἐντελλόμενον τῷ εἰσαγομένῳ παιδίῳ «μάθε»· ἄφ' οὗ ἄλεφ καὶ αὐτοὶ ὁμοίως μιμησάμενοι τὸ πρῶτον στοιχεῖον ἄλφα κεκλήκασι, καὶ συνεξεφωνήθη ἡ φράσις τῆς ἐρμηνείας τῆς Ἑβραϊδος τῇ Ἑλληνικῇ διαλέκτῳ, ἵνα εἴπῃ τῷ παιδίῳ ἄλφα, τούτεστι μάθε, ζητεῖ· τὸ ἄλφειν γὰρ ζητεῖν λέγεται ἐν τῇ Ἑλληνικῇ διαλέκτῳ. Ἀλλὰ καὶ 15 ὡς πρῶτου ὄντος στοιχείου τοῦ ἄλφα καὶ ἐκ θεοῦ δοθέντος τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων, τοῦ ἀνοίξαντος τὸ στόμα εἰς κύνεςιν τῶν τὰ γράμματα μανθανόντων, διὰ μεγάλου ἀνοίγματος τοῦ στόματος ἐκφωνεῖται καὶ ἀπαγγέλλεται· τὰ δὲ ἄλλα τῶν στοιχείων διὰ βραχείας ἀνοίξεως τοῦ στόματος ἐκφωνεῖται. Οὕτε δὲ γράμματα εἶχον οἱ Ἕλληνες ἔξ ἀρχῆς, ἀλλὰ διὰ Φοινικέων γραμμάτων ἔγραφον τὰ ἑαυτῶν· καὶ γὰρ 20 αὐτὰ τὰ Φοινίκεια τοῖς ὀνόμασιν, ὡς καὶ τὰ Ἑβραϊκά, κατὰ μίμησιν τῶν Ἑβραίων τοῖς Φοινίεων εὐρέθη. Παλαμήδης δ' ὕστερον ἐλθὼν, ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ ἄλφα, δεκαῖξ μόνον τοῖς Ἑλλήσι εὐρε στοιχεῖα, ᾠ β γ δ ε ς ζ η θ ι κ λ μ ν ο π ρ σ τ υ· προσέθηκε δὲ αὐτοῖς Κάδμος ὁ Μιλήσιος γράμματα τρία, θ φ χ, διὸ καὶ πολλῷ τῷ χρόνῳ 122 ὦν τοῖς δεκαεννέα ἐχρῶντο· ὅθεν οἱ ἀρχαῖοι μὴ ἔχοντες τὸ ψ τὴν ψαλίδα σπαλίδα ἔγραφον καὶ ἔλεγον, ἀλλὰ καὶ πολλὰ ῥήματα ἄλλως ἐξεφώνουν καὶ ἔγραφον. Μετὰ 25 ταῦτα Σιμωνίδης ὁ Κεῖος εὐρύων προσέθηκε δύο, ἡ καὶ ὦ, Ἐπίχαρμος δὲ ὁ Κυρακούσιος τρία, ζ ξ ψ, καὶ οὕτως ἐπληρώθησαν τὰ εἰκοσιτέσσαρα. Ὅθεν μιμησάμενος ὁ Ὀμηρος τὸν ἀριθμὸν τῶν εἰκοσιδύο βιβλίων τῶν παρ' Ἑβραίοις, εἰς τὸν τῶν εἰκοσιδύο στοιχείων τυπωθέντα ἀριθμὸν, καὶ αὐτὸς τὴν ἰδίαν ποιήσιν τῆς Ἰλιάδος τῶν 188 ὦν εἰκοσιτεσσάρων ῥαψωδιῶν διὰ τῶν εἰκοσιτεσσάρων στοιχείων ἐποίησεν· οὕτως δὲ καὶ 30 τὴν Ὀδύσειαν.

Τί ἐστὶν ἄλφα; Φωνήεν δίχρονον μεταβολικὸν προτακτικὸν τοῦ ι καὶ τοῦ υ.

8—30 *de codicibus huius commentatiunculae vide praef. cap. II sub f.* || 9 τοῦ — πρῶτου στοιχείου O Σ^g , τὸ — πρῶτον στοιχεῖον VN || 10 ὁμοίως Σ^g , σφᾶς VN, om O || 11 πρῶτον στοιχ.] τοιοῦτον στοιχ. VN, om O Σ^g || 12 ἵνα — διαλ. (13) om O | εἴπῃ Σ^g , εἴπῃς VN || 15 ἀνοίξαντος στ. Σ^g , ἀνοίξει τὸ στ. VNO | τὰ γρ. μανθ. VNO, γραμμάτων Σ^g || 16 καὶ ἀπαγγ. — ἐκφων. (17) om VN | τῶν στοιχ. Σ^g , om O || 17 δὲ Σ^g , γὰρ VNO || 18 ἔξ ἀρχῆς Σ^g , om VNO | ἑαυτῶν Σ^g , αὐτῶν ἑλληνικὰ γράμματα VNO | καὶ γὰρ — εὐρέθη (20) VNO, om Σ^g || 23 σπαλίδα O Σ^g , σπαλίδα VN || 24 ἔγραφον καὶ Σ^g , om VNO || 25 Κεῖος Goettling, Χίος VO Σ^g , Χίος ἢ Κεῖος N | εὐρύων O Σ^g , ἐλθὼν VN || 26 Ὅθεν — Ὀδύς. (30) VNO, ὅθεν ὁ Ὀμηρος οὐκ ἐξηκολούθησε τῷ ἀριθμῷ τῶν εἰκοσιδύο γραμμάτων τῶν παρ' Ἑβραίοις, ἀλλὰ διὰ τῶν εἰκοσιτεσσάρων γραμμάτων τε καὶ στοιχείων τῶν Ἑλληνικῶν ἐτύπωσε καὶ αὐτὸς τὴν ἰδίαν ποιήσιν τῆς Ἰλιάδος, ὡσαύτως καὶ τὴν Ὀδύσειαν, αἵτινες ῥαψωδίαὶ προσαγορεύονται Σ^g || 31—323, 15 om N. *Praeter Σ^1 confer ea quae e codd. Matritensibus 83 et 114 edidit Iriarte, Biblioth. Matrit. cod. gr. p. 315 seq et 448 seq, et quae Etymologica praebent de etymologiis singularum litterarum*

Πόθεν ἄλφα; Ἀπὸ τοῦ ἀλφῷ, ὃ δηλοῖ τὸ Ζητῷ καὶ τὸ εὐρίσκω, ἀφ' οὗ καὶ ἀλφη-
 σταὶ οἱ ἐφευρεταί· πρῶτον γὰρ τῶν ἄλλων εὐρέθη στοιχείων, καὶ ἀπὸ τούτου τὰ
 λοιπά· καὶ ὅτι ἀπ' αὐτοῦ ἀρχεται καὶ εἰς ἑαυτὸ καταλήγει, τὰ δὲ λοιπὰ ἀφ' ἑαυτῶν
 μὲν ἀρχονται, εἰς ἑαυτὰ δὲ οὐ καταλήγουσιν [ἡ πείρα μὲν γὰρ εἰς ἐμπειρίαν προ-
 κόπτει, ἡ δὲ ἐμπειρία εἰς τέχνην, ἡ δὲ τέχνη εἰς ἐπιστήμην, ἡ δὲ ἐπιστήμη εἰς τὴν
 καθόλου]· ἢ ἀπὸ τοῦ κατὰ ἀμοιβὰς πολιτεύεσθαι, ἄλφειν γὰρ τὸ ἀμείβειν· καὶ ὅτι
 τὸ ἄλφα πρῶτον εὐρέθη τῶν ἄλλων, διὸ καὶ τῷ ὀνόματι τῆς εὐρέσεως προσηγο-
 ρεῦθη· τὸ γὰρ ἀλφῷ τὸ εὐρίσκω σημαίνει· ἄλλως· διότι ἐν τοῖς διцуλλάβως προ-
 φερομένοις στοιχείοις ἀφ' ἑαυτοῦ ἀρχεται καὶ εἰς ἑαυτό, ὡς εἵπομεν, καταλήγει.

Τί ἐστι βῆτα; Σύμφωνον ἄφωνον μέσον τοῦ π καὶ φ. Πόθεν εἴρηται βῆτα; 10
 Ἀπὸ τοῦ βαίνω [χρησίμου], τὸ γὰρ βῷ ὑποτακτικόν ἐστιν· ὁ μέλλων βήσομαι, ὁ
 παρακείμενος βέβηκα, ὁ παθητικὸς βέβημαι βέβηται, καὶ ἔξ αὐτοῦ βῆτα, τὸ δευτέραν
 ἔχον τάξιν· ἐπιβέβηκε δὲ τῶν λοιπῶν.

Τί ἐστι γάμμα; Σύμφωνον ἄφωνον μέσον τοῦ κ καὶ χ. Πόθεν γάμμα; Ἀπὸ
 τοῦ τὴν γῆν ἀμᾶν ἤτοι θερίζειν, δρεπανοειδὲς γάρ· ψ καὶ ὁ τύπος τοῦ γράμματος 15
 ὁμοίος.

Τί ἐστι δέλτα; Σύμφωνον ἄφωνον μέσον τοῦ θ καὶ τ. Πόθεν εἴρηται δέλτα;
 Ἀπὸ τοῦ διάρτιόν τι εἶναι, ἡγουν τὸ μὴ ὄν ἐλλιπὲς τῇ ἐπάρσει, ἰσόπλευρον γάρ, οὐ
 οὐκ ἀφαιρούμεθ' αὖτις τῶν ἰσων, ἵνα ἴσα γένηται, ἐπεὶ οὕτως ἔτυχεν ἐκ τῆς κατ' ἀρ-
 χὴν ἐκτυπώσεως· ἄλλοι δὲ ἀπὸ τοῦ δέλτα τοῦ ἔξ ἀστέρων συγκειμένου ἐν τῷ οὐρανῷ, 20
 δ καὶ δελτωτὸν παρὰ τοῖς ἀστρονόμοις καλεῖται.

Τί ἐστιν ἐ; Φωνὴν βραχὺ μεταβολικὸν προτακτικὸν τοῦ ἰ καὶ τοῦ ὑ. Πόθεν
 ἐκλήθη ἐ; Ἀπὸ τῆς τοῦ στόματος ὁμοιώσεως, ἐπεὶ τὸ μὲν περίε καὶ κυκλοτερές τὸ
 στόμα μιμεῖται, τὸ δὲ μέσον τὴν γλῶσσαν· ἢ ἀπὸ τῆς ἐπεκτάσεως τῆς ἐς μέσον καὶ
 τοῦ κυκλοτεροῦς· τὸ μὲν γὰρ κυκλοτερές καὶ περίε τοῦ ὄντος αἰῶνος μιμεῖται τὰ 25
 περίε, τὸ δὲ εἰς μέσον μακρὸν τὴν ἔκτασιν τοῦ αἰῶνος. Πόσαι ἐκφωνήσεις τοῦ ἐ;
 Τέσσαρες, δσαι καὶ τοῦ ὁ μικροῦ· ἐ δαὲ ὀξυνόμενον, ἐ δαὲ βαρυνόμενον, ἐ ψιλὸν
 ὀξυνόμενον, ἐ ψιλὸν βαρυνόμενον.

Τί ἐστι ζήτα; Σύμφωνον ἡμίφωνον διπλοῦν ἀρκτικὸν καὶ ἐν ἑαυτῷ ἔχον τὴν
 τοῦ ζ <καὶ δ> δύναμιν. Πόθεν ἐκλήθη Ζήτα; Ἀπὸ Ζήτου τοῦ Βορέου, οὗ μέμνηται 30
 Ἀπολλώνιος <1, 211>.

Τί ἐστιν ἥτα; Φωνὴν μακρὸν ἀμετάβολον προτακτικὸν τοῦ ἰ καὶ τοῦ ὑ. Πό-
 θεν ἐκλήθη ἥτα; Ἀπὸ τοῦ <τοῦ> ἰ καὶ τοῦ τ ἔχειν τὸν χαρακτῆρα τὸ στοιχεῖον·
 ἡνίκα γὰρ πλαγίως τεθῇ, εὐρηται τὸ τ. Πόσαι ἐκφωνήσεις τοῦ ἥ;· ἘΞ· ἡ δαὲ
 ὀξυνόμενον, ἡ δαὲ βαρυνόμενον, ἡ δαὲ περισπώμενον· ἰδοὺ τρεῖς διαφοραί· καὶ 35
 ἀνάπαλιν τοσαύτως ψιλούμενον, ἡ ψιλὸν ὀξυνόμενον, ἡ ψιλὸν βαρυνόμενον, ἡ ψιλὸν
 περισπώμενον.

Τί ἐστι θῆτα; Σύμφωνον ἄφωνον δαὲ ἀντιστοιχοῦν τῷ τ. Πόθεν ἐκλήθη
 θῆτα; Ἐκ τῆς θέσεως τοῦ παντός· μιμεῖται γὰρ τὴν θέσιν τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὸν ἐν
 μέσῳ ἄξονα, τὴν κατὰ τὸ μέσον μακράν ἔχον καὶ τὸ κυκλοτερές. 40

Τί ἐστιν ἰῶτα; Φωνὴν δίχρονον ἀμετάβολον ὑποτακτικὸν <καὶ> τοῦ ὑ. Πόθεν
 ἰῶτα; Ἀπὸ τοῦ ἰοῦ τῶν ἰοβόλων ζῴων· ὥσπερ γὰρ ὁ ἰὸς εἰς ὀρθὸν βαδίζει ψ πέπρω-
 ται, οὕτω καὶ ἡ τούτου γραφὴ ὀρθὴ οὖσα ἰῶτα καλεῖσθαι τέτακται· ἢ ἀπὸ τοῦ ἰοῦ, ὃ
 δηλοῖ τὸ βέλος. Πόσαι ἐκφωνήσεις τοῦ ἰῶτα; Δέκα, δσαι καὶ τοῦ ἰ· ἰ μακρὸν δαὲ
 ὀξυνόμενον, ἰ μακρὸν δαὲ βαρυνόμενον, ἰ μακρὸν δαὲ περισπώμενον· ἰδοὺ τρεῖς 45
 ἐκφωνήσεων διαφοραί· ἰ μακρὸν ψιλὸν ὀξυνόμενον, ἰ μακρὸν ψιλὸν βαρυνόμενον, ἰ
 μακρὸν ψιλὸν περισπώμενον· ἰδοὺ ἄλλα τρεῖς διαφοραὶ ἐκφωνήσεων· ἰ βραχὺ δαὲ

δευνόμενον, ἰ βραχὺ δαδὺ βαρυνόμενον, ἰ βραχὺ ψιλὸν δευνόμενον, ἰ βραχὺ ψιλὸν βαρυνόμενον· ἰδοὺ ἄλλαι τέσσαρες διαφοραὶ ἐκφωνήσεων, ὡς εἶναι πάσας ὁμοῦ διαφορὰς τοῦ ἰ δέκα.

Τί ἐστι κάππα; Σύμφωνον ἄφωνον ψιλὸν ἀντιστοιχοῦν τῷ χ. Πόθεν εἴρηται
5 κάππα; Ἀπὸ Κάππυός τινος, τοῦτου γὰρ εὗρημα· ἡ χόπα τι ὄν τὸ ἔχον ὅπα, τουτέστι φωνήν· τὰ γὰρ ψιλὰ ὑποκάτω τῆς γλώσσης ἔχει τὴν προφορὰν τῆς φωνῆς.

Τί ἐστι λάμδα; Σύμφωνον ἡμίφωνον ἀμετάβολον ὑγρὸν [λείον]. Πόθεν εἴρηται λάμδα; Οἰοῖται λειόβα τι ὄν, ἀπὸ τοῦ λείως βαίνειν ἐν τοῖς μέτροις καὶ ἀσθενὲς εἶναι πρὸς τὸ μηκύνειν τὰς συλλαβάς.

10 Τί ἐστι μῦ; Σύμφωνον ἡμίφωνον ἀμετάβολον ὑγρὸν, ἐκφωνούμενον μυγμὸν ἐκπέμπον. Πόθεν μῦ; Ἀπὸ τοῦ μυγμὸν τινα ἔχειν τὴν τοῦτου ἐκφώνησιν· μυγμὸς γὰρ ὁ τοῦ μῦ ἦχος διὰ τῶν μυκτῆρων ἔξερχόμενος.

Τί ἐστι νῦ; Σύμφωνον ἡμίφωνον ἀμετάβολον ὑγρὸν, ἐκφωνούμενον <νυγμὸν ἐκπέμπον>. Πόθεν νῦ; Ἀπὸ τοῦ νυγμὸν τινα ἔχειν τὴν τοῦτου ἐκφώνησιν.

15 Τί ἐστι ξι; Σύμφωνον ἡμίφωνον διπλοῦν ἀρκτικὸν ἐν ἑαυτῷ ἔχον τὴν τοῦ κ <καὶ c> δύναμιν. Πόθεν εἴρηται ξι; Ἀπὸ τοῦ ζύεσθαι τῶν ἄλλων πλεόν· ζύματα γὰρ αὐτὰ τὰ στοιχεῖα.

Τί ἐστι ὦ; Φωνὴν βραχὺ μεταβολικὸν προτακτικὸν τοῦ ἰ καὶ τοῦ ὕ ἀντιστοιχοῦν τῷ ὦ μεγάλῳ. Πόθεν ἐκλήθη ὦ; Ἀπὸ τοῦ ἐμφερές τι εἶναι τῇ ἐκφωνήσει·

20 κατὰ γὰρ περίκλασιν φωνῆς ἐκφωνεῖται τὸ ὄνομα τοῦ στοιχείου. Πόσαι ἐκφωνήσεις τοῦ ὦ; Τέσσαρες, δσαι καὶ τοῦ εῖ· ὦ δαδὺ δευνόμενον, ὦ δαδὺ βαρυνόμενον· ἰδοὺ δύο διαφοραὶ ἐκφωνήσεων· καὶ ἀνάπαλιν τοσαυτῶς ψιλούμενον· ὁ ψιλὸν δευνόμενον, ὁ ψιλὸν βαρυνόμενον· ἰδοὺ ἄλλαι δύο διαφοραὶ ἐκφωνήσεων.

Τί ἐστι πῖ; Σύμφωνον ἄφωνον ψιλὸν ἀντιστοιχοῦν τῷ φ. Πόθεν εἴρηται πῖ;
25 Ἀπὸ τοῦ παῖω· ὡσεὶ παίοντος γὰρ καὶ κρούοντος ἦχος ἐστὶν ὁ τοῦτου φθόγγος.

Τί ἐστι ῥῷ; Σύμφωνον ἡμίφωνον ἀμετάβολον ὑγρὸν ἐκφωνούμενον ῥοῖζον ἐκπέμπον. Πόθεν εἴρηται ῥῷ; Ἀπὸ τοῦ ῥέω· ὑγρά γὰρ καὶ εὐμάλακτα καὶ ὡσεὶ ἔλαιον ῥεῖ ἐν τοῖς μέτροις τὰ ἀμετάβολα.

Τί ἐστι σίγμα; Σύμφωνον ἡμίφωνον μοναδικόν. Πόθεν εἴρηται σίγμα; Ἀπὸ
30 τοῦ σίζω, ὃ δηλοῖ τὸ ἡχώ· σίζει γὰρ ἀπὸ τῆς τοῦ φθόγγου δυνάμεως.

Τί ἐστι ταῦ; Σύμφωνον ἄφωνον ψιλὸν ἀντιστοιχοῦν τῷ θ. Πόθεν εἴρηται ταῦ; <Ἀπὸ τοῦ> τήγνων· τοῦτο Ἰώνων τινὲς λέγουσι τήγανον. Ἡρωδιανὸς ἀπὸ τοῦ τήκω <τήκανον καὶ μεταθέσει τοῦ κ εἰς γ> τήγανον καὶ καθ' ὑπέρθενιν τήγνων, οἷον <ubi?> ἐμοῦ δὲ ὡς περ ἐπὶ ταγήνου ἐσιζεν ἡ καρδία, καὶ κατετή-

35 κοντο αἱ σάρκες, καὶ αὐτόματα ἐχώρει κατὰ τῶν γνάθων τὰ δάκρυα. Ἡ ὅτι ἐντεταμένος ἔχει τοῦ χαρακτήρος τοῦ στοιχείου τὰς ἐντυπώσεις· ἀπὸ γὰρ μακρὰς τῆς ἄνω καὶ τοῦ ἰ τὸ γράμμα ἐστίν· ἐντεῦθεν καὶ ταῦς, ὃ τεταμένα ἔχων τὰ πτερὰ. Τὸν δὲ τοῦ Ἀλιρ<ρ>οθίου πέλεκυν, φησί, μιμητάμενον ἐνετυπώσατο τὸ γράμμα.

40 Τί ἐστὶν υ; Φωνὴν δίχρονον ἀμετάβολον ὑποτακτικὸν καὶ τοῦ ἰ προτασσόμενον. Πόθεν υ; Ὅτι παρειοικός ἐστι τῷ τῶν ὑάδων προσώπῳ. Πόσαι ἐκφωνήσεις τοῦ υ; Πέντε, διὰ τὸ μὴ ψιλοῦσθαι αὐτό· υ μακρὸν δαδὺ δευνόμενον, ὕ μακρὸν δαδὺ βαρυνόμενον, ὕ μακρὸν δαδὺ βαρυνόμενον, ὕ μακρὸν δαδὺ περισπώμενον, υ βραχὺ δαδὺ δευνόμενον, ὕ βραχὺ δαδὺ βαρυνόμενον· ἰδοὺ πέντε διαφοραὶ ἐκφωνήσεων.

45 Τί ἐστι φῖ; Σύμφωνον ἄφωνον δαδὺ ἀντιστοιχοῦν τῷ π. Πόθεν εἴρηται φῖ; Ἀπὸ τοῦ φαιόν, ὃ δηλοῖ τὸ μέσον λευκοῦ καὶ μέλανος· τοιοῦτος γὰρ ὁ τοῦτου

5 κάππυος τινός V | χόπα Σ¹, κόπα V || 8 λειόβα Σ¹, λάβα V || 15 διπλοῦν] ἀπλοῦν V || 27 εὐμάλλακτα V || 30 τῶν φθόγγων V || 32 Ἰώνων EtM 743, 49, ἰῶτα V || 33 τήγανον — γ EtM 756, 27 || 37 ταῦς ὁ τετ. EtM 743, 47, ταῦς ἐντεταμένα V || 41 ὑάδων] ὑδάτων V

χαρακτήρ· ἢ ἀπὸ τοῦ φαιοῦ, δ δηλοῖ τὸ σκοτεινόν· οὕτω γὰρ καὶ τοῦτο περὶ τὴν ἐκφώνησιν κακόφωνόν ἐστι.

Τί ἐστι χῖ; Σύμφωνον ἄφωνον <δασυ> ἀντιστοιχοῦν τῷ κ̄. Πόθεν χῖ; Ἀπὸ τοῦ χεομένην ἔχειν τὴν ἐκφώνησιν· ἄλλοι δὲ αὐτὸ χῖ εἶπον, ὅτι ἔχει ὀξεῖαν καὶ βαρεῖαν <ἀλλήλας> διὰ μέσου χιζούσας.

5

Τί ἐστι ψῖ; Σύμφωνον ἡμίφωνον διπλοῦν ἀρκτικόν ἔχον ἐν ἑαυτῷ τὴν τοῦ π <καὶ c> δύναμιν. Πόθεν ψῖ; Ἀπὸ τοῦ κυριγμόν ἔχειν τὴν τούτου ἐκφώνησιν, καὶ ὅτι κυριγμός ἐστι μόνον· ἄλλοι δὲ ὅτι ἐνὸς ψαύει χρόνου διπλοῦν ὄν.

Τί ἐστιν ῶ μέγα; Φωνήεν μακρὸν ἀμετάβολον προτακτικόν ἀντιστοιχοῦν τῷ ὀ μικρῷ. Πόθεν ῶ; Ἀπὸ τοῦ ἔω [ῶ], δ δηλοῖ τὸ ὑπάρχω· ἐπειδὴ δὲ τοῦτο μακρὸν 10 ὑπάρχον καὶ μακρὸν ἔχει χαρακτήρα, διὰ τοῦτο ὁμοίαν τῷ χαρακτήρι τὴν ἐκφώνησιν ἀπηνέγκατο. Πόσαι ἐκφωνήσεις τοῦ ῶ μεγάλου; ἜΞ· ῶ δασυ ὀξυνόμενον, ῶ δασυ βαρυνόμενον, ῶ δασυ περισπώμενον· καὶ ἀνάπαλιν τοσαυτῶς <ψιλούμενον>· ῶ ψιλὸν ὀξυνόμενον, ῶ ψιλὸν βαρυνόμενον, ῶ ψιλὸν περισπώμενον. Ἰδοὺ etc. = Σ^d 34, 6—16 et 24—26.

15

Διὰ τί εἰς εἰκοσιτέσσαρα γράμματα; Κατὰ μίμνησιν τῶν εἰκοσιτεσσάρων ὠρῶν τοῦ νυχθημέρου· τὰ γὰρ φωνήεντα τὴν ἡμέραν μιμοῦνται, τὰ δὲ σύμφωνα τὴν νύκτα.

<Heliodori.> — Εἰκοσιτέσσαρα λέγει αὐτὰ εἶναι ἀπὸ τοῦ ἁβ μέχρι τοῦ ῶ μέγαλου. Καλῶς τὴν ἀπαρίθμησην καὶ τὴν ἐκάστου ὀνομασίαν 20 τῶν στοιχείων περιέτεμεν, εἰπὼν ἀπὸ τοῦ ἁβ μέχρι τοῦ ῶ. Διὰ τί δέ, φασί, μὴδὲ ἐν τῶν ἄλλων ὠνόμασε; Ῥητέον ὅτι εἰδὼς ὡς προεπαιδεύθη παρὰ τῷ γραμματιστῇ τὴν τούτων ἐξαρίθμησην· εἰ γὰρ κατέλεξε τῶν εἰκοσιτεσσάρων στοιχείων τὰ ὀνόματα, ἐδόκει γραμματιστῆς εἶναι καὶ οὐ τεχνογράφος.

25

Τί διαφέρει στοιχεῖον γράμματος; Ὅτι τὸ μὲν στοιχεῖον πάντως καὶ γράμμα ἐστὶ, τὸ δὲ γράμμα οὐ πάντως στοιχεῖον.

<Heliodori.> — Διαφέρει στοιχεῖον γράμματος κατὰ τὸ ἐπὶ πλεόν καὶ ἔλαττον· πᾶσα γὰρ γραμμὴ γράμμα ἐστίν, οὐ πᾶν δὲ γράμμα στοι- 30 χεῖον· οὐ γὰρ συμπλεκόμενα ἀλλήλοισ φωνῇ ἐγγράμματον ἀποτελεῖ τὰ παράσχημα καὶ αἱ προσωδίαι· ἀλλὰ μόνα τὰ ἅπερ τῇ πρὸς ἄλληλα συμπλοκῇ ἐκφώνησιν ἀποτελεῖ· καὶ ἔξ ὧν σύγκειται τὰ κύματα, στοιχεῖα μὲν λέγονται, γράμματα δὲ οὐ. Διαφέρει δὲ πάλιν στοιχεῖον γράμμα- 35 τος, ὅτι τὸ μὲν στοιχεῖον ὀνομά ἐστι τῆς ἐκφωνήσεως, τὸ δὲ γράμμα ὀνομά ἐστι τοῦ χαρακτήρος, ὡς ἔστι καὶ ἐκ τῶν ὅρων μαθεῖν· ὀρίζο- 35 μεθα γὰρ τὸ στοιχεῖον λέγοντες οὕτω, «στοιχεῖόν ἐστι φωνὴ ἐγγράμμα- 35 τος ἀμερῆς»· τὸ δὲ γράμμα οὕτω, «γράμμα ἐστὶ σημεῖον στοιχείου ἐν σχήματι γραμμῆς ποιῷ ἢ ποσῷ καταλαμβανόμενον». Διαφέρει πάλιν στοιχεῖον γράμματος, ὅτι τὸ μὲν στοιχεῖον πάντως καὶ γράμμα, διαστελ-

19—25 videntur esse Σ^h || 28—324, 7 videntur esse Σ^h

4 χῖ Iriarte p. 449, οὐχὶ V || 5 ἀλλήλας add Σⁱ Matrit. 114 EtM 804,
45 || 11 ἔχει] ἔχον V || 19 λέγουσιν VN || 22 φησι VN || 26 seq om N

λομένων τῶν ἐξ ὧν κύκειται τὸ πᾶν, τὸ δὲ γράμμα οὐ πάντως στοι-
 χεῖον· καὶ γὰρ ὅτε γράφομεν τὴν $\overline{\pi\rho\omicron}$, φαμέν ὅτι ταῦτα καὶ γράμματα
 καὶ στοιχεῖα, διότι καὶ γράφεται καὶ στοιχεῖ καὶ ἀκολουθεῖ ἀλλήλοις κατὰ
 τὴν γραφὴν καὶ τὴν ἐκφώνησιν καὶ ἀποτελεῖ στοιχηδὸν τὴν $\overline{\pi\rho\omicron}$ συλ-
 5 λαβὴν· εἰ δὲ γράφομεν ἐναλλάξ $\overline{\rho\pi\omicron}$, λέγομεν ταῦτα γράμματα εἶναι
 μόνον, καθὼ γράφονται, στοιχεῖα δὲ οὐ, καθὼ οὔτε στοιχεῖ οὔτε ἀκο-
 λουθεῖ ἀλλήλοις κατὰ τὴν ἐκφώνησιν.

Ἄρχῃ δέ ἐστι στοιχείων *etc.* = Σ^v 196, 21—25.

Ἀπὸ τοῦ $\overline{\alpha\beta}$ μέχρι τοῦ $\overline{\omega}$.] Διὰ τί οὐκ εἶπεν «ἀπὸ τοῦ $\overline{\alpha}$ μέχρι
 10 τοῦ $\overline{\omega}$ », ἀλλ' «ἀπὸ τοῦ $\overline{\alpha\beta}$ »; «Ἀπὸ τοῦ $\overline{\alpha\beta}$ » εἶπεν, ὅτι τὸ μὲν $\overline{\alpha}$ τὸ
 γένος δηλοῖ, τὸ δὲ $\overline{\beta}$ τὸ εἶδος· ἢ ὅτι τὸ μὲν $\overline{\alpha}$ οὐσίας σημαντικόν, τὸ
 δὲ $\overline{\beta}$ συμβεβηκός· ἢ ὅτι [καὶ γὰρ] τὸ $\overline{\alpha}$ ἐν πρόσωπον δηλοῖ, τὸ δὲ
 $\overline{\beta}$ δύο.

Τινές φασι τοὺς χαρακτήρας *etc.* = Σ^d 32, 9—13.

15 Τίνος δὲ ἕνεκεν εἰπὼν «περὶ στοιχείου» οὐκ ἐπήγαγε «στοιχεῖον»,
 ἀλλὰ «γράμμα»; *etc.* = Σ^d 32, 16—21 (πλείους), ἐξηκονταέξ, τῶν μὲν
 φωνηέντων μέ', τῶν δὲ συμφώνων κα'. Τὸ γὰρ εὐρισκόμενον *etc.* = Σ^d
 34, 16—23.

〈*Heliodori.*〉 — Γράμματα δὲ λέγεται διὰ τὸ γραμμαῖς καὶ
 20 $\xi\upsilon\sigma\mu\alpha\iota\varsigma$ τυποῦσθαι.] Εἴρηται γράμμα ἀπὸ τοῦ γλάπτω, ὃ σημαίνει
 τὸ κοιλαίνω· γίνεται γὰρ ὁ μέλλων γλᾶψω, ὁ παρακείμενος γέγλαφα,
 ὁ παθητικὸς γέγλαμμαι, ἀφ' οὗ ῥηματικὸν ὄνομα γλάμμα, καὶ κατὰ ἐναλ-
 λαγὴν τοῦ λ εἰς ρ γράμμα, οὗ τὸ πληθυντικὸν γράμματα, οἶονεῖ γλάμ-
 ματά τινα ὄντα καὶ κοιλώματα· οἱ γὰρ παλαιοὶ τοῖς λίθοις ἐνεκόλαπτον
 25 τὰ γράμματα. Ἰσον δέ ἐστι τῷ $\xi\upsilon\sigma\alpha\iota$ τὸ γράψαι ἐν ταῖς χρήσεσι τῶν
 παλαιῶν, ὡς καὶ παρ' Ὀμήρῳ τὸ <Δ 139> ἐπέγραψε χρῶα φωτός
 ἐν ἴσῳ ἐστὶ τῷ ἐπέξυσε, καὶ τὸ <Λ 388> νῦν δέ μ' ἐπιγράψας ταρ-
 ρὸν ποδός ἐν ἴσῳ τῷ ἐπιέυσα. Ἐνθεν καὶ γράβδις ἢ διεσχισμένη
 λαμπάς, καὶ γραῦς ἢ διεσχισμένη τὸ σῶμα διὰ γῆρας, καὶ ζωγράφος ὁ
 30 τῇ γραφίδι πρός<ωπα> καταξύων.

Τὴν ἐτυμολογίαν, τίνος χάριν εἴρηται γρ. *etc.* = Σ^d 35, 14—21.

Δεῖ δὲ εἰδέναι, ὅτι τὸ παλαιὸν *etc.* = Σ^d 34, 27—35, 13.

Τὰ δὲ αὐτὰ καὶ στοιχεῖα καλεῖται διὰ τὸ ἔχειν αὐτὰ στοι-
 χόν τινα καὶ τάξιν.] Ἰδοὺ παρακατιῶν *etc.* = Σ^v 197, 15—23.

35 〈*Heliodori.*〉 — Φαίη δ' ἂν τις στοιχεῖα αὐτὰ εἰρῆσθαι κατὰ μί-
 μησιν τῶν κοσμικῶν τεσσάρων στοιχείων· ὃν γὰρ τρόπον ταῦτα μετ' ἀλ-
 λήλων συμπεπλεγμένα τὰ ἡμέτερα σώματα ὑγιᾶ τε καὶ τέλεια καθί-
 στησι, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τὰ στοιχεῖα ὁμωνύμως ἐκάλεσεν· ὅτε

19—30 *videntur esse* Σ^h || 28—30 = Σ^v 197, 13 *seq* || 35—325, 2 *vi-*
dentur esse Σ^h

9 *in marg. add* Διομήδους V || 11 ἢ ὅτι — δύο (13) N, *om* V || 26 χρῶα]
 χρώτα VN || 28 γράβδις] γραυδης VN || 30 προσκαταξύων VN

γὰρ κατὰ τάξιν καὶ δεόντως γράφεται, τότε τὴν ἐναρμόνιον φωνὴν ἀποτελεῖ.

[Τί ἐστι δύναμις; Φυσικῆς ἔξεως ἰσχύς.] Εἰς πόσα διαιροῦνται τὰ εἰκοσιεπτὰ γράμματα; Εἰς τρία· εἰς φωνήεντα, εἰς σύμφωνα καὶ εἰς ψήφους. Ἰστέον ὅτι τὸ ξ, ἦτοι τὰ ξε, καὶ τὸ ς, ἦτοι τὰ ἐνενήκοντα, καὶ τὸ ϑ, ἦτοι τὰ ἐννακόσια, οὐ λέγονται στοιχεῖα, ἀλλὰ γράμματα, ὅτι πᾶν στοιχεῖον ἀφ' ἑαυτοῦ ἄρχεται, ταῦτα δὲ οὐκ ἀφ' ἑαυτῶν ἄρχονται. — Πόσα φωνήεντα; Ἑπτὰ, ᾱ ῆ ἠ ὀ ὠ ὡ. — Διὰ τί «ἀπὸ τοῦ ᾱ μέχρι τοῦ ὡ μεγάλου»; Διὰ τὸ σύντομον, ὡς πρὸς εἰσαγομένους. — Διὰ τί τὸ ἰ κεῖται μέσον τῶν ἐπτὰ φωνηέντων, καὶ οὐκ εἰς ἀρχὴν ἢ τέλος; Διότι ἀσθενές ἐστι· καὶ Ὅμηρος <Δ 299 seq> κακοὺς δ' ἐς μέ<ς>ον ἔλασεν, Ὅφρα καὶ 10 οὐκ ἐθέλων τις ἀναγκαίῃ πολεμίζοι· ἢ διὰ τὴν τρισυλλαβίαν τοῦ ἰῶτα.

<Heliodori.> — Τούτων φωνήεντα μὲν εἰσιν ἐπτὰ.] Πρώτην διαίρεσιν ποιεῖται σοι ὁ τεχνικὸς τῶν στοιχείων τὴν εἰς φωνήεντα <καὶ σύμφωνα>. Διαίρεσις δέ ἐστιν ἡ πρώτη τομὴ τῶν μηδέπω τετμημένων, ἐπιδιαίρεσις δὲ δευτέρα τομὴ τῶν ἅπαξ ἤδη τμηθέντων, ὑποδιαίρεσις δὲ 15 τρίτη τομὴ τῶν δις ἤδη τμηθέντων. Ἰστέον γε μὴν, ὡς ὅταν περὶ ἓν παρεπόμενον πρώτην καὶ δευτέραν καὶ τρίτην ποιησώμεθα διαίρεσιν, ἀπὸ τοῦ μείζονος ἐπὶ τὸ βραχύτερον τὴν διαίρεσιν μεταφέροντες, ὅ ἐστιν ἐκ τῶν ἤδη τετμημένων μερῶν ἐπιτέμνομεν ἓν μέρος ἐπὶ τὸ αὐτὸ παρεπόμενον. Εἰςὶ γάρ, ὡς εἶπομεν, τρεῖς διαίρεσεις· καὶ τὴν μὲν πρώτην 20 διαίρεσιν καλοῦμεν, τὴν δὲ δευτέραν ἐπιδιαίρεσιν, τὴν δὲ τρίτην ὑποδιαίρεσιν, οἷον ὡς ὅταν εἶπωμεν, περὶ ἓν παρεπόμενον τὸ κατὰ φωνὴν διαιροῦντες καὶ ἐπιδιαιροῦντες καὶ ὑποδιαιροῦντες, διαιροῦντες μὲν οὕτω, «τῶν στοιχείων τὰ μὲν ἐστὶ φωνήεντα, τὰ δὲ σύμφωνα», ἐπιδιαιροῦντες δὲ οὕτω τὸ μέρος τὸ ἤδη τμηθὲν περὶ τὸ αὐτὸ παρεπόμενον ἅπαξ, «τῶν 25 συμφώνων τὰ μὲν ἐστὶ ἡμίφωνα, τὰ δὲ ἄφωνα», εἶτα ὑποδιαιροῦντες πάλιν οὕτω τὸ μέρος τὸ δις ἤδη τμηθὲν περὶ τὸ αὐτὸ παρεπόμενον τὸ περὶ φωνῆς, «τῶν ἀφώνων τὰ μὲν ἐστὶ ψιλὰ, τὰ δὲ δασέα, τὰ δὲ μέσα», ταύτας τὰς τρεῖς διαίρεσεις εἰκότως διαίρεσιν καὶ ἐπιδιαίρεσιν καὶ ὑποδιαίρεσιν καλοῦμεν· αἱ γὰρ τρεῖς περὶ ἓν παρεπόμενον τὸ κατὰ φωνὴν 30 γεγόνασιν, ὧν τὰς δύο ἐπιδιαίρεσιν <καὶ ὑποδιαίρεσιν> λέγω, ἐπειδὴ ἐκ μέρους τῶν ἤδη τμηθέντων τὴν διαίρεσιν ἐποίησατο περὶ τὸ αὐτὸ παρεπόμενον.

Ἑλιοδώρου. — Ἰστέον δὲ ὅτι ἀδύνατον ἐκ διαφορῶν παρεπομένων γίνεσθαι διαίρεσιν· ὥσπερ γὰρ τῷ ἀνθρώπῳ παρέπεται τρία, τὰ τῆς 35 ψυχῆς, τὰ τοῦ σώματος, τὰ <ἀπὸ> τῶν ἐκτός, καὶ διαιροῦντες αὐτὰ οὐ

12—33 videntur esse Σ^h

3—11 om N || 10 ἤλασαν, ὅφρα κοῦκ ἐθέλωσι μάχεσθαι· ἢ V || 13 εἰς φων.] περὶ φωνηέντων VN || 16 ὡς N, καὶ V || 17 τὴν διαίρ. V || 19 ἓν N, om V || 25 περὶ N, παρὰ V; item v. 27 || 27 δις N, om V || 31 καὶ ὑποδιαίρ. add Wachsmuth || 34 Ἑλιοδώρου in contextu V; in marg. N | δὲ om N || 35 γὰρ] δὲ VN || 36 ἀπὸ om VN

λέγομεν, ὅτι τῶν ἀνθρώπων οἱ μὲν ἔμφρονες, οἱ δὲ ἀσθενεῖς, οὐδὲ
 πάλιν τῶν ἀνθρώπων οἱ μὲν πλούσιοι, οἱ δὲ ἄφρονες, οὐδὲ τῶν ἀν-
 θρώπων οἱ μὲν ταχεῖς, οἱ δὲ πένητες, ἀλλὰ διαιροῦντες τὰ τῆς ψυχῆς
 λέγομεν, ὅτι τῶν ἀνθρώπων οἱ μὲν ἔμφρονες, οἱ δὲ ἄφρονες, καὶ τὰ
 5 περὶ τὸ σῶμα διαιροῦντες λέγομεν, ὅτι τῶν ἀνθρώπων οἱ μὲν ἰσχυροί,
 οἱ δὲ ἀσθενεῖς, καὶ τὰ ἀπὸ τῶν ἐκτὸς διαιροῦντες λέγομεν, ὅτι τῶν
 ἀνθρώπων οἱ μὲν πλούσιοι, οἱ δὲ πένητες, οὕτω δὴ καὶ τῷ στοιχείῳ
 παρέπεται τρία, φωνή, δύναμις καὶ θέσις· καὶ δεῖ ποιεῖσθαι τὴν διαίρε-
 σιν αὐτῶν περὶ ἓν παρεπόμενον, καὶ τὸ μὲν περὶ φωνὴν διαιροῦντας
 10 λέγειν, «τῶν στοιχείων τὰ μὲν ἐστὶ φωνήεντα, τὰ δὲ σύμφωνα», τὸ δὲ
 περὶ δύναμιν, «τῶν στοιχείων τὰ μὲν ἐστὶ μακρά, τὰ δὲ βραχέα», τὸ δὲ
 περὶ θέσιν, «τῶν στοιχείων τὰ μὲν ἐστὶ προτακτικά, τὰ δὲ ὑποτακτικά».
 — Προτάσσονται μὲν τὰ φωνήεντα τῶν συμφώνων εὐλόγως διὰ τὴν
 εὐφωνίαν, ἣν ἡ φύσις αὐτοῖς ἐχαρίσατο· προτάσσεται δὲ τῶν φωνηέν-
 15 των τὸ $\bar{\alpha}$ ὡς πρῶτον εὐρεθέν, ἀπὸ τούτου γὰρ ἄλφα ὠνόμασται παρὰ
 τὸ ἀλφῶ, ὃ δηλοῖ τὸ εὐρίσκω, ὡς καὶ παρὰ τῷ ποιητῇ <α 349> ἀν-
 δράσιν ἀλφηστῆσιν· καὶ κατὰ τοῦτο πάλιν προκέκριται τῶν ἄλλων
 τὸ $\bar{\alpha}$, καθὼς ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ στοιχείου ἄρχεται καὶ εἰς αὐτὸ καταλήγει,
 ὅπερ τοῖς ἄλλοις οὐ παρέπεται. Τὸ δὲ $\bar{\iota}$ εἰς τὸ μέσον αὐτῶν τέτακται
 20 κατὰ τὸν ποιητὴν, <Δ 299> κακοὺς δ' ἐς μέσσον ἔλασεν· ἀσθενέ-
 στερον γὰρ τῶν ἄλλων τὸ $\bar{\iota}$, καὶ διὰ τὴν ἀσθένειαν παντὶ μακρῷ ὑπο-
 τασσόμενον κατὰ σύλληψιν ἀνεκφώνητον μένει νικώμενον τῷ φθόγγῳ
 τῷ τῆς μακρᾶς· ὁμοῦς δὲ τὸ ἀσθενὲς ἐχαρίσατο αὐτῷ ἢ φύσις τὴν τρι-
 συλλαβίαν· ὅλων γὰρ τῶν ἄλλων στοιχείων ἢ μονοσυλλαβούντων ἢ δι-
 25 συλλαβούντων τοῦτο μόνον ἔσχε τρεῖς συλλαβάς, λεγόμενον ἰῶτα. —
 Φασι δὲ τῶν Ἑλλήνων οἱ παῖδες, ταῦτα τὰ ἐπτὰ φωνήεντα δύναμιν
 ἔχειν κατὰ μίμησιν τοῦ οὐρανοῦ· κάκει γὰρ ἐπτὰ τινες εἶναι πλανω-
 μένους ἀστέρας, ὧν ἡ ἐν οὐρανοῖς δύναμις μεγίστη, καὶ χωρὶς αὐτῶν
 οὐδὲν ἐπὶ γῆς ἐστὶ τικτόμενον, ὡς οὐδὲ χωρὶς τούτων συλλαβὴν ἀπο-
 30 τελουμένην ἔστιν ἰδεῖν.

Διὰ τί εἰσιν ἐπτὰ φωνήεντα; Κατὰ μίμησιν τῶν ἐπτὰ ἀστέρων τῶν πλανήτων
 τοῦ οὐρανοῦ, ὧν τὰ ὀνόματα Κρόνος, Ζεὺς, Ἄρης, Ἥλιος, Ἀφροδίτη, Ἑρμῆς καὶ
 Σελλήνη. — Διὰ τί λέγονται φωνήεντα; Διότι φωνὴν ἀφ' ἑαυτῶν ἀποτελοῦσιν. Εἰς
 πόσα διαιροῦνται τὰ ἐπτὰ φωνήεντα; Εἰς τρία· εἰς μακρά, εἰς βραχέα καὶ εἰς δίχρονα.

35 Στεφάνου εἰς τὸ αὐτό. — Ζητεῖται τί δήποτε *etc.* = Σ' 197,
 33 — 198, 22.

19—25 hab. et. Σ'

6 ἀπὸ N, om V || 8 δεῖ N, δὴ V || 9 τὸ N, τοὺς V || 12 θέσιν]
 σύνθεσιν VN || 15 ἀπὸ — γὰρ V, διὰ γὰρ τοῦτο N | παρὰ τὸ N, ἀπὸ τοῦ V ||
 17 κατὰ τοῦτο N, ἀπὸ τούτου V || 20 post ποιητὴν add σημείωσαι ὅτι τὸ $\bar{\iota}$
 τρισύλλαβον N | μέσον ἤλασαν V, μέσον ἤλασεν N, μέσον ἔλασεν Σ' || 22 ante
 ἀνεκφ. add οὐκέτι V | νικώμενον add Σ' || 24 ὅλων γὰρ τῶν NΣ', τῶν γὰρ
 V || 29 ἐστὶ N, om V || 31—34 om N || 35 εἰς τὸ αὐτό N, om V

Εἰς πόσα διαιροῦνται τὰ ἑπτὰ φωνήεντα; Εἰς τρία· εἰς μακρά, εἰς βραχέα καὶ εἰς δίχρονα. Πόσα μακρά; Δύο, ἡ καὶ ὦ. Καὶ ποῖόν ἐστι μακρότερον; Τὸ ἦ. Διὰ τί; Διότι τὸ ἦ κείμενον ἐπὶ τέλους κωλύει τρίτην ἀπὸ τέλους διδόναι τὴν ὀξεῖαν, οἷον ἀγιωσύνη δικαιοσύνη καὶ ἕτερα ὁμοία· τὸ δὲ ὦ κείμενον ἐπὶ τέλους οὐ κωλύει 5 τρίτην ἀπὸ τέλους διδόναι τὴν ὀξεῖαν, οἷον ἔμπλεως Νικόλεως Μενέλεως καὶ ἕτερα. Διὰ τί λέγονται μακρά; Διότι ἐκ δύο φωνηέντων σύγκεινται καὶ εἰς δύο φωνήεντα ἀναλύεται, οἷον φάος φῶς, Δημοσθέnea Δημοσθένη. Καὶ διὰ τί τὸ ἦ καὶ τὸ ὦ μόνα εἰς μακρά, καὶ οὐκ ἄλλο φωνήεν; Ἐπειδὴ τὰ μὲν ἄλλα φωνήεντα ἐκφωνούμενα 10 μὴ κύνει τὰ χεῖλη ὥς ἐπὶ βίνα καὶ τὸν πύγωνα, τὸ δὲ ἦ ἐκφωνούμενον μὴ κύνει μὲν <ὥς ἐπὶ τὰ ὦτα ἐκατέρωθεν τὸ> στόμα, τὸ δὲ ὦ ἐκφωνούμενον μὴ κύνει 10 τὴν ἐπιφάνειαν τῶν φωνητικῶν ὀργάνων ὑπὲρ τὰ ἄλλα φωνήεντα.

<Heliodori.> — Τῶν δὲ φωνηέντων μακρὰ μὲν ἐστὶ δύο, ἡ καὶ ὦ.] Διελὼν τὰ κδ' γράμματα εἰς φωνήεντα καὶ εἰς σύμφωνα, ἐκάστου ἐπιδιαιρέσιν ἐπιφέρει. Καὶ πρώτη μὲν ἐπιδιαιρέσις τῶν φωνηέντων αὕτη ἐστὶν ἡ περὶ δύναμιν· λέγει γὰρ τὰ μὲν εἶναι αὐτῶν μακρά, 15 τὰ δὲ βραχέα, τὰ δὲ δίχρονα. Ἐπιδιαιρέσις δὲ ἐστὶν, ὅταν τῶν ἥδη μερισθέντων διαίρεσιν δευτέραν ποιησώμεθα· καὶ λέγει τῶν φωνηέντων τὴν <ἐπιδιαιρέσιν> τέμνεσθαι εἰς τρία. Φασὶ <δέ> τινες, ὅτι τὰ μὲν ἐστὶ μακρὰ τῇ δυνάμει τῆς φωνῆς, τὰ δὲ βραχέα, τὰ δὲ δίχρονα· καὶ μακρὰ μὲν, ὥς παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἐν διπλασίονι χρόνῳ τῶν βραχέων ἐκφω- 20 νούμενα. Καὶ λέγομεν ὅτι τοῦτο φανερόν ἐγένετο τοῖς μουσικοῖς ἀπὸ τῶν ἐν τῇ μουσικῇ ἀρμονιῶν, καὶ ἔστι ταῦτα εἰρημένα κατὰ μουσικὸν λόγον· ἐκεῖνοι γὰρ κατέμαθον ἀπὸ τῆς μουσικῆς ἀρμονίας, ὅτι γεγωνότερον μὲν τὰ μακρά, ἀσθενέστερον δὲ τὰ βραχέα ἐκφωνεῖται· ὅθεν καὶ ἐν τοῖς μέτροις τὰς μὲν μακρὰς ποιοῦμεν συλλαβάς, τὰς δὲ βραχείας. 25 Ἡ ὅτι ἐκ δύο φωνηέντων συνίστανται καὶ εἰς αὐτὰ ἀναλύονται.

Ζητησάντων δὲ τινων *etc.* = Σ^a 36, 28—37, 3.

Εἰς τὸ αὐτό. — Μακρὰ εἶπε *etc.* = Σ^v 198, 27—199, 5.

Διομήδους. — Μακρὰ λέγεται *etc.* = Σ^a 36, 25 seq.; 37, 3—7.

125 v Ἡλιοδώρου. — Μακρὰ λέγεται τὸ ἦ καὶ τὸ ὦ οὐ τῷ τύπῳ τοῦ 30 σχήματος καὶ τοῦ χαρακτήρος, ἀλλὰ τῇ δυνάμει τῆς φωνῆς· ἐκ δύο γὰρ φωνηέντων συνίσταται καὶ εἰς δύο ἀναλύεται, οἷον τὸ φάος φῶς λέγομεν καὶ τὸ φῶς πάλιν εἰς φάος ἀναλύομεν· ὁμοίως τὸ δῆλον δέελον λέγομεν καὶ τὸ βέλεα βέλη· τὰ δὲ βραχέα οὔτε ἐκ δύο συνίσταται οὔτε εἰς δύο ἀναλύεται. 35

Πόσα βραχέα; Δύο, ἔ καὶ ὀ. Καὶ ποῖόν ἐστι βραχύτερον; Τὸ ὀ, διότι τὸ ἔ προσλαμβάνον τὸ ἰ καὶ γινόμενον εἰ δίφθογγον καὶ ἐπὶ τέλους κείμενον οὐ παρέχει

2—11 *cfr* Σ^a 36, 28—37, 7 || 12—26 *videntur esse* Σ^b || 16—18 *cfr* Σ^v 198, 24—27 || 19—21 *cfr* Σ^a 36, 25 seq

1—11 *om* N || 10 ὥς — τὸ] *lac.* 25 *fere litt.* V || 19 τὰ δὲ δίχρ. *om* N || 20 παρὰ N, ἐπὶ V || 25 ποιοῦμεν V, ποιοῦσι N || 26 ὅτι καθὼς ἐκ VN || 28 Εἰς τὸ αὐτὸ *om* N || 29 Διομ. V, *om* N || 30 Ἡλιοδ. V, *om* N || 36—328, 10 *om* N

τρίτην ἀπὸ τέλους διδόναι τὴν ὀξείαν, οἷον ἀναγινώσκει ῥητορεύει καὶ τὰ τοῦτοις
 ὁμοία· τὸ δὲ $\bar{o}$ προσλαμβάνον τὸ $\bar{i}$ καὶ γινόμενον οἱ δίφθογγον καὶ ἐπὶ τέλους κεί-
 μενον οὐ κυλύει τρίτην ἀπὸ τέλους διδόναι τὴν ὀξείαν, οἷον ἄνθρωποι φιλόανθρωποι
 φιλόσοφοι καὶ τὰ τοῦτοις ὁμοία. Ἔτερος δὲ κανὼν λέγει, ὅτι πᾶσα συλλαβὴ
 5 πλεονάζουσα βραχυτέρα θέλει εἶναι τῆς μὴ πλεοναζούσης. Καὶ ἄλλως· πᾶσα κλητικὴ
 τὸν ἴσον χρόνον θέλει ἔχειν τῆς ἰδίας εὐθείας ἢ ἐλάττωνα, οὐδέποτε δὲ μείζονα· καὶ
 ἡνίκα τραπῇ φωνῇεν τῆς εὐθείας ἐπὶ τῆς κλητικῆς, εἰς βραχύ(τερον τρέπεται)·
 ἐπεὶ γοῦν καὶ τὸ $\bar{o}$ τῆς εὐθείας ἐπὶ τῆς κλητικῆς εἰς $\bar{\epsilon}$ τρέπεται, ὡς τὸ <ὁ πλόος>
 ὦ πλόε, βραχυτέρον ἐστὶ τὸ $\bar{\epsilon}$ τοῦ $\bar{o}$ · οὐ γὰρ ἂν εἰς $\bar{\epsilon}$ ἐτρέπετο, εἰ μὴ ἦν βραχύ-
 10 τερον.

Βραχέα δύο, $\bar{\epsilon}$ καὶ $\bar{o}$.] Δῆλον ὡς οἱ π. *etc.* = Σ^d 37, 8—38, 14.

Πόσα δίχρονα; Τρία, $\bar{a}$ $\bar{i}$ $\bar{u}$. Διὰ τί λέγονται δίχρονα; Διότι ποτὲ μὲν ἐκτείν-
 νονται, ποτὲ δὲ συστελλονται. Πότε ἐκτείνονται καὶ πότε συστελλονται; Ὅτε μὲν
 ἐκτείνονται, ἂνὰ δύο βραχεῖς ἔχουσι χρόνους, ὅτε δὲ συστελλονται, ἂνὰ ἓνα βραχὺν
 15 χρόνον. — Καὶ διὰ τί δίχρονα καλοῦνται, καὶ οὐχὶ τρίχρονα; Διότι καὶ γενικοὶ δύο
 χρόνοι εἰσὶ, μακρὸς καὶ βραχύς, καὶ πρὸς τὴν σχέσιν τῶν δύο χρόνων ἐκλήθησαν
 δίχρονα. — Τί διαφέρει μακρὸν ἐκτεινόμενον καὶ βραχὺ συστελλόμενον; Διαφέρει
 ἐπειδὴ ἄλλο ἐστὶ λευκὸν καὶ ἄλλο λευκαίνόμενον· καὶ λευκὸν μὲν ἐστὶ τὸ ὃν φύσει
 λευκόν, λευκαίνόμενον δὲ τὸ μὴ ὃν φύσει λευκόν. Καὶ ἄλλως· ἐπειδὴ ἄλλο μὲν ἐστὶ
 20 μακρὸν καὶ ἄλλο ἐκτεινόμενον, καὶ ἄλλο ἐστὶ <βραχὺ> καὶ ἄλλο βραχυνόμενον ἥτοι
 συστελλόμενον· καὶ μακρὸν μὲν ἐστὶ τὸ ὃν φύσει μακρὸν, οἷον ἥρως, ἐκτεινόμενον
 δὲ τὸ μὴ ὃν φύσει μακρὸν, οἷον ἄγνος· <βραχὺ δὲ ἐστὶ τὸ ὃν φύσει βραχὺ, οἷον
 βρέφος, συστελλόμενον δὲ τὸ μὴ ὃν φύσει βραχὺ, οἷον οὐ τί μοι αἰτίη ἐσσί.>

Δίχρονα τρία, $\bar{a}$ $\bar{i}$ $\bar{u}$.] Τὰ δίχρονα δύναμιν ἔχει δεκτικὴν ἀμφοῖν
 25 τοῖν χρόνοις. Καὶ φαίνονται οἱ λογομαχοῦντες, εἰ ποτὲ μὲν μακρὰν δη-
 λούσιν, ἥτις ἐστὶ δίχρονος, ποτὲ δὲ βραχεῖαν, ἥτις ἐστὶ μονόχρονος, διὰ
 τί μὴ τρίχρονα καλοῦνται; Πρὸς οὓς λέγομεν, ὅτι οὐχὶ ὁμοῦ ἐπιδέ-
 χονται τοὺς τρεῖς χρόνους, ἐπεὶ ἔμελλον τοῦ η καὶ τοῦ $\bar{u}$ μακρότερα εἶναι.

Ἡλιοδώρου εἰς τὸ αὐτό. — Τὰ δίχρονα δύναμιν ἔχει δεκτικὴν
 30 ἀμφοῖν τοῖν χρόνοις. Φασι δὲ <τινες>, εἰ ποτὲ μὲν μακρὰν δηλοῦσιν,
 ἥτις ἐστὶ δίχρονος, ποτὲ δὲ βραχεῖαν, ἥτις ἐστὶ μονόχρονος, διὰ τί μὴ
 λέγεται τρίχρονα; Πρὸς οὓς λέγομεν, ὅτι γενικοὶ χρόνοι καλοῦνται ὁ τε
 μακρὸς καὶ ὁ βραχύς, οἵτινες τέμνονται εἰς εἰδικοὺς χρόνους· καὶ ὁ μὲν
 γενικὸς μακρὸς χρόνος δύο χρόνους ἔχει, ὁ δὲ γενικὸς βραχύς χρόνος
 35 ἓνα χρόνον ἔχει· πρὸς τὴν σχέσιν οὖν τῶν δύο γενικῶν χρόνων δίχρονα
 ταῦτα καλεῖται. Οἷον γὰρ μὴν ῥυθμικοὶ δίσημα αὐτὰ καλοῦσι, σημεῖον λέ-
 γοντες τὸν χρόνον· ἔνιοι δὲ ὑγρά ὀνομάζουσιν αὐτά, παρ' ὅσον τὰ ὑγρά
 πέφυκεν ἐκτείνεσθαι τε εἰς πολὺ καὶ εἰς ὀλίγον συστελλέσθαι, ἢ ὅτι

25—28 *cfr* Σ^d 38, 19—22 || 29—329, 16 *hab. et.* Σ^1

1 τὰ] τινὰ V; *item v.* 4 || 12—23 *om* N || 28 τὸ η καὶ τὸ $\bar{u}$ VN ||
 29 Ἡλιοδ. — αὐτό V, *om* N Σ^1 | Τὰ — ὅτι (32) *add* Σ^1 || 32 γενικοὶ VN, χρο-
 νικῶς Σ^1 || 35 γενικῶν *add* Σ^1 || 36 ταῦτα *add* Σ^1 || 37 ἔνιοι — προσα-
 γορ. (329, 3) *om* E | ὀνομ. αὐτά *add* A | τὰ — χρόνους (329, 1) A, ἐκτείνεσθαι
 πεφύκασι τὰ ὑγρά VN

εὐόλιςθά εἰσι πρὸς ἀμφοτέρους χρόνους· ἄλλοι δὲ ἀμφίβολα, ὡς ἀμφι-
βαλλόμενα πότε μακρά ἐστι <καί> πότε βραχέα· τινὲς δὲ αὐτὰ κοινὰ
προσαγορεύουσιν. Ἀμφισβητοῦσι δὲ πάλιν τινὲς λέγοντες, «καὶ πῶς
δυνατόν ἐστι τὸ αὐτὸ ἐκτείνεσθαι καὶ συστέλλεσθαι»; ἀγνοοῦντες ὅτι 5
κάκεινα ἐν ἑαυτοῖς ἔχοντα ἐναντιότητά τινα, ὥσπερ ὁ ἥλιος τὰ μὲν
τῶν σωματίων διαλύει, τὰ δὲ ἐνοῖ, ὁμοίως καὶ τὸ πῦρ τὰ μὲν ἐκτείνει,
τὰ δὲ συστέλλει τῶν σωματίων. Πρὸς οὓς φαμεν, εἰ τὰ κοσμικὰ στοιχεῖα
φαίνεται ἐκτείνοντά τε καὶ συστέλλοντα οὐ μόνον ἕτερα ἀλλὰ καὶ ἴδια
σώματα, τί ἄτοπον καὶ ταῦτα στοιχεῖα καλούμενα ποτὲ μὲν ἐκτείνειν, 10
ποτὲ δὲ συστέλλειν τὰς συλλαβάς, ποτὲ δὲ καὶ αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ κατὰ
τὴν ἰδίαν φύσιν ἐκτείνεσθαι τε καὶ συστέλλεσθαι; Ἰστέον δὲ ὅτι ἐν μὲν
τῷ περὶ στιγμῆς χρόνους εἰρήκαμεν σιωπῆς, ἐνταῦθα δὲ χρόνους λέγομεν
ἐκφωνήσεως. Καί φαμεν ὅτι ἐκτεινόμενον <μὲν τὸ> δίχρονον δύο ἔχει
χρόνους τοὺς τοῦ μακροῦ φωνήεντος, συστελλόμενον δὲ ἓνα τὸν τοῦ 15
βραχέος φωνήεντος.

Εἰς πόσα ἐπιδιαιροῦνται τὰ ἐπτὰ φωνήεντα; Εἰς δύο, εἰς ἀμετάβολα καὶ μετα-
βολικά. Πόσα ἀμετάβολα; Τέσσαρα, η ἰ ὠ ῥ. Διὰ τί λέγονται ἀμετάβολα; Διότι οὐ
μεταβάλλονται ἐν τοῖς παρῳημένοις ἥτοι ταῖς κλίσεσι τῶν ῥημάτων, οἷον ἡβῶ
ἡβων, ἰεῦω ἰεουν, ὕδρεω ὕδρεον, ὠθῶ ὠθουν. Πόσα μεταβολικά; Τρία, ᾱ ῆ ὄ. 20
Διὰ τί λέγονται μεταβολικά, Διότι μεταβάλλονται ἐν τοῖς παρῳημένοις, τὸ μὲν ᾱ
εἰς ἦ, οἷον ἀγαπῶ ἡγάπων, ἀρύω (τὸ ἀντλῶ) ἤρουν, τὸ δὲ ὄ εἰς ὠ, οἷον ὀμνύω
ὠμνουν· τὸ δὲ ῆ ποτὲ μὲν εἰς ἦ τρέπεται, οἷον ἐλέγχω ἡλεγχον, ἐσθίω ἥσθιον, ποτὲ
δὲ καὶ τὸ ἰ προσλαμβάνει καὶ πάντοτε μὲν εἰς ἦ τρέπεται πλὴν τῶν δεκαπέντε,
τοῦ ἔχω εἶχον, ἔπω εἶπον (τὸ λέγω καὶ τὸ ἀκολουθῶ), ἔλω εἶλον (τὸ λαμβάνω καὶ 25
τὸ φονεύω, ὅθεν καὶ τὸ εἰλόμην τὸ προέκρινα, ἰλώμην δὲ ἀντὶ τοῦ ἐλιτάνευον, ἰ
καὶ <ῶ> μέγα, ἡλώμην δὲ ἀντὶ τοῦ ἐπλανώμην, ἦ καὶ <ῶ> μέγα), ἔλκω εἶλκον (τὸ
κύρω, ἐλκῶ δὲ ἡλκουν τὸ ἐπὶ ἔλκουσι διὰ τοῦ ἦ, ἐξ οὗ καὶ τὸ ἡλκωμένος), ἐρύω εἶρουν
(τὸ λέγω, εἶρω, τὸ πλέκω, εἶρον, ἐξ οὗ καὶ τὸ συνεῖρον καὶ εἰρμός, ἡ ἀκολουθία,
καὶ εἰρκτή, ἡ φυλακή), ἔρπω (τὸ βαδίζω) εἶρπον, ἐῶ (τὸ συγχωρῶ) εἶων, ἔω (τὸ 30
ἐνδύομαι καὶ τὸ καθέζομαι) εἶον, ἔθω (τὸ ἐξ ἔθους τι διαπράττομαι) εἶθον, ἀφ' οὗ
καὶ ὁ μέσος παρακείμενος εἶθα καὶ παρενθέσει τοῦ ῶ εἶωθα, καὶ ὁ ὑπερσυντέλικος
εἰώθειν· ταῦτα μὲν εἰς δικύλλαβα· τὰ δὲ ὑπὲρ δύο συλλαβάς ταῦτα· ἐλκῶ εἶλκυον,
ἐρύω (τὸ αὐτὸ) εἶρουν, ἤρουν δὲ ἀντὶ τοῦ ἡντλουν ἦ, ἐρπύζω εἶρπυζον, ἐθίζω εἶθιζον,
ἐστιῶ (τὸ εὖωχῶ) εἰστίων καὶ ἐργάζομαι εἰργαζόμεν.

35

<Heliodori.> — Ἰδοὺ αὕτη δευτέρα <ἐπι>διαίρεσις τῶν φωνηέν-
των, ἥτις ἐστὶ περὶ δύναμιν, κατατινομένη περὶ τὸ αὐτὸ παρεπόμενον.

1 ὡς — βραχέα (2) om A || 3 πάλιν add Σ¹ || 5 ὁράται — σωματίων
(8) om E || 6 ἐν add A || 11 ποτὲ δὲ συστ. VN, καὶ συστ. A, om E | ποτὲ
δὲ καὶ — συστέλλ. (12) add Σ¹ || 12 δὲ add Σ¹ || 13 εἰρήκαμεν] p. 314, 14
14 Καί — φωνήεντος (16) VN, οὐ λέγονται δὲ τρίχρονα, ἐπεὶ οὐχ ἅμα τοὺς τρεῖς
ἐπιδέχονται χρόνους· οὐ γὰρ ἅμα τὸ αὐτὸ ἐστὶ καὶ μακρὸν καὶ βραχύ, ἀλλ' ἢ μα-
κρόν ἐστιν ἢ βραχύ Σ¹ || 17—35 om N || 20 ἡβουν V || 24 δεκαπέντε]
δεκατεσσάρων V || 36 διαίρεσις VN; cfr p. 327, 14

Λέγομεν γὰρ πάλιν τῶν φωνηέντων τὰ μὲν ἀμετάβολα, τὰ δὲ μεταβολικά· καὶ ἀμετάβολα μὲν τέσσαρα, ἡ ἰ ὡ ῶ, μεταβολικά δὲ τρία, ᾱ ῆ ὄ. Ἔχουσι δὲ πάλιν ταῦτα καὶ ὑποδιαίρεσιν περὶ τὸ αὐτὸ παρεπόμενον, ὡς ὅταν λέγωμεν, ὅτι τὸ ἦ μακρότερόν ἐστι τοῦ ῶ· τὸ δ' ὅθεν δῆλον·
5 ὁμοίως ὅταν λέγωμεν, ὅτι τὸ ῆ βραχυτέρον ἐστι τοῦ ὄ.

- Εἰς πόσα ὑποδιαίρουνται τὰ ἐπτὰ φωνήεντα; Εἰς δύο, εἰς προτακτικά καὶ ὑποτακτικά. Πόσα προτακτικά φωνήεντα; Πέντε, ᾱ ῆ ὡ ῶ καὶ ὡ. Διὰ τί λέγονται προτακτικά φωνήεντα; Διότι προτασσόμενα τοῦ ἰ καὶ τοῦ ὡ συλλαβὴν ἀποτελοῦσιν <ῆγουν> δίφθογγον. Τί ἐστι δίφθογγος; Δύο φωνηέντων μίξις. Πόθεν δίφθογγος;
10 Ἀπὸ τοῦ δύο φθόγγους ἔχειν, οἷον εἰς δύοφθογγος, καὶ ἐκθλίψει τοῦ ὄ καὶ τροπῇ τοῦ ὡ εἰς ἰ δίφθογγος. Πόσαι δίφθογγοι; Εὐφωνοὶ μὲν καὶ ὁμαλαὶ ἔξ, αἰ αὐ εἰ εὐ οἰ οὐ, δυσχερεῖς δὲ καὶ τραχεῖαι πέντε, ἡ ἦ ὡ ῶ ὡ ὡ. Διὰ τί λέγονται δίφθογγοι; Διότι ἐκ δύο φθόγγων ἦτοι φωνηέντων σύγκεινται. — Πόσα ὑποτακτικά φωνήεντα; Δύο, ἰ καὶ [τό] ὡ· καὶ τὸ ὡ δὲ ἐνίοτε προτακτικόν ἐστι τοῦ ἰ, ὡς ἐν τῇ μυῖα [καί]
15 ἄρπυια υἱός καὶ ἐν τοῖς ὁμοίοις· ἡ γὰρ ὡ δίφθογγός ἐστι, καὶ οὐκ ἐστι διάστασις τοῦ ὡ καὶ τοῦ ἰ. — Πόσαι διαίρεσεις; Τρεῖς, διαίρεσις, ἐπιδιαίρεσις καὶ ὑποδιαίρεσις. Πόσαι τρόποι διαιρέσεως; Τρεῖς· τοῦ γένους εἰς τὰ εἶδη, τοῦ ὅλου εἰς τὰ μέρη καὶ τῆς ὁμνύμου φωνῆς εἰς τὰ διάφορα σημαινόμενα. — Τί ἐστι διαίρεσις; Ἡ πρώτη τομὴ τοῦ πράγματος, οἷον τὸ ζῶον διαίρεται εἰς δύο, εἷς τε λογικὸν καὶ
20 ἄλογον· ὁμοίως καὶ τὰ φωνήεντα διαίρουνται κατὰ πρώτην διαίρεσιν εἰς τρία, εἰς μακρά, εἰς βραχεὰ καὶ εἰς δίχρονα. — Τί ἐστὶν ἐπιδιαίρεσις; Ἡ δευτέρα τομὴ τοῦ διαιεθέντος αὐτοῦ πράγματος, οἷον τὸ ζῶον ἐπιδιαίρεται εἰς ἄπουν, δίπουν, τετράπουν· ὁμοίως καὶ τὰ φωνήεντα ἐπιδιαίρεται εἰς δύο, εἰς ἀμετάβολα καὶ μεταβολικά. — Τί ἐστὶν ὑποδιαίρεσις; Ἡ τοῦ ἐνὸς σκέλους τῶν τμημάτων τομὴ, οἷον
25 τὸ λογικὸν διαίρεται εἷς τε θνητὸν καὶ ἀθάνατον· ὁμοίως καὶ τὰ φωνήεντα ὑποδιαίρουνται εἰς δύο, εἰς προτακτικά καὶ ὑποτακτικά. Οὐκ ἐπὶ πάντων δὲ λέγεται διαίρεσις, ἐπιδιαίρεσις καὶ ὑποδιαίρεσις, ἀλλ' ὅτε μὴ πάντα περιέχεται ὑπὸ τὴν πρώτην διαίρεσιν, οἷον τοῦ Ζῆου διαιρουμένου εἰς λογικὸν καὶ ἄλογον, καὶ ἐν τοῖς λογικοῖς καὶ ἐν τοῖς ἀλόγοις θεωρεῖται τὸ δίπουν· ἀναγκαίως οὖν ἐπιδιαιρούμεν, ἦτοι δευτέραν
30 διαίρεσιν τοῦ αὐτοῦ πράγματος ποιούμεθα, ἦγουν τοῦ Ζῆου, καὶ φαμεν τὸ Ζῶον διαίρεται εἰς ἄπουν, δίπουν καὶ τετράπουν, ἄπουν μὲν οἷον ἰχθύς, δίπουν δὲ οἷον ἄνθρωπος καὶ ὄρνειον, τετράπουν δὲ οἷον βοῦς, ἵππος, κύων καὶ τὰ τοῦτοις ὅμοια. — Ἡ φωνὴ ἐκ τῶν στοιχείων ἐγένετο ἢ τὰ στοιχεῖα ἐκ τῆς φωνῆς; Τὰ στοιχεῖα ἐκ τῆς φωνῆς. Πόθεν δῆλον; Ὅτι οὐδὲν ἂν τῶν κτηνῶν προσηγορίαν ἐδέξατο οὐδὲ αὐτὰ
35 τὰ στοιχεῖα, εἰ μὴ ἡ φωνὴ ἦν προτέρα τῶν στοιχείων· καὶ ὅτι ὁ Ἀδάμ μήπω στοιχείων ὄντων ἔσχε φωνήν, ἀφ' ἧς καὶ τὰ Ζῶα προσηγόρευεν, ἃ οὐκ ἂν ποτε τὴν ἰδίαν προσηγορίαν ἐπλούτησαν, εἰ μὴ φωνητικὸς πρὸ αὐτῶν ἦν ὁ ἄνθρωπος.

<Heliodori.> — Προτακτικά φωνήεντα πέντε, ᾱ ῆ ὡ ῶ.] Αὕτη ἡ πρώτη ὑποδιαίρεσις· ὑποδιαίρεσις δὲ ἐστίν, ὅτε ἅπαξ καὶ δεύτερον
40 μερικθὲν εἰς τρίτην ἔλθῃ μερίδα. Ὑποδιαίρεται δὲ εἰς δύο, εἰς προτακτικά καὶ ὑποτακτικά· φησὶ δὲ προτακτικά ταῦτα λέγεσθαι, διότι προτάττονται τοῦ ἰ καὶ τοῦ ὡ καὶ ἀποτελοῦσι συλλαβήν. Ποίαν συλλαβήν; Λέγω δὴ τὴν [εἰ] δίφθογγον.

38—43 *videntur esse* Σ^h

4 ὅτι — λέγωμεν (5) *om* N || 18—37 *om* N || 9 μίξις V || 29 ἀναγκαῖον V || 39 ἡ *om* N || 40 ἔλθῃ V, ἔχει N || 41 δὲ] γάρ VN

«Προτακτικά» εἰπὼν οὐ διέστειλεν *etc.* = Σ^v 200, 5—17.

⟨*Heliodori.*⟩ — Καὶ τὸ $\bar{\upsilon}$ δὲ ἐνίστε προτακτικὸν ἐστὶ τοῦ $\bar{\iota}$,
ὡς ἐν τῷ *μουῖα καὶ ἄρπυια*.] Αὕτη ἐπιδιαίρεσις ἐστὶ· τομὴ γὰρ τῶν
ἤδη τετμημένων ἐστὶ περὶ τὸ αὐτὸ παρεπόμενον, τὸ περὶ θέσιν· λέγομεν
γάρ, τῶν ὑποτακτικῶν τὸ $\bar{\upsilon}$ πάλιν προτακτικὸν ἐστὶ τοῦ $\bar{\iota}$, ὥστε τῶν 5
δύο τὸ μὲν εἶναι τούτου προτακτικόν, τὸ δὲ τούτου ὑποτακτικόν.

Διομήδους. — Εἰ δέ τις εἴποι, «πῶς δύναται τὸ αὐτὸ στοιχεῖον
κατὰ σύλληψιν καὶ προτακτικὸν εἶναι καὶ ὑποτακτικόν»; εἴπωμεν, «καὶ
πῶς ἐν τοῖς συμφώνοις τὸ $\bar{\epsilon}$ καὶ προτακτικὸν ἐστὶ καὶ ὑποτακτικόν;
προτακτικὸν μὲν, ὡς ἐν τῷ *σθένος*, ὑποτακτικὸν δέ, ὡς ἐν τῷ *ἄλς*»; 10
Εἶπεν δὲ τὸ «ἐνίστε» *etc.* = Σ^d 39, 1—23.

Δίφθογγοι δὲ εἰσιν ἔξ, $\bar{\alpha}\bar{\iota}$ $\bar{\alpha}\bar{\upsilon}$ $\bar{\epsilon}\bar{\iota}$ $\bar{\epsilon}\bar{\upsilon}$ $\bar{\omicron}\bar{\iota}$ $\bar{\omicron}\bar{\upsilon}$.

Ἡλιοδώρου. — Μετὰ δὲ τὰς διαιρέσεις τε καὶ ἐπιδιαίρεσεις καὶ
ὑποδιαίρεσεις τῶν φωνηέντων παρέπεται αὐτοῖς τοῖς φωνήεσιν ἐπιπλέ-
κεσθαι ἀλλήλοισι καὶ τὰς διφθόγγους ἀποτελεῖν, ὡς τοῖς συμφώνοις μετὰ 15
τῶν φωνηέντων τὰς συλλαβὰς. Γίνονται δὲ πᾶσαι αἱ δίφθογγοι ἔνδεκα,
δυσχερεῖς μὲν καὶ τραχεῖαι πέντε, $\bar{\eta}$ $\bar{\eta}\bar{\upsilon}$ $\bar{\omega}$ $\bar{\omega}\bar{\upsilon}$ $\bar{\upsilon}\bar{\iota}$, αἱ δέονται ἀκριβείας τῆς
ἔξ ἀναλογίας, ὁμαλαὶ δὲ καὶ εὐμαρεῖς ἔξ, $\bar{\alpha}\bar{\iota}$ $\bar{\alpha}\bar{\upsilon}$ $\bar{\epsilon}\bar{\iota}$ $\bar{\epsilon}\bar{\upsilon}$ $\bar{\omicron}\bar{\iota}$ $\bar{\omicron}\bar{\upsilon}$. Ὑπομένουσι
δὲ αὐτῶν πολλαὶ καὶ τὰς καλουμένας διαιρέσεις, οἷον παῖς πάις, θειῶσω
θειῶσω (χ 482). Ἀττικοὶ δὲ πολλάκις αὐτῶν τὸ δεύτερον ὑφαιροῦνται 20
τῶν φωνηέντων, τὸ κλαίειν κλάειν καὶ τὸ ποιεῖν ποεῖν καὶ τὸ τετοκυῖα
τετοκυᾶ λέγοντες. Εἰςὶ δὲ αὐτῶν αἱ μὲν κατὰ κράσιν, ὡς ἡ $\bar{\omicron}\bar{\iota}$ καὶ $\bar{\omicron}\bar{\upsilon}$
καὶ $\bar{\alpha}\bar{\upsilon}$ καὶ $\bar{\epsilon}\bar{\upsilon}$, αἱ δὲ κατ' ἐπικράτειαν, ὡς ἡ $\bar{\epsilon}\bar{\iota}$ καὶ $\bar{\eta}$ καὶ $\bar{\omega}$ καὶ $\bar{\alpha}\bar{\iota}$, αἱ
δὲ κατὰ διέξοδον, ὡς ἡ $\bar{\eta}\bar{\upsilon}$ καὶ $\bar{\omega}\bar{\upsilon}$ · καὶ ἡ μὲν $\bar{\alpha}\bar{\iota}$ κατ' ἐπικράτειαν καὶ
κατὰ κράσιν· καὶ κατ' ἐπικράτειαν μὲν, ὡς ἐν τῷ *ἄδω*, κατὰ κράσιν δέ, 25
ὡς ἐν τῷ *Αἴας*. Καὶ ὅσαι μὲν αὐτῶν ἐκ δύο βραχέων συνετέθησαν
φωνηέντων, εὐηχοὶ καὶ λεῖαί εἰσιν, ὅσαι δὲ ἐκ μακρῶν καὶ βραχέων,
τραχεῖαι καὶ δυσχερεῖς. Ἄλογοι δὲ λέγονται ἥτοι παράλογοι ἡ $\bar{\alpha}\bar{\iota}$ καὶ
ἡ $\bar{\omicron}\bar{\iota}$, ὡς μὴ ἔχουσαι δοῦναι λόγον συστολής. Εἰ δέ τις εἴποι, διὰ τί
μὴ καὶ τὰς συλλαβὰς ἐκ δύο συνεστῶσας, ἕκ τε φωνήεντος καὶ συμφώνου, 30
δίφθογγα λέγομεν, ἵστω ὅτι ⟨ἔχει τὴν διὰ τοῦ $\bar{\delta}\bar{\iota}$ συνθεσιν μόνα⟩ ὅσα
διαιρεθέντα δύναται ποιῆσαι δύο ὅμοια· <οῖον> ὥσπερ ὁ Παρνακὸς δικό-
ρυφος καλεῖται, ἐπεὶ ὁρᾶται δύο κορυφὰς ἔχων, οὕτω καὶ αὗται δίφθογ-
γοὶ, ἐπειδὴ φαίνονται δύο φθόγγους ἔχουσαι· τὰ δὲ σύμφωνα ἴδιον
φθόγγον οὐκ ἔχουσιν ὡς τὰ φωνήεντα, ἵνα τὰς συλλαβὰς δίφθογγα 35
εἴπωμεν.

2—6 *videntur esse* Σ^b ||

13—36 *sunt* Σ^b

3 καὶ ἄρπ. *add* N || 6 τούτῳ (*bis*) VN || 7 Διομ. *in marg.* V, *om* N ||
11 εἶπον VN || 13 Ἡλιοδ. V, *om* N | δὲ *om* N || 14 ἐπισυμπλέκεσθαι N ||
21 ποιεῖν ποιέν N, πιεῖν πιέν V || 25 κατὰ κράσιν δὲ N, καὶ κατὰ συναίρεσιν
V || 26 ὅσαι N, ὅσα V; *item v.* 27 || 30 μὴ *ante* δίφθογγα (31) *transp.* VN ||
31 δίφθογγα N, δίφθογγον V

Διφθόγγους αὐτὰς εἶπεν, ἐπειδὴ ἐκ δύο φθόγγων συνίστανται· φθόγγους δὲ ἐκάλεσε κατὰ μουσικὸν λόγον τὰ γράμματα. Λέιπεται γοῦν τὸ «εὐφωνοί» *etc.* = Σ^d 39, 24—40, 5.

Ζητεῖται δέ, εἰ προτακτικὰ μὲν πέντε, ὑποτακτικὰ δὲ δύο, καὶ ἕκα-
 5 στον τῶν πέντε ἐκατέρου τῶν δύο προταπτόμενον διφθόγγους ποιεῖ
 δέκα, καὶ πάλιν τὸ $\bar{u}$ τοῦ $\bar{i}$ προταπτόμενον δίφθογγον ἀποτελεῖ, συμβή-
 ρεται διφθόγγους εἶναι ἑνδεκα, καὶ διὰ τί ἔξ διφθόγγους αὐτὰς εἶπεν
 εἶναι. Καὶ λεκτέον, ὅτι ἐπειδὴ σκοπὸς ἦν αὐτῷ, ὥς πολλάκις εἴρηται,
 πρὸς εἰσαγομένους γράφειν, διὰ τοῦτο ἅς μὲν ἥδει διφθόγγους ὁ τε-
 10 χνικὸς δυσχερεῖς καὶ ἀναλογίας τῆς ἔξ ἀκριβείας δεομένης, ταύτας παρέ-
 λειπεν, ἅς δὲ ἥδει ξυνήθεις καὶ καθημαζευμένας, περὶ ταύτας κατεγέ-
 νετο· καὶ ἀπλούστερον εἶπεν ἔξ, εἰδὼς ὅτι δυσχερὴς ἦν ἡ τῶν ἄλλων
 πέντε παράδοσις. — Διὰ τί γοῦν αἱ συλλαβαὶ μὴ <λέγονται> δίφθογ-
 γοι, καὶ αἱ δίφθογγοι τί μὴ συλλαβαί; Φαμέν οὖν, ὅτι ἡ συλλαβὴ οὐκ
 15 ἐκ δύο φθόγγων συνέστηκεν· οὐ γὰρ τὸ σύμφωνον δίχα φωνήεντος
 φθόγγον ἔχει· ὅθεν καὶ συλλαβή, ὅτι βούλεται πάντως σύλληψις εἶναι,
 οὐδέποτε δὲ διάστασις· ἡ δὲ δίφθογγος ἐκ δύο ἰδία ῥητῶν συνίσταται
 καὶ διαίρεσιν εἰς αὐτὰ ἔχει.

Δίφθογγοι δὲ εἰσιν ἔξ.] Λείπει τὸ «εὐφωνοί»· ἑνδεκα γάρ εἰσιν,
 20 ὧν αἱ μὲν ἔξ εὐφωνοὶ εἰσιν, ἅς καὶ αὐτός φησιν, αἱ δὲ τρεῖς κακόφω-
 νοι, ἡ $\eta\bar{u}$, ἡ $\bar{u}\bar{u}$, ἡ $\bar{u}\bar{i}$, αἱ δὲ τρεῖς ἄφωνοι, ἡ $\bar{\omega}$, ἡ $\bar{\eta}$, ἡ $\bar{\alpha}$ μετὰ τοῦ
 μακροῦ $\bar{a}$ καὶ ἀνεκφωνήτου $\bar{i}$ (cfr Σ^d 39, 24—40, 5).

Τὴν τρίτην ὑποδιαίρεσιν τῶν φων. *etc.* = Σ^d 40, 6—41, 15.

25 Τί ἐστι σύμφωνον; Φωνὴ ἄσχυρος, ἥτις συμπλεκομένη μετὰ φωνηέντων φω-
 νὴν ἐγγράμματον ἀποτελεῖ. Πόθεν σύμφωνον; Ἀπὸ τοῦ συμφωνεῖν ἡγουν σὺν
 ἑτέροις φωνῇν ἔχειν. Πόσα σύμφωνα; Ἑπτακαίδεκα, $\beta \gamma \delta \zeta \theta \kappa \lambda \mu \nu \xi \pi \rho \varsigma \tau \phi \chi \psi$.
 Διὰ τί λέγονται σύμφωνα; Ὅτι αὐτὰ μὲν καθ' ἑαυτὰ φωνὴν οὐκ ἔχει, συμπλεκό-
 μενα δὲ μετὰ τῶν φωνηέντων φωνὴν ἀποτελοῦσιν.

30 <Heliodori.> — Τίνος μὲν ἔνεκεν εἴρηται σύμφωνα, αὐτὸς ἐπιφέρει,
 ὅτι αὐτὰ μὲν καθ' ἑαυτὰ φωνὴν οὐκ ἔχει. Λείπει τὸ «τελείαν»· τελείαν
 γὰρ φωνὴν οὐκ ἔχει, ἐπεὶ μικρὰν ἔχει. Ὅριστέον οὖν οὕτω ταῦτα·
 «σύμφωνά ἐστιν ὅσα μετὰ φωνηέντος ἢ φωνηέντων συμπλεκόμενα φω-
 νὴν ἐγγράμματον ἀποτελεῖ»· οὗτός ἐστιν ὅρος· ὁ δὲ τοῦ Διονυσίου
 35 εἰς ἐτυμολογίαν μᾶλλον μεταπίπτει.

Ἄλλως εἰς τὸ αὐτό. — Τίνος δὲ ἔνεκεν *etc.* = Σ^d 41, 17—26.

Εἰς πόσα διαιροῦνται τὰ δεκαεπτὰ σύμφωνα; Εἰς δύο, εἰς ἡμίφωνα καὶ ἄφωνα.
 Πόσα ἡμίφωνα; Ὁκτώ, $\zeta \xi \bar{\psi} \bar{\lambda} \bar{\mu} \bar{\nu} \bar{\rho} \bar{\varsigma}$. Διὰ τί λέγονται ἡμίφωνα; Διότι παρ' ὅσον

30—35 *videntur esse* Σ^b

2 φθόγγους N, φθόγγον V || 7 διὰ τί V, κατὰ N || 12 καὶ — ἔξ *ante* ἅς
 (11) *transp.* V || 25—35 *om* N || 34 *ante* ὅρος *add* ὁ V || 36 Ἄλλως —
 αὐτὸ *om* N || 37—333, 37 *om* N

ἦττώ τῶν φωνηέντων εὐφωνα καθέστηκεν ἐν τε τοῖς μυγμοῖς καὶ σιγμοῖς. Τί ἐστι παρ' ὅσον ἦττω; Τουτέστιν ὅσον ἐλάττωνά εἰσι τῶν φωνηέντων τῶν τελείαν ἐχόντων φωνήν, τόσον εὐφωνώτερά εἰσι τῶν καλουμένων ἀφώνων. — Τί ἐστι μυγμός; Ὁ τοῦ μῦ ἦχος. Τί ἐστι νυγμός; Ὁ τοῦ νύ ἦχος. Τί ἐστι σιγμός; Ἡ τῆς φωνῆς ἀρχή, ἥγουν ἡ μήπω τελειωθεῖσα φωνή· ἐν γὰρ τῷ θέλειν ἐκφωνεῖν τὰ ἡμίφωνα 5 ἄνευ τῶν φωνηέντων οὐ δυνάμεθα τελείαν ἀφιέναι φωνήν, ἀλλὰ τὸ ἡμις τῆς φωνῆς καὶ σιγμός λέγεται ἡ τῶν διπλῶν, τοῦ ζ ἔξ ψ, κυριγμός δὲ ἡ τοῦ σίγματος, ῥοίζος δὲ ὁ τοῦ ρ ἦχος· τὸ δὲ λ οὐδὲν τούτων ἔχει ὡς λεῖον.

Εἰς πόσα διαιροῦνται τὰ ὀκτὼ ἡμίφωνα; Εἰς τρία· εἰς διπλᾶ, εἰς ἀμετάβολα καὶ εἰς ἄσημον. — Πόσα διπλᾶ; Τρία, ζ ἔξ ψ. Διὰ τί λέγονται διπλᾶ; Διότι ἐν 10 ἑκαστον αὐτῶν ἐκ δύο συμφώνων κύκειται, τὸ μὲν ζ ἐκ τοῦ ζ καὶ δ, οἷον δρυγός Ζυγός, τὸ δὲ ἔξ ἐκ τοῦ κ καὶ ζ, οἷον κτένος ξένος, τὸ δὲ ψ ἐκ τοῦ π καὶ ζ, <οἶον> πσαλμός ψαλμός. Καὶ λοιπὸν κινδυνεύει μὴ εἶναι ταῦτα στοιχεῖα· τὸ γὰρ στοιχεῖον ἀπλοῦν ἐστίν, ὡς καὶ ὁ ὀρισμός αὐτοῦ δείκνυσι· στοιχεῖον γάρ ἐστίν ἡ πρώτη καὶ ἀμερῆς τοῦ ἀνθρώπου φωνή, ταῦτα δὲ διπλᾶ καὶ ἐκ δύο συμφώνων· τὸ δὲ διπλοῦν 15 πάντως καὶ μεριστόν ἐστι, καὶ οὐκ ἄρα ταῦτα στοιχεῖα, εἴπερ ἀπλοῦν καὶ ἀμερές ἐστι τὸ στοιχεῖον. Ἄλλ' οὐκ ἐκ δύο συμφώνων ἀπλῶς ταῦτα, ὡς καὶ μερισθῆναι δυνάμενα, ἀλλ' ὡς δύο συμφώνων δύναμιν ἔχοντα ταῦτα διπλᾶ λέγονται.

Διὰ τί τὸ μὲν ἔ καὶ ψ ληκτικά εἰςιν ὀνομάτων, τὸ δὲ ζ οὐκέτι; Ὅτι τὸ μὲν ζ ληκτικὸν ἐστίν ὀνομάτων, ὅπερ ἐστὶ δυνάμει κατὰ τὸ τέλος ἐν τῷ ἔ καὶ τῷ ψ, 20 τὸ δὲ ζ τελευταῖον ἔχει τὸ δ ἐν τῇ ἐκφωνήσει, ὅπερ οὐδέποτε ληκτικὸν εὐρέθη τινός, καὶ διὰ τοῦτο ἀδύνατον ληκτικὸν εἶναι ὀνομάτων τὸ ζ.

Πόσα ἀμετάβολα; Τέσσαρα, λ μ ν ρ. Διὰ τί λέγονται ἀμετάβολα; Διότι οὐ μεταβάλλονται οὔτε ἐν ταῖς κλίσεσι τῶν ὀνομάτων οὔτε ἐν τοῖς μέλλουσι τῶν ῥημάτων. Πῶς ἐν ταῖς κλίσεσι τῶν ὀνομάτων; Οἷον Νέστωρ Νέστορος, Θέων Θέωνος, 25 πέλωρ πέλωρος· τὸ δὲ ὕδωρ ὕδατος καὶ ἦπαρ ἥπατος ἐτερόπτωτά εἰσι καὶ οὐκ ἰδιόπτωτα. Πῶς ἐν τοῖς μέλλουσι τῶν ῥημάτων; Οἷον χαίρω χαρῶ, κρίνω κρινῶ, πάλλω παλῶ, νέμω νεμῶ, σπεῖρω σπερῶ· ἅτινα λέγονται καὶ ὑγρά, διότι εὐόλισθά εἰσι καὶ λανθάνειν ποιοῦσι τὴν ἀκοήν. Διὰ τί λανθάνειν ποιοῦσι τὴν ἀκοήν; Ὅτι ποτὲ μὲν παρὰ τῷ ποιητῇ ἀντὶ δύο συμφώνων κείνται, ποτὲ δὲ ἀνθ' ἑνός· ὡς καὶ 30 μετὰ ἄλλου συμφώνου προηγησαμένου ἐν ἐπιπλοκῇ ὄντα, πᾶσι πάντως τὴν προηγησαμένην βραχείαν ποιεῖν μακράν, ὡς ἐπὶ τοῦ <Τ 287> Πάτροκλε καὶ τῶν ὁμοίων. Ἄσημον δὲ ἐστὶ τὸ ἄ· λέγεται δὲ ἄσημον, ὅτι οὔτε μετὰ τῶν ἡμιφώνων ἐστὶν ἡμίφωνον, οὔτε μετὰ τῶν ἀφώνων ἄφωνον· τὸ γὰρ ἔ καὶ διπλοῦν καλεῖται ὡς τὸ ψ καὶ τὸ ζ, καὶ τὸ λ ἀμετάβολον ὡς τᾶλλα, τὸ δὲ ἄ μόνῃ τῷ ὀνόματι τούτῳ ἐξηγεῖται 35 ται. [Διὰ τί λέγεται τὸ ἄ ἄσημον; Διότι <οὐ μετὰ τῶν> ἡμιφώνων ἐστὶν ἡμίφωνον καὶ οὐ μετὰ τῶν ἀφώνων ἄφωνον· διότι σημασίαν οὐκ ἔχει ἥγουν ἐρμηνείαν.]

Τούτων ἡμίφωνα μὲν ἐστὶν ὀκτὼ.] Ἐπιδιαιρεῖ ἐνταῦθα τὰ σύμφωνα εἰς ἡμίφωνα ὀκτὼ καὶ ἄφωνα ἐννέα περὶ τὸ αὐτὸ παρεπόμενον τὸ κατὰ φωνήν· ὑποκατιῶν δὲ καὶ ὑποδιαιρέσεις δίδωσιν, ὅταν 40 τὸ μέρος τῶν ἀφώνων περὶ τὸ αὐτὸ παρεπόμενον τὸ κατὰ φωνήν ὑποδιελὼν εἴπῃ, ὅτι τῶν ἀφώνων ψιλὰ ἐστὶ τρία, καὶ δασέα τρία, καὶ μέσα τρία. Ἡρᾶτο <δὲ> λέγειν τὰς ἐπιδιαιρέσεις τῶν συμφώνων, καὶ φησι

43—334, 11 cfr Σ^d 41, 27—42, 5

3 εὐφωνα εἰς V || 19 ὀνόματα V || 30 κείνται] κείμενα V | ὡς καὶ] καὶ ὡς V || 33 ἄσημα δὲ εἰσι τὸ ἄ καὶ τὸ ψ· λέγονται δὲ ἄσημα V | ἡμίφωνον] ἡμίφωνα V || 34 ἄφωνον] ἄφωνα V || 40 ὑποκατ. — φωνήν (41) om N

πρώτην ταύτην <εἰς> ἡμίφωνα καὶ ἄφωνα. Ἐπειδὴ γὰρ ἐπάνω εἰρή-
 καμεν, <ὅτι> ὅσας ἔχει διαιρέσεις τὰ φωνήεντα (τρεῖς δὲ ἔχει ἐκεῖνα,
 μακρὰ βραχέα δίχρονα, προτακτικὰ ὑποτακτικά, μεταβολικὰ ἀμετάβολα)
 τοσαύτας ἔχει καὶ ταῦτα — μακρὰ, ἅπερ ἐστὶ τὰ διπλᾶ, δίχρονα,
 5 ἅπερ ἐστὶ τὰ ἀμετάβολα, βραχέα, ἅπερ ἐστὶ τὰ λοιπὰ σύμφωνα· προ-
 τακτικὰ καὶ ὑποτακτικά· τὰ γὰρ προηγησάμενά τινων ἐν συλλήψει οὐκέτι
 εὖροις ὑποταχθέντα ἐν ἐπιπλοκῇ τούτοις· μεταβολικὰ ἀμετάβολα, ἀμετά-
 βολα μὲν τὸ $\bar{\lambda} \bar{\mu} \bar{\nu} \bar{\rho}$, μεταβολικὰ δὲ τὰ λοιπὰ — διαιρεῖται [δὲ] τὰ
 σύμφωνα εἰς ἡμίφωνα καὶ ἄφωνα, καὶ οὐ τὰ φωνήεντα· οὐ γὰρ ἡδύ-
 10 ναντο τὰ φωνήεντα οὕτω διαιρεῖσθαι εἰς ἡμίφωνα καὶ ἄφωνα, αὐτόθεν
 τελείαν φωνὴν ἔχοντα. Ἡμίφωνα δὲ λέγονται κατὰ τι, οὐ γὰρ ὡς
 ἔτυχε· σημαίνει γὰρ <τὸ ἡμι> καὶ τὸ ἡμισυ τὸ ἐξ ἰσομοιρίας· σημαίνει
 καὶ τὸ παρ' ὀλίγον, ὡς ἂν εἴποι τις, ὡς παρὰ εἴκοσι στίχους ἔχον ἡμι-
 τελές ἐστι τὸ βιβλίον, ὥσπερ ἡμιτελὴ οἶκόν φαμεν, κἂν ἥ παρὰ τὴν
 15 στέγην, καὶ ἡμίξηρον χόρτον, κἂν παρ' ὀλίγον εἴη κατάξηρος, καὶ ἡμι-
 τελὲς ἔργον τὸ λείπον ὀλίγον πρὸς συμπλήρωσιν· καὶ τὸ ἐγγύς, ὡς
 ἡμίθεος ὁ ἐγγύς θεοῦ· οὕτως οὖν καὶ ἐνταῦθα ἡμίφωνα καλοῦμεν, εἰ
 καὶ πρὸς συμπλήρωσιν τῆς τελείας φωνῆς τῶν φωνηέντων ἐνδεὴ καθέ-
 στηκε ταῦτα, ὡς ἐγγύς τῶν φωνηέντων ὄντα καὶ παρ' ὀλίγον φωνὴν
 20 ἔχοντα, καὶ εὐρίσκεται τῶν πρὸς τι.

<Heliodori.> — Οὐκ ἀγνοεῖν δὲ χρὴ, ὅτι πρὸς τι τὰ ἡμίφωνα λέ-
 γεται, ὡς πρὸς τὴν σκέψιν τῆς τελείας φθογγῆς τῶν φωνηέντων, τουτέ-
 στι παρ' ὀλίγον φωνήεντα· καὶ εὐρίσκεται ἀσθενέστερα, πρὸς δὲ τὰ
 ἄφωνα φωνήεντα, ὡς καὶ αὐτὸς ὁ τεχνικός πείθει λέγων, ὅτι παρ' ὀλί-
 25 γον εὐφωνά ἐστιν ὡς τὰ φωνήεντα, ὅτι παρ' ὀλίγον, φησί, [τῆς τε-
 λείας ἐκφωνήσεως] τῶν φωνηέντων καὶ ταῦτα σχεδὸν ἔχουσι τέλειον
 φθόγγον. Ἡμίφωνα δὲ λέγονται, ὡς ἡμισυ φωνῆς ἔχοντα· ὁθεν ἐπι-
 φέρει καὶ αὐτός, ὅτι ὅσον ἐλάττωνά ἐστι τῶν φωνηέντων ἐν τῇ ἐκφω-
 νῇ τῶν τελείαν φωνὴν ἐχόντων, τοσοῦτον εὐφωνότερά ἐστι τῶν ἄλ-
 30 λων ἐννέα στοιχείων τῶν καλουμένων ἀφώνων· [ἐπιδιαιρέσιν ἐνταῦθα
 ποιεῖται ὁ τεχνικός· καὶ εἴρηται ἐπιδιαιρέσις, καθὸ μέρος τῶν τετμημέ-
 νων ἐστίν·] ὥσπερ δὲ ἡμιτελὴ οἶκόν φαμεν, κἂν ἥ παρὰ τὴν στέγην,
 οὕτω καὶ ταῦτα ἡμίφωνα καλοῦμεν, εἰ καὶ πρὸς τὴν συμπλήρωσιν τῆς
 τελείας τῶν φωνηέντων φωνῆς ἐνδεὴ καθεστήκασι· παρ' ὀλίγον γὰρ
 35 τελείαν τὴν ἐκφώνησιν ἔχουσι. Καὶ δῆλον ἐκ τοῦ κυριγμόν τινος καὶ
 νυγμόν καὶ ροίζον καὶ ποιότητα φωνῆς ἔχειν αὐτά· καὶ κυριγμόν μὲν
 ἔχει τὸ $\bar{\zeta} \bar{\epsilon} \bar{\psi}$, μυγμόν δὲ τὸ $\bar{\mu}$, νυγμόν δὲ τὸ $\bar{\nu}$, ροίζον δὲ τὸ $\bar{\rho}$ · τὸ δὲ
 λ οὐδὲν τούτων ἔχει, εὐφωνότερον δὲ τῶν ἀφώνων καθέστηκε· τὸ δὲ

11—20 cfr Σ^v 201, 2—6 || 21—335, 2 videntur esse Σ^h || 21—30 cfr
 Σ^v 201, 6—13

4 ταῦτα] αὕτη VN || 7 εὖροις N, εὖρης V | ἐν ἐπιπλοκῇ V, καὶ ἐπι-
 πλοκῆς N || 8 δὲ hab. VN || 28 ὅτι N, om V || 29 εὐφωνά ἐστι VN ||
 38 εὐφωνότερον N, ἀφωνότερον V | τὸ δὲ — ἐκφωνῇ (335, 1) N, om V

αὐτὸ καὶ λείον ἔστιν ἐν τῇ ἐκφωνήσει, καθὼ ἡδύτερον μεμελέτηκε πλήττειν τὸν ἄερα.

Εἰς τὸ αὐτό. — Ἡμίφωνα δὲ λέγεται, παρ' ὅσον ἦττον τῶν φωνηέντων.] Ἰστέον τοίνυν <ὅτι ταῦ>τα εὐφωνότερα τῶν συμφώνων ὑποβεβηκέναι φησὶ τῆς τελείας ἐκφωνήσεως τῶν φωνηέντων· ἡμίφωνα γὰρ 5 λέγεται, ὅτι ἡμῖς φωνῆς κατ' ἀρχὴν ἐν κυριγμοῖς καὶ νυγμοῖς ἀποτελεῖ [πρὸ] τῆς οἰκείας ὀνομασίας αὐτῶν. Μυγμοὶ μὲν εἰσιν οἱ διὰ τῶν μυκτήρων ἤχοι *etc.* = Σ^v 201, 14—21.

Εἰς τὸ αὐτό. — Ἡμίφωνα δὲ λέγεται, παρ' ὅσον ἦττον τῶν φωνηέντων.] Ἐκ τούτου δῆλον *etc.* = Σ^a 42, 7—16. 10

Πόσα ἄφωνα; Ἐννέα, β ᾱ δ̄ κ̄ π̄ τ̄ θ̄ φ̄ χ̄. Διὰ τί λέγονται ἄφωνα; Διὰ τὰ σύμφωνα, καὶ διότι μᾶλλον τῶν ἄλλων εἰς κακόφωνα, καὶ οὐχ ὡς τελείως φωνῆς ἐστερημένα, ἀλλ' ὡς τελείαν ἀπήχησιν μὴ ἔχοντα, ὡς τὰ φωνήεντα, οὕτε ἡμιτελῆ, ὡς τὰ ἡμίφωνα· εἰ γὰρ τὸ β̄ καὶ γ̄ καὶ τὰ ἐξῆς μὴ ὄλως τὴν τυχούσαν εἴχε φωνὴν μετὰ τοῦ ᾱ ἢ μετὰ τῶν ἄλλων φωνηέντων συμπλεκόμενα, οὐκ ἂν ἐνήλλαττε τὴν 15 ἐκείνων ἐκφώνησιν· ὥσπερ γὰρ ἄφωνον τραγῳδὸν λέγομεν τὸν κακόφωνον, οὕτω καὶ τὰ ἄφωνα. Χρὴ δὲ γινώσκειν, ὅτι ὁ φιλόσοφος τὸ ἄφωνον ἀντὶ συμφώνου παραλαμβάνει πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῶν φωνηέντων· φύσει γοῦν συμπλέκεται σύμφωνον φωνῇεντι, οἷον βε, ἢ φωνῆεσιν, οἷον βου, ἢ σύμφωνον συμφώνῳ, οἷον φθω· εἰ γὰρ μὴ οὕτως ἡγησόμεθα τὸν φιλόσοφον λέγειν, εὐρεθῆσεται τῷ ὄρω τὰ φωνή- 20 ἐντα μαχόμενα. — Εἰς πόσα διαιροῦνται τὰ ἐννέα ἄφωνα; Εἰς τρία, εἰς ψιλὰ, εἰς δασέα καὶ εἰς μέσα. — Πόσα ψιλὰ; Τρία, κ̄ π̄ τ̄. Διὰ τί λέγεται ψιλὰ; Διότι ἀσθενέστερά εἰσι τῶν δασέων κατὰ τὴν ἐκφώνησιν καὶ γυμνὰ δυνάμει. Πόθεν δῆλον; Ἐπειδὴ δαцуνομένου φωνήεντος ἐπιφερομένου εἰς δαцу τρέπονται, οἷον <ε 229> αὐτίχ' ὁ μὲν χλαῖνάν τε χιτῳνά τε ἔννυτ' Ὀδυσσεύς. — Πόσα δασέα; Τρία, 25 θ̄ φ̄ χ̄. Διὰ τί λέγονται δασέα; Διότι τῶν ψιλῶν εἰσιν ἰσχυρότερα. Πόθεν δῆλον; Ἐπειδὴ ψιλουμένου φωνήεντος ἐπιφερομένου οὐ τρέπονται, οἷον <Α 69. Ζ 76> οἰωνοπόλων ὃς ἄριστος, καὶ <Lycophr. Alex. 30> τοιῶνδ' ἀπ' ἀρχῆς ἦρχ' Ἀλεξάνδρα λόγων· χωρὶς εἰ μὴ κατὰ διάλεκτον, οἷον ἀμφέχεσθαι ἀμπέχεσθαι. — Καὶ ἄλλως· ἐπειδὴ δαцуνομένου φωνήεντος ἐπιφερομένου εἰς δαцу τρέπονται· λέγει 30 γὰρ ὁ τεχνικός, «ἀντιστοιχεῖ τὰ δασέα τοῖς ψιλοῖς, τὸ μὲν π̄ τῷ φ̄ οὕτως· [οἷον] <ι 279> ἀλλὰ μοι εἴφ' ὁπῇ ἔσχεε ἰὼν εὐεργέα νῆα· τὸ δὲ κ̄ τῷ χ̄, οἷον <ε 229> αὐτίχ' ὁ μὲν χλαῖνάν τε καὶ τὰ ἐξῆς· πολλὰκις δὲ καὶ εἰς δύο δασέα, οἷον <Δ 243> τίφθ' οὕτως ἔστητε· τὸ δὲ θ̄ τῷ τ̄ οὕτως· <Γ 95> <ὤς> ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ. — Διὰ τί «ἀντιστοιχεῖ τὰ δασέα τοῖς 35 ψιλοῖς»; ἵνα δείξῃ ὅτι οὐ μόνον δασέα ἀντὶ ψιλῶν παραλαμβάνεται, ἀλλὰ καὶ ψιλὰ ἀντὶ δασέων, ὡς τὸ πεφίληκα κεχειροτόνηκα πέφρακα. — Πόσα μέσα; Τρία, β̄ γ̄ δ̄. Διὰ τί λέγονται μέσα; Διότι τῶν μὲν ψιλῶν εἰσι δακυτέρα, τῶν δὲ δασέων ψιλότερα. Καὶ ἔστι τὸ μὲν β̄ μέσον τοῦ π̄ καὶ φ̄, τὸ δὲ γ̄ μέσον τοῦ κ̄ καὶ χ̄, τὸ δὲ δ̄ μέσον τοῦ θ̄ καὶ τ̄. Πῶς; πλάτυνον. Ὅτι τὰ δασέα μετὰ τοῦ μὴ παρὰ τινος ἐκβάλλε- 40 σθαι ἐκβάλλουσιν, ὡς εἴρηται, τὰ ψιλὰ, ἐκβάλλονται δὲ τὰ ψιλὰ παρὰ τῶν δασέων, τὰ δὲ μέσα οὐτε ἐκβάλλουσιν οὐτε ἐκβάλλονται.

1 ἡδύτερον Uhlig, δεύτερον VN || 3 Εἰς τὸ αὐτὸ om N || 4 ὅτι ταῦτα] τὰ N, om V || 7 πρὸ V, πρὸς N || 9 Εἰς τὸ αὐτὸ om N || 11—42 om N || 12 τελείας V || 18 προσλαμβάνει V || 25 τ' ἔνυτ' V || 32 ὅποι V || 36 μόνα ψιλὰ ἀντὶ δασέων παραλ. ἀλλὰ καὶ δασέα ἀντὶ ψιλῶν V

<Heliodori.> — Ἄφωνα ἐννέα.] Τὸ ᾧ πολλὰ σημαίνει· τὴν παν-
 τελή στέρησιν, ὡς ἂν εἴποιμεν ἄποινα ἢ ἀφανής ἢ ἄφιλος ἢ ἄλλο τι
 τῶν τοιούτων· τὸ ὁμοῦ, οἶον ἄλοχος ἢ ὁμόλοχος· τὸ ὅπως, ὡς ἀκό-
 λουθος ὁ ὅπως τὴν κέλευθον ποιούμενος, ὅπως γὰρ τὴν ὁδὸν ποιεῖται,
 5 ἐπόμενος τῷ δεσπότη· τὸ κακόν, οἶον ἄμορφος γυνή, οὐχ ὅτι παντελῶς
 ἐστέρηται μορφῆς, ἀλλ' ἔχουσα κακὴν· τὸ πολὺ, οἶον ἀχανές τὸ πολυχανές,
 ἄξυλος ὕλη ἢ πολὺξύλος· τὸν πλεονασμόν, οἶον στάχυς ἄσταχυς, σταφίς
 ἀσταφίς· τὸ ἐν, οἶον Ἀπόλλων ὁ εἰς πέλων· τὸ ἴσον, οἶον ἀτάλαντος ὁ
 ἰσοτάλαντος· τὸ ὀλίγον, οἶον ἀδρανής ὁ ὀλιγοδύναμος· τὴν ἄθροισιν, οἶον
 10 ἄλυσιν ἢ πολλοὺς κρίκους ἔχουσα, καὶ ἔστιν ὁμοῦ σημαίνοντα δέκα.
 Ἀπὸ γοῦν τοῦ ᾧ τοῦ σημαίνοντος τὸ κακὸν γίνονται καὶ τὰ ἀφωνα,
 ἥτοι δύσφωνα, ἥγουν κακόφωνα, καὶ οὐχ ὡς τελείως φωνῆς ἐστερημένα,
 ἀλλ' ὡς τελείαν ἀπήχησιν μὴ ἔχοντα, ὡς τὰ φωνήεντα, οὔτε ἡμιτελή,
 ὡς τὰ ἡμίφωνα, ἀλλ' ἔστι παντελῶς ἄηχα, τουτέστι κακὸν ἡχη· εἰ γὰρ τὸ
 15 β καὶ τὸ γ καὶ τὰ ἐξῆς μὴ ὅλως τὴν τυχούσαν εἶχε φωνὴν μετὰ τοῦ
 ᾧ ἢ μετὰ τῶν ἄλλων φωνηέντων συμπλεκόμενα, οὐκ ἂν ἐνήλλαττε τὴν
 ἐκείνων ἐκφώνησιν· ἐπεὶ δὲ ἐναλλάσσει, καὶ αὐτὰ δηλον ὡς μετρίαν
 τινὰ συνήγαγον φωνὴν ἐν τῷ συλλαμβάνεσθαι.

Τούτων ψιλὰ ἐστὶ τρία.] Μετὰ τὴν διαίρεσιν τε καὶ ἐπιδιαιρέ-
 20 σιν πάλιν ὑποδιαίρεσις. Τῶν ἀφώνων τὰ μὲν ψιλὰ, τὰ δὲ δασέα, τὰ
 δὲ μέγα· καὶ ψιλὰ μὲν ἐστὶ τὰ ὀλίγῳ πνεύματι ἐκφωνούμενα, ἥγουν τὰ
 ἀσθενῆ κατὰ τὴν ἐκφώνησιν, καὶ ψιλὸν λέγεται τὸ λεπτόν. Εἴρηται
 δὲ ἀπὸ τοῦ ψῷ ρήματος, ὃ σημαίνει τὸ λεπτόν, καθὼς καὶ Σοφοκλῆς
 φησι <Trach. 678> ψῆ κατ' ἄκρας σπήλυγος· ἐξ οὗ καὶ ψιλὸς στρα-
 25 τιώτης ὁ λεπτὸς καὶ ἀσθενὴς καὶ γυμνὸς καὶ ἄοπλος.

Ψιλὰ λέγεται τὰ ὀλίγῳ πνεύματι *etc.* = Σ^d 43, 5—9.

<Heliodori.> — Δασέα τρία.] Δασέα εἰς τὰ ἀθρόω καὶ πολλῷ
 τῷ πνεύματι προοιστὰ ἥτοι ἐκφωνούμενα. Καὶ εἴρηται δασέα ὡς ἰσχυρά,
 ἀπὸ τοῦ δα, ὃ ἐστὶν ἐπιτατικὸν μόριον, καὶ τοῦ σεύω ρήματος, ὃ δηλοῖ
 30 τὸ ὀρμῷ, ἐξ οὗ καὶ σεύεσθαι τὸ ὀρμάσθαι, ἵνα δηλῶται ἐξ ἀμφοτέρων
 τὰ δασέα κατὰ ἐτυμολογίαν τὰ πάνυ σεύοντα καὶ ὀρμώντα τῷ πνεύματι
 τῆς φωνῆς· οὕτω δὲ ἰσχυρὸν τὸ δακύ, ὅτι φίλαρχος ἢ δασεῖα. Ὅρος
 αὐτῆς οὗτος, «ποιότης συλλαβῆς, καθ' ἣν ἀθρόον τὸ πνεῦμα προφέρε-
 35 ται»· τῆς δὲ ψιλῆς, «ποιότης συλλαβῆς, καθ' ἣν μέτριον τὸ πνεῦμα
 προφέρεται»·

1—6 = Σ^v 201, 23—28 || 1—25 *videntur esse* Σ^h || 11—18 *cfr* Σ^d
 42, 25—43, 2 || 27—337, 14 *videntur esse* Σ^h

1 Ἄφωνα — ᾧ N, τὰ ἀφωνα ἐννέα, ὡς προεῖρηται· τὸ ᾧ γὰρ V || 5 οἶον
 V, ὡς ἐνταῦθα, ὡς καὶ N || 6 τὸ πολὺ — δέκα (10) *om* N || 9 τὸ ἰσοτά-
 λαντον V || 10 καὶ ἔστιν *Uhlig*, καὶ τινὰ V || 19 ἐστὶ N, *om* V | ἐπιδιαιρ.
 V, ὑποδιαίρ. N || 22 λεπτόν] ἄκρον VN || 24 σπήλυγος VN, σπιλάδος *Soph.* ||
 30 ὀρμάσθαι] ὀρμᾶν VN | δηλῶται V, δηλοῦται N || 33 καθ' ἣν — συλλαβῆς
 (34) N, *om* V || 35 προφέρεται N, ἐκφέρεται V

Μέσα τούτων τρία.] Μέσα ἐστὶ τὰ μήτε πολλῷ μήτε ὀλίγῳ πνεύματι ἐκφωνούμενα, ἀλλὰ τῶν μὲν ὀλίγον πνεῦμα ἐχόντων ὑπερβεβηκότα τῷ πνεύματι, τῶν δὲ πολὺ ὑποβεβηκότα τῷ πνεύματι. Καὶ γὰρ δὴ τοῦτο σαφές, ὅτι τὰ δασέα ἰσχυρότερα ἐστὶ τῶν ψιλῶν, ἀφ' ὧν δείκνυται τὰ μὲν δασέα ἀτρέπτως καὶ ἀκινήτως καὶ ἀμεταθέτως ἔχοντα 5 δασείας αὐτοῖς ἐπαγομένης, οἷον <Δ 509. M 440> ὄρνυθ', ἱππόδαμοι Τρῶες, <Α 409> ἀμφ' ἄλλα ἔλσαι Ἀχαιοὺς, <Ε 230> σὺ μὲν αὐτὸς ἔχ' ἡνία· τὰ δὲ ψιλὰ πάντως τρεπόμενα δείκνυται τῆς δασείας αὐτοῖς ἐπιφερομένης, οἷον <Γ 95> ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγέροντο σιωπῇ, <ι 279> ἀλλὰ μοι εἶπ' ὄπη ἔσχες ἰὼν εὐεργέα 10 νῆα, <ε 229> αὐτίχ' ὁ μὲν χλαῖνάν τε χιτῶνά τε ἔννυτ' Ὀδυσσεύς· πολλάκις δὲ καὶ δύο ὄντα ἐν ταύτῃ δασείας αὐτοῖς ἐπιφερομένης τρέπεται, ὡς ἐν τῇ <Δ 243> τίφθ' οὕτως ἔστητε τεθηπότες ἤυτε νεβροί;

Τὰ μέσα μέσην εἴληφε δύναμιν τῶν ψιλῶν καὶ τῶν δασέων· μέσα 15 γὰρ ἐστὶ τὰ ἐπ' ἱσῆς ἀμφοτέρων ἀπέχοντα, τῶν μὲν ψιλῶν δυνάμει, τῶν δὲ δασέων ἀσθενείᾳ· ἰσχυρότερα γὰρ τῶν ψιλῶν τὰ δασέα· καὶ γὰρ τὰ δασέα ψιλοῦσι τὰ πρὸ αὐτῶν φωνήεντα, ὡς ἰσχυρότερα τῶν ψιλῶν τυγχάνοντα, ἵνα μὴ ἐπάλληλος ἡ δασεῖα φθάσῃ, τὰ δὲ ψιλὰ, ὡς ἀσθενέστερα ὄντα τῶν δασέων, οὐ ψιλοῦσι τὰ πρὸ αὐτῶν φωνήεντα. 20

<Heliodori.> — Καὶ ἔστι τὸ μὲν β̄ μέσον τοῦ π̄ καὶ φ̄, τὸ δὲ γ̄ μέσον τοῦ κ̄ καὶ χ̄, τὸ δὲ δ̄ μέσον τοῦ θ̄ καὶ τ̄.] Τρεῖς ἡμῖν δίδωσι θέσεις ὁ τεχνικός, ψιλῶν, δασέων καὶ μέσων, καὶ ὡς τὸ μὲν β̄ μέσον τοῦ π̄ καὶ φ̄, τὸ δὲ γ̄ μέσον τοῦ κ̄ καὶ χ̄, τὸ δὲ δ̄ μέσον τοῦ θ̄ καὶ τ̄· μέσα δὲ εἴρηται, ὅτι τῶν μὲν ψιλῶν εἰς δακύτερα, τῶν δὲ δα- 25 σέων ψιλότερα. Ζητεῖται <δέ>, πῶς τῶν μὲν ψιλῶν ἐστὶν ἰσχυρότερα, τῶν δὲ δασέων ἀσθενέστερα. Ὅτι τὰ μὲν ψιλὰ σύμφωνα εἰς δασέα μετατρέπεται τε καὶ μεταβάλλεται, ὅταν συναλοιφῇ γένηται καὶ δακὺ φωνήεν αὐτοῖς ἐπενεχθῇ· εἰ δὲ τὰ μέσα ταύτην οὐ πάσχει τὴν μεταβολὴν δασείας αὐτοῖς ἐπιφερομένης, ὁμολογούμενόν ἐστιν ὅτι ἰσχυρότερα 30 ἐστὶ τῶν ψιλῶν, ὡς δηλον ἐκ τούτων τῶν ὑποδειγμάτων· <Ε 328> ἔλαβ' ἡνία σιγαλόεντα, <ex gr. A 68> ἤτοι ὁ γ' ὡς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἔζετο, <κ 214> οὐδ' οἱ γ' ὠρμήθησαν· δασέων δὲ κατὰ τοῦτον τὸν λόγον ἀσθενέστερά ἐστὶ τὰ μέσα, ὅτι τὰ μὲν δασέα, ἅτε δὴ ἰσχυρότερα τυγχάνοντα, ψιλοῦσι τὰ πρὸ αὐτῶν φωνήεντα, ἵνα μὴ ἐπάλληλος ἡ 35 δασεῖα γένηται, οἷον ὀφρύς Ὀφρυς, τὰ δὲ μέσα, ἅτε δὴ ἀσθενέστερα ὄντα, <οὐ> ψιλοῦσι τὰ πρὸ αὐτῶν φωνήεντα, οἷον ἦβη ἡγεμῶν Ἀιδης.

21—338, 36 *videntur esse* Σ^h

1 τούτων N, ἐστὶ V | ἐστὶ N, om V || 5 ἔχοντα V, μένοντα N || 7 ἀμφ' ἄλ' ἔσαι V, ἀμφ' ἄλ' ἔλσαι N || 13 ἐν τῇ N, τὸ V || 28 μετατρ. τε καὶ om N || 29 εἰ V, καὶ N || 34 ἰσχυρ. ἅτε δὴ τυγχ. VN || 37 Ἀιδης] ἄδω-
νις VN

Καὶ ὡς ἂν τις σύγκρισιν ποιούμενος θερμότητος καὶ ψυχρότητος μέσον τι καλέσειεν ὡς πρὸς σύγκρισιν ἀμφοτέρων τῶν ἀκροτάτων — συγκρινόμενον γὰρ πρὸς τὸ θερμὸν ψυχρὸν ἂν νομισθεῖη, πρὸς δὲ τὸ ψυχρὸν θερμὸν —, τοῦτον τὸν τρόπον καὶ τὰ μέσα πρὸς <μὲν> τὰ δασέα φιλά
5 ἔστι, πρὸς δὲ τὰ ψιλὰ δασέα.

Καὶ ἔστι τὸ μὲν β μέσον τοῦ π καὶ φ.] Μέσον δὲ πῶς; Ὅτι ὅσῳ ἰσχυροτέραν εἴληφε δύναμιν τοῦ π ψилоῦ ὄντος, τοσοῦτῳ ἀσθενεστεράν ἔχει ἰσχὺν τοῦ φ δασέος ὄντος· καὶ τὸν αὐτὸν λόγον δίδωσι καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. Ζητεῖται <δέ>, πῶς μὴ ἀδιαφόρως ἕκαστον τῶν μέσων
10 ἔστι καὶ ὡς ἔτυχε μεσάζεται ψилоῦ τε καὶ δασέος, ἵνα ἕκαστον μέσον πάντων τῶν ψιλῶν καὶ τῶν δασέων ἦ, καί, ἅτε δὴ μέσον πάντων ἕκαστον μέσον ὑπάρχον, ὡς ἔτυχε μέσον γένηται ψилоῦ τε καὶ δασέος. Καὶ ἔστιν εἰπεῖν, ὅτι κατὰ συγγένειαν καὶ ἰσοστοιχίαν κανονίζεται ταῦτα· ἔστι δὲ αὐτῶν τὴν συγγένειαν στοχάζεσθαι ἕκ τε τῆς κλίσεως τῶν ῥη-
15 μάτων ὁμοίως καὶ τῶν ὀνομάτων, ὅτι [γὰρ] τὰ ῥήματα τὰ διὰ τοῦ β ἢ π ἢ φ ἐκφερόμενα διὰ τοῦ ψ ποιοῦσι τὸν μέλλοντα, οἷον λείβω λείψω, τέρπω τέρψω, γράφω γράψω· ἰδοὺ μία συγγένεια τῶν τριῶν ἐκ τοῦ μέλλοντος ἐδείχθη. Καὶ ἐροῦμεν πάλιν, ὅτι τὰ ὀνόματα τὰ εἰς ψ λήγοντα τὴν γενικὴν δι' ἐνὸς τούτων ἐκφέρει, ἢ διὰ τοῦ β ἢ διὰ τοῦ π
20 ἢ διὰ τοῦ φ, οἷον λίψ λιβός, Πέλωψ Πέλοπος, Κίνυψ Κίνυφος· ἰδοὺ πάλιν τῶν τριῶν ἡ συγγένεια ἐκ τῆς γενικῆς τῶν ὀνομάτων ἐδείχθη. Τὸ αὐτὸ καὶ ἐπὶ τοῦ γ κ χ λέγομεν, ὅτι τῶν τριῶν μία ἔστι συγγένεια, καθότι τὸ κ τῷ χ ἀντιστοιχεῖ μόνῳ, καὶ ὅτι μέσον αὐτῶν μόνον ἔστι τὸ γ καὶ οὐκ ἄλλων, ὡς ἔστι φῆναι ἐκ <τῆς> κλίσεως <τῶν> ῥη-
25 μάτων τε καὶ ὀνομάτων· πᾶν γὰρ ῥήμα διὰ τούτων ἐκφερόμενον, τοῦ γ κ χ, διὰ τοῦ ξ ποιεῖ τὸν μέλλοντα, οἷον λέγω λέξω, πλέκω πλέξω, ἔχω ἔξω, καὶ πᾶν ὄνομα εἰς ξ λήγον δι' ἐνὸς τούτων ἐκφέρει τὴν γενικὴν, <οἷον> τέττιξ τέττιγος, πέρδιξ πέρδικος, ὄνυξ ὄνυχος. Τὸν αὐτὸν δὴ λόγον φαμέν καὶ ἐπὶ τοῦ δ θ τ, ὅτι τῶν τριῶν μία ἔστιν ἡ συγγένεια, διότι τὸ θ τῷ τ ἀντιστοιχεῖ μόνῳ, καὶ ὅτι αὐτῶν μόνων μέσον ἔστι καὶ οὐκ ἄλλων τὸ δ, ὡς ἔστι δηλῶσαι ἕκ τε τῶν ῥημάτων καὶ τῶν ὀνομάτων· πᾶν γὰρ ῥήμα διὰ τούτων ἐκφερόμενον, τοῦ δ θ τ, διὰ τοῦ
30 δ ποιεῖ τὸν μέλλοντα, οἷον ἄδω ἄσω, πλήθω πλήσω, ἀνύτω ἀνύσω, καὶ πᾶν ὄνομα εἰς τ λήγον δι' ἐνὸς τούτων ἐκφέρει τὴν γενικὴν, <οἷον>
35 Ἀδωνις Ἀδώνιδος, ὄρνις ὄρνιθος, ἔρωις ἔρωτος. Καὶ ἔστιν εἰπεῖν ἀναγκαστικῶς λόγῳ, ὅτι ταύτην αὐτοῖς ἡ φύσις ἐδωρήσατο τὴν συγγένειαν.

Καὶ ἔστι τὸ μὲν β μέσον τοῦ π καὶ φ καὶ τὰ ἐξῆς.] Οὐχ ὡς ἔτυχεν *etc.* = Σ^d 43, 10—44, 14.

1—5 = Σ^v 202, 4—8

2 καλέσῃ V, καλέσει N || 3 νομισθεῖ VN || 7 ὅσῳ] ὅσῃν N, *om* V |
τοσοῦτῳ] τοσαύτῃν VN || 9 ἀδιαφόρως N, διαφόρως V || 15 γὰρ *hab.* VN ||
23 δι] διότι VN || 24 ἄλλων N, ἄλλο V | φῆναι] φῆναι V, φάναι N ||
30 δι] διατὶ VN

<Heliodori.> Ἀντιστοιχεῖ δὲ τὰ δασέα τοῖς ψιλοῖς.] Ἡ ἀντί
 πρόθεσις δύο σημαίνει· ποτὲ μὲν τὸ ἐναντιούμενον, ὡς τὸ <cf. α 70>
 ἀντίθεον Κύκλωπα, τουτέστιν ἐναντίον θεοῖς· οἱ μὲν γὰρ θεοὶ «δω-
 τήρες ἑάων», ὁ δὲ Κύκλωψ δοτὴρ τῶν κακῶν· τοὺς γὰρ Ὀδυσσεὺς ἐταί-
 ρους οὐκ ἔλεων κατήσθιε· καὶ ἀντίθεον δόγμα· σημαίνει δὲ καὶ τὸ ἴσον, 5
 ὡς τὸ <cf. K 112> ἀντίθεον Αἴαντα, ἀντὶ τοῦ ἰσόθεον κατ' ἀρετὴν.
 Οὕτω καὶ ἐνταῦθα ἀντίστοιχα λέγομεν τὰ ἰσόστοιχα, ἐπεὶ ἰσοστοιχεῖ καὶ
 τὴν ἴσιν καὶ τὴν αὐτὴν ἀναδέχεται τάξιν τε καὶ θέσιν τὰ δασέα τοῖς
 ψιλοῖς, καὶ ἀντιμεταβάλλεται καὶ ἀντιπαρὰχωρεῖ τοῖς δασέσι τὰ ψιλὰ·
 πολλάκις γὰρ εἰς τὸν τόπον τῶν ψιλῶν τὰ δασέα τίθεται, ἀλλ' οὐχ 10
 οἰαδήποτε οἷωνδήποτε, ἀλλὰ τὰ κατὰ τὸν αὐτὸν τόπον τῶν φωνητικῶν
 ὀργάνων ἐκφωνούμενα· καὶ ὡς ἐλάσσονα τῇ δυνάμει τοῦ πνεύματος τὴν
 τοῦ μείζονος πνεύματος ἐπιφορὰν ὑποστέλλεται, ὡς ἐπὶ ἀνθρώπων ὁ
 ἐλάσσων μετασχηματίζεται μείζονος ἐπερχομένου.

Ζητεῖται δέ, διὰ τί ἄρα ὁ τεχνικὸς ἐνθυμηθεὶς οὐκ εἶπεν «ἀντι- 15
 στοιχεῖ δὲ τὰ δασέα τοῖς ψιλοῖς, τὸ μὲν φ τῷ π», ἀλλὰ τοῦναντίον τὸ
 ψιλὸν τοῦ δασέος προέταξεν, εἶτα πάλιν ὑποκατιῶν εἶπε «τὸ δὲ θ τῷ
 τ», <καὶ> ὥσπερ γνοὺς τὸ ἴδιον πταῖσμα τὸ δακὺ τοῦ ψιλοῦ προέταξε.
 Καὶ τινὲς μὲν λέγουσιν, ὅτι ἄνω πρὸς τὸ δεύτερον ἀπήντησεν· ἐγὼ δὲ
 λέγω, ἐννοίᾳ καλλίστῃ οὕτως εἶπε, βουλόμενος αἰνιγματωδῶς δεῖξαι, ὡς 20
 οὐ μόνον δασέα ἀντὶ ψιλῶν παραλαμβάνεται, ἀλλὰ καὶ ψιλὰ ἀντὶ δα-
 σέων. Ἀλλ' ἴσως ἂν φησείη τις· «καὶ πῶς ἔστι δεῖξαι ὅτι ψιλὰ ἀντὶ
 δασέων παραλαμβάνεται;» Πρὸς δὲν ἐροῦμεν, ὅτι τοῦτο ἔστιν εὐρεῖν ἐν
 τε ὀνόμασι καὶ ῥήμασιν· ἂν μὲν γὰρ ἐν ῥήμασι διπλασιαζόμενον κύμ-
 φωνον εὐρεθῇ δακὺ, μεταβάλλεται τὸ ἐν δακὺ εἰς ψιλόν, ἵνα μὴ δύο 25
 δασέων ἐκφωνουμένων τραχυτέρα γένηται ἢ φωνή, οἷον ἐν τῷ θραύω
 ἀναδιπλασιάζοντες τὸν παρακείμενον οὐ λέγομεν θέθραυκα, ἀλλὰ τέ-
 θραυκα· ὁμοίως καὶ ἐν τῷ φιλῷ οὐ φαμεν φεφίληκα, ἀλλὰ πεφίληκα,
 καὶ ἐν τῷ χρυσῷ ὡσαύτως οὐ λέγομεν χεχρύσκα, ἀλλὰ κεχρύσκα. Ἐν
 δὲ ὀνόμασι πάλιν ὅτε χρεῖα μεταβάλλεται τὸ δακὺ εἰς ψιλόν, οἷον ἀπὸ 30
 τοῦ θρύπτω ῥήματος, ὃ σημαίνει τὸ διακλῶ καὶ μαλθάσσω, γίνεται ὄνομα
 τρυφή, ἢ διακλῶσα καὶ μαλθάσσουσα ἡμῶν τὰ κύματα, καὶ οὐ θρυφή,
 καὶ ἀπὸ τοῦ θρίζ ὀνόματος γίνεται γενικὴ τριχός, καὶ οὐ θριχός, <καὶ>
 ἀπὸ τῆς ἀμφὶ προθέσεως γίνεται ὄνομα ἀμπεχόνῃ, καὶ οὐκ ἀμπεχόνῃ·
 καὶ πάλιν ἐκ τοῦ ἔχω ῥήματος γίνεται ὄνομα ἐκεχειρία, καὶ οὐκ ἐχεχειρία. 35
 Κατὰ τοῖνυν δέδεικται, ὅτι δι' αἰνίγματος εἶπεν ὁ τεχνικὸς, ὡς παρα-

1—340, 3 *videntur esse* Σ^h || 10—12 = Σ^d 44, 23—25 || 12—14 = Σ^d
 44, 28—31

1 δὲ *om* N || 3 Κύκλωπα VN (*et EtM 111, 33*), Πολύφημον *edd. Hom.* |
 δοτῆρες VN || 6 κατ' ἀρ.] καὶ ἀρ. VN || 8 θέσιν N, διάθεσιν V || 9 τοῖς δας.
 τὰ ψιλὰ Uhlig, τοῖς ψιλοῖς τὰ δασέα VN || 11 τὰ *om* N || 25 εὐρεθῇ N, εὐρε-
 θεῖ V || 26 τραχυτέρα N, ταχύτερον V || 31 μαλάσσω N || 32 μαλάσ-
 σουσα N

λαμβάνεται ψιλὰ ἀντὶ δασέων, ἐν οἷς φησι «τῷ π τὸ φ ἀντιστοιχεῖ», καὶ πάλιν τὰ δασέα ἀντὶ ψιλῶν, ἐν οἷς φησι «τὸ θ τῷ τ ἀντιστοιχεῖ», καὶ ὅτι ἐκ φημάτων καὶ ὀνομάτων τῷ τεχνογράφῳ ἡ μαρτυρία προέρχεται.

Πάλιν οὖν ζητητέον, ὥσπερ *etc.* = Σ^v 202, 31—33.

- 5 <Heliodori.> — Ἔστι δὲ τῶν συμφώνων διπλᾶ μὲν ἐστὶ τρία, ζ̄ ξ̄ ψ̄.] Καλῶς εἶπε «τῶν συμφώνων» καὶ οὐ «τῶν ἡμιφώνων»· διαίρεσις γάρ ἐστιν αὕτη δευτέρα τῶν συμφώνων ἢ περὶ δύναμιν· καὶ μιμεῖται ἢ διαίρεσις αὕτη τὴν τῶν φωνηέντων διαίρεσιν· ὥσπερ γὰρ λέγομεν, ὅτι τῶν φωνηέντων τὰ μὲν ἐστὶ μακρά, τὰ δὲ βραχέα, οὕτω καὶ τῶν
10 συμφώνων τὰ μὲν ἐστὶν ἀπλᾶ, τὰ δὲ διπλᾶ· καὶ ὥσπερ ἐκεῖ τὰ μακρὰ μείζονα δύναμιν ἔχει τῶν βραχέων, καθὸ τὸ μὲν μακρὸν δύο χρόνους ἔχει, τὸ δὲ βραχὺ ἓνα, οὕτω καὶ ἐνταῦθα τὰ διπλᾶ μείζονα δύναμιν ἔχει τῶν ἀπλῶν, διότι τὸ μὲν διπλοῦν τέλειον χρόνον ἔχει, τὸ δὲ ἀπλοῦν ἡμιχρόνιον ἔχει, τουτέστιν ἡμικῶ χρόνου· καὶ ὥσπερ ἐκεῖ τὰ μὲν μακρὰ
15 μακρὰς ποιοῦσι τὰς συλλαβάς, τὰ δὲ βραχέα βραχείας, οὕτω καὶ ἐνταῦθα τὰ μὲν διπλᾶ βραχέος ἢ βραχυνομένου φωνήεντος αὐτοῖς συμπλεκόμενου μακρὰς ποιοῦσι τὰς συλλαβάς, τὰ δὲ ἀπλᾶ βραχέος ἢ βραχυνομένου φωνήεντος αὐτοῖς συμπλεκόμενου πάντως βραχείας· καὶ ὥσπερ ἐκεῖ τὰ δίχρονα ποτὲ μὲν μακρὰς ποτὲ δὲ βραχείας ποιοῦσι τὰς συλλαβάς, οὕτω
20 καὶ ἐνταῦθα τὰ ἀμετάβολα τῶν ἀφώνων ὑποταττόμενα κατὰ σύλληψιν ποτὲ μὲν μακρὰς ποτὲ δὲ βραχείας ποιοῦσι τὰς συλλαβάς· καὶ ὥσπερ τὰ φωνήεντα ἐπιπλεκόμενα ἀλλήλοισι μακρὰς ποιοῦσι τὰς συλλαβάς, οὕτω καὶ τὰ σύμφωνα συνερχόμενα καὶ ἐπιφερόμενα μακρὰς ποιοῦσι τὰς συλλαβάς.
- 25 Τινὲς δὲ λέγουσι, διὰ τί οὐκ εἶπε «τῶν ἡμιφώνων διπλᾶ μὲν ἐστὶ τρία», ἀλλὰ «τῶν συμφώνων»; Πρὸς οὓς λέγομεν, ὅτι ἐνταῦθα ἐπιδιαίρεσις ἐστὶ τῶν συμφώνων, καὶ οὐ τῶν ἡμιφώνων· οὐδὲ λέγομεν ὅτι τῶν ἡμιφώνων τὰ μὲν διπλᾶ, τὰ δὲ ἀμετάβολα, ἀλλὰ τῶν συμφώνων διπλᾶ μὲν ἐστὶ τρία, ἀπλᾶ δὲ ἰδ'· ὁμοίως τὰ μὲν ἐστὶν ἀμετάβολα, τὰ δὲ με-
30 ταβολικά, ὥσπερ τῶν ἀνθρώπων οἱ μὲν ἔμφρονες, οἱ δὲ ἄφρονες, οἱ μὲν ἰσχυροί, οἱ δὲ ἀσθενεῖς, καὶ οὐχὶ οἱ μὲν ἔμφρονες, οἱ δὲ ἀσθενεῖς, ἢ οἱ μὲν ἰσχυροί, οἱ δὲ ἄφρονες.

Διπλᾶ δὲ εἴρηται, ὅτι ἔν καστον αὐτῶν ἐκ δύο συμφώνων σύγκειται.] Ἔδει σύνθετα ὀνομάζεσθαι, καὶ οὐ διπλᾶ· τὰ γὰρ
35 ἐκ δύο συνεστῶτα διαφόρων σύνθετα καλοῦμεν, ὥσπερ τὸ Φιλοκτῆτης

5—24 hab. et. A; *videntur esse* Σ^h

3 καὶ ὄνομ. N, *om* V || 5 δὲ *add* A || 7 περὶ N, παρὰ V | καὶ μιμ. — γὰρ (8) A, καὶ ὥσπερ VN || 13 μὲν *add* A || 14 ἡμιχρόνιον A, ἡμίχρονον V, ἡμικῶ χρόνον N | τουτ. ἡμ. χρ. *om* N || 16 βραχέος — συμπλεκ. *om* A || 17 βραχέος — πάντως (18) *om* A || 22 ἐπισυμπλεκόμενα A || 23 ποιοῦσι τὰς συλλ. A, ποιεῖ VN || 24 A *add*: Ἔστι τοίνυν ἢ διαίρεσις αὕτη τῶν συμφώνων· διπλᾶ μὲν ἐστὶ τρία, ἀπλᾶ δὲ ἰδ' || 25 διατὶ V, ὅτι N || 30 ἔμφρονες V, εὐφρονες N; *item* v. 31 || 31 οὐχὶ N, οὐχ V || 33 δὲ V, μὲν N

καὶ τὸ Περικλῆς καὶ τὸ Χειρίσοφος σύνθετα καλοῦμεν ὀνόματα· τὰ δὲ ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἀναδεδιπλωμένα διπλᾶ ὀνομάζομεν, ὥσπερ φαμέν δεδιπλωσθαι τὸν χιτῶνα, καὶ ἐν τῷ ἔρραγκα δεδιπλασιᾶσθαι τὸ ρ. Οὕτω καὶ ταῦτα διπλᾶ εἴρηται, διότι ἐν ἑκαστον αὐτῶν σύγκειται ἐκ δύο συμφώνων· ἢ [ὅτι] καὶ διπλᾶ εἴρηται οὐχ ὡς ἐκ δύο συμφώνων συγκείμενα, 5 ἀλλ' ὡς δύο συμφώνων δύναμιν ἔχοντα *etc.* = Σ^a 45, 30—46, 3.

<Heliodori.> — Ζητητέον δὲ διὰ τί τριῶν ὄντων διπλῶν, ζ̄ ξ̄ ψ̄, τὸ μὲν ξ̄ καὶ ψ̄ ληκτικά ἐστιν ὀνομάτων, τὸ δὲ ζ̄ οὐκ ἐστὶ. Καί φαμεν καλῶς πρὸς τοῦτο ἀπολογούμενοι, ὅτι οὐ πάντως τὰ ὁμογενῆ καὶ ὁμοειδῆ τοῖς αὐτοῖς ὑποπίπτει πάθесιν· ἰδοὺ γὰρ τριῶν ὄντων διχρόνων 10 τὰ μὲν προτακτικά φαίνεται, τὰ δὲ ὑποτακτικά, καὶ πάλιν τεσσάρων ὄντων ἀμεταβόλων τὰ μὲν ἐστὶν αὐτῶν ὀνομάτων ληκτικά, ὡς τὸ ν̄ καὶ τὸ ρ̄, τὰ δὲ ῥημάτων μόνον τυπωτικά, ὡς τὸ λ̄ καὶ τὸ μ̄· δηλὸν οὖν ὡς οὐκ ἀνάγκη τὰ ὁμοειδῆ καὶ ὁμογενῆ στοιχεῖα τὰ αὐτὰ ἀναδέχασθαι πάθη. Καὶ ἄλλως φαμέν, ὅτι τὸ c̄ ληκτικὸν ἐστὶν ὀνομάτων· καὶ ἐπεὶ 15 πέφυκε ληκτικὸν ὑπάρχειν ὀνομάτων τὸ c̄, ὅπερ ἐστὶ δύναμις κατὰ τὸ τέλος ἐν τῷ ξ̄ καὶ ψ̄ — λέγομεν γὰρ τὸ ξ̄ ἐκ τοῦ κ̄ καὶ c̄ καὶ τὸ ψ̄ ἐκ τοῦ π̄ καὶ c̄ —, οὐδὲν τὸ κωλύον ληκτικὸν εἶναι ὀνομάτων τὸ ξ̄ καὶ ψ̄· τὸ δὲ ζ̄ ἐν τῇ ἐκφωνήσει τελευταῖον ἔχει τὸ δ̄, ὅπερ οὐδέποτε ληκτικὸν εὐρέθων τινός· διὰ τοῦτο <οὖν> ἀδύνατον καταληκτικὸν εἶναι ὀνο- 20 μάτων τὸ ζ̄.

Ἀμετάβολα τέσσαρα.] Τρίτη διαίρεσις αὕτη περὶ δύναμιν τῶν συμφώνων, ὅτι τὰ μὲν ἐστὶν ἀμετάβολα, τὰ δὲ μεταβολικά· καὶ ἀμετάβολα μὲν τέσσαρα, λ̄ μ̄ ν̄ ρ̄, μεταβολικά δὲ ιγ'. Ταῦτα τὰ ἀμετάβολα τῆς ὀνομασίας ἔτυχεν ἀπὸ τῆς χρήσεως, ἐπεὶ περ οὔτε ἐν ταῖς κλίσεσι τῶν 25 ὀνομάτων οὔτε ἐν ταῖς κινήσεσι τῶν ῥημάτων εὐρίσκομεν ταῦτα μεταβαλλόμενα. Καὶ τελικά μὲν ὀνομάτων εἰσὶν ἕξ αὐτῶν δύο, ν̄ ρ̄, ἅτινα οὐ μεταβάλλεται κατὰ κλίσιν, <οῖον> Δίων Δίωνος, Νέτωρ Νέτορος. Εἰ δέ τις εἴποι, ὅτι ἐν τοῖς οὐδετέροις μεταβάλλεται τὸ ρ̄, ὡς ἐν τῷ ὕδωρ ὕδατος, ἦπαρ ἦπατος, ἴστω ὅτι τὰ τοιαῦτα οὐδέτερα ἐτερόπτωτά 30 εἰσι καὶ οὐκ ἰδιοπτωτά· ἐτέραν γὰρ κλίσιν ποιοῦνται· ἢ γὰρ γενικὴ αὐτῶν ἐπαγγέλλεται ἐτέραν εὐθείαν, καὶ ἡ εὐθεῖα ἐτέραν γενικὴν· ἢ γὰρ εἰς τὸς λήγουσα γενικὴ ἀπὸ τῶν εἰς c̄ εὐθειῶν θέλει εἶναι, ὡς κρέας κρέατος, καὶ τῆς εἰς ρ̄ ληγούσης εὐθείας εἰς ρ̄ος θέλει εἶναι ἡ γενικὴ, <ὡς> πέλωρ πέλωρος. Ἐν δὲ τοῖς ῥήμασι τὰ τέσσαρα εὐρίσκεται μὴ 35 μεταβαλλόμενα, ὡς πάλιν παλῶ, νέμω νεμῶ, κρίνω κρινῶ, σπείρω

7—21 hab. et. A (cfr Σ^g 38, 1—22) || 7—342, 8 videntur esse Σ^h

3 ἔρραγκα V, ἔρραγα N || 5 ὅτι hab. VN || 7 δὲ om V || 9 καὶ A, καὶ τὰ VN || 13 μόνον NA, μόνων V | οὖν add A || 14 ἀνάγκη NA, ἀνάγειν V || 15 post ἄλλως add A: ὅτι ἵνα φυσικώτερον τὸ τοιοῦτον παραστή-
σομεν || 19 ἔχει NA, ἔχειν V | ὅπερ — τὸ ζ̄ (21)] οὐδέποτε δὲ λέξις ἑλληνικὴ
εἰς ἄφωνα καταλήγει A || 24 ιγ'] δεκατρία N, τρία V || 28 κατὰ — μεταβάλλ.
(29) om N || 33 c̄ ac VN

σπερῷ· μεταβάλλεται δὲ τὰ ἄλλα, λείβω λείψω, λέγω λέξω, ἄδω ἄρω, νήθω νήσω, πλέκω πλέξω, Φοῖνιξ Φοίνικος, Πάρις Πάριδος, ἀνύτω ἀνύσω, ἀλείφω ἀλείψω, λείχω λείξω, Ἄραψ Ἄραβος· τὸ δὲ πωλῶ πωλήσω καὶ τὰ ὅμοια ὡς περισπώμενα περιπτοσυλλάβως κλίνεται. Τί γοῦν ἂν εἴποι-

5 μὲν περὶ τοῦ ἐτέρου; εἶπε γὰρ ἡμῖν περὶ τῶν τριῶν διπλῶν καὶ περὶ τῶν τεσσάρων ἀμεταβόλων, τὰ πάντα ἡμίφωνα εἰρηκῶς εἶναι ὁκτῶ, ὥστε ζητεῖσθαι τὸ $\bar{\epsilon}$ · διὰ τί μὴδὲν περὶ τούτου εἶρηκε; Φαμέν ὅτι ἐν ταῖς κλίσεσι τῶν ὀνομάτων ὥριται <καί> κοινόν ἐστι τῶν τριῶν γενῶν.

Τὰ δὲ αὐτὰ καὶ ὑγρά καλεῖται.] Λέγει δὲ αὐτὰ καλεῖσθαι καὶ

10 ὑγρά ἢ διὰ τὸ ἀμετάπτωτα καὶ ἀμετάθετα εἶναι ταῦτα καὶ δυσεξάλειπτα διὰ τὸ μὴ μεταβάλλεσθαι, ἵνα εἴπω ἀμετάβολα ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ὑγρῶν χρωμάτων καὶ ταῦτα καλεῖσθαι, ἐπειδὴ κάκεῖνα δυσεξάλειπτά ἐστι καὶ ταῦτα δυσμετάθετα. Ἔτεροι δὲ αὐτὰ ὑγρά ἐκάλεσαν ὡς εὐόλισθα, τουτέστιν ὀλισθηρά, ἐπὶ τε τὸν τῆς μακρᾶς χρόνον καὶ ἐπὶ τὸν τῆς

15 βραχείας· συμπλεκόμενα γὰρ τοῖς ἀφώνοις κοινήν ἀποτελεῖ συλλαβήν· οὕτως οὖν καὶ ταῦτα ὑγρά καλεῖται, ὡς ποτὲ μὲν παρὰ τῷ ποιητῇ ἀντὶ δύο συμφώνων κείμενα, ποτὲ δὲ ἀντὶ ἑνός.

Ὡςπερ τῶν φωνηέντων τὰ μὲν ἐστι μακρά, τὰ δὲ βραχέα, τὰ δὲ δίχρονα, οὕτω καὶ τῶν συμφώνων τὰ μὲν ἐστι μακρά, ἃ φησιν αὐτὸς

20 διπλᾶ, $\bar{\epsilon} \bar{\zeta} \bar{\psi}$, τὰ δὲ δίχρονα, $\bar{\lambda} \bar{\mu} \bar{\nu} \bar{\rho}$, τὰ δὲ ἐπίλοιπα βραχέα· καὶ ὥςπερ τῶν φωνηέντων τὰ μὲν ἐστὶν ἀμετάβολα, τὰ δὲ μεταβολικά, οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν συμφώνων τὰ μὲν τέσσαρα ταῦτά εἰσιν ἀμετάβολα, τὰ δὲ ἄλλα μεταβολικά· καὶ ὥςπερ τὰ δίχρονα ἐν τοῖς φωνήεσιν ἕτεροι καὶ ὑγρά ἐκάλεσαν *etc.* = Σ^d 46, 24—47, 11.

25 Πόσα τελικὰ τῶν ἄρσενικῶν ἐνικῶν ἀνεπεκτάτων κοινῶν ὀνομάτων κατ' εὐθείαν καὶ ἐνικὴν πτῶσιν στοιχεῖα; Πέντε, $\bar{\nu} \bar{\epsilon} \bar{\rho} \bar{\epsilon} \bar{\psi}$, οἷον Δίων Φοῖνιξ Νέστωρ Πάρις Πέλοψ. Διὰ τί λέγεται τελικά; Διότι αἱ ἐνικαὶ τῶν ὀνομάτων εὐθεῖαι τελευτῶσιν εἰς αὐτά.

<Heliodori.> — Τελικὰ ἄρσενικῶν ὀνομάτων στοιχεῖα εἰσι

30 ϵ' , $\bar{\nu} \bar{\epsilon} \bar{\rho} \bar{\epsilon} \bar{\psi}$.] Ἀναγκαῖον προσθεῖναι <τινα> τῷ λόγῳ, ἵν' ἢ ὁ λόγος οὕτως· «τελικὰ ἄρσενικῶν ἐνικῶν ἀνεπεκτάτων κοινῶν ὀνομάτων κατ' εὐθείαν [καὶ ἐνικὴν] πτῶσιν στοιχεῖα εἰσι πέντε». Καὶ «ἄρσενικῶν» μὲν πρόσκειται διὰ τὰ ἄλλα γένη, «ἐνικῶν» δὲ διὰ τὰ θυϊκὰ καὶ πληθυντικά, «κατ' εὐθείαν πτῶσιν» διὰ τὰς πλαγίους, «ἀνεπεκτάτων» δὲ διὰ τὸ τοσόδε

35 καὶ τοιόσδε καὶ τὰ ὅμοια, «κοινῶν» δέ, ὅπως μὴ τὰς παρὰ βαρβάρους καταλήξεις ἐπιφέρωμεν, ὁ Φλέγρᾳ λέγοντες καὶ ὁ Ἀνδρούβαλ καὶ τὰ λοιπὰ.

5—8 = Σ^v 204, 1—5 || 29—343, 11 *videntur esse* Σ^h

1 τὰ ἄλλα] ταῦτα VN || 8 ἐστι] ἐπὶ VN || 9 δὲ (*poster.*) V, γὰρ N || 10 ταῦτα] τινὰ VN | δυσεξάλειπτα V, συνεξάλειπτα N || 18 *post* Ὡςπερ *in contextu add* διομήδους N || 25—28 *om* N || 29 Τελικά — $\bar{\psi}$ (30) N, *om* V || 34 τοσόσδε καὶ N, *om* V || 36 φλέγρᾳ V, φρέγρᾳ N | ὁ ἀνδρουκάλε V, ὁ ἀνδροκάλε N; *cfr Sophron. in CGG IV 2 p. 379, 22*

Πέντε δὲ εἶπε μόνον εἶναι τελικὰ ἄρσενικῶν ὀνομάτων στοιχεῖα, ἐπεὶ οὔτε τὸ $\bar{\alpha}$ προσαπτεόν διὰ τὸ ἱππότα καὶ μητίετα· οὐδὲν γὰρ τῶν τῆς πρώτης δυοδεκάδος στοιχείων τελικὸν ἄρσενικῶν ὀνομάτων ὑπάρχει· ὅθεν καὶ τὰ παρὰ τῷ ποιητῇ <ex. gr. B 336> ἱππότα Νέκτωρ καὶ <ex. gr. A 511> νεφεληγερέτα Ζεὺς φαμέν καταλήξεις ἔχειν ποιητι- 5 κῆς ἔξουσας· οὔτε πάλιν τὸ $\bar{\lambda}$ διὰ τὸ Βάκαλ· τὰ γὰρ φθάσαντα τελικὰ ὀνομάτων <τελικὰ> καὶ ἐτέρων γίνεται μερῶν λόγου· οὔτε γοῦν τὸ $\bar{\epsilon}$ διὰ τὸ τοιόσδε, ἐπέκτασις γάρ ἐστι. Τελικὰ δέ ἐστι τὰ τοῦ τέλους χαρακτηριστικά· φαμέν γὰρ ἐν τῷ Δίῳ χαρακτηρι<στι>κὸν εἶναι τοῦ τέλους τὸ $\bar{\nu}$, καὶ ἐν τῷ Φοῖνιξ τὸ $\bar{\xi}$, καὶ ἐν τῷ Νέκτωρ τὸ $\bar{\rho}$, καὶ ἐν τῷ Πέλοψ τὸ $\bar{\psi}$.

Πόσα τελικὰ τῶν θηλυκῶν ὀνομάτων; Ὀκτώ· φωνηέντων μὲν τρία, $\bar{\alpha} \bar{\eta} \bar{\omega}$, τῶν δὲ συμφώνων πέντε, $\bar{\nu} \bar{\xi} \bar{\rho} \bar{\zeta} \bar{\psi}$, οἷον Μοῦσα Ἑλένη Κλειώ χελιδὼν ἑλιξ μήτηρ Θέτις λαῖλαψ. — Πόσα τελικὰ τῶν οὐδέτερων ὀνομάτων; Ἑξ· τρία μὲν τῶν φωνηέντων, $\bar{\alpha} \bar{\iota} \bar{\upsilon}$, τρία δὲ τῶν ἡμιφώνων, $\bar{\nu} \bar{\rho} \bar{\zeta}$, οἷον ἄρμα μέλι δόρυ ἔυλον ὕδωρ 15 δέπας· τινὲς δὲ προστιθέασι καὶ τὸ $\bar{\sigma}$, οἷον ἄλλο.

<Heliiodori.> — Θηλυκῶν δὲ ὀκτώ, $\bar{\alpha} \bar{\eta} \bar{\omega} \bar{\nu} \bar{\xi} \bar{\rho} \bar{\zeta} \bar{\psi}$ · οὐδέτερων δὲ ἕξ, $\bar{\alpha} \bar{\iota} \bar{\upsilon} \bar{\nu} \bar{\rho} \bar{\zeta}$ · τινὲς δὲ προστιθέασι καὶ τὸ $\bar{\sigma}$, οἷον ἄλλο.] Τοῦτο οὐκ ἀρέσκει τῷ τεχνικῷ· διὰ τοῦτο εἶπε τὸ «τινὲς»· φαμέν γάρ, πᾶν οὐδέτερον ἕξ ἄρσενικοῦ γεγονὸς εἰ μὲν ἱσοσυλλάβως κλίνοιτο, τῇ αἰτια- 20 τικῇ τοῦ ἄρσενικοῦ ὁμοφωνεῖ, εἰ δὲ περιττοσυλλάβως, τῇ κλητικῇ, οἷον ὁ καλὸς τοῦ καλοῦ τῷ καλῷ τὸν καλόν καὶ τὸ οὐδέτερον τὸ καλόν, ὁ κύφρων τοῦ κύφρονος τῷ κύφρονι τὸν κύφρονα $\bar{\omega}$ κύφρον καὶ τὸ οὐδέτερον τὸ κύφρον· εἰ τοίνυν τὸ ἄλλο ἱσοσυλλάβως κλίνεται, τὸ $\bar{\nu}$ ἐχέτω τὸ οὐδέτερον, ἵνα τῇ αἰτιατικῇ τοῦ ἄρσενικοῦ ὁμοφωνήσῃ· εἰ δὲ 25 οὐκ ἔχει τὸ $\bar{\nu}$, ἔλλειψιν ἄρα πέπονθε τοῦ $\bar{\nu}$, ὅπερ κατὰ τὴν σύνθεσιν φαίνεται ἔχον· ἕξαλλον γὰρ καὶ ἄνταλλον καὶ περιάλλον καὶ πάραλλον φαμέν παιδίον· εἰ δὲ ἄλλος ἄλλου, ὡς τὸν ἄλλον οὕτως ἐχρῆν τὸ ἄλλον. Τὸ δὲ ἄλλο πέπονθεν· ἐν γὰρ τῇ συνθέσει τὸ ἀνάλογον δέδοται, καθὼς προεῖρηται, οἷον ἕξαλλον ἄνταλλον· οὐ γὰρ τῷ λόγῳ τῆς συνθέσεως 30 ἐστι· τὰ γὰρ οὐδέτερα συντιθέμενα ἔαν φυλάξῃ τὸ γένος, τηρεῖ τὴν κατάληξιν, οἷον γράμμα διάγραμμα· εἰ δ' ἦν ἄλλο καὶ φυλάττει τὸ γένος, ἐν τῷ ἄνταλλον ἐχρῆν τηρεῖσθαι καὶ τὸ τέλος.

Δυϊκῶν δὲ τρία, $\bar{\alpha} \bar{\epsilon} \bar{\omega}$.] Ἰστέον ὅτι τὰ τελικὰ τῶν δυϊκῶν ἀπὸ τῆς δοτικῆς τῶν ἐνικῶν κανονίζεται· καὶ τὸ μὲν $\bar{\alpha}$ τὸ ἐν τοῖς δυϊκοῖς 35 διχῶς ἀποτελεῖται· πᾶσα γὰρ δοτικὴ ἐνικῶν εἰς η ἢ εἰς $\bar{\alpha}$ λήγουσα τὸ

17—344, 10 videntur esse Σ^h

1 εἶναι N, om V || 2 μητίετα VN || 6 βάκαλ V, βάβαλ N || 7 ὀνο-
μάτων τελικὰ] εἶναι VN | μερῶν λόγου] μέρη λόγων VN || 12—16 om N ||
17 Θηλυκῶν — ἄλλο (18) N, om V || 20 ἄρσενικοῦ N, ἄρσενικῶν V || 28 ἄλλος
N, ἄλλο V | τὸν ἄλλον] τὸ ἄλλο V, τὸ ἄλλος N | τὸ ἄλλον V, τὸν ἄλλον N ||
29 δέδοται om N

μὲν ἡ εἰς ᾧ τρέπουσα, τὸ δὲ ᾧ ἄτρεπτον διαφυλάττουσα, τὴν εὐθείαν τῶν δυϊκῶν ποιεῖ· τὸ δὲ εἰς οὕτω· πᾶσα δοτική ἐνικῶν εἰς ἰ ἐκφωνούμενον λήγουσα τροπή τοῦ ἰ εἰς εἰ τὴν εὐθείαν τῶν δυϊκῶν ποιεῖ· τὸ δὲ ᾧ οὕτω· πᾶσα δοτική ἐνικῶν εἰς ᾧ λήγουσα ἐκβολὴ τοῦ ἀνεκφωνή-
5 του ἰ τὴν εὐθείαν τῶν δυϊκῶν ποιεῖ.

Πληθυντικῶν δὲ τέσσαρα, ἰ ᾧ ἡ.] Τεσσάρων ὄντων τῶν τελικῶν ἐν τοῖς πληθυντικοῖς τὸ μὲν ἰ καὶ ᾧ ἐκ τῆς εὐθείας τῶν δυϊκῶν γίνεται, τὰ Μούσα αἱ Μοῦσαι, τὸν ἀνθρώπῳ οἱ ἄνθρωποι, τὸ ἔρωτε οἱ ἔρωτες· τὸ δὲ ᾧ φυσικῶς προέρχεται, τὰ παιδία, τὰ βιβλία· τὸ δὲ ἡ
10 κατὰ συναίρεσιν, <τὰ βέλεα, τὰ βέλη>.

Διὰ τί μετὰ τὰς διαιρέσεις τῶν στοιχείων περὶ τελικῶν ὁ τεχνικός διαλαμβάνει; Ὅπως γινώμεν τὴν τῶν τελικῶν <τῶν> ὀνομάτων χρῆσιν· ὅσα γὰρ μὴ φαίνονται τὴν τούτων κατάληξιν ἔχοντα, πάντα βάρβαρα δεικνύται, ὡς τὰ ὀνόματα τῶν παρ' Αἰγυπτίοις <μηνῶν>· πλὴν τοῦ νεφεληγερέτα· τοῦτο γὰρ κατὰ ποιητικὴν ἔξουσίαν
15 ἐγένετο. — Ποῖα στοιχεῖα ποίων προηγούνται; Ψιλὰ ψιλῶν ἡγοῦνται καὶ δασέα δασέων καὶ μέγα μέγων· ψιλὰ μὲν ψιλῶν, οἷον κτύπος, δασέα δὲ δασέων, οἷον ἰχθύς, μέγα δὲ μέγων, οἷον ἔβδομος ὄγδοος.

§ 7 (8b).

Περὶ συλλαβῆς.

20 *Erotemata amplissima praebebat V, quorum loco N habet artis verba*
Συλλαβή — ὑποβέβληται (16, 7—23, 3 Uhl.).

Φασί τινες οὐ καλῶς etc. = Σ^v 204, 25—205, 4.

<Heliodori.> — Συλλαβή ἐστι κατὰ Ἀριστοτέλην φωνὴ ἄσχημος κυγκειμένη ἀπὸ φωνήεντος καὶ ἀφώνου, ἢ φωνηέντων καὶ ἀφώνου, ἢ
25 φωνήεντος καὶ ἀφώνων. Ὁ δὲ Διονύσιος λέγει τὸν ὄρον τοῦτον τῆς συλλαβῆς τὸν δηλοῦντα κυρίως εἶναι συλλαβὴν τὴν συλλαμβάνουσαν σύμφωνα καὶ φωνήεντα, καὶ λέγει συλλαβὴν εἶναι σύλληψιν συμφώνων μετὰ φωνήεντος ἢ φωνηέντων (ἢ γὰρ σύν πρόθεσις δυάδος ἐστὶ κατήγορος), ἀπὸ τῆς λήψεως [ἢτοι τῆς συλλαβῆς] καὶ συλλήψεως καὶ κράσεως
30 δηλονότι <τῶν συμφώνων καὶ> τῶν φωνηέντων· διὰ γὰρ τούτων συνίσταται πᾶσα συλλαβή. Ἡ δὲ ἐξ ἐνός φωνήεντος οὐκ ἂν εἴη κυρίως συλλαβή, ἀλλὰ καταχρηστικῶς, τοῦτέστι καταχρηστικώτερον εἴρηται καὶ ἡ ἐξ ἐνός φωνήεντος <συλλαβή>.

Εἰ δὲ ἀκριβῶς τις ἐπισκέψαιτο etc. = Σ^d 48, 7—49, 8.

35 Εἰ δὲ εἴποισ, ὡς οὐχ ὑποπίπτουσιν αἱ μονογράμματοι συλλαβαὶ τῷ ὄρῳ — σύλληψιν γὰρ οὐκ ἔχουσιν — μάθανε ὡς ἀπὸ τοῦ πλεονά-

23—33 *videntur esse* Σ^h || 35—345, 5 *simillima hab. et.* Σⁱ

1 διαφυλ. V, φυλάττουσα N || 8 αἱ N, ᾧ V || 11—17 *om* N || 11 διαιρέσεις] εὐρέσεις V || 23 κατὰ Ἀριστοτ.] *cfr* Aristot. Poet. 1456^b 34, *qui locus his verbis emendatur* || 27 σύμφωνον καὶ φωνήεν VN || 29 ἀπὸ — κράσεως V, παρὰ τὴν λήψιν καὶ σύλληψιν καὶ κράσιν N || 31 Ἡ V, εἰ N

Ζοντός ἐστὶν ὁ ὅρος· ἄπειροι γὰρ αἱ κύλληψιν ἔχουσαι, ὀλίγαι δὲ καὶ ἐπτὰ μόναι αἱ μονογράμματοι, ὅσα καὶ τὰ φωνήεντα· καὶ εἴωθε τὸ πλεόν ἐπικρατεῖν πάντοτε· καὶ δεῖ τὴν μὲν κυρίως, τὴν δὲ καταχρηστικῶς καλεῖν συλλαβὴν. Καλῶς οὖν ἡτυμολόγησε τὴν συλλαβὴν εἰπὼν κύληψιν.

5

Χρὴ γινώσκειν, ὅτι ἡ συλλαβὴ ἀπὸ μονογραμμάτων ἕως ἑξαγραμμάτων προκόπτει, καὶ περαιτέρω οὐδαμῶς, οἷον $\bar{\alpha} \bar{\beta} \bar{\alpha} \bar{\sigma} \bar{\tau} \bar{\alpha} \bar{\sigma} \bar{\tau} \bar{\rho} \bar{\alpha}$ στράγξ· καὶ γὰρ τέλειος ἀριθμὸς ὁ ἕξ, ὡς ἔχων ἀπηρτισμένα καὶ ὑγιᾶ ἑαυτοῦ τὰ μέρη ἕξ ὧν συνέστηκε· τὸ γὰρ ἡμισυ τῶν ἕξ τρία, καὶ τὸ τρίτον δύο, ἰδοὺ πέντε, καὶ τὸ ἕκτον ἓν· τῶν τοίνυν μερῶν αὐτοῦ 10 ὑγιῶν ὄντων εἰκότως προτετίμηται τοῖς ἀριθμηταῖς καὶ τέλειος ἐκλήθη· ταύτῃ τοι καὶ τὸ ἡρωικὸν μέτρον προτετίμηται τῶν ἄλλων, ἐπειδὴ ἐξάμετρόν ἐστιν. “Ὅσοι γοῦν ἐπταγράμματόν φασιν εἶναι συλλαβὴν, βιαζόμενοι τὸ στράγξ πταίουσιν, ἐπειδὴ καὶ χρῆσιν οὐκ ἔχουσι καὶ ὑπὸ λόγου κωλύονται· οὐδέποτε γὰρ συλλαβὴ εἰς δύο σύμφωνα λήγουσα διφθόγγῳ 15 παραλήγεται· καὶ ὅτι ἑξαγράμματον μὲν εὐρίσκομεν συλλαβὴν ἐν μέσῳ λέξεως, ὡς ἐν τῷ αἰσχροουργός, ἐπταγράμματον δὲ οὐδέποτε. — Πάλιν τε ἰστέον, ὡς πᾶσα συλλαβὴ εἰς δύο σύμφωνα λήγουσα τελικὸν ἔχει ἢ τὸ $\bar{\xi}$ ἢ τὸ $\bar{\varsigma}$, παρατέλευτον δὲ ἐν τῶν ἀμεταβόλων· καὶ κατὰ τοῦτον τὸν λόγον οὐκ ἂν εἴποις τῆς ἀρνός γενικῆς εὐθείαν εἶναι τὴν ἄρν, ἀλλὰ 20 τὴν ἄρην, εἴτα ἄρενος τὴν γενικὴν, καὶ κατὰ συγκοπὴν ἀρνός. Πῶς οὖν ἐν τῷ $\bar{\varsigma}$ φίγξ καὶ στράγξ, εἰ τελικὸν τὸ $\bar{\xi}$, οὐ παραλήγεται τι ἀμετάβολον; Ῥητέον ὅτι τὸ $\bar{\xi}$ ἐπενεχθὲν ἔτρεψε τὸ $\bar{\nu}$ εἰς τὸ $\bar{\gamma}$. — Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι πᾶσα συλλαβὴ ἀπὸ τριῶν ἀρχομένη συμφώνων τὸ μὲν δευτερον ἄφωνον ἔχει, τὸ δὲ τρίτον ἀμετάβολον, οἷον σκῆπτρον ἰσχνός. 25 Εὐλόγως οὖν ἐν τῷ τέτυπται διὰ μετοχῆς ἐκφέρομεν τὸ πληθυντικὸν τρίτον πρόσωπον, μὴ δυνάμενοι πρὸ τοῦ $\bar{\tau}$ θεῖναι τὸ $\bar{\nu}$, ὡς ἐπὶ τοῦ νε νόηται νενόηται, διὰ τὸν προειρημένον κανόνα, ᾧ πειθόμενοι οὐκ ἂν ζητήσαιμεν ποτε ἐν τῷ τέτυπται προσθέσει τοῦ $\bar{\nu}$ ποιῆσαι τὸ πληθυντικὸν τρίτον πρόσωπον, καὶ ἀποτελέσαι συλλαβὴν διὰ τοῦ $\bar{\nu}$ πντ ἐκφερο- 30 μένην, ὅπερ ἄτοπον. — Πάλιν ἰστέον ὡς πᾶσα συλλαβὴ ἀπὸ φωνήεντος ἀρχομένη καὶ τὴν πρὸ αὐτῆς ἔχει εἰς φωνήεν λήγουσαν, οἷον θεός· καὶ κατὰ τοῦτον τὸν λόγον οὐ δύναται τοῦ χηναλώπηξ τὸ $\bar{\nu}$ τῆς πρώτης συλλαβῆς εἶναι καταληκτικόν, ἀλλὰ τῆς δευτέρας ἀρκτικόν. Καὶ τοῦτο δὲ ἰστέον ὅτι πᾶσα συλλαβὴ εἰς σύμφωνον λήγουσα καὶ τὴν ἐξῆς ἔχει 35 ἀπὸ συμφώνου ἀρχομένην. — Γνωστέον δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι συλλαβὴ μὲν

6—346, 3 hab. et. Σ¹

6 μονογραμμάτου ἕως ἑξαγραμμάτου Σ¹ || 9 αὐτοῦ VNA || 14 ἐπειδὴ
— 346, 3 om E | χρῆσιν] πτώσεις VN, πτώσιν A | ὑπὸ A, ἀπὸ VN || 19 post
 $\bar{\xi}$ add ἢ τὸ $\bar{\psi}$ V, om N || 20 ἄρν] ἄρς VN, ἄρνα A || 21 ἄρην εἴτα ἄρενος
N, ἄρην εἴτα ἄρρηος V, ἄρην τῆς ἄρρηος A | Πῶς — γ (23) A, om VN ||
22 τι] τὸ A || 26 Εὐλόγως — ἀρχομένην (36) A, om VN || 28 τῶν προ-
ειρημένων κανόνων A || 36 δὲ NA, οὖν V

ἡ μεγίστη γραμμάτων ἔξ, ὡς τὸ στράγξ, ὄνομα δὲ τὸ μέγιστον συλλαβῶν ἔξ, οἷον Ἀγαμεμνονίδης· τούτου γὰρ μείζον οὐκ ἔστι, πλὴν εἰ μὴ ἐκ διαφόρων εἶη συντεθέν· μέτρον δὲ τὸ τέλειον ποδῶν ἔξ· τέλειος γὰρ ὁ ἔξ ἀριθμός, καθὼς καὶ Εὐκλείδης ἐν τοῖς ἀριθμητικοῖς ὠρίσατο εἰπὼν
 5 <VII ὅρος κγ'; Prot. IX 36> «τέλειος ἀριθμός ὁ τοῖς ἑαυτοῦ μέρεσιν ἴσος»· ἔξ ὦν καὶ ὁ ἔξ συμπλέκεται. Ἔστι δὲ τὸ τέλειον μέγεθος τῆς συλλαβῆς, ὡς προεῖρηται, μέχρις ἔξ γραμμάτων, τὸ δὲ ἐλάχιστον ἕως ἑνός, οἷον στράγξ στρου στρα βους καρ βα α'· ἔστι δὲ Κάρ *etc.* = Σ' 205, 7—11.

10 <Heliodori> — Οἱ δὲ ὠρίσαντο οὕτως· «συλλαβὴ ἐστὶ συμπλοκὴ στοιχείων κατάλληλος ὑφ' ἑνα τόνον καὶ ἐν πνεῦμα ἀδιαστάτως ἀγομένη». Ἄλλοι δὲ ᾤδε· «συλλαβὴ ἐστὶ συμπλοκὴ στοιχείων κατάλληλος μετὰ φωνήεντος ἢ φωνηέντων χηρεύουσα νοῦ». Πάλιν δέ, ὡς προεῖπομεν, μέγεθος συλλαβῆς ἀπὸ μονογράμματος ἕως ἑξαγράμματος, ὡς
 15 ὁ τίχος ἕως ἔξ ποδῶν διὰ τὸν χρησμόν· «ἑξαμέτρων ἐπέων μέτρα μείζονα μηδένα τίκτειν». Τρύφων δὲ ἐβούλετο καὶ ἐπταγράμματος λέξιν δεῖξαι ἡγουν συλλαβὴν, τὴν στράγξ διὰ τῆς α διφθόγγου γράφων· ψ μάχεται καὶ ἡ χρήσις καὶ ἡ ἀναλογία· οὐδὲν γὰρ ὄνομα εἰς δύο σύμφωνα λήγον δίφθογγον ἔχει πρὸ αὐτῶν, οἷον ἄλς Τίρυνς αρξ ζόρξ,
 20 οὐδὲ συκοπέν, οἷον μάκαρς περίηρς παρὰ Ἀλκμάνι <fragm. 149 B⁴>· πίστις δὲ τοῦ λόγου τὸ Αἰολικὸν χέρς, ὃ χεῖρ γεγενὸς ἐξέβαλε μὲν τὸ τ, προσέλαβε δὲ τὸ ι. Οὐδέποτε δὲ συλλαβὴ εἰς τρία σύμφωνα λήγει, ἀλλ' εἰς δύο, ἄρχεται δὲ ἔθ' ὅτε ἀπὸ τριῶν. Οὐδεμία δὲ συλλαβὴ ἐκ τριῶν φωνηέντων συνίσταται· διὸ <ἐν τῷ> σιμοίς σιμοῦς τὸ ι ἀπο-
 25 πίπτει. Ἐὰν εἰς σύμφωνον λήγῃ συλλαβὴ, τὸ τ τῆς ἑξῆς ἀρκτικὸν οὐκ ἔσται, εἰ μὴ βάρβαρος εἶη λέξις, οἷον Ἀριοβαρζάνης, ἢ σύνθετος, ὡς τὸ μελάνζοφος παρὰ Σιμωνίδῃ <ubi>?. Ἰστέον ὅτι τῶν συλλαβῶν αἱ μὲν εἰσι μακραί, αἱ δὲ βραχεῖαι, αἱ δὲ κοιναί. Καὶ χρὴ γινώσκειν, ὅτι τὴν πρὸς ἄλληλα δέχονται χέειν· καὶ τὸ μὲν μακρὸν πρὸς τὸ βραχὺ ἔχει
 30 τὴν χέειν, τὸ δὲ βραχὺ πρὸς τὸ μακρὸν, ἢ δὲ κοινὴ τῶν πρὸς τί ἐστι καὶ πρὸς τὰς ἄλλας δύο ἔχει τὴν χέειν· μακρὰς γὰρ καὶ βραχεῖας μετέχουσα εἴρηται <κοινή>, ὥσπερ φαμὲν οἶκον κοινὸν δύο ἀδελφῶν.

§ 8 (9b).

Περὶ μακρᾶς συλλαβῆς.

35 Τί ἐστὶ μακρὰ συλλαβή; Ἡ ἔχουσα μακρὸν φωνήεν ἢ μηχανόμενον, ἢ μίαν τῶν διφθόγγων, ἢ δίχρονον ἐκτεταμένον, ἢ φωνήεν βραχὺ ἢ βραχυνόμενον διπλοῦ ἐπερχομένου ἢ δύο συμφώνων. Ποῖόν ἐστι τὸ βραχὺ καὶ ποῖον τὸ βραχυνόμενον;

10—32 *videntur esse* Σ^h ||

27—32 *similia hab. et.* Σ^l

11 ὑφ' ἑνα — κατάλληλος (12) V, *om* N || 16 καὶ ἐπταγράμματος] ἐξάμετρον V, καὶ ἑξαγράμματος N || 22 δὲ συλλ.] γὰρ συλλ. VN || 25 λήγῃ N, *om* V || 32 μετέχουσα — κοινή] εἴρηται μέση VN || 35—347, 6 *om* N

Τὸ εἰ καὶ τὸ οὐ βραχεία, βραχυνόμενον δὲ λέγεται τὸ αἰὺ τὰ κυστελλόμενα δίχρονα. Κατὰ πόσους τρόπους γίνεται ἡ μακρὰ συλλαβή; Κατὰ ὀκτώ, φύσει μὲν τρεῖς, θέσει δὲ πέντε· καὶ φύσει μὲν ἥτοι ὅταν διὰ τῶν μακρῶν στοιχείων ἐκφέρηται, οἷον ἥρως, ἢ ὅταν ἔχη μίαν τῶν διφθόγγων, οἷον Αἴας, ἢ ὅταν ἔχη ἐν τι τῶν διχρόνων κατὰ 5 ἔκτασιν παραλαμβανόμενον, οἷον Ἄρης, ὡς τὸ <Ε 31. 455> Ἄρες Ἄρες, βροτο- 5 λοιγέ, μισαιφόνε, τευχισπλήτα.

<Heliodori.> — Μακρὰ συλλαβὴ γίνεται κατὰ τρόπους ὀκτώ.] Ἡ μακρὰ συλλαβὴ γίνεται κατὰ ὀκτὼ μετασχηματισμοὺς καὶ τρόπους ῥυθμῶν. Φαίνεται δὲ ὁ τεχνικός ὡς ἐκ τοῦ πλεονάζοντος εἰπὼν τὸ «γίνεται»· ὀλιγάκις μὲν γὰρ ἔστιν ἡ μακρὰ συλλαβή, πολλαχῶς δὲ γίνε- 10 ται. Καὶ «φύσει μὲν τρεῖς, θέσει δὲ πέντε». Ἀπὸ κοινοῦ δεῖ λαμβάνειν <τὸ «κατὰ» τρόπους>, ἵν' ἡ ὁ λόγος οὕτω· φύσει μὲν καὶ ἀληθεῖα κατὰ τρόπους τρεῖς, θέσει δὲ καὶ ἐπιτεχνήσει κατὰ τρόπους πέντε μακρὰ συ- 15 λαβὴ γίνεται. «Καὶ φύσει μὲν ἥτοι ὅταν» ἕως τοῦ «οἷον Αἴας.» Τρεῖς εἰσι τρόποι τῆς φύσει μακράς, πρῶτος μὲν ὁ διὰ τῶν μακρῶν, δεύτερος 15 δὲ ὁ διὰ τῶν διχρόνων, τρίτος ὁ διὰ τῶν διφθόγγων.

Οὐχ ὡς ἔτυχε δὲ ὁ τεχνικός *etc.* = Σ^v 205, 16—206, 9.

<Heliodori.> — Ἐζήτησαν δέ τινες λέγοντες, εἰ τὰ δίχρονα ἀμφί- 20 βολον ἔχουσι τὸν χρόνον πότερον αὐτὸν ἐκτεταμένον ἔχουσιν ἢ οὐ, αἱ δὲ δίφθογγοι ἀναμφιβόλως μακραὶ τυγχάνουσι, πῶς καὶ διὰ τί προέταξεν ὁ τεχνικός τὰ ἀμφίβολα τῶν ἀναμφιβόλων; Πρὸς οὓς ἀπολογούμενοί 25 τινες εἰρήκασι, ὅτι διὰ τοῦτο προετάγησαν τὰ δίχρονα τῶν διφθόγγων, καθὼς τὰ μὲν δίχρονα οὐκ ἐκ συνθέσεως ἀλλ' ἐκ φύσεως ἔχουσι τὸ μα- κρόν, αἱ δὲ δίφθογγοι οὐκ ἐκ φύσεως ἀλλ' ἐκ συνθέσεως· πολὺ δὲ κρείττω 30 τὰ ἐκ φύσεως τὸ μακρόν ἔχοντα τῶν ἐκ συνθέσεως. Καὶ πάλιν εἰ τὰ 25 δίχρονα ποτὲ μὲν ἐκτείνεται, ποτὲ δὲ κυστελλεται, πῶς φύσει μακρὰ αὐτὰ εἶπε; Πρὸς οὓς πάλιν οἱ αὐτοὶ οὕτως ἀπελογήσαντο, ὡς ἐξ ἀρχῆς μὲν ἔσχον ἐκ φύσεως τὸ ἐκτείνεσθαι καὶ κυστελλέσθαι, οὐ κατὰ ταῦτόν 35 δέ, ἀλλὰ ποτὲ μὲν ἐκτείνεσθαι, ποτὲ δὲ κυστελλέσθαι· καὶ οὐκ ἄτοπον ἐν μὲν τῇ ἐκτάσει <φύσει> μακρὰ αὐτὰ λέγειν, ἐν δὲ τῇ κυστολῇ φύσει 30 βραχεία, ὡς που καὶ τὸν Ἀπόλλωνα ποτὲ μὲν Πύθειον ἀπὸ τοῦ πύθειν ἤγουν σῆπειν λέγομεν, ποτὲ δὲ κουροτρόφον· ἀλλὰ κουροτρόφον μὲν 35 προσαγορεύομεν, ἐφ' ὅσον τὴν θρεπτικὴν αὐτοῦ δύναμιν ἐνδεικνύμενον περὶ τὴν ἡλικίαν τῶν παιδῶν θεώμεθα, ὅταν δὲ τὴν φθαρτικὴν ἔχοντα καὶ μηκέτι τὴν ἐτέραν ἐνδεικνύμενον, Πύθειον αὐτόν φασι εἶναι. 35

7—16 *videntur esse* Σ^h || 9—11 *hab. et.* Σ^l || 18—35 *hab. et.* A, *sed partim decurtata; videntur esse* Σ^h

7 Μακρὰ — ὀκτώ N, *om* V || 9 τοῦ *add* Σ^l || 13 τρ. πέντε N, πέντε τρ. V || 14 Αἴας N, ἄρης V (*omnia artis verba dat* N) || 19 αἱ δὲ A, εἰ δὲ αἱ VN || 20 ἀναμφιβόλως NA, ἀμφιβόλως V || 22 ὅτι *add* A || 26 πῶς — ἀπελογ. (27) VN, φύσει μακρὰ αὐτὰ εἵπωμεν. φαμέν οὖν A || 35 A *add*: ὀρώμεν δὲ ἐπὶ τῶν ἄλλων τὸ αὐτό· καὶ γὰρ ἥλιος τὰ μὲν λύει, τὰ δὲ Ξηραίνει

Ζητείται δέ, εἰ ἔξεστι τὰ δίχρονα διὰ παντὸς ἐκτείνειν, ὡς καὶ τὰς διφθόγγους. Καὶ λεκτέον *etc.* = Σ^v 206, 15—207, 2.

Καὶ εἴποι ἄν τις χαριέντως καταν. *etc.* = Σ^d 49, 15—50, 10.

- <Heliodori.> — Ἡ ὅταν βραχεῖ ἢ βραχυνομένῳ φωνήεντι
 5 ἐπιφέρηται δύο σύμφωνα, οἷον ἄγρός.] Ὁ δεύτερος, φησί, τρόπος
 τῆς θέσει μακρὰς συλλαβῆς δείκνυται, ὅταν βραχεῖ ἢ βραχυνομένῳ δι-
 χρόνῳ — τοῦτο γὰρ λείπει — ἐπιφέρηται τῆς ἐξῆς συλλαβῆς δύο σύμ-
 φωνα, οἷον ἄγρός Ἑκτωρ· «βραχεῖ» δὲ εἶπεν ἢ τῷ εῖ ἢ τῷ ὦ, «βραχυ-
 νομένῳ» δὲ ἐνὶ τῶν διχρόνων. Ἀντιλέγουσι δὲ τινες ἐνταῦθα λέγοντες,
 10 ὅτι οὐκ ἔστιν αὕτη ἐπιφορὰ δύο συμφώνων, ἀλλὰ κατάληξις τε καὶ ἐπι-
 φορὰ· διὰ τί γὰρ μὴ ἐν τῷ ἄγρός ἡ πρώτη συλλαβὴ εἰς τὴν λήγει, καὶ τὸ ρ τῆς
 ἐτέρας ἀρктиκόν; Πρὸς οὗς λέγομεν, ὅτι τεχνικὸς λόγος κωλύει ἐν τῷ
 Ἑκτωρ καὶ ἐν τῷ ἄγρός ἐπιφέρεσθαι τὰ σύμφωνα κατὰ λῆξιν καὶ ἐπιφο-
 ράν· φησὶ γὰρ οὗτος· τὰ τινῶν προηγούμενα κατὰ σύλληψιν οὐκ ἐτι τῶν
 15 αὐτῶν προηγείται κατὰ διάστασιν· οἷον προηγῆκατο τὸ κ τοῦ ρ ἐν τῷ
 «κρί λευκόν» καὶ ἐν τῷ κρήδεμνον κατὰ σύλληψιν, καὶ οὐκ ἐτι προηγείται
 αὐτοῦ κατὰ διάστασιν ἐν τῷ ἄκρος Τεῦκρος· καὶ <ἐν> τῷ γρυπός καὶ
 ἐν τῷ γραῦς προηγείται τὸ γ τοῦ ρ κατὰ σύλληψιν, καὶ οὐκ ἐτι προ-
 20 ηγούμενα τινῶν κατὰ σύλληψιν τούτοις οὐδέποτε ὑποτάσσεται κατὰ σύλ-
 ληψιν, ἀλλὰ κατὰ λῆξιν τε καὶ ἐπιφορὰν· οἷον ἐν τῷ τρόπος προηγῆ-
 κατο τὸ τ τοῦ ρ κατὰ σύλληψιν, καὶ οὐκ ἐτι ὑποτάσσεται αὐτῷ κατὰ
 σύλληψιν, ἀλλὰ κατὰ λῆξιν καὶ ἐπιφορὰν, ὡς ἐν τῷ ἄρτος κέκαρται.
 25 Ὡς τοίνυν ἐν οἷς ὁράται τὸ γ τοῦ ρ προηγούμενον κατὰ σύλληψιν
 ἐν τῷ Γραικός καὶ τῷ γραφεύς, ἐν τούτοις οὐκ ἐτι αὐτοῦ τοῦ ρ προ-
 ηγείται τὸ γ κατὰ διάστασιν, ὡς ἐν τῷ ἄγρός καὶ τοῖς ὁμοίοις· καὶ
 ἅπαξ προηγῆκατο τὸ γ τοῦ ρ κατὰ σύλληψιν, καὶ οὐκ ἐτι τούτῳ ὑπο-
 τάσσεται κατὰ σύλληψιν, ἀλλὰ κατὰ λῆξιν τε καὶ ἐπιφορὰν, ὡς ἐν τῷ
 30 ἄργός Ἀρχειφόντης.
- Ἡ ὅταν εἰς ἀπλοῦν σύμφωνον λήγη *etc.* = Σ^v 207, 10—208, 6.

§ 9 (10b).

Περὶ βραχείας συλλαβῆς.

- Τί ἐστι βραχεῖα συλλαβή; Ἡ ἔχουσα βραχὺ φωνῆεν μὴ ἐκτενιζόμενον κατὰ κοι-
 νὴν συλλαβήν. Κατὰ πόσους τρόπους γίνεται ἡ βραχεῖα συλλαβή; Κατὰ δύο· κατὰ
 35 βραχεῖαν συλλαβὴν τὴν ἔχουσαν φύσει βραχὺ φωνῆεν, οἷον βρέφος λόγος· ἢ ὅταν
 ἔχη ἐν τῶν διχρόνων κατὰ συστολὴν παραλαμβανόμενον, οἷον Ἄρης. Πόθεν συλ-
 λαβή; Ἐκ τῆς σὺν προθέσεως καὶ τοῦ λήβω, ὃ δηλοῖ τὸ λαμβάνω· καὶ ὠφείλε γρά-

4—29 *videntur esse* Σ^h

14 τῶν N, *om* V || 22 καὶ N, *om* V || 29 ἄργός N, ἄγρός V ||
 33—349, 3 *om* N || 37 *ad* λήβω *cfr* CGG IV 2 p. 20, 7 *et* 77, 27

φρεσθαι διὰ τοῦ $\bar{\nu}$, ἀλλὰ πᾶσα συλλαβὴ εἰς $\bar{\nu}$ λήγουσα, ἐὰν συντεθῇ μεθ' ἑτέρας συλλαβῆς ἀρχομένης ἀπὸ τοῦ $\bar{\lambda}$ ἢ $\bar{\rho}$ ἢ $\bar{\epsilon}$, εἰς αὐτὸ τρέπει τὸ $\bar{\nu}$, οἷον συλλαβὴ κυρράπτω κύρρωμος.

<Heliodori.> — Βραχεῖα ἐστὶ συλλαβὴ ἡ ἔχουσα βραχὺ φωνήεν ἢ βραχυνόμενον, μὴ ἐπὶ τέλους λέξεως, οὕτως ὡς μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ 5 ἑξῆς φωνήεντος μὴ ὑπάρχειν πλείονα σύμφωνα ἢ ἔν ἀπλοῦν, ἀλλ' ἦτοι ἐν <ἀπλοῦν> ἢ μὴδὲ ἔν: πρόσκειται «μὴ ἐπὶ τέλους λέξεως» διὰ τὰς κοινὰς συλλαβάς καὶ θέσει μακράς· ἐν γὰρ τῷ <Ξ 1> Νέστορα δ' οὐκ ἔλαθεν καὶ ἐν τῷ <Φ 352> τὰ περὶ καλὰ ῥέεθρα ἐπὶ τέλους οὔσαι ἢ $\theta\epsilon\bar{\nu}$ καὶ ἡ τὰ κοινὰ προσηγορεύθησαν. Ἀπλὴ γοῦν τίς ἐστὶν ἡ βρα- 10 χεῖα συλλαβή, καὶ οὐ πολλῶν δεῖται λόγων περιπλοκῆς, καθάπερ ἡ μακρὰ συλλαβή. Γίνεται γὰρ κατὰ τρόπους δύο· ἡ γὰρ φύσει βραχεῖα ὄντα τὰ φωνήεντα τὰς συλλαβάς βραχύνει, ἢ βραχυνόμενα τὰ δίχρονα, οὐ χύδην, ἀλλὰ, καθάπερ καὶ ἐν τῷ περὶ μακρᾶς συλλαβῆς εἰρήκαμεν, τῇ χρήσει προσανέχοντες τῶν ποιητῶν. 15

§ 10 (11b).

Περὶ κοινῆς συλλαβῆς.

Τί ἐστὶ κοινὴ συλλαβή; Ἡ ὑποκειμένη ταῖς δύο συλλαβαῖς, τῇ τε μακρᾷ καὶ τῇ βραχεῖα. Ἄλλως· κοινὴ ἐστὶ συλλαβὴ ἡ ποτὲ μὲν μακρὰ ποτὲ δὲ βραχεῖα λογιζομένη. Διὰ τί οὐχ ὥριστο τὴν κοινὴν συλλαβὴν ὁ τεχνικός; Ἐπειδὴ οὐκ ἔστι 20 κοινὴ συλλαβή, ἀλλὰ γίνεται· τῶν γὰρ ὄντων εἰσὶν οἱ ὅροι, οὐ τῶν μὴ ὄντων, ἐπειδὴ ὅρος ἐστὶν ὁ τὸ ὄν σημαίνων τί ἐστίν.

<Heliodori.> — Κοινὴ ἐστὶ συλλαβὴ δυνάμει ἀμφίδοξος, ποτὲ μὲν ἀντὶ μακρᾶς ποτὲ δὲ ἀντὶ βραχεῖας παραλαμβανομένη. Οὐ καλῶς δὲ ὅρον αὐτῆς διδόναι, τῶν γὰρ ὄντων οἱ ὅροι, οὐ τῶν γινομένων· ὅρος 25 γὰρ ἐστὶν ὁ τὸ ὄν τί ἐστὶ σημαίνων. Ὅτι δὲ οὐκ ἔστιν ἡ κοινὴ συλλαβή, ἀλλὰ γίνεται, δῆλον ἐντεῦθεν· πυνθάνεται τις τῶν νέων γραμματικοῦ λέγων οὕτως· «πῶς ἂν εἴποι τις, ὦ σοφώτατε, μακρὰν συλλαβήν;» Καὶ φησιν ἐκεῖνος· «ὦς». «Πῶς δὲ βραχεῖαν;» Καὶ πάλιν ἐρεῖ· «ὅς». Εἰ δὲ ἐπαγάγοι· «κοινήν δὲ πῶς εἴποι τις ἂν;» οὐκ ἂν τολμήσειεν ὁ 30 γραμματικὸς εἰπεῖν «ἢ αἰ ἢ οἰ ἢ ἦ», μακραὶ γὰρ εἰσὶν αὗται, καὶ κατεχρησάμεθα αὐταῖς ἀντὶ βραχειῶν κατὰ τὸν δέοντα καὶ κατεπεύγοντα καιρόν. Οὐ δεῖ τοίνυν τῶν μὴ ὄντων παρέχειν ὅρους ὡς ὄντων.

Ἡ γοῦν κοινὴ συλλαβὴ τῶν πρὸς τι *etc.* = Σ^v 208, 18—23.

4—10 *similia hab. et.* Σ¹ || 4—15 *videntur esse* Σ^h || 12—15 = Σ^v
208, 11—14 || 23—33 *hab. et.* A; *videntur esse* Σ^h

5 ὡς ΝΣ¹, καὶ V || 6 ἢ ἐν διπλοῦν V, ἐνὸς ἀπλοῦ Σ¹ | ἀλλ' ἦτοι — λέξεως (7) *add* Σ¹ || 7 ἀπλοῦν *om* Σ¹ || 18—22 *om* N || 27 τῶν — λέγων (28) *om* A | γραμματικῶν VN || 29 δc] ὁc A, ὡς VN || 30 δὲ (*ante* πῶς) NA, *om* V || 32 βραχειῶν] βραχεῖας VN, βραχέων A | καὶ κατεπ. *om* A | κατεπεύγοντα N, ἐπεύγοντα V

Κοινή συλλαβὴ γίνεται κατὰ τρόπους τρεῖς *etc.* = Σ^d 50, 20—51, 13.

〈*Heliodori.*〉 — Ῥῥον μέντοι γίνεται ἡ τοιαύτη κοινή, ἐὰν εἰς μέρος λόγου ἢ πεπερατωμένη ἢ μακρά· ἡ γὰρ ἀνάπαυσις διαχωρίζουσα τὰς συλλαβὰς τρόπον τινὰ μακρὰ εὐεπέστερον προσιζάνει. Ἦττον δὲ 5 γενήσεται κοινή, ἐὰν κατὰ τὸ μέσον τῆς λέξεως ἢ μακρὰ πέσῃ, ὡς 〈*Theocr.* 11, 18〉 παρὰ πόντον ὀρῶν αἶειδε τοιαῦτα· σπανίως δὲ παρὰ τῷ ποιητῇ, 〈*N* 275〉 οἶδ' ἀρετὴν οἶός ἐστι· τί σε χρὴ ταῦτα λέγεσθαι; καὶ 〈*Π* 235〉 ἀνιπτόποδες χαμαιεῦναι, καὶ 〈*Ξ* 15〉 εὐεσ χαμαιευνάδες ἐρχατόωντο· καὶ ἴσως διὰ τὸ φαντασίαν τινὰ παρέ- 10 χεῖν ἀπηρτίσθαι τὴν λέξιν ἐν τῷ χαμαὶ ἐχρήσατο τῇ τοιαύτῃ κοινῇ. Ἐὰν δὲ ἐν τῇ υἱ διφθόγγῳ κοινή πέσῃ, τελέως τραχὺν ποιῇσιν τὸν στίχον ἤγουν τὸν ῥυθμὸν τῶν φθόγγων συνιστώσα, ὡς ἐν τῷ 〈*ex. gr.* *H* 47〉 Ἑκτορ, υἱὲ Πριάμοιο, καὶ 〈*Δ* 473〉 ἔνθ' ἔβαλ' Ἀνθεμίω- νος υἱὸν Τελαμώνιος Αἴας.

15 Τῇ γοῦν κοινῇ συλλαβῇ κέχρηται *etc.* = Σ^v 208, 26—209, 4.

Erotemata: de altera ratione communis syllabae; quid sit βραχύ, *quid* βραχυνόμενον.

Ὅταν, φησὶν, ἐνὶ τῶν βραχέων *etc.* = Σ^d 51, 18—31.

〈*Heliodori.*〉 — Ἰστέον δὲ ὡς εἰ μὴ ἔστι τό τε ἡγούμενον ἄφωνον 20 καὶ τὸ ἐπόμενον ὑγρὸν καθ' ἓν, ὃ ἔστι κατὰ σύλληψιν καὶ ἐπιπλοκήν, ἀλλὰ τὸ μὲν λήγοιτο, τὸ δὲ ἐπάγοιτο, μακρὰν ποιεῖ καὶ οὐ κοινήν, οἶον 〈*γ* 468. *ψ* 163〉 ἔκ ρ' ἀσαμίνθου βῆ δέμας. Χρὴ τοίνυν ἄμφω ἀρκτικὰ εἶναι τῆς ἐξῆς· σπεύδουσα γὰρ ἐπὶ τὰ φωνήεντα ἢ προφορὰ ὥσπερ ὑφ' ἓνα τόνον τὴν δύναμιν τῶν δύο συμφώνων ἐκδίδωσιν. «Διὰ 25 τί δὲ δύο ἄφωνα», φασὶ τινες, «ἡ δύο ὑγρά οὐ ποιοῦσι κοινήν;» Φαμέν πρὸς ταῦτα, ὅτι πάντα τὰ ἴσα καὶ ἐλάσσονα ἢ τῶν ἀνίσκων λίαν εἰσὶν ἰσχυρότερα, ὡς ἐπὶ Ζεύγους ἡμιόνου καὶ βοῶς καὶ Ζεύγους ἡμιόνων ἀσθενῶν. «Πῶς οὖν», φασὶ, «τὸ *μ* καὶ *ν* κοινήν ἐποίησαν ἐν τῷ 〈*Callim.* *fr.* 27 *Sch.*〉 τῶς μὲν ὁ Μνησάρχειος ἔφη ξένος;» Πρὸς ὃ φαμεν, 30 ὅτι ἄφωνον πρὸ ὑγροῦ τουτέστιν ἀμεταβόλου εὐρίσκομεν κατὰ σύλληψιν, οὐδέποτε δὲ πρὸ ὑγροῦ ὑγρόν, εἰ μὴ μόνον τὸ *μ* 〈πρὸ〉 τοῦ *ν*, ὅπερ ὡς ἀφώνου τάξιν ἐπέχον κοινήν ποιεῖ, τῶς μὲν ὁ Μνησάρχειος

2—14 *hab. et.* Σ¹ (*seu* A); *videntur esse* Σ^h || 19—351, 13 *hab. et.* A; *videntur esse* Σ^h

2—10 (κοινή) *add* Σ¹ (*seu* A) || 2 ῥῥον E, ῥῶν A || 4 μακρὰ — προ-
cíz. A, μακρὰ γίνεται E | Ἦττον — Αἴας (14) *om* E | ἡττων A || 5 μακρὰ |
κοινή A || 6 παραιπόντον A, ἐς πόντον *Theocr.* || 9 χαμαιευνάδαι A ||
11 τελέως A, πέλεθρος VN || 12 στίχον VN, λόγον A | ἤγουν — συνιστ. *om*
A | συνιστώντα V || 14 VN *add*: καὶ οἶός ἐστι κάκείνος <Γ 363> τριχθά
τε καὶ τετραχθά διατρυφέν ἐκπεσε χεῖρός || 16 *seq.* *Erotemata om* N ||
22 βῆ — ἐκδίδωσιν (24) *add* A || 25 *ante* ἄφ. *add* σύμφωνα VN || 31 πρὸ
— ὑγρόν VN, ἀμετάβολον ἀμεταβόλου A | μόνον *add* A | τὸ *μ* τοῦ *ν* VN, τὸ
μν A || 32 τῶς — Καλλ. (351, 1) *om* A | τῶς] οὕτω VN

ἔφη Ξένος, <ὥς> φησιν ὁ Καλλιμάχος. Πῶς οὖν πάλιν καὶ τοὐναντίον τὸ π̄τ κοινήν ἐργάζεται, ὡς ἐν τῷ <δ 229> Αἰγυπτίῃ, τῇ πλεῖστα φέρει;» Πρὸς ὃ πάλιν φαμέν, ἐπειδὴ ἄμφω ἄγαν εἰσὶν ἄσθενῆ· οὐ μόνον γὰρ ἄφωνα τυγχάνουσιν, ἀλλὰ καὶ ψιλὰ, ἅπερ πάντων τῶν στοιχείων ὑπάρχουσιν ἄσθενέστερα· εὐρίσκονται γὰρ ἐν συμφώνοις, ἅπερ 5 ἥττονά ἐστι τῶν φωνηέντων, συναριθμούμενα, καὶ ἄφωνα, ἅπερ ἄσθενέστερά εἰσι τῶν ἡμιφώνων· ὀρῶνται καὶ ἐν ψιλοῖς, ἅπερ ἰσχυρότερα εἰσι τῶν δασέων καὶ τῶν μέσων. «Πῶς οὖν», ἐπάγουσι, «πάλιν τὸ τ̄κ κοινήν εἰργάσατο, ὡς ἐν τῷ <Φ 305> οὐδὲ Σκάμανδρος ἔληγεν, καὶ τὸ ζ̄ διπλοῦν ὃν ἐν τῷ <Β 634> οἱ τε Ζάκυνθον ἔναιον;» Πρὸς 10 οὗς φαμέν, ἐπειδὴ ἀνάγκη ἦν πάντως τὰ ὀνόματα ἐντεθῆναι τῇ ποιήσει, ἃ πάντως ἐντιθέμενα χωλὸν εἰργάζετο τὸν στίχον· καὶ διὰ τὸ χρεῖωδες μέτρον κατεφρόνησεν ὁ ποιητής.

Τῶν δὲ τὴν βραχεῖαν εἰς μακρὰν ἀναφ. etc. = Σ^d 52, 1—56, 14.

Ἡ ὅταν βραχεῖα οὕσα καταπεραιοῖ etc. = Σ^v 209, 19—30. 15

<Heliodori.> — Ὁ γὰρ τρίτος τρόπος τῆς κοινῆς συλλαβῆς οὗτος, ὅταν βραχεῖα οὕσα ἀπαρτίζη εἰς μέρος λόγου καὶ τὴν ἐξῆς ἔχη ἀπὸ φωνήεντος ἀρχομένην· ὑπόδειγμα δὲ τούτου τὸ <Ξ 1> Νέστορα δ' οὐκ ἔλαθεν ἰαχὴ πίνοντά περ ἔμπησ· τὸ γὰρ θεν ἰα δάκτυλος οὕτω γίνεται, ὅτι βραχεῖα οὕσα ἢ θεν συλλαβὴ ἀπήρτισεν εἰς μέρος 20 λόγου καὶ τὴν ἐξῆς ἔχει ἀπὸ φωνήεντος ἀρχομένην τοῦ ἰ, καὶ κατὰ μὲν τὸν λόγον τοῦτον μακρά· βραχεῖα δέ, ὅτι τὸ ε̄ βραχὺ ἐστὶ φύσει. Ἡρωδιανῶ δὲ καὶ Ἡλιοδώρῳ ἀρκέσει οὐ μόνον οὗτος ὁ τρόπος· ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἀμεταβόλου ἄρχεται ἢ ἐξῆς συλλαβῆς, ὡς τὸ <Π 358> Αἴας δ' ὁ μέγας αἰὲν ἐφ' Ἑκτορι χαλκοκορυστῇ· καὶ γὰρ ὁ μέγας 25 ἔχει μὲν τὸ ὁ ἀπαρτίσαν εἰς μέρος λόγου, ἄρθρον γὰρ ἐστὶ τὸ ὁ, τὴν δὲ ἐξῆς ἀπὸ ἀμεταβόλου ἀρχομένην τοῦ μ. Ἄλλοι δὲ φασιν, ὅτι ἐν τοῖς τοιοῦτοις ἔπecin, ἐν οἷς ἀμετάβολον εὐρίσκεται, ἀναδιπλασιάζειν τὸ ἀμετάβολον δεῖ, ὡς τὸ <ex. gr. Γ 424> φιλομμειδής. Πρὸς δὲ τοῦτο ἐκεῖνο ῥητέον, ὅτι τοῦτο αὐτὸς ὁ ποιητὴς ἀνεδιπλασίασε καθ' ἕτερον 30 λόγον, δηλονότι ἀνεδιπλασίασεν αὐτό, καθὼ οὐκ ἀπήρτισεν εἰς μέρος λόγου, διὰ τὸ μέτρον· καὶ πάλιν τοῦ <ex. gr. Θ 440> ἐννοσίγαιος ἀνεδιπλασίασε τὸ ν̄, ἐνοσίγαιος γὰρ ἦν δι' ἐνόcs ν̄, ἐνοcis γὰρ ἢ κίνηcis, καὶ ἐνοσίγαιος ὁ τὴν γῆν κινῶν. Καὶ πάντα γοῦν τὰ τοιαῦτα ὅσα

16—352, 4 videntur esse Σ^h || 27—352, 4 similia hab. et. A

1 φησιν ὁ Καλλ. post πάλιν trsp. VN | καὶ τοῦν. π̄τ VN, τὸ π̄ A || 3 post φέρει add ἵσως VN || 5 ὑπάρχουσιν A, τυγχάνουσιν V, εἰσὶν N || 6 φωνηέντων NA, συμφώνων V | συναριθμούμενα VN, συναριθμοῦνται A || 9 ὡς add A | ante καὶ add ὡς δὲ VN || 10 οἱ δὲ Z. VN | ἔναιον VNA || 11 ὅτι ἐπειδὴ VN, ὅτι A | πάντως (ante τὰ) om A || 17 ὅταν — οὕσα] τὴν βραχεῖαν οὕσαν VN | ἀπαρτίζει VN | ἔχει VN || 23 δὲ N, om V || 26 ἀπαρτίσαι V, ἀπηρτισμένον N || 28 ἐν (ante οἷς) add A || 34 κινῶν N, om V

οὐκ ἔχει ἀπηρτισμένην εἰς μέρος λόγου τὴν βραχεῖαν, τὴν δὲ ἐξῆς συλλαβὴν ἀπὸ ἀμεταβόλου ἀρχομένην, ὃ ποιητῆς ἀνεδιπλασίασεν, ὡς <ex. gr. E 83> ἔλ(λ)αβε πορφύρεος θάνατος· καὶ τὰ ἄλλα δὲ σύμφωνα ἀναδιπλασιάζει πρὸς τὸ μέτρον.

5 **Στεφάνου.** — Δεῖ γινώσκειν ὅτι *etc.* = Σ^v 211, 8—16.

Διὰ τί λέγεται κοινὴ συλλαβή; Ἐκ μεταφορᾶς τῶν κοινῶν πραγμάτων· ὡς γὰρ κοινὸς οἶκος λέγεται οὐ μετέχουσι δύο τινὰ πρόσωπα, οὕτω καὶ ἡ κοινὴ συλλαβὴ [ῆ] διὰ τὸ τοῖς χρόνοις ἀμφοτέροις ὑπηρετεῖν, τῷ τε μακρῷ καὶ τῷ βραχεῖ, ἐπειδὴ πᾶσα συλλαβὴ ἢ μακρά ἐστὶν ἢ βραχεῖα· καὶ διὰ τοῦτο τῇ κοινῇ συλλαβῇ 10 παρεχώρησεν.

Τί ἐστι συνεκφώνησις; Συνεκφώνησις ἐστὶν ὅταν δύο συλλαβαὶ μὴ σύμφωνον μεταξὺ ἀλλήλων ἔχουσι ἀντὶ μιᾶς παραλαμβάνωνται. Τί διαφέρει συνεκφώνησις συναλ(ο)ιφῆς καὶ συναιρέσεως; Ὅτι ἡ μὲν συναλ(ο)ιφῆ καὶ ἡ συναιρέσις ὡς λέγεται καὶ φαίνεται, ἡ δὲ συνεκφώνησις ἐντελῶς μὲν λέγεται, κατὰ κῆριν δὲ φαίνεται.

15 Ὅταν φωνηέντων γένηται ἐπάλληλος προφορά *etc.* = Σ^v 210, 9—211, 3.

§ 11 (12. 13b).

Περὶ λέξεως.

Τί ἐστι λέξις; Μέρος ἐλάχιστον τοῦ κατὰ σύνταξιν λόγου. Ποίου λόγου; Τοῦ 20 συντεταγμένου καὶ παρατιθεμένου διανοίαις πολλαῖς καὶ πλείστοις νοήμασιν. — Καὶ ἄλλως. Τί ἐστι λέξις; Φωνὴ ἐλαχίστη μέρος λόγου παριστώσα. — Ποσαχῶς αἱ λέξεις; Τριχῶς· αἱ μὲν γὰρ αὐτῶν εἰσι κοιναί, αἱ δὲ ποιητικαί, αἱ δὲ κατὰ διάλεκτον· ὃ δὲ τὴν γραμματικὴν ἡκριβωκῶς ἐξελληνίζειν σαφηνίζει τὰ τοιαῦτα γλωττημα[ν]τικά καὶ διακρίνει μίαν ἐκάστην διάλεκτόν τε καὶ γλῶσσαν ἀπὸ τῶν λοιπῶν, καὶ ἀνάγει 25 ταύτην τὴν γλῶτταν εἰς τὴν οἰκείαν καὶ ἰδίαν ἐκάστην αὐτῶν διάλεκτον. — Διὰ τί μετὰ τὰς συλλαβάς περὶ λέξεως ἤρξατο ὁ τεχνικός; Ἐπειδὴ <ἐςθ' ὅτε> τὸ στοιχεῖον συνεμπίπτει τῇ συλλαβῇ, ἡ δὲ συλλαβὴ τῇ λέξει, ἡ δὲ λέξις τῷ λόγῳ. — Ποῖαι καλοῦνται κυρίως λέξεις; Αἱ ἔχουσαι τι λεκτὸν ἐν αὐταῖς ἥτοι σημαντικόν. — Διὰ τί περὶ στοιχείου πρῶτον ὁ τεχνικός ἔγραψεν, εἴτα περὶ συλλαβῆς, εἴτα περὶ λέξεως; 30 Ὅτι κατὰ τὸν ἀναλυτικὸν τῆς διδασκαλίας τρόπον τὴν τέχνην ἐξέθετο τῆς γραμματικῆς· ὃ δὲ ἀναλυτικὸς τὰ τῇ φύσει πρῶτα προεκτίθησι, καὶ οὕτως ἀνίησι πρὸς τὰ τῇ φύσει ὕστερα. — Πόσοι τρόποι διδασκαλικοί; Τέσσαρες, ὀριστικός, διαιρετικός, ἀποδεικτικός καὶ ἀναλυτικός.

Διεξελθὼν ὁ τεχν. περὶ τῶν στοιχ. *etc.* = Σ^v 211, 25—212, 1.

35 <Heliodori.> — Λέξις ἐστὶ φωνὴ ἐγγράμματος ἀμερῆς ἰδίᾳ ῥητῇ καὶ ἰδίᾳ νοητόν τι ἀποτελοῦσα, καθ' ἓνα τόνον καὶ ἐν πνεῦμα λεγομένη. Προσθεῖμεν δ' ἂν ἡμεῖς τῷ ὄρω τὸ «ἐλαχίστη», ἵν' ἦ οὕτω· «λέξις ἐστὶν ἐλαχίστη φωνὴ ἐγγράμματος ἀμερῆς ἰδίᾳ ῥητῇ καὶ ἰδίᾳ νοητῇ, ὑφ' ἓνα τόνον καὶ πνεῦμα ἀγομένη» ἢ λεγομένη ἢ προφερομένη, ἀδια- 40 φόρως γὰρ λεκτέον.

Εἰ δέ τις εἴποι, ὡς *etc.* = Σ^v 212, 24—213, 1.

35—40 *videntur esse* Σ^h

1 οὐκ N, om V || 5 Στεφ. *in marg. add* V, *in fine* N || 6—14 om N || 19—33 om N || 21 λέξις] λόγος V | ἐλάχιστος V || 23 δὲ τὴν] γὰρ τὴν V

Εἴρηται δὲ λέξις ἀπὸ μέλλοντος τοῦ λέξω, ὡς ἔξω ἔξις. Δηλοῖ δὲ τὸ λέγω ἐνταῦθα τρία, τὸ ἀπαγγέλλω, τὸ ἀριθμῶ, τὸ ἐκλέγομαι· λέξις οὖν ἐστὶν ἡ σημασίας ἀπαγγελτική, ἢ ἡ πρὸς λόγου σύνταξιν καταριθμουμένη, ἢ ἡν πᾶς ὁστισοῦν ἐκλέγεται μᾶλλον τῆς ἀσήμεου φωνῆς. Ἐγγράμματος δὲ φωνή ἐστὶν ἀποτέλεσμα τοῦ ἐν ἡμῖν ἐντεθησουργισμένου πνεύματος.

Διαφέρει δὲ σύνταξις συνθέσεως *etc.* = Σ^v 212, 13—23 (ἀποτελ.).

Λέξις ἐστὶ μέρος ἐλάχιστον τοῦ κατὰ σύνταξιν λόγου.] Τῷ ὄρω τούτῳ λείπει τι· εἰ γὰρ ὡς τέλειον αὐτὸν παραλάβοιμεν, εὐρίσκεται καὶ τὸ ἐν γράμμα καὶ ἡ μία συλλαβὴ λέξις οὐσα· μέρος γάρ 10 ἐστὶν ἐλάχιστον τοῦ λόγου καὶ ἐκάστη συλλαβὴ καὶ ἕκαστον γράμμα. Δῆλον οὖν ὡς κακῶς ὠρίσατο, ταυτὸν γὰρ ἐστὶ τῷ στοιχείῳ· ἀλλ' ἔδει αὐτὸν ἀνελλιπῶς ὀρίσασθαι καὶ εἰπεῖν «μέρος ἐλάχιστον διανοίας τοῦ κατὰ σύνταξιν λόγου». Καὶ λέγομεν ὅτι ὡς ἐν εἰσαγωγῇ τὰ ποικίλα ἐκφεύγει· τῷ γὰρ εἰσαγομένῳ ζητήματα μυρία ἀπήντα περὶ διακρίσεως 15 καὶ συντάξεως λόγου καὶ διανοίας. Ἡ οὕτως· «μέρος ἐλάχιστον τοῦ κατὰ σύνταξιν λόγου νοητόν τι σημαῖνον» ἰδοὺ ἡ προσθήκη οὐκέτι συχωρεῖ ὑπονοεῖσθαι τὴν συλλαβὴν ἢ τὸ γράμμα ὡς λέξιν· οὐδὲ γὰρ νοητόν τι σημαίνουσιν, ὑπεξαίρουμένων τῶν μονοσυλλάβων καὶ μονογραμμάτων λέξεων· ἐκεῖναι δὲ οὐ διὰ τὸ μονογράμματοι εἶναι νοητόν τι 20 σημαίνουσιν, ἀλλὰ διὰ τὸ ἐν ταῖς λέξεσι κατατετάχθαι τοῦ κατὰ σύνταξιν <ῆτοι> τοῦ ἐν δεούσῃ καὶ πρεπούσῃ τάξει προφερομένου λόγου.

Περὶ παθῶν λέξεων Τρύφωνος.

Tractatus simillimus est ei, quem R Schneider edidit in libello scholastico gymnasii Duisburgiensis a. 1895, p. 4—13, 4.

25

Περὶ λόγου.

Λόγος ἐστὶ πεζῆς λέξεως σύνθεσις διάνοιαν αὐτοτελῇ δηλοῦσα.] Ἵνα μὴ τις ἐπιλάβηται *etc.* = Σ^d 57, 1—5.

<Heliodori.> — Ὁ δὲ λόγος πολλαχῶς εἴρηται· ἐστὶ γὰρ ὁμώνυμος φωνὴ κατὰ πολλῶν σημασινομένων φερομένη. Λέγεται λόγος ὁ ἐνδιά- 30 θετος λογισμός, καθ' ὃν λογικοὶ καὶ διανοητικοὶ ἐσμεν. Λέγεται λόγος καὶ ἡ φροντίς, ὡς ὅταν λέγωμεν «οὐκ ἔστι λόγου ἄξιος», «οὐ ποιοῦμαι αὐτοῦ λόγον»· καὶ παρὰ Μενάνδρῳ <fr. 836 K> οὔτε λόγον ὑμῶν οὔτ' ἐπιστροφὴν ἔχω. Λέγεται λόγος καὶ ὁ λογαριασμός, ὡς ὅταν

1—4 *cfr* Σ^v 212, 7—12 || 4—6 = Σ^v 212, 23 *seq* || 9—22 *cfr* Σ^d 56, 16—31 || 12—16 = Σ^v 212, 2—6 || 29—355, 32 *videntur esse* Σ^h

2 ἐνταῦθα V, *om* N | ἐπιλέγομαι VN || 4 ἢ *add* C | μᾶλλον *add* C || 10 καὶ (*ante* τὸ) N, *om* V || 16 καὶ (*ante* συντ.) *add* C || 19 ὑπεξαίρ. — σημαίν. (21) *om* V | ὑπεξαίρ. C, ὑπεξερχομένων N || 20 δὲ C, γὰρ N || 23—25 *hunc tractatum om* N || 29—354, 21 *om* N || 34 οὔτε ἐπιστρ. V

- λέγωμεν «ὁ ἡγεμὼν πρὸς τοὺς ἑαυτοῦ ἐπιτρόπους λόγον ἔχει». Λέγεται λόγος καὶ ἡ ἀπολογία, ὃν τρόπον λέγομεν «ἔδωκε περὶ τούτου λόγον». Λέγεται λόγος <καὶ> ὁ καθόλου, ὁ περιέχων ἐν ἑαυτῷ πᾶσαν λέξιν, καθὼς σημαινόμενον πᾶν μέρος λόγου, ἥτοι ὄνομα, ῥῆμα, μετοχήν, ἄρθρον, 5 ἀντωνυμίαν, πρόθεσιν, ἐπίρρημα, σύνδεσμον. Λέγεται λόγος καὶ ὁ ὅρος, ὡς ὅταν λέγωμεν «ἀπόδος τὸν τοῦ ζῦσου λόγον», οἷον «οὐσία ἔμψυχος αἰσθητική». Λέγεται λόγος καὶ ἡ αὐτοτελὴ διάνοιαν τῶν λέξεων δηλοῦσα παράθεσις, τουτέστιν ὁ κατὰ σύνταξιν λόγος, ὡς τὸ «τελείωσον τὸν λόγον», ὃς μερικὸς γίνεται, τουτέστι μονομερὲς καὶ διμερὲς καὶ 10 τριμερὲς καὶ τετραμερὲς καὶ πενταμερὲς καὶ ἑξαμερὲς καὶ ἑπταμερὲς, ἔστι δ' ὅτε καὶ ἀπὸ τῶν ὀκτὼ μερῶν συνιστάμενος· μονομερὲς μὲν, ὡς τὸ «περιπατῶ, τρέχω, ἔρχομαι, καθέζομαι»· διμερὲς δέ, ὡς τὸ «Ὑπερῆς διαλέγεται, Πλάτων φιλοσοφεῖ»· τριμερὲς δέ, ὡς τὸ «Δίῳ δουλεύοντας τύπτει, Θέῳ μαθητευομένους διδάσκει»· τετραμερὲς δέ, οἷον 15 «Ἀχι(λ)λεὺς μὲν ἐμαχέετο βασιλεύοντι»· πενταμερὲς δέ, ὡς τὸ «Μενέλαος δὲ τῷ ἡδικοκτὶ ἐμονομάχησεν»· ἑξαμερὲς δέ, οἷον «ἐγὼ μὲν ἔμφορος τοῖς καθεύδουσι συνηγέρθην»· ἑπταμερὲς δέ, οἷον «ἐκεῖνος δὲ πρὸς τοὺς ἡθροισμένους ἄνδρας διηνέχθη»· ὀκταμερὲς δέ, ὡς ὁ Ὀμήρειος στίχος (X 59) πρὸς δ' ἐμὲ τὸν δύστηνον ἔτι φρονέοντ' ἐλέ- 20 αῖρε· ἕκαστος δὲ τούτων ἐστὶ λόγος [σύνθετος] τέλειος ἔχων σύνθεσιν διάνοιαν αὐτοτελὴ δηλοῦσαν. Λέγεται λόγος καὶ ὁ ἐξ ἀναλωμάτων, ὃς λέγεται καὶ τραπεζητικός, οὗ μέμνηται καὶ ὁ Δημοσθένης ἐν τοῖς Φιλιππικοῖς (De Chers. § 47), τὸν μὲν <τῶν> χρημάτων λόγον λέγων παρὰ τούτου λαμβάνει<ν>, τὸν δὲ τῶν ἔργων παρὰ τοῦ στρα- 25 τητοῦ. Λόγος λέγεται <καὶ> ὁ γεωμετρικός, οἷον «ὃν ἔχει λόγον τὸ ἡμίπηχυ πρὸς τὸν πῆχυ, τοῦτον ἔχει τὸν λόγον καὶ τὸ δίπηχυ πρὸς τὸ τετράπηχυ». Λόγος καὶ ἡ ἀναλογία, οἷον «ὁ τέτταρα ἀριθμὸς πρὸς τὸν τρία τὸν ἐπίτριτον ἔχει λόγον». Λόγος καὶ τὸ εὐλογον, οἷον «οὐκ ἔξω λόγου τόδε ἐποίησεν», ἀντὶ τοῦ «εὐλόγως». Λόγος καὶ ἡ τῷ προ- 30 εἰλημένῳ ἐπαγόμενη ἐπιφορά, τουτέστιν ἐκ λημμάτων καὶ ἐπιφορᾶς, οἷον «ἀνάγκη νυκτὸς οὔσης σκότος εἶναι καὶ ἡμέρας οὔσης φῶς εἶναι»· καὶ ἔστι τοῦτο λῆμμα· «ἀλλαμὴν ἡμέρα ἐστὶ, φῶς ἄρα ἐστὶ»· τοῦτο ἐπι- φορά, τῷ γὰρ προεἰλημένῳ ἐπηνέχθη. Λόγος λέγεται καὶ ἡ λογικὴ κατασκευὴ, καθὼς φαμεν τοὺς μὲν ἀνθρώπους ἔχειν λόγον, τὰ δὲ ἄλογα 35 οὐ. Λόγος λέγεται καὶ ἡ δύναμις, ὡς λέγομεν κατὰ φυσικὸν λόγον ὀδοντοφυεῖν τὰ ζῷα καὶ γένεια φέρειν, ἥτοι κατὰ τὰς φυσικὰς καὶ σπερματικὰς δυνάμεις. Λόγος λέγεται καὶ ἡ συμπαραεκτεινομένη φωνὴ τῷ διανοήματι, οἷον τὸ «ἄπελθε»· τοῦτο γὰρ καὶ λέξις, ὅτι τετύχηκε νοῦ,

21—355, 9 (δράματος) = Σ^v 213, 6—214, 2

15 ἐμαχέετο V || 22 τραπεζητικός VN || 25 δν] ὡς VN || 26 τοῦ-
τον — τετράπηχυ (27) add C || 27 Λόγος — εὐλόγως (29) in marg. add V¹

καὶ λόγος, διὰ τὸ ἐντελὲς τοῦ νοήματος τοῦ δηλουμένου. Ἔστι λόγος καὶ ὁ δηλοῖ τὸ αὐτοτελές, καθὼς τινος εἰπόντος ἑλλιπῶς φαμεν «τελείω-
 -ον τὸν λόγον». Λόγος <λέγεται> καὶ ὁ ἑκτασιν ἔχων ποιοῦ ἀπαρτι-
 -σμοῦ, οἷον «καλὸς ὁ κατὰ Μειδίου λόγος Δημοσθένους». Λόγος λέγεται
 <καί> τὸ βιβλίον, ὡς τὸ «χρησὸν μοι τὸν κατ' Ἀνδροτίωνος λόγον». 5
 Λόγος λέγεται καὶ ἡ σχέσις τῶν μεγεθῶν, ὡς ὅταν λέγωμεν ὅτι ὁν
 λόγον ἔχει τότε τὸ μέγεθος πρὸς τότε, τοιόνδε ἔχει τότε πρὸς ἄλλο.
 Λόγος λέγεται καὶ ἡ ὑπόθεσις, οἷον <fr. com. 4, 654 p. 1224 M> ἥδη
 δὲ λέξω τὸν λόγον τοῦ δράματος Καὶ τὴν διδασκαλίαν. Λόγος
 λέγεται καὶ ἡ αἰτία, καθὰ καὶ ὁ Πλάτων φησὶ <ubi?> «τέχνην δὲ 10
 ἐγὼ οὐ καλῶ δ' ἂν ἢ ἄλογον πρᾶγμα». Λόγος λέγεται κατ' ἐξοχὴν καὶ
 ὁ θεός, οἷον <Ev. Joh. 1, 1> ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος, καὶ ὁ λόγος ἦν
 πρὸς τὸν θεόν, ἦτοι ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ ἐν ἀρχῇ ἦν ἀπαράλλακτος καὶ
 ἴσος τῷ πατρί. Λόγον δὲ ἐκάλεσεν ἐνταῦθα τὸν διεξοδικόν, τὸν ἀναπλη-
 ρούμενον ἐκ τῶν μερῶν <τοῦ λόγου>. 15

Λόγος ἐστὶ πεζῆς λέξεως καὶ τᾶλλα.] Μεμπτέος ἄγαν ὁ τε-
 -χνικός, καθὼς τὸν λόγον πεζῆς λέξεως σύνθεσιν εἶπεν· εἰ γὰρ οὕτω δεξό-
 -μεθα, ἐκβάλλομεν καὶ ἀθετοῦμεν τοὺς ἐμμέτρους λόγους, καὶ τὴν ἐν
 τούτοις λέξιν οὐ λέγομεν μέρος λόγου ἐλάχιστον. Δεῖ γοῦν οὕτως
 ὀρίζειν· «λόγος ἐστὶ σύνθεσις λέξεων κατάλληλος διάνοιαν ἀπαρτίζουσα», 20
 ἢν' ὑγιῶς ἔχη ὁ ὅρος καὶ χωρισθῇ εἰς τε τὸν πεζὸν καὶ τὸν ἑμμετρον
 λόγον. «Πεζῆς» οὖν εἶπε τῆς καταλογάδην, τουτέστι τῆς οὐπω ἐμμέ-
 -τρον· ἡ γὰρ ἑμμετρος σύνθεσις τῶν λέξεων τελείαν ἔννοιαν σημαίνουσα
 περίοδος καλεῖται· «αὐτοτελῆ» δὲ ἀντὶ τοῦ τελείαν. Πάλιν μέμψεως
 ἄξιός ἐστιν εἰπὼν σύνθεσιν· ἐχρεώσκει γὰρ παράθεσιν εἰπεῖν, καὶ οὐ 25
 σύνθεσιν, ἐπειδὴ διαφέρει παράθεσις συνθέσεως· παράθεσις μὲν γὰρ ἐστὶ
 συλλογὴ λέξεων ἰδίᾳ ῥητῶν καὶ ἰδίᾳ νοητῶν, σύνθεσις δὲ συνάφεια λέ-
 -ξεων καθ' ἓνα τόνον καὶ ἐν πνεῦμα γινομένη· ὧφειλε τοίνυν κυριώ-
 -τερον παράθεσιν καὶ οὐ σύνθεσιν εἰπεῖν. Ἄλλ' ἵσως κατεχρήσατο τῇ
 λέξει, πολλάκις γὰρ σύνθεσις ἀντὶ παραθέσεως παρείληπται· καὶ γὰρ 30
 φαμεν «καλῶς συντέθεται Δημοσθένης ὁ περὶ τοῦ στεφάνου», καὶ «καλῇ
 συνθέσει φράσεως κέχρηται Πλάτων».

Λόγος ἐστὶ πεζῆς λέξεως σύνθεσις.] Ὁ γὰρ λόγος *etc.* = Σ' 214, 5—12.

Τοῦ δὲ λόγου μέρη ἐστὶν ὀκτώ, ὄνομα, ῥήμα, μετοχή, ἄρ- 35

16—32 hab. et. A

1 Ἔστι λ. καὶ add C || 2 φαμεν C, om VN || 8 ἥδη δὲ λέξω | ἡδέως
 δέδεξο V || 9 Καὶ τὴν διδασκ. post πρᾶγμα (v. 11) transp. VN, corr. Uhlig |
 Λόγος — αἰτία (10) V, σημαίνει καὶ τὴν αἰτίαν N || 10 Πλάτων] *cf.* Symp. p. 202 A |
 δ' ἐγὼ N || 11 Λόγος — πατρί (14) om N || 16 τᾶλλα V, τὰ ἐξῆς N || 19 οὐ-
 -τως add A || 20 λέξεως A || 21 χωρισθῇ A, χωρισθείη VN || 22 Πεζῆς —
 τελείαν (24) om A || 23 σημαίνουσα] σημαίνει καὶ VN || 25 σύνθεσις A; *item*
v. 26 et 29 | παράθεσις A; *item v. 29*

θρον, ἀντωνυμία, πρόθεσις, ἐπίρρημα, σύνδεσμος.] Ἰστέον ὅτι τὰ παρ' ἡμῖν μέρη τοῦ λόγου φιλοσόφων παῖδες στοιχεῖα καλοῦσιν· ὥσπερ γὰρ τὰ στοιχεῖα ἀποτελεῖ τὰς συλλαβάς, καὶ τὰ κοσμικὰ στοιχεῖα τὰ αὔματα, οὕτω καὶ ταῦτα συνερχόμενα ἀπαρτίζει τοὺς λόγους.

5 Ἡ γὰρ προσηγορία ὡς εἶδος τῷ ὀνόματι ὑποβέβληται.] Τινὲς τὸ προσηγορικὸν *etc.* = Σ^a 58, 21—26.

<Heliodori.> — Οἱ γὰρ Στωϊκοὶ φιλόσοφοι λόγοις τισὶν ἐπηρει-
δόμενοι χωρίζουσι τοῦ ὀνόματος τὴν προσηγορίαν, ἴδιον μέρος λόγου
αὐτὴν λέγοντες εἶναι· καὶ καταλέγουσιν οὕτω τὰ μέρη τοῦ λόγου· πρῶ-
10 τον ὄνομα, δεύτερον προσηγορία, τρίτον ὑφ' ἐν ῥῆμα <καὶ> μετοχή, τὸ
μὲν ῥῆμα κατηγορημα λέγοντες, τὴν δὲ μετοχὴν ἔγκλιμα ῥήματος, ὃ ἐστὶ
ῥήματος παραγωγή· τέταρτον ὑφ' ἐν ἄρθρον καὶ ἀντωνυμία, τὸ μὲν
φάσκοντες ἄριστον ἄρθρον, τὸ δὲ ὠρισμένον ἄρθρον· καὶ πέμπτον ὑφ' ἐν
πρόθεσις <καὶ> σύνδεσμος, τὴν μὲν προθετικὸν σύνδεσμον προσαγορεύοντες,
15 τὸν δὲ ὑποτακτικὸν σύνδεσμον· τὰ γὰρ ἐπιρρήματα οὔτε λόγου οὔτε
ἀριθμοῦ ἡζῶσαν, παραφυάδι καὶ ἐπιφυλλίδι αὐτὰ παρεικάσαντες. Οἱ
<δὲ> Στωϊκοὶ ὀνόματα μὲν τὰ κύρια ἔλεγον, τὰ δὲ προσηγορικὰ οὐκ
ὀνόματα· μεθ' οὗς ἄλλοι γραμματικοὶ δέκα εἶναι τὰ μέρη εἰσηγήσαντο,
ιδιάζειν λέγοντες τὴν ἀπαρέμφατον ἔγκλιν· μεθ' οὗς ἄλλοι εἰς ἔνδεκα
20 μέρη τὸν μερισμὸν ἐποίησαντο τῶν τοῦ λόγου μερῶν, ἀπονέμοντες ἴδιον
τόπον ταῖς συνάρθοις ἀντωνυμίαις. Ἡμῖν δὲ νόμος ἀνὴρ ἄριστος ἐν
ἀκριβείᾳ καὶ τέχνῃ Τρύφων, ὃς καὶ διδάσκαλος Ἀπολλωνίου τοῦ τεχνο-
γράφου πρῶτος κατέστη, ὃς ὑπέθηκε τῷ ὀνόματι τὴν προσηγορίαν.

<Τρεῖς δὲ ἀποφάσεις ἔλεγον οἱ Στωϊκοί, μὴ ἐν μέρος λόγου εἶναι
25 τὸ ὄνομα καὶ τὴν προσηγορίαν,> αἰτινὲς εἰσιν αὗται· πρώτη μὲν ἡ λέ-
γουσα οὕτως, ὡς ἀναγκάως δεῖ χωρίζειν τό τε ὄνομα καὶ τὴν προση-
γορίαν, ἐπεὶ διάφορος ἡ κλίσις κυρίων καὶ προσηγορικῶν· ἰδοὺ γὰρ
Πάρις μὲν Πάριδος, ὅτι κύριον, μάντις <δὲ> μάντιος καὶ μάντεως καὶ ὄφις
ὄφιος καὶ ὄφεως, ὅτι προσηγορικά. Πρὸς οὗς ἦν ἀντιλέγων Τρύφων·
30 εἰ κλίσις ἐστὶν ἡ ἐνοῦσα καὶ χωρίζουσα τὰ μέρη τοῦ λόγου, εἴπωμεν τὸ
μῆνις θηλυκὸν ὄνομα καὶ τὸ Πάρις ἀρσενικὸν ἐνὸς εἶναι γένους, ἐπειδὴ
ἄμφω τὴν αὐτὴν ἐποίησαντο κλίσις, μῆνιδος γὰρ καὶ Πάριδος φαμέν·
ὁμοίως δὲ καὶ τὸ λέων ὄνομα καὶ τὴν λέγων μετοχὴν εἴπωμεν τοῦ
αὐτοῦ μέρους καὶ τοῦ αὐτοῦ εἶδους εἶναι, ἐπειδὴ ἄμφω τὰς γενικὰς
35 ὁμοίας εὐρίσκομεν, λέοντος γὰρ καὶ λέγοντος φαμέν· καὶ ἔμπαλιν τὸ
ποιῶ καὶ βοῶ — ἰδοὺ <γὰρ> διάφορον ἐποίησαντο κλίσις, ποιῶ γὰρ
ποιεῖς καὶ βοῶ βοᾶς — λέγομεν μὴ τοῦ αὐτοῦ μέρους εἶναι. Δευτέρα

7—358, 26 *videntur esse* Σ^h || 7—357, 18 *ex his excerpta sunt* Σ^v 214,
17—29

4 ταῦτα] ἐνταῦθα VN || 12 ῥήματος παραγωγή] ῥῆμα μετοχῆς VN ||
14 πρόθεσις] ἄρθρον VN | τὴν] τὸ VN | *post* μὲν *add* ἡγουν τὸ ἄρθρον V ||
25 αἰτινες ἦσαν αὗται VN || 26 ὡς N, *om* V || 28 μὲν N, *om* V || 29 ἦν
N, *om* V || 35 ὁμοίας V, ὁμοίως N

δὲ ἀπόφασις ὁμοίως, ὡς ἀναγκαίως κατὰ τοῦτο δεῖ χωρίζειν τό τε ὄνομα καὶ τὴν προσηγορίαν, ἐπειδὴ ἀπὸ μὲν κυρίων παράγονται πατρωνυμικά, ἀπὸ δὲ προσηγορικῶν οὐ παράγονται πατρωνυμικά [ἀλλὰ. συγκριτικά]. ἰδοὺ γὰρ ἀπὸ μὲν τοῦ Τάνταλος φαμέν Τανταλίδης, ἀπὸ δὲ τοῦ ἄν- 5 θρωπος οὐ λέγομεν ἀνθρωπίδης. Πρὸς ἣν ἀντίπε Τρύφων οὕτω λέγων· εἰ παραγωγὴ ἐστὶν ἡ ἐνοῦσα καὶ χωρίζουσα τὰ μέρη τοῦ λόγου, μηδὲν ἡμᾶς ἰσχύτω τὸ εὐσεβὲς ὄνομα καὶ τὴν ἐρρωμένος μετοχὴν ὑπὸ τὸ αὐτὸ εἶδος ἀνάγειν, ἐπειδὴ τὰ δύο τὴν αὐτὴν ἐποίησαντο παραγω- γήν, εὐσεβέστερος καὶ ἐρρωμενέστερος. Καὶ τρίτη ἀπόφασις πάλιν, ὡς κατὰ πολὺ χρὴ χωρίζειν τοῦ ὀνόματος τὴν προσηγορίαν, ἐπειδὴ τὰ μὲν 10 κύρια οὐκ ἔχει θηλυκά, ἀλλὰ τὰ προσηγορικά. Πρὸς ἣν πάλιν ὁ Τρύ- φων ἀντίπε λέγων, εἰ παρασχηματισμὸς μερίζει, χωρίζεσθω ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τοῦ χρυσός καὶ τοῦ ἄργυρος, καὶ μὴ εἶη τοῦ αὐτοῦ μέρους, ἐπειδὴ ὁ μὲν ἄνθρωπος παρασχηματίζει θηλυκόν, ὁ δὲ χρυσός καὶ ὁ ἄργυρος τὸ μονογενὲς ἔχουσιν· ἄλλως τε πάλιν τὰ κύρια λέγουσι μὴ ἔχειν θη- 15 λυκά, τὰ δὲ προσηγορικά ἔχουσιν· οὐκοῦν τὸ σῶφρων ὡς κοινόν, τὸ ἄρ- γυρος ὡς μονογενές, τὸ φίλος ὡς τριγενὲς οὐ τῆς αὐτῆς ἔσονται κατα- λογῆς. — Λεκτέον οὖν ὡς παντὸς μέρους τὰ ἴδια δεῖ σκοπεῖν καὶ οὐ τὰ παρεπόμενα, καὶ οὕτω ποιεῖσθαι τὸν μερισμόν· ἴδιον δέ ἐστι τὸ ἐνὶ μόνῳ ἀνῆκον, ἐτέρῳ δὲ μὴ ἐπικοινωνοῦν, ὡς ἀνθρώπῳ τὸ γελαστικόν, 20 ἵππῳ δὲ τὸ χρεμετιστικόν, παρεπόμενα δὲ λευκὸν ἢ μέλαν, ταχὺ ἢ βραδύ. Οὕτω δὴ καὶ ὀνόματος ἴδιον μὲν τὸ δηλοῦν τὴν τῶν ὑποκειμέ- νων σωματῶν ἢ πραγμάτων ποιότητα, παρεπόμενον δὲ τὸ κύριον ἢ προσηγορικὸν εἶναι· ὥστε καθὸ ποιότητα δηλοῖ τὸ κύριον, ὄνομά ἐστι, κἂν μὴ προσηγορικὸν ᾗ, καὶ καθὸ ποιότητα δηλοῖ τὸ προσηγορικόν, 25 ὄνομά ἐστι, κἂν μὴ ᾗ κύριον.

Ἰστέον ὅτι τὸ ὄνομα καὶ τὸ ῥῆμα προτερεύει τῶν λοιπῶν λέξεων ἐκ τοῦ μηδέποτε λόγον δίχα τούτων συγκεῖσθαι. Καὶ πόθεν δηλον; εἴποι τις ἄν. Καί φαμεν, ὡς ἔστι στίχος Ὀμηρικὸς ἔχων τὰ ὀκτὼ μέρη τοῦ λόγου οὕτω λέγων· <X 59> πρὸς δ' ἐμὲ τὸν δύστηνον ἔτι 30 φρονέοντ' ἐλέησον· οὐπερ ἂν ἀφέλῃς πρώτην καὶ δευτέραν καὶ τρί- την λέξιν ἢ καὶ πλεόν, πάλιν συστήσεται, τὸ δὲ ὄνομα ἂν ἐκβάλῃς καὶ τὸ ῥῆμα ἀσυστατῇ, οἷον συστήσεται δίχα τῆς πρὸς προθέσεως καὶ τοῦ δὲ συνδέσμου καὶ τῆς ἐμὲ ἀντωνυμίας καὶ τοῦ τόν ἄρθρου <τὸ> «δύστη- νον ἔτι φρονέοντ' ἐλέησον»· δίχα δὲ ὀνόματος καὶ ῥήματος εἰ λεχθείη, 35 εὐθὺς ἀσυστατῇ, καθὼς ἤδη εἰρήκαμεν. Ὡστε τοίνυν μεμαθήκαμεν, ὡς τῶν ἄλλων προύχουσι ταῦτα τὰ δύο μέρη, τό τε ὄνομα καὶ τὸ

18—26 = Σ^v 214, 29—215, 3 || 36—358, 9 cfr Σ^v 216, 13—24

3 προσηγορικῶν V, προσηγοριῶν N || 7 in marg. εἶχεν ἰσχύτω V¹ | ἐρρωμένως V, ἐρρωμένος N || 11 τὰ (ante προσηγ.) N, om V || 13 χρυσός καὶ τοῦ] χρυσοῦ καὶ ὁ VN || 21 παρεπόμενον N || 25 ἢ] εἶη VN || 30 δέ με VN || 35 καὶ ῥήματος N, om V

ῥῆμα, κύρια γὰρ καὶ γνησιώτερα μέρη λόγου τὰ δύο ταῦτα, πάντα δὲ τὰ ἄλλα πρὸς τὴν τελείαν σύνταξιν ἐπινενόηται. Οὐδὲ γὰρ ἰδίους ὀνόμασι κέχρηται, ἀλλ' ὡς ἀπὸ τῆς χρείας· μετοχὴ γὰρ διὰ τὸ μετέχειν τῆς τῶν ῥημάτων καὶ τῆς τῶν ὀνομάτων ιδιότητος καὶ μεταξύ εἶναι
 5 ὀνόματος καὶ ῥήματος· καὶ ἄρθρον διὰ τὸ συναρτᾶσθαι πτωτικοῖς, τουτέστι συνδεσμεῖσθαι· ἀντωνυμία δὲ διὰ τὸ ἀντὶ ὀνόματος παραλαμβάνεσθαι· πρόθεσις δὲ διὰ τὸ προτίθεσθαι τῶν προειρημένων δύο μερῶν τοῦ λόγου, ὀνόματος καὶ ῥήματος· ἐπίρρημα δὲ διὰ τὸ ἐπὶ ῥήματα φέρεσθαι· σύνδεσμος δέ, ἐπειδὴ συνδεσμεύει.

10 Σκοπήσωμεν λοιπόν, εἰ εὐλόγως τὴν πρώτην <τάξιν> ἐκκληρώσατο τοῦτομα· τῶν γὰρ δύο μερῶν ἡ λέξις αὕτη, τὸ ὄνομα, πρόκειται, ἐπεὶ ἐξ αὐτοῦ πάντα ὀνομάζεται· οὐ πιθανὸν γὰρ προτάττειν τοῦ ὀνόματος τὸ ῥῆμα, ἐπειδὴ καὶ πᾶσαι λέξεις ἐπικοινωνῶσι τῇ αὐτοῦ προσηγορίᾳ ὀνόματα καλοῦνται. Ἔστι δὲ καὶ ἄλλως εἰπεῖν, ὅτι εὐλόγως τὸ ὄνομα τοῦ ῥήματος
 15 προτακτέον, εἰ καὶ προτέτακται τῇ φύσει τὸ ῥῆμα, ὅτι τὰ μὲν ὀνόματα κατὰ οὐσιῶν τίθεται, τὰ δὲ ῥήματα κατὰ πραγμάτων· τὸ γὰρ ὄνομα οὐσίας ἐστὶ δηλωτικόν, τὸ δὲ ῥῆμα πράγματος· κυριώτεραι δὲ αἱ οὐσίαι τῶν πραγμάτων· ἀσύστατον γὰρ τὸ φιλοσοφεῖν δίχα τοῦ μετιόντος, ὁμοίως δὲ καὶ τὸ ἀναγινώσκειν, εἰ μὴ εἴῃ ὁ μετιὼν τὴν ἀνάγνωσιν ὧς
 20 κράτης· προτερουέτω τοῖνον τὸ ὄνομα τοῦ ῥήματος, ὅσον καὶ ἡ οὐσία προτερεύει τοῦ πράγματος. Ἐτυμολογεῖται δὲ αὐτὸ οὕτως· νέμω ἐστὶ τὸ διαμερίζω, ἀπὸ δὲ τούτου ῥηματικὸν ὄνομα νόμα, καὶ προσθέσει τοῦ οὐ ὄνομα, ὡς κρυόεις ὀκρυόεις, σταφίς ὀσταφίς, τὸ νέμον οἶονεῖ καὶ διαμερίζον ἐκάστῳ τὴν ἰδίαν προσηγορίαν· ἐν γὰρ τῷ ἄνθρωπος ὀνόματι
 25 διαχωριζόμεθα μὲν τῶν ἄλλων, κοινωνοῦμεν δὲ ἑαυτοῖς πάντες, ἐν δὲ τῷ Ὅμηρος ὧς κράτης ἐπιμερίζεται ἡ γνώσις.

Χρὴ γινώσκειν ὡς πᾶν διδακτὸν ἐξ ὅρου καὶ παρεπομένων καταλαμβάνεται. Διδακτέον οὖν τοῦ ὀνόματος τὸν ὅρον οὕτως· ὀνομά ἐστι
 30 μέρος λόγου πτωτικόν, ἐκάστῳ τῶν ὑποκειμένων σωματικῶν ἢ πραγμάτων κοινήν ἢ ἰδίαν ποιότητα ἀπονέμον, κοινήν μὲν, οἷον ἄνθρωπος ἵππος, ἰδικὴν δέ, οἷον γραμματικὴ ὧς κράτης. Ἰστέον <δὲ> ὅτι ἴδιον τοῦ ὀνόματος τυγχάνει *etc.* = Σ' 215, 26—216, 7.

Ὅνομά ἐστι λέξις ἐπὶ σώματος καὶ πράγματος τεταγμένη, καὶ ἥτοι
 35 κοινῶς ἢ ἰδίως τι δηλοῦσα· κοινῶς μὲν, οἷον ἄνθρωπος, ἰδίως δέ, οἷον ὧς κράτης.

21—26 *cfr* Σ' 216, 25—28

1 γνησιώτερα V, γνησιώτατα N || 5 πτωτικῶς VN || 8 ῥήματα] ῥήματι VN || 13 πᾶσα λέξις VN || 20 προτερουέτω V, προτερεύεται N || 22 προσθέσει V, πλεονασμῷ N || 23 ὀσταφίς *R Schneider*, ἄσταφίς VN | οἶονεῖ V, *om* N

§ 12 (14b).

Περὶ ὀνόματος.

Ὅνομά ἐστι μέρος λόγου πτωτικόν, σῶμα ἢ πρᾶγμα σημαῖνον, σῶμα μὲν, οἷον λίθος, πρᾶγμα δέ, οἷον παιδεία, κοινῶς τε καὶ ἰδίως λεγόμενον, κοινῶς μὲν, οἷον ἄνθρωπος ἵππος, 5 ἰδίως δέ, οἷον Σωκράτης Πλάτων.] «Πτωτικόν», ἐπειδὴ κοινῶν ἐτέροις *etc.* = Σ' 216, 30—217, 21.

Διὰ τί εἶπε «σῶμα ἢ πρᾶγμα σημαῖνον»; Διὰ τὰ ἄλλα πτωτικά, τὸ τε ἄρθρον καὶ τὴν ἀντωνυμίαν· ἐκεῖνα γὰρ οὐκ εἰς σημαντικά καθ' ὧν ἐπιφέρονται, ἀλλὰ τὸ μὲν, ἡγουν ἡ ἀντωνυμία, δεικτικόν, τὸ δέ, ἡγουν τὸ ἄρθρον, παρεπόμενον τοῖς 10 ὀνόμασι καὶ ταῖς μετοχαῖς καὶ ἀντωνυμίαις, οὐ πάσαις, ἀλλὰ πολλαῖς τισιν. — Ἐν πόσοις καὶ ποίοις τὸ ὄνομα; Ἐν δυσὶν, ἥτοι σῶμασι καὶ πράγμασιν. — Διὰ τί εἶπε «κοινῶς τε καὶ ἰδίως λεγόμενον»; Διότι ἐν τῇ λέξει οὐ διαφέρει, ὡς ὄνομα, τὸ κοινῇ καὶ κατ' εἶδος ἢ γένος λεγόμενον ὄνομα τοῦ ἰδίως λεγομένου καὶ πρὸς ἓν ἄτομον. Πῶς; πλάτνυν. Ὅνομά ἐστι [μέρος τοῦ λόγου] ἐπ' ἑκαστοῦ τοῦ ἀνθρώπου 15 ἵππου Σῶμα, τὰ κοινῶς ἐπιλεγόμενα τῷ παντὶ εἶδει τοῦ ἀνθρώπου καὶ παντὶ εἶδει (τοῦ) ἵππου καὶ παντὶ γένει τοῦ Σῶμα, τῷ Σωκράτει καὶ Πλάτῳ, ἅτινα ἓνα Πλάτωνά τινα ἐν ἑνὶ ἀτόμῳ τῶν ἐν ὅλῳ τῷ εἶδει ἀνθρώπων καὶ ἓνα Σωκράτη δηλοῦσιν. Ἡ γὰρ προσηγορία, φησὶν ὁ τεχνικός, ἡγουν τὸ ὄνομα τῆς κοινῆς οὐσίας, ὡς εἶδος τῷ ὀνόματι ὑποβέβληται. Κοινῶς μὲν, ὡς ἄνθρωπος, ἰδίως δέ, οἷον Σωκράτης 20 Πλάτων· κοινὸν γάρ ἐστιν καὶ ἴδιον, ὡς εἴρηται, τῆς οὐσίας τὸ ὄνομα. — Ἐπειδὴ τὸ μὲν ὄνομα συναναιρεῖ, τὸ δὲ ῥῆμα συναναιρεῖται, διὰ τοῦτο καὶ προτερεύει τὸ ὄνομα τοῦ ῥήματος, ὡς οὐσία καὶ συμβεβηκός.

Τί ἐστι μέρος; Πᾶν τὸ ἡμῖν τοῦ σώματος, ἢ καὶ ἐν μέλος, ἥτοι χεῖρ ἢ ποὺς ἢ κεφαλὴ ἢ ἄλλο τι τῶν μελῶν τοῦ σώματος. Διὰ τί εἶπε «μέρος»; Ἐπειδὴ ἐκ 25 τῶν ὀκτὼ μερῶν τοῦ λόγου ἐν μέρος ἐστὶ τὸ ὄνομα καὶ πρῶτον, ἔξ ὧν ὁ λόγος ἀρμόζεται. — Διὰ τί εἶπε «πτωτικόν»; Ἐπειδὴ πτώσεις ἐπιδέχεται, καὶ διὰ τὰ ἅπλωτα. Ἀπὸ τῶν ὀκτὼ μερῶν τοῦ λόγου πόσα πτωτικά καὶ πόσα ἅπλωτα; Πτωτικά μὲν τέσσαρα, ὄνομα, μετοχή, ἄρθρον, ἀντωνυμία, ἅπλωτα δὲ τέσσαρα, ῥῆμα, πρόθεσις, ἐπίρρημα καὶ σύνδεσμος. Διὰ τί καλοῦνται τὰ μὲν πτωτικά, τὰ δὲ ἅπλωτα; 30 Διότι μεταπίπτει ἐν τοῖς πτωτικοῖς τὸ τέλος τῆς εὐθείας ἐν τῇ γενικῇ· καὶ γὰρ ἐν ταῖς κλίσεσιν εἰς διαφόρους καταλήξεις μεταπίπτουσιν, οἷον λόγος λόγου λόγῳ λόγον ὄνομα, τύπτων τύπτοντος μετοχή, ὁ τοῦ τῷ ἄρθρον, αὐτός αὐτοῦ ἀντωνυμία· ἐν δὲ τοῖς ἁπλώτοις αἰετὶ τὸ τέλος ἐν ἐστίν. Τὸ δὲ γε ῥῆμα ἀμφιβάλλεται. Καὶ μὴν τὸ ῥῆμα μεταπίπτειν δοκεῖ· τύπτω γάρ ἐστιν, τὸ δεύτερον τύπτεις, τὸ τρίτον τύ- 35 πτει. Καὶ φασιν· ἀλλὰ δοκεῖ, οὐ μεταπίπτει δέ· ἄλλο γάρ ἐστι τὸ ὄνομα τῆς αὐτῆς οὐσίας, καὶ ἄλλο τὸ ἐν ἄλλῃ καὶ ἄλλῃ οὐσίᾳ, ἡγουν ἐν ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ προσώπῳ, τὸ ῥῆμα ἁλλοίως καὶ ἁλλοίως ἐκφωνεῖσθαι. Πῶς φασιν — ἢ φῆς; κρείττον γάρ ἐστι τὸ δεύτερον τὸ φῆς· καὶ πλάτνυν. Φημί ὅτι πᾶν ὄνομα κλινόμενον τρίτον πρό- 40 σωπον δηλοῖ ἐπὶ τῶν πέντε πτώσεων· δοκεῖ γὰρ ὁ κλίνων μῆτε ἑαυτὸν κλίνειν μῆτε τὸν ἀκούοντα, περὶ δὲ [τοῦ] ἐτέρου διαλαμβάνειν, δηλαδὴ τρίτου προσώπου, ὅπερ οὔτε λέγει, ὡς ὁ λέγων τὸ πρῶτον πρόσωπον, οὔτε ἀκούει, ὡς ὁ ἀκούων τὸ δεύτερον· τὸ μέντοι τύπτω πρῶτου προσώπου ἐστίν, τὸ δὲ τύπτεις δευτέρου, τὸ δὲ τύπτει τρίτου, ὥστε οὐδὲν τούτων ἀλλάσσει τὴν τελευταίαν εἰς τὴν τῆς ἰδίας οὐσίας μετὰπτωσιν. Διὰ τὴν αἰτίαν οὖν ταύτην οὐ καλεῖται τὸ ῥῆμα πτωτικόν, ἀλλὰ τοῖς 45

ἀκλίτοις τούτων καὶ ἀπώτοις συντάσσεται, τῇ προθέσει, τῷ ἐπιρρήματι καὶ τῷ συνδέσμῳ.

- Ποσαχῶς τὸ ὄνομα; Διχῶς· τὸ μὲν πρὸς ἀντιδιαστολὴν τοῦ ῥήματος, τὸ δὲ κοινῶς λεγόμενον ἐπὶ πάσης λέξεως, καθ' ὃ σημαίνοντο πᾶσα φωνὴ σημαντικὴ 5 ὄνομα λέγεται. — Πόσα σημαίνει τὸ ὄνομα; Δύο, σῶμα καὶ πρᾶγμα, σῶμα μὲν, οἷον οὐσία, πρᾶγμα δέ, οἷον κυμβηγκός. — Τί ἐστι σῶμα; Ἡ αἰσθητὴ οὐσία· ἄλλως· πᾶν τὸ θεωρούμενον καὶ κρατούμενον ὑπὸ τῆς ἀφῆς τοῦ ἀνθρώπου λέγεται σῶμα, οἷον λίθος ξύλον. — Τί ἐστι πρᾶγμα; Ἡ ἐννοηματικὴ οὐσία, οἷον παιδεία ῥητορικὴ φιλοσοφία· καὶ ἄλλως· πᾶν τὸ μῆτε θεωρούμενον μῆτε κρατούμενον ὑπὸ τῆς ἀφῆς 10 τοῦ ἀνθρώπου λέγεται πρᾶγμα· ἄλλως· ὃ μὴδενὶ τῶν εἰρημένων, ἤγουν ὁράσεως ἢ ψηλαφήσεως, νῦν δὲ μόνῳ θεωρεῖται, οἷον θεός λόγος. Καὶ ὁ κάπνος σῶμα ἐστὶν ἢ πρᾶγμα; Καὶ σῶμα καὶ πρᾶγμα· σῶμα μὲν, ὅτι θεωρεῖται, πρᾶγμα δέ, ὅτι οὐ κρατεῖται. — Διὰ τί προτερεῖται τὸ ὄνομα τοῦ ῥήματος; Ἐπειδὴ τὸ μὲν ὄνομα οὐσίαν σημαίνει, τὸ δὲ ῥῆμα κυμβηγκός, προτέρα δὲ ἡ οὐσία τοῦ κυμβηγκότος.
- 15 Πόθεν ὄνομα; Ἀπὸ τοῦ νέμω, δὲ δηλοῖ τὸ μερίζω, γίνεται νόμα, καὶ προσθέσει τοῦ ὁ ὄνομα. Σημείωσαι ὅτι τοῦτο μονήρες ἐστὶν· οὐδὲν γὰρ εἰς ἁ λήγον ὄνομα οὐδέτερον παραλήγεται ἐνὶ ὁ καὶ προπαραλήγεται ἐτέρῳ ὁ, εἰ μὴ μόνον τὸ ὄνομα· ὅθεν οἱ Αἰολεῖς ἀναλογώτεροί εἰσιν ὄνομα λέγοντες, ὡς μήνυμα καὶ κύλυμα καὶ 20 ἔρυμα, ἔξ οὗ καὶ τὸ φερώνυμον καὶ διώνυμον καὶ ὁμώνυμον. Ἄλλως· πόθεν ὄνομα; Ἐκ τοῦ ὄνῳ, δὲ δηλοῖ τὸ μέφομαι· τούτου ὁ μέλλων ὀνόσω, ἔξ οὗ καὶ τὸ ὄνομα. Καὶ τί μετέχει; Ὅτι πρῶτον ἡ τοιαύτη λέξις τὸ ὄνομα ἐπὶ σκῶμματι ἐπετρίβη τινὶ τῶν παλαιταίων, δε ἐπεκλήθη Ὀνομα, ἥτοι σκῶμμα καὶ μέμψις τῆς Ἑλλάδος· ἐκ 30 τούτου δὲ ἐκράτησεν ἡ λέξις κατὰ παντὸς οὐσίαν σημαίνοντος. — Πόσα σημαίνει τὸ νέμω; Ἐξ· τὸ παρέχω, παρ' οὗ καὶ νεμέτωρ ὁ βραβευτής· νέμω τὸ μερίζω, παρ' οὗ 25 καὶ νόμος καὶ ὄνομα, τὸ μεμερισμένον πᾶσαν· νέμω τὸ βόσκω, ἔξ οὗ καὶ νομεύς ὁ βοσκός, καὶ νομή ἡ βοσκή· νέμω τὸ πορεύομαι, ἔξ οὗ καὶ νέμεται τὸ ἐπιπορεύεται· νέμω τὸ φθονῶ, ἔξ οὗ καὶ νέμεσις ἡ μέμψις, καὶ νεμεσῶ τὸ μέφομαι· νέμω τὸ οἰκῶ, οἷον <B 496> οἷ ὅ· Ὑρίην ἐνέμοντο καὶ Αὐλίδα πετρήεσαν. — 30 Ὀνομα· τὸ ὁ μικρόν, διὰ τί; Τὰ κατὰ πλεονασμὸν τοῦ ὁ γινόμενα μικρογραφεῖται· καὶ ἄλλως· ἐκ τοῦ ὄνῳ, δὲ δηλοῖ τὸ μέφομαι· τὰ ἀπὸ τοῦ ὁ ἀρχόμενα μικρογραφεῖται, οἷον ὄνῳ τὸ ὠφελῶ, ὄνῳ τὸ μέφομαι, ὀρῶ τὸ βλέπω καὶ ἔτερα· ὠδίνω δὲ (τὸ ἐπὶ τοκετοῦ) ὠθῶ ὠθω ὠφελῶ ὠχρίῳ ὠρακίῳ ὠστίζω ὠνῶ (τὸ ἀγοράζω) καὶ ὠρῶ (τὸ φυλάττω) μεγάλα. — Εἰς τὸ ὁ τί πνεῦμα; Ψιλόν. Διὰ τί; Τὸ ὁ πρὸ τοῦ ὠ ψιλοῦται, ὄνῳ τὸ μέφομαι, ὀνοστόν τὸ μεμπτόν· εἰ μὴ τις ἕτερος κωλύει 35 λόγος, διὰ τὸ ὑποτακτικὸν ἄρθρον τῆς αἰτιατικῆς τῶν ἐνικῶν τοῦ ἀρσενικοῦ γένους τὸ ὄν· πᾶν γὰρ ἄρθρον ἀπὸ φωνήεντος ἀρχόμενον δασύνεται. — Τίνα τόνον; Ὅξεϊαν. Διὰ τί; Πρὸ δύο συλλαβῶν περισπωμένη οὐ τίθεται. — Τὸ ὠ μικρόν, διὰ τί; Ἐκ τοῦ νέμω· τὰ ἔχοντα τὸ εἰ ἐγκείμενον ἐν τοῖς ῥήμασιν ἔχουσι τὸ ὁ μικρόν ἀντι- 40 παρακείμενον ἐν τοῖς ὀνόμασιν, οἷον φέρω φόρος, νέμω νόμος, καὶ ἔτερα πλείστα. Καὶ ἄλλως· τὰ εἰς μᾶ λήγοντα οὐδέτερα φύσει μακρὰ παραλήγεται, χῶμα χρώμα καὶ ἄλλα πολλά, πλὴν τοῦ στόμα ὅμοια ὄνομα καὶ ἐτέρων. Καὶ ἄλλως· ἐκ τοῦ ὀνόσω, δὲ δηλοῖ τὸ μέφομαι· ἡ γὰρ τρίτη συζυγία τῶν περισπωμένων ἐπὶ τοῦ μέλλοντος θέλει 45 ἔχειν τὸ ὠ τὸ μέγα ἢ τὸ ο τὸ μικρόν· καὶ πάντοτε μὲν τὸ ὠ τὸ μέγα, πλὴν ὀνόσω, δὲ δηλοῖ τὸ μέφομαι, βόσω (τὸ θρέψω), ἐνόσω, δὲ δηλοῖ τὸ κινήσω, καὶ ἐτέρων.

- 45 Παρέπεται τῷ ὀνόματι πέντε, γένη, εἶδη, σχήματα, ἀριθμοί, πτώσεις.] Παρεπόμενόν ἐστι *etc.* = Σ^v 217, 23—218, 7.

<Heliodori.> — Ἄξιον οὖν ἐνταῦθα ζητῆσαι, διὰ τί μὴ ἴδια ταῦτα

47—361, 11 *videntur esse* Σ^h

10 δ μὴδενί] ὦ μὴδὲν V ||

45 Πόσα παρέπεται τῷ ὀνόματι. πέντε V

λέγει εἶναι τοῦ ὀνόματος τὰ πέντε, ἀλλὰ παρεπόμενα, καὶ τί διαφέρει ἴδιον παρεπομένου. Καὶ ἔστιν εἰπεῖν· ἴδιον μὲν λέγεται τὸ ἀναστρεφόμενον καὶ τοῦ αὐτοῦ γένους καὶ αὐτοῦ μόνου ὑπάρχον, ὡς ἴδιόν φαμεν τοῦ ἀνθρώπου τὸ γελαστικόν, αὐτοῦ γὰρ μόνου, καὶ εἴ τι γελαστικόν, τοῦτο ἄνθρωπος, καὶ ἵππου τὸ χρεμετιστικόν, καὶ εἴ τι χρεμετιστικόν, 5 τοῦτο ἵππος· οὕτως ὀνόματος ἴδιον λέγομεν τὸ καθ' ὑποκειμένου καὶ οὐσιώδους τάττεσθαι, τοῦτο γὰρ αὐτῷ μόνῃ παρέπεται παρὰ τὰς ἄλλας λέξεις· παρεπόμενον δὲ ἐκεῖνο τὸ φύσει συμβεβηκὸς ἀχώριστον ἢ χωρισθῆναι δυνάμενον, ἀχώριστον μὲν, ὡς Αἰθίοπι τὸ μέλαν, χωρισθῆναι δὲ δυνάμενον, ὡς τὸ καθέζεσθαι τῷ ἀνθρώπῳ, ὅπερ οὐχ ἑνὸς μόνου, 10 ἀλλὰ καὶ ἄλλου γένους φαίνεται εἶναι.

Τί ἐστὶ γένος; Ποιότης ὀνόματος ὑπὸ τῶν ἄρθρων διαιρουμένη. Καὶ ἄλλως· πτωτικῆς λέξεως χαρακτὴρ σημαίνων τὸ ἐν φωνῇ ἄρσεν ἢ θῆλυ ἢ οὐδέτερον. Καὶ σημειωτέον ὅτι ἔγκειται τῷ ὄρῳ τὸ «ἐν φωνῇ», ἐπεὶ οἱ φιλόσοφοι οὐκ ἀπὸ φωνῆς νοοῦσι τὰ γένη, ἀλλ' ἀπὸ τῆς σημασίας, οἱ δὲ γραμματικοὶ ἄρσεν γένος ἐκεῖνο λέ- 15 γουσιν, οὐ προηγείται τὸ ὁ ἄρθρον, θῆλυ δέ, οὐ προηγείται τὸ ἡ, οὐδέτερον δέ, οὐ προηγείται τὸ τό.

Ἰστέον οὖν ὅτι τὸ γένος λέγεται τετραχῶς· καὶ γένος μὲν λέγεται ἡ πατρίς, ὡς οἱ ἀπὸ Νικαίας Νικαεῖς· γένος δὲ λέγεται καὶ τοῦ τεκόντος, ὡς οἱ ἐξ Ἰσραὴλ Ἰσραηλῖται· γένος δὲ λέγεται καί, περὶ οὗ παρὰ τοῖς φιλοσόφοις ὁ λόγος, τὸ κατὰ 20 πλειόνων καὶ διαφερόντων τῷ εἶδει ἐν τῷ τί ἐστὶ κατηγορούμενον· καὶ τὸ παρὰ τοῖς γραμματικοῖς τέταρτον, πτωτικῆς λέξεως χαρακτὴρ σημαίνων τὸ ἐν φωνῇ ἄρσεν ἢ θῆλυ ἢ οὐδέτερόν τι διακρίνων.

Διὰ τί παρέπεται τῷ ὀνόματι πέντε; Διότι καὶ τῷ ἀνθρώπῳ πέντε αἰσθήσεις εἰσίν, ὄρασις, ὄσφρησις, ἀκοή, γεῦσις καὶ ἀφή· διακρίνομεν δὲ ἐν μὲν τῇ ὁράσει τὸ 25 λευκὸν καὶ τὸ μέλαν, ἐν δὲ τῇ ὄσφρῃσι τὸ εὐώδες καὶ τὸ δυσώδες, ἐν δὲ τῇ ἀκοῇ τὸ δεῦ καὶ τὸ βαρύν, ἐν δὲ τῇ γεύσει τὸ γλυκὺ καὶ τὸ πικρόν, ἐν δὲ τῇ ἀφῇ τὸ ψυχρόν καὶ τὸ θερμόν.

Πόθεν γένος; Ἀπὸ τοῦ γείνω, ὃ δηλοῖ τὸ γεννᾶν. Πόσα γένη; Τρία, ἀρσενικόν, θηλυκόν καὶ οὐδέτερον· ἔνιοι δὲ προστιθέασιν τούτοις καὶ ἕτερα δύο, κοινόν τε 30 καὶ ἐπίκοινον· διὸ ἐξ ἀρχῆς ἐν μόνοις τοῖς ἀψύχοις ἐτίθετο ἡ τοιαύδε φωνή, ἅτε μῆτε ἀρσενικὰ μῆτε θήλεα εἶδος νοεῖσθαι <καὶ> λέγεσθαι· μετέπειτα δὲ κατεχρήσαντο οἱ μεταγενέστεροι καὶ ἐπὶ ἐμψύχων· ἐφ' ᾧ καὶ οὐκ ἐκ σημασίας ἔσχε τὴν ἐπωνυμίαν, ἀλλ' ἐξ ἀποφάσεως τῶν δύο γενῶν.

<Heliodori.> — Πρόκειται δὲ τῷ ὄρῳ τοῦ γένους τὸ «ἐν φωνῇ», 35 ἐπεὶ οἱ φιλόσοφοι οὐκ ἀπὸ τῆς φωνῆς νοοῦσι τὰ γένη, ἀλλ' ἐκ τῆς σημασίας· καὶ ἄρσεν μὲν καλοῦσι τὸ σπέρματος ἀποβλητικόν, θῆλυ δὲ τὸ σπέρματος δεκτικόν, οὐδέτερον δὲ τὸ μηδενὸς τούτων μετέχον. Ἐὰν γὰρ ἐρωτηθῶσι τὸ βρέφος ἢ τὸ παιδίον ποίου γένους ἐστίν, ἐροῦσιν ἀρσενικοῦ πρὸς τὴν σημασίαν ἀποβλέποντες· καὶ πάλιν ἐὰν εἴπῃς αὐτοῖς 40 τὸ γύναιον ποίου γένους, ἐροῦσι θηλυκοῦ πρὸς τὴν σημασίαν ἀποβλέ-

35—362, 24 *videntur esse* Σ^h

10 τῷ ἀνθρ. τὸ καθ. Ν || 12 ὀνόματος Ν, *om* V | διαιρουμένη] διαιρούμενον VN || 13 πτωτικῆς V, πτωτικὸς Ν | Καὶ Ν, *om* V || 18—362, 7 *om* Ν || 18 τετραχῶς] τριχῶς V || 23 διακρίνον V || 33 ἐπὶ ἐμψύχων] παράγωγον V

ποντες· καὶ πάλιν ἐὰν εἴπῃς αὐτοῖς ἡ πέτρα καὶ ὁ πύργος ποίου γένους, ἐροῦσιν οὐδέτερον· τὸ γὰρ οὐδέτερον οὐκ ἐκ σημασίας ἔχει τὴν ὀνομασίαν, ἀλλ' ἐκ τῆς τῶν δύο γενῶν ἀποφάσεως. Οἱ δὲ γραμματικοὶ λέγουσιν ἄρσεν γένος οὐ προτάσσεται κατ' εὐθείαν καὶ ἐνικὴν πτῶσιν ἄρθρον τὸ ὁ, ὡς ὁ Αἶας, καὶ θηλυκὸν οὐ προτάσσεται κατ' εὐθείαν καὶ ἐνικὴν πτῶσιν ἄρθρον τὸ ἡ, οἶον ἡ Μοῦσα, οὐδέτερον δὲ οὐ προτάσσεται <κατ' εὐθείαν καὶ ἐνικὴν πτῶσιν ἄρθρον> τὸ τό, ὡς τὸ βῆμα.

Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ οὐδέτερον οὐκ ἐκ σημασίας τινὸς ἔχει τὴν ὀνομασίαν, ἀλλ' ἐξ ἀποφάσεως τῶν δύο γενῶν· ὡς γὰρ ἐπὶ τῶν χρόνων 10 ἐνεστώτᾳ φαμεν τὸν ἐνιστάμενον, καὶ παρατατικὸν τὸν ἔχοντα παράτασιν πολλήν ὡς ἐκ πολλοῦ γενομένην καὶ οὕτω τετελεσμένην, καὶ παρακείμενον τὸν δηλοῦντα τὴν ἄρτι γενομένην συντέλειαν, καὶ ὑπερσυντέλικον τὸν δηλοῦντα πρᾶγμα πρὸ πολλοῦ συντετελεσμένον καὶ γενόμενον, καὶ μέλλοντα τὸν πρᾶγμα δηλοῦντα μέλλον γενέσθαι, ἀόριστον δὲ τὸν 15 μὴδὲν τούτων δηλοῦντα, καὶ ὡς ἐπὶ τῶν ἐγκλίσεων ὁμοίως ὀριστικὴν φαμεν τὴν ὀρίζουσαν τὸ πρᾶγμα, καὶ προστακτικὴν τὴν πρόσταξιν σημαίνουσαν, καὶ εὐκτικὴν τὴν τὸ εὐχέσθαι <σημαίνουσαν>, εἴτα τὴν ἀπαρέμφοτον οὐκ ἀπὸ σημασίας ἀλλ' ἐξ ἀποφάσεως ὀνομάζομεν, οὕτως ἄρσενικὸν καὶ θηλυκὸν ἀπὸ σημασίας, τὸ δὲ ἐξ ἀποφάσεως ἀμφοῖν οὐδέτερον 20 καλοῦμεν, ὃ ἐστὶ τὸ μὴδὲ ἐν τῶν προειρημένων σημαῖνον. Καὶ τοῦτο δὲ ἰστέον, ὅτι πολλάκις ὁ ποιητὴς οὐ πρὸς τὸν χαρακτῆρα τῶν οὐδετέρων ἀλλὰ πρὸς τὸ σημαινόμενον ὑπαντᾷ, ὡς ἐν τῷ <Κ 278> κλυθί μευ, αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, ἥ τέ μοι αἰεὶ, καὶ ἐν ἄλλοις πλείστοις ὁμοίως.

25 Προτάσσειν δὲ δεῖ τὸ εἶδος τοῦ γένους· πᾶσα γὰρ φωνὴ ὑπὸ εἶδος ἀνάγεται, οὗ γε μὴν ὑπὸ γένος· οἱ δὲ φιλόσοφοι τὸ γένος προτιθέασιν ὡς περιεκτικὸν τῶν εἰδῶν.

<Heliadori> — Ἕνιοι δὲ προστιθέασιν τούτοις ἄλλα δύο, κοινόν τε καὶ ἐπίκοινον.] Ἐπειδὴ τινες εἰσηγήσαντο ἄλλα δύο γένη, 30 τὸ κοινόν τε καὶ ἐπίκοινον, τούτου χάριν ἐλευθερῶν ἑαυτὸν μέμψως ὁ τεχνικὸς ἔφη «Ἕνιοι δὲ προστιθέασιν»· εἰ γὰρ τέσσαρα ἔσονται τὰ γένη, ἄρσενικὸν θηλυκὸν κοινόν τε καὶ ἐπίκοινον, πῶς τὸ μὴδὲν τούτων ἐμφαῖνον οὐδέτερον εἵπομεν; Φυσικῶς γὰρ δύο ἐπιστάμεθα γένη, ἄρσεν καὶ θῆλυ, καὶ τὸ ἐξ ἀναιρέσεως τῶν δύο προσαγορευόμενον οὐδέτερον, 35 καὶ ἐκάστῳ αὐτῶν δέδοται τις οἰκείος χαρακτὴρ καὶ ἴδιον ἄρθρον· λέ-

8—24 hab. et. Σ¹ || 28—363, 18 videntur esse Σ^b; cfr Choerob. in CGG IV 1 p. 107, 16—36

12 γεν. συντ. Σ¹, συντ. γεν. V, γινομ. συντ. N | καὶ ὑπ. — γενόμενον (13) om E || 13 πρᾶγμα — γενόμενον VN, τὴν ἐκ πολλοῦ γενομένην συντέλειαν A || 14 καὶ μέλλ. Σ¹, μέλλ. δὲ VN || 15 ὁμοίως Σ¹, om VN || 17 σημαίνουσαν om VN Σ¹ || 28 post δύο add V²: καὶ τὸ μὲν ὀνόμασεν || 29 τε καὶ N, τὸ δὲ V || 35 αὐτῶν N, αὐτῷ V

γομεν γάρ, ὅτι ὁ εἰς ἄν χαρακτηρ ἀρσενικῶν ἐστι μόνων, οἷον μεριστὰν πελεκάν, καὶ ὁ εἰς ἡ θηλυκῶν μόνων, <οἷον> Ἑλένη Κλυμένη, καὶ ὁ εἰς ὀν οὐδετέρων μόνων, οἷον δένδρον ξύλον· καὶ τὸ ὁ ἄρθρον ἀρσενικῶν ἐστι μόνων, τὸ δὲ ἡ θηλυκῶν, καὶ τὸ τὸ οὐδετέρων. Παράσχωμεν τοῖ- 5
 νυν καὶ τῷ κοινῷ γένει καὶ τῷ ἐπικοίνῳ ἰδίους χαρακτήρας καὶ ἴδια ἄρθρα πρὸς ἀκρίβειαν καὶ διάκρισιν τῶν ἄλλων γενῶν, καὶ τότε δώμεν καὶ αὐτὰ γένη· εἰ δὲ οὐχ εὐρίσκομεν, τί μάτην πληθος γενῶν παρεισά-
 γομεν τῇ τέχνῃ; καὶ χρὴ λέγειν ὄνομα κοινόν, ὄνομα ἐπίκοινον, καὶ οὐ γένος κοινόν καὶ ἐπίκοινον. Ὡς οὖν δέδεικται, οὐ δεχόμεθα τὰ γένη ταῦτα παρὰ τὸ ἀρσενικόν καὶ θηλυκόν καὶ οὐδέτερον, ἐπειδὴ οὔτε 10
 μασίαν ἰδίαν ἔχουσιν οὔτε ἄρθρον ἴδιον· τὸ γὰρ σημαινόμενον αὐτῶν ἡ ἀρσενικόν ἡ θηλυκόν, καὶ ἡ φωνὴ αὐτῶν ἡ ἀρσενικὴ ἡ θηλυκὴ. Καὶ κοινὸν μὲν ἐστι *etc.* = Σ' 218, 27—219, 7. Καὶ πάλιν ἐκεῖνα καλοῦμεν κοινά, ὅσα ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως πᾶσιν εἰσιν ἐγνωσμένα, εἴτε ἀρσενικά εἴτε θηλυκά εἰσιν, ὡς ἐπὶ ἀνθρώπου <καὶ> ἵππου καὶ τῶν τοιούτων· 15
 ἐπίκοινα δέ, ὅσα ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως οὐκ εἰσὶ πᾶσιν ἐγνωσμένα, εἴτε ἀρσενικά εἴτε θηλυκά <εἰσιν>, ὡς ἐπὶ αἰετοῦ καὶ περιστερᾶς καὶ τῶν τοιούτων.

Τί ἐστι κοινόν γένος; Ὁ τὰς μὲν πτώσεις ἔχει τὰς αὐτάς, ὑποτάσσεται δὲ ἰδίοις ἄρθροις, οἷον ὁ ἀνθρωπος καὶ ἡ ἀνθρωπος. Καὶ ἄλλως· τὸ διὰ δύο ἄρθρων 20
 καὶ δι' ἑνὸς ὀνόματος σημαῖνον τὸ τε ἄρσεν καὶ θῆλυ, οἷον ὁ ἀνθρωπος καὶ ἡ ἀν-
 θρωπος, ὁ βοῦς καὶ ἡ βοῦς, ὁ κύων καὶ ἡ κύων, καὶ τὰ ὅμοια. Τί ἐστιν ἐπίκοινον γένος; Τὸ δι' ἑνὸς ἄρθρου, ἡ μόνου ἀρσενικοῦ ἡ μόνου θηλυκοῦ, σημαῖνον τὸ ἄρσεν καὶ θῆλυ, οἷον ὁ κόραξ, ὁ ἰχθῦς, ἡ περιστέρα, ἡ ἀηδὼν· ἐκεῖνο μὲν γὰρ τὸ κοινόν διὰ τὸ κοινῶς τοῦ εἶδους τὸ ὄνομα ἐπιφέρεισθαι, τοῦτο δέ, ἡγουν τὸ ἐπίκοινον, διὰ 25
 τὸ συμπεριλαμβάνειν ἐπικοίνως ἐν ἐνὶ ἄρθρῳ τὰ δύο γένη, τὸ ἄρσεν καὶ τὸ θῆλυ. Ἄλλ' οὐδὲν ταῦτα πρὸς τὸν γραμματικόν.

Τί ἐστιν εἶδος; Τοῦτο τὸ εἶδος λέγεται τριχῶς· λέγεται γὰρ εἶδος παρὰ τοῖς φιλοσόφοις τὸ περιεκτικόν τῶν εἰδικῶν, ἥτοι τῶν ἀτόμων, τουτέστι τῶν προσώπων, τὸ κατὰ πλειόνων καὶ διαφερόντων τοῖς ἀτόμοις ἐν τῷ ὁποίῳ τί ἐστι κατηγοροῦ- 30
 μενον· εἶδος λέγεται καὶ ἡ μορφή, ἡγουν ὁ πέτρος· εἶδος καὶ παρὰ τοῖς γραμμα-
 τικοῖς φωνῆς εἰκῶν τὴν ἐν αὐτῇ δηλοῦσα πρώτην ἢ δευτέραν θέσιν. — Πόθεν εἶδος; Ἀπὸ τοῦ εἶδω, δ δηλοῖ τὸ ὅμοιόν. — Πόσα σημαίνει τὸ εἶδω; Διὰ μὲν τῆς εἰ δι-
 φθόγγου πέντε· εἶδω τὸ γινώσκω, ἔξ οὗ καὶ τὸ <υ 75> οἶδεν ἅπαντα· εἶδω τὸ φαίνω, ἔξ οὗ καὶ τὸ <Θ 559> εἶδεται ἄστρα· εἶδω τὸ ὅμοιόν, ἔξ οὗ καὶ εἰκῶν· 35
 εἶδω τὸ λέγω, ἔξ οὗ καὶ τὸ <Α 1> μῆνιν αἶειδε, μετὰ τοῦ ἐπιτατικοῦ αἰ, καὶ γὰρ οἱ πολλὰ ἐπιστάμενοι ἄδουσιν· εἶδω τὸ βλέπω, τούτου δὲ ὁ δεύτερος ἀόριστος ἶδον, οἷον <ubi?> ἶδον παιδας Χαλδαίων· διὰ δὲ τοῦ ἡ τέσσαρα· ἦδω τὸ ἐπιθυμῶ, ἔξ οὗ καὶ ἦπαρ, ἐν τούτῳ γὰρ τὰ τῆς ἡδονῆς καὶ τῆς ἐπιθυμίας· ἦδω τὸ ἀρέσκω, ἀφ' οὗ καὶ τὸ <Μ 80. Ν 748> ἄδε δ' Ἑκτορί μῦθος, ἀφ' οὗ καὶ παράγωγον 40
 ἀνδάνω, οἷον <Α 24. 378> οὐκ Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι ἠνδανε θυμῷ· ἦδω τὸ εὐφραίνω, ἔξ οὗ καὶ ἡδύς καὶ ἡδύνω παράγωγον· ἦδω τὸ ὠφελῶ, ἔξ οὗ καὶ ἡδός τὸ ὄφελος. — Πόσα εἶδη; Δύο, πρωτότυπον καὶ παράγωγον.

3 οἷον δένδρον — μόνων (4) Ν, om V || 7 γένη] γένει VN || 19—43 om Ν || 24 ἰχθῦς V || 29 εἰδικῶν] εἰδῶν V || 31 πέτρος V; an τύπος? Uhl || 33 εἶδω δ] εἶδομαι V || 34 οἶδεν ἅπαντα] εἰδέναι πάντα V

Εἶδη δύο.] Εἶδος ἐστὶ χαρακτήρ λέξεως διάφορον σημασίαν ἔχων, ταττόμενον ὑπὸ τὸ γένος, εἰ καὶ μὴ πάντοτε ἀλλὰ πολλάκις, ἢ περιεχόμενον ὑπ' αὐτοῦ. Καὶ ἄλλως· εἶδος ἐστὶ φωνῆς εἰκὼν δηλοῦσα τὴν ἐν αὐτῇ πρώτην ἢ δευτέραν θέσιν.

- 5 <Heliodori.> — Ζητοῦσι δέ τινες ἐνταῦθα λέγοντες, διὰ τί μὴ τὸ εἶδος τοῦ γένους προέταξεν ὁ τεχνικός, εἴ γε πᾶσα λέξις ὑπὸ εἶδος ἀνάγεται, οὐχ ὑπὸ γένος, καθὼ φαμεν οὕτω, «πᾶσα λέξις ἢ πρωτότυπός ἐστιν ἢ παράγωγος». Πρὸς οὓς φαμεν, ὡς τοῖς φιλοσόφοις ἠκολούθησεν ὁ τεχνογράφος· ἐκεῖνοι μὲν γὰρ προτάσσουσι τοῦ εἶδους τὸ γένος, 10 ὡς περιεκτικὸν τῶν εἰδῶν ὑπάρχον· οἱ δὲ γραμματικοὶ τὸ εἶδος προτάσσουσιν, ἐπεὶ οὐ τοσοῦτον τῆς σημασίας ὅσον τῆς φωνῆς ἀντιπιοῦνται, καθὼ πᾶσα λέξις ὑπὸ εἶδος ἀνάγεται, οὐχ ὑπὸ γένος. — «Γένος δὲ καὶ εἶδος ἐνταῦθα οὐ τὰ παρὰ φιλοσόφοις· οἶδα γάρ, ὅτι γένος ἐκεῖνοί φασι τὸ περιέχον τὸ εἶδος καὶ εἶδος πάλιν τὸ περιεχόμενον ὑπὸ 15 τοῦ γένους, οἷον γένος τοῦ ἀνθρώπου τὸ ζῶον, καὶ ὁ ἄνθρωπος εἶδος ζῴου». Πρὸς δὲ οὕτως ἀπαντᾷ· καὶ ἡμεῖς τοῦτό γε ἴμεν, ὅτι φωνὰς νῦν ὁ τεχνικός εἰσγεῖται, καὶ ὅτι γένος νῦν λέγει οὐ τὸ περιέχον τὸ εἶδος, ἀλλὰ τὸ ἄρσεν καὶ θῆλυ, καὶ εἶδος οὐ τὸ περιεχόμενον ὑπὸ τοῦ γένους, ἀλλὰ τὸ πρωτότυπον καὶ τὸ παράγωγον, καὶ ὅτι πᾶσα 20 λέξις ὑπὸ τὸ εἶδος ἀνάγεται, καθὼ ἢ πρωτότυπός ἐστιν ἢ παράγωγος. καὶ διὰ τοῦτο τὸ εἶδος ὡς καθολικώτερον ὃν κατὰ τὴν φωνὴν τοῦ γένους ὀφείλει προτάξαι ὁ τεχνικός. Ἀλλὰ φαμεν, ὡς ὁμωνυμίαν εὐρύν ἐνταῦθα τοῖς φιλοσόφοις προσεχαρίσατο τὸ γένος προτάξας.

- Τί ἐστι πρωτότυπον; Τὸ κατὰ <τὴν> πρώτην θέσιν λεχθέν, <τουτέστι τὸ πρω-> 25 τόθετον ὑπάρχον καὶ μὴ ἔχον προκάταρξιν τινὰ ἢ αἰτίαν τῆς αὐτοῦ γενέσεως, οἷον πᾶς. Τί ἐστι παράγωγον; Τὸ ἀπὸ πρωτοτύπου παραγόμενον, οἷον γῆϊον.

Τὸ πρωτότυπον διχῶς νοεῖται *etc.* = Σ^v 219, 19—30.

- <Heliodori.> — Γινώσκειν δὲ χρὴ, ὅτι τὸ παράγωγον, ὃ ἐστὶ τὸ ἀπὸ τινος παραγόμενον, ἐτέρῳ γίνεται ἀρχὴ καὶ πρωτότυπον φαίνεται, 30 ὡς περ παρὰ τοῖς φιλοσόφοις τὸ εἶδος εἰς γένος μεταπίπτει, καὶ τὸ εἶδος τοῦ γένους πάλιν ἐτέρου γένους εὐρίσκεται. Τοῦτο δὲ εἶπον, ἐπεὶ τὸ γῆ ὄνομα παράγωγον ὃν — παράγεται γὰρ ἀπὸ τοῦ γῶ ῥήματος, ὃ ἐστὶ τὸ χωρῶ — πρωτότυπον εἶπεν ὁ τεχνικός, καθὼ πάλιν καὶ αὐτὸ

5—23 *videntur esse* Σ^h || 28—365, 7 *videntur esse* Σ^h

1 Εἶδη δύο N, *om* V || 3 Καὶ — θέσιν (4) N, *om* V || 6 τὸ εἶδος τοῦ γένους N, τὸ γένος τοῦ εἶδους V || 13 γένος — οἷον (15) N, *om* V || 16 τοῦτό N, οὕτω V || 21 τὸ N, *om* V || 22 γένους N, εἶδους V || 23 ἐνταῦθα] ἐν ταύτῃ VN || 24—26 V, Πρωτότυπον μὲν οὖν ἐστὶ τὸ κατὰ τὴν πρώτην θέσιν λεχθέν, οἷον γῆ N || 24 τουτέστι τὸ πρω] *rasura* 35 *fere litterarum* V || 28 τὸ (*ante* ἀπὸ) N, *om* V || 29 ἐτέρῳ V, ἐτέρου N || 30 τὸ γένος εἰς εἶδος VN | εἶδος τοῦ γ.] ἀπὸ τοῦ γ. VN

πρωτότυπον ὄνομα τοῦ γαιήϊος φαίνεται, ὡς καὶ τὸ Θησεύς ἀπὸ τοῦ
θήσω παραχθὲν πρωτοτύπου τὸ Θησεΐδης ἐποίησεν. Ἰδοὺ τὸ εἶδος δι-
χῶς, κατὰ φωνὴν τοῦ πρωτοτύπου, ὡς τὸ πᾶς, καὶ κατὰ σημασίαν τοῦ
παραγώγου ἀπὸ τοῦ πρωτοτύπου, ὡς τὸ γήϊνος· ἄλλως τε δὲ κατὰ
φωνὴν μὲν, ὡς τὰ ἑπτὰ εἶδη τῶν παραγώγων, κατὰ δὲ σημασίαν, ὡς
τὰ ὑποπεπτωκότα τῷ ὀνόματι, περὶ ὧν φησιν ὁ τεχνικός· «ὑποπέπτωκε
δὲ τῷ ὀνόματι ταῦτα, ἃ καὶ εἶδη προσαγορεύεται», περὶ ὧν ῥηθήσεται.

Πόσα εἶδη τῶν παραγώγων; Ἑπτὰ· πατρωνυμικόν, κτητικόν, συγκριτικόν,
ὑπερθετικόν, ὑποκοριστικόν, παρώνυμον καὶ ῥηματικόν. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν τοῦ παρα-
γώγου ὀνόματός εἰσιν εἶδη, τὰ δὲ λεγόμενα ὑποπεπτωκότα τῷ ὀνόματι, ἃ καὶ αὐτὰ
εἶδη προσαγορεύονται, τοῦ γενικῷ καὶ πρωτοτύπου ὀνόματός εἰσιν εἶδη. Πῶς φησ;
πλάτυνον. Ὡςπερ τῷ γενικῷ Ζῶω ὑπόκεινται εἶδη, οἷον ἄνθρωπος βοῦς κύων, καὶ
τῷ γενικῷ φυτῷ ὑπόκεινται εἶδη, <οἶον> ἐλαία κυκὴ ἄμπελος, οὕτω καὶ τῷ γενικῷ
ὀνόματι ὑπόκεινται καὶ ὑποβέβληνται εἶδη τὰ ὑποπεπτωκότα τῷ ὀνόματι, ἃ εἰσιν
εἰκοσιτέσσαρα, καθὼς προῖων ὁ λόγος δηλῶσει· τὰ δὲ ἑπτὰ εἶδη τῶν παραγώγων,
ὡς ἀπὸ πρωτοτύπων ὀνομάτων παραγόμενα, [οὕτω] καὶ αὐτὰ εἶδη καλοῦνται ἀντὶ
τρόπων.

Ἐπιδιαίρεσιν τοῦ εἶδους πεποιήται, τεμῶν γὰρ αὐτὸ εἰς πρωτότυ-
πον καὶ παράγωγον†. Ἐνταῦθα *etc.* = Σ^v 220, 3—13.

Πατρωνυμικὸν μὲν οὖν ἔστι τὸ κυρίως ἀπὸ πατρὸς ἐσχη-
ματισμένον]· οἷον Πηλείδης ὁ υἱὸς τοῦ Πηλέως· «ἐσχηματισμένον»
τουτέστι παρηγμένον.

<Heliiodori.> — Καὶ δεῖ εἰδέναι ὅτι εὐλόγως προτάττει τὸ πατρωνυ-
μικὸν τῶν ἄλλων, ἐπειδὴ ἀπὸ μόνων κυρίων γίνεται· καὶ ὃν τρόπον
πρεσβεύει ἐν τοῖς ἄλλοις εἶδεσι τὰ κύρια, τοῦτον καὶ τὰ ἔξ αὐτῶν γινόμε-
να πρεσβεύειν ὀφείλει. — Ὅριστέον τοίνυν τὸ πατρωνυμικὸν οὕτως·
πατρωνυμικὸν ἔστιν ὃ γέγονεν ἀπὸ τῆς γενικῆς τοῦ πρωτοτύπου κυρίου
καὶ εἰς αὐτὴν τὴν γενικὴν τοῦ πρωτοτύπου κυρίου ἀναλύεται μετὰ τοῦ
υἱός ἢ ἔκγονος· τὰ δὲ μὴ ἀναλυόμενα εἰς γενικὴν κυρίου μετὰ τοῦ υἱός
ἢ ἔκγονος τύπῳ μόνῳ καὶ οὐ σημαινομένῳ ἔστι πατρωνυμικά, δηλουμένῳ
δὲ παρώνυμα, ὡς ἔχει τὸ Εὐριπίδης Ἡρώδης· <ταῦτα> φωνῇ μόνῃ
λέγομεν εἶναι πατρωνυμικά, ἐπεὶ μὴ ἀπὸ κυρίων <εἰσίν>. Τὸ δὲ ἀδελ-
φιδούς καὶ θυγατρίδους, καίτοι εἰς γενικὴν μετὰ τοῦ υἱός ἀναλυόμενα,
οὐκ εἰς πατρωνυμικά, ἐπεὶ μὴ ἀπὸ κυρίων εἰς μῆτε τύπον ἔχει πα-
τρωνυμικόν, ἀλλὰ μάλλον συγγενικά· συγγενικά δὲ λέγομεν τὰ μὴ ἀπὸ
πατέρων ἢ μητέρων γενόμενα, ἀπὸ δὲ ἄλλων συγγενῶν [ἢ ἀδελφικῶν].
ἔστι μὲν [ὡς] ἀπὸ ἀδελφοῦ, ὡς ἀδελφιδούς, ἢ <ἀπὸ> υἱοῦ, ὡς υἱιδούς,

23—366, 12 hab. et. Σ¹; videntur esse Σ^h

2 (Ἰδοὺ) — 7 om N || 8—17 om N || 12 Ὡςπερ ἐν V || 21 οἶον
— ἐσχηματ. om N || 23 προτάττει NΣ¹, τάττει V || 27 τῆς Σ¹, om VN ||
32 πατρωνυμικά N, πατρωνυμικὸν V || 34 εἰς (poster.) Σ¹, om VN || 36 συγ-
γενῶν NΣ¹, συγγενικῶν V | ἢ ἀδελφ. — θυγατρίδους (366, 1) om Σ¹ | ἢ ἀδελ-
φικῶν V, ἢ ἀδελφῶν N

- ἢ ἀπὸ θυγατρὸς, ὡς θυγατρίδους· καὶ ἴσως συγγενικά ἐκλήθη διὰ τὸ συγγένειάν τινα ταῦτα δηλοῦν. Καὶ ὁ μὲν ποιητὴς ἐκ πατέρων ποιεῖται τὰ πατρωνυμικά, ἢ ἀπὸ προγόνων, ὅταν ὁ πρόγονος ἀπὸ θεῶν κατὰ-
 5 γηται· οὐδέποτε γὰρ Ὅμηρος ἐκ πάππων ἀποτελεῖ πατρωνυμικὸν χα- 326, 23 ο
 15 ρακτῆρα, εἰ μὴ ὁ πάππος Διὸς εἴη υἱός [τουτέστιν ἀπὸ θεῶν κατὰγε-
 ται], ὡς ἐν τῷ Αἰακίδης (ὁ Ἀχιλλεύς) καὶ ἐν τῷ Δαρδανίδης (ὁ Πρίαμος). Οἱ δὲ νεώτεροι πάντες ποιηταὶ οὐ μόνον ἐκ πατέρων ποιοῦσι πατρωνυμικά, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ μητέρων, οἷον Λητοῖδης (ὁ Ἀπόλλων) λέγοντες καὶ Δαναΐδης (ὁ Περσεύς) καὶ Εἰλαρίδης (ὁ Τιτυός), ἅτινα πατρωνυμικά
 10 καλοῦσιν ἐκ τῆς ἐπικρατούσης ἀρσενικῆς ἐπωνυμίας· ὡς καὶ ἡμεῖς ἀνδριαντοποιόν φαμεν τὸν καὶ γυναῖκας πλάσσοντα καὶ ἀνδροφόνον τὸν καὶ γυναῖκας φονεύοντα. — Χρειώδης δὲ τοῦ τύπου τούτου ἡ συντομία ἐστίν· ἀντὶ γὰρ τοῦ εἰπεῖν Πηλέως υἱός, Αἰακοῦ υἱός ἢ ἔκγονος, φημί Πηλεΐδης Αἰακίδης· ὅθεν οὐδὲ προστίθεται τὸ υἱός ἢ τι τοιοῦτον.
 15 Ἰστέον ὅτι τὰ πατρωνυμικά τιμωτέρᾳ εἰσι τῶν ἄλλων εἰδῶν, ὡς ἀπὸ κυρίων παραγόμενα, οἷον Ἀτρεὺς Ἀτρείδης, Αἰακός Αἰακίδης· τὰ γὰρ ἄλλα καὶ ἀπὸ κυρίων παράγονται καὶ ἀπὸ προσηγορικῶν, Ἀρίσταρχος Ἀριστάρχειος οἶκος, ἀνθρωπος ἀνθρώπειος νοῦς. Διὰ τί τὰ πατρωνυμικά *etc.* = Σ^v 222, 26—223, 2.
 20 Καταχρηστικῶς δὲ καὶ τὸ ἀπὸ προγόνων.] Καταχρηστικῶς δέ, φησί, καὶ [τὸ] ἀπὸ προγόνων σχηματίζεται, οἷον Αἰακίδης (ὁ Ἀχιλλεύς) ὁ Αἰακοῦ ἀπόγονος καὶ Δαρδανίδης (ὁ Πρίαμος) ὁ Δαρδάνου ἀπόγονος. Σχηματίζουσι δὲ καὶ ἀπὸ μητέρων, οἷον Λητοῖδης (ὁ Ἀπόλλων) ὁ τῆς Λητοῦς παῖς· τινὲς δὲ ταῦτα μητρωνυμικά ὀνομάζουσιν. —
 25 Τὰ γοῦν πατρωνυμικά θέλει μιᾷ συλλαβῇ πλεονάζειν τῆς γενικῆς τοῦ πρωτοτύπου· ἔχει δὲ τὴν γένεσιν πάντως ἀπὸ τῆς γενικῆς <τοῦ πρωτοτύπου>. — Ἰστέον δὲ ὅτι <τὸ> πατὴρ πολλὰ σημαίνει· <καὶ γὰρ> οὐ μόνους τοὺς φύσαντας, ἀλλὰ καὶ τοὺς προγόνους, καὶ τοὺς πολιούχους, καὶ <τοὺς> τῶν πόλεων κτίστας, καὶ τοὺς νομοθέτας δὲ πατέρας λέ-
 30 γομεν.
 Λέγει τοίνυν ὁ τεχνικὸς χαρακτῆρας καὶ τύπους τῶν πατρωνυμικῶν τρεῖς· κοινὸν μὲν πάσης διαλέκτου τὸν εἰς δης, οἷον Πηλεΐδης, Ἰωνικὸν δὲ τὸν εἰς ὠν, οἷον Ἀτρείων, καὶ τρίτον τῶν Αἰολέων τὸν εἰς αδιος· τούτῳ γὰρ τῷ τύπῳ κέχρηται οἱ Αἰολεῖς ἐπὶ τὰ πατρωνυμικά.

12—14 = Σ^v 220, 27—30 || 27—30 *cfr* Σ^v 220, 14—16

4 πάππων N, πάντων V, πάππου Σ¹ || 5 τουτέστιν — κατὰγεται *om* Σ¹ ||
 6 *prius* ὁ *om* N | καὶ — Πρίαμος VN, μὴ τοίνυν ὑπολάβοι τις τὸ <α 40> ἐκ γὰρ Ὁρέσταις τίς ἐσ<ς>εται Ἀτρείδαι πατρωνυμικῶς τοῦ Ὁρέστου ἀπὸ Ἀτρέως· ὁ (l. οὐ) γὰρ Ἀτρεὺς Διός· ἀλλ' ἐκ τοῦ Ὁρέστου τίς ἐσεται τοῦ Ἀγαμέμνονος τοῦ Ἀτρέως Σ¹ || 9 καὶ Δαν. — Τιτυός *om* Σ¹ | ἰλαρίδης VN || 11 τὸν — ἀνδροφόνον *om* Σ¹ | καὶ (*ante* γυν.) N, *om* V || 13 Αἰακοῦ — ἔκγ.] διὸς ἔκγονος ἢ αἰακοῦ VN || 14 οὐδὲ N, οὐδὲν V || 15—19 *om* N || 21 δέ] τε VN ||
 27 πατὴρ N, πατρός V

Πόσοι τύποι τῶν πατρωνυμικῶν ἄρσενικῶν; Τρεῖς· ὁ εἰς δης, οἷον Πηλείδης, ὁ εἰς ων, οἷον Ἀτρείων, καὶ ὁ τῶν Αἰολέων ἴδιος τύπος, οἷον Ὑρράδιος. — Διὰ τί προτέτακται τὸ πατρωνυμικόν; Ὅτι ἀπὸ μόνων γέγονε κυρίων· καὶ ὥσπερ ἐν τοῖς ἄλλοις εἶδеси τὰ κύρια πρεσβεύει, οὕτω καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν γινόμενα πρεσβεύειν ἦτοι πρωτεύειν ὀφείλει.

5

⟨*Heliodori.*⟩ — Ἐπειδὴ πρὸς νέους ἔγραψε τὴν τέχνην ὁ Διονύσιος, τοὺς μὲν τύπους τῶν πατρωνυμικῶν μόνον ἐξέθετο, αὐτῶν δὲ τῶν τύπων τοὺς σχηματισμοὺς ἐσιώπησεν, ἀπλουτέραν τὴν διδασκαλίαν ποιούμενος. Ἡμᾶς δὲ εὐλογόν ἐστιν εἰπεῖν τῶν τύπων ἕκαστος ὅθεν προῆλθε καὶ ποῖον σχηματισμὸν ἀνεδέξατο, ἄρξαμένους οὕτω τοῦ λόγου, 10 ὡς πᾶν πατρωνυμικὸν ἀπὸ γενικῆς ἐστιν· πᾶσα γὰρ γενικὴ εἰς ος λήγουσα ἢ εἰς ους <ἢ εἰς ου> εἰς δης ποιεῖ τὸ πατρωνυμικόν. Ἄλλ' ὅτε εἰς ος λήγει ἢ γενικὴ, ἀμοιβῇ τοῦ τέλους ἡγουν τῆς ἐσχάτης συλλαβῆς εἰς τὸ ιδης τὸ πατρωνυμικὸν ποιεῖ, καὶ πλεονάζει αὐτὸ μιᾷ συλλαβῇ, εἰ δὲ πλεονάζει <πλέοσι> συλλαβαῖς τῆς μιᾶς ἢ ἡττονας ἔχει συλλαβάς, πεπονθὸς 15 εὐρίσκεται, οἷον Ἀγαμέμνωνος Ἀγαμεμνονίδης· ὅθεν φαμέν ἀπὸ τῆς γενικῆς τῆς Ἀνθεμίωνος Ἀνθεμιωνίδης ἦν τὸ ἀνάλογον, καὶ γεγονὸς Ἀνθεμίδης τῶν δύο συλλαβῶν συγκοπὴν ὑπέμεινεν· ὁμοίως καὶ ἀπὸ τοῦ Δευκαλίωνος Δευκαλιωνίδης ὥφειλεν εἶναι κατὰ ἀναλογίαν, συγκοπὴν δὲ πέπονθεν ἐν τῷ Δευκαλίδης· τὸ δὲ Χαλκωδοντιάδης καὶ Τελαμωνιά- 20 δης πλεονασμὸν ἔχειν τοῦ α φαμέν. Ὅμοίως καὶ ὅτε εἰς ους λήγει ἢ γενικὴ, καὶ αὕτῃ ἀμείψασα τὸ τέλος εἰς ιδης πάλιν τὸ πατρωνυμικὸν ποιεῖ, οἷον Ἡρακλέους Ἡρακλείδης, Ἰφικλέους Ἰφικλείδης, καὶ κατὰ συναίρεσιν Ἡρακλείδης καὶ Ἰφικλείδης. Καὶ πάλιν ὅτε ἡ γενικὴ εἰς ου λήγει, μη οὐσα ἀπὸ τῶν εἰς ος εὐθειῶν, ἀλλὰ ἀπὸ τῶν εἰς ας ἢ εἰς 25 ης, εἰς αδης τὸ πατρωνυμικὸν ποιεῖ, οἷον Βορέου Βορεάδης, Ἰππότου Ἰπποτάδης. Σημειωτέον δὲ ὅτι τὰ εἰς ος ὀνόματα εἰ μὲν παραλήγοιτο τῷ ι, διὰ τοῦ αδης τὸ πατρωνυμικὸν ποιεῖ, εἰ δὲ μή, διὰ τοῦ ιδης, οἷον Ἥλιος Ἠλιάδης, Θεέτιος Θεετιάδης, Λαέρτιος Λαερτιάδης, τῶν δὲ μη παραληγομένων τῷ ι Πρίαμος Πριαμίδης, Τάνταλος Τανταλίδης, Πάν- 30 θος Πανθοῖδης καὶ κατὰ συναίρεσιν Πανθοίδης· [τὰ γὰρ εἰς ος μη καθαρὰ διὰ τοῦ ιδης γίνονται πατρωνυμικά]. — Τοῦτο δὲ πάλιν σημειωτέον, ὅτι καθόλου τῶν εἰς δης ὅσα μη διφθόγγῳ παραλήγεται βραχεῖαν ἔχει τὴν παραλήγουσαν, πλὴν τοῦ Δημάδης, ὃ γέγονεν ἀπὸ τοῦ Δημέαδης δωρικῶς, καὶ τῶν ὀλίγων τῶν παρὰ ποιηταῖς ποιητικῶς ἐκτετα- 35 μένων, ἅτινα ἐστὶ ταῦτα, Ὑλλίδης Κοδρίδης Λαγίδης.

6—368, 15 hab. et. Σ¹ (nonnulla paulo breviora); videntur esse Σ^h

1—5 om N || 2 ἴδιος] ἀδιος V || 6 ἔγραψε E, ἔγραφε A, γράφων VN || 9 τῶν τύπων N, τοὺς τύπους V || 11 πᾶσα — πατρωνυμ. (12) om Σ¹ || 14 τὸ NΣ¹, om V | αὐτὸ R Schneider, αὐτοῦ VN, om Σ¹ || 15 πλεον. — ἢ om Σ¹ | πλέοσι συλλ. R Schneider, συλλαβῇ VN || 17 γεγονὸς Ἀνθ. Σ¹, γέγονεν Ἀνθ. καὶ VN || 18 ὁμοίως — ἐν τῷ (20) VN, ὁμοίως καὶ τὸ Σ¹ | ἀπὸ N, om V || 20 τὸ δὲ Σ¹, τότε V, τό τε N || 22 τὸ (ante πατρ.) N, om V; item v. 28 || 23 οἷον Σ¹, om VN; item v. 26

Περὶ δὲ τοῦ εἰς $\bar{\omega}\bar{\nu}$ πατρωνυμικοῦ τύπου τοῦτό φαμεν, ὅτι ἀπὸ τοῦ εἰς $\delta\eta\varsigma$ ἐστὶ πατρωνυμικοῦ τύπου· ὁ γὰρ εἰς $\delta\eta\varsigma$ πατρωνυμικός ἀμοιβῇ τοῦ τέλους ἦτοι τῆς ἐσχάτης συλλαβῆς εἰς $\bar{\omega}\bar{\nu}$ τὸν εἰς $\bar{\omega}\bar{\nu}$ πατρωνυμικὸν τύπον ἐργάζεται, οἷον Κρονίδης Κρονίων, Πηλείδης Πηλείων, 5 Ἀτρείδης Ἀτρείων· τὸ δὲ Ὑπεριονίδης ἐρῆν <γίνεσθαι> Ὑπεριονίων, τὸ ἄρα Ὑπερίων οὐ πατρωνυμικόν. Οὗτος ὁ τύπος Ἰωνικός. — Περὶ 326, 26 c δὲ τοῦ εἰς $\alpha\delta\iota\omicron\varsigma$ τύπου λέγομεν, ὅτι Αἰολέων ἰδιός ἐστιν οὗτος ὁ τύπος, ἐπινοηθεὶς ἀντὶ τοῦ εἰς $\delta\eta\varsigma$, καθὼ πρὸς τὸ προπαροξύνεσθαι μᾶλλον ἐστιν εὐθετος, καὶ χρειώδης Αἰολεῦσιν ὁ τύπος, καὶ πρὸς χρόνον καὶ 10 πρὸς τόνον αὐτοῖς προπαροξυντικοῖς οὖσι· τὰ γὰρ διὰ τοῦ $\alpha\delta\iota\omicron\varsigma$ πρὸς τῷ κυστέλλεσθαι καὶ προπαροξύνεται.

Οὐκ ἄγνοεῖν δὲ χρῆ, ὅτι ὁ μὲν εἰς $\delta\eta\varsigma$ τῶν πατρωνυμικῶν τύπος κοινός ἐστιν, ὁ δὲ εἰς $\bar{\omega}\bar{\nu}$ τῆς Ἰάδος, ὁ δὲ εἰς $\alpha\delta\iota\omicron\varsigma$ τῆς Αἰολίδος· Ὑρ- 15 ράδιος δέ ἐστιν ὁ τοῦ Ὑρρα υἱός, Ὑρρας δὲ Μιτυληναίων ἐγένετο βασιλεύς, οὗ υἱὸς ὁ Πιττακός, εἰς τῶν ἑπτὰ σοφῶν φανείς.

Ἄλλως δὲ πάλιν. — Τύποι τῶν πατρωνυμικῶν ἀρσενικῶν τρεῖς· ὁ εἰς $\delta\eta\varsigma$, ὡς Πριαμίδης ἀπὸ τοῦ εἰς $\bar{o}\varsigma$, καὶ Τυδείδης Πηλείδης ἀπὸ τῶν εἰς $\bar{e}\bar{u}\varsigma$, καὶ παρ' Ἰωσιν ὁ εἰς $\bar{\omega}\bar{\nu}$, οἷον Πηλείων, καὶ παρ' Αἰο- 20 λεῦσιν ὁ εἰς $\alpha\delta\iota\omicron\varsigma$, οἷον Τινάδιος ὁ <τοῦ> Τίνα παῖς. Ἐχει δὲ ὁ εἰς $\delta\eta\varsigma$ παραλήξεις τέσσαρας· ἡ γὰρ τῷ $\bar{i}$ παραλήγεται, οἷον Κρονίδης Τανταλίδης, ἡ τῷ $\bar{o}\bar{i}$ διφθόγγῳ, ὡς Πανθοίδης, ἡ τῷ $\bar{a}$, ὡς Βορεάδης Τελαμωιάδης, ἡ τῷ $\bar{e}\bar{i}$ διφθόγγῳ, οἷον Πηλείδης. Ἀπὸ γοῦν τοῦ Τελαμῶ- 25 νος <τὸ> ἀνάλογον ἦν Τελαμωνίδης, εἰ δὲ ἐπλεόνασε τὸ $\bar{a}$, πέπονθε· καὶ πάλιν <ἀπὸ τοῦ> Δευκαλίων Δευκαλίωνος τὸ ἀνάλογον ἦν Δευκαλι- νίδης, εἰ δὲ εὐρίσκομεν παρὰ τῷ ποιητῇ <ex. gr. M 117> Δευκαλίδης, δῆλον ὡς πέπονθε. — Μόνος δὲ ὁ ποιητῆς οὐκ ἐχρήσατο ἀπὸ μητέρων τοῖς πατρωνυμικοῖς· ἄτοπον γὰρ ἡγήσατο, τὰς τῶν ἡρώων πράξεις ἐξηγού- 30 μενος ἀπὸ μητέρων παράγειν· οἱ δὲ νεώτεροι ποιηταὶ τούτου οὕτως ἐχρήσαντο.

Πόσοι τύποι τῶν πατρωνυμικῶν θηλυκῶν; Τρεῖς· ὁ εἰς $\bar{i}\bar{c}$, οἷον Πριαμὶς, ὁ εἰς $\bar{a}\bar{c}$, οἷον Πελιάς, καὶ ὁ εἰς $\bar{\nu}\bar{\eta}$, οἷον Ἀδρηστήνη <ἢ τοῦ Ἀδρήστου θυγάτηρ>, Ἀτρείωνη ἢ <τοῦ> Ἀτρείως θυγάτηρ, Ἀκριώνη ἢ <τοῦ> Ἀκριοῦ θυγάτηρ.

<Heliodori.> — Θηλυκῶν δὲ τύποι εἰςὶ τρεῖς· ὁ εἰς $\bar{a}\bar{c}$, οἷον Ἥλιάς ἢ τοῦ Ἥλιου θυγάτηρ, ὁ εἰς $\bar{i}\bar{c}$, οἷον Θηγηῖς ἢ τοῦ Θη- 35 σέως θυγάτηρ· <ἀπὸ> οὐδετέρων δὲ οὐ γίνονται πατρωνυμικά.]

16—26 cfr Σ^v 221, 6—18 || 26—28 = Σ^v 223, 4—7

5 τὸ δὲ — Ἰωνικός (6) om Σ¹ | ἐρῆν ὑπερίων V, ἐρῆν ὑπεριόνων N || 8 ἐπινοηθεὶς — προπαροξ. (11) om Σ¹ || 14 δὲ ἐστιν Σ¹, om VN || 15 βασι- 8 λεύς VN, τύραννος Σ¹ | σοφῶν] φιλοσόφων VNΣ¹, sed in σοφῶν corr. A¹ || 16 τρεῖς] τέσσαρες VN || 20 Τανταλίδης R Schneider, Πανθοίδης VN || 30—32 om N || 31 Πελιάς] πηλειάς V || 33 Θηλυκῶν — τρεῖς N, om V

Ἰστέον δὲ ὅτι ὁ μὲν εἰς $\alpha\bar{\varsigma}$ καὶ $\langle\delta\rangle$ εἰς $\iota\bar{\varsigma}$ θηλυκὸς τύπος ἀπὸ τῶν εἰς $\delta\eta\varsigma$ πατρωνυμικῶν γίνονται, τοῦ δὲ μορίου ὑφαιρουμένου· τὰ γὰρ εἰς $\delta\eta\varsigma$ ἀποβάλλοντα τὴν $\delta\eta$ ποιεῖ θηλυκόν, οἷον Πριαμίδης Πριαμῖς, Τανταλίδης Τανταλῖς, Βορεάδης Βορεάς, Πελιάδης Πελιάς, Αἰνειαδης Αἰνείας· καὶ τὸ μὲν Χρυσῆς Νηρηῖς ἀπὸ τοῦ Χρύσης Νηρεύς, καὶ ἀπὸ τοῦ Βασι- 5 λεύς Βασιλῆς καὶ ἐνδεία τοῦ η Βασιλῖς. — Καὶ ὁ εἰς $\nu\eta$, οἷον Ἀδρηστίνη.] Τοῦ δὲ τύπου τοῦ εἰς $\nu\eta$ ἐστὶν ἡ χρῆσις παρ' Ὀμήρῳ ἐν ἐκείνῳ τῷ ἔπει (Ε 412) μὴ δὴν Αἰγιάλεια, περίφρων Ἀδρηστίνη. Φιλῆ δὲ γίνεσθαι ἀπὸ τῆς εἰς $\sigma\upsilon$ ληγούσης τοῦ πρωτοτύπου γενικῆς· αὕτη γὰρ τὴν $\sigma\upsilon$ μόνον μεταβάλλει ἢ εἰς $\iota\nu\eta$ ἢ εἰς $\omega\nu\eta$, καὶ ποιεῖ τὸν εἰς 10 $\nu\eta$ θηλυκὸν τύπον· ἀλλὰ τότε μὲν εἰς $\iota\nu\eta$, ὅτε τὸ πρωτότυπον οὐκ ἔχει τὸ ι παραλήγον, οἷον Εὐῆνος Εὐήνου Εὐηνίνη, Ἀδρηστος Ἀδρήστου Ἀδρηστίνη, Ὠκεανός Ὠκεανοῦ Ὠκεανίνη· τότε δὲ εἰς $\omega\nu\eta$, ὅτε τὸ πρωτότυπον αὐτοῦ ἔχει παραλήγον τὸ ι , $\langle\sigma\iota\omicron\nu\rangle$ Ἀκρίσιος Ἀκρίσιου Ἀκρισιώνη, Ἰκάριος Ἰκαρίου Ἰκαριώνη, Ἥλιος Ἠλίου Ἠλιώνη, Ἰάσιος Ἰαίου 15 Ἰασιώνη, ὅπως μὴ δύο ι ἀλλεπαλλήλως λεγόμενα κακοφωνίαν ἐργάσεται. — Χρειῶδες δὲ τὸ πατρωνυμικόν, ὅτι πλειόνων λέξεων εἰς μίαν λέξιν ἐστὶ συναγωγή· ἀντὶ γὰρ τοῦ εἰπεῖν Πηλέως υἱὸς ἀρκεῖ μόνον εἰπεῖν Πηλεΐδης.

Ἀπὸ δὲ μητέρων οὐ σχηματίζει πατρωνυμικὸν εἶδος ὁ Ὅμηρος, 20 ἀλλ' οἱ μεταγενέστεροι ποιηταί, ὡς Ἡσίοδος (Seut. 479) Λητοῖδην εἰπὼν τὸν Ἀπόλλωνα, καὶ ἄλλοι πολλοὶ τῶν νεωτέρων· ὁ δὲ θεϊότατος Ὅμηρος τὸν $\langle\alphaῖτιον\rangle$ τῆς γενέσεως ὀνομάζει· οὐδὲ ἀπὸ προγόνων σχηματίζει ὁ Ὅμηρος, εἰ μὴ ὁ πάππος εἶη Διὸς παῖς, ὡς Αἰακίδης καὶ τὰ ὅμοια.

Κτητικὸν δὲ ἐστὶ τὸ ὑπὸ τὴν κτῆσιν πεπτωκός]. Κινδυνεύει 25 ἐκπεσεῖν τοῦ οἰκείου ὀνόματος τὸ κτητικόν. Φασι γάρ τινες πρὸ τῆς ἐξηγήσεως διὰ τί, ὥσπερ ἀπὸ τοῦ φύσις γέγονε φυσικὸς φυσικὴ φυσικόν καὶ ἀπὸ τοῦ φθίσις φθισικὸς φθισικὴ φθισικόν, οὐκ ἐγένετο $\langle$ ἀπὸ τοῦ $\rangle$ κτῆσις κτησικὸς κτησικὴ κτησικόν, ἀλλὰ κτητικόν. Πρὸς οὓς φαμεν, ὅτι οὐκ ἦν τοῦτο παρώνυμον, ὡς τὰ ἄλλα, ἀπὸ ῥήματος δὲ γέγονεν· ὥσπερ 30 γὰρ ἀπὸ τοῦ βέβλαπται λέγομεν βλαπτικὸς καὶ ἀπὸ τοῦ λέλεκται λεκτικός, οὕτω καὶ ἀπὸ τοῦ κέκτηται κτητικὸς κτητικὴ κτητικόν φαμεν γεγενῆσθαι ἐκ παθητικοῦ παρακειμένου. Δεύτερον δὲ τέτακται, ἐπειδὴ οὐ μόνον ἀπὸ κυρίων γίνεται, ὡς Νεκτόρειος, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ προσχηγορικῶν, ὡς υἱός. Κτητικὸν δὲ ἐστὶν ὃ ἐκ γενικῆς κυρίου ἢ προσχηγορικοῦ γενό- 35 μενον εἰς τὴν γενικὴν αὐτοῦ ἀναλύεται μετὰ τινος τῶν ὑπὸ τὴν κτῆσιν ἄγεσθαι δυναμένων. Διαφορὰν δὲ ἔχει πρὸς τὸ πατρωνυμικόν, ὅτι ἐκ μόνων κυρίων γίνεται τὸ πατρωνυμικόν, τὸ δὲ κτητικὸν ἐκ κυρίων καὶ

1—372, 6 *videntur esse* Σ^h || 8—19 et 25—370, 3 *similia hab. et.* Σ¹

2 γὰρ V, δὲ N || 4 πηληϊάδης πηληϊάς VN || 10 τὸν εἰς $\nu\eta$ N, τὴν εἰς $\bar{\nu}$ V || 12 τὸ ι N, τῷ ι V; *item v. 14* || 23 αἷτιον *add R Schneider et Uhlig* || 26 πρὸ τῆς ἐξηγ. *ante* ἐκπεσεῖν *transp.* VN, *corr. Uhlig* || 30 δὲ N, γὰρ V || 35 ὡς υἱός VN | γενικῆς N, γενικοῦ V

προσηγορικῶν, καὶ ὅτι τὸ πατρωνυμικὸν ἐν μιᾷ φωνῇ δηλοῖ τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱόν, τὸ δὲ κτητικὸν ἀπαιτεῖ τὰς δύο φωνάς, τόν τε κτήτορα καὶ τὸ κτήμα. Λέγουσι <δέ> τινες, ὅτι εἰ τὸ πατρωνυμικὸν καὶ τὸ κτητικὸν γενικῇ συντάσσεται καὶ ὁμόσημά ἐστι — Πηλείδης γὰρ καὶ Πηλῆϊος <ὁ
5 τοῦ Πηλέως> —, περιττὸν τὸ γράψαι περὶ κτητικοῦ. Πρὸς οὐς φαμεν, ὅτι εἰ καὶ μίαν ἔχουσι γένεσιν, τὴν γενικὴν, ἀλλ' οὐχ ἑνὸς εἵδους, ἀλλὰ τὸ μὲν ἀπὸ μόνου κυρίου, τὸ δὲ ἀπὸ κυρίου καὶ προσηγορικοῦ.

Ἐμπεριειλημμένου τοῦ κτήτορος, οἷον Νηληϊοὶ ἵπποι, Ἐκτό-
ρεος χιτῶν.] Ἐκείνῳ κτητικὸν ἐστὶν ὄνομα τὸ ἐμπεριεχόμενον <τὸ> τοῦ
10 δεσπότη, οὐχὶ <τὸ> τοῦ κτήματος· ὅταν δὲ ὀριστικῶς τὸ κτήμα δηλωῖται
βουληθῶμεν, προστίθεμεν καὶ τὸ τοῦ κτήματος ὄνομα, τουτέστι Πλατω-
νικὸν βιβλίον ἢ χωρίον ἢ τι τοιοῦτον τὸ ὑπὸ τὴν κτήσιν πεπτωκός, <δ>
λέγει τὸ κτήσιν σημαίνον, ὥσπερ κληρωθὲν ὄνομα εἰς τὴν δήλωσιν τοῦ
τε κτήτορος καὶ τοῦ κτήματος. Ὁ μέντοι Ὅμηρος ἀντὶ τοῦ πατρωνυ-
15 μικοῦ τῷ κτητικῷ χρῆται, ὡς τὸ <ex gr. N 76> Τελαμώνιος Αἴας
καὶ <B 20> Νηληϊῶν υἱὶ ἐοικώς· κτήμα γὰρ ὡς ἀληθῶς ὁ παῖς τῷ
πατρὶ. Λέγεται δὲ κτητικὸν καὶ τὸ ὅμοιον τῷ ὑπὸ τὴν κτήσιν πεπτω-
κότι. Εἶδη δὲ τοῦ κτητικοῦ ταῦτα, οἰκειωτικόν, μετουσιαστικόν, συνεμ-
φαντικόν· οἰκειωτικὸν μὲν, ὡς Ὀλύμπιος θαλάττιος, μετουσιαστικὸν δέ,
20 ὡς ἀργύρεος χρύσεος, συνεμφαντικὸν δέ, ὡς γραμματικὸς γεωμετρικός.

Τύποι δὲ τοῦ κτητικοῦ δύο, ὁ εἰς ὁσ λήγων καθαρὸν καὶ ὁ εἰς ὁσ.
Τούτων οὖν τῶν δύο τύπων ὁ μὲν εἰς ὁσ λήγων καθαρὸν ἢ τῷ ἰ πα-
ραλήγεται, οἷον Δήλιος Κάμιος λόγιος, <ἢ τῷ ε, ὡς Ἐκτόρεος> ἢ τῇ
εἰ διφθόγγῳ, ὡς Ἡράκλειος Ὀμήρειος Κεῖος θεῖος, ἢ τῇ αἰ διφθόγγῳ,
25 ὡς Ῥωμαῖος Κυρηναῖος, ἢ τῇ οἰ διφθόγγῳ, ὡς ἀλλοῖος παντοῖος, ἢ τῇ
ῶ διφθόγγῳ, ὡς παππῶς πατρῶς ἥρῳος. Τῆς τῶν πρωτοτύπων γε-
νικῆς ἢ μιᾷ πλεονάζει συλλαβῇ ἢ δύο κατὰ τὸ σπάνιον· καὶ μιᾷ μὲν,
ὡς ἐν τοῖς ἄνω εἰρημένοις ὑποδείγμασιν, δύο δέ, ὡς ἐν τῷ ὀβολιαῖος
ταλαντιαῖος· οὐδέποτε δὲ τριεὶ πλεονάζει συλλαβαῖς, εἰ μὴ ἐν τῷ νναῖαιος
30 μόνῳ· ἔξ ἀνάγκης δέ, τοῦ γὰρ ννα τὸ α τραπήναι εἰς ἰ οὐκ ἐνήν. Τὸ
Χῖος δίος Κεῖος θεῖος ἐν πάθει γέγονεν· οὐδέποτε γὰρ ἰσοσυλλαβεῖ τῇ
γενικῇ τοῦ πρωτοτύπου, εἰ μὴ πεπονθὸς εἴη, ὡς ἐν τῷ δίος, δίος γὰρ
ἦν, καὶ ἐν τῷ Χῖος, Χῖος γὰρ ἦν, καὶ ἐν τῷ Κεῖος· ἀπὸ γὰρ τῆς Κέω
γενικῆς Κεῖος ἦν τὸ ἐντελές, καὶ κατὰ συναίρεσιν ἐγένετο Κεῖος· καὶ
35 ἀπὸ τῆς θεοῦ γενικῆς θεῖος ὀφείλον εἶναι κατὰ συναίρεσιν θεῖος ἐγένετο.
Ὁ δὲ εἰς ὁσ τύπος παραλήγεται ἢ τῷ ἰ βραχεῖ, ὡς Ἑλληνικός Αἰολι-

18—20 = Σ^v 223, 31—34 || 21—371, 4 similia hab. et. Σ¹

7 κυρ. καὶ προσηγ. N, προσηγ. καὶ κυρ. V || 13 τοῦ τε κτήτορος καὶ τοῦ
κτήτορος (sic) V, τοῦ τε κτήτου καὶ τοῦ κτήτορος N || 16 υἱὶ N, υἱέ V | ὡς
N, om V || 22 δύο τύπων N, δευτέρων V || 23 ἢ τῷ ε, ὡς Ἐκτ.] vide
An. Ep. 312, 24 || 25 κρηναῖος N, κρηναῖος V || 27 μία πλ. συλλαβὴ VN |
καὶ μία VN || 28 ὀβολιαῖος V, βολιαῖος N || 29 εἰ μὴ] εἰ μὴ ὡς N, ὡς V |
νναῖος VN; cfr Apoll. de adv. 174, 30 Sch || 30 εἰς ἰ] εἰς ἢ VN

κός μουσικός Ῥωμαϊκός, ἢ τῷ α, ὡς Ῥοδιακός Κυπριακός, ἢ τῷ υ, σπανίως δέ, ὡς Λιβυκός θηλυκός ἀλυκός [καὶ τᾶλλα], ἐν τούτοις τοῖς τρισὶ μόνον. Ἰστέον δὲ ὅτι οὐδέποτε τὰ εἰς κός διφθόγγῳ παραλήγεται· καὶ διὰ τοῦτο σημειούμεθα τὸ κεραμεικός βοεικός Δαρεικός Δεκελεικός.

Πλατωνικὸν βιβλίον.] † Τὰ γὰρ εἰς ἰκός, φασί, δηλοῦσι τοὺς 5 <λόγους τοὺς περὶ τινος ἔχοντας· οὕτως γὰρ λέγειν τοὺς> ἔξιν τινὰ ἔχοντας περὶ τὴν ἐρμηνείαν τῶν βιβλίων. Καὶ Ἀβρων δὲ ἐν τῷ περὶ κτητικῶν· «τὸ Φιλίππικοί», φησίν, «οἱ περὶ Φιλίππου <περι>έχοντες, καὶ οὐχὶ κτήμα ὄντες, Φιλίππου δηλονότι· οὗτοι γὰρ ἐλέγοντο ἂν Φιλίππιοι».

Συγκριτικὸν δέ ἐστι τὸ τὴν σύγκρισιν ἔχον.] Πάλιν φασί 10 τινες, εἰ ἀπὸ τοῦ φύσις γέγονε φυσικὸς φυσικὴ φυσικόν καὶ ἀπὸ τοῦ φθίσις φθισικὸς φθισικὴ φθισικόν, διὰ τί μὴ καὶ ἀπὸ τοῦ σύγκρισις <συγκρισικόν>· οὐ γάρ ἐστι συγκρισικόν, ἀλλὰ συγκριτικόν. Πρὸς οὓς φαμεν, ὡς οὐκ ἔστι ταῦτα παρῶνυμα, ἀλλὰ ἀπὸ ῥήματος γεγονότα· ὥσπερ γὰρ ἀπὸ τοῦ διέζευκται εἴρηται διαζευκτικός, οὕτως καὶ ἀπὸ τοῦ συγκέκριται 15 συγκριτικόν. Τρίτον δὲ ἀναγκαίως τέτακται, ἐπειδὴ μήτε ἀπὸ κυρίων μήτε ἀπὸ προσηγορικῶν γίνεται, ἀλλ' ἀπὸ μόνων ἐπιθέτων, καὶ τούτων οὐ πάντων, ἀλλ' ἐκείνων τῶν δυναμένων ἐπίτασιν ἀναδέεσθαι, οἷον ταχύτερος σοφώτερος· ἢ γὰρ σύγκρισις τῶν πρωτοτύπων ἐπαύξησις· ὅσα τοῖνυν οὐ δύναται ἐπαύεσθαι, συγκριτικὸν οὐ ποιεῖ· οἷον ῥήτωρ, ἐπειδὴ 20 τὸν τέλειον ῥήτορα δηλοῖ, οὐ δέχεται ἐπαύξησιν, ὅταν δὲ εἴπωμεν ῥητορικός, ὁ μετέχων ῥητορικῆς, ἐπεὶ ἐνδέχεται μικρὸν μετέχειν καὶ πολὺ λέγομεν ἐπὶ μὲν τοῦ μικρὸν μετέχοντος ῥητορικός, ἐπὶ δὲ τοῦ πολὺ ῥητορικώτερος· ὁμοίως καὶ τὸ ἱατρός, ἐπειδὴ τὸν τέλειον ἱατρὸν δηλοῖ, οὐ δέχεται ἐπαύξησιν, ὅταν δὲ γένηται ἱατρικός, τότε λέγομεν ἱατρι- 25 κώτερος· καὶ γραμματικός καὶ γραμματικώτερος. Καὶ τούτου χάριν τὸ ἀγαθός σύγκρισιν οὐκ ἐπιδέχεται· ὁ γὰρ ἤμελλεν αὐτῷ παρέχειν ἢ σύγκρισις, τοῦτο ἔχει ἀφ' ἑαυτοῦ· τίς γὰρ ἐστὶν ἀγαθός; ὁ ἄγαν θεῖος. — Γίνεται δὲ τὸ συγκριτικὸν προὔποκειμένου τοῦ ἐν συγκρίσει πράγματος, οἷον «ἀνδρείότερος Ἀχιλλεὺς Αἴαντος» προὔποκειμένης τῆς ἀνδρείας, καὶ 30 «σοφώτερος Ὀδυσσεὺς Νέστωρ» προὔποκειμένης τῆς σοφίας· οὐ γὰρ εἵπομεν «σοφώτερος Ὀδυσσεὺς Κοροΐβου», ἀλλὰ τὸν μὲν σοφόν, τὸν δὲ ἀνόητον. Πάλιν δὲ ἐστὶν ἡ σύγκρισις ἐνὸς πρὸς ἓνα ὁμοιογενῆ ἢ ἐνὸς πρὸς πολλοὺς ἑτερογενεῖς, ἵνα μὴ πολλοὺς ὁμοιογενεῖς ὑβρίσωμεν· ὅταν οὖν εὖρωμεν σύγκρισιν ἐνὸς πρὸς πολλοὺς ὁμοιογενεῖς, ἐκείνοι πάντως 35 εἰς μιὰς ἡλικίας ἢ ἐνὸς τόπου, ἵνα πάλιν ὑπολάβωμεν ἐνὸς πρὸς ἓνα τὴν σύγκρισιν γίνεσθαι, οἷον <I 57> ἐμὸς δέ <κε> καὶ πᾶις εἶησ' Ὀπλότερος γενεῆφι· μιὰς <γὰρ> γενεῆς οἱ παῖδες τοῦ Νέστορος καὶ

5—9 *cfr* Σ' 224, 1—6 || 10—372, 6 *simillima hab. et* Σ'

5 εἰς κός φησὶ VN || 6 λόγους — τοὺς *add* Uhl^{ig} || 7 Kai N, *om* V || 10 τὴν *om* N || 14 παρῶνυμα] πατρωνυμικά VN || 15 διαζευκτικόν VN || 21 εἴπωμεν Σ', εἴπω VN || 22 ἐπεὶ N, ἐπεὶ δὲ V || 23 μὲν *add* Σ' || 31 εἴπωμεν VN || 33 δέ] γάρ VN | σύγκρισις N, κρίσις V || 38 ὀπλότατος VN *et edd. Hom*

Διομήδης· καὶ πάλιν <Ε 898> καὶ κεν δὴ πάλαι ἦσθα ἐνέρτερος
 Οὐρανίωνων· ἐν ἐνὶ γὰρ τόπῳ εἰς τῷ Ταρτάρῳ. — Παράγονται δὲ
 τὰ συγκριτικά ἀπὸ ὀνομάτων, οἷον ὀξύς ὀξύτερος, καὶ ἀπὸ ῥημάτων,
 βάλλω βέλτερος, καὶ ἀπὸ μετοχῆς, ἄσμενος ἄσμενέστερος, καὶ ἀπὸ προ-
 5 θέσεως, πρό πρότερος, καὶ ἀπὸ ἐπιρρήματος, ἄνω ἀνώτερος· ἀπὸ <δὲ>
 ἄρθρου οὐ παράγονται, οὐδὲ ἀπὸ ἀντωνυμιῶν, οὐδὲ ἀπὸ συνδέσμων.

Συγκριτικὸν τοίνυν ἐστὶν ὁ παρωνύμως ἐξενεχθὲν μετὰ τοῦ μᾶλλον
 ἢ ἦττον εἰς τὸ πρωτότυπον ἀναλύεται ἢ εἰς τὸ μετεिल्φὸς τοῦ πρωτο-
 10 τύπου, οἷον ταχύτερος ὁ μᾶλλον ταχύς. Τρίτον δέ ἐστι τῇ τάξει, ἐπειδὴ
 ἐξ ἐπιθέτων γίνεται, οὐ κυρίων οὐδὲ προσηγορικῶν. Ἡ δὲ σύγκρισις
 τῶν πρωτοτύπων ἐστὶν ἐπαύξησις, τὸ δὲ συγκριτικὸν γενικῇ συντασσό-
 μενον δηλοῖ τὴν σύγκρισιν, νεώτερος ὅδε τοῦδε· μὴ ἔχον δὲ τὴν γενι-
 κὴν ἀντὶ τοῦ πρωτοτύπου ἐστί, νεώτερος ἀντὶ τοῦ νέος, <Δ 277> με-
 15 λάντερον ἢ ὅτε πῖσσα ἀντὶ τοῦ μέλαν. Ἰστέον δὲ ὅτι ἴδιον τοῦ συγ-
 κριτικοῦ τὸ ἀναλύεσθαι εἰς εὐθείαν μετὰ τοῦ μᾶλλον· ὀξύτερος γὰρ ὁ
 μᾶλλον ὀξύς. — Ἐνὸς πρὸς ἓνα ὁμοιογενῆ, ὡς Ἀχιλ(λ)εὺς ἀν-
 δρειότερος Αἴαντος, ἢ ἐνὸς πρὸς πολλοὺς ἑτερογενεῖς, ὡς
 Ἀχιλ(λ)εὺς ἀνδρειότερος τῶν Τρώων.] Ἐνὸς πρὸς ἓνα ὁμοιογενῆ.
 20 Οἱ παλαιοὶ αἰσχροὺς ἡγοῦντο ἓνα προκρίναι πάντων τῶν ὁμοφύλων· διό
 φησιν ἐνὸς πρὸς ἓνα· ἐπὶ ἑτεροφύλων δὲ καὶ ἐνὸς πρὸς πολλοὺς ἐποι-
 οῦντο σύγκρισιν. Εἰ δέ που εὖροις ἐν ὀνόμασι κυρίοις ἢ ἀντωνυμίαις τὸ
 τοιοῦτον, παραγωγὴν ἴσθι λεγόμενον καὶ οὐ σύγκρισιν, ὥσπερ ἔστι παρὰ
 Ἀριστοφάνει <Plut. 83> τὸ αὐτότατος καὶ παρὰ Μενάνδρῳ <fr. 986 K>
 25 τὸ αὐταιτιώτατος· τὸ δὲ αὐτότερος παρ' Ἐπιχάρμῳ <fr. 2 Ahr.>
 πέπαικται. — Ἀξιον δέ ἐστι ζητῆσαι, τίνος ἕνεκα Ἑλληνα πρὸς Ἑλληνα
 προῆγεν εἰς σύγκρισιν, πολλοὺς δὲ Τρώας πρὸς ἓνα Ἑλληνα. Φαμέν
 ὅτι φιλέλλην ὦν ὁ ποιητὴς προσεχαρίσατο, βουλόμενος σεμνῶναι τὸ πᾶν
 γένος τῶν Ἑλλήνων. Ὡς ἔφην δέ, οὐκ ἔστιν εἰκὴ <πάντων> ποιεῖσθαι
 30 τὴν σύγκρισιν· οὔτε γὰρ ζωγράφου καὶ τέκτονος σύγκρισις γίνεται, ἀλλὰ
 δύο τινῶν ἢ καὶ πλειόνων τοῦ αὐτοῦ ἐπιτηδεύματος μετεχόντων, ὡς
 «Ἀχιλλεὺς ἀνδρειότερος Αἴαντος».

<Heliodori>. — Ἔστι τι πρωτότυπον ταχύς, εἴτα ταχύτερος ταχίων
 θάσων· τὸ τ εἰς τὸ ἀντίστοιχον μεταβληθὲν θ, ἀντὶ γὰρ τοῦ τάσων
 35 θάσων ἐγένετο· καὶ πάλιν βραδύς βραδύτερος βραδίων βράσων, ὡς τὸ
 <K 226> βράσων τε νόος, λεπτή δέ τε μήτις. Τὸ δὲ ἀμείνων καὶ τὸ

22—32 cfr Σ^v 225, 9—18 || 33—373, 7 videntur esse Σ^h

1 ἦσθα VN || 4 βάλλω N, βάλλων V || 11 δέ] γὰρ VN || 17 Ἐνὸς
 — Τρώων (19) om N | ὁμογενῆ V; item v. 19 || 20 προκρίναι] ἀποκρίναι VN
 23 ἴσθι — ρύ V, λέγε μόνον μὴ N || 25 αὐταιτιώτατος Kock, ἀντιώτατος VN ||
 29 ἔφην] ubi? vide Σ^v 225, 16 || 36 Τὸ δέ] τὸ γὰρ VN

μείζων καὶ τὸ χείρων κατὰ πάθος ἐγένετο· τῷ μὲν ἀμείνων τὸ ὦ δι' εὐφω-
νίαν προστεθέν, ἀμείων γὰρ ἦν, ὁ μηδενὸς ἐλάττων· τὸ δὲ μείζων ἀπὸ
τοῦ μέγας μεγότερος μεγίων μέσων, καὶ τροπῇ τοῦ εἰς εἰς τὴν εἰ δί-
φθογγον καὶ τῶν δύο σιγμάτων εἰς τὸ ζ μείζων, ὡς Ἡσιόδος <Ορρ.
380> πλείων μὲν πλεόνων μελέτη, μείζων δ' ἐπιθήκη, τοῦ ζ 5
ἀντὶ τοῦ γ δι' εὐφωνίαν πάλιν προστεθέντος· ὡσαύτως καὶ ἐπὶ τοῦ
χείρων, καὶ γὰρ τοῦτο ἀπὸ τοῦ χερείων συγκοπὴν ὑπέμεινεν.

Πόσοι τύποι τῶν συγκριτικῶν; Τρεῖς· ὁ εἰς $\overline{\tau\epsilon\rho\omicron\varsigma}$, ὡς δεῦτερος βραδύτερος·
ὁ εἰς $\overline{\omega\upsilon\alpha\theta\omicron\varsigma}$, εἰ μὲν εἴη τρισύλλαβος, τῷ ἰ μόνῳ παραλήγεται, οἷον καλλίων
βελτίων, εἰ δὲ δισύλλαβος, τῇ εἰ διφθόγγῳ, οἷον πλείων μείων [μείζων χείρων]· καὶ 10
ὁ εἰς $\overline{\epsilon\omega\alpha\theta\omicron\varsigma}$ μὴ καθαρὸς διὰ δύο σιγμάτων, οἷον θάσων κρείσων ἤσων.

<Heliodori.> — Προτέτακται τοίνυν ὁ εἰς $\overline{\tau\epsilon\rho\omicron\varsigma}$ τύπος, ὅτι τὴν
τοῦ πρωτοτύπου σχεδὸν πᾶσαν φυλάττει φωνήν, οἷον ὀξύς ὀξύτερος·
δεῦτερος δὲ τέτακται ὁ εἰς $\overline{\omega\upsilon\alpha\theta\omicron\varsigma}$ καθαρὸς, ὅτι παρὰ δύο μόνα στοιχεῖα
φυλάττει τὴν τοῦ πρωτοτύπου φωνήν, οἷον βραδύς βραδίων, ταχύς τα- 15
χίων· οὐ χρὴ δὲ ἀγνοεῖν, ὅτι ὁ εἰς $\overline{\omega\upsilon\alpha\theta\omicron\varsigma}$ καθαρὸς τύπος, εἰ μὲν εἴη τρι-
σύλλαβος, τῷ ἰ μόνῳ παραλήγεται, ταχίων βραδίων, σεσημειωμένου τοῦ
ἀρείων χερείων, εἰ δὲ δισύλλαβος εἴη, τῇ εἰ διφθόγγῳ παραλήγεται,
πλείων μείων· τρίτος τύπος ὁ εἰς $\overline{\epsilon\omega\alpha\theta\omicron\varsigma}$, ὅτι πᾶσαν τὴν <λήγουσαν> συλ-
λαβὴν τοῦ πρωτοτύπου ἀποβάλλει, βραδύς βράσων, ταχύς θάσων. 20

Τί ἐστὶν ὑπερθετικόν; Τὸ κατ' ἐπίτασιν ἑνὸς πρὸς πολλοὺς παραλαμβανόμενον
ἐν συγκρίσει, οἷον ὀξύτατος βραδύτατος. Τί ἐστὶν ὑπερθεσις; Ἡ τῶν συγκριτικῶν
ἐπίτασις.

<Heliodori.> — Ὑπερθετικόν ἐστὶν ὃ μετὰ τῆς ἐννοίας τῆς τοῦ
πρωτοτύπου ἔχει τὴν κατὰ πάντας ἐπίτασιν· καὶ ἡ μὲν σύγκρισις τῶν 25
πρωτοτύπων ἐστὶν ἐπίτασις ἢ αὐξήσις, ἢ γε μὴν ὑπερθεσις αὐτῶν τῶν
συγκριτικῶν ἐπίτασις τελεία· διὸ καὶ πρὸς πολλοὺς πάντως γίνεται· οἷον
ταχύς μὲν τὸ πρωτότυπον, ταχύτερος δὲ ὁ τοῦ ταχέος βελτίων ἐν
τάχει, ταχύτατός γε μὴν ὁ τοῦ ταχύτερου πάντως ἀμείνων ἐν τάχει·
διὰ τοῦτο οὐδὲ ἐπίτασιν ἐπιλαμβάνει τὸ ὑπερθετικόν· τοιοῦτόν ἐστι καὶ 30
τὸ μέγα μείζων μέγιστον, τὸ μὲν γὰρ μέγα πρωτότυπον, τὸ δὲ μείζων
συγκριτικόν, τὸ δὲ μέγιστον ὑπερθετικόν· καὶ τὸ τάχιστον δὲ τῷ τάχει
ἀνεπίτατον ταυτὸν δηλοῖ, τὰ γὰρ τέλεια τῶν μεγεθῶν οὐκ ἐπεκτείνεται.
Ἐξ ὁμοιοειδῶν δὲ γίνονται αἱ ὑπερθέσεις, ὥσπερ καὶ αἱ συγκρίσεις, οἷον

12—20 *videntur esse* Σ^b ||

24—374, 12 *videntur esse* Σ^b

3 μεγότερος — τὸ ζ (4)] μεγίων καὶ .N | μέσων] μάσων V | εἰ] α V |
τὴν] τὸ V || 5 πλεόνων VN | δ' ἐπιθήκη] δ' ἐπανθήσει VN || 6 ὡσαύτως]
ὁ αὐτὸς VN || 7 συγκοπὴν R*Schneider*, συναλοιφὴν VN || 8—11 V, τῶν συγ-
κριτικῶν τύποι εἰς τρεῖς N || 9 ὁ] ὡς V || 18 τῇ N, τῷ V || 19 ὅτι τὴν
πᾶσαν συλλ. VN || 21—23 V, Ὑπερθετικὸν N || 26 ἢ γε N, εἴ γε V || 32 τάχει
ἀνεπίτατον *Uhlig*, ταχύτερον V, ταχίστατον N

«πάντες μὲν ταχεῖς, οὗτος δὲ ταχύτατος, πάντες σοφοί, οὗτος δὲ σοφώτατος». Ἐὰν οὖν ἀναγνῶς τὸ <cf. X 15> θεῶν ὁλωτάτος καὶ <Λ 832> δικαιοτάτος Κενταύρων, μὴ ὑπολάβῃς ὅτι φύσει ἐστὶν ὑπερθετικόν· οὐκ ἔχεις γὰρ δεῖξαι, ὅτι οἱ ἄλλοι θεοὶ ὁλοοὶ εἰσιν, οὐδὲ οἱ ἄλλοι Κέν-
 5 ταυροὶ δίκαιοι ἐτύγχανον· ἀλλὰ ἀνάγνωνθι, ὅτι ἀντὶ τοῦ ὁλοοῦ ἐν θεοῖς καὶ δίκαιος ἐν Κενταύροις παραλαμβάνεται, καὶ ὅτι σύγκρισιν μὲν οὐ ποιοῦμεν ἐνός πρὸς πολλοὺς ὁμοιογενεῖς, ὑπέρθεσιν δὲ ἀποτελοῦμεν. Διὰ τί; «Ὅτι τὸ ὑπερθετικὸν τὸ πάντων ὑπέρχειν ἐπαγγέλλεται, τινὰ δὲ καὶ ἐν ἴσῳ λόγῳ παραλαμβάνεται, οἷον ἀρίστη ἢ ἱατρικὴ, ἀρίστη <δὲ>
 10 καὶ ἡ γραμματικὴ· τοιαῦτα καὶ τὰ παρὰ τῷ ποιητῇ <N 365> ἤτεε δὲ Πριάμοιο θυγατρῶν εἶδος ἀρίστην, <Κασσάνδρην>, καὶ <Z 252> Λαοδίκην ἐσάγουσά, θυγατρῶν εἶδος ἀρίστην.

Λέγεται δὲ ὑπερθετικὸν τὸ ὑπὲρ πάντας ἔχον τὰ τῆς συγκρίσεως· τὸ γὰρ ἀνδρειότερος ἢ ἐνός ἢ πέντε ἢ δέκα, τὸ δὲ ἀνδρειότατος οὐ
 15 μέχρῃς ἀριθμοῦ ὠρισμένου διατείνει, ἀλλὰ καθόλου πάντων ὁμοῦ ἀνθρώπων [καὶ] τῶν τὸ αὐτὸ ἐπιτηδεύοντων· πάλιν δὲ λέγομεν ὑπερθετικὸν τὸ ὑπὲρ πάντας ἔχον τὴν ὑπέρθεσιν ἐν ὁμοιογενεῖς, οἷον «ἀνδρειότατος ὁ Ἀχιλλεὺς πάντων τῶν Ἑλλήνων, σοφώτατος ὁ Ὀδυσσεὺς πάντων τῶν ἀνθρώπων».
 20 Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ ὑπερθετικὸν διαφέρει κατὰ πολλὰ τοῦ συγκριτικοῦ, ὅτι ἐκεῖνο μὲν ἐπιδέχεται τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἥττον, τοῦτο δὲ ἐστὶ [τὸ] ἀνεπίτατον, καὶ <ὅτι> ἐκεῖνο μὲν τρεῖς ἔχει τύπους, τοῦτο δὲ δύο· καὶ [ὅτι] ὁ μὲν εἰς τέρας συγκριτικὸς τύπος ποιεῖ τὸν εἰς τᾶτος, ὁ δὲ εἰς ὧν καθαρὸν τὸν εἰς ᾧτος — ὁ γὰρ τρίτος τύπος οὐ ποιεῖ ὑπερθετικόν,
 25 ὅτι σχεδὸν πάσαν τὴν τοῦ πρωτοτύπου φωνὴν ἀπώλεσεν — οἷον ταχύτερος ταχύτατος, ταχίων τάχιστος, βελτίων βέλτιστος. Γινώσκειν δὲ χρὴ ὅτι ὁ εἰς ᾧτος τύπος, εἰ μὲν εἴη δικύλλαβος, διφθόγῳ παραλήγεται, εἰ δὲ ὑπὲρ δύο συλλαβάς, τῷ ἰ μόνῳ, καὶ τοῦ μὲν πρώτου τύπου πλείστος, τοῦ δὲ δευτέρου κάλλιστος· διὰ τοῦτο τὸ χέριστος καὶ ἄριστος ἀποβάλλει τὴν δίφθογγον τοῦ συγκριτικοῦ, ἵνα τῷ ἰ αὐτὸ παραληφθῇ.
 30

Τί ἐστὶν ὑποκοριστικόν; Τὸ μείωσιν τοῦ πρωτοτύπου ἀσυγκρίτως δηλοῦν, οἷον ἀνθρωπίσκος λίθαξ μεираκύλλιον.] — <Heliodori> — Ὑποκοριστικὸν γίνεται ἀπὸ τοῦ κόρη κορίζω κορισμός, καὶ ἐν πλεονασμῷ ἢ συνθέσει τῆς ὑπὸ ὑποκορισμός· ἢ μᾶλλον οὕτως, κο-
 35 ρίζω ὑποκορίζω ὑποκορισμός, ὃ ἐστὶν ὄνομα ἐμικρότητος ἐμφαντικόν

13—19 cfr Σ^v 225, 29—37 || 20—26 cfr Σ^v 226, 5—12 || 33—375, 26 videntur esse Σ^h || 35—375, 26 cfr Σ^v 226, 15—227, 1

8 Ὅτι N, δὲ V || 9 καὶ (ante ἐν) N, om V || 11 ἀρίστη VN || 22 ἀνεπίτατον N, ἀνεπίστατον V || 28 πρώτου τύπου] πρωτοτύπου V | τύπου om N || , 30 αὐτὸ] αὐτῷ VN | παραληφθῇ N || 31 Τί — τοῦ (33) V, Ὑποκοριστικὸν δὲ ἐστὶ. Γίνεται παρὰ το N || 34 ἐν N, om V

〈κόροις〉 καὶ κόραις μᾶλλον ἑοικός. Λαμβάνεται δὲ ἔνεκεν τοῦ πρέπον-
τος, ὡς παρὰ Ἀλκμᾶνι· ἡ κόραι γὰρ αἱ λέγουσαι· ἢ τοῦ χρειώδους, οἶον
«ἵππαρίον μοι χάρισαι»· μειῶ γὰρ τὸ ζητούμενον, ἵνα ἐτοιμότερον εἰς
τὸ δοῦναι ποιήσω τὸν ἔχοντα· ἢ τοῦ γελοίου χάριν, ὡς Πριαμιλλύδριον
ὁ Πρίαμος. Παρὰ δὲ τῷ ποιητῇ οὐκ ἂν εὐρεθείη ὑποκοριστικόν· ἡρωϊκὰ 5
γὰρ τὰ παρ' αὐτῷ καὶ ἐπηρμένα, τουτέστι λαμπρὰ καὶ ὑπέρογκα, ὡς
ἐνταῦθα (ex. gr. H 219) Αἴας δ' ἐγγύθεν ἦλθε φέρων κάκος ἡύτε
πύργον· διὸ παρὰ τῷ ποιητῇ (ἡρωϊκὰς) διεξιόντι πράξεις σπανίως
ἔστιν εὐρεῖν ὑποκοριστικόν· τὸ γὰρ 〈ἵχνιον ὡς ἐν τῷ〉 <N 71> ἵχνια
γὰρ μετόπισθε ποδῶν ἡδὲ κνημῶν ῥηματικόν ἐστι καὶ οὐχ ὑπο- 10
κοριστικόν· ἀλλὰ καὶ εἴ που ἐμπέσοι ὁ ποιητὴς εἰς φωνὴν ὑποκοριστι-
κὴν, δι' ἐπιθέτου αὐτὴν ἐξαιρεῖ, ὡς ἐν τῷ <κ 171> μάλα γὰρ μέγα
θηρίον ἦεν. Τί γοῦν τὸ τειχίον <καί> τὸ ἐρκίον; Οὐχ ὑποκοριστικά·
διάφορον γὰρ τὸ δηλούμενον, τεῖχος καὶ ἔρκος ἐπὶ πόλεων, τειχίον δὲ
καὶ ἐρκίον ἐπὶ ἐπαύλει· πῶς δὲ μείωσις, ὅπου τὸ μέγα; <π 165> παρ' ἐκ 15
μέγα τειχίον αὐλῆς· οὕτω καὶ τὸ <θηρίον> <κ 171> <μάλα γὰρ
μέγα> θηρίον ἦεν· καὶ τὸ μηρίον διάφορον· μηρία γὰρ τὰ ἐναγίζο-
μενα τοῖς θεοῖς, μηροὶ δὲ τὰ μὴ οὕτως ἔχοντα· οὐδὲ τὸ ὄγκιον, οὐ γὰρ
τοῦ ὄγκος μείωσις· οὐδὲ τὸ ἵχνιον, <N 71> ἵχνια γὰρ μετόπισθε
ποδῶν ἡδὲ κνημῶν· καὶ <γὰρ> περὶ αὐτοῦ <φησι> <N 20> τρις 20
μὲν ὀρέζατ' ἰών, τὸ δὲ τέτρατον ἵκετο τέκμωρ, Αἰγᾶς. Μάχεται
καὶ ὁ τόνος· τὰ γὰρ εἰς ἰὼν ὑποκοριστικά τρισύλλαβα ἀρχόμενα ἀπὸ
βραχείας προπαροξύνεται, ἀπὸ δὲ μακρᾶς παροξύνεται, στόλιον πόδιον
χέριον κάκιον, ὅτε δι' ἑνός κ· ὅτε δὲ διὰ δύο, παροξύνεται, σακκίον·
κορρίον διὰ δύο ρρ [πρὸ μιᾶς τοῦ τέλους ὁ τόνος] παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς, 25
κόριον δὲ δι' ἑνός· νῦν μάν, ὦ κόριον, Θεόκριτος <11, 60>.

Τὸ μείωσιν τοῦ πρωτοτύπου. Τὸ «μείωσιν τοῦ πρωτοτύπου»
ἀντὶ τοῦ ἐλάττωσιν τοῦ πρὸ αὐτοῦ· «ἀσυγκρίτως» δέ, τουτέστιν ἄνευ
συγκρίσεως· οὐ γὰρ φαμεν «ἀνθρωπικός ἐστὶν οὗτος ἐκείνου», ἀλλ' «ἐκεῖ-
νος, ὁ δεῖνα λίθαξ ἐστίν». Εἴρηται δὲ ὑποκοριστικὸν παρὰ τοὺς κόρους, 30
τουτέστι τοὺς μικροὺς νέους, ἥτοι τὰς κόρας· τούτους γὰρ πολλάκις ἢ
ταύτας ὑποθωπεύοντες τοιοῦτοισι κεχρήμεθα ὀνόμασιν, ὡς ἂν εἴπωμεν
περὶ θηλειῶν παρὰ Μενάνδρῳ <fr. 1041 K> νητάριον, ἀμφάριον, καὶ
περὶ ἄλλων. Γίνονται δὲ ἀπὸ τῶν εἰς <κ>ος κτητικῶν κατὰ πλεονασμὸν

30—376, 1 cfr Σ^v 227, 25—228, 3

2 Ἀλκμ.] vide Addenda ad p. 226, 16 || 10 ῥηματικόν] παρὺνυμόν VN ||
12 ἐξαίρει VN || 13 τεῖχιον VN; item v. 14 et 16 | ἔρκιον VN; item v. 15 ||
18 ὄγκιον VN || 19 τοῦ ὄγκου VN || 21 τέταρτον VN | Αἰγᾶς] αἴας VN ||
26 νῦν δὲ μανῶ κ. VN || 27 poster. Τὸ Ν, om V | poster. τοῦ πρωτ. Ν, om
V || 30 παρὰ — τούτους (31) Ν, ἀπὸ τοῦ κούρου, τ. τοῦ μικροῦ νέου ἥτοι τῆς
κόρης· ταύτην V || 33 ἀμφάρια apud Xenarchum fr. 4, 15 K

τοῦ $\bar{\epsilon}$, † πυργίσκος ὁ μικρὸς πύργος, καὶ ἀπὸ τοῦ ἱατρός ἱατρίσκος· γίνε-
ται δὲ καὶ εἰς $\bar{\epsilon}$, ὡς καὶ αὐτὸς ὁ τεχνικὸς λέγει, ὅταν ὁ λίθος κληθῇ
λίθαξ [τὸ γὰρ συγκριτικὸν καὶ ὑπερθετικὸν αὐξήσις· τοῦ γοῦν λίθου τὸ
ὑποκοριστικὸν λίθαξ ἐστί], καὶ Ὅμηρος <ε 415> μὴ πῶς μ' ἐκβαίνοντα
5 βάλη λίθακι προτὶ πέτρη.

Τύποι δὲ τῶν ὑποκοριστικῶν ἀρσενικῶν <μὲν> ἔξ· ὧν ὁ μὲν πρῶ-
τος ὁ εἰς $\bar{\omega}\bar{\nu}$ ἐστὶ δικύλλαβος, ὡς Βάκχων ἐστὶν ὁ Βακχυλίδης· ὁ δὲ
δεύτερος ὁ εἰς $\bar{\omega}\bar{\nu}$ καθάρως, παραλήγοντος τοῦ $\bar{\iota}$, ὡς μωρίων ὁ μωρός·
ὁ δὲ τρίτος ὁ εἰς $\bar{\alpha}\bar{\epsilon}$, ὡς Ῥόδιος Ῥόδαξ καὶ πλούσιος πλούταξ· ὁ δὲ
10 τέταρτος ὁ εἰς $\bar{\alpha}\bar{\varsigma}$, ὡς [Ζήνων] Ζηναῖς ὁ Ζηνόδωρος· ὁ <δὲ> πέμπτος
ὁ εἰς $\bar{\kappa}\bar{\kappa}\bar{\omicron}\bar{\varsigma}$, ὡς γραμματίσκος ὁ γραμματικός καὶ ἱατρίσκος ὁ ἱατρός καὶ
πυργίσκος ὁ πύργος· ὁ <δὲ> ἕκτος ὁ εἰς $\bar{\lambda}\bar{\omicron}\bar{\varsigma}$, τῷ $\bar{\upsilon}$ ἢ τῷ $\bar{\iota}$ παραληγό-
μενος, ὡς δριμύλος ὁ δριμύς καὶ ναυτίλος ὁ ναύτης. Τῶν δὲ θηλυκῶν
τρεῖς εἰσι τύποι· ὁ εἰς $\bar{\omega}$, οἶον Ὑψώ ἢ Ὑψιπύλη, καὶ ὁ εἰς $\bar{\iota}\bar{\varsigma}$, ὡς λυρίς
15 ἡ λύρα καὶ θεραπαινίς ἢ θεράπαινα καὶ περιστερίς ἢ περιστερά, καὶ τρί-
τος ὁ εἰς $\bar{\kappa}\bar{\eta}$, ὡς λεκανίσκη ἢ λεκάνη καὶ παιδίσκη ἢ παῖς. Τῶν δὲ
οὐδετέρων μία μὲν ἐστὶν ἡ εἰς $\bar{\omicron}\bar{\nu}$ κατάληξις· ἔχει δὲ παραλήξεις δέκα· ἡ
γὰρ τῇ $\bar{\nu}\bar{\iota}$ παραλήγεται, ὡς κανόνιον ὀψώνιον, ἡ τῇ $\bar{\delta}\bar{\iota}$, ὡς παιδίον χλα-
νίδιον, ἡ τῇ $\bar{\rho}\bar{\iota}$, ὡς ξυλάριον, ἡ τῇ $\bar{\delta}\bar{\rho}\bar{\iota}$, ὡς μελύδριον ἐλκύδριον, ἡ τῇ
20 $\bar{\lambda}\bar{\iota}$, ὡς μεираκύλλιον Πριαμύλλιον, ἡ τῇ $\bar{\phi}\bar{\iota}$, ὡς χρυσάφιον δενδρύφιον·
ἐὰν οὖν τὸ πρωτότυπον ἔχη τὸ $\bar{\upsilon}$, τὸ ὑποκοριστικὸν φεύγει αὐτό· ἡ τῇ
 $\bar{\kappa}\bar{\iota}$, οἶον μεираκίον, ἡ τῇ $\bar{\pi}\bar{\iota}$, οἶον ἀνθρώπιον τὸ ἀνθρωπάριον, ἡ τῇ $\bar{\chi}\bar{\nu}\bar{\iota}$,
οἶον πολίχινιον, ὃ δηλοῖ τὴν μικρὰν πόλιν, ἡ τῇ $\bar{\phi}\bar{\upsilon}$ διὰ τοῦ $\bar{\upsilon}$ ψιλοῦ,
οἶον ξυλήφουον Ζωήφουον (*sic*).

25 Τί ἐστι παρώνυμον; Τὸ ἀπὸ ὀνόματος ποιηθέν, οἶον Θέων
Τρύφων.] — <Heliodori.> — Ζητοῦσί τινες, διὰ τί ἰδίως τοῦτο παρώ-
νυμον κέκληται, τῶν ἄλλων εἰδῶν καὶ αὐτῶν ὄντων ἀπὸ ὀνομάτων
παρηγμένων· ἀπὸ γὰρ τοῦ Ἀτρεὺς Ἀτρείδης καὶ ἀπὸ τοῦ Νέκτωρ
Νεστόρειος. Καὶ λέγομεν ὅτι ἕκαστον τῶν ἄλλων εἰδῶν μίαν ἐχόντων
30 σημασίαν ἔξ αὐτῆς καὶ ὀνομάσθη, ὡς τὸ πατρωνυμικόν· μόνον γὰρ πα-
τέρα δηλοῖ, ὅθεν καὶ τῆς ὀνομασίας ἔτυχεν· ὁμοίως καὶ τὸ κτητικόν, ὅτι
κτῆσιν μόνην ἐδήλου, καὶ τὸ συγκριτικόν, ὅτι σύγκρισιν, καὶ τὸ ὑπερθετι-
κόν, <ὅτι> ὑπέρθεσιν· ὡσαύτως καὶ τὰ ἄλλα· τό γε μὴν παρώνυμον, καθὸ
ἐδήλου πολλά, ἠπορήθη πόθεν ὀνομασθῇ· καὶ γὰρ περιεκτικά, ὡς ἄμπελος
35 ἄμπελῶν, καὶ ἔθνικα, ὡς Ἀκράγας Ἀκραγαντίνος, καὶ μετουσιαστικά, ὡς

6—24 cfr Σ^v 227, 6—24 || 26—377, 14 videntur esse Σ^h || 26—377, 4 cfr
Σ^v 228, 5—13

1 $\bar{\epsilon}$] $\bar{\kappa}\bar{\kappa}$ VN | vide adnot. ad p. 228, 2 || 2 κληθῇ N, κληθείη V ||
9 δὲ (*poster.*) N om V || 10 Ζήνας VN || 12 $\bar{\upsilon}$] $\bar{\gamma}$ VN || 14 ὑψιπύλη V,
ὑψηλή N || 17 $\bar{\omicron}\bar{\nu}$] $\bar{\iota}\bar{\omega}\bar{\nu}$ VN | δέκα V, ἔξ N || 19 in marg. add N¹: οὕτω
καὶ τὸ γεράνδριον ὁ γέρων ἐστίν || 21 $\bar{\upsilon}$] $\bar{\gamma}$ VN | ἡ τῇ $\bar{\kappa}\bar{\iota}$ — Ζωήφουον (24) om
N || 25 Τί — Τρύφων (26) V, Παρώνυμον N || 26 ἰδίως] ἰδίον VN || 28 τοῦ
νέκτορος VN || 34 ὀνομασθῇ R Schneider, ὀνομάσθη VN

δέρμα δερμάτινος, καὶ κύρια, ὡς κράτος Κρατίνος· ἐπεὶ τοίνυν πολλὰς εἶχε σημασίας, οὐκ ἡδύνατο ἔξ ἑνὸς τὴν ὀνομασίαν ἔχειν, ἀλλ' ἐκ τοῦ παρεπομένου πᾶσιν ἐκλήθη, τοῦ παρωνύμου· οἶόν τι καὶ ἐπὶ τῆς ὑποτακτικῆς γέγονεν· οὐ γὰρ ἐκ σημασίας, ἀλλ' ἐκ συντάξεως ὠνόμαται. Τί γάρ φησι; Τὴν κοινὴν πάντων ὀνομασίαν, φημί δὴ τὴν παρώνυμον, 5 ἰδικὴν ἐποίησατο. Παρώνυμον δέ ἐστιν ὃ γέγονεν ἔξ ὀνόματος μηδενὶ τῶν ἄλλων ὑποπεπτωκός. Τύπους δὲ ἔχει κατὰ γένος ἄρρενας λέ'.

Οἶον Θέων Τρύφων.] Εἴ τις λέγοι, ὅτι πόθεν δῆλον, εἰ τὸ Θέων ἀπὸ τοῦ θεός ἐστιν ὄνοματος, καὶ οὐκ ἀπὸ τοῦ θέω ῥήματος, ὁμοίως καὶ τὸ Τρύφων εἰ ἀπὸ τοῦ τρυφή <ὀνόματος>, καὶ οὐκ ἀπὸ τοῦ τρυφῶ 10 ῥήματος, εἰπέ, ὅτι ἡ κλίσις ἐλέγχει· τῶν γὰρ εἰς ὠν ληγόντων ὀνομάτων τὰ μὲν παρώνυμα διὰ τοῦ ὠ κλίνεται, τὰ δὲ ῥηματικά διὰ τοῦ ὀ, <Δίω· Δίωνος> ἐλεήμων ἐλεήμονος· ἐν οἷς οὖν καὶ τὸ Θέων καὶ τὸ Τρύφων διὰ τοῦ ὠ κλινόμενα δῆλον ὡς παρώνυμά ἐστιν.

Τίνος δὲ ἕνεκα τὴν κοινὴν ὀνομασίαν etc. = Σ^v 228, 14—24. 15

Ποῖα καλοῦσιν οἱ φιλόσοφοι παρώνυμα; Τὰ μέγα τῶν ὁμωνύμων καὶ συνωνύμων κοινωνοῦντα καὶ διαφέροντα τῷ τε ὀνόματι καὶ τῷ ὄρῳ, ὡς ἀπὸ τῆς γραμματικῆς γραμματικός· κοινωνοῦσι γὰρ τῷ ὀνόματι καὶ διαφέρουσι κατὰ τὴν λῆξιν τῶν ὀνομάτων· καὶ πάλιν τῷ ὀνόματι κοινωνοῦσι, καὶ τῷ ὄρῳ διαφέρουσιν, ὅτι ἡ μὲν γραμματικὴ γνῶσις ἐστίν, ὃ δὲ γραμματικός οὐσία ἐν ἡ ἡ γνῶσις. Παρώνυμα 20 δὲ φασιν, ὅσα ἀπὸ τίνος διαφέροντα τῇ πτώσει ἤγουν τῇ κλίσει τῶν ὀνομάτων καὶ τὴν προσηγορίαν ἔχουσιν.

Ῥηματικόν ἐστὶ τὸ ἀπὸ ῥήματος παρηγμένον, οἶον Φιλήμων Νοήμων.] Ῥηματικόν ἐστὶν ὄνομα, ὃ ἐκ ῥήματος γεγονὸς ἐνέργειαν ἢ πάθος δηλοῖ, οἶον ἀπὸ τοῦ πεποιῆται γίνεται ποιητής, <ὃ ποιῶν 25 τι, ὃ ἐνέργειαν δηλοῖ>, ἀπὸ δὲ τοῦ πεποιῆμαι ποίημα, τὸ ποιηθέν, ὃ πάθος δηλοῖ. — Ἰστέον ὅτι πᾶν ῥηματικὸν ὄνομα διὰ τοῦ μ̄ λεγόμενον οἰκείουται τῷ πρώτῳ προσώπῳ παθητικῶ κατὰ τὸ σύμφωνον, διὰ δὲ τοῦ τ̄ τῷ τρίτῳ, οἶον ἐπέπραγμα πρᾶγμα πολυπράγμων, πεποιῆται ποιητής, πέπρακται πρακτός. — Τύπους δὲ ἔχει ἐν ἄρσενικοῖς, ἐν θηλυκοῖς, 30 ἐν οὐδετέροις ἐνενήκοντα. — Ἰστέον δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι πᾶν ὄνομα ῥηματικὸν βούλεται τὰ τελευταῖα σύμφωνα τοῦ ῥήματος φυλάττειν· καὶ διὰ τοῦτο λέγομεν, ὅτι ποίημα <γέγονεν> ἐκ τοῦ πεποιῆμαι, τὸ δὲ ποιητής ἀπὸ τοῦ πεποιῆται. — Δεῖ δὲ καὶ τοῦτο εἰδέναι, ὅτι θέλει τὸ ὄνομα μέρος τι φυλάττειν τοῦ ῥήματος, ὥσπερ καὶ τὸ φερώνυμον Νοή- 35

23—30 cfr Σ^v 228, 25—30 || 34—378, 2 cfr Σ^v 229, 2—5

3 ὑποτακτικῆς V, ὑποκοριστικῆς N || 4 οὐ γὰρ ἐκ N, οὐκ ἐκ V || 6 ἐποίησατο V, ἐποίησαντο N || 7 post ἄλλων add γενῶν N || 8 λέγει V, δὲ λέγοι N || 10 εἰ N, om V || 16—22 om N || 16—22 cfr Ammon. in Aristot. Categ. p. 23, 25 seqq (Comment. in Arist. IV 4) || 19 τῷ ὀνόματι διαφέρουσι καὶ τῷ ὄρῳ κοινωνοῦσιν V || 20—22 cfr Aristot. Categ. 1^a 15 || 29 τῷ τρίτῳ] τῷ τοῦ τρίτου VN || 30 πρακτός V, πρακτικός N || 33 τὸ δὲ N, ὃ δὲ V || 35 φερώνυμον Σ¹, φερόμενον VNC

μων· ἀπὸ γὰρ τοῦ νοήσω γίνεται Νοήμων, ἵνα τὴν παραλήγουσαν τοῦ ῥήματος φυλάξῃ ἐπὶ τοῦ ὀνόματος.

<Heliodori.> — Cχήματα ὀνομάτων τρία.] Cχήμᾱ ἐστὶ λέξεων ποσότης ὑφ' ἑνα τόνον καὶ ἐν πνεύμα ἀδιαστάτως ἀγομένη ἐν ἀπλότῃ 5 ἢ συνθέσει· καὶ ἄλλως· προφορὰ λέξεως ὑφ' ἑνα τόνον καὶ ἐν πνεύμα συνθεσιμένη ἢ ἀσύνθετος. Καὶ ἀπλᾶ μὲν ἐστὶν ὅσα μὴ πέφυκε διαιρεῖσθαι εἰς δύο ἢ καὶ πλείονας λέξεις ἰδίᾳ νοητάς· σύνθετα δὲ τὰ ἐκ δύο ἢ καὶ πλείονων λέξεων ἰδίᾳ νοητῶν συνθεσιμένα, ἐν ἐνὶ τόνῳ καθ' ἐνὸς ὑποκειμένου λαμβανόμενα. Εἶπον δὲ «ἐκ δύο ἢ καὶ πλείονων λέξεων 10 γίνεται σύνθετα»· πολλάκις <γὰρ> καὶ ἀπὸ πλείονων λέξεων γίνεται, ὡς 329, 310 τὸ χρυσολευκόλιθος καὶ τὸ <Aristoph. Ran. 966> καλπιγγολογχυπηνάδης καὶ τὸ σαρκασμοπιτυοκάμπτης καὶ ὅσα ἄλλα παρὰ τοῖς κωμικοῖς πέπαικται. «Ἰδίᾳ» δὲ «νοητῶν» εἶπομεν καὶ οὐ «ῥητῶν», ἐπειδὴ τὸ Ζαμενῆς σύγκειται μὲν ἐκ δύο, ἀλλὰ τὸ Ζα οὐκ ἔστιν ἰδίᾳ ῥητόν, ἀλλὰ 15 νοητόν· ὁμοίως καὶ τὸ βούπαις καὶ ἵππόπορνος καὶ δύσμορος καὶ αὐτὰ ἐκ δύο σύγκειται, ἀλλὰ τὸ βου καὶ τὸ ἵππο καὶ τὸ δυς οὐκ εἰσὶν ἰδίᾳ ῥητά, ἀλλὰ νοητά. Λέγονται δὲ σύνθετα καὶ οὐ διπλᾶ, διότι σύνθετα μὲν καλοῦμεν ἐκεῖνα τὰ ἐκ διαφόρων οὐσιῶν συγκεείμενα, ὡς που καὶ τὰ ἐκ διαφόρου ὕλης κατασκευαζόμενα σκεύη σύνθετα καλοῦμεν, διπλᾶ 20 δὲ τὰ ἐκ μιᾶς οὐσίας ὄντα καὶ διπλασιασθῆναι δυνάμενα, ὡς καὶ χλαμύδα διπλὴν λέγομεν τὴν μίαν οὖσαν καὶ διπλασιασθεῖσαν διὰ τὸ μέγεθος.

Οὐκ ἀγνοεῖν δὲ χρῆ, ὡς πᾶσα πτώσις ὀνομάτων συντίθεται κατ' ἀρχὴν ἐν τοῖς συνθέτοις ὀνόμασιν, εὐθεῖα μὲν, ὡς ἐν τῷ χηναλώπηξ δορυδρέπανον, γενικὴ δέ, ὡς ἐν τῷ Διόσκορος Ἑλλήσποντος, δοτική, ὡς 25 ἐν τῷ ἀρηΐφιλος Αἰγίπαν, καὶ αἰτιατική, ὡς ἐν τῷ ποδάνιπτρα νουνεχῆς· ἢ δὲ κλητική οὐδέποτε συντίθεται, ἐπειδὴ αὐτοτελής ἐστὶ καὶ πρὸς τινα λέγεται, ὃ ἐστὶ δευτέρου προσώπου· συντιθεμένη δὲ καὶ γινομένη εὐθεῖα τρίτον πρόσωπον δηλοῦν ἡναγκάζεται, καθὸ πᾶσα εὐθεῖα τρίτου προσώπου ἐστίν, ὅπερ ἐστὶν ἀδύνατον· οὐ γὰρ ἔχει φύσει τὸ 30 δηλοῦν τρίτον πρόσωπον· ὅθεν τὸ γυναιμανῆς ἐκ τοῦ γυναικομανῆς λέγομεν συγκεκρόφθαι. — Ἰστέον δὲ ὅτι πᾶν μέρος λόγου συντίθεται

3—379, 20 *videntur esse* Σ^h || 6—27 (προσ.) hab. et. Σ¹ || 31—379, 13 *similia hab. et. Σ¹*

4 ἀδιαστάτως V, om N || 6 Καὶ add Σ¹ || 8 συνθεσιμένα add Σ¹ || 9 Εἶπον δὲ Σ¹, «ἰδίᾳ» δὲ «νοητῶν» πρόσκειται διὰ τὸ Ζάθεος ἄφιλος δύσμορος. Καὶ διὰ τί εἶπεν VN || 10 γίνεται σύνθ. — γίνεται add Σ¹ || 11 χρυσολευκόλιθος Σ¹ | καλπιγγολογχι(-χυ-N)πηνάδης (sic) VN, εὐσυνήγορος Σ¹ || 12 σαρκασμοπιτυοκάμπτης Σ¹ | *praeterea praebet* γλωσσοπιτυοκάμπτης <Joan. Damasc. can. III 55> N^{II} fol. 11^r || 15 καὶ (ante ἵππ.) add Σ¹ | ἵπποπόρνος (sic) VN, ἱππόνους Σ¹ | δύσμορφος Σ¹ | αὐτὰ Σ¹, αὐτὸ VN || 17 δὲ τὰ σύνθ. VN || 18 ὡς που VΣ¹, ὥσπερ N || 20 καὶ (ante χλ.) add Σ¹ || 23—25 δορυδρ. et Ἑλλήσπ. et Αἰγ. et νουν. om Σ¹ || 25 ποδάνιπτρα Σ¹, ποδανίπτρα V, ποδόνιπτρα N | 29 εἶχε φύσεως VN || 30 γυναιμανῆς et γυναικομανῆς VN

δίχα ἄρθρου καὶ ἀντωνυμίας καὶ συνδέσμου, μόνον ὅτι ἐν ἄρθρῳ ἓν γέ
 ἔστι τὸ συντιθέμενον ἐν τῷ λέγειν ταυτότης, καὶ ἐν ἀντωνυμίᾳ ἐν τρίτῳ
 προσώπῳ τὸ αὐτοδιδάκτος καὶ αὐτοδιάλεκτος καὶ αὐτόσχυτος· ἐν συν-
 δέσμῳ δὲ οὐδεμίαν σύνθεσιν εὐρίσκομεν. Ὡς περ δὲ ἐπὶ τῶν ἄλλων εἰδῶν
 ἦν τινα φωνῇ μόνῃ καὶ οὐ σημανομένῳ παρηγμένα, καὶ λέγομεν ὅτι τὸ 5
 Εὐριπίδης καὶ Ἡρόδης φωνῇ μόνῃ καὶ οὐ σημανομένῳ πατρωνυμικά
 ἔστι, καὶ τὸ δούρειος ἵππος καὶ ὀφθαλμικὸς ἰατρός φωνῇ μόνῃ κτητικά,
 καὶ τὸ νεώτερος καὶ τὸ ἀγρότερος φωνῇ μόνῃ συγκριτικά, καὶ τὸ <εφρ
 X 15> θεῶν ὀλωτάτος καὶ <εφρ Λ 832> Κενταύρων δικαιοτάτος
 φωνῇ μόνῃ ὑπερθετικά, οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν συνθέτων· τὸ μὲν γὰρ μισάν- 10
 θρωπος κυρίως σύνθετον, τὸ δὲ Ἀγαμέμνων καὶ Φίλιππος καὶ Διόσκο-
 ρος καὶ Ἀρίσταρχος καὶ ἀπλῶς ὅσα ἔστιν ἐν κυρίοις σύνθετα φωνῇ
 <μόνῃ> καὶ οὐημασίᾳ τὴν σύνθεσιν ἀνεδέξαντο.

Παρασύνθετα δὲ ἐκεῖνά φαμεν τὰ ἀπὸ συνθέτων ὀνομάτων εἰς ἓν
 τῶν προειρημένων <ἐπτὰ> εἰδῶν μεταπίπτοντα, οἷον Ἀγαμέμνων σύν- 15
 θετον, Ἀγαμεμνονίδης παρασύνθετον, ἐπειδὴ ἀπὸ συνθέτου εἰς ἓν τῶν
 ἐπτὰ εἰδῶν μετέπεσε καὶ ἐγένετο πατρωνυμικόν, Ἀγαμεμνόνειος παρα-
 σύνθετον, ἐπειδὴ ἀπὸ συνθέτου εἰς ἓν τῶν ἐπτὰ μετέπεσε καὶ ἐγένετο
 κτητικόν, φιλοσοφώτερος παρασύνθετον καὶ φιλοσοφώτατος καὶ τᾶλλα
 ἀπλῶς εἰπεῖν, ὅσα ἀπὸ συνθέτων ὀνομάτων εἰς ἓν τῶν ἐπτὰ μεταπίπτει. 20

Σχήματα δὲ εἴρηνται ἀπὸ τῆς σχέσεως τοῦ ὀνόματος ἢ ἕκαστον
 ὀνομάζεται· καὶ ὥς περ ἐν λόγῳ ἔστι σχήματα καὶ παρεχόμεθα πτῶσιν
 ἀντὶ πτώσεως, οὕτω καὶ ἐν τῇ λέξει εἰς σχήματα· ἢ πρὸς τὸν τῶν
 ἀνδριάντων τύπον· ὥς γὰρ ἐκείνων οἱ μὲν εἰσιν ὀρθοί, οἱ δὲ πλάγιοι,
 οἱ δὲ ἄλλως πως κείμενοι, οὕτω καὶ ἐν τοῖς ὀνόμασι τὰ μὲν ἔστιν ἀπλᾶ, 25
 τὰ δὲ σύνθετα, καὶ διὰ τοῦτο ἐκλήθησαν σχήματα. Ὡς περ <δὲ> ἐπὶ
 τῶν εἰδῶν ἔστί τινα φωνῇ μόνον, οὐ νοουμένῳ παράγωγα, οὕτω καὶ
 ἐπὶ τούτου τὸ φιλόανθρωπος σύνθετον τῷ νοητῷ, τὸ Φίλιππος σύνθετον
 τῇ φωνῇ, οὐ τῇημασίᾳ.

Πόσα σχήματα; Τρία· ἀπλοῦν, σύνθετον, παρασύνθετον· ἀπλοῦν μὲν, 30
 οἷον Μένων, σύνθετον δέ, οἷον Ἀγαμέμνων, παρασύνθετον δέ, οἷον
 Ἀγαμεμνονίδης. Ἀπλοῦν ἔστι τὸ ἐξ ἑνὸς μέρους λόγου ἡγουν μιᾶς
 λέξεως, οἷον θεός· σύνθετον δὲ τὸ ἐκ δύο λέξεων ἢ καὶ πλειόνων, οἷον
 φιλόθεος χρυσολευκόλιθος· τὸ δὲ παρασύνθετον παρῆλκεται ἀπὸ συνθέτου·
 διὰ τοῦτο καὶ παρασύνθετον καλεῖται. Δεῖ δὲ εἰδέναι, ὅτι τὰ ἀπὸ συν- 35
 θέτων παραγόμενα ἐν μὲν τοῖς ὀνόμασι παρασύνθετα λέγεται, ἐν δὲ
 ἑτέροις μέρεσι λόγου οὐκ ἔστιν.

4 δὲ (prius)] γὰρ VN || 6 cfr p. 365, 30 | πατρωνυμικόν VN || 9 cfr p. 374,
 2—6 || 24 ὥς] καὶ VN || 28 φίλιππος κύριον τῇ φ. VN || 30 Πόσα — θεός
 (33) V, Ἀπλοῦν μὲν, οἷον Μένων N || 32 in marg. alia manu V: ἢ ἀπλοῦν
 τὸ ἐκ μιᾶς λέξεως συνιστάμενον, ὥς ἵππος, σύνθετον τὸ ἐκ δύο λέξεων συγκείμενον,
 ὥς Φίλιππος || 37 οὐκ ἔστιν V, οὐκέτι N

<Heliodori.> — Τῶν δὲ συνθέτων ὀνομάτων διαφοραὶ εἰσι
 τέσσαρες· ἃ μὲν γὰρ αὐτῶν εἰσιν ἐκ δύο τελείων, ὡς Χειρίσο-
 φος.] Πᾶσαι αἱ πτώσεις συντίθενται, οἷον χηναλώπηξ Ἑλλήσποντος
 <ἀρηΐφιλος> νουνεχής· κλητική δὲ οὐκέτι, καθὼς πρὸς δευτέρον ἐστὶ πρό-
 5 σωπον, ἡ δὲ εὐθεῖα πρὸς τρίτον, <καὶ> τὸ δεύτερον πάρεστι, τὸ <δὲ>
 τρίτον ἄπεστι· τὸ γοῦν παρὸν τῷ ἀπόντι πῶς ἐνωθήσεται; Καὶ τὰ ῥή-
 ματα ἐν τρίτῳ προσώπῳ συντίθεται, ἐπειδὴ καὶ τὰ ὀνόματα τρίτου προ-
 σώπου εἰσιν, οἷον Μενέλαος φερέοικος μισάνθρωπος· αἱ μετοχαὶ κατὰ
 τὸ τέλος σύγκεινται, οἷον Ἀτλας Ἀβας πολύτλας· αἱ προθέσεις ἐν ἀρχῇ,
 10 οἷον πρόμαχος Ἀνακρέων· τὸ δὲ θυρεπανοίκτης οὕτως, ἀνοίγω ἀνοίκτης
 ἐπανοίκτης θυρεπανοίκτης· τὰ δὲ ἐπιρρήματα καὶ ἐν ἀρχαῖς, ὡς ἐν τῷ
 Ἰφιάνασσα, καὶ ἐν τέλει ἀποδόσεως, οἷον <Hes. Opp. 410> ἔς τ' ἔν-
 νηφιν· σύνδεσμοι δὲ συντίθενται οὗτοι· ὁ δέ, οἷον οὐδαμῶς, ὁ καί, οἷον
 <Ο 678> δυωκαικεκοσίπηχυ. — Ἰστέον <δὲ> ὅτι αἱ λέξεις τῶν ὀνο-
 15 μάτων διφυεῖς οὔσαι κατὰ τὴν σύνθεσιν — ἡ γὰρ ἀτελεῖς ἡ τέλειαι
 εἰσιν — ἀλλήλαις συμπλεκόμεναι τέσσαρα σχήματα ποιοῦσι, περὶ ὧν νῦν
 διαλαμβάνει.

Ἄ δὲ ἐκ δύο ἀπολειπόντων, ὡς Κοφοκλῆς·] ἕκαστον γὰρ μέ-
 ρος λόγου ἀτελές ἐστίν· οὔτε γὰρ τὸ κοφὸ τί ποτε ἐνταῦθα σημαίνει,
 20 οὔτε τὸ κλης. Ὁμοίως καὶ τὸ Ἡρακλῆς ἐκ τοῦ ἥρα καὶ τοῦ κλέος, ὃ
 οὐδέτερον· καὶ μήποτε τῷ λόγῳ τούτῳ [ἥρα ἢ μετ' ἐπικουρίας χάρις]
 βραχύνει τὸ ἄ· Ἡρακλῆς οὖν ὁ κλέος ἔχων ἐκ τοῦ τοῖς ἀνθρώποις ἐπι-
 κουρίαν χάρισσθαι, <ἥρα γὰρ ἢ μετ' ἐπικουρίας χάρις>· καὶ γὰρ φέ-
 ρονται καὶ τὰ τοιαῦτα ἔπη περὶ αὐτοῦ· Ἡρακλέην δέ σε Φοῖβος
 25 ἐπώνυμον ἐξονομάζει, Ἥρα γὰρ ἀνθρώποις φέρων κλέος
 ἄφθιτον ἔξει.

Ἄ δὲ ἐξ ἀπολείποντος καὶ τελείου, ὡς Φιλόδημος νεόγα-
 μος Νεόδημος· ἃ δὲ ἐκ τελείου καὶ ἀπολείποντος, ὡς Περικλῆς·]
 ἡ γὰρ περὶ πρόθεσις τέλειον μέρος λόγου, τὸ δὲ κλης ἀσήμενον· ἃ δὲ
 30 ἐκ δύο ἀπολειπόντων καὶ ἐνὸς τελείου, οἷον χρυσολευκόλιθος θρασυγορ-
 γολέων. — Γίνονται δὲ σύνθετα κατὰ τρόπους τρεῖς, παράθεσιν, συν-
 θεσιν, συμφορὰν· κατὰ μὲν παράθεσιν ἀγαθὸς δαίμων, σύνθεσιν δὲ θεο-
 εἶκελος, συμφορὰν δὲ ζωγράφος.

Ἀριθμοὶ τρεῖς.] Ἀριθμός ἐστι κατὰ μὲν ἀριθμητικούς σωρεῖα
 35 μονάδων ἥγουν σύνθεσις, κατὰ δὲ γραμματικούς χαρακτήρ λέξεως δυνά-
 μενος διάκρισιν ποσοῦ ἀναδέξασθαι, ἡ χαρακτήρ σημαίνων ποσότητα μετὰ
 ἀκολουθίᾳ διὰ τοὺς ἀριθμούς· δύο γὰρ καὶ τρεῖς καὶ εἴ τι τοιοῦτον ἐν
 ἀκολουθίᾳ δηλοῦσι ποσότητα. Ὅθεν τὸ εἰς δοκεῖ σημειῶδες εἶναι· τὰ

1—381, 9 *videntur esse* Σ^h || 3—6 = Σ^v 229, 26—29

4 ἐστι N, *om* V || 14 δύο καὶ εἰκοσίπηχυ VN || 19 σοφὸς VN || 20 ἥρα
 VN || 21 ἥρα VN; *item* v. 25 || 24 τὰ N, *om* V | ἔπη] *oraculum dicit*
Choerob. CGG IV 1 p. 188, 11

γὰρ εἰς εἷς περισπώμενα εὐθεῖαι πληθυντικαὶ εἰσιν, <οἶον> οἱ εὐγενεῖς, οἱ εὐσεβεῖς· ἀλλὰ φαμεν τεθεματίζεσθαι· ὅθεν οὐδὲ πληθυντικὸν <τὸ εἰς ἐπιδέχεται· τὸ δὲ οὐδεὶς ἐπιδέχεται πληθυντικὸν> τὸ οὐδένας καὶ οὐδέων. Τὸ γοῦν οὐδεὶς δύο μέρη λόγου, τοῦ δευτέρου μέρους ἀντὶ τοῦ τίς λαμβανομένου, ὡς καὶ τὸ μηδεὶς ἔχει· ὅτι δὲ θέμα τὸ δεῖς, δῆλον 5 ἔξ οὐδετέρου κειμένου παρ' Ἀλκαίῳ ἐν ἐνάτῳ μέλει <fr. 66 B⁴>, οὐδὲν ἐκ δενὸς γένοιτο· καὶ τὸ δεῖς ἀντὶ τοῦ τίς· ἔξ ὧν ὁμοίως αὐτῷ καὶ ἐπὶ θηλυκοῦ γένους εὐρίσκεται· <ubi?> πασῶν δ' ἀρίστη γαῖα Μεσσήνη λάχεν, Εὐδενδρος, ὡς οὐδεὶς τῆς Ἑλλάδος χθονός.

Ἑνικός, δυϊκός, πληθυντικός.] Ἀναγκάως τὸ ὄνομα καὶ ἀριθμὸν ἐπιδέχεται, ἐπειδὴ [γὰρ] συμβαίνει καὶ ἓνα καὶ δύο καὶ τρεῖς πολλακίς τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος μετέχειν. Καὶ ἔστιν ἐνικός, ὅταν ἓνα σημαίῃ, καὶ δυϊκός, ὅτε δύο· οὐκέτι δὲ καὶ τὸ τρεῖς τριτυντικὸν ἢ τρεῖς ὀνομάζομεν, ἀλλὰ πληθυντικόν, [ὅτι] ἐπεὶ ὁ τρεῖς ἀριθμὸς ἀρχὴ πλῆθους ἐστίν, ὡς καὶ ἐν τῇ παροιμίᾳ «τρεῖς πολλοί»· διὰ τοῦτο καὶ οἱ 15 παλαιοὶ [τὰ] πολλὰ βουλόμενοι σημαίνειν τρεῖς λέγουσιν, ὡς καὶ ὁ ποιητής <ε 306> τρεῖς μάκαρες Δαναοὶ καὶ τετράκις, ἀντὶ τοῦ πολλακίς.

<Heliodori.> — Ἑνικός μὲν ὁ τὸ ἐν σημαίνων, οἶον ὁ Αἴας, δυϊκός δὲ ὁ τὰ δύο σημαίνων, οἶον τῷ Αἴαντι, πληθυντικός δὲ 20 ὁ τὰ τρία <ἢ> καὶ πολλὰ σημαίνων, οἶον οἱ Αἴαντες.] Τὸ ἐνικός κτητικὸς εἶδους ἐστίν· ὥσπερ γὰρ ἀπὸ τοῦ Πλάτωνος Πλάτωνος λέγομεν Πλατωνικός, οὕτω καὶ <ἀπὸ τοῦ> εἰς ἑνός λέγομεν <ἐνικός, καὶ> δηλοῖ ὁ τοῦ ἑνός χαρακτήρ, καὶ ἀπὸ τοῦ δύο δυϊκός, καὶ δηλοῖ ὁ τῶν δύο χαρακτήρ. Ἀλλ' οὐκέτι ἀπὸ τοῦ τρεῖς τρεῖς φαμεν· ὁ μὲν γὰρ ἐνικός 25 καὶ δυϊκός χαρακτήρ ἰδιάζοντα καὶ φανερόν ἔχει ἀριθμὸν καὶ τύπον, ὁ δὲ τρεῖς ἀριθμὸς ἀρχὴν σημασίας πλῆθους λαμβάνων κατὰ τὸν τύπον οὐ λέγεται κατὰ παραγωγὴν τρεῖς, ἀλλὰ πληθυντικός· τῷ γὰρ αὐτῷ τύπῳ κεχρήμεθα καὶ ἐπὶ τριῶν καὶ τεσσάρων καὶ πέντε.

Εἰςὶ δὲ τινες ἐνικοί χαρακτήρες.] Ὡς περ ἐπὶ τῶν ῥημάτων 30 εἰςὶ φωναὶ τοῖς σημαινομένοις ἐναντίαι — τὸ γὰρ ὀρχοῦμαι φωνῇ μὲν ἐστὶ παθητικόν, σημαινομένῳ δὲ ἐστὶ ἐνεργητικόν —, οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν ὀνομάτων εἰςὶ φωναὶ ἐναντίαι τοῖς σημαινομένοις· ὅθεν ἐπὶ τούτων ἔξεστι καὶ πρὸς τὰς φωνὰς ὑπαντᾶν καὶ πρὸς τὸ σημαινόμενον, οἶον «ὁ στρατὸς ἐπολέμησε» καὶ «ὁ δῆμος ἐβόησε», καὶ «ὁ στρατὸς ἐπολέμη- 35

14—18 = Σ^v 229, 32—230, 2 || 19—29 *videntur esse* Σ^h

3 καὶ] ἢ VN || 6 κειμένου N, κειμένῳ V | ἐν N, *om* V | οὐδὲν ἐκ δενός V, κοῦδέν οὐδενός N || 7 αὐτὸ VN || 8 γένους] γενικοῦ V, γενικῇ N | μεσῆν N, μεσῆνης V || 11 καὶ ἑνός καὶ δευτέρου καὶ τρίτου V, καὶ ἓνα καὶ δεύτερον καὶ τρίτον N || 12 μετέχειν N, μετέχων V | ἐνικός N, τὸ ἐνικός V. 13 τρεῖς] τρίτον VN || 19 ὁ τὸ — Αἴαντες (21) V, οἶον (*sic*) N || 23 ἑνός λεγόμενον VN || 25 τρεῖς VN; *item* v. 28 || 34 τὰς N, *om* V

σαν» καὶ «ὁ δῆμος ἐβόησαν». [Καὶ πληθυντικῶ κατὰ ἐνικοῦ καὶ δυϊκοῦ
 χρησῆ, δυϊκῶ δὲ κατὰ ἐνικοῦ οὐκέτι· ὠρίσται γὰρ ὁ ἀριθμὸς ἐπὶ δυάδος.]
 Χρὴ δὲ γινώσκειν, ὅτι δυνατὸν μὲν ἐστὶ τῷ πληθυντικῷ χρῆσασθαι ἀντὶ
 δυϊκοῦ καὶ ἐνικοῦ, οἷον <ε 226> ἐλθόντες δ' ἄρα τῷ γε μυχῶ σπεί-
 5 οὺς γλαφυροῖο, καὶ ἀλλαχοῦ <Eurip. Med. 488> καὶ ταυθ' ὑφ' ἡμῶν,
 ᾧ κάκιςτ' ἀνδρῶν, παθῶν Προῦδωκας ἡμᾶς, ἐπειδὴ τὸ πλῆθος
 περιέχει ἐν αὐτῷ τὸ ἐν καὶ τὰ δύο πρόσωπα· οὐκέτι δὲ τῷ ἐνικῷ χρῆ-
 σαι οὐδ' ἀντὶ δυϊκοῦ καὶ πληθυντικοῦ, ἀλλ' οὐδὲ τῷ δυϊκῷ ἀντὶ ἐνικοῦ
 καὶ πληθυντικοῦ· ὠρισμένην γὰρ μονάδα ἔχει τὸ ἐνικόν, καὶ ὠρισμένην
 10 δυάδα τὸ <δυϊκόν, ἀόριστον δὲ ἀριθμὸν σημαίνει τὸ> πληθυντικόν.

Κατὰ πολλῶν λεγόμενοι.] Χαρακτῆρα λέγει τὸν τύπον τῆς
 προφορᾶς· τὸ γὰρ δῆμος καὶ χορός καὶ ὄχλος ἐνικοῦ μὲν ἀριθμοῦ προ-
 φορὰν ἔχει, πλῆθος δὲ σημαίνει.

<Heliodori.> — Οἷον δῆμος χορός ὄχλος.] Συμβαίνει, φησί,
 15 πολλάκις ἐνικὸν μὲν εἶναι τὸν χαρακτῆρα τοῦ ὀνόματος, σημαίνειν δὲ
 πληθυντικόν, ὥσπερ ἔστιν εὐρεῖν ἐν τοῖς περιληπτικοῖς ὀνόμασιν. —
 Ἄξιον δὲ ἐστὶ ζητῆσαι, τίνος ἕνεκεν οὕτω παρείληπται πληθυντικὸν ἀντὶ
 ἐνικῶν καὶ δυϊκῶν· καὶ γὰρ τὸ ἀμφοτέροι, ὡς αὐτὸς λέγει, πληθυντικὸν
 ἔχει χαρακτῆρα, σημαίνει δὲ δύο μόνους, οὔτε γὰρ τολμήσω ἐπὶ πλῆ-
 20 θους τῇ λέξει χρῆσασθαι. Καὶ λέγομεν, διὰ τοῦτο, ὅτι τὸ πληθυντικὸν
 καὶ ἐνικὸν καὶ δυϊκὸν σημαίνει, ἐπειδὴ ἐμπεριέχεται τῷ ἀριθμῷ καὶ τὸ
 ἐν καὶ τὰ δύο. Φήσειεν <ἄν> τις, «ἄρα γοῦν, ἐπειδὴ τὸ ἐνικὸν ἐμπεριέχεται
 τῷ ἀριθμῷ τῶν δυϊκῶν, καὶ δυϊκὰ ἀντὶ ἐνικῶν ἔξεστι λέγειν;» Λέγομεν
 ὅτι οὐ· ἐν μὲν γὰρ τῷ πληθυντικῷ ἀόριστός ἐστιν ὁ ἀριθμός, ἐν δὲ τῷ
 25 δυϊκῷ ὠρισμένος· πῶς οὖν τὸν ὠρισμένον κατὰ δύο μόνων ἀριθμὸν καὶ
 ἀντὶ ἑνὸς παραλαμβάνειν εὐλογον; Πάλιν πληθυντικὸν μὲν ἔχει τύπον
 προφορᾶς τὸ λέγειν Ἀθῆναι καὶ Θῆβαι· ὡς γὰρ κατὰ πολλῶν ἐστὶ λε-
 γόμενον, μίαν δὲ σημαίνει τὰς Ἀθήνας καὶ μίαν τὰς Θήβας· Ὅμηρος
 μέντοι ἀκριβὲς ὣν τὰ μὲν ἐνικὰ ἐνικῶς προηνέγκατο, οἷον <η 80> ὦχετο
 30 δ' εἰς Μαραθῶνα καὶ εὐρυάγυιαν Ἀθήνην, καὶ <Α 366> ψχό-
 μεθ' ἐς Θήβην, καὶ <Ζ 416> Θήβην ὑψίπυλον. Διὰ τί δὲ τὸ ἀμ-
 φότεροι χαρακτῆρα πληθυντικὸν ἔχει; Ὅτι ὁμοίως κλίνεται τῷ πληθυν-
 τικῷ· ὡς γὰρ οἱ πολλοὶ τῶν πολλῶν τοῖς πολλοῖς τοὺς πολλούς ᾧ
 πολλοί, οὕτω καὶ <οἱ> ἀμφοτέροι τῶν ἀμφοτέρων τοῖς ἀμφοτέροις τοὺς
 35 ἀμφοτέρους ᾧ ἀμφοτέροι.

Πτώσεις ὀνομάτων εἰςὶ πέντε [καταχρηστικῶς], ὀρθή, γενική,
 δοτική, αἰτιατική καὶ κλητική.] Λέγονται δὲ πτώσεις, ἐπειδὴ ἡ

14—35 *videntur esse* Σ^h

1 ἐν. καὶ δυ. V, δυ. καὶ ἐν. N || 7 τὸ ἐν N, *om* V || 15 μὲν ἐνικὸν
 VN || 21 ἐπειδὴ] ἐπεὶ δὲ VN | τῷ ἀριθμῷ καὶ N, *om* V || 24 τῷ (*ante*
 πλ.) N, *om* V || 30 ἀθήνην N, ἀθήναν V || 36 καταχρ. — κλητική (37) *om* N

φωνή ἀπ' ἄλλου εἰς ἄλλο μεταπίπτει. Πτώσις ἐστὶ πτωτικῆς λέξεως μετασχηματισμός, τῆς τελευταίας συλλαβῆς ἄλλοτε εἰς ἄλλο τρεπομένης. Καὶ ἄλλως· ὀνόματος ἢ ὀνομαστικοῦ τινος κατὰ τὸ τέλος γινομένη κίνησις. Ἄξιον δέ ἐστι ζητῆσαι, πῶς οἶόν τέ ἐστι *etc.* = Σ' 231, 20—27.

Ἄλλως. — Πῶς λέγεται ἡ ὀρθή πτώσις; Ὅτι πέπτωκεν ἐκ τοῦ 5 ἁωμάτου καὶ γενικοῦ εἰς τὸ εἰδικόν· ὀρθή δὲ λέγεται, ὅτι οὐπω ἐκινήθη εἰς πλάγιον. Ἰστέον δὲ ὅτι ἐζητήθη παρὰ πολλοῖς περὶ τῆς ὀρθῆς, πῶς δύναται ἡ αὕτη ὀρθή καὶ πτώσις εἶναι· ἐναντίον γὰρ ἔδοξεν εἶναι τὴν αὕτην ὀρθὴν καὶ πτώσιν καλεῖσθαι. Καὶ ἔστιν εἰπεῖν οὕτως, ὅτι κατὰ τοῦτο μὲν πτώσις καλεῖται, καθὼ μεταπίπτει εἰς τὰς λοιπὰς πτώ- 10 σεις, ἢ καθὼ ἀπὸ τοῦ γενικοῦ μεταπίπτει εἰς τὸ εἰδικόν, ἥγουν ὅτι ἐπιπίπτει τοῖς κύμασιν· κατὰ τοῦτο δὲ ὀρθή καὶ εὐθεΐα, καθὼ ὀρθὸν καὶ εὐθύτατον τὸν λόγον ἀποτελεῖ· δίχα γὰρ αὐτῆς λόγος οὐ συνίσταται· σκόπει γὰρ ὅτι ἐὰν μὲν εἴπω «Ἀρίσταρχος ἀνέγνω», ὑγιῆς ὁ λόγος ἐστὶ διὰ τὴν εὐθειαν, ἐὰν δὲ εἴπω «Αριστάρχου ἀναγινώσκοντος», ἀτελής ὁ 15 λόγος μὴ ἔχων εὐθειαν· εἰ δὲ ἐπάξω τὸ «ἤκουσα», τέλειος ὁ λόγος γίνεταί· εὐθειαν γὰρ ἐπήγαγον, ἐπειδὴ πᾶν ῥήμα εὐθειαν ἐν ἑαυτῷ περιέχει. Καὶ ὥσπερ σύνδεσμος καλεῖται διαζευκτικός, καίτοι γε ἐναντίως ἔχων — ἐναντίον γὰρ τὸ διαζευγνύει τῷ συνδεῖν —, ἀλλ' ἐπειδὴ συν- 20 δεῖ μὲν τὸν λόγον, διαζευγνύει δὲ καὶ διίστησι τὴν διάνοιαν [ἀπὸ τῶν ἄλλων πτώσεων], κατὰ τοῦτο σύνδεσμος διαζευκτικός λέγεται, (οὕτω καὶ ταύτην ὀρθὴν φάμεν καὶ εὐθειαν)· τὰς δὲ ἄλλας πτώσεις καὶ πλαγίας, καθὼ ἀπὸ τῆς εὐθείας πεπτώκασι, καὶ καθὼ πλαγιάζουσι τὸν λόγον εἰς ἕτερον μεταφέρουσι πρόσωπον, ὡς τὸ «Ὡκράτους ἀναγινώσκοντος ἤκουσα, Πλάτωνι ἐξηγουμένῳ παρήμην, Ἀρίσταρχον διαλεγόμενον ἐθαύ- 25 μασα».

Καὶ λέγεται ἡ μὲν ὀρθή ὀνομαστικὴ καὶ εὐθεΐα, ὅτι ὀρθὸν καὶ εὐθύτατον λόγον ἀποτελεῖ.] Ὀνομαστικὴ λέγεται ἡ ὀρθή καὶ εὐθεΐα, ὅτι δι' αὐτῆς τὰ ὀνόματα ἐπιτίθεμεν τοῖς παισὶ καὶ δι' αὐτῆς ὀνομάζομεν· δι' αὐτῆς γὰρ ὀνομάζεται τὸ ὑποκείμενον, εἴτε 30 ἔμψυχον εἴτε ἄψυχον εἴη τὸ ὑποκείμενον, ὡς καὶ ὁ ποιητής (τ 409) τῷ δ' Ὀδυσσεὺς ὄνομ' ἔστω ἐπώνυμον· ὅτε γὰρ λέγομεν Ὅμηρος, κατ' ὀρθότητα προφέρομεν τὸ ὄνομα· διὰ τοῦτο ὀρθή λέγεται· ἢ ὅτι [καθὼ] ὀνομάζειν τινὰ βουλόμενοι ταύτη κεχρήμεθα· αἱ δὲ ἐξῆς πτώσεις πλαγίαι καλοῦνται, ἐπειδὴ ἀπὸ τῆς ὀρθότητος πλαγιάζεται ἡ προφορά 35 τοῦ ὀνόματος.

9—22 similia hab. et. Σ'

3 Καὶ — κίνησις *om* N | ὀνομαστικοῦ V || 6 ἰδικόν N; *item v. 11* || 8 εἶναι (*poster.*) N, *om* V || 9 ὀρθὴν N, *om* V || 11 ἐπιπίπτει N Σ', μεταπίπτει V || 13 τὸν N, *om* V || 18 ἐναντίως N, ἐναντίων V || 22 πλαγίας V, πλαγίους N || 27 Καὶ *om* N | καὶ εὐθ. — ἀποτελεῖ (28) *om* N || 31 τὸ ὑποκείμ. (*post* εἴη) *om* N || 34 δέ] γάρ VN || 35 πλαγίαι V, πλάγιον N

Ἡ δὲ γενικὴ κτητικὴ τε καὶ πατρικὴ, ἐπειδὴ ἔξ αὐτῆς ποιοῦμεν τὰ γένη καὶ τὰς πατρίδας·] ὅτι πᾶν κτητικὸν ἢ πατρωνυμικὸν ἀπὸ γενικῆς γίνεται καὶ εἰς ταύτην ἀναλύεται, οἷον Νεστόρειος ἄγρος ὁ τοῦ Νέστορος ἄγρος, καὶ Νεστορίδης ὁ τοῦ Νέστορος υἱός· καὶ 5 ὅτι γένεσις ἐστὶ ταῖς ἄλλαις πτώσει καὶ τῶν πλαγίων μήτηρ ἢ γενικὴ· γενικὴ δὲ ὠνόμασται, ὅτι γένος αὐτῶν, ὡς πατήρ, ἄλλως τε καὶ τῶν ἄλλων πτώσεων μήτηρ.

Ἡ δὲ δοτικὴ ἐπισταλτικὴ, ὅτι ταύτῃ χρώμεθα τῇ πτώσει ἐν τοῖς ἐπισταλτικοῖς τρόποις·] ἐπεὶ καὶ αἱ δόσεις δι' αὐτῆς γίνονται, 10 οἷον «δίδωμι τῷ φίλῳ», καὶ ὅτι δι' αὐτῆς ἐπιστέλλομεν, <ubi?> χαίρειν Ἀθηναίοισι καὶ τοῖς συμμάχοις.

Ἡ δὲ αἰτιατικὴ κατ' αἰτίαν, οἷον διὰ τὸν Ἀρίσταρχον ἐτιμήθην·] Αἰτιατικὴ δέ, φησὶν, οὕτως ὀνομάζεται, ὅτι αἰτίαν ἐσχέμανεν, αἴτιον τῆς ἡμετέρας ὠφελείας τὸν Ὀμηρον ψηφισάμενος· μόνην δὲ 15 αἰτίαν αὕτη δηλοῖ, οἷον «διὰ τὰ ταῦτα ἐγένετο».

Ἡ δὲ κλητικὴ προσαγορευτικὴ·] Τὴν κλητικὴν εἶπε προσαγορευτικὴν, ἐπειδὴ προσκαλούμενοί τινα καὶ ἀσπαζόμενοι ταύτῃ χρώμεθα, ὅτι δι' αὐτῆς, φησί, καλοῦμεν καὶ προσαγορεύομεν, «ὦ Κύκратες» λέγοντες, καὶ πάλιν <I 225> [ὦ] χαῖρ', Ἀχιλεῦ, καὶ <Ψ 19. 179> χαῖρέ 20 <μοι>, ὦ Πάτροκλε κατὰ τὴν κλητικὴν πτώσιν, ὡς καὶ ὁ ποιητὴς λέγει <K 462> χαῖρε, θεά.

Ὑποπέπτωκε δὲ τῷ ὀνόματι εἰκοσιτέσσαρα, ἃ καὶ αὐτὰ εἶδη προσαγορεύεται· κύριον, προσηγορικόν, ἐπίθετον, πρὸς τι ἔχον, ὡς πρὸς τι ἔχον, ὁμῶνυμον, συνῶνυμον, φερῶνυμον, διῶ- 25 νυμον, ἐπῶνυμον, ἐθνικόν, ἐρωτηματικόν, ἀόριστον, ἀναφορικόν, <ὅ> καὶ ὁμοιωματικόν <καὶ> δεικτικόν καὶ ἀνταποδοτικόν καλεῖται, περιληπτικόν, ἐπιμεριζόμενον, περιεκτικόν, πεποιημένον, γενικόν, εἰδικόν, τακτικόν, ἀριθμητικόν, μετουσιαστι-

1 κτητ. — πατρίδας (2) *om N* | *in marg. add V alia manu*: χρεμετισμὸς ἵππου, βληχὴ προβάτου, μηκισμὸς (l. μυκηθμὸς) βοός || 8 *in marg. add V*: Γλαῦκος <τεύχῃ> ἔδωκε τῷ Διομήδεϊ, Βελ<λ>εροφόντης οἶονεῖ (l. Οἶνεῖ) ἐχαρίσατο <σπάθην>· ἐν ταύτῃ δὲ τῇ συντάξει τρία δηλοῦνται πρόσωπα, τοῦ ποιοῦντος καὶ τοῦ ᾧ ποίημα γίνεται, εἴτ' οὖν τοῦ δεχομένου τὸ διδόμενον, καὶ τοῦ ποιήματος. — Ἰστέον δὲ ὅτι ἡ κλητικὴ αὐτοτελής ἐστὶ καὶ τὸν πρὸς τινα λόγον ἔχει καὶ ὁμοιωπτῶν σχῆμα ἀπαιτεῖ. Εἰς ἐπιστροφὴν δὲ τῇ κλητικῇ χρώμενοι στίζομεν, εἴτα ἐπιφέρομεν ὁποῖους οὖν βουλόμεθα λόγους εἴτε περὶ αὐτῶν εἴτε περὶ ἄλλων· ἡνίκα δὲ πρὸς τὸν κληθέντα περὶ αὐτοῦ τοῦ προσφωνουμένου ἀποτεινόμεθα, ἢ προστακτικοῖς ῥήμασιν ἢ δευτέροις προσώποις τῶν λοιπῶν ἐγκλίσεων χρώμεθα, οἷον Ἀρίσταρχε· ἐπιστραφέντι δὲ Ἀριστάρχῳ εἶποις ἂν εἴτε περὶ σεαυτοῦ ἢ περὶ ἐτέρου· <πρὸς αὐτὸν δὲ περὶ αὐτοῦ τοῦ προσφωνουμένου ποιούμενος τὸν λόγον> προστακτικοῖς ῥήμασιν ἢ δευτέροις προσώποις τῶν λοιπῶν ἐγκλίσεων χρήσῃ· αἶψα γὰρ ἡ κλητικὴ πρὸς τὰ δεύτερα πρόσωπα τῶν ῥημάτων ἔχει τὴν σύνταξιν (*cf. Syncellus fol. 184*) || 15 οἷον] ὅτι VN || 22 ἃ — ἀπολελυμένον (385, 1) *om N*

κὸν καὶ ἀπολελυμένον.] — <Heliodori.> — “Ὁν τρόπον εἰρήκαμεν, ὅτι πᾶν ὄνομα πάντως ὑπὸ τὰ δύο εἶδη ἐστὶ τὰ πρῶτα, οὕτω καὶ ἐνταῦθα ἐροῦμεν, <ὅτι> πᾶν ὄνομα ὑπὸ τὰ δύο εἶδη ἐστὶ τὰ πρῶτα, φημὶ δὴ κύριον καὶ προσηγορικόν, μετὰ δὲ τοῦ εἶναι κύριον ἢ προσηγορικόν καὶ ἐτέρῳ συμβαίνει σημασινομένῳ κατέχεσθαι, οἷον [κυρίῳ, προσηγορικῷ] 5 ἐπιθέτω καὶ τοῖς ἐξῆς. — Διὰ τί δὲ εἶπεν «ἃ καὶ αὐτὰ εἶδη προσαγορεύεται»; “Ὅτι καὶ αὐτὸς εἶδη προεξέθετο τὰ τῶν παραγώγων, ἔνθα φησὶν «εἶδη δὲ παραγώγων εἰσὶν ἑπτὰ». Τί δέ ἐστιν «ὑποπέπτωκεν»; Ἄντι τοῦ ὑποβέβληται καὶ ὑποτέτακται. Τί δέ ἐστιν «εἶδη»; Τμήσεις ὡς εἰπεῖν τοῦ ὀνόματος· τὸ γὰρ ὄνομα γενικόν ἐστὶ κατὰ τῶν εἰδῶν 10 τούτων, ἐξ αὐτῶν συνεστὼς καὶ εἰς ταῦτα διαιρούμενον· ὥσπερ <γάρ> τῷ ζῷῳ τῷ γενικῷ ὑπόκειται εἶδη, οἷον ἄνθρωπος ἵππος βοῦς κύων, καὶ τῷ γενικῷ φυτῷ ὑποβέβληται <εἶδη>, οἷον ἐλαία ἄμπελος κυκλή, οὕτω καὶ τῷ ὀνόματι, φησὶν, ὑπόκειται καὶ ὑποβέβληται ταῦτα εἶδη αὐτοῦ καλούμενα. Καὶ ἐπειδὴ διχῶς προσαγορεύεται τουτέστι λέγεται τὸ εἶδος 15 — ὁράται γὰρ καὶ νοεῖται ποτὲ μὲν περὶ φωνῆν ποτὲ δὲ περὶ σημασίαν αἰρούμενον· καὶ περὶ φωνῆν μὲν, ὡς ὅταν εἴπωμεν πρωτότυπον καὶ παράγωγον, περὶ σημασίαν δὲ κύριον ἢ προσηγορικόν — καὶ ὥσπερ τὸ περὶ φωνῆν εἶδος εἰς δύο διελών, εἰς πρωτότυπον καὶ παράγωγον, ἐπιδιαιρέσιν ἐποίησεν, ἐπιδιείλε γὰρ τὸ παράγωγον εἰς ἑπτὰ, οὕτω καὶ 20 ἐπὶ τούτου τὸ περὶ σημασίαν εἶδος διαιρεῖ εἰς κύριον καὶ προσηγορικόν, τὸ δὲ προσηγορικόν ἐπιδιαιρεῖ εἰς ἐπίθετον, πρὸς τι ἔχον καὶ τὰ ἐξῆς.

Κύριον μὲν οὖν ἐστὶ τὸ τὴν ἰδίαν οὐσίαν σημαῖνον καὶ ἀφ’ ἡμῶν ἔχον τὴν ὀνομασίαν, οἷον Πέτρος Παῦλος Ἰωάννης.] Καὶ ἔστι μὲν εἶδος, φησί, κύριον ὀνομαζόμενον, ὅτι μιᾶς ὑπάρξεως καὶ 25 οὐσίας κυριεύει καὶ αὐτὴν μόνην δηλοῖ, ἢ ὅτι κυρίως καὶ βεβαίως τὴν οὐσίαν ἐκείνην καὶ τὴν ὑπαρξίν ἰδίαν ἐποιήσατο, ἦν μόνην δηλοῖ, οἷον “Ὁμηρος Σωκράτης· καὶ πάλιν κύριον μὲν ἐστὶ τὸ οὐ κοινῶς ἀλλ’ ἰδίως ἐπὶ τινος τεταγμένον βουλήσει τῶν κυριευόντων τῆς κλήσεως. Γίνεται δὲ κύριον ἀπὸ τοῦ κύρω, ὃ δηλοῖ τὸ ἐπιτυχάνω, ἀφ’ οὗ κύρος ἢ ἐπί- 30 τευξίς τινος καὶ ἡ ψήφος.

Τί ἐστὶ προσηγορικόν; Τὸ τὴν κοινὴν οὐσίαν σημαῖνον καὶ οὐκ ἀφ’ ἡμῶν ἔχον τὴν ὀνομασίαν, οἷον ἄνθρωπος ἵππος βοῦς κύων ὅφισ οὐσία.] — <Heliodori.> — Προσηγορικόν ἐστὶ τὸ κοινῆς

1—22 *videntur esse* Σ^h || 1—6 = Σ^v 232, 20—24 || 6—22 *similia hab. et.* Σ^l || 34—386, 23 *videntur esse* Σ^h || 34—386, 2 = Σ^v 232, 26—29

1 εἰρήκαμεν] *vide p. 364, 6—8* || 5 κύριον προσηγορικόν ἐπίθετον καὶ τὰ ἐξῆς N || 10 εἰπεῖν Σ^l, εἶπε VN || 14 αὐτοῦ] αὐτῶν VN || 17 αἰρούμενον] εἰλούμενον VN || 18 περὶ — παράγωγον (19) N, *om* V || 23 τὸ — Ἰωάννης (24) *om* N || 28 μὲν ἐστὶ] οὖν ἐστὶ V, μὲν N || 30 κύρω V, κυρῷ N | ἡ ἐπ. τινος] καὶ ἐπίτευξις τοῦδε τινός V, ἡ ἐπίταξις τοῦδέ τινος N || 32 Τί — οὐσία (34) V, Προσηγ. δέ ἐστὶ N

οὐσίας δηλωτικὸν καὶ ἐπὶ κοινοῦ πράγματος τιθέμενον καὶ οὐκ ἀφ' ἡμῶν ἔχον τὴν ὀνομασίαν, ὡς ἄνθρωπος ἵππος ἀρετὴ παιδεία καὶ τὰ ὅμοια.

Ζητοῦσι δέ τινες ἐνταῦθα λέγοντες, διὰ τί μὴ προέταξεν ὁ τεχνικός τὸ προσηγορικὸν τοῦ κυρίου, ὅτι τὸ μὲν προσηγορικὸν ἐστὶ φυσικόν, 5 τὸ δὲ κύριον συμβεβηκός· τεχθεὶς γάρ τις πρῶτον τὴν κοινὴν οὐσίαν καὶ ὑπαρξὶν ἔρχεται ἔχων, ἄνθρωπος φαινόμενος, εἶθ' οὕτω ὤκράτης ὀνομάζεται. Καὶ λέγομεν, ὅτι ἔθος ἐστὶ τοῖς τεχνικοῖς τὰ ἄτομα προτάσσειν τῶν τεμνομένων, ὡς τὸ πρωτότυπον τοῦ παραγώγου καὶ τὸν ἐνεστῶτα τοῦ παρωχημένου, καὶ ὡς τὸ ἀπλοῦν τοῦ συνθέτου. Προσηγορικὸν δέ ἐστι τὸ κατὰ πάντων τῶν ὁμοίαν φύσιν ἐχόντων λεγόμενον.

Ἐπίθετον δέ ἐστιν.] Ἐπίθετόν ἐστιν ὃ καθ' ἑαυτοῦ οὐ δύναται λεχθῆναι, εἰ μὴ ἐπιτεθῇ ἐτέρῳ ὀνόματι, τουτέστι κυρίῳ ἢ προσηγορικῷ· ὥσπερ καὶ τὰ ἐπιρρήματα, ἐπειδὴ καὶ αὐτὰ δίχα ῥημάτων οὐ δύναται 15 συστήναι· διὸ καὶ ἐπίθετον καλεῖται, ὅτι ἐπιτίθεται ἐτέρῳ ὀνόματι. Ἐντεῦθεν καὶ τρίτον τῇ τάξει τέτακται· ὥσπερ γάρ ἐν τοῖς παραγώγοις πρῶτον τέταχε τὸ πατρωνυμικόν, καθὼ ἀπὸ κυρίου ἔχει τὴν γένεσιν, καὶ δεύτερον τὸ κτητικόν, καθὼ τοῖς κυρίοις καὶ προσηγορικοῖς ὕλη κέχρηται, καὶ τρίτον τὸ συγκριτικόν τὸ ἐπι<συν>βαῖνον κυρίῳ τε καὶ προσηγορικῷ, <οὕτω καὶ ἐνταῦθα τὸ ἐπίθετον τρίτον τέταχεν ὡς ἐπισυνβαῖνον 20 κυρίῳ καὶ προσηγορικῷ>. Δεῖ δὲ ἡμᾶς εἰδέναι, ὅτι ἐκεῖνό ἐστιν [τὸ] ἐπίθετον τὸ παραλαμβάνομενον [ἐπὶ] ψόγου ἢ ἐγκωμίου χάριν, ὡς τὸ ταχύς ἵππος, λευκὸς Αἴας.

Τὸ ἐπὶ κυρίων ἢ προσηγορικῶν ὁμωνύμως τιθέμενον καὶ 25 δηλοῦν ἔπαινον ἢ ψόγον. Λαμβάνεται δὲ τριχῶς, ἀπὸ ψυχῆς, ἀπὸ σώματος, ἀπὸ τῶν ἐκτός· ἀπὸ μὲν ψυχῆς, ὡς σώφρων ἀκόλαστος, ἀπὸ δὲ σώματος, ὡς ταχύς βραδύς, ἀπὸ δὲ τῶν ἐκτός, ὡς πλούσιος πένης.] Διαφέρει γοῦν προσηγορικοῦ ἐπίθετον, ὅτι τὸ μὲν αὐτοτελές ἐστιν, οἷον ἄνθρωπος, τὸ δὲ τῆς [τοῦ] ἐτέρου 30 δεόμενον ἐπαγωγῆς, οἷον «ἀγαθὸς <ὁ δεῖνα>»· ὅσα δὲ γοῦν τῶν ἐπιθέτων τὴν αἰτίαν τοῦ λέγεσθαι ἐξ ἡμῶν ἔχει, ταῦτα ἐπαίνου ἢ ψόγου ἐστὶ σημαντικά, οἷον ταχύς βραδύς· τὰ δὲ μὴ οὕτως ἔχοντα μέσα, οἷον ὑγιής ἀσθενής· [ἐστὶ δὲ καὶ μέσα ἐπίθετα, ὡς τὸ πλούσιος πένης ὑγιής λελωβημένος.] Ταῦτα δὲ ἀπὸ τῶν ἐκτός ἐστὶ τῶν ἐκ τύχης συμβαινόντων, 35 ἃ μῆτε ἔπαινον μῆτε ψόγον ἔχει· οὐδεὶς γὰρ τὸν πλούσιον ἢ τὸν ὑγιὲς ἐπαινεῖ, ἀλλὰ μακαρίζει τῆς εὐτυχίας, οὗτ' αὖ τὸν πένητα ἢ τὸν λελωβημένον ψέγομεν, ἀλλ' οἰκτείρομεν τῆς δυστυχίας· ἐπαινετὰ δὲ

3—9 (παρωχ.) hab. et. Σ¹ || 12—23 cfr Σ^v 233, 8—17 || 28—387, 3 cfr Σ^v 233, 27—234, 1; An. Ep. 299, 19—28

6 ἔρχεται ἔχων VN, ἔχει Σ¹ || 15 συστήναι V, συστηναι N || 16—20 cfr p. 365, 23; 369, 33; 371, 15 || 24 ὁμωνύμως — πένης (28) om N || 32 μέσα N, om V || 36 ἢ N, καὶ V

ταυτά ἐστι καὶ ψεκτά, ὅσα τοῦ μὲν δοκεῖν τύχης ἔργον εἶναι ἀπήλλα-
κται, τῆς δὲ αἰτίας τὴν ἀναφορὰν εἰς ἡμᾶς αὐτοὺς ἔχει. Λαμβάνεται
δὲ τὸ ἐπίθετον παρὰ ποιηταῖς ἀπὸ τῶν μάλιστα συνεχῶν τρόπων κδ'.

Πρὸς τι ἔχον δέ ἐστι τὸ πρὸς ἕτερον ἔχον τὴν σχέσηιν συ-
στατικὴν ἀλλήλων, οἷον πατὴρ υἱός· ἔχεται γὰρ σχετικῶς καὶ 5
ὁ πατὴρ τοῦ υἱοῦ καὶ ὁ υἱὸς τοῦ πατρός· <ὥς> πρὸς τι δὲ ἔχον
ἐστίν, ὡς νῦν πρὸς ἡμέραν, θάνατος πρὸς ζωὴν. — <Heliodori.>
— Πρὸς τι ἔχον ἐστὶ τὸ πρὸς ἕτερον ἔχον τὴν σχέσηιν, εἰ τὸ λεγόμενον
δίδωσι νοεῖσθαι ἕτερον σύνεστί τε αὐτῷ καὶ συναπολήγει, ὡς ὅταν εἴπω
«πατὴρ», ἐνόησα καὶ τὸν υἱόν, οὐ γὰρ μὴ ὄντος υἱοῦ ἔσται τις πατὴρ· 10
ἐν ὧν γοῦν ὁ υἱός, ἔσται καὶ ὁ πατὴρ, ἀπολλυμένου δὲ τοῦ υἱοῦ ἀπο-
λείται <καὶ> τὸ τοῦ πατρὸς ὄνομα· ὅθεν Ὅμηρος τοῦτο εἰδῶς φησι
<B 260> μηδ' ἔτι Τηλεμάχοιο πατὴρ κεκλημένος εἶην. Σημειω-
τέον δὲ ὅτι τὸ πρὸς τι ἔχον αἰ γενικῇ συντάσσεται, πατὴρ τούτου,
υἱὸς τούτου, φίλος τούτου, πολλάκις δὲ ἐκ περιουσίας καὶ δοτικῇ· τὸ 15
μέντοι ἴσος ὁμοῖος ἵκελος ἀτάλαντος μόνῃ δοτικῇ συντάσσεται, <cf. ex.
gr. B 651> ἴσος Ἐνυαλίῳ, <cf. Ξ 386 et B 478> ἵκελος Ἀστεροπῇ
Διδὸς Τερπικεραύνου, <B 627> ἀτάλαντος Ἄρηϊ.

Πρὸς τι δέ ἐστιν ὁ πρὸς ἑτέρου σχέσιν νοεῖται, οὗ ὑποστελλομένου 20
οὐδ' αὐτὸ ὑπάρχει, ὡς <καὶ> ἐφ' ᾧν εἶπε [καὶ] τῶν συγκριτικῶν. Καὶ
ταῦτα δὲ λίαν ἠκρίβωσεν Ὅμηρος, εἰσάγων Ὀδυσσεά τὸν Τηλεμάχου πατέρα
πρὸς Θερσίτην ἀπειλητικῶς λέγοντα <B 259 seq> μηκέτ' ἔπειτ' Ὀδυσ-
σῆϊ κάρη ὤμοισιν ἐπέειη, Μηδ' ἔτι Τηλεμάχοιο πατὴρ κεκλημέ-
νος εἶην· τούτων <γὰρ> ὁ μὲν πρότερος <τίχος> ἀπάτορα τίθει τὸν 25
Τηλέμαχον, ὁ δὲ δευτέρος ἄπαιδα τὸν Ὀδυσσεά ποιεῖ.

Ὡς πρὸς τι ἔχον ἐστὶ τὸ πρὸς ἕτερον λαμβανόμενον κατ' ἐναν-
τιότητα φθαρτικὴν, οἷον νῦν πρὸς ἡμέραν, ὑγίεια πρὸς νόσον, θάνατος
πρὸς ζωὴν, σκότος πρὸς φῶς· τὸ γὰρ ὡς ἐπίρρημα ὁμοιωματικόν. Καὶ
ἄλλως· τὸ δύο ὄντων ἐναντίων τοῦ ἐνὸς ὀνομαζομένου <ποιοῦν> μὲν 30
συνυπακούεσθαι τὸ ἕτερον [καὶ τὸ συνεπινοούμενον], ἀλλ' οὐ συνανα-
ροῦν, ἤγουν τὸ κατ' ἐναντιότητα λαμβανόμενον, οἷον νῦν ἡμέρα, θάνα-
τος ζωῇ· τὸ γὰρ ὡς ἐπίρρημα ὁμοιωματικόν ἐστίν.

<Heliodori.> — Ὡς πρὸς τί ἐστι τὸ κατὰ τι ὅμοιον τῷ πρὸς τι·

8—18 *videntur esse* Σ^h || 8—16 *hab. et.* Σ^l || 13—16 *cf. An. Ep. 301,*
28 seq || 20 *seq cf. An. Ep. 302, 2 seq* || 34—388, 30 *videntur esse* Σ^h

1 τοῦ *An. Ep.*, τῷ VN || 3 κδ'] κυρίων VN *et An. Ep.* || 4 δέ ἐστι N,
ἐστὶ V | τὸ — ζωὴν (τ) om N || 9 αὐτῷ NΣ^l, αὐτὸ V || 10 καὶ *add* Σ^l·
ἔσται NΣ^l, ἐστὶ V || 13 μηδέ τοι τηλ. N; *item v. 24* || 21 εἶπε VN, εἴρηται
An. Ep. || 27 ἐστὶ — ἐστιν (33) om N || 29 ὁμοιωματικόν] βεβαιωτικόν V
30 μὲν] μὴ V

ἔστι γὰρ ὅτε τὸ ὡς τὴν κατὰ μικρὸν ὁμοίωσιν σημαίνει· καὶ [ὅτι] τοῦτο ἴδιόν ἐστι τῶν πρὸς τι, τὸ δύο ὄντων ἑνὸς ὀνομαζομένου συνυπακούεσθαι πάντως τὸ ἕτερον, ἀναιρεθέντος δὲ τοῦ ἑνὸς συναναιρεῖσθαι καὶ τοῦ ἐτέρου τὴν ὀνομασίαν εὐθέως. Ἐπὶ μέντοι τῶν ὡς πρὸς τι οὐχ ὁ
 5 αὐτὸς λόγος ἐστίν· οὐ γὰρ ἂν ἀναιρεθῇ ἡ νύξ ἢ ἡμέρα συναναιρεῖται, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον ἔσται νύξ ἡμέρας προσδοκωμένης. Ὅμως μέντοι ἐπεὶ ἔχουσι γεινῖναι πρὸς ἀλλήλας ἡ νύξ καὶ ἡ ἡμέρα, καὶ δοκοῦσι πως συνυπακούεσθαι ἀλλήλαις, διὰ τοῦτο κεκολασμένως ἐκλήθη ὡς πρὸς τι· τὸ γὰρ ὡς προστεθὲν τῆς μὲν ταυτότητος αὐτὸ ἀφείλε τῆς τοῦ πρὸς
 10 τι, παρόμοιον δὲ αὐτῷ τοῦτο πεποίηκεν, ὥσπερ εἰ λέγει τις τοῦ ἀνθρώπου τὸν ἀνδριάντα ὡς ἄνθρωπον εἶναι, οὐ μὴν αὐτόχρομα ἄνθρωπον. Καί φασιν κατὰ τι ὅμοιον εἶναι τὸ ὡς πρὸς τι τῷ πρὸς τι, καθὼ καὶ αὐτὸ μὲν πρὸς ἕτερον ἔχει τὴν χέσιν, ἐκπίπτει δὲ τῆς ὁμοιότητος, καθὼ οὐ συνίσταται, εἰ μὴ ἕτερον ἀποσπῇ· οὐδ' ἂν ὑπαρξιν θάνατος
 15 σχοίη ἢ φθορά, εἰ μὴ τῆς ζωῆς ἢ ἐτάσις φρούδη γένοιτο· καὶ ἡ ὑγεία ὡς πρὸς τὴν νόσον ἔχει τὴν χέσιν, καὶ ἡ ἡμέρα ὡς πρὸς τὴν νύκτα, καὶ τὸ φῶς ὡς πρὸς τὸ σκότος, καὶ ὁ πλοῦτος ὡς πρὸς τὴν πενίαν, ἀλλ' οὐκ ἂν, καθὼς εἶπον, ἐν ταύτῃ συσταίη, εἰ μὴ τὸ ἕτερον ἔξω γένοιτο. Διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ὡς πρὸς τι εἴρηται, ὅτι καὶ αὐτὸ κατὰ τι
 20 πρὸς τὴν αὐτὴν ἔννοιαν τῷ πρὸς τι θεωρεῖται γινόμενον· ὡς γὰρ δεξιὸς πρὸς ἀριστερόν, καὶ πατὴρ πρὸς υἱόν, οὕτω καὶ ἡ νύξ πρὸς ἡμέραν δοκεῖ λέγεσθαι· ταύτῃ δὲ διαφέρει, ὅτι τὸ μὲν πρὸς τι ἔχει προσυπακουόμενον τὸ τινός· ἐὰν γὰρ εἴπω «υἱός», λέξει τις πάντως «τίνος;» τὸ δὲ ὡς πρὸς τι οὐ τοῦτο φαίνεται ἔχον· οὐ γὰρ ἐὰν εἴπω «νύξ», λέξει
 25 τις τὸ «τίνος;» ἵνα ἐπαγάγω «τῆς ἡμέρας», ἐπειδὴ ἡ νύξ ἴδιόν ἐστι διάστημα, οὐ πρὸς ἡμέραν θεωρούμενον· καὶ ἐπειδὴ πάλιν ἡ νύξ ἀντίκειται τῇ ἡμέρᾳ, ὁ δὲ υἱὸς οὐκ ἀντίκειται τῷ πατρί, ἀλλὰ συνυφίσταται, ἐναντίον δὲ τῷ συνυφισταμένῳ τὸ ἀντικείμενον· τὸ μὲν γὰρ σύνοστι, τὸ δὲ ἀδύνατον συνεῖναι· ἡμέραν γὰρ εἶναι κατὰ ταῦτόν καὶ νύκτα ἀδύ-
 30 νατον.

Ποσαχῶς τὰ πρὸς τι; Τετραχῶς· φύσει, τύχῃ, τέχνῃ καὶ προαιρέσει· φύσει μὲν, ὡς πατὴρ πρὸς υἱόν, τύχῃ δέ, ὡς δοῦλος πρὸς δεσπότην, τέχνῃ δέ, ὡς μαθητῆς πρὸς διδάσκαλον, προαιρέσει δέ, ὡς φίλος πρὸς φίλον. — Ποσαχῶς τὰ ὡς πρὸς τι; Τετραχῶς· κατὰ ποιόν, κατὰ ποσόν, κατὰ ἄμεσον καὶ κατὰ ἔμμεσον· κατὰ ποιόν μὲν,
 35 ὡς τὸ γλυκὺ πρὸς τὸ πικρόν, κατὰ ποσόν δέ, ὡς τὸ διπλάσιον πρὸς τὸ ἥμισυ, κατὰ ἄμεσον <δέ>, ὡς φῶς πρὸς σκότος, κατὰ ἔμμεσον <δέ>, ὡς δίκαιος πρὸς ἀμαρτωλόν. — Τί διαφέρει τὰ πρὸς τι τῶν ὡς πρὸς τι; Ὅτι τὰ μὲν πρὸς τι σωτικά εἰσι καὶ ἐν τῷ ἅμᾳ ὀφείλουσι λέγεσθαι· οὐ γὰρ εἴρηται ποτε πατὴρ ἄνευ υἱοῦ, οὐδὲ υἱὸς ἄνευ πατρός· τὰ δὲ ὡς πρὸς τι ἀναιρετικά εἰσιν· ἀναιρουμένης γὰρ τῆς ζωῆς ἔρ-
 40 χεται ὁ θάνατος, καὶ ἀναιρουμένης τῆς ἡμέρας ἔρχεται ἡ νύξ.

14 ἀν] αὐ VN || 18 ἐν ταύτῃ] ἐν τούτῳ VN || 20 πρὸς τὴν] παρὰ τὴν VN | τῇ] τοῦ VN || 23 ἐὰν N, κὰν V || 25 τὸ] τοῦ VN || 26 ἡμέρας VN || 31—40 om N; cfr Choerob. *epim. in psal.* 7, 10—28

‘Ομώνυμον δέ ἐστιν ὄνομα τὸ ἐν διαφόροις οὐσίαις ὑπο-
 κείμενον.] ‘Ομώνυμόν ἐστι τὸ ἐναντίον τῷ συνωνύμῳ, καὶ λέξις δὲ διὰ
 μιᾶς φωνῆς δύο ἢ καὶ πλείονας διαφορὰς σημαίνουσα, οἷον Φοῖνιξ <κύων>·
 Φοῖνιξ γὰρ καλεῖται ὁ ἀπὸ Φοινίκης καὶ ὁμοίως τὸ δένδρον καὶ ὁ Ἀχιλ- 5
 λέως τροφεύς, καὶ κύων ὁ ἐπίγειος καὶ ὁ θαλάττιος καὶ ὁ οὐράνιος, καὶ τὰ
 ὅμοια· ἢ καὶ οὕτως· ὁμώνυμόν ἐστιν ὄνομα τὸ κατὰ πολλῶν ὁμοίως τῇ
 αὐτῇ ὀνομασίᾳ τιθέμενον ἐπὶ τε κυρίων καὶ προσηγορικῶν, οἷον ἐπὶ μὲν
 κυρίων, ὡς Αἴας ὁ Τελαμώνιος καὶ ὁ τοῦ Ὀϊλέως, ἐπὶ δὲ προσηγορικῶν,
 <ὡς> κύων ὁ τε χερσαῖος, <καὶ> κύων ὁ ἀστρῶς, <καὶ> κύων ὁ θαλάτ-
 τιος. Καὶ πάλιν ὁμώνυμόν ἐστιν <ὄνομα> τὸ ὅμοιον διαφόροις δὲ οὐσίαις 10
 ὑποκείμενον, ὡς ὁ κύων ὁ χερσαῖος καὶ οἱ λοιποὶ· προσηγορικὸν μὲν
 γάρ ἐστιν ὡς ἐν ὄνομα κατὰ πάντων τιθέμενον τῶν κυνῶν καὶ κοινὴν
 οὐσίαν τούτων σημαῖνον, ὁμώνυμον δέ, ὅτι διαφορὰς οὗσης τοῦ γένους
 αὐτῶν, καὶ τῶν μὲν ὄντων θαλαττίων, τῶν δὲ γηγενῶν, ἐν ὄνομα κατὰ 15
 ἀμφοτέρων τῶν γενῶν ἐστιν. Διαφέρει δὲ τοῦ συνωνύμου, ὡς ὁμό-
 δουλος τοῦ συνδούλου· ὁμόδουλοι γὰρ εἰσιν οἱ μετέχοντες ὁμοίας τύχης
 δουλικῆς, σύνδουλοι δὲ οἱ σὺν ἀλλήλοις δουλεύοντες.

*Ἄλλως. — ‘Ομώνυμα τὰ κατὰ πολλῶν ὁμωνύμως τιθέμενα, ἐπὶ
 μὲν κυρίων, ὡς Αἴας <ὁ Τελαμώνιος καὶ ὁ τοῦ Ὀϊλέως>, ἐπὶ δὲ προση-
 γορικῶν, ὡς μῦς θαλάττιος καὶ μῦς γηγενής, καὶ κύων ὁ τε χερσαῖος 20
 καὶ ὁ θαλάττιος καὶ ὁ ἀστρῶς· ταῦτα γὰρ τῇ ὁμωνυμίᾳ κοινωνοῦσι, τῇ
 δὲ φύσει διαφέρουσιν· ἤγουν τὸ κατὰ πολλῶν ὁμωνύμων, ἃ καὶ προση-
 γορικὰ καλοῦνται. — ‘Ομώνυμα δὲ κατὰ φιλοσόφους λέγονται, ὧν
 ὄνομα μόνον κοινόν, ὁ δὲ κατὰ τοῦνομα λόγος τῆς οὐσίας ἕτερος. Ση-
 μείωσαι <δέ>, ὅτι ἐπὶ τῶν ὁμωνύμων τρία δεῖ ζητεῖν· εἰ ἐστὶ τῶν ὁμω- 25
 νύμων, καὶ κατὰ πόσων σημαινομένων, καὶ κατὰ ποίου σημαινομένου ἢ
 ἐρώτησις γέγονεν.

2—6 = Σ^v 236, 4—8 ||15—17 = Σ^v 236, 10—12

1 τὸ — ὑποκείμε. *om N* || 2 *in marg. add V manu altera*: σύνθετα· ἔτι
 δὲ καὶ ταῦτα, ὅσα ἀπὸ τοῦ ὁμοῦ ἐπιρρήματος ἢ τῆς σὺν προθέσεως ὀνόματα συν-
 τέθενται, ὡς μὲν ἐπίθετα ὄντα πρῶτον μὲν ἀπαιτοῦσι κύρια καὶ (*leg.* ἢ) προσηγο-
 ρικὰ ἔχειν, ἐφ’ ὧν τέθενται, ὡς τὰ προειρημένα· ἔπειτα δὲ θέλουσι κυρίως μὲν
 <ἔχειν> δοτικὰς, πρὸς αἰεὶ (*leg.* ἀς) τὴν σχέσιν ἔχουσιν, οἷον ὁμοούσιος τῷδε, ὁμο-
 φωνῆς τῷδε, ὁμόπιστος, ὁμότροφος, ὁμότιμος, ὁμότροπος, ὁμώνυμος, ὁμοπάτριος,
 ὁμόδοξος, καὶ ὅσα τοιαῦτα. Διὰ δὲ τὴν τῆς δοτικῆς συγγένειαν τὴν πρὸς τὴν γε-
 νικὴν πολλάκις [δὲ] καὶ γενικῇ συντάσσονται· ὁμοίως δὲ καὶ <τὰ> ἀπὸ τῆς σὺν προ-
 θέσεως, οἷον σύνθρονος τῷδε <καὶ> τοῦδε, καὶ συναίτιος, καὶ ὅσα τοιαῦτα. Τὸ μέν-
 τοι ὁμοιος, ἵκελος, ἴσος, παραπλήσιος καὶ τὰ ὁμοιόσημα καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν συγκείμενα,
 ὁμοιότροπος, ὁμοιόχρος, ὁμοιότρητος (*sic*), ὁμοιογενής, ὁμοιόπτωτος, ἱσομήκης, ἱσο-
 παλής, ἱσομαθής, ἱσότεχνος, ἱσόστοιχος, ἱσόμετρος, ἱσάριθμος, πρὸς δοτικὴν ἔχει
 τὴν σύνταξιν· ὁμοίως δὲ καὶ τὰ ἀπὸ τούτων καὶ τῶν τοιούτων ὀνομάτων παράγωγα
 ἢ παρασύνθετα ῥήματα δοτικῇ συντάσσονται, ὅμοιος τῷδε, ἵκελος τῷδε, ἴσος τῷδε,
 ἰσοῦται τὸδε τῷδε, ὁμοιοῦται τὸδε τῷδε, ἰσάζεται τὸδε τῷδε, ἱσαριθμεῖ, ἱσοφωνεῖ,
 ἰσοστοιχεῖ (*eadem fere praebebat Syncellus fol. 182^v*) || 11 προσηγορικὸν] προσήκον
 VN || 16 εἰσιν N, *om V* || 18—27 *om N* || 23 κατὰ φιλος.] *Aristot. Categ. 1^a 1*

Συνώνυμον δέ ἐστι τὸ ἐν διαφόροις ὀνόμασι τὸ αὐτὸ δη-
 λοῦν, καὶ διὰ τοῦτο καλεῖται παρὰ τοῖς φιλοσόφοις καὶ πο-
 λυνύμνον, οἷον ἄορ ξίφος μάχαιρα φάσγανον σπάθη.] Τὸ συν-
 νύμνον διαφορῶν ὀνομάτων καὶ πλειόνων συναγωγὴν ἔχει κατὰ τοῦ
 5 αὐτοῦ σημαινομένου· ἡ γὰρ σπάθη ἐν τι οὖσα διαφόρως ὀνομάζεται, ἡ
 αὐτὴ γὰρ καὶ ξίφος καὶ μάχαιρα καὶ ἄορ καὶ φάσγανον καλεῖται, ἕκα-
 στον δὲ τούτων καὶ προσηγορικόν ἐστι κοινὴν οὐσίαν τοῦ ξίφους ση-
 μαίνειν. Ἔστι δὲ ἐναντίον τῷ ὁμωνύμῳ τὸ συνώνυμον· τὸ μὲν γὰρ
 ὁμώνυμον ὄνομα μὲν ἔχει τὸ αὐτό, πρᾶγμα δὲ διάφορον, ἄλλος γὰρ ὁ
 10 τοῦ Ὀϊλέως καὶ ἄλλος ὁ Τελαμώνιος Αἴας, καὶ ἄλλος ὁ θαλάσσιος μῦς
 καὶ ἄλλος ὁ γηγενης· τὸ δὲ συνώνυμον ἔμπαλιν πρᾶγμα μὲν ἐν καὶ
 ταῦτόν δηλοῖ, διαφοροῖς δὲ καὶ πλείοσιν ὀνόμασιν ὀνομάζει· συνώνυ-
 μον γὰρ ἔστιν ὄνομα, ὃ διὰ πλειόνων ἐν ὑποκείμενον σημαίνει, οἷον
 μέρος βροτός ἄνθρωπος, καὶ τὰ ὅμοια, ἅπερ οἱ Περιπατητικοὶ πο-
 15 λυνύμνα καλοῦσιν.

Φερώνυμόν ἐστι τὸ ἀπὸ τινος συμβεβηκότος τεθέν, ὡς Τι-
 σαμενός καὶ Μεγαπένθεος.] — <Heliodori.> — Ἐπειδὴ φορὰ ἐστὶν
 ἡ τύχη, φερώνυμον ἐκεῖνο λέγεται τὸ ἀπὸ φορᾶς καὶ τύχης ὀνομασμέ-
 νον· Μεγαπένθεος γὰρ ἐκλήθη, ἐπειδὴ ἀπὸ τύχης τινὸς ὅτε ἐγεννήθη
 20 μέγα πένθος κατεῖχε τὴν Ἑλλάδα· ἐπὶ γὰρ τῶν χρόνων τοῦ Ἰλίου καὶ
 πολέμου <ἐ>γεγέννητο. Καὶ Τισαμενός ὁμοίως· ἔστι δὲ ὁ Τισαμενός
 Πολυνείκου υἱός, δυστυχῆσας σφόδρα διὰ τὴν τελευτὴν τοῦ πατρός,
 καταδεῖ γὰρ αὐτὸν ὁ πατὴρ κατελεοίπει· ἐπεὶ δὲ ἀνὴρ ἐγένετο, ἐτιμω-
 ρήσατο τοὺς Καδμείους ἀνελόντας αὐτοῦ τὸν πατέρα Πολυνείκην, καπὶ
 25 τούτῳ ὕστερον Τισαμενός ἐκλήθη, τιμωρησάμενος τοὺς ἐχθροὺς τοῦ πα-
 τρός. Μεγαπένθεος δὲ Μενελάου υἱός, ὃς ταύτην ὕστερον ἔσχε τὴν
 προσηγορίαν, ὅτι ἐπεγεννήθη μέγαλοις πένθεσι, τῇ τε Ἑλένης ἀρπαγῇ
 καὶ τοῖς διὰ τὴν ἀρπαγὴν πολλοῖς γενομένοις ἐν Ἰλίῳ κακοῖς. Οὐδὲν
 δὲ ἦττον <δυνατόν> κακεῖνα φερώνυμα λέγεσθαι, ὅσα ὡς ἔτυχε λέγονται
 30 ὀνομασμένα, ὕστερον δὲ ἀπὸ τύχης τινὸς ἀρμόδια εὐρίσκομεν, ὡς Δη-
 μοσθένης· τοῦτον γὰρ ὡς ἔτυχεν ὀνόμασαν οἱ γονεῖς, ὕστερον δὲ σθένος
 εὐρέθη τοῦ δήμου διὰ τοῦ στόματος τὴν δύναμιν· ὥπερ Θυέστης πάλιν
 καὶ Πενθεύς. Ταῦτα δὲ ὁ ποιητὴς ἐπώνυμα καλεῖ, <τ 409> τῷ δ' Ὀδυ[ς]-
 σεὺς ὄνομ' ἔστω ἐπώνυμον, ἀντὶ τοῦ φερώνυμον, καὶ <η 54>
 35 Ἀρήτη δ' ὄνομ' ἔστιν ἐπώνυμον, ἀντὶ τοῦ φερώνυμον.

17—35 *videntur esse* Σ^h || 28—35 *cfr* Σ^v 236, 32—237, 4

1 τὸ — σπάθη (3) *om* N || 3 Τὸ Ν, *om* V || 9 ὁ ἰλλέως N || 12 ὀνο-
 μάζει *R Schneider*, ὀνομάζεται VN || 14 οἱ Περιπατ.] *cfr Porphyr. in Aristot.*
Categ. p. 69, 1 (Comment. in Arist. IV 1) || 16 συμβεβ. — Μεγαπ. (17) *om* N | τισά-
 μενος V; *item v. 21 (bis) et 25* || 21 τισάμενος (*bis*) N; *item v. 25* || 23 ἐπεὶ
 — ἐγένετο *ante καταδεῖ transp.* V || 32 τὴν δύναμιν] τὸ ὄνομα VN || 35 δ'
 ὄνομα ἔχειν ἐπών. V, δ' ὄνομα ἔσκειν ἐπών. N

Διώνυμον δέ ἐστιν ὀνόματα δύο κύρια καθ' ἐνὸς τεταγμένα.] Διώνυμόν ἐστι τὸ τῷ κυρίῳ προσηρημένον καὶ τὴν αὐτὴν ἐκείνῳ δύναμιν ἔχον, οἷον Πάρις ὁ καὶ Ἀλέξανδρος, Πύρρος ὁ καὶ Νεοπτόλεμος, Ξάνθος ὁ καὶ Κράμανδρος. Διώνυμον γὰρ ἐστιν *etc.* = Σ^ν 237, 12—22.

5

<Heliodori.> — Τοῦ διωνύμου τοῦτο ἐστὶν ἴδιον γνώρισμα τὸ ἐπὶ κυρίων μόνων λέγεσθαι, ὡς τὸ Ἀλέξανδρος καὶ Πάρις ἀμφοτέρω κύρια. Τὸ δὲ Πάρις ὄνομα ἐκ τῆς πῆρας κέκληται· ὡς γὰρ ποιμὴν πῆραν ἔφερε, καὶ ἐκ τούτου Πάριν αὐτὸν ἐκάλεσαν, καὶ ἔστιν αὐτοῦ κύριον. Ὅταν οὖν ἡ τὰ δύο ὀνόματα κύρια καθ' ἐνὸς τεταγμένα, τότε μόνον διώνυ- 10 μον καλεῖται, ὡς δηλονότι ἐπ' ἀνθρώπου μόνου καὶ θεοῦ θεωρεῖσθαι τὸ διώνυμον· ἐπὶ γὰρ ἀνθρώπου μόνου καὶ θεοῦ τὸ κύριον τάσσεται τὴν ἰδίαν οὐσίαν ἐκάστου σημαῖνον. Εἰ δέ τις λέγοι, ὅτι <καὶ> ἦτορ <καὶ> ψυχὴ [οὐκ] ἔστι δύο ὀνόματα καθ' ἐνὸς σημασινομένου τεταγμένα, ἐροῦμεν, ὅτι οὐχὶ κύριά ἐστιν· οὔτε γὰρ τὸ ψυχὴ οὔτε τὸ ἦτορ κύριόν ἐστιν, 15 ἀλλὰ προσηγορικόν, συνώνυμον ἦτοι πολυώνυμον· προσηγορικὸν μὲν, ὡς κοινήν οὐσίαν σημαῖνον πασῶν τῶν ψυχῶν, συνώνυμον δέ, ὅτι ἐν διαφόροις ὀνόμασι τὸ αὐτὸ δηλοῖ.

Οὐκ ἀναστρέφοντος τοῦ λόγου· οὐ γὰρ εἴ τις Ἀλέξανδρος, οὗτος καὶ Πάρις·] τουτέστιν οὐχ ὁ Ἀλέξανδρος καὶ Πάρις ἐστὶ πάν- 20 τως, ἀλλ' ὁ Πάρις πάντως καὶ Ἀλέξανδρος· ἴδιον δὲ καὶ τοῦτο τοῦ διωνύμου τὸ μὴ ἀναστρέφειν.

Πολλὰ δὲ τῶν ἀντιγράφων ἔσφαλται· ἡ γὰρ ὀρθότης τοῦ ῥητοῦ αὕτη ἐστίν· «διώνυμον δέ ἐστι», φησὶν, «ὀνόματα δύο κύρια καθ' ἐνὸς τεταγμένα»· οὐχ οὕτως δὲ ἔχει τὰ πλείστα τῶν ἀντιγράφων, 25 ἀλλὰ «καθ' ἐνὸς κυρίου», πάνυ ἀνοήτως.

Διώνυμόν ἐστι τὸ μίαν οὐσίαν *etc.* = Σ^ν 237, 23—238, 6.

<Heliodori.> — Ἐπώνυμον δέ ἐστι.] Ἐπώνυμόν ἐστι δύο ὀνόματα καθ' ἐνὸς τεταγμένα, ὧν τὸ μὲν κύριον, τὸ δὲ ἐπίθετον, δύναμιν ἔχον κυρίου διὰ τὸ ἴδιον εἶναι τοῦδὲ τινος, ὡς τὸ λευκώλενος καὶ γλαυ- 30 κῶπις καὶ ἐριούνης· ταῦτα δὲ καὶ ἀντιστρέφουσιν. Καὶ ἅλιν· ἐπώνυμόν ἐστιν ἐπιθετικόν, κυρίου τάξιν ἔχον καὶ δυνάμενον ἀπὸ τῆς τοῦ συμβεβηκότος δυνάμεως καθ' αὐτὸ δηλῶσαι τὸ κύριον, οἷον ὑψιβρεμέτης φανερὸν ὅτι ὁ Ζεὺς, καὶ γλαυκῶπις δῆλον ὅτι ἡ Ἀθηναῖα, καὶ φοῖβος ὁ

6—26 *simillima hab. et. Σ¹; videntur esse Σ^h ||* 28—392, 12 *videntur esse Σ^h ||* 28—31 *cfr Σ^ν 238, 13—16 ||* 31—392, 1 = Σ^ν 238, 9—12

1 κύρια *om N |* τεταγμ. *om N ||* 2 τὴν αὐτὴν] ταυτὴν VN || 13 λέγοι V, λέγει N || 14 σημασινομ. N, *om V ||* 16 συνώνυμα N | ἦτοι πολυών. *om N ||* 17 ὅτι] δ VN || 19 Οὐκ — λόγου *ante* Τοῦ διών. (v. 6) *transp.* VN || 28 Ἐπώνυμόν ἐστι N, *om V*

Ἀπόλλων, καὶ τὰ ὅμοια. — Ἰστέον δὲ ὅτι τινὲς ταῦτόν ψήθησαν εἶναι τὸ ἐπώνυμον τῷ ἐπιθέτῳ, καθὼς κάκεινο κατὰ κυρίου κεῖται, ἀγνοοῦντες ὅτι πολλή ἐστίν ἡ διαφορὰ τῶν δύο· καὶ γὰρ διαφέρουσιν, ὅτι τὸ μὲν ἐπίθετον κατὰ κυρίων καὶ προσηγορικῶν πολλῶν τίθεται, τὸ δὲ ἐπώνυ-
 5 μον κατὰ ἑνὸς μόνου κυρίου ἰδιαζόντως· καὶ ὅτι τὸ μὲν ἐπίθετον ἐπὶ ἐπαίνου καὶ ψόγου τάσσεται, τὸ δὲ ἐπώνυμον ἐπὶ ἐγκωμίου ἡγουν ἐπαίνου μόνον· καὶ ὅτι τὸ μὲν ἐπίθετον τριγενές ἐστι, τὸ δὲ ἐπώνυμον μονογενές· καὶ ὅτι τὸ μὲν ἐπίθετον χωρὶς κυρίου ἢ προσηγορικοῦ λεχθῆναι οὐ δύναται, ἀλλ' οὐδὲ καθ' ἑαυτὸ λεγόμενον δηλοῖ ἀφ' ἑαυτοῦ τὸ κύ-
 10 ριον ὄνομα, τὸ δὲ ἐπώνυμον καὶ χωρὶς κυρίου λέγεται καὶ τὴν χώραν καὶ τὴν σημασίαν τοῦ κυρίου ὀνόματος ἀναπληροῖ, ὡς τὸ ἐνοσίχθων ῥηθὲν σημαίνει ἀφ' ἑαυτοῦ τὸν Ποσειδῶνα.

Ὁ καὶ διώνυμον καλεῖται.] τὸ μεθ' ἑτέρου κυρίου, ἡγουν ἐξ ἐνεργείας φυσικῆς ἐπόμενον ὄνομα τῷ κυρίῳ ὀνόματι, ὡς ἐνοσίχθων Πο-
 15 σειδῶν καὶ φοῖβος [ὁ] Ἀπόλλων· καλεῖται δὲ ἐπώνυμον, ὅτι ἐπὶ ὀνόματος κυρίου τέτακται. — Τί διαφέρει τὸ ἐπώνυμον τοῦ διωνύμου; Τὸ μὲν [γὰρ] διώνυμον ἴσον ἔχει ἐκάτερον ὄνομα κατὰ τὴν σημασίαν, καθὼς κύριον, τὸ δὲ ἐπώνυμον τὸ μὲν κύριον, τὸ δὲ ἐπίθετον.

Τοῦτο ἴδιον γνῶρισμα τοῦ ἐπωνύμου τὸ αὐτὸ μὲν μὴ εἶναι κύριον, 20 ἀλλ' ἐπίθετον μόνον ἐκείνου, καθ' οὗ λέγεται, καὶ σχεδὸν εἶναι κύριον, ὅτι καθ' ἑνὸς μόνου λέγεται, ἥτοι ἀνθρώπου ἢ θεοῦ· οὔτε γὰρ τὸ φοῖβος ἄλλου ἐστὶν ἐπίθετον ἢ τοῦ Ἀπόλλωνος, οὔτε τὸ ἐνοσίχθων ἄλλου τινὸς ἢ τοῦ Ποσειδῶνος· καὶ ἐπειδὴ ἔπαινον ἀμφοτέρω δηλοῖ, τό τε φοῖβος καὶ τὸ ἐνοσίχθων, διὰ τοῦτο ἐπώνυμά ἐστιν· εἰ δὲ κύρια ἦν, διώ-
 25 νυμα ἐκαλεῖτο. Ἐπὶ μὲν κυρίου πάντως λέγεται, καὶ διὰ τοῦτο ἐπώνυμον κέκληται, ὅτι ἐπ' ὀνόματος κυρίου τέτακται. Τὸ αὐτὸ δὲ καὶ διώνυμον ἐκάλεσεν, ὅτι ἴδιόν ἐστιν ὄνομα ἐπὶ τε τοῦ Ποσειδῶνος τὸ ἐνοσίχθων καὶ <ἐπὶ> τοῦ Ἀπόλλωνος τὸ φοῖβος. Ταύτη γοῦν διαφέρει τοῦ ἐπωνύμου <τὸ διώνυμον>, ὅτι τὸ διώνυμον μὲν τὰ δύο κύρια ἔχει, 30 τὸ δὲ ἐπώνυμον ἐπίθετόν ἐστιν ἐπὶ κυρίου πάντως λεγόμενον, καὶ ὅτι ἐκεῖνο μὲν οὐκ ἀναστρέφει, <τὸ δὲ ἐπώνυμον ἀναστρέφει>· ὅτε γὰρ λέγω Ποσειδῶν, δηλῶ πάντως τὸν ἐνοσίχθονα, <καὶ λέγων ἐνοσίχθων δηλῶ πάντως τὸν Ποσειδῶνα>, καὶ πάλιν λέγομεν Ἀπόλλωνα τὸν φοῖβον καὶ φοῖβον τὸν Ἀπόλλωνα.

35 <Heliodori.> — Κάνταῦθα δὲ πάλιν σφάλμα ἔχει τὰ ἀντίγραφα·

1—12 hab. et. Σ¹ || 35—394, 4 videntur esse Σ^h

1 Ἰστέον — τινέ] ἐπειδὴ δὲ τινες VN || 7 μόνον add Σ¹ || 8 post μὲν add ἀγαθός VN || 9 ἀλλ' — ὄνομα (10) om Σ¹ || 10 καὶ τὴν χ. — Ποσειδῶνα (12) om Σ¹ || 13 τὸ ἐπίθετον (18) om N || 20 μόνον An. Ep. 303, 20, μόνου VN || 33 καὶ τὸν φοῖβον ὁ ἀπόλλων VN

δέον γὰρ γεγράφθαι «ὃ καὶ ἐπίθετον καλεῖται», «ὃ καὶ διώνυμον» γράφουσι, καὶ τὸ ἐπώνυμον διώνυμον λέγουσι, καὶ ὡς πιθανόν τι λέγοντες ἐκεῖνο, ὅτι τὸ ἐπώνυμον αὐτοῦ ἴδιον τούτου μόνου ἐστὶ καθ' οὐ λέγεται, ἐπεὶ δὲ σχεδὸν κύριόν ἐστι, διὰ τοῦτο λέγοιτ' ἂν τὸ αὐτὸ καὶ διώνυμον.

5

Ἑθνικὸν δέ ἐστιν.] Ἑθνικὸν δέ ἐστι τὸ ἔθνος σημαῖνον, ὡς τὸ Φρύξ· τὸ δὲ Φρύγιος οὐκ ἔστιν ἐθνικόν, εἴ γε τὸ μὲν Φρύξ πρωτότυπον, τὸ δὲ Φρύγιος παράγωγον· εἰ δὲ παράγωγον, καὶ εἶδους κτητικοῦ, ὡς ἀπὸ τοῦ τύπου φαίνεται, εἰς ἰὸς γὰρ λήγει. Ἑθνικόν ἐστι τὸ ἔθνος ἢ πόλεως ἢ δήμου σημαντικόν, οἷον Ἑλλην Ἀθηναῖος Παιανιεύς· κυρίως 10 δὲ ἐθνικόν ἐστι τὸ ἔθνος ὀλοκλήρου δηλωτικόν, τὸ γὰρ Γαλάτης ὄνομα καὶ τὸ Φρύξ χώρας ὀλοκλήρους δηλοῖ· λέγεται μέντοι καταχρηστικῶς ἐθνικὸν καὶ τὸ ἀπὸ μιᾶς πόλεως, οἷον Ἀλεξανδρεύς Μεμφίτης καὶ τὰ ὅμοια. Γίνεται δὲ τὸ ἐθνικὸν τετραχῶς, ἀπὸ γένους, ἀπὸ χώρας, ἀπὸ πόλεως, ἀπὸ βασιλέως· ἀπὸ γένους μέν, ὡς Ἑλλην καὶ βάρβαρος, ἀπὸ 15 χώρας, ὡς Θεσσαλός, ἀπὸ πόλεως, ὡς Φθιώτης, ἀπὸ βασιλέως, ὡς Ἀχαιοὺς καὶ Δαναοὺς.

Ἑρωτηματικὸν δέ ἐστιν, ὃ καὶ πευστικὸν καλεῖται, τὸ κατ' ἐρώτησιν λεγόμενον, οἷον τίς ποῖος πόκος πηλίκος.] Τινέσ φασιν, ὅτι ταῦτόν ἐστι τὸ ἐρωτηματικὸν τῷ πευστικῷ. Διαφέρει δὲ πεύσις 20 ἐρωτήσεως τῆδε, ὅτι ἡ μὲν ἐρώτησις ἀπὸ τοῦ ἐρωτῶντός ἐστι μόνου, ἐπειδὴ ἱκανὸν πρὸς τὴν ἐρώτησιν τὸ ἐπινεῦσαι μόνον ἢ ἀνανεῦσαι, οἷον ἔπραξας; ἐνόησας; ἡ δὲ πεύσις ἅμα τῇ ἐρωτῇ τὴν ἀπόκρισιν θέλει λαμβάνειν, οἷον τίς; ποῦ; πόθεν; καὶ ὅτι ἐρωτηματικὰ μὲν ἔστιν εὑρεῖν ἐν παντὶ μέρει λόγου, πευστικὰ δὲ οὐκ ἔστιν εὑρεῖν ἐν παντὶ μέρει, εἰ 25 μὴ ἐν ὀνόμασι καὶ ἐπιρρήμασι μόνοις, ἐν μὲν ὀνόμασι τίς ποῖος πόκος πηλίκος <ποδαπός>, ἐν δὲ ἐπιρρήμασι πῶς πῇ ποῦ πόθεν πηνίκα. Καὶ χρὴ εἰδέναι, ὅτι τῷ μὲν τίς ἐπάγεται κύριον ὄνομα, τῷ δὲ ποῖος πᾶν ἐπίθετον πλὴν τῶν ἐπὶ σωματικοῦ μεγέθους κειμένων· καὶ τὸ πόκος ἐπὶ πλῆθους, καὶ τὸ πηλίκος ἐπὶ μεγέθους, καὶ τὸ ποδαπός ἐπὶ ἔθνους. 30 Καὶ τοῦτο δὲ πάλιν χρὴ εἰδέναι, ὅτι τὰ μὲν μονοσύλλαβα τῶν ἐρωτηματικῶν ἐγκλινόμενα ἀόριστα γίνεται, ἢ λθέ τις καὶ που ἔστι καὶ πη ἀπῆλθε, τὰ δὲ δισύλλαβα καταβιβάζοντα τὸν τόνον, οἷον ποιὸς ἦχος καὶ ποσὸς τις· καὶ ὅτι τὰ δισύλλαβα καὶ τρισύλλαβα ἀποβάλλοντα τὸ κατ' ἀρχὴν σύμφωνον ἀναφορικὰ γίνεται, οἷον ποῖος οἶος, πόκος ὄκος, πηλίκος 35 ἡλίκος, [τοῖος οἶος,] τινὰ δὲ καὶ κατ' ἀρχὴν τὸ ὁ λαμβάνοντα, ὁποῖος

14—17 = Σ^v 238, 23—26 ||26—394, 4 = Σ^h 67, 17—68, 2

3 ἐπώνυμον] ἐπίθετον VN || 9 ἰὸς] ὦς VN || 11 τὸ γὰρ Γαλ. N, τὸ Γαλ. γὰρ V || 13 τὰ N, τινὰ V || 17 καὶ N, om V || 18 τὸ — πηλίκος (19) om N || 24 εὑρεῖν N, om V || 26 πόκος] hic incipit commentarius Heliodoreus in cod. O fol. 10^r || 28 τὸ μὲν τίς ἐπάγ. κυρίως ὀνόμασι VN | τῷ δὲ O, τὸ δὲ VN Σ¹ | πᾶν ἐπίθετον O Σ¹, παντὶ ἐπιθέτῳ VN || 29 ἐπὶ (prius) | κατὰ VN || 32 ποῦ ἐστὶ καὶ πῇ ἀπ. VN || 36 τοῖος οἶος hab. VNO | καὶ add O

ὁπόκος ὀπηλίκος· τὰ δὲ λαμβάνοντα κατ' ἀρχὴν τὸ $\bar{\tau}$ ἀνταποδοτικὰ γίνεταί, ὅκος τόκος, οἶος τοῖος, ἡλίκος τηλίκος, ἅτινα καὶ παράγεται διὰ τοῦ $\overline{\text{ουτος}}$, τοιοῦτος τοσοῦτος τηλικούτος, καὶ ἐπεκτείνεται διὰ τοῦ $\overline{\text{δε}}$, τοιόσδε τοσόςδε τηλικόςδε.

- 5 Τὸ τίς μόριον ὅτε μὲν ὀζυτονεῖται, τότε ἐρωτηματικὸν ἔστιν, ἐὰν δὲ ἐγκλίνηται, ἀόριστον ἢ ἀποφαντικόν, καὶ ἀρσενικοῦ καὶ θηλυκοῦ κοινόν· τὸ δὲ μόριον τοῦτο οὐδετέρως ἐκφερόμενόν ἐστι πτώσεως ὀρθῆς καὶ αἰτιατικῆς τῶν ἐνικῶν.

Διαφέρει δὲ ἐρωτηματικὸν τοῦ πευστικοῦ ταύτῃ, ὅτι πευστικά μὲν 10 λέξεις ἐννέα μόναι εἰσίν, τέσσαρες ὀνομάτων καὶ πέντε ἐπιρρημάτων· τῶν μὲν ὀνομάτων ταῦτα, τίς ποῖος πόκος πηλίκος, ἐπιρρημάτων δὲ πῇ ποῦ πότε πηνίκα πῶς· ἐρωτηματικά δὲ χρεδὸν εἰπεῖν πᾶσαι αἱ λέξεις· δύναται γὰρ πᾶσα λέξις εἶναι ἐρωτηματικὴ, τῆς φωνῆς καὶ τῆς ὑποκρίσεως μόνον καθελκομένης.

- 15 Διαφέρει δὲ πευστικὸν ἐρωτηματικοῦ *etc.* = Σ^v 239, 14—18.
Ἰστέον ὅτι τὰ ὑπὲρ μίαν συλλαβὴν *etc.* = Σ^v 239, 28—240, 2.

Ἀόριστον δέ ἐστι τὸ τῷ ἐρωτηματικῷ ἐναντίον.] Τὸ ἀόριστον *etc.* = Σ^h 68, 4—9.

Ἀόριστον τοίνυν ὅτι μὴ ὀρίζει *etc.* = Σ^v 240, 18—25.

- 20 Διὰ τοῦτο ἐναντίον εἶπε τῷ ἐρωτηματικῷ, ὅτι περὶ ὠρισμένου τοῦ πράγματος βουλόμεθα μαθεῖν· ἐν δὲ τῷ ἀορίστῳ οὐ περὶ ὀριζομένων, <ὥς> τὸ <Γ 167> ὅστις ὁδ' ἐστὶν Ἀχαιὸς ἀνὴρ ἡύς τε μέγας τε, καὶ πάλιν <Υ 250> ὅπ<π>οῖόν κ' εἴπηρθεα ἔπος, καὶ πάλιν <ubi?> ὅστις δ' ὁμιλῶν (sic)· ἐν δὲ τῷ ἐρωτηματικῷ περὶ πράγματος ὅρον 25 ἔχοντος βουλόμεθα γινῶναι, ὥς τὸ «ποῖος <Αἴας>; ὁ Τελαμώνιος ἢ ὁ Ὀϊλέως;» Καὶ κατ' ἄλλον δὲ τρόπον ἐναντίον ἐστὶ τὸ ἐρωτηματικὸν τῷ ἀορίστῳ· λέγομεν γὰρ ἐρωτῶντες «τίς οὗτος;» εἴτα ἐπάγομεν ἀορίστως «ὅστιςδὴποτε»· «ποῖος Αἴας;» «ὅποιοςδὴποτε»· «πηλίκος τὴν δύναμιν;» «ὀπηλικὸςδὴποτε».

- 30 Ἀναφορικὸν δέ ἐστι τὸ δηλοῦν ἀναφορὰν ἥγουν ἀναπόλησιν καὶ μνήμην ἐγνωσμένου τινὸς καὶ ἀπόντος.] Ἀναφορὰ ἐστὶν ἐγνωσμένου καὶ ἀπόντος τινὸς προσώπου ἀναπόλησις, ὥς ὅταν ἐγνωκῶτι σοι τὸν Ἀχιλλέα εἴπω «οἶος ὁ δεῖνα, τοιοῦτος ἦν Ἀχιλλεύς»· καὶ λοιπὸν ἀναφέρω σοι τὸν νοῦν, ἐν οἷς τὴν μνήμην ἔχεις, εἰς τὸν 35 προεγνωσμένον Ἀχιλλέα, καὶ ἀναπολεῖν ἀρχὴν τὸν Ἀχιλλέα ἐκείνον τὸν

5—7 = Σ^v 239, 11—13 || 9—14 = Σ^v 239, 5—9 || 31—395, 3 = Σ^h 68, 11—16

3 οὗτος O, τος VN | τοιοῦτος τοσοῦτος Σ^1 , om VNO || 6 καὶ ἀρσ.] ἢ ἀρσ. VN || 8 τῶν ἐν. om N || 10 μόναι V, μόνον N || 12 δὲ NC, om V || 17 δὲ N, om V || 30 τὸ — ἀπόντος (31) om N

ἐξ Ὀμηρικῶν ἐπῶν ἢ ἀπὸ γραφῆς κοινῶς ἐγνωσμένων. Τοῦτο δὲ τὸ ἀναφορικὸν καὶ ὁμοιωματικὸν καὶ δεικτικὸν καὶ ἀνταποδοτικὸν καλεῖται ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἐννοίας.

Τὸ γοῦν ἀναφορικὸν ἀναφορὰν σημαίνει· ἀναφορὰ δὲ ἐστὶν ἀνάμνησις προεγνωσμένου προσώπου καὶ ἀπόντος τινὸς γινώσις καὶ ἀναπό- 5 λησις. Ἀναφορικὸν δὲ καλεῖται, ὅτι ἀναφέρει πρὸς τὸ ὅμοιον, ὡς [ἐκεῖνος] <Δ 399> τοῖος ἔην Τυδεὺς Αἰτῳλῖος· δεικτικὸν δέ, ὅτι δεικνύν-τες λέγομεν, οἷον <Π 847> τοιοῦτοι δ' εἶπερ μοι εἰκόσιν ἀντεβόλησαν· τὸ αὐτὸ δὲ καὶ ὁμοιωματικὸν καλεῖται, ὁ γὰρ νοῦς τοιοῦτος, «εἰ δὲ τοιοῦτοι εἰκόσιν ὅμοιοί μοι ἀπήντησάν μοι, πάντας ἂν παραχρῆμα 10 ἀνέϊλον»· ἀνταποδοτικὸν δέ, ὅπερ ἀνταποδιδόντες πρὸς τὸ ὅμοιον λέγομεν, <ς 136> τοῖος δ' αὖ νόος ἐστὶν ἐπιχθονίων ἀνθρώπων, καὶ <Υ 250> ὅπ<π>οῖόν κ' εἶπεςθα ἔπος, τοῖόν κ' ἐπακούσαιο· τὸ γὰρ ὁποῖον ἀνταποδοτικὸν ἐστὶν. Μιᾶς δὲ δυνάμεώς ἐστι τὰ τέσσαρα, ἕκαστον γὰρ αὐτῶν ὁμοίωσιν σημαίνει, διαφόρους μὲν ὀνομασίας 15 ἔχοντα, ἐφ' ἑν δὲ καταστρέφοντα, τὴν ὁμοίωσιν.

Περιληπτικὸν δὲ ἐστὶ τὸ τῷ ἐνικῷ ἀριθμῷ καὶ χαρακτῆρι πλήθος σημαίνον.] Τί γοῦν, ὅτε πληθυντικῶς αὐτὸ λέγομεν, οὐκέτι περιληπτικὸν ἐστὶν; Ναί, λεκτέον δὴ, καὶ ὅτε πληθυντικῶς αὐτὸ λέγομεν, περιληπτικὸν ἐστὶν, οἷον οἱ δῆμοι, οἱ χοροί· ἀλλ' οὐκ ἔδει αὐτὸν εἰπεῖν 20 «τὸ δι' ἐνικοῦ ἀριθμοῦ πλήθος σημαίνον»· οὐδὲ γὰρ μόνῃ τῷ ἐνικῷ ἀριθμῷ πλήθος περιλαμβάνομεν· ἐν γὰρ τῷ δῆμος ἐνικῷ τύπῳ πλήθος περιλαμβάνομεν, καὶ πάλιν ἐν τῷ δῆμοι πολλοὺς δήμους δηλοῦμεν συνηγμένους ἐκ διαιρέσεως ἐκάστης πλήθος περικλειούσης. Διὰ τοῦτο οἱ ποιηταὶ πρὸς τὸ σημαϊνόμενον ὑπαντῶντες πληθυντικὰ ἐπάγουσι ῥήματα, 25 <Υ 166> ἀγρόμενοι πᾶς δῆμος, <Ο 305> ἡ πληθὺς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν ἀπονέοντο.

Περιληπτικὸν δὲ λέγεται ὄνομα, ὅταν ὁ μὲν χαρακτῆρ ἐνικός ᾖ, ἐμφαίνεται δὲ διὰ τοῦ σημαινομένου πολὺ τι πλήθος· εἴρηται δὲ περιληπτικὸν ἀπὸ τοῦ περιέχειν τὰ ἐξ αὐτοῦ σημαϊνόμενα, οἷον, ὡς ὁ τεχνικός 30 παραβάλλει, δῆμος χορὸς καὶ τὰ ὅμοια.

Ἐπιμεριζόμενόν ἐστὶ τὸ ἐκ δύο <ῆ> καὶ πλειόνων ἐπὶ ἑν ἔχον τὴν ἀναφορὰν, κατὰ διαίρεσιν ἢ συναίρεσιν, οἷον ἐκάτερος ἕκαστος, οἷον <Εphes. 4, 7> ἐνὶ ἐκάστῳ ἐδόθη <ῆ> χάρις κατὰ τὸ μέτρον.] Καὶ ὁ ὅρος *etc.* = Σ^h 68, 32—69, 13. 35

18—24 *cfr* Σ^h 68, 18—30 || 28—31 *cfr* Σ^v 240, 34—241, 2

5 προεγνωσμένου N, προγεγραμμένου V || 6 τὸ N, *om* V || 8 δὲ εἶπερ VN || 10 κοινῶς V, εἰσιν N || 12 δ' αὖ VN, γὰρ *Hom.* || 13 τοῖον καὶ ἐπακ. VN || 14 ὁποῖον] οἷον VN || 20 οὐκ *add* O || 22 παραλαμβάνομεν VN | ἐν — περιλαμβ. (23) N, *om* V || 23 παραλαμβ. N || 28 ἐμφαίνεται CA, ἐμφαίνει V, ἐμφαίνει N || 31 τὰ N, τινὰ V || 32 ἐστὶ — μέτρον (35) *om* N

Τὸ ἐκ δύο ἢ καὶ πλειόνων.] Τὸ μὲν ἐκ δύο ἐστὶ τὸ ἐκάτερος, τὸ δὲ ἐκ πλειόνων τὸ ἕκαστος· «ἀναφοράν» δὲ λέγει τὴν κατάντησιν· ἐπὶ ἓν γὰρ ἀναφέρεται τὸ ἐκάτερος καὶ ἕκαστος ὄνομα. «Ἐπιμερίζομενον» δὲ ἀντὶ τοῦ ἐπιμερίζον· μερίζει γὰρ τοὺς μὲν δύο ἐν τῷ ἐκάτερος, τοὺς δὲ πλείονας ἐν τῷ ἕκαστος. Καὶ πάλιν ἐπιμερίζομενόν ἐστι τὸ ἐναντίον τῷ συναπτικῷ, καὶ τὸ τὰ συνηγμένα διαιροῦν καὶ μερίζον, οἷον ἐκάτερος ἕκαστος· συναπτικὸν δὲ ἐστὶ τὸ τὰ κεχωρισμένα συνάγον καὶ μὴ διαμερίζον, οἷον πολλοὶ ἀμφοτέροι.

Περιεκτικὸν δὲ ἐστὶ τὸ ἐμφαίνον ἐν ἑαυτῷ τι περιεχόμε-
10 νον, οἷον δαφνῶν ἐλαιῶν παρθενῶν· τὸ μέντοι κυκεῶν οὐκ
ἐστὶ περιεκτικόν.] Περιεκτικόν δὲ ἐστὶ, φησὶν *etc.* = Σ^h 69, 15—25.

Πάλιν δὲ διαφέρει τοῦ περιληπτικοῦ, ὅτι ἐκεῖνο ἄδηλον τίνα περι-
λαμβάνει ὅσον ἀπὸ τῆς φωνῆς, τὸ δὲ περιεκτικὸν δηλοῖ καὶ τὰ περι-
εχόμενα· καὶ ὅτι ἐν τῷ περιληπτικῷ αὐτὸ τὸ περιέχον ἐστίν, ἐν δὲ τῷ
15 περιεκτικῷ αὐτὸ τὸ περιεχόμενον· καὶ τοῦ ἐνὸς διαλυομένου διαφορά
γίνεται· τὸ δὲ περιεκτικὸν οὐχ οὕτως, εἰ γὰρ ἀφέλοις τὰ περιεχόμενα,
οὐκ ἀπώλετο τὸ περιεκτικόν.

Τί διαφέρει τὰ περιεκτικὰ τῶν ὡς περιεκτικῶν; Ὅτι τὰ μὲν περι-
εκτικὰ ἐμφαίνει τὸ περιεχόμενον, τὰ δὲ ὡς περιεκτικὰ τὴν γραφὴν μό-
20 νην τῶν περιεκτικῶν φυλάττει, φωνὴ γὰρ μόνη ἐστὶν ἐμφαντικὴ πλή-
θους· τὸ δὲ περιεκτικόν ἄλλο δηλοῖ τὸ περιέχον καὶ ἄλλο τὸ περιεχόμενον.

Πεποιημένον δὲ ἐστὶ τὸ παρὰ τὰς τῶν ἥχων ιδιότητας
μιμητικῶς εἰρημένον.] Πεποιημένον ἐστὶ *etc.* = Σ^h 69, 27—70, 3.

Τὸ παρὰ τὰς τῶν ἥχων ιδιότητας.] Πεποιημένον ἐστίν, ὅταν
5 *etc.* = Σ^γ 242, 10—21.

Πεποιημένον δὲ ἐστὶν ὃ διὰ τῆς οἰκείας ὀνομασίας μιμεῖται τοῦ
λεγομένου τὸν κτύπον, ὡς τὸ <ex. gr. N 530> βόμβησε, <Δ 125> λίγξε
βιός· ῥοῖζος δὲ ἐστὶν ὁ κυριγμός· Ὅμηρος, <K 502> ῥοίζησε<ν> δ' ἄρα
πιφαύσκων Διομήδεϊ δίψ.

30 Γενικὸν δὲ ἐστὶ τὸ δυνάμενον εἰς πολλὰ εἶδη διαιρεθῆναι,
οἷον Ζῶον <φυτόν· εἰδικὸν δὲ ἐστὶ τὸ ἐκ τοῦ γένους διαιρεθέν,
οἷον> βοῦς ἵππος κύων ἄμπελος ἐλαία.] Γενικόν ἐστὶν ἐκεῖνο, ὃ
δύναται τμησὶν εἰδικὴν ἀναδέξασθαι, ὡς ἔχει τὸ Ζῶον καὶ τὸ φυτόν·
τὸ γὰρ Ζῶον τέμνεται εἰς εἶδη, ἡγρουν εἰς ἄνθρωπον, εἰς ἵππον, εἰς
35 λέοντα, ὁμοίως δὲ καὶ τὸ φυτόν εἰς εἶδη, εἰς ἄμπελον καὶ ἐλαίαν, ὡς
καὶ ὁ τεχνικὸς λέγει.

8 μὴ V, om N || 9 τὸ — περιεκτ. (11) om N || 14 ἐν δὲ τῷ περιεκτ.
om N || 18—21 om N || 19 τὸ περιέχον V || 22 τὸ — εἰρημ. (23) om N ||
30 τὸ — ἐλαία (32) om N || 33 ἰδικὴν N || 35 ὡς καὶ N, καὶ ὡς V

〈*Heliodori.*〉 — Καὶ ἄλλως. — Γενικὸν ὄνομά ἐστι τὸ κατὰ πλειό-
νων καὶ διαφερόντων τῷ εἶδει ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορούμενον· πολλὰ
γὰρ εἶδη τὸ ζῶον ἔχει ὑφ' ἑαυτό, καὶ τὸ φυτὸν ὁμοίως, ὅπερ εἰδῶς
ὁ τεχνικός 〈αὐτὰ〉 τέταχε· φυτὸν γὰρ τὸ γένος, καὶ πᾶν φυόμενον ὑπὸ
τοῦτο ἀνάγεται. Ὅρίζονται δὲ οἱ φιλόσοφοι τὸ εἶδος τοῦτον τὸν τρό- 5
πον· εἶδος ἐστὶ τὸ κατὰ πλειόνων καὶ διαφερόντων τῷ ἀριθμῷ ἐν τῷ
τί ἐστι κατηγορούμενον· οὐκέτι γὰρ τῷ εἶδει διαφέρει ὁ ἄνθρωπος τοῦ
ἀνθρώπου, ἀλλὰ τῷ ἀριθμῷ. Καλῶς λοιπὸν ὁ τεχνογράφος τὰ πάνυ
γενικώτατα ἐξελέξατο, οἷς ὑποβέβληται ἄλλα γένη· τῷ μὲν γὰρ ζῷω
ὑπόκειται τὸ ἐρπετόν, γενικὸν καὶ αὐτό· ἄλλο γὰρ ἔχισ καὶ ἄλλο ἀσπίς 10
καὶ ἄλλο δράκων καὶ ἄλλο φύσαλος, ὃ καὶ ὠνομάσθαι μοι δοκεῖ ἀπὸ
τοῦ ὄφιος ἄλλος, καὶ πολλὴν ἂν τις εὖροι τοῦ ἐρπετοῦ διαφορὰν· καὶ
τὸ ὄρνεον δὲ γενικὸν ὑπόκειται τῷ ζῷω, πολλὴ γὰρ ὀρνέων διαφορά·
ὁμοίως δὲ καὶ πᾶν τετράπουν ὑπὸ τὸ ζῶον τὸ γενικόν ἐστι, πολλὴ
δὲ καὶ τῶν τετραπόδων ἡ διαφορά. Ἔστιν οὖν τὸ ζῶον γένος· κλη- 15
θεῖη δ' ἂν ὀρθῶς ἀμφοτέρω ταῦτα, τό τε ζῶον καὶ τὸ φυτόν, γένη γε-
νῶν, διόπερ ὁ τεχνογράφος ταῦτα ἔθηκεν, ὡς γενικώτατα καὶ ἐπιδεχό-
μενα πάλιν 〈εἰς γένη〉 διαίρεσιν. Ἔστι δὲ εἶδη τοῦ μὲν ζώου ἄνθρωπος
ἵππος βοῦς καὶ ὁμοίως ἕκαστον τῶν ἄλλων ζῶων· τὸ αὐτὸ δὲ καὶ προση-
γορικόν, ὡς κοινὴν οὐσίαν σημαῖνον, ὃ μὲν ἄνθρωπος κοινῇ πάντων 20
τῶν ἀνθρώπων, ὃ δὲ βοῦς κοινῇ πάντων τῶν βοῶν, ὁμοίως καὶ ἕκαστον
τῶν ἄλλων ζῶων· ὥστε εἴ τι μὲν εἰδικόν, τοῦτο πάντως καὶ προσηγο-
ρικόν, οὐκ εἴ τι δὲ προσηγορικόν, τοῦτο πάντως καὶ εἰδικόν· ὁ γοῦν
λίθος προσηγορικὸν μὲν ἐστίν, οὐκ εἰδικόν δέ· οὐδὲ γὰρ ἔκ τινος τῶν
γενικῶν διηρέθη, ἐπεὶ οὔτε ζῶον ὁ λίθος οὔτε φυτόν. Εἰδικὸν δὲ *etc.* 25
= Σ^h 70, 6—11.

Τί ἐστὶν εἰδικόν; Τὸ ἀπὸ γένους διαιρεθέν, οἷον βοῦς καὶ ἵππος
ἀπὸ γένους τοῦ ζώου, ἄμπελος καὶ ἐλαία ἀπὸ γένους τοῦ φυτοῦ. Τοῦτο
γνώρισμα τοῦ εἰδιοῦ, τὸ εἶναι μέρος τοῦ γενικοῦ· τὸ γὰρ γένος συνέ-
στηκεν ἐκ τῶν καθ' ἕκαστα εἰδῶν· ὃ γὰρ βοῦς ζῶον ὦν μέρος ἐστὶ τοῦ 30
γενικοῦ ζώου. Τί δὲ ἐστὶ τὸ γενικὸν ζῶον; Τὸ καθ' ὅλων τῶν ζῶων
λεγόμενον· ὡσαύτως καὶ φυτόν. Τὰ δὲ διαιρούμενα ἐκ τῶν γενικῶν
τούτων εἰδικὰ καλεῖται, τουτέστιν εἶδη, τὸ γὰρ εἰδικόν ταυτὸν ἐστὶ τῷ
εἶδει. Εἶδος δὲ ἐστὶ τὸ ἐκ τοῦ γένους ἀφηρημένον καὶ ἰδίᾳ μεμορφω-
μένον· ὡς γὰρ τοῦ ἀνδριάντος ὕλη μὲν ἐστὶν ὁ χαλκός, εἶδος δὲ αὕτη 35
ἡ μορφή, οὕτω καὶ τὸ γένος μὲν ὕλη καλεῖται, τὰ δὲ ἐκ τούτου διαιρε-
θέντα εἶδη· ἕκαστον γὰρ αὐτῶν εἶδος ἐστὶ, καὶ μορφή διάφορος· ἄλλο

1—26 *videntur esse* Σ^h

16 δ' ἂν] γὰρ V, ἂν N | ὀρθῶς N, *om* V || 18 πάλιν V, πολλὴν N ||
22 ἰδικόν (*et sic semper*) N || 27—28 (φυτοῦ) V, ἰδικόν δὲ ἐστὶ τὸ ἐκ τοῦ γέ-
νους διαιρεθέν N || 35 αὕτη] αὕτη VN || 37 εἶδος. ἐκάστη V, εἶδος. ἕκα-
στον N

γὰρ τοῦ ἀνθρώπου εἶδος, καὶ ἄλλο τοῦ βοός, καὶ τῶν ἄλλων τῶν εἰδικῶν ἕκαστον ἰδίως μεμóρφωται.

<Heliodori.> — Τακτικὸν δέ ἐστι τὸ τάξιν καὶ ἀρμονίαν σημαῖνον, ὡς πρῶτος δεύτερος τρίτος.] τάξεως γὰρ ὀνόματα ταῦτα
 15 καὶ οὐκ ἀριθμῶν· τὸ γὰρ τακτικὸν ἐξαριθμησιν οὐ ποιεῖται, τάξιν δέ, τὸ <δὲ> ἀριθμητικὸν τάξεως ἀμνημονεῖ, ποιεῖται δὲ λόγον ἐξαριθμήσεως.

Ἀριθμητικὸν δέ ἐστι τὸ ἀριθμὸν σημαῖνον, οἷον <εἷς> δύο τρεῖς.] Ἀριθμητικόν ἐστιν *etc.* = Σ^ν 243, 1—7.

<Heliodori.> — Ἀπολελυμένον δέ ἐστιν ὃ καθ' αὐτὸ νοεῖται
 10 ται μὴ ἔχον σχέσιν πρὸς ἕτερον, οἷον θεός λόγος.] Ἐπειδὴ ἀπήλλακται καὶ ἐκτός ἐστι καὶ ὥσπερ ἐλεύθερον τοῦ πρὸς ἕτερόν τι νοεῖσθαι, διὰ τοῦτο ἀπολελυμένον αὐτὸ εἶπε· τῶν μὲν γὰρ ἄλλων ἕκαστον ἔχει πρὸς ὃ νοεῖται, οἷον τὸ συγκριτικόν· τὸ γὰρ καλλίων πρὸς τὸ καλὸς νοεῖται, καὶ ἕκαστον τῶν συγκριτικῶν πρὸς τὸ πρωτότυπον θεω-
 15 ρεῖται· καὶ τὸ πατρωνυμικόν, οἷον Ἀτρεΐδης, ἀπὸ γὰρ τοῦ Ἀτρεὺς γέγονε· καὶ τὰ πρὸς τι δὲ πρὸς ἕτερον νοεῖται, ὡς ὁ ἀριστερὸς πρὸς τὸν δεξιόν, καὶ ὁ πατήρ πρὸς τὸν υἱόν, καὶ ὅλως ἕκαστον τῶν ἐν τῇ περὶ ὀνόματος οὕτως εὐρεθῆσεται. Τὸ μέντοι θεός ὄνομα καὶ τὸ λόγος οὐκ ἔχει πρὸς ὃ νοηθῆσεται· οὔτε γὰρ συγκρίνοντες λέγομεν θεός ἢ λόγος, οὔτε ἀπὸ πρωτο-
 20 τύπου παράγοντες, οὔτε ἄλλο οὐδέν· ἀλλ' ἐστὶ προσηγορικόν, κοινήν γὰρ οὐσίαν σημαίνει πάντων τῶν θεῶν, ὅμως δὲ ἐπεὶ ἀπήλλακται τῶν ἄλλων πάντων, αὐτὸ πρὸς ἑαυτὸ ὠνόμασε, τὸ ἄσχετον ἀντικρυς λέγων, τουτέστιν οὐκ ἔχον σχέσιν πρὸς ἄλλο τῶν τοῦ ὀνόματος· ὡς γὰρ αὐτὸς ὁ θεὸς ἄσχετός ἐστι καὶ οὐκ ἔχει πρὸς ἄλλο σχέσιν, πᾶσαν γὰρ φύσιν ὑπερβαί-
 25 νει, ὁμοίως δὲ καὶ ὁ λόγος, ἱερὸς ὦν τὴν φύσιν καὶ θεῷ μάλιστα ἀνακείμενος, αὐτὸς πρὸς ἑαυτὸν νοεῖται, οὐκ ἔχων οὔτε κάλλιον τι ἑαυτοῦ ἕτερον οὔτ' ἴσον, οὔτω καὶ αὐτὸ μόνον αὐτοῦ τὸ ὄνομα ἄσχετόν ἐστι, τουτέστιν οὐκ ἔχει πρὸς ἄλλο σχέσιν. Ἀπόλυτον γάρ ἐστιν, ὃ καθ' ἑαυτὸ δύναται νοεῖσθαι καὶ οὐδενὶ τούτων ὑποπέπτωκεν, οἷον θεός λόγος·
 30 καὶ ὡς αὐτὸς ὁ τεχνικὸς εἶπε, τὰ μὲν ἄλλα τῶν εἰδῶν *etc.* = Σ^h 70, 22—25.

Μετουσιαστικὸν δέ <ἐστι> τὸ μετέχον οὐσίας τινός, οἷον πύρινος δρυῖνος ἀμμώδης.] Τὰ γὰρ μετουσιαστικά ἐμπερὴ μὲν τοῖς

3—6 *videntur esse* Σ^h || 9—31 *videntur esse* Σ^h || 33—399, 10 = *Syn-cellus fol. 181^v*

5 τὸ γὰρ] τὸ δὲ VN || 7 τὸ — τρεῖς (8) *om* N || 10 μὴ — λόγος *om* N || 13 καλλίων] καλὴ VN || 18 νοηθῆσεται] ὀνομασθῆναι V, νοηθῆναι N || 21 ἐπεὶ N, *om* V || 23 ἔχον V, ἔχει N | ὀνόματος] κύματος VN || 24 ἔχει V, ἔχον N | ἄλλο V, ἄλλον N || 26 ἑαυτὸν N, ἑαυτὸ V || 27 τὸ N, *om* V || 30 καὶ ὡς V, ὡς καὶ N || 32—399, 10 *om* N

κτητικοῖς ὑπάρχουσιν, ἐκείνοις δὲ κυρίως συντάσσονται τοῖς μετέχουσι τῆς οὐσίας τῶν πραγμάτων, ὧν αἱ πρωτότυποι φωναὶ σημαντικαὶ εἰσιν, ἀφ' ὧν καὶ παρήχθησαν, οἷον ξύλινος πίναξ, ὀστράκινον σκεῦος, δρυῖνος ἱστός, ἀμμῶδης ὁδός· καταχρηστικῶς δὲ τοῖς κατὰ τι ὁμοίωσιν πρὸς τὰ πράγματα ἔχουσιν, ὡς πολλάκις εἰώθαμεν λέγειν λιθίνην καρδίαν τὴν 5 τραχύτητι λίθου κατὰ τὴν διάθεσιν ὁμοίαν, καὶ νοῦν κτηνώδη τὸν κατὰ τὸν βίον τοῖς κτήνεσιν ὁμοιούμενον· καὶ συντόμως εἰπεῖν πρὸς τὰ κύρια καὶ προσηγορικὰ σύνταξιν ἔχουσιν ὡς καὶ τὰ ἐπίθετα· καὶ τριγενῇ δέ εἰσιν, οἷον ξύλινος στύλος, ξυλίνη θύρα, ξύλινον ἔδαφος, ὁμοιογενῶς καὶ ὁμοιοπτῶτως συγκλινόμενα.

10

Τοῦ δὲ ὀνόματος διαθέσεις εἰςὶ δύο, ἐνέργεια καὶ πάθος.] Διαθέσεις μᾶλλον *etc.* = Σ^h 70, 27—35.

Ἡ γοῦν διάθεσις τῷ ῥήματι, ὡς εἴρηται, παρέπεται, οὐ τῷ ὀνόματι· τὰ μέντοι ῥηματικά τῶν ὀνομάτων ἀναγκαίως στήσκει τὰς ἀπὸ τῶν ῥημάτων διαθέσεις, οἷον ἀπὸ τοῦ κρίνω ἐνεργητικοῦ ὁ κριτὴς γέγονεν 15 ἐνέργειαν σημαίνων, ἀπὸ δὲ τοῦ κέκριται παθητικοῦ ὁ κριτός πάθος δηλών.

§ 13 (15b).

Περὶ ῥήματος.

Ἀναγκαίως μετὰ τὸ ὄνομα *etc.* = Σ^h 71, 2—73, 6.

20

Ῥῆμά ἐστι λέξις.] Μὴ παραττέτω *ce etc.* = Σ^v 244, 11—28.

Παρέπεται δὲ τῷ ῥήματι ὀκτώ, ἐγκλίσεις, διαθέσεις, εἶδη, σχήματα, ἀριθμοί, πρόσωπα, χρόνοι καὶ συζυγίαι·] κατὰ μίμησιν τῶν ὀκτῶ μερῶν τοῦ λόγου.

Πόσαι ἐγκλίσεις; Καταχρηστικῶς μὲν πέντε, ὀριστική, προστακτική, εὐκτική, 25 ὑποτακτική καὶ ἀπαρέμφατος, κυρίως δὲ τέσσαρες· ἡ γὰρ ἀπαρέμφατος οὐκ ἔστι κυρίως ἐγκλις, ἀλλὰ καταχρηστικῶς, ἐπειδὴ κυρίως ἐγκλις ἡ ἔχουσα βούλημα ψυχῆς· ἡ δὲ ἀπαρέμφατος ὡς μὴ ἔχουσα βούλημα ψυχῆς εἰκότως οὐδὲ ἐγκλις λέγεται. Τί ἐστιν ἐγκλις; Βούλησις ψυχῆς διὰ φωνῆς σημασινομένη.

<Heliodori.> — Ἐγκλις ἐστι <σχῆμα φωνῆς ποιᾶν κίνησιν τῆς> 30 ψυχῆς ἀναφαίνον ἐπὶ τι τρεπομένης· προσκλίνεται δὲ ἡ ψυχὴ ἢ ὡς ὀριζομένη τὰ παρ' αὐτῆς δρῶμενα, οἷον τύπτω, ἢ προσταύουσα, <οἷον τύπτε,> ἢ εὐχομένη, <οἷον τύπτειμι,> ἢ διστάζουσα, <οἷον ἔαν τύπτω,> ἢ οὐδὲν τούτων δηλοῦσα, μόνον δὲ τὸ ὄνομα τοῦ πράγματος προβαλ-

30—400, 26 *videntur esse* Σ^h

4 τοῖς *Syne.*, τὴν V || 7 πρὸς *add Syne.* || 8 καὶ *ante* τὰ *et ante* τριγ. *add Syne.* || 11 ἐν. κ. πάθος *om N* || 12 αἱ διαθέσεις ἡλιοδώρου μᾶλλον (*sic*) N || 14 μέντοι V, οὖν N || 22 ἐγκλίσεις — λόγου (24) *om N* || 25—29 (Βούλ.) V, ἐγκλις ἐστὶ βούλ. N || 30 *ante* Ἐγκλ. *add ἡ N* | σχῆμα — ἀναφαίνον (31) *cfr* Σ^v 245, 3, ψυχῆς ἀνάπαυσις VN

λομένη, οἷον τύπτειν. Οὕτως [ὡς] τὸ ὑπόμνημα. Προτέτακται δὲ ἡ ὀριστική, ὅτι ποικίλας ἔχει φωνὰς καὶ τὸ θέμα τοῦ ῥήματος, ἔξ οὗ πᾶσαν <τὴν> τῶν ῥημάτων διδασκόμεθα τεχνολογίαν, καὶ ὅτι ὅλους τοὺς χρόνους ὄντας ἐν ἑαυτῇ δηλοῖ, καὶ ὅτι μετὰ θέματος ὀριζομένη λόγον
 5 ἀπαρτίζει, οἷον θέλω ποιεῖν, βούλομαι γινώσκειν. Τινὲς δὲ τῆς ὀριστικῆς βούλονται προτάττειν τὴν ἀπαρέμφατον. Πρὸς οὓς φαμεν· πᾶν πρᾶγμα διὰ προσώπου ὁράται· ἄξιον οὖν τὸ πρόσωπον προτάττεσθαι, ἔπεςθαι δὲ τὸ πρᾶγμα, ὅτι καὶ πρῶτον τὸ πρόσωπον γνωρίζεται, δεύτερον δὲ τὸ πρᾶγμα διὰ τοῦ προσώπου ἐστὶ γνωριζόμενον. Δευτέρα δὲ ἡ ἀπα-
 10 ρέμματος· αὕτη γὰρ κυρίως ῥῆμα καθαρὸν οὐσίας μὴ καταμιγνυμένης, ὅτι εἰς αὐτὴν ἀναλύονται αἱ λοιπαὶ ὡς πρωτότυπον· καὶ ἄρθρον ταῖς ἀπαρεμφάτοις συντάσσεται, ὄνομα γὰρ τοῦ ῥήματος. Τρίτῃ δὲ ἡ προστακτική, ἐπεὶ μὴδὲ πρῶτον ἔχει πρόσωπον. Τινὲς δὲ λέγουσιν, <ὅτι> ἔδει προτάττειν τὴν εὐκτικήν· οὐ λείποντα γὰρ ἔχει πρόσωπα καὶ χρό-
 15 νους. Πρὸς οὓς φαμεν, ὅτι εὐλόγως προτέτακται ἡ προστακτική, διότι μᾶλλον τῆς εὐκτικῆς κοινωνεῖ τῇ ὀριστικῇ, καὶ δεῖ κοινωνοῦσαν πρώτην εἶναι· τὸ γὰρ γράφε ἰσοκύλλαβόν ἐστι τῷ γράφω, τὸ δὲ γράφοιμι πλείω φωνὴν παρήγαγε. Τετάρτῃ ἡ εὐκτική, ὡς πλείους ἔχουσα τὰς φωνάς. Πέμπτῃ δὲ ἡ ὑποτακτική, διότι σχεδὸν οὐδὲ ἀπὸ ῥήματος ἀρχεται,
 20 ἀλλ' ἀπ' ἐκείνων οἷς ὑποτέτακται· αὕτη καλεῖται καὶ ἐπιζευκτική, διὰ τὸ ἐπιζεύγνυσθαι τοῖς συνδέμοις, καὶ διστακτική, ὅτι διστάζων λέγω «ἐὰν πλουτήσω, δίδωμί <σοι> πέντε δραχμάς», καὶ αἰτιολογική, «ἵνα ἀναγνώ <ἐτιμήθην>», καὶ ἐπηρμένη· μείζων γὰρ κατὰ τὴν φωνὴν τῆς ὀριστικῆς, ποιεῖς ἐὰν ποιῇς. Ἡ ὀριστικὴ λέγεται καὶ ἀποφαντική, ἡ ἀπαρέμματος
 25 καλεῖται <καὶ> κατηγορικὴ· κατηγορεῖται γὰρ τῶν πραγμάτων, ἃ δι' αὐτῆς ὀνομάζεται.

Αἱ ἐγκλίσεις οὖν δηλοῦσι διαθέσεις ψυχῆς· ἡ γὰρ ὀριζόμεθα *etc.* = Σ' 245, 11—22· διὰ τοῦτο οὐδὲ κυρίως ἔγκλις· ἡ δὲ προστακτικὴ ἀπὸ τοῦ προσταττέσθαι εἴρηται, οἷον λέγε τύπτε. Ἐγκλις οὖν σχῆμα
 30 φωνῆς ποιᾶν τῆς ψυχῆς κίνησιν ἐμφαίνον.

Τί ἐστι διάθεσις; Ἡ τοῦ σώματος μετάθεσις. Καὶ ἄλλως· δρᾶσις ἢ πείσις, ἐν αἷς διατίθεται καὶ καταγίνεται ἡ ψυχὴ ἢ ὡς ἐνεργοῦσά τι ἢ ὡς πάσχουσα. Πόσαι διαθέσεις; Τρεῖς, ἐνέργεια, πάθος, μεσότης· ἐνέργεια μὲν, ὡς τύπτω, πάθος δέ, οἷον τύπτομαι, μεσότης δὲ ἡ ποτὲ μὲν ἐνέργειαν ποτὲ δὲ πάθος παριστώσα, οἷον πέπηγα
 35 διέφθορα ἐποησάμην ἐγραψάμην.

Ἐπειδὴ κατὰ πάντα *etc.* = Σ' 245, 30—246, 1; 246, 27—247, 3; 246, 7—14.

1 ὡς *del.* Uhlig || 6 τὴν V, τὸ N || 10 οὐσίας μὴ καταμιγνυμένης Uhlig, οὐσία μὴ καταμιγνυμένη VN || 11 ταῖς V, τοῖς N || 16 τῇ ὀριστικῇ N, ἡ ὀριστικῇ V || 17 τῷ τοῦ VN || 30 ἐμφαίνον] ἐμφαίνουσα VN || 31 Τί — δρᾶσις V, Διαθέσεις δὲ τρεῖς, διάθεσις ἐστὶ δρᾶσις N || 32 ἡ (*prūs*) N, *om* V Πόσαι — ἐγραψάμην (35) *om* N

<Heliodori.> — Ἐνεργητικὴ μὲν ἐστὶ διάθεσις, καθ' ἣν ἐνεργῶν τις φαίνεται, ἥτις παρὰ τοῖς φιλοσόφοις δραστηκὴ καὶ ὀρθὴ καλεῖται· δραστηκὴ μὲν ἀπὸ τοῦ δράν, ὀρθὴ δὲ ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ἀθλητῶν· συμβαίνει γὰρ τοὺς νικῶντας ὀρθῶς ἵστασθαι. Χρὴ δὲ εἰδέναι, ὅτι ἡ ἐνεργητικὴ διάθεσις ἢ πρὸς γενικὴν ἢ πρὸς αἰτιατικὴν ποιεῖ τὰς συντάξεις, 5 οἷον ἄρχω σου, δεσπόζω σου, τύπτω σε, τέμνω σε· πρὸς δὲ δοτικὴν κατὰ περιποιητικὴν ἔννοιαν ποιεῖ τὴν σύνταξιν, ὡς τὸ γράφω σοι, λέγω σοι καὶ τὰ ὅμοια. Παθητικὴ δέ, καθ' ἣν πάσχων τις φαίνεται, ἥτις παρὰ τοῖς φιλοσόφοις ὑπτία καλεῖται, καὶ αὕτη ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ἀθλητῶν· συμβαίνει γὰρ τοὺς ἡττωμένους ὑπτίους εἶναι. Χρὴ δὲ πάλιν εἰδέναι, 10 ὅτι ἡ παθητικὴ διάθεσις ἀπὸ τῆς ἐνεργητικῆς γίνεται τῆς συναπτομένης γενικῇ ἢ αἰτιατικῇ· αὕτη γὰρ ἡ σύνταξις ἢ πρὸς γενικὴν ἢ πρὸς αἰτιατικὴν αἰτία πάντως γίνεται τῆς γενέσεως τῶν παθητικῶν, οἷον ἡ ἄρχω σου σύνταξις ποιεῖ παθητικὴν σύνταξιν μετὰ τῆς ὑπὸ προθέσεως τὴν ἄρχομαι ὑπὸ σοῦ, καὶ ἡ δεσπόζω σου τὴν δεσπόζομαι ὑπὸ σοῦ, καὶ ἡ 15 τύπτω σε τὴν τύπτομαι ὑπὸ σοῦ· ἡ δὲ πρὸς δοτικὴν σύνταξις περιποιητικὴ οὕσα ἐνέργειαν μὲν σημαίνει, οὐ ποιεῖ δὲ πάθος· διὸ ἡ τέμνομαι ὑπὸ σοῦ σύνταξις οὐκ ἀπὸ τῆς τέμνω σοι, ἀλλ' ἀπὸ τῆς τέμνω σε γίνεται, καὶ ἡ φέρομαι ὑπὸ σοῦ οὐκ ἀπὸ τῆς φέρω σοι, ἀλλ' ἀπὸ τῆς φέρω σε τίκτεται. Μέση δὲ καλεῖται διάθεσις, ὅταν ἡ αὐτὴ φωνὴ χωρὶς εἰς τε 20 ἐνέργειαν καὶ <εἰς> πάθος, ὡς τὸ βιάζομαι· αὕτη γὰρ ἡ φωνὴ χωρεῖ καὶ εἰς ἐνέργειαν καὶ <εἰς> πάθος, οἷον ἐὰν εἴπω βιάζομαί σε καὶ βιάζομαι ὑπὸ σοῦ. Ἡ πάλιν μέση ἐστὶ διάθεσις, ὅταν τῷ αὐτῷ ῥήματι τυπῶ μόνον πάθος καὶ τῷ αὐτῷ ῥήματι τυπῶ μόνον ἐνέργειαν, ὡς ὁ εἰς μὴν τύπος· μέσος γάρ ἐστι μόνων παθητικῶν καὶ πάλιν μόνων ἐνεργητικῶν· καὶ ἐνεργητικῶν μὲν μόνων ἐγραψάμην ἐφάμην, παθητικῶν δὲ μόνων ἐτριψάμην ἡλειψάμην· ἵσθην γὰρ ἔχουσι δύναμιν κατὰ σημασίαν τῷ ἐτρίφθην καὶ ἡλειφθην παθητικῷ τύπῳ.

Ἡ ποτὲ μὲν ἐνέργειαν, ποτὲ δὲ πάθος.] Προστιθέναι δεῖ ἐνταῦθα τὸ «ἐν φωνῇ ἐνεργητικῇ» καὶ «ἐν φωνῇ παθητικῇ», ἵν' ἡ 30 νοῦς οὕτως· «ἡ ποτὲ μὲν ἐνέργειαν ἐν φωνῇ παθητικῇ, ποτὲ δὲ πάθος ἐν φωνῇ ἐνεργητικῇ»· τὸ μὲν γὰρ πέπηγα ἐν φωνῇ ἐνεργητικῇ πάθος δηλοῖ, ἵσον γάρ ἐστι τῷ πέπηγμαι, τὸ δὲ ἐποιηκάμην ἐν φωνῇ παθητικῇ ἐνέργειαν σημαίνει, ἵσον γάρ ἐστι τῷ ἐποίησα.

Εἶδη δύο, πρωτότυπον καὶ παράγωγον.] Φασί τινες ψευδῶς 35 παρέπεσθαι τὰ εἶδη τοῖς ῥήμασιν· εἰ γὰρ τὰ ἐν ὀνόμασιν εἶδη διάφορον ποιεῖ τὸ σημαίνον, καθὼ ἄλλο ἐστὶ τὸ λίθος καὶ ἄλλο τὸ λίθινος,

1—34 *videntur esse* Σ^h || 4—28 *hab. et. A*

5 γενικὴν *et* αἰτιατικὴν A, γενικὰς *et* αἰτιατικὰς VN; *item v. 12* || 6 δὲ A, γὰρ VN || 8 Παθητ. — εἶναι (10) *om A* || 11 ἡ NA, *om V* | συναπτομένης V, συνταττομένης NA || 16 τὴν (*ante* τύπτ.) NA, *om V* | δοτικὴν A, δοτικὰς VN || 17 τέμνομαι A, τέμνουσα VN || 20 Μέση — πάλιν (23) *om A*

- ἐν δὲ ῥήμασι τὸ αὐτὸ σημαίνει, καθὼ οὐδὲν διαφέρει τὸ ἄρδω τοῦ ἀρ-
δεύω, περισσὼν τὸ καὶ εἶδη παραλαμβάνειν ἐν ῥήμασιν. Πρὸς οὓς φα-
μεν, ὡς οὐκ ἀτόπως τὰ εἶδη παρέπεται τοῖς ῥήμασιν, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον
εὐλόγως, ἐπεὶ δὲ ἔστιν ὅτε ἡ σημασία τοῦ παραγώγου ἐκ τοῦ πρωτο-
5 τύπου κατορθοῦται. Ἔτι φασι τινες τοῖς ῥήμασι μὴ δεῖν εἶδος παρεπό-
μενον διδόναι, εἴ τι παράγωγον οὐ κατὰ μόνην φωνὴν διαφέρει τοῦ
πρωτοτύπου, ἀλλὰ καὶ κατὰ σημασίαν· τὰ δὲ παράγωγα ῥήματα ὁμό-
σημα, ἀθλῶ ἀθλεύω, ἄρδω ἀρδεύω, καὶ πάντα τὰ εἰς μῖ. Πρὸς δὲ τού-
τους ἔστιν εἰπεῖν, ὅτι πρῶτον μὲν <οὐ> πᾶν παράγωγον ῥήμα ἀπὸ
10 ῥήματος παράγεται πρωτοτύπου, <ἀλλ' ἔστιν ὅτε> καὶ ἀπὸ ὀνόματος,
οἶον λίθος λιθάζω, χρυσός χρυσῶ· καὶ ἀπὸ ἐπιρρήματος γὰρ παράγωγα,
λίαν λιάζω καὶ αἶ αἶ αἰάζω, οἷ οἷ οἰζῶ οἰζύω οἰζύω οἰζύς, ἡ στεναγμῶν
ἐμποιοτική ταλαιπωρία· ἀπὸ ἀντωνυμίας οὐ παράγεται, μόνον τὸ σφε-
τερίζομαι ἀπὸ τοῦ σφέτερος, ἀλλὰ παρὰ τοῖς νεωτέροις ποιηταῖς ἀντὶ
15 τοῦ ἴδιος ἐστίν, οἶον <Hes. Opp. 2> σφέτερον πατέρ' ὑμνεῖσθαι,
ὡς ἀπὸ ὀνόματος οὖν ἡ παραγωγή· οὐδὲ ἀπὸ μετοχῆς, μόνον τὸ ἄσμε-
νίζω ὡς ἀπὸ τοῦ ἄσμενος, ἀλλὰ τοῦ ἄσμενος ἐμαυρώθη ὁ τόνος, ὁ χρό-
νος, τὸ πνεῦμα, ἥδω ἤσμαι ἡσμένος ἄσμενος· ἄλλως τε καὶ ἀπὸ ῥημά-
των ῥήματα παράγονται οὐ πάντως ὁμόσημα, ὅψω ὀψείω. Ἰστέον δὲ
20 ὅτι πολλὴ ἡ ποικιλία ἡ ἐν ταῖς παραγωγαῖς τῶν ῥημάτων.

Σχήματα τρία, ἀπλοῦν, σύνθετον, παρασύνθετον· ἀπλοῦν
μὲν, οἶον φρονῶ, σύνθετον δέ, οἶον καταφρονῶ, παρασύνθετον
δέ, οἶον ἀντιγονίζω φιλιππίζω, τουτέστι τὰ τοῦ Φιλίππου
φρονῶ.] Τὸ καταφρονῶ *etc.* = *eadem fere quae* Σ' 247, 19—26. Παρα-
25 σύνθετον, οἶον ἀντιγονίζω· τὸ ἀντιγονίζω παρασύνθετόν ἐστιν, τὸ γὰρ
σύνθετον Ἀντίγονος ἐστίν, ἀφ' οὗ γέγονε τὸ παρασύνθετον ἀντιγονίζω.

Ἀριθμοὶ τρεῖς, ἐνικός, δυϊκός, πληθυντικός· ἐνικός μὲν,
οἶον τύπτω, δυϊκός δέ, οἶον τύπτετον, πληθυντικός δέ, οἶον
τύπτομεν.] Περὶ ἀριθμῶν προειρήκαμεν ἐν τῷ ὀνόματι.

- 30 <Heliodori.> — Πρόσωπα τρία, πρῶτον, δεύτερον καὶ τρί-
τον.] Τρία πρόσωπα εἶναι λέγει· ὃν τρόπον γὰρ περὶ τῶν γενῶν τρία
εἶπε ταῦτα εἶναι, ἀνάγκη καὶ τρία πρόσωπα εἶναι, τοῦ λέγοντος καὶ
προσακούοντος καὶ μνημονευομένου. Καὶ πρῶτον μὲν ἐστὶ πρόσωπον
τὸ περὶ ἑαυτοῦ ἀποφαινόμενον, προσυπακουομένης τῆς ἐγὼ ἀντωνυμίας
35 <καὶ αὐτῆς πρώτου προσώπου οὔσης, οἶον λέγω ἐγώ>· δεύτερον δέ ἐστι
πρόσωπον τὸ πρὸς τινα λέγον περὶ αὐτοῦ, προσυπακουομένης τῆς σύ
ἀντωνυμίας καὶ αὐτῆς δευτέρου προσώπου οὔσης, οἶον λέγεις σύ· καὶ

30 — 403, 3 *videntur esse* Σ^h

3 παρέπεσθαι VN || 5 ἔτι φασι τινες N, ἔστι φασι V || 6 εἴ τι || εἴ τι
γὰρ N, ἔστι V || 8 τούτους N, τούτοις V || 17 ἐμαυρώθη V, ἡμαυρώθη N ||
21 ἀπλοῦν μὲν — φρονῶ (24) *om* N || 22 φρονῶ] φιλῶ V | καταφρ.] φιλιππῶ
V || 27—29 *om* N || 30 πρῶτον — τρίτον *om* N || 36 ἑαυτοῦ VN

τρίτον πρόσωπόν ἐστι τὸ περὶ ἄλλου ἀποφαινόμενον, προσυπακουομένης τῆς ἐκείνου ἀντωνυμίας καὶ αὐτῆς τρίτου προσώπου οὐσης, οἷον ἐκείνου λέγει.

Τὸ πρόσωπον οὐκ ἔστιν ἴδιον ῥήματος *etc.* = Σ^ν 247, 32—248, 4.

Πρόσωπον μὲν οὖν ἐστὶν ὅπερ διὰ τῶν οἰκείων αὐτοῦ ἐνεργημάτων τε καὶ ἰδιωμάτων ἀρίδην καὶ περιωρισμένην τῶν ὁμοφυῶν αὐτοῦ παρέχεται τὴν ἔμφασιν, τουτέστι τὴν ἐμφάνειαν. Ἄλλως· ἴδιον ἀντωνυμίας καὶ ῥήματος, ὅπερ ἐν τριῶν προσώποις παρέχεται τὴν ἐμφάνειαν. Ἄλλως· ἴδιον ἀντωνυμίας καὶ ῥήματος, ὅπερ ἐν τριῶν προσώποις θεωρεῖται.

Χρόνοι τρεῖς, ἐνεστώς, παρεληλυθώς, μέλλων.] Χρόνος τοῖνυν ἐστὶ *etc.* = Σ^ν 248, 28—249, 3.

Ἄλλως· πλατυκὸς [ἐνιαυτὸς] ἢ ἀκαριαῖος, ἅμα γὰρ τῷ λέγεσθαι ἔχει καὶ τὸ εἶναι· ἢ μέτρον κινήσεως ἡλίου ἢ σελήνης ἐπιμεριζόμενον ταῖς τοῦ ῥήματος κλίσεσι· πλατυκὸς εἴρηται ὁ ἐν πλατεῖ ὦν καὶ μακρὸς, ἀκαριαῖος ὁ πάνυ βραχύς. — Πόθεν χρόνος; Ἀπὸ τοῦ ῥέω ῥόνος καὶ προσθέσει τοῦ χ χρόνος· ἢ ἀπὸ τοῦ χέειν καὶ ῥέειν καὶ νάειν, ἐκ τριῶν ταυτοσημάντων λέξεων.

Οἱ φιλόσοφοι δύο *etc.* = *idem fere quod* Σ^ν 249, 4—6 *et addita voce* ἄλλως *iterum* Σ^ν 249, 4—8· ἵστέον δὲ ὅτι ὁ μὲν ἐνεστώς κατὰ μίαν δύναμιν νοεῖται, οἷον τύπτω τύπτομαι, παιδεύω παιδεύομαι.

Ἀνάγκη τοῖνυν ἐστὶ *etc.* = Σ^ν 248, 13—27.

Τούτων ὁ παρεληλυθὼς εἰς τέσσαρας τέμνεται, εἰς παρατατικόν, παρακείμενον, ὑπερσυντέλικον καὶ ἀόριστον.] — <Heliiodori.> — Φησὶν ὅτι ὁ παρῳχημένος χρόνος εἰς τέσσαρα τέμνεται, εἰς παρατατικόν, παρακείμενον, ὑπερσυντέλικον, ἀόριστον. Καὶ εἴ τις ζητοῖ, διὰ τί μὴ ὁ ἐνεστώς καὶ ὁ μέλλων ἔσχε τομὴν, ἀλλὰ μόνος ὁ παρῳχημένος, γινωσκέτω ὅτι ὁ μὲν ἐνεστώς παρὰ τοῖς φιλοσόφοις ἐκινδύνευε μὴδὲ κύστασιν ἔχειν διὰ τὸ ἀεικίνητον τοῦ ἡλίου, οὗ κατὰ φορὰν οἱ χρόνοι ἀποτελοῦνται· πῶς οὖν ὁ μὴ μένων μὴδὲ ἱστάμενος τομὴν ἐδέχετο; ὁ δὲ μέλλων ἄδηλος ἦν, καὶ πῶς ἐτέμνετο τὸ μήπω φανερόν; μόνος οὖν ὁ παρῳχημένος ἐν γινώκει ἦν, καὶ ἅτε δὴ ἐν γινώκει ὑπάρχων εἰκότως καὶ τομὴν ἀνεδέξατο. Καὶ πάλιν εἴ τις ζητοῖ, διὰ τί κατὰ τὴν τῆς φύσεως τάξιν οὐ πρῶτος τίθεται ὁ παρῳχημένος, ἐπεὶ τὰ παρεληθόντα τῷ χρόνῳ πρότερά ἐστι τῶν παρόντων, ἵτω ὅτι διὰ τοῦτο προετάρη ὁ ἐνεστώς, διότι ὁ ἐνεστώς ἐστὶ τὸ θέμα τοῦ ῥήματος, καὶ ὅτι εἰ μὴ πρῶτος ὁ ἐνεστώς ἐγένετο, οὐκ ἂν παρήλθε καὶ ἐγένετο παρῳχημένος.

25—404, 9 *videntur esse* Σ^h || 28—33 *cfr* Σ^ν 249, 27—32

4 Τὸ CA, τρίτον VN || 7 τὴν ἔμφασιν — παρέχεται (8) om N || 13—18 om N || 13 λέγεσθαι] βούλεσθαι V || 29 ἡλίου V, οὐρανοῦ N

Ἡ δὲ ὀνομασία τῶν χρόνων ἀπὸ σημασίας ἐγένετο· ἐνεστῶς μὲν γὰρ ἀπὸ τοῦ ἐνεστηκέναι καὶ παρῆναι ὠνομάσθη, οἷον ποιῶ γράφω, παρατατικὸς δὲ ἀπὸ τοῦ παράτασιν ἔχειν πολλὴν ὥς ἐκ πολλοῦ γινομένην καὶ οὕτω τετελεσμένην, καὶ παρακείμενος, ὃς καὶ ἐνεστῶς συντελικὸς καλεῖται, ὥς
 5 παρακειμένην καὶ ἐνεστῶσαν τὴν συντέλειαν ἔχων τοῦ πράγματος, καὶ ὑπερσυντελικὸς ἀπὸ τοῦ ἐκ πολλοῦ συντετελεσμένον ἔχειν τὸ πρᾶγμα, <καὶ> ἀόριστος ἀπὸ τοῦ μὴ ὀρίζειν πότε τετελεσμένον ἔσχε τὸ πρᾶγμα, ὅθεν καὶ συνίσταται <αὐτῷ> τὸ ἄρτι καὶ τὸ πάλαι, καὶ μέλλων ἀπὸ τοῦ πρᾶγμα μέλλειν γενέσθαι.

10 Πάλιν δὲ ἀξιὸν ἐστὶ ζητῆσαι *etc.* = *iterum* Σ^v 249, 27—32.

Ὡν συγγένειαι τρεῖς, ἐνεστῶτος πρὸς παρατατικόν, παρακειμένου πρὸς ὑπερσυντελικόν, ἀορίστου πρὸς μέλλοντα.] — <Heliodori.> — Χρὴ γινώσκειν, ὅτι διὰ τῶν φωνῶν μᾶλλον καταλαμβάνονται αἱ συγγένειαι ἥπερ <διὰ> τῶν σημασινομένων· λέγομεν γὰρ
 15 συγγενῆ εἶναι τὸν ἐνεστῶτα τῷ παρατατικῷ, καθὸ τὸ τύπτω καὶ ἔτυπτον διὰ τοῦ πτ̄ ἐκφέρεται [κατὰ τὴν φωνήν], καὶ τὸ τέτυφα τῷ ἐτέτυφειν ὁμοίως συγγενές, καὶ τὸ ἔτυπα τῷ τύψω, ἐπειδὴ διὰ τῶν αὐτῶν ἐξενήκεται συμφώνων. Ἀναγκαῖον δὲ κακεῖνο ἐπισημῆνασθαι, ὅτι τὰ πλείω τῶν ἀντιγράφων οὕτως ἔχει· «ὦν συγγένειαι τρεῖς, ἐνεστῶς πρὸς
 20 παρατατικόν, παρακείμενος πρὸς ὑπερσυντελικόν, ἀόριστος πρὸς μέλλοντα»· τοῦτο δὲ σολοικισμὸς ἐστὶ προφανής· διόπερ γραπτέον οὕτως· «ἐνεστῶτος πρὸς παρατατικόν, παρακειμένου πρὸς ὑπερσυντελικόν, ἀορίστου πρὸς μέλλοντα».

Τί ἐστὶν ἐνεστῶς χρόνος; Ὁ ἐνισταμένην καὶ ἀπλήρωτον ἔχων τὴν σημασίαν,
 25 οἷον τύπτω. Διὰ τί προτέτακται ὁ ἐνεστῶς τῶν λοιπῶν χρόνων; Διότι θέμα ἐστὶ τοῦ ῥήματος. Πόσαι διαφοραὶ τοῦ ἐνεστῶτος χρόνου; Οὐκ ἔχει. Διὰ τί; Διότι ἀκαριαῖός ἐστιν ἥτοι πάνυ βραχύς, ὥς προεῖρηται· ἅμα γὰρ τῷ λέγεσθαι ἔχει καὶ τὸ εἶναι· καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἐπιδέχεται διαίρεσιν. — Τί ἐστὶ παρατατικός; Ὁ παρατεταμένην καὶ ἀπλήρωτον ἔχων τὴν σημασίαν, οἷον ἔτυπτον, τουτέστιν ὁ δηλῶν ἀπλή-
 30 ρωτον ἐνεργείας παράτασιν. — Ἰστέον οὖν, ὅτι μέσος ἐνεστῶς ἢ μέσος παρατατικὸς οὐδαμοῦ ἐστὶ, διὰ <τὸ> τοὺς παθητικούς ἐνεστῶτας καὶ παρατατικούς καὶ ἀντὶ μέσων <παρα>λαμβάνεσθαι ποτε· οἱ γὰρ ἐνεστῶτες καὶ οἱ παρατατικοὶ τῆς παθητικῆς διαθέσεως ποτὲ μὲν ἀντὶ ἐνεργείας, ποτὲ δὲ ἀντὶ πάθους ἐκφωνοῦνται· ἐὰν οὖν λέγῃς [<εὐχολάζομαι
 35 γὰρ τὸ <ἄγωμαι> <ε> καὶ <φέρωμαι> <ε>], ἐνέργειαν δηλοῖ τὸ τοιοῦτον ῥῆμα διὰ τὸ <ε>, ὥς γὰρ τὸ <ἄγω <ε> καὶ <φέρω <ε> λαμβάνεται· ἐὰν δὲ λεχθῇ <ἄγωμαι ὑπὸ σοῦ>, <φέρωμαι ὑπὸ σοῦ>, πάθος δηλοῖ τὸ ῥῆμα, μὴ τῆς γραφῆς ἀλλὰ τῆς διανοίας ἀλλοιουμένης. Διὰ τοῦτο γὰρ καὶ μεσότης εἴρηται, ὅτι ἐν τῷ μέσῳ μένει τῶν δύο διαθέσεων, ἐνεργείας καὶ πάθους. — Τί ἐστὶ παρεληλυθός; Ὁ ἤδη παρελθών. Διὰ τί τέσσαρες διαφοραὶ τοῦ παρεληλυθότος; Διότι τὰ παρελθόντα ἢ παράτασιν ἔχουσιν ἐκ πολλοῦ

13—23 *videntur esse* Σ^b

4 καὶ (<post> ὃς) N, om V || 8 συνίσταται V, συντάττεται N || 11 Ὡν — μέλλοντα (12) om N || 18 κακεῖνο N, ἐκεῖνο V || 24—405, 48 om N || 27 λέγεσθαι] βούλεσθαι V || 31 μέσης λαμβάν. V || 35 ἐὰν] εἰ V || 37 τῷ μέσῳ] ταῦτῳ V

γινομένην καὶ οὕτω πεπληρῶνται, καὶ ἀποτελοῦσι τὸν παρατατικὸν δηλοῦντα τῆς ἐνεργείας τὴν παράτασιν· ἢ ἀρτίως συντελέσθησαν καὶ ἐνισταμένα πράγματ' εἰσιν, ἅτινα καὶ ἀποτελοῦσι τὸν παρακείμενον· ἢ πρὸ πολλοῦ παρήλθον τὰ παρελθόντα, καὶ ἀποτελοῦσι τὸν ὑπερσυντέλικον τὸν πρὸ τοῦ παρακείμενου συντελεσθέντα· ἢ ἀδήλως ἐτελέσθησαν (<ἢ πρὸ ὀλίγου> ἢ πρὸ πολλοῦ, καὶ ἀποτελοῦσι τὸν ἀόριστον. 5 Ἰστέον <δὲ> ὅτι ὁ μὲν παρακείμενος σύμφυτον ἔχει ἐν ἑαυτῷ τὸ ἄρτι, <ὁ δὲ ὑπερσυντέλικος σύμφυτον ἔχει ἐν ἑαυτῷ τὸ πάλαι· ὁ δὲ ἀόριστος εἰ μὲν προσλάβοι τὸ ἄρτι,> ἰσοδυναμεῖ τῷ παρακείμενῳ, τὸ γὰρ ἔτυπα ἄρτι ταυτόν ἐστι τῷ τέτυφα, εἰ δὲ προσλάβοι τὸ πάλαι, τῷ ὑπερσυντέλικῳ, τὸ γὰρ ἔτυπα πάλαι ταυτόν ἐστι τῷ ἐτετύφειν. — Τί ἐστι παρακείμενος; Ὁ παρακείμενὸν καὶ πρόσφατον ἔχων τὴν 10 σημασίαν, ἡγουν ὁ μικρῷ πρόσθεν τοῦ ἐνεστώτος παρακείμενος ὡς ἐνεργῶν ἢ πάσχων, οἷον τέτυφα. Πόθεν εἴρηται παρακείμενος; Ἀπὸ τοῦ παρακίεσθαι αὐτῷ ἐγγὺς τὴν τοῦ ἔργου συμπλήρωσιν. — Τί ἐστὶν ὑπερσυντέλικος; Ὁ πρὸ πολλοῦ πληρωθείς, ἡγουν πρὸ τοῦ παρακείμενου συντελεσθείς, οἷον ἐτετύφειν. Τί ἐστι συντελικός; Τουτέστι πεπληρωμένος. — Τί ἐστὶν ἀόριστος; Ὁ ἀόριστον καὶ ἀδηλον ἔχων τὴν 15 σημασίαν, οἷον ἔτυπα. Καὶ ἄλλως· ὁ μὴ δηλῶν καιρὸν ὠρισμένον μηδὲ παράτασιν ἐνεργείας, ἀλλὰ τὴν εἰσάπαε ποτὲ ἐνεργείαν ἢ τὸ πάθος, οἷον ἔτυπα ἔτυπον ἐνεργητικῶς, ἐτύφθην ἐτύπην παθητικῶς. — Τί ἐστι μέλλων; Ὁ μήπω γεγρονώς, ἀλλὰ μετὰ τὸν ἐνεστώτα ἐρχόμενος. Πόσαι διαφοραὶ τοῦ μέλλοντος; Οὐκ ἔχει. Διὰ τί; Διότι τὸ μέλλον ἀδηλόν ἐστι καὶ ἀγνοούμενον καὶ διὰ τοῦτο οὐδὲ διαίρεσιν ἐπιδέ- 20 χεται· οἱ δὲ Ἀθηναῖοι διεῖλον <αὐτὸν εἰς μέλλοντα> καὶ εἰς μετ' ὀλίγον μέλλοντα.

Διὰ τί ὁ ἐνεστώς πρὸς παρατατικὸν ἔχει τὴν συγγένειαν; Ἐπειδὴ παρατεταμένην καὶ ἀπλήρωτον ἔχουσιν ἀμφοτέροι τὴν σημασίαν, οἷον τύπτω ἔτυπτον· ὥσπερ γὰρ ὁ ἐνεστώς ἀπλήρωτός ἐστιν, ἐνισταμένην γὰρ καὶ ἀπλήρωτον ἔχει τὴν σημασίαν, οὕτω καὶ ὁ παρατατικὸς ἀπλήρωτός ἐστι, καὶ <γὰρ> παρατεταμένην καὶ αὐτὸς καὶ 25 ἀπλήρωτον ἔχει τὴν σημασίαν. — Διὰ τί ὁ παρακείμενος πρὸς ὑπερσυντέλικον ἔχει τὴν συγγένειαν; Ἐπειδὴ ἄμφω πεπληρωμένοι εἰσιν, ὡς τέτυφα ἐτετύφειν· ὥσπερ γὰρ τῷ παρακείμενῳ ἐγγὺς ἡ σημασία, οὕτω καὶ τῷ ὑπερσυντέλικῳ. — Διὰ τί ὁ ἀόριστος πρὸς μέλλοντα τὴν συγγένειαν ἔχει; Ἐπειδὴ ἀδήλους ἔχουσι τοὺς χρόνους ἀμφοτέροι, οἷον τύψω ἔτυπα· ἀμφοτέροι γὰρ ἀόριστόν τι δηλοῦσι καὶ ἀδηλον, ἀόρι- 30 στον γὰρ καὶ ἀδηλον τὸ ποτὲ, ἀδηλον <δὲ> καὶ τὸ μέλλον. — Ἀλλὰ μὴν οὐ μόνον κατὰ <τὴν> σημασίαν καταλαμβάνονται τούτων αἱ συγγένειαι, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν φωνήν· τὰ γὰρ αὐτὰ σύμφωνα ἔχει ὁ ἐνεστώς τῷ παρατατικῷ, ὡς τύπτω ἔτυπτον, ὁμοίως καὶ ὁ παρακείμενος τῷ ὑπερσυντέλικῳ, τέτυφα ἐτετύφειν, καὶ ὁ ἀόριστος τῷ μέλλοντι, ἔτυπα τύψω. — Διὰ τί εἰσι τρεῖς συγγένειαι τῶν χρόνων; Διότι καὶ 35 τῶν πτώσεων τοῦ ὀνόματος τρεῖς εἰσι συγγένειαι, εὐθείας πρὸς αἰτιατικήν, γενικήν πρὸς δοτικήν, καὶ κλητικήν πρὸς εὐθείαν ἢ αἰτιατικήν. — Ἐν ποῖαις τῶν ἐγκλίσεων κοινωνοῦσι καὶ ἐν ποῖαις διαφέρουσι; Διαφέρουσι μὲν ἐν τῇ ὀριστικῇ, κοινωνοῦσι δὲ ἐν ταῖς ἄλλαις, πλὴν ὁ μέλλων καὶ ὁ ἀόριστος κἀν ταῖς ἄλλαις διαφέρουσι πλὴν τινῶν. — Διὰ τί οὐ <δια>λαμβάνει μετὰ τὴν ἐνεργητικὴν διάθεσιν περὶ τῆς μέσης, 40 καὶ οὕτω περὶ <τῆς> παθητικῆς; Ἐπειδὴ τὴν μέσην διάθεσιν οὐχ εὖρε καθόλου τῇ λέξει διαλλάττουσαν, ἀλλὰ τὴν αὐτὴν οὖσαν τοῖς παθητικοῖς ἐνεστώσι καὶ παρατατι- κοῖς, ὡς καὶ πρόσθεν εἴρηται. Ἰστέον δὲ ὅτι τὴν μέσην διάθεσιν διμερίσατο ὁ τεχνι- κός, καὶ παρακείμενους μὲν καὶ ὑπερσυντέλικους τῆς μέσης τῇ ἐνεργητικῇ διαθέσει προσήρμοσεν, ἀορίστους δὲ καὶ μέλλοντας τῇ παθητικῇ· ἐνεστώτας δὲ καὶ παρατατι- 45 κους τῆς μέσης ἀμνημονεύτους εἶσαν, ἐπειδὴ οἱ αὐτοὶ εἰσιν [ὅμοιοι] τοῖς ἐνεστώσι καὶ παρατατικοῖς τῶν παθητικῶν· τὸ γὰρ γράφομαι καὶ τὸ κατηγοροῦμαι καὶ τὰ ὅμοια τῆς μέσης ἐστὶ διαθέσεως, καθὰ καὶ ἄνωθεν εἵπομεν πλατύτερον.

5 ἢ πρὸ ὀλ. ἢ] καὶ V || 6 ὁ δὲ — ἄρτι (8)] καὶ V || 8 παρακείμενῳ] ἀορί-
 στω V || 39 κἀν V | διαφέρωσι V || 43 εἴρηται] p. 404, 30 || 45 ἐν. δὲ] ἐν. τέ V

§ 14 (16. 17. 18b).

Περὶ συζυγίας.

<Heliodori.> — Ἰστέον ὅτι ὅπερ ἐστὶν ἐν τοῖς ὀνόμασιν ὁ χαρα-
 κτήρ, τοῦτο ἐν τοῖς ῥήμασιν ἡ συζυγία, ἥτις ἐστὶ κανὼν καὶ ἀναλογία
 5 τῆς κλίσεως αὐτῶν. Εἴρηται δὲ μεταφορικῶς συζυγία ἀπὸ μεταφορᾶς
 τῶν ὑποζυγίων καὶ τῶν τετραπόδων ζώων, ἃ ὑπὸ τὸν αὐτὸν ὄντα ζυ-
 γὸν ἴσον δρόμον ποιεῖται, ὡς καὶ τούτων ὅσα ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἀνάγεται
 συζυγίαν μίαν ποιεῖται κλίσιν· καὶ ὥσπερ ἐπ' ἐκείνων συζυγία καλεῖται
 ἡ συνεζευγμένη καὶ ὑπὸ ἓνα ζυγὸν οὕσα ζυνωρὶς τῶν ζώων, οὕτω καὶ
 10 ἐπὶ τούτων συζυγία προσηγόρευται ἡ συνεζευγμένη καὶ οἷον ὑπὸ ἓνα
 ζυγὸν οὕσα κλίσιν τῶν ῥημάτων. Καὶ τοῦτο δύναται ἐν ῥήμασιν ἡ αὐτὴ
 συζυγία, ὃ δύναται χαρακτήρ ἐν ὀνόμασι· διαφόρους γὰρ φωνὰς ὑπὸ
 μίαν κίνησιν ἄγει, ὥσπερ καὶ οἱ χαρακτήρες τῶν ὀνομάτων· ὡς γὰρ
 φαμεν ἐν ὀνόμασι· «τὰ εἰς ὅς ἀρσενικὰ τοιῶδες κλίνομεν, καὶ τὰ εἰς ἧς
 15 σπονδειακὰ τοιῶδες», οὕτω καὶ ἐν ῥήμασι λέγομεν· «ὅσα διὰ τοῦ β π φ
 ἐκφέρεται ῥήματα κατὰ τὸ θέμα, τοιῶδες κλίνομεν», καὶ τὰ ἐξῆς ὁμοίως.

Συζυγία ἐστὶν ἀκόλουθος ῥημάτων κλίσιν μετὰ ἰδίας ἀκολουθίας φαι-
 νομένης ἀπ' ἀρχῆς τοῦ θεματικοῦ ἐνεστώτος. Τί ἐστὶν ἀκόλουθος ῥημάτων κλίσιν;
 Ἡ κατὰ ἀναλογίαν καὶ κανόνα γινόμενη κλίσιν τῶν ῥημάτων· τὰ γὰρ διὰ τοῦ β ἢ
 20 π ἢ φ ἐκφερόμενα κατὰ τὸ θέμα ῥήματα ἀκολουθῶς καὶ κατὰ ἀναλογίαν κλίνονται·
 τὰ διὰ τοῦ πτ ἐκφερόμενα ῥήματα ὡσαύτως. Καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν συζυγιῶν ἀκο-
 λούθως καὶ κατὰ ἀναλογίαν ἀλλήλων κλίνονται τὰ ῥήματα ἐν τῇ αὐτῇ καὶ μὴ συ-
 ζυγίᾳ· ὅσα γὰρ θέματα ὑπὸ τὴν αὐτὴν καὶ μίαν ἀνάγονται συζυγίαν, καὶ τὴν αὐτὴν
 ποιεῖται κλίσιν τῶν ῥημάτων. — Ἄλλως. Τί ἐστι συζυγία; Τάξεις συμφώνων ἐν τῷ
 25 πρώτῳ τοῦ θέματος προσώπῳ κανονιζομένη, ἣ ἐν τῷ δευτέρῳ, ὡς ἐπὶ τῶν περι-
 πτωμένων.

<Heliodori.> — Διὰ τοῦτο δὲ συζυγία λέγεται, ὅτι ἐκάστη συζυγία
 διὰ συμφώνων συνέζεται ἀλλήλοις. Τὴν ἕκτην συζυγίαν καταχρηστι-
 κῶς εἴρηκεν· οὐ γὰρ συνέζεται ταύτῃ ἄλλα σύμφωνα διάφορα, ὡς ἐν
 30 ταῖς ἄλλαις συζυγίαις, ἀλλὰ μόνον ἐστὶ τὸ π καθαρόν, καὶ οὐδενὸς αὐτῷ
 παραλήγοντος συμφώνου· ὥσπερ οὖν καὶ καταχρηστικῶς ἐστὶ συλλαβὴ
 ἡ δι' ἐνὸς φωνήεντος, οὕτω καὶ συζυγία καταχρηστικῶς εἴρηται ἡ δι' ἐνὸς
 φωνήεντος. Κέκληται δὲ συζυγία ἐκ μεταφορᾶς, ὡς εἴρηται, τῶν ὑπο-
 ζυγίων· ὃν τρόπον γὰρ τὰ κτήνη τὰ ὑπὸ τὸν ζυγὸν ὄντα τὸν αὐτὸν
 35 συντρέχει ἀλλήλοις καὶ μίαν τὴν πορείαν ποιεῖται, τὸν αὐτὸν τρόπον

3—16 *videntur esse* Σ^h || 5—16 *hab. et.* A || 27—407, 6 *videntur esse* Σ^h

2 Περὶ συζ. *post* ὁμοίως (v. 16) *transp.* V, *om* N || 5 κλίσεως N, ἐγκλίσεως
 V || 9 *poster.* καὶ *add* A || 10 προσηγόρευται V, προαγορεύεται NA || 11 ἡ αὐτὴ
 συζ. VNA || 15 σπονδιακὰ N || 17 μετὰ — ῥημάτων (24) *om* N || 21 ἐκ-
 φερομένου ῥήματος V || 24 Τί ἐστι συζ. *om* N || 29 ὡς N, *om* V || 31 καὶ
 V, *om* N || 33 εἴρηται] v. 5—8 || 35 τὸν — ζευγνύει (407, 1) *om* N

καὶ ἡ συζυγία πολλὰ ῥήματα εἰς ἑαυτὴν ζευγνύει. Μηδεὶς δὲ οἰέσθω ἴδιον μέρος λόγου εἶναι τὴν συζυγίαν· αὕτη γάρ ἐστιν ἐν τῶν παρεπομένων τῷ ῥήματι· ἰδίως δὲ τέτακται ἅτε πολυχχιδῆς τυγχάνουσα καὶ πολλῆς τεχνολογίας δεομένη. Ὅριζόμενος δὲ τὴν συζυγίαν ὁ τεχνικός ἔφη εἶναι ἀκόλουθον ῥημάτων κλίσιν, εὐλόγως· εἰ γὰρ συζυγεῖ ἀλλήλοισι 5 τὰ ῥήματα, πάντως μίαν καὶ ἀκόλουθον ἀλλήλοισι κίνησιν ποιεῖται.

Τὶ δὲ ἐστὶν ἀκόλουθος ῥημάτων κλίσις; Τὸ ἴδιον ἐκάστην συζυγίαν ἀκολουθῶς ἑαυτῇ καὶ συμφώνως κλίνεσθαι.

Εἰςὶ δὲ συζυγαί τῶν βαρυτόνων μὲν ῥημάτων ἔξ.] Εἰςὶ δὲ πᾶσαι αἱ συζυγαί δεκατρεῖς, ἔξ τῶν βαρυτόνων, τῶν περισπωμένων 10 τρεῖς, καὶ τῶν εἰς μὶ τέσσαρες· τὰ βαρύτονα δὲ πρῶτον θετέον, ἐπεὶ τὰ περισπώμενα ἔξ αὐτῶν καὶ τὰ εἰς μὶ.

Ἡ πρώτη συζυγία τῶν βαρυτόνων ῥημάτων διὰ τίνος ἐκφέρεται; Διὰ τοῦ β ἢ π ἢ φ ἢ π̄, οἷον λείβω τέρπω γράφω κόπτω. Ἡ πρώτη διὰ τοῦ πρώτου συμφώνου τοῦ β μέσου καὶ τῶν συγγενῶν, τοῦ π φιλοῦ καὶ τοῦ φ δασέος· ὁ μέλλων 15 διὰ τοῦ π̄, ἐπεὶ καὶ τὰ εἰς π̄ λήγοντα ὀνόματα διὰ τοῦ β π̄ φ κλίνεται, οἷον λίψ λιβός, κλώψ κλωπός, Κίνυψ Κίνυφος. Καὶ διὰ τί ἡ πρώτη διὰ τοῦ β; Ἐπειδὴ πρῶτον ἐστὶ σύμφωνον, καὶ διὰ τοῦτο προσέλαβεν αὐτὸ ἡ πρώτη συζυγία τῶν βαρυτόνων. Διὰ τί διὰ τοῦ π ἢ φ; Διότι συγγενῇ εἰσι τοῦ β <ὡς μέσου ὄντος αὐτῶν>, καὶ ὅτι ἀντίστοιχα ἀλλήλοισι εἰς· λέγει γὰρ ὁ τεχνικός <p. 13, 3 Uhl> «ἀντιστοιχεῖ 20 τὰ δασέα τοῖς φιλοῖς, τῷ μὲν π τὸ φ, οἷον <ι 279> ἀλλὰ μοι εἴφ' ὅπη ἔσχεσ ἰὼν εὐεργέα νῆα». Διὰ τί διὰ τοῦ π̄; Διότι τοῦ π̄ ἐστὶν ἡ συζυγία· πλεονάζει δὲ τὸ π̄, ὡς ἐν τῇ γενικῇ πολλάκις τοῦ ὀνόματος, οἷον ἀνακος ἀνακτος, γάλακος γάλακτος, νυκός νυκτός· ἀναλογεῖ γὰρ ὁ ἐνεστώς τῇ γενικῇ, ὁ δὲ μέλλων τῇ εὐθείᾳ. Καὶ διὰ τί μετὰ τοῦ π̄ ἐστὶ τὸ π̄ ἐν τῇ πρώτῃ συζυγίᾳ καὶ μετὰ τοῦ κ̄ ἐν τῇ δευ- 25 τέρῃ; Ἐπειδὴ ὁμοίως τῷ π̄ <καὶ τῷ κ̄> ψιλόν ἐστι· κανὼν γὰρ ἐστὶν ὁ λέγων, ὅτι ψιλὰ ψιλῶν ἡγεῖται καὶ δασέα δασέων καὶ μέσα μέσων κατὰ σύλληψιν, οἷον κτύπος πτώσις φθόνος χθὼν ἐρίγδουπος. Διὰ τί ὁ μέλλων τῆς πρώτης συζυγίας τῶν βαρυτόνων διὰ τοῦ π̄ ἐκφέρεται; Διότι τὰ εἰς π̄ λήγοντα ὀνόματα, ὁ προεγράφη.

Ἡ δευτέρα συζυγία τῶν βαρυτόνων διὰ τίνος ἐκφέρεται; Διὰ τοῦ γ ἢ κ ἢ χ̄ 30 ἢ κ̄, οἷον λέγω πλέκω τρέχω τίκτω. Διὰ τί διὰ τοῦ γ; Διότι δευτέρον ἐστὶ σύμφωνον, καὶ διὰ τοῦτο προσέλαβεν αὐτὸ ἡ δευτέρα συζυγία τῶν βαρυτόνων. Καὶ διὰ τί διὰ τοῦ κ ἢ χ̄; Διότι συγγενῇ εἰσι τοῦ γ ὡς μέσου ὄντος <αὐτῶν>, καὶ ὅτι ἀντίστοιχα ἀλλήλοισι εἰς· λέγει γὰρ ὁ τεχνικός <p. 13, 3 Uhl> «ἀντιστοιχεῖ τὰ δασέα 35 τοῖς φιλοῖς, τῷ μὲν κ τὸ χ̄, ὡς ἐν τῷ <ε 229> αὐτίχ' ὁ μὲν χλαῖνάν τε χιτῶνά τ<ε> ἔν<ν>υτ' Ὀδυσσεύς. Καὶ διὰ τί διὰ τοῦ κ̄; Διότι τοῦ κ̄ ἐστὶν ἡ συζυγία· πλεονάζει δὲ τὸ π̄ δι' εὐφωνίαν. Καὶ διὰ τί ὁ μέλλων τῆς δευτέρας συζυγίας διὰ τοῦ ἔ ἐκφέρεται; Διότι καὶ τὰ εἰς ἔ περατούμενα ὀνόματα διὰ τοῦ γ ἢ κ ἢ χ̄ κλίνε- 40 νεται, ὅρτυξ ὄρτυγος, κῆρυξ κῆρυκος, ὄνυξ ὄνυχος.

1—4 hab. et. A || 9—12 = Σ' 252, 23—25 || 14—17 = Σ' 252, 26—29

4 δεομένη ΝΑ, ἐχομένη V || 7 ἴδια V, ἰδιάν Ν || 9 post ἔξ add Ν: τῶν βαρυτόνων τῶν εἰς ὦ, ἐπεὶ καὶ τὰ εἰς μὶ βαρύτονα λέγεται, καθὼ καὶ αὐτὰ τὴν βαρεῖαν ἐπὶ τέλους ἔχει· ἀλλὰ τὰ μὲν εἰς ὦ βαρύτονα πρὸ μιᾶς ἔχει τὸν τόνον, τὰ δὲ εἰς μὶ πρὸ δύο || 11 δὲ add C | πρῶτα Ν || 13 Ἡ — κόπτω (14) om Ν || 14 διὰ C, ἀπὸ VN || 15 τοῦ ante π̄ et ante φ add C || 17 Καὶ — προεγρ. (29) om Ν || 21 τὸ μὲν π̄ τῷ φ V || 26 τῷ π̄ ψιλῷ εἰσι V || 32 Καὶ — εὐφωνίαν (37) om Ν

Ἡ τρίτη συζυγία τῶν βαρυτόνων διὰ τίνος ἐκφέρεται; Διὰ τοῦ $\bar{\delta}$ ἢ $\bar{\theta}$ ἢ $\bar{\tau}$, οἷον ᾄδω πλήθω ἀνύτω. — Διὰ τί διὰ τοῦ $\bar{\delta}$; Διότι τρίτον σύμφωνόν ἐστι [καὶ μέσον τούτων, τοῦ τε $\bar{\theta}$ καὶ $\bar{\tau}$], καὶ διὰ τοῦτο προσέλαβεν αὐτὸ ἡ τρίτη συζυγία τῶν βαρυτόνων. Καὶ διὰ τί διὰ τοῦ $\bar{\theta}$ ἢ $\bar{\tau}$; Διότι συγγενῇ εἰσι τοῦ $\bar{\delta}$ ὡς μέσου
 5 ὄντος αὐτῶν, καὶ ὅτι ἀντίστοιχα ἀλλήλοισι εἰσί· λέγει γὰρ ὁ τεχνικός (p. 13, 3 Uhl) «ἀντιστοιχεῖ τὰ δασεῖα τοῖς ψιλοῖς, τὸ μὲν $\bar{\theta}$ τῷ $\bar{\tau}$, [οὕτως] ὡς ἐν τῷ <Γ 95> ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο ϰιωπῇ». πολλάκις δὲ καὶ εἰς δύο δασεῖα, ὡς τὸ <Δ 243> τίφθ' οὕτως ἔστητε; Διὰ τί ὁ μέλλων τῆς τρίτης συζυγίας τῶν βαρυτόνων διὰ τοῦ $\bar{\epsilon}$ ἐκφέρεται; Διότι καὶ τὰ εἰς $\bar{\epsilon}$ λήγοντα ὀνόματα διὰ
 10 τοῦ $\bar{\delta}$ ἢ $\bar{\theta}$ ἢ $\bar{\tau}$ κλίνεται, οἷον Πάρις Πάριδος, χάρις χάριτος, ὄρνις ὄρνιθος.

Ἡ δὲ τετάρτη διὰ τοῦ $\bar{\zeta}$ ἢ τῶν δύο $\bar{\epsilon\epsilon}$. Περὶ ταύτης ἐροῦμεν ἐν καιρῷ.

Ἡ δὲ πέμπτη διὰ τῶν τεσσάρων ἀμεταβόλων ἐκφέρεται, περὶ ἧς ὁ λόγος προῖων διδάξει. Τῶν οὖν συμφώνων ἡ διανομὴ γέγονεν· ὑπελείφθη δὲ τὸ $\bar{\zeta}$ διπλοῦν. Καὶ πῶς ἔξε ἐνός συζυγία; τίνι δὲ συγγενές τὸ $\bar{\zeta}$ κατὰ τὸν ἦχον; Τῷ $\bar{\epsilon}$. Καὶ ποία συ-
 15 ζυγία διπλοῦ καὶ ἀπλοῦ; Ὅποτε καὶ τοῦ μέλλοντός ἐστι τὸ $\bar{\epsilon}$. Δίδονται οὖν διπτόν, ἵνα καὶ ἰσοδυναμῇ καὶ διασταλῇ πρὸς τὸν μέλλοντα, ὅθεν ὡς νόθη καὶ ἀσύμφωνος κεῖται.

Ἡ ἕκτη διὰ καθαροῦ τοῦ $\bar{\omega}$ · οὐ γὰρ ἔτι ἦσαν σύμφωνα.

Εἰ δὲ εἴη ποτὲ δύο σύμφωνα τὰ παραληγόμενα τῷ $\bar{\omega}$, τότε δεῖ τὸν ἀκριβῶς
 20 θέλοντα κρίνειν ἀποβλέπειν εἰς τὸν παρακείμενον τὸν μέσον καὶ οὕτως ἀποφαίνεσθαι περὶ τῆς συζυγίας· οἷον ἰδοῦ τύπτω ἀμφίβολόν ἐστι πότερον πρώτη ἢ δευτέρα· καὶ πῶς ἀπὸ τοῦ θέματος ἀμφίβολος· εἰ δὲ ἔλθωμεν εἰς τὸν μέσον παρακείμενον, εὐρίσκομεν τὸ τέτυπα, καὶ νοοῦμεν ὅτι τὸ $\bar{\pi}$ γνησιώτερόν ἐστι στοιχεῖον τοῦ ῥήματος· καὶ τὸ τίκτω ὁμοίως, καὶ ὅσα ἀπλῶς εἰπεῖν ἔχει δύο σύμφωνα.

25 <Heliodori.> — Χρὴ δὲ εἰδέναι, ὅτι ἐν τῷ κόπτῳ περιττεύει τὸ $\bar{\tau}$ δι' εὐφωνίαν, τοῦ γὰρ $\bar{\pi}$ ἐστὶν ἡ συζυγία· καὶ δηλοῖ ὁ μέλλων τὸ $\bar{\psi}$ μόνον ἔχων, ὡς ἐν τῷ τέρπῳ <τέρψω>· δηλοῖ δὲ καὶ τὸ ῥηματικὸν ὄνομα· εἰ γὰρ ἀπὸ τοῦ ἔπω, ὃ δηλοῖ τὸ λέγω, φαμὲν ἔπος, καὶ ἀπὸ τοῦ κόπτῳ κόπος καὶ οὐ κόπτος, δηλὸν ὡς τοῦ $\bar{\pi}$ ἐστὶν ἡ συζυγία, καὶ
 30 περιττεύει τὸ $\bar{\tau}$, ὡς καὶ ἐν γενικῇ ὀνόματος περιττόν ὁράται· <τοῦ> ἄναξ γὰρ ἄνακος ἦν ἡ γενική, καὶ πλεονασμῷ τοῦ $\bar{\tau}$ ἄνακτος.

Ἡ δὲ δευτέρα διὰ τοῦ $\bar{\gamma}$ ἢ $\bar{\kappa}$ ἢ $\bar{\chi}$ ἢ $\bar{\kappa\tau}$.] Ἰστέον ὅτι ἐν τῷ τίκτῳ περιττεύει τὸ $\bar{\tau}$ δι' εὐφωνίαν· τοῦ γὰρ $\bar{\kappa}$ ἐστὶν ἡ συζυγία, ὡς δηλοῖ ὁ μέλλων τὸ $\bar{\xi}$ μόνον ἔχων, ὡς ἐν τῷ πλέκῳ πλέξω· δηλοῖ δὲ
 35 καὶ τὸ ῥηματικὸν ὄνομα· εἰ γὰρ ἀπὸ τοῦ πλέκῳ πλόκος λέγομεν, καὶ ἀπὸ τοῦ τίκτῳ τόκος καὶ οὐ τόκτος, δηλὸν ὡς τοῦ $\bar{\kappa}$ <ἐστίν> ἡ συζυγία, καὶ περιττεύει τὸ $\bar{\tau}$.

Ἡ δὲ τρίτη διὰ τοῦ $\bar{\delta}$ ἢ $\bar{\theta}$ ἢ $\bar{\tau}$.] Οὐκ ἔστι δὲ πολλὰ εἰς $\bar{\tau\omega}$ βαρύτονα· ἀνύτω, ἀρύτω, ἔξε οὗ τὸ ἀρυταίνω· τὸ λίτω ἄρρητον.

40 Ἡ δὲ τετάρτη διὰ τοῦ $\bar{\zeta}$ ἢ δύο $\bar{\epsilon\epsilon}$.] Τὸ μὲν $\bar{\zeta}$ καλῶς τέτακται

25—409, 17 *videntur esse* Σ^h || 25—31 *hab. et. A*

4—8 *om N* || 6 τῷ μὲν $\bar{\theta}$ τὸ $\bar{\tau}$ V || 12 δὲ N, γάρ V || 17 κεῖται V, κινεῖται N || 19 Εἰ — σύμφωνα *om N* || 22 καὶ πῶς VN || 20 ἄναξ γάρ *add A* || 32 $\bar{\gamma} \bar{\kappa} \bar{\chi} \bar{\kappa\tau}$ N || 33 γάρ $\bar{\kappa}$] $\bar{\gamma} \bar{\kappa}$ V, $\bar{\gamma} \bar{\kappa} \bar{\chi} \bar{\kappa\tau}$ N || 40 $\bar{\epsilon\epsilon}$ N, σιγμάτων V

ἐν τῇ τετάρτῃ συζυγίᾳ, τέταρτον γὰρ ἐστὶ σύμφωνον. Πῶς δὲ συνε-
τάγῃ τοῖς δύο $\overline{\alpha\epsilon}$, τοῦτο αὐτὸ τινες θαυμάζουσι. Πρὸς οὗς λέγομεν, ὅτι
μετὰ τὸ τέταρτον σύμφωνον τὸ $\overline{\zeta}$ πέμπτον ἦν τὸ $\overline{\theta}$, ὅπερ προείληπται
ἐν τῇ τρίτῃ· μεθ' ὃ τὸ $\overline{\kappa}$, ὅπερ ἔσχεν ἡ δευτέρα· εἴτα τὸ $\overline{\lambda\mu\nu\rho}$, ἅπερ
ἀμετάβολα ὄντα καὶ μὴ δυνάμενα τὴν ἴσιν ἔχειν δύναμιν καὶ τάξιν καὶ 5
οἶον ὑπὸ τὸν αὐτὸν ζυγὸν συνεῖναι τῷ $\overline{\zeta}$ διὰ τὴν ἐνοῦσαν ἐν αὐτοῖς
ἀσθένειαν, ἰδίας ἔτuche συζυγίας. Ὅτι γὰρ ἀσθενῇ ἐστὶ, δῆλον ἐξ ὧν
ὑποταττόμενα ἀφώνῳ οὐ ποιεῖ μακράν. Τί οὖν ἐχρῆν τῷ $\overline{\zeta}$ συζεύξαι;
μόνον γὰρ οὐκ ἡδύνατο ἀποτελέσαι συζυγίαν· τὸ $\overline{\xi}$ καὶ τὸ $\overline{\psi}$ προείλη-
πται γὰρ ἐν τῷ μέλλοντι. Ἀλλὰ τὸ $\overline{\epsilon}$; Οὐδὲ τοῦτο οἶόν τε ἦν, ἐπεὶ 10
τὸ $\overline{\epsilon}$ μέλλοντος χαρακτηριστικόν, καθὸ πάς μέλλων ἢ φύσει ἢ δυνάμει
ἔχει τὸ $\overline{\epsilon}$, φύσει μὲν, ὡς γελάσω τελέσω, δυνάμει δὲ διὰ τὰ διπλᾶ, τὸ
 $\overline{\xi}$ καὶ τὸ $\overline{\psi}$, ἐπεὶ καὶ αὐτὰ ἐν τέλει δυνάμει ἔχει τὸ $\overline{\epsilon}$ · τὸ γὰρ $\overline{\xi}$ ἐκ τοῦ
 $\overline{\kappa}$ καὶ $\overline{\epsilon}$ καὶ τὸ $\overline{\psi}$ ἐκ τοῦ $\overline{\pi}$ καὶ $\overline{\epsilon}$ · ἔνθεν ἡ φύσις ἀπορήσασα, τί συζεύξει
αὐτῷ, ὕστερον ὑπενόησε τὰ δύο $\overline{\alpha\epsilon}$, ἵνα διπλασιασθὲν τὸ $\overline{\epsilon}$ τὴν ἴσιν ἔξει 15
δύναμιν τῷ $\overline{\zeta}$ καὶ αὐτῷ διπλῷ ὄντι· εἰκότως τοίνυν ἡ τετάρτη διὰ τοῦ
 $\overline{\zeta}$ ἢ δύο $\overline{\alpha\epsilon}$.

Διὰ τί διὰ τῶν δύο $\overline{\alpha\epsilon}$; Διότι τὸ ἐν $\overline{\epsilon}$ χαρακτηριστικόν ἐστὶ βαρυτόνου μέλ-
λοντος, <οὐκ ἡδύνατο τὸ αὐτὸ χαρακτηριστικόν εἶναι καὶ βαρυτόνου ἐνεστῶτος>
καὶ διὰ τοῦτο ἀνεδιπλασιάσθη, ἵνα διπλασιασθὲν τὴν ἴσιν δύναμιν ἀναπληρώσῃ τῷ 20
διπλῷ. Διὰ τί εἶπεν «οὐκ ἡδύνατο τὸ αὐτὸ χαρακτηριστικόν εἶναι καὶ βαρυτόνου
ἐνεστῶτος;» Διὰ τὸ κείρω κερῷ· τὸ $\overline{\rho}$ γὰρ χαρακτηριστικόν ὄν τοῦ μέλλοντος χα-
ρακτηριστικόν ἐστὶ καὶ βαρυτόνου ἐνεστῶτος, ἀλλ' οὐκ ἐστὶ χαρακτηριστικόν [τοῦ] βα-
ρυτόνου μέλλοντος, ἀλλὰ [τοῦ] περιπτωμένου. Διὰ τί εἶπε «βαρυτόνου ἐνεστῶτος;»
Διὰ τὸ φuscῶ vocῶ· τὸ γὰρ ἐν $\overline{\epsilon}$ χαρακτηριστικόν ὄν τοῦ μέλλοντος χαρακτηριστικόν 25
ἐστὶ καὶ τοῦ ἐνεστῶτος, ἀλλ' οὐκ ἐστὶ χαρακτηριστικόν βαρυτόνου ἐνεστῶτος, ἀλλὰ
περιπτωμένου.

Ἡ δὲ πέμπτη διὰ τῶν τεσσάρων ἀμεταβόλων $\overline{\lambda\mu\nu\rho}$, οἶον
πάλλω νέμω κρίνω σπείρω.] — <Heliodori.> — Ἀναγκαίως καὶ ἡ
πέμπτη διὰ τῶν ἀμεταβόλων ἐκφέρεται· καὶ γὰρ ὀφείλουσα ὡς πέμπτη 30
πέμπτον σύμφωνον ἔχειν τὸ $\overline{\theta}$, οὐκ ἡδυνήθη τοῦτο πρὸς ἐαυτὴν ἐλκύ-
σαι, ἐπεὶ προκατεῖληπται ἐν τῇ τρίτῃ συζυγίᾳ· ἀλλ' οὐδὲ τὸ $\overline{\kappa}$, ἦν γὰρ
ἐν τῇ δευτέρᾳ· καὶ ἐντεῦθεν εἰς ἀπορίαν περιτᾶσα ἀνειμένον τε εὐρούσα
τὸ $\overline{\lambda}$, ἀναγκαίως δι' αὐτοῦ καὶ τῶν <ἄλλων> ἀμεταβόλων ὡς ὁμογενῶν
καὶ ἰσοδυνάμων ἐξηνέχθη. 35

Διὰ τί διὰ τῶν τεσσάρων ἀμεταβόλων; Ἐπειδὴ τοῦ μὲν $\overline{\theta}$ πέμπτου ὄντος συμ-
φώνου καὶ προκαταληφθέντος ἐν τῇ τρίτῃ συζυγίᾳ, ὁμοίως καὶ τοῦ $\overline{\kappa}$ ἐν τῇ δευ-

29—35 videntur esse Σ^h

2 $\overline{\alpha\epsilon}$ N, σίγμασι V | 8τι V, ἥτις N || 3 σύμφωνον R Schneider, στοιχείον
VN || 4 δ] ὧν VN || 6 τῷ τὸ VN || 10 γὰρ om N || 15 ὑπενόησε V,
ἐπενόησε N | $\overline{\alpha\epsilon}$ N, σίγματα V || 17 $\overline{\alpha\epsilon}$ N, σιγμάτων V; item v. 18 || 18—27
om N || 22 ἐνεστῶτος] μέλλοντος in ras. V || 28 $\overline{\lambda}$ — σπείρω (29) om N ||
32 προκατεῖληπτο VN || 36—410, 4 om N

τέρη, ἀναγκαίως λοιπὸν διὰ τοῦ $\bar{\lambda}$ καὶ τῶν λοιπῶν ἀμεταβόλων [καὶ] ἡ πέμπτῃ συζυγία τῶν βαρυτόνων ἐκφέρεται. Καὶ περισπᾷ τὸν μέλλοντα καὶ τὸ ἀμετάβολον τηρεῖ ἐν αὐτῷ, καὶ τὴν παραλήγουσαν ἐν τῷ ἐνεστώτι μακρὰν ἔχουσα ἐν τῷ μέλλοντι βραχεῖαν ἔχει, ὡς τὸ σπεῖρω σπερῷ, ψάλλω ψαλῷ, κρίνω κρινῷ, δέμω δεμῷ.

5 Ἡ δὲ ἔκτη διὰ καθαροῦ τοῦ $\bar{\omega}$, οἶον ἱππεύω πλέω βασιλεύω.] — <Heliodori.> — Ἀναλωθέντων τοίνυν τῶν συμφώνων τῶν μὲν ἐν τῷ ἐνεστώτι τῶν πέντε συζυγιῶν, τῶν δὲ ἐν τῷ μέλλοντι, ἀναγκαίως ἡ ἔκτη διὰ καθαροῦ τοῦ $\bar{\omega}$ τεθεματίζεται.

Διὰ τί διὰ καθαροῦ τοῦ $\bar{\omega}$; Ἐπειδὴ προκατηναλώθησαν τὰ [ἄλλα] σύμφωνα 10 ἐν ταῖς λοιπαῖς συζυγίαις· ἔλθοῦσα δὲ ἡ ἔκτη καὶ μὴ εὐρούσα ἄλλο σύμφωνον ἔμεινε διὰ καθαροῦ τοῦ $\bar{\omega}$. Καὶ ποῦ προκατηναλώθησαν; Τὰ μὲν ἐν τῷ ἐνεστώτι, τὰ δὲ ἐν τῷ μέλλοντι. Καὶ διὰ τί τῶν ἄλλων συζυγιῶν ἐκ διαφόρων συμφώνων χαρακτηριζομένων ἡ ἔκτη διὰ καθαροῦ τοῦ $\bar{\omega}$ ἐκφέρεται; Ἄλλ' οὖν οὐ τὸ $\bar{\omega}$ ἐστὶ χαρακτηριστικὸν τῆς ἔκτης συζυγίας τῶν βαρυτόνων, ἀλλὰ διὰ τῶν πρὸ αὐτοῦ φωνηέντων 15 διαφορῶν ὄντων χαρακτηρίζεται, καὶ τούτου καὶ κυρίως ἐστὶ συζυγία. Καὶ διὰ πόσων τῶν πρὸ τοῦ $\bar{\omega}$ φωνηέντων χαρακτηρίζεται; Διὰ πέντε, διὰ τοῦ $\bar{\epsilon} \bar{\alpha} \bar{\iota} \bar{\upsilon} \bar{\omicron}$, οἶον πλέω βοᾷ πῶ μὴνύω ἰδρώ.

Τινὲς δὲ καὶ ἐβδόμην συζυγίαν εἰσάγουσι διὰ τοῦ $\bar{\epsilon}$ καὶ $\bar{\psi}$.] Ἄλλ' οὐδέποτε τὸ σύμφωνον τοῦ μέλλοντος χαρακτηριστικὸν ἐγένετο 20 <ἐνεστώτος> βαρυτόνων· ὅθεν τὸ $\bar{\tau}$ ἐν ἐνεστώτι περισπωμένων νοεῖται, οἶον μισῷ φουσῷ· οὐκοῦν οὐδὲ τὸ ἀλέξω αὔξω ἔψω ἀνάλογον ἐνεστώτος βαρυτόνων. Διδάσκει καὶ ἡ κλίσις· εἰ γὰρ βαρύτονά εἰσιν, ἱσοσυλλαβῶς ἐχέτω ὁ μέλλων· ἀλλαμὴν περιπτοσυλλαβοῦσιν, ἐψήσω γὰρ καὶ ἀλεξήσω· οὐ βαρυτόνων ἄρα ἐβδόμη συζυγία, ἀλλὰ τοῖς Ἀττικοῖς συνήθης ἀνά- 25 γνωσις, οἶον ἀλέξω ἔψω· ταῦτα γὰρ τῶν περισπωμένων ἐστίν· οὐ γὰρ ἔστι συζυγία βαρύτονός ποτε διὰ τοῦ $\bar{\epsilon}$ καὶ $\bar{\psi}$, τόνον δὲ ἔσχον Ἀττικόν· εἰ οὖν εὐρίσκεται ἀλεξήσω καὶ ἐψήσω ὁ μέλλων, ὁμολογουμένως περι- σπῶμένά εἰσι.

Τινὲς δὲ καὶ τὰ ἐξῆς.] Εἴρηται ἀλλαχοῦ, ὅτι ἐὰν μὴ ἀρέσκηται 30 δόξη ὁ τεχνικός, προστίθῃσι τὸ «τινὲς»· καὶ λέγομεν τούτου ἕνεκα αὐτὸν τιθέναι τὰς ἀλλοτρίας δόξας, ἵνα μὴ τοῖς πολλοῖς δοκῇ κατὰ ἀγνοσίαν παραπέμπεσθαι. Καὶ λέγομεν ὅτι, ἐπεὶ δεδαπάνηται ὁ πᾶς ἀριθμὸς τῶν συμφώνων, ὥστε συμβαίνειν τὴν ἔκτην ἐκφέρεσθαι διὰ καθαροῦ τοῦ $\bar{\omega}$ μηκέτι ὄντος συμφώνου, [ὥστε] οὐχ οἶόν τε ἦν τῆς ἔκτης σκεδὸν εἰπεῖν 35 κινδυνευούσης μὴ εἶναι, καὶ ἐβδόμην παράγειν. Ἀλλὰ ῥητέον, ὅτι ταῦτα τῶν περισπωμένων εἰσίν· οὐκ ἔστι γὰρ συζυγία βαρύτονός ποτε διὰ τοῦ $\bar{\epsilon}$ καὶ $\bar{\psi}$.

6—8 *videntur esse* Σ^h || 29—37 *cfr* Σ^v 253, 17—26

5 οἶον — βασιλ. *om* N || 6 ἀναλωθέντων N, ἀναλωθέντων V || 9—17 *om* N || 12 συμφώνων] συζυγιῶν V || 20 νοεῖται] ποιεῖ VN || 21 αὔξω *om* N || 27 περισπώμενα V, τῶν περισπωμένων N || 29 καὶ τὰ ἐξ. N, *om* V | *ante* ἀλλαχ. *add* καὶ V | ἀλλαχοῦ] *vide* p. 343, 19 || 30 τὸ N, *om* V || 31 ἡκοῖν] ἡκοίην VN

Ἄλλως τε πάλιν. — <Heliodori. — Τινὲς δὲ καὶ ἐβδόμην συ-
 ζυγίαν εἰσάγουσι διὰ τοῦ ξ καὶ ψ, οἷον ἀλέξω ἔψω.] Αὕτη Ἀτ-
 τική χρῆσις ἐστὶ· τῆς γὰρ κοινῆς περισπωμένην ἀλέξω καὶ ἔψω αὐτοὶ
 ἀναπέμπουσιν, ἀλέξω καὶ ἔψω, ὥς καὶ τὸ θέλω καὶ μέλω καὶ ὀφείλω·
 διὸ οὐδὲ ἀπὸ τούτων οἱ μέλλοντες ὁ θελήσω καὶ μελήσω καὶ ὀφειλήσω, 5
 ἀλλ' ἀπὸ τοῦ θελῶ καὶ μελῶ καὶ ὀφειλῶ ἀχρήστων ὄντων. Καὶ πῶς
 τὸ μέλω (τὸ φροντίζω) βαρυνόμενον μελήσω ἔχει τὸν μέλλοντα; ἐπειδὴ,
 καθά φησιν Ὁρος ὁ γραμματικός, ἐπειδὴν ὁ μέλλων περιττοσυλλαβῇ
 τοῦ ἐνεστώτος, ὁ ἐνεστώς ἀκριβῶς περισπᾶται, οἷον ποιῶ ποιήσω, γελῶ
 γελᾶσω, φιλῶ φιλήσω. Εὖρηται τὸ μέλω (τὸ φροντίζω) δι' ἑνὸς ἐκφε- 10
 ρόμενον λ καὶ βαρυνόμενον, κἂν ὁ μέλλων ἐνταῦθα τοῦ ἐνεστώτος πε-
 ριττοσυλλαβῇ· καὶ πειστέον τοῖς ἀρχαίοις οὕτω προφέρουσι καὶ πᾶσι
 μέχρις ἡμῶν ὁμογνημονοῦσι. Καὶ αὗται μὲν εἰσὶν αἱ τῶν βαρυτόνων
 ῥημάτων συζυγίαι.

Περισπωμένων δὲ ῥημάτων συζυγίαι εἰσὶ τρεῖς.] Ἐπεὶ τὰ 15
 βαρύτονα ἐκ τῆς πλοκῆς τοῦ τελευταίου συμφώνου τοῦ κατὰ τὸ πρῶτον
 πρόσωπον τοῦ θέματος χαρακτηρίζονται, διαστέλλων ἔφη ὅτι δεῖ ταύτας
 ἀπὸ τῶν δευτέρων καὶ τρίτων προσώπων γινώσκειν ἅμα τε καὶ κανο-
 νίζειν.

Ἡ πρώτη μὲν ἐκφέρεται ἐπὶ δευτέρου καὶ τρίτου προσώπου διὰ τῆς εἰ δι- 20
 φθόγγου, οἷον ποιῶ ποιεῖς ποιεῖ, νοῶ νοεῖς νοεῖ. Τί τὸ γινώρισμα τῆς πρώτης συ-
 ζυγίας τῶν περισπωμένων; Τὸ ἐκφέρεσθαι ἐπὶ τοῦ μέλλοντος διὰ τοῦ ἥ ἢ τοῦ ε,
 οἷον νοῆς τελέσω· τὸ τοῖνυν ποιῶ γέγονεν ἀπὸ τοῦ ποιέω βαρυτόνου, καὶ κατὰ
 κῶσιν ποιῶ. — Ἡ δευτέρα τῶν περισπωμένων διὰ τίνος ἐκφέρεται; Διὰ τῆς αἷ
 διφθόγγου <ἐπὶ δευτέρου καὶ τρίτου προσώπου>, οἷον βοῶ βοᾷς βοᾷ· καὶ προσγέ- 25
 γραπται μὲν τὸ ι, ἀνεκφώνητον δὲ μένει, ἅτε δὴ ἀδυνάτως ἔχον ἀεὶ μετὰ μακροῦ
 φωνήεντος εὐρισκόμενον ποιεῖσθαι ἐκφώνησιν, ὥς ὁ τεχνικὸς λόγος, ὥς πᾶν ι μακρῷ
 ὑποταττόμενον ἀνεκφώνητον μένει. Τί τὸ γινώρισμα τῆς δευτέρας συζυγίας τῶν
 περισπωμένων; Τὸ ἐκφέρεσθαι ἐπὶ τοῦ μέλλοντος διὰ τοῦ αἷ ἢ τοῦ ἥ, οἷον γελᾶσω
 βοήσω· γέγονε δὲ τὸ βοῶ ἐκ τοῦ βοᾶω βαρυτόνου, καὶ κατὰ κῶσιν βοῶ. — Ἡ δὲ 30
 τρίτη τῶν περισπωμένων διὰ τίνος ἐκφέρεται; Διὰ τῆς οἷ διφθόγγου ἐπὶ δευτέρου
 καὶ τρίτου προσώπου, οἷον χρυσῶ χρυσοῖς χρυσοῖ. Τί τὸ γινώρισμα τῆς τρίτης συ-
 ζυγίας τῶν περισπωμένων; Τὸ ἐκφέρεσθαι ἐπὶ τοῦ μέλλοντος διὰ τοῦ ω ἢ τοῦ ο·
 καὶ πάντοτε μὲν διὰ τοῦ ω, στεφανῶσω ὑψώσω χρυσῶσω περατῶσω περαιῶσω καὶ
 ἕτερα πλείστα, ἐνίοτε δὲ καὶ διὰ τοῦ ο, οἷον βόσω (τὸ θρέψω), ὀνόσω (τὸ μέμψο- 35
 μαι), ἐνόσω (τὸ κινήσω), ἀρώσω (τὸ ἀροτριάσω)· τὸ μέντοι βῶσω (τὸ βοήσω) καὶ
 ἐνώσω (τὸ μῖξιν ποιήσω) καὶ ἀρώσω (τὸ εὐωδιάσω) μεγάλα. Πόθεν ἐγένετο τὸ
 χρυσῶ; Ἐκ τοῦ χρυσῶω, καὶ κατὰ κῶσιν χρυσῶ.

2—14 videntur esse Σ^b

2 ψ V, τοῦ ψ N || 3 περισπωμένων VN || 4 ὥς — συζυγίαι (14) om
 N || 16 πλοκῆς V, ἐπιπλοκῆς N || 18 τὲ ἅμα καὶ N || 21 οἷον — ποιῶ
 (24) om N || 24 Ἡ — βοᾷ (25) V, ἡ δὲ δευτέρα διὰ τῆς αἷ διφθόγγου N ||
 27 πᾶν ι] πᾶν τὸ VN || 28 Τί — κῶσιν βοῶ (30) om N || 30 Ἡ — κῶσιν
 χρυσῶ (38) V, ἡ δὲ τρίτη διὰ τῆς οἷ διφθόγγου N

<Heliodori.> — Ζητοῦσι δὲ πολλοί, τίνος χάριν οὐκ ἐτηρήθη ἡ τάξις τῶν φωνηέντων ἐν τοῖς περισπωμένοις, ὥσπερ τῶν συμφώνων ἐν τοῖς βαρυτόνοις· ἐνταῦθα γὰρ τὸ $\bar{\epsilon}$ δεύτερον ὄν τοῦ $\bar{\alpha}$ ἐν τοῖς φωνήεσι τὴν πρώτην συζυγίαν ἐδήλωσε. Καὶ λεκτέον, ἐπειδὴ προκέκριται ἡ $\bar{\epsilon}$ 5 δίφθογος τῆς $\bar{\alpha}$ καὶ τῆς $\bar{\omicron}$, καθὼς ἡ μὲν $\bar{\epsilon}$ τελεία ἐστίν, ἡ δὲ $\bar{\alpha}$ καὶ ἡ $\bar{\omicron}$ οὐ τέλειαι· πολλάκις γὰρ ὡς ἀτελεῖς καὶ ἀντὶ βραχείας παραλαμβάνονται, ἅτε δὴ κοινὰ οὖσαι· τούτου χάριν προετάγη τῶν ἄλλων· ἢ ὅτι καὶ ἀπὸ βαρυτόνων θεμάτων αὐτὴν ἠπιστάμεθα καὶ ἡμεν αὐτῆς ἐθάδες, τούτου χάριν τὴν πρώτην εἵληχε τάξιν, ἵνα μὴ ἀθρόαν ὀρώντες 10 τὴν μεταβολὴν ἐν τοῖς περισπωμένοις ταραχθώμεν· ἢ διὰ τὸ ἔχειν δυσχέρειαν τὴν $\bar{\alpha}$ δίφθογον, ἅτε δὴ ἔχουσα μὲν τὸ $\bar{\iota}$ προσγεγραμμένον, μὴ ἐκφωνούμενον δέ, ὡς εὐκολωτέρα τῶν ἄλλων προεκρίθη. Τὰ οὖν περισπώμενα δυνάμει βαρύτόνά εἰσιν.

Ἄλλως. — Εἰ πρῶτόν ἐστι τὸ $\bar{\alpha}$, ἀνάγκη ἡ $\bar{\alpha}$ δίφθογος καὶ ἡ 15 δι' αὐτῆς προφερομένη συζυγία προτάττεσθαι ὀφείλει. Ἄλλὰ καὶ ἐνταῦθα ἀπολογούμεθα τοιοῦτον λέγοντες λόγον, ὅτι <εἰ> καὶ πρῶτον φωνήεν τὸ $\bar{\alpha}$, ὡς ὁμοίως καὶ ἡ $\bar{\alpha}$ δίφθογος, ἀλλ' ὅμως πέφυκεν αἰεὶ πάντα ὑφ' ἐν τὰ ῥήματα διὰ τῆς $\bar{\epsilon}$ διφθόγγου προφέρεσθαι τὰ βαρύτονα· ἠκολούθησε δὲ καὶ ἡ πρώτη, τουτέστιν ἡ διὰ τῆς $\bar{\epsilon}$ διφθόγγου, τοῖς 20 προλαβοῦσιν.

Διὰ τί ὥσπερ τὸ $\bar{\beta}$ ἐν συμφώνοις πρῶτον ὄν πρώτην ποιεῖ τῶν βαρυτόνων συζυγίαν, μὴ καὶ τὸ $\bar{\alpha}$ πρῶτον ὄν ἐν φωνήεσι πρώτην ἔχαρακτήρισε τὴν ἀπὸ κλίσεως γνωριζομένην πρώτην συζυγίαν τῶν περισπωμένων, ἀλλὰ δευτέραν, καὶ τὸ $\bar{\epsilon}$ δεύτερον ὄν τῶν φωνηέντων ἐποί- 25 ησε πρώτην τῶν περισπωμένων; Καὶ φαμεν, ὅτι προτέτακται τὸ $\bar{\epsilon}$ τοῦ $\bar{\alpha}$, ὅτι καὶ αἱ ὑγιῶς ἔχουσαι λέξεις τῶν ῥημάτων διὰ τῆς $\bar{\epsilon}$ διφθόγγου κλίνονται, οἷον βοάεις χρυσόεις, καὶ οὐ διὰ τῆς $\bar{\alpha}$ ἢ $\bar{\omicron}$.

Ὅν ἡ μὲν πρώτη ἐκφέρεται ἐπὶ δευτέρου καὶ τρίτου προσώπου διὰ τῆς $\bar{\epsilon}$ διφθόγγου, ἡ δὲ δευτέρα διὰ τῆς $\bar{\alpha}$, ἡ δὲ 30 τρίτη διὰ τῆς $\bar{\omicron}$.] — <Heliodori.> — Διὰ τί καθὼς μίαν ἔχουσι γένεσιν, οἷον ὅτι ἐκ βαρυτόνων γεγόναι, μίαν οὐ ποιοῦνται καὶ τὴν κλίναν; νοέω γὰρ νοῶ καὶ χρυσῶ χρυσῶ καὶ βοᾶω βοῶ. Ὅτι τῆς ἀνωμαλίας ταύτης ἡ συναίρεσις αἰτία καθέστηκε· ποιέεις γὰρ κατὰ τὸ δεύτερον πρόσωπον τὸ ἐντελές, καὶ κατὰ συναίρεσιν ποιέεις· τὰ γὰρ δύο $\bar{\epsilon}\bar{\epsilon}$ 35 εἰς τὴν $\bar{\epsilon}$ δίφθογον κινῶνται· βοάεις τὸ ἐντελές, καὶ κατὰ συναίρεσιν βοᾷς· τὸ γὰρ $\bar{\alpha}$ καὶ $\bar{\epsilon}$ εἰς $\bar{\alpha}$ μακρὸν κινῶνται, αἰείδω ἄιδω· πρόσκειται

1—13 hab. et. A; *videntur esse* Σ^h || 30—413, 6 *videntur esse* Σ^h

1 δὲ N, om V | οὐκ ἐτηρήθη A, οὐ κατηρίθμηται V, οὐ κτηριθμήθη N ||
6 καὶ om N || 7 ante ἢ add A: ἢ ὅτι ὑγιῶς ἔχοντα πάντα τὰ περισπώμενα δι' αὐτῆς χαρακτηρίζονται ἐπὶ δευτέρου καὶ τρίτου προσώπου, καὶ μετὰ τὸ πάθος οὐκ ἀλλοιοῦνται αὐτῆς τὸ προοίμιον || 8 ἀπὸ A, ἐπὶ VN | καὶ ἡμεν αὐτῶν (*sic*) ἐθάδες add A || 11 ἔχουσαν VNA || 12 ὡς — εἰσιν (13) om A || 16 καὶ (*ante* πρ.) om N

δὲ τὸ ἰ, διότι τὰ δεύτερα καὶ τρίτα τῶν εἰς $\bar{\omega}$ πρόσωπα δίφθογγον θέλει <ἔχειν> τὴν διὰ τοῦ ἰ· ἀνεκφώνητον δὲ μένει, νικώμενον τῷ φθόγγῳ τῆς μακρᾶς. Καὶ ἡ τρίτη χρυσόεις χρυσοῖς· αὕτη ἡ συναίρεσις τὴν $\bar{\omega}$ ἤθελεν ἔχειν, τὸ γὰρ $\bar{o}$ καὶ $\bar{\epsilon}$ εἰς ταύτην κινῶνται, τὸ ἐμόν τοῦ-μόν, τὸ ἔλαιον τοῦλαιον· ἀλλ' ἐμελέτησε τὰ δεύτερα καὶ τρίτα πρόσωπα 5 δίφθογγον ἔχειν τὴν διὰ τοῦ ἰ.

Τῶν δὲ εἰς $\bar{\mu}$ ι ληγόντων ῥημάτων συζυγίαι εἰσι τέσσαρες.] Τί τὸ γνῶρισμα τῆς πρώτης συζυγίας τῶν εἰς $\bar{\mu}$ ι; Τὸ ἐκφέρεσθαι ἐπὶ τρίτου προσώπου διὰ τοῦ η κατὰ τὴν παραλήγουσαν, οἷον τίθημι τίθης τίθηςιν· ἐπὶ δευτέρου δὲ ἡ παρα-λήγουσα τοῦ πρώτου προσώπου ἐστὶ λήγουσα [τοῦ δευτέρου]. *Ἐχει δὲ καὶ ἕτερον 10 γνῶρισμα, τὸ γίνεσθαι ἐκ τῆς πρώτης συζυγίας τῶν περιπτωμένων, ὡς ἀπὸ τοῦ <τιθέω> τιθῶ γέγονε τίθημι· ἔχει δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ μέλλοντος τὸ η , οἷον θήσω ἀφίξω, καὶ ἐπὶ τῶν παθητικῶν τὸ $\bar{\epsilon}$, οἷον τίθεται ἀφίεμαι. — Τί τὸ γνῶρισμα τῆς δευτέρας συζυγίας τῶν εἰς $\bar{\mu}$ ι; Τὸ γίνεσθαι ἀπὸ τῆς δευτέρας τῶν περιπτωμένων, ὡς ἀπὸ τοῦ ἰστάω ἰστῶ γέγονεν ἴσθημι, καὶ τὸ ἐκφέρεσθαι ἐπὶ δευτέρου <καὶ τρίτου> 15 προσώπου διὰ τοῦ η , οἷον ἴσθημι ἴσθης ἴσθησι, καὶ τὸ ἔχειν ἐπὶ τοῦ μέλλοντος τὸ η , οἷον στήσω, καὶ ἐπὶ τῶν παθητικῶν τὸ $\bar{\alpha}$, οἷον ἴσταμαι. — Τί τὸ γνῶρισμα τῆς τρίτης συζυγίας τῶν εἰς $\bar{\mu}$ ι; Τὸ γίνεσθαι μὲν ἀπὸ τῆς τρίτης τῶν περιπτωμένων, ὡς ἀπὸ τοῦ διδῶ διδῶ γέγονε δίδωμι, τὸ ἐκφέρεσθαι δὲ καὶ ἐπὶ δευτέρου καὶ τρίτου προσώπου διὰ τοῦ $\bar{\omega}$, οἷον δίδωμι δίδως δίδωσι, καὶ τὸ ἔχειν τὴν μετοχὴν εἰς 20 $\bar{\omega}$ ς, οἷον διδοῦς, ἔχειν δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ μέλλοντος τὸ $\bar{\omega}$, οἷον δώσω, ἐπὶ δὲ τῶν παθητικῶν [τὸ ἔχειν] τὸ $\bar{o}$, οἷον δίδομαι πέπομαι. *Ἔστι δὲ καὶ δίδημι (τὸ δεσμεύω), ὅπερ ἐστὶ πρώτης συζυγίας τῶν εἰς $\bar{\mu}$ ι, γίνεται δὲ διδῶ διδεῖς δίδημι (τὸ δεσμεύω) [ἔχειν τὲ καὶ τὴν μετοχὴν εἰς $\bar{\omega}$ ς, οἷον διδοῦς διδόντος]. — Τί τὸ γνῶρισμα τῆς τετάρτης συζυγίας τῶν εἰς $\bar{\mu}$ ι; Τὸ γίνεσθαι μὲν ἀπὸ τῆς ἑκτῆς συζυγίας τῶν βαρυ- 25 τόνων, ἀπὸ γὰρ τοῦ Ζευγνύω γέγονε Ζεύγνυμι, τὸ παραλήγεσθαι δὲ καὶ τῷ $\bar{u}$ καὶ συστέλλειν τοῦτο ἐπὶ τῶν παθητικῶν, καὶ τὸ ἐκφέρεσθαι ἐπὶ δευτέρου καὶ τρίτου προσώπου διὰ τοῦ $\bar{u}$, οἷον Ζεύγνυμι Ζεύγνυς Ζεύγνυσι, καὶ τὸ ἔχειν τὴν μετοχὴν εἰς $\bar{u}$ ς, οἷον Ζευγνύς, καὶ τὸ φυλάττειν τὸ $\bar{u}$ ἐπὶ τῶν παθητικῶν, οἷον Ζεύγνυμαι.

*Ἀξιόν ἐστι ζητῆσαι, τίνος ἕνεκα αἱ μὲν ἄλλαι ἀπὸ περιπτωμένων, 30 ἡ δὲ τετάρτη ἀπὸ τῆς ἑκτῆς τῶν βαρυτόνων. Λεκτέον πρὸς τοῦτο, ὅτι τὰ περιεπώμενα τρεῖς εἶχε συζυγίας, ὥστε τὰς τρεῖς ἀπὸ τῶν τριῶν γεγενῆσθαι· εἰ γὰρ ἦν καὶ τετάρτη, καὶ ἡ τετάρτη τῶν εἰς $\bar{\mu}$ ι ἐκείθεν ἐγένετο. *Ἄλλως τε εἴ τις ἐθελήσειεν τῇ ἀκριβείᾳ ἐπιβάλλειν, καὶ τὰς ἄλλας τρεῖς εὐρήσει ἀπὸ τῆς ἑκτῆς τῶν βαρυτόνων γινομένης· ἀνάλυσον 35 <γὰρ> καὶ τὰς ἄλλας τρεῖς, καὶ εὐρήσεις αὐτὰς τῆς ἑκτῆς τῶν βαρυτόνων. Χρὴ δὲ γινώσκειν, ὅτι οὐ πᾶν ῥῆμα τῆς ἑκτῆς τῶν βαρυτόνων ἀποτελεῖν δύναται <παράγωγον> εἰς $\bar{\mu}$ ι· εὐθὺς οὖν τὰ δίφθογγον ἔχοντα ἐν τῇ παραληγούσῃ ἀδυνατεῖ παραχθῆναι εἰς τὴν τοιαύτην παράληξιν, ὡς τὸ ἱππεύω βασιλεύω. *Ἐχουσι δὲ τὴν διάκρισιν οὐκ ἀπὸ συμφώνου 40

30—35 = Σ^v 254, 10—16

1 προσώπων VN || 7—29] *lemmata tantummodo* (Τῶν — πήγνυμι = p. 59, 3—10 Uhl) *praebe*t N || 13 ἐπὶ τοῖς παθητικοῖς V; *item v.* 17 || 21 ἔχειν δὲ] ἔχειν τὲ V || 22 δίδημι] διδῶ V || 23 γίνεται] κλίνεται V || 38 δίφθογγα VN

παραλήγοντος τοῦ πρώτου προσώπου, ὥσπερ αἱ συζυγίαι τῶν βαρυτόνων, ἀλλ' οὐδὲ μὴν ἀπὸ τῶν δευτέρων προσώπων, καθάπερ τὰ περι-
 σπώμενα, ἀλλ' ἀπὸ τῆς παραλήξεως τῶν παθητικῶν πρώτων προσώπων
 τοῦ ἐνεστώτος χρόνου.

- 5 <Heliodori.> — <Ἰστέον δὲ> καὶ ὅτι οὐκ ἀπὸ παντὸς περισπωμένου
 ῥήματος οὐδὲ ἀπάσης ἑκτῆς συζυγίας γίνεται ἢ εἰς $\bar{\mu}$ ι παραγωγῇ, ἀλλ' ὅτι
 τὰ εἰς $\bar{\mu}$ ι λήγοντα πάντως ἀπὸ τινος τούτων γίνεται· οὐδὲ γὰρ ἀπὸ
 τοῦ βασιλεύω γίνεται εἰς $\bar{\mu}$ ι παράγωγον ῥῆμα· καὶ ἔστιν αἴτιον τοῦ μὴ
 ἐκφέρεσθαι ἀπὸ τοῦ βασιλεύω εἰς $\bar{\mu}$ ι παράγωγον ῥῆμα τῶν δύο φωνη-
 10 ἑντων ἢ παράληξις· οὐδέποτε γὰρ οἱ εἰς $\bar{\mu}$ ι ἐνεστώτες διφθόγγῳ παρα-
 λήγονται, πλὴν τοῦ ΕΙΜΙ [ᾠδυτόνου] τοῦ κατὰ γραφὴν διαφορουμένου.

- Τὰ εἰς $\bar{\mu}$ ι λήγοντα πάντα παράγωγά ἐστι, καὶ οὐκ ἀπὸ συμφώνων
 γινωρίζεται, ὥς αἱ τῶν βαρυτόνων, οὐδὲ ἀπὸ κλίσεως, ὥς αἱ τῶν περι-
 σπώμενων συζυγίαι, ἀλλ' ἀπὸ τῶν πρωτοτύπων καταλαμβάνονται. Καὶ
 15 ἔστιν εἰπεῖν, ὥς ἀπὸ τοῦ τιθῶ τιθεῖς πρώτης τῶν περισπωμένων γίνεται
 τίθημι πρώτη τῶν εἰς $\bar{\mu}$ ι, καὶ ἀπὸ τοῦ ἰστώ ἰστάς δευτέρας τῶν περι-
 σπώμενων γέγονεν ἴστημι δευτέρα τῶν εἰς $\bar{\mu}$ ι, καὶ πάλιν ἀπὸ τοῦ διδῶ
 διδοῖς τρίτης τῶν περισπωμένων γέγονε δίδωμι τρίτη καὶ αὕτη τῶν εἰς
 $\bar{\mu}$ ι· ἢ δὲ τετάρτη τῶν εἰς $\bar{\mu}$ ι ἀπὸ τῆς ἑκτῆς τῶν βαρυτόνων. Οὐδέποτε
 20 δὲ τὰ εἰς $\bar{\mu}$ ι διφθόγγῳ παραλήγεται, χωρὶς τοῦ ΕΙΜΙ.

- Ἡ δὲ τετάρτη ἀπὸ τῆς ἑκτῆς τῶν βαρυτόνων, ὥς ἀπὸ τοῦ
 πηγνύω γέγονε πηγνυμι.] — <Heliodori.> — Ἰστέον ὅτι τὸ μὲν
 πηγνύω βραχὺ ἔχει τὸ $\bar{\upsilon}$, τὸ δὲ πηγνυμι μακρόν· τοιαύτη γὰρ ἡ παρά-
 ληξις τῶν εἰς $\bar{\mu}$ ι κατὰ τὰ ἐνικά μακροῦ παραληγομένων· ἔν γε μὴν τοῖς
 25 πληθυντικοῖς ἀπολαμβάνει τὸν ἐξ ἐντελῶν τῶν πρωτοτύπων οἰκείον
 βραχὺν χρόνον. Ζήτησις δὲ ἡμῖν ἀνακύπτει, τί δήποτε τὰ ἀπὸ περι-
 σπώμενων παράγωγα εἰς $\bar{\mu}$ ι περιτοσυλλαβοῦσι τοῖς πρωτοτύποις, τὰ γε
 μὴν ἀπὸ τῆς ἑκτῆς τῶν βαρυτόνων ἰσοσύλλαβον ἔχει τὴν παραγωγὴν.
 Λέγομεν δὲ πρὸς τοῦτο, ὅτι τὸ πάθος τῶν περισπωμένων ἐστὶν αἰτία·
 30 εἰ γὰρ εἰς τὸ ἐντελὲς ἀναλυθεῖη, τὰς ἴσας πάντως ἔξει συλλαβάς.

- Διὰ τί ἡ τετάρτη συζυγία τῶν εἰς $\bar{\mu}$ ι γίνεται ἀπὸ τῆς ἑκτῆς τῶν βαρυτόνων;
 Ἐπειδὴ μὴ ἔχουσα τετάρτην συζυγίαν τῶν περισπωμένων εἰκότως ἀπὸ τῆς ἑκτῆς
 τῶν βαρυτόνων γέγονε· καὶ γὰρ αἱ τῶν περισπωμένων συζυγίαι, ἀφ' ὧν καὶ αἱ τῶν
 εἰς $\bar{\mu}$ ι γεγόνασιν αἱ τρεῖς, κατὰ τὴν ἐντέλειαν ἀπὸ τῆς ἑκτῆς εἰς τῶν βαρυτόνων·
 35 τὸ γὰρ τιθῶ ἀπὸ τοῦ τιθέω, καὶ τὸ ἰστώ ἀπὸ τοῦ ἰστάω, καὶ τὸ διδῶ ἀπὸ τοῦ δι-
 δόω γέγονεν.

5—11 *videntur esse* Σ^h || 22—30 *videntur esse* Σ^h

1 τοῦ πρ. πρ. *post* βαρυτόνων *transp.* VN || 3 τῆς παραλ. *post* χρόνου (v. 4)
transp. VN || 7 λήγοντα — εἰς $\bar{\mu}$ ι (8) *in marg. add* V¹ || 8 καὶ ἔστιν — ῥῆμα
 (9) N, *om* V || 11 ΕΙΜΙ] εἰς $\bar{\mu}$ ι VN || 20 τοῦ ΕΙΜΙ] τῶν εἰς $\bar{\mu}$ ι VN || 27 πα-
 ράγωγα] παραληγόμενα VN || 29 ἐστὶν αἰτία] ἐστὶ ῥημάτων VN || 31—415, 14
om N

Πόσα σημαντικά τῶν μελλόντων γράμματα; Τρία, $\bar{\epsilon} \bar{\psi} \bar{\tau}$. Σημειῶσαι δὲ ὅτι ὁ μέλλων τῆς πρώτης συζυγίας τῶν βαρυτόνων ἔχει αἰεὶ τὸ $\bar{\psi}$, λείβω λείψω, τέρπω τέρψω, γράφω γράψω, κόπτω κόψω· ὁ δὲ μέλλων τῆς δευτέρας ἔχει αἰεὶ τὸ $\bar{\epsilon}$, οἶον λέγω λέξω, πλέκω πλέξω, τρέχω θρέξω, τίκτω τέξω. Οἱ μέντοι τῶν ἄλλων συζυγιῶν μέλλοντες ἔχουσι τὸ $\bar{\tau}$, χωρὶς ὀλίγων τινῶν τῆς τετάρτης ἐκφερομένων διὰ τοῦ $\bar{\epsilon}$, οἶον ὀρύσσω ὀρύξω, νύττω νύξω, πλήττω πλήξω· ἡ μᾶλλον ὅσα διὰ δύο $\bar{\tau}\bar{\tau}$ ἔχουσι τὸν ἐνεστώτα καὶ αὐτὸν τὸν μέλλοντα διὰ τοῦ $\bar{\epsilon}$ ἔχουσι· τινὲς γὰρ τὸ νύττω γράφουσι καὶ διὰ τοῦ τ καὶ γ καὶ τᾶλλα τοιαῦτα, οἶον φράττω νύττω ὀρύττω· τὰ δὲ ἔχοντα τὸ $\bar{\gamma}$ ἐν τῷ ἐνεστώτῳ ἔχουσι τὸ $\bar{\epsilon}$ ἐν τῷ μέλλοντι, οἶον πνίγω πνίξω. Φαεὶ δὲ ὅτι οὕτως ἐνδέχεται γράφεσθαι, τουτέστι διὰ τοῦ $\bar{\tau}$ καὶ γ , διὰ τὸ τὸν δεύτερον ἀόριστον διὰ τοῦ $\bar{\gamma}$ προφέρεσθαι, οἶον ἔφραγον ἔνυγον ὦρυγον, ἐφράγην ἐνύγην ὑφύγην. Πλὴν διὰ δύο $\bar{\tau}\bar{\tau}$ γραπτέον ταῦτα, ἐπεὶ ψιλὰ ψιλῶν ἡγεῖται καὶ δασέα δασέων καὶ μέσα μέσων, καὶ διὰ τὸ μὴ ἐνδέχεσθαι πρὸ τοῦ γ τὸ $\bar{\tau}$ εὐρίσκεσθαι, ὡς τοῦ $\bar{\tau}$ ὄντος ψιλοῦ, τοῦ δὲ $\bar{\gamma}$ μέσου.

§ 15 (19b).

15

Περὶ μετοχῆς.

Τί ἐστὶ μετοχή; Λέξις μετέχουσα τῆς τῶν ῥημάτων καὶ τῆς τῶν ὀνομάτων ιδιότητος. Τί μετέχει τοῦ ὀνόματος καὶ τί τοῦ ῥήματος; Τοῦ μὲν ὀνόματος γένη καὶ πτώσεις, τοῦ δὲ ῥήματος διαθέσεις, χρόνους καὶ συζυγίας. [Μετέχει γὰρ τῶν μὲν ῥημάτων ἔχουσα χρόνους καὶ διαθέσεις, τῶν δὲ ὀνομάτων γένη καὶ πτώσεις.] 20

Παρέπεται δὲ αὐτῇ ταῦτα ἃ καὶ τῷ ῥήματι καὶ τῷ ὀνόματι, δίχα προσώπων τε καὶ ἐγκλίσεων.] Εὐλόγως ἡ μετοχή οὔτε πρόσωπα οὔτε ἐγκλίσεις ἔχει, ἐπεὶ καὶ ὀνόματος τάξιν ἐπέχει. Δηλοῖ δὲ ἡ μετοχή ἐγκλίσεις καὶ πρόσωπα διὰ τῆς μετὰ τοῦ ῥήματος συντάξεως· τὸ γὰρ «ἀναγινώσκων περιβλέπομαι» ὀριστικὴν ἔχει τὴν <ἔγ>κλιν, καὶ τὸ «ἀναγινώσκων εὖχου» προστακτικὴν. 25

Ἡλιοδώρου. — Μετοχή ἐστὶ λέξις ἀντὶ ῥήματος ἀναγκαίως παραλαμβανομένη, μετὰ τῶν παρεπομένων τῷ ῥήματι, παραστατικὴ γένους καὶ πτώσεων καὶ τῶν συνόντων ἀριθμῶν. Διὰ τί δὲ ἀναγκαίως ἀντὶ ῥήματος παραλαμβάνεται; Λεκτέον, ὅτι τὰ συνεκτικὰ τῶν μερῶν τοῦ λόγου ὀνόματα καὶ ῥήματά εἰσιν, ἅπερ ἄλλήλοις συμπλεκόμενα ἀποτελεῖ τοὺς λόγους μηδενὸς δεόμενα καὶ τέλειον νοῦν ἀπεργάζεται, οἶον «Ἀβρων διαλέγεται», «Πλάτων φιλοσοφεῖ». Καὶ ἐπειδὴ γίνεται σύνταξις προηγούμενων ὀνομάτων δύο δίχα συνδέσμου, ἐνὸς ῥήματος ἐπαγομένου καθ' ἐνὸς προσώπου, ἡγουν δύο ὀνομάτων μετὰ ῥήματος, οἶον «ὁ ταχὺς ἵππος ἔδραμεν, ὁ Ξανθὸς Μενέλαος ἐπολέμησεν», καὶ τοῦναντίον ἔδει μετὰ δύο ῥημάτων ἐν ὀνομα· ἀνάγκη γὰρ ἦν καὶ ἐπὶ τοῦ ῥήματος τὴν αὐτὴν 35

22—26 similia hab. et. A || 27—416, 9 hab. et. A; *videntur esse* 2^h

8 φράττω νύττω ὀρύττω V || 17—26 om N || 22 οὐδὲ πρ. οὐδὲ ἔγ. V
25 τὴν κλίσιν V || 27 Ἡλιοδώρου ad p. 416, 7 V¹, om NA || 28 παρεπ. A, συνεπομένων VN; *cf.* p. 416, 11 || 29 πτώσεων N, πτώσεως VA | καὶ τ. ε. ἀρ. | καὶ ὅτι μὲν λέξις δῆλον· ἔχει γὰρ τι λεκτόν A, *ut* p. 416, 12 VN || 33 γίν. ἢ σύντ. V || 35 ὁ ante ταχὺς om V || 36 καὶ — καὶ (37) ἀνάγκη καὶ A

σύνταξιν γίνεσθαι, ἐνὸς μὲν ὀνόματος ὑποκειμένου, δύο δὲ ῥημάτων ἐπαγομένων ἀσυνδέτως καθ' ἐνὸς προσώπου, ὅπερ ἀδύνατον. Πῶς γὰρ ἂν συσταίῃ τὸ «Ἀγαμέμνων ἐπολέμησεν ἐνίκησεν», εἰ μὴ ἄρα λάβοι τὸν <καί> σύνδεσμον, ὅπερ οὐκ ἦν ἐπὶ τῆς προτέρας συντάξεως. Ἵνα δὴ
 5 τοῖνυν καὶ τὰ δύο ῥήματα ἀσυνδέτως καθ' ἐνὸς λαμβάνηται προσώπου, τὸ ἕτερον τῶν ῥημάτων εἰς μετοχὴν σχηματίζεται, καὶ οὕτως ὁ λόγος συνίσταται, «Ἀγαμέμνων πολεμήσας ἐνίκησεν». Ἀναγκαίως οὖν μετὰ τὸ ὄνομα καὶ τὸ ῥήμα ἢ μετοχὴ τέτακται, ἐπεὶ εἰ ἦν μετὰ τὸ ἄρθρον, οὐκ ἂν ἔτι ἐκλήθη μετοχὴ, ἐπεὶ οὐ μετέχει τῆς τοῦ ἄρθρου κοινωνίας.

- 10 Ὅριστόν δὲ αὐτὴν οὕτως· μετοχὴ ἔστι λέξις ἀναγκαίως ἀντὶ ῥήματος παραλαμβανομένη μετὰ τῶν παρεπομένων τῷ ῥήματι, παραστατικὴ γένους καὶ πτώσεων. Καὶ ὅτι μὲν λέξις δῆλον, ἔχει γάρ τι λεκτόν. — Ἀντὶ ῥήματος δὲ παραλαμβάνεται, ἐπειδὴ τὰ συνεκτικὰ τῶν μερῶν ὀνόματα καὶ ῥήματά εἰσιν, ἅπερ ἀλλήλοις ἐπιπλεκόμενα τοὺς λόγους ἀπο-
 15 τελεῖ μηδενὸς δεόμενα, οἷον «Θέων φιλοσοφεῖ». Ἔστι δὲ εὐρεῖν προταττόμενα τοῦ ῥήματος δύο ὀνόματα, οἷον «<ὁ> δραστικὸς Ἀχιλλεὺς ἐπολέμησε», καὶ πάλιν μετὰ τὸ ῥήμα δύο ὀνόματα, «ἐπολέμησεν <ὁ> δρα-
 20 στικὸς Ἀχιλλεὺς· δύο δὲ ῥήματα πρὸ τοῦ ὀνόματος ἢ μετὰ τὸ ὄνομα δύο ῥήματα εὐρεῖν ἀδύνατον, εἰ μὴ τὸ ἐν ῥήματι εἰς μετοχὴν τραπῇ· οὐδὲ γὰρ λέγομεν «Ἀχιλλεὺς ἐπολέμησεν ἐνίκησε», μᾶλλον δὲ «Ἀχιλλεὺς πολεμήσας ἐνίκησεν».

Ἰστέον δὲ ὅτι πᾶσα μετοχὴ τριγενὴς ἔστι χωρὶς ὀλίγων· καὶ ὅτι πᾶσα μετοχὴ ἄρσενική εἰς ᾧ λήγουσα ἢ ᾧ μετὰ μακρᾶς διὰ τοῦ ντ κλίνεται, πλὴν τῶν παρακειμένων καὶ ὑπερσυντελικῶν· καὶ ὅτι πᾶσα μετοχὴ
 25 θηλυκὴ εἰς ᾧ λήγει ἢ εἰς ἧ, οἷον λέγουσα λεγομένη.

<Heliodori.> — Ἰστέον γε μὴν ὡς πᾶσα μετοχὴ τριγενὴς ἔστι, πλὴν εἰ μὴ ἐφ' ὧν ἡ φύσις κωλύει καὶ οὐκ ἔφ, [διὰ τὸ] ὡς ἐπὶ τοῦ κύουσα ἐκτροῦσα· καὶ ὅτι πᾶσα μετοχὴ παράγωγός ἐστιν, ἀπὸ ῥήματος γὰρ τὴν ἀρχὴν ἔχει. Διαφέρει δὲ τοῦ ὀνόματος, ὅτι ἐκεῖνο μὲν ποιὰν οὐσίαν
 30 παρίστησιν, ἡ δὲ ἀόριστον· τοῦ <δὲ> ῥήματος διαφέρει, ὅτι ἐν ἐκείνῳ πρῶτως μὲν τὸ πρόσωπον δηλοῦται, συνεπινοεῖται δὲ ἡ διάθεσις, ἐν ταύτῃ δὲ πρῶτως λαμβάνεται ἡ διάθεσις, συνεπινοεῖται δὲ τὸ πρόσωπον. Γίνωσκε δὲ ὅτι ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις μέρεσι τοῦ λόγου ἔστιν εὐρέσθαι καὶ πρωτότυπον καὶ παράγωγον, ἐπὶ μὲν τοῦ ὀνόματος, ὡς τὸ λίθος
 35 καὶ λίθινος, ἐπὶ δὲ τοῦ ῥήματος, ὡς τὸ ὄπτω ὀπτεύω, καὶ <ἐπὶ> τοῦ ἄρθρου ὁμοίως, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων μερῶν ἀπλῶς εἰπεῖν, πλὴν γε ἐν

22—25 similia hab. et. A || 26—417, 6 videntur esse Σ^h

4 καὶ om VNA || 9 ἔτι add A || 11 μετὰ τὴν παρεπομένην VN || 27 ὡς om N | post τοῦ add ἡ N || 30 ἀόριστον] ἀοριστία V, ἀοριστία N || 31 συνεπι-
 34 πρωτότυπα καὶ παράγωγα N | τοῦ ante ὀνόμ. om V || 35 τοῦ ante ῥήμ. om V

τῇ μετοχῇ οὐκ ἔστιν εὐρεῖν πρωτότυπον· καὶ γὰρ ἐν παραγωγῇ ἔστιν· οὐκ ἔστι γὰρ εὐρεῖν μετοχὴν μὴ προϋπάρχοντος ῥήματος. Ἀναγκαίως οὖν ὡς καὶ τοῦ ὀνόματος ἔχουσα τὸ ἴδιον καὶ χαρακτῆρα ὀνομαστικὸν ἀνεδέξατο. Εἰ οὖν πάθοι τι ἡ μετοχή, οὐκ αὐτὴ πάσχει, ἀλλὰ τὸ προϋπάρχον ῥῆμα, καὶ εἰ ἐν τῷ ῥήματι πρόσωπα λείπειαν διὰ τὴν ἀσυνταξίαν, ἐλλείπει καὶ ἐν τῇ μετοχῇ.

Παρέπεται δὲ τῇ μετοχῇ πάντα *etc.* = Σ^v 255, 19—24.

Πόσα τελικά τῶν μετοχῶν σύμφωνα; Δύο, τὸ ν καὶ τὸ ς, οἷον τύπτων τύπας. Διὰ τί εἰσι δύο; Διότι καὶ τοῦ ῥήματος τὰ αὐτά ἔστιν, οἷον ἔτυπτον ἔτυπας. — Τί τὸ ἴδιον τῆς μετοχῆς; Τὰ παρεπόμενα αὐτῆς, ὡς καὶ <ἐπὶ> τῶν λοιπῶν τοῦ λόγου μερῶν τὰ παρεπόμενά ἔστιν ἐκάστου τὸ ἴδιον. — Διὰ τί ἐπενοήθη ἡ μετοχή; Ὅτι συγκλιθὴ τὸ ὄνομα τῷ ῥήματι καὶ τὸ λείπον τοῦ ῥήματος ἀναπληρωθῇ, καὶ διότι τὸ μὲν ὄνομα οὐσίαν σημαίνει, τὸ δὲ ῥῆμα συμβεβηκὸς ἦτοι πρᾶγμα, οἷον τύπτω γράφω· τὰ ῥήματα γοῦν ἅτε πράγματα σημαίνοντα καὶ μὴ ἔχοντα πτώσεις οὐ δύνανται χωρὶς τούτων κλίνεσθαι, καὶ διὰ τοῦτο ἐπενοήθη ἡ μετοχή. — Πόσα παρέπεται τῇ μετοχῇ; Ὁκτώ· γένη, εἶδη, σχήματα, ἀριθμοί, πτώσεις, διαθέσεις, χρόνοι καὶ συζυγίαι. Καὶ διὰ τί ἡ μετοχή οὔτε πρόσωπα ἔχει οὔτε ἐγκλίσεις πεσοῦσα ἐκ τῶν προσώπων; Ὅτι εἰ θέλημα ψυχῆς ἔστιν ἡ ἐγκλις, πῶς δύναται βούλημα ψυχῆς ἄνευ προσώπου εἶναι; ἐκπεσοῦσα γὰρ τῶν ῥημάτων καὶ μετενεχθεῖσα ἐπὶ τὴν ὀνομαστικὴν κατάληξιν ἐξέπεσε καὶ ἐκ τῶν προσώπων· προσώπων δὲ μὴ ὄντων οὔτε ἐγκλις δύναται εἶναι· τὸ γὰρ ὄνομα ἔχει τὰ γένη, τὰ εἶδη, <τὰ σχήματα>, τὰς πτώσεις καὶ τοὺς ἀριθμούς, τὸ δὲ ῥῆμα τοὺς χρόνους, τὰς διαθέσεις, τὰς συζυγίας. Πόσα γένη; Τρία, ὅσα καὶ τοῦ ὀνόματος. Πόσα εἶδη; Δύο, ὅσα καὶ τοῦ ὀνόματος. Πόσα σχήματα; Τρία· ἀπλοῦν, σύνθετον, παρασύνθετον· ἀπλοῦν μὲν, ὡς ἀρδόμενος, σύνθετον δέ, ὡς ἀρδεύμενος, παρασύνθετον δέ, ὡς ἐπαρδεύμενος ἀνταγωνιζόμενος. Πόσοι ἀριθμοί; Τρεῖς· ἐνικός, δυϊκός, πληθυντικός· ἐνικός μὲν, οἷον ὁ τυπτόμενος, δυϊκός δέ, οἷον τῷ τυπτομένῳ, πληθυντικός δέ, ὡς οἱ τυπτόμενοι. Πόσαι πτώσεις; Πέντε, ὅσαι καὶ τοῦ ὀνόματος. Πόσαι διαθέσεις; Τρεῖς, ὅσαι καὶ τοῦ ῥήματος, ἡγουν ἐνέργεια, πάθος, μεσότης· ἐνέργεια μὲν, οἷον τύπτων, πάθος δέ, οἷον τυπτόμενος, μεσότης δέ, οἷον τυψάμενος. Πόσοι χρόνοι; Τρεῖς· ἐνεστώς, παρελθυσ, μέλλων· ἐνεστώς μὲν, οἷον τύπτων, παρελθυσ <δέ>, ὁ τετυφώς, ὁ τυφθεῖς, μέλλων δέ, ὁ τυψων, ὁ τυψόμενος. Πόσαι συζυγίαι τῆς μετοχῆς; Δεκατρεῖς· ὁ τύπτων, ὁ πλέκων, ὁ ἄδων, ὁ ὀρίζων, ὁ νέμων, ὁ ἀκούων, ὁ ποιῶν, ὁ βοῶν, ὁ χρυσιῶν, ὁ τιθέμενος, ὁ ἰστάμενος, ὁ διδόμενος, ὁ ζευγνύμενος.

§ 16 (20b).

35

Περὶ ἄρθρου.

Ἐφαρὰν τινες δεῖν τοῦ ἄρθρου *etc.* = Σ^h 73, 29—74, 8.

Τί ἔστιν ἄρθρον; Μέρος λόγου πτωτικὸν προτασσόμενον τῆς κλίσεως τῶν ὀνομάτων καὶ ὑποτασσόμενον. Τί σημαίνει τὰ ἄρθρα; Προεγνωσμένου τινὸς ἀναπόλησιν· λέγοντες γὰρ «ἄνθρωπος εἶπεν» ἀδηλόν τινα ἄνθρωπον λέγομεν, λέγοντες δὲ «ὁ ἄνθρωπος εἶπε» προδεδηλωμένον τινὰ λέγομεν. Τί ἔστιν ἴδιον ἄρθρου; Ἐγνω-

8—34 *om* N || 10 τοῦ λόγου] τῆς λέξεως V || 14 σημαίνοντα *Uhl*ig, ὄντα V || 20 ὀνομαστικὴν V || 28 ῥήματος] ὀνόματος V || 33 ὁ ἄδόμενος V || 34 ὁ ζευγνύων V || 38—418, 13 *om* N || 41 ἄρθρον V; *item* p. 418, 3

κμένου πράγματος ἀναπόλησις ἢ ἀνάμνησις· ἐὰν γὰρ εἶπω ὅτι «ναὺς ἦλθεν», ἀγνοεῖ ὁ ἀκροατής, ποίαν λέγω, εἰπὼν δὲ «ἡ ναὺς» ἔγνωται πάντως, ὡς ἡ προεγνωσμένη ἐστίν. — Ἄλλως. Τί ἐστὶν ἴδιον ἄρθρου; Τὸ δευτέραν γνῶσιν σημαίνει· ἐὰν γὰρ εἶπω ὅτι «Ἰωάννης ἦλθεν ἀπὸ τοῦ κυνηγεσίου», δοκεῖ μοι ἀγνοεῖν ποῖος· ἐὰν δὲ 5 *c*ὺν τῷ ἄρθρῳ τεθῇ, εἰς γνῶσιν μοι παραλαμβάνεται ἡ τοιαύτη λέξις τοῦ ὀνόματος καὶ νοῶ, ὅτι ὁ Ἰωάννης ἦλθεν ἀπὸ τοῦ κυνηγεσίου. — Διὰ τί προτέτακται τὸ ἄρθρον τῆς ἀντωνυμίας; Ἄνω προεγράφη. — Πόθεν ἄρθρον; Ἀπὸ τοῦ ἄρῳ, δ δηλοῖ τὸ ἀρμόζω, ἀρμόζεται γὰρ τοῖς πτωτικοῖς ὀνόμασι, μετοχαῖς τε καὶ ἀντωνυμiais καὶ οὐδέποτε χωρὶς αὐτῶν εὐρίσκεται. — Ἄλλως. Πόθεν ἄρθρον; Ἀπὸ τοῦ 10 διαρθροῦν ἀναφορικῶς τὴν προϋποκειμένην γνῶσιν, προτασσόμενον καὶ ὑποτασσόμενον· καὶ ἔστι προτακτικὸν μὲν ὁ, ὑποτακτικὸν δὲ ὅς. — Πόθεν ἐτυμολογεῖται ἄρθρον; Ἀπὸ τοῦ συναρτᾶσθαι τοῖς ὀνόμασι καὶ ταῖς πτώσεσι καὶ μηδέποτε δίχα αὐτῶν εὐρίσκεσθαι.

Ἄρθρον ἐστὶ μέρος λόγου συναρτώμενον πτωτικοῖς κατὰ 15 παράθεσιν προτακτικῶς ἢ ὑποτακτικῶς.] Ἄρθρον ἐστὶ μέρος λόγου πτωτικόν, ἀντὶ τοῦ πτώσεις ἐν ἑαυτῷ ἔχον, προτασσόμενον καὶ ὑποτασσόμενον τῆς κλίσεως τῶν ὀνομάτων· καὶ προτακτικὸν μὲν «ὁ ἄνθρωπος», ὑποτακτικὸν δὲ «ἄνθρωπος ὅς»· καὶ ἔστι προτακτικὸν μὲν ὁ, ὑποτακτικὸν δὲ ὅς. Δεῖ γινώσκειν, ὅτι τὸ *ῶ* τῆς κλητικῆς οὐκ ἔστιν 20 ἄρθρον ἀλλὰ κλητικὸν ἐπίρρημα· δακύνεται δὲ καὶ τὸ ὁ καὶ τὸ ἡ καὶ τὰ τῶν πληθυντικῶν.

Πόσα παρέπεται τῷ ἄρθρῳ; Τρία· γένη, ἀριθμοί, πτώσεις. Πόσα γένη; Τρία· ἀρσενικόν, θηλυκόν, οὐδέτερον· ὁ ποιητής μὲν ἀρσενικόν, ἡ ποίησις δὲ θηλυκόν, τὸ ποῖημα δὲ οὐδέτερον. Πόσοι ἀριθμοί. Τρεῖς· ἐνικός, δυϊκός, πληθυντικός. Πόσαι 25 πτώσεις; Τέσσαρες, ἐπεὶ δὲ τὰ ἄρθρα κλητικὰς οὐκ ἔχουσιν· οὐδεὶς γὰρ τὸν ἀπόντα καλεῖ· εὐρίσκονται δὲ αἶ τε πτώσεις τοῦ ἄρθρου καὶ οἱ ἀριθμοὶ κρειττόνως μὲν μετὰ τῶν πτωτικῶν ἢ καθ' ἑαυτά.

Παρέπεται τῷ ἄρθρῳ τρία, γένη, ἀριθμοί, πτώσεις.] Ὡς συναρτώμενον τοῖς πτωτικοῖς τὸ ἄρθρον καὶ τὰ τούτων ἔσχε παρεπό- 30 μενα· καὶ ὥσπερ τῶν ὀνομάτων τρία γένη λέγομεν, ἀρσενικὸν μὲν ὁ σοφός, θηλυκὸν δὲ ἡ σοφή, οὐδέτερον δὲ τὸ σοφόν, οὕτω καὶ τῶν ἄρθρων τὰ ἰσάριθμα γένη, ἀρσενικὸν μὲν γένος ὁ, θηλυκὸν δὲ ἡ, οὐδέτερον δὲ τό· καὶ ὥσπερ πάλιν ἐν ὀνόμασιν ἀριθμοὺς λέγομεν τρεῖς, ἐνικὸν μὲν ἀρσενικὸν καλός, δυϊκὸν δὲ καλῶ, πληθυντικὸν δὲ καλοί, καὶ ἐπὶ τῶν 35 θηλυκῶν καὶ οὐδετέρων ὁμοίως, οὕτω καὶ τῶν ἄρθρων τρεῖς φαμεν εἶναι ἀριθμούς, καὶ ἔστιν ἐνικός μὲν ἀρσενικός ὁ, δυϊκός δὲ τῷ, πληθυντικός δὲ οἱ, καὶ θηλυκῶν δὲ <καὶ οὐδετέρων> ὁμοίως· καὶ ὥσπερ ἐν ὀνόμασι πτώσεις πέντε, οὕτω καὶ <ἐν> τῷ ἄρθρῳ, ὁ τοῦ τῷ τόν *ῶ*.

Γένη μὲν οὖν, ὁ ποιητής, ἡ ποίησις, τὸ ποῖημα.] Εἰπὼν ὁ

14—15 *cfr* Σ^h 74, 9 *seq* || 28—38 *cfr* Σ^h 75, 27—76, 6 || 39—419, 2 *cfr* Σ^h 76, 15—20

3 σημαῖον V || 14 *in marg.* Ἡλιοδώρου N || 22—27 *om* N || 27 πτωτικῶν ἡ] πληθυντικῶν καὶ V

ποιητής ἐσήμανεν ἀρσενικὸν γένος, ἡ ποίησις δὲ θηλυκόν, τὸ ποίημα δὲ οὐδέτερον· καὶ ἔδειξεν, ὅτι τὸ ἄρθρον πτωτικοῖς συναρτᾶται.

Ἀριθμοὶ τρεῖς, ἐνικός, δυϊκός, πληθυντικός· ἐνικός μὲν ὁ ἢ τό, δυϊκός δὲ τῷ τά, πληθυντικός δὲ οἱ αἱ τά. — <Heliodori.>
— Ἀριθμὸς ἐνικός ἀρσενικοῦ ἄρθρου ὁ, θηλυκοῦ ἡ, οὐδετέρου τό· ἀριθ- 5
μὸς δυϊκός ἀρσενικοῦ ἄρθρου τῷ, θηλυκοῦ τά, οὐδετέρου τῷ· ἀριθμὸς
πληθυντικός ἄρθρου ἀρσενικοῦ οἱ, θηλυκοῦ αἱ, οὐδετέρου τά. Πτώσεις
δὲ ἀρσενικοῦ μὲν ὁ τοῦ τῷ τόν ῶ, τῷ τοῖν ῶ, οἱ τῶν τοῖς τούς ῶ·
θηλυκῶν δὲ ἡ τῆς τῇ τήν ῶ, τά ταῖν ῶ, αἱ τῶν ταῖς τάς ῶ· οὐδετέρων
δὲ τό τοῦ τῷ τό ῶ, τῷ τοῖν ῶ, τά τῶν τοῖς τά ῶ. 10

<Φασι δέ τινες> τὸ ῶ τῆς κλίσεως ταύτης [τὸ] ἄρθρον οὐκ εἶναι
κλητικῆς πτώσεως, ὥς φησιν ὁ τεχνογράφος, ἀλλ' ἐπίρρημα μᾶλλον
σχετλιασμοῦ καὶ ἀνακλήσεως εἶναι, καὶ μὴ ἄρθρον εἶναι· καὶ κατασκευά-
ζουσιν οὕτως· πᾶν ἄρθρον διακριτικὸν ἐστὶν ἀριθμοῦ· τὸ μέντοι τῆς
κλητικῆς προτασσόμενον ῶ <ἀριθμόν> οὐ διακρίνει, ἀλλ' ὁμοίως ἐπὶ τῶν 15
τριῶν λέγεται ἀριθμῶν. Καὶ ἕτερον κατασκευαστικὸν τοῦ μὴ εἶναι ἄρ-
θρον τὸ ῶ· πᾶν ἄρθρον ἀπὸ φωνήεντος ἀρχόμενον δακύνεται, τοῦτο δὲ
οὐ δακύνεται φωνῆεν ὄν· οὐκ ἄρα ἄρθρον ἐστί. Καὶ καθ' ἕτερον δὲ
πάλιν λόγον· τῶν ἄλλων ἄρθρων ἕνια γένος διακρίνει, ἀρσενικὸν μὲν
τὸ ὁ ἄρθρον καὶ τὸ τόν· τὰ γὰρ τῆς γενικῆς καὶ τῆς δοτικῆς ἄρθρα 20
κοινὰ εἰσιν ἀρσενικῶν καὶ οὐδετέρων, ὥς γὰρ τοῦ Ὀμήρου καὶ τοῦ παι-
δίου, καὶ ὥς τῷ Ὀμήρῳ καὶ τῷ παιδίῳ· τὸ μέντοι τῆς εὐθείας ἄρθρον
καὶ τῆς αἰτιατικῆς ἴδια ἀρσενικοῦ γένους ἐστί· τὸ μέντοι ῶ ἀδιάκριτόν
ἐστὶ τῶν τριῶν γενῶν, καὶ κατὰ τοῦτον οὖν τὸν λόγον οὐκ ἔστι πτώ-
σεως κλητικῆς τὸ ἄρθρον, ἀλλ' ἐπίρρημα σχετλιασμοῦ καὶ ἀνακλήσεως. 25
Καὶ κατ' ἄλλον ὁμοίως· πᾶσα γὰρ κλητικὴ <ῆ> ἴση ἐστὶ τοῖς χρόνοις
τῇ εὐθείᾳ ἢ ἐλάττων, ἴση μὲν ἐν τῷ Πέλοψ ῶ Πέλοψ, Πάρις ῶ Πάρι,
ἐλάττων δὲ <ἐν τῷ> Ἀγαμέμνων ῶ Ἀγάμεμνον, τὸ μὲν γὰρ μακρόν
ἔχει <τὸ ῶ>, τὸ δὲ <βραχὺ τὸ> ὁ· πῶς οὖν οἶόν τε τούτου ἀποδειχθέν-
τος τὸ ῶ τῆς κλητικῆς εἶναι πτώσεως, τῆς ὁ βραχείας εὐθείας οὔσης; 30
μείζων γὰρ εὐρίσκεται ἡ κλητικὴ τῆς εὐθείας, ὅπερ ἐδείχθη ἐπὶ τῶν
ἄλλων ἀπάντων ἀδύνατον.

Τίνος χάριν τοῖς τεχνικοῖς ἐπινενόηται τὸ ἄρθρον; Ἔστιν οὖν
εἰπεῖν, ὅτι τὸ ἄρθρον ἐπινενόηται πρὸς τὸ ἀναφορὰν σημαίνειν· ἀνα- 35
φορὰ δὲ ἐστίν, ὥς εἴρηται, ἀναπόλησις προεγνωσμένου καὶ ἀπόντος
προσώπου· ἄλλο τι γάρ ἐστιν εἰπεῖν «ἄνθρωπος ἦλθε» καὶ ἄλλο «ὁ ἄν-

5—32 *videntur esse* Σ^h; *ad* 5—10 *delegamur* Σ^h 76, 13 || 11—32] *huc*
delegamur Σ^h 75, 3 || 34—420, 2 *cfr* Σ^v 256, 21—25

1 *ante* ἢ *add* τὸ V || 2 πτωτικοῖς N, πτωτικῶ V || 6 δυϊκοῦ VN ||
7 πληθυντικοῦ VN || 11 Φασι δέ τινες] ὅτι VN | κλίσεως *Uhlig*, κλητικῆς VN ||
25 ἐπίρρηματος VN || 29 ὁ] οὐ VN || 30 τῆς *post* ῶ *om* N || 35 τὸ N, *om* V

θρωπος ἦλθε» μετὰ ἄρθρου τοῦ ὁ, τὸ γὰρ ἄρθρον δευτέραν γινώσιν ἐπαγγέλλεται.

Προτασσόμενον τῆς κλίσεως τῶν ὀνομάτων καὶ ὑποτασσόμενον.] Ἐνδεῶς εἶπεν ἐνταῦθα ὁ τεχνικός· οὐ [κατὰ] μόνων γὰρ τῶν 5 ὀνομάτων προτάσσεται τὰ ἄρθρα, ἀλλὰ καὶ πάντων ὁμοῦ τῶν κλίνεσθαι εἰς πτώσεις δυναμένων· καὶ γὰρ καὶ μετοχῶν καὶ ἀντωνυμιῶν προτάσσεται. Τοῦτο δὲ τὸ ἄρθρον, ὥς φησιν αὐτὸς ὁ τεχνικός, ἔστι καὶ προτακτικὸν καὶ ὑποτακτικόν· καὶ προτακτικὸν μὲν ἔστιν, ὃ προτάσσεται τινος πτωτικῆς γραφῆς, τὸ δὲ ὑποτακτικόν, ὅπερ ὑποτάσσεται τῷ ὀνό- 10 ματι. Καὶ πολλάκις τὸ αὐτὸ τῷ προτακτικῷ ἔστι, πολλάκις δὲ καὶ προσλαμβάνει τι· οἷον εἰπεῖν προτακτικὸν μὲν ἔστι τὸ ὁ, οἷον «ὁ Ὀμηρος ὁ ποιήσας τὴν Ἰλιάδα»· ἰδοὺ τὸ αὐτὸ τῷ προτακτικῷ ἔστι τὸ ὑποτακτικόν, ὃ γὰρ καὶ ὁ· ὅταν <δὲ> μίαν πτῶσιν ἐπαγγέλλωνται, οὐχ ὁμοίαν δέ, ἄλλο <τι> προσλαμβάνει, ὥς «ὁ Ὀμηρος ὃς ἦν πᾶς βέλτιστος 15 τῶν ποιητῶν»· ἰδοὺ πρό<ς>θεςιν τοῦ ᾧ ἐνταῦθα· μεταβαίνει δὲ εἰς ἐτέραν πτῶσιν, ὥς ἐὰν εἶπω «ὁ Ὀμηρος ὧ τὴν μουσικὴν ἢ Καλλιόπῃ ἐχαρίσατο»· τὰ γὰρ ὑποτακτικὰ ἄρθρα οὐ πάντως [ὅτι] ἀκολουθεῖ τοῖς προτακτικοῖς, ἀλλὰ ἰδικὴν τινα σύνταξιν τῶν ῥημάτων τηρεῖ.

Καὶ ἔστι προτακτικὸν μὲν ὁ, ὑποτακτικὸν δὲ ὁς, οἷον ὁ ἄν- 20 θρωπος ἦλθε.] Χρὴ δὲ εἰδέναι ὅτι τὰ μὲν προτακτικὰ καταλλήλως προτίθενται τῶν πτωτικῶν, τὰ δὲ ὑποτακτικὰ ἔσθ' ὅτε καὶ ἐν διαφόρῳ πτῶσει. Ἰστέον ὅτι κατὰ τόνον καὶ κατὰ πτῶσιν καὶ κατὰ γραφὴν ἀκόλουθά ἐστι τὰ ἄρθρα, ὑπεξαίρουμένου τοῦ ὦ, περὶ οὗ λεχθήσεται ἰδίᾳ, ὥς οὐκ ἔστιν ἄρθρον ἀλλ' ἐπίρρημα. Γινώσκειν γὰρ χρὴ, ὅτι τὰ ἄρθρα 25 τετράπτωτά ἐστι, πάντως τῆς κλητικῆς μὴ δεχομένης ἄρθρον· τὸ μὲν γὰρ ἄρθρον μνήμην προεγνωσμένου καὶ ἀπόντος προσώπου ποιεῖται, ἢ κλητικὴ δὲ πρὸς δεύτερον καὶ παρὸν πρόσωπον ποιεῖται τὸν λόγον· πῶς οὖν οἷόν τέ ἐστιν ἀπόντος μνημονεύεσθαι ὥς παρόντος καὶ καλεῖν; Ὅτι δὲ οὐκ ἔχει ἢ κλητικὴ ἄρθρον, καὶ ἄλλως πως δυνατόν γινωσθῆναι· 30 οὐδέποτε γὰρ τὸ αὐτὸ ἐν τοῖς κατὰ τάξιν ἀριθμοῖς εὐρίσκεται, τοῦτο δὲ αἰεί.

Ἰστέον ὅτι ἐν πολλοῖς ἐλέγχεται τὸ ὦ μὴ ὂν ἄρθρον, ἀπὸ τάξεως, ἀπὸ πνεύματος, ἀπὸ τόνου, ἀπὸ χρόνου. Ἀπὸ πνεύματος μὲν· πᾶν ἄρθρον ἀπὸ φωνήεντος ἀρχόμενον δασύνεται, τοῦτο δὲ ψιλοῦται· ἀπὸ 35 τάξεως δὲ οὕτως· πᾶν ἄρθρον ἢ προτακτικόν ἔστιν ἢ ὑποτακτικόν. . . . Ἀπὸ χρόνου δέ· οὐδέποτε ἢ κλητικὴ μείζων ἐστὶ τῆς ἰδίας εὐθείας, ἀλλ' ἢ

3—10 cfr Σ^v 256, 32—257, 5 || 20—22 = Σ^h 74, 20 seq || 22—24 = Σ^h 75, 1—4 || 24—28 = Σ^v 257, 26—32

3 ὀνομ. καὶ ὑποτ. N, om V || 9 πτωτικῆς N, πτωτικοῦ V || 11 προσ- λαμβ. N, προλαμβ. V || 12 προτακτικῷ] πρώτῳ VN || 14 ἄλλο τι] ἀλλὰ VN | ὥς — εἶπω (16) N, om V || 15 <] ὁ N || 19 ὁ (ante ἀνθρ.) N, om V || 20 δὲ N, om V || 30 γὰρ] δὲ VN || 35 nonnulla patet intercidisse

ἴση ἐστὶν ἢ ἐλάττων· ἴση μὲν, ὁ Λάχης ὡς Λάχης, ἦττων δέ, ὁ Μενέλαος ὡς Μενέλαε· φασι γὰρ ἐντεῦθεν, ὅτι βραχυτερόν ἐστι τὸ εἰ τοῦ ὦ· καὶ ἐπὶ τῶν τριῶν ἀριθμῶν λαμβάνεται καὶ μείζων ἐστὶ τῆς ἰδίας εὐθείας, καὶ οὔτε ἴση οὔτε ἐλάττων, ἀλλὰ περιπαῖται. Κατὰ πάσας οὖν αἰτίας ἐκβάλλεται τῆς τῶν ἄρθρων ἀναλογίας. Εἰ δὲ ὁ τεχνικὸς κατέταξεν ἐν 5 τῇ ἀπαριθμήσει τὸ ὦ, ὡς πρὸς εἰσαγομένους γράφων κατέταξεν, ὡς μὴδὲν περιεργαζόμενος.

Ἀπὸ <πνεύματος ἐλέγχεται τὸ ὦ μὴ ὄν ἄρθρον καὶ ἀπὸ> τόνου· αἰεὶ γὰρ ἡ κλητικὴ τὸ πνεῦμα τῆς ὀρθῆς τηρεῖ, καὶ πάλιν οὐδέποτε πτωτικὸν ὡς περιπαῖται· εἰ δὲ τοῦτο περιπαῖται, οὐκ ἄρα ἐστὶν ἄρθρον· 10 ἄλλως τε οὐδέποτε ἄρθρον ἐνικὸν κατὰ τρία γένη συνεμπίπτει· καὶ τὸ δηλούμενον ἐναντίον· πρὸς παρὸν γὰρ πρόσωπον τὸ ὦ, τὸ δὲ ἄρθρον ἀναφορὰν δηλοῖ, ἥτις ἐστὶν ἀναπόλησις, ἡ δὲ ἀναπόλησις ὡς ἀπουσίαν ὑπαγορεύει. Τί γοῦν ἐστι; Κλητικὸν ἐπίρρημα πτώσει συναρτώμενον, ὡς τὸ μά, τὸ νή τῇ αἰτιατικῇ καὶ τὸ χωρίς νόσφιν ἐκτός γενικῇ. 15

Πόσα ἄρθρα; Προτακτικὰ δέκα, ὁμοίως καὶ ὑποτακτικὰ δέκα. Διὰ τί εἰσι δέκα; Διότι τὰ τῶν κλητικῶν πτώσεων οὐκ ἄρθρα <εἰσίν>, ἀλλ' ἐπιρρήματα κλητικά. Καὶ πῶς; Δείξομεν αὐτὸ ἐκ πολλῶν· πρῶτον μὲν, ὅτι οὐδὲ ἡ κλητικὴ κυρίως πτώσις, ἀλλὰ καταχρηστικῶς, δευτέρου προσώπου οὔσα σημαντικῇ, τῶν ἀπὸ τῆς εὐθείας πτώσεων τρίτου προσώπου δηλωτικῶν οὐσῶν, οἷον ὁ Αἴας, τοῦ Αἴαντος, τῷ Αἴαντι, 20 τὸν Αἴαντα· ἰδοὺ γὰρ <ὁ> λόγος ἔοικεν ὡς περὶ ἀπόντος Αἴαντος λέγειν, ὅς οὔτε λέγει οὔτε ἀκούει τοῦ λόγου περὶ αὐτοῦ γινομένου· ἡ δὲ κλητικὴ ὡς Αἴαν ὡσαύει τὸν ἀκούοντα καλεῖ, ὅπερ ἐστὶ δευτέρου προσώπου δηλωτικόν. Δεύτερον ὅτι πᾶν ἄρθρον ἀπὸ φωνήεντος ἀρχόμενον δασύνεται, τὸ δὲ ὦ τῆς κλητικῆς φιλοῦται. Τρίτον ὅτι τὰ προτακτικὰ ἢ πνεύματα ἢ τόνους ἐπιδέχεται, τὰ δὲ ὑποτακτικὰ καὶ πνεύ- 25 ματα καὶ τόνους· πνεύματα δὲ δασέα ἐπιδέχονται καθόλου τὰ ἄρθρα, τὸ δὲ τῆς κλητικῆς ὡς τὸ φιλὸν ἔχει πνεῦμα, ὅπερ οὐκ ἔστιν ἄρθρου, καὶ τόνον τὴν περιεπωμένην· φιλούμενον οὖν καὶ περιεπώμενον οὐκ ἔστιν ἄρθρον, ἀλλὰ κλητικὸν ἐπίρρημα, καίπερ τοῖς προτακτικοῖς συντεταγμένον. Τέταρτον δὲ ὅτι τὰ μὲν ἄρθρα διακρί- 30 νουσι τὰ γένη καὶ τοὺς ἀριθμούς, τὸ δὲ τῆς κλητικῆς ὡς οὔτε γένος οὐτ' ἀριθμὸν 30 διακρίνει, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ἐστὶν ἐν τοῖς τρισί. Πέμπτον δὲ ὅτι πᾶν ἄρθρον τρίτου προσώπου ἐστὶ καὶ οὐχὶ δευτέρου, τὸ δὲ τῆς κλητικῆς <ὦ> δεύτερον πρόσωπον διακρίνει καὶ σημαίνει. Ἐκτον ὅτι πᾶσα κλητικὴ τὸν ἴσον χρόνον θέλει ἔχειν τῇ ἰδίᾳ εὐθείᾳ ἢ ἐλάττω, οὐδέποτε δὲ μείζονα· μείζονα γοῦν ἔχον χρόνον τὸ ὦ τῆς κλη- 35 τικῆς τῆς εὐθείας οὐκ ἔστιν ἄρθρον, ἀλλ' ἐπίρρημα.

Δέον εἰδέναι ὅτι τὰ προτακτικὰ ἄρθρα ὀνόμασιν ἀρμόζεται καὶ συναρτᾶται, τὰ δὲ ὑποτακτικὰ ῥήματα ζητεῖ οἷς συναρτηθήσεται, οἷον <ubi?> «τὸ βῆμα ὃ ζητῶ τῆς πόλεως ἐστὶν ἥς εἰμι ἐγώ», «τῷ πολίτῃ ζητούμενον ὦς συνέστη», «τὴν πόλιν ἣν φιλεῖ», καὶ «τῷ λέγειν cῶζειν ἐθέλοντες οἱ Ἀθηναῖοι οἱ δοθήσεσθε δότε», «τῶν σωτηρίων ὑμῶν ἐγὼ φροντιστὴς 40 ὢν οὐδὲν ἐμοί», «τοῖς πολίταις χαρίζομαι οἷς ἐθέλω συνεῖναι μεθ' ἡδονῆς», «τοὺς Ἀθηναίους ζητῶ cῶζεσθαι οὐς διδάσκει λόγος συναχθῆναι

8 Ἀπὸ — αἰεὶ (9) Uhlig, ἀπὸ τόνου. οὐ VN || 10 πτωτικὸν <εἰς> ὡ R Schneider || 15 καὶ] ὡς VN || 16—422, 33 om N || 20 πτώσεως V || 33 τῆς ἰδίας εὐθείας V

χειρα κινεῖν»· ὅρα καὶ σκόπει, πῶς ἐν παντὶ τῷ παρόντι λόγῳ τὰ προτακτικὰ ἄρθρα συνήρτηνται τοῖς ὀνόμασι, τὰ δὲ ὑποτακτικὰ οἷς ζητοῦσι συνήρτηνται ῥήμασι, καὶ πᾶσι προσσχὼν τοῦτον <ἄν> εὖροις τὸν λόγον.

Σημείωσαι ὅτι τὰ ὑποτακτικὰ ἄρθρα ποτὲ καὶ ἀντωνυμίαν σημαίνουσι, ναὶ μὴν καὶ τὰ προτακτικὰ στερούμενα τῶν ὑποτεταγμένων αὐτοῖς ὀνομάτων <καὶ> καθ' ἑαυτὰ ἐκφερόμενα σφοδρότερον καὶ ἐκφωνοῦνται καὶ εἰς ἀντωνυμικὴν σημασίαν τρέπονται, μήτε τὰ προτακτικὰ ὀνόμασι συναρτώμενα, μήτε τὰ ὑποτακτικὰ ῥήμασιν.

Ἰστέον ὅτι ἡνίκα τὸ ἄρθρον ἀποβάλλῃ τὴν πρὸς τὰ πτωτικὰ συνάρτησιν, ἀντωνυμία γίνεται, οἷον <A 12> ὁ γὰρ ἦλθε θεοῦς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν καὶ <E 292> τοῦ δ' ἀπὸ μὲν γλῶσσαν <πρυμνήν> τάμε χαλκός, καὶ <E 603> τῷ δ' αἰεὶ πάρα εἰς γε θεῶν· ἐν τούτοις γὰρ <οὐ> συναρτώμενόν τι πτωτικῷ ἀντὶ ἀντωνυμίας λαμβάνεται.

Πόθεν γίνεται τὸ ὁ ἄρθρον προτακτικὸν ἐνικὸν τῶν ἀρσενικῶν ὀνομάτων; Ἐκ τοῦ τὸς ἀρσενικοῦ Δωρικοῦ, καὶ ἵνα μὴ συνεμπέσῃ τῇ τὸς Δωρικῇ ἀντωνυμίᾳ, ἀποβολῇ τοῦ τ γέγονεν ὅς· καὶ ἵνα μὴ συνεμπέσῃ τῷ ὅς ἀντωνυμικῷ ὑποτακτικῷ ἄρθρῳ, ἀποβολῇ τοῦ ε γίνεται ὁ. Πόθεν γίνεται τὸ τοῦ ἄρθρον; Ἐκ τοῦ τὸς ἀρσενικοῦ Δωρικοῦ γίνεται ἡ γενικὴ τοῦ. Πόθεν γίνεται τὸ τῷ ἄρθρον; Ἐκ τοῦ τὸς ἀρσενικοῦ Δωρικοῦ, οὐ ἡ γενικὴ τοῦ, καὶ ἡ δοτικὴ τῷ, καὶ ἡ αἰτιατικὴ τόν· καὶ ἐκ τοῦ τοῦ ἀφαιρέσει τοῦ τ γίνεται οὐ, καὶ ἡ δοτικὴ ψ, καὶ ἡ αἰτιατικὴ ὄν, ἀτινά εἰσιν ὑποτακτικὰ ἄρθρα· ὡσαύτως καὶ τὰ δυνικά καὶ τὰ πληθυντικά. — Πόθεν γίνεται τὸ ἡ θηλυκὸν ἄρθρον εὐθείας τῶν ἐνικῶν; Ἀπὸ τοῦ τὸς ἀρσενικοῦ Δωρικοῦ γέγονε τὸ θηλυκὸν τῇ, καὶ ἀφαιρέσει τοῦ τ ἡ· καὶ δακύνεται· τὰ γὰρ κατὰ ἀφαίρεσιν ψιλοῦ δακύνεται· ὡσαύτως καὶ τὸ τῆς καὶ τὸ τῇ καὶ <τὸ> τῇν, ἅπερ κατὰ ἀφαίρεσιν τοῦ τ γίνεται ἡ ἢς ἡ ἢν ὑποτακτικὰ ἐνικά θηλυκὰ ἄρθρα· ὡσαύτως καὶ τὰ δυνικά καὶ τὰ πληθυντικά. — Πόθεν γίνεται τὸ τὸ ἄρθρον τῶν οὐδετέρων ὀνομάτων τοῦ ἐνικοῦ ἀριθμοῦ; Ἐκ τοῦ τὸς ἀρσενικοῦ Δωρικοῦ ἀποβολῇ τοῦ ε γίνεται τό, ἀφ' οὗ καὶ τᾶλλα. — Πόσα ἄρθρα ὑποτακτικὰ τῶν ἀρσενικῶν ὀνομάτων; Δέκα· ἐνικά μὲν ὅς οὐ ψ ὄν, δυνικά δὲ ὡ οἶν, πληθυντικά δὲ οἱ ὦν οἷς οὔς. Καὶ διὰ τί εἰσι δέκα; Διότι 30 κλητικὰς οὐκ ἔχουσι. Καὶ διὰ τί οὐκ ἔχουσιν; Ἐπειδὴ οὐδεὶς τὸν ἀπόντα καλεῖ. — Τί διαφέρει τὰ προτακτικὰ τῶν ὑποτακτικῶν; Ὅτι τὰ μὲν προτακτικὰ ἢ πνεύματα ἢ τόνους ἐπιδέχονται, τὰ δὲ ὑποτακτικὰ καὶ πνεύματα καὶ τόνους.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ ἄρθρου· φέρε δὲ εἴπωμεν καὶ περὶ ἀντωνυμίας.

§ 17 (21 et 22b).

35

Περὶ ἀντωνυμίας.

Εὐλόγως τέτακται μετὰ τὸ ἄρθρον *etc.* = Σ^h 76, 30—77, 16.

Καὶ ἐλύθη τὸ ἀδύνατον τὸ «Γεώργιος ἐποίησα» καὶ «Γεώργιος ἐποίησας», ὥσπερ καὶ ἡ μετοχὴ ἀνθυπεισήληθεν ἀντὶ ῥήματος· βουλομένων

9—13 *cfr* Σ^h 73, 34—74, 2

3 ἄν εὖροις] εὗρης V || 9 ἀπολάβῃ V || 11 ἀπὸ μὲν] ἀπῆμεν V | τέμε V ||
13 πτωτικόν V || 33 δὴ] δὲ V || 37—423, 4 *om* N

γὰρ ἡμῶν κλῖναι τὰ ῥήματα μετὰ τῶν ὀνομάτων καὶ μὴ δυναμένων, εὐθέως ἐπεισέρχεται ἡ μετοχὴ χαριζομένη τοῖς ῥήμασι πτώσεις, οἷον «Θέωνος τύπτοντος, Θεῶνι τύπτοντι», καὶ οὐ λέγομεν «Θέωνος τύπτει» ἢ «Θέωνι τύπτει», ὅπερ ἀδύνατον.

Ἀντωνυμία ἐστὶ λέξις *etc.* = Σ^h 77, 17—20 *et* 24—26.

5

Ζητοῦσι δέ τινες εὐλόγως παραβαλλόμενοι *etc.* = Σ^v 258, 31—259, 23.

Ἰστέον ὅτι ἀντωνυμία καλεῖται αὐτὸ *etc.* = Σ^h 77, 21—23 *et* 77, 27—78, 10.

Ἰστέον δὲ ὅτι τοῦτο μόνον *etc.* = Σ^v 259, 24—29.

10

Ἰστέον ὅτι ἡ ἀντωνυμία τὴν χρεῖαν ἀποπληροῖ τοῦ ὀνόματος· τὸ γὰρ ἐγὼ εἰπὼν οὐ χρῆζω προσθεῖναι καὶ τὸ ὄνομα· καὶ ἐκάστη δὲ λέξις τῆς ἀντωνυμίας ἐξαρκεῖ, καὶ μὴ προστιθεμένου τοῦ ὀνόματος, σημαίνειν τὸ τίς. Καὶ τῷ ἐκείνος πάλιν, ἔάν μὲν ἀπῇ, τότε προστίθῃμι τὸ ὄνομα, ἔάν δὲ παρῇ, καὶ ἄνευ τοῦ ὀνόματος δηλῶ τὸ πρόσωπον τὸ ὠριμένον. 15

Πάλιν δὲ ἰστέον ὅτι τῶν ἀντωνυμιῶν *etc.* = Σ^v 261, 1—13; 260, 21—24; 261, 14—26; 260, 25—29; 260, 4—11.

Πρόσωπα τῶν πρωτοτύπων ἀντωνυμιῶν. — Προειρήκαμεν ἤδη *etc.* = Σ^h 78, 27—31 (ῥήματος); 79, 25—80, 25 (πτώσεις); 81, 9—13; 81, 35—82, 5; 82, 15—24; 83, 2—10.

20

Ζητητέον δὲ διὰ τί αἱ ἀντωνυμίαι *etc.* = Σ^v 262, 4—11.

Ἰστέον ὅτι ἡ σφωῖν *etc.* = Σ^h 84, 3—6 *et* 14 seq; 86, 1—15 (ἐ).

Γένη τῶν μὲν πρωτοτύπων ἀντωνυμιῶν διὰ μὲν τῆς φωνῆς οὐ διακρίνεται.] Καλῶς οὖν εἶπεν, ὅτι διὰ μὲν τῆς φωνῆς οὐ διακρίνεται τὰ γένη ἐν ταῖς πρωτοτύποις ἀντωνυμίαις· τὸ γὰρ ἐγὼ κύ 25 ἐμοῦ καὶ σοῦ ἐπὶ τῶν τριῶν γενῶν λέγεται. Μόνοι δὲ αἱ παράγωγοι διὰ τῆς φωνῆς μόνης σημαίνουναι τὸ γένος καθ' ἐκάστην πτώσιν· λέγω γὰρ τὸ μὲν ἀρσενικὸν ὁ ἐμός, τὸ δὲ θηλυκὸν ἡ ἐμή, τὸ δὲ οὐδέτερον τὸ ἐμόν. [Ἰστέον δὲ ὅτι ἡ κλητικὴ οὐχ εὔρηται οὔτε ἐπὶ τῆς κόσ ἀντωνυμίας οὔτε ἐπὶ τῆς ὅς.] Ὡσαύτως καὶ ἐπὶ τοῦ τρίτου προσώπου 30 [τοῦ ὅς] τὰ τρία γένη δηλοῦται καθ' ἐκάστην πτώσιν, εὐθείαν μὲν ὁ ἐκείνος ἢ ἐκείνη τὸ ἐκεῖνο, γενικὴν δὲ τοῦ ἐκείνου τῆς ἐκείνης τοῦ

6 παραβαλλ. V, προβαλλόμενοι N || 8 *in marg.* Ἡλιοδώρου N || 14 τῷ || τὸ VN || 29 *in marg. add* V²: Ποιοῦσι γὰρ τὸν παρασχηματισμὸν ὁμοίως τοῖς τριγενέσιν ἀπλοῖς ὀνόμασιν· ὥσπερ γὰρ τὰ εἰς ὅς ἀπλὰ τριγενῆ μετὰ συμφώνου πλὴν τοῦ ρ ὀνόματα ποιοῦσι θηλυκά εἰς ἧ, οἷον ὁ ἔρημος ἢ ἐρήμη, οὕτω καὶ αὐταὶ ἐποίησαν, ὁ ἐμός ἢ ἐμή. Πρόκειται «μετὰ συμφώνου πλὴν τοῦ ρ», ἐπεὶ τὰ εἰς ὅς καθαρὸν ἀπλὰ ὀνόματα ἢ μετὰ τοῦ ρ εἰς ᾱ σχηματίζουσι τὰ θηλυκά ἑαυτῶν, ὁ ἄγιος ἢ ἁγία, ὁ δίκαιος ἢ δικαία, ὁ λαμπρός ἢ λαμπρά, ὁ σοφώτερος ἢ σοφωτέρα· εἰ δὲ που εὔρεθῇ εἰς ἧ τὰ τοιαῦτα, ἢ ἁγίη καὶ (λ. ἢ) μακρή, ἰωνικῶς παρεσχηματίσθησαν· ὅθεν καὶ αἱ εἰς ρὼς ἀρσενικαὶ ἀντωνυμίαι εἰς ᾱ ἐκφέρουσι τὰς θηλυκάς ἑαυτῶν, οἷον ὁ νωῖτερος ἢ νωῖτέρα. — Ἦν σύνταξιν ἔχει τὸ ῥήμα καὶ αἱ μετοχαὶ πρὸς τὸ ὄνομα κατὰ πάσαν διάθεσιν καὶ σημασίαν, τὴν αὐτὴν ἔχουσι καὶ πρὸς τὴν ἀντωνυμίαν· ὡς γὰρ λέγω «ἐδίωξα Μέμνονα», οὕτω καὶ «ἐδίωξα αὐτόν».

ἐκείνου, δοτικὴν δὲ τῷ ἐκείνῳ τῇ ἐκείνῃ τῷ ἐκείνῳ, αἰτιατικὴν δὲ τὸν ἐκείνον τὴν ἐκείνην τὸ ἐκείνο, κλητικὴν δὲ ᾧ ἐκείνῳ ᾧ ἐκείνῃ ᾧ ἐκείνο.

Τῶν δὲ παραγῶγων.] Ἀπὸ κοινοῦ *etc.* = Σ^b 86, 19—87, 13.

Παρέπεται δὲ τῇ ἀντωνυμίᾳ ἕξ, γένη, εἶδη, σχήματα, 5 ἀριθμοί, πρόσωπα, πτώσεις.] “Ὅσα παρέπεται τῷ ὀνόματι παρέπεται καὶ τῇ ἀντωνυμίᾳ, πλεονάζοντος τοῦ προσώπου· διὰ τοῦτο γὰρ ἀντὶ ὀνόματος τάσσεται ἡ ἀντωνυμία, ἵνα πληρώσῃ ἀντὶ ὀνόματος πρῶτον καὶ δεῦτερον πρόσωπον, καθὸ οὐ λέγομεν «Θέων τύπτω» ἢ «Θέων τύπτεις», ἀλλ’ «ἐγὼ τύπτω, σὺ τύπτεις»· τὰ δὲ ὀνόματα τρίτου εἰς προ- 10 κύπου.

Πρόσωπα πρωτοτύπων μὲν ἐγὼ σύ ἴ.] Τῶν ἀντωνυμιῶν εἰς δύο διαιρουμένων *etc.* = Σ^b 78, 19—79, 20; 86, 1—18.

Τῶν δὲ παραγῶγων, οἷον ὁ ἐμός, ἡ ἐμή, τὸ ἐμόν.] Τῶν παραγῶγων τὰ γένη διὰ τῆς φωνῆς διακρίνεται, ὁ ἐμός, ἡ ἐμή, τὸ ἐμόν, 15 τῶν δὲ πρωτοτύπων διὰ τῆς δεΐξεως, καὶ οὐ διὰ τῆς φωνῆς. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ μὲν πρόσωπον ἐν τῷ ῥήματι τὸ τέλος κινεῖ, ἐνταῦθα δὲ τὴν ἀρχὴν, ἐπειδὴ ἡ ἀντωνυμία δύο κλίσεις ἀναδεξαμένη, τὴν μὲν κατὰ πτώσιν, τὴν δὲ κατὰ πρόσωπον, τὸ μὲν πρόσωπον κινούμενον ἐν τῇ ἀρχῇ δείκνυσι, τὴν δὲ πτώσιν ἐν τῷ τέλει, διὸ καὶ τὸ ῥῆμα τὴν μὲν 20 ἀρχὴν ἀπένειμε τοῖς χρόνοις, τὸ δὲ τέλος τοῖς προσώποις (*cfr* Σ^b 87, 4—13).

Ἀριθμοὶ πρωτοτύπων *etc.* = *excerpta ex* Σ^b 87, 14—26.

Ζητεῖται δὲ διὰ τί ἡ ἐμοί καὶ σοί δέχεται, ἡ δὲ οἱ περιπαῖται· 25 ἔδει γὰρ πάσας περιπαῖσθαι ὡς δοτικάς. Καὶ λέγομεν ὅτι διὰ τὸ <μῆ> ἐν παντὶ τὴν ἀκολουθίαν [αὐτῶν] ὑπάρχειν τῶν πρωτοτύπων· εἰςὶ δὲ καὶ ἀνακόλουθοι πρὸς ἀλλήλας αἱ πρωτότυποι ἀντωνυμίαι κατὰ πάσας τὰς πτώσεις. Ποία γὰρ ἀκολουθία ἀπὸ τῆς ἐγὼ εὐθείας τῇ ἐμοῦ γενικῇ χρῆσθαι, ἢ ἀπὸ τῆς ἐμοῦ τῇ ἐμοί δοτικῇ; πᾶσα γὰρ εἰς τὴν οὐ λήγουσα γενικὴ τὴν δοτικὴν ἔχει ἢ εἰς ᾧ ἢ εἰς ἡ ἢ εἰς ᾧ λήγουσαν, οἷον Γεωρ- 30 γίου Γεωργίῳ, Ἀτρείδου Ἀτρείδῃ, Γοργίου Γοργία· ἀσύμφωνον οὖν τὸ ἐμοί εἰς οὐδὲν τούτων καταλήγον. Καὶ <ῆ> αἰτιατικὴ πάλιν ἡ ἐμέ ἀνακόλουθος τῇ δοτικῇ, ἐπειδὴ <ῆ δοτικῇ> εἰς οἱ λήγουσα τὴν αἰτιατικὴν ἔχει εἰς ἑ λήγουσαν.

Πτώσεις δὲ πρωτοτύπων *etc.* = Σ^b 87, 27—88, 2 (καλεῖ).

35 Γενικῆς ἐμοῦ σοῦ οὐ. — Ἐπειδὴ *etc.* = Σ^v 264, 16—25.

Ἰστέον δὲ ὅτι κλητικὴν οὐκ ἔχει *etc.* = Σ^b 87, 33—88, 7.

Ἐπειδὴ ἡ κλητικὴ πρὸς δεῦτερον πρόσωπον ποιεῖται τὸν λόγον, ἀναγκαιῶς δεῦτερον πρόσωπον ἔσχηκεν . . .

3 *post* παραγ. *add* πτώσεις V || 4 πρὸς. γ. ἀρ. πτ. σχ. εἶδη N || 5 *ante* τῷ *add* καὶ V | παρέπ. καὶ τῇ ἀντ. N, *om* V || 17 *post* ἢ *add* μὲν V || 24 διὰ τὸ μηδὲν πάντῃ τὴν ἀκολ. αὐτῶν ὑπάρχειν, τῶν πρωτοτύπων *Uhlig* || 26 ἀνακόλουθοι N, ἀκόλουθοι V || 38 *nulla lac. in* VN

... "Οτι δὲ οὔτε λόγου ἔχεται, ἀναλόγησαι τὸ [τῷ] ἐκάστῳ ἴδιον, φημί τῷ τε ἄρθρῳ καὶ τῇ ἀντωνυμίᾳ, καὶ εὐρήσεις ἐναντίον· τὸ μὲν γὰρ ἀνάμνησιν ἀπόντος προσώπου καὶ προεγνωσμένου, τουτέστι δευτέραν ἐπαγγέλλεται γινῶσιν, ἡ δὲ ἀντωνυμία δεῖξιν· ἐναντίον οὖν ἡ ἀναφορὰ τῇ δεῖξει. Πῶς οὖν ἐνδέχεται δύο ἐναντία ἐν ταύτῳ γενέσθαι; 5 (cfr Σ^ν 267, 31—268, 1).

Παραγώγων δὲ ὀρθῆς ἐμός *etc.* = Σ^h 88, 8—19.

Ζητεῖται δὲ πῶς ποτὲ μὲν πρωτότυπον λέγει τὴν ἐμοῦ ἀντωνυμίαν καὶ τὴν σοῦ καὶ τὴν οὐ, ποτὲ δὲ παράγωγον. Πρὸς δὲ τοῦτο ἐκεῖνο ἔστιν εἰπεῖν, ὅτι αἱ γενικαὶ συνεπίπτουσιν ἀλλήλαις· καὶ ὅτε μὲν 10 πρωτότυπός ἐστιν ἡ ἐμοῦ, ἀκύναρθρός ἐστιν, οἷον «ἐμοῦ ἀπαντήσαντος εἰς διδασκάλου», ὅτε δὲ παράγωγος, τότε κύναρθρός ἐστιν, ὡς ὅταν λέγωμεν «τοῦ ἐμοῦ παιδός, τοῦ ἐμοῦ βιβλίου» καὶ τὰ ὅμοια.

Χρήματα δύο *etc.* = *excerpta ex* Σ^h 88, 20—90, 7.

Χρήματα δύο.] Ἰστέον ὡς οὐδέποτε ἀντωνυμία μετὰ ἄλλου μέ- 15 ρους λόγου συντίθεται, εἰ μὴ μεθ' ἑαυτῆς, πλὴν τῆς αὐτός· αὕτη γὰρ συνετέθη μετὰ ἄλλων μερῶν λόγου, οἷον αὐτόσσυτος αὐτόματος αὐτοδιδάκτος (cfr Σ^ν 266, 20—22).

Ἰστέον δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι αἱ σύνθετοι *etc.* = Σ^ν 266, 4—13.

Αἱ σύνθετοι κλητικὰς οὐκ ἔχουσιν, ἐπεὶ ἀπὸ τῆς αὐτός κύκνεται 20 μὴ ἐχούσης κλητικὰς.

Εἶδη δέ, ὅτι αἱ μὲν εἰς *etc.* = *excerpta ex* Σ^h 90, 8—91, 11.

Δεῖ δὲ εἰδέναι, ὅτι κύναρθοι *etc.* = Σ^ν 267, 32—268, 1.

§ 18 (23b).

Περὶ προθέσεως.

25

Διὰ τί προετάγη τοῦ ἐπιρρήματος ἡ πρόθεσις; "Οτι *etc.* = Σ^h 91, 15—22.

Ἰδιον δὲ φασιν εἶναι τῆς προθέσεως τὸ ὀξύνεσθαι καὶ βραχυκαταληκτεῖν· εἰ δέ τις παραιτήσαιο τὴν εἰς πρόθεσιν καὶ τὴν ἔξ ὡς μακροκαταλήκτους, γινωσκέτω ὅτι ἡ ἔς ἀναλογωτέρα ἐστί, προσθήκην δὲ ὑπο- 30 μέινασα τοῦ ἰ οὐδὲν πλέον πέπονθεν ἔξωθεν· ἔθος δὲ ταῖς προθέσεσι

8—13 hab. et. A

2 ἐναντίον V, ἐναντίως N; *item v.* 4 || 8 ποτὲ A, ὅτε VN; *item v.* 9 || 10 συνεμπ. A, συμπίπτουσιν VN || 11 οἷον — διδασκ. (12) add A || 12 ὅτε A, ἀν VN | παράγωγον A || 13 A add: Παρήκται δὲ ἡ μὲν ἐμός ἀπὸ τῆς ἐμοῦ, ἡ δὲ σός ἀπὸ τῆς σοῦ, ἡ δὲ ὄς ἀπὸ τῆς οὐ, ἐπὶ δὲ τῆς δοτικῆς ἡ μὲν ἐμῷ ἀπὸ τῆς μοί (sic), ἐπὶ δὲ τῆς αἰτιατικῆς ἡ ἐμόν ἀπὸ τῆς ἐμέ, ἡ δὲ σόν ἀπὸ τῆς σέ, ἡ δὲ κλητική, ἥτις ἐστὶν ἐμός, ὡς παρ' Ὀμήρῳ <τ 406> γαμβρός ἐμός, ἀπὸ τῆς σὼ (sic) πρωτοτύπου(!). ἡ δὲ ἐμοῦ γενικὴ ἡ μὲν ἀκύναρθος ἀπὸ τῆς ἐγὼ πρωτοτύπου παρήκται, ἡ δὲ κύναρθος ἀπὸ τῆς ἐμός εὐθείας || 14 *in marg.* Ἡλιοδώρου N || 22 *in marg.* Ἡλιοδώρου περὶ εἰδῶν αὐτῶν N || 30 ἐς] εἰς V, εἰς N

πλεονάζειν τὸ ἰ. Ἡ δὲ ἔκ ἀναλογωτέρα μᾶλλον ἢ εἰς $\bar{\kappa}$ λήγουσα, ὥσπερ ἐν τῷ ἐκβαίνω· ἀλλ' ἐπειδὴ λόγος ἦν ὁ κωλύων λέξιν Ἑλληνικὴν εἰς ἄφωνον καταλήγειν, αὕτη εἰς ξ καταλήγει· πρὸς δὲ τὰς συντάξεις δεῖξει ἑαυτοῦ τὸ γνήσιον τῆς γραφῆς· εἰ μὲν γὰρ ἀπὸ συμφώνου ἄρχοιτο ἢ 5 ἐπιφερομένη λέξις, τότε <ἔχει> τὸ $\bar{\kappa}$, εἰ δὲ ἀπὸ φωνήεντος, τὸ ξ · οὕτω βραχυκαταληκτεῖν πέφυκεν ἢ πρόθεσις.

Ἰστέον ὅτι πᾶσα πρόθεσις *etc.* = Σ^v 269, 13—18.

Πᾶσα δὲ πρόθεσις καθ' ἑαυτὴν *etc.* = Σ^v 270, 5—7.

Πρόθεσις ἐστὶ λέξις· λείπει *etc.* = Σ^h 91, 24—92, 11; 92, 31 10 — 93, 6.

Καὶ ἔστιν εἰπεῖν, ὅτι εἰς μὲν *etc.* = Σ^v 269, 18—29.

Πόσα παρέπεται τῇ προθέσει; Πέντε· τὸ δύνεσθαι, τὸ φιλοῦσθαι, τὸ βραχυκαταληκτεῖν, τὸ μέχρι τῆς δισυλλαβίας αὔξεσθαι καὶ τὸ διὰ φιλοῦ συμφώνου ἐκφέρεσθαι. Πῶς τὸ δύνεσθαι; Πᾶσα πρόθεσις δύνεσθαι θέλει, εἰ μὴ πω κατὰ ἀνα- 15 στροφὴν βαρυνθῇ, πλὴν τῆς εἰς καὶ ἔξ· βαρύνεται δὲ καὶ ἐν τῇ συμφράσει. Πῶς τὸ φιλοῦσθαι; Πᾶσα πρόθεσις ἀπὸ φωνήεντος ἀρχομένη φιλοῦται, πλὴν τῆς ὑπὸ καὶ ὑπέρ· τὸ γὰρ $\bar{\upsilon}$ πάσης λέξεως ἄρχον δακύνεται, πλὴν τοῦ ὕμμε καὶ ὕμμες Αἰολικοῦ. Πῶς τὸ βραχυκαταληκτεῖν; Πᾶσα πρόθεσις βραχυκαταληκτεῖ, πλὴν τῆς εἰς καὶ ἔξ. Πῶς τὸ μέχρι τῆς δισυλλαβίας αὔξεσθαι; Διότι πᾶσα πρόθεσις ἢ μονοσύλλαβος θέλει 20 εἶναι ἢ δισύλλαβος, οὐδέποτε δὲ ὑπερβαίνειν θέλει τὴν δισυλλαβίαν. Πῶς τὸ διὰ φιλοῦ συμφώνου ἐκφέρεσθαι; Πᾶσα πρόθεσις διὰ φιλοῦ συμφώνου θέλει ἐκφέρεσθαι, πλὴν τῆς ἀμφί.

Εἰς δὲ αἱ προθέσεις ἅπασαι *etc.* = Σ^h 93, 10—23 *et* 93, 31 — 94, 20.

25 Δισύλλαβοι δὲ δυοκαίδεκα, ἀνά κατὰ διὰ μετὰ παρὰ ἀντί ἐπὶ περὶ ἀμφί ἀπὸ ὑπὸ ὑπέρ.] Αἱ τριχρονοῦσαι τῶν προθέσεων οὐκ ἀναστρέφονται ἢ κατὰ θέσιν ἰδίαν ἢ κατὰ παρεϊσοδὸν πάθους· καὶ κατὰ θέσιν μὲν <ἰδίαν>, ὡς ἀντί ἀμφί, κατὰ παρεϊσοδὸν δὲ πάθους, ὡς ἡ ὑπεῖρ κατὰ παρὰ· αἱ δὲ διχρονοῦσαι ἀναστροφὴν ὑπομένουσι. Πᾶσαι 30 δὲ αἱ μονοσύλλαβοι εἰς σύμφωνον καταλήγουσι, χωρὶς τῆς πρό, καὶ πᾶσαι αἱ δισύλλαβοι εἰς φωνήεν, χωρὶς τῆς ὑπέρ.

Δισύλλαβοι δὲ δύο καὶ δέκα.] Αἱ δώδεκα δισύλλαβοι ποτὲ <μὲν> προτάσσονται, ποτὲ δὲ οὐ προτάσσονται· προτάσσονται μὲν, ὡς ὅτε λέγομεν «ἐπὶ πολλῶν»· ἐνταῦθα ἢ ἐπὶ προτέτακται· ὑποτάσσονται δέ, ὡς 35 παρ' Ὀμήρῳ <Α 162> ᾧ ἔπι πόλλ' ἐμόγησα, ἀντὶ τοῦ «ἐφ' ᾧ», καὶ <ex. gr. Η 301> ἔριδος πέρι θυμοβόροιο, ἀντὶ τοῦ «περὶ ἔριδος»· καὶ ἐκάστην δὲ τῶν δισυλλάβων προθέσεων εὐρήσκομεν ἐπὶ <τῆς> αὐτῆς χρήσεως ποτὲ <μὲν> ἀναστρεφομένην, ποτὲ <δὲ> οὐ. Καὶ ταῦτα μέντοι περὶ τῶν

25—31 *cfr.* Σ^h 94, 21—25 *et* 94, 31—95, 3

1 ἔκ] ἔξ VN || 2 ἐν τῷ] τὸ V, *om* N || 3 δεῖξειν ἑαυτοὺς VN || 9 *in marg. add* Ἠλιοδώρου N || 12—22 *om* N || 14 ἀντιστροφὴν V || 23 *in marg. add* Ἠλιοδώρου N || 26 *in marg. add* Ἠλιοδώρου N || 29 ὑπέρ κατὰ παρὰ VN | δίχρονον VN || 33 ποτὲ δέ] καὶ ποτὲ VN

δισυλλάβων προθέσεων. Ἐπισημαίνεσθαι δὲ δεῖ, ὅτι εἴ ποτε ἀναστρέφονται, πάντως ἀναπέμπονται. Τίνες δὲ εἰσιν αὗται; Ἀνά κατὰ διὰ <μετά παρὰ ἀντί ἐπὶ περί ἀμφί ἀπό ὑπό ὑπέρ>.

Καθολικῶς χρή λέγειν, ὅτι αἱ τριχρον. *etc.* = Σ^h 94, 21—95, 3.

Διὰ τί πάντων τῶν τοῦ λόγου μερῶν προτίθεται ἡ πρόθεσις; Διὰ τὴν ἐνυ- 5
πάρχουσαν αὐτῇ ἀσθένειαν· ὥσπερ γὰρ ὁ ἄρρωστος ὁ μὴ δυνάμενος περιπατῆσαι ὑπὸ
ἄλλων βασταζόμενος ἐκφέρεται, οὕτω καὶ ἡ πρόθεσις ἀσθενεστάτῃ οὖσα πάντων τῶν
τοῦ λόγου μερῶν ὑπὸ ἄλλων λέξεων βασταζομένη ἐκφέρεται (*cfr* Σ^h 94, 9—13).

§ 19 (24b).

Περὶ ἐπιρρήματος.

10

Τί ἐστιν ἐπιρρημα; Μέρος λόγου ἄκλιτον ἤτοι ἀκίνητον καὶ ἀμετάπτωτον, καὶ
τοσοῦτον ὅτι καὶ τὰ ὀνόματα ἐπιρρηματικὴν ἀναδεχόμενα σύνταξιν ἅπτωτα μένει. —
Καὶ ἄλλως. Τί ἐστιν ἐπιρρημα; Λέξεις ἄκλιτος κατηγορούσα τῶν ῥηματικῶν ἐγκλί-
σεων. — Ἄλλως· λέξεις ἄκλιτος κατὰ ῥήματος λεγόμενη ἢ ἐπιλεγόμενη ῥήματι. Τί 15
ἐστὶ «κατὰ ῥήματος λεγόμενον ἢ ἐπιλεγόμενον ῥήματι»; Τὸ πρότερον τοῦ ῥήματος
εἰπεῖν τὸ ἐπιρρημα, οἷον «καλῶς ἔγραφον», ἢ τὸ ῥήμα πρότερον τοῦ ἐπιρρήματος,
οἷον «γράφω καλῶς». Διὰ τί λέγεται ἐπιρρημα; Διότι προτάσσεται τῷ ῥήματι καὶ
ὑποτάσσεται· προτάσσεται μὲν γὰρ ἐν τῷ «καλῶς ἦλθες», ὑποτάσσεται δὲ ὡς ἐν τῷ
«ἦλθες καλῶς». Πόσα παρέπεται τῷ ἐπιρρήματι; Τρία· εἶδος ἥτοι χαρακτήρ, σχῆμα
καὶ τρόπος ἥτοι δύναμις. 20

Ἰστέον ὅτι διὰ τοῦτο προετάγη ἡ πρόθεσις τοῦ ἐπιρρήματος, ὅτι
ὀνόμασι συντίθεται ἢ παρατίθεται, τὸ δὲ ἐπιρρημα ῥήμασι συναρτᾶται,
διὸ καὶ οὕτως ὠνομάσθη. Ἐκλήθη δὲ ἐπιρρημα ἥτοι ὅτι κατὰ ῥήματος
λέγεται ἢ ἐπιλέγεται ῥήματι· ἐστὶ δὲ τὸ κατὰ ῥήματος λεγόμενον τὸ
πρότερον εἰπεῖν τὸ ἐπιρρημα, εἰθ' οὕτως τὸ ῥήμα, ὡς τὸ «πάσαι ἔτυ- 25
πτον»· τὸ μὲν γὰρ πάσαι ἐπιρρημα, τὸ δὲ ἔτυπτον ῥήμα, καὶ τοῦτο ἐστὶ
τὸ κατὰ ῥήματος λεγόμενον ἐπιρρημα· τὸ δὲ ἐπιλεγόμενον ῥήματι, ὅταν
πρότερον ὀνομάσας τὸ ῥήμα ὕστερον ἐπαγάγῃ τὸ ἐπιρρημα.

Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ ἐπιρρημα *etc.* = Σ^v 272, 4—12 et 16—31.

Πόσα σχήματα τῶν ἐπιρρημάτων; Δύο, ἀπλοὺν καὶ σύνθετον· ἀπλοὺν μὲν, 30
οἷον πάσαι τότε αὖθις καλῶς σοφῶς ἄνω οὐ μὴ ἐξῆς ἄγαν καὶ ἕτερα, σύνθετον δέ,
οἷον πρόπαλαι ἔκτοτε ἑξαῦθις παγκάλως θεοσόφως ὑπεράνω οὐδῆτα μηδῆτα ἐφεξῆς
ὑπεράγαν καὶ ἄλλα. Πόσα εἶδη τῶν ἐπιρρημάτων; Δύο, πρωτότυπον καὶ παράγω-

4 in marg. add Ἡλιοδώρου N || 5—8 om N || 11—20 om N || 27 ὅταν
N, ὅτε V || 29 in infer. marg. fol. 104^r haec habet V²: Τὰ ἐπιρρήματα πρὸς
τὰ ῥήματα τὴν σύνταξιν ἔχει· αἰεὶ γὰρ αὐτὰ τῶν ῥημάτων προηγούνται ἢ ἐπιφέ-
ρονται προσωτέρως ἢ προσεχῶς· ὥσπερ γὰρ τὰ ἐπιθετα ὀνόματα τῶν κυρίων τε
καὶ προσχηρικῶν ἐστὶ κατηγορικά, πρὸς αὐτὰ πάντα ἀποτείνόμενα, καὶ προτάσσων-
ται ἢ ὑποτάσσωνται, οὕτω καὶ τὰ ἐπιρρήματα τῶν ῥημάτων εἰσὶν ἐπιθετικά τε καὶ
κατηγορικά. — Item in marg. super. fol. 105^r haec praebeet V²: Ἰστέον ὅτι δν λόγον
ἔχει τὸ ἐπιθετον πρὸς τὸ κύριον ὄνομα, λέγεις γὰρ «ὁ Ἰωάννης», εἰτα ἐπιφέρεις «ὁ
καλός» ἢ «ὁ κακός», τοιοῦτον λόγον ἔχει τὸ ἐπιρρημα πρὸς τὸ ῥήμα, οἷον «ἀνέγνω
τις», εἰτα ἐπιφέρεις τὸ «καλῶς» ἢ «κακῶς». || 30—428, 2 om N

γον· πρωτότυπον μὲν, οἷον ναί, παράγωγον δέ, <οἷον> ἑλληνιστί ῥωμαϊστί δωριστί, ἐπεὶ ἐκ τοῦ ἑλληνίζω καὶ ῥωμαῖζω καὶ δωρίζω γέγονεν.

Ἔστι δὲ τῶν ἐπιρρημάτων τὰ μὲν πρωτότυπα, τὰ δὲ παράγωγα, ὅπερ τὴν ἐξ ἐτέρων παραγωγὴν ἀναδέδεκται· τὸ μὲν γὰρ ναί ἢ οὐ ἢ τι 5 τῶν τοιούτων οὐκ ἔχεται ἐτέρας ἀφορμῆς ἀφ' ἧς παρατέγονε, τὸ δὲ ἑλληνιστί ἢ δωριστί ἔχει προϋφαστώτα <τὸ> ἑλληνίζω καὶ δωρίζω. Καὶ τὰ μὲν παράγωγα ἢ ἀπὸ ἐπιρρημάτων, ὡς ἐγγύς ἐγγυτέρω, ἢ ἐξ ὀνόματος, ὡς τὸ βοτρυδόν, ἢ ἀπὸ ῥήματος, ὡς κλέβδην αἰολιστί ἀπὸ τοῦ κλέπτω καὶ αἰολίζω ἐστίν, ἢ ἀπὸ μετοχῆς, ὡς τὸ ἐπισταμένως, ἢ ἐξ 10 ἀντωνυμίας, ὡς τὸ οὕτως, ἢ ἐκ προθέσεως, οἷον ἔξω ἔσω. Ἔστι δὲ ὅτε καὶ ὀνομαστικὴ κατάληξις σύνταξιν ἐπιρρηματικὴν ἀναδεξαμένη [καὶ] ἐπίρρημα καλεῖται, ὡς τὸ «ταχὺ ἐλθέ» <ἀντὶ τοῦ ταχέως>, «καλὰ ποιήσον» ἀντὶ τοῦ καλῶς· ἄπειρος δὲ ἢ εἰς τοῦτο παράθεσις· καὶ ἔστιν ἀναλογία ἐν τούτοις κεχωρισμένη τῆς τῶν ἐπιρρημάτων φωνῆς. Ὄνομα δὲ μετα- 15 τίθενον εἰς σύνταξιν ἐπιρρηματικὴν ἄκλιτον.

Εἶπε τὸ ἐπίρρημα μέρος λόγου οὕτως ἄκλιτον, <ὅτι καὶ> ἐπὶ τὴν κλιτικὸν *etc.* = Σ^v 273, 2—9.

Ἡ ἐπιλεγόμενον ῥήματι.] Ζητεῖται εἰ καὶ πρὸ ῥήματος καὶ μετὰ ῥήμα εὐρίσκεται τὸ ἐπίρρημα, πῶς ἐκ τῆς μιᾶς τάξεως κέκληται 20 ἐπίρρημα, καὶ οὐκ ἔστιν ὑπόρρημα. Φαμέν οὖν ὅτι καὶ ἡ αὐτός <ἀντωνυμία> ἐπιταγματικὴ καλεῖται, καίτοι πολλάκις ὑποτασσομένη· ἄλλως τε ἢ φύσει σύνταξις, ἀφ' ἧς καὶ κέκληται, ἐν προταγῇ ἐστίν· ἐπίθετα γὰρ τῶν ῥημάτων τὰ ἐπιρρήματα· ὡς οὖν τὰ ἐπιθετικά τῶν ὀνομάτων προτίθεται, οἷον «λευκὸς ἵππος ἔδραμεν», οὕτω δὴ καὶ τὰ ἐπιρρήματα προ- 25 τίθεται τῶν ῥημάτων.

Ἰστέον δὲ ὅτι ἔστιν ἀπλᾶ καὶ σύνθετα τῶν ἐπιρρημάτων· σχηματίζονται γὰρ οὕτω· «τὰ μὲν ἀπλᾶ, ὡς πάλαι, τὰ δὲ σύνθετα, ὡς πρόπαλαι». Τὰ μὲν ἀπλᾶ ἐστὶ ταῦτα, πάλαι τότε αὖθις αὖριον καλῶς σοφῶς ἄνω οὐ μὴ ἔξῃς ἄγαν καὶ τὰ ὅμοια, τὰ δὲ σύνθετα πρόπαλαι ἔκτοτε ἐξαῦθις 30 μεταύριον παγκάλως πανσόφως ὑπεράνω οὐδῆτα μηδῆτα ἐφεξῆς ὑπεράγαν καὶ τὰ ὅμοια. Ἔστι δὲ καὶ παρασύνθετα ἀπὸ ὀνομάτων συνθέτων παρηγμένα, οἷον πάγκαλος πάγκαλοι παγκάλων παγκάλως, ἃ καὶ τῶν γενικῶν τὸν τόνον τηρεῖ, ἀψευδῶς ἐπεὶ ἀψευδῶν, ἀσέμνως ἐπεὶ ἀσέμνων.

Ἰστέον δὲ ὅτι καὶ εἶδη παρέπεται *etc.* = Σ^h 96, 22—32.

35 Κατὰ πόσους τρόπους γίνονται τὰ ἐπιρρήματα; Κατὰ εἰκοσιέξ· ἢ γὰρ χρόνου δηλωτικά εἰςιν, ἢ ἀριθμοῦ, ἢ μεσότητος, ἢ τόπον δηλοῦσιν, ἢ εὐχῆς εἰς σημαντικά,

3—6 *cfr* Σ^h 96, 22—25 || 6—14 *cfr* Σ^v 273, 24—31 || 18—25 *cfr* Σ^h 95, 31—96, 4

11 ἀναδεξαμένη καὶ N, ἀναδέεσθαι καὶ V || 14 κεχωρισμένη VN, καὶ χωρὶς μὲν *Uhlrig* | ὀνόματος δὲ μετατιθεμένου VN || 15 ἐπίρρημ. V, ῥηματικὴν N || 19 ῥήμα N, ῥήματος V || 20 ὑπόρρημα V, *legi nequit* N || 22 ἀφ' ἧς καὶ N, ὑφ' ἧς V || 24 προτίθεται τῶν N, προτιθέναι τῶν V || 28 σαφῶς V || 35—429, 5 *om* N

ἢ σχετλιασμοῦ, ἢ ἀρνήσεως τῆς καὶ ἀποφάσεως καλουμένης, ἢ συγκαταθέσεως, ἢ ἀπαγορεύσεως, ἢ παραβολῆς τῆς καὶ ὁμοιώσεως, ἢ ποιότητος, ἢ ποσότητος, ἢ θαυμασμοῦ, ἢ εἰκασμοῦ, ἢ τάξεως, ἢ ἀθροίσεως, ἢ παρακελεύσεως, ἢ συγκρίσεως, ἢ ἐρωτήσεως, ἢ ἐπιτάξεως, ἢ συλλήψεως, ἢ βεβαιώσεως, ἢ θειασμοῦ· εἰς δὲ καὶ τὰ κατωμοτικά καὶ τὰ ἀνωμοτικά καὶ τὰ θετικά. Ποῖά εἰσι τὰ χρόνου δηλωτικά; 5

Τὰ δὲ χρόνου δηλωτικά.] Προστιθέναι δεῖ *etc.* = Σ^h 96, 33—97, 17.

Οἷον νῦν τότε <αὐθις>.] Ἐπεὶ, ὡς προείπομεν, οἱ χρόνοι οὗτοι οἱ τρεῖς περιεκτικοὶ εἰσι πλειόνων καιρῶν, διὰ τοῦτο ὡς γενικοὺς προέταξεν αὐτούς· τοὺς δὲ καιροὺς ὑπέταξε τοῖς χρόνοις ὡς μερικοὺς. 10

Τούτοις δὲ ὡς εἶδη ὑποτακτέον τὰ καιροῦ παραστατικά, οἷον χθὲς σήμερον αὔριον τόφρα τέως ἕως πηνίκα ἔπειτα ἄψ' τούτων γὰρ ἕκαστον <ἐφ'> ὠρισμένου λέγεται καιροῦ.] Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ ὄφρα καὶ ἕως προηγούμενά εἰσιν ἐν συντάξει λόγου, τὸ δὲ τόφρα καὶ τέως ἐπαγόμενα. [Προεγρᾶφη ἄνω ἡ ἐρμηνεία, τὸ «Καὶ ἔστι σαφῶς 15 εἰπεῖν» καὶ τᾶλλα εἶτα.] Ἐξῆς οὖν ἐπάγει τὰ καιροῦ παραστατικά, ἅπερ φησὶν ὡς εἶδη ὑποτακτέον τοῖς χρόνοις, οἷον σήμερον αὔριον· τούτων γὰρ ἕκαστον ὠρισμένον τί ἐστι καὶ περιγεγραμμένον. Καὶ τὸ τόφρα ἐπὶ ὠρισμένου καιροῦ λέγεται, ὡς ἐκεῖ <Θ 66. ι 56> τόφρα μὲν ἡὺς ἦν καὶ ἀέζετο ἱερὸν ἡμᾶρ· ἐσήμανε γὰρ χρόνον τὸν ἀπὸ πρωῒ 20 ἕως ἔκτης ὥρας· καὶ τὸ τότε ὠρισμένον ἐστὶ, καὶ <τὸ> ἦμος δὲ ὠρισμένον ἐστίν, ὡς ἔχει <ex. gr. A 477> ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ρο-δοδάκτυλος ἡὺς, τὸν γὰρ ἑωθινὸν καιρὸν δηλοῖ [σημαίνει δὲ καὶ τὸ ἦμος καιρόν]. Διαφέρει δὲ τὸ ἕως τοῦ τέως καὶ τὸ ὄφρα τοῦ τόφρα, ὅτι ὅτε μὲν προηγούμενά ἐστιν ἐν συντάξει λόγου, χωρὶς τοῦ συμφώνου 25 ἐστίν, ὡς τὸ ἕως καὶ τὸ ὄφρα, ὅτε δὲ ἐπάγεται, μετὰ συμφώνου προφέρεται, ὡς τὸ τέως καὶ τὸ τόφρα· αὕτη αὐτῶν ἐστὶν ἡ διαφορὰ μόνη.

Τούτοις δὲ ὡς εἶδη ὑποτακτέον.] Ὑποτακτέον *etc.* = Σ^h 97, 19—22.

Καὶ δοκεῖ τι διάφορον εἶναι· οὐ γὰρ ταυτὸν ἐστὶ χρόνος καὶ και- 30 ρός· ἐστὶ γὰρ διαφορὰ τῶν τε χρόνων καὶ καιροῦ παραστατικῶν ἐπιρρημάτων· καὶ τὰ χρονικὰ παράτασιν χρόνου καὶ ἀοριστίαν ἐπαγγέλλονται, τὰ μέντοι καιρικὰ καιρὸν ὠρισμένον τινὰ παρίστησιν.

Ποῖά εἰσι τὰ τῆς μεσότητος; Τὸ καλῶς σοφῶς δυνατῶς. Εἴρηται μεσότητος ἐπιρρήματα, παρόσον εἰς μέγα ἀρσενικῶν καὶ θηλυκῶν καὶ 35 οὐδετέρων ὀνομάτων· ἐκ μέσου γὰρ τῆς κλίσεως τῶν ὀνομάτων λαμβάνονται· ἀπὸ γὰρ τῶν τριῶν γενῶν ἐκπίπτει ἡ γενικὴ εἰς ὦν, οἷον καλοὶ καλαὶ καλὰ καλῶν καλῶς, φίλοι φίλαι φίλα φίλων φίλως, σοφοὶ σοφαί

34—430, 7 *cf.* Σ^h 97, 33—98, 2

6 Τὰ — δηλωτ. N, *om* V || 9 γενικοὺς πρ. αὐτοὺς N, γενικά πρ. αὐτὰ V || 11 Τούτοις — Εἶτα (16) *om* N || 17 εἶδη N, ἤδη V || 19 λέγεται V, γίνεται N | τόφρα (*poster.*) VN, ὄφρα *edd.* Hom. || 34 Ποῖά — δυνατῶς V, τὰ δὲ μεσότητος N

σοφά σοφῶν σοφῶς· καὶ ἀπὸ μὲν τῆς γενέσεως μεσότητος, ἀπὸ δὲ τῆς
σημασίας ποιότητος ἐπιρρήματα καλοῦνται.

Καὶ χρή γινώσκειν, ὡς τὸ τῆς μεσότητος ἐπίρρημα πάντως ἐστὶ καὶ
ποιότητος, οὐ μὴν εἴ τι ποιότητος, πάντως καὶ μεσότητος· οἶον ἔαν
5 εἴπω «καλῶς γράφω», τὴν ποιότητα τῆς καλῆς γραφῆς ἐδήλωσα, ἢ <ἔαν
εἴπω> «σοφῶς λέγω», ὁμοίως τὴν ποιότητα τῆς σοφωτάτης λέξεως
ἐδήλωσα.

Πάντα δὲ παράγωγα τὰ εἰς $\overline{\omega\varsigma}$ *etc.* = Σ^v 274, 31—275, 2.

Δεῖ δὲ πρότερον ἀποβλέπειν *etc.* = Σ^v 275, 18—28.

10 Ἰστέον δὲ ὅτι τῶν ἐπιρρημάτων ἀπὸ μὲν ὀνόματος πεποιήται καλῶς
θύραζε, ἀπὸ δὲ ῥήματος μίγδην κρύβδην ἀναφανδόν κυριστί καὶ τὰ ὅμοια,
ἀπὸ δὲ ἐπιρρήματος τηνικαῦτα τῆμος τημοῦτος, ἀπὸ δὲ προθέσεως ἄνω
κάτω ἔξω.

Ποῖά εἰσι τὰ τῆς ποιότητος; Τὸ πύξ λάξ βοτρυδόν ἀγεληδόν
15 καὶ τὰ ὅμοια. — Ποιότητος λέγονται *etc.* = Σ^h 98, 6—10.

Ἰστέον δὲ ὅτι ποιότητός εἰσιν *etc.* = Σ^v 275, 30—276, 11.

Ποῖά εἰσι τὰ ἀριθμοῦ δηλωτικά; Τὸ δῖς τρίς τετράκις, ἅ καὶ
ποσὸν ὠρισμένον δηλοῦσι. Ψεύδεται ὁ τεχνικός *etc.* = Σ^h 98, 13—17.

Ποῖά εἰσι τὰ τοπικά; Τὰ τόπον δηλοῦντα, οἶον ἄνω κάτω ἐνώ-
20 πιον καταμόνας χαμαὶ ἔνθεν ἐνθένδε ὅθεν ἐπέκεινα μακράν. — Τὰ το-
πικά *etc.* = Σ^h 98, 19—100, 10.

Οἶον ἄνω κάτω.] Τὰ εἰς $\overline{\omega}$ παράγωγα *etc.* = Σ^v 277, 2—8.

Οἶον οἴκοι.] Τὰ εἰς οἶ ὑπὲρ δύο συλλαβάς *etc.* = Σ^v 278, 1—11
et 25—32.

25 Ποῖα τὰ τῆς εὐχῆς σημαντικά; Τὸ εἶθε αἶθε καὶ εἴ καὶ αἶ Αἰο-
λικόν, χωρὶς τῆς θεῖς ἐπεκτάσεως· ἔστι δὲ καὶ τὸ ὄφελον καὶ τὸ ὠφελος,
ὃ καὶ μέγα καὶ μικρὸν γράφεται. — Δι' αὐτῶν γὰρ εὐκτικὰς συντάξεις
σημαίνομεν, <ex gr. H 157> εἶθ' ὡς ἡβῶοιμι· τὸ γὰρ αἶθε εἶθε φησὶν
ὁ ποιητής· [καὶ Καλλιμάχος <fr. 455 Sch> ἀβάλε μὴδ' ἀβόλησα.]
30 τὸ εἶθε καὶ τὸ ἀβάλε ἐκ παραλλήλου [τὸ αὐτό] κεῖται [ἢ λέξις], τὸ
ἀβάλε παρὰ Καλλιμάχῳ, ἔνθα φησὶν ἀβάλε μὴδ' ἀβόλησα, τουτέστιν
εἶθε μὴδὲ συνέτυχον· τὸ γὰρ ἀβολῆσαι συντυχεῖν ἐστίν, ὡς καὶ παρ' Ὀμήρῳ
<Π 847> τοιοῦτοι δ' εἴπερ μοι ἐείκοσιν ἀντεβόλησαν, ἀντὶ τοῦ
συνέτυχον.

35 Διαφέρει δὲ τὸ ὠφеле τοῦ εἶθε, ὅτι ἀπαρεμφάτοις συντάσσεται καὶ

35—431, 9 *cfr* Σ^v 279, 10—15

10 πεποιήται N, *om* V || 11 τὰ N, τινὰ V || 14 Ποῖά — ὅμοια (15) V,
τὰ δὲ ποιότητος N || 15 τὰ] τινὰ V || 17—18 *post p. 429, 33 transp.* V ||
17 Ποῖά — δηλοῦσι (18) V, τὰ δὲ ἀριθμοῦ N || 19 Ποῖά — μακράν (20) V, τὰ
δὲ τοπικά N || 25 — 27 (γράφεται) *om* N || 28 εἶθε ὡς VN | αἶθε N, *om*
V || 29 ἀμβόλησα VN; *item v. 31* || 30 εἶθε V, αἶθε N || 32 ἀμβολῆσαι
VN | συντυχεῖν N, συνεντυχεῖν V | *post* ἐστὶν *add* παρὰ τὸ ἀντιβολῶ ἀντιβολῆσω
γέγονεν N || 33 τοσοῦτοι N, τοσοῦτον V || 35 ὠφеле V, ὄφελον N

τοῖς τριῖν προσώποις, τὸ δὲ εὐκτικοῖς, <ex. gr. H 157> εἴθ' ὥς ἡβώ-
οιμι· τὸ δὲ ἀβάλε δύο ἐστὶ μέρη τοῦ λόγου ἐκ παραλλήλου κείμενα·
τὸ γὰρ $\bar{\alpha}$ πρὸ τοῦ $\bar{\beta}$ κατὰ κοινὴν διάλεκτον ἐν ἐνὶ μέρει λόγου συ-
στέλλεται, Ἄβυδος ἀβρός· εἰ δὲ ἐν μέρος λόγου, βραχὺ τὸ $\bar{\alpha}$ · ἔστι δὲ
μακρόν· εὐρίσκεται δὲ καὶ βάλε λεγόμενον, βάλε δὲ βάλε κηρύλος
εἶην, Ἄλκμάν <fr. 26, 2 B⁴>· εἰ δ' ἦν ἀφαιρέσις ὥς ἐνός μέρους λόγου,
ἀλλὰ τὸ μακρόν $\bar{\alpha}$ οὐκ ἀφαιρεῖται· γέγονεν οὖν ἀποκοπὴ δύο συλλα-
βῶν· ἀλλ' οὐδέποτε ἡ αὐτὴ συλλαβὴ ἀφαιρεῖται καὶ ἀποκόπτει δύο
συλλαβάς.

Ἰστέον δὲ ὅτι εἰς καὶ εὐχῆς ἐπιρρήματα, οὐχ ὅτι αὐτὰ λέγων τις
εὐχὴν δοκεῖ ποιεῖσθαι, ἀλλ' ἐπειδὴ ὅταν τις εὐχηταί τι γενέσθαι, τούτοις
χρήται τοῖς μορίοις, ὥς καὶ αὐτὸς ὁ τεχνικὸς λέγει, εἴθε ἀβάλε· οἷς
συγκατέταζάν τινες καὶ τὸ ὠφελος. Εἰ δὲ πολλάκις εὐρέθη δύο τοιαῦτα
παρὰ τοῖς ποιηταῖς, μὴ ξένον φανείη· σχήματι γὰρ κέχρηται οἱ ποιηταὶ
τῷ παραλλήλῳ. Τοῦτο τὸ αἶθε Δωρικώτερον, τὸ γὰρ $\bar{\alpha}$ ἀντὶ τοῦ $\bar{\epsilon}$
κατέταξαν· καὶ ἔστι πάντων ἡ χρήσις παρὰ τοῖς ποιηταῖς, καὶ τοῦ αἶ
καὶ τοῦ εἴ καὶ τοῦ ὄφελον, τοῦ μέντοι αἶ <ex. gr. B 371> αἶ γάρ, Ζεῦ
τε πάτερ· κατὰ παράλληλον <ubi? an ε 68?> αἶθ' ὠφελ' Ἑλένης
ἀπὸ πάμπαν φύλον ὀλέσθαι· τὸ $\bar{\alpha}$ παρὰ Καλλιμάχῳ <fr. 323 Sch>
 $\bar{\alpha}$, πάντως ἵνα γῆρας, καὶ τὸ βάλε κε νοεῦνται (*sic*).
20

Ποῖα τὰ χητλιασμοῦ; Τὸ παπαὶ οὐαὶ ἱατταταῖ, ὃ καὶ ἱατταταιᾶξ
γράφεται. — Χητλιαστικὰ λέγεται τὰ ἐξ αὐτοπαθείας ἀναπεμπόμενα
ἐπιφθέγματα, ὅθεν καὶ πρώτου προσώπου εἰσίν. — Ἰστέον ὅτι χητλια-
σμοῦ λέγεται εἶναι ἐπιφθέγματα, ὅταν τις ὑπὸ μείζονος προσώπου κα-
κῶς πεπονθὼς προ(ς)αναφωνῇ, ὥς τὸ ἱατταταῖ καὶ τὸ φεῦ ἰοῦ καὶ ὦ
πόποι καὶ τὸ ὦμοι. Ταῦτα δὲ πάντα τὰ χητλιαστικὰ οἰαδεῖς ποτ' ἂν
εἶη καταλήξεως ὀφείλει περισπᾶσθαι, σεσημειωμένων δύο μόνων, τοῦ
ὦμοι καὶ τοῦ ὦ πόποι, οἷον παπαὶ [ἰοῦ] φεῦ. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ ἰοῦ σε-
σημειῖται κατὰ τόνον· πᾶσα γὰρ λέξις εἰς οὐ δίφθογγον λήγουσα [διὰ
τοῦ $\bar{\upsilon}$], ἐπ' αὐτοῦ ἔχουσα τὸν τόνον, περισπωμένην ἔχει. Καὶ ἄλλως· τὰ
εἰς οὐ ἐπιρρήματα <τοπικὰ> περισπᾶται, ἀλλαχοῦ ἐκασταχοῦ· τὸ δὲ ἰοῦ
καὶ ἰοῦ δυνόμενα τόπον οὐ δηλοῦσιν, ἐπεὶ τὸ οὐ τοπικὸν περισπᾶται·
καὶ τὸ φεῦ περισπᾶται. — Τῶν εἰς οὐ ἐπιρρημάτων τὴν ἐν τόπῳ σχέειν
δηλούντων τὸ ποῦ καὶ τὴν εἰς τόπον ἐδήλου, οἷον <N 219> ποῦ τοι
ἀπειλαὶ Οἶχονται; τὸ δὲ ὅπου βαρύνεται ὥς ἀναφορικόν.
35

10—13 cfr Σ^v 279, 18—20 || 22—23 = Σ^h 100, 11—13 || 23—26 = Σ^v
279, 23—25

4 δὴ] δὲ VN || 6 ἐνός μέρους N, ἐν μέρος V || 13 ὠφελος V, ὄφελος
N || 18 παράλληλον N, παράλληλα V | ὠφελ' ὄφελ' VN || 20 ἀπαντῶσιν
ἀγορᾶς VN | βάλε κενοεῦνται V, βάλε κυνοεῦντα N || 21 Ποῖα — γράφεται
(22) om N | ἱατταταῖ V || 23 ὅθεν] ὅσα VN || 28 τοῦ (post καὶ) om V |
παπαὶ N, παπαὶ V || 35 οἶχονται N, εἶχονται V

Ποῖα τὰ τῆς ἀρνήσεως τῆς καὶ ἀποφάσεως; Τὸ οὐ οὐχὶ οὐκὶ οὐδῆτα οὐκουν οὐδαμῶς. — Ἀρνήσεως ταῦτα λέγονται, ὅτι ἐγκλήματος ἐπιφερομένου δι' αὐτῶν τις ἀρνεῖται. — Καὶ χρή εἰδέναι ὅτι ταῦτα τὰ τῆς ἀρνήσεως ἢ ἀποφάσεως ἐπιρρήματα ὀριστικοῖς συντάσσεται. Τὸ οὐχὶ
 5 παράλογον κατὰ τὸν τόνον, ἔδει γὰρ βαρύνεσθαι, ὡς τὸ ναίχι. Τὸ οὐδαμῶς οὕτως· οὐδαμόθεν οὐδαμῇ οὐδαμοῦ οὐδαμῶς. Ἰστέον δὲ ὅτι ἄρνησις καὶ ἀπόφασις ταῦτόν ἐστιν. Ὅμηρος· <Α 514> νημερτὲς μὲν δὴ μοι ὑπόσχεο καὶ κατάνευσον, ἥ ἀπόειπε, ἀντὶ τοῦ ἄρνησαι.

Ποῖα τὰ τῆς συγκαταθέσεως; Τὸ ναί, ναίχι [ναίφι]· ἔστι δὲ συ-
 10 κατάθεσις ἐναντία τῇ ἀπαγορεύσει. — Πάλιν τούτοις κεκρήμεθα, ὅταν τις συμβουλευοῦσι κατατιθώμεθα καὶ ἐπαγγελλώμεθα, ὡς ναί ναίχι· τοῦτο παραγωγὴν ὑπομένει διὰ τῆς χι συλλαβῆς οὐδὲν πλέον σημαίνει, ὡς περ καὶ ἡ οὐχὶ ἄρνησις οὐδὲν πλέον <τῆς οὐ> σημαίνει· ἐνταῦθα μὲν βαρύνεται, ἐν δὲ τῇ ἀρνήσει ὀξύνεται Ἀττικῇ συνηθείᾳ.

15 Ποῖα τὰ τῆς ἀπαγορεύσεως; Τὸ μὴ μὴδῆτα μὴδαμῶς μὴδοπω-
 κοῦν. — Τί διαφέρει ἄρνησις ἀπαγορεύσεως; Ὅτι ἡ μὲν ἄρνησις ἐναντία ἐστὶ τῇ καταφάσει διὰ τὸ ἐγκλήματος ἐπιφερομένου τίθεσθαι, ἡ δὲ ἀπαγόρευσις τὴν ἐν τῇ καταφάσει πρόσταξιν παύει, διότι ἀποτροπὴ ἐστὶ πράγματός τινος.

20 Ἀπαγόρευσις ἐστὶν ἐκ παραινέσεως ἀποτροπή· δι' αὐτῆς γὰρ ἀπαγορεύομεν τοῦ μὴ τότε ἢ τότε ποιεῖν. Καὶ χρή εἰδέναι ὅτι ταῦτα τὰ τῆς ἀπαγορεύσεως ἐπιρρήματα προστακτικοῖς συντάσσονται, καὶ ὅτι διαφέρει ἄρνησις ἀπαγορεύσεως, ὅτι ἡ μὲν ἄρνησις ἐπὶ ἐγκλήματος ἐπιφερομένου γίνεται, ἡ δὲ ἀπαγόρευσις ἀποτροπὴ ἐστὶ πράγματός τινος. —
 25 Ἰστέον δὲ ὅτι τὰ εἰς ἡ λήγοντα, ὡς τὸ πῆ, ὡς ἐπίπαν τὴν εἰς τόπον δηλοῖ χέσιν, οἷον <Ζ 377> πῆ ἔβη Ἀνδρομάχη; <Α 120> ὃ μοι γέρας ἔρχεται ἄλλη, <ρ 219> πῆ δὴ τόνδε μολοβρόν ἄγεις;

Οἷον μὴ μὴδῆτα μὴδαμῶς.] Τούτων *etc.* = Σ^v 280, 5—10.

Ποῖα <τὰ> τῆς παραβολῆς τῆς καὶ ὁμοιώσεως; Τὸ ὡς ὡς περ
 30 ἢ ὅτε εὔτε καθά καθάπερ. — Δι' αὐτῶν *etc.* = Σ^h 100, 35—38.

Ποῖά εἰσι τὰ τῆς ποσότητος; Τὸ πολλάκις ὀλιγάκις μυριάκις, ἅτινα ποσότητα δηλοῖ.

Ποῖά εἰσι τὰ τοῦ θαυμασμοῦ; Τὸ βαβαί, τὸ ὦ τὸ θαυμαστικόν, τὸ Ἡράκλεις, τὸ Ἄπολλων.

35 Ποῖά εἰσι τὰ τοῦ εἰκασμοῦ; Τὸ ἴσως τάχα τυχόν· τὸ μὴ εἰδέναι γὰρ ἀκριβῶς εἰκάζειν φαμέν. — Εἰκασμὸς δὲ ἐστὶν = Σ^h 101, 1—4.

2—4 = Σ^h 100, 22 *seq.* 26 *seq.* || 20—24 = Σ^h 100, 30—34

1 Ποῖα — οὐδαμῶς (2) *om* N || 7 μὲν N, *om* V || 9 Ποῖα — ἀπαγορεύει (10) *om* N || 11 κατατιθέμεθα VN || 13 ὡς περ — σημαίνει N, *om* V | οὐχί] οὐ N || 15 Ποῖα — τινος (19) *om* N || 17 ἐγκλήματα ἐπιφερόμενα V || 20 ἀνατροπή VN || 23 ἐπὶ V, *om* N || 24 γίνεται] λέγεται VN || 25 *poster.* ὡς *om* V || 26 ὃ μοι γέρας] ὁμοῖος VN || 27 πῆ δὴ] ἀλλὰ πῆ VN || 29 Ποῖα — καθάπερ (30) *om* N || 31—36 *om* N

Ποιά εἰσι τὰ τῆς τάξεως; Τὸ ἐξῆς ἐφεξῆς καθεξῆς χωρὶς νόσφι καὶ τὰ τοιαῦτα. — Ἰστέον ὅτι τὸ χωρὶς ἀντὶ τοῦ κεχωρισμένως.

Ποῖα τὰ τῆς ἀθροίσεως; Τὸ ἄρδην χύδην ἥλιθα ἄλις καὶ ἕτερα. — Ἀθροίσεως λέγονται, ἐπειδὴ ἀθροίζοντες καὶ συστρέφοντες ὄχλον τούτοις κεκρήμεθα τοῖς ἐπιρρήμασιν. — Ἰστέον ὅτι τὰ διὰ τοῦ δην 5 βαρύνεται *etc.* = Σ^v 280, 22—281, 2.

Ποῖα τὰ τῆς παρακελεύσεως; Τὸ εἶα ἄγε φέρε δεῦρο ἴθι ἄγρει μάν· εὐρέθη δὲ <καί> τὸ εἶ μόνον, οἶον <A 302> εἰ δ' ἄγε μήν, πείρησαι, ἵνα γινώσκι καὶ οἶδε. — Παρακελεύσεως λέγονται ὅτι δι' αὐτῶν παρακελεύομεθα *etc.* = Σ^h 101, 8—12. 10

Οἶον εἶα ἄγε.] Καὶ τὸ εἶεν παρακελευστικόν *etc.* = Σ^v 281, 4—7.

Ποῖα τὰ τῆς συγκρίσεως; Τὸ μᾶλλον ἥττον κρεῖττον.

Ποῖα τὰ τῆς ἐρωτήσεως; Τὸ πόθεν ποῦ διατὶ πηνίκα πῶς. — Ἰστέον ὅτι τὰ ἐρωτηματικά πάντα εἰς δύο μέρη λόγου συντείνει, εἰς τε ὄνομα μόνον καὶ ἐπίρρημα. Καὶ περὶ μὲν τῶν ἐρωτηματικῶν ἀρκούν- 15 τως εἴρηται ἐν τῷ περὶ ὀνόματος· ἐπεὶ δὲ περὶ ἐπιρρήματος λέγειν πρόκειται, ἔστι πῶς πότε πῇ <πηνίκα> ποῦ· ταῦτά ἐστιν τὰ ἐν ἐπιρρήμασιν ἐρωτηματικά. Πάν δὲ ἐρωτηματικὸν ἀπὸ τοῦ πῇ ἄρχεται, σεσημειωμένου ἐν μὲν ὀνόμασι τοῦ τίς, ἐν δὲ ἐπιρρήμασι τοῦ ὥς, ὅπερ μᾶλλον ἂν εἴη ὁμοιώσεως καὶ παραβολῆς ἤπερ ἐρωτήσεως, οἶον πόθεν 20 ποῦ πηνίκα πῶς. Καὶ ἐκ μὲν τοῦ πῶς ζητεῖται τρόπος, τοῦ πηνίκα χρόνος, τοῦ πόθεν τόπος καὶ τοῦ ποῦ καὶ πόσε· ἡ δὲ ἐρώτησις ἐν πᾶσι τοῖς μέρεσι τοῦ λόγου [εἴρηται].

Ποῖα τὰ τῆς ἐπιτάξεως; Τὸ λίαν σφόδρα ἄγαν πάνυ μάλιστα κομιδῇ. 25

Ποῖα τὰ τῆς συλλήψεως; Τὸ ἅμα ὁμοῦ ἄμυδις. — Τὸ ἄμυδις *etc.* = Σ^v 281, 24—26.

Ποῖα τὰ τῆς βεβαιώσεως; Τὸ δηλαδή, τουτέστι [καὶ] τὸ πάντως δῆπουθεν, καὶ τὸ ἀμήν. — Βεβαιῶν *etc.* = Σ^v 282, 6—8.

Ποῖα τὰ τοῦ θειασμοῦ; Τὸ εὐοῖ. — Θειασμοῦ *etc.* = Σ^h 102, 30 1—3.

Καὶ πάλιν θειασμοῦ λέγεται ἐπιρρήματα, ἃ θειάζοντές τινες καὶ κάτοχοι τῷ Διονύσῳ γινόμενοι, τουτέστιν ἐμπορούμενοι ὑπὸ <σφοδρῶ> τινος πνεύματος, ἐπιφθέγγονται καὶ λέγουσιν εὐάν εὐοῖ· ταῦτα οὖν

4—5 = Σ^h 101, 5 *seq.* || 18—23 *cfr* Σ^v 281, 11—14 || 32—434, 1 *cfr* Σ^v 282, 28—283, 2

1 Ποῖα — τοιαῦτα (2) *om* N || 3 Ποῖα — ἕτερα *om* N || 7 Ποῖα — ὅτι (9) *om* N | εἶα V; *item* v. 11 || 11 εἶεν VN || 12 Ποῖα — πῶς (13) *om* N || 14 *post* τε *add* τὸ V || 15 καὶ μόνον VN || 19 ὥς *R Schneider*, οὕτως VN || 22 καὶ πότε N, *om* V || 24 Ποῖα — ὁμοῦ ἄμυδις (26) *om* N || 26 ἄμυδις (*bis*) V || 28 Ποῖα — ἀμήν (29) *om* N || 28—434, 28 *eo ordine quem τέχνη praebet in N adverbia tractantur* || 30 Ποῖα — εὐοῖ *om* N | εὐ. οἶ V || 32 ἐπιρρήμ. N, *om* V || 34 εὐ ἄν. εὐ οἶ VN; *sic semper*

ἐστι τοῦ Διονύσου, ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς μανίας ἐστὶ ποιητής, καὶ ταῦτα
 <τὰ> ἐπιφθέγματα ὑπὸ τῶν μυστῶν πρὸς αὐτὸν λέγεται. Ἐπάγεται δὲ
 αὐτοῖς ῥήμα τὸ ἐπιφθέγγομαι, «εὐάν ἐπιφθέγγομαι» καὶ «εὐοῖ ἐπι-
 λέγω». Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ εὐοῖ καὶ εὐάν [καὶ] ἀλόγως δασειαν ἔχουσιν
 5 ἐν τέλει ἀπλᾶ ὄντα, εἰ μὴ τις εἴποι, τὸ σφοδρὸν πνεῦμα τοῖς βακχιά-
 ζουσιν ἀρμόζειν. — Ἰστέον ὅτι θειαςμός ἢ θεοφόρησις λέγεται.

Ποῖά εἰσι τὰ κατωμοτικά; Τὸ νή. — Κατωμοτικὸν δέ ἐστι τὸ
 μεθ' ὅρκου βεβαιωτικόν, οἷον <εφ A 234> νή τοῦτο τὸ σκῆπτρον,
 <ubi?> νή τὴν σὴν ἱερὰν κεφαλὴν. Ἰστέον δὲ ὅτι τὰ κατωμοτικά
 10 ἀκολουθεῖ τῇ συγκαταθέσει· ὁμνύω γὰρ οὕτως· «νὴ τοὺς θεοὺς ποιῶ
 τόδε»· τὸ δὲ λέγειν «ναὶ μὰ τοὺς θεοὺς ποιῶ τόδε» οὐκ ἔστιν ὅρκος.
 Ὅμηρος δὲ μόνος οὐ χρήται τῷ νή κατωμοτικῷ, ἀλλὰ μόνῳ τῷ ἀπω-
 μοτικῷ τῷ μά, ὡς τὸ <A 234> ναὶ μὰ τόδε σκῆπτρον, καὶ <A 86>
 οὐ μὰ γὰρ Ἀπόλλωνα Διῖ φίλον.

15 Ποῖα τὰ ἀπωμοτικά; Τὸ μά, τὸ οὐ. — Ἀπωμοτικόν ἐστι *etc.*
 = Σ^h 101, 20—25.

Οἷον μά.] Τὸ δὲ μά εὐρίσκεται καὶ ἐπὶ συγκαταθέσεως. Ἰστέον
 δὲ ὅτι τὰ ἀπωμοτικά ἀκολουθεῖ τοῖς ἀπαγορευτικοῖς· ὁμνύω γὰρ οὕτω·
 «μὰ τὸν Ἀπόλλωνα, ἀδικήσω γέ σε», ἢ «οὐκ ἀδικήσω γέ σε». Ἀπωμο-
 20 τικὸν τὸ οὐ. Ὅμηρος <A 86> οὐ μὰ γὰρ Ἀπόλλωνα Διῖ φίλον,
 ᾧ τε σὺ Κάλχαν, <A 88> οὐ τις ἐμεῦ ζῶντος· καὶ οὐκ ἠρκέσθη τῷ
 προτέρῳ ἀπαγορευτικῷ, ἀλλὰ καὶ δεύτερον ἐπήγαγε τὸ οὐ τις· ὅθεν
 μάλιστα γνωστέον, ὅτι τὰ ἀπωμοτικά τοῖς ἀπαγορευτικοῖς ἀκολουθεῖ.

Ποῖα τὰ θετικά; Τὸ ἀναγνωστέον πλευστέον ὑπνωτέον λαλητέον
 25 καὶ ὅσα δηλοῖ τὸ δέον ἐστὶ τόδε ποιῆσαι. — Θετικά ἐστι τὰ θέειν *etc.*
 = Σ^h 101, 32—36.

Ἰστέον δὲ ὅτι θετικά λέγονται ἀπὸ τοῦ θείνειν *etc.* = Σ^v 282,
 18—21.

Ποῖα τὰ δεικτικά; Τὰ δεῖξιν τινα σημαίνοντα, οἷον ἴδε ἰδού.

30 Ποῖα τὰ τῆς βεβαιώσεως; Τὸ δηλαδῆ. — Βεβαιῶν *etc.* = Σ^v
 282, 6—8.

Ἐκ πόσων μερῶν τοῦ λόγου γίνονται τὰ ἐπιρρήματα; Ἐκ πάντων· ἀπὸ μὲν
 ὀνόματος, ὡς τὸ φρόνιμος φρονίμως ἀπὸ ῥήματος, ὡς τὸ κρύπτω κρύβδην, αἰολίζω
 αἰολιστί· ἀπὸ μετοχῆς, ὡς τὸ ἐπιστάμενος ἐπισταμένως· ἀπὸ ἄρθρου, ὡς τὸ ὅς ὡς·
 35 ἀπὸ ἀντωνυμίας, ὡς τὸ οὗτος οὕτως, ἐκεῖνος ἐκείνως· ἀπὸ προθέσεως, ὡς τὸ ἀνά

4—6 = Σ^v 282, 22—24

2 λέγεται] λέγουσιν V, λέγομεν N || 5 ἐν τέλει] ἐντελῇ VN | εἴποι V,
 εἶπῃ N || 6 Ἰστέον — λέγεται *om* N || 7 Ποῖα — νή *om* N || 9 νή τὴν
 — κεφ. *om* N || 10 οὕτως] τοῦ γενέσθαι VN || 11 ὅρκος] ἄρθρον N, *ad* ὅρκος
in marg. add εἶχεν ἄρθρον V¹ || 13 τόδε τὸ σκ. V || 15 Ποῖα — οὐ *om* N ||
 20 Ὅμηρος N, *om* V || 23 *in marg. add* V²: συντάσσονται δὲ πρὸς δοτικὴν καὶ
 αἰτιατικὴν || 24 Ποῖα — ποιῆσαι (25) *om* N || 30—31 *habet iam* p. 433, 28 seq. ||
 32—435, 27 *om* N || 33 κρύβδω V

ἄνω, κατὰ κάτω· ἀπὸ ἐπιρρήματος, ὡς τὸ ἐγγύς ἐγγυτέρω· ἀπὸ συνδέσμου, ὡς τὸ καθά καθώς.

Ἐκ πόσων δὴ πτώσεων γίνονται τὰ ἐπιρρήματα; Ἐκ πασῶν· ἀπὸ εὐθείας, ὡς ἐκ τοῦ πρόφρων, ὃ δηλοῖ τὸν πρόθυμον, τὸ πρόφρων, οἶον <Ξ 357> πρόφρων <νῦν> Δαναοῖσι, Ποσειδάων, ἐπάμυνον, ἀντὶ τοῦ προφρόνως· ἀπὸ γενικῆς, 5 ὡς ἐκ τῆς προικός γενικῆς τὸ προικός ἐπίρρημα, οἶον <ν 15> ἀργαλέον γὰρ ἔνα προικός χαρίσασθαι· ἀπὸ δοτικῆς, ὡς ἐκ τῆς ἰδίᾳ δοτικῆς (ἔστι γὰρ ἡ εὐθεῖα ἢ ἰδίᾳ, ἢ γενικῇ τῆς ἰδίας, ἢ δοτικῇ τῇ ἰδίᾳ) τὸ ἰδίᾳ ἐπίρρημα, οἶον <Εν. Joh. 18, 20> ἰδίᾳ ἤλθον ἐγώ, παρρησίᾳ ἐλάλησα τῷ κόσμῳ· ἀπὸ αἰτιατικῆς, ὡς ἐκ τῆς ἀπριάτην αἰτιατικῆς (ἔστι γὰρ ἡ εὐθεία ἢ ἀπριάτη, ἢ γενικῇ τῆς ἀπριάτης, ἢ δοτικῇ 10 τῇ ἀπριάτῃ, ἢ αἰτιατικῇ τὴν ἀπριάτην) τὸ ἀπριάτην ἐπίρρημα, οἶον <Α 99> ἀπριάτην ἀνάποινον· καὶ ὡς ἐκ τῆς πέραν αἰτιατικῆς (ἔστι γὰρ ἡ πέρα, καὶ κλίνεται τῆς πέρας, ἢ δοτικῇ τῇ πέρα, ἢ αἰτιατικῇ τὴν πέραν) τὸ πέραν ἐπίρρημα, ὡς τὸ <Εν. Joh. 18, 1> πέραν τοῦ χειμάρρου τῶν κέδρων· ἀπὸ κλητικῆς, οἶον <ἐκ τοῦ> ὦ Ἡράκλεις, τὸ Ἡράκλεις ἐπίρρημα, οἶον <Lucian. Fugit. c. 32> Ἡράκλεις 15 ἄλεξίκακε, καὶ ἐκ τοῦ ὦ Ἀπολλων τὸ <Arist. Plut. 854> Ἀπολλων ἀποτρόπαιε· ἀμφοτέρω γὰρ, τὸ τε Ἡράκλεις καὶ τὸ Ἀπολλων, ἐπὶ θαυμασμοῦ καὶ ἐκπλήξεως· ὡς καὶ παρὰ Λουκιανῷ τὸ <ubi?> ὦ τοῦ θαύματος.

Ταῦτα μὲν οὖν τὰ ἀπὸ τῶν ἄλλων πτώσεων μεσότητος λέγεται, ἔχουσι γὰρ δυνάμει τὴν σημασίαν αὐτῶν· τὰ δὲ ἀπὸ κλητικῆς οὐδέποτε, ἀλλ' εἰς ταῦτα θαυμαστικά καὶ ἐκπληκτικά· ὅθεν καὶ πρὸς γενικὴν λέγονται, ὡς τὸ βαβαί καὶ φεῦ, ὡς παρὰ Ἀριστοφάνει <Nub. 153> ὦ Ζεῦ βασιλεῦ, τῆς λεπτότητος τῶν φρενῶν, ἀντὶ τοῦ «βαβαί τῆς λεπτότητος», ἔξωθεν προσυπακούεται τὸ ἔνεκα.

Ποσαχῶς γίνονται τὰ τῆς μεσότητος ἐπιρρήματα; Πενταχῶς· κατὰ ἔπαινον, ὡς τὸ καλῶς σοφῶς· κατὰ ψόγον, ὡς τὸ πονηρῶς ἀθέως· κατὰ ἐπιτήδευμα, ὡς τὸ 25 γραμματικῶς ῥητορικῶς· κατὰ μετουσίαν, ὡς τὸ σαρκικῶς ἀνθρωπικῶς· κατὰ ἐναλλαγήν, ὡς τὸ ἄλλως ἐκείνως.

§ 20 (25b).

Περὶ συνδέσμου.

Σαφῶς καὶ εὐτάκτως καὶ τεχνικῶς *etc.* = Σ^h 102, 5—13. 30

Ἰστέον ὅτι σύνδεσμος διὰ τοῦτο ἐκλήθη, διὰ τὸ συνδεῖν καὶ συνέχειν καὶ ὥσπερ εἰπεῖν συνάγειν τὴν ἐν τοῖς μέρεσι τοῦ λόγου δηλουμένην διάνοιαν· ἔαν γὰρ εἴπω τι ῥητὸν ἄνευ συνδέσμων, ἀφανὴς ἢ διάνοια μένει. Εὐλόγως τοίνυν ὁ σύνδεσμος ἐν τοῖς τοῦ λόγου μέρεσι 35 τελευταῖος τέτακται· δεῖ γὰρ προευντρεπίζεσθαι τὰ συνδεθσόμενα.

Ἰστέον δὲ πάλιν, ὅτι τὸν περὶ συνδέσμου λόγον τελευταῖον τέταχεν ὁ τεχνικός· καὶ εἰκότως, εἰ σύνδεσμος λέγεται παρὰ τὸ συνδεῖν καὶ συνδεσμεῖν καὶ συμπλέκειν, δεῖ δὲ πρὸ τῶν συνδέσμων τὰ δεσμεύμενα προευντρεπίζεσθαι, ἀναγκαίως μετὰ τὰ προειρημένα μέρη τοῦ λόγου παρὰ 40 τῷ τεχνικῷ ἔσχατος παρείληπται. Ὁ δὲ Ἀπολλώνιος ὀριζόμενός φησι

5 ποσειδάων V || 27 *hic praefixa inscriptione* Ἡρωδιανοῦ περὶ τοῦ ΩC μορίου V *eadem fere addit quae leguntur apud Choerobosum epim. in psal. 41, 29—43, 24 et EtM 824, 13—50 (ad verbum congruunt cum V quae ibi e codice Vossiano in annotatione sunt prolata)* || 35 συνδεθσόμενα N, συντεθσόμενα V || 37 τὸ N τοῦ V | συνδεῖν καὶ V, om N

σύνδεσμον εἶναι συνδετικὸν μόριον τῶν τοῦ λόγου μερῶν. Δεῖ δὲ γινώσκειν, ὅτι καθ' ἑαυτὸν ὁ σύνδεσμος οὐδὲν σημαίνει, συντασσόμενος δὲ τὰ ἐλλείποντα ἢ κεκηνότα ἢ διαλελυμένα συσφίγγει. Καὶ εἰς τρόποι ἔχουν διαφοραὶ τῶν συνδέσμων ὁκτώ.

- 5   Σύνδεσμός ἐστι λέξις.] Προσθεῖναι δεῖ τὸ «ἄκλιτος», ἵν' ἡ ὁ λόγος οὕτως· «σύνδεσμός ἐστι λέξις ἄκλιτος καὶ ἀκίνητος, συνδετικὸς τῶν τοῦ λόγου μερῶν, [ἐν] οἷς καὶ συσσημαίνει, τάξιν ἢ δύναμιν παριστάνουσα». Σύνδεσμος δὲ καὶ οὐ δεσμός, ἐπεὶ δεσμός καὶ ἐφ' ἑνός, σύνδεσμος δὲ ἐπὶ δύο ἢ καὶ πλείονων χαρακτηρίζεται· ἐν τούτῳ γὰρ δια-
10 φέρει τοῦ δεσμοῦ σύνδεσμος.

Παρέπεται δὲ τῷ συνδέσμῳ *etc.* = Σ^v 283, 7—12.

- Σύνδεσμος οὖν ἐστι λέξις συνδέουσα διάνοιαν μετὰ τάξεως.] Προσθεῖναι πάλιν δεῖ «καὶ <συ>σημαίνουσα τῇ διανοίᾳ», ἵν' ἡ πάλιν οὕτως ὁ λόγος «συνδέουσα διάνοιαν καὶ <συ>σημαίνουσα τῇ δια-
15 νοίᾳ». «Μετὰ τάξεως»· προσθεῖναι πάλιν δεῖ «καὶ δυνάμει», ἵν' ἡ ὁ λόγος «μετὰ τάξεως καὶ δυνάμει», ἐπεὶ τινες τῶν συνδέσμων ἐν τάξει μὲν παραλαμβάνονται, τὴν δὲ δύναμιν τοῦ πράγματος οὐκ ἐπαγγέλλονται, τινὲς δὲ οὐκ ἐν τάξει, ἀλλὰ τὴν δύναμιν ἐπαγγέλλονται, ἄλλοι δὲ καὶ ἐν τάξει παραλαμβάνονται καὶ τὴν δύναμιν
20 ἐπαγγέλλονται τοῦ πράγματος. Καὶ ἔστι τὰ παραδείγματα ταῦτα... Καλῶς τοίνυν προσέθηκεν ὁ τεχνογράφος τὸ «μετὰ τάξεως»· ἀκολουθία γὰρ ἕκαστος καὶ τάξει τίθεται, ποτὲ συμπλεκτικός, ποτὲ διαzeugτικός, καὶ ἕκαστος τῶν ἄλλων πρὸς τὴν ὑποκειμένην δύναμιν. — Καὶ τὸ τῆς ἐρμηνείας κεκηνὸς δηλοῦσα.] Τοῦτό φησι διὰ τοὺς διαzeugτικούς
25 συνδέσμους· ἐκεῖνοι γὰρ τὸ τῆς ἐρμηνείας, ὃ ἐστι τὸ τῆς διανοίας, διεzeugμένον καὶ διεστηκὸς δηλοῦσιν. Δοκεῖ τοίνυν ὑπεναντία ἑαυτῷ εἰρηκεῖν ὁ τεχνογράφος· προειπὼν γάρ, ὅτι ὁ σύνδεσμος οὐδὲν ἄλλο ποιεῖ ἢ συνδεῖ καὶ οὐκ ἐᾷ χαυνωθῆναι οὔτε τὸ ῥητὸν οὔτε τὴν διάνοιαν, ἐνταῦθα [δὲ] τὸ ἐναντίον φησὶν, ὅτι ὁ σύνδεσμος τὸ τῆς ἐρμηνείας κεκην-
30 νὸς δηλοῖ, δεόν εἰπεῖν ὅτι συνάγει καὶ συστρέφει. Ἀλλὰ τὸ «δηλοῦσα» οὕτω νοητέον, ὅτι τότε δηλοῦσα, ὅτε οὐ συντέτακται· διελέγχεται γὰρ μὴ παρόντος τοῦ συνδέσμου καὶ τὸ τῆς ἐρμηνείας χαῦνον καὶ τὸ ἄδηλον τῆς διανοίας. Διαφοραὶ δὲ συνδέσμων εἰσὶν ὁκτώ.

- Τί σημαίνει ἐρμηνεία; Τὴν φράσιν· ὁ γὰρ σύνδεσμος τὰ κῶλα καὶ κόμματα
35 συναρμόττει αὐτῷ, τουτέστι δι' ἑαυτοῦ· καὶ κατὰ τι μὲν συνδέει τὴν διάνοιαν, κατὰ τι δὲ τὸ διεzeugμένον αὐτῆς ὑποδεικνύει. Τί σημαίνει κεκηνός; Τὸ διακεχω-

13—20 *cfr* Σ^b 102, 21—27 || 26—33 *hab. et. A*

7 παριστάνει V, παριστάνον N || 9 ἡ N, *om* V | χαρακτ. — σύνδεσμος (10) V, *om* N || 12 Σύνδ. — τάξεως *om* N || 13 ἵν' ἡ — διανοίᾳ (14) N, *om* V || 18 τινὲς — ἐπαγγέλλ. N, *om* V || 20 πράγματος] προβλήματος VN || 23 Καὶ — δηλοῦσα (24) V, *om* N || 25 ὁ — διανοίας N, *om* V || 26 ὑπεναντία VN, ὑπεναντίως A || 28 καὶ — διάνοιαν *om* A || 29 δὲ τὸ ἐναν. *om* A !
30 συνάγει NA, συνάδει V || 34—437, 8 (ἄν) V, *om* N

ρισμένον. Διὰ τί πάντων τῶν τοῦ λόγου μερῶν ἔσχατος ἐτέθη ὁ σύνδεσμος; Ἴνα συνδήσῃ καὶ συνδεσμεύσῃ πάντα τὰ πρὸ αὐτοῦ λεχθέντα μέρη τοῦ λόγου.

Τῶν δὲ συνδέσμων οἱ μὲν εἰσι συμπλεκτικοί, οἱ δὲ δια-
 ζευκτικοί, οἱ δὲ συναπτικοί, οἱ δὲ παρασυναπτικοί, οἱ δὲ αἰτιο- 5
 λογικοί, οἱ δὲ ἀπορηματικοί, οἱ δὲ συλλογιστικοί, οἱ δὲ παρα-
 πληρωματικοί. Συμπλεκτικοὶ μὲν οὖν εἰσιν ὅσοι τὴν μὲν
 διάνοιαν ἐπ' ἄπειρον ἐκφερομένην συνδέουσιν· εἰςὶ δὲ οἶδε,
 μὲν δέ τέ καί ἄλλά ἡμὲν ἡδέ ἀτάρ αὐτάρ ἰδέ ἦτοι κέν ἄν.]
 Οὔτοι, φησὶν *etc.* = Σ^h 103, 15—22 (ἀνέγνω). — Λέγει δὲ τοὺς
 συμπλεκτικοὺς οἰκίους παρὰ τῷ συνδέσμῳ· καὶ ὄντως *etc.* = Σ^v 10
 286, 24—26.

Χρὴ δὲ εἰδέναι, ὅτι οὐ δεῖ *etc.* = Σ^h 103, 27—30.

Ἰσθὶ μέντοι ὅτι τῶν συμπλεκτικῶν συνδέσμων αἱ μὲν φωναὶ πλείους
 εἰσί, τὰ δὲ σημαινόμενα ὀλιγώτερα· αὐτίκα γὰρ <ὁ τέ καί> ὁ ἡδέ καὶ
 ὁ ἰδέ [καὶ ὁ ἄλλά] καὶ ὁ ἡμὲν ἀντὶ τοῦ καὶ παραλαμβάνονται· ἐπὶ 15
 δέ τι ὁ συμπλεκτικὸς συμπλέκῃ [ὅμοιον] ἐν τῇ τάξει ὄνομα, ὡς πρὸς
 ἕτερον συμπλέκει ὄνομα, καὶ εἰ ῥῆμα, ὁμοίως, καὶ ἀντωνυμία<ν>, καὶ
 ἀπλῶς εἰπεῖν τᾶλλα μέρη τοῦ λόγου· ἐὰν γὰρ εἴπωμεν, ὅτι «Ἀγαμέμνων
 ἐπολέμησε καὶ ἐνίκησε» καὶ πάλιν «Ἀγαμέμνων στρατηλατῆσας καὶ πο-
 λιορκήσας τὴν Τροίαν παρέλιπε».... 20

Συμπλεκτικοὶ μὲν ἐκλήθησαν ἀπὸ τοῦ συμπλέκειν. Τί δὲ συμπλέ-
 κους; Τὴν ἐπ' ἄπειρον χωροῦσαν ἐρμηνείαν, οἷον <B 494—496>

Βοιωτῶν μὲν Πηνέλεως καὶ Λήϊτος ἦρχον

Ἄρκεσίλαός τε Προθοήνωρ τε Κλονίος τε,

οἳ θ' Ὑρίην ἐνέμοντο καὶ Αὐλίδα πετρήεσσαν· 25

ταῦτα πάντα καὶ τὰ ἐξῆς ἐπὶ μήκιστον προφερόμενα οἱ συμπλεκτικοὶ
 σύνδεσμοι εἰς ἄλληλα συμπλέκους καὶ ὥσπερ εἰπεῖν συνυφαίνουσιν. Εἰςὶ
 δὲ τὸν ἀριθμὸν ιγ'.

Ἰστέον δὲ ὅτι τῶν συμπλεκτικῶν *etc.* = Σ^v 285, 5—10; 14—16;
 285, 20—286, 4. 30

Ἔστι δὲ γνῶναι καὶ τοῦτο, ὅτι ὁ μὲν σύνδεσμος καὶ μονοσύλλαβός
 <ἐστι> καὶ ἀπὸ βραχείας ἀρξάμενος καὶ εἰς βραχείαν καταλήγων καὶ
 φιλαρκτηκός [ἐν ἀρχῇ φράσεως ἐντιθέμενος]· τοῦτο οὖν ἐν ἀρχῇ τίχου
 ἢ λόγου ποιητῆς ἐμέτρως παραλαμβάνειν ἡδυνάτει· ἐχρήσατο τοῖνυν
 τῷ ἦτοι διαζευκτικῷ ὄντι, ὡς ἐν καταχρήσει, ἀντὶ τοῦ μὲν. Εἰ δέ τις 35
 λέγοι, «καὶ εἴ γε τῷ ἦτοι ἀντὶ τοῦ μὲν κέχρηται ποιηταί, τίνος χάριν
 καὶ τοῦ μὲν ἐμνημόνευσαν καὶ τὸν ἦτοι κατατάξαντες; ἐχρῆν γὰρ αὐτοὺς
 ἀρκεῖσθαι τῇ συντάξει τοῦ ἦτοι»· λέγομεν ὅτι παρὰ τοῖς ποιηταῖς πολ-
 λάκις ἐκ παραλλήλου σχῆμα γίνεται, ὡς ἔχει τὸ <B 305> ἀμφὶ περὶ

3 δὲ c.] γὰρ c. V || 21 συμπλέκους] συμπλέκει VN || 24 κλονίος τε VN || 35 ἐν
 N, om V || 36 λέγοι N, λέγει V | καὶ εἴ γε] καίγε VN || 39 σχῆμα] σχήματος VN

κρήνην καὶ τὸ <ex gr. B 8> βάσκ' ἴθι· οὐδὲν οὖν ἄτοπον, καὶ ἐν τῷ
<Hes. Theog. 116> ἦτοι μὲν πρώτιστα Χάος γένετ' τὸ σχῆμα τῆς
παραλληλότητος φυλάττεσθαι· οὗτος οὖν ὁ σύνδεσμος ὁ διαζευκτικὸς
καθ' ἑαυτὸν παρὰ τοῖς ποιηταῖς ἀντὶ τοῦ μέν.

- 5 Διαφέρει δὲ *etc.* = Σ^h 103, 35—104, 7 *et* 104, 10—16. — Ἰστέον
δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι ὁ μὲν δέ τέ καί ἀλλά ἀτάρ <ἄν> μέσοι, ὁ δὲ ἡμὲν
ἡδέ ἰδέ αὐτάρ [ἀλλά] κέν ποιητικοί· μόνος οὖν ἀπὸ τοῦ ἀτάρ ὁ αὐτάρ
κατὰ πλεονασμὸν τοῦ ὕ.

Διαζευκτικοὶ δὲ εἰσιν ὅσοι τὴν μὲν φράσιν ἐπισυνδέουσιν,
10 ἀπὸ δὲ πράγματος εἰς πρᾶγμα δις τῶσιν· εἰς δὲ οἶδε, ἣ ἦτοι
ἡέ.] Πῶς σύνδεσμοι λέγονται *etc.* = *eadem fere quae* Σ^h 104, 10—29
(ἐπαγγέλλ.).

Ἄξιόν ἐστι ζητῆσαι, τί δὴ ποτε *etc.* = Σ^v 287, 28—34.

Δοκεῖ γάρ, ὡς εἴρηται, ὁ διαζευκτικὸς τὴν ἐναντίαν προσγορίαν
15 ἔχειν τῷ συνδέσμῳ· ἀλλὰ συνδεῖ μὲν τὴν φράσιν, τὰ δὲ πράγματα
ἀπ' ἀλλήλων δις τᾶ, ὡς ὅταν λέγωμεν «ἦτοι ἡμέρα ἐστὶν ἢ νύξ». Διό
μοι δοκεῖ ὁ τεχνογράφος καὶ πλέον τι τῷ διαζευκτικῷ συνδέσμῳ προσ-
νεῖμαι, τὸ «ἐπί»· «ἐπισυνδέουσι» γὰρ εἶπεν, οὐχ ἀπλῶς «συνδέουσιν», ἐκ
τούτου δηλαδὴ σημαίνων, ὅτι οὐ μόνον οὐ διαζευγνύουσιν οὗτοι οἱ σύν-
20 δεσμοί, ἀλλὰ καὶ πάνυ συνάπτουσι τὴν φράσιν, ὡς ἀπεδείχθη. Εἰς δὲ
τὸν ἀριθμὸν οἱ διαζευκτικοὶ τρεῖς, ἣ ἦτοι ἡέ· εἰς δὲ τούτων τῶν δια-
ζευκτικῶν οἱ μὲν ποιητικοί, οἱ δὲ πεζοί, οἱ δὲ κοινοί· ὥσπερ ὁ <ἦ> μέ-
σος ἐστὶ καὶ ὁ ἦτοι, ὁ μέντοι ἡέ ποιητικὸς· εἴτε δὲ ποιητικοὶ εἴτε μέσοι,
ὡς εἴρηται, <διὰ τὴν> διάζευξιν ὁμολογοῦσιν. Ἦτοι τῶν ἄλλων, ἣ τοῦ
25 ἡέ ἢ ἑαυτοῦ ἀεὶ προτάττεται· ὁ γὰρ ἦ καὶ ἐν ἀρχῇ καὶ δευτέρως λαμ-
βάνεται, «ἦτοι φῶς ἐστὶν ἢ κόςτος».

Χρὴ δὲ εἰδέναι *etc.* = Σ^h 104, 34—105, 3.

Συναπτικοὶ δὲ εἰσιν ὅσοι ὑπαρξιν μὲν οὐ δηλοῦσι, σημαί-
νουν δὲ ἀκολουθίαν καὶ τάξιν· εἰς δὲ οἶδε, εἴ εἶπερ εἰδῆ
30 εἰδήπερ.] Ἰδιον συνδέσμου ἐστὶν τὸ τάξιν ἢ δύναμιν σημαίνειν, ἔσθ' ὅτε
δὲ καὶ τὰ δύο· οἱ μέντοι συναπτικοὶ τάξιν μόνην ἐπαγγέλλονται, οὐ
μέντοι, ὥσπερ αὐτὸς ὁ τεχνικὸς ἐδίδαξε, καὶ ὑπαρξιν, ὡς ἂν εἵπωμεν
«εἰ φιλομαθὴς <εἴ>, ἔση πάντως [ὅτι] καὶ πολυμαθὴς»· ἐνταῦθα ἡ τάξις
ἔρρωται· <δηλον> μὲν γὰρ ὅτι ὁ ἐκθύμως ἔχων πρὸς τὰ ἀναγνώσματα
35 [ἐστὶ φιλομαθὴς], ἔσται πάντως πολυμαθὴς· ἐνταῦθα τὴν μὲν τάξιν ἐσή-
μανεν, ἀλλ' ὑπάρξεως μὴ οὔσης· καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ δύναμις τῶν συναπτι-
κῶν συνδέσμων. Παρακολουθεῖ οὖν τοῖς συναπτικοῖς συνδέσμοις τὸ

21—24 *cfr* Σ^v 287, 34—288, 2 || 30—35 *cfr* Σ^v 288, 28—31

2 ἐγένετο VN || 6 ἀτάρ N, αὐτάρ V | ὁ δὲ] οὗτοι ὁ VN || 9—11 (ἡέ)
om N || 19 οὐ *ante* διαζ. *om* N || 25 ἡέ ἢ ἑαυτοῦ] μὲν ἢ καθ' ὅ VN ||
28 — εἰδήπερ (30) *om* N || 30 ἐστὶν N, *om* V || 33 πολυμαθὴς NC, φιλο-
μαθὴς V || 34 ὅτι μὲν γὰρ V, *om* N || 35 ἔσται] ἀλλ' οὐ VN

πράγμα ὑπαρξιν μὲν ἔχειν μὴ δηλοῦν, ἀκολουθίαν δὲ ἔχειν πρὸς ἕτερον
πράγμα καὶ ἐπιδύρειν τι ἕτερον πάντως, οἷον «εἰ ἡμέρα ἐστί, δῆλον ὅτι
φῶς ἐστιν».

Εἰ εἶπερ εἰδὴ εἰδήπερ.] 'Ο εἰ σύνδεσμος συναπτικὸς ἀντὶ τοῦ
ἑάν ἐστιν, ὡς ἐν τῷ «εἰ φῶς ἐστιν, ἡμέρα ἐστίν»· καὶ ἀντὶ τοῦ ὡς 5
ὁμοιωματικοῦ, «εἰ ζῶν ἵππος, καὶ ὄνος ζῶν»· καὶ ἀντὶ τοῦ ἐπεὶ πα-
ρασυναπτικοῦ, <cf. Soph. fr. 877 N²> εἰ δεινὰ δέδρακας, δεινὰ καὶ
παθεῖν σε δεῖ.

Φασί τινες, ὅτι κοινῆς ἔχονται σημ. etc. = Σ^h 105, 8—16.

Παρασυναπτικοὶ δὲ <εἰσιν> ὅσοι μεθ' ὑπάρξεως καὶ τάξιν 10
δηλοῦσιν· εἰς δὲ οἶδε, ἐπεὶ ἐπείπερ ἐπειδὴ ἐπειδήπερ.] Ἰστέον
ὅτι οἱ παρασυναπτικοὶ τοῦτο πλέον ἔχουσι τῶν συναπτικῶν, ὅτι οὐ μόνον
τάξιν ἔχουσι καὶ ἀκολουθίαν, ἀλλὰ καὶ ὑπαρξιν τοῦ πράγματος δη-
λοῦσι· λέγω γὰρ «ἐπειδὴ ἡμέρα ἐστί, φῶς ἐστι» καὶ «ἐπειδὴ ἄνθρωπός
ἐστι, ζῶν λογικόν ἐστι θνητὸν νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν», καὶ οὐκ 15
ἀμφιβολῶς, ὡς ἐπὶ τῶν συναπτικῶν. Παρασυναπτικοὶ δὲ ἐκλήθησαν,
ἐπειδὴ ἀπὸ τῶν συναπτικῶν γεγόνασιν, ὁ ἐπεὶ ἀπὸ τοῦ εἰ, ὁ ἐπείπερ
ἀπὸ τοῦ εἶπερ, ὁ ἐπειδὴ ἀπὸ τοῦ εἰδὴ, <ὁ ἐπειδήπερ ἀπὸ τοῦ εἰδήπερ>·
εἰς δὲ τὸν ἀριθμὸν οἱ παρασυναπτικοὶ ὅσοι οἱ συναπτικοί.

Ἐπεὶ ἐπείπερ ἐπειδὴ ἐπειδήπερ.] Οὗτοι etc. = Σ^v 289, 20
2—14.

Αἰτιολογικοὶ δὲ εἰσιν ὅσοι ἐπ' ἀποδόσει αἰτίας ἕνεκεν
παραλαμβάνονται· εἰς δὲ οἶδε, ἵνα ὄφρα ὅπως [ἑάν ἄν] ἕνεκα
οὕνεκα <γάρ ὅτι> δι' ὃ δι' ὅτι καθ' ὃ καθ' ὅτι καθ' ὅσον. — Αἰτιο-
λογικοὶ δὲ εἰσιν.] Ἐνταῦθα etc. = Σ^v 290, 3—6. 25

<Heliodori.> — 'Οσοι ἐπ' ἀποδόσει.] Αὐτάρκως σχεδὸν ἐκ τῆς
ἐτυμολογίας μόνης σημαίνει τὴν διαφορὰν τῶν συνδέσμων· ἀπὸ τούτου,
φησὶν, ἐκλήθησαν αἰτιολογικοί, ἀπὸ τοῦ αἰτίας ἕνεκεν παραλαμβάνεσθαι·
λέγω γὰρ «εἰς διδασκάλου ἀπέρχομαι, ἵνα παιδευθῶ». Καὶ τὸ ὄφρα
δὲ ἐνίοτε σύνδεσμος αἰτιολογικός, ὡς ἐκεῖ <Δ 300> ὄφρα καὶ οὐκ 30
ἐθέλων τις ἀναγκαίῃ πολεμίζοι· ἔστι δὲ καὶ ἐπίρρημα καιροῦ παρα-
στατικόν. Καὶ ἕκαστος δὲ τῶν αἰτιολογικῶν ἐπ' ἀποδόσει ἐπάγεται·
εἰς δὲ τὸν ἀριθμὸν οὗτοι <ιβ'>. — 'Ἰνα ὄφρα ὅπως [ἑάν ἄν] ἕνεκα
οὕνεκα γάρ <ὅτι> δι' ὃ δι' ὅτι καθ' ὃ καθ' ὅτι καθ' ὅσον.] Τού-
των ὁ γάρ ὅτι δι' ὅτι καθ' ὅτι προῦφεστώσαν τῶν αἰτιολογουμένων 35
σημαίνουσιν αἰτίαν, οἷον [ἵνα ἀναγνῶ] «ἐτιμήθην, ἀνέγνων γάρ», «ἐτι-

5—8 cfr Σ^v 288, 12—15 || 26—440, 17 videntur esse Σ^h

1 μὲν ἔχειν V, ἔχων N || 4 Εἰ — εἰδήπερ om N || 10 Παρασυν. —
ἐπειδήπερ (11) om N || 15 καὶ (ante οὐκ) N, om V || 17 τῶν N, om V ||
20 Ἐπεὶ — ἐπειδήπερ om N || 22—25 (εἰσιν) om N || 26 Ὅσοι ἐπ. ἀπ. om
N || 30 οὐκ ἐθέλων ἀνάγκη τις πολεμίζειν V, οὐ θέλων ἀνάγκη τις πολεμίζει
N || 33 Ἰνα — καθ' ὅσον (34) om N

μήτην, ὅτι ἀνέγνων, δι' ὅτι ἀνέγνων, καθ' ὅτι ἀνέγνων». Τὸ οὐνεκα τοῦ ἔνεκα διαφέρει χρήσει καὶ συντάξει· ὁ μὲν οὖν οὐνεκα ῥήματι συντάσσεται, οἷον <A 11> οὐνεκα τὸν Χρύσην ἡτίμησ' ἀρητήρα Ἀτρείδης, τὸ δὲ ἔνεκα πτώσει γενικῇ, οἷον <Z 356> εἵνεκ' ἐμεῖο
 5 κυνὸς καὶ Ἀλεξάνδρου ἔνεκ' ἄτης, <β 206> εἵνεκα τῆς ἀρετῆς ἐριδαίνομεν, ποιητικῶς τοῦ ἰ πλεονάσαντος· ὁ δὲ συντάττων τὸ ἔνεκα ῥήματι κύχουσιν ποιεῖ. Καὶ τὸ χάριν καὶ ἔφεξιν αἰτιατικαὶ θηλυκῶν εὐθειῶν τῆς χάρις καὶ ἔφεξις ἀντὶ τοῦ ἔνεκα· πρὸς γενικὴν δὲ συντάσσεται, «χάριν Ἀπολλωνίου», «ἔφεξιν αἰδεῖ τῶνδε», «πρου-
 10 τίμησέ με ἔφεξιν τῶνδε». Ὁ δὲ ἵνα ὄφρα καὶ ὅπως καὶ σύνδεσμοι καὶ ἐπιρρήματα· καὶ τὸ χάριν δὲ αἰτιολογικός ἐστι σύνδεσμος, ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ὄνομά ἐστιν, οὐ τέθεικεν αὐτό, ὡς ἐκεῖ <ε 307> χάριν Ἀτρείδῃ φέροντες· ἐνταῦθα γὰρ ὄνομά ἐστι· καὶ πολλαχοῦ δὲ ἐστιν αἰτιολογικὸν τὸ χάριν. — Καὶ τοῦτο δὲ ἐπισημῆνασθαι ἀναγκαῖον, ὅτι διὰ τοῦτο
 15 ὁ τεχνογράφος οὗτος οὐδαμοῦ ποσότητα συνδέσμων τέθεικεν, ἐπειδὴ διαφέρονται οἱ τεχνογράφοι πάντες περὶ τῆς τῶν συνδέσμων ποσότητος· ἡμεῖς δὲ <τοὺς> τούτῳ τέως ἀρέσκοντας ἀπρηθμισάμεθα.

Ἀπορηματικοὶ δὲ λέγονται σύνδεσμοι ὅσοι ἐπαποροῦντες εἰώθασιν συνδεῖν καὶ χρῆσθαι· εἰςὶ δὲ οἶδε, ἄρα κἄτα μῶν.]
 20 Ἀπορηματικοὶ λέγονται σύνδεσμοι ὅσοις εἰώθαμεν χρῆσθαι περὶ τινος ἀμφιβητοῦντες *etc.* = Σ^d 65, 16—20.

<Heliodori.> — Διὰ τοῦτο δὲ ἀπορηματικοὶ καλοῦνται, ἐπεὶ διαποροῦντες αὐτοῖς χρώμεθα. Ἰδιον δὲ τῶν ἀπορηματικῶν συνδέσμων τὸ ἐκτεῖεσθαι· διὰ τοῦτο δὲ ἐπечμηγνάμεθα, ὅτι καὶ ἐν τοῖς παραπληρω-
 25 ματικοῖς ὁ ἄρα σύνδεσμος ἐμπίπτει, καὶ ἐν τοῖς συλλογιστικοῖς δὲ ὁμοίως ἔξης <αὐτὸν> ἐπάγει· ἀλλ' ὅτε ἐστὶ παραπληρωματικὸς ἢ συλλογιστικὸς συστέλλεται. Εἰςὶ δὲ τὸν ἀριθμὸν τρεῖς, ἄρα κἄτα μῶν. Ὁ ἄρα ποιητικῶς εἴρηται ἦρα· ὅτε μὲν ἀπορηματικός, οὕτω ποιεῖ μεταβολὴν παρὰ τοῖς ποιηταῖς τοῦ ᾧ εἰς ἧ, ὅτε δὲ συλλογιστικός, οὐκέτι. Πάλιν δὲ καὶ
 30 τὸ μῶν πέπονθε, μὴ οὖν, ὡς ἐν ἀμφιβητῇ, ὡς εἴ τις εἴποι «μὴ οὖν κακοῦργος ἔλαβες παρὰ κακούργων;» καὶ διὰ τοῦτο ὡς ἐν ἀπορίᾳ ἐρευνᾷ.

Ἄρα κἄτα μῶν.] Ὁ ἄρα *etc.* = Σ^v 290, 11—27.

<Heliodori.> — Καὶ πῶς ἐπάγεται τῷ <μῶν τὸ> μὴ· μῶν μὴ
 35 παρ' αὐτῇ Νικίας ἀναπαύεται; Εὐπολις. Ὡς <τ 343> ποδάνιπτρα

22—32 *videntur esse* Σ^h || 34—441, 2 *videntur esse* Σ^h

3 ἡτίμησεν ἀρ. VN || 4 ἐμοῖο V || 5 ἔνεκ' ἄτης] εἵνεκα ἀρχῆς V, εἵνεκ' ἀρχῆς N || 6 συνάπτων τῷ ἔνεκα N || 9 ἐφέξειν αἰδῇ VN || 10 ἐφέξειν τόνδε V | ὅπως V, ἔμπης N || 13 γάρ] καὶ V, *om* N || 18 — μῶν (19) *om* N || 20 σύνδεσμοι N, *om* V || 26 ἔξης *om* N || 27 δὲ N, δὲ καὶ V || 30 μὴ οὖν] μὴ ὦν V, μὴ δὲ ὦν N | μὴ ὦν κακ. VN || 34 μῶν τὸ *add* R *Schneider* || 35 ὡς ἀπόνιπτρα ποδῶν, οἷον ἐνοινοχοεῦντες VN

ποδῶν, <Υ 472> οἶνον ἐνοινοχοεῦντες. Ἄλλ' οὐδεμία λέξις τριγράμματος σύνθετος· ὅθεν τὸ μῶν ἀπλοῦν.

Συλλογιστικοὶ δὲ ὅσοι πρὸς τὰς ἐπιφοράς τε καὶ συλλήψεις τῶν ἀποδείξεων εὐ διακρίνονται· εἰς δὲ οἶδε, ἄρα ἀλλὰ ἀλλαμὴν τοίνυν τοιγάρτοι τοιγαροῦν.] Συλλογιστικοὶ εἰσιν *etc.* 5 = Σ^h 105, 27—30.

Συλλογιστικοὶ εἰσι σύνδεσμοι, ὅσοις συλλογιζόμενοι πολλάκις ἐν συντάξει χρώμεθα καὶ ἐν ταῖς ἀποδείξεσιν, ὡς κεῖται παρ' αὐτῷ. «Ἐπιφοράν» δὲ λέγει τὴν ἐπαγωγὴν τοῦ ἐξῆς λόγου, καὶ «σύλληψιν» τὴν ἐπισφράγισιν καὶ συναγωγὴν τοῦ προηγησαμένου λόγου, οἷον ἐπὶ παραδείγματος «εἰ ἡμέρα ἐστί, φῶς ἐστίν»· εἶτα οἱ συλλογιστικοὶ εὐθὺς ὁμοῦ τὴν ἀποδείξιν ἐπιφέρονται τε καὶ συλλαμβάνονται· «ἀλλαμὴν ἡμέρα ἐστίν· φῶς ἄρα ἐστίν». Συλλογιστικοὶ οὖν ἐκλήθησαν, ἐπειδὴ ταῖς ἐπιφερομέναις ἀποδείξεσι συνάπτονται· τέθεικε δὲ τοὺς πάντας οὕτως ἔξ, ἄρα ἀλλὰ ἀλλαμὴν τοίνυν τοιγάρτοι τοιγαροῦν [οὐκοῦν]. 15

Ἰστέον ὅτι ἐπιφορικοὶ *etc.* = Σ^d 65, 27—31.

Παραπληρωματικοὶ δὲ ὅσοι μέτρου ἢ κόσμου [αἰτίας] ἔνεκεν παραλαμβάνονται· εἰς δὲ οἶδε, δὴ ρά νύ ποῦ τοί θήν ἄρ δῆτα πέρ πῶ μὴν ἄν αὖ οὖν κέν γέ νύν [θέν] δαί.] Οἱ παραπληρωματικοὶ *etc.* = Σ^h 105, 31—106, 11. 20

Παραπληρωματικοὶ δὲ ἐκλήθησαν, ἐπεὶ μάλιστα τοῦ πληρῶσαι ἔνεκεν τὸ μέτρον τίθενται μετὰ τοῦ καὶ κόσμον τινὰ παρέχειν τῷ λόγῳ· πρὸς γὰρ νόησιν οὐδὲν συντείνουσιν, οἷον <B 291> ἢ μὴν καὶ πόνος ἐστίν· τούτου τοῦ ἔπους τὸ σημαίνον φανερόν, κἂν μὴ λέγεται ὁ μὴν σύνδεσμος· τὸ γὰρ ἢ καθ' ἑαυτὸ περισπώμενον τὸ ὄντως σημαίνει· ὁ δὲ μὴν παρελήφθη διὰ τὸ μέτρον ἅμα καὶ διὰ κόσμον· ὁμοῦ γὰρ ἀμφοτέρω παρεχούσιν οἱ παραπληρωματικοί, μέτρον ἅμα καὶ κόσμον· τέθεικε δὲ ὁ τεχνογράφος τοὺς πάντας ἱς'.

Ἄλλὰ καὶ τὸ νῦν ὅτε μὲν περισπᾶται, ἐπίρρημά ἐστι χρονικόν, ὅτε δὲ συστέλλεται, σύνδεσμός ἐστι παραπληρωματικός, ὡς ἐκεῖ <Ψ 485> 30 δεῦρό νυν, ἢ τρίποδος περιδόμεθον ἢ ἐλέβητος, ἀντὶ τοῦ «δεῦρο δῆ». Οἱ δὲ τοιοῦτοι παρειλημμένοι εἰς τοῖς ποιηταῖς ἢ διὰ τὴν στενότητα τῶν μέτρων ἢ διὰ καλλωπισμὸν τῆς φράσεως, ὡς καὶ αὐτὸς ὁ τεχνικός ὁμολογεῖ. — Παραπληρωματικοὶ σύνδεσμοὶ εἰσιν, ὅσοι πρὸς τὸ <μῆ> κεκηνέναι τὴν φράσιν παραλαμβάνονται. 35

Δὴ ρά νύ ποῦ τοί θήν ἄρ δῆτα πέρ πῶ μὴν ἄν αὖ οὖν κέν γέ ποῖ [θέν] δαί.] Ὡς τὰ μετὰ τὰ ἐρωτηματικὰ λέγεται· ὅτι δὲ οἱ ποιηταὶ ἐνηλλαγμένως τιθέασι, καθάπερ Ὀμηρος, τὸν μὲν ἀντὶ τοῦ μὴν,

34 *seq cfr* Σ^v 291, 21 *seq* || 37—442, 2 *cfr* Σ^v 291, 22—24.

2 μῶν] τίς VN || 3—5 (τοιγαροῦν) *om* N || 10 προηγησαμένου *Uhlrig*, παραπληρωματικοῦ VN || 15 ἄρα *om* N | οὐκοῦν VN || 17—19 (δαί) *om* N | 19 νίν V || 31 περί μεδώμεθον V, περί μεδέμεθα N || 35 μῆ *add* C || 37 Ὡς N, .c V | τὰ (*ante* ἔρ.) *om* N

καὶ τὸν ἄρα ἀντὶ τοῦ δὴ· ἰσοδυναμεῖ δὲ ὁ ἄρα τῷ δὴ καὶ ὁ δὴ τῷ ἄρα·
καὶ ἐπὶ τῶν παραπλησίων τηρητέον ὁμοίως. Ὁ πέρ ἐναντιωματικός
ἐστίν, οἷον <A 131> ἀγαθός περ ἐών· ὁ δὴ παραγραφὴν δηλοῖ, ἥτις
ἐστὶ καὶ συγκεφαλαίως· τούτῳ ἰσοδυναμοῦσιν ὁ θὴν, ὁ νύ, ὁ ἄρα, μάλ-
5 λον αὐτοῦ ποιητικοὶ ὄντες· ἐγκλιτικοὶ δὲ εἰσιν οὕτως, <K 104> οὗ θην
Ἑκτορι πάντα νοήματα, <Z 125?> ἢ νύ σέ που. Μόνος τῶν συν-
δέσμων ὁ δὴ ἐπεκτείνεται, οἷον δητα· οὐ γὰρ ὁ δητα ἀπὸ τοῦ δὴ καὶ
τοῦ εἴτα, ἐπεὶ τοῦτο χρονικὴν διάστασιν ἔχει, οἷον «Ἀχιλλεὺς ἐπολέμη-
σεν, εἴτα Πύρρος»· «Ἀχιλλεὺς» δὲ «ἐπολέμησε, δητα Πύρρος» οὐκ ἄν
10 τις φαίη. Ὁ αὖ καὶ τὸ $\overline{\tau\alpha\rho}$ οὐ ποιοῦσι τὸν αὐτάρ· ὁ μὲν γὰρ αὐτάρ
συμπλεκτικός, ὁ δὲ αὖ παραπληρωματικός. Ὁ ἄρ καὶ ὁ ρά δύνανται
γενέσθαι ἀπὸ τοῦ ἄρα.

Τινὲς δὲ προστιθέασιν καὶ ἐναντιωματικούς, οἷον ἔμπης
ὅμως.] Ἐναντιωματικοὶ λέγονται γοῦν οὗτοι οἱ σύνδεσμοι, ὅτι τότε
15 χρώμεθα αὐτοῖς, ὅτε τὸ ἐναντίον τῷ προηγησαμένῳ λόγῳ εἰπεῖν βου-
λόμεθα, οἷον «ὁ δεῖνα ἀφυῆς μὲν ἐστὶ πρὸς παιδευσιν, ὅμως δὲ φοιτᾷ
τῷ διδασκάλῳ»· ἐναντίον γὰρ ἐστὶ τῷ προηγησαμένῳ τῷ «ὁ δεῖνα ἀφυῆς
ἐστὶ πρὸς παιδευσιν»· καὶ τὸ ἔμπης τὸ αὐτὸ σημαίνει· Ὅμηρος <B 297 seq>
ἀλλὰ καὶ ἔμπης Αἰσχρόν τοι δηρόν τε μένειν κενεόν τε νέε-
20 σθαι, ὅπερ σημαίνει τὸ μὴ χρῆναι ἐπανελθεῖν ἀπράκτους ὄντας.

Τέλος τῆς Διονυσίου τέχνης.

SCHOLIA LONDINENSIA.

Παρεκβολαὶ σὺν θεῷ διαφόρων γραμματικῶν περὶ γραμματι-
κῆς μεθόδου, ἀρχόμεναι ἀπὸ τοῦ περὶ προσωδίας.

25 Τριχῶς λέγεται ἡ προσωδία *etc.* = *eadem fere quae* Σ^v 124, 27
— 126, 14. — Νοηταὶ δὲ εἰσι καὶ οὐκ ἐκφωνούμεναι, συγγένειάν τινα
ἔχουσαι πρὸς τὰ τῆς σιωπῆς διαστήματα, δυνάμεναι ἐλάχιστον καὶ μόλις
αἰσθῆσαι ὑποπίπτουσαι· ταύτας δὲ καὶ διορισμούς τινες ἐκάλεσαν.

Ὁ δὲ περὶ διαστολῆς καὶ στιγμῆς λόγος συναφῆς ἐστίν· ἀνάπαυσις 309, 1
30 μὲν γὰρ στιγμῆς ἴδιον, διαστολῆς δὲ διάκρισις, ἀμφοτέρα δὲ παρήλθε
πρὸς τὸ βέλτιον παρασκευάσασθαι τὴν ἀνάγνωσιν. Ὡν ἡ μὲν ἀπόστρο-

14—18 (παίδ.) hab. et. A

3 περιγραφὴν VN || 7 ὁ δητα N, om V || 10 καὶ ὁ $\overline{\tau\alpha\rho}$ V, καὶ $\overline{\tau\alpha\rho}$
N || 21 Τέλος — τέχνης om N || 23 διαφόρων — προσ. (24) A, ἀπὸ τε βυ-
βλίων διαφόρων γραμματικῶν ἀπὸ τε Ἀπολλωνίου καὶ Ἡρωδιανοῦ ἀρχομένων ἀπὸ
προσωδίας. περὶ προσωδίας E || 28 ὑποπίπτουσαι E, ὑποπίπτουσιν A || 29 συνα-
φῆς A, σαφῆς E || 31 παρασκευάσθαι A, παρασκευάζει E

φος τίθεται ἐπάνω τῶν λέξεων, ὅταν συναλοιφῇς οὔσης ἐκβληθῇ γράμμα
ἢ γράμματα· καὶ τὰ δοκοῦντα συνηλεῖσθαι διαστέλλει, τὰ πεπονθότα
κράσιν ἐν συνθέσει φωνήεντα καὶ <τὰ> πεπονθότα ἐκθλιψιν ἐν παραθέσει
[σύμφωνα] διακρίνουσα, μὴ ἐπιφερομένου συμφώνου, χωρὶς εἰ μὴ κλίσις
20 ἐτέρα τις εἴη, ὥς τὸ <ι 366> Οὐτὶν δέ με κικλήσκουσιν, ἢ πάθος 5
ἀποκοπῆς, ὥς τὸ <νῆ Δί>· καὶ ἐπὶ τῆς $\overline{\pi\epsilon\rho}$ ἀντὶ τοῦ περὶ Πίνδαρος
<fr. 314 B⁵> πέροδον ἔφη ἀντὶ τοῦ περίοδον, καὶ περιέναι τετρα-
συλλάβως ἀντὶ τοῦ περι<ι>έναι, καὶ οὐ τίθεμεν εἰς τὸ $\bar{\rho}$ ἀπόστροφον,
ὥσπερ ἐκ τοῦ ἐναντίου διαιροῦμεν τὸ <ω 242> κατ' ἔχων κεφαλὴν,
ἀντὶ τοῦ κάτω ἔχων· καὶ <B 661> Τληπόλεμος ἐπεὶ οὖν τράφη ἐν 10
μεγάρῳ· τὸ γὰρ πλήρες τράφη, ἥκιστα τῶν μακρῶν ἐκθλιβομένων.
Παραλαμβάνουσι δὲ καὶ τὰς διαλέκτους καὶ τὴν συνηθειαν τῶν παλαιῶν,
ὥς ἐπὶ τοῦ ποιητοῦ· τῷ γὰρ ἐθέλω χρῆται, οὐ τῷ θέλω· διὸ καὶ ἐν
τῷ <A 277> μήτε $\varsigma\upsilon$ Πηλεΐδῃ ᾗθελε κατὰ συναλοιφὴν ὁ τόνος ἀνα-
πέμπεται. Καὶ τῷ ἄρ παραπληρωματικῷ καὶ τῷ τάρ χρῆται συνδέσμῳ· 15
ὅθεν οὐ τίθεμεν ἀπόστροφον ἐν τῷ <A 65> εἴ ταρ ὁ γ' εὐχωλῆς.
Ταῖς δὲ συνθέτοις ἀντωνυμίαις οὐδ' ὅλως χρῆται· διὸ καὶ ἐν τῷ <A 271>
μαχόμεν κατ' ἔμ' αὐτόν δύο ποιοῦμεν τόνους τῆς ἀντωνυμίας διὰ
τὴν ἀπόστροφον. Ἐν μέντοι ταῖς τῶν προσώπων μεταβάσεσιν οὐ παρα-
λαμβάνεται· συνίζησις γὰρ γίνεται μάλιστα, ὅταν ἡ ἐξῆς λέξις δακνυθῇ 20
διὰ τὸ μὴ πεφυκέναι τὴν εἰς δασεῖαν ἰκατάληξιν, εἰ μὴ τις κάπὶ τῆς
τελείας στιγμῆς βιάζοιτο, χωρὶς δὲ ἀποστροφῶν· ὥς καὶ τὸ οὐκ ἔτι· τὸ
μὲν γὰρ οὐχὶ ἐπεκτέταται, ὥς καὶ τὸ ναίχι· τὸ δὲ διὰ τοῦ $\bar{\kappa}$ πλεονάσαν
ἐνεκα τοῦ παραλληλίου τῶν φωνηέντων ἐκφυγεῖν· δασείας δὲ ἐπιφερο-
μένης <τὸ $\bar{\kappa}$ εἰς> τὸ $\bar{\chi}$ τρέπεται· αἱ δὲ ἐπεκτάσεις διὰ δασέων γίνονται, 25
οἷον φῆσθα· ὥστε τὸ μὲν οὐχὶ ἐπέκτασις, τὸ δὲ <A 278> οὐκ ἐμέ διὰ
τὸ κεχηνέναι τὴν φωνὴν ἔχει τὸ $\bar{\kappa}$ ἐν παραβολῇ, μετατρεπόμενον εἰς
τὸ $\bar{\chi}$ δι' ἐπιφορᾶς· εἰ γὰρ ἦν τέλειον, ἐφυλάσσετο, διὰ τὸ μὴ τὰ δασέα
εἰς ψιλὰ τρέπεσθαι.

Ἡ δὲ ὕφεν παραλαμβάνεται ὑποκάτω ἐν ταῖς συνθέσεσι τῶν λέ- 30
ξεων καὶ ἀμφιβολίαν ἐχούσαις πρὸς δύο φωνάς. Γίνονται δὲ συνθέσεις
ἐκ δύο καὶ τριῶν λέξεων ἰδίᾳ νοητῶν ὕφ' ἓνα τόνον λεγομένων· <«νοη-
τῶν»>, ἵνα τὸ ἀρίδηνος καὶ τὰ παραπλήσια συμπεριλαμβάνηται, τούτων
γὰρ αἱ πρότερον λέξεις οὐδέποτε κατ' ἰδίαν ῥηταί· τρία δὲ μέρη λόγου
ἐν τῷ χρυσεολευκόλιθος· τὸ γὰρ <efr O 678> δυσκακαιοκόσιπηχυς σύνθε- 35
τον, ἐπεὶ συντεθεῖσθαί φασι <καὶ> τὰ ἐκ πλειόνων ἐν παιδιᾷ, ὥς τὸ

3 καὶ — διακρίνουσα (4) *om* E | θλίψιν A || 5 οὔτι A, οὐ τιν E || 6 $\overline{\pi\epsilon\rho}$
ἀντὶ τοῦ *om* A || 7 περέναι E || 8 ἀντὶ τοῦ περ. *om* A || 9 κατέχων AE ||
10 τράφεν ἐνὶ AE || 11 μεγάρῳ E, μαγεῖρω A || 14 πηλεῖδ' ᾗθελε AE || 15 ἄρ]
ἄρα AE || 16 εἴ ταρ] οὐτάρ AE || 17 οὐδ' ὅλως A, οὐ δόλως E || 20 μάλ.
γίν. E || 22 ὥς καὶ τὸ E, καὶ A || 23 οὐχὶ ἐπετέτακται A, οὐχ ὑποτάσσεται
E | πλεονα A, πλεονάσαντος E || 25 αἱ δὲ] αἱ γὰρ AE || 31 δὲ E, γὰρ A ||
35 δύο καὶ εἰκος. AE

ἀμφιπτόλεμοπηδησίστρατος. Ἐπὶ δὲ τῶν ἐκ τελείας ἀρχομένων συν-
 θέτων χρή τὴν ὑφὲν τιθέναι, ἐπειδὴ συμβαίνει διάφορα τὰ τοιαῦτα· πε-
 ριττὸν δὲ οἶμαι ἐπιτιθέναι τοῖς ἐξ ἀπολείποντος <ἀρχομένοις>, ὥσπερ
 καὶ τοῖς παρασυνθέτοις, ἅπερ ἐστὶν ὡς εἰπεῖν ἀπλᾶ· παράγεςθαι γὰρ
 5 ἀρξάμενα γενέσεως ἐτέρας ἐπιλαμβάνεται· τὸ δ' αὐτὸ καὶ ταῖς ἐπεκτά-
 ρεσι καὶ ταῖς ἀχωρίστοις συντάξεις<ν, ὡς ἐν τῷ> τοιγαροῦν· οὕτω δὲ
 ἔχειν οἶμαι καὶ τὸ οὐδέϊς ἐκ τριῶν μερῶν λόγου, χωρὶς ἀποστρόφου καὶ
 ὑποδιαστολῆς· ὅθεν καὶ τινὰ συλλαβικῶς βαρύνονται, ὡς τὸ <ex gr.
 λ 160> νύνδη, ὅταν τὸ ἀρτίως σημαίνει. Ἔτι δὲ καὶ τὰ παράλογα 309, 20
 10 σημειοῦσθαι χρή, ὡς τὸ ἔμβραχυ, οὐχ ὡς τὸ δις παῖδες, ὅπερ ἐν διαι-
 ρέσει ἐστὶν ἀναλογώτερον, ὡς καὶ τὸ τρίς ἄθλιος· οὐ μὴν τούτοις ὅμοιον
 τὸ <μ 22> διςθανέες, πλεονάζει γὰρ τὸ τ, καθὰ καὶ ἡ τρίσφυλ<λ>ος
 βοτάνη. Ὑποτακτέον δὲ τῇ ὑφὲν καὶ τὰ ἐν συναλοιφῇ, ὅταν τὰ κεχω- 31
 ρισμένα κατὰ τὴν γραφὴν εἰς ἓν συνάγωμεν, καὶ τὰ ἐν δύο λέξεσι συνημ-
 15 μένην διάνοιαν ἐπαγγελλόμενα, οἷον <Λ 385> τοξότα λωβητήρ· ἐν
 γὰρ νοεῖται διὰ τῶν δύο, ἀντὶ τοῦ «διὰ τόξων βλαπτόμενε», ὅθεν τὸν
 δειλὸν σημαίνει.

Ἡ δὲ κάτω ὑποδιαστολή, ἡ καὶ ὑποτείνουσα καὶ διάκρισις νοῦ καὶ
 προσώπου καὶ πράγματος ἐν βραχεῖ, διαστέλλουσα τοῦ προηγουμένου
 20 τὸ ἐπόμενον· τίθεται δέ, ὁπόταν τὴν δυναμένην ὑφ' ἐν λέγεσθαι ἐν
 διαστάσει ἐκφέρωμεν, καὶ ὅταν γράμμα τι ἀμφιβαλλόμενον ἐν ὁποτέρᾳ
 λέξει διαστέλλωμεν. Τῶν δὲ διαστολῶν αἱ μὲν εἰσι κατὰ γράμμα, αἱ δὲ 310, 10
 κατὰ συλλαβὴν, αἱ δὲ κατὰ λέξιν, αἱ δὲ κατὰ διάνοιαν· κατὰ μὲν οὖν
 γράμμα, <λ 281 seq> καὶ Χλῶριν εἶδον περικαλλέα, τὴν ποτε
 25 Νηλεὺς ΓΗΜΕΝΕΟΝ μετὰ κάλλος, πότερον «ἔδον μετὰ κάλλος» ἢ
 «νέον»; κατὰ συλλαβὴν δέ, <Α 168> ἐπεὶ ΚΕΚΑΜΩ πολεμίζων, ἥτοι
 γὰρ ἐστὶ κεκάμω, ἢ ὁ κέ σύνδεσμός ἐστιν· κατὰ λέξιν δέ, ὡς <Χ 51>
 ὀνομάκλυτος ὑφ' ἐν καὶ ὄνομα κλυτός ἐν διαστολῇ· κατὰ δὲ διάνοιαν,
 ὡς ἐν τῷ <α 186> ἐν λιμένι Ῥεῖθρῳ ΥΠΟΝΗΙΩΙ· ὁ γὰρ Ἀπίων, ὡς 10
 30 τοῦ ἐν Ἰθάκῃ λιμένος Ὑπονίου καλουμένου <γ 81>, συνθέτως ἀνέγνω,
 ὁ δὲ Ἡλιδόωρος διαιρεῖ, ἴν' ἢ «ὑπὸ τῷ Νηίῳ».

Τῶν δὲ διαστολῶν αἱ μὲν βελτιοῦσι τὴν διάνοιαν, ὡς τὸ <α 184>
 ΕΣ, ΤΕΜΕCΗΝ μετὰ χαλκόν· οὐ γὰρ Μέσῃ, ἀλλὰ Τεμέσῃ <ῃ> πόλις·
 αἱ δὲ οὐδὲν λυποῦσιν, ὡς τὸ <Γ 318. Η 177> λαοὶ δ' ἡρήσαντο
 35 ΘΕΟΙCΙΔΕ χεῖρας ἀνέσχον· δύναται γὰρ καὶ θεοῖσι καὶ ὁ δὲ σύνδε-
 σμος, καὶ θεοῖς, εἴτα ἰδέ· αἱ δὲ διαστρέφουσιν, ὡς ἐν τῷ <Ξ 221>

32—445, 4 cfr Σ' 150, 22—31

1 ἀμφιπτόλεμος πηδησίστρατος Α, ἀμφιπτοπόλεμος πηχησίστρατος Ε || 3 δὲ |
 γὰρ ΑΕ || 4 καὶ Ε, ἐν Α || 9 νῦν δὲ ΑΕ | ὅταν Α, ὅτι Ε | σημαίνει
 ΑΕ || 10 ἔμβραχυν ΑΕ || 11 τριθάθλιος ΑΕ || 14 συνημμένην Ε, συνημένα
 Α || 15 ἐπαγγελλόμεναίς ΑΕ || 16 τῶν] τοῦ ΑΕ || 18 καὶ ἀδιάκρισις Ε ||
 21 γράμμα τι] γράμματα Α, γράμμα Ε || 27 δὲ om Α

ἄπρηκτον ΓΕΝΕΕΘΑΙ· τινὲς γὰρ ἀντὶ τοῦ γενέσθαι, καὶ εἶχοντο λό-
 γου, εἰ καὶ <ῆ> χρήσις αὐτοῖς ἐπηκολούθει ἐπ' αὐτῆς τῆς ἐννοίας.
 Ὅραται δὲ καὶ ἡ ὑποδιαστολὴ ἐν παραθέσει, ἥτις ἐστὶ λέξεων παράλλη-
 λος σύνταξις κατὰ τὸν ὑπάρχοντα ἐκάστη τόνον, καὶ ἐπὶ δύο λέξεων
 τῆς προτέρας κλινομένης, ὅταν εὐθεῖαι ὦσιν ἐν τῇ παραθέσει μὴ κλινό- 5
 μεναι, ὡς ἐν τῷ ΓΟΥ, ΚΥΑΜΟΣ ΜΟΥΟΥ, ΕΣΤΙΑ· ἐπὶ μέντοι τῶν διάφορον
 ἐχόντων τὴν γραφὴν ἀρκεῖ ἡ γραφὴ διακρίναι, ἥτοι συνθέτως ἢ διαλε-
 λυμένως ἀναγινώσκεται.

Τόνοι ἀπλοὶ μὲν δύο *etc.* = *excerpta ex* Σ^v 126, 15 — 128, 26.

Πόθεν τέχνη; Παρὰ τὸ τεύχῳ τευχάνη, εἶτα συγκοπῇ μεθ' ὕφαι- 10
 ρέσεως τοῦ ὕ τέχνη.

<Heliodori.> — Τί ἐστὶ τέχνη; Σύστημα ἐκ καταλήψεων ἐγγεγυμνα-
 σμένων πρὸς τι τέλος εὐχρηστον τῶν ἐν τῷ βίῳ. «Σύστημα» λέγεται τὸ
 ἐκ διαφορῶν τινῶν συναθροιζόμενον καὶ συνιστάμενον πρᾶγμα· παρὰ τὸ
 συνίστασθαι γὰρ καὶ εἶναι λέγεται σύστημα. Αἱ δὲ τέχναι διὰ πλειόνων 15
 ἀποτελοῦνται, καὶ μάλιστα ἐξ ὕλης καὶ ὀργάνων· ὥσπερ ἡ τεκτονικὴ
 ὕλην μὲν ἔχει τὰ ξύλα, κέχρηται δὲ καὶ ὀργάνοις, σκεπάρνῳ ἢ πελέκει,
 πρὸς τὸ ἀποτελέσαι θρόνον ἢ ἀβάκιον· ἐπὶ πάντων δὲ τῶν τεχνῶν
 εὐρίσκονται, πλὴν ὀλίγων τῶν λεγομένων αὐτοευστάτων, αἵτινες χωρὶς
 ὕλης γίνονται, ὡς ἡ ὀρχηστικὴ καὶ ἡ νηκτικὴ. «Ἐκ καταλήψεων» δὲ 20
 ἀντὶ τοῦ ἐξ ἐφευρέσεων· οὐ γὰρ ἀθρόως αἱ τέχναι συνεστάθησαν, ἀλλὰ
 κατὰ βραχὺ ἢ ὑπὸ πλειόνων ἢ ὑπὸ ἐνός· οἷον ὡς ἐν ὑποθέσει τὴν ῥα-
 φικὴν οἱ μεθοδεύσαντες ἔρραψαν τὸ καμίσιον δίκην σάκκου, καὶ θεασά-
 μενοι οὐκ εὐπρέπες, ἐπενόησαν τὸ ἐκλαγκιολίσασθαι. «Ἐγγεγυμνασμέ-
 νων» δέ, ἐπειδὴ οὐχ ἅπασι ἢ δις οἱ ἀρχαῖοι τὰς τέχνας δοκιμάσαντες 25
 ἐκδεδώκασιν, ἀλλὰ πολλάκις χειρίσαντες καὶ τὸ καλῶς ἔχον σκοπήσαντες.
 «Πρὸς τι» δὲ «τέλος εὐχρηστον», ἐπειδὴ οὐ πάντων τῶν πρὸς τὸ ζῆν
 ἡμᾶς ἐπιτηδεῖων ἡ τέχνη τὴν χρεῖαν χαρίζεται, ἀλλ' ἐνός τινος· αἱ μὲν
 γὰρ τῶν τεχνῶν πρὸς τὸ ζῆν ἡμᾶς καθεστήκασιν, ὡς ἡ γεωργικὴ, αἱ δὲ
 πρὸς τὸ καλῶς ζῆν, ὡς ἡ μυρεψικὴ. Τούτων· αἱ μὲν εἰσὶν ἀποτελεσμα- 30
 τικαί, ὡς ἡ χαλκευτικὴ, αἵτινες καὶ τὸν μετὰ τὸ γενέσθαι χρόνον κρι-
 τὴν ἔχουσι τῆς ἑαυτῶν ἐργασίας, αἱ δὲ μονοεύστατοι, αἵτινες ἐκτὸς
 ὕλης ἀποτελοῦνται, ὡς ἡ ὀρχηστικὴ· αὕτη γὰρ τὸν καθ' ὃν χρόνον
 γίνεται ἔχει μόνον κριτὴν· αἱ δὲ ὁμοιωματικαί, ὡς ἡ ἀνδριαντοπλαστικὴ·
 αὕτη γὰρ τὰς φύσεις τῶν ὄντων ὁμοιογραφεῖ· αἱ δὲ κτητικαί [μέν], ὡς 35
 ἡ ἀλιευτικὴ· αὕτη γὰρ ὑπὸ θήραν κτᾶται ἑαυτῇ· αἱ δὲ μικταί, ὅσαι καὶ

12 — 447, 27 *videntur esse* Σ^h

2 αὐτῆς τῆς Ε, αὐτοῖς Α || 5 *post* κλινομένης *add* μετὰ τῆς (*sic*) Α, τῆς
 αὐτῆς Ε | κλινόμεναι] κλινομένην ΑΕ || 6 διάφορον Ε, διαφόρων Α || 7 σύν-
 θετον Α, σύνθετα Ε || 12 ἐκ καταλ.] ἐγκαταλ. ΑΕ | ἐγγεγυμν. — βίῳ (13) Ε,
 καὶ τὰ ἐξῆς Α || 21 ἐξ *om* Α || 28 τὴν χρεῖαν *om* Ε || 34 γίνεται *om* Α

λόγῳ κατορθοῦνται καὶ πράξει, ὡς ἡ ἱατρικὴ. Καὶ τὴν γραμματικὴν δέ
 τινες μικτὴν ἔδοξαν λέγειν, λόγῳ μὲν χρωμένην, ὅταν διδάσκῃ τὴν δύ-
 ναμιν τῶν συλλαβῶν καὶ τῶν λέξεων, ἔργῳ δέ, ὡς ὅταν γράφῃ· πλὴν
 λογικαὶ καὶ αὗται, ὡς περισεύοντα τὸν λόγον ἔχουσαι· καὶ γὰρ τῷ
 5 περισεύοντι τὰ πράγματα συμεταβάλλεσθαι πεφύκασιν.

Τέλος τῆς γραμματικῆς ὁ ἑλληνισμός· οὗτος δὲ τῶν χρησίμων τε-
 χνῶν· δυνατόν γὰρ καὶ ἄνευ αὐτοῦ αὐτάρκως τὰ σημαινόμενα παρα-
 στήσαι, μέτιμεν δὲ αὐτὸν διὰ τὸ κόσμον τῇ φράσει περιτιθέναι· ἀρετὴ
 δὲ οὗτος λόγου, οὐχ ὕλη· πᾶσα γὰρ κακία ἀντίκειται [τῇ] ἀρετῇ, οἷον
 10 τῇ ἀνδρείᾳ ἢ ἀνανδρείᾳ, ἀντίκειται δὲ ὁ βαρβαρισμός καὶ ὁ σολοικισμός
 τῷ ἑλληνισμῷ· ὁ ἄρα ἑλληνισμός, ὅς ἀντίκεινται <αὗται> αἱ κακίαι, ἀρετὴ
 καὶ οὐχ ὕλη. Ἔστι δὲ ἑλληνισμός λέξις ὑγιῆς καὶ ἀδιάστροφος λόγου
 μερῶν πλοκὴ κατάλληλος κατὰ τὴν παρ' ἐκάστοις ὑγιῇ καὶ γνησίαν
 διάλεκτον· «λέξις» μὲν οὖν «ὑγιῆς» κατὰ τὴν πρὸς τὸν βαρβαρισμὸν
 15 ἀντίθεσιν, «λόγου» δὲ «μερῶν πλοκῇ» κατὰ τὴν πρὸς τὸν σολοικισμόν·
 τὸ δὲ «κατὰ τὴν παρ' ἐκάστοις ὑγιῇ καὶ γνησίαν <διάλεκτον>» πρὸς τὸ
 παρὰ τὴν παρ' ἐκάστοις ἀκολουθίαν τῆς ἐπιχωριαζούσης συνηθείας. Δύο
 δὲ αὐτοῦ κανόνες· ἀναλογία τε, ἥνικ' ἂν ζητῶμεν περὶ τῆς αὐτῆς φωνῆς,
 πότερον οὕτως ἢ οὕτως ῥητέον, οἷον ἀκρατότερον ἢ ἀκρατέστερον· ἐπέ-
 20 κρινε γὰρ τοῦτο ἡ ἀναλογία, διδάξασα ὅτι ἀπὸ μὲν τῶν εἰς ἡς ληγόντων
 ὀνομάτων ἐμπίπτοντα συγκριτικὰ διὰ τοῦ εἰς λέγονται, οἷον εὐσεβῆς
 εὐσεβέστερος, ἀπὸ δὲ τῶν εἰς ὅς, εἰ μὲν μακρὰ εἴη κεχρημένα τῇ παρα-
 τελευτῇ, διὰ τοῦ ὅ, εἰ δὲ βραχεῖα, διὰ τοῦ ὡ, οἷον λευκός λευκότερος,
 25 ἀκρατῆς ἀκρατέστερος· καὶ ἡ χρῆσις, ἥνικ' ἂν περὶ σημαινόμενου ζητῶ-
 μεν, οἷον εἰ τότε κατὰ τοῦδε τιθέμενον κύριον ἢ ἄκυρον, ὡς ἐπὶ τοῦ
 αὐθέντης ἔαν ζητῶμεν, εἰ καλῶς ἐπὶ τοῦ δεσπόζοντός τινος τάσσεται·
 ἡ μὲν οὖν ἀναλογία οὐχ οἷα τε κρίνειν, ἡ δὲ χρῆσις ἔξετασθεῖσα πέ-
 φηνεν ἡμῖν ἀκύρως μὲν παραλαμβάνομενον ὑπὸ χυδαίων, ταχθὲν δ' ἂν
 30 δεόντως ἐπὶ τοῦ αὐτόχειρος καὶ φονέως.

Εἴρηται δὲ ἑλληνισμός ἀπὸ Ἑλληνος τοῦ Διός. Ὁ δὲ παρὰ τὸν
 ἑλληνισμόν ὁμιλῶν ἥτοι βαρβαρίζει ἢ σολοικίζει· εἰς γὰρ δύο διήρηται
 ἡ οἰκουμένη, εἷς τε βάρβαρα καὶ Ἑλληνικά, καὶ τὸ μὲν ἀπλῶς ἐλληνί-
 ζειν εἴρηται, τὸ δὲ βαρβαρίζειν. Διαιρεῖται <δὲ> τὸ βαρβαρίζειν εἰς τε
 35 τὸ σολοικίζειν καὶ βαρβαρίζειν· ἔστι δὲ σολοικισμός ἀμάρτημα περὶ τὴν
 σύνταξιν τῶν μερῶν τοῦ λόγου· ὠνόμασται δὲ ἀπὸ Κόλωνος καὶ τῶν
 μετ' ἐκείνου εἰς Κιλικίαν ἐλθόντων καὶ κτισάντων τοὺς Κόλους, οἱ χρόνῳ
 ὕστερον ἐπανελθόντες Ἀθήναζε οὐκέτι τὸ πατρίων τῆς ὁμιλίας ἐφύ-

2 μικτὴν E, om A || 4 αὗται A || 7 γὰρ A, δὲ E || 9 λόγου E,
 λόγος A || 14 πρὸς] περὶ AE || 18 αὐτοῦ] αὐτῶν A, αὗται E | ἥνικα Ζη-
 τῶμεν AE || 19 ἐπέκρινε E, ἀπέκρινε A || 22 μακρὰ AE || 23 βραχεῖα
 AE || 25 ἥνικα ἂν AE || 27 ἔαν δὲ Ζητ. A || 29 περιλαμβ. AE ||
 37 ἐκείνον AE

λασσον· οἱ δὲ φασι σολοικισμὸν προφορὰν σεσαλευμένην τοῦ οἰκείου, ἢ
 κύου λόγου αἰκισμὸν. Σολοικίζουσι δὲ περὶ γένη, ὡς τὸ <B 742>
 κλυτὸς Ἴπποδάμεια· περὶ ἀριθμούς, <ὡς τὸ [B 278] ὡς φάσαν ἢ
 πληθὺς· περὶ πτώσεις> ὡς τὸ <A 24. 378> ἀλλ' οὐκ Ἀτρεΐδῃ Ἀγα- 5
 μέμονι <ἦνδανε θυμῷ>· περὶ ὄνομα, ὡς εἴ τις χρήσαιτο πατρω-
 νυμικοῖς ἀντὶ κυρίων ἢ τοῖς λοιποῖς οὐ κατὰ τὸν τρόπον· περὶ ῥῆμα,
 ὡς εἴ τις χρήσαιτο ἐγκλίσει ἀντὶ ἐγκλίσεως ἢ χρόνῳ ἀντὶ χρόνου· περὶ
 μετοχάς, ὡς τὸ <Θ 307> καρπῷ βριθομένη, ἀντὶ τοῦ βρίθεται· περὶ
 ἄρθρα, ὡς εἴ τις χρήσαιτο προτακτικῇ ἀντὶ ὑποτακτικοῦ, ὡς τὸ <C 460>
 καὶ θώρηχ', ὃ γὰρ ἦν· περὶ ἀντωνυμίαν, ὡς τὸ <Hes. Opp. 2> δεῦτε, 10
 Δί' ἐννέπετε σφέτερον πατέρ' ὑμνείουσαι· περὶ προθέσεις, ὡς
 εἴ τις φαίη κατηγορίαν ὑπὲρ τινος γεγραφέναι, δέον κατὰ τινος· περὶ
 ἐπιρρήματα, <ὡς τὸ [η 13] καὶ εἴσω δόρπον ἐκόσμει, ἀντὶ τοῦ ἔν-
 δον>· περὶ συγκρίσεις, ὡς εἴ τις λέγοι «δικαιότατος Ἀριστείδης Περι-
 κλέους», δέον εἰπεῖν δικαιότερος· περὶ ἑλλείψεις, ὡς τὸ <Eurip. Bacch. 15
 5> πάρειμι Δίρκης νάματα, ἀντὶ τοῦ εἰς Δίρκης· περὶ τόπους, ὡς
 εἴ τις λέγοι «εἰς παλαιστοῦ ἐγενόμην», δέον εἰς παλαίστραν.

Βαρβαρισμός ἐστιν ἀμάρτημα προφορᾶς ἐν λέξει γινόμενον· γίνεται
 δὲ περὶ τόνους, ὡς εἴ τις τὸ Αἴας ὀζύνει· περὶ χρόνους, ὡς εἴ τις τοῦ
 Αἴας τὸ αᾶ συτέλλει· περὶ πνεύματα, <ὡς εἴ τις> τὸ Ἀίδης ψιλοῖ· περὶ 20
 γραφὴν, ὡς εἴ τις λέγει τὸ Λάχης διὰ τῆς εἰ διφθόγγου γράφεσθαι,
 ὀφείλον διὰ τοῦ ἥ· περὶ κλίσιν, ὡς εἴ τις τὸ Αἴας ἱσοσυλλάβως κλίνει,
 ὀφείλον περιττοσυλλάβως· περὶ διάλεκτον, ὡς εἴ τις προαιρούμενος ἀτ-
 τικίζειν ἄλλην ἐγκαταμίξει λέξιν χωρὶς τινος ἀναλογίας, ὡς εἰώθασιν οἱ
 κωμικοί· τοῦτο δὲ σαρκασμὸν καλοῦσι· περὶ τοὺς τῶν συλλαβῶν μερι- 25
 σμούς, ὡς εἴ τις τὰς διφθόγγους διαλύει, οἷον παῖς πάις· περὶ λέξιν
 ξένην, ὡς εἴ τις τὸν κλάδον τοῦ φοίνικος βαῖον ὀνομάζει, δέον λέ-
 γεσθαι ὁμωνύμως τῷ φυτῷ.

§ 1.

Περὶ γραμματικῆς.

30

0, 13c <Heliodori.> — Γράμμα σημαίνει εἴ· τοὺς τῶν στοιχείων τύπους,
 <Theocr. 18, 47> γράμματα δ' ἐν φλοιῷ γεγράφεται· τὰ συγγράμ-
 ματα, <Theocr. 24, 105> γράμματα μὲν τὸν παῖδα γέρων Λίνος
 ἐξεδίδαξεν· τὰ τῶν σοφῶν μνημονεύματα· Πλάτων ἐν Φαίδρῳ <229 E>,

31—448, 10 *videntur esse* Σ^h

2 κύου E, κόου A || 4 ἀτρείδης E | ἀγαμέμνον A || 6 τὸν om A ||
 10 ἦν om A || 11 διέννέπετε A, δὴ ἐννέπετε E (*quod conī. Koechly*) || 19 τοῦ
 τὸ AE || 20 αἴας κατὰ τὸ αᾶ E | συτέλλῃ AE | ὡς εἴ τις om AE¹, *in marg.*
add Constantini Lascaris manu E | τὸν ἄδωνιν ψιλῶς AE | περὶ] κατὰ
 AE; *item v. 22* | περὶ γρ. — περιττ. (23) *post* παλαίστραν (*v. 17*) *transp.* AE ||
 23 προαιρουμένου A || 26 διαλύει E || 27 βαῖα *Ev. Ioann. 12, 13*, βοῖον AE ||
 31 εἴ] δ AE || 33 Λίνος] αἴνος A, ἔνος E || 34 ἐξεδίδαξαν A, ἐδίδαξε E

οὐ δύναμαι κατὰ τὸ Δελφικὸν γράμμα ἐμαυτὸν γινῶναι· τό τε ἐπίγραμμα, <ubi?> ἀλλὰ τί τοῦτο αὐτὸ γράμμα βέβηκεν; καὶ ποτὲ ²⁰ ποίημα, Ὅμηρειον δὲ καλεῖσθαι Γράμμα, Καλλίμαχος <epigr. 7 Sch>· ἀπὸ οὖν τοῦ δηλοῦντος τὸ ποίημα γραμματική· μένεται τοῦ ὀνόματος
 5 Μένανδρος ἐν Πωλουμένοις <fr. 422 K> καὶ Πλάτων ἐν Φιλήβῳ <18 D>. Φασι δὲ Ἀντίδωρον τὸν Κυμαῖον πρῶτον ἐπιγεγραφέναι αὐτὸν γραμματικόν, σύγγραμμά τι γράψαντα περὶ Ὁμήρου καὶ Ἡσιόδου. — Γράμμα δὲ σημαίνει καὶ τὴν ἐπιστολήν, καὶ τὸν σταθμόν, ὃν τρόπον λέγομεν τὴν ³⁰ οὐγκίαν κδ' γράμματα ἔχειν, καὶ τὸ ζωγράφημα, καὶ τὸ ψήφισμα παρὰ
 10 Δημοσθένει.

Μέρη δὲ αὐτῆς δ' etc. = Σ^v 164, 9—20.

311, 2

Διαφέρει δὲ γραμματικὴ γραμματιστικῆς· ἡ γὰρ γραμματικὴ νεωτέρα ⁵ ἀπὸ Θεαγένους, τετέλεσται δὲ ἀπὸ τῶν Περιπατητικῶν Πραξιφάνους τε καὶ Ἀριστοτέλους· ἡ δὲ γραμματιστικὴ παλαιά, ἵσως δὲ ¹⁵ ἐκ δὲ ἅμα τῇ φύσει προελθοῦσα· καὶ τῆς μὲν τέλος τὸ γράφειν, τῆς δὲ τὸ ἀναγινώσκειν.

Γραμματικὴ ἐστὶν ἐμπειρία.] Τῶν τεχνογράφων etc. = Σ^v ¹¹ 165, 2—15.

Γραμματικὴ ἐστὶν ἐμπειρία.] Διὰ τί καλεῖ αὐτὴν ἐμπειρίαν; ²²
 20 Καὶ οἱ μὲν φασι καταχρηστικῶς εἰπεῖν ἀντὶ τοῦ γινώσκειν· οἱ δὲ ὅτι ἐπειδὴ ὁ σκοπὸς etc. = Σ^v 166, 33—167, 4. Οἱ δὲ ὅτι ἐπεὶ μικτὴ ἐστὶν ἡ γραμματικὴ etc. = *similia atque* Σ^v 167, 10—25. Οἱ δὲ ὅτι πολλάκις μόνῃ παραδόσει κέχρηται, λέγουσα οὕτως ἔχειν τὴν παράδοσιν, ὥσπερ ἐπὶ τοῦ Σκείρων καὶ τῶν ὁμοίων, τούτου χάριν ἐκ τούτων, ὧν
 25 μὴ εὐρίσκει λόγον ἀποδοῦναι, αὐτὴν ὠνόμασεν. Ἀλλὰ μᾶλλον ὥφειλεν ἐκ τοῦ πλεονάζοντος αὐτὴν καλέσαι τέχνην, καὶ μὴ ἐκ τῶν σπανίων. Κρεῖττον οὖν ἐστὶν εἰπεῖν, ὅτι ἐμπειρία εἶπεν οἰονεῖ πολυεπείαν· ἡ γὰρ ἐμπειρία δηλοῖ καὶ τὴν πολυεπείαν, ὡς Εὐριπίδης, <Phoen. 532 seq> ἀλλ' ἡμπειρία ἔχει τι λέξαι τῶν νέων σοφώτερον, ἀντὶ τοῦ ἡ
 30 πολυεπείαν· ὅτι γὰρ καὶ οὗτος τέχνην αὐτὴν οἶδε, δηλοῖ λέγων, «ἐκτον κρίσις ποιημάτων, ὃ δὴ κάλλιστόν ἐστι πάντων τῶν ἐν τῇ τέχνῃ».

Τῶν παρὰ ποιηταῖς τε καὶ συγγραφεύσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ^{311, 31} λεγομένων.] Πολυεπείρος ὁ γραμματικὸς ποιητῶν τε καὶ πεζολόγων, καθὸ πάσης τετριμμένης λέξεως ἐπιστήμων, οὐ καθὸ Ζητημάτων Δημο-
 35 σθενικῶν ἢ δογμάτων Πλατωνικῶν ἐπιστήμων· οὐ γὰρ ἀνάγκη ταῦτα αὐτὸν εἰδέναι. Συγγραφεῖς δὲ λέγουσι πάντας τοὺς πεζολόγους· τού- ³¹²

12—16 *cf.* Σ^v 164, 23—29

2 τί Ε | αὐτόγραμμα ΑΕ || 4 γρα(μ-μ-Λ)ατικὸν ΑΕ || 5 φιλήβω Ε, φοίβω Α || 6 ἀντόδωρον ΑΕ, *sed* Α* *in marg.* φασι τὸν αὐτόδωρον τὸν κυμαῖον πρῶτον ἐπιγεγραφέναι αὐτὸν γραμματικόν || 8 λέγωμεν ΑΕ || 9 ογκίαν Α, οὐγγίαν Ε || 15 *post* μὲν *add* τὸ Α || 29 ἡ ἐμπ. ΑΕ || 30 οὗτος αὐτὴν Ε, τέχνην αὐτὸς Α || 32 καὶ — λεγομένων (33) *om* Α

των δὲ οἱ μὲν ῥήτορες, οἱ δὲ συγγραφεῖς, οἱ δὲ ἱστορικοί· οὐκ ἔστι γὰρ μόνον παρὰ τοῖς ποιηταῖς καὶ συγγραφεῦσι χρειώδης ἡ γραμματική *etc.* = Σ' 167, 26—168, 8.

14 <Heliodori> — Ποιητὴς δὲ κεκόσμηται τοῖς τέσσαρσι τούτοις, μέτρῳ, μύθῳ <ἢ πλάσματι>, ἱστορίᾳ καὶ ποιᾷ λέξει· καὶ πᾶν ποίημα μὴ μετέχον 5 τούτων οὐκ ἔστι ποίημα, εἰ καὶ μέτρῳ κέχρηται. Ἔστι δὲ μέτρον μὲν ποιᾶ καὶ ποσὴ λέξεων ἀπηρτισμένων σύνθεσις, κατὰ τε μέγεθος ἀπηρτισμένη καὶ 20 τάξιν συλλαβῶν, ἐν ἰσότητι ἢ ὁμοιότητι ἢ οἰκειότητι ἤτοι τῶν μερῶν πρὸς ἄλληλα ἢ τοῦ ὅλου πρὸς τὰ μέρη. Ποιᾶ δὲ λέξις ἡ ὀνοματοπεποιημένη· [πλάσμα δὲ τὸ μὴ ἀληθῶς πεποιημένον, ἀλλ' ὑπὸ τινος ἐσκευασμέ- 10 νον·] ἱστορία δὲ πραγμάτων γεγονότων ἢ ὄντων ἐν δυνατῷ σαφὴς ἀπαγγελία· μῦθος δὲ ξένων πραγμάτων ἀπρηχαιομένων διήγησις, ἢ ἀδυνάτων πραγμάτων παρεισαγωγή· πλάσμα <δὲ> τὸ δυνάμενον μὲν γενέσθαι, μὴ γενόμενον δέ. Ἰκανὸς δὲ ὁ μῦθος δυσιπῆσαι δι' ἡδονῆς· ἡ γὰρ μετὰ συλλογισμῶν ἀκρόασις πολλάκις τὸν ἀκούοντα πρὸς ἀντίρρῃσιν 15 κινεῖ· ἡ δὲ ποιητικὴ ἔχει μὲν τὸ προσαγωγὸν ἐκ τῆς ἡδονῆς, δυσιπεί δὲ 30 οὐκ ἔξ ἀγῶνος, ἀλλ' ὥσπερ φυσικῶς ἐναντιούμενη. Τοῦτον οὖν τὸν τρόπον φαίνεται καὶ Ὅμηρος πεποιηκέναι· ἐν ὅσῳ γὰρ <ὁ> ἀοιδὸς παρῇν τῇ Κλυταιμνήστρᾳ, ἀπῆγεν αὐτὴν τοῦ περὶ πορνείαν ἔχειν, καὶ τοῦτο ὀρῶντα Αἴγισθον πρότερον ἐκβαλόντα τὸν ἀοιδὸν οὕτως ἀναπεῖσαι. 20

313 c Ἔστι δὲ ποιητικὴ ἀπαγγελία πραγμάτων διὰ μέτρων καὶ ῥυθμῶν μετὰ τινος κατασκευῆς τὸ μυθῶδες, μετὰ καὶ τοῦ ἀληθοῦς ἐνίοτε συμπεπλεγμένον, μετὰ καὶ ἱστορίας ἐν ποιᾷ λέξει περιέχουσα· ποιητὴς δὲ ὁ κατὰ μετουσίαν τῆς ποιητικῆς <τὸ> ὄνομα ἐσχικῶς τεχνίτης· ποιήσις δὲ κυρίως ἡ διὰ μέτρων ἐντελὴς ὑπόθεσις ἔχουσα ἀρχὰς καὶ μέσα καὶ 25 πέρατα· ποίημα δὲ μέρος ποιήσεως. Ποιήματος πλάσματα ἄδρὸν, ἰσχνόν, ἀνθηρὸν τὸ καὶ μέσον· ἄδρὸν τὸ διηρμένον ὄγκῳ τῷ κατὰ φύσιν, οἶον 10 <N 126> ἀμφὶ δ' ἄρ' Αἴαντας δοιοὺς ἴσταντο φάλαγγες· ἰσχνὸν τὸ συνεσταλμένον ὄγκῳ τῷ κατὰ φύσιν, οἶον <Λ 269> ὥς δ' ὅτ' ἂν ὠδίνουσιν ἔξη βέλος· ἀνθηρὸν τὸ μέσον ἀμφοῖν, οἶον <τ 518> ὥς 30 δ' ὅτε Πανδαρέου κούρη· ἀνθηρὸν δὲ λέγεται, ὅτι ἀρμόζει μάλιστα πρὸς ἀπαγγελίαν λειμῶνων καὶ ἀνθέων. Ἀντίκειται δὲ τῷ μὲν ἄδρῳ

4—452, 14 videntur esse Σ^h

7 ἀπηρτισμένη σύνθ. E | ἀπηρτισμένη *ex* -μένως *corr.* A², ἀπηρτισμένον E || 9 τὰ μέρη] ἕτερα AE | λέξις] λέγεται AE || 12 ἀπρηχαιομένων E, ἀπρηχαιομένη A || 14 δυσιπῆσαι *Usener Mus. Rh. 25, 609 (qui pro δι' ἢ δ. primitus scr. fuisse putat ἀνευ διανοίας)*, δυσιπῆσαι AE || 18 ὁ *add Usener* || 19 κλητεμν. A, κληταιμν. E | ἀπῆγεν AE, ἀπάγειν *Usener* || 20 ἐκβαλόντα *Usener*, ἐκβαλλόντα A, ἐκβάλλοντα E || 22 συμπεπλεγμένων A || 25 διαμετρεν-τελὴς A || 27 διηρμένον *Usener in Act. Acad. Bavar. cl. phil. et hist. 1892, p. 607, adn. 3*, διηρημένον AE | τῷ A, τὸ E | οἶον — φύσιν (29) *om* E || 31 πανδαρέου AE, Πανδαρέως c

τὸ κληρὸν καὶ τὸ βραχύ, τῷ δὲ ἰσχνῷ τὸ πλατὺ καὶ τὸ παχύ, τῷ δὲ ἀνθηρῷ τὸ ἀγλευκὲς καὶ τὸ λογοειδές.

Ποίησεως χαρακτήρες τρεῖς, διηγηματικός, δραματικός, μικτός· διηγηματικός ἐστὶν ὁ κεχωρισμένος μὲν τῶν παρεισαγομένων προσώπων, 20 ὑπ' αὐτῶν δὲ τῶν ποιητῶν λεγόμενος· δραματικός δὲ ὁ κεχωρισμένος τοῦ ποιητικοῦ προσώπου, ὑπὸ δὲ τῶν παρεισαγομένων προσώπων λεγόμενος· μικτός δὲ ὁ ἔξ ἁμφοῖν συγκείμενος.

Εἶδη τοῦ διηγηματικοῦ καὶ μικτοῦ τέσσαρα, ἐπικόν, ἐλεγειακόν, ἱαμβικόν, μελικόν· τοῦ δραματικοῦ εἶδη τρία, τραγικόν, κωμικόν, σατυρικόν. 10 Μέλος ἐστὶ ποίημα παρ' ἰδιότητα ῥυθμοῦ πεποιημένον.

Ἀποστολικόν μέλος ἐστὶ τὸ πεμπόμενον πρὸς τινα, περιέχον <παραίνεσις> ἢ αἵτησιν παρ' αὐτοῦ δωρεᾶς.

Γνωμολογικόν ἐστὶ τὸ γνῶμας καὶ παραινέσεις καὶ ὑποθήκας <περι>έχον πρὸς τινα.

15 Ἰόβακχόν ἐστὶ μέλος ᾄδόμενον εἰς Διόνυσον· εἴρηται δὲ ἀπὸ τοῦ λέγειν «ἰὼ Βάκχε».

Δαφνηφορικόν ἐστὶ τὸ ᾄδόμενον εἰς τὸν Ἀπόλλωνα ὑπὸ τῶν κομιζόντων τὴν δάφνην ἐκ τῶν Τεμπῶν.

Τριποδηφορικόν ἐστὶ τὸ ᾄδόμενον ἐπὶ προπομπῇ τρίποδος, ὃν ἔπεμ- 20 πον οἱ Θηβαῖοι ἔξ ἔθους τῷ Διῖ τῷ Δωδωναίῳ εἰς Δωδώνην.

Ὠσχοφορικόν ἐστὶ τὸ γραφόμενον εἰς Ἀθηναίων ἡθέους δρόμον ἀγωνιζομένους καὶ κρατοῦντας κλῆμα βοτρυῶν πλήρες, ὃ καλεῖται ὠσχος· ποιοῦνται δὲ τὸν δρόμον ἐκ τοῦ Διονυσίου εἰς τὸ τῆς Σκιράδος Ἀθη- νᾶς ἱερόν.

25 Ὑμέναιός ἐστὶ τὸ εἰς γαμοῦντας ᾄδόμενον, ὁμόνοϊαν περιέχον.

Ἐπικήδειόν ἐστὶ τὸ ἐπὶ προκειμένῳ νεκρῷ ᾄδόμενον.

Ἐμβατήριόν ἐστὶ τὸ περιέχον ἄσκησιν ἐνοπλίου κινήσεως καὶ προ- τροπὴν εἰς πόλεμον· ἤδετο δὲ παρὰ Λακεδαιμονίοις.

Ἐγκώμιόν ἐστὶ κυρίως μὲν τὸ εἰς κώμην εἰρημένον, ἀπὸ τοῦ ἀρ- 30 χαίου ἔθους, ἐπειδὴ κωμηδὸν ψκουν, ὅθεν καὶ κωμωδία κέκληνται· λέγεται <δὲ> καὶ εἰς ἄνθρωπον καὶ πόλιν, ἐπαίνου περιεκτικόν.

Ἐρωτικόν ἐστὶ τὸ πεποιημένον εἰς ἔρωτα καὶ ἐπιθυμίαν γυναικὸς ἢ παρθένου.

Προσε<υ>κτικόν ἐστὶ τὸ ᾄδόμενον εἰς πάντας τοὺς θεοὺς καὶ 35 δι' εὐχῆς αἵτησιν τινα περιέχον.

1 βραχύ] παχύ AE | πλατὺ — παχύ] Ξηρὸν καὶ τὸ βραχύ AE || 2 ἀγλου- κές AE, ἀγλυκές Usener || 4 μὲν om E || 5 ποιητῶν E, ποιητικῶν A || 8 Εἶδη τοῦ διηγηματικοῦ ***· εἶδη τοῦ μικτοῦ δ' Usener in Act. Acad. Bavar. 1892, p. 615, adn. 2 || 10—451,2 E, om A || 10 seqq cfr Procl. Chrest. 8 seqq || 15 Ἰόβακχον cfr Procl. Chrest. 16; Pollux 4, 53; Menander rhet. de epid. (III 331, 23 Sp), πρόβακχόν ἐστι E || 16 ἰὼ Βάκχε cfr Horat. sat. I 3, 7, ἰόβακχι E || 17 ὑπὸ] ὑπὲρ E || 21 ἀθηναίους et supra ser. ων E¹ || 23 ποιεῖται E | διονυσείου E | σκιράδος E || 26 ἐπικήδειόν ἐστι E || 27 προτροπῆς E || 30 ἐπειδὴ] ἐπειτα E

Παροίνιον ἔστι τὸ ἐν συμποσίοις ἀδόμενον εἰς προτροπὴν καὶ εἰς ὁμόνοϊαν τῶν παρόντων καὶ εἰς εὐωχίαν.

313. 270 Cύνταγμά ἐστι λέξεις διὰ μέτρων κολοβῶν ἐπὶ πολλὰ διατείνουσα, ἢ σύνταξις μέτρου κατὰ κολοβὸν ἀπηρτισμένη ἄνευ μέλους, ἢ μέτρον εἰς λόγους κολοβοὺς τετμημένον.

30 "Υμνος ἔστι ποίημα περιέχον θεῶν ἐγκώμια καὶ ἡρώων μετ' εὐχαριστίας.

Ἐγκώμιόν ἐστι ποίημα ἢ σύγγραμμα περιέχον ἀνθρώπων καὶ πόλεων ἔπαινον.

Ἐπινίκιος ἐστι ποίημα περιέχον τῶν νενικηκότων ἐγκώμιον, ἐπ' αὐτῇ 10 τῇ νίκῃ καὶ δι' αὐτὴν γεγονός.

314 Παιάν ἐστι ποίημα πρὸς Ἀπόλλωνα καὶ Ἄρτεμιν, <περι>έχον προσφώνησιν ἐπὶ παραιτήσῃ λοιμῶν ἢ στάσεων ἢ τῶν παραπλησίων.

Σκολιόν ἐστι ποίημα πρὸς συμποσίου συναγωγὴν εὐθέτως ἔχον ἱστορίαις καὶ παιδιαῖς οἰκείαις πότῃ συμπεπλεγμέναις· καλεῖται δὲ καὶ ἐποί- 15 νιον καὶ παροίνιον, ὡς ἀνωτέρω δεδήλωται.

Προσόδιόν ἐστι ποίημα ὑπὸ ἀρρένων ἢ παρθένων χοροῦ ἐν τῇ προσόδῳ τῇ πρὸς τὸν θεὸν ἀδόμενον· φέρεται δὲ ἐν τούτῳ τῷ γένει καὶ τὸ ἀποτρεπτικόν· ἔστι δὲ ποίημα σπαστικόν, κατὰ τὸν ἀπὸ τῶν 20 θεῶν χωρισμὸν ἀδόμενον.

Διθύραμβός ἐστι ποίημα πρὸς Διόνυσον ἀδόμενον ἢ πρὸς Ἀπόλλωνα, παραπλοκάς ἱστοριῶν οἰκείων <περιέχον>.

Σίλλος ἐστι ποίημα λοιδορίαν κατὰ τινος περιέχον.

Θρῆνός ἐστι ποίημα ὀδυρμὸν περιέχον καὶ ἐγκωμιαστικὸν τοῦ τετε- 25 λευτηκότος.

Ὑπόρχημα ἐστι ποίημα πρὸς ὄρχησιν γεγραμμένον πρὸς τὸν αὐτὸν ρυθμόν, ὃς δὴ ὑπορχηματικός καλεῖται.

Ῥυθμός ἐστι σύστημα συγκείμενον ἐκ χρόνων, οὐ πάντως συγκειμέ- 30 νων πρὸς ἀλλήλους· οὐ γὰρ πᾶσα χρόνων σύνθεσις ἔρρυθμος· <ἀλλὰ ἡρεμία τε καὶ> κίνησις χρόνων ἐν μεγέθει τακτῷ συλλαμβανομένη· ἢ 30 ἀνὰ λόγον μεταλλάξει δύο χρόνων συγκειμένη τάξις, βραδέως τε καὶ ταχέως.

Πρόλογός ἐστι προαναφώνησις τῶν διὰ τοῦ δράματος εἰσάγεσθαι μελλόντων.

4 ἢ καὶ σύντ. E | ἀπηρτισμένη AE, ἀπηρτισμένον c || 6 εὐχαριστίας A || 13 παραπλησίον A || 14 σκολιὸν ἐστὶ AE || 15 παιδείας AE | καὶ ἐπίνιον E, ἐπίνιον A || 16 καὶ παρ. — δεδῆλ. om A || 17 ἀρρένων E || 19 ἀποτρεπτικὸν AE; an ἀποπεμπτικόν? cfr Menander rhet. (III 336, 5 Sp) || 22 παραπλοκαὶ AE, περιπλοκαὶ c | οἰκείως AE || 23 ἐμπεριέχον E || 27 ὃς δὴ ὑπορχηματικός R Schneider, ὃ δὴ ὑπορχηματικὸν AE || 28 πάντως Usener Mus. Rhen. 25, 608, πάντων AE || 29 ἔρρυθμος A, εὐρυθμος E | ἀλλὰ — καὶ (30) add Usener || 31 ἀνὰ — συγκειμένη Usener, ἀναλογία μεταξὺ δύο λόγων κειμένη AE || 33 προαναφώνησις AE, προαναφωνητικός c

Ῥῆσις <ἐστι> λόγος διεξοδικὸς ὑπὸ τινος τῶν ὑποκρι<ικ>ῶν προ-
 κύπων λεγόμενος πρὸς τὸν ὄχλον.

Ἀμοιβή ἐστι τῶν εἰσαγομένων προσώπων διάλογος.

Ἀγγελός ἐστιν ὁ τῶν πεπραγμένων ἔξω τῆς πόλεως ἢ τῆς οἰκίας
 5 ἀπαγγελίαν ποιούμενος.

Κηνική ψδὴ ἐστιν <ῆ> ἐξ ὑποκριτικοῦ προσώπου λεγομένη.

Κούριμά ἐστιν ψδὴ πένθους μετέχουσα καὶ συμφορᾶς ἀποκεκαρμέ- 30
 νων τὰς τρίχας.

Κάλπιγξ ἐστὶ λόγος περιέχων τὰ πολεμικά.

10 Κκοπός ἐστιν ὁ <ἐκ> τῆς ἀλλοδαπῆς χώρας ἐρχομένων τὴν ἀπαγ-
 γελίαν ποιούμενος πόρρωθεν.

Χορός ἐστι κύστημα πλειόνων ἐμμελῶς τὰ προκείμενα φθεγγομένων. 315

Τραγωδία δέ ἐστι βίων καὶ λόγων ἡρωϊκῶν μίμησις ἔχουσα σεμνό-
 τητα μετ' ἐπιπλοκῆς τινος.

15 <Heliodori.> — Ὅς ἐπὶ τὸ πολὺ λεγομένων.] Μέμφονται τινες
 τῷ ὄρω· οὐ γάρ τις λέγει «ἄνθρωπός ἐστι ζῶον λογικὸν θνητὸν νοῦ καὶ
 ἐπιστήμης δεκτικὸν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ». Ῥητέον οὖν ὅτι ἐπειδὴ ὁ γραμμα-
 τικὸς οὐ πάντων ἐστὶν ἐπιστήμων, θέλων καὶ αὐτὸν συμπεριλαβεῖν ἐν
 τῷ ὄρω εἶπε τοῦτο· τῶν γὰρ πολιτευομένων λέξεων ἐπιστήμων ἐστίν,
 20 οὐ τῶν παρὰ τὸ δέον ἀναπεπλασμένων, ὡς τὸ εὐώπες κόραι <Lycophr.
 23> αἱ κῶπαι, καὶ ἀντίπετρος <Theocr. Syr. 2> ὁ Ζεὺς, καὶ βαλάντιον
 <Dionys. tyr. fr. 12 N² p. 796> τὸ ἀκόντιον παρὰ τὸ βάλλειν τοὺς
 ἐναντίους, καὶ σκέπαρνον <Artemid. 4, 24> τὸ ἔριον παρὰ τὸ σκέπειν
 τὸν ἄρνόν, καὶ τὸ ἐξ ἐρίων ἔνδυμα ποτήριον, ἐπεὶ ποτε ἔριον ἦν, καὶ
 25 τὸν κάδον ἐλκῦδριον <Dionys. tyr. l. 1.>, ὅτι ἀνέλκει τὸ ὕδωρ, καὶ τὸν
 Τηλέμαχον Μακροπτόλεμον <Theocr. Syr. 1>, καὶ τὸν τοῖχον μυστήριον
 <Dionys. tyr. l. 1.>, ὅτι τοὺς μῦς τηρεῖ, καὶ τὴν γυναῖκα μένανδρον
 <Dionys. tyr. l. 1.> παρὰ τὸ ὑπομένειν τὸν ἄνδρα, καὶ στήτην <Dosi-
 adis Ara 1> τὴν γυναῖκα· οὐ δὴ τῶν τοιούτων ἀπαιτηθήσεται εἶδριν ὁ
 30 γραμματικὸς, ἀλλὰ τῶν καθημαξευμένων. Διόπερ οὐκ ἔστιν οὔτε ἐπι-
 στήμη οὔτε τέχνη ἢ γραμματικὴ· οὐδετέρα γὰρ τούτων τῆς προσθήκης
 «ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ» δεῖται, ἀλλ' ἀμφοτέραι τὸ ἀμετάπτωτον ἐπὶ παντὸς
 θεωρήματος ἔχουσιν ὅσον ἐφ' ἑαυταῖς.

Μέρη δὲ αὐτῆς ἐστίν ἔξ.] Οὐκ ἀκριβολογεῖται περὶ τὰ μέρη,
 35 εἴτε καὶ ὄργανα, διὰ τὴν τῶν νέων ἀκοήν· τάχα δὲ οὐκ ἐξ ὧν συνε-
 στηκεν ἡ γραμματικὴ, ἀλλὰ μᾶλλον ἃ δεῖ μετιέναι τὸν γραμματικόν, ὅτι

15 — 453, 23 *videntur esse* Σ^h

3 ἐστι E, δὲ A || 4 ἐστίν om A || 6 ὠδὴ ἐστίν E, δὲ ὠδὴ A || 7 κούρ.
 δὲ ὠδὴ A || 9 ἐστὶ E, δὲ A || 10 σκοπός δὲ ὁ A || 12 χορός δὲ κύστ. A |
 προσκείμενα φθεγγομένου AE || 13 ἐστὶ om A || 17 τὸ om A || 18 συμ-
 παραλαβεῖν AE || 20 τὸ (*prūs*) om A | εὐώπεις AE || 26 μακροπτόλεμον A |
 τὸν τοῖχον AE, τὰς τῶν μυῶν διεκδύσεις *Athen. III 98 d* || 29 δὴ E, δὲ A ||
 30 καθημαξ(-μαξ- E)ευμένων AE || 34 ἐστίν om E

ἀληθές τὸ λεγόμενον, ἐξ ὧν ἐμπειρίαν αὐτὴν εἶπεν, καὶ ὅτι τὸ διορθω-
τικὸν ἐσιώπησε μέρος τὴν τε ἐτυμολογίαν ὡς μέρος κατέλεξεν, ὅπερ
ἐστὶ μόριον. Τὴν τῶν μερῶν οὖν ἀπαρίθμησιν οὐ πεποιήται κατὰ τὸν
φυσικὸν λόγον, ἀλλὰ κατὰ τὸν διδακτικόν.

Διὰ τί δὲ ἡ ῥητορικὴ εἰς εἶδη, ἡ δὲ γραμματικὴ εἰς μέρη διαιρεῖ- 5
ται; Ἐπειδὴ ἡ ῥητορικὴ περὶ πολιτικὰ πράγματα καταγίνεται, ταῦτα δὲ
αὐθυπόστατά ἐστι· καὶ διὰ τοῦτο εἰς εἶδη διαιρεῖται, ὡς τῶν εἰδῶν
ὀλόκληρόν τι ἀποτελούντων, καὶ ὁ ἐν τι τούτων εἰδῶς τέλειός ἐστι ῥή-
τωρ. Ἡ δὲ γραμματικὴ περὶ λέξεις καὶ περὶ τὰ μέρη τοῦ λόγου κατα-
γίνεται, ταῦτα δὲ συμβεβηκότα εἰς ἐπικείμενα κατ' οὐσιῶν· τὰ δὲ συμ- 10
βεβηκότα οὐκ ἔστιν αὐθυπόστατα, καὶ γὰρ τὸ λευκὸν οὐ δύναται χωρὶς
τοῦ σώματος συστήναι· ἐπειδὴ οὖν ἡ γραμματικὴ οὐ καταγίνεται περὶ
αὐθυπόστατα, τούτου χάριν εἰς μέρη διαιρεῖται, καὶ ὁ ἐν τι ἢ δύο τού-
των εἰδῶς οὐκ ἔστι τέλειος γραμματικός.

Διὰ τί τεσσάρων ὄντων τῶν μερῶν αὐτὸς φησιν ἔξ; Καὶ λέγομεν, 15
ὅτι τὸ ἐν ἔξ αὐτῶν, τὸ διορθωτικόν, ἐτμήθη εἰς τρία, εἰς τὸ νῦν τρί-
τον, τέταρτον, πέμπτον· οἱ δέ, ὅτι ἐπεὶ πρὸς εἰσαγομένους διαλέγεται,
ἠθέλησεν ἀφελέστερον τῇ διδασκαλίᾳ χρησάμενος ταῦτα παραδοῦναι
αὐτοῖς μέρη, οἷσιντι κέχρηται εὐθέως οἱ ἀναγινώσκοντες· καὶ γὰρ πρῶ-
τον ἀναγινώσκουσι, καὶ τότε ἐξηγεῖται αὐτοῖς, εἴτα τὰ κατὰ γλῶσσαν 20
καὶ ἱστορίαν σαφηνίζει, εἴτα ἐτυμολογεῖ τὰς λέξεις, καὶ μετὰ ταῦτα τὸν
κανόνα τῆς ἀναγνώσεως παραδίδωσιν αὐτοῖς, καὶ τελευταῖον κρίνειν
διδάσκει.

Τὸ πάλαι δὲ πρῶτον ὁ διορθωτὴς *etc.* = Σ^d 12, 6—13, 6.

<Heliodori.> — Πρῶτον ἀνάγνωσις.] Ἡ τῶν μερῶν τάξις πεποι- 25
ηται τῷ τεχνογράφῳ κατὰ τὴν τῆς διδασκαλίας ἀκολουθίαν· πρότερον
γὰρ ἀναγνῶναι δεῖ τὸν νέον, εἴτα πρὸς ἐτυμολογίαν καὶ ἱστορίαν τρα-
πῆναι· μαθόντες γὰρ ὅτι μῆνις σημαίνει τὴν ἐγκειμένην ὀργὴν τὴν ἐτυ-
μολογίαν γινυόμεθα, ὅτι διὰ τὸ ἐμμένειν· εἴτα περὶ ἀναλογίαν γινό-
μεθα, ἥτις καταγίνεται περὶ ὁμοιότητα τῶν ἐν τῷ χαρακτῆρι ὀνομάτων 30
ἢ ῥημάτων. Καὶ ἔστιν ἀνάγνωσις ἡ τῶν πρώτων μαθημάτων τῆς ψυχῆς
ἀναγνώρισις, ὡς τὸ <δ 250> ἐγὼ δέ μιν οἷα ἀνέγνω τοιοῦτον ἐόντα·
φασὶ γὰρ μετεμψύχωσιν εἶναι, καὶ ἐρχομένην εἰς ἀνθρώπειον σῶμα τὴν
ψυχὴν ἀναγνωρίζειν καὶ ἐπιγινώσκειν ἃ ἤδη προέμαθεν. Ἄλλοι δέ φα-
σιν, ὅτι γινώσις ἐστὶν ἡ πρώτη τοῦ πράγματος ἐπιβολή, οἷον ἐπὶ τῶν 35
στοιχείων γνῶσιν λέγομεν, ἐπὶ δὲ τῶν λέξεων ἀνάγνωσιν, ἐπειδὴ δευ-
τέραν γνῶσιν σημαίνει· καὶ γὰρ ἐκ τῶν στοιχείων σύγκεινται· δηλοῖ γὰρ

15—17 *cf.* Σ^d 13, 7—10 || 25—456, 22 *videntur esse* Σ^h

6 Ἐπειδὴ — καταγίνεται *om* A || 13 καὶ — γραμμ. (14) *om* E || 15 τῶν
E, *om* A || 16 ὅτι E, *om* A || 19 κέχρηται E, χρώνται A || 20 τὰ E, *om*
A || 26 τῆς E, *om* A || 27 πρὸς] περὶ AE || 31 τῆς ψ. E, *om* A || 35 ἐπὶ
E, *om* A

ἡ ἀνά τὸ ἐκ δευτέρου, οἷον ἀναλαβεῖν ἀναδοῦναι. Πρῶτον δὲ τὴν ἀνάγνωσιν λέγει· ἀμελήσαντες γὰρ τοῦ διορθοῦσθαι τὰ βιβλία εὐθὺς ἐπὶ τὸ ἀναγινώσκειν τρέπονται.

Ἐντριβής·] ἡ τετριμμένη, καὶ ἣν οἱ παλαιοὶ διώδευσαν, κὰν μὴ ἀναλόγως ἔχη, ὡς τὸ πτερύγος· ὥφειλε γὰρ πτέρυγος κατὰ τὴν ἀναλογίαν, ἀλλ' ἐπεκράτησε παρὰ τῶν παλαιῶν γραμματικῶν οὕτως ἀναγινώσκεσθαι.

Κατὰ προσῳδίαν·] οἷον κατὰ τέχνην, κατὰ τόνους, χρόνους, πνεύματα, πάθη. Προσῳδία δέ ἐστι τόνος, πρὸς-ὄν ᾄδομεν καὶ τὴν φωνὴν εὐρυτέραν ποιοῦμεν, ἢ τόνος φωνῆς κατὰ διάλεκτον ἢ κατὰ ἀναλογίαν κατορθούμενος· ἡ προσῳδία ἐστὶ ποιά σημείωσις ἀδιαστρόφου φωνῆς λεκτικῆς καὶ ἐμμέτρου· λέγεται δὲ προσῳδία παρὰ τὸ προσάδειν ἡγουν ἀρμόζεσθαι τῇ ὑποκειμένη λέξει.

Τρόποι δὲ ἀναγνώσεως ἰβ'· ἀναλογία, ἐτυμολογία, συναλοιφή, διά-
 15 λεκτος, ἱστορία, τραφή, μέτρον, συνήθεια, σημαινόμενον, ἀντέμφασις ἡγουν <ἀντι>διαστολή, μετάληψις στοιχείων καὶ διαφορὰ τόπων. — Καὶ ἀναλογία μὲν ἐστὶν ἡ τῶν τεχνικῶν κανόνων ἀπόδοσις ἐκ παραθέσεως τοῦ ὁμοίου γενομένη, ὡς ἐπὶ τοῦ αὐλῷ ἡλῶν· πᾶν γὰρ ῥῆμα ἐνεστῶτος χρόνου ἀπὸ διφθόγγου ἀρχόμενον κατὰ παρεληλυθότα χρόνον πά-
 20 λιν ἀπὸ διφθόγγου ἀρχεται· καὶ τὸ πηρός ὀξυτόνως δεῖ ἀναγινώσκειν, ὡς τὸ πηλός. — Ἐτυμολογία δὲ σύντομος καὶ ἀληθῆς τοῦ ζητήματος ἀπόδοσις, παρὰ τὸ ἔτυμον, ὃ σημαίνει τὸ ἀληθές ἡ ἐπισημασία ἐπὶ τῶν πλείεστων τὸ πιθανὸν ἔχουσα· οὐ γὰρ ἐπὶ πάντων ἔστιν αὐτὴν εὐρεῖν· οἷον σπυρίς, πυρίς γὰρ ἐστὶν, ἡ πυρῶν δεκτική, καὶ μέρος ὁ ἄνθρωπος,
 25 ὁ μεμερισμένην ἔχων τὴν <ὄπα ἡγουν τὴν> φωνήν, καὶ ἵππος ὁ τοῖς ποσὶν ἰέμενος, καὶ κύων παρὰ τὸ κυνεῖν καὶ καίνειν, καὶ <αἷξ> παρὰ τὸ ἄσσειν τουτέστιν ἄττειν καὶ ὀρμᾶν· ὡς περ ἐπὶ τοῦ <Ψ 34> κοτυληρυτον· οὐ προφερόμεθα γὰρ τὸ ρ δασέως, ἀλλὰ ψιλῶς· οὐκ ἔστι γὰρ ἡ σύνθεσις ἀπὸ τοῦ ρυτόν, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ἀρύω, ὅπερ ἔχει τὸ ρ ψιλούμενον. —
 30 Συναλοιφή δέ, ὡς ἐπὶ τοῦ <H 161> οἱ δ' ἐννέα πάντες ἀνέστησαν, ψιλῶς τοῦ ἐννέα προφερομένου, ἐπειδὴ ἡ συναλοιφή δηλοῖ, ὅτι ψιλοῦται· ἐπ' ἐννέα γὰρ λέγομεν. — Διάλεκτος δέ ἐστι γλώττης ἰδίωμα, ὡς 315, 5, ἐπὶ τοῦ μείλιχος ὀνόματος· μέλιχος γὰρ φασιν Αἰολεῖς· καὶ τὸ ἄμμες ψιλῶς προφερόμεθα ὡς Αἰολικόν. — Ἱστορία δὲ ἡ τῶν παλαιῶν χρήσις·
 35 πολλάκις δὲ αὕτη ἐναντιοῦται διαλέκτῳ· τοῦ γὰρ χίλιοι πληθυντικοῦ ὀνόματος ἀπαιτοῦντος τὴν εἰ διφθογγον, καθὼς ἡ διάλεκτος — 10

1 δέ] γὰρ ΛΕ || 2 ἀμελήσαντων ΑΕ | γὰρ Α, δέ Ε || 5 ἔχοι Α, ἔχει Ε || 12 δέ Ε, om Α || 13 ἡ ἀρμόζειν τῇ ὑπ. λ. Ε, τῇ ὑπ. λ. ἡγουν ἀρμόζεσθαι Α || 14 ἰβ'] ἰ' Α, δέκα Ε || 16 τόπων Α, τόνων Ε || 19 χρόνον Ε, om Α || 21 ἀληθῆς τοῦ ζητήματος Α, ἀληθοῦς τοῦ ζητοῦντος πράγματος Ε || 22 ἐπὶ σημασίαν — ἔχουσιν (23) ΑΕ; vide *EtM* 817, 4 || 25 ὁ ante μεμ. om Α | ὄπα cfr *EtM* 580, 37 || 26 ἰέμενος cfr *EtM* 473, 32, ἱστάμενος ΑΕ | αἷξ cfr *EtM* 36, 51 || 28 προσφερ. ΑΕ || 31 τὸ ἐν. προφερόμενον Α || 33 ὄνομα ΑΕ

χέλλιοι γάρ φασιν Αιολεῖς — ἡ ἱστορία ἐναντιομένη διὰ μόνου τοῦ ι γράφει. — Γραφή δέ, ὡς ἐπὶ τοῦ ΔΜΩΑC· ὅπου μὲν γὰρ θηλυκὸν ἐστὶ, καὶ πρόσκειται τὸ ι καὶ οὐκ οὐκ, ὅπου δὲ ἀρσενικόν, χωρὶς τοῦ ι καὶ βαρύνεται. — Μέτρον δέ, ὡς ἐπὶ τοῦ <β 119. τ 542> εὐπλοκαμίδες Ἀχαιαί· ἐκ γὰρ τοῦ μέτρου γινώσκουμεν, ὅτι κατὰ διάστασιν ἐστὶ τὸ ευ. — Συνήθεια δέ, ὡς ἐπὶ τοῦ <Δ 64> Ἀθηναίῃ ἐπιτεῖλαι ἀντὶ τοῦ προστακτικοῦ γὰρ τοῦ ἐπιτεῖλον τὸ ἐπιτεῖλαι παραλαμβανόμενον ἐστίν, ἐπειδὴ ἔχει ἔθος ὁ ποιητὴς ἀπαρεμφάτοις ἀντὶ προστακτικῶν χρηθεῖν. — Cημαινόμενον <δέ>, ὡς ἐπὶ τοῦ <Δ 539> ἐνθα κεν οὐ κέ τι· τὸ γὰρ cημαινόμενον οὐκ ἔα ἡμᾶς ὡς δύο λέξεις προφέρεσθαι, ἀλλ' ὡς τρεῖς· οὐκ ἔστι γὰρ ἐνταῦθα ἀπὸ τοῦ οὐκ ἐπιρρήματος καὶ τοῦ ἔτι χρονικοῦ ἐπιρρήματος, ἀλλ' ἀπὸ τῆς οὐ ἀποφάσεως καὶ τοῦ κέ συνδέσμου τοῦ διὰ τοῦ ε ψιλοῦ γραφομένου καὶ τοῦ τί ὀνόματος· τὸ γὰρ οὐ τι cημαίνει. — Ἀντέμφασις δὲ ἡγουν ἀντιδιαστολή τοῦ ἀνταποδο(ο)τικοῦ [τοῦ] τινός. — Μετάληψις δὲ ἡγουν μεταβολή, ὡς ὅτε ἀντὶ τοῦ ἔστατε <Δ 243. 6> εἴπωμεν ἔστητε μεταβάλλοντες τὸ ᾱ εἰς η. — Διαφορὰ δὲ τόπων, ὡς ἐπὶ τοῦ <Ζ 22> εἰδομένη κούρη ναυικλειτοῖο Δύμαντος· οὐ προφερόμεθα γὰρ «ναυικλειτῇ Δύμαντος», ἵνα εὔρεθῇ τῇ ναυικλειτῇ τῇ τοῦ Δύμαντος, ἐπειδὴ αὐτὸς ἐν ἄλλῳ τόπῳ ἐδήλωσεν, ὅτι ἀρσενικόν ἐστὶ καὶ οὐ θηλυκόν, εἰπὼν <ex gr. θ 191> Φαίηκες δολιχῆρετμοι ναυικλυτοὶ ἄνδρες.

Δεύτερον ἐξήγησις.] Ἐξήγησις ἐστὶν ἡ τοῦ ἐξῆς ὁδήγησις, τουτέστι τοῦ νοήματος καὶ τῆς διανοίας ἀκολουθία καὶ τάξις, ὥσπερ παρὰ Πινδάρῳ <Ολ. 1, 1 seq> ἄριστον μὲν ὕδωρ, ὁ δὲ χρυσὸς αἰθόμενον πῦρ Ἀτε διαπρέπει νυκτὶ μέγαν ὁρος ἔξοχα πλούτου· τὸ γὰρ ἐξῆς ἐστὶν «ὁ δὲ χρυσὸς μέγαν ὁρος πλούτου ἐπεὶ ἔξοχόν ἐστὶν ὥσπερ πῦρ ἐν νυκτὶ διαπρέπει καίόμενον», ὅπερ διὰ τὴν ἐν τοῖς μέτροις ἀνάγκην συγκέχυται παρὰ τῇ ποιητῇ· ὥστε ὁ γραμματικὸς ὀφείλει ἐξηγεῖσθαι καὶ τὰ φιλόσοφα καὶ τὰ ῥητορικὰ καὶ πᾶσαν συγγραφὴν, εἰ γε τὸ ἐξῆς λέγει· εἰ γὰρ τεχνίτης ἐστὶν ὁ γραμματικὸς τῆς τοῦ λόγου συνθέσεως καὶ τῆς τάξεως τῆς ἐν τῇ ἀπαγγελίᾳ, καὶ γλῶττης πάσης καὶ ἱστορίας καὶ τρόπου καὶ φράσεως, ἅπερ ἐμπίπτει ἐν τῇ ἐξηγήσει, δῆλον ὅτι πάντα ἐξηγήσεται. Οὐ μὴν ἀπαιτῆσαι τις αὐτὸν κατὰ τὴν τῆς ῥητορικῆς τέχνης ἀπαγγελίαν ἐξηγεῖσθαι· οὐδὲ περὶ κεφαλαίων τάξεως διαλαμβάνων, οὐδὲ

1 χέλλιοι EtM 817, 2, χάνοι A, χένιοι E || 2 γράφει EtM, γράφεται AE || 4 εὐπλοκαμίδες AE || 6 ἐστὶ τὸ εὔ E, τοῦ γ A || 7 τὸ ἐπιτεῖλαι τοῦ ἐπιτεῖλον AE || 8 ἐστὶν om A || 9 ἐνθα κεν AE; an ἐνθ ἐμοὶ οὐκ ἐτι <I 462>? || 11 τοῦ οὐ E, τῆς οὐ A || 16 ἔστητε om A || 17 τόπων A, τόπου E | εἰδομένην κούρην AE | ναυικλυτοῖς (sic) A || 18 γὰρ ναυικλειτοῖς A, γὰρ ναυικλειτοῖο E; cfr Herod. II 145, 4 || 19 τῇ ante τοῦ om A || 21 ναυικλειτοὶ AE || 25 μέγαν ὁρος A, μέγα ὁρος E | ἔξοχα E, om A | τὸ γὰρ — πλούτου (26) E, om A || 26 μέγαν ὁρος E || 29 τὰ ante ῥητ. om A || 31 ἐπαγγελία E || 32 καὶ ante φρ. om A || 33 ἐξηγηθήσεται E || 34 ἐπαγγελίαν AE

μὴν δογμάτων προστίσεται τῶν ἐν φιλοσοφίᾳ, ἀλλ' ἐξηγήσεται κατὰ τοὺς τρόπους τοὺς μάλιστα ποιηταῖς ἀρμόζοντας· πρόσκειται τὸ «μάλιστα», ἐπεὶ ἐνὶ που ἢ δευτέρῳ τῶν τρόπων κέχρηται οἱ ῥήτορες, ὡς τῇ εἰρωνείᾳ· ἄλλοις δὲ οὐκ ἐφικτὸν αὐτοῖς κεχρηῆσθαι, εἰ μὴ ἄρα προσ-
 5 τάζουσι «κατὰ τὴν ποίησιν», «καθ' Ὅμηρον». Ἡ ποιητικὸς τρόπος λέγει, καθ' οὓς οἱ ποιηταὶ δείκνυνται, τουτέστι κατὰ τὰς ιδιότητες τὰς ἐγκειμένας τοῖς ποιήμασιν, ἵνα τοὺς μύθους ὡς μύθους ἐξηγώμεθα μὴ ἀναλύοντες εἰς θεολογίαν· ταῦτα γὰρ θεολόγοις ἀρμόττει. Χρήσιμοι δὲ οἱ τρόποι πρὸς τὴν ἐξήγησιν· δεῖ γὰρ εἰδέναι κατὰ τίνα τρόπον λέγεται
 10 τὸ νόημα πρὸς τὴν σαφήνειαν τῶν ὑποκειμένων, ὡς ἐπὶ τοῦ <Τ 221> αἰψά τε φυλόπιδος πέλεται κόρος ἀνθρώποισι καὶ ἐξῆς· ἐνταῦθα γὰρ εἰς ἀπορίαν περιίσταται ὁ ἐξηγητής, εἰ μὴ τὸν τρόπον τοῦ νοήματος μάθῃ, ὅτι μικτή ἐστὶν ἡ ἀλληγορία· λέγων γὰρ περὶ πολέμου συνήθως, εὐθέως ἐτράπη εἰς ἐτέραν, ὡς περὶ θερισμοῦ διαλεγόμενος. Εἴρηται
 15 δὲ τρόπος ἀπὸ τοῦ τρέπειν ἡμᾶς εἰς ἕτερόν τι ἀπὸ τοῦ προκειμένου· οὐδὲ γὰρ ἂν αὐτῷ χρήσαιτο ῥήτωρ· τοῦ γὰρ ῥήτορος ἀρετὴ ἡ σαφήνεια, οἱ δὲ τρόποι ἐπὶ τὸ ἀσαφὲς παράγουσι. Τοῦ γὰρ λόγου εἰς εἶδη μεριζομένου, τὸ μὲν ἐστὶ κυριολογία, τὸ δὲ σχήμα καὶ τρόπος· κυριολογία μὲν οὖν ἐστὶν ἡ τῶν κατὰ φύσιν λέξεων τετευχυῖα φράσις· τότε γὰρ
 20 οἰκείως προφέροιντο ἂν τις, ὅταν μὴ παρατραπῇ τοῦ κυρίως λεγομένου· τρόπος δὲ λέξεως φράσις ἐκ τῆς καθ' ἑαυτὴν ὅπως οὖν ιδιότητος μετατροπὴν εἰληφυῖα.

Διαφέρει δὲ σχήμα σολοικισμοῦ, ἐπειδὴ σχήμα μὲν ἐστὶ ποιητοῦ ἢ συγγραφέως ἀμάρτημα ἐκούσιον διὰ τέχνην ἢ ξενοφωνίαν ἢ καλλωπι-
 25 σμόν, σολοικισμὸς δὲ ἀμάρτημα ἀκούσιον, οὐ διὰ τέχνην ἀλλὰ δι' ἀμαθίαν γινόμενον.

Τρόπος ἐστὶ λέξις ἢ φράσις πεποιημένη ἢ τετραμμένη ἀπὸ τοῦ κυρίου εἰς τὸ μὴ κύριον κατὰ τίνα λόγον εἰς δήλωσιν εὐπρεπεστέραν· τὸ δὲ ὄνομα ῥηματικόν· ὡς γὰρ παρὰ τὸ λέγω λόγος, οὕτω παρὰ τὸ τρέπω
 30 τρόπος. — Λέγεται δὲ τρόπος ἐξαχῶς· τὸ ἐκάστου ἦθος, καθ' ὃ εὐτρόπον τινα καὶ κακότροπον φαμεν· καὶ σχήμα λόγου τὸ ἐν διαλεκτικῇ· «εἰ ἡμέρα ἐστί, φῶς ἐστίν· ἀλλὰ μὴν ἡμέρα ἐστί, φῶς ἄρα ἐστίν»· καὶ ὁ ἐν μουσικῇ Λύδιος καὶ Φρύγιος· καὶ ἡ ἐπὶ πολλὰ τῆς διανοίας τροπὴ, καθ' ὃ [τὸ] σημαίνόμενον καὶ ὁ ποιητὴς τὸν Ὀδυσσεῆα πολύτροπον εἴρη-
 35 κεν, οἷον <α 1> ἄνδρα μοι ἔννεπε, Μοῦσα, πολύτροπον καὶ ἡ αἰτία, ὅτε φαμέν· «τίνα τρόπον ὕπνος [γὰρ] καὶ τίνα τρόπον ἀναπνοή;» καὶ ὁ ἐν φράσει, εἰς ὃν ἐπιπίπτει ἢ τε μεταφορὰ καὶ τὰ λοιπὰ τῶν τροπικῶν ὀνομάτων.

17—22 *cfr* Gregor. *Corinth. de tropis* (III 215, 3—11 Sp.) || 23—26 *cfr* Gregor. *Cor. de tropis* (III 226, 9—12 Sp.) || 27—457, 7 *cfr* Anon. *de tropis* (III 227, 3—228, 5 Sp.)

6 κατὰ — ποιήμασιν (7) E, *om* A || 18 καὶ τρόπος *om* E || 21 μετατροπὴν E, μετὰ τρόπου A || 27—457, 7 *om* A || 36 ὅτε] ὅτι E

Τρόποι δέ εἰσι πλείονες, γενικώτατοι μέντοι καὶ τάξιν ἔχοντες ἰε' μεταφορά, κατάχρησις, συνεκδοχή, μετωνυμία, ἀλληγορία, ὑπερβολή, εἰρων(ε)ία, αἰνιγμα, ὑπερβατόν, ἀντονομασία, ἀντίφρασις, μετάληψις, πεποιημένον, ὀνοματοποιία, κύλληψις. Εἰσὶν οὗτοι κοινοὶ μὲν καὶ τῆς ἡμετέρας συνηθείας, ἐπιπολάζουσι δὲ ἐν ποιητικῇ, διὸ καὶ ποιητικοὶ κέκληνται 5 παρελήφθησαν δὲ αὐτῶν οἱ μὲν κόσμου χάριν, ὡς ἡ μεταφορά, οἱ δὲ τοῦ ἀναγκαίου, ὡς ἡ κατάχρησις.

Ἄπαντες δὲ οἱ ποιητικοὶ τρόποι σὺν τοῖς ἀπαριθμηθεῖσιν εἰσὶν κζ' ἀλληγορία, μεταφορά, κατάχρησις, μετάληψις, ὑπερβατόν, ἀνατροφή, συνεκδοχή, ὀνοματοποιία, μετωνυμία, περίφρασις, πλεονασμός, παραπλή- 10 ρωμα, ἔλλειψις, ὑπερβολή, εἰρωνεία, σαρκασμὸς ἡγουν χλεύη, ἀστεϊσμός, ἀντίφρασις, ἐναντίωσις, ἀντονομασία, ἀμφιβολία, κύλληψις, αἰνιγμα, ἐπαύ- ξησις, ἔξοχή, ὑστερολογία <καὶ σχῆμα>.

Ἀλληγορία ἐστὶ φράσις ἕτερον μὲν τι δηλοῦσα, ἐτέρου δὲ ἔννοιαν παριστῶσα· τότε δὲ καταχρῶνται δεόντως τῇ ἀλληγορίᾳ, ὅταν ἡ δι' εὐλό- 15 βειαν ἡ δι' αἰσχύνην οὐ δύνωνται φανερώς ἀπαγγεῖλαι, ὡς Καλλιμαχος ἐν ἰάμβοις <fragm. 98^a Sch> τὸ πῦρ, ὅπερ ἀνέκαυσας, πολλὴν πρόσω κέχρηκε φλόγα, ἵσχε δὲ δρόμον μαρτυροῦντος ἵππου· ταῦτα γὰρ οὐ κυρίως εἴρηται· οὐ γὰρ <περὶ> πυρὸς οὐδὲ ἵπποδρομίας ἐστὶ λόγος, ἀλλ' ὥσπερ αἰδοῦμενος ἐκδηλοῦν ἡλεγεε τὴν ὑπερβολὴν τῆς 20 θρασύτητος.

Μεταφορά ἐστὶ λέξις ἀπὸ τοῦ κυρίως ὀνομασμένου ἐφ' ἕτερον ὀνομασμένον μετενηνεγμένη [ἀπὸ τοῦ μὴ κυρίου ἐπὶ τὸ κύριον] ὁμοιώσεως ἢ ἐμφάσεως ἔνεκα· ὁμοιώσεως μὲν, ὡς τὸ <Υ 59> πάντες δ' ἐς <ς> εἰ- 25 οντο πόδες πολυπιδάκου Ἰδης· ὃν γὰρ οἱ πόδες ἔχουσιν ἐπὶ τοῦ σώματος λόγον, τοῦτον ἐπὶ τοῦ ὄρους ἢ ὑπώρειαν· ἐμφάσεως δέ, ὡς τὸ <κ 112 seq> τὴν δὲ γυναῖκα Εὐρον ὄσσην τ' ὄρεος κορυφὴν· μεταφορικῶς γὰρ ὄρους κορυφὴν εἶπε, βουλόμενος ἐμφῆναι τὸ μέγεθος τῆς 30 γυναϊκός.

Ἐτι τῶν μεταφορῶν αἱ μὲν ἀπὸ πράξεως εἰς πράξιν μεταφέρον- 30 ται, αἱ δὲ ἀπὸ σώματος ἐπὶ [τὸ] σῶμα· ἀπὸ μὲν οὖν [τοῦ] σώματος ἐπὶ [τὸ] σῶμα, ὡς τὸ <Ζ 5> Αἶας δὲ πρῶτος Τελαμώνιος, ἔρκος Ἀχαιῶν ἀπὸ δὲ πράξεως εἰς πράξιν, ὡς τὸ <Η 324. I 93> ὑφαίνειν ἤρχετο μῆτιν, ἀντὶ τοῦ κατασκευάζειν· πράξις γὰρ καὶ τὸ ὑφαίνειν λαὶ τὸ βουλευέσθαι. 35

8—21 = *Gregor. Cor. de tropis* (III 215, 14—216, 8 Sp) || 22—458, 15 (κουφιζ.) = *Anon. de tropis* (III 228, 6—229, 7 Sp)

8 Ἄπαντες — ἀπαριθμ. Ε, ποιητικοὶ δὲ τρόποι Α || 13 καὶ ὑστερολ. Ε || 14 καὶ ἀλληγ. Ε || 18 κέχρηκε Α, κέχρηται Ε || 19 γὰρ (*post* οὐ) *om* Α | οὐδὲ Ε, δὲ Α || 20 ἐκδηλοῦν] ἐκ δῆλων ΑΕ || 22 λέξις — ἔνεκα (24) Ε, μέρος μεταφερόμενον ἥτοι ἐμφάσεως ἢ ὁμοιώσεως ἔνεκα Α || 23 μὴ κυρίου *Constantini Lascaris manus addidit in lacuna ab E¹ relicta* || 24 ὁμοιώσεως μὲν — οὐκέτι (458, 25) *om* Α || 26 ὑπόρεια Ε || 27 ὄσσην τ'] ὡς ἡὕτ' Ε

Ἔτι τῶν μεταφορῶν αἱ μὲν ἀντιστρέφουσιν, αἱ δὲ οὐ· καὶ ἀντιστρέφουσι μὲν αἱ τοιαῦται, <fr. epic. I p. 74 n. 12 K> φθέγγετο δ' ἡνίοχος νηὸς κυανοπρώροιο καὶ <ubi?> ἵππων κυβερνήται· ἔχουσι γὰρ τι μέσον πρὸς ἀλλήλους· ὁ μὲν γὰρ τὴν τῶν ἵππων ἐξιθύνει πο-
 5 ρείαν, ὁ δὲ τὴν τῶν νεῶν· οὐκ ἀντιστρέφουσι δὲ αἱ τοιαῦται, <κ 195> νῆκος, τὴν πέρι πόντος ἀπείριτος ἐστεφάνωται· ἐστεφανῶσθαι γὰρ εἶρηκε τὴν νῆσον, ἀντὶ τοῦ κύκλωθεν περιρρεῖσθαι, ὅπερ οὐκ <ἀν> ἀντιστέπας εἶποι, ὅτι ὁ στέφανος ἡμῶν κύκλῳ τὴν κεφαλὴν περιρρεῖ· τὸ γὰρ τοιοῦτον γελοῖον.

10 Ἔτι τῶν μεταφορῶν αἱ μὲν ἀπὸ γένους ἐπὶ γένος μεταφέρονται, ὡς τὸ <δ 708 seq>

νηῶν ὠκυπόρων ἐπιβαίνεμεν, αἱ θ' <ἀλδος> ἵπποι
 ἀνδράσι γίνονται, περώσι δὲ πουλὺν ἐφ' ὑγρὴν·

ἵππους μὲν εἶρηκε κατὰ μεταφορὰν τὰς ναυς· ὥσπερ γὰρ ἐπὶ τῆς γῆς
 15 διὰ τῶν ἵππων ὀχούμεθα, οὕτως ἐπὶ τῆς θαλάττης διὰ τῶν νεῶν κουφιζόμεθα· ἀμφοτέρα δέ ἐστι γένη· τῶν μὲν γὰρ ἵππων ὁ μὲν ἐστὶ λευκός, ὁ δὲ μέλας, ὁ δὲ ἄλλου τινὸς χρώματος, καὶ τῶν νεῶν ἡ μὲν ἐστὶ τριήρης, ἡ δὲ στρογγύλη. Αἱ δὲ ἀπὸ εἰδους ἐπὶ εἶδος, ὡς τὸν αἰετὸν ἐπὶ τοῦ σκήπτρου τοῦ Διὸς κύνα Αἰσχύλος καλεῖ <Prom. 1022>· εἶδη
 20 δὲ ὅ τε κύων καὶ ὁ αἰετὸς τοῦ ζώου.

Διαφέρει δὲ μεταφορὰ καταχρήσεως, ὅτι ἡ μὲν μεταφορὰ κατωνομασμένον ἔχει τὸ ἐφ' ὃ μεταφέρεται, οἷον κορυφῇ ὄρους, τὸ γὰρ κύριον ἀκρώρεια ὄρους· ἡ δὲ κατάχρησις ἐπὶ ἀκατονομάστου τίθεται, ὡς ἐπὶ τῶν προκειμένων, «πυξὶς χαλκῇ» καὶ «ἀνδριάς γυναικός»· καὶ ἐν μὲν τῇ
 25 μεταφορᾷ μεταφέρεται τὸ κύριον, ἐν δὲ τῇ καταχρήσει οὐκέτι.

Τῶν δὲ μεταφορῶν εἶδη πέντε· αἱ μὲν γὰρ ἀπὸ ἐμψύχων ἐπὶ ἄψυχα, ὡς ἐπὶ τοῦ <Λ 574. Ο 317> ἐν γαίῃ ἵσταντο, λιλαιόμενα χροὸς ἄσαι· τῷ γὰρ δόρατι ἀψύχῳ ὄντι τὸ προθυμείσθαι παρέθηκεν, ὅπερ ἐστὶν ἐπὶ ἐμψύχων· αἱ δὲ ἀπὸ ἀψύχων ἐπὶ ἔμψυχα, ὡς τὸ <Α 599.
 30 θ 326> ἄσβεστος δ' ἄρ' ἐνὼρτο γέλως· τὸ γὰρ ἄσβεστον μετενήνεκται ἀπὸ τοῦ πυρός, ὅπερ ἐστὶν ἄψυχον, ἐπὶ ἔμψυχον τὸν γέλωτα· αἱ δὲ ἀπὸ ἐμψύχων ἐπὶ ἔμψυχα, ὡς τὸ <ex gr. B 85> ποιμένι λαῶν· καὶ γὰρ ἀμφοτέρα ἔμψυχα, ποιμὴν καὶ ὁ βασιλεύς· ὥσπερ γὰρ ὑποτάσσεται τῷ ποιμένι τὰ ποίμνια, οὕτω τῷ βασιλεῖ οἱ ὄχλοι· αἱ δὲ ἀπὸ
 35 ἀψύχων ἐπὶ ἄψυχα, ὡς ἐπὶ τοῦ <ε 490> σπέρμα πυρὸς σφύζων· καὶ γὰρ ἀμφοτέρα ἄψυχα· <αἱ δὲ> ἀπὸ πράξεως ἐπὶ πράξιν, ὡς ἐπὶ τοῦ <δ 739> εἰ δὴ πού τινα κείνος ἐνὶ φρεσὶ μῆτιν ὑφήνας· τὸ γὰρ

26—459, 24 cfr Gregor. Cor. *de tropis* (III 216, 11—218, 24 Sp)

6 περὶ πόντος ἀπείρητος E || 8 στέφανος] στεφανώσας E || 10 ἀπὸ γένους αἱ μὲν ἐπὶ γένη E || 12 αἴτ' ἵπποι E || 13 πρῶσι δὲ πουλὴν E || 26 γὰρ om A || 27 ἄψυχα] ἔμψυχα AE || 36 ἐπὶ πρ. E, εἰς πρ. A || 37 δὴ τινα κάκεινος AE

υφαίνειν κυρίως ἐπὶ τῶν ὑφασμάτων λέγεται, νῦν δὲ ἐπὶ κατασκευῇ βουλῆς ἐλέχθη.

Τῶν δὲ μεταφορῶν αἱ μὲν εἰσιν ἐμφάσεως δηλωτικάι, οὐ σφύζουσαι τὴν ὁμοιότητα, αἱ δὲ ὁμοῦ καὶ <τὴν ὁμοιότητα> καὶ τὴν ἔμφασιν.

Κατάχρησις ἐστὶ μέρος λόγου κυρίως καὶ ἐτοίμως κατονομασθέν, 5 λεγόμενον ἐπὶ τινος ἐτέρου ἀκατονομάστου κατὰ τὸ οἰκεῖον, οἷον «πυξὶς χαλκῇ» κυρίως γὰρ ἢ ἀπὸ ξύλων.

Μετάληψις ἐστὶ λέξις διὰ τῆς συνωνύμου τὴν ὁμώνυμον δηλοῦσα, οἷον <ο 299> νήσοισιν ἐπιπροέηκε θοῇσι· τὰς γὰρ ἀπὸ τοῦ σπήματος μεταληπτικῶς νήσους θοὰς εἶρηκε· τὸ γὰρ θοός συνωνυμόν ἐστι, καὶ 10 τοῦτο δὲ ὁμώνυμον· ὀφείλων γὰρ ὀξείαις εἰπεῖν εἶπε θοῇσιν, ἐπεὶ τὸ θοὸν σημαίνει καὶ τὸ ταχὺ καὶ τὸ ὀξύ.

Ὑπερβατόν ἐστι φράσις ἀνὰ μέρος τὸ ἐξῆς ἔχουσα· γίνεται δὲ ἐν εἵδεσι δύο, εἴτε ἐν λέξει, οἷον <M 177> πάντῃ γὰρ περὶ τείχος ὀρώρει θεσπιδὰς πῦρ Λαίϊνον· ἐστὶ δὲ καὶ ἐν συνθέτοις λέξεσιν, οἷον 15 <α 8> νήπιοι, οἱ κατὰ βοῦς Ὑπερίονος Ἡελίοιο Ἡεθιον, ἀντὶ τοῦ κατήσθιον. Τὰ δὲ ἐν λόγῳ γινόμενα ἔχει οὕτως· <B 333—335>

ὥς ἔφατ', Ἀργεῖοι δὲ μέγ' ἴαχον· ἀμφὶ δὲ νῆες
 σμερδαλέον κονάβησαν αὐσάντων ὑπ' Ἀχαιῶν·
 μῦθον ἐπαινήσαντες Ὀδυσσεὺς θεῖοιο·

20

τὸ γὰρ ἐξῆς οὕτως· «ὥς ἔφατ', Ἀργεῖοι δὲ μέγ' ἴαχον μῦθον ἐπαινῆσαντες». Ἔνιοι δὲ ἐν συλλαβῇ ὑπερβατόν πεποιθήκασιν, ὥς Σιμωνίδης ἐν ἐπιγράμμασιν <fr. 159 B⁴> Ἑρμῆν τόνδ' ἀνέθηκε Δημήτριος ὄρθια δ' οὐχὶ Ἐν προθύροις, ἀντὶ τοῦ «οὐκ ὄρθια».

Ὑπερβατόν γίνεται κατὰ τρόπους τέσσαρας· λέξει, λόγῳ, νοήματι, 25 πράγματι· λέξει μὲν οὖν, ὥς τὸ <ρ 291> ἂν δὲ κύων κεφαλὴν τε καὶ οὐατα κείμενος ἔσχε· τὸ γὰρ ἐξῆς «ἀνέσχε»· λόγῳ δέ, ὥς τὸ <M 177> πάντῃ <γὰρ> περὶ τείχος ὀρώρει θεσπιδὰς πῦρ Λαίϊνον, ὥς καὶ Νεοπτόλεμος ἐξεδέξατο· νοήματι δέ, ὥς τὸ <B 333—335>

ὥς ἔφατ', Ἀργεῖοι δὲ μέγ' ἴαχον· ἀμφὶ δὲ νῆες
 σμερδαλέον κονάβησαν αὐσάντων ὑπ' Ἀχαιῶν·
 μῦθον ἐπαινήσαντες Ὀδυσσεὺς θεῖοιο·

30

<τὸ γὰρ ἐξῆς οὕτως· «ὥς ἔφατ', Ἀργεῖοι δὲ μέγ' ἴαχον μῦθον ἐπαινῆσαντες Ὀδυσσεὺς θεῖοιο», εἶτα «ἀμφὶ δὲ νῆες σμερδαλέον κονάβησαν αὐσάντων ὑπ' Ἀχαιῶν»· πράγματι δέ, ὥς τὸ <μ 134> τὰς μὲν ἄρα 35 θρέψασα <τεκοῦσά τε πότνια μήτηρ>· τὰ δὲ τοιαῦτα οὐ φασιν εἶναι ὑπερβατά· τοὺς γὰρ συμπλεκτικούς συνδέσμους λέγουσι μὴ ἔχειν τάξιν.

Εἶδη δὲ τοῦ ὑπερβατοῦ δύο, ἀναστροφὴ καὶ ὑπεραρθρισμός. Ἀνα-

25—37 *cfr* Cocondr. de tropis (III 238, 12—31 Sp)

22 σιμωνίδης ΔΕ || 23 ὄρθια δ' οὐκ ἐν Α, ὄρθια δ' οὐκ ἐν Ε || 25 Ὑπερβατόν — Χρύσην (460, 20) om Α

- τροφή μὲν οὖν ἐστὶ λέξις κατὰ μεταβολὴν τόνου ὑποτασσομένη λέξει,
 ἥς ὤφειλε προτάσσεσθαι, οἷον <Γ 2> Τρῶες μὲν κλαγγῇ τ' ἐνοπῇ
 τ' ἴσαν, ὄρνιθες ὥς, ἀντὶ τοῦ «ὥς ὄρνιθες». Γίνεται δὲ ἀναστροφὴ
 καὶ διὰ πλειόνων μερῶν τοῦ λόγου, ὥς παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν *Συνδείπνοις*
 5 ἡ Θέτις πρὸς τὸν Ἀχιλλέα φησί· λείπουσα μὲν πόντιον χορὸν
 Νηρηΐδων ὥρουσα ὅτι μετὰ σέ, ἀντὶ τοῦ «πρὸς σέ (ὥρουσα)», καὶ
 παρ' Ἡσιόδῳ . . . . Γίνεται δὲ ἀναστροφὴ ἐν τέτταρι μέρει τοῦ λόγου,
 ἄρθρῳ, προθέσει, ἐπιρρήματι, συνδέσμῳ· ἄρθρῳ μὲν, ὥς παρὰ τοῖς κωμι-
 κοῖς (ex. gr. Aristoph. Pac. 1332 seqq) Ὑμῆν, Ὑμέναι' ὦ, τὸ δὲ ἐξῆς
 10 ἐστὶν «ὦ Ὑμέναιε»· προθέσει δέ, ὥς τὸ <Α 162> ὦ ἔπι πόλλ' ἐμό-
 γησα' ἐπιρρήματι δέ, ὥς τὸ <ν 243> οὐδὲ λίην λυπρῇ, «οὐ λυπρά»
 γὰρ «λίαν»· συνδέσμῳ δέ, ὥς τὸ <ubi?> Μασσαγέται καὶ μακρὰν
 οἰστεύοιεν ἐπ' ἄνδρα, ἀντὶ τοῦ «καὶ Μασσαγέται». Ὑπεραρθρισμὸς
 δέ ἐστὶν ἀπὸ τῆς προσηκούσης τάξεως· ἔστι δὲ αὐτοῦ ἀπάρτησις καὶ ὁμω-
 15 νύμῳς τῷ γένει προσαγορευόμενος ὑπεραρθρισμὸς· ἀπάρτησις μὲν, ὅταν
 τὸ ἄρθρον μετὰ τοῦ συνδέσμου χωρίζηται, οἷον <Γ 8> οἱ δ' ἄρ' ἴσαν
 σιγῇ μένεα πνεῖοντες Ἀχαιοί, ἀντὶ τοῦ «οἱ δ' Ἀχαιοί»· ὑπεραρθρι-
 σμὸς δέ ἐστὶν, ὅταν ὁ σύνδεσμος μετὰ τοῦ ἄρθρου χωρίζηται . . . καὶ
 πάλιν <Α 11> οὐνεκα τὸν Χρῦσιν ἡτίμησ' ἀρητῆρα, ἀντὶ τοῦ «τὸν
 20 ἀρητῆρα Χρῦσιν».

Ἀναστροφή ἐστὶ λέξις, ἣν χρὴ προηγεῖσθαι τῆς σημαινομένης δια-
 νοίας, δευτέραν ἔχουσα τάξιν· ἔνιοι δὲ καὶ ἐπὶ πλειόνων λόγου μερῶν·
 ἐν μὲν προθέσει, ὥς τὸ <Α 162> ὦ ἔπι πόλλ' ἐμόγησα· ἐν δὲ ἐπιρ-
 ρήματι, ὥς τὸ <Γ 2> ὄρνιθες ὥς· ἐν δὲ συνδέσμῳ, <ν 242> ἦτοι μὲν
 25 τρηχεῖα καὶ οὐχ ἱππῆλατος. Ταῦτα πρὸς μίαν ἀναστρέφεται λέξιν·
 ἄλλα δὲ πρὸς πλείονα μέρη λόγου τὴν ἀναστροφὴν ἴσχει, οἷον <Ω 254>
 Ἐκτορος ὠφέλετ' ἀντὶ θοῆς ἐπὶ νηυσὶ πεφάσθαι· ἡ γὰρ ἀντι-
 οὔκετι μιᾷ ὑποτάσσεται, ἀλλὰ δυὶ λέξεις, καὶ τὸ ἐξῆς «ἀνθ' Ἐκτορος
 ὠφέλετε».

- 30 Συνεκδοχὴ ἐστὶ φράσις οὐ κατὰ τὸ πλήρες ἐκφερομένη, προσδεομένη
 δέ τινος ἔξωθεν διανοίας. ἔχει δὲ διαφορὰς τέσσαρας· καὶ γὰρ ἀπὸ
 μέρους τὸ ὅλον δηλοῖ, ὥς ἐπὶ τοῦ (ex gr. A 55) λευκώλενος Ἥρη·
 ἀπὸ γὰρ τοῦ βραχίονος τὸ πᾶν σῶμα δηλοῖ· ἢ ἀπὸ τοῦ ὅλου τὸ μέρος,
 ὥς τὸ <Μ 137> βόας αὔας, ἀντὶ τοῦ βύρας· ἀπὸ γὰρ τοῦ ὅλου τοῦ
 35 βοῦς ἐδήλωσε τὸ μέρος, ἥγουν τὸ δέρμα· ἀπὸ δὲ τοῦ συμβαίνοντος τὸ
 προηγούμενον, ὥς τὸ <μ 172> λεύκαινον ὕδωρ ξεστῆς ἐλάτῃσιν·
 ἐκ τοῦ κωπηλατεῖσθαι γὰρ συμβαίνει λευκαίνεσθαι τὸ ὕδωρ· ἀπὸ <δὲ>
 συμβόλου τὸ κύριον, <Ι 38> σκῆπτρον μέντοι δῶκε· ἀντὶ γὰρ τοῦ

21—462, 35 cfr Gregor. *Cor de tropis* (III 218, 26—226, 8 Sp)

7 τέτρασι E || 11 οὐ λίην λυπρῇ E || 14 ἀπάρτησις E; item v. 15 || 17 αὐ-
 γήμενε πνεῖοντ' ἀχ. E || 18 ὅταν τὸ ἄρθρον μετὰ τοῦ συνδέσμου χωρίζηται E ||
 19 ἡτίμας' ἀρ. E || 23 ὥς τὸ om A; item v. 24 || 26 δὲ E, δέ ἐστὶ A || 28 ὑπο-
 τάσσ.] συντάσσεται AE || 33 τὸ (ante μ.) om A || 36 λεύκαινον ἐυέεστος ἐλ. AE

εἰπεῖν τὴν βασιλείαν εἶπε τὸ σύμβολον, δεικνὺς ἐκ τούτου τὸ κύριον, ἦγουν τὴν βασιλείαν.

Ὅνοματοποιία ἐστὶ μέρος λόγου πεποιημένον κατὰ μίμησιν τῶν ἀποτελουμένων ἤχων, ὡς τὸ <Δ 125> λίγξε βιός.

Μετωνυμία ἐστὶ μέρος λόγου ἐφ' ἑτέρου μὲν κυρίως κείμενον, 5 ἕτερον δὲ σημαῖνον κατὰ τὸ οἰκεῖον, οἷον <Β 426> ὑπείρεχον Ἡφαίστιο, ἀντὶ τοῦ πυρός, ὅπερ ἐστὶν οἰκεῖον τοῦ Ἡφαίστου.

Περίφρασις ἐστὶ φράσις διὰ τῆς αὐτοτελοῦς καὶ κυρίας λέξεως διὰ πλείονων αὐτὸ τὸ κύριον δηλοῦσα, οἷον <Λ 690> βίη Ἡρακλείη.

Πλεονασμός ἐστὶ φράσις ἐν αὐτῇ πλεονάζουσα, ἢ ὡς ἐνδέχεται κατὰ 10 ἀναλογίαν· τῶν δὲ πλεονασμῶν ἃ μὲν μέτρου χάριν φράζονται, ἃ δὲ ἐμφάσεως· καὶ μέτρου μὲν, οἷον Αἰνείας, Πριάμοιο, λελάχωσι, ἐμφάσεως δὲ σημαντικὰ τὰ τοιαῦτα, δαρδάπτω, <ν 220> ἐρπύζων παρὰ θίνα· τὸ <ν> νωθρὸν ἐμφαίνει καὶ ἄστατον.

Παραπλήρωμά ἐστὶ φράσις ἢ λέξις ἐκ περισσοῦ λαμβανομένη, ὡς 15 τὸ <Β 493> ἀρχοὺς αὖ νηῶν ἐρέω νηῆς τε προπάσας· ἡ γὰρ πρό παρέλκει.

Ἑλλειψίς ἐστὶ φράσις οὐ κατὰ τὸ πλήρες ἐκφερομένη, ἀλλὰ μιᾷ λέξει ἢ πλείοσιν ἐλλείπουσα, οἷον <ς 28> κόπτων ἀμφοτέρησι· λείπει 20 χερσίν· ἔνιοι δὲ τὸν τρόπον τοῦτον προσυπακουόμενον καλοῦσιν.

Ὑπερβολή ἐστὶ λόγος ὑπεραίρων ἐμφάσεως ἕνεκα τὸ ἀληθές, ὡς ἐπὶ τούτου <Υ 227> ἄκρον ἐπ' ἀνθερίκων καρπὸν θεόν οὐδὲ κατέκλων· εἰ μὲν οὖν μυθικῶς τις ἀκούοι τὸ τοιοῦτον, ἀκυρολογία φανήσεται, εἰ δὲ μή, ὑπαχθήσεται τῇ ὑπερβολῇ.

Εἰρωνεία ἐστὶ φράσις τοῖς ῥητοῖς λεγομένη τὸναντίον μεθ' ὑπο- 25 κρίσεως, οἷον <ρ 397> Ἀντίνο', ἢ μευ καλὰ πατήρ ὡς κήδεαι υἱοῦ.

Σαρκασμός ἐστὶ <φράσις> τοῖς ῥητοῖς λεγομένη τὸναντίον μετὰ χλευασμοῦ, οἷον <χ 195 seq> νῦν μὲν <δὴ> μάλα πάγχυ, Μελάνθιε, νύκτα φυλάξεις Εὐνὴ ἐνὶ μαλακῇ καταλέγμενος.

Ἀστεϊσμός ἐστὶ φράσις διὰ τῶν ἐναντίων τὸ κρεῖττον ἠθικῶς ἐμ- 30 φαίνουσα, οἷον εἴ τις πλούσιος ὦν πένης εἶναι λέγει, καὶ ἀγαθὸς φαῦλος· ἔνιοι δὲ τὸν ἀστεϊσμὸν ὠρίσαντο προσποιήσιν εἶναι τῆς ἀληθείας.

Ἀντίφρασις ἐστὶ φράσις τοῖς κρείττοσι τοῦ παρισταμένου τὴν κακίαν ὅσον ἐφ' ἑαυτῇ περιστελλούσα, οἷον <ὅτε> πτωχὸν πλούσιον καλοῦμεν καὶ βόρβορον ὀχετόν. — Ἀντίφρασις ἐστὶ λέξις διὰ τοῦ ἐναντίου τὸ 35 ἐναντίον σημαίνουσα χωρὶς ὑποκρίσεως. Τίθεται δὲ ἥτοι κατ' εὐφημισμόν ἢ κατ' ἐναντίωσιν· κατ' εὐφημισμόν μὲν, ὅταν τὴν ἄκανθα <ν> βάτον λέγωμεν, ἥς οὐκ ἔστιν ἐπιβῆναι, καὶ τὴν χολὴν γλυκεῖαν· κατ' ἐναντίωσιν δέ, ὡς τὸ <Α 330> οὐδ' ἄρα <τῷ γε> ἰδὼν γήθησεν Ἀχιλ<λ>εύς, ἀντὶ τοῦ ἡνιάθη. 40

15 ὡς τὸ *om* A || 21 τὸ ἀληθές E, τοῦ ἀληθοῦς A || 22 καρπῶν AE |
οὐδὲ κατέκλων E, *om* A || 34 πτωχὸν] ὀχετόν AE || 35 Ἀντίφρασις —
ἡνιάθη (40) E, *om* A

Ἐναντίως ἐστὶ λέξις διὰ τῶν ἐναντίων τὸ ἐναντίον κατὰ ἀποβολὴν δηλοῦσα, ὡς τὸ <ex. gr. E 366> τῷ δ' οὐκ ἄκοντε πετέσθην, ἀντὶ τοῦ ἐκόντε[ς].

Ἀντονομασία ἐστὶν ὄνομα ἐπιθετικόν, ὃ καὶ μόνον ἀντὶ κυρίου λαμβάνεται, οἷον <Θ 406> ὄφρ' εἰδῇ γλαυκῶπις, ἀντὶ τοῦ ἡ Ἀθηνᾶ. — Καὶ ἄλλως. Ἀντονομασία ἐστὶ λέξις δι' ἐπιθέτου ἢ διὰ συσχημῶν ὄνομα ἴδιον ἢ προσηγορικόν σημαίνουσα· δι' ἐπιθέτου μὲν οὖν, οἷον <A 122> Ἀτρεΐδῃ κύδιστε, ἀντὶ τοῦ Ἀγάμεμνον· διὰ δὲ συσχημῶν, <N 154. Π 88> ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης, καὶ <A 9> Λητοῦς <καὶ> Διὸς υἱός.

Ἀμφιβολία ἐστὶ φράσις δύο ἢ πλείονας ἐννοίας σημαίνουσα, οἷον <C 317> χεῖρας ἐπ' ἀνδροφόνους θέμενος στήθεσ<ς>ιν ἐταίρου· ἄδηλον γάρ, πότερον τὰς τοῦ Πατρόκλου χεῖρας λέγει, ἢ τὰς τοῦ Ἀχιλλέως.

Σύλληψις ἐστὶ φράσις δυοῖν ὑποκειμένων πραγμάτων τὸ ἐτέρῳ πραχθὲν ἰδίᾳ κοινῶς παραλαμβάνουσα, οἷον Ὀδυσσεὺς λέγει τῷ Νέστορι <K 561> τὸν τρικαιδέκατον σκοπὸν εἵλομεν, καίτοι τοῦ Διομήδους μόνου αὐτὸν ἀνελόντος· τὸ μὲν ὑπόδειγμα τοῦ ἐνὸς ἔχει πρὸς ἓνα τὴν σύλληψιν. Ἄλλα δέ ἐστίν, ἃ συλλαμβάνει ἓνα πρὸς πολλούς, ὡς ἔχει τὰ ὑπὸ Θερσίτου λεγόμενα <B 226—228> πολλαὶ <δὲ> γυναικες εἰσὶν ἐνὶ κλισίῃς <ἐξαίρετοι>, ἃς τοὶ Ἀχαιοὶ Πρωτίστῳ δίδομεν· συγκαταριθμεῖ γὰρ ἑαυτὸν τοῖς ἀριστεύουσιν ἀσθενὲς ὢν.

Αἴνιγμά ἐστὶ φράσις διάνοιαν ἀποκεκρυμμένην καὶ σύνθετον πειρμένην ποιεῖν, ὡς τὰ παρ' Ἡσιόδῳ περὶ τῆς κύλικος λεγόμενα <Opp. 744> μῆδέ ποτ' οἶνοχόην τιθέμεν κρητῆρος ὑπερθε.

Ἐπαύξησις ἐστὶ <φράσις> κατὰ πρό<ς>θεσιν αὐξάνουσα τὸ σημαίνον, ὡς ἔχει τὰ τοιαῦτα <η 36> τῶν νέες ὠκεῖται ὠσεὶ πτερὸν ἢ ἐ νόημα· προστιθεὶς γὰρ τὸ ἐξῆς ἠύξησε τὸ σημαίνον.

Ἐσοχή ἐστὶν ὀνόματος διαστολὴ κατὰ διαφορὰν πρὸς τὰ ὅμοια, οἷον <N 1> Ζεὺς δ' ἐπεὶ οὖν Τρῳάς τε καὶ Ἑκτορα κατ' ἐσοχὴν γὰρ αὐτὸν ἐδήλωσεν.

Ὑστερολογία ἐστὶ μέρος λόγου, ὅταν ὁ πρῶτον δεῖ λέγειν ὕστερόν τις τάξῃ, [ὡς ὅταν εἴπωμεν] οἷον <A 251> ἅμα τράφεν ἠδ' ἐγένοντο.

Χῆμά ἐστὶ σολοικισμὸς ἀπολογίον ἔχων, ὡς ὅταν εἴπωμεν «ὁ κύριος Ἰωάννης, ὃν ὁ θεὸς ἐλέγχει, ἀγαθὸς ἐστίν».

<Heliodori.> — Τρίτον γλωσσῶν τε καὶ ἱστοριῶν πρόχειρος ἀπόδοσις.] Γλώσσας φησὶ τὰς διαλέκτους· διάλεκτοι δὲ πέντε. — "Ελ-

36—463, 30 videntur esse Σ^h

2 ὡς τὸ om A || 5 ὄφρ' ἴδη AE || 6 Καὶ — υἱός (10) om A || 13 γάρ om A || 17 σκοπὸν E, μισθὸν A || 21 κλισίῃ AE || 25 ὑπερθε κρατῆρος AE || 27 νῆες AE || 28 ἠέ] ἢ AE | προτιθεὶς A || 36 πρόχ. ἀπόδ. om A || 37 Γλώσσας — διαλέκτους om E

ληνος τοῦ Διὸς ἐγένοντο παῖδες τρεῖς, Αἴολος, Δῶρος, Ξεῦθος. Καὶ Αἰολεῖς μὲν ἀπὸ Αἰόλου ὠνομάσθησαν, Δωριεῖς δὲ ἀπὸ Δῶρου. Ξεῦθου δὲ γίνονται παῖδες δύο, Ἴων καὶ Ἀχαιοί, ἀφ' ὧν οἱ Ἀθηναῖοι Ἴωνες ἐκλήθησαν· καὶ οἱ μὲν ὑπὸ Νηλέως τοῦ Κόδρου ἀποικισθέντες εἰς τὴν δωδεκάπολιν Ἴωνίαν ἐκάλεσαν τὴν χώραν ἣν κατεilhφεσαν, ὕστερον δὲ 5 οἱ Ἀθηναῖοι Ἀττικοὶ ἐκλήθησαν, ὅτι ἡ χώρα αὐτῶν ἀκτὴ τις ἦν τὸ πρότερον. Δωριεῖς πρῶτον ἐκλήθησαν ὧν ἦρχε Δῶρος· ἦσαν δὲ πόλεις Κυτίνιον, Βοῖον, Ἐρινεόν· ὕστερον δὲ καὶ τὴν Πελοπόννησον ψκοδόμησαν διὰ τὸ συγκατάγειν τοῖς Ἡρακλείδαις· ἡγοῦντο δὲ αὐτῶν Δύμας τε καὶ Πάμφυλος οἱ Αἰγίμου παῖδες. Ὡκίσθησαν δὲ ἐν Κυρακούσαις 10 ἔνιοι Δωριέων, Κορινθίου τινὸς Ἀρχίου κατοικίσαντος· καὶ γὰρ Κόρινθος Πελοποννήσου τυγχάνει. Καὶ Ῥόδιοι μετώκισαν ἐξ Ἀργους, διὰ λιμὸν ἀναστάντες, καὶ Κρήτες, ὡς Ὅμηρος <τ 176 seq>

ἐν δὲ Κρήτες μεγάλητορες, ἐν δὲ Κύδωνες

Δωριέες τε τριχάϊκες δίοι τε Πελασγοί·

15

τὸ γὰρ τριχάϊκες οὕτω τινὲς ἐξεδέξαντο, ἐκ τριῶν ὀρμηθέντες πόλεων· ὥστε καὶ τοὺς Πελασγοὺς Δωριεῖς λέγεσθαι. Αἴολος δὲ καταδραμὼν εἰς τὴν Θετταλίαν πάντας ἐποίησεν Αἰολεῖς κληθῆναι· ἀπὸ δὲ τῆς τούτου θυγατρὸς παῖς γίνεται Βοιωτός, ἀφ' οὗ Βοιωτοὶ ὠνομάσθησαν, τῇ χώρᾳ ἐγχρονίσαντες. Καὶ Λέσβιοι δὲ Αἰολεῖς εἰς διὰ τὸ συναπώκισθαι εἰς 20 ταύτην Ὀρέστην τὸν Ἀγαμέμνονος παῖδα. Ὁ δὲ Ἴων τῆς Ἀττικῆς ἐπικρατήσας ταύτην Ἴωνίαν ἐποίησε λέγεσθαι, πρότερον καλουμένην Ἀττικὴν· οἱ δ' ἀποικίσαντες Ἰκάριον μετὰ Νηλέως τοῦ Κόδρου ἔτρεψαν μὲν τὴν ἰδίαν διάλεκτον, τὸ δὲ ὄνομα μέχρι τοῦ νῦν φυλάττουσιν. Τὴν δὲ κοινὴν ἀπὸ τῶν τεσσάρων λέγουσι πεποιησθαι, κακῶς· καὶ γὰρ Ὅμηρος 25 <τοῖς> τέτταρι χρῆται, καὶ οὐ παρὰ τοῦτο κοινὴ ἐστὶν αὐτοῦ ἡ διάλεκτος· τό τε γὰρ ἔρος καὶ ἄμμες Αἰολικόν· ἐστὶ δὲ καὶ τὸ ἐσσεῖται καὶ τὸ εἶ Δωρικόν· ἐπὶ τὸ πλείστον δὲ Αἰολικῶς χρῆται τύπῳ. Ταύτη <δὲ> οὐ φαμεν αὐτὸν κεχρησθαι. Τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον οὐχὶ <εἰ> αἰολικῶς τινα ἢ δωρικῶς προφερόμεθα, εὐθέως ἂν γένοιτο κοινὴ.

30

[Παραγγέλματα συντελοῦντα εἰς ὀρθογραφίαν.

Περὶ τοῦ βάλλω βαλῶ, ἡγουν περὶ τῶν δύο λ̄ καὶ μή.

Βάλλω στέλλω τίλλω ἐπὶ ἐνεστώτος μὲν διὰ δύο λ̄, ἐπὶ δὲ μέλλοντος δι' ἐνός· ὥσπερ καὶ τὸ βάλλων, καὶ πάλιν βαλὼν ἔβαλον, ἀντὶ τοῦ ἔτρωσα. Καὶ ὡς εἰπωμέν 35 σοι περὶ τούτου σαφέστερον, ὅταν τὸ πολλάκις ὑποφαίνηται ἐν τοιούτῳ ῥήματι, οἷον

4 ὑπὸ] ἀπὸ ΑΕ | ἀπωκισθέντος ΑΕ || 6 ὅτι — πρότερον (7) om E || 8 ἐρύνιον ΑΕ || 9 συγκατάγειν Ε, συγκατεῦεν Α || 10 πάμφυλος Ε | αἰγίμου ΑΕ || 11 δῶρων ΑΕ | ἀρχίου Ε, ἀρχαίου Α | κατοικίσαντος ΑΕ | γὰρ om Α || 12 μετώκισαν Ε, μετώκησαν Α || 22 ταύτην — Ἀττικὴν Ε, πρότ. καλ. Ἀττ. Ἴων. ἐπ. λέγ. Α || 23 ἀποικίς. Ε, ἀποικίς. Α | τοῦ Κόδρου] τοῦ Δῶρου Α, om Ε || 24 τὸ δὲ] τό τε ΑΕ || 26 τέτταρι ΑΕ || 27 δὲ om Α || 28 ἐπιτοπλεῖστον δὲ Ε, ἐπὶ δὲ τῷ πλείστῳ Α || 31—464, 5 om Α 34 εἰπωμέν σοι Ε

βάλλω, ἀντὶ τοῦ τιτρώσκω πολλάκις, διὰ δύο ᾧ ἐκφέρεται· ὅταν δὲ τὸ ἅπαξ ὑποφαίνεται, οἷον ἔβαλον ἀντὶ τοῦ ἔτρωσα, ἅπαξ δηλονότι, δι' ἑνὸς ᾧ γράφεται· οὕτως καὶ βάλλω ἀντὶ τοῦ βαλῶ, ἥτοι τρώσω ἅπαξ· ὁμοίως καὶ τὸ στέλλω ἔστελλον, στελῶ δὲ καὶ στείλω, τίλλω ἥτοι κόπτω, τιλῶ δὲ ἀντὶ τοῦ κόψω, καὶ ἔτιλον ἀντὶ τοῦ ἔκοψα, ἅπαξ δηλονότι, καὶ τὰ τοιαῦτα.]

Περὶ διαλέκτων εἰς πλάτος. Περὶ Ἀτθίδος.

Ἡ Ἀτθίς τρέπει τὸ $\bar{c}$ πῇ μὲν εἰς $\bar{t}$, οἷον θάλαττα, πῇ δὲ εἰς $\bar{\xi}$, οἷον ἔυμφορά. — Ἀεὶ τὰς εἰς $\bar{e}\bar{c}$ πληθυντικὰς εὐθείας ἀπὸ τῶν εἰς $\bar{e}\bar{u}\bar{c}$ ἄρσενικῶν γινομένας διὰ τοῦ $\bar{\eta}$ προφέρουσιν, οἷον βασιλῆς. — Τὰ εἰς 10 $\bar{a}\bar{o}\bar{c}$ λήγοντα ἄρσενικὰ διὰ τοῦ $\bar{e}\bar{w}\bar{c}$ προφέρουσιν, οἷον Μενέλεως. — Τὸ $\bar{i}$ ταῖς λέξεσι προστίθεται, οἷον νυνί. — Τὰ εἰς $\bar{e}\bar{u}\bar{c}$ ὀνόματα διὰ τοῦ $\bar{w}$ ἐπὶ γενικῆς ἐκφέρεται, οἷον Πηλέως. — Αἱ συναλοιφαὶ Ἀττικῶν εἰσιν ἴδιαι, οἷον τῶμῳ. — Αἱ ἐξαιρέσεις τοῦ $\bar{i}$ Ἀττικῶν εἰσι καὶ Δωριέων καὶ Αἰολέων, οἷον ἔταρος. — Αἱ παραλήψεις τῶν κλητικῶν ἀντὶ τῶν εὐθειῶν 15 Ἀττικῶν εἰσιν, οἷον νεφεληγερέτα Ζεὺς, ἀντὶ τοῦ νεφεληγερέτης. — Αἱ ἐλλείψεις τῶν μερῶν τοῦ λόγου Ἀττικῶν εἰσι καὶ Δωριέων καὶ Ἰώνων, οἷον <ς 28> κόπτων ἀμφοτέρησι· λείπει τὸ χερσίν. — Αἱ παραλήψεις τῶν αἰτιατικῶν πτώσεων ἀντὶ γενικῶν Ἀττικῶν εἰσιν, ὡς τὸ <Α 275> μήτε $\kappa\upsilon$ τόνδ', ἀγαθός περ ἑών, ἀποαίρεο κού- 20 ρην, ἀντὶ τοῦ <τοῦ> ἀφαιροῦ. — Ἀεὶ παθητικοῖς ῥήμασιν ἀντὶ ἐνεργητικῶν χρήται, οἷον γράφομαι ἀντὶ τοῦ γράφω. — Τὰ εἰς $\bar{w}\bar{c}$ ἐπιρρήματα τῆς μεσότητος εἰς $\bar{o}\bar{n}$ περατοῖ, ὀνόμασι γὰρ ἀντὶ ῥημάτων χρήται, οἷον δέον ἀντὶ τοῦ δεόντως. — Τὰς εἰς $\bar{e}\bar{s}$ ληγούσας εὐθείας τῶν συγκριτικῶν εἰς $\bar{o}\bar{u}\bar{c}$ περατοῖ, οἷον μείζους. — Ταῖς συναλοιφαῖς ἀεὶ κατακόρως 25 χρήται, οἷον τοῦλαιον. — Ἀδιαιρέτους τινὰς τῶν λέξεων προφέρεται, οἷον πατρῷος ἀντὶ τοῦ πατρώιος. — Τῷ κ ἀντὶ τοῦ $\bar{\rho}$ χρήται, οἷον θαρκαλέος ἀντὶ τοῦ θαρραλέος. — Τῷ $\bar{u}$ ἀντὶ τοῦ $\bar{e}$ χρήται, οἷον τοῦνδυμα. — Εὐθείαις ἀντὶ κλητικῶν χρήται, οἷον $\bar{w}$ φίλος ἀντὶ τοῦ $\bar{w}$ φίλε. — Ὑπερθετικοῖς ἀντὶ συγκριτικῶν πολλάκις χρήται, οἷον ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν 30 «θηριωδέστερος πάντων» λέγει «θηριωδέστατος». — Τὸ $\bar{e}$ τρέπει εἰς τὸ $\bar{\eta}$, οἷον ἡδυνάμην ἀντὶ τοῦ ἐδυνάμην.

[Ἐκ τῶν συντελούντων εἰς ὀρθογραφίαν παραγγελμάτων.

Περὶ τῆς μεταβολῆς τοῦ $\bar{v}$ τοῦ ἐν ταῖς προθέσει τῇ ἐν καὶ τῇ σύν.

Αἱ προθέσεις, αἶ τε ἄλλαι καὶ ἡ ἐν καὶ ἡ σύν, μετὰ τῶν ὀνομάτων ἐν συνθέσει 35 εἰσιν ἢ ἐν παραθέσει. Καὶ παράθεσις μὲν ἔστιν, ὅταν ἡ πρόθεσις καὶ τὸ ὄνομα ὡς δύο μέρη λόγου λαμβάνωνται, οἷον ἐν καιρῷ, σύν καιρῷ· σύνθεσις δέ, ὅταν ἡ πρόθεσις μετὰ ὀνόματος ἢ ῥήματος ἢ ἐπιρρήματος ὡς ἐν μέρος λόγου λαμβάνηται, οἷον

7—31 *cfr* Greg. *Cor. de dial. ed. Schaef. p. 672—674*

4 ἥτοι | ἡ Ε | τιλῶ | τιλω Ε || 6 Περὶ — πλάτος *om* Α || 8 εὐθείας *om* Α || 9 βασιλεῖς Α, βασιλῆς *et supra scr. λῆς* Ε || 10 $\bar{a}\bar{o}\bar{c}$ Α, $\bar{w}\bar{c}$ Ε | $\bar{e}\bar{w}\bar{c}$ Α, $\bar{e}$ Ε || 14 ἔταρον Α, ἐτάρων Ε || 22 τῆς Α, τὰ Ε || 32—466, 21 *om* Α || 36 λαμβάνονται Ε; *item v. 37*

ἐγκαίρον σύγχρονον. "Όταν μὲν οὖν ἐν παραθέσει ὦσιν αἱ δύο αὐται προθέσεις συμ-
φῶνι ἐπαγομένου, τὸ ν φυλαττοῦσιν, <οῖον> ἐν καιρῷ, σὺν καιρῷ, ἐν πόνῳ, σὺν
πόνῳ· ὅταν δὲ ἐν συνθέσει ὦσιν, ἀμείβουσι τὸ ν ποικίλως, ὡς μάθης· ἤγουν πρὸς
τρία ἀμετάβολα, λ μ [ν] ρ, ἐὰν ἐπάγωνται ταῦτα, οῖον ἐλλέγω συλλέγω, ἔμμονος
σύμμονος, ἔρροπος σύρροπος. Μεταβάλλουσι δὲ εἰς μ πάλιν, ἐπαγομένων καὶ τῶν ὁμο- 5
φῶνων τῷ μ συμφῶνων, τῶν ἐκφωνουμένων δηλαδὴ ἄκροις τοῖς χεῖλεσιν ὁμοίως τῷ μ,
ἤτοι τοῦ β π φ ψ, οῖον ἐμβαίνω συμβαίνω, ἔμπονος σύμπονος, ἔμφωνον σύμφωνον,
ἔμφηφος σύμφηφος. Μεταβάλλουσι δὲ εἰς γ, <τοῦ γ> ἐπαγομένου, οῖον ἔγγονος
σύγγονος· ὡσαύτως καὶ τῶν ὁμοφῶνων τῷ γ ἐπαγομένων, τῶν ἐκφωνουμένων δη-
λαδὴ ἔνδον ἀπὸ τοῦ λάρυγγος ὁμοίως τῷ γ, ἤτοι τοῦ κ ξ χ, οῖον ἐγκαλῶ συγκαλῶ, 10
ἐγγίφος σύγγιφος, ἐγγέω συγγέω. Τοῦ ζ δὲ ἐπαγομένου ἐν μὲν τῇ ἔν προθέσει
ἐφυλάχθη τὸ ν, ἐν δὲ τῇ σὺν μετέβαλεν εἰς ζ, οῖον ἔνκαρκος ἔνσωμος, κύσκαρκος
κύσσωμος· ἔχει δὲ ἀπολογίαν τὸ ἀμετάβλητον τῆς ἔν, ἵνα μὴ δόξῃ ἐς πρόθεσιν.

Τελευτῶντος πολλάκις ὀρδίνου ἐν ταῖς γραφαῖς ἀνάγκη ἐστὶ διαίρεισθαι λέξιν.
Διαιρήσεις οὖν ταύτην, μόνον φυλαττόμενος τὸ μή<πο>τε τὴν ἔχουσιν τὸν τόνον 15
συλλαβὴν εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ ἐπιφερομένου ὀρδίνου τιθέναι· οῖον Ἀλέξιος οὐ τὸ λῆ
δεῖ εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ ἐπιφερομένου ὀρδίνου τιθέναι, οῖον Ἀλέξιος τὸ ἐ, καὶ Ἰσαά-
κιος <οὐ> τὸ α, ἀλλὰ τὸ ἄ θείς τελευταῖον ἐν τῷ ἄνωθεν ὀρδίνῳ ἄρξῃ ἐν τῷ ἑτέρῳ
ἀπὸ τοῦ κῖ· εἰ γὰρ ἀπὸ τοῦ ἄ ἄρξῃ ἢ ἀπὸ τοῦ ὄς, ὀφείλεται δῆθεν τούτοις καὶ
πνεῦμα, ὡς φωνήσιν· εἰ δὲ ἀπὸ τῆς ἐντόνου πάλιν συλλαβῆς ἄρξῃ ἐν τῷ ἐπαγο- 20
μένῳ ὀρδίνῳ, ἀναγινωσθήσεται τάχα λέξις ἢ τι τοιοῦτον, ὅπερ παράλογον. Διὰ
ταῦτα τήρει τὸ παράγγεμα, καὶ ὀρθογραφῆσεις.

Κεράννυται, ββάννυται τὸ ἐν ν ἐν τέλει τοῦ ὀρδίνου, ἐὰν διαίρῃς, τὸ δὲ ἔτε-
ρον ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ ἐπαγομένου ὀρδίνου· ὡσαύτως καὶ ἐπὶ τῶν δύο ρ καὶ κ καὶ
λοιπῶν τοιούτων. Πέφυκε διαίρεισθαι καὶ τὸ σταθμηγόμενος καὶ τὸ Καπφικόν καὶ 25
τὰ τοιαῦτα, ἀλλ' ἐκείθεν τὸ ἐν σύμφωνον καὶ ἔνθεν τὸ ἕτερον, διὰ τὸ μηδέποτε
λέξιν ἄρχεσθαι ἀπὸ τοῦ θμ ἢ ἀπὸ τοῦ πφ, ὥστε οὐδὲ ὁ ὀρδίνος ἐκ τούτων ἄρξεται
ἐν τῇ διατομῇ τῆς λέξεως, καὶ ὅτι διηρημένως ἀναγινώσκονται σταθ-μός, Καπ-φικόν.
Οὕτω καὶ τὰ ὅμοια διαιρῶν καὶ γράφων ὀρθογραφῆσεις.

Περὶ μονοσυλλαβίου συνδέσμου. — Μονοσύλλαβον σύνδεσμον, μὲν δὲ τέ γάρ, 30
μηδέποτε γράψῃς ἐν ἀρχῇ ὀρδίνου· ὡσαύτως καὶ τὸ οὖν γοῦν δὴ καὶ τὰ τοιαῦτα.

Περὶ τοῦ ἐφελκυστικοῦ ν,

ἤγουν τοῦ τιθεμένου ἐν συνεπείᾳ λόγου διὰ τὸ ἀχασμῶδητον.

Ἐν τοῖς ὀνόμασιν ἐφέλκονται τὸ ν αἱ δοτικαὶ τῶν πληθυντικῶν καὶ τῶν ὀνο-
μάτων καὶ τῶν μετοχῶν φωνήεντος ἐπαγομένου, οῖον «τοῖς Αἰαῖν ἐδῶκα, ταῖς 35
φιλότῃσιν εὐφραίνομαι, τοῖς βήμασιν ἐμπεριπατῶ, τοῖς τύψασιν ἐμωλωπίσθην» καὶ
τὰ τοιαῦτα· συμφῶνι δὲ ἐπαγομένου οὐ γράφεται τὸ ν, «τοῖς Αἰαῖσι δέδωκα, τοῖς
τύπτουσι μωλωπιζομαι». — Καὶ ἐν ἀντωνυμίαις ἐφελκυστικὸν τὸ ν, σφίςιν· ὁμοίως
καὶ σφῶϊν· ὡσαύτως καὶ νῶϊν ἀντὶ τοῦ ἡμῖν πάντοτε μετὰ τοῦ ν. — Ἐν τοῖς ῥή-
μασι δὲ τρίτα πρόσωπα ἐνικῶν καὶ πληθυντικῶν ἐν τοῖς ὀφειλομένοις χρόνοις ἐφέλ- 40
κονται τὸ ν, «ἔτυπεν ἐκεῖνος, ἔτυπεν οὗτος, τύπτουσιν ἄλλοι, τύψουσιν ἕτεροι» καὶ
τὰ τοιαῦτα· καὶ ἐν τοῖς Ἀττικοῖς τρίτα τῶν ἐνικῶν, «γράψειεν οὗτος, ἀναγνώσειεν
ἐκεῖνος». — Τινὲς δὲ ἐν τοῖς ἐπιρρήμασι, τῷ ἄνωθεν κάτωθεν οὐρανόθεν γῆθεν καὶ
τοῖς ὁμοίοις, ἐφελκυστικὸν λαμβάνουσι τὸ ν· ὅθεν καὶ συμφῶνι ἐπαγομένου οὐ

14—31 leguntur etiam in cod. Barocciano 68, fol. 75^v (Coxii catal. I 102) ||
32—466,2 edita sunt in Aldi Hort. Adon. 1496 fol. 216^v, ubi tribuuntur Choeroboseo

8 δέ] καὶ E || 17 δεῖ] θήσεις E || 23 Κεράννυται] Γάννυται sed Γ
rubro E | διαίρῃς] καλέσει E

γράφουσιν αὐτό, «οὐρανόθε τὸ φῶς, γῆθε τὰ ἄνθη»· ἡ δὲ συνήθεια πάντοτε μετὰ τοῦ ν̄ τὰ τοιαῦτα γράφει.

Περὶ ἐγκλινομένων.

Ἐγκλίνονται ἤρουν ἀναβιβάζουσι τὸν τόνον [ἔτε καλεῖ ἀπὸ] τῶν τοῦ λόγου 5 μερῶν πέντε, ὀνόματα, ῥήματα, ἀντωνυμῖαι, ἐπιρρήματα καὶ σύνδεσμοι. Ὅνομα ἦτοι ὡς ὄνομα τὸ τίς καὶ αἱ τοῦτου πτώσεις καὶ οἱ ἀριθμοί, καὶ τὸ οὐδέτερον τί, οἶον «οἶκός τις, ἔμαθόν τινος, ἤλθόν τινες, ἤκουσά τινων, ἔπαθόν τι», καὶ τὰ ἰσοδυναμοῦντα τούτοις, τὸ τοῦ καὶ τὸ τῷ, «ἤκουσά του, δέδωκά τῳ» καὶ τὰ τοιαῦτα. Ῥήματα τὸ εἰμί φημί, «ἁμαρτωλός εἰμι, ἐγὼ φημι»· τὸ δεύτερον φῆς ἀνέγκλιτον, τὸ 10 τρίτον φησὶν ἐγκλίνεται, «αὐτός φησι», καὶ τὰ πληθυντικά, «αὐτοὶ φαμεν, τί φατε, τί φασιν»· καὶ τὰ πληθυντικά τοῦ εἰμί, «ἄνθρωποι ἐσμεν, ἄνθρωποι ἐστε, ἄνθρωποι εἰσιν». Καὶ τῶν ἀντωνυμιῶν ἐκεῖναι, «ἔδωκάς μοι, ἔτυπάς με, ἤκουσά σου, παρῆχόν 15 σοι», <Π 829. Φ 121> καὶ οἱ ἐπευχόμενος, <ex. gr. A 201> καὶ μιν φωνήσας· μετὰ δὲ τοῦ ἔνεκα τὸν οἰκεῖον τόνον φυλάττουσι ταῦτα, «ἔνεκα σοῦ, ἔνεκα ἐμοῦ», καὶ μετὰ προθέσεως, «περὶ σοῦ, διὰ σέ» καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἐπίρρημα τὸ ποτέ, οἶον «κύ ποτε, ἐγὼ ποτε», καὶ τὸ ποθέν, οἶον «ἤλθέ ποθεν», καὶ τὸ πῶς πῇ ποῦ [καί] 20 τὰ ὡς ἐπιρρήματα, «ἤλθέ πως, ἀπῆλθέ που, ἀνεχώρησέ πη». Σύνδεσμοι δὲ ἐγκλίνονται μὲν δέ τέ γάρ, οἶον «ἐγὼ μὲν, κύ δε, αὐτός τε, ἄλλος γάρ» καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἐκεῖνο δὲ παραφυλακτέον, ὅτι ἐὰν σπονδειακὴ πρόκειται λέξις, ἤρουν δικύλλαβος 20 μακρὰς ἔχουσα καὶ τὰς δύο, ἐπιφέρηται δὲ ἐγκλινομένη δικύλλαβος, τὸν ἴδιον φυλάττει τόνον, οἶον «ἦδη φαμέν, οὕτως ἐστίν, οὕτω ποτέ» καὶ τὰ ὅμοια.]

Περὶ Αἰολίδος.

Τὸ β̄ τῷ ρ̄ προσνέμει, ὅταν τῷ ρ̄ ἐπιφέρηται κ̄ ἢ τ̄ ἢ δ̄, οἶον βρυτῆρ βράκος βρόδον. — Τὰς ἀπὸ τῶν εἰς αἰ̄ εὐθειῶν γενικὰς διὰ τοῦ 25 αῶ̄ προφέρει, οἶον Μουσάων. — Αἱ συγκοπαὶ Αἰολέων εἰσὶν ἴδιαι· γίνονται δὲ κατὰ τὸ μέσον. — Αἱ προ<ς>θέσεις τῆς θᾶ̄ ἐπὶ τῶν ὑποτακτικῶν ῥημάτων β'̄ προσώπων Αἰολέων εἰσὶν, οἶον εἴπηρθεα. — Αἱ προ<ς>θέσεις τοῦ ὕ̄ τῷ ε̄ ἐπιφερομένου φωνήεντος Αἰολέων εἰσὶν, οἶον χεύαντες. — Τὰ εἰς αἰ̄ς μονοκύλλαβα ὀνόματα διαιρεῖ, οἶον πάϊς. — 30 Τῷ ω̄ ἀντὶ τοῦ οῡ χρῆται, οἶον Μῶσα. — Τῷ ὕ̄ ἀντὶ τοῦ ο̄ χρῆται, οἶον ὕμοιον. — Τῷ ἦ̄ ἀντὶ τῆς εἰ̄ διφθόγγου χρῆται, οἶον ἐλθῆν. — Τῷ π̄ ἀντὶ τοῦ μ̄ χρῆται, οἶον ὅππατα ἀντὶ τοῦ ὄμματα. — Τῆς δευτέρας συζυγίας τῶν περισπωμένων τὸ ἰ̄ ἐπὶ δευτέρου καὶ τρίτου προσώπου ἀνεκφώνητον ὃν ταῖς ἄλλαις διαλέκτοις ἐκφωνεῖται, οἶον βοάϊς. 35 — Τὰς κλητικὰς τῶν εἰς ὦν ληγόντων συστήλλει, οἶον <ῶ> χελιδόν. — Ἀεὶ τῆς αἰ̄ διφθόγγου τὸ ἰ̄ ἐκβάλλει, ὅταν αὐτῇ ἐπιφέρηται φωνήεν, οἶον ἄρχαος.

Περὶ Δωρίδος.

Ἡ Δωρὶς τῷ ᾱ ἀντὶ τοῦ ἦ χρῆται, οἶον ἀμέρα. — Τῷ ᾱ̄ ἀντὶ τοῦ 40 ω̄ χρῆται, οἶον Ἀτρειδᾶν. — Τὰς εἰς οῡς ληγούσας γενικὰς τὰς ἀπὸ

3—21 edita sunt in Aldi Hort. Adon. 1496 fol. 229 et Bekkeri An. Gr. p. 1155 seq || 23—37 cfr Greg. Cor. de dial. ed. Schaef. p. 660 seq; 670 seq

25 αἱ συγκοπτόμεναι ΑΕ || 26 Αἰ — εἴπηρθεα (27) om Ε || 34 ἀνεκφώνητον — ἐκφωνεῖται Ε, ἀνεκφωνεῖται Δ || 36 φωνήεν] σύμφωνον ΔΕ

τῶν εἰς ος εὐθειῶν γινομένας εἰς εὐς τρέπει, οἷον <Θ 368> ἐξ Ἑρέ-
 βευς. — Τῷ ω ἀντὶ τοῦ οὐ χρήται, οἷον Μῶσα. — Τῷ ἡ στοιχείῳ
 ἀντὶ τῆς εἰ διφθόγγου χρήται, οἷον λαβῆν. — Τῷ ᾠ ἀντὶ τοῦ ᾠ χρή-
 ται, οἷον σεός ἀντὶ τοῦ θεός. — Τῶν λήξεων αἰεὶ τὸ ἰ ὑπεξαιρεῖ, οἷον
 λαβέν. — Ἐπὶ διπλασιασμοῦ τῷ αὐτῷ συμφώνῳ χρήται, οἷον ὅττι καὶ 5
 ὁππόθι καὶ ὅσσον. — Αἱ ἐκτάσεις τῶν διχρόνων ἴδιαι τῆς Δωρίδος, οἷον
 ἱκος. — Αἱ ἀποκοπαὶ Δωριέων εἰσὶ, γίνονται δὲ κατὰ τὸ τέλος, οἷον
 <ex. gr. H 363> ἡμέτερον δῶ. — Αἱ προσθέσεις τῆς με συλλαβῆς ἐπὶ
 τῶν παρ' ἡμῖν εἰς <ν>αὶ ληγόντων ἀπαρεμφάτων Δωριέων εἰσὶν, οἷον
 βήμεναι. — Αἱ ἐξαιρέσεις τοῦ δ ἐπὶ τῶν γενικῶν πτώσεων ἐνικῶν Δω- 10
 ριέων εἰσὶν, οἷον Πάριος κέρας.

Περὶ Ἰάδος.

Τὰ εἰς ας λήγοντα ὀνόματα εἰς ἡς τρέπει, εἰ μὴ ὦσι Δώρια,
 οἷον Ἑρμείης. — Πᾶν εἰς ἡς λήγον, οὐ ἡ γενικὴ εἰς οὐ περατοῦται,
 παρ' Ἰωσιν εἰς εῶ λήγει, οἷον Ἀτρείδεω. — Τὰ εἰς ἡς, ὧν ἡ γενικὴ 15
 εἰς οὐς, διὰ τοῦ εὐς προφέρεται, οἷον Δημοσθένης· τὴν δὲ αἰτιατικὴν
 εἰς εἶα ποιεῖ, οἷον Δημοσθέnea. — Τὰς εἰς οὐς ληγούσας γενικὰς τὰς
 ἀπὸ τῶν εἰς ἐς εὐθειῶν οὐδετέρων γινομένας διαιρεῖ, οἷον εὐσεβέος. —
 Πᾶσα εὐθεῖα εἰς εὐς λήγουσα διὰ τοῦ ης ἐκφέρεται ἐπὶ γενικῆς, οἷον
 Ὀδυσσῆος. — Πᾶσης εὐθείας οὐδετέρου εἰς ος ληγούσης εἰς εὐς ποιεῖ 20
 τὴν γενικὴν, οἷον πλήθεος. — Τὰς εἰς εἰς εὐθείας πληθυντικὰς τὰς ἀπὸ
 τῶν εἰς εὐς ἐνικῶν γινομένας διὰ τοῦ ἡς προφέρεται, οἷον βασιλῆς.
 — Τὰς εἰς αἰ εὐθείας πληθυντικὰς διαιρεῖ διὰ τοῦ εῶν ἐπὶ γενικῆς,
 οἷον πυλέων. — Πᾶσα δοτικὴ πληθυντικὴ εἰς αἰς λήγουσα μεταβάλλει
 τὸ α εἰς ἡ ἐπὶ τῆς Ἰάδος προσγεγραμμένου τοῦ ἰ, οἷον νύμφῃ. — Τὰς 25
 εἰς α εὐθείας εἰς ἡ τρέπει, οἷον Ἥρῃ. — Τὰ εἰς ω λήγοντα θηλυκὰ
 ἐπὶ τῆς αἰτιατικῆς εἰς ουν περατοῖ, οἷον Λητοῦν. — Τὸ εἰ ἐνίων λέ-
 ξεων διαιρεῖται, τὸ γὰρ πονεῖσθαι πονέεσθαι λέγει. — Τὰ εἰς ἰς λήγοντα
 θηλυκὰ οὐδέποτε διὰ τοῦ ω κλίνει, ἀλλὰ διὰ τοῦ ο, οἷον εὐρέσιος. —
 Μετάθεσιν στοιχείων ποιεῖται, οἷον κραδίη. — Αἱ ἐπαναδιπλώσεις Ἰώνων 30
 εἰσὶν, οἷον <λελάχωσι. — Ἀκυναίρετος ἡ δοτικὴ τῶν ἐνικῶν ἐκφέρεται,
 οἷον> βέλεϊ. — Αἱ ἀναστροφαὶ καὶ τὰ ὑπερβατὰ Ἰώνων εἰσὶν, οἷον <Α 230>
 δῶρ' ἀποαιρεῖσθαι, ἀντὶ τοῦ ἀφαιρεῖσθαι (sic)· ὑπερβατὰ δὲ ταῦτα
 <α 8> νήπιοι, οἱ κατὰ βοῦς Ὑπερίονος Ἡελίοιο Ἥεθιον, ἀντὶ

466, 39—467, 11 *cfr* Greg. *Cor. de dial. ed. Schaeff. p. 691 seqq* || 13—468, 40
cfr R. Schneider, *Excerpta* Περὶ διαλέκτων, *progr. gymn. Duisburg. 1894, p. 3—7*

1 τρέπουσιν ΑΕ; *item v. 13 et 26* || 4 λήξεων R. Schneider, λέξεων ΑΕ ||
 10 ἐνικῶν *om* Α || 18 ἐς — διαιρεῖ Α, ἡς εὐθειῶν γινομένας διὰ τοῦ εὐς προ-
 φέρεῖ Ε || 20 πᾶσα εὐθεῖα εἰς ος οὐδετέρ (sic) εἰς εὐς ποιεῖ, οἷον πλ. Α || 25 προσ-
 γραφ. Ε, συγγραφ. Α | νύμφῃ Ε, νύμφῃσιν Α || 27 εἰ ἰ ΑΕ || 28 διαιρεῖ-
 ται Α, ἐξαιρεῖται Ε | πονέεσθαι Α, πονέσθαι Ε; *cfr* *ex. gr. K 116*

τοῦ κατήσθιον. — Αἱ ἔξαιρέσεις τοῦ ἰ ἐκ τῆς εἰ διφθόγγου Ἰώνων εἰσίν, οἷον Ἑκτόρεος χιτῶν. — Αἱ διαιρέσεις τῶν εἰς ὦς ἐπιρρημάτων τῶν ἀρσενικῶν εἰς ἥς ληγόντων καὶ τῶν οὐδετέρων εἰς ἐς Ἰώνων εἰσίν, οἷον ἀτρεκέως ἀντὶ τοῦ ἀτρεκῶς. — Αἱ ἀπὸ τῶν αὐτῶν στοιχείων ἐπὶ τε
 5 ἐνεστῶτος καὶ παρεληλυθότος προφοραὶ Ἰώνων εἰσίν, οἷον τύπτεν. — Τὰς εἰς εἰς ληγούσας εὐθείας πληθυντικὰς διαιρεῖ πάντοτε· καὶ ἀπὸ μὲν τῶν εἰς εὖς οὖσας διὰ τοῦ η προφέρεται, οἷον βασιλῆες, ἀπὸ δὲ τῶν εἰς ἥς διὰ τοῦ ἔ, οἷον ἀληθέες. — Αἱ προ(ς)θέσεις τοῦ ἰ τῷ ἔ ἐπιφερομένων φωνηέντων ἢ ἐνός τῶν ἀμεταβόλων <Ἰώνων εἰσίν>, οἷον
 10 <Γ 376> κεινῇ. — Ἡ ἐναλλαγὴ τῆς οἰ διφθόγγου εἰς τὴν ἐς συλλαβὴν Ἰώνων ἐστίν, οἷον ἐρίηρες ἀντὶ τοῦ ἐρίηροι. — Τὰ εἰς ἡ πληθυντικὰ οὐδέτερα διαιρεῖ εἰς ἑα, οἷον τείχεα βέλεα, καὶ τὰς γενικάς, οἷον τειχέων. — Ἀεὶ τὸ ὕ ταῖς λέξεσι προστίθαι <ταῖς ἐχούσαις τὸ ὀ>, οἷον νοῦκος. — Τὸ διττὸν ᾠ εἰς ᾠ τρέπει, οἷον διᾠ ἀντὶ τοῦ διςᾠ. — Τῶν
 15 λέξεων ἔξαιρεῖ τὸ ἰ πολλακίς, οἷον ἀπόδεξις. — Τῶν μετοχῶν τὰς παθητικὰς τὰς εἰς ὁς ληγούσας διαιρεῖ, οἷον μαχεόμενος. — Τὰς εἰς ὦν ληγούσας μετοχὰς τὰς ἀπὸ τῆς πρώτης συζυγίας τῶν περισπωμένων γενομένας, ὦν ἐπὶ δευτέρου προσώπου προστακτικὸν εἰς εἰ λήγει, διαιρεῖ, οἷον φρονέων, ἔστι γὰρ φρόνει τὸ προστακτικόν. — Καὶ τὰ ἀπὸ τῶν
 20 ῥημάτων διαιρεῖ· οὐ γὰρ θέλει διαιρεῖσθαι· ὅμως δὲ ᾧ διαιρεῖ ἐπάνιά εἰς (sic). — Τοῖς ἄρθοις τοῖς προτακτικοῖς ἀντὶ τῶν ὑποτακτικῶν χρήται, οἷον τὴν θέλω <ἀντὶ τοῦ> ἦν θέλω. — Τῷ κ ἀντὶ τοῦ π χρήται ἀεὶ, οἷον ὀκοῖα. — Τῷ ὦ ἀντὶ τοῦ ᾠ χρήται, οἷον ὦνθρωπος. — Τῷ ω ἀντὶ τῆς αὖ διφθόγγου κέχρηται, οἷον θῶμα ἀντὶ τοῦ θαῦμα. — Αἱ
 25 τμήσεις Ἰώνων εἰσίν, οἷον Πέλοπος νῆσον ἀντὶ τοῦ Πελοπόννησον. — Αἱ παραλήψεις τῶν ἀπαρεμφάτων ἀντὶ τῶν προστακτικῶν Ἰώνων εἰσίν, οἷον <Δ 64> Ἀθηναίη ἐπιτεῖλαι, ἀντὶ τοῦ ἐπίτειλον. — Αἱ παραλήψεις τῶν εὐθειῶν πτώσεων ἀντὶ γενικῆς Ἰώνων εἰσίν, οἷον <μ 73> οἱ δὲ δύο σκόπελοι, ἀντὶ τοῦ «τῶν δύο σκοπέλων». — Αἱ ἐναλλαγαὶ
 30 τοῦ ἦ εἰς ᾠ βραχὺ Ἰώνων <εἰσίν>, οἷον μεμακυῖα ἄπλατος. — Αἱ ἐναλλαγαὶ τοῦ ᾠ εἰς ἡ Ἰώνων εἰσίν, οἷον ἦρα ἀντὶ τοῦ ἄρα. — Αἱ ἐναλλαγαὶ τοῦ βραχέος ᾠ εἰς η τῶν νεωτέρων Ἰώνων ἐστίν, οἷον ἀληθείην ἀντὶ τοῦ ἀλήθειαν. — Αἱ κατ' ἀρχὴν ἀφαιρέσεις Ἰώνων εἰσίν, οἷον εἶβεν ἀντὶ τοῦ λείβεν. — Ἀεὶ τὴν ὦν συλλαβὴν περιττὴν οὖσαν μεταξὺ τῶν
 35 προσθέσεων <καὶ τῶν ῥημάτων> τίθουσιν, οἷον ἐξ ὦν εἶλον ἀντὶ τοῦ ἐξεῖλον. — Τὰ πρῶτα στοιχεῖα τῶν λέξεων ἀφαιρεῖται, ὥς ἐπὶ τοῦ κείνος. — Ἀεὶ τὸ ε τοῦ παρεληλυθότος χρόνου τῶν ῥημάτων ἀφαιρεῖ, οἷον τίκτεν ἀντὶ τοῦ ἔτικτεν. — Τῷ π ἀντὶ τοῦ φ χρήται, οἷον ἀπίκετο. — Τὰ σύνθετα ῥήματα διαλύει καὶ μεταξὺ τι αὐτῶν λαμβάνει, οἷον <εφ
 40 Ε 599> ἀνά τ' ἔδραμον.

18 προστακτικοῦ ΑΕ || 19 τῶν om E || 24 τὸ γὰρ θαῦμα ἀντὶ τοῦ θῶμα Α, τὸ θαῦμα γὰρ θῶμα λέγει E || 26 Αἱ — ἐπίτειλον (27) om E || 29 Αἱ — ἄπλατος (30) om E || 31 ἦρα] ἦρα Α, ἦρ E || 32 Ἰώνων ἐστίν] τὰδ' ἐστίν ΑΕ

Περὶ κοινῆς.

Τινές φασιν ὅτι οὐκ ὀφείλει κοινή καλεῖσθαι, ἀλλὰ μικτή, εἴ περ ἡ κοινή ἀπὸ τεσσάρων συνέστηκεν· οὐ γὰρ τὴν διὰ τεσσάρων φαρμάκων ἔμπλαστον κοινήν καλοῦμεν, ἀλλὰ μικτήν. Καὶ καλῶς ἔλεγον ταῦτα πρὸς τοὺς λέγοντας τὴν κοινήν συνίστασθαι ἐκ τῶν τεσσάρων, καὶ πρὸς 5 τούτοις, ὅτι μήτηρ ἡ κοινή· εἰ γὰρ τις εἴποι ὅτι δωριτί, φαμέν ὅτι τὸ κοινὸν αὐτοῦ, ἢ αἰολιστὶ ὁμοίως, ἢ ἰαστί, ἢ ἀττικιστί· καὶ τὴν μὲν ἡμέραν οἱ κοινοὶ λέγουσιν, οἱ Ἀττικοὶ ἕως, οἱ Ἴωνες ἥως, οἱ Δωριεῖς αὔως, οἱ Αἰολεῖς αὔωσ, καὶ μελισσῶν μελισσᾶν μελισσέων μελισσᾶν.

15, 17c

⟨*Heliodori.*⟩ — Γλῶσσά ἐστι λέξις ξένη μεταφραζομένη εἰς τὴν 10 ἡμετέραν διάλεκτον, ἢ λεγομένη μὲν προσεχῶς, μεταφραζομένη δὲ εἰς τὸ σύνθετος. Λύονται δὲ αἱ γλῶσσαι πενταχῶς· πρῶτον κατὰ ἐτυμολογίαν, ὡς τὸ <Ι 539> ὤρσεν ἔπι χλοῦνην σὺν· παρὰ τὴν χλόνην καὶ τὸ εὐνάζεσθαι ὁ χλοεύνης εἴρηται. Δεύτερον κατὰ διάλεκτον, ὡς τὸ πτόλεμος. Τρίτον κατ' ἐπίλυσιν, ὡς τὸ <ε 69> ἡμερὶς ἡβώωσα, τε- 15 θήλει δὲ σταφυλῆσιν· ἐδήλωσε γὰρ ἐκ τῆς σταφυλῆς ἡμερίδα εἶναι τὴν ἄμπελον· ἢ δι' ἐτέρου τόπου ἐπιλύσεως, ὡς τὸ <ε 70> κρῆναι δ' ἐξεῖς πῖκυρες βέον· τὸ γὰρ πῖκυρες ὅτι τέσσαρες δηλοῖ, ἐν ἄλλῳ τόπῳ διασαφεῖ λέγων <χ 110 seq> ἔνθα τέσσαρα μὲν κάκε' εἴλετο ... Καὶ πῖκυρας κυνέας· τέσσαρες γὰρ οἱ ὀπλισθῆναι μέλλοντες. Τέταρ- 20 τον ἔξ ἀντιφραζομένου, <Α 106 seq>

μάντι κακῶν, οὗ πώ ποτέ μοι τὸ κρήγυον εἶπας·

αἰεὶ τοι τὰ κάκ' ἐστὶ φίλα φρεσὶ μαντεύεσθαι·

ἐκ γὰρ τοῦ κακά τὸ κρήγυον δηλοῦται ἀγαθὸν εἰρησθαι ἢ ἀληθές, ὡς τισι δοκεῖ. Πέμπτον κατὰ ἱστορίαν, ὡς τὸ <Α 39> Σμινθεῦ, εἴ ποτέ 25 τοι· δεῖ γὰρ ἡμᾶς ἀναλῦσαι τὴν ἱστορίαν τοῦ Σμινθίου.

Ἐκ τοῦ εἶδους δὲ τὸ γένος βούλεται δηλῶσαι· εἶδος γὰρ ἡ γλῶττα τῆς διαλέκτου, καὶ ἐν ταῖς διαλέκτοις αἱ γλῶτται· διάλεκτος δὲ ἐστὶ φωνῆς εἶδος. Δεῖ γὰρ γινώσκειν, ὅτι καθ' ἐκάστην διάλεκτον εἰς γλῶτται πολλάί, ὡς ὑπὸ μὲν τὴν Δωρίδα ἢ τῶν Λακῶνων καὶ Ἀργείων καὶ 30 Σπαρτιατῶν καὶ Μεσ<ς>σηνίων καὶ Κορινθίων καὶ Σικελῶν καὶ Θηβαίων καὶ ὅσοι ἀπὸ τούτων μετοικίας ἔσχον, ὑπὸ δὲ τὴν Αἰολίδα [ὡς] ἢ Βοιωτιακή, ἢ κέχρηται Κόριν<ν>α, καὶ Λεσβίων, ἢ κέχρηται Σαμφῶ· τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. Εἰπὼν οὖν τὰ εἶδη συμπεριεῖληφε καὶ τὰ γένη· οὐ γὰρ ταῦτ' εἰδέναι τὴν Δωρίδα καὶ τὰ εἶδη τῆς Δωρίδος· 35 ἢ μὲν γὰρ Δωρὶς διάλεκτος ἰδίως ἔχει τινὰ κοινὰ θεωρήματα, αἱ δὲ

10—470, 25 *videntur esse* Σ^h

4 ἔλεγον Α, λέγομεν Ε || 8 αὔως] αὔως ΑΕ || 9 αὔως] αὔως Α, αὔως Ε
14 Δεύτερον — ἐστίν (470, 28) om Ε || 22 οὐ ποτέ μοι Α | εἶπας Α || 25 Πέμ-
πτον] ἐστὶ Α

ταύτης γλῶτται παρὰ τὴν συνήθειαν καὶ ἰδιάζουσιν· ὡς Δῶριον μὲν λέγειν τοὺς τέσσαρας τέτορας, Κυρακουσίων δὲ ἴδιον τὸ λέγειν τοὺς τέσσαραι πίκυρας.

Ἱστορία δὲ διττῶς λέγεται καὶ γὰρ τὴν διήγησιν τῶν πάλαι πραγ-
 5 μάτων ἱστορίαν φασκέν, καὶ τὴν τῶν παλαιῶν χρῆσιν· τῶν γὰρ γραμμα-
 τικῶν τινὲς λέγονται ἱστορικοί, τινὲς δὲ βιβλιακοί· καὶ οἱ μὲν βιβλιακοὶ
 ἐλέγοντο, ὅτι οὐκ ἀπεδίδοσαν λόγον, ἀλλ' ἔλεγον, ὅτι οὕτως ἔχει τὰ
 βιβλία· ἱστορικοὶ δὲ ὅσοι ἔλεγον, ὅτι οὕτως ἔγραψεν ἢ ἀνέγνω Ἀρίσταρ-
 10 χος. Οὐχ ὥσπερ δὲ τὰς γλώσσας πάσας ὀφείλει ὁ γραμματικὸς εἰδέναι,
 οὕτω καὶ πᾶσαν ἱστορίαν, ἀλλὰ τὴν τετριμμένην· πολλὰ γὰρ εἰς πε-
 πλασμένοι τοῖς νεωτέροις. Πᾶσαν δέ, εἴπομεν, γινώσεται γλῶσσαν οὕτως·
 εἰ γὰρ ἡ γλῶττα ἐν τύποις τῆς φωνῆς διαφόροις θεωρεῖται, ὁ δὲ γραμ-
 ματικὸς πάντας τοὺς τύπους ἔχει τῶν φωνῶν, εἰκότως πάσας γινώσεται
 γλώσσας. Ὅν δὲ τρόπον γινώσεται τὰς γλώσσας λεκτέον· καὶ καθολικοί
 15 τινὲς εἰς λόγοι καὶ κανόνες ἐν ταῖς διαλέκτοις καὶ ταῖς γλώσσαις, ὡς
 ἔφαμεν ὅτι οἱ Αἰολεῖς ἀντὶ τοῦ ὀ τὸ ὕ λέγουσι· καὶ δῆλον ὅτι διὰ τῶν
 κανόνων ἔστιν ἐφικέσθαι τῆς γνώσεως τῶν γλωσσῶν. Διὰ τοῦτο δὲ αἱ
 γλῶτται καὶ αἱ διάλεκτοι συμβάλλονται τῇ γραμματικῇ, ὅτι πολλάκις τοῖς
 ἰδίοις κινήμασι τὴν φύσιν τῶν σημαινομένων καταλαμβάνουσιν· Αἰολεῖς
 20 γὰρ τὴν ὀδύνην ἐδύνην λέγοντες ἐμφαίνουσι τὴν διαδύνουσαν διὰ τοῦ
 κύματος, καὶ τοὺς ὀδόντας ἐδόντας <λέγοντες> ἐμφαίνουσι τὸ ἐσθίειν.
 Οὐ μόνον δὲ αἱ διάλεκτοι τῷ σημαινομένῳ χρήσιμοι, ἀλλὰ καὶ πρὸς
 ὀρθογραφίαν· διὰ γὰρ τῶν ἰδίων κινήματων ἐμφαίνουσι τὸ ἀληθὲς τῆς
 γραφῆς, ὡς Αἰολεῖς τὸ εἶναι ἔμμεναι λέγοντες δεικνύουσι τὴν διὰ τοῦ
 25 ἑ γραφήν· τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ἐπὶ πασῶν.

Πρῶτον δὲ ὁ εἰσαγόμενος μαθητὴν, ὅτι μὴνιν βαρυτόνως δεῖ ἀνα-
 γινώσκειν· τοῦτο δὲ μαθὼν ζητεῖ τὴν ἐξήγησιν· μαθὼν δὲ ὅτι <ὀργήν>
 ἐπίμονον σημαίνει, ἀπαιτεῖ τὴν διάλεκτον, καὶ ἀκούει ὅτι Ἰώνων ἐστίν.

<Heliodori.> — Τέταρτον ἐτυμολογίας εὕρεσις.] Ἐτυμολογία
 30 ἐστὶ λόγος λέξεων ἔννοιαν ἐξηγούμενος, ἢ ὀνομάτων ἐξήγησις, καθ' ἣν
 αἰτίαν τὴν πρώτην ἔσχον προσηγορίαν· οἷον ὅτι ἄνθρωπος λέγεται παρὰ
 τὸ ἄνω θρεῖν ἡγουν βλέπειν· μόνος γὰρ τῶν ἄλλων ζῶων ὁ ἄνθρωπος
 <ἄνω> βλέπει· ἢ παρὰ τὸ ἀναθεωρεῖν ἡγουν ἀναλογίζεσθαι ἃ ὅπως
 ἦτοι εἶδεν, ἢ παρὰ τὸ ἐνάρθω ὅπῃ ἡγουν φωνῇ κεχρῆσθαι. Δεῖ δὲ
 35 ἐτυμολογεῖν ὡς ἂν ἕκαστος κατὰ ἰδίαν ἐπιβουλήν κινούμενος ἀπτηται τοῦ
 κατὰ τὴν λέξιν σημαινομένου. Καὶ ἔστιν ἡ ἐτυμολογία ὡς ἂν εἴποι τις

26—28 = Σ^v 169, 12—15; Σ^m 303, 13—16 || 29—472, 34 videntur esse Σ^h

1 συνήθειαν] ἀλήθειαν A || 2 τήτορας A || 13 πάντας] παρὰ compendio
 scr. A || 16 ἔφαμεν] p. 466, 30 | ὕ] εἰ A || 21 ἐμφαίνοντες A || 24 εἶμαι
 ἔμαι A || 30 ἐξήγησιν AE || 32 ἡγουν — ἀναθεωρεῖν (33) E, om A || 33 ὅπως
 ἦτοι εἶδεν E, ὅπως A || 34 Δεῖ — οἷον (471, 2) A, καὶ E || 35 ὡσάν
 A; item v. 36 || 36 ἔστιν] ὅτι A | εἶπη A

ἀληθινολογία· οὐ γὰρ ὡς ἔτυχεν ἐξ ἀρχῆς αἱ Ἑλληνικαὶ λέξεις ἐπετέ-
 θησαν ἐκάστῳ πράγματι, οἷον ὁ οὐρανός εἴρηται ὀρανός τις ὦν, καὶ
 θάλασσα θάνασσά τις οὔσα, καὶ ἥλιος οἶονεῖ δῆλιός τις ὦν, ἢ παρὰ τὸ
 αἴλην ὃ σημαίνει τὴν αἴγλην, οἱ δὲ ἄλιος παρὰ τὸ ἐκ τῆς ἀλὸς καὶ τῶν
 ποταμῶν ἀνιέναι· καὶ βλέφαρον παρὰ τὸ αἰρομένου αὐτοῦ βλέπειν βλέ- 5
 παρον καὶ βλέφαρον, ἢ παρὰ τὸ φᾶρος εἶναι τοῦ βλέμματος· καὶ γλῶσσα
 παρὰ τὸ τὰ ἐν τῷ νῷ γνωστὰ ποιεῖν τοῖς ἀκούουσιν· οὐ γὰρ δι' ἐτέρου
 μέρους σωματικοῦ γινώσκωμεν τὴν ἐκάστου ἔννοιαν. Οὐκ ἔστι δὲ μέρος
 τῆς γραμματικῆς τὸ ἔτυμολογικόν, ἀλλὰ μόριον· τοῦ γὰρ ἐξηγητικοῦ
 μέρους μέρος ἐστίν, ὥσπερ τὸ ὀρθογραφικόν <τοῦ διορθωτικοῦ>. 10

[Πέμπτον ἀναλογίας ἐκλογισμός.] Ἀναλογία ἐστὶ *etc.* = Σ^m
 303, 22—24. Χρήσιμος δὲ ἡ ἀναλογία φυλάττουσα πολυχρόνιον παρά-
 δοσιν καὶ πολλάκις τὸ παρὰ τὴν συνήθειαν ἐκτετραμμένον [χρήσιμον]
 εὐρίσκουσα· τὸ γοῦν γελοῖος καὶ ὁμοῖος προπερισπᾶται, δοκοῦντα μέντοι
 προπαροξύνεσθαι· μόνη <δὲ> ἀνέστη ἡ ἀναλογία καταλαβοῦσα <τὸν> 15
 τύπον τοῦ πατρῴως τετρασυλλάβου καὶ συναίρεσιν τοῦ ἰ πάσχοντος τοῦ
 πατρῴως προπερισπωμένου· τὸν αὐτὸν τρόπον ἐπεὶ τὸ τέλειόν ἐστι
 γελοῖος καὶ ὁμοῖος, συναίρεσιν παθόντος τοῦ ἰ ἐπὶ τῆς οἰ ὁ τόνος
 μένει. Ἀναλογία δὲ εἴρηται διὰ τὸ ἀνάλογον εἶναι ἐν τοῖς τύποις καὶ
 κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον. Ἐκλογισμὸν δὲ εἵπομεν, ὅτι δεῖ ἐκλογίζεσθαι [ἐξ] 20
 ἐκάστου τὴν ἀναλογίαν καὶ ὁμοιότητα· ἡ ἐκλογισμὸς βάσανος καὶ ἐξέ-
 τασις ἀκριβής, ὡς ὅταν λέγωμεν, πάντα τὰ πρὸ τοῦ φ̄ φωνήεντα ψι-
 λοῦσθαι θέλει, τὸ δὲ Ἥφαιστος δακύνεται, ἐπειδὴ ἀπὸ τοῦ ἅπτω γέγονε.
 Παρατηρητέον δὲ ἐκεῖνο, ὅτι ἡ ἀναλογία οὐ παντάπασιν ἔχει τὸ ἅπται-
 στον· λέγομεν γὰρ ὅτι τάδε *ceshmei*ται. 25

[Ἐκτον κρίσις ποιημάτων.] Τίνι διαφέρει κρίσις συγκρίσεως, καὶ
 πότερον αὐτῶν ἐπαναβέβηκεν; Λεκτέον ὅτι πρῶτον ἡ κρίσις· τὸν συγ-
 κρίνοντα γὰρ πρότερον αὐτῶν ἐκάτερον δεῖ κρίναι· καὶ ὁ μὲν συγκρί-
 νων καὶ κρίνει, ὁ δὲ κρίνων οὐ πάντως καὶ συγκρίνει.

Πότερον δὲ ὁ γραμματικὸς κρείττων ὦν τῶν ποιητῶν κρίνει αὐτῶν 30
 τὰ ποιήματα, ἢ ἥττων; Καὶ εἰ μὲν κρείττων, δώσομέν καὶ αὐτὸν εἶναι
 ποιητὴν, εἰ δὲ ἥττων, πῶς κρίνει; Ῥητέον οὖν ὅτι κρίνει, οὐχ ἢ ποιη-
 τῆς ἐστὶ κρείττων αὐτῶν, ἀλλ' ἢ τεχνίτης ἐστὶ τῆς ὕλης τῆς ἐκείνων
 καὶ τῶν ὀργάνων· οὐ γὰρ κρίνει, εἰ καλῶς αὐτοῖς γέγραπται ἢ οὐ, 35
 5, 20 c ἀλλ' εἰ νόθα ἢ γνήσια· πολλὰ γὰρ νοθευόμενά ἐστιν, ὡς ἡ Σοφοκλέους
 Ἀντιγόνη — λέγεται γὰρ εἶναι Ἰοφῶντος, τοῦ Σοφοκλέους υἱοῦ —

30—472, 10 *cfr* Σ^m 303, 31—304, 5

3 θάνασσά] θάνασα A, θάνατος E | παρὰ τὸ αἴγλην, ὃ σημαίνει τὴν αἴλην
 ἢ τὴν αἴγλην E, παρὰ τὴν αἴλην A || 9 τὸ ἔτυμολ. — διορθωτ. (10) *om* E ||
 10 τοῦ διορθωτ. *om* A: *cfr* Σ^m 302, 8 || 12 (Χρής.) — 25 *om* E || 14 προ-
 περισπ.] προπε A; *item v. 17* || 15 τὸν τύπον] τρόπον A || 16 καὶ] κατὰ A ||
 18 τῆς] τὴν A || 32 οὐχ ἡ E, οὐχ' ὅτι A || 33 ἢ τεχν.] ἢ τεχν. AE || 36 Ἰο-
 φῶντος C, Αντιφῶντος AE

Ὅμηρου τὰ Κυπριακὰ καὶ ὁ Μαργίτης, Ἀράτου τὰ Θυτικά καὶ τὰ Περὶ ὄρνων, Ἡσιόδου ἢ Ἀσπίς.

Κρίνει δὲ πρῶτον μὲν ὁρῶν εἰς τὴν λέξιν, εἰ συνήθης ἐστὶ τῷ ποιητῇ, ἔπειτα εἰς τὸ πλάσμα τῆς συνηθείας, εἶτα εἰς τὴν τῆς φράσεως
 5 εὐκολίαν ἢ σκληρότητα, εἶτα καὶ εἰς τὴν ἱστορίαν οἱ μὲν γὰρ χαίρουσι ταῖς ξενιζούσαις ἱστορίαις, αἱ δὲ ταῖς κοιναῖς· εἶτα ἀπὸ τῶν χρόνων. Ἀρετὴ δὲ ποιήματος ἢ περὶ λέξιν σαφήνεια, σύνθεσις τοῦ μέτρου, εὐρυθμος κυριολεξία· σχήματα ταῦτα τῆς λέξεως· τὰ δὲ περὶ διάνοιαν, οἰκονομία, τάξεις, ἦθη ἐν προσώποις, εἰ <οἷ> μῦθοι ἀρμόδιοι καὶ τὰ πλά-
 10 ματα. Καὶ γὰρ περὶ μυθοπλαστίας γέγραπται πολλοῖς τῶν ἀρχαίων, ὡς ὅταν Ὅμηρος λέγῃ <Υ 223> τάων καὶ Βορέης ἡράς<ς>ατο βοσκομενάων· τοῦτο γὰρ ἀληθὲς μὲν ἐστὶ τὸ ἐνίας τῶν ἵππων ἀνατείνουσας τὰς οὐρὰς δέχεσθαι τὸ πνεῦμα καὶ οὕτω τίκτειν τοὺς ἐξ ἀνέμου συλληφθέντας ἵππους ταχυτάτους· εἰς μῦθους δὲ μετεπλάσατο· καὶ τὸ
 15 <Δ 442 seq> ἦτ' ὀλίγη μὲν πρῶτα κορύσσεται, αὐτὰρ ἔπειτα Οὐρανῷ ἐστήριξε κάρη· τὸ γὰρ συμβαῖνον τῇ ἀληθείᾳ ἐπὶ πάσης ἔριδος, τὸ ἀπὸ μικρὰς ἀρχῆς μεγίστην προσθήκην λαμβάνειν, τοῦτο ἐσωμα<το>ποίησεν.

Τίνος δὲ ἔνεκεν ἐν ἀρχῇ ἐμπειρίαν εἰπὼν νῦν τέχνην λέγει; Ὅτι
 20 αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ τὸ μέρος τοῦτο τέλειόν ἐστι· πολλὰ γὰρ περιέχει, ὡς ἤδη προεξετιθέμεθα· ἴν' οὖν ἐμφάνῃ, ὅτι τὸ χρησιμώτατον μέρος τῆς γραμματικῆς ἐστὶ, τέχνην αὐτὴν ὠνόμασεν. Διὰ τί δὲ κρεῖττον ἔφη πάντων εἶναι τὸ κριτικόν; Ἐπειδὴ ἀνάγκη τὸν κρίναι βουλόμενον πάντα τὰ ἄλλα γινώσκειν· οὐ γὰρ δύναται κρίνειν, εἰ μὴ γινώσκει καὶ τὰ λοιπὰ
 25 μέρη τῆς γραμματικῆς. Καὶ διὰ τί κρεῖττον ὃν ἔσχατον αὐτὸ ἔταξεν; Ὅτι πρὸς τὸν κρίνοντα ἀφορῶν τοῦτο ἐποίησεν· οὐ γὰρ δύναται τις κρίναι, εἰ μὴ ἔχει πείραν τῶν κρινομένων.

Τὸ κάλλιστον οὐκ ἀπὸ τοῦ καλός, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ κάλλος, ὡς δῆλον ἀπὸ τῆς σημασίας καὶ τῆς γραφῆς· τὸ μὲν γὰρ καλός δι' ἑνὸς λ γρά-
 30 φεται, τοῦτο δὲ διὰ δύο· ἐκ τῆς σημασίας δέ, ὅτι τὸ καλός ὁ ποιητῆς ἐπὶ τοῦ ἀνδρείου τάττει, ὥσπερ τὸ κακός ἐπὶ τοῦ δειλοῦ· τὸν δὲ Νιρέα φησὶν <Β 673> ὃς κάλλιστος ἀνὴρ ὑπὸ Ἥλιον ἦλθε, καίπερ οἶδεν αὐτὸν ἀσθενῆ· δῆλον <οὖν> ὅτι οὐκ ἔστι τὸ κάλλιστος ἀπὸ τοῦ καλός, ἐπεὶ οὐκ εἶχε παρὰ τῷ ποιητῇ ἐπὶ τοῦ ἀσθενοῦς τάττεσθαι.

35

§ 2.

Περὶ ἀναγνώσεως.

<Heliodori.> — Διὰ τί ἔξ μερῶν ὄντων τῆς γραμματικῆς περὶ τοῦ πρώτου μόνου διέλαβεν; Ἐπειδὴ ἠπίστατο, ὅτι ἐν τῇ ἀναγνώσει καὶ τὰ

36—474, 36 *videntur esse* Σ^h

2 ἢ Ε, om A || 4 ἔπειτα — κρινομένων (27) Α, καὶ τὰ ἐξῆς Ε || 11 λέγει Α || 21 προεκιθέμεθα Α || 32 οἶδεν] εἶδεν ΑΕ || 33 δηλονότι ΑΕ || 34 παρὰ Ε, om A | τάττεσθαι Α, om Ε

λοιπὰ μέρη περιέχονται· ἡρκέσθη οὖν ταύτη, ὡς καὶ τῶν λοιπῶν περι-
εχομένων ἐν αὐτῇ. Οἱ δὲ <λέγουσιν>, ὅτι ὡς ἐν τῇ εἰσαγωγῇ τοῦτο
κατήπειγεν αὐτὸν τὸ μέρος· ἄλλως τε καὶ τοῖς εἰσαγομένοις συνήθης ἦν
ἡ ἀνάγνωσις· ὁ δὲ περὶ τῶν ἄλλων <λόγος> δυσχερὲς καὶ πολλῆς ἀσκή-
σεως δεόμενος πρὸς τὴν τούτων ἐπίγνωσιν· διὰ τοῦτο περὶ μὲν τῆς 5
ἀναγνώσεως εἶπε, ταῦτα δὲ εἰς ἕτερον καταλέλοιπε καιρόν.

Ἰστέον δὲ ὅτι οἱ φιλόσοφοι τὴν ἀνάγνωσιν οὕτως ὀρίζονται· ἀνά-
γνωσις ἐστὶν ἀναγνώρισις τῶν τῆς ψυχῆς προτέρων μαθημάτων· ἕτεροι
δὲ φασι, ὅτι ἀνάγνωσις ἐστὶν ἡ διὰ φράσεως μιμητικῆς ἐν προσώποις
καὶ πράγμασι τὸ πρέπον διαφυλάττουσα· ἄλλοι δέ, ἀνάγνωσις ἐστὶ κατὰ- 10
ληΐς τῆς τοῦ γενικοῦ λόγου προφορᾶς.

Ἀνάγνωσις ἐστὶ ποιημάτων ἢ συγγραμμάτων <ἀδιάπτωτος
προφορά>]. Ἐπιλαμβάνονται τινες τοῦ ὅρου ὡς μὴ ἀρχομένου ἀπὸ
εὐθείας. Καὶ ἔστιν εἰπεῖν, ὅτι ἐν ὑπερβατῷ δεῖ νοεῖν, οἷον «ἀνάγνωσις
ἐστὶν προφορὰ ἀδιάπτωτος» καὶ ἐξῆς. Εἰ δὲ γίνεται χωρὶς τῶν βιβλίων 15
ἀδιάπτωτος προφορά, συμβῆσεται καὶ ταύτην ἀνάγνωσιν εἶναι; Πρὸς δὲ
λεκτέον, ὅτι ἡ τοιαύτη προφορὰ ἀνάγνωσις <οὐκ> ἂν λέγοιτο· οὐ γὰρ
δὴ που ἴδιον τῆς ἀναγνώσεως τὸ ἐντυγχάνοντα λέγειν· ὁ δὲ καλῶς
προφερόμενος δείκνυσιν ὅτι καλῶς ἀνέγνω· ἀνάγνωσις γὰρ ἐστὶν οἷονεὶ
ἀναγνωρισμὸς κατὰ λόγον τῆς φωνῆς, ἥτοι ἐν τόνῳ ἢ ἐν χρόνῳ ἢ <ἐν> 20
πνεύματι. Ἡ γὰρ τοιαύτη χρῆσις ἄγει καὶ πρὸς τὴν τοῦ σημαινομένου
γνώσιν, ἐξ οὗ συμβῆσεται ἀναγνώρισιν εἶναι τῆς ψυχῆς· ὥστε ἀκολουθῶς
λέγεσθαι, ὅτι τὰ μαθήματα ἀναγνωρίσματα τῆς ψυχῆς ἐστὶ, καὶ ἀνάγνωσις
ἡ τῶν πρώτων μαθημάτων τῆς ψυχῆς ἀναγνώρισις· ἀθάνατος γὰρ ἡ
ψυχὴ καὶ πάντων ἔμπειρος. — Ὁ δὲ ἡ παραδιαzeugτικός ἐστὶν ἐνταῦθα 25
ἀντὶ τοῦ καί, ὡς τὸ <Ξ 108> ἡ νέος ἢ παλαιός, ἀντὶ τοῦ καὶ νέος
καὶ παλαιός. Ἰστέον δὲ ὅτι ὁ μὲν διαzeugτικός ἐν τοῖς μαχομένοις καὶ
μὴ δυναμένοις κατὰ ταῦτόν εἶναι <καταγίνεται>, ὡς τὸ «ἡ Ζῆ ἢ τέθνη-
κεν», ὁ δὲ παραδιαzeugτικός ἐν τοῖς [μὴ] δυναμένοις κατὰ ταῦτόν εἶναι,
οἷον <Ξ 108> ἡ νέος ἢ παλαιός, ἀντὶ τοῦ καὶ νέος καὶ παλαιός. — 30
Ἄλλο δὲ ἐστὶ ποίημα καὶ ἄλλο σύγγραμμα· ποίημα μὲν <γάρ> ἐστὶ τὸ
τῶν ποιητῶν, σύγγραμμα δὲ τὸ τῶν πεζολόγων.

Ἀναγνωστέον δὲ καθ' ὑπόκρισιν.] Ἰστέον ὅτι τοῦτο εἰρηκῶς
ἔδειξεν ἡμῖν τρία εἶδη εἶναι τῆς ἀναγνώσεως. Ἔστι δὲ ἀνάγνωσις ἡ
ἀναπίεσις, ἀναγνῶσαι δὲ τὸ ἀναπεῖσαι, ὡς παρ' Ἡροδότῳ <Ι 87> τίς σε 35
ἀνθρώπων ἀνέγνω<σεν> ἐπὶ γῆν τὴν ἐμὴν στρατευσάμενον;

25—27 *cfr* Σ^m 305, 20—23 || 34—474, 9 *cfr* Σ^v 171, 27—172, 9

8 προτέρων Α, πρότερον Ε || 9 φ. ὅτι ἀν. *om* Α || 11 τῆς *om* Α
λόγου Α, γένους Ε || 12 ἡ συγγρ. *om* Α || 13 ἐπιλαμβ. Ε, λαμβ. Α || 17 ὅτι
καὶ γὰρ ΑΕ || 18 δέ] γὰρ ΑΕ || 23 ἀνάγνωσις ἢ Ε, ἀναγνώσιν τὴν Α ||
24 τῆς ψ. *om* Α | ἀναγνώρισις Ε, ἀναγνώρισιν Α || 31 μὲν Α, δέ Ε || 33 δέ
Ε, καὶ Α || 34 δέ ἢ ἀνάγν. Α || 35 ἀναγνῶναι ΑΕ

ἀνάγνωσις οὖν ἢ ἀνάπεισις, οἱ γὰρ καλῶς ἀναγινώσκοντες ἀναπείθουσιν·
 ἢ περιττή ἐστίν ἢ ἀνά, ἀντὶ τοῦ γνῶσις. Ὑπόκρισις δέ ἐστι μίμησις
 τῶν ὑποκειμένων προσώπων ἢ πραγμάτων ἢ διὰ λόγων ἢ διὰ σχήματος·
 5 πολλάκις γὰρ καὶ τὸ σχῆμα τοῦ σώματος χρήσιμον πρὸς ἔμφασιν τοῦ
 Μενέλαον <Οτ. 643> ἃ δ' ἔλαβες ἀπόδος, δεῖ τὸν ὑποκρινόμενον τὸ
 πρόσωπον τοῦ Μενελάου ἀρνούμενον ἀνατείνειν τὰς χεῖρας, νομίζοντα
 ὅτι περὶ χρημάτων ἔλεγε· διὰ τοῦτο γοῦν πάλιν Ὀρέστης φησὶν <644>
 οὐ χρήματ' εἶπον. Δεῖ <δὲ> καὶ τὸ ἦθος τοῦ λόγου μιμνεσθαι, ὅταν
 10 ὡς μαινόμενον τὸν Ὀρέστην ὑποκρίνεται καὶ τὸν Πυλάδην περιπαθῶς
 ἔχοντα· οὐ γὰρ ταῦτ' ἂν τις ὑπολάβοι ἦθος μαινομένου καὶ περιπαθῶς
 διακειμένου· εἰ γὰρ μὴ κατὰ τοιοῦτον τρόπον γένοιτο τὰ τῆς ὑποκρί-
 σεως, οὐκ ἂν τις διαγνοίῃ τὴν ἀρετὴν τοῦ ποιητοῦ.

Κατὰ προσψῆδαν.] Ἔστι προσψῆδα τόνος φωνῆς κατὰ διάλεκτον
 15 ἢ κατὰ ἀναλογίαν κατορθούμενος, ὡς ὅταν <λέγωμεν, ὅτι> τὸ ὅμοιος
 ἢ μὲν ἀναλογία προπερισπᾷ, οἱ δὲ Ἀττικοὶ προπαροξύνουσιν. Εἴρηται
 δὲ προσψῆδα παρὰ τὸ ἐγγὺς εἶναι τῇ ὠδῇ· ἢ γὰρ πρὸς δηλοῖ καὶ πλη-
 ραισμόν, οἷον «πρὸς τῇ ἀγορᾷ»· ὦδὴν δὲ ὀρίζουσι λέξιν ἔμμετρον ἢ
 εὐρυθμον καὶ μετὰ μέλους ἐκφερομένην· διὸ καὶ οἱ περὶ Ἀθηνόδωρον
 20 τῷ μέλει παρεικάζουσι τὴν προσψῆδαν· εἰ γὰρ ἐκ φθόγγων ποσῶν καὶ
 ποιῶν συγκειμένων μέλος εἶναί φασι, φθόγγοι δὲ οἱ μὲν ὀξεῖς, οἱ δὲ
 βαρεῖς, δῆλον ὡς καὶ ἡ προσψῆδα ἐκ τούτων συνεστῶσα τῷ μέλει πλη-
 ριάζει.

Ἰστέον δὲ ὅτι παρ' Αἰσχύλῳ τὴν προσψῆδαν εὐρίσκομεν κειμένην 315, 25c
 25 ἐπὶ τῆς προσφωνήσεως, οὐ τῆς μετ' ὀργάνου φωνῆς· <fr. 299 N²> οὗτοι
 μ' ἄπειρον τῆςδε τῆς προσψῆδας, ἀντὶ τοῦ τῶν λόγων.

Προσψῆδα ἐστὶ σημεῖον λέξεων τοῖς φωνήεσιν ἐπόμενον, διαστολὴ
 δὲ σημεῖον λέξεων ὁμοῦ μὲν γεγραμμένων, μὴ ὁμοῦ δὲ νοουμένων· ἢ
 ἐλαχίστη σιωπὴ λόγου· ἢ διάστημα μεταξὺ δυοῖν λόγων βραχύτατον· ἢ
 30 τὸ μεταξὺ δυοῖν λόγων ἐν εἰρμῷ προφερόμενον. Καὶ εἴρηται διαστολὴ
 παρὰ τὸ διαστέλλειν τὸν ἐγκείμενον νοῦν, οἷον <Λ 625> τὴν ἄρετ' ἐκ
 Τενέδοιο γέρων, ὅτ' ἔπερσεν Ἀχιλλεύς· ἂν γὰρ πρὸ τοῦ γέρων
 στίξωμεν, εὐρίσκεται τὸ γέρων ἐπὶ τοῦ Ἀχιλλέως λεγόμενον, ὅπερ ἄτο-
 πον. Εἰπὼν δὲ τὰ διδάσκοντα ἡμᾶς καλῶς ἀναγινώσκειν, διαλαμβάνει
 35 περὶ τῆς διαφορᾶς τῆς ὑποκρίσεως· τὸ δὲ περὶ προσψῆδας καὶ διαστολῆς
 ὡς σαφὲς παρήκεν.

1 καλῶς E, κακῶς A | ἀναπείθονται AE || 5 τὸν om A || 12 γὰρ —
 γένοιτο E, μὴ γὰρ τοιοῦτον γένοιτο τὸν τρόπον A || 15 ὅταν τὸ — προπαρ. (16) E,
 ὅτε τὸ ὅμ. τὴν μὲν ἀναλογίαν προπερισπ. τοὺς δὲ ἀττικούς προπαρο. (sic) A ||
 19 prius καὶ om A || 20 φθόγγου ποσὸν καὶ ποιὸν συγκείμενον AE || 25 οὗτοι
 G Dindorf, οὗτι AE || 27 ἐστὶ om A | διαστ. — γεγραμμένον (28) A, om E ||
 28 νοούμενον AE || 29 ἐλάχιστος AE | δυεῖν AE || 30 δυοῖν A, δυεῖν E
 32 γέρων ἢ ὃν τέπερσεν A

[Ἴνα τὴν μὲν τραγωδίαν ἡρωϊκῶς ἀναγνῶμεν.] Τραγωδία ἐστὶ βίων τε καὶ λόγων ἡρωϊκῶν ἔμμετρος μίμησις ἔχουσα σεμνότητα μετὰ πλοκῆς τινος· τράγον δέ, ὡς φασιν, ἐλάμβανον ἔπαθλον οἱ νικῶντες· ἢ οἰοῖναι τρυγωδία τις οὔσα, κατὰ μετὰθεσιν τοῦ ὕ εἰς α· τρύγα γὰρ ἤγουν μοῦστον ἐλάμβανον, ὡς φασιν, ἔπαθλον· ἢ παρὰ τὸ ταραχᾶς 5 ἄδειν, ταραχωδία τις οὔσα.

Τραγωδία δὲ λέγεται *etc.* = *eadem fere quae* Σ^d 17, 16—20, 12.

<Heliodori.> — Ζητητέον δὲ εἰ καὶ τὰ τραγικά ἐστι βιωτικά· φαίνεται γὰρ καὶ αὐτὰ τῷ βίῳ γινωσκόμενα. Καὶ λεκτέον ὅτι πολλὴ ἡ διαφορὰ τῆς τραγωδίας καὶ τῆς κωμωδίας, ὅτι ἡ μὲν τραγωδία περὶ 10 ἡρωϊκῶν πραγμάτων καὶ προσώπων λέγει, ἡ δὲ κωμωδία ἀπῆλλακται τούτων. Ἄλλ' εἴ μοι λέγεις, ὅτι καὶ ἡ κωμωδία ἡρωϊκὰ ἔχει πρόσωπα, ὡς οἱ Βάτραχοι Ἀριστοφάνους τὸν τε Διόνυσον καὶ τὸν Ἡρακλέα, λέγω πρὸς ταῦτα, ὅτι πρῶτον μὲν κατὰ τὸ σπάνιον, ἔπειτα <δὲ> καὶ ἐπὶ γέλῳ ταῦτα εἰσάγει τὰ πρόσωπα· εἰσφέρει γὰρ τὸν μὲν Διόνυσον κίναϊ- 15 δον, τὸν δὲ Ἡρακλέα γαστρίμαργον. Καὶ ὅτι ἡ μὲν τραγωδία τὰ τέλη περὶ σφαγῶν καὶ φόνων ἔχει, ἡ δὲ κωμωδία περὶ ἀναγνωρισμοῦ· καὶ ὅτι πάλιν ἡ μὲν τραγωδία λύει τὸν βίον, ἡ δὲ κωμωδία συνίστησιν.

Εἴρηται δὲ ἡ κωμωδία καὶ τρυγωδία, ὅτι μήπω προσώπων ἐπινοη- 20 θέντων τρυγία χρίοντες τὰς ὄψεις ἔλεγον. Καὶ εὐρέθη ἡ μὲν τραγωδία ὑπὸ Θέσπιδος τινος Ἀθηναίου, ἡ δὲ κωμωδία ὑπὸ Ἐπιχάρμου ἐν Κικελίᾳ, καὶ ὁ ἴαμβος ὑπὸ Κουσαρίωνος, καὶ ὁ στίχος ὑπὸ Φημονόης, ἱερείας τοῦ Ἀπόλλωνος. Διαφέρει δὲ τραγωδία κωμωδίας, ὅτι ἡ μὲν τραγωδία ἱστορίαν καὶ ἀπαγγελίαν ἔχει πράξεων γενομένων, ἡ δὲ κωμωδία πλά- 25 ματα περιέχει βιωτικῶν πραγμάτων.

Τὰ δὲ ἐλεγεία λιγυρῶς.] Ἐλεγείον ἔμμετρος ἐστὶ στίχος. Ἐλεγείον ἐστὶν εἶδος μέτρου, παρὰ τὸ ἔλεος *etc.* = Σ^v 173, 5—15.

<Heliodori.> — Ἐλεγείον δὲ ἐκλήθη ἀπὸ Ἑλέγου τοῦ υἱοῦ Κλειοῦς 30 τῆς Μούσης· οὗτος γὰρ ὡς ἔμελλον οἱ γάμοι γίνεσθαι αἰφνης ἐξέπνευσε· καὶ λοιπὸν πᾶσα ἡ μουσικὴ ἢ προσελθοῦσα τῷ γάμῳ, ἀντὶ τοῦ ἄδειν 30 καὶ χαίρειν καὶ ὀρχεῖσθαι, πάντες ἐθρήνουν μετὰ μέλους, καὶ αὐλῆται καὶ κιθαρισταὶ καὶ ἀοιδοί, ἐκπλαγέντες ἐπὶ τῷ συμβεβηκότι τῷ Ἑλέγῳ. «Λιγυρῶς» δὲ οὐ λέγει ἡδέως, κατὰ τὸν Εὐριπίδην, <fr. 1115 N²> ἡδονὴ πανταχοῦ ἐστὶ καὶ πάντα δι' ἡδονῆς γίνεται, ἀλλὰ λιγὺ τὸ ὀξύ. Ὅξεία δὲ τῇ φωνῇ εἰώθασιν λέγειν τὰ ἐλεγεία· ἡ γὰρ λύπη τῇ 35 παρατροπῇ τῆς φωνῆς ἐκ κλαυθοῦ ὀξύτερά τινα παρεισάγει. Δεῖ δὲ

8—25 *videntur esse* Σ^h || 9—25 *vide* Σ^m 306, 20—29 || 23—25 = Σ^v 173, 2—4 || 28—476, 6 *videntur esse* Σ^h || 28—32 = Σ^m 307, 19—24 || 36—476, 3 = Σ^v 173, 15—18

3 τράγον — οἰοῖναι (4) *om* A || 8 τραγικά οὐκ ἔστι E || 9 ἢ *om* A || 19 ὅτι — ἔλεγον (20) *om* E || 20 τρύγα A || 28 Ἐλεγείον — Ἑλέγῳ (32) *om* E || 32 ἀοιδοὶ R Schneider, τραγωδοὶ A || 36 δὲ] γὰρ AE

ἡμᾶς ὁξέως ἀναγινώσκειν τὰ ἐλεγεία, ὡς ἂν συμπεπνιγμένους καὶ ἐκ-
 πεπληγμένους τῷ πλήθει τῶν κακῶν· ἡ «λιγυρῶς» ἤγουν γλυκερῶς,
 λιγύς γὰρ ὁ γλυκύς. — Ἰστέον δὲ ὅτι ὕστερον καὶ ἐν τοῖς ἐπιθαλαμίοις
 5 εἰ μὲν διὰ τοῦ εἰ ψιλοῦ γράφεται, θαυμαστικὸν ἐπίρρημά ἐστιν, εἰ δὲ
 διὰ τῆς αἰ διφθόγγου, χρετλιαστικόν.

Τὸ δὲ ἔπος εὐτόνως.] Τὸ ἔπος οὐκ ἀφ' ἐνὸς στίχου δοκιμάζε-
 ται· τῆς γὰρ ἐλεγείας ὁ πρῶτος στίχος ἐστὶν καὶ αὐτὸς ἐξάμετρος δα-
 κτυλικός, ἔπος δὲ οὐ λέγεται· ἔπος γὰρ καλοῦμεν, ὅταν ἐξῆς ἡρωϊκοῖ
 10 ὦσιν οἱ στίχοι. Καὶ εἴρηται ταῦτα ἔπη, ἐπειδὴ ἔπεται ἀλλήλοισ καὶ
 ἀκολουθίαν τινὰ ἔχει κατὰ τὸν ἀπαρτισμὸν καὶ τὴν ἐπιγραφὴν τοῦ στί-
 χου· τέλεια γοῦν τινες ταῦτα ὠνόμασαν <τὰ> μέτρα, ὅτι φανερόν ἐστι
 τὸ τέλος αὐτῶν· τῶν γὰρ ἱάμβων καὶ τῶν ἄλλων οὐχ οὕτως εὐσύνο-
 πτον τὸ τέλος.

15 <Heliodori.> — Ἔπος δὲ κυρίως λέγεται πᾶς λόγος ἔμμετρος, κα-
 ταχρηστικῶς δὲ καὶ πᾶς λόγος· ἔπος δὲ νῦν λέγει τὸν δακτυλικὸν στί-
 χον παρὰ τὸ ἔπescθαι τοὺς πόδας ἀλλήλοισ· ἕκαστος γὰρ ποὺς τιθέμενος
 ἐν τῷ δακτυλικῷ στίχῳ τετράχρονός ἐστι· καὶ γὰρ ὁ σπονδεῖος καὶ ὁ
 20 δάκτυλος τέσσαρας ἔχει χρόνους, καὶ ὁ τροχαῖος δὲ ὁ τιθέμενος ἐν τῷ
 τέλει ἀντὶ σπονδείου παραλαμβάνεται. Τόνος δὲ λέγεται τὸ ἔπος, καθὼς
 καὶ Ἡρόδοτος φησιν <cf. I 47. 62> ἡ δὲ Πυθία ἐν ἐξαμέτρῳ τόνῳ
 χρᾶ τάδε. «Εὐτόνως» δὲ οὐ μετὰ τόνου, ἀλλὰ μετὰ δυνάμεως· τόνος
 γὰρ ἐστὶν ἡ δύναμις· ἐπεὶ περ τινὲς ἀναγινώσκοντες μαλακύνουσιν ἑαυτῶν
 τὰς φωνάς, οὐ δεῖ δὲ μαλθακῇ τῇ φωνῇ ἡρώων πράξεις προάγεσθαι. —
 25 Ἔπος δὲ παρὰ τὸ ἔπescθαι <τῷ μέτρῳ>, ὅλου τοῦ σωματικοῦ ἐξ ἡρωϊκοῦ
 συγκειμένου.

Τὴν δὲ λυρικήν ποιήσιν ἐμμελῶς.] Ἔστι etc. = Σ^d 21, 12
 —16. — Εἴρηται δὲ etc. = *similia atque* Σ^v 173, 29—174, 4.

<Heliodori.> — «Ἐμμελῶς» δὲ εἶπεν, ὅτι δεῖ μετὰ μέλους τοῦ προ-
 30 σήκοντος ᾄδειν τὰ λυρικά· ὅπερ νῦν ἡμῖν ἀδύνατον· εἰ μὲν γὰρ τις
 ἐθέλῃσι κατὰ τὴν ἀρχαίαν μουσικὴν, καθ' ἣν καὶ ἐγέγραπτο, ἀδύνατον,
 ἑτέρα γὰρ ἡ ἀρχαία πρὸς τὴν νῦν· ἡ μὲν γὰρ εἰς τρεῖς τρόπους διή-
 ρητο, Δώριον, Φρύγιον, Λύδιον, ἡ δὲ νεωτέρα εἰς δεκαπέντε· πῶς ἂν
 35 τὴν νῦν μελωδίαν ᾄδειν; ὥστε ἀδύνατον τὸ τοιοῦτον ἐν γραμματικῇ διὰ

15—26 *videntur esse* Σ^h; *cf.* Σ^v 173, 19—27 || 29—478, 8 *videntur esse* Σ^h

3 γὰρ καὶ ὁ Α || 6 *post* χρετλ. *add* αἰ αἰ Α || 9 ἔπη γὰρ Α || 10 οἱ
om Α | ἐπειδὴ — αὐτῶν (13) *om* Ε || 11 ἔχει τῆς κατὰ Α | τῆς ἐπιγραφῆς
 Α || 12 ὅτι ὅπερ φαν. Α || 20 ἀντὶ τοῦ σπ. Α || 22 χρᾶται τοῖςδε ΑΕ |
 δὲ] γὰρ ΑΕ | τόνος *R Schneider*, τάσις ΑΕ || 25 ὅλου τοῦ σωματικοῦ Α, ὅλω
 τῷ σωματικῷ Ε || 26 συγκειμενον ΑΕ || 29 Ἐμμ. — ᾄδειν (35) *om* Ε | ἐμ-
 μέτρως δὲ Α | 31 ἔγραπτο Α

τὸ γεγενῆσθαι μεταβολὴν τῆς ἀρμονικῆς· οὐ μὴν πάντως ἄδηλος ἔσται ὁ τρόπος τῆς ἀναγνώσεως, ἀλλὰ διαφορά τίς ἐστι περὶ τοῦτο τὸ ἀνάγνωσμα τῆς φωνῆς ὡς πρὸς τὰ μέλη ὑπαγομένοις.

Τοὺς δὲ οἴκτους ὑφειμένως καὶ γοερῶς.] Ταῦτόν ἐστιν οἶκτος καὶ ἐλεγείον· «ὑφειμένως» δὲ λέγεται τὸ ἡρέμα πως θρηνεῖν· «γοερῶς» 5 ταπεινῶς, οἰκτρῶς, πρὸς τὸ ἐλεεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀκουόντων. Εἰςί γάρ πως τινα π. *etc.* = Σ^d 21, 23—27. Ἦοικε δέ τις κακῶς εἰρηκέναι· ὁ γὰρ οἶκτος οὐκ εἰδός ἐστι μέτρου· ἐβούλετο δὲ ἐν τῇ τῶν μέτρων διαφορᾷ διάφορον εἶναι τὴν ἀνάγνωσιν· εὐρίσκομεν δὲ καὶ ἐν μέλεσιν οἴκτους καὶ ἐν ἐλεγείαις καὶ ἐν παντὶ μέτρῳ, ἀλλὰ μὴν καὶ παρὰ ῥή- 10 τορσιν. Λεκτέον οὖν, ὅτι κοινότερον κατὰ πάντων ἐπήγαγε τοῦτο, ὅτι δεῖ τὰ θρηνώδη, ὁποῖω ἂν ἡ τρόπῳ γεγραμμένα, ὑφειμένως τῇ φωνῇ προφέρεσθαι. Τοιοῦτοι γὰρ οἱ λυπούμενοι· στενάζοντες καὶ ὑπὸ τοῦ πάθους κινούμενοι καὶ μείζονα ἐπιχειροῦσι φθέγγεσθαι καὶ ἄθροῦν τὸ πνεῦμα προῖενται, εἴτα καθ' ὕφεςιν ἡρέμα καὶ διαναπαύουσι τὴν φωνήν. 15

Τὰ γὰρ μὴ παρὰ τὴν τούτων γινόμενα παρατήρησιν.] Ἡ παρὰ πλησιασμόν δηλοῖ, ἵνα ληφθῇ οὕτως· «τὰ γὰρ μὴ ἐγγὺς γινόμενα τῆς τούτων παρατηρήσεως» ἢ ἀντὶ τῆς κατὰ· καὶ λείπει «ἀναγνώσματα», ἵν' ἢ «τὰ γὰρ μὴ γινόμενα κατὰ τὴν τούτων παραφυλακὴν ἀναγνώ- 20 σματα» ἢ ἀντὶ τῆς ἔν, ἵν' ἢ οὕτω· «τὰ γὰρ μὴ ἐν τῇ τούτων παρατη- 25 ρήσει γινόμενα καὶ τὰς τῶν ποιητῶν ἀρετὰς ἀφανίζει». Ἐπεὶ γὰρ ἡ ὑπόκρισις ἐν σχήματι σώματος καὶ ἥθους τοῦ λόγου καὶ (τῆς) φωνῆς ποιότητι ἐμφαντικῇ (ἔστι) τῶν τῆς ψυχῆς παθημάτων, [καὶ] διὰ τοῦτο ὁρθῶς μὲν προφερομένη εἰσὶν τοῦ ποιητοῦ τὴν ἀρετὴν, δείκνυσι δὲ τῶν λεγομένων τὸ ἀκριβές· εἰ δὲ μὴ οὕτω γένηται, διαφθαρήσεται τοῦ ποι- 25 ητοῦ ἡ ἀρετὴ. Καλῶς δὲ εἶπε «καταγελάστους παρίστησιν»· ἀρκεῖ γὰρ τοῖς ἀπαιδεύτοις ἀλόγως προφερομένοις τὰ μαθήματα πρὸς τιμωρίαν ὁ παρὰ τῶν ἀνθρώπων κατ' αὐτῶν γινόμενος γέλως. — Ἐπειδὴ δὲ πρὸς Ὀμηρίδας καὶ νέους ἡ τέχνη πεποιήται, περισπωμένως ἀναγνωστέον τὸ ῥιπτεῖ· αὐτὸς γάρ φησι (<ν 78>) ἀνερρίπτουν ἄλα πηδῶ· πᾶς γὰρ 30 παρατατικὸς εἰς οὖν λήγων ἀπὸ περισπωμένου θέμάτος ἐστίν, οἷον ἐποίουν, εἰ δὲ εἰς ὄν, ἀπὸ βαρυτόνου, ὡς ἔλεγον.

Διὰ τί περὶ ἀναγνώσεως προθέμενος διαλαβεῖν οὐ διέλαβε περὶ <τοῦ> ἀνειμένου τρόπου, καθ' ὃν ἀναγινώσκομεν τὰ συγγραφικά; Ἐπειδὴ σκποδὸν ἔσχε περὶ ἀναγνώσεως ἀρμοζούσης τῇ γραμματικῇ διαλαβεῖν — 35 περὶ γραμματικῆς γὰρ ἔγραψε τὸ σύγγραμμα — τούτου χάριν περὶ τοῦ ἀνειμένου τρόπου οὐ διέλαβεν, ἐπειδὴ αὕτη ἡ ἀνάγνωσις οὐχ ἀρμόζει τῇ γραμματικῇ, ἀλλὰ τῇ ῥητορικῇ.

26—28 = Σ^v 174, 22—24

3 ὑπαγομένους ΑΕ || 7 δέ τις] δὲ τούτοις ΑΕ || 14 ἄθρουν ΑΕ || 16 τὴν om Ε || 23 καὶ διὰ — γέλως (28) om Ε || 24 ὁρθὴ Α || 28 γινόμενος C, γενόμενος Α

Σκοπὸς τῷ τεχνογράφῳ τὸ πρῶτον μέρος τῆς γραμματικῆς, λέγω δὴ τὸ ἀναγνωστικόν, εἰσηγήσασθαι τοῖς νέοις· τοῦτο δὲ εἰς τρία διήρηται παρ' αὐτῷ, εἰς τε ὑπόκρισιν καὶ προσῳδίαν καὶ διαστολήν. Καὶ τὴν μὲν ὑπόκρισιν ἥδη ἐδιδάχθημεν· εὖλογον δὲ ἦν ἡμᾶς τὸν περὶ ἀναγνώσεως
 5 λόγον τέλειον διαλαβεῖν καὶ γινῶναι, πῶς ἀναγνωστέον καὶ κατὰ προσῳδίαν καὶ κατὰ διαστολήν· εἰκότως τοίνυν καὶ περὶ τόνου καὶ <περὶ> στιγμῆς αὐτῷ γέγραπται, ἐπειδὴ προσῳδία μὲν ἐστὶν ὁ τόνος, διαστολή δὲ ἡ στιγμὴ.

§ 3.

10

Περὶ τόνου.

<Heliodori.> — Τόνος ἐστὶν ἀπήχησις φωνῆς ἐναρμονίου.] Τῶν φωνῶν αἱ μὲν εἰσιν ἀναρθροὶ καὶ ἀγράμματοι, αἱ δὲ ἔναρθροὶ καὶ ἐγγράμματοι, <αἱ δὲ ἔναρθροὶ καὶ ἀγράμματοι, αἱ δὲ ἀναρθροὶ καὶ ἐγγράμματοι>. Καὶ ἀναρθροὶ μὲν εἰσι καὶ ἀγράμματοι, ὥς ἐπὶ τοῦ ἥχου τοῦ
 15 πυρός· οὗτος γὰρ καὶ ἀναρθρος, καθὼ οὐκ οἶδαμεν τί σημαίνει, καὶ ἀγράμματος, καθὼ οὐ δύναται γραφῆναι· ἔναρθροὶ δὲ καὶ ἐγγράμματοι, ὥς περ λαλοῦμεν ἡμεῖς· αὗται γὰρ αἱ φωναὶ καὶ ἔναρθροὶ, καθὼ οἶδαμεν τί σημαίνουσι, καὶ ἐγγράμματοι, καθὼ γράφονται· ἔναρθροὶ δὲ καὶ ἀγράμματοι, ὥς περ οἱ κυριγμοί· οὗτοι γὰρ ἔναρθροὶ, καθὼ σημαίνουσιν τι, ὥς καὶ ὁ
 20 ποιητὴς <Κ 502> ῥοίζησεν δ' ἄρα πιφαύσκων Διομήδεϊ δίψῃ, ἀγράμματοι δέ, καθὼ οὐ γράφονται· ἀναρθροὶ δὲ καὶ ἐγγράμματοι, ὥς ἐπὶ τῶν μιμήσεων τῶν φωνῶν τῶν ἀλόγων ζῴων, <Arist. Ran. 209> βρεκεκεκέξ [σκινδαφός]· αὗται γὰρ ἀναρθροὶ μὲν, καθὼ οὐκ οἶδαμεν τί σημαίνουσιν, ἐγγράμματοι δέ, καθὼ γράφονται. Ἄλλ' αἱ μὲν σημαντικαὶ τινος, εἴτε
 25 ἀγράμματοι εἴτε ἐγγράμματοι, ἀπὸ νοῦ καὶ διανοίας φέρονται. Γίνεται δὲ ἡ φωνὴ ἐκ τοῦ πνεύματος πλήττοντος τὸν ἀέρα, πλήττει δὲ τῷ τόνῳ προϊόν· τόνος δὲ ἐστὶν ἡ τάσις τοῦ πνεύματος· ὥστε οὐχ οἶόν τε φωνὴν γενέσθαι χωρὶς τόνου. Διὸ πᾶσα συλλαβή, ἐπεὶ συντελεῖ πρὸς τὴν ἐναρμόνιον φωνήν, τόνον ἐπιδέξεται· καὶ ἡ μὲν τις ὀξύνεται, ἡ δὲ
 30 τὸν ὁμαλισμὸν ποιεῖ, ἡ δὲ τὸν ἐξ ἀμφοτέρων συγκεείμενον τόνον περι-
 σπώμενον. Χρὴ τοίνυν ἓνα τούτων τῶν τριῶν τόνων ἐπισκοπεῖσθαι ἐν ἐκάστῃ συλλαβῇ, ὥστε ἔνθα μήτε ὀξεῖα μήτε περισπωμένη ἐστίν, ἐκεῖ πάντως κείσεται ἡ βαρεῖα. Διὸ καὶ βαρύτονα καλοῦμεν ὀνόματά τε καὶ ῥήματα, ἐφ' ὧν αἱ βαρεῖαι κατὰ τὸ τέλος κεῖνται, οἷον ὥς ἐπὶ τοῦ ῥή-
 35 ματος τὸ τύπτω βαρύτονον ἀλλ' οὐ παροξύτονον καλεῖται, ἐπειδὴ ἡ βαρεῖα ἐν τῷ τέλει ἔπεσεν· ἀπὸ γὰρ τοῦ τέλους τοὺς τόνους κανονίζομεν· διὰ τοῦτο γοῦν ὀξύτονα καὶ βαρύτονα καλοῦμεν τὰ ἐπὶ τέλους

12—479, 5 videntur esse Σ^h || 12—24 cfr Σ^v 181, 18—27; Σ^m 310, 24—36

2 δὴ Ε, δὲ Α || 13 αἱ δὲ ἐν. — ἐγγρ. om AE || 20 πιφάσκων AE || 22 βρε-
 κέκεξ Α || 28 φωνήν Ε, φωνή Α || 30 ὁμαλὸν AE || 33 κείσεται Α, συγκεί-
 ρεται Ε | τε om Α || 34 τοῦ om Α || 35 τὸ om Α

ἔχοντα τούτους τοὺς τόνους, οἷον σοφοὶ φίλοι. Τόνος δέ, φησίν, ἐστὶ τῆς φωνῆς τῆς ἐναρμονίου ἀπήχησις. Φωνὴν δὲ ἐναρμόνιον καλοῦμεν τὴν τοῦ ἀνθρώπου, ἐναρμόνιον δὲ τὴν ἐγγράμματόν τε καὶ στοιχειώδη, ἀρμονία γάρ τις καὶ τάξις ἐν τῇ συνθέσει τῶν στοιχείων φαίνεται· ἡ δὲ τῶν ἀλόγων φωνὴ οὐ τοιαύτη.

Τῶν δὲ τόνων γνήσιοι μὲν εἰσιν *etc.* = Σ^v 175, 34—176, 14.

⟨*Heliodori.*⟩ — Ἡ δὲ περισπωμένη σύνθετός ἐστι καὶ περιλαμβάνει τῇ φωνῇ τὰς δύο ἀπήχησεις· διὸ ἐπὶ μὲν βραχειῶν οὐ τίθεται, ἀλλ' ἐπὶ μακρῶν μόνον τῶν αὐτὴν δέξασθαι δυναμένων· ἡ γὰρ ποιά τάξις αὐτῆς ἀμφοτέρων τῶν ἀπήχησεων λαβοῦσα τὴν δύναμιν πρόσφορός ἐστι ⟨μόνη⟩ 10 τῇ μακρᾷ συλλαβῇ, ἐπεὶ πολλάκις ἡ μακρὰ συλλαβὴ κύκεται ἐξ ὀξείας καὶ βαρείας, συνέστηκε δὲ καὶ ἡ περισπωμένη ἐξ αὐτῶν· καὶ δῆλον ὅτι μικτὴ οὖσα καὶ φύσιν λαβοῦσα ἐπιτίθεσθαι ταῖς μακραῖς, ἐκπέφυγε τὸ ἐπικεῖσθαι ταῖς βραχείαις.

Ἡ κατὰ ἀνάτασιν.] Οὐκ ἔστιν ἐνταῦθα τὸ ἡ διαζευκτικὸς σύν- 15 δεσμος, ἀλλὰ ἄρθρον.

Ἡ κατὰ περίκλασιν.] Περίκλασις φωνῆς *etc.* = Σ^d 23, 14—18.

§ 4 (4 et 5b).

⟨Περὶ στιγμῆς.⟩

Σκοπὸν ἔχων ὁ τεχνικὸς εἰσαγωγικὴν γράφειν τέχνην ἀποφεύγει 20 τῶν προσωδιῶν τὰ δυσχερῆ, τουτέστι τὸ πνεῦμα, τὸν χρόνον, τὰ πάθη ἐπεὶ γὰρ ὁ περὶ τούτων λόγος πολὺς ἦν καὶ πολλῶν θεωρημάτων δεόμενος, ἦν δὲ αὕτη ἡ διδασκαλία πρὸς παῖδας, ἀναγκαίως καὶ αὐτὸς παρήκεν. — Στιγμὴ δὲ καὶ διαστολὴ ταῦτόν σημαίνει, καὶ παρὰ τὴν αὐτὴν ἔννοιαν ἀμφοτέροι ἀνομάσθησαν· διαφέρει δέ, ὅτι ἡ μὲν στιγμὴ 25 τὴν φωνὴν δίστησιν, ἡ δὲ διαστολὴ ἅμα τῇ φωνῇ καὶ τὰς διανοίας. — Στιγμαὶ δὲ εἰσι τρεῖς, τελεία, μέση, ὑποστιγμή. Καὶ τελεία μὲν ἐστὶν ὅτε τῆς περιόδου τέλειον καὶ ἀπληρτικὸν ἐστὶ τὸ ἐνθύμημα, οἷον ⟨*ex. gr. A 84*⟩ τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὥκους Ἀχιλλεύς· τέλειον γὰρ ἄχρι τούτου τὸ νόημα· τίθεται ⟨δὲ⟩ ἐπὶ κεφαλῆς 30 τοῦ γράμματος. Ἡ δὲ μέση καὶ ἀπὸ τοῦ ὀνόματός ἐστι φανερά· μέσην γὰρ δύναμιν ἐπέχοντος τοῦ νοήματος καὶ τὴν ἐπαγωγὴν ἔχοντος ἐπὶ μέσου τίθεται, οἷον ⟨*A 23*⟩ αἰδεῖσθαι θ' ἱερέα, οὐ κρεμαμένου τοῦ νοήματος οὐδὲ τὸ ἀτελὲς ἐμφαινόντος, ὅπερ πέπονθεν ἡ ὑποστιγμή· ἐκεῖ γὰρ ὥσπερ ἐπιζητεῖ τὸ λείπον· διὸ καὶ ὑποκάτω τοῦ γράμματος 35

7—16 *videntur esse* Σ^h || 7—14 *cfr* Σ^m 311, 25—34 || 15 *seq* = Σ^m 311, 6 *seq* || 20—24 = Σ^v 176, 19—23 || 25—26 = Σ^v 178, 4—6 || 35—480, 2 = Σ^m 313, 30—32

3 *prius* τὴν *om* A | τοῦ *om* E || 4 συνθέσει] συνή^θ A, συνηθεία E || 13 ἐκπέφυγε A || 15 ἀνάτασιν AE | τὸ] ὁ AE || 21 προσωδιῶν] τόνων AE || 24 παρὰ A, περὶ E || 33 μέσου] μέσης AE || 34 οὐδὲ — ἐμφαίν. *om* E

κεῖται, ἐμφαίνουσα τὴν δύναμιν, καὶ ἡ τελεία ἄνω, ὥσπερ ἀναπαύουσα τὸ πνεῦμα.

Τῖνι δὲ διαφέρει τελεία στιγμή ὑποστιγμῆς; τὸ γὰρ ζητεῖν περὶ τῆς μέσης ἄτοπον, αὐτόθεν γὰρ φανερά· τοῦτο δὲ ζητητέον, ἐπειδὴ οὐ ταύ-
 5 τὸν τὸ λείπον τῷ τελείῳ. Διαφέρει δὲ ταῦτα ἀλλήλων, φησί, χρόνῳ. Οὐχὶ γὰρ καὶ ἡ μέση διαφέρει χρόνῳ τούτων; Πρὸς ὃ λεκτέον, ὅτι ἐὰν μὴ τις ἐπαγάγῃ τῇ μέσῃ τὸ ἐξῆς, τελεία ἂν γένοιτο, καὶ οὐκ ἀνάγκη ἐπιζητῆσαι τὸ ἐξῆς· ἡ δὲ ὑποστιγμὴ δεῖται πάντως. Πῶς δὲ καὶ ποίῳ χρόνῳ διαφέρει; χρόνους γὰρ ἴσμεν μακρὸν καὶ βραχύν, τοῦτο δὲ οὐκ
 10 ἔσται ἐν ταῖς στιγμήσι. Χρόνον τοίνυν λέγει τὸ διάστημα τῶν νοημάτων· καὶ γὰρ καὶ οἱ χρόνοι ἐκείνοι ἐν διαστήμασι· τιθεμένης τοίνυν τῆς τελείας ἐπίμηκες τὸ ἐπιφερόμενον νόημα, τῆς δὲ ὑποστιγμῆς, βραχὺ τὸ λείπον.

Διὰ <τί> δὲ τῆς τελείας καὶ τῆς ὑποστ. *etc.* = Σ^v 178, 18—179, 1.

§ 5 (6b).

15

Περὶ ῥαψωδίας.

Οὐ προσηκόντως ἐνταῦθα κεῖται *etc.* = Σ^m 314, 18—31.

<Heliodori.> — Ῥαψωδίαν δὲ εἶναι λέγουσιν τὴν ἐκ διαφόρων τό- 316, 18 c
 πων Ὀμηρικῶν ἔρραμ(μ)ένην ψῶδην· οἷόν τινας ἂν εἴποι λόγους ἡ Ἥχῳ
 20 τοῦ Πανός αὐτὴν καταδιώκοντος·

<θ 306> Ζεῦ πάτερ ἡδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες,

<θ 307> δεῦρ', ἴν(α) ἔργα γελαστὰ καὶ οὐκ ἐπιεικτὰ ἴδῃτε·

<Ζ 165> ὅς μ' ἔθελεν φιλότῃ μιγήμεναι οὐκ ἐθέλousη,

<Δ 109> τοῦ κέρα ἐκ κεφαλῆς ἐκκαϊδεκάδωρ(α) πεφύκει.

25 <Ε 429> ἀλλὰ σύγ' ἱμερόεντα μετέρχεο ἔργα γάμοιο,

<Γ 24> εὐρύων ἢ ἔλαφον κεραδὸν ἢ ἄγριον αἶγα.

Ἄλλ' εἰ τοῦτο ἦν ἀληθές, αὐτὰ ἂν μόνα ἐκαλεῖτο ῥαψωδία, καὶ οὐκέτι τὰ κατὰ τάξιν Ὀμήρου. Εἴρηνται δὲ τὰ τοιαῦτα κέντρωνες· καὶ ὥσπερ κέντρων λέγεται περιβόλαιοι τὸ ἐκ διαφόρων ῥακῶν συγκεείμενον,
 30 οὕτω καὶ τὰ ἐκ διαφόρων ἐπῶν συγκεείμενα νοήματα κέντρωνες κα- 30
 λοῦνται.

Ῥαψωδία ἐστὶ μέρος ποιήματος.] Κακῶς ἔφη τὴν ῥαψωδίαν μέρος ποιήματος· ἔδει γὰρ εἰπεῖν μέρος ποιήσεως· ποίησις γὰρ λέγεται ἡ Ἰλιάς, ἡ Ὀδύσεια, ποίημα δὲ ἡ ῥαψωδία· μέρος δὲ τῆς ποιήσεως
 35 ἐστὶν ἡ ῥαψωδία, οὐ μὴν τοῦ ποιήματος· πῶς γὰρ δύναται εἶναι ῥα-

18—31 *videntur esse* Σ^h (*collatione codicis E hic caremus*) || 32—481, 8 *cf.* Σ^m 315, 2—20

6 Οὐχὶ — τούτων *om* E || 8 πάντως A, πάντων E || 21 ἡδε θεοὶ (*om* ἄλ. μάκ.) A || 22 δεῦρ' A, δεῦθ' *edd. Hom.* || 23 ὅς μ' ἐθέλων ἐν φ. A || 28 κεντρῶνες A; *item v. 30* || 29 κεντρῶν A || 30 τὰ *post* ἐπῶν *transp.* A

ψωδία μέρος τῆς ῥαψωδίας; Φαμέν οὖν ὅτι ὡς πρὸς τὴν γενικωτάτην ποίησιν ποίημα ἂν εἴη πᾶσα ἡ Ἰλιάς, μέρος δὲ ποιήματος ἡ ῥαψωδία. Καὶ ἔστιν ὁ νοῦς οὕτως· ῥαψωδία ἐστὶν ἀπόκομμα ποιήματος περιλαβὼν καὶ ἐν ἑαυτῷ ἔχον ὀλίγην τινὰ καὶ μικρὰν περιπέτειαν, ὡς ἡ Α ἔχει ὀργὴν Ἀχιλλέως, ἡ Β ἀπάτην Ὀνείρου, ἡ δὲ Γ Ἀλεξάνδρου καὶ Μενε- 5 λάου μονομαχίαν. Καλῶς δὲ ἔφη τὴν ῥαψωδίαν μέρος ποιήματος· ποίημα γὰρ ἡ Ἰλιάς, καὶ ποίημα ἕτερον ἡ Ὀδύσεια, τὸ δὲ συναμφοτέρων ποιήσις, ἡ δὲ ῥαψωδία μέρος ποιήματος. Ἔστι δὲ ποίημα φράσις ἑμμετρος καὶ ἔρρυθμος, ἀρχαιότερα καὶ σεμνοτέρα τῆς λογικῆς συντάξεως, κατὰ τῶν ὑποκειμένων πραγμάτων ἢ ὡς ὑποκειμένων τιθεμένη, ὑποκειμένων 10 <μὲν> θεῶν τε καὶ ἀνθρωπίνων, ὡς ὑποκειμένων δέ, οἷον Κυλλῆς, Χιμαίρας καὶ τῶν ὁμοίων. Ποιητικὴ μὲν λέγεται ἡ ἔξις, ποιητὴς δὲ ὁ μετέχων <ποιητικῆς>, ποίημα <δὲ> ὁ στίχος καὶ τὸ σύνταγμα τὸ ἐν τῷ αὐτῷ ἀρχὴν καὶ τέλος ἔχον, ὁποῖόν ἐστι τὸ Κ τῆς Ἰλιάδος, ἡ νυκτεγερσία· ποιήσις δὲ ἥτις ἀρχὴν μὲν οὐκ ἔχει ἐν τοῖς προτέροις, τὸ δὲ 15 νόημα ἐν τοῖς ἐχομένοις ἀποτελεῖ.

Φασι δὲ ὡς ἀπώλοντο τὰ τοῦ Ὀμήρου· τότε γὰρ οὐ γραφῇ παρεδίδοτο, ἀλλὰ μόνῃ διδασκαλίᾳ καὶ ὡς ἂν μνήμη μόνῃ ἐφυλάττετο· καὶ ἦδει ὁ μὲν τυχὸν ἑκατὸν στίχους, ὁ δὲ πεντήκοντα, ἄλλος δὲ ὅσους ἂν ἔτυχε· καὶ ἤμελλε λήθῃ παραδίδοσθαι ἢ τοιαύτη ποιήσις. Ἀλλὰ Πεισί- 20 στρατος θέλων καὶ ἑαυτῷ δόξαν περιποιήσασθαι *etc.* = Σ^d 29, 23 — 30, 24.

Εἴρηται δὲ ῥαψωδία οἶονεὶ ῥαβδωδία τις οὔσα.] Ῥαβδωδία τις οὔσα τὸ πρότερον ῥαψωδία ἐκλήθη κατὰ μεταβολὴν τοῦ βδ εἰς ψ· συγγενὴ γὰρ ἀλλήλοις τὰ στοιχεῖα. Ῥάβδον δὲ δαφνίνην κατέχοντες 25 ἦδον τὰ Ὀμηρικὰ ἔπη· ἢ διὰ τὸ ἀειθαλὲς τοῦ φυτοῦ *etc.* = Σ^m 316, 2 — 19.

Φέρεται ἐν τισιν ἱστορίαις περὶ τῆς τοῦ Ὀμήρου ποιήσεως οὕτως, ὅτι τῷ ἐν βασιλεὺσι γενναιοτάτῳ Ἀλεξάνδρῳ προσήνεγκάν τινες Ἰνδῶν βασιλεῖς κιβώτιον πάνυ ὠραίον ὡς δῶρον ἐκ λίθων πολυτίμων καὶ μαργάρων κατεσκευασμένον. Ἰδὼν οὖν 30 ὁ βασιλεὺς καὶ καταπλαγεὶς τὴν παμποίκilon καὶ πολύτιμον τοῦ κιβωτίου κατασκευὴν εἶπε τί ἄρα ὀφείλω τηρεῖν ἕωθεν τούτου, ὥστε εἶναι τιμιώτερον τῆς τοιαύτης κατασκευῆς; Ἐκρίνεν οὖν ἐν ἑαυτῷ, ὡς οὐδὲν ἄλλο ἐν βίῳ τιμιώτερον τῶν Ὀμηρικῶν βιβλίων· καὶ οὕτως αὐτὰ συλλεξάμενος ἐνέθηκεν ἐν αὐτῷ καὶ ἐσφράγισεν.

8—12 = Σ^v 180, 4—7 || 12—16 = Σ^v 179, 28—180, 3 || 23—25 = Σ^m 315, 23—25

4 τινὰ *add* E || 5 ἡ δὲ Γ — μονομ. (6) *add* E || 6 δὲ] γὰρ AE | ποίημα — ποιήματος (8) *om* E || 10 πραγ. ἢ ὡς ὑποκ. *add* E || 11 δέ, οἶον] θεῶν τε καὶ ἀνθρωπίνων οἶον E, *om* A || 12 ἔξις E, λῆξις A || 25 δαφνίνην E, δάφνης A || 28—34 *in marg. add* A *eadem ut videtur minus quae reliqua scripsit, om* E || 34 αὐτὴν A

§ 6 (7b).

Περὶ φωνῆς.

- <Heliodori.> — Ἐπειδὴ ἐκ τῆς φωνῆς τὰ στοιχεῖα συνίστανται, ^{316, 31 c} στοιχεῖον δέ ἐστιν ἡ πρώτη καὶ ἀμερὴς τοῦ ἀνθρώπου φωνή, ἀναγκαῖον
 5 ἡμᾶς περὶ φωνῆς πρῶτον διαλαβεῖν. Διογένης ὁ Βαβυλώνιος τὴν
 φωνὴν οὕτως ὀρίζειται· «φωνή ἐστιν ἀήρ πεπληγμένος ἢ τὸ ἴδιον αἰσθη- ^{317 c}
 τὸν ἀκοῆς» ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ ἀήρ σῶμά ἐστιν, ὁ δὲ Πλάτων τὴν φωνὴν
 οὐ δοξάζει σῶμα, δεῖ λέγειν τὸν ὅρον οὕτως· «πληγὴ ἀέρος ἢ τὸ ἴδιον
 αἰσθητὸν ἀκοῆς». Εἰς δέ τινες λόγοι δεικνύντες τὴν φωνὴν ἀσώματον·
 10 καὶ ἔχουσιν οὕτως· τῶν πραγμάτων τὰ μὲν ἐν τῷ γίνεσθαι ἔχει τὸ
 εἶναι, τὰ δὲ ἐν τῷ γεγενῆσθαι· <εἰ> ἄρα οὖν ἡ φωνὴ ἐν τῷ γίνεσθαι ἔχει
 τὴν ὑπαρξιν καὶ μετὰ ταῦτα οὐχ ὑφίσταται, δῆλον ὅτι οὐκ ἔστι σῶμα.
 Ὁ δὲ Ἐπίκουρος καὶ ὁ Δημόκριτος καὶ οἱ Στωϊκοὶ σῶμά φασι
 τὴν φωνήν. Πᾶν <γὰρ> ὃ δύναται δρᾶσαι καὶ παθεῖν σῶμά ἐστιν, ¹⁰
 15 ὥσπερ ὁ κίδηρος· πάσχει μὲν γὰρ οὗτος ὑπὸ πυρός, δρᾶ δὲ εἰς ἀνθρώ-
 πους ἢ εἰς ζύλα· εἰ ἄρα καὶ ἡ φωνὴ καὶ δρᾶ καὶ πάσχει, σῶμά ἐστι·
 καὶ δρᾶ μὲν, ἡνίκα ἀκούοντες ἡμεῖς ἡ φωνῆς ἡ κιθάρας πρὸς τέρψιν
 ἐρχόμεθα, πάσχει δέ, ὥς ὅταν φωνοῦντων ἡμῶν ἄνεμος πνεύσῃ καὶ
 ποιήσῃ ἥττον ἀκούεσθαι τὴν φωνήν. — Ἔτι καὶ οὕτως ἀποδείκνυται
 20 σῶμα· πᾶν αἰσθητὸν σῶμά ἐστιν, οἷον τὸ ξύλον, ὁ λίθος· ταῦτα γὰρ
 αἰσθητὰ εἰσιν, ὑποπίπτουσι γὰρ τῇ ὁράσει· εἰ ἄρα οὖν καὶ ἡ φωνὴ
 αἰσθητόν, ὑποπίπτει γὰρ τῇ ἀκοῇ, δῆλον ὅτι σῶμά ἐστιν. — Ἔτι ἴδιόν
 ἐστὶ σῶματος τὸ ποτε μὲν αὐξάνεσθαι, ποτε δὲ λήγειν, οἷον ὥς ἐπὶ τοῦ ²⁰
 δένδρου· τοῦτο γὰρ αὖξεται καὶ λήγει τεμνόμενον· εἰ ἄρα οὖν καὶ ἡ
 25 φωνὴ καὶ αὖξεται καὶ λήγει, δῆλον ὅτι σῶμά ἐστι· καὶ αὖξεται μὲν, ὥς
 ἐπὶ τῶν παίδων, ὧν ἡ φωνὴ βραχεῖα ἐστὶ μικρῶν ὄντων, αὐξηθέντων
 δὲ μεγάλῃ· λήγει δέ, ὅταν ἀσθενήσαντός τινος ἀσθενοῦσα καὶ αὐτὴ
 μειωθῇ. — Ἔτι πᾶν τὸ ἀντιτυποῦν σῶμά ἐστιν, ὥς ἐπὶ τοῦ λίθου· καὶ
 γὰρ ἀπτομένων ἡμῶν τούτου ἀντιτυπία γίνεται — ἀντιτυπία δὲ λέγεται
 30 ὅταν εὗρεθῇ τι προσκρούον — εἰ ἄρα καὶ ἡ φωνὴ ἀντιτυπεῖ προσκρού-
 οῦσα ταῖς ἀκοαῖς — καὶ γὰρ ἡ φωνὴ προσκρούουσα ταῖς ἀκοαῖς ἐξάκου- ³⁰
 στος γίνεται —, δῆλον ὅτι σῶμά ἐστιν.

3—483, 10 = Σ^g 14, 29—16, 19; *videntur esse* Σ^h || 3—12 *cfr* Σ^v 181,
 1—17

3 δὲ ἐκ Α || 4 δὲ Σ^g, γάρ ΑΕ || 5 τὴν φωνήν *om* Α || 7 *cfr* Gellius,
N. A. V 15 || 8 δεῖ λέγειν] δὲ λέγει ΑΕ, λέγει Σ^g || 9 δὲ *om* Α || 10 ἔχουσιν
 Σ^g, ἔχει ΑΕ || 12 δῆλον οὖν ὅτι Ε || 14 ὅτι πᾶν δ ἔχει ἐνέργειαν καὶ πάθος,
 ἡγουν δύναται Σ^g || 15 γὰρ *om* Α || 18 ὅταν ΑΣ^g, ὅτε Ε | πνεύσει ΑΕ ||
 19 ποιεῖσι Α, ποιήσει Ε || 20 τὸ *et* ὁ *om* Α || 21 γὰρ Ε, δὲ Α || 27 ὅταν
 Ε, ὅτε Α || 28 Ἔτι — ἐστιν (32) *om* Ε | ἀντιτυποῦν Σ^g, τυποῦν Α || 30 ὅταν
 Σ^g, ἵνα Α || 31 ἀκοαῖς (*prius*) Σ^g, φωναῖς Α | καὶ — γίνεται (32) *om* Σ^g |
 προσκρούουσα] πρὸς οὐς οὔσα Α

Φωνή δὲ λέγεται κυρίως <μὲν> ἐπὶ ἀνθρώπων, ὡς παρὰ τῷ ποιητῇ
 318c <B 489 seq> οὐδ' εἴ μοι δέκα μὲν γλῶσσαι, δέκα δὲ στόματ' ἦεν,
 Φωνή δ' ἄρρηκτος, καταχρηστικῶς δὲ καὶ ἐφ' ἐτέρων, <Σ 219> ὡς
 δ' ὅτ' ἀριζήλη φωνή, ὅτε τ' ἴαχε κάλπιδε.

Φωνή δὲ λέγεται οἷονεὶ φαονή τις οὖσα, τουτέστι λαμπρῶς δηλοῦσα
 τὰ νοήματα· ἢ φωτονόη τις οὖσα, παρὰ τὸ φωτίζειν τὸν νοῦν.

Ἰστέον δὲ ὅτι τὴν φωνὴν οὕτω τινὲς ὀρίζονται· «φωνή ἐστι πνευμά
 10 τι ἀπὸ συστήματος ἰδίου καὶ αἵματος ἀναφερόμενον ἕως τῆς γλώττης,
 ὑφ' ἧς τυπτόμενον αὐτὸ διαρροῦται καὶ νοητὸν ταῖς πλησίον ἀκοαῖς
 παραδίδεται».

10

Περὶ στοιχείου.

8, 13c Τῶν στοιχείων εὐρετὴν τινες Κάδμον φασὶν *etc.* = (*sed partim in
 breviorē formā contracta*) Σ^v 183, 1—186, 4; 192, 14—23; 186,
 5—20.

11, 19c Στοιχεῖον δὲ ἐστὶ φωνὴ ἐγγράμματος ἁμερῆς· «ἐγγράμματος» μὲν 15
 διὰ τὰς ἀγραμμάτους, «ἁμερῆς» δέ, ἐπεὶ τὸ στοιχεῖον οὐ μερίζεται
 ὥσπερ ἡ συλλαβὴ εἰς στοιχεῖα· <ἦ> στοιχεῖον ἐστὶ φωνὴ τῆς κατὰ σύν-
 ταξιν μέρος ἐλάχιστον πρὸς ὅλον τὸ σύστημα ἐγγραμμάτου φωνῆς· ἢ
 στοιχεῖον ἐστὶν ἡ πρώτη καὶ ἁμερῆς τοῦ ἀνθρώπου φωνή, γράμμα δὲ
 σημεῖον στοιχείου, ὃ σχήματι γραφῆς ποιῶ ἢ ποσῶ καταλαμβάνεται· ὡς 20
 ὅταν μὲν γράφωμεν *πρὸς*, ταῦτα στοιχεῖα ἂν εἴποιμεν καὶ γράμματα,
 εἰ δὲ *ρῖπῶ*, γράμματα μὲν, οὐ στοιχεῖα δέ.

Παρέπεται τῷ στοιχείῳ ὄνομα, σχῆμα, θέσις, ἐκφώνησις, δύναμις·
 ὄνομα μὲν, ὡς ὅταν εἴπωμεν ἄλφα βῆτα· σχῆμα δέ, ὡς ὅταν εἴπωμεν,
 ὅτι τὰ μὲν μίαν γραμμὴν ἔχουσιν, ὡς τὸ Ι, τὰ δὲ δύο, ὡς τὸ Γ, τὰ δὲ 25
 30 τρεῖς, ὡς τὸ Δ· θέσις δέ, ὡς ὅταν εἴπωμεν, ὅτι τὰ μὲν προτάσσονται,
 τὰ δὲ ὑποτάσσονται· ἐκφώνησις δέ, ὡς ὅταν εἴπωμεν *ᾗ ἔῃ*· δύναμις δέ,
 322c ὡς ὅταν εἴπωμεν, ὅτι τὰ μὲν ψιλοῦνται, τὰ δὲ δακύνονται, καὶ τὰ μὲν
 ἐκτείνονται, τὰ δὲ συστέλλονται, καὶ τὰ μὲν ὀξύνονται, τὰ δὲ βαρύνονται.

Τὰς δὲ διαιρέσεις τῶν στοιχείων δεῖ ποιεῖσθαι περὶ ἕκαστον τῶν 30
 παρεπομένων αὐτοῖς· ὥσπερ γὰρ ἀνθρώπῳ παρέπεται τὰ τῆς ψυχῆς,
 τὰ τοῦ σώματος, τὰ <ἀπὸ> τῶν ἐκτός, διαιροῦντες δὲ τὰ περὶ ψυχὴν
 φάμεν, τῶν ἀνθρώπων οἱ μὲν ἔμφρονες, οἱ δὲ ἄφρονες, καὶ τὸ σῶμα,
 οἱ μὲν ὑγιεῖς, οἱ δὲ ἀσθενεῖς, καὶ τὰ ἐκτός, οἱ μὲν πλούσιοι, οἱ δὲ πέ-
 10 νητες, οὕτω καὶ τῶν στοιχείων δεῖ ποιεῖσθαι τὰς διαιρέσεις περὶ ἕκα- 35
 στον τῶν παρεπομένων. Ὅταν τοίνυν πρώτην καὶ δευτέραν καὶ τρίτην

1—10 *cfr* Σ^v 181, 28—182, 2 || 15—18 *cfr* Σ^m 316, 24—317, 2 || 23—29 *cfr*
 Σ^d 31, 19—24; Σ^v 197, 24—29; Σ^m 317, 7—15 *et* 317, 37—318, 8 || 30—36 *cfr*
 Σ^m 325, 34—326, 12

2 ἦεν ΑΕ, εἶεν *edd. Hom.* || 3 καὶ *om* Α || 17 στοιχεῖα Ε, στοιχεῖον Α |
 στοιχεῖον ἐστὶ — φωνῆς (18) *om* Α | τῆς κατὰ σύντ.] *cfr* p. 316, 27 || 19 καὶ
 ἁμερῆς *om* Α

διαίρεσιν ποιησώμεθα, τὴν μὲν πρώτην καλοῦμεν διαίρεσιν τὴν εἰς δύο τοῦ λόγου τομήν, τὴν δὲ δευτέραν ἐπιδιαίρεσιν, τὴν δὲ τρίτην ὑποδιαίρεσιν· οἷον ὡς ὅταν εἴπωμεν, τῶν στοιχείων τὰ μὲν φωνήεντα, τὰ δὲ κύφωνα, τῶν δὲ συμφώνων τὰ μὲν ἡμίφωνα, τὰ δὲ ἄφωνα, τῶν δὲ ἁφώνων τὰ μὲν ψιλὰ, τὰ δὲ δασέα, τὰ δὲ μέγα. Ἡμεῖς μὲν οὖν τὰ στοιχεῖα εἰς δύο διαιροῦμεν, εἰς φωνήεντα καὶ εἰς κύφωνα, τινὲς <δὲ> εἰς τρία, εἰς φωνήεντα, εἰς ἄφωνα καὶ εἰς ἡμίφωνα.

Διὰ τί δὲ τὰ φωνήεντα προτερεύουσι τῶν συμφώνων; Διὰ τὸ ᾧ, ²⁰ ὅπερ ὠνόμασται μὲν παρὰ τὸ ἀλφῶ, πρῶτον εὑρεθέν· προτέτακται δὲ τῶν ἄλλων, ὡς ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ στοιχείου ἀρξάμενον καὶ εἰς τὸ αὐτὸ λήξαν, ὅπερ τοῖς ἄλλοις οὐ παρέπεται.

Ἐπειδὴ δὲ διάφοροι παρὰ τοῖς ἀρχαίοις χαρακτήρες τῶν στοιχείων ἦσαν, ἀναγκαῖον ἐκθέσθαι αὐτοὺς πρὸς σαφήνειαν· τούτων γὰρ ἐκτιθεμένων οὐ ταραξεί ἡμᾶς <ὁ> ἀσυνήθεις ἡμῖν χαρακτήρας δεικνύς. Ταῦτα Λούκιος ὁ Ταρραῖος παρατίθεται. (*Haec verba sequitur in reliqua fol. 60^r parte et fol. 60^v codicis E conspectus variarum formarum unius cuiusque ex viginti quatuor litteris, ita ut praeposita litterarum minorum vulgarium serie singulis subiectae sint modo plures modo pauciores eiusdem litterae formae aut solius aut cum aliis conexae, quarum summa est 297. Sed haud pauca γράμματα falsum in locum sunt delata, sat multa quid significant vix perspicias, quaedam binis ternisve exstant locis. Hoc alphabetum omittit A, septem fere folii 33^r partibus vacuis relictis.*)

Τῶν ἀρχαίων οἱ μὲν βουτροφηδόν ἔγραφον, οἱ δὲ κιονηδόν, οἱ δὲ πλινθηδόν, οἱ δὲ σπειρηδόν·

βουτροφηδόν·	κιονηδόν·	πλινθηδόν·	σπειρηδόν δὲ οὕτως·			
α β γ δ ε ζ η θ	α ε ι ν ρ φ	α ω ψ χ φ υ τ	α	θ ι	π ρ	ω
πο ξ ν μ λ κ ι	β ζ κ ξ σ χ	β	β	η κ	ο σ	ψ
ρ σ τ υ φ χ ψ ω	γ η λ ο τ ψ	γ	γ	ζ	λ	ε
30 δ θ μ π υ ω	δ	π	δ ε	μ ν	υ φ	
	ε	ο				
	ζ	ξ				
	η θ ι κ λ μ ν					

Ἄ δὲ νῦν ἡμεῖς γράφομεν λέγονται διςχιδόν, παρὰ τὸ διεσχίσθαι τοὺς στίχους.

Ἐπειδὴ δὲ τινες τὸ παρὰ τοῖς Βοιωτοῖς etc. = Σ^v 186, 21—190, 18.

8—11 cfr Σ^m 326, 13—19 || 24—35 cfr Σ^v 190, 35—191, 22

2 τὴν δὲ δευτ. ὑποδιαίρεσιν, τὴν δὲ τρ. ἐπιδιαίρεσιν AE || 4 τῶν δὲ συμφ. om A || 8 προτερεύουσι E, προτεύουσι A || 9 ἀλφῶ E, ἄλφω A || 13 πρὸς σαφήνειαν E, σαφήνειαν (om πρὸς) sic A || 15 Λούκιος AE, Λούκιλος Hoerschelmann (*Jrivarium secundus*) || 34 διςχιδόν AE

Ἐπειδὴ δὲ τὰ στοιχεῖα κατὰ τάξιν ἐτέθησαν, ἀναγκαῖον ἡμᾶς εἰπεῖν τὴν αἰτίαν τῆς τάξεως αὐτῶν.

Ἐχρῆν τὰ στοιχεῖα οὐκ ἀπὸ συμφώνου ἀλλ' ἀπὸ φωνήεντος ἄρξασθαι, ἐπεὶ τὰ φωνήεντα τιμιώτερά εἰσι, καθὼ καθ' ἑαυτὰ φωνὴν ἀποτελεῖ. Εἰσὶ δὲ ὑπομερισμοὶ τῶν φωνηέντων τρεῖς, εἰς γὰρ δίχρονα τρία, 5 μακρὰ δύο, βραχέα δύο. <Καὶ> ἀπὸ μὲν τῶν μακρῶν οὐκ ἤρξατο, μεταγενέστερα γὰρ εἰσι ταῦτα· οὐδὲ μὴν ἀπὸ τῶν βραχέων, μονόχρονα γὰρ εἰσιν· ἐλείπετο οὖν ἐκ τῶν διχρόνων τὴν ἀρχὴν ποιήσασθαι, ἐπειδὴ καὶ τοῖς μακροῖς ἰσοδυναμοῦσιν ἐκτεινόμενα, καὶ τοῖς βραχέσι συστελλόμενα.

10

Καὶ δῆλον ὅτι οὐκ ἤρξατο ἀπὸ τοῦ υ, ἐπεὶ ὑποτακτικόν ἐστίν, ὁμοίως καὶ τὸ ι ἐλείπετο τὸ ᾱ προτακτικὸν ὄν, καὶ λοιπὸν εὐλόγως ἐκ τούτου τὴν ἀρχὴν ἐποιήσατο. Ἄλλως τε καὶ διὰ τοῦτο προέταξε τὸ ᾱ, ἐπεὶ πάντων τῶν μερῶν τοῦ λόγου εὐρίσκεται καταληκτικόν· καὶ γὰρ τῶν ὀνομάτων, ὡς ἐπὶ τοῦ Μοῦσα, καὶ τῶν ῥημάτων, ὡς ἐπὶ τοῦ τέ- 15 τυφα, καὶ τῶν μετοχῶν, ὡς ἐπὶ τοῦ τετυφυῖα, καὶ τῶν ἄρθρων, ὡς ἐπὶ τοῦ τά, καὶ τῶν ἀντωνυμιῶν, ὡς ἐπὶ τοῦ τὰ ἐμά, καὶ τῶν προθέσεων, ὡς ἐπὶ τοῦ ἀνά, καὶ τῶν ἐπιρρημάτων, ὡς ἐπὶ τοῦ ἄναντα, καὶ τῶν συνδέσμων, ὡς ἐπὶ τοῦ ἀλλά. Οἱ δέ, ὅτι τὰ ἐπεκτεινόμενα τῶν στοιχείων εἰς αὐτὸ καταλήγει, ὡς ἂν προγινώσκοντα αὐτό, οἷον βῆτα γάμμα. 20 Οἱ δέ, ὅτι πρῶτον εὐρέθη, ὅθεν ἄλφα λέγεται, τουτέστι τὸ πρῶτον εὐρέθεν· ἀλφεῖν γὰρ τὸ εὐρίσκειν, ὅθεν καὶ τὸ <ex. gr. C 593> ἀλφε-εἰβοῖαι. Ἀθήναιος δέ, ἐπειδὴ ἐκ τριῶν γραμμῶν σύγκειται, ὁ δὲ τρίτος ἀριθμὸς ἀρχὴ πλῆθους ἐστί, φημὶ δὴ πάντων τῶν στοιχείων. Ἔτι τῶν φωνηέντων ἃ μὲν κεχηνότων τῶν χειλέων λέγομεν, ὡς τὸ ἦ, ἃ δὲ 25 μύοντες τὰ χεῖλη λέγομεν, ὡς τὸ υ ὦ· ἐπεὶ οὖν τὸ ᾱ τὴν κατ' ἀμφοτέ-τερα κίνησιν ἔχει, καὶ γὰρ κεχηνότων καὶ μυόντων τῶν χειλέων ἐκφωνεῖται, τούτου χάριν ἐκ τῶν φωνηέντων αὐτὸ προτέτακται. Ἡ ὅτι Φοινίκων ἐστὶν εὐρημα, Φοίνικες δὲ τὴν οἰκίαν ἄλφα λέγουσιν· ἐπεὶ οὖν Ἡσιόδος ἔφη <Opp. 405> οἶκον μὲν πρῶτιστα γυναῖκά τε, διὰ τοῦτο 30 τὸ ᾱ πρῶτον τέτακται. Ἡ ὅτι εὐθέως τικτόμενα τὰ παιδιά ἐν τῇ κλαίειν τὴν ἐκφώνησιν τοῦ ᾱ λέγει. Ἡ ἐπεὶ ἄφ' ἑαυτοῦ ἄρχεται καὶ εἰς ἑαυτὸ καταλήγει.

Μετὰ δὲ τὸ ᾱ ἔπεται τὰ τρία μέσα, καὶ τοῦτο εὐλόγως· εἰ γὰρ τὸ

1—488, 12 cfr Σ⁹ 3, 20—10, 26 (Apoll. Synt. ed. Bekker. p. 351—355).

1 περὶ τῆς τῶν στοιχείων τάξεως *in marg. rubro* A, ὅρα τὴν αἰτίαν τῆς τάξεως τῶν στοιχείων. περὶ τῆς τάξεως τῶν εἰκοσιτεσσάρων στοιχείων πῶς ἔχουσιν *in contextu rubro* E || 3 τῷ στοιχείῳ AE || 6 *post* μὲν *add* γὰρ EΣ⁹ 22 ἀλφεῖν AE || 23 Ἀθηναῖοι AE | γραμμῶν E, γραμμάτων A | τρίτος AEΣ⁹ || 25 φωνηέντων Σ⁹, στοιχείων AE || 27 ἐκφωνεῖται Σ⁹, γίνεται AE || 28 Ἡ A, καὶ EΣ⁹ || 31 τὸ πρῶτον τέτακται A, τὸ ᾱ προτέτακται E | Ἡ om E || 32 λέγει] λεγ A, ἔχει E, λέγουσιν Σ⁹ || 34 ἔπεται] ἐπὶ AE

ᾱ καθὸ δίχρονόν ἐστι κατὰ τοῦτο τῶν ἄλλων φωνηέντων προτέτακται,
 ἀναγκαίως καὶ τὸ β̄ καὶ τὸ γ̄ καὶ τὸ δ̄ <τῶν ἄλλων συμφώνων>, καθὸ
 ἐπίστανται ἀμφοτέρω τὰ πνεύματα· ὃν γὰρ τρόπον ἐστὶ μακρὸν καὶ
 βραχὺ τὸ δίχρονον, τὸν αὐτὸν τρόπον ἐστὶ δασέα καὶ ψιλὰ τὰ μέσα·
 5 καὶ γὰρ πρὸ τοῦ ἐπινοηθῆναι τὰ ψιλὰ τὰ μέσα ἔχοντα ἄνωθεν τὸν τύ-
 πον τῆς ψιλῆς ἀντὶ τῶν ψιλῶν παρελαμβάνοντο, καὶ πάλιν πρὸ τοῦ
 ἐπινοηθῆναι τὰ δασέα τὸν τύπον ἔχοντα τῆς δασείας ἀντὶ <τῶν> δασέων
 παρελαμβάνοντο. Εὐλόγως δὲ τὸ δ̄ μετὰ τὸ β̄ καὶ γ̄ ἐστίν, ἐπειδὴ πέ-
 φυκε καὶ τῷ β̄ καὶ τῷ γ̄ ὑποτάσσεται, οἷον βδέλλα ἔβδομος ὀγδόη· τὸ
 10 δὲ β̄ ὥφειλε μετὰ τὸ γ̄, ἐπειδὴ πέφυκε τὸ β̄ ὑποτάσσεται τῷ γ̄, οἷον
 λάγβατα, παρὰ τὸ λάξ βαίνειν, σημαίνει δὲ τὸν τύπον τοῦ ἀπὸ λακτί-
 σματος βαινομένου· ἄλλ' ἐπειδὴ τὸ μὲν γ̄ οὐδέποτε προηγείται τοῦ δ̄
 ἐν τῇ ἀρχούσῃ, ἀλλ' ἐν τῷ μέσῳ, οἷον ὀγδόη, τὸ δὲ β̄ καὶ ἐν τῷ μέσῳ
 καὶ ἐν τῇ ἀρχούσῃ, τούτου χάριν ὡς πλείονας συντάξεις καταδεξάμενον
 15 προετάγη αὐτοῦ.

Μετὰ δὲ τὰ μέσα παρελήφθη τὸ ε̄· ἐπειδὴ γὰρ ἐκ τῶν διχρόνων
 παρελήφθη τὸ ᾱ, ἔδει τι καὶ ἐκ τῶν ἄλλων παραληφθῆναι εἰδῶν, του-
 τέστι μακρῶν καὶ βραχέων· ἄλλ' ἐπειδὴ τὰ μακρὰ μεταγενέστερά ἐστι
 τῶν βραχέων, ὑπελείποντο τὰ βραχέα. Τούτων ὥφειλε παραλαμβάνε-
 20 θαι τὸ ε̄ ἢ τὸ ο̄· παρελήφθη δὲ τὸ ε̄ διὰ τὴν συγγένειαν τοῦ ᾱ· πολ-
 λὴν γὰρ συγγένειαν ἔχει τὸ ε̄ πρὸς τὸ ᾱ καὶ γὰρ πολλάκις τὸ ᾱ εἰς
 ε̄ τρέπεται, ὥσπερ καὶ ἡ Αἰολέων διάλεκτος ποιεῖ τὸ λεγόμεθα λεγό-
 μεθεν λέγουσα· καὶ τὸ ε̄ δὲ πολλάκις εἰς ᾱ τρέπεται, ὥσπερ ἡ Δωρὶς
 διάλεκτος ποιεῖ τὸ τρέχω τράχω λέγουσα· ἐπειδὴ οὖν συγγένειαν ἔχει
 25 πολλὴν τὸ ε̄ πρὸς τὸ ᾱ, εὐλόγως οὐκ ἄλλο φωνήεν ἀλλὰ τὸ ε̄ μετὰ τὸ
 ᾱ παρελήφθη.

Μετὰ δὲ τοῦτο τὸ ζ̄, ἐπειδὴ συγγένειαν ἔχει πρὸς τὸ δ̄, ὡς ἐν τῷ
 θερίζω θερίδω.

Μετὰ δὲ τὸ ζ̄ τὸ η̄, πολλὴν γὰρ συγγένειαν ἔχει πρὸς τὸ ᾱ καὶ τὸ
 30 ε̄· καὶ μαρτυρεῖ ὁ παρατατικὸς πῆ μὲν τὸ ἐν τῷ ἐνεστώτῳ ᾱ εἰς ἡ̄ τρέ-
 πων, πῆ δὲ τὸ ε̄ εἰς ἡ̄· ἐπεὶ οὖν συγγένειαν ἔχει μετὰ τοῦ ᾱ καὶ ε̄,
 εὐλόγως μετ' αὐτὰ τέτακται. — Διὰ τί τὸ η̄ πρὸ τοῦ τ̄ ψιλοῦται, ἐν
 δὲ τῷ ἦτα τῷ ὀνόματι τοῦ στοιχείου δακύνεται; Ἐπειδὴ παρὰ τοῖς ἀρ-
 χαίοις ὁ τύπος τοῦ Η̄ ἐν τύπῳ δασείας ἔκειτο, ὥσπερ καὶ νῦν <παρὰ>
 35 τοῖς Ῥωμαίοις.

1 δίχρονόν] διάχρησις AE || 4 τὸ] καὶ E, om A | καὶ om A | τὰ] καὶ
 E, om A || 6 τῶν om E | καὶ π. — παρελαμβ. (8) om E || 9 οἷον — ὑπο-
 τάσσ. (10) om E || 11 λάγβατα A, λάβδατα E, λάγβατον Σ⁹ | τύπον Σ⁹, τόπον
 AE | ἀπολακτίσματος βαινόμενον AΣ⁹, ἀπογαλακτίσματος βαινόμενον E ||
 13 ἀλλ' ἐν — ἀρχούσῃ (14) om A || 16 παρελήφθη] προελήφθη AE, ἐτάχθη
 Σ⁹ || 17 παρελήφθη E, προελήφθη A | τι] δὲ AE || 18 μακροῦ καὶ βρα-
 χέος E, μακρ καὶ βραχ A || 21 τὸ ᾱ εἰς] καὶ ᾱ εἰς AE || 23 δὲ om A ||
 29 πολλὴν — τὸ ε̄ E, ἐπειδὴ καὶ πρὸς τὸ η̄ καὶ πρὸς τὸ ε̄ πολλὴν συγγένειαν ἔχει
 τὸ ᾱ A || 33 ἦτα] ἡ̄ AΣ || 34 παρὰ om AΣΣ⁹ || 35 τοῖς παλαιοῖς Ῥωμ. Σ⁹

Μετὰ δὲ τὸ η δαὺ σύμφωνον ἐτάγη· καὶ γὰρ τρεῖς ἰδέαι τῶν στοιχείων ὕστερον ἐπενοήθησαν, δασέα, μακρὰ καὶ διπλᾶ· καὶ ἐκ μὲν τῶν διπλῶν ἐλήφθη τὸ ζ , ἐκ δὲ τῶν μακρῶν τὸ η · ἐχρῆν οὖν καὶ ἐκ τῶν δασέων <τι> παραλαμβάνειν. Εὐλόγως οὖν μετὰ τὸ η τὸ θ · συγγένειαν γὰρ ἔχει πρὸς τὸ η κατὰ τὴν ποσότητα τῶν συλλαβῶν καὶ κατὰ τὴν 5 κατάληξιν· τὰ γὰρ ἄλλα δασέα, τὸ φ καὶ τὸ χ , οὔτε κατὰ τὴν ποσότητα τῶν συλλαβῶν οὔτε κατὰ τὴν κατάληξιν ἔχουσι πρὸς τὸ η συγγένειαν.

Μετὰ δὲ τὸ θ τὸ ι ἐτάγη· πολλὴν γὰρ συγγένειαν ἔχει μετὰ τοῦ ϵ · καὶ γὰρ μεγεθύνεται τὸ ϵ διὰ τῆς προσθήκης αὐτοῦ, οἷον τυφθέντος 10 τυφθεῖσα, καὶ διὰ τῆς ἀποβολῆς τοῦ ι συστέλλεται, οἷον τυπεῖς τυπέντος, Ἐκτόρειος Ἐκτόρεος. — Διὰ τί δὲ οὐ προπαροξύνεται τὸ ἰῶτα, ὥσπερ τὸ νόημα φίλημα; Ἐπειδὴ τὰ ὀνόματα τῶν στοιχείων τὰ φύσει μακρᾷ παραληγόμενα προπερισπῶνται, οἷον βῆτα ζῆτα.

Μετὰ δὲ τὸ ι τὸ κ τέτακται, ἐπειδὴ τῶν συμφώνων τὰ μὲν ἐστὶ 15 ψιλὰ, τὰ δὲ δασέα, τὰ δὲ μέσα· ἐπεὶ οὖν μετὰ τὸ η δαὺ ἐπεισῆλθε τὸ θ , ἔδει μετὰ τὸ φωνῆεν τὸ κείμενον μετὰ τὸ θ , λέγω δὴ τὸ ι , ψιλὸν ἐπεισελθεῖν σύμφωνον· τὰ γὰρ μέσα ἀνωτέρω ἐτάγησαν· οὐκ ἄλλο δὲ ἢ τὸ κ , ἐπεὶ συγγένειαν ἔχει πρὸς τὸ ι κατὰ τὴν λήγουσαν.

Τὸ δὲ λ μετὰ τὸ κ , κατὰ τὴν ποσότητα τῶν συλλαβῶν καὶ κατὰ 20 τὴν κατάληξιν· καὶ ὅτι τὸ λ ὑποτέτακται τῷ κ κατὰ σύλληψιν, ὥς ἐν τῷ κλέος.

Τὸ δὲ μ πρὸ τοῦ ν , ἐπειδὴ πολλάκις προτέτακται τὸ μ τοῦ ν κατὰ σύλληψιν, ὥς ἐν τῷ μνεῖα· καὶ ὅτι συγγένειαν τὸ μ καὶ τὸ ν ἔχουσι πρὸς ἄλληλα κατὰ τὴν ποσότητα τῶν συλλαβῶν καὶ κατὰ τὴν κατάληξιν. 25

Μετὰ δὲ τὸ ν τὸ ξ · πολλὴν γὰρ ἔχει συγγένειαν πρὸς τὸ κ , ἐξ αὐτοῦ γὰρ καὶ τοῦ ζ δοκεῖ συγκείσθαι· ὥσπερ οὖν τὸ κ συγγενὲς τοῦ ξ προτέτακται τοῦ λ μ ν , ἐκ τοῦ ἐναντίου τὸ ξ ὑποτέτακται τούτοις.

Μετὰ δὲ τὸ ξ φωνῆεν ἐπεισῆλθε τὸ $\omicron$, καὶ τοῦτο εὐλόγως· καὶ γὰρ οὐδέποτε μετὰ τὰ διπλᾶ σύμφωνον ἐπιφέρεται, οἷον ψήφος ζητῶ· οὐχ 30 ὑπεισῆλθε δὲ τὸ υ , ἐπειδὴ ὥσπερ τὸ ϵ προετάγη τοῦ ι τοῦ εχόντος πρὸς αὐτὸ συγγένειαν, οὕτως εὐλογον ἦν καὶ τὸ $\omicron$ προτάξει τοῦ υ τοῦ ἔχοντος πρὸς αὐτὸ συγγένειαν· τὸ γὰρ $\omicron$ μεγεθυνόμενον διὰ τῆς προσθήκης τοῦ υ μεγεθύνεται, οἷον λέοντος λέουσι. Τὸ δὲ ω οὐχ ὑπεισῆλθεν, ἐπεὶ ὥσπερ τὸ ϵ προετάγη τοῦ η , τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τὸ $\omicron$ τοῦ 35 ω , ὥς ἀρχαιότερον.

Μετὰ δὲ τὸ $\omicron$ τὸ π καὶ τὸ ρ καὶ τὸ τ · προετάγη δὲ τὸ π τοῦ ρ , ἐπειδὴ πέφυκε τὸ ρ ὑποτάσσεσθαι τῷ π , ὥς ἐν τῷ πρῶτος. Τὸ δὲ τ

2 δασέα — διπλᾶ Σ^g , διπλᾶ, δασέα, μέσα AE || 4 τι om AE Σ^g || 7 τῶν συλλ. add Σ^g || 10 τὸ ϵ add Σ^g || 12 δὲ om E || 14 βῆτα E, βῆμα A || 15 συμφώνων A, φωνηέντων E Σ^g || 16 ἐπεισῆλθε E Σ^g , ἐπῆλθε A || 19 λήγουσαν A, κατάληξιν E Σ^g || 29 τὸ $\omicron$ add Σ^g || 32 τὸ $\omicron$ προτ. om E || 34 οὐχ — τοῦ η (35) A, κατὰ E || 35 καὶ — ω (36) om E || 38 ὥς — μάκαρς (488, 2) om E

μεταξὺ τοῦ ρ καὶ τοῦ τ ἐστίν, ἐπειδὴ τῷ μὲν ρ πολλάκις ὑποτάσσεται, ὡς ἐπὶ τοῦ μάκαρς, τοῦ δὲ τ προηγείται, ὡς ἐπὶ τοῦ στήναι.

Μετὰ δὲ τὸ τ ἐστὶ φωνήεν τὸ ὡ, οὐ τὸ ᾠ, ἐπειδὴ τὸ ὡ ἀρχαιοτέρων ἐστὶ τοῦ ᾠ. Ἄλλως τε γνησιότητα ἔχει τὸ ὡ πρὸς τὸ ὄ, καὶ εὐλόγως μετὰ τὸ ὄ οὐχ ὑπεισήληθεν ἄλλο φωνήεν.

Ὑπελείφθησαν οὖν τρία σύμφωνα, φ ᾱ ψ. Καὶ τὸ μὲν φ μετὰ τὸ υ ἐτάγη, οὐχὶ τὸ χ, ἐπειδὴ οὐδέποτε εὐρίσκεται τὸ ὡ ἄρχον λέξεως ἐπιφερομένου τοῦ χ, τοῦ δὲ φ εὐρίσκεται, ὡς ἐπὶ τοῦ ὑφαίνω· μετὰ δὲ τὸ φ τὸ χ, συγγένειαν γὰρ ἔχουσιν, ἀμφοτέρω γὰρ δασέα ἐστίν· ὑπελείφθη οὖν τὸ ψ, καὶ λοιπὸν ἔξ ἀνάγκης μετὰ τὸ χ ἐτάγη.

Μετὰ δὲ τὸ ψ φωνήεν τὸ ᾠ ἐπιφέρεται· τοῖς γὰρ διπλοῖς φωνήεντα θέλουσιν ἐπιφέρεσθαι.

Εἴρηται δὲ ἄλφα παρὰ τὸ ἀλφῷ τὸ εὐρίσκω, τὸ πρῶτον εὐρεθέν.

Βῆτα, ὅτι ἐπιβέβηκε δευτέραν ἔχον τάξιν τῶν λοιπῶν γραμμάτων.

Γάμμα, ὅτι δρεπανοειδὲς ἐστὶ καὶ οἶον ἀμᾶ τὴν γῆν, ὃ ἐστὶ θερίζει, ὡς περ καὶ τὸ δρέπανον· καὶ ὁ τύπος τοῦ γράμματός ἐστιν ὁμοιος.

Δέλτα, οἶονεὶ δεέλτα τι ὄν, τὸ ἐλλεῖπον τῇ ἐπάρκει· ἰσόπλευρον γὰρ ὄν ἐνδεές ἐστιν ἐπάρσεώς τινος καὶ ἀφαιρέσεως, ἵνα ἴσον γένηται, ἐπεὶ οὕτως ἔτυχεν ἔχειν ἐκ τῆς κατ' ἀρχὰς ἐκτυπώσεως. Ἄλλοι δὲ ἀπὸ δελτωτοῦ τοῦ σημαίνοντος τὸν ἀστέρα, οὐ τὸν τύπον ἔχει.

Ε· τοῦτου θαυμάσαιμεν ἂν τὴν ἐπωνυμίαν· τὴν τε γὰρ ἔκτασιν καὶ τὸ κυκλοτερές τοῦ αἰῶνος ἐν τῷ ἰδίῳ τύπῳ δηλοῖ· ἔκτασιν μὲν τὴν ἐν μέσῳ μακρὰν ἔχον, κυκλοτερές δὲ τὸ περὶ τὴν μακρὰν περίεξ, ὅτι τοῦ ὄντος αἰῶνος μιμεῖται τὰ περίεξ.

Ζήτα, ἀπὸ Ζήτου τοῦ Βορέου.

Ἦτα· χαρακτῆρα ἔχει τοῦ <Ι καὶ Τ> στοιχείου· ἡνίκα γὰρ πλάγιον τεθῇ, εὖροις μακρὰν καὶ ὑπ' αὐτὴν τὸ Ι, ὅπερ σημαίνει τὸ Τ· Α δὲ εὖροις ἀπὸ τῆς πρώτης γραμμῆς τοῦ ἦ εἰς βαρεῖαν καὶ τῆς ἐν τῷ μέσῳ μακρᾶς, ὥστε ἀπὸ τούτου τοῦ τύπου τὸ ἦτα ὠνομάσθαι.

Θῆτα, ὅτι τὴν τοῦ παντὸς θέσιν μιμεῖται· ἡ δὲ τοῦ παντὸς θέσις ἐστὶν ὁ οὐρανός, ὃς τό τε κυκλοτερές ἔχει καὶ τὸν διὰ μέσου ἄξονα τῇ κατὰ μέσον χαρακτηρισθέντα μακρᾷ· οὕτως εἰκότως καὶ οἰκειὰν ἔλαβε τὴν ὀνομασίαν.

13—490, 6 cfr Σ^m 320, 31—323, 12; praeterea quae dedit c codl. Matrit. 83 et 114 Jriarte (p. 315 et 448) et quae in EtM initio singularum litterarum leguntur

6 Ὑπελήφθησαν Α, ἀπελείφθησαν Ε || 11 φωνήεντα] φωνήεσι ΑΕ || 13 Ε add: περὶ ἐτυμολογίας τῶν κδ' στοιχείων | ἄλφα μὲν Α | ἀλφῷ Ε, ἄλφω Α | τὸ πρ. εὖρ. add Matrit. 83 || 14 γραμμ. om Α || 17 τί ΑΕ || 18 ἐνδεές ἐστὶν Α. ἐνδεέστερον Ε || 22 κυκλωτερές Ε, κυκλο Α | τύπῳ Α, τόπῳ Ε | ἐν μέσῳ μακρὰν] εἰς τὸ μακρὸν ΑΕ || 23 κυκλωτερές Ε || 24 ὄντος om Ε || 25 ἀπὸ τοῦ Ζ. Ε || 26 τοῦ om Α || 27 εὖρης Α, εὔρης Ε; item v. 28 | Α] ᾱ ΑΕ || 28 τῆς πρ. γρ. Α, τῆς γραμματικῆς τῆς πρώτης Ε || 30 τοῦ post δὲ om Ε

ἰῶτα, ὅτι κατὰ τὸ εἰς ὀρθὸν ἢ τούτου γραφὴ τῇ τῶν ἰσβόλων ζῶων ἴσοῦται δεινότητι· ὥσπερ ὁ ἰδς εἰς ὀρθὸν βαδίζων φέρει κακὸν ψ πέπρωται, οὕτω καὶ ἡ τούτου γραφὴ ὀρθὴ οὖσα τὸ στοιχεῖον ἰῶτα καλεῖν ἠνίξατο. Ἄλλοι δέ φασι·ν ὅτι οἱ ἰοί, τουτέστι τὰ βέλη, τῇ τοῦ στοιχείου δοκοῦσι γραφῇ ἑοικέναι, ὥστε βέβαιον ἔνθεν ἡ προσηγορία τοῦ 5 γράμματος. Γίνεται δὲ ἰῶτα παρὰ τὸ ἰ, ὃ σημαίνει τὸ μόνον· μονό- γραμμον γάρ ἐστιν.

Κάππα· τοῦτο δὲ κατὰ ποιόν ἐστιν ἤχον εὐρημένον, χόπα τι ὄν, τὸ ἔχον ὅπα ἡγουν φωνήν· τὰ γὰρ ψιλὰ ἀπὸ τοῦ κατωτάτου τῆς γλῶττης ἔχει τὴν προφορὰν τῆς φωνῆς· ὅθεν καὶ κῆπος, χῆπος τις ὢν, ὃ 10 ἔχων τὴν πόσιν διὰ τοῦ ὕδατος τοῖς φυτοῖς.

Λάμβδα, οἰονεῖ λειόβα τι ὄν, παρὰ τὸ λείως βαίνειν ἐν τοῖς μέτροις· καὶ γὰρ ἀσθενές ἐστι πρὸς τὸ μηκύνειν τὰς συλλαβάς.

Μῦ, ὅτι μυγμόν τινα ἔχει ἡ τούτου ἐκφώνησις.

Νῦ, ὅτι νυγμόν τινα ἔχει ἡ τούτου ἐκφώνησις. 15

Ξι, ὅτι ἐν τῇ γράφεσθαι πλέον τῶν ἄλλων ξέει· ἔχει γὰρ μακρὰν γραφήν. Ἄλλοι δέ, ὅτι ἡ τούτου ἐκφώνησις ὡσεὶ ζύσματός ἐστιν ἤχος ἀπὸ σιδήρου γινόμενος.

Ο, ὅτι κατὰ περικλάσιν φωνῆς ἐκφωνεῖται τὸ ὄνομα τοῦ στοιχείου· ἡ δὲ ἐκφώνησις ἐμπερής τῇ χαρακτήρι. 20

Πι, παρὰ τὸ παῖω, τὸ κρούω· ὃ γὰρ τούτου φθόγγος ὡσεὶ παίον- τός ἐστιν ἤχος.

Ρῶ, παρὰ τὸ ρέω· ὑγρὰ γὰρ καὶ εὐμάλακτα τὰ ἀμετάβολα· ἡ ἀπὸ τοῦ ὡσεὶ ἔλαιον ρεῖν ἐν τοῖς μέτροις.

Σίγμα, σίμα τι ὄν, τὸ ὑπόσιμον· τὰ γὰρ σιγματώδη καὶ ὑπόσιμα· ἡ 25 παρὰ τὸ σιγμόν τινα ποιεῖν τῇ φωνῇ, ἣν πυρωθεὶς ὁ σίδηρος, ἐπειδὰν εἰς ὕδωρ βληθῇ, ἀπήχησεν ὁμοίαν τοῦ γράμματος· ὃ γὰρ τοῦ στοιχείου φθόγγος τοιοῦτός ἐστι. Λέγεται δὲ ὅτι κατ' εἰκόνα τῆς σελήνης ἐστίν.

Ταυ, ὅτι ἐντεταμένος ἔχει τοῦ χαρακτήρος τοῦ στοιχείου τὰς ἐντυ- πώσεις· ὑπὸ γὰρ τῆς μακρᾶς τῆς ἄνω τὸ Ι κάτωθὲν ἐστίν· ἐντεῦθεν καὶ 30 ταῦς, ὃ τεταμένος ἔχων τὰς πτέρυγας.

Υ, ὅτι αἱ Ὑάδες, τὸ πρόσωπον τοῦ ταύρου, ὃ ἐπιπλατυνόμενον ἀπὸ τοῦ μετώπου λεπτυνόμενον ἐξ ἀμφοτέρων ἐπὶ τὰ κάτω πρόεισιν, ὥσπερ καὶ τὸ γράμμα.

Φι, ὅτι φαιὸν τὸ μέλαν· οὕτω καὶ τοῦτο περὶ τὴν ἐκφώνησιν κα- 35 κόφωνόν ἐστιν.

1 κατὰ τὸ Α, τὸ κατὰ Ε || 4 οἱ ἰοί Α, τὰ ἰα Ε || 5 βέβαια ἔνθεν δὲ ἡ ΑΕ ||
8 χόπα τι Ε, ὀχόπα τι Α || 9 ὅπα Α, ὅπα Ε || 13 πρὸς om Ε || 14 μύ Ε, μ Α ||
15 νύ Ε ν Α || 16 Ξι Ε, Ξ Α || 19 κατὰ περικλάσιν *Matrit. 83 et 114, EtM 612, 35*, κατ' ἐπικλάσιν ΑΕ || 21 πί Ε, π Α || 23 ρό Ε, ρ Α |
εὐμάλακτα Ε, εὐμετάλλακτα Α || 25 ὑπόσιμον Α, ὑπόσημον Ε || 31 ταῦς ΑΕ ||
33 τοῦ ν μετ. Ε | ἐπὶ τὰ κάτω om Ε || 35 περὶ Α, παρὰ Ε | κακόφ. ἐστίν om Ε

Χι, ὅτι χεομένην ἔχει τὴν ἐκφώνησιν. "Ἄλλοι δὲ χχι αὐτὸ εἶπον, ὅτι ἔχει ὀξεϊαν καὶ βαρεϊαν ἀλλήλας κατὰ τὸ μέσον χχιζούσας.

Ψι, ὅτι κυριγμὸν αὐτοῦ ἔχει ἢ ἐκφώνησις, καὶ ὅτι κυριγμὸς οὐκ ἔστιν ἢ μόνον ψι φωνή. "Ἄλλοι δέ, ὅτι ψαύει χρόνου, ὡς διπλοῦν.

5 Ω, παρὰ τὸ ἔω, τὸ ὑπάρχω, ἐπειδὴ ὑπάρχει τοῦτο μακρὸν καὶ πλατύ, καὶ ὁμοίαν τῇ χαρακτῇ τὴν ἐκφώνησιν ἀπηνέγκατο.

Φασι τινες ὅτι ἔως τῶν Τρωϊκῶν οὐκ ἐγινώσκετο γράμματα· καὶ 324, 126
 δῆλον ἐκ τοῦ μὴ σωθῆναι ποίημά τι τῶν κατὰ τοὺς Ὀμηρικοὺς χρόνους, καὶ ταῦτα αὐτοῦ τοῦ Ὀμήρου εἰσάγοντος ποιητάς, τόν τε Φῆμιον καὶ
 10 Δημόδοκον, ἱστορουμένου δὲ καὶ Ὀρφέως προγεγενῆσθαι καὶ Μουσαίου καὶ Λίνου· ἀλλ' ὅμως πλὴν ὀνόματος οὐδὲν πλέον εἰς τὰ μετὰ ταῦτα διασωθῆναι συμβέβηκε πρὸ τῆς Ὀμήρου ποιήσεως, μηδὲ πρεσβύτερον τῆς Ἰλιάδος καὶ Ὀδυσσεΐας κώζεσθαι ποίημα. Ἄλλ' ἐρεῖ τις, πῶς ἐπιγράμ- 20
 ματα κώζεται νομιζόμενα πρεσβύτερα; Τούτων δὲ τὰ μὲν ἐψευσμένους
 15 τοὺς χρόνους, τὰ δὲ νεωτέρων τινῶν ὁμωνυμία τῶν παλαιῶν τὰς ἐπιγραφὰς ἔχουσι. Καὶ οἱ ἥρωες δὲ ἀγράμματοί τινες ἦσαν, καὶ σημείοις καὶ συμβόλοις πρὸς ἀλλήλους ἐν τῇ κατὰ τὸν βίον ἀναστροφῇ χρώμενοι ἐδήλουν ἀλλήλοις ἃ ἤθελον· τὸ γοῦν <Z 169> γράψας ἐν πίνακι
 20 πτυκτῷ διαζωγράφειν τινα καὶ διατύπωσιν δηλοῖ ὧν ὁ γράφων ἐβού-
 λετο ἐνδείξασθαι. Ἄλλ' ἄτοπόν ἐστι τοὺς ἀρίστους τοῦ ἀνθρωπείου γέ- 30
 νους ἀπαιδεύτους καὶ ἀγραμμάτους λέγειν. Ἀλλὰ φαμεν ὡς οὐκ ἔστιν ἀπαιδευσίας τεκμήριον τὸ ἀγράμματον· ὁ γοῦν θεὸς Πλάτων ἐν τῷ Φαίδρῳ <275 C> καὶ διαβάλλει τὴν εὕρεσιν τῶν γραμμάτων ὡς ἐπὶ λύμῃ παιδείας γεγонуῖαν. Ὅτι δὲ ποιητικοῦ τινος ἀνδρὸς καὶ μουσικοῦ ἢ τῶν
 25 στοιχείων εὕρεσις, σημείον τὸ πάλαι τοὺς αὐτοὺς γραμματικῆς καὶ μου- 325 e
 σικῆς εἶναι διδασκάλους, ὡς Εὐπολὶς εἰσάγει ἐν Αἰξί <fr. 17 K> καὶ Ἰσοκράτης ἐν τῷ περὶ τῆς ἀντιδόσεως <§ 267>.

Εὐρέθη δὲ τὰ πρῶτα ις', ἐκφωνήσεις δὲ τούτων κδ'· καὶ γὰρ εἰ καὶ
 30 μῆπω εὕρηντο οἱ χαρακτῆρες, αἱ ἐκφωνήσεις διὰ τῶν ις' ἐπληροῦντο
 μετὰ τινος προσωδίας. Φασι γὰρ πρὶν εὐρεθῆναι τὰ δασέα τοῖς φιλοῖς
 ἐχρῶντο μετὰ τῆς δασείας, οἷον εἰ ἠθέλησαν ποιῆσαι Χ, ἐποίουν Κ καὶ
 Η, εἰ δὲ Θ, Τ καὶ Η, εἰ δὲ Φ, Π καὶ Η, ὡς καὶ νῦν οἱ Ῥωμαῖοι· καὶ τὰ
 διπλᾶ δὲ ἐξ ὧν σύγκεινται· ἀντὶ δὲ τῶν μακρῶν, ἀντὶ τοῦ ᾠ ὀ καὶ —, 10
 ἀντὶ τοῦ ἦ ἔ καὶ —.

7—491, 7 cfr Σ⁹ 10, 27—12, 20; 7—24 ex Σ⁹ praebebat b 785, 15—34

1 δὲ E, καὶ A || 2 ἀλλήλας om E | τὸ om A || 3 αὐτοῦ om E || 8 τι add Σ⁹ || 12 πρὸ Σ⁹, ὡς πρὸς A, ὡς πρὸ E | μηδὲ] μηδὲν AE, ἀλλ' οὐδὲ Σ⁹ || 15 νεωτέρων — ἔχουσι (16) Σ⁹, ἐπὶ παλαιοῖς νεωτέροις ἐπιγραφὰς εἶναι AE | ὁμωνυμίας Σ⁹ || 18 ἐδήλουν — ἤθελον add Σ⁹ || 19 πτυκτῷ AE | δηλοῖ E, φησὶ A | ὧν] ἦν AE || 24 γεγонуῖαν A, γεγόνεαι E || 25 πάλαι A, πάλιν E | γραμματικούς καὶ μουσικούς E || 28 καὶ post εἰ add Σ⁹ || 29 εὕρηντο] εὗροντο AE, εὕρημένοι ἦσαν Σ⁹ || 30 φιλοῖς — δασείας (31) Σ⁹, ἐναντίοις ἐχρῶντο AE || 32 καὶ post ὡς add Σ⁹ | οἱ παλαιοὶ Ῥωμ. Σ⁹

Γράμμα τοίνυν ἐστὶ χαρακτήρ καὶ τύπος στοιχείου εἰδοποιούμενος ποιότητι γραμμῶν· ταύτη γὰρ τὰ γράμματα διενήνοχεν ἀλλήλων, ἥγουν τὸ μὲν Δ τρίγωνόν ἐστι, τὸ Ι ἐπίμηκες, τὸ Ο στρογγύλον.

25, 120 Στοιχείον δέ ἐστιν ἡ δύναμις καὶ ἐκφώνησις τοῦ γράμματος· γε-
γραμμένου γὰρ τοῦ ὀ καὶ ὠ τὸ μὲν ὀ συστέλλοντες ἐκφωνοῦμεν, τὸ δὲ 5
ὠ ἐκτείνοντες, καὶ εἴτε προσπνέοντες ἤτοι δακύνοντες ἢ ψιλοῦντες· ὡς
τύπους μὲν εἶναι γραμμάτων κδ', δυνάμεις δὲ καὶ ἐκφωνήσεις πλείους.
Οἱ γὰρ παλαιοὶ ἄλλως ἐξεφώνουν *etc.* = Σ^d 32, 20—34, 20.

Ἰστέον μέντοι ὡς τὸ παλαιὸν ἡ δαρεία τύπον εἶχε τοῦ Η πρὸ τοῦ
εὔρεθῆναι τὰ μακρά· ὕστερον δὲ εὔρεθέντων ἐτμήθη κατὰ κάθετον, καὶ 10
τὸ μὲν πρῶτον αὐτῆς μέρος τῆς δαρείας ἐστὶ σημεῖον, τὸ δὲ δεύτερον
τῆς ψιλῆς.

Γράμματα δὲ εἴρηται, ἐπειδὴ ἐντυπούμενα ζυζυγία τινὰ ἀποτελεῖ,
καὶ μάλιστα ὑποκειμένου κηροῦ· δηλὸν γὰρ ὅτι ἐν αὐτῷ ἐπενοήθη ἐν-
τυποῦσθαι, ἴν' ὡς τὸ μέλι πρῶτιστον βρώμᾳ ἐστὶ τοῖς βρέφειν, οὕτω 15
καὶ τὸ περιλειπόμενον ἐκ τοῦ μέλιτος τῆς λογικῆς ἐντεύξεως καὶ μα-
θήσεως ὑποδεκτικὸν εἴη τοῖς παισίν.

Οὐκ ἀλόγως δὲ τούτῳ τῷ ἀριθμῷ οἱ παλαιοὶ ἐχρήσαντο· ἀλλ' ἀπὸ
τῶν νυκτὸς καὶ ἡμέρας ὥρων μετέθεσαν αὐτὰ ἐπὶ τὴν τῶν στοιχείων
τάξιν, διὰ τὸ τὴν δύναμιν τῶν στοιχείων πάντῳ τῷ σεληνιακῷ εἰοικέναι 20
δρόμῳ, φωτίζουσάν τε τὰ πράγματα καὶ φωτιζομένην ὑπ' αὐτῶν, καὶ οὖσαν
σχῆμα τοῦ δρόμου τῆς σελήνης, ὅτε μὲν αὐξανομένης ὅτε δὲ μειουμένης
διὰ τῆς οἰκείας δυνάμεως· καὶ πανσέληνον μὲν μιμεῖται διὰ τῆς τῶν
φωνηέντων φύσεως, διχότομον δὲ διὰ τῶν ἡμιφώνων, ἀμφίκυρτον δὲ
διὰ τῆς τῶν ἀφώνων τοῦ φθόγγου μειώσεως. Εἴτα ὥσπερ αἱ Θεσσαλαί, 25
φασί, γοητεύουσαι διὰ τῶν μαγγανειῶν βούλονται κατάγειν τὴν σελήνην,
οὕτω καὶ ἡ γραμματικὴ μαγεία τὴν φωνὴν τοῦ ἀέρος χορηγοῦσαν, εἰσι-
οῦσάν τε εἰς τὸ νοερὸν ἡμῶν καὶ αὐθις ἐξιοῦσαν, ἐπισκοπούμενη καὶ
εἰς τοὺς ἑαυτῆς τύπους κατακλείουσα διὰ τῆς ἀνακυκλήσεως τοῦ κδ'
ἀριθμοῦ περὶ τὴν τῶν γραμμάτων παγιδεύεται διαφοράν. Ὡςπερ δὲ ἐν 30
τοῖς μετεώροις οἱ ἑπτὰ πλανῆται τὸ κύρος τῆς διοικήσεως τῶν φαινο-
μένων ἔχοντες καὶ τῶν ζῳδιακῶν οὐκ ἐκκλίνοντες, ἀλλ' ἐπὶ τούτων μέ-
νοντες καὶ στρεφόμενοι διοικοῦσι τὸ φαινόμενον, οὕτως καὶ τὰ φωνή-

9—17 *cfr* Σ^d 35, 9—21

2 ταύτη] ταυτὸ A, ταυτί E, οὕτως Σ^g || 5 ὀ *post* μὲν *add* Σ^g || 6 εἴτε
A, ἥτοι E || 7 καὶ E, *om* A || 16 περιλειπ. A, παραλειπ. E || 19 τῶν τῆς
v. καὶ τῆς ἡμ. E | μετέθεσαν E, *ex* μετήχθησαν *corr.* A || 22 τοῦ λόγου καὶ
δρόμου E || 23 καὶ] μειουμένην AE || 25 τῶν ἀφ. — μειώσεως A, τῶν φω-
νηέντων φύσεως ἀφώνων γενομένων καὶ μειώσεως τοῦ φθόγγου E || 26 φασί E,
φη A | γοητεύουσαι E | μαγγανειῶν] μαγκανίων A, μαλλανειῶν E || 27 μα-
γεία A, μαλείαν E | χορηγοῦσαν E, χορηγοῦντ A || 28 ἐπισκοπούμενη A, ἐπι-
σκεπτομένη E || 29 τοῦ κδ' ἀριθμοῦ A, τοῦ τῶν εἰκοσιτεσσάρων ἀριθμοῦ περὶ
τοῦ τῶν εἰκοσιτεσσάρων ἀριθμοῦ E || 30 δὲ E, καὶ A || 32 ἐκκλίνοντες AE ||
33 οὕτως δὲ καὶ A

- εντα τὸ κῦρος τῆς ἐγγραμμάτου φωνῆς κεκτημένα διὰ τοῦ σχηματίζε-
σθαι καὶ συμπλέκεσθαι τοῖς συμφώνοις οὐχ ὑπερβαίνει τοὺς τύπους τῶν
κδ' γραμμάτων, ἀλλ' ἐν τούτοις ἀεὶ καὶ διὰ τούτων τὴν αὐτὴν ἀνακυ-
κλοῦντα πᾶσαν ἀποτελεῖ φωνὴν ἐγγράμματον, μηδενὸς εἰς τοῦτο προ-
5 φερομένου ἐτέρου μήτε φθόγων μήτε γραμμάτων, ὥσπερ οὐδὲ νῦξ
οὐδὲ ἡμέρα παρὰ τὰς κδ' ὥρας εἰς ἀνακύκλησιν προσδεῖται τινος, ἀλλὰ
διὰ τούτων τὸν κύκλον καὶ τοὺς ἐλιγμοὺς ποιεῖται τῆς οἰκείας περιφο-
ρᾶς. Καὶ τὰ μὲν γράμματα διὰ τοῦτο καὶ οὕτω πως περάσματος καὶ
ἀριθμοῦ ὠρισμένου τετύχηκεν.
- 10 Θαυμάσιος δὲ δοκεῖ καὶ μετὰ τοῦ λόγου γεγονέναι ἡ τάξις τῶν
γραμμάτων. Ὡς γὰρ ἡ ἐγγράμματος φωνὴ τῶν φωνηέντων συντασσο-
μένων τοῖς συμφώνοις ἀποτελεῖται, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ἡ τάξις τῶν
στοιχείων· διὰ τοι τοῦτο καὶ ἀπὸ φωνήεντος ἤρξατο, εἴτα ἐξῆς σύμφωνα
ἔχει, εἴτα πάλιν φωνήεντα, καὶ πάλιν σύμφωνα, ἐπεὶ μηδὲ φωνὴ δύνα-
15 ται συστήναι ἐκ μόνου φωνήεντος ἢ μόνου συμφώνου. Προτέτακται δὲ
τὸ $\bar{\alpha}$, ὡς μὲν τινες, ὅτι σημειὸν ἐστὶ τῆς μονάδος, ἀρχὴ δὲ πρώτη
ἀριθμοῦ ἢ μονάς. Τοῦτο δὲ ψευδές· πρότερον γὰρ τὸ $\bar{\alpha}$ ἐφευρέθη, καὶ
οὕτω τῆς μονάδος χαρακτηριστικὸν γέγονε· τὸ δ' ἀληθές ἐστὶ τοῦτο· τὰ
στοιχεῖα ἐστὶν ἤτοι μονοσύλλαβα ἢ δισύλλαβα· καὶ μονοσύλλαβα μὲν ιβ',
20 δισύλλαβα δὲ τὰ ἴσα τούτοις· ὁ στοιχειωτὴς οὖν τὰ δισύλλαβα προέταξεν,
ἐνὸς μονοσυλλάβου ἐν αὐτοῖς τεθέντος, <τοῦ $\bar{\epsilon}$,> τὰ δὲ μονοσύλλαβα ἔσχα-
τα ἔταξεν, ἐνὸς δισυλλάβου μεταξὺ αὐτῶν γεθέντος, τοῦ ϵ γίγμα. Τῶν τοί-
νυν δισυλλάβων προετάγη τὸ $\bar{\alpha}$, ὅτι τελικόν ἐστὶ <πάντων> τῶν μερῶν
τοῦ λόγου· καὶ ὀνομάτων μὲν ἀρσενικῶν, ὡς ἐπὶ τοῦ ἵπποτα νεφεληγε-
25 ρέτα, θηλυκῶν, ὡς ἐπὶ τοῦ Μοῦσα, οὐδετέρων, ὡς ἐπὶ τοῦ βῆμα· καὶ οὐ
μόνον τῶν ἐνικῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν δυϊκῶν, ὡς ἐπὶ τοῦ Ἀτρεΐδα, <καὶ τῶν
πληθυντικῶν, ὡς ἐπὶ τοῦ βήματα>. Καὶ δυνάμεις δὲ πλείστας ἔχον
εὐρίσκεται· καὶ γὰρ παραλαμβάνεται ἀντὶ τοῦ ϵ παρὰ Δωριεῦσιν, ὡς
ἐπὶ τοῦ Ἄρτεμις Ἄρταμις, καὶ ἀντὶ τοῦ η , ὡς ἐπὶ τοῦ μῆνις μάνις.
- 30 Σημαίνει δὲ ἐπτὰ· στήρσιν, ἐπίτασιν, ὁμοῦ, κακόν, ὀλίγον, ἄθροισιν καὶ
πλεονασμόν.
- Μετὰ δὲ τὸ α δεύτερον ἔταξε σύμφωνον, αἰνιττόμενος τὴν τῶν
φωνηέντων πρὸς τὰ σύμφωνα σύνταξιν, καὶ ὅτι μὴ δεῖ ἐξῆς πλείω φω-
νήεντα συντάττεσθαι. Τέτακται δὲ τὸ β δεύτερον, ὅτι πλείστας δυνάμεις
35 ἔχει· καὶ γὰρ ἀντὶ τοῦ μ παραλαμβάνεται, ὡς ὅταν τὸν κυβερνήτην διὰ
τοῦ μ ὀφείλοντα γράφεσθαι, εἴ γε παρὰ τὸ κῦμα ἐρευνᾶν, διὰ τοῦ β
λέγωμεν κυβερνήτην· καὶ ἀντὶ τοῦ π , ὡς ὅταν τὸ κρύπτω κρύβω
λέγωμεν ὑπεξαίρεθέντος τοῦ τ · καὶ πάλιν ἀντὶ τοῦ ϕ , ὡς ὅταν τὴν
Φερηνίκην Μακεδόνες λέγωσι Βερενίκην.

6 παρὰ om E || 7 ποιεῖται καὶ τῆς A || 14 φωνῇ] φωνήεν AE || 19 ἤτοι
E, ἥτε A || 20 στοιχειωτὴς E, στοιχείτης A; item p. 493, 18 et 36 || 34 πλεί-
στας A, πλείονας E || 37 λέγομεν AE; item v. 38

... Μετὰ δὲ τὸ εἶ τὸ ζ παρέλαβε κοφῶς πάνυ· ἐπειδὴ γὰρ μεταγενέστερα τὰ διπλὰ ὑπάρχει, οὐκ ἠθέλησεν αὐτὰ τελευταῖα τάξαι, ἵνα μὴ ἐλέγχῃται μεταγενέστερα ὄντα, ἔταξε δὲ αὐτὰ μεταξὺ τῶν ἀρχαίων, βουλόμενος ἐπικρύψαι αὐτῶν νεαρὰν οὖσαν τὴν εὕρεσιν, καὶ ποικίλλων τὴν τῶν γραμμάτων ἀκολουθίαν μεταξὺ τῶν φωνηέντων καὶ τῶν συμ- 5 φῶνων κατέσπειρεν αὐτά.

Τῶν δὲ διπλῶν τὸ ζ προέταξεν, ὅτι ἡγητικὴν ἔχει φύσιν τὸ ζ, τὸ δὲ ξ καὶ τὸ ψ ὑποτακτικὴν, ὡς ἐν τῷ στράγγει καὶ θρίψι. Ἄλλως τε τὸ 5, 94 c ζ ἐκ τοῦ εἶ καὶ δ συνέστηκε, καὶ συγγένειαν ἔχει πρὸς αὐτό· καὶ γὰρ ὁ Ζεὺς παρὰ τοῖς Λάκωσι Δεύς λέγεται, καὶ παρὰ τοῖς Βοιωτοῖς τὸ σφάζω 10 διὰ δύο δὲ σφάδδω καὶ τὸ καλπίζω καλπίδδω, καὶ ἐν ταῖς τῶν ῥημάτων κλίσεσιν ἀπὸ τοῦ φράζω ὁ β' ἀόριστος ἔφραδον· καὶ ἀνάπαλιν παρὰ τοῖς Αἰολεῦσιν ἀντὶ τοῦ δ ζ παραλαμβάνεται, ὡς ὅταν τὸ διάβατον ἢ Καπῶ <fr. 158 B⁴> Ζάβατον λέγῃ· πρὸς δὲ τοῖς εἰρημένοισι καὶ ὅτι τὸ ζ δικύλλαβον, τὸ δὲ ξ καὶ ψ μονοκύλλαβα, προτέτακται δὲ τὰ δικύλλαβα 15 τῶν μονοκυλλάβων.

Μετὰ δὲ τὸ ζ ἐδέησε φωνήεν παραλαμβάνεσθαι· καὶ παραλαμβάνει ὁ στοιχειωτής τὸ η, <τὸ ἕτερον τῶν μακρῶν>. Ἴνα (δὲ) τὸ μεταγενέστερον αὐτῶν μὴ γένηται εὐκαταφρόνητον, οὐκ ἔταξεν αὐτὰ ἔσχατα, ἀλλ' ἐμέρισεν· καὶ τὸ μὲν η ὡς ἀνὰ δικύλλαβον ὑπάρχον ἐν τοῖς πρώτοις 20 ἔταξε, τὸ δὲ <ω> [μετὰ τὸ υ] ὕστερον, ἐπεὶ μονοκύλλαβόν ἐστιν. Ἄλλως τε καὶ τὸ η πολλὴν συγγένειαν ἔχει πρὸς τε τὸ α καὶ τὸ ε· πρὸς μὲν τὸ α, <ὅτι> παρὰ τοῖς Δωριεῦσι μεταβάλλεται τὸ η εἰς α, ὁμοίως καὶ παρὰ Αἰολεῦσιν, ὡς ὅταν τὸ ἡδύ ἀδύ λέγῃ· καὶ παρ' Ἰωσι τοῖς ἀρχαίοις τὸ η εἰς α μεταβάλλεται συστέλλομενον, ὡς ὅταν τὴν λεληχυῖαν λελαχυῖαν 25 λέγῃ καὶ τὴν μεμηκυῖαν μεμακυῖαν· καὶ ἀνάπαλιν τὸ α εἰς η, ὡς τὸ Ἥρα Ἥρη. Πρὸς δὲ τὸ ε ἔχει συγγένειαν· πρὸ γὰρ τοῦ εὐρεθῆναι τὸ η τὸ ε τὴν τοῦ η δύναμιν ἐχαρακτήριζεν· ὅθεν καὶ οἱ ποιηταὶ χρῶνται τῷ ε ἀντὶ τοῦ η, ὡς ὅταν τὸ ξηρόν διὰ τοῦ ε λέγῃ, <ε 402> ποτὶ ξερὸν ἡπίροιο, καὶ Ὑμῆν Ὑμέν, καὶ ἀνάπαλιν τῷ η ἀντὶ τοῦ ε, ὡς ὅταν τὴν Με- 30 θώνην λέγῃ Μηθώνην, <B 716> οἱ δ' ἄρα Μῆθώνην, ὁμοίως καὶ τὸ τιθέμενον τιθήμενον, <K 34> τὸν δ' εὖρ' ἀμφ' ὤμοισι τιθήμενον ἔντεα καλά.

Μετὰ τὸ η φωνήεν ἐδέησε σύμφωνον παραληφθῆναι δικύλλαβον· παρελήφθη δὲ τὸ θ, ὅπερ ἐστὶν ἐν τῶν δασέων, ἅπερ μεταγενέστερά εἰσιν, 35 ὡς προείπομεν· οὐκ ἔθηκε δὲ αὐτὰ ὁ στοιχειωτής ὕστερα, ἵνα μὴ ἐλέγχωνται ὡς ὕστερογενῆ. Προτέτακται δὲ τῶν ἄλλων τὸ θ ὡς δικύλλαβον· καὶ ἄλλως ὅμοιον τὸ ὄνομα τοῦ θ τῷ η· καὶ γὰρ ἐκάτερα δικύλ-

1 *patet nonnulla intercidisse* || 4 ποικίλλων AE || 15 προτέτ. — μονο-
κυλλ. (16) om E || 19 αὐτὸ ἔσχατον AE || 25 η] ε AE | λεληχυῖαν] λελεχυῖαν
AE || 30 τῷ] τὸ AE || 35 ἐν τῶν δασέων] ἐν τῷ γ δα AE || 36 προείπ.]
p. 490, 30

λαβα, καὶ εἰς $\bar{\alpha}$ λήγοντα, καὶ τῷ ἡ παραλήγοντα, καὶ ἀπὸ δαεός ἀρχόμενα. Διὰ τί δὲ πάντων τῶν φωνηέντων ψιλουμένων, μόνου τοῦ $\bar{\upsilon}$ φυσικὴν δαεῖαν ἔχοντος, τὸ ἦτα δαύνεται; "Οτι πάλαι τὸ Η χαρακτῆρ ἦν τῆς δαείας· τοῦ Η τοίνυν χαρακτῆρα τῆς δαείας ἔχοντος, εὐλόγως
5 καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ δαύνεται· καὶ γὰρ ἄτοπον ἦν ἄλλοις χορηγοῦν τὴν πρόσπνευσιν τῆς δαείας αὐτὸ ταύτης στερεῖσθαι.

Μετὰ δὲ τὸ θ παρελήφθη τὸ $\bar{\iota}$ · πολλὴν γὰρ συγγένειαν ἔχει πρὸς τὸ $\bar{\epsilon}$ · καὶ γὰρ τῷ $\bar{\iota}$ ἀντὶ τοῦ $\bar{\epsilon}$ ἐχρῶντο οἱ παλαιοί, καὶ τῷ $\bar{\epsilon}$ ἀντὶ τοῦ $\bar{\iota}$ · τὸ γὰρ χάλκεα οἱ Αἰολεῖς κυτέλλοντες χάλκια-λέγουσι, καὶ τὸ ὀστέον
10 ὄστιον· καὶ ἀνάπαλιν τῷ $\bar{\epsilon}$ ἀντὶ τοῦ $\bar{\iota}$, ὡς ὅταν τὴν ἰστίαν, <Ξ 159> ἰστίη τ' Ὀδυσῆος, ἐστὶαν λέγωσι. Τὰ γοῦν εἰς $\bar{\alpha}\varsigma$ λήγοντα καθαρὰ ἐπὶ τῆς γενικῆς θέλει τὴν δοτικὴν ἔχειν εἰς $\bar{\iota}$ καὶ ἰσσυλλαβεῖν, οἷον Ἀτρέος Ἀτρεῖ· ἐν δὲ τούτοις οὐ πάνυ τι ἀνέχεται τὸ $\bar{\iota}$ καθ' ἑαυτὸ ἐκφωνούμενον, ἀλλὰ τῷ $\bar{\epsilon}$ συνεκφωνεῖται, διόπερ καὶ ἐν τῷ πολιτικῷ
15 λόγῳ συναιρεῖται· οὐ γὰρ διαίρεσίς ἐστιν, ὡς ὑπολαμβάνουσι τινες, ἀλλὰ τὸ μὲν ὀλόκληρον ἰσούλλαβόν ἐστι τῇ γενικῇ, τὸ δὲ συνηρημένον πέπονθεν· ἀπὸ δὴ ταύτης τῆς δοτικῆς τρισυλλαβούσης γίνεται πατρωνυμικὸν Ἀτρεΐδης τετρασύλλαβον, ὧ οἱ Αἰολεῖς χρῶνται· πάλιν δὲ τοῦτο ἐν τῷ λόγῳ τῷ πολιτικῷ συναιρεῖται. Καὶ ἐν ταῖς κλίσεσι τῶν ῥημά-
20 των τὰ ἀπὸ τοῦ $\bar{\epsilon}$ ἀρχόμενα ἐπὶ τοῦ παρατατικοῦ πολλάκις προσλαμβάνουσι τὸ $\bar{\iota}$. Τοσαύτη δὲ προσπάθεια τοῦ $\bar{\iota}$ πρὸς τὸ $\bar{\epsilon}$, ὥστε ἀμφιβολίαν γενέσθαι ἐκ τῆς ἐκφωνήσεως τοῦ $\bar{\iota}$ ἐκτεινομένου καὶ τῆς $\bar{\epsilon}\bar{\iota}$ διφθόγρου. Ἔστι δὲ τῷ χρόνῳ ἐλάχιστον τὸ $\bar{\iota}$ καὶ τῷ χαρακτῆρι· διόπερ οὐ ῥαδίως ἀνέχεται καθ' ἑαυτὸ ἐκφωνεῖσθαι, ἀλλὰ τοῖς πρὸ αὐτοῦ συντάτ-
25 τεται, ἐνίοτε δὲ σχεδὸν οὐδὲ χωρίον ἔχει στοιχείου.

Ἐζητήσαν τινες, πότερον δισύλλαβόν ἐστιν ἢ τρισύλλαβον· ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ περὶ τοῦ μυῖα καὶ τοῦ υἱός· διόπερ καὶ οἱ Ἀττικοὶ ὡς πρῶτην χώραν ἐπέχοντος τοῦ $\bar{\upsilon}$, ἐν τούτοις ἐκβάλλουσιν αὐτό. Ἐκ μιᾶς δὲ γραμμῆς συνέστηκε, διὸ καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ τινες θέλουσιν ἐντεῦθεν
30 γεγενέναι· καὶ γὰρ οἱ παλαιοὶ τὸ ἶον ἐν ἔλεγον, <Ζ 422> οἱ μὲν πάντες ἰῷ κίον <ῥματι> Ἄιδος εἶρω. Τῶν ἄλλων δὲ δισυλλάβων ὄντων τοῦτο τρισύλλαβον, εἰ μὴ ἄρα τις φαίη δισύλλαβον εἶναι, καθάπερ καὶ τὸ Ἰ(κλ)ιάς· αἴτιον δὲ τοῦ τρισυλλάβου αὐτῷ τὸ δοκεῖν παρώνυμον εἶναι, ἀπὸ γὰρ τοῦ ἶον, δ σημαίνει τὸ $\bar{\epsilon}\nu$, ἐσχημάτιται.

35 Μετὰ δὲ τὸ $\bar{\iota}$ παρελήφθη ἐν τῶν ψιλῶν, οὐ τῶν ἀμεταβόλων, διότι τὰ ψιλὰ προηγείται τῶν ὑγρῶν, τὰ δὲ ὑγρά οὐκέτι προτάσσεται τῶν ψιλῶν. Προετάγη δὲ τῶν ψιλῶν τὸ $\bar{\kappa}$ διὰ τὴν δισυλλαβίαν.

4 τοίνυν — δαείας A, τὴν δαεῖαν E || 6 στερεῖσθαι E, ὑστερεῖσθαι A ||
9 χάλκια] τὸ $\bar{\iota}$ AE || 11 ἰστίη τὸ Ὀδυσῆος A, ἐστὶαν ὁ Ὀδυσσεὺς E | λέγει E, λέγ A ||
14 συνεκφωνεῖσθαι A, συνεκφωνῆσθαι E || 18 ὧ οἱ] ὧ A, ὡς οἱ E ||
22 γενέσθαι ἐκ om E | ἐκτεινομ. om E || 25 χωρίον] χω A, χωρίς E || 28 $\bar{\upsilon}$ | AE ||
33 τρισυλλάβου] δισυλλάβου AE || 35 ἐν τῶν ψ.] ἐν τοῖς ψιλοῖς AE

Ἔδει δὲ μετὰ τὸ ψιλὸν ἔν τι παραληφθῆναι τῶν ἀμεταβόλων· οὐδὲν γὰρ τούτων μέχρι νῦν παρελήφθη· καὶ παρελήφθη τὸ λ διὰ τὴν δικυλλαβίαν. Ἔδει δὲ μᾶλλον διπλοῦν παραληφθῆναι τὸ ε· πολλὴν γὰρ συγγένειαν ἔχει πρὸς τὸ κ, ὡς ἐκ πολλῶν ᾄδων· αἱ γὰρ εἰς ε εὐθεῖαι εἰς κ ποιοῦσι τὰς γενικάς, καὶ τὸ κ τοῦ ἐνεστῶτος εἰς ε μεταβάλλεται 5 ἐπὶ τοῦ μέλλοντος· ἀλλ' ἐπεὶ τῶν διπλῶν ἤδη παρελήφθη τὸ ζ, τούτου χάριν ἔδει ἀμετάβολον παραληφθῆναι.

... Μετὰ δὲ τὸ ρ τέτακται τὸ ε, ἐπεὶ πολλὴν συγγένειαν ἔχει πρὸς αὐτό· παρὰ γοῦν Ἑρετριεῦσιν ἀντὶ τοῦ ρ παραλαμβάνεται, ὡς ἐν τῇ μυρρίνῃ μυρρίνῃ, ἄρρην ἄρρην. Δικύλλαβον δὲ ὃν τέτακται μεταξύ τῶν 10 μονοκυλλάβων, οἱ δὲ Δωριεῖς μονοκύλλαβον αὐτὸ προφέρονται.

Μετὰ δὲ τὸ ε τέτακται τὸ τ, ἐπειδὴ συγγένειαν ἔχει πρὸς αὐτό· ἀντὶ γὰρ τοῦ ε τὸ τ παραλαμβάνεται, καὶ ἀνάπαλιν ἀντὶ τοῦ τ τὸ ε· οἱ γὰρ Ἀττικοὶ τὸ σεῦτλον τεῦτλον λέγουσι καὶ τὸ κύ τυ· ἐπὶ δὲ τῶν ὀνομάτων τὸ ε εἰς τ μεταβάλλεται, ὡς ἐπὶ τοῦ χάρις χάριτος, θέμις 15 θέμιτος· καὶ ἀντὶ τοῦ τ τὸ ε, ὡς ἐπὶ τοῦ ἐνιαυτός ἐνιαύσιος καὶ τῶν ὁμοίων· καὶ τοῦ ἀνύτω ῥήμα ὁ μέλλων ἀνύσω.

... Μετὰ δὲ τὸ υ παρελήφθη τὸ φ, οὐ τὸ ψ, ἐπειδὴ τὰ διπλὰ ὕστερον ἐπενοήθησαν. Τὸ δὲ φ προετάγη τοῦ χ· ὥσπερ ἐτάχθη τὰ μέγα τὰ ἀντὶ αὐτῶν παραλαμβανόμενα, οὕτω καὶ ταῦτα· πρῶτον μὲν τὸ β, 20 ἀντὶ τοῦ φ, δεύτερον τὸ γ, ἀντὶ τοῦ χ. Ἄλλως τε καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἐτάγη τὸ ψ <πρὸ τοῦ χ>· οὐδέποτε γὰρ διπλοῦν προηγείται συμφώνου· διὸ καὶ ἐν τῇ τάξει τῶν στοιχείων τὸ μὲν ζ προηγείται τοῦ η, τὸ δὲ ε τοῦ ο· εἰκότως <οὖν> καὶ τὸ ψ προηγείται τοῦ ω. Εἰκότως δὲ ἐτάγη τὸ ω ἔσχατον, ἵνα μὴ τὸ νεώτερον τῆς εὔρέσεως ἀποφεύγῃ· ἄλλως τε 25 καὶ ὡς μείζον ὑπάρχον τῶν φωνηέντων, καθάπερ καὶ τὸ α ἐκτεινόμενον, ἵν' ὥσπερ ὑπὸ δεσμῶν τῶν μακροτάτων στοιχείων συνέχωνται τὰ ἄλλα στοιχεῖα.

Γράμματά ἐστιν κδ'.] Ἀνακολουθῶς «περὶ στοιχείου» ἐπιγράψας περὶ γραμμάτων διαλαμβάνει· ἐπεὶ γὰρ ὁ περὶ στοιχείου λόγος φιλοσο- 30 φικώτερος ἦν, εἰσαγωγικὴ δὲ ἡ παρούσα τέχνη, ἀκαιρον ἡγήσατο ἐν εἰσαγωγῇ τὴν διδασκαλίαν ταύτην ἐπὶ προτάσει τῶν νέων ἀήθων ὄντων πρὸς τὴν τοιαύτην διδασκαλίαν ποιήσασθαι. — Εἰ δέ τις λέγοι τὰ γράμματα μὴ εἶναι στοιχεῖα, ἐπειδὴ τίνα ἐν αὐτοῖς διπλὰ εἴρηται, τὰ δὲ στοι- 35 χεῖα ἀπλᾶ προσήκει εἶναι, λέξομεν ὅτι ταῦτα ἐν τῇ Αἰολίδι διαλέκτῳ εἰς διπλὰ· οὗτοι γὰρ ἀντὶ τοῦ ζ τὸ ε καὶ ὁ τιθέασιν· οὐ δεῖ δὲ τὸ

29—33 cfr Σ^m 318, 38—319, 15

1 Ἔδει — δικυλλαβ. (3) om E || 7 παραληφθῆναι] παραλήγεσθαι AE || 8 patet nonnulla intercidisse || 11 δὲ E, γὰρ A || 14 post καὶ R Schneider add οἱ Δωριεῖς καὶ Αἰολεῖς || 17 τοῦ] τὸ A, om E || 18 patet nonnulla intercidisse | παρελήφθη] προετάφη AE || 27 τὰ ἄλλα ct. om A || 29 εἰς E || 33 λέγ A, λέγει E || 35 προσ. εἶναι om E || 36 ἀντὶ — δὲ om E

παρ' ἐνίοις δοξαζόμενον κατὰ πάντων κοινὸν θεώρημα ὀρίζεσθαι. — Ταύτῃ δὲ διαφέρει στοιχείον γράμματος, ὅτι τὸ μὲν στοιχείον ἐστὶν ἡ φωνὴ καὶ ἡ δύναμις, τὸ δὲ γράμμα ὁ τύπος καὶ τὸ ζύσμα.

Διὰ τί δὲ κδ' ἔφη εἶναι τὰ γράμματα; εἰ γὰρ γράμματά εἰσιν οἱ ^{325, 30} 5 χαρακτῆρες καὶ οἱ ζυμοί, γράμματα δὲ καὶ τὰ παρὰ Χαλδαίοις καὶ Αἰγυπτίοις, καὶ τινὰ ἕτερα, τὸ δίγαμμα καὶ τὸ κόππα καὶ τὸ καλούμενον παρακύϊσμα, καὶ τὰ σημεῖα, καὶ τὰ παρεγγραφόμενα τοῖς στοιχείοις, καὶ ἡ κορωνίς, καὶ εἴ τι τοιοῦτον, ἀτόπως φησὶν ὅτι κδ' ἐστίν. Φαμὲν οὖν ὅτι, ὡς σφαλεροῦ ὄντος, ὅτι περὶ τῶν ἐν χρήσει τοῖς Ἑλλήσι διαλαμβάνει, 10 περὶ τούτων λέγει μόνον· ἐκεῖνα δὲ γράμματα μὲν, οὐ μὴν δὲ στοιχεῖα.

Λέγουσι δὲ τινες ταῦτα στοιχεῖα· εἰ γὰρ ἐπιθέντες τὴν δασεῖαν οὐ μόνον τὴν τῶν ἀπλῶν στοιχείων φωνὴν σημαίνομεν, ἀλλὰ καὶ δασύτητα μετὰ τῆς τοῦ στοιχείου φωνῆς, δῆλον ὅτι στοιχείον ἐστίν. Φαμὲν οὖν ὅτι τὰ στοιχεῖα ἰδίαν ἔχουσι φωνὴν ἢ σὺν ἐτέροις· καὶ τὰ μὲν φωνή- 15 εντα ἀφ' ἑαυτῶν ἔχουσι φωνήν, τὰ δὲ σύμφωνα μετὰ τῶν φωνηέντων συντεθέντα· οὐ γὰρ ἐν τῇ ρῇ ἡ φωνὴ μόνῃ τοῦ ἡ ἀλλὰ καὶ τοῦ ρ ἔξα-κούεται. Εἰ τοίνυν τῆς δασείας ἐπικειμένης ἐφαίνετο φωνὴ περιττῇ τις ἐν τῷ ε, δῆλον ὅτι καὶ ἡ δασεῖα ἦν στοιχείον· εἰ δὲ μὴ περιττεύει μὲν φωνή, ἀλλ' ἔστι συμβεβηκὸς περὶ τὴν φωνήν — συμβέβηκε γὰρ περὶ 20 τὴν φωνήν ἡ δασύτης καὶ ἡ ψιλότης — οὐ μὴν τὰ συμβεβηκότα ἄλλο τί ἐστὶ παρ' ἐκείνο ὃ συμβέβηκεν, οἷον οὐχὶ τὸ λευκὸν <ὀ> τινὶ ἀνθρώπῳ συμβέβηκεν ἄλλο τί ἐστὶ παρὰ τὸν ἄνθρωπον, οὕτως ἄρα ἡ δασεῖα ἐπικειμένη καὶ αἱ ἄλλαι προσωδία τοῖς στοιχείοις οὐχ ἢ στοιχεῖα πρόσκεινται, ἀλλ' ἢ συμβεβηκότα αὐτοῖς. Ἔτι δὲ τὰ στοιχεῖα τῇ πρὸς 25 ἄλληλα κοινωνίᾳ συλλαβὴν ἀποτελεῖ, αἱ δὲ προσωδία μισγόμεναι οὐκ ἀποτελοῦσιν· οὐκ ἄρα στοιχεῖα, γράμματα δέ.

Τάξιν δὲ ἔσχε τὰ στοιχεῖα κατὰ τὴν ἐν ἀριθμοῖς, οἷον τὸ α σημαίνει ἐν, τὸ β δύο.

Οὐ διαφέρει δὲ ὁ τεχνικὸς περὶ τῆς ὀνομασίας αὐτῶν· «γράμματα» 30 γὰρ εἰπὼν μικρὸν προελθὼν «στοιχεῖα» φησὶν. Εἴρηται δὲ στοιχείον ἐκ τοῦ τεῖχος· ὥσπερ γὰρ τὸ τεῖχος φυλακὴ ἐστὶ τῶν ἐν τῇ πόλει, οὕτω καὶ τὰ στοιχεῖα φυλακὴ εἰς τῶν παλαιῶν πραγμάτων· δι' αὐτῶν γὰρ ἡμῖν τοῖς μεταγενεστέροις ἐφυλάχθη.

Λέγεται δὲ στοιχείον διττῶς· τὰ τε ἀφ' ἑαυτῶν ἀρχόμενα γράμματα, 35 καὶ τὰ ἐξ ὧν σύγκεινται τὰ σύματα.

Διὰ τί δὲ εἶπεν «ἀπὸ τοῦ ᾱβ μέχρι τοῦ ω»; Ὅτι τὸ μὲν ᾱ γένος

30—33 *cfr.* Σ^a 36, 2—8 || 36—497, 3 = Σ^m 324, 9—13

3 ζέσμα ΑΕ || 7 παρεγγραφόμενα Α, παραφθεγγόμενα Ε || 8 κορωνή ΑΙ || 10 δὲ γρ. μὲν Α, μὲν γρ. Ε | δὲ στ. Ε, καὶ στ. Α || 12 δασύτητα καὶ Η μετὰ Α, δασύτης τί ἢ μετὰ Ε || 19 ἀλλ' ἔστι] δέ ἐστι ΑΕ || 20 ἀλλ' ὅτι ἐστὶ Ε, ἀλλὰ ἐστὶ Α || 21 ὦ Ε, δ Α | οἷον — συμβέβ. (22) *om* Α || 22 ἀλλ' ὅτι ἐστὶ ΑΕ || 29 τεχνικὸς] ποιητὴς ΑΕ

δηλοῖ, τὸ δὲ β εἶδος· ἢ ὅτι οὐσίας ἐστὶ σημαντικὸν τὸ $\bar{\alpha}$, τὸ δὲ β συμ-
βεβηκότος [καὶ δῆλον ὡς τὸ ὄνομα οὐσίας ἐστὶ σημαντικόν, συμβεβηκότος
δὲ τὸ ῥήμα]· ἢ ὅτι τὸ μὲν $\bar{\alpha}$ ἐν πρόσωπον δηλοῖ, τὸ δὲ β δύο. Ἐσχα-
τον δὲ τῶν στοιχείων τὸ ω , ἐπεὶ μονοσύλλαβόν ἐστι, καὶ τρόπον τινὰ
ὥσπερ τὸ $\bar{\alpha}$ ἀφ' ἑαυτοῦ ἄρχεται καὶ εἰς ἑαυτὸ καταλήγει.

5

226, 1c

Γράμματα δὲ λέγονται διὰ τὸ γραμμαῖς καὶ ἔνυμαῖς τυποῦσθαι·
ἐνθεν καὶ γράβδς ἢ διεσχισμένη λαμπάς, καὶ γραῦς ἢ διεσχισμένη τὸ
κύμα διὰ τὸ γῆρας, καὶ ζωγράφος ὁ τῇ γραφίδι πρὸς<ωπα> καταξύων.

Τούτων φωνήεντα μὲν ἐστὶν ἑπτὰ, $\bar{\alpha} \bar{\epsilon} \eta \bar{\iota} \bar{o} \bar{u} \bar{\omega}$.] Τὸ $\bar{\iota}$ μέ-
σον τέτακται *etc.* = Σ^m 326, 19—25. — Φασι δὲ τὰ ἑπτὰ φωνήεντα 10
κατὰ μίμησιν εἶναι τῶν ἑπτὰ πλανήτων· καὶ τὸ μὲν α *etc.* = Σ^v 198,
4—6. — Ἰστέον δὲ ὅτι τὰ μὲν φωνήεντα τῇ ψυχῇ ἐοίκασι, τὰ δὲ κύ-
φωνα τῷ σώματι· ὥσπερ γὰρ ἡ ψυχὴ χωρὶς τοῦ σώματος δύναται εἶναι,
τὸ δὲ κύμα χωρὶς τῆς ψυχῆς οὐ δύναται κυστῆναι, τὸν αὐτὸν τρόπον
τὰ μὲν φωνήεντα καὶ χωρὶς τῶν συμφώνων δύνανται κυστῆναι, τὰ δὲ 15
κύφωνα ἄνευ τῶν φωνηέντων οὐ δύνανται κυστῆναι. Φωνήεντα δὲ
λέγεται οὐχ, ὡς φασι τινες, ὅτι φωνῆς αἰτία εἰσι τοῖς συμφώνοις, ἀλλ' ὅτι
φωνὴν ἀφ' ἑαυτῶν ἀποτελεῖ, ὥσπερ τὸ <T 407> αὐδήνεντα δ' ἔθηκε
θεὰ λευκώλενος Ἥρη, οὐχ ἑτέροις πάροχον φωνῆς, ἀλλὰ τὸν φωνῇ
χρήσασθαι δυνάμενον. — Ἀνάκειται δὲ τὸ $\bar{\alpha}$ τῇ Κελήνῃ, ἅτε δὴ τὴν 20
πρώτην ἀφ' ἡμῶν λαχούσῃ ζώνῃ· τὸ δὲ $\bar{\epsilon}$ τῷ Ἑρμῇ τὴν δευτέραν
ἔχοντι· τὸ δὲ η τῇ Ἀφροδίτῃ τὴν τρίτην ἐχούσῃ· τὸ δὲ $\bar{\iota}$ τῷ Ἡλίῳ,
ὅτι τὸν μέσον πόλον περιθεῖ, ἔχει δὲ καὶ γραμμὴν ἀποτεταμένην τε καὶ
ἴσῃν, σημαίνουσαν τοῦ θεοῦ τὰς ἀποτεταμένας ἀκτῖνας· τὸ δὲ $\bar{o}$ τῷ Ἀρεῖ
τὴν πέμπτην ἔχοντι· τὸ δὲ $\bar{u}$ τῷ Διὶ τὴν ἕκτην ἔχοντι· τὸ δὲ $\bar{\omega}$ τῷ 25
Κρόνῳ τὴν τελευταίαν ἔχοντι.

Τούτων μακρὰ μὲν ἐστὶ δύο.] Πόθεν ἔγνωσται τὰ μὲν μακρὰ
ὄντα, τὰ δὲ βραχέα, τὰ δὲ δίχρονα; Ῥητέον δὲ ὅτι τὸ μακρὸν πρὸς τί
ἐστὶ μακρόν, καὶ τὸ βραχὺ πρὸς τί ἐστὶ βραχὺ· οὐδὲν γὰρ ἔστιν. Ὅπερ
καθ' αὐτὸ μακρόν ἐστὶν ἢ βραχὺ, ἀλλὰ πρὸς ἕτερον. Ἐπεὶ τοίνυν πολ- 30
λάκις φαίνεται τὰ μακρὰ ἀναλυόμενα εἰς δύο βραχέα, ὡς τὸ κύς κόος,
<π 131> εἴφ' ὅτι οἱ κόος εἰμί, καὶ πάλιν τὸ δῆλον δέελον, ὡς τὸ
<K 466> δέελον δ' ἐπὶ σῆμά τ' ἔχευε, διὰ τοῦτο τὰ μὲν μακρά, τὰ
δὲ βραχέα, οὐ τῷ τύπῳ τοῦ σχήματος, ἀλλὰ τῷ χρόνῳ τῆς φωνῆς, ὡς
ἐν διπλάσιον χρόνῳ παρὰ τοῖς παλαιοῖς τῶν βραχέων ἐκφωνούμενα. 35
Καὶ τὰ δύο μὲν ἐν ἰσότητι δοκεῖ <εἶναι>· εὐρέθη δὲ μακρότερον τὸ η ,

6—8 = Σ^v 197, 12—14 || 12—16 *cf.* Σ^v 198, 16—22 || 20—26 *cf.* Σ^v
198, 4—6 || 28—498, 2 = Σ^g 32, 20—31

2 σημαντικόν] σημῖον AE || 7 γράβδης AE | διεσχισμένη A, διεῦσμένη
E || 8 γραφίδι] ζωγραφίδι A, ζωγραφία E | προσκαταείων AE || 9 ἐστὶν om
A | in marg. add A: κατὰ μίμησιν τῶν ζ' χορδῶν τῆς λύρας τοῦ Ἀπόλλωνος ||
18 τὸ] τὰ AE || 28 ὄντα] ἔοντ: A, εἶναι E | τὸ μ. πρὸς τι ἐστὶ βραχὺ, καὶ τὸ
βρ. πρὸς τι ἐστὶ μακρόν AE Σ^g || 32 δέελον ὡς τὸ om A || 33 ἔχεε B, ἔχεε A

ἐπειδὴ ἐπὶ μὲν τοῦ $\bar{\omega}$ προπαροξύνονται λέξεις τινές, ἐπὶ δὲ τοῦ ἡ οὐδέποτε. Ἄλλ' ἔρεῖ τις *etc.* = Σ^d 36, 31—37, 7.

<Heliodori.> — Βραχέα δύο, $\bar{\epsilon}$ καὶ $\bar{o}$.] Δῆλον ὅτι οἱ παλαιοὶ ταῦτα παρατρέχοντες ἐφθέγγοντο. Ἐπὶ δὲ τούτων Ἡρωδιανὸς καὶ ὁ
 5 τούτου πατὴρ Ἀπολλώνιος ἐζήτησαν, τί τίνος βραχύτερον· καὶ ὁ μὲν Ἀπολλώνιος φησι τὸ $\bar{o}$ · λέγει γὰρ ὅτι τὸ $\bar{i}$ ἐκατέρω αὐτῶν προσθεὶς ποιήσεις δύο διφθόγγους· καὶ ἡ μὲν ἐστὶ μείζων ἢ τὸ $\bar{\epsilon}$ ἔχουσα, ἡ δὲ ἐλάττω ἢ τὸ $\bar{o}$ ἔχουσα, ὥς εἶναι αὐτὴν καὶ βραχεῖαν ἐν τοῖς τόνοις, οἷον Ὅμηροι. Ὁ δὲ Ἡρωδιανὸς μᾶλλον λέγει τὸ $\bar{\epsilon}$ βραχύτερον· φησὶ
 10 γὰρ ὅτι οὐ δεῖ τῇ παραθέσει τοῦ $\bar{i}$ ἐξετάζειν ἐκείνων τὴν δύναμιν, ἀλλὰ κατ' ἰδίαν ἄνευ τινὸς παραθέσεως καὶ μάλιστα τῆς τοῦ $\bar{i}$ · τοῦτο γὰρ συγγένειαν ἔχει πρὸς τὸ $\bar{\epsilon}$ · καὶ δείκνυσιν ἐκ τοῦ τὴν ἐκφώνησιν τοῦ $\bar{i}$ εἶναι ὄνομα τοῦ $\bar{\epsilon}$ γράμματος· τῷ συγγενεῖ οὖν προστεθὲν μεγάλην τὴν δίφθογγον ἀπετέλεσεν, τῷ δὲ $\bar{o}$ προσελθὼν τὸ $\bar{i}$, $\bar{\psi}$ οὐκ ἔχει συγγένειαν,
 15 οὐκ ἐνεδείξατο ὅλην τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν· ὥς ἐπὶ παραδείγματος ἀνθρωπίου, εἴ τις ἀδελφὸν ἑαυτοῦ θεάσαιο χρεῖαν ἔχοντα βοηθείας, ὅλην ψυχὴ ὑπερασπίζει αὐτοῦ, εἰ δὲ ξένον, εἰ καὶ συμμαχεῖ, ἀλλ' οὐχ ὅλην τῷ λογισμῷ· οὕτως καὶ ἐπὶ τοῦ $\bar{i}$ νόησον, ὅτι οὐχ ὁμοίως ἐπεδείξατο τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν <ἐπὶ τοῦ $\bar{o}$ >, ὥς ἐπὶ τοῦ $\bar{\epsilon}$ τοῦ συγγενοῦς. Διὰ τοι-
 20 οῦτων λόγων ὁ Ἡρωδιανὸς ἀποστρέψας τὴν τοῦ πατρὸς δόξαν ἐπιφέρει τοιαύτην δικαιολογίαν, δεικνὺς τὸ $\bar{\epsilon}$ βραχύτερον· λέγει δὲ τοιοῦτον κανόνα, ὅτι πᾶσα κλητικὴ τὸν ἴσον χρόνον θέλει ἔχειν τῆς ἰδίας εὐθείας ἢ ἐλάττω, οὐδέποτε δὲ μείζονα· ἐπὶ δὲ τῆς εἰς $\bar{o}$ ς τρέπει αὐτὸ εἰς $\bar{\epsilon}$. Πότε ἰσοχρονεῖ τῇ εὐθείᾳ ἡ κλητικὴ, καὶ πότε οὐ; Ἡνίκα ἡ εὐθεῖα οὐ
 25 μεταβάλλει τὸ φωνὴν αὐτῆς, ἰσοχρονεῖ τῇ κλητικῇ, ἡνίκα δὲ μεταβάλλει, ἐλάττω χρόνον <ἔχει ἡ κλητικὴ>. Ἐπεὶ οὖν εὐρίσκεται ἐπὶ τῶν εἰς $\bar{o}$ ς τρεπόμενον τὸ τελικὸν τῆς εὐθείας εἰς $\bar{\epsilon}$, βραχύτερόν ἐστι τοῦ $\bar{o}$ τὸ $\bar{\epsilon}$. Ἀλλὰ καὶ ἐκ διαλέκτων· ἡ γὰρ Αἰολικὴ διάλεκτος διπλασιάζουσα τὰ σύμφωνα τὰ προκείμενα φωνήεντα συστέλλει εἰς ἥσσονα· τὸ πενθήμε-
 30 ρος πενθές<ς>εις φησὶν· εἰ οὖν τὸ τοσοῦτον λέγει τεσ<ς>οῦτον, δῆλον ὅτι ὥς ἐκ μείζονος εἰς ἐλάττω συστολήν ποιεῖται. Ἀλλὰ καὶ αἱ ἐνι- 799, 301,
 καὶ γενικαὶ μείζονα τέλη ἔχουσι τῶν πληθυντικῶν εὐθειῶν, οἷον Ῥοδίου Ῥόδιοι, λιθίνης λίθιναι· εἴπερ οὖν ἐξελέξατο ἡ μὲν ἐνικὴ γενικὴ τὸ $\bar{o}$, ἡ δὲ πληθυντικὴ εὐθεῖα τὸ ϵ , ὥς ἐν τῷ Αἴαντος Αἴαντες, δῆλον ὥς
 35 ἔλαττον καὶ <μᾶλλον> συνεσταλμένον ἐστὶ τὸ $\bar{\epsilon}$ τοῦ $\bar{o}$.

3—35 *videntur esse* Σ^h (*habet etiam cod. Baroccianus 35 fol. 41^r; cfr R. Schneider, Bodl. p. 43*) || 3—31 *cfr* Σ^d 37, 8—38, 14 || 4—35 *cfr* Σ^g 32, 32—34, 13 || 31—35 = Σ^g 34, 8—13

1 ἐπειδὴ τῷ μὲν $\bar{\omega}$ A, ἐπὶ μὲν τοῦ $\bar{\omega}$ E || 4 περιτρέχοντες AE || 6 φησι om A || 12 ἐκ — γράμματος (13) A, τοῦτο E || 13 τοῦ ἐγγράμματος A || 14 τῷ — $\bar{\psi}$] τοῦ δὲ $\bar{o}$ προσελθόντος $\bar{\psi}$ A, τῷ δὲ $\bar{o}$ προστεθέντος $\bar{i}$ E || 18 ὅτι — τοῦ $\bar{o}$ (35) om E || 30 οὖν] καὶ A || 33 γεν. ἐν. A || 35 μᾶλλον *add* R. Schneider

Δίχρονα τρία, α ἰ ὕ.] Τὰ δίχρονα *etc.* = Σ^m 328, 29—329, 16.

⟨*Heliodori.*⟩ — Τίνι δὲ διαφέρει μακρὸν ἐκτεινομένου καὶ βραχὺ συνεσταλμένου; Καὶ ἔστιν εἰπεῖν, ὅτι ὥσπερ ἄλλο ἐστὶ λευκὸν καὶ ἄλλο λευκαινόμενον — λευκὸν γάρ ἐστι τὸ ὄν ⟨φύσει⟩ λευκόν, λευκαινόμενον δὲ τὸ μὴ ὄν ⟨φύσει⟩ λευκὸν ἀλλὰ γενόμενον — τὸν αὐτὸν τρόπον ἄλλο 5 ἐστὶ μακρὸν καὶ ἄλλο βραχὺ, καὶ ἄλλο ἐκτεταμένον καὶ ἄλλο συνεσταλμένον· μακρὸν μὲν γάρ ἐστι τὸ ὄν ⟨φύσει⟩ μακρόν, ἐκτεινόμενον δὲ τὸ μὴ ὄν ⟨φύσει⟩ μακρὸν ἀλλὰ γενόμενον· καὶ πάλιν βραχὺ μὲν ἐστὶ τὸ ὄν ⟨φύσει⟩ βραχὺ, συνεσταλμένον δὲ τὸ μὴ ὄν ⟨φύσει⟩ βραχὺ ἀλλὰ γενόμενον.

10

Προτακτικὰ φωνήεντα πέντε.] Ὡς πρὸς τὴν τῶν ἄλλων φωνήεντων σχέσηιν οὐ γὰρ πάντων τῶν ὑπολοίπων στοιχείων εἰς ταῦτα προτακτικά, ἀλλὰ τοῖς συμφώνοις ὑποτάσσονται. Ἐστὶ δὲ δῆλον τοῦτο· τὸ γὰρ ὕ λέγεται προτακτικόν, ὅπερ οὐδέποτε τοῦ χ̄ προτάσσεται· ἐναντία γὰρ ἀλλήλοισι τό τε ὕ καὶ τὸ χ̄· τὸ μὲν γὰρ ⟨ὕ⟩ πάσης ἀρχόμενον 15 λέξεως δακύνει αὐτήν, τὸ δὲ χ̄ παντὶ ἐπιφερόμενον φωνήεντι ψιλοῖ αὐτό, μόνου σεσημειωμένου τοῦ ἥχι Ἀττικοῦ. Πρὸς τι τοίνυν αὐτὰ λέγει εἶναι προτακτικά, φημί δὴ πρὸς τὰ ἄλλα φωνήεντα. Εἰ δὲ προτακτικὰ μὲν πέντε, ὑποτακτικά δὲ δύο, συμβῆσεται ἐκάστου τούτων [ἐν] ἐκατέρου τῶν δύο προτακτομένου, τοῦ ἰ ἢ τοῦ ὕ, ποιεῖν διφθόγγους ἰ΄ 20 ἀλλὰ μὴν λέγει, ὅτι καὶ τοῦ ἰ τὸ ὕ προτακτικόν ἐστίν, ὥστε ἰά ἔσονται δίφθογγοι. Πῶς οὖν φησιν ἔξ εἶναι διφθόγγους; Ἐπεὶ αἱ πέντε ἐν ταῖς διφθόγγοις εἰς δυσχερεῖς, ἀναλογίας τῆς ἐξ ἀκριβείας δεόμεναι, περὶ ⟨δὲ⟩ τῶν εὐχερεστέρων διείληφε· δυσχερὲς γὰρ ἡ ἦ δίφθογγος, ⟨Ο 708⟩ δῆρουν ἀλλήλους, ⟨καὶ⟩ ἡ ἠῦ, προσηῦδα, καὶ ἡ ῶ, ⟨Α 366⟩ ὥχό- 25 μεθ' ἐς Θήβην, καὶ ἡ ῶῦ, ⟨Ε 396⟩ εὐτέ μιν ὠυτὸς ἀνήρ, καὶ ἡ ὠι. Εἰς δὲ αἱ μὲν κατὰ κράσιν, αἱ δὲ κατ' ἐπικράτειαν, αἱ δὲ κατὰ διέξοδον· κατὰ κράσιν μὲν ἔξ, αἱ αῦ εἰ εὔ οἱ οὔ, ἴση γάρ ἐστι τούτων ἡ κράσις ἐν τῇ προφορᾷ· κατ' ἐπικράτειαν δὲ δύο, ⟨τὸ⟩ ἡ πρὸς ⟨τὸ⟩ ἰ καὶ τὸ ῶ ὁμοίως πρὸς τὸ ἰ· καὶ δεῖγμα τοῦ μὲν ἦ πρὸς τὸ ἰ, ⟨κ 251⟩ ἦομεν 30 ὥς ἐκέλευες, ἐνταῦθα ⟨γάρ⟩ συγγράφεται μὲν τὸ ἰ, οὐ συνεκφωνεῖται δὲ διὰ τὸ ἡμαυρῶσθαι καὶ συγκεροτῆσθαι ὑπὸ τοῦ μακροῦ· τοῦ δὲ ῶ πρὸς τὸ ἰ, ⟨ex gr. α 362⟩ εἰς ὑπερῶ' ἀναβάσα. Καὶ ἔνθα μὲν συνέζευκται καὶ συνήνωται κατὰ μίαν συλλαβὴν, οὐ συνεκφωνεῖται· ἔνθα δὲ συνίσταται τῷ μακρῷ, τὴν ἰδίαν δύναμιν δείκνυσι. Διὰ τοι τοῦτο ὅτε 35 μὲν καθ' ἑαυτὸ ⟨ἐστι⟩ τὸ ἰ ἢ τὸ ὕ, περιτίζεται, δηλουσῶν τῶν στιγμῶν

2—10 *cfr* Σ^m 328, 17—23; *videntur esse* Σ^b || 22—500, 6 *cfr* Σ^m 331.

16—29

3 συνεσταλμένου] βραχυνομένου ΑΕ | ὥσπερ *om* Α || 5 γινόμενον ΑΕ | τὸν — γενόμενον (10) *om* Α || 8 γινόμενον Ε; *item v. 10* || 11 φων. εἰς ε' Α | 13 Ἐστὶ Ε, ὅτι Α || 16 αὐτήν Α, αὐτὸ Ε || 17 μόνου — Ἀττικοῦ *om* Ε || 20 δίφθογγον ΑΕ || 23 περὶ — διελ. (24) *om* Ε || 27 εἰς — ἀναβάσα (33) *om* Ε || 29 τὸ ω] τοῦ ω Α || 31 ἐκέλευεν Α || 35 τῶν μακρῶν ΑΕ

τὸν χωρισμὸν αὐτῶν· διὰ τοῦτο γὰρ καὶ μόνα ταῦτα τῶν φωνηέντων ἐπιδέχεται τὰς δύο στιγμάς· οὐκ ἀναγκαῖον δὲ αὐτὰ περιστίζειν ἡγούμεθα, ἐπειδὴ καὶ ἄνευ τούτων τὴν καθ' ἑαυτὰ ἐκφώνησιν προφέρει. Δεῖ δὲ αὐτὰ τότε περιστίζειν, ὅτε ἔστι προτακτικὸν φωνήεν ἐν διαστάσει, 5 οἷον αὖω πάις, ἐπειδὴ ὅτε μὴ προηγείται προτακτικὸν φωνήεν ἐν διαστάσει, οὐ δεῖ περιστίζειν.

Καὶ τὸ $\bar{u}$ δὲ ἐνίστε προτακτικὸν ἐστὶ τοῦ $\bar{i}$.] Τὸ «ἐνίστε» *etc.* = Σ^d 39, 1—23.

Δίφθογγοι δὲ εἰσιν ἔξ.] Λεῖπει τὸ «εὐφωνοι»· οὐ γὰρ μόνα 10 εἰσιν ἔξ δίφθογγοι, ἀλλὰ ἰβ', ὧν αἱ μὲν ἔξ εἰσιν εὐφωνοι· δίφθογγοι δὲ λέγονται, ἐπεὶ ἐκ δύο φθόγγων συνίστανται· φθόγγοι δὲ καλοῦνται κατὰ μουσικὸν λόγον τὰ γράμματα· αἱ δὲ τρεῖς κακόφωνοι, ἡ $\eta\bar{u}$, ἡ $\omega\bar{u}$, ἡ $\bar{u}\bar{i}$, αἱ δὲ τρεῖς ἄφωνοι, ἡ $\bar{\omega}$, ἡ $\bar{\eta}$, ἡ $\bar{a}$.

Ζητητέον δὲ διὰ τί, ὥσπερ ἡ συλλαβὴ $\langle\eta\rangle$ ἐκ φωνηέντων δύο 15 συνεστηκυῖα δίφθογγος καλεῖται, διὰ τί μὴ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ἡ συλλαβὴ ἡ ἐκ φωνήεντος καὶ συμφώνου $[ou]$ καλεῖται δίφθογγος. Καὶ ἔστιν εἰπεῖν, ὅτι διὰ τοῦτο οὐ καλεῖται δίφθογγος ἡ ἐκ συμφώνου καὶ φωνήεντος συνεστηκυῖα συλλαβή, ἐπειδὴ κυρίως φθόγγοι λέγονται τὰ φωνήεντα παρὰ τὸ φθόγγον τινὰ καὶ φωνὴν ἀφ' ἑαυτῶν ἀφιέναι.

Τῶν δὲ διφθόγγων αἱ μὲν εἰσι *etc.* = Σ^d 40, 15—41, 3 (ἔχουσιν).

Σύμφωνα δὲ τὰ λοιπὰ ἰζ'.] Τίνος ἔνεκεν *etc.* = Σ^d 41, 18—26.

— Καλῶς δὲ προσέθηκε *etc.* = Σ^v 200, 30—35. — Ὅριστέον δὲ αὐτὰ οὕτως· «σύμφωνά ἐστιν ἃ μετὰ φωνήεντος ἢ φωνηέντων φωνὴν ἐγγράμματον ἀποτελεῖ»· οὗτος ὅρος ἐστίν· ὁ δὲ τοῦ Διονυσίου εἰς ἐτυ- 25 μολογίαν μᾶλλον μεταπίπτει.

$\langle\text{Heliodori}\rangle$ — Πάλιν δὲ καὶ ἐνταυθα ἐπιφύονται τινες λέγοντες, $\langle\text{ὅτι οὐ}\rangle$ καλῶς σύμφωνα ταῦτα λέγει, ὅτι σὺν ἑτέροις ταῦτα φωνὴν ἀφίησι· καὶ δῆλον ὅτι ἔχει φωνήν, εἰ φωνὴν ἀφίησιν· ἀλλὰ μὴν φωνὴν ἔχει, καὶ τί δήποτε μὴ φωνήεντα λέγεται; Καί φαμεν ὅτι κατ' ἐξαίρετον 30 ἐκεῖνα καλεῖται $\langle\text{φωνήεντα}\rangle$, ἐπειδὴ αὐτὰ ἀφ' ἑαυτῶν φωνὴν ἀποτελεῖ· ταῦτα δὲ σύμφωνα, ὅτι χωρὶς τῆς πρὸς τὰ φωνήεντα ἐπιπλοκῆς αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ οὐκ ἐκφωνεῖται. Εἰ δὲ λέγεις, ὅτι καὶ φωνήεντα συντασσόμενα μετὰ φωνηέντων φωνὴν ἀποτελεῖ, φημὶ κἀγώ, πρῶτον μὲν οὐ πάντα μετὰ πάντων συμπλέκεται ἔξ ἀνάγκης, ἀλλ' ἐν οἷς χρειαῖ ἀπαιτεῖ, ὥς 35 ἔστιν ἰδεῖν τὰ σύμφωνα δεόμενα τῆς τῶν φωνηέντων κοινωνίας. Δεύ-

9—13 *cfr* Σ^d 39, 24—40, 5 || 14—19 *cfr* Σ^m 331, 29—36 || 22—25 = Σ^m 332, 32—35 || 26—501, 14 *videntur esse* Σ^h

4 ἔστι *om* A || 5 μὴ E, μὲν A || 7 τοῦ $\bar{i}$ *om* A || 10 δίφθογγοι — εἰσιν *om* E || 11 φθόγγοι E, φθογγαὶ A || 12 αἱ — $\bar{a}$ (13) *om* E || 17 ἡ — συλλαβή (18) *om* E || 18 φθόγγοι A, δίφθογγοι E || 19 παρὰ — ἔχουσιν (20) *om* E || 24 οὗτος ὁ ὅρος A || 26 καὶ *om* A || 28 εἰ E, ὅτι A || 32 λέγεις E, λέγοις A || 33 οὐ A, οὖν E || 34 μετὰ πάντων *om* E

τερον δὲ ἐκεῖνα, καθὼς ἔφην, κἂν μὴ συμπλακῶσιν ἢ μετὰ φωνήεντος ἢ μετὰ συμφώνου, ἰδίαν φωνὴν ἀπαρτίζουσι, καταχρηστικῶς συλλαβῆς ἐπέχοντα τάξιν· ταῦτα δὲ πάντως δεῖται φωνήεντος συμπλοκῆς, οὐ γὰρ ἰδίᾳ φωνὴν ἀπαρτίζει κατὰ τὴν ἐκφώνησιν τῶν συλλαβῶν. Τὸ δὲ μεί- 5 ζον, εἰ οὕτω κατασκευάσμεν, εἰ φωνήεν τὸ σύμφωνον, καὶ συμπλέκεται ἄλλοις δύο φωνήεσιν ἐν τῷ τοῦ καὶ νοῦ, ὥστε εἶναι τρία φωνήεντα ὁμοῦ συμπλεκόμενα καὶ φωνὴν ἀποτελοῦντα, ἵνα σιωπήσω τὰς τετρα- γραμμάτους. Εἰ ἄρα δὲ δύνανται τὰ φωνήεντα φωνὴν ἀφ' ἑαυτῶν ἀπο- τελεῖν καὶ οὐ δέονται εἰς τοῦτο τῆς τῶν συμφώνων τάξεως, διὰ τί ἐπενοήθη τὰ σύμφωνα; Καὶ φαμεν, ὅτι ὥσπερ ἡ ψυχὴ χωρὶς τοῦ σώ- 10 ματος δύναται συστήναι καὶ ὅμως δεῖται τοῦ σώματος εἰς τὸ ἀποτελέσαι τὴν εὐστασίαν τῶν ζώων, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τὰ φωνήεντα, εἰ καὶ <χωρὶς> δύνανται παραλαμβάνεσθαι, δέονται τῆς τῶν συμφώνων συντά- ξεως εἰς τὸ ἀποτελέσαι τὴν ἐγγράμματον φωνήν.

Τούτων ἡμίφωνα μὲν ἔστιν ἡ.] Οὐχ ὥσπερ ἡμικύκλιον λέγο- 15 μεν, οὕτω ἡμίφωνον· καὶ γὰρ τὸ ἡμικύκλιον προσλαβὼν ἕτερον ἡμικύ- κλιον κύκλον ποιεῖ, τὰ δὲ ἡμίφωνα οὐχ οὕτως ἔχει· οὐ γὰρ τὸ ἡμίφω- νον προσλαβὼν ἕτερον ἡμίφωνον τελείαν φωνὴν ἀποτελεῖ· ἀλλ' οὔτε ὥσπερ ἡμίονος λέγεται, οὕτω καὶ ἡμίφωνον· καὶ γὰρ ἡ ἡμίονος ἐκ δύο διαφόρων συνίσταται, ὅπερ τοῖς ἡμιφώνοις οὐ παρέπεται. Ἄλλ' ἔστιν 20 εἰπεῖν ὅτι ὥσπερ ἡμίξηρον χόρτον λέγομεν τὸν μὴ τελείως ξηρόν, οὐ <τὸν> τὸ ἡμιξυ ξηρόν ἔχοντα, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ἡμίφωνον λέγομεν· τὸ γὰρ ἡμι σημαίνει *etc.* = Σ^v 201, 3—21.

<Heliodori.> — Ἦθελον δέ τινες συγκαταλέγειν αὐτοῖς τὰ δασέα διὰ τὸν γινόμενον ἐν αὐτοῖς ἦχον. Οὐς ἐλέγχομεν κακῶς φρονούντας 25 λέγοντες οὕτως· εἴ γε συλλαβὴ ἀρχομένη ἀπὸ τριῶν συμφώνων πάντως τὸ μέσον τῶν τριῶν συμφώνων ἄφωνον ἔχει, οἷον ρόπτρον πληκτρον, δῆλον ὅτι καὶ ἐν τῷ Ἰσθμός σφραγίς ἄφωνα τὰ δασέα· καὶ πάλιν εἰ τὰ ἀπὸ ἀφώνων καὶ ἀμεταβόλων ἀρχόμενα ῥήματα ἀναδιπλασιάζεται ἐν τῷ παρακειμένῳ, οἷον τρυπῶ τετρύπηκα, τὰ δὲ ἀπὸ ἡμιφώνων καὶ ἀμετα- 30 βόλων ἀρχόμενα οὐ διπλασιάζει τὸν παρακείμενον, οἷον μῆχῳ ἔσμηχα, δῆλον ὅτι τὸ θραύω καὶ τὸ χράω καὶ τὸ φρίσσω ἐν ψ διπλασιάζουσι τὸν παρακείμενον, τέθραυκα γὰρ <καὶ κέχηκα καὶ πέφρικα>, ἄφωνον ἔχοντα ἐν τούτῳ δηλοῦσι τὸ θ καὶ τὸ φ καὶ τὸ χ πρὸ ἀμεταβόλου <τοῦ> ρ. 35

Ἰστέον ὅτι κατὰ τὸ συγκριτικὸν καὶ μείωσιν πολλὴν δυνάμεθα ποιῆ- σαι καὶ ὀλίγην, καὶ ἐπίδοσιν ὡσαύτως· διὰ τοῦτο καὶ ὁ ποιητὴς ποτὲ μὲν «πολύ» ποτὲ δὲ «ὀλίγον» προστίθῃσι τοῖς συγκριτικοῖς, οἷον <H 457> πολλὸν ἀφαιρότερος καὶ <T 217> φέρτερος οὐκ ὀλίγον περ.

24—35 *videntur esse* Σ^b

3 ἐπέχοντα] ἐπέχουσα Α, ἐπέχουσαι Ε || 15—35 *om* Ε || 32 χράω] θραύω
(sic) Α | φρίσσω] φρέσσω Α || 34 ἔχοντες Α || 39 φέρτερον ΑΒ

Τοῦτο δὲ εἶπον, ἐπεὶ καὶ ὁ τεχνικὸς συγκρίνων τὸ «ὀλίγον» ἐν τῇ συγ-
κρίσει προσέθηκε λέγων, ὅτι παρ' ὀλίγον ἦττον τῶν φωνηέντων εὐφωνα
καθέστηκε καὶ αὐτὰ εὐφωνίαν ἐπαγγέλλεται, ἥμισυ φωνῆς κατ' ἀρχὴν ἐν
μυμοῖς καὶ κυριγοῖς ἀποτελοῦντα [πρὸ] τῆς οἰκείας αὐτῶν ὀνομασίας·
5 ἐν γὰρ τῷ θέλειν *etc.* = Σ^d 42, 11—16.

Ἄφωνα δέ ἐστιν ἐννέα.] Τὸ α μόριον πολλὰ σημαίνει· σημαίνει
γὰρ καὶ τὸ ὀπίσω, ὡς τὸ ἀκόλουθος, ὁ ὀπισθοκέλευθος, σημαίνει δὲ καὶ
τὸ *δυσ*, ὡς τὸ γυνή ἄμορφος καὶ ἀτυχῆς ἄνθρωπος· ἀπὸ οὖν τοῦ ση-
μαίνοντος τὸ *δυσ* ἄφωνα καὶ αὐτὰ ἐκλήθησαν, οἷον τὰ δύσφωνα καὶ
10 κακόφωνα ὄντα. Ὅτι γὰρ οὐκ ἐστέρηνται φωνῆς παντελῶς, δηλὸν
ἂφ' οὗ συμπλεκόμενα τοῖς φωνήσι φωνὴν ἀποτελοῦσι, καὶ ἐκ τοῦ μέρους
εἶναι τῆς ἐπιδιαίρεως <τῆς> περὶ τὸ κατὰ φωνὴν παρεπόμενον γενομένης,
καὶ ἐκ τοῦ καὶ αὐτὰ ὑποδιαίρειν ποιεῖν περὶ τὸ κατὰ φωνὴν παρεπό-
μενον· λέγομεν γὰρ ὑποδιαίρουντες τὰ ἄφωνα εἰς τρία, εἰς ψιλὰ, εἰς
15 δασέα καὶ εἰς μέσα. Καὶ ὁ τεχνικὸς δὲ οἶδεν αὐτὰ κακόφωνα, ἔξ ὧν
φησιν· «ἄφωνα λέγεται, ὅτι μᾶλλον τῶν ἄλλων ἐστὶ κακόφωνα, ὥσπερ
ἄφωνον λέγομεν τραγῳδὸν τὸν κακόφωνον», οὐ τὸν παντελῶς ἐστερη-
μένον τῆς φωνῆς· εἰ γὰρ ἐστέρηται, πῶς τραγῳδός ἐστιν;

Τούτων ψιλὰ μὲν ἐστὶ τρία.] Ψιλὰ εἴρηται, ὅτι πᾶσα λέξις
20 ἀπὸ τούτων ἀρχομένη φιλοῦται, δασέα δέ, ὅτι πάλιν δακύνεται· μέσα
δὲ εἶναί φησιν ὡς πρὸς τὴν φωνὴν τῆς προφορᾶς· τὰ μὲν γὰρ δασέα
φαίνεται ἀθρώπῳ τῷ πνεύματι προφερόμενα, τὰ δὲ ψιλὰ ψιλῶς καὶ ἀσθε-
νῶς, ταῦτα δὲ μέσῃν ἔχοντα δύναμιν, καὶ οὔτε μόνῃ τῇ ἀρτηρίᾳ <προ>-
φερόμενα, ὡς τὰ ψιλὰ, οὔτε μὴν ὡς τὰ δασέα πολλῷ τῷ πνεύματι,
25 ἀλλὰ μεσότητι. Ὅτι δὲ μέσα ἐστί, καὶ ἐκ τῶν πνευμάτων γνωστέον·
δασέος γὰρ φωνήεντος ἐπιφερομένου τὸ προκείμενον <ψιλόν> σύμφωνον
τρέπεται εἰς δακύ, πολλάκις δὲ καὶ δύο ὄντα σύμφωνα ἐν ταύτῳ τρέ-
πεται, ὡς τὸ <ex. gr. Δ 243> τίφθ' οὕτως· ὅτε δὲ τῶν μέσων τι
εὐρίσκεται πρὸ τοῦ δασέος, οὐ τρέπεται, <καί> δηλὸν ὅτι μέσῃν ἔχει
30 δύναμιν· ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ περὶ τῶν ἄλλων.

Φησὶ δὲ τὸ β μέσον εἶναι τοῦ π καὶ φ· φαίνεται γὰρ αὐτῶν ἡ
συγγένεια καὶ ἐκ τῶν ῥημάτων καὶ ἐκ τῶν ὀνομάτων· ἐκ μὲν τῶν ὀνο-
μάτων οὕτως· πάντα τὰ εἰς ψ λήγοντα ἐν τῇ γενικῇ διὰ τοῦ β ἢ π ἢ
φ <ἐκφέρεται>, οἷον λίψ λιβός, Πέλοψ Πέλοπος, Κίνυψ Κίνυφος· καὶ
35 ἐπὶ τοῦ γ κ χ, τέτ<τ>ιξ τέτ<τ>ιγος, πέρδιξ πέρδικος, <δ>νυξ <δ>νυχος, καὶ
τοῦ δ <θ> τ, Ἄδωνις Ἀδώνιδος, ὄρνις ὄρνιθος, ἔρωξ ἔρωτος· ταύτην
εὐρίσκει· ἐκ δὲ τῶν συζυγιῶν [καί] τῶν ῥημάτων οὕτως· ἡ πρώτη συ-
ζυγία διὰ τοῦ β ἢ π ἢ φ ἢ π̄ τ, ἡ δευτέρα διὰ τοῦ γ κ χ <κτ>, ἡ τρίτη

2 φωνηέντων E, ἀφώνων A || 3 φωνῆς] φωνὴν A, φωνῆεν E || 6 ἐστιν
om E || 7 *pr̄ius* καὶ *om* E || 11 οὐ] ὧν AE | ἐκ τοῦ μέρους A, αὐτοῦ μέρους E ||
15 καὶ *om* A || 19 — 504, 37 *om* E || 23 οὔτε] οὕτως A | ἀρτηρίᾳ A, ἀκρε
τῆς γλωττῆς *manvlt R Schneider, coll. p. 202, 27* || 25 πνευμάτων] συμφώνων
A || 37 ἐκ δὲ] ἐκ τε A

διὰ τοῦ δ̄ θ̄ τ̄, δῆλον ὅτι τῆς φύσεως τὴν συγγένειαν ταύτην αὐτοῖς παρεχούσης. Φασι δέ τινες οὕτω λέγεσθαι καὶ τὴν Φερενίκην Βερενίκην καὶ τοὺς Κορύβαντας Κορύφαντας, κόρυν φαίνοντας ἐν τῇ κεφαλῇ, καὶ τὴν κεφαλὴν κεφαλὴν κατὰ γλῶτταν.

«Ἀντιστοιχεῖ» δὲ ἀντὶ τοῦ ἰσοστοιχεῖ, ὥσπερ ἀντίθεος ἰσόθεος, τὴν αὐτὴν ἐκείνοις τάξιν ἀναδέχεται. [Τὰ δασέα ψιλοῦσι τὰ πρὸ αὐτῶν φωνήεντα, ἵνα μὴ ἀλλεπάλληλος δασεῖα γένηται, τὰ δὲ ψιλὰ οὐ ψιλοῦσιν.] Ὅτι δὲ τὰ μέσα τῶν μὲν ψιλῶν ἐστὶν ἰσχυρότερα, τῶν δὲ δασέων ἀσθενέστερα, δῆλον ἐντεῦθεν· οὐδέποτε συλλαβὴ εἰς δακὺ καταλήγει, εἰς δὲ ψιλὸν πολλάκις, οἷον Ἀθίς βακχεῖος Καπφῷ, ὁμοίως δὲ καὶ εἰς μέσον, 10 οἷον ἀγγεῖον καρβαλεῖν, <ex. gr. A 33> ἔδδεισε<ν> δ' ὁ γέρων.

Πόθεν δὲ δῆλον, ὅτι τὸ β̄ μέσον ἐστὶ τοῦ π̄ καὶ φ̄, τὸ δὲ γ̄ τοῦ κ καὶ χ̄, τὸ δὲ δ̄ μέσον τοῦ θ̄ καὶ τ̄; Ἐκ τῆς κλίσεως τῶν ῥημάτων· πᾶς γὰρ ἐνεστώς διὰ τοῦ β̄ ἢ π̄ ἢ φ̄ ἐκφερόμενος διὰ τοῦ αὐτοῦ συμφώνου ἔχει τὸν μέλλοντα, φημὶ δὴ τοῦ ψ̄, καὶ πᾶς ἐνεστώς διὰ τοῦ γ̄ 15 <ῆ> κ̄ <ῆ> χ̄ ἐκφερόμενος διὰ τοῦ αὐτοῦ συμφώνου ἔχει τὸν μέλλοντα, φημὶ δὴ τοῦ ξ̄, καὶ πᾶς ἐνεστώς διὰ τοῦ δ̄ ἢ θ̄ ἢ τ̄ ἐκφερόμενος διὰ τοῦ αὐτοῦ συμφώνου ἔχει τὸν μέλλοντα, φημὶ δὴ τοῦ ζ̄. Ἡ κατὰ τινα φυσικὴν αἰτίαν. Φωνητικὰ <γάρ> ὄργανα τρία εἰσὶν *etc.* = Σ^d 43, 14—44, 12 (μὴ ἐφαπτομένης).

Διὰ τί δὲ πῇ μὲν τῶν δασέων τὰ ψιλὰ προτάσσει λέγων «τῷ μὲν π̄ τὸ φ̄», πῇ δὲ τὰ δασέα τῶν ψιλῶν λέγων «τὸ δὲ θ̄ τῷ τ̄»; Ἴνα δείξῃ ὅτι οὐ μόνον δασέα ἀντὶ ψιλῶν παραλαμβάνεται, ὡς ἐπὶ τοῦ κατὰ ἡμῶν καθ' ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ ψιλὰ ἀντὶ δασέων, ὡς ἐπὶ τοῦ φιλῷ φεφίληκα καὶ πεφίληκα.

Μέσα δὲ εἴρηται τὸ β̄ γ̄ δ̄ ὡς πρὸς κύγκρισιν τῶν ψιλῶν καὶ δασέων· ὡς εἴ τις *etc.* = Σ^v 202, 4—8 (δασέα).

Διὰ τίνα δὲ αἰτίαν ὁ τεχνικός *etc.* = Σ^v 202, 10—16.

Ἔτι δὲ τῶν συμφώνων διπλᾶ μὲν ἐστὶ τρία.] Καλῶς *etc.* = Σ^m 340, 5—24.

<Heliodori.> — Τινὲς δὲ τῶν ἡμιφώνων φασι τὴν διαίρεσιν εἶναι. Ἐλέγχονται δέ· εἰ γὰρ τῶν ἡμιφώνων τρία μὲν διπλᾶ, τέσσαρα δὲ ἀμετάβολα, τὸ τ̄ παραλελειμμένον ὁράται καὶ ἄρα γε καθ' ἑαυτόν που πλανώμενον. Πῶς δὲ ἐξ ἀτάκτων δυνατόν ἐστι δοῦναι διαίρεσιν; οὐ γὰρ φασιν «τῶν ἀνθρώπων οἱ μὲν μακροί, οἱ δὲ πένητες», ἴν' εἴπωμεν «τῶν 35 ἡμιφώνων τὰ μὲν διπλᾶ, τὰ δὲ ἀμετάβολα». Πῶς δὲ οὐ δυσωπεῖ αὐτοὺς καὶ τὰ ἀντίγραφα ὑπὸ ἀξιοπίστων διορθωθέντα καὶ οὕτως ἔχοντα· «ἔτι δὲ τῶν συμφώνων διπλᾶ γ'».

21—25 *cfr* Σ^m 339, 15—29 || 31—504, 37 *videtur esse* Σ^h

3 κόρυν] κόρους Α || 28 Δι' ἣν δὲ αἰτ. Α || 33 παραλελειμ.] π *et siglum*
quod videtur esse ου Α | πλανώμενον Α || 36 διπλᾶ] ἀπλᾶ Α

Φασί δὲ ὡς οὐκ εὔ οἱ παλαιοὶ διπλᾶ αὐτὰ ὀνομάζουσιν· εἰ γὰρ^{815, 17 b}
 δῶμεν ἀληθῆ εἶναι τὸν λόγον τὸν φάσκοντα, πρὸ τῆς εὐρέσεως αὐτῶν
 διὰ δύο συμφώνων ἀποτελεῖσθαι τὰς φωνὰς τούτων, ἔξ ὧν καὶ συνε-
 στήκασιν, ἔδει σύνθετα αὐτὰ ὀνομάζεσθαι καὶ οὐ διπλᾶ· τὰ γὰρ ἐκ δύο²⁰
 5 συνεστώτα διαφόρων σύνθετα καλοῦμεν, ὡς τὸ Φιλοκτήτης σύνθετον κα-
 λοῦμεν ὄνομα. Ἔτι δὲ τὰ διπλᾶ ἀδύνατόν ἐστιν ἐκ δύο συμφώνων
 συγχεῖσθαι· λέγομεν γὰρ ὡς οὐδέποτε συλλαβὴ εἰς τρία σύμφωνα λήγει,
 ὅπου γε καὶ σπανίως εἰς δύο· εἰ δῶμεν τοίνυν τὰ διπλᾶ ἐκ δύο συμ-
 φώνων, εὐρεθήσεται τὸ Ζόρξ εἰς τρία σύμφωνα καταλήγον, ὅπερ ἀδύ-
 10 νατον. Ἔτι φασίν· οὐδὲ ἐν ἄφωνον προηγείται τοῦ $\bar{\epsilon}$ κατὰ σύλληψιν·
 πῶς οὖν δύναται ἐκ τοῦ $\bar{\kappa}$ καὶ $\bar{\epsilon}$ εἶναι τὸ $\bar{\xi}$, ἢ ἐκ τοῦ $\bar{\pi}$ καὶ $\bar{\epsilon}$ τὸ $\bar{\psi}$;
 Ἔτι φασίν οὕτως· οὐκέτι δύο εἰσίν, ὅτι τὸ $\bar{\zeta}$ παρὰ τῇ ποιητῇ οὐ μα-³⁰
 κράν ποιεῖ, <Δ 103. 121> εἰς ἄστυ Ζελεῖης, <B 634> οἱ τε Ζάκυν-
 θον ἔναιον, καὶ ὅτι τὸ ζ μύρνα τινὲς καὶ διὰ τοῦ ζ μ γράφουσι, καίτοι
 15 διπλοῦ μηδέποτε προηγούμενου συμφώνου· ὥστε οὔτε σύνθετα οὔτε
 διπλᾶ. Ἔτι φασίν· ἄλλως τε εἰ καὶ συγχωροῦμεν αὐτὰ δύναμιν δύο
 συμφώνων ἔχειν, ἐπειδὴ ἐπλανήθησαν οἱ Αἰολεῖς κατὰ τὴν προφορὰν τοῦ^{326, 8 c}
 Ζυγὸς ϵ δυγὸς γράφοντες καὶ τοῦ ξ φος κίφος καὶ τοῦ ψ έλ(λ)ιον ϵ πέ(λ)-
 λιον, οὐ δεῖ δὲ ὅμως τὰ κατὰ διάλεκτον ἰδιάζοντα εἰς κοινὸν παραλαμ-
 20 βάνειν. Καλέσωμεν αὐτὰ μακρά· ἐδείξαμεν γὰρ [αὐτὰ] ὡς καὶ τὸ η καὶ
 τὸ $\bar{\omega}$ δυοῖν ἐπέχοντα δύναμιν φωνηέντων μακρὰ καλεῖται. Πρὸς οὓς
 φάμεν, ὅτι διὰ τοῦτο τὰ διπλᾶ οὐ καλεῖται μακρά, ἐπειδὴ οὐ δύνανται
 καθ' ἑαυτὰ ἐκφωνεῖσθαι, ὥσπερ τὸ η καὶ τὸ $\bar{\omega}$. Εὐλογον δέ ἐστιν αὐτὰ
 σύνθετα καλεῖν, εἰ ὁμολογοῦμεν <αὐτὰ> δύναμιν ἔχειν δύο συμφώνων·
 25 ἰδοὺ γὰρ ἐν τῇ θύρακι καὶ Πέλοπι λέγομεν, ὅτι αὐται αἱ δοτικαὶ τῶν
 ἐνικῶν προσλαμβάνουσai πρὸ τοῦ $\bar{\iota}$ τὸ $\bar{\epsilon}$ καὶ συναιρούσαι τὸ $\bar{\kappa}\epsilon$ εἰς $\bar{\xi}$
 καὶ τὸ $\bar{\pi}\epsilon$ εἰς $\bar{\psi}$ τὴν δοτικὴν τῶν πληθυντικῶν ποιοῦσιν. Εὐλογον δὲ
 πάλιν αὐτὰ καὶ διπλᾶ λέγειν, ὅτε ἐκ μιᾶς φύσεως τῶν συμφώνων ἔχοντα
 τὴν γένεσιν. — Εἰ δέ φατε, δὸς καὶ τὰς διφθόγγους διπλὰς λέγεσθαι,
 30 ἐπειδὴ ἐκ φύσεως μιᾶς τῶν φωνηέντων καὶ αὐται, λέγομεν ὅτι ἐκείναις
 ἐπενόησαν ἄλλην παρὰ τὴν τῶν διπλῶν ὀνομασίαν οἱ ἀρχαῖοι, ἐπειδὴ
 εὗρον αὐτὰς καὶ ἐκ δύο φθόγγων συναιρουμένας καὶ εἰς δύο φθόγγους
 διαιρουμένας. Τί δὲ ἄτοπον, εἰ καὶ ἡμάρτηνται περὶ τὴν ὀνομασίαν; οὐ
 γὰρ ἐκ διαφόρων σύγκειται τὰ διπλᾶ, ἀλλ' ὥσπερ ἐξ ἑνὸς σώματος ἀνα-
 35 δεδίπλωται· ἄκουε τοῦ τεχνογράφου· «διπλᾶ δὲ εἴρηται, ὅτι ἐν ἑακστον
 αὐτῶν ἐκ δύο συμφώνων σύγκειται· «ἐκ δύο συμφώνων» εἶπεν, οὐκ
 «ἐξ ἀφώνου καὶ ἡμιφώνου».

1—29 cfr Σ^g 36, 28—37, 32 (Σ^g 36, 28—37, 19 = b 815, 17—35) ||
 12—20 cfr quae R. Schneider Bodl. p. 43 e cod. Barocc. 35 fol. 44^r edidit

3 τούτων Σ^g , om A || 9 εὐρεθήσεται Σ^g , εὐρεθέντα A || 12 οὐ μα-
 κράν] οὐτ' μακρόν A || 16 post αὐτὰ add πάλιν A, om Σ^g || 18 τοῦ Σ^g ,
 τὸ A (ter) || 20 καλέσωμεν Σ^g , καλέσομεν A || 33 περι] παρὰ A | οὐ γὰρ] οὔτε A

Διὰ τί δὲ τριῶν ὄντων διπλῶν *etc.* = Σ^m 341, 7—21.

<Heliodori.> — Ἀμετάβολα τέσσαρα, $\bar{\lambda} \bar{\mu} \bar{\nu} \bar{\rho}$.] Τρίτην διαίρεσιν τῶν συμφώνων ποιεῖται πάλιν ὁ τεχνικός περὶ τὸ αὐτὸ παρεπόμενον, τὸ κατὰ δύναμιν· καὶ φησι, τῶν συμφώνων τὰ μὲν ἔστιν ἀμετάβολα, τὰ δὲ μεταβολικά. Καὶ δίδωσι τὰ μὲν ἀμετάβολα τέσσαρα, $\bar{\lambda} \bar{\mu} \bar{\nu} \bar{\rho}$, λέγων 5 αὐτὰ ἀμετάβολα εἰρησθαι διὰ τὸ μὴ μεταβάλλεσθαι ἐν τοῖς μέλλουσι τῶν ῥημάτων μηδὲ ἐν ταῖς κλίσεσι τῶν ὀνομάτων. Ἐπὶ μὲν ὀνόματος δύο εἰς τελικά, τὸ τε $\bar{\nu}$ καὶ τὸ $\bar{\rho}$, ἅτινα οὐδέποτε μεταβάλλεται. Καὶ πῶς φησι τὸ $\bar{\rho}$ <ἀμετάβολον, ἐπειδὴ τὸ $\bar{\rho}$ > ἐπὶ οὐδετέρου φαίνεται μεταβαλλόμενον, ὡς ἐπὶ τοῦ ὕδωρ ὕδατος; Καὶ λέγομεν ἐπὶ τούτων μὴ εἶναι 10 γνησίαν τὴν κλίσιν· καὶ ὁ Ἡρωδιανὸς ἐτερόπτωτα αὐτὰ καλεῖ· ἡ μὲν γὰρ κατὰληξις εἰς $\bar{\rho}$ οὐσα διὰ τοῦ $\bar{\rho}$ τὴν γενικὴν βούλεται ἐκφέρεσθαι, ἡ δὲ εἰς $\bar{\tau}\bar{o}\varsigma$ <γενικὴ> ἀπὸ τῆς εἰς $\bar{\alpha}\bar{\varsigma}$ εὐθείας τὴν γένεσιν ἐπαγγέλλεται. Ἐπὶ δὲ ῥήματος ὀρῶνται τὰ τέσσαρα καὶ μὴ μεταβαλλόμενα ἐν τοῖς μέλλουσιν, οἷον πάλῳ παλῷ, νέμω νεμῷ, κρίνω κρινῷ, σπείρω σπερῷ 15 καὶ τὸ φιλῷ δὲ τὸ φιλήσω ποιοῦν εἰ καὶ μὴ ἐν τῇ τελευταίᾳ τὸ $\bar{\lambda}$, ἀλλ' ἐν τῇ παρατελεύτῃ αὐτὸ ἐτήρησε, περιττοσυλλαβῆσαν ὡς περισπῶμενον. Μεταβολικά δὲ <τὰ> ἄλλα σύμφωνα [ιδ']· μεταβάλλονται γὰρ ἐν τοῖς μέλλουσιν, ὅσα αὐτῶν θεματικά ἐστὶ ῥημάτων, καὶ ἐν ταῖς γενικαῖς τῶν ὀνομάτων μεταβάλλονται, ὅσα αὐτῶν ἐν ταῖς εὐθείαις τῶν ὀνο- 20 μάτων τελικὰ ἐφάνησαν.

Θέλουσι δέ τινες λέγειν τὴν τῶν ἀμεταβόλων καὶ μεταβολικῶν τομὴν δευτέραν <ἐπι>διαίρεσιν· καὶ ἄλλοι δὲ τρίτην ἐπιδιαίρεσιν, λέγοντες τὴν μὲν πρώτην ἐπιδιαίρεσιν <εἰς ἡμίφωνα καὶ ἄφωνα, τὴν δὲ δευτέραν ἐπιδιαίρεσιν> εἰς διπλὰ καὶ ἀπλὰ, καὶ τὴν τρίτην ἐπιδιαίρεσιν εἰς ἀμε- 25 τάβολα καὶ μεταβολικά· ἐγὼ δὲ αὐτὴν διαίρεσιν λέγω.

<Heliodori.> — Τὰ δὲ αὐτὰ καὶ ὑγρά καλεῖται.] Μέμφονται τινες λέγοντες, «πῶς δύναται τὰ αὐτὰ ὑγρά εἶναι καὶ ἀμετάβολα;» μὴ ἐπιστάμενοι ὡς καὶ τῶν χρωμάτων ὅσα μὲν ἔστιν ὑγρά οὐκ εὐμετάπτωτα τυγχάνει, ὅσα δὲ μὴ ὑγρά εὐεξάλειπτα. Ἄλλως τε ὡς ἀγνοοῦντες τὸ 30 δισδὸν τῆς δυνάμεως τῶν στοιχείων τοῦτό φασιν, ὅπερ ἐδείξαμεν ἐν τοῖς διχρόνοις, ἡνίκα εἰρήκαμεν, πῶς τὰ δίχρονα ἐκτείνεται καὶ συστέλλεται, καὶ ὅτι ἐν αὐτοῖς τὸ $\bar{\iota}$ καὶ τὸ $\bar{\upsilon}$ ἀμετάβολά τέ ἐστι καὶ δίχρονα. Νοητέον οὖν καλεῖσθαι αὐτὰ ὑγρά ἢ διὰ τὸ ἀμετάπτωτα καὶ ἀμετάθετα εἶναι [τινὰ] καὶ δυσεξάλειπτα, διὰ τὸ μὴ μεταβάλλεσθαι, ἵνα εἴπωμεν ἐκ 35 μεταφορᾶς τῶν χρωμάτων καὶ ταῦτα ὑγρά καλεῖσθαι, ἐπειδὴ κάκεῖνα δυσεξάλειπτά ἐστι καὶ ταῦτα δυσμετάθετα· ἢ διὰ τὴν ὑγρότητα καὶ ἀφέ-

2—26 *videntur esse* Σ^b; *cfr* Σ^m 341, 22—342, 4 || 27—506, 12 *videntur esse* Σ^b

2 Τρίτην] δευτέραν ΑΕ || 12 οὐσα *om* Α || 13 ἐπαγγέλ. Ε, ἀπαγγέλ. Α || 14 ῥήματος] ῥη Α, τὸ ῥήμα Ε || 18 ιδ' Α, δεκατέσσαρα Ε || 19 μέλλουσιν Ε, μεταβάλλουσιν Α || 25 εἰς διπλὰ — ἐπιδιαίρ. *om* Ε || 27—506, 13 *om* Ε

λειαν τῆς φωνῆς· οὐ γὰρ ὃν τρόπον τὰ ἄλλα σύμφωνα ἐπάλληλα κεί-
 μενα κατὰ τὸν τῶν μέτρων λόγον τραχύνει τὴν ἀκοήν, τὴν αἰτίαν δει-
 κνύοντα τῶν μέτρων [λόγον τραχύνει τὴν ἀκοήν], ὡς βραδέως τὸν
 ἀκροατὴν διακρίνειν τὸ ἄμετρον· οἷον ἐν μὲν τῷ <Φ 305> οὐδὲ Cκά-
 5 μανδρος ἔλῃγε τὸ ὃν μένος, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον αὐτόθεν ἡ ἀκοή καὶ
 αἰσθησις διακρίνει τὸ ἄμετρον, ἐν δὲ τῷ <Τ 287> Πάτροκλέ μοι δειλῇ
 πλείστον κεχαρισμένε θυμῷ διαλανθάνει τὴν ἀκοήν ἢ ἀφέλεια τῆς
 προσφορᾶς. Εἰ δέ τις εἴποι, «καὶ διὰ τί ἐν τῷ οὐδὲ Cκάμανδρος χλωπῷ
 ἐχρήσατο ὁ ποιητής;» λεκτέον ὅτι τοῖς ὀνόμασι τούτοις χρηστέον τοῖς ἐν
 10 παντὶ μέτρου τόπῳ τὸ ἔπος χλωδὸν ἀπεργαζομένοις· καὶ οὐδεμία μέμψις
 παρακολουθῇ, εἰ διὰ τὴν ἐν αὐτοῖς ἀνάγκην χωλεύουσιν ἐν μέτροις
 τὰ ἔπη.

Τῆς δὲ τετάρτης ὑποδιαίρεσεως οὐκ ἐμνήσθη *etc.* = Σ^d 47, 1—11.

<Heliodori.> — Τελικὰ ἀρσενικῶν ὀνομάτων στοιχεῖά ἐστι
 15 πέντε, ὡς ἔρ ὡς ὡς.] Τέλος ἔλαβον αἱ διαιρέσεις <καὶ ἐπιδιαιρέσεις> καὶ
 ὑποδιαίρεσεις. Ζητητέον δέ, πότερον εἶδη τῶν στοιχείων ἢ μέρη τὰς
 διαιρέσεις ὀνομαστέον. Καὶ λεκτέον αὐτὰ εἶναι εἶδη· ὡσεὶ λέγομεν γένος
 εἶναι τὸ ζῷον, οὗ εἶδη δύο, λογικὸν καὶ ἄλογον· τοῦ δὲ λογικοῦ εἶδη
 δύο, οὐράνιον καὶ ἐπίγειον· ἰδοὺ γὰρ τὸ λογικόν, εἶδος ὄν, γέγονε γένος
 20 εἰδῶν δευτέρων· οὕτω καὶ γένος ἂν εἴποις τὰ στοιχεῖα, καὶ εἶδη αὐτῶν
 φωνήεντα καὶ σύμφωνα· καὶ πάλιν τῶν φωνηέντων εἶδη προτακτικά τε
 καὶ ὑποτακτικά, καὶ ὁμοίως εἶδη τῶν συμφώνων ἡμίφωνά τε καὶ ἄφωνα.
 Καὶ οἱ φιλόσοφοι δὲ τῶν τοιούτων διαιρέσεων καὶ ἐπιδιαιρέσεων τὰ μὲν
 πρῶτα καλοῦσι γένη, τὰ δὲ δεύτερα, εἰ δύναιντο διαιρεῖσθαι, εἶδη· εἰ δὲ
 25 μὴ, ἄτομα αὐτὰ καλοῦσι. Καλῶς δὲ καὶ ἀναγκαιῶς μετὰ τὰς διαιρέσεις
 περὶ τῶν τελικῶν διέλαβεν ὁ τεχνικός, ὅπως γινώμεν τὴν τῶν τελικῶν
 <τῶν> ὀνομάτων χρῆσιν· ὅσα γὰρ μὴ φαίνεται τὴν κατάληξιν ἔχοντα
 τούτων, βάρβαρα ἀποδείκνυται, ὡς καὶ τὰ ὀνόματα τῶν παρ' Αἰγυπτίους
 μηνῶν.

30 Ἀναγκαῖον δὲ προσθεῖναι τῷ λόγῳ «<ἐνικῶν> ἀνεπεκτάτων [καὶ]
 κοινῶν κατ' εὐθείαν πτῶσιν», ἵν' ἡ ὁ λόγος οὕτως· «τελικὰ ἀρσενικῶν
 ὀνομάτων ἐνικῶν ἀνεπεκτάτων <κοινῶν> κατ' εὐθείαν πτῶσιν στοιχεῖά
 ἐστὶ πέντε». Καὶ «ἀρσενικῶν» μὲν «ὀνομάτων» προσέθηκε διὰ τὰ ἄλλα
 γένη· «ἐνικῶν» δὲ διὰ τὰ δυϊκὰ καὶ πληθυντικά· «κατ' εὐθείαν» δὲ «πτῶ-
 35 σιν» διὰ τὰς πλαγίους· «ἀνεπεκτάτων» δὲ διὰ τὸ τοιόδε καὶ τοιουτοσί·
 «κοινῶν» δέ, ὅπως μὴ τὰς παρὰ βαρβάρους καταλήξεις ἐπεισφέρωμεν·
 ὅθεν καὶ τὰ παρὰ τῷ ποιητῇ ἱππότα καὶ νεφεληγερέτα φαινόμενα καταλή-
 ξεις ἔχειν ποιητικῆς ἐξουσίας. [Τελικὰ δὲ ἐστὶ τὰ τοῦ τέλους χαρακτη-

14—29 *videntur esse* Σ^b || 30—38 *cfr* Σ^d 47, 12—26; Σ^m 342, 30—343, 6

10 ἀπεργαζόμενοι Α || 16 Ζητητέον — λόγῳ (30) Α, τελικὰ ἀρσενικῶν ὀνο-
 μάτων Ε | τὰς διαίρ.] τῆς διαιρέσεως Α || 17 λέγομεν Α || 32 ὀνομάτων
 om Α | ἐνικῶν om Ε || 35 καὶ τοιουτοσί Α, οὐτοσί Ε

ριστικά· τὸ δὲ <ex. gr. A 175> μητίετα Ζεὺς καὶ τὰ ὅμοια κλητική ἐστιν ἀντὶ εὐθείας.] Τὰ δὲ πέντε σύμφωνα ταῦτα κοινὰ ἐστὶν ἀρσενικῶν καὶ θηλυκῶν, τὰ δὲ τρία φωνήεντα, τὸ $\bar{\alpha}$ ἢ ω , θηλυκῶν· τούτων δὲ πάλιν τὸ μὲν $\bar{\alpha}$ κοινόν ἐστι τῶν θηλυκῶν καὶ οὐδετέρων, τὸ δὲ ἢ καὶ $\bar{\omega}$ θηλυκῶν μόνων. Πάλιν τῶν φωνηέντων τὸ $\bar{\iota}$ καὶ υ τελικά ἐστι μό- 5 νον οὐδετέρων· πάλιν τῶν συμφώνων τὸ μὲν $\bar{\nu}$ ρ σ κοινὰ τῶν τριῶν γενῶν, τὸ δὲ ξ καὶ ψ ἀρσενικῶν καὶ θηλυκῶν μόνων.

Τινὲς δὲ βούλονται ἐπὶ τῶν τελικῶν εἶναι <καὶ> τὸ σ , ἄλλο τοι- οῦτο· ἐλέγχεται δὲ ὑπὸ τῆς χρήσεως τῶν Ἀττικῶν οὐκ ὄν τελικόν· τοιοῦτον γὰρ λέγουσι μετὰ τοῦ ν , τὸ ἄλλο δὲ σύνθετον γινόμενον τὸ ν 10 προσλαμβάνει.

Ἐπὶ δὲ τῆς εὐθείας τοῦ δυϊκοῦ ἀριθμοῦ τὸ μὲν α ἐστὶ τελικόν ἀρ- σενικῶν καὶ θηλυκῶν, τὸ δὲ ϵ καὶ τὸ ω τῶν τριῶν γενῶν· ἐπὶ δὲ τῆς εὐθείας τῶν πληθυντικῶν τὸ μὲν $\bar{\alpha}$ καὶ $\bar{\eta}$ οὐδετέρων μόνων, τὸ δὲ $\bar{\iota}$ καὶ τὸ $\bar{\epsilon}$ ἀρσενικῶν καὶ θηλυκῶν. 15

Τινὲς δὲ προστιθέασιν καὶ τὸ $\bar{\omicron}$.] Οὐ παραδεκτέον ἐν οὐδετέ- ροις τὸ $\bar{\omicron}$ · φαμέν γὰρ ὅτι πᾶν οὐδέτερον ἀρσενικῶν παρεσχηματισμένον, εἰ μὲν ἱσοσυλλάβως κλίνεται, τῇ αἰτιατικῇ τοῦ ἀρσενικοῦ ὁμοφωνεῖ, εἰ δὲ περιττοσυλλάβως, τῇ κλητικῇ.

<Heliodori.> — Ἰστέον δὲ ὅτι οὔτε τὸ $\bar{\eta}$ τελικόν ἐστὶν οὐδετέρου 20 — τὸ γὰρ κάρη ἀποκοπή ἐστὶ τοῦ κάρηνον — οὔτε τὸ $\bar{\xi}$ · παρητήσατο γὰρ τὸ γάλα τὴν τοῦ $\bar{\xi}$ κατάληξιν, καίτοι ἡ γάλακτος γενική ὁμολογεῖ εὐθεία τῇ εἰς ξ · παρητήσατο δὲ τὴν εἰς $\bar{\xi}$ κατάληξιν, ὅτι οὐ θέλει τὰ ὑπὲρ μίαν συλλαβὴν μακροκαταληκτοῦντα πεπονθότα ἂν εἶη· οὔτε τὸ ω τελικόν ἐστὶ, τὸ γὰρ $\delta\omega$ ἐκ τοῦ $\delta\omega\mu\alpha$ <ἀπο>κέκοπται· καὶ τὸ $\rho\omega$ 25 στοιχεῖον παραιτητέον, ἐπεὶ ἀκανόνιστά ἐστὶ τὰ τῶν στοιχείων ὀνόματα.

<Heliodori.> — Δυϊκῶν δὲ τρία, $\bar{\alpha}$ ϵ $\bar{\omega}$.] Τὰ τελικά τῶν δυϊ- κῶν ἀπὸ τῆς δοτικῆς τῶν ἐνικῶν γίνεται· πᾶσα γὰρ δοτικὴ ἐνικῶν εἰς $\bar{\iota}$ ἢ εἰς $\bar{\eta}$ λήγουσα τὸ μὲν $\bar{\iota}$ εἰς $\bar{\epsilon}$ τρέπεται, τὸ δὲ $\bar{\eta}$ εἰς α , τὴν εὐθείαν τῶν δυϊκῶν ποιεῖ· εἰ δὲ εἰς α ἢ εἰς $\bar{\omega}$ λήγει, ὁμόφωνον αὐτὴν ἔχει. 30 Ἡ ἀπὸ τῆς εὐθείας τῶν πληθυντικῶν δεῖ κανονίζειν· ἂν μὲν γὰρ εἰς $\bar{\omicron}$ δίφθογγον λήγῃ, ἀποβάλλει μὲν τὸ $\bar{\iota}$, τὸ δὲ σ εἰς $\bar{\omega}$ τρέπει· εἰ δὲ εἰς $\bar{\alpha}$, ἀποβάλλει τὸ $\bar{\iota}$, τὸ δὲ α φυλάττει· εἰ δὲ εἰς $\bar{\epsilon}$, ἀποβάλλει τὸ $\bar{\epsilon}$ · εἰ δὲ εἰς $\bar{\epsilon}\bar{\iota}\bar{\varsigma}$, ἀποβάλλει τὸ $\bar{\epsilon}$ καὶ τρέπει τὸ $\bar{\iota}$ εἰς $\bar{\epsilon}$ · ἂν δὲ εἰς η , διαιρεῖ τὸ η εἰς δύο $\bar{\epsilon}\bar{\epsilon}$ · ὅθεν ἀκόλουθος εἶη ἡ εὐθεία τὰ ὅσση· ὅταν ὁ ποιητὴς 35 λέγῃ <ex. gr. Ξ 236> ὅσση φαινιῶ κατὰ ἀποβολὴν τοῦ δευτέρου ϵ ,

16—19 excerpta ex Σ^m 343, 18—33 || 20—26 evidentur esse Σ^h !
27—508, 16 cfr Σ^m 343, 34—344, 10; evidentur esse Σ^h

3 θηλυκά τούτ. ΑΕ || 5 τὸ $\bar{\iota}$ — συμφώνων (6) om E || 9 ἐλέγχ. — προσ- λαμβ. (11) om E || 18 post κλίνεται add ἐχέτω τὸ ν τὸ οὐδέτερον ἵνα A | ὁμοφωνεῖ — κλητικῇ (19) E, ὁμοφωνήσῃ, εἰ δὲ οὐκ ἔχει τὸ ν , ἔλλειψιν ἄρα πέπον- θεν A || 22 ἡ γὰρ. — ὀνόματα (26) A, ἄχρηστος ἐστὶ E || 29 τρέπεται | τρέ- πει A, τρέπεται E

οὐδέτερόν ἐστι τὸ ὄνομα ἀπὸ τοῦ ὄστος, ὡς βέλος. Τὸ δὲ ἡ οὐκ εἶπεν, ἐπειδὴ ἀπὸ συναιρέσεως ἐστιν, οἷον τῷ Δημοσθένει τῷ Δημοσθένη.

Πληθυντικῶν τέσσαρα, ἱ ᾿ α ἡ.] Τεσσάρων ὄντων τῶν τελικῶν τὸ μὲν ἱ καὶ ᾿ ἐκ τῆς εὐθείας τῶν δυϊκῶν γίνεται, τὸ δὲ α φυσικῶς 5 προέρχεται, καὶ τὸ ἡ κατὰ συναίρεσιν· πᾶσα γὰρ εὐθεῖα δυϊκῶν ἑὰν μὲν εἰς α λήγῃ, προσθέσει τοῦ ἱ ποιεῖ τὴν εὐθεῖαν τῶν πληθυντικῶν· εἰ δὲ εἰς ω, εἰς οἰ· ἑὰν δὲ εἰς ε, τῇ προσθέσει τοῦ ᾿. Αἱ εἰς οἰ λήγουσαι εὐθεῖαι πληθυντικαὶ ἀπὸ ἄρσενικῶν ὀνομάτων γίνονται τῶν εἰς ὄς, θη- 10 λυκῶν δὲ τῶν εἰς ω· αἱ δὲ εἰς <εῖ>ς λήγουσαι ἀπὸ συνθέτων γίνονται τῶν εἰς ἡς ληγόντων ἄρσενικῶν [διὰ τῆς εἰ διφθόγγου]· καὶ ἀπὸ τῶν εἰς εὐς· <αἱ δὲ εἰς> ες πληθυντικαὶ ποτὲ μὲν ἀπὸ τῆς εἰς ρ ν ξ ψ, ἡ ἀπὸ τῆς εἰς οὐς ἡ ἀπὸ τῆς εἰς ως. Τὰ δὲ εἰς α λήγοντα οὐδέτερα ἀπὸ εὐθείας ἐστὶ τῆς εἰς α ἡ εἰς ὀν ληγούσης, τὰ δὲ εἰς η ἀπὸ τῶν εἰς ὄς. 15 Συναριθμεῖ δὲ τὸ ἡ ἀπὸ συναιρέσεως ὄν, ἐπειδὴ πρὸς εἰσαγο- μένους διαλέγεται, οἱ δὲ εἰσαγόμενοι ἐπιρρεπέστεροί <εἰς> πρὸς τὰ συνηρημένα.

§ 7 (8b).

Περὶ συλλαβῆς.

Ἀκολούθως μετὰ τὸ στοιχεῖον περὶ συλλαβῆς ποιεῖται τὸν λόγον· 20 ἡ γὰρ συμπλοκὴ τῶν στοιχείων συλλαβὴν ἀποτελεῖ. Διδάξας οὖν πρό- τερον τὰ στοιχεῖα εἰκότως μεταβέβηκεν εἰς τὰ ἀπ' αὐτῶν συγκείμενα, λέγω δὲ τὰς συλλαβάς· διὰ τε τοῦτο φησιν, ὅτι κυρίως ἐκείνη κέκληται συλλαβὴ ἡ ἔχουσα σύλληψιν [τῶν] στοιχείων· ἡ δὲ ἐξ ἐνός φωνήεντος οὐκ ἂν εἴη κυρίως συλλαβή, ἀλλὰ καταχρηστικῶς. Ἀφελῶς δὲ ὠρίσατο 25 τὴν συλλαβὴν, ὡς πρὸς εἰσαγομένους τὸν λόγον ποιούμενος· ὁ γὰρ ἀληθὴς ὅρος αὐτῆς οὗτός ἐστιν· «συλλαβὴ ἐστὶ συμπλοκὴ στοιχείων κα- τάλληλος ὑφ' ἑνα τόνον καὶ ἓν πνεῦμα ἀδιαστάτως λεγομένη», καὶ εἰ μὴ οὕτως ὀρισόμεθα, ἔσονται καὶ αἱ λέξεις συλλαβαί, οἷον «Ἀρίσταρχος βιβλίον ἔγραψε»· συμπλοκάς γάρ <στοιχείων> ἔχουσιν αἱ τρεῖς αὐταὶ 30 λέξεις, τρεῖς ἄρα <εἰς> συλλαβαὶ κατὰ τὸν ὅρον ὃν ὠρίσατο ὁ τεχνικός.

Εἰ δὲ εἴποις, ὡς οὐδὲ τῷ σῷ ὄρῳ ὑποπίπτουσιν αἱ μονογράμματοι <συλλαβαί> — σύλληψιν γὰρ οὐκ ἔχουσι —, μάθανε ὡς ἀπὸ τοῦ πλεο- νάζοντός ἐστιν ὁ ὅρος· ἄπειροι γὰρ εἰσιν αἱ σύλληψιν ἔχουσαι, ἐπὶ δὲ 35 μόναι αἱ μονογράμματοι, καὶ εἴωθε τὸ πλέον ἐπικρατεῖν ἐκάστοτε· καὶ δεῖ τὴν μὲν κυρίως καλεῖν συλλαβὴν, τὴν δὲ καταχρηστικῶς. Καὶ δεῖ πάλιν παρατηρεῖν, ὡς καὶ στοιχεῖον συνεμπίπτει συλλαβῇ, οἷον α, καὶ συλλαβὴ λέξει, <οἷον γῆ>, καὶ λέξις λόγῳ, οἷον ἀνάγνωθι.

31—35 cfr Σ^m 344, 35—345, 5 || 35—37 cfr Σ^v 204, 29 seq

3—16 om E | πληθυντικά A || 10 διὰ] πλ (ut videtur) A || 11 εὐς] εἰς A | εἰ] ἡ A || 13 ὀν] ἡ A || 16 συνηρημ.] ἀνηρημένα A || 23 στοιχείων] πραγμάτων AE | ἡ δὲ] εἰ δὲ AE || 30 τρεῖς ἄρα] ἀλλὰ τρεῖς AE | συλλαβαί E, συλλαβάς A || 31 σῷ] cῷ AE || 33 δὲ] γάρ AE || 37 οἷον γῆ — ἀνάγνωθι om J

Καὶ οὐδὲ τοῦτο ἀγνοεῖν χρή, ὡς ἡ συλλαβὴ *etc.* = Σ^m 345, 6—346, 3 (*sententiarum ordine paulum mutato*).

Συλλαβὴ ἐστὶ κυρίως σύλληψις συμφώνων.] Κινδυνεύουσιν *etc.* = Σ^d 48, 22—49, 8.

Φασι δὲ τινες ὡς οὐ καλῶς *etc.* = Σ^v 204, 25—205, 11.

5

§ 8 (9b).

Περὶ μακρᾶς συλλαβῆς.

<Heliodori.> — Τῶν συλλαβῶν αἱ μὲν εἰσι μακραί, αἱ δὲ βραχεῖαι, αἱ δὲ κοιναί. Εἰδέναι δὲ δεῖ ὅτι ἔχουσι τὴν πρὸς ἄλληλα σχέσιν· φαι-
νὰρ ὅτι τὸ μακρὸν πρὸς τὸ βραχὺ ἐστὶ μακρόν, καὶ οὐκ ἄλλως ἐστὶ 10
γινῶναι τὴν δύναμιν τῶν μακρῶν καὶ τῶν βραχέων, εἰ μὴ ἐκ τῆς πρὸς
τι σχέσεως. Πάλιν ἡ κοινὴ τῶν πρὸς τί ἐστι· καὶ λέγομεν αὐτὴν ἢ ὡς
πρὸς τὴν ἀκοινώνητον καὶ ἰδιάζουσιν ἔχειν τὴν σχέσιν, ἢ ὡς πρὸς τὰς
δύο, τὴν τε μακρὰν καὶ τὴν βραχεῖαν· ἐκείνων γὰρ ἐστὶ κοινὴ καὶ οὐχ
ἐαυτῆς, ἵν' ὥσπερ κοινὸν οἶκον δύο ἀδελφῶν εἶναι φαινοίμεν, οὕτω καὶ 15
ταύτην δύο συλλαβῶν.

Ὡς πρὸς εἰσαγομένους δὲ οὐ πεποίηκεν ὅρον τῆς μακρᾶς συλλαβῆς,
ἀλλ' ἔφη αὐτὴν γίνεσθαι [οὐ γίνεται δέ, ἀλλ' ὑπάρχει]. Ὅριστέον τοί-
νυν αὐτὴν οὕτως· «μακρὰ ἐστὶ συλλαβὴ ἡ ἔχουσα μακρὸν φωνῆεν ἢ
μηκνύμενον ἢ μίαν τῶν διφθόγγων, οὕτως ὡς ἐξῆς εἶναι σύμφωνον ἢ 20
[τὸ] τελικὸν αὐτῆς τῆς συλλαβῆς ἢ τῆς ἐξῆς ἀρκτικόν»· εἰ δὲ μή, οὐκ
ἔστιν ἀντὶ μακρᾶς <ἢ> μακρὰ, ἀλλὰ κοινή. Ὡς ἐκ τοῦ πλεονάζοντος
δὲ ὁ τεχνικὸς εἶπε τὸ «γίνεται»· ὀλιγάκις μὲν γὰρ ἐστὶ μακρὰ συλλαβὴ,
πολλαχῶς δὲ γίνεται.

Μακρὰ συλλαβὴ γίνεται.] Οὐχ ὡς ἔτυχεν *etc.* = Σ^v 205, 16 25
--206, 9.

<Heliodori.> — Φύσει δὲ μακρὰς συλλαβὰς καλεῖ διὰ τὸ ἐκ τοῦ
χρόνου τοῦ κατὰ τὴν προφορὰν φυσικῶς τὸ μακρὸν γίνεσθαι· ἐπεὶ <γὰρ>
τὸ μὲν στοιχεῖον φωνή, τῶν δὲ φωνῶν ἡ μὲν ἐστὶ μακρά, ἡ δὲ βραχεῖα,
τούτων τῶν στοιχείων τὰ μὲν ἐπιμηκεστέραν ἔχει τὴν προφορὰν, τὰ δὲ 30
συνεσταλμένην· καὶ ἔστιν ἐκ τῆς φύσεως συνιδεῖν τὴν μὲν τοῦ ὠ προ-
φορὰν ἐπιμηκεστέραν, τὴν δὲ τοῦ ο συνεσταλμένην. Εἰ δέ τις λέγοι,
ὅτι καὶ τὸ ω δυνατόν ἐπιβραχύναι τῇ προφορᾷ καὶ συστεῖλαι τὸν χρό-
νον αὐτοῦ, λεκτέον· ἀλλὰ φαίνεται τι παρὰ τὴν φύσιν ποιῶν, ὃν τρῶ-

8—24 *videntur esse* Σ^b || 8—16 *cf.* Σ^m 346, 27—32 || 22—24 = Σ^m
347, 9—11 || 27—510, 2 *videntur esse* Σ^b

3 συμφῶν Α, συμφώνου Ε || 11 πρὸς τι Α, πρώτης Ε || 13 ἰδιάζουσιν
Α, ἀιδιότητα Ε || 14 ἐκείνων — ὑπάρχει (18) *om* Ε || 20 *ante* διφθ. *add* κα-
λουμένων Α || 23 ἐστὶν ἢ μακρὰ Ε || 27 μακρὰς συλλαβὰς] μακροῦς χρόνους
ΑΕ || 29 τῆς δὲ φωνῆς ΑΕ || 32 λέγοι] λέγ Α, λέγει Ε

πον καὶ ἐπὶ τῶν βαρβαρίζοντων· δυνατόν μὲν γὰρ βαρβαρίζειν, οὐ μὴν ὑγιὲς οὐδ' Ἑλληνικόν.

Καὶ φύσει μὲν εἰσι μακραὶ συλλαβαὶ τρεῖς· «φύσει» δὲ εἶπεν, ὅτι οὐκ ἔξ ἐπιτεχνήσεως τινος γίνονται, ἀλλ' ἐκ τῆς αὐτῶν φύσεως γίνονται
5 οὕτως.

Ἐζήτησαν δέ τινες *etc.* = Σ^m 347, 18—35 (*sed paulo breviora*).

Ἄρα δὲ ἔξεστί μοι *etc.* = Σ^v 206, 14—21.

Θέσει δὲ ἦτοι ὅταν εἰς δύο σύμφωνα λήγη.] Θέσει δὲ λέγει, ὅτι κατὰ θέσιν καὶ ποιήσιν τινα γίνονται μακραί· οὐ γὰρ κατὰ φύσιν·
10 τίθῃσι γὰρ τις καὶ ποιεῖ τὸ μὴ οὕτως ἔχον ἐκ φύσεως, ἀλλ' ἐπιτεχνήσει καὶ μεθόδῳ γινόμενον· οἷον παρέπεται τῷ κόρακι τὸ μέλαν καὶ τῷ λάρῳ τὸ λευκόν· ἐὰν οὖν ἕτερον αὐτῶν ὁμοιον τῷ ἐτέρῳ ποιήσωμεν ἐν χρώματι, τὸν μὲν λάρον μέλανα, τὸν δὲ κόρακα λευκόν, τότε τὸ<ν> μὲν φύσει λευκὸν καλούμεν, τὸ<ν> δὲ θέσει, <καὶ> τὸν μὲν φύσει μέλανα,
15 τὸν δὲ θέσει.

Πρῶτος δὲ τρόπος τῶν θέσει *etc.* = Σ^d 49, 10—50, 10.

Πολλὰ δὲ εἰς δύο σύμφωνα *etc.* = Σ^v 206, 32—207, 2.

Ἄλλο δὲ ἐστὶ κατάληξις καὶ ἄλλο ἐπιφορά· κατάληξις μὲν, ὅταν συνη<μ>ένον ἢ τὸ ἐξῆς σύμφωνον ἢ <τὰ> σύμφωνα τῷ προηγουμένῳ
20 φωνήεντι, ὡς τὸ ἄλς· ἀνάγκη γὰρ ὡς ἐν μιᾷ συλλαβῇ συνεκφωνεῖν ὁμοῦ πάντα· ἐπιφορά δέ, ὅταν διαστήσης τὴν συλλαβὴν, ὡς ἐν τῷ ἀγρός κά-
προς· ἐν μέντοι τῷ ἄρτος τὸ μὲν λήγει, τὸ ρ, τὸ δὲ ἐπιφέρεται, τὸ τ.
Ἡ ὅταν βραχεῖ ἢ βραχυνομένῳ.] Δεύτερος *etc.* = Σ^v 207,
4—9.

25 Ἡ ὅταν εἰς ἀπλοῦν σύμφωνον.] Τί διαφέρει *etc.* = Σ^v 207,
16—19.

Ἰστέον δὲ ὅτι οἱ χρόνοι *etc.* = Σ^v 207, 27—208, 6.

§ 9 (10b).

Περὶ βραχείας συλλαβῆς.

30 <Heliodori.> — Βραχεῖα συλλαβὴ ἐστὶν ἡ ἔχουσα βραχὺ φωνήεν ἢ βραχυνόμενον, μὴ ἐπὶ τέλους λέξεως, οὕτως ὡς μὴ εἶναι μεταξὺ τούτου τοῦ φωνήεντος καὶ τοῦ ἐν τῇ ἐξῆς συλλαβῇ φωνήεντος σύμφωνα πλείονα ἐνὸς ἀπλοῦ, ἀλλ' ἦτοι ἐν <ἀπλοῦν> ἢ μὴδὲ ἐν. Πρόσκειται «μὴ ἐπὶ τέλους λέξεως» διὰ τὰς κοινάς, οἷον τὸ <I 147. 289> πρὸς οἶκον
35 Πηλῆος, καὶ <Ξ 1> Νέκτορα δ' οὐκ ἔλαθεν ἰαχὴ· πρόσκειται «μὴ εἶναι πλείονα σύμφωνα» διὰ τὰς θέσει μακράς.

8—15 *cfr.* Σ^v 206, 22—29 || 30—36 *cfr.* Σ^m 349, 4—10; *videntur esse* Σ^h

6 *et* 7 *om* E || 9 ποιήσιν τινα] γένεσιν τινὰ (τιναί *sic* A) AE || 11 γινόμενον E, γενόμενον A | οἷον — τὸ τ (22) *om* E || 19 τὰ — ἄλς (20)] σύμφωνον φῶ προηγουμένων φῶ καὶ τὸ ἄλς A || 21 ἀγρῶ A || 22 τὸ ἄρτος A | | ἐπιφέρει A || 27 ὅτι] ὅτι ὡς A, ὡς E

§ 10 (11b).

Περὶ κοινῆς συλλαβῆς.

Εὐλόγως οὐχ ὠρίκατο τὴν κοινὴν συλλαβὴν· οὐ γὰρ ἔστιν, ἀλλὰ γίνεται· τῶν δὲ ὄντων εἰσὶν οἱ ὅροι. Ὅτι δὲ οὐκ ἔστιν *etc.* = Σ^m 349, 26—33.

5

Τρεῖς δὲ τρόπους εἶναί φησιν *etc.* = Σ^d 50, 20—51, 9.

Ῥᾶον μέντοι γίνεται ἡ τοιαύτη κοινὴ *etc.* = Σ^m 350, 2—14.

Ὁ δεύτερος τρόπος τῆς κοινῆς γίνεται, ὅταν βραχεῖ ἢ βραχυνομένῃ διχρόνῃ ἐπιφέρηται δύο σύμφωνα, ὧν τὸ μὲν δεύτερον ὑγρόν, ὃ ἔστιν ἀμετάβολον, τὸ δὲ ἡγούμενον τοῦ ὑγροῦ ἄφωνον ἢ καθ' ἓν, ὃ ἔστι κατὰ 10 σύλληψιν, <οὐχ> ἵνα τὸ μὲν λήγηται, τὸ δὲ ἐπιφέρηται· τῷ γὰρ ἀσθενεῖ συμπλεκόμενον τὸ λεῖον ἐξολισθαίνειν ποιεῖ τὸν ἦχον. Δεῖ ἄμφω ἐπάγεσθαι εἰ γὰρ τὸ μὲν λήγοιτο *etc.* = Σ^m 350, 21—351, 13.

Ὁ δὲ τρίτος τρόπος τῆς κοινῆς γίνεται, ὅταν βραχεῖα συλλαβὴ τελικὴ λέξεως ἢ, μὴ ἐπιφερομένων ἐκείνων τῶν συμφώνων τῶν τὴν μα- 15 κρὰν ποιούντων, ἀλλ' ἦτοι ἐνὸς ἢ μηδενός· πᾶσα γὰρ τελικὴ συλλαβὴ ἐκ τῆς ἀναπαύσεως χρόνον προσλαμβάνει.

Διὰ τί δὲ τρεῖς μόνοι τρόποι *etc.* = Σ^v 209, 31—211, 3.

Δεῖ δὲ εἰδέναι ὅτι ἡ κοινὴ *etc.* = Σ^v 211, 8—13.

Ἡ ὅταν βραχεῖα οὔσα καταπεραιοῖ *etc.* = Σ^d 52, 4—55, 25. 20

<Heliodori.> — Διὰ τί δὲ τὰ ἀμετάβολα ἐκτείνουσιν; Ὅτι, φαcίν, τοῦ ἀμεταβόλου ἢ ὑγρότης σχεδὸν ὁμοία ἐστὶ τῇ τοῦ φωνήεντος ὁμαλότητι κατὰ τὴν προφοράν· ὡς γὰρ χαῦνόν ἐστι τὸ φωνήεν, οὕτω καὶ τὰ ὑγρά. Ἄλλοι δὲ φαcιν, ὅτι ἐν τοῖς ἔπεσιν, ἐν οἷς ἀμετάβολον εὐρίσκεται, ἀναδιπλασιάζειν δεῖ, ὡς τὸ <ex. gr. Γ 424> φιλομμειδῆς. Πρὸς δ' ῥητέον, 25 ὅτι τοῦτο ὁ ποιητὴς ἀνεδιπλασίασεν, ὅτι οὐκ ἀπῆρτισεν <τὴν βραχεῖαν> εἰς μέρος λόγου· ποῖον γὰρ μέρος λόγου τὸ φίλο, καὶ τὸ <εὔ ἐν τῷ> <ex. gr. Ζ 508> ἐϋρρεῖος ποταμοῖο, καὶ τὸ <ἐ ἐν τῷ> <ex. gr. Θ 440> ἐννοσίγαιος; πάντα οὖν τὰ μὴ ἀπαρτίζοντα εἰς μέρος λόγου τὴν βραχεῖαν, τὴν δ' ἐξῆς συλλαβὴν ἔχοντα ἀπὸ ἀμεταβόλου ἀρχομένην, ὃ ποιη- 30 τῆς ἀναδιπλασιάζει. Καὶ τὰ ἄλλα δὲ σύμφωνα ἀναδιπλασιάζει πρὸς τὸ μέτρον, ὡς τὸ <ex. gr. Β 335> Ὀδυσσῆος καὶ <ex. gr. Α 240> Ἀχιλλῆος καὶ <Ε 203> ἄδδην καὶ <ex. gr. Α 33> ἔδδειςεν καὶ ὅσα τοιαῦτα πρὸς τὴν χρεῖαν τοῦ μέτρου· ἀναδιπλασιάζει δέ, ὅτε οὐκ ἀπαρτίζει εἰς

14—17 = Σ^v 209, 23—27 || 21—512, 23 *videntur esse* Σ^h || 24—32 *cfr* Σ^m 351, 27—352, 4

3—5 *om* E || 8 κοινῆς συλλαβῆς E || 9 *post* σύμφ. *add* ἐν συλλήψει δηλονότι E | ὑγρόν δ ἔστιν *om* E || 10 τοῦ — 13] ἐν τῶν ἀφώνων, οἷον <Τ 287> Πάτροκλέ μοι δειλῇ πλείστον κεχαρισμένε θυμῷ (*nec plura*) E || 18—512, 23 *om* E || 22 ὁμαλότητι] ὑπιότῃτι A || 26 τὴν βραχ. *add* R. Schneider | ἀνεδίπλασεν A || 27 φιλοῖ A || 54 ἀναδιπλασιοῖ A; *item* p. 512, 5 | ἀπαρτίζεται A

μέρος λόγου. "Οτι δὲ οὐ κατὰ τινὰ διάλεκτον τοῦτο ποιεῖ, ἀλλὰ πρὸς τὴν χρεῖαν τοῦ μέτρου, <δῆλον, εἴ γε οὐκ ἀναδιπλασιάζει,> ὅτε οὐ χρεῖαν ἔχει μακρᾶς, ὡς τὸ <B 220> ἔχθιστος δ' Ἀχιλῆϊ μάλιστ' ἦν ἡδ' Ὀδυσσῆϊ, ἐκάτερον δι' ἑνὸς συμφώνου. Ἐν οἷς μέντοι εὐρίσκεται ἡ προτέρα
 5 ἀπαρτίσασα εἰς μέρος λόγου, οὐκέτι τὸ ἐξῆς ἀμετάβολον ἀναδιπλασιάζει· ἐν γοῦν τῷ <Π 358> Αἴας δ' ὁ μέγας οὐκέτι ἐποίησε τοῦτο, ἐπεὶ τὸ ὁ ἀπῆρτισται εἰς μέρος λόγου. Οὐκοῦν ἄτοπον τοῦ ποιητοῦ παραιτη-
 10 καμένου τοῦτο ἡμᾶς <μετα>βαίνειν τὸ μὴ δόξαν ἐκείνῃ; Ἀρκείσθω δη-
 λαδὴ ὁ λόγος οὗτος, ὅτι ἡ μὲν προτέρα ἀπαρτίζει εἰς μέρος λόγου, ἡ
 15 δὲ ἐξῆς ἀπὸ ἀμεταβόλου ἄρχεται, τοῦ ἀμεταβόλου διὰ τὴν ἐν αὐτῷ ὑγρότητα σχεδὸν ἴσον δυναμένου τῇ τοῦ φωνήεντος ὁμαλότητι. Τισὶ δὲ ἀρέσκει τοῦτο μόνον ζητεῖν ἐν τοῖς ἔπει τοῦτοις, εἰ ἡ προτέρα συλλαβὴ βραχεῖα οὕσα ἀπῆρτισεν εἰς μέρος λόγου, καὶ μὴ διαφέρεισθαι περὶ τῆς ἐξῆς συλλαβῆς ἐξ οἰουδηποτοῦν συμφώνου τὴν ἀρχὴν λαμβανούσης, ὡς
 20 ἐκεῖνο <Φ 352> τὰ περὶ καλὰ ῥέεθρα· ἐν γὰρ τῷ <τα>|περὶ ἡ μὲν πρώτη ἀπῆρτισεν εἰς μέρος λόγου, ἡ δὲ ἐξῆς ἡ περὶ συλλαβὴ οὐκ ἀπὸ ἀμεταβόλου ἦρξато. Ἐρεῖ τις ἴσως, ὅτι δίχρονον νῦν ἐκτείνεται· ἀλλ' ἐν τῷ περὶ προσωδίας ὁ Ἡρωδιανὸς οὐκ ἐξέτεινε τοῦτο, εἰπὼν ἐκεῖνο, ὅτι ἐπειδὴ ἄρθρον ἐστὶν οὐδετέρου ὀνόματος πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ, διὰ
 25 τοῦτο κυστέλλεται, ἵνα ταύτῃ διαφορὰν ἔχη πρὸς τὴν ὀρθὴν καὶ αἰτια-
 τικὴν δυϊκοῦ ἀριθμοῦ γένους θηλυκοῦ· τὰ καλὰ γὰρ ἐκτείνεται καὶ τὰ Ἑλένα· τὸ μέντοι <τά ἐν τῷ τὰ> περὶ καλὰ ῥέεθρα κυστέλλεται, ἐπειδὴ, ὡς ἔφαμεν, ἄρθρον ἐστὶν οὐδετέρου γένους πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ.

§ 11 (12. 13b).

25

Περὶ λέξεως.

<Heliodori.> — Καλῶς καὶ εὐτάκτως τῇ ἐπαναβάσει χρησάμενος ὁ τεχνικὸς μετὰ τὰς συλλαβὰς περὶ λέξεως ἦρξато γράφειν. Ἔστι δὲ λέξις μέρος ἐλάχιστον τοῦ κατὰ σύνταξιν λόγου αὐτοτελές. Οὐκ ἐκτός δὲ μέμψεως ὁ ὅρος ἔστι γὰρ καὶ τοῦτο μέρος ἐλάχιστον λόγου αὐτο-
 30 τελές, ὡς περ ἐν τῷ λόγῳ Δημοσθένους ὅλον τὸ <Olynth. I § 1> ἀντὶ πολλῶν <ἄν>, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, χρημάτων ὑμᾶς ἐλέεσθαι νο-
 μίζω, εἰ φανερόν γένοιτο τὸ μέλλον συνοίσειν τῇ πόλει, περὶ ὧν νυνὶ σκοπεῖτε. Ἡ τὸ «αὐτοτελές» σημαίνει τὸ ἀφ' ἑαυτοῦ τέλος ἔχον σημασίας τινός, οὐ διανοίας.
 35 Ἔστι δὲ καὶ ἄλλος ὅρος· «λέξις ἐστὶ φωνὴ ἐγγράμματος νοητόν τι ἀποτελοῦσα»· ἐγγράμματος δὲ φωνὴ ἐστὶν ἀποτέλεσμα τοῦ ἐν ἡμῖν ἐν-
 τεθησαυρισμένου πνεύματος.

26 — 513, 6 *videntur esse* Σ^h || 35—37 *cf.* Σ^v 212, 22—24

8 *μεταβαίνειν*] βαίνοντας A || 9 ἡ μὲν] ἡμᾶς A | ἀπαρτίσας A || 11 τῆς τοῦ φ. ὁμαλότητος A || 15 ἡ μὲν πρ.] ἡμᾶς πρώτην A || 16 *post* λόγου *add* ἦτα A || 30 ἐν τῷ λόγῳ] οἱ τὸν λόγον AE || 33 σημαίνει B, *om* A || 37 *post* πνεύματος *add* A *eudem fere quae* Σ^v 212, 24—213, 5

Ἔστι δὲ καὶ ἕτερος ὅρος οὗτος· «λέξις ἐστὶν ἐλαχίστη φωνὴ ἐγγράμμα-
ματος ἀμερῆς ἰδίᾳ ῥητῇ καὶ ἰδίᾳ νοητῇ, ὑφ' ἓνα τόνον καὶ ἐν πνεύμα
ἀγομένῃ» ἢ λεγομένη ἢ προφερομένη.

Τὸ δὲ λέγω δηλοῖ τρία, τὸ ἀπαγγέλλω, τὸ ἀριθμῶ, τὸ ἐκλέγομαι·
ὥσπερ δὲ ἀπὸ τοῦ ἔχω ἔξις, οὕτως ἀπὸ τοῦ λέγω λέξις, ἡ σημασίας 5
ἀπαγγελτική ἢ ἡ πρὸς σύνταξιν λόγου καταριθμουμένη.

Λέξις ἐστὶ μέρος.] Ἐπειδὴ μέρος ἐστὶ καὶ τοῦ παντός τὸ ἥμισυ
τὸ ἐπ' ἴσης μοίρας τεμνόμενον καὶ τὸ μικρὸν ἀπόψηγμα ἢ ἀπότμημα,
<καὶ> πάλιν μέρος φάμεν καὶ κόμμα μέγα χρυσοῦ [μέρος χρυσοῦ] καὶ τὸ
μικρὸν ἀπόψηγμα, καλῶς τὸ «ἐλάχιστον» προσέθηκε πρὸς ἀντιδιαστολὴν 10
τοῦ μείζονος. Καὶ τίνος μέρος; Ἐκείνου δηλαδὴ τοῦ λόγου τοῦ συντε-
ταγμένου καὶ παρατιθεμένου διανοίαις πλείταις καὶ πλείστοις νοήμασιν.

Ἑλληνις δὲ ὁ ὅρος· εὐρίσκεται γὰρ καὶ ἐν γράμμα καὶ μία συλλαβὴ
λέξις οὕσα· μέρος γάρ ἐστιν ἐλάχιστον λόγου <καὶ ἕκαστον γράμμα> καὶ
ἐκάστη συλλαβή. Ἀλλὰ φάμεν ὅτι πρὸς εἰσαγομένους γράφων τὰ πολλὰ 15
τῶν ζητημάτων παραιτεῖται. Φησὶ δὲ «ἐλάχιστον», ὅτι ἔστι τι μέρος ἐπ' ἴσης
μεριζόμενον. Καὶ λόγος μὲν ἐστὶν ὁ διανοιῶν περιεκτικός, διάνοια
δὲ λέξεων σύνθεσις <νοῦν> ἀπαρτίζουσα· ὡς διάνοιαν μὲν φάμεν τὸ «ἥλιος
ὑπὲρ γῆν», λόγον δέ, «εἰ ἥλιος ὑπὲρ γῆν, ἡμέρα ἐστίν»· ὥστε διαφέρει
διάνοια λόγου, ὅτι ἡ μὲν διάνοια οὐκ ἀκόλουθόν τι [λόγον] ἔχει, 20
ἀλλ' ἀπλοῦν ἀξίωμα ποιεῖ, ὡς τὸ «Ὡκράτης πέμπει», ὁ λόγος δὲ πολλὰ
κις καὶ τὰς αἰτίας τῶν πραγμάτων συνεισάγεται πολλαῖς τε διανοίαις.

Διαφέρει δὲ ὁ κατὰ σύνθεσιν τοῦ κατὰ σύνταξιν λόγου· κατὰ σύν-
θεσιν γὰρ λέγω λόγον τὸν ἐν μέτροις κείμενον, κατὰ σύνταξιν δὲ τὸν
καταλογάδην· νῦν δὲ ἡμῖν οὐ πρόκειται περὶ τοῦ κατὰ σύνθεσιν <λόγου> 25
λέγειν, ἀλλὰ περὶ λέξεως τῆς ἐν συντάξει λόγου πεζοῦ.

Τῆς πεζῆς, φησί, λέξεως ἡ σύνθεσις λόγος ἐστὶν ἢ διάνοιαν αὐτοτελῇ
δηλοῦσα· «αὐτοτελῇ» δέ φησιν, ὅτι ἔστι τις διάνοια οὐκ αὐτοτελής, ὡς
«ἥλιος ὑπὲρ γῆν»· τοῦτο γὰρ οὐκ ἔχει αὐτοτελῇ διάνοιαν· αὐτοτελῇ <δὲ>
λέγω τὴν ἀφ' ἑαυτῆς ἔχουσαν τὸ τέλος, ὡς τὸ «εἰ ἥλιος ὑπὲρ γῆν, 30
ἡμέρα ἐστίν». Ἴνα δὲ μὴ τις ἐπιλάβηται αὐτοῦ, ὅτι μὴ προδιδάξας τί
ἐστὶ λόγος τὴν λέξιν μέρος τοῦ λόγου φησίν, διὰ τοῦτο εὐθέως ἐπιφέρει
τὸν ὅρον τοῦ λόγου· ὀρίζεται δὲ αὐτόν, ἵνα δηλώσῃ ποίου λόγου ἐστὶ
μέρος ἐλάχιστον ἢ λέξις.

Λέξεις δὲ καλοῦνται καὶ αἱ συλλαβαί· ἀλλὰ καθὼ αἱ λέξεις ἔχουσι 35
λεκτὸν σημαῖνόν τι [λεκτόν], διαφέρουσιν.

1—3 cfr Σ^m 352, 37—39 || 4—6 cfr Σ^v 212, 9—12; Σ^m 353, 1—4 ||
31—34 cfr Σ^a 57, 1—5

1 οὗτος Ε, οὕτως Α || 3 ἢ λεγ. — καταρ. (6) om Ε || 4 ἐκλέγομαι
ἐπιλεγόμενον Α || 8 ἐπ' Α, ἐξ Ε | ἀπόψηγμα ΑΕ; item v. 10 || 12 post
νοήμ. add Α: πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῶν ἄλλων ἀλόγων || 13—514, 17 om Ε ||
14 γάρ] δέ Α || 18 λέξεως σύνθεσιν Α | μὲν ἔφαμεν Α || 22 πολλαῖς τε]
πολλάκις τε Α || 24 γάρ] δέ Α || 27 λόγος] λόγου Α || 30 γῆς Α

Μεμπτέος δὲ ὁ τεχνικός *etc.* = Σ^m 355, 16—32.

Τίνος δὲ ἔνεκεν τὴν πεζὴν λέξιν μόνον ὠνόμασεν, ἥτις ἐστὶ τοῦ καταλογάδην λόγου; Ὅτι ὁ πεζὸς λόγος κατὰ φύσιν ἐστὶ γυμνὸς ἀπὸ πάσης ἐπιτηδεύσεως· οὐ γὰρ ὥσπερ ἐν τοῖς ποιητικοῖς τὰ μὲν ἀποκέ-
 5 κοπται, ὡς τὸ <ex. gr. Ω 369> ἄνδρ' ἀπαμύνεσθαι, τὰ δὲ περιπέφρα-
 σται, ὡς τὸ <ex. gr. β 409> ἱερὴ ἱς Τηλεμάχοιο, οὕτω καὶ ὁ πεζὸς
 κατὰ ἀποκοπὴν ἢ περίφρασιν κύκειται, ἀλλ' ἔστιν ἐξ <ἀπλῶν> λέξεων,
 οὐδὲν ἔχων ἐπιτετηδευμένον· διὰ τοῦτο τὴν διαφορὰν εἰδὼς τὴν πεζὴν
 μόνον ὠνόμασε λέξιν, προκρίνας τὸ κατὰ φύσιν τοῦ παρὰ φύσιν. Ἡ
 10 δὲ ἔμμετρος σύνθεσις περίοδος καλεῖται.

Καλῶς δὲ πρόκειται τὸ [μέρος] «ἐλάχιστον»· τὰ <μὲν> γὰρ ὑπερ-
 θετικὰ οὐκ ἐπιδέχεται τὸ ἦττον καὶ τὸ μᾶλλον, αἱ δὲ λέξεις ἐπιδέχονται
 τὸ ἦττον, διαιροῦνται γὰρ εἰς συλλαβάς· ἀλλ' ἔστιν εἰπεῖν, ὅτι πρὸς τὸ
 σημαίνονμεν ἀποβλέπων εἶπε τὸ «ἐλάχιστον»· καὶ γὰρ αἱ λέξεις τῇ
 15 φωνῇ διαιροῦνται, οὐ κατὰ τὸ σημαίνονμεν· ἐὰν γὰρ διαιρεθῶσιν, οὐδὲν
 σημαίνουσι· τὸ γὰρ Ὅμηρος εἰ διέλωμεν εἰς τὸ ο καὶ τὸ μηρος, ἀρή-
 μαντον γίνεται.

<Heliodori.> — Λόγος δὲ σημαίνει *ια'*· εἰς δὲ ταῦτα· λόγος ὁ ἐξ
 ἀναλωμάτων *etc.* = *eadem fere quae* Σ^v 213, 7—214, 2. Ταῦτα λέγου- 328, 2c
 20 ναι εἶναι τὰ *ια'* <σημαίνονμενα> τοῦ λόγου· ἔστι δὲ καὶ ἕτερα ταῦτα.
 Ἔστι λόγος καὶ ὁ ὅρος, ὡς ὅταν εἴπωμεν «εἰπέ μοι τὸν λόγον τῆς
 φιλοσοφίας», ἥγουν τὸν ὅρον. Ἔστι λόγος καὶ ὁ κανὼν, ὡς ὅταν
 εἴπωμεν «εἰπέ μοι τὸν λόγον τοῦ Αἴας Αἴαντος», τουτέστι τὸν κανόνα
 Ἔστι λόγος καὶ ἡ ἀπολογία, ὡς ἐπὶ τοῦ <ubi?> σκῆψις εὑρεθῆσεται
 25 λόγος τις. Ἔστι λόγος καὶ τὸ ἐπίγραμμα, οἷον <Pind. Ol. 7, 158>
 οὐχ ἕτερον λιθίνα ψάφος ἔχει λόγον, τουτέστι τὸ ἐπίγραμμα.
 Ἔστι λόγος καὶ τὸ ἀπόφθεγμα, οἷον <Soph. Trach. 1> λόγος μὲν 20
 ἐστ' ἀρχαῖος ἀνθρώποις φανείς. Ἔστι λόγος καὶ ἡ φωνή, οἷον
 <ubi?> λόγος τις ἔπνευσε ὡς τέθνηκα· οὐ γὰρ ἐστὶ λόγος καὶ ἡ
 30 ἀντιλογία.

<Heliodori.> — Τοῦ δὲ λόγου μέρη ἐστὶν ὀκτώ.] Ἐπειδὴ περ
 ἔναγχος τοῦ λόγου ἐμνημόνευσε, ἀγνοεῖ δὲ ὁ νέος πόσα ἐστὶ τοῦ λόγου
 τὰ μέρη καὶ ὅπως ἐν ἑκάστῳ αὐτῶν ὀνομάζεται, ἐπήγαγεν αὐτὸς εἰπὼν
 «τοῦ δὲ λόγου μέρη ἐστὶν ὀκτώ», προσπλέξας τῷ ἀριθμῷ καὶ τὰ ὀνό-
 35 ματα. Οὐκ ἀγνοεῖν δὲ χρή, ὅτι τὰ παρ' ἡμῖν μέρη <τοῦ> λόγου στοι-
 χεῖα καλοῦσιν οἱ φιλόσοφοι· λέγουσι γὰρ ὅτι καθὼς τὰ στοιχεῖα φωνῇ
 ἄτομα καὶ ἀμέριστά ἐστιν, οὕτω καὶ <ταῦτα> τὰ στοιχεῖα ἄτομά ἐστι

18—30 *videntur esse* Σ^h || 31—521,37 *videntur esse* Σ^h || 35—515, 5 *cfr*
 Σ^m 356, 1—4

5 ἐπαμύνεσθαι A || 6 ἱσον τηλ. A || 7 ἀπλῶν] *lac.* 5 *fere litter.* A ||
 8 ἔχον A || 9 τοῦ] τῷ A || 10 δέ] γὰρ A || 18 *ια'* A, πολλὰ E || 21 τῆς
 — λόγον (23) *om* E || 27 μὲν ἐστὶν ἀρχ. AE || 28 ἀνθρώποις A⁵, ἀνθρώπων
edd. Soph. || 36 γάρ] δέ AE || 37 ἄτομά ἐστι μέρη] ἀποτελοῦσι τὰς συλλαβάς AE

μέρη τοῦ λόγου, ἐπεὶ μὴ πεφύκασιν εἰς νοητὰ τέμνεσθαι, ὡς οὐδ' ἐκεῖνα εἰς ἐγγράμματους φωνάς· πάλιν τέ φασιν, ὅτι ὥσπερ τὰ στοιχεῖα ἀποτελοῦσι τὰς συλλαβάς, οὕτω καὶ ταῦτα τὸν τέλειον λόγον· ἢ ὅτι ὥσπερ τὰ κοσμικὰ στοιχεῖα ἀποτελεῖ <τὰ> σώματα, οὕτω καὶ ταῦτα συνιόντα ἀπαρτίζει τοὺς λόγους. Μέμψαιτο δ' ἂν τις τῷ εἰρημένῳ· «εἰ γὰρ μέρος ἐστίν, 5 ἔδει τὸ πᾶν παρεῖναι ἐν ἐκάστῳ λόγῳ, ἐπεὶ <πάντα> τὰ μέρη τοῦ ὅλου συμπληρωτικά· οὐκοῦν εἰ φαίνοιτό τις λόγος μὴ ἔχων τι τῶν ἑαυτοῦ, ἀτελεῖς ἔσται». Πρὸς ὃ λεκτέον, ὅτι τοῦ λόγου ἔστιν εἶδη πολλά· ὁρῶμεν γὰρ ὅτι ἐν ἑκαστῷ τῶν ζώων διαφέρει τοῖς μέρεσι πρὸς τὸ ἄλλο ζῶον· εἰ τοίνυν φαίνεται εἶδη διαφέροντα κατὰ τὴν τῶν μερῶν ἀναπλήρωσιν, 10 δῆλον ὅτι οὐδὲν δεῖ θαυμάζειν, ὅτε λόγος τις μὴ ἐκ πάντων τῶν μερῶν ἑαυτοῦ γίνοιτο· διάφοροι γὰρ οἱ λόγοι κατὰ τὰ σχήματα. Ἔστι δὲ λόγος διὰ μιᾶς λέξεως *etc.* = Σ^α 57, 12—58, 19. Εἰ δὲ μονομερὴς γίνεται λόγος τέλειος διάνοιαν αὐτοτελῆ δηλῶν, ἀλλ' οὖν ἑξακουέται ἔξωθεν ἡ οὐσία ἢ ποιήσασα τὸ πρᾶγμα· τὸ μὲν γὰρ ὄνομα ὡς οὐσία ἐστὶ, τὸ δὲ 15 ῥῆμα <ὡς> συμβεβηκὸς περὶ τὴν οὐσίαν γινόμενον· πάντως γὰρ ἡ οὐσία ἐστὶν ἡ ἐνεργουῶσα τι ἢ πάσχουσα, τὸ δὲ ῥῆμα σημαίνει τὴν πράξιν καὶ τὸ πάθος.

Οἱ Περιπατητικοὶ δύο μέρη λόγου ἐδόξασαν εἶναι, ὄνομα καὶ ῥῆμα· τὰ δὲ ἄλλα οὐ λέγουσιν εἶναι μέρη λόγου, ἀλλ' ἔνεκεν συνδέσεως 20 καὶ κόλλης παραλαμβάνεσθαι· ὥσπερ γὰρ ἐν τοῖς πλοίοις μέρη λέγομεν εἶναι τοὺς τοίχους καὶ τὰ πηδάλια καὶ τὸ ἄρμενον, τὴν δὲ πῖσσαν, στυπεῖον, ἥλους οὐ λέγομεν εἶναι μέρη τοῦ πλοίου, ἀλλ' ἔνεκεν συνδέσεως καὶ κόλλης παραλαμβάνεται, οὕτω τὸ ὄνομα καὶ τὸ ῥῆμα μέρη ἐστὶ τοῦ λόγου, τὰ δ' ἄλλα οὐ. Εἴτα ἐπιφέρουσιν [λύσιν ἀντιθέσεως], ὅτι ὥσπερ 25 εὐρίσκομέν τινα πλοῖα μονόξυλα μὴ δεόμενα συνδέσεως καὶ κόλλης, οὕτως εὐρίσκομεν λόγον ἐξ ὀνόματος καὶ ῥήματος συνιστάμενον μὴ δεόμενον συνδέσεως καὶ κόλλης, ὡς ἐπὶ τοῦ «Ὀσφύρατος περιπατεῖ, Ὀσφύρατος ὑγιαίνει».

Ἐπιφέρουσι δὲ καὶ δεῦτερον κανόνα οἱ Ἀριστοτελικοὶ λέγοντες· 30 τοσοῦτον τὰ δύο μόνα ἐστὶ μέρη, τὰ δ' ἄλλα οὐ, ὅτι χωρὶς τῶν ἄλλων δύναται συνίστασθαι λόγος, χωρὶς δὲ τοῦ ὀνόματος καὶ ῥήματος οὐκ ἔστι· κἂν γάρ τις εἴπῃ, <ὅτι ἐξ ἀντωνυμίας καὶ ῥήματος δύναται συνίστασθαι λόγος, φαμέν ὡς> ἀντωνυμία ἀντὶ ὀνόματος παραλαμβάνεται. Ἐλέγχονται δὲ πολλαχῶς τοσοῦτον οὐχ ἔνεκεν συνδέσεως παραλαμ- 35 νόμενα, ὅτι τὸ ὄνομα καὶ ῥῆμα φυσικὴν τινα ἁρμονίαν ἔχει μὴ δεομένην συνδέσεως, ὡς τὸ «Ὀσφύρατος περιπατεῖ»· ὥσπερ γὰρ πρὸς ἀλλήλα ἐστὶ συνημμένα τό τε εἶδος καὶ ἡ ὕλη χωρὶς συνδέσεως, οὕτω τὸ ὄνομα

19—521, 7 *cfr* *Prisc.* I 54, 5—55, 3 (H)

1 οὗτ' ἐκείνω AE || 11 ὅτε| δταν AE || 12 κατὰ| καὶ AE || 19 ἐδό-
 ξασαν A, ἔδοξαν E || 22 ἄρμενον AE | δὲ om A | πῆσσαν AE || 25 λύσιν
 ἀντιθ. *del.* Uhlis *ut e marg.* (λύσιν ἀντιθ.) *illatum* || 34 ἀντὶ τοῦ ὀνόμ. A ||
 35 παραλαμβάνονται AE || 37 ὥσπερ| ταῦτα AE || 38 καὶ τὴν ὕλην AE

μετὰ τοῦ ῥήματος φυσικὴν τινα ἁρμονίαν ἔχει. Ἀμέλει καὶ τὰ ἄλλα
 μέρη τοῦ λόγου παραλαμβάνόμενα καὶ ἰδίας ἔχουσι σημασίας, ὥς οὔτε
 τὸ ὄνομα ἔχει οὔτε τὸ ῥῆμα, καὶ οὐδέποτε συνδεσμοῦσιν ὀνόμασι ῥή-
 5 ματα· ὅταν <γάρ> εἴπωμεν «ὁ ἄνθρωπος περιπατεῖ», τὸ ἄρθρον μόνῳ
 τῷ ὀνόματι προσῆλθεν, οὐκέτι δὲ [τῷ ὀνόματι] καὶ τῷ ῥήματι· ὁμοίως
 <ἐν τῷ> «ὁ ἄνθρωπος καλῶς περιπατεῖ» τὸ «καλῶς» πρὸς τὸ ῥῆμα
 μόνον συνῆλθεν, οὐκέτι δὲ καὶ πρὸς τὸ ὄνομα. Καὶ αὐτοὶ οἱ παρ' ἡμῖν
 καλούμενοι σύνδεσμοι οὐ συνδεσμοῦσιν ὄνομα καὶ ῥῆμα· οὐδεὶς γὰρ λέγει
 «Τρύφων καὶ ἀναγινώσκει»· ἀλλ' ἢ ὄνομα καὶ ὄνομα, ἢ ῥῆμα καὶ ῥῆμα,
 10 «Θέων καὶ Τρύφων, γράφω καὶ ἀναγινώσκω»· οἱ γὰρ σύνδεσμοι ὁμοιο-
 μερῶν εἰσι συνδετικοὶ· ἢ ὡς ὁμοιομερῶν, «ἐγὼ καὶ σὺ καὶ Ἀπολλώνιος»·
 εἰ οὖν οὐδ' αὐτοὶ οἱ παρ' ἡμῖν καλούμενοι σύνδεσμοι συνδέουσιν ὄνομα
 καὶ ῥῆμα, δῆλον ὅτι οὐχ ἕνεκεν συνδέσεως παραλαμβάνονται. Καὶ [ὅτι]
 ἰδίαν ἔχουσι σημασίαν, ὅπερ οὐκ ἔστι συνδέσεως καὶ κόλλης· τὸ γὰρ ἄρ-
 15 θρον σημαίνει ἀναφοράν, ἣν οὔτε τὸ ὄνομα ἔχει οὔτε τὸ ῥῆμα· καὶ ἡ
 ἀντωνυμία ἢ δεῖξιν σημαίνει ἢ ἀναφοράν, οὐδὲν δὲ τούτων ἔχει οὔτε
 τὸ ὄνομα οὔτε τὸ ῥῆμα· <καὶ> ἄλλο ἐστὶ τὸ εἰπεῖν «βαίνω» καὶ ἄλλο
 τὸ «καταβαίνω» καὶ ἄλλο τὸ «ὑπερβαίνω», ἐναλλάσσει γὰρ ἡ πρόθεσις
 τὸ σημαίνόμενον· καὶ τὸ ἐπίρρημα ὁμοίως· τῷ γὰρ εἰπεῖν «ἄνθρωπος
 20 περιπατεῖ» καὶ τῷ εἰπεῖν «ἄνθρωπος καλῶς περιπατεῖ» ἐνηλλάγη τὸ
 σημαίνόμενον, ἔχει γὰρ καὶ ποιότητα σημαίνουμένην διὰ τοῦ ἐπιρρήματος.
 Καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ σύνδεσμοι ἐναλλάσσουν τὰ σημαίνόμενα· τὸ γὰρ «γράφω»
 αὐτοτέλειαν ἔχει διὰ τῆς καταφάσεως, τὸ δὲ εἰπεῖν «καὶ γράφω» ἐπι-
 βεβαίωσιν ἔχει, καὶ οὐκ ἐπιδέχεται τὴν αὐτοτέλειαν· καὶ ἐπὶ τοῦ «γράφω
 25 μέν», «γράφεις δέ» οὐκ ἔστιν αὐτοτέλεια. Ἀπεδείχθη οὖν, ὅτι οὐχ ἕνεκεν
 συνδέσεως παραλαμβάνονται, ἀλλ' ἕνεκεν σημασίας μὴ ἐγκειμένης ἐν τῷ
 ὀνόματι ἢ ἐν τῷ ῥήματι.

Πρὸς δὲ τὸν δεύτερον λόγον τὸν λέγοντα, ὅτι χωρὶς ὀνόματος καὶ
 χωρὶς ῥήματος οὐ γίνεται αὐτοτέλεια τοῦ λόγου, πολλάκις δὲ χωρὶς τῶν
 30 ἄλλων ἐνδέχεται, ἔστιν εἰπεῖν, ὅτι τῶν μερῶν τὰ μὲν ἐστὶ τίμια, τὰ δὲ
 οὐ πάνυ τίμια, ὡς ἐν τῷ ἀνθρώπῳ· ἔχει γὰρ μέρη χεῖρας καὶ πόδας
 καὶ ἐγκέφαλον καὶ καρδίαν· καὶ ἐνδέχεται πολλάκις τὸν ἄνθρωπον
 εἶναι χωρὶς χειρὸς ἢ χωρὶς ποδός, χωρὶς δὲ ἐγκεφάλου ἢ καρδίας οὐ
 δυνατόν· καὶ ἀναλογεῖ τὸ ὄνομα καὶ τὸ ῥῆμα τῷ ἐγκεφάλῳ καὶ τῇ
 35 καρδίᾳ, καὶ διὰ τοῦτο χωρὶς ὀνόματος καὶ ῥήματος οὐδέποτε τέλειος
 λόγος γίνεται.

Ἔστι δὲ ἀπορία τοιαύτη· «τὰ ὁμολογούμενα εἶναι τινος μέρη ἐὰν
 ἀπολείπῃ, πάθῃ ποιοῦσιν, ὡς ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου, ὅτι ἐὰν ἀπολείπῃ ἡ
 ποδὶ ἢ χειρί, πέπονθεν [ἐὰν δὲ ἐπιλείπῃ ὑποδήματι ἢ ἱματίῳ, οὐ πέ-

3 ὀνόματα AE, *sed in* ὀνόμασι *corr.* E¹ ||

20 καὶ τῷ E, καὶ τὸ A ||

29 δὲ καὶ χωρὶς E ||

39 *ad* ὑποδήματι *in marg. add.* ὄνυχες ἢ τρίχες A²

9 ἢ ῥῆμα | καὶ ῥῆμα AE ||

33 ἢ χωρὶς | καὶ χωρὶς AE ||

πονθεν, ἀλλὰ παρὰ σχῆμα ἐγένετο]· οὕτως οὖν εἰ ὁμολογούμενά εἰς ἓν ὁκτὼ μέρη τοῦ λόγου ἢ ἑπτὰ ἢ πέντε, πῶς γίνεται τέλειος λόγος [μὴ πεπονθώς] ἐκ δύο μερῶν λόγου ἢ τριῶν ἢ καὶ τεσσάρων; ὥστε οὖν οὐκ εἰς ἐκεῖνα μέρη λόγου». Πρὸς τοῦτο ἔστιν εἰπεῖν, ὅτι ἔλλειψις διχῶς νοεῖται, ἢ κατὰ πάθος ἢ κατὰ αὐξήσιν· κατὰ πάθος, ὡς ἐὰν ἐλλείπῃ ὁ 5 ἄνθρωπος ἢ χειρὶ ἢ ποδί, κατ' αὐξήσιν δέ, ὡς τὰ νεωστὶ τικτόμενα παῖδιά ἐλλείπουν τοῖς ὁδοῦσι, καὶ ἐπὶ τῶν ἀσταχύων, ὅτι ἐλλείπουν τῷ κόκκῳ καὶ τῷ ἀθήρι. Καὶ ἐνταῦθα πάλιν ἐπὶ τοῦ «ὁ ἄνθρωπος καλῶς περιπατεῖ» οὔτε κατὰ πάθος ἐστὶν ἡ ἔλλειψις οὔτε κατὰ αὐξήσιν· ἀλλὰ λέγουσιν, ὅτι καὶ ὁ Πλάτων λέγει <ubi?>, ἀναλογίαν εἶναι τοῦ 10 λόγου πρὸς τὸ ζῷον· ὥσπερ γὰρ ἔχει τὸ ζῷον σῶμα καὶ ψυχὴν, οὕτω καὶ ὁ λόγος ἔχει σῶμα καὶ ψυχὴν, καὶ ἀναλογεῖ μὲν τῷ σώματι ἡ λέξις καὶ ἡ φράσις καὶ ἡ σύνταξις, τῇ δὲ ψυχῇ τὸ σημαίνον· καὶ ὥσπερ τῶν ἐμψύχων τὰ μὲν ἐστὶν ἀπλᾶ, τὰ δὲ σύνθετα, τὰ δὲ περαιτέρω σύνθετα — ἀπλᾶ μὲν, <ὡς> τὸ φυτόν, ἔχει γὰρ τὴν αὐξητικήν δύναμιν καὶ 15 τὴν θρεπτικήν, σύνθετα δέ, ὡς τὰ ζῳόφυτα, ὥσπερ σπόγγος καὶ μύκτης, ἔτι δὲ περαιτέρω σύνθετα, ὥσπερ τὰ αὐτοκίνητα — οὕτω τῶν λόγων οἱ μὲν εἰς ἀπλοῖ, ὡς οἱ διμερεῖς, οἱ δὲ σύνθετοι, ὡς οἱ τριμερεῖς <καὶ> τετραμερεῖς, ἔτι δὲ περαιτέρω σύνθετοι οἱ ἄχρι τῶν ὁκτὼ μερῶν· ὅταν οὖν εὐρεθῇ λόγος διμερής, ἔχει τὴν ἰδίαν τελειότητα, καὶ οἱ σύνθετοι 20 ὁμοίως καὶ οἱ ἔτι περαιτέρω σύνθετοι.

Ἄλλ' ἔστι πρὸς τοῦτο εἰπεῖν· εἰ τῶν λόγων οἱ μὲν εἰς ἀπλοῖ, τοῦτέστι διμερεῖς, <οἱ δὲ> τριμερεῖς, οἱ δὲ ὀκταμερεῖς, ὥσπερ ἐὰν ἐρωτηθῶμεν ποσαγράμματός ἐστιν ἡ συλλαβή, οὐκ ἀποκρινόμεθα ὡς ἔτυχεν, ἀλλ' ἐξετάζομεν καὶ λέγομεν «ποία;» οὕτως ἐχρῆν ἡμᾶς, ἐρωτωμένους 25 ποσαμερὲς ὁ λόγος, μὴ ὡς ἔτυχεν ἀποκρίνασθαι, ἀλλ' ἐξετάσαι ποῖον <λέγεις> λόγον, εἴτε ἀπλοῦν, εἴτε σύνθετον, εἴτε τὸν περαιτέρω σύνθετον. Ἄλλὰ πρὸς τοῦτο ἔστιν εἰπεῖν, ὅτι τοῦ καθολικοῦ <λόγου> λέγομεν εἶναι ὁκτὼ μέρη, ὅστις καὶ ἀπαθής ἐστι· καὶ ὥσπερ ὁ καθόλου ἄνθρωπος ἔτι ἴσταται, κἂν ἀποθάνῃ Πλάτων <ἢ> Ἀλκιβιάδης, οὕτω κἂν ἐλλείπῃ 30 λέξις ὀνόματι ἢ ῥήματι, ὁ λόγος αὐτὸς ὁ καθολικὸς ἀπαθής ἐστι. — Καὶ ταῦτα πρὸς τοὺς Περιπατητικούς.

Οἱ δὲ Στωϊκοὶ πέντε λέγουσιν, ὄνομα, προσηγορίαν, ἄρθρον, ῥήμα, σύνδεσμον· <καὶ> τινὰ <μὲν> τῶν παρ' ἡμῖν συνημμένων αὐτοὶ διαχωρίζουσι, τινὰ δὲ τῶν παρ' ἡμῖν διακεχωρισμένων αὐτοὶ συνάπτουσι. Τὸ 35 ὄνομα καὶ τὴν προσηγορίαν αὐτοὶ δύο μέρη ποιοῦσι. Καὶ ὀνόματα μὲν λέγουσι τὰ κύρια, προσηγορίαν δὲ τὰ μὴ ὄντα κύρια· διαχωρίζουσι δὲ ἀπὸ κλίσεως καὶ ἀπὸ παραγωγῆς, <ἀπὸ κλίσεως μὲν> λέγοντες Πάρις Πάριδος διὰ τοῦ δ<ος>, ὅφισ δὲ ὅφεως διὰ τοῦ ὡς· ἀπὸ παραγωγῆς δέ, ὅτι

33—520, 22 cfr Σ^m 356, 7—357, 26

7 ὅτι ἐλλείπει ΑΕ || 8 ἄθερι ΑΕ || 16 μύκτης] μυῖτες Α, μυες Ε || 17 ὥσπερ — σύνθετοι (19) om Ε || 18 διαμερεῖς Α || 20 διαμερής Α || 23 ὀκτωμερεῖς ΑΕ || 34 σύνδεσμον] σύνθετον ΑΕ | συνηγμένων ΑΕ

λέγομεν Ὅμηρος Ὅμηρίδης, ἄνθρωπος δὲ ἀνθρωπίδης οὐ λέγομεν. Ἡμεῖς δὲ λέγομεν, ὅτι κατὰ τὸ εἶδος διαφέρει, οὐ κατὰ τὸ γένος· καὶ γὰρ τὸν αὐτὸν ὀρισμὸν δέχονται καὶ τὰ ὀνόματα καὶ αἱ προσηγορίαι, τῷ δὲ εἶδει διαφέρουσι, καθὸ τὸ μὲν κοινήν, τὸ δὲ ἰδίαν οὐσίαν ἀπονέμει· εἰ δ' ἀπὸ
 5 τῆς κλίσεως διαχωρίζουσιν αὐτά, ἰδοὺ γὰρ <Πάρις Πάρι>δος, ὄφις δὲ ὄφεως, καὶ τὰ προσηγορικὰ ἀπὸ τῶν προσηγορικῶν ὤφειλον διαχωρίζειν, καὶ τὰ προσηγορικὰ μετὰ τῶν κυρίων ὤφειλον συνάπτειν, καὶ τὰ κύρια ἀπὸ τῶν κυρίων <δια>χωρίζειν ὥς μὴ ὁμοίως κλινόμενα, Μένων Μένωνος, Πλάτων Πλάτωνος, Θέτις Θέτιδος, Cάρδις Cάρδεως, ἄνθρω-
 10 πος ἀνθρώπου καὶ Ὅμηρος Ὅμηρου· ἰδοὺ καὶ ὁμοίως κλινόμενα καὶ ἀνομοίως, <ῶστε> δέικνυται τὸ ἐπιχείρημα μὴ ὂν ὑγιές. Περὶ δὲ τῆς παραγωγῆς ἔστιν εἰπεῖν, ὅτι τὰ ποιοῦντὰ πατρωνυμικὰ <μόνον κύριά εἰσι· τὰ γὰρ πατρωνυμικὰ> ἀπὸ κυρίων παράγονται, τὸ γὰρ Ὅμηρίδης υἱὸν Ὅμηρου σημαίνει· ἀνθρωπίδης δὲ οὐ δυνάμεθα εἰπεῖν, εὐρίσκεται γὰρ σημαῖνον
 15 τὸν υἱὸν τῶν ἀνθρώπων, ὅπερ ἀδύνατον, τὸν ἕνα εἶναι υἱὸν πολλῶν. Ἐδείχθη <οὖν> ὅτι ἡ προσηγορία καὶ τὸ ὄνομα συνάπτονται.

Τῷ ῥήματι συνάπτουσι τὴν μετοχήν, ἔγκλιναν αὐτὴν ῥήματος καλοῦντες· ἄλλοι δὲ μετὰ τῶν ὀνομάτων συνάπτουσι τὴν μετοχήν· οὐκ ἄξιόυσι δὲ ἰδίᾳ παραλαμβάνειν τὴν μετοχήν, λέγοντες ὅτι «πᾶν μέρος
 20 λόγου θέλει ἔχειν πάντως πρωτοτύπους φωνάς, ἡ δὲ μετοχὴ οὐδέποτε ἔχει πρωτότυπον φωνήν· ἀπὸ γὰρ ῥήματος παράγεται· οὐκοῦν οὐ δυνατόν εἶναι ἰδίᾳ μέρος λόγου». Λέγομεν οὖν, ὅτι οὔτε μετὰ τῶν ὀνομάτων δύναται εἶναι, οὔτε μετὰ τῶν ῥημάτων· εἰς γὰρ κανόνες ἰσοδυναμοῦντες ἀλλήλοις κατὰ τὴν ἐναντιότητα, ἐπειδὴ πᾶν ῥῆμα οὐ θέλει ἔχειν πτώ-
 25 εἰς μετὰ τῶν συμπαραπομένων ἀριθμῶν, οὔτε γένος· ἡ δὲ μετοχὴ ἔχει ταῦτα, καὶ τριγενῆς ἔστιν, εἰ μὴ ὑπὸ σημασίας κωλύοιτο· οὐκοῦν οὐκ ἔστι ῥῆμα· ἀλλ' οὐδὲ ὄνομα, ἐπειδὴ ἔχει διαφόρους χρόνους ἐν ἰδίῳις μετασχηματισμοῖς, καὶ ἐνέργειαν καὶ πάθος καὶ μεσότητα, ὅπερ ἀλλότριόν ἐστι τῶν ὀνομάτων. Ὑφ' ἑκατέρου οὖν ἀνθελκόμενον οὐδετέρῳ προ<ς>-
 30 χωρεῖ, ἀλλ' ἔστιν ἕτερόν τι· ὥσπερ γὰρ ἀπὸ ἀνθρώπου γίνεται ἄνθρωπος, ἀπὸ δὲ λέοντος λέων, ἀπὸ δὲ ὄνου καὶ ἵππου ἡμίονος, οὕτως ἡ μετοχὴ ἀπὸ ὀνόματος καὶ ῥήματος ἕτερόν τι μέρος λόγου ἐγένετο.

Τὸ δὲ ἄρθρον καὶ τὴν ἀντωνυμίαν συνάπτουσι, τὴν ἀντωνυμίαν ὠρισμένον ἄρθρον καλοῦντες, τὸ δὲ ἄρθρον ἀόριστον. Συνάπτουσι δὲ
 35 αὐτὰ οὕτως, ἐπειδὴ τὰ ἄρθρα ἀντὶ ἀντωνυμιῶν παραλαμβάνονται, <A 12> ὁ γὰρ ἦλθε θεοῶς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν, ἀντὶ τοῦ οὗτος· ἐπιφέρουσι δὲ λέγοντες, ὅτι τὸ ἀντὶ τινος παραλαμβανόμενον τὸ αὐτὸ ἔστιν ἐκείνῳ· παραλαμβάνονται δὲ ἀντὶ τῶν ἀντωνυμιῶν τὰ ἄρθρα, τὰ αὐτὰ ἄρα ἔστιν ἐκείνοις. Εἴτα περὶ τῆς ὀνομασίας λέγουσιν, ὅτι πᾶσα ἀντωνυμία πάν-
 40 τως ὠρισμένη ἔστιν ἢ διὰ δεῖξεως ἢ δι' ἀναφορᾶς· ἡ γὰρ δεῖξιν ση-

5 Πάρις Πάρι] *vac. spat. 9 fere litter.* AE || 9 Cάρδεος AE || 11 ὥστε
 add R Schneider | Περὶ] ἀπὸ AE || 34 τὰ δὲ ἄρθρα AE

μαίνει, ὡς ἐγὼ κύ οὗτος, ἢ ἀναφοράν, ὡς ἐπὶ τοῦ αὐτός· πᾶσα δὲ δεῖ-
 ζις πρώτη ἐστὶ γνῶσις καὶ παρόντος προσώπου· διὰ τοῦτο τὰς ἀντωνυ-
 μίας ὠρισμένα ἄρθρα καλοῦσι. Τὰ δὲ ἄρθρα ἀόριστα, ἐπειδὴ εὐρίσκουσι
 κατὰ σύνταξιν ἀόριστον «ἡκουσά του λέγοντος μὴ δοκῶν κλύειν»· τὸ
 γὰρ «τοῦ» ἐνταῦθα ἀντὶ τοῦ «τινός».

5

Φαμέν δὲ πρὸς αὐτούς, ὅτι οὐ πάντως τὰ ἀντὶ τινος παραλαμβα-
 νόμενα τὰ αὐτὰ ἐστὶν ἐκείνοις· ἰδοὺ γὰρ τὸ <ex. gr. A 71> Ἴλιον εἵσω
 ἀντὶ τοῦ «εἰς Ἴλιον», καὶ ἡ πρόθεσις καὶ τὸ ἐπίρρημα οὐκ ἔστι ταυτόν·
 «εἰ ἡμέρα ἐστὶ, φῶς ἐστίν», «ἀκολουθεῖ τῇ ἡμέρᾳ ἐστὶ τὸ φῶς εἶναι»,
 καὶ οὐκ ἔστι τὸ αὐτὸ μέρος τοῦ λόγου τὸ ἀκολουθεῖ ῥῆμα καὶ ὁ εἰ 10
 σύνδεσμος. Δεύτερον δέ, ὅτι οὐκ εἰσὶν ἄρθρα ἀντὶ ἀντωνυμιῶν παρα-
 λαμβανόμενα, ἀλλὰ ἀντωνυμίαι ὁμοφωνοῦσαι ἄρθροις, ὥσπερ εὐρίσκομεν
 τὰ ἐπίθετα τῶν ὀνομάτων μεταπίπτοντα εἰς σύνταξιν ἐπιρρηματικὴν
 ἔστι γὰρ τις τοιαύτη σύνταξις <Ε 545> ὅστ' εὐρύ ρέει Πυλίων διὰ
 γαίης, καὶ ἔστιν ἐνταῦθα ἐπίθετον τὸ εὐρύ κατὰ τοῦ προσηγορικοῦ 15
 λαμβανόμενον τοῦ ὕδωρ· τὰ δὲ ἐπίθετα ἢ κυρίοις θέλει ἐπιτίθεσθαι ἢ
 προσηγορικοῖς· ἀπέστη δὲ τὸ ὕδωρ, καὶ ἐγένετο ἡ σύνταξις «εὐρύ ρέει»·
 καὶ ἐπειδὴ τὸ ἐπίθετον οὔτε ἐπάνω προσηγορικοῦ οὔτε ἐπάνω κυρίου
 ἐτέθη, ἀλλ' ἐπάνω ῥήματος, ἐγένετο ἐπίθετον ῥήματος, ὃ ἔστιν ἐπίρρημα.
 Τοῦτον τὸν τρόπον εὐρίσκομεν καὶ ἐπὶ τῶν ἀντωνυμιῶν· <A 11 seq> 20
 οὐνεκα τὸν Χρῦσιν ἡτίμησ' ἀρητῆρα Ἀτρεΐδης· ὁ Χρῦς γὰρ
 ἦλθε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν, καὶ ἐπειδὴ ἀπέστη τὸ Χρῦς, ἐξ
 ἀνάγκης τὸ ἄρθρον μετέβη εἰς τὴν σύνταξιν τὴν ἀντὶ ὀνόματος, του-
 τέστιν εἰς τὴν ἀντωνυμίαν. Τὸ δὲ «του» τὸ ἀόριστον οὐκ ἔστιν ἄρθρον,
 ἀλλ' ὄνομα ἰσοδυναμοῦν τῷ «τινός».

25

Τὴν δὲ πρόθεσιν καὶ τὸν σύνδεσμον συνάπτουσι, καλοῦντες τὰς προ-
 θέσεις προθετικούς συνδέσμους, τοὺς δὲ συνδέσμους ἀπλῶς συνδέσμους·
 ἐπειδὴ γὰρ ἄκλιτοὶ εἰσὶν αἱ προθέσεις καὶ οἱ σύνδεσμοι, διὰ τοῦτο συνά-
 πτουσιν εἰς ἓν, καὶ ὅτι πᾶσα λέξις ὑπὲρ μίαν συλλαβὴν παρ' ἡμῖν
 ὀξυνομένη παρ' Αἰολεῦσι βαρύνεται, χωρὶς τῶν προθέσεων καὶ τῶν συν- 30
 δέσμων· καλοῦσι δὲ προθετικούς συνδέσμους τὰς προθέσεις, ὅτι αἱ προ-
 τίθενται, χωρὶς εἰ μὴ ἀναστρέφονται.

Ἐλέγχονται δὲ οὕτως· ἀπὸ προθέσεων γίνονται παραγωγαί, ὑπὲρ
 ὑπέρτερος, πρό πρότερος, ἀπὸ δὲ συνδέσμων οὐχί· καὶ ὅτι αἱ προθέσεις
 μετὰ μιᾶς λέξεως παραλαμβάνονται καὶ <ἐν> παραθέσει καὶ <ἐν> συν- 35
 θέσει, πρὸς Ἀρίσταρχον, πρόσοδος, οἱ δὲ σύνδεσμοι οὐδέποτε μετὰ μιᾶς
 λέξεως παραλαμβάνονται οὔτε ἐν συνθέσει οὔτε ἐν παραθέσει, ἀλλ' ἢ
 μετὰ δύο ἢ μετὰ πλείονων, «καὶ γράφω καὶ ἀναγινώσκω», πεντεκαίδεκα·
 καὶ ὅτι αἱ προθέσεις μετὰ τῶν ἀπτότων καὶ τῶν εὐθειῶν ἐν συνθέσει
 <εἰσίν>, οἱ δὲ σύνδεσμοι ἐν παραθέσει. Εἰ δὲ λέγοιεν, ὅτι μονοσχημά- 40

16 τοῦ ὕδωρ] τὸ ὕδωρ ΑΕ ||
 δ' Αἰολ. ΑΕ

25 τινός] τίς ΑΕ ||

30 δέχεται παρὰ

τιστά ἐστι, φαμέν ὅτι καὶ τὰ ἐπιρρήματα μονοσχημάτιστά ἐστι, καὶ ὤφειλε καὶ αὐτὰ συνάπτεσθαι μετὰ τούτων. Περὶ δὲ τοῦ φυλάττεσθαι τὴν ὀξεῖαν παρ' Αἰολεῦσι φαμεν, ὅτι ἰδίωμα διαλέκτου ἐστὶ, καὶ οὐκ ἔστιν ἱκανὸν ἢ ἓν μέρος λόγου ἢ δύο ποιῆσαι· ἄλλως τε ἐπειδὴ αἱ
 5 προθέσεις ἀναστρέφονται, ἐν δὲ τῷ ἀναστρέφεσθαι ἀναδέχονται τὴν βαρεῖαν ὡς παρὰ τόπον τεθειμέναι, εἰ συνέβη ἐν τῇ ὀρθῇ τάσει βαρύνεσθαι παρ' Αἰολεῦσιν, ἄδηλον ἐγένετο πότε ὀρθοτονοῦνται καὶ πότε ἀναστρέφονται, ὡς ἐπὶ τοῦ <ex. gr. B 659> ποταμοῦ ἄπο Cελ<λ>ήεντος· ἐὰν γὰρ ὀρθοτονήσωμεν, «ἀπὸ Cελ<λ>ήεντος» νοεῖται, ἐὰν δὲ βαρύνω-
 10 μεν, «ἀπὸ ποταμοῦ». Τοὺς δὲ συνδέσμους φυλάττουσιν ὀξυνομένους διὰ τὴν συνέπτωσιν τῶν ἄλλων μερῶν· τὸν γὰρ ἀλλὰ εἰ ἐβάρυνον, συνέπιπτε τῷ ἄλλα ὀνόματι.

Πρὸς δὲ τὴν ὀνομασίαν, ὅτι καλοῦσι τὰς προθέσεις προθετικούς συνδέσμους, φαμέν, ὅτι ἐχρῆν καὶ τινὰς τῶν συνδέσμων οὕτω καλεῖν,
 15 τὸν καί, τὸν ἀλλὰ καὶ τινὰς ἑτέρους· αἰεὶ γὰρ οὗτοι προτίθενται.

Τὰ δὲ ἐπιρρήματα οὐκ ἡξίουν μέρος λόγου παραλαμβάνειν, ἀλλ' ἔλεγον αὐτὰ παραφύεσθαι ἢ τοῖς ὀνόμασιν ἢ τοῖς ῥήμασι, τὰ μὲν ἀπὸ ὀνομάτων τοῖς ὀνόμασι, τὰ δὲ ἀπὸ ῥημάτων τοῖς ῥήμασιν, οὐδὲ τοῦτο ἀκριβῶς ποιοῦντες· εὐρίσκομεν γὰρ πολλὰ ἐπιρρήματα, ἃ ἐστὶν οὔτε ἔξ
 20 ὀνόματος οὔτε ἐκ ῥήματος, ὥσπερ τὰ σχετλιαστικά καὶ τὰ θαυμαστικά καὶ ἄλλα πολλὰ. Ἐκ ταύτης οὖν τῆς διαιρέσεως δείκνυται ἡ ποσότης τῶν μερῶν τοῦ λόγου.

Ἄλλοι δὲ ἐννέα λέγουσι, διαχωρίζοντες τὴν προσηγορίαν ἐκ τοῦ ὀνόματος· οἱ δὲ δέκα, διαχωρίζοντες τὴν προσηγορίαν ἐκ τοῦ ὀνόματος
 25 καὶ τὰ ἀπαρέμφата ἐκ τῶν ῥημάτων· ἄλλοι δὲ ἑνδεκα, διαχωρίζοντες τὴν προσηγορίαν ἐκ τῶν ὀνομάτων καὶ τὰ ἀπαρέμφата ἐκ τῶν ῥημάτων καὶ τὰ σχετλιαστικά ἐκ τῶν ἐπιρρημάτων· φασὶ γάρ, ὅτι τὰ ἐπιρρήματα ἢ ῥήμασι θέλει συντάττεσθαι ἢ σπανίως ὀνόμασιν, ὡς ἐπὶ τοῦ «μὰ τὴν ἀλήθειαν», «νῆ τὸν Δία», τὰ δὲ σχετλιαστικά οὔτε ῥήμασιν
 30 οὔτε ὀνόμασιν· οὐκοῦν οὐκ εἰσὶν ἐπιρρήματα. Φαμέν οὖν ὅτι ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ πάθος τῶν ῥημάτων εἰσὶν ἴδια· τὰ δὲ σχετλιαστικά ἔξ αὐτοπαθείας προέρχονται, δηλονότι τὸ ἴδιον τῶν ῥημάτων ἔχοντα καὶ ἐπειδὴ ἔχουσι τὸ πάθος οἴκοθεν, οὐ χρήζουσι τῆς συντάξεως τῶν ῥημάτων. <Καὶ> αἱ ἀντωνυμίαι οὐ δέχονται τὴν σύνταξιν τῶν ἄρθρων, ἐπειδὴ ἢ
 35 δεῖξιν σημαίνουσιν ἢ ἀναφοράν· καὶ ἡ δεῖξις ἐναντία ἐστὶ τῇ ἀναφορᾷ, καθὼ παρόντος προσώπου ἐστὶν ἡ δεῖξις, ἡ δὲ ἀναφορὰ ἀπόντος προσώπου ἀναπόλησις· διὰ τοῦτο αἱ δεικτικαὶ ἀντωνυμίαι οὐ δύνανται δέξασθαι σύνταξιν ἄρθρου, αἱ δὲ ἀναφορικαὶ οἴκοθεν ἔχουσι τὴν ἀναφοράν, καὶ περισσὴ γίνεται ἡ σύνταξις τῶν ἄρθρων. Μόνῃ δὲ ἡ αὐτός δέχεται τὸ
 40 ἄρθρον, ἐπειδὴ ἡ οὗτος καὶ ἐκεῖνος δεικτικαὶ οὐσαι ἐπεκτείνονται διὰ

4 δύο] ἐν ΑΕ || 6 τεθειμένην ΑΕ || 11 ἀλλὰ] ἄλλα Α, ἄλα Ε | ἐβάρυνε ΑΕ ||
 17 αὐτὰ ante μέρος (v. 16) transp. ΑΕ || 27 γάρ] δὲ ΑΕ || 32 ἔχοντα Uhlig, ἔχουσι ΑΕ

τοῦ ἰ, καὶ ἐπεκτείνουναι τὰ τῆς δείξεως καὶ γίνονται δις δεικτικά· ἡ δὲ αὐτός μόνῃ ἀναφορικῇ οὐσα καὶ μὴ δυναμένη διὰ τοῦ ἰ ἐπεκτείνεσθαι, ἐξετάθη διὰ τοῦ ἄρθρου καὶ γίνεται δις ἀναφορικῇ. Καὶ ἐπ' ὀνομάτων δὲ τὸ αὐτό· τὸ γὰρ δύο ἀριθμοῦ δηλωτικόν, προσλαμβάνον δὲ τὸ ἄρθρον προσλαμβάνει καὶ ἀναφοράν. Τούτῳ οὖν τῷ λόγῳ καὶ τὰ σχε- 5 τλιαστικά τῶν ἐπιρρημάτων οἴκοθεν τὸ πάθος <έχοντα> οὐ χρήζουσι τῆς ἐκ τῶν ῥημάτων παθητικῆς συντάξεως.

Διὰ τοῦτο τὸ ὄνομα καὶ τὸ ῥῆμα προτάττεται τῶν λοιπῶν μερῶν τοῦ λόγου, ἐπειδὴ δύναται μόνα ταῦτα τέλειον λόγον ἀποτελεῖν χωρὶς τῶν λοιπῶν, οἷον «Ὡγκράτης ἀναγινώσκει»· εἰκότως οὖν προτάττονται, 10 εἴ γε καὶ ἐκινδύνευον μόνα εἶναι μέρη, καὶ ὅτι εἰς χρείαν αὐτῶν ἐπενόηθησαν τὰ ἄλλα· τὰ δὲ εἰς χρείαν τινὸς ἐπινοούμενα καὶ δευτέρᾳ ἐστίν. Τὸ δὲ ὄνομα προτέτακται, ἐπειδὴ οὐσίας ἐστὶ σημαντικόν, τὸ δὲ ῥῆμα συμβεβηκός, αἱ δὲ οὐσίαι προτερεύουσι τῶν συμβεβηκῶν· ἢ ἐπειδὴ τὸ μὲν ὄνομα συναναιρεῖ, τὸ δὲ ῥῆμα συναναιρεῖται· ἐὰν γὰρ 15 ἀναιρεθῇ ἡ οὐσία, συναναιρεῖται καὶ τὰ αὐτῇ συμβεβηκότα· καὶ ὅτι τὸ μὲν ὄνομα συνεισφέρεται, τὸ δὲ ῥῆμα συνεισφέρει, τὰ δὲ συνεισφερόμενα προτερεύουσι τῶν συνεισφερόντων· καὶ ὅτι τὸ μὲν ὄνομα ἀποτελεῖ, τὸ δὲ ῥῆμα ἀποτελεῖται, τὰ δὲ ἀποτελοῦντα προτερεύουσι τῶν ἀποτελου- 20 μένων.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ μετοχὴ οὐδέν ἐστιν ἕτερον εἰ μὴ ὄνομα καὶ ῥῆμα, διὰ τοῦτο προτερεύει τῶν ἄλλων.

Τὸ δὲ ἄρθρον προτερεύει τῶν ἀντωνυμιῶν, ἐπειδὴ τὰ ἄρθρα μετὰ τῶν ὀνομάτων, ἡ δὲ ἀντωνυμία ἀντὶ τῶν ὀνομάτων, τὰ δὲ μετὰ τινος προτερεύει τῶν ἀντὶ τινος· καὶ ὅτι ἡ ἀντωνυμία οὐ μόνον ἀντὶ ὀνό- 25 ματος παραλαμβάνεται, ἀλλὰ καὶ ἀντὶ ἄρθρου τοῦ μετὰ τῶν ὀνομάτων· <έν> τῷ γὰρ <Ν 3> αὐτὸς δὲ πάλιν τρέπεν ὅςσε φαεινὴ αὐτὸς ὁ Ζεὺς.

Ἡ δὲ πρόθεσις προτερεύει τῶν ἐπιρρημάτων, ἐπειδὴ ἡ πρόθεσις μετὰ τῶν ὀνομάτων παραλαμβάνεται ἐν τῷ ἰδίῳ μερισμῷ, «ὕπὲρ Ἀρι- 30 στάρχου, πρὸς Ἀρίσταρχον»· ἔμεινε γὰρ πρόθεσις· τὰ δὲ ἐπιρρήματα μετὰ τῶν ῥημάτων συντάσσονται ἐν τῇ ἰδίᾳ τάξει καὶ ἐν τῷ ἰδίῳ μερισμῷ, «καλῶς γράφω»· τὰ δὲ ὀνόματα προτερεύουσι τῶν ῥημάτων· εἰκότως <οὖν> καὶ ἡ πρόθεσις ἢ μετὰ τῶν ὀνομάτων προτέτακται τοῦ ἐπιρρήματος τοῦ μετὰ τῶν ῥημάτων. 35

Ὁ δὲ σύνδεσμος τελευταίαν ἐπέχει τάξιν, ἐπειδὴ πέφυκε συνδεῖν τὰ προϋποκείμενα μέρη τοῦ λόγου.

Ἡ γὰρ προσηγορία ὡς εἶδος τῷ ὀνόματι <υποβέβληται>.] Τινὲς ἐχώριζον τὸ ὄνομα καὶ τὴν προσηγορίαν, λέγοντες ὅτι τὸ μὲν

38—522, 4 cfr Σ^v 214, 25—29; Σ^m 357, 9—18

3 ἐξετάθη AE | ἀναφορά AE || 23 προτερεύει] πρὸ AE; item v. 29 ||

27 ἐν τῷ Uhlig, τὸ AE || 38 τῶν ὀνομάτων AE

προσηγορικὸν ποιεῖ θηλυκόν, τὸ δὲ ὄνομα, τουτέστι τὸ κύριον, οὐ ποιεῖ.
 Ἀλλὰ φαμεν, ὅτι εἰ παρασχηματισμὸς χωρίζει τὰς λέξεις, χωριζέσθω ὁ
 ἄνθρωπος ἀπὸ τοῦ χρυσός καὶ ἄργυρος, ἐπειδὴ ὁ μὲν ἄνθρωπος παρα-
 σχηματίζει θηλυκόν, ὁ δὲ <χρυσός καὶ ὁ> ἄργυρος μονογενές ἐστιν.
 5 Λεκτέον οὖν *etc.* = Σ^ν 214, 29—215, 3.

§ 12 (14b).

Περὶ ὀνόματος.

Ἀκριβεστάτην περὶ τῶν προκατειλεγμ. *etc.* = Σ^ν 215, 21—216, 13.
 <Heliodori.> — Διὰ τί δὲ προτέτακται τὸ ὄνομα καὶ τὸ ῥήμα;
 10 Ἐπειδὴ ταῦτα ὥσπερ ψυχὴ καὶ σῶμα ὄντα ποιεῖ τὰ ἄλλα ἐξ αὐτῶν
 προιέναι τε καὶ φαίνεσθαι· καὶ ὥσπερ τοῦ ἡμετέρου σώματος καὶ ψυχῆς
 συνισταμένων τὰ ἄλλα ὅσα δυνάμεθα ποιεῖν ἐξ ἡμῶν προέρχεται, οὕτω
 τοῦ τε ὀνόματος καὶ ῥήματος ὑπαρχόντων τὰ ἄλλα ἐξ αὐτῶν γίνονται.
 Καὶ ὅτι τοῦτο ἀληθές, φαίνεται ἐντεῦθεν· ἐπιζητούμεν τί ἐστι μετοχή,
 15 καὶ φαμεν «λέξις μετέχουσα τῆς τῶν ὀνομάτων καὶ τῆς τῶν ῥημάτων
 ιδιότητος»· ἀντωνυμία δὲ λέγεται ἀντὶ ὀνόματος παραλαμβανομένη· πρό-
 θεσις δὲ λέγεται προτιθεμένη πάντων τῶν τοῦ λόγου μερῶν.

Προτερεύει δὲ τὸ ὄνομα καὶ τὸ ῥήμα κατὰ τοῦτο, ὅτι ἐάν τι τῶν
 ἄλλων ἀπολείψῃ, ὅμως τέλειος λόγος γίνεταί, εἰ δέ τι τούτων, εὐθέως
 20 ἀκυστατῆσαι.

<Heliodori.> — Φασι δὲ ὅτι προτέτακται τὸ ὄνομα, ἐπειδὴ καὶ πᾶσαι 328, 25
 αἱ λέξεις ἐπικοινωνῶσι τῇ προσηγορίᾳ ὀνόματα καλοῦνται, καθό φαμεν κα-
 λοῖς ὀνόμασι χρῆσθαι Πλάτωνα· εἰ γὰρ ὀνομά ἐστι τὸ ὀνομαστικόν καὶ
 σημαντικόν, ἕκαστον δὲ τῶν μερῶν τοῦ λόγου σημαντικόν ἐστιν ἢ κυστα-
 25 τικόν, δηλὸν ὅτι ἕκαστον ὄνομα ἂν κληθεῖη. Οὕτως οὖν καὶ Διόδωρος 30
 ὁ ἐπικληθεὶς Κρόνος λέγεται τὸν οἰκέτην αὐτοῦ καλεῖν, τῷ Δέ συνδέσμῳ
 ἀντὶ ὀνόματος κεχρημένος· τὸ γὰρ ὄνομα τριβῇ καὶ συνηθείᾳ εἰώθει
 καλεῖν τοὺς καλουμένους.

Οἱ δὲ γραμματικοί, ἐπεὶ μὴ μόνον πρὸς τὰ σημαίνόμενα ὀρῶσιν,
 30 ἀλλὰ καὶ τοὺς τύπους τῆς φωνῆς, ὀρῶντες διάφορον ὄντα τὸν τύπον
 τῶν ὀνομάτων πρὸς τὰ ἄλλα, καὶ τὰ μὲν ὀνόματα πτωτικά, τὰ δὲ ἄλλα
 οὐ πάντως, διὰ τοῦτο τὸ ὄνομα «πτωτικόν» ὠνόμασαν ἰδίως· ἴδιον γὰρ
 τοῦ ὀνόματος ἡ πτώσις. Εἰ δέ <τις> λέγει, ὅτι τό τινος ἴδιον οὐκ ὀφεί-
 λει καὶ ἐτέρῳ κοινωνεῖν, φαίνεται δὲ <ἡ πτώσις καὶ> ἐν ταῖς μετοχαῖς

9—17 *videntur esse* Σ^h; *cfr* Σ^h 71, 2—5 || 21—524, 12 *videntur esse* Σ^h

15 *poster. τῆς om* A || 21 προτέτακται E, προτάττεται A || 22 ὀνόματα]
 ὄνο' A, ὄνομα E || 26 Δέ] *vide Stephanum in Arist. de interpr. 9, 23 (Com-*
ment. in Arist. XVIII 3). || 28 καλεῖν τοὺς καλεῖν τοὺς καλουμένους A, κα-
 λεῖν (*in marg.* τοὺς καλεῖν) οὐ τοὺς καλουμένους E || 32 ὄνομα—[ιδίως] ὄνομα
 οὐκ ἰδίως ὠνόμασαν (ἐνόμασαν E) ἴδιον AE | γὰρ] δὲ AE

καὶ ἐν ταῖς ἀντωνυμίαις, λεκτέον· ἀλλὰ καὶ ἡ ἀντωνυμία ἀντὶ τοῦ ὀνόματος, καὶ ἡ μετοχὴ μετέχει τοῦ ὀνόματος, ἐπεὶ δὲ μέρη εἰσὶν, οὐκ εἶδη τοῦ λόγου· τινὰ δὲ ὀρώμεν μέρη εἰδῶν ἐτέρων ἐτέροις εἶδеси κοινω-
 νοῦντα, ὡς ὀρώμεν ἐκάστῳ τῶν ζῶων πόδας ὁμοίως. — Τὸ δὲ «πτωτι-
 κόν» τύπον ἔχει κτητικοῦ, καὶ σημαίνει τὸ ὑπὸ τὴν πτώσιν <πεπτωκός>, 5
 ὑπόκειται δὲ πτώσεσιν. Διαφέρει δὲ <πτῶσις> πτωτικοῦ, ὅτι μεταπλα-
 σμὸς ληκτικῆς ἐστὶν ἡ πτώσις, πτωτικὸν δὲ τὸ ὄνομα τὸ μεταπλασσό-
 μενον.

Ζητητέον δέ, εἰ πτώσις ἐστὶν ὁ τύπος καὶ ὁ μεταπλασμός κατὰ τὴν
 ληκτικὴν συλλαβὴν, ἢ τὸ σημαίνον· εἰ μὲν γὰρ ὁ τύπος, ἄτοπον· 10
 ὀρώμεν γὰρ ἐνὶ τύπῳ τὰς πέντε πτώσεις δηλουμένας. Ἀλλὰ φῆσει τις,
 ὅτι <δ> τοῦ μεταπλασσομένου ἄρθρου μεταπλασμός ὁ προκείμενος ἐν τῷ
 ὁ καὶ τοῦ καὶ τῷ σημαίνει τὴν πτώσιν· ἐὰν γὰρ εἴπω ἄλφα, ἄδηλον πότε-
 ρον ὀρθὴν ἢ γενικὴν ἢ δοτικὴν εἶπον· οὐκοῦν ὁ τύπος ἐστὶ καὶ ὁ μετα-
 πλασμός ἡ πτώσις, καὶ οὐ τὸ σημαίνον· Εἰ δὲ τοῦτο, πάλιν συμ- 15
 βῆσεται ἄτοπον· εἰ μὲν γὰρ ἐν πλάσμα ἦν τῆς γενικῆς καὶ εἰς τύπος
 κατὰ πάντων τῶν ὀνομάτων κείμενος, ὁ τύπος ἂν ἦν καὶ μόνος ἡ πτώ-
 σις· εἰ δὲ διάφορον τὸ σχῆμα καὶ ἔξεστιν ἡμῖν ὡς βουλόμεθα σχηματί-
 ζειν, πολλαὶ αἱ πτώσεις ἔσονται καὶ οὐ πέντε, οἷον ὡς ἐν τῷ Ἀτρείδης·
 ὀρώμεν γὰρ <τούτου> τοῦ ὀνόματος τὴν γενικὴν πολλοὺς τύπους ἐπι- 20
 δεχομένην κατὰ τὴν ληκτικὴν· καὶ γὰρ τοῦ Ἀτρείδου φαμέν καὶ Ἀτρεί-
 δεω καὶ Ἀτρείδαο, καὶ γίνεται ἡ γενικὴ οὐκέτι μία πτώσις, ἀλλὰ τρεῖς,
 εἴ γε πρὸς τὸν διάφορον τύπον τῆς ληκτικῆς πτώσις δοκεῖ γίνεσθαι.
 Ἀπὸ τούτου τοίνυν δέδεικται, <ὅτι> μὴ μόνος ὁ τύπος ὁ τῆς ληκτικῆς
 ἐστὶ συλλαβῆς ἡ πτώσις, ἀλλὰ χρῆσει καὶ τοῦ σημαίνον· καὶ γὰρ ἐπὶ 25
 τῆς γενικῆς ταύτης τύποι διάφοροι εὐρεθέντες τῆς ληκτικῆς, διὰ τὸ ἐν
 εἶναι τὸ σημαίνον τῶν τύπων τούτων, οὐ πολλὰς ποιοῦσιν, ἀλλὰ μίαν.

Ζητητέον δὲ ποῖον ὄνομα ὀρίζεται, πότερον τὸ γενικὸν ἢ τὸ ἰδι-
 κόν· γενικὸν μὲν γὰρ ἐστὶν ὄνομα ὡς τὸ ζῶον, ἰδικὸν δὲ ὡς τὸ τὶ ζῶον
 καὶ ὡς ὁ τις ἄνθρωπος· εἰ μὲν οὖν τὸ ἰδικὸν δεξαίμεθα, οὐκέτι πέντε 30
 πτώσεις ἔχει τὸ ὄνομα, ἀλλ' ἢ μονόπτωτον ἔσται ἢ δίπτωτον ἢ τρίπτω-
 τον ἢ τετράπτωτον [ἢ πεντάπτωτον], ὡς τὸ Πλάτων, τούτου γὰρ ἡ
 ὀρθὴ καὶ ἡ κλητικὴ ὁμοίαι εἰσιν· ἔστι δὲ τινὰ ὀνόματα καὶ μονόπτωτα,
 ὡς τὰ στοιχεῖα καὶ οἱ Αἰγυπτίων μήνες· οὐκοῦν ὀνόματος ἄρα μέμνηται
 τοῦ γενικοῦ· τούτου γὰρ αἱ πέντε πτώσεις, ὡς γὰρ καὶ πτώσεις λέγον- 35

1 ἀντωνυμίαις A, ἀνομίαις E | ἀντὶ] ἐκ AE || 4 ὁμοίους AE || 5 ἔχει
 A, ἔχειν E || 7 ληκτικῆς] κτητικοῖς AE || 11 δηλοῦντας AE | φῆσει A,
 φύσει E || 12 τοῦ om E | μεταπλασμοῦ ἀριθμοῦ μεταπλασμός ὁ προσκείμενος
 AE || 13 καὶ τῷ ὕ καὶ τῷ ὦ μεγάλῳ σημ. AE || 14 τύπος A, τόπος E ||
 17 καὶ μόνος] κείμενος AE || 18 καὶ ἔξ.] ἔξεστι καὶ AE || 21 ληκτικὴν A, κλη-
 τικὴν E || 23 τὸν om E | πτώσεις AE || 24 ληκτικῆς] κλητικῆς AE || 25 τοῦ
 σημαίνοντος AE || 27 ποιοῦσιν A, ποιοῦμεν E || 31 δίπτωτον A, δίπτυχον
 E || 34 οὐκοῦν A, οὐ κοῖν E

ταὶ πρὸς τοῦτο, ὅτι ἀπὸ τούτου πεπτῶκασιν. Ἔχει δὲ τὸ ὄνομα πτώ-
σεις χωρὶς χρόνων καὶ προσώπων· ταύτη οὖν διαφέρει τῶν ἄλλων.

Ἰστέον δὲ ὅτι ἀπὸ τοῦ νέμω γέγονε νόμα, τὸ νέμον καὶ χωρίζον
ἐκάστῳ τὴν ἰδίαν προσηγορίαν, καὶ πλεονασμῷ τοῦ ὁ ὄνομα. Ἔστι δὲ
5 τοῦτο μονήρης· οὐδὲν γὰρ εἰς ἁ λήγον οὐδέτερον παραλήγει ἐνὶ ὁ καὶ
προπαληγόμενον ἐτέρῳ ὁ, εἰ μὴ μόνον τὸ ὄνομα· ὅθεν οἱ Αἰολεῖς
ἀναλογώτεροί εἰσιν ὄνομα λέγοντες, ὡς μήνυμα.

Ἰστέον δὲ ὅτι οἱ περὶ Ἀπολλώνιον καὶ Ἡρωδιανὸν οὕτως ὀρί-
ζονται τὸ ὄνομα· «ὄνομά ἐστι μέρος λόγου πτωτικόν, ἐκάστῳ τῶν ὑπο-
10 κειμένων σωματίων ἢ πραγμάτων κοινὴν ἢ ἰδίαν ποιότητα ἀπονέμον·»
οἱ δὲ περὶ Ῥωμανὸν καὶ τὸν Φιλόπονον ἀντὶ τοῦ ποιότητα οὐσίαν
προσπιθέασιν.

Σῶμα μὲν, οἶον λίθος.] Σῶμά ἐστι τὸ τριχῇ διαστατόν, μήκει
πλάτει βάθει, ἀφῇ τε καὶ θεᾷ ὑποπίπτον· πρᾶγμα, ὃ μὴδὲν τούτων ἔπε-
15 ται, νῷ δὲ μόνῳ νοεῖται. — Ἀπαλλάττων δὲ ἡμᾶς φαύλης ἐννοίας,
δι' ἧς νομίζομεν μόνην τὴν οὐσίαν τὴν ἡμετέραν σῶμα λέγεσθαι, δι' ἄλ-
λου τὸ ὑπόδειγμα παρήγαγεν. — Διαφέρει δὲ τὸ σμαινόμενον τοῦ
σμαινόντος· σμαίνει μὲν γὰρ τὸ ὄνομα, σμαίνεται δὲ τὸ πρᾶγμα.

Κοινῶς τε καὶ ἰδίως λεγόμενον.] Τὰ ὀνόματα *etc.* = Σ^v 217,
20 11—218, 7.

<Heliodori.> — Ἰστέον ὅτι ὁ μὲν Διονύσιος τὰ γένη προτάττει
τῶν εἰδῶν, ἐπειδὴ πεφύκασι τὰ εἶδη ὑποτάσσεσθαι τοῖς γένεσιν· οἱ δὲ
περὶ Ἡρωδιανὸν καὶ Ἀπολλώνιον τὰ εἶδη τῶν γενῶν προτάττουσιν,
φημὶ δὴ τῶν γενῶν καὶ εἰδῶν ἐπὶ τούτου τοῦ σμαινομένου λαμβανο-
25 μένων, ἐπὶ πρωτοτύπου καὶ παραγώγου, καὶ ἄρσενικοῦ καὶ θηλυκοῦ
καὶ οὐδετέρου. Τοῦτο δὲ ποιοῦσιν, ἐπειδὴ ὅπου μὲν εἶδος, ἔστιν οὐ
πάντως καὶ γένος· ἰδοὺ γὰρ τὰ ῥήματα καὶ τὰ ἐπιρρήματα εἶδη μὲν
ἔχουσι, γένη δὲ οὐ· ὅπου δὲ γένος, ἐκεῖ πάντως καὶ εἶδος· ἰδοὺ γὰρ
τὰ ὀνόματα ἔχοντα γένη ἔχουσι καὶ εἶδη.

30 Γένη μὲν οὖν εἰσι τρία.] Γένος ἐστὶ χαρακτὴρ λέξεων σμαίνων
τὸ ἐν φωνῇ ἄρσεν ἢ θῆλυ ἢ οὐδέτερον. Καὶ ἄρσενικὸν μὲν ἔστιν οὐ
προτάσσεται κατ' εὐθείαν καὶ ἐνικὴν πτώσιν ἄρθρον τὸ ὁ, θηλυκὸν δὲ
οὐ προτάσσεται κατ' εὐθείαν καὶ ἐνικὴν πτώσιν ἄρθρον τὸ ἡ, οὐδέτερον
δὲ οὐ προτάσσεται κατ' εὐθείαν καὶ ἐνικὴν πτώσιν ἄρθρον τὸ τό.
35 Ἔγκειται δὲ τῷ ὄρῳ τὸ «ἐν φωνῇ», ἐπεὶ οἱ φιλόσοφοι ἀπὸ τῆς σμα-
σίας νοοῦσι τὰ γένη· ἄρρεν μὲν γὰρ καλοῦσι τὸ σπέρματος ἀποβλητικόν,

8—12 cfr Choerob. in CGG IV 1 p. 105, 23—106, 7 ||
tur esse Σ^h || 30—525, 2 cfr Σ^m 361, 35—362, 7

21—525, 2 viden-

5 παραλήγον Ε || 8 δὲ om Ε || 9 πτωτικοῦ Ε || 11 τοῦ om Ε ||
24 δὴ Α, δὲ Ε || 30 σμαίνον ΑΕ || 36 ἀποβλητικόν] ἀπόβλητον ΑΕ

θηλυκὸν δὲ τὸ σπέρματος δεκτικόν, οὐδέτερον δὲ τὸ μηδενὸς τούτων μετέχον· οἱ δὲ γραμματικοὶ ἀπὸ τῶν ἄρθρων.

Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ οὐδέτερον *etc.* = Σ^m 362, 8—24.

Τινὲς δὲ δύο μόνα γένη λέγουσι· τῶν γὰρ ὄντων τὰ μὲν ἄρρενά ἐστι, τὰ δὲ θήλεα· τὸ δὲ ἔξ ἀναιρέσεως τῶν δύο οὐδέτερον. 5

Ζητητέον δέ, εἰ ἀπὸ τοῦ σημαινομένου δεῖ τῶν γενῶν στοχάζεσθαι ἢ ἀπὸ τῶν τύπων <ἢ ἀπὸ τῶν ἄρθρων>· εἰ μὲν γὰρ ἀπὸ τῶν σημαινομένων, πῶς τὸ ἢ πόλις θηλυκὸν φαμεν; εἰ δὲ ἀπὸ τῶν ἄρθρων, παντὶ ὀνόματι ὃ βούλομαι ἄρθρον προστιθεὶς ποιῶ οἷον βούλομαι γένος, ὡς λέγομεν ὃ ἔλαφος καὶ ἡ ἔλαφος. Φαμέν ὅτι ποτὲ μὲν ἀπὸ τῶν σημαι- 10
νομένων, ποτὲ δὲ ἀπὸ τῶν τύπων καὶ τῆς τῶν ἄρθρων εὐφωνίας· οὐ γὰρ ὄν τρόπον προστεθὲν τὸ ὃ τῷ πόλις [ποιεῖ ὃ πόλις] ἀφωνίαν ἀπεργάζεται, τοῦτον τὸν τρόπον καὶ ἐν τῷ ὃ ἵππος καὶ ἡ ἵππος· διὰ τοῦτο γὰρ καὶ τὸ ἵππος νοοῦμεν ὡς ἀρσενικὸν <καὶ ὡς θηλυκόν, καὶ οὐχὶ μόνως ἀρσενικόν> ἢ μόνως θηλυκὸν εἶναι ἔδοξε· τὸ μὲν γὰρ 15
μαινόμενον δίδωσι τὴν ἐκατέρου ἔννοιαν, δεῖ γὰρ εἶναι καὶ θήλειαν ἵππον καὶ ἄρρενα τὸ δὲ ἄρθρον ἐκότερον προσκείμενον εὐφωνον ἔχει τὸν τύπον.

Τινὲς δὲ προστιθέασι τούτοις ἄλλα δύο, κοινόν τε καὶ ἐπίκοινον.] Κοινόν ἐστὶν ὃ τὰς μὲν πτώσεις ἔχει τὰς αὐτάς, ὑποτάσσεται 20
δὲ ἰδίῳ ἄρθρῳ, οἷον ὃ ἵππος καὶ ἡ ἵππος· καὶ ἐν πάσαις ταῖς πτώσεσιν ὁμοφωνοῦσιν ἐναλλασσομένων τῶν ἄρθρων, ὡς πατρίαν οὐσίαν κοινήν ἀδελφῶν φαμεν. Ἐπίκοινον δὲ ὃ διὰ μιᾶς λέξεως τό τε ἀρσενικὸν καὶ τὸ θηλυκὸν σημαίνει, τῷ ἐτέρῳ τῶν ἄρθρων προκατελημμένον, ἥτοι ἀρσενικῷ ἢ θηλυκῷ, ὥσπερ ἐπίκοινον κτῆμά φαμεν τὸ μὴ ἔξ ἱσ- 25
μοίρας ἄλλ' ἔξ ἀνίσων μερῶν ἀπονέμον δεσπόταις τὴν χρῆσιν. Τότε δὲ τὸ ἐπίκοινον ἐν ἐνὶ ἄρθρῳ τὰ δύο ἔχει γένη, ὅταν ὁ χαρακτήρ ἐνὸς γένους ἢ ἐπιδεκτικός, οἷον ἡ περιστερά, ὁ ἀετός. Διαφέρει δὲ τὸ κοινὸν *etc.* = Σ^v 21, 8—15. Ὁ τεχνικός δέ, ὅτε μὴ ἀρέσκηται τινι ὑφ' ἐτέ-
ρων εἰρημένῳ, ἵνα μὴ δοκοῖη κατ' ἄγνοιαν παραλιμπάνειν, παρεμφαί- 30
νει διὰ τινος λέξεως, ὅτι οὐκ ἀρέσκεται αὐτῷ:

<Heliodori.> — Ὅτι δὲ οὐκ εἰς ταῦτα γένη δηλόν· εἰ γὰρ ἐκάστῳ γένει δέδοται τις οἰκείος χαρακτήρ, ὥσπερ ὁ εἰς ἁρσενικῶν μόνων, καὶ ὁ εἰς τῶν θηλυκῶν, καὶ ὁ εἰς ὧν οὐδετέρων, <ταῦτα δὲ οὔτε 35
χαρακτήρα> οὔτε [δὲ] σημαίνόμενον οὔτε ἄρθρον ἔχουσιν ἴδιον — καὶ γὰρ ἡ 35
φωνὴ αὐτῶν ἢ ἀρσενική ἐστὶν ἢ θηλυκή — χρὴ οὖν αὐτὰ ὄνομα κοινόν

20—26 *cfr* Σ^v 218, 18—24 || 26—28 *cfr* Σ^v 219, 5—7 || 29—31 *cfr* Σ^v 218, 24—26 || 32—526, 11 *videntur esse* Σ^h; *cfr* Σ^m 362, 29—363, 18

9 ποιῶν Ε || 21 *post* οἷον *add* ὄν^ο Α, ὄν^ο Ε | ἐν] ἀνά ΑΕ || 23 ἀδελ-
φὴν φαμέν ΑΕ | τε *om* Ε || 24 τὸ *om* Α | προκατελημμένων ΑΕ || 25 ἢ] ἥτοι
ΑΕ || 28 ἢ] ἐστὶν ΑΕ | ἐπιδεκτικόν Ε || 30 εἰρημένων ΑΕ || 32 ταῦτα]
τῷ τὰ (*sic*) ΑΕ || 35 σημαίνόμενον] σημαῖνον ΑΕ

καλεῖν καὶ ὄνομα ἐπίκοινων, οὐ γένος. Κοινὰ δὲ ὅσα τῶν ζῴων ἐκ τῆς φύσεως γνωρίζουσιν ἡμῖν τὸ γένος, τουτέστιν ἐκ τῶν αἰδοίων, οἷον ὁ ἄνθρωπος ἀλλὰ καὶ ἡ ἄνθρωπος· δύο δ' ἐν τούτοις ἀπεσιωπῆθησαν ἀρσενικά προσλαμβάνειν ἄρθρα, ἡ ἄρκτος καὶ ἡ κάμηλος, σπανίως τάχα δὲ 5 ἅπαξ λεχθέντα ἀρσενικῶς. Ἐπίκοινα δὲ τὰ τοῦναντίον μὴ ἐκφαίνοντα τὸ γένος, ἀλλ' ἡ ἀρσενικῶς μόνως ἢ θηλυκῶς λεγόμενα, ὡς ἂν ἡ χρῆσις εὐρεθῇ ἔχουσα· ταῦτα δὲ διὰ τῆς φύσεως οὐ δηλοῖ τὸ γένος, οἷον ἀρσενικῶς εὐρηται ὁ ἀετός, <καὶ> οὕτω δεῖ μόνως λέγειν, ἡ χελιδὼν θηλυκῶς· πλὴν καὶ ἐν τούτοις εὐρέθησαν δύο ἀντιπάσχοντα· τὸ γὰρ χῆν 10 θηλυκῶς εὐρηται παρὰ τῷ ποιητῇ, <ο 174> ὡς ὅδε χῆν' ἥρπαξ' ἀτταλλομένην· εὐρέθη δὲ καὶ ὁ περιστερός ἅπαξ.

Εἶδη δύο, πρωτότυπον καὶ παράγωγον.] Διὰ τί μὴ τὸ εἶδος τοῦ γένους προέταξεν, εἴ γε πᾶσα λέξις ὑπὸ τὸ εἶδος ἀνάγεται, οὐχ ὑπὸ τὸ γένος; Φαμὲν ὅτι τοῖς φιλοσόφοις ἐπηκολούθησεν· ἐκεῖνοι γὰρ 15 προτάττουσι τοῦ εἵδους τὸ γένος, οἱ δὲ γραμματικοὶ τὸ εἶδος, ἐπειδὴ οὐ τοσοῦτον τῆς σημασίας ὅσον τῆς φωνῆς ἀντιποιοῦνται. Ἄλλ' ἴσως τις εἴποι· διὰ τί χαρακτηρὰς ἡμῖν φωνῆς εἰσηγήσασθαι βουλόμενος οὐκ ἠκολούθησε τοῖς γραμματικοῖς; Φαμὲν ὡς ὁμωνυμίαν εὐρὼν ἐνταῦθα τοῖς φιλοσόφοις προσεχαρίσατο τὸ γένος προτάξας.

Εἶδος δὲ ἐστὶ φωνῆς εἰκὼν δηλοῦσα τὴν ἐν αὐτῇ πρώτην ἢ δευτέραν θέσιν· ἡ εἰδός ἐστι τὸ περιέχον καὶ περικλείον τὰ κατὰ παραγωγὴν ὑπ' αὐτοῦ περιεχόμενα. Τὰ δὲ εἶδη διαιρεῖται μὲν ἐκ τῶν γενῶν, φέρει δὲ ἐν αὐτοῖς τὴν τῶν γενῶν φύσιν, ὡς ὁ ἄνθρωπος φέρει ἐν ἑαυτῷ τὸ ζῶον· καὶ ἡ μὲν ὁμοίότης τοῖς ζῴοις ἐκ τοῦ γένους, ἡ δὲ διαφορὰ 25 κατὰ τὴν τῆς ιδέας αἰτίαν· καὶ ὡς τὸ μὲν ἄλογον, τὸ δὲ λογικόν, οὕτω καὶ τῶν ὀνομάτων ιδέαι δύο αἱ πρώται, τὸ τε πρωτότυπον καὶ <τὸ> παράγωγον· τῶν γὰρ ὀνομάτων τὰ μὲν πρώτην ἔχει τὴν θέσιν, τὰ δὲ ἀπ' αὐτῆς παράγωγα, ὡς τὸ μὲν Ἑκτωρ πρωτότυπον, τὸ δὲ Ἑκτόρεος παράγωγον. Τὰ δὲ πρωτότυπα καὶ τοῖς σηματομενοῖς καὶ τοῖς τύποις 30 διαφέρει τῶν παραγῶγων· οὐ γὰρ ταῦτόν τῷ Ἑκτωρ τὸ Ἑκτόρεος.

<Heliodori.> — Ζητητέον δὲ διὰ τί τὰ τοῦ πρωτοτύπου εἶδη παρεῖς περὶ τῶν εἰδῶν τοῦ παραγῶγου διαλαμβάνει· εἰ γὰρ τὸ Ἑκτωρ πρωτότυπον εὐρέθη καὶ κύριον τῶν εἰδῶν τῶν ὑποβεβηκότων, δηλὸν ὅτι καὶ πρωτότυπον ἔχοι ἂν εἶδη. Πρὸς δὲ λεκτέον, ὅτι τῶν εἰδῶν τὰ 35 μὲν ἐστὶ προσεχῆ, τὰ δὲ οὐ· ὡς προσεχές ἐστι τῶν παραγῶγων εἶδος

12—19 cfr Σ^m 364, 5—23 || 31—527, 20 videntur esse Σ^b

1 δὲ] γὰρ ΑΕ || 2 ἡμῖν Α, ἡμῶν Ε || 4 κάμηλος Ε || 5 λεχθέν ΑΕ || 10 ἥρπαξα τιτ. ΑΕ || 14 τὸ (ante γ.) om Α, ἐπηκολούθησαν Ε || 19 προσεχαρίσατο ΑΕ || 20 φωνῆς Α, φωνη (sic) Ε || 23 αὐτοῖς ΑΕ || 25 καὶ ante ὡς om Ε || 28 ἐκτόρεος Α, ἐκτόρειος Ε; item v. 30 || 30 τῷ] τῷ Ε, τὸ Α || 31 πρωτοτύπου] παραγῶγου ΑΕ || 32 παραγῶγου] πρωτοτύπου ΑΕ | διαλαμβάνει Ε, διαλαβεῖν Α || 33 ὑποβεβηκότων Ε || 34 ἔχοι Α, ἔχει Ε

τὸ παρῶνυμον καὶ τὰ ἄλλα· προσεχὲς δέ φημι τὸ ὥσπερ προσεχόμενον καὶ συνηνωμένον τῶν προὔποκειμένων. Ἐπεὶ τοίνυν τῶν παραγῶγων εἶδη ἔστι ταῦτα, τὸ παρῶνυμον καὶ τὰ ἄλλα, ὅφ' ἂ ἔστι πολλάκις ἰδεῖν καὶ κύρια, ὥς τὸ Διομήδης, ἐπειδὴ ἀπὸ τοῦ Μῆδος παρήκται, καὶ παρῶ- 5
 νυμον καὶ μετὰ τοῦτο καὶ κύριον, εὐρέθη ἄρα καὶ κύριον ἀπὸ τε δύο, παραγῶγου καὶ πρωτοτύπου, γενόμενον· καὶ οὐ μόνον ἀπὸ πρωτοτύπου κοινῶς ἔστι τινά, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῶν παραγῶγων καὶ ἀπὸ τῶν πρωτο-
 τύπων, καὶ οὐ διώριται, τίνα ἀπὸ πρωτοτύπων καὶ τίνα ἀπὸ παραγῶ-
 γων· φαίνεται δὲ τὰ κύρια ἐπὶ τῇ πρωτότυπα σπάνια ὄντα. Ἀλλὰ 10
 μὴν καὶ ἐπὶ τῶν προσηγορικῶν ταυτὸν ἔστιν ἰδεῖν, καὶ τὸ ἐξῆς προση-
 γορικὸν ἀπὸ πρωτοτύπου εὐθέως γενόμενον, οὐκέτι δὲ ἀπὸ παραγῶγου. Ἐπειδὴ τοίνυν, ὥς ἔφαμεν, κοινὴ τούτων ἡ φύσις, καὶ οὐ φαίνεται τὸ
 πρωτότυπον εἶδη τινὰ ἴδια ἔχον, ἀλλὰ καὶ ἔχη κοινὰ τῷ παραγῶγῳ, διὰ τοῦτο παρήκε τὸν περὶ τούτου λόγον ὥς μικτὸν ὄντα, καὶ περὶ τῶν 15
 εἰδῶν τοῦ παραγῶγου διαλέγεται, ἵνα τὸ παράγωγον γένος ὑποστήσῃται εἶδος ὀνόματος. Δυνατὸν γὰρ εἶδη εἰδῶν λέγεσθαι· ὥς γὰρ τοῦ ζῆλου ὄντος ὑπὸ τὸ γένος τῆς οὐσίας, ἔχει καὶ αὐτὸ ἕτερα εἶδη, τοῦτον τὸν
 τρόπον καὶ τοῦ ὀνόματος, γένους ὄντος, εἶδος ὑποληφθὲν τὸ παράγωγον γένος γενήσεται τῶν ὑπ' αὐτὸ εἰδῶν. 20

Ἀπεσιώπησε δὲ τῶν πρωτοτύπων τὰ εἶδη, ὅτι πολλὰ ἦν· τὰ γὰρ πρωτότυπα αὐτόθετά ἐστι (καὶ ἄπειρα), καὶ ἦν καθ' ἐκάστην φωνὴν ἰδιάζων ὁ χαρακτήρ, τὰ δὲ ἄπειρα καὶ ἄτακτα, τὰ δὲ ἄτακτα καὶ ἀσαφῆ· εὐαρίθμητα δὲ τὰ παράγωγα καὶ εὐπερίληπτα εἰς διδασκαλίαν.

Τῶν δὲ ὀνομάτων τὰ μὲν εἰς κατὰ τὴν φωνὴν εἶδη, τὰ δὲ κατὰ 25
 σημασίαν· καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν φωνὴν πρωτότυπον καὶ παράγωγον, ὅπερ ὑποδιαίρεται εἰς πατρωνυμικὸν καὶ ἐξῆς, τὰ δὲ κατὰ σημασίαν κύ-
 ριον, προσηγορικὸν καὶ ἐξῆς. — Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ πρωτότυπον διχῶς νοεῖται, οὗ τῆς γενέσεως οὐδὲν κατῆρξεν, ὥς τὸ πᾶς, καὶ ὃ τὴν πρώτην
 θέσιν ἐπαγγέλλεται· τύπος γάρ ἐστιν ὁ χαρακτήρ ἐκάστης φωνῆς· παρά- 30
 γωγον δὲ τὸ ἀπὸ τινος μὲν παραγόμενον καὶ ἐτέρῳ δὲ ἀρχὴ γινόμενον, ὥς τὸ Θησεύς· ἔστι γὰρ ἀπὸ τοῦ θήσω, ποιεῖ δὲ τὸ Θησείδης· ὥσπερ
 γὰρ παρὰ τοῖς φιλοσόφοις τὸ εἶδος εἰς γένος μεταπίπτει, οὕτως δύνα-
 ται τὸ αὐτὸ καὶ πρωτότυπον εἶναι καὶ παράγωγον· ἔστι γὰρ γέα διὰ
 τοῦ εἰ γραφόμενον, ὅθεν καὶ γεωμέτρης καὶ γεωργός· τοῦτο συναιρεῖται 35
 καὶ γίνεται γῆ, καὶ ἀπὸ τούτου γίνεται τὸ διὰ τῆς αἰ διφθόγγου γαῖα.

Πατρωνυμικὸν μὲν οὖν ἐστι.] Προτάττει *etc.* = *eadem fere*

17—20 *cfr* Σ^v 220, 5 *seq* || 21—24 *cfr* Σ^v 220, 6—13 || 25—36 *cfr* Σ^m 364, 28—365, 7 || 28—36 *cfr* Σ^v 219, 19—21 *et* 24—30

1 φημι] φησι ΑΕ || 7 πρωτοτύπου] παρωνύμου ΑΕ || 8 ἔστι τινά ΑΕ ||
 10 πρωτότυπα] κύρια ΑΕ || 14 κοινὴ τὸ παράγωγον ΑΕ || 18 γένος] εἶδος
 ΑΕ || 20 γένος] εἶδος ΑΕ || 22 ἦν Ε, ἦν Α || 24 ἀπερίληπτα ΑΕ || 25 εἰς Ε,
 ἔστι Α || 26 *prius* καὶ *om* Α | τὴν *om* Α || 29 οὐ — οὐδὲν] οὐ τε τῆς γεν. οὐδὲ
 ΑΕ || 32 γὰρ Α. δὲ Ε || 36 καὶ (*ante* ἀπὸ) *om* Α | τῆς] τοῦ ΑΕ

quae Σ^m 365, 23—366, 12. Καὶ οὕτως Ὅμηρος οὐκ ἐπίσταται ἐκ μητέ-
ρων ποιεῖν πατρωνυμικά, ὅτι γενεαλογῶν πολλάκις αἰεὶ τὸ πλεῖον τοῖς
πατράσι παρέχει, ὡς τὸ <Φ 109> πατὴρ δ' εἴμ' ἀγαθοῖο, θεὰ δέ
με γείνατο μήτηρ, προκρίνων τὸν πατέρα τῆς θεοῦ· ὅθεν καὶ τὸ
5 Μολίων οὐκ ἔστι πατρωνυμικόν, ἀλλὰ παρώνυμον ἀπὸ τοῦ μῶλος. —
Τὸ δὲ πατέρες ὄνομα οὐ μόνον τοὺς φύσαντας σημαίνει καὶ τοὺς προ-
γόνους, ἀλλὰ καὶ τοὺς πολιούχους καὶ <τοὺς> κτίστας τῶν πόλεων καὶ
τοὺς νομοθέτας. — Ἀμαρτάνει δὲ ὁ Τρύφων τὸ Τελαμωνιάδης ἀπὸ
τοῦ Τελαμώνιος λέγων· ἐπλάνησε δὲ αὐτὸν ἴσως τὸ Λαερτιάδης. —
10 Χρειώδης δὲ τοῦ τύπου ἡ συντομία· ἀντὶ γὰρ τοῦ εἰπεῖν Πηλέως υἱός
φαμεν Πηλείδης.

Ἐπειδὴ δὲ *etc.* = Σ^m 367, 6—368, 15 (*sed paulo breviora*).

Ὁ εἰς ᾱα καὶ ὁ εἰς ῑα τύπος θηλυκὸς ἀπὸ τῶν εἰς δ̄ης γίνεται
ἀρσενικῶν· τὰ γὰρ εἰς δ̄ης ἀποβάλλοντα *etc.* = Σ^v 222, 5—21. Ὁ δὲ
15 εἰς ν̄η τύπος ποτὲ μὲν τὸ ἰ θέλει ἔχειν, ἡνίκα τὸ πρωτότυπον αὐτοῦ
μὴ ἔχει τὸ ἰ παραλήγον, οἷον Εὐνός Εὐνήνῃ, Ἀδρηστός Ἀδρηστήνῃ,
ποτὲ δὲ τὸ ω̄, ἡνίκα τὸ πρωτότυπον αὐτοῦ ἔχει παραλήγον τὸ ἰ· καὶ
φιλεῖ γίνεσθαι ἀπὸ τῆς εἰς οῡ ληγούσης τοῦ πρωτοτύπου γενικῆς· αὕτη
γὰρ τὸ οῡ μόνον μεταβάλλει ἢ εἰς ἰν̄η ἢ εἰς ω̄ν̄η, οἷον Ἀκρίσιος <Ἀκρι-
20 κύου> Ἀκρισιώνῃ, ὅπως μὴ δύο ἰ ἀλλεπαλλήλως λεγόμενα κακοφω-
νίαν ἐμποιήσῃ. — Ἰστέον δὲ ὅτι ἀπὸ οὐδετέρων *etc.* = Σ^v 222, 22
—223, 2.

Ἰστέον δὲ ὅτι τὰ πατρωνυμικά δυνάμει κύριά εἰσι, καὶ σύνταξιν
ὁμοίαν τῇ τῶν κυρίων ἔχουσι τοῖς ἐπιθέτοις συντασσόμενα, οἷον ὁ γεν-
25 ναῖος Πηλεΐδης, τοῦ γενναίου Πηλεΐδου καὶ ἐξῆς. Ἐνδέχεται δὲ τοῖς
πατρωνυμικοῖς συντάσσειν τὰ τῶν παίδων ὀνόματα καὶ μὴ· ἐὰν γὰρ
ἀδελφῶν ὄντων τινὰ τούτων χωρὶς σημῆναι βουλόμεθα, τῷ πατρωνυ-
μικῷ παρατίθεμεν τὸ τοῦ παιδὸς <κύριον> ὄνομα, οἷον (cfr δ 51) Ἀτρεί-
δης Μενέλαος, εἰ δὲ μὴ ὤσιν ἀδελφοί, οὐ χρεῖα προσθήκης, οἷον «ὁ Πη-
30 λείδης ἐφόνευσεν Ἑκτορα». Τοῖς δὲ κτητικοῖς ἀνάγκη <ἐπιφέρειν> κύριον
ἢ προσηγορικόν, οἷον Ὀμήρειος λόγος, Νηληϊῶς ἵππος· εἰ γὰρ τις φαίη
Πλατωνικός μὴ προσκειμένου τοῦ νόμος ἢ χιτῶν, ἀτελές ἐστιν· ὁμοιο-
πτῶτως δὲ καὶ ὁμοιογενῶς τοῖς κυρίοις καὶ τοῖς προσηγορικοῖς, ὥσπερ
καὶ τὰ ἐπίθετα, συντάσσονται.

6—8 cfr Σ^v 220, 14—16; Σ^m 366, 27—30 || 8—11 cfr Σ^v 220, 24—29 ||
14—21 cfr Σ^m 369, 8—19 || 23—34 *excerpta e Syncelli libro περὶ συντ. fol. 174*
(ed. Ald. 1525)

3 δεῖ μάγαθοῖο (-εῖο E) AE || 5 μολίων AE | μῶλος | μόλος AE || 6 πατέ-
ρες] τοῦ πατρός AE || 9 λέγων *ante* ἀπὸ (v. 8) *transp.* A || 10 υἱός] υἱὸν AE ||
19 ἢ εἰς ω̄ ἢ εἰς η̄ οἷον AE || 24 ὁμοίαν τῇ *Syne.*, ὁμοίως τὴν AE || 27 ση-
μάναι AE, || 28 κύριον *add Syne.* || 32 νόμος ἢ χιτῶν *Syne.*, ὀνόματος οὐχί
τὸ AE

〈*Heliodori.*〉 — Κτητικὸν δέ ἐστι τὸ ὑπὸ τὴν κτήσιν πεπτω-
 κός.] Κίνδυνεὺι [πρὸ τῆς ἐξηγήσεως] ἐκπεσεῖν τοῦ οἰκείου ὀνόματος τὸ
 κτητικόν· φασι γάρ, ὥσπερ παρὰ τὸ φύσις φυσικός, οὕτω καὶ παρὰ τὸ
 κτήσις κτητικόν. Ἀλλὰ φαμεν, ὅτι οὐκ ἔστι παρώνυμον, ἀλλὰ ῥηματι-
 κόν· ὥσπερ 〈γάρ〉 παρὰ τὸ βέβλαπται βλαπτικός, οὕτω κέκτηται κτητι- 5
 κός καὶ κτητικόν. Τάσσεται δὲ μετὰ τὸ πατρωνυμικόν, ἐπειδὴ οὐ μόνον
 ἀπὸ κυρίων γίνεται, οἷον Ἀριστάρχος Ἀριστάρχειος, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ προ-
 σηγορικῶν, οἷον ἄνθρωπος ἀνθρώπειος, τὰ δὲ πατρωνυμικὰ ἀπὸ μόνων
 κυρίων. — Ὅρίζεται δὲ αὐτὸ Ἡλίας οὕτως· κτητικόν ἐστιν ὃ ἐκ γενι-
 κῆς κυρίου ἢ προσηγορικοῦ γενόμενον εἰς τὴν γενικὴν αὐτοῦ ἀναλύεται 10
 μετὰ τινος τῶν ὑπὸ τὴν κτήσιν ἄγεσθαι δυναμένων· ἀπὸ γὰρ τῆς Ἀρι-
 στάρχου γενικῆς τὸ Ἀριστάρχειος ἄγρός· καὶ εἰς αὐτὴν ἀναλύεται· Ἀρι-
 στάρχειος γὰρ ἄγρός ὁ τοῦ Ἀριστάρχου. Ὁ δὲ Θεοδόσιος οὕτως·
 κτητικόν ἐστιν ὃ παραγώγως σχηματιζόμενον εἰς τὴν γενικὴν τοῦ πρω-
 τοτύπου ἀναλύεται μετὰ τινος τῶν ὑπὸ τὴν κτήσιν ἀγομένων· Νεστό- 15
 ριος γὰρ παῖς ὁ τοῦ Νέστορος παῖς.

Ζητεῖται δέ, εἰ ἄρα τὰ πατρωνυμικὰ εἰς τὴν γενικὴν τοῦ πρωτο-
 τύπου ἀναλύονται, ὁμοίως 〈δὲ〉 καὶ τὰ κτητικά, τί διαφέρει ἀλλήλων;
 Φαμέν οὖν ὅτι πρῶτον μὲν τὰ πατρωνυμικὰ ἀπὸ 〈μόνων〉 κυρίων
 παράγονται· τὸ δὲ Ἡρώδης ἀπὸ τοῦ ἥρως προσηγορικοῦ ὃν οὐκ ἀντί- 20
 κεῖται ἡμῖν, οὐ γάρ ἐστι πατρωνυμικόν, ἀλλὰ τύπου πατρωνυμικοῦ· τὰ
 δὲ κτητικά ἀπὸ κυρίων γίνονται καὶ ἀπὸ προσηγορικῶν· καὶ ὅτι τὰ
 πατρωνυμικὰ ἐν μιᾷ φωνῇ δηλοῦσι τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱόν, καὶ οὐκ
 ἔχουσι τὸ υἱός προσκείμενον, τὰ δὲ κτητικά τὰς δύο φωνὰς ἀπαιτοῦσιν.
 Διὰ τί δέ, ὥσπερ τοῖς πατρωνυμικοῖς οὐκ ἐπιφέρεται τὸ υἱός, οὐχὶ καὶ 25
 τοῖς κτητικοῖς; Ἀλλὰ φαμεν, ὅτι 〈ἐπειδὴ〉 τοῖς πατρωνυμικοῖς δύο μόνα
 ἐστὶ τὰ προσυπακουόμενα, τὸ υἱός καὶ ἔκγονος, τούτου χάριν ὥς δυνα-
 μένων αὐτῶν δηλοῦσθαι οὐ χρήζομεν ἐπαγωγῆς· τὰ δὲ κτητικά πολλὰ
 ἔχουσι, καὶ ἐπειδὴ διὰ τὸ πλήθος ἀόριστον γίνεται, ἐπιφέρομεν τὰ
 κτήματα. 30

Φασι δὲ τινες ὡς μάτην ἐπενοήθησαν τὰ κτητικά· οὐ γὰρ διαφέρει
 τῆς γενικῆς τοῦ πρωτοτύπου· ὥσπερ γὰρ λέγομεν Νεστόρειος οἶκος,
 οὕτω καὶ Νέστορος οἶκος. Ἔστι 〈δὲ〉 εἰπεῖν, ὅτι κατὰ πολὺ διαφέρει,
 ὅτι ἡ τοῦ πρωτοτύπου γενικὴ οὐ μόνον πρὸς κτήμα, ἀλλὰ καὶ πρὸς
 πρᾶγμα λαμβάνεται, οἷον Ἀριστάρχου δοῦλος, Ἀριστάρχου ἀκούω, ἐπὶ 35
 δὲ τοῦ παραγώγου πάντως τὸ κτήμα δεῖ ἐπιφέρεσθαι ἄλλως τε ἐν τῇ
 τοῦ πρωτοτύπου γενικῇ τὸ κτήμα ἐπιφερόμενον αὐτοῦ μόνου τοῦ κτή-
 σαντός ἐστιν, οἷον ἔαν εἴπω Νέστορος δοῦλος, αὐτοῦ μόνου τοῦ Νέστο-

1—530, 32 *videntur esse* Σ^h || 1—24 *cfr* Σ^m 369, 25—370, 3 || 20—21 *cfr*
 Σ^v 224, 15—17

4 κτητικόν ΑΕ || 9 γενικῆς] γένους ΑΕ || 10 εἰς — ἀναλύεται Α, εἰς
 γενικὴν αὐτὴν ἀπολύεται Ε || 20 προσηγορικόν ὃν ΑΕ || 29 γίνεται Α, γέννη-
 ται Ε || 32 νεστόριος οἶκος ΑΕ || 37 κτήσαντος ἐστὶν Α, κτίσαντος ἐστὶν Ε

ρός ἐστι δοῦλος· ἐπὶ δὲ τοῦ παραγώγου οὐ μόνον τὸν δοῦλον τοῦ Νέκτορος δηλῶ, ἀλλὰ καὶ τὸν δοῦλον τὸν ἐπελθόντα ἀπὸ τοῦ Νέκτορος εἰς τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ Πυθαγόρου δόγματα τὰ αὐτοῦ μόνου, Πυθαγόρεια δὲ καὶ τὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ· καὶ ἐπὶ μὲν τῆς πρωτοτύπου
 5 γενικῆς ἀμεταθέτως ἔχει καὶ ἀνομοιοππτώτως καὶ ἀνισαριθμῶς καὶ ἀνομοιογενῶς, ὡς Ἀριστάρχου ἄγρὸς καὶ Ἀριστάρχου ἄγρου <καὶ> Ἀριστάρχου ἄγρῳ, τὸ δὲ παράγωγον ὁμοιοππτώτως καὶ ἰσαριθμῶς καὶ ὁμοιογενῶς, <ὡς> Ἀριστάρχειος ἄγρὸς, Ἀρισταρχείου ἄγρου.

Ἰστέον δὲ ὅτι ὡς περ εἰςί τινα καὶ τύπῳ καὶ σημασίᾳ κτητικά, οὕτως
 10 εἰσί <τινα> τύπῳ μὲν κτητικά, σημασινομένην δὲ οὐ, ὡς ἐπὶ τοῦ ὀφθαλμικός ἡπατικός· τὸ μὲν γὰρ σημαίνει τὸν περιοδεύοντα <τοὺς> ὀφθαλμοῦς, τὸ δὲ τὸν πονοῦντα τὸ ἦπαρ.

Τύπους δὲ ἔχει δύο τὰ κτητικά, εἰς $\overline{\text{oc}}$ καθαρὸν, οἷον Ἀριστάρχειος [ἄγρὸς], καὶ εἰς $\overline{\text{kos}}$, οἷον Ἀριστοτελικός· καὶ τούτων ὁ μὲν εἰς $\overline{\text{oc}}$ <κα-
 15 θαρὸν> παραλήγει ἢ τῷ $\bar{\iota}$, ὡς τὸ Δήλιος, <ἢ τῷ $\bar{\epsilon}$, ὡς τὸ Ἐκτόρεος,> ἢ τῇ $\bar{\epsilon}$ διφθόγγῳ, ὡς τὸ Ὀμήρειος, ἢ τῇ $\bar{\alpha}$, ὡς <τὸ> Κ<υ>ρηναῖος, ἢ τῇ $\bar{\omega}$, ὡς τὸ ἀλλοῖος, ἢ τῇ $\bar{\omega}$, ὡς τὸ πατρῷος. Καὶ τῆς τοῦ πρωτοτύπου γενικῆς ἢ μιᾷ πλεονάζει συλλαβῇ, ὡς τὸ Ἀριστάρχειος, ἢ δύο, ὡς τὸ ταλαντιαῖος, οὐδέποτε δὲ τρισίν, εἰ μὴ ἐν τῷ μναϊαῖος· οὐκ ἰσο-
 20 συλλαβεῖ δέ ποτε τῇ γενικῇ τοῦ πρωτοτύπου, εἰ μὴ πεπονθὸς εἴη, ὡς ἐν τῷ διος καὶ Χίος καὶ θεῖος καὶ Κεῖος· διῖος γὰρ καὶ Χίιος καὶ Κεῖος καὶ θεῖος ἦν, καὶ μετὰ συναιρέσεως γεγόνασιν. Ὁ δὲ εἰς $\overline{\text{kos}}$ τύπος τῷ $\bar{\iota}$ βραχεῖ παραλήγει, ὡς Αἰολικός, ἢ τῷ $\bar{\alpha}$, ὡς Δηλιακός, ἢ τῷ $\bar{\upsilon}$, ὡς Λιβυκός.

25 Φασι δὲ τινες ὅτι <ἐπὶ> τεθνηκόσι κτήτορι<ν οὐ> λέγονται τὰ κτητικά, οὐκ ἀκούοντες Ὀμήρου λέγοντος <ex. gr. N 76> Τελαμῶνιος Αἴας καὶ <cf. B 416> Ἐκτόρεος χιτών. Ἐχρήσατο δὲ ὁ ποιητὴς κτητικῷ ἀντὶ πατρωνυμικοῦ, ἐπειδὴ ὡς ἀληθῶς κτήμα τῷ πατρὶ ὁ παῖς.

Ἰστέον μέντοι <ὅτι> ὁ μὲν εἰς $\overline{\text{kos}}$ τύπος αἰεὶ ὀξύνεται, ὁ δὲ εἰς
 30 $\overline{\text{oc}}$ <καθαρὸν> βαρύνεται.

Εἶδη δὲ τοῦ κτητικοῦ ταῦτα· οἰκειωτικόν, οἷον Ὀλύμπιος, μετουσιαστικόν, οἷον ἀργύρεος, συνεκφαντικόν, οἷον γεωμετρικός.

Ἰστέον δὲ ὅτι ἐν δύο μέρεσι τοῦ λόγου θεωρεῖται τὰ κτητικά, ἔν τε ὀνόμασι καὶ ἀντωνυμίαις, οἷον Ἀριστάρχου Ἀριστάρχειος, ἐμοῦ ἐμός.
 35 Διαφέρει δέ, ὅτι ἐπὶ μὲν τῶν ἀντωνυμιῶν δηλός ἐστιν ὁ <τῶν κτητόρων> ἀριθμός· ἐὰν γὰρ εἴπω ἐμός, ἕνα κτήτορα ἐδήλωσα, ἐὰν δὲ νῶϊτε-

13—24 cfr Σ^m 370, 21—371, 4 || 25—28 cfr Σ^v 223, 28—30 et Σ^m 370, 14—17 || 31—32 cfr Σ^v 223, 31—33; Σ^m 370, 18—20 || 33—531, 8 cfr Σ^v 224, 18—225, 3

3 πυθαγόρια AE || 6 ὡς] καὶ AE || 15 παραλήγεται E || 17 τὸ ante ἀλλ. om A || 21 ἐν τῷ A, τὸ E || 27 ἐκτόρειος E || 28 ὡς ἀλλ. om E || 30 βαρύνεται] προπαροξύνεται AE

ρος, δύο, <ἐὰν δὲ ἡμέτερος, πολλούς>· ἐπὶ δὲ τῶν ὀνομάτων οὐ πάντως·
ἐὰν γὰρ εἴπω ἀνθρώπιος πούς, ἄδηλον εἴτε ὁ τοῦ ἀνθρώπου εἴτε ὁ
τῶν ἀνθρώπων· καὶ ἐπὶ μὲν τῶν ἀντωνυμιῶν οὐ μόνον τὰ ὑπὸ τὴν
κτησιν πεπτωκότα συντάσσομεν. οἷον ἐμός δοῦλος, ἀλλὰ καὶ τὰ μὴ οὕτως
ἔχοντα, οἷον ἐμός πατήρ, τοῖς <δὲ> κτητικοῖς ὀνόμασι μόνον τὰ ὑπὸ 5
τὴν κτησιν πεπτωκότα, οἷον Ἀριστάρχειος ἀγρός, οὐκέτι μέντοι ἐπὶ τῶν
ἴσων ἢ τῶν ὑπερεχόντων· οὐ γὰρ φαμεν Αἰάντειος ἐχθρός ἢ Ἀριστάρ-
χειος ἀδελφός ἢ Νεστόρειος πατήρ, ἐπειδὴ ταῦτα οὐχ ὑποπεπτώκασιν.

Φασι δέ τινες, ὡς καὶ ἀπὸ ῥημάτων γίνεται κτητικά· ἰδοὺ γὰρ ἀπὸ
τοῦ ἄζω (τὸ céβομαι) γίνεται ἄγιος. Κακῶς δέ φασι· τὰ γὰρ κτητικά 10
εἰς τὴν γενικὴν τοῦ πρωτοτύπου θέλουσιν ἀναλύεσθαι, τὰ δὲ ἀπὸ ῥημά-
των καὶ ἐπιρρημάτων οὐκ ἔχουσι γενικὴν <πρωτοτύπου>· ὥστε οὐκ εἰς
κτητικά.

Ἰστέον δὲ ὅτι οὐ δεῖ λέγειν <Λ 597> Νέστορα δ' ἐκ πολέμοιο
φέρον Νηληϊαί ἵπποι, ἀλλὰ Νέστορα δ' ἐκ πολέμοιο φέρον Νηληϊόν 15
ἵπποι· καὶ γὰρ οὐκ ἡδύνα<ν>το τοῦ Νηλέως εἶναι, ἐπειδὴ περαιτέρω
τῶν λ' ἐτῶν οὐ Ζῆ ἵππος, ὁ δὲ Νέστωρ τῆς τρίτης γενεᾶς ἦν καὶ πα-
ρῆλθε καὶ τὸ ἐξηκοστὸν ἔτος. Φασι δέ <καὶ> ὅτι οὐ Πλατωνικὸν βιβλίον
δεῖ λέγειν, ἀλλὰ Πλατώνειον καὶ Ὀμήρειον· Πλατωνικὸν γὰρ λέγεται
τὸ περιέχον περὶ Πλάτωνος, ὡς περ Φιλιππικοὶ λόγοι οἱ περὶ Φιλίππου 20
διαλαμβάνοντες.

<Heliodori.> — Ἰστέον δὲ ὅτι, ὡς περ ἐν τοῖς πατρωνυμικοῖς εὐρί-
σκομέν τινα τῇ μὲν σημασίᾳ πατρωνυμικά, τῇ δὲ φωνῇ μὴ ὄντα πατρωνυμικά,
ὡς τὸ περιστεριδεύς καὶ ἀδελφιδοῦς — ταῦτα γὰρ καθὸ μὲν εἰς
τὸ υἱὸς ἀναλύεται πατρωνυμικοῦ εἵδους εἰσίν, περιστεριδεύς γὰρ ὁ υἱὸς 25
τῆς περιστερᾶς καὶ ἀδελφιδοῦς ὁ υἱὸς <τοῦ ἀδελφοῦ ἢ> τῆς ἀδελφῆς,
καθὸ δὲ τύπον οὐκ ἔχουσι πατρωνυμικοῦ, οὐ λέγεται πατρωνυμικά ἀλλὰ
παρώνυμα —, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ἐν τοῖς κτητικοῖς εὐρίσκομεν· καὶ
γὰρ τὸ μὲν χρύσειος καὶ χάλκειος κτητικά φαμεν, τὸ δὲ χρυσοῦς καὶ
χαλκοῦς οὐδαμῶς, ἐπειδὴ οὐκ ἔχουσι φωνὴν κτητικὴν· οὔτε γὰρ εἰς 30
καθαρόν καταλήγουσιν οὔτε εἰς κῶς.

Ἰστέον δὲ ὅτι ὡς πολλάκις σημαίνουσι χρόνον τὰ εἰς ἱκοῦς κτητικά,
οἷον ὡς ὅταν φαμέν τὰ Μηδικά· ταῦτα γὰρ σημαίνει καθ' ὃν χρόνον
ἐπολέμουν οἱ Μῆδοι· δηλοῦσι δὲ καὶ τοὺς χαίροντάς τι, οἷον πολέμι-
κός ὁ χαίρων πολέμῳ, ἡδονικός ὁ χαίρων ἡδοναίς. 35

Ἰστέον μέντοι ὅτι τὸ κτητικὸν ἐπὶ τῶν σωματικῶν μερῶν λαμβανό-
μενον <μόνον> κατὰ τεθνηκότος θέλει λαμβάνεσθαι, οἷον βοεῖα κεφαλῇ

14—21 cfr Σ' 224, 1—13 || 22—533, 18 videntur esse Σ^h

1 πάντως Α, πάντες Ε || 6 μέντοι Α, μὲν τὸ Ε || 7 γὰρ ἔφαμεν ΑΕ ||
10 τὸ σεῦσθαι ΑΕ || 15 Νηληϊαί] λήϊαι ΑΕ | νηληϊόν ἵππον ΑΕ || 27 δὲ Α,
καὶ Ε || 32 ἱκοῦς] κῶς ΑΕ || 36 σωματικῶν Α, σωμάτων Ε || 37 μόνον
add OSchneider

ἡ τοῦ τεθνηκότος βοός, οὐ γὰρ ἂν ἐπὶ ζώντος εἴποι τις οὕτως· διὸ καὶ μέφονται τὸν Ζηνόδοτον, ἐπειδὴ τὸ <Γ 273> ἄρνέων ἐκ κεφαλῶν 5 κτητικὸν ἔλεγε, καὶ τὸν Καλλίμαχον <fr. 496 Sch.> χεῖρ ἢ Πολυδευ- κείη καὶ σφυρὸν Ἰφίκλειον, ὅτι ἐπὶ ζώντων ἐχρήσατο κτητικοῖς ἐπὶ 5 σωματικοῦ μέρους· περὶ οὗ φαμεν ὅτι περιφράσει ἐχρήσατο, ὥσπερ τὸ <Λ 690> βίη Ἡρακληείη.

Ἰστέον δὲ ὅτι τὰ εἰς $\overline{\kappa\omicron\varsigma}$ τῇ $\bar{\alpha}$ παραλήγοντα οὐκ εἰς κυρίως κτη- τικά· οὐ γὰρ κτήσιν σημαίνει, ὡς ἔχει τὸ Ῥοδιακός· οὐ γὰρ σημαίνει τὸν ἐκ Ῥόδου, ἀλλὰ τὸν ἑοικότα Ῥοδίσις· οἷον ἔαν εἴπω Ῥόδιον πλοῖον, 10 φανερώς τὸ ἐκ Ῥόδου σημαίνω, ἐπὶ δὲ εἴπω Ῥοδιακὸν πλοῖον, ση- μαίνω ὅτι ἔοικε τοῖς Ῥοδίσις.

Τούτων οὕτως ἐχόντων δεῖ γινώσκειν, <ὅτι> εἴ τι τῇ $\bar{\alpha}$ παραλήγει, οὐκ ἔχει κτητικὴν σημασίαν, ἀλλὰ πάντως ἀπὸ ἐτέρου κτητικοῦ ἐγένετο· καὶ τὸ Δαρειακός ἀπὸ τοῦ Δαρείος γέγονεν ἔχοντος τύπον κτητικόν· 15 ἀπὸ γὰρ τοῦ δήρις τοῦ σημαίνοντος τὴν μάχην γέγονε δήρειος, οἷον εἰ τῆς μάχης <ἐπιθυμῶν> ἦγουν ὁ πολεμικός, <καὶ> κατὰ τροπὴν τοῦ ἡ εἰς $\bar{\alpha}$ μακρὸν <Δαρείος>· ὥστε εἰ καὶ κτήσιν σημαίνει τὸ Δαρειακός, ἀλλ' οὖν ἐπειδὴ ἀπὸ ὀνόματος γέγονε κτητικὸν ἔχοντος τύπον, ὁμοῖον ἐστι τῇ Ῥοδιακός. Οὐκέτι δὲ εἴ τι τῇ $\bar{\iota}$ παραλήγει, πάντως καὶ κτητι- 20 κὴν σημασίαν ἔχει, εἰ καὶ τὸν τύπον ὡς κτητικὸν ἔχει, ὥσπερ τὸ ἡπατι- κός σπληνικός· πολλάκις μέντοι τὰ εἰς $\overline{\iota\gamma\kappa\omicron\varsigma}$ σημαίνουσι κτήσιν μετὰ ἔξεως μεμειωμένης, οἷον ὡς ὅταν εἴπω ῥητορικός· δηλῶ γὰρ τὸν μὴ τέλειον ῥήτορα, ἀλλὰ τὸν μετέχοντα ἐκ μέρους καὶ μὴ τελείαν ἔξιν καὶ εἰδῆσιν ἔχοντα· τὸ μὲν γὰρ ῥήτωρ τελείαν ἔξιν δηλοῖ, τὸ δὲ ῥητορικός 25 οὐκέτι. Εἰς δὲ ἕτερα εἰς $\overline{\iota\gamma\kappa\omicron\varsigma}$ τύπον ἔχοντα κτητικόν, σημασίαν δὲ οὐχί, ὡς τὸ συγκριτικός ὑπερθετικός συμπλεκτικός διαζευκτικός, ἅτινα γίνεται ἀπὸ τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου, ὅθεν ἔχουσι καὶ τὸ σύμφωνον τοῦ παρακειμένου ἐν τῇ παραληγούσῃ.

Ἰστέον δὲ ὅτι ταῦτα ὀξύνεται· ὅθεν Αἰολεῖς θέλοντες βαρύνειν τὸ 30 κ εἰς τὸ χ τρέπουσιν, οἷον πάτριχος· καὶ γὰρ τὰ εἰς $\overline{\chi\omicron\varsigma}$ χαίρει τῇ βαρείᾳ τάσει, οἷον τεῖχος Ψαμμήτιχος. Ἄλλως τε πολλάκις τοῦ κ ἀφαι- ρομένου δύο τάσεις ἀκολουθοῦσιν, οἷον Τρωϊκός Τρωῖος.

Λέγει δὲ ὁ Ἀβρων, ὡς τὰ κτητικά τριγενῆ εἰσιν, οἷον Ἀριστάρ- χειος Ἀρισταρχεία Ἀριστάρχειον, καὶ ὅτι τὰ κτητικά εἰς αἰτιατικὴν ἀνα- 35 λύομεν κατὰ τινα περιποίησιν, οἷον Ὀλύμπιος ὁ τὸν Ὀλυμπον οἰκῶν καὶ πλούσιος ὁ πλοῦτον ἔχων. Οὐ μόνον δὲ ἐπὶ κτήματος παραλαμ- βάνεται, οἷον Ἀριστάρχειος ἀγρός, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἐκτόνων, οἷον Ἡροδό- τειος ἐκγονος, καὶ ἐπὶ σωματικῶν μερῶν, οἷον ἀνθρώπειος πούς, καὶ

2 ἄρνων ἐκ κεφαλαίων AE || 3 χεῖρη πολ. AE || 4 κτητικά A, κτητι- κὸν E || 7 δὲ om E || 12 εἴ τι] εἴτε AE; *item* v. 19 | παραλήγ A, παρα- λήγουσι E; *item* v. 19 || 16 ἦγουν A, ἦ E || 19 κτητικὴν A, κτητικά E || 22 ἔξεως μεμειωμένης R Schneider, λέξεως μεμειωμένην AE || 30 τὰ] ὁ AE || 31 ψαμμήτειχος AE || 32 ἀκολουθ A, ἀκολουθεῖ E || 33 ἄβρων AE

ἐπὶ ἔργων, οἷον Πραξιτέλειον ἔργον, καὶ ἐπὶ κατορθωμάτων, οἷον Ἡράκλειοι ἄθλοι, καὶ ἐπὶ διαθέσεως ψυχῆς, οἷον Διομήδεις ἀνάγκη, καὶ ἐπὶ ἄλλων. Παράγονται δὲ ἀπὸ γενικῆς, οἷον Αἴαντος Αἰάντειος, καὶ ἀπὸ εὐθείας, οἷον θῆλυς θηλυκός· ὅτι γὰρ ἀπὸ εὐθείας ἐστὶ δῆλον, ὅτι ἔχει τὸ ὤ ἐν τῇ γενικῇ μὴ ἐνυπάρχον.

5

Ἰστέον δὲ ὅτι τὰ εἰς ὡς ἐπίθετα τριγενῇ κτητικὰ εἰς ὡς καθαρὸν οὐ ποιοῦσιν, οἷον σοφός οὐ γίνεται κόφιος, εἰς κὼς δὲ πολλάκις, οἷον σοφικός. Τὰ δὲ εἰς κὼς κατὰ μερῶν σωματικῶν οὐ τίθενται, οὐ γὰρ λέγομεν ἀνθρωπικός πούς, ἀλλ' ἀνθρώπειος· ὅθεν ἐσημειώται παρ' Ἀξιόνικῳ <fr. 9 K> τὸ ὑεῖκὸν δέρμα, τὸ ὕειον.

10

Ταῦτα τὰ εἰς ὡς καθαρὸν κτητικὰ τῷ ἰ θέλουσι παραλήγειν ἢ μόνῳ, οἷον Ῥόδιος Κύπριος, ἢ μετὰ τοῦ ἑ, οἷον Ἀριστάρχειος — τὸ γὰρ Ἑκτόρεος καὶ Νεκτόρεος κατὰ ἀποβολὴν γέγονε τοῦ ἰ — ἢ μετὰ τοῦ ὦ, οἷον αἰδοῖος, ἢ μετὰ τοῦ ὠ, οἷον πατῶρος, ἢ μετὰ τοῦ ᾧ, οἷον ταλαντιαῖος μναῖαιος, ὅπερ καὶ μόνον περιττεύει τριῖ συλλαβαῖς τοῦ πρωτο- 15 τύπου τοῦ μνᾶ μνάς, καὶ τοῦτο εὐλόγως· εἰ γὰρ ἐγένετο μνιαῖος, ἔμελλεν ἢ πρωτότυπος λέξις ἐξαμαυροῦσθαι, ἅτε δὴ μονοσύλλαβος οὖσα, διὰ τὸ μὴ φυλάττεσθαι τὸ ᾧ.

<Heliodori.> — Συγκριτικὸν δέ ἐστι τὸ τὴν σύγκρισιν <ἔχον>.] 20 Τρίτον τέτακται τὸ συγκριτικόν, ἐπεὶ οὔτε ἀπὸ κυρίων οὔτε ἀπὸ προσηγορικῶν γίνεται, ἀλλ' ἀπὸ μόνων ἐπιθέτων, καὶ τούτων οὐ πάντων, ἀλλὰ τῶν δυναμένων ἐπίτασιν ἐπιδέξασθαι, οἷον σοφώτερος ταχύτερος· ἢ γὰρ σύγκρισις πρωτοτύπων ἐστὶν ἐπαύξεσις· ὅσα τοίνυν οὐ δύνανται ἐπαύζεσθαι, συγκριτικὸν οὐ ποιεῖ· οἷον ῥήτωρ, ἐπειδὴ τὸν τέλειον ῥήτορα 25 δηλοῖ, οὐ δέχεται ἐπαύξεσιν· ὅταν δὲ εἴπωμεν ῥητορικός, ὁ μετέχων ῥητορικῆς, ἐπεὶ ἐνδέχεται μικρὸν μετέχειν καὶ πολὺ, λέγομεν ἐπὶ μὲν τοῦ μικρὸν μετέχοντος ῥητορικός, ἐπὶ δὲ τοῦ πολὺ ῥητορικώτερος. Τούτου χάριν τὸ ἀγαθὸς σύγκρισιν οὐκ ἐπιδέχεται, ἐγκειμένου τοῦ ἄγαν ἐπιτατικοῦ μορίου· ὁ γὰρ ἡμελλεν αὐτῷ παρέχειν ἢ σύγκρισις, τοῦτο 30 ἔχει ἀφ' ἑαυτοῦ. Τὰ μέντοι τῆς ὕλης σημαντικὰ οὐκ ἀναμένει τὴν σύγκρισιν· οὐ λέγομεν γὰρ μάλλον χρυσός, <διὰ τοῦτο οὐδὲ> χρυσότερος, οὐ μάλλον ἄνθρωπος, διὰ τοῦτο οὐδ' ἄνθρωπότερος, λέγω δὲ μάλλον λευκός, διὰ τοῦτο λευκότερος· τοῦ ἀνθρωπότερος δὲ μὴ λεγομένου διὰ τὴν οὐσίαν, τὸ φιλάνθρωπος συγκρίνεται διὰ τὸ φιλεῖν τὸ συντεθεὶν 35 μετ' αὐτοῦ, ὅτι οὐκ ἔστιν ὕλης παραστατικόν.

20—36 videntur esse Σ^h ||21—31 cfr Σ^m 371, 16—28

1 κατορθωμάτων A, κατορθωμένων E || 5 ὤ] κ AE || 7 prius οὐ om A || 9 παρὰ Ξιονίκι A, παρὰ Ξεονίκω E || 10 ὑϊκὸν AE || 11 εἰς κὼς κτητικὰ καθαρῷ τῷ ἰ AE | παραλήγ A, παραλήγεσθαι E || 14 πατῶριος AE || 15 τριῖ συλλαβαῖς] τρισύλλαβον AE || 22 ἀλλὰ μόνον AE || 26 ῥητορικός] ῥητορικὸν AE || 28 τοῦ μικροῦ μ. AE || 32 γὰρ τοῦ χρυσός χρυσότερος AE

Πάν δὲ συγκριτικὸν πρὸς γενικὴν ποιεῖται τὴν σύνταξιν· τὸ δὲ μὴ ποιούμενον ἀντὶ τοῦ πρωτοτύπου ἐστίν, ὡς τὸ <cf. Δ 277> μελάντερος· εἰ δέ ποτε εὗροις ἐν ὀνόμασι κυρίοις ἢ ἐν ἀντωνυμίαις συγκριτικόν, παράγωγον νόμιζε τὸ τοιοῦτον, ὥσπερ ἐστὶ τὸ <Arist. Plut. 83> αὐτό-
 5 τatos καὶ <Men. fr. 986 K> αὐταιτιώτατος. Ἰδιὸν δὲ τῶν συγκριτικῶν τὸ ἀναλύεσθαι εἰς εὐθεῖαν καὶ τὸ μᾶλλον· τίς γὰρ ὀξύτερος; ὁ μᾶλλον ὀξύς. — Οὐκ ἔστι δὲ εἰκὴ <πάντων> ποιεῖσθαι τὴν σύγκρισιν· οὐδὲ <γὰρ> ζωγράφου καὶ τέκτονος σύγκρισις γίνεται, ἀλλὰ τῶν τοῦ αὐτοῦ ἐπιτηδεύματος μετεχόντων.

- 10 Παράγονται δὲ τὰ συγκριτικὰ ἀπὸ τῶν τριγενῶν ὀνομάτων, ἅπερ σημαίνει ποιότητα ἢ ποσότητα ἢ πληκτικότητα, οἷον λευκός λευκότερος, ὀλίγος ὀλιγώτερος, παχύς παχύτερος· τὰ δὲ τακτικά ἡγουν ἀριθμητικά οὐ ποιούσι συγκριτικά, ἐπεὶ τὴν σημασίαν ἀπόλ(λ)ουσιν· εἰ γὰρ τὸ δευτέραν τάξιν ἔχον ἐπίτασιν δέξεται, οὐκέτι μένει δεύτερον.
- 15 Ἔτερα δὲ ἐστὶ τὰ συγκριτικὰ καὶ ἕτερα τὰ τῆς συγκρίσεως ὀνόματα· τὸ γὰρ συγκριτικὸν δείκνυσι τὴν τοῦ συγκρινομένου ποιότητα, ὡς τὸ λευκότερος, τὸ δὲ τῆς συγκρίσεως <ὄνομα> οὐχ οὕτως, ἀλλ' ἄδηλον ἔχει τὴν σύγκρισιν· καλλίων γὰρ ὁ κάλλους πλέον μετέχων ἢ δυνάμεως ἢ τάχους, <καὶ> κρείσων ὁ κατὰ τι προέχων, ὁμοίως δὲ καὶ τὸ χείρων
 20 καὶ ἥσων· καὶ τὸ φέρτερος καὶ βέλτερος, εἰ καὶ κυρίως μὲν ἐπὶ τοῦ μᾶλλον φέρειν καὶ μᾶλλον βάλλειν δυναμένου εἴρηται, ἀλλὰ καταχρηστικῶς λέγεται κοινότερον ἐπὶ τοῦ ἡντιναοῦν ὑπεροχὴν πρὸς τινα ἔχοντος· τὸ δὲ νεώτερος <καὶ> πρεσβύτερος τύπῳ μὲν συγκριτικὰ ὑπάρχει, σημασιολογικῶς δὲ ἀπλᾶ ἐστὶ, πρὸς γενικὴν δὲ συντασσόμενα συγκριτικὰ
 25 ἐστίν, ὡς παρ' Ὀμήρῳ <A 259> ἄμφω δὲ νεωτέρω ἐστὼν ἐμεῖο. — Γίνεται δὲ ἡ σύγκρισις προϋποκειμένου τοῦ ἐν συγκρίσει πράγματος λαμβανομένου, οἷον «ἀνδρείότερος Ἀχιλλεὺς Αἴαντος», καὶ γὰρ καὶ ἐν τῷ Ἀχιλλεὶ ἀνδρεία καὶ ἐν τῷ Αἴαντι ὄθεν οὐ δυνάμεθα λέγειν «ἀνδρείότερος Ἀχιλλεὺς Θερσίτου», ἐπειδὴ οὐκ ἔγκειται ἐν τῷ Θερσίτῃ
 30 ἀνδρεία. — Γίνεται δὲ ἡ σύγκρισις ἢ ὁμοφυοῦς πρὸς ὁμοφυή, ἢ ὁμοτέχνου πρὸς ὁμοτέχνον, ἢ ὁμοιογενοῦς πρὸς ὁμοιογενή, ἢ <έτερογενοῦς> πρὸς ἑτερογενή — γένος δὲ λέγω τὸ ἀπὸ πατρὸς ἢ πατρίδος —, οἷον «Μενέλαος εὐφυνέστερος Τηλεμάχου, Ὀμηρος σοφώτερος Ὀρφέως, Ἐκτωρ

1—9 cfr Σ^v 225, 7—18; Σ^m 372, 12—32 || 10—535, 2 cfr Syncellus fol. 175 (ed. Ald. 1525) || 26—30 cfr Σ^m 371, 29—32

3 εὗρης AE || 5 αὐταιτιώτατος Kock, αἰτιώτατος AE || 11 σημαίνουναι E, ση A || 12 τακτικά ἡγουν A, κτητικά ἢ E || 13 γὰρ] οὖν AE || 14 δέξεται Sync., δέξεται A, δέχεται E || 16 poster. τὸ om A || 17 ἀλλὰ δῆλον ἔχει AE || 19 prius καὶ add. Sync. | χείρων AE || 20 βέλτερος A, ἕτερος E | ἐπὶ τοῦ Sync., ἐπίτ A, ἐπίτασιν E || 22 ἡντινα οὖν AE || 23 συγκριτικῶ AE || 25 ἔστων AE || 30 ὁμοφυοῦς A, ὁμοφυουσῶν E || 31 ὁμογενοῦς πρὸς ὁμογενή AE | ἑτερογενοῦς add Sync. || 32 ἑτερογενή E, ἑτερογενεῖς A

κρείττων Καρπηδόνοσ, Πάτροκλοσ ἦττων Ἀχιλλέωσ», πρὸσ ἑτερογενεῖσ δέ, <οῖον> «ἰσχυρότεροσ Ἀχιλλεὺσ τῶν Τρώων».

<Heliodori.> — Ἰστέον δέ ὅτι ἐπὶ τῶν ἑτερογενῶν δύναται καὶ ἐνὸσ πρὸσ ἕνα εἶναι ἡ σύγκρισις καὶ ἐνὸσ πρὸσ πολλοὺσ, οῖον «Ἀχιλλεὺσ ἀνδρείότεροσ Ἑκτοροσ καὶ ἀνδρείότεροσ τῶν Τρώων», ἐπὶ δέ τῶν ὁμοιογενῶν αἰὲ ἐνὸσ πρὸσ ἕνα· ἕνα γὰρ τῶν ὁμοιογενῶν ἀπάντων προκρίναι αἰσχρὸν ἡγοῦντο· εἰ γὰρ εἴπωμεν «Ἀχιλλεὺσ ἀνδρείότεροσ τῶν Ἑλλήνων», εὐρεθῆσεται καὶ αὐτοῦ ἀνδρείότεροσ, καὶ αὐτόσ γὰρ Ἕλλην, ὅπερ ἄτοπον· ὅταν δέ εὐρωμεν σύγκρισιν ἐνὸσ πρὸσ πολλοὺσ ὁμοιογενεῖσ, ἐκεῖ πάντεσ εἰσὶ μιᾶσ ἡλικίας ἢ ἐνὸσ τόπου, ἵνα πάλιν ὑπολάβωμεν ἐνὸσ πρὸσ ἕνα [καὶ] τὴν σύγκρισιν γίνεσθαι, οῖον <I 57> ἑμὸσ δέ κε <καὶ> πάϊσ εἴησ Ὀπλότεροσ γενεῆφι· μιᾶσ γὰρ γενεᾶσ ἦσαν οἱ παῖδεσ τοῦ Νέστοροσ καὶ ὁ Διομήδεσ· καὶ πάλιν <E 898> καὶ κεν <δὴ> πάλαι ἦσθα ἐνέρτεροσ Οὐρανιῶνων· ἐν ἐνὶ γὰρ τόπῳ ἦσαν τῷ Ταρτάρῳ. — Παράγονται ἀπὸ ὀνομάτων, ὡσ τὸ ὀξύσ ὀξύτεροσ, καὶ ἀπὸ ῥημάτων, ὡσ τὸ φέρω φέρτεροσ, καὶ ἀπὸ μετοχῶν, ὡσ τὸ ἐρρωμένοσ ἐρρωμένεστεροσ, καὶ ἀπὸ προθέσεων, ὡσ τὸ πρό πρότεροσ, καὶ ἀπὸ ἐπιρρημάτων, ὡσ τὸ ἐγγύσ ἐγγύτεροσ· ἀπὸ δέ ἄρθρων ἢ ἀντωνυμιῶν ἢ συνδέσμων οὐ γίνεται· τὰ μὲν γὰρ ἄρθρα μόνον ἀναφορὰν δηλοῦσιν, αἱ δέ ἀντωνυμίαι, ἅτε δὴ ἀντὶ κυρίων λαμβανόμεναι, οὐσίαν σημαίνουσιν, ἢ δέ οὐσία τὸ μᾶλλον οὐκ ἐπιδέχεται, οἱ δέ σύνδεσμοι συνδέουσι τὴν φράσιν.

<Heliodori.> — Τύποι δέ αὐτῶν τρεῖσ· ὁ εἰσ τέροσ.] Προτέτακται δέ οὗτοσ, ὅτι τὴν τοῦ πρωτοτύπου σχεδὸν πᾶσαν φυλάττει φωνήν· γίνεται δέ ἀπὸ τῶν πρωτοτύπων τῶν εἰσ ὑ̅ ληγόντων, ὡσ ἀπὸ τοῦ ὀξύσ ὀξύτεροσ· καὶ <τὰ> ὑπερθετικά ἀκολούθωσ ἔσται διὰ τοῦ τᾱ̅τοσ, ταχύτατοσ. — Ἰστέον δέ ὅτι τὰ εἰσ τέροσ συγκριτικά, εἰ μὲν ἀπὸ πρωτοτύπων εἴη μακροκαταλήκτων, τὸ τ̅ ἔχει, οῖον εὐγενήσ εὐγενέστεροσ, σφῶρων σφῶρονέστεροσ, εἰ δέ ἀπὸ βραχυκαταλήκτων, οὐ δέχεται, σοφὸσ σοφώτεροσ, ταχύσ ταχύτεροσ· καὶ πάλιν ἔαν τὸ πρωτότυπον μακρᾱ παραλήγηται, διὰ τοῦ ὀτεροσ ποιεῖ τὸ συγκριτικόν, θεῖοσ θεϊότεροσ, ἔαν δέ βραχεῖ, διὰ τοῦ ὑτεροσ, σοφὸσ σοφώτεροσ, σεσημειωμένου τοῦ στενὸσ στενότεροσ καὶ κενὸσ κενότεροσ. — Δεύτεροσ τέτακται ὁ εἰσ ὑ̅ων καθαρὸν, ὅτι παρὰ δύο μόνα στοιχεῖα φυλάττει τοῦ πρωτοτύπου τὴν φωνήν, βραδύσ βραδίων· οὗτοσ δέ ὁ τύποσ γίνεται [ποτέ μὲν] ἀπὸ

3—21 cfr Σ^m 371, 33—372, 6; videntur esse Σ^h || 15—21 cfr Syn-cellus fol. 175^v || 22—536, 8 cfr Σ^m 373, 12—20 || 22—536, 22 videntur esse Σ^h

1 κρείττων Sync., κρείττοτεροσ ΑΕ || 2 οῖον add Sync. || 5 ὁμογενῶν ΑΕ; item v. 6 || 7 εἴπωμεν Ε || 8 αὐτοῦ] αὐτοῦ Α, αὐτοῦ Ε || 9 ὅταν Α, ὅπερ Ε || 12 Ὀπλότεροσ] ὁ πρότεροσ ΑΕ || 14 ἐνέρτεροσ] νέστοροσ ΑΕ | Ταρτάρῳ| πατάρῳ ΑΕ || 17 προθ' Α, προθέσεωσ Ε || 19 γίνονται Ε | μόνον τὴν ἀναφ. Ε || 23 φυλάττει om Ε || 24 prius τῶν om Α || 30 μακρᾱ Ε, μακρ' Α | παραλήγεται ΑΕ || 31 βραχύ Ε, βραχ Α

τῶν <εἰς υς> πρωτοτύπων, τὸ μέντοι καλλίων ἔχει πρωτότυπον τὸ κάλλος·
 τούτου τοῦ τύπου ἐστὶν ὑπερθετικὸς ὁ εἰς $\overline{\epsilon\tau\omicron\varsigma}$, καλλίων κάλλιστος. Οὐ
 χρή δὲ ἀγνοεῖν, ὅτι οὗτος ὁ τύπος, εἰ μὲν εἴη τρισύλλαβος, τῷ ἰ μόνῳ
 παραλήγεται, ταχίων βραδίων, σεσημειωμένου τοῦ ἀρείων χερείων, εἰ δὲ
 5 δισύλλαβος, τῇ εἰ διφθόγγῳ. — Τρίτος ὁ εἰς $\overline{\epsilon\omega\upsilon\eta\eta}$, ὅτι πᾶσαν τὴν λήγουσαν
 συλλαβὴν τοῦ πρωτοτύπου ἀποβάλλει, βραδύς βράσων· τούτου τοῦ
 τύπου <ἐςθ' ὅτε> πρωτότυπον οὐ φαίνεται, οὐ γὰρ ἔχει τὸ θάσων πρω-
 τότυπον, οὐδὲ τὸ ἥσων, ἀλλ' οὐδὲ ὑπερθετικὸν ἀπὸ τούτου γίνεται. —
 Ἔστι δὲ καὶ ἕτερος τύπος, ὁ κατ' ἐπιπλοκὴν ἔχων τὸ $\overline{\zeta}$, ὡς τὸ μείζων
 10 καὶ τὸ ὀλίζων· καὶ σπάνιον, καὶ διὰ τοῦ<το> καταλέγειν περὶ αὐτοῦ
 οὐκ εὐμαρές· οἱ γὰρ κανόνες παραθέσει τῶν ὁμοίων γίνονται, εἰ δὲ τὸ
 ὁμοιον ἐν τούτῳ οὐ κῶζεται, ἄρα οὐδὲ κανόνες. Ἐπειδὴ δὲ δεῖ καὶ
 τὸν τύπον παραμυθῆσθαι, λεκτέον οὕτως· τὸ $\overline{\zeta}$ συνέστηκεν ἐκ τοῦ $\overline{\varsigma}$
 καὶ $\overline{\delta}$, τύπος δὲ ἦν ὁ εἰς $\overline{\epsilon\omega\upsilon\eta\eta}$, ἐν ἐπιπλοκῇ τὸ $\overline{\zeta}$ ἔχων· οὐκοῦν τὸ $\overline{\zeta\omega\eta\eta}$
 15 ἀντὶ τοῦ $\overline{\epsilon\omega\upsilon\eta\eta}$ κείσεται· ἢ ὅτι τὸ $\overline{\zeta}$ καὶ μετὰ τῶν δύο $\overline{\epsilon\epsilon}$ τὴν τετάρτην
 ποιεῖ συζυγίαν. — Ταχύς πρωτότυπον, εἴτα ταχύτερος ταχίων θάσων·
 τὸ $\overline{\tau}$ εἰς τὸ ἀντιστοιχοῦν μεταβληθὲν $\overline{\theta}$, ἀντὶ <γάρ> τοῦ τάσων ἐγένετο·
 καὶ πάλιν βραδύς <βραδύτερος> βραδίων βράσων· τὸ δὲ ἀμείνων καὶ
 τὸ χείρων καὶ τὸ μείζων κατὰ πάθος ἐγένετο· τὸ μὲν ἀμείνων τοῦ ν
 20 δι' εὐφωνίαν προστεθέντος, ἀμείων γὰρ ἦν, ὁ μηδενὸς ἐλάττων· τὸ δὲ
 μείζων ἀπὸ τοῦ μέγας μερίων καὶ μείζων, τοῦ $\overline{\zeta}$ ἀντὶ τοῦ $\overline{\gamma}$ δι' εὐφω-
 νίαν προστεθέντος· τὸ δὲ χείρων συναλοιφήν ὑπέμεινεν ἀπὸ τοῦ χερείων.
 <Heliodori.> — Ὑπερθετικὸν δὲ ἐστὶ τὸ κατ' ἐπίτασιν ἐνός.]
 Ἡ σύγκρισις τῶν πρωτοτύπων ἐστὶν αὖξισις, ἡ δὲ ὑπέρθεσις αὐτῶν τῶν
 25 συγκριτικῶν ἐστὶν ἐπίτασις <τελεία>, οἷον ταχύς μὲν ἐστὶ τὸ πρωτότυ-
 πον, ταχύτερος ὁ τοῦ ταχέος βελτίων ἐν τάχει, ταχύτατος δὲ ὁ πάντως
 τοῦ ταχύτερου ἀμείνων ἐν τάχει· διὸ οὐδὲ ἐπίτασιν ἐπιδέχεται τὸ ὑπερ-
 θετικόν· τὰ γὰρ τέλεια τῶν μεγεθῶν οὐκ ἐπεκτείνονται· καὶ γὰρ τὸ ἡ
 τέλειον μέγεθος ἔχον οὐδέποτε δύναται πλέον ἐπεκταθῆναι. Ἐξ ὁμοίων
 30 δὲ εἰδῶν γίνονται αἱ ὑπερθέσεις, οἷον «πάντες ταχεῖς, οὗτος δὲ ταχύ-
 τατος»· ὅθεν καὶ τὸ <X 15> θεῶν ὀλοώτατε πάντων καὶ <A 832>
 δικαιοτάτος Κενταύρων οὐ λέγομεν φύσει καὶ κυρίως εἶναι ὑπερθε-
 τικά· οὐκ ἔχομεν γὰρ δεῖξαι, ὅτι οἱ ἄλλοι θεοὶ ὀλοοὶ ἦσαν, οὐδὲ οἱ
 <ἄλλοι> Κένταυροι δίκαιοι· ἀλλ' ἀντὶ ἀπλῶν εἰσιν, ὥσπερ κάκιστος φίλων
 35 οὐ πρὸς σύγκρισιν τῶν ἄλλων φίλων, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ λίαν κακός.

16—22 cfr Σ^m 372, 33—373, 7 || 23—35 cfr Σ^m 373, 24—374, 7; *viden-
tur esse* Σ^h

1 τῶν *om* A || 5 ὅτι τὴν (τὴν *om* E) παραλήγουσαν συλλ. AE || 11 εὐ-
 μαρ. A, εὐμαρες E || 15 τετάρτην] Δ^h A, δευτέραν E || 16 εἴτα *om* E ||
 18 δὲ] γὰρ AE || 21 τοῦ $\overline{\zeta}$ A, τὸ $\overline{\zeta}$ E || 25 ἐπέκτασις AE || 27 ἐπέκτα-
 σιν AE || 29 ἐπεκτανθῆναι AE

Ἐνός δὲ πρὸς πολλοὺς ποιεῖται τὴν σύγκρισιν τὸ ὑπερθετικόν, ἐπειδὴ ἐπιτεταμένην ἔχον τὴν σημασίαν καὶ μὴδὲν ἐλλειπὲς ἔχον πάντων ὑπέρχειν ἐπαγγέλλεται, κἂν ἡμεῖς πλῆθος μὴ προσθῶμεν. Πρὸς γενικὴν δὲ ποιεῖται τὴν σύνταξιν, καὶ πρὸς πλείους τὴν σύγκρισιν ἔχει ὁμοφυεῖς τε καὶ ὁμοιογενεῖς ἢ ὁμοίους κατὰ βίον· εἰ δέ που εὐρεθῇ «τῶν σοφῶν 5 σοφώτατος», καταχρηστικῶς ἐλέχθη τοῦτο. Λαμβάνεται δὲ πολλάκις τὰ ὑπερθετικά ἀντὶ ἀπλῶν, ὡς τὸ πρῶτιστος καὶ τρίτατος, ἀντὶ τοῦ πρῶτος καὶ τρίτος· ἡ γὰρ σημασία μόνῃ ποιεῖται τὰς διακρίσεις τῶν μερῶν τοῦ λόγου· ταῦτα οὖν τὰ τῇ μὲν φωνῇ δοκοῦντα εἶναι (ὑπερθετικά) ὑποπέσοιεν ἂν ὑπὸ <τὰ> τακτικά τῶν ὀνομάτων· χαρακτηρὶ γάρ, οὐ μέντοι 10 σημασινομένων ὑπερθετικά ὑπάρχουσιν. Τινὰ δὲ καὶ ἐν ἴσῳ λόγῳ παραλαμβάνεται· <ἐν> ἴσῳ δὲ λόγῳ φαμέν, ἐπὶ ἑνὶ διαφόροις πράγμασιν ἢ αὐτῇ ὑπέρθεσις ἢ πρὸς αὐτὰ τὰ ὑπερτιθέμενα, οἷον ἀρίστη ἢ γραμματική, ἀρίστη δὲ καὶ ἡ ῥητορική· ἡ γὰρ ὑπέρθεσις ἐνταῦθα οὐχ ὡς πρὸς σύγκρισιν ἑτέρου πράγματος νοεῖται, ἀλλὰ πρὸς αὐτὸ μόνον τὸ προκεῖ- 15 μενον, ὥστε τὸ ἀρίστη ἀντὶ τοῦ καλῆ παραλαμβάνεσθαι. Ἔνια δὲ καὶ ἐπωνομαστικώτερον ἐπὶ κυρίων τίθεται, ὡς Φίλιππος καὶ Καλλίστη νῆκος· ταῦτα γὰρ ὑπερθετικά ὄντα εἰς κυρίων μετῆκται θέσιν. Ἔνια δὲ καὶ ἐμπερὴ ἐστὶ τοῖς ὑπερθετικοῖς, μὴ ὄντα φύσει ὑπερθετικά· τὸ γὰρ πλατάνιστος κατὰ τὴν φωνὴν ὁμοίον ἐστὶ τῷ κάλλιστος, οὐ μέντοι πλέον 20 τι σημαίνει τοῦ πλάτανος.

Εἰδέναι δὲ δεῖ, ὅτι τὰ συγκριτικά καὶ ὑπερθετικά πρὸς μὲν τὰ ὑποκείμενα κύρια τε καὶ προσχηγορικά, καθ' ὧν κατηγοροῦνται, συντάσσονται ὡς ἐπίθετα, ὁμοιογενῶς καὶ ὁμοιοπτῶτως αὐτοῖς συνεκφερόμενα· πρὸς 25 ἐκεῖνα δέ, πρὸς ἃ τὴν σύγκρισιν ἔχει, γενικὴν ἀπαιτοῦσι πτώσιν, οἷον <ὁ> ἰσχυρότερος Αἴαντος Ἀχιλλεύς, <τοῦ ἰσχυροτέρου Αἴαντος Ἀχιλλέως, τῷ ἰσχυροτέρῳ Αἴαντος Ἀχιλλεῖ, τὸν ἰσχυρότερον Αἴαντος Ἀχιλλέα, ὃ ἰσχυρότερον Αἴαντος Ἀχιλλεῦ>· ὁ σοφώτατος τῶν Ἑλλήνων Ὅμηρος, τοῦ σοφωτάτου τῶν Ἑλλήνων Ὀμήρου, τῷ σοφωτάτῳ τῶν Ἑλλήνων Ὀμήρῳ, τὸν σοφωτάτον τῶν Ἑλλήνων Ὀμηρον, ὃ σοφώτατε τῶν Ἑλλήνων 30 Ὀμῆρε· καὶ ἐπὶ δυϊκῶν τε καὶ πληθυντικῶν καὶ τῶν ἄλλων γενῶν ὁμοίως.

Ἰστέον δὲ ὅτι τὰ ὑπερθετικά τὴν ἀκροτάτην ἐπίτασιν ἔχοντα οὐ προσλαμβάνει ἐπιτατικὸν ἐπίρρημα, τὸ λίαν ἢ ἄγαν, οὐ γὰρ λέγομεν λίαν τιμιώτατος· τὰ μέντοι συγκριτικά ἐπιδέχεται, ὥς τὴν τελειοτάτην 35 ἐπίτασιν οὐκ ἔχοντα, ὡς καὶ παρ' Ὀμήρῳ <Ξ 17> πολλὸν παυρότεροι· ἡ γὰρ σύγκρισις ἐνός πρὸς πλείονας γίνεται, οὐ μέντοι <πρὸς>

3—37 *cfr* *Synceillus* fol. 176 || 11—16 *cfr* Σ^m 374, 8—12

2 ἐπιτεταμένην ΑΕ || 5 ὁμογενεῖς ΑΕ || 10 τὰ τακτικά] προσχηγορικῶν ΑΕ || 13 ἢ] ἢ ΑΕ || 14 οὐχ ὡς Α, οὐ Ε *et* *Synce.* || 20 πλέον *om* Ε || 25 ὁ *et* 26 τοῦ — Ἀχιλλεῦ (28) *add* *cod. Burneianus* 276 fol. 37^r || 29 ὁμήρου Α, ὁμοίως Ε || 35 τελειωτάτην ΑΕ || 37 πρὸς πάντας] πάντων ΑΕ

πάντας, τὸ δὲ ὑπερθετικὸν κατὰ πάντων· ἐντεῦθεν οὐδὲ τὰ ὀνόματα τὰ ἐπιδεχόμενα ἐπίτασιν εἰς σύγκρισιν ἔρχεται, ὡς τὸ ἐρίτιμος περικλυτός Ζάπλουτος Ζάθεος.

Διαφέρει τὸ ὑπερθετικὸν τοῦ συγκριτικοῦ, ὅτι ἐκείνο μὲν ἐπιδέχεται
5 τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἥττον, τοῦτο δὲ οὐ, καὶ ὅτι ἐκείνο τρεῖς ἔχει τύπους, τοῦτο <δὲ> δύο· προτερεῦει δὲ ὁ εἰς τατός τύπος ὁμοίως τῷ εἰς τερός, ἀφ' οὗ ἐγένετο.

Ὑποκοριστικόν. — Τὰ ὑποκοριστικά ἀπόλυτον ἔχει τὸ σημαινόμενον μείωσιν ἀσυγκρίτως δηλοῦντα τοῦ πρωτοτύπου, οὐ γὰρ πρὸς τι.
10 Παράγονται καὶ ἀπὸ κυρίων καὶ ἀπὸ προσχηγορικῶν· καὶ ἀπὸ μὲν κυρίων, ὡς ἀπὸ τοῦ Ζηνόδωρος Ζηνάς, ἀπὸ δὲ προσχηγορικῶν, ὡς ἀπὸ τοῦ ἀνθρωπος ἀνθρωπίσκος. Σύνταξιν δὲ τὴν αὐτὴν τοῖς κυρίοις καὶ προσχηγορικοῖς ἔχουσι πρὸς τὰ ἐπίθετα ὁμοιογενῶς καὶ ὁμοιοπτύτως συντασσόμενα.
15 <Heliodori.> — Ὑποκοριστικὸν δὲ ἐστὶ τὸ μείωσιν τοῦ πρωτοτύπου.] Παρὰ τὸ κορίζω γέγονεν ἀπὸ τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου· ἐστὶ δὲ ὄνομα μικρότητος ἐμφαντικόν· διὸ παρὰ τῷ ποιητῇ ἡρωϊκὰς διεξιόντι πράξεις σπανίως ἔστιν εὑρεῖν ὑποκοριστικόν· εἰ δέ που ἐμπέσοι, δι' ἐπιθέτου αὐτὸ ἀναιρεῖ, ὡς τὸ <κ 171> μάλα γὰρ μέγα θηρίον
20 ἦεν· τὸ γὰρ θηρίον ὑποκοριστικὸν ὃν διὰ τοῦ μέγα ἐκπίπτει τῆς οἰκείας σημασίας. — Τὸ δὲ <ἵχνιον, ὡς ἐν τῷ> <N 71> ἵχνια <γὰρ> μετόπισθε ποδῶν ἢ δὲ κνημῶν, ῥηματικόν ἐστίν, οὐχ ὑποκοριστικόν· περὶ αὐτοῦ γὰρ φησι <N 20> τρεῖς μὲν ὀρέξατ' ἰών. Μάχεται καὶ ὁ τόνος· τὰ γὰρ διὰ τοῦ ἰὼν ὑποκοριστικά τρισύλλαβα ἀρχόμενα ἀπὸ βραχείας
25 προπαροξύνεται, ἀπὸ δὲ μακρᾶς παροξύνεται, οἷον χέριον κάκιον, ὅτε δι' ἐνὸς κ'· ὅτε δὲ διὰ δύο, παροξύνεται, οἷον σακκίον· κορρίον διὰ δύο <ρ> παρὰ Ἀττικοῖς, δι' ἐνὸς κόριον παρὰ Θεοκρίτῳ <11, 60>· ἐχρήν ἄρα ἵχνιον· ἔστιν οὖν ῥηματικόν· ὥσπερ <γὰρ> τὸ δέμω δέμνιον καὶ ἀράσσω ἀράχνιον καὶ παίζω παίγνιον, οὕτως ἴκω ἵχνιον, ὑπερθέσει τοῦ
30 πνεύματος. — Καὶ τὸ νήϊον πῶς ὑποκοριστικῶς ἐπὶ τῆς Ὀδυσσεώς νεώς <cf. i 498>, περὶ ἧς φησι <Θ 222. Λ 5> μεγακῆτεϊ; Τὸ δὲ ἐρκίον καὶ τειχίον διαφέρει τῷ σημαινόμενῳ· τεῖχος μὲν καὶ ἔρκος ἐπὶ πόλεων, τειχίον δὲ καὶ ἐρκίον ἐπὶ ἐπαύλεων· πῶς δὲ μείωσις, ὅπου τὸ μέγα;

1—3 cfr Σ^v 226, 2—4 || 4—7 cfr Σ^v 226, 5—10; Σ^m 374, 20—23 ||
8—14 cfr Syncellus fol. 176^v et quae e cod. Bodl. 26 dedit Cramer AO IV 273, 1—16 || 15—540, 2 videntur esse Σ^h || 15—539, 3 cfr Σ^v 226, 19—227, 5; Σ^m 375, 5—26

8 ὑποκοριστικὸν in marg. A, περὶ ὑποκοριστικῶν E || 10 ἀπὸ (ante pr.) om A || 12 Σύνταξιν Sync., σύνθετα AE || 20 ἐκπίπτει V, ἐμπίπτει E || 22 κνημάτων E | ῥηματικόν] παρώνυμόν AE || 23 ἰών] ἰων A, parv. vac. spat. E || 27 διενὸς A, δεινὸς E || 28 δέμω] δαίμων AE || 30 νήϊον] ῥήϊον AE | νεύς] νηός AE || 31 μέγα κῆτεϊ AE

〈π 16δ〉 παρ' ἐκ μέγα τειχίον αὐλῆς. Καὶ τὸ μηρίον διάφορον·
μηρία τὰ ἐναγίζόμενα τοῖς θεοῖς, μηροὶ δὲ τὰ μὴ οὕτως ἔχοντα· οὐδὲ
τὸ ὀγκίον, οὐ γὰρ τοῦ ὄγκος μείωσις.

Τύποι δὲ τῶν ὑποκοριστικῶν 〈ἀρσενικῶν〉 μὲν ἔξ· ὁ μὲν πρῶτος
εἰς ὦν δικύλλαβος, ὡς Βακχυλίδης Βάκχων· δεύτερος ὁ εἰς ὦν παραλή- 5
γων τῷ ι, ὡς μωρίων ὁ μωρός· τρίτος ὁ εἰς ᾠξ, ὡς Ῥόδαξ ὁ Ῥόδιος·
τέταρτος ὁ εἰς ας, ὡς Ζηνᾶς ὁ Ζηνόδωρος· πέμπτος ὁ εἰς ζς, ὡς
γραμματικός ὁ γραμματικός· ἕκτος ὁ εἰς λος, οἷον ναυτίλος ὁ ναύτης.
Θηλυκῶν δὲ τρεῖς· πρῶτος ὁ εἰς ῶ, ὡς Ὑψώ ἡ Ὑψιπύλη· δεύτερος ὁ
εἰς ις, ὡς λυρίς ἡ λύρα· τρίτος ὁ εἰς ζς, ὡς λεκανίσκη ἡ λεκάνη. 10
Τῶν δὲ οὐδέτερων μία μὲν ἐστὶν 〈ῆ〉 εἰς ὦν κατάληξις· ἔχει δὲ παρα-
λήξεις ἔξ· ἡ γὰρ τὴν νί, ὡς κανόνιον, ἡ τὴν δι, ὡς Παλλάδιον, ἡ τὴν
ρί, ὡς ξυλάριον, ἡ τὴν ὀρι, ὡς μελύδριον, ἡ τὴν λι, ὡς μεираκύλλιον,
ἡ τὴν φῖ, ὡς ζωῦφιον.

Διαφέρει δὲ τὰ ὑποκοριστικά τῶν συγκριτικῶν· τὰ μὲν γὰρ συγ- 15
κριτικά οὐ μείωσιν δηλοῖ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐπίτασιν, εἴτα καὶ πρὸς γενι-
κὴν ποιεῖται τὰ συγκριτικά τὴν σύνταξιν· τὰ δὲ ὑποκοριστικά ἀπολελυ-
μένα ἐστὶ καὶ ἀόριστα· ὅθεν ἀναγκαίως ὑπετάγη τῷ συγκριτικῷ, εἴ γε
τὸ μὲν ὠρισμένην ἔχει τὴν σημασίαν, τὸ συγκριτικόν, καθὼς πρὸς τινα
329, 9c ποιεῖται, τὸ δὲ ἀόριστόν ἐστι. Νενόηται δὲ ἡ διὰ παιδιάν, ἡ διὰ κολα- 20
κείαν, ἡ διὰ τὸ πρόπον, ἡ δι' ἀνάγκην· διὰ παιδιάν μὲν, ὡς τὸ Πρια-
μύλλιον ὁ Πρίαμος· ... δι' ἀνάγκην δέ, ὡς τὸ «ἰππάριον μοι χάρις»·
μειῶ γὰρ τὸ ζητούμενον, ἵνα ἐτοιμότερον εἰς τὸ δοῦναι ποιήσω τὸν
ἔχοντα· ἡ διὰ τὸ πρόπον, ὡς παρ' Ἀλκμᾶνι εὔρομεν τὰς παρθένους
ὑποκοριστικοῖς χρωμένας· πρέπει γὰρ τοῦτο παρθένοισι. Εἴρηται δὲ ὑπο- 25
κοριστικόν παρὰ τοὺς κόρους, ἡγουν τοὺς μικροὺς νέους, ἡ τὰς κόρας·
τούτους γὰρ 〈ῆ ταύτας〉 πολλάκις ὑποθωπεύοντες τοιούτοις κεκρήμεθα
ὀνόμασιν, ὡς παρὰ Μενάνδρῳ 〈fr. 1041 K〉 νητάριον.

Γίνονται δὲ καὶ ἀπὸ ἀρσενικῶν ὑποκοριστικά εἰς ὦν, ὡς ἀπὸ τοῦ
χρῶς χρωτίδιον, καὶ ἀπὸ θηλυκῶν, ὡς ἀπὸ τοῦ ψυχῆ ψυχίδιον, ἐπειδὴ 30
τὸ οὐδέτερον πολλάκις κατὰ ἀμφοτέρων γενῶν, ὡς τὸ παιδίον. Ἐλλεί-
πει δὲ πολλάκις τοῦ πρωτοτύπου, ὡς τὸ Βακχυλίδης Βάκχων, ἡ πλεο-
νάζει, ὡς τὸ Ὑφαιστος Ὑφαιστιῶν. Ἐχει δὲ καὶ ἑτέρους τύπους, τὸν
εἰς ὦν, 〈οἷον μόσυν〉, τὸν εἰς υς, οἷον Καμμὺς Διονύς, τὸν εἰς ις, οἷον
κομβίς. — Πρός〈ε〉κειται δὲ ἐν τῷ 〈ὄρω〉 τὸ «ἀσυγκρίτως», ὅτι τὸ ὑπο- 35

4—14 cfr Σ^v 227, 6—24; Σ^m 376, 6—24 || 20—28 cfr Σ^v 226, 16—19
et 227, 25—28; Σ^m 375, 1—5 et 30—33 || 33—35 cfr Σ^v 227, 13—15 ||
35—540, 2 cfr Σ^v 227, 25*; Σ^m 375, 27—30

1 παρὲκ Α, παρείς Ε || 3 ὀγκίον Α, ὀγγίον Ε | οὐ γὰρ τοῦ] οὐδὲ τὸ ΑΕ ||
6 μορίων ΑΕ || 13 μελίδριον ΑΕ | μυρακύλιον ΑΕ || 20 παιδιάν] παιδείαν
ΑΕ; item v. 21 | πριαμίλιον ΑΕ || 24 ὡς παραλκάν εὔρ. ΑΕ || 25 χρωμένας
Α, λεγομένας Ε || 28 νιτάριον ΑΕ || 30 χρωτίδιον *EtM* 200, 41, χρώτιον ΑΕ ||
34 υν] ιν ΑΕ || 35 κομβίς ΑΕ

κοριστικὸν οὐ δηλοῖ σύγκρισιν, ἀλλὰ μείωσιν· ἐὰν γὰρ εἴπω ἀνθρωπικός, ἔστιν ὁ μικρὸς ἄνθρωπος.

<Heliodori.> — Παρώνυμον δέ ἐστι τὸ παρ' ὄνομα ποιηθέν.]
 Διὰ τί ἰδίως τοῦτο παρώνυμον κέκληκε, καίτοι καὶ ἄλλων ἀπὸ ὀνό-
 5 ματος γενομένων, ὡς ἀπὸ τοῦ Ἀτρεΰς Ἀτρείδης καὶ <ἀπὸ τοῦ> Πλά-
 των Πλατωνικός; Καί φαμεν ὅτι ἕκαστον τῶν ἄλλων ἰδίαν τινὰ εἶχε
 σημασίαν, ὡς τὸ πατρωνυμικὸν δηλοῖ τὸν πατέρα, καὶ τὸ συγκριτικὸν
 σύγκρισιν, καὶ τὰ ἄλλα ὁμοίως· τὸ μέντοι παρώνυμον, καθὼ ἐν πολλοῖς
 10 σημασινομένοις ὁράται — καὶ γὰρ καὶ ἐν κυρίοις, ὡς ἀπὸ τοῦ θεός Θέων,
 καὶ ἐν ἔθνοσι, ὡς ἀπὸ τοῦ Ἀκράγας Ἀκραγαντίνος —, ἠπόρησεν ἀπὸ
 τίνος ὀφείλει ὀνομασθῆναι· καὶ μὴ δυνηθὲν ἐκ τῆς σημασίας ὀνομασθῆ-
 ναι, ἐκ τῆς φωνῆς ὠνομάσθη, καὶ τὴν κοινὴν πάντων ὀνομασίαν ἰδικὴν
 ἐποίησεν· διὸ καὶ μετ' ἐκεῖνα ἐτάχθη, ὡς <μὴ> ἀπὸ τῆς σημασίας ὀνο-
 μασθέν.

15 Συντάσσεται δὲ τὰ ἀπὸ τῆς ἰδίας ὕλης κεκλημένα ὀνοματικά καὶ
 ῥηματικά, ὅσα μὲν κύρια ἢ προσηγορικά, ὁμοιογενῶς καὶ ὁμοιοπτῶτως
 τὰ ἐπίθετα ἐπισπώμενα, ὅσα δὲ ἐπίθετα, ἐπιθετικὴν ἔξει τὴν σύνταξιν
 μετὰ τῶν κυρίων καὶ προσηγορικῶν.

<Heliodori.> — Πόθεν δὲ δῆλον, ὅτι τὸ Θέων παρὰ τὸ θεός
 20 <ὄνομα> καὶ οὐχὶ ἀπὸ τοῦ θέω ῥήματος; Καί φαμεν ἀπὸ τῆς κλίσεως·
 τῶν γὰρ εἰς ὠν βαρυτόνων τὰ μὲν παρώνυμα διὰ τοῦ ὠ κλίνεται, τὰ
 δὲ ῥηματικά διὰ τοῦ ὄ, οἷον Δίων Δίωνος, Φιλήμων Φιλήμονος· εἰ οὖν
 τὸ Θέων <κλίνεται Θέωνος>, οὐκ ἔστι ῥηματικόν, ἀλλὰ παρώνυμον.

<Heliodori.> — Οἱ τύποι τῶν παρωνύμων. — Τύπους δὲ ἔχει τὰ
 25 παρώνυμα λδ'. α'. 'Ο εἰς αν, ὀξύνεται καὶ φυλάττει τὸν χρόνον ἐν τοῖς
 πλαγίοις, οἷον μέγιστος μεγιστάν, νέος νεάν, ἀφ' οὗ νεανίας· τὸ καρβάν 329, 16 e
 παρασύνθετον, κάρβος καρβόαν καὶ καρβάν· μόνον τὸ εὖαν θηλυκὸν
 παρὰ Πινδάρῳ· Ποσειδῶν Ποσεΐδαν· ἀποροῦσι περὶ τοῦ Ζηνός, πῶς
 Δωριεῖς μὲν καὶ Αἰολεῖς οὐκ ἔτρεψαν τὸ η εἰς α, Ἴωνες δὲ μεταγενέ-
 30 στεροι ὄντες ἔτρεψαν· ὅτι τὸ Ζάν οὐκ ἦν τετραμμένον, ἀλλὰ παρηγ-
 μένον. — β'. 'Ο εἰς ην, 'Ορφεύς 'Ορφήν. — γ'. 'Ο εἰς ἰν, ἔρμα ἐρμίν.
 — δ'. 'Ο εἰς υν, μόσων μόσυν. — ε'. 'Ο εἰς ὠν, βαρύνεται δὲ ἐπὶ κυ-
 ρίων, ποταμός Ποτάμων, καὶ ὅτε κατὰ τοῦ αὐτοῦ σημασινομένου τίθεται,
 ἄπειρος ἀπείρων· ὅτε δὲ περιεκτικὸν τόπον δηλοῖ καὶ ὅτε χρόνον,

4—14 cfr Σ^v 228, 5—13; Σ^m 376, 26—377, 3; *videntur esse* Σ^h || 15—18 cfr
Syncellus fol. 177^v || 19—23 cfr Σ^m 377, 8—14; *videntur esse* Σ^h ||
 24—543, 2 *videntur esse* Σ^h

6 εἶχε Α, ἔχει Ε || 10 ἠπόρησεν Α, ἠ ἀπόρησεν Ε || 13 μετ' ἐκεῖνην
 ΑΕ | σημασίας] ὀνομασίας *et supra scr.* σημασίας Α' Ε' || 16 ὁμοιογενῶς *Sync.*,
 ὁμοίως ΑΕ || 23 κλίνεται Θέωνος] *vac. spat. 10 fere litt.* ΑΕ || 28 Ποσεΐ-
 δαν] ποσειδῶν Α, πόσειδον Ε || 30 *ante* ὅτι *adā* λύσις ΑΕ || 31 *ad* 'Ορφήν
cfr Prisc. I 276, 11 (II) || 32 δὲ Α, καὶ Ε

<ὀξύνεται>, κοίτη κοιτών, πλείον πλειών, <ἐλαφηβόλος> Ἐλαφηβολιών·
 χείρων ὁ τῶν χειρῶν ἐργαστικός. — ζ'. Ὁ εἰς ιξ, κύκλος κύκλιε καὶ
 κύλιε ἐνδεία τοῦ κ, λαός λάϊε. — ζ'. Ὁ εἰς αῖ, λίθος λίθαε, διπλοῦς
 δίπλαε. — η'. Ὁ εἰς ἡρ, ὃν Ἀπολλώνιος ῥηματικόν, Ἡρωδιανός
 329, 19^c παρώνυμόν φησι, ποτόν πέποται ποτήρ, βοτόν βέβοται βοτήρ· τὸ ἐτήρ 5
 παρὰ τὸ ἔτος· Σοφοκλῆς <fr. 685 N²>· ἐτήρας ἀμνοὺς θεοῖς ἔρεε' ἐπα-
 κτίοις· γράφεται δὲ καὶ εὐειρας. — θ'. Ὁ διὰ τοῦ εἰς ἡ ἱαε, ὅς
 μακρὸν ἔχων τὸ ᾱ βαρύνεται καὶ μιᾷ πλεονάζει τῆς γενικῆς τοῦ πρω-
 τοτύπου, κυστέλλων δὲ αὐτὸ ὀξύνεται καὶ ἱσοκυλλαβεῖ τῷ πρωτοτύπῳ,
 δρακοντίας κοπ<π>ατίας, δῆμος Δημέας· τὸ ἀνδριάς ἡμάρτηται κατὰ 10
 τὸν τόνον· τὸ Ἀλεξιάς ἀντιμετάπτωσιν ἔσχε στοιχείων· τῶν δὲ ὀξυτό-
 νων παραδείγματα δεῖρή δεῖράς, ἴονθος ἰονθάς· τῶν διὰ τοῦ εἰς τινὰ
 συναιρεῖται δωρικῶς, Ἑρμέας Ἑρμάς, Βορέας Βοράς, κοινῶς δὲ <Ἀπελ-
 λέας> Ἀπελλῆς· τὸ Θαλέας οὐ γίνεται Θαλάς, ὅτι ἴων ὁ ἀνὴρ· τινὰ
 δὲ πλεονάζει τὸ ἰ, Αἰνέας Αἰνείας. — ι'. Ὁ εἰς λαε· οὗτος οὐ συναιρεῖ- 15
 ται οὐδὲ τρέπεται· τοῦ πρώτου τύπου παραδείγματα Κλεόλας Μενέλας,
 τοῦ δευτέρου Ἀργόλας Γενειόλας· παραγραπτέον δὲ τὸν τύπον τοῦτον
 τὸν εἰς λαε, θετέον δὲ τὸν εἰς ληε. — ια'. Ὁ εἰς εἰε, ὅς πλεονάζει
 τῆς τοῦ πρωτοτύπου γενικῆς κυλλαβῇ· βαρύνεται δὲ καὶ παραλήγεται
 ἡ τῷ ἡ ἡ τῷ ο, οἶον φωνήεις αἱματόεις· τὸ χαρίεις συγκέκοπται· τῷ 20
 ῶ σπανίως, ἐν ἐκτάσει πηλώεις, εὐρώεις συγκοπῇ ἀπὸ τοῦ εὐρωτόεις·
 πιδῆεσσης <Λ 183> ἀπὸ τοῦ πιδακοέσσης· ἡϊόνεντι <Ε 36> <ἀπὸ τοῦ>
 ἡϊονόεντι, ἡ πλεονασμῷ τοῦ ἡ· παρὰ τὸ καῖρος καιρόεις καιρόεσσα και-
 ροεσσών <καί> καιροέων <η 107> ὑπερθέει καὶ ἐκβολῇ· τερμιόεις· θερ-
 μόεις ἡ ὁ θερμαίνων ἡ ὁ παρὰ τὰ θερμά· ἀμφιγυήεις τροπῇ τοῦ ο εἰς ἡ, 25
 ὡς τὸ κοτήεις θυήεις παρὰ τὸ κότος καὶ τὸ θύον· καὶ πάντα δὲ ταῦτα
 μετουσιαστικά ἐστίν· τούτων ὅσα διὰ τοῦ ὁ παραλήγεται, συναλείφεται
 εἰς τὴν ου, Τιμόεις Τιμοῦς, ὅσα δὲ τῷ ἡ, εἰς ηε, τιμήεις τιμῆς. — ιβ'
 Ὁ εἰς εῦε, πόλιος πολιεύς, Ἀλεξανδρεύς. — ιγ'. Ὁ διὰ τοῦ ῶδε, ὅς
 γίνεται τῆς γενικῆς τὸ τέλος ἀποβαλλούσης, ὄνος ὀνώδης· μόνον κύριον 30
 τὸ Λειώδης. — ιδ'. <Ὁ> διὰ τοῦ ινῆς, Λεπτίνης, καὶ διὰ τοῦ ἡνῆς σπα-
 νίως, σαφηνῆς [καὶ γαλήνης], ὃ καὶ ἔνδειαν ἔχει μιᾶς κυλλαβῆς, γαλήνη
 γαλήνης καὶ γαληνῆς. — ιε'. <Ὁ> διὰ τοῦ ἡρῆς, Ξιφῆρης θυμήρης· θυ-
 μαρῆς δὲ καὶ φ<ρ>εναρῆς ὀξύνεται, ὅτι σύνθετὰ <έστι> παρὰ τὸ ἀρῶ. —

1 πλείον] πλειών ΑΕ | ἐλαφηβολιών ΑΕ || 4 Ἡρωδιανός Α, ἡρώδοτος
 Ε || 5 ποτόν] ποτήρ ΑΕ || 6 ἔρεε' *L Dindorf*, ἐράεας (*sic*) ΑΕ || 7 εὐειρας
L Dindorf, εὐείρας ΑΕ || 10 ἡμάρται ΑΕ || 11 ὀξὺ Α, ὀξυνομένων Ε || 12 δεῖρή
 ΑΕ || 13 Ἑρμάς] ἐρμῆς ΑΕ || 14 Ἀπελλῆς] ἀπελ Α, ἀπέ *et 4 fere litt. spat.* Ε ||
 16 τοῦ πρωτοτύπου παραδείγματος ΑΕ || 18 λῆς Α, ἠς Ε || 22 πιδέσσεις ἀπὸ
 τοῦ πιδακοέσσης ΑΕ || 23 ἡ] εἰ ΑΕ | καῖρος] αἵκαιρος ΑΕ | καιροεσσών
 καὶ καιροέων] καιροεσσών Α, καιρόεσσα καιροεσσών Ε || 24 θεμιώεις Α, θε-
 μιόεις Ε || 25 ἀμφιγυήεις ΑΕ || 26 κοήεις ΑΕ | τὸν κότον ΑΕ || 29 πό-
 λιος] πολιός ΑΕ || 30 τέλος] κ ΑΕ | *in marg. add:* οὐκ ὀρθῶς λέγεται Α' Ε' |
 32 σαφηνῆς ΑΕ | μίαν κυλλαβὴν ΑΕ || 33 γαληνῆς] γαλήνιος ΑΕ

15'. Ὁ διὰ τοῦ $\overline{\tau\eta\varsigma}$, ὃς ἔχει τὴν παραλήγουσαν διὰ τοῦ $\overline{\alpha}$, Ἀπολλωνιά-
 της, ἢ διὰ τοῦ $\overline{\epsilon}$, φυλή φυλέτης, ἢ διὰ τοῦ $\overline{\zeta\epsilon\varsigma}$, Ὁρέτης· καὶ ὀξύνεται
 κηδεστής· οὕτως καὶ ἐπεστής παρὰ τὸ ἐπήτης, ὡς αἰχμαστής αἰχμητής,
 ἀκέσματα ἀκήματα, ἐδεστής ἐδητής ἀντὶ τῆς θ^ε ἢ φύ (*sic*)· ἢ διὰ τοῦ η ,
 5 πεδήτης, ἢ διὰ τοῦ $\overline{\omega}$, ἰδιώτης, ἢ διὰ τοῦ $\overline{\iota}$, τοπίτης πολίτης, μυθίτης
 πλεονασμῷ τοῦ η . — 12'. <Ὁ διὰ τοῦ $\overline{\eta\varsigma}$ > ἀπὸ γενικῆς <ἦ> εὐθείας,
 βαρύνεται καὶ ὀξύνεται, εὐπατρίδης Λαπίθης Ἀλτης γυμνῆς τρανῆς. —
 1η'. <Ὁ> εἰς $\overline{\iota\varsigma}$, δάφνη Δάφνις, εὐνις λυκίς. — 1θ'. Ὁ διὰ τοῦ $\overline{\alpha\lambda\epsilon\omicron\varsigma}$,
 παροξύνεται καὶ δύο συλλαβαῖς τοῦ πρωτοτύπου πλεονάζει, ῥωμαλέος
 10 δειμαλέος· τὸ δαιδάλεος κονικάλεος αἰθάλεος ἔνδειαν ἔχει τοῦ $\overline{\iota}$ κτητικὰ
 ὄντα· τὸ νηφάλιος προτέλιος Αἰολικὴν ἔχει τὴν τροπὴν τοῦ $\overline{\epsilon}$ καὶ
 τόνου. — κ'. Ὁ διὰ τοῦ $\overline{\delta\iota\omicron\varsigma}$, ἢ τῷ $\overline{\alpha}$ ἢ τῷ $\overline{\iota}$ παραλήγεται· ἀπὸ ὀξυ-
 τόνων διχῶς ἢ παραγωγῇ, λοιπός λοιπάδιος, μοιχός μοιχίδιος, ἀπὸ
 βαρυτόνων μόνως διὰ τοῦ ἰδίου, <παῦρος> παυρίδιος. Πῶς οὖν παρὰ
 15 τῷ ποιητῇ <cf. Ψ 431> κατωμάδιος; Παρὰ τὸ $\overline{\omega}$ μος $\overline{\omega}$ μάδιος, ἢ ἀπὸ
 τοῦ κατωμαδόν, ὡς ἀμφαδόν ἀμφάδιος, ἐκταδόν ἐκτάδιος· ἐντεῦθεν καὶ
 τὸ κωμάδιος παρὰ τὸ κῶμος, μεκάδιος παρὰ τὸ μέκος, ἀλλὰ συνήθως
 Αἰολεῦσιν· οὗτοι γὰρ καὶ τοῖς πατρωνυμικοῖς τὸν τύπον <τοῦτον> διὰ
 τὴν βαρυτόνησιν <οὐκ> ἤρνησαντο. — κα'. Ὁ διὰ τοῦ $\overline{\omega\varsigma\iota\omicron\varsigma}$ ἢ $\overline{\omega\nu\iota\omicron\varsigma}$.
 20 ὁ μὲν διὰ τοῦ $\overline{\omega\varsigma\iota\omicron\varsigma}$ Ῥηγίνων ἐστίν, ἐπεὶ συνεχῆς παρ' αὐτοῖς ἀπὸ 329, 22 c
 γενικῆς γίνεται, ἀνάκων ἀνακώσιος, χαρίτων χαριτώσιος. Ζητητέον δὲ
 τὸ παρ' Ὀμήρῳ ἐτώσιον· τινὲς οἶοντα παρὰ τὸ ἐτών ἐτώσιος, ἀλλὰ
 μάχεται ὁ νοῦς· οἱ δὲ οὕτως, ἀητῶν ἀητώσιος, κυστολῇ αἰτώσιος, τοῦτο
 ἀφαιρέσει ἐτώσιος· ἢ οὕτως, ἐτός αἶτος ἀέτων αἰτώσιος, ὁ μὴ ἀληθὴς
 25 ἀλλὰ μάταιος. Ὁ <δὲ> διὰ τοῦ $\overline{\omega\nu\iota\omicron\varsigma}$ Αἰολέων ἐστίν, πολὺς γάρ ἐστι 329, 25 c
 παρ' αὐτοῖς, ἀλ<λ>ώνιος παντώνιος ἐτερώνιος· τοιοῦτον τὸ Ἑλικώνιον
 ἀμφὶ ἄνακτα παρ' Ὀμήρῳ <Υ 404>· οὕτως καὶ ἀνέμων ἀνεμώνιος
 <καὶ> ἀνεμῶλια, ἀλλαχοῦ μεταμῶνια... τοῦτο συγκέκοπται, τὸ πρότερον
 τέτραπται· ἀπὸ βαρυτόνων ὀξύνεται, ἀμφοτέρων δεξάμενον, γονός ἐλεός
 30 γυρός σκαίος· τινὰ μένει διὰ τὸ εὐφωνον, Κλεῖτος ἀγανός, ἐθνικά Θεσ-
 καλός Cικελός Φρύξ Ἴων Ἑλλην· σεσημειῖται τὸ Τεύκρος· οὕτως ὤχρος
 ἢ ὠχρίασις· εἴτα ὁμοίως γίνεται ἀπὸ γενικῆς εἰς εὐθείαν ἀποδραμῶν,
 ἀπὸ μὲν δισυλλάβων ὁμότονος, δμῶς δμῶς ὁ δμῶς, πῦρ πυρός, γλαυῆ
 γλαυκός, μεταπεπλασμένος· ἀπὸ δὲ τρισυλλάβων προπαροξύνεται, ἀτμήν

4 ἀκήματα] ἀκήματος AE | an ἀντὶ τοῦ ἀδηφάγος? || 5 πολίτης *et supra* 1
 ser. 7 AE || 7 λαπήθης ἄλλης γύμνης τράνης AE || 8 εὐνις] εὐῖς AE ||
 10 δειμαλέος. τὸ δὲ δαλέος κονικαλέος AE || 11 ὄντα] ἔχοντα AE || 13 μοι-
 χάδιος AE || 17 συνήθως A, συνήθης E || 18 οὗτος AE || 19 βαρυτόνη-
 σιν] βαρυ A, βαρύ E || 23 ἄκτων ἀκτώσιος AE || 24 ἐτώσιος] αἰτώσιος AE |
 αἰτός AE || 27 οὕτως καὶ ἀνεμῶλια. ἀνέμω ἀνεμώνιος. ἀλλαχοῦ μ. AE || 28 *post*
μεταμῶνια in archetypo codicum A et E folium videtur intercidisse || 30 ἀγανὴ
 ἐθνικόν AE || 33 ὁ δμῶς AE | γλαυῆ AE || 34 μεταπεπλασμένος] μετὰ
 πλε AE | τρισυλλάβου E

329, 30 c <ἄτμενος> ἄτμενος· χαροπός Χάροπος· ἴκτινος, ὃς ἐτυμολογεῖται ἀπὸ τοῦ ἐκτείνειν πανταχοῦ.

Ῥηματικὸν δέ ἐστι τὸ ἀπὸ ῥήματος.] Ῥηματικόν ἐστιν ὄνομα ἐκ ῥήματος <γεγονός> ἐνέργειαν ἢ πάθος δηλοῦν, οἷον παρὰ τὸ πε-
ποιήται γίνεται ποιητῆς ὄνομα ῥηματικὸν σημαίνει ἐνέργειαν· τί γὰρ 5
ποιητῆς; ὁ ποιῶν τι· παρὰ δὲ τὸ πεποιήμαι ποίημα, ὃ πάθος πάλιν
δηλοῖ, ποίημα γάρ ἐστι τὸ πεποιημένον. — Πᾶν δὲ ὄνομα ῥηματικὸν
βούλεται τὰ τελευταῖα σύμφωνα τοῦ ῥήματος φυλάσσειν· καὶ διὰ τοῦτο
λέγομεν, ὅτι τὸ ποίημα <γένεον> παρὰ τὸ πεποιήμαι, τὸ δὲ ποιητῆς
παρὰ τὸ πεποιήται. — Δεῖ δὲ εἰδέναι, ὅτι θέλει τὸ ὄνομα μέρος τι 10
φυλάσσειν τοῦ ῥήματος, ὥσπερ καὶ τὸ φερώνυμον Νοήμων, ἵνα τὴν
παραλήγουσαν τοῦ μέλλοντος φυλάξῃ καὶ ἐν τῇ παραληγούσῃ τοῦ ὀνό-
ματος, καὶ τὸ Φιλήμων ὁμοίως. — Τὰ παρὰ μετοχὴν ἢ ἀντωνυμίαν ἢ
πρόθεσιν ἢ ἐπίρρημα [καὶ τὰ ὅμοια] παρηγμένα ἐστὶν ἄπειρα· ταῦτα δὲ
ὁμοίως παραγώγοις ἐτάξαμεν. Μετὰ δὲ τὸ παρώνυμον τὸ ῥηματικόν, 15
ἐπειδὴ ἀπὸ ῥήματος, ὅπερ ἐστὶ μετὰ τὸ ὄνομα.

<Heliodori.> — Cχήματα τρία.] Μετὰ τὸν περὶ εἰδῶν λόγον
ἀκολουθῶς διέξεισι περὶ σχημάτων, ἐπεὶ καὶ τρίτην τάξιν εἶχε τῶν πα-
ρεπομένων τοῖς ὀνόμασι τὰ σχήματα. Cχῆμα δὲ ἐστὶ χαρακτήρ λέξεως
συντεταγμένης ἢ ἀσυντάκτου· ἢ λέξεων ποσότης ὑφ' ἓνα τόνον καὶ ἐν 20
πνεῦμα ἀδιαστάτως ἀγομένη ἐν ἀπλότῃ ἢ συνθέσει. Καὶ ἀπλᾶ μὲν ἐστὶν
etc. = Σ^m 378, 6—27. Καὶ τὸ ἐπιφερόμενον πάντως ἢ ὁμοιόπτωτον ἔχει,
οἷον <ex. gr. A 122> Ἀτρεΐδῃ κύδις τε· ἢ γενικὴ εὐρίσκεται τὸ ἐπιφερόμε-
νον, γενικὴ δὲ ἢ κτητικὴ ἢ συγκριτικὴ· καὶ κτητικὴ μὲν, οἷον <ex. gr.
B 434> ἄναξ ἀνδρῶν, συγκριτικὴ δέ, οἷον <ex. gr. Θ 31> ὕπατε 25
κρειόντων· ἡ δὲ εὐθεΐα οὔτε αὐτοτελής ἐστὶν οὔτε πρὸς τινα, τρίτου
γάρ ἐστι προσώπου, οὔτε δὲ τὸ ἐπιφερόμενον ἀπαιτεῖ ὁμοιόπτωτον,
οἷον «Cωκράτης Πλάτωνα τύπτει, Πλάτων Δημοσθένη διαλέγεται»· εἰ
συνετίθετο οὖν ἡ κλητικὴ, ἠναγκάζετο ἀναδρομὴν ποιήσασθαι εἰς τὴν
εὐθεΐαν· <καὶ> καθὼ αἱ συνθέσεις ἀναδρομὴν ποιοῦνται εἰς τὴν εὐθεΐαν, 30
ἀναγκάζεται ἔχειν τὰ ἴδια τῆς εὐθείας, καθὼ ἀπὸ κλητικῆς συνετέθη,
τὰ τῆς κλητικῆς· ἐπεὶ <οὖν> μὴ δύναται κατὰ ταῦτόν ἔχειν τὰ δύο,
τούτου χάριν οὐ συντίθεται. — Δεῖ δὲ γινώσκειν, ὅτι αἱ συντιθέμεναι
πτώσεις ἢ κατὰ τὸ τέλος συντίθενται, οἷον Πλάτων φιλοπλάτων, ἢ κατὰ
τὴν ἀρχήν. Καὶ κατὰ μὲν τὸ τέλος εὐθεΐα μόνῃ, οἷον Ἑλλήν φιλέλλην, 35
καὶ γενικῇ· γενικῇ δὲ οὐ πᾶσα, ἀλλὰ μόνῃ ἢ εἰς ας λήγουσα καὶ ἢ εἰς

3—16 cfr Σ^v 228, 25—229, 7; Σ^m 377, 24—378, 2 || 17—544, 27 *videntur esse* Σ^h

1 ἄτμενος A, ἄτμιος E || 6 ὅ] ὅτι AE || 14 παρημένα A | ἐστὶν ἄπειρα |
ἐπάπειρα AE || 16 τὸ ὄνομα | ὀνόματος AE || 20 συντεταγμένη A | ἢ σύν-
τακτος (sic) AE || 23 ἢ] ἢ AE || 29 ἀναγκάζετο A || 31 ἀναγκάζονται E

ἥς καὶ ἡ εἰς ὄς, οἷον φαρέτρα φαρέτρας ὁ εὐφαρέτρας, τέχνη τέχνης ὁ κλυτοτέχνης, γράμμα γράμματος ὁ φιλογράμματος· καὶ τοῦτο εἰκότως, ἐπεὶ αὐταὶ αἱ γενικαὶ ἔχουσι καταλήγουσαν ἀρμόζουσαν εὐθεία· ἡ δὲ εἰς τὴν οὐ δίφθογγον γενικὴ οὐ συντίθεται κατὰ τὸ τέλος, ἐπεὶ οὐκ
 5 ἔχει καταλήγουσαν ἀρμόζουσαν εὐθεία· ὁμοίως δὲ οὔτε αἰτιατικὴ οὔτε δοτικὴ· τὸ γὰρ ἀλλήλοισ <καὶ> ἀλλήλους καὶ ἑμαυτῷ καὶ ἑμαυτὸν συντεθέντα ἀπὸ δοτικῆς <καὶ> αἰτιατικῆς οὐκ ἀντίκειται ἡμῖν, ἐπεὶ <οὐκ> ἔχοντα εὐθείαν οὐ ποιοῦνται ἀναδρομὴν εἰς τὴν εὐθείαν. Τὸ γυναιμάνης μέντοι ἐκ τοῦ γυναικομάνης συνεκόπη· τὸ βακχέβακχος τροπὴ γέ-
 10 γονε τοῦ ὀ εἰς ἑ. — Πᾶν δὲ μέρος λόγου συντίθεται, διχὰ ἄρθρου καὶ ἀντωνυμίας καὶ συνδέσμου· μόνον ὅτι <ἐν> ἄρθρω ἔν γέ ἐστι τὸ συντιθέμενον ἐν τῷ λέγειν ταυτότης, καὶ ἐν ἀντωνυμίαις ἐν τρίτῃ προσώπῳ τὸ αὐτοδιάλεκτος· συνδέσμου δὲ οὐδὲ μίαν εὐρίσκομεν σύνθεσιν. Ὡς περ δὲ ἐπὶ τῶν ἄλλων εἰδῶν ἦν τινα μὲν φωνῇ μόνῃ καὶ οὐ σημασιόμην,
 15 οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν συνθέτων· τὸ μὲν γὰρ μισάνθρωπος κυρίως σύνθετον, τὸ δὲ Ἀγαμέμνων καὶ Φίλιππος καὶ ἀπλῶς ὅσα ἐστὶν ἐν κυρίοις σύνθετα, φωνῇ <μόνῃ> καὶ οὐ σημασίᾳ τὴν σύνθεσιν ἀνεδέξατο.

Παρασύνθετα δὲ φαμεν τὰ ἀπὸ συνθέτων εἰς ἓν τῶν προειρημένων ἑπτὰ εἰδῶν μεταπίπτοντα· παρασύνθετα δὲ λέγομεν, ἐπεὶ ἀπὸ συν-
 20 θέτων παρήχθη. Καὶ ἔστι παρασύνθετον τὸ ἀπὸ συνθέτου γενόμενον, μὴ μέντοι προσλαβὼν ἑτέραν λέξιν, οἷον Ἀγαμέμνων Ἀγαμεμνονίδης· ἂν δὲ προσλάβωσι καὶ ἑτέραν λέξιν, οὐκ εἰς παρασύνθετα, ἀλλὰ σύνθετα μένουσιν, οἷον συνήγορος εὐσυνήγορος, κένταυρος ἵπποκένταυρος· γίνε-
 25 ται δὲ <τὸ κένταυρος> παρὰ τὸ κεντεῖν τὴν αὔραν, ἥ<γουν> τὴν πνοὴν καὶ τὴν νεφέλην· τῇ γὰρ Ἥρα, καθά φασιν, ὁ Ἰεῖων συνεκοιμήθη νεφέλῃ ὁμοιωθεῖσθ· ἀφ' ὧν κένταυρος, ὡς ἀλόγοις συνευνασθεῖς, κενταύρους ἔτεκεν.

Χῆμα δὲ εἶρηται *etc.* = Σ' 229, 9—12 (τύπον).

Διαφοραὶ δὲ τέσσαρές εἰσι τῶν συνθέτων· πᾶν γὰρ διφυὲς συμπλε-
 30 κόμενον ἑτέρῳ διφυεῖ τέσσαρα χήματα ἀποτελεῖ, ὥς περ ἐπὶ τῆς χειρός· τὸ μὲν γὰρ αὐτῆς λευκόν, τὸ δὲ μέλαν· ἥτις συμπλεκομένη τῇ ἑτέρᾳ χειρὶ ποιεῖ τέσσαρα χήματα, τὸ μὲν ἐκ δύο λευκῶν, τὸ δὲ ἐκ δύο μελάνων, καὶ τὸ μὲν ἐκ μέλανος καὶ λευκοῦ, τὸ δὲ ἐκ λευκοῦ καὶ μέλανος· ὥς περ καὶ ἐν τοῖς ποσὶν ἔστιν εὐρεῖν· δικύλλαβοι <γὰρ> πόδες δύο,
 35 σπονδεῖος καὶ πυρρίχιος· ἀλλ' ἐπειδὴν συμπλακῶσιν ἀλλήλοισ καὶ σύγκρισιν ποιήσονται, τίκτουσιν ἡμῖν ἄλλους δύο, τὸν τε τροχαῖον καὶ τὸν

10—17 *cfr* Σ' 378, 31—379, 13

6 ἀλλήλων ἀλλήλους A, ἀλλήλων ἀλλήλοισ E || 7 καὶ (*ante* αἰτ.)] *trium* *litt. lac.* A, *om* E || 13 δὲ] γὰρ AE || 20 Καὶ A, ἡ E | γινόμενον A, γινομένων E || 21 προσλαβῶν AE || 25 καθά φησιν AE || 26 ἀλόγοις] ἵπποις (*sic*) AE *vide* *BlM* 503, 54 || 29 τέσσαρές εἰσι| τέσσαρες AE || 30 ἐτέρω A, ἐτέρων E || 35 συμπλακῶσιν| ἐπιπλακῶσιν AE

ἴαμβον· οὕτω δὲ καὶ αἱ λέξεις τῶν ὀνομάτων διφυεῖς οὔσαι κατὰ σύνθεσιν — ἢ γὰρ ἀτελεῖς ἢ τέλειαι εἰσιν — ἀλλήλαις συμπλεκόμεναι τέσσαρα σχήματα ποιοῦσιν.

Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ σχῆμα ἐν ποσῷ καταγίνεται ἥτοι καταλαμβάνεται· ὅταν γὰρ ζητῶ, ποίου σχήματος ἦδε ἡ λέξις, τὸ ποσὸν αὐτῆς, οὐ τὸ 5 ποιοῦν ζητῶ.

Ἀριθμοὶ τρεῖς.] Ἀριθμός ἐστι χαρακτήρ λέξεως δυνάμενος διάκρισιν ποσοῦ ἀναδέξασθαι, ἢ χαρακτήρ σημαίνων <ποσότητα> μετὰ ἀκολουθίας. Ἰστέον δὲ ὅτι ὁ ἐνικός καὶ ὁ δυϊκὸς ὠρισμένοι εἰσίν, ὁ δὲ πληθυντικὸς ἀόριστος· ἐὰν γὰρ εἴπω φίλος, ἓνα δηλῶ, ἐὰν δὲ φίλῳ, 10 δύο, ἐὰν δὲ φίλοι, οὐ μόνον τρεῖς, ἀλλὰ καὶ πολλούς. Διὰ τί δὲ ὥσπερ ἀπὸ τοῦ εἰς ἐνός γίνεται ἐνικός τροπῇ τοῦ ὅς εἰς ἰ καὶ πλεονασμῷ τῆς κός, καὶ ἀπὸ τοῦ δύο δυϊκός, οὐχὶ καὶ ἀπὸ τοῦ τρεῖς γίνεται τρεϊκός; Ἐπειδὴ ὁ τρεῖς ἀρχὴ πλήθους ἐστίν, τὸ δὲ πλήθος οὐ τρεῖς σημαίνει μόνον, ἀλλὰ καὶ δ' καὶ ε' καὶ ι' καὶ ρ', τούτου χάριν ἐκ τῆς σημασίας 15 ἔλαβε τὴν ὀνομασίαν· εἰ γὰρ γέγονε παρὰ τὸ τρεῖς τρεϊκός, οὐκ ἤμελλεν ἀρμόζειν τοῖς τρισὶν ἢ τοῖς τέσσαρσιν, ἀλλὰ τοῖς τρισὶ μόνοις.

<Heliodori.> — Εἰςὶ δὲ τινες ἐνικοί χαρακτήρες.] Ὡς περ ἐπὶ τῶν ῥημάτων εἰςὶ φωναὶ τοῖς σημαινομένοις ἐναντίαι — τὸ γὰρ ὀρχοῦμαι φωνῇ μὲν ἐστὶ παθητικόν, σημαινομένῳ δὲ ἐνεργητικόν —, οὕτω καὶ 20 ἐπὶ τῶν ὀνομάτων εἰςὶ φωναὶ ἐναντίαι τοῖς σημαινομένοις· τοῦ γὰρ δῆμος ὁ μὲν τύπος ἐνικός, τὸ δὲ σημαινομένον πληθυντικόν· πῶς γὰρ ἂν συσταίῃ δῆμος ἄνευ πολλῶν; ὅθεν ἐπὶ τῶν τοιούτων ἐξόν ἐστὶ καὶ πρὸς τὰς φωνὰς καὶ πρὸς τὰ σημαινοόμενα ὑπαντᾶν, οἷον «ὁ δῆμος ἐπολέμησεν» καὶ «ὁ δῆμος ἐπολέμησαν». Ὅθεν δεῖ εἰδέναι, ὥς δυνατόν μὲν 25 ἐστὶ τῷ πληθυντικῷ [καὶ δυϊκῷ] χρῆσασθαι ἀντὶ ἐνικοῦ καὶ δυϊκοῦ, οὐκέτι δὲ τῷ ἐνικῷ ἀντὶ δυϊκοῦ ἢ πληθυντικοῦ, οὔτε δὲ τῷ δυϊκῷ ἀντὶ <ἐνικοῦ ἢ> πληθυντικοῦ· ὠρισμένην γὰρ δυάδα ἔχει τὸ δυϊκόν, καὶ ὠρισμένην μονάδα τὸ ἐνικόν.

Ζητητέον δέ, εἰ ταῦτα ἐν τῷ ἐνικῷ ἀριθμῷ πληθυντικὴν σημασίαν 30 ἔχουσι, διὰ τί λέγονται πληθυντικῶς, οἷον δῆμοι. Φαμὲν οὖν ὅτι διὰ τοῦτο λέγονται πληθυντικῶς, ἵνα τὴν ποσότητα τῶν συστημάτων δηλώσωσιν· ἐὰν γὰρ εἴπω δῆμος, ἐν σύστημα δηλῶ πολλῶν ἀνδρῶν περιεκτικόν, ἐὰν δὲ εἴπω δῆμοι, πολλὰ συστήματα δηλῶ. Ὅμηρος μέντοι ἀκριβῆς ὢν τὰ μὲν ἐνικά ἐνικῶς προηγέκατο, ὥς τὸ <Α 366> ψῆχόμεθ' ἐς 35

7—17 cfr Σ^m 380, 34—38 et 381, 22—29 || 11—17 cfr quae e cod. Barocc. 194 fol. 124^r dedit Cramer AO IV 215, 14—26 || 18—29 cfr Σ^m 381, 30—382, 10 || 18—546, 4 videntur esse Σ^h || 34—546, 4 cfr Σ^m 382, 17—35

7 δυναμένης σύγκρισιν AE || 11 δὲ (ante φίλοι) γὰρ E, om A | πολλούς | άλλους AE || 13 τρεϊκός E || 16 γέγονε AE, ἐγεγόνει mavult R Schneider | τρεῖς] τρία AE || 21 τοῦ] τὸ AE || 31 πληθυντικά οἷον δῆμος AE || 33 ἐν | ἐνός AE || 35 προσηγέγατο A, προσηγέκατο E | ἐς θήνην AE

Θήβην, τὰ δὲ <δυϊκὰ> δυϊκῶς, ὡς τὸ <ubi? cfr. N 302 seq> ἀμφοτέρω δ' ἄρα τῷ γε. Διὰ τί δὲ τὸ ἀμφοτέροι χαρὰ κτῆρα πληθυντικὸν ἔχει; Ὅτι ὁμοίως κλίνεται τῷ πληθυντικῷ· οἱ ἀμφοτέροι γὰρ τῶν ἀμφοτέρων, ὡς οἱ πολλοὶ τῶν πολλῶν.

- 5 <Heliodori.> — Πτώσεις εἰς ὀνομάτων πέντε.] Πτώσεις εἰς πέντε οὐ κυρίως, ἀλλὰ καταχρηστικῶς· ἡ γὰρ εὐθεῖα οὐκ ἔστι κυρίως πτώσις, ἀλλὰ καταχρηστικῶς. Ὁ μέντοι Ἡρωδιανὸς καὶ Ἀπολλώνιος λέγουσιν, αὐτὴν κυρίως καλεῖσθαι πῶσιν· ἔστι γὰρ γενικὸν ὄνομα τὸ περιέχον πᾶσαν λέξιν ὀνόματος, ὡς περ καὶ ὁ γενικὸς ἄνθρωπος, καὶ
10 ἀπὸ τοῦ γενικοῦ ὀνόματος ἔπεσεν εἰς ἐμέ, εἰς σέ, εἰς ἕκαστον πράγμα· καὶ καθὼς ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ γενικοῦ ὀνόματος, κατὰ τοῦτο πῶσις, καθὼς δὲ ὀρθῶς ἔπεσεν. ὡς ἐπὶ τῶν κύβων ὀρθῶς πιπτόντων, κατὰ τοῦτο καλεῖται <ὀρθῇ καὶ εὐθεῖα>· ὀρθῶς γὰρ σημαίνει τὴν οὐσίαν τοῦ πράγματος, καὶ συντάσσεται τοῖς ὀρθοῖς ῥήμασι, τοῦτέστι τοῖς ἐνεργητικοῖς.
- 15 Οὐ δοκεῖ δὲ τοῖς θέλουσιν ἀκριβῶς ἐξετάσαι τὸ τῶν πτώσεων, ὅτι ἡ εὐθεῖα κυρίως καλεῖται πῶσις· ἐὰν γὰρ οὕτως δῶμεν, ὅτι ἀπὸ τοῦ γενικοῦ ὀνόματος ἔπεσεν, εὐρεθήσεται τὰ ὀνόματα προϋποκείμενα τῶν οὐσιῶν, ὅ ἐστιν ἄτοπον· <ἔστι γὰρ ἄτοπον> λέγειν τὰ συμβεβηκότα προϋποκεῖσθαι τῶν οὐσιῶν· πρὸ τοῦ γὰρ ἐμὲ εἶναι τὸ ἐμὸν ὄνομα
20 προϋπήρχεν ἐν τῷ γενικῷ ὀνόματι κατὰ ταύτην τὴν δόξαν, ὅπερ ἀδύνατον. Εἴτα δὲ ἀπορεῖ ὁ Ῥωμανὸς οὕτως· ἐὰν εἴπω ὅτι ἔστι γενικὸν ὄνομα καὶ ἐξ αὐτοῦ πίπτει ἕκαστον ὄνομα, δῶμεν καὶ γενικὸν εἶναι ῥήμα, καὶ ἐκ τοῦ γενικοῦ ῥήματος ἔπεσε τὸ τύπτω, τὸ γράφω, τὸ ἀναγινώσκω· ὥφειλον οὖν <καὶ> ἐν τοῖς ῥήμασιν εἶναι πτώσεις καὶ ἐν τοῖς
25 ἄλλοις μέρεσιν. Ταῦτα ἀπορήσας ἐπιλύεται λέγων, ὅτι ἔστι γενικὸν ῥήμα, καὶ ἀπὸ τοῦ γενικοῦ ῥήματος ἔπεσε τὸ περιπατῶ, τὸ γράφω καὶ τὰ ὅμοια· ἀλλ' ἐπειδὴ ἔπεσεν εἰς δεῦτερον καὶ τρίτον πρόσωπον, καὶ οὐκ εἰς γενικὴν, δοτικὴν, αἰτιατικὴν, αἱ δὲ πτώσεις τῶν πρὸς τι, τὰ δὲ πρὸς τι συνεκλείπουν καὶ συνευρίσκονται, διὰ τοῦτο ἐν τοῖς ῥήμασι
30 πτώσεις οὐκ εἰσὶν. Πρὸς τοῦτον οὖν ἔστιν εἰπεῖν, ὅτι πρῶτον μὲν οὐκ εἰσὶν αἱ πτώσεις τῶν πρὸς τι· εἶπε γὰρ ὅτι τὰ πρὸς τι συνεκλείπουν καὶ συνευρίσκονται· καὶ τοῦτο ἀληθές, πατρὸς γὰρ ὄντος ἔστι καὶ υἱός, <καὶ> υἱοῦ ὄντος ἔστι καὶ πατὴρ· οὕτω γὰρ ἔχει παρ' Ὀμήρῳ, <B 259 seq> μηκέτ' ἔπειτ' Ὀδυσ[ε]ῖ καὶ κάρη ὤμοισιν ἐπείη· πρῶτον ἑαυτῷ κατα-
35 ρᾶται· μὴ δ' ἔτι Τηλεμάχοιο πατὴρ κεκλημένος εἶην· καὶ εὐρίσκεται καταρῶμενος τῷ υἱῷ, μὴ ὄντος γὰρ τοῦ Τηλεμάχου οὐδὲ πατὴρ

5—550, 23 *videntur esse* Σ^h

1 ἀμφο(-φω-Α)τέρω διάρατῷ γε ΑΕ || 7 καὶ Ἀπολλ.] *cfr tamen infra p. 548, 2 seq* || 9 περιέχον] ἐπέχον ΑΕ | λέξιν ΑΕ, ἔξιν *R. Schneider* | ὁ Ε, τὸ Α || 12 δέ] καὶ ΑΕ | κύβων] κυρίων ΑΕ || 20 κατὰ] καὶ ΑΕ || 24 ὥφελον ΑΕ || 27 ἀλλ'] καὶ ΑΕ || 30 τοῦτον Α, τοῦτο Ε || 35 μὴ δ' ἔτι] μηκέτι ΑΕ

ἂν κληθεῖη. Εὐρίσκομεν οὖν γενικὴν, δοτικὴν, αἰτιατικὴν τῶν ἄλλων μὴ ὄντων· τὸ γὰρ ἀλλήλων ἀλλήλοις οὐκ ἔχουσιν εὐθεῖαν οὔτε κλητικὴν, <καὶ> τὸ τίς ποῖος πόκος πηλίκος ἄλλος ἕτερος οὐκ ἔχουσι κλητικὴν τοῦ σημαινομένου κωλύοντος, κατὰ τύχην δὲ εὐρίσκονται ἄλλαι πτώσεις ἐπιλείπουσαι, τῶν ἄλλων πτώσεων εὐρισκομένων ἐν τῇ χρήσει [καὶ ἔστιν 5 ὅτε κατὰ τύχην ὅτε κατὰ λόγον]· πῶς οὖν λέγονται εἶναι τῶν πρὸς τι αἱ πτώσεις κατὰ τὴν αὐτοῦ δόξαν, μὴ αἰεὶ συνεκλείπουσαι καὶ συνευρισκόμεναι; Ἄλλως τε δὲ <ἐὰν> δώμεν, ὅτι τῶν πρὸς τι εἰσὶν <αἱ> πτώσεις, ἡ ὀρθή, γενική, δοτική, αἰτιατική, κλητική, καὶ ἀπὸ τοῦ γενικοῦ ῥήματος ἔπεσε τὸ τύπτω γράφω, διὰ τί μὴ καλοῦνται πτώσεις ῥημάτων 10 ἢ πτώσεις προσώπων; ὥστε οὐκ ἔρρωται οὗτος ὁ λόγος. Εἴτα δὲ καὶ ἄλλαι ἀπορίαι λέγονται τοιαῦται· ἐὰν εἴπωμεν ὅτι ἀπὸ τοῦ γενικοῦ ὀνόματος ἔπεσε τὸ Σωκράτης Πλάτων Δίων λίθος, συναγόνται πλείονες αἱ πτώσεις, καὶ οὐ πέντε· ἔπεσε γὰρ πρῶτον εἰς τὸν ἡμέτερον νοῦν· ἡμεῖς γὰρ ἐπιτίθεμεν τὰς ὀνομασίας, ὡς ἐπὶ τοῦ <τ 406 seq> γαμβρὸς ἐμὸς 15 θύγατέρ τε, τίθεσθ' ὄνομ' ὅττι κεν εἴπω· Πολλοῖσι<ν> γὰρ ἔγωγε ὀδυσσάμενος τόδ' ἰκάνω, <τ 409> τῷ δ' Ὀδυσ[ς]εὺς <δ'νομ'> ἔστω ἐπώνυμον· ὡς εἴρηται οὖν, ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ γενικοῦ ὀνόματος εἰς τὸν ἡμέτερον νοῦν, καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμετέρου νοὸς εἰς τὸν ὀνομαζόμενον, τουτέστιν ἔχομεν τὴν εὐθείαν — ἰδοὺ β' πτώσεις — καὶ ἀπὸ 20 τῆς εὐθείας εἰς τὰς ἐξῆς, καὶ ἰδοὺ ἐξάπτωτα ὤφειλον εἶναι τὰ ὀνόματα. Τοῦτο δὲ τὸ ἐπιχείρημα τὸ ἀποδεικνύον, ὅτι ἔξ πτώσεις ὤφειλον εἶναι, τοῦ Ἀκτυάγους ἐστίν.

Ὁ δὲ Φιλόπονος προστίθησι καὶ ἄλλας ἐπιχειρήσεις, ὅτι ἐπτά πτώσεις ὤφειλον εἶναι· ἐὰν γὰρ ὑποθώμεθα, ὅτι ἀπὸ τοῦ γενικοῦ ὀνό- 25 ματος ἔπεσεν, ἔστιν ἕτερόν τι ὄνομα γενικώτατον τούτου τοῦ γενικοῦ, τὸ κατὰ πάντων τῶν μερῶν τοῦ λόγου θεωρούμενον· λέγονται γὰρ ὀνόματα πάντα τὰ μέρη τοῦ λόγου· ὥστε οὖν ἀπ' ἐκείνου τοῦ ὀνόματος τοῦ γενικωτάτου συμβαίνει πεσεῖν πρῶτον εἰς τὸ γενικὸν ὄνομα τὸ δευτέραν ἔχον τάξιν, τὸ ἰδιάζον κατὰ πάντων τῶν ὀνομάτων, καὶ ἔξ 30 ἐκείνου τοῦ ὀνόματος πίπτει εἰς τὸν ἡμέτερον νοῦν, καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμετέρου νοῦ πίπτει εἰς τὴν εὐθείαν καὶ λοιπὸν εἰς γενικὴν καὶ ἐξῆς. Καὶ ἐὰν τοῦτο ὑποθώμεθα, οὐ μόνον εἰς τὸ ὄνομα τὸ ἰδιάζον ἀπὸ τοῦ γενικωτάτου ὀνόματος ὤφειλε πεσεῖν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ ἄλλα μέρη τοῦ λόγου τὰ κοινῶς καλούμενα ὀνόματα, <καὶ ἐν πᾶσι τοῖς μέρεσι τοῦ λόγου> 35 ὤφειλον εἶναι πτώσεις· καὶ τὸ κάτω καὶ ἄνω λεγόμενον ἄτοπὸν τι συνέβαινε, τὸ λέγειν τὰ ὀνόματα, τουτέστι τὰ συμβεβηκότα, ὅτι προτερεύουσι τῶν οὐσιῶν. Εἴτα δὲ καὶ ἐκ τοῦ ἄλλου κανόνος, ὅτι αἱ προθέσεις μετὰ τῶν ἀπτῶτων ἐν συνθέσει εἰσὶ, μετὰ δὲ τῶν πτώσεων ἐν

1 οὖν] ἂν ΑΕ || 4 κατὰ] τὴν ΑΕ || 10 ῥήματος] ὀνόματος ΑΕ || 12 εἴπω-
μεν Ε, εἵπομεν Α || 17 ἔγωγε ὀδυσσάμενος τὸ δι' ἢ κ ΑΕ || 20 ἔχομεν] ἔχ
Α, ἔχ Ε (sic) || 25 ὤφελον Α || 28 λόγου] γενικοῦ ΑΕ || 30 ἔχον] ἔχειν
Α, ἔχει Ε || 36 ὤφειλεν Α, ὤφειλε Ε | ἄνω καὶ κάτω Ε

παραθέσει· μετὰ δὲ τῶν εἰθειῶν ἐν συνθέσει εἰσὶν· δῆλον οὖν ὅτι ἡ εὐθεία οὐκ ἔστι πῶσις ἐκ τοῦ ἔχειν τὰς προθέσεις ἐν συνθέσει. Ἀπολ-^{329, 34} λώνιος δὲ ἐν τῷ περὶ πτώσεων φησιν, ὅτι οὐ κυρίως καλεῖται ἡ εὐθεία πῶσις, ἀλλὰ καταχρηστικῶς· καὶ αὐτῇ ἀκολουθοῦσι καὶ οἱ ἀπὸ
5 διαιρέσεως τοῦ Φιλοπόνου.

Λέγεται δὲ ἡ ὀρθὴ ὀνομαστικὴ καὶ εὐθεία, ἐπειδὴ δι' αὐτῆς ποιούμεθα τὰς ὀνομασίας, καὶ ὅτι ὀρθῶς σημαίνει τὴν οὐσίαν τοῦ πράγματος· ἡ δὲ γενικὴ κτητικὴ τε καὶ πατρικὴ, ἐπειδὴ δι' αὐτῆς ποιούμεθα τὰ γένη καὶ τὰ κτήματα καὶ τοὺς πατέρας· ἡ δὲ δοτικὴ ἐπισταλτικὴ, ἐπειδὴ
10 δι' αὐτῆς ποιούμεθα τὰς δόσεις καὶ τὰς ἐπιστάσεις, «Ἀριστάρχῳ δίδωμι, Ἀριστάρχῳ ἐπιστέλλω»· ἡ δὲ αἰτιατικὴ αἰτίαν σημαίνει, «διὰ τὸν Ἀρίσταρχον ἐτιμήθη, διὰ τὸν Ἀρίσταρχον ὑβρίσθη»· ἡ δὲ κλητικὴ προσγορευτικὴ παρὰ <τὸ> καλεῖν καὶ προσγορεύειν.

Περὶ δὲ τῆς τάξεως ἔστι τοῦτο εἰπεῖν, ὅτι τινὲς ἐνόμισαν τὴν κλη-
15 τικὴν πρώτην, ἐπεὶ δευτέρου ἔστι προσώπου, αἱ δὲ ἄλλαι τρίτου, τὰ δὲ δευτέρα προτερεύουσι τῶν τρίτων· οὐκοῦν προτερεύει ἡ κλητικὴ. Ἀλλ' ἔστιν εἰπεῖν, ὅτι οὐκ ἦν δυνατόν καλέσαι τὸν ἔτι ἀγνοούμενον· αἱ δὲ ὀνομασίαι διὰ τῆς εὐθείας γίνονται· πῶς οὖν δυνάμεθα καλέσαι τὸν μήπω ἡμῖν γνωσθέντα πῶς ὀνομάζεται; δικαίως οὖν ἡ εὐθεία πρώτη
20 ἔστιν. Καὶ ἐπειδὴ τοῦ αὐτοῦ σχήματός εἰσιν αἱ λοιπαὶ πτώσεις τῷ τῆς εὐθείας, τουτέστι τρίτου προσώπου, διὰ τοῦτο σὺν τῇ εὐθείᾳ προτερεύουσι τῆς κλητικῆς. Εἴτα τοῦ πρώτου καὶ δευτέρου καὶ τρίτου <προσώπου> εἰσὶν, ἐγὼ Ἀρίσταρχος, σὺ Ἀρίσταρχος, <ἐκεῖνος Ἀρίσταρχος>, ἐμοὶ Ἀριστάρχου, σοὶ Ἀριστάρχου, ἐκείνου Ἀριστάρχου, ἐμοὶ Ἀριστάρχῳ,
25 <σοὶ Ἀριστάρχῳ>, ἐκείνῳ Ἀριστάρχῳ, ἐμὲ Ἀρίσταρχον, σὲ Ἀρίσταρχον, ἐκείνον Ἀρίσταρχον, ἡ δὲ κλητικὴ μόνου δευτέρου προσώπου ἔστιν, <καὶ διὰ τοῦτο> εἰκότως τελευταία τέτακται. Ἡ δὲ εὐθεία προτέτακται τῆς γενικῆς καὶ τῶν ἄλλων οὐ μόνον ὅτι δι' αὐτῆς ποιούμεθα τὰς ὀνομασίας, ἀλλ' ὅτι καὶ ὀρθῶς σημαίνει τὴν οὐσίαν τοῦ πράγματος, ἡ δὲ
30 γενικὴ, δοτικὴ, αἰτιατικὴ οὐκ ὀρθῶς, ἀλλ' ἐκ πλαγίου· ἡ γὰρ ἔνεκεν κτήματος παραλαμβάνονται, <ἀγρὸς τίνος; Ἀριστάρχου· ἡ ἔνεκεν πράγματος παραλαμβάνονται>, ἡκούσα τίνος; Ἀριστάρχου· ἡκούσάμην τίνος; Ἀριστάρχου· ἔδωκα τίνι; Ἀριστάρχῳ· ὕβρισα τίναν; Ἀρίσταρχον.

Ἡ δὲ γενικὴ προτάσσεται τῶν ἄλλων κατὰ ταύτας τὰς αἰτίας· τὰ
35 ἐνεργητικὰ ῥήματα καλοῦνται δραστικά, καλοῦνται καὶ ὀρθά, προ[ε]ρχόμενα δὲ εἰς πάθη καλοῦνται καὶ παθητικά καὶ ὑπτία, ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ἀθλητῶν τῶν ὀρθῶν <ἡ> ὑπτίων καλουμένων· τὰ δὲ εἰς παθητικὰ

5 διαιρέσεως AE, αἰρέσεως R Schneider coll. AO II 286, 1 et ipsius Bodlei. p. 29 || 8 κτητικὴ τε Choerob. in CGG IV 1, p. 111, 15, κτητικὴ ἢ AE | ποιούμεν AE || 15 δευτέρα] δευτέρου AE || 16 προτερεύουσι Choerob., πρὸ AE || 17 ἔτι] ἤδη AE || 20 τῷ] τοῦ AE || 22 τὸ α καὶ β καὶ γ εἰσὶν AE || 24 ἐμοὶ — ἐκ. Ἀριστάρχῳ (25)] ἐμοὶ ἀριστάρχῳ, σὺ ἀρίσταρχον (σοὶ ἀριστάρχῳ E), ἐκείνῳ ἀριστάρχῳ, ἐμὲ ἀρίσταρχον, ἐκείνῳ ἀριστάρχῳ (ἐκείνον ἀρίσταρχον A²E) AE

προερχόμενα ἐνεργητικὰ γενικῇ συντάσσονται μετὰ τῆς ὑπὸ προθέσεως, τύπτω, τύπτομαι ὑπὸ σοῦ· εὐλόγως οὖν ἡ γενικὴ <δευτέραν> τῆς εὐθείας ἔχει τὴν τάξιν· καὶ ὅτι πολλάκις αἱ γενικαὶ μετὰγονται εἰς εὐθείας, ὁ φύλαξ τοῦ φύλακος ὁ φύλακος· καὶ ὅτι πολλάκις ἡ εὐθεῖα ἀναλύεται εἰς γενικὴν, ὡς ἐπὶ τῶν πατρωνυμικῶν· ἐὰν γὰρ εἴπω Πριαμίδης, δέ- 5 κνυται ὁ υἱὸς τοῦ Πριάμου· καὶ ὅτι ἡ γενικὴ <δύο συντάξεις> δέχεται, πρὸς πρᾶγμα καὶ πρὸς κτῆμα, [δὲ] πρὸς πρᾶγμα <μέν>., «Ἀριστάρχου ἦκουσα», πρὸς κτῆμα δέ, «Ἀριστάρχου ἀγρός»· λέγεται γὰρ καὶ κτητικὴ· ἡ δὲ δοτικὴ <καὶ> αἰτιατικὴ τὴν μίαν σύνταξιν ἐπιδέχονται τὴν πρὸς πρᾶγμα. 10

«Ἡ δὲ δοτικὴ μετὰ τὴν γενικὴν, ἐπειδὴ καὶ αὕτῃ καταχρηστικῶς ἀντὶ γενικῆς παραλαμβάνεται πρὸς κτῆμα, <Ξ 459> Αἴαντι δὲ μάλιστα δαΐφρονι θυμὸν ὄρινεν, ἀντὶ τοῦ Αἴαντος θυμόν, <Α 74> Διὶ φίλε, ἀντὶ τοῦ φίλε τοῦ Διός· ἡ δὲ αἰτιατικὴ οὐ παραλαμβάνεται ἀντὶ γενικῆς πρὸς κτῆμα». Ἄλλ· ἔστι πρὸς τοῦτο ἀντειπεῖν, ὅτι καὶ ἡ αἰτιατικὴ 15 εὐρίσκεται ἀντὶ γενικῆς πρὸς κτῆμα, <Ω 58> Ἔκτωρ μὲν θνητός τε γυναῖκά τε θήσατο μαζόν, ἀντὶ <τοῦ> γυναικὸς μαζόν, <Ε 461> Τρῶας δὲ στίχας οὐλος Ἄρης, ἀντὶ τοῦ τὰς στίχας τῶν Τρώων· τινὲς μέντοι Τρῶας γράφουσιν ἀντὶ τοῦ Τρωϊκάς· εἰ οὖν εὐρίσκομεν καὶ τὴν αἰτιατικὴν, εἰ καὶ μὴ κατὰ πλάτος, ὡς τὴν δοτικὴν, ἀντὶ γενικῆς παραλαμβανομένην πρὸς κτῆμα, συνάγεται μὴ εἶναι ἀναγκαίαν τὴν αἰτίαν ταύτην. Ἔστι δ' ἀκριβεστέρα ἀπολογία αὕτη· αἱ χεῖρες αἱ τοπι- 20 καὶ τρεῖς εἰσιν, ἡ ἐκ τόπου, ἡ ἐν τόπῳ, ἡ εἰς τόπον· καὶ ἡ μὲν ἐκ τόπου τῆς γενικῆς ἰδία, ἡ δ' ἐν τόπῳ τῆς δοτικῆς, ἡ δ' εἰς τόπον τῆς αἰτιατικῆς· ἔχομεν δὲ ὅτι πᾶν κινούμενον περὶ τι ἀκίνητον θέλει κινεῖ- 25 σθαι, καὶ ὀρχηστὴς εἰ μὴ πῆξῃ τὸν πόδα [ἀντὶ] ἐπάνω τῆς γῆς ἀκινήτου οὔσης, οὐ δύναται στρέφεσθαι, καὶ ὁ κινούμενος ἀπὸ τόπου εἰς τόπον δῆλον ὅτι πρῶτον γίνεται ἐν αὐτῷ καὶ οὕτως ἔρχεται εἰς τόπον· καὶ ἔοικεν ἔχειν ὁμοιότητα ἡ γενικὴ καὶ δοτικὴ τῇ γῇ τῇ ἀκινήτῳ, καὶ ἡ ἐκ τόπου χεῖς ἡ ἀπὸ γενικῆς εἰς τόπον γινομένη, τουτέστιν εἰς αἰτια- 30 τικὴν, διὰ μέσου χωρεῖν τῆς δοτικῆς τῆς δηλούσης τὴν ἐν τόπῳ· διὰ τοῦτο προτέτακται ἡ δοτικὴ τῆς αἰτιατικῆς.

Διὰ τί δὲ ἐν τοῖς ὀνόμασι λέγομεν κλίσιν καὶ πτώσιν, ἐν δὲ τοῖς ῥήμασι κλίσιν μόνην; ... Ἐπειδὴ δὲ εἵπομεν ὅτι ἡ εὐθεῖα τρίτου προσώπου ἐστί, ζητοῦμεν καὶ διὰ τί τρίτου προσώπου ἐστίν. Καί φαμεν ὅτι 35 τὰ νεωστὶ τικτόμενα τῶν παιδίων οὐκ ἔστιν ἱκανὰ ἐπιθεῖναι ἑαυτοῖς ὀνόματα, ὅπερ ἐστὶν ἴδιον πρῶτου προσώπου — πρῶτον γάρ ἐστι πρό-σωπον ἀφ' οὗ ὁ λόγος περὶ αὐτοῦ τοῦ προσφωνοῦντος —, ἀλλὰ περὶ

1 γενικῇ] γενικοὶ A, γενικοῖς E || 3 τάξιν A, σύνταξιν E || 5 πατρωνυμικῶν] παραγῶγων AE || 6 ὅτι ἡ γενικὴ] ἀπεξεῖς (ut videtur) A, ἀ... ἔξ E || 8 καὶ κτητικὴ] εἶναι κτητικόν AE || 13 ὄρινεν AE || 18 οὐλος Ἄρης] οὐ λό ἄρτι (sic) AE || 23 ἡ — ἡ — ἡ] ἡ — ἡ — ἡ AE || 29 τῇ γῇ τῇ ἀκιν. om E | ἡ (ante ἔκ; om A || 34 patet satis multa intercidisse || 38 τοῦ προσφωνομένου AE

αὐτῶν ἀποφαινόμεθα μήτε προσφωνούντων μήτε προσφωνουμένων, ὅπερ ἐστὶν ἴδιον τρίτου προσώπου, καὶ διὰ τοῦτο λέγονται εἶναι τρίτου προσώπου τὰ ὀνόματα. Πολλάκις δὲ γίνεται καὶ πρώτου καὶ δευτέρου προσώπου, ὅταν συντάττωνται μετὰ τῶν ἀντωνυμιῶν ἢ μετὰ ὑπαρκτικοῦ ῥήματος, ἢ ὀνομαστικῆς ἢ κελευστικῆς. Διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν καὶ ἐν ταῖς ἐπισταλτικαῖς συντάξεσιν οὐ δεῖ γράφειν «τῷ δεσπότη μου» ἢ «τῷ ἐμῷ δεσπότη»· καὶ καθόλου πρῶτον πρόσωπον ἢ δευτέρον οὐκ ἐπιδέχεται αὕτη ἡ σύνταξις ἢ ἐπισταλτική, ἐπειδὴ <οὕτως> εὐρίσκεται σολοικισμός· τὰ γὰρ ὀνόματα τρίτου προσώπου ὄντα εὐρίσκεται συνταττόμενα μετὰ πρῶτου ἢ δευτέρου προσώπου, ὅπερ ἐστὶν ἀσύντακτον. Ἄλλ' ἵσως τις λέγει, ὅτι κατὰ συνυπακοήν ἐστι τὸ ἐγὼ καὶ τὸ σοί, οἷον «ἐγὼ Γεώργιος σοὶ τῷ Ἀριστάρχῳ, σοὶ τῷ γραμματικῷ», καὶ οὐ σολοικίζεται· ἔχομεν γὰρ ὅτι γίνεται τὰ ὀνόματα μετὰ τῶν ἀντωνυμιῶν καὶ πρώτου καὶ δευτέρου προσώπου ὁμοιοπύτως συνταττόμενα. Ἔστι δὲ πρὸς τοῦτο εἰπεῖν, ὅτι οὐ δύναται συνυπακούεσθαι, ἀλλ' οὐδὲ γράφεσθαι τὸ ἐγὼ ἢ τὸ σοί, ἐπειδὴ αἱ ἀντωνυμίαι τοῦ πρώτου <καὶ τοῦ δευτέρου> προσώπου δεικτικαὶ εἰσιν, ἢ δὲ δεῖξις παρόντος ἐστὶ προσώπου δεῖξις, ὃ δὲ ἐπιστέλλων πρὸς τὸν δεχόμενον τὴν ἐπιστολὴν ἄπεστιν· πῶς οὖν δυνατόν δεικτικὴν παραλαμβάνειν ἀντωνυμίαν ἀπόντα πρὸς ἀπόντα; Διὰ τοῦτο οὖν ἡ πρώτη γνώσις τῆς ἐπισταλτικῆς συντάξεως οὐ δύναται διὰ τῶν ἀντωνυμιῶν γίνεσθαι ἢ πρώτου ἢ δευτέρου προσώπου, ἀλλὰ γινομένης τῆς γνώσεως διὰ τοῦ τρίτου προσώπου λοιπὸν ἀκολουθῶς γίνεται τὰ τῆς ἐπιστολῆς.

Πτῳσίς ἐστιν ὄνόματος ἢ ὀνομαστικοῦ τινος κατὰ τὸ τέλος γινομένη κλίσις. Ἡ δὲ εὐθεία καλεῖται πτῳσις, καθὸ μεταπίπτει εἰς τὰς λοιπὰς πτῳσεις, ἢ καθὸ ἀπὸ τοῦ γενικοῦ μεταπίπτει εἰς τὸ εἰδικόν, ἥγουν ὅτι ἐπιπίπτει τοῖς σῷμασι· κατὰ τοῦτο δὲ ὀρθῇ <καὶ> εὐθεία, διότι ὀρθὸν καὶ εὐθύτατον τὸν λόγον ἀποτελεῖ· ἔαν γὰρ εἴπω «Ἀρίσταρχος ἀνέγνω», ὑγιῆς ὁ λόγος, ἔαν δὲ εἴπω «Ἀριστάρχου ἀναγινώσκοντος», ἀτελής· εἰ δὲ ἐπάξω τὸ «ἤκουσα», πάλιν τέλειος· εὐθεῖαν γὰρ ἐπήγαγον, πᾶν γὰρ ῥῆμα εὐθεῖαν ἐν ἑαυτῷ περιέχει. Καὶ ὥσπερ σύνδεσμος καλεῖται διαζευκτικός, καίτοι γε ἐναντίως ἔχων — ἐναντίον γὰρ τῷ διαζευγνύναι τὸ συνδεῖν —, ἀλλ' ἐπειδὴ συνδεῖ μὲν τὸν λόγον, διαζευγνύει δὲ καὶ διίστησι τὴν διάνοιαν, κατὰ τοῦτο σύνδεσμος διαζευκτικός λέγεται· ἰδοὺ γὰρ ἔαν εἴπω <ex. gr. β 132> Ζῶει ὁ γ' ἢ τέθνηκε, διαζευκτικὸν μὲν λέγω τὸ ἢ, καθὸ διέζευξα τὴν διάνοιαν καὶ πρὸς ἑαυτὴν ἐναντίαν κατέστησα,

24—551, 3 *cfr* Σ^m 383, 9—22

3 *post* δευτέρου *add* καὶ τρίτου A || 5 ἐν ταῖς] αὐταῖς AE || 7 πρώτου προσώπου ἢ δευτέρου AE || 11 ἐστι] ἔστω AE | οἷον] οἱ AE || 19 ἀπόντος πρὸς ἀπόντα AE || 21 ἢ δευτ.] καὶ δευτ. AE || 25 κλίσις γινομένη A || 26 ἐνικοῦ μεταπ. εἰς τὸ δυϊκόν AE || 32 ἔχον AE || 35 ὁ γ'] ὃν *sive* ὃγ A, ὃν E

καὶ σύνδεσμον, καθὸ τὸν λόγον συνέδησα· οὐ γὰρ τὸ «ζῶει ὃ γ' ἦ» τέλειον ἀπαρτίζει τὸ νόημα, ἀλλὰ δεῖται τῆς τοῦ «τέθνηκεν» ἐπαγωγῆς· οὕτω καὶ ταύτην <πτῶσιν> ὀρθήν φαμεν καὶ εὐθεῖαν.

Λέγεται δὲ ἡ γενικὴ κτητικὴ καὶ πατρικὴ, ὅτι γένεσις ἐστὶ ταῖς ἄλλαις πτώσεσι καὶ τῶν λοιπῶν πλαγίων μήτηρ.

5

Ἰστέον δὲ ὅτι καὶ ἡ κλητικὴ λόγον συνίστησιν, ὥσπερ ἡ εὐθεῖα, «ἀναγίνωσκε ἄνθρωπε»· δυνάμει οὖν καὶ αὕτη εὐθεῖα· ἀλλ' ὀνομαστικῆς <μὲν ἴδιον τὸ τρίτον πρόσωπον, ἡ δὲ κλητικὴ πρὸς δεύτερον· οὐκ ἄρα εὐθεῖα.

Πτῶσις δὲ ἐστὶ πτωτικῆς > λέξεως μετασχηματισμὸς τῆς τελευταίας 10 συλλαβῆς ἄλλοτε ἄλλως τρεπομένης. Ἰστέον δὲ ὡς τῶν σημαινομένων, οὐ τῶν φωνῶν εἰσιν αἱ πέντε πτώσεις, ἐπεὶ τοι τοῦ Ἀτρείδης πλείους τῶν πέντε ἔσονται πτώσεις· Ἀτρείδου γὰρ <ἡ γενικὴ> καὶ Ἀτρείδew καὶ Ἀτρείδαο καὶ Ἀτρείδα.

Τῶν δὲ ὀνομάτων τὰ μὲν μονόπτωτα, τὰ δὲ δίπτωτα, τὰ δὲ τρί- 15 πτωτα, τὰ δὲ τετράπτωτα, τὰ δὲ πεντάπτωτα.

Λέγεται ἡ αἰτιατικὴ κατ' αἰτίαν, ἐπεὶ αἰτούμενοί τι λαβεῖν ἢ αἰτιώμενοι ταύτην προφερόμεθα, ὡς ἂν εἴποις «αἰτοῦμαί σε δοῦναί μοι βιβλίον»· τὸ γὰρ σέ καὶ τὸ βιβλίον αἰτιατικῇ· καὶ πάλιν «αἰτιῶμαι Ἀρίσταρχον».

20

<Heliodori.> — Ὑποπέπτωκε δὲ τῷ ὀνόματι ταῦτα.] Ὡσπερ τῷ ζῷῳ τῷ γενικῷ ὑπόκειται εἶδη, οἷον ἄνθρωπος ἵππος βοῦς, οὕτω καὶ τῷ ὀνόματι ὑπόκειται εἶδη, οὐ τῷ ἄρσενικῷ ἢ θηλυκῷ ἢ οὐδετέρῳ ἢ πρωτοτύπῳ ἢ παραγῳγῇ ἢ τοῖς ἐξῆς, ἀλλὰ τῷ καθόλου καὶ γενικῷ· ἃ μὲν γὰρ ὑπετάττετο τοῖς παραγῳγοῖς, εἴρηται· τὰ δὲ νῦν οὕτε ἰδίως 25 τῷ πρωτοτύπῳ οὕτε τῷ παραγῳγῇ ὑποβέβληται, ἀλλὰ κοινῶς τῷ ὀνόματι· ἐστὶ γὰρ τὸ κύριον ἰδεῖν πολλάκις ἐκ πρωτοτύπου ἡρημένον, οἷον Ἔκτωρ, καὶ ἐκ παραγῳγῆς, οἷον Ἀριστείδης. Διὰ τί δὲ εἶπεν «ἃ καὶ αὐτά»; ἐπειδὴ καὶ ἕτερα εἶδη τὰ τῶν παραγῳγῶν προεξέθετο. Εἰς δὲ εἶδη τμήσεις ὡς εἰπεῖν τοῦ ὀνόματος· τὸ γὰρ ὄνομα γενικόν ἐστὶ κατὰ 30 τῶν εἰδῶν τούτων, ἐξ αὐτῶν συνεστῶς καὶ εἰς αὐτὰ διαιρούμενον· ὃν γὰρ λόγον ἔχει τὰ μέρη πρὸς τὸ ὅλον, τοῦτον καὶ τὰ εἶδη πρὸς τὸ γενικόν· οὕτε δὲ τὰ μέρη εἶδη ἂν τις ὀρθῶς εἴποι, οὕτε τὰ εἶδη μέρη, ἀλλὰ μέρος μὲν ἐπὶ τοῦ ὅλου, εἶδος δὲ ἐπὶ τοῦ γενικοῦ. Τὸ δὲ εἶδος σημαίνει τρία· τὴν μορφήν, οἷον <ex. gr. ζ 152> εἶδος τε μέγεθος 35

6—20 cfr Σ^v 230, 30—33; 22 seq; 230, 34—231, 1; 232, 3—7 || 21—552, 6 cfr Σ^m 385, 1—22; videntur esse Σ^h

1 συνέδησα] συνέστησα ΑΕ | δγ' ἢ Α, ὃν γ' ἢ Ε || 13 Ἀτρείδου] ἀτρείδης ΑΕ || 16 πεντάπτωτα] ἑτερόπτωτα ΑΕ || 17 κατ' αἰτίαν] κατὰ αἰτιατικὴν ΑΕ || 18 μοι] με ΑΕ || 19 αἰτιῶμαι] αἰτοῦμαι ΑΕ || 24 τῷ κ. Ε, τὸ κ. Α || 27 ἰδεῖν Α, ἴδιον Ε | ἡρημένον] ἡνομένον Α, ἡνώμενον Ε || 32 πρὸς τὸν ὅλον ΑΕ

τε, σχῆμα, οἶον [τὸ πρόσωπον] <Eurip. Aeol. fr. 15, 3 N²> πρῶτον
 μὲν εἶδος ἄξιον τυραννίδος, καὶ τὸ ὑπὸ τὸ γένος διαιρούμενον.
 Ὅραται δὲ τὸ εἶδος περὶ φωνὴν καὶ περὶ σημασίαν· καὶ ὥσπερ τὸ περὶ
 φωνὴν εἶδος εἰς δύο διείλεν, εἰς πρωτότυπον καὶ παράγωγον, εἴτα ἐπι-
 5 διείλεν εἰς τὰ ἑπτὰ εἶδη, οὕτω καὶ τὸ περὶ σημασίαν <εἶδος> διαιρεῖ εἰς
 κύριον καὶ προσηγορικόν, εἴτα ἐπιδιαιρεῖ εἰς τὰ ἑξῆς εἶδη.

<Heliodori.> — Κύριον μὲν οὖν ἐστὶ.] Ἔστι, φησίν, εἶδος κύριον
 ὀνομαζόμενον, ὅτι μιᾶς ὑπάρξεως καὶ οὐσίας κυριεύει καὶ αὐτὴν μόνην
 δηλοῖ, ἢ ὅτι κυρίως καὶ βεβαίως τὴν οὐσίαν καὶ τὴν ὑπαρξιν ἐκείνην
 10 ἰδίαν ἐποιήσατο, ἣν μόνην δηλοῖ, οἶον Ὅμηρος Cωκράτης. Διαφέρει
 δὲ κύριον τοῦ ἰδίου, ὅτι τὸ μὲν κύριον ὄνομά ἐστι καὶ ἴδιον, τὸ δὲ
 ἴδιον οὐ κύριον· καὶ τὸ μὲν κύριον ὄνομά ἐστι καὶ ἴδιον, ὥς τὸ Αἴας,
 τὸ δὲ ἴδιον, ὥς <τὸ> γελαστικὸν ἐν ἀνθρώπῳ, οὐ κύριον, ἀντιδιατέλλε-
 ται δὲ τὸ γελαστικὸν τῷ κοινῷ· ἀντίκειται γὰρ τῷ ἰδίῳ τὸ κοινόν.
 15 Τὸ μὲν κύριον ἴδιον, τὸ δὲ προσηγορικὸν κοινόν· πᾶν δὲ ὄνομα ὑπὸ
 τὰ δύο εἶδη ἐστὶ τὰ πρῶτα, φημὶ κύριον καὶ προσηγορικόν, μετὰ δὲ
 τοῦ εἶναι κύριον ἢ προσηγορικόν καὶ ἐτέρῳ συμβαίνει σημασιμένῳ κα-
 τέχεσθαι, οἶον ἐπιθέτῳ καὶ ἑξῆς.

Ἰστέον δὲ ὅτι τὰ κύρια μονογενῆ ἐστίν, ἢ ἀρσενικὰ μόνως ἢ θη-
 20 λυκά· τῶν δὲ προσηγορικῶν ὅσα μὲν ἐστὶ ζῶων σημαντικά ὥς ἐπὶ τὸ
 πλείστον κοινὰ τῷ γένει καθέστηκε, τινὰ δὲ ἐπίκοινα.

Ζητοῦσι δὲ τινες, διὰ τί μὴ προέταξε *etc.* = Σ^m 386, 3—9.

Ζητοῦσι δὲ καὶ τίνοι διαφέρει *etc.* = Σ^v 232, 30—233, 6.

<Heliodori.> — Ἐπιθέτόν ἐστι τὸ ἐπὶ κυρίων.] Ἐπιθέτόν ἐστιν
 25 ὁ καθ' αὐτὸ οὐ δύναται λεχθῆναι, εἰ μὴ ἐπιτεθῇ ἐτέρῳ ὀνόματι· ὥσπερ
 καὶ τὰ ἐπιρρήματα, ἐπεὶ καὶ αὐτὰ δίχα ῥημάτων οὐ συνίσταται· ἐὰν γὰρ
 εἴπω «καλῶς», οὐδὲν σημαίνει, εἰ μὴ ἐπαγάγω ῥῆμα τὸ «ἐποίησα»·
 ὁμοίως καὶ ἐπὶ ἐπιθέτων· ἐὰν γὰρ εἴπω «ταχύς», δεῖξει με πάντως
 ἐπαγαγεῖν τὸ «ἄνθρωπος, ἵππος»· διὸ καὶ ἐπιθέτον καλεῖται, ὅτι ἐπιτί-
 30 θεται ἐτέρῳ ὀνόματι.

Καὶ φασί τινες ὅτι ὅσα μὲν αὐτῶν τὴν ἐξ ἡμῶν αἰτίαν ἔχει, ταῦτα
 πρὸς ἐπαίνου ἐστὶν ἢ ψόγου, οἷον κύφρων ἀκόλαστος· ὅσα δὲ μὴ οὕτως
 ἔχει, μέσα ἐστὶν οὔτε ἐπαίνου ἐχόμενα οὔτε ψόγου, οἷον πένης πλού-
 35 τιος λελωβημένος· ταῦτα γὰρ ἐκτός ἐστι καὶ τῶν ἐκ τύχης συμβαινόν-
 των· οὐδεὶς γὰρ τὸν πλούσιον ἐπαινεῖ, ἀλλὰ μακαρίζει τῆς εὐτυχίας,
 οὔτε τὸν πένητα ψέγει, ἀλλ' οἰκτεῖρει τῆς δυστυχίας. <Ἔστι> δὲ ὅπερ
 ἔχονται καὶ ταῦτα ἐπαίνου καὶ ψόγου, καθὼς μὲν πλούσιος ἄξιος φαι-

7—21 *videntur esse* Σ^h || 7—10 *cfr* Σ^m 385, 25—28 || 15—18 *cfr* Σ^v
 232, 20—24; Σ^m 385, 1—6 || 24—553, 2 *videntur esse* Σ^h || 24—30 *cfr*
 Σ^m 386, 12—15 || 31—36 *cfr* Σ^v 233, 29—33; Σ^m 386, 30—37

7 κύριον] κυρίως AE || 14 κοινῷ Uhlig, κυρίῳ AE || 28 γὰρ E, om A ||
 36 Ἔστι δὲ ὅπερ] ὅπερ δὲ A, ὅπερ E

νεται τῆς τοῦ κρείττονος ὠρεᾶς, ἅτε δὴ ἀγαθὸς ὢν, ὁ δὲ πένης ἀνά-
ξιος καὶ πολλῶν τιμωριῶν ὑπεύθυνος.

Ἰστέον δὲ ὡς τὰ ἐπίθετα ἀεὶ τριγενῇ ἔστιν ὡς κατηγορικὰ τῶν
κυρίων καὶ προσηγορικῶν. Εἰδέναι δὲ χρὴ ὡς οἱ παλαιοὶ ὀνοματοθεταὶ
τὰ γένη πρὸς τὸ σημαινόμενον ἐποιοῦντο· ὅτε γὰρ τὸ ὄνομα κυρίως 5
ἄρσεν ἐδήλου, ἄρσενικὸν ἐποίουν, ὅτε δὲ θῆλυ, ὁμοίως <θηλυκόν>· ἡνίκα
δὲ μήτε ἄρσεν μήτε θῆλυ ἐδήλου, οὐδέτερον αὐτὸ ἐκάλουν· οἱ δὲ μετα-
γενέστεροι πρὸς τὴν φωνὴν ἐποιήσαντο τὰ γένη. Τοῖνυν τὰ ἐπίθετα
ὁμοιογενῶς καὶ ὁμοιοπτῶτως τοῖς κυρίοις καὶ προσηγοτικοῖς συντάσσεται,
οἷον ὁ σοφὸς Ὅμηρος, τοῦ σοφοῦ Ὅμηρου, ὁ καλὸς ἄνθρωπος, τοῦ 10
καλοῦ ἀνθρώπου. Εἰςὶ δὲ τινα διγενῇ, ἃ ποτὲ μὲν ὡς προσηγορικὰ
λαμβάνεται, ποτὲ δὲ ὡς ἐπίθετα, οἷον ὁ φυγὰς καὶ ἡ φυγὰς, ὁ ἄναξ
καὶ ἡ ἄνασσα. Ἔστι δὲ ὅτε τὰ ἐπίθετα τὰ αὐτὰ καὶ προσηγορικὰ καὶ
ἐπίθετα γίνεται, πῇ μὲν προκείμενα, πῇ δὲ ὑποκείμενα, οἷον δίκαιος
σοφὸς μέγας πρόμαχος· ταῦτα δὲ ἐπίθετα ὄντα πολλάκις προσηγορικὴν 15
καὶ ἐπιθετικὴν σύνταξιν ἐπέχουσιν [ἐν] ἀλλήλοις ὑποκείμενά τε καὶ προ-
τιθέμενα, οἷον ὁ δίκαιος σοφός, ὁ μέγας σοφός, ὁ σοφός δίκαιος.

Λαμβάνονται δὲ ἐπίθετα ἀπὸ ψυχῆς, ἀπὸ σώματος, ἀπὸ
τῶν ἐκτός.] Ἐκτός μὲν λέγεται πᾶν ὅπερ οἱ πολλοὶ οὐσίαν ὀρίζονται,
χρυρόν, ἄργυρον καὶ ὅσα μετὰ θάνατον μὴ πάρεστι μήτε τῇ ψυχῇ μήτε 20
τῷ σώματι.

Τὸ ἐπίθετον τρίτον τῇ τάξει τέτακται *etc.* = Σ^v 233, 10—23.

Τὰ ἐπίθετα κατηγορικὰ ὑπ' ἐνίων καλοῦνται *etc.* = Σ^v 233, 24—29.

Λαμβάνονται δὲ τὰ ἐπίθετα ἀπὸ τῶν *etc.* = Σ^v 233, 33—235, 8.

<Heliodori.> — Πρὸς τι ἔχον.] Ἰστέον ὅτι ὁ μὲν τεχνικὸς τὰ 25
πρὸς τι οὐχ ὀρίζεται, ἀλλὰ διὰ παραδειγμάτων σαφηνίζει· ὀριστέον δὲ
οὕτως· «πρὸς τι ἔχον ἐστὶ τὸ πρὸς ἕτερον ἔχον τὴν χεῖριν», ἀντὶ τοῦ
ὃ λεγόμενον δίδωαι νοεῖσθαι καὶ ἕτερον cύνεστί τε αὐτῷ καὶ συναπο-
λήγει, ὡς ὅταν εἴπω «πατὴρ», ἐνόησα καὶ τὸν υἱόν, οὐ γὰρ μὴ ὄντος
υἱοῦ ἔσται τις πατὴρ· ὅθεν Ὅμηρος εἰδὼς τοῦτό φησι <B 260> μὴ δ' ἔτι 30
Τηλεμάχοιο πατὴρ κεκλημένος εἶην. Σημειώτεον δὲ ὅτι τὰ
πρὸς τι γενικῇ συντάσσεται, πατὴρ τούτου, φίλος τούτου, πολλάκις δὲ
ἐκ περιουσίας καὶ δοτικῇ· τὸ μέντοι ἴσος ὁμοῖος εἶκελος ἀτάλαντος μόνῃ
δοτικῇ. — Τὰ δὲ πρὸς τι ἔχοντα ἢ ἀπὸ εὐθείας πρὸς γενικὴν τῶν
πρὸς ἃ τὴν χεῖριν ἔχει ἀποδίδεται, ὡς «τὸ αἴτιον αἰτία τοῦ αἰτιατοῦ», 35
ἢ ἀπὸ εὐθείας πρὸς δοτικὴν, ὡς «φίλος φίλῳ φίλος», ἢ <ἀπὸ· εὐθείας>
πρὸς αἰτιατικὴν, ὡς «ὁ τύπτων τυπτόμενον τύπτει»· τὰ δὲ ὡς πρὸς τι

3—17 excerpta e Syncello fol. 173 || 25—34 cfr Σ^m 387, 8—16; videntur
esse Σ^h || 34—554, 4 = Syncellus fol. 177^v

5 κυρίως A, κατὰ E || 6 ἐδήλου Sync., ἐποίει AE | ἄρσενικὸν Sync.,
ἄρσεν AE | θῆλυ Sync., θηλυκὸν AE | θηλυκὸν add Sync. || 11 διγενῇ A,
τριγενῇ E || 16 ἐν om Sync. | προτιθέμενα] ἐπιτιθέμενα AE Sync. || 33 ἴσος
AE || 35 τὸ αἴτιον αἰτία τοῦ αἰτίου (sic) AE || 36 φίλῳ] φίλου AE

ἔχοντα, εἴτ' οὖν τὰ ἀλλήλοισ ἐναντία, τὰς διεζευγμένας ποιοῦσι συντάξεις τοῖς διαζευκτικοῖς συμπαραλαμβανόμενα συνδέμοις, οἷον «ἢ φῶς ἐστὶν ἢ σκότος»· αἱ γὰρ διαζευκτικαὶ συντάξεις ἐπὶ μαχομένων καὶ ἀλλήλοισ συνυφίστασθαι μὴ δυναμένων γίνονται.

- 5 Ὡς πρὸς τι ἔχον.] Ὡς πρὸς τί ἐστὶ τὸ κατὰ τι ὅμοιον τῷ πρὸς τι· ἔστι γὰρ ὅτε τὸ ὡς τὴν κατὰ μικρὸν ὁμοίωσιν σημαίνει. Καὶ φαμεν κατὰ τι ὅμοιον εἶναι τὸ ὡς πρὸς τι τῷ πρὸς τι, καθὸ καὶ αὐτὸ μὲν πρὸς ἕτερον ἔχει τὴν σχέσιν· διαφέρει δὲ καθὸ οὐ συνίσταται, εἰ μὴ ἕτερον ἀποστή, ἢ ὅτι τὸ μὲν πρὸς τι ἔχει προσυπακουόμενον τὸ τίνος·
10 ἐὰν γὰρ εἴπω «υἷός», λέξει τις πάντως «τίνος;» τὸ δὲ ὡς πρὸς τι οὐχί· οὐ γὰρ ἐὰν εἴπω «νύξ», λέξει τις τὸ «τίνος;» ἵνα ἐπαγάγω «τῆς ἡμέρας».

- <Heliodori.> — Ὁμώνυμον.] Τὸ ὄνομα ἐν τοῖς συνθέτοις τὸ μὲν πρῶτον ὁ εἰς ὦ τρέπει, τὸ δὲ δεύτερον εἰς υ, οἷον ὁμώνυμον συνώνυμον. Ὡς περ δὲ ὁμόδουλόν φαμεν δοῦλον τὸν ὅμοιον κατὰ τὴν αὐτὴν
15 δουλείαν δούλοις διαφόροις δεσπótαις δουλεύουσιν, οὕτω καὶ ὁμώνυμον λέγομεν ὄνομα τὸ ὅμοιον κατὰ τὴν αὐτὴν ὀνομασίαν διαφόροις ἀνθρώποις ἢ σώμασιν ὑποπίπτουσιν· ἢ ὄνομα τὸ κατὰ πολλῶν ὁμοίως τῇ αὐτῇ ὀνομασίᾳ τιθέμενον· πρόσκειται δὲ τὸ «κατὰ πολλῶν» διὰ τὸ προσηγορικόν, ὅπερ οὐ κατὰ πολλῶν λέγεται, ἀλλὰ κατὰ παντός τοῦ εἶδους, ὥς περ τὸ
20 ἄνθρωπος κατὰ παντός ἀνθρώπου.

- Συνώνυμον.] Ὡς περ σύνδουλόν φαμεν δοῦλον τὸν σὺν πολλοῖς ἐνὶ δεσπότη δουλεύοντα, οὕτω καὶ συνώνυμον λέγομεν ὄνομα τὸ σὺν ἄλλοις ὀνόμασι μίαν οὐσίαν ἐμφαίνον. Ἐναντίον δὲ ἐστὶ τῷ ὁμωνύμῳ τὸ συνώνυμον· τὸ μὲν γὰρ ὁμώνυμον ὄνομα μὲν ἐν ἔχει, πρᾶγμα δὲ
25 διάφορον, ἄλλος γὰρ ὁ θαλάσσιος μῦς καὶ ἄλλος ὁ γηγενής· τὸ δὲ συνώνυμον ἔμπαιν πρᾶγμα μὲν ἐν ἔχει, διαφόροις δὲ ὀνόμασιν ὀνομάζει. Ἰστέον δὲ ὅτι ἐναντιοῦνται οἱ γραμματικοὶ καὶ οἱ διαλεκτικοί· οἱ μὲν <γὰρ> γραμματικοὶ ὁμώνυμά φασιν τὰ τιθέμενα ὁμοίως διὰ τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος ἐπὶ διαφόρων προσώπων, οἱ δὲ φιλόσοφοι ὁμώνυμά φασιν τὰ
30 τὸ αὐτὸ γένος ἔχοντα καὶ τὴν αὐτὴν οὐσίαν, ὡς ἔλαφοι καὶ ἄνθρωποι, ἄμφω γὰρ ζῶα· καὶ ὅτι ἡ αὐτὴ οὐσία ἀμφοτέρων, ἀπὸ τοῦ σημαίνοντος συγκρίνοντες οἱ φιλόσοφοι ταῦτα ὁμώνυμά φασιν· ἀπὸ δὲ τῆς φωνῆς οἱ γραμματικοὶ τὰ διὰ μιᾶς φωνῆς ἐπὶ διαφόρων προσώπων λεγόμενα ὁμώνυμά φασιν, καὶ τὸ μὲν ὄνομα θηλυκῶς ὁμωνυμία λέγεται,
35 τὰ δὲ πράγματα ὁμώνυμα· τὰ δὲ συνώνυμα παρὰ τοῖς διαλεκτικοῖς καὶ πολυνύμα λέγεται. Διαφέρει δὲ τὸ ὁμώνυμον τοῦ συνωνύμου, ἢ διαφέρει μόνος δυάδος· τὸ μὲν γὰρ ὁμώνυμον ὀνόματος μόνου κατηγορεῖται, τὸ δὲ συνώνυμον καὶ ὀνόματος καὶ πράγματος.

5—11 = Σ^m 387, 35 seq; 388, 12—14 et 22—25 || 12—38 videntur esse Σ^h || 23—26 cfr Σ^m 390, 8—12 || 29—31 cfr Σ^v 236, 22—24 || 35 cfr Σ^m 390, 14 seq

1 διεζευγμένας AE || 2 συμπαραλ. A, παραλ. E || 3 ἐπὶ *Syne.*, ἀπὸ AE
22 ἐνὶ δεσπότη] ἓνα δεσπότην AE || 26 ὀνομάζεται AE || 32 καὶ ἀπὸ δὲ A

Φερώννυμον.] Φερώννυμα κυρίως λέγονται τὰ ἀπὸ συμφορᾶς τινος καὶ δυστυχίας ὀνομασθέντα· ἐπεὶ γὰρ φορὰ ἐστὶν ἡ τύχη, φερώννυμον λέγεται τὸ ἀπὸ φορᾶς καὶ τύχης ὀνομασμένον, τὸ τὴν αἰτίαν τοῦ ὀνόματος ἐν αὐτῷ φέρον καὶ δηλοῦν· Μεγαπένθης γὰρ ἐκλήθη, ἐπειδὴ μέγα πένθος κατεῖχε τὴν Ἑλλάδα, ἐπὶ γὰρ τῶν χρόνων τοῦ Ἰλιακοῦ 5 πολέμου γεγέν(ν)ηται· καὶ Τιταμενός, ἐπεὶ τίσιν ἐποιήσατο ὁ πατὴρ αὐτοῦ Ὁρέτης τοῦ πατρικοῦ φόνου. Λέγεται δὲ φερώννυμα καὶ ὅσα ὡς ἔτυχε μὲν ὀνομάζονται, ὕστερον δὲ ἀρμόδια εὐρίσκονται, ὡς Δημο-σθένης· τοῦτον γὰρ ὡς ἔτυχεν ὀνόμασαν οἱ γονεῖς, ὕστερον δὲ σθένος εὐρέθη τοῦ δήμου· ὁμοίως καὶ τὸ Θυέτης Πενθεύς. Ταῦτα δὲ ὁ ποιη- 10 τὴς ἐπώνυμα καλεῖ, <τ 409> τῷ δ' Ὀδυσ[ς]εὺς <ὄνομ'> ἔστω ἐπώ-νυμον, ἀντὶ <τοῦ> φερώννυμον.

Διώννυμον.] Διώννυμόν ἐστι = Σ^v 237, 23—238, 6.

<Heliodori.> — Διαφέρει δὲ τὸ κύριον τοῦ διωνύμου, καθὸ τὸ μὲν κύριον ἐν ὄνομα σημαίνει καὶ ἐν πρᾶγμα, τὸ δὲ διώννυμον ἐν μὲν ἔχει 15 πρᾶγμα, κατὰ δὲ τοῦ ἐνὸς δύο εἰσὶν ὀνόματα. Ἰδιον δὲ ἐστὶ τοῦ διωνύμου [ἐστὶ] καὶ τὸ ἐπὶ κυρίων μόνον λέγεσθαι, ὡς τὸ Ἀλέξανδρος ὁ καὶ Πάρις, ἀμφοτέρω γὰρ κύρια. Τὸ δὲ Πάρις ὄνομα ἐκ τῆς πῆρας κέκληται· ὡς γὰρ ποιμὴν πῆραν ἔφερεν. Ὅταν οὖν ἡ τὰ δύο ὀνόματα κύρια καθ' ἐνὸς τεταγμένα, τότε μόνον διώννυμον καλεῖται, ὡς δηλονότι ἐπ' ἀν- 20 θρώπου μόνου καὶ θεοῦ θεωρεῖσθαι τὸ διώννυμον· ἐπὶ γὰρ ἀνθρώπου μόνου καὶ θεοῦ τὰ κύρια τάττονται. Εἰ δέ τις λέγοι, ὅτι καὶ τὸ ἦτορ καὶ ψυχὴ δύο ὀνόματά εἰσι καθ' ἐνὸς σηματομένου τεταγμένα, ἐροῦμεν, ὅτι οὐκ εἰσὶ κύρια, ἀλλὰ προσηγορικά, κοινὴν οὐσίαν σημαίνοντα, συνώνυμα δέ, ὅτι ἐν διαφοροῖς ὀνόμασι τὸ αὐτὸ δηλοῦσιν· λέγεται γὰρ 25 ἦτορ ψυχὴ θυμός· εἰ δὲ Ἀλέξανδρος Πάρις, διάφορά εἰσιν ὀνόματα τὸν αὐτὸν δηλοῦντα, ἀλλὰ κύρια εἰσιν. Καὶ ἄλλο δὲ γνῶρισμα τοῦ διωνύμου τὸ συνεφέλκεσθαι τὸ ἕτερον, οἷον ἐν τῷ Πάρις εὐθέως συνυπακούεται τὸ Ἀλέξανδρος, κἂν μὴ ὀνομάζεται, οὐ μὴν ἐν τῷ Ἀλέξανδρος τὸ Πάρις, ὅτι πολλοὺς ἴμεν Ἀλεξάνδρους καλουμένους, Πάριν δὲ ἓνα. 30 Διὰ τοῦτο εἶπεν ὁ τεχνογράφος «οὐκ ἀναστρέφοντος τοῦ λόγου», τουτέστιν οὐκ ἀντιστρέφοντος τοῦ λόγου καθ' ἕτερον μέρος· τὸ δὲ «τίς» παρέλκει, θέλει γὰρ εἰπεῖν «οὐ γὰρ εἰ Ἀλέξανδρος καὶ Πάρις· οὐκ ἐπήγαγε δὲ τὸ ἀντιστρέφον, ὡς φανερόν τὸ «ἄλλ' εἰ τις Πάρις, οὗτος καὶ Ἀλέξανδρος». — Πολλὰ δὲ τῶν ἀντιγράφων ἔσφαλται· ἡ γὰρ ὀρθό- 35 τῆς τοῦ ῥητοῦ οὕτως· «διώννυμόν ἐστιν ὀνόματα δύο κύρια καθ' ἐνὸς τεταγμένα».

1—12 cfr Σ^v 236, 26—237, 5; Σ^m 390, 17—35 || 14—556, 29 videntur esse Σ^h || 16—37 cfr Σ^m 391, 6—26

6 τιτάμενος AE || 22 μόνου add V | λέγοι V, λέγει AEN || 23 σηματομένου N, om AEV || 27 Καὶ — τεταγμένα (37) om E || 33 εἰ Ἀλ. A || 36 κύρια V, κυρ et solum quod et ia et ius possumus interpretari A || 37 τεταγμένως A

Ἐπώνυμον.] Ἐπώνυμόν ἐστι τὸ ὡς ἐπιθετικῶς λεγόμενον ὄνομα μετὰ κυρίου μόνου κατὰ μιᾶς οὐσίας τιθέμενον. <Τοῦτο δὲ> προσέθηκα διὰ τὸ ἐπιθετον· χρή γὰρ πανταχοῦ διαστέλλειν αὐτὸ ἐκ τοῦ ἐπιθέτου, ἐπειδὴ τινες ταῦτόν ψήθησαν εἶναι τὸ ἐπώνυμον τῷ ἐπιθέτῳ *etc.* = Σ^m 5 392, 2—12. Ἄλλ' ἐρεῖ τις, «εἰ <τὸ> ἐν τῷ ἐπώνυμῳ ῥηθὲν <ταῦτόν> σημαίνει ὅπερ καὶ τὸ κύριον, οὐκοῦν καὶ αὐτὸ κύριον ὃν καὶ μεθ' ἑτέρου κυρίου λεγόμενον ποιείτω τὴν τάξιν τοῦ διωνύμου». Ἀλλὰ φαμεν ὡς οὐ δύναται τοῦτο γενέσθαι· τὸ μὲν γὰρ διώνυμον ἴσον ἔχει τὸ ἕτερον ὄνομα κατὰ τὴν σημασίαν, καθὼς κύριον μετὰ κυρίου φαίνεται ἔχον, 10 καὶ ὅτι δίχα τῆς κυριευούσης οὐσίας τῶν δύο ἐν ἑκαστον αὐτῶν χωρίαι δύναται καὶ ἰδίαν οὐσίαν παρασκευάσαι, καὶ ὅτι οὐδέτερον τῶν ὀνομάτων ἔχει πρᾶξιν σημαίνον· τὸ δὲ ἐπώνυμον οὔτε ἴσον ἔχει τὸ ἕτερον ὄνομα, τὸ μὲν γὰρ κύριον, τὸ δὲ ὡς ἐπιθετικόν, οὔτε δίχα τῆς κυριευούσης οὐσίας τῶν δύο ἐν ἑκαστον αὐτῶν χωρίαι δύναται πρὸς τὸ ἰδίαν 15 οὐσίαν σημαίνειν, ἥνπερ [οὐκ] ἐμφαίνει τὸ κύριον, καὶ κατὰ τοῦτο διαφέρει τοῦ κυρίου. Διαφερέτω οὖν κατ' αὐτὸ τοῦτο καὶ τοῦ διωνύμου, εἴ γε τὸ μὲν διώνυμον δύο κύρια ἔχει ὀνόματα, τὸ δὲ ἐπώνυμον ἐν κύριον καὶ ἐν ὡς ἐπιθετον, ὅπερ ἰδιάζον ἐπιθετον καλοῦσιν οἱ παλαιοὶ τεχνογράφοι, ἐπεὶ περ ἰδιαζόντως κατὰ ἐνὸς τίθεται, καὶ οὐχ, ὥσπερ τὸ 20 ἐπιθετον, κατὰ πολλῶν.

Ἐθνικόν.] Ἐθνικόν ἐστι κυρίως τὸ ἔθνος ὀλοκλήρου δηλωτικόν, καταχρηστικῶς μέντοι καὶ τὸ ἀπὸ μιᾶς πόλεως. <Γίνεται δὲ τετραχῶς,> ἀπὸ γένους μέν, ὡς Ἑλλήν βάρβαρος, ἀπὸ χώρας, ὡς Θεσσαλός, ἀπὸ πόλεως, ὡς Φθιώτης, ἀπὸ βασιλέως, ὡς Ἀχαιοί. Τὸ μέντοι Φρύγιος 25 οὐκ ἔστιν ἔθνικόν, εἴ γε τὸ μὲν Φρύξ πρωτότυπον, τὸ δὲ Φρύγιος παράγωγον· εἰ δὲ παράγωγον, καὶ εἰδους κτητικοῦ, ὡς ἀπὸ τοῦ τύπου φαίνεται, εἰς ἰὸς γὰρ λήγει, ὡς τὸ Νεκτόρειος· ὁμοίως <δὲ> δύναται καὶ αὐτὸ τῶν ὑποβεβ[λ]ηκότων εἶναι εἰδῶν, ἔθνικόν καὶ αὐτὸ λεγόμενον, ὡς ἀπὸ τοῦ παραγώγου κτητικοῦ.

30 Ἐρωτηματικόν.] Ἰστέον ὅτι *etc.* = Σ^v 239, 5—9.

Ἐρωτῶμεν δὲ μαθεῖν ἐθέλοντες *etc.* = Σ^v 239, 18—240, 16.

Ἀόριστον.] Τὸ ἀόριστον ἐναντίως ἔχει τῷ ἐρωτηματικῷ, καθὼς *etc.* = Σ^h 68, 4—9.

Ἐχει δὲ τὴν γένεσιν *etc.* = Σ^v 240, 20—25.

35 Ἀναφορικόν.] Ἀναφορά ἐστίν *etc.* = Σ^v 240, 28—32.

Μιᾶς δὲ δυνάμεώς ἐστι τὰ τέσσαρα, ἑκαστον γὰρ αὐτῶν ὁμοίωσιν σημαίνει. Χρῶνται δὲ τῷ ὁμοιωματικῷ ἀντὶ θαυμαστικοῦ πολλάκις, ὡς 330, 10 c

21—27 *cfr* Σ^m 393, 6—17

3 *ante* χρή *add* ὡς αὐτ *cum siglo quod videtur significare* ὦν A || 5 εἰ τὸ ἐν] εἰ A, ἐν E || 6 μεθ' ἑτέρου] ἡμέτερου A, μετ' ἐκείνου E || 8 ἴσον AE; *item v. 12* || 9 κατὰ] καὶ AE || 11 *post* παρασκευάσαι *add siglum quod videtur significare* σημαίνειν A, σημειῖναι E || 24 ἀχαιοί AE || 27 ἰός] ὅς AE 37 ὁμοιωματικῷ] ὀνοτικῷ A, *vacuum spatium habet* E | ἀντὶ τοῦ θαυμ. E

Ἀριστοφάνης <Nub. 819> τὸν Δία νομίζειν ὄντα τηλικούτον, ἀντὶ τοῦ μέγαν, καὶ Ὅμηρος <A 516> τόσον ἔγωγε μετὰ πᾶσιν ἀτιμωτάτῃ θεός εἰμι, ἀντὶ τοῦ πολὺ.

Περιληπτικόν.] Περιληπτικὸν ὄνομα λέγεται, ὅταν ὁ μὲν χαρακτὴρ ἐνικὸς ᾗ, ἐμφαίνηται δὲ διὰ τοῦ σημαινομένου πολὺ τι πλήθος, οἷον 5 στρατός χορός· εἴρηται δὲ περιληπτικὸν παρὰ τὸ περιέχειν τὰ ἐξ αὐτοῦ σημαιόμενα. Ἐντεῦθεν καὶ οἱ ποιηταὶ εἰδότες τὸ σημαιόμενον πολλάκις πρὸς αὐτὸ ὑπαντῶσι καὶ ῥήματα πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ ἐπάγουσιν, οἷον <Υ 166> ἀγρόμενοι πᾶς δῆμος, καὶ <B 278> ὥς φάσαν ἡ 10 πληθὺς. Καὶ ὥσπερ ἐπὶ τοῦ <ἐπι>μεριζομένου ἐν τῷ ἕκαστος ἐκ τῆς 10 καθ' ἓνα τομῆς ἐπὶ πάντας γίνεται ἡ ἀναφορά, καὶ ἐν τῷ ἕκαστοι ἐκ τῆς κατὰ πολλοὺς τομῆς ἐπὶ πάντας γίνεται ἡ ἀναφορά, οὕτω καὶ ἐν τῷ δῆμος ἐνικῶ τύπῳ πλήθος περιλαμβάνομεν, καὶ πάλιν ἐν τῷ δῆμοι πολλοὺς δήμους δηλοῦμεν συνηγμένους ἐκ διαιρέσεως ἐκάστης πλήθος περικλειούσης. 15

Ἐπιμεριζόμενον.] Ἐπιμεριζόμενόν ἐστιν ὃ ποιεῖται ἀπὸ πλήθους προσώπων ἑξαναρίθμῃν· εἴρηται δὲ ἐπιμεριζόμενον, ἐκ δύο ἢ καὶ πλείονων ἐπὶ ἔν ἔχον τὴν ἀναφοράν. Ἐδει εἰπεῖν ἕτερος καὶ ἄλλος, ταῦτα γὰρ ἐκ δύο καὶ πολλῶν ἓνα σημαίνει. Ἐστιν οὖν οὕτως ἄμεινον 20 λέγειν, «ἐπιμεριζόμενόν ἐστιν ὃ δηλοῖ ἓνα ἐκ δύο, ἢ δύο καθ' ἓνα, ἢ ἓνα ἐκ πολλῶν, ἢ πολλοὺς καθ' ἓνα». Δοκεῖ δέ πως περιέχειν τὸ περιληπτικόν, εἴ γε ἐκάτερον αὐτῶν ἐπὶ τὸ πάντας δηλοῦν ἀναφέρεται· διαφέρει δέ, ὅτι τὸ μὲν ἐκ τοῦ καθ' ἕκαστον ἐπιμερισμοῦ τὴν πρὸς πάντας ἔμφασιν ἔχει, τὸ δὲ οὐκ ἔξ ἐπιμερισμοῦ, ἀλλ' αὐτὸ μόνον περίληψιν σημαίνει [τὸ περιληπτικόν]. 25

Περιεκτικόν.] Τοῦ περιεκτικοῦ ἡ φωνή *etc.* = Σ^ν 241, 29—242, 8.

Πεποιημένον.] Πεποιημένον ὄνομά ἐστιν, ὅταν κατὰ μίμῃν ἤχου τινὸς καὶ τῆς ποιότητος τοῦ ὑποκειμένου πράγματος προ[ε]νεχθῇ· φλοῖσβος ἐπὶ θαλάσσης, ῥοῖζος ἐπὶ βέλους. Γίνεται *etc.* = Σ^ν 242, 18—21. 30

Γενικόν.] Γενικόν ἐστιν ᾧ περιέχεται καὶ περιείληπται πολλὰ καὶ ἀνόμοια εἶδη· ἢ τὸ γένος ἐμφαίνον διὰ τὸ ἀποτεκεῖν τινα ἰδιὸν τι ἔχοντα. Ἐλαβε δὲ γενικώτατα γένη τὸ ζῶον καὶ τὸ φυτόν· ὑπόκειται γὰρ αὐτοῖς ἕτερα γένη.

Εἰδικόν.] Εἰδικόν ἐστιν ᾧ <οὐ> περιέχεται οὐδὲ περιείληπται πολλὰ 35

4—7 = Σ^ν 240, 34—241, 1; Σ^ω 395, 28—31 || 7—10 *cfr* Σ^ν 241, 4—8 ||
10—15 = Σ^h 68, 25—30 || 18—25 *cfr* Σ^h 68, 34—69, 13 || 21—25 *cfr* Σ^ν
241, 21—27 || 28—30 *cfr* Σ^ν 242, 10—18 || 35—558, 2 *cfr* Σ^ν 242, 28—30

1 ὄντα A, οὕτω E | τηλικουτονί *Arist.* || 2 ὅσον ἐγὼ μ. *Hom.* | ἀτιμωτάτῃ AE || 5 ἐμφ. δὲ *om* E || 7 Ἐντεῦθεν — περικλειούσης (15) *om* E ||
13 παραλαμβάνομεν A || 17 ἐπιμεριζόμενα AE || 18 Ἐδει — περιληπτικόν (25) A, οἷον ἕτερος ἐκάτερος ἕκαστος ἄλλος E || 24 περίληψιν | περιλήθην A || 30 Γίνεται *etc.* *om* E || 33 ὑπόκειται — γένη (34) *om* E || 35 ἰδικόν (*bis*) AE

καὶ ἀνόμοια εἶδη, ἀλλ' ἐν τι δηλοῦται, οἷον ἵππος βοῦς· ἢ ὁ ἰδιόν τι ἐκ τοῦ γένους λαβὼν ἔχει. — Τὰ ἐκ τοῦ γένους διαιρεθέντα καλεῖται καὶ εἰδικὰ καὶ προσηγορικά, εἰδικὰ μὲν, καθὼ διαιρεῖται, προσηγορικά δέ, καθὼ τὴν κοινὴν οὐσίαν σημαίνει· ὁ δὲ προσηγορικὸν μὲν ἐστίν, οὐ μὴν
5 καὶ εἰδικόν, οὐδὲ γὰρ ἔκ τινος διαιρεῖται τῶν γενῶν, ἐπεὶ οὔτε ζῶον οὔτε φυτόν.

Τακτικόν.] Τοῦτο σύγκρισιν οὐκ ἀναδ. *etc.* = Σ^v 242, 32—34.

Ἀριθμητικόν.] Διάκρισιν ποιεῖται *etc.* = Σ^v 243, 1—7.

Ἀπολελυμένον.] Ἀπολελυμένον ἐστίν *etc.* = Σ^v 243, 14—17.

10 Τοῦ δὲ ὀνόματος διαθέσεις εἰςὶ δύο.] Ἰστέον ὅτι τὸ ὄνομα *etc.* = Σ^v 243, 20—27.

Εἰ ἄρα καὶ τὰ ὀνόματα *etc.* = Σ^v 243, 30—244, 3.

§ 13 (15b).

Περὶ ῥήματος.

15 Εἴρηται ῥῆμα παρὰ τὴν ῥύσιν *etc.* = Σ^v 244, 7—9.

Διὰ τί δὲ αὐτῷ παρέπεται εἶδη, καίτοι οὐδὲν διαφέρων τοῦ ἄρδω τὸ ἀρδεύω; Καί φαμεν, ὅτι εἰ καὶ μὴ σημασίᾳ διαφέρουσιν *etc.* = Σ^h 73, 19—25.

Μὴ ταραττέτω δέ σε τὸ διάφορον *etc.* = Σ^v 244, 11—23.

20 Διαθέσεις κατὰ τὴν ἀκρίβειαν *etc.* = Σ^v 246, 7—247, 13.

Βούλονται δὲ τινες προτάττειν τὰ ἀπαρέμφата, ἐπεὶ, φασιν, αὐτὸ ὄνομα τοῦ πράγματος ὑπάρχει, ἔστι δὲ πρῶτα φύσει τῶν προσώπων τὰ πράγματα. Οἷς οὐ χρὴ πείθεσθαι· εὐλόγως γὰρ προτάττεται ἡ ὀριστική, καθὼ πρᾶγμα διὰ προσώπου ὁράται οὐδὲ γίνεται μὴ προὑποκει-
25 μένου προσώπου· ἐπεὶ τοίνυν τὸ πρᾶγμα διὰ προσώπου ὁράται, ἄμεινον προτάττεσθαι τὸ πρόσωπον, δι' οὗ τὸ πρᾶγμα γνωρίζεται· δεύτερον δὲ τὸ πρᾶγμα, ἅτε δὴ σὺν προσώπῳ καὶ διὰ προσώπων φύσει νοούμενον, ἅμα καὶ φαινόμενον· μετὰ δὲ τὰ ἀπαρέμφата ἡ προστακτικὴ πρὸ τῶν εὐκτικῶν, ὅτι ὀλίγη φωνῶν παραγωγὴ τῶν προστακτικῶν [καὶ δεῖ τὸ
30 ἀσθενὲς εἶναι κατὰ τὸν ποιητὴν μέσον].

Χήματα τρία.] Τὸ καταφρονῶ *etc.* = Σ^v 247, 19—26.

Χρὴ δὲ εἰδέναι, ὅτι ἡ ἐνεργ. διάθ. *etc.* = Σ^m 401, 4—28.

Χρὴ δὲ εἰδέναι, ὡς αἱ γενικώταται διαθέσεις τρεῖς εἰσιν, <ἐνεργη-
τική, παθητική καὶ> μέση. Μέση διάθεσις ἐστίν ἡ ποτὲ μὲν ἐνέργειαν
35 παριστῶσα ἐν φωνῇ παθητικῇ, ποτὲ δὲ πάθος ἐν φωνῇ ἐνεργητικῇ.

2—6 *cfr* Σ^m 397, 18—25 ||
Σ^m 401, 29—32

21—30 *cfr* Σ^m 400, 5—18 ||

34—35 *cfr*

2 Τὰ — 8 *om* E || 12 τέλος εἴληφεν A, τέλος εἴληφεν ἢ βύβλος. τέλος E ||
13—565, 10 *om* E || 23 γάρ| δέ A || 27 διὰ| μετὰ A. || 30 κατὰ τὸν ποι. | *vide* Δ 299

Πρόσωπα τρία.] Τὸ πρόσωπον ἰδιὸν ἐστὶ τῆς ἀντωνυμίας· αὕτη γὰρ προσώπων *etc.* = Σ^v 247, 32—248, 12.

Χρόνοι τρεῖς.] Ἀνάγκη ἐστὶ *etc.* = Σ^v 248, 13—249, 2.

Φασι δὲ ὡς εἰς χρονικὰ διαστήματα διείλε τοὺς χρόνους ὁ Διονύσιος, ὡς εἴ τις εἰς ἐνιαυτὸν <καὶ> μῆνα καὶ ἡμέραν καὶ ὥραν τέμνει τοὺς χρόνους· καὶ διὰ τοῦτο ἐνεστῶτά φησιν, ἥτοι ὡς πρὸς μῆκος ἐνιαυτοῦ ἢ μηνὸς ἢ ἡμέρας ἢ ὥρας· καὶ γὰρ φαμεν ἐνεστῶτα ἐνιαυτὸν καὶ μῆνα καὶ ἡμέραν καὶ ὥραν. Χρόνοι τοίνυν φυσικώτατοι μὲν τρεῖς· εἶπον δὲ «φυσικώτατοι». ἐπειδὴ τούτων ἡ φύσις καὶ πρὸ τῆς τεχνῆς ἐτύγχανεν, ὅθεν καὶ γενικώτατοι προσαγορεύονται. — Διὰ τί δὲ οὐκ ἤρξατο ἀπὸ τοῦ παρῳχημένου, ὡς φύσει προτέρου ὄντος τοῦ ἐνεστῶτος; Φαμέν ὡς ὁ ἐνεστῶς τὸ θέμα ἐστὶ τοῦ ῥήματος, ἀφ' οὗ πᾶσαι αἱ κινήσεις· διὸ προετάγη· ἄλλως τε καὶ ὁ παρῳχημένος ἦν ποτε ἐνεστῶς.

Ἰστέον δὲ ὅτι αἱ ὀνομασίαι τῶν χρόνων ἀπὸ τῆς σημασίας ἐγένοντο, τὴν <δὲ> συγγένειαν τῶν χρόνων καταλαμβάνομεν κατὰ τὴν φωνὴν καὶ κατὰ τὸ σημαϊνόμενον *etc.* = Σ^v 250, 5—251, 11 et 251, 21—25.

§ 14 (16. 17. 18b).

Περὶ συζυγίας.

Μηδεὶς ὑπολάβοι ἴδιον μέρος λόγου εἶναι τὴν συζυγίαν· ἐν γὰρ ἐστὶ καὶ αὕτη τῶν παρεπομένων τῷ ῥήματι· ἰδίᾳ δὲ τέτακται ἅτε δὴ πολυσχιδῆς οὖσα καὶ πολλῆς τεχνολογίας δεομένη. Εἰ γὰρ ἦν ἴδιον μέρος λόγου, ἀνῆρει τῆς μετοχῆς τὸ ὄνομα, διότι ἢ μετὰ τὸ ὄνομα καὶ τὸ ῥῆμα λέξις μετοχὴ λέγεται, ἐπειδὴ μετέχει τῶν δύο.

Εἴρηται δὲ συζυγία ἀπὸ μεταφορᾶς *etc.* = Σ^m 406, 5—16.

Τίνος ἐνεκεν προτετίμηται τὰ βαρύτενα; Καὶ φαμεν ὅτι γνήσιά ἐστιν· εἰ γὰρ τις ἀναλύει τὰ περισπώμενα καὶ ἀναπτύξει, εὐρήσει βαρύτενα· καὶ τὰ εἰς μὴ τὸν αὐτὸν τρόπον.

Χρὴ δὲ εἰδέναι ὅτι περιττεύει τὸ *τ* *etc.* = Σ^m 408, 25—31. — Καὶ εἰ τις λέγει, διὰ τί μὴ τοῦ *τ* ἐστὶν ἡ συζυγία, ἀλλὰ τοῦ *π*, φαμέν οὕτως, ὅτι τὸ *τ* ἀσθενέστατον ὄν ἀπολεῖ τὴν συζυγίαν· πρῶτον μὲν <γὰρ> οὐκ ἔστι φωνῆεν, ἀλλὰ σύμφωνον· δεύτερον οὐκ ἔστιν ἡμίφωνον, ἀλλ' ἄφωνον· πάλιν οὐδὲ δακύ, ἀλλὰ ψιλόν, ἀλλὰ καὶ αὐτοῖς τοῖς ψιλοῖς ὑποταττόμενον.

Ὡν ἡ μὲν πρώτη ἐκφέρεται.] Καλῶς εἶπε τὸ «ἐκφέρεται»· τοῦτο γὰρ δηλοῖ, ὅτι ἀπὸ θέματος καὶ οἰονεῖ ἀπὸ ἀφρητίας προέρχεται, ἐκ μεταφορᾶς τῶν ἀμιλλητηρίων ἵππων. Λίαν δὲ εὐτάκτως ἡ πρώτη συζυγία ἐκφέρεται διὰ τοῦ β ἢ π ἢ φ, συγγενῇ γὰρ εἰσι. Καὶ δῆλον

10—13 *cfr* Σ^v 249, 9—12 || 19—21 = Σ^m 407, 1—4 || 25—27 . . Σ^v 252, 16—18 || 34—36 = Σ^v 252, 20—22

τοῦτο, ὅτι ὅσα ῥήματα ἐν τῷ ἐνεστῶτι ἐκφέρεται δι' ἐνὸς τούτων τῶν
 συμφώνων, ἐκφέρει τὸν μέλλοντα διὰ τοῦ $\bar{\psi}$, καὶ πάλιν ὅσα ὀνόματα
 λήγει εἰς σύμφωνον τὸ $\bar{\psi}$, τὸ χαρακτηρίζον αὐτῶν τὸν μέλλοντα, δι' ἐνὸς
 τούτων κλίνεται· τὸ δὲ αὐτὸ εὗροι τις ἂν καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων συζυγιῶν.
 5 Τινὲς δὲ ἐβδόμην συζυγίαν εἰσάγουσιν.] Εἰρήκαμεν *etc.* = Σ^v
 253, 18—26.

Ζητοῦσί τινες, τίνος χάριν *etc.* = Σ^m 412, 1—13 *et* Σ^v 253, 36
 —254, 2.

§ 15 (19b).

10

Περὶ μετοχῆς.

Ἀναγκαίως δὴ μετὰ τὸ ὄν. *etc.* = Σ^m 416, 7—9 *et* 415, 27—416, 7.
 <Heliodori.> — Καὶ ὅτι μὲν ἀναγκαίως ἀντὶ ῥήματος ἡ μετοχὴ
 παραλαμβάνεται δῆλον. Διὰ τί δὲ καὶ εἰς πτώσεις μετάζεται φανερόν·
 τοῦ γὰρ ὀνόματος εἰς πτώσεις μετιόντος ἄλλως οὐ συνήρχετο, μὴ με-
 15 τιοῦσα εἰς πτώσεις, οἷον «Ἀγαμέμνων νικήσας, Ἀγαμέμνωνος νικήσαν-
 τος». Οὐ καθὼς δέ τινες οἴονται, ὧν εἰς ὁ Διονύσιος, ἄμοιρος
 ἐγκλίσεών ἐστιν ἡ μετοχή· διὰ γὰρ τῆς εἰς τὸ ῥῆμα συντάξεως δηλοῦται
 ἡ ἔγκλις αὐτῶν· τὸ γὰρ «ἀναγινώσκων εὐχομαι» ὀριστικὴν ἔχει τὴν
 ἔγκλιν, ἐπειδὴ καὶ τὸ ῥῆμα, καὶ τὸ «ἀναγινώσκων εὐχου» προστακτι-
 20 κήν. Εὐρήσκομεν οὖν τὴν μετοχὴν <ἐν> μιᾷ φωνῇ τὰς ἐγκλίσεις ἔχουσιν
 καὶ τῇ <συν>τάξει σαφηνιζομένην, ὡς καὶ τὰς πτώσεις τῶν οὐδετέρων.
 Ὅμοίως δὲ καὶ τὴν τῶν προσώπων ἔχει διάκρισιν.

Ἰστέον γε μὴν ὡς πᾶσα μετοχὴ τριγενὴς ἐστὶ, πλὴν ἐφ' ὧν ἡ φύσις
 οὐκ ἔῃ· καὶ ὅτι πᾶσα μετοχὴ παράγωγός ἐστι, πλὴν τῆς <ex. gr. i 2>
 25 Ἀλκίνοε κρεῖον· καὶ ὅτι πᾶσα μετοχὴ ἄρσενική ἐνεργητικὴ εἰς ν κατα-
 λήγει ἢ εἰς $\bar{\epsilon}$ μετὰ μακρᾶς καὶ διὰ τοῦ $\bar{\nu}$ τ κλίνεται, πλὴν τῶν παρα-
 κειμένων καὶ ὑπερσυντελικῶν· καὶ ὅτι πᾶσα μετοχὴ θηλυκὴ εἰς η λήγει
 ἢ εἰς α .

Εὐλόγως δὲ ἡ μετοχὴ οὔτε πρόσωπα οὔτε ἐγκλίσεις ἔχει, ἐπεὶ καὶ
 30 ὀνόματος τάξιν ἐπέχει, τοῖς δὲ ὀνόμασιν οὔτε πρόσωπα οὔτε ἐγκλίσεις
 παρέπονται.

§ 16 (20b).

Περὶ ἄρθρου.

Εἴρηται ἄρθρον παρὰ τὸ ἀρθροῦν *etc.* = Σ^h 74, 3—12 *et* 74, 20—
 35 75, 29.

12—22 *videntur esse* Σ^h || 17—20 *cfr* Σ^m 415, 22—26 || 23—28 *cfr*
 Σ^m 416, 22—25 || 29—31 *cfr* Σ^m 415, 22 *seq*

1 ἐν — συμφώνων (2)] διὰ τούτων ἐκφέρεται δι' ἐνὸς τοῦ αὐτοῦ συμφώνου A ||
 13 πτώσεις] λόγον A || 14 μετιοῦσα] μετιῶν A || 19 προστακτικόν A || 26 τῶν
 παρακ. καὶ ὑπερ. V, τοῦ ὑπερσυντελικοῦ A

〈Οὐκ〉 ἐπινενόηται δὲ τὸ ἄρθρον *etc.* = Σ^v 256, 15—257, 13 *et* 257, 27—258, 24.

§ 17 (21 *et* 22b).

〈Περὶ ἀντωνυμίας.〉

Εὐλόγως τέτακται μετὰ τὸ ἄρθρον *etc.* = Σ^h 76, 30—77, 16 *et* 77, 21—23.

Ζητοῦσι δέ *etc.* = Σ^v 258, 31—260, 11; 260, 21—24; 260, 17 *seq*; 260, 26—262, 11; 265, 26—266, 3.

Πρόσωπα πρωτοτύπων μὲν ἐγὼ κύ ἱ. — Εἰς δύο διαιρουμένων *etc.* = Σ^h 78, 19—23; 79, 7—80, 1; 80, 25—87, 13. 10

Ἰστέον μέντοι, ὅτι τὸ ἱ, ὅπερ ἐστὶ τρίτον πρόσωπον, οὐχ εὖρηται ἐν χρήσει· ἔοικε δὲ ἀπὸ τῆς τῶν Ἀπτικῶν χρήσεως εἰρῆσθαι· ἐκείνοσί γὰρ λέγουσι καὶ οὗτος ἐπὶ τῶν τριῶν ἀριθμῶν (*cfr* Σ^v 264, 12—15). Τὸ τρίτον πρόσωπόν ἐστι τὸ πολλαχῶς ἐξαλλασσόμενον καὶ τῶν πρωτοτύπων καὶ τῶν παραγῶγων ἀντωνυμιῶν. 15

Πῶς ποτὲ μὲν πρωτότυπον *etc.* = Σ^m 425, 8—13.

Καὶ τὴν μὲν πρωτότυπον ἄλλως *etc.* = Σ^v 264, 21—31 *et* 265, 14—24.

Χήματα. — Κατὰ τὸ ἀρχαῖον *etc.* = Σ^h 88, 21—89, 22.

Αἱ σύνθετοι κλητικὴν *etc.* = Σ^v 266, 14—22 *et* 267, 22—24. 20

§ 18 (23b).

Περὶ προθέσεως.

Καὶ ἐκ τῆς προθέσεως δείκνυται *etc.* = Σ^h 91, 13—93, 9.

Διὰ δὲ τὸ θέλειν τὸν πρῶτον *etc.* = Σ^v 269, 30—270, 10. 25

Πᾶσα δὲ πρόθεσις ὀξύνεται· ἔνθεν *etc.* = Σ^h 93, 30—94, 8.

Ἔστι δὲ τῆς προθέσεως τὸ μὲν ἐλάχιστον *etc.* = Σ^v 270, 18—27.

Πᾶσα δὲ πρόθεσις μεγεθυνομένη *etc.* = Σ^v 271, 6—10.

Σημειωτέον δὲ ὅτι μόνη ἡ σύν *etc.* = Σ^h 94, 16—20.

Ἰστέον δὲ ὅτι αἱ προθέσεις *etc.* = Σ^v 271, 11—22. 30

§ 19 (24b).

Περὶ ἐπιρρήματος.

Ἐπιρρήμα ἐστὶ μέρος λόγου *etc.* = Σ^d 59, 2—8.

Ὅριστέον δὲ αὐτὸ οὕτως· λέξις *etc.* = Σ^h 95, 9—96, 4.

Οἱ δὲ φασιν, ὡς ἡ ἐπὶ πρόθεσις *etc.* = Σ^v 271, 29—272, 5. 35

Οἱ δὲ φασιν, ὅτι ἀπὸ μιᾶς συντάξεως τῆς κυριωτέρας ὠνομάσθη· εἰ *etc.* = Σ^v 273, 18—23.

Ποιεῖται δὲ τὸ ἐπίρρημα πρὸς τὸ ῥῆμα τὴν σύνταξιν ἢ καθόλου ἢ μερικῶς *etc.* = Σ^v 272, 16—31.

Τῶν δὲ ἐπιρρημάτων τὰ μὲν ἐστὶν ἀπλᾶ. — Διὰ *etc.* = Σ^h 96, 17—25.

5 Τὰ δὲ χρόνου δηλωτικά, οἷον νῦν τότε αὖθις. — Διὰ *etc.* = Σ^d 59, 18—20.

Προστιθέναι δὲ δεῖ τὸ «γενικοῦ» *etc.* = Σ^h 96, 33—97, 30.

᾽Ωσπερ δὲ ὁ καιρὸς τοῦ χρόνου μερικ. *etc.* = Σ^d 59, 23—25.

Διαφέρει δὲ χρόνος καιροῦ *etc.* = Σ^v 274, 4—9.

10 Καὶ τὰ μὲν χρονικὰ παράτασιν χρόνου *etc.* = Σ^v 274, 24—27.

Τὰ δὲ μεσότητος, οἷον καλῶς σοφῶς. — Μεσότητος *etc.* = Σ^v 275, 14—28.

Πάντα δὲ παράγωγα τὰ εἰς $\bar{\omega}\bar{\varsigma}$, πλὴν τοῦ ἕως τέως, <καὶ> πάντα ἀπὸ γενικῶν, πλὴν τοῦ οὔτις ὥς (= Σ^v 274, 31—33).

15 Καλεῖται δὲ μεσότητος· μέσα γὰρ *etc.* = Σ^v 275, 6—8.

Καὶ ἀπὸ μὲν τῆς γενέσεως μεσότητος, ἀπὸ δὲ τῆς σημασίας ποιότητος καλοῦνται· τὸ γὰρ καλῶς ἢ ψυχῆς ἢ κύματος ἢ ἄλλου τινὸς ποιότητα δηλοῖ (*cfr* Σ^h 98, 1 *seq et* Σ^v 275, 3—5). Καὶ χρὴ γινώσκειν, ὥς τὸ τῆς μεσότητος ἐπίρρημα πάντως ἐστὶ καὶ ποιότητος, οὐ μὴν εἴ
20 τι ποιότητος, πάντως καὶ μεσότητος· οἷον ἐὰν εἴπω «καλῶς γράφω», τὴν ποιότητα τῆς καλῆς γραφῆς ἐδήλωσα (*cfr* Σ^h 98, 2—5). Διὰ τί δὲ παρὰ μόνης τῆς γενικῆς τοῦ πληθυντικοῦ γίνεται; ᾽Οτι αὕτη μόνη ὁμοίως ἐκφωνεῖται ἐπὶ τῶν τριῶν γενῶν.

Τὰ δὲ ποιότητος. — Ποιότητος ταῦτα λέγ. *etc.* = Σ^h 98, 6—10.

25 Ποιότητος γὰρ εἶναι ἐπιρρήματα *etc.* = Σ^v 275, 30—276, 11.

Τὸ κλέβδην ἀπὸ τοῦ κλέπτω, ὥσπερ ἀπὸ τοῦ ὅπτω, τοῦ θεῶμαι, τὸ ἐπίρρημα ὀβδην· καὶ τὸ πύξ ἀπὸ τοῦ πτύσσω, τὸ γὰρ πτύσσειν καὶ ἀσφαλίζειν τοὺς δακτύλους πλήττειν τε τούτοις εἴρηται πύξ· *cesseméi* ται τὸ βύζην πρωτότυπον ὃν σημαῖνον τὸ ἀθρόως (*cfr* Σ^v 276, 13—27).

30 Τὰ δὲ ἀριθμοῦ δηλωτικά. — Ψεῦδεται ὁ τεχν. *etc.* = Σ^h 98, 13—17.

Τὰ δὲ τοπικά, οἷον ἄνω κάτω. — Τὰ τοπικά *etc.* = Σ^h 98, 18—100, 10.

Τὰ εἰς ω δὲ λήγοντα παράγωγα *etc.* = Σ^v 277, 2—8.

Χέσις ἐστὶν ἢ πρὸς τινα οἰκείως *etc.* = Σ^v 277, 11—17.

35 Τῶν εἰς ω δὲ ἐπιρρημάτων τῶν ὑπὲρ *etc.* = Σ^v 278, 1—11.

Τὰ εἰς $\theta\epsilon\nu$ τῷ ω παραληγ. *etc.* = Σ^v 278, 25—32 *et* 279, 7 *seq.*

Τὰ εἰς $\theta\epsilon\nu$ ἐπιρρήματα καὶ τῷ α μακρῷ καὶ τῷ η καὶ τῷ ω καὶ διφθόγγῳ παραληγόμενα ἢ προπαροξύνεται ἢ προπερισπᾶται πρὸς τὸν τόνον τοῦ πρωτοτύπου· τὰ δὲ τῷ ω παραληγόμενα ἐὰν μὲν ἐπὶ ὠρισμέ-

27 πύξ Α; *item v.* 28 || 28 ἀσφαλίζειν] ἀκοντίζειν Α; *vide p.* 276, 20 | τούτους Α || 37 α -- διφθ. (38) | ἢ παραλήγεται καὶ τῷ ε καὶ τῷ η. ἄλλω δὲ ἄλλω (*sic*) Α; *cfr Herod.* I 500, 13 *seqq*

νου τόπου παραλαμβάνηται, παροξύνεται, Λεσβόθεν Ἀβυδόθεν, ἐὰν δὲ προπαροξύνηται, ἐπὶ ᾠρίστου παραλαμβάνεται· οὐ φημι δέ, ὅτι τὰ ἐπὶ ᾠρίστου τόπου προπαροξύνεται, ἰδοὺ γὰρ καὶ ἀγρόθεν ἢ δημόθεν· ἀλλ' εἴ τι εὖρηται προπαροξυνόμενον, τοῦτο ᾠρίστον τόπον δηλοῖ.

Τὰ δὲ εὐχῆς σημαντικά, οἷον εἶθε. — Τὸ εἶθε *etc.* = Σ^v 279, 10—15 5
et 18—20.

Τὰ δὲ σκετλιαστικά. — Σκετλιαστικά λέγεται τὰ λυπηρά, σκέτλιος <γάρ> ὁ ἄθλιος, καὶ ἐξ αὐτοπαθείας *etc.* = Σ^h 100, 11—15.

Ἐπάγεται δὲ τοῦτοις ῥήματα οὕτως· <ubi?> βαβαὶ ὦν πάσχομεν 90, 15 κακῶν, <ubi?> ἰοὺ ὦν πάσχομεν κακῶν· Ἀριστοφάνης <Equ. 1> 10
ιατταταιάξ τῶν κακῶν· λείπει «ὦν πάσχομεν»· ἔστιν οὖν Ἀττική
χρήσις κατὰ ἔλλειψιν λεγομένη.

Τὰ δὲ ἀρνήσεως. — Ἰστέον ὅτι τὰ τῆς ἀρνήσεως καὶ ἀποφάσεως ἐπιρρήματα ὀριστικῇ συντάττεται, «οὐ γράψω, οὐδαμῶς ποιήσω»· τὸ οὐχὶ δὲ <οὐκ> ἀνάλογον κατὰ τὸν τόνον, ἔδει γὰρ βαρύνεσθαι, ὥς καὶ 15
τὸ ναίχι· ἐπέκτασις μέντοι ἐστὶ τὸ οὐχὶ τοῦ οὐ, ὥς καὶ *etc.* = Σ^d 60
24—28· τὸ δὲ οὐδαμῶς οὕτως· οὐδαμός οὐδαμοῦ οὐδαμοὶ οὐδαμῶν
οὐδαμῶς.

Τὰ δὲ συγκαταθέσεως. — Πάλιν *etc.* = Σ^v 279, 31—280, 15· τού-
των δὲ τὰ μὲν ἐστὶ ποιητικά, τὰ δὲ τῆς κοινῆς διαλέκτου. Ἡὔτε· γίνε- 20
ται ἀπὸ τοῦ ἥ ἦτε ἐπεκτάσει καὶ πλεονασμῷ ἥυτε.

Τὰ δὲ εἰκασμοῦ. — Εἰκασμός ἐστιν *etc.* = Σ^h 101, 1—4.

Τὸ τάχα βαρύνεται, ὅτι τὰ εἰς χᾶ δικύλλαβα βαρύνεται· καὶ τὰ εἰς
δην, πῆδην ῥήδην· τὸ δὲ ἅμα βαρύνεται, ὅτι τὰ εἰς ᾠ βραχυκατάληκτα
βαρύνεται, εἰ μὴ ἔχοι τὸ θ, διὰ τὸ δηθά, ἢ τὸ δ, διὰ τὸ διασταδά· τὸ 25
δὲ πυκνά ἀπὸ ὀνόματος· ρέα ρίμφα· τὸ δὲ θαμά ἀπὸ τοῦ θαμός [καὶ
τὸ θαμή]· καὶ τὸ ἥλιθα δὲ βαρύνεται ὁμοίως τῷ μίνυνθα.

Τὰ δὲ τάξεως. — Ταῦτα τάξιν ἐπαγγ. *etc.* = Σ^v 280, 18—20.

Τὰ δὲ θαυμαστικά. — Ἠνίκα γὰρ θαυμάζ. *etc.* = Σ^v 280, 14 seq.

Τοῦ βαβαὶ οἱ ἰδιῶται τῆς βαι διφθόγγου *etc.* = Σ^d 60, 16—18. 30

Τὰ δὲ ἀθροίσεως. — Ἀθροίσεως τὰ συναγωγῆς ἐμφαντικά· τὸ ἥλιθα
ἀπὸ τοῦ ἄλις ἄλιθα καὶ ἥλιθα.

Τὰ δὲ παρακελεύσεως. — Καὶ τὸ εἶεν *etc.* = Σ^v 281, 3—26.

Τὰ δὲ ἀπωμοτικά. — Τὰ κατωμοτικά ἀκολουθεῖ τῇ συγκαταθέσει·
ὄμνυται γὰρ οὕτως· «ναί, νῆ τοὺς θεούς». Ὅμηρος δὲ μόνος οὐ χρῆται 35
τῷ νῆ κατωμοτικῷ, ἀλλὰ τῷ ἀπωμοτικῷ μόνῳ τῷ μά, <A 234> ναὶ
μὰ τόδε σκήπτρον, καὶ <A 86> οὐ μὰ γὰρ Ἀπόλλωνα Διῖ φίλον
(*cf.* Σ^m 434, 9—14)· τῷ δὲ νῆ κατωμοτικῷ οὐδέποτε χρῆται ἢ ἐπὶ
τῶν κατὰ στέρησιν μόνον, ὥς τὸ <ex. gr. a 377> νήποινον, <δ 221>

12 ἔλλειψιν] λείψιν A || 15 οὔχι A || 16 τὸ αἶχι A | οὐχί] χι A ||
17 οὐδαμός *etc.*] *cf.* p. 432, 6 || 21 ἥ] ἡ A | ἥυτε EM 439, 53 *adn.* (*in f.*).
ἥυτε A || 23 χα] χ̄ A || 24 ᾠ βραχυκατ.] ὡ λήγοντα βραχεᾶ A || 27 τῷ] τὸ A ||
36 τῷ νῆ] τὸ η A

νηπενθέε. Τὰ ἀπωμοτικά δὲ ἀκολουθεῖ τοῖς ἀπαγορευτικοῖς· ἔστι δὲ εὐρεῖν αὐτὰ καὶ ἐπὶ τῆς ἐναντίας σημασίας, ὥστε δεῖ ὁμοτικὰ μόνον αὐτὰ καλεῖν· ἐν μέντοι τῷ <υ 339> οὐ μὰ Ζῆν', Ἀγέλαε αἱ δύο ἀρνήσεις μίαν συγκατάθεσιν ποιοῦσιν, ἀντὶ τοῦ «νῆ τὸν Δία» (*cfr* Σ^v 282, 2 seq *et* Σ^h 101, 24 seq).

Τὰ δὲ βεβαιώσεως. — Βεβαιῶν *etc.* = Σ^v 282, 6—17 *et* 282, 22—283, 2.

§ 20 (25b).

Περὶ συνδέσμου.

- 10 Τεχνικῶς ὁ σύνδεσμος τελευταῖος *etc.* = Σ^h 102, 5—103, 13.
 Δοκεῖ δὲ ὑπεναντίως *etc.* = Σ^m 436, 26—33.
 Ἔστι δὲ ὁ σύνδεσμος *etc.* = Σ^v 284, 6—10.
 Παρέπεται δὲ αὐτῷ σχῆμα *etc.* = Σ^v 283, 7—12.
 Τρόποι δὲ τῶν συνδέσμων *etc.* = Σ^v 284, 14—286, 4.
 15 Ὅρθως δέ τις σκοπῶν τὸ συμπλ. *etc.* = Σ^d 61, 20—62, 11.
 Χρῆ δὲ εἰδέναι ὅτι πάντως *etc.* = Σ^h 104, 7—10.
 Τέ. Οὗτος τίθεται μὲν ἐν *etc.* = Σ^d 62, 12—63, 16.
 Εἰδέναι μέντοι χρή, ὅτι οὐ δεῖ *etc.* = Σ^h 103, 27—30.
 Διαζευκτικοί. — Εἰ σύνδεσμοι, πῶς δ. *etc.* = Σ^d 63, 19—29.
 20 Ζητεῖται δέ, εἰ σύνδεσμοι, πῶς δ. *etc.* = Σ^v 287, 6—23.
 Σκόπει δὲ τὴν τάξιν *etc.* = Σ^v 287, 25—28.
 Συναπτικοί. — Οὗτοι τὰ μὲν λεγόμενα *etc.* = Σ^d 63, 30—64, 9.
 Οἱ συναπτικοὶ τάξιν σημαίνουσιν *etc.* = Σ^v 288, 5—16.
 Διαφέρουσι δὲ οἱ συμπλ. τῶν συναπτ. ὅτι *etc.* = Σ^h 105, 10—16.
 25 Παρασυναπτικοί. — Οὗτοι καὶ ὑπαρξιν *etc.* = Σ^v 289, 2—14.
 Οἱ παρασυναπτικοὶ τὸ ἡγούμενον *etc.* = Σ^v 289, 15—25.
 Αἰτιολογικοί. — Καλῶς οὗτοι ἐκλήθησαν τῆς αἰτίας λόγον παρέχον-
 τες (*cfr* Σ^d 64, 20 seq)· εἴ που γάρ τις *etc.* = Σ^v 290, 1—9.
 Πάντες δὲ ἐν τῷ προτέρῳ λ. *etc.* = Σ^d 64, 22—65, 12.
 30 Καὶ τὸ ὄφρα δὲ ἐνίστε σύνδεσμος αἰτιολογικός, οἷον <Δ 300> ὄφρα
 καὶ οὐκ ἐθέλων τις ἀναγκαίη πολεμίζῃ· ἔστι δὲ καὶ ἐπίρρημα
 καιροῦ παραστατικόν. Καὶ τὸ χάριν δὲ σύνδεσμός ἐστιν αἰτιολογικός,
 ἀλλ' ἐπεὶ ὁμοφωνεῖ τῷ ὀνόματι, οὐ τέθεικεν αὐτό. Οὐδαμοῦ δὲ ποσότη-
 τα συνδέσμων τέθεικεν, ἐπεὶ οἱ τεχνογράφοι πάντες περὶ τῆς ποσότητος
 35 αὐτῶν διαφέρονται (*cfr* Σ^m 439, 29—32; 440, 11—16).
 Ἀπορηματικοί. — Ἰδιον τῶν ἀπορηματικῶν συνδέσμων τὸ ἐκτεί-
 νεσθαι. Ὁ ἄρα *etc.* = Σ^v 290, 11—27.
 Ἀπορηματικοὶ λέγονται, διότι *etc.* = Σ^d 65, 13—66, 16.
 Παραπληρωματικοί. — Τούτων τινὲς *etc.* = Σ^v 290, 32—291, 13.
 40 Οἱ πλείους δὲ αὐτῶν εἰς τὰ ἐγκλιτ. *etc.* = Σ^d 66, 28—67, 7.
 Ἰστέον δὲ ὡς καὶ τὸ νύν παραπληρωματικός ἐστι σύνδεσμος καὶ

κυτέλλεται, ὡς τὸ <Ψ 485> δεῦρό νυν, ἢ τρίποδος περιδόμεθον ἢ ἐλέητος, ἀντὶ τοῦ <δεῦρο δὴ>· τὸ δὲ ἐπίρρημα ἐκτείνεται καὶ περι-
σπάται (*cfr* Σ^m 441, 29—32).

Ἰστέον δὲ ὡς ὁ μὲν δὴ *etc.* = Σ^b 105, 34—106, 5.

Παραπληρωματικοὶ δὲ εἰσιν ὅσοι *etc.* = Σ^v 291, 21—28.

5

Τινὲς δὲ προστιθέασι.] Ὡς μὴ ἀρεσκόμενός φησι τὸ <τινές>. Τίθενται δὲ οὗτοι ἐν τοῖς δευτέροις λόγοις, προτάσσονται δὲ τῆς πρώτης λέξεως τῶν δευτέρων λόγων (*cfr* Σ^d 67, 9—13).

Ἐναντιωματικοὶ δὲ λέγονται, ὅτι *etc.* = Σ^m 442, 14—18.

Παρέλειψε δὲ τοὺς διασαφητικούς *etc.* = Σ^v 291, 31—292, 8. 10

COMMENTARIOLVS BYZANTINVS.

Ἑρμηνεῖται σὺν Θεῷ τῶν ὀκτὼ μερῶν τοῦ λόγου.

Περὶ προσψιδιῶν.

Προσψιδία εἰσιν δέκα· ὀξεῖα ¹, βαρεῖα ², περισπωμένη ³, μακρά ⁴, βραχεῖα ⁵,
δαεῖα ⁶, ψιλὴ ⁷, ἀπόστροφος ⁸, ὑφέν ⁹, ὑποδιαστολή ¹⁰, .. — Ἡ ὀξεῖα δίδεται ἐπάνω 15
τῶν βραχέων εἰ καὶ ο, καὶ ἐπάνω τοῦ αἰῦ, καὶ ἐπὶ <τοῖς> μακροῖς ἢ καὶ ω· οἶον
ἐπὶ βραχέσιν θέλω θεός τάχος ἄρχων ὄρος κόρος ἵππος, καὶ ἐπὶ μακροῖς, οἶον κτή-
σεως γνῶσεως. Ὁξύτονα λέγονται τὰ ἐπὶ τοῦ τέλους ἔχοντα τὸν τόνον, οἶον θεός
σοφός δεῦς καλός· παροξύτονα τὰ πρὸ μιᾶς συλλαβῆς τοῦ τέλους ἔχοντα τὸν τόνον,
οἶον φίλος νέος λόγος πρεσβύτες πολίτης· προπαροξύτονα τὰ πρὸ δύο συλλαβῶν 20
τοῦ τέλους ἔχοντα τὸν τόνον, οἶον Στέφανος Θεόδωρος Φιλόθεος Βασίλειος. Ἡ δὲ
βαρεῖα ἐπάνω τῶν ἄρθρων ἀρσενικῶν, θηλυκῶν, οὐδετέρων πληθυντικῶν <καὶ> ἐνι-
κῶν, οἶον πτώσεως αἰτιατικῆς τὸν τοῦς τὴν τὰς τὸ τὰ· δίδεται δὲ ἡ βαρεῖα καὶ ἐν
τῇ συνεπείᾳ τῶν λέξεων· καθ' ἑαυτὴν μένουσα ἢ λέξις δέχεται, οἶον καλός κακός
φυλὴ στρατιά, σὺν ἐπομένῃ δὲ ἡ αὐτὴ λέξις βαρύνεται, οἶον «καλὸς ἄνθρωπος, ἡ 25
φυλὴ τῶν Καρακηνῶν, ἡ στρατιά τῶν Ῥωμαίων»· καὶ ἐπὶ μονοσυλλάβοις, οἶον μὲν
γάρ. Ἡ περισπωμένη δὲ δίδεται ἐπάνω τῶν ἄρθρων ἀρσενικῶν, θηλυκῶν, οὐδετέ-
ρων πληθυντικῶν καὶ ἐνικῶν πτώσεως γενικῆς καὶ δοτικῆς, τοῦ τῶν τῷ τοῖς τῆς
τῶν τῇ ταῖς· καὶ ἐπὶ μακροῖς, ἦθος ὦμος χῶρος, καὶ ἐπὶ διφθόγγοις, αἶνος οἶνος
οὖς εὖρος· καὶ ἐπὶ τέλει τῶν ὀνομάτων, Ἀπελλῆς Μωϋσῆς Κοσμάς Λουκάς· καὶ ἐπὶ 30
μετοχῶν, ὁ νοῶν ὁ βοῶν ὁ οἰκῶν· καὶ ἐπὶ ὀριστικῶν, νοῶ ποιῶ· καὶ ἐπὶ ἀπαρεμ-
φάτων, ποιεῖν ἀθλεῖν φαγεῖν πιεῖν· καὶ πρὸ μιᾶς συλλαβῆς ἐπὶ μακροῖς, κῆπος μῆλον.
Πρὸ δύο δὲ συλλαβῶν τοῦ τέλους οὐ δίδεται περισπωμένη, οὐδ' ἐπὶ μακρᾷ πρὸ

DISCR. SCR. IN LH] 12 de inscriptione commentarioli *cfr* praefat. cap. IX]

22 πληθ. ἐνικ. L, ὀνομάτων ἐπὶ ἐνικῶν δυϊκῶν καὶ πληθυντικῶν H || 23 καὶ H,
om L || 25 σὺν ἐπομένῃ] συνεπομένη LH || 27 Ἡ et δὲ H, om L || 29 ante
χῶρος add χῶρα LH || 30 ὀνομάτων H, ῥημάτων L | Ἀπελλῆς] ἀπειλῆς L, om
H | post Λουκάς add ἀνομιῶν L, pro quo GSchoemann, Philol. Anz. 1881, 510
scribendum censet καὶ ὁμοίων || 31 μετοχῶν H, μετοχικῶν L | ὁ ante οἰκ. om
L || 32 φαγεῖν πιεῖν H, λεγεῖν L | post μῆλον add θῶραξ κῆπη I.

- μακρὰς, ἀλλὰ μακρὰ πρὸ βραχείας, οἷον Παῦλος Παῦλον Παύλου Παύλῳ. Τὰ δὲ βραχεῖα ἔ καὶ ὁ περισιπώμενῃ οὐ λαμβάνουσιν. Μονοσύλλαβα δὲ περισπῶνται ταῦτα, νῦν πᾶν. — Μακρὰ ἐπὶ τῶν μακρῶν, οἷον Ἡρώδης, Ἡρακλείδης· βραχεῖα ἐπὶ <τῶν> βραχέων ἔ καὶ ὁ, λόγος δόλιος φίλοςδός. — Δασεία ἐπάνω τῶν ἄρθρων, ὁ οἱ 5 ἡ αἰ· καὶ ἐπὶ ὀνομάτων ἀπὸ φωνηέντων ἀρχομένων, οἷον ἵππος ὕδρεϊα. Ψιλὴ ἄλλος, ὄχθα, οὐκ εἶπον, οὐχ οὕτως, οὐκ ἔστιν, ἡ ἐναντίον ἡ καλόν· καὶ ἐπὶ προθέσεως, οἷον ἐν. ἔξ εἰς, ἐν πόλει, ἔξ ὁμολογίας, εἰς οἶκον· [καὶ] δακνόμενα δὲ ἀριθμὸν ποιεῖ, ἐν ἔξ εἰς. — Ἡ ἀπόστροφος ἀντὶ τοῦ αἰ ἢ ἀντὶ τοῦ εἰ ἢ ἀντὶ τοῦ ι, οἷον ἀρ' οὕτως, ἀλλ' ἐμός, ἀλλ' ἴδον, <hymn. in Merc. 263?> οὐτ' ἴδον οὐτ' ἤκουσα.
- 10 Ἡ ὕφεν τίθεται, ὅτε δύο λέξεις εἰς μίαν συνέρχονται, οἷον Θεόδοτος ἀρχιποιμὴν ἀρχιστρατηγὸς φίλαρχος φιλόανθρωπος. Ἡ ὑποδιαστολὴ τίθεται ἐναντία τῇ ὕφεν· τῆς γὰρ ὕφεν συναπτούσης τὰ δοκοῦντα διαιρεῖσθαι, ἡ ὑποδιαστολὴ τὰ δοκοῦντα ἠνῶσθαι διαιρεῖ, οἷον ΕCΤΙΝ,ΟΥC ΕCΤΙΝ,ΟΥC ΚΩΝCΤΑΝΤΙΝΟΥ,ΠΟΛΙC· τίθεται καὶ ἀντὶ ὑποστιγμῆς ὑποκάτω τοῦ ἐσχάτου γράμματος μήπω πεπληρωμένου τοῦ 15 νοήματος.

Χόλια σὺν Θεῷ εἰς τὰ προλεγόμενα τῆς γραμματικῆς.

§ 1.

Περὶ γραμματικῆς.

- «Γραμματικὴ ἔστιν ἐμπειρία τῶν παρὰ ποιηταῖς τε καὶ συγγραφεῦσιν ὡς ἐπὶ 20 τὸ πολὺ λεγομένων». — Παρὰ τί λέγεται γραμματικὴ, καὶ τί ἐστὶν ἐμπειρία, καὶ τίνες οἱ ποιηταῖ, καὶ τίνες οἱ συγγραφεῖς, καὶ τί τὰ ποιήματα, καὶ τί τὰ συγγράμματα; Θεοῦ συνεργούντος ἀπολογούμεθα περὶ τούτων. Γραμματικὴ λέγεται διὰ τὸ τῆκεν καὶ καθαίρειν τὰ γράμματα· ὥσπερ γὰρ ὁ χρυσοῦς τηκόμενος ὑπὸ τοῦ πυρός, τοιούτῳ χωνευόμενος, καθαριώτερος ἀναφαίνεται, οὕτω καὶ τὰ γράμματα τηκόμενα 25 καὶ καθαίρομενα καὶ λαμπρυνόμενα ὑπὸ τῆς γνώσεως τῆς γραμματικῆς λαμπρότερα καὶ φαινόμενα ἀναφαίνονται. — Ἐμπειρία δὲ λέγεται ποτὲ μὲν ἡ ἄλλοτος γνῶσις, ποτὲ δὲ καὶ ἡ διὰ λόγου γνῶσις. Ἡ μὲν ἄλλοτος γνῶσις γινώσκεται οὕτως, ὡς ὅταν τις ῥόδον θεαζόμενος πέρυσι ἢ προπέρυσι ἢ καὶ πρὸ πολλῶν χρόνων, ἐκ μόνῃς τῆς ὁράσεως καὶ ὁσφρήσεως ἄνευ λόγου διδασκαλίας γινώσκῃ τὴν εὐωδίαν καὶ ἐρυθραί- 30 νουσιν χροῖαν αὐτοῦ, καὶ ἐὰν ἐρωτηθῇ, πόθεν ἐν αὐτῷ ἡ τοιαύτη εὐωδία καὶ ἡ βαφὴ ὑπάρχει, οὐ δύναται διὰ λόγου διδασκαλίας ἀποκριθῆναι· οὐ γὰρ ἔγνωσε τὸ ῥόδον τοιοῦτον εἶναι ὑπὸ διδασκαλίας, ἀλλ' ἐκ μόνῃς τῆς ὁσφρήσεως καὶ τῆς ὁράσεως. Αὕτη λέγεται ἄλλοτος γνῶσις. Λογικὴ δὲ γνῶσις ἔστιν, ἣν διὰ λόγου διδασκόμεθα, οἷον γραμματικὴν μὲν καὶ τὰς παραπλησίους τέχνας καὶ ἐπιστήμας διδα- 35 σκόμεθα· αὕτη δὲ λέγεται λογικὴ γνῶσις, ἡ διὰ λόγου διδασκαλία. Δύο τοίνυν γνῶσεων λεχθειῶν ἐπὶ τῆς ἐμπειρίας, ἀλόγου καὶ λογικῆς, τὴν λογικὴν νόησον λείπειν τὸν Διονύσιον ἐπὶ τῆς γραμματικῆς. — Ποιηταὶ δὲ εἰσιν Ὀμηρος, Ἀριστοφάνης,

3 Μακρὰ — ἤκουσα (9) L, μακρὰ δὲ πρὸ μακρὰς οὐ περισπᾶται, οἷον Ἡρώδης Ἡρακλείδης. σημειῖται δὲ ὅτι τὰ ἄρθρα τῶν ἀρσενικῶν τε καὶ θηλυκῶν ὀνομάτων δακνόμενα, οἷον ὁ ἡ οἱ αἰ H | βραχεῖα] βραχεῖα L || 12 τὰ δοκ. ἡν. δι. οἷον H, χωρίζει L || 13 ΚΩΝCT. om H || 14 μήπω H, μήπου L

DISC. SCR. IN LHF | 16 Χόλια — γραμμ. (18) L, ἐρμηνεία τῶν ὀκτῶ μερῶν τοῦ λόγου F, om H || 19 Γραμμ. — λεγομ. (20) om F | ὡς — λεγομ. (20) om L || 27 διὰ λόγου HF, ἀλόγου L || 29 ὁράς. καὶ om F | ὁράσεως H, ῥύσεως L | γινώσκει LHF || 30 ἡ ante τοι. om L || 31 ἔγνωσεν L, ἔγνωσε F, ἔγνω H || 32 ῥόδον HF, om L || 36 λεχθειῶν L, λεχθέντων HF

Θεόκριτος, Ἀλκαῖος, Πίνδαρος, Ἡσιόδος, Ἰσοκράτης, Εὐριπίδης, Θουκυδίδης, Φωκυλίδης καὶ οἱ λοιποὶ δὲ πάντες ποιηταί· συγγραφεῖς δὲ οἱ τὰ τούτων ποιήματα συγγραψάμενοι. Λέγομεν δὲ τρανότερως περὶ ποιητοῦ καὶ συγγραφένου, οἷον ποιητῆς μὲν ὁ κύριος καὶ θεὸς ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, συγγραφεῖς δὲ Ματθαῖος, Μάρκος, Λουκᾶς, Ἰωάννης. — Ποιήματα δὲ τοῦ Ὁμήρου ἢ Ἰλιάς καὶ ἡ Ὀδύσσεια· συγγράμματα δὲ τὰ αὐτὰ νοεῖσθαι· ἐπὶ δὲ τοῦ κυρίου ἡμῶν ποιήματα μὲν τὰ ἀόρατα καὶ τὰ ὁρατὰ κτίσματα, καὶ <συγγράμματα> ἢ παλαιὰ καὶ νέα διαθήκη ἢ συγγραφείσα ὑπὸ Μωϋσεως καὶ τῶν λοιπῶν προφητῶν καὶ τῶν εὐαγγελιστῶν. — Τί δὲ ἐστὶν «ὡς ἐπὶ πολὺ λεγομένων»; Τούτέστιν ἐπὶ πολὺ μελετωμένων· τὸ γὰρ δι' ὀλίγου μελετώμενον δυσνόητόν ἐστιν ἢ παντελῶς ἀνόητον καὶ ἀκράτητον καὶ ἀμνημονεύ- 10 τον· τὸ δὲ ἐπὶ πολὺ μελετώμενον ἐπὶ πολὺ διαμένει ἐν τῇ ἡμετέρᾳ μνήμῃ.

«Μέρη δὲ αὐτῆς ἐστὶν ἕξ· πρῶτον ἀνάγνωσις ἐντριβῆς κατὰ προσωπίαν». Τί ἐστὶν ἀνάγνωσις, καὶ τί ἐστὶν ἐντριβῆς, καὶ τί ἐστὶ κατὰ προσωπίαν; Ἀνάγνωσις μὲν ἐν προχείρῳ ἐστὶν ἀναγνωρισμός, οἷον ἐγνώρισά τινα καὶ λησμονήσας πάλιν ἀνεγνώρισά αὐτόν· ἀνάγνωσις δὲ κυρίως ἐστὶν ἢ τὰ ἄνω ἤγουν τὰ περὶ θεοῦ γινώσκουσα γνῶσις. Ἐντριβῆς δὲ λέγεται ἢ γνῶσις ἢ τὴν τρίβον τῆς σοφίας καλῶς ἐπι- 15 σταμένη. Κατὰ προσωπίαν δὲ ἐστὶν ἢ γνῶσις τῶν δέκα προσωπίων. Διαίρουσιν αὖτε αἱ προσωπῖαι εἰς τέσσαρα, εἰς τόνους ᾿᾿, εἰς χρόνους ᾿᾿, εἰς πνεύματα ᾿᾿, εἰς πάθη ᾿᾿, καὶ πρέπει δὴ τὸν ἀναγινώσκοντα κατὰ τόνους καὶ χρόνους καὶ πνεύματα καὶ πάθη ἀναγινώσκειν. 20

«Δεύτερον ἐξήγησις κατὰ τοὺς ἐνυπάρχοντας ποιητικοὺς τρόπους». Χρὴ γινώσκων τί ἐστὶν ἐξήγησις, καὶ τί διήγημα, καὶ τί διήγησις, καὶ τί διαφέρει διήγημα διηγήσεως καὶ ἐξήγησις διηγήματος· καὶ τὸ μὲν διήγημα μερικῶς διηγείται, ἢ δὲ διήγησις καθόλου, ἢ δὲ ἐξήγησις ἀκριβεστέρα ἐστὶ τοῦ διηγήματος. Τί δὲ ἐστὶ «κατὰ τοὺς ἐνυπάρχοντας τρόπους»; Τρόπος ἐστὶ παρατροπὴ ἀληθείας, ὡς ὅταν εἴπωμεν 25 «φωνὴν ἔδωκαν αἱ νεφέλαι»· φωνὴ γὰρ ἀληθῶς ἢ ἐκ νοῦ προερχομένη λέγεται, ἐπεὶ καὶ φῶς νοῦ ἐτυμολογεῖται ἢ φωνή. Ποιητικοὶ δὲ τρόποι εἰσὶν κζ'. Ζῆτει αὐτοὺς ἐν τῇ περὶ τρόπων Γεωργίου τοῦ Χοιροβοσκοῦ. Δεῖ γὰρ τὸν γραμματικὸν καὶ κυριολογίας καὶ τροπολογίας γινώσκειν· κυριολογία δὲ ἐστὶν ἢ κυρίως τουτέστιν ἀλη- 30 θινὰ λέγουσα, τροπολογία δὲ ἐστὶ παρατροπὴ ἀληθείας.

«Τρίτον γλωσσῶν τε καὶ ἱστοριῶν πρόχειρος ἀπόδοσις». Τί ἐστὶ γλῶσσα καὶ ἱστορία καὶ πρόχειρος ἀπόδοσις; Γλῶσσά ἐστὶν ἰδίωμα διαλέκτου· διαλέκτοι δὲ εἰσὶν Ἑλληνικαὶ πέντε· Ἰάς, Ἀτθίς, Δωρίς, Αἰολίς, κοινή. Ἰάς μὲν ἐκλήθη ἢ τῶν Ἰωνῶν. ἀπὸ Ἰωνος τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ Κρεούσης τῆς Ἐρεχθέως θυγατρὸς, ἣν ἔγραψεν ὁ Ὀμηρος· Ἀτθίς δὲ ἢ τῶν Ἀττικῶν, ἀπὸ Ἀτθίδος τῆς Κραναοῦ θυγατρὸς, ἣν ἔγραψεν Ἀριστοφάνης· Δωρίς δὲ ἢ τῶν Δωριέων, ἀπὸ Δώρου τοῦ Ἑλληνος παιδός, ἣν ἔγραψεν Θεόκριτος· Αἰολίς δὲ <ἢ τῶν Αἰολέων>, ἀπὸ Αἰόλου τοῦ Ἑλληνος παιδός, ἣν ἔγραψεν Ἀλκαῖος· κοινή δὲ ἢ πάντες χρώμεθα, ἣν ἔγραψεν Πίνδαρος. Καὶ δεῖ τὸν γραμματικὸν ἐπίστασθαι αὐτάς, ἵνα ὅταν ἀκούσῃ τὸ βλέπω ῥῆμα ἐν διαλέκτῳ Ἑννῇ λε- 35 γόμενον δέρκω καὶ <ᾱ>θρῶ καὶ ὀπτω καὶ λεύσσω, γινώσκῃ τὸ αὐτὸ εἶναι. Ἱστορία δὲ ἐστὶν ἢ παλαιῶν πραγμάτων ἔχουσα ἀφήγησιν· πρόχειρος δὲ ἀπόδοσις ἐστὶν ἔτοιμος ἀπόκρισις. 40

1 Ἀλκαῖος F, Ἀλκμαῖος L, Ἀλκμαῖος H || 4 κύριος HF, Ἰησοῦς L || 9 ante prius πολὺ add τὸ H || 11 ante prius πολὺ add τὸ H || 12 ἐστὶν ἕξ| εἰσὶν ἕξ H | 14 λησμονήσας L, ἐπιλαθόμενος H, om F || 19 πρέπει δὴ L, δεῖ HF || 23 καὶ ἐξήγημα διηγήσεως L, καὶ ἐξήγημα ἐξηγήσεως H, om F | καὶ τὸ H, ὅτι L, ὅτι τὸ F || 27 ἢ add F | δὲ add F || 28 τοῦ add F || 33 Ἰάς — Πίνδαρος (38) om F || 34 ἦν L, ἢ H; item v. 35. 36. 37 || 35 Κρανεῖος LH || 38 Ἀλκμαῖος L, Ἀλκμαῖων H | ἦν L, ταύτῃ H || 40 δέρκω HF, κέρδω L | ὀπτω LH, ὀρῶ F | καὶ λεύσσω F, καὶ λέπω L, om H

«Τέταρτον ἐτυμολογίας εὑρεσις». Ἐτυμολογία δέ ἐστιν ἔτοιμος ἐρμηνεία λέξεως, οἷον ὡς ὅταν ἐρωτηθῶμεν, τί ἐρμηνεύεται πατήρ, ἐπὶ μὲν τοῦ θεοῦ ἐτοίμως ἀποκριθῶμεν, «ὁ τὰ πάντα τηρῶν», ἐπὶ δὲ ἀνθρώπου «ὁ τοὺς ἰδίους παῖδας τηρῶν». ὥστε δεῖ τὸν γραμματικὸν καὶ τὰς ἐτυμολογίας τῶν ὄντων γινώσκειν καὶ ἐρωτῶ-
5 μενον ἐτοίμως ἀποκρίνεσθαι.

«Πέμπτον ἀναλογίας ἐκλογισμός». Ἀναλογίας δὲ ἐκλογισμός ἐστιν ἀνάμνησις καὶ ἀπόδοσις κανόνος, οἷον ἐὰν ἐρωτηθῇς τοῦ φωτός ὀνόματος τὴν δοτικὴν, ποῖον στοιχεῖον ἔχει ἐπὶ τέλους, εἰπέ ὅτι ἰ· καὶ ἐὰν ἐρωτηθῇς τὴν αἰτίαν, διὰ τί ἔχει ἐπὶ τέλους τὸ ἰ, εἰπέ ὅτι πᾶσα γενικὴ εἰς ὅς λήγουσα τροπῇ τῆς ὅς εἰς ἰ τὴν δοτικὴν
10 ποιεῖ ὁμότονον καὶ ὁμόχρονον· ὁμοίως καὶ τὸ ταχεῖα ἐὰν διὰ τῆς εἰ διφθόγγου γράψῃς, ἐρωτῶμενος, διὰ τί, ἀποκριθῇς, ὅτι τὰ ἀπὸ τῶν εἰς ὡς ἀρσενικῶν θηλυκὰ παραγόμενα διὰ τῆς εἰ διφθόγγου γράφεται· καὶ αὕτη ἡ ἀναλογία ἀνάμνησις καὶ ἀπόδοσις ἐστὶ κανόνος. Δεῖ δὲ τὸν γραμματικὸν ταῦτα πάντα καλῶς ἐπίστασθαι.

«Ἑκτον κρίσις ποιημάτων, ὃ δὴ κάλλιστόν ἐστι πάντων τῶν ἐν τῇ τέχνῃ». 15 Κρίσις ποιημάτων μὲν ἡ ἀκριβὴς γνῶσις τῶν ποιημάτων λέγεται· ταῦτῃ τῇ ἡκριβωμένη γνῶσει χρώμενος ὁ γραμματικὸς δεῖ γινώσκειν τὰ βιβλία τῆς ἐκκλησίας πάντα, τουτέστιν τὴν παλαιὰν καὶ καινὴν διαθήκην, ἵνα ὅταν ἀκούσῃ φωνὴν ἔZenῃ καὶ σύγγραμμα ἢ ποιήμα ψευδές, μὴ δέξηται αὐτὸ ὡς ἀληθινόν, ἐπειδὴ ἔστιν εὐαγγέλιον κατὰ Θωμᾶν λεγόμενον. Δεῖ δὲ γινώσκειν τὸν γραμματικὸν τὰ ὀνόματα
20 καὶ τὰς φωνὰς τῶν εὐαγγελιστῶν, ἵνα μὴ ἀλλότριον καὶ ψευδές εὐαγγέλιον δέξηται· ἀλλὰ καὶ ὁμῶνυμα καὶ ψευδῆ συγγράμματα εἰσὶν, οἷον ἡ λεγομένη Ἀποκάλυψις τοῦ ἁγίου Παύλου· οὐ γάρ ἐστιν τοῦ ἁγίου Παύλου, ἀλλ' ἐτέρου Παύλου αἰρετικοῦ τοῦ Καμωσατέως, ὅθεν οἱ Παυλικιανοὶ κατάγονται· καὶ ἑτέρα Ἀποκάλυψις ἡ λεγομένη τοῦ Θεολόγου· οὐκ ἔστι δὲ τοῦ Θεολόγου· οὐ λέγομεν δὲ τὴν ἐν Πάτμῳ τῇ
25 νήσῳ, μὴ γένοιτο· αὕτη γάρ ἀληθεστάτη ἐστίν, ἀλλὰ τὴν ψευδῶνυμον καὶ ἄλλοτριαν. Δεῖ δὲ τὸν γραμματικὸν καὶ τὰ Ἑλληνικὰ βιβλία γινώσκειν· εἰς γὰρ καὶ ἐν αὐτοῖς ὁμῶνυμα βιβλία ψευδῆ, οἷον ἡ Ἀσπίς Ἡσιόδου καὶ τὰ Θηριακὰ Νικάνδρου· οὐ γάρ ἐστιν ἡ Ἀσπίς Ἡσιόδου οὐδὲ τὰ Θηριακὰ Νικάνδρου· ἐτέρων γάρ εἰσιν ποιητῶν, ἐχρήσαντο δὲ οἱ συγγραφεῖς τῇ ὁμωνυμίᾳ Ἡσιόδου καὶ Νικάνδρου, ἵνα ἄξια κριθῶσιν
30 ἀναγνώσεως. Δεῖ δὲ τὸν γραμματικὸν ταῦτα πάντα καλῶς ἐπίστασθαι, καὶ οὕτως λέγεσθαι καὶ εἶναι γραμματικόν.

§ 2.

Περὶ ἀναγνώσεως.

«Ἀνάγνωσις ἐστὶ ποιημάτων ἢ συγγραμμάτων ἀδιάπτωτος προφορά». Προ-
35 εδιδάξαμεν χάριτι Θεοῦ, τί ἐστιν ἀνάγνωσις, καὶ τί ποιητής, καὶ τί συγγραφεύς, καὶ τί ποιήμα, καὶ τί σύγγραμμα· λειπόμεθα δὲ δεῖξαι ἐνταῦθα, τί ἐστιν ἀδιάπτωτος προφορά. Ἀδιάπτωτον μὲν οὖν νόησον τὸν ἀμετάπτωτον σκοπὸν τοῦ ἀναγινώσκοντος, τουτέστιν μὴ ἔξω τῆς προκειμένης ἀναγνώσεως μεταπίπτοντα· προφορὰν δὲ τὴν διὰ φωνῆς ἐκφορὰν τοῦ λόγου νόησον· ἔστι γὰρ λόγος προφορικὸς ὁ διὰ φωνῆς
40 ἐκφερόμενος, καὶ ἔστιν λόγος ἐνδιάθετος ὁ ἐν τῇ καρδίᾳ μελετῶμενος. Πρῶτος δὲ ἐστὶν ὁ ἐνδιάθετος τοῦ προφορικοῦ· πρῶτον γὰρ μελετῶμεν ὃ θέλομεν εἰπεῖν ἐν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν ἐνδιαθέτως, καὶ οὕτως τότε προφορικῶς ἐκφέρομεν.

«Ἀναγνωστὴν δὲ καθ' ὑπόκριν, κατὰ προσώδιαν, κατὰ διαστολήν». Ὑπόκρισις ἐστὶ φωνῆς καὶ σχήματος πιθανὴ διάθεσις, πρέπουσα τῷ ὑποκειμένῳ προσώπῳ

4 ἐρωτῶμενος HF, *om* L || 8 αἰτίαν HF, αἰτιατικὴν L || 11 *ante* ἐρωτῶμ. *add* καὶ LH | διὰ τί H, ἐτοίμως F, *om* L | τὰ *om* L || 17 τὴν *add* H | καινὴν L, νέαν HF || 19 Δεῖ γιν. ὁ γραμματικὸς L || 25 ἀλλότριον LH || 35 καὶ ποι. καὶ συγгр. L || 36 σύγγραμμα] σύγκριμα L || 38 μεταπίπτοντα F, μεταπίπτειν LH || 39 ἐστὶ ἐπὶ L || 40 δέ] γάρ LHF || 43 κατὰ διαστ. L, καὶ κατὰ δ. H, *om* F

καὶ πράγματι. «Κατὰ προσῳδίαν» δέ, ἵνα ἐν μέν τοις τόνοις τείνωμεν τὴν φωνὴν ἐν αἷς κείνται συλλαβαῖς κατὰ τὴν ἐκάστου διαφορὰν. Διαφέρουσι γὰρ ἀλλήλων οἱ τόνοι οὕτως· ἡ μὲν ὀξεῖα λεπτοτάτην ἔχουσα φωνὴν ἐπὶ τὰ ἄνω τείνει· ἡ δὲ βαρεῖα τραχυτάτην ἔχουσα φωνὴν ἐπὶ τὰ κάτω τείνει· ἡ δὲ περιπωμένη πλατεῖαν ἔχουσα φωνὴν περικεκλασμένως ἐκφωνεῖται, τούτέστιν ὥδε κἀκεῖσε περιτείνεται· διὰ τοῦτο 5 καὶ περιπωμένη λέγεται διὰ τὸ περισπᾶσθαι, τούτέστιν περιτείνεσθαι ὥδε κἀκεῖσε. Εἰρήνται δὲ τόνοι ἐκ μεταφορᾶς τῶν ἐν τῇ κιθάρᾳ τεινομένων νευρῶν· οἱ γὰρ τόνοι ἀπηχήματα μουσικῆς εἰσιν. Ἐν δὲ τοῖς πνεύμασι πάλιν, ἵνα δακύνωμεν ἢ ψιλῶ-
 цωμεν τὴν φωνήν· ἐν δὲ τοῖς πάθεσιν, εἰ μὲν ἔστιν ἀπόστροφος, ἵνα κουφίσωμεν, τούτέστιν ὑπερβῶμεν, φωνήν· εἰ δὲ ἔστιν ὑφέν, ἵνα συνάψωμεν λέξιν μετὰ λέξεως· 10 εἰ δὲ ἔστιν ὑποδιαστολή, ἵνα διαχωρίσωμεν λέξιν ἀπὸ λέξεως. Περὶ δὲ τῶν χρόνων, τούτέστιν τῆς μακρᾶς καὶ τῆς βραχείας, οὐκ ἔστιν νῦν πολλὴ χρεῖα. — «Ἐκ μὲν γὰρ τῆς ὑποκρίσεως τὴν ἀρετὴν, ἐκ δὲ τῆς προσῳδίας τὴν τέχνην, ἐκ δὲ τῆς διαστολῆς τὸν περιεχόμενον νοῦν ὀρώμεν». Ἡ γὰρ ὑπόκρισις λεγομένη πάνυ ἀρέσκει τοῖς ἀκροαταῖς· ἀλλὰ καὶ ἡ προσῳδία ἐκφαίνει τὴν τέχνην καὶ τὸν ἀναγνώστην λαμ- 15
 πρύνει· καὶ ἡ διαστολὴ τὸν περιεχόμενον νοῦν κάλλιστα ἐκφαίνει.

«Ἴνα τὴν μὲν τραγῳδίαν ἡρωϊκῶς ἀναγνώμεν». Τραγῳδία μὲν οὖν κατὰ Ὅμηρον ἑπαρμὰ ἔστι φωνῆς· τὴν γὰρ τῆς Ἰλίου πόλεως ἄλυσιν καὶ συμφορὰν ἐν ὑψηλῇ φωνῇ ἐτραγῳδῆσεν τοιάδε λέγων <I 593 seq>· ἄνδρας μὲν κτείνουσι, πόλιν δὲ τε πῦρ ἀμαθύνει, Τέκνα δὲ τ' ἄλλοι ἄγρουσι βαθυζῶνους τε 20
 γυναῖκας. Δεῖ δὲ ἡμᾶς ὅταν ἀναγινώσκωμεν τραγῳδικὰ διηγήματα ἐν ὑψηλῇ φωνῇ καθὼς οἱ ἥρωες ἀναγινώσκουσιν. Φακὶν μὲν τοὺς ἥρωας οἱ Ἕλληνες ἡμιθέους εἶναι· ἡμεῖς δὲ ἀνθρώπους μὲν, δυνατοὺς δέ. — «Τὴν δὲ κωμῳδίαν βιωτικῶς». Κωμῳδίαν δὲ οἱ ἀρχαῖοι ψόγον καὶ περίσυρμα ἔλεγον εἶναι· ἐγὼ δὲ λέγω, ὅτι καὶ ἐπὶ ψόγου καὶ ἐπὶ ἐπαίνου λαμβάνεται. «Βιωτικῶς» γὰρ εἶπεν ὁ τεχνικός, τούτέστιν 25
 κατὰ τὸν ἐκάστου βίον· ἔστι γὰρ βίος δίκαιος καὶ βίος ἀδίκος, οἷον ὁ βίος τοῦ ἁγίου Πέτρου καλός, ὁ δὲ τοῦ Ἰουλιανοῦ κακός. Ὅταν οὖν ἐκάστου μνημονεύει ἀέλωμεν, ἐπὶ μὲν τοῦ ἀποστόλου πρᾶξιαν καὶ ἰλαρὰν φωνὴν ἀφίεμεν πρέπουσαν τῷ βίῳ αὐτοῦ, οἷον «ὁ μακαριώτατος ἀπόστολος τῶν προσκαίρων ἀγαθῶν καταφρονήσας ἠκολούθησε τῷ Χριστῷ»· ἐπὶ δὲ τοῦ Ἰουλιανοῦ τραχεῖαν καὶ καταπικρὸν φωνὴν 30
 ἀφίεμεν πρέπουσαν τῷ βίῳ αὐτοῦ, οἷον «ὁ ἀθλιώτατος Ἰουλιανὸς διὰ πρόσκαιρον ἀπὸ λαυαν ἀπέστη ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ». — «Τὰ δὲ ἐλεγεία λιγυρῶς». Ἐλεγείον δὲ ἔστι μέτρον διαφέρον τοῦ ἱαμβικοῦ μέτρου καὶ ἡρωϊκοῦ, πέντε πόδας ἐπιδεχόμενον. Ἐχρῶντο δὲ οἱ ἀρχαῖοι τῷ μέτρῳ τούτῳ ἐν τοῖς τάφοις· ἐλεγείον δὲ ἐκλήθη διὰ τὸ καὶ τὰς γυναῖκας λιγυρᾷ τῇ φωνῇ κλαίειν ἐν τοῖς τάφοις καὶ λέγειν αἰ αἰ. — 35
 «Τὸ δὲ ἔπος εὐτόνως». Ἐπος δὲ ἔστι καθ' ἕνα μὲν τρόπον λόγος, κατὰ δὲ δεῦτερον λόγων ἀκολουθία· καὶ δεῖ τὸν ἀναγινώσκοντα εὐτόνως, τούτέστιν ἰσχυρῶς καὶ κραταιῶς, ἐπακολουθεῖν τῇ ἀναγνώσει, καὶ μὴ ποιεῖν ἑκκοπὰς καὶ χωρισμοὺς συλλαβῶν καὶ λέξεων ἐν αἷς οὐ πρόπει. — «Τὴν δὲ λυρικὴν ποιήσιν ἐμμελῶς». Λυρικὴ ποιήσις οὖν ἔστιν ἡ τὰ ἄσματικά ποιήματα περιέχουσα. Δεῖ δὲ τὸν ποιητὴν ἐμπεῖρον εἶναι 40
 τῆς μουσικῆς, ἵνα μελίσῃ καλῶς τὰ ποιήματα, οἷον ἔαν τις θέλῃ ποιῆσαι κανόνα, πρῶτον δεῖ μελίσαι τὸν εἰρμόν, εἴτα ἐπαγαγεῖν τὰ τροπάρια ἱσοσυλλαβοῦντα καὶ ὁμοτονοῦντα τῷ εἰρμῷ καὶ τὸν σκοπὸν ἀποψίζοντα. — «Τοὺς δὲ οἰκτοὺς ὑφειμένως καὶ γοερῶς». Οἰκτος δὲ ἔστιν εὐσπλαγχνία, γόος δὲ θρήνος. Καὶ δεῖ τὸν ἀναγινώ-

11 εἰ δὲ ἔστιν ὑποδ. — λέξεως Paris. 2594, ὑποδ. δὲ ἔστιν ἵνα χωρίσωμεν λ. ἀπὸ λ. F, om LH | δὲ τ. FH, δὲ γὰρ τ. L || 13 ἐκ δὲ τῆς πρ. τὴν τέχνην om L | ἐκ δὲ τῆς δ. — ὀρώμεν (14) om LF | ὑποδιαστολῆς H || 20 ἀμαθύνει LHF || 23 κωμ. βιωτ. om L || 25 τεχνικός] ποιητής LHF || 32 τὸ δὲ ἐλεγείον δὲ ἔστι L || 35 λιγυρᾶς L || 37 λόγων F, τρόπον L, om H || 38 ante καὶ μὴ add ἦν L || 40 post ἄσματ. add τούτεστι τὰ ψαλτικά HF

σκοντα, ὅταν ἀναγινώσκῃ περὶ τινων ἐν ἀνάγκαις περιπεσόντων, σπλαγχνίζεσθαι καὶ γοεῖν τῇ φωνῇ ἥγουν θρηνητικῇ ἀναγινώσκειν, μιμούμενον τὰς φωνὰς καὶ τὰ ἤθη τῶν ἐν ἀνάγκαις περιπεσόντων. — «Τὰ γὰρ μὴ παρὰ τὴν τούτων γινόμενα ὦν εἶπαμεν παρατήρησιν καὶ τὰς τῶν ποιητῶν ἀρετὰς καταρρυπαίνει καὶ τὰς ἔξεις τῶν
5 ἀναγινωσκόντων καταγελάστους παρίστησιν».

§ 7 (8b)

Περὶ συλλαβῆς.

«Συλλαβὴ ἐστὶ κυρίως σύλληψις συμφώνων μετὰ φωνήεντος ἢ φωνηέντων, οἷον *κᾶρ βους*». Κυρίως σύλληψιν ἐνταῦθα τὴν ἀληθινὴν περικράτησιν νόησον·
10 περικρατοῦνται γὰρ ἐν ἀλλήλοις τὰ στοιχεῖα καὶ οὕτως ἀποτελοῦσιν συλλαβήν, οἷον ἡ *κᾶρ* συλλαβὴ περικρατεῖ τρία στοιχεῖα· ἔχει γὰρ ἐν ἀρχῇ τὸ *κ*, ἐπὶ τέλους δὲ τὸ *ρ*, καὶ μέσον τὸ *ᾱ*· καὶ ἡ *βους* ἔχει ἐν ἀρχῇ τὸ *β*, ἐπὶ τέλους δὲ τὸ *ς*, καὶ μέσον τὸ *ου* δίφθογγον, περικρατοῦσα τέσσαρα στοιχεῖα. Εὐρίσκεται δὲ καὶ συλλαβὴ ἔξ ἐνός φωνήεντος καὶ ἔξ ἐνός συμφώνου, οἷον *ᾠρ*· ἔχει γὰρ ἐν ἀρχῇ τὸ *ᾠ*, ἐπὶ τέλους
15 δὲ τὸ *ρ*· καὶ ἀνάπαλιν ἔξ ἐνός συμφώνου καὶ ἔξ ἐνός φωνήεντος, οἷον *ῥᾱ*· ἔχει μὲν γὰρ ἐν ἀρχῇ τὸ *ρ*, ἐπὶ τέλους δὲ τὸ *ᾱ*. Εὐρίσκεται δὲ καὶ σύμφωνον περικρατούμενον μετὰ δύο φωνηέντων ἐν διφθόγῳ, οἷον *πεῦ*· ἀλλὰ καὶ καθ' ἑαυτὰ δύο φωνήεντα περικρατοῦνται, οἷον *εὔ*. Ἀνέρχεται δὲ ἡ μεγίστη συλλαβὴ ἕως ἔξ στοιχείων περικρατουμένη, οἷον *στράγξ*· ἔχει γὰρ τὸ *ς* καὶ τὸ *τ* καὶ τὸ *ρ* καὶ τὸ *ᾱ* καὶ τὸ *γ*
20 καὶ τὸ *ξ*. Καταχρηστικῶς δὲ εἶπεν ὁ τεχνικός καὶ τὴν ἔξ ἐνός φωνήεντος συλλαβήν· κατάχρησις δὲ ἐστὶ τρόπος· τρόπος δὲ ἐστὶ παρατροπὴ ἀληθείας, ὥστε οὐκ ἐστὶ συλλαβὴ. Ὅμως οὖν ἕκαστον φωνήεν καθ' ἑαυτὸ συλλαβὴ λέγεται διὰ τὸ εἰς τόπον συλλαβῆς καταλογισθῆναι, οἷον *ᾱ ἢ ἰ ὀ ὠ ὡ*.

§ 8 (9b).

Περὶ μακρᾶς συλλαβῆς.

25 «Μακρὰ συλλαβὴ γίνεται κατὰ τρόπους ὀκτώ, φύσει μὲν τρεῖς, θέσει δὲ πέντε· καὶ φύσει μὲν ἦτοι ὅταν διὰ τῶν μακρῶν στοιχείων ἐκφέρηται, οἷον ἥρως». Προέμαθες ὅτι μακρὰ στοιχεῖα δύο εἰσίν, ἡ καὶ *ω*. Φύσει μακρὰ λέγονται, ὅτι φυσικῶς ἐν αὐτοῖς τὸ μέγεθος ἔχουσιν καὶ οὐκ ἔξωθεν ἐπέεακτον· τὰ δὲ βραχεῖα καὶ τὰ
30 δίχρονα ἐπέεακτον τὸ μέγεθος ἔχουσιν, ὡς λέξων ἔρχομαι. — «Ἡ ὅταν ἔχῃ ἐν τῇ τῶν δίχρονων κατ' ἑκτασιν παραλαμβάνον, οἷον Ἄρης». Ἰδοὺ ἐνταῦθα τὸ *α* ἐκτείνεται ποιητικῇ μὲν ἔξουσιν, εὐλόγως δέ· οἱ γὰρ ποιηταὶ τὰ δίχρονα ἢ διὰ μέτρον ἢ δι' ἄλλην τινὰ αἰτίαν εὐλογον πῇ μὲν ἐκτείνουσι πῇ δὲ συστέλλουσιν. Ἡ δὲ *ῥῆς* συλλαβὴ χωρὶς πάσης ἀντιλογίας μακρὰ ἐστίν, ἐπειδὴ τὸ *η* ἔχει· τὸ γὰρ *ῥ* καὶ τὸ *ω*
35 καὶ μόνον καὶ μετ' ἄλλων φύσει μακρὰ εἰσιν. — «Ἡ ὅταν ἔχῃ μίαν τῶν διφθόγγων, οἷον Αἴας». Ἰδοὺ ἐνταῦθα τὸ *α* μὴ δυνάμενον εἶναι μόνον μακρὸν προσέλαβεν τὸ *ι*, καὶ οὕτως ἐμεγεθύνθη· ἡ δὲ *ᾱς* συλλαβὴ καθαρὰ οὖσα μακρὰ ἐστίν· καθαρὰν δὲ λέγομεν πᾶσαν συλλαβὴν τὴν πρὸ ἑαυτῆς φωνήεν ἔχουσαν. Γίνωσκε δὲ ὅτι ὁ τεχνικός τὴν προηγούμενην συλλαβὴν διδάσκει ἐνταῦθα, οὐχὶ δὲ τὴν ἐπὶ τέλους. — «Θέσει δὲ ἦτοι
40 ὅταν εἰς δύο σύμφωνον λήγῃ, οἷον ἄλς». Ἰδοὺ καὶ ἐνταῦθα τὸ *ᾱ* προσέλαβεν τὰ δύο σύμφωνον, λέγω δὴ τὸ *λ* καὶ τὸ *ς*, καὶ οὕτως ἐμεγεθύνθη. — «Ἡ ὅταν βραχεῖ ἢ

2 μιμούμενος LHF || 3 ὦν εἶπαμεν L, ὡς εἶπομεν H, *om* F || 4 καταρρυπαίνει LH, καταριπτει F || 10 περικρατοῦνται F, περικρατοῦντα L, περικρατοῦσι H || 13 τὸ (*ante* ου) F, τοῦ L, τὴν H | *ante* τέσσ. *add* δὲ L | καὶ *ante* συλλ. *ucll* H || 16 δὲ *post* τέλους *om* L | καὶ *add* H || 18 δὲ *add* F || 19 καὶ ἔχει γὰρ L || 32 εὐλόγως] ἀλόγως LHF || 35 μετὰ τῶν ἄλλων L

βραχυνομένην φωνήεντι ἐπιφέρηται δύο σύμφωνα, οἷον ἀγρός». Ἰδοὺ καὶ ἐνταῦθα τὸ α διὰ τὴν ἐπιφορὰν τῶν δύο συμφώνων, λέγω δὴ τοῦ γ καὶ τοῦ ρ, ἐμεγεθύνθη, τουτέστι μακρὸν ἐγένετο. — «Ἦ ὅταν εἰς ἀπλοῦν σύμφωνον λήγῃ καὶ τὴν ἑξῆς ἔχῃ ἀπὸ συμφώνου ἀρχομένην, οἷον ἔργον». Ἰδοὺ καὶ ἐνταῦθα ἡ ἐρ συλλαβή, διότι λήγει εἰς ἀπλοῦν σύμφωνον τὸ ρ καὶ ἔχει τὴν γῶν συλλαβὴν ἀπὸ συμφώνου ἀρχομένην τοῦ γ, μακρά ἐστίν, ἡ δὲ γῶν βραχεῖα, ὅτι οὐκ ἔχει ἄλλην συλλαβὴν ἀπὸ συμφώνου ἀρχομένην· εἰ γὰρ εἶχεν, ἐμεγεθύνετο ἂν καὶ αὐτή. Οὕτως γὰρ ἐκτείνονται τὰ δίχρονα καὶ τὰ βραχέα φωνήεντα, καὶ οὐχ ὡς ἔτυχεν, ἀλλ' ὡς ὁ προκείμενος σκοπὸς διδάσκει. — «Ἦ ὅταν διπλοῦν σύμφωνον ἐπιφέρηται, οἷον ἔξω. Ἰδοὺ πάλιν ἐνταῦθα τὸ ε διὰ τὴν ἐπιφορὰν τοῦ ξ ἐμεγεθύνθη· οὕτω γὰρ πάντα τὰ βραχέα καὶ τὰ δίχρονα τῇ ἐπιφορᾷ τῶν διπλῶν συμφώνων ἐκτείνονται. — «Ἦ ὅταν εἰς διπλοῦν σύμφωνον λήγῃ, οἷον Ἄραψ». Ἰδοὺ καὶ ἐνταῦθα τὸ α, ἡγουν ἡ πρώτη συλλαβή, μακρά ἐστίν, διότι λήγει ἡ δευτέρα συλλαβή εἰς διπλοῦν σύμφωνον τὸ ψ, βραχεῖα δὲ ἐστίν ἡ δευτέρα συλλαβή ἡ ραψ (*sic*).

§ 9 (10 b).

15

Περὶ βραχείας συλλαβῆς.

«Βραχεῖα συλλαβὴ γίνεται κατὰ τρόπους δύο, ἥτοι ὅταν ἔχῃ ἓν τι τῶν διχρόνων κατὰ κυτολὴν παραλαμβανόμενον, οἷον Ἄρης». Προεΐπομεν ὅτι οἱ ποιηταὶ ποιητικῇ ἔξουσίᾳ τὰ δίχρονα πῇ μὲν ἐκτείνουσιν πῇ δὲ κυστεύουσιν. — «Ἦ ὅταν ἔχῃ ἓν τι τῶν φύσει βραχέων, οἷον βρέφος». Ἰδοὺ ἡ βρε καὶ ἡ φoc συλλαβὴ βρα- 20 χεῖαί εἰσιν, ὅτι βραχέα φωνήεντα ἔχουσιν· εἰ γὰρ καὶ ἀρχεται ἡ φoc συλλαβὴ ἀπὸ συμφώνου τοῦ φ, ἀλλ' ἡ βρε οὐ λήγει εἰς σύμφωνον, ἀλλ' εἰς φωνήεν.

§ 10 (11 b).

Περὶ κοινῆς συλλαβῆς.

«Κοινὴ συλλαβὴ γίνεται κατὰ τρόπους τρεῖς, ἥτοι ὅταν εἰς μακρὸν φωνῆεν 25 λήγῃ καὶ τὴν ἑξῆς ἔχῃ ἀπὸ φωνήεντος ἀρχομένην, οἷον <Γ 164> οὐ τί μοι αἰτίη ἔσσι, θεοὶ νῦ μοι αἵτιοί εἰσιν». Ἰδοὺ ἐνταῦθα ἡ οἱ δίφθογγος εἰς μακρὸν φωνῆεν λήγει τὸ ι, καὶ ἡ ἑξῆς ἀρχεται ἀπὸ τῆς αι διφθόγγου, καὶ διὰ τοῦτο λέγεται κοινή. Ἡ δὲ κοινὴ συλλαβὴ παρὰ τοῖς μετρικοῖς πῇ μὲν ἀντὶ μακρᾶς πῇ δὲ ἀντὶ βραχείας παραλαμβάνεται, καὶ διὰ τοῦτο λέγεται κοινή συλλαβή. Εἰ δὲ θέλεις τὴν 30 αἰτίαν τοῦ Ὀμηρικοῦ στίχου μαθεῖν, ἔστιν οὕτως· ἡ Ἑλένη ὀνειδιζομένη ὑπὸ Πριάμου καὶ τῶν λοιπῶν ἀρχόντων, ὅτι διὰ ἐ πολλὰ κακὰ ἔγνωμεν, καὶ κυγκαταθεμένης αὐτῆς καὶ ἑαυτὴν κατακρινούσης, ἐλεῆσας αὐτὴν ὁ Πρίαμος ἀπεκρίθη τὸν στίχον τοῦτον λέγων· οὐ τί μοι αἰτίη ἔσσι, θεοὶ νῦ μοι αἵτιοί εἰσιν, τουτέστιν οὐδαμῶς μοι γέγονας κύ αἵτιος κακῶν, ἀλλ' οἱ θεοί. — «Ἦ ὅταν βραχεὶ ἡ βραχυνομένη 35 φωνήεντι ἐπιφέρηται δύο σύμφωνα, ὧν τὸ μὲν δευτέρον ἀμετάβολον, τὸ δὲ ἡγούμενον καθ' ἓν ἄφωνόν ἐστιν, οἷον <Τ 287> Πάτροκλέ μοι δειλῇ πλείεστον κεχαρισμένε θυμῷ». Ἰδοὺ καὶ ἐνταῦθα ἡ πα συλλαβὴ κοινή ἐστίν διὰ τὴν ἐπιφορὰν τῶν δύο συμφώνων, ὧν τὸ μὲν δευτέρον ἐστίν ἀμετάβολον, τὸ ρ, τὸ δὲ

5 τὴν γῶν συλλ. *om* F | συλλαβὴν *om* L || 6 τοῦ γ — ἀρχομένην (7) *om* L || 7 γὰρ καὶ ἐκτείν. L || 8 τὰ *ante* βρ. *add* F || 9 ἐπιφ. διπλ. συμφ. LH || 11 τὰ *bis add* F | διπλῶν] πλοῦν L | συμφώνων H, στοιχείων LH | Ἦ — λήγῃ (12) *om* H || 12 εἰς *om* F || 25 τρεῖς τρόπους H | φωνῆεν μακρὸν H, μακρά φωνήεντα F || 26 ἔχει LH || 30 θέλεις L || 35 ὅταν ἔχῃ βραχεὶ L || 37 δειλῇ HF, δῆλοι L || 38 κεχαρ.] καὶ χαρισμένω L

προηγούμενον, τὸ τ, ἐν τῶν ἐννέα ἀφώνων ἐστίν. Ἐὰν δὲ θέλῃς καὶ τοῦτου τοῦ
 κτίχου τὴν ἐπίλυσιν γνῶναι, ἔστιν οὕτως· τελευτήσαντος τοῦ Πατρόκλου ὀδυρόμενος
 αὐτὸν ὁ Ἀχιλλεὺς (*sic*) εὖν τοῖς ἰδίῳις ἔλεγεν· Πάτροκλέ μοι δειλῇ πλεῖστον
 5 μοι σεαυτὸν κἂν κατ' ὄναρ. — «Ἡ ὅταν βραχεῖα οὖσα καταπεραιοῖ εἰς μέρος λόγου
 καὶ τὴν ἐξῆς ἔχῃ ἀπὸ φωνήεντος ἀρχομένην, οἷον <Ξ 1> Νέκτορα δ' οὐκ ἔλαθεν
 ἰαχὴ πίνοντά περ ἔμπης». Ἰδοὺ καὶ ἐνταῦθα ἡ θεν συλλαβὴ βραχεῖα οὖσα
 καταπεραιοῖ εἰς μέρος λόγου καὶ τὴν ἐξῆς ἔχει ἀπὸ τοῦ ῆ φωνήεντος ἀρχομένην.
 Ἡ δὲ ἐπίλυσιν τοῦ κτίχου ἐστίν οὕτως· καίπερ πίνοντα τὸν Νέκτορα ὁ ἦχος οὐ
 10 διέλαθεν.

Σὺν Θεῷ ἐρμηνεία τῶν ὀκτὼ μερῶν τοῦ λόγου.

§ 12 (14b).

Περὶ ὀνόματος.

«Ὅνομά ἐστι μέρος λόγου πτωτικόν». Μέρος λόγου λέγεται, ὅτι ἐν τῶν ὀκτὼ
 15 μερῶν τοῦ λόγου ἐστίν· πτωτικόν δὲ λέγεται, ὅτι πτώσεις ἐπιδέχεται. — «Σῶμα ἢ
 πρᾶγμα σημαῖνον, σῶμα μὲν, οἷον λίθος, πρᾶγμα δέ, οἷον παιδεία». Γίνωσκε δὲ ὅτι
 κατὰ γραμματικούς σῶμά ἐστι πᾶν τὸ ἀφῆ κρατούμενον, πρᾶγμα δὲ τὸ μὴ τῇ ἀφῇ
 κρατούμενον, ἀλλὰ τῷ νῷ. — «Κοινῶς τε καὶ ἰδίως λεγόμενον, κοινῶς μὲν, οἷον
 20 ἀνθρωπος ἵππος· τὸ γὰρ ἀνθρωπος ὄνομα κοινόν ἐστι πάντων τῶν ἀνθρώπων·
 ὁμοίως καὶ τὸ ἵππος κοινόν ὄνομά ἐστι πάντων τῶν ἵππων. — «Ἰδίως δέ, οἷον
 Σωκράτης»· εἰς γὰρ τῶν ἀνθρώπων ἐστίν ὁ Σωκράτης, καὶ Λευκὸς ἵππος εἰς πᾶν-
 των τῶν ἵππων ἐστίν. — «Παρέπεται δὲ τῷ ὀνόματι πέντε». Ποῖα ταῦτα; «Γένη,
 εἶδη, σχήματα, ἀριθμοί, πτώσεις»· παρεπόμενα δὲ λέγονται διὰ τὸ πλησίον αὐτὰ
 ἔπεσθαι τοῦ ὀνόματος· ἡ γὰρ παρὰ πρόθεσις παρὰ τοῖς γραμματικοῖς πλησιασμών
 25 σημαίνει.

«Γένη μὲν οὖν εἰσι τρία, ἀρσενικόν, θηλυκόν, οὐδέτερον· ἔνιοι δὲ προστιθέασι
 τοῦτοισι ἄλλα δύο, κοινόν τε καὶ ἐπίκοινον, κοινὸν μὲν, οἷον ἀνθρωπος ἵππος, ἐπί-
 κοινον δέ, οἷον χελιδὼν αἰτός». Ἀρσενικοῦ γένους ἐστίν ὄνομα, οὐ κατ' εὐθείαν
 καὶ ἐνικὴν πτῶσιν προηγείται ἄρθρον τὸ ὁ, οἷον ὁ θεός, ὁ ἄγγελος, ὁ ἀνθρωπος
 30 καὶ τὰ τοιαῦτα· θηλυκοῦ δὲ γένους ἐστίν ὄνομα, οὐ κατ' εὐθείαν καὶ ἐνικὴν πτῶσιν
 προηγείται ἄρθρον τὸ ἡ, οἷον ἡ γυνή, ἡ σοφία, ἡ πόλις καὶ τὰ τοιαῦτα· οὐδετέρου
 δὲ γένους ἐστίν ὄνομα, οὐ κατ' εὐθείαν καὶ ἐνικὴν πτῶσιν προηγείται ἄρθρον τὸ τό,
 οἷον τὸ φῶς, τὸ ὕδωρ, τὸ μέλι καὶ τὰ τοιαῦτα. Γίνωσκε δὲ ὅτι κοινὸν ὄνομά ἐστι
 τὸ διὰ δύο ἄρθρων σημαῖνον τό τε ἄρρεν καὶ τὸ θῆλυ, οἷον ὁ ἀνθρωπος καὶ ἡ ἀν-
 35 θρωπος, ὁ ἵππος καὶ ἡ ἵππος· ὁμοίως δὲ καὶ ὁ κύων καὶ ἡ κύων. Ἐπικόινον <δὲ>
 ὄνομά ἐστι τὸ δι' ἐνὸς ἄρθρου σημαῖνον τό τε ἄρρεν καὶ τὸ θῆλυ, οἷον ὁ αἰτός
 λέγοντες οὐ λέγομεν καὶ ἡ αἰτός, ἀλλὰ μόνον ὁ αἰτός διὰ τοῦ ἐνὸς ἄρθρου· οὕτως
 καὶ ὁ κόραξ καὶ ὁ πέρδιξ καὶ τὰ ὅμοια· καὶ ἡ χελιδὼν λέγοντες οὐ λέγομεν καὶ ὁ
 χελιδὼν, ἀλλὰ μόνον ἡ χελιδὼν διὰ τοῦ ἐνὸς ἄρθρου· οὕτως καὶ ἡ περιστέρα καὶ
 40 ἡ τρυγὼν καὶ τὰ τοιαῦτα.

1 ἐν F, *om* LH || 3 σὺν F, ἐν LH | δῆλοι πλείστον καὶ χαριζόμεν L ||
 4 μοι (*ante* π.) *add* H || 6 ἔχει LHF || 7 ἰαχὴ] ἡ ἀχὴ L

DISCR. SCR. IN LHKR] 16 σῶμα μὲν — παιδεία *add* R || 18 *post* νῷ
add: οἷον θεὸς ἄνεμος παιδεία ἐπιστήμη καὶ τὰ ὅμοια R || 20 κοινὸν ὄνομά ἐστι
add R || 24 ἔπεσθαι KR, ἔσσεσθαι L, εἶναι H || 26 καὶ οὐδέτ. HR || 27 τοῦτοισι]
 καὶ R || 28 αἰτός χελιδὼν R || 30 ἐνικὴν] γενικὴν L; *item* v. 32 || 32 δὲ *et*
 ὄνομα *add* R || 34 σημαῖνον *om* L | ὁ ἀνθρ. καὶ ἡ ἀνθρ. *add* KR || 37 διὰ —
 ἄρθρου *add* KR

«Εἶδη δύο, πρωτότυπον καὶ παράγωγον»· πρωτότυπον μὲν, οἷον οὐρανός, παράγωγον δέ, οἷον οὐράνιος· ὁμοίως καὶ ἡ γῆ πρωτότυπος λέγεται, παράγωγον δέ, οἷον γήϊνος. Λέγομεν δὲ καὶ ἐπὶ χωρῶν καὶ πόλεων, χωρῶν μὲν πρωτότυπον Ἀσία, παράγωγον δὲ Ἀσιανός· ὁμοίως καὶ Ἀφρική πρωτότυπον ὄνομα χώρας, παράγωγον δὲ Ἀφρικανός· ἐπὶ πόλεων δὲ πρωτότυπον ὄνομα, οἷον Ῥώμη, παράγωγον δέ, οἷον Ῥωμαῖος, Ἀθῆναι καὶ Ἀθηναῖος, Ἀλεξάνδρεια καὶ Ἀλεξανδρεύς, Καμάρεια καὶ Καμαρείτης, Πάνορμος καὶ Πανορμίτης.

«Εἶδη δὲ παραγώγων ἐστὶν ἐπτὰ, πατρωνυμικόν, κτητικόν, συγκριτικόν, ὑπερθετικόν, ὑποκοριστικόν, παρώνυμον, ῥηματικόν. Πατρωνυμικόν μὲν οὖν ἐστὶ τὸ κυρίως ἀπὸ πατρὸς ἐσχηματισμένον, καταχρηστικῶς δὲ καὶ τὸ ἀπὸ προγόνων, οἷον Πηλεΐδης Αἰακίδης ὁ Ἀχιλλεύς». Γίνωσκε δὲ ὅτι ὁ Ἀχιλλεύς λέγεται καὶ Πηλεΐδης καὶ Αἰακίδης πατρωνυμικῶς· ἐκ μὲν τοῦ Πηλέως τοῦ ἰδίου πατρὸς λέγεται Πηλεΐδης, ἐκ δὲ τοῦ Αἰακοῦ τοῦ ἰδίου πατρὸς λέγεται Αἰακίδης. — «Τύποι δὲ τῶν πατρωνυμικῶν ἀρσενικῶν μὲν τρεῖς, ὁ εἰς δης, ὁ εἰς ων, ὁ εἰς αδιος, οἷον Ἀτρείδης Ἀτρείων, καὶ ὁ τῶν Αἰολέων ἴδιος τύπος Ὑρράδιος· Ὑρρα γὰρ παῖς Πιττακός». Πρῶτος τύπος ὁ εἰς δης, οἷον Πηλεΐδης· δεῦτερος τύπος ὁ εἰς ων, οἷον Πηλείων· τρίτος τύπος ὁ εἰς αδιος, οἷον Πηλεΐαδιος. Θηλυκῶν δὲ ὁμοίως τύποι εἰς τρεῖς, ὁ εἰς ις, ὁ εἰς ας, ὁ εἰς νῆ, οἷον ἀπὸ Πριάμου τοῦ ἰδίου πατρὸς ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ λέγεται Πριαμὶς καὶ Πριαμίας καὶ Πριαμίνη· ἰδοὺ οἱ τρεῖς τύποι. — «Κτητικόν δὲ ἐστὶ τὸ ὑπὸ τὴν κτήσιν πεπτωκός, ἐμπεριελημμένου τοῦ κτήτορος, οἷον Νηληΐοι ἵπποι, Ἐκτόριος χιτῶν, Πλατωνικόν βιβλίον»· ἀπὸ μὲν Νηλέως τοῦ κτήτορος λέγεται Νηληΐοι ἵπποι, ἀπὸ δὲ Ἐκτορος τοῦ κτήτορος λέγεται Ἐκτόριος χιτῶν καὶ Ἐκτόριος οἶκος, Πλατωνικὸς ἐλαῖων καὶ τὰ ὅμοια. — «Συγκριτικόν δὲ ἐστὶ τὸ τὴν σύγκρισιν ἔχον ἐνὸς πρὸς ἓνα ὁμοιογενή, ὡς Ἀχιλλεύς ἀνδρείοτερος Αἴαντος, ἢ ἐνὸς πρὸς πολλοὺς ἑτερογενεῖς, ὡς Ἀχιλλεύς ἀνδρείοτερος τῶν Τρώων». Σύγκρισις δὲ ἐστὶ λόγος ἀντεξεταστικός ἐκ παραθέσεως ἐτέρου προσώπου, συνάγων τῷ παραλαμβανομένῳ τὸ μείζον· συγκρίνοντες γὰρ μεταξὺ τοῦ Αἴαντος καὶ τοῦ Ἀχιλλέως τὴν ἀνδρείαν ἑκάστου, λέγομεν ἀνδρείοτερον τὸν Ἀχιλλέα ὡς ὑπερβάλλοντα τῇ ἀνδρείᾳ· λέγεται ὁ μὲν Αἴας ἀνδρείος, ὁ δὲ Ἀχιλλεύς ἀνδρείοτερος κατὰ σύγκρισιν· ὁμοίως καὶ οἱ Τρῶες ἀνδρείοι λέγονται, ἀνδρείοτερος δὲ τῶν Τρώων ὁ Ἀχιλλεύς κατὰ σύγκρισιν. — «Τῶν δὲ συγκριτικῶν τύποι εἰς τρεῖς, ὁ εἰς τέρος, οἷον δέυτερος βραδύτερος, καὶ ὁ εἰς ων καθαρὸν, οἷον βελτίων, καὶ ὁ εἰς ων, οἷον κρείσων ἥσων». Παραδείγμα δὲ τούτων, οἷον ἐστὶ ταχύς πρωτότυπον λεγόμενον ὄνομα· παράγωγον δὲ αὐτοῦ πρῶτος τύπος τῶν συγκριτικῶν γενόμενος ταχύτερος, δεῦτερος τύπος τῶν συγκριτικῶν ταχίων, τρίτος τύπος τῶν συγκριτικῶν τάσων, καὶ τροπὴ τοῦ τ εἰς θ θάσων. — «Υπερθετικόν δὲ ἐστὶ τὸ

1 Εἶδη δὲ δύο R | πρωτότ. μὲν ἐστὶν τὸ κατὰ τὴν πρώτην θέσιν λεχθέν, οἷον γῆ, παράγωγον δέ, οἷον γαῖνος. πρωτότυπον τοῖνον λέγεται οὐρανός, παρ. R || 3 γῆιος K || 8 ἐστὶν LR, om HK || 9 καὶ ῥηματ. H | οὖν om R | κυρίως om R, in marg. add H¹ || 13 Τύποι δέ] τύποι μὲν H | μὲν LK, ὀνομάτων R, om H || 14 ὁ εἰς ων — δης (15) om LH | καὶ ὁ εἰς ων καὶ ὁ R | οἷον — Πιττακός (15) om K || 16 οἷον ante Πηλείων om L || 17 ante Θηλυκῶν add: «Θηλυκῶν δὲ εἰς τρεῖς, ὁ εἰς ις — νεώτεροι» R || 19 δέ] μὲν R | ὑπὸ] περὶ H | ἐμπεπτωκός R || 20 Νηλ.] νήλιοι L, νηλίοι K, νήλειος H, εἰλίοι R | ἵππος H | ἐκτόρεος K; item bis v. 22 | χιτῶν αἰ οἶκος καὶ Πλ. β. R || 21 βιβλίον καὶ Ἐκτόριος ἵππος H || 22 καὶ Ἐκτόριος οἶκος om HR | Πλατ. ἐλ.] Πλατωνικόν βιβλίον R || 28 δέ] μὲν R | τὴν om H | ἐνὸς om H | ὁμοιογενή L, ὁμογενή R || 24 ἀνδρείοτατος L | ὡς ὁ Ἀχιλ. HR || 25 ἀνδρ.] ἰσχυρότερος H || 31 βραδύτερος om R | ὁ bis om H | βελτίον καλλίον R || 32 ων K, ων H, ων L, ον R || 33 γενόμενος — δεύτ. τ. τ. συγκριτικῶν (34) om LH

- κατ' ἐπίτασιν ἐνὸς πρὸς πολλοὺς παραλαβανόμενον ἐν συγκρίσει». Ἐπίτασις ἐστιν οἷονεῖ ἐπέκτασις ἥτοι μεγαλειότης ἐνός τινος ὑπερέχοντος πολλοῦς ἐν μεγαλοσύνῃ, καὶ λέγεται ὑπερθετικῶς μεγαλύτατος καὶ μέγιστος. — «Ὑποκοριστικὸν δέ ἐστι τὸ μείωσιν τοῦ πρωτοτύπου ἀσυγκρίτως δηλοῦν». Παράδειγμα δὲ αὐτοῦ ἐστιν ἄνθρωπος λεγόμενος τέλειος, παράγωγον δὲ αὐτοῦ τὸ καὶ ὑποκοριστικὸν ἀνθρωπάριον· οὕτως καὶ τὰ ὅμοια. — «Παρώνυμον δέ ἐστι τὸ παρ' ὄνομα ποιηθέν, οἷον Θέων Τρύφων»· ἀπὸ γὰρ τοῦ θεοῦ παράγεται Θέων, καὶ ἀπὸ τῆς τρυφῆς Τρύφων· οὕτως καὶ τὰ ὅμοια. — «Ῥηματικὸν δέ ἐστι τὸ ἀπὸ ῥήματος παρηγμένον, οἷον Φιλήμων Νοήμων»· ἀπὸ μὲν τοῦ φιλῶ ῥήματος παράγεται Φιλήμων, καὶ ἀπὸ τοῦ νοῶ Νοήμων.
- 10 «Σχήματα τρία, ἄπλοῦν σύνθετον παρασύνθετον». Ἄπλοῦν μὲν οὖν ἐστὶ τὸ καθ' ἑαυτὸ ἀπλῶς λεγόμενον, οἷον χρυσός· σύνθετον δὲ τὸ ἐκ δύο ὀνομάτων συντιθέμενον, οἷον Χρύσανθος· τὸ γὰρ χρυσός ὄνομα καθ' ἑαυτὸ ἄπλοῦν ἐστὶ· συντεθέντα δὲ ἀμφότερα τὸ τε χρυσός καὶ τὸ ἄνθος ἐγένοντο ἐν ὀνομα σύνθετον· ὁμοίως καὶ τὸ φίλος καὶ ἵππος ὀνόματα συντεθέντα ἀποτελοῦσιν ἐν ὀνομα σύνθετον, οἷον
- 15 Φίλιππος. Τινὲς δὲ τὸ Φίλιππος ἀπὸ ῥήματος συντιθέασιν, ἀπὸ τοῦ φιλῶ καὶ ἵππος λέγουσι Φίλιππος. Ὅμοιως καὶ ἡ ἀνά πρόθεσις καὶ τὸ στάσις συντεθέντα ὄνομα σύνθετον ἀποτελοῦσιν, οἷον Ἀναστάσιος· οὕτως καὶ τὰ ὅμοια. Παρασύνθετον δέ ἐστι τὸ παρὰ συνθέτου ὀνόματος γενόμενον, ὡς ἀπὸ τοῦ Φιλίππου συνθέτου ὀνόματος παράγεται Φιλιππίδης. — «Τῶν δὲ συνθέτων διαφοραὶ εἰσι τέσσαρες· ἃ μὲν γὰρ
- 20 αὐτῶν εἰσιν ἐκ δύο τελείων, ὡς Χειρίσοφος»· τὸ γὰρ χειρὶ τέλειον ὀνομά ἐστιν, ὁμοίως καὶ τὸ σοφός, ἅτινα συντεθέντα ἀπετέλεσαν τὸ Χειρίσοφος σύνθετον ὄνομα. «Ἄ δὲ ἐκ δύο ἀπολείποντων, ὡς Κοφοκλῆς»· τὸ γὰρ κοφός ὄνομα ἀπολείπει τὸ κ, τὸ δὲ κλῆσις ἀπολείπει τὴν ις συλλαβὴν, ἅτινα συντεθέντα ἀποτελοῦσι τὸ Κοφοκλῆς σύνθετον ὄνομα. «Ἄ δὲ ἐξ ἀπολείποντος καὶ τελείου, ὡς Φιλόδημος»· τὸ μὲν γὰρ φίλος
- 25 ὄνομα ἀπολείπει τὸ σ, τὸ δὲ δῆμος τέλειον ὀνομά ἐστιν, ἅτινα συντεθέντα ἀπετέλεσαν τὸ Φιλόδημος. «Ἄ δὲ ἐκ τελείου καὶ ἀπολείποντος, ὡς Περικλῆς»· ἡ γὰρ περὶ πρόθεσις τελείου ὀνομά ἐστιν, τὸ δὲ κλῆσις ἀπολείπει τὴν ις συλλαβὴν, ἅτινα συντεθέντα ἀπετέλεσαν τὸ Περικλῆς σύνθετον ὄνομα· οὕτως καὶ τὰ ὅμοια.
- «Ἀριθμοὶ τρεῖς, ἐνικός, θυϊκός, πληθυντικός· ἐνικός μὲν, οἷον ὁ ἄνθρωπος,
- 30 θυϊκός δὲ τῷ ἀνθρώπῳ, χωρὶς τοῦ ἰ γραφομένου τοῦ ω· συγγραφόμενον δὲ μετὰ τοῦ ἰ τὸ ω γίνωσκε ὅτι δοτικὴν πτῶσιν σημαίνει ἐνικοῦ ἀριθμοῦ· πληθυντικός δὲ οἱ ἄνθρωποι. — «Εἰς δὲ τινες ἐνικοὶ χαρακτῆρες καὶ κατὰ πολλῶν λεγόμενοι, οἷον δῆμος χορός ὄχλος»· ταῦτα γὰρ εἰ καὶ πληθος σημαίνουσιν, ἀλλ' ὅμως ἐνικοῦ χαρακτῆρός εἰσιν. — «Καὶ πληθυντικοὶ κατὰ ἐνικῶν τε καὶ θυϊκῶν, ἐνικῶν μὲν, ὡς
- 35 Ἀθῆναι Θῆβαι»· καὶ ταῦτα γὰρ εἰ καὶ πληθυντικῶς λέγονται Ἀθῆναι καὶ Θῆβαι, ἀλλ' ὅμως τῇ διανοίᾳ ἐνικά νοοῦνται· αἱ γὰρ Ἀθῆναι πληθυντικῶς λεγόμεναι μίαν

1 *post* συγκρίσει *add* «τύποι δὲ αὐτοῦ εἰσι δύο, ὁ εἰς τᾶτος, οἷον δεύτατος βραδύτατος, καὶ ὁ εἰς τος, οἷον ἄριστος μέγιστος». Ὑπερθετικῶς R || 4 *post* δηλοῦν *add* οἷον ἀνθρωπικός, λίθαξ, μυρακίλλιον R || 6 Παρών. — ὅμοια (8) *om* H || 8 Φιλήμων Νοήμων HKR, *om* L || 9 ἀπὸ μὲν — Νοήμων *om* H || 10 *post* Σχῆμ. *add* δὲ H, ὀνομάτων εἰς R | *post* παρασύνθ. *add* ἄπλοῦν μὲν οἷον Μένων — Φιλιππίδης R || 13 ἀμφότ. — χρυσός τὸ χρυσοῦς ὄνομα R | τό τε] ὁ τε LHK || 16 καὶ τὸ στ. *om* R | τὸ στ.] ἡ στ. LHK || 17 ἀναστάσιος L, ἀνάστασις HKR || 19 *post* συνθέτων *add* ὀνομάτων HKR | τέσσαρες] δύο K || 20 ἐκ *om* R | δύο] δευτέρου H || 21 ὁμοίως — σοφός H, καὶ τὸ σοφός τέλειον ὄνομα ἐστὶν R, *om* LK || 22 τὸ σ', τὸ δὲ κλῆσις ἀπολ. *om* L || 27 τὸ δέ] ἡ δὲ LHKR | κλῆσις KR, κλῆς L, κλήσις H | ις KR, ἡς LH || 29 Ἄ. δὲ εἰς τρ. H | καὶ πληθ. HK || 30 γραφομένου LK, γραφόμενον R, ὑπογραφομένου H | τοῦ ω K, τὸ ω LHK || 32 τινες καὶ ἐν. χαρ. κατὰ π. λ. δῆμος H || 34 πληθυντικά H | κατὰ] καὶ τὰ H || 35 *ante prius* Οἰββαι *add* καὶ H

πόλιν σημαίνουσι καὶ οὐ πολλὰς· ὁμοίως καὶ Θῆβαι τὸ αὐτὸ σημαίνουσιν. — «Δυϊκῶν δέ, ὡς ἀμφοτέροι»· οἱ γὰρ ἀμφοτέροι δύο ὄντες πληθυντικῶς λέγονται.

«Πτῶσεις ὀνομάτων εἰς πέντε, ὀρθή, γενική, δοτική, αἰτιατική, κλητική· καὶ ἡ μὲν ὀρθὴ λέγεται ὀνομαστική καὶ εὐθεΐα», οἷον ὁ Πέτρος· «ἡ δὲ γενικὴ κτητική 5 τε καὶ πατρική», οἷον τοῦ Πέτρου ὁ πατήρ ἢ ὁ υἱὸς ἢ ἡ θυγάτηρ ἢ ἡ ἀδελφή. Ταῦτα καὶ τὰ ὅμοια κατὰ πατρικὴν σημασίαν ἵτοι γενεαλογίαν λέγονται· παρὰ τοῦτο γὰρ καὶ γενικὴ καλεῖται. Κτήματα πάλιν τοῦ αὐτοῦ Πέτρου σημαίνοντες λέγονται τοῦ Πέτρου ὁ ἀμπελῶν ἢ ὁ ἐλαιῶν ἢ ὁ φοινικῶν ἢ ὁ οἶκος ἢ ὁ ἵππος καὶ τὰ τοιαῦτα. — «Ἡ δὲ δοτικὴ ἐπισταλτική», οἷον τῷ Πέτρῳ ἐπιστέλλω ἢ δίδωμι ἢ διαλέγομαι καὶ τὰ ὅμοια. — «Ἡ δὲ αἰτιατικὴ κατὰ αἰτιατικὴν σημασίαν λέγεται», οἷον τὸν 10 Πέτρον αἰτῶ ἢ ζητῶ, ἵνα αὐτὸν τιμήσω ἢ ἀτιμάσω, ἢ καὶ ἐν ὁδῷ ἀποστείλω ἢ εἰς μεγάλην ἀξίαν ἀναβιβάσω. — «Ἡ δὲ κλητικὴ προσαγορευτική», καθὼς εἰώθαμεν ἀλλήλους καλεῖν ὦ Πέτρε.

«Ὑποπέπτωκε δὲ τῷ ὀνόματι ταῦτα, ἃ καὶ αὐτὰ εἶδη προσαγορεύονται· κύριον, προσχηρικόν, ἐπίθετον, πρὸς τι ἔχον, ὡς πρὸς τι ἔχον, ὁμώνυμον, συνώνυμον, 15 φερώνυμον, διώνυμον, ἐπώνυμον, ἔθνικόν, ἐρωτηματικόν, ἀόριστον, ἀναφορικόν, δ καὶ ὁμοιωματικόν καὶ δεικτικόν καὶ ἀνταποδοτικόν καλεῖται, περιληπτικόν, ἐπιμεριζόμενον, περιεκτικόν, πεποιημένον, γενικόν, εἰδικόν, τακτικόν, ἀριθμητικόν, ἀπολελυμένον, μετουσιαστικόν». — «Κύριον μὲν οὖν ἐστὶ τὸ τὴν ἰδίαν οὐσίαν ἵτοι ὑπόστασιν σημαῖνον· προσχηρικόν δὲ ἐστὶ τὸ τὴν κοινὴν καὶ καθ' ὅλου οὐσίαν τοῦ 20 εἶδους σημαῖνον· ἐπίθετον δὲ ἐστὶ τὸ ἐπὶ κυρίων ἢ προσχηρικῶν ὁμωνύμων τιθέμενον καὶ δηλοῦν ἔπαινον ἢ ψόγον. Λαμβάνεται δὲ τριχῶς, ἡγουν τρισῶς, «ἀπὸ ψυχῆς, ἀπὸ σώματος, ἀπὸ τῶν ἐκτός· ἀπὸ μὲν ψυχῆς, ὡς σώφρων ἀκόλαστος»· ἐνταῦθα τὸ μὲν σώφρων ἔπαινον σημαίνει, τὸ δὲ ἀκόλαστος ψόγον. «Ἀπὸ δὲ σώματος, ὡς ταχύς καὶ βραδύς»· καὶ ἐνταῦθα τὸ μὲν ταχύς ἔπαινον σημαίνει, τὸ δὲ 25 βραδύς ψόγον· οὕτως καὶ τὰ ὅμοια. «Ἀπὸ δὲ τῶν ἐκτός, ὡς πλούσιος πένης»· πλούσιος γὰρ καὶ πενία οὐκ ἐν τῷ σώματι, ἀλλ' ἐκτός τοῦ σώματος εἰσιν· γυμνωσκον γὰρ ἄρχοντα καὶ πένητα, καὶ οὐδὲν ἄλλος τοῦ ἄλλου σωματικῶς ὑπερέχει. — «Πρὸς τι ἔχον δὲ ἐστὶν ὡς πατήρ υἱὸς φίλος δεξιός»· ὁ γὰρ πατήρ ἔχει πρὸς τὸν υἱὸν υἱικὴν χέσιν, καὶ ὁ υἱὸς πρὸς τὸν πατέρα πατρικὴν χέσιν· ὁμοίως καὶ φίλος [δε- 30 ξιός] πρὸς τὸν ἑαυτοῦ φίλον ἀγαπητικὴν χέσιν ἔχει. — «Ὡς πρὸς τι ἔχον δὲ ἐστὶν ὡς νῦν ἡμέρα»· τὸ γὰρ ὡς ἐπίρρημα ὁμοιωματικόν ἐστίν. «Ὅμώνυμον δὲ ἐστὶν ὄνομα τὸ κατὰ πολλῶν ὁμωνύμων τιθέμενον, οἷον ἐπὶ μὲν κυρίων, ὡς Αἴας

3 *post* Πτῶσεις *add* δὲ K | καὶ αἰτιατ. H | καὶ κλητικὴ HR || 4 λέγεται δὲ ἡ μὲν ὀρθὴ K | οἷον *om* L | οἷον ὁ Π. *om* KR; R *autem post* εὐθεΐα *add* διατὶ λέγεται ἡ ὀρθὴ ὀνομαστικὴ καὶ εὐθεΐα; διότι ἐξ αὐτῆς ποιοῦμεν τὰς ὀνομασίας, καὶ ὅτι σημαίνει τὴν οὐσίαν τῶν πραγμάτων || 9 ἐπισταλτικὴ KR, ἀποσταλτικὴ LH | ἐπιστέλλω KR, ἀποστέλλω LH || 10 κατὰ — λέγ.] κατὰ αἰτίαν τινὰ ἀγαθὴν ἢ κακὴν R || 16 φερών. συνών. *transp.* H | ἐπών. *om* R || 17 ἐπιμεριζόμενον L || 18 περιεκτικόν H | εἰδικόν KR, ἰδικόν LH || 19 καὶ μετous. H | τὴν *om* L | ἵτοι] ἢ K || 20 σημαίνον, οἷον δημῶς, κυράτης P || 21 *post* σημαίνον *add* οἷον ἀνθρωπος ἵππος HR | δέ] μὲν R | ἢ] καὶ H || 23 καὶ ἀπὸ τῶν l | ἐκτός. καὶ ἀπὸ R || 24 Ἀπὸ δὲ σώματος *om* H || 25 καὶ *ante* βρ. *om* KR || 26 πένης] καὶ εἰκότως K || 28 ἄλλος τοῦ ἄλλου HK, ἄλλος τὸν ἄλλον L, ἄλλον R | πρὸς δὲ ἔχον ἐστὶν H || 30 καὶ ὁ υἱὸς — χέσιν *om* LH | δεξιός LHKR || 31 ἔχον *om* H || 32 *post* ἡμέρα *add* θάνατος ζωὴ KR | ὅμοι. ἐστίν. ἡ γὰρ νῦν πρόκειται τῆς ἡμέρας, ἀλλ' οὐ συμπαροῦσιν ἐπὶ τὸ αὐτό, οἷα καὶ ἐπὶ τοῦ πατρὸς καὶ υἱοῦ· παρούσης γὰρ τῆς ἡμέρας ἡ νῦν οὐχ ἴσταιται· ἔτι καὶ ὁ θάνατος παρὼν ζωὴ οὐ σώζεται K || 33 ἐστὶν *om* R | οἷον — κυρίων *om* R

- ὁ Τελαμώνιος καὶ Αἴας ὁ Ἰλέως· ταῦτα γὰρ τῇ ὁμωνυμίᾳ κοινωνοῦσι, τῇ δὲ τοπικῇ
 σημάσι διαφέρουσιν. «Ἐπὶ δὲ προσγορικῶν, ὡς μὴς θαλάττιος καὶ μὴς γηγενής»·
 ὁμοίως καὶ ταῦτα τῇ ὁμωνυμίᾳ κοινωνοῦσι, τῇ δὲ διαφορᾷ τῆς γῆς καὶ τῆς θαλάσ-
 5 σης διαφέρουσιν. — «Συνώνυμον δέ ἐστι τὸ ἐν διαφοροῖς ὀνόμασι τὸ αὐτὸ δηλοῦν,
 οἷον ἄορ Ξίφος μάχαιρα σπάθη φάεγανον»· ταῦτα γὰρ πάντα ἐν εἶδος σημαίνουσι, εἰδη-
 ρον ἀμφήκη, τούτεστιν ἀμφοτέρωθεν ἡκονημένον· ταῦτα καὶ τὰ ὅμοια τούτοις παρὰ
 τοῖς φιλοσόφοις πολύνυμα λέγονται. — «Φερώνυμον δέ ἐστι τὸ ἀπὸ τινος συμ-
 βεβηκότος τεθέν, ὡς Τιταμενός καὶ Μεγαπένθης». Καὶ περὶ μὲν τοῦ Μεγαπένθους
 ἡ αἰτία ἐστὶν αὕτη· ὅταν ἡρπάγῃ ὑπὸ τοῦ Μενέλεω ἡ Ἑλένη, πενθοῦντος αὐτὴν
 10 παντὸς τοῦ οἴκου, ἐτέχθη παῖς τῷ Μενέλεω, καὶ ἐκλήθη Μεγαπένθης παρὰ τὸ μέγα
 πένθος τοῦ οἴκου. Περὶ δὲ τοῦ Τιταμενοῦ, ὅταν ἐτιμωρήσατο τὴν Κλυταίμνηστραν
 ὁ Ὀρέστης, ἐτέχθη αὐτῷ παῖς καὶ ἐκλήθη Τιταμενός παρὰ τὸ τίσασθαι αὐτήν, του-
 τέστιν ἀνταποδοῦναι. — «Διώνυμον δέ ἐστιν ὄνομα τὰ δύο καθ' ἑνὸς κυρίου τε-
 ταγμένα, οἷον Ἀλέξανδρος ὁ καὶ Πάρις, οὐκ ἀναστρέφοντος τοῦ λόγου· οὐ γὰρ εἴ-
 15 τις Ἀλέξανδρος, οὗτος καὶ Πάρις». Ἀνατροφή δέ ἐστιν ὑγεία ὄρου· ὅρος δέ ἐστιν
 ὁ τὸ δν τί ἐστι σημαίνων· ὑγιαίνει δὲ ὁ ὅρος ἐν τῇ ἀνατροφῇ οὕτως, οἷον «πᾶς
 ἄνθρωπος γελαστικός» καὶ «πᾶς γελαστικός ἄνθρωπος»· νοσεὶ δὲ ὁ ὅρος οὕτως, οἷον
 «πᾶς ἄνθρωπος δίπους»· ἔαν ἀναστρέψας εἴπῃς «πᾶς δίπους ἄνθρωπος», οὐκ ἀλη-
 θεύει ὁ ὅρος· οὐ γὰρ ἄνθρωπος μόνος δίπους, ἀλλὰ καὶ αἰτὸς καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἡ
 20 δὲ αἰτία τοῦ καλεῖσθαι αὐτὸν Πάριν, ὡς ἐν τοῖς μυθικοῖς γέγραπται τῶν Ἑλλήνων,
 ἐστὶν αὕτη· μαχεσαμένων τῶν τριῶν θεῶν Ἀθηνᾶς, Ἥρας καὶ Ἀφροδίτης περὶ τοῦ
 χρυσοῦ μήλου καὶ δικαστῶν ἐλθόντων ἐπὶ τῇ μάχῃ αὐτῶν ἦλθεν πρὸ πάντων ὁ
 Ἀλέξανδρος, καὶ διὰ τοῦτο κέκληται Πάρις παρὰ τὸ πρὸ πάντων παρῆναι. — «Ἐπώ-
 νυμον δέ ἐστιν, ὃ καὶ διώνυμον καλεῖται, τὸ μεθ' ἑτέρου κυρίου καθ' ἑνὸς λεγό-
 25 μενον, ὡς ἐνοσίχθων ὁ Ποσειδῶν καὶ φοῖβος ὁ Ἀπόλλων». Τὸ μὲν Ποσειδῶν ἐστι
 κύριον ὄνομα, τὸ δὲ ἐνοσίχθων ἐπώνυμον τοῦ Ποσειδῶνος κατ' ἐνέργειαν λεγόμενον·
 ὡς οἱ Ἕλληνες μυθολογοῦσι, παρὰ τὸ τὴν γῆν σείειν λέγεται ἐνοσίχθων. Ὁμοίως
 καὶ Ἀπόλλων κύριον ὄνομά ἐστι, τὸ δὲ φοῖβος ἐπώνυμον τοῦ Ἀπόλλωνος διὰ τὸ
 μάντιν εἶναι τὸν Ἀπόλλωνα· φοῖβος γὰρ ὁ μάντις λέγεται. Ὁμοίως καὶ ὁ ἅγιος
 30 Γρηγόριος ἐπώνυμον ἔχει τὸ θεολόγος ἐκ τῆς θεολογίας. — «Ἐθνικὸν δέ ἐστι τὸ
 ἔθνους δηλωτικόν, ὡς Φρύξ Γαλάτης· ταῦτα καὶ παράγωγα λέγονται, ὁ μὲν Φρύξ
 ἀπὸ Φρυγίας τῆς χώρας, ὁ δὲ Γαλάτης ἀπὸ Γαλατίας. — «Ἐρωτηματικὸν δέ
 ἐστὶν, ὃ καὶ πευστικὸν καλεῖται, τὸ κατ' ἐρωτήσιν λεγόμενον, οἷον τίς ποῖος πόκος
 πηλίκος· ταῦτα γὰρ κατ' ἐπερώτησιν λέγονται. — «Ἀόριστον δέ ἐστι τὸ τῷ
 35 ἐρωτηματικῷ ἐναντίως λεγόμενον, οἷον ὅστις ὅποῖος ὅπόκος ὀπηλίκος· ταῦτα γὰρ

1 ὁ ἰλέως L, διλέως K, ὁ ἰλεῶς R, ὁ τοῦ διλέως H | ἰλεῶς, ἐπὶ τῶν κυρίων.
 ταῦτα R || 3 τῆς δὲ διαφορᾶς LH || 4 ὀνόμασι om LH || 5 σπάθη μάχ. H |
 φάεγ. σπάθη K || 7 -φοῖς πολύνυμα] *hic incipit M fol. 52^r*

DISCR. SCR. IN MHKR] 8 ὡς τιταμενός R, ὡς στήκαμενος M, ὡς στικαμε-
 νός K, ὡς τιταμένης H || 9 ὑπὸ] ἀπὸ MHKR | μενελέου M, μενελάου HKR ||
 10 μενέλεω M, μενελάω HKR || 11 Τιταμενοῦ R, στήκαμ//// M (στήκαμένου L), στι-
 καμένου K, τιταμένους H | κλυγενέστραν M || 12 τιταμενός R, στήκαμενος M,
 στικαμενός K, τιταμένης H | τὸ τίσασθαι — ἀνταποδοῦναι (13) H, τὰ στήγματα
 MR, τὰ στίγματα K || 14 ἀναστρ.] ἀναστρέφος δὲ M, ἀναστρόφως δὲ H | εἴ τις
 HK, ////τις M (ἦτις L), οὗτος R || 16 ὁ ante ὅρος add K || 23 παρῆναι KR,
vocab. erasum M (παρῆναι L), παρίεναι H || 24 κυρίου om H || 27 τὸ om M |
 σείειν HK, σείειν M, σείεσθαι R || 33 ἐρώτησιν] ἐπερώτησιν MR || 34 Ἀόριστον
 — λέγονται (577,1) om MK | τὸ om H || 35 ὅπόκος om R | ταῦτα — δεικνύειν
 (577,1)] Τὸ ἀόριστον ἐναντίως ἔχει τῷ ἐρωτηματικῷ, καθὼς ὁ μὲν ἐρωτῶν ζητεῖ αὐτῷ
 ὀρίσθηναι τι· τὸ δὲ ἀόριστον ἀναιρεῖ τὸν θέλοντά τι αὐτῷ ὀρίσθηναι, κατερώτησιν

ἀόριστα λέγονται παρὰ τὸ μὴ ὀρίζειν πρόσωπον ἡγουν δεικνύειν. — «Ἀναφορικὸν δὲ ἔστιν, ὃ καὶ ὁμοιωματικὸν καὶ δεικτικὸν καὶ ἀνταποδοτικὸν καλεῖται, τὸ ὁμοίωσιν σημαῖνον, οἷον τοιοῦτος τοσοῦτος τηλικούτος· ἀναφορικὸν δὲ λέγεται παρὰ τὸ ἀναφέρειν ἡμῖν γινῶσιν τοῦ ζητουμένου, οἷον ἔστω ζητούμενον, τίς ὁ ἅγιος Πέτρος, 5
μανθάνομεν ὅτι ὁ ἀπόστολος· ἐρωτῶντες δὲ ποταπὸς ἦν, μανθάνομεν παρὰ τοῦ ἐρω-
τωμένου ὅτι θασύθριξ, δεικνύντος αὐτοῦ ἡμῖν καὶ ὅμοιον δασύτριχα. — «Περι-
ληπτικὸν δὲ ἔστι τὸ τῷ ἐνικῷ ἀριθμῷ πλῆθος σημαῖνον, οἷον δῆμος χορὸς ὄχλος·
ταῦτα γὰρ πλῆθος περιλαμβάνουσι· διὰ τοῦτο περιληπτικά λέγονται. — «Ἐπιμερι-
ζόμενον δὲ ἔστι τὸ ἐκ δύο ἢ καὶ πλείονων ἐπὶ ἕν ἔχον τὴν ἀναφοράν, οἷον ἐκά-
τερος ἕκαστος· ἐκ μὲν δύο, «ἐκάτερος ἡμῶν ἐν ἐνὶ τόπῳ στήτω», ἢ «ἐκάτερος 10
ἡμῶν ψαλλέτω ἢ ἀναγινωσκέτω· οὕτως καὶ ἐπὶ πληθυντικῶν τὸ ἕκαστος νόει. —
«Περιεκτικὸν δὲ ἔστι τὸ ἐμφαίνειν ἐν ἑαυτῷ τι περιεχόμενον, οἷον δαφνῶν παρ-
θενῶν ἀμπελῶν ἐλαιῶν φοινικῶν»· ὁ γὰρ δαφνῶν περιέχει δάφνας, καὶ ὁ παρθε-
νῶν παρθένους, καὶ ὁ ἀμπελῶν ἀμπέλους, καὶ ὁ ἐλαιῶν ἐλαίας, καὶ ὁ φοινικῶν φοι-
νικας. — «Πεποιημένον δὲ ἔστι τὸ παρὰ τὰς τῶν ἡχῶν ιδιότητας μιμητικῶς 15
εἰρημένον, οἷον φλοῖσβος ροῖζος ὄρυγμαδός· φλοῖσβός ἐστιν ὁ τοῦ βηλοῦ τῆς νεῦς
ὑπὸ ἀνέμου γινόμενος ἡχος· ροῖζος δὲ ὕδατος κτύπος ὑπὸ νεῦς τεμνομένου, ἀλλὰ
καὶ παντὸς ὕδατος ἐπὶ τὸ πρᾶνές φερομένου καὶ κτυπούντος ροῖζος λέγεται· ὄρυγ-
μαδός δὲ ἔστι βοή ὄχλου πολλοῦ. — «Γενικὸν δὲ ἔστι τὸ δυνάμενον εἰς πολλὰ
εἶδη διαιρεθῆναι, οἷον ζῶον φυτόν· τὸ γὰρ ζῶον κοινὸν ὀνομά ἐστι πάντων τῶν 20
ζωῆς μετεχόντων· διαιρεῖται δὲ εἰς ἄνθρωπον, βοῦν, κύνά, ἵππον, κύνωπα καὶ τὰ
τοιαῦτα· ὁμοίως καὶ τὸ φυτόν κοινὸν ὀνομά ἐστι πάντων τῶν φυτῶν· διαιρεῖται
δὲ εἰς ἄμπελον, ἐλαίαν, κυπάρισσον καὶ τὰ ὅμοια. — «Εἰδικὸν δὲ ἔστι τὸ ἐκ τοῦ
γένους διαιρεθῆν, οἷον βοῦς ἵππος ἄμπελος ἐλαία· τὸ μὲν βοῦς καὶ ἵππος ἐκ τοῦ
ζῴου τοῦ κοινοῦ ὀνόματος καθ' ἑαυτὰ διαιροῦνται· ὁμοίως καὶ τὸ ἄμπελος ἐλαία 25
ἐκ τοῦ φυτοῦ τοῦ κοινοῦ ὀνόματος. — «Τακτικὸν δὲ ἔστι τὸ τάξιν δηλοῦν, οἷον
πρώτος δεύτερος τρίτος· οἷον πρώτος ὁ ἀρχεπίσκοπος, εἷτα ἐπίσκοπος, πρεσβύτερος
καὶ τὰ ὅμοια. — «Ἀριθμητικὸν δὲ ἔστι τὸ ἀριθμὸν σημαῖνον, οἷον εἰς δύο τρεῖς. —
«Μετουσιαστικὸν δὲ ἔστι τὸ μετέχον οὐσίας τινός, οἷον πύρινος δρυῖνος ἐλάφινος·
πύρινος μὲν οὖν ὁ μετέχων πυρός, δρυῖνος ὁ μετέχων δρυός, καὶ ἐλάφινος ὁ μετέ- 30

δὲ (καθὸ ἐρωτῶν γινώσκει *add* K)· καὶ γὰρ ἄγνωστον τὸ ἀόριστον· καὶ τὸ μὲν ὅστις
δύο μέρη λόγου εἰσὶν ἀόριστα, τὸ ὅς καὶ τὸ τίς, τὸ δὲ ὁποῖος καὶ ὁπόσος καὶ ὀπη-
λίκος (κυρίως εἰσὶν ἀναφορικά *add* K), ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ ἀντὶ ἀόριστου παραλαμβάν-
νεται R; *eadem in inferiore marg. ab altera manu exarata habet* K, *qui in ipso*
contextu post δεικνύειν *add*: καὶ τὸ μὲν τίς οὐσίαν ἐπιζητεῖ, οἷον Πέτρος· τὸ δὲ
ποῖος κυμβεβηκός, οἷον ὁ μακρός· τὸ δὲ πόσος ἐπὶ ἀριθμοῦ, τηλικός δὲ ἐπὶ μεγέθους.

2 καλεῖται *post* ὁμοιωματικὸν *transp.* R | καλεῖται. καὶ ὁμοιωματικὸν μὲν
ἔστι τὸ ὁμοίωσιν H || 3 τοιοῦτος *om* H | τος. τοιοῦτος τηλικ. *transp.* MR ||
7 δέ] μὲν R | οἷον *om* H || 10 ἕκαστος] ἕκδοτος R || 11 τὸ ἕκαστος *add* K || 12 τι]
τὸ H || 13 ἀμπελῶν *om* H | ἀμπ. ἐλ. φοιν. *om* K || 15 παρὰ *om* H || 16 *post*
ροῖζος *add* βρόμος H | νεῦς] νηὸς MHKR; *item v. 17* || 18 λέγεται] καλεῖται·
βρόμος δὲ ὁ τοῦ πυρός ἡχος H, λέγεται· τροπικῶς καὶ ὁ καχλασμός τῆς φλογός R ||
19 δέ] μὲν R || 23 εἰδικὸν KR, ἰδικὸν MH | τὸ — διαιρεθῆν (24)] τὸ δυνάμενον ἐκ
τοῦ αὐτοῦ γένους διαιρεθῆναι H || 26 κοινοῦ] περιεκτικοῦ MHKR || 28 σημαῖνον]
δηλοῦν R | *post* τρεῖς *add*: τί διαφέρει τὸ ἀριθμητικὸν τοῦ τακτικοῦ; ὅτι τὸ μὲν
τάξιν μόνον ἐπαγγέλλεται, περὶ ἀριθμοῦ δὲ οὐδένα λόγον ποιεῖται, τὸ δὲ ἀριθμητι-
κὸν τὸ ἐναντίον ποιεῖ· ἐξαριθμῆσθαι γὰρ ποιεῖται μόνον, τάξεως λόγον μὴ ποιούμενον
R, *eademque post* ἀναγνώγῃ (*cf. adnot. ad 57S, 5*) K || 29 δέ] μὲν R | *post* ἐλά-
φινος *add* ἀμμῶδης K || 30 πύρινος μὲν. — ἐλάφου (578, 1) *om* MH

χων ἐλάφου. — «Ἀπολελυμένον δέ ἐστιν ὁ καθ' ἑαυτὸ νοεῖται, οἷον θεὸς λόγος· ὁ γὰρ θεὸς αὐτὸς ἑαυτὸν ἐπίσταται, ὡς δὴ καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ ὁμοίως. Ἰδοὺ καὶ παρὰ τοῖς Ἑλληνι θεολογία.

«Τοῦ δὲ ὀνόματος διαθέσεις εἰς δύο, ἐνέργεια καὶ πάθος· ἐνέργεια μὲν, ὡς 5 κριτής ὁ κρίνων, πάθος δέ, ὡς κριτὸς ὁ κρινόμενος».

§ 13 (15b).

Περὶ ῥήματος.

«Ῥῆμα ἐστὶ λέξις ἄπτωτος, ἐπιδεκτικὴ χρόνων τε καὶ προσώπων καὶ ἀριθμῶν, ἐνέργειαν ἢ πάθος παριστώσα». Τὸ ῥῆμα τοῖνον ἔν εκ τῶν ὀκτῶ μερῶν τοῦ λόγου
 10 ἐστίν· «ἄπτωτος» δὲ πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῶν μετοχῶν καὶ τῶν ὀνομάτων· οὐ γὰρ ἐπιδέχεται πτώσεις τὸ ῥῆμα, ἀλλὰ κλίσεις τρεῖς, οἷον λέγω λέγεις λέγει· ἐπιδέχεται δὲ καὶ χρόνους καὶ πρόσωπα καὶ ἀριθμούς. Ἐνέργειαν ἢ πάθος παρίστην, ἐνέργειαν μὲν, οἷον τύπτω, πάθος δέ, οἷον τύπτομαι. — «Παρέπεται δὲ τῷ ῥήματι ὀκτῶ, ἐγκλίσεις, διαθέσεις, εἶδη, σχήματα, ἀριθμοί, πρόσωπα, χρόνοι, συζυγίαι· ἐγ-
 15 κλίσεις μὲν οὖν εἰσι πέντε, ὀριστικὴ, προστακτικὴ, εὐκτικὴ, ὑποτακτικὴ, ἀπαρέμφατος». Ἐγκλίσεις δὲ ἐστὶ ψυχικὴ προαίρεσις, καθ' ἣν ἐγκλίνεται ἡ ψυχὴ, ἤγουν εἰς δὲ ῥέπει· ἐγκλίνει γὰρ εἰς τὸ ὀρίσαι, εἰς τὸ προσταῖαι, εἰς τὸ εὐχέσθαι καὶ εἰς τὰ ὅμοια. Ἰστέον δὲ ὅτι τὰς ἐγκλίσεις καὶ τὰς διαθέσεις οἱ παλαιοὶ κοινῶς διαθέσεις ἐκάλουν· καὶ λοιπὸν ὕστερον διεμέρισαν αὐτάς, καὶ τὰς μὲν ψυχικὰς καλοῦσιν ἐγκλίσεις, τὰς
 20 δὲ σωματικὰς διαθέσεις, οἷον τὸ ἐνθυμηθῆναι τύψαι ἐγκλινὲν καλοῦσιν, εἰς δὲ ἐνέκλινεν ἡ ψυχὴ· τὸ δὲ ἐνεργῆσαι καὶ τύψαι διάθεσιν. — «Διαθέσεις δὲ εἰσι τρεῖς, ἐνέργεια, πάθος, μεσότης· ἐνέργεια μὲν, οἷον λέγω, πάθος δέ, οἷον λέγομαι, μεσότης δὲ ἡ ποτὲ μὲν ἐνέργειαν ποτὲ δὲ πάθος παριστώσα»· ἐνέργειαν μὲν, οἷον γράφομαί σε, πάθος δέ, οἷον γράφομαι ὑπὸ σοῦ. Ἄλλως τε καὶ τινα ῥήματά εἰσι μῆτε ἐνέργειαν μῆτε πάθος παρι-
 25 στώσα, οἷον ζῶ θάλλω πλουτῶ. — «Εἶδη δὲ δύο, πρωτότυπον καὶ παράγωγον· πρωτό-
 τυπον μὲν, οἷον ἄρδω, παράγωγον δέ, οἷον ἀρδεύω», ἄρχω ἀρχεύω, τιθῶ τίθημι, ἰσθῶ ἰσθμι, διδῶ δίδωμι. Καὶ γὰρ ἀπὸ ὀνομάτων γίνονται παράγωγα ῥήματα, οἷον πόλεμος

1 *post* ἐλάφου *add* ἀμμύδης ὁ μετέχων ἄμμου K | *post* λόγος *add* ἄγγελος KR || 2 δὴ H, δεῖ MKR | ὁμοίως] νοεῖται H || 5 πάθος δέ, ὡς κριτὸς] κριτὸς δὲ H | *post* κρινόμενος *add* ἐκ τοῦ πάθους ἢ ἀναγωγὴ K || 6 *Haec add* M: Ἐρώτημα σύντομον τοῦ ὀνόματος καὶ ἀπόκρισις ἐρωτῶντος καὶ ἐρωτωμένου. Οἷον ἄνθρωπος ποῖον μέρος λόγου ἐστίν; ὄνομα. Ποίας σημασίας; σώματος. Ποίου γένους; ἀρσενικοῦ. Ποίου εἶδους; πρωτοτύπου. Ποίου σχήματος; ἀπλοῦ. Ποίου ἀριθμοῦ; ἐνικοῦ. Ποίας πτώσεως; ὀρθῆς. Ποίας διαθέσεως; ἐνεργητικῆς. Κατ' ἐνέργειαν δὲ λέγεται ἄνθρωπος διὰ τὸ ἄνω θρεῖν τὴν ὥπα, τουτέστιν ἄνω ὄραν τοῖς ὀφθαλμοῖς· ὥπες γὰρ οἱ ὀφθαλμοί || 8 χρόνων τε καὶ *om* R || 9 παριστώσα H, παριστώσαν M, περιστάσα K, παριστάσα R || 12 δὲ καὶ χρόνους *om* R | καὶ χρ. καὶ *om* H || 13 Παρέπ. — ἀπαρ. (15) «παρέπεται — συζυγίαι». καὶ εἰκότως κατὰ τῶν ὀκτῶ μερῶν τοῦ λόγου, ἔτι καὶ τῶν τεσσάρων μερῶν τῆς γραμματικῆς, ἅτινά εἰσι διορθωτικόν, ἀναγνωστικόν, ἐξηγητικόν καὶ κριτικόν, καὶ τῶν τεσσάρων τῆς φωνῆς ὀργάνων· καὶ αὐτὰ εἰσι ταῦτα· γλωσσηματικόν, ἱστορικόν, μετρικόν καὶ τεχνικόν. «Ἐγκλίσεις — ἀπαρέμφατος» K || 14 χρόνοι καὶ συζ. HKR || 15 οὖν *om* R | εὐκτικὴ *om* R | ὑποτ. καὶ ἀπαρ. H || 21 δὲ MIIK, μὲν R || 22 *post* λέγομαι *add* ἢ τιμῶμαι ἢ στεφανοῦμαι MII || 23 περιστάσα K | *post* παριστώσα *add* οἷον πέπτηγα διέφθορα ἐποίησάμην ἐγραψάμην R || 25 *post* ζῶ *add* ὑγιαίνω K | *post* πλουτῶ *add* ὑπάρχω, ἅτινα καὶ οὐδέτερα καλοῦνται K | δὲ *om* MR || 26 μὲν οὖν οἷον K | ἀρδεύομαι R | ἀρχω] καὶ ἔτι ἀρχω K

πολεμίζω, Ἀντίγονος ἀντιγονίζω, Φίλιππος φιλιππίζω, Χριστός χριστιανίζω, τουτέστιν τὰ τοῦ Χριστοῦ φρονῶ. — «Cχήματα δὲ τρία, ἀπλοῦν, σύνθετον, παρασύνθετον· ἀπλοῦν μὲν, οἷον φρονῶ, σύνθετον δέ, οἷον καταφρονῶ»· τὸ γὰρ φρονῶ ῥῆμα καὶ ἢ κατὰ πρόθεσις ἐνωθέντα ἐποίησαν ῥῆμα σύνθετον· «παρασύνθετον δέ, οἷον φιλιπ- 5 πίζω»· τὰ γὰρ παρασύνθετα ἀπὸ τῶν συνθέτων παράγονται· τὸ γὰρ φιλῶ ῥῆμα καὶ τὸ ἵππος ὄνομα ἐνωθέντα ἐποίησαν σύνθετον ὄνομα, ἐξ οὗ παράγεται τὸ φιλιππίζω ῥῆμα· οὕτως καὶ τὰ ὅμοια. — «Ἀριθμοὶ τρεῖς, ἐνικός, δυϊκός, πληθυντικός· ἐνικός μὲν, οἷον γράφω, δυϊκός δέ, οἷον γράφετον, πληθυντικός δέ, οἷον γράφομεν». — «Πρό- 10 σωπα τρία, πρῶτον, δεύτερον, τρίτον· πρῶτον μὲν ἀφ' οὗ ὁ λόγος, οἷον ἀπ' ἐμοῦ ὁ λόγος, γράφω· «δεύτερον δὲ πρὸς ὃν ὁ λόγος», οἷον πρὸς ἐὲ ὁ λόγος, γράφεις· «τρίτον δὲ περὶ οὗ ὁ λόγος», οἷον περὶ τινος ἄλλου ὁ λόγος, γράφει. — «Χρόνοι τρεῖς, ἐνεστώς, παρελθυστός, μέλλων»· ἐνεστώς, οἷον λέγω, παρελθυστός, οἷον ἔλεγον, μέλλων, οἷον λέξω. — «Τούτων ὁ παρελθυστός ἔχει διαφορὰς τέσσαρας, παρα- 15 τατικόν, παρακείμενον, ὑπερσυντέλικον καὶ ἀόριστον»· παρατατικός, οἷον ἔλεγον, παρακείμενος, οἷον λέλεχα, ὑπερσυντέλικος, οἷον ἐλελέχην, ἀόριστος, οἷον ἔλεξα. — 15 Καὶ ταῦτα μὲν ἐν συντόμῳ διεξίμεν (*sic*)· καθόλου δὲ ἐν τῷ Ῥηματικῷ Γεωργίου καὶ Ἀπολλωνίου, εἰ θεῶ φίλον, εἰκόμεθα.

§ 14 (16—18b).

Περὶ συζυγίας.

Commentariolus ad § 14 ea tantum exhibet, quae in ipsius artis contextu 20 *leguntur; in fine autem paragraphi haec verba adiecta sunt:* Ἀκολουθεὶ δὲ ἐν ταῖς κλίσεσι τῶν ῥημάτων οὕτως, οἷον παράδειγμα πρώτης συζυγίας λείβω· ἰδοὺ διὰ τοῦ β ἐκφέρεται ἐν τῇ πρώτῃ προσώπῳ, καὶ τὸ αὐτὸ β ἀκολουθεὶ ἐν ταῖς κλίσεσι τοῦ δευτέρου καὶ τρίτου προσώπου, καὶ οὐ μεταβάλλεται, οἷον λείβω λείβεις λείβει· ὁμοίως καὶ τὸ π καὶ φ καὶ πτ ἐν ταῖς κλίσεσι τῶν ῥημάτων ἀκολουθοῦσιν ἀδια- 25 λάκτως· ὁμοίως καὶ πᾶσαι αἱ συζυγίαι οὕτως ἐπακολουθοῦσιν ἐν ταῖς κλίσεσι τῶν ῥημάτων.

§ 15 (19b).

Περὶ μετοχῆς.

«Μετοχή ἐστὶ λέξις μετέχουσα τῆς τῶν ῥημάτων καὶ τῆς τῶν ὀνομάτων ἰδιό- 30 τητος. Παρέπεται δὲ αὐτῇ ταῦτα ἃ καὶ τῷ ὀνόματι καὶ τῷ ῥήματι, δίχα προσώπων τε καὶ ἐγλίσεων». «Μετέχει οὖν ὀνομάτων καὶ ῥημάτων, τῶν μὲν ὀνομάτων

1 Ἀντίγ. ἀντιγ. *om* K | ἀνταγωνίζω M, ἀνταγωνίζω HR || 2 δὲ *om* KR | 3 φρονῶ HK, φιλῶ MR (*bis*) | καταφρονῶ HK, καταφιλῶ MR || 4 οἷον ἀνταγωνίζω φιλ. R || 7 Ἀρ. δὲ εἰσι τρ. H | δυ. καὶ πληθ. H || 8 γράφω τύπτω R | *alterum et tertium* οἷον *add* K | γράφετον τύπτετον R | γράφωμεν τύπτωμεν R | Πρ. δὲ εἰσι τρία H || 9 δεύτ. καὶ τρίτ. H || 11 περὶ τινος ἄλλου] πρὸς ἐὲ M | Χρ. δὲ εἰσι τρεῖς H || 12 ἐνεστ. οἷον] καὶ ἐνεστώς μὲν ἐστὶν H || 14 καὶ *om* KR | *post* ἀόριστον *add* ὡν συγγένειαί εἰσιν γ', ἐνεστώτος πρὸς παρατατικόν, παρακειμένου πρὸς ὑπερσυντέλικον, ἀόριστου πρὸς μέλλοντα R || 16 Γεωργ. κ. Ἀπ. *om* R || 17 ἰκόμεθα MR || 19 συζυγιῶν II || 20 *In § 14 in K nihil exstat nisi:* συζυγία ἐστὶν ἀκόλουθος ῥημάτων κλίσις. Ἀκολουθεὶ κτέ. || 25 ἀδιαλλάκτως M, ἀδιαλλάκτως KR, ἀπαραλλάκτως II || 29 Μετ. δὲ ἐστὶ II | ῥημάτων] ὀνομάτων II || τῆς *post* καὶ *om* II | ὀνομάτων] ῥημάτων II || 30 ταῦτα MIHK || 31 *ante* Μετέχει *add:* πόθεν μετοχή; ἀπὸ τοῦ μετέχειν ὀνόματος καὶ ῥήματος. ποῦ δὲ μετέχει τούτων; λαμβάνει ἀπὸ τοῦ ὀνόματος τὸ ἄρθρον τὸ ὁ καὶ ἀπὸ τοῦ ῥήματος τὸ τύπτω, καὶ λέγεται ὁ τύπτων. οὕτω καὶ τὰ ὅμοια R

τὰ παρεπόμενα πάντα, καὶ τῶν ῥημάτων τὰ παρεπόμενα πάντα ἄνευ προσώπων καὶ ἐγκλίσεων.

§ 16 (20b).

Περὶ ἄρθρου.

5 «Ἄρθρον ἐστὶ μέρος λόγου πτωτικόν, προτασσόμενον καὶ ὑποτασσόμενον τῆς κλίσεως τῶν ὀνομάτων· προτακτικόν μὲν ὁ, ὑποτακτικόν δὲ ὅς»· καὶ προτακτικόν μὲν, οἷον <Ps. 1, 1> μακάριος ὁ ἀνὴρ ἐκεῖνος, ὅς οὐκ ἐπορεύθη ἐν βουλῇ ἀσεβῶν· ἰδοὺ ἐνταῦθα ἐν μὲν τῇ πρώτῃ λέξει προτάσσεται τὸ ἄρθρον, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ ὑποτάσσεται. — «Παρέπεται δὲ αὐτῷ τρία, γένη, ἀριθμοί, πτώσεις· γένη 10 μὲν οὖν εἰσι τρία, ὁ ποιητής, ἡ ποιήσις, τὸ ποιήμα». Ἰδοὺ ἐνταῦθα ὁ ποιητής ἀρσενικοῦ γένους ἐστίν, ἡ δὲ ποιήσις θηλυκοῦ, τὸ δὲ ποιήμα οὐδετέρου. — «Ἀριθμοὶ τρεῖς, ἐνικός, δυϊκός, πληθυντικός· ἐνικός μὲν ὁ ἡ τό». Ἰδοὺ τῶν τριῶν γενῶν τὰ ἄρθρα· τὸ μὲν ὁ ἀρσενικοῦ, τὸ δὲ ἡ θηλυκοῦ, τὸ δὲ τό οὐδετέρου. — Πτώσεις δὲ ὁ τοῦ τῷ τόν ὦ, οἷον ὁ ἀνθρωπος, τοῦ ἀνθρώπου, τῷ ἀνθρώπῳ, τὸν ἀνθρωπον, 15 ὦ ἀνθρωπε· θηλυκὰ ἡ τῆς τῇ τήν ὦ, οἷον ἡ γυνή, τῆς γυναικός, τῇ γυναικί, τὴν γυναῖκα, ὦ γύναι· οὐδέτερα τὸ τοῦ τῷ τό ὦ, οἷον τὸ μέλι, τοῦ μέλιτος, τῷ μέλιτι, τὸ μέλι, ὦ μέλι. Δυϊκὰ ἀρσενικῶν τῷ τοῖν ὦ, οἷον τῷ ἀνθρώπῳ, τοῖν ἀνθρώποιν, ὦ ἀνθρώπῳ· δυϊκὰ θηλυκὰ τὰ ταῖν ὦ, οἷον τὰ Ἑλένα, ταῖν Ἑλέναιν, ὦ Ἑλένα. Πληθυντικὰ ἀρσενικῶν οἱ τῶν τοῖς τοὺς ὦ, οἷον οἱ ἀνθρωποι, τῶν ἀνθρώπων, τοῖς 20 ἀνθρώποις, τοὺς ἀνθρώπους, ὦ ἀνθρωποι· πληθυντικὰ θηλυκὰ αἱ τῶν ταῖς τὰς ὦ, οἷον αἱ γυναῖκες, τῶν γυναικῶν, ταῖς γυναῖξί, τὰς γυναῖκας, ὦ γυναῖκες.

§ 17 (21 et 22b).

Περὶ ἀντωνυμίας.

«Ἄντωνυμία ἐστὶ λέξις ἀντὶ ὀνόματος παραλαμβανομένη, προσώπων ὠριμένῶν 25 δηλωτική». Ἄντωνυμία καλεῖται, ὅτι ἀντὶ ὀνόματος παραλαμβάνεται, ὡς ὅταν

1 τῶν ῥημάτων *om M* || 2 *post* ἐγκλ. *add Barocc. 115*: ὡς εἶπομεν. διὰ τί αἱ μετοχαὶ οὐκ ἔχουσιν οὔτε πρόσωπον οὔτε ἐγκλίσεις; ἐπεὶ οὖν ἐκπεσοῦσαι ἐκ τῶν ῥημάτων ἐξέπεσον καὶ ἐκ τῶν προσώπων· προσώπων δὲ μὴ ὄντων οὐδὲ ἐγκλίσεις δύνανται εἶναι || 5 καὶ ὑποταcc. *transp. post* ὀνομάτων *HK* || 11 Ἀριθ. — οὐδετέρου (13) *om K* | Ἄρ. δὲ εἰσι τρ. *H* || 12 δυ. καὶ πληθ. *H* | καὶ ἐν. μὲν *H* | Ἰδοὺ — οὐδετέρου (13) | δυϊκός δὲ τῷ τὰ, πληθυντικός δὲ οἱ αἱ τὰ *R* | τὰ *om M* || 18 ὦ ἀνθρωπε *M* | ὦ ἐλέναιν *M* | *post* ὦ ἐλ. *add*: δυϊκὰ τῶν οὐδετέρων τρία, τῷ τοῖν ὦ, τῷ βήματε, τοῖν βημάτοι, ὦ βήματε *H* || 21 *post* ὦ γυναῖκες *add*: πληθυντικὰ τῶν οὐδετέρων πέντε, τὰ τῶν τοῖς τὰ ὦ, τὰ βήματα, τῶν βημάτων, τοῖς βήμασι, τὰ βήματα, ὦ βήματα *II*, οὐδετέρων δὲ τὰ τῶν τοῖς τὰ ὦ, τὰ τεῖχη, τῶν τειχῶν, τοῖς τείχεσι, τὰ τεῖχη, ὦ τεῖχη *K*, πληθυντικὰ οὐδετέρων τὰ τῶν τοῖς τὰ ὦ. τῶν οὐδετέρων ἡ αὐτὴ ἐστὶν ὀρθὴ καὶ αἰτιατικὴ καὶ κλητικὴ *R*; *Barocc. 115 eadem addit quae II*; *tum pergit*: τὸ δὲ ὦ τῆς κλητικῆς οὐκ ἔστιν ἄρθρον, ἀλλὰ κλητικὸν ἐπίρρημα, διότι οὐδὲν ἔχει ἰδίωμα ἄρθρου· ἐπεὶ φιλοῦται, καὶ τὰ ἀπὸ φωνήεντος ἀρχόμενα ἄρθρα δακύνεται. καὶ ἔχουσιν οὖν καὶ ὑποτακτικά, ἀλλὰ τὸ τῆς κλητικῆς ὦ οὐκ ἔχει. καὶ τὰ ἄρθρα δηλοῦσι μὲν καὶ ἀριθμὸν, δηλοῦσι καὶ γένος προδήλως· ἀλλὰ τοῦτο ἐπὶ πάντων τῶν γενῶν καὶ ἐπὶ πάντων τῶν ἀριθμῶν τὸ αὐτὸ λέγεται. καὶ τὰ ἄρθρα εἰσι τρίτου προσώπου, τοῦτο δὲ δευτέρου. καὶ ἔτι μὲν ἐπὶ τῶν πτωτικῶν θέλει ἔχειν ἡ κλητικὴ τὸν ἴσον χρόνον τῆς ἰδίας εὐθείας ἢ ἐλάττονα, οὐδέποτε δὲ μείζονα· τὸ δὲ ὦ τῆς κλητικῆς ἔχει μείζονα χρόνον τοῦ ἐπὶ τῆς εὐθείας || 23 Περὶ ἀντ. *om R* | ἀντωνυμιῶν *H*

εἶπωμεν <Ev. Matth. 3, 11> ὁ ὁπίσω μου ἐρχόμενος ἰσχυρότερός μου ἐστίν, οὐδὲ οὐκ εἰμι ἱκανὸς κύψας λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ· αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρί· ἰδοὺ ἐνταῦθα ἡ οὐ ἄντωνυμία ἐστίν ἀντὶ τοῦ Χριστοῦ, καὶ αὐτὸς ὑμᾶς ἄντωνυμίας εἰσὶν ἀντὶ τοῦ ὁ Χριστὸς ὑμᾶς τοὺς ἀνθρώπους βαπτίσει. — «Προσώπων» δὲ «ὑπὸ ῥιζομένων δηλωτική», τουτέστι 5 προσώπων φαινομένων δεικτική. — «Παρέπεται δὲ αὕτῃ ἔξ, πρόσωπα, γένη, ἀριθμοί, πτώσεις, σχήματα, εἶδη. Πρόσωπα πρωτοτύπων μὲν ἐγὼ κύ ἱ», ἀντὶ τοῦ ἐγὼ Πέτρος, κύ Παῦλος, ἐκεῖνος Ἰωάννης· «παραγῶγων δὲ ἐμός κόσ ὅς». — «Γένη τῶν μὲν πρωτοτύπων προσώπων διὰ μὲν τῆς φωνῆς οὐ διακρίνονται, φανεροῦνται δὲ διὰ τῆς ὑπ' αὐτῶν δεῖξεως, οἷον ἐγὼ κύ ἱ». Ἀντωνυμίας πρωτότυποι φωνητι- 10 κῶς μὲν οὐ σημαίνουν γένος, οὔτε ἄρσεν οὔτε θῆλυ· δεικτικῶς δὲ σημαίνουν καὶ ἄρσεν καὶ θῆλυ καὶ οὐδέτερον· αἱ δὲ παράγωγοι ἄντωνυμίας διὰ τῶν ἄρθρων σημαίνουν τὰ γένη, οἷον ὁ ἐμός ἡ ἐμή τὸ ἐμόν. — Ἀριθμοί πρωτοτύπων, οἷον ἐγὼ κύ ἐκεῖνος λέγοντες ἐνικῶς λέγομεν· δυϊκῶς δὲ νῶϊ σφῶϊ, ἀντὶ τοῦ ἡμεῖς οἱ δύο καὶ ὑμεῖς οἱ δύο· πληθυντικῶς δὲ οἷον ἡμεῖς ὑμεῖς ἐκεῖνοι. — «Παραγῶγων δὲ ἀριθμὸς 15 ἐνικός, οἷον ἐμός κόσ ὅς, δυϊκὸς δὲ ἐμὼ κύ ὡς»· ἐμὼ μὲν ἀντὶ τῶν δύο υἱῶν μου, κύ δὲ ἀντὶ τῶν δύο υἱῶν σου, ὡ λέγων ἀντὶ τῶν δύο υἱῶν αὐτοῦ λέγω. «Πληθυντικὸς ἐμοὶ κοί οἱ». Πτώσεις δὲ πρωτοτύπων μὲν ὀρθῆς οἷον ἐγὼ Πλάτων, γενικῆς ἐμοῦ Πλάτωνος, δοτικῆς ἐμοὶ Πλάτωνι, αἰτιατικῆς ἐμέ Πλάτωνα· κλητικὴν δὲ οὐκ ἔχει τὸ πρῶτον πρόσωπον, οὐδεὶς γὰρ ἑαυτὸν που καλεῖ. Δευτέρου προ- 20 σώπου κύ Πλάτων ἀντὶ τοῦ ὦ Πλάτων· τρίτου προσώπου ἐκεῖνος ὁ Πλάτων, ἐκείνου τοῦ Πλάτωνος, ἐκείνῳ τῷ Πλάτωνι, ἐκείνον τὸν Πλάτωνα. Εἰς δὲ καὶ μονο-πρόσωποι ἄντωνυμίας, οἷον οὗτος τούτου τούτῳ τούτῳ· πληθυντικὸς οὗτοι τούτων τούτοις τούτους ὦ οὗτοι· ἐνικός αὐτός αὐτοῦ αὐτῷ αὐτόν· δυϊκὸς αὐτῷ αὐτοῖν αὐτῶ· πληθυντικὸς αὐτοὶ αὐτῶν αὐτοῖς αὐτούς. — Καὶ ταῦτα μὲν πρὸς εἰσαγομέ- 25 νους μερικῶς ἐν σπουδῇ διήλθομεν· ἐπὶ τέλους δὲ τοῦ κειμένου τρανῶς καὶ ὡς δεῖ λέλεκται περὶ ἄντωνυμίας.

Accuratior illa de pronominiibus expositio, ad quam ultimis huius paragraphi verbis delegamur, in cod. H legitur p. 272—278, in K p. 565—573; in L autem, in quo pauca tantum eius fragmenta eaque ordine perverso servata sunt, hae reli- 30

2 τοῦ ὑποδήματος KR || 6 δὲ om R | ἀρ. πρός. γένῃ transp. R || 7 Προ-
σώπων μὲν πρωτ. K | ἱ ἐκεῖνος. ἐγὼ H || 8 παράγωγον MH || 9 προσώπων
om KR | διακρίνεται, φανεροῦται K || 10 ὑπ' αὐτ.] ἀπ' αὐτ. K, ἑαυτῶν R | post
οἷον add αἱ M, ἐ H | κύ ἱ om K | πρωτότυποι add K || 12 post οὐδέτερον
add: οἷον ἐγὼ ὁ ἄνθρωπος καὶ ἡ γυνή. κύ ὁ ἄνθρωπος καὶ ἡ γυνή. «τῶν δὲ πα-
ραγῶγων, οἷον ὁ ἐμός ἡ ἐμή τὸ ἐμόν» K || 14 νόει σφῶει M | νῶϊ σφῶϊ σφῶε
H || 15 πληθ. δὲ οἷον] καὶ ἐκεῖνοι οἱ δύο H | ὑμεῖς σφῶεις τουτέστιν ἐκ. KR |
ἐκεῖνοι] σφῶεις H | Παραγ. — δὲ ἐμὼ (16)] παράγωγα δυϊκὰ ἐμῷ K, παράγωγα μὲν
ἐνικά ἐμός κόσ ὅς, δυϊκὰ ἐμὼ R || 18 οἷον ἐγὼ — Πλάτωνα (22)] ἐγὼ κύ ἱ. γενικὴ
ἐμοῦ σοῦ οὐ. δοτικὴ ἐμοὶ κοί οἱ. αἰτιατικὴ ἐμέ σέ ἔ. κλητικὴ κύ. ἐγὼ νήφων. γε-
νικὴ ἐμοῦ νήφωνος. δοτικὴ ἐμοὶ νικολάω. κλητικὴ τὸ πρῶτον πρόσωπον οὐκ ἔχει.
οὐδεὶς γὰρ αὐτόν καλεῖ. Δευτέρου προσώπου. ὀρθῇ κύ νικόλαε. γενικὴ σοῦ νικόλαε.
δοτικὴ κοὶ νικολάω. αἰτιατικὴ σέ νικόλαε. κλητικὴ ὦ κύ νικόλαε. τρίτου προσώπου.
γενικὴ ἐκείνου τοῦ νικολάου. δοτικὴ ἐκείνῳ τῷ νικολάω. αἰτιατικὴ ἐκείνον τὸν
νικόλαον. «Παραγῶγων δὲ εὐθείαι ἐμός κόσ ὅς, ἐμοῦ σοῦ οὐ, ἐμῷ σῷ ψι, ἐμόν σόν
ὄν. σχήματα δύο — ἀκύναρθοι μὲν οἷον ἐγὼ κύ ἱ, κύναρθοι δὲ οἷον ὁ αἶας» R ||
20 που] του M, om HK || 23 οἷον — αὐτοὺς (25)] οἷον ὀρθῇ οὗτος. γενικὴ τού-
του. δοτικὴ αὐτῷ. αἰτιατικὴ αὐτόν. δυϊκὸς αὐτῷ αὐτοῖν. πληθυντικὸς εὐθεία αὐτοί.
γενικὴ αὐτῶν. δοτικὴ αὐτοῖς. αἰτιατικὴ αὐτούς R | τούτων om M | post τούτων
add ὦ οὗτος ἄττικῶς. δυϊκὰ τούτῳ τούτοις R || 25 αὐτῷ om HK

quiae exstant p. 234—238 et p. 203; in M denique, qualis nunc est hic codex, tota intercudit. Quae vero ibi exposita sunt simillima sunt eis quae in Σ^h leguntur p. 79, 25—85, 25 (sunt etiam in cod. Ottoboniano 173 fol. 152^r—155^v).

§ 18 (23b).

5

Περὶ προθέσεως.

«Πρόθεσις προτίθεται πάντων τῶν τοῦ λόγου μερῶν ἔν τε συνθέσει καὶ συντάξει· ἐν μὲν συντάξει ὡς τὸ κατὰ Τρύφωνος, ἐν δὲ συνθέσει ὡς τὸ πρόσφυγος· καὶ πάλιν δὲ οὕτως «λόγον προσλαλῶ παρεστώς», τὸ παρεστώς καὶ προσλαλῶ ἐν συνθέσει, τὸ καταλαλῶ ἐν παραθέσει (*sic*). Συντάσσεται δὲ μεθ' ἐκάστου μέρους, 10 μετὰ ὀνόματος πρὸς Ἰωάννην, μετὰ ῥήματος καταλαλεῖ, σὺν μετοχῇ μεταφέρων, σὺν ἄρθρῳ μεθ' οὗ ἦλθον, σὺν ἀντωνυμίᾳ μεθ' ἡμῶν, μετ' ἐπιρρήματος προχθές, μετὰ συνδέσμου <X 59> πρὸς δ' ἐμέ, μετὰ τῆς προθέσεως <B 267> ἔξυπανέστη, καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν πάντων τῶν τοῦ λόγου μερῶν προτίθεται. — «Εἰς οὖν πᾶσαι αἱ προθέσεις ὀκτωκαίδεκα, μονοκύλλαβοι μὲν ἔξ, ἔν, ἔξ, εἷς, σὺν, πρό, πρόσ, αἵτινες 15 οὐκ ἀναστρέφονται» οὐδ' ἀναπέμπουσιν ὅπισθε τὸν τόνον, ὡς τὸ κάτ' ἀρχάς καὶ τὸ κάτ' ἔμοῦ· κατὰ ἀρχάς γάρ ἦν καὶ κατὰ ἔμοῦ, καὶ τῶν οὕτω δικύλλαβων προθέσεων, μόνῃς τῆς σὺν προθέσεως πεπονθώσης ἐν μονοκύλλαβοις, ὡς ἐν τῇ χρήσει φησὶν <ο 410> ἦλθεν ἀργυρότοξος Ἀρτέμιδι ἔξυ, ἀντὶ τοῦ ἦλθεν ἀργυρότοξος σὺν Ἀρτέμιδι. Σπανίως δὲ καὶ τοῦτο· οὐ χρή γοῦν τὸ σπάνιον εἰς κοινότητα παραλαμβάνειν. — «Δικύλλαβοι δὲ δύο καὶ δέκα, ἀνά, κατά, διά, μετά, παρά, ἀντί, ἐπί, περὶ ἀμφί, ἀπό, ὑπό, ὑπέρ».

§ 19 (24b).

Περὶ ἐπιρρήματος.

«Ἐπιρρημά ἐστι μέρος λόγου ἄκλιτον» ἦτοι ἀκίνητον καὶ ἀμετάβολον, καὶ τοῦτον, 25 ὅτι καὶ τὰ ὀνόματα ἐπιρρηματικὴν ἀναδεχόμενα σύνταξιν ἄπτωτα μένει· τίθεται δὲ κατὰ τῶν ἐν τοῖς ῥήμασι ἐγκλίσεων, καὶ ποτὲ μὲν προτάσσεται ποτὲ δὲ ὑποτάσσεται. Τούτων ἄνευ οὐ κατακλείεται διάνοια· ἔαν γὰρ εἴπω «ἐξηγήσατο Πλάτων», οὐ κέκλειται ἡ διάνοια· εἰ δὲ εἴπω «ἐξηγήσατο Πλάτων σαφῶς», πλήρης ἡ διάνοια. Ἐκατον τοίνυν ἐπιρρημα μίαν φωνὴν καὶ ἓνα σχηματισμὸν ἔχει· καὶ 30 ὅπερ ἐστὶν ἐπίθετον ὄνομα ἐν ὀνόμασι, χωρὶς κυρίου ὀνόματος μὴ λεγόμενον, οὕτως

5 προθέσεων K || 6 τί ἐστι πρόθεσις; λέξις προτιθεμένη π. Η, πρόθεσις ἐστι λέξις προτιθεμένη π. R | Πρόθ. — πρόσφ. (7) | ἡ πρόθεσις προτίθεται ἐν μὲν τῇ συνθέσει, οἷον πρόσφυγος, περίδοξος, ἐν δὲ τῇ συντάξει, οἷον εἰς τὸν οἶκον, κατὰ Τρύφωνος K | καὶ συντ. om R || 7 τῇ *add et post* μὲν *et post* δὲ H || 12 μετὰ συνδέσμου om M | τῆς om KR; *an* μετ' ἄλλης? || 13 οὖν] δὲ K || 14 ὡν μονοκύλ. K | μὲν] μὲν οὖν εἰς H, εἰς R | ἐν εἰς ἔξ σὺν πρόσ πρό HKR || 15 *post* ὡς *add* τὸ λεγόμενον ἐν δικύλλαβοις <ex gr. B 91> νεῶν ἄπο, <ubi?> ἀγαμέμνωνος πέρι, καὶ K || 17 πεπονθώσης MR, πεπονθόσης H, πεπονθοῦσης K || 21 *post* ὑπέρ *add*: αἵτινες ἀναστρέφουσι τὸν τόνον, χωρὶς τοῦ ἀνά κατὰ καὶ διά, ἵνα μὴ συνεμπέσῃ τῷ <ex gr. Γ 351> Ζεῦ ἄνα καὶ Δία καὶ κάτα (*sic*) ἀπορηματικῷ συνδέσμῳ, καὶ κατὰ συναλοιφὴν ἀπολείπουσι τὸ καταλῆγον αὐτῶν φωνήεν, οἷον κατ' ἔμοῦ, ἐπ' ἐμέ, <Π 165. Ρ 388> ἀμφ' ἀγαθὸν θεράποντα, πλὴν τῆς περὶ, ἵνα μὴ συνεμπέσῃ τῷ πέρ παραπληρωματικῷ συνδέσμῳ K || 24 ἀμετάβατον M || 27 οὐ κατακλείεται M, οὐ κατακλίνεται R, οὐκατ' ἐγκλίνεται H, οὐ κλίνεται K || 28 οὐκ ἐκλίσταται M, οὐκ ἐγκλίνεται H

τὸ ἐπίρρημα ἐν ταῖς συντάξεσι τῶν ῥημάτων· λέγοντος γάρ μου «ὁ πλούσιος» οὐδὲν
 δηλοῖ ὃν ἐπίθετον, μὴ ὄντος κυρίου ὀνόματος· εἰ δὲ εἴπω «Θεοδόσιος πλούσιος,
 Πλάτων τεχνίτης», ἔγνωσ διὰ τῶν κυρίων τὰ ἐπίθετα· οὕτως κἀνταῦθα ὅπου ἀγο-
 ρευθῇ ἐπίρρημα, πάντως καὶ ῥήμα, οἷον «χθὲς φίλος ἦλθεν», οὐ μὴν «χθὲς φίλος»·
 ἐνθα δὲ ῥήμα, οὐ δεῖται ἐπίρρηματος· τὸ δὲ ἐπίρρημα πάντως δεῖται τοῦ ῥήματος, 5
 παρ᾽ ἐ τοῦ φεῦ καὶ τοῦ οἶμοι ἄνευ ἐπαγωγῆς ῥήματος λεγομένων. — Γίνονται δὲ
 ἀπὸ χρόνων, ὡς τὸ νῦν, ἀπὸ καιροῦ, ὡς τὸ σήμερον αὐριον τόφρα τέως πηνίκα· καὶ
 ἀπὸ γενικῶν πτώσεων ὀνομάτων, ὡς τὸ σαφῶς εὐσεβῶς ἀπὸ τῶν σαφῶν καὶ εὐσε-
 βῶν. Μεσότητος δὲ ταῦτα λέγονται, ὅτι μέσον εἰσὶν ἀρσενικῶν καὶ θηλυκῶν, οἷον
 «τῶν εὐσεβῶν ἀνδρῶν εὐσεβῶς λεγόντων» καὶ «τῶν εὐσεβῶν γυναικῶν εὐσεβῶς 10
 περιπατοῦσῶν»· οὕτως καὶ τὰ ὅμοια. Γίνονται δὲ καὶ ἀπὸ τόπων, οἷον ἄνω κάτω·
 ὡς «ἐν τῷ Ἀμορίῳ διάγω», ἢ εἰς τόπον, ὡς «εἰς
 Κωνσταντινούπολιν ἀπέρχομαι», ἢ ἐκ τόπου, ὡς τὸ «ἀπὸ τῆς πόλεως ἔρχομαι»·
 ὁμοίως ὡδε ἐκεῖ ἐκεῖθεν. Γίνονται δὲ καὶ ἀπὸ ἀριθμοῦ, ὡς τὸ δὶς τρίς τετράκις,
 καὶ ἄλλα ἄλλαι ἐχόμενα σημασίαις, ἃ καὶ παρὰ τῷ τεχνογράφῳ εὐδιαγόρευτά εἰσιν. 15
 Προτάσσεται δὲ τὸ ἐπίρρημα τοῦ ῥήματος οὕτως, «νῦν πάρειμι, καλῶς γράφω»,
 ὑπολέγεται δέ, «πάρειμι νῦν, γράφω καλῶς».

Τῶν δὲ ἐπιρρημάτων τὰ μὲν εἰσὶν ἀπλᾶ, ὡς πάλαι πέρυσι χθὲς αὐριον· τὰ δὲ
 σύνθετα, ὡς πρόπαλαι προπέρυσι προχθὲς μεταύριον καὶ τὰ ὅμοια. Ταῦτα τὰ ἐπι-
 ρρήματα διὰ τοῦ ὦ μεγάλου γράφονται, οἷον κύκλῳ ἄφνω πόρρω ἔξω ἔσω ἄνω 20
 κάτω πρόω, καὶ τὰ σύνθετα ἄνωθεν κάτωθεν κύκλωθεν· τὸ δὲ πάντοθεν ἀλλαχόθεν
 ἐσχημαίνεται καὶ τὰ ὅμοια. Πᾶν ἐπίρρημα εἰς ιϛ λήγον διὰ τοῦ ι γράφεται, οἷον πλει-
 στάκις ὀλιγάκις τετράκις πεντάκις μυριάκις πολλάκις δὶς τρίς μόλις ἄλις μέχρις χωρίς
 αὐθις. Πάντα τὰ θετικά ἐπιρρήματα διὰ μόνου τοῦ ε γράφεται, πλευστέον νοητέον
 ποιητέον καὶ τὰ ὅμοια. Πᾶν ἐπίρρημα κατὰ προσθήκην δεξάμενον τὸ ι δι' αὐτοῦ γρά- 25
 φεται, δευρί νυνί οὕτως ἐνθαδί. Πᾶν ἐπίρρημα εἰς ε λήγον κἂν τε δεῦτονον κἂν τε
 βαρύτονον δι' αὐτοῦ γράφεται, οἷον πότε ὅτε ἄλλοτε πάντοτε ἔκτοτε ἐκάστοτε ἐνίοτε.
 Πᾶν ἐπίρρημα εἰς θεν λήγον διὰ τοῦ ε γράφεται, οἷον Ἀβυδόθεν οὐρανόθεν ἄνωθεν

2 ὃν H, ὦν MR, om K || 3 Πλάτων] νήφων R || 7 ὡς τὸ σήμε.] ὡς εἶδη
 ὑποτακτέον τὰ καιροῦ παραστατικά, οἷον σήμε. K, «κατὰ ῥήματος λεγόμενον ἢ ἐπι-
 λεγομένων ῥημάτων. τῶν δὲ ἐπιρρημάτων — θειαςμοῦ, οἷον εὐ οἶ, εὐάν» ὡς τὸ
 σήμε. R | καὶ ἀπὸ — εὐσεβῶν (8)] ὑποδιαίρετικά ἐστι ταῦτα τοῦ καιροῦ, ἦτοι τοῦ
 ἐνεστώτος, παρελθυτός, μέλλοντος. συνεκτικώτερα γὰρ εἰς τὸ νῦν, τότε, αὐθις.
 εἰς δὲ καὶ τὰ καλούμενα μεσότητος ἐπιρρήματα, ἅτινα ἐκ τῶν γενικῶν πληθυντι-
 κῶν ὀνομάτων ἐγενήθησαν, ὡς τὸ σαφῶς ἀπὸ τῶν σαφῶν, καὶ εὐσεβῶς ἀπὸ τῶν
 εὐσεβῶν K || 10 εὐσεβ. περιπατοῦντων (sic) MKR, λεγουσῶν εὐσεβῶς H || 11 καὶ
 (post δέ) add K | post κάτω add ἅτινα τοπικά ἐπιρρήματα καλοῦνται K || 13 ἐν
 Κωνσταντίνου πόλει MHK || 19 μεθαύριον MR | post ὅμοια add Barocc. 115;
 ἴστέον δὲ ὅτι ἐπίρρημά ἐστι λέξις ἄκλιτος κατηγοροῦσα τῶν ῥημάτων καὶ τῶν ἐγ-
 κλίσεων· τὸ ἐπιθυμητικὸν καὶ τὸ θελητικόν, ὡς τὸ εἰπεῖν τινα· ἔχω σε παρετοιμα-
 σμένον καὶ ἐρωτῇ τὸν ἀπόντα· πότε μὲν παρετοίμασας; μέλλειν εἰπεῖν· σήμερον
 ἢ αὐριον. Ταῦτα γὰρ καὶ Ἀριστοτέλης ἐν τῇ τῶν δέκα κατηγοριῶν <ubi?>
 μίαν λέγει δύο στάσεις ταύτας τῶν ἐπιρρημάτων, τὸ καιροῦ καὶ χρόνου δηλωτικά,
 οἷον ποτέ καὶ τὰ ἔξης || 21 κάτω] κατὰ M | post ἄλλ. add ἀβυδόθεν οὐρανόθεν
 KR || 24 μόνου M, om HKR || 25 post ὅμοια add πλὴν τοῦ ἀπευκταίου, εὐκταίου
 καὶ τελευταίου (pro quo Egenolff, Wochenschr. f. klass. Phil. 1887, 1129 dubitanter
 conl. τελευταίου) H et Barocc. 115, qui sic pergit: ἴστέον ὅτι τὸ ποιητέον καὶ τὰ
 ὅμοια, εἰ μὲν ἐνεργητικά εἰσιν, ὡς ἐπιρρήματα λαμβάνονται, οἷον ποιητέον τὸ πρᾶγμα,
 ἀντὶ τοῦ ἄξιον ποιῆσαι· εἰ δὲ παθητικῶς δύνανται λαμβάνεσθαι, ὅτε οὕτω λαμβά-
 νονται, ὀνόματα εἰσὶν, οἷον διωκτέον τὸ κακόν

- Ἀθήνηθεν τηλόθεν πάντοθεν ἄλλοθεν ἐκείθεν [ἐκέει] αὐτόθεν. Ταῦτα τὰ ἐπιρρήματα διὰ τοῦ ἰ γράφεται, βράδιον τάχιον ἔγγιον. Πάν ἐπίρρημα εἰς $\omega\varsigma$ λήγον διὰ τοῦ ω μεγάλου γράφεται, οἷον «ὁ καλὸς ἄνθρωπος καλῶς ἐποίησεν, ὁ σοφὸς ἄνθρωπος σοφῶς ἐλάλησεν, ὁ ἐνάρετος ἐναρέτως ἔγραψεν»· τὸ οὐδαμῶς μηδαμῶς διὰ τοῦ ω μεγάλου γραπτέον. Πάν ἐπίρρημα εἰς $\kappa\alpha$ λήγον τὴν παρατέλευτον διὰ τοῦ ἰ ἔχει, οἷον αὐτίκα παραυτίκα ὀπηνίκα ἡνίκα. Τὸ οἶκοι οἶκαδε οἶκοθεν διὰ τῆς οἰ διφθόγγου γράφεται· τὸ δεῦρο, <ubi?> ἔνδον γένοιτο διὰ τοῦ $\omicron$ μικροῦ γράφεται· τὸ ἐξῆς ἐφεξῆς καθεξῆς διὰ τοῦ η γράφεται· τὸ χωρὶς μόλις μάλιστα λίαν διὰ τοῦ ἰ· τὸ εἰα προτρεπτικὸν διὰ τῆς εἰ διφθόγγου· τὸ ἦδη καὶ δηλαδή οὐδῆτα 10 καὶ τὸ μὴ τὸ ἀπαγορευτικὸν καὶ τὸ νῆ τὸ κατωμοτικὸν διὰ τοῦ η . Τὸ πάλαι καὶ ἔκπαλαι καὶ πρόπαλαι διὰ τῆς $\alpha\iota$ διφθόγγου γράφεται· τὸ εἶθε αἶθε τὰ πρῶτα δίφθογγα, τὰ ὕστερα διὰ τοῦ ϵ · τὸ ναὶ ναίχι διὰ τῆς $\alpha\iota$ διφθόγγου καὶ τὸ $\chi\iota$ διὰ τοῦ ἰ· τὸ ἦττον διὰ τοῦ η · τὸ αὔριον μεταύριον ἡμέριον διὰ τοῦ ἰ γράφεται. Πάντα τὰ εἰς $\nu\omicron\varsigma$ ἐπιρρήματα ἀπὸ ἐπιρρημάτων ἄλλων γεγόμενα διὰ τοῦ ἰ γράφεται, οἷον 15 ὀπὲ ὀπινός, πρῶτῃ πρῶινός, πέρυσι περυσινός, χθές χθεσινός. Πάν ἐθνικὸν ἐπίρρημα διὰ τοῦ ἰ γράφεται, οἷον κυριστὶ ἄρμενιστὶ περσιςτὶ ἑλληνιστὶ καὶ τὰ ὅμοια· καὶ τὰ σύνθετα ὁμοίως, ἐξηχηστὶ νεωστὶ (*sic*) ἀλογιστὶ ἀμισθὶ ἀπνευστὶ ἀμνηστὶ πανοικὶ καὶ τὰ ὅμοια. Τὸ αὐτοψεὶ καὶ οἷονε καὶ ὥσπερεὶ καὶ ἀμαχεὶ καὶ παμψηφεὶ καὶ πανδημεὶ καὶ ἀθεεὶ καὶ ἀμέλει καὶ ἀγελαστεὶ καὶ ἀπλευστεὶ διὰ τῆς εἰ διφθόγγου γράφεται· ἀνθρωπιστὶ δὲ διὰ τοῦ ἰ.

§ 20 (25 b).

Περὶ συνδέσμου.

- «Σύνδεσμός ἐστι λέξεις συνδέουσα διάνοιαν μετὰ τάξεως καὶ τὸ τῆς ἐρμηνείας κεχηνὸς δηλοῦσα», τουτέστιν τρανῶς καὶ ἀνεψηγμένως. — «Τῶν δὲ συνδέσμων οἱ μὲν 25 εἰσι συμπλεκτικοί, οἱ δὲ διαzeugτικοί, οἱ δὲ συναπτικοί, οἱ δὲ παρασυναπτικοί, οἱ δὲ αἰτιολογικοί, οἱ δὲ ἀπορηματικοί, οἱ δὲ συλλογιστικοί, οἱ δὲ παραπληρωματικοί. Συμπλεκτικοὶ μὲν οὖν εἰσιν ὅσοι τὴν ἐρμηνείαν ἐπ' ἀπειρον ἐκφερομένην συνδέουσιν», τουτέστιν ἀνεψηγμένην, ἐπομένην δέ· «εἰς δὲ οἶδε, μὲν δὲ τέ καὶ ἀλλὰ ἡμὲν ἠδὲ ἰδὲ ἀτάρ αὐτάρ ἦτοι κέν ἄν». Συμπλέκουσι δὲ διάνοιαν μετὰ τάξεως, ὥς ἐν 30 ὑποδείγματι οὕτως· <Εν. Matth. 3, 11> ἐγὼ μὲν βαπτίζω ὑμᾶς ἐν ὕδατι εἰς μετάνοιαν, ὁ δὲ ὀπίσω μου ἐρχόμενος ἰσχυρότερός μου ἐστίν· οὕτως καὶ

1 Ἀθήνηθεν — αὐτόθεν *om* K || 5 διὰ τοῦ (*ante* ἰ) *om* M || 8 ἐφεξ. αἴφνης ἐξαίφνης K || 12 διὰ τοῦ (*ante* ἰ) *om* MHK || 13 μεθαύριον MR || 17 ἀμνηστὶ HR || 23 Σύνδ. δὲ ἐστι H | διάνοιαν *om* R | διάνοιαν — δηλοῦσα (24) εἰς διάνοιαν τὰ ἄλλα μέρη τοῦ λόγου μ. τ. κ. τ. τ. ἐ. κ. ἤρουν τὸ κεχωρισμένον δηλοῦσα (*in ipso contextu add* γρ. πληροῦσα) Barocc. 115 | τάξεως] λέξεως M || 24 κεχηνῶς H, κεχηνῶς K | τουτ.] τὸ μὲν κεχηνῶς K | *post* ἀνεψηγμένως *add*: συνδῆχει δὲ καὶ συνδεμεύσει τὰς κεχωρισμένας καὶ διεσκορπισμένας λέξεις καὶ διανοίας εὐτάκτως K || 26 ἀπορηματικοί M || 27 καὶ συμπλεκτ. H | οὖν *om* H | συνδοῦσι H || 28 ἀνεψηγμένην H, ἀγνωομένην M, ἀγνωομένην μὲν KR | εἰς — ἄν (29) *om* K || 29 ἰδὲ *om* R | τάξεως] λέξεως M || 31 *ante* οὕτως *add* Barocc. 115: Ἰστέον ὅτι εὐρίσκεται ὁ καὶ σύνδεσμος ἐν τῇ γραφῇ μὴ ὡς συμπλεκτικὸς παραλαμβανόμενος, ἀλλ' ὡς αἰτιολογικὸς καὶ ἀντὶ τοῦ γάρ δεχόμενος, ὥς ὅταν λέγῃ· <Εν. Luc. 2, 14> δόξα ἐν ὑψίστοις θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη· τουτέστιν αἰτίαν τοῦ δοξάζεσθαι τὸν θεὸν τίθειν ἢ γραφῇ, ὅταν ἐπὶ τῆς εἰρήνης (ἢ γῆς εἰρήνης), τοῦ καὶ ἀντὶ τοῦ γάρ τεθέντος. καὶ ὁ Δαυὶδ· <Ps. 60, 13. 108, 13> δὸς ἡμῖν βοήθειαν ἐκ θλίψεως καὶ ματαία σωτηρία ἀνθρώπου· τουτέστι· κύ, λέγω, βοήθεια (ἢ βοήθει), ἢ γὰρ ἀνθρωπίνῃ σωτηρίᾳ ματαία καὶ ἀνωφελὲς

οἱ λοιποὶ σύνδεσμοι ἰσοδυναμοῦσιν καὶ διαφέρουσιν ἀλλήλων κατὰ τὴν ἐπιφορὰν τοῦ νοήματος· ἀλλ' ἐν τῇ περὶ συνδέσμων καθόλου ἐρμηνείᾳ, εἰ θεῶ φίλον, εἰδόμεθα. — «Διαζευκτικοὶ δὲ εἰσιν ὅσοι τὴν μὲν φράσιν ἐπικυνδέουσιν, ἀπὸ δὲ πράγματος εἰς πρᾶγμα διςτῶσιν· εἰς δὲ οἶδε, ἢ ἦτοι ἢέ»· διαζευγνύουσι δὲ τὴν διάνοιαν τοῦ ἀκροατοῦ οὕτως, «ἢ νέος ἐστὶν ἢ παλαιός, ἢ μικρός ἢ μέγας, ἢ νῦν ἐστὶν ἢ ἡμέρα»· 5 οὕτως καὶ οἱ λοιποί, ὁ ἦτοι καὶ ὁ ἢέ. — «Συναπτικοὶ δὲ εἰσιν ὅσοι ὑπαρξῖν μὲν οὐ δηλοῦσι, σημαίνουσι δὲ ἀκολουθίαν· εἰς δὲ οἶδε, εἴ εἴπερ εἰδῇ εἰδήπερ»· σημαίνουσι δὲ ἀκολουθίαν οὕτως, οἷον <Εν. Matth. 11, 14> εἰ θέλετε δέξασθαι, Ἥλιος ἤδη ἦλθεν. — «Παρασυναπτικοὶ δὲ εἰσιν ὅσοι μεθ' ὑπαρξεως καὶ τάξιν δηλοῦσιν· εἰς δὲ οἶδε, ἐπεὶ ἐπέπερ ἐπειδὴ ἐπειδήπερ»· σημαίνουσιν δὲ ὑπαρξῖν μετὰ 10 τάξεως οὕτως· <Εν. Luc. 1, 1—3> ἐπειδὴπερ πολλοὶ ἐπεχείρησαν ἀνατάξασθαι διήγησιν περὶ τῶν πεπληροφορημένων ἐν ἡμῖν πραγμάτων, καθὼς παρέδωκαν ἡμῖν οἱ ἀπ' ἀρχῆς αὐτόπται καὶ ὑπηρέται γενόμενοι τοῦ λόγου, ἔδοξε κἄμοι παρηκολουθηκότες ἀνωθεν πᾶσιν ἀκριβῶς καὶ καθε- 15 ἕξαι τοὺς γράψαι, κράτιστε Θεόφιλε. Ἐνταῦθα τοὺς πολλοὺς ὁ εὐαγγελιστὴς 15 πρῶτους ἔθηκεν κατὰ τάξιν, ἑαυτὸν δὲ δεύτερον· τάξις δὲ ἐστὶν πρῶτος, δεύτερος, τρίτος. — «Αἰτιολογικοὶ δὲ εἰσιν ὅσοι ἐπ' ἀποδόσει αἰτίας ἔνεκεν παραλαμβάνονται· εἰς δὲ οἶδε, ἵνα ὅφρα ὅπως ἔνεκα οὐνεκα διό διότι καθό καθότι καθόσον». Παραλαμβάνονται δὲ ἐπ' ἀποδόσει αἰτίας οὕτως· <Act. ap. 4, 25> ἵνα τί ἐφρυσάην ἔθνη καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν κενά; καὶ <Εν. Matth. 19, 5> ἔνεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ,

4 διςτῶσιν M | *post* ἢέ *add* Barocc. 115: Ἰστέον ὅτι εὐρίσκεται πολλάκις ὁ διαζευκτικὸς σύνδεσμος ἀντὶ τοῦ συμπλεκτικοῦ παραλαμβάνόμενος, ὡς φέρε εἰπεῖν ἐπὶ ὑποδείγματος· <ubi?> ἔὰν ληγατεύσω τῇ γυναικί μου κόσμια ἢ ὅσα χάριν αὐτῆς ἡγτρέπισα, πάντα λαμβάνομεν. ἔνταῦθα οὖν ὁ διαζευκτικὸς ἀντὶ τοῦ καὶ συμπλεκτικοῦ παραλαμβάνεται. καὶ ἔτι δεῖ σε γινώσκειν, ὅτι ὁ συμπλεκτικὸς καὶ ὁ διαζευκτικὸς ἔσθ' ὅτε <ἀντ'> ἀλλήλων παραλαμβάνονται, καὶ πολλάκις ὁ ἢ διαζευκτικὸς μὴ διαζευκτικὸς κείσθαι (l. κείται), ἀλλ' ὡς ἐφερμηνευτικὸς καὶ ἀντὶ τοῦ ἦτοι || 7 *post* ἀκολ. *add* καὶ τάξιν H | σημαίν.] εἰς M || 9 *post* ἦλθεν *add*: καὶ <A 81> εἴπερ γὰρ τε χόλον γε καὶ αὐτῆμαρ καταπέσει K | τάξιν] τάξεως H || 11 τάξεως] *hic desinit* M fol. 59^v

DISCR. SCR. IN LHKR] 11 *post* οὕτως *add* K: ἐπεὶ πολὺ φέρτερος ἐς ci <Δ 56>, καὶ | 12 πληροφοριμένων L || 13 παρέδωκαν KR || 17 Αἰτιολ. μὲν εἰσιν R | ἔνεκεν *om* H || 18 *post* ὅπως *add* ἔὰν γὰρ H | *post* οὐνεκα *add* ὅτι R || 21 αὐτοῦ *post* πατ. *om* R | καὶ — γυναικί (586,1)] Γίνωσκε οὖν ὅτι ὁ ἵνα σύνδεσμος καὶ ὁ ὅπως παρὰ τῇ γραφῇ πολλαχοῦ οὐκ αἰτιολογικῶς ἀλλ' ἀποβατικῶς κείνται, ὡς καὶ παρὰ τῷ Δαυὶδ· <Ps. 51,4> ὅπως ἂν δικαιωθείς (l. -θῆς) ἐν τοῖς λόγοις σου· οὐ γὰρ διὰ τοῦτο ἡμαρτεν ὁ Δαυὶδ· ἀποβαίνει τὸ δικαιωθῆναι τὸν θεόν· ὅταν γὰρ ὁ μὲν θεὸς τοσαῦτα αὐτῷ δέδωκεν ὅσα κῆν ἄξιος λαβεῖν, αὐτὸς δὲ παρέβη τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ, καὶ ἄλλα. Ὅρθς ὅτι τὸ «ὅπως ἂν δικαιωθείς» οὐκ αἰτιολογικῶς κείται, ἀλλὰ κατὰ ἀπόβασιν, καὶ ἄλλα μύρια τοιαῦτα. Καὶ παρὰ τῷ ἀποστόλῃ· <ep. ad Rom. 1, 19 seq> τὸ γὰρ γνωστὸν τοῦ θεοῦ φανερόν ἐστιν ἐν τοῖς Ἑλλήσιν — εἰς τὸ εἶναι αὐτοὺς ἀναπολογήτους· καίτοι οὐ διὰ τοῦτο ὁ θεὸς τοῖς Ἑλλήσιν ἔδωκε τὴν γνῶσιν, ἵνα ὦσιν ἀναπολόγητοι πταίνοντες· αὐτὸς μὲν γὰρ ἔδωκεν ἵνα μὴ πταῖωσιν· εἴτα ἐπειδὴ ἔπαισαν, ἡ γνῶσις αὐτοῦ ἔξ ἀποτελέσματος ἀπέβη εἰς τὸ εἶναι ἀναπολόγητους. Καὶ πάλιν <ep. ad Rom. 5, 20> νόμος δὲ παρεί- 20 σῆλθεν, ἵνα πλεονάσῃ τὸ κατάκριμα· καίτοι οὐ διὰ τοῦτο ἐδόθη ὁ νόμος, ἀλλ' ἵνα μᾶλλον ἀνασταλῇ ἡ ἁμαρτία ἥγουν τὸ κατάκριμα: Barocc. 115 || *poster.* αὐτοῦ *om* HR

καὶ προσκολληθήσεται τῇ ἰδίᾳ γυναικί. — «Ἀπορηματικοὶ δὲ εἰσιν ὅσοι ἐπαπορουντες εἰώθασιν συνδεῖν· εἰς δὲ οἶδε, ἄρα κατὰ μῶν». Ἀπορίαν δὲ σημαίνουσιν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ διανοίᾳ οὕτως· <ubi?> ἄρα καλέσει με τοῦ λοιποῦ μαθητήν; — «Συλλογιστικοὶ δὲ εἰσιν ὅσοι πρὸς τὰς ἐπιφοράς τε καὶ συλλήψεις 5 τῶν ἀποδείξεων εὖ διακρίνεται· εἰς δὲ οἶδε, ἄρα ἀλλὰ ἀλλαμὴν τοίνυν τοιγάρτοι τοιγαροῦν». Καλῶς δὲ κείνται ἐν ταῖς ἀποδείξεσιν οὕτως· <Ps. 58, 12> ἄρα ἔστι καρπὸς τῷ δικαίῳ, <Ev. Luc. 18, 8> ἄρα ἐλθὼν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου εὐρήσει πίστιν, ἀντὶ τοῦ «ἀληθὲς ἐλθὼν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου εὐρήσει πίστιν ἐπὶ τῇ γῆς». — «Παραπληρωματικοὶ δὲ εἰσιν ὅσοι μέτρου ἢ κόσμου ἕνεκεν παραλαμβάνονται· εἰς δὲ οἶδε, δὴ ῥά νύ πού τοί θῆν ἄρ δῆτα πέρ πῶ μὴν ἂν αὐ νύν οὖν 10 κέν γέ». Παραλαμβάνονται δὲ ἐν μέτρῳ οὕτως· <Γ 164> οὐ τί μοι αἰτία ἔσσι θεοὶ νύ μοι αἴτιοί εἰσιν· ἐσώζετο γάρ τὸ νόημα ἐν τῷ «θεοὶ μοι αἴτιοί εἰσιν», ἀλλὰ διὰ τὸ μέτρον ἐμεκολάβησεν τὸν νύ σύνδεσμον καὶ ἐγένετο «θεοὶ νύ μοι αἴτιοί εἰσι». Παραλαμβάνεται δὲ ἕνεκεν κόσμου <Ev. Joh. 6, 5> ἐπάρας οὖν τοὺς 15 ὀφθαλμοὺς ὁ Ἰησοῦς καὶ θεασάμενος, ὅτι πολὺς ὄχλος ἔρχεται πρὸς αὐτόν, λέγει πρὸς Φίλιππον· πόθεν ἀγοράσωμεν ἄρτους, ἵνα φάγωσιν οὗτοι; ἤρκειτο ὁ εὐαγγελιστὴς εἰπεῖν «ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς ὁ Ἰησοῦς», ἀλλὰ πρὸς καλλωπισμὸν καὶ κόσμον τῆς λέξεως προσέθηκεν τὸν οὖν σύνδεσμον. — «Τινὲς δὲ προστιθέασιν καὶ ἐναντιωματικούς, οἷον ἔμπης ὅμως». Ἐναντιωματικοὶ δὲ 20 λέγονται διὰ τὸ πρὸς ἐναντίους λέγεσθαι, οἷον «εἰ καὶ ἀσθενὴς ἐγώ, ἀλλ' ὅμως σὲ τὸν ἰσχυρὸν ἐνίκησα».

1 *post* γυναικί *add* K: ἐὰν ὑγιαίνω ἀναγνώσκομαι, <A 11> οὐνεκα τὸν Χρύσην ἠτίμασεν ἀρητῆρα | Ἀπορητικοὶ R | ὅσοις H || 2 εἰώθαμεν HKR | συνδεῖν] χρῆσθαι H || 3 οὕτως] ἄρα ἔστι καρπὸς τῷ δικαίῳ; ἄρα ἐλθὼν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου εὐρήσει πίστιν ἐπὶ τῇ γῆς; K || 4 *post* μαθητήν *add* διασταγμὸν γάρ καὶ ἀπορίαν ἔχει K || 5 *ante* τοίνυν *add* τοί R || 6 ἄρα ἔστι — γῆς (9)] <Ps. 58, 12> ἄρα ἔστιν ὁ θεὸς κρίνων αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ, <ubi?> οὐκ ἄγγελος, οὐκ ἄνθρωπος, ἀλλ' αὐτὸς ὁ κύριος ἔσωσεν ἡμᾶς· τοιγαροῦν καὶ ἡμεῖς ἀδελφοί K | καρπὸς] κόσμος H || 10 ἂν *om* R | νύν *om* KR, *post* γέ *transp.* H || 11 δὲ ἐν μ.] ἕνεκα μέτρου K | οὐτι — ἔσσι] ὅς κεν ὑφ' ἡνίοχος <cf. Z 19>, καὶ <Z 12> Ἄξυλον δ' ἄρ' ἔπεφνε βοὴν ἀγαθός, καὶ K || 13 τὸν νύ σύνδ. KR, ὁ νύ σύνδεσμος LH || 18 καὶ κόσμον *om* L || 19 *ante* καὶ *add* τοῦτοισι K | οἷον] δύο K || 21 *post* ἐνίκησα *add* <Ξ 1> Νέστορα δ' οὐκ ἔλαθεν ἰαχὴ πίνοντά περ ἔμπης K

INDICES.

Asteriscus * numeris adpositus spectat ad adnotationem criticam.

His uncis < > eae nominum seu verborum formae circumclusae sunt, quae in ipso verborum contextu non leguntur.

His uncis [ ] ea significavi, quae non suo loco in scholiis ipsis exstant.

Crassiores numeri indicant eos locos, quibus enuntiata vel singula vocabula pro lemmatis usurpata reperiuntur.

I.

INDEX AVCTORVM ET DIALECTORUM.

- Ἀβρων 224,1*. 532,33. ἐν τῷ περὶ κτη-
 τικῶν 371,7
 Ἀθηναῖος 109,24. 485,23
 Ἀθηναῖοι 405,21. *vide* Ἀθῆναι
 Ἀθηνόδωρος, οἱ περὶ -ον 474,19
 Αἰγύπτιοι 196,31. 344,13. 496,6. 506,28.
 523,34
 Aeliū Aristidis oratio dicta M. Aurelio
 imp. XIV 7*
 Αἰολεῖς 34,17. 47,23. 94,5. 117,30. 131,20.
 143,13 seqq. 144,10 seqq. 154,20. 186,21.
 187,5. 188,11. 221,5. 6. 38. 290,13. 295,37.
 309,36. 360,18. 366,33. 367,2. 368,7. 18.
 454,33. 455,1. 464,14. 469,9. 470,16. 19.
 24. 486,22. 493,13. 24. 494,9. 18. 495,14*.
 504,17. 519,30. 520,3. 524,6. 532,29.
 540,29. 542,18. 25. 573,14. πόθεν 463,2.
 18. — Αἰολίς 14,16. 303,1. 3. 309,29. 34.
 368,13. 466,22 seqq. 469,32. 495,35.
 498,28. πόθεν 309,31. 567,37. — Αἰο-
 λικόν 281,24. 346,21. 426,17. 430,25.
 454,34. 463,27. 542,11. τὸ Αἰολικόν
 117,25. — αἰολικῶς 125,31
 Αἰσχύλος 17,18. 306,32
 Προμηθεὺς 460: 183,12. 190,26. 1022:
 458,19
 fragm. 212: 227,16*. 247: 227,16*. 299:
 474,25
 Ἀλέξανδρος ὁ Ῥόδιος 184,29
 Ἀλκαῖος 21,18. 309,35. 567,1. 38
 ἐν ἐνάτῳ μέλει 381,6
 Ἀλκμάν 21,18. 226,16. 375,2. 539,24
 fragm. 26,2: 279,14. 431,6. 135: 281,20.
 149: 346,20
 Ἀνακρέων 21,18
 21,1: 234,27*
 Ἀναξίμανδρος (ὁ Μιλήσιος) 183,8
 Ἄνδρων 184,25
 Anthologia Palatina V 73,4: 234,36. IX
 684: 185,19. XI 442: 179,19
 Ἀντίδωρος (ὁ Κυμαῖος) 3,24. 448,6. (τις
 γραμματικός) 7,24
 Ἀντικλείδης 190,25. ὁ Ἀθηναῖος 183,11
 Ἀντίπατρος ὁ Ἐτωϊκός 107,6
 Ἀντιφῶν *falso pro* Ἰοφῶν 471,36*
 Ἀντόδωρος *vide* Ἀντίδωρος
 Ἀντώνιος (*ex interpretatione* CWachsmu-
 thii) XXXI 7. 303,27*
- Ἀξιόνικος fragm. 9: 533,10
 Ἀπίων 444,29. ἐν τῷ περὶ τῶν στοιχείων
 183,29
 Ἀποκάλυψις ἡ λεγομένη τοῦ Θεολόγου
 568,23. *vide etiam* Παῦλος. — ἡ ἐν
 Πάτμῳ τῇ νήσῳ 568,24
 Ἀπολλόδωρος ἐν νεῶν καταλόγῳ 183,9
 Ἀπολλώνιος ὁ τοῦ Ἀρχιβίου 184,26
 Ἀπολλώνιος (*grammaticus*) XXXIII 12.
 37,12. 71,9. 24. 89,26. 199,15. 21. 222,11.
 435,40. 442,23*. 498,6. 541,4. 546,7.
 ὁ τεχνογράφος 356,22. ὁ ἡμέτερος
 γραμματικός 26,18. ὁ Δύσκολος 4,22.
 πόθεν Δύσκολος 129,2*
 ἐν τῷ περὶ πτώσεων 548,3
 ἐν τῷ Ῥηματικῷ 161,7. 579,17
 οἱ περὶ Ἀπολλώνιον 524,8. 23
 Ἀπολλώνιος ὁ Μεσσήνιος ἐν τῷ περὶ ἀρ-
 χαίων γραμμάτων 183,31
 Ἀπολλώνιος (*Rhodius*) 1,211: 321,31.
 1,955: 99,24. 2,353: 270,27. 3,160:
 270,27
 Ἀρατος 225: 99,15. Θυτικά 472,1. Περὶ
 ὄρνων 472,1
 Ἀργεῖοι 302,37. 469,30
 ἀριθμηταὶ 345,11. ἀριθμητικοί 380,34
 Ἀρίσταρχος 30,9. 470,8
 Ἀριστοτέλης 107,1. 108,29. 113,27. 116,27.
 136,25. 157,16. 183,4. 190,20. 306,9.
 316,26. 344,23. ὁ Περιπατητικός 164,28.
 448,14. (ὁ φιλόσοφος) 335,17. 20 coll.
 344,24 seq)
 περὶ ζῴων ἱστορίας XXXVII 1
 περὶ θαυμασίων ἀκουσμάτων XXXVI 39
 ἐν τῷ περὶ ἰδεῶν 116,14
 ἐν τῇ τῶν ἰ' κατηγοριῶν 583,19*
 Ἀριστοτελικοί 515,30. *vide et.* Περιπα-
 τητικοί
 Ἀριστοφάνης 16,25. 18,14. 20,2. 309,34.
 566,37. 567,36
 Βάτραχοι 17,33*. 475,13. 1: 20,11*.
 203—205: 290,20. 209: 310,32. 478,22.
 966: 378,11. 1063: 271,25. 1285:
 310,33
 Εἰρήνη 1332 seq: 460,9
 Ἰππεῖς 1: 563,10
 Νεφέλαι 153: 435,23. 338: 149,29. 609:
 384,11. 775: 101,9. 819: 557,1

Ὀρνίθεσ 1724: 258,19
 Πλούτος 83: 225,11. 372,24. 534,4. 854: 435,16
 fragm. 769: 276,33
 Ἀρμένιοι 196,30
 Artemidorus 4,24: 11,16. 301,13. 452,23
 ἀρχαῖοι οἱ 114,23. 139,14. 155,16. 166,35. 168,14. 183,21. 190,36. 236,18. 299,16. 301,21. 305,31. 320,23. 411,12. 445,25. 472,10. 484,12.24. 486,33. 504,31. 569, 24.34. — ἀρχαικώτερον 151,14
 Ἀρχίνος (ὁ Ἀθηναῖος) 183,18
 Ἀσκληπιάδης 165,17.* ὁ Μυρλεανός 183,27.
 ἀστρολογία, οἱ περὶ -ας εἰπόντες 166,15. 168,11
 ἀστρονόμοι 321,21
 Ἀστυάγης (*grammaticus*) 547,23
 Ἀτθίς 14,15. 303,2. 309,28.34. 464,7—31. πόθεν 309,32. 567,35. — Ἀττικοί 36, 31 seq. 41,13.15. 91,2. 98,26. 101,3. 131,17.21.22. 227,1. 249,24. 251,17. 253,26. 258,22. 264,14. 305,30. 309,35. 331,20. 375,25. 410,24. 469,8. 474,16. 494,27. 495,14. 507,9. 538,27. 561,12. πόθεν 463,6. — Ἀττικόν 97,17. 156,30. 199,10. 465,42. 499,17. τὸ Ἀττικόν 117,24. -κῆ συνήθεια 432,14. -κός τόνος 410,26. -κῆ χρήσις 411,3. 563,11. — ἀττικῶς 83,2. 85,18. 112,12. 131,19. 265,16. 277,7. 581,23.* *vide et.* Ἀθηναῖοι
 Αὐτόδωρος *vide* Ἀντίδωρος
 αὐτός (= Διονύσιος) 16,15. 25,25. 32,16. 36,16. 38,24. 39,4. 40,2. 42,8. 45,1.18. 46,14. 48,9.24. 50,20.25.28. 51,5.26. 52,8. 58,23. 63,14. 64,5.21. 196,27. 229, 13. 230,17. 313,33.35. 332,20.30. 334,28
 Ἀχιλλεύς ὁ Ἀλεξανδρεὺς 312,1*
 Βακχυλίδης 21,18
 βάρβαροι 342,35. 506,36. -ρων εὐρήματα ἰς' στοιχεῖα 184,9. 191,29. — βάρβαρα ὀνόματα 47,19. 184,5. 344,13. 346,26. 506,28
 Βοιωτοί 186,3.21. 187,5. 190,14. 191,36. 303,1. 309,29. 493,10. πόθεν 463,19. — Βοιωτικὴ διάλεκτος 469,32
 γεωμέτραι 142,5. 186,12. 192,31
 Γεώργιος XX 16. XXI 27. XXII 6. 14. 275,3. 287,6. 289,15. 291,16. — Ῥηματικόν 579,16. *vide et.* Χοιροβοσκός
 Γεώργιος ὁ Λεκαπηνός, περὶ συντάξεως XXXIV 34*
 Γοργίας 133,24
 γραμματικοί XXVII 5. 23,18. 31,2. 154,3. 175,29. 196,18. 247,1. 257,18. 295,42. 302,28. 305,11. 310,17. 356,18. 361,15.22. 362,3. 363,31. 364,10. 380,35. 442,23. 522,29. 525,2. 526,15. 554,27.33. 572, 17.24. — ἀρχαῖοι -κοί 143,20. οἱ παλαιοὶ τῶν -κῶν 131,8. 454,6. — οἱ νεώτεροι τῶν -κῶν 153,34. — τέλειος -κός 133,27. — ἡ -κῆ 218,13

γραφὴ *vide* Θεῖα γραφὴ
 Γρηγόριος, ὁ θεολογικώτατος 129,2*. ὁ θεολόγος 312,11. 576,30. *vide et.* Ἀποκάλυψις
 Gregorius Corinthius, περὶ διαλέκτων XXXI 42. 309,37
 Δημόκριτος 184,18. 482,13
 Δημοσθένης 168,8. 301,3. 448,10
 ὁ κατὰ Ἀνδρότιωνος λόγος 213,27. 355,5 ὁ κατὰ Μειδίου λόγος 157,10. 213,26. 355,4.
 ἐν τοῖς Φιλιππηκόις 213,8. 354,23
 Olynth. 1,1: 512,30
 in Phil. 3,17: 312,17
 ὁ περὶ τοῦ στεφάνου 355,31
 διαθήκη *vide* Θεῖα γραφὴ
 διαλεκτικοί 554,27.35. *vide* φιλόσοφοι
 διάλεκτοι 125,29. 155,25. 203,31. 443,12. — περὶ -ων 464,6 seqq
 Διογένης ὁ Βαβυλωνίος 482,5
 Διόδωρος 183,29
 Διομήδης X 11 seqq. XXVIII 6. XLII 21. 11,4*.9*. 13,11*. 14,13*. 17,16*. 20,13*. 21,6*.12*. 22,23*. 23,8*.14*. 24,9*.19*. 25,23*. 28,11*.24*. 31,4*.19*. 32,9*. 36, 25*. 39,1*. 46,23*. 59,2*.18*. 60,3*.11*. 19*. 61,1*.10*.20*. 63,30*. 64,20*. 66, 26*. 168,19*. 169,12*.30*. 178,13*. 271, 27. 274,3. 276,12. 279,16.27. 282,25. 284,4. 286,20. 288,18. 289,28. 291,14. 301,5*.20. 302,3*.10. 303,5. 304,16*. 307,14. 308,5.18*. 311,13.23.35. 312,38. 313,8. 314,6. 315,21. 316,1. 318,17. 324,9*. 327,29. 331,7. 342,18* — σχολαστικός *seu* σχολαστικός XI 30. XXVII 13. XXVIII 28. 10,24*. 161,16*. 300,31*
 Διονύσιος ὁ Ἀλεξανδρεὺς, προσωδία XXIV 7. XXIX 10
 Διονύσιος ὁ Ἀλικαρνασσεὺς ἐν τῷ περὶ στοιχείων καὶ συλλαβῶν 142,9
 Διονύσιος (*grammaticus*) 4,29. 6,31. 13,8. 15,32. 16,1. 22,1. 24,13.25. 25,9.15 seqq. 29,13. 34,25. 35,15. 45,24. 51,23. 61,29. 67,9. 71,9. 91,23. 96,10. 102,18. 123,32. 129,2*. 135,9. 159,9. 163,3. 165,8.17. 167,6. 182,5. 199,35. 204,26. 300,3.27. 312,32. 332,34. 344,25. 367,6. 500,24. 524,21. 559,4. 560,16. 566,37. — Διονύσιος ὁ Θράξ 4,14. 124,9. 128,28. 158, 17. 160,24. 161,6. 300,12. δύο 124,12. 160,32
 Διονυσίου τέχνη XXXVIII 27. 7,30. 10,21. 106,15. 124,25. 442,21. τεχνολογία 129,4. περὶ τῆς Δ. τέχνης 158,17 seqq. εἰ γνησία 124,7. 160,24. περὶ κριτικῆς τέχνης 161,13
 Διονύσιος (ὁ Μιλήσιος) 183,8
 Dionysius tyrannus, fragm. 12: 11,18. 452,22 seqq
 Δοσιάδης 183,12. 190,26. Βωμός 1: 11. 24,26. 452,28.
 Δούρις ὁ Κάμιος ὁ ἱστορικός, ἐν ὁδῷ τῶν Μακεδονικῶν 184,27

Δωριεῖς 35,2. 75,6. 144,13. 290,15. 309,36. 464,13.16. 469,8. 492,28. 493,23. 495, 11,14*. 540,29. πόθεν 463,2. — Δωριέων πόλεις 463,7. — Δωρικόν 188, 28 seqq. 277,4. 422,15—27. 463,27. Δωρικώτερον 431,15. Δώριον 279,10. 467, 13. 470,1. τὸ Δώριον 117,21. — δωρικῶς 270,25. 276,3. 281,20. 290,26. 367,35. 541,13. — Δωρίς 14,16. 122,6. 302,36. 303,2. 309,28.34. 466,38 seqq. 469,30.36. 486,23. πόθεν 309,32. 567,36. Δωσιάδης *vide* Δοσιάδης

Ἑβραῖοι 320,9.19.27. Ἑβραϊκά 137,29. Ἑβραῖς 320,12

Ἑκαταῖος (ὁ Μιλήσιος) 183,9

Ἑλληνες 196,30. 319,25. 320,8.18. 569,22. 576,20.27. 578,3. Ἑλλήνων παῖδες 326, 26. — Ἑλληνική διάλεκτος 184,6. 320,12. —και διάλεκτοι 34,22. —και λέξεις 14,27. 137,29. 201,12. 294,28. 341,19*. 426,2. 471,1. —κα βιβλία 568,26

Ἑμπεδοκλῆς 168,10. ὁ τὰ φυσικὰ γράψας 166,14

ἐπιγράμματα 185,18. 490,13

Ἐπίκουρος 482,13. ἐν τῇ τῆς φυσικῆς ἀκροάσει πραγματεία 116,9. — Ἐπικούρειοι 108,27. 120,32

Ἐπίχαρμος ὁ Κυρακούσιος 185,6. 320,25. 475,21. fragm. 2: 372,25

Ἐρατοσθένης XXVII 11. 112,13. 160,10

Ἐρετριεῖς 495,9

Erotemata Dionysiana XLVI 7 seqq

Ἑσωνεύς 184,22

εὐαγγελισταὶ *vide* Θεία γραφή

Εὐκλείδης ἐν τοῖς ἀριθμητικοῖς 346,4

Εὐπολις 20,2. 440,35

ἐν Αἰεῖ fragm. 17: 490,26

fragm. 340: 97,10. 393: 149,32. 444,1

Εὐριπίδης 17,17. 306,33. 567,1

Ἐλκετις 779: 100,8. 1118: 246,16

Αἶολος fragm. 15,3: 552,1

Βάκχαι 5: 447,16. 1111: 99,14

Μῆδεια 488: 382,5

Ὀρέστης 643: 474,6. 644: 172,6. 474,8

Τρωάδες 80: 196,6*. 564: 246,16

Φοίνισσαι 86 seqq. 289,20. 531/3: 7,1. 166,4. 532 seqq. 448,28

fragm. 578: 183,14. 190,28. 1115: 475,33

Εὐφορίων ὁ ποιητής 233,22. <276,10>

Εὐφρόνιος 184,21

Ἐφορος 190,20. ὁ Κυμαῖος 184,20. ἐν δευτέρῳ 183,1

Ζηνόδοτος 30,9. 532,2

Ζήνων 118,15

Ἡλίας (*grammaticus*) 529,9

Ἡλίδωρος (*grammaticus*) XIV 2 seqq. XXII 14. XXIX 27. XXXIV 21. XLVII 25. 70,27*. 74,9*. 77,21*. 87,29*. 88,12*. 21*. 90,8*. 91,24*. 93,10*. 94,14* 21*. 314,9. 325,34. 327,30. 328,29. 331,13. 399,12*. 415,27. 423,8*. 425,14*. 22*. 426,9*. 23*. 26*. 427,4*

Ἡλίδωρος (*metricus*) 351,23. 444,31

ἡμεῖς (οἱ Ἕλληνες) 31,26. 32,10. — *allis Graecis dialectis oppositum* 34,18. 131, 18.20.21.22. 519,29. — = γραμματικοί 356,2. — ἡμετέρα διάλεκτος 469,11

Ἡρόδοτος 168,7. 301,4.

I 47.62: 476,21. I 87: 171,28. 473,35. V 58: 183,3. 184,21. V 59: 185,18

Ἡρωδιανός (*technicus*) XXXIII 12. XLIII 11. 37,17.31. 60,26. 89,25. 108,23. 129,2*. 199,19.27. 222,11. 322,32. 351,23. 442, 23*. 498,9. 505,11. 541,4. 546,7

ἐν τῷ περὶ προσωδίας 512,18

ἐν τῷ περὶ καθολικῆς προσωδίας 129,13

περὶ τοῦ Ως μορίου XXXI 43. 435,27*

Ἡρωδιανὸς βίος 129,2*

οἱ περὶ Ἡρωδιανόν 524,8.23

Ἡσιόδος 163,18. 460,7. 567,1

Ἀσπίς ψευδεπίγραφον 4,1. 124,5. 472,2. 568,27

469: 369,21

Ἔργα 2: 402,15. 447,10. 176: 97,6. 380: 373,5. 394: 278,14. 405: 486,30. 410: 380,12. 744: 462,24

Θεογονία 116: 438,2

Θεαγένης 164,27. 448,13

<Θεία> γραφή 584,31*. 585,21*. παλαιὰ καὶ νέα (*seu* καινὴ) διαθήκη 567,7. 568,17

Psalmi 1,1: 580,7. 1,4: 145,12. 2,7 seqq. 191,2 seqq. 3,2: 299,20. 51,4: 585,21*. 58,12: 586,6. 6—9*. 60,13: 584,31*. 108,13: 584,31*

εὐαγγελισταὶ 567,8. 568,20

Ματθαῖος 567,4. Ev. Matth. 3,11: 581,1. 584,30. 11,14: 585,8. 19,5: 585,20

Μάρκος 567,4

Λουκάς 567,5. Ev. Luc. 1,1—3: 585,11. 2,14: 584,31*. 6,1: 296,14. 18,18: 586,7

Ἰωάννης 567,5. Ev. Ioh. 1,1: 355,12. 6,5: 586,14. 12,13: 447,27. 18,1: XLVIII 9. 435,14. 18,20: XLVIII 7. 435,8

Acta apost. 4,25: 585,19

Epist. ad Rom. 1,19 seqq. 585,21*. 5,20: 585,21*

Epist. ad Ephes. 4,7: 395,34

v. etiam Ἀποκάλυψις. Θωμάς. Παῦλος

Theodectes 134,27*

Θεοδόσιος XLIII 11.28. 529,13

περὶ γραμματικῆς XXV 24

περὶ ὀρθογραφίας XLII 2*

περὶ ὄρου VIII 24. 2,19*

περὶ συντάξεως XLII 2*

Θεοδόσιος ὁ Ἀλεξανδρεύς 129,2* (*bis*)

ἐρμηνεῖται XXXVIII 30

περὶ προσωδιῶν XXXVIII 31

Θεοδώρου ἐρμηνεία τῆς γραμματικῆς XXXIX 12. περὶ προσωδίας XXXIX 13

Θεόδωρος (*Gaza*), γραμματικῆς βιβλία δ' XXXIV 34*. περὶ ᾠγῶν *ibid.*

Theodorus Prochorodromus XLIII 30

Θόκριτος 309,34. 567,1.37

11,18: 350,6. 11 60: 227,1. 375,26. 538,

27. 15,177: 278,5. 18,47: 447,32.
24,105: 447,33
CύριγΞ 1 seq: 11,22.26. 452,21.26
Θεολόγος ὁ *vide* Ἀποκάλυψις
θεολόγοι 456,8
Θεόφιλος ὁ κωμικός ἐν τοῖς Ἀποδήμοις
fragm. 1: 159,22
Θετταλοί 463,18
Θηβαῖοι 309,29. 469,31
Θουκυδίδης 131,19. 166,19. 168,5. 301,1.
567,1
Θωμάς, εὐαγγέλιον κατὰ -ἄν 568,19
- Ἰάς 14,16. 122,6. 190,32. 303,2. 309,28 34.
368,13. 467,12 seqq. πόθεν 309,30. 567,
33. — Ἰωνες 117,24. 169,15. 171,28.
221,6. 290,15. 302,30. 303,16. 309,35.
322,32. 368,18. 464,17. 469,8. 470,28.
540,29. — πόθεν 463,3,24. — ἀρχαῖοι
493,24. — νεώτεροι 468,32. — Ἰωνικόν
155,27.33.37. 366,33. 368,6. τὸ Ἰωνι-
κόν 117,23. — τρόπος -κός 151,22. τύπος
-κός 221,38. -κοὶ χαρακτήρες στοιχείων
183,17.27. 190,31. — ἰωνικῶς 154,11.15.
195,2. 270,32. 423,29*
Ἰβυκος 21,18. 302,28. Ἰβύκειον cxήμα
302,28
ιδιῶται 60,16. 563,30
Ἰεροκλῆς ὁ φιλόσοφος 293,42
Ἰοφῶν, ὁ Κοφοκλέους 471,36
Ἰππαρχος ὁ κωμικός fragm. 2: 1,9. 5,7.
8,2. 106,24
Ἰσοκράτης 567,1. περὶ τῆς ἀντιδόσεως
490,27
ἱστορικοί 182,15
Ἰταλοὶ 319,36
Ioannes Damascenus can. III 55: 378,12*
Ἰωάννης (*evangelista*) v. Θεία γραφή
Ἰωνες etc. *vide* Ἰάς
- Καλλίμαχος epigr. 7: 160,13. 163,35. 448,3.
25: 3,22. 160,15
fragm. 27: 350,29.33. 66^c: 60,13. 70:
192,20. (ἐν ἰάμβοις) 98^a: 457,17. 315^a:
91,4. 315^b: 91,3. 323: 431,19. 455:
100,18. 430,31. 488: 20,15. 307,16.
496: 532,2. 504: 222,9. 522: 276,19
κοινὴ διάλεκτος 14,17. 100,38. 155,26.33.
37. 303,3. 309,29.35. 411,3. 431,3. 463,
25. 469,1 seqq. 563,20. 567,38. — κοινόν
ἔθος 93,11. — κοινόν 188,31. 279,10.
288,1. 366,32. 368,13. 438,22. — κοινῶς
112,12. 541,13. κοινοτέρως 151,23.34.
— v. *etiam* συνήθεια
Κοῖντιλιανὸς Ἀριστείδης ἐν τῷ περὶ μου-
σικῆς πρώτῳ 136,30
Κορίνθιοι 302,37. 463,11. 469,31
Κόριννα 21,19. 469,33
Κράτης 316,24
Κρατῖνος 18,14. 20,1
Κρήτες 463,13
κιωμικοὶ 16,25. 149,28. 378,12. 447,25. 460,8
comicozum fragm. adespota 214,1. 355,8.
567,26
- Λακεδαιμόνιοι 309,29
Λάκωνες 186,21. 187,5. 302,37. 469,30.
493,10
Lascaris Rhyndacenus XXVIII 2
Λεκαπηνός *vide* Γεώργιος
λεξικὸν μέγα 299,26
Lexicon technes Bachmannianum XLVIII
41
Leo Magentinus XLVIII 25
Λέσβιοι 303,1. 463,20. 469,33
λογογράφοι 103,33
Λουκάς (*evangelista*) *vide* Θεία γραφή
Λουκιανὸς 435,15.18. — encomium pa-
triae XIV 7*
Λούκιος ὁ Ταρραῖος XXXV 6. 110,32. 484,15
Λυκόφρων 23: 452,20. 30: 335,28
- Magentinus *vide* Leo
Μακεδόνες 492,39
Μάρκος (*evangelista*) *vide* Θεία γραφή
Ματθαῖος (*evangelista*) *vide* Θεία γραφή
Μελάμπους X 11 seqq. XIX 22. XXI 6.
10,24*. 16,5*. 22,15*. 24,9*. 30,26*.
166,21. 170,27*. 174,26. 176,17. 182,4.
— γραμματικός 10,21
ἐν ταῖς προσωπδαῖς XIII 19. 23,29. 39,8*
περὶ μέτρων XIII 18. 20,21
Μένανδρος 16,25. 18,14. 20,6. 184,23.
[306,32]
ἐν Πωλουμένοις fr. 422: 448,5
ἐν Ὑμνίδι fr. 474: 91,5
fragm. 836: 213,13. 353,33. 869: 239,1.
986: 225,11. 372,24. 534,5. 1041:
227,28. 375,33. 539,28
Μενεκράτης ὁ Ὀλύνθιος 184,25
μέσαι φωναὶ 290,3,6. 438,6.22
Μεσσηνίοι 302,37. 469,31
μεταγενέστεροι 55,19. 151,15. 553,7. v.
etiam νεώτεροι
μετρικοί 205,24. 211,9. 571,29. τὰ -κά
206,15
Μητροδώρος 165,30
Michael *vide* Psellus
Μνασέας 183,15. 190,28.
Μοσχόπουλος, Ἐμμανουήλ, περὶ προσωπιδῶν
XXXIV 34*. περὶ συντάξεως ibid.
μουσικοί 23,18. 52,25. 124,28. 137,3. 153,4.
205,25. 310,12.22. 327,21. — μουσικός
λόγος 39,26. 154,2. 199,1. 327,22. 332,2.
500,12
μουθικά, τὰ τῶν Ἑλλήνων 576,20
Μωϋσῆς 567,8
- Nepho monachus XXXIX 23
νεώτεροι 470,11. v. *etiam* μεταγενέστεροι
Νικάνδρου Θηριακά, ψευδῆ 568,27
Νικάνωρ 24,15. 25,14 seqq. 26,4 seqq. 177,
32. 312,32
- Xenarchus fragm. 4,15: 375,33*
Ξενοκράτης 118,18. ὁ φιλόσ. 163,24
Xenophontis Cyropaedia XXXVII 2

Ὀλυμπιόδωρος ὁ φιλόσοφος 160,19

Ὀμηρος 101,4. 223,4. 286,3. 291,23. 300,38. 309,34. 320,27. 366,4. 369,20. 384,14. 441,38. 449,18. 463,25. 528,1. 542,22. 563,35. 566,37. 567,5.35. 569,18. — κράτιστος τῶν ποιητῶν 58,14. — ὁ ποιητής 46,26. 50,17. 52,2. 53,12.26. 54,18.33. 55,18.21.27.30. 93,13. 100,18. 225,15. 226,20. 237,25. 289,19. 290,6. 333,30. 342,16. 351,30. 366,2. 368,26. 372,28. 375,5. 430,29. 437,34. 455,8. 506,37. 511,26.30. 512,7. 530,27. 538,17. — Ὀμήρου ποιήματα ἀθροισθέντα ὑπὸ Πεισιπράτου 29,16 seqq. 179,13 seqq. 481,17 seqq. περὶ πλείστου ἐποιεῖτο Ἀλέξανδρος 481,28. ἡ -ου ποιήσις μαντικῆς μετέχει 180,20. 316,6. — τὰ Ὀμηρικὰ 88,23. ἐπη 68,14. 395,1

A 1: 234,3. 363,36. 2: 246,20. 4: 26,16. 146,6. 5: 178,11. 6: 11,25. 8: 263,37. 264,6. 9: 462,9. 11: 273,23. 290,5. 440,3. 460,19. 519,21. 586,1*. 12: 73,36. 75,23. 257,9. 422,10. 518,35. 519,21. 15: 210,21.28. 18: 210,20. 22: 203,9. 23: 178,8. 479,33. 24: 363,41. 447,4. 33: 55,31. 503,11. 511,33. 34: 69,34. 36: 131,23. 142,13. 177,11. 313,17. 38: 27,10. 39: 469,25. 43: XL 18. 146,2. 296,22*. 48: 146,7. 51: 177,14. 55: 234,22. 460,32. 65: 443,16. 68: 104,3. 337,32. 69: 335,27. 70: 339,2. 71: 519,7. 74: 549,13. 81: 585,9*. 81 seq: 313,27. 84: 75,24. 128,5. 313,4. 479,29. 86: 434,13.20. 563,37. 88: 434,21. 99: XLVIII 8. 435,11. 106: 26,11. 469,22. 107: 469,23. 117: XL 18. 104,38. 146,3. 120: 99,11. 432,26. 122: 148,33. 462,7. 543,23. 131: 106,7. 212,28. 291,9. 442,3. 137: 12,24. 139: 12,23. 162: 426,35. 460,10.23. 168: 444,26. 175: 144,29. 507,1. 176: 13,1. 192: 290,19. 193: 54,5. 201: 466,13. 206: 234,4. 230: 467,32. 234: 101,22.27. 434,8.13. 563,36. 240: 101,28. 511,32. 251: 462,33. 255—257: 28,3 seqq. 259: 534,25. 271: 443,17. 275: 464,19. 277: 443,14. 302: 433,8. 311: 234,9. 330: 461,39. 338: 263,37. 267,11. 366: 382,30. 499,25. 545,35. 376: 203,10. 378: 363,41. 447,4. 409: 337,7. 472: 12,28. 474: 12,26. 477: 27,17. 429,22. 500: 27,6. 511: 234,28. 343,5. 514: 432,7. 516: 557,2. 551: 234,5. 586: 212,28. 592: 280,26. 599: 458,29. 607: 243,24

B 1: 106,1. 2: XL 21. 94,26. 8: 438,1. 20: 370,16. 29: 274,14. 38: 274,19. 44: 55,22. 56,1. 85: 458,32. 87: 100,36. 91: 582,15*. 148: 154,16. 220: 512,3. 226—228: 462,20. 259: 235,28. 387,23. 546,34. 260: 235,31. 387,13.24. 546,35. 553,30. 267: 93,3. 582,12. 278: 447,3. 557,9. 291: 441,23. 297 seq: 442,18. 305: 437,39. 333—335: 459,17.29. 335: 511,32. 336: 144,29. 343,4.

361: 56,2. 370: 105,3. 371: 431,17. 416: 223,9. 530,27. 417: 118,2. 426: 461,6. 434: 148,35. 543,25. 455: 100,36. 234,30. 460: 234,33. 474: 234,36. 478: 387,17. 489 seq: 181,29. 483,2. 493: 461,16. 494: 104,2. 283,18. 494—496: 437,22. 496: 234,16. 360,28. 497: 234,16. 503: 234,17. 537: 234,17. 544: 210,22. 627: 387,18. 634: 203,29. 351,10. 504,13. 651: 387,17. 659: 250,8. 661: 443,10. 673: 472,32. 699: 234,27. 716: 493,31. 742: 447,2. 816: 234,7. 824: 203,30*. 270,26

Γ 2: 460,2.24. 8: 460,16. 24: 480,26. 33—35: 27,24 seqq. 65: 213,5. 76: 177,30. 95: 45,11. 117,40. 203,1. 335,34. 337,9. 408,6. 152: 210,27. 164: 51,5. 208,26. 209,35. 328,23. 571,26. 586,11. 167: 394,22. 178: 291,1. 182: 284,8. 185: 234,18. 239 seq: 290,18. 240: 277,8. 273: 532,2. 276: 100,4. 288: 283,12. 300: 146,6. 318: 150,24. 444,34. 327: 234,31. 351: 582,21*. 363: 360,14*. 367: 468,10. 424: 12,30. 234,11. 351,29. 511,25

Δ 20: 201,15. 56: 585,11*. 59: 234,10. 64: 455,6. 468,27. 76: 52,31. 103: 203,30. 504,13. 105: 235,4. 109: 480,24. 121: 203,30. 504,13. 125: 242,19. 396,27. 461,4. 139: 324,26. 155: 206,19. 243: 335,34. 337,13. 408,8. 455,16. 502,28. 246: 455,16. 277: 372,14. 534,2. 299 seq: 325,10. 326,20. 558,30*. 300: 439,30. 564,30. 338: 56,7. 399: 395,7. 434: 234,26. 442 seq: 472,15. 473: 350,13. 509: 337,6. 539: 455,9

Ε 31: 50,18. 142,16. 206,17. 234,13. 347,5. 36: 541,22. 42: 69,36. 60: 111,35. 83: 352,3. 203: 511,33. 223: 273,8. 230: 337,7. 292: 73,36. 422,11. 328: 337,31. 349: 210,17. 211,2. 366: 462,2. 382: 212,28. 396: 200,27. 499,26. 412: 369,8. 429: 480,25. 442: 234,2. 453: 234,20. 455: 50,18. 142,16. 206,17. 234,13. 347,5. 461: 549,18. 500: 234,25. 545: 95,17. 519,14. 599: 468,40. 603: 77,1. 257,9. 422,12. 827: 56,11. 877: 146,10. 898: 372,1. 535,13. 902: 234,26

Ζ 5: 457,32. 12: 586,11*. 19: 586,11*. 62: 53,4. 76: 335,27. 81: 53,27. 97: 150,14. 165: 480,23. 169: 185,14. 490,18. 194: 209,30. 215: 290,17*. 240: 55,2. 252: 374,11. 265: 54,22. 278: 150,14. 326: 95,16. 356: 264,29. 290,8. 440,4. 366: 53,31. 377: 99,13. 432,26. 402: 237,29. 407: 174,8. 416: 230,16. 382,31. 422: 494,30. 443: 54,24. 508: 511,28

Η 47: 350,13. 54: 177,30. 93: 27,1. 313,18. 131: 55,24. 138 seq: 237,26. 157: 100,17. 279,12. 430,28. 431,1. 161: 454,30. 177: 150,25. 444,34. 219:

- 375,7. 238: 111,36. 240 seq: 111,38.
301: 426,36. 324: 457,33. 353: 54,12.
363: 467,8. 425: 55,25. 457: 501,38.
459: 101,10. 474: 55,15. 479: 234,30
Θ 31: 148,36. 265,18. 543,25. 66: 429,19.
107: 273,8. 126: 56,6. 222: 227,5.
538,31. 267: 56,12. 307: 447,8. 348:
93,17*. 368: 467,1. 406: 462,5. 440:
351,32. 511,28. 457: 201,15. 559:
363,35
I 38: 460,38. 57: 371,37. 535,11. 93:
457,33. 147: 510,34. 225: 384,19. 228:
177,31. 247: 94,28. 271,15. 289: 510,
34. 307: 213,21*. 378: XL 14. 457:
128,8. 462: 455,9*. 466: 234,32. 539:
469,13. 593 seq: 569,19. 626: 150,28.
649: 270,9
K 34: 493,32. 104: 213,3. 442,5. 112:
339,6. 114: 206,20. 116: 467,28*. 226:
372,36. 249: 177,27. 278: 362,22. 378:
89,12. 382: 177,8. 401: 290,16. 406:
240,14. 408: 106,4. 429: 185,27. 502:
181,25. 396,28. 478,20. 462: 232,10.
384,21. 466: 199,3. 497,33. 561:
462,17
Λ 5: 227,5. 538,31. 155: 42,20. 183:
541,22. 246: 234,4. 269: 449,29. 271:
270,10. 278: 443,26. 385: 150,9. 444,
15. 388: 318,26. 324,27. 441: 60,11*.
490: 220,30. 223,19. 563: 223,22. 574:
458,27. 597: 223,9. 224,7. 531,14.
625: 6,10. 474,31. 690: 461,9. 532,6.
832: 374,2. 379,9. 536,32
M 80: 363,40. 117: 368,25. 137: 460,34.
144: 209,28. 177: 459,14. 28. 208:
52,18. 243: 177,9. 433: 146,5. 440:
337,6
N 1: 127,33. 462,30. 3: 521,27. 20: 226,
28. 375,20. 538,23. 49: 99,10. 50:
93,4. 269,26. 71: 226,27. 375,9. 19.
533,21. 76: 223,29. 370,15. 530,26.
87: 93,4. 269,26. 126: 449,28. 154:
462,8. 219 seq: 99,16. 431,34. 275:
XL 28. 350,7. 302: 546,1. 365: 374,10.
374 seqq: 14,6. 415: 150,12. 530:
396,27. 748: 363,40. 772: 97,6. 799:
234,21
Ξ 1: 52,10. 209,22. 349,8. 351,18. 510,35.
572,6. 586,21*. 49: 65,19. 108: 104,37.
473,26,30. 110: 100,6. 118: 264,24.
221: 150,27. 444,36. 236: 507,36. 357:
XLVIII 4. 435,4. 386: 387,17. 421:
52,13. 209,27. 210,2. 459: 549,12.
481: 150,28
O 3: 106,2. 291,18. 213: 258,17. 283:
112,3. 305: 241,7. 395,26. 317: 458,27.
396: 209,28. 554: XL 12. 142,13. 634:
285,16. 678: 380,14. 443,35. 690:
235,3. 692: 234,33. 708: 499,24
Π 88: 462,9. 165: 118,2. 125,27. 188,12.
296,31. 582,21*. 233: 94,27. 270,32.
235: 350,8. 358: 351,25. 512,6. 777 seq:
177,24. 829: 466,13. 847: 395,8.
430,33
P 94 seq: 177,22. 388: 118,2. 125,27.
188,12. 296,31. 582,21*
C 47: 99,2. 54: 149,28. 64: 271,17. 219:
181,32. 483,3. 317: 462,12. 460: 447,9.
593: 485,22. 608: 150,11
T 4: 92,9. 25: 246,17. 217: 501,39. 221:
456,10. 287: 46,31. 51,26. 209,18.
210,1. 333,32. 506,6. 511,10*. 571,37.
407: 497,18
Υ 59: 13,26. 457,24. 74: 238,3. 157:
69,31. 166: 241,6. 395,26. 557,9. 223:
472,11. 227: 461,22. 250: 394,23.
395,13. 307 seq: 97,7. 180,27. 316,7.
404: 542,27. 434: 56,9
Φ 109: 528,3. 106: 206,20*. 121: 466,13.
305: 351,9. 506,4. 308: 206,20. 339:
285,17. 352: 210,6. 349,9. 512,15
X 15: 374,2. 379,9. 536,31. 51: 444,27.
59: 58,16. 354,19. 357,30. 582,12. 133:
210,25. 305: 55,8
Ψ 19: 384,19. 34: 454,27. 84: 280,27.
132: 270,27*. 179: 384,19. 431: 542,15.
475: 234,31. 485: 441,30. 565,1. 533:
278,29
Ω 13: 93,24. 270,24. 271,8. 58: 549,16.
254: 460,26. 369: 514,5. 720: 21,26.
725: 174,9. 177,28
α 1: 456,35. 2: 209,18. 8: 459,16. 467,34.
10: 280,8. 40: 366,6*. 170: 128,3. 183:
210,20. 184: 150,23. 444,33. 186:
444,29. 225: 106,4. 247: 92,10. 349:
326,16. 362: 499,33. 377: 563,39
β 100: 234,10. 119: 455,4. 132: 104,31.
550,35. 204: 213,4. 206: 440,5. 409:
514,6
γ 81: 444,30. 109: 278,23. 248: 240,13.
251 seq: 99,12. 267—272: 163,10 seqq.
468: 350,22. 472: 441,1. 475: 265,17
δ 51: 528,28. 221: 563,39. 229: 351,2.
250: 453,32. 384: 100,7. 458: 234,27.
642: 240,15. 708 seq: 458,11. 739:
458,37
ε 66: 234,34. 69: 469,15. 70: 469,17.
226: 382,4. 229: 45,7. 203,7. 335,25,33.
337,11. 407,35. 306: 230,2. 381,17.
307: 440,12. 402: 493,29. 415: 376,4.
490: 458,35
ζ 22: 455,17. 125: 442,6. 151: 56,8.
152: 551,35. 158: 257,13. 187: 210,18
η 13: 99,7. 447,13. 36: 462,27. 54:
390,34. 80: 230,14. 382,29. 107: 541,24.
324: 223,29
θ 191: 455,20. 306 seq: 480,21 seq. 326:
458,30. 335: 234,12. 488: 112,1
ι 2: 560,25. 56: 429,19. 109: 209,29.
210,6. 125: 234,19. 142: 99,2. 278,24.
279: 45,2. 203,6. 335,32. 337,10. 407,21.
283: 210,23. 366: 443,5. 394: 201,16.
242,19. 481: 13,23. 498: 227,4. 538,31
κ 85: 234,34. 112 seq: 457,27. 171:
226,24. 375,12,16. 538,19. 195: 458,5.
214: 337,33. 238: 56,10. 243: 235,1.
251: 499,30. 277: 234,7. 305: 238,5.
510: 235,7

- λ 41: 234,14. 124: 234,19. 160: 444,9.
172: 105,2. 277: 150,12. 281 seq:
444,24.
- μ 22: 444,12. 61: 238,4. 73: 468,28.
134: 103,25. 285,12. 459,35. 172:
460,36. 219: 258,16.
- ν 15: XLVIII,5. 435,6. 40: 97,10. 78:
477,30. 88: 75,24. 220: 461,30. 242:
460,24. 243: 460,11.
- Ξ 9: 258,16. 15: 350,8. 17: 537,36. 68:
431,18. 159: 494,10. 451: 258,16.
- ο 174: 526,10. 299: 459,9. 410: 94,17.
582,18.
- π 41: 103,25. 285,13. 45: 270,7. 131:
497,32. 165: 226,23. 375,15. 539,1.
- ρ 218: 131,16. 219: 432,27. 291: 459,26.
397: 461,26.
- ς 28: 461,19. 464,17. 136: 395,12.
- τ 176 seq: 463,13. 343: 440,35. 406:
265,16. 425,13*. 547,15. 407: 236,33.
547,16. 409: 236,34. 383,31. 390,33.
547,17. 555,11. 518: 234,35. 449,30.
538: 234,33. 542: 455,4.
- υ 75: 363,34. 227: 210,18. 294: 95,16.
339: 564,3. 399: 101,24.
- φ 288: 270,8. 312: 95,17.
- χ 110 seq: 469,19. 195 seq: 461,28.
302: 234,33*. 482: 331,20.
- ψ 163: 350,22. 271: 234,19. 274: 55,31.
- ω 1: 234,6. 242: 443,9. 299: 106,3. 416:
201,14.
- hymn. in Apoll. 545: 94,27*.
hymn. in Merc. 263: 566,9.
Κυπριακά 472,1.
Μαργίτης 472,1.
Ὀμηρίδαι 477,29.
ὀνοματοθέται, οἱ παλαιοὶ 553,4.
Ὀππίου Μαξίμου διατριβή 248,5.
- παλαιοί, οἱ 4,32. 32,21. 33,14. 36,26. 37,8.
52,27. 101,22. 147,31. 153,17. 181,4.
192,15. 206,17. 229,34. 282,19*. 295,29.
304,41. 305,18. 314,31. 318,25. 324,24. 26.
327,20. 372,20. 381,16. 454,4. 491,18.
494,8. 30. 497,35. 498,3. 504,1. 578,18. —
(κατὰ) τὸ παλαιόν 120,35. 153,31. 154,2.
491,9. — ὧν συνήθεια 443,12.
- παράδοσις 153,10. 154,4. 200,25. 205,17.
206,17. 448,23. 471,12.
- παροιμία 229,34. 381,15.
- Παῦλος, Ἀποκάλυψις τοῦ ἁγίου Π. 568,22.
- Παῦλος αἰρετικὸς ὁ Καμωσατεὺς 568,23.
- πεζὴ λέξει λογογραφοῦντες 146,9. — πεζοὶ
286,3. 288,1. — πεζολόγοι 290,4. 7. —
πεζοὶ λόγοι 438,22.
- pedestris orationis scriptorum fragm.
adespota 322,34. 363,38. 421,37. 585,4*.
585,3. 6—9*.
- Πελαγοί 185,25. 463,17.
- Περιπατητικοί 236,22. 390,14. 515,19.
517,32. *vide et.* Ἀριστοτελικοί.
- Πέρσαι 31,28.
- Πινδαρίων 192,10. ὁ γραμματικὸς 192,13.
- Πίνδαρος 21,19. [192,10*. ὁ κομματικὸς
192,13*.] 309,35. 540,28. 567,1.38.
Ὀλ. 1,1: 455,24. 7,158: 514,25.
fragm. 314: 443,7.
- Planudes, Maximus, de grammatica dia-
logus XLV 19,24.
- Πλάτων (ὁ κωμικός) 20,4.
- Πλάτων (ὁ φιλόσοφος) 115,23. 120,12.
316,13. 355,10. 32. 482,7. 517,10.
ἐν τῷ Γοργία 118,22.
ἐν Φαίδρῳ 447,34. 490,23.
ἐν Φιλήβῳ 448,5.
- ποιητής, ὁ = creator 295,41. pro τεχνικός
569,25*.
- ποιηταὶ 103,33. 104,4. 146,10. 183,30.
206,17*. 208,14. 27. 230,13. 234,1. 241,4.
287,1. 289,18. 290,4. 291,22. 27. 349,15.
367,35. 431,14. 16. 437,36. 440,29.
441,32. 38. 456,6. 493,28. 557,7. 570,32.
571,18. — μεταγενέστεροι 369,21. —
νέοι 477,29. — νεώτεροι 223,6. 366,7.
368,28. 369,22. 402,14.
- ποιητικά 100,37. 104,1. 6. 144,16. 30. 288,1.
290,3. 438,7. 22. 442,5. 514,4. 563,20.
ὀνόματα 47,20. — -κῆ ἑκτασις 277,8. —
-κῆ ἔξουσία 343,6. 344,14. 506,38. 570,32.
571,19. — -κὸς νόμος 283,11. — -ὄς
τρόπος 194,35. 195,9. — ποιητικῶς
220,30. 440,6. 27.
- poetica fragmenta adespota
dactylica 290,15. 434,9. 448,2. 458,2.
460,12.
- iambica 381,8. 384,11. 394,24. 458,3.
514,24. 29. 563,9. 582,15*. 584,7. v.
etiam κωμικοί.
- lyrica 106,6. 212,27. 290,14. 14*. 291,3.
- πολιτικὸς λόγος 494,14. 19.
- Πορφύριος VII 10. XXI 27. XXII 6. XXVII
19. 23. XXVIII 6. 175,34. 180,9. 217,28.
219,8. 282,27.
- περὶ ἀντωνυμιῶν 141,5.
- περὶ γραμματικῆς XXV 32. 128,27*.
- περὶ προσώδιας XXI 30. 128,27.
- isagoge περὶ τῶν πέντε φωνῶν XXV 17.
- Πράξιλλα 210,25(?).
- fragm. 1: 210,25*.
- Πραξιφάνης ὁ Περιπατητικὸς 164,28.
448,13.
- Προναπίδης ὁ Ἀθηναῖος 183,20. 190,35.
προφήται 567,8.
- Πτολεμαῖος ὁ Περιπατητικὸς 165,16.
- Πυθαγόρας 152,22*. 183,32. 186,13. 192,32.
292,34.
- Πυθαγόρειοι 141,15. 293,43. Πυθαγορικοί
292,33.
- Πύθιος ὁ 166,15. 168,11.
- Πυθόδωρος 190,22. — ἐν τῷ περὶ στοι-
χείων 183,5.
- Ῥηγῖνοι 302,27. 30. 542,20.
- ρήτορες 14,2. 295,43. 456,3. 16. 477,10.
- Ῥόδιοι 463,12.
- ῤυθμικοί 205,25. 328,36.

Ῥωμαῖοι 182,22. 319,23. 486,35. 490,32.
Ῥωμανός 546,21. — οἱ περὶ -όν 524,11.

Σαπφῷ 21,19. 469,33.
fragm. 102: 290,13. 158: 493,14.

Σικελοί 469,31.

Σικυῶνιοι 192,16.

Σιμωνίδης (ὁ λυρικός) 21,19. 85,13. 346,27.
ὁ Κεῖος 185,5. 191,30. 320,25.

ἐν ἐπιγράμμασιν fr. 159: 459,23.

Σόλων 163,16.

Σουσαρίων 19,5. 475,22.
fragm. 1: 19,7.

Σοφοκλῆς 17,18. 306,32.

Ἀντιγόνη, νοθευόμενον 471,36.

Ὅδυσσεὺς Ἀκανθοπλήξ fr. 415: 239,26.

Σύνδειπνοι: 460,4.

Τραχίνιοι 1: 514,27. 678: 336,24.

fragm. 685: 541,6. 877: 288,14. 439,7.

Τσαρτιάται 469,31.

Ττέφανος (*grammaticus*) VII 10. XIX 23.
XXI 5.13. XXII 30. XXVII 21. XXVIII
25,27*. XXXIX 26. 20,13*. 25,23*. 60,6*.
167,5*. 168,19*. 169,8*. 23*. 171,8*. 27.
174,15. 175,22*. 176,18*. 177,6*. 178,13*.
179,26*. 192,12. 197,33*. 201,11*. 204,14*.
204,25. 211,8*. 214,13*. 218,27. 226,15.
233,24. 236,4. 20. 237,23. 238,13. 239,14.
246,19. 247,19. 248,28. 250,26. 251,27.
260,21. 267,8. 22. 274,4. 28. 277,9. 29.
280,21. 300,33*. 302,3. 20. 303,25. 306,3.
307,14. 308,37*. 311,4. 312,37. 314,6.
315,35. 318,19. 326,35. 352,5.

Ττησίχορος 21,19. 190,27.

ἐν δευτέρῳ Ὁρεστιάς 183,14.
fragm. 81: 278,28.

Ττωῖκοι 2,24. 108,31. 121,12. 161,27.
214,18. 230,27. 250,26. 297,20. 356,
7.17.24. 482,13. 517,33. — οἱ ἀπὸ τῆς
Στοᾶς 120,33.

τυγγραφεῖς 146,8. 183,30.

σύνδεσμοι, περὶ -ων καθόλου ἐρμηνεία 585,2.
συνήθεια 14,5. 155,33. 43. 195,9. 208,20.
286,3. 457,5. 466,1. 470,1. 471,13. —
μακρά c. 155,21. — ἐπιχωριάζουσα c.
446,17. — συνήθης 104,1.5. τὸ σὺνθεῖς
469,12.

Syncellus, Michael, de constructione
XXXII 3*. XXXIV 33.

Συρακοῦσιοι 302,37. 463,10. 470,2.

Σύροι 31,28.

Σωκράτης 163,27.

τεχνικοί 4,20. 124,8. 205,26. 256,15. 419,34.
-κοὶ γραμματικοί 4,14. — τεχνικὰ θεω-
ρήματα 200,25. — -κὸς λόγος 203,11.
207,23. — -κὴ συζυγία 229,19.

τεχνογράφοι 4,20*. 165,2. 564,34. — πα-
λαιοί 556,18.

τραγικοί 220,27.

Τρύφων 220,25. 346,16. 356,22. 29. 357,
5.11. 528,8.

περὶ παθῶν λέξεων XXXII 2. 353,23.

περὶ τρόπων XXXII 2. 302,23.

Τυραννίων 121,16.

Τυρταῖος 168,11*.

ὑπομνηματιστής, ὁ 217,28. — ὑπομνη-
ματισταί, οἱ 72,14. — ὁ ὑπομνηματίζων
178,24. 206,33. ἐν τῷ περὶ ὀρθο-
γραφίας 207,1. — τὸ ὑπόμνημα 276,3.
400,1.

Φίλλιος ὁ Δήλιος ἐν τῷ περὶ χρόνων 183,6.
Φιλόξενος 247,21.

Φιλόπονος 547,24. περὶ προσωδίας 135,4.
— οἱ περὶ -ον 524,11. — οἱ ἀπὸ διαίρε-
σεως τοῦ -ου 548,5.

φιλόσοφοι 32,5. 70,6. 18. 95,20. 114,14.
236,27. 247,10. 248,18. 249,4. 295,26.
305,8. 361,14. 20. 36. 362,26. 363,29.
364,8. 13. 23. 30. 377,16. 389,23. 390,2.
397,5. 401,2. 9. 403,19. 28. 473,7. 506,23.
514,36. 524,35. 526,14. 527,33. 554,29.
576,7. — -φων παῖδες 305,9. 356,2.

vide et. διαλεκτικοί

ὁ φ. = Ἀριστοτέλης 335,17. 20 (*coll.*
344,24 seq).

Philochorus 28,29*.

Φοίνικες 32,12. 185,28. 485,29. — Φοι-
νίκεια γράμματα 320,18.

Φρύνιχος 224,1*.

Φωκυλίδης 567,1.

Χαῖρις 118,10.

Χαλδαῖοι 319,22. 496,5.

Χοιροβοσκός, Γεώργιος ὁ XV 11. XXII 15.
XXVII 5. XXXIII 15*. XXXIX 18.

XLII 2*. XLVII 38*.

commentarius in Dionysii artem XVII 36.
XXIII 20.

περὶ γραμματικῆς XXV 22.

περὶ τοῦ ἐφελκυστικοῦ ὃ 465,32*.

περὶ προσωδιῶν XXXII 28. 124,26 seqq.
(-δίας) XXV 10. 127,27*.

scholae de Apollonii περὶ συνδέσμου
libro XV 19*.

de syllogismorum formis XXXIII 15.

περὶ τρόπων 567,28.

χρησμός 346,15. 380,24.

Χριστοφόρος πατρίκιος ὁ Μιτυληναῖος
XXII 14*.

Χρύσιππος 107,5.

χυδαῖοι 446,29.

Psellus, Michael, *technes paraphrasis*
poetica XLVIII 39.

ᾠρος 227,13. ὁ γραμματικός 411,8.

II.

INDEX RERUM ET VOCABULORUM.

A.

- ᾱ 204,29. 320,31. 324,10. 508,26. ἄλφα
 523,13. πόθεν 321,1. 488,13. χαρακτήρ
 197,28. 317,10. 318,4. ἰ' ἐκφωνήσεις
 32,24. 321,44. διὰ τί πρῶτον στοιχ.
 196,21. 320,14. 326,15. 484,8. 485,12.
 492,16. ἐκθλίβεται 146,5. 296,29. — τί
 σημαίνει 42,17. 149,26. 201,23. 336,1.
 492,30. 502,6. — ᾱ ἀθροιστικὸν δακύνεται
 154,26. ᾱ στερητικὸν φιλοῦται 154,25.
 v. et. ἄλφα.
 ᾱ, εὐκτικὸν ἐπίρρ. 60,11. 431,19.
 ᾱ, ᾱφωνος δίφθογγος 40,5. 332,21. 500,13.
 κατ' ἐπικράτειαν δίφθ. 40,16. 331,25.
 ἀβυκτον, ἀαγής, ἀάλιον (sic), ἀάχετος,
 ἄατος XXVIII 25*.
 ἄβαλε 60,11. 279,9. ἀβάλε 430,30. 431,12.
 ἀβάλλε 100,18. ᾱ βάλε 279,13. 431,2.
 *Ἄβας 380,9.
 ἄβολῆσαι = συντυχεῖν 430,32.
 *Ἄβραάμ, ὁ τοῦ τῷ τὸν ᾱ 231,11.
 ἄβρος 431,4.
 Ἀβυδόθεν 99,23. 563,1. 583,21 28.
 *Ἀβυδόθι 99,23.
 *Ἀβυδος 431,4.
 ἀγαθός 144,7. 151,6. 233,29. 371,27. 386,30.
 392,3*. 533,29. — ἀγαθὴ 144,7. — ἀγα-
 θώτατος 151,6.
 *Ἀγαμεμνόνειος 379,17.
 *Ἀγαμεμνονίδης 229,14. 346,2. 367,16.
 379,16.32. 544,21.
 *Ἀγαμέμνων 190,1.9. 229,14. 379,11.15.31.
 419,28. 544,16.21. -ονος 367,16. ᾱ *Ἀγά-
 μεμνον 419,28.
 ἄγαν 281,15.18. 427,31. 428,29. 433,24.
 533,29. 537,34.
 ἀγανός 542,30.
 ἀγαπῶ ἡγάπων 329,22.
 ἀγγεῖον 193,7. 194,7.13.18. 503,11.
 ἄγγελος 578,1*. ὁ 572,29. τί 452,4.
 ἄγγος 194,15. ἄγγεος 194,14.23.
 ἄγε (παρακλ. ἐπίρρ.) 101,8. 272,21. 281,3.7*.
 433,7.11.
 ἀγελαστὲί 584,19.
 ἀγέλη 276,23.
 ἀγεληδόν 60,5. 98,6.9. 275,30. 276,6.23.26.
 430,14.
 ἄγιος 151,5. 423,29*. 531,10. ἁγία 423,29*.
 ἁγίη 423,29*. — ἁγιώτατος 295,38.

- ἁγιωσύνη 327,4.
 ἁγκυλομήτης 234,10.
 ἁγκυλοχείλης 234,33.
 ἁγκώνη = ἁγκοῖνη 186,4. 191,36.
 ἁγνός 130,28. 152,3. 171,2.5. 328,22.
 ἄγνος 130,28. 152,2. 171,2.5.
 ἁγνοῶν -οῦντε -οῦντες 256,6.
 ἄγρει 101,10. 433,7.
 ἁγρόθεν 98,25. 563,3.
 ἁγρός 207,4. 348,5.8 seqq. 510,21. 571,1.
 ἁγρότερος 379,8.
 ἄγχι 99,26.
 ἁγχοθεν 99,25.
 ἁγχοθί 99,25.
 ἄγω 40,11*. 404,35. ἄγομαι 404,34. ἦγον
 40,11*.
 *Ἀδάμ 47,19.
 ἄδδην 511,33.
 ἀδελφιδεός 128,16. -δοῦς 128,16.24. 365,
 32.37. 531,24.
 ἀδελφός 365,37.
 *Αἰδης 154,26. 296,6. 337,37. 447,20.
 ἀδιάπτωτος 16,6. 171,19. 305,12. 568,37.
 ἀδρανής 336,9. -νως 275,13.
 *Ἀδρητινὴ 222,4. 368,30. 369,6.13. 528,16.
 *Ἀδρηστος 369,12. 528,16. *Ἀδρήστου
 369,12.
 ἄδρὸν ποιήματος πλάσμα 449,27.32.
 ἁδύ = ἡδύ 493,24.
 ἄδω 40,5. 252,35. 253,23. 331,25. 338,33.
 342,1. 408,2. 412,36. ἄδων 256,1. 417,33.
 ἄδόμενος 417,33*. ἄδω 253,23. 338,33.
 342,1.
 Ἀδωνις 337,37. 338,35. 502,36. *Ἀδω-
 νιδος 338,35. 502,36.
 ἀείδω 412,36. = λέγω 151,15. ἄειδε 363,36.
 ἀελλαι ἀέλλαις 206,8.
 ἀερσίποδες 234,32.
 ἀετός, εἶδος 458,20. ὁ 219,7. 363,17. 525,28.
 526,8. 572,28.35.
 ἄζω 531,10.
 ἀηδών ἡ 363,24.
 ἀήρ 189,20. 243,16.
 <ἀήτης> ἀητῶν 542,23.
 ἀθάνατον (εἰδικὸν ὄν.) 70,9.
 ἀθάνατος 234,2.
 ἀθεεῖ 584,19.
 ἀθέως 435,25.
 *Ἀθῆναζε 98,24. 99,19.31. 278,13.

Ἀθῆναι 284,25. 382,27. 573,6. 574,35. —
Ἀθήνη = Ἀθῆναι 230,14. 382,30.
Ἀθηναῖος 393,10. 573,6.
Ἀθῆνηθεν 98,26. 99,27. 278,17. 584,1.
Ἀθήνησι 99,27. 278,18.
ἀθλεύω 402,8.
ἀθλητικῶς 275,12.
ἀθλῶ 402,8. ἀθλεῖν 565,32.
ἀθροίσεως ἐπιρρήματα 101,5. 280,21. 433,3. 563,31.
ἀθρῶ 567,40.
αἶ, κατὰ κράιν διφθ. 331,25. 499,28.
ἄλογος διφθ. 331,28. ἕνα καὶ ἥμισυν χρόνον ἔχει 206,4. διὰ τί ἀντὶ κοινῆς παραλαβ. 40,24. τρέπεται 41,5. ἐκθλίβεται 146,10.
αἶ (εὐχῆς ἐπιρρ.) XXI 9. 430,25. 431,17. αἶ XXI 8.
αἰάζω 402,12.
αἰαῖ 278,7. — αἶ αἶ XXI 6. αἶ αἶ XXI 4. 402,12. 476,6.
Αἰακίδης 220,20.29. 366,6.14.16.21. 369,24. 573,11.
Αἰακός 366,16.
Αἰάντειος 224,34. 531,7. 533,3.
Αἰαντιάδης 221,26.
Αἰαντίδης 221,25.
Αἶα 137,13. 143,4. 144,28. 189,16. 206,13. 231,2. 233,2. 236,2. 244,1. 261,13. 331,26. 347,4.14. 362,5. 381,19. 389,8.19. 390,10. 421,20. 447,19. 552,12. 570,36. 575,33.
Αἶαντος 231,2. 421,20. 447,22. 498,34. 533,3. Αἶαντι 148,18. 231,3. 421,20.
Αἶαντα 148,21. 231,3. 421,21. ὦ Αἶαν 231,3. 421,22. Αἶαντε 381,20. Αἶαντες 381,21. 498,34. Αἶασι 465,37. -σιν 465,35.
αἰγῆος 214,24.
Αἰγίπαν 378,25.
αἰδηλος 234,31.
αἰδοῖος 533,14.
αἰδοῦμαι ἡδουμένην 41,6.
αἰέ 281,7*.
αἰθάλεος 542,10.
αἶθε 60,11. 100,17. 279,9. 430,25.28. 431,15. 584,11.
αἶθυια 39,14.
αἶθω XXVI 33. — αἶθων 235,3.
αἶμα 188,7.
αἵματόεις 541,20.
Αἰνέας 541,15.
Αἰνεαδης 222,6. 369,4.
Αἰνεάς 222,6. 369,4. -άδος 222,6.
Αἰνεάς 541,15. Αἰνεάιο 461,12. τῷ Αἰνεῖα 40,5.
〈Αἰνεῖς〉 Αἰνεῖδος 222,6.
〈Αἰνηῖς〉 Αἰνηδός 222,6*.
αἰνιγμα, τί 462,23.
αἶνος 565,29.
αἶξ, πόθεν 454,26.
αἰολίζω 96,28. 273,25. 428,9. 434,33.
Αἰολικός 370,36. 530,23.
αἰολιστί 96,28. 273,26. 428,8. 434,34.
αἰολόπωλας 234,19.
αἶρω 280,24.

αἰσθησις διττὴ ἔστιν 120,25. — αἰσθήσεις ε' 361,24.
αἰσχροουργός 345,17.
αἰσχύνομαι ἡσχυνόμεν 41,5.
αἰτέω *vide* αἰτῶ.
αἰτία 39,16.
αἰτιατική 232,3. 384,12. 548,11. 549,14. 551,17. 575,10.
αἰτιολογικοὶ σύνδεσμοι 64,18. 105,25. 284,13. 289,26.30. 439,22. 564,27. 585,17. — αἰτιολογικὴ ἔγκλις 245,17. 400,22.
αἶτιον, τετραχῶς νοεῖται 113,27.
αἰτιώτατος 225,11*.
Αἶτνη XXVI 29,33.
αἰτῶ ἦτουν 41,6. 200,28.
αἶφνης 584,8*.
αἰχμαστὴς αἰχμητὴς 542,3.
αἶψα 280,30.
ἀκαριαῖος 403,16. 404,27.
ἀκέσματα ἀκήματα 542,4.
ἄκλιτον ὄνομα, τί 231,14.
ἀκόλαστος 386,27. 552,32. 575,23.
ἀκολουθητικός *v.* ἐπακολουθητικός.
ἀκόλουθος 42,22. 201,25. 336,3. 502,7. κλῖσις 406,18. 407,7.
ἀκοντιστικὴ, πρακτικὴ τέχνη 111,16.
ἀκούων 417,33.
Ἀκραγαντίνος 228,9. 376,35. 540,10.
Ἀκράγας 228,9. 376,35. 540,10.
ἄκρατῆς -έτερος 446,25. -έτερον 446,19.
ἄκρατος 446,24. -ότερος 446,24. -ότερον 446,19.
Ἀκρισίος Ἀκριείου 369,14. 528,19.
Ἀκρισίων 368,31. 369,14. 528,20.
ἄκρος 348,17.
ἀκυρολογία 461,23.
ἄλαδε 99,18.
〈ἀλάομαι〉 ἡλώμην 329,27.
ἀλείφω 342,3. ἀλείψω 342,3. ἡλειψάμην 401,27. ἡλείφθην 401,28.
Ἀλεξάνδρεια 573,6. -εἰα -εἰας 143,29.
Ἀλεξανδρεὺς 393,13. 541,29. 573,6.
Ἀλέξανδρος 15,17. 237,7.14.24. 238,18. 391,3.7.19. 555,17.26. 576,14. Ἀλεξάνδρου 15,17.
Ἀλεξιάς 541,11.
Ἀλέξιος 465,16.
ἀλέξω 253,18. 410,21.25. 411,2. ἀλεξῶ 411,3. ἀλεξήσω 253,25. 410,23.27.
ἄλεφ 320,9.
ἀληθεῖν = ἀληθειαν 468,32.
〈ἀληθής〉 ἀληθέες 468,8.
ἀλιευτικὴ, πρακτικὴ τέχνη 111,17. κτητικὴ τ. 445,36. περιποιητικὴ τ. 123,2.
ἀλίζω 280,21*.
Ἀλιπροθίου πέλεκυς 322,38.
ἄλις 280,29. 433,3. 563,32. 583,23.
ἀλκή 93,27.
Ἀλκμάν 148,24.
ἀλλά, συμπλεκτ. σύνδ. 27,1. 62,26. 103,31. 104,10. 285,4. 437,8. 438,6. 485,19. 520,11.15. 584,28. ἰσοδυναμεῖ τῷ δέ 26,15. 61,29. 104,11. 285,6. — συλλογιστ. σύνδ. 65,26. 66,4. 441,4. 586,5.

- ἀλλὰ γάρ 291,8.
 ἀλλαμὴν 65,27. 66,5. 105,29. 291,6. 441,5.
 586,5.
 ἀλλαχόθεν 583,21.
 ἀλλαχοῦ 431,31.
 ἀλλ' εἰκός 296,30*.
 ἀλλ' ἐμός 566,9.
 ἀλλη 99,10. 432,27.
 ἀλληγορία, τί 457,14. μικτή 456,13.
 ἀλλήγοριαν 547,2. -λοῖς 544,6. 547,2. -λουσ
 544,6.
 ἀλλ' ἶδον 566,9.
 ἀλλοδαπός 240,8.
 ἄλλοθεν 278,30. 584,1.
 ἄλλοιός 131,16. 370,25. 530,17.
 ἄλλος 68,35. 69,3. 343,28. 547,3. 557,18.
 566,6. ἄλλου ἄλλον 343,28. — ἄλλο
 47,28. 94,2. 204,20. 343,16.18. 507,8.
 ἄλλα 520,12.
 ἄλλοσε 99,20.30.
 ἄλλοτε 278,11. 583,27.
 ἀλλότριος -τρία 144,5.
 ἀλλώνιος 542,26.
 ἄλλως 275,11. 435,27.
 ἄλε 93,27.
 ἀλογιστί 584,17.
 ἀλογον (εἰδικόν ὄν.) 70,16. 506,18. 526,25.
 ἀλοχος 42,21. 149,23. 201,24. 336,3.
 ἄλς 206,22.32.33. 331,10. 346,19. 510,20.
 570,40.
 *Ἀλτης 542,7.
 ἄλυκος 371,2.
 ἄλυσις 154,26. 296,6. 336,10.
 ἄλφα 320,14. = μάθε 320,12. = οἰκία
 485,29.
 ἀλφάβητος, πῶς συνέστη 320,8 seqq.
 ἄλφειν = ἀμείβειν 321,6.
 ἄλφειν = ζητεῖν *σευ* εὐρίσκειν 320,13.
 321,1.8. 326,16. 485,22. 488,13.
 ἀλφεσίβοιαι 485,22.
 ἀλφηστὰι = ἐφευρεταί 321,1.
 ἄμα 101,5. 280,21.24. 281,24. 433,26. 563,24.
 ἄμαξα ἀμάξης 189,5.
 ἁμαρτωλός 388,36.
 ἀμαχεί 584,18.
 ἀμείνων 372,36. 536,18.
 ἀμέλει 584,19.
 ἀμέρα = ἡμέρα 466,39.
 ἀμετάβατος ἀντιωνυμία 88,31.
 ἀμετάβολα σύμφωνα 45,26. 46,10. 204,1.
 333,23. 334,7. 341,12.22. 342,22. 409,4.
 505,2. διαφοραὶ ἐκφωνήσεων 34,8. ἀνα-
 διπλασιάζεται 351,28. βραχεῖαν μηκύνει
 55,6. 351,24. 511,21. — φωνήεντα 40,7.
 204,18. 329,18. 330,2.
 ἀμετάπτωτος 113,1. 298,37.
 ἀμήν 433,29.
 ἀμηνυτί 584,17.
 ἀμικθί 584,17.
 ἄμμες 454,33. 463,27.
 ἀμμώδης 398,33. 399,4. 577,29*.
 ἀμνείον 194,8.
 ἀμνίον 195,20.
 ἀμνός 195,20.
 ἀμόθεν 280,8.
 ἀμοιβή, τί 452,3.
 ἀμορφος 502,8. = κακόμορφος 42,22.
 201,27. 336,5.
 ἀμπέλιον 196,4.
 ἄμπελος 15,18. 196,4. 228,8. 242,28. 365,13.
 376,34. 385,13. 396,32. 397,28. 577,24.
 ἀμπέλου 15,18.
 ἀμπέλων 69,16. 228,9. 376,35. 577,13.
 ἀμπέχεσθαι = ἀμφέχ. 94,8. 125,31. 335,29.
 ἀμπεχόνη 94,9. 271,24. 339,34.
 ἀμπίχων 271,25.
 ἄμυδις 281,24. 433,26.
 <ἀμύνω> ἤμυνε 154,14.
 ἄμφ' ἀγαθόν 118,2. 125,27. 188,12. 296,31.
 582,21*.
 ἀμφάδιος 542,16.
 ἀμφαδόν 542,16.
 ἀμφί 93,17. 94,7.22. 270,14.16.29. 271,23.
 339,34. 426,22.26.28. 427,3. 582,21.
 ἀμφιβολία, τί 462,11.
 ἀμφίβολα φωνήεντα 38,16. 199,35. 329,1.
 ἀμφιγυθείς 234,24. 541,25.
 ἀμφίμακρος 209,3. 211,16.
 ἄμφιον 196,11.
 ἀμφιπτολεμοτηδήςστρατος 149,32. 444,1.
 ἀμφίς 280,20*.
 ἀμφοτέροι 230,17. 382,18.32. 396,8. 546,2.
 575,2. οἱ ἄμφ. — ὡ ἀμφοτέροι 382,33.
 ἀμφοτέρω 546,1. -τέρων 546,3.
 ἀμῶς 280,8.
 ἄν 289,8. σύνδ. συμπλεκτ. 63,10. 103,32.
 104,15. 285,5. 437,8. 438,6. [439,23.33].
 584,29. — ἀναιρετικός 292,3. — παρα-
 πληρωματικός 67,5. 104,14. 283,10.
 290,32. 441,19.36. 586,10*.
 ἄν, πρόθεσις 155,36.
 ἀνά 94,26. 96,31. 270,13.29. 271,14. 277,32.
 305,15. 426,25. 427,2. 434,35. 454,1.
 574,16. 582,20.21*.
 ἀνα 94,27. 270,32. 271,14. 485,18. 582,21*.
 ἀνάβασις, τί XLVIII 21.
 ἀναγινώσκω 91,29* 546,23. -σκει 328,1.
 -σκειν δοκίμως 170,28. ἀναγνώσειεν
 465,42. ἀναγνώσις = ἀναπέσει 171,27.
 473,35. ἀνάγνωθι 508,37. ἀναγνῶναι
 305,16. = ἐπιγνῶναι 305,9. ἀναγνώ-
 στέον 282,9. 434,24. — πῶς ἀναγνώστέον
 16,11. 172,1. 305,24. 473,33. 568,43.
 ἀναγνωρίζειν 305,10.
 ἀναγνώσις 472,38. τί 13,16. 16,4. 171,8.30.
 305,8.14. 314,28. 453,31. 473,7.12.34.
 567,13. 568,34. — ἀναγνώσεως εἶδη γ'
 473,34. μέρη γ' 305,25. 308,31. 478,2.
 τρόποι β' 309,6. 454,14.
 ἀναγνώστέον *vide* ἀναγινώσκω.
 ἀναγνωστικός, ὁ 12,9.
 ἀναδοῦναι 305,16. 454,1.
 ἀναιρετικοὶ σύνδεσμοι 292,3.
 Ἀνακρέων 380,10.
 ἀνακώσιος 542,21.
 ἀναλαβεῖν 305,16. 454,1.
 ἀναλογία 15,11. 169,26. 303,22. 309,9.
 446,18. 453,29. 454,17. 471,12. 568,6

ἀναλυτικὸς τῆς διδασκαλίας τρόπος 352,31.
 ἀναπτα 485,18.
 ἀναΐ 408,30. ὁ 552,12. Φάναξ 187,17.
 ἀνακτος 407,23. 408,31. ἀνάκων 542,21.
vide etiam ἀνα.
 ἀνάξιος 155,31.
 ἀνασσα, ἡ 553,13.
 Ἀναστάσιος 574,17.
 ἀνάστασις 574,17*.
 ἀναστροφή, τί 271,12. 460,1.21. 576,15.
 τί ἴδιον -ῆς 94,15.
 ἀνάτασις (φωνή) 22,23. 310,1. 311,13.
 ἀνατλάς 269,5.
 ἀναφανδὰ 281,1. -δόν 430,11.
 ἀναφορά 91,29*. τί 68,11. 74,12.17. 215,33.
 240,28. 256,23. 257,11. 394,31. 395,4.
 419,36. 421,13. 520,36.
 ἀναφορικὸν ὄνομα 67,26. 68,10. 154,40. 239,
 30. 240,26. 394,30. 395,6. 556,35. 577,1.
 ἀναχωρητέον 282,20.
 ἀνδάνω 363,40.
 ἀνδρειότερος 225,5.35. 371,30. 372,18.32.
 374,14. 573,24. -ότατος 225,30.36. 374,
 14.17.
 ἀνδριαντοπλαστική, ποιητικὴ τέχνη 2,2.
 7,11. 158,1. 298,9. ὁμοιωματικὴ τ.
 445,34.
 ἀνδριαντοποιία, ἀποτελεστικὴ τέχνη 122,37.
 ἀνδριαντοποιητικὴ 181,13.
 ἀνδριαντοποιός 366,11.
 ἀνδριάς 221,22. 541,10.
 ἀνδρῖκώτατος 295,38.
 Ἀνδρούβαλ, ὁ 342,36.
 ἀνδροφόνος 366,11.
 ἀνειμένος ἀναγνώσεως τρόπος 477,34.
 ἀνεμος 572,18*. ἀνέμων 542,27.
 ἀνεμῶλια 542,28.
 ἀνεμῖνιος 542,27.
 ἀνεσις, τί 136,31.
 ἀνευ 100,9. 258,17.
 ἀνευθεν 100,9.
 <ἀνὴρ> ἄνερ 93,32.
 Ἀνθεμίδης 367,17.
 <Ἀνθεμίων> -ωνος 367,17.
 Ἀνθεμινιδῆς 367,17.
 ἀνθεσαν = ἀνέθεσαν 155,39.
 ἀνθηρὸν ποιήματος πλάσμα 449,30. 450,2.
 ἄνθος 574,13.
 ἀνθρωπάριον 376,22. 574,5.
 ἀνθρώπειος 223,17. 224,26. 366,18. 529,8.
 531,2. 532,38. 533,9.
 ἀνθρωπικός 533,9. -κῶς 435,26.
 ἀνθρωπίνως 275,12.
 ἀνθρώπιον 196,8. 376,22.
 ἀνθρωπίσκος 226,14. 227,25*. 374,32.
 375,29. 538,12. 540,1. 574,4*.
 ἀνθρωπιστὶ 584,20.
 ἀνθρωπος 127,26. 149,11. 196,8. 214,27.
 216,26. 217,10.16. 222,28. 223,17. 232,
 20.26.28.32. 233,28. 236,15.21. 357,4.12.
 358,24.31.35. 359,5.15.20. 365,12. 366,18.
 385,12.33. 386,2.29. 390,14. 396,34.
 397,18. 518,1.9. 522,3. 526,23. 529,8.
 533,33. 538,11. 551,22. 554,20. 572,

19.27.29. 574,4.29. 575,21*. 578,6*. —
 πόθεν 470,31. 578,6*. — τί 8,21. 107,
 10.31. 114,18. 116,26. 118,39. 156,31.
 171,11. — ὁ ἐτ ἡ 218,29. 236,23. 357,14.
 363,15.20 seq. 526,3. 572,34. — ἀν-
 θρώπου 518,10. -πω 574,31. τῷ -πω
 344,8. 574,30. -ποι 206,9. 328,3. 344,8.
 574,32. -ποισ 206,9. — ὁ ἀνθρωπος
 — ὡ ἀνθρωποι 580,14—20.
 ἀνιῶ ἀνίστα 188,29.
 ἀνοίγω 380,10.
 ἀνταγωνίζω 579,1*4*. -όμενος 417,25.
 ἀνταλλον, τό 343,27.30.33.
 ἀντανακλῶμεναι ἀντωνυμία 266,4.
 ἀνταποδοτικὸν ὄνομα 67,28. 68,11. 239,32.
 240,27. 395,2.11. 577,2.
 ἀντέμασις 455,14.
 ἀντί 94,22. 270,14.28. 339,1. 426,25.28.
 427,3. 582,20.
 ἀντιβολέω -λήσω 430,32*.
 ἀντιγονίζω 247,19. 402,23. 579,1. -ων
 256,6.
 Ἀντίγονος 402,26. 579,1.
 ἀντίγραφα 130,22. 391,23. 392,35. 404,19.
 503,37. 555,35.
 ἀντίθεσις 339,3. 503,5.
 Ἀντιόχεια -είας 143,29. 189,4.
 ἀντίπετρος = Ζεὺς 452,21.
 ἀντιστοιχεῖν = ἰσοστοιχεῖν 44,22. 202,10.25.
 503,5. — ἀντίστοιχα 407,20.34. 408,5.
 == ἰσόστοιχα 339,7.
 ἀντιτυπία, τί 482,29.
 ἀντίφρασις, τί 461,33.
 ἀντονομασία, τί 462,4.
 ἀντωνυμία 77,21. 356,12. 359,10. 518,33.
 520,34. — τί 77,17. 258,26. 260,12.
 580,24. — πόθεν 216,21. 358,6. 522,16.
 580,25. — διὰ τί ἐπενοήθη 77,10. 78,
 11.29. 259,1. 260,29. ἀντὶ κυρίου ὀνόμ.
 παραλαβῆ. 77,25. 260,13.21. — τάς ἐν
 τοῖς μέρ. τοῦ λ. 76,30. 521,23. — τίνες
 δεῖξιν καὶ τίνες ἀναφορὰν σημ. 78,2.
 86,8. — δύο κλίσεις ἀνεδέξατο 87,5.
 424,17. πῶς κλίνει τὰ πρόσωπα 260,6.
 262,4. — τόνοι -ῶν 268,4. — ἴδιον
 -ίας 216,1. 247,33. 248,2. 259,25. 260,10.
 425,2. 516,16. — κατὰ τί διαφέρει ῥή-
 ματος 259,29. — παρεπόμενα τῆς ἀντ.
 78,7. 260,25. 268,10*. 424,4. 581,6. *vide*
etiam ἀριθμός. γένος. εἶδος. πρόσωπον.
 πτώσις. σχῆμα. — ἀντωνυμίας πρωτό-
 τυποι 74,27. 90,8. 263,26. 266,23. 267,25.
 θεματικά 79,28. 262,24. — παράγωγοι
 90,9. 263,15.28. 266,24. 267,26. δηλοῦσι
 δύο πρόσωπα 82,17. *v. et.* διπρόσωποι. —
 ἀσύναρθοι 90,33. 267,21.25.32. 268,10*.
 — σύναρθοι 90,34. 267,21.32. 268,10*.
 356,21. — σύνθετοι 88,20. 265,26. 266,
 4.14. 425,20. -τοιοῦ οὐ χρῆται Όμηρος
 443,17.
 ἀντώνυμον 77,22.
 ἀνυστός 228,30.
 ἀνύτω 252,35. 408,2.39. ἀνύτω ἀνύσω
 338,33. 342,2. 495,17. ἤνυσται 228,30.

- ἀνύω 255,29. ἀνύων 255,30.
 ἄνω (*verb.*) 255,29. ἄνων 255,29.
 ἄνω (*adv.*) 96,31. 98,18. 99,6. 277,1.3.26.32.
 372,5. 427,31. 428,28. 430,12.19.22.
 435,1. 562,31. 583,11.20.
 ἄνωθεν 465,43. 583,21. 584,1.
 ἀνώνυμον 77,3.
 ἀνώτερος 372,5.
 ἄεulos 42,21. 336,7.
 αἰοδή 151,15.
 αἰοδοί 305,32.
 ἄορ 236,14. 390,3. 576,5.
 ἀόριστον 67,23. — ὄνομα 68,3. 239,29.
 240,17. 394,17.21. 556,32. 576,34. —
 ἀόριστος χρόνος 249,14.34. 251,9.18.
 362,14. 404,7. 405,5.7.15.
 ἀπαγόρευσις 60,22. 100,34. 432,17.20. —
 -εὐσεως ἐπιρρήματα 100,30. 280,3. 432,
 15.22.
 ἀπαρέμφατος (-ον) 71,20. 72,12.17.27.
 245,2. 356,19. 362,17. 399,26. 400,6.24.
 πόθεν εἴρηται 72,27. 245,19. — ὄνομα
 πράγματος 72,29. 558,22. ὄν. ῥήματος
 400,12. — ἀντί προστακτικοῦ 455,8.
 ἀπάρτης, τί 460,15.
 ἀπειρος 540,34.
 ἀπείρων 540,34.
 ἀπελθε 204,30. 354,38.
 Ἀπελλέας 541,13. -λῆς 541,13. 565,30.
 ἀπευκαῖον 583,25*.
 ἀπηρτισμένος 24,20. 312,7. 313,8.
 ἀπήχης 22,18. 309,43. πόσαι 310,4.
 ἀπίκετο = ἀφίκετο 468,38.
 ἀπλατος = ἀπλητος 468,30.
 ἀπλευτεῖ 584,19.
 ἀπλόον, τί 378,6. — ὄνομα 229,8. 379,32.
 574,10. — ῥῆμα 247,17. 402,21.
 ἀπνευστί 584,17.
 ἀπό 93,32. 98,25. 270,14. 271,16.22. 426,26.
 427,3. 582,21. ἀπο 271,16. 582,15*.
 ἀποαιρείσθαι 467,33.
 ἀποβατικῶς κεῖται σύνδεσμος 585,21*.
 ἀπόδεξις = ἀπόδειξις 468,15.
 ἀπόδοσις 14,19. 169,16. 302,34. 567,41.
 ἀποινα 201,23. 336,2.
 ἀπολελυμένον ὄνομα 70,21. 243,8. 398,9.
 558,9. 578,1. *v. et.* ἀπόλυτον.
 Ἀπόλλων, ὁ 131,22. 336,8. 347,31. 576,25.
 ὦ Ἀπολλον 38,10. 435,16. — Ἀπολλον
 (ἐπίρρ.) 432,34. 435,16.
 Ἀπολλωνιάτης 542,1.
 ἀπόλυτον ὄνομα 70,24. 243,17. 398,28.
v. et. ἀπολελυμένον.
 ἀπονυχιστική, ἡμῖτέχνιον 110,6.
 ἀποπεμπτικὸν μέλος 451,19*.
 ἀποπλαγχεῖς 269,5.
 ἀπορηματικοὶ σύνδεσμοι 65,13. 105,25.
 284,13. 290,10. 440,18. 564,36. 586,1.
 ἀπορητικά (ὀνόματα) 154,43*.
 ἀποστολικὸν μέλος 450,11.
 ἀπόστροφος XL 17. 135,15. 145,23. 146,1.
 296,22. 569,9. — πόθεν εἴρηται 126,8.
 145,35. 296,23. — διὰ τί ἐπινενόηται
 146,12. — πότε τίθεται 145,10.17. 146,16.
 155,1. 442,31. 566,8. ἀντί ποίωων φω-
 νηέντων 296,28. — ποῦ τίθεται XL 32.
 145,30. 296,26. — τὸ πρὸ τῆς -ου σύμ-
 φωνον τῷ ἐπιφερομένῳ φωνηέντι συ-
 νάπτεται 145,27.
 ἀποτελεσματική τέχνη 110,33. 445,30.
 ἀποτελεσματικὴ ἐγκλις 245,17. — τέχνη
 119,34. 122,36.
 ἀποτρεπτικὸν μέλος 451,19.
 ἀποφαντική ἐγκλις 400,24.
 ἀπόφασις 60,20. 432,7. — ἀποφάσεως
 ἐπιρρήματα 60,19. 100,21. 279,26. 432,1
 563,13.
 ἀπριάτη -της -τη -την XLVIII 8. 435,10.
 ἀπριάτην (ἐπίρρ.) XLVIII 8. 435,11.
 ἄπτρα 195,27.
 ἀπτρίον 195,26.
 ἄπτωτα μέρη τοῦ λόγου 359,29.
 ἀπφάριον 375,33.
 ἀπφός 227,15.
 ἀπωμοτικὸν 101,20. — ἀπωμοτικά ἐπιρ-
 ρήματα 101,20. 258,19*. 281,27. 282,1.
 434,15.18. 563,34.
 ἄρ 67,3. 290,32. 441,18.36. 442,11. 443,15.
 586,10.
 ἄρα 65,26.30. 66,3. 290,12. 440,25. 441,4.
 442,1.4.12. 586,5.
 ἄρα 65,20. 290,11. 440,19.27. 586,2.
 ἄραβος 70,1*. 242,13.
 ἄράσσω 227,3. 538,29.
 ἀράχνη XXVI 32.
 ἀράχινον 227,3. 538,29.
 Ἀραφ 207,25. 342,3. 571,12. Ἀραβος
 342,3.
 Ἀργειφόντης 348,29.
 Ἀργόλας 541,17.
 ἄργος 130,29. 348,29.
 Ἀργος 130,30.
 ἀργύρεος 128,22. 223,33. 370,20. 530,32.
 ἀργυροῦς 128,23.
 ἀργύριον 196,9.
 ἀργυρος 196,9. 214,27. 357,13.16. 522,3.
 ἀργυφος 234,35.
 ἀρδεύω 73,17. 247,15. 402,1.8. 558,17.
 578,26. -υν 256,5. — ἀρδεύομαι 578,26*.
 -όμενος 417,25.
 ἄρδην 101,5. 280,21.24*. 433,3.
 ἄρδω 73,17. 247,15. 402,1.8. 558,16. 578,26.
 -υν 256,4. -όμενος 417,24.
 ἀρείων 373,18. 536,4. *v. et.* ἄριστος.
 ἀρετή 232,28. 386,2.
 Ἀρήϊος 223,36.
 ἀρήϊφατος 234,15.
 ἀρηϊφίλος XL 20. 148,29. 203,22. 229,27.
 378,25. 380,4.
 ἄρην 345,21. ἄρνός 345,20. *v. et.* ἄρνός.
 Ἀρῆς 50,16. 189,20. 206,11. 347,5. 348,36.
 570,31. 571,18.
 ἄρθρον 356,12. 359,10. 516,4. 518,33.
 560,33. — τί 74,9.13. 256,28. 417,38.
 418,14. 420,3. 580,5. — πόθεν 73,33.
 216,20. 358,5. 418,7.11. — διὰ τί ἐπι-
 νενόηται 256,15. 257,10. 419,34. —
 τάξις ἐν τοῖς μέρ. τοῦ λ. 73,29. 256,11.

- 418,6. 521,23. — πῶς κλίνεται 74,25. —
 ἀντωνυμία γίνεται 73,35. 257,8. 422,4.9.
 ἀντωνυμία συνήπται 160,27. — ἄρθρου
 ἴδιον 215,32. 257,7. 417,41. 425,2.
 516,15. — παρεπόμενα τοῦ ἄρθρου
 75,27. 257,14. 418,22.28. 580,9. *vide*
etiam ἀριθμός. γένος. πτώσις.
 Ἀριάδνη XXVI 30.
 ἀρίδης 443,33.
 ἀριθμητική, θεωρητική τέχνη 122,31.
 ἀριθμητικὸν ὄνομα 242,35. 398,7. 534,12.
 558,8. 577,28.
 ἀριθμός, τί XL 39. 49,1. 380,34. 545,7.
 ἀριθμοὶ ἀντωνυμίας 581,13. πρωτοτύπων
 87,14. 263,32. παραγῶγων 87,22. 264,8.
 ἄρθρου 75,27. 76,21. 257,16.25. 418,24.
 419,3. 580,11.
 μετοχῆς 417,26.
 ὀνόματος 75,35. 229,32. 380,34. 381,10.
 545,7. 574,29.
 ῥήματος 73,8. 247,27. 402,27. 579,7.
 ἀριθμοῦ δηλωτικὰ ἐπιρρήματα 98,13.
 276,31. 430,17. 562,30.
 Ἀριοβαρζάνης 346,26.
 Ἀριστάρχειος 223,17. 224,24.33.35. 225,3.
 366,18. 529,7.12. 530,8.13.18.34. 531,6.
 532,33.37. 533,12. -χείου 530,8. -χεία
 -χειον 532,34.
 Ἀρίσταρχος 223,16. 366,17. 379,12. 529,7.
 -άρχου 225,2. 529,12.35. 530,6.34. -αρχε
 384,8*.
 Ἀριστείδης 551,28.
 ἀριστεῖον 317,23.
 ἀριστερός 388,21. 398,16.
 ἀριστος 225,28. 317,23. 374,9.29. 537,13.
 574,1*. -στοι -στοις 206,9. *v. et.* ἀρίων.
 Ἀριστοτελικός 530,14.
 Ἀριστοφάνης ὁ, ὡς Ἀριστόφανες 38,10.
 ἄρκτος ἡ 526,4. ὁ 526,5.
 ἄρμα 343,15.
 ἀρμενιστί 584,16.
 ἀρνέων 532,2. *v. et.* ἀρνός.
 ἄρνης 100,33. 432,6.16.22. — ἀρνήσεως
 ἐπιρρήματα 60,19. 100,21. 279,26.28.
 432,1. 563,13.
 ἀρνίον 195,21.
 ἀρνός 195,21. *v. et.* ἄρην. ἀρνέων.
 ἄρ' οὗτος 296,30. ἄρ' οὕτως 566,9.
 <ἀρώ> ἀρώω (= ἀροτριάω) 411,36.
 <ἀρώ> ἀρώω (= εὐωδιάω) 411,37.
 ἄρπυια 39,14.19. 330,15. 331,3.
 ἄρρωτος 272,15.
 ἀρσενικόν (ἄρσεν, ἄρρεν), τί 257,20. 361,
 15.37. 362,4. 524,31.36. 572,28.
 ἄρσην = ἄρρην 495,10.
 Ἄρταμις = Ἄρτεμις 492,29.
 ἄρτος 204,13. 348,23. 510,22.
 ἀρυταίνω 408,39.
 ἀρύτω 408,39.
 ἀρύω 329,22. 454,29. ἥρουον 329,22.34.
 ἄρχαιος = ἀρχαῖος 466,37.
 ἀρχιεπίσκοπος 577,27.
 ἀρχεὺς 578,26.
 ἀρχή 114,1. 149,22. τί XXXIX 32.
 ἀρχιπομὴν 566,10.
 ἀρχιστράτηγος 149,21. 296,37. -γός 566,11.
 Ἀρχῦτα ὁ = Ἀρχύτας 47,24.
 ἄρχω 401,6.13. 578,26. ἄρχων 565,17. —
 ἄρχομαι 40,11. 401,15. — ἡρχόμην 40,11.
 ἄρω = ἀροῶ 418,8.
 ἄρῶ 541,34.
 ἀσεβής 142,27. 154,25. 296,8.
 ἀσέμων 428,33. — ἀσέμωνος 428,33.
 ἀσθενής 233,31. 386,33.
 Ἀσία 573,4.
 Ἀσιανός 573,4.
 ἀσκίον 195,19.
 ἀσκός 195,19.
 ἀσμενίζω 402,16.
 ἄσμενος 372,4. 402,17. — ἀσμενέστερος
 372,4.
 ἀσπίς (ἐρπετόν) 397,10.
 ἀσταφίς = σταφίς 336,8. 358,23*. *v. et.*
 ὀσταφίς.
 ἄσταχυς = στάχυς 154,33. 336,7.
 ἀστείς, τί 461,30.
 ἀστερίσκω σημειώσασθαι 13,2.
 ἀστράπτει 259,28*.
 ἀστρονομία, θεωρητική τέχνη 1,21. 7,14.
 110,24. 111,33. 112,23. 122,30. 157,30.
 298,3. ἐγκύκλιος τ. 112,17. λογική τ. 162,
 10. 298,42. ἐπιστήμη 112,35. 162,18.26.
 Ἀστυάναξ 148,28.
 ἀσυνκρίτως 375,28.
 ἀτάλαντος 336,8. 387,16. 553,33.
 ἀτάρ 62,33. 285,5.6. 437,8. 438,6. 584,29. —
 ἰσοδυναμεῖ τῷ δέ 26,16. 61,29. 104,5.13.
 ἀτελής στιγμή 177,20.
 ἄτερ 100,9.
 ἄτερθεν 100,9.
 ἀτεχνία 110,15. 298,28.
 Ἄτθις 503,10.
 Ἄτλας 380,9.
 ἄτμενος 543,1.
 ἀτμήν ἀτμένος 542,34.
 ἄτομον 363,29. τί 116,11. 506,25.
 [Ἀτρεΐδιος 221,4.]
 Ἀτρεΐδης 494,18. Ἀτρείδης 221,4. 222,23.
 224,15. 230,35. 234,4. 366,6*.16. 368,5.
 376,28. 398,15. 523,19. 528,28. 540,5.
 551,12. 573,14. -δου -δεω 126,21. 138,24.
 230,36. 467,15. 523,21. 551,13. -δαο
 523,22. -δαο -δα 230,36. 551,14. -δου -δη
 424,30. <τῷ> <τῷ> -δα 492,26. -δαν 466,40.
 Ἀτρεΐων 221,4. 366,33. 367,2. 368,5.
 573,14.
 Ἀτρεϊώνης 368,31.
 ἀτρεκέως -κῶς 468,4.
 Ἀτρεύς 222,23. 224,15. 366,18. 376,28.
 398,15. 540,5. Ἀτρεύς 143,21. — Ἀτρέος
 Ἀτρεΐ 494,13.
 ἀτταταί 278,7. 279,24.
 ἀτυχής 502,8.
 αὐ, κατὰ κράιν διφθογγος 40,19. 331,23.
 499,28. τρέπεται 41,6.
 αὐ 67,5. 290,32. 441,19.36. 442,10. 586,10.
 αὐάτην = ἀάτην 144,14.
 <αὐδάω> ἡδῶα 40,2.

αὐδή = φωνή 151,13.
 αὐθέντης 266,13. 446,27.
 αὐθι 99,26.
 αὐθις 59,16.20. 96,33. 274,11.22. 427,31.
 428,28. 429,8. 562,5. 583,7*.24.
 αὐλάκιον 196,3.
 αὐλαῖ αὐλακος 196,2.
 <αὐλέω> αὐλῶ 41,7. 144,25*. 454,18.
 ἡύλου 40,24. 41,7. 200,29. 205,26.
 454,18.
 αὐλητικὴ 181,10. πρακτικὴ τέχνη 1,25.
 7,13. 112,26. 157,35. 298,4.6. ὀργανικὴ
 τ. 111,29.
 αὐλίδιον 227,21.
 αὐλός 144,25.
 αὖξ 410,21. αὖξῃ 253,25*.
 αὔρηκτος = ἄρρηκτος 144,18.
 αὔριον 59,17.24. 71,18. 72,1.3. 97,14.21.25.
 272,24. 274,7.21.27. 428,28. 429,12.17.
 583,7.18. 584,13.
 αὐταιτιώτατος 225,11. 372,25. 534,5.
 αὐτάρ 62,33. 285,5.6. 437,8. 438,7. 442,10.
 584,29. — ἰσοδυναμεῖ τῷ δέ 26,16.
 61,29. 104,5.13.
 αὐτικά 274,21. 584,6.
 αὐτοδιάλεκτος 379,3. 544,13.
 αὐτοδίδακτος 266,22. 379,3. 425,17.
 αὐτόθεν 99,26. 584,1.
 αὐτόθι 99,26.
 αὐτόματος 266,22. 425,17.
 αὐτὸν *vide* ἑαυτοῦ.
 αὐτοπαθεῖς ἀντιωνυμιαί 266,5.20.
 αὐτός 40,21. 78,5. 86,11. 96,2. 248,1.
 260,2. 261,4.6.16. 266,15.21. 359,33.
 425,16.20. 428,20. 519,1. 520,39. 521,2.
 581,4. ἀντὶ τοῦ ἱ παραλαβ. 80,8. 82,3.
 declinatur 581,24. αὐτοῦ 80,13. 359,33.
 αὐτῷ 80,17. αὐτόν 6,7. 80,22. — αὐτό
 75,26. 94,2. — αὐτότερος 372,25. —
 αὐτότατος 225,11. 372,24. 534,4.
 αὐτόσχυτος 266,22. 379,3. 425,17.
 αὐτοκύστατοι τέχνη 445,19.
 αὐτοτελής 57,9. 355,24. 512,33. 513,29.
 αὐτοῦ (ἐπίρρ.) 99,15.
 αὐτοψεί 584,18.
 αὐτῷ (*adverb.*) 277,4.
 αὐτως 318,28.
 αὐχῶ ἡχῶν 41,7.
 αὖω 147,6. αὖω 147,6. 500,5.
 αὖω = ἰαῦω 285,22.26.
 αὖως = ἥως 144,13. 469,9. *v. et. ἔως.*
 ἀφανής 201,24. 336,2.
 ἀφάρτα (cύνθετα ὀνόματα) 229,24.
 <ἀφίρμι> ἀφίρμι 413,13. ἀφίρως 413,12.
 ἀφιλος 201,24. 336,2. 378,3*.
 ἀφνω 583,20.
 Ἀφρικανός 573,5.
 Ἀφρική 573,4.
 ἀφρόνως 275,13.
 ἀφρός 247,24. ἀφρός 143,22.
 Ἀφρώ = Ἀφροδίτη 227,17.
 ἄφρωνος = κακόφρωνος 42,24. 201,28.
 335,16. 502,17.
 ἄφωνα σύμφωνα 42,17. 201,22. 335,11.

336,1.11. 502,6. — ἄφ. καὶ ἀμετάβ.
 κοινὴν συλλ. ἀπεργάζ. 204,10.15. 340,20.
 342,15. 350,22. 409,8. 511,9.
 ἄφωνοι διφθογγοὶ 40,3. 332,21. 500,13.
 Ἀχαιοὶ 238,26. 393,16. 556,24. τοῦς
 Ἀχαιοὺς 66,19.
 ἄχανές 336,6.
 Ἀχιλλεύς 131,19. Ἀχίλλευς 131,20. Ἀχιλ-
 λῆος 511,32. Ἀχιλλῆϊ 512,3.
 ἄχνη XXVII 2. 1,15.
 ἄψ 428,12.
 ἀψευδῶν 428,33. — ἀψευδῶς 428,33.
 ἄψυχος 42,18.
 ἄως = ἥως 144,13. 469,8. *v. et. ἔως.*

B.

β 321,10. 324,11. 502,31. 503,12. βῆτα
 487,14. πόθεν 321,10. 488,14. πῶς
 ἐκφωνεῖται 43,17. τάξεις ἐν τοῖς στ.
 486,8. 492,34.
 βαβαί XXI 8. 60,16. 258,19. 280,14. 432,33.
 435,21. 563,9.30. βαβαί 60,17.
 βαίνω 321,11. 516,17. βήκομαι 321,11. βῶ
 321,11. βήμεναι 467,10. βέβηκα 321,12.
 βέβημαι -ται 321,12.
 βαῖτον = κλάδος φοίνικος 447,24.
 Βάκαλ 343,6.
 βακχέβακχος 229,31. 544,9.
 βακχεῖος 503,10.
 Βακχυλίδης 227,7. 376,7. 539,5.32.
 Βάκχων 227,7. 376,7. 539,5.32.
 βαλανεῖον 193,7.11.
 βαλάντιον = δόρυ 11,18. 452,21.
 βάλε, εὐκτικὸν ἐπίρρημα 60,12. 279,14.
 431,5.20. *v. et. ἄβαλε.*
 βάλλω 372,4. 463,33. 464,1. -ων 463,34.
 βαλῶ *et* βάλω 464,3. ἔβαλον 463,34.
 464,2. βαλῶν 463,34.
 βάναντος 112,11. τέχνη 112,5. 297,38.
 βαρβαρίζειν 446,34.
 βαρβαρισμός 170,23. 447,18. — περὶ -οῦ
 καὶ σολοικισμοῦ 304,18. 446,34.
 βάρβαρος 238,25. 393,15. 556,23.
 βαρύς 294,32. — βαρεῖα, τί XL 9. 136,20.
 294,30. 311,22. 569,3. — πόθεν εἰρηται
 125,7. 294,31 seq. — σχῆμα -ας 176,11.
 — οὐ κύριος τόνος 117,33. νωθής 176,5.
 — πότε ἀντὶ τῆς ὀξείας τίθεται 127,32.
 140,6. 294,37.39. — συλλαβικός τόνος
 139,11. 153,30. 294,5.35. διὰ τί οὐ τί-
 θεται νῦν ἐπὶ πάσης συλλαβῆς 139,21.
 153,35. 294,7.36. — βαρεῖα τόπος 23,30.
 139,16. 153,31. 565,22. — βαρεῖα καὶ
 ὀξεῖα εἰς ὀξεῖαν συναίρουσιν 128,13.
 βαρύτονος 137,9. 153,16. 175,31. 294,25.
 478,33. 559,25. — παρατέλετος 137,17.
 βασιλείος 223,25. Βασιλείος 565,21.
 <Βασιλεύς> βασιλῆς 464,9. -λῆς 467,22.
 468,7.
 Βασιλεὺς 222,7. 369,5.
 βασιλεύω 253,14. 410,5. 413,40. 414,8. -ων
 256,2.
 Βασιλῆς 222,7. 369,6.

Βασιλῆς 222,8. 369,6.
 βαυνός *et* βαῦνος 112,12.
 βδέλλα 486,9.
 βεβαιώσεως ἐπιρρήματα 101,29. 282,6.
 433,28. 434,30. 564,6.
 βεβαιωτικός σύνδεσμος 105,2.
 βεβρωμένος 234,15.
 βέλός 15,15.20. 247,9. 508,1. βέλους 15,
 15.20. βέλει 467,32. βέλεα 468,12.
 βέλεα βέλη 128,21. 327,34. 344,10.
 βέλτερος 372,4. 534,20.
 βέλτιστος 374,26.
 βελτίων 225,20. 373,10. 374,26. 573,31.
 Βερενίκη = Φερενίκη 492,39. 503,2.
 βῆμα 186,16. τὸ β. 231,7. 362,7. 492,25.
 -ατος -ατι τὸ β. ὡ β. 231,7. -ατα 492,27.
 -αριν 465,36. τὴν βήματε — ὡ βήματε
 580,18*. τὰ βήματα — ὡ βήματα
 580,21*.
 βιάζομαι 246,14. 247,8. 401,21.
 βιβλιακοί (γραμματικοί) 470,6.
 βιβλίον 195,20. βιβλία 344,9.
 βίβλος 195,19.
 <βιβρώσκω> βεβρώσεται 251,17.
 βίος, πόσα σημαίνει 162,3. 299,23. — δι-
 καιος καὶ ἄδικος 569,26.
 βιωτικός 223,36*. 306,35. — βιωτικῶς
 20,10. 172,28.31. 306,19. 307,6. 569,25.
 βλαπτικός 369,31. 529,5.
 <βλάπτω> βέβλαπται 369,31. 529,5.
 βλέπω 567,39.
 βλέφαρον, πόθεν 14,29. 471,5.
 βληχὴ 384,1*.
 βλίτηρι 130,15.
 βοάω 410,17. 411,30. 412,32. βοῶ 253,24.
 356,36. 411,25.30. 412,32. βοάεις 412,
 27.35. βοᾷς 356,37. 411,25. 412,36. βοᾷς
 466,34. βοᾷ 411,25. βοῶμι XLII 2*.
 βοῶν 417,33. 565,31. — βοήσω 253,4.
 411,30. βῶσω 411,36.
 βοεικός 371,4.
 βόειος 531,37.
 Βοιωτικός 223,36.
 βόμβησε 396,27.
 Βορεάδης 221,29. 367,26. 368,21. 369,4.
 Βορέας 221,29. 541,13. Βορᾶς 541,13.
 Βορέου 367,26.
 Βορεάς 369,4.
 βοτάνη 196,6.
 βοτάνιον 196,6.
 βοτήρ 541,5.
 βοτόν 541,5.
 βοτρυδόν 96,27. 98,6.9. 275,29. 276,6.23.
 428,8. 430,14.
 βότρυς 96,27. 276,23.
 βούλομαι 246,4. 400,5.
 βούπαις 378,15.
 βοῦς 128,18. 149,6. 232,28. 242,27. 365,12.
 385,12.33. 396,32. 397,19.27. 551,22.
 558,1. 577,24. ὁ *et* ἡ 218,20. 363,22.
 βοός 149,6. βοῦν 148,21.
 Βούσιρις 205,10.
 βουετροφηδόν XXII 14*. 183,22. 191,11.
 484,26

<βῶν> βόσω (= θρέψω) 360,44. 411,35.
 βέβοται 541,5.
 βοῶπις 234,5.
 βραδύς 233,30. 372,35. 373,15.20. 386,
 27.32. 535,34. 536,6.18. 575,25. — βρα-
 δύτερος 225,24. 372,35. 373,8. 536,18.
 573,31. — βραδίων 372,35. 373,15.17.
 535,34. 536,4.18. βράδιον 584,2. —
 βράσων 372,35. 373,20. 536,6.18. —
 βραδύτατος 225,28. 373,22. 574,1*.
 βράκος = ῥάκος 295,37. 466,24.
 βράων = ῥῶν 295,37.
 βράσων *vide* βραδύς.
 βραχύς 295,35. — βραχύν, τί 328,22. 499,8.
 πρὸς τι 497,29.
 βραχεῖα, τί XL 13. 142,15. 295,35. —
 πόθεν εἴρηται 125,15. 295,35. — πότε
 τίθεται 152,34. 153,42. 295,38. 566,3. —
 ἕνα χρόνον ἔχει 125,18. 328,34. 329,15.
 340,12. μονόχρονός ἐστι 33,8. — βρα-
 χείας σημείον 141,35. 142,7.
 βραχεῖα σύμφωνα 334,5. 342,20.
 βραχεῖα φωνήεντα 37,8. 198,23. 327,36.
 328,11. 498,3. πῶς ἐξεφωνήθη 33,17.
 37,9. βραχύν φ. οὐ δύναται περισπάσθαι
 33,7. 53,18. 138,32.
 βραχύτερος -τατος 226,11.
 βρεκεκέε 181,21. βρεκεκεκέε 478,22. βρ.
 κοάε 310,33.
 βρέφος 47,6. 50,13. 328,23. 348,35. 361,39.
 571,20.
 βρόδον = ῥόδον 466,24.
 βρόμος 577,16*.
 βροντᾶ 259,28*.
 βροτολογός 234,14.
 βροτός 236,15.21. 390,14.
 βρυτήρ = ῥυτήρ 466,24.
 Βυζάντιος 144,4. -τία 144,5.
 βύζην 276,24. 562,29.
 βῶσω *vide* βοάω.

Γ.

γ 321,14. 503,12. πόθεν 321,14. 488,15.
 χαρακτήρ 197,28. 318,4. 321,15. πῶς
 ἐκφωνεῖται 44,2. 465,10. τάξεις ἐν τοῖς
 στ. 486,10.
 γαῖα 219,30. 527,36.
 γαιήϊος 219,18.22. 365,1. Γαιήϊος 223,30.
 γάλα 507,22. γάλακτος 407,24. 507,22.
 Γαλάτης 238,22.27. 393,11. 576,31.
 γαλήνη -νης 541,32.
 γαληνής 541,33.
 γαμητέον 101,33.
 γάρ 63,14. 66,9.15. 284,18. 291,6. 439,
 24.34.35. 465,30. 466,18. 565,27. 584,31*.
 585,18*. ἱσοδυναμεῖ τῷ δέ 26,15. 61,29.
 γέ 106,5. 212,26. 290,32. 291,1.19. 441,
 19.37. 586,11.
 γέα 194,22. 219,27. 527,34.
 γείνω = γεννῶ 361,29.
 γεῶν 411,9. γελάσω 409,12. 411,10.29.
 γελοῖος 131,15. 471,14.
 γενέεσθαι 150,27. 445,1.

Γενειόλας 541,17.
γενέτειρα γενετείρας 143,31.
γενική 231,28. 384,1. 548,8.34. 575,4.
γενικόν ὄνομα 70,4. 242,22. 396,30. 397,1.
523,29. 557,31. 577,19.
γένος, τί XL 35. 116,35. 117,1. 361,12.35.
364,13. 506,24. 524,30. — πόσα ση-
μαίνει 361,18. — πόθεν 361,29. — τὰ
γένη πρότερα τῶν εἰδῶν 120,5. 362,26.
364,5. 524,21. 562,12. — γένη τρία
86,2. 218,8. 361,29. 524,30. 553,5.
572,26. φυσικῶς δύο 362,33. — ἐν τῷ
δρῳ 118,5. — γένη γενῶν 70,17. 364,30.
397,16.
γένη ἀντωνυμίας 86,1. 581,8. πρωτοτύπου
86,1. 262,15. 423,23. παραγῶγων 262,27.
423,26. — ἄρθρου 75,27. 76,14. 257,
15.18. 418,22.39. 580,10. — μετοχῆς
417,23. — ὀνόματος 75,33. 218,8.
γεράνδριον = γέρων 376,19*.
γεωμέτρης 219,28. 527,35.
γεωμετρία, θεωρητικὴ τέχνη 111,33. 298,3.
λογικὴ τ. 162,11. ἐγκύκλιος τ. 112,17.
ἐπιστήμη 112,35. 162,26.
γεωμετρικός 223,33. 370,20. 530,32.
γεωργικὴ τέχνη 445,29.
Γεώργιος 137,31. 138,14. 294,27. -γίου
-γίῳ 424,30.
γεωργός 219,28. 527,35.
γεωργῶ 137,31.
γῆ 204,29. 219,17. 22,29. 364,24*.32. 508,37.
527,36. 573,2.
γῆθεν 465,43. γῆθε 466,1.
γῆϊνος 364,26. 365,4. 573,3.
γηραλέος 194,33. -έον 194,29.
γλάπτω 186,10. 192,29. 304,41. 324,20.
γλάψω 324,21. γέγλαφα 324,21. γέ-
γλαμμαι 324,22. v. et. γλάφω.
γλαυκός 542,34.
γλαυκῶπις 233,18.23. 234,4. 238,11.16.
391,30.34. 462,6.
γλαυξ γλαυκός 542,33.
γλαφυρός 319,35.
γλάφω 319,35. γέγλαμμαι 320,1. v. et.
γλάπτω.
γλυκύς 388,35.
γλύμμα 186,19. 320,2.
γλύφω 320,2. γέγλυμμαι 186,19.
γλῶσσα 470,11. — τί 309,23. 462,37. 469,10.
587,32. πόσα σημαίνει 309,26. — πόθεν
15,4. 309,24. 471,6. — γλῶσσαι 14,14.
302,36. λύνονται πενταχῶς 469,12.
γλωσσηματικά λέξεις 14,17.
γλωσσοπερὶμορφος 378,12*.
γνύξ 60,5.
γνωμολογικόν μέλος 450,13.
γνώσις, τί 453,35. ἄλογος 566,27. λογικὴ
566,33. γνώσεως 565,18.
γοερῶς 21,23. 174,11. 308,20.26. 477,5.
γοητευτικὴ, κακοτεχνία 5,12. 9,21. 109,34.
γονός 542,29.
γός = θρήνος 569,44.
<Γοργίας> -γίου -γία 424,30.
γοῦν 465,31.

γράβδις 197,13. 324,28. 497,7.
Γραϊκός 348,25.
γράμμα 186,15. 304,39. 343,32. γράμμα
-ατος 148,8.12. 149,6. 544,2.
τί ἐστι 7,25. 196,17. 319,32. 323,37. 483,19.
491,1. 496,3. — πόθεν εἴρηται 35,14.
186,10. 192,29. 196,27. 197,12. 304,41.
318,24. 319,34. 324,19. 491,13. 497,6.
— πόσα σημαίνει 163,31. 304,42. 447,31.
= σύγγραμμα 3,21. 160,12. 163,35.
γράμματα κδ' 30,26. 192,24. 196,14.26.
318,29. 319,21. 323,19. 495,29. διὰ τί
323,16. 491,18. 496,4. — κζ' 318,21. —
τὸ παλαιόν ις' 34,28. 184,9. 191,29.
— διὰ τί λέγεται φοινίκεια 32,11.
182,27. 184,20. 185,29. 191,33. — περί
τῆς τῶν γρ. εὐρέσεως 182,15. 190,19.
191,29. 192,10. 490,28. v. et. ἀλφάβητος.
— γραμμάτων τάξεις vide στοιχεῖα.
γραμματικός (adiect.) 223,33. 370,20.
371,26. -ώτερος 371,26.
γραμματικὴ 358,32. 377,20. δρος 3,11.
7,5. 10,24. 114,29. 118,11.20. 119,24.37.
121,8.17. 123,16. 160,11. 164,5. 165,16.
166,23. 167,5. 300,4.7. 305,5. 448,19.32.
452,15. 566,19. — πόθεν εἴρηται 3,19.
7,25. 163,31. 304,38. 448,4. 566,22. —
χρησιμωπότη 2,15. 159,12. εἰς τί χρη-
σιμεῖται 122,1. 159,29. 163,6. 167,27. —
γραμματικῆς ἴδιον 116,29.
γραμματικὴ, ὅτι τέχνη 10,8. 163,4. 304,35.
μικτὴ τέχνη 2,9. 7,19. 110,29. 123,17.
158,9. 162,12. 167,10. 298,10.14. 446,1.
ἐγκύκλιος τ. 112,18. λογικὴ τέχνη
297,37. — μεγάλη γρ. 114,27. 121,1.
μικρά γρ. 114,24. 120,36. — νεωτέρα
164,26. 448,12. παλαιά 164,25.
γραμματικῆς ἐπὶ κεφάλαια 123,25. ὀκτὺ
κεφ. 159,9. — αἵτιον 113,15. 170,12. —
ἀρχὴ 113,27. 114,3. 170,13. — ἐννοια
114,18. 170,14. — ἔργα 115,15. 170,21.
— μέρη 301,30. 453,6. τέσσαρα 10,8.
12,4. 13,7. 115,8. 164,9. 170,17. 578,13*.
ἐξ 12,3. 13,7. 168,19. 301,25. 452,34.
453,15. 567,12. — ὄργανα 10,9. 123,13.
164,10. 169,1. 170,19. 578,13* — ιβ'
παρεπόμενα 304,22. — τέλος 109,37.
113,25. 115,5. 170,21. 446,6. — ὅλη
114,35. 170,16. 304,38.
γραμματικός 123,20. 227,11. 297,41. 301,
11.17. 303,32. 304,39. 376,11. 377,20.
470,9. 539,8. — τίς 121,10. 300,9. 448,33.
452,17. 455,30. — πόθεν 164,3.
γραμματικῶς 275,11. 435,26.
γραμματικός 227,11. 376,11. 539,8.
γραμματιστής 323,23.
γραμματιστικὴ 448,14.
γραμμὴ, τί 319,33.
γραπτέον (θετ. ἐπίρρ.) 282,9.
γραῖς 197,13. 324,29. 348,18. 497,7.
γραφεύς 229,2. 348,25.
γραφὴ 455,2. — γραφῆς διαφορὰ διαφορον
ποιεῖ σημαίνονμενον 5,35.
γράφω 72,8. 188,15. 229,2. 252,20. 318,25.

338,17. 401,7. 404,2. 407,14. 415,3. 417,14. 464,21. 546,23.26. 547,10. **579,8.10.** -εις 579,10. -ει 479,11. -ετον -ομεν **579,8.** γράφε γράφοιμι 400,17. — γράφομαι 245,35. 246,10. 400,17. 405,47. 464,21. 578,23. — ἔγραφον 72,8. 188,15. — γράψω 338,17. 415,3. — γράψαι 324,26. γράψειεν 465,42. — ἔγραψάμην **245,26.32.** 246,12. 400,35. 401,26. 578,23*. — γέγραφα 72,8. 251,1. — γέγραμμαι 186,19.
γρῖφοι, τί εἰσιν 11,14.
γρυπός 348,17.
γυμνάσαι 2,30. 297,26.
γυμνής 542,7.
γυναιμανής 229,30. 378,30. 544,8.
γύναιοι 361,41.
γυνή, ἡ 572,31. ἡ γυνή — ὦ γύναι 580,15.
αἱ γυναῖκες — ὦ γυναῖκες 580,21.
γυρός 542,30.
γῶ = χωρῶ 219,23. 364,32.

Δ.

δ 321,17. 503,13. πόθεν 321,17. 488,17.
χαρακτήρ 318,4. 321,18. 491,3. πῶς ἐκφωνεῖται 44,10. τάξεις ἐν τοῖς στ. 486,8. διπλασιάζεται 55,30. τὴν πρὸ αὐτοῦ βραχεῖαν μηκύνει 56,6. — τοῦ δέλτατος 184,18.
δα ἐπιτατικὸν μόριον 125,19. 127,8. 296,4. 336,29.
δαδῖον 195,19.
δαί 106,3. **441,19.37.**
δαιδάλεος 542,10.
δαίρω 246,2. δαίρομαι 246,3.
δάμαρς 206,33.
Δαναΐδης 366,9.
Δαναός 238,26. 393,17.
Δανιήλ 47,19.
Δαρδανίδης 220,21. 366,6.22.
Δάρδανον, τό 222,25.
δαρδάπτω 461,13.
Δαρειακός 532,14.
Δαρειακός 371,4.
Δαρείος 184,6. 532,14.
δάς 195,18. δαδός 195,19.
δασειά, τί XL 14. 143,4. 296,3. 336,33. — πόθεν εἰρηται 125,18. 127,7. 152,38. 296,4. — ποῦ τίθεται XL 30. 142,25. 143,5. 145,4. 153,6. 154,1. 296,5. 566,4. — πῶς προφέρεται 144,35. — εἰ στοιχεῖον 187,26. 496,11. — δασειάς κύμβολον (σημεῖον, τύπος, χαρακτήρ) 35,9. 142,31. 187,26. 491,9. 494,3. — δασειά μηκύνει βραχεῖαν 54,3.
δασειά κύμφωνα 34,19. 43,5. 202,8. 335,25. **336,27.** 407,27. 415,12. 502,20. — οὐκ εἰσὶν ἡμίφωνα 501,25. — ἀντιστοιχεῖ τοῖς φιλοῖς **44,22.** 202,10. 335,31. **339,1.** δαὺ εἰς φιλὸν τρέπεται 94,8. 125,29. 335,36. 339,22. — φιλοῖ τὰ πρὸ αὐτῶν φωνήεντα 337,18.35. — πῶς οἱ παλαιοὶ ἔγραφον 35,3 seqq. 182,20. 486,7.

δασειά φωνήεντα πῶς ἐκφωνήθη 33,20.
Δάφνη 180,21. δάφνη 542,8.
δαφνηφορικὸν μέλος 450,17.
Δάφνις 542,8.
δαφνών **69,15.17.25.** 193,11. 194,5. **241,29.** 242,4. **396,10.** **577,12.** -ῶνος 194,4.
δέ 26,14. 27,1. 61,27. **62,1.** 63,1. **103,31.** 104,4.8. **285,4.28.** 286,1.18. 291,23. 380,13. **437,8.** 438,6. 465,30. 466,18. **584,28.** — τίνες αὐτῶ ἰσοδυναμοῦσι 26,14. 61,28. 104,5.13. 285,6.
Δέ, ὄν. κύριον 522,26.
δέεalon *eide* δῆλον.
<δεῖδω> ἔδδαιεν 55,31. 503,11. 511,33.
δεικτικὸν ὄνομα **68,10.** **240,26.** 395,2.7. **577,2.** — ἐπίρρημα **434,29.**
δειμαλέος 194,32. 542,10. -έον 194,28.
δεῖμος, πόθεν 153,27.
δεῖμω δεμῶ 410,4.
δεῖνα, ὁ 82,4. τοῦ δεῖνος 82,4. τοῦ δεῖνατος 82,5.
δεῖεις, τί 519,1. 520,36. 550,17.
δειράς 541,12.
δειρή 541,12.
δεῖς = τίς 381,5. δενός 381,7.
δέκα, ἀριθμὸς τέλειος 151,20. 293,2.11. πόθεν 151,22.34.
δεκάς, ἡ 151,23.
Δεκελεικός 371,4.
δελτάριον 227,22.
δελτωπών 321,21. 488,20.
δέμας, τό (ἄκλιτον) 231,15.
δέμνιον 227,2. 538,28.
δέμω 227,2. 538,28.
δένδρον 363,3. 482,24.
δενδρύφιον 227,24. 376,20.
Δεξιᾶδης 221,29.
Δεξιός 221,29.
δεξιός **235,9.** 388,20. 398,16. **575,29.**
δέον 464,23.
δεόντως 464,23.
δέπας, τό 231,15. 343,16.
δέρκω 567,40.
δέρμα 228,9. 377,1.
δερμάτινος 228,10. 377,1.
δεσμός 436,8.
δεσπόζω 401,6.15. -ομαι 401,5.
δεσπότης 388,32.
Δευκαλίδης 221,17. 367,20. 368,25.
Δευκαλίων 221,16. 368,24. -ωνος 221,16. 367,19. 368,24.
Δευκαλιωνίδης 221,17. 367,19. 368,24.
δευρί 583,26.
δεῦρο 100,7. 277,8. 433,7. 584,7.
δεῦρω 277,8.
Δεύς = Ζεὺς 493,10.
δεύτατος 242,34.
δεύτερος **70,19.** **242,31.** 243,7. **398,4.** **577,27.** 585,16. — δευτέρα ἄνω (στιγμή) 24,17. 27,4. 312,33. — δεύτερον πρόσωπον 83,5. **247,31.** 248,8. 259,7. 265,10.21. 402,35. **579,10.**
δῆ 66,30. 105,34. 106,2. **290,31.** 291,18.23.24. **441,18.36.** 442,1.3.7. 465,31. **586,10.**

- δηθά 281,2. 563,25.
 δηλαδὴ 101,29. 150,5. 282,6. 433,28. 434,30. 584,9.
 Δηλιακός 530,23.
 Δήλιος 370,33. 530,15.
 δῆλον δέλον 199,4. 327,33. 497,32.
 Δημάδης 367,34.
 Δημάς 153,28. 541,10. Δημάς 153,28.
 δημόθεν 563,3.
 δῆμος 68,28. 127,30. 149,22. 230,9. 240,34. 241,1. 242,8. 295,5. 381,35. 382,12.14. 395,22. 541,10. 545,22.33. 557,9.13. 574,25.33. 577,7. πόθεν 153,27. δῆμοι 68,22.29. 395,20.23.31. 545,31. 557,13.
 Δημοσθένης 237,3. 390,30. 555,8. -νεος 467,16. -νεος -νους 128,21. 147,12.18. 221,26. -νεῖ -νει 147,7. -νεα 467,17. -νεα -νη 327,7. -νεε -νη 508,2. -νέων -νών 128,12.
 Δημοσθενίδης 221,26.
 Δημοφών 24,2. -φών 24,2. 303,24. δὴν 281,2.
 δῆουν 499,25.
 δῆρις 532,15.
 δῆτα 67,4. 290,32. 441,19.36. 442,7. 586,10.
 δι, τί σημαίνει ἐν τῇ συνθέσει 331,31.
 διά 65,1.5. 93,2. 94,26. 270,13.29. 426,25. 427,2. 582,20.21*.
 δια *vide* διος.
 διάβατον *vide* Ζάβατον.
 διάγραμμα 343,32.
 <διαζεύγνυμι> διέζευκται 371,15.
 διαζευκτικός 371,15. 532,26. — διαζευκτικοὶ σύνδεσμοι 63,17. 103,10. 104,17. 284,12.20. 287,3.6.24. 383,18. 436,24. 438,9. 473,27. 550,31. 564,19. 585,3. ἀντὶ συμπλεκτ. 585,4*. — διαζευκτικὴ σύνταξις 554,3.
 διαθέσις 245,26. 246,26. 399,13. 400,31. 578,18. δις 72,21. — διαθέσεις μετοχῆς 417,28. — διαθέσεις ὀνόματος 70,26. 243,18.30. 399,11. 558,10. 578,4. — ῥήματος 73,7. 245,23. 246,7.27. 400,33. 558,20.33. 578,21. — ψυχῆς 72,11.28.
 διαίρεσις, τί ἐστὶ 197,32. 325,14.21. 330,18. 484,1. — ποσαυχῶς γίνεται 132,1. 133,30. 330,17. πῶς οὐ γίνεται 325,34. — διφθόγγου 331,19. λέξεις τελευτῶντος ὀρδίνου 465,14 seqq. — διαιρέσεις στοιχείων = εἶδη 506,17.
 διακόπτω 269,4.
 διάκτορος 234,13.
 διαλεκτικῆς τέλος 115,4.
 διάλεκτος 302,35. 309,23. 454,32. 469,28. 470,15. διάλεκτοι εἰ 14,15. 303,2. 309,28. 462,37. 567,32.
 διάνοια 24,19. 312,7. 313,8. 513,17.
 διαπορητικὸς σύνδεσμος 105,1. 290,18.
 διασφητικὸς σύνδεσμος 104,38. 291,31. 565,10.
 διασταδὰ 563,25.
 διαστολή 147,37. 150,17. 156,10. 172,13. 177,4. 178,6. 305,32. 312,28. 442,29. 444,22.33. 474,27. 479,26. 569,16. *v. et.*
 ὑποδιαστολή. — διαστ. = στιγμή 17,1. 306,1. 308,35. 312,27. — κατὰ διαστολήν 16,13. 172,13.
 διατί (ἐρωτῆς. ἐπίρρ.) 433,13.
 διατομή λέξεις *vide* διαίρεσις.
 <διαφθεῖρω> διέφθορα 245,26. 400,35. 578,23*.
 διαφορά, τί 117,10. 118,32. 119,3. — διαφοραὶ κυστικάι 116,36. 119,15. — διαφορὰ τόπων 455,17.
 δίγραμμα 496,6. οὐκ ἔστι γράμμα 34,17. εἰ στοιχεῖον 186,22.
 διδασκαλικοὶ τρόποι δ' 161,20. 352,32.
 διδάσκαλος 388,33. -λοι 114,26.
 <διδέω> διδῶ διδῆς 413,23.
 δίδημι 413,22.
 δίδω 252,13. 413,19. 414,35. διδῶ 413,19. 414,17.35. 578,27. διδοῖς 414,18.
 δίδωμι 413,19. 414,18. 578,27. -ως -ωσι 413,20. διδοῦς 413,21.24. -όντος 413,24. — δίδομαι 252,14. 254,25. 413,22. διδόμενος 417,34. — δίδω 413,21.
 διεξοδικὴ φωνή 175,11.
 διέξοδος, κατὰ -ον διφθογγῶν 40,22. 331,24.
 διήγημα 567,22.
 διηγηματικός, ποιήσεως χαρακτήρ 450,3. εἶδη δ' 450,8.
 διήγησις 567,22.
 διθύραμβος 451,21.
 δίκαιος 374,6. 388,36. 423,29*. 553,14.
 δικαία 423,29*. — δικαιότερος 447,15.
 -ότατος 374,3. 379,9. 447,14. 536,32.
 δικαιοσύνη 327,4.
 δικόρυφος 331,32.
 διζά = δις 468,14.
 διό (δι' ὅ) 64,19.31. 65,5.9. 92,31. 289,27. 290,9. 439,24.34. 585,18.
 Διόδωρος ὁ ἐπικληθεὶς Κρόνος 522,25.
 Διομήδης 533,2.
 Διομήδης 135,15. 527,5.
 Διονῦς 227,15. 539,34.
 διορθωτής, ὁ 12,6.
 διορισμοί 442,28.
 διος 370,32. 530,21. δια 292,11.
 ΔΙΟΣΚΟΡΟΣ 126,5.12. Διόσκορος 378,24. 379,11.
 ΔΙΟΣΚΟΥΡΟΣ 126,6.
 διότι (δι' ὅτι) 64,20. 65,3.10.12. 289,28. 290,3.9. 439,24.34.35. 585,18.
 δίπλαξ 541,4.
 διπλάσιον 388,35.
 διπλοῖς 190,10.
 διπλοῦς 541,3. — διπλοῦν, τί 190,9. 341,2. 378,19.
 διπλὰ σύμφωνα 34,28. 45,15. 203,17. 333,10. 340,5. 503,29. — πόθεν εἴρηται 46,2. 203,26. 333,10. 340,33. — εἰ σύνθετα 189,36. 203,21. 333,13. 504,6. — πῶς οἱ παλαιοὶ ἔγραφον 35,1. 182,23. 203,24.31. 490,33. — ἔσθ' ὅτε ἀπλὰ 203,28.
 διπρόσωποι ἀντωνυμίαι 90,9. 262,30. 266,24. 267,26.
 δίπτωτον ὄνομα 230,37. 231,8.
 δῖς 98,13.17. 276,30.31. 430,17. 583,14.23.

δίσημα φωνήεντα 38,18. 328,36.
 διςθανέες 444,12.
 δις παῖδες 444,10.
 διστακτική (ἐγκλις) 245,14. 400,21.
 διςχιδόν 484,34. *v. et.* στιχηδόν.
 δίφθογγος, τί 330,9. πόθεν λέγεται 39,25.
 330,9. 331,33. 332,1. 500,11. — δι-
 φθογγοί 347,24. **Ξ** 39,24. 200,20. 331,12.
 332,7,19. 499,22. 500,9. ἑνδεκα 40,1*.
 200,23. 330,11. 331,16. 332,7,19. 499,21.
 ιβ' 40,1. 500,10.
 διχθά 281,1.
 δίχρονα **XL** 27. ὁπρος. μονόχρονα 127,19.
 142,20. — σύμφωνα 46,26*. 334,4.
 342,20. — δίχρονα φωνήεντα 38,15.
 198,24. 199,35. 204,18. 328,12,24,29.
 341,10. 347,23,26. 348,1. 499,1. 505,32.
 570,32.
 δίψα δίψης 143,27.
 <διψάω> διψήσω 189,1. διψάσω 188,34.
 Δίων 342,26. 343,9. 547,13. Δίων Δίωνος
 341,28. 377,13. 540,22.
 διωκτέον 583,25*.
 διώνυμον 77,3. 237,6,12,23. 238,7,16.
 360,19. 391,1,24. 392,13,27. 393,1. 555,13.
 556,8,17. 576,13,24. — ἴδιον 391,6.
 555,16. — τρόποι δ' 237,25.
 <δμψή> δμψάς 455,3.
 δμώος, ὁ 542,33.
 δμώς δμώος 542,33. δμώας 455,3.
 δοάν 281,20.
 δόλιος 566,4.
 δόξα δόξης 143,27.
 δόρυ 343,15.
 δορυδρέπανον 378,23.
 Δοτάδης 221,30.
 δοτέος 101,36.
 Δότης 221,30.
 δοτική 231,31. 384,8. 548,9. 549,11. 575,9.
 δοτός 101,36.
 δουλιχόδειρος 234,33.
 δοῦλος 388,32.
 δοῦπος 69,36. 242,13.
 δούρειος 379,7.
 δουρικλυτός **XL** 20.
 δρακοντίας 541,10.
 δράκων 397,11.
 δραματικός, ποιήσεως χαρακτήρ 450,5. εἶδη
 γ' 450,9.
 δραστική διάθεσις 401,2. — δραστικά ρή-
 ματα 548,35.
 <δράω> δράω 188,31.
 δριμύλος 227,13. 376,13.
 δριμύς 227,13. 376,13.
 δρύϊνος 398,33. 399,3. 577,28.
 δρῶς 242,25. 244,2.
 δυάκις 98,17*. 276,33.
 δυϊκός 229,32. 247,28. 381,13,20,24.
 402,28. 545,13.
 δύναμαι 246,4. ἐδυνάμην *et* ἡδυνάμην
 464,31.
 δύναμις, τί 325,3. = ὑπαρξίς 283,32. —
 τῶν στοιχείων 31,21. 32,6.
 δυνατῶς 274,28. 429,34.

δυνητικοὶ σύνδεσμοι 292,6.
 δύο 242,35. 243,6. 381,24. 398,7. 521,4.
 545,13. 577,28.
 δυσαριστοτόκεια 149,28.
 δύσμορος 378,9*,15.
 δύσμορφος 378,15*.
 δυσκαινεκσίπηχυσ 443,35. -χῦ 380,14.
 δῶ = δῶμα 66,24. 467,8. 507,25.
 δωρίζω 96,25,28. 428,2,6.
 Δῶριος τρόπος μουσικῆς 476,33.
 δωριστί 96,25,28. 428,1,6.
 δῶς, ἡ 231,10.
 δῶτωρ ἑάων 234,13.

Ε.

ε 321,22. πόθεν 321,22. 488,21. χαρα-
 κτήρ 197,28. 321,23. τάξις ἐν τοῖς στ.
 486,16. τέσσαρες ἐκφωνήσεις ἔχει 34,1.
 321,26. βραχύτεον τοῦ ο 37,17. 38,1.
 199,15. 258,12. 328,9. 330,5. 498,9.
 ἐκθλίβεται 146,6. 296,30.
 εἰάν 272,23. 283,10. 284,2. 289,8,11. 439,5.
 [23,33.] 555,18*.
 εἰαυτοῦ 88,21. 89,30. 265,26. -τῷ 89,31.
 -τόν 89,3,31. αὐτόν 6,8. εἰαυτῷ -τοῖν
 90,2. -τῶν -τοῖς -τούς 90,6.
 εἰώ *vide* ἐῶ.
 ἐβδομάς 292,23.
 ἑβδομος 186,8. 344,17. 486,9.
 ἐγγεγυμνασμένος **XLI** 6. 109,18. 157,24.
 " 161,30. 297,25. 299,10. 445,24.
 ἐγγιον 584,2.
 ἐγγονος 465,8.
 ἐγγύθεν 99,28. 278,18.
 ἐγγύθι 99,28. 278,18.
 ἐγγύς 96,32. 100,6. 428,7. 435,1. 535,18.
 — ἐγγύτερος 535,18. — ἐγγυτέρω 96,32.
 428,7. 435,1.
 ἔγκαιρον 465,1.
 ἐγκαλῶ 465,10.
 ἐγκλινόμενα, περὶ -ων 466,3 *seqq.*
 ἐγκλις, τί 245,3. 399,27,30. 400,29. 578,16.
 — ἐγκλίσεις ῥήματος 73,7. 245,1. 399,25.
 400,27. 405,37. 578,15. τάξις 400,1.
 558,21.
 ἐγκοπή 177,29.
 ἐγκύκλιος τέχνη 112,16.
 ἐγκώμιον, τί 450,29. 451,8.
 ἐγξίφος 465,11.
 ἐγχειρίδιον 236,18.
 ἐγχείω 465,11.
 ἐγχος 236,17.
 ἐγὼ 78,16,24. 79,7. 80,4,28. 86,6. 87,14,27.
 90,8,34. 247,34. 260,3,19. 261,1,3,12,15.
 262,1,16. 263,32. 264,12. 265,6. 266,23.
 267,1,9,21,27. 268,10*. 402,34. 423,
 12,25. 424,11,27. 425,13*. 519,1. 561,9.
 581,7,10,13,18. ἐμοῦ 80,10,30. 82,24.
 87,27. 88,20. 90,12,17. 225,3. 260,19.
 261,3,15. 264,16. 265,7,25. 267,2,6,9.
 268,10*. 423,26. 424,27,35. 425,8,13*.
 466,14. 530,34. 581,19. ἐμεῖο 264,22.
 ἐμοί 80,15,32. 87,28. 88,28. 261,3. 264,

- 26.29. 265,7. 268,10*. 424,23.28. 425,13*. 581,19. μοί 466,12. ἐμέ 80,20.34. **87,28.** 89,12. 261,4. **264,26.** 265,8.17. 268,10*. 424,31. 425,13*. 581,19. τὸν ἐμέ 91,3. μέ 466,12. — νῶϊ 81,7. **87,14. 99,22.** **263,33.** 266,19. **267,7.9.** 268,10*. 581,14. νῶϊν 81,15. 83,27. 267,9. 465,39. — ἡμεῖς 81,22. **87,15. 90,28. 263,33.** 266,19. **267,8.12.** 268,10*. 581,15. ἡμῶν 81,24. 84,29. ἡμέων 267,12. ἡμῖν 81,27. 154,13. 264,28. ἡμᾶς 81,29. 154,13.
- ἐδεστής ἐδητής 542,4.
- ἐδόντες = ὀδόντες 470,21.
- ἐδύνη = ὀδύνη 470,20.
- ἐ 476,4.
- ἐθέλω 443,13. *v. et.* θέλω.
- ἐθίζω ἐθίζον 329,34.
- ἐθνικόν, ὄνομα **238,22. 393,6. 556,21. 576,30.** — ἐπίρρημα 584,16.
- ἐθω εἶθον 329,31. εἴθθα 329,32. εἴωθειν 329,33.
- εἶ, κατ' ἐπικράτειαν δίφθογγος 40,15. 331,23. κατὰ κράϊν δίφθ. 499,28.
- εἶ (cὸνδ.) 64,4.7. 93,5. 102,27. 105,7.14. 269,8. 283,7.31. 286,8. **288,4.10.22.32.** 289,7.20.25*. **438,29. 439,4.17. 585,7.**
- εἶ (εὐχῆς ἐπὶρρ.) 430,25. 431,17. (παρακλ. ἐπὶρρ.) 433,8.
- εἶα 101,8. **281,3.7***. 433,7.11. 584,9.
- εἶβεν = λείβεν 468,33.
- εἶδῆ 64,11. 105,7. **288,4. 438,29. 439,4.18. 585,7.**
- εἶδήπερ 64,11. 105,8. **288,4.16. 438,30. 439,4.18. 585,7.**
- εἰδικὸν ὄνομα 70,5. **242,27. 396,31. 397,27. 557,35. 577,23.**
- εἶδος, Γεῖδος 187,20. — τί XL 36. 117,6. 164,12. 168,21. 301,31. 364,1.14. 397, 6.34. 506,24. 526,20. — πόσα σημαίνει 363,28. 385,15. 551,34. — πόθεν 363,32.
- εἶδῃ πρότερα τῶν καθ' ἕκαστα 120,6. — εἶδῃ εἰδῶν 70,18. 220,3. 364,30. 527,17.
- εἶδῃ ἀντυνυμίας 90,8. **266,23.** — ἐπιρρήματος 96,22. 427,33. 428,3. — μετοχῆς 417,23. — ὀνόματος 73,14. **219,16. 232,11. 364,1. 365,7.10. 384,23. 385,9. 401,36. 526,12.31. 551,21. 573,1. 575,14.** — ῥήματος 73,7.12. **247,14. 401,35. 558,16. 578,25.**
- Εἰδῶ = Εἰδοθέα 227,16.
- εἰδῶ, πόσα σημαίνει 363,33. οἶδε 363,34. εἶδεται 363,35. ἴδον 363,37.
- εἰδῶλιον 196,3.
- εἰδῶλον 196,3.
- εἶεν 281,3. 433,11.
- εἶεν 281,7*. 433,11*. 563,33.
- εἶθε 100,17. 272,22. **279,9. 430,25.30.35. 431,12. 563,5. 584,11.**
- εἰκάζω 41,13. εἰκάζειν 432,36. εἰκάζον 41,13. ἡκάζον 41,14.
- εἰκάς, ἡ 151,24.
- εἰκασμός 61,5. 101,1. 280,17. — εἰκασμοὺ ἐπὶρρήματα 61,4. 101,1. **280,16. 432,35. 563,22.**
- εἵκελος 553,33.
- εἰκονίζω εἰκονίζον 41,13.
- εἰκῶν 363,35.
- Εἰλαρίδης 366,9.
- εἰλίποδας 234,32.
- εἶμα 188,7.
- εἰμί 165,22. 414,11.20. 466,9. εἶ 463,27. ἐστίν 466,21. ἐσμέν ἐστέ εἰσίν 466,11. ἔμμεναι = εἶναι 470,24. ἐσσεῖται 463,27.
- εἶμι 414,11.20.
- εἵνεκα 290,9.
- εἵπερ 64,5. 105,7. 284,32. **288,4.15. 289,25*. 438,29. 439,4.18. 585,7.**
- εἵπησθα *vide* ἔπω.
- εἵργω εἵργον 41,13.
- εἵρκτή 131,21. εἵρκτή 131,21. 329,30.
- εἵρμός 329,29.
- εἵρω (= λέγω) ἐρῶ εἵρημαι 71,9*.
- εἵρω (= πλέκω) εἵρον 329,29.
- εἵρω = συμπλέκω, συνάπτω 108,18.
- εἵρωνεία 456,3. τί 14,3. 461,25.
- εἵς **93,18.25. 95,1. 98,23.26. 270,12. 277,20. 278,21. 425,29. 426,15.18. 566,7. 582,14. 242,35. 243,6. 381,23. 398,7. 545,12. 566,8. 577,28.** σημειῶδες 380,38. ἐνός 381,23. 545,12. — ἔν 246,22. 566,8.
- εἵσαγωγή, τί XXXIX 36.
- εἵσφορά 91,29*.
- εἵσω 99,7. 277,5. 519,7.
- εἵτα 65,22. 442,8.
- εἵωθα *vide* ἔθω.
- ἐκ 93,26. 278,20. 426,1. = ἔνεκα 93,8. 269,29. *v. et.* ἐξ.
- ἐκασταχοῦ 431,31.
- ἐκάστοθεν 278,30.
- ἐκάστος 68,25. 69,4.6. **241,10.13.18. 395,34. 396,2. seqq. 557,10.18*. 577,10.** -οι 68,26. 557,11.
- ἐκάστοτε 583,28.
- ἐκάτερος 69,3. **241,10.14.15. 395,33. 396, 1. seqq. 557,18*. 577,9.**
- ἐκατόν, πῶθεν 151,35.
- ἐκβαίνω 426,2.
- ἐκεῖ 27,17. 583,14.
- ἐκεῖθεν 99,24. 583,14. 584,1.
- ἐκεῖθι 99,24.
- ἐκεῖνοθεν 99,23.
- ἐκεῖνοθι 99,23.
- ἐκεῖνος 82,3. 86,10. 96,30. 248,1. 260,3. 261,5.10.13.16. 268,10*. 403,2. 423, 14.32. 434,35. 520,40. 581,8.14.21. -νου 423,32. 581,21. -νῃ 424,1. 581,22. -νον 424,2. 581,22. ὦ -νε 424,2. ἐκεῖνοι 581,15. — ἐκεῖνη -νης 423,32. -νῃ 424,1. -νῃν 424,2. ὦ -νῃ 424,2. — ἐκεῖνο 47,28. 75,25. 94,2. 423,32. -νου -νῃ 424,1. -νο 424,2. ὦ -νο 424,2.
- ἐκεινοσί 264,15. 561,12.
- ἐκείνως 96,30. 275,11.26. 434,35. 435,27.
- ἐκεῖσε 281,7*. [584,1.].
- ἐκεχειρία 339,35.
- ἐκθλιψις, τί 146,31.
- ἐκλογισμός 15,12. 471,20.
- ἐκπαλαι 584,11.

ἐκτάδιος 542,16.
 ἐκταδόν 542,16.
 ἐκτεινόμενον, τί 328,21. 499,7.
 ἐκτοθεν 278,29.
 Ἐκτόρειος 487,12. 526,28*. 573,21*.
 Ἐκτόρεος 214,24. 223,10. 370,8.23. 468,2.
 487,12. 526,28. 530,15.27. 533,12.
 573,20*.
 Ἐκτόριος 573,20.
 ἐκτός 258,16. 421,15. τί 553,19.
 ἐκτοσθεν 278,30.
 ἐκτοτε 427,32. 428,29. 583,27.
 ἐκτροῦσα 255,16. 416,28. ἐκτρώσασα
 255,16*.
 Ἐκτωρ XL 29. 219,30*. 348,8.13. 526,
 28.32. 551,28.
 ἐκφέρεται 252,20. 559,34.
 ἐλαία 242,28. 365,13. 385,13. 396,32.
 397,28. 577,24.
 ἔλαιον 131,18.
 ἐλαιών 396,10. 577,13.
 Ἐλαφηβολιών 541,1.
 ἐλαφηβόλος 541,1.
 ἐλάφινος 577,28.
 ἔλαφος ὁ ἐτ ἡ 236,23. 525,10.
 ἐλεγεία 173,14. 307,31.
 ἐλεγείον, τί 20,13. 173,5. 307,8.15.30.
 475,26. 569,32. — πῶς ἐτυμολογεῖται
 20,26. 173,6. 307,19. 475,28. 569,34.
 ἔλεγος = θρήνος 21,1. 307,9.19.
 ἐλέγχω ἡλεγχον 40,11. 329,23.
 <ἐλέεω> ἐλεῶ ἡλέηκα 189,11 seq.
 ἐλεήμων ἐλεήμονος 377,13.
 Ἑλένη 343,13. 363,2. Φελήνη 187,17. τῇ
 Ἑλένῃ 40,4.18. τὰ Ἑλένα 512,22. 580,18.
 ταῖν Ἑλέναιν ὦ Ἑλένα 580,18.
 ἐλεός 542,29.
 ἐλικηδόν 276,9.
 Ἑλικωνιάς 222,10.
 Ἑλικώνιος 542,26.
 ἐλιξ 343,13.
 ἐλκῦδριον 376,19 = κάδος 452,25.
 ἐλκύω εἴλκυον 329,33.
 ἔλκω 187,9. 329,27. εἴλκων 329,27.
 ἐλκῶ ἡλκουν ἡλκωμένος 329,28.
 ἐλλέγω 465,4.
 ἔλλειψις, τί 461,18. διχῶς νοεῖται 517,4.
 Ἑλλην 148,5. 238,25. 393,10.15. 542,31.
 543,35. 556,23.
 ἑλληνίζω 96,25.28. 428,2.6. -ζειν 446,33.
 Ἑλληνικός 370,36.
 ἑλληνισμός 446,6.12. πόθεν 446,31.
 ἑλληνιστί 96,25.28. 428,1.6. 584,16.
 Ἑλλήσποντος 148,29. 229,26. 378,24. 380,3.
 ἔλω (= λαμβάνω) εἶλον 329,25. εἰλόμην
 329,26.
 ἑμαυτοῦ 88,21. 89,24.30. 265,26. -τῷ
 88,32. 89,30. 265,29. 544,6. -τόν 89,31.
 265,29. 544,6. — διὰ τί εὐθεῖα οὐκ
 ἔστιν 265,29. 266,9.
 ἑμβαίνω 465,7.
 ἑμβατήριον μέλος 450,27.
 ἑμβραχυ 444,10.
 ἑμμελῶς 476,29.

ἑμμεναι *vide* εἰμί.
 ἑμμονος 465,4.
 ἑμός 82,8.11.26. 85,32. 86,21. 87,2.22. 88,8.
 90,12.17.34. 224,21.29. 225,3. 262,
 3.12.27. 263,9. 264,8. 265,13. 267,
 2.6.9.21.28. 268,10*. 423,28.29*. 424,13.
 425,13*. 530,34.36. 531,4. 581,8.13.16.
 flectitur 82,34 — 83,25. ἑμοῖο 88,8. 89,23.
 265,13. 425,8. ἑμοῖο 264,25. ἑμῷ 88,9.
 265,13. 425,13*. ἑμόν 88,9. 265,14.
 425,13*. ὦ ἑμός 83,2. 88,11.18. 265,15.
 425,13*. ἑμῷ 82,13. 87,22. 264,8.
 268,10*. 581,16. ἑμοί 82,14. 87,23. 264,9.
 265,17. 268,10*. 581,18. ὦ ἑμοί 265,17.
 — ἐμή 82,12. 85,32. 86,21. 262,3.27.
 268,10*. 423,28.29*. 424,13. 581,13. —
 ἑμόν 82,13. 85,32. 86,21. 262,3.28. 268,
 10*. 423,29. 424,13. 581,13. ἐμά 485,17.
 ἑμοῦποδύνει = ἑμοί ὑποδύνει 147,23.
 ἑμπειρία, τί 6,29. 9,29. 10,26. 113,2. 118,22.
 162,27. 165,18. 166,25.35. 167,8.20.
 300,16.22. 566,26. — πόθεν 167,23. —
 = γνῶσις 6,34. 11,3. 166,1. 167,3.
 = πολυπειρία 448,28. = τέχνη 165,28.
 166,8. 300,26.
 ἑμπειρικοί ἱατροί 11,1. 113,3. 162,32.
 166,26.
 ἑμπειρος 167,25.
 ἑμπερικτική διάθεσις 246,13.
 ἑμπρις 67,11 seq. 291,30. 292,8. 442,13.
 586,19.
 ἑμπλεως 327,5.
 ἑμπονος 465,7.
 ἑμπροσθεν 99,4. 278,20.
 ἑμφωνον 465,7.
 ἑμψηφος 465,8.
 ἔν 93,18. 95,1. 98,22.26. 270,12. 277,19.
 278,21. 464,33. 566,7. 582,14.
 ἐναλίγκιος 270,7.
 ἐναντίος 270,7.
 ἐναντιωματικοὶ σύνδεσμοι 67,3. 106,7.12.
 291,8.29. 442,13. 565,6. 586,19.
 ἐναντίως, τί 462,1.
 ἐναρέτως 584,4.
 ἐναρμόνιος φωνή 22,20. 175,6.15. 310,8.
 479,2.
 ἐνδιάθετος λόγος 568,40.
 ἔνδοθεν 278,27.
 ἔνδοι 278,4.
 ἔνδον 99,9. 278,4. 584,7.
 ἔνεκα 64,19.29. 281,7*. 289,27. 290,7. 439,
 23.33. 440,2. 585,18. -κεν 93,8. 281,7.
 ἐνέπω 270,7.
 ἐνέργεια 245,23.28. 400,33.
 ἐνεργητικὴ διάθεσις 246,1.8. 247,11. 401,
 1.4. 558,33. — -κόν 247,4. — -κά
 ῥήματα 548,35.
 ἐνεστώς 248,13.22. 249,8.27.33. 250,26.
 295,28*. 362,10. 403,13.20.28. 404,1.24.
 559,6. — ἐν. συντελικός 404,4.
 ἐνθα 99,1.18. 100,3. 278,23. 279,5.
 ἐνθάδε 99,18.
 ἐνθαδὶ 583,26.
 ἐνθεν 100,2. 274,22. 278,22. 430,20.

- ἐνθένδε 430,20.
 ἐνί 93,13. 270,29. — ἐνι 270,8.
 ἐνιαύσιος 495,16.
 ἐνιαυτός 495,16.
 ἐνικός 229,32. 247,27. 381,12.19.22. 492,27.
 545,12. — ἐνικοί χαρακτ. κατὰ πολλῶν
 λεγόμενοι 230,3. 381,30. 382,11.14.
 545,18.
 ἐνίοτε 583,28.
 ἐν καιρῷ 464,36. 465,2.
 ἐννέα 454,31.
 ἐννηφιν 380,12.
 ἐννοια 114,3.
 ἐννοσίγαιος 351,32. 511,29. *v. et.* ἐννοσίγ.
 ἐνοίκιον 196,1.
 ἐννοσίγαιος 351,33. *v. et.* ἐννοσίγ.
 ἐννοσίγαιον 233,20.23. 234,29. 237,10. 238,
 8.19. 392,11.14.22.28. 576,25.
 ἐννοσις = κίνησις 351,33.
 <ἐνόω> ἐνόω = κινήω 360,44. 411,36.
 <ἐνόω> ἐνώω 411,37.
 ἐν πόνυ 465,2.
 ἐνκαρκος 465,12.
 ἐνσωμος 465,12.
 ἐνταυθοῖ 278,2.
 ἐντοθεν 278,29.
 ἐντοσθεν 278,30.
 ἐντριβής 13,13. 169,5. 305,17. 454,4. 567,16.
 ἐνυπάρχων 13,20. 302,14.
 ἐνυπόκριτος *vide* ὑποστιγμή.
 ἐν ψ 92,31.
 ἐνώπιον 430,19.
 ἐνωσις 215,4. δέκα τρόποι 215,5.
 ΞΕ 93,18.26. 95,1. 96,31. 270,12. 277,6.21.33.
 425,29. 426,15.18. 566,7. 582,14.
v. et. ξκ.
 ΞΕ XL 15. 566,8. τέλειος ἀριθμός 294,1.
 345,8. 346,4.
 Ἐξαίφνης 584,8*.
 Ἐξαλλον, τό 204,22. 343,27.30.
 Ἐξαόθις 427,32. 428,29.
 ΞΕ ἑμοῦ XL 16.
 Ἐξήγησις, τί 169,10. 302,12. 455,22. 567,22.
 Ἐξηγητικός, ὁ 12,11.
 Ἐξής 280,18. 427,31. 428,29. 433,1. 584,8.
 Ἐξηχηστί 584,17.
 Ξεις 212,7. 353,1. 513,5. τί 22,7. 108,30.
 157,17. 174,21. 298,37.
 Ξεοδος 269,10.
 Ξεοθεν 278,28. *v. et.* Ξεωθεν.
 Ἐξονυχιστική, ἡμιτέχνιον 298,22.
 Ἐξοχή, τί 462,29.
 Ἐξυπανέστη 93,3. 582,12.
 Ξω 96,31. 99,6. 207,20. 273,27. 277,
 6.27.33. 428,10. 430,13. 571,9. 583,20.
 Ξωθεν 278,29. *v. et.* Ξεοθεν.
 ἑός = ἀγαθός 246,24.
 <ἐπαινέω> ἐπῆνουν 40,5.
 ἐπακολουθητικός σύνδεσμος 62,6.
 ἐπαπορητικά (ὀνόματα) 154,43.
 ἐπαρδευόμενος 417,25.
 ἐπαύξεισις, τί 462,26.
 ἐπεάν 289,11. *vide etiam* ἐπήν.
 ἐπεὶ 93,5. 103,6. 105,18. 269,7. 283,7.
 284,1. 286,13. 288,13. 289,1.7.25*. 439,
 6.11.17.20. 585,10.
 ἐπειδὴ 105,18. 289,1.17. 439,11.18.20.
 585,10.
 ἐπειδήπερ 105,18. 289,1. 439,11.18.20.
 585,10.
 ἐπείπερ 105,18. 285,2. 289,1.25*. 439,
 11.17.20. 585,10.
 ἔπειτα 281,7*. 429,12.
 ἔπειτεν 281,7*.
 ἐπέκεινα 430,20.
 ἐπεκτάσεις διὰ δασέων γίνονται 443,25.
 ἐπ' ἐμέ 309,17. 582,21*.
 ἐπ' ἐννέα 454,32.
 ἐπεστής 542,3.
 ἐπήν = ἐπεάν 289,12.
 ἐπηρμένη ἐγκλις 246,18. 400,23.
 ἐπήτης 542,3.
 ἐπί 91,29*. 93,5*. 269,8. 270,14. 271,29.
 283,8. 426,26.34. 427,3. 582,20. — ἐπι
 426,35.
 ἐπιδιαίρεισις, τί 198,25. 325,15.21. 327,16.
 330,21. 331,3. 484,2.
 ἐπιζευκτική (ἐγκλις) 400,20.
 ἐπίθετον ὄνομα 95,21. 233,7.24. 386,12.24.
 392,4. 393,1. 427,29*. 428,23. 552,24.
 553,3. 556,18. 575,21. — τρόποι κδ'
 234,1. 387,3. — πῶς τέτακται 386,16.
 ἐπικήδεια 20,23. — ὄν μέλος 450,26.
 ἐπίκοινον γένος 218,22.30. 219,10. 362,29.
 363,22. 525,19. 572,27.35. — να ὀνό-
 ματα 363,16. 526,1.
 ἐπικοινωνεῖν 219,4.13.
 ἐπικράτεια, κατ' -αν δίφθογγοι 40,15.
 331,23.
 ἐπιμεριζόμενον ὄνομα 68,31. 241,9.21.
 395,32. 396,3. 557,10.16. 577,8. -να
 68,24.
 ἐπινίκιος, τί 451,10.
 ἐπιπλοκή, τί 35,27.
 ἐπίρρημα 356,15. 386,14. 516,19. 520,
 16.28. 552,26. 582,23. — τί 59,2. 95,9.
 272,32. 427,11. 428,18. 582,24. 583,19*.
 — πόθεν 59,10. 95,5.33. 216,23. 271,29.
 273,16. 358,8. 427,17.23. — τάξεις ἐν
 τοῖς μέρεσι τοῦ λ. 95,7. 427,21. 521,29.
 — ἴδιον -τος 216,4. 233,26. — παρεπό-
 μενα 427,19. — χρόνων δεκτικόν 71,17.
 — πόθεν παράγονται XLVIII 3. 96,26.
 273,24. 428,7. 430,10. 434,32. κατὰ
 πότους τρόπους γίν. 428,35.
 ἐπίσκοπος 577,27.
 ἐπισταλτική (πτῶσις) 231,31. 384,8. 548,9.
 575,9. — καὶ συντάξεις 550,6.
 ἐπιστάμενος 434,34. -μένων 96,29. —
 ἐπισταμένως 96,29. 273,26. 428,9. 434,34.
 ἐπιστήμη 572,18*. τί XXXIX 34. 6,26.
 9,24. 111,34. 112,34. 162,17.25. 298,35.
 ἐπιστολή 297,1.
 ἐπισχερώ 277,4.
 ἐπιταγματική ἀντωνυμία 96,2. 428,21.
 ἐπίτασις 101,16. τί 136,33. 574,1. — ἐπι-
 τάσεως ἐπιρρήματα 101,16. 281,15. 292,2.
 433,24.

ἐπιφορά, τί 441,8. 510,21.
 ἐπιφορικοί σύνδεσμοι 65,27.
 ἐποίκιον 196,1.
 ἐποίνιον 451,15.
 ἔπος 408,28. τί 21,6. 173,19. 307,37. 308,5.
 476,7.15. 569,36. — πόθεν 173,26.
 308,11. 476,10.17.25.
 ἔπω (= λέγω) 329,25. 408,28. εἶπον
 329,25. εἴπηθα 466,27.
 ἔπω (= ἀκολουθῶ) εἶπον 329,25.
 ἐπώνυμον 77,3*. 238,7.13. 390,33. 391,28.
 392,4.18. 393,2. 555,11. 556,1. 576,23.
 ἴδιον 392,19.
 ἐργάζομαι εἰργαζόμενην 329,35.
 ἐργάτης 228,10.
 ἐργατίνης 228,10.
 ἔργον 207,11. 571,4.
 <Ἑρεβος> Ἑρέβεος 467,1.
 ἐρευνῶ ἡρεύνηκα 189,11.
 ἔρημος 85,32. 195,3. 423,29*. — ἐρήμη
 85,32. 423,29*. — ἔρημον 85,32.
 ἐρί ἐπίτασιν ζημαίνει 149,26.
 ἐρίγδουπος 407,28.
 ἐρίηρες ἐρίηροι 468,11.
 ἐριούνης 238,16. 391,31.
 ἐρίτιμος 149,24. 226,3. 538,2.
 ἐρκίον 194,25. 195,19. 226,21. 375,13. 538,31.
 ἔρκος 194,24. 195,19. 226,22. 375,14.
 538,32. ἔρκος 194,25.
 ἔρμα 207,18. 540,31.
 Ἑρμέας 24,2. 295,11. 541,13. Ἑρμέης
 138,21. Ἑρμῆς 24,2. 127,27.30. 138,21.
 295,11. 311,31. Ἑρμᾶς 541,13.
 Ἑρμείης 467,14.
 ἔρμηνεία, τί 286,27. 436,34.
 ἐρμίν 540,31.
 ἔρνος 207,19.
 ἔρος 463,27.
 ἐρπετόν (γενικόν ὄν.) 397,10.
 ἐρπύζω 329,34. ἐρπύζων 461,13. εἵρπυζον
 329,34.
 ἔρπω εἵρπον 329,30.
 ἔρροπος 465,5.
 ἔρρωμένος 96,29*. 357,7. 535,16. — ἔρρω-
 μένως 96,29*. — ἔρρωμενέστερος 214,25.
 357,9. 535,16.
 ἐρυθρίω ἐρυθριάω 188,30.
 ἔρυμα 360,19.
 ἐρύω εἵρυνον 329,34.
 ἔρχομαι 40,11*. 570,30. ἔρχεσθε = ἀπέρ-
 χεσθε 270,10. ἡρχόμενην 40,11*.
 ἐρῶ (= λέγω) εἵρουν 329,28.
 ἔρω, τί 120,32. — ἔρωξ ἔρωτος 338,35.
 402,36. -τε 344,8. -τες 344,9.
 ἐρωτηματικόν 67,15. 68,3. 238,29. 239,15.
 240,9.21. 393,18. 394,24. 556,30. 576,32.
 — -καὶ λέξεις 239,7. 394,12. 433,18.
 ἐρώτησις 393,21. 433,22. — ἐρωτήσεως
 ἐπιρρήματα 281,11. 433,13.
 ἐρωτικόν μέλος 450,32.
 ἔς 96,31. 277,33. 425,30.
 ἐσθίω ἥσθιον 329,23.
 ἐσόβδην 276,19. v. et. ὀβδην.
 ἐσπουδαμένως 275,25.

ἐστία = ἱστία 494,11.
 <ἐστίαω> ἐστιῶ εἰςτίων 329,35.
 ΕΣΤΙΝΑΞΙΟC 126,14. 136,7. 145,19. 150,18.
 156,12. 296,41.44.
 ΕCΤΙΝΟΥC 135,22. 296,39. 566,13.
 ἔσω 96,31. 273,27. 277,6.27.33. 428,10.
 583,20.
 ἑταῖρος 235,11.
 ἑταρος 464,14.
 ἑτέος 282,16.
 ἑτεροῖος 131,15.
 ἑτερόπρωτα ὀνόματα 505,11.
 ἑτερος 68,35. 69,2. 547,3. 557,18.
 ἑτερώνυος 542,26.
 ἑτερώνυμον ὄνομα XLVIII 16.
 ἑτήρ 541,5. ἐτήρας 541,6.
 ἑτης = φίλος 281,23.
 ἐτήτυμον 309,14.
 ἑτι 155,15. 455,12.
 ἐτός 282,16. 542,24.
 ἑτος 541,6. ἐτῶν 542,22.
 ἐτυμολογία 302,6. 303,8. τί 14,23. 169,20.
 303,18. 309,12. 454,21. 470,29. 568,1.
 πόθεν 309,13.
 ἐτυμολογικόν, μόριον τῆς γραμματικῆς
 302,7. 471,9.
 ἔτυμον 14,24. 169,21. 303,8. 454,22. —
 ἐτύμως 309,13.
 ἐτύσιον 542,22.
 εὐ, κατὰ κράσιν δίφθογγος 40,20. 331,23.
 499,28.
 εὐ 95,31. 156,3.6.
 εὐαδε = ἔαδε 144,12.
 εὐαν, ἡ 540,27.
 εὐάν 61,7. 102,1. 281,19. 282,22. 433,34.
 434,4. 583,7*.
 εὐγενής 535,27. -νέος -νοῦς 128,12. -νῆ
 148,21. -νεῖς 381,1. — εὐγενέστερος
 214,25. 535,27.
 εὐδω 188,17.
 εὐειρας 541,7.
 Εὐηνίη 369,12. 528,16.
 Εὐήνος 369,12. 528,16. Εὐήνου 369,12.
 εὐθεΐα 148,37. 230,24. 231,17. 292,13.
 383,12.27. 546,6. 548,6. 550,25. 575,4. —
 ἀμετάβατος 265,30. — τρίτου προς.
 ἐστίν 548,21. 549,34.
 εὐκταῖον 583,25*.
 εὐκτική 245,1.13. 362,17. 400,14. 558,29.
 εὐκυκλος 234,20.
 εὐνις 542,8.
 εὐνους 128,19*. 156,2.
 Εὐξαντία 222,8. Εὐξαντίδος 222,9.
 Εὐξάντιος 222,8.
 εὐοί XL 31. 61,7. 102,1. 282,22. 433,30.34.
 434,4. 583,7*.
 εὐπατρίδης 542,7.
 εὐπλους 128,19.
 <εὐρεσις> εὐρέσιος 467,29.
 Εὐριπίδης 365,31. 379,6.
 εὐρίσκω 188,16. εὐρήσεται 251,17.
 εὐρος 565,30.
 εὐρρεῖος 511,28.
 εὐρύ (adiect. et adverb.) 95,17. 519,15.

εὐρύοπα 238,16.
 εὐρύως 541,21.
 εὐρέβεια 217,7*.
 εὐσεβής 296,8. 357,7. 446,21. -βέος 467,18.
 -βεῖς 381,2. -βῶν 583,8. — εὐσεβῶς 583,8. — εὐσεβέστερος 357,9. 446,22.
 εὐσεβῶ 73,23.
 εὐσυνήγορος 378,11*. 544,23.
 εὖτε 432,30.
 εὐτόνως 21,9. 173,22. 308,2.7. 476,22. 569,37.
 εὐτροπος 456,30.
 εὐφάρετρας, ὁ 148,7. 544,1.
 εὐφραίνομαι εὐφραίνομην 41,14. ἡὐφραινόμην 41,15.
 εὐφρονῶ 247,20.
 εὐφρων -ονος 247,20.
 εὐφωνοι δίφθογγοι 40,1.
 εὐχῆς ἐπιρρήματα 100,16. 279,9.18. 430,25. 431,10. 563,5.
 <εὐχομαι> εὐχεται 318,27. εὐχου 40,22. εὐχος 144,25.
 εὐχρους 128,19*.
 εὐῶπες κόραι = κῶπαι 452,20.
 ἐφελκυστικά σύμφωνα 155,28.
 ἐφεξῆς 280,18. 427,32. 428,30. 433,1. 584,8. ἐφεῖν 440,7.
 ἐφερμηνευτικός σύνδεσμος 585,4*.
 ἐφθαρμένα (σύνθετα ὀνόματα) 229,25.
 ἐχθές 97,16. *vide etiam* χθές.
 ἐχίς 397,10.
 ἐχομένης 275,25.
 ἐχυρός 319,35.
 ἐχω 319,35. 329,25. 338,27. 339,35. 513,5.
 = σπεύδω 294,21. ἐχουσαι = παρέχουσαι 270,10. εἶχον 329,25. ἔξω 212,7. 338,27. 353,1.
 ἐψω 253,18. 410,21.25. 411,3. ἐψῶ 411,3.
 ἐψήσω 253,25. 410,23.27.
 ἐῷ (= συγχωρῶ) εἶων 329,30.
 ἔω = ὑπάρχω 323,10. 490,5.
 ἔω (= ἐνδύομαι εἰ καθέζομαι) 329,30. εἶον 329,31.
 ζω = περιπατῶ 281,4.
 ἔως 27,15. 274,32. 429,12.14.24. 562,13.
 ἔως (*subst.*) 469,8. *v.* αὖτως. ἄως. ἡώς.

ῥ = ῥε 325,4. *vide* παράρημα.

Z.

ζ 321,29. 333,11. 495,36. Ζήτη 487,14.
 πόθεν 321,30. 488,25. τάξεις ἐν τοῖς στ. 486,27. 493,1. οὐληκτικόν 333,19. 341,8.
 πῶς οἱ παλαιοὶ ἔγραφον 35,1. οὐ μακράν ποιεῖ 504,12.
 Ζα, ἐπίτασιν σημαίνει 149,26.
 Ζάβατον = διάβατον 493,14.
 Ζάθεος 226,4. 378,9*. 538,3.
 Ζάκοτος 149,23.
 Ζαμένης 378,14.
 Ζάν 540,30. *vide* Ζήν.
 Ζάπλουτος 226,4. 538,3.
 Ζάω *vide* Ζῶ.
 Ζεύγνυμι 413,26. Ζεύγνυς -νυσι 413,28.

Ζευγνός 413,29. — Ζεύγνυμαι 252,14. 413,29. Ζευγνύμενος 417,34.
 Ζευγνύω 252,14. 413,26. -νύων 417,34*.
 <Ζεύς> Διὸς Διὶ 258,20. Δία 94,26. 258,20. 270,31. 582,21*. μὰ Δι' 258,23. νῆ Δι' 258,23. 443,6. *vide* Δεῦς.
 <Ζήν> Ζηνός 540,28. *vide* Ζάν.
 Ζηναὶς 227,10. 376,10. 538,11. 539,7.
 Ζηνόδωρος 227,10. 376,10. 538,11. 539,7.
 Ζητητέον 282,21.
 Ζητῶ 487,30.
 Ζμύρνα = Cμύρνα 504,14.
 Ζόρε 207,2. 346,19. 504,9.
 Ζυγός *vide* δρυγός.
 Ζῶ 246,4.11. 578,25.
 Ζωγραφίαι 115,30.
 Ζωγράφος 197,14. 324,29. 380,33. 497,8.
 Ζωή 193,21.32. 235,19. 387,7.29.33. 388,15.39. 575,32*.
 Ζωήφυον 376,24. *v. et.* Ζωῦφυον.
 Ζῶν 359,16. (γενικὸν δν.) 70,7. 242,23. 385,12. 396,31. 397,3.31. 506,18. 551,22. 557,33. 577,20. — τί 118,28. 354,6. — Ζῶν διαιρέσεις 119,20. 577,21.
 Ζωὸς Ζῶς 128,14.
 Ζωῦφυον 227,24. 539,14. *v. et.* Ζωήφυον.

H.

η 321,32. 536,28. ἦτα XXVIII 6. 488,26. 494,3. ἦτα 486,33. πόθεν 321,33. 488,26. χαρακτήρ 321,33. 486,34. τάξεις ἐν τοῖς στ. 486,29. 493,18. πῶς ἐκφωνεῖται 37,4. 327,9. ἔξ ἐκφωνήσεις ἔχει 33,27. 321,34. πῶς οἱ παλαιοὶ ἔγραφον 34,30. 182,26. 490,34. μακρότερον τοῦ η 36,28. 199,6. 327,2. 330,4. 497,36. διαλύεται εἰς εἰ 199,3. 327,33. 497,32.
 ἦ 26,27. 27,1. 63,18.23. 104,18.34 *seqq.* 284,24. 285,18. 287,4.11.21.32. 292,1. 305,20. 311,7. 438,10.22.24. 473,25. 550,36. 566,6. 585,4.
 ἦ (κατωμοτ. ἐπίρρ.) 101,28. (105,3.) 441,25.
 ἦ (διαπορητικός σύνδ.) 290,17.
 ἦ, ἄφωνος δίφθογγος 40,4. 332,21. 499,24. 500,13. κατ' ἐπικράτειαν δίφθ. 40,16. 331,23. 499,29.
 ἦβη 337,37.
 ἦβῶ 329,19. ἦβων 329,20.
 Ἡγέλοχος ὁ ὑποκριτής 163,32.
 ἡγεμονεύω ἡγεμόνευον 40,9.
 ἡγεμών 337,37.
 ἡδέ 62,30. 103,31. 104,13. 285,5.7.20. 286,2. 437,8.14. 438,7. 584,29.
 ἡδεε ἡδη 199,5.
 ἡδη 96,35*. 97,8.15. 584,9.
 ἡδονικός 531,35.
 ἡδος 154,19. 363,42.
 ἡδύνω 363,42.
 ἡδύς 343,42. *vide* ἀδύ.
 ἡδω (*seu* ἡδω), πόσα σημαίνει 363,38.
 ἡδω 402,18. ἡμαί ἡμείνος 402,18.
 ἡέ 63,19.27. 104,18. 281,7*. 287,5. 438,11.23. 585,4. — διαπορητικός σύνδ. 290,18.

ἦθος 565,29.
 ἡϊόνεντι 541,22.
 ΗΛΘΕΝΗΠΙΟΣ 147,38.
 ἔλθῃν = ἐλθεῖν 466,31.
 Ἑλιάδης 221,28. 367,29.
 Ἑλιάς 368,34.
 ἡλιθα 101,5. 280,21.28. 433,8. 563,27.31.
 ἡλίκος 67,26.29. 239,31. 393,36. 394,2.
 ἡλιος XL 30. 131,3. 143,5. 471,3. τί ἐστι 121,12.
 ἥλιος 221,28. 367,29. 369,15. ἥλιου 369,15.
 ἥλιωνη 369,15.
 ἡλος 154,19.
 ἡμαρ 154,17.
 ἡμβροτες 154,14.
 ἡμεδαπός 240,8.
 ἡμεῖς *vide* ἐγώ.
 ἡμέν 62,30. 103,31. 104,12. 285,4.7.20. 286,2. 437,8.15. 438,6. 584,28.
 ἡμέρα 142,25. 154,11. 193,21.34. 235,19 *seqq.* 387,7.28.32. 388,16.21.40. 469,7. 575,32.
 ἡμέριον 584,13.
 ἡμερίς 154,13.
 ἡμερος 154,12.
 ἡμέτερος 84,31. 85,35. 87,3. 90,28. 224,22. 263,12. 265,17. 267,8.12. 531,1. *flectitur* 84,38—85,24. ὦ -ρε 265,18. — -τέρα -τερον 85,35.
 ἡμην 154,20.
 ἡμί 154,20*.
 ἡμι-, τί σημαίνει 201,3. 334,12.
 ἡμίθεος 334,17.
 ἡμικύκλιον 501,15.
 ἡμίξηρος 334,15. 501,21.
 ἡμίονος 167,17. 501,19.
 ἡμικυ 388,85.
 ἡμιτελής 201,4. 334,14.32.
 ἡμιτέχνιον 110,4. 298,21.
 ἡμίφωνα (κύμφωνα) 41,27. 201,1. 332,38. 333,38. 501,15. — πόθεν εἰρήται 42,6. 201,6. 332,38. 334,11.21. 335,3.9. 501,15.
 ἡμος 27,15. 154,17. 155,30. 429,21.
 ἡμύω = μύω 154,16. ἡμύει 285,21.26.
 ἦν = ἐάν 289,12.
 ἡνίκα 274,9. 584,6.
 ἡνιοχευτική, πρακτική τέχνη 111,19.
 ἡνίοχος νηός 458,2.
 ἥομεν 499,30.
 ἦπαρ 333,26. 341,30. 363,39. ἦπαρ 154,19.
 ἦπατος 333,26. 341,30.
 ἦπατικός 530,11. 532,20.
 ἦπερ 292,2.
 ἥρα *vide* ἥρη.
 ἥρα 65,19 = ἄρα 290,13—15. 440,28.
 ἥρα = ἄρα 290,16. 468,31.
 ἥρα = ἡ μετ' ἐπικουρίας χάρις 380,23.
 Ἑρακλής 24,2. 33,13. -κλῆς 24,2. 33,13. 127,27. 228,24. 380,20. -κλέους 221,26. 367,23. ὦ Ἑράκλεις XLVIII 10. 435,15.
 Ἑράκλεις (ἐπίρρ.) 432,34. 435,15.
 Ἑρακλείδης 367,23. -κλείδης 221,27. 367,24. 566,3.
 Ἑράκλειος 370,24. 533,1.

Ἑρακλέων 228,24.
 Ἑρακληεῖη βίη 461,9. 532,6.
 Ἑρακλῆς *vide* Ἑρακλής.
 Ἑρη 467,26. = Ἑρα 493,27.
 ἥριγένεια 238,21.
 ἥριον 195,23.
 Ἑροδότειος 532,37.
 Ἑρῳδῆς 221,35. 224,15. 365,31. 379,6. 529,20. Ἑρῳδης 566,3.
 ἥρωϊκοῦ μέτρου πόδες 211,14.
 ἥρωϊκῶς 17,32. 172,21. 306,12.17.
 ἥρως 370,26.
 ἥρως 205,21. 224,15. 328,21. 347,3. 529,20. 570,27.
 ἥρως 225,21. 373,11. 534,20. 536,8. 573,32.
 ἥτοι, συμπλεκτ. 62,25. 63,4. 103,33. 104,1.14. 285,5. 286,3.36. 437,8. 584,29. — διαζευκτ. 63,18.26. 103,34. 104,18. 284,24. 286,4. 287,1.4.16. 437,35. 438,10.23.24. 585,4.
 ἥτορ XL 29. 391,13. 555,22.
 ἥττον 101,13. 281,8. 433,12. 538,5. 584,13.
 ἥυ, κακόφρωνος δίφθογγος 40,2. 332,21. 499,25. 500,12. κατὰ διέξοδον δίφθ. 40,22. 331,24.
 ἥϋ 280,11.
 ἥϋτε 61,1. 100,37. 280,11. 432,30. 563,20.
 Ἑφαιστίων 539,33.
 Ἑφαιστος 471,23. 539,33. = πῦρ 461,7.
 <ἥχέω> ἥχω 250,10.
 ἥχι 499,17.
 ἥως 469,8. v. αὔωσ. ἄωσ. ἔωσ.

Θ.

Θ 321,38. πόθεν 321,38. 488,30. χαρακτήρ 321,39. πῶς ἐκφωνεῖται 44,8. τάξεις ἐν τοῖς στ. 487,4. 493,35. πῶς οἱ παλαιοὶ ἔγραφον 35,4. 182,21. 490,32. — τοῦ θήτατος 184,18.
 Θάλασσα 189,5. 471,3. θαλάσσης 189,5. θάλαττα 464,7.
 θαλάσσιος 223,32. 370,19.
 Θαλάς 541,14. -λῆς -λῆς 138,21.
 θάλλω 578,25.
 θαμά 563,26.
 θαμνίον 195,21.
 θάμνος 195,21.
 θαμός 563,26.
 θάνατος 193,20.32. 235,19. 387,7.28.32. 388,14.40. 575,32*.
 θαρραλέον 194,28.
 θαρρῶ 200,13.
 θαρραλέος = θαρραλέος 464,27.
 θάσσω *vide* ταχύς.
 θαυμαστικά (*seu* θαυμασμοῦ) ἐπιρρήματα 100,19. 258,19. 280,14. 432,33. 435,20. 563,29.
 θεά 292,15.
 θειασμός 61,7. 434,6. — θειασμοῦ ἐπιρρήματα 61,6. 102,1. 282,22. 433,30.32.
 θεῖος 370,24.35. 530,21. 535,30. — θεῖος ὅτερος 535,30.

θεῖωσιν θεῖωσιν 331,19.
 θέλω 200,13. 400,5. 411,4. 443,13. 565,17.
 θελήσω 411,5. *v. et. ἐθέλω.*
 θέμα 186,16.
 θέμις θέμιτος 495,15.
 [θέν 441,19,37.]
 Θεόδοτος 566,10.
 Θεόδωρος 137,20.31.139,17.294,27.565,21.
 Θεοείκελος 380,32.
 θεός XL 9. 70,21. 217,7*. 228,23. 243,8.
 246,20. 292,15. 345,32. 360,11. 377,9.
 379,33. 398,10.18. 540,9.19. 565,17.18.
 572,18*.29. 574,7. 578,1. θεοῦ 292,15.
 370,35. ὦ θεοί 278,9. *v. et. ceός.*
 Θεοσόφως 427,32.
 θεράπειν 227,18. 376,15.
 θεραπευῖν 227,17. 376,15.
 θεράπην XXVI 30.
 θερίζω θερίζω 486,28.
 θερμόεις 541,24.
 θερμός -ή -όν 262,3.
 θέσει, τί ἐστι 206,22. 510,10. — μακροῖς συλ-
 λαβαί 206,22. 510,8.
 θέσις, τραγωδίας εὑρετής 475,21.
 Θεσσαλός 238,25. 393,16. 542,30. 556,23.
 — Θεσσαλαί γοητεύουσαι 491,25.
 Θεστιάδης 367,29.
 Θέστιος 367,29.
 θετικός 101,32. 282,10. — θετικά ἐπιρρή-
 ματα 101,32. 282,9.18. 434,24. 583,24.
 Θέτις 343,13. 518,9. Θέτιδος 518,9.
 θέω 377,9. 540,20.
 Θέων 228,5.23. 333,25. 376,25. 377,8.
 540,9.19. 574,6. Θέωνος 333,25. 377,14.
 540,23.
 θεώρημα, πόθεν εἴρηται 109,26.
 θεωρητική τέχνη, τί 1,20. 7,13. 110,23.
 111,32. 112,23. 122,29. 157,29. 298,2.
 θεωρία, τί 110,24.
 Θήβαζε 98,24. 99,20.31.
 Θήβαι 104,24. 230,12. 382,27. 574,35.
 — Θήβη 230,16. 382,31. 546,1.
 Θήβηθεν 98,25. 99,27.
 Θήβησι 99,27.
 Θηλυκός 371,2. 533,4. — Θηλυκόν (θήλυ),
 τί 257,21. 361,16.37. 362,5. 524,32.
 525,1. 572,30.
 θήλυς 533,4.
 θήν 67,3. 213,3. 290,32. 441,18.36. 442,4.
 586,10.
 θήρ θηρός 195,22.
 θηρευτική, περιποιητική τέχνη 123,3.
 θηρίον 195,22. 226,24. 375,13.16. 538,19.
 θηριωδέτερος -έστατος 464,30.
 Θησείδης 219,21. 222,21. 365,2. 527,32.
 Θησεύς 219,20. 365,1. 527,32.
 Θησεῖς 222,21. 368,34.
 θηήσκω 187,9.
 θνητόν, εἰδικόν ὄν. 70,9. γενικόν ὄν. 70,15.
 θοός 459,10.
 Θοῤε 40,5.19. 206,2.
 θρασυγοργολέων 380,30.
 θραύω 339,26. 501,32. τέθραυκα 339,27.
 501,33.

θηρεῖ 281,7*.
 θρήνος, τί 451,24.
 θρίξ τριχός 44,19. 339,33.
 θρίψ 493,8.
 θρόνιον 196,7.
 θρόνος 196,7. θρόνος 143,22.
 θρύπτω 339,31.
 θυγάτηρ 366,1.
 θυγατρίδεος 128,16 -δοός 128,16.25.
 365,33. 366,1.
 Θυέτης 237,4. 390,32. 555,10.
 θυήεις 541,26.
 θυμαρής 541,34.
 θυμῆρης 541,34.
 θυμός 555,26.
 θύον 541,26.
 θύραζε 273,25. 430,11.
 θυρεπανοίκτης 380,10.
 θύω τέθυκα 189,10.
 Θώθ = 'Ερμῆς παρ' Αἰγυπτίους 183,11*.
 185,10.
 θῶμα = θαῦμα 468,24.
 Θωμάς 295,4.10.
 θωρακείον 193,7. 194,6.10.
 θώραξ 194,11. -ακι 504,25. -αξι 504,26.

I.

ἰ 321,41. 326,23. ἰῶτα 487,12. 494,26.
 πόθεν 321,41. 489,1. 494,29. χαρακτήρ
 317,11.39. 321,43. 489,5. 491,3. 497,23.
 δέκα ἐκφωνήσεις ἔχει 32,31. 321,44.
 τάξις ἐν τοῖς στ. 325,9. 326,19. 487,9.
 494,7. συγγένειαν ἔχει πρὸς τὸ ε 37,21.
 199,23. 498,12. μηκύνει τὴν πρὸ αὐτοῦ
 βραχείαν 52,8. πότε περιτίθεται 147,9.
 499,36. ἐκθλίβεται 146,6. 296,31.
 ἰ 78,16.24. 79,13. 80,29. 86,15. 87,14.27.
 90,8.34. 248,1. 260,19. 261,1.4. 263,32.
 264,12. 266,23. 267,1.9. 268,10*. 424,11.
 561,9. 581,7.10. ἄλεκτος 80,8. 81,36.
 264,13. 561,11. οὐ 80,31. 82,24. 86,15.
 87,28. 88,21. 89,16. 260,19. 261,4. 264,16.
 265,26. 267,9. 424,35. 425,9.13*. ἔο
 264,23. εἶο 264,24. οἶ 80,33. 86,15.
 87,28. 89,16. 261,4. 264,26.29. 424,23.
 466,13. ἔ 81,2. 86,15. 87,28. 261,4.
 264,26. — εὐθ. δὲ. ἐπιλέλοιπεν 81,9.
 263,35. σφωῖν 81,17. 84,3. 263,37. 267,11.
 σφωέ (accus.) 81,9. 263,37. 264,7. —
 σφεῖς 81,23. 87,15. 263,33. 267,12. 268,
 10*. 581,15*. σφῶν 81,26. 84,29. σφένων
 267,12. σφίς 81,29. 264,28. -σιν 465,38.
 σφῶς 81,31.
 ἰα 292,11. *vide* ἰον.
 ἰαμβος 229,24. 475,22. 545,1.
 ἰάσιος ἰασιού 369,15.
 ἰασιώνη 369,16.
 ἰατρικός 228,2. 371,25. -κώτερος 371,25.
 — ἰατρική 109,3. μικτή τέχνη 2,5. 7,15.
 110,27. 112,31. 158,5. 162,13. 298,10.
 446,1. ἐγκύκλιος τ. 112,18. λογική τ.
 297,37.
 ἰατρικός 228,3. 376,1.11.

ιατρός 204,12. 371,24. 376,1.11.
 ιατταται XXI 8. 272,27. 431,21.25.
 ιατταταίδε 431,21. 563,11.
 ιαύω 285,22.26.
 ιαχή 147,11.
 ιδέ 62,30. 103,31. 104,13. 285,7.20.30.
 437,8.15. 438,7. 584,29.
 ἴδε (δεικτ. ἐπίρρ.) 434,29.
 ἴδῃθεν 100,5.
 ἰδια -ac -α XLVIII 6. 435,8. — ἰδίᾳ (ἐπίρρ.)
 XLVIII 6. 435,8.
 ἰδικόν ὄνομα 523,20. *vide* εἰδικόν.
 ἴδιον, τί 118,3. 121,26. 214,31. 357,19.
 361,2. 552,12. — ἰδίως 217,19. — ἰδιαί-
 τατα 217,20.
 ἰδιώτης 542,5.
 ἴδον *vide* εἶδω.
 ἰδοῦ 66,18. 431,31. 434,29.
 ἰδρώω 410,17.
 ἰέραε ἱραε 147,13.
 ἴθι 433,7.
 ἱκάριος ἱκαρίου 369,15.
 ἱκαριώνη 369,15.
 ἱκαροῖ 278,2.
 ἱκελος 387,16. 389,2*.
 ἱκτινος 543,1.
 ἱκω 227,3. 538,29.
 <ἰλᾶσμαι> ἰλῶμην 329,26.
 ἱλιάς 494,33.
 ἱλιόθεν 278,25.
 ἱλιον, τό 222,25.
 ἱματιοπώλης 266,13.
 ἰν ἐκθίβεται 146,10.
 ἱνα, ἐπίρρημα 99,3. 440,10. — σύνδεσμος
 64,19.27. 245,16. 284,2. 439,23.33. 440,
 10. 585,18.21*.
 ἱξαλος 235,5.
 ἱεῦω ἱευνον 329,20.
 ἴον 285,27. = ἔν 494,30.34. *vide* ἴα.
 ἰόβακχον μέλος 450,15.
 ἰονθάς 541,12.
 ἴονθος 541,12.
 ἰοῦ 66,19. 279,21.25. 431,25.28.32. 563,10.
 ἱππάριον 226,17. 375,3. 539,22.
 ἱππαςος 112,15.
 ἱππεύω 40,9. 253,14. 410,5. 413,40. ἱππευον
 40,9.
 ἱπποκένταυρος 544,23.
 ἱππόνους 378,15*.
 ἱππόπορος 378,15.
 ἱππος XL 27. 112,15. 217,11. 232,26.28.34.
 242,28. 358,31. 359,5.16. 379,32*. 385,
 12.33. 386,2. 396,32. 397,19.27. 551,22.
 553,1. 565,17. 566,5. 572,19.27. 574,14.
 575,21*. 577,24. — ὁ εἶ ἡ 218,20.29.
 236,23. 277,23. 363,15. 525,13.21. 572,35.
 — πόθεν 454,25. — γένος 458,16.
 ἱππότα 492,24. 506,37. = ἱππότης 47,21.
 144,29. 343,2.
 ἱπποτάδης 221,30. 367,27.
 ἱππότης 221,30. -ότου 367,26.
 ἱραε *vide* ἰέραε.
 ἱραάκιος 465,17.
 <ἰάζω> ἰάζεται 389,2*.

ἰαρίθμος 389,2*.
 <ἱαριθμῶ> ἱαριθμεῖ 389,2*.
 ἱαθμοῖ 278,4.
 ἱαθμός 278,4. 501,28.
 ἱομαθής 389,2*.
 ἱόμετρος 389,2*.
 ἱομήκης 389,2*.
 ἱοπαλῆς 389,2*.
 ἱκος 387,16. 389,2*. 553,33. ἱκος 467,7.
 553,33*. *v. et.* ἱκω.
 ἱκόστοιχος 389,2*. — ἱκόστοιχα 45,5.11.
 <ἱκοστοιχῶ> ἱκοστοιχεῖ 389,2*.
 ἱκότεχνος 389,2*.
 <ἱοφωνῶ> ἱοφωνεῖ 389,2*.
 <ἱόω> ἱοῦται 389,2*.
 ἱσραήλ 361,19.
 ἱσραηλίται 361,20.
 ἱστάω 252,13. 413,15. 414,35. ἱστῶ 413,15.
 414,16.35. 578,26. ἱστᾶς 414,16.
 ἱστημι 200,11. 413,15. 414,17. 578,26. -ης
 -ηι 413,16. — ἱσταμαι 252,13. 254,24.
 413,17. ἱστάμενος 417,34. — στήσω
 413,17. — στήναι 488,2. — ἕστητε =
 ἕστατε 455,16. ἕσταώς ἕστώς 128,14.
 ἱστία *vide* ἑστία.
 ἱστορία 14,19. 303,4. 449,11. 454,34.
 567,40. — διττῶς 470,4.
 ἱστοριογραφική 167,31.
 ἱστοριογράφος 168,6. 301,3.
 ἱστορικοί (γραμματικοί) 470,6.
 ἱχνός 345,25. — ἱχνὸν ποιήματος πλάσμα
 449,28. 450,1.
 ἱχυρότατος 139,32. 141,34.
 ἱκω 614. 101,1. 280,16. 432,35.
 ἱνυε 207,2.
 ἱφθιμότατος 141,34.
 ἱφιάνασσα 380,12.
 ἱφικλείδης 367,23. -κλείδης 367,24.
 ἱφίκλειον σφυρόν 532,4.
 <ἱφικλῆς> -κλέους 367,23.
 ἱχθός 344,16. ὁ 363,24.
 ἱχνιον 226,27. 227,2. 375,9.19. 538,21.29.
 ἰώ 272,27*. 277,4.
 ἱωάννης 137,29. 294,26. 385,24.
 ἰωή 147,11.
 ἱων 542,31.
 ἱωσήφ 47,19.

K.

κ 322,4. πόθεν 322,4. 489,8. πῶς ἐκφω-
 νεῖται 43,25. 202,28. τάξεις ἐν τοῖς στ.
 487,15. 494,37. ἐφελκυστικόν 155,28.
 καββαλεῖν 503,11.
 καγῶ = καὶ ἐγώ 147,21. 150,8. 290,25.
 319,20.
 κάδδιον 195,30.
 κάδδος 195,30.
 καθά 61,1. 280,12. 432,30. 435,2.
 καθάπερ 61,2. 280,12. 432,30.
 καθάρος 144,8. — καθαρά 144,8. — -ρά
 συλλαβή, τί 570,37.
 καθ' ἐν = ἐν συλλήψει 209,9.
 καθεξῆς 433,1. 584,8.

καθ' ἡμῶν 296,26. 503,24.
 καθό (καθ' ὅ) 64,20. 65,9. 92,31. 96,32.
 289,28. 439,24.34. 585,18.
 καθόλου, τί 121,23.
 καθόσον (καθ' ὅσον) 64,20. 65,10. 289,28.
 439,24.34. 585,18.
 καθότι (καθ' ὅτι) 64,20. 65,9. 93,7. 269,27.
 289,28. 439,24.34.35. 585,18.
 καθώς 96,32. 435,2.
 καί 27,6. 62,20. 65,21. 103,1.31. 104,10.13.
 105,12. 283,32. 284,3. 285,4.7.18.23.
 286,7.19. 290,23. 380,13. 437,8.15.
 438,6. 519,38. 520,15. 584,28.31*.
 καί μήν 291,10.
 καινόν 5,37.
 καίπερ 291,9.
 καιρός 59,23. — καιροῦ παραστατικά ἐπι-
 ρήματα 59,17.22. 97,18. 274,6.23. 429,11.
 — καιρικά ἐπιρρ. 429,33.
 καιροσέων 541,24.
 κακκάβιον 195,28.
 κάκκαβος 195,28.
 κακός 472,31. 565,24. — κάκιστος 536,34.
 — κακῶς 275,13.
 κακοτεχνία, τί 3,2.7. 5,11. 9,18. 109,32.
 110,11. 298,24. 299,28.
 κακότροπος 456,31.
 κακόφωνοι δίφθογγοι 40,2. 332,20. 500,12.
 καλάμιον 196,5.
 κάλαμος 196,5.
 Καλλικράτης ὁ Λακεδαιμόνιος 110,7.
 καλλιστεῖον 317,23. 318,15.
 Καλλίστη νῆκος 537,17.
 κάλλος 225,21. 472,28. 536,1.
 καλός XL 27. 15,18. 75,8.19. 76,7. 144,6.
 225,21. 230,7. 262,6. 277,24. 294,25.
 343,22. 398,14. 418,34. 472,29. 565,
 19.24. καλοῦ 15,18. 76,8. 262,6. 343,22.
 καλῶ 40,18. 76,9. 343,22. τὸν καλόν 75,19.
 76,10. 343,22. καλῷ 75,8. 418,34. καλοί
 59,32. 97,33. 274,30. 418,34. 429,37.
 καλῶν 59,32. 97,34. 429,38. — ἡ καλή
 38,6. 75,8. 144,6. ὡ καλή 38,6. τὰ καλά
 75,8. 512,21. καλαί 59,32. 97,34. 274,30.
 429,38. καλῶν 59,32. — τὸ καλόν 75,19.
 343,22. καλά 59,32. 274,30. 429,38.
adverbium 273,29. 281,1. 428,12. καλῶν
 59,32. 274,30. — καλῶς 60,2. 96,5.
 97,31.34. 272,6.18. 273,24.30. 274,28.
 30.33. 275,4.10. 427,31. 428,13.28.
 429,34.38. 430,5.10. 435,25. 516,6.
 552,27. 562,11.17. 583,16. 584,3. —
 καλλίων 225,20. 373,9. 398,13. 534,18.
 536,1. — κάλλιστος 317,23. 318,14.
 374,29. 472,28. 536,2. 537,20.
 κάμηλος, ἡ 526,4. ὁ 526,5.
 Καμυός 227,15. 539,34.
 κανόνιον 227,20. 376,18. 539,12.
 καπητόν 319,36.
 κάπνος, αῶμα καὶ πρᾶγμα 316,12.
 κάπρος 510,21. κάπρος 143,22.
 καπυρός 319,36.
 κάπω 319,35.
 Κάρ 205,7. Καρός 205,8. Κάρες 205,8.

καράβιον 195,29.
 κάραβος 195,28.
 καράτομος 246,16.
 καρβάν 540,27.
 κάρη = κάρηνον 507,21.
 καρκαῖρεν 69,30.
 κάρκαρος 69,30. 242,12.
 καρπός 205,9.
 κάτ (πρόθεσις) 155,35.
 κατά 65,11. 91,29*. 92,20.29. 96,31. 269,
 5.10. 270,13.26. 271,3.6. 277,33. 426,25.
 427,2. 435,1. 582,7.20.21*.
 κᾶτα 65,21. 280,11.19. 440,19. 582,21*.
 586,2.
 καταβαίνω 269,17. 270,1. 516,18. κατέβην
 147,3. καταβάς 269,5.
 κατάβασις, τί XLVIII 22.
 καταγέλαστος 22,8.
 καταγράφω 269,4. κατέγραφον 147,3.
 καταί 93,13.26. 94,23. 270,26. 271,3.7.
 426,29.
 καταϊβάτις 270,27.
 κατακτανέεσθε 150,29.
 καταλαβεῖν = γνῶναι 2,29.
 καταλαῶ 582,9. -λεῖ 582,10.
 <καταλέγω> -λέγων 255,30.
 κατάληξις, τί 510,18.
 κατάληψις XLI 5. 2,29. 9,6. 108,37. 109,25.
 157,22. 161,30. 297,25. 299,5.10. 445,20.
 κατάλογος 269,3.17. -ον 269,16.
 καταμόνας 430,20.
 κατ' Ἀπολλωνίου 269,10.15.
 καταρρίπτει 22,4. 174,21. *vide* ριπτει.
 κατ' ἀρχάς 582,15.
 κατ' αὐτά 155,34.40.
 καταφαγεῖν 270,6.
 καταφιῶ 579,3*.
 καταφρονῶ 73,24. 247,18.19.25. 402,22.
 558,31. 579,3. -ῶν 256,6. κατεφρόνων
 73,25.
 κατάχρησις 458,23. 570,21. τί 459,5.
 κατ' ἐμοῦ 145,25. 147,2. 269,10. 582,21*.
 κάτ' ἐμοῦ 582,16.
 κατηγορήμα = ῥῆμα 356,11.
 κατηγορικόν = ἐπιθετον 233,24. — κατη-
 γορική ἔγκλις 400,25.
 κατηγοροῦμαι 405,47.
 κάτθεσαν = κατέθεσαν 155,38.
 κάτω 96,31. 98,18. 99,6. 277,1.3.26.33.
 430,13.19.22. 435,1. 562,31. 583,11.21.
 κάτωθεν 465,43. 583,21.
 κατωμάδιος 542,15.
 κατωμαδόν 542,16.
 κατωμοτικόν 101,26. — κατωμοτικά ἐπιρ-
 ρήματα 101,26. 258,19*. 282,4. 434,7.
 563,34.
 κείθεν 99,24.
 κείθι 99,24.
 κεινή = κενή 468,10.
 κείνος = ἐκείνος 468,36.
 Κείος 370,24.33. 530,21.
 κείπον = καὶ εἶπον 290,25.
 κείρω 189,23. 409,22. — κερῶ 126,23.
 138,26. 409,22. — κέκαρται 348,23.

κεῖχον = καὶ εἶχον 290,25.
 κέν 63,10. 103,32. 104,14. 213,4. 285,5.
 290,32. 292,3. 437,8. 438,7. 441,19,36.
 584,29. 586,11.
 κενός 535,32. — κενόν 6,1. τί 116,12. —
 κενότερος 535,32. *v. et.* κεινή.
 κένταυρος 544,23. πόθεν 544,24.
 κέντρων, τί 480,28.
 κεραία, τί ἐστι 142,4.
 κεραμεικός 371,4.
 κεράμειος 196,5.
 κεραμίδιον 196,5.
 κεράμιον 196,4.
 κεραμῖς -ιδος 196,4.
 κέραμος 196,4.
 κεράννυται 465,23.
 <κέρας> κέραος 467,11.
 κεραύνιον 196,6.
 κεραυνός 196,6.
 κεφάλαια, τὰ ἔξ παντὸς βιβλίου 3,27.
 κεφαλαιῶδες, τό = ὀριστόν 107,34.
 κεφαλή 503,4.
 κεχηνός 436,36.
 <Κέως> Κέω 370,33.
 κηδεστής 542,3.
 κηπίον 195,22.
 κήπος 127,28. 195,21. 295,5. 565,32. πόθεν
 153,24. 489,10.
 κηρίον 195,23.
 κηρός 195,23.
 κήρυξ κήρυκος 252,33. 407,39. -υκι -υζει
 203,35.
 κιθαριστική, ὄργανική τέχνη 111,28. πρα-
 κτική τ. 122,34. 298,4,42.
 κιθώνιον = χιτώνιον 195,2.
 Κίνυψ Κίνυφος 44,18. 252,29. 338,20.
 407,17. 502,34.
 κιονηδόν 183,22. 191,17. 484,26.
 Κισσηίς Κισσηίς 128,15.
 κισσίον 195,24.
 κισσός 195,24.
 Κλαυδός 227,15.
 κλάω = κλαίω 331,21.
 κλέβδην 96,27. 273,25. 276,16. 428,8.
 562,26.
 Κλειτόμαχος ὁ βάρβαρος 163,28.
 Κλείτος 542,30.
 Κλειώ 343,13.
 Κλεόλας 541,16.
 κλέος 35,28. 318,13. 380,20. 487,22.
 κλέπτω 96,27. 273,25. 276,16. 428,9. 562,26.
 κλήσις 574,23,27.
 κλητική 148,31. 232,8. 264,36. 384,8*,16.
 548,12. 551,6. 575,12. — τί ἐστι 83,8. 265,
 11. — οὐ δέχεται ἄρθρον 257,27. — διὰ
 τί οὐ συντίθεται 148,30. 229,27. 378,26.
 380,4. 543,29. — συνίστησι λόγον 230,31.
 κλιμακῆδόν 276,9.
 κλίσις 549,33.
 Κλυμένη 363,2.
 κλυτοτέχνης, ὁ 148,8. 544,2.
 κλύψ κλυπός 252,29. 407,17.
 κνώδων 236,17.
 Κοδρίδης 367,36.

κοῖ 181,22.
 κοινόν 208,21. πρὸς τι 509,12. — κοινῶς
 217,12. — κοινότατα 217,15.
 κοινόν γένος 218,18,27. 219,8. 362,29.
 363,19. 525,19. 572,27,33.
 κοινὰ ὀνόματα 363,14. 525,36.
 κοινή συλλαβή *v.* συλλαβή.
 κοινός τόνος 310,14.
 κοινὰ φωνήεντα 38,25*. 329,2.
 κοινωνεῖν 219,4.
 κοίτη 541,1.
 κοιτών 69,17. 541,1.
 κομβίς ὁ 227,15. 539,35. τοῦ κομβί 227,15.
 κομιδὴ 433,25.
 κόναβος 70,1*. 242,13.
 κονικάλεος 542,10.
 κοντοπαυκτική, ματαιοτεχνία 110,15.
 κοπιῶ κοπιᾶσθαι 188,30.
 κόπος 408,29.
 κοππατίας 541,10.
 κόπτω 252,20. 407,14. 408,25. 415,3.
 κόψω 408,26. 415,3.
 κόραξ, ὁ 219,7. 363,24. 572,38.
 κόριον 227,1. 375,26. 538,27.
 κόρος 565,17.
 κορρίον 226,32. 375,25. 538,26.
 Κορύβαντες, πόθεν 503,3.
 κορυθαίολος 234,7.
 κορώνη, ἡ 219,7.
 κορωνίς 496,8. πότε τίθεται 147,14.
 Κρομᾶς 565,30.
 κοτῆεις 541,26.
 κόστος 541,26.
 κοτυλήρυτον 454,27.
 κούνες = κύνες 190,18.
 κουρεῖον 193,11. 194,8,26.
 κουρευτική, ἡμιτέχνιον 110,5*. 298,21.
 κοῦρισμα, τί 452,7.
 κουροτρόφος (Ἀπὸλλων) 347,32.
 κουφισμός 146,24.
 κοχλίας 148,11. -ία 148,18. -ίαν 148,23.
 κραδίη 467,30.
 <κραίνω> κρανέεσθαι 150,28.
 κραιπνός 273,4. -πνά 273,5. -πνών 273,6.
 κραιπνά (*adverb.*) 273,8.
 κράμβη 195,16.
 κραιμβίον 195,17.
 κράσις 147,12. — κατὰ κράσιν δίφθογγοι
 40,19. 331,22.
 Κρατίνος 228,10. 377,1.
 κράτος 228,10. 377,1.
 κρέας 341,33. κρέατος 341,34.
 κρείσσων 225,22. 373,11. 534,19. 573,32. —
 κρεῖπτον (συγκρίσις ἐπίρρ.) 433,12.
 <κρείων> κρεῖον 560,25.
 κρηδευμον 348,16.
 κρή λευκόν 348,16.
 κρίνω 46,18. 253,10. 333,27. 341,36. 399,15.
 409,29. 410,4. 505,15. — κρινῶ 46,18.
 333,27. 341,36. 410,4. 505,15. — κέκριται
 70,32. 399,16.
 κρίσις ποιημάτων 15,26. 169,30. 303,28,29.
 471,26,30. 568,15.
 κριτής 70,32. 243,19,28. 399,15. 578,4.

κριτικός, ὁ 12,12. = γραμματικός 3,24.
304,8. — κριτική = γραμματική 3,23.
7,23. — κριτικά δυνάμεις δ' 293,37. —
τὸ κριτικόν 170,8.
κριτός 70,33. 243,19.28. 399,16. 578,4.
Κρονίδης 221,10.36. 368,4.20.
Κρονίων 221,36. 368,4.
κρύβδην 96,27. 430,11. 434,33.
κρύβω 96,27. = κρύπτω 492,37.
κρυόεις 368,23. *vide* ὀκρυόεις.
κρύπτω 434,33.
κένος = ξένος 333,12.
<κτάομαι> κέκτῃται 369,32. 529,5.
κτηνηδόν 276,10.
<κτῆνος> κτήνεος -νους 276,11.
κτηνώδης 399,6.
κτῆσις 369,29. 529,4. κτήσεως 565,17.
κτητικός -κή -κόν 369,32. 529,5.
κτητική (πτῳίσις) 231,28. 384,1. 548,8.
549,8. 551,4. 575,4.
κτητικά ἀντωνυμίας 90,9. 224,19. 262,30.
266,24. 267,13. 530,34.
κτητικόν ὄνομα 221,1. 223,8. 224,18.
228,6. 231,30. 233,12. 263,2. 369,25.35.
370,9. 376,31. 529,1. 530,33. 532,33.
573,19. εἶδη γ' 223,31. 370,18. 530,31.
τύποι 223,35. 370,21. 530,13. σύνταξις
528,30.
κτητικά τέχνηαι 445,35.
κτύπος 186,8. 344,16. 407,27.
κυαναυγές 234,36.
κυβερνήτης, πόθεν 492,36. — κυβερνῆται
ἵππων 458,3.
κυβερνητική, πρακτική τέχνη 111,19.
κυβευτική, κακοτεχνία 9,19. 109,32. 298,25.
κυκεών 396,10.
κύκλος 246,23. 541,2. κύκλι 583,20.
κύκλωθεν 583,21.
κύλιξ 541,3.
Κυλλήνιος 234,6.
κύμα XLII 11.
κυνέα κυνή 289,12.
κυνηγετική, πρακτική τέχνη 111,17.
Κυπριακός 371,1.
Κύπριος 533,12.
Κυρηναῖος 370,25. 530,16.
κυριολογία, τί 456,18. 567,29.
κύριος 199,30. πόθεν 385,30. — κύριον
(ὄνομα) 214,18. 232,16. 356,17. 385,23.
551,27. 552,7.19. 555,15. 575,19.
κύρος 385,30.
κυρτός 234,21.
κύρω 385,30.
<κύω> κύουσα 416,27.
κύων 236,7. 365,12. 385,12.34. 389,
5.9.11.20. 396,32. πόθεν 454,26. — ὁ
et ἡ 363,22. 572,35. — κύων = αἰετός
458,19. — κύνες 190,17. *v.* κούνες.
κύλυμα 360,18.
κύμα = ὕπνος 20,8.
κυμάδιος 542,17.
κύμη 20,9.
κύμος 542,17.
κυμωδία 173,4. 306,21. 307,1. 475,10.23. —

τί 18,13. 172,25. 306,15. 569,24. — πῶς
ἐτυμολογείται 20,7. 172,26. 306,16.29.
450,30. — πῶς ἐφευρέθη 18,15. 475,21.
— παλαιά κ. 19,24. 20,1. μέση κ. 19,24.
20,3. νέα κ. 19,25. 20,5.
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ 566,13.

Λ.

λ XXVIII 15. 201,21*. 322,7. 333,8. 334,38.
πόθεν 322,7. 489,12. τάξις ἐν τοῖς στ.
487,20. 495,2. οὐ ληκτικόν ὀνομάτων
46,21. τὴν πρὸ αὐτοῦ βραχείαν μηκύνει
55,22.
λάας 244,2.
λαγαρόν (πάθος ἐτίχου) 53,3.7.9.29.
λάγβατα 486,11.
λάγειος 223,36.
Λαγίδης 367,36.
<λαγχάνω> λάχῃσι = λάχη 302,29. λελά-
χῃσι 461,12. 467,31. λελαχυῖαν = λελη-
χυῖαν 493,25.
Λαερτιάδης 220,26. 367,29. 528,9.
Λαέρτιος 220,26. 367,29.
λαῖλαψ 343,13.
λάϊξ 541,3.
Λακεδαιμόνιος 227,7.
λακτίζω -ίζω -ίξω 276,3.
Λάκων 227,8.
λαλητέον 434,24.
<λαμβάνω> λάβῃσι = λάβη 302,29. λαβῆν
= λαβεῖν 467,3. λαβέν = λαβεῖν 467,5.
v. et. λήβω.
λαμπάδιον 195,30.
λαμπάς 195,30. -άδος 195,30.
λαμπρός λαμπρά 423,29*.
λάξ 98,6.9. 275,29. 276,3. 430,14.
λαξευτική, ποιητική τέχνη 298,9.
λαοεῖκή, ποιητική τέχνη 7,11.
λαός 541,3.
Λαπίθης 542,7.
Λαρδύς 227,15.
Λάχης, ὁ 258,11. 421,1. 447,21. ὡ Λάχης
258,11. 421,1.
λάχνη XXVI 29. XXVII 1. 1,15.
λέγω 245,11. 246,8. 247,31. 248,1.7. 252,30.
253,23. 255,27. 262,6. 338,26. 342,1.
401,7. 402,35. 407,31. 415,4. 456,29.
578,11.22. 579,12. πόσα δηλοῖ 212,10.
353,2. 513,4. λέγεις 247,32. 248,1.9.
262,7. 402,36. 578,11. λέγει 247,32.
248,1. 403,3. 578,11. λέγῃσι 302,27.
λέγομεν 248,8. λέγετε 248,9. — εἰάν
λέγω 245,14. — λέγοιμι 245,13. — λέγω
245,12. 400,29. — λέγων 255,27. 28.30.34.
356,33. -οντος 214,21. 356,35. λέγουσα
416,25. — λέγομαι 578,22. -όμεθον 248,8.
-εσθον 248,9. -όμεθα 248,8. 486,22.
-όμεθεν 486,22. -εσθε 248,9. λεγομένη
416,25. — ἔλεγον 477,32. 579,12.14. —
λέξω 212,7. 253,23. 255,27. 338,26.
342,1. 353,1. 415,4. 579,13. λέξων
255,27. 570,30. — ἔλεξα 255,27. 579,15.
λέξας 255,27. — λέλεχα 579,15. — λέ-
λεκται 369,31. — ἐλελέχειν 579,15.

λείβω 202,22. **252,20.** 338,16. 342,1. 407,14.
415,2. 579,22. -εις -ει 579,24. — λείψω
338,16. 342,1. 415,2. — λέλαιβα 202,22.
v. et. εἶβεν.
λείχω λείξω 342,3.
Λειώδης 541,31.
Λεκάνη 227,18. 376,16. 539,10.
Λεκανίδιον 195,32.
Λεκανίς 195,31. -ίδος 195,32.
Λεκανίσκη 227,18. 376,16. 539,10.
Λεκτικός 369,31.
Λελαχυσίαν *vide* λαγχνάνω.
Λελαβημένος 386,34. 552,34.
Λεξίδριον 227,22.
λέξεις, τί ἐστι 56,16. **211,24.** 212,2.22. 352,
19,35. **353,8.** 512,28.35. **513,7.35.** —
πόθεν 212,7. 244,13. 353,1. 513,5. —
λέξεως σχήματα 472,8. — λέξεις ἀνα-
λύονται εἰς συλλαβάς 31,15. 48,18.
λέπιον 196,8.
λέπος 196,8.
Λεπτίνης 541,31.
Λεσβόθεν 563,1.
Λεσαινόμενον, τί 328,19. 499,4.
Λευκός 233,16. 234,26. 386,23. **446,23.**
533,34. 534,11. — λευκόν, τί 116,20.
328,18. 499,4. — λευκότερος **446,23.**
533,34. 534,11.17.
Λευκός, ἵππος 572,21.
Λευκώλενος 234,22. 391,30.
Λεύσσω 567,40.
λέων 138,30. 217,16. 294,26. 356,33.
396,25. Λέοντος 214,21. 356,35. 487,34.
Λέουσι 487,34.
λήβω = λαμβάνω 348,37.
λήγω λήξω 276,4.
ληκύθιον 195,34.
λήκυθος 195,33.
ληστής 40,4.
ληστρική, κακοτεχνία 299,28.
Λητοῖδης 222,24. 366,8.23. 369,21.
Λητώ 222,23. Λητοῦν 467,27.
λιάζω 402,12.
λίαν **101,16.** **281,15.18.** 402,12. 433,24.
537,34. 534,8.
Λιβυκός 371,2. 530,24.
λίγξε 242,19. 396,27. 461,4.
λιγυρώς 21,3. 173,15. 307,11.32. 475,33.
476,2.
λιγύς 173,18. 307,34. 476,3. λιγύ 475,34.
λιθάζω 402,11.
λίθαξ **226,14.** **374,32.** 375,30. 376,2. 541,3.
574,4*.
λίθινος 73,15. 255,5. 399,5. 401,37. 416,35.
— λιθίνης 498,33. λίθιναι 206,8. 498,33.
λιθναίς 206,8.
λίθος 73,15. **217,4.** 255,5. **359,4.** 360,8.
376,2. 397,24. 401,37. 402,11. 416,34.
482,20.28. **524,13.** 541,3. 547,13. **572,16.**
ὁ et ἡ 218,20.
λίτω (ἄρρητον) 408,39.
λίψω λιβός 44,17. 252,29. 338,20. 407,17.
502,34.
λογεῖς 114,30. 119,38.

λογικός **XXXIX** 33. **446,24.** τίς 297,40. —
λογικώτερος 446,24. — λογική θεωρία
115,22. τέχνη 112,17. 162,10. 297,35.39.
446,4. — λογικόν (εἰδικόν ὄν.) 70,16.
506,18. 526,25.

λόγιον 195,29.

λόγιος 370,23.

λόγος 195,29. 217,7*. **243,9.15.** 348,35.
359,32. 360,11. 456,29. 565,20. 566,4.
λόγου -ω -ον 359,32. — λ. ἀπολελυ-
μένον ὄν. **70,22.** **398,10.18.** **578,1.** —
πόσα σημαίνει 213,7. 353,29. 514,18.
λόγοι = ἔπη 314,29*. — λόγος τί ἐστι
57,6. 114,35. **214,3.** **353,27.** **355,16.33.**
513,17.27. — λόγου εἶδη 456,17. —
λόγου μέρη ὁκτώ 57,12. **214,13.** **355,35.**
514,31. πόσα 356,9.18. 515,19 — 521,7.
τάξεις τῶν τοῦ λ. μερ. 357,27. 521,8. —
λ. ἔχει ἀναλογίαν πρὸς τὸ ζῶον 517,10.
— λ. ἀναλύονται εἰς λέξεις 31,15.

λοιπάδιος 542,13.

λοιπός 542,13.

Λουκάς 295,3.10. 565,30.

Λουτρών 193,11.

Λοφία 196,12.

Λόφιον 196,12.

λόφος 196,11.

λύγιον 195,30.

λύγξ 207,2.

λύγος 195,29.

Λυγρός 248,19.

Λύδιος τρόπος μουσ. 456,33. 476,33.

λυκίς 542,8.

λύρα 227,17. 376,15. 539,10. πόθεν 173,33.
308,15.

Λυρική ποίησις 21,12. 173,28. 308,13.
476,29. 569,39. — λυρικός ποιητής
569,40. -κοί ἑννέα 21,17.

Λυρίς 227,17. 376,15. 539,10.

M.

μ 322,10. πόθεν 322,11. 489,14. τάξεις ἐν
τοῖς στ. 487,23. οὐ ληκτικόν ὀνομάτων
46,21. πῶς ἐκφωνεῖται 465,6. τήν πρὸ
αὐτοῦ βραχεῖαν μὴκύνει 55,23.

μά **101,20.** 258,22. **281,27.** 282,2. 421,15.
434,13.15.17. 520,29. 563,36. 564,3.

μαγευτική, κακοτεχνία 110,12*.

μάθησις, τί **XXXIX** 37.

μαθητής 388,32.

μαῖα μαίας 143,28.

μάκαρ 234,8. — μάκαρς 206,32.33. 346,20.
488,2.

Μακροπόλεμος = Τηλέμαχος 11,20.
452,26.

μακρός 295,33. — μακρή 423,29*. —
μακρόν, τί ἐστι 328,21. 499,7. πρὸς τι
497,28. 509,10. — μακράν (τόπ. ἐπίρρ.)
430,20.

μακρά ἢ, τί **XL** 12. 142,12. 295,32. —
πόθεν εἴρηται 125,15. 295,33. — πότε
τίθεται 152,34. 153,42. 295,34. 566,3.
— μακράς σημείον 141,33. 142,3. —

- σύνθετος χρόνος 126,26. 138,29. —
 δύο χρόνους ἔχει 125,18. 138,29. 328,34.
 329,15. 340,11. — πρὸ βραχείας περι-
 σπάται 139,1.
 μακρά συλλαβὴ *v.* συλλαβή.
 μακρά σύμφωνα 46,3. 50,10. 334,4. 342,19.
 504,20.
 μακρά φωνήεντα 34,29. 36,25. 198,23.
 327,2.12. 497,27. 570,28.34. — πόθεν
 εἰρηται 36,25. 198,30. 327,6.30. — πῶς
 οἱ παλαιοὶ ἔγραφον 34,29 seqq. 182,24.
 — πῶς ἐξεφωνήθη 33,15. 36,26.
 52,27. 327,20. — οὐκ ἐκθλίβεται
 443,11.
 μαλάχη 196,12.
 μαλάχιον 196,13.
 μάλις 281,15. 433,24. 584,8.
 μάλλον 101,13. 281,8. 292,2. 433,12. 538,5.
 μάν 433,8.
 μάνις = μήνις 492,29.
 μάντις μάντιος 214,20. 356,28. μάντεω
 36,30. 214,22. 356,28. μάντεων 36,30*.
 ματαιοτεχνία 5,11. 110,13. 298,26.
 μάχαιρα 189,7. 236,14. 390,3. 576,5. μα-
 χαίρας 189,7.
 μάχομαι 104,23. 284,24. μαχεόμενος 468,16.
 μεγάρυμος 203,23.
 μεγαλεῖον 194,7.25.
 μεγάλως 165,22.
 μεγαλύτατος 574,3.
 Μεγαπένθης 236,26.29. 390,17. 555,4.
 576,8.
 Μεγάραδε 150,5.
 Μεγαροὶ 278,2.
 μέγας 373,3. 536,21. 553,15. — μέγα
 373,31. *v. et.* μεγάλως. μείζων. μέγιστος.
 μεριστάν 363,1. 540,26.
 μέγιστος 225,29. 540,26. 547,1*.3. -στον
 373,32.
 μεθ' ἡμῶν 582,11.
 μεθ' οὗ 582,11.
 μέθυος μεθύει μεθύον 85,32.
 Μεθώνη *vide* Μηθώνη.
 μείζων 373,1. 536,9.19. μείζους 464,24.
 — μείζον 373,31.
 μέλιχος μέλιχος 454,33.
 μείουρον (πάθος τήχου) 52,21.
 μεираκίον 196,2. 376,22.
 μεираκύλιον 226,14. 227,23. 374,32.
 376,20. 539,13. 574,4*.
 μείραξ μείρακος 196,2.
 μείων 373,10.19.
 μείωσις 375,27.
 μελάνζοφος 346,27.
 μέλας 234,27. μέλανος 222,16. — μέλαινα
 222,16. — μελάντερος 372,14. 534,2.
 Μελέαγρος 237,4.
 μέλι 343,15. τὸ 572,33. τὸ μ. — ὦ μέλι
 580,16.
 μελισσῶν -cān -cēων -cāων 469,9.
 μέλιχος *vide* μέλιχος.
 μέλλω 195,6. ἡμελλον 154,14.
 μέλλων (χρόνος) 248,13. 249,23.28.34.
 251,9.21. 362,14. 403,31. 404,8. 405,18.
 — μετ' ὀλίγον μ. 249,25. 251,17. 405,21.
 — σημαντικά τοῦ μ. γράμματα 415,1.
 μέλος, τί 450,10.
 μελύδριον 227,22. 376,19. 539,13.
 μέλω (= φροντίζω) 411,4.7. μελήσω 411,
 5.7.
 μεμακυῖαν *vide* μηκάομαι.
 Μεμνονίδης 221,25.
 Μέμνων 38,8. 46,20. 379,31. 518,8. 574,10*.
 Μέμνονος 46,20. 518,9. ὦ Μέμνον 38,8.
 Μεμφίτης 393,13.
 μέν 26,14*.27. 61,26. 62,4.27. 63,1.4.
 103,32. 104,1.7.14. 284,17. 285,4. 286,
 1.18. 287,1. 291,23. 437,8.31. 438,6.
 441,38. 465,30. 466,18. 565,26. 584,28.
 μένανδρος = γυνή 452,27.
 Μενεκράτης 145,21.
 Μενέλαος 137,30. 190,1. 258,12. 380,8.
 421,1. -λάφ 148,18. ὦ Μενέλαε 258,12.
 421,2.
 Μενέλας 541,16.
 Μενέλεως 327,5. 464,10.
 μέρος 15,19. 196,9*. 516,30. 551,34. μέρος
 188,26. — τί ἐστὶ 10,10. 164,15. 168,22.
 301,33. 359,24. 513,7. — μέρους 15,19.
 μέρου 236,15.21. 390,14. 454,24.
 μεσάδιος 542,17.
 μέσοι (*adverb.*) 278,5.
 μεσόκλαστον (πάθος τήχου) 53,3*.
 μέσος 542,17. — μέσον 278,5. — μέσα,
 τῶν πρὸς τι 178,22. 202,3.
 μέση = περιεπωμένη 23,18.
 μέση διάθεσις 246,5.11.26. 247,6. 401,20.
 405,41. 558,34.
 μέση στιγμή 24,9.14. 25,24. 177,11.16.
 178,1.6.21. 314,5.11. 479,31. 480,6. —
 τί ἐστὶ 24,28. 312,12. 313,13. — οὐκ
 ἀληθὴς στιγμή 25,4.
 μέσα σύμφωνα 43,6. 201,30. 335,37.
 337,1.15.21. 338,6.37. 407,27. 415,13.
 502,20. 503,8.26.
 μέσος τόνος 310,12.
 μεσότης 245,23.31. 400,34. 401,29. 404,37.
 — μεσότητος ἐπιρρήματα 59,27. 97,31.
 98,1.11. 274,28. 275,5.9.14. 429,34.
 430,3. 435,19. 562,11.16. 583,9. ποσαχῶς
 γίνεται 435,24.
 μέσφα 280,30.
 μετὰ 270,13. 426,25. 427,2. 582,20.
 μεταβατικὴ ἀντωνυμία 88,32. — μετα-
 βατικὸς σύνδεσμος (δέ) 62,8.
 μεταβολικά σύμφωνα 46,14. 334,8. 342,23.
 505,18. — φωνήεντα 40,10. 329,20.
 330,2.
 μέταζε 278,13.
 μετάληψις 455,15. τί 459,8.
 μεταμῶνια 542,28.
 μεταύριον 428,30. 583,19. 584,13.
 μεταφέρων 582,10.
 μεταφορά 13,29. 458,21. τί 457,22. εἶδη ε'
 458,26.
 μετουσία, τί 215,31.
 μετουσιαστικὸν ὄνομα XV 28*. 223,32.
 370,19. 398,32. 530,31. 577,28.

μετοχή 254,27. 356,11. 415,17.27. 416,10. 518,17. 522,15. 559,23. 560,10. 579,29.
— πόθεν εἴρηται 216,18. 255,3.25. 358,3. 579,31*. — διὰ τί ἐπενοήθη 77,4. 415,29. 416,13. 417,11. 422,38. — τάξις ἐν τοῖς μέρ. τοῦ λ. 254,29. 416,7. 521,21. — ἥς ἴδιον 215,30. 417,10. — παρεπόμενα 254,33. 255,19.26. 415,21. 417,16. 579,30. ἔχει ἐγκλίσεις καὶ πρόσωπα 560,17. οὐκ ἔχει 415,22. 560,29. — ἥς τελικά κύμψωνα 417,8.
μέτρον 455,4. τί 449,6.
μετωνυμία, τί 461,5.
μέχρις 583,23.
μή 96,7. 100,30. 272,24. 280,3.5. 427,31. 428,29. 432,15.28. 440,34. 584,10.
μηδᾶμῶς 280,3.7. 432,15.28. 584,4.
Μηδεῖα Μηδείας 189,4. τῇ Μηδείᾳ 40,18.
μηδεῖς 381,5.
μηδῆτα 100,30. 280,3.6. 427,32. 428,30. 432,15.28.
Μηδικά, τά 531,33.
μηδοπωσοῦν 432,15.
Μῆδος 527,5.
Μηθώνη = Μεθώνη 493,31.
〈μηκάομαι〉 μεμακῦα 468,30. -κυῖαν = μεμηκυῖαν 493,26.
μήλον 565,32.
μήν 66,5. 67,5. 290,32. 291,4.10.23. 441,19. 24.36.38. 586,10.
Μηνᾶς 295,3.
μήνις 356,31. 453,28. μήνιδος 214,22. 356,32. μήνιν 169,12.25. 303,13. 470,26. *v. et. μᾶνις.*
μήνυμα 360,18. 524,7.
μηνύω 410,17.
μηρίον 195,22. 226,25. 375,17. 539,1.
μηρός 195,22. 226,26. 375,18. 539,2.
μήτηρ 343,13.
μητιέτα = μητιέτης 47,21. 144,29. 343,2. 507,1.
Μητράς 227,10.
Μητροδωρος 227,11.
μητρωνυμικόν 221,20 (*cfr.* 223,3). 366,24.
μία 292,11. *vide et. εἷς.*
μιαῖφόνος 234,14.
μίτρη 430,11.
μικροτεχνία 110,6. 298,22.
μικτός, ποιήσεως χαρακτήρ 450,7. εἶδη δ' 450,8. — μικταὶ τέχναι 2,4. 7,14. 110,26. 112,31. 158,4. 162,12. 298,9.17. 445,36.
μιλτοπάρηος 234,20.
μῖν 466,13.
μίνυνθα 563,27.
Μινυΐδης 221,35.
μισάνθρωπος 379,10. 380,8. 544,15.
μῖω 410,21.
μνᾶ 370,30. 533,16. μνᾶς 533,16.
μναῖαιος 370,29. 530,19. 533,15.
μνεῖα 487,24.
μοιρηγενής 234,8.
μοιχίδιος 542,13.
μοιχός 542,13.
μόλις 280,20*. 583,23. 584,8.

Μολίων 528,5.
μοναδικαὶ ἀντωνυμίαι 86,5.
μονάς 293,23. εἰ ἀριθμός 49,2.
μονογράμματοι συλλαβαί 508,31.
μονοπρόσωποι ἀντωνυμίαι 82,1. 261,3.16. 267,25.
μονόπτωτον ὄνομα 230,37. 231,9.13. 523,33.
μονοσύστατοι τέχναι 445,32.
μονόχρονα στοιχεῖα 127,19. 142,20.
μόριον 196,9. τί 10,12. 302,8.
μόρος 196,9.
μόρυν 227,14. 539,34. 540,32.
μόρων 540,32.
Μοῦσα 143,27. 311,32. 343,13. 362,6. 485,15. 492,25. Μούσης 143,27. τᾷ Μοῦσα 344,8. Μοῦσαι 344,8. Μουσῶν -αῶν 126,18. 466,25. *v. et. Μῦσα.*
μουσεῖον 193,11. 194,8.
μουσικός 371,1. — μουσική, ἐγκύκλιος τέχνη 112,17. ἐπιστήμη 162,18. ἀρχαία μ. 476,31. ἡ νῦν μ. 476,32.
μουσικῶς 275,11.
ΜΟΥΣΟΥΕΣΤΙΑ 445,6.
μῦα = μυῖα 494,28.
μυγμός 42,11. 201,14.19. 322,12. 333,3. 334,37. 335,7.
μυθιήτης 542,5.
μυθοπλαστία 472,10.
μῦθος, τί 449,12.14.
μῦτα 39,3.6. 330,14. 331,3. 494,27. *v. et. μδα.*
μυκηθμός 384,1*.
μυρεφική, τέχνη 445,30. μικροτεχνία 298,23. ψευδοτεχνία 110,11.
μυριάκις 432,31. 583,23.
Μυρμηκίδης ὁ Ἀθηναῖος 110,7.
μυρμηκίον 195,35.
μύρμηξ μύρμηκος 195,35.
μυρρίνη = μυρρίνη 495,10.
μῦς 236,3. 389,20. 390,10. 554,24. 576,2.
μυστήριον = τοῖχος 452,26.
μῦς 154,15. μῦει 285,21.26. *v. et. ἡμῦς.*
μῶλος 528,5.
μῶν 65,24. 290,11.25. 440,19.30.34. 586,2.
μωρίων 227,8. 376,8. 539,6.
μωρός 227,9. 290,27. 376,8. 539,6.
Μῦσα = Μοῦσα 466,30. 467,2.
Μωϋσῆς 565,30.

N.

ν 322,13. πόθεν 322,14. 489,15. τάξις ἐν τοῖς στ. 487,23. τὴν πρὸ αὐτοῦ βραχεῖαν μὴκύνει 55,24. τότε τρέπεται 345,23. 349,1. 464,33 seqq. ἐφέλκυστικόν 155,28. 465,32 seqq.
ναί XXI 8. 95,30. 96,23. 100,28. 279,31. 280,1. 428,1.4. 432,9. 434,11. 584,12.
ναίχι 60,31. 100,28. 279,31. 280,1. 432,5.9. 443,23. 563,16. 584,12.
νάρθηκιον 196,1.
νάρθηξ νάρθηκος 196,1.
ναῦς, γένος 485,17.

ναυικλειτός ναυικλυτος 455,17,21.
 ναύτης 227,12. 376,13. 539,8.
 ναυτίλος 227,12. 376,13. 539,8.
 νάω 403,17.
 νεάν 540,26.
 νεανίας 540,26.
 Νείλος 40,18.
 νεκηδόν 276,10.
 <νέκυς> νέκυος 276,10.
 νέμεσις 360,27.
 νεμεῶ 360,27.
 νεμέτωρ 360,24.
 νέμω 46,18. 216,25. 253,10. 333,28. 341,36.
 358,21. 360,15,39. 409,29. 524,3. πόκα
 σημαίνει 360,24. νέμων 417,33. 505,15.
 — νέμεται 360,26. — νεμῶ 46,18.
 333,28. 341,36. 505,15.
 νεόγαμος 380,27.
 Νεόδημος 380,28.
 Νεοπτόλεμος 391,3.
 νέος 540,26. 565,20. — νεώτερος 372,13 seq.
 379,8. 534,23.
 νεόσσιον 196,9.
 νεοσσός 196,9.
 νεόστιον 196,9.
 Νεστόρειος 223,23. 224,33,35. 369,34.
 376,29. 384,3. 529,15,32. 531,8. 556,27.
 Νεστόρειος 533,13.
 Νεστορίδης 384,4.
 Νέστωρ 46,20. 144,32. 333,25. 341,28.
 342,26. 343,10. 376,28. Νέστορος 46,20.
 333,25. 341,28. 529,33,38.
 νεφεληγερέτα 234,29. 238,16. 343,5. 344,14.
 492,24. 506,37. = νεφεληγερέτης 47,21.
 464,15.
 νεωστὶ 584,17.
 νή 96,24. 101,26. 258,23. 282,4. 421,15.
 434,7. 520,29. 563,36. 584,10.
 νήθω νήσω 342,2.
 νήϊον 227,4. 538,30.
 νηκτική, αὐτοκύστατος τέχνη 445,20.
 Νηλήϊος 223,9. 224,8. 370,8,16. 528,31.
 531,15. 573,20.
 νηπενθές 564,1.
 νήποινον 563,39.
 Νηρεύς 222,7. 369,5.
 Νηρηΐς 222,7. 369,5. Νηρηίδες = Νη-
 ρηίδες 309,19.
 νηττάριον 227,22,28. 375,33. 539,28.
 νηφάλιος 542,11.
 Νικαεῖς 361,19.
 Νίκαϊα 361,19.
 Νικόλαος 147,32. 153,20. -λεως 327,5.
 νοέω 412,32. νοῶ 253,24,29. 411,21.
 412,32. 565,31. 574,9. νοεῖς νοεῖ 253,29.
 411,21. νόησι = νοεῖ 302,27. νοῶν
 256,4. 565,31. νοοῦσα νοοῦν 256,4. —
 νοήσω 253,24. 378,1. 411,23. — νενόημα
 186,18. -ηται -ηνται 345,28.
 νόημα 186,18. 487,13.
 Νοήμων 229,4. 377,24,35. 543,11. 574,9.
 νοητέον 583,25.
 Νομέας Νομᾶς 153,29.
 νομεύς 360,25.

νομή 360,26.
 νόμος 360,25,39.
 νόος *vide* νοός.
 <νοέω> νοῶ 409,25.
 νόκος 387,28. 388,16. *v. et.* νοόκος.
 νόσσιον 196,9.
 νόσφι 100,9. 258,17. 421,15. 483,1.
 νουνεχής 148,30. 229,27. 378,25. 380,4.
 νοός XL 11. 128,18. 156,3,7. νόος νοός
 147,15. 311,26. νοῦ 501,6.
 νοόςκος = νόκος 144,16. 468,14.
 νύ 67,2. 290,31. 441,18,36. 442,4. 586,10,13.
 νυγμός 42,11*. 201,20. 322,14. 333,4.
 334,37.
 <νύμφη> νύμφησι 467,25.
 νύν, ἐπὶρρ. 59,16,19. 96,33. 97,3,15. 274,
 11,14. 429,8. 441,29. 562,5. 565,2. 566,3.
 583,7,16. — σύνδ. παραπλ. 67,6. *vide* νύν.
 νύν 441,19,30. 564,41. 586,10.
 νύνδη 444,9.
 νυνί 464,11. 583,26.
 νύξ 193,21,35. 235,18 seqq. 387,7,28,32.
 388,16,21,24,40. 554,11. 575,32. νυκτός
 407,24.
 νύσσω 253,5. νύττω 415,6. νύττω 415,8.
 νύξω 415,6. ένυγον 415,11. ένύγην
 415,11.
 νῶ στερητικόν μόριον 195,6.
 νῶϊ *vide* ἐγῶ.
 νωΐτερος 83,28. 85,34. 87,3. 90,22. 224,21.
 263,11. 267,7,9. 423,29*. 530,36. *flebitur*
 84,8—27. — τέρα 85,34. 423,29*. -τερον
 85,34.
 νωλεμέως 194,34. 195,5.

Ξ.

Ξ 322,15. 333,12. 341,17. 409,13. πόθεν
 322,16. 489,16. τάεις ἐν τοῖς στ. 487,26.
 πῶς οἱ παλαιοὶ ἔγραφον 35,2.
 Ξανθός 234,25.
 Ξάνθος 237,24. 391,4.
 <Ξένος> Ξένω 200,28. *v.* κένος.
 Ξενοφών 24,2. -φών 24,2. 303,24. ὁ -φών
 ὦ -φών 38,5.
 Ξέρξης 184,5. -Ξην -Ξεα 289,14.
 Ξερόν = Ξηρόν 493,29.
 Ξέω 201,20.
 Ξηρόν *vide* Ξερόν.
 Ξιφήρης 541,33.
 Ξίφος 236,14,17. 390,3. 576,5. *vide etiam*
 κίφος.
 Ξυλάριον 227,22. 376,19. 539,13.
 Ξυλήφυον 376,24.
 Ξύλινος 399,3,9. -νη -νον 399,9.
 Ξύλον 343,15. 360,8. 363,3. 482,20.
 Ξυμφορά 464,8.
 Ξυμμή, τί 319,34.
 Ξυστική, ἡμιτέχνιον 110,5.

Ο.

ο 322,18. 507,8,17. πόθεν 322,19. 489,19.
 χαρακτήρ 318,4. 491,3. τάεις ἐν τοῖς στ.
 487,29. τέσσαρας ἐκφωνήσεις ἔχει 34,1.

322,21. βραχύτερον τοῦ ε 37,13. 327,36. ἐκθλίβεται 146,7. 236,31.
 ο 74,4.18.32. 75,4.12.34. 76,2.14.21.27. 257,3.16.17.33. 359,33. 363,3. 418, 11.18.20.32.36.38. 419,3.20.30. 420,11.19. 422,14. 523,13. 566,4. 580,6.12. declin. 580,14—19. τός 422,15—27. — τοῦ 74,28. 76,27. 257,17.33. 359,33. 418,38. 419, 8.21. 422,17. 501,6. 523,13. 565,28. — τῷ 76,27. 257,17.33. 359,33. 418,38. 419,8.22. 421,38. 422,18. 523,13. 565,28. — τόν 75,21. 76,27. 257,18.33. 418,38. 419,8.20. 422,19. 565,23. — ὦ *vide* ὦ. τῷ 75,9. 76,2.23. 257,17.33. 418,36. 419,4. — τοῖν 419,8. — οἱ 75,12. 76, 3.25. 257,17. 418,37. 419,4. 421,39. 566,4. τοί 75,6. — τῶν 74,5. 256,19. 258,3. 419,8. 421,40. 565,28. — τοῖς 419,8. 421,41. 565,28. — τοὺς 66,20. 419,8. 421,42. 565,23.
 ή 74,32. 75,5.12.34. 76,3.14.21. 257,16. 363,4. 418,20.32. 419,4. 422,22. 566,5. 580,12. declin. 580,15—20. τή 422,23. — τῆς τῇ 419,9. 422,24. 565,28. τήν 419,9. 421,39. 422,24. 565,23. *v. et.* δς. — τά 75,9. 76,3.24. 257,17. 419,4. 512,20. ταῖν 419,9. — αἱ 75,12. 76,4.26. 257,17. 419,4. 566,5. ταί 75,6. τῶν ταῖς 419,9. 565,29. τὰς 419,9. 565,23. τό 74,31. 75,35. 76,4.14.21. 257,16. 363,4. 418,33. 419,4. 421,38. 422,26. 580,12. declin. 580,16.18—21*. — τοῦ τῷ 419, 10.21. τό 419,10. 565,23. — τῷ 76, 4.24. 419,6. — τοῖν 419,10. — τά 76, 5.27. 257,17. 419,4. 485,17. 512,19. — τῶν τοῖς 419,10. — τά 419,10. 565,23.
 ὄβρη 276,19. 562,27. *v. et.* ἐς ὄβρη.
 ὀβελίζειν 12,22.26.30. 13,1*. 30,15.
 ὀβολιαῖος 370,28.
 ὄγδοος 344,17. ὄγδοή 486,9.13.
 ὄγκιον 226,26. 375,18. 539,3.
 ὄγκος 226,27. 375,19. 539,3.
 ὄδε 82,4. 86,10. 261,5.
 ὀδός 281,4.
 ὀδοὺς 128,18. — ὀδόντες, πόθεν 15,7 *v. et.* ἐδόντες.
 ὀδύνη 154,33. *v. et.* ἐδύνη.
 <Ὀδυσσεύς> Ὀδυσσεύς 467,20. 511,32.
 Ὀδυσσῆϊ 512,3.
 ὄθεν 99,25. 430,20.
 ὄθι 99,25.
 ὄθρυς 337,36.
 οἶ, κατὰ κράιν δίφθ. 331,22. 499,28. ἄλογος δίφθ. 331,28. διὰ τί ἀντί κοινῆς παραλαμβάνεται 40,24. βραχεῖα ἐν τοῖς τόνοις 37,16. ἔνα καὶ ἥμισυν χρόνον ἔχει 206,4. τρέπεται 41,8. ἀτρεπτος 41,10.
 οἶγω ὦγον 41,8.
 οἶδα *vide* εἶδω.
 οἶζύς 402,12.
 οἶζύω οἶζύω 402,12.
 οἶζω 402,12.
 οἶκαδε 60,9. 98,24.33. 99,17. 277,2.20.27. 278,11.12. 584,6.

οἰκειωτικὸν ὄνομα (κτητικόν) 223,32. 370,19. 530,31.
 <οἰκέω> οἰκῶ ὦκουν 40,11. 41,8. οἰκῶν 565,31.
 οἰκοδομική, ἀποτελεσματικὴ τέχνη 111,3. ἀποτελεστική τ. 122,37. βάναντος τ. 112,10. — χελιδόνων, τεχνοειδές 110,4.
 οἰκοδομῶ 41,9. ὦκοδόμουν 40,4. 41,9.
 οἰκοθεν 60,10. 98,26.33. 99,22. 277,2.21.28. 278,17.31. 584,6.
 οἰκοθι 99,22. 278,17.
 οἰκοί 60,8. 98,23.33. 277,2.20.27. 430,23. 584,6.
 οἰκόνδε 99,18.
 οἰκος 127,28. 144,25.
 οἰκουρῶ οἰκούρουν 41,11.
 οἶκτος 174,5. 477,4. 569,44. = θρήνος 21,22. 308,20.26.
 οἶμοι 95,27. 272,7. 278,7. 583,6.
 οἶνος 565,29.
 οἶνοχῶ οἶνοχόουν 41,10. ὦνοχόει 40,4. οἶοί 278,7. οἶ οἶ 402,12.
 οἶονεῖ 584,18.
 οἶος 6,6.
 οἶος 6,6. 67,26.29. 68,12. 239,31. 393,35. 394,2.33.
 οἶχομαι ὦχόμην 41,8. ὦχόμεθα 499,25. οἰωνίζομαι οἰωνιζόμην 41,11.
 ὀκοία = ὀποία 468,23.
 ὀκρυόεις 358,23. *vide* κρυόεις.
 ὀλβιοδαίμων 234,8.
 ὀλιγάκις 98,17. 276,29. 432,31. 583,23. — ἄκι 276,11*.
 ὀλίγος 165,22. 534,12. — ὀλιγώτερος 534,12.
 ὀλίζων 536,10.
 ὀλοός 234,10. 374,5. — ὀλωτάτος 374,2. 379,9. 536,31.
 Ὀλύμπιος 223,32. 370,19. 530,31. 532,35.
 ὀμαλισμός 23,4. 176,14. 310,2. 311,19.
 Ὀμηρεῖος 224,5. 370,24. 528,31. 530,16. 531,19.
 Ὀμηρίδης 221,31. 518,1.13. — Ὀμηρίδιαι 180,16. 316,16.
 Ὀμηρικός 223,36. 224,5.
 Ὀμηρος 15,14. 38,10. 216,27. 217,20. 221,31. 232,17. 358,26. 383,32. 385,28. 514,16. 518,1.10. 552,10. 575,20*. Ὀμήρου 15,14. 518,10. Ὀμήρῳ 40,4. ὦ Ὀμηρῆ 38,14. Ὀμηροῖ 37,16. 498,9.
 ὄμμα 360,41. *v. et.* ὄππατα.
 ὀμνύω 329,22. ὦμνουν 329,23.
 ὀμόδοεος 389,2*.
 ὀμόδουλος 236,10. 389,16. 554,14.
 ὀμοιογενής 389,2*.
 ὀμοιόπτωτος 389,2*.
 ὀμοῖος 131,14. 305,29. 471,14. 474,16. — ὄμοιος 131,17. 305,30. 387,16. 389,2*. 474,15. 553,33.
 ὀμοιότριχος 389,2*.
 ὀμοιότροπος 389,2*.
 ὀμοιόχροος 389,2*.
 <ὄμοιῶ> ὀμοιοῦται 389,2*.
 ὀμοιωματικὸν ὄνομα 68,10. 240,26. 395,2.9.

- 556,37. 577,2. — ὁμοιωματικαὶ τέχναι 445,34.
 ὁμοιώσεως ἐπιρρήματα 61,1. 100,35. 280,11. 432,29.
 ὁμοούσιος 389,2*.
 ὁμοπάτριος 389,2*.
 ὁμόπιστος 389,2*.
 ὁμοτικά ἐπιρρήματα 564,2.
 ὁμότιμος 389,2*.
 ὁμότροπος 389,2*.
 ὁμότροφος 389,2*.
 ὁμοῦ 280,25. 281,24. 389,2*. 433,26.
 ὁμοφυής 389,2*.
 ὁμφάλιον 196,3.
 ὁμφαλος 196,3.
 ὁμωνυμία 554,34.
 ὁμώνυμος 389,2*. — ὁμώνυμον (ὄνομα) 135,31. 217,20. 233,6. 236,1.9.22. 360,19. 389,1.18.23. 390,9. 554,12.24. 575,32. — ὁμώνυμος λέξις ἐν τῷ ὄντι 120,24.
 ὁμως 67,11.13. 106,13 seq. 291,30. 442,14. 586,19.
 ὄναρ 154,31.
 ὀνίδιον 195,31.
 ὄνομα 154,31.32. 360,29.41. — μονήρεσ 360,16. 524,5. v. et. ὄνομα. — πόθεν εἴρηται 216,25. 358,21. 360,15.19.25. 524,3. — πᾶσα λέξις ὄνομα 358,13. 360,4. 522,21. 547,28. — μέγιστον 346,1.
 ὄνομα, μέρος λόγου 517,36. — τί ἐστὶ 215,20. 216,29. 358,29.34. 359,3. 524,9. 572,14. — τάξις ἐν τοῖς μέρ. τοῦ λ. 71,5. 216,8. 358,10. 359,22. 360,13. 521,13. 522,9.21. — ὀνόματος ἴδιον 215,26. 218,5. 244,25. 357,22. 361,6. 522,32. — παρεπόμενα τοῦ ὄν. 217,22. 360,45. 572,22. διὰ τί ἐ 361,24. v. etiam ἀριθμός. γένος. εἶδος. διάθεσις. πτώσις. σχῆμα.
 ὀνομάκλυτος (ὄνομα κλυτός) 444,28.
 ὀνομαστική 230,24. 231,17. 383,27. 548,6. 551,7. 575,4.
 ὀνοματοποιία 242,20. τί 461,3.
 ὄνος 195,31. 541,30.
 ὄνοστόν = μεμπτόν 360,34.
 ὄνομα = ὄνομα 360,18. 524,7.
 ὄνυξ 164,31. 252,34. 338,28. 407,39. 502,35.
 ὄνυχος 252,34. 338,28. 407,39. 502,35.
 ὄνυ = μέμφομαι 360,20.30.36. ὄνόσω 360,20.41.43. 411,35.
 ὄνυ = ὠφελῶ 360,31.
 ὀνώδης 541,30.
 ὄξος 520,15.
 ὄξος 292,16. 294,21. 372,3. 373,13. 535,15.25. 565,19. ὄξεος 292,16. — ὄξεϊα 292,13.16.
 ὄξεϊα, πόθεν εἴρηται 23,2. 125,4. 294,21 seq. 311,15. — τί ἐστὶ XL 8. 136,19. 294,20. 311,9. 569,3. — σχῆμα -ας 176,10. — ὄξεϊας τόποι 39,8. 127,25. 137,4. 140,9. 153,12. 294,23. 565,15. διὰ τί γ' 294,28. — μὴ κύνει τὴν βραχεῖαν 52,17. — ὄξεϊα καὶ βαρεῖα εἰς περιπτωμένην συνέρχονται 126,28. 127,5.17. 128,11. 141,17. — ὄξεϊα καὶ δύο βαρεῖα εἰς ὄξεϊαν καὶ βαρεῖαν συνέρχονται 128,20.
 ὄξύτερος 225,20.24. 372,3.16. 373,8.13. 534,6. 535,15.25. 573,31. — ὄξύτατος 225,28. 373,22. 574,1*.
 ὄξύτωνος 137,7.11. 153,13. 175,30. 294,24. 478,37. 565,18.
 ὄπη 240,23.
 ὀπηλικός 67,28. 68,8. 154,39. 240,18. 394,1. 576,35.
 ὀπηλικὸς δῆποτε 394,29.
 ὀπηνίκα 154,33.38. 274,9. 584,6.
 ὀπιον 196,7.
 ὀπλομαχία, πρακτικὴ τέχνη 111,13.
 ὄπλον XL 30.
 ὀποίος 67,27. 68,8. 154,39. 240,18. 393,36. 394,23. 395,14. 576,35. v. et. ὀκοῖα.
 ὀποιοῦ δῆποτε 394,28.
 ὀπός 196,7.
 ὀπόκος 67,27. 68,8. 154,39. 240,18. 394,1. 576,35.
 ὀπότε 154,33. 274,8.
 ὄπου 27,16. 431,35.
 ὄππατα = ὄμματα 466,32.
 ὀππόθι 467,6.
 ὄπτειν 255,6. 416,35.
 ὄπτω 255,6. 276,18. 416,35. 562,26. 567,40. ὄψω 402,19.
 ὄπως 64,19.29. 240,23. 245,16. 289,27. 439,23.33. 440,10. 585,18.21*.
 <ὄραω> ὄρω = βλέπω 108,23. 360,31. 567,40*. ἐώρακα 189,31.
 ὄργανικὴ τέχνη, τί 111,24.
 ὄργανον, τί 10,13. 164,20. 168,22. — ὄργανα φωνητικὰ τρία 43,14.
 ὄρειβατῶ ὠρειβάτουν 154,24.
 Ὀρέστης 542,2. ὁ 38,8. ὦ Ὀρέστα 38,8.
 ὄρθη πτώσις 104,22. 230,24. 284,25. 383,5.27. 546,13. 548,3. 550,27. 575,4. — διάθεσις 247,10. 401,2. — ὀρθὰ ῥήματα 230,27. 548,35.
 ὀρθογραφικόν, μόριον τῆς γραμμ. 302,8. 471,10. — ὀρθογραφικὰ παραγγέλματα 463,31 seqq. 464,32 seqq.
 ὀρίζων 417,33.
 ὄριον 196,8.
 ὀριστική 245,1.11. 362,15. 400,2.24. 558,23.
 ὀρμάθιον 195,35.
 ὀρμαθός 195,34.
 ὀρμή XXVII 7.
 ὄρμος 108,20.22.
 ὀρμῶ XXVII 7.
 ὄρνεον (γενικόν ὄν.) 397,13.
 ὄρνης ὄρνιθος 44,21. 253,3. 338,35. 408,10. 502,36.
 ὀρόβιον 195,29.
 ὄροβος 195,29.
 ὄρος 15,20. 151,45. 171,1. ὄρους 15,20.
 ὀρός 171,1.
 ὄρος 151,45. 196,8. 565,17. τί ἐστὶ 2,20. 8,10. 107,1. 116,27. 156,28. 349,22.26. 576,15. — πόθεν ὠνόμασται 108,12. — πῶς σχηματίζεται 108,17. — ὕγεια δρου

- ἡ ἀναστροφή 8,21. 107,30. 576,15. ἀν-
 τιστρέφει 121,19. — ἐκ τίνων συνίσταται
 171,9. — ἐννοηματικός ὁ. = ὑπογρα-
 φικός 114,14.
 ὄρτυξ ὄρτυγος 252,33. 407,39.
 ὄρυμαδός 69,27. 242,10.15. 577,1².
 ὄρυζα 195,32.
 ὄρύζιον 195,32.
 ὄρυς 253,6. 415,6. ὄρυγω 415,8. ὄρύξω
 415,6. ὠρύγον 415,11. ὠρύγην 415,12.
 Ὀρφεύς 540,31.
 Ὀρφην 540,31.
 ὄρφη 33.
 ὄρηστική 181,10. πρακτική τέχνη 1,26.
 7,13. 111,10. 112,26. 119,32. 122,34.
 157,35. 298,4.6. μονοκύστατος τ. 445,33.
 αὐτοκύστατος τ. 445,20.
 ὄρχομαι 381,31. 545,19.
 ὄς (ἄρθρον) 68,8. 74,18. 257,3. 349,29. 418,
 11.19. 420,15.19. 422,16.28. 434,34. 580,6.
 οὐ 422,20.29. ὦ 420,16. 421,39. 422,
 20.29. ὄν 360,36. 422,20.29. ὡ οἶν 422,29.
 οἶ 421,40. 422,29. ὦν 96,29. 421,41.
 422,29. οἷς 421,41. 422,29. οὔς 421,42.
 422,29. — ἡ 422,25. ἧς 421,38. 422,25.
 ἡ 422,25. ἦν 421,39. 422,25. τήν 468,22.
 — ὁ 65,6. 421,38.
 ὄς (ἀντωνυμία) 82,8.11.26. 85,33. 87,22.
 88,8. 90,34. 262,12. 264,8. 265,13. 267,9.
 268,10*. 423,30. 425,13*. 581,8.16. fec-
 titur 82,35 — 83,26. οὐ 88,8. 265,13.
 425,9. 581,3. ὦ ὄν 88,9. 265,14. ὡ 87,22.
 264,8. 268,10*. 581,16. οἶ 87,23. 264,9.
 268,10*. 581,18. — ἡ 85,33. — ὄν 85,33.
 ὄσος 67,26.29. 239,31. 393,35. 394,2. ὄσων
 65,11. ὄσων 467,6.
 ὄσπίτιον 196,10.
 ὄσων *vide* ὄσος.
 ὄσος 508,1. ὄσση 507,35. ὄσσε 507,36.
 ὄσταφίς 358,23; *vide* ἀσταφίς.
 ὄστιον = ὄστέον 494,9.
 ὄστις 68,7. 240,18. 394,22.24. 576,35.
 ὄστις δὴ ποτε 394,28.
 ὄστράκινος 399,3.
 ὄστράκιον 196,1.
 ὄστρακον 196,1.
 ὄτ' ἂν (ὅταν) 281,19. 286,11.
 ὅτε 27,15. 274,8. 583,27.
 ὅτι, σύνδ. 284,3. 439,24.34. 585,18*. *v. et.*
 ὅτι.
 ὀτρύνω ὠτρυνα 40,11*.
 ὅτι 467,5.
 ὀττοτοῖ 272,28. 278,7. 279,25.
 οὐ, κατά κράειν διάφογτος 40,19. 331,22.
 499,28. — βραχὺ βοιωτικῶς 190,16.
 οὐ XXVIII 25*. 26,27. 60,19. 66,19. 95,30.
 96,8.23. 100,21. 272,25. 279,26. 427,31.
 428,4.29. 432,1.13. 434,15.20. 563,14.
v. et. οὐκ. οὐκί. οὐχ. οὐχί.
 οὐ (τοπ. ἐπιρρ.) 431,32.
 οὐαί XXI 9. 431,21.
 οὐδαμῇ 432,6.
 οὐδαμόθεν 432,6.
 οὐδαμοῦ 432,6.
 οὐδαμῶς 60,19. 100,22. 279,26. 380,13.
 432,2.5. 563,14.17. 584,4.
 οὐδεῖς 150,6. 381,3. 444,7. ὁ et ἡ 381,8.
 οὐδένας 381,3. οὐδένων 381,3. — οὐδέν
 381,6.
 οὐδέτερον, πόθεν 218,11. 362,2.8.34. 525,5.
 οὐ φύει 247,1. 362,34. — γένος 257,21.
 361,16.38. 362,6. 524,33. 525,1. 572,31.
 — οὐδετέρα διάθεσις 246,3.10. 578,25*.
 οὐδῆτα 60,19. 100,21. 279,26.29. 427,32.
 428,30. 432,2. 584,9.
 οὐδός XXVIII 25*.
 οὐθαρ XXVIII 25*.
 οὐκ 60,30. 443,23. 566,6.
 οὐκ ἄειος 155,19.24.
 οὐκ ἐγώ 155,19.24.
 οὐκ ἐμέ 443,26.
 οὐκ ἔστιν 155,19.24.
 οὐκέτι 155,15.18. — οὐκ ἔτι 443,22.
 οὐκί 155,26.33. 432,1.
 οὐκουν 432,2.
 οὐκοῦν 155,18. [441,15.].
 Φουλαμός 187,10.20.
 οὐλή XXVIII 25*.
 Οὐλυμπος = Ὀλυμπος 144,16.
 οὐν 67,6. 290,32. 441,19.36. 465,31. 586,
 10.18.
 οὐνεκα XXVIII 25*. 64,19.29. 289,27. 290,5.
 439,24.34. 440,1. 585,18.
 οὐράνιος 573,2.
 οὐρανόθεν 99,23. 278,15.25. 465,43. 583,
 21*.28. -θε 466,1.
 οὐρανόθι 99,23.
 οὐρανός 277,23. 303,9. 471,2. 573,1.
 οὐριοδρομῷ οὐριοδρόμου 41,12.
 οὐρῷ οὐρου 41,12.
 οὐς XXVIII 25*. 565,30. τό (ἄκλιτον)
 231,15.
 οὐσία 232,19. 385,34. τί 215,27. 515,16.
 — ἰδία 233,1. κοινή 232,31.
 οὐτ' αὐτός 296,27.
 οὐτ' ἐγώ 145,31.
 οὐτ' εἶδον 296,30.
 οὗτος XXVIII 25*. 40,21. 82,3. 86,10.
 96,30. 280,3. 261,5.10.13. 434,35. 519,1.
 520,40. 581,23. τοῦτου — ὡ οὗτοι 581,23.
 — τοῦτο 47,30. 75,25. 94,2.
 οὗτοςί 264,15. 506,35*. 561,13.
 οὕτω 277,7. — οὕτως 96,30. 146,20.
 273,27. 274,32. 275,2.11.26. 277,8.
 428,10. 433,19*. 434,35. 562,14.
 οὕτωςί 583,26.
 οὐχ 60,26. 443,25.
 οὐχί 155,18.
 οὐχί 60,19.24.31. 100,21. 146,19. 279,26.
 432,1.4.13. 443,23.26. 563,15.
 οὐχ' οὕτως 135,16. 136,5. 145,12.24.
 146,19. 566,6.
 ὀφείλω 411,4. ὀφείλῃς 411,5.
 ὀφελον 430,26.35*. 431,17. -λες 279,20.
 430,27. 431,13*. *vide* ὠφελος. ὀφеле
 279,10.
 ὀφθαλμικός 379,7. 530,10.
 ὀφθαλμῷ 284,25.

ὄφις 356,29. **385,34.** 517,39. 518,5. ὄφις 356,29. ὄφεις 356,29. 517,39. 518,6.
ὄφρα 27,15. **64,19.** 28. 245,16. 274,7. **289,27.**
429,14.24. **439,23.** 29.33. 440,10. 564,30.
585,28.
ὄφρυς 337,36.
ὄχθα 566,6.
ὄχλος **240,34.** 241,2. 382,12.14 **574,33.**
577,7.
ὄχυρώτατος 139,33. 141,35.
ὄψέ 584,15.
ὄψειω 402,19.
ὄψινός 584,15.
ὄψώνιον 227,21. 376,18.

Π.

π 322,24. πόθεν 322,24. 489,21. πῶς
ἐκφωνεῖται 43,15. τάξις ἐν τοῖς στ.
487,37. διπласιάζεται 55,31. τὴν πρό
αυτοῦ βραχεῖαν μηκύνει 56,7.
πάγκαλος -λοι 428,32. -λων 96,20. 273,34.
428,32. — παγκάλως 96,20. 274,1.
427,32. 428,30.32.
παγκρατιαστική, πρακτική τέχνη 111,13.
παθητικόν 246,15. 247,4.12. — παθητική
διάθεσις 246,2.9. 401,8.11. 558,34. —
παθητικά ῥήματα 548,36.
πάθος, τί XL 25. 145,14. 296,17. — πόθεν
εἰρηται 153,1. 296,18 seq. — πάθη τρία
125,32. 296,19. διὰ τί γ' 297,9. — οὐ
κυρίως προσφῶδις 125,33. 126,32. 133,5.
135,13. — πάθος, διάθεσις ῥήματος **245,**
23.29. 400,33.
παιάν, τί 451,12.
Παῖάν 148,24.
Παιανεύς 393,10.
παίγνιον 538,29.
παιδάριον 227,29.
παιδεία **217,4.** 232,28. **359,4.** 360,8. 386,2.
572,16.18*.
παιδευσις 70,23.
παιδεύω 403,21. παιδεύομαι 403,21. ἐπαί-
δευον 249,16. παιδεύσω 249,24. πεπαι-
δεύομαι 249,25.
παιδίον 5,35. 195,18. 227,21. 361,39.
376,18. 539,31. τὸ π. ὦ παιδίον 38,6.
παιδιά 344,9.
παιδική 227,19. 376,16.
παίζω 538,29.
παῖς 128,12. 147,6.17. 195,18. 331,19.
447,26. παῖς 128,12. 147,6.17. 331,19.
447,26. 466,29. 500,5. ἡ παῖς 227,19.
376,16. παιδός 195,18.
παλάθη 195,34.
παλάθιον 195,34.
πάλαι 96,19.35*. 97,14. **273,33.** 427,26.31.
428,27. 583,18. 584,10.
παλαιστική, πρακτική τέχνη 111,12
παλάτιον 196,10.
παλιμβάκχειος 209,15. 211,18.
Παλλάδιον 539,12.
Παλλήναδε 150,5.
πάλλω 46,18. **253,10.** 333,28. 341,36.

409,29. 505,15. -ων 256,2. παλῶ 46,18.
333,28. 341,36. 505,15.
πάμπαν 281,19.
παμψηφεί 584,18.
πανδημεί 584,18.
Πανθοίδης 367,31. 368,20*. Πανθοίδης
221,10. 367,31. 368,21.
Πάνθοος 367,30.
πανοικί 584,17.
Πανομίτης 573,7.
Πάνορμος 573,7.
πανόφως 428,30.
παντοδαπός 240,8.
πάντοθεν 99,22. 278,31. 583,21. 584,1.
πάντοθι 99,22.
παντοῖος 370,25.
πάντοσε 99,20.30. 278,13.
πάντοτε 583,27.
παντώνιος 542,26.
πάντως 274,31. 275,1.
πάνυ **281,15.** 433,24.
παπαῖ **100,11.** **279,21.** 431,21. παπαῖ XXI 8.
278,7. 431,28.
παππῶς 370,26.
πάρ (πρόθεσις) 155,35.
παρά 92,20.29. 93,1. 269,21. **270,13.27.**
271,5.7. 278,26. **426,25.** 427,3. **582,20.**
πára 270,7. πόσα σημαίνει 174,15.
308,38. 477,17. 572,24.
παραβολή 61,2. 280,12. — παραβολῆς
ἐπιρρήματα **61,1.** **100,35.** **280,11.** 432,29.
παραγράφω 269,10.
παράγωγον, τί 219,25. 364,26. 527,30.
πρωτότυπον φαίνεται 364,29. — παρά-
γωγον ὄνομα **219,18.** 573,2. εἶδη ζ'
220,1. 365,5.8. **573,8.** — ῥήμα **247,15.**
παραδιαζευκτικός σύνδεσμος 104,36. 287,
18. 473,29.
παράθεσις, τί 150,30. 355,26. 445,3. 464,35.
παράι 93,13.26. 94,23. 270,27. 271,5.7.
426,29.
παραιβάται 270,27*.
παρακαταθήκη 93,3.
παρακείμενος **249,14.34.** 251,1.4. 362,11.
404,4. 405,3.6.10.
παρακελεύσεως ἐπιρρήματα **101,8.** **281,3.**
433,7. **563,33.**
παρακείμενα, τὸ καλούμενον 496,7.
παράλληλον (ἐκ -λου) σχῆμα 431,15.18.
437,39.
πάραλλον, τό 204,22. 343,27.
παραμυθία 195,33.
παραμύθιον 195,33.
παραπλήρωμα, τί 461,15.
παραπληρωματικοὶ σύνδεσμοι 61,18. **66,26.**
105,31. 212,25. **284,14.** **290,30.** 291,17.21.
441,17.34. **564,39.** **586,9.** πόσοι 441,28.
παραπλήσιος 389,2*.
παράσχημα 318,30. 319,23. 323,31.
παρασυναπτικοὶ σύνδεσμοι 64,13. **105,17.**
284,12.32. 286,12. **288,32.** 289,15. **439,10.**
564,25. **585,9.**
παρασύνθετον ὄνομα **229,9.12.** 379,14.34.
544,18. 574,17. — ῥήμα **247,18.** **402,22.**

- παράτασις 101,16. — παρατάσεως ἐπι-
ρήματα 101,17. 281,15*.
παρατατικός 249,13,33. 250,29. 362,10.
404,2.28. 405,1.
παρατήρησις 22,1.
παρ' αὐτά 155,34,39.
παραυτικά 584,6.
παραφέρωντος 269,25.
παρεληλυθώς 248,13. 404,38. — διαφοραὶ
δ' 249,13,35. 403,23. 404,39. 579,13.
παρεπόμενον, τί 217,23,28. 361,8.
παρθένος παρθένου 15,18.
παρθενίων 69,15,24. 193,11. 241,29. 242,4.
396,10. 577,12.
παρθεσαν = παρέθεσαν 155,38.
Πάρις 237,7,14,18,24. 238,18. 342,26. 391,
3,7,20. 419,27. 555,18,26. 576,14. πόθεν
391,8. 555,18. 576,20. — Πάρις Πά-
ριδος 44,21. 214,19. 253,3. 342,2. 356,
28,31. 408,10. 517,38. 518,5. Πάριος
467,11. ὦ Πάρι 419,27.
παρίστημι = δείκνυσι 22,9. παρεστώς 582,8.
πάροθεν 278,26.
παροιθεν 278,27.
παροίνιον μέλος 451,1,16.
παροξύτωνος 137,8. 153,14. 294,25. 565,19.
παρυπάτη 310,16.
παρώνυμον (ὄνομα) 228,4,14. 365,31.
376,25. 377,6,16. 540,3. 574,6. — τύποι
377,7. 540,24 seqq.
πᾶς 219,20. 364,26. 365,3. 527,29. πάντες
274,31. πάντων 274,31. — πᾶν 566,3.
πάντα 274,31. *v. et.* πάντως.
〈πάσχω〉 ἔπαθον 296,18.
πατήρ 189,17. 193,25. 235,9 seqq. 25. 387,
5,14. 388,21,32,38. 398,17. 553,29,32.
575,29. — πόθεν 568,2. — πόσα σημαίνει
220,14. 366,27. 528,6. — πάτερ 93,32.
πατρική (πτῶσις) 231,28. 384,1. 548,8.
551,4. 575,5.
πάτριχος = πατρικός 532,30.
πατρώιος 223,36. *v.* πατρώος.
πατρωνυμικόν 220,17,22. 221,19. 222,23.
223,18. 228,6,19. 231,30. 365,20,27.
366,3,21,25. 369,17,20. 376,30. 527,37.
529,19. 573,9. ἀπὸ κυρίων μόνων παράγ.
222,26. 224,14. 233,11. 365,24. 366,15.
367,3. 369,38. 518,13. ἀπὸ οὐδετέρου
οὐ γίγεται 368,34. — τύποι ἀρσενικῶν
-ῶν 221,3. 366,31. 367,1. 368,16. 573,13.
σχηματισμὸς τῶν τ. 367,9. — τύποι θη-
λυκῶν 222,3. 368,29,32. 528,13. 573,17.
— πατρωνυμικῶν σύνταξις 528,23.
πατρώος 370,26. 530,17. 533,14. = πα-
τρώιος 464,26. 471,16.
Παυλικανοὶ 568,23.
Παῦλος 385,24. 566,1. Παύλου — Παῦλον
566,1.
παυρίδιος 542,14.
παῦρος 542,14.
πάχνη XXVI 30. XXVII 1. 1,15,18. 5,18. 8,6.
παχνῶ 1,18. 5,18. 8,6.
παχύς παχύτερος 534,12.
πεδήτης 542,5.
πεδίον 5,36.
πέδοι 278,5.
πέδον 278,5.
πεζὴ λέξις 57,7. 355,22. — φράσις 212,16.
— πεζὸς λόγος 514,3.
〈πειθω〉 ἐπειθον 249,16. πείσω 249,24.
πεπεισομαι 249,25.
〈πεινάω〉 πεινήσω 189,1. πεινάω 188,33.
πείρα, τί 9,28. 10,25. 113,3. 162,33. 167,
8,22.
πελεκάν 363,2.
πελέκιον 195,35.
πέλεκυς 195,35.
Πελιάδης 222,5. 369,4.
Πελιάς 222,4,5. 368,30. 369,4.
Πελοπίδης 221,25,33.
Πέλου 44,17. 338,20. 342,26. 343,11.
419,27. 502,34. Πέλοπος 44,17. 338,20.
502,34. -πος νήκος = Πελοπόννησος
468,25. Πέλοπι Πέλοφι 203,35. 504,25.
ὦ Πέλου 419,27.
πέλωρ πέλωρος 333,26. 341,35.
πένης 233,31. 386,28,33. 552,33. 575,26.
πενθέσσεις = πενθήσεις 498,29.
Πενθεὺς 237,4. 390,33. 555,10.
πενία 388,17.
πεντάκις 583,23.
πεντάπτωτον ὄνομα 231,1.
πέντε, οἱ (ἄκλιτον) 261,25.
πεντεκαίδεκα 519,38.
πεντήκοντα 151,33.
πεποιημένον ὄνομα 69,26. 242,9. 396,22.
557,28. 577,15.
πεπρωμένη 70,23.
πέρ 67,4. 106,7. 155,37. 212,27. 290,32.
291,8,17. 441,19,36. 442,2. 582,21*.
586,10.
πέρ = περί 443,6.
πέρα -ας -α -αν XLVIII 9. 435,12. πέραν
(ἐπίρρ.) XLVIII 9. 281,18. 435,13.
〈περαιῶν〉 περαιῶσω 411,34.
〈περατῶν〉 περατῶσω 411,34.
〈περάω〉 περάσω 188,31.
πέρδιε, ὁ 572,38. πέρδιε -ικος 338,28.
502,35.
περί 92,21. 93,1,16. 155,36. 270,14,17.
380,29. 426,26. 427,3. 574,26. 582,20,21*.
περί 426,36. 582,15*.
περίᾱλλον, τό 343,27.
περιγράφω 269,4.
περίδοξος 582,6.
περιεκτικὸν ὄνομα 69,14. 193,8. 241,28.
396,9,18. 557,26. 577,12. — δύο τύποι
193,9.
περιέναι = περιέναι 443,7.
περιεχόμενος 17,3.
περίηρος 346,20.
περίκλασις (φωνης) 23,14. 310,2.
Περικλής 148,2. 229,19. 341,1. 380,28.
574,26.
περικλυτός 226,3. 538,2.
περιληπτικὸν ὄνομα 68,17. 69,5,10,18.
230,5. 240,33. 241,23,31. 382,16. 395,
17,28. 396,12. 557,4,21. 577,6.

- περίοδος, τί 57,9. 355,24. 514,10. *v. et.*
 πέροδος.
 περιπατῶ 92,23.27. 546,26. -τῶν 92,26.
 περιποιοτική σύνταξις 401,7.16. — τέχνη
 123,2.
 περιπωμένη 23,18. — τί XL 10. 136,21.
 294,42. 311,25. 569,4. — πόθεν εἴρηται
 24,3. 125,10. 294,43 seq. 311,27. 569,6.
 — σύνθετος τόνος 23,19. 33,9. 53,19.
 126,17. 138,19. 295,14. 310,18. 311,28.
 479,7. ἔξ ὀξείας καὶ βαρείας κύγκειται
 126,28. 127,5.17. 128,11. 138,11.27.
 175,26. 176,2.15. — μηκύνει βραχείαν
 53,24. — τίνας τόπους ἔχει 127,27.
 138,7. 153,22. 295,2. 311,31. 565,27.
 διὰ τί β' 295,5. πρὸ δύο συλλαβῶν οὐ
 τίθεται 138,10. 153,22. 311,32. 360,37.
 — οὔτε ἐπάνω βραχείας τίθεται 138,32.
 311,30. 320,7. οὔτε ἐπάνω θέσει μακρὰς
 127,29.
 περισπώμενον 295,3.
 περιστερὰ, ἡ 219,7. 363,17.24. 376,15.
 525,28. 572,39.
 περιστεριδεύς 531,24.
 περιστερὸς 376,15.
 περιστερός, ὁ 526,11.
 περιφέρω 91,29*. 92,24.28. -ρων 92,19.27.
 περίφρασις, τί 461,8.
 πέροδος = περίοδος 443,7.
 Πέρης 148,11. -ρη 148,18. -ρην 148,23.
 περσιτί 584,16.
 πέρυσι 583,18. 584,15.
 περυσινός 584,15.
 πέτρα 362,1.
 πετρήεις 234,16.
 Πέτρος 294,26. **385,24.** 575,4. Πέτρου
 575,5. Πέτρῳ 575,9. Πέτρον 575,11.
 ὦ Πέτρε 575,13.
 πεῖσις 393,23.
 πευτικόν 238,29. 239,14. — ἐπίρρημα
 67,18. 239,6. 240,12. 394,11. — ὄνομα
 67,17. 239,6. 240,11. **393,18.** 394,11.
 576,33.
 πῆ, πευτικόν 67,18. 99,13. 239,6. 240,
 16.23. 393,27. 394,11. 432,25. 433,17. —
 ὁριστον 67,23. 99,12. 393,32. 466,16.
 πήγνυμι **414,22.** — πέπηγα **245,25.** 246,12.
 400,34. 401,32. 578,23*. — πέπηγμαί
 401,33.
 πηγνύω **414,22.**
 πήδην 583,24.
 Πηλείδιος 573,17.
 Πηλείδης 138,24. 220,19.29. 221,11.34.36.
 223,13. 234,3. 365,21. 366,14.32. 367,1.
 368,4.17.22. 369,19. 370,4. 528,11.29.
573,10.16. Πηλείδης 138,24.
 Πηλείων 221,36. 368,4.18. 573,16.
 Πηλεύς 131,20. 244,1. Πήλεος 131,20.
 Πηλέως 464,12.
 Πηληϊός 222,13. 370,4.
 πηλίκος 67,17.21.26. 154,39.43. **238,30.**
 239,4.6.23.31. 240,11. **393,19.27.30.35.**
 394,11.28. 547,3. **576,34.**
 πηλικός 239,30.

πηλός 454,21.
 πηλώεις 541,21.
 πηνίκα **59,18.** 67,18. 154,37. 239,7. 240,16.
 274,9. **281,11.** 393,27. 394,12. **429,12.**
 433,13.17.21. 583,7.
 πηρός 454,20.
 πιδηέσσης 541,22.
 πίθων = πίθηκος 227,13*.
 πικρόν 388,35.
 πινακῆδόν 276,9.
 <πίνω> πείν 565,32. πέποται 541,5. *v. πῶμι.*
 πίκυρες = τέσσαρες 469,18. -ρας 470,3.
 Πιττακός 368,15.
 πῖω 410,17.
 πλάγιος (πτῶσις) 230,29. 383,22.35.
 πλακοῦς 128,24.
 πλανῆται ἐπτά 155,7. 198,2. 326,27.31.
 πόθεν λέγονται 198,7.
 πλάσμα, τί 449,10.13.
 πλαστική μελίσσων, τεχνοειδές 110,4.
 πλατάνιστος 537,19.
 πλάτανος 537,21.
 πλατυκός 403,15.
 πλατύς 235,1.
 Πλάτων 144,28. 148,5. 188,19. 189,16.
217,11.20. **359,6.17.21.** 381,22. 518,9.
 523,32. 540,5. 543,34. 547,13. Πλάτωνος
 381,22. 518,9.
 Πλατώνειος 224,1. 531,19.
 Πλατωνικός **223,10.** 224,1. 370,11. 371,5.
 381,23. 528,32. 531,18. 540,6. **573,20.**
 πλειστάκις 583,23.
 πλείων 541,1.
 πλείων 373,10.19. 541,1*. πλείον 542,1. —
 πλείστος 374,28.
 πλέκω **252,30.** 338,26. 342,2. 407,31.
 408,34. 415,4. πλέκων 417,32. — πλέξω
 338,26. 342,2. 408,34. 415,4.
 πλεονασμός, τί 461,10.
 πλευστέος 101,36. — πλευστέον **101,32.34.**
282,9.11. 434,24. 583,24.
 πλευστός 41,36.
 πλέω **253,14.** 410,5.17.
 <πλήθος> πλήθεος 467,21.
 πληθυντικός **229,33.** **247,28.** 381,14.20.28.
402,28. 545,10. — πληθυντικοί κατὰ
 ἐνικῶν καὶ θυϊκῶν λεγόμενοι 230,10.
 382,3.17.
 πληθός 241,7. 395,26. 557,10.
 πλήθω **252,35.** 338,33. 408,2. πλήρω
 338,33.
 πληκτρον 501,27.
 πλήμνη XXVI 34.
 πλήρως 202,22. πλήττω 415,6. πλήξω
 415,6. πέπληγα 202,22.
 πλινθηδόν 183,21. 191,3. 484,26.
 πλόκος 408,35.
 πλόος, ὁ 328,8. πλοῦς 128,18. ὦ πλόος
 328,9.
 πλούσιος 227,9. 233,31. 376,9. **386,28.33.**
 532,36. 552,33. **575,26.**
 πλούταε 227,9. 376,9.
 πλούτος 388,17.
 πλουτῶ 246,4.11. 247,9. 578,25.

πνεῦμα, τί XL 24. 295,42. — πνεύματα
 δύο 125,2. 152,37. 295,39. διὰ τί β'
 295,39. — διὰ τί ἐπνεοήθη 155,5. —
 πόθεν λέγεται 296,1 seq. — πνευμάτων
 βάσεις XL 29. — πνεύματος διαφορά
 διάφορον ποιῇ σημαινόμενον 6,5. —
 τεχνολόγημα περὶ τῶν πν. 154,6.
 πνέω πνεύω πέπνευκα πέπνευμαι 296,1.
 πνίγω 415,9. πνίξω 415,9.
 ποδάνιπτρα 378,25.
 ποδαπός 67,17.21. 239,25. 240,7.11. 393,
 27.30.
 πόδιον 226,31. 375,23.
 ποεῖν = ποιεῖν 331,21.
 πόθεν 67,18. 99,25. 240,16. 281,11.14*.
 393,24.27. 433,13.20.22.
 ποθέν 466,16.
 πόθι 99,25.
 ποῖ, ἐπίρρ. 240,16. 277,25. — σύνδ. πα-
 ραπληρ. 441,37.
 ποιέω 411,23. ποιῶ 229,2. 250,28. 251,8.
 253,24. 356,36. 404,2. 411,9.21.23. 565,
 31. ποιέεις 412,33. ποιεῖς 245,19. 356,37.
 411,21. 412,34. ποιεῖ 411,21. ἔαν ποιῇς
 245,19. ποιεῖν 565,32. *v. et.* ποεῖν.
 ποιῶν 417,33. — ἐποιοῦν 250,30. 251,7.
 477,32. — ποιήσω 251,10. 253,24. 411,9.
 — ἐποίησα 251,11. 401,34. — ἐποίη-
 σάμην 245,26. 246,5. 400,35. 401,33.
 578,23*. — ἐποίηθῃ 246,6. — πε-
 ποιήκα 251,9.12. — πεποιήμαι 71,9*.
 186,18. 228,26.29. 377,26.33. 543,6.9.
 -ται 228,26.30. 377,25.29.34. 543,5.10.
 — ἐπεποιήκειν 251,8.13. *v. et.* ποιητέος.
 ποιητός.
 ποιήεις 234,17.
 ποιήμα 28,15. 179,29. 180,4.11. 186,16.18.
 228,27.30. 315,5. 377,26.33. 449,26.
 473,31. 480,34. 481,8.13. 543,6.9. τὸ π.
 76,14. 257,15. 418,24.39. 580,10. —
 ποιήματος ἀρετὴ 472,7. πλάσματα 449,
 26. — ποιήματα 16,5. 567,5. — ἀνα-
 λύνονται εἰς λόγους 31,14.
 ποιήεις 180,2.12. 315,3. 449,24. 480,33.
 481,15. ἢ 76,14. 257,15. 418,23.39.
 580,10. — τίνι κρίνεται 304,4. — ποιή-
 σεως χαρακτήρες γ' 450,3.
 ποιητέος 101,36. 282,15. τέον 583,25.
 ποιητής 228,26.30. 229,2. 377,25.29.33.
 543,5.9. τίς 11,4. 166,13. 168,8. 179,29.
 300,37. 316,4. 449,23. 481,12. 566,37.
 567,3. ὁ π. 76,14. 257,15. 418,23.39.
 580,10. τί χαρακτηρίζει τὸν π. 300,
 35. 449,4. — ποιηταὶ παλαιάτατοι
 490,9.
 ποιητικός 13,20. 302,14.
 ποιητική 179,28. 481,12. — ἐνθουσιαστικὴ
 316,13. — τέχνη 167,31. 449,16. τί
 ἐστιν 1,27. 7,10. 110,19. 112,28. 157,36.
 298,6. 449,21. — -κῆς ὕλη 303,36. —
 ποιητικὴ φράσις 212,18.
 ποιητός 101,35. 282,15.
 ποίμνη XXVI 35.
 ποῖος 67,17.19.26. 154,39.43. 238,30. 239,

3.6.19.31. 240,11. 393,19.26.28.35. 394,
 11.25.28. 547,3. 576,33.
 ποῖος 67,24. 239,29. 393,33. — ποῖα λέξις
 449,9.
 ποιότης, τί 98,7. — ποιότητος ἐπιρρή-
 ματα 80,3. 98,2.6. 274,33. 275,4.29.
 276,13. 430,2.4.14. 562,16.24. — ποιό-
 τητες φυσικαὶ 117,12. συμβεβηκυῖαι
 117,15.
 πολεμίζω 579,1.
 πολεμικός 531,34.
 πόλεμος 579,1.
 πολίδριον 227,23.
 πολιεὺς 541,29.
 πόλις 218,15. ἢ 525,8. 572,31. πόλιος
 541,29.
 πολίτης 542,5. 565,20.
 πολίχνιον 376,23.
 πολλάκις 98,17. 276,29. 432,31. 583,23.
 -άκι 276,11*.
 πολύβοος, ὁ 149,6.
 Πολουευκεῖ χεῖρ 532,3.
 πολυκρημνος 234,16.
 πολύμητις 234,9.
 πολυπράγμων 228,29. 377,29.
 <πολύς> πολλοὶ 396,8. 546,4. οἱ πολλοὶ
 — ὧ πολλοὶ 382,32. πολλῶν 546,4.
 πολυστάφυλος 234,17.
 πολύτλας 380,9.
 πολύτροπος 456,34.
 πολυώνυμον ὄνομα 236,22. 390,2.14. 391,
 16. 554,36. 576,7.
 πονέεσθαι πονεῖσθαι 467,28.
 πονηρῶς 435,25.
 πόποι 272,27*. 278,7. 431,26.28.
 ποπυρμός 310,35.
 πορεύομαι 246,14.
 πόρνη XXVI 32.
 πόρρω 277,6. 583,20.
 πόσε 99,20. 281,13. 433,22.
 Ποσειδῶν 540,28.
 Ποσειδῶν 540,28. 576,25. -δῶ = -δῶνα
 66,24.
 πόσος 67,17.20.26. 154,39.43. 238,30. 239,
 4.6.22.31. 240,11. 393,19.26.29.35. 394,
 11. 547,3. 576,33.
 ποσός 67,24. 239,29. 393,34.
 ποσότητος ἐπιρρήματα 98,15. 276,29.
 432,31.
 πόστος 239,24. 240,11.
 ποταμός 540,33.
 Ποτάμων 540,33.
 πότε 154,34. 239,6. 240,15.16. 274,8.
 394,12. 433,17. 583,27.
 ποτέ 97,14. 466,15.21. 583,19*.
 πότερος 239,19.
 ποτήρ 541,5.
 ποτήριον (ἐξ ἑρίων ἐνδυμα) 301,14. 452,24.
 ποτόν 541,5.
 ποῦ, πειστ. seu ἑρωτημ. ἐπιρρήματα 67,18.
 239,6. 240,14.16. 281,11. 393,24.27.
 394,12. 433,13.17.21. — τοπικὸν ἐπίρρ.
 99,16. 431,34. — ἀόρ. ἐπίρρ. 67,23.
 393,32. 466,16.

ποῦ (παρὰ πληρ. σύνδ.) 67,2. 290,31. 441, 18,36. πού 586,10.
 πούς 128,18.
 πράγμα 228,29. 377,29. τί ἐστι 217,7. 360,8. 524,14. 572,17. πράγματος 164,4.
 πραγματικός 164,4.
 πρακτέος 101,36.
 πρακτικός, τίς 297,41. — πρακτική τέχνη, τί 1,23. 7,12. 110,21. 111,7. 112,24. 119,31. 122,33. 157,32. 162,11. 297,37. 298,3.
 πρακτός 101,36. 228,30. 377,30.
 Πραξιτέλειος 533,1.
 πράττειν 200,33. — πέπραγμα 228,29. 377,29. — καί 228,30. 377,30. — πεπρά-
 ξεται 261,18. *v. et.* πρακτέος. πρακτός.
 πρεσβύτερος 534,23. 577,27.
 πρεσβύτης 565,20.
 Πριαμιάς 573,18.
 Πριαμίδης 220,30. 221,32. 222,20. 367,30. 368,17. 369,3. 549,5. — δου 222,17.
 Πριαμυλλύδριον 375,4.
 Πριαμίνη 573,19.
 Πριαμίδης 222,3. 19,21. 368,29. 369,3. 573,18.
 Πριάμος 367,30. — μοιο 461,12. — μοι 37,17.
 Πριαμύλλιον 226,19. 227,28. 376,20. 539,21.
 πρό 93,18. 94,33. 95,1. 270,12. 372,5. 426,30. 519,34. 535,17. 582,14.
 προείπον 270,6.
 πρόθεσις 356,14. 464,34. 516,18. 519,26. 520,5. 547,39. 582,5. — πόθεν εἰρηται 216,2. 269,2. 358,7. 522,17. — ὅρος 91,20. — προθέσεως ἴδιον 216,3. 270,21. 425,28. — πόσαι 93,10. 270,11. 17. 582,14. — πῶς τέτακται ἐν τοῖς μέρ. τοῦ λ. 91,15. 521,29. — πόσα παρέπεται 426,12. διτο-
 νεῖ 92,7. — τίνες ἀναστρέφονται 271,1. 426,26. 38. — μονοσύλλαβοι 93,18. 270, 11.14. 582,14. — δισύλλαβοι 94,20. 270,13. 28. 426,25. 32. 582,20.
 προθυμία, τί XXXIX 35.
 προῖε XLVIII 5. προικός XLVIII 5. 435,6.
 προκέφαλος τίχος 54,6.
 Προκόπιος 294,27.
 πρόλογος, τί 451,33.
 πρόμαχος 380,10. 553,15.
 πρόπαλαι 96,19. 269,7. 273,33. 427,32. 428,27. 29. 583,19. 584,11.
 προπαροξύτονος 137,17. 153,15. 294,26. 565,20. — οὐκ ἐστι μακρὰς οὔσης ἐπὶ τέλους 137,34.
 προπάσας 461,16.
 προπερισπώμενον 295,4.
 προπέρου 583,19.
 πρόσ XL 5. 93,18. 95,1. 96,31. 197,21. 269,6. 7. 270,12. 277,33. 474,17. 519,36. 582,10. 14.
 προσαγορευτική (πτῶσις) 232,8. 384,16. 548,12. 575,12.
 <προσαυδάω> προσήδα 499,25.
 προσευκτικὸν μέλος 450,34.
 προσεχές, τί 527,1.
 προσηγορία 58,20. 77,22. 160,29. 214,17. 356,5. 8. 359,19. 517,37. 521,38.

προσηγορικόν (ὄνομα) 58,21. 77,23. 214,18. 222,27. 232,25. 233,27. 356,17. 385,32. 552,15. 20. 554,18. 558,3. 575,20. — διὰ τί δεύτερον τέτακται 386,3.
 πρόσθεν 99,32.
 προσλαλῶ 582,8.
 προσληπτικός σύνδεσμος 291,5. 7.
 προσόδιον, τί 451,17.
 πρόσδος 519,36.
 πρόσσοθεν 278,28. *v. et.* πρόσωθεν.
 προστακτική 245,1. 12. 362,16. 400,12. 28. 558,28.
 πρὸς τι (ἔχον) ὄνομα 193,16. 20. 23. 235, 9. 22. 387,4. 20. 388,37. 546,31. 553,25. 575,28. ἴδιον 388,2. ποσάχως 388,31. πῶς συντάσσεται 387,14. 553,32.
 προσυπακουόμενον (τρόπος) 461,20.
 πρόσφυγος 582,7.
 πρὸςω 96,31. 99,6. 277,33.
 προσωδία, τί ἐστι XXXIX 38. XL 6. 129,9. 172,11. 305,28. 308,35. 454,9. 474,14. 27. — πόθεν εἰρηται XL 3. 136,4. 150,34. 305,30. 454,12. 474,17. — λέγεται τριχῶς 124,27. 442,25. τετραχῶς 141,9. = προσ-
 φώνησις 474,24.
 πόσαι προσωδία 125,3. 126,30. 151,40. 292,18. 297,12. 565,14. διὰ τί ἰ' 141,10. 151,20. 152,4. 292,29. — πόσα εἶδη -ίας 124,33. 131,32. 292,30. 294,3. 567,18. διὰ τί δ' 141,12. 152,24. 292,31. κατὰ ποῖον τρόπον διαιρεῖται 132,32. — αἱ -ιαί οὐκ εἰς στοιχεῖα 496,23. ἀπὸ στοιχείων τὴν γένεσιν ἔχουσιν 135,26. 141,20. 152,16. 292,23. 295, 14.
 κατὰ προσωδία 13,15. 16,12. 172,10. 454,8. 567,17. 569,1.
 πρόσωθεν 278,29. *v. et.* πρόσσοθεν.
 πρόσωπον, τί 248,4. 403,5.
 πρόσωπα ἀντυνυμῶν 78,16. 82,8. 260,6. 261,1. 581,7. — πρωτοτύπων 78,16. 261,1. 424,11. 561,9. παραγῶγων 82,8. 262,12. 424,13. — ῥήματος 73,26. 247,30. 402,30. 559,1. 579,8.
 προτακτικὸν ἄρθρον 74,18. 20. 257,3. 420, 19. 421,36. — προτακτικά σύμφωνα 47,3. 334,6. — φωνήεντα 38,27. 200, 4. 13. 330,7. 38. 499,11.
 προτέλιος 542,11.
 πρότερος 372,5. 519,34. 535,17.
 προφορά 16,6. 171,17. 305,13. 568,38.
 προφορικός λόγος 568,39.
 πρόφρων XLVIII 4. 435,4.
 πρόχειρος 14,19. 169,15. 567,41.
 προχθές 582,11. 583,19.
 πρωῒ 584,15.
 πρωίνος 584,15.
 πρωτεῖον 317,22. 318,15.
 πρωτίστος 242,33. 537,7.
 πρῶτος 35,30. 70,19. 242,31. 243,7. 317,22. 318,12. 15. 398,4. 487,38. 537,7. 577,27. 585,16. — πρώτη ἄνω (στιγμή) 24,17. 26,26. 312,33. — πρώτη θέσις = πρό-
 θεσις 269,31. — πρῶτον πρῶσων

247,30. 248,6. 259,4. 402,32. 549,37. 579,9.
 πρωτότοκος *et* πρωτοτόκος 5,29.
 πρωτότυπον, τί 364,24. 527,22.28. — πρω-
 τότυποι άντνωνυμίοι 74,27. — *δνομα* 219,
 16.24. 573,1. εἶδη 220,7. — *ρήμα* 247,14.
πσαλμός = *ψαλμός* 333,13.
 <πτέρυξ> πτέρυγος *et* πτερύγος 454,5.
 πτοιαλέος 194,32. — *έον* 194,28.
 πτόλεμος 469,15.
 πτύσσω 276,2.20. 562,27. πτύξω 276,2.
 πτώσις 407,28. τί *XLI* 1. 230,22. 383,1.
 523,7.9. 550,24. 551,10.
 πτώσεις άντωννυμίας 87,27. 581,18. —
 πρωτοτύπου 87,27. 261,14.27. 264,12.
 265,3. — παραγώγου 88,8. 265,13.
 ἄρθρου 75,27. 76,27. 257,17.26.33. 418,25.
 580,13.
 μετοχής 417,27.
δνόματος 75,32. 76,5. 230,20. 382,36.
 546,5. 549,33. 575,3. πόσαι 547,12 seqq.
 συγγένειαι γ' 405,36. τάξις 548,14.
 πτωτικόν, τί 74,13. 418,16. 523,4. —
 πτωτικά μέρη τοῦ λόγου 359,28.
 πυγοστόλος γυνή 297,2.
 <Πυθαγόρας> Πυθαγόρου 530,3.
 Πυθαγόρειος 223,26. 530,3.
 Πύθιος ('Απόλλων) 347,31.
 Πυθοί 278,4.
 Πυθώ 278,4.
 πυκνά 563,26.
 πυκτική, πρακτική τέχνη 111,13.
 πυκτίον 195,25.
 πυκτίς 195,25.
 <πύλη> πυλών πυλάων 126,18. 138,20.
 πυλέων 467,24.
 πυλών, *ό* 194,5. τοῦ πυλώνος 194,3.
 πύξ 60,4. 98,6.9. 275,29. 276,1.20. 430,14.
 562,27.
 πυξίον 195,21.
 πυξίς 195,21. χαλκή 458,24. 459,6.
 πυρ πυρός 542,33.
 πυργίσκος 227,12. 228,2. 376,1.12.
 πύργος 227,12. 228,2. 362,1. 376,1.12.
 πυρέσσω 246,11.
 πύρινος 398,33. 577,28.
 πυρός 542,33.
 πυρρίχιος 229,22. 544,35.
 Πύρρος 391,3.
 πῶ 67,4. 290,32. 441,19.36. 586,10.
 πωλῶ 342,3. πωλήσω 342,3.
 <πῶμι> πέπομαι 413,22. *v. et.* πίνω.
 πῶς (*interrog.*) 67,18. 239,7. 240,13.16.23.
 281,11. 393,27. 394,12. 433,13.17.21.
 (*indef.*) 466,16.
 πῶυγξ 207,2.

—
 Q = *ένενήκοντα* 325,5. κόππα 496,6. *vide*
παράσχημα.

P.

ῥ 322,26. ῥῶ 507,25. τάξις *έν τοῖς* *ct.*
 487,37. *πόθεν* 322,27. 489,23. *εί* *έστι*

φωνήεν 42,16. 143,24. 188,22 seqq.
 πνεύματα δέχεται 126,2. 143,11. *τήν*
πρό αὐτοῦ βραχέϊαν *μηκύνει* 55,8.
ρά 67,1. 106,2. 290,31. 291,24. 441,18.36.
 442,11. 586,10.
ῥαθυμία 292,16.
ῥάθυμος *ῥαθύμου* 292,15.
 <ῥαίνω> ῥανῶ 126,24. *ἔρραγκα* 341,3.
ῥάκος 295,37. *v.* *βράκος*.
ῥάμφιον 196,11.
ῥάμφος 196,11.
ῥῆον 295,36. *vide* *βρῆον*.
ῥάπται 29,4.
ῥάπτω 29,3.14. 188,26. 189,13.34. *ἔρραπτον*
 143,19. *ῥάψω* 29,6. 180,13. *ῥάψαι* 179,8.
ἔρραφα 189,13.33. *ἔρράφθαι* 315,28.
ῥάρος 143,13.
ῥαφική τέχνη 445,22.
ῥαψῳδία, τί 28,10. 179,5.28. 180,10. 314,20.
 315,1. 480,18.32. 481,23. — *πόθεν* *εἰρηται*
 28,24. 179,7. 180,13. 314,31. 315,22.26.
 316,2. — *περί* *ῥ.* *εὐκαιρον* *έν τῷ* *περί*
ποιητικῆς 314,19.
ῥέα 563,26.
ῥέεθρον *ῥείθρον* 295,12.
ῥεῦμα 144,26. 189,26.
ῥέω 143,12. 403,16.
ῥήδην 563,24.
ῥήμα 356,10. 515,17. — *δρος* τοῦ -*τος*
 71,9. 161,4. 244,10. 399,21. 578,8. —
πόθεν *εἰρηται* 71,9*. 244,7. — *μετά* *τό*
δνομα *τέτακται* 71,2. 244,5. 521,13.
 522,9.21. — *ἄπρωτον* 359,45. — *πόσα*
παρέπεται *τῷ* -*τι* 73,7. 244,29. 399,22.
 578,13. *v. et.* *ἀριθμός.* *διάθεσις.* *ἐγκλισις.*
εἶδος. *πρόσωπον.* *συζυγία.* *σχῆμα.* *χρόνος.*
 — *ρήματος* *ἴδιον* 215,28. 244,23. 520,31.
ῥηματικόν δνομα 70,28. 228,25. 229,1.
 243,23. 377,23. 399,14. 543,3. 574,8.
τύποι 377,30.
ῥήσις 71,9*. τί 452,1.
ῥήτορεία 292,17.
ῥητορεύω 292,17. -*εὖει* 328,1.
ῥητορικός 297,41. 371,21. 532,22. 533,26.
 -*κῶς* 435,26. -*κῶτερος* 371,24. 533,28.
ῥητορική 360,8. *τέχνη* 168,2. *πρακτική*
τέχνη 111,16. *λογική* *τ.* 297,37. *ἐγκύκλιος*
τ. 112,18. *ῥητορικής ἀρετῆς* 302,19. *εἶδη*
 168,20. 301,34. 453,5. *τέλος* 115,4.
ῥήτωρ 144,32. 189,17. 532,24. *τίς* 166,19.
 168,7. 301,2. *τέλειος* *ῥ.* 133,24. 168,28.
 301,36. 371,20. 453,8. 533,25.
ρίμφα 563,26.
ρίπτω *ρίπτῶ* -*εἰς* 254,2. *ρίπτει* 254,2.
 477,30.
ῥοά 196,30.
 'Ρόδαξ 227,9. 376,9. 539,6.
 'Ροδιακός 371,1. 532,8.19.
 'Ρόδιος 144,5. 227,9. 376,9. 532,9. 533,12.
 539,6. 'Ροδίου 498,32. 'Ρόδιοι 498,33.
 — 'Ροδία 144,5. 222,18.
ῥόδον *vide* *βρόδον*.
ῥοιά 195,31.
ῥοίδιον 195,31.

ῥοῖζος 69,27. 201,18.21. 242,10.16. 322,26.
333,8. 334,37. 396,28. 557,30. 577,16.
ῥόπτρον 501,27.
ῥοῦς 128,18. 144,26. 189,26.
ῥύδην 280,24.
ῥυδόν 280,23.
ῥυθμός, τί 451,28.
ῥυπῶ ἐρρύπκα 189,13.33.
ῥυτήρ *vide* βρυτήρ.
ῥῶ = ὑγιάζω 29,1. ἔρρωο 29,2.
ῥωμαῖζω 428,2.
Ῥωμαϊκός 371,1.
Ῥωμαῖος 370,25. 573,6.
ῥωμαῖστὶ 428,1.
ῥωμαλέος 542,9.
ῥώμη 143,12. Ῥώμη 573,5.
ῥῶς = ὑγεία 29,2.

C.

ῥ 204,3. 322,29. 342,7. πόθεν 322,29.
489,25. τάς ἐν τοῖς στ. 487,37. 495,8.
ἄσχημον 333,10.33. διπλασιάζεται 56,1.
τὴν πρὸ αὐτοῦ βραχεῖαν μὲν κύνει 56,8.
μέλλοντος χαρακτηριστικόν 409,11.18.
καγίον 195,17.
κάγος 195,17.
κάκιον 226,31. 375,24. 538,25.
κακίον 226,32. 375,24. 538,26.
καλπιγγολογχηγνάδης 378,11.
κάλπιξε 207,2. τί 452,9.
καλπίδω = καλπίζω 493,11.
καλπιστική, ὀργανική τέχνη 111,26.
Caμάρεια 573,6.
Caμαρείτης 573,7.
Cάμιος 370,23.
Cάμος Cάμου 15,18.
Caπφικόν 465,25.
Caπφῶ 503,10.
Cάρδης Cάρδεως 518,9.
καρκαμοπιτυοκάμπτης 378,12.
καρκαμός 447,25. τί 461,27.
καρκικῶς 435,26.
καρκίνως 275,12.
καρκίον 195,19.
cάρε 195,19. 346,19. καρκός 195,19. cάρκεc
281,25. *vide* cύρκεc.
cάρπη 195,22.
καρπίον 195,22.
κατυρίσκος 228,2*
καφηνής 541,32.
caφής 541,32. caφῶν 583,8. — caφῶς
428,28*. 582,28. 583,8.
cβέννυται 465,23. cβέσω 47,6*. cβέαι
XLII 2*.
cδυγός = ζυγός 203,33. 333,11. 504,18.
c(ε)αυτοῦ 88,21. 89,30. 265,26. -τῷ 89,30.
-τόν 89,3.31.
cέβω 73,22.
ceῖω 201,21.
ceμνείον 194,8.
ceός = θεός 467,4.
ceῦτλον *vide* τεῦτλον.

ceῡω = ὁρῶ 125,19. 127,8. 296,4. 336,29.
ceύεσθαι 336,30.
ceμαινόμενον 455,9.
ceμείον 24,20. 312,8. 313,9.
ceήμερον 59,17.24. 71,18.30. 72,3. 97,14.21.
274,7.26. 429,12.17. 583,7.
ceθένος 36,1. 318,14. 331,10.
ceγμός 42,11. 201,16.20. 333,4.
ceδήρεος 128,22. -ροῦς 128,23.
ceδηρος, cῶμα 482,15.
ceίξε 201,17. 242,19.
Cικελός 542,31.
cἰλλος, τί 451,23.
Cιμοῖς 346,24. 541,28. Cιμοῦς 128,24.
346,24. 541,28.
Cίμων ὁ cκυτεῦς 163,27.
cτίον 195,25.
cίτος 195,25.
cκαῖός 542,30.
Cκάμανδρος 237,24. 391,4.
Cκείρων 165,22. 448,24.
cκέπαρνον (= ἔριον, δέρμα τοῦ ἀρνός)
11,16. 301,13. 452,23.
cκηνική ψδὴ 452,6.
cκηπάνη 196,6.
cκηπάνιον 196,6.
cκῆπτρον 345,25.
cκιαγραφίαι 115,32.
cκινδᾶσός 130,15. [478,23].
cκίφος = εἶφος 203,32. 504,18.
cκολιόν, τί 451,14.
cκοπός, τί 4,4. 123,29. 452,10.
cκότος 235,36. 387,29. 388,17.36.
cκυμνίον 195,20.
cκύμνος 195,20.
cκυτοτομική, ποιητική τέχνη 2,3. 110,20.
158,2. πρακτική τ. 162,11.
cmήχω ἐcμῆχα 501,31.
cmιλίον XLII 2*.
Cμύρνα XLII 2*. *vide* Ζμύρνα.
cολοικισμός, τί 170,23. 446,35. 456,25.
cός *vide* cῶς.
cός 82,8.11.26. 85,33. 87,22. 88,8. 90,34.
262,12. 263,10. 264,8. 265,13. 267,9.
268,10. 423,29. 425,13*. 581,8.16. *lectitur*
82,34—83,25. coῦ 88,8. 265,13. 425,9.
cῶ 88,9. 265,14. cόν 88,9. 265,14.
425,13*. cῶ 87,22. 264,8. 268,10*.
581,16. coί 87,23. 264,9. 268,10*. 581,18.
— cή 85,33. — cόν 85,33.
coφία, ἡ 572,31.
coφικός 533,8.
Coφοκλῆς 23,28. -κλῆς 229,17. 380,18.
574,22.
coφός 75,20. 114,6. 127,26. 144,6. 148,11.
244,2. 294,25. 418,31. 533,7. 535,29.31.
553,15. 565,19. 574,21. τὸν coφόν 75,20.
coφοί 97,34. 429,38. 479,1. coφῶν
60,2. 97,34. 430,1. — coφή 144,6.
418,31. coφαί 97,34. 429,38. — τὸ coφόν
75,20. 418,31. coφά 430,1. — coφῶς
60,2. 96,5. 97,31. 98,1. 274,28. 275,1.
5.10. 427,31. 428,28. 429,34. 430,1.6.
435,25. 562,11. 584,4.

κοφύτερος 85,33. 225,38. 371,19,31.
 423,29*. 533,23. 535,29,31. -τέρα 85,33.
 423,29*. -τερον 85,33. — κοφύτατος
 225,31. 226,1. 374,18.
 σπάθη 236,14. 390,3. 576,5.
 σπαλίδα = ψαλίδα 320,23.
 σπαρτίον 195,26.
 σπάρτος 195,25.
 σπειρηδόν 183,21. 484,26. *v. et.* σπυριδόν.
 σπείρω 46,18. 108,17. 189,33. 253,10.
 333,28. 341,36. 409,29. 410,4. 505,15.
v. et. σπέρρω. — σπερώ 46,18. 333,28.
 342,1. 410,4. 505,15. — ἔσπαρκα 189,33.
 σπέλλιον = ψέλλιον 203,32. 504,18.
 σπέρρω = σπείρω 117,31.
 σπῆλαιον 131,19.
 σπληνικός 532,21.
 σπονδείος 229,22. 544,35.
 σποράδην 280,23.
 σπόρος 108,18.
 σπυρίδιον 195,31.
 σπυριδόν 183,21*. 190,36. *v. et.* σπειρηδόν.
 σπυρίς 195,31. 454,24. σπυρίδος 195,31.
 σταδὴν 280,24.
 σταδόν 280,24.
 σταθμισάμενος 465,25.
 σταθμός 465,28.
 σταμνίον 195,21.
 στάμος 195,21.
 στάσις 574,16.
 σταφίς 336,8. 358,23. *vide etiam* ἀσταφίς.
 ὀσταφίς.
 στείχω 35,25. 192,8. 193,3. 318,9. πόσα
 σημαίνει 297,1.
 στέλλω 189,33. 296,45. 463,33. 464,3.
 ἔστέλλον 464,3. στελῶ 464,3. στείλω
 464,4. ἔσταλκα 189,32.
 στέμμα 186,19.
 στενός στενότερος 535,32.
 Στέφανος 565,21.
 <στεφανώ> -νοῦμαι 578,22*. -νύω
 411,34.
 <στέφω> ἔστεμμα 186,19.
 στήτη = γυνή 11,25. 452,28.
 στιγμή 24,8. 177,3. 178,5. 312,28. 442,29.
 479,24. — τί ἐστὶ 24,19. 178,1. 312,6.
 313,1. — πόθεν 312,22. — τίνι διαφέρει
 ὑποστιγμῆς 25,23. 178,12. 312,21. 313,33.
 480,3. — βραχείαν μηκύνει 54,27. —
 διάφορον ποιεῖ σημανόμενον 6,9.
 στιγμαί τρεῖς 24,9,13. 176,18. 312,8,24.
 479,27. τέσσαρες 177,19. ὀκτώ 24,16.
 312,32.
 στιχηδόν 183,23. 191,20. *v. etiam* διςχιδόν.
 στίχος 475,22.
 στλεγγίον 195,17.
 στλεγγίς 195,17.
 στλεγγός 195,17.
 Στοιαδέως Διὸς ἱερόν 192,16.
 στοιχεῖον 193,5. — τί ἐστὶ 31,6. 45,33.
 165,6. 181,1. 182,12. 190,6. 197,10.
 299,39. 316,24. 317,29. 319,19. 323,36.
 333,14. 482,4. 483,15. 491,4. 496,2.
 ὁμῶνυμον 182,10. 196,18. 197,9,30.

323,32. 324,38. 496,34. ποσαχῶς 317,32.
 = μέρος τοῦ λόγου 514,35. — πόθεν
 εἴρηται 35,24. 186,5. 192,8,12,28. 193,3.
 197,17. 317,18. 318,8,28. 319,17. 324,35.
 496,30.
 στοιχείον ταυτὸν ἐστὶ καὶ γράμμα 32,17.
 35,22. 197,15. 319,14. 324,33. 496,29.
 οὐ ταυτὸν 196,16. 323,26,28. 495,34.
 — τὰ στ. ἐκ τῆς φωνῆς ἐγένετο 330,33.
 482,3. — πόσα στ. 318,21. — τῷ στ.
 παρέπεται τρία 31,19*. 326,8. τέσσαρα
 31,19. 197,24. 317,7. πέντε 483,23.
 ἔξ 317,38. — στοιχείων χαρακτήρες
 183,17,26. 190,30. 484,12 seqq. — ὀνό-
 ματα 31,21,30. ἀκλιτα 184,3. 191,23.
 μονόπτωτα 231,10. 523,33. — ἐκφω-
 νήσεις 31,24. 32,20. Ἐξ διαφοραὶ 34,16.
 — τάξεις 31,22. 35,26. αἰτία τῆς τάξεως
 485,2 seqq. 492,10 seqq. 496,27. αἰτίαν
 οἶδεν οὐδεὶς 317,15. — διαιρέσεις
 483,30.
 στοιχεῖα, τὰ τέσσαρα (κοσμικά) 36,9. 197,6.
 317,25. 323,32. 324,35. 329,5. 356,3.
 στοιχειωτής, ὁ 492,20. 493,18,36.
 <στοιχεῖ> στοιχῶ 186,5.
 στοιχος 193,3. 317,24. 318,9,15. = τάξις
 192,9,23. = ἀριθμός 192,15.
 στόλιον 226,31. 375,23.
 στόλος 297,3.
 στόμα 360,41.
 στραβός 49,24.
 στράγγε 50,8. 205,6. 207,2. 345,8,22. 346,
 1,8. 493,8. 570,19. στράγγε 345,14. 346,17.
 στρατηγική, πρακτικὴ τέχνη 1,23. 110,21.
 112,25. 157,33.
 στρατηγός 149,22.
 στρατιά 565,25.
 στρατός 240,36. 381,35. 557,6.
 στρουθός 49,24.
 στρωμνή XXVI 35.
 κύ 78,16,24. 79,8. 80,7,28. 86,6. 87,14,27.
 90,8,34. 247,34. 260,3,19. 261,1,3,12,15.
 263,32. 264,12. 266,23. 267,1,9. 268,10*.
 402,36. 423,25. 424,11. 519,1. 561,9.
 581,7,10,13,18*. *vide* τὸ. — κοῦ 80,12,30.
 82,24. 87,28. 88,21. 260,19. 261,3,15.
 264,16. 265,26. 267,9. 423,26. 424,35.
 425,9,13*. 581,18*. *ceio* 264,23. 466,
 12,14. *ceōen* 268,8. — κοί 80,17,33.
 87,28. 261,4. 264,26,29. 424,23. 466,13.
 581,18*. — *cé* 80,22. 81,1. 87,28. 89,1.
 261,4. 264,26. 425,13*. 466,15. 581,18*.
 τὸν *cé* 91,4. — *cú* (*voc.*) 81,3. 87,28.
 264,32. 265,10. 581,21.
cpwī 81,8. 87,15. 263,33. 267,10. 268,10*.
 581,14. *cpwīn* 81,16. 83,33. 267,10.
 465,39. *cpwī* (*voc.*) 81,18.
 ὁμείς 81,23. 87,15. 263,33. 267,12. 268,10*.
 581,15. ὁμῶν 81,25. 84,29. ὁμέων
 267,12. ὁμῖν 81,28. 264,28. ὁμᾶς 81,30.
 581,4. ὁμείς (*voc.*) 81,32.
 συγγεγυμνασμένων 2,30. 9,11.
 συγγενικά ὀνόματα 365,35.
 κύγγονος 465,9.

- κυγγράμματα 16,5. 473,32. 567,5. ἀνα-
 λύεται εἰς λόγους 31,14.
 κυγγραφεὺς, τίς 11,5. 166,17. 168,4. 300,38.
 448,36. 567,2.4.
 κυγγραφική 168,2.
 κυγκαλῶ 465,10.
 κυγκαταθέσεως ἐπιρρήματα 100,28. 279,31.
 432,9. 563,19.
 <κυγκρίνω> κυγκέριται 371,15.
 κύγκρις 303,29. 371,12.19.33. 372,11.
 373,25.34. 471,26. 533,24. 536,24. 573,25.
 πῶς γίνεται 534,26. 535,3. — κυγκρίσεως
 ἐπιρρήματα 101,13. 261,8. 433,12. —
 ὀνόματα 534,15.
 κυγκριτικός 532,26. — κυγκριτικόν (ὄνομα)
 225,4.33. 228,7. 233,13. 371,10.29. 372,
 3.7. 374,20. 376,32. 501,36. 533,20.
 534,15. 538,4. 539,15. 573,23. — τύποι
 225,19. 226,8. 373,8.12. 535,22. 573,30.
 — ἴδιον τῶν c. 225,23.38. 226,6. 372,15.
 534,5. — πῶς παράγεται 535,15. —
 -κῶν σύνταξις 537,22.
 κύξιφος 465,11.
 κυγχέω 465,11.
 κύχρονον 465,1.
 κύζυγία 251,27. 406,4.17.24. 559,19. —
 κυζυγίαι 73,26. 579,19. πόθεν εἰρηται
 252,6. 406,5.27. — πόσαι 252,15.23.
 253,27. 254,3. 407,9. 417,32. βαρυτόνων
 252,15. 407,9—411,14. περισπωμένων
 253,27. 411,15—413,6. εἰς μὴ 254,3.
 413,7—414,36.
 κυκή 365,13. 385,13.
 κυλλαβή 349,2. — τί ἐστι 48,2. 205,1. 344,
 23. 346,10. 508,23.26. 509,3. 570,8. —
 μερίζεται εἰς στοιχεῖα 31,8.15. 48,19. —
 πόθεν 332,16. 348,37. — μονογράμματοι
 -αὶ 48,22. 344,31.35. 406,31. 570,20. —
 μεγίστη c. 205,5. 345,7. 346,1.7.14. 570,
 18. — οὐδέποτε εἰς τρία σύμφωνα λήγει
 49,22. 346,22. — περί βραχείας -ῆς
 50,11. 208,7. 348,33. 349,4. 510,29.
 571,16. — περί κοινῆς -ῆς 50,19. 208,15.
 349,18.23. 511,2. 571,24. πόθεν λέγεται
 51,10.24. 352,6. τρεῖς τρόποι 209,31.
 ιβ' τρόποι 50,23. — περί μακρᾶς -ῆς 49,9.
 205,12. 346,35. 347,7. 509,7. 570,25.
 τί 509,19.
 κυλλέγω 465,4.
 κύλληψις 441,9. τί 462,15. — κυλλήψεως
 ἐπιρρήματα XV 28*. 281,24. 433,26.
 κυλλογιστικοὶ σύνδεσμοι 65,25.31. 105,27.
 284,13. 441,3. 586,4.
 κυμβαίνω 465,7.
 κυμβεβηκότα 496,20.
 κυμμένειν 201,19.
 κύμμονος 465,5.
 κυμπλεκτικός 532,26. — κυμπλεκτικοὶ σύν-
 δεσμοὶ 61,19. 103,14. 105,9. 284,11.19.
 285,3. 286,5.24. 287,27. 288,25. 437,6.21.
 459,37. 584,24. πόσοι 437,28.
 κύμπος 465,7.
 κυμπράττειν 200,33.
 κύμφωνον 465,7. — τί XLII 9. 332,25.33.
 500,23. — πόθεν XLII 5.12. 41,18.
 200,32. 332,26.28.30. 500,26. — κύμ-
 φωνα ιζ' 41,16. 200,30. 332,27. 500,21.
 — διὰ τί ἐπενοήθη 198,16. 501,10. —
 εἰ φωνὴν ἔχει 198,11. 500,28. — κυμ-
 φῶνων κα' διαφοραὶ ἐκφωνήσεων 34,7.
 324,17.
 κύμψιφος 465,8.
 κύν 93,18. 94,16. 95,1. 200,32. 270,12.
 344,28. 348,37. 389,2*. 464,33. 582,14.17.
 συναίρεσις 147,4. 352,13.
 συναίτιος 389,2*.
 κυναλοφή 210,11. 309,15. 352,13. 454,30.
 -ῆς ἑπτὰ εἶδη 146,30. 309,16.
 κυναπτικὸν ὄνομα 396,7. — κυναπτικοὶ
 σύνδεσμοι 63,30. 105,4. 284,12.31. 286,8.
 288,3.20.27. 438,28. 564,22. 585,6. ἀντί
 παρακυναπτικῶν 289,19.
 κύναρθροι ἀντιωνυμῖαι 90,34.
 κύνδεσμος 356,14. 516,8. 519,27. 520,10.
 — τί ἐστὶ 61,10. 102,15. 283,26. 284,6.
 436,1.5.12.34. 584,23. — πόθεν εἰρηται
 102,14. 216,24. 283,4.15.20. 284,8. 358,9.
 435,31. — πῶς τέτακται ἐν τοῖς μέρ.
 τοῦ λ. 102,5. 283,4.13.24. 435,36. 437,1.
 521,36. — συνδέσμου ἴδιον 216,6. 288,28.
 438,30. — τρόποι ἡ' 284,11. 436,4.33.
 437,3. 584,24. — πόσοι κύνδ. 440,15.
 564,33.
 κύνδουλος XLII 4. 236,10. 389,17. 554,21.
 κυνείρον 329,29.
 κυνεκδοχή, τί 460,30.
 κυνεκφαντικὸν ὄνομα (κτητικόν) 223,33.
 530,32. κυνεμφ. 370,20.
 κυνεκφώνησις 210,14. 352,11. = συνίζησις
 210,8. τρόποι δ' 210,16.
 κυνέπεια, τί 127,31. 140,19.22. 294,38.
 κυνήθεια 465,6.
 κυνεσταλλόμενον, τί 499,9. *vide* κυσελλόμενον.
 κυνήγορος 544,23.
 κυνηρημένος τόνος 310,14.
 κύνθεσις 212,14. 214,9. 355,27. 443,31.
 464,36. κατὰ κύνθεσιν λόγος 513,23.
 κύνθετον, τί 190,8. 340,35. 378,7.17. —
 κύνθετοι λέξεις πῶς γίνονται 148,1. —
 κύνθετον ὄνομα 229,8. 341,1. 378,22.
 379,33. 574,11. διαφοραὶ δ' 229,15.
 380,1. 544,29. 574,19. — ῥήμα 247,18.
 402,22. — κύνθετος κυλλαβή 33,11. —
 κύνθετα σύμφωνα 504,24. — κύνθετος
 τόνος v. περισπωμένη.
 κύνθρονος 389,2*.
 συνίζησις 210,10. 443,20.
 κύν καιρῷ 464,36. 465,2.
 κυννεύειν 201,20.
 κύννους 128,19.
 κύνοικος XLII 3. 200,35*.
 κύν πόνω 465,2.
 κύνταγμα, τί 451,3.
 κύνταξις 212,13. 214,8. κατὰ κύνταξιν λόγος
 513,24.
 κυντελικὸς 405,14.
 κυνώνυμον 236,4.13.20. 390,1. 554,13.21.
 576,4.

κυριγμός 42,13. 201,18*. 310,35. 323,7.
 333,7. 334,36. 478,19.
 κυρίῳ 201,20.
 κυρισμός 181,24. 201,18.
 κυριστί 273,25. 430,11. 584,16.
 κυριστική, ὀργανική τέχνη 111,26.
 κύρκες = cárkes 281,25.
 κυρράπτω 201,21. 349,2.
 κύρροπος 465,5.
 κύσκαρκος 465,12.
 κύσσωμος 349,3. 465,13.
 κυστάδην 280,24.
 κυστελλόμενον, τί 328,23. *vide* κυνεσταλ-
 μένον.
 κύστημα, τί XLI 3. 2,27. 9,1. 108,33. 157,20.
 161,29. 297,21. 299,4.9. 445,13.
 κυστολή 297,4.
 cφάδδω = cφάζω 493,11.
 cφαίρα cφαίρας 143,30. 189,7.
 cφείς *etc.* *vide* ἱ.
 cφετερίζομαι 402,13.
 cφετέρος 84,31. 85,36. 267,13. 402,14.
flexitū 85,1—25. — τέρα -τερον 85,36.
 Cφίξε 345,22.
 cφόδρα 101,16. 281,15. 433,24.
 cφραγίδονυχαργοκομήται 149,29.
 cφραγίς 501,28.
 cφωέ *et* cφωίν *vide* ἱ.
 cφωῖ *vide* cυ.
 cφωίτερος 83,35. 85,34. 263,11. 267,10.
flexitū 84,9—27. — τέρα -τερον 85,35.
 cχέσις, τί 277,11. 279,1. 562,34. γίνεται
 κατὰ ε' τρόπους 277,12.
 cχελιαστικά ἐπιρρήματα 60,14. 100,11.
 258,18. 278,6. 279,21. 431,21. 520,29.
 563,7.
 cχήμα, τί XL 38. 378,3. 456,23. 462,34.
 543,19. 545,4. — πόθεν εἴρηται 229,9.
 379,21.
 cχήματα ἀντωνυμίας 88,20. 265,25. 425,15.
 — ἐπιρρήματος 96,17. 273,32. 427,30.
 428,26. 583,18. — μετοχῆς 417,24. —
 ὀνόματος 229,8. 378,3. 379,30. 543,17.
 574,10. — ῥήματος 73,8.20. 247,17.
 402,21. 558,31. 579,2. — συνδέσμου
 283,7.
 cχῖ = χῖ 323,4. 490,1.
 cχοινοβατική, ματαιοτεχνία 110,14.
 Cωκράτης 216,27. 217,11. 232,17.20. 233,1.
 358,26.32.36. 359,6.17.20. 385,28. 547,13.
 552,10. 572,21. 575,20*.
 cῶμα, τί 217,4. 360,6. 524,13. 572,17.
 cῶς cός 497,31.
 cῶτειρα cωτείρας 143,31.
 cῶφρων 343,23. 386,26. 535,28. 552,32.
 575,23. ὁ *et* ἡ 217,14. 357,16. -ονος
 -ονι -ονα ὦ cῶφρων 343,23. — τὸ cῶ-
 φρων 343,24. — cωφρόνως 275,10. —
 cωφρονέστερος 535,28.

T.

τ 322,31. 559,30. πόθεν 322,31. 489,29.
 τάξις ἐν τοῖς cτ. 488,1. 495,12. πῶς ἐκ-
 φωνεῖται 44,7. χαρακτήρ 322,36. 489,29.

διπλασιάζεται 56,2. τὴν πρὸ αὐτοῦ
 βραχείαν μὲν 56,10.
 τάγηνον 322,32. *vide* τήγανον.
 τᾶθιοπία = τῇ Αἰθιοπία 309,21.
 τακτικὸν ὄνομα 70,19. 242,29. 243,2. 398,3.
 534,12. 558,7. 577,26.
 τάλαν (*adverb.*) 281,19.
 τάλαντιαῖος 370,29. 530,19. 533,14.
 τάμα = τὰ ἐμά 309,18.
 ταηλεγῆς 234,11.
 Τανταλίδης 221,32.33. 222,5. 357,4. 367,30.
 368,20. 369,3.
 Τανταλῖς 222,5. 369,4.
 Τάνταλος 357,4. 367,30.
 τανύγλωστος 234,34.
 τάξις 585,16. — τάξεως ἐπιρρήματα 280,18.
 433,1. 563,28.
 τάρ 442,10. 443,15.
 ταρσός, ὁ 318,27.
 τάσις 131,27. κατὰ πλειόνων φέρεται
 130,3. — δύο εἶδη τάσεως 136,31. —
 οὐκ ἔστι τ. πρὸ τριῶν συλλαβῶν 137,25.
 ταῦρος XLII 11.
 ταυτότης 379,2. 544,12.
 τάχα 61,4. 101,13. 280,16. 281,1. 432,35.
 563,23.
 τάχος 525,17.
 ταχύς 233,16.30. 372,33. 373,15.20.28.
 386,23.27.32. 535,29. 536,16.25. 552,28.
 573,32. 575,25. — ταχεῖα 292,13. 568,10.
 — ταχύ (*adverb.*) 273,29. 428,12. — τα-
 χέως 273,29. 428,12.
 ταχύτερος 178,29. 371,19. 372,10.33.
 373,28. 374,25. 533,23. 535,29. 536,
 16.26. 573,34. — ταχίων 226,11.
 372,33. 373,15.17. 374,26. 536,4.16.
 573,34. τάχιον 584,2. — ὀάσσων 372,34.
 373,11.20. 536,7.16. 573,35.
 ταχύτατος 281,17. 373,29. 374,26. 535,26.
 536,26. — τάχιστος 226,10. 374,26.
 -ον 373,32.
 ταῦς 322,37. 489,31. ταῦς XL 31.
 τέ 27,10. 62,12. 103,31. 104,10. 128,10.
 285,4.7. 286,19. 437,8.14. 438,6. 465,30.
 466,18. 564,17. 584,28.
 τειχεσιβλήτης 234,14.
 τεχίον 194,24. 226,21. 375,13. 538,32.
 τεῖχος 36,3 *seqq.* 194,24. 226,22. 375,14.
 532,31. 538,32. τεῖχεος 194,24. τεῖχα
 468,12. -χεα -χη 128,21. -χέων 468,12.
 τὰ τεῖχη — ὦ τεῖχη 580,21*.
 τέκος, τό 247,8.
 τεκτονική 180,13. 445,16. ποιητική τέχνη
 7,11. 110,20. 298,9. ἀποτελεσματική τ.
 111,1. βάναιος τ. 112,6.10. πρακτική
 τ. 162,11. 297,38.
 τέκτων 298,1.
 Τελαμύν 221,15. -ῶνος 221,15. 368,22.
 Τελαμυνιάδης 220,25. 221,11. 367,20. 368,
 21.23. 528,8.
 Τελαμυνίδης 221,15. 368,23.
 Τελαμύνιος 220,25. 223,21.29. 370,15.
 528,9. 530,26.
 τέλειον 194,30. — τέλειος ἀριθμός 293,44.

— τέλεια μέτρα 476,12. — τελεία
στιγμή 24,9.16.19*. 26,9.21 seqq. 177,
6.19. 178,3. 179,2. 312,9.32. 313,5.31.
314,4.13. 479,27.
τέλεον 194,30.
τέλεσμα 186,18.
τελεσταῖον 583,25*.
τελευταῖον 583,25*.
<τελέω> τελέω 409,12. 411,23. τετέλε-
μαι 186,18.
τελικόν, τί 342,27. 343,8. 506,38. — τελικά
ἀρρενικῶν ὀνομάτων στοιχεῖα 47,12.
342,25.29. 506,14. δυϊκῶν 47,31. 343,34.
507,12.27. θηλυκῶν 47,27. 343,12.17.
507,3. οὐδετέρων 47,27.28. 204,20.
343,14.17. 507,6.16.20. πληθυντικῶν
47,31. 344,6. 507,14. 508,3.
τέλος, πόσα σημαίνει 162,1. 299,21.
τέμνω 246,2. 401,6.18. τέμνομαι 246,3.
401,17.
τερμίοις 541,24.
τέρπω 252,20. 338,17. 407,14. 408,27.
415,2. τέρπω 338,17. 408,27. 415,3.
τεσσαράκοντα 151,33.
τεσσοῦτον = τοσοῦτον 498,30.
τετοκυῖα = τετοκυῖα 331,22.
τέτορας = τέσσαρας 470,2.
τετράκις 98,13. 276,31. 430,17. 583,14.23.
τετράπουν (γενικόν ὄν.) 397,14.
τετράπτωτα ὀνόματα 231,1.4.
τετράς 293,16. πηγὴ τῆς αἰδίου διακο-
μῆσεως 292,32. 293,41. γεννᾷ τὸν δέκα
ἀρ. 293,3.
τετράχρονος συλλαβὴ 206,2.
τέττιξ τέττιγος 44,19. 338,28. 502,35.
Τεῦκρος 348,17. 542,31.
τεῦτλον = σεῦτλον 495,14.
τευχάνω XXVI 27. XXVII 7.
τεύχω XXVII 9. 1,11. 445,10. = κατα-
σκευάζω 5,18. 8,4.
τέχνη τέχνης 148,8. 544,1. — ὅρος XLI 3.
2,22. 6,20. 8,32. 108,27. 118,15. 157,15.
161,27. 297,18.28. 299,4. 445,12. —
πόθεν εἰρηται XXVI 27. 1,11. 5,17. 8,4.
445,10. — χρήσιμος τῷ βίῳ 1,7. 5,4.21.
7,31. 106,18. — πῶς διαφέρει ἐπιστήμη
162,14. 298,30.38. — τέχνης διαφοραὶ
1,19. 7,8. 110,17. 112,21. 157,28. 162,8.
298,1. εἶδη 110,32. 112,4. 122,28. 297,33.
298,41. — παρακείμενα τῇ καθόλου
τέχνῃ 110,1. 298,18. ὁκτὼ θεωρεῖται
περὶ πᾶσαν τ. 113,11. — αἵτιον -ης
123,5. — τέλος -ης 123,4.
τεχνοειδές 110,3. 298,19.
τεχνῶ XXVI 36. XXVII 3. 1,12.18. 8,7.
τέως 27,16. 59,18. 274,32. 429,12.15.24.
562,13. 583,7.
τήγανον 322,32. *vide* τάγηνον.
τήκω 322,33.
τήλε 281,7*.
τηλικός 67,29. 239,32. 394,2.
τηλικόδε 68,2. 240,2. 394,4.
τηλικούτος 68,1. 239,33. 240,28. 394,3.
557,1. 577,3. — τηλικουτός 47,17.

τηλόθεν 584,1.
τήμος 27,16. 155,30. 430,12.
τημοῦτος 430,12.
τηνίκα 274,9.
τηνικαῦτα 430,12.
τηνῶ 277,4.
τιθέω 252,13. 413,12. 414,35. τιθῶ 413,12.
414,15.35. 578,26. τιθεῖς 414,15.
τίθημι 413,9.12. 414,16. 578,26. -ης -ησι
413,9. — τίθεται 252,13. 254,24. 413,13.
τιθέμενος 417,33. τιθήμενον 493,32. —
θήσω 219,21. 365,2. 413,12. 527,32. —
θεῖναι = ποιῆσαι 246,19. 282,10.18.
τίκτω 252,31. 407,31. 408,24.33. 415,4.
τίκτειν 468,38. τέξω 408,34. 415,4.
τετοκυῖα *vide* τετοκυῖα.
τίλλω 463,33. 464,4. τιλῶ 126,23. 138,26.
464,4. ἔτιλον 464,4.
<τιμάω> τιμῶμαι 578,22*.
τιμῆις τιμῆς 541,28.
Τινάδιος 221,7. 368,19.
Τίρυνς 206,32.33. 346,19.
τίς 246,22. 393,19. 576,33. πευστικόν
67,17.19. 238,30. 239,6.19. 240,11. 393,
24.26.28. 394,11. 547,3. — ἐρωτηματι-
κόν 127,32. 128,1. 239,3.11. 240,2.
281,14. 394,5.27. 433,19. — τίνας τίνοι
τίνα 240,6.
τίς, ἀόριστον 67,23. 68,8. 239,11. 240,3.
393,32. 394,6. 466,6. — πόσα σημαίνει
161,32. 299,18. — τινός 240,6. 466,7.
τοῦ 466,8. 519,24. τινί 240,6. τῷ 466,8.
τινά 240,6. τινές 466,7. τινῶν 466,7.
— τί 65,6.8. 466,6.
Τισαμενός 236,26.32. 390,16. 555,6. 576,8.
τιχώνιον = χιτώνιον 195,1.
τοί 66,9. 213,4. 290,32. 441,18.36. 586,10.
τοιγαροῦν 65,27.30. 66,14. 105,30. 150,5.
441,5. 444,6. 586,6.
τοιγάρτοι 65,27. 66,9. 150,5. 441,5. 586,5.
τοῖνον 65,27. 66,7. 150,5. 441,5. 586,5.
τοῖος 67,29. 239,32. 394,2. 395,7.12.
τοιόσδε 47,17. 68,1. 144,30. 240,2. 342,35.
343,8. 394,4. 506,35.
τοιούτος 68,1.13. 239,33. 240,27. 394,3.33.
395,8. 577,3. — τοιοῦτο 507,8. -τον
507,10.
τοιουτός 47,17. 144,30. 506,35.
τοῖχος 192,18.
τοιχωρυχία, κακοτεχνία 3,2.
τοιχωρύχος 266,13.
τόκος 408,36.
τόνος, τί XL 22. 22,15. 136,16. 174,27.
175,5.32. 294,16. 309,41. 310,11. 478,
11.27. 479,1. = δύναμις 173,23. 175,18.
476,22. = ἔπος 476,20. — τόνου δια-
φορὰ διάφορον ποιεῖ σημαίνόμενον 5,28.
— πόθεν εἰρηται 152,29. 294,14.18.
569,7. — τόνοι τρεῖς 125,1. 136,12.
152,29. 175,26. 294,4. 311,8. διὰ τί γ'
294,9. — τόνοι κύριοι 117,34. 175,34.
294,5. — ἀπλοῖ 126,15. σύνθετος 126,16.
τοπάσιον 195,32.
τόπαζος 195,33.

τοπικά ἐπιρρήματα 60,6. 98,18. 277,1.11.29.
279,1. 430,19. 562,31. — τοπικαὶ σχέσεις
549,22. 583,12.
τόπιον 196,7.
τοπίτης 542,5.
τόπος 196,7.
τός (ἀντωνυμία) 422,15. *v. et. δ.*
τόσος 67,29. 239,32. 394,2. — τόσον 557,2.
τοσόδε 47,17. 68,2. 240,2. 342,34. 394,4.
τοσοῦτος 68,1. 239,33. 240,28. 394,3.
577,3. *vide* τεσσούτον.
τότε 27,16. 59,16.19. 96,33. 274,8.11.
427,31. 428,28. 429,8.21. 562,5. 583,7*.
τοτέ 281,7*.
τοῦθ' ὅπερ 296,32.
τοῦθ' οὕτως 296,33.
τοῦλαιον = τὸ ξάιον 413,5. 464,25.
τοῦμόν = τὸ ἐμόν 147,13 seq. 309,21.
413,4.
τοῦνδύμα 464,27.
τοῦτ' ἐκεῖνο 296,32.
τουτῶ (*adverb.*) 277,4.
τόφρα 27,16. 59,18. 274,7. 429,12.14.
19.24. 583,7.
τραγικός 228,2*. πόθεν 18,12*. — τρα-
γικά εἰ βιωτικά 475,8.
τραγίσκος 228,2*.
τραγυδία 173,3. 306,21. 307,1. 475,10.23.
τί 17,17. 172,20. 306,7.31. 452,13. 475,1.
569,17. — πῶς ἐτυμολογεῖται 18,3.
172,18. 306,10.27. — πῶς ἐφευρέθη
17,19. 306,9. 475,20.
τρανής 542,7.
τράπεζα 195,32.
τραπέζιον 195,32.
τράχω = τρέχω 486,24.
τρέις 6,2. 243,1.6. 381,14.25. 398,8. 545,13.
577,28. = πολλοὶ 230,1. 381,16.
τρέπω 456,29.
τρέχω 252,31. 294,22. 407,31. 415,4. θρέζω
415,4. *vide* τράχω.
τριάκις 98,17*. 276,33.
τριάκοντα 151,31.
τριβόλιον 196,3.
τρίβολος 196,3.
τρίβος 305,17.
〈τρίβω〉 ἐτριψάμην 401,27. ἐτρίφθην
401,28.
τριποδηφορικὸν μέλος 450,19.
τρίπτωτον ὄνομα 230,37. 231,7.
τρίς 6,1. 98,13.17. 276,30.31. 430,17. 583,
14.23.
τρίς ἄθλιος 444,11.
τρίφυλλος 444,12.
τρίτατος 537,7.
τρίτος 70,20. 242,32. 243,7. 398,4. 537,8.
577,27. 585,17. — τρίτη ἄνω (στιγμή)
24,17. 27,8. 312,33. — τρίτον πρόσωπον
247,32. 248,10. 259,11. 403,1. 550,2.
579,11.
τριφύλλιον 196,4.
τρίφυλλον 196,4.
τριχάικες 463,16.
τρίχρονα φωνήεντα 38,19. 328,15.27.33.

329,14*. — στοιχεῖα οὐκ ἔστιν 127,20.
142,21. — τρίχρονος συλλαβή 205,26.
τρόπαιον 131,18. τροπαῖον 131,19.
τροπολογία 567,30.
τρόπος 348,21. 456,30. πόθεν εἴρηται 13,21.
456,15. — τί 302,31. 456,21.27. 567,25.
570,21. — ποσαχῶς λέγεται 456,30. —
πόσοι τρόποι 14,10. 302,14*. 467,1. —
ποιητικοὶ τρ. 302,15. 456,5. 457,5.8.
567,27.
τροχαῖος 229,23. 544,36.
τρόχιον 196,12.
τροχός 5,33. 196,12.
τρόχος 5,33.
τρυγόνιον 227,21.
τρυγυδία = κωμυδία 475,19.
τρυγών, ἡ 572,40.
τρυπὴ τετράρπηκα 501,30.
τρυφή XXVII 7. 228,23. 339,32. 377,10.
574,7.
τρυφῶ XXVII 7. 377,10.
Τρύφων 228,5.23. 376,26. 377,8. 574,7.
Τρύφωνος 377,14.
Τρωικός 532,32.
Τρώϊος 532,32.
τύ = κύ 495,14.
τυβίον 195,16.
τύβος 195,16.
Τυδεΐδης 368,17.
τυμβίον 195,16.24.
τύμβος 195,16.24.
τυμβωρυχία, κακοτεχνία 3,3. 110,13. (-χική)
299,28.
τύπος, τί 219,25. 527,30.
τύπτω 71,9*. 188,15. 189,9. 245,5.11.24.
247,28. 250,8. 251,4. 253,23. 259,5.
260,31. 359,35.43. 399,32. 400,33. 401,
6.16. 402,28. 403,21. 404,15.25. 405,23.33.
408,21. 417,14. 478,35. 546,23. 547,10.
549,2. 578,13. 579,8*. -εις 259,9. 260,32.
359,35.43. -ει 259,11. 261,10. 359,35.44.
-ετον 247,28. 402,28. 579,8*. -ομεν
247,29. 402,29. 579,8*. -ουσιν 465,41.
ἐὰν τύπτω 245,7.14. 399,33. τύπτοιμι
XLI 2*. 245,6.13. 399,33. τύπτε 245,
6.12. 399,33. 400,29. τύπτειν 245,8.
400,1. τύπτων 255,11.33.34. 256,7.
359,33. 417,8.29.31.32. 579,31*. -οντος
256,7. 359,33. -οντε -οντες 255,33.
-ουσι 465,38. τύπτοσα 255,11. τύπτον
255,12. — τύπτομαι 71,9*. 245,24.
246,10. 400,34. 401,16. 403,21. 549,2.
578,13. τυπτόμενος 255,28. 417,26.29.
-μένω -μενοι 417,27. — ἔτυπτον 188,15.
249,16. 251,4. 404,15.29. 405,23.33.
417,9. 427,26. -εν 465,41. τύπτεν 468,5.
— τύπω 249,23. 250,21. 253,23. 404,17.
405,30.35. -ουσιν 465,41. -ων 417,32.
— τυπόμενος 255,28. 417,32. — ἔτυπα
249,21. 250,20. 404,17. 405,8.16.17.
30.35. -ας 417,9. -εν 465,41. τύπαιμι
XLI 2*. τύπας 417,8. -αιν 465,36. —
τυπάμενος 417,29. — ἔτυπον 405,17. —
τέτυπα 189,10. 251,7. 404,16. 405,8.

12.27.34. 485,15. -φώς 417,31. -φύια 485,16. — τέτυπα 249,21. 408,23. — τέτυπται 345,26. — ἐτετύφειν 251,7. 404,16. 405,10. 14.27.34. — ἐτετύπειν 249,22. — ἐτύφθην 405,18. τυφθείς 417,31. -έντος 487,10. -εῖα 487,11. — ἐτύπην 405,18. τυπείς -έντος 487,11. — τετύφωμαι 249,25.

Τυρηνικός 224,4.

τυχόν 61,4. 101,1. 280,16. 432,35

τύμφ 464,13.

Υ.

ὑ 32,2. 322,40. Υ 127,1. 141,22.36. πόθεν 322,41. 489,32. τάξις ἐν τοῖς στ. 488,3. ἐνίστε προτακτικόν 39,1. 200,19. 330,14. 331,2. 499,21. 500,7. πῶς ἐκφωνεῖται 142,8. ἔχει πέντε ἐκφωνήσεις 33,22. 322,42. ἄρχον λέξεως δακύνεται 33,26. 143,15. 499,15. — πότε περιττίζεται 147,9. 499,36.

Υβραγόρα = Υβραγόρας 47,24.

υγιαίνω 246,11*. 578,25*.

υγία 387,28. υγία 388,15.

υγιής 233,31. 386,33.

υγρός 234,27.

υγρά σύμφωνα 46,22. 333,28. 342,9. 505,27. — φωνήεντα 38,17. 46,24. 204,6.14. 328,37.

ύδρεία 566,5.

ύδρευω ύδρευον 329,20.

ύδωρ XL 27. 333,26. 341,30. 343,15. 505,10. τό 572,33. ύδατος 333,26. 341,30. 505,10.

υει 259,28*.

υείκον δέρμα 533,10.

υειος 223,27.

υι, δίφθογγος 39,3. 330,15. κακόφωνος δίφθ. 40,3. 332,21. 499,26. 500,12. κατά διέξοδον δίφθ. 40,22.

υίδοος 365,37.

υικός 369,35.

υίος 39,25. 40,3.24. 193,25. 200,29. 235,9 seqq. 25. 330,15. 365,37. 387,5.15. 388,21.23.32.38. 398,17. 494,27. 553,29. 554,10. 575,29. vide υός.

Υλλίδης 367,36.

υμείς vide σύ.

Υμέν = Υμήν 493,30.

υμένατος 450,25.

υμέτερος 84,31. 85,35. 263,12. 267,12. flectitur 85,1—24. — τέρα -τερον 85,35.

Υμήν vide Υμέν.

υμμε 426,17.

υμμες 143,16*. 426,17.

υμνος, τί 451,6.

υμνώ υμνουν 40,9.

υμοιον = δμοιον 466,31.

υός = υίος 494,28.

ΥΟΚΥΑΜΟΣ 445,6.

υπά = υπό 270,25.

υπαί = υπό 270,26.

υπάρχω 246,11*. 578,25*.

υπάτη 310,15.

υπείρ 93,13.22.26. 94,23. 270,23. 271,8. 426,29.

υπέρ 93,29.31. 95,3. 269,6. 270,14.23. 271,7. 426,17.26.31. 427,3. 519,33. 582,21.

υπεράγαν 427,33. 428,30.

υπεράνω 427,32. 428,30.

υπεραρθριμός, τί 460,13.17.

υπερβαίνω 516,18.

υπερβατόν 467,33. τί 459,13. εἶδη β' 459,14.38. τρόποι δ' 459,25.

υπερβολή, τί 461,21.

υπέρευγε 92,25.

υπερθεν 99,32.

υπέρθεις 373,22.26.34. 536,24. πώς γίνεται 536,30.

υπερθετικός 532,26. — υπερθετικόν (δνομα) 225,26. 228,7. 373,21.24. 374,13.20. 376,32. 536,23. 537,33. 538,4. 573,35. — τύποι 225,27. 226,5. 574,1*. — ἴδιον τῶν ὑπ. 226,2.7. — κῶν σύνταξις 537,4.22.

Υπεριονίδης 221,36. 368,5.

Υπεριονίων 221,37. 368,5.

Υπερίων 221,37. 368,6.

υπερκατέβησαν 93,4. 269,26.

υπερσυντέλικος 249,14.34. 251,5. 362,12. 404,6. 405,4.6.13.

υπέρτερος 519,34. -τερον 95,3.

υπέρφευ 92,25.

υπερφα 499,33.

υπνωτέον 434,24.

υπό 93,28. 94,1. 270,14.25. 271,22. 401,14. 426,16.26. 427,3. 549,1. 582,21.

υπογραφαι 115,29 seqq.

υποδιαίρεις, τί 325,15.21. 330,24.39. 484,2.

υποδιαστολή XL 20. 24,18. 27,30. 64,27. 135,19. 145,18.28. 147,37*. 150,30. 156,9. 296,38. 297,7. 312,34. 444,18. 445,3. 566,11. 569,11. — πόθεν εἴρηται 126,13. 296,45. 297,4. — ποῦ τίθεται XL 33. 296,42. 566,14. vide etiam διαστολή.

υποδμώς 270,6.

υποκορισμός 226,15. 374,34 seqq.

υποκοριστικόν (δνομα) 195,12. 226,13. 227,25. 228,7. 374,31. 375,27. 538,8.15. 539,15. 574,3. — πόθεν 226,27*. 227,25. 374,33. 375,30. 538,16. 539,25. — τύποι 227,6.29. 376,6. 539,4.

υπόκρισις 16,11. 172,2. 305,26. 474,2. 477,22. 568,44. 569,14.

υπόρχημα, τί 451,26.

υποστιγμή 24,9.24. 177,13.17. 313,30. 479,34. τί 25,13. 178,8. 312,15. 314,5.11. — ανυπόκριτος 24,18. 27,19. 177,26. 312,34. — ενυπόκριτος 24,17. 27,12.29. 64,24. 312,33. — μεθ' υποκρίσεως 177,21. ἐν υποκρίσει 179,2. — τίνι διαφέρει στιγμῆς 25,23. 178,12. 312,21. 313,33. 480,3.

υποστολή 297,4.

υποτακτέον 97,19.

υποτακτικόν ἄρθρον 74,18.21. 257,3. 420,

17.19. 421,37. — ὑποτακτικὴ ἐγκλις 228,12. 245,115. 377,3. 400,19. — ὑποτακτικὰ σύμφωνα 47,4. 334,6. — φωνήεντα 38,29. 200,10. 330,13.
 ὑποτελεία (στιγμή) 24,16. 25,14. 26,1.13. 55,5. 312,33. τί 25,18.
 ὑπτία διάθεσις 247,11. 401,9. — ὑπτία ῥήματα 548,36.
 Ὑρράδιος 221,5.7. 367,2. 368,13. 573,15.
 Ὑρρας 368,14.
 ὕρχας 143,16.
 ὕστερολογία, τί 462,32.
 ὕφαίνω 210,11. 488,8.
 ὕφαντική, ἀποτελεσματικὴ τέχνη 111,4.
 ὕφειμένως 21,23. 174,10. 308,20.26. 477,5.
 ὕφέν XL 19. 135,19. 145,21. 147,31. 296,34. 297,8. 569,10. — πόθεν εἴρηται 126,11. 147,33. 156,1. 296,35. — πότε τίθεται 145,17. 147,30. 149,34. 155,44. 443,30. 566,10. — ποῦ τίθεται 147,34. 156,1. 296,36.
 ὑψιβρεμέτης 238,11. 391,33.
 ὕψοῦ 99,15.
 <ὕψω> ὕψωω 411,34.
 Ὑψώ = Ὑψιπύλη 227,16. 376,14. 539,9.

Φ.

φ 322,45. πόθεν 322,45. 489,35. τάξις ἐν τοῖς στ. 488,6. 495,18. χαρακτήρ 323,1. πῶς ἐκφωνεῖται 43,17. 323,2. πῶς οἱ παλαιοὶ ἔγραφον 35,6. 182,21. 490,32.
 φαγεῖν 565,32.
 φαιόν 322,46. 489,35.
 φαλαγγηδόν 276,9.
 φαληριώνυα 234,21.
 φάος φῶς 327,7.32. v. et. φῶς.
 φαρέτρα -τρας 148,7. 544,1.
 φάσγανον 236,14.17. 390,3. 576,5.
 φέρε (παρακελ. ἐπίρρ.) 101,8. 281,3.7. 433,7.
 Φερενίκη vide Βερενίκη.
 φερέοικος 380,8.
 φέρτερος 534,20. 535,16.
 φέρω 246,9. 360,39. 401,19. 404,35. 535,16. φέρησι = φέρει 302,27. φέρομαι 401,19. 404,34.
 φερώνυμον 77,3. 236,25. 360,19. 390,16.29. 555,1. 576,7.
 φεῦ 95,27. 100,11. 258,19. 272,7. 279,21.25. 431,25.28.33. 435,21. 583,6.
 φημί 466,9. φῆς 466,9. φῆθα 443,26. φησὶν 466,10. φαμέν 466,10.21. φατέ φασίν 466,10. ἐφάμην 401,26.
 Φημονόη, κρίχου εὐρέτις 475,22.
 φθείρω 189,24.32. ἐφθαρκα 189,32.
 φθέρρω = φθείρω 117,30.
 φθιτικός -κή -κόν 369,28. 371,11.
 φθίσις 369,28. 371,11.
 Φθιώτης 238,26. 393,16. 556,24.
 φθόγγος, τί 39,26. = γράμμα 332,2. 500,11.
 φθόνος 186,8. 407,28.

φθορά 388,15.
 φιάνθρωπος 149,11. 289,10. 379,28. 533,35. 566,11. -ωποι 328,3.
 φίλαρχος 566,11.
 φιλέλλην 148,6.24. 543,35.
 <φίλω> φιλῶ 189,10. 339,28. 402,22*. 411,10. 503,24. 505,16. 574,9.15. 579,3*. φίλησι = φιλεῖ 302,27. — φιλήσω 411,10. 505,16. — ἐφιλήσα 137,30. — πεφιλήκα 189,10. 335,37. 339,28. 503,25. φίλημα 487,13.
 Φιλήμων 229,5. 377,23. 540,22. 543,13. 574,8. Φιλήμονος 540,22.
 Φιλιππίδης 150,3. 574,10*.19.
 φιλιππίζω 247,19. 255,31. 402,23. 579,1.4. -ζων 255,30.
 Φιλιππικός 224,3. 371,8. 531,20.
 Φιλίππος 371,9.
 Φίλιππος 255,31. 379,11.28.32*. 544,16. 574,15. 579,1.
 Φίλιςτος 537,17.
 φιλογράμματος, ὁ 148,8.12. 149,6. 544,2.
 Φιλόδημος 145,18. 148,4. 149,21. 229,18. 380,27. 574,24.
 φιλόθεος 135,19. 379,34. Φιλόθεος 565,21.
 φιλόλογος 296,37.
 Φιλοκτήτης 340,35. 504,5.
 φιλομαθής 148,3.
 φιλομειδής 234,12. 351,29. 511,25.
 φιλοπλάτων 148,5. 543,34.
 φίλος XL 10. 15,15. 127,26. 149,22. 235,9. 357,17. 387,15. 388,33. 545,10. 553,32. 565,20. 574,14.24. 575,29. φίλου 15,15. 126,22. 222,15. -οιο 126,22. φίλον 206,20. ὦ φίλε 206,19. 494,28. φίλε 206,20. ὦ φίλος 494,28. φίλω 545,10. φίλοι 97,34. 429,38. 479,1. 545,11. φίλων 97,34. 429,38. ὦ φίλοι 278,9. — φίλη 222,15. φίλαι 97,34. 429,38. — φίλα 429,38. — φίλως 97,34. 429,38.
 φιλοσοφία 360,9. θεωρητικὴ τέχνη 110,24. ἐγκύκλιος τ. 112,17.
 φιλόσοφος 114,10. 289,10. 566,4. ὁ et ἡ 144,3. 217,14. φιλόσοφοι 328,4. — φιλοσοφώτερος -τατος 379,19.
 φιλότησιν 465,36.
 φλαττόρατ 310,33.
 Φλέγρα, ὁ 342,36.
 φλοῖβος 69,27.33. 242,10.12. 557,30. 577,16.
 φοβερός 144,8. -ρά 144,8. 222,18.
 Φοῖβος (sem φοῖβος) = Ἀπόλλων 237,9. 238,9.12.20. 391,34. 392,15.21.28. 576,25.
 φοινικῶν 241,31. 577,13.
 Φοῖνιξ 44,18. 144,28. 189,16. 236,6. 342,2.26. 343,10. 389,4. Φοῖνικος 44,18. 342,2.
 φοῖνιξ -κος -κι -κα ὦ φοῖνιξ 231,5.
 φορά = τύχη 236,27. 390,17. 555,2.
 φορός 5,32.
 φόρος 5,33. 360,39.
 φράζω 202,22. 253,5. 493,12. -ων 256,1.
 ἔφραδον 493,12. πέφρακα 335,37. πέφραδα 202,22.

φράσις, τί 302,31.
 <φράττω> φράττω 415,8. ἔφραγον 415,11.
 ἐφράγγην 415,11.
 φρέαρ 247,23.
 φρεναρῆς 541,34.
 φρήν 247,20.22.
 φρίκη 93,27.
 φρίξ 93,27.
 φρίσσω 501,32. πέφρικα 501,33.
 φρόνιμος φρόνιμος 434,33.
 φρονῶ 73,23. 247,18.21. 402,22. 579,3.
 φρόνει 468,19. φρονῶν 256,6. -νέων
 468,19. ἐφρόνουν 73,24.
 Φρύγιος 393,7. 556,24. τρόπος μους.
 456,33. 476,33.
 Φρύξ 238,22.27. 393,7.12. 542,31. 556,25.
 576,31.
 φρῶ = προῖημι 247,22.
 φυγάς, ὁ ἐτ ἡ 553,12.
 φύλακος, ὁ 549,4.
 φύλαξ ὁ τοῦ φύλακος 549,4.
 φυλέτης 542,2.
 φυλή 542,2. 565,25.
 <φυρῶ> φυράσω 188,30.
 φύκαλος 397,11.
 <φυσάω> φυσᾷ 409,25. 410,21.
 φυσικός 529,3. -κός -κή -κόν 369,27. 371,11.
 φύσις 369,27. 371,11. 529,3. φύσεως 36.30.
 φύσκειν 36,30*. — φύσει, τί 509,27.
 510,2.
 φυτόν (γενικὸν ὄν.) 117,2. 242,23. 385,13.
 396,31. 397,3.32. 557,33. 577,20. δια-
 ρέσεις 577,22.
 φῶ = φαίνω 112,11.
 φωνή, τί 175,23. 181,4.28.37. 312,1. 482,6.
 483,7. — πόθεν 181,33. 483,5. 567,27.
 — πῶς γίνεται 478,26. — πόσα γένη
 φωνῆς 130,8. 175,11. 181,18. 310,5.24.
 478,12.
 φωνήεις 541,20.
 φωνήεντα ἐπτά 36,14. 145,3. 197,31. 325,
 7.12. 491,33. 497,9. διὰ τί ζ' 155,6.
 197,33. 326,26.31. 497,10.20. — πόθεν
 εἶρηται φ. 36,16. 144,21. 151,8. 198,10.
 326,33. 497,16. 500,19.30. — προτε-
 ρεύει τῶν συμφώνων 484,8. 485,3. —
 φωνηέντων με' διαφοραὶ ἐκφωνήσεων
 34,6. — τρία φ. οὐδέποτε ἐν μιᾷ συλ-
 λαβῇ 144,24. 501,7.
 φῶς = ἄνθρωπος 175,7. φωτός 568,7.
 φωτὶ 568,8.
 φῶς 235,36. 387,29. 388,17.36. τό 572,33.
 v. et. φάος.

X.

χ 323,3. 499,16. πόθεν 323,3. 490,1. τάξις
 ἐν τοῖς στ. 488,9. 495,19. πῶς ἐκφω-
 νεῖται 43,27. πῶς οἱ παλαιοὶ ἔγραφον
 35,8. 182,21. 490,31. v. et. cxi.
 χαίρω 333,27. χαρῶ 333,27.
 χάλκειος 531,29.
 χάλκεος 128,22. -κοῦς 128,22. 531,30.
 -κια = -κεα 494,9.

χαλκεύς 297,42.
 χαλκευτική, πρακτικὴ τέχνη 110,20. 297,38.
 ποιητικὴ τ. 112,30. 299,2. ἀποτελε-
 σματικὴ τ. 111,1. 445,31. ἀποτελεσματικὴ
 τ. 119,35. βάναιος τ. 112,5,8.
 χάλκια *vide* χάλκεος.
 χαλκότυπος 246,17.
 Χαλκιδοντιάδες 367,20.
 χαμαὶ 430,20.
 χαμαὶ ἐρχόμενος 234,2.
 χαμαιευνάδες 235,2. 350,9.
 χαμαιεῦναι 350,8.
 χαρακτήρ 292,11. — χαρακτήρες ὀνομάτων
 406,13. — τῶν στοιχείων 31,20.27 seqq.
 32,9. 318,2. κδ' 32,20. v. et. στοιχείον.
 χαρίεις 541,20.
 χάριν 64,30. 440,7.11. 564,32.
 χάρις 44,20. 253,4. 408,10. 495,14. χάριτος
 44,20. 253,4. 408,10. 495,14. χάριν
 440,12 *vide et.* χάριν. χαρίτων 542,21.
 χαριτώσιος 542,21.
 χαροπός 543,1.
 Χάροπος 543,1.
 χασιμωδία 146,26.
 χεῖρ 346,21. χειρὶ 574,20. v. et. χέρς.
 ΧΕΙΡΙΣΦΟC 136,6. — Χειρίσφοc 229,16.
 341,1. 380,2. 574,20.
 <χειροτονῶ> κεχειροτονήκα 335,37.
 χείρων, ὁ τῶν χειρῶν ἐργαστικός 541,2.
 χείρων 373,1.7. 534,19. 536,19. v. et.
 χερεῖων.
 χειρωνακτικὴ τέχνη 112,5. 297,38.
 χελιδόνιον 227,21.
 χελιδών, ἡ 219,7. 343,13. 526,8. 572,
 28.38. ὡ χελιδόν 466,35.
 χέλλιοι = χίλιοι 455,1.
 χερεῖων 373,7.18. 536,4.22. v. et. χείρων.
 χέριον 226,31. 375,23. 538,25.
 χέριστος 374,29.
 χέρς = χεῖρ 346,21.
 χέω 403,17. χεύαντες 466,29.
 χήν, ἡ 526,9.
 χηναλώπηξ 229,26. 345,33. 378,23. 380,3.
 χθές 71,18. 72,1.3. 96,6. 97,13.17.21.23.
 272,23. 274,21.25. 429,12. 583,4.18.
 584,15. v. et. ἐχθές.
 χθесινός 584,15.
 χθών 407,28.
 χίλιοι 454,35. v. et. χέλλιοι.
 Χίος 380,33. 530,21.
 χιτώνιον 195,1. v. et. κιθώνιον. τιχώνιον.
 χλανίδιον 376,18.
 χλιαρός χλιαρά 144,8.
 χλούνης, πόθεν 469,13.
 χλωρηῖς 234,35.
 χλωρός 234,30.
 χορεία 292,17.
 χορεῖος 211,4.19.
 χορευταί 18,10.
 χορεύω 292,17.
 χορός 230,6. 240,34.36. 241,1. 242,7. 284,25.
 382,12.14. 395,31. 557,6. 574,33. 577,7.
 τί 452,12. χοροί 395,20.
 χόρταος 112,15.

χόρτος 112,15.
 χράω 501,32. κέχρηκα 501,33.
 χρεμετισμός 384,1*.
 χρέος τό τοῦ χρέους τό χρέος ὡ χρέος 231,9.
 χρήζω χρηίζω 126,22. 138,24.
 χρήσις 446,25.
 χριστιανίζω 579,1.
 Χριστός 579,1.
 χρονικά (χρόνου δηλωτικά) ἐπιρρήματα 59,16. 71,30. 96,33. 97,12.21. 274,5.10.23. 429,6.32. 562,5.
 χρόνος 178,13. χρόνος 143,22. — πόθεν 152,31. 295,22.30. 403,16. — τί ἐστίν XL 23. 248,28. 295,28. διάστημα σωπῆς 314,2.13. 329,13. 480,10. — χρόνοι 73,26. 207,27. τρεῖς 248,13. 295,20. 403,11. 417,30. 559,3. 579,11. δύο 125,2. 248,17. 249,4. 295,19. 313,36. διὰ τί β' 295,23. 297,10. — χρόνων συγγένειαι 249,33. 251,3. 404,11. 405,22. 579,14. — χρόνων τάξεις 403,34. 404,25. 559,10. — χρόνων βάσεις XL 26.
 Χρυσάνθος 574,12.
 χρυσάφιον 196,10. 227,23. 376,20.
 χρύσαφος 196,10*.
 χρύσειος 531,29.
 χρυσεολευκόλιθος 443,35. *v. et.* χρυσολ.
 χρύσεος 128,22. 223,32. 370,20. -κοῦς 128,23. 531,29.
 Χρυσηῖς 222,7. 369,5.
 Χρύσης 222,7. 369,5.
 χρυσίον 195,24.
 χρυσολευκόλιθος 378,11. 379,34. 380,30. *v. et.* χρυσεολευκ.
 χρυσόρραπις 234,7.
 χρυρός 195,24. 196,10. 214,27. 357,13. 402,11. 522,3. 533,32. 574,11.
 χρυσόω 411,38. 412,32. -κύ 339,29. 402,11. 411,32.38. 412,32. -κόεις 412,27. 413,3. -κοῖς 411,32. 413,3. -κοῖ 411,32. -κύν 417,33. — χρυσύω 411,34. — κεχρύ-
 -ωκα 339,29.
 χρῶμα 360,40.
 χρώς, ὁ 539,30.
 χρωτίδιον 539,30.
 χρώτιον 539,30*.
 χύδην 280,23. 433,3.
 χῶμα 360,40.
 χῶρι 280,20*.
 χωρίον 195,22.
 χωρίς 100,9. 280,18. 421,15. 433,1.2. 583, 24. 584,8.
 χωρισμοῦ ἐπιρρήματα 100,9. — χωριστικά ἐπιρρ. 258,15.
 χώρος 195,22. 565,29.

ψ.

ψ 323,6. 333,12. 341,17. 409,14. πόθεν 323,7. 490,3. τάξεις ἐν τοῖς στ. 488,10. 495,22. ἐκφωνήσις 323,7. πῶς οἱ πα-
 λαιοὶ ἔγραφον 35,3.

ψαλίδα *vide* σπαλίδα.
 ψάλλω ψαλῶ 410,4.
 Ψαμμήτιχος 532,31.
 ψέλλιον 143,3*. ψέλλια 127,11. 202,26. *v. et.* σπέλλιον.
 ψευδεπίγραφα βιβλία 3,31. 124,4. 471,35. 568,27.
 ψευδοτεχνία 110,9. 298,25.
 ψηλαφῶ 201,21.
 ψηφοπαικτική, ματαιοτεχνία 5,13.
 ψήφος 487,30.
 ψηφῶ ἐψηφῶκα 189,33.
 ψιλός, πόθεν 336,23. — ψιλόν = τὸ ἄκρον 202,26. 336,22*. — λεπτόν 336,22. — ψιλός στρατιώτης 296,10. 336,24.
 ψιλή, τί XL 15. 143,2. 296,6. 336,34. — πόθεν εἴρηται 125,21. 127,10. 152,38. 296,8. — ποῦ τίθεται XL 31. 142,26. 143,6. 145,5. 153,7. 154,1. 296,7. 566,5. — πῶς προφέρεται 144,36. — ψιλής κύμβολον *seu* σημείον 35,12. 142,33. 491,12.
 ψιλὰ σύμφωνα 43,3. 202,28. 335,22. 336,19. 407,27. 415,12. 489,9. 502,19. — πῶς πρότερον ἐγράφη 486,5. — ψιλόν εἰς δακτύλῳ τρέπεται 117,39. 125,24. 202,31. 335,24. 337,8.27. 339,10. 502, 26. — ψιλὰ φωνήεντα πῶς ἐξεφω-
 νήθη 33,20.
 ψίξ 195,27. ψιχός 195,28.
 ψιχίον 195,28.
 ψυχή 391,14. 539,30. 555,23. τί 118,18.
 ψυχίδιον 539,30.
 ψύχος XLII 2*.
 ψυχρός XLII 2*.
 ψῶ 296,8. 336,23. πόσα σημαίνει 296,9.
 ψωλός 296,14.
 ψωμός 296,13.
 ψύρα 296,11.
 ψύχοντες 296,14.

Ω.

ω 32,2. 323,9. πόθεν 323,10. 490,5. τάξεις ἐν τοῖς στ. 196,23. 488,11. 495,25. 497,4. συντεθειμένον 151,10. χαρακτήρ 323,11. πῶς ἐκφωνεῖται 37,5. 327,10. ξε ἐκ-
 φωνήσεις ἔχει 33,27. 323,12. πῶς οἱ παλαιοὶ ἔγραφον 34,31. 182,26. 490,33. οὐ φύει μακρόν 199,9.
 ὦ (θαυμαστ. ἐπιρρ.) 432,33. ὦ τοῦ θαυ-
 ματος XLVIII 11. 435,18.
 ὦ 74,33. 75,3. 76,27. 257,18.35. 418,38. 419,8—10. 435,18. 580,14. κλήσεως *seu* κλητικόν ἐπιρρ. XVI 2. 76,11. 258,14. 418,20. 419,12. 420,24.32. 421,8.17. 580,21*.
 ὦ, ἄφωνος δίφθογγος 40,3. 332,21. 499,25. 500,13. — κατ' ἐπικράτειαν δίφθ. 40,16. 331,23. 499,29.
 ὦδε 583,14.
 ὦδῃ 180,13. 305,31. 474,18. — ὦδαί = λέξεις 151,8.
 ὠδίνω 360,31.

ὠθῶ 40,9. 329,20. 360,32. ὠθουν 40,9.
 329,20.
 ὠθα 360,32.
 ὠκεανίνη 369,13.
 ὠκεανός ὠκεανοῦ 369,13.
 ὠλεσίκαρπος 235,7.
 ὠμάδιος 542,15.
 ὠμοι 278,7. 279,25. 431,26.28.
 ὠμος 542,15. 565,29.
 ὠν = οὖν 290,26. 468,35.
 ὠνθρωπος 468,23.
 ὠνῶ = ἀγοράζω 360,32.
 ὠπόλος = ὁ αἰπόλος 147,25. ὠπόλος
 309,20. ὠπόλοι = οἱ αἰπόλοι 147,27.
 ὠ πόποι *vide* πόποι.
 ὠρα 142,26. 154,22.
 ὠραῖος 154,23.
 ὠρακιῶ 360,32.
 ὠρονομῶ ὠρονόμουν 40,9*.
 ὠρῶ = φυλάττω 360,33.
 ὠς 61,1. 96,29. 274,33. 275,2.26. 280,11.
 288,12. 349,29. 387,29.33. 388,1. 432,29.
 433,19. 434,34. 439,5. 554,6. 562,14.
 575,32.

ὠς ἐπὶ τὸ πολὺ = ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον 11,9.
 ὠσπερ 61,1. 280,11. 432,29.
 ὠσπερεῖ 584,18.
 ὠς περιεκτικὸν ὄνομα 193,14. 194,1. 396,18.
 ὠς πρὸς τι (ἔχον) ὄνομα 193,15.19.29.
 235,17.19. 387,6.27.35. 388,39. 553,37.
 554,5. 575,31. ποσαχῶς 388,33.
 ὠστίζω 360,32.
 ὠσχος 450,22.
 ὠσχοφορικὸν μέλος 450,21.
 ὠτᾶν 281,21.
 ὠυ, κακόφρωνος διφθογγος 40,3. 332,21.
 499,26. 500,12. κατὰ διέξοδον δίφθ.
 40,22. 331,24.
 ὠυτός = ὁ αὐτός 40,3.24. 200,27. 499,26.
 ὠφελος 430,26. 431,13. -λε 430,35. *v. et.*
 ὠφελον.
 ὠφελῶ 360,32.
 ὠχρῶ 360,32.
 ὠχρος 542,31.

Ⲕ = ἐννακόσια 325,5. *vide* παράσημα.

III.

INDEX CODICUM GRAECORUM IN HOC VOLUMINE ADHIBITORUM.

Ambrosianus C 69 sup: VIII 32. IX 22. X 5.
 " C 222 inf: XXII 13*.
 Atheniensis 1066: IX 22. X 6. XLVI 33.
 " 159,2*.
 " 1089: XXI 12. XXXIX 25.
 " 1097: XXI 12. XXXIX 26.
 Barberinianus I 150: XXXVIII 35.
 Baroccianus 14: X 1.
 " 35: X 1. 498,3*. 504,12*.
 " 57: XXXVIII 34.
 " 68: 465,14*.
 " 115: XXXVIII 35. XLI 26.
 " 580,2*.21*. 583,19*.25*.
 " 584,23*.31*. 585,4*.21*.
 " 116: VIII 22.38. IX 19. X 2.
 " XI 28. XIV 3. XV 13.
 " XXIII 29. XXIV 31.
 " XXVI 23. 237,25*.
 " 194: 545,11*.
 Bodleianus 26: 538,8*.
 " Misc. 215: XXXIX 1.
 Burneianus 276: XXXVII 3. 537,25*.
 Calusianus XXXVIII 1. XXXIX 1.
 Canonicianus 13: XXXVIII 28.
 Darmstadtinus 2773: XXI 28*. 135,4*.
 Grottaferratensis 127: IX 37.
 Guelferbytanus 20: XIII 5*.
 " Gudianus 112: XLVI 32.

Hamburgensis C 13: VI 16. VII 1.18. IX
 5.23. X 6. XIV 12. XIX 16.
 XXIV 26. XXV 23. XXVI
 13. XXXVIII 5.30. XLI 20.
 Harleianus 5624: XLV 11.
 Havniensis 1965: X 32*. XXV 4. XXXIX 21.
 XLI 24.
 Laurentianus plut. 55,17: XXXIX 2.
 " plut. 57,24: X 6.
 " plut. 86,25: XXXIX 19.
 Leidensis Vossianus 76: VIII 10. IX 18.37.
 XXXVIII 13. XLI 19.
 Lollinianus: XXXVIII 31*.
 Londinensis Mus. Brit. Add. 5118: VI 29.
 XXXII 30 seqq. XXXV 20
 seqq.
 Matritensis 81: XXXII 32 seqq. XXXV
 21 seqq.
 " 83: 320,31*. 488,13*.
 " 114: 320,31*. 488,13*.
 Monacensis 161: XXXIX 11.
 " 310: XXXVII 18. XXXVIII
 10. XLI 19.
 Neapolitanus Burbonicus IID 3: XLVII 37.
 " IID 4: VII 19.
 " VIII 30. X 5. XI 40. XIV 25.
 XXIV 6. XXIX 2 seqq.
 Ottobonianus 147: XXXVI 30.

Ottobonianus 173: XXIV 29. XLII 1.	Vaticanus 887: V 7* (<i>ter</i>).
" 277: XXXIX 2.	" 1205: V 7* (<i>bis</i>). IX 4.20. X 3.
" 338: V 7* (<i>bis</i>). XXXIX 3*.	" 1356: XXXVIII 31*. XXXIX 5.
" 384: VIII 29. IX 21. X 3.	" 1357: V 7*. XXII 14*. XXXIX 6.
Parisinus 2090: VIII 33. IX 21. XXXIX 18.	" 1403: IX 10. XLIII 20.
" 2542: IX 22. XXV 30. XXVIII 22.	" 1729: XXXVIII 32.
" 2553: VI 25. IX 35. XLIII 24.	" 1751: IX 9.35*. XXV 20. XLIII 8.
" 2555: VI 25. IX 35. XLIII 24.	XLVIII 40.
" 2558: XXXVIII 5. XXXIX 22.	" 1766: X 32*.
XLII 24.	" 1881: V 7*.
" 2594: XXXVIII 5. XXXIX 17.	" 1940: XIX 6. XXIII 3*. XXIV 26.
569,11*.	XXVI 13.
" 2603: XXV 23.34*. 136,22*.	" Palatinus 70: V 7* (<i>bis</i>). VIII 42.
" suppl. 310: XXXIX 14.	IX 20. X 3. XIV 10. XXIV
Reginaehradecianus XLV 6.	3.29. XXVII 35.
Taurinensis 163 (b II 17): XXXVII 28.	" Pii II 47: V 7* (<i>bis</i>). X 4.
XXXVIII 32.	XXXVIII 24.
" 261: XXV 27.	Venetus Marcianus 489: VI 12. VII 24.
Vallicellianus F 68: XXII 13.	VIII 34. XI 39. XXVIII
Vaticanus 14: VI 15. IX 27. X 13. XIV 15.	37 seqq. XLVI 40 seqq.
XIX 3. XXIV 25. XXVI 13.	" " 531: XLV 7.
XXXIII 36.	" " 652: V 7*. VI 12.
" 22: XXV 37.	IX 1.20. X 2. XIV 10.
" 240: IX 3. XIV 9. XXIV 3.28.	XXIV 2.28. XXVII 36.
XXVII 35.	Vindobonensis 240: X 30. XXXVIII 27.
" 260: XXIV 29*.	XXXIX 30. XLI 23.
" 711: X 4.	

CORRIGENDA ET ADDENDA.

- p. 8,5 *pro* ἀφαιρέεωσ *R Schneider coni.* ὑφαιρέεωσ, *coll. p. 445,10; sed cfr eius comm. in Apoll. scr. min. p. 119 et 182 (ad p. 93,13 et 167,11).*
- „ 12,6—13,6 *hab. etiam Σ¹; vide p. 453,24.*
- „ 18,17 κατήεσαν] περιήεσαν *coni. R Schneider.*
- „ 34,20 *pro* οἱ *R Schneider mavult β̄, coll. Ahrens, de Gr. ling. diall. I 32.34.*
- „ 39,1 ἐνλοτε] μήποτε *coni. R Schneider.*
- „ 39,5—6 τὸ <ὕι ἐν> τε <τῷ> υἱός καὶ τῷ μυῖα *coni. R Schneider.*
- „ 53,11 ἐπὶ] διὰ *coni. R Schneider, coll. p. 54,1 et 16.*
- „ 55,20 καὶ οὐχ ὄλων] καὶ οὐκ ἄλλων *coni. R Schneider.*
- „ 61,15 καὶ τάξιν secluset *CF Jahn, Gramm. Graec. de coniunct. doct. p. 13.*
- „ 67,6 <νὸν> περιπᾶται καὶ <νὸν> ἐγκλίνεται *R Schneider.*
- „ 72,10 *post* ἐδήλωσε *nonnulla intercidisse putat R Schneider, cum de Apollonianae definitionis verbis μετ' ἐνεργείας ἢ πάθους ἢ οὐδετέρου (71,26) nihil prolatum sit.*
- „ 72,21 *aut* δις ἔστιν ἡ διάθεσις, *aut* δις ἔστιν ἡ διάθεσις, ἢ σωματικῇ ἢ ψυχικῇ *proponit Bader progr. gymn. Schleusing. a. 1860, p. 9 adnot.*
- „ 88,30 *post* Ὀμηρον *R Schneider inser. censet τὴν σύνθετον, coll. v. 22—25 et Apoll. de pron. 44,15 (Schn).*
- „ 100,4 τὰ εἰς θεν <μόνην> τὴν ἐκ τόπου *cχ. δηλοῖ coni. Stadtmüller.*
- „ 100,32 *ante* προστακτικοῖς *add R Schneider* εὐκτικοῖς καὶ, *coll. Apoll. synt. 245,25.28 seqq; idem v. 34 mavult ἡ μὲν ἀρνησις ἐγκλίσεως <ὀρι-
ctικῆς> ἐπιφερομένης λέγεται.*
- „ 103,7 *ante* εἰ μὴ *Stadtmüller inser. censet* ὕπαρξιν μὲν.
- „ 107,17 *ante* ζῶα *Stadtmüller add* μακράϊωνα *seu* πολυχρόνια.
- „ 112,32 ῥαφήτω τόδε τι *Stadtmüller, τραφήτω τόδε τι C, τραφήτω τῷδέ τις R Schneider.*
- „ 113,18—20 *R Schneider mavult:* τὴν γραμματικὴν ἐν τοῖς ποιήμασι γλώσσαις τε καὶ λέξεσι ἔξεναις χρωμένοις, καὶ παραποιοῦσαν καὶ ἔξιτοροῦσαν πολλὰ *etc.*
- „ 114,1 ὄσαϋως] πολλαϋως *coni. R Schneider.*
- „ 121,23 ἀπὸ τῶν ἐν μέρει] ἀπὸ πολλῶν ἐν μέρει *coni. Stadtmüller.*
- „ 122,21 Ὀλυμπικῶν τε καὶ <ἄλλων> ἀγώνων ἀκρόασις <γυμνικῶν> καὶ μουσικῶν *proponit Stadtmüller.*
- „ 123,18 *post* στιγμάς *add R Schneider* καὶ πνεύματα, *et v. 21 post* τόνων *inser. καὶ τῶν πνευμάτων.*
- „ 124,17 πράττεται] τάττεται *coni. R Schneider.*
- „ 137,1 τὰ γινόμενα] τὰ φθεγγόμενα *coni. Stadtmüller.*
- „ 139,12 Ἐξηγούμενος ὥσπερ <ὀφείλει> ὁ περὶ *etc. Stadtmüller.*
- „ 147,30—38 *om* O; *vide p. XXIV 34.*
- „ 155,32 τὴν τοῦ κἱ ἀπόστρ.] τὸ οὐκὶ τὴν ἀπόστροφον *coni. Uhlig.*
- „ 161,16 *verba* Διομήδους σχολαστικοῦ περὶ τέχνης *non ad v. 20 seqq, sed ad v. 28 seqq referenda sunt.*
- „ 163,21 *verba* πρεσβεύει <οὖν> τῶν ἄλλων τεχνῶν *post* ἔβλαψε (v. 22) *ponenda, non secludenda videntur R Schneidero;* κινήσεων ἕνεκεν, <καὶ> πρεσβεύει τῶν ἄλλων τεχνῶν <μετόχους ποιοῦσα τούτων>, ὧν ἡ ἀγνοία *coni. Stadtmüller.*
- „ 166,28 *participium desiderans Stadtmüller proponit vel* φάρμακον <προσφερόμενον> πρὸς τὸ ἔλκος *vel* πρὸς τὸ ἔλκος <ἐπιφερόμενον> ἐπίττανται.
- „ 169,16 ἡ ἀπολογία] ἡ αἰτιολογία *coni. R Schneider.*
- „ 172,5 ὥς ἐν ψ̄ Ὁρέτης τοῦ Μενελάου μηδὲν εἰρηκότος αὐτῷ ἀποκρίνεται, λέγων *etc. mavult R Schneider.*
- „ 172,21 *post* τραγωδία *addi iubet Stadtmüller* ἡ ἀντὶ τράγου πεποιημένη ψδῆ.
- „ 173,23 ἄλλ' εὐτόνως] ἄλλ' ἐντόνως *magis placet Stadtmüllero.*
- „ 175,34—176,13 *hab. etiam Σ^m; vide p. 311,5.*

- p. 178,9 καταβιβάζοντες] ἀναβιβάζοντες *coni.* *Uhlig.*
 „ 183 *in adnotatione pro* 29—186,20 *lege* 1—186,20; *vide p.* 483,13.
 „ 184,25 Ἀνδρων δὲ καὶ Μενεκράτης ὁ Ὀλύμπιος . . . (*intercidisse videntur ea quae tradidere Andron et Menecrates*), <Κκᾶμων δὲ> ἀπὸ Φοινίκης *etc.*; *coll. Suid. s.* Φοινίκη γράμματα: Κκᾶμων δὲ ἐν τῇ δευτέρᾳ ἀπὸ Φοινίκης τῆς Ἀκταίωνος ὀνομασθῆναι: *Stadtmüller.*
 „ 184,27 *pro* Εὐλον *Stadtmüller* *manuitt* στόλον.
 „ 185,29 *pro* βαρβάρων *Stadtmüller* *scribendum* *censet* Πελαγῶν.
 „ 188,12 οὐχ εὖρον] *fortasse* ὡχ' <ἐκατόγχ>ειρον *A* 402: *Stadtmüller.*
 „ 190,9 διπλοῦν δὲ λέγεται τὸ (*scil.* *cunesthicos*) ἐκ δυναμένου εἰς ἑαυτὸ διπλωθῆναι *coni.* *RSchneider.*
 „ 190,20 *Stadtmüller* *proponit*: Ἐφορος καὶ ἄλλοι <Ἡρόδοτος> δὲ καὶ Ἀριστοτέλης λέγουσιν, ὅτι Φοινίκων *etc.*
 „ 204,12 ἱατρός ἢ ᾧ κοινή] *at minime in* ἱατρός *est* ᾧ κοινή; *aliud exemplum requiritur*, πατρός *seu* Πάτροκλος: *Stadtmüller.*
 „ 209,16 *verba* ὅταν—εἶπεν (17) *non sana videntur Stadtmüllero, qui proponit* θεραπείαν, ὁμοίως <δὲ ὁ πρῶτος τρόπος>, ὅταν ἡ μένη συλλαβὴ λήξῃ μὲν εἰς φωνήεν <μακρόν>, ἔτι γε μὴν καὶ εἰς μέρος λόγου, <ἐπιφέρειται δὲ ἐν τῇ ἔξῃ συλλαβῇ ἕτερον φωνήεν> ἄλλ' ἀπλούτερον· εἶπεν *etc.*
 „ 211,19 κατὰ <τὸν πρῶτον ἢ> τὸν δεύτερον τρόπον *Stadtmüller.*
 „ 217,22—218,7 *hab. etiam Σ^m; vide p.* 360,46.
 „ 220,10 καὶ ἀσπεσάτων] καὶ ἀσάπων καὶ ἀτάκτων *coni.* *Stadtmüller.*
 „ 222,13 γένεσιν] *an* νόησιν, *coll. v.* 19 τὸ νοητόν? *Stadtmüller.*
 „ 225,7 *Stadtmüller* *manuitt*: οὐκ ἐν κυρίοις γίνεται <οὐδ' ἐν ἀντωνυμiais καὶ οὐκ ἐν προσηγορικοῖς>, εἰ μὴ —.
 „ 225,10 *seqq. mireris quod superlativorum, non comparativorum proferuntur exempla: patet haec (item ut 372,23 seqq et 534,1 seqq) sumpta esse e commentatione qua in universum disputabatur de nominum priorum et de pronominum comparatione. Neque dubium est quin ibi etiam nominis proprii exemplum lectum sit: Δαναύωτος ab Aristophane usurpatum esse tradit Apoll. Dysc. de pron. 64,11 (Schn): Uhlig.*
 „ 225,16 *scribendum* Οὐκ ἔστι δὲ εἰκῇ <πάντων> ποιεῖσθαι τὴν σύγκρισιν; *cfr. p.* 372,29 *et* 534,7.
 „ 226,16 *Stadtmüller* *coni.* ὡς παρ' Ἀλκμᾶνι <Θριδακίσκαι>· κόρια γάρ — *ad fragm. 20 B⁴ Dianae hymni a virginibus cantati hanc adnotationem referens.*
 „ 226,27 οὐδὲ τὸ ἴχνιον, <δπου περὶ Ποσειδώνος φησιν>, ἴχνια γάρ — *Stadtmüller.*
 „ 232,21 τὰ πρῶτα, <φημὶ πρωτότυπον καὶ παράγωγον>, οὕτω καὶ — *Stadtmüller.*
 „ 232,26 *in adnotatione lege*: κοινής *V*, τῆς *C*.
 „ 233,16 *pro* λευκὸς Αἴας *Stadtmüller* *manuitt* ὡκὺς *seu* ἄλκιμος Αἴας.
 „ 235,23 *cunευρίσκεται]* *cunίσταται* *seu* *cunιστάμενον* εὐρίσκεται τῷ ἐτέρῳ *coni.* *Stadtmüller.*
 „ 237,7 Διῶνυμον δὲ ἔστιν <δι> οὐ [τὰ] δύο ὀνόματα *Stadtmüller.*
 „ 239,27 ποδαπὸν τὸ δέρμ' ὀδ' ἀμφὶ φαίδ. *etc. dubitanter Stadtmüller.*
 „ 240,31 *lacunam sic explet RSchneider*: καὶ δεικνύντες, ὅτι οὗτος ὁμοῖος τῷδε τῷ παρόντι.
 „ 243,10 οἶον λόγος· ὥσπερ τὸ ἀπόλυτον τοῦτο πρὸς ἕτερον οὐ ποιεῖται τὴν χεῖν *manuitt* *Stadtmüller.*
 „ 245,17 *Stadtmüller* *scribi iubet* ἵνα <ἀναστῶ ἡνιάθη> Τρύφων, <ἵνα> ἀναγνῶ ἐτιμήθην, *coll. Apoll. synt.* 266,4.
 „ 249,19 ἡ δὲ δύναμις αὐτοῦ <ἐκ> τῆς συντελείας <τῆς ἐνεργείας> θεωρεῖται *vel* ἡ δὲ δύναμις αὐτοῦ <κατὰ τὴν> τῆς <ἐνεργείας> συντέλειαν θεωρεῖται *coni.* *Stadtmüller, coll. p.* 251,2; ἡ δὲ δύναμις αὐτοῦ <ἐκ> τῆς <ἐνεργείας> συντελείας θεωρεῖται *RSchneider, coll. Apoll. synt.* 205,14 *seq.* *At plura intercederunt, in quibus plusquamperfecti mentio facta erat.*
 „ 250,31 εἰ γάρ] ἔστι γάρ *coni.* *RSchmidt, Stoic. gramm. p.* 70.
 „ 252,8 τοῦτων] τῶν ῥημάτων *coni.* *Stadtmüller.*
 „ 259,30 *pro* ἵττειν *manuitt* παρίττειν (*coll. Apoll. de pron.* 73,1) *RSchneider, Comment. crit. in Apoll. p.* 20 (*ad* 10,8).
 „ 270,5 οὐδὲν δηλοῖ] *fortasse* οὐκ ἔστι ῥητή: *R⁴Schneider.*
 „ 272,12 *Stadtmüller* *manuitt* διὰ δὲ τοῦ πάθους τὴν σύνταξιν <ἔχει τὸ ἐπίρρημα πρὸς τὸ ῥῆμα> *seu* <ποιοῦνται τὰ ἐπὶ ῥήματα>.
 „ 272,28 δίδωσι] δείκνυσι *vel* δηλῶσι *coni.* *Stadtmüller*
 „ 274,21 *RSchneider* *post* ποιεῖται *inser. censet* ὁ καιρὸς, *neque quidquam praeterea putat intercidisse.*

- p. 275,30—276,11 *habet etiam A; vide p. 562,25.*
 „ 280,8 ἀπό] ἔκ *mauvlt RSchneider, qui praeterea secludit* ὡς καὶ — Διός.
 „ 280,14 *seq. habet etiam A; vide p. 563,29.*
 „ 288,14 *fortasse* δειν' εἰ δέδρακα: *Stadtmüller.*
 „ 291,24 τὸν δὴ <ἀντι> τοῦ ῥά] *Stadtmüller mauvlt* τὸν ῥά ἀντι τοῦ δὴ.
 „ 298,15 καὶ <τὸ> τῆς μεθ.] καὶ <δεῖται> τῆς μεθ. *coni. Stadtmüller.*
 „ 298,25 ψηφίδων] *RSchneider suspicatur* ψηφοθετῶν.
 „ 300,18 τύχοι τε] τύχοι ποτέ *coni. Stadtmüller.*
 „ 301,18 *fortasse* εἰ δὲ <τῶν ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον λεγόμενων> λέξεων: *Stadtmüller.*
 „ 305,10 *post* ψυχὴν *haec fere intercidisse putat Uhlig:* ἀναγνωρίζειν, ἅτινα πρό-
 τερον ἔγνω. *Idem monet, v. 23 verba* ἀθάνατος — *ἐμπειρος eo quo*
leguntur loco sensu carentia ad v. 10 esse referenda, verba autem quae
sunt v. 34 ἡ γὰρ — ἀγνωσία ad p. 306,2 spectare; item patet verba
ἄρξασθαι — φησι (306,9 seq) e scholio quo de comoedia disputabatur
huc irrepsisse.
 „ 352,14 ἡ δὲ συνεκφώνησις ἐντελῶς μὲν φαίνεται, κατὰ κῶριν δὲ λέγεται
mauvlt RSchneider.
 „ 383,22 *post* ταύτην *inserendum esse* πτώειν, *ut 551,3, monet RSchneider.*
 „ 384,10 *ubi?* *Aristoph. Nubb. v. 609.*
 „ 461,9 *pro* Ἡρακλεῖη *lege* Ἡρακλῆειη.
 „ 501,9 *legendum* τῆς τῶν συμφώνων <συν>τάξεως, *coll. p. 501,13 et praef.*
p. XLII 14.
 „ 566,6 *pro* ἄλλος, ὅχα *Uhlig conicit* ἄλδς_ὅχθαι, *coll. i 132.*

CONSPECTUS SCHOLIORUM DIONYSIANORUM A BEKKERO, CRAMERO, VILLOISONE EDITORUM CUM EIS QUAE HOC VOLUMINE CONTINENTUR.

I. Conspectus scholiorum ab IBekkero AG II p. 647—972 editorum cum hac editione.

Bekker AG II:	Haec editio:	Bekker AG II:	Haec editio:
647,1—659,19	= 106,15—115,23	722,31—33	= 162,5—7
659,20—34	= 170,11—25	726,6—729,25	= 162,8—164,29
660,1—662,31	= 115,24—117,27	730,5—731,24	= 165,2—166,12
663,1—18	= 118,3—17	731,26—732,2	= 10,24—11,3
663,20—34	= 117,28—118,2	732,4—733,12	= 166,23—167,25
664,1—672,19	= 118,17—124,14	733,13—22	= 166,13—20
672,21—35	= 160,28—161,8	733,24—26	= 11,4—8
673,1—15	= 124,14—25	733,28—734,17	= 167,26—168,13
673,16—35	= 161,9—26	734,18—735,8	= 11,9—12,2
674,1—675,28	= Dion.techn.ed.Uhl. 105,1—114,6	735,10—736,3	= 168,14—169,2
675,30—703,19	= 128,27—150,31	736,5—738,4	= 12,3—13,18
703,21—708,32	= 124,26—128,26	738,6—14	= 169,3—10
709,1—711,28	= 150,32—152,12	738,16—739,14	= 13,19—14,12
711,31—34	= unde sumpta sint nescio	739,15—23	= 169,11—18
712,1—25	= 152,13—30	739,25—33	= 14,13—22
712,28—34	= 141,11—16	740,1—5	= 169,19—22
713,1—721,22	= 152,30—157,19	740,7—29	= 14,23—15,10
721,25—35	= 161,27—162,5	740,30—741,4	= 169,23—29
722,1—726,4	= 157,19—160,23	741,6—23	= 15,11—25
		741,24—31	= 169,30—170,5
		741,33—742,5	= 15,26—31

Bekker AG II:	Haec editio:
742,6—9	= 170,6—10
742,14—33	= 171,8—26
743,1—14	= 170,28—171,6
743,16—21	= 171,27—31.
743,22—32	= 16,4—12
744,1—11	= 172,1—10
744,12 seq	= 16,12 seq
744,15—17	= 172,10—12
744,18	= 16,13
744,19—23	= 172,12—16
744,25—746,32	= 16,13—18,12
747,1—23	= 172,17—173,4
747,25—750,15	= 18,13—21,5
750,17—33	= 173,5—18
751,1—7	= 21,6—11
751,9—18	= 173,19—27
751,19—752,3	= 21,12—21
751,30—32	= Σ^9 59,25—28
752,5—16	= 173,28—174,4
752,17—25	= 21,22—29
752,27—753,20	= 174,5—24
753,22—754,4	= 21,30—22,13
754,10—755,4	= 174,27—175,20
755,5—13	= 22,15—22
755,14—27	= 175,21—33
755,29—757,11	= 22,23—24,7
757,13—32	= 175,34—176,15
758,5—759,24	= 24,9—25,22
759,26—761,32	= 176,18—178,11
762,4—12	= 25,23—26,3
762,14—763,8	= 178,12—179,2
763,10—765,22	= 26,4—28,8
765,25—768,20	= 28,10—30,24
768,22—769,33	= 179,26—180,32
770,5—16	= 182,5—14
770,18—772,2	= 181,1—182,2
772,4—8	= 192,24—28
772,10—25	= 196,35—197,11
772,27—777,24	= 30,26—34,23
777,27—34	= 186,21—28
778,1—3	= 34,24—26
778,4—36	= 186,28—187,34
779,1—2	= 196,14 seq
779,4—6	= 196,26—28
779,8—30	= 187,34—188,21
779,32—37	= 190,13—18
780,1—5	= 196,28—31
780,7—31	= 34,27—35,13
780,33—781,4	= 191,29—32
781,5—25	= 184,3—19
781,27—782,11	= 182,15—28
782,14—28	= 184,20—185,7
782,30—35	= 191,33—192,1
783,1—25	= 183,1—22
783,28—34	= 192,1—7
784,1—16	= 183,22—184,2
784,18—785,12	= 185,8—186,1
785,15—34	= 490,7—24 (Σ^9 10, 27—11,18)
786,1—788,15	= 190,19—191,22
788,17—20	= 196,32—34
788,22—26	= 196,21—25
788,28—789,4	= 35,14—21

Bekker AG II:	Haec editio:
789,6—18	= 186,10—20
789,20—28	= 35,22—28
789,30—32	= 197,12—14
790,1—19	= 35,28—36,13
790,21—25	= 192,8—11
790,27—791,8	= 192,12—23
791,10—36	= 193,3—26
792,1 seq	= 197,15—17
792,4—38	= 193,26—194,22
793,1 seq	= 197,17—19
793,4—38	= 194,22—195,19
794,1—4	= 197,19—22
794,5—34	= 195,19—196,13
795,1 seq	= 197,22 seq
795,4—9	= 196,16—20
795,11—19	= 197,24—30
795,21—26	= 36,14—20
795,28—796,25	= 197,31—198,22
796,26—31	= 36,21—24
796,33—797,14	= 198,23—199,5
797,15—17	= 36,25 seq
797,19—23	= 37,3—7
797,24—33	= 36,27—37,3
798,1—11	= 199,6—14
798,13—799,27	= 37,8—38,14
799,30—34	= 498,31—35 (Σ^9 34,8—13)
800,1—32	= 199,15—200,3
801,1—19	= 38,15—33
801,20—33	= 200,4—17
802,1—28	= 39,1—23
802,29—803,3	= 200,18—22
803,5—15	= 39,24—40,5
803,17—27	= 200,23—29
803,29—804,32	= 40,6—41,15
804,33—805,2	= 200,30 seq
805,4—16	= 41,16—26
805,18—22	= 200,31—35
805,23—29	= 41,27—42,5
805,31—806,12	= 201,1—13
806,14—26	= 42,6—16
806,29—34	= 188,22—28
807,1—3	= 201,14—16
807,4—36	= 188,28—189,25
808,1—7	= 201,16—21
808,9—22	= 42,17—43,1
808,25—34	= 189,25—35
809,1 seq	= 43,1 seq
809,4—12	= 201,22—29
809,15—21	= 43,2—9
809,24—810,3	= 201,30—202,9
810,5—812,2	= 43,10—45,1
812,4—813,18	= 202,10—203,16
813,19—814,15	= 45,15—46,9
814,17—815,8	= 203,17—37
815,10—16	= 189,36—190,5
815,17—35	= 504,1—20 (Σ^9 36, 28—37,19)
816,1—9	= 190,5—12
816,11—25	= 46,10—21
816,27—817,15	= 204,1—19
817,17—25	= 46,22—29
817,27—33	= Σ^9 39,7—16

Bekker AG II:	Haec editio:
818,1—819,6	= 46,29—47,31
819,8—10	= 204,20—22
819,14—820,22	= 48,2—49,8
820,24—821,4	= 204,29—205,11
821,6—10	= 204,25—28
821,15—822,13	= 205,14—206,21
822,14—823,14	= 49,10—50,10
823,16—824,31	= 206,32—208,6
825,4—13	= 50,12—18
825,15—20	= 208,9—14
825,24—31	= 208,17—23
826,1—8	= 211,8—13
826,9—827,24	= 208,24—209,30
827,26—31	= 210,3—7
827,33—828,3	= 211,4—7
828,5—9	= 211,14—21
828,11—21	= 209,31—210,2
828,23—835,27	= 50,20—56,14
835,29—836,16	= 210,8—211,3
836,20—31	= 211,24—212,6
836,33—837,18	= 56,16—31
837,19—839,26	= 212,7—214,2
837,31—838,34	= 215,4—17
839,28—32	= 57,1—5
840,5—9	= 57,6—11
840,11—26	= 214,3—16
840,28—842,18	= 57,12—58,26
842,19—843,9	= 214,17—215,3
843,15—849,30	= 215,20—221,18
849,32—851,22	= 221,24—223,2
851,24—27	= 224,14—17
851,28—32	= 223,3—7
851,33—852,5	= 221,19—23
852,7—853,25	= 223,8—224,13
853,26—860,28	= 224,18—230,23
860,29—862,2	= 230,34—231,27
862,4—15	= 230,24—33
862,17—871,15	= 231,28—239,4
871,17—28	= 240,9—16
871,29—872,3	= 239,5—11
872,5—31	= 239,14—240,2
872,33—873,2	= 239,11—13
873,4—11	= 240,2—8
873,12—28	= 240,17—32
873,30—874,2	= 68,11—16
874,3—17	= 240,33—241,8
874,18—32	= 68,17—30
874,33—875,20	= 241,9—27
875,22—876,8	= 68,31—69,13
876,9—25	= 241,28—242,8
876,27—877,5	= 69,14—25
877,6—18	= 242,9—21
877,20—878,2	= 69,26—70,3
878,3—12	= 242,22—30
878,14—30	= 70,4—18
878,31—879,21	= 242,31—243,17
879,23—880,4	= 70,22—35
880,6—26	= 243,18—244,3
880,30—32	= 244,5—7
881,1—8	= 71,2—8
881,10—33	= 244,7—28
882,1—884,3	= 71,9—73,6
884,4—886,29	= 244,29—247,16

Bekker AG II:	Haec editio:
886,31—887,15	= 73,12—25
887,16—26	= 247,17—29
887,27 seq	= 73,26 seq
887,29—893,11	= 247,30—252,14
893,12—15	= 252,23—25
893,17—23	= 252,15—22
893,24—898,20	= 252,26—256,14
898,22—899,12	= 73,29—74,12
899,13—28	= 256,15—27
899,30—900,1	= 257,10—13
900,2—18	= 256,28—257,9
900,19—902,19	= 74,20—76,3
902,21—904,5	= 257,14—258,24
904,10—20	= 76,30—77,3
904,21—24	= 77,21—23
904,25—905,7	= 77,4—16
905,9—906,3	= 258,31—259,23
906,5 seq	= 261,12 seq
906,7—11	= 77,17—20
906,13—16	= 258,26—30
906,18—23	= 260,12—16
906,25—28	= 260,21—24
906,30—907,6	= 77,24—78,6
907,7—20	= 259,24—260,3
907,21—24	= 260,17—20
907,25—908,2	= 260,25—33
908,7—9	= 264,8—11
908,11—911,29	= 78,16—80,30
910,12—17	= 262,22—26
910,18—35	= 261,14—262,3
911,31—912,11	= 262,4—14
912,12—913,20	= 86,1—31
912,26—33	= 260,4—11
913,22—26	= 262,15—21
913,27—915,3	= 262,27—263,31
915,4—12	= 87,14—21
915,14—27	= 263,32—264,7
915,29—33	= 81,9—13
916,1—11	= 87,22—33
916,12—918,2	= 264,12—265,24
918,4—11	= 83,3—10
918,12—919,2	= 265,25—266,13
919,4—920,21	= 88,20—89,30
920,23—921,22	= 266,14—267,19
921,24—922,2	= 82,15—24
922,3—10	= 267,25—30
922,12—17	= 268,10 adn.
922,19—21	= 267,20—24
922,23—32	= 267,31—268,3
923,1—19	= 90,35—91,11
923,20—26	= 268,4—10
923,32—926,2	= 91,13—93,9
926,4—927,31	= 269,2—270,17
927,33—928,3	= 93,10—14
928,5—20	= 270,18—27
928,22—26	= 271,6—10
928,28—929,25	= 93,20—94,13
929,27—930,2	= 271,19—25
930,3—11	= 94,14—20
930,13—24	= 270,28—271,5
930,26—931,11	= 94,21—95,3
931,12—22	= 271,11—18
931,28—932,21	= 95,5—25

Bekker AG II:	Haec editio:
932,24—34	= 272,32—273,9
933,1—15	= 95,25—96,4
933,18—23	= 273,10—15
933,24—35	= 272,4—15
934,1—7	= 96,4—9
934,9—18	= 273,16—23
934,20—26	= 271,28—272,3
934,28—37	= 272,16—26
935,1—8	= 96,10—15
935,10—25	= 59,2—15
935,26 seq	= 96,16—18
935,29—34	= 272,26—31
936,1—5	= 96,18—21
936,7 seq	= 273,32—274,2
936,9—24	= 96,22—35
936,26—34	= 273,24—31
937,1—24	= 96,35—97,17
937,26—938,2	= 59,16—26
938,4—939,2	= 274,4—27
939,3—27	= 97,18—98,5
939,29—940,3	= 274,28—275,2
940,5—21	= 275,14—28
940,23—941,2	= 275,3—13
941,4—11	= 98,6—12
941,13—16	= 60,3—5
941,18—30	= 275,29—276,11
941,32—942,22	= 276,13—33
942,24—28	= 98,13—17
942,29—943,3	= 277,1—8
943,4—10	= 60,6—10
943,12—17	= 277,16—20
943,19—23	= 277,11—15
943,24—29	= 279,1—6
943,30—33	= 98,28—31
944,1—3	= 277,20—22
944,5—14	= 98,18—27
944,15—945,2	= 277,22—278,5
945,3—30	= 278,11—32
945,31—33	= 279,7 seq
946,1—4	= 279,18—20
946,5—12	= 279,9—15
946,14—18	= 60,11—13
946,19—24	= 279,21—25
946,26—30	= 100,11—15
946,33—947,4	= 278,6—10
947,5—18	= 60,19—30
947,20—948,9	= 279,28—280,17
948,4 seq	= 61,1—3
948,8 seq	= 61,4 seq
948,11—14	= 101,1—4
948,15—950,2	= 280,18—282,3
950,4—12	= 101,20—25
950,13—17	= 282,4—8
950,18—22	= 101,32—36
950,24—951,4	= 282,9—21
951,5—8	= 102,1—3
951,9—11	= 61,6—8
951,13—18	= 282,27—283,2
951,19—21	= 282,22—24
951,26—953,21	= 102,6—103,13
952,20—30	= 283,26—284,3
952,31—35	= 284,6—10
953,23 seq	= 283,4—6

Bekker AG II:	Haec editio:
953,26—954,3	= 283,13—19
953,32 seq	= 283,20—22
954,4—11	= 61,10—16
954,12—19	= 283,7—12
954,20—26	= 284,11—19
954,27—955,10	= 286,5—15
954,32 seq	= 283,22—25
955,11—30	= 286,22—287,2
955,32—956,3	= 286,16—19
956,4—15	= 285,3—14
956,17—33	= 103,14—27
957,1—9	= 285,14—19
957,11—15	= 103,27—30
957,17—28	= 61,20—30
957,30—958,5	= 103,31—104,4
958,6—17	= 62,1—11
958,19—26	= 104,4—10
958,27—959,2	= 62,12—23
959,4	= 104,10
959,5—7	= 62,26—29
959,9—11	= 104,10—12
959,12—14	= 62,30—32
959,16	= 104,12 seq
959,17—960,2	= 285,20—286,2
960,3—7	= 62,33—63,3
960,9	= 104,13
960,10—16	= 63,4—9
960,18—20	= 286,2—4
960,22	= 104,13 seq
960,23—25	= 63,10—13
960,27—29	= 104,14—16
960,30—32	= 63,14—16
960,33—961,5	= 287,24—28
961,6—19	= 284,19—30
961,21—25	= 63,17—22
961,27—962,16	= 287,6—23
962,18—25	= 287,28—34
962,27—963,13	= 104,19—34
963,14—16	= 287,34—288,2
963,18—23	= 63,22—29
963,25—964,15	= 104,34—105,16
964,17—24	= 288,20—26
964,26—33	= 288,3—10
965,1—6	= 288,27—31
965,8—21	= 63,30—64,12
965,23—33	= 288,10—17
966,1—6	= 105,17—24
966,8—15	= 284,30—285,2
966,17—29	= 289,15—25
966,31—967,13	= 288,32—289,14
967,14—968,7	= 64,18—65,12
968,9—969,15	= 289,30—290,27
969,17—24	= 65,13—20
969,26—33	= 105,25—30
970,1—18	= 65,25—66,13
970,19—22	= 66,26—28
970,24—27	= 291,25—28
970,29—32	= 291,21—24
971,1—22	= 105,31—106,11
971,24—972,8	= 290,30—291,13
972,10—16	= 291,16—20
972,17—33	= 291,29—292,8

II. Conspectus scholiorum a Cramero AO IV p. 308—330 editorum cum hac editione.

Cramer AO IV:	Haec editio:	Cramer AO IV:	Haec editio:
308,22—26	= 124,27—31	325,12—18	= 491,4—8
308,28—309,2	= 124,33—125,2	325,19—23	= 33,14—20
309,3—10	= 125,26—126,4	325,24—29	= 493,9—14
309,11—25	= 442,29—443,11	325,30—33	= 496,4—7
309,26—34	= 444,9—17	326,1—3	= 497,6—8
310,1—11	= 444,22—31	326,4—7	= 198,4—6
310,13—31	= 447,30—448,10	326,8—10	= 504,17—19
311,1—3	= 164,9—11	326,11—22	= 210,14—26
311,5—10	= 448,12—16	326,23—25	= 366,4—6
311,11—21	= 165,2—11	326,26—32	= 368,6—15
311,22—30	= 448,19—21 + 166, 33—167,4	326,33—327,4	= 222,4—13
311,31—312,5	= 448,32—449,2	327,5—11	= 205,2—11
312,6—13	= 167,28—168,8	327,12—328,8	= 213,6—214,2
312,14—313,26	= 449,4—450,9	328,9—24	= 514,19—30
313,27—315,4	= 451,3—452,14	328,25—32	= 522,21—28
315,5—16	= 454,32—455,6	328,33	= 531,25 seq
315,17—19	= 469,10—12	329,1—8	= 531,36—532,6
315,20—24	= 471,35—472,2	329,9—15	= 539,20—28
315,25—28	= 474,24—26	329,16—18	= 540,26—28
315,29—316,3	= 19,4—11	329,19—21	= 541,5—7
316,4—7	= 475,20—23	329,22—24	= 542,20 seq
316,8—17	= 475,28—35	329,25—29	= 542,25—28
316,18—30	= 480,18—31	329,30	= 543,1 seq
316,31—318,11	= 482,3—483,10	329,31—33	= 378,10—13
318,13—321,18	= 483,12—14	329,34—330,2	= 548,2—5
321,19—322,28	= 483,15—484,15	330,3—9	= 239,24—28
322,32—323,22	= 187,1—25	330,10—13	= 556,37—557,3
323,23—324,4	= 188,22—189,2	330,15—17	= 563,10 seq
324,5—11	= 190,13—18	330,18 seq	= 276,9—11
324,12—325,11	= 490,7—34	330,20 seq	= 562,26 seq

III. Conspectus scholiorum a Villoisone An. Gr. II p. 103—188 editorum cum hac editione.

Villoison An. Gr. II:	Haec editio:	Villoison An. Gr. II:	Haec editio:
103—118	= 128,27—150,31	140 adn. 1	= 313,24—32
104 adn. 1	= 310,24—36	141,37—143,4	= 177,1—178,11
107 adn. 2	= 126,33—127,3	142 adn. 1	= 312,26—31
108 adn.	= 292,18—28 + 296, 17—297,8	143 adn. 1	= 312,15—21
110 adn. 2	= 128,11—26	172,3—173,31	= 11,4—13,6
111 adn. 2	= 294,4—15	172 adn. 1	= 168,3—13
113 adn. 4	= 127,16—26	172 adn. 2	= 11,14—20 + 301, 11—14
114 adn. 6	= 127,4—15	172 adn. 4	= 160,10—23 + 3, 19—26
121,19—25	= 182,19—28	174,2—17	= 3,27—4,11
121,27—122,9	= 34,27—35,13	174,18—32	= 170,11—25
122,13—15	= 320,22—24	174,33—37	= 301,25—29
125,3—7	= 327,30—35	174,38—175,3	= 303,12—17
125,9—13	= 199,1—5	175,3—11	= 169,23—25 + 15, 12—15 + 303,22—24
137,10—16	= 12,3—10	175,11—26	= 303,27—304,7
138,18—139,4	= 24,9—27	175,27—37	= 169,30—170,10
139,5—8	= 312,8—11	178,5—25	= 17,16—18,12
139,8—15	= 313,13—22		
139,20—141,35	= 24,28—28,8		

Villoison An. Gr. II:	Haec editio:	Villoison An. Gr. II:	Haec editio:
178,26—179,2	= 173,13—15	181,13—23	= 175,34—176,14
179,3—5	= 21,6—9	181,24—185,12	= 28,10—30,24
179,6—14	= 21,12—17 et 19— 21 + 173,29—32	182 adn. 1	= 315,30—34 + 179, 11—19
179,15—24	= 21,23—29 + 174, 5—10	185,13—186,2	= 179,26—180,17
179,26—180,10	= 171,27—172,9	186,5—21	= 31,19—32,5
180,11—181,2	= 22,15—23,13	186,22—187,3	= 32,9—13
180 adn. 1	= 305,25—306,2	186 adn. 1	= 316,2—19
180 adn. 2	= 294,32—34 + 125, 4—20	187,4—7	= 32,19—23
181,4—12	= 23,14—18 + 24, 3—8	187,8—12	= 192,12—17
		187,13—188,2	= 320,8—29
		187 adn. 1	= 182,15—19.

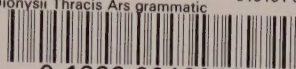

Date Due

[illegible]

PA 3487 .G752 pars. 1, v.1,3
Dionysius Thrax.
Dionysii Thracis Ars grammatic 010101 000

0 1999 0016918 6
TRENT UNIVERSITY

PA3487 .G752 pars.1 v.1,3 UTLAS
Dionysius Thrax

Dionysii Thracis Ars grammatica :

...

DATE

ISSUED TO 181985

181985

